Digitized by Google

13
11 N
7

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

13-11 G.7

Digitized by Google

ALEXANDER
Imolenſis, ſuper prima Infortiati.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

COMMENTARIO-
RVM ALEXANDRI TARTAGNI Imolenſis, Iuriſconſulti clariſsimi in Infortiatum Tomus primus, vnà cum acutiſsimis eiuſdem diſputationibus mira ingenii dexteritate tractatis, & aliorum Iuriſprudentiæ præſtantiſsimorum luminum Franciſci de Curte, & Bernardini de Landriano Additionibus. Quibus acceſsit & copioſiſsimum Hieronymi Loreti Repertoriũ, non exiguo augmento locupletatum. Omnia poſt nouiſsimam illam editionem, quæ Venetiis, non ita pridem in lucem prodiit, adamuſsim caſtigata, pluribusque inſuper neotericorum Annotationibus aucta: quas à prioribus hiſce notis ☞ diſtinximus.

Coll. Rom. Soc. Iesu Cat. vi. B.5.

LVGDVNI,

1551

Tabula rubricarum huius voluminis.

A

Acquirenda hereditate. fol. 142

L

Liberis & poſthumis heredibus inſtituendis, vel preteritis, vel exheredandis. fo. 65

S

Soluto matrimonio. folio. 2

V

Vulgari & pupillari ſubſtitutione. folio. 95

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

a ¶ Vera ſit. adde ſimil. ff. de leg. iij. ſup rub. ⁊ de ꝯtinuatione vide p Jo. de imo. in rub. de ope. no. nũ. p Bal. in rub. an ſeruus ex ſuo facto. Ludo. ro. in. l. i. ff. ſi cer. pet. per eundem Alex. remiſſiue in rub. de verbo. oblig.

b ¶ Modico debito. adde Lu. ro. ſing. ſpis. fo. iij. ⁊ in. l. i. ff. ſi cer. pet. ⁊ facit q̄ p modica cauſa non dꝫ qs excõicari. xi. q. iij. epo. nec modica donatio inducit ſymoniã: vt. ff. de ſy. c. ſi qs. ¶ De hoc an p modico dato, aut pmiſſo īducat ſymonia, vide tex. ⁊ ibi plene p doc. et marie Jo. de ana. in. c. i. de ſym. ant. ¶ Itẽ dñs nõ p mittẽdo vti ⁊ frui colono modico tẽpore re locata ſi penitet non tenet colono. p. l. ſi. l. i. ff. loca. Itẽ paruo tẽpore ſcholarꝫ põt legere p doctore vbi alr̃ nõ põt ſm gl. i. l. i. C. de nũ. ⁊ colo. lib. xi. Item ptãs ad ſuã bene placitã modicam pecuniam cõis in ſuos vſ⁹ ꝯuertere põt, lꝫ magnã nõ poſſit niſi in vſus cõis ſm tex. i. l. ſpel pim⁹. § puidẽtib⁹. ⁊ ibi bar. C. ſ caſi. lar gi. li. x. Itẽ ap piſo. ne doli vl̃ metus ſi venit paru⁹ ſm Jun. in. c. i. q̃ me. cã. Itẽ ꝯceſſa īmunitas ab oīb⁹ munerib⁹ realib⁹ ⁊ pſonalib⁹ nõ intelligit̃ cõceſſa ab his munerib⁹ que pñt ſuiſſe breuit̃ expediri. caſ⁹ eſt ī l. decurio. ⁊ ibi p bar. C. de decu. li. x. Ites p modica iniuria dõatio nõ reuocat̃. l. ſi. C. de reuo. dona. Itẽ lꝫ dies ſterpellet p hoīe fallit niſi appoſitio dieī eſſet pus. ita ſm. dicit Bal. i. l. ſi mihi et Titio. § i. de le. i. itẽ lꝫ cõductio, et emptio ꝯſiſtãt in pecunia ⁊ re, tñ nõ hꝫ locũ qñ eſt modica pecunia. l. ſi qs ꝯduxerit. ff. lo. l. ſi qs añã. ſ. d acq. poſ. facit tex. i. c. i. §. donare. ibi ſub viliſſima denario rũ dõox, inti. ꝗliter olim feud. po. alien. itẽ modica res nõ vitiat contractũ. nec actionẽ. nec exceptionẽ parit. l. habitatores. ff. loca. l. ſi id qd. § ſi quis ſeruũ. ff. de dona. Iter virũ ⁊ vxo. Et ad

Incipiunt Commentaria Excellentiſſimi. V. J. Monarche Dñi Alexandri Tartagni Imolẽſis ſuper prima Infortiati cũ ſuis ſummarijs apoſtilliſq; Iur. vtriuſq; doctoris domini Franciſci de curte, domini Bernardini de Landriano Mediolanen. ⁊ dñi Antonij Franciſci de docto. Patauini, Ac etiam domini Thome diplouatacij, aliorumq; doctorum, que in alijs hactenus impreſſis deſiderabantur, nouiter editis, ⁊ ſuis in locis diligenter inſertis.

¶ Soluto mat. quẽadmodũ dos peta. Rubrica.

1 ¶ Continuatio titulorum poteſt fieri ad remota quando ſumus in capite libri.
2 Continuatio debet fieri ad proxima vbi commode fieri poteſt.
3 Liber infortiati an ſit ſub libro. xxiij. digeſtorum.
4 Protocolla ſi duo apparent vnius notarij iudicãtur vnũ volumẽ tñ, ſi ſermo vnius alteri ꝯtinuatur.
5 Indictio, ⁊ nomen conſulis an ſit preponenda in principio inſtrumenti.
6 Dictio in, quid ſignificat dicitur remiſſiue.
7 Mutatio nominis an ⁊ quãdo ⁊ cui liceat dic infra.
8 Signum ſuum ſolitum non dꝫ mutare notarius, et an ⁊ quando liceat vti ſignis alienis.
9 Repreſſalie ſi ſunt cõceſſe Bononie ꝯ peruſinos ⁊ vnus qui vocetur peruſinus reperiat̃ Bononie nõ poteſt capi, qꝛ non ſequitur qd ſit de Peruſio.
10 Repreſſalie ſi cõcedantur Bononie contra peruſinos an peruſinus poſſit Bononie capi ſi non habitat peruſij, ſed in alio loco.
11 Repreſſalie cõceſſe Bononie ꝯ peruſinos nõ pñt exerceri contra peruſinum Bononie habitantem.
12 Repreſſalie ſi concedantur Bononie contra peruſinos, an poſſint exerceri cõtra Bononienſem peruſij habitantem.
13 Priuilegiũ cõceſſum ciuitati vel ciuibus ⁊ eorũ, an extendatur ad villas vel caſtra aut comitatences.
14 Repreſſalie conceſſe contra ciues non extenduntur contra comitatenſes vel ſtãtes in oppidis cum ſint odioſe ⁊ reſtringende.
15 Priuilegiũ cõceſſum ruſticis an extẽdat̃ ad ciues.
16 Diſpoſitio eſt verbũ quod ex propria ſignificatione importat vltimam voluntatem.
17 Dos põt repeti quomodocũq; ſoluat̃ matrimonium.
18 Mulier contrahens ſcienter inceſtas nuptias perdit dotem ⁊ fiſco applicatur.
19 Dictio quemadmodum, quandoq; ſtat interrogatiue, aliquando ſimilitudinarie.
20 Vxor an teneat̃ ſequi, vagari ⁊ peregrinari cũ viro.
21 Statu. quod tempore guerre non liceat edificare non habebit locum in reedificante.
22 Statu. qd turbãs aliquẽ in poſſeſſione cõdemnetur in centum ⁊ poſs reſtituat, ſi quis aliquẽ turbauit nõ tamen expulit eum non poteſt puniri.
23 Dos non poteſt eſſe ſine matrimonio contracto.
24 Dos dicitur etiam matrimonio ſoluto.
25 Dos eſt ius quoddã cõtinẽs qd a muliere vel eius patre marito, vel eius patri traditũ eſt, vel pro tradito habitũ, propter onera matrimonij ſuſtinenda.
26 Mundicorũ appellatione veniunt etiam veſtes precioſe ſi conueniunt dignitati, ⁊ conditioni mulieris.
27 Dos promiſſa non habetur pro tradita.
28 Dos eſt ius vniuerſale, ⁊ ideo ſufficit petere dotem abſq; alia ſpecificatione rerum dotalium.
29 Bonorum appellatione in contractibus veniunt ea que ſuperſunt deducto ere alieno.
30 Verbũ relinquo relatum ad dotem vel legitimam, aut aliquid vniuerſale trahitur ad inſtitutionem.
31 Libellus in quo petitur dos ſimpliciter an procedat ſaltẽ quo ad hoc vt ſententia ſuper ea lata valeat.
32 Contractus dotis an ſit de iure gentium.

ſtatuta facit qd ſtatutum imponens penam vulneranti non habeat locum in modico vulnere per tex. in. l. ex hac. l. ibi deformiter. ff. ſi qua. pau. fecil. di. ⁊ ibi Flo. ⁊ facit. quia modica deformitas non repellit a promotione, extra de eta. ⁊ quali. c. i. hoīa. Itẽ parua ſanguinis effuſio non comprehẽdit̃ in effuſione ſanguinis. gl. in. c. cũ illoꝝ. de ſen. excõ. ⁊ vide q̃ voluit Alex. ꝯſil. ciij.

33 Actio q̃ oritur ex ꝯctu dotis an ſit de iure gẽtium.
34 Contractus dotis eſt nominatus.
35 Statu. imponens penam cõtrahenti matrimoniũ cũ certo genere perſonarũ, vel imponẽs penã filioſa. contrahentibus ſine conſenſu patris, an valeat.

Solent. Scribẽtes in pnc. cuiuſlibet opis attingere qd ſit ſubiectũ libri, qs titulus, et cui phie pti ſupponatur, ⁊ ſilia. Veniũ qꝛ hic non eſt caput libri, vt ſtatim cum gl. dicetur. Ideo pretermittã iſta de quibus per Azo. in proe. ſue ſumme ſuper. C. et per Dy. in in rub. de oper. no. nun. per Guliel. de cu. ⁊ Oldra. in rub. de iuſt. ⁊ iur. p Cano. in proe. decre. ⁊ in proe. vi. lib. per And. de Iſer. in proe. feu. p Mod. in rub. l. de verb. obl. ¶ Venio igit̃ ad gl. rub. quã in tres partes diuido. Primo cõtinuat rubricã dupl̃r. Scdo ponit iiij. q. q̃ totũ volumẽ concernũt. Tertio vba rubrice declarat. ſcd ibi, ſecundo not. tertia ibi, quarto ⁊c.
1 ¶ † In gl. ibi nũc ecõtra ⁊c. hic cõiter reprobat̃: qꝛ ad remota ꝯtinuat, ⁊ lꝫ qñ ſumus in prin. libri tolleretur ꝯtinuatio ad remota. vt no. gl. in rub. ff. de ꝯdi. fur. ⁊ Imo. hoc tñ poſito qd vera ſit [a] illa gl. nõ conuenit huic ı ubri. talis continuatio, qꝛ hic non eſt caput libri. ¶ Ex hac iſi cõtinuatione infertur. q̃ vbi ſumus in prin. voluminis, lꝫ nõ ſim⁹ in prin. lib. fieri põt ꝯtinuatio ad remota, verũ qꝛ hoc nulla ratione probat̃, adeo nõ putatẽ de iure verum, attenta maxime q̃ hec prima ꝯtinuatio cõiter reprobat̃. ¶ † In
2 ea. gl. ibi vel dicit ⁊c. hic cõiter approbat̃. qꝛ ad proxima ꝯtinuationẽ facit, vt fieri dꝫ vulg. l. ij. de ſtatu ho. qd tñ intelligas verũ ſi ibi cõmode fieri põt, ſm Alic. de neap. hic p. d. l. ij. ar. vbo vbi res patit̃, idem Bal. ⁊ Roder. in. l. gallus. in pn. ſ. de libe. ⁊ poſthu. ⁊ Imo. in rub. ſ. de appel. ⁊ in. l. j. in prin. ſ. ſi tab. teſt. nul. extã. vbi ſit continuatio ad remota, ⁊ tñ non eſt prin. li. põt extra gl. alr̃ ꝯtinuari. vt p Bar. ⁊ Ange.
3 hic quos vide. ¶ † In ea. glo. ibi, nõ eſt caput libri, ſi ergo iſte tit. vna cũ tit. de do. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ cũ ti. ſeq. eſſe ſub eo. lib. ſ. ſub. xxiij. ſſox. ꝗ q̃ in volumine gemino nobis tradatur, nec ob. q̃ debuit nobis a capite libri edi. ar. l. argentarius. §. edi. ff. de eden. qui rñdet hic Bar. h factũ gr̃a cõmodioris diuiſionis ne nimis magnũ eſſet volumẽ ff. vete. ar. iurium hic p. eũ alle. cũ quo tranſeũt magis cõiter alij, hoc tñ mihi ſatis nõ plꝫ, qñ in modico fuiſſet immoderatũ volumẽ ff. vete. illi diminuẽdo a titu. de do. inter vi. ⁊ ux. in modico fuiſſet hoc volumẽ oneratũ, addẽdo illi alias paucas mẽbranas vel econtra, ſicut in ſiſi hr̃ in. l. i. §. ſꝫ ſciẽdũ. ver. vitiũ. ff. de edil. edic. ⁊ in. d. l. queſitũ. in ſi. ſ. de re iudi. idẽ videmus in modico debito iũcta no. p gloſ. in aut. minoris debito. C. qui da. tut. poſſ. ⁊ in aut. ſed iam neceſſe. C. de dona.
b ante nup. vbi ponit Bal. q̃ p modico debito [b] qs capi nõ põt vt ſuſpectus. ¶ Imo. hic aduertens ad hoc ꝯtrariũ rñdet q̃ lꝫ a capite libri nõ edat̃ nobis iſtud volumẽ tñ nõ ob. rõ dicti. §. edi. qñ vbi vnica tñ rõ edẽda erat merito edi dꝫ a capite, ſec⁹ ſi plures rõni. cõprehẽdũtur, adeo ſatis eſt q̃ integer vn⁹ ti. ſicut vna ratio integra edat̃. ¶ Scdo dꝫ poſſe reſpõderi, vt pcedat. §. edi. qñ ſit editio a parte parti, ſecus ſi a legiſlatore qui omni penitus ſuſpicione caret, hoc vr̃ probari in oībus illis decretalibus in quibus di. ⁊. ſ. ⁊ in. l. i. ff. ad. l. aquiliã. ⁊ in. l. pars literarum. de iudi. ⁊ licet Joan. de imol. non dicat hec fuit limitatio Bart. in rub. ſ. de ope. no. nun. in vlt. colũ. pro qua bene facit. c. cõtingit de fide inſtrumẽ.
4 † Ex ex hic nota in gloſ. infert hic Baldus quod ſi duo apparent volumina rogituum vnius notarij,

lnit Alex. ꝯſil. ciij. vbi põt an ſtatu. puniẽs falſificãtẽ monetã cõprehẽdat cudẽtẽ bagatinos, ⁊ dicit glo. xvi. q. vij. qd dãs modicã dotẽ eccleſie nõ dr̃ illam dotare, qꝛ modica dos nõ ẽ dos. ¶ Et adde tu q̃ de modico nõ eſt curãdũ. l. ſcio. in gl. ff. de in inte. reſti. l. ſ reb⁹. §. poſſunt. ff. ꝯmo. ⁊ ibi gloſ. Gul. Dyn. Ray. ⁊ doct. in. l. ſi pprietarius. et ibi glo. ſ. de dam. inf. ⁊ c. gl. in. l. pe. de reſcri. Car. in pe. cle. in pn. ⁊ in c. re vera de ꝯſec. diſt. ij. ⁊ adde qd modicũ incremẽtũ nõ dꝫ mouere iudicẽ. Spe. in ti. de reſcr. pñt a. §. iꝫ. v. itẽ qñt. item modicitas cãe facit omitti ſolẽnitatem iuris, ita Spe. de iura. cal. §. ij. v. qd ſi cauſa. item modica incõmoditas vicinorũ nõ curatur, gl. in. l. fuſtitea. §. publico. ff. de flu. l. icõmodo. ⁊ in. l. ſicũ herede. in gl. ſi. ſ. ad tre. ⁊ dicit bar. i. l. quoſnun⁹. in. xi. q. i. de flumi. ⁊ vide glo. ſin. quã ibi multũ ꝯmẽdat Bcm. ſ c. cũ olim. de conſue. vbi videt̃ paruũ preiudiciũ cõſiderari debere, ⁊ de materia vide no p Bal. ſ. c. cũ adeo. Fran. Cur. ¶ Et qd dicatur eſſe paruũ vl̃ modicũ, ⁊ qd dicat̃ magnũ, vide gl. ſ. l. illicitas. §. veritas. ff. de offi. pſi. que dixit quod attẽdẽda eſt qualitas, ⁊ ꝯditio pſone, qa percus ruſtici ẽ ocul⁹ ruſtici, ⁊ Roma. ꝯ multa allegat ad hoc, ⁊ ibi p L. de ſanc. ꝗ marum, et ibi ſcripſi in. l. ſi cõſtante. in principi. ſ. eodem. Anton. Fran.

☞ ¶ Vide apoſtil. la. & Alex. in. l. i. §. nunciatio. in pen. col. ſ. de oper. no. ſ nun. & Alexan. de imol. in executio ne. §. itē ſi ita. ſ. de verb. obli. & plene per do. meum do. Ant. corſe. in ſuo trac. de poteſtate, et excellentia re gia. in. v. q. princi. vbi ponit tractatum de minimis, et vide ſing. dictū Bal. in. c. i. §. iniu ria. in. ij. col. de pa ce iu. ſtran vſi. ſeu. ꝙ pro minimis, & paruis furtis non dicitur quis famo ſus fur. et ſic non a cōprehenderetur ſub ſtatuto & ita p illud ſm Bal. li berauit Nicolaū blanconem de li gabitijs a furcis. Tho. dip.

a ¶ In dictione. de hac dictione in, vide Bal. in. l. gallus. §. ille caſus.

b ¶ Mutare. vide q̄ poſui ad Bart. in characteribus de tor. ne transferi here videat.

c ¶ Proprie. vltra p me addita lect. Bar. in hac queſtione adde quod Fran. de are. coſi. lxxvij. dicit ꝙ idē eſt dicere de ciuitate Florentie ꝙ Florentinus & ibi vide ad q. ſeq. contra quā ſentit. do. Alexan.

☞ d ¶ Ita conſuluit. adde ꝙ eſt in vol. Bar. in conſi. cxcvi. incipi. ciuitati camerini, et vide Bal. in. l. ij. C. de naturali li. & plene per Feli. in ca. rodulphus. in xiij. colū. & ſeq. de reſcrip. & Alexan. de imol. in. l. §. fi. ſ. de verb. ſigni. in apoſtil. Bar. et dixi plene in dicto conſil. Bart. in apoſtil. meis. Tho. dip.

vnum tā volumē eſſe indicat ſi ſermo vnius alteri cōtinuat, & ideo vtriuſq; cōis erit prepoſitio eiuſdē inditionis, & cōſolis. ar. cōtra q̄ hēr in illo ſingulari tex. licet vulgato in. l. ſi qs ex argētarijs. §. ſi mutuū. ſ. de eden. 5 ¶ † Dicit autē Bal. de prepoſitione inditionis, & conſulis, q̄ de iure ſiorum neceſſaria erat. vt hēr in aut. de prepo. no. imper. in princ. ſed hodie. ſm Guli. de cu. & Bal. in. l. cōparationes. C. de fide inſtru. nomen conſulis non eſt in vſu, ſed loco eius apponitur anni incarnationis dñi, vt eſt tex. cōtra gloſ. parua. i. q. vij. & quoties eoidē. ponit Bart. in. l. libellorum. ſ. de accu. dixi in. l. i. §. edi. ſ. de edē. ¶ Aduerte tū circa iſtud dictū Bal. hic, quia non idē putarē in prepoſitione eiuſdē diei, cū enim non ſit poſſibile vel ſaltem veriſimile eūdem notariom fuiſſe rogatū eadē die de tot inſtrūs. ſ. plura volumina cōprehēdētibus dico q̄ dies appoſita in princ. vnius nō cēſet repetita in alio, q: vbi non ſumus in caſu certo, q̄ veriſimile eſt attēdi. d. l. in obſcuris. de reg. iur. c. inter dilectos. de ſi. inſtr. & ideo nō ſine miniſterio Bald. hic dicit repetitā videri prepoſitionem inditionis, et cōſulis de die autē nihil dicit. 6 ¶ † In ea. gl. ibi, ingro valde, in hac dictione[a] teri git aliqua vtiliter Bal. in. l. gallus. §. ille caſus. ſ. de 7 libe. & poſth. & ibi dicet. ¶ † In ea. gl. ibi, vel poteſ dicere hic cōiter tenet, q: talia noīa poſſunt ad placitū mutari, & imponi. l. i. C. de muta. no. l. ij. cum gl. C. de cōſti. pecu. l. ſi quis in fundi vocabulo. de leg. i. cum vulg. ideo de eis nō eſt curandū, hic vero qualiter intelligatur. ſ. nomē mutari poſſe, vide aliquid per gl. in proe. vi. lib. io verbo bonifacius. & ibi per Jo. de fantutijs, & Domi. de ſan. gemi. per Bart. in proe. ffo. rum. §. nos vero. per Pet. de anchara. in. c. accedens. de cri. fal. no. gl. in. l. falſi. in prin. ſ. de fal. per Bal. in. l. ſi. C. de here. inſti. & in prin. ffor. in rū. q. & in rub. C. de ſide inſtru. in. vi. col. per Jac. but. et 8 Bal. in prin. C. † vbi etiam ponit an liceat notario b ſuum ſolitum ſignū mutare[b] et concludit quod non, arg. in. l. eos. §. i. ſ. de fal. fuit originale dictum Guli. de cu. in. d. l. cōparationes. & ibi Bal. idem Bal. in diſputa. ſua incipiē. accuſatus de vi turbatiua. in. ij. col. & pro hoc eſt bonus tex. in. §. oportet. in aut. de inſtru. cau. & ſi. vbi ex ſignis ſit comparatio de vna ſcriptura ad aliam, & ex ſignis multe comperte ſunt falſitates, vt dicit hic litera. alleg. tex. in. l. ſin. circa me. ibi ſolitū eſt &c. C. de aſſeſſo. Hoc tamē limita niſi notarius ſigno alieno vtendo exprimat ſe velle ſigno alieno, quia tunc toleratur de quo vide nota per Bart. in. l. aut teſtiū. §. ſi ab ipſo. ſ. de teſta. vbi alleg. Specu. in titu. de proba. §. ſin. verſi. et no. hoc idem tenet Joan. fab. inſti. de teſta. §. poſſunt. et Salyc. in. l. ſi vnus. C. de teſta. de predictis etiam vide aliquid per Bal. in. l. i. C. que res vē. non poſ. vbi dubitat quid de ſignis mercatorū de quo etiam aliquid per Bart. in ſuo trac. de inſignijs, & armis, vbi ponit vtrū delinquere dicatur qui vtitur ſignis famoſiſſimorum doct. vel mercatorū, aut artificum, de quo per Anto. de but. in. c. cum dilecta. de excel. prela. & per Bald. in. cap. quanto. de iureiuran. et in diſputat. ſua incipien. accuſatus de vi turbatiua. 9 ¶ † Inducitur etiam hec gl. per Bart. ad. q. quod ſi cōceſſe ſunt repreſalie ciui. Bononienſi contra peruſinos propter iuſtitiā ſibi peruſij denegatam, & vnus nomine proprio vocat peruſinus per hoc nō eſt probatū ipſum eſſe de peruſio: q: arg. ab alluſione vocabuli nominis proprij nō procedit. l. ſi. §. pe. ſ. ad muni. alias idē eſſet dicere gallus, & de gallia cōtra. c. i. de ſponſa. bene facit. l. ſed & reprobari. ſ. de excuſa. tu. & l. i. C. de munici. & orig. & l. i. ſ. de tu. & cur. da. ab his. idem Bar. in. l. prouinciales. ſ. de verbo. ſig. ſequit Bal. & Ang. hic, & d. Ant. in proe. decre. et Bar. in. l. ſi. ad ſi. ſ. ad munic. & in. l. i. ad ſi. eod. titu. ¶ Item inquantum Bart. tenuit q̄ ſi hoc nomen peruſinus accipiatur pro nomine appellatiuo tunc oportet eum eſſe de peruſio. adde Bart. in. l. ſi poſſeſſor. §. aut ſenatus. ſ. de peti. here. vbi dicit videri q̄ plures cōprehenduntur ſub hoc verbo de peruſio quam ſub hoc verbo peruſinus, arg. illius text. et tamen poſtea ſubdit quod putat idē eſſe. vt tenuit ipſemet in. d. l. i. ad ſi. ſ. ad munici. & in. l. ſi. ſ. eod. tit.

¶ Tu autē dic q̄ ſi eſt de peruſio talis qui noīe ꝓprio nūcupatur peruſinus, tūc illud verbū refertur ad illud. ſ. ꝙ ſit de peruſio, per. l. prouinciales. ſ. de ver. ſig. Negari tū nō pōt quin alia ſit ſignificatio huiꝰ dictionis peruſinus, & huius dictionis de peruſio, vt eſt tex. in. l. i. in ſi. ſ. de tu. & cu. c da. ab his. vbi colligit q̄ per iſta verba de peruſio proprie[c] innuitur eū eſſe ciuem peruſinū origine, ſecus in dictione peruſinus, q: verificari pōt in habētibus peruſij domiciliū: hec tamē vera niſi ratio ſubiecte materie aliud indicaret, vt no. in. c. ſtatutū. §. cū vero. de reſcri. in. vi. in duabꝰ gloſſellis ibi poſitis. de quo vide per Bal. in. d. l. ſed & reprobari, & per Ang. in. l. ciues. C. de ap. vbi dicit ꝙ eſt differētia inter dictionē tuſcus, & dictionē Florētinꝰ, que opi. Ang. reprobat per oēs. in. d. l. ꝓuinciales. licet Ro. hic videatur ſequi opinio. Ang. in. d. l. ciues. de quo tū mentionē nō facit. 10 ¶ † Suppoſito autem q̄ iſte qui proprio nomine peruſinus appellatur originaliter ſit de peruſio, tunc ſm Imo. hic inſurgit dubitatio an concēſis repreſalijs a predictis poſſit capi ſi nō habitat peruſij, ſed in alio loco, et licet iudicio meo ſatis impertinēter ponat hic iſtā. q. tū pro ornamēto materie tractari poteſt, & in effectu Imo. inheret deciſioni Barto. in ſuo trac. repreſa. in. ij. & iij. q. vbi q. princ. vbi cōcludit q̄ ſic, quia ſingularis homo de vniuerſitate plecti poteſt propter culpā vniuerſitatis, ſicut dicimus etiā q̄ capiūtur illi qui fuerunt in bello. per iura que ibi vide per eū. ¶ Hoc tū limita eſſe verū ſi per ſe vel aliū munera peruſina ſubeat, iuxta id quod habetur in. l. i. ſ. ad munici. facit ſm Imo. id q̄ habetur in. c. dñs noſter. xiij. q. ij. & in. l. nullus. cum ibi no. C. de iude. ¶ Sed ſi neq; per ſe, neq; per aliū ſubeat hec munera nō poterūt cōtra eū exerceri repreſalie, quia nō poteſt dici municeps per. d. l. i. ſ. ad munici. & hec videtur eſſe magis cōis cōcluſio. non eſt tamē ſine dubitatione q̄ dicitur cōtra peruſinū habitantē extra peruſiū repreſalias exerceri nō poſſe, ſi nec p ſe, nec per alios munera peruſina ſubeat, quia licet per hoc non dicatur municeps, tamē dr ciuis, vt probat tex. in. d. l. i. ſ. ad munici. ibi, ſed nūc abuſiue municipes dicimus &c. & ibi illū tex. ad hoc ponderat Bar. in pe. col. ideo videretur q̄ cōtra talē peruſinū non habitantē peruſij, nec munera peruſina per ſe vel per aliū ſubeuntem predicte repreſalie poſſint exerceri, q: ciuis 11 peruſinus dicit, licet cōis opi. ſit in cōtrariū vt dixi. ¶ † Sed ſi talis peruſinus habitaret Bononie. ſ. in loco a quo facta eſt talis conceſſio non poſſunt cōtra eū repreſalie exerceri ſm Bart. in loco preal leg. & eſt dubitabilis articulus de quo per eūdē Bar. in. d. l. prouinciales. vbi tenet quod capi nō poſſit ſi alibi q̄ peruſij habitat, arg. l. i. ſ. de mag. con. de quo etiā articulo vide per Bal. in aut. & omnino. C. ne vxor pro ma. & in. l. ſi ea. ſ. de offic. aſſeſ. & in rub. C. ſi a non cōpe. iu. & in. l. adoptionem. C. de adop. per Pet. de anch. in rub. de iniur. & dā. da. per Jo. and. in addit. Spec. in rub. de iniur. & dam. da. per Bar. in. l. i. in prin. ſ. quod quiſq; iur. per Pet. de anch. in. d. c. ſtatutū. §. cum vero. per Pau. de caſt. poſt Bald. in. d. l. ſi ea. 12 ¶ † Sed quid ecōtra ſi ciuis bononienſis habitat peruſij an poſſit capi in repreſalijs cōceſſis alicui ciui bononienſi cōtra peruſinos. de hac. q. ſolū inuenio Jo. an. in rub. in addi. Spe. hoc tetigiſſe q̄ dicit q̄ cū de hoc facto cōtigiſſet cōtra ianuenſes deciſum fuit ꝙ bononienſis habitans ianue. capi nō poſſit. pro hoc optime facit q̄ no. Bald. in. l. ij. C. an ſeruus ex ſuo fac. & in. l. miſſos. ad ſi. C. de teſta. mili. vbi dicit q̄ ſtatutū ciuitatis debet interpretari cōtra alios non cōtra proprios ciues ſtatuentiū per tex. in. l. ſi peculiū. §. ſicut. ſ. de pecu. leg. facit tex. in. l. licitatio. §. fiſcus. & quod ibi 13 Bar. ſ. de pub. ¶ † Juxta predicta etiam queſiuit hic Ang. quid ſi priuilegium conceſſum ſit ciuitati vel ciuibus regni an extendatur ad caſtra villa vel comitatenſes, & ſe remittit ad diſputationē Jac. de bel. quam poſuit in auth. quib. mo. na. eff. ſui. cuius deciſionem proſequitur hic Imo. referens eum tenere quod aut cōſtat de mente ſtatuentiū, ſeu concedentium, et tunc eſt ſtandū certo. l. nō aliter. de leg. iij. aut ſumus in dubio. et tunc comprehenduntur tantūmodo loca ciuitatis, & perſone in ea, & eius ſuburbijs habitātes. l. qui cōtinentibus. ſ. de verb. ſig. c. ſi ciuitas. de ſen. excō. in. vi. cōtra quam deciſionē Imo. hic alle. no. per Bar. in. l. ij. de verb. ſig. vbi cōcludit, q̄ priuilegiū conceſſum ciuibus extēditur ad comitatenſes per. l. qui ex vico. ſ. ad munici. ¶ Subdit hic Imol. concordari poſſe opi. q̄ aut loquimur in priuilegijs cōtra ius cōmune, et procedat opi. Jac. de bel. Aut in beneficijs que latiſſime interpretanda ſunt. l. ſi. ſ. de conſti. princ. l. ſi quando. C. de bo. va. lib. x. olim tibi. de verb. ſig. & tunc procedat opi. Bar. hec concordia fuit originalis Jac. de bel. in loco preal leg. licet Imo. referat quam diſtinctionē ſequutus fuit Jo. and. & Pet. de anch. in d. c. ſi ciuitas. & Imo. in. c. rodul. de reſcrip. & Bald. in. c. i. in. vij. colum. de capi. qui cu. ven. & in. l. i. §. i. ſ. de offic. prefec. vrb. & in. d. l. ſina. de conſtitu. princip. & Ro. in. l. ſi finita. §. ſi de vectigalibus. ſ. de dam. infec. & Imol. in dicta. l. ſi finita. §. ex hoc. licet Bart. ibi aliter dicat ſequutus id quod ipſe idem tenuit in dicta. l. ij. Pet. de anch. in cap. felicis. in ſi. de pe. lib. vi. et in repe. c. canonum ſtatuta, ſimpliciter ſequitur Bart. in dicta. l. ij. idem Anto. de butr. in proe. decre. & refert Pet. de anchara. in predictis locis d quod Bar. ita cōſuluit[d] in cōſ. incip. in ciuitate camerini. Nic. de neap. in. d. l. ſed & reprobari. §. amplius. aliter loquitur. ¶ Tu vero cōclude q̄ aut loquimur in cōceſſione facta ciuitati, tunc in omnibus perfecta ſit diſtinctio Bart. in dicta. l. ij. in princ. per totam. i. col. qui in hoc plenius q̄ alius quiſq; loquitur. Aut conceſſio eſt facta ciuibus. tunc licet Barto. in dicta. l. ij. & in. d. l. ſi finita. & in preal leg. conſi. & do. Ant. in. d. proe. decre. et Pet. de anch. in. d. c. felicis. & in. d. c. canonū teneant cōprehendi etiam

comita

1 comitatenſes per.l.qui ex vico.ſ.ad munic.tū veriorem puto^a opi.Iac.de bel.Io.an.ꝛ ſequꝰ.ꝙ in priuilegijs ꝫ iuꝰ cōe non veniāt comitatenſes per tex.optimum in aut.qui.mo.na.effi.ſui.§.ſi quid vero in verbo nō ciuis,ſed ex villa vbi natus in villa proprie non dr ciuis,ꝛ ita tenet Bar.Ang.ꝛ Iac.de belui. ¶ Eſt verum qꝺ Bart.in aut.hic ſi debitor.in ſi.C.de pig.refert ſcripſiſſe ſuper autbenticis,ſed mihi nunꝗ̄ viſum fuit cōmentum Bar.ꝑpter ſtyli diuerſitatē,non ob.d.l.qui ex vico.quia ibi eſt verbū intelligitur denotans fictionem,vt patet in l.ſi is qui pro emptore.ꝛ ibi Bar.ſ.de vſuca.in.xij.col.ꝛ in.l.ſi.lio quē pater.ſ.de lib.ꝛ poſth.ſed diſpoſitio ſtricte interpretāda,vt priuilegium loquens in caſu vero non extēdatur ad fictum.c.ſtatutū.de reſcri.l.iij.§.hec verba.de neg.geſt.Si vero loquimur in beneficijs ꝑter ius cōe.tunc fateor quod veniunt etiā comitatēſes,per.d.l.qui ex vico.iūcta.l.ſi.ſ.de cōſti.prin.niſi cōis vſus loquēdi aliter ſe haberet.ſm Iaco.de bel.ꝛ Io.an.in locis preallе.arg.l.librorū.§.qꝺ tū caſſius.de leg.iij.ꝛ ad hanc diſtinctionē quā facio,an ſit cōceſſa ciuibus,aut ciuitati cōcordat Bar.ꝛ Ang.in.l.ex pupillari.ſ.de vulg.ꝛ pupil.per
14 illū tex.ꝛ.c.ſi canonicus.de immu.eccl.in.vi. ¶ †Ex his infertur qꝺ repreſalie cōceſſe cōtra ciues non extēduntur cōtra comitatenſes vel ſtātes in oppidis cū ſint adioſe,ꝛ reſtringēde c.i.de iniu.ꝛ dam.da.ꝛ ita decidit Bald.in.l.ſi in aliqua.ſ.de offi.procō.ꝛ in aut.omnino.C.ne vxo.pro.mar.ꝛ Bal.ꝛ Ang.in.l.ciues.C.de app.ꝛ in.l.i.C.de mu.ꝛ ori.lib.xi. Unde nō recte dixiſſe videt Domi.in.c.i.§.i.de vſu.in.vi.vbi p not.ita ibi per glo.voluit qꝺ ſi cōceſſum eſt priuilegiū habitanti ciuitatē cōprehenditur habitātes comitatū per.d.§.ſi quis pōt.tamē dicimus ſuſtineri in bñficijs que ſunt latiſſime interpretāda
15 iuxta.l.ſi.ſ.de cōſti.prin. †Utrū aūt ecōtra priuilegiū cōceſſum ruſticis extēdat ad ciues,vide Bal.Ang.ꝛ Io.de imo.in.l.ex pupillari.ſ.de vulg.ꝛ pup.vbi p illū tex.dicūt ꝙ nō bene pbat per.c.ſi in exceptis.de ſent.excō.in.vi.idē eſt de mente.d.Abb.in
16 d.c.ro.ſul pbus. ¶ †In ea.gl.ibi,ꝙ vltime volūta.diſpoſitio-
b nes ꝛc.no.ꝙ verbū diſpō^b ex ꝓpria ſignificatione importat vltimā volūtatē.hoc etiā firmat Abb.de ro.i dictionario ſuo in vbo diſponere p quo alle.tex.inſti.q.ex cau.ma.nō li.§.pe.ꝛ ſi.ſed ille tex.nō facit,qꝛ ibi adiectū fuit verbū in teſtō.Itē qꝛ nō ſequit pōt in teſtō,ergo nō inter viuos.c.ij.de prebē.in.vi.ad idē alle.tex.in.d.§.diſponat.in aut.de nup.q tex.pbat totū ꝫrarū.ſ.qꝺ cōueniat etiā diſpoſitioni legiſlatoris. ¶ Tū meliꝰ allegaſſet iſtā glo.quā ſequit Dy.ꝛ Bar.ꝙ maior pars huius voluminis eſt de vltimis volūtatibꝰ,ideo ab ea maiori parte fieri debuit denoīatio,ar.l.q̄ritur.ſ.de ſtat.ho.ꝛ idē tenet Nic.de neap.p.d.§.diſponat.q nō facit vt viri. ¶ Et ꝗ̄uis magna ſit autoritas predictor̄,tñ in pūcto iuris nō puto id qꝺ ex hac gl.p eos inferr̄ poſſe de iure pbari,ꝛ qꝺ verbū diſpō poſſit ad actū quēlibet referri pbaf in.c.ij.ꝛ.c.cū illis.de pbenn.in.vi.ſed qꝛ magna eſt autoritas predictor̄ rñde ad.d.iura ꝙ rō ſubiecte
17 materie facit,vt intelligat de vltima volūtate. ¶ †In ea.gl.ibi quarto ꝛ vltimo ꝛc.indiſtīctā glo.iſta dicit ꝙ quocūꝗ̄ ſoluat mrimoniū dos repeti pōt hoc intelligit hic Pau.de ca.preterꝗ̄ qñ capiunt ꝛ vnius ex cōiugibus iſto iure ſolutū eſſet mrimoniū,qꝛ interim donec reuertaf ab hoſtibꝰ dos nō repetaf per.l.ſi qdē.ſo.ma.qꝺ nō puto verū.qꝛ ꝫ tex.in.l.ſi q ſic ſtipularetur.ſ.eo. Nec ob.d.l.ſi quidē.qꝛ ibi ſolū dr qꝺ ſi vxor fuit capta ab hoſtibꝰ frater eius dotē nō repetit qꝺ qdē ex eo eſt,qꝛ nōdum illi fratri delata erat hereditas mulieris qui adhuc mortua nō erat.non tamē negat iſte tex.quin per eū cui dotis actio cōpetebat repeti poſſit.hodie vero p captiuitatē nō ſoluit matrimoniū.ſed ſolū morte naturali.quos eñ Deus cōiūxit hō nō ſeparet.c.i.de cōiu.lepro.c.inter corporalia.de trāſl.epiſ.no.Bal.in.l.deo nobis.C.de epiſ.ꝛ cle.ꝛ gl.in.l.diuortio.
18 ſ.de neg.geſt.cum concor. ¶ †In ea.gl.ad ſi.ibi alſ eñ nulla actio ꝛc.dicas qꝺ mulier ꝫhens ſciēter inceſtas nuptias pdit dotē,ꝛ fiſco applicat.l.q ꝫ legū.C.de inceſt.nupt.ꝛ ita loquit glo.hic,tñ intelligo niſi talis mulier ignoraret ius,licet factū ſciret,vt qꝛ ſciuit gradū affinitatis,ſed ignorauit in tali gradu
c nuptias eſſe pbibitas^c.l.ſi.ꝛ ibi Bar.ꝛ doc.ſ.de cōdi.ſine cau.qꝺ dicit eſſe verū ſi iſte ad ſpōſalia tm̄ pceſſit,ſecus ſi etiā ad matrimoniū p verba de pſenti.ꝛ ita loquit gl.in.d.l.qui cōtra legē.ꝛ gl.in.§.ſi aduerſus.inſti.de nup.de quo plene p cano.in c.ꝛ ſi neceſſe.de dona.inter vir.ꝛ vide no.p Bar.in.l.ſi adulte
19 riū cū inceſtu.ſ.de adul. ¶ †In glo.in verbo quēadmodū iſta gl.tenet qꝺ hec dictio quēadmodū ſtet interrogatiue,vt etiā ſtat in.l.ſi pꝛ.§.i.ſ.de pac.do.aliqñ tñ ſtat ſimilitudinarie.l.iij.§.ſi duobꝰ.de adi.le.l.quēadmo.C.de agri.ꝛ cēſi. ¶ Sed Nic.de nea.ꝛ Rav.hoc dicit ꝙ hic accipit determinatiue,put in rub.C.quēad.teſt.aper.ꝛ in.l.i.C.de edē.ꝛ ponit Alb.de ro.in
20 dictionario ſuo in verbo quēad. ¶ †Iuxta pdicta ponit hic

Imo.an vxor teneat vagari,ꝛ peregrinari cū viro.ſed qꝛ doc.cōiter hoc non ponūt,ſed in.l.ſi cū dotē.§.ſi maritus.ſ.eo.ideo de hoc hic nō dico,ſed ibi dicet. ¶ In gl.ibi ſi petat.i.repetatur,ſed an ex ꝓprio ſignificatu qui repetit dicaf petere,ꝛ ecōtra,an ſtatutū diſponens in petēte habeat locū in repetente,ꝛ ſic quid de verbo dāte vel reddēte vide gl.in.l.verbū reddēdi.ſ.de vb.ſig.ꝛ Bar.ꝛ clarius Imo.poſt Ang.hic dicentē qꝺ ſtatutū dictās petentē ſoluere debere gabellā non hꝫ locū in repetēte,qꝛ ex mēte ſtatuentiū colligit qꝺ hoc verbū petētē ſtat in gñe nō autē in ſpecie.Imo.hoc tenet Ang.qꝛ iura minus faciēt petēti ꝗ̄ repetēti,alle.l.i.C.de impo.luc.deſcri.li.x.
b iūcta.l.videamꝰ.la.ij.§.ſi actionē.ſ.de vſu.vbi repetēti debētur fructꝰ a tpe quo res puenit ad cōuentū,ſed petēti nō niſi a tpe li.cōteſt.d.l.videamus.ꝛ.l.cū fundus.in prin.ſ.ſi cer.pet.
d vñ cū nō ſit^d eadē ratio.ideo indefinita nō equipollet vniuerſali,iuxta no p Bal.in.l.oēs populi.in.vi.q.princi.ſ.de iuſti.ꝛ iur.qui ꝓprie loquit in ſtatutis. ¶ Fundabat ſe etiā imo.per alia iura que nō multū me mouent,nec etiā in ꝓpoſito multū ſtringit.d.l.i.qñ ſolū ibi attēdit an id de quo agit veniat ex cā lucratiua an vero ex cā oneroſa,nō aūt an petat vel repetat.Tamen p Imo.ꝫ Ang.alle.glo.in.l.i.§.edificare.iulti.ſ.de mor.
21 inſe.vbi reficiēs improprie dr facere. ¶ †Et ideo dicit Bald.
c ibi qꝺ ſi ſtatuto cauef,qꝺ tpe guerre nō liceat edificare nō habebit locū in reedificāte^e qꝛ ſtatuti verba ſtricte intelligunf.l.
e qꝺ cōſtituti.ſ.de teſt.mult.l.quicquid aſtringēde.ſ.de vb.obl.hoc idē videf velle Bar.in.l.i.§.ſi q edificiū.de oper.no.nū.
d ſ.vbi alleg.gl.in.d.l.verbū reddendi.bene facit tex.in.c.conſuluit.de iude.ꝛ qꝺ no.gl.ꝛ doc.in cle.ſi.in verbo creatis.de reſcrip.ꝛ gl.in.c.in verbo domū.de reli.do.li.vi.hoc idē voluit dicere Bar.hic dum dixit hāc differentiā inter petere ꝛ repetere eſſe notandā ꝑpter ſtatuta. ¶ Pro hoc facit.quia in dubio ſit interpretatio,vt actus potius ſtet vt ſpecies ꝗ̄ vt genus,vt eſt tex.ꝛ ibi hoc no.Bar.in.l.hoc legatū.ſ.de leg.ij.vbi not.qꝺ in libello potius videtur intētata cōditio ſpecialis ꝗ̄
22 generalis,idē Bar.in.l.i.in prin.ſ.de eden. ¶ †Cōfirmo per ea que no.per Iac.but.ꝛ alios excepto Bald.in.l.mācipia.C.de ſer.fugi.dicentes qꝺ ſi ſtatuto cauetur,ꝙ turbans aliquē in poſſeſſione cōdemnetur in centū,ꝛ poſ.reſtituat quod ſi quis aliquē turbauit non tamen expuliſt eum de poſ.non debet pu-
f niri^f in illis centū quādo in mere turbātē non poteſt veriſi-

a ¶ Veriorē puto.adde ꝙ Frā.de are.cōſ.pri.alleg.ꝛ opi.Bar.in.d.cōſi.p.d.l.q ex vico cōſulēdo ſup vbis ſtatuti dicētis niſi ſit de ciuitate comitatu vel diſtrictu Florentie,vnde nō facit differentiā ſi dicaf de ciuitate vel dicaf ciuis,ꝛ licet loquatur in ſtatutis idem eſt in priuilegijs cū valeat arg.de ſtatutis ad priuilegia,vt voluit Ro.cōſ.cxcix.ꝛ an cōſuetudo q̄ ſeruaf in ciuitate ſit ſeruāda in comitatu vide p eūdem cōſi.lxi.ꝛ ad ſdictā qōnē vide ꝙ conſuluit Bal.cōſ.cl.vi.ſup ſtatuto Verone diſponēte qꝺ nullꝰ recipiaf in collegio iudicū niſi ſit de ciuitate Verone vel eiꝰ territo.vide Abb.ꝫſ.lij.i.li.

b ¶ Verbū diſpoſitio.adde qꝺ illud pōt referri ad quēlibet actū.tex.eſt cū gl.in cle.quia regulares.ꝛ in.l.i.C.de ho.dā.ſed vltra Alerā.pōt reſponderi,quod eſt verū ex larga ſignificatione.Frā.

c ¶ Prohibitas.adde Lud.ro.late cōſi.cccc.vbi in facto cōſuluit.

d ¶ Unde cū non ſit indefinita non equipollet vniuerſali quādo nō eſt eadē ratio,vt meliꝰ declarat Bar.in d.l.omnes populi.in.iij.q.rñdēdo ad.l.ſi ſeruitꝰ.de ſerui.vrb.predio.nam ratio reſtringit.limitat.ꝛ regulat ſtatutū.l.cum pater.§.dulciſſimis.ſ.de le.ij.Bart.in.l.pater.§.fundū.ſ.de leg.iij.ꝛ in conſi.ix.col.vi.ſiue ratio ſit expreſſa,ſiue cōiectur.ita.Pan.in.c.ij.requiſi.de appel.ꝛ in.c.ſuggeſtum.ꝛ in.c.ꝓpoſuit.eo.tit.ꝛ in conſi.i.ꝛ vide Areti.conſi.xxxix.colum.iij.vbi indefinita in ſtatutis complectitur omnes caſus vbi eſt eadem ratio,ꝛ ſtatutum debet reduci ad ius cōmune vbi aliquid operatur.Ang.in conſil.cccviij.vbi dicit ſtatutum de publicandis bonis recipere limitationem a iure cōmuni.l.quiſquis.C.ad.l.iul.maieſt.ꝛ confirmat Pan.de caſt.conſi.xi.in penul.col.ꝛ bene probat tex.in.c.cum dilectus.quem ponderant do.Ant.Imo.et Pano.ibi in ij.col.extra de conſue.ꝛ adde quod licet improprіare ſtatutum,vt minus offendatur ius cōmune.Alex.in conſi.cxxxvij.in.i.lib.vbi.decidit not.q.quod ſi ſtatutū diſponat agnatos proximiores ſuccedere,prout in gradu ſunt proximiores vel cōcurrentes vſꝗ̄ ad quartū gradum non intelligitur excludere diſpoſitos in.§.reliquum.in aut.de here.que ab inteſt.ꝛ in aut.vt fra.filij.in prin.vbi de iure cōmuni recipitur quod filij fratris premortui cōcurrant cum patruis,quamuis proximioribus in gradu,ꝛ confirmat Alexan.in conſil.xxvi.in.iij.col.in.ij.volu.ꝛ Pet.de anch.in conſil.ccclxij.Franciſ.Curt.

e ¶ In reedificante.Adde eidem Alex.conſi.cvij.iij.lib.ꝛ vide quod voluit Roma.conſi.cccclx.de donante dicente facio reſtitutionem donationem ꝛc.quod voluit Bal.conſil.cexij.iij.libro.quod prohibitus noua fortilicia facere non videtur prohibitus antiqua reedificare,nam qui reficit de nouo non facit,ideo pridie dixi hic Venetijs ꝙ illi de garzonibus qui pro bancho fidem fregerant,ꝛ nouū erexerant cum fideiuſſoribus ꝙ pro partitis reportatis a bancho veteri in nouo non poterant fideiuſſores obligari,quia ille non dicebantur noue partite.ſed renouate,et inquantum do.Iaſ.hic allegat.Ang.in conſi.ꝙ dos non tradita,ſed promiſſa non cedat lucro,non inuenies eo numero conſil.clviij.ſed pondera.ꝛ vide conſi.lxxix.et conſil.clxxx.ꝛ quod ſtatutū quod vir lucretur dotem habeat locum in dote promiſſa.voluit Mathe.no.ſuus niſi ſtatutum dicat dotem datam.

¶ Vide de his que ſcribūtur hic de nouo,ꝛ antiquo que ponit Alber.de ro.in.ij.parte ſtatutorum in.xv.q.incip.item ſtatuto cauetur,per Alex.de uno.in rubr.ſ.de ope.no.nun.in vlti.col.Tho.diplo.

f ¶ Puniri.Lud.ro.ſing.ſuis dicit propter hoc dictum eſſe lucratum ſex aureos,et an ſtatutum imponens gabellam ſit odioſum,vide Anch.conſi.cclxv.Ana.conſil.xxxvij.ꝛ dicit Ro.conſil.clxxxiij.ſtante ſtatu.quod de qualibet alienatione debeat ſolui gabella quod ſoluetur de qualibet diuiſione.

a ¶ Solutõ q̃ dos dicat̃ m̃rimonio ſo. voluit Pau. de ca. q̃ſi. xxi. in. j. ſpe. & adde ꝑ hac ɔcluſiõe, facit tex. no. i. l. Et de directo. ff. de fun. do. vbi dr̃ q̃ ſo. ma. dos intelligitur. Et iſtud videt̃ voluiſſe Bal. in. l. i. C. ſine cẽ. vel ꝛc. vbi tãgit an ſol. mat. anteq̃ ſit reſtituta poſſeſſio dicatur res dotalis, ꝛ cõcludit dici dotalem, ꝛ non poſſe alienari donec fuerit reuerſa i poteſtatem mulieris, quia tunc bene eſſet res alienabi- tari pena ſtatuti. l. reſtitutio poſ. que copulatiue venit cũ preſtatione illoꝝ capitulorũ mouẽtur per illum tex. ꝛ eos ſequitur tñ Saly. reiectus rationib⁹ Bal. ibi cõtrarium tenentis ɔtra quem etiã facit, quia maior eſt vis expulſiua quã inquietatiua. l. ſi quis in tantaꝫ. C. vnde vi. l. extat. q̃ð met. cau. ꝛ q̃ð in penalibus non fit extenſio ex identitate rationis, ſed ex maioritate ſm Jo. an. in. c. odia. de reg. iur. in. vi. ꝛ Jac. de bel. in. l. ſi quis nõ dicam. C. de epiſ. ꝛ cle. ¶ Cogitabam dici debere pro concordia, q̃ð in ſtatutis odioſis loquẽtibus de petente nõ cõprehendatur repetens, ꝛ econtra. arg. l. cum quidam. ff. de liber. et poſthu. ꝛ. d. c. odia. ¶ Et ideo ſtatutum imponẽs gabellã petentibus cum ſit odioſum non cõprehendit repetẽtem, et ita loquitur Bart. hic, ꝛ ſeq. ꝛ in terminis ſimilibus firmat in gabella ſtatuta Anto. de but. in. c. ij. de iudi. ꝛ q̃ð tale ſtatutũ velut odioſum debeat reſtringi tenet Bal. in. l. cõtractus. in penul. col. C. de ſi. inſtru. cõtrarium tenet Bal. in. l. ſi. ff. ſi cer. pet. ¶ Sed mihi plus placet opi. Bal. in. l. cõtractus. per not. per gl. in. l. ſi emancipata. C. de iur. ꝛ fac. ign. iuncta. l. i. C. de impo. lucra. deſcri. lib. x. vbi gabella venit ſoluenda pro omni eo q̃ð venit ex cauſa lucratiua, ꝛ hereditas deſcendentiũ obueniens aſcendenti dr̃ obuenire ex cauſa quaſi lucratiua, vt no. gl. in. l. ſi duo. ꝛ ibi Jmo. ff. de acqui. hered. ꝛ tñ de tali hereditate non ſoluitur gabella q̃ñ. l. vel ſtatutum in gabella loquens de cauſa lucratiua non extenditur ad quaſi lucratiuam per not. in. d. l. ſi emãcipata. ſecus in ſtatutis fauorabilibus, puta q̃ð petẽs in iudicio ſi eſt conuinctus reo conuento cogatur ad compromittendum. hoc enim ſtatutum eſt fauorabile ſm Bald. in. l. qui ſe patris. in penul. ꝛ vlti. col. C. vnde libe. per tex. in. l. ſi. C. fami. erciſ. idẽ Pet. de anch. in cõſi. lxxviij. inci. apud me ꝛc. et Saly. in. d. l. qui ſe patris vbi retulit Bald. cõtrariũ tenuiſſe, ꝛ in. l. i. C. vnde vir ꝛ vxor. ꝛ in. l. ſi. de verb. ſigni. ¶ Tamen Saly. ꝛ Ro. in. d. l. i. C. vnde vir ꝛ vxor. tenent q̃ð eſt fauorabile. idem Saly. in. l. non ideo minus. C. de hered. inſti. ¶ Sed Jmol. in. l. i. in penul. col. ff. eo. dicit quod tale ſtatutuꝫ non eſt fauorabile, ſed quod ſit fauorabile tenet Bal. in. l. affinitatis. C. com. de ſucceſ. tale enim ſtatutum neminem ledit ſm Bar. in. i. conſtitu. C. per. l. de fideicom. C. de tranſac. ¶ Nec ob. q̃ð non poſſit appellari, q̃ñ ſm Bar. cum hoc ſit vtriq̃ parti cõmune ideo non videtur alicui preiudicare, nec iſtud ſtatutum dicitur correctorium. ſed limitatiuum iuris cõmunis, ideo ex impropria ſignificatione extẽditur ad alios caſus ſimiles non expreſſos, iuxta no. per Bar. in. l. ſi cõſtante. in prin. ff. eo. ꝛ glo. in. l. aliud. C. de ſacroſan. eccl. ꝛ in. l. ſi a primo. ff. de lib. ꝛ poſth. ſecus ſi ſtatutum diceret, q̃ð omnes cauſe petentum compromitterentur, quia tunc fateor q̃ð eſſet correctio iuris communis ſm Bar. in. d. l. ſi conſtante. in prin. ix. q. i. partis princi. et ibi ſequũtur cõiter doc. ꝛ ita ſa'nãtur Bal. ꝛ ſeq. in. d. l. i. C. vnde

23 vir ꝛ vxor. ¶ † Extra gl. opp. q̃ verba iſtius rubr. non ſint bene poſita cum dos ſtare nõ poſſit ſine matrimonio. l. iij. de iure dot. l. ſi. C. de dona. ante nup. ergo ſolu. matri. non dꝫ dos appellari. ¶ Ad hoc reſpondet hic Pau. de caſt. quod contrarium procedit vbi nunq̃ matrimonium cõtractum fuiſſet, ſed eo contracto, licet poſtea ſoluto dicitur eſſe dos, vt hic, et in. l. ij. in princi. ff. eo. ꝛ. l. eti. in. ff. de fun. do. ꝛ voluit Bart. in. l. ſi marito. §. i. ff. eodem. ꝛ in. l. filie dotem. cum ſimi. ff. de colla. do.

24 ¶ † Et per hoc deciditur queſtio not. ſm Pau. de ca. hic que fuit de facto q̃ð ſtatutum diſponens, q̃ð mulier teneatur equis portionibus relinquere dotem ſuam filijs ſuis vtriuſq̃ matrimonij habet locũ nedum q̃ñ moritur mulier conſtante matrimonio, ſed etiã quãdo moritur eo iam ſoluto[a] quia tũc dos dicebatur ſm Bald. in. l. i. C. vnde vir ꝛ vxor. licet Nic. de mat. cõtra, vt ibi refert Bal. ꝛ cum Bal. ſtat Saly. ꝛ Pau. de ca. ꝛ

25 Roma. ibi. ꝛ Paul. de caſtro hic. ¶ † Succeſſiue queſiuit hic Bar. quid ſit dos. ꝛ dicit quod eſt ius quoddã in ſe cõtinens quod a muliere vel eius patre marito vel eius patri traditum eſt vel pro tradito habitũ propter onera matrimonij ſuſtinẽda, ꝛ cũ Bar. tranſeunt cõmuniter doc. excepto Ang. qui dicebat Bar. male loquutũ in eo quod dicit propter onera matrimonij, q̃ñ ſm eũ etiã ſi maritus onera nõ ſupportet dicit̃ dos, vt quia mulier virũ habet iuuenẽ, ꝛ pulchrũ cum quo cõuenit q̃ð ipſa teneat̃ ſe alere q̃ð fieri poteſt per. d. l. ſi. in prin. ff. de do. exce. ꝛ. l. ſiti. ff. de pac. do. que iura nõ probant, ꝛ cõtra Ang. tenet Jmol. hic, q2 dato q̃ð tũc onus alẽdi ſe ſpectet ad mulierẽ tñ alia onera matrimonij, puta quo ad veſtes ſpectãt ad maritũ. alle. l. veſtis. ꝛ. l. argẽto. §. ornamẽta. ff. de aur. ꝛ arg. leg. que

26 minime probãt. ¶ † Et cõtra Jmo. facit q̃ appellatione alimentorũ veniũt etiã veſtes precioſe ſi conueniunt dignitati, ꝛ conditioni mulieris. l. pe. ff. de alimẽ. ꝛ cib. leg. no. Bald. in. l. ſi maritus in. id. l. c. ꝛ lꝫ Jmol. nõ bene impugnet rationẽ Ang. tñ adhuc puto defendi poſſe opi. Bart. ab Ang. vꝫ q̃ð dum dixit onera matrimonij habuerit reſpectũ ad id q̃ð cõiter accedere ſolet. arg. l. oĩs diffinitio. iũcta gl. de reg. iur. vbi ſatis eſt q̃ð diffinitio quo ad regulã cõueniens ſit diffinito, ſed regula eſt q̃ maritus debet onera ſuſtinere. l. pro oneribus. C. de iure dot. igit̃ ꝛc. ¶ Vel. ij. dicas, q̃ð licet vir nõ teneat̃ ex facto vxorem alere nõ ſequitur, ergo nec liberos, nec ſeipſum, q̃ñ ꝛ hec inter onera matrimonij numerantur. l. vbi adhuc. de iure dot. ¶ Tertio pro Bart. alle. tex. in. l. ſi pater mulieris. in ſi. ff. de iur. dot. vbi dos nõ dr̃ que cõſtituẽda venit ſolũ poſt mortẽ mulieris q̃ð ideo eſt, q2 tũc onera m̃rimonij ſuſtinere nõ dr̃. ergo ſequit̃ q̃ð ꝑpter onera datur. in aliquibus alijs etiã reprehẽdit Ang. hic Bart. que nõ recito quia plene reſpõdit Jmo. ꝛ fere nullius ſunt vtilitatis. ¶ Tamẽ vnũ, ꝛ bene ponit Ang. not. hic, ꝛ in. l. ſi prediorũ. C. ad. l. fal. ꝛ in cõſi. ſuo. lxxiiij. incipi. in Chriſti noĩe per euidentiã ꝛc. dicẽs q̃ð diffinitio Bart. hic eſt imperfecta, q̃ñ nõ cõprehendit dotẽ ꝓmiſſam que etiã dos dr̃. l. ſi mulier. ita in dotẽ. ff. de iur. do. l. i. ver. ꝛ ſi tantum promiſſa. ff.

27 de col. dot. ꝛ in rubro ꝛ nigro. C. de do. promiſ. ¶ † Nec ſatis eſt q̃ð Bar. dicat vel pro tradito habitũ: q2 dico q̃ dos ꝓmiſſa nõ habet̃ pro tradita. ſi enĩ pro tradita haberet̃ amplĩ⁹ peti non poſſet. ꝛ obſtaret marito dolo facis. q2 petis q̃ð intus habes. Unde aliter diffinit Ang. in. d. cõſi. dicens q̃ð dos eſt ius quoddã datũ traditũ vel promiſſum a muliere vel eius patre viro ei⁹ vel patri ob cauſam matrimonij. ꝛ hoc mihi plus placet. ¶ Poteſt tamẽ opi. Bar. ſuſtineri per tex. in. l. ſi is qui ſtichum. ꝛ. l. ſi pr̃ mulieris. ff. de iure do. vbi dos ꝓmiſſa que nõdũ tradita eſt cũ onera m̃rimonij nõ ſuſtineat dos dici nõ debet. ¶ Scd̃o quia cũ quidã ſint ɔctus qui ſolo cõſenſu perficiunt̃. vt emptio, ꝛ ſimiles. inſti. de oblig. que ex conſenſu in prin. ꝛ quidã in quibus opus eſt rei interuẽtu: vt eſt cõmodatũ depoſitũ, ꝛ ſimiles cõtractus, vt dicit tex. in. l. iuriſgentiũ. in ſi. prin. ff. de pact. ꝛ ibi Bar. declarat illud verbũ, ꝛ ceteri contractus exẽplificari poſſe in cõtractu dotis, ꝛ idẽ Bart. in. l. legitima. eo. ti. merito ſatis ſuſtẽtabilis eſt opi. Bar. hic. preterea Bar. hic voluit diffinire dotẽ promiſſam, ꝛ traditã. quia cũ iſto iure dos dicatur proprie incipere a traditione. vt dixi. ſicut etiam dicimus in donatione que proprie dicitur doni datio. l. ſenatus. §. i. ff. de do. cau. mor. nec ante iſto iure dicebatur dos niſi eſſet tradita q̃ð patet q2 ante. l. ad exactionẽ. C. de do. promiſ. non poterat agi ex ſola promiſſione dotis abſq̃ ſtipulatione

28 ergo iſto iure dos promiſſa proprie dos non erat. ¶ † Subdit Bart. hic, q̃ð dos eſt ius vniuerſale per iura que hic vide per eũ. ꝛ optime probat̃ in. l. i. §. i. verſic. impenſe. ff. de do. preleg. ꝛ ideo ſufficit ſm eũ dicere peto dotẽ abſq̃ aliqua ſpecificatione rerũ dotaliũ iuxta plene no. per gl. in. l. i. ff. de eden. ꝛ in. c. ij. de lib. obla. ¶ Sed cõtra Bart. facit, q̃ ſi eſſet ius vniuerſale mulier repetẽs dotẽ ſoluto matrimonio tãq̃ ſucceſſor vniuerſalis teneretur ſtare colono. arg. eoꝝ que no. doc. in. l. ſi filio. §. ſi vir. ff. eo. ꝛ tñ cõſtat q̃ð nõ tenet̃ ſtare colono. d. §. ſi vir. nã fruſtra ſibi peteret̃ ab heredib⁹ viri cautionẽ preſtari a muliere de ſtãdo colono ſi ipſa illi ſtare teneret̃: nec poſſet ab eo recedere. ar. l. hec ſtipulatio. ff. vt leg. no. cauea. ergo cõſtat q̃ð dos nõ eſt ius vniuerſale. ¶ Et ideo Bal. in. l. emptorẽ. C. loca. male alleg. illã text. in. d. §. ſi vir. q̃ð mulier teneat̃ ſtare colono per virũ cõſtituto, quia imo probat cõtrariũ. vt etiã aperuit no. in d. §. ſi vir. ꝛ ibi dicet. ¶ Suſtinendo tñ Bar. dicit q̃ð verũ eſt ſucceſſorẽ vniuerſalẽ tenere ſtare colono. ff. q̃ñ in totũ repreſentat perſonã defuncti in herede. l. heres in omne. ff. de acq. here. ſed nõ eſt ſic in muliere ſuccedente marito in dote. l. mulier bona. ff. de iure dot. ꝛ ita autem dicere poſſumus in ſuccedente in peculio de quo dicã in. d. §. ſi vir. ¶ Et cũ opi. Bar. hic cõcor. Bal. in. d. l. emptorẽ. ꝛ in. l. frater a fratre. ff. de cõdi. inde. adde tamẽ q̃ Pau. de ca. hic ɔtrarium tenet per. l. ſi. C. de ſen. que ſine cer. quãti. ꝛ ibi etiã Bal. in. l. i. ff. e. in addi. Spe. in tit. de ſentẽ. dicentes quod in libello requiritur ſpecificatio rerũ dotaliũ, ſicut q̃ñ agitur ad rem particularẽ. l. ſi rem. ff. de rei ven. l. i. §. ſi quis argentũ. cum ibi not. ff. depoſi. niſi ſecundum eos vniuerſitas data eſſet in dotem puta hereditas. non tamen ſufficienter reſpõdet ad rationes Bart. ꝛ ad dictũ verſi. impẽſe. Ang. etiã hic tenet cõtra Bar. videlicet quod dos nõ ſit ius vniuerſale, ꝛ idem Bald. in. l. ſed ſi poſſeſſori. §. ſi. ff. de iureiur. alleg. l.

mulier

lis, quia pdit nomen, ꝛ ius, ꝛ priuilegia dotis, ꝛ cũ Bald. tranſit ibi Saly. ꝛ idẽ expſſe ſentit Bal. in. l. ſi prediũ, verſi. aduerte. C. de in. do. ꝛ ibi clari⁹ Saly. et ꝑ hoc facit tex. in. §. i. in rõne ſui iſti. q. alij. lꝫ vł nõ. q̃ rõ etiã militat ſolu. mat. ſicut durante, ꝛ facit quia fauor publicus de quo in. l. i. ff. e. verſatur ſolu. mat. vt dote mediãte poſſit de nouo nubere, cum alias non reperiret maritũ de facili, vt not. do. in aut. res q̃. C. cõia de leg. facit, ꝛ quilibet q̃ñ nõ poteſt alienari fund⁹ dotalis q̃ñ dñiũ inſolidũ eſt penes ipſos cõiuges durãte m̃rimonio multo magis q̃ñ in mulierẽ ſolã eſt trãſlatum dñiũ, cõtra tamen facit quia impropne dr̃. do. ſol. matri. ꝛ ficte. vt not. tex. in. l. d. l. etiã in verbo q̃ð denotat fictionẽ, ꝛ improprietatẽ Bal. i. c. bone memorie. in pe. col. eꝫ de app. intelligit̃. ff. de iur. ſiſ. Alex. late. ff. in ver. nõ ob. d. l. qui ex vico. ꝛ in ꝑpoſito Pau. de ca. tenet ɔtrã. are. hic q2 ſtatutum debet reſtringi vt min⁹ corrigat ius cõe. ꝛ facit tex. in. l. iij. ff. de fund. dota. vbi ꝓhibitio. l. iulie. et procedit quoties mulieri actio de dote cõpetit, aut diuo cõpetitura eſt vide quod no. a Jo. de imo. ꝛ poſt eũ Alex. in. l. ſi ſo cer. §. lucius. ff. eo. ꝛ Alex. in. l. ꝛ he. §. filiuſfa. ff. de pactis, ꝛ quẽ ibi addidi. ꝛ adde Alexan. in conſi. lv. in vlt. colũ. in. i. vol. ꝛ in conſil. lxiij. in vlt. col. in. ij. vol. Franc. Curt.

¶ Vide Alexan. in conſi. cõ. in. ij. volu incipi. ſuper eo de quo queritur. in. j. col. et vide plene per Jaſ. in. l. j. in. iij. col. ꝛ ſeq. C. vnde vir ꝛ vxor. Tho. diplo.

mulier bona.ff.de iure dot.tenet tamē cū Bar. nec ob.d.l.mu
29 lier bona. † quia appellatione bonorū in cōtractibus veniūt
ea que ſuperſunt deducto ere alieno.l.ſubſignatū.§.bona.ff.de
verb.ſig.no.Bart.in.l.i.z.ij.ff.de bono.poſ.titu.generali.z in
d.l.mulier.vel reſpōderi poteſt,quod maritus non per omnia
repreſentat perſonam mulieris dotem dantis,ſicut repreſen
tat heres,ideoq3 cōueniri ſicut heres non poteſt.nec ſequitur
non poteſt cōueniri,ergo dos non eſt ius vniuerſale,quia vi-
demus,qḋ nec emptor hereditatis poteſt cōueniri,ſed ſolum
heres.l.ij.C.de heredi.vel act.vendi.l.ij.C.de pac.Et ex pre-
dictis nō obſtantibus videtur tenendū,quod dos ſit ius vni-
a uerſale[a] prout concludit Bar.cuius opi.etiam probari vide-
30 tur in.c.Raynu.de teſta.z ibi.do.Anto.† nam ibi verbū relin-
quo relatū ad dotem trahitur ad inſtitutionem ſicut quando
refertur ad aliquid aliud vniuerſale,puta ad legitimam,vt
probatur in aut.vt cum de appel.cog.§.aliud quoq3.iuncto.
§.ceterum.z ponit Jmo.in.l.i.§.ſi ex fundo.z in l.his verbis.
ff.de hered.inſtit.z eſt communis ſententia.❡ Ergo ſequitur
qḋ dos eſt ius vniuerſale,z ita tenet do.Anto.in.d.c.Raynu.
z Ange.in conſi.lxxix.incip.in Chriſti nomine domina An-
driola zc.licet cōtrariū teneat in cōſil.lxxix.incip.in Chriſti
nomine.Pet.zc.❡ Sed certe tex.in.d.c.Raynu.non probat
opi.Bart.quoniā cōtra do.Ant.tenet ibi Jmo.ratione ſatis
vrgenti,quia ſi predicta inductio eſſet vera ſequeretur,quod
ſi teſtator dixit relinquo peculiū filio,quod intelligatur iure
inſtitutionis relinquere,quod alicubi iure expreſſum nō inue
nitur,nec hoc probat tex.in.d.c.Raynu.nam vt dicit Bal.in
l.fin.C.fami.erciſ.ideo ibi valuit teſtamentū.quia de iure ca-
b nonico non requiritur[b] filio relinqui titulo inſtitutionis,ſed
ſufficit quoquo relicti titulo relinqui,licet de iure ciuili ſecus,
qm̄ filius debet habere legitimam titulo inſtitutionis.dicto
§.aliud quoq3.❡ Teneo igitur opi.Bar.nō per.d.c.Raynu.
ſed per alia iura pro iſta parte adducta,nec ob.tex.in.d.l.fin.
C.de ſen.que ſine certa quanti.quia ſm̄ Barto.hic.z Bart.z
Ang.ibi illud habet locum quando incertitudo ſententie re-
ſultat ex vniuerſali loqutione iudicis,puta quis dicit cōdē-
no te ad ea que accepiſti,quinimo ille tex.probat quod dos
ſit ius vniuerſale ſm̄ Bar.quia ibi innuit ille tex.qḋ procedat
libellus in quo ſimpliciter dos petitur.❡ Sed tū in hoc puto
Bart.male loquutū,qm̄ ibi non apparet qḋ fuerit oppoſitum
libello,nec ibi dicit,qḋ ſi fuiſſet oppoſitū pro eſſiſſet libellus
etiam ſi res in eo ſpecificate nō fuiſſent.ideo ille tex.non facit
31 pro Bart.❡ † An autem valeat libellus in quo petitur dos
ſimpliciter ſaltē quo ad hoc,vt ſententia ſuper eo lata valeat,
Bar.z Ang.in.d.l.fi.tenent qḋ ſic.ſed Bal.z Sali.ibi cōtra,
z Bal.in.l.i.ff.eo.z in.l.i.in.iiij.col.ff.de edē.z Bal.in additio.
Spe.in tit.de ſen.in.ij.col.❡ Mouetur,quia nullo iure pro-
batur,quod dos ſit ius vniuerſale niſi quo ad impenſas per.l.
quod dicitur.ff.de impu.nam licet apparet dotē eſſe datā,ta-
men ſententia eſt nulla niſi per acta probatoria cōſtaret de cer
titudine,quia tunc valeret,dato qḋ aliter iudex in ſententia ſe
expreſſe nō referret ad acta,vt no.gl.in.c.illa.in gl.fi.de accu.
z no.Bal.in.l.aīt pretor.ff.de re iudi.z Bal.in.l.pe.C.de ſen.
que ſine certa quan.z Jmo.in.l.in ſumma.ff.de re iudi.z Bar.
in.l.quod tamen.ff.de arbit.z extra illum caſum bene videtur
fortiſſime vigere.d.l.fi.contra Bart.contra quem videtur hic
tenere etiam Raph.z Pau.de caſt.❡ Tamē ſuſtinēdo opi.
Bart.poſſet dupliciter reſponderi ad.d.l.fi.primo qḋ Bart.
loquatur quando probatū fuiſſet dotem eſſe datam.z poſtea
in ſententia dictum fuit redde qḋ accepiſti.❡ Nec ob.tex.in
d.l.fi.in verſi.preſertim cum iudex interloquutus ſit dotē da-
tam que repeteretur nō eſſe liquidam,quia dico qḋ illud ver-
bum datā eſt imperatoris,ita in facto preſupponentis tamen
iudici per aliqua acta pbatoria hoc nō cōſtabat.❡ Uel ſcḋo
poteſt reſpōderi,quod dato qḋ ſit verbum iudicis,attamē ibi
nō apparebat per acta probatoria dotē datā eſſe niſi per illa
verba iudicis enunciatiua quod quidē non ſufficit ad validi-
tatē ſententie ſuper tali libello late,vt ibi eſt tex.❡ Tutior eſt
tamen prima reſponſio,z per hoc teneo valere libellū in quo
ſimpliciter dos petatur.❡ Nec ob.ſi cōtra Bar.allegetur.l.
ſi peculium in prin.in ver.corpora vendicātur.ff.de petu leg.
quia rn̄de vt hic per Bar.❡ Jtē inquantū Bart.hic dicit qḋ
fructus dotis veniunt eadē actione qua z ipſa dos,nō autem
officio iudicis,z hoc inductum ſit ſpeciali fauore dotis per.l.
ſi marito.§.fi.ff.eo.adde qḋ imo hoc nō videtur ſpeciale in do-
te.qz gl.in.§.actionū.inſti.de actio.tenet qḋ in omni cōtractu
bone fidei fructus veniant iure actionis,tū cōtrarium cōiter
tenetur per.l.ſi per colluſionē.ff.de act.emp.z in.l.iij.C.depo
32 ſiti.❡ † Succeſſiue querit hic Bart.an cōtractus dotis ſit de
iure gentiū,z dicit qḋ ſic,per.l.ea.ff.de ca.mi.z quia non eſt de
exceptuatis que ponuntur in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.z iur.idē
no.Bar.in.l.legitima.ff.de pac.❡ Hoc tū limita parum eſſe
qñ incipit a traditione.ſecus ſi dos eſt conſtituta per ſtipula-
tionē expreſſam re nondū tradita,quia tunc eſt de iure ciuili,z
ita limitatur.d.l.ea.licet Pet.hic indiſtincte teneat.qꝫ ſit de
iure gētiū.per.l.ex diuerſo.§.i.ff.eo.in verbo iure ciuili.❡ Sed
reſponde qḋ ibi non dicitur de cōtractu dotis,ſed de iure do-
tis.z vide Bal.in rub.C.de pri.do.z Bart.in.d.l.ea.vel re-
ſpōde qḋ in.d.l.ex diuerſo.fuit cōtractus dotis celebrat[us] per
ſtipulationē que ex cōtractu iuris ciuilis.§.de cōſtituta.inſti.
33 de actio.z probat in.d.l.ex diuerſo.ergo zc.❡ † Sed an actio
que oritur ex contractu dotis ſit de iure gentiū,dic vt not.per
34 Bal.in.d.rub.de priui.dot.❡ † Jtē an cōtractus dotis ſit no
minatus vel innominatus.Bald.alibi variauit.de quo vide
per eū in legē.C.de pact.z in rub.C.de rerū permu.z in.l.ad a
exactionē.C.de do.promiſ.z in.l.ſicut.de act z obli.z in.l.qui
aliena.§.ſḋ.ff.de nego.geſt.z per Bar.in.l.iuriſgentium.in fi.
princ.z in.l.legitima.ff.de pac.veritas eſt qꝫ eſt cōtractus no-
minatus maxime qꝛ habet ſpeciale nomē cōtractus,iuxta no.
per gl.in.d.rub.de rerū permu.❡ Et inquantū ff.retuli Ang.
tenere valere pactū qꝫ vxor teneatur ſe alere p.l.iiij.cū cōcor.
de pac.do.adde qꝫ illud eſt verū ſi ecōtra maritus promittat
fructus dotis in dotē cōuertere prout cōtingit in.d.l.iiij.alias
autē non valeret tale pactū,quia ſaperet donationē que inter
cōiuges eſt prohibita,ita notabiliter voluit Bald.in.l.pactū b
quod dotali.in fi.C.de collat.z Jmo.in.l.ſi ſocer.§.luci.ff.eo.
35 ❡ † Poſtremo.Ro.hic dubitauit an valeat ſtatutū imponēs
c penā cōtrahenti matrimoniū[c] cū certo genere perſonarū,vel
imponēs penā filijs ſic cōtrahentibus matrimoniū ſine cōſen-
ſu patris,z quia Ro.imperfecte loquitur de hoc articulo,vi-
de p Jo.an.in.c.ſtatutū.de here.in.vi.in nouel.in addi.Spec.
in tit.de ſpōſa.in rub.per Bar.z Ang.in.d.l.addicimus.per
illum text.C.de munic.lib.xi.z ibi dicit Ange.de hac q.vide
etiā per Bal.in.l.nemini.C.de nu.z in.l.eum qui.alias incipi.
Pau.ff.de ſta.ho.z in.l.omnē.C.ad tertul.z in.l.i.§.ius natu-
rale.ff.de iuſti.z iur.z.l.cōdi.C.de inſti.z ſubſti.ſub condi.fac.z
in.c.clerici.de iud.z in rub.de cōſti.in pe.col.per Jac.but.ali-
quid in.l.i.ff.de conſti.princ.per Ange.in conſil.xxix.incip.in
Chriſti nomine ex themate predicto tria dubia zc.per Ang.
in.l.cōſulta.C.de teſt.per Pet.de anch.in conſi.xxix.incip.in
Chriſti nomine pro ſolutione dubiorū zc.z in repe.c.canonū
ſtatuta.in.viij.char.de conſti.Pro modo me refero ad plene
no.per do.Ant.in.c.i.de ſponſa.magis communis concluſio eſt
nō valere ſtatutū laicorū imponens penā taliter cōtrahenti,
per.c.ſu.in.de ordi.cog.c.lator.qui fi.ſint legi.ſpectant enim
ad eccleſiam matrimonia.item libera eſſe debent.l.titia.ff.de
verb.obli.c.gemma.de ſpōſa.multe tamē traduntur fallentie
in quibus poteſt iſtud ſtatutū valere quas ponit Ant.de but.
in.d.c.i.nō refero.❡ His adde quod ſicut iſto caſu non valet e
ſtatutū,quia eſt contra bonos mores,ita nec pactum,vt no.in
rub.C.de decr.decu.lib.x.z Bart.in.l.omnes populi.in.ij.q.
prin.de inſti.z iure.z per doct.in.c.fi.de conſti.per Bart.in.l.
titio centum.§.fi.de cōdi.z demon.Bal.in.l.i.C.que ſit long.
conſue.z in.l.pen.cum concord.C.cōmi.vel epiſ.

1 ❡ Dotis cauſa priuilegiata eſt propter fauorem reipubli-
ce in liberis procreandis verſatur.
2 Inſtrumentum vnum eſt fiſci.alterum dotis preſumitur an-
terius inſtrumentum dotis ſi doti ſit hoc fauorabilius.
3 Inſtrumentum dotis preſumitur anterius vbi nō apparet de
prioritate tēporis.ita z inſtrumentū continens ſalarium do-
ctoris legentis.quia cauſa ſtudij,z cauſa dotis equiparantur.
4 Utilitate publica recedimus a regula iuris communis.
5 Mulier ſterilis in dote habet priuilegia,quia vbi plures ra-
tiones in.l.concurrunt,licet vna ceſſet ſi tamen remaneat alia
durat priuilegium.
6 Ceſſante cauſa legis an ceſſet ipſa lex.
7 Priuilegia doti conceſſa an tranſeant ad heredes.
8 Cauſa eſt duplex.ſ.cauſa cauſans,z cauſa cauſata.
9 Inſtantia cauſe dotis eſt priuilegiata quo ad dilationes,vt
iudex illos abbreuiare poſſit.
10 Subſtantialia iudiciorum an debeant interuenire de iure ca-
nonico.vt hic.
11 Cauſa dotis,z alimentorū an poſſit cognoſci diebus feriatis.
12 Pater enetur filiam naturalem alere,z tamen dotare non te-
netur.z pater non tenetur alere filium diuitem,ſed tenetur do-
tare filiam diuitem.
13 Frater tenetur alere ſororem que non eſt vtrinq3 coniuncta ſi
non habet vnde ſe alat non tamen tenetur eam dotare.
14 Cā dotis pōt p̄ncipaliter cognoſci corā iudice eccleſiaſtico.
15 Uidua nō dicitur miſerabilis perſona niſi quādo eſt pauper

a ❡ Uniuerſale.idē tꝫ Raph.cu.cōſi.clx.in vltimis verbis,tꝫ do.Jaſ.hic ſ lec.referat eū tenere.vt hoc p eū.et eādē opinio.tꝫ Math.not.ſuis.fo.xxvij.

b ❡ Non requirit.hāc improbat.d.Jaſ.hac rōne de q̄ hic p eū quā rōnē adducit in alio caſu cōſi.cclxxiij.z qḋ filie ſit neceſſe relinquere inſtitutiō de iure niſi inſtituta ſit pia cauſa,tenet Math.no.ſuis.fo.xxvij.vbi ſtelligit.c.raynu.qꝫ pſ hūs plures filios.vni inſtitut alijs iure legati relīqt.Et in q̄ſtiō.d.Jaſ.hic vltimo dicit eadem p̄uilegia cōpetere augmēto dotis q̄ ipſi doti.adde Fr.are.conſi.cliij.

c ❡ Matrimoniū.adde vltra p me poſita ad Barto.hic Abb.cōſ.lxv.

e ❡ Et vide Abb.in.c.i.de ſponſa.z ibi pleniſſime p Felv.in.vi.col.z ſequē.vbi videas etiam alios doct.Tho.diſp.

opp: eſſa, vel ſpolſata.
16 Iuri ciuili, ſeu legibus ciuilib⁹ ſtandũ eſt vbi nõ agit̃ de materia peccati in terris imperij, ⁊ iure cano. in terris eccleſie.
17 Pater ſoluẽs aliquid pro filio in dubio videtur ſoluere de bonis filij aduentitijs, fallit quando ſoluit dotem pro filia, quia intelligitur dotaſſe de bonis ipſius patris.
18 Argumentum de dote ad alimenta non procedit, quia qui tenetur alere non tenetur dotare.
19 Dotare neptem ex filio an teneatur auus paternus.
20 Dotare neptem ex fratre, non tenetur patruus, nec filius tenetur dotare matrem.
21 Dotare filium non tenetur mater regulariter, fallit vt hic.
22 Dotare filiam an teneatur iudeus vel hereticus.
23 Dotare ſororẽ tenet̃ frater ſi ſit ex eodẽ p̃re nata, ⁊ eã alere.
24 Dotare ſororem tenetur clericus de redditibus eccleſie, ſi nõ habet vnde ſe dotet.
25 Stipulatio de dote tacita de qua hic an fingatur eſſe ex parte mariti ad eius fauorem nedum ex parte mulieris.
26 Stipulari alteri poteſt ſeruus, vel tabellio acquirendo, nõ autem obligando.
27 Stipulatio de dote facta a.l. an habeat exequutionẽ paratã.
28 Dos an poſſit in arbitrium alterius conferri.
29 Stipulatio ſi ſit ſine cauſa valet in cauſa dotis.
30 Pater cogitur dotare filiam, ⁊ ſic iſto caſu poteſt eſſe lis inter patrem ⁊ filiam.
31 Pater an teneatur filiã dotare, que nupſit ſine eius cõſenſu.
32 Pater ſi fuit negligens in tradendo filiam nuptui, ⁊ ipſa ſine eius conſenſu nupſit, tunc tenetur eam dotare, niſi nupſerit indigno.
33 Pater non tenetur alere, nec dotare filiã que peccauit in corpus ſuum.
34 Dotales res an ⁊ quando, ⁊ quomodo poſſit alienari.
35 Confeſſio de dote recepta non preiudicat anterioribus creditoribus, ⁊ ſic an priuilegium doti conceſſum habeat locum in dote confeſſata.
36 Confeſſio de dote recepta non preiudicat creditoribus.
37 Dotans mulierem ſi ſtipulatur dotem ſibi reddi an preferatur ceteris creditoribus.
38 Teſtis deponẽs qd̃ vidit titium ſemper poſſidere vel cõtinuo non eſt falſarius, licet ipſe teſtis aliquoties ſteterit abſens.
39 Dos que, ⁊ quot ſpecialia priuilegia habeat.
40 Dos inter cetera ſpecialia vnũ eſt qd̃ mulieri leſe in dote reſtituenda ſuccurritur quamuis ipſa ſit maior.xxv.an. ⁊ q̃uis ceſſet dolus aduerſarij.
41 Legatum factum pro alimentis in voluntate minus ſolẽni ſi fuit ter preſtitum per heredem tenetur heres in futurum.
42 Dos poteſt peti p heredes nõ obſtãte pacto de non petẽdo.
43 Preſcriptio.xxx. vel.xl. an. aduerſus exceptionem non numerate dotis currit marito minori.
44 Vtilitas publica que dicatur dicitur hic.
45 Vendere quis cogitur pro vtilitate publica debet tamen ſolui precium, ei cui res ſua aufertur.
46 Vtilitas publica an ⁊ quando preferatur priuate, et an et qñ priuata preferatur publice.
47 Sta. qd̃ facientes bugam puniantur certa pena propter publicas ſeditiones vitandas valet.
48 Sta. qd̃ litigãtes poſſint cogi ad cõpromittendum valet, ſed an ſit tale ſtatutũ odioſum vel fauorabile, ⁊ qñ ſit preceptum de compromittendo, an poſſit a tali precepto appellari.
49 Appellari an poſſit a precepto de cõpromittẽdo, vel a ſententia arbitri.
50 Intereſſe quotuplex ſit, ⁊ cuius intereſſe habeatur ratio.
51 Faber malleãs iuxta ſcholas vł eccliãz, an ⁊ qñ poſſit expelli.
52 Scholaris legendo alta voce in ſua camera adeo qd̃ impedit ſocium in ſua camera ſtudentem, an poſſit expelli.
53 Faber malleãs, ſi impedit ſtudentes, an poſſit inde expelli, ſicut ſi impediret doctorem.
54 Extẽſio dñr ſit ex idẽtitate rationis qñ aliquid in materia fauorabili vni concedatur propter fauorem publicum.
55 Donatio facta per patrem filio cauſa ſtudij non valet.
56 Locare domum non poteſt dñs domus alteri etiam poſt futurum tempus durante locatione facta ſcholari.

1 Dotis cauſa. † Cauſa dotis p̃uilegiata eſt ꝓpter fauorem rei publice qui in liberis procreandis verſatur, hoc dicit, ⁊ diuide hoc vt in gl. i. ❡ Et licet Ang. hic dicat caſum figurari debere in nube, tamen Bar. in ſpecie figurando caſum dicit. l. iſtam exemplificari poſſe, vt ſi appareãt vno et eo. die duo inſtrumenta confecta fuiſſe ſub obligatione bonorum, nec conſtat quod prius, ⁊ qd̃ poſterius qd̃ alterum ex dictis inſtrumentis quod erat ex cauſa dotis illud preſumitur anterius ſi ita preſumendo ſit fauorabilius doti, vt hic, et in. l. in ambiguis. ff. de iure do. idem tenet Bald. referẽs Dy. ita tenuiſſe in. l. dotis. C. de iure do. ⁊ in. d. l. in ambiguis. ſ lec.
2 antiqua. et in. d. l. ad exactionem. C. de do. promiſ. ❡ † Plus dicit Bald. in. d. l. dotis. ꝙ ſi alterum ex dictis inſtrumentis erat fiſci alterum dotis preſumetur anterius inſtrumentũ dotis ſi doti hoc ſit fauorabilius, alleg. l. nõ puto. ff. de iure fiſ. idem firmat Nicola. de neapol. hic. et Bald. in. d. l. ad exactionem. ❡ Sed certe. d. l. non puto. que dicit ꝙ non inique facit iudex qui in dubijs ſententiam fert contra fiſcum non loquitur in dote magis q̃ in alia quacunq; cauſa priuata cõtra fiſcum, vt declarat Dyn. ⁊ Bartol. ibi. Salyc. in. l. quamuis. C. de priuil. fiſ. formans iſtam queſtionem de duobus inſtrumentis celebratis. ſcilicet altero cum fiſco, ⁊ altero cum muliere ex cauſa dotis. ❡ Relinquit cogitãdum non facta mentione de Nico. de neapo. nec de Bald. h. ❡ Ego de hac deciſione Bald. ⁊ Nico. ſemper fui dubius, ⁊ Raph. cu. h. videt̃ multũ vigere cõtra hoc. ❡ Tamen poſtea ſubdit quod attento ꝙ fiſcus eſt multum priuilegiatus debemus reſpondere ad. d. l. nõ puto. ꝙ ibi
a fiſcus agebat ex cã lucratiua deſcendẽte ex delicto.[a] ❡ Aliũ intellectum reperio ad illum tex. traditum per Iaco. de belui. in. l. i. in fi. C. de cadu. tollen. vcꝫ ꝙ. d. l. nõ puto. indiſtincte militat quãdiu fiſcus agebat de lucro captãdo, priuatus autem de dãno vitando, alias autem ſi priuatus ageret de lucro nõ procederet ille tex. propter priuilegia fiſco conceſſa. ❡ Tertio cõtra Dyn. ⁊ Barto. adduco no. per Specu. in titul. de teſta. §. i. verſic. quid ſi. vbi dicit ꝙ licet quando probationes ſunt hinc inde pares, ſentẽtia p eo ferri debeat. ca. ex literis. de proba. l. arrianus. ff. de actio. ⁊ oblig. tamen fallit in aliquibus caſibus poſitis in. d. ca. ex literis. ⁊ in. c. inter pares de re iudi. ❡ Item fallit ſcđm eum vbi probationes ſunt pares inter fiſcum, ⁊ priuatum, quia ſicut fauetur eccleſie, ita ⁊ fiſco, ⁊ hoc ſequit̃ Ioã. and. in addi. Spec. in. d. titu. de teſt. ⁊ Ioan. and. ⁊ d. Antoni. in. c. in noſtra. de teſti. ❡ Dũ ibi dicit ꝙ multoties pro actore fertur ſentẽtia qñ ꝓbationes ſunt pares, ⁊ dicit ibi Io. an. de hoc vnũ caſum ponit Spec. in ti. de teſte. ergo vł ſe referre ad caſum qñ vertit̃ lis inter fiſcũ, ⁊ priuatum. ❡ Quarto contra Dy. ⁊ Bar. in. d. l. nõ puto. allego tex. in. l. i. C. de iure fiſ. ⁊ ibi no. Bar. vbi in dubio prius p̃ſumit̃ celebrata hypotheca bonorum pro fiſco q̃ pro priuato. Et illam doctrinam Barto. ⁊ Salyce. in. l. ſi debitor. C. de priuile. fiſ. per. d. l. i. non vidi tamẽ vnquam allegatum tex. in. l. i. contra. d. l. non puto. niſi heri dum viderem Ioan. de plate. in. d. l. i. dicentem ꝙ ibi videtur tex. contra Dyn. in. l. non puto. ❡ Subdit tamen forte reſponderi poſſe qd̃ in caſu. dic. l. i. ideo donatario incumbebat onus probandi, ꝙ ius ſuum eſſet alterius, quia talis prioritas temporis erat fundamentum intẽtionis ſue, ſed certe hec reſponſio nõ eſt bona, quia fiſcus agebat ibi hypothecaria quo caſu habet probare ꝙ tempore hypothece contracte res illa erat in bonis debitoris. l. in rebus. C. de iur. dot. ❡ Nec placet mihi intellectus Raph. nec Iac. de bel. quoniã ſunt diuinatiui, ⁊ pro opin. Dy. ⁊ Barto. multum ſtringit. dic. l. non puto. ſ.
b ꝙ data paritate inſtrumẽtum priuati[b] preferatur inſtrumẽto fiſci niſi fiſcus aperte docuerit de proprietate iuris ſui. ❡ Nec ob. d. l. i. C. de iu. fiſci. qñ cum habeat plures lec. vt ibi p gloſ. ⁊ doc. ideo ex ea verum ſumi nõ poteſt fundamentũ contra doctrinã p̃dictorũ. moueor arg. no. p Bart. in. l. in ambiguo. ff. de
3 reb. dub. ❡ † Ex p̃dictis etiã infert Bal. hic qd̃ ſicut vbi non
c apparet de prioritate[c] tp̃is inſtrũm dotis preſumit̃ anteri⁹, ita ⁊ inſtrũm cõtinens ſalariũ doc. legentis, ꝙ cã ſtudij ⁊ cã dotis equiparantur vt colligit Bar. hic in fi. ex no. p. gl. ſi. in dictis not. p glo. in. l. i. in fi. C. de ſtu. li. vr. ro. lib. xi. ad quã ſe remittit glo. noſtra. ❡ Et ex his habes vnũ ſpeciale in dote, reliqua videbim⁹. ff. ea. l. ſup gl. ❡ † In tex. ibi cũ dotatas ⁊c. no. ꝙ ꝓpter publicã vtilitatẽ diſcedim⁹ a regulis iur. cõis in ſiñ fauore eccleſie ꝓpter publicã vtilitatẽ. l. ſi. C. de ſac. ſan. eccle. itẽ no. fauorẽ publicũ verſari in replẽda ciuitate liberis hoĩbus, ⁊ hoc facit ꝙ ſtatuta cõcedẽtia aliqd foreſibus venientibus ad habitandũ ciuitatẽ dicunt̃ fauorabilia rõne publice vtilitatis. iõ Bar. in l. ſi qs p eo in. §. mẽbro. ff. de fideiuſ. decidit ꝙ ſi ſtatutũ dicat vt ciuitas abũdet hoĩbus ſtatuimus ꝙ ſi qs eſt obligat⁹ ad corbem frumenti liberet̃ dando decẽ pro corbe ꝙ tali ſtatuto poterit renunciari etiã cũ iuramẽto, ꝙ fauorẽ nõ publicũ cõtinet ergo ⁊c. c. ſi diligẽti. de for. cõpe. l. ſi qs inquilinos. §. ſi. de leg. i. cũ ſi. alleg. Bar. l. ij. cũ ſua gl. C. de agr. ⁊ cenſ. lib. xi. ❡ Item not. ꝙ principaliter dos eſt priuilegiata ratione ſobolis procreande in qua vtilitas publica verſari dicit̃: ſunt tñ ⁊ alie rõnes ꝓpter quas dotis priuilegia cõceſſa ſunt vcꝫ ſexus fragilitas, onus matrimonij, ⁊ obſequia que vxores maritis preſt. ſe. l.

assiduis

a ❡ Delicto. q: eſt fiſc⁹ veniter delicto tãq̃ ↄtra indignum, et quilibet reputet̃ dignus. l. eũ qdã. ff. de leg. §. merito cõtra fiſcũ in dubio iudicabitur, ſec⁹ ſi venit ex ↄctu vel ſucceſſione, ꝙ magis fauebit nico q̃ ꝓuato. l. i. in fi. C. de cad. tol. l. ſi is, ⁊ l. offert §. ſiſc⁹. ff. de iu. fiſ. ita Raph. cu. i. d. l. nõ puto, ſub dubio forte allegã. Io. an. in. c. in nr̃a detect. ⁊ in addi. Spe. eo. tit. §. q̃ſt. idẽ Raph. h. ⁊ ſequit̃ Angar. e. in. l. ſciendũ. ff. de ap. reci. ⁊ i. §. ſi. inſti. qui. mo. teſt. infir. ⁊ vid. Fely. in. c. paſtora. de reſcri. ⁊ meli⁹ in. c. duobus. de re iudica. Fran. Cur.

b ❡ Inſtrũm priuati. vide Mathe. not. l. xcij.

c ❡ Prioritate. ad de ꝙ voluit Bal. q̃ſ. cxcij. ij. li. ⁊ in quãri. d. Iaſ. limitat ꝙ ſtatur ex ordine protocolli ſcripture anteriori qd̃ voluit Aret. cõſ. clxiij. ⁊ inc̃tũ ſolus ipſe no. voluit ipſa ſtatuta generaliter loquẽtia non cõprehẽdit dotem, qui hꝫ ſpeciale priuile. vñ ↄtrariari do. virtute Bar. i. l. cũ ſ... ctos populos. de ſum. tri. vbi voluit qd̃ ſtãte ſtatu. qd̃ dicta teſtamẽta reſtringant̃ qd̃ teſtamẽta ad pias cãs debent reſtringi, ⁊ ſi pia cã eſt priuilegiata de cuius dicti veritate vide p Abba. in. c. eccliã ſancte Marie. de ↄſti. et an ſtatutũ qd̃ bona non poſſint alienari in foreſes cõprehẽdat hypothecã dotis Ant. de but. cõſ. xxxvi. vlti. loco dicit qd̃ bona debẽt vẽdi diſtrictuali ⁊ dein de ſolui dos, ⁊ idẽ do. Ant. dubitat ↄſ. xiv. an ſtatuta q̃ ꝓhigũt tp̃s ſtantie habeãt locũ in cauſis p̃dis ⁊ miſerabiliũ pſonarum.

Ambis. C. qui pot. in pig. h. l. ex quo infert q mulier que iam
nupsit scdo viro nec adhuc recuperauerit dotē habet priuile-
gia dotis ſm Bar. ⁊ doc. hic. ⁊ Bal. in. l. ij. ff. de iu. do. ⁊ doc. in
d. l. assiduis. vbi est casus in. §. exceptis. ⁊ not. Bart. ⁊ doc. post
5 Jac. de are. in. l. nupta. ſ. e. C † Scdo infert q mulier sterilis in
dote hʒ priuilegia. q: vbi plures rōnes in. l. cōcurrūt. licet vna
cessēt si tn remanet alia durat priuilegiū seu. l. dispositio. §. affi
nitatis. insti. de nup. no. gl. in. l. si ventri. §. in bonis. ſ. de priui.
cre. ⁊ habet in. l. liberorū. §. no. ff. de his qui no. infa. Et hoc cō
muniter tenent omnes vt latius prosequit Ray. ⁊ Bart. hic. ⁊
idē Bar. in. l. si qs posthumos. in prin. ſ. de lib. ⁊ posth. per illū
tex. vbi natura potius q̄ sterilitatis vitiū attēditur. idē Bal.
in aut. res que. cōia de leg. ⁊ in rubr. C. de priui. do. ⁊ in d. l. ij. ff.
de iu. do. ⁊ in d. l. assiduis. per illū tex. expressum ibi. siue ab ini
tio ⁊c. quē ad hoc dicit ibi Bal. nō esse alibi. C Hoc tn limi-
tat Pe. vt hic refert Ray. in repeti. hui⁹. l. nisi mulier anteq̄
nuberet ex aliquo accidēti esset effecta sterilis. nō aūt vitio na
ture per tex. in. l. si serua. §. spadoni. ff. de iure do. C Sed Bar.
in. d. l. si qs posthumos. in lec. nouis. limitat ecōtra q imo non
gaudeat priuilegijs dotis si a natura sterilitas erat. fundat se
per tex. in. l. sed ⁊ quesitū in rōne sui. ſ. de exce. rei iud. C Un-
de Ray. hic sequut⁹ opi. quā sequit hic Bald. dicit q Petrus
debuit dicere totū ecōtra eius qd dixit. ⁊ predicta no. q: de eis
6 alij mētionē nō faciūt. C † Et hinc sumpta occasione tangūt
aliqui hic vt Jac. de are. Ray. ⁊ Bald. an cessante causa. l. ces-
set. l. dispositio ⁊ sic an ratio. l. presumatur esse finalis. de quo
vide plene per Bar. ⁊ alios in. l. ij. §. fi. ſ. de dona. ⁊ in. l. demō-
stratio. §. 1. in. vij. q. ſ. de cōdi. ⁊ demon. ⁊ in extr. mag. ad repri-
mendū in versi. nec ex eorū. ⁊ in. l. adigere. §. q̄uis. ſ. de iu. patro. ⁊
Cyn. ⁊ Bald. in. l. generaliter. C. de epis. ⁊ cler. plene omnes
Cano. in. c. post translationē. de renū. aliquid in. c. cum cessan-
te. de appella. Cardi. ⁊ Jmol. in. c. penul. extra de cleri. cōiug.
C Unum tamē not. vt dixi q dicit glos. sing. ⁊ Bart. in. l. 1. de
legi. tuto. q correcta ratione. l. dicitur correcta ipsa. l. de quo
vide per Ja. butri. l. fi. ff. de cōdi. ob causam. ⁊ in. l. ij. C. eo. ⁊ per
Jo. and. ⁊ alios in. d. c. post translationem. Sali. in aut. ingressi
in. 1. col. C. de sac. san. eccle. ⁊ Bal. hic Jmol. plenius in. d. l. ij.
7 §. fi. ſ. de dona. ⁊ in. l. si vero. §. de viro. ſ. eo. C † In gl. in verbo
causa declarat vt hic per Barto. qui post antiquos ponit an et
quādo priuilegia doti concessa transeant ad heredes. ⁊ distin
guūt. aut sunt concessa actioni, aut rei aut instantie. vt hic ple-
nius per eum. C Cui adde q inquātū dicit q priuilegiū con-
cessum rei dotali q alienari non possit ad heredes adeo q si-
cut mulier posset rem donatā alienatā reuocare, ita ⁊ eius he-
a redes. Et in isto priuilegio exēplificari pōt. l. in ambiguis[a]. ff.
de iure not. q do. ad declarationē. l. 1. C. de priui. dotis. s. vt in
illo priuilegio nō habeat locū. l. 1. adde q cum Bar. trāsit hic
8 Pau. de cast. ⁊ alij mentionē nō faciant. C † Ex hac etiā gl. ſm
primā ⁊ secundā expositionē not. duplicē esse causam. s. causan
tem ⁊ causatam q inducit hic Bald. ad q. C Dicit statutū q
omnes venditiones facte ab vno mense circa sint nulle. titius
vendiderat fundū Seio ⁊ eū tradidit ab vno mēse circa que-
ritur vtrū virtute statuti absq alio extrinseco sit a Seio addi-
catū ⁊ translatū in vēditorē. arguit ad partes. ⁊ cōcludit quod
non. quia secūdum eū immediata causa translationis dominij
est cōsensus qui est causa causans. Unde licet tollatur per sta
tutū causa mediata. i. titulus ⁊ cōtractus qui dicit causa causa-
ta tamē ex quo causans remanet. s. ipse cōsensus sufficit posses-
sori alleg. arg. in. l. iij. §. subtilius. ff. de condi. ob cau. ⁊ ita dicit
disputando tenuisse. d. maca gnanū. C Pro decisione ista de
qua. ff. est gl. no. in. l. 1. in fi. gl. magne. C. de inoffi. dona. que vult
q ibi ex titulo ⁊ traditione simul iunctis trāsferatur dñiū li-
cet titulus annullet nō transfertur dominiū sine traditione, et
illā summe cōmendat ⁊ sequit Bald. in. l. 3. in. vi. q. C. si quid in
frau. Pau. cōtrariū tenet Pe. de anch. in. c. canonū statuta de
cōstitu. dum adducitur argu. d. Macagnani. C Mouet per. l.
lex vectigali. ff. de pi. ⁊ tenet q transferatur ipso iure ⁊ male,
quia illa lex nihil facit, ideo putarē veriorē esse opi. Bal. ma-
xime quia etiā Pe. de anch. non videtur se firmare, bene facie
q no. Bar. in. l. ⁊ ideo. ff. de cōdi. furt. nam eiusdem nature de-
bet esse distractus sicut ipso iure nō transfertur dñiū ex cōtra-
ctu sine traditione, ita nec transfertur ex distractu. hoc tenet
Bal. in repetitio. l. cū mulier. xij. colū. ſ. eo. ⁊ Bart. in l. ege si ita
quis. §. ea. l. in versi. quero vtrū prohibitio legalis. ſ. de v. oblí.
idem Bal. in. l. traditionibus. C. de pact. ⁊ Bal. in. l. ij. in prin.
C. cōia de leg. vbi elegāter limitat nisi ab initio cōtractus in-
teruenisset pactū. l. cōmissorie. q: cū sit a principio cōditiona-
lis ipse cōtractus transfertur dñiū per statutū. C Hoc tamen
vltimū intellige ſm gl. not. in. l. ab emptione. in ver. conatur.
ff. de pac. nō habere locū vbi tale pactum non interuenisset ab

C An statuta generalia ⁊ generaliter loquentia cōprehendant ecclesiā ⁊ piā cau-
sam. etiā si sint priuilegiata. vide per Bar. Bal. Sal. ⁊ doc. in. l. priuilegia. C. de sa.
san. ecc. ⁊ vide per Cano. omnes. ⁊ demum Fel. in. c. ecclesia sancte. M. de consti. vbi
scripsi ⁊ semper dubitaui propter defectum potestatis statuentium. Anto. fran.
a C Ambiguis. adde q voluit Lud. ro. consi. clvij.

initio cōtractus, sed ex postfacto. q: tūc statutū nō operabitur
translationē dnij ipso iure in casu predicto, ⁊ quelibet exposi-
tio hic posita in gl. pōt esse vera vt hic p Bar. ⁊ aliqd p Bal.
9 in rub. C. de priu. do. C † In ea. glos. ibi instantia in fi. veritas
est ſm Bart. ⁊ alios q instantia cause dotis est priuile. quo ad
dilationes. vt iudex illas abbreuiare possit arg. l. ij. ſ. de re iud.
C Sed quo ad libellū lit. cōtest. ⁊ alia substātialia iudicij cla
rum est de iure ciuili q in causa dotis debet ordinarie procedi
secundū Bald. ⁊ Ang. hic per no. in. l. si cum dotē. §. eo autem
tēpore. ver. lis contestat. ſ. eo. ⁊ l. rō. in ver. more iudiciorū. ⁊ ibi
pōderat Bal. de do. promi. idē Bart. in. l. si cōstante in. 1. q. ij.
partis prin. ſ. e. vide tn quo ad dilationes abbreuiādas in cau.
la dotis Jmol. in. d. l. ij. i. de re iud. ⁊ tex. Bal. ⁊ Sal. in. l. fi. C.
10 de sen. que sine cer. quāti. C † Sed vtrū de iure cano. debeāt
b interuenire substātialia iudiciorū[b] quidā vt. d. Car. in cle. dis-
pēdiosam. de iud. ⁊ Jmol. ⁊ Ro. in. l. si cōstante. in prin. ſ. eo.
tenēt q nō. sed q in ea summarie simpliciter de plano proce
dat. ⁊ sic sine libello ⁊ lit. cōtest. per. d. cle. dispēdiosam. in ver.
matrimonij. in ver. ea quoq modo tāgētibus. sed causa dotis
est depēdens a cā matrimonij. l. ij. ff. de iur. dot. ergo. C Sed
Bal. Ang. ⁊ Pau. de cast. hic, ⁊ Pe. de anch. in. d. cle. dispē-
diosam tenēt ius ciuile in hoc non esse correctū p. d. cle. q: illa
loquit qn incidēter tractaret causa dotis in causa matrimonij
principaliter intētata ⁊ hec etiā videtur fuisse intētio Bart.
in. d. l. si cōstāte. in vi. q. ij. partis princ. absurdū enim esset q
causa dotis principaliter intētata reciperet fomentū a natu-
ra accessorij. i. matrimonij de quo incidēter disputet. l. ex vulga
ri. ſ. de vul. ⁊ pup. no. gl. in. l. parens. C. de pac. C Itē alias se-
queret q si filius tanq̄ nat⁹ ex legitimo matrimonio ab inte
stato peteret hereditatē paternā, q hec cā tanq̄ tāgens ma-
trimoniū esset summarie cognoscēda ꝫ not. gl. in. d. cle. dispē
c diosam. in ver. matrimonij. ⁊ in hāc partē[c] vr inclinare Bal.
11 in. l. fi. C. de sen. q si. cer. quāti. C † Juxta hoc subdit incidenter
Ang. sub dubio forte q cā dotis poterit cognosci die feriata
sicut cā alimētorū iuxta. l. 1. ff. de fer. ⁊ no. p Spe. in ti. de ferijs.
§. sequit. ver. sed si vxor. vbi nō dicit aliqd de cā dotis. sed be-
ne de cā alimētorū vxori prestādorū q cognoscat tpe feriata,
tn cū opi. Ang. in cā dotis tenet ꝫ Bal. ⁊ Jmo. Pau. de ca. ⁊
Ro. in. l. 1. §. fi. cū se. ff. de fer. ⁊ pp̄ter eorū aucto. in predicta ser-
uaret. tn nō videt bene de iure probari cū nō procedat arg. de ali
mētis ad dotē, vt no. Ang. in. l. a filia. in prin. ſ. ad tre. ⁊ Jmo.
et Ro. hic. C Pater enī tenet filiā naturalē alere tn̄ dotare
12 nō tenet. l. vxorē. §. pr̄ naturalis. ſ. de leg. iij. ⁊ ſ. dicet. C † Itē
filius dites necessario ali non debet a patre. l. si qs a liberis.
§. sed ⁊ filius. ſ. de libe. agno. ⁊ tn pater tenet dotare filiā diuitē
13 l. fi. C. de do. pmis. C † Itē frater tenet alere sororē que nō de
est vtrinq cōiuncta si nō hʒ vn̄ se alat, q: iura in hoc nō distin
guūt. l. qui filiā. in fi. ⁊ ibi Bal. ſ. vbi pupil. edu. de. probat in. l. 1.
post prin. ſ. de tu. ⁊ ra. distra. ⁊ in. l. tutor. ſm dignitatē. §. fin. ſ.
de admi. tu. expresse Cy. in. l. 1. in. ij. q. C. de alen. lib. ⁊ Ang. in
d. l. a filia. non tn tenet eā dotare in. l. cū in plures. §. pe. in ver.
ex eodē patre. ſ. de admi. tu. C Itē qui denegat alimēta dicit
necare. l. necare. ſ. de libe. agno. nō sic q denegat dotē. q: hoc
iure canoīco nō reperit nec ēt posset rōne probari. C Itē alimēta
cū maiori facilitate pstant. l. pecunie. ⁊ ibi Bar. ſ. de ali. ⁊ cib.
leg. l. fi. ſ. de lib. agno. vbi annua, ⁊ menstrua prestātur. sed dos
vnica pstatione fieri dʒ. Cōcludit q aut agit de petitione vel
repetitione dotis vt petēs ex ea habeat vn̄ se alat. ⁊ tūc vera
sit opi. quę hʒ q possit tpe feriato tractari sicut ⁊ cā alimētorū q
petitur ne qs fame pereat. d. l. 1. ⁊ ij. de fer. vbi gl. Guil. ⁊ Bal.
Nam omnis cā in qua versat pprietas pōt tpe feriato pcedi;
vt etiā no. Bar. ſ. l. diu⁹. ſ. ad. l. fal. sed si haberet vn̄ se aleret ta
lis dotē petēs tūc puto nō posse die feriato pcedi. facit no. p
Bar. in. l. alio in. 1. col. ⁊ in. l. solēt. in vi. col. ſ. de ali. ⁊ cib. le.
⁊ in tract. alimē. iiij. col. dicit q legatū p alimētis factis diuiti
nō hʒ priu. C His tn adde q Guil. de cu. i. l. ij. ff. de fer. ⁊ Ant.
de but. in. c. fi. ex. de fer. dicunt q ita demū cognosci pōt causa
alimētorū tpe feriato si agat offō iudicis sec⁹ si iure actionis.
sed Guil. in. d. l. ij. hoc intelligit verū nisi aliūde nō habeat vn̄
d se alat[d] q: tūc etiā p viā actionis pcedetur in cā alimētorū qd
tene mēti, q: alibi me legisse non memini. C Si qs tn teneret
op. illā que habet qd causa dotis sit simpliciter cognoscenda ⁊
indistincte p tex. in. d. cle. dispēdios. tn̄ esset indubitatū qd tpe
14 feriato cognosci posset. C † Subdebat etiā An. hic qd causa

b C Judiciorū. vi
de per. d. Bal. de
bartholinis ple-
ne in suo tract. de
dotibus ⁊ dotatis
mulieribus in. ix.
par. princ. in. xij. et
xv. priuileg. ⁊ in
xij. parte princ. in
vlt. col. Tho.

c C Partē. inq̄tū
d. Jas. hic dicit do
tis instātiam fore
perpetuā p ratio-
nes hic p eū alle.
dic q Lu. ro. cōsi.
clxxiij. dicit q lʒ
in cā dotis nō re-
quirat lit. cōte. cle.
dispendiosam. de
iu. tamē habet in-
stantiā triennalē,
vt firmat d. Bal.
in rub. C. de priui.
do. ⁊ cōsi. cexx. di-
cit q falsa est opi.
eorū qui tenent q
de iure ca. instātia
sit perpetua, quia
esset contra id q
papa vigilat ab-
breuiare lites, et
cum de iure cano.
nō reperiatur de-
cisium quod debe-
stari iuri ciuili, la-
tius ibi vide.

C Uide plene p
d. meū. d. Bal. de
bart. in suo tract.
de dot. in. ix. par-
te princip. in. xiij.
priuilegio. Tho.
C Et qd instātia
etiā de iure cano.
sit triēnalis ⁊ non
ppetua sicut etiā
est de iure ci. vt in
l. properandū. C.
de iu. ex quo con-
trariū nō reperit
decisum de iure ca
no. tenui per mul
ta in. c. venerabi-
lis. de iu. per ratio-
nē in rime. ⁊ fine
limb⁹. de do. ⁊ cō-
tu. ⁊ c. in integrū iu.
de re iu. Ant. frā.

d C Unde se alat,
adde q causa do-
tis sit magis fauo
rabilis q̄ alimen
torū tenet Albi.
cōsi. lxv. ſ. alleg.
quādo causa ali-
mentorum posse
tractari die feria-
ta vide per Are-
tinum cōsi. xv.
vij. vbi dicit quod

pos preteritis non poteſt agi die feriata, nec ſi habet vnde ſe alat, et quando quis non dicatur habere vnde ſe alat, vide per Bal. conſi. cccvi. lib. ij.

a ¶ Dotis. adde q Zede. tenet idem q Ang. conſi. cxxxvi. ad principaliter petitur, et Pet. de Anch. conſi. xx. dicit q meminit vidiſſe tex. dicentē q pro conſtitutione dotis debeat adiri eccleſiaſticus, et quod dicit Innoc. procedit in repetitione dotis.

aa ¶ Vide per Cir din. Alex. in d. c. prudētiā. et Bal. nouelli in ſuo tractatu de dotib. i. ix. parte princ. in xi. priuile. Tho. diſ.

aa b ¶ De offic. de a leg. et ibi vide plane per Andr. ſicu. et p Alex. in conſil. cxvi. in i. vol. et vi de Spe. in titu. de inſtru. edit. §. nūc vero aliqua. ver. et ſcias. Tho.

c ¶ Gereret. idem dicit Rapha. cu. conſi. lxxxvij. in fi.

d ¶ Ad l. neſennius. vide Bald. poſt Cy. in l. fin. C. de do. pmiſ. et Pan. in conſi. xij. ij. volu. Franc.

e ¶ In l. a filia. in pn. adde Bar. in l. meum. §. duob. col. x. de leg. ij.

f ¶ Introductum. adde q pater clericus tenetur filiū ex illicito coitu ex fructibus eccleſie ſine alendo et dotādo. Pan. in c. i. de coha. cleri. et mulier. maxime ſi non hz vnde ſe dotet, idē panor. pulchre in c. pueris extra de arbi. et in d. c. cū haberet vltra Alexā. hic adde q filius tenet alere patrē cuiuſcūq3 cōditionis etiā hereticū dixit gl. not. in c. ſi qui. filij. xxx. diſt. de quo vide gl. in c. nō ſatis. lxxxvi. di. q2 in his q reſpiciūt pietatem pr egēs preponēdus eſt. Erogare enim p dote pauperi ht in pios vſus ſicut et alere pauperē Barto. in l. diuus. ad l. falc. et ibi late alle. Bar. in l. ſi ego. ff. de iu. dot. in l. cum. ff. §. ſi mulier. et ibi Alex. in apoſtillis poſt Bal. ff. de cōdi. inde. omne enim q relinquit pauperi, ſeu miſerabilibus perſonis, ſeu hoſpitalibus in dubio intelligitur ad pias cauſas. l. ſi quis ad declinandā. ibi quia enim pauperior. C. de epi. et cle. Bald. in l. i. in ij. colū. in lect. C. de ſac. ſan. eccle. vbi limitat illud qd volunt alibi gl. q donatū cōſanguineo et amico nō dicatur ad pias cauſas etiā ſi exprimatur q pietatis cauſa donet niſi ſit pauper ſcdm eum. alleg. in c. §. de ſepul. idem Spec. in tit. de inſtru. edic. §. nūc vero aliqua. ver. et ſcias cū ſeq. et ibi Joan. and. in addi. vbi refert fuiſſe diſputatū per Guil. de ſuza. idem Ang. in l. ſtichū. §. ſtipulatio. de verb. obli. vbi pulchre loquitur Bald. in aut. ſimiliter. C. ad. l. fal. Fran. cur.

dotis nō pōt corā iudice eccleſiaſtico principalr cognoſci licet incidēter ſic per c. de prudentia. de do. inter vir. et ibi gl. p illū tex. quē lz etiā Ang. ad hoc alleget tñ nō pbat. vñ Jmo. Hp. et Jo. an. in d. c. de prudētia. et Spe. in tit. de do. inter vir. §. formatis. ver. vtrū cauſa dotis. et Bal. et Jmo. Pau. de ca. et Joā. an. hic. et Bal. in l. i. C. de do. pmiſ. tenēt q imo etiā principaliter poſſit adiri iudex eccleſiaſticus in cauſa dotis a per c. ex literis. de pigno. vbi cā dotis fuit cōmiſſa iudici eccleſiaſtico, ergo videt q corā eccleſiaſtico principalr tractet. ¶ Sed ille tex. nō ſtringit, quia ita potuiſſet papa cōmittere alicui laico, imo ſi expſſe nō cōmiſiſſet eccleſiaſtica, nō apperuit ibi tex. an eccleſiaſtic⁹ cognoſcere potuiſſet. ¶ Sed optime pbat opi. Jmo. et Hoſt. in c. nup. de do. inter vir. verſi. cū eccleſia dotes
15 teneat protegere viduarū. ¶ † Nec ob. q ibi loquit in vidua que tāq3 miſerabilis pſona ſubeſt foro eccle vt no. in c. ex tenore de fo. cōpe. q nō eſt verū q vidua dicat miſerabilis pſona niſi qñ eſt pauper oppreſſa vel ſpoliata. vt eſt gl. in c. ſignificantibus. in glo. i. de offi. dele. b et ibi not. Innoc. et doc. et not. legiſte in l. i. C. quan. impe. inter pup. et vidu. Cū igitur tex. in d. c. nuper. generaliter loquat merito cōprehēdit diuites non oppreſſas nec ſpoliatas, et pro hoc alle. no. p Spe. in d. verſi. vtrū cauſa dotis qui mouet: q2 cauſa dotis accedit mīmonio. ¶ Hec ratio pōt duobus modis intelligi. Uno qñ principaliter fuerat intētata cauſa matrimonij, et tūc caſus nō haberet dubiū. Alio modo q2 nō pōt eſſe cauſa dotis ſine mīmonio et qdē vtit Bar. in l. i. C. de do. pmiſ. Sed Bal. in l. in 3ctibus. §. fi. C. de nō nu. pec. p illū tex. dicit q vbi haberi nō pōt copia iudicis ſecularis verū eſt cām dotis tractari poſſe corā eccleſiaſtico. alias ſec⁹ p illū tex. vbi hr q excep. nō nu. dotis debet corā adminiſtratore ciuili vel militari opponi, et eius defectū opponi corā reuerēdiſſimo epo. ¶ Putarē q in terris imperij nō pcedat opi. Bal. in d. l. in 3ctibus. §. fi. ſed in terris eccleſie etiā principaliter tractari poſſa corā eccleſiaſtico indiſtincte.
16 ¶ † Moueor quia vbi nō agitur de materia peccati ſtādū eſt legibus ciuilibus in terris imperij, et canonicis in terris eccleſie, vt not. gl. et doc. in c. ij. de arbi. no. legiſte in l. priuilegia. C. de ſa. ſan. eccl. et ita teneo quicqd dixerit d. Anto. in c. licet de fo. cōpe. et in d. c. de prudētia.
17 ¶ † In gl. in verbo ſemp ibi C. de do. pmiſ. l. fi. no q lz regulariter pater hñs bona filij aduētitia ſoluens p filio aliqd videat in dubio ſoluere de bonis filij. l. fi. ff. de peti. her. et facit in l. neſennius. ff. de neg. geſ. ¶ Tñ fallit in dote quā pater dat p filia p. d. l. fi. vbi aſſignat ratio, q officiū prīs eſt dotare filiā, qnimo ibi hz q qñuis pr expſſe aſſereret ſe dotare filiā etiā de bonis ipſius filie intelliget tñ dotaſſe de bonis ſuis totū et nō filie niſi pr ſit inops vt ibi. ſcdo niſi filia legitime cōſentiat. l. pfectitia. §. fi. ff. de iu. dot. nec diſtinguit an filia ſit emācipata vel nō, ſm gl. ibi. Iſta tñ limita c niſi pater gereret negocia filie q2 tūc eā dotādo etiā in dubio preſumit de bonis filie eā dotaſſe ſm Bar. et Ang. d. l. neſennius. alle. ad hoc gl. in d. l. fi. C. de do. pmiſ. et tex. in d. l. neſennius. faciūt no. p Bar. in l. alimēta. C. de ne. ge. ¶ Sed in hoc Jmo. hic. in iij. col. tz 3 Bar. tā in filia in ptāte qz emācipata, ſec⁹ in extraneo, et ita intelligit. l. neſennius p quo tu alle. gl. in terminis in §. extraneū. in d. l. fi. in ver. prīmū. idē tz. Ro. hic dicēs q Bar. male loqt, q2 3 tex. in d. l. fi. in v. quocūq3 alio nō actionē hz 3 patrē, et p alia vtraque vide p eū. ¶ Ad l. neſennius. d dicit q loquit in extraneo qlis eſt qlibet ali⁹ q nō hz poteſtatē in ptāte al. l. §. extraneū. C. de rei vxo. ac. ¶ Ego ſto cum opi. Jmo. et Ro. p rationes ſuas. cōprobo p tex. in l. fi. C. de alī. preſtā. et qd p illū tex. no. Bar. in l. cū ſeru⁹. ff. de vb. obli. ¶ Et ſubdit hic Bar. q lz in dubio pr filiā dotare videat de ſuo patrimō de bonis filie, tñ hoc eſt verū in pre legitimo et naturali tñ per. l. ex dote. §. pater naturalis. ff. de leg. iij. vbi probat patrē naturalē nō teneri ad dotandā filiā, et in dubio pſumit dotaſſe de bonis filie, idem tenet Bal. hic, et in aut. res que. C. cōia de le. et in d. l. qui liberos. ff. de rit. nup. et bene quicqd dicat hic Jmo. et in l. meum. §. duob. ff. de leg. ij. q dicebat q bñ verū eſt q in dubio nō videt pater naturalis filiā dotare de ſuo, ſed de bonis filie p d. §. pater naturalis. ſed q nō teneat dotare hoc nō pbat ibi ſm eū. ¶ Mihi nō placet iſte intellectus ad d. §. naturalis. q2 videt q ſi filiā ratā habuiſſet dotē datā a patre naturali nō poſſet poſtea petere bona ſua que ſunt penes patrē vt
18 ibi, ergo ſequit q cōia ſnia eſt verior. ¶ † Ex quo habes q lz pater naturalis teneat filiā alere aut. licet. C. de natu. lib. eā tñ nō tenet dotare, et ſic patet nō pcedere arg. de alimētis ad do
e tes, ita dicebat Ang. in l. a filia. e in prin. ff. ad trebel. et Jmol. et Ro. hic qñ3 doc. in plurib⁹ locis illo argumēto vtant. vt Cy. in l. omni. C. de admi. tu. et in d. l. fi. et in l. mater. et ibi Bal. C. de iure doc. et Bal. in l. fi. cū ſi. C. de his qb. vt indi. et Nic. de neap. in d. l. a filia. in prin. et d. Abb. in c. puenit. de arbi. Sed videt q male arguant p predicta, et q2 videmus q filius tenet alere matrē. l. ſi quis a liberis. in princ. de libe. agno. nō tñ tenet eā dotare. d. l. tutor ſm. §. fi. de admi. tu. et qd tale arg. de alimētis ad dotē nō pcedat tenuit etiā Sal. in d. aut. res que. C. cōia de le. et Ang. in d. l. fi. C. de dot. pmiſ. ¶ Adde tñ q licet pr nō teneat dotare filiā naturalē vel ſpuriā illud eſt verū qñ filia habet aliūde vnde ſe alat ſicut erat in §. pater naturalis. vbi habeat fideicōmiſſum, alias vero ſicut alere eā tenet, ita et tantū in dotē dare q ad alimēta ſufficiat, ita Bal. in l. et mater palā. et reaſſumpſit Ro. hic attēto q de equitate canonū fuit intro
f ductū f patrē et matrē teneri alere filiū etiā ſpuriū vt eſt caſus ſin. in c. cū haberet de eo qui dux. in vxo. quā pol. p adul. licet ſecus de iure ciui. aut. ex cōplexu. C. de ince. nup. et ita in dote firmauit Bar. et Jmo. in d. §. duobus. in iiij. q. et Bar. in l. fi. §. ſi a ſocero. ff. que in frau. cre. et in l. fin. ff. de his qb. vt indig. et ibi Bar. in d. aut. ex cōplexu. et hic q dico in filia ſpuria nō habēte vnde ſe alat pcederet in terris eccleſie, vbi ius canonicum nō autē ciuile ſeruari debet, et ita in terminis not. Jmo. in l. ex facto. §. ſi qs rogat⁹. ff. ad treb. ¶ Sed nō placet etiā in terris
g eccleſie, q2 nō ſequit tenetur eā alere. ergo et tñm in dotē g dare q ad alimēta ſufficiat, q2 annua et mēſtrua parātur alimēta. l. pecunie. ff. de ali. et cib. leg. l. fi. et ibi no. Bart. ff. de lib. agno. dos autē vnica preſtatione tradi debet, ergo nō parū intereſt patris potius minutatim preſtare alimēta qz dotē vnico aceruo exponere ar. l. heredes. §. idē iuris. ff. fa. erc. et l. tutor. §. lucius. ff. de vſu. ſicut enī particularis ſolutio multū incōmodat cre
19 ditorē ita et dotalis pſtatio multū grauat debitorē. ¶ † Juxta hec querunt Ang. et doc. hic de quibuſdā perſonis an dotare teneātur, et primo quid in auo paterno. et quicquid dixerit gl. in d. l. fi. cōcludunt eum teneri ad dotādū neptem. l. dotē quā dedit. ff. de colla. bo. poſ. poſſet tamē ſaluari gl. in d. l. fi. in auo materno. et q dixi in auo paterno limitat Bal. in aut. res que. C. cōi. de le. vt procedat quādo filius nō haberet vnde dotem
h nepti ex ſe na te traderet h alias dixit filiū non auū teneri ſicut in alimētis decidit Bart. poſt Jac. de are. in l. nō queadmodum. ff. de lib. agno. et hoc etiā ſequitur Ro. hic idē Sali. in l. ſi filius. in id. ff. ad maced. et in alleg. l. pater eū gl. ff. de cui. idē tenet Bal. et Sali. in l. fi. C. de dot. pmiſ. de quo etiā p Spec. in tit. de iud. §. ſequitur. ver. ſed quid ſi vnus ex fratribus. idē
20 Bald. in d. l. pater. qd no. bene. ¶ † Quid de patruo Bald. hic dixit eū teneri dotare filiā fratris alle. l. et nihil eū. l. ſeq. ff. de in rem verſo. quam ad hoc dicit non eſſe alibi. ſed ipſemet Bal. in d. l. et nihil aliter illū tex. intelligit Ang. et Jmol. hic melius dixit q ille tex. loquitur de nepte quo ad auum nō de patruo et ſic dixit nō reperiri iure cautū patruū teneri, dicit etiā
i Sali. in d. l. ſi filius in id. quod filius matrē dotare nō tenetur i alle. l. tutor ſcdm dignitatē. §. fi. ff. de admi. tuto. et pbat in l. ij. et ibi hoc not. Guil. de cug. et Ange. C. de preſcrip. long. tēp. et probatur in l. i. §. preterea. et ibi Bald. ff. de tute. et ra. diſt. quem tex. alleg. Guil. de cu. in d. l. i. de mori. dona. et ibi etiā Bal. in l. fi. et in l. ſi a matre. per illū tex. C. de iure dot. et in princ. ff. et in d. l. qui liberos. in repoſitatis antiquis. q2 contriſtatur anima defuncti et etiā ſic fit iniuria filie per tranſitū ad ſecūda vota de quo eſt tex. in §. nos igit. et in §. nos autē hoc. in aut. de nup. alere tñ tenet. l. ſi qs a liberis. §. ſi vel parens. ff. de liber. agno.
21 ¶ † Quid autē in matre an teneat dotare filiā certū eſt regulariter q nō fallit ſecūdū Cy. Bar. et Bal. in d. aut. res que. ſi pater ſit inops ſicut diximus in alimētis. l. ſi quis a liberis. §. j. ver. ergo et matrē. ff. de lib. arg. et nō. in l. alimēta. C. de neg. ge. ¶ Sed 3riū tenet hic Ro. q2 nō procedit arg. de alimētis ad dotē vt ſ. dixi. ſed dic q iſta fuit opi. Ang. in d. l. a filia. et in d.

aut.

g ¶ In dotem. adde q abb. conſuluit in hoc caſu conſi. cxv. ibi vide.
h ¶ Traderet. vide Ant. de but. conſi. lvij. are. conſi. xvij.
i ¶ Tenetur. vide per Lu. ro. conſi. cccxij. et ibi quid de patruo et quid de fratre.

aut.res que. ⁊ in.d.l.ſi.C.de dot.promiſ. ꝙ puto ve-
rum in puncto iuris niſi ſalues opin Bar.ſeq.quod
iudicantis arbitrio cõmittatur. ¶ Itē ſatis tolera-
bile puto ad dotē iſto caſu teneat̃ mater talē.ſ.que
ad alimenta ſufficiat,⁊ nõ vltra cum eadē ſit ratio,
facit qđ retuli ſupra ſm Barto.in patre naturali ꝙ
teneatur illā dotare que nõ habet vñ ſe alat,qđ dixi
faciliter in practica obtineri poſſe ꝑpter autorita-
tem ſuā ⁊ ſequaciū. ¶ Et quod hic dicitur matrem
teneri dotare filiā que nõ habet vnde ſe alat intel-
lige chriſtianā,non autē hereticam ſcđm gloſ.in.l.
mater.C.de iure do. ¶ Contra tamē mater hereti-
ca vel iudea tenetur filiā dotare ⁊ alere in caſibus
de quibus in.d.l.mater.⁊ probat̃ in.l.cognouimus.
22 C.de heret. ¶ †Et an iudeus teneatur filiā dota-
re,⁊ quid in heretico vide per gl.in.l.⁊ ideo.ff.de in
23 rem verſo.ꝙ alle.Bal.in.d.aut.res que. ¶ †Quid
autē in fratre an teneatur dotare ſororē,certe dicas
a quod ſic,ª ſi ſit ex eodē patre nata.l.cum in plures.
§.pe.ff.de admi.tu.not.gl.in.l.nõ omni.⁊ ibi Cy.co.
ti.de admi.tu.idem Cy.in.l.i.C.de alen.lib.ſequitur
And.de piſ.in.l.qui filiū.ff.vbi pup.educ.de.⁊ Bal.
in.d.aut.res que.alere tamē eam tenetur indiſtin-
24 cte ſi nõ habet vnde ſe alat.d.l.qui filiū. ¶ †Plus
dicit.d.Abb.in.d.c.pertinet.de arbit.quod frater
clericus tenetur de redditibus beneficioꝝ ſuorum
dotare ſororē ex eodē patre natā que aliũde nõ ha-
bet vnde ſe dotet. ¶ Sed Ang.in.l.a filia.in prin.
ff.ad treb.dicit quod Bart.aut.res que preallegata
tenet qđ etiā idem ſi ex eadem matre tantū nata ſit,
quia frater eā dotare tenetur,vnde Ang.reprobat
Bar.p.d.l.cū in plures.ff.pe.ſed in veritate Bart.
25 nõ meretur reprehēdi,quia illud nõ dicit. ¶ †In
ea.glo.ibi tacita ſtipulatio ⁊c.an hec ſtipulatio fin-
gatur eſſe ex parte mariti ad eius fauorē nedum ex
parte mulieris.Imo.hic dicit qđ ſic licet text.in.l.
vnica.in prin.de rei vxo.act.loqui videatur ſolū de
vxore,⁊ qđ cõpetant etiā viro.not.gl.in.l.ſi diuoꝛ.ff.
de verb.obli.⁊ in.§.fuerāt.inſtit.de act.⁊ in.l.ad ex-
actionē.C.de do.promiſ.ſentit gl.mag.in.l.de diui-
ſione.ff.eo. ¶ Sed cõtrariū tenet gl.in.l.i.C.de iur.
dot.⁊ male ꝗꝛ cõtra tex.in.d.l.vnica.ver.⁊ nemo.vbi
eſt tex.qđ nõ tantū vxori,ſed etiā viro ⁊ heredibus
et no.doc.in.d.l.de diuiſione.vbi etiā dicemus poſt
doct.an illa ficta ſtipulatio ex parte viri ſit ſimule-
gata ſicut ex parte vxoris. ¶ Et in quātū Bar.hic
concludit quod ficta hec ſtipulatio militat etiam et
quādo cõiuges vel alter eorū erant muti ꝗꝛ nihilo-
minus fingetur ſtipulationē interceſſiſſe eo modo
quo interuenire potuit.ſ.ſermone mediāte iuxta.l.
ſ.in prin.ff.de verb.obli.vel tabellione mediāte qui
tāꝗ publica perſona põt alteri ſtipulari. ¶ Adde
dicta per Bar.hic ſequitur doct.⁊ Imo.in.d.l.i.in
26 prin. ¶ †Sed circa predicta occurrit dubitatio an
ſi pſona que ſe obligat erat muta fingat̃ per ſtipula
tionē ſe obligaſſe iſto caſu ratio Bart.ceſſat ꝗꝛ ſer-
uus dño ſuo vel tabellio alteri ſtipulari põt acqui-
rendo nõ autē obligā.l.o.l.ſeruus vetante.cū ſi.ff.de
verb.obl.tñ adhuc putarē opi.doc.ꝓcedere ꝗꝛ pre-
ſumat̃ mutus p alterū ꝓmiſiſſe ⁊ mādaſſe illi de ꝓmit-
27 tendo dediſſe. ¶ †Succeſſiue q̃ro an hmõi ſtipula
b tio ficta ᵇ a.l.habeat executionē paratā quā habere
debēt inſtr͞a ex forma ſtatuti quo ad cõtenta in eis.
Imo.l.hic ꝑ genus iſtud tenet ꝙ nõ per.l.i.in prin.
ff.de his q̃ in teſt.delen.ꝗꝛ in inſtr͞o cõtenta intelli-
guntur dũtaxat illa que legi põt vt ibi.ſed iſta ficta
ſtipulatio legi nõ põt.ergo ⁊c. ¶ Verū quia alias
plene tetigi in.l.iuriſgen.§.qđ ferre.ff.de pac.ideo
ero pro nũc cõtētus remiſſionibus quas tetigit hic
Bald.in.l.ad pbationē.l.i.s.C.de pba.⁊ in.l.vnica.
ff.⁊ vt pleni⁹.C.de rei vxo.ac.in.l.vbi adhuc.in.viij.
col.C.de iur.do.⁊ in.l.generali.ad finē.C.de ſacro
ſan.ec.⁊ ponit Bart.⁊ doct.in.d.l.i.in prin.ff.de his
28 que in teſt.delen. ¶ †Itē in quantū gloſ.dicit hoc eſſe
ſpeciale in dote,vt poſſit in arbitriū alterius cõfer
ri.l.cū poſt.§.gener.alleg.in glo.ſed regulariter ſe-
cus.l.centeſimis.§.i.⁊ lege cum ſeruus.in prin.ff.de
verb.obl. ¶ Adde quod hoc eſt verū in dote ne.dū
ſi cõferatur in alterū ex partibus per verba impor-
tantia arbitriū boni viri,ſed etiā per verba impor-

a ¶ Quod ſic.vide abb.plene.cõſ.xij.ſ.li.⁊ quod de beneficij fructibus poſſit ſororem dotare facit qđ dicit mathe.no.ſuis ꝙ etiā hoſpitalarij poſſunt ſe et ſuos alere de redditibus hoſpitalis. adde bonū tex.in l.cum poſt mortē. §.i.de admini.tu. vide etiam Ang. are.inſtitu.de iure na.gen.⁊ ciui.vbi dicit fratrē diuitē cogi alere fratrē et ſororem paupe res.Franc.

b ¶ Stipulatio ficta.adde quod voluit Ro.cõſ.xlvij.

c ¶ Vitiet. Adde Pau.de ca.conſ. cxxv.⁊ limita vt p Rom.conſi.dxij.

d ¶ Dotare.adde abb.cõſi.xij.ſ.etiā alleg.vbi hec dicta examinat, et vnum ſing.no.ꝙ in tantū pater tenetur dotare filiā ꝙ ſi fideiubeat p extraneo promittente dotē ꝙ filia ſua perſoluēs nõ repetit ab eo qui fuit fideiuſſor ita Rom.ſingul.ius fo.iiij.alle.l.profecticia.§.ſi pater.ff.de iure dot.

e ¶ Dotari.Adde quod iſtā opi.ꝙ pater tenet̃ dotare filiā maritatā etiā ſi vxor nihil promiſiſſet marito ſequit̃ Bart.in l.nupta.ff.eo.poſt Iaco.de are.in.§.fuerat.in.iij.col.inſt.de act.⁊ Bal.in.l.i.§.i.C.de rei vxo.act.Bald.et Imo.in.l.mulier.§.pe.ff.ad treb.et Paul.de caſtr.in aut.res q̃.C.cõia de le.vbi dicit ſe pluries de facto cõſuluiſſe,et vide

tantia liberā volũtatē ⁊ arbitriū boni viri.l.ſi ſic.in
prin.ff.de leg.i.cū ſua materia pro Cyn.facit ꝙ iura
dicētia ſtipulationē cõferri nõ poſſe in alteram ex
partibus nõ faciũt hmõi differētiā ergo hoc dicere
nõ eſt ſine dubio nec Cy.videt̃ firmare ⁊ ad illa iu-
ra poteſt rñderi ꝙ limitātur qñ cõfertur in arbitriū
alterius per verba importantia arbitriū boni viri,
nõ autē verbū volo importat liberā volũtatē.iuxta.
l.cū quidam.l.a.§.i.in prin.ff.de leg.ij.tamē ſuſtinēdo
predictā deciſionē per quā ampliatur.d.§.gener.et
d.l.iij.põt dici ꝙ vbi qs promittit ⁊ cõfert in volun
tatem aduerſarij ad quē pertinet intereſſe licet per
verbū volo.ſemper tñ intelligitur de arbitrio boni
viri ſi promittēs tractat de dãno vitādo glo.eſt no.
in.l.pe.ff.de arbi.⁊ idē de mēte Bar.in.l.ſi.de preto.
ſtip.dum alle.l.creditor.§.lucius.ff.man.⁊ ad.l.cum
quidā.in prin.reſpõde ꝙ ibi nõ tractabatur de dã-
no vitādo.ſed de lucro captādo ⁊ tene menti.quia
quantū ad hunc paſſum nõ reperio hoc declaratū.
¶ Itē in quantū gl.iſta dicit ꝙ ſpeciale eſt in dote
vt incertitudo eam nõ vitiet.d.§.gener.licet regu-
lariter ſecus vt eſt caſus in.l.cū duo.ff.de cõtrahen.
emp.cum ſi. ¶ Et licet Cy.in.l.iij.C.de do.promi.
dixerit qđ in hoc nullū eſt ſpeciale in dote quoniā
in alijs actibus nõ vitiat qñ talis incertitudo cer-
tificari põt per.l.ſi cui annuū.ff.de annu.leg.⁊ quidā
teſtamēto.de leg.ij.vbi ex qualitate perſone ⁊ quan
titate patrimonij declaratur legatum certū tamen
opi.ſuā reprobat Bart.hic,⁊ Bar.in.l.ita ſtipula-
tus in.iij.op.a.partis.ff.de verb.obli.quē ſequuntur
doc.⁊ ibi cõiter. ¶ Nõ obſtat.dic.l.ſi cui annuum.
quia ibi ſpāle eſt in legato alimētoꝝ ſicut etiā ſpe
ciale eſt in dote per.d.§.gener. ¶ Itē etiā ſimili-
ter ſpeciale in.d.l.quidā teſtō.fauore refectionis vie
que in multis eſt priuilegiata. ¶ Circa hoc tñ vnū
c addo qđ licet incertitudo de iure ciuili vitiet ᶜ tamē
de equitate canonica cõpelli poſſet vt arbitrio bo-
ni viri promiſſor impleat promiſſa incerta,dictum
fuit elegās Archi.in.c.nõnulli.i.q.i.quod reaſſum-
pſit.d.Ant.in.c.ex parte.extra de cenſi.apud legi-
ſtas non memini relatū preterquam a Bald.in.l.
ſalariū.ff.man.qui ſolū dicit vide Archid.in.c.nõ-
nulli. ¶ Sed clarius not.Anto.de but.in loco pre-
alleg.⁊ licet rationibus hoc dictū nõ probent tamē
illud mēte teneatis,quia non parū vigerent auto-
ritates eoꝝ.reliqua in materia incertitudinis dixi
29 in.d.l.ita ſtipulatus. ¶ †In ea.gl.ibi.l.quod autē.vbi
quod ſtipulatione ſine cauſa intelligitur cauſa do-
tis,ſed ſecũdū Bar.Bal.⁊ Moder.hic illud ideo
eſt.quia hic tacite agebatur vt ibi no.gl.vt quia in
inſtrumento titia ſub cõmemoratione matrimonij
dicat qđ ipſa intēdens nubere ſeio promittit ei ⁊c.
idē no.Bal.in rub.C.de priui.do.in princi.⁊ Bart.
plenius in diſpu.inci.quedā mulier habēs magnū
patrimoniū.vbi etiā dicit illā.l.poſſe aliter intelli-
gi.ſ.propter precedentē cõtractū matrimonij fuiſſe
factā illam promiſſionē ex cauſa dotis,idē Bal.in
l.ſi.C.de ſen.que ſine cer.quanti.⁊ in lege nulla.C.
30 de iure do. ¶ †In ea.gl.ibi.l.qui liberis ⁊c.vbi co-
gitur pater filiam dotare ⁊ ſic ſpeciale eſt,vt inter
patrē ⁊ filiā lis eſſe poſſit cõtra.l.lis nulla.ff.de in.
plures tñ caſus in quibus diſpoſitio.l.qui liberos
locū nõ habet pleo eproſequere vt per Bal.in.l.ſi.
C.de do.promiſ.⁊ in.d.aut.res que.⁊ in.d.l.qui libe
31 ros.in reportatis antiquis.⁊ Bald.hic. †Quī inter
alia dubitat verū lex illa habeat locū in muliere nu
d pta ſine dote videlicet vt pater ea teneat̃ dotare ᵈ
et tenet ꝙ ſic ſecutus gl.in.l.obligamur.ff.de act.et
obli.que ad hoc reputatur ſingularis ⁊ eā ſequitur
Imo.⁊ Ro.hic,idem Bal.in.d.l.ſi.de ſen.que ſine
cer.quāti.⁊ in d.aut.res que.⁊ in.l.cū hic.§.ſi mulier
in reportatis antiqs.ff.de cõdi.inde.⁊ Bald.in.d.l.
qui liberos.in lectu.antiq. ¶ Sed certe hoc eſt de
mēte gl.xxxij.q.ij.c.hoc ſanctū.⁊ in.c.de rapto.xxxvi.
q.i.vbi gl.voluit filiā que ſine conſenſu patris iam
e nupta eſt debere per patrem dotari. ᵉ quia de iure
cano.nõ requirit̃ cõſenſus pr̃is.d.c.hoc ſanctū.ſed
de iure ciuili ſec⁹.lege eā qui.alias incipit Pau.ff.
de ſta.ho.lege ſi vt ꝓponis.C.de nu.⁊ iſtud verū vi
det̃ ꝗꝛ pr̃ tenet̃ ad duo.ſ.nedū ad maritādū,ſed etiā

Mo.d.in ſuis trac. de dotibus videlicet.d.Io.cāpe.intrac.de doti.in iiij.q.i.d.Bal.nouellū pleniſſime in ſuo trac.de dotibus in.xv.ſpeciali in.vi.parte ꝑn.p.iiij.vel.v.char.vbi pleniſſime ponit iſtā materiā, et ideo iſta opin.videt̃ verior p gl.in.d.l.obligationum.§.i.que gloſ.eſt ſing.ſm Bal.et ibi ſequit̃ in.c.iurauit in.ij.col.extra de proba.et in rubi.de offi.m.in.vi.col.⁊.ff.l.fin.C.de ſen.que ſine cer.quāti.Bal.et Imo.⁊ Lud.hic.et iſtā opin.ſequit̃ etiā do.Iaſ.in.d.aut.res q̃ in.viij.col.in.iiij.q.princ.adde quod dicit Bald.in.l.ſi.ff.de ſen.que ſine certa quanti.qui loquit̃ in teſtatore qui legauit mulieri centum quādo maritaretur que iam erat maritata tpe teſtamenti an debeat cõſequi legatum,⁊ ideo quando filia eſt maritata ⁊ non promiſiſſet dotē poteſt petere dotem tamē attenta opi.Bar.in.d.loco limita vltra alios not.per.d.Alexan.in conſil.cx.ſc.viſis et diligenter animaduerſis.et ſequitur.d.Iaſ.in.l.de alimētis in fin.C.de traſac.Tho.

dotis nõ pōt corā iudice eccleſiaſtico principalr cognoſci licet incidēter ſic per.c.de prudentia.de do.inter vir.ꝛ ibi gl.ꝑ illā tex.quē lʒ etiā Ang.ad hoc allegat tñ nõ ꝓbat.vt Imo.Ho.ꝛ Io.an.in.d.c.de prudētia.ꝛ Spe.in tit.de do.inter vir.§.formatis.ver.vtrū cauſa dotis.ꝛ Bal.ꝛ Imo.Pau.de ca.ꝛ Iac.an.hic,ꝛ Bal.in.l.i.C.de do.pmiſ.tenēt ꝙ imo etiā principaliter poſſit adiri iudex eccleſiaſticus in cauſa dotis[a] per.c.ex litteris.de pigno.vbi cā dotis fuit cõmiſſa iudici eccleſiaſtico,ergo videt ꝙ corā eccl'iaſtico principalr tractet. ¶ Sed ille tex.nõ ſtringit,quia ita potuiſſet papa cõmittere alicui laico,imo ſi expſſe nõ cõmiſiſſet eccleſiaſtico,nõ aperuit ibi tex.an eccleſiaſtic' cognoſcere potuiſſet. ¶ Sed optime ꝓbat opi.Imo.ꝛ Hoſt.in.c.nup.de do.inter vir.verſ.cū eccleſia dotes

15 teneat protegere viduarū. ¶ † Nec ob.ꝙ ibi loquit in vidua que tāq̄ miſerabilis pſona ſubeſt foro eccl'ie vt no.in.c.ex tenore de fo.cõpe.q2 nõ eſt verū ꝙ vidua dicat miſerabilis pſona niſi qñ eſt pauper oppreſſa vel ſpoliata.vt eſt gl.in.c.ſignificantibus.in glo.i.de offi.dele.[b] ꝛ ibi not.Innoc.ꝛ doc.ꝛ not.legiſte in.l.i.C.quan.impe.inter pup.ꝛ vidu.Cū igitur tex.in d.c.nuper.generaliter loquat merito cõprehēdit diuites non oppreſſas nec ſpoliatas,ꝛ pro hoc alle.no.p Spe.in.d.verſ.vtrū cauſa dotis qui mouet:ꝙ cauſa dotis accedit m̄rimonio. ¶ Hec ratio pōt duobus modis intelligi. Uno qñ principaliter fuerat incētata cauſa matrimonij,ꝛ tūc caſu nõ haberet dubiū. Alio modo q2 nõ pōt eſſe cauſa dotis ſine m̄rimonio ꝛ ſʒdē vult Bar.in.l.i.C.de do.pmiſ.Sed Bal.in.l.in ſctibus.§.fi.C.de nõ nu.pec.p illū tex.dicit ꝙ vbi haberi nõ pōt copia iudicis ſecularis verū eſt cām dotis tractari poſſe corā eccleſiaſtico.alias ſec' p illū tex.vbi hʒ ꝙ excep.nõ nu.dotis debet corā adminiſtratore ciuili vel mi'itari opponi,ꝛ eius defectū opponi corā reuerēdiſſimo epō. ¶ Putarē ꝙ in terris imperij pcedat opi.Bal.in.d.l.in ſctibus.§.fi.ſed in terris eccleſie etiā principaliter tractari poſſe corā eccleſiaſtico indiſtincte.

16 ¶ † Moueor quia vbi nõ agitur de materia peccati ſtādū eſt legibus ciuilibus in terris imperij,ꝛ canonicis in terris eccleſie,vt not.gl.ꝛ doc.in.c.ij.de arbi.no.legiſte in.l.priuilegia.C.de ſa.ſan.eccl.ꝛ ita teneo quicqd dixerit.d.Anto.in.c.licet de

17 fo.cõpe.ꝛ in.d.c.de prudētia. ¶ † In gl.in verbo ſemp ibi.C.de do.pmiſ.l.fi.no ꝙ lʒ regulariter pater hñs bona filij aduētitia ſoluens pro filio aliqd videat in dubio ſoluere de bonis filij.l.fi.ff.de peti.hec.ꝛ facit in.l.neſennius.ff.de neg.geſ. ¶ Tñ fallit in dote quā pater dat pro filia p.d.l.fi.vbi aſſignat ratio,ꝙ officiū prīs eſt dotare filiā,q2 imo ibi hʒ ꝙ etiā ſi pr expſſe aſſereret ſe dotare filiā etiā de bonis ipſius filie intelligeret tñ dotaſſe de bonis ſuis i totū ꝛ nõ filie niſi pr ſit inops vt ibi,ſʒ do niſi filia legitime cõſentiat.l.pfectitia.§.fi.ff.de iu.dot.nec diſtinguit an filia ſit emācipata vel nõ.ſm gl.ibi.Iſta tñ limita niſi pater gereret[c] negocia filie ꝙ tūc eā dotādo etiā in dubio preſumit de bonis filie eā dotaſſe ſm Bar.ꝛ Ang.d.l.neſennius.alle.ad hoc gl.in.d.l.fi.C.de do.pmiſ.ꝛ tex.in.d.l.neſennius.faciūt no.p Bar.in.l.alimēta.C.de ne.ge. ¶ Sed in hoc Imo.hic.in.iiij.col.tʒ ꝫ Bar.tā in filia in ptāte q̄ emācipata,ſec' in extraneo,ꝛ ita intelligit.l.neſennius pquo tu alle.gl.in terminis in.§.extraneū.in.d.l.fi.in ver.pr̃nū.idē tʒ Ro.hic dicēs ꝙ Bar.male loqt,q2 ꝫ tex.in.d.l.fi.in v.quocūq alio mō actionē hʒ ꝫ patrē,ꝛ p alia iura que vide p eū. ¶ Ad.l.neſennius.[d] dicit ꝙ loquit in extraneo q̄lis eſt quilibet aliꝰ q nõ hʒ dotatā in ptāte al.l.§.extraneū.C.de rei vxo.ac. ¶ Ego ſto cum opi.Imo.ꝛ Ro.p rationes ſuas.cõprobo p tex.in.l.fi.C.de al'.preſtā.ꝛ qō p illū tex.no.Bar.in.l.cū ſeruꝰ.ff.de v.b.obli. ¶ Et ſubdit hic Bar.ꝙ lʒ in dubio pr filiā dotare videat de ſuo potiuſq̄ de bonis filie.tñ hoc eſt verū in pře legitimo ꝛ naturali tñ per.l.vxorē.§.pater naturalis.ff.de leg.iij.vbi probat patrē naturalē nõ teneri ad dotandū filiā,ꝛ in dubio pſumit dotaſſe de bonis filie.idem tenet Bal.hic,ꝛ in aut.res que.C.cõis de le.ꝛ in.d.l.q liberos.ff.de rit.nup.ꝛ bene quicqd dicat hic Imo.ꝛ in.l.meniꝰ.§.duobꝰ.ff.de leg.ij.q dicebat ꝙ hñ verū eſt ꝙ in dubio nõ videt pater naturalis filiā dotare de ſuo,ſed de bonis filie p.d.§.pater naturalis.ſed ꝙ nõ teneat dotare hoc nõ ꝓbat ibi ſm eū. ¶ Mihi nõ placet iſte intellectus ad.d.§.naturalis.q2 videt ꝙ ſi filia ratā habuiſſet dotē datā a patre naturali nõ poſſet poſtea petere bona ſua que ſunt penes patrē vt

18 ibi,ergo ſequit ꝙ cõis ſnīa eſt verior. ¶ † Ex quo habes ꝙ lʒ pater naturalis teneat filiā alere aut.licet.C.de natu.lib.eā tñ nõ tenet dotare,ꝛ ſic patet nõ pcedere arg.de alimētis ad do

e tes.ita dicebat Ang.in.l.a filia.[e] in prin.ff.ad trebel.ꝛ Imol.ꝛ Ro.hic q̄q̄ doc.in pluribꝰ locis illo argumēto vtant.vt Cy.in.l.omni.C.de admi.tu.ꝛ in.d.l.fi.ꝛ in.l.mater.ꝛ ibi Bal.C.de iure dot.ꝛ Bal.in.l.fi.cū ſi.C.de his qb.vt indi.ꝛ Nic.de nea.in.d.l.a filia.in prin.ꝛ d.Abb.in.c.puenit.de arbi.Sed videt ꝙ male arguant p predicta.ꝛ q2 videmus ꝙ filius tenet alere matrē.l.ſi qs a liberis.in princ.de libe.agno.nõ tñ tenet eā dotare.d.l.tutor.ſm.§.fi.de admi.tu.ꝛ qō tale arg.de alimētis ad dotē nõ pcedat tenuit etiā Bal.in.d.aut.res que.C.cõia de le.ꝛ Ang.in.d.l.fi.C.de dot.pmiſ. ¶ Adde tñ ꝙ licet pr nõ teneat dotare filiā naturalē vel ſpuriā illud eſt verū qñ filia habet aliūde vnde ſe alat ſicut erat in.§.pater naturalis.vbi habeat fideicõmiſſum,alias vero ſicut alere eā tenet,ita ꝛ tantā in dotē dare ꝙ ad alimēta ſufficiat,ita Bal.in.l.ꝛ mater ꝑalle.ꝛ reaſſumpſit Ro.hic attēto ꝙ de equitate canonū fuit intro

f ductū[f] patrē ꝛ matrē teneri alere filiū etiā ſpuriū vt eſt caſus ſin.in.c.cū haberet de eo qui dux.in vxo.quā pol.p adol.licet ſecus de iure ciui.aut.ex cõplexu.C.de ince.nup.ꝛ ita in dote firmauit Bar.ꝛ Imo.in.d.§.duobus.in.iiij.q.ꝛ Bar.in.l.fi.§.ſi a ſocero.ſ.que in frau.cre.ꝛ in.l.fin.ff.de his qb.vt indig.ꝛ ibi Bar.in.d.aut.ex cõplexu.ꝛ hic ꝙ dico in filia ſpuria nõ habēte vnde ſe alat pcederet in terris eccleſie.vbi ius canonicum nõ autē ciuile ſeruari debet,ꝛ ita in terminis not.Imo.in.l.ex facto.§.ſi qs rogatꝰ.ff.ad treb. ¶ Sed nõ placet etiā in terris

g eccleſie,q2 nõ ſequit tenetur eā alere.ergo ꝛ tñ in dotē[g] dare ꝙ ad alimēta ſufficiat,q2 annua ꝛ mēſtrua pãntur alimēta.l.pecunie.ff.de ali.ꝛ cib.leg.l.fi.ꝛ ibi no.Bart.ff.de lib.agno.dos autē vnica preſtatione tradi debet.ergo nõ parū intereſt patris potius minutatim preſtare alimēta q̄ dotē vnico aceruo exponere ar.l.heredes.§.idē iuris.ff.fa.erc.ꝛ.l.tutor.§.lucius.ff.de vſu.ſicut eñi particularis ſolutio moltū incõmodat cre

19 ditorē ita ꝛ dotalis pſtatio multū grauat debitorē. ¶ † Iuxta hec querunt Ang.ꝛ doc.hic de quibuſdā perſonis an dotare teneātur,ꝛ primo quid in auo paterno.ꝛ quicquid dixerit gl.in.d.l.fi.cõcludunt eum teneri ad dotādū neptem.l.dotē quā dedit.ff.de colla.bo.poſ.poſſet tamē ſaluari gl.in.d.l.fi.in auo materno.ꝛ ꝙ dixi in auo paterno limitat Bal.in aut.res que.C.cõi.de le.vt procedat quādo filius nõ haberet vnde dotem

h nepti ex ſe nate traderet[h] alias dixit filiū non auū teneri ſicut in alimētis decidit Bart.poſt Iac.de are.in.l.nõ quēadmodum.ff.de lib.agno.ꝛ hoc etiā ſequitur Ro.hic idē Sali.in.l.ſi filius.in ſi.ff.ad maced.ꝛ in alleg.l.pater eū gl.ff.de cur.idē tenet Bal.ꝛ Sali.in.l.fi.C.de dot.pmiſ.de quo etiā p Spec.in tit.de iud.§.ſequitur.ver.ſed quid ſi vnus ex fratribus.idē

20 Bald.in.d.l.pater.qō no.bene. ¶ † Quid de patruo Bald.hic dixit eū teneri dotare filiā fratris alle.l.ꝛ nihil eū.l.ſeq.ff.de in rem verſo.quam ad hoc dicit non eſſe alibi.ſed ipſemet Bal.in.d.l.ꝛ nihil aliter illū tex.intelligit Ang.ꝛ Imol.hic melius dicūt ꝙ ille tex.loquitur de nepte quo ad auum nõ de patruo ꝛ ſic dixit nõ reperiri iure cautū patruū teneri,dicit etiā

i Sali.in.d.l.ſi filius in id.quod filius matrē dotare nõ tenetur[i] alle.l.tutor ſcō in dignitatē.§.fi.ff.de admi.tuto.ꝛ pbat in.l.iā.ꝛ ibi hoc not.Guil.de cug.ꝛ Ange.C.de preſcrip.long.tēp.ꝛ probatur in.l.i.§.preterea.ꝛ ibi Bald.ff.de tute.ꝛ ra.diſt.quem tex.alleg.Guil.de cu.in.d.l.i.de inoffi.dona.ꝛ ibi etiā Bal.in l.fi.ꝛ in.l.ſi a matre.per illū tex.C.de iure dot.ꝛ in princ.ff.ꝛ in d.l.qui liberos.in repõtatio antiquia.q2 contriſtatur anima defuncti ꝛ etiā ſic ſit iniuria filie per tranſitū ad ſecūda vota de quo eſt tex.in.§.nos igit.ꝛ in.§.nos autē hoc in aut.de nup.alere tñ tenet.l.ſi qs a liberis.§.ſi vel parens.ff.de liber.agno.

21 ¶ † Quid autē in matre an teneat dotare filiā certū eſt regulariter ꝙ nõ fallit ſecūdū Cy.Bar.ꝛ Bal.in.d.aut.res que.ſi pater ſit inops ſicut dicimꝰ in alimētis.l.ſi quis a liberis.§.j.ver.ergo ꝛ matrē.ff.de lib.agn.ꝛ nõ.in.l.alimēta.C.de neg.ge. ¶ Sed ꝫriū tenet hic Ro.q2 nõ procedit arg.de alimētis ad dotē vt.ſ.dixi.ſed dic ꝙ iſta fuit opi.Ang.in.d.l.a filia.ꝛ in.d.aut.

---

pro preteritis non poteſt agi die feriata.nec ſi habet vnde ſe alat,ꝛ quando quis non dicatur habere vnde ſe alat,vide per Bal.conſi.cxcvi.lib.ij.

a ¶ Dotis.adde ꝙ ꝫ hoc tenet idem ꝙ Ang.conſi.cxxxvi.lā principaliter petitur,ꝛ Pet.de Anch.cõſi.xx.dicit ꝙ meminit vidiſſe tex.dicentē ꝙ pro conſtitutione dotis debeat adiri eccleſiaſticus,ꝛ quod dictū Imoc.procedit in repetitione dotis.

†† ¶ Uide per Cardin.Alex.in.d.c.prudētia.ꝛ Bal.nouellū in ſuo tracta.de dotib.i.ix.parte princ.in.vi.priuile.Tho.diſ.

†† b ¶ De offic.de leg.ꝛ ibi vide plane per And.ſicu.ꝛ p Alex.in cõſil.cxvi.in.i.vol.ꝛ vide Spe.in titu.de inſtru.edit.§.nūc vero aliqua.ver.ꝛ ſcias.Tho.

c ¶ Gereret.idem dicit Rapha.cu.conſi.lxxxvj.in fi.

d ¶ Ad.l.neſenniꝰ.vide Bald.poſt Cy.in.l.fin.C.de do.pmiſ.ꝛ Pau.in cõſi.xij.ij.volu.Franc.

e ¶ In.l.a filia.in pri.adde Bar.in l.meniꝰ.§.duobꝰ col.x.de leg.ij.

f ¶ Introductum.adde ꝙ pater clericus tenetur filiā ex illicito coitu ex fructibus eccleſie ſtineve alendo et dotādo.Pan.in c.i.de coha.cleri.ꝛ mulier.maxime ſi non hʒ vnde ſe dotet,idē panor.pulchre in.c.puenit extra de arbi.ꝛ in.d.c.cū haberet vltra Alexā.hic adde ꝙ filius tenet alere patrē cuiuſcūq coditionis etiā hereticū dixit gl.not.in.c.ſi qui.fili.xxx.diſt.de quo vide gl.in c.nõ ſatis.lxxxvi.di.q2 in his q̄ reſpiciūt pietatem pr egēs pponēdus eſt. Erogare eñi p dote pauperi hʒ in pios vſus ſicut ꝛ alere pauperē Barto.in.l.diuus.ad.l.fal.ꝛ ibi late alle.Bar.in.l.ſi ego.ff.de iu.dot.in.l.cum.ff.§.ſi mulier.ꝛ ibi Alex.in apoſtillis poſt Bal.ff.de cõdi.inde.omne enim ꝙ relinquit pauperi,ſeu miſerabilibus perſonis.ſeu hoſpitalibus in dubio intelligitur ad pias cauſas.l.ſi quis ad declin.mdā.ibi quis enim pauperior.C.de epi.ꝛ cle.Bald.in.l.i.in.ij.colū.in lect.C.de ſac.ſan.eccle.vbi limitat illud qō volunt alibi gl.ꝙ donatū cõſanguineo ꝛ amico nõ dicatur ad pias cauſas etiā ſi exprimatur ꝙ pietatis cauſa donet niſi ſit pauper ſcdm eum.alleg.in.c.§.de ſepul.idem Spec.in tit.de inſtru.edit.§.nūc vero aliqua.ver.ꝛ ſcias cū ſeq.ꝛ ibi Ioan.and.in addi.vbi refert fuiſſe diſputatū per Guil.de ſuza.idem Ang.in.l.ſtichū.§.ſtipulatio.de verb.obli.vbi pulchre loquitur Bald.in aut.ſimiliter.C.ad.l.fal.Francur.

g ¶ In dotem.adde ꝙ abb.conſuluit in hoc caſu conſi.cxv.ibi vide.

h ¶ Traderet.vide Ant.de but.conſi.lvij.are.conſi.xvij.

i ¶ Tenetur.vide per La.ro.conſi.ccccxij.ꝛ ibi quid de patruo ꝛ quid de fratre.

auť.res que. ⁊ in.d.l.fi.C.de dot.promiſ. ꝙ puto ve-
rum in puncto iuris niſi ſalues opin Bar.ſez quod
iudicantis arbitrio cōmittatur. ¶ Itē ſatis tolera-
bile puto ad dotē iſto caſu teneat mater talē ſque
ad alimenta ſufficiat. ⁊ nō vltra cum eadē ſit ratio,
facit qđ retuli ſupra ſm Barto.in patre naturali ꝙ
teneatur illā dotare que nō habet vñ ſe alat.qđ dixi
faciliter in practica obtineri poſſe ꝑpter autorita-
tem ſuā ⁊ ſequaciū. ¶ Et quod hic dicitur matrem
teneri dotare filiā que nō habet vnde ſe alat intel-
lige chriſtianā.non autē hereticam ſcđm gloſam.l.
mater.C.de iure do. ¶ Contra tamē mater hereti-
ca vel iudea tenetur filiā dotare ⁊ alere in caſibus
de quibus in.d.l.mater.⁊ probať in.l.cognouimus.
22 C.de heret. ¶ †Et an iudeus teneatur filiā dota-
re, ⁊ quid in heretico vide per gl.in.l.⁊ ideo.ff.de in
23 rem verſo.ꝙ alle.Bal.in.d.auť.res que. ¶ †Quid
autē in fratre an teneatur dotare ſororē, certe dicas
quod ſic, [a]ſi ſit ex eodē patre nata.l.cum in plures.
§.pe.ff.de admi.tu.not.gl.in.l.nō omni.⁊ ibi Cy.eo.
ti.de admi.tu.idem Cy.in.l.i.C.de alen.lib.ſequitur
And.de piſ.in.l.qui filiū.ff.vbi pup.educ.de.⁊ Bal.
in.d.auť.res que.alere tamē eam tenetur indiſtin-
24 cte ſi nō habet vnde ſe alat.d.l.qui filiū. ¶ †Plus
dicit.d.Abb.in.d.c.pertinet.de arbit.quod frater
clericus tenetur de redditibus beneficiorū ſuorum
dotare ſororē ex eodē patre natā que aliūde nō ha-
bet vnde ſe dotet. ¶ Sed Ang.in.l.a filia.in prin.
ff.ad treb.dixit quod Bart.auť.res que preallegata
tenet qđ etiā idem ſi ex eadem matre tantū nata ſit,
quia frater eā dotare tenetur.vnde Ang.reprobat
Bar.p.d.l.cū in plures.ff.pe.ſed in veritate Bart.
25 nō meretur reprehēdi. quia illud nō dixit. ¶ †In
ea.glo.ibi tacita ſtipulatio ⁊c.an hec ſtipulatio fin-
gatur eſſe ex parte mariti ad eius fauorē nedum ex
parte mulieris. Imo.hic dicit qđ ſic licet tex.in.l.
vnica.in prin.de rei vxo.act.loqui videatur ſolū de
vxore, ⁊ qđ cōpetant etiā viro, not.gl.in.l.ſi diuor.ff.
de verb.obli.⁊ in.§.fuerāt.inſtit.de act.⁊ in.l.ad ex-
actionē.C.de do.promiſ.ſentit gl.mag.in.l.de diui-
ſione.ff.eo. ¶ Sed cōtrariū tenet gl.in.l.i.C.de iur.
dot.⁊ male ꝗꝛ cōtra tex.in.d.l.vnica.ver.⁊ nemo.vbi
eſt tex.qđ nō tantū vxori, ſed etiā viro ⁊ heredibus
et no.doc.in.d.l.de diuiſione.vbi etiā dicemus poſt
doct.in illa ficta ſtipulatio ex parte viri ſit ꝑuile-
giata ſicut ex parte vxoris. ¶ Et in quātū Bar.hic
concludit quod ficta hec ſtipulatio militat etiam et
quādo cōiuges vel alter eorū erant muti.ꝗꝛ nihilo-
minus fingetur ſtipulationē interceſſiſſe eo modo
quo interuenire potuit.ſ.ſermone mediāte iuxta.l.
j.in prin.ff.de verb.obli. vel tabellione mediāte qui
tāꝗ̃ publica perſona pōt alteri ſtipulari. ¶ Adde
dicta per Bar.hic ſequitur doct.⁊ Imo.in.d.l.i.in
26 prin. ¶ †Sed circa predicta occurrit dubitatio an
ſi pſona que ſe oblig it erat muta fingať per ſtipula
tionē ſe obligaſſe iſto caſu ratio Bart.ceſſat ꝗꝛ ſer-
uus dño ſuo vel tabellio alteri ſtipulari pōt acqui-
rendo nō autē obligādo.l.ſeruus vetante.cū ſi.ff.de
verb.obl.tñ adhuc putarē opi.doc.pcedere qñ pre-
ſumať mutus p alterū ꝓmiſiſſe ⁊ mād iti de ꝓmit-
27 tendo dediſſe. ¶ †Succeſſiue q̄ro an hm̄ōi ſtipula
tio ficta[b] a.l.habeat executionē paratā quā habere
debēt inſtrā ex forma ſtatuti quo ad cōtenta in eis.
Imol.hic pāgens iſtud tenet ꝙ nō per.l.i.in prin.
ff.de his q̄ in teſt.delen.ꝗꝛ in inſtrō cōtenta intelli-
guntur dūtaxat illa que legi pñt vt ibi.ſed iſta ficta
ſtipulatio legi nō pōt.ergo ⁊c. ¶ Verū quia alias
plene tetigi in.l.iuriſgen.§.qđ ferre.ff.de pac. ideo
ero pro nūc cōtētus remiſſionibus quas tetigit hic
Bald.in.l.ad pbationē.la.i.C.de pba.⁊ in.l.vnica.
ff.⁊ vt plenᵒ.C.de rei vxo.ac.in.l.vbi adhuc.in.viij.
colū.C.de iur.do.⁊ in.l.generali.ad fin.C.de ſacro
ſan.ec.⁊ ponit Bart.⁊ doct. in.d.l.i.in prin.ff.de his
28 que in teſt.delen.†Itē in quātū gloſ.dicit hoc eſſe
ſpeciale in dote, vt poſſit in arbitriū alterius cōfer
ri.l.cū poſt.§.gener.alleg.in glo.ſed regulariter ſe-
cus.l.centeſimis.§.i.⁊ lege cum ſeruus.in prin.ff.de
verb obl. ¶ Adde quod hoc eſt verū in dote nedū
ſi cōferatur in alterā ex partibus per verba impor-
tantia arbitriū boni viri, ſed etiā per verba impor-

tantia liberā volūtatē ⁊ arbitriū boni viri.l.ſi ſic.in
prin.ff.de leg.i.cū ſuis materia pro Cyn.facit quia
dicētia ſtipulationē cōferri nō poſſe in alteram ex
partibus nō faciūt hm̄ōi differētiā ergo hoc dicere
nō eſt ſine dubio nec Cy.videť firmare ⁊ ad illa iu-
ra poteſt rñderi ꝙ limitātur qñ cōfertur in arbitriū
alterius per verba importantia arbitriū boni viri,
nō autē verbū volo importat liberā volūtatē.iuxta.
l.cū quidam.la.ij.in prin.ff.de leg.ij.tamē ſuſtinēdo
predictā deciſionē per quā ampliatur.d.§.gener.et
d.l.iij.pōt dici ꝙ vbi qs promittit ⁊ cōfert in volun
tatem aduerſarij ad quē pertinet intereſſe licet per
verbū volo.ſemper tñ intelligitur de arbitrio boni
viri ſi promittēs tractat de dāno vitādo glo.eſt no.
in.l.pe.ff.de arbi.⁊ idē de mēte Bar.in.l.ſi.de preto.
ſtip.dum alle.l.creditor.§.lucius.ff.man.⁊ ad.l.cum
quidā.in prin.reſpōdē ꝙ ibi nō tractabatur de dā-
no vitādo.ſed de lucro captādo ⁊ tene menti.quia
quantū ad hunc paſſum nō reperio hoc declaratū.
¶ Itē in quantū gl.iſta dicit ꝙ ſpeciale eſt in dote
vt incertitudo eam nō vitiet.d.§.gener.licet regu-
lariter ſecus vt eſt caſus in.l.cū duo.ff.de cōtrahen.
emp.cum ſi. ¶ Et licet Cy.in.l.iij.C.de do.promi.
dixerit qđ in hoc nullū eſt ſpeciale in dote quoniā
in aliꝭ ꝯtribus nō vitiat qñ talis incertitudo cer-
tificari pōt per.l.ſi cui annuū.ff.de annu.leg.⁊ quidā
teſtamēto.de leg.ij. vbi ex qualitate perſone ⁊ quan
titate patrimonij declaratur legatum certū tamen
opi.ſuā reprobat Bart.hic,⁊ Bar.in.l.ita ſtipula-
tus in.iij.op.i.parti.ff.de verb.obli.quē ſequuntur
doc.⁊ ibi cōiter. ¶ Nō obſtat.dic.l.ſi cui annuum.
quia ibi ſpāle eſt in legato alimētorū ſicut etiā ſpe
ciale eſt in dote per.d.§.gener. ¶ Itē etiā ſimili-
ter ſpeciale in.d.l.quidā teſtō.fauore refectionis vie
que in multis eſt priuilegiata. ¶ Circa hoc tñ vnū
[c] addo qđ licet incertitudo de iure ciuili vitiet[c] tamē
de equitate canonica cōpelli poſſet vt arbitrio bo-
ni viri promiſſor impleat promiſſa incerta, dictum
ſuit elegās Archi.in.c.nōnulli.i.q.i.quod reaſſum-
pſit.d.Ant.in.c.ex parte.extra de cenſi.apud legi-
ſtas non memini relatū preterquam a Bald.in.l.
ſalariū.ff.man.qui ſolū dicit vide Archid.in.c.nō-
nulli. ¶ Sed clarius not.Anto.de but.in loco pre-
alleg.⁊ licet rationibus hoc dictū nō probent tamē
illud mēte teneatis, quia non parū vigerent auto-
ritates eorū.reliquā in materia incertitudinis dixi
29 in.d.l.ita ſtipulatus. ¶ †In ea.ibi.l.quod autē.vbi
quod ſtipulatione ſine cauſa intelligitur cauſa do-
tis,ſed ſecūdū Bar.Bal.⁊ Moder.hic illud ideo
eſt.quia hic tacite agebatur vt ibi no.gl.vt quia in
inſtrumento titia ſub cōmemoratione matrimonij
dicat qđ ipſa intēdens nubere ſeio promittit ei ⁊c.
idē no.Bal.in rub.C.de pacti.do.in princi.⁊ Bart.
plenius in diſpu.inci. quedā mulier habēs magnū
patrimoniū.vbi etiā dicit illā.l.poſſe aliter intelli-
gi.ſ.propter precedentē cōtractū matrimonij fuiſſe
factā illam promiſſionē ex cauſa dotis, idē Bal.in
l.ſi.C.de ſen.que ſine cer.quanti.⁊ in lege nulla.C.
30 de iure do. ¶ †In ea.gl.ibi.l.qui liberis ⁊c.vbi co-
gitur pater filiam dotare ⁊ ſic ſpeciale eſt, vt inter
patrē ⁊ filiā lis eſſe poſſit cōtra.l.lis nulla.ff.de iu.
plures tñ caſus in quibus diſpoſitio.l.qui liberos
locū nō habet pl.de prōſequere vt per Bal.in.l.ſi.
C.de do.promiſ.⁊ in.d.auť.res que.⁊ in.d.l.qui libe
31 ros.in reportatis antiquis.⁊ Bald.hic.†Qui inter
alia dubitat vtrū lex illa habeat locū in muliere nu
[d] pta ſine dote videlicet vt pater ea teneať dotare[d]
et tenet ꝙ ſic ſecutus gl.in.l.obligamur.ff.de act.et
obli.que ad hoc reputatur ſingularis ⁊ eā ſequitur
Imo.⁊ Ro hic.idē.⁊ Bal.in.d.l.ſi.de ſen.que ſine
cer.quāti.⁊ in d.auť.res que.⁊ in.l.cū his.§.ſi mulier
in reportatis antiqs.ff.de cōdi.inde.⁊ Bald.in.d.l.
qui liberos.in lectu.antiq. ¶ Sed certe hoc eſt de
mēte gl.xxxi.q.ij.c.hoc ſanciū.⁊ in.c.de rapto.xxxvi.
q.i.vbi gl.voluit filiā que ſine conſenſu patris iam
[e] nupta eſt debere per patrem dotari,[e] quia de iure
cano.nō requiriť cōſenſus pris.d.c.hoc ſancti.ſed
de iure ciuili ſecᵒ.lege eū qui.alias incipit ꝓ miā.ff.
de ſta.ho.lege ſi vt ꝓponis.C.de nu.⁊ iſtud verū vi
deť ꝗꝛ pr̄ tenet ad duo.ſ.nedū ad maritādū,ſed etiā

[a] ¶ Quod ſic.vide abb.plene.cōſ.xij.j.li.⁊ quod de beneficij fructibus poſſit ſororem do tare facit qđ dicit mathe.no.ſuis ꝙ etiā hoſpitalarij poſſunt ſe et ſuos alere de redditibus hoſpitalis. adde boni tex.in l.cum poſt mortē.§.j.de admini.tu. vide etiam Ang. are.inſtitu.de iure na.gen.⁊ ciui.vbi dicit fratrē diuitē cogi alere fratrē et ſororem paupe res.Franc.

[b] ¶ Stipulatio ficta.adde quod vo lunt Ro.cō.ſi.xlvij.

[c] ¶ Vitiet. Adde Pan.de ca.conſ. cxxv.⁊ limita vt p Rom.conſi.dlxij.

[d] ¶ Dotare.adde abb.cōſi.xij.ſ.etiā alleg.vbi hec dicta examinat, et vnum ſing.no.ꝙ in tantū pater tenetur dotare filiā ꝙ ſi fideiubeat p extraneo promittente dotē ꝙ filia ſua perſoluēs nō repetit ab eo qui fuit fideiuſſor ita Rom.ſingul.ſuis fo.iij.alle.l.profectitia.§.ſi pater. ff.de iure dot.

[e] ¶ Dotari.Adde quod iſtā opi.ꝙ pater teneať dotare filiā maritatā etiā ſi vxor nihil promiſiſſet marito ſequiť Bart.in l.nupta.ſ.eo.poſt Iaco.de are.in.§. fuerat.in.iij.col. inſt.de act.⁊ Sal. in.l.i.§.i.C.de rei vxo.act.Bald.et Imo.in.l.mulier. §.pe.ff.ad treb.et Paul.de caſtr.in auť.res q̄.C.cōia de le.vbi dicit ſe plures de facto cōſuluiſſe, et vide Ro.i.in ſuis tra. de dotibus videlicet.d.Io.cāpe. in trac.de doti.in xiij.q.⁊.d.Bal.no uellū pleniſſime in ſuo trac.de dotibus in.xv.ſpeciali in.vi.parte ꝑn. p.iij.vel.v.char. vbi pleniſſime po nit iſtā materiā, et ideo iſta opin. videť verior ꝑ gl. in.d.l.obligatio num.§.i.que gloſ. eſt ſing.ſm Bal. et ibi ſequiť in.c. iurauit in.ij.col. extra de proba.et in rubr.de offi.iu. in.vi.col.⁊.ff.l.fin. C.de ſen.que ſine cer.quāti.Bal.et Imo.⁊ Lud.hic. et iſtā opin.ſequiť etiā do.Iaſ.in.d. auť.res q̄ in.viij. col.in.iiij.q.princ. adde quod dicit Bald.in.l.ſi.ff.de ſen.que ſine certa quanti.qui loquiť in teſtatore qui legaſſet mulieri centum quādo maritaretur que iam erat maritata tpe teſtamenti an debeat cōſequi legatum.⁊ ideo quando filia eſt maritata ⁊ non promiſiſſet dotē poteſt petere dotem tamē attenta opi.Bar. in.d.locis limita vltra alios not. per.d.Alexan.in conſil.celix.viſis et diligenter animaduerſis.et ſequitur.d.Iaſ.in.l. de alimētis in fin. C.de tranſac.Tho.

ad dotandū vt. d. l. qui liberos. ꝫ Bar. in aut. res que p̄alle. ⁊ in. d. l. obligamur. poſt Guli. de cu. ⁊ in. d. l. cū his. ſi mulier. contrariū tenuerit quē ſequit̄ Bal. in aut. res que. ⁊ in. d. l. qui liberos. ⁊ Abb. in. c. ij. de adul. cōcludēs ꝙ niſi pater dotē ꝓmiſiſſet nō tenet̄
a eam nuptā dotare. Abb. in. d. c. accedēs. de peura. et per eūdē in. c. pe. de rapto. habui de facto ſepius.
32 ¶ † Bal. tñ in. d. l. qui liberos. dicit ꝙ melius Bart. eſt ꝙ ſi pater fuit negligēs in tradēdo filiā nuptui, ita ꝙ excesſit filia. xxv. annū tūc ſi nubat ſine cōſenſu patris tenet̄ pater eā dotare quia hꝫ qd ſue tardi tati aſcribat. ¶ Mouet̄ per aut. ſi poſt. C. de inoffi. teſta. a cōtrario ſenſu. ſ. quia filia non peccauit in corpus. Subdit etiam hic Bald. ſaluando opi. ꝙ in caſu quo filia nupſiſſet indigno ſine cōſenſu patris poſſit pater filie dotē denegare per. l. ij. §. ſi emancipatus. ſ. de bo. poſ. contra tab. ſicut ibi filius poteſt exheredari qui vxorē accepit indignā, ita ergo ⁊ in caſu iſto filie que indigno nupſit poteſt dos denegari, ⁊ hoc etiā tenet gl. in. d. c. de rapt. ⁊. d. Ant. in d. c. accedēs. de peu. ¶ Sed Imol. ibi dicit no. verbum referēdo verba. d. An. videlicet ꝙ forte nō vi-
detur ꝙ iſta ſit iuſta cauſa propter quā poſſit pater
b dotē denegare, quia cū hodie[b] hoc nō ſit iuſta cauſa exheredationis, licet olim ſecus per. d. §. ſi emancipatus. qui hodie eſt correctus per. §. cauſas. in aut. vt cū de app. cog. nō debet etiā eſſe iuſta cauſa denegādi dotē. eſt bene verū ſcdm eum, ꝙ minor dos ſibi cōſtitui pōt quia conditio filie indigno nupte dꝫ eſſe diminuta, ideo nō debet tātā dotē habere al. l. iij. §. emācipatus. de cōtrata. Confirmo quia ex hiſdē cauſis poſſunt alimēta denegari ex qbus pōt exheredari vt eſt ſignāter no. in. l. ſi quis a liberis. §. ſi qs ex his. ſ. de libe. agno. que quidē extēditur ad maternā preſtationis dotis. vt per Bal. not. in. d. aut. res que. ergo cū dicta cauſa. ſ. quia nupſit indigno non ſit iuſta cā exheredationis. d. §. cauſas. ita nec denegationis dotis aut alimentorū. licet vt dixi poſſit dos minor cōſtitui. ¶ Teneo igit̄ gl. in. d. c. de rapt. ⁊ in d. c. hic ſanctū. maxime quia ius pſumit ꝙ licet filia nupta ſit ſine dote tñ melius tractabit eam maritus ſi
33 dotet̄ per illa iura ⁊ per alia ſ̄ alle. ¶ † Predictis etiā adde ꝙ lꝫ filia que peccauit in corpus, nec alī, nec dotari debeat a patre vt no. Spec. in tit. qui fil. ſint legi. §. pen. verſi. qd ſi filia peccauerit. ⁊ Bal. in l. ſi. C. de dot. ꝓmiſ. tñ ſi pniām egit alī debet ⁊ dotari ſm Spec. in verſi. pe. qd ſi pniām egerit. ⁊ not. An. ⁊ aliꝗ in. c. quintanallis. in. ij. col. de iureiu. ⁊ eſt tex. in. l. imperiales. C. de nup. ⁊ in. c. ferrū. l. diſt. ⁊ Bal. in. l. ſi filia. C. de inoffi. teſt. ¶ Ex his infero duo no-
c tabilia, primo ꝙ filius[c] qui ingratitudinem cōmiſit adeo ꝙ exheredari poſſit ſi pniām viuo patre agat vel ante teſtamentū cōditū nō poterit exheredari. Secūdo ꝙ neqꝫ ſibi alimenta poterunt denegari.
34 ¶ † In ea. gl. ibi, non poteſt alienari ⁊c. Bart. hic pōnit an res dotalis poſſit conſt. m. mat. alienari. et relatis multis opi. tandē cōcludit ꝙ hodie de iure aut. res mobilis alienari poteſt ſeruata for. d. aut. ſine ame. C. ad velle. ſecus in immobilibus p tex. in aut. vt immobilia ante nu. do. verſu ſi. ⁊ dicta glo. ꝙ illū tex. loquentē in donatione ꝓpter nup. intelligit nō pcedere in dote. Imo. hic refert. Bar. tenere ꝙ qlibet res dotalis poſſit alienari ſeruata for. d. aut. ſed vt dixi cōtrariū vult Bar. in reb⁹ immobilibus. Ro. hic ſimpliciter dicit poſſe alienari rem dotalem ſeruata for. d. aut. ſine a me. certe intellexit de re immobili male loquit̄⁹ eſt, quia eſſet cōtra text. d. aut. ⁊ licet gl. in. l. ſi eſtimatis. ſ. eo. videatur velle idē qd Ro. tamē debet intelligi de re mobili alias eſſet ꝯ. d. aut. ⁊ cōtra hic no. p Bart. ¶ In ea. ibi vt C. de do. ante nup. l. ſi. dic ꝙ melius pbat̄ in. l. ſi con-
35 ſtante. ſ. eo. ¶ † In ea. ibi. l. aſſiduis. quotidiana eſt. q. vtrū priuilegiū doti cōceſſum per. d. l. aſſiduis. in verbo re ipſa parti mariti date habeat locū in dote cōfeſſata gl. repu. ſing. in. d. l. aſſiduis. in verſi. data. dicit ꝙ nō per illā text. ad idē eſt tex. in. l. ſi qs poſt hac. C. de bo. proſcrip. idē probatur in. l. per diuerſas. cum gl. in verſic. ſoluturā. ⁊ in. l. ab anaſtaſio. C. man. ¶ Sed Bal. Ang. ⁊ Imo. dicunt hoc verū ſi mulier cōcurrat cum aliꝭ creditoribus probātibus

debitū per verā numerationē, ſi vero per ſolā cōfeſſionē probarent ſe et mulier, tunc quia ſunt in pari cauſa potior eſt cōditio dotis confeſſare per. l. in ambiguis. ſ. de iu. do. ¶ Circa qd primo adde ꝙ dictū Bal. et Ang. debet reſtringi quādo mulier cōcurreret cū aliꝭ qui eſſent creditores ex cā mutui vel dotis, ſecus ſi ex alia cauſa puta cōfeſſionis depoſiti vel quacūqꝫ alia. quia talis creditor tunc eſſet melioris conditionis ꝙ mulier in cauſa dotis. l. tēpus. ſ. qd pōt opponi exceptio nō numerate dotis, quia preterqꝫ in cōfeſſione mutui, vel dotis nō habet locū exceptio nō nu. pe. l. gñaliter. C. de nō nu. pec. ⁊ no. in. l. ſi ex cautione. e. ti. vnde aliꝭ creditores eſſent melioris cōditionis ꝙ mulier, quia eis nō poſſet opponi exceptio nō nu. pec. ⁊ p ꝯñs cū nō ſit pari cā ceſſaret rō Bal. ⁊ Ang. ⁊ ꝙ iſta nō videat̄ eſſe par cauſa. ptꝫ quia creditores fundāt ſe in iure cōi videlicet quia cū in tpe ſint anteriores in iure quoqꝫ dꝫ eſſe potiores. mulier vero ſe fundat in iure ſpeciali hoc eſt ſup priuilegio ꝙ debilius eſt ꝙ ius cōe. ar. l. eius militis. § militia miſſus. de teſta. mili. nimirū ſi mulier hic caſu ſuccūbit. ¶ Secūdo adde ꝙ Bar. poſt Iac. but. in. d. l. aſſiduis. ſequitur gl. ibi ſi marit⁹ renūciaſſet exceptioni nō nu. dotis vel lapſum eſſet tēpus dictā exceptionē opponēdi ſm formā. l. ſi. ⁊ aut. ibi poſite. C. de do. cauſa nō nu. alle. gl. in. l. i. eo. ti. dicit̄ de cau. ⁊. l. ſi quis poſt hac. iuncta glo. C. de bo. pſcrip. cū qua opi. voluit concordare Ang. in. d. l. aſſiduis. ⁊ Pau. de ca. in. l. ſi marito publico iudicio. in prin. ſ. eo. ⁊ Bal. in rub. C. de priui. do. vbi aliquas elegantes limitationes poſui, ⁊ idē ſequit̄ Bal. in. l. pecunie. C. de ſol. Bal. vero in. l. gñaliter p̄alle. ⁊ in. l. neqꝫ. C. de cōpenſat. ſequit̄ gl. in. l. aſſiduis. articulus iſte eſt dubius in quo putarē ſic cōcludendum, ꝙ aut cōfeſſio dotis emanauit anteqꝫ maritus, ſiue cōſtendo. ſiue cōtrahendo realiter ſe obligaret aliꝭ creditoribus, ⁊ tūc pcedat opi. Bal. quia ius poſtea acquiſitū creditoribus in bonis mariti eſt cū affectione obligationis dotis ante cōtracte ar. l. ſi ſuperat⁹. ad ſi. ſ. de pig. p quo optime facit qd no. Bar. in aut. ſed iam neceſſe. C. de do. ante nup. ¶ Aut cōfeſſio emanauit poſt ius queſitū creditorib⁹, ⁊ tūc ſi lapſum eſt tēpus opponēdi exceptionē nō nu. dotis adhuc pcedit opi. Bar. quia imputādū eſt creditorib⁹ ſi nō interruperāt curſum dicti tēporis iuxta formā. l. in ꝯtracib⁹. §. in oibus. ⁊ aut. ibi poſite. C. de nō nu. pe. ⁊ hoc pbat̄ in. l. ſi cui. cū gl. in verſi. creditores. C. de nō nu. pe. vbi apparet ꝙ creditores viri nō poſſunt opponere exceptionē nō nu. dotis niſi quādo cōpetit principali debitori et ſic marito. ad idē. l. ſcripturas. cū gl. in verbo ſuū robur. C. q po. in pig. ha. vbi cōfeſſio etiā dotis in cauſa pignoris nocet aliꝭ creditoribus, ſi talis cōfeſſio facta fuit in inſtrō, vel in ſcriptura priuata a teſtib⁹ ſubſcripta et ſic creditores ignoraſſent eis cōpetere facultatē interrumpendi curſum dicti tēporis, ⁊ opponēdi exceptionē nō nu. dotis ⁊ ſic lapſum eſſet tēpus eis ignorātibus poſſent in integrū reſtitui. d. l. in contractibus. cum gl. in verbo primus. ⁊ per id qd ſingulariter voluit Bar. in. l. i. §. ſi qs ꝓpter. eſt cōcor. ſ. de iti. actuqꝫ priua. ⁊ no. gl. in. l. ſi patrē. ſ. quē ad. ſer. amit. ⁊ no. Spe. in tit. de preſcri. §. i. ⁊ dixi in. l. cū filius. ſ. de vb. obl. ſi vero nō eſſet lapſum dictū tēpus tūc dico qd licet marit⁹ renūciauerit exceptioni nō nu. dotis tñ videt̄ qd mulier poſſit repelli per creditores alle. dotē nō fuiſſe numeratā. d. l. aſſiduis. quia renūciatio mariti nō debet obeſſe creditorib⁹ per. l. ſi vnus. §. ante oia. cū vul. ff. de pac. ¶ Itē quia nō dꝫ eſſe in poteſtate mariti fraudare creditores. l. i. §. ſi culpā. ſi qd in frau. patro. p hoc optime facit tex. ⁊ ibi expꝛſſe no. Bar. in. d. aut. ſed iā neceſſe. ⁊ ſic iſto caſu vera ſit gl. in d. l. aſſiduis. nō pferat̄ mulier cū limita. tñ Bal. ⁊ Ang. quā ſ. retuli intellecta tñ vt ibi dictū fuit. ¶ Scdo limitari pōt gl. in. d. l. aſſiduis. niſi creditores nīdēdo poſitionibus faterent̄ dotē veredatā lꝫ inſtrm loquat̄ tñ de cōfeſſione. ita Ang. in aut. de equali. do. §. i. ad ſi. p no. p gl. ibi. in ver. ſcribat. ¶ In pdictis etiā vide aliqd p Imo. in. l. ita ſtipulat⁹. §. chryſog. ſ. de vb. obl. vbi tenet ꝯ Bar. nō ſolū in caſu renūciationis pdicte ſed etiā qñ lapſa ſunt fatalia. ¶ Ego aūt ſto ſolū ꝯtra Bar. in caſu renūciationis p pdicta. Ro. etiā in aduertēter loquit̄⁹ dicit q exce. nō nu. dotis pōt ſu-
d per opponi[d] p. d. l. ſi cui. ſꝫ nō intellexit illū tex. nā ibi dꝛ qd creditores mariti poſſunt talē exceptionē opponere qñ⁹ maritus ea nūqꝫ vſus fuerit, ſꝫ ibi nō dꝛ ꝙ marito tūc dꝛ lapſum tēp⁹ opponēdi. imo dꝛ totū ꝯtrū. quia extincto iure actoris extinguit̄ ius acceptoris. c. i. §. rurſus. de cōtrouer. in-
36 ueſt. ¶ † Ali⁹ eſt caſus ſm Pau. de ca. hic in quo cōfeſſio dotis nō pꝛiudicat anteriorib⁹ creditorib⁹ vt colligit̄ ex vbis Cy. in. d. aut. ſed iā neceſſe. in. iiij. q. C. de don. ante nup. vcꝫ qñ talis cōfeſſio eſt facta ante ꝯtū matrimoniū. ita intelligit. d. l. aſſiduis. hec eſſet elegans limitatio ad pdicta ſi eſſet vera, ſed certe Cy. non loquit̄ iſto caſu, nec puto ſuſtineri poſſe. quia priuilegia dotis cōpetūt etiā ante ꝯtū matrimo. qñ cōpetūt etiā ſpōſe, vt eſt gl. iuncto tex. in. l. ſi ſpōſa. ſ. de iu. do. no. doc. in. d. l. aſſiduis. ⁊ in. l. ſi cū dotē. §. ſi. ſ. eo. nec ob. d. aut. ſed iam neceſſe. cū ibi no. p Cy. qñ ibi nihil dicit̄ qd ad ꝓpoſitū faciat. ⁊ dicit Raph. cu. hic, qd ille loquit̄ in dote vere
37 tradita. ¶ † Succeſſiue qrit Nic. de nea. Ang. ⁊ Imo. hic an priuilegiū hypothece de quo in. d. l. aſſiduis. cōpetat extraneo dotāti ⁊ ſtipulāti dotem ſibi reddi vt preferatur ceteris creditoribus perſonalē actionē habētibus. ⁊ dicit qd nō p tex. in. §. fuerat. inſti. de actio. contrariū videt̄ tenere Bar. hic dū dicit qd priuilegiū tacite hypothece tranſit ad quēcunqꝫ ad quē tranſit ipſa dos per. d. § fuerat. ⁊. d. §. ⁊ vt plenius. licet Bart. nō exprimat de extraneo, puto verā eſſe opin. Nico. de neapo. ⁊ ſequen. ⁊ etiam not. Cyn. in. §. ⁊ vt plenius. ſ. ille eā. ⁊ Paul. de caſt. in. d. l. de diuiſione. ſ. eod. ¶ Probatur ratione quia Iuſtinia. illam actionem ex ſtipulatu ſi-

ciam

a ¶ Nuptā. ita tenet math. in no. cuiꝰ incipi. not. ꝙ ſi pater. Tho.

b ¶ Hodie. vide plene per Iaſ. in aut. vñ ſi parens. in ſi. C. de inoffic. teſt. Tho.

c ¶ Primo ꝙ filius not. iſtud dictū do. Alex. ⁊ eſt ſuū not. dictū ꝙ ſequitur et multū exclamat. d. Iaſ. ſ. l. in arenam. C. de inoffi. teſt. circa ſi. vbi plus adde ꝙ no. Bar. in. l. iij. §. ſi. per illum tex. ff. de lega. ꝙ ſi pater exheredauit filiū ex iuſta cā. ⁊ poſtea filius ſe recōciliat cū patre exheredatio ceſſet adēpta ꝙ not. adde etiā ꝙ iſtud Alexand. hic refert et ſequit̄ do. Io. cāpe. in tract. ſuo de doti. in. xv. q. in. ſ. parte vbi refert iſta verba. d. Alexan. ⁊ ſequit̄ ⁊ non alle. d. Alex. ⁊ nō poſſum non admirari de tanto viro qui tacet aliorum labores: maxime do. Alex. ſui preceptoris. Tho.

d ¶ Opponi. Adde ꝙ idē firmauit eius cōſ. ccccxlv. verſu ſi. de quo p mathe. no. ſuis in vit. char. pulchre p Are. cōſ. lxxxvi.

etiā in dote ſolū fauore 2iūgū nō alterius, vt pʒ ex tota illa.l.ſi.
C.de rei vxo.ac. Nec ob.ſi diceretur q ſi ſoli ſicte ſtipulationi
eſſet cōceſſū ꝑuilegiū hypothece ſequeret q ſi mulier expſſe
ſtipularet dotē reddi nō haberet tacitā hypothecā ꝛ eiꝰ pri-
uilegia,q̄ rñ.qḋ hec rō nō viget.cū illa expſſa ſtipſo īducatur
ad augmētū iuris mulieris: ergo nō dʒ diminutionē operari.
38 ¶ †In ea gl.ibi,ꝛ ꝓpter hoc iſta gl.inducit p Dy.ꝛ Bar.ad
a q.de teſte dicēte q vidit titiū poſſidere p.xxx.an.ſempꝰ deinde
de pbat titiū aliquo tpe fuiſſe abſētē an ex hoc dicat teſtis nō
recte depoſuiſſet. Bar.hic 2cludit q ne incidat in falſū intel-
ligit ſemꝑ poſſediſſe ſi ſemꝑ fructꝰ collegit ꝛ cōiter ſi tenetur
vt no.et p Bal.in.l.ſoramē.p illū tex.de ſer.vrb.pd.ꝛ p eundē
Bal.l.i.2ſti.C.circa prin.ꝛ in.c.ex tenore.de teſt.ꝛ ſpe.in ti.de
teſte.§.poſtq̄.ꝛ Arch.xxij.diſt.c.ſacroſancta.ꝛ Ang.in.l.mi-
nime.de legi.ſ.l.i.§.i.ſ.de ſlu.d.An.ꝛ Imo.in pe.decr.vbi etiā
d.An.ponit de illa dictiōe ſine intermiſſiōe,vel ſine īterual-
lo ꝛ ſi.ꝛ ponit ro.hic,ꝛ Pet.de anc.in cōſi.cclxxxiij.inci.i xpi
noīe viſis articulis ꝛc.ꝛ bal.i.l.ſi qs legauerit.de cōdi.ꝛ demō.
Ad deciſionē Dy.ꝛ Bar.hic adde tex.i.l.aduerſus.C.de vſu.
ꝛ ibi Bal.vbi dictio ſemꝑ verificat etiā ſi aliquo momēto in-
teruallū interceſſerit,ꝛ idē tʒ Albe.de ro.in.l.ſed ſi poſſeſſori.
§.itē ſi iurauero.ſ.de iureiu.bene facit gl.in.c.ſi.in vbo 2tinuo.
de v.ſig.in vi.q̄ alle.multa iura in ſimili de dictione 2tinue.de
qua ēt dictiōe q ſignificat aliqḋ interuallū,vide plene p Alb.
39 de ro.in ſuo dictionario ī vbo 2tinuo triēnio. ¶ †In ea.gl.ibi
ſunt ꝛ alia q̄ īuenire magis laborioſum ꝛc.dicas q ſpe.in ti.de
do.īter vir.ꝛ vxo.§.formatis.in ſi.enumerat.xxiij.ſpālia de qbꝰ
hēr aliqua p gl.hic.Bal.hic totidē refert lʒ aliqua ponatq̄ nō
tāgit Spe.ꝛ inter cetera dicit vnū cū quo ſtat Ro.hic vʒ ſi mu-
lier nupta in eodē inſtrō ſe ad dotē p ſilia cōi obliget vna cū
viro vʒ talis obligatio,lʒ alꝰ regulr nō valeat obligatio vna
cū viro facta.§.ꝛ aliud.in aut.ſi qua mulier.C.ad velle.Ja.bu.
tn.d.§.ꝛ aliud.ꝛ zidē qḋ Bal.hic,vt refert hic Ro.q p hoc ſpe
ciali alle.tex.i.l.cū vxor viri.ſ.de iu.do.q nihil facit,qꝛ ibi ma
riꝰ iuſſu mulieris ſoluēs dotē ſilie de bonis dotalibus vxoris
ſueca teñꝰ liberaſ ab vxore ab actiōe de dote. Sed nō dicit ille
tex.q mariꝰ ſe obliget alicui,qꝛ nō actus nō patiebaſ preſum
ptionē īterceſſiōis p marito,nec ille tex.dicit q ī eodē inſtrō
vl 2cū interueniret 2ſenſus viri ꝛ vxoris:vñ cū ī iure nō pbe
tur hec fallē.remaneūꝰ in d.regu.§.ꝛ aliud.nec reperio Jaco.
de bel.illud ſpeciale ibi poſuiſſe,ꝛ ſi poſuiſſet 2 eū faceret no.p
ſpe.in ti.de emp.ꝛ vē.§.ſed qd ſi vir,dum dicit nō vʒ alienatio
fundi dotalis etiā p dotādā ſilia cōi.q reaſſumpſit ꝛ ſequitur
Jmo.i.c.cū 2tingat.in.v.vel.vij.char.de iureiu.ꝛ in.l.cū vir.de
40 vſuca.† Pau.de ca.hic enumerat.xxvij.ſpālia inter q̄ multa
de pdictis enumerat ꝛ inter cetera dicit q mulieri leſe in dote
reſtituenda ſuccurriſ q̄uis ipſa ſit maior.xxv.an.ꝛ etiā q̄uis
ceſſet dolus aduerſarij p.l.iure ſuccurſum.in ſi.ſ.de iu.do.Ro.
alle.xvi.ſpālia inter q̄ dicit q vba enūciatiua fauore dotis di-
b ſponūtᵇ per.l.i.C.de do.pmi.voluit alle.text.in.l.i.in ſi.de do.
pmiſ.quē allegabat Bar.in 2ſi.factū eſt tale titiꝰ ꝛc.Itē aliud
dicit q ſi licet reus nō edat actori ad fundandā intētionē,tñ fal
lit fauore dotis ſicut ꝛ fauore ſiſci iuxta.l.§.ſ.de edē.equipara-
tur.l.§.C.de priui.ſiſ alle.hoc tenere.d.Ant.in.c.de pba.ꝛ Jo.
an.in addi.ſpe.in tit.de inſtr.edic.§.videndū.v.ex pmiſſis.licet
cōtrariū tenuerit Bal.in.l.i.in.x.col.de edē.bal.in rub.de pri-
ui.dot.C.ꝛ Salice.in.l.i.eo.tit.enumerāt.xxx.ſpālia inter que
dicit q p dote res litigioſa alienari poteſt.l.i.ad ſinē.C.de liti.
41 ¶ †Itē dicit q ſicut fauore alimētorū extrina preſtatiōe le-
gati in minus ſolēni volūtate relicti obligaſ heres in futurū,
vt.l.i.C.de ſideicō.l.ſi certis annis.C.de pac.ita etiā fauore do-
tis ſm Barto.in diſpu.ſua que incip.quedam mulier habens
magnum patrimoniū,ꝛ in.l.ſi certis annis.ꝛ in.l.ſi de in rem
verſo.ſ.de vſu.ꝛ Ant.de but.in.c.peruenit.in.vij.col.de cenſ.
ꝛ Jmo.in.l.ſi vero.§.de viro.ſo.matr.licet Saly.cōtrarium te-
neat in.d.l.ſi certis an.vbi late dicit:ꝛ pēdet ab ea.q an proce-
42 dat argu.de alimētis ad dotes. ¶ †Item eſt aliud ſpeciale q
licet regulariter pactū de nō petēdo ſit trāſitoriū ad heredes
vt no.Bar.in.l.ſi ſic.ſ.de ver.obli.tamē fallit in pacto de non
petendo dotem facto per virū ſocero.qꝛ nō tranſit ad heredes
ſoceri.l.ſi marito publico iudicio.ſ.e.§.i.Itē licet alias quādo
ſunt plures iudices ferētes diuerſas ſentētias ꝑualeat illa que
fert p eo.l.inter pares.ſ.de re iu.fallit fauore dotis,qꝛ preualet
43 lata pro actore.c.ſi.de re iud. ¶ †Itē licet nulla pſcriptio pter
q̄ xxx.vel.xl.an.currat minori.l.ſicut.C.de pſcri.xxx.an.l.ſi.C.
ex quib.cau.in integ.reſti.r.on eſt neceſ.fallit in preſcri.aduer-
ſus exceptionem nō numerate dotis,quia currit marito etiam
minori vt eſt caſus in aut.ſi minor,ſecundū tempora ibi taxa-
ta,C.de tem.in integ.reſtit.pe.ꝛ ibi gl.ponit aliqua ſpecialia,
reliqua vero vide per doct.in locis ſuperꝰ alle. ¶ Succeſſiue
inquātū Bar.hic in.iij.op.poſt gl.in verſi.vbiq dicit q in.§.ꝛ
vt plenius imperator refert op.quorūdā antiquorū ꝛ cād. Ad-
de q Jmo.hic dicit q prima opi.antiquorū iuriſcōſultorū ſunt
ante.l.iſtā ideo p iſtū tex.fuit inductū q nedū in pātijs italicis,
44 ſed vbiq ſit dos priuilegiata. ¶ †Itē inq̄tū Bar.hic in.iij.
op.dicit q quarto dr vtilitas publica illa q̄ principaliſ eſt pri
uata.ſʒ ideo dr pu.qꝛ affert vtilitatē reſpectu vniuerſi.ſʒ ī par-
ticulari ſuā affert vtilitatē cuibꝰ p ſe ſeparatim ita vni ſicut al
teri,nec eſt apta in quolibet particulari afferre vtiliter,ꝛ exē-
plificaſ in diuitijs loquēdo ſine adiectione alicuꝰ cāe: qꝛ hec
rei pu.intereſt.§.expedit.inſt.de his q ſunt ſui vel alie.cū ſi.hic
p eū alle. ¶ Adde q imo.hic dicit imo.diuitie apte ſunt affer
re vtilitatē vtilit ī quolibet particulari p tex.in.l.i.§.q ſi ne-
mo.ſ.q cu.vni.no. ¶ Sʒ ſuſtinēdo Bar.dici poſſet q ibi di-
ciſ apta afferre vtilitatē in vniuerſo illa collata que imponit
ſingulis ꝛ vniuerſis.ꝛ ſic pſtat vtilitatē in quolibet particulari
45 ad vtilitatē publicā ī vniuerſo.†Tñ adhuc pro Jmo.facit q
videmus q res priuatorū auferri pōt p vtilitate publica.l.nē a
ſi verberatū.ſ.de rei ven.l.lucius.ſ.de eui.no.glo.in.l.ſi locus.
§.ſi.ſ.quēad.ſer.amit.no.Bal.in.l.ſin.in prin.ſ.de pigno.acti.
vbi dicitur q pōt cogi qs ad videndū ī ſuo terreno q erigātur
c furceᶜ vel aliter iuſtitia exequaſ,ꝛ do.Jo.an.in addi.ſpec.in
rub.de execu.ſen.in ſi.Bal.in.d.l.ſi verberatū.ꝛ an.in 2ſi.cxx-
vi.ꝛ Pau.de caſt.in.l.ſciendū.ſ.de ope.no.nū.dʒ tñ ſolui pciū b
ei cui res ſua auferſ vt do.bar.in.d.l.ſi.§.ſi.ꝛ eſt tex.ꝛ ibi Bal.
in.l.§.C.pro qui.cau.ſer.prem.liber.acci.cū cōcor.alle.de qua c
etiā p Bar.in.l.iubemꝰ nullā.C.de ſa.ſan.eccl.vbi plus dicit
q etiā liber homo capi pōt p executiōe iuſtitie,qḋ vltimū li-
mitat Bal.in.l.ſi.C.de execu.rei iudi.nō pcedere ī hoīe nobi-
li vel religioſo,ꝛ ſuit de mēte Bar.in.d.l.iubemus. ¶ Ex his
pʒ q negari nō pōt quinimo diuitijs verſeſ vtilitas afferēs pu d
blicā vtilitatē vniuerſitati ī quolibet particulari,ꝛ maxime pʒ
qñ cōitas egeret pecunijs priuati valde diuitis p expediēdis
46 militibꝰ. ¶ † Et inquātū Bar.ꝛ do.tangunt an ꝛ qñ vtilitas
publica preferaſ priuate. ¶ Adde q ſemꝑ magna vtilitas pri
d uata preferſ modiceᵈ vtilitati publice.l.ij.§.ſunt qui putāt.ſ.
ne qd in ſlu.pu.de quo vide p gl.ꝛ do.in.c.bone.el.i.in v.vtili-
tate.de poſtula.prelato.ꝛ p Jac.bu.in.l.i.§.ſin.C.de cadu.tol.
47 ¶ † Iuxta hec incidenter tangit Jmol.an habētes poteſtatē
ſtatuendi pro bono publico poſſint ſtatuere q nobiles faciē-
tes brigā puniāſ tali pena,ꝛ dicit Bar.in.l.ambitioſa.ſ.de de-
cre.ab ordi.facien.in.ij.q.dicit q ſic ꝓpter publicas ſeditiōes
vitandas.ar.l.ij.ſ.de tu.ꝛ cu.om.in.ꝛ.l.a.ſ re mobilem.ſ.de procur.
48 ¶ †Subſequēter an poſſit facere ſtatutum q litigantes cogi
poſſint ad cōpromittēdum,et dicit Jmol.q Bart.in.l.cōſtitu.
e C.eʒ q ſic,ᵉ ſʒ dicit q iura Bar.nō pbant.quinimo tale ſtatu-
tum eſt odioſum et deteſtabile.p.l.ſi dictū.§.ſi cōpromiſero.ſ.
de euic.ꝛ p.l.ſi minor.xxv.an.ſilio.§.a.ꝛ qḋ ibi no.in gl.ſ.de mi.
Teneo tñ cū Bar.per tex.in.l.2ſti.C.ubi plxitatē litium am-
putare,circa iſtud verſanſ arbitria.l.ſ.ꝛ.l.q̄uis.ſ.de arbit.nec
d.§.ſi cōpromiſero.dicit q tale ſtatutum ſit deteſtabile,ſed qḋ
non ita obligaſ venditor pro euictiōe facta per ſentētiā arbi-
tri ſicut pro euictione facta per ſentētiā iudicis,qꝛ nō ita pſu-
miſ p arbitro vt ibi,ſicut pro iudice.l.ij.C.de off.ciui.iud.Ad
49 d.l.ſi minor.§.i.vide vt p Bart.in.d.cōſtitu. ¶ † Subdit hic
Jmo.q a tali ſnīa arbitri nō poterit appellari,ꝛ ita dicit vel-
le Bar.in.d.conſti.C.Sed cōtrarium dicit tenuiſſe Bart.in.l.
ſi.C.de iud.p quo alle.text.cū gl.in.c.ab arbi.de offi.dele.in.vi.
Tamē Jmol.2cordat opin.hoc modo vʒ q aut ſtatutum ſim
pliciter arctat compromittere ꝛ pōt appellari.ita pcedit opi.
Bar.in.d.l.ſi.aut arctat ad cōpromittēdū cum adiectione pe-
ne ſi nō pareaſ laudo.tūc nō poſſit appellari,qꝛ ſatis operatur
ſtatutum circa cōmiſſionē pene abſq eo qḋ etiā indicatur re-
mediū appellādi de quo articulo p gl.ij.q.vi.c.a iudice q̄ tenet e
idem q Bar.in.d.l.ſi.idem Bar.in.l.i.in ſi.ſ.a.q.ap.nō licet,ꝛ
idē tʒ Jmo.ꝛ Bal.in.l.cōſti.C.ꝛ Ang.in.l.optiſſimi.C.de ui.
ꝛ Pe.de anc.in.d.c.ab arbi.ꝛ Saly.in.d.l.ſi.ꝛ Pau.de ca.in.l.
a diuo.de re iud. ¶ Sʒ cōtrariū tʒ Ant.de bu.in.c.quintanal-
lis de iureiu,ꝛ in.c.cū dilectus.de arbi.vbi rñdet ad.d.c.ab ar-
bi.q vbi fuit cōpromiſſum ſuꝑ incidētibꝰ quo caſu pōt appel
lari per.l.arbitrio.ſʒ vnā le.q ſatiſd.cog. ¶ Sed hec reſpōſio
eſt 2.d.l.ſi.Jmo.in.d.c.cū dilectus.lʒ id .n q hic,ſʒ in.d.c.qn
tanallis.dicit q aut ſtatutum dicat q cōpromittatur p pactū
et poterit appellari vt ſtatutū aliqd operet. Aut q cōpromit-
taſ p ſtipulatione,ꝛ tūc qꝛ pōt cogi ſtare ſnīe.l.dīe pferre.§.ſta
ri.ſ.de arbi.id nō appellaſ ne alꝰ ſtatutū ſit fruſtratoriū.erit
tñ opus q in cōpromiſſo exprimaſ q timore ſtatuti cōpromiſ-
ſerit ar.l.ſi qs maior.C.de trāſa.ꝛ ēēt ſimplex arbiter de iure
cōi,ideo tūc nō poſſet appellari ſʒ Bal.in.d.l.ſi.q ſingulr no.
dicēdo q diuo ē neceſſe q appeat eū fuiſſe coactū 2promittere.

a ¶ Semper.de hac dictiōe,ꝛ dictiōe 2tinue vide p L.u.rom.cōſi.cclxiij.ꝑ Ang.conſ.clxij.
b ¶ Diſponit.adde L.u.rom.ſingu.ſuis fo.vij.
c ¶ Furce.adde ol dra.cōſi.vi.ꝛ.clxi.vbi dicit q furcaꝝ erectio hʒ vim cuiuſdam edicti.
d ¶ Preferꞇur modice.adḋ q maior vtilitas ſit pferēda minori.tex.ī.l.actiōe.§.labeo.ſ.p ſo.gl.i.l.operis de ope.pu.ī.l.vnica.§.ſi.ꝛ ibi bart.C.de ca.tol.ꝛ iſtud ꝓcedit in publica vtilitate q̄ preferē priuate ſm doct.ēt ſi publica icludit priuatā vtilitatē ſpe.in ti.de feu.§.ſ.ver.xvi.ꝛ ideo ī ductis in fauorē publice vtilitatis.nō pōt renūciari Bar.in.l.ij.§.ſʒ qꝛ veremur.C.ō iur.cal.ꝛ bōa priuatorū auferunē rōne publice vtilitatis l.item ſi.ꝛ ibi bart.ſ.de rei vē.Bar.in.l.ſi.vbi loquiſ de loco erigendi furcas.ſ.de pig.actu.p gloſ.in.l.ſi locꝰ.§.ſi.ſ.quēad.ſeru.amit.Fran.Cur.
e ¶ Sic.vide que ibi poſuit in apoſtillis in characteribus de textis,ꝛ an a ſnīs arbitri poſſit appellari vide per Lud.ro.cōſi.xxvij.

50 ¶ †In gl.in ver.nā reipu.ibi.l.cū ſeruus.ꝛc.ꝑ intellectu hu
ius gl.ꝛ eorū que.ſ.prime tetigi in gl.ſ.quotuplex ſit intereſſe
et cuius intereſſe rō habeat vide Bar.in.l.vnica.C.de ſent.q̄
pro eo qḋ intereſt in.viij.col.in ver.vidim⁹.ſ.ꝙ triplex.ꝛc.et
in ver.venio ad vltimā partē ꝛc.ꝛ ꝙ dicit gl.no.i.d.l.ſidei.C.
de pe.ho.ſub.ꝛ in.l.ſi.ſ.de ope.ſer.ꝛ ꝑ intellectu.d.l.cū ſeruus.
vide oīno Cy.in.l.i.maxime in.xi.q.C.ſi ſer.exte.ꝛ Bal.ibi in
vij.q.ꝛ Imo.in.c.ſacro.de ſen.excō. ¶ Unū non omitto ꝙ di-
cunt Dy.ꝛ Cy.hic,ꝙ vbicunq̄ agiꝛ de dāno vel iniuria alte-
rius vt in lucro ꝑſcriptiōis ꝙ eſt odioſum tūc nunq̄ hꝫ ratio
lucri ceſſantis ꝑ gl.in.l.ſi ſeruus cōis.§.pe.ſ.de fur.q̄ allegauit
tex.in.l.ſi ta cui.§.ſi.e.ti.ꝛ illā gl.dicit Nico.de neap.hic non
51 eſſe alibi. ¶ †In gl.ſi.ibi.l.i.ſ.ſi.vbi dubitat gl.an faber mal-
a leans iuxta ſcholas [a] poſſit repelli.circa qḋ vide plura q̄ hic
tāgunꝛ ꝑ Bar.ꝛ doc.quoꝝ dictis adde ꝙ circa cām ſtudij ver
ſaꝛ vtilitas publica vt eſt tex.in.§.ſi.in pe.inſti. ¶ Et indiſtīcte
dicit Bar.ꝙ ſi in eo loco eſt cōſuetū legi ꝛc.pro eo facit.l.ij.in
prin.ſ.de aqua plu.ar.vbi attēdiꝛ cōſuetudo.idē ꝓbaꝛ in tit.de
pac.cōſta.in ver.ſicut.ꝛ ibi pōderat Bal.in ſimili ꝙ in flumi-
nibus ꝛ ſinibus plurimū attendiꝛ cōſuetudo. ¶ Et q̄uis ſm
Bar.hic doctor ꝑuēt⁹ a fabro ſi poſſit alibi ꝯmode legere nō
poſſit eū expellere,tn̄ adde ꝙ ſi in loco ſit ꝯſuetū ſtudiū exer-
ceri ꝛ legi poterit eū expellere ita in ſpē determinat Pet.de
Anc.ꝛ Imo.i.c.i.de loca.ꝛ ita loqꝛ Io.an.An.de.bu.ꝛ Abb.
in.c.ſi.de iudi.vbi ſimplr referit gl.i.d.l.i.C.de ſtu.lib.vr.ro.et
bar.hic. ¶ Idē dt hic Bar.de duab⁹ ſcholis ſibi inuicē ꝓpin
quis.ponit Spe.in ti.de ferijs.§.ſequiꝛ.ꝛ no.Bart.ꝛ Ang.in
52 d.l.i.C.de ſtu.li.vr.ro. ¶ †Itē ſcias ꝙ ſcholaris vicinus caue
re alteri⁹ ſcholaris ſi eū alta voce legēdo impedit poterit offi
cio iudicis ꝯpelli,aut tacere,aut recedere.Ita no.dicit Spe.
in ti.de iudi.§.ij.ver.hoc ēt no.Facit qḋ no.gl.in ſimili.i.c.pu
dem.xvij.q.iiij.dicēs fabrū expelli debere ſi ſtat prope moneſte
rium ꝛ malleādo officiat ſpedit celebrari. Et in ſcholari alta
voce legēte,idē tꝫ.d.l.An.in pe.decre.ꝛ i.c.inter dilectos.de
ſi.inſtr.ꝛ dicit Bal.in.l.i.C.ſi de momē.poſ.fue.app.ꝙ ab hac
ſnīa nō poterit appellari,qꝛ celeritatē deſiderāt.ſi tn̄ ſcholā-
res nugādo in ſcholaris doc.legentē impedirēt nō ꝑ hoc de-
bebit a legēdo deſiſtere,vt eſt gl.xiiij.di.c.ſcim⁹.q̄ ad hoc al-
53 leg.hic Ro. ¶ †Itē dn̄ Bar.hic dicit fabrū poſſe repelli ita
a ſcholare ſicut ꝛ a doc.ꝑ.l.legatis.§.ornatricib⁹.de le.iij.Ad
de ꝙ Imo.hic cōtra,qꝛ nō eſt par vtilitas in ſcholare q̄ in do
cto.ꝑ.l.i.ꝛ.ij.C.de exc.artiſi.li.x.Ideo nō ſunt ꝑuilegiati ad-
diſcētes ſicut magiſtri vł doc. Nec ſm eū ob.§.ornatricib⁹,qꝛ
loquiꝛ in vltimis volūtati.in quib⁹ larga ſit interpretatio.l.in
ambiguis.ſ.de reg.iu.l.quoties.ſ.de re.du.ꝛ iſtr reprehendit
ang.hic dicētē,ꝙ ſicut vꝫ donatio facta filie i ꝑtāte ex cā do-
tis.l.pōpo.ꝑhyladelph⁹.ſ.fa erc.ꝛ regſr ſec⁹ ꝑ.l.ij.cū ibi no.
C.de inoff.do.ita vꝫ donatio fcā cauſa ſtudij.Nā dicit Imol.
ꝙ ſicut bart.male fuit loquut⁹ ꝑ.d.l.i.ꝛ.ij.ita ꝛ Ange.Ro.tn̄ in
l.ij.in prin.ſ.e.ꝛ alij hic trāſeūt cū Bar.in.q.ſcholaris,ꝛ puto
verū:qꝛ tex.in.d.l.i.de ſtu.lib.in ꝟ.ne ſcholares ſtrepitu impe-
54 diāꝛ.ꝯcernit etiā fauorē ſcholariū. ¶ †Itē qꝛ q̄ſt aliqd in ma
teria fauorabili vni cōcediꝛ ꝑpter fauorē publicū tūc exidēti-
tate ratiōis ſit extēſio.l.que ꝑpter neceſſitatē.ſ.de re iu.ꝛ facit
d.§.ornatricib⁹.ꝛ no.Bar.in.l.ſi cōſtāte.in prin.in.ix.q.ſ.ptis.
ſ.e.Precedēs tn̄ rō magis ſatiſfacit.Sꝫ vbi eſſem⁹ in alia ma
teria q̄.d.l.C.de ſtu.li.puto opin.Imo.eſſe verā ꝙ ꝑuilegia
doc.nō extēdunꝛ a.d ſcholares,vt not.can.in proe.decre.ꝑ illū
tex.in ꝟ.doctorib⁹ ꝛ ſcholarib⁹,intelligēdo ꝙ copula ꝛ ponaꝛ
tur inter diuerſa.facit ꝙ no.bar.in.l.i.§.nec caſtrēſe.ſ.de coll.
bo.vbi datū cā ſtudij nō ē caſtrēſe,de quo ꝑ Bal.in.l.familie.
C.fa erc.ꝛ Pe.de anc.in.c.cano.ſtatuta.ꝟ.qꝛ dicaꝛ mercator.
55 de cōſti. ¶ †Itē pro illa opin.imo.ꝙ nō valeat donatio facta a
b pr̄e filio in ꝑtāte ex cā ſtu.dij [b] eſt tex.aptus in.l.que pr̄ a filios
cōtrario ſenſu vbi tex.loquiꝛ de emācipato.ſ.fa.er.Pro hu-
iuſmodi deciſionē pēdere ab ea qōne vꝫ an ꝛ ſi pr̄ teneaꝛ ſubmi
niſtrare neceſſaria ꝑ filia maritāda ꝛ dotāda ita et ꝑ cā ſtudij
filio volēte ſtudere de quo ꝑ bar.in.l.qdē cū filij.in vl.ca.ſ.de
ver.ob.ꝛ in.d.§.nec caſtrēſe.vbi vꝫ velle ꝙ nō. ¶ Alij dicit
ipſe in.l.de honis.§.non ſolū.ſ.de car.edi.diſtinguēdo ꝙ aut
ſunt ſtudia q̄b⁹ carere nō pōt fili⁹ cū honeſtate cōditionis ſue
puta grāmaticalia.vt eſt tex.in.l.q filij.ſ.vbi pu.edu.de.ꝛ tūc
ad ea teneꝛ pr̄ d.§.nō ſolū.i ver.ſtudiorū cā. ¶ Aut ſunt alia
ſtudia,tūc ſec⁹ ꝑ.l.ſed ꝛ ſi ulis.ſ.ad mace.de quo articulo vide ꝑ
Bar.in.l.legato.ſ.de ali.ꝛ ci.le.ꝑ Bar.ꝛ Sal.in.l.ij.que incip.
filie.C.fa.er.ꝑ Sal.in.l.mace.C.ad mace.ꝑ Ang.in aut.res.C.
cō.de le.q tꝫ ꝙ nō.ꝛ ꝑ Pau.de ca.in ꝯſi.clxxxij.ꝛ Ro.in.l.ſi do
na.C.de col. ¶ Et dicit Ang.in.d.aut.res q.ꝙ lꝫ ꝑ dote alie-
nari poſſit res reſtōni ſubiecta nō tn̄ alienari poterit ꝑ cā ſtu-
56 dij.nihil tn̄ eli. ¶ †Poſtremo vnū nō omitto ꝙ dicit Io.an.ꝛ

Margin notes:

a ¶ Malleās iuxta ſcholas. vide d.Abb.ꝛ Mod. in.c.ſi.de iud.ꝛ alij quos ponit etiam Iaſ.in.l.i.§.ſꝫ et ſi excipiunꝛ in prin.ſ.de ſer.ꝛ Alex.in d.l.i.C.d ſtu.li.vr.ro.in addi.ꝛ bon⁹ tex.in c.ꝑuidē.xv.q.ij.Tho.

b ¶ Cauſa ſtudij facit ꝙ volui tro.ꝯſ.clxv.vbi dicit ꝙ ſi ſoci⁹ nō pōt dotare filiā de cōi.l.ſociius ꝑ filia.ad q̄ dotādū teneꝛ mul tomin⁹ pt filio ex pēſas ſtu dij ſumīſtrare d cōi.cū on⁹ ſtudij filij.ſi ſit pre ter grāmaticā vo lūtariū vt videtur caſus fami.erci.pꝛ cā ergo minor fa uor attribuaꝛ ſtu dio q̄ doti relinq tur dicēdū ꝙ nō vꝫ donatio inter pr̄ꝫ ꝛ filiū in ꝑtā te fctā cā ſtudij.ꝛ ita ꝙ nō valeat i terminis tꝫ Frā. are.cōſi.xvij.i.iij. col.ꝟ.ꝑterea.qc- quid dicat.d.Iaſ. hic tenēs ꝯtrā.

c ¶ Conſului.vide Alex.in ꝯſ.lx. in.i.vo.ici.omiſſo multiloquio.ꝑ to tū.ꝛ in ꝯſi.lxxxvi. eo.vo.incl.in cā dationū.i.i.col.et vide pet.co.ſ ꝯſ. cxxx.lib.vo.icl. q̄.q̄.in eū.colum. Tho.diplo.

al’q̄ in.c.i.de loc.vꝫ an valeat ſtatutū ꝙ finita locatione dom⁹
cōducte a ſcholare nō poſſit dn̄s alteri q nō ſit ſcholaris eam
locare,an aūt de iure cōi dn̄s dom⁹ locare ſcholari poſſit du-
rāte prima locatiōe alteri dictā domū locare ꝑ tpe futuro in-
choādo poſt finitā locationē,certe non ſcōm gl.in.l.nec cui.C.
loca.ꝙ tamē an ſit verū vide per docto.in locis preallega.

1 ¶ Dos ſoluto matrimonio reſtitui debet ꝛ ab initio ipſi
mulieri promitti debet,ꝛ al’q̄ ſi marito non nocet.
2 Dictio perpetuo accipitur ſecundum ſubiectam materiam.
3 Statu.ꝙ premoriente vxore maritus lucretur dotē operatur
quod maritus non teneatur reſtituere dotem ſo.ma.etiam exi
ſtentibus liberis ex ipſo matrimonio.
4 Dos in quibus caſibus nō ſit reſtituēda mulieri, nec eius he
redibus ſoluto matrimonio.
5 Dos conſtante matrimonio ſolui non poteſt.
6 Quod tibi nō nocet,ꝛ alteri prodeſt.de facili cōcedendū eſt.
7 Maritus ſi de voluntate vxoris conſtante matrimo.promiſit
alteri q̄ ipſi mulieri reſtituere dotem,ſi ille nō erat ſoluendo,
tunc maritus non liberatur a muliere.
8 Creditor non cogitur recipere alium promiſſorem quā ſuum
proprium debitorem.
9 Donatio vel permutatio inter vir.ꝛ vxo.an ꝛ quando valeat.
10 Dos in quib⁹ caſibus ſit reſtituēda mulieri per virū conſtā-
te matrimonio.
11 Maritus ſi expulit vxorem ſuam ſine cauſa,an priuabitur lu
cro dotis,ꝛ an eo caſu teneatur reſtituere dotem.
12 Dos an ſit reſtituenda mulieri per maritum bannitum.
13 Maritus nō cogitur promittere reſtituere dotem al’q̄ q̄ mu-
lieri ſi ex hoc eſſet ipſi marito incommodum.
14 Dotis priuilegia nō habet extraneus q ſtipulaꝛ cā ſibi reddi.
15 Cautio de ſoluendo an ꝛ quando ſit preſtanda per debitorem
condemnatum,vel maritum de reſtituēdo dotem.
16 Cautio de non offendendo.an ꝛ quādo ꝛ per quē ſit preſtāda.
17 Dos eſt reſtituēda per maritū vel etiā extraneum infra annū.
18 Beneficium ne quis conueniatur vltra quam facere poſſit
habet locum in actione de dote.
19 Maritus quādo ꝑmittit extraneo reſtituere dotem non gau-
det beneficio ne conueniatur niſi in quantum facere poſſet.
20 Poſſidere immobilia ſufficientia ad euitandum ſatiſdatio-
nem nō dicitur qui ea poſſidet in loco periculoſo vel ruinoſo.
21 Debitor in diem quibus cauſis cogatur ſatiſdare ante diem.
22 Debitor ſuſpectus de fuga,an ꝛ quando poſſit capi vel eius
res ſequeſtrari ꝛ quomodo probetur ꝙ ſit ſuſpectus de fuga.
23 Suſpitionis fuge cauſa poteſt probari iuramento creditoris
quando debitum eſt modicum.
24 Sequeſtrū pōt fieri de re debitoris qui ſit ſuſpectus de fuga.
25 Creditor an preſumatur ſcire conditionem debitoris.
26 Debitor ad hoc vt poſſit capi perſonaliter ꝛ carcerari que ꝛ
quot requirantur.
27 Debitor an ꝛ quando poſſit cogi inuitus per creditorem alte
ri promittere dicitur infra.
28 Debitum poteſt per creditorem alteri cedi,ꝛ tūc poteſt debi
tor cogi per ceſſionarium ad ſoluendum.
29 Vaſallus an poſſit inuitus cogi per dominum ad iurandum
fidelitatem alteri quam ſibi.
30 Seruitus mihi debita vel fundo meo poteſt alibi ꝑ eum qui
eam debet mutari me inuito ſi mihi non nocet talis mutatio.
31 Conſuetudo quādo eſt varia ꝛ diuerſa in vno loco tunc recur
ritur ad ius commune.

1 **Soluto matrimo.** †Dos ſolu.ma-
trimo.reſtitui
debet ꝛ ab initio ipſi mulieri promitti debet,vel
al’q̄ ſi marito non nocet.h.d.vſq̄ ad verſic.qḋ ſi in
patria. ¶ Et diuiditur in duas partes,primo loquitur de a-
ctuali reſtitutione,ſecūdo de ſola ꝑmiſſione.ſecūda ibi nec co
2 gitur ¶ †No.primo ꝙ licet debeꝛ dos vt perpetuo apud mari
tum ſit.l.i.ſ.de iu.do.tamē ſo.ma.repeti pōt contra principa-
le propoſitū,ꝛ ſenſit gl.in.l.i.ſ.eo.ꝙ hoc ſit ſpeciale in dote qḋ
tamen nō videtur verū.qꝛ de iure cōmuni ſepiſſime diꝛ actis
extra id qḋ agiꝛ,vt.ſ.cōmo.l.ſi vt certo.in ſi.ideo dictio ꝑpetuo
poſita in.d.l.i.ſ.de iu.do.accipitur.i.conſtan.matrimo.ſicut ꝛ
ſimiliter accipitur in.l.i.ſ.ꝑ ſo.vbi dictio ꝑpetuo accipitur.i.
vſq̄ ad mortē.Variatur enī ſignificatus huius dictionis per
petuo ſcōm ſubiectā materiā.arg.l.pater ſeuerinā.§.ꝯditionū
verba.de cō.ſi.ꝛ demon.cum ſi.Unde videmus ꝙ iſta dictio
aliquādo accipitur.i.vſq̄ ad centū annos,vt eſt tex.cum gl.ꝛ
ſbi not.Bar.in.l.annua.§.ſitia.in ſi.de annu.lega.ꝛ per illud
c dictum Barto.ibi.alſ in facti contingentia conſului [c] in ciui
tate iſta q̄ relictum impoſitum heredi de preſtādo certū quid
tali eccleſie ꝑpetuo intelligiꝛ.i.vſq̄ ad centū ann.tn̄ modo nō
autem in

a autē in infinitū eſt verū q̄ aliqui cōſuluerūt cōtrariū,[a] ſed ſuc‑
cubuerit. ¶ De materia aūt huius dictionis perpetuo vltra
p̄ealle. vide gl. x. q. ij. c. ꝑpetua. ⁊ gl. i. q. i. c. reperiunt. ⁊ gl. i. ea.
clericos. de coha. cle. ⁊ mu. ⁊ gl. in. l. ij. §. hoc edictū perpetuū. ff.
ne qd in lo. pub. ⁊ ibi per Ang. ⁊ Bal. in ti. de pa. conſtā. in. ij.
3 col. ⁊ gl. in p̄in. C. ¶ † Illud tñ qđ. ſ. notaui ex iſto tex. limita
nō p̄cedere in caſu quo extaret ſtatutū deferēs lucrū dotis vi
ro, vxore decedēte: q̄r tūc marit⁹ nō tenet dotē reſtituere ſol.
ma. etiā extātib⁹ liberis ex illo matrimonio per. l. i. C. ſi dos
cōſtāte ma. q̄d dicit hic Pau. de ca. eſſe no. ſed certe iſte caſus
nō habebat dubiū. ⁊ lꝫ ipſe nō dicat ſunt alia iura hoc dicētia
4 vꝫ. l. ij. cū gl. ff. de pac. do. cū cōcor. ¶ † Scđo limita iſtū text.
nō procedere ſm̄ Pau. de ca. hic q̄n vxor inteſtata decederet
⁊ maritus eſſet inops q̄r tūc marit⁹ ſuccederet in dote ſicut
in ſimili hr̄ in tex. d. aut. p̄terea. C. vñ vir ⁊ vxor. ¶ Hoc tñ pu‑
tarem verū niſi extarēt filij ex tali matrimonio, q̄r iſto caſu pu
to ſufficere q̄ maritus habeat in talibus bonis vſumfructū iu‑
xta regulā. l. i. C. de bo. ma. cū ſi. ⁊ latius dixi in. d. aut. preterea.
Alios vero caſus in quib⁹ ſo. ma. dos mulieri vel eius heredi
5 bus nō debet, vide p̄ gl. ⁊ Bar. hic. ¶ † Scđo no. ex iſto text.
q̄ dos ꝯſtāte matrimonio ſolui nō poteſt qđ qualiter p̄cedat
6 dicet vna cū glo. in verbo dꝫ. ¶ † Tertio no. in ver. nec cogit
qđ marit⁹ tenet ad requiſitionē mulieris ꝑmi. dotē aliȷ̄ ꝓmit
tere ſi hoc ſibi nō eſt nociuū. Ex quo vnū infertur ad qđ. l. iſta
ſemꝑ ſolet allegari vꝫ q̄ tibi nō nocet ⁊ mihi ꝓdeſt illud face
b re teneris,[b] hoc aūt qualr̄ p̄cedit vide p̄ doc. hic poſt Barto.
7 plene diſtinguentē. ¶ † Quibus adde pro intellectu ⁊ limita
tione huius. l. in. d. ver. nec cogitur, q̄ vbi maritus cōſtan. ma.
de volūtate mulieris promitteret titio reſtituere dotē ammo
nionandi actionem que p̄mo mulieri ad dotem contra mari‑
tum acquiſita erat ſi titius ſoluēdo nō erat nō liberatur mari‑
tus a muliere per talē promiſſionē. Ad hoc alle. no. glo. in. l. ſi
cum dotē. §. ſi mulier. ff. e. que ſm̄ Bal. ⁊ Ang. ibi eſt ſingularis
ad hoc. Et ideo iſto caſu nō tenetur maritus dictā promiſſio
nem titio facere de voluntate mulieris, q̄r marito eſſet incō‑
modū q̄n remaneret obligatus duob⁹. ſ. mulieri ⁊ titio. et hoc
quando mulier de ſuo dediſſet quod not. q̄r pulchra limitatio
ad iſtū tex. ⁊ per doc. nō tāgitur. Itē in cōtrariū hic dicit q̄ debi‑
tor cōpellitur aliȷ̄ q̄̄ creditori. i. mulieri ꝓmittere ſi ſibi nō no‑
8 cet. † Adde q̄ ecōtra nō reperit q̄ creditor cogitur recipere
aliū promiſſorē q̄̄ ſuū ꝓpriū debitorē. l. ſi mādato meo. ver. itē.
ff. ma. ⁊ de ratione differētie vide Bal. i. l. ſi pater. C. de colla.
¶ In glo. in ver. debet in ſi. no. gl. contra opi. Jac. de are. qui
tenebat dotis reſtitutionē factā cōſtā. ma. liberare maritum vt
plene refert Cy. in. l. i. C. ſi dos cōſtan. mat. ⁊ breuiter cōis opi.
eſt q̄ gl. verum dicat. ſ. q̄ maritus nō liberet niſi in q̄ntum vxor
eſſet facta locupletior p̄ tex. in. l. ſi p̄rata. §. i. ff. de reli. ⁊ ſump.
fu. ⁊. l. fin. ff. de iu. do. ⁊ in aut. de nup. §. dotes. cū ſi. facit. l. apud
celſum. §. ſi quis pupillo. ff. de do. exce. Hec tamē cōmunis ſen
tētia fallit p̄mo in caſu. l. cū fundo poſt p̄n. ff. de iu. do. Scđo
fallit in caſu. l. ſeruus dotalis. ff. e. Tertio fallit in caſu no. vꝫ ſi
pater qui dotē receperit a nuru emācipiet filium ⁊ ei dotē vxo
ris ſue reſtituat iuſſu nurus, nā liberabit pater q̄r iuſſum ſuum
in cauſam dotis ſibi computabit mulier. ita no. decidit Barto.
in. l. ſane. vbi eſt tex. ff. de iu. do. ⁊ ibi hoc ſequit Bal. in repor‑
tatis antiquis poſt Ric. malū. ⁊ hoc reputat valde no. Paul.
de ca. hic. ⁊ Pau. de caſt. ⁊ Ro. in. l. ſi cum dotem tranſgredia‑
mur. ff. eodem idem reperio tenuiſſe Jo. an. in addi. ſpe. in titu.
de do. inter vir. §. pe. in ſi. Mouentur vltra predicta per rōnē.
l. mutus. §. manente. ff. de iu. do. ⁊ per. l. q̄uis. cum ſeq. ff. eo. vbi
reſtitui dos mulieri vt ſe ⁊ ſuos alat. ſed in caſu. d. l. ſane. tradi
tur dos viro vt ipſe onera ſuſtineat ergo ⁊c. ¶ Nec obſtat.
iſte tex. q̄ dicit ſo. mat. dotē reſtitui debere, q̄r hoc verū q̄n mu
lieri vel eius patri reſtituit, ſec⁹ ſi viro vt. d. l. ſane. hoc tñ intel
ligo verū ſi filius erat ſoluendo alias ſecus, moueor per illā gl.
ſing. in. l. ſi cum dotē. §. ſi mulier. ff. eo. que vt. ſ. dixi cōtera doc.
ibi approbat, ſed q̄r forte poſſet dici q̄ illa gl. loquit in caſu di
uerſo videlicet q̄r ibi dos nō obuenit vere ad illā cui reſtitui
petebat. patet q̄r delegauit debitorē exiſtētē nō ſoluēdo p̄ re‑
ſtitutiōe dotis merito nō dr̄ dotē reſtituiſſe qđ ſecus eſt in ca‑
ſu. d. l. ſane. cogitabam an poſſet ſideri q̄ mulier etiam facien
do dotem reſtitui nō poteſt cōditionē ſuā facere deteriorē, ar.
l. de die. ⁊. l. attilicin⁹. ff. de pac. do. ⁊ hoc puto veri⁹. ¶ Quar‑
to fallit ſm̄ Pau. de ca. hic in caſu notabili in. l. ſi conſtāte. ver.
ſe. i. ſi econtrario. C. de do. añ nup. vꝫ q̄n marit⁹ equalem con‑
ſtituit donationē propter nup. vxori, q̄r tūc ex cōi cōſenſu po‑
terit dos diminui et reſtitui mulieri ſi pariter mulier dimi‑
nuat ⁊ reſtituat donationē ꝓpter nup. ita intelligūt illū text.
Ja. de are. Cy. ⁊ Ray. ⁊ Ang. ibi, lꝫ gl. ibi alr̄ exponat, rōnē ibi
9 vide p̄ eos. † cōtrariū tñ tꝫ Raph. hic mouet q̄r ratio Cy. ⁊ ſe‑
qua. erat q̄n talis mutua diminutio ⁊ reſtō dicit quedam mu‑
tua do. inter vir. ⁊ vxo. q̄ eſt licita de iure cōcurrēti q̄ntitate. l. a
qđ aūt. §. ſi vir. ff. de do. inter vir. ⁊ ponit Bart. in. l. ſi diuortio.
ff. de ver. ob. ⁊ in. l. ſi donationē. C. de do. promiſ. ⁊ clarum eſt q̄
donatio propter nup. de neceſſitate fieri debebat p̄ cōcurrēti
quātitate dotis aut. ſed iā neceſſe. C. de do. ante nu. ita dicebat
Cyn. ſꝫ ſm̄ Rap. hec rō nō ſatiſfacit q̄n fructus donationis
propter nup. nō ſpectāt ad mulierē, ſꝫ ad virū. ſicut etiā fruct⁹
dotis, vt no. gl. in aut. dos data. C. de do. ante nup. ſolum enim
operat talis ꝯſtō donatiōis ꝓpter nup. q̄ mulier p̄ dote cau‑
ta ſit in totidē ſup bonis viri, ⁊ vir talē rē ꝓpter nup. donatā
alienare nullo mō pōt niſi iuxta formam aut. ſiue a me. C. ad b
velle. iō ex tali donatione ad donationē ſimplicē mutuo inter
virū factā non vr̄ p̄cedere. q̄n maxima eſt inter hec inequali‑
tas, ⁊ cōtra Ja. de ra. ⁊ Cy. ſꝫ Saly. in. d. l. ſi cōſtā. ſꝫ Bald. in
d. l. mut⁹. in lec. antiqua ſimplr̄ trāſeat cū Cy. ⁊ male, iō intel‑
ligēda vr̄. d. l. ſi ꝯſtāte aliter vt p̄ gl. ibi in vna opi. ⁊ Saly. ibi
dē. Et p̄ Nico. de nea. hic. Uel intelligi pōt i dote ꝓmiſſa, nō
aūt data viro. nā tūc pōt marit⁹ liberare mulierē a parte ⁊ in
ea efficeret ipſa locupletior ex quo liberat. bñ facit tex. in. l. de
diuor. ⁊ ibi Bal. ff. de iur. do. ¶ Quinto fallit dictū ꝯſiliū vbi
dos nō fuiſſet ſoluta viro, ſꝫ tñ promiſſa, non poterit maritus
c cōſtā. ma. liberare vxorē,[c] vt eſt caſus in. d. l. ſi cōſtā. ver. ſed ſi
ecōtrario. ſcđm intellectum ibi eſt verū q̄ gloſ. ibi non vr̄ hoc
approbare, q̄r nō ꝯtenta eo intellectu trāſit ad alios intellect⁹ c
tñ ille ſcđs eſt notabilior ceteris, ⁊ puto mulierē ſatis effectā
locupletiorē eo ipſo qđ liberatur ab illa obligatione qua tene
batur marito ad dotē promiſſam. ¶ Sexto fallit quando dos
eſſet promiſſa ab alio vel legata mulieri q̄r ſm̄ Pau. de ca. hic
videt q̄ poſſit maritus cōſentire q̄ mulieri ſoluat ⁊ liberabit
ſoluēs, ⁊ dicit ipſe q̄ hoc colligit ex tex. in. l. huiuſmōi. §. quū pater
ff. de le. i. aliter enim fruſtratoriū fuiſſet cōſiliū iuriſcon. ibi. Sꝫ
dicas q̄ hoc idē probat tex. ⁊ ibi Bald. in. l. ſi debitor. cū gl. ff.
de iure do. vbi maritus cōſtan. ma. iuſſu mulieris poteſt libe‑
rare debitorem, cuius nomen erat ſibi datum in dotem ⁊ non‑
dum ſoluerat marito. dicit tamen ibi Bald. non contentus de
hoc qđ illud p̄cederet ſi mulier eſſet effecta locupletior alias
non nec ſue huic limitationi ob. tex. in. d. §. cum pater. quia ibi
dos erat promiſſa mulieri tñ vel vtriq̄ non autem viro tñ.
¶ Septimo fallit in caſibus no. ff. e. l. q̄ āno. vbi dicet latius.
10 ¶ † In ea. gl. ibi, ipſe aūt tribus caſibus coget ⁊c. gl. no. qua‑ d
tuor caſus in quibus vir cōſtā. ma. cogit dotem reſtituere vxori.
Tu vero adde quintū. ſ. in caſu ſeparationis thori culpa viri
cauſate, vt eſt tex. in. c. i. ⁊ ibi etiā no. glo. extra vt lit. nō conte.
Item adde ſextum quando maritus cōſtā. matri. de facto vxo
rem expulit ſine iuſta cauſa ſm̄ Bald. in. l. ſi. C. de ſen. que ſine
cer. q̄̄ti q̄r dos dꝫ eſſe apud eū ita demū ſi ſuſtinet onera ma‑
trimonij. l. pater ſilie. in p̄n. ff. de do. excep. ſed mulierem non
vult alere talis expellens ergo ⁊c. facit quia dos eſt patrimo‑
nium mulieris. l. ij. §. ſed vtrū. ff. de mino. Iſte rationes Bal.
nō ſtringūt, q̄r licet nō alat vir vxorem, tñ alit ſe ⁊ liberos, nec
obſt. ſi dicatur vxor reſtituta ſibi dote alet liberos, q̄r dico qđ
nullo iure expreſſo cauetur hoc caſu dotē ſibi reſtitui, ergo re
11 manemus in regula. l. i. ff. de iure do. in verſic. perpetuo. † Pro
Bal. tñ facit q̄r in caſu dicte expulſionis ſine iuſta cā facte ma
r. tus p̄uatur lucro dotis ex pacto vel ſtatuto prouenīete ſm̄
Bal. in. l. i. §. ſancimus. C. de lati. lib. tol. alleg. l. ſi ab hoſtibus.
§. ſi. ff. e. verū q̄r ille tex. loquit ſolū q̄n maritus vxorem occidit
nō aūt q̄n expulit. ideo doctrinā illā pro nūc non pono pro cō
ſtanti, dicā in. d. l. ſi ab hoſtibus. §. ſi. ¶ Contra Bal. tñ in. d. §.
ſi. alle. Joā. and. in addi. Spe. in ti. de dona. inter vi. §. nunc de
dote. in addi. inci. dicit Odo. etiā vbi clare ſentit q̄ niſi ab ini
tio ꝯſtōnis dotis inter eos ꝯuentū eſſet, vt in caſu talis expul‑
ſionis ſine cā marit⁹ reſtituat dotē mulieri nō tenebit ad eius
reſtōnē, eſt verū q̄ Pau. de ca. in. d. l. cū mulier. la grāde. ff. eo.
vr̄ in diſcurſu tenere cū Bal. ſ. d. l. ſi. tñ in iudicādo ⁊ ꝯſulendo
d nō parū vrgēt auto. Jo. an.[d] † Sꝫ qd ſi marit⁹ efficiat banni‑
12 tus nūqd teneat dotē vxori reſtituere. aliq̄ hñt Bar. hoc tāgē
tem in quadā addi. q̄ iudicio meo nō fuit Bar. nā oīa ꝯtēta in
dicta addi. nō eponit Bar. ⁊ pfect⁹ in. l. ſi cōſtāte. ff. e. vbi eſt p̄‑
13 pie materia hui⁹ arti. iō hic nō tāgo. ¶ † In glo. in. ṽ. nec co‑
git ibi, nā nō cogit aliȷ̄ ꝓmittere ſi patiat incōmodū lꝫ iſte p̄i
m⁹ intellect⁹ intelligat p̄ Bar. ſ. q̄n ſimplr̄ dos ꝓmiſſa ⁊ non
tradita fuerat ab extraneo, q̄r tūc poſtea ex interuallo cogi pote
rit in ipſa traditiōe dotē illi ꝓmittere ſi ſibi nō eſt incōmodū,
tñ puto hūc intellectū nō poſſe p̄cedere, q̄r poſtq̄ ius eſt q̄ſitum
mulieri i dote ex ſimplici ꝓmiſſiōe nō dꝫ poſtea vlteri⁹ poſſe
grauari de ꝓmittēdo alteri ēt cū ꝯſenſu mulieris, q̄n ſi mulier
hꝫ ius q̄ſitū i dote ſimplr̄ ꝓmiſſa q̄ ſibi nō ex neo ſoluat ſo. ma.
merito in ea ſibi p̄iudicare nō pōt. l. attilicin⁹. ⁊. l. de die. ff. de

a ¶ Cōtrariū. idē dicit ſemper ſe tenuiſſe do. Jaſ. rationibus de quibus hic per eum que videre poteſ, ⁊ de hac dictione ꝑpetuo, vide Calderi. conſi. ſuis de ver. ſig.

b ¶ Teneris. Ad iſtud notabi. vbi aliqd mihi ꝓdeſt ⁊ tibi non nocet, equū eſt vt me nō ꝓhibearis lꝫ ius ſibi deficiat, vide tex. in. l. in ſumma. §. idē varus. ff. de aqua plu. arcē. c. ſi. xxiij. q. ij. gl. in. c. i. in ver. fas eſt. j. di ſtin. Fran. cur.

c ¶ Uxorem. Lud. roma. ſin. ſuis. fol. xvij. dicit q̄ gl. ibi in ṽbo forma eſt ſingularis. qđ licet maritus ex cā poſſit dotē ſoluere cōſtāte mr̄i. qđ tñ nō pōt promiſſā remittere ergo dos data ⁊ ꝓmiſſa a pari non p̄cedūt q̄ no. ad dicta ff. in rub. aliā fallētiā vide p̄ Anch. cōſi. cccxlvi.

d ¶ Jo. an. adde q̄ opini. Jo. an. habuit Pau. de ca. ꝯſulēdo cōſ. cccxc iij. clarius p̄ Rapha. cū ꝯſi. clxxv. ⁊ limita vt ibi per eum.

pac. do. ¶ In ea. gl. ibi. §. ſi vxor. allet ter. non facit ad ppoſitū
ſm Dy. ꝛ Bal. hic. qꝛ loquitur de ſatiſdatiōe q̄ preſtari dȝ ab
14 vxore nō a viro. ¶ † In ea. gl. ibi actio cōpetēs eſt ſtricti iuris
no. ꝙ extraneꝰ in dote nō hȝ priuilegia dotis: qꝛ ſi ſtipulatꝰ eſt
dotē ſibi reddi talis ſtipu. nō hȝ naturā bonefidei vt hic in gl.
licet ſit ſecꝰ in ea actione qua mulieri cōpetit. l. i. §. ſȝ nō ignoꝛa
ramꝰ. C. de rei vxo. ac. ꝛ l. §. fuerat inſt. de ac. ꝛ ideo vꝫ ꝙ extra
neus in dote nō habeat tacitā hypothecā in bonis mariti, qḋ
vltimū tȝ Ang. imo. ꝛ ro. in. l. i. ſ. e. ꝛ Saly. in. d. l. i. §. i. C. de rei
vxo. ac. ꝙ puto verū, tñ ſi recte pōderent verba Bar. in. l. i. C.
de priui. do. ꝛ in. l. i. ſ. e. apte ſentit contrariū dū dicit ꝙ ad quēcūqꝫ
tranſit dos etiā trāſit tacita hypotheca, cōiter tñ tenet ꝙ dixi
a vcȝ ꝙ actio ex ſtipulatu cōpetēs extraneo[a] ſit ſtricti iuris per
iſtā gl. ꝛ no. doc. in. l. de diuiſiōe. ſ. e. facit qꝛ. d. §. fuerat, cū ſīr.
ſolū loquit in actiōe mulieri vel marito ꝯpetēte nō aūt extra
neo, ergo vꝫ ꝙ nō ſit bonefidei q̄cq̄ ipſemet Bar. contrariū tenue
rit, ꝛ minꝰ bñ in. l. ſi cōſtāte. in prin. vi. q. §. ꝑtis in prin. ſ. e. vbi
etiā tāgit. Mouet. Bar. ibi p ter. l. l. vnica. §. ſȝ nō ignoꝛamꝰ.
iūcto §. ſȝ vt plenꝰ. C. de rei vxo. ſȝ r̄ndet ꝙ ille ter. nō loqꝫ de
actiōe extraneo ꝯpetēte, ſed de ea quā hȝ mulier in dote data
ab eo marito vel ab alio p ea, puta qñ extraneꝰ nō fuit ſtipula
tus ſibi eā reddi. Scḋo mouebat Bar. p. §. fuerat. i ver. aūt. ſ.
alle. ſȝ dic ꝙ illa dictio aduerſat ſolū i hoc ꝙ tacita hypothe
ca ꝯpetēs mulieri contra añriores creditores ſiūr tacitā hypothecā
hñte nō trāſit ad heredes mulieris. Lȝ ter. ibi ſuperiꝰ dixerit
de alio priuilegio ad hꝛ̄des mulieris trāſeūte. Predictā tñ cō
cluſionē limita ſignāter pcedere in actiōe de dote ꝯpetēte ex
cōſtōne Iuſtinia. in. d. §. ſȝ vt plenius. vel ex cōuētione ab ini
tio p mulierē interpoſita, ſecꝰ ſi agat ex ſtip. interpoſita p mu
lierē ſoluto matri. qm̄ talis actio eſt ſtricti iuris, ita pulchre di
cit Ray. ꝛ imo. in. d. l. ſi diuoꝛ. ſ. de ver. ob. ꝛ expſſius Imo. in. l.
ſcire debemꝰ. in prin. in. ij. col. e. ti. Hoc tñ putarē ſine dubio li
mitandū niſi ſcḋa ſtipſu factu ſo. ma. eſſet facta aīo nouādi p̄i
mā, qꝛ cū oīa priuilegia actiōis nouate trāſfundant in actiōe
nouāte. l. aliā ſm cōem ꝛ verū intellectū doc. ibi, ꝛ vbiqꝫ. ſ. de
noua. ideo tūc eſſet bonefidei. Itē ex hac glo. collige ꝙ cautio
de qua in. l. in oībꝰ. ſ. de iudi. nō hȝ locū in contractibꝰ ſtricti iuris
niſi qñ debitori facile eſt cautionē ſeu fideiuſſionem pſtare, vt
b hic, ꝛ ita trāſit Bar. ꝛ male ſ. ſȝ Imol. eū reprehēdit p iſtū ter.
q loqꝫ qñ nedū extraneꝰ dedit dotē ꝛ vult ſibi ſatiſdari, ſȝ etiā
qñ mulier dedit dotē, ꝛ ſic qñ actio eſt bonefidei, ꝛ tñ ſm quā
libet lec. hic poſitā in gl. ter. vtroqꝫ caſu diſtinguit an ſit cōmo
dū debitori vel nō, ergo ꝛc. Adde prio ꝙ imo. nō vꝫ hñ repre
hēdere gl. ꝛ doc. qꝛ qñ mulier dedit dotē etiā vult ſibi pmitti
vel caueri tūc ter. ſine diſtōne vult mulieri eſſe cauendū, ſȝ qñ
mulier petit caueri alteri, tūc hñ diſtinguit ao ſit cōmodū vel
incōmodū. ꝛ ſcḋm iſtā lec. eſt clarū ꝙ ter. iſte nō facit ad ppo
ſitum gl. nec Bar. ꝛ ſeq. Qꝛ gl. ꝛ Bar. dicūt ꝙ maritꝰ debitor
dȝ ſatiſdare creditori extraneo in contractu ſtricti iuris ante diem
ſi ſibi nō eſt laborioſū inuenire fideiuſſorē. Nō aūt dubitāt an
teneat debitor ſatiſdare alteri de volūtate creditorū, vnde gl.
ꝛ Bar. ſe fundāt p iſtū ter. ſm. ij. lec. hic poſitā i gl. in ver. vel
etiā ſi extraneꝰ ſm quā lec. caſus hic taliter formaꝫ. Extraneꝰ
dedit dotē, ꝛ ſtipulatꝰ eſt a prin. ſibi eā reddi i cōtinēti ſo. mat.
petit a marito ſibi ſatiſdari de dote reſtituēda annua bima tri
ma die ſm formā. l. ſi cōſtāte. §. quoties. ſ. e. ꝛ r̄ndet h i ter. Qḋ
aut marito eſt incōmodū cauere, vt qꝛ nō inuenit fideiuſſorē, ꝛ
nō tenet, alſ ſic, ꝛ ſm iſtū intellectū optime pbat hec opi. glo.
ꝛ Bar. cū qua trāſit Bal. ꝛ etiā trāſire vꝫ Raph. cu. hic. l. ꝙ
in actiōibꝰ ſtricti iuris ſi creditor ante diē petat ſibi ſatiſdari
debeat diſtingui ao debitor facile poſſit inuenire fideiuſſores
vel nō in actiōibꝰ bōefidei idiſtincte ſit cauēdū. d. l. i oībꝰ pal
le. in gl. ſm iſtā lec. ¶ Sȝ hāc op. reprehēdūt hic imo. Ang. ꝛ
Pau. de ca. ꝛ hñ vt puto, qꝛ cōis cōcluſio eſt ꝙ cautio de qua di
b ri in. l. i oībꝰ. hȝ locū etiā in contractibꝰ ſtricti iuris[b] nō facta diſtō
ne an facile debitor poſſit inuenire fideiuſſorē vel nō vt pbat
i. l. poſ. i v. pmiſſa ſit cū gl. ſ. ex q. ca. i poſ. ea. ꝛ l. l. ſi creditores.
ſ. de priui. cre. ꝛ in. l. creditoribꝰ. cū gl. ꝛ ibi Bar. ſ. de ſepara. bo.
firmat Bar. i. d. l. ſi cōſtāte. in. vi. q. pn. ꝛ in. l. inter. oēs. ſ. q ſatiſ.
co. ꝛ in. l. ij. in pn. ſ. de cōdi. ob cām. ꝛ in. l. ſi finita. §. elegāter. in
pe. alſ i. i. col. ſ. de dā. infe. ꝛ Cy. ꝛ Bal. i. l. vniuer. C. de preci.
impe. offe. ꝛ Bal. i. d. l. i oībꝰ. poſt Gul. de cu. ibi ꝙ ſemp itel
lige ex cā ſupueniēte. puta qꝛ debitor ſit effectꝰ ſuſpectus. d. l. ſi
cred. ꝛ i. d. l. in oībꝰ, in v. ex cā. Alſ nō dȝ ſatiſdari. l. ij. ꝛ ibi no.
Cy. C. de he. vel ac. vē. qḋ vltiu lita vt. ſ. dicet i. q. qñ creditor
vult facere capi debitorē vt ſuſpectū. ¶ Scḋo lita pncipalr
nō pcedere in debito ex vltima volūtate, qꝛ tūc etiā nulla cā ſu
peruenienēte dȝ ſatiſdari. vt eſt optimꝰ caſꝰ i. d. l. inter oēs, ꝛ ibi
15 bar. ¶ † Tertio lita nō pcedere vbi dilatio data. l. miſeratiōis
cā ad ſoluēdū vt i dote i qua reſtituēda dat annꝰ marito, ꝛ ſiūr

a ¶ Extraneo ſir mat hic Frāc. are. cōſ. lxxxviij. Fulg. conſ. lxix.

b ¶ Iuris. Adde Paul. de ca. cōſ. cluij. in. i. impreſ ſis.

c ¶ Cogaris. quid autē ſi ſit ſtatutū qḋ offenſus poſſit petere ab offenſo. an ſtatu. ſit fauora bile vel odioſum, ꝛ alia pulchra vi de p Anch. cōſ. lj. adde etiā Alexā. in conſi. cvij. iiij. vol. Fran. Cur.

d ¶ Gloſ. Adde Alexā. plene in. l. ſciendū. in prin. ſ. qui ſatiſ. cog. ꝛ ibi Iaſ. in. ij. co. Tho. dipl.

in dilatiōe q̄ dat a. l. cōdēnatis ad ſoluēdū in qbus caſibus ſine
aliqua cauſa ſuſpitiōis dȝ ſatiſdari, vt in. d. §. quoties. ꝛ ibi hic
not. Bal. ꝛ in. l. ſi debitori. ſ. de iudi. in ver. cautela. ꝛ not. Cyn.
in. d. l. vniuer. ꝛ tenēdo iſtam opi. cōtra gl. ꝛ Bar. opȝ rñdere
ad iſtū ter. ꝙ. d. ij. lec. in extraneo nō eſt vera, nec huic litere
cōuenit, maxime, qꝛ iſte ter. loquit de incōmodo de futuro, vt
oſtēdit ter. in ver. ſuſpectū. Sȝ ſi intelligeret de incōmodo de
pñti, vt qꝛ non poſſit dare fideiuſſorē, tūc hec lec. impugnaret
hunc lr̄e, vñ vera eſt alia lec. tā poſita in prin. huiꝰ gl. q̄ poſita
in ver. vel dȝ loq. Nō omitto. ꝙ Ro. hic dicit ſcḋam lec. gl. ſ.
reprobatā poſſe pcedere in dilatiōe q̄ cōcedit miſeratiōis cā,
ꝛ differt ab aliqꝫ, vt p Bar. in. l. ita ſtipulatꝰ. in. i. q. pn. ſ. de ver.
obl. Ut in ea attēdamꝰ an ſit laborioſum vel nō pſtare fideiuſ
ſorē p iſtū ter. qḋ tñ nō puto verū, moueoꝛ qꝛ magis grauat ad
cauēdū ille q eſt obligatꝰ ſoluere ad diē datā miſerationis cā
ad ſoluēdū q̄ obligatꝰ ad aliā diē, vt eſt ter. no. ꝛ ibi bal. i. l. ſi
cōſtāte. §. quoties. ſ. eo. ꝛ in. l. ſi debitori. ꝛ ibi Bar. ſ. de iudi.
Preterea cū lex releuauerit eū cui dat dilationē miſeratiōis
cā in vno equꝰ eſt vt grauet in alio magis q̄ ille q in nullo re
16 leuatꝰ eſt ar. l. eū q i prin. ſ. de iureiu. cū vulg. † Predictis ad
de ꝙ Nic. de nea. ꝛ Cy. hic in pn. annectūt vnā q. vcȝ an coga
c ris[c] mihi ſatiſdare de nō offendēdo, ꝛ illud petā, qꝛ habeo te
ſuſpectū, ꝛ qꝛ eſt aliqualr ipertinēs ad materiā nr̄am. ꝛ qꝛ h pn.
ſatis eſt oneratū ſui materia, idō ſum cōtētꝰ remiſſiōe. de h enī vi
de p Bar. Ang. i. l. ſȝ ſi ſuſceperit. §. ſi libertis. in ſi. ff. de iudi. ꝛ
Bar. i. l. hec aūt. p illū ter. i pn. ſ. ſi cui pluſq̄ p l. fal. ꝛ i. l. q bo
na. §. ſi qs q. ꝛ. §. ſi qs iuxta. ſ. de dā. infe. ꝛ Cy. ꝛ alij in. l. deniꝰ
ciamꝰ. C. de his q ad eccle. cōfu. ꝛ Bar. poſt Gul. de cu. i. l. illici
tas. §. ne potētiores. ff. de offi. pñ. p Spe. in ti. de pig. §. ſeqꝫ v.
qd ſi timeo, ꝛ p Ang. ꝛ Imo. in. l. pe. ſ. de pto. ſtip. p Imo. in. l.
ſi finita. ſ. de dā. infe. Cōis cōcluſio eſt ꝙ ſic ſi pbabilr dubitat
ſe poſſe offendi, alſ ſecꝰ, ꝛ hēs etiā p doc. in. d. l. pe. ꝛ in. d. l. qui
bona. §. fin. vſqꝫ ad q̄ tēpꝰ debeat preſtari dicta cautio. Et in
predicta materia vide etiā Mode. i. d. l. q bona. §. q dāni. ꝛ i. l.
iij. in prin. eo. ti. ꝛ Bal. in. l. i. in ſi. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ Bar. i. l. ca
pitaliū. §. ad ſtatuas. ff. de pe. et in. l. ſanctū. ſ. de re. diui. ponit
17 Imo. ſ. e. ver. qū ſi patris. ſed melius cadebat hic. ¶ † Itē ex
hac gl. no. fin. ſm oēs ꝙ dilatio de qua i. l. vnica. §. ex actio. C.
de rei vxo. ac. hȝ locū etiā qñ extraneꝰ dotē dedit, eſt ſtipulatꝰ
eā ſibi reddi. Qḋ ſingu. limita niſi extraneꝰ his ſtipulatꝰ eſſet
per interuallū. Quod procedit nedū in extraneo, ſȝ etiā in mu
liere que poſtq̄ dotē dedit, ꝛ ſic ideo ſibi q̄ſita actione de dote
ſtipulata eſt ex interuallo dotē ſibi reddi. Quia intelligat dila
tio que tacite inerat in prima ſtipulatione vel obligatione re
petita io ſcḋa, ꝛ ſic poterit incōtinēti ſol. ma. compelli ſicut qñ
legat dos mulieri, vt. ſ. de dote pleg. l. i. v. vt ſic ſcḋa ſtipulatio
aliqd operetur ſicut operat leg. nū in caſu predicto. Ita ſingu.
dicit Iac. de are. Bart. ꝛ Mod. in. l. diuoꝛ. ſ. de verb. ob. ꝛ hoc
puto verū. licet pau. de ca. hic dicat ꝙ in practica nō ſeruetur,
et qḋ eſt ſ. l. ſi prior. ſ. eod. dic latius vt dixi in. d. l. ſi diuortio.
Et intellige pdictā doctrinā ſm diſtinctionē de qua p Bart.
18 in. l. ſi chebrū. §. i. ſ. de noua. ¶ † In gl. in verſ. ſuſpectū. ibi ꝛ ille
agat ad ſolu. ſentit hic glo. ꝙ etiam iſto iure ſſoꝛ in actione ex
ſtipulatu de dote mulier beneficiū, ne qs cōueniat niſi inq̄ā
tū facere poteſt, ꝙ videtur eſſe cōtra ter. in. §. accedit. ꝛ in. §. cū
aūt. C. de rei vxo. acti. Ueritas eſt qḋ actio illa ex ſtipulatu de
qua ibi non erat inuenta iſto iure. ſed erat quedā alia actio ex
ſtipulatu inuenta a veteri iuris prudentia, vt etiā refert impa
toꝛ. in. d. §. cū aūt. ꝛ no. gl. in rubr. illius ti. que quidē p iuriſtas
cōiter appellatur actio de dote nō aūt actio ex ſtipulatu: ideo
verū eſt qḋ illa actio ex ſtipulatu antiqua habet beneficiū. ne
cōueniat niſi inquātū facere pōt. p. l. maritū. ſ. e. ꝛ l. neſennios.
19 in princ. ſ. de re iudi. ¶ † Itē ex parte huius glo. habes notare
qḋ vbi maritus pmittit extraneo reſtituere dotem, nunc non
gaudet beneficio. d. l. maritū. qḋ limitat Barto. hic procedere
qñ pmittit reſtituere dotē in certa quātitate expreſſa, ſecus ſi
dotē ſimpliciter p. l. ſi prioꝛ. cū gl. ſ. eo. ¶ In ea. gl. ibi nō pute
rit hic cōiter approbat: qꝛ ſi tale tūc eſſet attenderet ſemp poſ
ſet maritus recuſare alteri pmittere, qḋ eſt cōtra intētionem
huius litere. Notāda tñ ſunt verba Bar. hic ſup iſta gl. ex qui
bus habes qḋ q perdit lucrū dr ſentire incōmodū, licet dānū
nō patiat. Pro quo lȝ nō dicat eſt ter. cū gl. in. l. iij. §. d. v. in cō
moditatibꝰ. ſ. de alie. iu. mut. cā fac. Pro hoc facit: qꝛ pdens
lucrū dr ſuā cōdōnē facere deterioꝛē: vt probat optime in. l. nō
amplius. iuxta prin. ꝛ ibi no. p Dy. ꝛ Bart. ſm vnū intellectū
de leg. i. ¶ Ex quibꝰ habes ꝙ deterioꝛē ſuā facere cōditionem
habet ſe tāq̄ genꝰ ad pdicta vcȝ dānū pati, ꝛ lucrū pdere, ſeu
20 ſentire incōmodū qḋ no. ¶ † In ea. gl. ibi in loco pericluoſo.
d no. arg. ex hac glo.[d] no. ꝙ ille nō dr poſſidere immobilia ſuffi
cientia, adeo ꝙ alleniet e cau. de qua in. l. ſciēdū. in prin. ſ. qui ſa
tis. cog.

tiſd.cog.ſi ea poſſidet in loco periculoſo vel ruinoſo, ꝛ hic etiã
ſuſpecto p̃nti ſtatu ſm̃ Bar. ¶ Adde eũdẽ in.l.ſi qs ſit ſtipu-
latus ſic bñ.§.4.in fi.ff.de verb.ob.ꝛ in.l.iij.§.fi.ff.de liber.le.ꝛ
in.l.itẽ.§.qui paratus.ff.qb.mo.pig.vel hy ſolui.ꝛ in.l.ſi quis
ab alio in prin.ff.de re iu. ¶ Et licet Bar.nõ dicat iſta fuerũt
verba Guid.de ſuza.in.d.l.ſciendũ.per.l.2.ff.ſi qs in ius voc.
nõ ier.idẽ tenet Ang.in repe.l.nemo carcerẽ C.de exac.trib.
li.x. Similiter talis nõ reputatur idoneus fideiuſſor: quia talia
bona poſſidet, ꝛ ita limitat.d.l.ſciendũ Idẽ dicas in eo qui
retinet pecunias ſub vſuris, adeo veriſimile eſt eũ effici non
ſoluẽdo p iſtã gl.ſm̃ Bar.ꝛ doc.ſalle.p quo alle.bonũ tex.in
c.qm̃ in verbo voragine.extra de vſu.ꝛ ibi Pe.de ancha.facit
21 metionẽ de iſta gl. ¶ †Ex p̃dictis habes aliquas cauſas pro-
pter quas debitor in dic̃ſatiſ.cog.quib' adde gl.in l.pe.C.de
oper.lib.quã p no.alle.Bal.in c.i.§.ſi qs vero.de pac.iur.fir.
optima eſt etiã cauſa ſuſpitionis ſi debitor operariũ velit rece
dere,licet aliter nõ ſit ſuſpectus. Aliter circa iſta loquit gl.in
a d.l.in oĩbus.ff.de iu.volens ta'es cauſas eſſe in arb.iudi.[a] ꝛ in
materia vide bonũ tex.in.d.l.ſi creditorẽ.ꝛ qd no.gl.in.l.iij.§.
fi.ff.de ſuſpe.tu.dũ dicit nullũ poſſe dici ſuſpectũ regulariter
qui tantũ hʒ in bonis q̃tũ dare tenet creditori. ¶ Vltimo ex
hac gl.no.colligit hic Bal.qd dicitur qs eſſe ſuſpectus qñ ex
p̃babilibus cõiecturis legitime apparet de cauſa ſuſpitionis.
22 †Ex quo infertur q' iudex a quo petitur cõcedi captura debi
toris ſuſpecti poteſt interrogare illũ qui iurat debitorẽ ſuſpe-
ctũ qua ex cauſa eũ habeat ſuſpectũ, ꝛ ſi bona ſuſpitionis cau-
ſa nõ ſit eũ repellere poterit. ꝛ qd ſufficit de cauſa ſuſpitionis
b primo p iuramẽtũ probari.ꝛ poſtea facta captura iuſtificare[b]
ſuſpitionẽ. ¶ Addo q' in propoſito idem tenet Bal.ꝛ Ang.
in.l.apertiſſimi.p illũ tex.C.de iu.d.per no.gl.ibi in ver.recu-
ſare.idẽ tenet Ang.in.l.qui bona.§.qui dãni.ff.de dã.infe.per
illũ tex.qui hoc ponit in iudicis arbi.ꝛ inueſtigatione.idem
Bal in.l.cõſentaneũ.in.iij.col.C.quomodo ꝛ qñ iu.ꝛ in.l.cre
ditor.l.a.§.ff.ſi cer.pet.ꝛ in.d.l.ſciendũ.in.iij.col.ꝛ iſtud placet
quãuis Ang.in repe.l.nemo carcerẽ.C.de exact.tribu.lib.x.
ꝛ ſequitur Imo.licet hic dicat ſufficere a prin.probare ſuſpi-
c tionẽ probãdo per iuramentũ[c], ꝛ poſtea facta captura iuſti-
care ſuſpitionẽ probãdo cõiecturas ſuſpitionis.qd non puto
d de iure poſſe ſuſtineri[d]. ¶ Nam mouebantur per.l.eũ propo
nas.C.de bo.auto.iud.poſ.ꝛ gloſ.quo ad effectũ conſequendi
miſſionem in poſ.ex primo decreto ſufficit ſuſpitionis cauſas
probare per iuramentũ.ergo idem ꝛ in captura ¶ Sed puto
Bal.ꝛ ſeq̃a.melius loqui per tex.in.d.l.ſi creditorẽ.in verſic.
poſt dotẽ.vbi hoc idẽ firmat Ang.ꝛ idẽ videt ſentire Ange.
in.l.ſi ab arbitro.ſi recte inſpiciatur.ff.qui ſatiſd.cog. ¶ Pro
iſta parte bene facit qd habetur in.d.§.qui dãni.vbi hoc idẽ
23 tenet Imo.ꝛ Pau.de ca. †Rom.in.l.fideiuſſor.ff.qui ſatiſd.
cog.dicit q' vbi debitum eſt modicũ poteſt cauſa ſuſpitionis
per ſolum ſacramentũ probari.alle.l.theſaurus.ff.ad exhibẽ.
Aliter loquit Pau.de ca.in cõſi.lxxxviij.incip.pro pleniori
examine.dicẽs qd vbi agitur de modico preiudicio tunc verũ
ſit cauſam ſuſpitionis poſſe per iuramẽtũ probari,alias ſec'.
24 ¶ †Pro quo bñ facit qd dicit Saly.in.l.i.C.de probi.ſeque.
pe.dicẽs q' quo ad effectum.ſ.cõſeq̃ndæ ſequeſtrationis ſuffi
cit ſuſpitionis cauſam per iuramentũ probari per.d.l.theſau
rus.ꝛ ſic ſi bene ponderes verba Saly.ꝛ Pau.de caſt.rectius
ſonãt q̃ verba Ro.cuius dictũ nõ puto verũ:quia licet debi-
tum ſit modicũ ſi tñ agitur de captura nõ dicitur agi de modi-
co preiudicio,qm̃ ſit iniuria perſone qd ſecus eſt in primo de-
creto.ſequeſtratione,vel ſimplici cautione. ¶ Predictis ad-
de quod dictũ Bal.ꝛ ſeq̃a.limitatur ſm̃ Imo.hic,vt proce-
dat ita demũ ſi probetur cauſam illã ſuſpitionis ſuperueniſſe
poſt celebratũ cõtractũ, ꝛ refert hic tenuiſſe Ang.in.d.l.ne-
mo carcerẽ per.l.ſi is quo.§.fi.ff.vt in poſ.leg.ꝛ ibi etiam no.
Bar.ꝛ Bal.in.l.fi.C.de ſpõ.ꝛ Bart.in.l.queſitum.ff.de pign.
ꝛ in.l.qui bona.§.de illo.ꝛ ibi Ang.ff.de dã.infec.qd tamẽ in-
tellige niſi creditor ab initio cõtractus ignoraſſet dictã cau-
ſam ſuſpitionis ſubeſſe:nã ſi poſtea ſuperueniet ſciẽtia per-
inde iudicabitur ac ſi ipſa cauſa ſuſpitionis ſuperueniſſet, ita
colligit ex no.per Bart.in d.l.creditor.ꝛ in.d.l.fi.C.de ſpõ.ꝛ
25 Ang.in d.l.creditorẽ. ¶ †Quid autẽ in dubio an preſumet
creditor ẽſciuiſſe cõditionẽ debitoris.adeo q' ſi alleget igno-
rantiã ſibi incũbat onus probandi.dic q' nõ:imo incũbit de-
bitori probare ſciẽtiã creditoris per tex.in.d.l.fi.C.de ſpõ.in
ver.quãdẽ probatũ fuerit.ꝛ hoc ibi in terminis firmat Bald.ꝛ
Bar.in.l.ſi legi.C.de epiſ.au ¶ In contrariũ videt tex in.l.
qui cũ alio cõtrahit.ff.de reg.iur.ꝛ in l.iij.in fi.ff.de fideiuſ.vbi
videt in culpa ſi nõ inueſtigat creditor conditionẽ debitoris.
debebat enĩ caute negotiari:ꝛ certe tenẽdo iſtã partẽ nõ video
poſſe rñderi ad.d.l.fi.niſi dicam' q' vbi agit de pena quo caſu

debet eſſe liquidiſſima probatio.l.in teſtamẽto.la grãde.ff.de
cõ.li.ꝛ demõ.idẽ firmat Bal.in.c.i.in tit.qua.do.feu.priuc.ſed
in caſu huius capture nõ agit de pena.ergo ꝛc. ¶ Predicta
etiã no limita vt per Pau.de caſt.in.l.etiã.§.i.ff eo.niſi p̃bet
qd debitor dolo induxiſſet creditorẽ ad ſecũ cõtrahẽdũ,quia
tũc perdit beneficiũ dicẽdi q' ſuſpitio inerat tẽpore cõtract',
26 vt in ſimili dicit tex.in.d.l.pe.ff.de in.do. ¶ †Sed an ꝛ qñ ſta-
tur iuramẽto creditoris de cã ſuſpitionis.ita ſtetur eius iura-
mento.q' illa cauſa ſuperuenerit,vide Bart.in.d.l.ſolet.ff.de
ali.ꝛ cib.lega.alia vero que in captura de iure requirunt vide
per Ang.in repe.d.l.nemo carcerẽ.de quib' aliquid hic Imo.
ꝛ per Bar.in d.l.ait pretor.§.ſi debitorẽ m.ꝛ per Ang.in.d.l.
conſentaneũ.ꝛ per.d.Abba.in c.ij.de ſeq̃ſtr.poſ.ꝛ fructuũ.
ꝛ in.c.quemadmodũ.de iureiu.per Bart.in.d.l.ſi is a quo.§.fi.
27 ¶ †In ea.gl.ibi ſpecialе hec vero.ꝛ ſic ſtat cõcluſio q' regu-
lariter nõ poſſum cõpellere debitorẽ meũ inuitũ alij promit-
tere.l.i.ꝛ.l.nec creditoris C.de noua.fallit in dote,vt hic ilẽ
fallit vbi quis operas perſone mee nõ coherentis promiſit vt
ſcribere librũ,quia poſſum eum inuitũ cõpellere alij promit-
tere ſcribere ſi promiſſori nõ nocet,vt.l.ſi nõ ſortẽ.§.libertus
ver.ſed ſi delegatus,de cõdi.indebi.ꝛ hoc not.ibi Bart.ꝛ eſt
tex.in.l.patronus.de ope.liber.ꝛ idẽ ſequitur in.l.liberti li-
berteq̃.in.vi.col.C.de oper.lib.ꝛ ita tenet Pau.de caſt.hic
q̃uis Imol.hic ſimpliciter dixerit verum non putare dictum
Bar.in.d.§.libertus.per regulã.d.l.nec creditoris.C.de no-
ua.ꝛ licet contrariũ opi.ſequãtur Ang.Fulg.ꝛ Pau.de caſt.
in.d.§.libertus.puto tñ q' Imo.recte loquatur.ꝛ dico quod
vario modo habentur verba Bart.in.d.§.libertus.nã aliqui
libri habẽt vt.ſ.relatũ eſt.aliqui vero q' opere ille artificia-
les poſſunt alteri cedi,nõ autẽ dicit delegari:qm̃ inter cedere,
ꝛ delegare multũ intereſt,vt habet,ꝛ no.in.d.l.i.C.de noua.
ideo putarem quod iſto modo in veritate debeãt ſtare verba
Bart.in.d.§.libertus.ꝛ iſtũ intellectũ collegi ex not.etiã per
Ioan.And.in addi.Specul.in tit.de ceſſio.act.§.i.ad fi.vbi dicit
cedere poſſunt nõ delegare. ¶ Ex his cõcludo q' inaduertẽ
ter locutus fuit Ang.in.l.in ſtipu.§.operarũ.ff.de verb.oblig.
dicẽs q' licet in obligationibus dãdi nõ cõpellat debitor alij
promittere.d.l.preterquã in dote tum in obligationibus fa-
ciendi cõceptis in priuilegiũ perſone,ꝛ creditorũ oẽs cõcor-
dant q' vni eorũ cõpellitur debitor ille ſoluere per tex.in.d.§.
operarũ in verſ.ſed conſentiat.qd mẽti eſt tenendũ ſm̃ eum.
28 ¶ †Dico vobis q' ipſe inepte loquit ꝛ qd imo debitor poteſt
cogi alij ſoluere ſi creditor cedat alteri,ꝛ ipſum ceſſionariũ in
rem ſuã procuratorẽ cõſtituat,qm̃ talis ceſſionari' cogit debi-
torẽ inuitũ ſoluere p.d.§.libert'.imo in.d.§.operarũ.nõ ad-
uertit Ang.inepte loq,ſed dicit q' ille tex.nõ p̃bat.d.Ange.
dicit tñ ſe putare dictũ eſſe verũ.q: ex quo factũ eſt indiuiduũ
cuilibet debet inſolidũ.l.ij.§.ex his.ꝛ.l.ſtipu.nõ diuiduntur in
p̃n.ff.de v̾b.obl. ¶ Tu dic q' dictũ Ang.eſt verũ nedũ in caſu
in quo ipſe loquit,ſed indiſtincte vt ſ.dixi p.d.§.libert'.nam
verba Ang.nõ ſonãt an cogat alij p̃mittere,ſed an cogat alij
29 ſoluere,ꝛ in iſta ſum ſentẽtia ¶ †Ex predictis etiã infert per
Ia.de are.hic an poſſum vaſallũ meũ inuitũ alij delegare,ꝛ
e cõpellere vt ſibi fidelitatẽ iuret[e] ꝛ cõcludit q' ſub alienatione
vniuerſali trãſferri põt.arg.l.ſi q̃dã.ff.de acq.re.do.ꝛ eſt tex ex-
preſſus in.l.ij.§.et eadẽ.de le.co.ſed tit.ſing.nõ ſi vaſall' per
hoc deterioris efficiat cõditionis vt qñ trãſferat feudũ cũ iure
vaſallagij in minorẽ dñm.ſecus ſi in maiorẽ vel equalẽ.q: va-
ſallo nõ nocent,ꝛ alienãti p̃deſt p.d.§.ex eadẽ.ꝛ hoc ſequitur
Bal.hic ꝛ in.l.ij.C.de dona.ꝛ in d.l.debitorũ C.de pac.ꝛ in.l.
i.C.cõis de leg. ¶ Dy.hic ſimplr tenet q' nõ poſſit dict' va-
f ſallus cõpelli[f] p tex.in.§.preterea.de p̃hi.alie.feu per Fed.niſi
imminẽte neceſſitate dñi alienãtis.ar.d.l.patronus.cũ ſe.p.l.
medic'.de ope.liber.ꝛ hic ſequit Bal.in.l.i.l.fi.C.de oper.lib.
Cy.in.l.i.C de noua q indiſtincte dixit nõ poſſe inuitũ vaſallũ
delegari,ſicut nec ius agnatiõis inuito filio trãſferri.ꝛ.l.ij.ꝛ.l.
in adoptionẽ.ff.de adop.ꝛ eſt gl.in terminis in.l.mut'.p illũ
tex.ff.de fideicõ.li.ꝛ no.Io.an.ꝛ doc.in.c.dile.de maio.ꝛ obed.
aliter etiã loquit Ang.in.d.l.i.§.ſi heres.ff.ad treb.vbi etiã vide
p Imo. ¶ Ex p̃dictis pro cõcluſione dico.q' ſub vniuerſitate
oĩno trãſfert.ſine vniuerſitate vero eſt verũ q' ait.§.preterea nã varie
loquebant vet.d.§.ex eadẽ.ꝛ.c.i.quo tem.mi.cũ ſi.tñ per.d.
§.preterea.hodie eſt inductũ q' ex cã neceſſitatis delegari poſſit
alias nõ:ꝛ hoc ibi late firmat An.de iſer.rñdẽs ad.d.§.ex ea-
dẽ.ꝛ ad alia all.in ꝯtriũ,ꝛ ibi p eũ de qua materia vide p gl.i.d.
l.imuitus.ꝛ ibi p doc.ꝛ Io.an.in ad.Spec.in ti.de feu.§.qm̃ ꝛ
hãc.in ad.in c.nõnẽ ꝛ gñalr quo pcedat illud qd q's tene.it fa
cere q' mihi p̃deſt,ꝛ ſibi nõ nocet dic vt hic p Bart.ꝛ p Bar.
in.l.i.C.de met.lib.xi. Dicit etiã Bal in.l.ij.in fi.de re iud.qd
debitor põt delegari alteri qñ creditor nil aliud habet in bo-

a ¶ Iudici.vide bap.ſine.in trac.de debito fug.ſe.ſ.i.q.princ.vbi plene qs dicat ſuſpect' fugitiu'. Tho.

b ¶ Iuſtificare.late.vide per Lud.ro.ꝯſ.cclij.p pau.de caſt.cõſ.xxxix.ꝛ p Ale.ꝯſ.i.p.d.Ia.all.cclxxxiiij.

c ¶ Iuramentũ.vide plene p Alexan.in.l.q bona.§.de illo cõuenit.ff.de dam.infec.ꝛ bap.ſcuc.in trac.de debito.fugi.in vi.q.princ.Ang.de are.in.§.a.mi ſtu.de act.ꝛ Lanf.in c.qm̃ cõtra falſam.in.viij.char.extra de pb.Tb.

d ¶ Suſtineri.Adde Alex.in.l.ſi fideiuſſor §.i.ff.qui ſatiſ.cog.ꝛ ibi Angel.ꝛ Alb.eo.te.vbi dixit multos captos feciſſe relaxari a Lanfr.in c.qm̃ ꝯ falſam.in ṽ.recuſa.ꝛ de materia vide p Ale.cõſ.xie in.iiij.vol.vbi etiã ponit qd ſi ignorauit eius cõditionẽ tpe cõtractus:ꝛ hic alle.ꝛ eũ Alex.in cõſi.lx.in vlt.col.in v.vol.vbi an ſolum iuramẽtũ ſufficiat vt poſſit vt ſuſpect' capi.Frã.Cur.

e ¶ Iuret.adde videndũ Bal.cõſi.cccxv.ꝛ cclxxxix.iij.lib.ꝛ q' ſub vniuerſitate trãſeant voluit Rom.cõſilio.xxv.

f ¶ Cõpelli.an ait vaſallus inuito dño poſſet feudũ alienare etiã in altũ cõuaſallũ vide plene p Fel.in.c.que in eccleſiarũ.in.xxviij.co.de cõſtit.ꝛ ibi an poſſet pignorare,ꝛ in emphy.dare. Tho.

tis qḋ tñ iure nõ ꝓbat, qm̃ nõ deeſt via cedẽdi vel vẽdẽdi no
10 ta l.i.C.de do.z.d.§.libertus. ¶ †Hoc antẽ adde quod not. gloſſ.z ibi Bart.in.l.ſicut.in gl.ſi.ã.de ſer.vez qḋ dñs fundi in quo debetur mihi ſeruitus poteſt eam mutare, et in alio loco conſtituere ſi mihi non nocet.in hac materia vide etiã no.per Jo.an.in addi.ſpe.in ti.de execu.ſent.ad fin.vbi dicit quod propter bonũ publicũ quis facere cogit qḋ reipub.prodeſt, z ſibi non nocet.puta vendere fundum vbi erigantur furce pro
11 execu.ſen. ¶ †Poſtremo pro intellectu eorũ q̃ hic no. Bar. dum alle.in.l.nemo.§.tpales.dicens quod vbi loco varia eſt conſuetudo recurri dz ad ius cõe hoc dic procedere quãdo nulla illarum conſuetudinum erat preſcripta. Sed ſi vna ſit preſcripta.alia non tũc certũ eſt ꝙ per conſuetudinem non preſcriptam.tunc recurritur ad ius cõe.ita ſignanter not.Bal.i.l. ſi.C.de ſer.z aqua.in pn̄.vbi põderat ea tex.pro gl.i.d.§.tpali. de qua materia vide etiam Jo.an.in.c.ſi.de cõſue.ci.poſt gl.i.l. ſi.C.que ſit lõ.cõſue.z Bal.i.c.i.in pn̄.de cog.feu.vbi pulchre hic limitat nõ ꝓcedere i iudicio poſſeſſorio.qm̃ tũc cõſuetudo preſcripta in tali materia interrũpit ꝑ vnicũ actũ.de quo etiã vide p Bal.i.l.de qb⁹.i.ix.col.ff.de leg.z p Ant.de but. in.c.accedentibus.de priui.z Abb.in.c.pro illorum.de prebẽ.

1 ¶ Actio de dote profectitia cõis eſt patri z filie, limita non procedere ſi pater eſſet ſimpliciter ſtipulatus dotem reddi:qz tunc ſola filia agere poterit.
2 Mulier ſi committit adulterium,non perdit dotem in preiudicium patris.
3 Mulier an z quando poſſit ſibi in dote preiudicare.
4 Filia põt agere i iudicio ſine ↄ̃ſenſu patris in dote aduẽtitia.
5 Actio de dote eſt propria ipſius filie, quando pater dedit dotem filie iam emancipate.
6 Actio de dote an conſolidet̃ in filiam:ſi pater dedit dotẽ filie in poteſtate.z pater ſtipulatus eſt dotem ſibi reddi, poſtea vero filia efficitur ſui iuris.
7 Pater an teneatur iterum dotare filiam, que perdidit dotes.
8 Mulier an poſſit cogere maritum ad ſibi reſtituen.dotẽ,ſi dilapidat bona.
9 Legitima an ſit aſſignanda filio per patrem bonorum dilapidatorem.
10 Filiusf͛a.ſi viuente patre liberauit debitores paternos, an poſtea preiudicabit ſibi heredi.

1 **Quod ſi in patris.** †Patris, et filie cõis eſt actio de dote profectitia.nec pr̃ in preiudiciũ filie põt petere vel delegare,z ſi cõtra fiat non liberat̃ maritus a filia: quominus ipſa poſſit effecta ſui iuris a maritũ cõuenire,z ecõtra nõ põt filia pr̃i ꝑiudicare.ſz ſibi ſoli ſic:vt excludat̃ ab agẽdo,cũ erit ſui iuris durãte pr̃is ptãte non excludit̃ a cõſentiendo pr̃i pp pactum ſuũ .h. d.vſqz ad.§.voluntate. ¶ No.i.quod actio de dote profectitia cõis eſt pr̃is.z filie hoc tñ limitat̃ non procedere qñ pater ſim
a pliciter eſſet ſtipulatus dotẽ reddi ᵃ:qz tũc ſola filia agere poterit ſm Bal.hic referentẽ idẽ tenere Jac.de bel.z Jac.bu.in l.Pompo.Philadelphus.ſ.fami.ercis.idem tz Jo.de Imo. hic.ad idem põt allegari.l.poſt dotẽ.ſecũdũ.vi.lectu.Dy.i.e. Sile in.l.ſi eũ dotẽ.in pn̄.l.e ¶ Pro hoc optime facit.qz imo plus dici põt vez ꝙ ſi pr̃ ſimpl̃ ſit ſtipulatus dotẽ reddi nedũ ſo.ma.ſola filia agere poſſet:ſz etiã ſi mr̃imoniũ nõ eẽt ſecutũ z pp hoc dos eſſet in caſu quo reſtitui dẽret.qz poſſet ſola filia agere.quoniã etiam iſto iure ffoꝛum filia erat capax acquiſitionis talis actionis de dote,vt eſt caſus valde not.in.l.ſi extraneꝰ.in ſi in ver.niſi euidenter aliud actũ ſit.ſ.de ↄ̃di ob cãm.qz
2 Ro.ibi dicit a nemine ſ'tenq̃ a ſeipſo põderatum. ¶ †Scdõ no.ꝙ factũ filie nõ nocet pr̃i i dote,ſz ſibi filie cũ erit ſui iuris. Ex quo infert Dy.Bal.z ſcribentes hic,z Bar.i.§.prori. et Cañ.in.c.ex lr̃is in gl.iiij.extra de pig.z Spe.in ti.de do. poſt diuoꝛ.reſt.in.§.ſo.m.inſ.verſ.qḋ ſi filia.ꝙ ſi filiusf͛a.renũciauerit iuri hypothece in bonis mariti.iuxta.l.etiã.z.l.iubemꝰ.C. ad velle.non nocebit pr̃i. ¶ Ex quo et aliud inferũt ꝙ padulterium nõ lucrabit̃ maritus dotẽ i ꝑiudiciũ pr̃is.z hoc ſequunt̃ cõiter dõs hic p tex.i aut.de nupt.§.eſt qḋ poſita.z in aut.ſi ſl͛ia aſs ſcipit eã.C.de repu.z no.gl.q̃ hic idẽ ſentit i.l.ↄ̃ſenſu.e.ti. ſequit̃ Cy.z Bal.in.l.ſi dotẽ.C.de iur.do.ſz gl.ibi tenet ↄ̃riũ, z male:idẽ tz Bal.i.l.ſi cũ dos.i reporta.antiqua.ſ.de pa.do.z Ant.de but in.c.ꝙ plerũqz.de do.inter vir.z vxo.z Bar.in.l. ſi ſinita.ſ.ſi de vectigalibꝰ.i.de dã.infec.z Sal.i.l.iiij.C.de bo. d.ſ.a.i.c.ex lr̃a.ſup gl.iiij.z Bar.i.e.l.§.dñi.ↄ̃trariũ tz Rap. cu.hic p.l.iij.§.ſi.i.re.amo ¶ Sz rñde ꝙ ſibi pr̃ iõ põt reconueniri p filia.qz agebat noĩe ſuo.z fi'le,vt ibi nota.Bar.nimirũ ſi eã tenetur defendere.iuxta.l.ſed hec.§.pretoꝛ.ff.de procur.
3 ¶ †Tertio not hic videri tex ꝙ mulier ſui iuris poſſit ſibi in dote ꝑiudicare intelligẽdo ꝙ hic mulier adhibuit iſtũ tertiũ ad ſtipulandũ aĩo donãdi in tertio.ad idem.ſ.e.in princ.ꝙ vr̃ contra.l.de die.z.l.atti licinius.ſ.de pac.d.Imol.z Ro.hic pp hoc dñt iſtum tex.debere intelligi qñ ſol.ma.hoc fieret, qz tũc põt ſibi mulier in dote ꝑiudicare.alle.gl.fin..in.l.cũ dos.ſ.de pact.do. ¶ Adde ꝙ hoc non vr̃ bene dictũ primo qz eſt diuinare ad iſtum tex.ſcdo qz eſt ↄ̃ tex.in.l.iz.ver.iuſtaz cãm.ſ.de pa. do.Unde vr̃ dicendũ vel ꝙ hic tertius non fuit adhibitꝰ aĩo donandi.vel ꝙ fuit adhibitus in caſu in quo põt ſibi mulier in dote ꝑiudicare,vt ſi conſtante mr̃imonio adhibeat tertiũ aĩo donandi ad ſtipulandũ dotẽ io caſu ſo.ma.morte mulieris vel diuortio qbus caſibus põt mulier ſibi ꝑiudicare in dote.l.ij.ſ. de pac.do.l.i.in prin.i.de do.prele.qḋ bñ eſt no. z vide gl.que
4 multos caſus enumerat. ¶ †In gl.in ver.pfectitia.ibi aduentitia.Concludit ergo gl.cum quo magis cõiter trãſeũt doc.qḋ in dote aduentitia filia ſine cõſenſu pr̃is agere põt, hic ſequit̃ Dy Bar.Bal.Ange.Imo.z Pau.de ca.hic idẽ gl.in auth. de equa.do.§.illud.in gl.parua.cum qua ibi tranſire vr̃ Ja.de bel.idẽ Bar.z Bal.in aut.ꝙ locũ.C.de collatio. ¶ Plus dicit Imo.Pau.de caſt.z Ro.in.l.Caius.i.e.p illũ tex. melioꝛ de corpore iuris ſm eos ꝙ ibi vr̃ tex.apertꝰ qḋ filia etiã de iure ffoꝛũ,ſola agere poſſit in iudicio ſine pr̃e in dote aduẽtitia. ¶ In hoc artı.fuit z alia opi.Ja.de are.z Cy.in aut.qḋ locum dicentium ꝙ hoc eſt verum in dote magna:ſecus in parua per tex.in.d.aut.qḋ locũ.z dñt ꝙ hoc ibi ſentit gl.ij.ibi z gloſ. nr̃e hic, Habet etiam alium intellectũ illa aut.p quẽ nõ vr̃ ꝓcedere in aduẽtitia illa diſtinctio an magna vel parua dos fuerit.z illum intellectum approbat Bar.in.l.ſi ↄ̃ſtãte.in.i.q.ꝗ.ptis in prin.i.eo. ¶ Tertia fuit opin.Roma.qḋ ſiue dos ſit parua.ſiue magna indiſtincte requirit̃ cõſenſus pr̃is p regolam.l.ſi.§. neceſſitate.z.§.vbi autem.C.de bo.que li.ꝓ iſta opi.Ro.allego gl.in.l.Caius.i.e. ¶ Non ob.ſm eũ tex.in.d.aut.qḋ locum. qz loquitur tñ in caſu quo mulier agit pp inopiam viri,vñ diſpoſitio illꝰ aut.exoꝛbitãs.correctoria,non dz extẽdi ad aliũ caſum qñ ſolu.ma.dos dz reſtitui vere.argu.in aut.quas actio. cũ conco.C.de ſac.ſan.ec. ¶ Poſſet ẽt aliter rñderi ad illam aut.ſz ipſe non dicat qḋ ibi age'atur de alieno intereſſe vel cõmodo patris,qm̃ in caſu illo adhuc dos debeat mr̃imonĩ oneribus deſeruire.l.vbi.C.dz iu.do.cũ ſi. ¶ Nec huic rõni ob.ꝙ ſi dos illa aduentitia dilapidatur teneret̃ pr̃ dotare filiam de ſuo.qm̃ dico ꝙ hoc nõ eſt in conſideratione.qm̃ ẽt abſqz eo qḋ dilapidaretur illa aduẽtitia poſſet cogi pr̃ filiam de ſuo dotare,argu.l.qui liberos.ſ.de ritu nupt. z quod hr̃ in.l.ſi.C.de do. ꝓmiſ.z ibi per docto.aliter eĩ dici poſſet ad tex.in.d.aut.qḋ locũ.ꝙ illa verba cũ mr̃ obtulerit nõ ſunt in corpore,ſz fuerũt addita per Irne.l.q cõdẽde.nõ habebat aut.ideo.ſm Ille.de ma.z Bal.ibi malefecit Irne.z tenendo iſtã opi. poſſet rñdere ad.l. Caius.ꝙ ſz ibi dicat̃ acqri vtilẽ actionẽ filie, nõ tñ dr̃ illam ſine ↄ̃ſenſu patris p filiã poſſe exerceri merito ex diuerſis non ſit illatio.vulgata.l.Papi.exuli.ſ.de mino. cũ ſimil. ¶ Igit̃ forte dici poſſet ꝙ in pũcto iuris opi.gl. hic nõ ſit vana maxime de iure ciui.ſed de iure cañ.hoc vr̃ expreſſum in.e.ſin. de iud.li.vi.vbi in ſpũalibus dependẽtibus ab eis nõ requiri
b turᵇ cõſenſus pr̃is.z ibi eſt gl.in terminis q̃ in dote p illũ tex. exemplificat.depẽdet eñ a cã mr̃imonĩ.z.e.cõ.z.c.de prudentia.de dona.inter vir.z vxo.vñ vr̃ cõcludendũ ꝙ cũ qḋ iſta de iure ciuili ſit dubia de iure tñ cano.clara eſt qḋ ſtandũ ſit iuri cano.iuxta no.per glo in.e.ij.de ſo.cõpe.z p gl.in.c.ꝑuenerat. qm ſil.ſint leg.z docto.in.c.Ray.de teſta. Predictis tñ adde quod Ro.in.d.aut.qḋ locum,refert ꝙ Bal.in facti cõtingẽtia conſuluit ꝓ opi.glo.hic.z dicit ꝙ mouebat̃.qz pr̃ non hz vſumfructũ in dote aduentitia nec in ea eſt legitimꝰ adminiſtrator, alle.no.i.l.ſi.ꝟ.ſi tñ.C.cõia vtri.iu. nõ puto hoc eſſe verũ, qz in ↄ̃riũ eſt regula.l.quẽcũqz.C.de bo que lib.nec vnqz potui ex d.ver.ſi tñ colligere illud ꝙ dicit Ro.imo ꝓbat ↄ̃riũ. fateoꝛ ꝙ Bal.ↄ̃ſuluit ꝓ cõl.z habeo illud ↄ̃ſi.ꝙ incipit pũctus talis eſt dñs zc.non tñ mouet̃ p iſtã rõnẽ. ¶ Si quis tñ vellet tenere ↄ̃ eõem opi.poſſet rñdere ad tex.in.d.e.ſi.de iudi. cum gl.ꝙ male exẽplificat in dote quo ad materiam nr̃am,qm̃ qñ iudicium eſt principaliter intentatũ ſuper dotẽ tunc nõ dr̃ eſſe dependens a cauſa matrimonij vel ſpũali,ſed ita demum quando incidenter tractatur de dote principaliter intentata vt late viſum fuit io rubri.ſ.eod. ¶ Jo iudicando tamen z conſulendo non eſſet a cõi opi.recedẽdum quã etiã vltra predictos tenuit Bal in.l.ſi.ſi in prin.C.de iu.do.vbi Bal. poſt Cy.ſin. infert quod ita etiã poterit filiusf͛a.agere ſine conſenſu patris ad donationem pp nup.aduentitiam.ſicut z filia ad dotes aduentitiam:cum par eadẽqz ſit rõ,quod ſm. menti tenẽdum.
5 ¶ †In ea.ibi ſecũdũ Jo.zc.hec gloſſ.tz quod ſi pr̃ dat dotem pro filia iam emancipata,tunc actio de dote eſt propria ſolius filie,hic communiter tenetur per.d.§.extraneum.iuncto.§ precedenti

a ¶ Reddi.adde.d. car.conſil.pe.z qñ actio d dote ſit ſolius pr̃is mulieris vide p Ful.cõſil. cxvij.z areti.cõſil. xcviij.

b ¶ Nõ requiritur. adde qḋ ẽt ſi ſit minor hz locũ ſz roma.cõſi.cccciiij.vi. z iõ do.de ro.de ſu.i antiqua dñt ꝙ d.c.ſi annũ hz locũ in minorẽ petẽte decimas ſibi debitas ex priuilegio.

cedenti, ⁊ p alias rōnes de quibus p doct. hic. et in. l. vnica. §. accedit. C. de rei vxo. ac. ⁊ in. l. auia. ⁊ ibi bal. C. de iu. dot. q ſi actio de dote p filia cōſolidat in filia emancipata poſt dona‐ tionem dotis, vt hic. ⁊ in. l. ſi ſocer. in pri. ī. eo. ⁊ §. videamus C. de rei vxo. act. fortius ergo in iam emancipata ante datio‐ nē dotis. Pro hac opi. alle. tex. in. l. filie. cum gl. ā. de euic. vbi tex. dicit qd̄ vno caſu actio de dote ptinet ad prē m. ſ. qñ ſtipu laf dotē ſibi reddi quam dat pro filia emancipata, ergo extra iſtum caſum innuit ille tex. ɔ̄triū. nec ob. l. ſi ab hoſtibus. §. ſi. ſ. e. alle. in gl. q2 ibi illud operaf fictio poſtliminij. vt. ſ. cēſea tur mortua in ptāte patris ꝑ ꝑ tpe capture. l. lex cor. cum ſi. ſ. de teſt. Eſt verū q dñs x̄ſ opho. de caſtel. ꝑceptor Raph. quē hic ſequif Ra. conatur ſuſtinere partē ɔ̄riam p. d. l. ſi ab hoſti bus. in illa implicatiua ēt que implicare vr q lʒ filia ſit emāci pata dos tñ debeat ad patrem redire vt dictio ēt aliquid im‐ plicet. Sʒ pōt rñderi, q tex. ibi vult implicare hoc modo: vcʒ q ſi filia vere eſt in ptāte patris, clarū eſt q dos a patre pfe‐ cta dʒ ad eū redire. ſi vo nō eſt in ptāte patris in veritate, ſed ficte vt in. d. l. ſi ab hoſtib⁹. dʒ ēt dos redire ad patrem p. l. cor

6 ne. p quam fingif ēē in ptāte. ¶ †Juxta hoc q̄rit angel. hic qd ſi pater dedit dotem pro filia in ptāte, ⁊ ſtipulatus eſt dotē ſi‐ bi pri reddi, poſtea vero filia efficif ſui iuris an actio de dote conſolidef in filiā. ſicut in. §. videamus. ā. alle. ⁊ dicit Ange. q ſic. allegat gl. i. §. accedit. C. de rei vxo. ac. illa gl. nō eſt ibi: ſed in. d. §. videamus. dicas tñ qd̄ verior eſt opi. ɔ̄ria. vt p Bar. in l. poſt dotē. in pn̄. iū. ſ. e. ⁊ ibi latius dicā cū concor. ad vtranqꝫ partē allegādo. ¶ In ea. glo. ibi ēt olim. alr̄ vba eius non hu‐

7 berēt bonum ſenſum. ¶ †In glo. in verbo dos eſt inſi. innuit hec gl. q ſi dotē filia pdit pr̄ iterū eā dotare teneaf. dic vt di‐ cetur poſt glo. ⁊ doc. i. l. ſi cū dotē. §. 1. ſ. e. ⁊ qualiter ſit iſta cōio actionis de dote dic vt p doc. ſ. l. prior. ¶ In glo. vbo ſui iuris ibi ſolus pr̄ adde gl. ſ. l. prior. vbi plenius. ¶ In ea. glo. ibi re‐ pellitur dic verum, niſi pr̄ ageret ſolum, vt legitimus admini ſtrator filie, q2 ēt durante prīa ptāte poterit ſol⁹ agere vt not. glo. in. l. cū dos. in vbo pdiderit. ā. de pac. do. ¶ In ea. glo. ibi l. ſi. ā. de eo per quē fa. erit. iſta gl. reputatur ad hoc valde not. vcʒ q iſti duo caſus equiparanf. ſ. filiam eſſe effect. in ſui iuris, ⁊ patrē eſſe effectū inopē, q vtroqꝫ caſu filia ſola agere pote‐ rit in dote profectitia, dīt tñ Nico. de nea. ⁊ Pau. de caſt. hic q iura alle. p gl. hic nō pbāt. q2 in. d. l. ſi. tractat de lucro pden‐ do: ſed in caſu nr̄o tractaf de dāno vitādo. nō eīn par eademqꝫ rō eſt amittere dubium, ⁊ lucra non capere. l. ſi. cū ſi. C. de codi. Nec obſt. l. imperator. ſ. ad tre. vbi pp inopiā diſcedaf a re. iu. cōis. ⁊ operaf inopia pinde ac ſi dies fideicōmiſſi eueniſſet: q2 dic q inopia nocet ſibi inopi nō alteri. vt hic vides. p opi. gl. meli⁹ facit tex. in. l. plane. la. iū. §. 1. ſ. de leg. 1. all. hic p Bar. ſic pbaf in. l. pr̄. in ſi. ſ. de dot. ꝑle. Et in quātū gl. hic alle. rōne q̄re actio de dote ſit cōis pris et filie dicēs ne prīna pietas, ⁊ eius officiū cura ſepius eā dotare cogaf. dic q hāc gl. cōiter pro no. ſequunf doc. hic. ⁊ Bar. ⁊ i. l. ſi cōſtante. in pn̄. in. 1. q. ſcdē ptis principalis. ſ. e. ⁊ Bal. i. l. vbi. C. de iu. dot. in. 1x. col. ⁊ Bart. in

8 d. l. imperator. ¶ †Et facit ad. q. quam poſuit hic Bartol. vcʒ ſicut vxor hʒ beneficiū. l. ſi cōſtante. marito effecto inope. ita ⁊

a filij eius mr̄e mortua ſi pr̄ eſt dilapidator⁹ de qua in. q. ēt latī⁹ per Bar. in. d. l. ſi cōſtante. in. ix. q. iū. q. prin. ⁊ per Jo. an. in ad di. Spec. in tit. de dona. inter vi. ⁊ vxo. §. ſi. ad ſi. ⁊ Bal. in. l. iū. C. ſi in frau. pa. ⁊ in. l. nō pōt. ā. de adop. ⁊ Bar. ⁊ Bal. in. l. cuʒ opʒ. §. nō aūt. C. de bo. que li. latius dicā in. d. l. ſi ɔ̄ſtante. vbi forte tenebo opi. Jo. an. q nō auferatur adminiſtratio pri ſi

9 preſtat ſatiſdationē de nō dilapidādo. ¶ †In predictis etiā locis adō ſimilē. q. tactā p Bar. vcʒ an pr̄ dilapidator poſſit a filio cogi ſibi aſſignare legitimā in vita. ¶ In gl. in v. amiſ ſaʒ ibi nec. n. ſunt ſocij ꝟ nō fuit neceſſe dicere, q2 remiſſio p pactū vni⁹ ſocioꝝ nō nocet alteri ēt ſi ſint duo rei credēdi. l. ſi vnus. in prin. ā. de pac. ¶ Nec ob. l. ſi duo. ā. de arbi. p alleg. q2 rñdeo vt p docto. in. d. l. ſi vnus. qd̄ aut agimus de queſitis tollēdis, ⁊ tūc ſiue ſocij. ſiue nō vn⁹ nō ꝑiudicat al9: aut agim⁹ de querēdis, ⁊ tūc ſi ſunt ſocij, bene ꝑiudicat vn⁹ alij. l. ſi duo. ā. ſi quis cau. ⁊ hic non eſt caſus nr̄. ita etiā Pau. de caſt. hic ¶ In ea. gl. ibi. l. cū dos. veritas eſt ſm eos q pr̄ nō pōt illo caſu agere adiuncta filie pſona. i. noīe ipſius filie, ⁊ ad vtilita‐ tem filie que intulerat maritū alio dotem pmittere: ita intelli‐ gitur. l. cum dos. ſʒ vbi hʒ neceſſe pater adiūcta pſona filie. i. de pmiſſione ⁊ volūtate filie agere ad vtilitatem patris, tūc procedat iſte tex. ⁊ adde gloſſ. ⁊ doct. in. l. ſi cum dotem. §. 1. in ver. ſupereſt. ſ. e. Pau. de ca. hic tʒ verā eſſe ſolutionem quam vltimo loco poſuit gloſſ. in. d. l. cum dos. vcʒ q ibi filia pmiſe rat non petere ſub pena. vnde quia ibi pater petebat adiun‐ cta perſona filie: ideo recōueniebatur ad penam a marito lʒ in pena preiudicet filie non tamen in dote preiudicat ſibi pa‐ tri aliquo caſu. ¶ Nec ſecundū eū eſt vera ſo. Bar. quia non pōt dici q agitur ad vtilitatem patris tñ cū teneaf pater do tem illam reſeruare filie. aut. ſed q̄ in ſ. C. de rei vxo. act. ideo perinde iudicari dʒ ac ſi pater ageret ad vtilitatem ipſius fi‐ lie. Adde q cū opi. Pau. de ca. tenuit Cy. lʒ de eo mētionē nō faciat. Sal. vero. in. d. l. cum dos. dicit q ſol. prime gloſſ. ibi vltimo loco poſita diuinat, qñ ibi in tex. nec de illa pena, nec de recōuentione, & tñ reprehendit ſol. Bar. dicēs vide ri diſtam inter vnū modū agendi, ⁊ aliū poſtea relinquit co‐ gitandum. ⁊ ideo ſatis mihi vr̄ defendi poſſe opi Barto. ⁊ ſe qua. ¶ Nec obſt. rō Pau. de ca. q2 imo non agitur de vtilita te filie. pone eīn filiam culpa ſua dotē amiſiſſe. iuxta aut. quod locum. C. de colla. certe nō tenetur pater iterū dotare, vt vide bimus. in. l. ſi cum dotem. §. ſi poſt. ſ. e. ¶ Vel ſcdo pone filiā ibi alteri delegaſſe dotis ſolutio. non tñ aio donādi certum eſt q cum tūc poſſit filia ab illo recuperare non tenetur pa‐ ter iterū dotare cū habeat filia vñ ſe dotare valeat ⁊ per hoc

a pʒ ēt Sal. nō recte ſenſiſſe dū pp dictā rōnē Pau. tenebat cōtra Bar. nō nego tñ qn opi. Paul. de ca. poſſit pcedere p d. l. cū dos. ¶ Nec ob. q diuinare videatur, vt dicebat Sal. quia dico q imo optime probatur in verbo nullo caſu preiu‐ dicat. caſus autē in quo poterat preiudicare pri erat, q2 pr̄ te nebatur cauere in cā reconuentionis de defendendo filiā cū ageret adiuncta eius perſona. l. ſed ⁊ hec. §. pretor. ā. de procu. ⁊ ideo tex. in. d. l. cum dos. dicit nullo caſu preiudicat Raph. hic dicebat q fortiſſimum eſt illud cōtrariū de. l. cū dos. ⁊ q ſolo vera dari nō pōt. ſed qd̄ ſtandū eſt ſolo iuribus docto. ne iura iuribus dicantur ēē ɔ̄ria. nam dicebat rōnem Bart. non poſſe pcedere, q2 nō reperif iure cautum q pater ſit legitim⁹ adminiſtrator filie in bonis profectitijs: ſed ſolum in aduen‐ titijs, qñ ſecundum eum reſtituta dote profectitia ei⁹ dñium pleno iure ſpectat ad patreʒ. l. ſi. C. cōmunia vtri. iud. merito in re ppria nō debet dici ltimus adminiſtrator filie. ¶ Nec recedo a cōi opi. Bart. ⁊ aliorum: nō ob. rō Raph. quia iure cautum nō reperitur quod actio de dote pfectitia pertineat ad patrem pleno iure, imo ɔ̄triū hic expreſſe hr̄. fateor q cō ſiderata dote. i. ex re ipſa dotali prout iā eſt reſtituta pri. tunc verum eſt qd̄ reſpectu dñij ad prē m pleno iure pertineat nō

10 ante. ¶ †Poſtremo non omitto vnā. q. quam incidenter pp iſtum tex. poſuit hic Nic. de nea. ⁊ Pau. de ca. vcʒ vtrū ſi fi‐ liuſfa. viuo patre liberauit debitores paternos ꝑiudicet ſibi

b poſtea effecto heredi^b pris. iſte tex. nō multū facit. q2 hec filia viuente pr̄e aliquod ius habebat in actiōe de dote. quia erat cōis. ſecus in filio illo taliter liberante. l. ſi quādo. §. 1. cum ſi. C. de inoff. teſt. de qua vide Spe. in ti. de pac. ver. pe. p Bar. in. l. filios. ſ. de ſol. per Bar. in. l. cū dñs. §. filius. ſ. de pecu. leg. per Pet. de anch. ⁊ d. de ſan. gemi. in. c. quāuis. de pac. in. vi. p Fulg. ⁊ Pau. de ca. in. l. ſi. C. de pac. ⁊ in. l. iuriſgē. §. ſed et ſi quis. alias. §. ſi aū. ā. de pact. ⁊ ibi dixi. ¶ Non omitto quod ēt hic Pau. de ca. querit quid operef hic q filia excludaf vel non iure conſentiēdi pri agenti p dote, attēto q ſi patri ſine filia agenti ſoluaf: non tñ poterit filia donec manet in ptāte pris eſſe in iudicio ſine patre. ſi vero efficiatur ſui iuris. ⁊ tūc ſecundū eū ſibi nocebit. ¶ Unde dicit q vno reſpectu tñ re fert. ſ. qñ maritus nondū ſoluit. q2 ſi vr̄ ſol⁹ agat poterit filia ſe intromittere. alr̄ fruſtra hic petif. Hoc dictū ſuum non pu‐ to verū. qñ lr̄a nr̄a repugnat. q2 indiſtincte loquif. ¶ Itē q2 ſi verū diceret nihil intereſſe ſoluiſſet maritus vel debitorē ſuum pri delegaſſet cum delegatū vim habeat ſolu. l. quam‐ uis. §. interdum. cum vul. ā. ad velleg. ¶ Item quia patri ſine filia agenti poterit maritus opponere quod agit ſine conſen ſu filie vt hic in glo.

¶ Dilapidator. addde q ille nō tr dilapidare fruct⁹ q p ſuis neceſſita tib⁹ illos conſu mit ita imo. i. c. ſi. de ſequeſt. ⁊ Bal. ibi reputat no. di‐ gnum referri: ⁊ ſe quif Barba. cōſl. x. ij. li. vbi alia iu‐ ra alle. ⁊ de pr̄e di lapidatore. vide p Raph. cu. cōſil. lxxxij.

¶ Vide de mate ria p Frā. de are. ɔſl. lxxij. ici. pſup ponif in facto. et an pr̄ dilapidādo bona filij pueſ ad miniſtratione. vi de bar. ſ. l. impera tor. ſ. ad tre. ⁊ ibi Alex. de imo. ple ne i vlt. colū. ⁊ ibi qd i ſubſtitutiōe. ⁊ in. l. iubem⁹. C. ad tre. ⁊ in. l. cū fi‐ lio. ſ. de legatis. j. Tho. dip.

b ¶ Heredi. Sʒ qd ſi filr⁹ i ptāte pro‐ mittit dotē p ſo‐ rore an effect⁹ ſui iuris teneaf. abb. qd̄ ſic ɔſl. xij. ⁊ q̄li ter puniaf fili⁹ q liberauit debito‐ res prnos aſſerē‐ do ſe curatorem. Vide Bal. conſi. xiij. ij. libro.

1 ¶ Pns ⁊ non ɔ̄dicens an ⁊ qñ habeaf pro conſentiente.
2 Voluntas alicuius vbicunqꝫ requiritur an ſufficit eū eſſe pre ſentem, ⁊ non contradicentem.
3 Verbum videtur. fictionem denotat.
4 Licentia alicuius qñ requiritur, debet concedi expreſſe.
5 Conſenſus vel autoritas ſi requiratur per modum ſolemnita‐ tis, an requiratur expreſſus, vel ſufficiat tacitus.
6 Voluntati alienius quando aliquid committitur, non poteſt iniquum equo preferre.
7 Furioſus habef pro conſentiente in caſu quo ſi eſſet ſane mē tis non potuiſſet contradicere.
8 Stat. q in contractibus requiraf conſenſus propinquorum, certe ſi nō extent ppinqui, ſed propinque: poterit contrahi ſi ne conſenſu earum.
9 Tacens an ⁊ qñ habeatur pro conſentiente, dicitur infra.
10 Preſens quis pōt eſſe corpore, ⁊ abſens animo.
11 Abſens proprie dicitur qui longe abeſt, ⁊ nihilominus plu‐ ribus modis accipitur.

12 Venditori ſcienti litem eſſe motam contra emptorem, an ſit opus denunciatione.
13 Debitor ad hoc vt conſtituatur in mora ſufficit qd creditor ſibi dicat ego illa pecunia quam mihi debes.
14 Emptor pōt agere de euictione contra venditorē, ſi res fuiſſet oīno euicta etiā ſi venditor iuiſſet ad defendendum.
15 Emptor poteſt agere de euictione contra vēditorē, re euicta, abſq; alia denunciatione, qñ vterq; ſimul fuerunt conuenti.
16 Emptor non tenetur denūciare litē motam venditori, ſi vēditor in inſtrumento venditionis iuraſſet venire ad defendendum emptorem in caſu euictionis.

1 **Voluntatē.** † Filia ſane mentis ſi eſt pñs, ⁊ non contradicit hr̄ pro cōſentiēte idē ſi pp furorē cōdicere nō poterat. ſec⁹ ſi ideo, q2 erat abſens, qñ tūc nō hr̄ p cōſentiēte, nec p̄ diſſentiēte, ⁊ iō cū cau. rati tunc nō admit-
2 titur pr̄. h. d. ❡ † No. ex iſto tex. iūcto. §. precedenti. q2 vbi voluntas alicuius requirit̄ ſufficit eū eſſe pñtem, ⁊ nō contradicentē, ⁊ ſic facit ſm Bal. ad. q. ſtatuto cauet̄ q2 nō poſſit mulier ſine duorū ppinquorum voluntate alienare, q2 ſatis eſt illos eē pñtes, ⁊ nō cōdicentes^a. tñ ɔ̄trarium decidit ipſe per hunc
3 tex. in ver. videri conſentire. † Nā verbum vr̄ fictionem deno. l. i. §. deieciſſe. de vi ⁊ vi ar. l. iiij. §. ex ɔ̄trario. in fi. ff. de acqui. poſ. ⁊ no. Bar. in. l. ſi is q pro empt. in. vi. col. ff. de vſuc. ⁊ idem de dictione quaſi. l. dotem. §. fi. ff. eo. l. poſthumorum. ff. de inuſ. teſta. ❡ Preterea tacēdo quis nō dr̄ proprie velle. c. is q tacet. de reg. iur. lib. vi. ergo ſtatutū nō habebit locū in tali tacente, q2 ītelligi dʒ i caſu vō nō ficto. l. ſi. de his q vē. eta. īpe. l. iij. §. hec verba, cum gl. in ver. heredis. ff. de neg. geſt. c. in nr̄a. de iniur. ⁊ dam. da. cum hac deciſiōe tranſeūt mod. hic, p qua alleg. poſt Bal. tex. in. l. i. in fi. ff. de auto. tu. melius facit. l. iij cum gl. e. tit. Adde ēt Bal. in. l. ſi ſin. in. ij. q. C. ad velle. ⁊ in l. ij. §. neceſſitate C. de bo. q li. an v̄o quero an ſufficiat pñtia. ❡ Hoc tñ limita niſi interueniſſet ſcia, ⁊ patientia diuturna: q2 tunc idē operat̄ q2 cōſenſus expreſſus ſm Bal. no. i. l. ſi filr⁹. per illū tert. C. de pe. he. ⁊ Ang. in. l. q in alienā an pn. ff. de acq he. ❡ Contrariū tenuit Bal. in. l. ij. C. de leg here. ⁊ Ro. in. l. ſciendum. de ver. ob. q vīdet ad. d. l. ſi filius. q2 ibi reſultat illa preſumptio inter pr̄em ⁊ filiū pp promiſcuā eorū pſonā. l. ſi. cū vulg. C. de impu.
❡ Poſſet ⁊ aliter rideri, lʒ ipſe nō dicat q2 ibi agebat̄ de cōmodo patris pp vſumfructū, ſec⁹ vbi eius cōmoduʒ ceſſaret, tñ tranſeo cum prima opi. q2 eſt magis cōis. Ad ɔ̄tra aūt non inſiſto vlterius videre, q2 non eſt materia nr̄a ❡ Scdo limita ſi ſtatutū requireret ſciam ppinquorū q2 tūc ſufficit ſola ſcia ēt eum ɔ̄tradictione, ita no. dicit Ange. in. §. emphyteoſim. el. ij. in aut. de alie. ⁊ emphy. per illum tex. in verſi. cōſciam, ⁊ ſciam vbi tanquam diuerſa ponuntur. ❡ Reperio tñ Ange. tenuiſſe ɔ̄trarium. in. §. nō aliter. in aut. qūo opor. epi. ſʒ melius loquitur in d. §. emphyteoſim. cū quo tranſit Bald. ⁊ alij quos ſtatim allegabo. ❡ Iſtud. n. dictū Ange. in. d. §. emphyteoſim. fallit niſi requirat̄ conſcientia alicuius in dignitate conſtituti vt puta epi, ⁊ ſimilis perſone, q2 tūc conſcia, ⁊ ɔ̄ſenſus requiritur. dictū fuit elegās Archi. in. c. qdam. p illum text. xxiij. q. ij. alias. xxvij. qd reaſſumit Bal. in. l. ſi §. neceſſitate. in. vij. col. C. de bo. que li. ⁊ fuit de mēte Bal. in rub. C. de exer. in. v. col. idē tʒ Ang. ⁊ Ro. in. l. ſi qs mihi bona. §. iuſſum. ff. de acquirē.
4 her. q2 tene menti. ❡ † Iuncta pdicta qrit hic Ro. qd ſi regrat̄ q2 aliquid fiat de licētia talis pſone an reqrat̄ expreſſa, ⁊ dicit q2 ſic. ita ēt originaliter tʒ Archi. ⁊ poſt eū Jo. an. i. c. ſi Abb. in prin. de elec. in. vi. in nouel. idem Jo. an. i. c. qui tacet de re. iur. lib. vi. in mer. in. iij. q. idem lapus alle. xxxvi. idem Bal. in
5 l. obſeruare. §. proficiſci. ff. de offi. procon. ❡ † Alterius quero quid ſi requiratur ɔ̄ſenſus vl̄ auto. p modum ſolēnitatis, an requiratur expreſſus. an vero tacitus ſufficiat, de hoc plene vide in. c. ij. de his que ſiā prela. ſine conſenſu. c. vbi etiā p cano. p Bal. in rubr. C. de exerci. ⁊ in. l. ſi. §. de neceſſitate. C. de bo.
6 que li. ⁊ in. d. §. proficiſci ❡ † Scdo not. ex iſto text. q2 vbi aliquid cōmittit̄ in volūtate alicuius nō pōt iniquum equo preferre vt hic iuncta. l. dotem. ff. eo. q2 etiā procedit in cōpromiſſis, vt tenuit gl. in. l. pe. ff. de arbi. ⁊ ibi docto. ⁊ Cyn. in. l. iij. C. de dot. promiſ. Nō ob. l. fideicommiſſa. §. qq. ff. de leg. iij. vbi verbum voluntatis liberum arbr. ſignat. ⁊ expreſſius probatur in. l. cum quidam ita. de leg. ij. q2 vīdet ibi Bald. q2 ibi tractatur de pͥudicando iuri alteri iam qſito put tractat̄ ſm Imo. ibi. ❡ Sed imo. hic aliter locutus eſt volens q2 vbi committitur aliquid voluntati alicuius pōt pferre iniquum equo dummodo ceſſat dolus, ⁊ ſic nō vr̄ oīno importare liberum arbit. boni viri. l. creditor. §. lucius. ff. man. ⁊ hoc vide velle Bar. in l. ſi iuſſa. ff. de do. ⁊ in. l. centeſimus. §. ſi in. iij. q. ff. de verbo. ob. ⁊ in extrauagan. ad repri. in verſi. videbitur. ⁊ Barto. in l. ſi. ff. de pcto. ſtip. Cyn. Bal. ⁊ Imo. in. l. ſ. ff. de leg. ij. in fi. ⁊ ſic in-

a ❡ Cōtradicētes. Addō q2 an tacēs hēatur p ɔ̄dicēte abb. ɔ̄ſi. xl. vbi cōſuluit ſuper huiōi ſtatu. ⁊ vid p Areti. conſi. xxij.

b ❡ Puto verū facit q2 idē Bal. voluit ɔ̄ſ. cccxliij. ſtāte ſtatu. q2 mulier nō poſſit ɔ̄trahere ſine ɔ̄ſenſu mariti, qd ſi marit⁹ ē a ciuitate bannitus qd poterit ɔ̄here.

c ❡ Carū. dic q2 ſi teſtator diſponat qd certa bōa non poſſint alienari ſine cōſ. ppinquorū q2 ſeminarū cōſilium poterit interuenire ſm ange. conſil. xxcvi.

ferri poteſt ex opi. iſtorū qd ēt tractatur de iure alteri queſito poſſit iniquum equo preferre optime facit glo. in. l. pe. ff. de arbi. ⁊ Cy. idē in. l. iij. C. de do. promiſ ❡ Verior vr̄ ſni p iſtuʒ tex. ad quē per predicta nō vr̄ riſum p. d. l. dotē. ſ. vt nō poſſit preiudicare in iure queſito. ſʒ in iure querēdo ſic. d. l. cū qdam, dummodo ceſſet dolus. d. §. luc. ⁊ hoc tʒ Imol. in. d. c. veniēs. ⁊ in. c. ſane. de renun. ⁊ Bal. in. l. fin. in princi. C. de contrahē. emp. ⁊ in. d. l. iij. ⁊ in. l. voluntas. C. de fidei. ⁊ in rub. C. de pe. tu. q in a and. ⁊ in. d. l. cū qdā. ❡ Pro cōcordia tñ predictorū dicas quod aut tractatur de cōmiſſione facta voluntate pris, ſeu aduerſarij, ⁊ tunc, ſiue de iure queſito, ſiue de iure querendo tractetur nunq̄ poteſt iniquū equo pferre, ⁊ ita procedat tex. iſte cū ſi. Aut cōmiſſio fuit facta volūtati iudicare debentis, ⁊ tūc diſtingue, aut tractatur de iure querendo, ⁊ pōt iniquum equo preferre dūmō ceſſat dolus, ita procedat opi. Imo. ⁊ ſequa. Aut de iure iā queſito, ⁊ nō pōt iniquū equo preferre, ⁊ ita procedant ɔ̄tra, ⁊ ita fuit de mēte Bar. ⁊ expreſſius Imol. i. l. ſi i. de pto. ſtip. ⁊ hoc expreſſe vult gloſſ. in. l. pe. ff. de arbit. ita Imo. in. d. c. veniens. ⁊ ita Bald. in. c. i. §. itē ſacra. de pac. iur. fir. in. iij. col. ⁊ Ant. de but. in. c. ſinē litib⁹. de do. ⁊ de materia vltra predictos vide p Bal. in. l. 4. C. de teſt. mil. ⁊ in. d. l. iij. C. de do. pmiſſio. ⁊ Bal. in d. l. cū qdā. ⁊ in. d. l. ſi. in pn. in. 4. co. C.
7 de ɔ̄hen. emp. ⁊ in. d. l. voluntas. ❡ † No. tertio ex iſto tex. q2 furioſus hr̄ pro conſentiēte in caſu in quo ſi eſſet ſane mentis non potuiſſet ɔ̄dicere, in alio autē caſu non hr̄ p conſentiēte l. ij. cū ſi. ff. de procu ❡ Unde infert ad. q. ſtatuto cauetur q2 filius nō poſſit ɔ̄here ſine cōſenſu patris ſi pr̄ efficit̄ furioſus, an filius ſine eius conſenſu ɔ̄he. poterit. Bal. variauit. nā in l. ſi furioſi. C. de nup. dicit q2 requirat̄ auto. ⁊ decretuʒ iudicis loco cōſenſu pr̄is per. d. l. ſi furioſi Bal. vero in. l. cum here. ff. de acqui. here. p illū tex. dicit q2 ſolus filius poterit ɔ̄here ſi
b ne aliquo curatore vel decreto. ⁊ hoc puto verū^b. ❡ Nec ob. d. l. ſi furioſi. quia dico q2 ibi filius erat minor: q etiā de iure cōſ ceſſante ſtatuto ſine decreto, ⁊ aut curatoris alienare non poterat. ſecus in caſu ſtatuti ſimpliciter de filio loquente, q2 etiā
8 filiū maiorē cōprehendit. ❡ † Pro hoc etiā adduco q2 ſtante ſtatuto q2 in ɔ̄tctibus requiratur conſenſus ppinquorū, certe ſi non extant propinqui. lʒ extent propinque, poterit ɔ̄hi ſine
c cōſenſu earū^c ita Bald. in. l. i. C. qui admit. ⁊ in. l. 4. C. vñ vir. et vxor. ⁊ ibi vide. et de materia quando furioſus habeat̄ pro cōſentiente. vltra predicta diſtingue vt hic per Barto. in gl. pe. ibi vetat. ſolue q2 filia hic erat ſciens, ⁊ tacens vt colligitur ex tex. hic i fi. ⁊ nō pōt ɔ̄dicere niſi iuſtam cām ɔ̄dicendi habeat vt hic in gl. ſed in. l. ɔ̄tra dñs erat ignorans, nec ɔ̄ſentire tene-
9 bat̄ q2 vltimū magis attēdi dʒ. ❡ † Et de materia qñ tacens habeatur p conſentiente. videbimus p Bart. i. l. que dotis. et tetigit hic Jaco. de are. ⁊ Bal. qui inter alia refert illud ſm. dictum in. c. ex parte decani. de reſcrip. vbi dicit qd ſi qd agitur noīe meo in iudicio me ſciente, ⁊ nō ɔ̄dicente, videor illud ratum hr̄e ſuper quo aliqualiter hic inſiſtit Imol. ❡ Cui adde Inno. in. c. in nr̄a. de procur. ⁊ in. c. cum in iure de offi. dele. vr̄ idem tenere Archi. in. c. q ad agendū. de pcu in vi. ſequuntur dñi de Rot. ɔ̄clu. ſua. cccclxiij. alias. ccccxliij. ſci. Itē fuit dubitatū. ⁊ etiā ponunt in ſequenti ɔ̄clu. ⁊ idē Inn in. c. inter dilectos. de fide inſtru. ⁊ Bal. in. l. Julianū qui ſatiſ cog. ⁊ Car. in. c. cū olim. el. 2. de offi. deleg. ⁊ in. d. c. ex parte decani. ⁊ Pau. de ca. in. l. Caius. de pig. ac. ⁊ Bal. in. l. ij. C. ſi ex falſ. inſtr. ⁊ Ang. Imo. ⁊ Paul. de ca. in. l ſepe. ff. de re iudi. ⁊ in. l. que dotis. ff. e. ❡ Mouetur per d. l ſepe. in rōne ſm vbi hoc aperte videtur probari. ⁊ q2 concluſio eſt q2 vbi taceo in actu quē poſſem impedire ɔ̄dicendo videor illi conſentire. vt. l. fideiuſſor. §. pr̄. ff. de pig. ⁊ p predictis allego tex. in. c. ſi. de iureiu. in. vi. ſed contrarium tenuit ipſe Inno. in. c. quāuis. de re iudi. ⁊ Cyn. in. l. ſi pecuniam C. de neg. geſt in prin. ⁊ in. l. inuitus. C. de procura. ſentit Bar. i. d. l. ſepe. in. ij. col. in ver. quid ergo dicemus. ⁊ d. Ant. ⁊ Imol. in c. ex parte. ⁊ in. c. cum olim. Abb. de offic. deleg. ⁊ Imol. hic ❡ Mouet̄ principaliter. quia tacens non vr̄ ɔ̄ſentire. l. ſi iuſſu. §. inuitus. ff. de procur maxīe vbi euidēter nō tractatur de ɔ̄modo ſuo. l. Caius. ff. de pig. ac. ⁊ pp hoc alſ qui tenentes iſtam opi. ſaluant Inn. in. d. c ex pte. in aliquib⁹ caſibus. nam Imo. hic ſaluat dupliciter. ⁊ primo vt procedat qñ talis ɔ̄geris in iudicio me ſciēte, alias habuiſſet ſine mandatum. ſed eū reuocaueri̇̄t: q2 tūc tacēdo videor ſibi mādatum reuocare per tex. cum gl. in. l. ſemp. ff. de reg. iu. hāc cōcor. tenet Imo in. d. c. cū olim Abb. ⁊ do. de ſan. Gemi. in. d. c. q ad agēdum. de pcu. li. vi. ❡ Sed hanc opi. nō puto veram. q2 minus nobis acquirit̄ p procu. reuocatum q̄ p eū, qui nullū vnq̄ mandatū habuit. l. diſpenſatorem. in fi. ff. de ſol. no. Bar. in. l. ſi quis. eo. tit. nec ɔ̄trarium dicit. d. l. ſemper. ❡ Scdo ſaluabat hic Imo. dictū Innoc. in. d. c. ex parte. vez vbi inter ipſum agentem, ⁊

teſti.⁊ cum cuius noſe, ſine mandato agit vigeret ſanguinis rō. ar. no. per Cy. in. l. ſi pecuniā. C. de nego. geſt. p. l. in adoptione. ff. de adop. cū ſi. vbi etiā Cy. idē dicit qn̄ vigeret rō affectionis, ſeu amicitie per. l. late. §. amicos. ff. de verbo. ſig. ¶ De his ⁊ alijs pluribus modis ſoluendi. d. Inno. prealle. ſcripſi i repe. l. ſepe. ff. de re. iur. de quo ēt vide p Bal. in. l. iij. in fi. C. de procu. ⁊ in. l. tutor. C. in qui. cau. in inte. reſti. nō eſt neceſ. ⁊ in auē. quas in prouincia. C. vbi de cri. agi opor. ⁊ ponit. d. Ant. ⁊ Pe. de anc. in cle. i. de procu. ⁊ Bal. i. l. in ead. §. i. de mino. ⁊ in. l. falſus. in. iij. col. de fur. ⁊ An-
a ge. in auē. vt oēs obe. iud. prouin. in prin paſſus eſt valde dubius[a] ⁊ plura ſcribi poſſent per. d. alle. ¶ Nō obſ. d. §. inuitus. quia loquit̄ de acceptione officij perſonalis nos autem loquimur vbi tractat̄ de preiudicio iuris competentis tacenti. ¶ Nec ob. d. l. Caius. q: per ꝯdictionē ibi tacens nō potuiſſet actū impedire vt ibi no. quas cōcluſiones approbat ēt Bar. in. d. l. que dotis. ſed lati⁹ vide q̄ dixi in. d. lege ſepe. vbi ſaluaui dictū In-
10 no. in. x. caſibus. ¶ † In gloſ. in ver. ſed abſēs habes ex gl. quem poſſe preſentē eſſe corpore ⁊ abſentē aīo. ⁊ ideo facit ſm̄ Bal. q̄ ſi teſtis deponat
b mutuum fuiſſe factum. ⁊ interrogatus de cā ſcientie dicat ſcio. q: fui pn̄s[b] ſi non dicat q̄ vidit nō pbat. ⁊ idē tꝫ Bal. in. c. i. de cōtē. inter do. ⁊ vaſal. de inue. ſed nil boni alle. pro eo tn̄ v̄r eſſe tex. in. c. peruenit. de teſt. cog. dum dicit aſtantibus. ⁊ videntibus. ſed Abb. ibi tꝫ ꝯtrarium quē ſequit̄ ibi Imo. ⁊ Bal. in. l. diem. §. coram. ff. de arb. ⁊ Ang. in auē. de teſti. §. ſi qs. vide aliquid per gl. in. c. pn̄tium. in verbo, interrogatoria. de teſti. in. vi. ⁊ expreſſe tenet gl. in. l. i. C. de erro. adu. ⁊ eſt cōis opi. quam tꝫ Spe. in tit. de teſt. §.
c i. ver. item q̄ iuſſum. ⁊ Bar. ⁊ alij in. l. i. ff. de auto. tu. ⁊ in ſuo trac. de teſte[c]. ⁊ Bal. in. l. ſi non ſpāli. in pn̄. C. de teſt. ⁊ in. l. i. ad fi. C. de bo. poſ. ſecundū tabu. Bal. in. l. heredes palā. per illū tex. ff. de teſt. ⁊ Bal. in. l. teſtiū. C. de teſti. per illū tex. in ver. preſto. ⁊ p alias rōnes de quibus in dictis locis. ⁊ Imol. in. c. peruenit. el. ij. de te. cog. ⁊ hic. ¶ Predicta tamen opin. ꝯtraria procedit vbi quis de aliena pn̄tia deponeret. q: intelligitur non de ſcia, ſed de preſentia tm̄ deponere, ſec⁹ vbi de ſua: q: intelligit̄ de pn̄tia, ⁊ ſcientia. ita Bar. in. l. i. ff. de auto. tu. de quo dicto facit ſeſtum Bal. in. d. l. i. C.
11 de bo. poſſ. ſcōm tabul. ¶ † Et quis dicatur abſens, dic q̄ proprie dr̄ ille qui longe abeſt. l. fi. §. vbi autē. C. de bo. que libe. ⁊ nihilominus abſens pluribus modis accipitur. vt ibi per Bar. in. l. inteſtō. de ali. ⁊ cib. leg. et in. l. queſitum. in prin. de leg. ij. ⁊ in. l. pn̄s. ⁊ ibi per gl. magiſtram. de pen. ⁊ in. l. abſentia. de verb. ſig. plene per Archi. ⁊ Joā. and. in. c. ſi de leg. de offi. dele. in. vi. plene per Pau. de liaza. in cle. cauſam. de elec. ¶ In ea. glo. ibi. l. vbi ſolue clarius. vt hic per Dyn. ⁊ per Bar. ⁊ Cy. in. d. §. inui-
12 tus. ¶ † In gl. in ver. ſcire. facit hec gloſ. quod vēditori ſcienti litem eſſe
d motam ꝯ emptorem nō fit opus denūciatione[d] vt ſoluit gl. in. l. emptor. C. de euic. ⁊ Dy. in regula cum qui tacet. de re. iu. lib. vi. ⁊ Bal. in. d. l. emptor. ⁊ l. i. cum aliquali tn̄ diſtin. C. de peri. ⁊ cō. rei vē. ⁊ Paul. de liaz. in c. fi. de emp. ⁊ vē. in repe. ⁊ ibi ſequitur imo. ⁊ Imo. hic qui alle. tex. in. l. ſi
e cum queſtio. de euic. ¶ Et pro iſta opi. alle. gl.[e] in. d. l. i. in verſi. ad eſſet. de peri. ⁊ com. rei vēdi. Bar. tamen hic ⁊ doc. cōmuniter tenent ꝯtrarium. idē Bar. in. l. denunciaſſe. ff. de adul. ⁊ ff. l. non ſolū. §. morte. de ope. no. nunci. ⁊ in. d. l. i. ⁊ ibi Bar. Bal. ⁊ Sali. in. d. l. emptor. per Bar. in. l. qui abſentem. ⁊ ibi hoc ſequitur Bal. ⁊ Ang. ff. de procu. ⁊ Ang. ⁊ Paul. de caſ. in d. l. in executiōe. §. in ſolidum. ⁊ in. l. cū ex cauſa. ⁊ ibi Ang. ⁊ Imo. de ver. obli. ⁊ Bal. in. c. i. ſi de feu. vaſal. ab alio fue. interpel. ¶ Et Spec. ⁊ Joā.
f an. in tit. de emp. ⁊ ven. §. fi. ad finē. ⁊ Pet. de anch. ⁊ Jo. and. in. d. c. fi.[f] de emp. ⁊ vendi. ⁊ Bal. in. d. l. ſi cū qō. C. de euic. ⁊ ita teneo maxime p caſum. d. l. qui abſentem. cum modificatione tamen. q: aut vēditor ſciebat litem motam per denunciationem ab alio quā ab emptore. ⁊ tūc iſtud nō ſufficit per. d. l. qui abſentē. ⁊ ita procedit cōis opi. quē tex. ibi ad hoc pōderat Bar. ⁊ Ang. ſic inducēdo. q: ſi ibi ſufficeret denūciatio facta ab alio quā emptore non fuiſſet neceſſe qō ille denuncians venditori pro emptore de rato caueret. l. item veniunt. §. petitam. ff. de pet. here. l. quidā decedēs. §. ex quo. ff. de admi. tut. ſed ſufficeret a quocunq̄ quōcunq̄ denunciari, aut venditor ſciuit litē motam per denūtiationē factā ſibi ab emptore. ⁊ tūc ſufficit abſq̄ eo qō alter eum interpellet vt vadat ad eū defendendū. iſtā diſt. faciunt Bal. ⁊ Sali. in. d. l. i. de peri. ⁊ cō. rei ven. ⁊ pro hoc allegant.
13 d. l. denunciaſſe. facit vltra eos. q: ad hoc vt debitor † in mora conſtituat̄ ſufficit dicere exeo pecunia quā mihi debes vt no. in. l. minorū. C. in qui. cau. in integ. reſti. non eſt neceſ. ⁊ Bar. in. l. ſi quis mihi bona. §. ſed quid ſi mandaui. per illū tex. ff. de acq. here. tex. in. l. etiā ⁊ hoc modo. ⁊ ibi Bar. ff. de leg. i. ¶ Nec huic ſecundo mēbro iſtius di. ob. d. l. denūciaſſe. dum ibi. dr̄ q̄ ſi maritus produxit libellum accuſatorium. ⁊ talis productio facta fuit ab aduerſario ipſius mulieris. tn̄ non dr̄ per hoc denunciaſſe: q: ꝛ̄ide. vt ibi per Bar. q: hoc ideo eſt ne talis productio libelli accuſatorū cum fuerit facta ante lit. cōte. vllā denunciationē habeat. ſecus ſi ibi fuiſſet lis conteſt. quia tunc in mora cōſtituta fuiſſet. l. vinum. ⁊ ibi doc. maxime Ang. ff. ſi cer. pet. ⁊ Bar. in. d. l. denunciaſſe. ¶ Uel ſecundo ꝛ̄ide q̄ ibi mulier non erat obligata viro ad aliquid. ſicut in caſu nr̄o merito lꝫ ei videretur facta denunciatio, tamen q: facta ab eo qui principaliter tenet
14 denunciatio non nocet. ¶ † Adde qō Fulg. in. l. ſi ideo. in prin. ff. de euic. dicit ſe de facto conſuluiſſe qō ſi oīno res fuiſſet euicta ēt ſi venditor iuiſſet ad defendendū tunc abſq̄ v̄lla denunciatione poterit emptor habere regreſſum de euictione ꝯ venditorē. p no per gl. de in. l. ſi cū qō. ff. de euictio. ⁊ dicit eſſe de mente gl. in. d. l. emptor. nulli tn̄ v̄r quod glo. ibi ꝯtrarium

a ¶ Dubius. de quo per Ludo. ro. ꝯſi. clxx. ⁊ And. Barb. late conſi. xvij.
b ¶ Quia fui pn̄s. qō dicat̄. vide Alex. ꝯſi. xx. in. i. col. i. iiij. vol. ⁊ adde q̄ teſtis dicēs ſe fuiſſe pn̄tē neceſſario nō pbāt ſi teſti ſgētiā i ꝯſi. lxxxv. i. vi. col. in. ij. vol. ⁊ in ꝯſi. xxv. i. ij. col. in. iiij. vol. Et an ſi teſtis dicit ſcio. q: fui pn̄s ſit ſufficiēs rō i ꝯſ. cxxxiij. col. ij. v̄. Symon quattuor. in. iiij. vol. ⁊ vide Ale. i ꝯſ. clxxxiiij. col. i. ij. vol. Frā. Cur.

ſentiat. ⁊ cōtrariū etiā dicit Bal. i. l. emptor. in pn̄. ff. de act. emp. ⁊ poſt gl. ibi de quo dixi in. d. §. mor-
15 te. ¶ † Scdō limitari dꝫ cōis opi. niſi emptor ⁊ venditor in eo iudicio eſſent ſimul cōuenti ab eo qui rē euincit q̄ abſq̄ alia denūciatione poterit emptor ſuperatus agere ꝯ venditorē de euic. vt eſt gl. repu. ſing. in. l. ſi dictum. §. i. qui incipit. ſi pn̄te. in verbo, denuntiari poſſit. ff. de euic. ſecundū Bal. in. l. libera. in pn̄. C. de ſen. ⁊ interlo. om iu. ⁊ i. l. fi. §. i. de vſu. rei iudic. ¶ Tertio limita pluribus modis vt late
16 dixi in. l. nō ſolū. §. morte. de ope. no. nun. ¶ † Quarto vltra ibi dicta adde vnam ſin. limitationē quam non memini ab alio legiſſe: nec audiuiſſe ad hoc propoſitum allegari. vꝫ niſi venditor in inſtrō venditionis iuraſſet venire ad defendendū emptorē in cauſa euictionis. qm̄ tunc ſi ſciat litem motam non requiritur alia denūciatio. Probo per illud qō in ſimili decidit Jo. in. d. Ant. ⁊ Jo. de imol. in. c. hec in ſuſcitatus. de reſcri. vbi dīt ſi vaſallus vel alius promiſit defendere eccleſiā. ⁊ ita iurauerit ſi poſtea talis iurans ſciat neceſſitatē imminere eccleſie nō requiritur alia interpellatio ad hoc alleg. d. Spec. in tit. de aduo. §. i. verſi. quid ſi is qui iurauit. Mouetur. Spec. ſimpliciter ꝓpter ſimulā iuramenti. nec aliud alle. ſed pro eo facit tex. in. c. lꝫ. ſi de feu. fue. cōtrouer. inter do. ⁊ agna. ⁊ tex. in. c. i. in ver. requiſit⁹. de no. for. fideli. per que iura dico q̄ hic cōis doctrina procedit ſine dubio in vaſallo iurāte dn̄m defendere vel iurāte fidelitatē. ¶ Sed inquantū ipſi cōcludunt idem in ceteris taliter iurantibus dico qō in contrariū facit in caſu. q. nf e. q: de natura contractus emptionis eſt q̄ requirat̄ hmōi denūciatio ēt ſcienti per iura ſuperius alle. ſed iuſm dꝫ intelligi ſm naturam ꝯtus ſup quo interponit̄. l. ſi. C. de nō nu. pec. ergo ⁊c. tn̄ q: predicti doc. vtunt̄ illo verbo vaſ. illius vel alius iō multū cōfido de cōi̇̄ auto. in iudicando ⁊ ꝯſulēdo. p quib⁹ optime facit. nā plus. ⁊ mirabilibus dixit Bald. in. l. emptor. C. de euic. ſi bn̄ ei⁹ verba pōderent̄. vꝫ q̄ ēt ſi iuſm nō ſteuenit ſed vēditor certe ſcit q̄ emptor deſiderat ab eo defendi in cā ꝯ eū motā non reqritur alia denūtiatio. Mouet̄ Bal. ſolum q: emptor non v̄r tunc de ſeipſo confidere. hec rō nō cōcludit. q: iſta ſtant ſimul q̄ emptor de ſe non confidat: tn̄ nec de venditore ēt confidat. ¶ Puto tn̄ dictū bal. eē verum lꝫ rō ſua ſit debilis, moueor ex noc. p Cy. i. d. l. minorū. cum cōcor. ⁊ hec inſti tenēda ſunt, qm̄ digna ſunt. nec obliuiſcēda. ¶ In ea. gl. ibi aliud ſi procurator. hoc falſum eſt nec tex. alle. p glo. hoc pbat. nā ita demū cauere tenetur ſi dubitatur de mādato vt hic et q: priuilegia cōceſſa dn̄o intelliguntur ēt cōceſſa eius procuratori. l. ſi cum pcuratore. ff. de re iu. l. alia. ff. eo. ¶ Adde tn̄ q̄ iſtū tex. volentē pr̄em teneri cauere de rato qn̄ agit p filia abſēte litat Jac. de are. ff. l. ſi cū dotē. §. eo autē tpe. ff. e. nō pcedere qn̄ ꝯſtaret filiā nullā hēre iuſtā cam ꝯdicēdi. p quo facit: quia quando notoriū ē cautionē nō poſſe cōmitti tunc preſtari non dꝫ. l. ſtiplo. §. diu⁹. ff. vt le. no. c. i. ¶ Ultimo inqꝫtū. Dy. Bal. ⁊ Rod. ſi dīt per iſtū tex. q̄ ſi dico volo q̄ ſis fideiuſſor meus apud titiū, ⁊ tu preſens ſciēs, ⁊ tacens permittis te noīari in fideiuſſorē meū videris fideiubere p. l. cū ordinimus. §. fi. ff. de fideiuſ. tu. ¶ Adde q̄ hꝫ litat Bal. procedere, qn̄ interuenit ſcriptura p. d. §. fi. q: tn̄ pcedit vbi agitur de fauore reipu. qm̄ ēt ſine ſcriptura vꝫ. l. ö. ff. pnc. cum ſi. ff. ad municip. hoc idē dicit Imo. in. d. §. ſi. procedere i pupillo, cui idem fauor debetur qui ⁊ reipu p. l. i. ⁊ ibi not. C. de iure reipu. lib. x. puto tn̄ q̄ ſol⁹ fauor pupilli nō ſufficiat p. l. ſi filius in fi. ⁊ ibi no. ff. de tute. l. reprobat a gl. ibi. que ꝯtrarium tenuit qui etiā ſequutus eſt Barto in. d. l. dotis. ff. eo. ⁊ male. dixi in. l. i. in prin. ff. de v. ob. et ad dicta ibi me remitto. Alex. in.
1 ¶ Solutio ſpōtanea facta in dote, q̄ eſt cōis pſi,

¶ In tractatu de teſte. adde gl. ord. i. c. teſtes. ⁊ in c. qō. videat̄. in. q. xi. de q̄ facit ſeſtū L. a. i. d. l. ſciēdū. i vi. col. ff. de v. obli. ⁊ vide pſes cōcor. p Phi. i. c. cū c. in lanu. i. viij. col. de teſt. Tho. dip.
d ¶ Denūciatiōe. adde vt p Ange. ꝯſi. cclxxxviij. Jo. de ana. ꝯſ. xxxviij. ⁊ ſi vis aliqū liberari a promiſſiōe euictionis vid id quod tradit. d. matthe. not. i. ſua. fol. xxviij.
e ¶ Gl. adde alex. i cōſi. xcix. col. ii. in iiij. vol. Frā. Cur.
f ¶ Fi. adde vnum not. v̄bū Joan. de imo. i. d. c. fin. q̄ lꝫ vēditori nō ſit facta denūciatio pt tn̄ emptor agere de euictiōe qū excipiente vēditore non eſſe factā denuntiationem replicaret emptor qō vēditoris nō ſtereat denunciari cū defenſiōes non hr̄et. ita dicit Jo. de imol. ibi p id qō i ſimili ange. i. l. decē. ff. de v. o. de fideiuſſore ꝯuēto nō excuſſo pncipali cum fideiuſſoris non intereſſet excuti. et adde ēt alex. i ꝯſi. lxvij. i. ij. colū. vbi qn̄ re euicta ab emptore poſſit agi ꝯ vēditorē nō factā denūtiatiōe litis. vid. are. i ꝯſ. xxvi. col. vij. Frāciſcus Cur.
¶ Uide Alex. i l. non ſolū. §. morte i ꝯpe colū. et ſeq. ff. de op. no. nū. ⁊ in. l. ſi domus. §. i. in fi. ff. de le. i. ⁊ i ꝯſ. lxvā. in. ij. vol. inc. viſo themate. ⁊ in cōſi. iij. in. iij. vol. in. i. colū. ⁊ Phil. in c. quis. in. vij. col. de re iudi. Tho.

⁊ filie,ſine conſenſu alterius non liberat ſoluentem ab alio.niſi pecunia ſit ꝯuerſa in vtilitatē alterius directo,vel per indirectum.

2 Solu non pōt coniuncte perſone agēti ſine mandato pro coniuncta perſona.

3 Solu poteſt coniuncte perſone ex ꝯtractu celebrato cum coniuncta perſona ſolutionem recipiēte pro eo pro quo contraxit.vt mater adminiſtratrix bonorum filij ſi contraxit pro filio.

4 Solu poteſt coniuncte perſone pro cōiuncta prodigo ⁊ minori.

5 Solu an poſſit ſponte procuratori dato ſimpliciter ad exigendum.

6 Rei vendicatio an detur mulieri incontinenti ſolu.matrimonio.

7 Debitor an poſſit liberari ſoluendo vni ex correis credendi,altero preoccupante.

8 Soluens alij ꝙ creditori an liberetur,put qd pecunia perueniat ad ipſum creditorem.

a C Pōt.adde qd idē alex. ꝯſ.iiij.ij. lib.posuit vſq; ad quē gradu3 dicat̃ ꝯiūcta perſona,⁊ qñ ei ſolui poſſit ⁊ vide qd voluit Lu.ro.ꝯſ.cccclx. ⁊ ibi vide de ſta te eı⁹ qd dicit alex.l.ꝙ ex ꝯctu celebrato cu3 cōiūcta pſona ſit ei ſolui,⁊ on mādatū poſſit adipleri p eqpollēs,vide p eū. alex.ꝯſ.xlvi.⁊ idē Lu.ro.ſin.ſu.fol.i. ꝙ procurator ad vēdēdū nō pōt ſolutionē recipe et fo.vi.ꝙ ꝯiūcta pſona pōt p minori.⁊ pdigo ſol̄onē recipere adde tu qñ ꝯiuncto ſolui poſſit alex.in cōſ. xxxvij.col.i.in.iij. vol.⁊ adde eū.alex.i ꝯſ.xli.ij. co. in.v.vol. vbi cōiūcta pſona nō equiparat̃ procuratori quo ad acqrendū ꝯiūcto.Frā.Cur.

C De materia viō plene p Ja.i l.ex ſēcdi.C.ō p en.⁊ Alex.i.l.qui bona.§.ſi alieno.i iij.col.i.de dā.inſe. ⁊ in.l.ſi qs apud.i pn.in addi.Bar. ſ.de iu.ſol.⁊ Fel.i c.ꝯtrā.i.ij.col.de offi.dele.⁊ Ang. de are.i.§.pp ea. in ꝯſpe.col.in ſti. de actio.Tho.

b C Equipollens. adde ꝙ in materia ſtricti iur.habeat locum equipollētia.Bar.i.l. nemini.C.de adno.di.in.vbi qd in ſtituto.⁊ car.i ꝯſ. xxx.col.ij.ō.vbi ꝙ in materia reſtringibili.Fran.Cur.

1 NOn ſolū. †In dote q̄ eſt cōis patris,⁊ filie ſolutio ſpontanea facta ſine ꝯſenſu alterius nō liberat ſoluentem ab alio niſi pecunia ſit cōuerſa in vtilitatem alterius directo vel per indirectum. h.d.cū.l.ſeq. C †Illo.i.ꝙ l3 ꝯiuncta pſona pro coniuncta agere poſſit ſine mādato.l.ſed ⁊ he. in prin.ſ.de procu.l.exigendi.C.e.tñ coniuncte perſone pro coniuncta ſolui non poteſt ᵃ vt hic,⁊.l.aliena.§.ꝗ̄ꝯp̄.ſ.de neg.geſt.l.filius.⁊ ibi.doc.C.de pac. ⁊ not.gl.in.l.vero pcuratori.ſ.de ſolu. quod etiam procedere intelliges dato ꝙ coniunctus recipere volens ſolutionem offerat cautionez rati vt eſt gl. no.in.l.ij.ſ.vt lega.no.caue. C Circa hoc tamen dicit Jac.de aret.in.l.ſin.autē.in prin.ſ. de neg. geſt. coniuncta perſona quāuis ſolutionem recipere nō poſſit pro coniuncta tamē poterit cōtra debitores coniuncte perſone impetrare,vt res debita deponatur.alle.an ar.l.ſi reus.ſ.de procur.Bal.in.d.l.ſin autē cōiter habet̃ corruptus,⁊ ibi dicit qd iſte paſſus tactus per Jac.de are.nō tangit alibi. C Gui. de cugābi reprehēdit Jac.de aret.⁊ bñ, qi dicit ꝙ l.ſi reus.non probat cum loquatur in debitore ſpōte offerente,ſed Jac.de aret.loquitur in inuito, et q ō eſt diuerſus caſus.vnde putat ipſe ꝯtrium regulam.l.i.C.de prohib.ſe.niſi debitor eſſet ſuſpectus, quia tunc procedit dictum Jaco.de aret.arg.l.ſi fideiuſſor.ſ.qui ſatiſ.cogan.⁊.l.imperatores.in fi.ſ.de appella.nec de hoc mirens:qr iſto caſu coniuncta perſona nō dicit ſolutionē recipere,ſed potius agere quod facere poteſt.

3 C †Item adde qd coniuncte perſone ſolui pōt ex ꝯctu celebrato cū cōiuncta perſona ſolutionem recipiente pro eo pro quo contraxit,vt qr mr̄ adminiſtratrix bonorum filij cōtraxit pro filio.nam ſimiliter poterit ſolutionē recipere vt eſt tex.no.in.l.filie.ſ.de ſolu.⁊ ſimilis text.in.l. ſi cum filio.poſt prin.ſm intellectum Barto.⁊ doc.

4 ſ.de compen. C †Itē ſolui poterit coniuncte perſone pro coniuncta prodigo.⁊ minori, vt probatur in tex.not.in.l.ſi patri.poſt princi.ſ.de mino vbi tali coniuncte perſone permittitur ea facere in quibus ſpeciale mādatum requiritur:id eſt petere reſtitutionē in integ.l.aliud.C.eodē titu. quanto fortius poterit ſolutionē recipere in qua non requiritur tam ſpeciale mandatum.l.quero.l.vero procuratori.⁊.l.hominem.§.ſi Titio.ſ.de ſolu. ⁊ hoc poſuit hic Roma. C Sed hoc non puto verum: quia in caſu.l.ſi pater pro filia alla reſtitutio nō poterat eſſe fauorabilis,ſecus in repetitione ſol.quia poſſet ille recipiens forte diſſipare:ergo cum ſit diuerſa ratio debet diuerſo iure cenſeri. C Item tex. in d.l.ſi pater pro filia ponit caſum qui exorbitat a regula.l.illud.C.eodem titu.ergo non debet extendi vt magis exorbitet etiam contra alias regulas pu

5 ea contra iſtum tex.⁊.d.§.quamquā. C †Not.ij.ex iſto tex.iuncta glo.⁊ modo procurator datus ad exigendum non poteſt ſolui recipere a ſponte ſoluente:quia omnia iſta ſunt diuerſa.vt hic cum gloſſ.et it tenet Specu.in tit.de procu.§.vt ante verſi.no. alias incipit verum ad euitādas.licet ibi dicat qd quidam contradicunt. C Sed certe melius ſentiunt illi qui contrarium tenuerunt,nam illud idem tenent doct. cōiter per.l.and.uctam.C.de ſolu.⁊.l.non abſtulit.C.de noua.⁊.l.verbu3 exacte. ſ.de verbo.ſigni.⁊ plene proſequitur Bart.in.l.iam hoc iure.ſ.de ſolu. ⁊ Bald.in.l.falſus.in.ij.colum.C.de furt.⁊ in.l.ij.C.quibus res iu.non no. ⁊ in.l.cum quis.in princi.C.de procurato.⁊ Ange.in.l.ſolutum.§.ſolutā. ſ.de pigno.actio.⁊ in.l.ſi.de con.§.ſi rem.de lega.iij.Ro.hic tenebat idē quod ſpe.mouetur,qr in contractibus in quibus ſit ſtricta interpretatio non debemus a propria ſignificatione verborum recedere.l.quicquid aſtringende.ſ.de verbo.oblig.ſed propria natura verbi exigere eſt ab initio extorquere.l.ij.in verbo,nec exigere.C.ſolu.matri.vbi copule ponitur vt inter diuerſa igitur ⁊c.Et l3 Ro.non dicat illum text.ad hoc alle. Spec. in loco ſuperius alleg. C Nec obſt.iura ꝯtraria:qr ſecundū Ro. loquuntur in ſolucte inuito.Adde tñ ꝙ hec fuerūt motiua Ang. l3 Ro. in repe.l.falſus.C.de fur.non dicat tamen hoc nō puto verū. moueor qd vbi aliquid eſt mādatū experiri per modū magis periculoſum intelligitur etiā mādatū vt ſi fieri pōt expediat per modū minus periculoſu3,vt eſt tex.⁊ ibi Bar.in.l.ſi qs bona.§.pater filio.ver.at ſi ex teſtā.ſ.de acqr. here.quod no.qr per hoc limitatur.d.l.diligenter.ſ.manda. C Pro hoc etiā facit:qr l3 mādatū ſit ſtricti iur.d.l.diligēter.tamen poteſt adimpleri per equipollēs ᵇ.l.ſi.§.ſi.ſ.man. C Secundo cōtra Ro.moueor: qr inter verbū exigere,⁊ verbum recipere nulla debet fieri dña quando nulla rō dñe pōt aſſignari.d.l.verbum exacte.⁊ ita intelligatur tex.in.d.l.ij. ſed ſi ratio diuerſitatis militare poſſet,tunc fateor qd verbū exigere nō verificatur in recipiēte a volente.⁊ ita procedit.d.§.ſi rem. C Pōt etiā aliter rñderi ad.d.l.ij.vez qd verbum exigere ibi non continet.i.a volente recipere:qr ſi ita intelligeret̃ imperator ibi fuiſſet ſuperflue locut⁹ dū dicit non recipere,voluit ergo in caſu illo vtrūque verbū per ſe aliquid ſignificare vt aliquid operetur,ita colligit̃ in terminis ꝑꝑetis ex no.per Barto.in.d.l.hoc iure.ſ.de ſolu.dum ita rñdet per iſtū tex. Per iſta puto etiam optime dixiſſe Ange.in repe.d.l.falſus.dum tenet hoc maxime eſſe verū ꝙ procurator ad exigendum pōt ſol.recipere a volente qñ procurator eſſet perſona nō ꝯſueta litigare.nec rixoſa.ſed qeta.nā pp qualitatem perſone preſumetur maxime datus ad recipiēdum a volēte ſoluere.ar.l.plenū.§.equitij.ſ.de vſu.⁊ habi.⁊ illā opi.ꝙ tenuit ꝯ Ro.⁊ Spec. tenuit Jo.an.ſuper.d.ver.verū ad euitādas. C In gl.i.ibi non tñ eſt ita rō eſt:qr in.l.qd ſtipulatus.adiecto ad ſtipulationē vr̃ datū mādatū vt ſolu.recipiat non autem vt petat in iudicio.l.iul.§.i.ſ.de ver.ob.l.vo procuratori.circa prin.ſ.de ſolu.nimirum ergo ſi talis adiectus nō pōt in iudicio petere.l3 ſolutionē recipere poſſit.ſ3 hic agebat pr̄ vel filia ad vtilitatē ſuā ſine aliquo mandato:⁊ ideo qr nō h3 plenū ius.ſicut nō pōt i iudicio petere,ita nec extra iudiciū.vnū3 em̄ ſine alio ſibi nō competit,⁊ eo modo rñde ad.d.l.hoc iure.ſ.ꝙ ibi habebat mādatū.iō nimiꝝ ſi pōt agere,l3 non poſſet ſol.recipere. C In gl.in ver.que ibi rñdeo.ſicut hec,⁊ ſequēs ſimilitudo non eſt bona:qr vnus ex coheredibus.⁊ vnus ex correis ſine alio agere non pōt.l.ij.ſ.de duo.re.l.ſepe.ſ.de re iu.hic autē ſecus,⁊ in ꝓpoſito no.gl.in.l.q homine.§.ſi gener.ſ.de ſol.de qoo dic.vt hic plenius p Bar.⁊ doc.

6 C †Circa iſtam rōnem actionis creat̃ ſubtilis difficultas.nam hodie per.l.in rebus.C.de iu.do.eſt ꝓuiſum ꝙ ſol.ma.dñium rei dotalis ſine traditione in mulierē transferat̃ vt p illā.l.dat̃ mulieri incontinenti ſol.ma.rei vēdicatio.ſ3 an illā.l.ſecus erat.l.⁊ ſi dotis.e.tit.⁊ ibi probat̃,⁊ videbimus poſt Bar.in.l.ſi mora.ſ.e. C Querit̃ ergo an in dicta rei vēdicatione cōis ſit actio pr̄is.⁊ filie put hic in tex.di.vr̃ ꝙ nō:qr cum actio de dote vna tñ ſit:⁊ inſolidū competat vtriſq; vt hic in gl.in. poſſibile eſt dari pr̄i.⁊ filie cōiter inſolidū.nam duo dñi inſolidū eſſe nō pñt euſdē rei.l.ſi vt certo.§.ſi duobus.ſ.cōm.Bal.hic dicit poſſe ſuſtineri ꝙ dicta rei vēdicatio ſit cōis. C Nō ob.ꝙ duo inſolidū ⁊c.qr illud verū in dñio nō ꝯnexo,ſecus in cōnexo i quo pluri s repreſentant̃ i vna pſona vt in caſu nr̄o.⁊ ita vr̃ velle in.d.l. in rebus.qd diſplicet Imol.hic qr iure non ꝓbat̃:⁊ qr impoſſibile eſt qd aliquo caſu duo inſolidū dñi eſſe poſſint euſdem rei:iō verius putat ipſe dicere qd.d.l.in rebus.hodie nihil immutauerit i dote ꝓfectitia,⁊ ſic ꝙ in ea nō trāſferat̃ dñiū ſine traditione,⁊ licet ſim ſolitus tenere ꝙ dicta rei vēdicatio nō ſit cōis pr̄is ⁊ filie p ſ̄dicta concludēdo ꝯ Imo.ꝙ dñiū p.d.l.in rebus.trāſferat̃ in pſeſo hi qñ matrimoniū eſt ſolutū filia ſuperuiuēte,⁊ qd pr̄ vtet̃ priuilegio pſiliē: qr ad vtilitatē filie tēdit,vt dicit gl.no.in.§.finaliter.in vē.ipſa. in fi.inſti.de elec.⁊ no.Dy.⁊ Bar.in.l.poſt dotē.in vlt.col.ſ.eo.⁊ hoc dicebā maxime: qr ad patrē non ad filiam reuerti d3.l.fin.C.cōia vtriuſ.iudi.aut.ſed quāuis.C.de rei vxo.act.⁊ hoc putabā eſſe verū,l3 ſcriptū nō reperirem. tñ tunc omiſſis non neceſſarijs puto ꝙ.d.l.in rebus.nō militet in dote ꝓfectitia,⁊ ꝙ Imo.bñ loquat̃. C Adduco vltra eū tex.in.d.l in rebus.in vr̃ſi.eadē res.⁊ ab initio vxoris fuerunt.⁊ naturaliter in eius permanſerint dñio.eſt ergo ibi tex.clariſſimus ꝙ de ea tñ dote loquat̃ q̄ quo ad dñium ab initio fuit mulieris.hoc aūt verificari nō pōt in ꝓfectitiis.qr̄ ⁊ olim, ⁊ hodie pmanēt pr̄is.l.cum ops.in prin.ver.non et eius ſubſtantia.C.de bo.que libe.no.gl.in.l.i.C.qui admit.in gl.ſi.quā ſequit̃ ibi Bar.⁊ cōiter doc.no.etiā glo in fi.ſ.quis ordo in bo.poſſ.ſer.cū conco.⁊ hoc puto verius.licet Rapha.cu.hic in diſcurſu tenere videatur qd.d.l.in rebus.habeat locum in quacunq; dote.⁊ quāuis Ro.hic conetur ſuſtinere opini. Bald.⁊ meo iudicio ſibimet contradicat,⁊ ponat aliqua fragilia que referre non curo.addebat et hic Imo.circa iſtam rōnem actionis de dote

ꝙ forte

ꝙ forte dici poterat quo iſto iure ſpeciali actio de dote ſit pro-pria ipſius ſilio. vt no. gl. in. l. ſi longius. in prin. ff. de iud. ſꝫ id dicebaꝫ cōis. q2 non poterat illā intētare ſine ꝯſenſu patris. non video quare ipſe dixerit de iure ſor. hoc eſſe cum idē dꝫ eſſe de iure. C. q2 ſumus in dote ꝓfectitia. vt in ꝓfectitiēs, vt dixi nihil eſt innouatū. Cyn. hec aperte vꝫ voluiſſe in. l. vnica. C. de rei vxo. vbi dicit q2 actio de dote eſt patris. puto verū q2 dotis actio proprie erat cōis vt eſt bonus tex. in. l. q̄ hoiem. §. qui gener. ff. de ſolu. ⁊ in. l. ij. §. i. ff. e. ⁊ hic. ⁊ in. l. ſilius. §. ſed ſi ſi-lias. ff. de procu. ⁊ ſequitur glo. ⁊ cōiter doc. ⁊ Bal. in. d. l. vnica. quicquid ibi dixerit Cy. ꝯ proxime relatus qui vult ꝙ ſilia in ea non habebat niſi ſpē ſi efficiatur ſui iur. l. i. §. videmus. C. de rei vxo. ac. ¶ In ea. gl. ibi. ſ. quod exercitium ⁊c. vt in aut. q2 locum. C. de colla. tñ in pr̄e agente ſufficit ꝙ ſilia non con-tradicat, lꝫ expreſſe nō conſentiat: in ſilia vero agente requiri-tur expreſſus pr̄is ꝯſenſus, ita dicit Bart. hic aliud non alle-gat, ſꝫ p ipſo allego gl. ſin. in. l. ſi cū dotem. §. i. in gl. i. ibi ſequi-tur Barto Bal. Ange. ⁊ Imo. ⁊ Pau. de caſt. ⁊ oēs excepto Ro. ibi. ff. e. ſequitur etiā Gul. de cu. ⁊ Nic. de nea. in. l. ij. §. i. ff. eo. pro qua videtur tex. in. d. aut. q2 locum. in verſic. ei ꝯſenſit. non. n. dicit ei nō cōtradixit. expreſſius p hoc facit tex. in cor-pore vñ ſumit Bal. in. d. autħ. ꝙ locum vꝫ ꝯtium tenere dꝫ dicit idē ſimpliciter in pr̄e ꝙ in ſilia, alleg. l. dotem. ff. e. ⁊ ante Bal. hic voluit Frā. tig. in. d. aut. q2 locū. ⁊ ibidem Bal. ⁊ Sa-ly. pro quo fortiter facit. l. ſilius. §. ſed ſi ſilia. verſicu. ſed puto. ff. de ꝓcu. ¶ Concludēdo dicas ꝙ ibi pr̄ pōt expreſſe ꝯdice-re nō ſufficit ſciētia cum taciturnitate, ſed requiritur conſen-ſus expreſſus. ita procedit opi. gl. ⁊ doc. in ver. ſecus in ſilia. vt ff. l. prox. §. ſi. ſed vbi pr̄ non pōt ꝯdicere, vt q2 eſt pſona ſuſpe-cta pōt ſilia ſine expreſſo conſenſu pr̄is agere. h. d. §. ſed ſilia. ⁊ ita diſtinguendo intelligant verba Fulg. ⁊ Pau. de caſt. in d. aut ben. ꝙ locū. dum dicit ꝙ ſi pater nō hꝫ iuſtā cām ꝯdicen-di ſilia ſine eius conſenſu agit, nam intelligit. ſ. expreſſo: q2 ta-citus ex taciturnitate, ⁊ ſcia preſumitur, ⁊ ꝙ regulariter qñ pr̄ tacet non poſſit ſilia agere vltra predictos tꝫ Io. and. in. c. ſi. p illum tex. in ver. cum aſſenſu patris. de iud. lib. vi. in nouella. hic idē ꝓbaꝫ ex eis que not. ponit Bal. in. l. ſi. §. neceſſitate in v. co. ver. q2 ſi pater. C. de bo. que li. Ex iſtis hic poſt gl. ⁊ bar. ſta additis ſatis colligi poteſt ꝙ nulla dari pōt limitatio bo-na ad iſtam cōionē actionis de dote. Imol. hic dicebat q2 alia dari pōt ſimilitudo vꝫ ꝙ equiparetur duobus iudicibus delegatis ad vnam cām: q2 ſicut vnus ſine alio iuriſdictionē exercere non pōt. c. prudentiam. de offi. deleg. ita ⁊ in pr̄e ⁊ ſi-lia. ¶ Sed ꝯ hanc ſimilitudinem dicit imo. facere: q2 ſi vnus non vult ꝯſentire, lꝫ ſine iuſta cā alius nō potuit ſolus ꝓcede-re. d. c. prudentiam. ⁊ ibi idem ſirmat Imo. ſecus in patre, et ſilio. l. dotem. ff. eodē. Ro. hic conatur dictam ſimilitudinem ſuſtinere per. c. ij. de arbi. lib. vi. vbi quādo ſunt plures arbitri ⁊ vnus ſine iuſta cā recuſat aliꝭ cōſentire pñt alij laudo cām terminare modo clarū eſt ꝙ regulariter arbitri in multis equi-parantur iudicibus deleg. c. vno delegatori. de offi. dele. l. ar-bitro. cum ibi no. ff. qui ſ. iuſ. cogan. l. a diuo pio. in pñc. ff. de re. iur. ergo ſequiꝫ q2 preallegata equiparatio eſt bona. ¶ Non puto per hoc Imo. male loquutum, quia. c. ij. de arbi. loquitur in tribus arbitris quo caſu ſat eſt quod vno contradicēte. alij velut maior pars pñt cām terminare, ſecus in duobus prout nos loquimur in pr̄e, ⁊ ſilia tñ. ⁊ ſimiliter et Imo. loquebatur in duobus iudicibus delegatis non tribus. Pau. de caſtr. hic adducit aliam ſimilitudinem vt. ſ. equiparentur duob⁹ legata-rōs re tñ coniunctis. per. l. vnicā. §. ſin autē deſuncti. C. de ca-du. tol. tñ ibi dr̄ ꝙ ibi facient partem per cōcurſum. ita in ꝓpo-ſito nō pl3 mihi hec ſimilitudo: q2 imo inter iſta militat diſſi-militudo non mediocris, nam dos profectitia in totuꝫ reuer-titur ad patrē. l. ſi. C. ſolu. vtri. iud. in aut ſꝫ quis. C. de rei vxo. act. ſed dicti legatarū agunt pro portionibus ſuis tñ. d. §. ſin

7 autem: ergo ⁊c. ¶ † In ea. glo. ibi quod in duob⁹ rei ſtipulan-di ſecus. hinc gloſſ. prono alleg. Cy. in aut hoc ita. C. de duo. re. in rō. q. quod cum alter correorum ſtipulandi preoccupando poſſit integrum debitum a debitore conſequi. l. ſidei com. §. plerunque. ⁊. §. ſin. de leg. ij. ⁊ no. Bart. in. l. duobus. la penul. in. iō. q. circa medium. ff. de duo. re. non tamē tenetur ſibi caue-re de rato per iſtam gl. ad em Barto. in. l. ex duobus. §. i. ad ſi. ff. de duob⁹ re. vbi dicit quod ratio eſt: quia nō agit noīe alieno. ſed ſuo idem tenet Pau de caſt. ibi in. l. ō. ¶ Dixit tamē Cy. ⁊ predicti quod poterit nihilominus debitor petere cautionē vt defendatur ab alio correo ſtipulandi allega. tex. valde no.

8 in. d. §. plerunque. quod perpetuo tene menti. † poſtremo in-quantum glo. hic in verſicu. tollitur. dicit no. quod liberor ſol-uen do alij dummodo pecunia perueniat ad creditorem ⁊c. ¶ Adde quod Cy. hic ſequitur Bal. ⁊ Imo. dicit quod gloſſ. hic debuit diſtinguere, an directo pecunia peruenerit ad cre-ditorem: q2 tunc liberor. ¶ An vero per indirectum quo caſu non liberor. niſi ope exceptionis per text. hic in. l. ſi pater que eſt. l. ſequens. in verſicu. doli mali exceptione ſubmouebitur. Sed Barto. hic indiſtincte ſtat cum opin. gloſſ. in caſu ſuo. ſ. quando pater dotem pro ſilia ſoluit ſecūdo viro. qñ ipſe nō li-beratur. Nec obſtat dicta verba doli mali exceptione ſubmo-uebitur: quia dꝫ intelligi de exceptione facti vel intentionis que ſubrogatur in locum exceptionis doli. met. a. not. in. l. qui ſe debere. ff. de condi. ob cām ¶ Nec ob. quod ſoluens credi-tori creditoris liberetur tantum ope excep. l. ſi ope. de do ma. excepe. quia rñdet hic Bart. quod illud fallit quando ille cui ſoluitur erat particeps obligationis. per tex. ff. l. prox. intelli-gendo vt. ff. ergo non dꝫ tolli actio ipſo iure. ſed ope excep. q2 ſi ſoluaꝫ hec pecunia pro ſilia ſcd̄o viro non ſoluiꝫ ei q̄ ſit par-ticeps obligationis. ⁊ horū opi. mihi magis placet. Nec ob. ſi dicatur ꝙ ſatis eſt ſolui pecuniam per primum maritum ſi-lie que eſt particeps obligationis. ⁊ hoc conſiderauit Bart. q2 video ꝙ hoc ſtare non poteſt, qñ lꝫ ſoluatur p primū mari-tum ſilie ſine conſenſu patris hic nō ſufficit ad tollendam ob-ligationem qua tenetur maritus patri. vt hic. ⁊. l. ij. §. i. ff. e. re-quiritur ergo quod huius pena conuertatur in vtilitatē pr̄is directo ad hoc vt tollatur actio ipſo iure. vnde cum tex. ff. l. p-xi. dicat quod tollitur ope exceptionis intelligendus eſt qñ p indirectum pecunia ſit conuerſa in vtilitatem patris, quo ca-ſu non ſubmouet ipſo iure. ſed ope exceptionis. nec pōt intel-ligi ille tex. exceptione doli vel intētionis. q2 eſſet violare tex. ⁊ illa talis proprie nō dr̄ exceptio. vt eſt gl. in. l. in reb⁹. in ver. exceptio. C. de iur. do. ⁊ ibi Bal. ptꝫ in. l. ij. in prin. ff. de excep. declarat Bal. in. l. ſi non ſortem. §. i. ff. de cōdi. ⁊ in. l. perēpto-rias. in pe. col. C. ſen. reſcin. nō poſ. ⁊ in. l. ſancim⁹. in vi. col. C. de do. ⁊ ideo verior vꝫ predicta opi. Cy. ⁊ ſe. Nec ob. §. ſolutā. hic alle. p Bar. q2 nō facit in ꝯtriū. ibi. n. eſt caſus vnus. in quo debitor ſoluendo creditori creditoris liberatur ipſo iure. ſ. qñ ille cui ſoluiꝫ habebat obligata bona ſoluentis, ſed caſus no-ſter non eſt huiuſmodi, ergo ⁊c.

1 ¶ Fructus dotis quomodo ſint diuidendi inter maritum ⁊ vxorem ſolu. matrimo.

2 Annus emergens poteſt quandocunqꝫ incipere ſecundū fa-cti contingentiam.

3 Annus cōis incipit in aliquib⁹ locis a natiuitate domini. in aliquib⁹. ab incarnatione, in quo ſtandum eſt conſuetudini, ⁊ habet annus tam cōis. q̄ emergens dies. ccclxvi.

4 Menſis emergens quot dies habet. dicitur hic.

5 Ambaſiator qui redit hora tertiarum, an debeat habere ſala-rium totius diei.

6 Hebdomada quelibet habet vnam diem pro quiete itineran-tium, ⁊ laborantium.

7 Ambaſiator ſi viam tenuit longiorē, adeo ꝙ tardius venit, an debeat habere ſalarium.

8 Salariū an debeat habere q̄ deceſſit in itinere. vꝫ eius heres.

9 Salarium debeꝫ doctori. vel medico. pro ſingulo die quo ſtet impeditus, etiam pro diebus quibus itinerauit.

10 Dominium rei dotaliū non transfertur in maritū ſine traditiōe.

11 Actio ex ſtipulatu que competit marito ad dotem ſibi traden-dam eſt bone ſidei.

12 Dos ſi non traditur marito onera matrimonij ſuſtinenti. tūc promiſſor dotis ſi non obtulit fundum promiſſum tenetur ma-rito ad fructus perceptos.

13 Mora in dote danda regulariter contrahiꝫ, niſi vbi percepti ſunt fructus per illum cui impletum eſt.

14 Debitor ſi obtulit rē creditori, ⁊ creditor nolit eam accipere, fructus poſtea ꝑcepti per debitorem non ſunt reſtituendi.

1 DE diuiſione. † Ubi precedit matrimo-nium, ⁊ ſequitur traditio dotis ex die traditionis dotis temporis cōputatur ad diſcernendū ꝓ quota pte fructus ad virū perti-neant, ⁊ p quota ad vxorem ſolu. ma. h. d. Et de tribus tpibus hic dr̄. primo de tpe dotis ꝓmiſſe, ⁊ nō tradite. ſecūdo de tpe

2 matrimonij ꝯcti. tertio de tpe dotis tradite. ¶ † Not. ꝙ annus emergens pōt qñcunqꝫ incipere ſm̄ facti contigentiam: q2 facit ad not. in. l. libellorū. in prin. ver. quero aliquis percuſſit aliquem p aliquos dies ⁊c. ff. de accu. p Ja. bu. inſtit. de act. in

3 prin. ⁊ per Bal. in. l. diuortio. l prin. ff. e. ¶ † Annus vero cōis incipit in aliquibus locis a natiuitate dñi. in aliquibus ab in-carnatione. in quo ſtandum eſt cōſuetudini que hanc verita-tem inducere pōt. vt colligitur ex no. per gl. in. l. per hanc ſm̄ bar. ibi. C. de aduo. diuer. iu. ⁊ hꝫ annus tam cōis q̄ emergens dies. ccclxvi. l. ita vulneratus. ff. ad. l. aquili. l. cum heres. §. ſti-

4 chus. ff. de ſtatu. lib. ¶ † Sed dubium eſt de menſe emergenti

a ℭ Menſe. Adde eū. Alex. cōſil. xli. ij. lib. et adde tu eum Alex. conſil. cxiij. in pen. col. in. v. vo. vbi qñ fit mētio de mēſe an intelligatur ꝙ habeat dies. xxxi. et ibi ſi iudex die. xx. Auguſti ſtatuerit dilationem mēſis quō fiet numeratio. Franc. Curt.

b ℭ Debet. vide ꝙ voluit fede. de ſe. cōſil. xi. in pe. col. de legato q in pñ. vltimi anni recipit totā ꝓcurationē ſi fuit reuocat⁹ an teneatur reſtituere. ꝛ dicit Ro. ſin. ſuis ꝙ medicus ciuitatis conductus dietim ad medēdū in comitatu debet habere ſalariū tpe quo ſtat in itinere. adde tu ale. in. l. legatis. ſ. de le. ꝛ in cōſ. xxx. in. iij. vol. quē vide in. l. ſi heres de condi. ob cau. poſt ro. ibi. ꝛ adde Angel. in. l. ſin. l. ſ. impenſa. ſ. ad. l. falc. ꝛ Bar. ꝯpo. veronenſem in. l. iij. ſ. de vb. ſig. Fr. ℭ Adde quid de poteſtate: ꝛ eius aſſeſſore q vel in itinere anteꝙ ingrediatur officiū vel durāte officio infirmaꝰ vel mortui ſunt, et an pro tēpore infirmitatis debeāt habere ſalariū. vide ea q̄ habenꝰ p Bar. et doct. in. l. ſi. i. de of. aſſe. et qd de famulo infirmo an pro tpe infirmitatis debeat habere ſalariū a dño. ꝛ an dñs debeat ſibi ſoluere expēſas. ꝛ medicinas in infirmitate. vide gl. ꝛ doc. in. l. arboribus. in. ſ. de illo. ff. de vſufru. Ant. Frā. de doc. V. J. D. Excellentiſſimus.

c ℭ Fieri. on marito ſine alia interpretatione dicaꝰ fieri mora in dan da dote ſi ſuppor taueris onera mrīmonij. ꝛ ide Alexan. in cōſi. cxlvij. in. v. vol. Fr. Cur.

quot dies habeat vt ſi iudex die decimo Februarij ſtatuerit dilationē vnius menſis ad probandū de quot diebus intelligatur cōiter dicit ꝙ debet inſpici quot dies habet ille menſis
4 in quo fit mētio de mēſe et ſi in Februario data dilatione decimo de illius mēſis cōſiderabiꝰ mēſis pro. xxviij. diebus. ꝛ ſic finietur dilatio. x. die Martij vt eſt gloſ. no. in. c. ꝙ ſit. de elec. in vi. ſm Bal. ꝛ Jmo. hic ꝛ gl. in. c. ſi ꝓpter debita. in ꝟ. primi anni. de reſcri. in. vi. ꝛ Jo. and. ꝛ oēs in. c. ij. de ſupp. ne. ꝑla. vbi refert in hoc fuiſſe plures opi. dico tñ tibi ꝙ cōis ſnīa eſt illa quā ponit gl. in. d. c. ꝙ ſit. de quo etiā vide p Bal. ꝛ Ro. in. l. i. ſ. ſi qs cau. ꝛ Bal. in aut. qui ſemel. C. quō ꝛ qñ iud. ꝛ Ange. in l. ſi. ſ. i. poſt gl. ibi in ver. triū menſiū. C. de iure delibe. Bal. in l. eos. ſ. ſin. autē. ſ. de ap. ꝛ Bal. in. l. cū biſſextus. ſ. de vb. obli. ꝛ Bart. in. l. ij. C. de tēp. app. ꝛ ibi per Ang. ꝛ Bald. in. l. ſi ante nuptias. que eſt. l. ſequēs. ſ. eo. per Angē in aut. iubemus. C. de iu. d. per Pan. de ſiaza. in cōmento. c. nulla. de cōceſſio. prebē.
5 ℭ † Et inquantum Barto. hic dicit de ambaſiatore qui redit hora tertiarū ꝙ debeat habere ſalariū totius diei. adde quod Jmo. pro hoc dicit optime facere tex. in. l. ab hoſtibus. ſ. ſed ꝙ ſimpliciter. ff. ex qui. cau. ma. ℭ Adde ꝙ Bal. in. l. ſalariū. C. man. remittit ſe ad no. p Bar. hic. Ro. tñ. in. l. ſi mulier. cum ſeq. ſ. de cōdi. ob cām tenet ꝯtrariū per. l. legatis. ſ. ſi qs in munere. ſ. de lega. tñ dicas ꝙ ille tex. loquiꝰ in caſu ſpeciali propter accidētiā mortis. ideo Ro. male allegauit illū tex. ꝯ Bar. hic. ℭ Adde tñ ꝙ ꝯ Bar. tenet Bald. in. l. liberti libertęq. C. de ope. lib. in queſtione illa de ambaſiatore illo q deceſſit hora tertiarū ar. l. ſeio. in prin. ſ. de annu. lega. ℭ Cōtra Bar. etiā allegabat Ro. hic tex. in. l. q inſulā. ſ. qui edes. ſ. loca. Dy. etiā vr tenuiſſe iſtā partē hic dū allegat. l. ij. de annu. lega. dixi late in d. l. ſi mulier. ℭ Hoc tñ ꝙ ponit hic Bar. limita niſi ambaſiator vſus ſit diplomate, vt qꝛ vno die iuit p. xl. millaria. nā tūc dꝫ hr̄e ſalariū etiā duarū dietā. vt no. gloſ. in. l. eos. ſ. ſi. de ſal. ℭ Quā tñ intelliges ꝓcedere qñ ſuis expēſis ibat, ꝛ in remuneratione ſibi dabanꝰ ſingulo die tot, ſecus autē qñ ſibi dabaꝰ illa pecunia ꝑ expediendo in neceſſitatibꝰ ſuis in itinere qm
b qcqd in ſuo regreſſu ſupeſt reddere dꝫ ſm Jmo. in. l. continuꝰ. ſ. cū ita. ſ. de vb. obl. per. l. creditor. ſ. ſi iter. vbi hec diſtin. ꝓbaꝰ. ſ. man. de quo vide p Dy. Rar. ꝛ Bald. in. l. lucius. ſ. a
6 te peto. de lega. ij. † Et ſcias ꝙ ſingula hebdomada dꝫ habere vnā dietā ꝓ quiete. vt eſt gl. in. c. cupiētes. ſ. qđ ſi p. xx. de elec. in. vi. de cuius intellectu. vide per Ang. ꝛ Jmo. in. d. ſ. cū ita.
7 vbi dñt qđ illa dies quietis debet eſſe dies ſolis. ℭ † Sed qd ſi viā tenuit longiorē ambaſiator, adeo ꝙ tardius venit. vide Bal. in. l. non ſolū. circa prin. ſ. de excuſa. tut. ꝛ ibi ponit Bar. in. ſ. omnis qui. illā tex. in ver. rectā viam dirigens. aliā dirigere debes non eam que ex circuitibus. ꝛ ponit Ang. ꝛ Jmo. in. l. ratū. per ibi no. per gl. ſ. de ſol. quā legunt cū. ſ. ſi. l. precedentis. ꝛ per Bald. in. l. hi qui. ſ. ex qb. cau. ma. ℭ Sed quid ſi aliqua parte tēporis fuit infirmitate vel alia cauſa impeditus an debeat habere ſalariū illius tpis, vide per Bar. in. l. cui. ſ. tandiu. ꝛ ibi Bal. ſ. ex quib. cau. ma. ꝛ per Bald. in. d. l. hi qui. ℭ Sed quid ſi fuit captus nūquid debeat habere ſalariū pro tpe captiuitatis, vide per Bart. in. d. l. ſi cui. ꝛ per Ang. in diſpu. ſua incip. exorta guerra, ꝛ ꝙ miles captus nō debeat habere ſalariū eſt tex. in. l. i. ſ. de remi. ꝛ voluit Bal. in. l. fin. C. de cōdi. inſer. ℭ Sed quid ſi in itinere deceſſit ambaſiator: nunquid pro tota legatione debet hr̄e ſalariū an ſi habuit nunqd dꝫ reddere, vide caſum in. l. legatꝰ. ſ. ſi qs munere. ſ. de leg. qđ
8 nō teneꝰ reddere. ℭ † Sed vnū ob. videꝰ qđ dicit Bal. in. c. i. qs dicaꝰ dux vel marchio in vſib. feud. vꝫ ꝙ ſi ptās deceſſit in itinere nō debet ſibi nec heredibꝰ ſuis ſalariū. ℭ Sed dici poſſet hoc limitari debere, vt ſaltē pro eo tūc quo fuit in itinere ſibi debeaꝰ pet tex. in. l. ꝙ niſi. ſ. ſed qd dices. ſ. de oper. lib.
9 ℭ † Sed quid de medico vel doc. conducto pro tāto ſingulo die nūquid cōputabūtur dies itineris dic qđ ſic. vt pe Bart. in. l. ſuo victu. ſ. de ope. lib. ꝛ iſta pro nūc ſufficiāt: longius forte digreſſus ſum ꝙ res ipſa patiatur. ℭ † Nota. ſ. ex iſto tex.
10 ꝙ dñiū rei dotalis nō transfertur in maritū ſine traditione qđ videꝰ eſſe verū etiā ſi in dote ſit vniuerſitas bonorū vt eſt gl. rep. fin. in. l. i. in verſi. vniuerſe. ſ. p dote. quā alle. Bal. ꝛ Jmo. hic. ꝛ eam ſin. facit Bal. in. l. ij. que incipit nulla. C. de iure do. et per eundē in. l. i. C. pro do. ſequitur etiā Bald. in. l. i. in. ſe. q. C. de act. emp. ꝛ in. l. ſi. ſ. preterea. C. de iur. do. ꝛ pro illa gl. eſt tex. nota. quē ibi pōderat Bal. in. l. qui tibi. C. de his qui a nō dño ma. ℭ Jn gl. i. ibi alđ ponit ſecundū hāc lect. durauit tñ per annū vel minus. ſed ſm precedentē durauit plus anno tñ inter has lec. non eſt diuerſitas in effectu, ſed in contingentia
11 facti ſolū. ℭ † Jn gl. ſi. ibi cū actio ſit bonefidei not. ex gl. quod actio ex ſtipulatu que cōpetit marito ad dotē ſibi tradendam eſt bonefidei. ſicut illa que cōpetit mulieri pro dote reſtituēda. ꝛ hoc ſequiꝰ Bar. Bal. ꝛ cōmuniter doc. preterꝙ Jac. are. ℭ Mouētur. qꝛ nō reperiꝰ ꝙ vnus cōtractus ex vna parte ſit bonefidei ex alia parte ſit ſtricti iur. hic ergo induciꝰ ratione equalitatis ſeruāde. arg. l. ratas. C. de reſcin. vē. ꝛ in correlatiuis. ſtatutū in vno videꝰ in alio ſtatutū. l. ſi. C. de indi. vid. tol. l. ſi. ſ. de excep. ℭ Pro hoc facit: quia cū natura bonefidei ſit cōceſſa ſtipulationi introducte a iuſtiniano. l. vnica. ſ. ſed ꝛ ſi ignoramꝰ. C. de rei vxo. act. ꝛ clarū ſit ꝙ ita cōpetit actio ex ſtipulatu ficta ꝛ ꝓſumpta ex parte mariti. ſicut ꝛ ex parte mulieris, hoc patet ꝙ per Juſtinianū fuit introductum. vt no. gl. ꝛ Cy. in. d. l. vnica. in pñ. i ver. dotis. ꝛ ſatis ꝓbaꝰ in. ea. l. ſ. i. verſi. ꝛ nemo. ꝛ eſt gl. iuncto tex. in. d. l. ad exactionē. C. de do. promiſſio. quam ſequitur Bart. Ang. ꝛ Jmo. in. l. i. ſ. e. ꝛ gl. in. l. ſi diuortio. in ver. exactionē. de verb. obli. ꝛ in. ſ. fuerat. in ver. trāſtulimus. inſti. de act. ꝙꝙ gl. tenuerit ꝯtrariū in. l. i. in ver. marito. C. de iu. do. ſed illā ibi reprehēdit Cy. ꝛ bene. ℭ Subdit Jmo. quod dicta actio ex ſtipulatu cōpetens marito eſt bonefidei nō ſolū qñ agit cōtra vxorē, ſed etiā qñ cōtra extraneum ꝓmittentē per. d. ſ. ſed ꝛ ſi nō ignoramus. pro quo facit, qꝛ pariter videꝰ introducta per Juſtinianū fauore dotis ficta ſtipulatio cōtra extraneū, ſicut ꝛ cōtra mulierē. d. l. ad exactionē. in gl. ergo debet eſſe bonefidei. d. ſ. ſed ꝛ ſi tñ. Bald. hic refert qđ qñ daꝰ cōtra extraneū eſt ſtricti iur. ſicut actio ex ſtipulatu que cōpetit extraneo ad dotē reſtituendā. vt no. gl. in. l. ij. in prin. ſ. eo. ꝛ hoc operatur ſecūdū eum ratione equalitatis ſeruāde. ℭ Pro iſta parte Pau. de ca. hic adducit tex. in. l. ſi. ſ. preterea. C. de iur. dot. nam ille tex. loquitur in extraneo promiſſore, vt ibi dicit gl. in ver. ſi quis. ꝛ ibi litera vult ꝙ teneatur marito ad ſucceſſiones dotis promiſſe poſt biēniū. vel poſt li. cōteſt. ergo illa actio eſt ſtricti iur. qꝛ ſi fuiſſet bonefidei ex ſola mora veniret accеſſiones. l. mora. ſ. in bonefidei iuncta. l. videmus. ſ. ad exactionē. ſ. de vſuris. licet vtraqꝫ iſtarum opi. videatur ſuſtentabilis. tamē opi. Jo. de imol. hic quod adhuc actio cōpetens viro contra extraneū ſit bonefidei mihi magis placet. nec obſt. l. ſi. ſ. pen. ꝛ ſi. C. de iur. do. quā alle. hic Pau. de caſt. pro parte cōtraria. qꝛ rñderi pōt ꝙ ideo pōderatur lit. cōteſt. quia nulla interpellatio preceſſerat iuxta. l. vnū. cum ibi not. ſ. ſi cer. pet. ꝛ in. l. in hac de triti. nec ob. ratio equalitatis. ꝛ qđ nō reperiatur ex vno cōtractu oriri actionē ſtricti iur. quo ad vnū ꝛ actionē bonefi. quo ad aliuin. nam reſpōdet vt dicā. ſ. in
2 ſequēti parte huius gl. ℭ † Jn ea. gl. ibi. ſ. ex vendito cōcludit glo. quod ſi maritus ſuſtinet onera matrimonij dicatur re ipſa
c ſibi mora fieri a promittente dotē: ꝛ non tradente, ꝛ ideo fructus interim percepti debent eſſe mariti ſi promiſſor fructus percepit. ꝛ marito fundū nō obtulit. ꝛ cū gl. trāſit Bart. Bal. Ange. Roma. ꝛ Pau. de caſt. hic per. d. l. curabit. ſed Jac. de are. And. de piſ. Jmo. ꝛ Pau. hic tenent cōtrariū per. l. ſi. ſ. preterea. C. de iure do. vbi nō ſufficit ꝙ maritus onera matrimo. ſuſtinet ad hoc vt promiſſor dotis dicaꝰ eſſe in mora, ꝛ ad acceſſiones teneaꝰ: ſed requiriꝰ lapſum biēnij. ꝛ idē tenet ibi Bal. qui moueꝰ per alias rationes quas hic refert Jmo. licet de Pau. mētionē nō faciat. dicit enim primo ꝙ hic nō dicitur inter. ea de qbus in gl. iſta vꝫ ꝙ mulier obtulerit. ℭ Nec obſt. qđ. ſ. preterea. in ver. ſi quis loquitur in extraneo. vt dicit Bar. quia ſm Bal. eadē eſt ratio q̄ in muliere attēto maxime qđ ob nullā aliā cām daꝰ dos ab extraneo niſi vt onera matrimonij ſubeat. arg. l. ſolutā. ſ. de ſol. ℭ Nec ob. l. curabit. tenendo iſtā opin. qꝛ pluribus modis rñdet Bal. in. d. ſ. preterea. ꝛ maxime qꝛ illa. l. loquiꝰ in cōtractu emptionis ꝛ venditionis in quo hincinde ꝑſtatio eſt cōmenſurata: ꝛ vno dato. ſ. res vēdita datur ꝛ reliquū. ſ. pretiū ei cōmenſuratū ſed hic nos loquimur in oneribꝰ matrimonij ſupportatis quibꝰ datis nō daꝰ dos cū poſſit eſſe matrimoniū ſine dote. l. ſi. C. de do. ante nup. ꝛ dato ꝙ dos ſit tradita. tñ maritus ꝛ vltra menſurā dotis tenetur ad onera mrīmo. ſm doc. oēs in. l. ꝙ in vxorē. C. de neg. geſt. cum cōcor. l. qđ ſi nulla. ſ. de reli. ꝛ no. gl. ꝛ doc. in. l. ſi cū dotē. ſ. ſin autē in ſeruiſſimo. ſ. e. ℭ Cōfirmo qꝛ cū mulier ꝓmittit dotē videꝰ ſub cōditione voluiſſe maritū fructus lucrari. ſ. ſi ſequatur matrimo. ꝛ onera ſuſtineat. l. dotis fructus. cū ſi. ſ. de iu. do. ſed ſic eſt ꝙ. l. nō tolerat ꝙ euētꝰ cōditionis qui ꝓlucit ea. inſtanti actionē ꝛ obliga. cōſtituat etiā debitorē in mora. l. ꝙ dicimus. cū ſi. ſ. de ſolu. ſecūdo moueor. qꝛ cū iuſtinianꝰ in. d. ſ. ſed nō ignoramus. ſepiꝰ alle. ſimpliciter tribuat naturā bonefidei actione de dote. itē cū habeamus ꝙ iuſtinianus nō curat an dos fuerit ꝓmiſſa a muliere an vero ab alio pro ea, vt eſt tex. in. l. vnica. ſ. i. C. de rei vxo. act. ꝛ tñ in. d. ſ. preterea. hꝫ ꝙ non cōſtituitur ꝓmiſſor in mora in ipſa niſi interpelleꝰ. ergo ꝛc. nec obſt. iſte tex. inducēdu ſic: qꝛ dū dicit ita demū cōſtituiꝰ in mora ſi lis fuerit cōteſte. vel lapſuꝫ fuerit biēniū. ergo ſequiꝰ ꝙ loquiꝰ in actiōe ſtricti iuris tātū: ꝛ ſic q̄ cōpetit extraneo. Qꝛ ſi ideo qđ ibi nulla inter

a la interuenit interpellatio.ª vñ nõ negat ille tex. qn ſi interpellatio interueniſſet eſſet in mora cõſtitut⁹ pmiſſo: etiã circa lit. cõteſt. ⁊ lapſam bienniũ nec ob. ſi dicat φ imo interpellatio interuenit, vt pz dũ dr ibi libellũ iudici porrectũ: q2 dico φ talis interpellatio vim appellationis nõ hz. vt no. Bar. in l. denũtiaſſe. ff. de adul. ⁊ vidim⁹ ff. in l. ij. volũtatẽ. circa intellectũ d. l. denũtiaſſe. nec ob. φ cũ clarũ ſit, φ actio ex ſtipulatu cõpetens extraneo pro dote reſtituẽda ſit ſtricti iuris vt dictũ ſunt in l. i. in prin. ff. e. certe ſi dicimus actionẽ ex ſtipulatu cõpetẽtem cõtra extraneũ eſſe bonefidei ſequeret φ vna ⁊ eadẽ actio ex vna parte ſit bonefidei ex alia ſtricti iuris, φ eſſe non dz ne eadẽ res diuerſo iure cenſeat. ergo ⁊c. q2 rũdeo φ nõ eſt vna et eadẽ que daẗ extraneo ꝯ maritũ, ⁊ marito ꝯ extraneũ. ſed ſunt due φ ſic demõſtro. nã nul. ibi reperiẗ φ ſi extraneus dat dotẽ et expreſſe nõ ſtipuleẗ ſibi reddi qõ fingaẗ talis ſtipu. interueniſſe prout fingiẗ in marito ⁊ vxore. l. vnica. §. ⁊ vt plenius. ff. alle. ergo ⁊c. Et iſta opi. Jac. de are. ſemp mihi pl⁹ placuit φ opi. Bar. principaliter p iſtũ tex. vbi nõ attẽtis ſol. gl. que diminationes ſunt vñ tex. hic apte in ꝯtrariũ eius φ dicit Bart. nã hic ꝯctũ erat mrimo. ⁊ ſic marit⁹ onera ſubibat ⁊ tñ fructus nõ veniũt, ſed cõputaẗ a viro demũ a dic traditionis: ergo ⁊c. Et hãc opi. etiã tenuit gl. in d. l. dotis fructũ. in prin. ff. de iur. do.
¶ Fateor tñ magis equã eſſe opi. Bart. ⁊ illã tenẽdo eſſe neceſſe dicere φ. §. pterea loquaẗ in extraneo, vt dicit gl. parua. in d. ſi qs: q2 nõ dicit ſi qua. Jtẽ q2 ſi loquereẗ in muliere pmittente acceſſiones debuiſſent venire a tpe more non a tpe lit. cõte. cũ actio cõpetẽs ꝯ mulierẽ ſit bonefidei. vt dici. ff. l. mora. §. in bonefidei. ff. de vſur. ⁊ tñ hic tex. ſentit ꝯtrariũ: ergo ſequiẗ φ loquiẗ in actione ſtricti iuris, ad rõnẽ Ja. de are. meli⁹ rũderi põt φ Bart. dicat. vez φ ſi verũ diceret Jac. de are. ſeqoreẗ φ maritus nũφ poſſet petere dotẽ niſi dimiſſo l. ma. q2 ante nõ dr in totũ onera ſupportaſſe, ⁊ ſic ꝯctũ p parte ſua impleuiſſe ⁊ tñ hic falſum eſt, ergo ⁊c. Similiter ad rationẽ φ adducebat Pe. hic. rñdet Bar. φ eſt ꝯ. d. l. curabit. φ dicas phari ibi per arg. a fortiori: q2 donatio eſt phibita inter vir. ⁊ vxo. verũ q2 ff. ſufficiẽter fuit rñſum ad. §. pterea. ⁊ etiã q2 rationes faciẽtes ꝯ Bar. nõ mediocriter ſtringũt. Jo. opi. Bar. nũφ potuit mihi ſatis placere ꝯ φ facit dñ alle. l. edẽ. C. loc. q2 etiã illa nõ faciliter tolli poſſet dicendo φ tot ſunt locationes quot anni. l. ſi ſeru⁹ meuũ ⁊ caſtrẽſis peculiũ. ⁊ ibi not. Bart. ff. de ſti. p. ſer. Ex his apparet φ nõ ſine cã Cy. in d. §. preterea. relinquit in hoc
13 paſſu cogitandũ. †Jtẽ ex hac gl. ppetuo no. φ mora iſta regulariter ꝯbiẗ niſi vbi percepti ſunt fructus per illũ cui impletũ eſt, nõ ergo ſufficit impletũ eſſe ex parte implere debẽtis. niſi impletũ accipiẽs fructus pcepti. ⁊ ita ſonat litera in d. l. curabit, ⁊ firmat Cy. in. l. in minorũ. ⁊ ibi Bal. C. in qui. cau. reſti. nõ eſt neceſ. idẽ Pau. de ca. hic per. l. ſed ⁊ ſi reipublice. §. i. ff. de vſur. adde tñ φ Ro. hic tenet ꝯtrariũ p. l. vẽditor ex hereditate. ver. quẽadmodũ. ff. de here. vel act. ven. l. ſi cũ ſterilẽ. §. cũ per vẽditorẽ. ff. de act. emp. ⁊ no. p Bar. in. l. ſi ſeruũ. ff. de verb. obl. ſed illa iura nõ ob. q2 loquũẗ in mora regulari, nõ autẽ de irregulari put nos loquimur ideo ſto in opi. Cy. licet Bal. in. l. ij. C. de vſur. ꝯtrariũ dicerit dũ tenet φ vẽdens rem ſterilẽ ⁊ tradẽs emptori qui ptiũ nõ ſoluit cũ aliter nõ fuerit a vẽditore interpellat⁹ dr in mora cõſtitut⁹ p illã traditionẽ rei vẽdite p. d. l. curabit: q2 vẽditor ſibi fidẽ ſeruãdo tacite eũ de pretio interpellare vr, ſed certe hoc nõ putarẽ verũ: q2 tex. in d. l. curabit innuit ꝯtrariũ q2 ſi ibi res nõ erat ſterilis, ſed fructuoſa ⁊ fructus erãt p emptorẽ pcepti. ergo ſec⁹ ſi nulli fruct⁹ pcepti fuiſſent, hoc autẽ aptius dicit glo. iſta idẽ pbaẗ in. l. iul. §. ex vẽdito. in ver. facultatis alle. in gl. ¶ Jurta hoc plus dico φ imo licet per iſtã gl. mora irregularis ꝯbaẗ quo ad fruct⁹ ⁊ acceſſiones hincinde quo in quãdã recõpenſationẽ veniũt q2 ſi implemẽtũ accipiẽs fruct⁹ pcepit p. d. l. curabit an ver. nulla mora. tñ quo ad alia ſecus puta quo ad periculũ interit⁹, vel quo ad colorẽ rei φ poſtea non diceret in mora. ita tenuit Raph. ⁊ Pau. de ca. Salv. ⁊ Ro. in. l. vniuerſa. ff. ſi cer. pe. p. l. curabit. φ Bar. in d. l. viniũ. in. ij. col. quẽ ibi ſequiẗ Bal. Ang. ⁊ d. Chriſtoph. de caſtel. ꝯtrariũ tenuerit ⁊ minus bene: q2 eius dictũ nõ videtur
14 iure phari. vt. l. ritus. dixi in d. l. viniũ. ¶ †Jn ea. gl. ibi vel po ne eã obtinuiſſe habes notare ſi debitor obtulit rem creditori nolit ⁊ creditori nolit eã accipere fructus poſtea percepti per
b debitorẽ nõ ſunt reſtituẽdi. φ eſt notãdumᵇ. Raph. tamẽ hic ꝯtrariũ tenuit p. l. ſi mora. in ſi. ff. eo. vnde pro cõcordia dicit φ ibi agebatur de reſtituenda. hic de reddenda. hec ſolutio videtur cõtra tex. ſm intellectũ Bal. ibi in lec. antiq. in. l. venditor ex hereditate. ver. quẽad. ff. de here. vel act. ven. de quo vide que dixi in d. l. ſi mora. Plus dico quod in. l. ſi mora res debita fructus producebat. ſecus in. l. curabit: quia ibi pretiũ in genere debebatur: vnde tractari nõ poteſt de aliqua fructuũ quantitate: quia nõ magis ex vna quã ex alia pecunia pretium debebatur. verũ quia cõtra hanc ſolu. videtur eſſe text. ⁊ gl. hic inquantũ hic agebatur de fundo dotali reſtituendo ex quo fructus percipiebantur, merito alia forte melior dari reſponſio poteſt, vt colligitur ex not. per Bart. in. l. mulier. §. alia cauſa eſt. ff. ad treb. de quo vide ibi dicta. ¶ Poſtremo circa intellectum huius gl. adde quod ipſa videẗ ſentire, quod non cõtrahatur mora re ipſa ſi ille qui implementũ percepit neglexerit fructus percipere quos percipere potuiſſet. ita colligiẗ ex gl. dum alle. l. videamus. ¶ Sed aduerte quod Cyn. in hoc contrariũ tenuit in d. l. in minorũ. ⁊ põderat ad hoc text. optimum in. l. iul. §. ex vẽdito. ff. de act. emp. in ver. poſſeſſionũ. ⁊ in ver. facultatẽ. ⁊ ideo quando poſſeſſori impletum eſt tenetur colere fundum, nec poteſt negligere, vt muliere in caſu huius. l. quicquid dicat gloſſa. licet alias quãdo ibi impletũ non eſſet et conſequens re ipſa in mora conſtituta non fuiſſet liceat ſibi culturam fundi negligere, vt plene per Bart. in. l. ſeruum. in prin. ff. de verb. obli. cuius doctrinã limita in caſu predicto per d. §. ex vendito. quod not. quia per neminem ponderatur.

1 ¶ Fructus dotis an ⁊ qñ ſint mulieri. vel marito reſtituẽdi.
2 Fructus dotis tradite an lucrabitur maritus, qui ante nubilẽ etatem nutriuit ſponſam.
3 Fructus qui ſeruãdo ſeruari non poſſunt, dicuntur illi qui vltra triennium non durant.
4 Sta. de dote vel parte dotis lucranda, ſi mulier viuente viro diſcederet, an vendicet ſibi locum in vxore nondũ ad domum mariti traducta, licet matrimoniũ eſſet perfectum, ⁊ per verba de preſenti contractum.

1 SI ante. †Si precedat traditio nomine dotis ⁊ ſequantur nuptie ad cognoſcẽdum pro qua rata tẽporis fructus ſpectent ad vi. ũ inſpicitur dies nuptiarũ, ⁊ ideo fructus ante percepti mulieri reſtituẽdi ſunt. h. d. ¶ No. ex iſto tex. φ annus emergens finitur eadẽ die qua incip. de quo vide que dixi in l. precedenti. ¶ Secũdo no. quod ad lucrum fructuum mariti debet inſpici dies nuptiarũ non autem contracti matrimoniĳ etiã per verba de preſenti, ⁊ dicitur dies nuptiarũ in quo feſtiuitas nuptiarũ celebratur. l. ſancimus. C. de nupt. in ver. nuptiarũ accedat feſtiuitas, ⁊ ſecundũ Bal. hic maritus illa die proprie diciẗ incipere onera matrimo. ſupportare ꝑpter que
2 iura deuoluitur lucrũ fructuum ad maritũ. ¶ †Jn gloſ. ſi. au ſi. inquantũ hec gl. vult quod ſi maritus ante nubilem etatẽ nutriuit vxorẽ ſuã licet dicatur ex hoc onera ſuſtinere tamẽ fructus nõ lucratur. adde qõ idẽ tenuit gl. in. l. dotis. in prin. ff. de iure do. que ſimpliciter dicit φ maritus lucraẗ fructus perceptos ante matrimo. cõtractũ. forte eñ id ex eo fuit, q2 non erat nubilis etatis l3 onera mrimo. ſupportauerit, ⁊ ſic mrimoniũ nondũ erat legitime cõtractũ. cõtrariũ tenere videtur gl. in. l. ij. C. de do. promiſ. ⁊ in hoc doct. varie loquũtur vt hic p Bal. qui cõcludit, φ aut mulier que nondũ legitime matrimoniũ cõtraxit licet ſpõſalia cõtraxerit erat minor. xv. an. ⁊ tunc maritus lucrabitur fructus dotis tradite: q2 mulier videẗ illos donaſſe viro in recõpenſationẽ onerũ ſupportatorũ ex preſumptione illa videlicet vt benefaciẽti benefaciamus. l. ſi vo non remunerandi. §. idẽ papi. ff. man. ſecũdum Cy. in d. l. ij. ⁊ tenet Bar. hic. hoc nõ videẗ bene dictũ ſi fructus excederent quantitatẽ onerũ ſupportatorũ: q2 cum maritus recepit fructus mulieri reſtituẽdos vt hic alẽdo eã nõ videẗ ei alimenta donare, ſed de fructibus vxoris alere. l. neſennius. ff. de neg. ge. l. ſi. ff. de pet. here. ⁊ ſic ceſſat ratio. § idẽ papi. vnde iſto caſu erit idem cõcludendũ qõ in ſe. mẽbro dũ dicã de minore, ſi autẽ mulier expreſſe donaſſet viro tales fructus cũ ipſa ſit maior dico φ hic põt. l. dotis fructus. §. i. ff. de iur. do. aut mulier erat minor, ⁊ tunc ſecũdũ Bar. nõ lucratur fructus maritus: quia ſi mulier
c voluiſſet illos expreſſe donare non potuiſſetᶜ. l. ſi. §. i. C. ſi ma. fac. l. predia. C. de predi. mi. Jmo. ⁊ Ro. hic contrariũ tenent. qui ⁊ expreſſe potuiſſet donare fructus qui ſeruãdo ſeruari nõ poſſunt cũ videatur ſubeſſe iuſta cauſa. ſ. ob alimenta alleg. l. i. C. ſi aduer. do. maxime ſm Barto. ibi. ſ. φ loquatur ille text. in
3 rebus que ſeruando ſeruari nõ poſſunt. ¶ †Qui autẽ dicãtur fructus qui ſeruando ſeruari non poſſunt, dic φ glo. in. l. i. C. ſi aduer. vſuca. ⁊ gl. in. l. diuortio. §. interdũ. ff. e. dicũt qõ dñr illi qui vltra trienniũ nõ durant, ſed latius ibi dicetur plus dicit Jmo. qõ imo ſi mulier iſto caſo expreſſe potuiſſet donare, ita videtur ſm eũ φ tacite donaſſe preſumaẗ per. d. §. unde papi. ad hoc etiã alle. l. cũ plures. §. i. ff. de admi. tu. que parũ facit. et ſic Jmo. ⁊ Ro. in hoc videnẗ tenere cũ opi. Dy. Adde qõ etiã in hoc nõ videnẗ pfecte loqui, primo inquantũ dñt φ expreſſe potuiſſet donare hoc verũ eſt demũ cum curatoris auctoritate alias nõ, itẽ cũ curatore nõ vr φ potuerit donare fruct⁹ ſi exce-

a ¶ Interpellatio dicit lud. ro. ſing. ſuis φ mora in dotis obligationes ſecluſa interpellatio ⁊ diciẗ cõſtitui elapſo biennio a die contracti matrimoniĳ ⁊ incurrit oẽs penas moroſi, ⁊ ſubiũgit intellige poſt traductionẽ ad domum et onera matrimoniũ ſupportantem caſus eſt ſm. in. §. preterea. in. l. ſi. C. de iur. dot ſed an ille cui eſt facta mora penã ratione more cõtractã remittere poſſit vide per Are. cõſilio cv.

b ¶ Notãdũ. dicit Lud. ro. ſing. ſuis φ ſi debitor rei publi. portet pecuniam theſauraris reipublice et ipſi renuũt accipere quod rariſſime ꝯtingit φ amplius nõ tenetur.

c ¶ Potuiſſet. adde qõ voluit Lu. ro. ei⁹ cõſi. cccxiiĳ. et inquantum. do. Jaſ. dicit qõ multi famoſi docto. propter not. per Barto. hic tenuerunt φ ille cui facta eſt pmiſſio de vendendo ſinitis pclamãtibus nõ facit fruct⁹ ſuos, ſed ſolueret pretiũ integrũ fuerit traditus fundus abſφ dño. ⁊ alex. cõſi. ccxv. ego habeo. cxix. iiĳ. li. cũ duobus ſe. cui adde φ idem tenet Raph. i. cu. conſi. cxlviĳ. et dicit ro. ſing. ſuis, qõ licet emptor ſub conditione in caſu deficiẽtis cõditionis teneatur reſtituere fructus perceptos, tñ ſi in caſu deficientis conditionis amittit pretiũ φ in recõpenſationẽ debet lucrari fructus ⁊ qñ emptor faciat fructus ſuos vide p Are. conſil. xxxix. Abb. conſi. xi. vbi quid ſi dixit promitto facere venditionem hoc eſt inſtrumentũ venditionis.

debeāt alimēta vrori preſtita hic duo probātur ſ.d.l.i.in ver. cōgruēter.ꝛ in ver. curatore.ꝛ ibi no. ergo ſine curatoris autho ritate nō pōt tacite aut expreſſe donare.ad rōnē.§.inde pap. vide vt dixi.ſ.in primo caſu dū tenuit ꝯ bar. vnde concluden dum vꝫ iſto caſu qñ mulier expreſſe nō donauit fructus, quod aut marit⁹ ſciebat mr̄imoniū nō eſſe licitum.ꝛ tunc lꝫ ma ritus nō lucretur fructus tñ vſqꝫ ad neceſſarias vel vtiles im penſas lucrabiſēt ſi mulier eſt minor: qꝛ in tantūdem locuple tior cenſet.l.apud celſum.§.ſi quis a pupillo.ſ.de exce.ꝛ qꝛ ēt maleſidei poſ.tales impenſas deducit.l.domū.C.de rei.ven. plene not.in.l.fundo.ff.eo. aut maritus putabat mr̄imonium licite ꝯtum.ꝛ tūc lucraf fructus perceptos ꝛ cōſumptos.ſed tanqꝫ quilibet boneſi.poſſ.l.in ſuiā.§.fructus.ꝛ ibi dicetur.ſ.e. Hoc vltimum tñ intelligas ſm̄ diſtin.no.in.l.ex diuerſo.i pn. per gl.ſ.de rei ven.ꝛ ſm̄ hanc diſtin.opꝫ intelligere glo.in.l. pe.in ſi.ſ.ꝙ fal.tuto.aut.ꝛ de hac.q.vide bal.in.l.i.C.pro do.ꝛ
4 in.d.l.ij.ꝛ in.d.l.dotis.☙†Ultimo qꝛ pau.de ca.hic.ꝛ meo iu dicio extra locū ꝛ materiā ſuam ponit an ſtatutū de dote, vel pte dotis lucranda ſi mulier viuēte viro decederet vēdicet ſi bi locum in vxore nondū ad domum traducta lꝫ matrimoniū
8 perfectum eſſet per verba de pn̄ti ꝯtum^a ero contentus re miſſionibus.hūc arti.tetigit Bar.in.l.nihil.ſ.re.amo.ꝛ Bal.ſ l.nō ſine.C.de bo.q̄ lib.ꝛ Bal.ꝛ anꝫ.in.l.nō ſolet.ſ.de his qui no.infa.ꝛ Pau.de ca.in.l.ſi marito.§.i.ſ.eo.ꝛ in.l.ſi donatur⁹. in fin.ſ.de condi.ob.cau.pleniſſi.per Abb.c.iij.loco.de pre ſumpt.ꝛ per Rapha.cu.in.l.ſi cum dotem.§.tranſgrediamur. ſ.eod.

☙ Fructus rerum dotalium quomodo ſint diuidendi inter virum ꝛ vxorem,ꝛ an ſit deducenda expenſa.
1 Sumptus facti cauſa fructuum q dicantur,ꝛ qui cauſa fundi.
2 Fructus intelliguntur deductis impenſis.
3 Fructus ſeu lucrum non dicitur niſi deductis expenſis.
4 Fructus vltimi anni ſi ſint vberiores, vel ſteriles, an compē ſent cum fructibus primi anni.
5 Sterilitas ſi ſit vno anno, an fiat remiſſio penſionis, ſi alio an no ſit vbertas.
6 Dictio mox.illico ꝛc.quid important.
7 FRuctus.^b †De fructib⁹ diuidendis in ter maritum ꝛ vxorem debēt an te oīa deduci impenſe facte gr̄a ipſorū fructuum, ſiue per vxorem, ſiue p maritū, ſiue p vtrūqꝫ facte ſint,ꝛ hoc, ſiue mr̄imoniū durauerit minus anno, ſiue pluri bus annis ꝛ reſiduū fructuū diuidi debet.no.ſ.ex iſto tex.ꝙ di ctio p̄die vindemias intelligiꝫ i vno die ante vindemias.ad idē.l.pridie.ſ.de fer.ꝛ.l.item veniunt.§.pridie.ſ.de pe.he.ſe cundo no.ꝙ a pari procedunt vir ꝛ vxor in deductione expen ſarū.☙Tertio no.ꝙ impenſe facte a muliere in primo anno circa fructus deducunꝫ ex fructibus vltimi anni ꝙ qualiter p cedat dicet.ſ.cum glo.☙†☙Qui autem dicantur ſumptus cā fructuum,ꝛ qui cā fundi ponit hic Pau.de ca.ꝛ aliī doc.in l.diuortio.§.impendia.ſ.eod.vbi ponit ang.quid de impenſa facta per maritum pro cuſtodia caſtri dotalis ꝛ ibi dicetur.et de materia per Bart.in.l.ſi.ſ.de impen.ꝛ in.l.cum quereretur §.predia.de lega.iij.in quibus locis ſunt ꝯrius.ponit Bal.in.l. i.C.de fru.ꝛ lit.expen.†quarto no.ꝙ fructus intelliguntur de ductis expenſis concor.ſunt in gl.ꝛ idem dicas in.l.redditus. in.l.fundi trebatiani.ver.ex donatione fundi.ſ.de vſufru.leg. quem ita alleg.Bal.in.l.neque.in fi.C.de compen.ꝛ in.l.cohe redibus.C.fa.herci.idem fuit de mente Bart.hic d̄ ̄in alleg. d.l.fundi.ad idem eſt tex.cum glo.in ver.tradere i.l.ſi quis ar gentum.iuxta princ.C.de dona.ꝛ de materia plene tetigit hic Bar.poſt Jaco.but.cuius dictis adde primo inquantum di cit quod ſi in.l.ſit mētio de fructibus intelligitur deductis ex penſis preterqꝫ in decimis predialibus.c.tua nobis.ꝛ.c.paſto ralis.de deci.no.gl.in.l.ſi a pr̄e.§.ſi alias icipit illa.l.ſi a dño.
4 ſ.de peti.he.Bald.hic.ꝛ Sal.in.l.i.C.de fru.ꝛ lit.expen.dixit idē in gabellis ex forma ſtatuti ſoluēdis: qꝛ par dꝫ eſſe rō iu ris publi.ꝛ diuini.l.ſi.C.de ſa.ſan.ec.idem Paul.de ca.hic: qꝛ ſecundum eum illa vꝫ fuiſſe intētio ſtatuti ꝙ ſimpliciter cōſi derauit recipientem fructus ſoluere debere pro rata fructuū ꝛ ſic conſiderauit ſolum onerare recipientem.☙Item quia gl.hic dicit quod vere ſunt fructus interim.lꝫ inſpecto exitu
c non dicantur fructus niſi deductis impenſis^c ſicut dicimus in lucro.l.lucrum.ſ.pro ſoc.vnde cum in ſtatutis verba intelli gantur in proprio ꝛ vero ſignificatu.l.iij.§.hec verba.cum ibi no.ſ.de neg.geſt.ergo ꝛc.nec obſtet tex.quia rn̄det dominus Pau.quod ideo intelligitur deductis expenſis: quia marit⁹ pro ea rata vltimi anni pro qua durauit matrimonium onera ſupportauit.vnde ſi non fieret deductio impenſarum poteſt eſſe quod plus eſſet impenſa mariti quā eſſet portio fructuum ſibi tangens.hoc autem ꝯ mentem.l.ergo ꝛc.quod abſurdum limitat in caſu ſtatuti ſecundum eum.☙Ang.hic cōtrarium tenuit alleg.l.fundi trebatiani: ꝛ hoc ſequitur Jmo.lꝫ de ver bis Ang.mentionem non faciat,ꝛ hoc per regulam huius l. non obſt.quod dr̄ de decimis iuncta.d.l.fina.quia rn̄det.qꝛ lꝫ ius publicum ꝛ diuinū ibi parificenꝫ ꝛ in caſu illo non tamen ſemper equiparantur: quia non eſt oīno eadem ratio cum ani ma que reſpicit ius diuinum ſit coherens vtilitatibus publi cis.l.ſancimus.la.i.C.de ſa.ſan.ecc. quinimo dicit tex.in.l.nō puto.ſ.de iur.fiſc.quod in dubio iudex nō male facit ſi fert ſen tentiā contra fiſcū qꝫ ſecus dicendum in cā anime.l.ſanctm⁹. vt no.Jnn.in.c.p venerabilem.extra de elect.ꝛ hanc opinio. Angel.ſequitur Bal.in.l.i.in vlt.col.de fru.ꝛ lit.expen.ꝛ l.d. l.ſi a patre.§.ſi filius.ꝛ ibi refert Bar.ita conſuluiſſe.idem eſt de mente Bar.hic dum dicit,ꝙ quando ſtatutū limitat ꝛ lo quitur de certa ꝛ determinata quantitate fructuum tunc ve rum,ꝙ non deducuntur impenſe.ſecus ergo ſi ſtatutū loque retur indefinite vt ſi dicat ꝙ de quacunqꝫ quātitate fructuum ſoluatur tm̄ pro libra,tunc enim mens Bar.eſt quod impenſe deducantur pro quo ad idem allego not.per Barto.in.l.ſed ſi hoc.§.cuidam.per illum tex.de condi.ꝛ demon.ꝛ.l.quoties.ſ. ad.l.fal.ꝛ Bal.ꝛ ang.in.l.non amplius.in princip.ſ.de lega.i. non ob.ratio.d.Pau.quia ſicut iniquum eſt maritum arctari ad fructus reſtituendos nō deductis impenſis eodem modo videtur iniquum quod ſtatutum arctet recipientem ad ſoluen dum gabellam excedentem valorem fructuum conſideratis impenſis.☙Unde ſtatutum generaliter loquēs reſtringi de bet ſecundum regulas iuris communis ne quis nimiū inique grauetur.l.adigere.§.quāuis.ſ.de iure patr.l.ij.ꝛ ibi not.C.de nova.l.quamuis.ſ.de in ius vo.no.Bar.in.l.omnes populi.in ix.q.princi.ſ.de iuſt.ꝛ iur.Preterea etiam in aliis caſibus vl
d tra caſum huius.l.lex faciens mentionem de fructibus^d intel ligitur deductis impenſis.d.l.ſi a patre.§.ſi.cum ſimil.hic in gloſſ.allega.quinimo fortius dico.quod etiam ſi in.l.vel ſtatu to ſit mentio de fructibus intelligi debet deductis impēſis, vt firmat Bal.in.l.i.in.iij.col.de fru.ꝛ li.expen.ꝛ hoc idem fir mat Sal.i.alleg.pro hoc tex.in.l.i.C.de his qui.vt indi.in ver. fructus integros.Roma.hic dicit ꝙ in contrarium facit.l.fin. ſ.ad.l.fal.pro hoc autē eſt gl.in.l.x.ff.de fideicom.lib.☙Item dicit ro.ꝙ nō ob.d.l.i.quia ipſe nunquam potuit colligere ex illo tex.illud ꝙ alleg.bal.tñ dicit ꝙ p opi.bal.eſt bonus text. in.l.fundus qui.in ver.qꝛ nullus caſus interuenire pōt qui hoc genus deductionis impedire valeat.ſ.fa.herc.Sed dicas qꝫ opi.Bar.optime probaꝫ in.d.l.i.dum dicit ꝙ hrs qui nō ven dicauit necem defuncti tenetur reſtituere fructus itegros ad inſtar maleſidei poſſe.ꝛ ſic eſt,qꝫ maleſidei poſſeſſor deducit impenſas.d.l.ſi a patre.§.ſi.ꝛ.l.domum.C.de rei ven.ergo ꝛc. ☙Pro Bal.ēt facit tex.ſ.l.ſeq.in ver.integros.ꝙ exponiꝫ.i. totius tp̄is.nō autem ſine deductione impenſarum non obſt. no.per gl.in.l.decem: qꝛ intelligo illud procedere in diſpōne hoīs.ſecus in diſpōne.l.vel ſtatuti.vt ēt no.Bar.in.l.centu rio.ſ.de vul.ꝛ pup.in.q.illa an ſubſtō cōpendioſa facta a paga no per verba cōia filio impuberi ſit omni tp̄e fideicommiſſa ria,ꝛ ita limitetur doctrina Bal.in.d.l.i.item inquātum Bar. hic determinat,ꝙ in ꝯtibus ꝛ alia diſpōne hoīs verbum fru ctus intelligitur deductis impenſis qñ refert ad fructus fu turos alleg.gl.in.l.ſi qs argentum.§.i.C.de dona.ꝛ d.l.fundi trebatiani.ꝛ ſequiꝫ Jmo.pau.de ca.ꝛ Flo.in.l.videamus.la.i. ſ.de vſur.nam adde ꝙ Bal.hic.ꝛ in.d.l.i.C.de fru.ꝛ lit.expē. ſequutus Ja.de are.hic.ꝛ Fran.tigri.de piſ.quem refert con ſuluiſſe dicit hoc verū in ꝯtu ex cā lucratiua vel in vltima vo luntate: ſecus ſi ex cā oneroſa.alleg.l.cum duobus.§.ſi in cocii da.ſ.p ſo.ꝛ.l.ſi.§.i.ſ.de his que in frau.cre.que iura certe non pbant.nam vt dicit Bar.hic rn̄dendo ad.§.ſi in cocūda.ille tex.loquitur qñ ſaltem tacite videbaꝫ ex natura illius ꝯtus actū,vt fructus intelligantur impenſa nō deducta.vt ſi colo no locaui fundum colendum p eū ad dimidiā ptem fructuum certe nō poterit colonus anteqꝫ fruct⁹ diuidat deducere ipēſas ipſas qs i cultura fecit: qꝛ vꝫ opas culture pmiſiſſe p dctā di midia fructuū.ita itelligit in.d.§.ſi in cocūda.ꝛ hoc colono ꝙ dixi ſeqꝫ Ja.bu.bar.ꝛ bal.ꝛ reliq in.d.l.i.ſ. fru.ꝛ lit. expē.ſpe. ꝛ Jo.an.in tit.de loc.§.poſt.ver.qd ſi tibi locaui.ꝛ Cy.in.l.i.in ſi.C.p ſo.ꝛ ibi Bal.in.vij.q.ꝛ Ja.de are.bal.ꝛ ang.hic.ꝛ Bal. in.d.l.ſi a patre.ꝛ in.d.§.ſi in cocūda.in repor.antiqs.ꝛ Jmo. in.d.c.tua nobis ꝛ vers vꝫ hec pclo.ꝙ in ꝯtibus ēt oneroſis fructus intelligunꝫ deductis impēſis ꝛ magis plꝫ qꝫ doctrina Sal.in.d.l.i.C.de fru.ꝛ lit.expē.dū dicit ꝙ in quolibet ꝯtu in quo ſit mētio de fructibus intelligiꝫ deductis impenſis.ꝙ nō p'ꝫ p predicta ☙Qꝫ primo limita niſi tacite videaꝫ actū ꝯ riū vt in exēplo de colono.☙Scdo limita niſi relatio fieret ad fructus

☙De pn̄ti cōtra
a ctu.add.ang.aret. l.§.fuerat.co.xxv. inſti.de ac.vbi di cit qꝫ cōis opini. eſt qꝫ ſic.pro qua cōſuluerūt Bal.ꝛ ſaly.vt refert ſolē nis doctor do.pe. philip.cor.in.l.nō ſine.C.de bo.q̄ li. vbi ēt ipe hēbāt opi. tꝫ lꝫ ꝯriū tenuerit Abb.i.c.ex publico de ꝯuer.ꝯiu.ꝛ i cō ſi.j.in.i.vol.Fran.

b ☙Fructus.Ald. q dicātur fructus naturales ꝛ q idu ſtriales ꝛ an pen ſiones domorū di cantur naturales aut induſtriales fructus.fran.aret. optime declarant tem in conſi.clx.ī prin.ꝛ videa le.in ꝯſ.lciij.col.pe.an ij.vo.vbi q dicā tur fructus natura les.

c ☙Impenſis.ad de qꝫ dicit ro.qꝫ fruct⁹ q debentur ex cā lucratiua de benꝫ deductis ex penſis ꝛ h ēt⁹ ꝯſ. cxxx.ibi qd ſi de ducta impēſa fru ctus eſſent modi ci valoris ad quē pertineans.

d ☙Fructibus.Ui de p Ol.ꝯſ.cxiij. ꝛ an palea ꝛ fenū veniat appella tiōe fructuū, vide p lud.ro.ſing.ſuis ſo.vij.ꝛ qualr fru ctus mō ſpectent ad emptorem mō ad vēditorem vi de p raph.cu.con ſilio.xix.

a.d fructus pſtea: tūc in omni diſpōne intelligūtur fru-
ctus non deductis expēſis ſm bal.⁊ alios hic,⁊ in locis ꝑalle.
p.l. quoties.§.ſi colono.lz gl.ibi.aliter intelligat.ff.de viſufru.
ꝙ vltimū fallit ſm Imo.hic in caſu huꝰ.l.q: ſi mulier dixiſ-
ſet do tibi fundū fructibꝰ plenū in dotē intelligeret deductis
impenſis p hāc.l.q: loquitur qñ fructus erāt pēdentes ⁊ cen-
ſentur pars fundi.l.fructus.ff.de rei vend.⁊ iſtud eſt hic rōne
equalitatis ſeruande.ſicut enim maritus pōt impenſas de fru
ctibus vltimi anni deducere.ita vr̄ quod poſſit mulier dedu-
cere impenſas primi anni.¶ Tertio principaliter limita iſtā
cōcluſionē niſi in diſpōne fieret mētio de certa ⁊ determinata
quantitate fructuū.vt.x.corbes frumenti talis fundi:q: ſecun-
dū bar.⁊ doc.intelliget deductis impenſis alle.l.ſi debitor.§.
ſi veriſimile.ff.de ꝯtrahē.emp.ibi ſolis quinq; collectis non am-
plius.⁊ ſequit Imol.in d.l.ſed ⁊ hoc.§.eundē. Hoc tñ limitat
a Ro.niſi eſſemus in ꝯtractu ex cā lucratiua ᵃputa:q: nō obſtante
ſpecificatione intelligeret deductis expēſis.alle.gl.in.l.ſi qs
argenti.§.1.ſed ꝯtrariū tenuit aperte bal.in.d.l.1.in.x.co.C.de fru.
⁊ lit.expē.⁊ vr̄ ang.hic ſentire hoc ⁊ mihi pl3.nec ob.gl.in.d.
l.ſi qs argentum:q: aut queritur ſi dono,vel vendo.x.corbes
frumēti talis fundi in quibus.x.corbibus tanta ſint impenſa
ꝙ abſorbet vnā corbē ſi impenſa de fructibus deducat,vtrū p
hoc videat donaſſe vel vendidiſſe tñ.ix.corbes.⁊ dico quod
imo.x.q: non intelligitur deductis impenſis.ita loquit opin.
bar. Aut querit vtrū in caſu ꝑdicto videar tibi donaſſe fructꝰ
illos deductis impenſis atq; factis in colendo fundo.vt ex eo
colligere poſſes dictam ꝙtitatē donatā.⁊ dico ꝙ pōt illas ex-
penſas ſine dubio deducere adeo ꝙ tibi.x.corbes ſuperſint
ita loquat gl.in.d.l.ſi qs argētū.¶ In tex.ibi cū pluribus an-
nis ⁊c.ſed ſi mulier fecit impenſas cā quorūdā fructuum pri-
mo anno quo fundum in dotē dedit certū eſt.qd de fructibꝰ
vltimi anni d3 fieri deductio īpēſarū vt pbat hic ī ver.ita eſt.
5 iunctis ꝑcedentibꝰ vt latiꝰ.ſ.dicet. ¶ †Iuxta hoc ꝙro qd ſi
vltimo anno nulli ſunt fructꝰ pcepti pp ſterilitatem. ꝯcludit
Ia.de are.Bal.⁊ Bart.ꝙ nulla fiet deductio:q: ſicut fructꝰ
vltimi anni ſi vberrimi fuiſſent ſubrogant loco fructuum pri
mi anni,vt hic cum gloſſ.ita debent ſubrogari ſi pauci aut nul
li nati ſunt vt ꝯtrariorū eadē ſit natura.⁊ hoc tenēdū eſt pro quo
ſimili allego gl.in.l.diuortio.§.impendia.in ver.ſatiſfacien-
dum.ſ.e.raph.hic ꝯtrariū tz dicēs ita tenere Pe.Ia.rapha.et
ray.ſed in veritate ray.non bñ dicit. Mouet quia ſubrogatio
non d3 fieri ad penitus diuerſa.ar.l.ſi.ff.de caln̄.⁊.l.papi.emi-
li.ff.de mino.cū ſi.ſed fructꝰ primi anni penitus ſunt diuerſi
a fructibꝰ vltimi anni.ergo ⁊c.Scdo mouet q: cū mulier.po-
tuiſſet ſibi primo anno pudere in deductione impenſarū ſi vo
luiſſet ⁊ non fecit vr̄ in dubio voluiſſe.ꝙ talis impēſe augeāt
dotem.l.ii ante nuptias.ff.e.vñ ſequit ꝙ cum maritus ſit pſo-
naliter obligatꝰ ad talē dotē ita auctā fruſtra tractamꝰ de ali
qua ſubrogatione.vñ ſi vltimo anno nulli fuerunt fructus h3
maritꝰ qd ſuo infortunio aſcribat,nec ſm eū ob.ar.d.l.impera
tor.qm̄ ibi recte ſit ſubrogatio de ꝑtio redacto ex re hereditā-
ria ad ipſam rē hereditariā ſed in caſu nr̄o fructus vltimi an-
ni nullo mō ſunt redacti ex fructibus primi anni:ergo ⁊c.his
tñ non obſtantibus ſi locū cōi opi.¶ Non ob.ar.Raph.q: rn̄
deo ꝙ tales fructus non augent vllo pctō dotē.ſed tendunt lu
cro mariti indubitāter ſine vlla deductione impenſarum quā
do anno integro durauit matrimoniū loquor quando fundus
nō erat datus eſtimatus.ita clare pbat tex.in.d.l.dotis fru-
ctꝰ.ff.de iu.⁊ in.l.diuortio.ſ.e.vñ ſi inchoato ſcdo anno mulier
deduceret impenſas maritus eſſet in damno:q: fecit impen-
ſas in fructibꝰ ſcdi anni.⁊ nō hret fructꝰ primi anni integros,
vñ cū nō ſit certū tpe primi anni.ꝙ mr̄imoniū nō ſit duraturū
integro anno interim non d3 mulier poſſe deducere aliquas
impēſas,qm̄ alr̄ dānificaret maritus,dicendū eſt ergo qd cū
maritus fecerit impēſas in cultura ſcdi anni.⁊ ſic ſimiliter ſe-
cundo anno fundus ſit fructibus plenus ſicut primo d3 ſubro
gari cultura ſcdi anni cū cultura primi anni. Ro.et hic tene-
6 bat ꝯ cōem opi.p.l.ſi vno.ī pn̄.ff.lo.¶ †Sz rn̄.vt colligit ex
no.p bar.ī.d.§.ipēdia.vez.ꝙ ibi oē cōmodū ſpectabat ad co-
b lonū qñ ſi vno anno erat ſterilitas ſit remiſſio pēſionisᵇ p.d.
l.ſi vno.§.itē cū qd.vel ſi vnus annus eſt ſterilis alius valde
exuberās ⁊ fertilis ſit compenſatio.c.pp ſterilitatē.extra de
loc.adeo ꝙ ſi oī anno ſit magna vbertas cogi pōt ſoluere ma
iorē pēſionē.vt no.in.l.ſi merces.§.vis maior.ff.lo.ſed in caſu
nr̄o nulla iſtarū ꝯſiderationū militat eꝑt:q: ſi nō ſufficiūt fru
ctꝰ dotis vir impēdit de ſuo ꝑ oneribꝰ mr̄imonij ſupportan-
dis.vt no.oēs.ſ.l.ꝓ ſuroris.C.de ne.ge.ſcdo nō ob.l.ſi vno.q:
ibi tota pēſio pcedentiū annoꝝ nō erat ſoluēda de fructibus
vltimi anni.ſed impenſa primi hic debebat ſolui ⁊ deduci de
fructibus vltimi anni,vt dixi ſicut ſi fructus primi anni pau-
ci fuiſſent dānū fuiſſet ſuū.ita ſi fertiles fuerunt d3 eſſe ipſius
ſolꝰ cōmodū,bñ fateor ꝙ in poſſeſſore bone fidei cōuicto peti.
her.h3 locū deductio impenſarū p eū factarū etſi nulli fructꝰ
ſint.d.l.ꝙ ſi ſumptus cū.l.ſeq.in.§.ſi.ff.de pe.he.rōnē hic vide
p bar.ſecus tñ in reo cōuicto rei vē.et ſi ſit bone fidei vt ſing.
decidit ⁊ pbat bar.in.l.ex diuerſo.ff.de rei vē.lz corrupte alle.
q: nō ibi,lz in.l.in fundo.alle.in gl.b.d.idē tz Pau.de caſt.in
7 l.ſi fundus.§.ſi.ſ.e.¶ †In glo.in v̄.vindemias Bar.hic poſt
dy.inducit hāc glo.ad.q.no.in materia iſtaꝝ dictionum mox
illico ⁊c.lz ego ponā in.l.diuortio.ſ.e.vbi Bal.ſimilē.q.anni-
cui.¶ In gl.ꝗ inci.berta vā eſt pcedens opi.vez ꝙ qñ inte-
gro anno durauit mr̄imo.tūc impēſe ſctē p mulierē primo an
no ſubrogant loco fructuū vltimi anni:q: inuicē fiet cōpenſa
tio.nā cū maritꝰ fructꝰ hre dēat p tot annis quot durauit mr̄i
mo.nō vltra.⁊ anniꝰ ſci.a die tradite dotis.⁊ ꝯtcti mr̄imo.vt.l.
de diuiſione.cū.l.ſe.ff.e.⁊ maritus a principio habuit fundum
plenum inuenit die mr̄imonij ſoluti habuiſſe fructus tot an-
norū quot durauit mr̄imo.vñ fructꝰ nūc pendentes ſunt mu-
lieris ⁊ ſubrogant loco fructuū primi anni,vt hic in glo.ſi.in
ſi.⁊ hic cōiter approbat.¶ Sed ꝯtrarium ſentit hic rapha.cū di
cēs.ꝙ imo d3 mulier deducere impenſas de fructibꝰ primi an
ni,⁊ ſimiliter maritus d3 deducere in expenſas factas ī cultura
vlt.anni.de fructibꝰ eiuſdē anni.nec ob.l.ſequēs.in.§.impen-
dia:q: ibi maritꝰ recepit ⁊ retinet fructꝰ illiꝰ anni in cuius cul
tura fecit impēſas,ſecus in caſu nr̄o:q: maritꝰ reſtituit fundū
fructibꝰ plenū alr̄ ſm eum ſequeret ꝙ cū aliqñ mulier maio-
res feciſſet īpenſas in cultura primi anni ꝙ̄ fecerit maritꝰ in
cultura vlti.anni vel ē ꝯ fieret ſubrogatio ad inequalia. Pau.
de ca.hic ſtat cū opi.cōi.nec ſm eū ob.rō raph.q: faciliter eſſe
pt,ꝙ pinguiores eēnt fructꝰ percepti ꝙ̄ impēſe.attēto eo ma
xime ꝙ cōiter accidit.ſ.ꝙ q plus impēdit plus pcipit.non di-
ſcedo a cōi ſnīa,⁊ vltra pdicta eā cōfirmo:q: cū ſimus in iure
vl.l.qd ob: la grāde.ſ.de impē.d3 fieri ſubrogatio ſicut alias di
cimus ꝙ in vlibus ꝑtiū ſuccedit loco rei.l.imperator.de le.ij.
¶ In ꝯtriū tñ facit lz doc.hic nō dicāt gl.in.l.impēdia.ſ ver.
ſatiſfaciendum.ſ.in.l.ſeq.vbi de fructibus viuꝰ anni nō ſit de-
ductio impēſe alterius anni,ſed ſolue vt ibi per Bartol.qui
ad hanc contrarietatem ibi animaduertit hic.

1 ¶ Fructus rerum dotalium quomodo ſint diuidendi inter
maritum ſoluto matrimonio.
2 Fructꝰ quō ſint diuidendi inter vſufructuariū ⁊ ꝓprietarium.
3 Fructꝰ rerū feudaliū pcepti p vaſallū q incontinēti,vel anno
non integro deceſſit an ſint heredum vaſalli,vel domini.
4 Fructus rei emphyteotice.vel vſufructuarij mortuo icōtinē-
ti ipſo emphyteota vel vſufructuario,an ſint domini,vel he-
redum emphyteote.
5 Fructus prebendarum mortuo incontinenti,vel anno nō in
tegro ipſo prebendario,cuius erunt.
6 Prebendarius quando dicitur habere adminiſtrationē,di-
citur hic remiſſiue.
7 Teſtes ſi fieri poteſt debent reduci ad concordiam.
8 Conductori ſi ex ꝯuentione fieri debet remiſſio mercedis pp
guerrā,ita fieri debet ſi non euenit guerra.ſed rumor guerre.
9 Debitor fugitiuꝰ,ſeu fugiēs.ſicut pōt capi per creditorē.ita
pōt capi ſi ſe prepararet ad fugam.licet nō eſſet in actu fuge.
10 Dictio ſtatim aliquando denotat interuallum temporis,pu-
ta vnius menſis.
11 Uerba libelli.ſiue in ciuilibꝰ.ſiue in criminalibꝰ debent inter
pretari contra libellantem in dubio.
12 Inſtitutio an dicat geminata,ſi teſtator dicat inſtitutio Caiū
⁊ mox ſempronium.
13 Teſtium dicta ⁊ probationes ambigue ſemper debēt in par-
tem mitiorem interpretari.
14 Teſtis quando deponit ambigue,debet per iudicem repelli.
15 Mulier.ſ.annum mortuo marito debet ali ab heredibꝰ viri,
ſi non habet vnde ſe alat,⁊ qñ dicat non habere vnde ſe alat.
16 Dos ſoluto matrimo.morte viri an debeat reſtitui mulieri
vna cum fructibus,⁊ alimentis perceptis.
17 Dos ſoluto matrimonio an ſit ſtatim reſtituenda mulieri,vel
infra annum.
18 Dos ſi conſiſtat in pecunia,an commodum pecunie ſpectet
vxori mortuo viro.vel heredibus viri.
19 Fructus dotis ſi ſufficerent ad alimenta vxoris,an teneantur
heredes ad integra alimenta infra annum.
20 Maritꝰ tenetur alere mulierē,etiam que nullam dotē habet.
21 Dotem conſiſtentem in rebus mobilibus volūt heredes red
dere mulieri non expectato anno,⁊ per conſequens eam non
alere.an poſſint.
22 Heredes viri an teneātur alere vxorem poſt annum a diſſo
luti matrimonij.

a ¶ Lucratiua.adde tex.ibi bar.in.l. non amplꝰ.ſ.de le.i.⁊ vid ſpe.ī ti. de expē.§.1.v̄.expenſe. Fran.

b ¶ Penſionis. adde Luro.conſi.cccc.xxxiij.incip. quo ad pmū,⁊ qñ ſterilitas dicat vt īducat remiſſionē ꝯductori vide uſo Phi.cor.cōſi.cxxviij.inci.vr̄ primo.col.pe.ver.iudex aūt.ī.ij.vol.⁊ an remiſſio mercedis fiat ſi vinū3 eſt effectū acetoſuz ⁊ an hēat locū in fructibꝰ recollectis vide Bar.ſoz.ꝯſi.c.inci.ī cā.col.ſi.ī.1.vol.vide phi.cor.ꝯſ.clxxxi.ici.viſionē ꝯalia.co.xiij.v̄.nā ad h.ī.ij.vol.vbi tradit an emphyteota q pp guerras non potuit fructus ſeu redditus pcipere poſſit petere penſionē mercedis,et vide Soz.ꝯſi.cxxiij.inci.circa preſentem.in.ij.vo.vbi late tradit an cōductori qui ī ſe ſuſcepit omne periculū ſit ſiēda remiſſiō pp icurſionē hoſtiū.⁊ an pp peſtē ſit fienda remiſſio.et qd ſi eſt ꝯ.lōnalr ꝯmiſſa vl dē eidē ꝯſi.xliij.īci.ī prīti v̄.his tñ.ci.ī prīti v̄.his tñ.in.j.vol. Hen.fer.

23 Mulier mortuo viro, an poſt annum petere poſſit alimēta, ⁊ vſuras dotis, ⁊ an teneatur operari in domo cum heredibus mariti.
24 Pena quādo eſt adiecta dationi ꝗtitatis, preſumitur ī fraudem vſurarum adiecta.
25 Mulier cui facta eſt mora in reſtitutione dotis, an poſſit petere intereſſe damni emergentis, ⁊ lucri ceſſantis.
26 Mercari non dicitur qui emit, vel locat fundum.
27 Mulier an ſit alenda per hřdes mariti, ſi nullā dotē habet.
28 Legatum alimentorum factum vxori per maritum, an intelligatur factum in recompenſationem alimentorū ſibi de iure debitorum.
29 Mulier an ⁊ q̄ñ debeat op̄ari heredib⁹ viri, ⁊ an debeat ali in domo heredū, an vero alibi ſi ei placuerit, ⁊ qd̄ ſi fuit alita ab alijs q̄̄ ab heredibus, an poterit repetere alimenta.
30 Mulier quas operas teneatur preſtare heredib⁹ viri, ſeu ipſo marito viuenti.
43 Fructus naturales, vel induſtriales qui dicantur, dicitur hic.
32 Fructuum appellatione veniunt penſiones.
33 Penſio an debeatur in fine temporis.
34 Penſio operarum an dicatur cum effectu debita, anteq̄ preſtentur opere, an vero eis preſtitis.
35 Succeſſor ſingularis tenetur ſtare colono, vbi fundus trāſfertur tranſlatione neceſſaria.
36 Emptor debet habere omnem penſionem, ſi tēpore emptionis nondum venit dies penſionis.
37 Colonus proprie dicitur qui colit numinia.
38 Colono conſtituto per vxorem an teneatur ſtare maritus, et econtra.
39 Anno hoc intelligi poteſt de anno emergenti.
40 Maritus an poſſit habere penſionem fundi dotalis locatis principio matrimonij.
41 Maritus an debeat habere fructus fundi dotalis, qui fuit datus pro parte vacuus, ⁊ pro parte plenus.
42 Fructus dotis ſi marit⁹ habuit bis in vno anno, in vno fundo, an ſint vxori reſtituendi.
43 Vindemia an ⁊ quando ſpectet ad virum, vel ad vxorem.
44 Fructus rerum dotalium an ⁊ quando ſint vxori reſtituendi.

1 **Divortio.** † Maritus de fructibus anni non integri lucrat̄ ꝓ rata [a] qua matrimonium durauit non ꝓ rata qua durauit locatio facta per eum, vnde ſi recepit fundū fructibus plenum ⁊ ipſis recollectis fundum locauit ꝓ fructibus anni ſequentis tam fructus percepti per maritū quā portio penſionis pro rata qua durauit matrimonium debent diuidi, vt de vtriſq; habebat maritus pro rata tp̄is pro qua matrimonium durauit, ⁊ reſiduum erit vxoris, ſed ſi vir recedit fundū vacuū, ⁊ ipſum locauit pro fructibus anni ſequentis penſio totius anni venit diuidenda, vt pro rata q̄ durauit matrimonū habeat marit⁹. lʒ paꝝ durauerit locatio tp̄e ꝯcti m̄ſimonij ⁊ hoc ſiue vnus tm̄ fruct⁹ recolligeꝛ ex fundo, ſiue duplex. ſ. meſſes ⁊ vindemia, fruct⁹ autē recollecti p vxorem anteq̄ nuberet vxoris ſunt. h. d. vſq; ad. §. ob donationes. ⁊ diuide vt hic p Barto. ⁊ alios. ¶ No. i. ex iſto tex. differre caſuʒ quo fundus plen⁹ daꝛ in dotē a caſu quo fundus vacuus daꝛ in dotē: qꝛ primo caſu ēt pēſio ſequentis anni cadit in ꝯputatiōe pro rata tp̄is, ⁊ ſic maritus ſentit cōmodū fructuū duoꝝ annoꝝ. ſed in caſu ſcd̄o ſecus. ¶ No. ij. qꝛ nō eſt differre inter fructus ꝓueniētes immediate ex re dotali. ⁊ fruct⁹ ꝓueniētes mediate i. q nō ex re dotali ſunt, ſʒ ꝓꝑ rē dotalē ꝓut ſunt pēſiones. ¶ Tertio not. qđ fructus integri deducunꝛ ēt deductis impēſis: qꝛ exponiꝛ integros. i. totius tp̄is. ¶ Quarto not. qꝛ fruct⁹ ꝑcepti p mulierez añ ꝯctū m̄ſimonium nō venit diuidēdi cū marito. ¶ Quinto not. qꝛ marit⁹ fructus oēs ante ſolutū matrimo. ꝑceptos p eū nō lucraꝛ imo diuidunꝛ ſi anno integro non durauit matrimoniū, ſʒ qđ ſi ignoraꝛ vtrū ann⁹ ſit integer vel nō: qꝛ naſcitur quo tp̄e ꝯctū fuerit m̄ſimoniū ⁊ onera ſupportata ſint. Ange. hic ꝓut refert ⁊ ſequiꝛ Jo. de imo. rñdet. qꝛ in dubio preſumeꝛ initiatū matrimoniū a p̄n. anni naturalis ſeu cōis. ang. hic in lec. me i hoc nō dicit. ſed poniꝛ. ī. e. l. i. §. qꝛ in ſño. ⁊ nihil alle. Ro. idē tʒ. ī. pri. §. ¶ Sed puto hoc nō eſſe verū, ſʒ qꝛ onus p
b bandi mulieri incūbat: qꝛ ſe fundat in tp̄e. [b] ar. l. matrem. C. de ꝓba. cū ſi. faciūt no. p bar. ī. l. ſi m̄rē. ſ. de re. dub. hoc expſſe firmat ang. in. l. vnica. §. cumq;. C. de rei vxo. ac. ⁊ rap b. in. l. ſi vir
2 ſ. e. l. lʒ nō faciat mentionē de Ang. in. d. §. cumq;. ¶ † Sed an deciſio de qua ſ tex. nr̄o ꝓcedat in vſufructuario. vt. ſ. ſiat diuiſio ⁊c. dic qꝛ indiſtincte oēs fructus per eum ꝑceptos lucraꝛ lʒ minimo momento durauerit tēpus a. l. defuncta. ſ. de vſufru. ⁊ hec erit vna de rōnibus dubitādi in iſta. l. licet gl. i. hic ⁊ hñ. in ver. certū eſt videatur dicere, quod autho: hui⁹ l. preſuppo nebat pro certo. qꝛ fructus deberent diuidi. ¶ Ratio autē decidendi: qꝛ maritus lucraꝛ fructus pro oneribus matrimonij. l. dotis fructu. ſ. in princi. ſ. de iur. do. l. pro oneribus. C. eo. i. ideo non debet lucrari niſi pro rata onerum, ſed vſufructuarius nō lucratur fructus principaliter pro aliquibus oneribus. ſed p iure quod habet in vſufructu. vnde ſufficit quod ius in eum re-
3 ſideat tp̄e quo ipſe vſufructuarius percepit fructus. ¶ † Quid
c autem in fructibus rerum feudalium [c] perceptis per vaſallum qui incontinenti vel anno non integro deceſſit, dicas vt in. c. i. §. his ꝯñter. in tit. hic finitur. l. deinde incipiunt conſuetudines regni. ⁊ per gloſſ. in. c. ſi ꝓꝑ tua. de reſcrip. in. vi. ⁊ in. d. l. defuncta. per Pet. de ancha. in conſi. clxxxiij. inci. in chriſti nomine ſubtiliter ⁊c. ¶ Cōis eſt ſn̄ia quod ſi vaſallus decedit poſt tp̄s ſtatutum in. d. §. his ꝯñter. lucraꝛ oēs fructus. ſecus ſi ante quia tunc reſtituendi ſunt dño vt ibi, nec ſm̄ docto. poteſt aliqua vera ratio aſſignari niſi quia ſic placuit legiſlatori, ſed vt puto id forte ideo ſtatutū eſt: quia tali tp̄e conſueuerūt vaſalli facere multas expenſas in armis: ⁊ equis, ⁊ ceteris opportunis pro eundo in expeditione pro domino ſuo ſi fuerit opus, illam tamen deciſionem limita vno mō. vt per Pe. de anch. in cōſi. ſuo. clxxx. alias. cxci. ¶ Secundo limita ſecundum Rapha. cu. hic, vt procedat quando per mortem vaſalli feudum ad dñm reuertebaꝛ. ſecus ſi ad fratres vaſalli: quia ſi agatur de diuidendis fructibus inter heredem inſtitutum a vaſallo ⁊ fratres vaſalli ad quos feudum deuoluitur tunc fructus diuidi debent iuxta formam. l. noſtre, non eſt negligendum hoc not. verbum Raph. pro quo facit optima rō: qꝛ cum tex. in. d. §. his conſequenter. exorbitet a regula. l. defuncta. et etiā. l. noſtre. ideo nō dʒ extendi, ſed in caſu ſuo ſeruari tm̄. ſ. in
4 feudo ad dñm reuoluto. ¶ † Sed quid in fructibus rei emphyteotice. dic vt p Spe. in titu. de loca. §. nūc aliqua. ver. v. vbi ſimpliciter idē tʒ qꝛ l vſufructuario p. d. l. defuncta. ⁊. l. ſi pater.
5 C. de vſufru. ¶ † Quid in fructib⁹ ꝓbēdarū vide p gl ⁊ Bar. in. l. i. C. de anno. ci. lib. x. ⁊ per glo. in. c. pñti. de offi. or. in. vi. arch. in. c. ſtatutum. §. aſſeſſorum de reſcript. in. vi. ⁊ in. c. alienationes. xij. q. ij. p Hoſt. in. c. ſi. ⁊ ibi p doc. de pecu. cle. p And. de yſer. in. d. §. his ꝯñr. per Bald. in. l. iubemus la. ij. C. de ſa. ſan. ecc. ⁊ in. l. ij. C. de fru. ⁊ lit. expen. ⁊ in. d. l. defuncta. faciunt que dicentur in. l. ſi filio. §. ſi. ī. e. ¶ Cōis vꝛ eſſe cōcluſio quā ponit glo. in. d. c. pñti. qđ aut habebat adminiſtrationem. ⁊ tunc tranſmittit ad heredes ius petendi vel retinendi fructus pro portione tp̄is quo deſeruiuit eccleſie alias autem nunquā ⁊c. ¶ Qñ autem dicatur prebendarius hr̄e adminiſtrationem, vide per doc. in. c. requiſiſti. ⁊ in. c. in officijs. de teſt. per Jnn. in. c. ex literis. de proba. per ant. de bu. l repe. c. ſi. de cā poſ. ⁊ p.
6 ¶ † In tex. ibi. neq; no. illud cenſeri fctm̄ eſſe tp̄e vindemie qꝛ parū ante tp̄s vindemie ſit. ⁊ eodē mō vꝛ ſm̄ Bal. qꝛ illud cenſeaꝛ factū tp̄e guerre qꝛ factū eſt tp̄e orte diſcordie: lʒ nōdū guerra cepta eēt qđ eſt valde not. ſm̄ eum pro ſaluando dicta teſtis deponentis aliquid factū eſſe tp̄e guerre cum parū ante
7 guerrā fctm̄ eſſet. ¶ † Noueꝛ Bal. qꝛ teſtes ſi fieri pōt debēt reduci ad concordiam. c. cum tu. de teſti. l. i. cū ibi not. p Bart. C. de vſufru. l. ſed ⁊ ſi poſſeſſori. ⁊ ibi no. Jac. bu. ſ. de iureiurā. l. ij. §. creditum. ſ. ſi cer. pet. ⁊ ibi Bar. in. l. inſulam. §. i. cum concor. ſ. e. bene facit vlera iſtum tex. lʒ ipſe non alleget. l. pedius. in prin. ſ. de incen. rui. ⁊ nau. Bal. ēt in. c. i. in prin. de pac. tenē. dicit quod illud dꝛ factū tp̄e guerre qđ parū ante. vel parum poſt factum eſt. alleg. glo. bene no. in. l. pe. in glo. i. ſ. de op. li. ⁊ ibi ēt olno vide Bal. ⁊ in. c. i. in ver. non omittēt. de pac. conſtan. ⁊ Bal. in. c. ij. de feu. ſi. cul. nō amit. ⁊ qꝛ no. Jo. an. in ad-
8 di ſpe. in rub. de loc. † Et facit hec qđ Bal. ad id quod in pulchra. q. cōſuluit Pe. de anc. in ꝯſi. lxiij. alias in ꝯſi. lxxxviij. incip. p̄miſſa facti ſerie cōſiderata ⁊c. vbi dicit quod ſi cōuentum eſſet inter conductores gabellarum ⁊ locatores, quod in caſu guerre dʒ fieri remiſſio mercedis quod ſi non euenit guerra. ſʒ
d rumor guerre [d] adeo qꝛ mercatores nō trāſiuerūt fieri dēbit remiſſio. ac ſi in veritate fuiſſet guerra alle. in ar. l. i. alias eſt. l. iij. §. armis. ſ. de vi ⁊ vi arm. vbi Bar. dicit per illum tex. quod ille dꝛ me inſultaſſe cum armis qui hēbat arma ad latus. lʒ ea
9 nō euaginauerit qm̄ ſufficit terror armorū. ¶ † Hec ēt deciſio Bal. hic facit ad aliud, vʒ qđ ſicut creditor pōt capere debitorē fugientē. l. ait pretor. §. ſi debitorem. ff. de his que in fraud. cre. ita ēt poſſum capere debitorē meum ſe preparantē ad fu-
e gā. [e] lʒ nō ſit in actu fuge. hic in terminis voluit Bal. in. l. pe. C. de pig. act. ad idem alle. ibi Baldus eꝛ. in. l. queſitum. ſ. de pig. act. idē Bal. in. l. generale. C. de decu. li. x. ⁊ Bal. in. l. ſi quis in totā. C. vñ vi. in pe. col. ¶ Sed ꝯtium tʒ Ang. in repe. l. nemo carcerem. C. de exac. trib. lib. x. tenens qꝛ requiraꝛ qꝛ ſit in actu fuge p. d. §. ſi debitorem. ¶ Sed veriorē puto opi. Bal. ꝑ iura ſupius alleg. ꝑ quo bñ facit. d. l. pedius. ⁊ ita alle. in facto obtinuiſſe

a ¶ Rata. ampla materiam hui⁹. l. iuxta ſcripta per Old. conſi. cxlij.
b ¶ In tp̄e. quod ſe fundans in tp̄e illum probare dēat voluit cōſ. ccclij.
c ¶ Feudaliū. adđ Ang. ꝯſ. cclxiij. ⁊ ibi qd̄ de fructib⁹ prebēde ⁊c. ⁊ vide per Raph. cu. ꝯſ. cxxix.
d ¶ Guerre. adđ p hoc facere qđ idē ꝯſuluit ꝯſ. cccxxi.
e ¶ Vide Iaſo. in l. clam poſſidere. §. ſi. in. x. not. ſ. de acq. poſſ. Thom.
e ¶ Fugam. Adđ alex. in ꝯſ. lxiij. in pe. ⁊ vlt. col. in. ij. vol. vbi qđ debitor pōt capi q̄ñ eſt trepidatio fuge. lʒ nō ſit i fuga. Fr.

cto obtinuiſſe hec oīa. Ad hec oīa ēt bene facit, qḋ ſing. dicit
bar. in. l. vt iuſiurādū. poſt glo. ibi. in prin. ff. de op. lib. dum dicit
ꝙ ſicut donatio facta a patre filio in premium emancipatiōis
vȝ ſi in actu emācipationis fiat vel poſt, ita etiā vȝ ſi fiat parū
ante emācipationem. ¶ Sed circa hoc hic vnum incidenter
quero quid ſi eadem die qua eſt fctā emācipatio reperitur in-
ſtrumentū donationis fctū, nec apparet an in eodē actu vel
ante aut poſt facta ſit donatio quid preſumendū, dicas ꝙ pre
ſumet fctā poſt vt actus potius valeat ꝙ̄ pereat, ita ſignanter
dicit Cy. ⁊ bal. in. l. cū in teſtā. §. i. ff. de hē. inſti. ꝙ mēti cōmen-
da, qꝛ non memini alibi ita in terminis legiſſe. ¶ In tex. ibi
quarta portio mercedis, ⁊ ſic de hac quarta portiōe mercedis
habebit maritus tertiā partē tm̄ ſicut de alijs fructibus pce-
ptis, ⁊ hoc qn̄ datur fundus plenus in dotē. ex quo apparet ꝙ
maritus ꝓ vno. ⁊ eodem anno non integro quo matrimonium
durabit habebit fructus duarū culturarū pro rata tpis quo du-
rauit matrimoniū cū habeat partē vindemie pcepte, ⁊ partē
penſionis ꝓ fructibus anni futuri, ⁊ in hoc conſiſtit principa-
lis difficultas huius. l. qꝛ ſatis iniquum vr̄. ſi vero datus eſſet
fundus vacuus in dotem qui p maritū fuit locatus non quar-
ta portio penſionis amo tota penſio ꝓ integro anno locatio-
nis debita diuiditur, ⁊ ſi matrimoniū durauit tertia pte anni
habebit maritus tertiā ptem totius penſionis anni integri, vt
in ver. ſed ex contrario. ⁊ in hoc conſiſtit difficultas huius. l. qꝛ
reliqua ſunt clara. ¶ Quō autem circa predictas difficulta-
tes ſit dicēdū dicā late. ff. cū gl. in ver. quarta portio. ⁊ in verſ.
10 ex ꝯtrario. ¶ † In tex. ibi. fundū ſtatim viro. no. ꝙ dictio ſtatim
aliqn̄ denotat tpis interuallum puta vnius menſis. vt hic in
gl. ¶ Et inducitur p Bar. hic ad. q. accuſauit titiū q ꝯ me fe-
a cit inſultum ⁊ ſtatim ſeu mox ferita, an intelligat ſtatim. i. p
interuallum, ⁊ ſic veniat de vtroq excesſu puniendus. ar. l. ita
vulneratus. ad ſi. ff. ad. l. aquil. an vero intelligatur incontinen
ti. ⁊ ſic ꝓ vno tm̄ exceſſu puniat quaſi inſultus cū vulnere con
fundantur. l. illud. §. fi. ff. ad. l. aqui. ⁊ no. gloſ. in. l. de crimine. C.
de accu. que eſt ſing. fm̄ Bal. ⁊ Mod. hic. ⁊ concludit Bal. ꝙ
cū verba ſtatuti ſint equiuoca dictio ſtatim et mox pūt accipi
cum interuallo, vt hic, item ⁊ ꝓ incōtinenti. l. ſi pater captus,
⁊ ibi no. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ in auſ. de inceſt. nup. in princip. ⁊ in
c. qꝛ pp. de elec. vario enim modo ſignificāt hmōi dictiōes, vt
hic, ⁊ ēt hʒ in. l. ſed ⁊ ſi in ꝯdōne. §. ſeruus alienus. de here. in-
ſti. ⁊ in. l. ad perēptorium. ff. de iu. ⁊ in. l. i. §. i. p Mod. maxime.
ff. de ver. ob. ¶ Ideo dicit Bal. ꝙ debeat intelligi ꝓ inconti-
nēti. ⁊ ſic in mitiorem ptem. argu. l. preſes. ff. de pe. que ſequimē
hic ſimpliciter mod. ¶ Addo Bal. ita tenētē in. l. quoties. §.
ſi quis. el. ū. ff. de here. inſti. ⁊ ibi mod. ⁊ bal. in ſimili in. l. aduer-
ſus. C. de fur. ⁊ in auſ. ſed nouo iure. in verſ. item quid ſi con-
11 tetur. C. de ſer. fug. ¶ Ex hmōi diſtinctione Bald. † in predi-
ctis locis colligit hic ro. ꝙ lʒ verba libelli in ciuilib⁹ debeāt
interpretari in fauorem libellantis. l. ſi quis intentione ambi-
b gua[b] ff. de iu. tn̄ ſecus in libello criminali, ꝙ eſſet valde not. ſi
eſſet verū. ¶ Sed hoc puto falſiſſimū qꝛ iure nō pbat, ſcdo
qꝛ regulam habemus. ꝙ in criminalibus pcedit ad inſtar ci-
uilium cauſarum. l. abſente. ff. de pe. tertio qꝛ in terminis ꝯtrarium
voluit Bar. in. l. libellorū. in prin. ff. de accu. in verſ. quero ali-
qs pcuſſit p aliquos dies ⁊c. ſequitus Jaco. but. vt ibi p eum.
¶ Nō ob. deciſio bal. hic. ⁊ in predictis locis qꝛ illa pcedit
ex eo qꝛ preſupponit ꝙ probō accuſationis nō aliter ꝯclude
bat ꝙ̄ concluderent verba accuſatoris, ⁊ ideo cum pbō accu
ſatoris debeat interpretari ꝯ ipſum pbātē. c. in preſentia. de
pba. ideo interpretant dicta verba ꝓ incōtinēti ꝯ accuſatorē
12 ⁊ ita aperte declarabat Bal. in. d. §. ſi quis. † Et iuxta predictā
q. Bal. addo ꝙ Bar. in. l. fructus. ff. e. ſuper glo. in ver. vinde-
mias. in materia iſtarū dictionū. ſ. ſtim. mox. ⁊ ſimilium que-
rit quid ſi teſtōꝛ in ſuo teſtō dicit inſtituo Caiū ⁊ mox ſempro-
nium an iſte dicātur due inſtōnes quarum vltimā tollat pri-
mā iuxta. §. poſteriore. inſtit. qui. mo. teſt. infir. ⁊. l. hac conſultiſ
ſima. §. ſi quis autem. C. de teſt. an vero intelligat vtraque va-
lere tāquā eodem tempōre facta, ⁊ decidit Bar. poſt Dyn. et
Rar. ibi. ꝙ vtraque valebit per textū in. d. l. quoties. §. ſi quis
ſta. ibi hoc idem tenet Bal. Contrarium tn̄ in. d. l. fructus. qꝛ il
le primus qui vult pbare inſtōnem de ſe factā nō eſſe ſublatā
per inſtōnem alterius hȝ producere pbōnes teſtium que ſi ſo
nāt prout in. q. bar. cum ſint ambigua debent interpretari ꝯ p
ferentem per. c. in pñti. de proba. ⁊ no. Bar. ⁊ doc. in. d. l. ſi qs
intentione ambigua. ff. de iu. ⁊ in. l. inter ſtipulātem. §. ſi. ff. de v-
bo. ob. Item dictū Ro. nō puto verū triplici rōne. Et primo
qꝛ regula. d. l. ſi quis intentione ambigua. dȝ intelligi dūmō a
propria ſignificatione vocabuli non recedatur. ar. l. nō aliter.
de leg. iij. ſed de propria ſignificatione predictarum dictionū
eſt, quod importent tēpus ſine interuallo: vt eſt gloſſ. ſignāda
in auſ. de inceſt. nup. in prin. quā per no. alle. bal. in. l. gallus. §.
ille caſus. ff. de li. ⁊ poſth. ⁊ Imo. hoc idē tenet bar. in. l. i. in vlt.
col. ff. ſi cer. pe. dū dicit ꝙ importāt tps ſine interuallo niſi rō
ꝯnexitatis eum aliud ſuadeat. ar. l. momentanee. C. vnde vi.
idē tȝ expreſſe Sal. in. d. l. i. ff. ſi cer. pe. ⁊ Imo. in. l. i. ff. de ver. ob.
vbi ꝓ hoc alle. gl. in. c. ꝙ̄ ſit. de elec. in. vi. ¶ Secūdo moueor
qꝛ. d. l. ſi quis intentione ambigua. nō militat qn̄ ita interpretā
do actus redderet inualidus. ita expreſſe tȝ Rey. ff. d. l. fruct⁹.
⁊ ſan̄s eſt de mente Bar. ⁊ ſequaciū dō in hoc articulo dicūt.
ꝙ ne illa ſcōa inſtitutio reddat inualida debet intelligi ſine
interuallo. d. §. ſi qs ita. ꝙ eſt no. ⁊ mēti tenēdū. Tertio ꝯ Ro.
adduco. qꝛ regula. d. l. ſi qs intētiōe ambigua. nō pcedit qn̄ be-
nignior eſſet interpretatio intelligēdo in fauorē producētis.
13 † Nam dicta teſtiū ambigua ⁊ pbationes ambigue ſemp de- a
bent in ptē miniorē interpretari, ita p hāc rōnem not. decidit
Imo. in. c. cū clamor. de teſti. arg. l. benignius. ff. de leg. ⁊. c. iuue
nis. de ſpon. qḋ eſt bene no. qꝛ. d. Ab. ⁊ Jo. An. in. d. c. cū cla
mor. tenēt ꝯ Inn. in. d. c. in pñtia. tn̄ nō recedo a ſnīa Innoc. p
rōnem ſuā quā ēt reaſſumpſit ⁊ ſequutus eſt Bald. in. l. lucius.
ff. de his qui notan. inſa. ⁊ Angel. in. l. in ambigua. ff. de leg. ⁊
14 Ang. in. l. ex militari. in prin. ff. de mili. teſta. † Facit qꝛ quādo
iudex vidit teſtem ambiguum depoſuiſſe debet eum repelle
re, quoniā hoc indicatur eſſe benignius. eſt gloſſ. not. digna in
§. a p viro. el grāde. in auſ. de teſti. firmat Bart. in. d. l. inter ſti- b
pulantem. §. i. ⁊ Bar. in. l. repeti. de queſtio. ⁊ in. d. l. ſi quis in-
tentione ambigua. in hac tamen concluſione mihi magis pla
cet prima reſponſio ff. contra Rom. alleg. ¶ In glo. i. in pñc.
hic gloſſ. figurat caſum vſq ad verſiculum, item ſi meſſes. Et
ibi ſcdō figurat caſum vſq ad. §. ob donationes. glo. in princi.
ibi. ⁊ in. d. §. alē ſi meſſes figurat caſum vno mō ſup illo. ſʒ gl.
ij. ibi figurat caſum alio mō ⁊ alia glo. ibi. in v. vindemie. tertio
mō nō exēplificat illū tex. ⁊ oēs ille tres lectu. ſunt vere ⁊ cōi-
ter approbate. lʒ Bar. nō videat approbare tertiā lec. tn̄ opi. c
ſua nō vr̄ de iure pbari. ¶ In ea. gl. ibi. ⁊ ſi vindemiā totā pre
ambulā gl. nō bñ loqt, qꝛ ſi tps locatiōis eēt īſpiciendū poti⁹
dōm fuiſſet ꝙ attētis vbis gl. de fructib⁹ vindemie ante p vi
rū pceptis nihil lucraret vir, qꝛ nō diceret mr̄imoniū duraſſe
niſi a tpe locatiōis vt ſonāt vba gl. dic ergo ꝙ dubitatio erat
ꝓ quota portione lucraret marit⁹. ſ. an ꝓ rata tpis quo durauit
matrimonium, an ꝓ rata quo durauit locatio, ⁊ an fructus ve-
niāt diuidendi ex tpe locationis, an ex tpe ꝯcti mr̄imonij. et
rūdet vt i tex. rō aūt quare videbat p̄ma facit maritū dēre lu-
crari oēs fruct⁹ pceptos nō erat illa ꝙ̄ dicit gl. ſ. qꝛ ſi mr̄imo-
niū nō dicebat duraſſe niſi a tpe locationis citra, qꝛ iſta rō er-
rat, qꝛ ex quo p virū pcepti erāt videbant ī totū lucro ei⁹ cede
re ſicut diri in vſufructuario. ſʒ ꝯtrariū decidit, qꝛ p quēcūq acci
15 piātur diuidi debēt vt. ff. l. pri. ¶ † In gl. ij. habes ex iſta gloſ.
notare ꝙ mulier. ſ. anniū eſt alēda ab hēdib⁹ viri ſi nō hȝ aliū-
c de vn̄ ſe alat,[c] ⁊ idē tȝ gloſ. in. §. exactio. hic alle. ⁊ in. l. i. ſ. vt in
poſ. leg. ⁊ Spe. ī ti. q ſil. ſint legi. in pñc. nūc videam⁹. ⁊ ſtatim
16 dicā. ¶ † Scdō habes ex gl. notare ꝙ fruct⁹ illi⁹ anni incipiē
tis a die ſoluti matrimonij, ⁊ dati ad dotē reſtituendā ſunt he
redū mariti ꝓ oneribus alimētoꝝ. ⁊ in hoc vltimo iſta gl. alibi
nō reperit ⁊ latius. ſ. ſubdā. ¶ Circa primū Dy. Bal. ⁊ cōiter
Mod. dūt eē verā preterꝙ̄ vbi res immobilis data eēt in do-
tem qꝛ illa cū fructib⁹ ſtatim dȝ reſtitui mulieri ex quib⁹ ipſa ſ
ſe alere dȝ. d. §. exactio. ꝙ eſt verū fm̄ Jac but. in. l. vnica. §. i.
C. de rei vxo. act. ⁊ Sal. in. d. §. exactio. ēt ſi mulier hēt prēm
vel matrē vel ſimiles q ad eā alendā tenerent ſi res immobi-
lis data eſt in dotē, qꝛ tenebunt heredes viri illam alere, ex eo
qꝛ pt dicere poterit ſibi e nōdū nolo te alere cū habebas vn̄ ali
poſſis. ſ. ab heredibus viri. l. ſi qs liberis. §. i. ⁊. ſed ⁊ filius. ff. de
lib. agno. hēdes viri q tractāt de lucro pp fructus dotis de-
bebūt fm̄ dotis qualitatē mulierē alere. alle. in ar. l. cū vn⁹. §.
ſ. ff. de ali. ⁊ cib. le. ¶ Itē cum pt tractet de dāno vitādo. here-
des vero mariti de lucro dȝ preferri q de dāno tractat. l. ſi. C.
de codi. Sed aduerte qꝛ ēt qn̄ res mobiles ſunt date in dotem,
ꝙ heredes viri non teneant eā alere ipſi vero nō lucrātur fru
ctus rerum mobiliū poſt ſolutū mr̄imoniū perceptos. ſʒ eos
reſtituere debent mulieri poſt annū. d. §. exactio. ver. fruct⁹. ⁊
ēſt ſimiliter mō. ⁊ ſequit bal. in. l. ſi cōſtāte. §. quoties. ſ. e. Pau.
de ca. hic q multū inuolute loqut ſenſit hoc dubiū, ⁊ vr̄ velle
ꝙ aut mulier nō petit vel petere nō potuit ſe ali ab heredib⁹
viri, ⁊ pcedat opi. ſ. ꝙ fructus dēt reſtitui mulieri. Aut alimē-
ta petijt ⁊ habuit, ⁊ tūc mr̄imō ꝓ rata alimētorū pſtitorū lucren
tur fruct⁹ ar. l. inſulā. §. fructus. ſ. eo. ⁊ ita intelligatur hec glo.
⁊ dicit quod Ange. hic tȝ iſtud. ¶ Sed certe angel. aliud hic
17 non dicit † imo ſimpliciter tȝ quod cum mulier infra annum
ſolu. ita. cenſeatur eſſe adhuc in primo matrimonio. l. oēm. C.
de bo. ma. ſicut maritus pro oneribus matrimonij lucrabatur

a ¶ Mor. Adde Cal. ꝯſi. x. de vb. ſig. ⁊ ibi o e dictio ne illico, ⁊ per eū. alex. ꝯſi. xij. ⁊ adō tu ō iſta dictiōe in cōtinēti alex. i ꝯſ. cxvi. i. ij. col. ⁊ i ꝯſ. vlt. in fi. in. i ij. vo. Fran.

b ¶ Ambigua. ad de p i tellectu. d. l. ſi qs ītētiōe eūdē alex. in. l. naturaliter. §. nihil cōe. ſ. de a. q. poſ. co. xv ij. ⁊ Frā. are. in. d. §. nihil cōe. co. xx iij. Franci.

c ¶ Se alat. Veritatē huiꝰ q. i q b⁹. d. Jaſ. a. ij⁹ cuolat rio p abb. ꝯſi. lxx ix. p bal. ꝯſi. cxcvi. ij. lib vbi an ſi mulier hȝ res q̄ fructū nō auferūt dicat hēre vn̄ ſe al. ⁊ p p. in. de ca. cōſil. ccclxxx. p. d. car. cōſi, lxxx. ⁊ an mulier poſt annū poſſit petere alimēta vide bar. ꝯſi. cxx viij. ici. Fe. a. ⁊ bal. ꝯſi. cclviij. ij. li. q ā aūt ſi mulieri nō dȝ reſtitui dos, ſʒ alteri q ſtipulat⁹ ē ſibi reddi an tūc ab hēdib⁹ mariti poſſit petere alimēta vide p Are. ꝯſi. lxxxviij. ⁊ i hac materia vide per eūdē Alexan. ꝯſi. xxv. in. i ij. li.

quoſcunq; fructus etiã excedentes. l. p oneribus. ff. de iur. do.
ita dꝫ intelligi in heredibus loco eius ſuccedentib⁹. c. ſi q̄s in
18 ini. de reg. iu. in. vi. ⁊ Alia tñ rñſio vltra rñſionem Paul. dari
pt ex no. p Bar. d. l. ſi cõſtãte. §. quoties. vcꝫ q̃ vbi pecunia q̄
fructũ natu aliter non pducit eſt data in dotẽ, tũc cõmodum
tenẽdi pecuniam ptinet ad heredes intra annum, nec tenent
ad aliquod interuſuriũ. ſecus in alijs mobilib⁹ fructũ natura-
liter afferentib⁹. oppo. ſ. formata vr̃ difficilis ⁊ eã ſentit Pe.
⁊ Cyn. in. d. §. exactio. ⁊ dĩt ꝙ ſi mulier non hꝫ aliunde vñ ſe
poſſit alere ⁊ dos cõſiſtat in rebus mobilib⁹ tenẽtur heredes
viri incõtinẽti reſtituere tm̃ de dote ꝙ ſibi ſufficiat ad alimẽ
ta. Nec ob. d. §. exactio. vbi hñt annũ, qꝛ caſus neceſſitatis ſꝫ
eos. l. ſuppoſitus nõ eſt. l. ij. C. de pa. q ſi. diſt. l. ij. ff. de offi. con-
ſu. cũ ſi. ſatis vr̃ ꝙ qlibet pdictarum opi. ſuſtineri poſſit. ſ. tam
a opi. Pe. ⁊ Cy. q̄ opi. Bar.ᵃ ⁊ Pau. de ca. qꝛ dctm̄ gliure nõ
pbat. ¶ Ex predictis igit opi. debes p cõcordia vnã diſtin-
ctionẽ colligere, ꝙ aut mulier nõ hꝫ aliũde vñ ſe alat, ⁊ tũc te-
nerẽtur heredes reſtituere ſibi tot res mobiles ex dote ꝙ poſ
ſit ſe alere ſm Pet. ⁊ Cyn. in. d. §. exactio. Aut habeat aliũde
vñ ſe aleret, ⁊ tũc ſi dos eſt in pecunia heredes nõ tenent illã
alere, nec pecuniã reſtituere itra annũ, qꝛ interim cõmodum
retinendi dictã pecuniã ſpectat ad heredes, q nullũ tenebant
interuſuriũ reſtituere ſm Bart. in. d. l. ſi conſtãte. §. quoties. ſ.
e. Aut conſiſtebat in re mobili naturaliter fructuoſa. ⁊ tũc ſm
Pau. de ca. hic eſt diſtinguendum, an mulier petit alimẽta
⁊ habuit. ⁊ heredes mulieris tũc lucrant fructus ſolũ p rata
a'imẽtorũ. ar. d. l. inſulã. §. fruct⁹. q̃ vltimũ an pcedat ſtatim
dicã. Aut nõ petijt alimẽta vel petere nõ potuit. ⁊ tunc proce
dit oppoſitio. ſ. formata. vcꝫ ꝙ fruct⁹ reſti i dꝫ debeant mulieri
poſt annũ vna cũ rebus dotalibus. d. §. exactio. ver. fructus. et
ver. ſimuliq; nõ. ¶ Huic tñ diſtinctiõi vnũ neceſſarium eſt
addendũ in quãtum Pau. de caſt. dicit ꝙ ſi fructus excedunt
onus alimentorꝫ heredes viri p illo exceſſu nõ lucrant fruct⁹,
qꝛ iure non probat ⁊c. nã dico ꝙ opin. ſua q̄ꝫ in puncto iuris
vid eat verior. tñ in practica ſuaret Jmũ. qm̃ bart. ang. ⁊ Jmo.
19 ⁊ ẽt gl. hic generaliter loquẽs tenẽt Jmũ. ¶ † Plus dicebat
hic Bar. ⁊ Ang. ꝙ ſi fructus dotis ad alimenta ſufficerent te
nent heredes ad integra alimenta. ſ. annum. ſicut enĩ ita tene
retur maritus ſi viueret vtiq; debent teneri eius heredes cum
mulier vidua remanẽs cenſeat in eodẽ durare matrimonio.
d. l. oẽm. ¶ Sed in hoc reperio Jac. bu. in. d. §. alio pculdubio
ꝯtrium tenere. ſ. ꝙ imo heredes viri teneant ſm facultatẽ fru-
ctuum dotis. alle. d. l. cum vnus. §. ſi. ſ. de ali. ⁊ cib. le. ⁊ ſic tenet
idem ꝙ Paul. de caſt. ⁊ hoc in puncto iuris vr̃ verius, qꝛ ſm
glo. hic ideo tenent heredes ad alimenta, qꝛ fructus hñt. ergo
i. ſa cã limitata limitatum dꝫ parere effectum. l. in agris. ſ. de
acqui. re. do. l. ita autẽ. in princ. ſ. de admi. tu. ¶ Nec obſt. ꝙ ſi
cut marit⁹ tenebat ẽt ſi mulier haberet vnde ſe aleret. vt not.
doc. in l. ꝙ in vxorem. C. de neg. ge. ita ⁊ heredes. nã clarũ eſt
20 ꝙ hoc ar. nõ pcedit per ea que. ſ. dctã ſunt. ¶ † Patet etiã qꝛ
maritus tenet alere vxorem ẽt que nullã dotem hꝫ. l. ſi cũ nul-
la. ff. de relig. ⁊ no. doc. in. d. l. ꝙ in vxorem. ꝙ ſecus eſt in here-
dibus. qꝛ non reperit ꝙ teneantur eam alere niſi pp fructus,
ergo ⁊c. ¶ Si tñ velles ſuſtinere opi. Barto. dictum eſt quod
imo rõ ſua concludit vbi aliqui eſſet dos quo caſu non viget
alia rõ diuerſitatis quare nõ ſit idẽ in heredib⁹ ꝙ in viro p
bo. ẽt ar. l. creditor. §. ſi inter. ff. loca. Et ſi dicatur ꝯ Barto. q̃
arg. hoc non pcedit. qꝛ maritus tenet ẽt ſi mulier hꝫ vñ alat,
ꝙ ſecus eſt in heredibus vt hic. Rñdeo ꝙ qñ ſoluto m̃rimo
nio hꝫ vnde ſe alat heredes viri lucrantur fructus. vt in. d. §.
exactio. ⁊ ibi gl. ideo tũc nõ tenent alere. nam fructus q per-
cipiunt poſt ſolutũ matrimonium ſpectãt ad mulierẽ etiã in
fructibus qui percipiunt ex rebus mobilib⁹ excepto qñ dos
conſiſtit in pecunia. vt. ſ. dixi. ſed vbi nulla eſt dos procedit
21 opi. Ja. bu. ¶ † Juxta hoc quero qd ſi ſtatim mortuo marito
heredes voluñt dotem in rebus mobilibus cõſiſtẽtẽ reddere
mulieri non expectato anno, ⁊ per ꝯñs interim eam non ale
re an poſſit, hec reperio tetigiſſe Jac. de are. in. l. ſi conſtãte.
§. quoties. ſ. e. qui ad partem arguendo dicit illum tex. facere
quod ſit in eorum electione. In ꝯtrium alle. l. qui rome. in pn.
cũ gl. ſua. ⁊ ibi ẽt ipſe hoc no. ſ. de ver. ob. l. qꝛ cũ heredes ſint
debitores vxoris in diẽ ante diem ſoluere nõ pñt. ſi mulieris
intereſt ne ſoluat. hoc dctm̃ reaſſumpſit Bal. in aut. ei qui iu-
rat. in. xvĩ. col. in verb. quero minor. in ſi illius ver. C. de bo.
aut. iud. poſ. lꝫ de Jaco. de are. mentionem non faciat. ⁊ tenet
quod im ꝯ ſit in electione heredum dotẽ predictam incõtinẽ-
ti reſtituere per. d. §. quoties. ⁊ hoc etiã tenet Cum. hic. ⁊ hoc
puto verius. ¶ Nec ob. d. l. qui rome. quia illa regula proce-
dit quãdo inerat dies actioni ⁊ obligationi ab initio fauore
creditorum vel vtriuſque, ſecus in die data debitori miſera-
tionis cã ad ſoluendũ, qꝛ illi debitor põt inuito creditore re-
nũciare. vt no. bar. in. d. l. ita ſtipulat⁹. in. i. q. prin. ſ. de ver. ob.
vbi ponit multas dr̃ias inter diem datã ad ſoluendũ miſera
tionis cã, ⁊ aliã diẽ que inſit actioni ⁊ oblĩoni. ¶ Nec ob. q̃
ſ. dixi in prima q. ſm Bar. ⁊ Ang. hic. qꝛ loquũt qñ heredes
viri voluñt retinere dotẽ quo caſu vñr ſe arctare ad alimẽta ẽt
vltra facultates fructuum vt. ſ. viſum eſt. nos autẽ loquimur
qñ eligunt incõtinẽti dotẽ reſtituere merito ex ſeparatis nõ
ſit illatio. ¶ Plus autẽ ⁊ mirabilius dicit bal. in aut. ei qui
iurat. alle. ſ. ꝙ illo caſu poterunt heredes viri incõtinẽti reſti
tuẽtes ſibi retinere interuſuriũ medij tpis, ar. d. §. quoties. et
illud interuſurium conſiſtit in vſu pecunie ſi dos eſt in pecu-
nia, vel in vſu cõmoditatis illorũ fructuũ q pcipiunt ex reb⁹
mobilibus ſeu ſe mouẽtib⁹, vt declarat Bar. in. d. §. quoties.
22 per. l. ij. ff. de pac. do. ¶ † Poſtremo circa pdicta dubitatur
vtrũ heredes viri teneant alere vxorẽ poſt ãnũ a die ſo. ma.
cer. hic tenuit ꝙ nõ. ⁊ tꝫ ẽt gl. hic. ꝯtrũ apte tenuit Ric. ma. et
Cy. in. d. l. oẽm. ar. illius. l. vcꝫ ꝙ donec ſtat in viduitate cẽſea
tur durare m̃rimonium. idem tꝫ cy. in. d. §. exactio. Mouet qꝛ
onus alẽdi trãſit ad heredes. l. ſi q̄s a liberis. §. eſt reſcriptũ.
ſ. de lib. agn. ſed bal. in. d. l. oẽm. intelligit hoc verũ eẽ. ſ. ꝙ mu
lier poſt annũ ali debeat de fructibus dotis. vel ſi nõ habeat
vnde ſe alat dꝫ ali oĩno lꝫ nulli ſint fructus dotis. vt qꝛ dos
cõſiſtit in pecunia, alias vero ſecus. qꝛ indiſtincte ali deberet
etiã ſi aliũde hẽret vñ ſe aleret. ſequeretur q̃ fruſtra introdu-
ctum eſſet edictum de ven. in poſ. mit. l. curator. ſ. de ven. in
poſ. mit. ⁊ idẽ vult Ang. hic qui ẽt dicit ꝙ imputãdũ eſt mu-
lieri cur poſt annũ dotẽ nõ repetit ex qua ſe alere poſſit. hoc
pbat per. l. titia. ſ. de ſo. vbi mulier miſſa in poſ. bonorũ mari
ti pro dote ſibi debita in pecunia computat fructus in dotẽ
quos non computaret ſi ſaltem ad alimenta fructus ſuos nõ
23 faceret. ¶ † Pro hoc alle. no. p Bar. in. l. ẽt qui natura. §. nõ
tñ. ff. de neg. geſt. ⁊ in. l. inſulã. §. vſuras. ſ. e. vbi volunt ꝙ mu
b lier poſt ãnũ nõ pt petere alimẽta ſeu vſuras dotis,ᵇ qꝛ qcqd
ſorti accedit vſura eſt. l. rogaſti. §. ſi tibi. ff. ſi cer. pe. xiiij. q. iiij.
quid dicã. c. ꝯſuluit de vſu. ⁊ vſure hodie ſunt pbibite. c. qꝛ in
oĩbus. eod. tit. no in aut. ad hec. C. de vſu. ⁊ in propoſito nr̃o
tenuit Jnno. Jo. an. And. Ant. de bu. ⁊ d. Flo. in. c. ſalubriter.
de vſur. ⁊ Hoſt. in ſum. de vſur. §. in aliquo. ver. ſꝫ quid ſi ecõ-
uerſo. ⁊ bar. in cõſi. inci. Frãc. habuit in vxorem. pbatur in. l. i.
§. ſi. de vẽ. in poſ. mit. ⁊ in. l. ſulcitius. in prin. ex q. cau. in poſſ.
ea. ⁊ p illã. l. titia. idẽ tꝫ Lau. de rodul. in ſua ſolẽni repe. c. cõ-
ſuluit. de vſu. in. q. iij. ⁊ iſta eſt cõis opi. ⁊ dicit hic raph. ⁊ idẽ
raph. in. d. §. vſuras quicqd ſm eũ dixerit Bal. in aut. ei q iu-
rat. C. de bo. aut. iu. poſ. idem tꝫ Pau. de ca. hic quia cũ mu-
lier habuerit i ptãte ſua recuperare dotẽ. ⁊ nõ curauit nõ dꝫ
poſſe aliquid petere p. l. i. cũ ibi no. p gloſſ. ⁊ doc. C. de ſen. q̄
ſine cer. qñti. vbi q habebat in ptãte ſua exigere ſortẽ nõ põt
deducere in iudicium vſuras futuri tpis quas alr̃ deducere
potuiſſet. Jdẽ tenuit Tãcre. de cor. in compẽdioſa. in. ⁊. rub.
in. vij. alle. qꝛ cũ poſt annũ ceſſabat beneficium dilationis cõ
ceſſum heredibus viri ad reſtituendum dotẽ p. d. §. exactio.
merito ceſſare dꝫ onus alimẽtorꝫ preſtãdorꝫ. d. vxori ꝙ in re-
cuperatione. d. dotis iura ꝯceſſerũt ipſi mulieri. alle. in ar. l. in
oĩb⁹. ſ. de re mil. ¶ Jſtã rõnẽ adducit quia cũ intra annũ pp
alimẽta ſibi preſtita teneatur operari heredibus viri. vel. d̃i-
cetur certe non reperit iure cautum ꝙ poſt annum teneatur
operari imo totũ oppo. eſt ſm bal. hic. lꝫ ipſe non allegat. er-
go ſequit ꝙ dꝫ alimẽta hẽre poſt annũ, ar. l. ſꝫ naturã. ſ. de re.
iu. Subdit tñ. Ange. ꝙ ſi mulier dotẽ petierit ⁊ heredes fue-
rint in mora, nec hꝫ vxor vnde ſe alat procedit opi. Ri. mal. ⁊
Cyn. ⁊ idem in effectu tenuit Ang. in. d. l. titia. ⁊ abb. in. d. §.
exactio. in. d. c. ſalubriter. Bal. vero hic. ⁊ in. d. §. exactio. et in
aut. ei qui iurat. in. xvi. col. C. de bo. aut. iu. poſ. tꝫ quod lꝫ poſt
annũ nõ ſit alẽda, tñ ſi heredes fuerint in mora reſtituẽdi do
c tẽ poſt annũ cũ dies tacitaᶜ interpellet vt dicet in mora. ſ. e.
poterit mulier petere itereſſe pp morã. d. §. exactio. ¶ ſin autẽ.
loquor de intereſſe dãni emergẽtis vt in. d. ver. ſin autem. ⁊ ſa
tis poteſt exẽplificari qñ aliunde nõ hꝫ vnde ſe alat, vel ali-
ter dãnum ex mora heredum pateret. qꝛ hodie vſure rõne dã
ni emergentis peti pñt p gl. in. l. ij. C. de vſu. plene in. c. cõque
ſtus. extra de vſu. p gl. in. l. curabit. C. de act. emp. de intereſſe
autẽ lucri ceſſantis ſtatim. ſ. dicet. ¶ Predictis adde quod
Pet. de anc. in cõſi. clxij. inci. in. q. q̄ vertit ⁊c. cõcludit quod
cum facta eſt mora poſt annum nõ põt petere vltra dotem ali-
quid pro alimentis, qꝛ ceſſat titulus dotis ⁊ cauſa priuilegij,
vt ibi latius per eum qui plus ⁊ elegantius dicit q̃ ẽt ob. q̃
relinquitur pro alimẽtis. ſed quod ſtipuletur p alimentis do
nec ſibi fuerit dos reſtituta. qui a lꝫ blãdo illo alimentorum
vocabulo nuncupetur, tamen quia intuitu pecunie non ſol-
uit legata

a ¶ Opi. Bar. addõ
tu ꝙ opi. bart. re-
fert ⁊ ſequit Car.
in ſuo ꝯſi. lxxiij. in
fin. Franc.

b ¶ Dotis. vid. ad-
de Abb. ꝯſil. xxx-
viij. ſ. all. vbi tꝫ ꝙ
non vꝫ ſtatutũ q̃
vxori relicte debe
ant alimenta do-
nec dos ſoluat, ſi-
militer dicit q̃
mulier nõ põt lici-
te retinere fruct⁹
fundi ſibi pigno-
rati donec dos re
ſtituat. et an mu-
lier poſſit petere
p alimẽtis dotis
vid. p Ful. ꝯſi. cx-
cvi. pau. de ca. ꝯſi.
ccclxxxv. ⁊ addõ ꝙ
vſure in caſu non
ſolonis dotis pñt
peti tãq̄ itereſſe
p tpe quo i ſolõ-
ne ceſſati ſunt. ita
alex. quẽ vid. i cõ
ſil. lxxiij. i pn. ⁊ in
ꝯſi. cxivij. i. v. vo.
Fran.

⁂ ¶ Vide Jaſo.
hic. et in. l. i. in. vi.
co. C. de ſum. tri. ⁊
fi. d. catho et adde
alexã. i ꝯſi. xxvij. i
iiij. vol. in. inci. viſo
thémate. ſ. ſcri-
pto. ⁊ i ꝯſil. cxli. in
v. vo. ici. viſo the-
mate. ⁊ Jo. de ana.
i. d. c. ſalubriter. in
vi. ⁊. vij. col. de v-
ſuris. Tho.

c ¶ Tacita. addõ ale.
i. d. l. quoties i diẽ
ſ. õ v. ob. ⁊ doc. i. l.
ij. C. õ iu. emõd. et
in. l. vini. ff. ſi cer.
peta. ⁊ ibi dixi et
qño h itelligat ꝙ
dies iterpellat p
hoĩe. vide p a'c. i
ꝯſi. cliv. i. ij. col. cir
ca. fi. ⁊ i ꝯſil. lxx. in
i. col. in. v. vol. Et
a ldc q̃ hora ita
iterpellat p hoĩe
ſicut dies bal. i. l.
i. C. ne lice. i vna
eadẽ que cã ter.
puo. Et vide in. l.
rõ. §. fin. ff. de act.
emp. ⁊ addõ Bal.
in. l. ſi qñ et. l. ij. C.
de teſt. Frãc.

nit legata vel promiſſa preſumitur eſſe vſura.l3 nomen inter/
eſſe vel quocunq3 alio vocabulo nuncupet.xiiij.q.iij.c.pleriq3
nō.n.ſermoni res,ſ3 ſermo reb9 ſubiectus eſſe d3.c.intelligen/
tia.de ver.ſi.j.q.i.c.marchio.z c.baſilidis.facit q no.p Bal.in
l.rogaſti.in d.§.ſi tibi.x.ff.ſi cer.peta.vbi querit qd ſi promitto
tibi.x.q eē3 promittis reddere tpe vindemiar3 z ſi nō redderes
pmittis.xv.z conſtituis ex nūc put ex tūc tm̄ eē itereſſe meū an
hmōi promiſſio de iure ſortiatur effectū z decidit q nō,q cen
ſetur in fraudē vſurarū factā.vide eū.z idē in effectu t3 Bald.
in.l.i.C.de ſen.que p eo q intereſt.in.v.col.in ver.qd ſi promit
24 to ex cauſa emptionis tradere. ¶ †Item videmus in ſimili
quando adiecta eſt pena dationi quātitatis,q preſumitur in
a fraudē vſurarū adiecta.a vt not.in.l.cū allegas.C.de vſu.z in
c.cū dilecti.de arbi.in.c.tua.de pe.facit.l.i.§.iniuriā.ſi quid in
fran.pa.z.l.ij.§.pe.ff.de in rē v.z cum eo q dicit Petr.de anc.
in preallc.cōſi.concor.idem in cōci.ſuo.xc.inci.vba teſti ita ſe
hūt,vbi dicit q teſtōr z dānat ad ſoluendom vxori.x.annua pro
vſufructu ſeu alimentis ſue dotis donec z quouſq3 dotem pe/
tere diſtulerit qd mulier non poterit licite petere.d.x.per text.
in.l.iij.§.fi.j.de an.le.z ibi Bart.z Bald.in l.ij.j.de his que pe.
no.z Bald.in.l.cum allegas.in.vi.op.C.de vſu.z Bar.in.l.cū
ſtipulatus.in fi.j.de verb.ob.vbi no.dicit quod quando teſtōr
apponit penam annuatim vel menſuatim preſtandam ſi ipſe
ceſſauerit in ſolutione alicuius quātitatis quod cenſetur eſſe
vſura.d.l.iij.§.fi.z ita etiā no.Bartol.in.l.iul.§.idem pap.ff.de
act.z emp.z in.l.tutor q repertoriū.§.fi.ff.de admi.tu. ¶ Pre
dictis ēt adde vt ad.q.noſtram redeamus qd Imo.z Ro.hic
dicunt quod ſi queris an mulier poſt annum poſſit alimenta
petere dicendum eſt.quod aut habet aliunde vñ ſe alat.vel ēt
ſi aliunde non h3.tñ cum poſſet exigere dotem nō curauit.et
tunc pcedat opi.bar.z ſe.in.d.§.vſuras.quia nihil petere pōt
qm̄ ſi voluiſſet habuiſſet vñ ſe aleret.arg.l.facere poſſe.j.e.er/
go ceſſat doctrina gl.z tm̄ cōcor. Aut non habeat vñ ſe aleret
nec potiat dotem recuperare.l3 de fctō inſtituerit in iudicio,
z tūc ali debebit ſicut ali d3.j.anū.q eſt eadē rō.ſimuli diſtōne
vtif bar.in.l.vnica.C.de ſen.q ſi.cer.quāti.z p hac diſt.ro.hic
25 inducit.l.ētia.alleg.q̄q3 inductio ſua ſit diuinatio. ¶ †Sed
an mulier cui eſt fctā mora ſicut pōt petere intereſſe rōne da/
mni emergentis vt viſum fuit.ff.ita ēt poſſit petere intereſſe
b rōne lucri ceſſantis.b ſi mulier cōſueta eſt dare pecuniā mer/
catorib9 ad honeſtū lucrū certe poterit tale intereſſe quale ve
c riſimiliter c fuiſſet pceptura accipere.tex.j.l.iij.§.fi.ff.de eo qd
cer.lo.vbi ēt p gl.z no.Cy.j aut.ad h.j.iij.q.C.de vſu.ſatis eſt
de mēte cy.in.d.§.exactio late bar.in.l.vnica in pe.char.ver.
venio ad vltimā partē.C.de ſen.q pro eo q intereſt.hic ēt fir/
mat Imo.ro.z pau.de ca.hic. ¶ Fortius ſubdit Pau.de caſt.
hic idem eſſe ſi mulier dicat q emptura fuiſſet fundū ex quo
veriſimiliter certos fructus perceptura fuiſſet,nā tale inter/
eſſe petere pt.alle.l.ſocius qui in eo.in prin.cū ibi no.ff.pro ſo.
z pīſto vltimo dctō.d.pau.allego ēt doct.Cy.in.d.aut.ad hec
in.ij.q.tū ſe.C.de vſu.dum ibi vtitur illo vbo,vel ſi pecuniam
ocioſam erat in capſa retenturus.z idē cyn.in.d.§.exactio.idē
pe.de anch.in d.cōſi.inci.q.q vertif in.iij.col.z in.d.z.ſalubri/
ter.aliter tñ nō probat. ¶ Sed 3 hoc vltimo dito q iure non
probaf qm̄ tex.in d.l.ſocius q in eo,loquif in mercatore ſeu in
eo q cōſuet9 erat mercari,z ita itelligit Imo.i.l.inſulā.j.§.vſu
26 ras.in iij.col.j.eo. ¶ †Et idē ēt dicit eſſe i marito q plus eſt
illud probat per tex.in.d.l.iij.in ver.merces.ſed ſi qs emit vl
locat fundū non dicetur mercari.quia nō eſt act9 queſtualis.vt
no.Bar.in.l.legatis.in prin.in pe.q.j.de le.iij.pquo alle.tex.
in.l.ſi cū villico.ff.de inſti.facit.l.mercis.la.i.j.de ver.ſig.z qd
27 no.gl.in.l.i.in prin.ff.de tribu. ¶ †Sed quero iuxta predicta
quid ſi nulla erat dos,z vxor eſt inops an heredes viri poſt
annum teneanf vxorem alere ſicut.ff.viſum eſt q teneant iſto
caſu.j.anni. ¶ Raph.cu.z Ro.hic tenēt.q ſic:qm̄ alterū de
duob9 facere hf des dēt:aut.ſ.eā alere.aut ei dare quartā ptē
hf ditatis,vt q marit9 erat locuples iuxta aut.pterea.C.vnde
vir z vxor.q pcedit tā ex teſtō q̄ ab inteſtato.vt no.glo.fin.in
§.ſi vero ex pſſerim.in aut.de here.z fal.in v.hf dū.z lati9 dixi
in.d.aut.pterea.z hic idē tenuit pau.de ca.hic dicēs not.quod
dotibi vnū caſu3 i quo nūq3 hf des viri tenebunf alere vxoē.
ſ.qm̄ nulla extabat dos mulieri inopi.z vir erat locuples z pp
hoc cōſueta eſt quartā ptē bonoꝝ viri iuxta.d.aut.pterea.q illa
portio ſuccedit loco alimētoꝝ.Sed tu dicas idē qm̄ dos erat
d parua.d q tūc etiā militat diſpō aut.pterea.q ſm bal.pau.de
ca.Salic.z Ro.in.d.aut.pterea.z ro.hic. Mouenf p pſtes rō/
nes maxime p.§.q dō i corpe vā illa aut.ſumif nō recito dicf
28 ibi. ¶ †S3 qd ſi marit9 legat vxori alimēta an itelligaf in re
cōpēſatione alimētoꝝ ſibi de iure cōi debitoꝝ relinqre.bal.
in.l.ſi donatur9.§.fi.de cōdi.ob cau.dicit q ſic,z q legatū hic

opabif,q melī9 erit mulieri alimenta ex legato deberi quam a
de iure cōi:qm̄ in caſu legati non tenebitur viri operari.per.l.
iiij.§.fin.j.de ali.z cib.le.ſecus qm̄ ſibi alimenta debenf de iure
cōi tm̄.l.ſicut in gloſ.i.de ope.lib.cum concor.z ſtatim dicam.
29 ¶ †Et de hoc vltimo.ſ.an z quando mulier debeat opari he/
e redibus viri,itē vbi debeat ali ipſa mulier an.ſ.in domo e he/
redum an vero alibi ſi ei placuerit,vide per Bar.hic z omni/
no Bal.And.z Sali.in.l.i.C.de leg.z Bal.in.l.animalibus.in
fi.eod.tit.z Bal.in.l.ſi donatur9.§.i.ff.de cōdi.ob cauſam.z
Paul.de ca.hic.per Tancre.in ſua cōpendioſa in.iiij.rub.in
xij.q.z bal.in aut.hic locum.C.ſi ſecū.nup.mul.z Bald.in.l.ſi
ea.C.de condi.inſer.z Bal.hic.z Bart.in l.Cato.§.impera/
tor.z in.l.iij.§.fin.j.de ali.z cib.leg.z Ang.hic.z in d.l.iiia.j.
de ſol.Quid autē ſi mulier ab alio q̄ ab heredibus viri alita
fuit an poterit ab heredib9 alimēta pterita petere vide bal.
in.d.l.de alimentis.C.de tranſa.z Pau.de ca.hic l3 de Bal.
mētionem nō faciat.dicit.n.Pau.quod mulier petere nō po/
terit.Bal.autē in.d.l.de alimētis.t3 3riū. ¶ Sed p deciſiōe
huius.q.videatis pulchrā z ſignandā diſtinctionē Bar.in.l.
30 libertos quos.§.i.j.de ali.z cib.leg. ¶ †Huic eſſiue q̄ro qua/
les operas teneaf vxor preſtare heredibus viri ſeu ipſi mari/
to viuēti cum de vno ad reliquū pcedat.argu.d.l.oēm.C.de
31 bo.mater.dic vt p Bal.in.l.ſi vxorē.C.de cōdi.inſer. ¶ †In
gl.in ver.quarta portio ibi.ſ3 fructus etiā ſola natura zc.q di
f cantur fructus naturales,f z q induſtriales.vide p bar.in.l.ex
diuerſo.ff.de rei ven.p Bal.in.l.pro oneribus.C.de iur.do.p
Bar.in.l.ancille.in.iiij.col.C.de fur.z do.Ant.z Cano.plene
in.c.grauis.de reſti.ſpol.per Bar.in.l.ſi.ad.l.fal.per Bal.in
rub.C.de fru.z lit.expen.p Bal.i.l.i.ad ſi.C.de vſu.z fru.le.p
Bal.in.l.ſequif.§.fructus.j.de vſur.per eundē in.§.l.ana.e.l.
32 ¶ †Not.tamen ex hac gl.q penſiones veniunt appellatōe
fructum.p qua eſt text.in.l.ſi iuſſus.ff.de rei ven.z in.l.videa/ b
mus.la.i.ff.de vſu.ponit bar.in.d.l.ex diuerſo.z Bal.in.l.vbi
adhuc.C.de iur.do.z d.Ant.in.d.ca.grauis. ¶ Puto tamē
l3 doc.nō dicant q pēſiones vel merces ſtricte nō ſint fruct9.
ita bal.in.l.ſi traditio.ad ſi C.de ac.emp.p quo allego hon3
tex.in.l.cū autē.§.cum redhibenf.ff.de edil.edi.z in.l.merce/
des.ff.de pe.here.z in.l.prediorū.in ver.loco fructuū.de vſu.
not.gl.in.l.vſure.eo.tit.z gl.in.l.i.§.fructus.C.de anno.z trib.
li.xi.probāt hoc dicta iura,qui dīt pēſiones eſſe loco fructuū.
vnde cum aliud ſit eſſe fructus,z aliud loco fructuū.z.l.mer/
cis.z.l.ij.j.de ver.ſig.l.maritus.§.legis.j.de adulte.z ibi bart.
l.i.C.de interdi.ma.ergo zc.q not.pp ſtatuta z alias diſpoſi/
tiones ſtricte intelligendas. ¶ In ea.glo.ibi de re in.l.min9
hec ſol.nō eſt bona.q: 3tra ver.ex 3rio.itē ſi vera eſſet ſequere c
tur.quod nec ēt quarta portio contribuēda eēt cōtra iſtū text.
¶ In ea.glo.ibi.aliij q mulier zc.hic ſimiliter concludit 3.d.
33 verſ.ex 3rio. ¶ †In ea.gl.ibi vel dic ſm eos hec ſol.nō pce/
dit.quia ſequeref q nec quarta mercedis deberet cōtribui.an
autē verū ſit generaliter q penſio in ſi.tpis debeaf.vide hic
plene per bald.z veritas eſt,q aut querif an ſit debita quo ad
natiuitatē actionis z obligationis.z dicit bal.q a princ.tpis
eſt debita.l.ſi ſeruus cōis meuij z caſtrenſis peculiij.§.fi.de ſti/
pu.ſer.l.ſed addes.§.ſi quis cū in annum.in ver.indebitu3.ff.
loc.z ibi Bar.z doc.Ad idem.l.ſi colono.j.de fideiuſſ.ob.ta/
men agēti exceptio.l.i.in fi.j.quando di.vſuf.leg.ce.l.cedere
diem.j.de verb.ſig.Aut queritur quo ad exigēdū eū effectu,
z tūc deberef in fin.tpis.l.iulia.§.offerri.ff.de act.empt.z not.
gl.in.l.edē.C.loc.z innuit tex.in.d.§.ſi quis cū in annū.in ver. d
progaſti.qui tex.loquif in predio vrbano,z ſic eſt iſte text.3
opi.Imol.dicētis attētari poſſe q p rata tpis pteriti in pre/
dijs vrbanis poſſit exigi pēſio.qm̄ in eis tantā vtilitatē offert
patiētia preſtita p parte tpis reſpectu partis quātā affert pro
toto tpe reſpectu totius.ar.l.q de tota.ff.de rei ven.Et idō de/
bef de mēſe in menſem ſm eū.ſecus dicebat in pdijs ruſticis,
q: in eis ſolū percipif vtilitas tpe meſſiū z vindemiarū.ſimi
lē dīam inter pdia ruſtica z vrbana adducit p tex.in.l.itē qri
tur.§.q impleto.ff.loca.ſ3 vt dixi 3 eū eſt tex.in.d.§.ſi quis cu3
in annū.Cōtra eum ēt facit q: pſtatio patiētie ad quā teneſ lo
catori iuxta.l.ex cōducto.in prin.z.l.ſi fundus.ff.loca.dicif in/ e
diuidua cum ſit quid facti etiā ſi afferat tantā vtilitatē in par
te reſpectu partis quātā in toto reſpectu totius,vt declarat
Barto.in.l.ſtipulationes non diuiduntur.in.ij.q.princi.vbi
loquitur de obligatione fundum tradi.infra de verb.obli.he/ f
ne facit quod not.glo.in lege.ij.poſt prin.eodem titu.ergo nō
ſufficit pro parte impleri lege in executione.§.pro parte.et.§.
pe.eod.titu.ergo ſi locator non preſtitit integram patien/
tiam non dicitur pro parte ſua impleuiſſe:quoniā in talibus
indiuiduis nihil actum intelligitur cum quid supereſt agen/
dum.l.ſi is qui quadringenta.§.quedam.j.ad legē fal.cum ſi.

a ¶ Adiecta.qm̄ pe
na eſt adiecta q̄ti
tati an videaf ad/
iecta i fraudē vſu/
rarū.adde alex.in
3ſ.cxix.col.iij.vſ.
circa tertiā l.ij.vo
lu.z eūdē i 3ſ.cxix.
l.iij.co.i.iij.vo.z i
3ſ.ii.z 3ſi.l.i.i.co.z
3ſi.xxvij.col.pe.z
3ſil.lxiij.col.ij.eo.
vol.z an ſi ſit adie
cta fctō preſumaf
adiecta i fraude3
vſurarū.ade eūdē
i cōſi.xxxv.col.i.z
ſe.z 3ſi.lxvij.in.ij.
vo.vbi ēt pōit q̄n
pena peti poſſit,
z an pena poſſit
peti z debeaf i ſo
lo 3ſcie ale.j 3ſil.
cix.co.iij.i.v.vo.z
ad dan z qm̄ pena
adiecta itētiōi pi
gnorū videat ad/
iecta i fraudē vſu
rarū alex.in cōſil.
cvi.col.i.in.v.vo.
Franc:ſ.
b ¶ Ceſſantis.ad/
dein materia an
poſſit peti itereſ/
ſe ceſſantis poſt
moram debitoris.
Frāc.de are.3ſ.lx.
col.ij.z i 3ſi.civij.
vbi ponit cōem
opi.Cano.eſſe q
ſic.Et vide Lau.
de rodul.i tract.
vſurarū.in.ij.pre
pn.q.xxiij.Frāc.
c ¶ Veri ſimili/
ter.vid pau.de ca.
i.l.i.C.de ſum.tri.
z ſi.carbo.z ibi vi/
de iaſ.i.xi.co.vbi
pōit plures 3cor.
Cui adde z vide
alex.i 3ſi.cxlij.l.v.
col.z Cardi.ale.i
c.p veſtras.de do.
inter vir.z vxo.z
bal.in 3ſi.cexij.in
j.volu.incipi.p:e/
ponitur.Tho.
d ¶ Parua.factūt
no.ff.p me i rub.z
q remediū ſit tū
ſucceſſuri ab inte
ſtato timētne mu
lier inope ſucce/
dat in quartā vid
p Frā.comē.cōſi.
cxxx.z ibi an ſuc/
cedat i bonis em
phy.
e ¶ Domo.vid cō
ſil.3o.ā.p me alle.
q̄bus adde Ang.
conſi.exli.
f ¶ Fructus natu/
rales.de hec per
Bart.cōſ.cxxv.p
eū.Ale 3ſil.xvij.
ſiō.lib.z 3ſi.cxxx.
ij.lib.per Frāc.de
are.conſi.clx.

& ideo per cõſequens penſionẽ exigere nõ poteſt. d. §. offerri.
& l. ediles. §. ſi. de edil. edi. bonus eſt tex. in l. ſi. § idem. & in d. l. reſi-
duum. C. de diſtrac. pign. ¶ Aut queritur an quo ad iuris in-
terpretationem extra dictos effectus cẽſeatur penſio queſita
vel non ante tẽpus finitũ: & dicit q̃ pro rata tẽporis preteriti
cenſetur acquiſita pro futuro in Spec. vt hic in ver. neq. & de
materia vide p gl. Ja. bu. & Ang. in l. ſi qs emptionis. §. fin. C.
de preſcri. xxx. an. & Bar. in l. i. §. u. ſ. de migrã. & in l. ſi lege. §. ſi
dominus. ſ. loc. & in d. l. ſi ſeruus meuũ & caſtrẽſis peculiũ. §. fin. &
Bald. hic, & Rom. in l. qui hoc anno. de verb. obli. plene per
34 Cyn. & omnes in l. edẽ. C. loca. ¶ † Quid autẽ in pẽſione ope-
rarũ qñ dicatur cum effectu debita an ante q̃ preſtentur ope-
re, an vero eis preſtitis dic vt per gloſ. doct. in l. ij. C. loca. per
Spe. in ti. de ſala. in ſi. & in. §. ſequitur. ver. ſed qñ. & ibi Jo. and.
& Bal. in l. diẽ functo. in lec. antiq. ſ. de offi. aſſeſ. & ibi p Pa.
de caſt. & vide hic aliquid per Bal. & per Bart. in l. i. §. diana.
ſ. de var. & extraord. cog. & gl. in l. vnica. C. de ſuff. ¶ Quid autẽ
in penſione debita ab emphyteota, vide gl. in l. ij. & ibi p Cy.
& Bal. C. de iure emphy. per Cano. in c. propter ſterilitatẽ. de
loca. Pau. de liaza. in cõmento. c. potuit. in v. col. de loca. per
35 Bar. in l. nũquid. in ſi. ſ. de an. leg. ¶ † In ea. gl. ibi, niſi ſit trãſ-
latio in neceſſitate &c. no. ex gl. q̃ vbi fundus transfertur trãſ-
latione neceſſaria in ſing. ſucceſſorẽ talis ſucceſſor tenet ſtare
colono, & hanc gl. reputat ſing. Bal. hic, quia nõ eſt principa-
lis materia noſtra. dicã in l. ſi filio. §. ſi vir. ſ. eo. ¶ In ea. gloſ.
ibi. aliũ vt Jo. &c. q: predicte ſolutiones ad. l. oi. actionẽ. de re
iu. nõ ſunt equiualẽtes, ideo Jo. fatet cõtra. tũ. ſ. q̃ tota penſio
cõtribuatur & ponit gl. triplicẽ contributionis formã, vt ſub-
dit, & tertia forma ponit in ver. aliũ caueãt &c. ¶ In ea. glo. ibi
pro rata quatuor menſiũ. ſ. quibus durauit matrimoniũ. ¶ In
ea. glo. ibi, vno menſe detracto, & ſic locatio facta fuit p quinque.
menſibus, & pro. xij. annis detrahetur locatio vltimi menſis, &
ſimiliter detrahet vnus annus pro illo mẽſe qui non venit in
cõtributione, quia ſi aliter fieret ſequeret q̃ contributio fieret
de. x. menſibus cõputato primo mẽſe matrimonij, q̃ eſſe non
debet. quia fructus tantũ vltimi anni diuidi debẽt & nõ vltra.
l. i. §. ſed & nouiſſimi. & §. exactio. C. de rei vxo. ac. ¶ In ea. gl.
ibi quo primus quatuor mẽſibus. ſ. ſequẽtibus poſt quatuor mẽ-
ſes quibus durauit matrimoniũ, ſed certe iſte cõputationes
poſite hic in ver. aliũ &c. ſont fantaſie & contra text. hic, in ver.
itaq. vbi dicitur de quarta portione mercedis cõtribuende &
nõ de tota. & hoc tenet Azo. & Ro. vt ſequitur in gloſ. & bene.
¶ Sed quõ reſpõdebitur ad ar. factũ ſ. in gl. q̃ tota merces
percepta videt ergo tota deberet cõtribui. rñdet Bar. q̃ hic
fructus percepti tñ a viro cõtribui debẽt. vnde pro illa parte
anni quo fundus ad virũ ptinuit vir implet cõtractũ colono.
quia pro illo tpe ſibi patiẽtiã preſtat: ideo viro videt pro illo
tpe pẽſio acquiſita merito in cõtributionẽ venit iuris interpre-
tatione vt dixi. ſ. ſed ſolu. matr. fundus ad mulierẽ ſpectaunt &
ipſam p triennũ preſtitã. vñ pro illo tpe mulieri videt acqſita
pẽſio. d. l. ſi ſeruus cõis meuũ & caſtrẽſis peculij. §. ſi. Jmol. hic
dicit rñſionẽ eſſe cõtra ver. ex diuo. nã attẽta dicta rñſione nõ
deberet in ver. ex cõtrario cõtribui niſi pẽſio. q̃ cenſet acqſita
pro tpe quo marit⁹ preſtitit patiẽtiã, ſed ibi dicit de tota pen-
ſione. ergo &c. vñ ipſe doberet reſpõſioni colorate q̃ fuit Bal.
hic. vez q̃ in prima parte huius. l. ideo nõ cõtribuit tota pen-
ſionem eo. a cetuo cõfundant fruct⁹ duarũ culturarũ diuerſorũ
annorũ. q: illud eſſet abſurdũ ex quo matrimoniũ non tetigit
niſi de vno anno. ¶ Et ſi diceret quare ergo ibi vltra fructus
vindemie cõtribuit quarta portio mercedis q̃ eſt pro cultura
alterius anni rñdeas. q: annus diuidendorũ fructuũ incipit a
tpe contracti mrimonij & tradite dotis. l. de diuiſione. ſ. eo. nõ a tpe
culture precedẽtis. vnde fruct⁹ vindemie & quarte mercedis
cẽſent eſſe fructus vnius & eiuſdẽ anni. ſ. mrimonij cõtracti, &
pinde eſt ac ſi iſte eſſet fertilior alio vt dicit gl. hic in ſi. ſed in
verſi. ex cõtrario nõ cõtribuunt fruct⁹ diuerſorũ annorũ ideo
nimirũ ſi tota pẽſio cõtribuit. Hec rñſio non placet. q: ſi vera
eſſet attẽto q̃ annus cõtribuẽdorũ fructuũ incipit a principio
cõtracti mrimonij. & durat per. xij. mẽſes ſequẽtes ſequeret q̃
hic in primã parte. l. deberet cõtribui tota pẽſio nõ ſolũ triũ
menſiũ. ſed. x. anni locationis qui. xij. menſes cõputato menſe
mrimonij nõ excedũt annũ. ſed hoc eſt cõtra iſtũ text. ergo &c.
quare teneo predictã ſolutionẽ Bar. nec illi ob. ver. ex cõtra-
rio. q: Bar. ibi in ver. itẽ ſi meſſes. rñdet q̃ vbi maritus perce-
pit fruct⁹ integre culture vnius anni tũc de fructib⁹ a muliere
percipiẽdis nihil cõtribui dz. vt. ſ. e. l. §. interdũ. & ita loquatur
iſtud princ. ſec⁹ vbi marit⁹ nullos fruct⁹ percepit. vel pc pte
fructus nõ tñ integre culture. ita loquat text. d. ver. ex diuo. & itẽ
ſi meſſis. ratio eſſe potuit q: ex quo maritus percepit cõmodũ
fructuũ precedentis culture cuſtodiã & curã habuit vxor ante

matrimoniũ contractũ grauaret. l. marit⁹. vt nõ cõtribuat tota hec
pẽſio, ar. l. cũ q. in prin. ſ. de iu. iur. ſecus autẽ vbi fruct⁹ precedẽ-
tis culture nõ habuit marit⁹, & hoc fuit de mẽte gl. in verſi. ex
diuo. Juxta hoc ſcias q̃ pcedit principiũ illi⁹ l. qui fuit locat⁹
fundus pro aliqua q̃titate in genere, ſec⁹ ſm Bar. hic ſi p cer-
ta parte fructuũ naſciturorũ ex fundo locato. q: cũ inſit tali lo-
cationi & pẽſioni tacita cõditio ſi fructus naſcent. l. i. in ſi. ſ. de
cõdi. & de. l. interdũ. in pñ. de vb. obli. nõ habebit locũ iſte tex.
q: cũ ante euẽtũ dicte cõdõnis nõ ſit nata actio & obligatio. l.
cedere die. ſ. de vb. ſig. nõ põt cẽſeri etiã p tpe pterito acqſita
eſſe aliqua pars penſionis marito. & ita ſiľr tranſit hic Ange.
Pau. de ca. & Raph. Jo. de imo. hic, & Ro. & meli⁹ vt puto,
q: licet nõ ſit nata actio, & obligatio tñ ſaltẽ ſpes ipſa naſcẽde
obligationis videt poſſe diuidi & cõtribui. l. ſpẽ. C. de dona. l.
in q̃titate. §. magna. ſ. ad. l. fal. adducit Ro. p iſta parte. ſ. eo. l.
vſu. itẽ ſi meſſes. maxime ſm vnã lect. poſitã ibi in glo. pro quo
facit tex. iſte gñaliť loquẽs. ¶ Ad rõnẽ Bar. rñdeo q̃ iſte tex.
nõ cõſiderat acqſitã penſionẽ marito quo ad natiuitatẽ actio-
nis & obligationis. q: ſi ita cõſideraſſet tota pẽſio debuiſſet cõ-
tribui cũ quo ad actionẽ tota ſit acqſita a principio, vt. ſ. dixi.
nec etiã cõſiderat iſte tex. acquiſitionẽ quo ad exactionẽ, quia
ſeqret q̃ nihil debuiſſet cõtribui cũ quo ad actionẽ nõ ſit acq-
ſita niſi in ſi. tpis vt. ſ. dictũ fuit. ¶ Cõſiderat ergo iſte tex. acq-
ſitionẽ quo ad iuris interpretationẽ: vt. ſ. declaratũ eſt ſm quã
cõſiderationẽ nõ reperit in iure q̃ pẽſio cõſiſtẽs in fructibus
naſciturus nõ ita cẽſeat acquiſita pro tpe preterito ſicut pẽſio-
cõſiſtẽs in quãtitate pecunie vel in alio genere maxime cũ vt
dixi. l. ita loquit generaliter. ¶ Et licet iſta pars ſit verior quã
tenet Jmo. & Ro. tñ tex. alle. p Ro. in. §. itẽ ſi meſſes. non phat
id ad qõ eum alleg. Ro. quia ibi fundus vacuus datus erat in
dotẽ. hic autẽ plenos, & inter iſtos caſus nõ multũ diſtat, vt. ſ.
viſum fuit. Cõfirmo tamẽ eorũ opi. nam c̃ ariũ eſt q̃ vbi aliqd
mihi cõpetit ſub cõditione ſemp habet ratio etiã illi⁹ q̃ pen-
det ex euẽtu cõditionis: vt phat in. l. in lege aquilia ſi delerũ.
ſ. ad. l. aqui. & in. l. ſeruus. in prin. ſ. de cõdi. fur. ¶ Preterea
maxima eſſet reſtrictio ad iſtũ tex. limitatio Bar. & ſeqntiũ. ideo
ſalua reuerẽtia tantorũ patrũ putarem Jmo. rectius fuiſſe lo-
quutũ. ¶ In gl. in ver. ex diuo. ibi pteritũ &c. hec vera re electis
36 aliis vt in gl. ſuperiori declaraui. ¶ † In glo. in ver. debet ſibi
pdio vẽdito quo caſu oĩs pẽſio ſequit emptorẽ ſi dies pẽſionis
tpe emptionis nondũ euenit. d. l. ſi. ſ. de iur. ſiſ. & l. Julianus. §. ſi
fructibus. ſ. de act. emp. ſed hic nõ ſequitur mulierẽ in totum.
¶ Ratio eſt differẽtie ſm doct. q: vẽditor ex volũtate vendit
marit⁹ vero ex neceſſitate reſtituit. vñ magis ſobuenit marito
ex neceſſitate reſtituẽti. ar. l. rẽ legatã. ſ. de adi. leg. & l. ſi de eius
ſor. §. ſi neceſſaria. ſ. q̃ ſatiſ. co. ¶ Preterea lz doc. nõ dicant
vẽditor hz pretiũ ab emptore in recõpẽſationẽ rei vẽdite. ar.
l. ſi. §. pe. q̃ in fraũ. cre. ſed in caſu nře. vxor nihil habet a viro.
¶ Ex his duo inferũtur que ſunt notãda diligẽter primo q̃
ſi maritus ſpõte miſiſſet repudiũ vxori vt facere poterat tpe
barũ. l. i. & l. ſi. cũ ſi. ſ. de repu. cũ tũc dicatur ſpõte ſoluere dotẽ
omnis pẽſio ſequeretur vxorẽ ſicut in caſu emptionis dictũ eſt
nec aliqd viro cõtribuet, & ita nõ limitet iſte tex. Jſta tñ limi-
tatio eſſet magna reſtrictio ad iſtũ text. & forte ratio. d. l. ſi. ſ. de
iur. ſiſ. eſt illa quã proxime dixi allegãdo. l. ſi. §. pe. ſ. que in frau.
cre. ¶ Scdo infertur ad vnũ qd poſuit hic Ang. not. q̃ ſi fun-
dus datus in dotẽ in caſu huius. l. fuiſſet eſtimat⁹ pacto appo-
ſito q̃ marit⁹ ſoluto matrimonio haberet electionẽ reſtituẽdi
fundũ vel eſtimationẽ. & elegit reſtituere fundũ iam locatum
tunc ſiľr pẽſio debebit integra mulieri ſicut in vẽditore dictũ
eſt. & hoc ſequit Rom. ſ. §. pri. mouet: q: fund⁹ iſto caſu ppter
eſtimationẽ dz mutaſſe materiã dotis. patet q: marit⁹ eũ alie-
nare põt. l. q̃ ſi fund⁹. ſ. de fund. do. ¶ Jmo. hic ſub dubio for-
te dicit q̃ imo videt tũc hẽre locũ hec. l. q: reſtõ intelligit facta
hoc caſu ſm materiã reſtõnis dotis. alleg. in ar. l. ſi vno. in pñ.
ſ. loc. & l. ſi ſtipolat⁹. in prin. cũ vulgaribus. ſ. de vſur. & hoc ſa-
tis videt poſſe ſuſtineri: q: aliter vr dicendũ in vẽditore glo-
co pẽſionis. & rei habet pretiũ ab emptore. d. l. ſi. §. pe. ſed marit⁹
nil pcipit a muliere: ideo nõ mirũ ſi fruct⁹ non videnť ſibi ce-
dere. ¶ Jtẽ etiã iſto caſu ex neceſſitate dz fieri reſtõ vel fundi
vel pretiũ mulieri. & cõtingere põt q̃ maritus pciũ nõ habet vel
cũ incõmodo: & ideo reſtituit fundũ: ſed vẽditor non arctat ad
vẽdẽdũ aliquo modo. ¶ De fructib⁹ autẽ iuriſdictionis qñ
37 diuidãť tetigit hic Bal. ſed dicã. l. ea. l. §. ſi vir. ¶ † In gloſ.
a in ver ſequanť. in prin. no. gl. q̃ colonus[a] pprie dicit ille qui
colit nũmis. & tene eã menti: q: tex. in. §. vis maior all. in gl. nõ
ita clare dicit: imo tenuit q̃ etiã partiarius dicatur colonus.
38 ¶ † In ea. gl. ibi vel dic ſm Azo. hãc gl. no. Rap. q̃ maritus
tenetur ſtare colono p vxorẽ cõſtituto ſicut ecõtra vxor colo-
b no[b] viri. ¶ In diuã facit q: maritus eſt voluntarius ſucceſſor
ſemp

a ¶ Colonus. Ad-
de colonus par-
tiarius dicit ille
qui habet diuide-
re fructus cũ dño,
vñ conſuluit Ro.
cõſil. cccix. q: tali
colono noĩe tene-
tur ſtare ſucceſ-
ſor: & q̃ fruct⁹ pen-
dentes ſpectanť
ad ipſum ſucceſ-
ſorem: nec inter
ipſum & dominũ
fundi cẽſetur con-
tracta ſocietas la-
tius ibi vide.

b ¶ Colono viri.
vide per Angel.
conſil. ccxiij.

l.emptorē.cū vulg.C.loca.etiam ſi ſit ſingularis ſucceſſor ex cauſa lucratiua.l.vbi.l.in ſi.i.de le.i.❡ Nec ob.ratio equalitatis ſeruāde,q2 fateor cauſatiue mulierem teneri ſtare colono non preciſe vt ſtatim dicā.❡ Addo ꝙ cū Raph.hic ſimplr cōcordat ipſe Raph.Ro.in.l.ſi filio.§.ſi vir.ſ.e.niſi tū Rap. hec eſt ꝙ ſi maritus ignorauit fundū eſſe locatū qui fuit in dotem promiſſus tunc non tenet ſtare colono.ſi aūt ſciuit tenet. ⁊ ita ꝓcedat gl.hic qđ etiam eſt de mēte Jmo.hic dum facit differētiā inter ſcientē ⁊ ignorantē,⁊ hoc ꝓpter authoritatē glo.tenendū eſt.❡ Sed in puncto iuris vr verior opi.ꝯtraria idnibus.ſ.alle.❡ Quod comprobo,q2 cogi pōt mulier cautionē preſtare de ſtando colono vt videbimus poſt Bart.⁊ reliquos in.d.§.ſi vir.ergo ſequit ꝙ poſſet eū expellere.alr enim
39 fruſtra preſtaret cautio que omitti non poſſet.❡ †Jn ea.glo. ibi poſteaꝗ in eadē āno Bal.hic inducit iſtam gl.ad.q.libellantis ꝙ talis vulnerauit eū hoc anno de menſe auguſti,⁊ libellus ille producit de menſe martij an ſuſtineri poſſet cum hic annꝰ inceperit de mēſe Januarij nō aū,⁊ dicit ꝑ hāc glo.
a ſuſtineri poſſe:q2 illa verba hoc anno^a intelligi debēt.ſ.emergenti non aūt de naturali vnde cōputabit ille annus a die illati vulneris hoc idē firmat Jac.bu.in.§.eque.iſti.de act.no. Bar.in.l.cū heres.§.ſtichus.ſ.de ſtat.lib.⁊ Bar.in.l.libello
40 rū.ſ.de accu.⁊ Ja.bu.in.l.more.ſ.de fer.❡ †Jn ea.glo.ibi,et ei ſtatim pecuniam ſoluant ⁊c.cōcludit gl.ꝙ ſi ab initio ꝑuſ ſe doti ⁊ mulier iam locauerat fundū.⁊ totā penſionē in ꝑn.locationis ꝑceperat,nic nihil habere debeat vir de tali pēſione,⁊ cum gl.etiā trāſit Bar.⁊ Pau.de ca.hic Bald.tenet ꝯtrarium dicens hoc ſuſtineri nō poſſe:q2 nō dz aliquo mō annus ꝯcti matrimonij eſſe ſine cōmodo fructuū.l.de diuiſione.ſ.eo. ſz ſm iſtum intellectum gl.eſſet ſatiſfaciendū viro de fructibꝰ ſequētis anni,qđ nō eſt dicendū.ergo ⁊c.❡ Jmo.⁊ Raphael cu.hic diſtinguit ꝙ aut maritꝰ tpe ꝯcti matrimonij ſciebat mulierē fundū locaſſe,⁊ totā pēſionē ab initio percepiſſe: et tūc procedat opi.gl.⁊ Bar.alr ſecus:q2 cū ꝓpter ignorātiā facti nō potuerit ſibi iure prouideri merito nō debet remanere in dāno.arg.l.ſi quis domū.§.⁊ hic ſubiungi pōt.ſ.loc.⁊.l.qui bona.§.de illa.ſ.de dā.infe.facit.l.ſi procurator,cum ſi.ſ.ad.l. a quil.Ro.hic ſequit opi.Bal.indiſtincte per.l.ſed addes.§.i. in rōne ſin.ſ.loc.⁊.l.pe.ſ.de vſufru.le.quoniā in culpa eſt mulier que voluit fructus ante tempus colligere,hec ratio fragilis eſt qm cū ex cōuentione fecerit.l.ꝑmittente feciſſe dr.l.iuriſgentiū.§.pretor.ſ.de pac.l.gracchus.C.de adul.❡ Ego tū alia ratione ſto cū Bal.q2 eū maritꝰ poſſit expellere colonū, vt.ſ.viſum eſt ſi nō expulit geſſit vtiliter negotiū mulieris qm alr tenebat mulier ad intereſſe colono.d.l.ſi filio.§.ſi vir.⁊ ibi dicet,ideo poterit maritꝰ actione neg.ge.cōſequi partē pēſionis pro rata.ſ.tpis quo durauit mrīmoniū ar.l.ſi pupilli.§.
41 quid ergo.in ver.ipſo geſtu.ſ.de neg.geſt.❡ †Querit etiam hic ang.qđ ſi fundus datus erat in dotē pro parte plenus, et pro parte vacuꝰ an ꝓcedat iſte tex.in.i.parte ſui.an vero ꝓcedat in ver.ex ꝯtrio,⁊ cōcludit qđ ꝑ ver.itē ſi meſſes.iudicatur iſto caſu vt de fundo vacuo.❡ Jmo.hic tenet ꝯtrariū qm verſ. item ſi meſſes,loquit qm meſſis fuerat percepta a marito conſtante matrimonio:vnde ſo.ma.erat pro pte vacuus quo ad meſſem,⁊ plenus quo ad vindemiā,ſed in caſu qōnis noſtre ſecus q2 agimꝰ de tpe ꝯcti matrimonij nō ſoluti.❡ Pro iſta parte pōdero gl.in ver.ex ꝯtrio.in gl.mag.dū gl.dicit pōt dici qđ benignꝰ agat ⁊c.❡ Eſt verū ꝙ Bar hic in ver.itē ſi meſſes,vr tenere idē ꝙ ang.lz non multū clare loquat dū dicit ꝙ in ver.ex ꝯtrio fructus erāt pendētes,⁊ maritus percepit oēs.
42 ❡ †Sed qđ ſi maritus vno ⁊ eodē anno habuit duas vindemias,vt ꝙ ſcđa vice fuit percepta vindemia matura magis cito ꝗ ſolitum ſit vindemiari aliis annis vt aliqn cōtingere videmus.❡ Breuiter dicas qđ maritus habebit oēs:q2 cenſet iſte annꝰ fuiſſe fertilior.ita firmat imo.⁊ Rap.⁊ Pau.de caſt.
43 hic,ar.not.ꝯtrarū ꝑ gl.hic in ver.quarta portio.in fin.❡ †Sed qđ eſ pone ꝙ matrimoniū fuit ꝯctum de menſe nouēbris.et fundus erat vacuus.matrimoniū durauit per annū integrum ſ.per totū menſem octobris ſequentis quo nōdū collecta fuerat vindemia qm adhuc matura non erat vt q2 tardius ſolito fuit eo anno vindemiatū an talis vindemia pertineat ad virū an vero ad vxorē.predicti doc.cōcludūt ꝙ ad vxorē.mouent ꝑ no.ꝑ gl.hic in ver.itē ſi meſſes.ſup ver.ſeq.gloſſ.voluit ꝙ ſi vnus habuit totā penſionē locationis facte paulo ante ꝯctuz matrimoniū qđ tunc diuidit ſpes future mercedis.⁊ hoc maxime firmat ex eo.q2 iſto caſu nō eſt dīno ſterilitas iō ne mari
44 tus ſit vacuus fructꝰ debēt ad eū pertinere.❡ †Poſtremo q̄ro qđ ſi ꝯctum eſt matrimoniū de menſe octubris quo primo mēſe recollegit fructꝰ oēs ex fundo pleno dato in dotē poſtea fecit impēſas ꝑ cultura fructuū ſequētis anni de hinc ſolutū

eſt matrimonium in ſi.anni adhuc fructibus pendentibus fundus eſt mulieri reſtitutus quo caſu certū eſt ꝙ de illis fructibꝰ nihil ſpectat ad virū,qm dec ipſe nec vxor aliquo modo locauerat illo anno fundum.l.fructus.ſ.eo.l.ſi a patre.ſ.de pe.hered.modo quero de quibus fructibus ſunt deducende impenſe pro cultura illorum fructuum pendentiū facte.imo.⁊ hic cōcludit deduci debere de fructibus perceptis illo primo menſe quo ꝯctū eſt matrimoniū:q2 debentur fructꝰ illius anni in quo fecit impenſas pro cultura ſequētis anni.❡ Sed puto ꝯtrium verius ꝙ imo deducent de fructibus ſequētis anni,qm licet facte ſint primo anno tū facte ſunt cauſa fructuum ſequētis anni nō autem fructuum primi anni.⁊ ſic in caſu.q.loquit. d.l.fructus,nec.d.l.ſi a patre.

1 ❡ Exceptio compenſationis poteſt opponi per maritum vxori petenti reſtitutionem dotis.
2 Fructus rerū dotalium percepti poſt ſolutū matrimoniū an dicantur eſſe fructus dotis.
3 Compenſatio de quantitate pecunie ad quantitatem fructuū extantium non fit pro concurrenti eſtimatione.
4 Compenſatio fit de genere ad idem genus.
5 Fructus rei pignorate non extenuāt ſortē,niſi ſint conſumpti.
6 Fructus percepti per aliquem in re aliena,an ⁊ quando ſint reſtituendi.
7 Venditis roſis vel fructibꝰ vnius viridarij,⁊ veniant bis in anno roſe,an intelligatur venditio facta de primis tantum.
8 Legatum factū vxori vel alteri,de veſtiendo,vel de veſtibus an intelligat omni anno an ſemel tantū.⁊ legatū factū vxori, ⁊ filijs.an intelligatur de prima vel primis.
9 Redditibus venditis,vel locatis per archidiaconum an veniant redditus qui donantur archidiacono in aduentu ſuo.
10 Emphyteota eccleſie ceſſans biennio in ſolutione canonis, cadit a iure ſuo.emphyteota vero priuati cadit triennio:ſed quid ſi ceſſat biennio,vel triennio:ꝙ in tali biennio nō percipitur niſi vnus vſuſfructus.
11 Jnuenta ⁊ illata per conductorem ſunt tacite obligata pro penſione etiam ſi vnica nocte tantum manſit in hoſpitio.

1 **Ob donationes.** †De parte fructuum reſtituenda vxori pōt obijci per virum compenſatio pro rebus a viro vxori donatis vel ꝑ eam amotis,⁊ viro reſtituendis.⁊ qđ dicitur in anno,⁊ ꝑ quarata anni durante matrimoniū vir lucret fructꝰ habet locum in ſemeſtri qm bis in anno idē fructꝰ colligitur,⁊ ſimilr,ſi ſingulo quinquēnio vnꝰ tm fructꝰ colligit quinquennium ꝑ vno anno habetur.h.d.vſq3 ad.§.nō ſolum.❡ Not.i.ex iſto text. ꝙ mulieri agenti ad dotem vel ad fructus ſibi reſtituendos pōt per maritum opponi exceptio compenſationis de rebus amotis per vxorem vel ei a viro donatis.hic tū limita ſcđm Bal.hic niſi maritus vxori dotem vel fructꝰ de iure reſtituendos legaſſet.qm tunc titulus legati excludit compenſationis exceptionem vt aliquid vltra ius cōe operet,alle.gl.in.l.ſi nō deſignata.C.de fal.cauſa adiec.leg.in verſ. numerate.⁊ illam gl.ſequit ibi Cy.Bal.⁊ Sali.quam tū Bal.ibi reſtringit vt ꝑcedat qm fructus illi vel res amote extarent,alr ſi conſumpte eſſent procederet exceptio compenſationis per no.ꝑ gl.hic, ⁊.ſ.dicet,⁊ hoc puto veriſſimum:qm nec iura allegata per gl. illam cōtradicūt,⁊ dicit ibi Bal.illam gloſſ.eſſe mirabilem.
2 ❡ †Jn gl.in ver.compenſationes ibi nō eſt hanc gl.ſumme no.Bal.hic,⁊ in.l.dotis fructꝰ.in ꝑn.ſ.de iure do.ꝙ lz fructꝰ percepti ante matrimonium dicantur eſſe dotis,⁊ in dotem cōuertātur.l.ſi ante.ſ.eo.⁊.d.l.dotis.tū ſecus in fructibus ꝑceptis poſt ſolutum matrimonium,⁊ idē ſimpliciter dicit Ange.hic.Sed nico.de neap.Jmo.⁊ Pau.de ca.⁊ Ro.hic contrarium tenēt dicētes ꝙ iſta gl.noluit hic dicere:ſz voluit dicere ꝙ aliud ſit in fructibꝰ:q2 ſatis ſit ꝙ.l.faueat principaliter ipſi rei date in dotem abſq3 eo ꝙ faueat fructibꝰ perceptis ante matrimonium vel poſt.⁊ ꝑ hoc etiam quod fructꝰ percepti ſol.ma.dicant eſſe dotis,eſt tex.in.l.ſi marito.§.ſi.in ver.minorem dotē.ſ.e.⁊ ibi dicit Pau.de ca.quod ibi eſt caſus ꝯ Bal. hic colligit ergo ex iſta gl.ſm ꝑdictos doc.quod lz ob res donatas nō poſſit maritus retinere res dotales tū pōt retinere fructꝰ,vt hic in tex.ſcđm hūc intellectū gl.q eſt valde not.et cū illo etiā videt trāſire Raph.hic.❡ Sed doct.cōiter hoc nō tenētes dicūt idē eſſe in fructibꝰ qđ in alia re.⁊ puto ver. nā ſi cōuertunt in dotē,⁊ ſunt augmentum dotis vt dixi.ergo idē qđ ſtatuitur in dote intelligitur ſtatutū in eius augmēto.l. etiā.C.de iur.do.l.inter ſocerū.§.cū inter.in ſi.ſ.de pac.do et ſ.d.l.ſi marito.§.ſi.quā voluit allegare gl.hic,dum alleg.l.ſi filio.§.ſi.ſ.eo q2 corrupte allegat:vera eſt ergo ⁊ cōis ſolutio ꝙ ſ.l.prori.colligit.ſ.quod retentio fieri nō pōt de rebus dotalibus extantibꝰ nec de fructibꝰ extātibꝰ:ſed de cōſumptis pōt

a ❡ Hoc āno.Adde qđ voluit Ro. ꝯſi.cccxx.vbi multa de ſaluati de teſtiū cōtrariantiū.

a ℭ Cōſumptis. dic ꝙ nec fructus rei pignorate extenuāt forte qn̄ creditor ſubdit multos labores, ⁊ expēſas in eorū cultura ⁊ recollectiōe ſecūdum ro. ſing. ſuis.

b ℭ Primis. vid' p eundē Alex. cōſ. lxxvij. cōſil. xl viij. vbi ponit an legatū factū vxori et filijs intelligat̄ de prima vice vel alterius. Et addō qd̄ ſi qs vēdit fruct' viridarij qd̄ fructificabat bis in anno, qn̄ ītelligat̄ facta venditio de prima vice tantū Alexan. cōſ. xvi. in iij. vol. Franc. Curt.

c ℭ Veſtiri addō ꝙ ſi teſtātor legat qd̄ ſingulo anno qs veſtiatur quo tpe dēat qs veſtiri p Lu. i. ro. ſing. ſuis. fo. xvij.

d ℭ Ad pulchrā q. adde Alex. i cōſ. cvi. in ij. ⁊ iij. vol. vbi de iſta q. ⁊ an emphyteota cadat a iure ſuo non ſoluendo debitū canonem p bienniū vel trienniū ipſo iure abſq3 eo ꝙ requirat̄ ſentētia interlocutoria, vt de eadē Alex. in cōſ. vi. col. pe. ver. itē non potuerit. in iij. vol. Frā. Curt.

fieri cōpēſatio pro reb' donatis etiā cōſumptis vt hic, ⁊ l. rel.

3 §. i. ⁊ ibi no. j. e. vbi latius dicet. ℭ † Et ex iſta gl. habes etiā no. qd̄ de quātitate pecunie ad q̄titatē fructuū extātiū non fit cōpenſatio pro cōcurrēti eſtimatione. ⁊ ita vr̄ velle gl. i. l. neq3. in fi. ⁊ l. ſi pp̄ter. iuncto tex. C. de compē. no. Jnn. ⁊ doct.

4 in c. ad noſtram. el. i. de iureiur. ſequit̄ Bar. Bal. ⁊ Ang. hic de genere ad idem genus bene fit cōpēſatio vt ſi vēderet̄ frumentū in genere, vt no. gl. in. l. ob negotiū. in fi. ff. de cōpēſa. ⁊ in. §. in bone fidei. in ver. apto. inſti. de ac. ⁊ eſt de mēte Bar.

5 hic, ⁊ clarius Cy. in. l. fi. C. de ꝯpē. ℭ † Et ex hac gl. etiā īfert Bar. no. ꝙ illud qd̄ dr̄ fruct' rei pignorate extenuāt fortē. l. i.

a ⁊. §. C. de pigno. actio. nō h3 locū niſi fructib' cōſumptis ita tenuit Cy. ⁊ Bal. in. d. l. i. ⁊ Bal. in. l. fi. e. ti. ⁊ in. l. pe. in prin. C. de non nu. pe. ⁊ in. l. quibus. C. in qui. cau. pi. ta. con. ℭ Adde Anto. de bu. in. d. c. ad noſtram Jo. an. ⁊ Pe. de anc. in. c. i. de

6 vſu. ℭ † Item ex hac glo. colligit no. Bar. ꝙ vbicūq3 aliqs percipit licite fruct' ex re mea vt marit', pcurator ⁊ ſimiles conſumptis fructibus non tenetur ad fructus, ſed ad eſtimationem, ⁊ eſt valde vtile ſcd̄m eum: quia vlterius non poterit creſcere nec decreſcere eſtimatio, ad idem no. Bar. in. l. cū q. j. de his qui. vt indi. ⁊ in. l. diuerſo. §. i. ff. de rei. ven. ⁊ Bal. in. l. ij. ad fi. C. de fru. ⁊ lit. expen. ℭ Nec ob. l. vinū. ff. ſi cer. pet. q2 ibi loquit̄ qn̄ debes mihi vinū in genere: ſed nos loquimur ī fructib' ex re mea perceptis qui in ſpecie nō genere mihi debentur. ℭ Item predicta nō procedūt ſi fructus illicite ⁊ mala fide ex re mea percepti ſunt: q2 creſcere pōt eſtimatio etiā poſt illos ꝯſumptos, ratio eſt q2 etiā illos nō extātes petere poſſum, ⁊ debent̄ ac ſi extarent. l. mala fide. C. de cōdi. ex lege, facit. l. ſi cōcubinā. §. non ſolum. j. re. amo. ⁊ qd̄ not. Bart. in. l. ſtipulationes non diuidunt. in. vi. q. j. de ver. ob. vbi probat ꝙ in obligatione rem reſtitui re perempta ſuccedit obligatio ad eſtimationem ſi actor vult, vt. l. in re furtiua. ff. de cōdi. fur. ſed ſi actor nō vult durat adhuc oblō ad rem peremptā. d. §. nō ſolū. cū3 ſi. ⁊ ſic erit in electiōe actoris adhuc petere fruct' cōſumptos, ⁊ attēdet̄ an creuerit eſtimatio. ℭ Hoc tn̄ nō pcederet in fructibus mala fide perceptis qui nō iure actiōis: ſed officio iudicis mercenario venirent, vt patet exemplum in. l. qui per colluſionē. §. fi. ff. de ac. emp. l. qn̄ mora committitur per interpellationem iudicialem, iuxta. l. cū poſtulaſſem. j. de dam. infec. fructus enim venientes poſt lit. cōte. debētur officio iudicis mercenario. l. ediles. §. item ſciendū. ff. de edil. edic. rem enim eorum eſtimatio creſcere non pōt nec quantiplurimi fuerit petitus ſm̄ Bal. ⁊ Sal. in. d. l. ij. ad fi. C. de fru. ⁊ lit. expen. mouent. q2 vnum officium mercenarium non pōt aliud officium mercenarium producere, vt no. gl. fin. in. l. hs furioſi. §. fi. ff. de pe. ſed eſtimatio quātiplurimi venit iudi. officio mercenerario, vt eſt tex. no. ita per gl. ibi intellect' in. d. l. vinum, in gl. ma. in verſi. ſed quero. ℭ Quando aūt licite pcepit qs fructus ex re mea vt pcurator, ⁊ ſimiles tūc l3 rō proxime dicta locū habeat nihilominus nō venit maior eſtimatio ſubuenient' fructib' cōſumptis q2 ſequeretur ꝙ offīm eius eſſet ſibi damnoſum cōtra. l. ſi quis ex ſignatoribus. ff. quēad. te. ape. tenebat̄ enim fruct' alienare ⁊ cōſummare: q2 ſi patiebat̄ corrūpi de negligentia ⁊ culpa potuiſſet teneri. l. an pretor. ver. ergo. j. de iure delib. ⁊ l. is cui. §. vt legatorū. j. vt i poſ. leg. ℭ Jn gl. in ver. q in anno. ibi ſed dic bis, hec vera ⁊ ſimi

7 liter proxime ſequētes que in idē reincidunt. ℭ † Ex hac gl. infert hic Bal. ad q. ꝙ ſi vēdo tibi roſas ſeu fructus vniuſ viridarij. ⁊ bis in anno colliguntur intelligit̄ facta vēditio de

b primis[b] tātū. hoc dictū coadiuuari pōt per ea que no. Bar. in hoc art. in fi. j. de here. inſti. vbi dicit ꝙ ſi ſtatutum dicat quod quicūq3 acceperit vexillum lucret̄ centum d3 intelligi de prima captura tm̄ per. l. boues. §. hoc ſermone. j. de ver. ſi. facit que no. Alb. de roſ. in. ij. parte ſtatu. q. clxxx. inci. per dn̄m fratrem Albertū ⁊c. facitq3 que no. Bar. in. l. do. promiſ. ff. de iure do. ⁊ Bal. in. l. i. j. ad. l. iul. ma. per. d. §. hoc ſermone. dicens ꝙ vbi indeterminate petita eſt ſecuritas eūdi ⁊ redeūdi, ⁊ etiā3 indeterminate eſt cōceſſa intelligit̄ de prima vice tm̄ de quo dicas vt ibi per eum. ⁊ Jo. cal. in diſpo. ſua inci. ex octo ſtudētibus, ⁊ Ang. in. l. vtimur. j. de ſe. vio. ℭ Limita tn̄ dictū Bal. hic niſi quātitas precij aliud indicaret, vt q2 preciū eſſet equalēs oib' roſis prima ⁊ ſecūda vice natis, q2 tūc ītelligent̄ vēdite oēs per tex. in. l. cū fundo. §. vxor a viro. ff. de iure do. ſcd̄3 Ro. hic. ℭ Sed p eo allego no. per Bart. in. l. paulus ridet. poſt prin. j. de ſo. dum dicit ꝙ ſi vendo terram pro. x. flore. et in ciuitate expendunt̄ floreni diuerſi valoris: ⁊ ſic dubitat̄ de quibus ſenſerint ꝯtrahentes recurrit̄ ad valorē rei vēdite. ℭ Scd̄o limita dictū Bal. hic qn̄ roſe vel fruct' eſſent titulo oneroſo alienati ſec' ſi titulo lucratiuo: q2 tūc intelligunt̄ cōceſſe roſe nedum pro prima vice naſciture: ſed in perpetuū. ita probat̄

in. l. ſi ſeruit'. ff. de ſer. vrb. pre. i. per quē tex. ita decidit Bal. in aut. excipit̄. C. de bo. que lib. dū Bal. ibi hoc exemplificat ī patre qui donauit fructus bonorum aduentitiorū filiorū3 hoc puto verū ſi fruct' taliū bonorū non extabant tpe donatiōis. nā ſi extarent tūc ſoli intelligerent̄ donati per tex. in. l. ſi ita. j. de

8 au. ⁊ arg. le. ℭ † Pro hoc optime faciūt no. p gl. in. l. fi. in ver. pertinentiū. C. que res pig. ob. poſ. p dicto tn̄ Bal. in. dic. aut. excipitur, adduco ꝙ in ſimili no. ipſemet Bal. in. l. i. i. ij. col. C. de

c fi. tei. vz ꝙ ſi legauit teſtator vxorē ſuā veſtiri,[c] et ſic titulo lucratiuo intelligitur ꝙ ſingulo anno veſtiat ſi mos regionis ex poſtulit, alias aūt qd̄ primus fractis alie veſtes ſiant. Qd̄ no. quia quotidie accidit, et generaliter qn̄ legatum, vel promiſſo fructuū, vel alterius preſtationis intelligunt̄ pro prima vice ⁊ qn̄ annuū. vide Bar. in. l. dotis. ⁊ in. l. cum qui. C. qui ita. el grā

9 de. j. de verb. ob. ⁊ in. l. pe. j. de annu. le. ℭ † Ultimo Bal. hic cū quo tranſit Jmo. ⁊ pau. hic inducit iſtum tex. in ꝟ. ſi locatio. ad q. vtrū ſi archidiacon' vēdidit redditus ſuos intelligat̄ etiam vēdidiſſe illud qd̄ in iucūdo aduētu ſuo ꝯſuetū erat ſibi donari a pp̄lo vel amicis, ⁊ ſic an talis pſtatio dicat eē in fructu vel redditu, ⁊ dicit ꝙ iſte tex. facit ꝙ ſic. Jmi cōcludit per. l. ſeio. §. medico. j. de annu. le. ⁊ in. l. his verbis. §. alius. no. j. de le. i. cū ibi no. ⁊ ita cōſuluit Ol. cōſ. ſuo. cxxix. in q. qua querit̄. ℭ Nō ob. iſte tex. q2 iſtō qd̄ hic vltra ordinariā pſtationē dabat habebat limitatā, ⁊ ſemp vniformē preſtationē: q2 non vni' vel pl' vno anno q̄ alio pſtabat̄: ſ3 in q. Bal. pſtatio q̄ fieri cōſueuerat in tali aduentu nō erat aliq̄ mō limitata: ſ3 penit' diffor mis: ergo ⁊c. ℭ Jn ea. ibi. ſ3 qd̄ ⁊c. dic vt hic p Bar. cū q̄ tranſit Bal. ⁊ mod. hic. l. ꝙ. etiā ſi fund' vno anno pducat frumentum alio anno miliū vel aliū fructū viliorē de hoc biēnio iudicari d3 put de vno anno, ⁊ lati' hic declarat Bar. q̄ vide q̄q3 ang.

10 alijs ꝟbis vtat̄. ℭ † Tamē nō omitto qd̄ ſignāter p hūc tex. in ver. qd̄ in anno dixit Bal. in. l. edē. C. loc. ⁊ in. l. certi. in. ij. q. e. ti. p qd̄ declarantur regule. c. potuit. de loc. ⁊. l. ij. C. de iu. emp. volētes ꝙ ēphyteota eccl'ie ceſſans p biēniū in ſolutiōe canonis, emphyteota vero priuati per triēniū cadat a iure ſuo non dr̄ verificari in eo q ceſſat p biēniū vel triēniū qn̄ tali biēnio vel triēnio vn' ſol' fruct' pcipiebat̄, ſ3 tūc requirit̄ ceſſatio per duo

d biēnia vel triēnia, qd̄ facit ad pulchrā. q.[d] quā nūc hēo de fcō. Cōceſſa eſt locatio in ēphyteoſim vni ab eccl'ia pcō appoſito ꝙ ſolueret canonē ſingulo anno in feſto reſurrectiōis, accidit qd̄ trāſiuit bin' termin' reſurrectiōis ꝙ ēphyteota nō ſoluit nō tn̄ trāſiuit totū biēniū an dicat̄ a iure ſuo cecidiſſe, certe dicēdū eſt qd̄ nō, ⁊ ita exp̄ſſe3 Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de loc. l. nūc aliq̄. ver. lxxxvij. q2 requirit̄ lapſus biēnij nō aūt ſufficit qd̄ labat̄ vn' termin' ſoluendi, ⁊ dicit ita ſentire Cy. in. d. l. ij. i. x. vel. xi. q. in fi. de iur. emph. ⁊ fuit de mēte Bal. i. d. l. edē. dū dicit ꝙ ſi ſingulo ſemeſtri pcipiebat̄ vn' fruct' eq̄ principalis l3 ceſſet qs p duos aut tres ſemeſtres in ſolutiōe canonis nō ca

11 dit a iure ſuo. ℭ † Jtē iſtū tex. in ꝟ. ꝙ in anno. alibi not. Bal. alle. l. in. d. l. certi. l. ij. q. ꝙ ſicut bona cōductoris inuecta ⁊ illata ſunt tacite obligata locatori pro penſione. l. itē q2 in prin. cū vul. ff. de pac. ita etiā inuecta, ⁊ illata ab eo qui vnica tantū nocte manſit in hoſpitio, ⁊ puto veriſſimum.

1 ℭ Fructus animalium ⁊ aliarū mobilium rerum dotalium diuiduntur inter virum, ⁊ vxorem ſicut ceteri fructus ſoluto matrimonio.

2 Fruct' an ⁊ qn̄ ſint hēdū vſufructuarij decedētis, vel pp̄et. ⁊ rō.

1 **Non ſolū.** † Jn aīaliū ⁊ aſaliarū rerū mobiliū fructu, ⁊ in pdiorū vrbanorū pēſionibus fit diuiſio inter vi. ⁊ vxo. ſicut in fructib' ruſticorū prediorū. h. d. vſq3 ad. §. ſi fundum. ℭ Jn gl. in ver. percipiuntur, ibi cū medio tpe ⁊c. meli' dixiſſet gl. impleta eſt vſucapio interueniēte abſētia medio tpe, dicebat em̄ Bal. ꝙ ſi cōtra militē qui pn̄s fuit primo anno incepiſti vſucapere, ſcd̄o ꝟo anno miles fuit abſens cā reipu. tertio anno reuerſus eſt, ⁊ ſic eo pn̄te cōpleta eſt vſucapio ꝙ miles in integrū reſtituet̄: ꝙ hec leſio cōtingit non ſolū pp̄ter vltimū annum quo completa eſt vſucapio in pn̄tia: ſed ex cōiunctione ill' medij tpis quo miles abſēs fuit ſicut hic fruct' nō attribuit̄ ſoli tpi quo percipit̄: ſed etiā tpi p̄terito q̄ in cura mariti fuit. Et alij gloſſatores tenebāt cōtrariū. ſ. ꝙ miles nō reſtituat̄ ee quo potuit tertio anno quo pn̄s fuit vſucapionē interrūpere. ⁊ hoc magis cōiter tenet̄. ſ. d. l. ab hoſtib'. §. fi. de quo plene ibi no. i. l. quo tpe. C. de reſti. mili. ℭ † Jn glo. fi. ibi. l. ſi operas. breuiter dicas ꝙ qn̄q3 fruct'

2 ſemel in anno, ⁊ eodem tpe percipiunt̄, ⁊ tūc pēſio debita pro tali fructu in totū eſt fructuarij decedētis poſt fructus perceptos l3 nondū dies pēſionis veniret, ⁊ l3 etiā annus nō ſit cōpletus ita loquatur. l. defuncta. Aut fruct' pcipiunt̄ non vno et eodē tempore, ſed diuerſis vt in fructu operarū, et tūc pro eo tpe quo durauit vſusfruct' pēſio debita eſt fructuario pro

rata

rata fructuū perceptorū.l.operarū ꝑſtitarū. Sed ꝓ operis ꝑ-ſtandis poſt finitū vſumfructū eſt proprietarij.ita proprie loquitur.d.l.ſi operas.& tex.in.d.l.ſi ſeruus cōis meus.& caſtrenſis peculij.§.ſi.de ſti.ſer.ſecundū verū intellectū ꝓut ibi dicebat Ange.& ita teneo quicquid dixerit gl.& de intellectu huius.§.vide Bar.in.l.ſi conſtante.§.quoties.& ibi docto.ſ.eo.& Bal.& Imo.hic.

1 ¶ Fructus appellatione veniunt arbores cedue & germinales, alie vero non.

2 Emphyteota fructuarius & ſimiles qui habēt vtile dominiū & ius in re, non poſſunt arbores fructiferas ſcindere.

3 Emphyteota incidens arbores fructiferas non dico ꝓ reparatione fundi an poſſit expelli.

4 Dominus male vtens re propria, debet illa priuari.

5 Fructus appellatione an veniat arbor exiccata.

6 Maritus incidens arbores fructiferas rerum dotalium, tenetur ſolum actione legis aquilie.

1 **Si fundū.** † Arbores cedue & germinales ſunt in fructu, & ideo idē iuris eſt de eis qd̄ de aliis fructib⁹ fundi. alie vō arbores nō ſunt in fructu, idō maritus eas cedere nō pōt, & ſi ȝ fecerit tenetur ad intereſſe & ſi tales arbores non cedue tempeſtate corrūpūtur ſunt vxoris. Theſauros etiā inuentus in fundo dotali nō eſt fructus, & idō pro medietate ſpectat ad vxorē ꝓ medietate ad inuentorem, & vir in fundo dotali lapidicinas inueniēs in quibus lapides naſcuntur vr̄ feciſſe fundū fructuoſiorem, & ideo lapides inde euulſi tanq̄ fructus ad ipſum ſpectant, & impenſa facta in dicta lapidicina inueniēda reſtituit̄ et ab vxore ſecus ſi lapides nō renaſcantur: q2 tunc fundus nō vr̄ fructuoſior nec ipēſa ſibi reſtituitur, & lapides ei⁹ lucro nō cedūt. h.d. vſq; ad.§.

2 interdū.ſm verū intellectū. gl.in.§.ſi vir. ¶ † No.ex.§.ſi fundū.ar.q̄ emphyteota fructuarius, & ſimiles q̄ hñt vtile dominiū, & ius in re non pñt arbores fructiferas ſcindere. & tenet Ray.Dy.Bar.Bal.& Ang.hic, & cōiter Mod.per hūc tex. & in.l.in fraudē.§.ſi conductor.& ibi Bart.ſ.de iure fiſ. ¶ Nec ob.ſi dicat̄ q̄ ille tex.nō probat, q2 ibi erat cōductor ad modicum tempus, & nō habebat ius.in re. q2 dicas q̄ hec rō procederet in ꝯducēte a priuato.ſ3 qui cōducit a fiſco vel a repu. bene habet ius in re l3 in modicū tp̄s ꝯducat, tex.eſt cū glo.in.l.ſi.ſ.de lo.pu.fruen.& Bar.in.l.j.§.qd̄ ait.ſ.de ſuperficie.& in.l.nō ambiguū.ſ.de bo.po.ti.ge. Pro cōi opi.hū facit.l.equiſſimū.§.i.de vſuf.& i.l.creditor qui fundos.C.de pig.act.& ſequitur Bal.in auf.qui rem.in.ij.col.C.de ſa.ſan.ecc. Refert tñ Pau.de ca.hic quoſdā dicere q̄ imo pñt incidere arbores fructiferas ſi loco inciſarū ſubſtituāt alias ſimiles per.d.§.ſi conductor.a cōtrario ſenſu.ſ3 ipſe putat hoc verū in arboribus vetuſtis adeo q̄ vtili⁹ erat fundo illas incidere, & alias ſubſtituere ita dicit ſe intelligere.d.§.ſi cōductor. ¶ Adde q̄ iſtud idē, voluit Ang.in.l.ſi colonus.ſ.ar.fur.ceſ.pro hoc facit.l.agri.ſ.de vſufr.iūcta.l.d.l.equiſſimā.§.i.& iſtud idē fatis ſuit de mente Raph.hic. Videtur tñ ſm Bal.q̄ maritus emphyteota et ſimiles poſſint reſcindere arbores non ceduas fundi dotalis vel emphyteotici ꝓ preparatione eiuſdē fundi.adducit tex.ſm eū no.in.l.arborib⁹.in prin.ſ.de vſuf. ¶ S3 certe ille tex. loquit̄ in euulſis vi tēpeſtatis tñ meli⁹ facit tex.in.l.& ſylua.in ſi.in verſi.et nō cedua.cū.l.ſeq.e.tit.& eſt de mente gl.in ver.ſe

3 debit in ſi.quā ad h̄ reputo notabilē. ¶ † Subdit Bal.hic q̄ emphyteota incidens arbores fructiferas nō dico ꝓ preparatione fundi poterit expelli ab emphyteoſi.q2 rē ēt facere deteriorē[a] aut.qui rē.& ibi Bal.C.de ſac.ſan.ecc. ¶ Sed imo.dicit hic hoc verbum eſſe diligenter no.ſi eſt verum tamen ſub dubio forte[b] dicit ſpecialē eſſe in emphyteota eccleſie vt tūc poſſit expelli per.d.auf.qui rem.ſed in alio emphyteota dicit hoc nō reperiri iure cautū nec ſm eū debet extēdi.d.auf.tāq̄ exorbitans. Ro.hic putat opi.Bal.poſſe ſuſtineri dūmodo emphyteota fuerit admonit⁹ vt a deterioratiōe deſiſtat, alle.

c tex.in.l.i.§.ſi quis aduocatiōe.de pa.te.& ibi Bal.& in.§.pe.[c] dicit q̄ ſuperior poterit auferre caſtrū vaſallo qui male tractat populos ſuos. S3 tu aduerte q2 tex.quē alle.ro.loquit̄ in materia feudali. & ſic in materia diuerſa de qua vt exorbitāti non ꝓcedit ar.ad alias materias de in.ci.ſm Bar.in.l.vt iuriſiurandi.§.ſi liberi.ſ.de oper.li.& Bal.in auf.ſi quas ruinas.C.de ſac.ſanc.eccle.& in.c.i.§.ad hec.in.viij.col.de pac.iu.fir.& in.c.ſan ꝯgna.vel ſi. No.doct.maxime Imol.in.c.ij.extra de feu. Quāuis gl.in.c.i.an ꝯgna.vel ſi.& Bar.in.l.ſi mihi & titio.ſ.de vb.ob.Bal.in.c.i.q.mo.feu.cōſti.po.& in.c.i.ql̄i.do.ꝓpete.feu.pri.& i.c.imperialē.i prin.de ꝓhi.feu alie.ꝑ fed.velint ꝓcedere ar.de feudo ad emphyteoſim.[d] iam cōcordādo dico quod aut diſpō feud.alis eſt ꝯtra regulas iuris cōis & tūc nō ꝓcedit tale ar.ſ.la.ſingulare de legi.aut nō ꝯ3 regulas iuris cōis,

a ¶ Deteriorē.adde Bal.cōſi.clxviij.i.li.& an ꝓcedat ar.de feu.ad emphyteoſim vide ꝑ eundē Alex cōſi.cvi.in.ij.vol.per Lu.ro.cōſi.xxviij.& conſil.clxvi. Et adde tu qd̄ vbicūq; in materia caducitatis vnū ſtatuit̄ in emphyteota eccl'ie vel priuati illō cenſetur ſtatutū in alio niſi expſſe ꝯtrium in iure caueat̄. iſtam doctrinā tradit Io.an. poſt gl.in.c.potuit.de loca.ſpe.ext.§.ſi.ver.xvij.bal.imo.& Alex.clari⁹ in.l.ſi dom⁹ in.iiij. co.in.§.ſi.ſ. de leg.i.bal.i auf.quas actiones.C.de ſa.ſan.ecc.& ſ.l.vxor patrui.C.de le.in.l.ſi.C.de iure emph.& i.c.i.§.donare.qli.feu.do.poſ.& in pa.cōſtā.in ver.libellariū.angare.i.§.adeo iſti.loca.vbi dicit q̄ cōis opi.ſe h3 q̄.d.l.ſi.C.de iur.ēph.nō h3 locū i deterioratiōe: q2 an ei nō erat neceſſe dnūciar̄ dño & ꝯūr inferūt idē3 eſſe in emphyteota eccl'ie ex quo ȝtum nō repit i iure & tūc eſt verū q̄ argui poſſit de feudo ad emphyteoſim.& alias materias. ¶ Hec diſtō colligit̄ ex dictis Io.de imo.i.c.potuit.in ꝯſpe.c.har.i ꝟſi.vij.ex̄ de loca.ergo hmōi diſtōne q̄ tex.alleg a⁹ p Ro.cū ſit ꝯ ius cōe nō extēdit̄ ad ēphyteoſi3.q̄ autē

d ille tex.ſit ꝯ ius cōe demōſtro.[d] certū eſt q̄ l3 qñ pp factū negatiuū imponit̄ pena priuationis reqrit̄ monitio ſi null⁹ erat ꝑfixus termin⁹ ad faciēdū3.tñ ſecus eſt in facto affirmatiuo.c.ex parte.cū3 trib⁹ ſe.ꝺ cle.nō reſi.auf.hoc ampli⁹.C.de fidei.ponunt ceteri in.c.extirpāde.de ꝓbē. In facto eīn affirmatiuo nulla requiritur monitio.c.de multa.de ꝓbē.xvij.q.ij.ſi qs ſuadente.ſequitur Io.and.& Arch.in.c.licet cano.de elec.in.vi.ſequit̄ Bal.& Imo.in.l.ſi mora.ſ.eo.& ibi dicit̄ idem Bal.in l.ſi poſt tres.in lect.antiqua in repe.ſ.ſi qs cau.in.vij.col.et Io.an.in.c.excōicat⁹.de rap.in.c.ij.de magiſ.& Archi.v.q.i.c.ij.& Bal.in.d.auf.hoc amplius.& in auf.& oīo.C.ne vxor pro mari.in pe.colū.& in.l.qui crimē.C.q accu.& in.l.ō.C.de ſpon. Saluatū tñ pōt opi.ro.qñ talis deterioratio ꝯtigiſſet pp.negligētiā ēphyteote.qñ hic eſt ſctm̄ negatiuū q̄ caſu ꝑcedēte monitiōe.& eo a negligētia nō ceſſante priuari pōt his ꝯuenientibus de gl⁹[e] p Bal.ſ.d.auf.qui rem.[e] alis nullo mō priuaretur

e decisum, & iſtā doctrinā aperti⁹ tra.imo.in.c.ꝓpter ſterilitatē.col.xvij.in gloſ.pe.de loc.vt ibi p eū. Et ideo cū habemus tex.in.§.ſcire aūt ēph.cōuenit in auf.de nō alie.& in.§.ſi qs vō locator.in auf.de alie.& emph.& in auf.q rē.C.de ſa.ſan.eccl.q̄ emph. eccl'ie deteriorādo cadit a iure ſuo: ergo idē dicam⁹ in ēphyteota priuati, et adde q̄ deteriorando ēphyteota tenet̄ ad intereſſe, & ꝯdēnat̄ in quadruplū.l.in fraudē.§.ꝯductor.ſ.de iure fiſ.l.i.§.ſi vicea.ſ.de cēſi. Nec negāt iura q̄ afficiat̄ pena amiſſionis ſui iuris.d.§.ſcire.& d.auf.q rē.& d.l.edē. Et nō ſolū pdit melioramēta: ſ3 etiā ius ſuū.& tenet̄ ad dāna, & etiā ad ſolutionē pēſionis ſm Imo.in.d.c.ꝓpter ſterilitatē. col.xvi. Qd̄ etiā oſtēdit̄ viua rōne.nā priuat̄ ob canonē nō ſolutū, & ob alienationē.l.ij.& l.ſi.C.de iure emph.c.potuit.de loca.ergo forti⁹ qñ delinqt faciendo: q2 maior eſt culpa in faciendo deteriorationē q̄ negligēdo ſoluere.l.q aūt in ꝓnc.de hiſq̄ in frau.cre.gl.& ro.in.l.ſi mora.ſ.e.& ſic forti⁹ eſt rō, & virt⁹ in ſubſtātia rōnis in caſu deteriorationis q̄ nō ſolutionis, facit q̄ no.Bal.in.c.i.col.v.de cōſti.vbi tradit de ampliāda diſpoſitione ad limites rationis. Fran.Cur.

b ¶ Sub dubio forte.adde q̄ hñ facit.q2 ſub dubio forte loquunt̄ ſepe periti gl.in l.ſi duo.ſ.de arb.& in.l.mut⁹.ſ.de pe.in.l.i.§.ſi.ſ.de fer.in.l.i.ſ.de rei vē.gl.i.c.ij.de te.et in.l.in ſubſtitutiōe.ſ.de vul.& pu.& adde q̄ pro opi.Imo.facit q2 pena priuationis nō h3 locum niſi vbi reperit̄ expſſum. Bal.in auf.ex teſtō.C.de ſecū.nu.ꝑ tex.in.§.op3.in auf.de nō eli.g.ſc'bo nub.ſed iſtud nō reperit̄ in.l.ſi.C.de iu.emph.nec in.c.potuit.de loc.& l3 reperit̄ in eccl'ia.d.auf.qui rē.tñ nō eſt extēdēda ad priuatū: q2 eſt mere penalis, & ſpālis: q2 vltra q̄ amittat ius ſuū tenet̄ ēt ad reſarciēdū intereſſe deteriorationis ꝯ.l.apud celſum.§.labeo.ſ.de doli exce.& no.ꝑ gl.ma.in.l.ij.C.de iu.ēph maxime, q2 emphyteota ꝯparat̄ vſufructuario q nō reperit̄ q̄ amittat ius ſuū niſi forma mutata.l.reperi.§.rei.mutationem.ſ.qui.mod.vſuſfr.amit.ſed tenet̄ tñ ad intereſſe.& pōt ꝓhiberi a dño.l.i.§.hoc amplius.ſ.de vſufru.quēad.ca.l.hacten⁹.§.i.& l.ſi eius.§.vſufructuarius.ſ.de vſufru.iuncta.l.corruptionē.C.eo.ti. Et vide oīno Paul. de ca.in.d.auf.qui rem.aliter loquendo de vſufru.

c ¶ §.pe.vide ore.hic qui dicit illū tex.loqui qñ preceſſit monitio feudatariū vt deſiſteret a deterioratione, & adde Bal.Ia.alua.& mod.in.d.§.pe.qui requirūt monitionem vbi eſt culpa in negligendo non autem vbi eſt in committendo p ea q̄ ꝓpoſtillaui in.l.ſi mora.ſ.eo.vbi pono multos caſus in quibus male tractans priuat̄ iure, et bene ꝓbat tex.in.l.quero.§.inter locutorem.ſ.loca.hi, & vt oportet colere.& in.l.edē.C.eo.titu.ibi aut cum tu in his male verſaris.& in.c.ꝓpter ſterilitatē.extra.eo.tit. ibi inde eſt rōnabiliter.& d.l.edem.q̄ loquit̄ generaliter ſcōm glo.ibi in verſi.verſatus.& vult Alex.ſ.in ver.& ſi qs diceret.& adde quid in nemore certe ſi eſt ceduū poteſt emphyteota ligna incidere ex quo vtitur ad vſum deſtinatum incidēdo tñ arbitrio boni viri.l.ex ſylua.l.item heredi.§.ſi.& l.ſi pendentes.§.i.& l.ſicut⁹.§.ſina.ſ.de vſufru. Dūmodo forma nō mutetur Bal.in.l.i.C.de iu.emph.& flo.in.l.hactenus.§.ſi.ſ.de vſuf.& Alex.in.ſ.ver.ad ꝓdicta.& adde an emphyteo.poſſit incidere in fundo emphyteotico arbores que breui tempore nō renaſcuntur in cōſi.cxviij.in princi.in v.vol.vbi etiam de materia. Franc.Curt.

d ¶ Demonſtro.adde q̄ iſta ratio do.Alex.non videtur bona quia imo eſt ſecundū ius cōmune poſtq̄ in priuato non reperitur.tñ non eſt recedēdum ab opi.Imo.pe.& Cy.Bal.Sali.& Pau.de caſt.in.d.auf.qui ſimpliciter tenēt qd̄ habeat locum in emphy.priuati. Fran.Curt.

e ¶ In.d.auf.qui rem adde tu ad iſtam doctri.Bal.Alex.in conſi.cxviij.in.v.volu.& adde q̄ ꝓpter deteriorationem de qua loquitur Bal.non ſolū emphy.eccleſie ſed priuati.& ql3 cōductor pōt expelli.& cadit iure ſuo.& iſta eſt cōis opi.quam etiam tenet Alex.in cōſi.& Bartho.veroñ.in trac.ſerui.in.c.de monte.& barb.in ꝯſil.xxxvi.ij.vo.& facit q2 l3 priuatio iuris nō ſit admittēda niſi expſſe iure caueatur ſm barb.in cōſi.l.i.vo.& Alex.l.etiā.ſ.eo tñ nihil magis conuenit q̄ pacta ſeruare.& contra faciens de perfidia & iniquitate imputatur merito hinc qd̄ caducitas ob nō ſeruata pacta non eſt penalis: ſed natura ꝯtrā.bald.in.l.placet.& in.l.nemo martyres.C.de ſac.

ſanc.ecc.Ja.bu.ꝛ Bal.in.d.auf.qui rem.ſpec.ti.de loc.§.nūc aliqua.ver.tn̄ʒ.Anto. de bu.ꝛ Pau.i.c.pe.de reli.do.ſo.facit ꝙ rō,ꝛ ſina.cā emph.eſt ad melioꝛādū ꝗ ceſſante dʒ ceſſare ineſtitura ſm Gui.de cu.ꝛ Pau.de ca.in.d.auf.q rē.ꝛ nō obſeruās cōuētiōes ineſtiture nō pōt ex ea ſe iuuare.ſpe.in ti.de loc.§.nūc ali.J.vſ.lxvi.Jmo ꝯueniēs,ꝛ nō adimplēs pacta pōt expelli.ꝛ eadē ait i.a.ēph.Jo.de imo.in.d.c.ꝓpter ſterilitatē.col.xx.

facit qđ no.i.l.vniuerſas.C.ne rei do.vl'tēplo.Si eſ faciēs ꝯ naturā ꝯ eꝰ expellit' miſto fortiꝰ faciēs ꝯ expſſa ꝛ cōuētiones, idē Bal.in.l.ſi qs ꝛ.l.ſi.C.loca.bal. ꝛ imo.i.l.fructꝰ.ꝭ. e.ꝛ facit tex.cū gl. in.d.§.ſcire ait. i aut.d nō alte.Et ad ꝗ ꝙ nō pōt dici magna deterioꝛationiſi dolo interueniēte.vel ſaltē leui culpa.ꝛ iſtō ē tertiū requiſitum Bal.in.d.auf.qui rē.Bal.ꝛ Rap.ſ. Bal.i.l.edē.ꝛ refert ꝛ ſeqt' barb.i d.c.ꝓpp ſterilitatē.col.v.Ful.i ꝯſ. inciſer Ant.d la croce,ꝛ ꝙ ob deteriorationē emph. expelli poſſit adō ꝙ idē tʒ alb.i.l.i. C.d iu.emph.col. ſi.ꝛ ang.i.l.ſi colonus.ſ.arb.fur.ceſ. bal.i add.ſpe.i ti. d loc.co.ꝗ.all.bo. tex.i.l.eleganter. §.nō ſolū.ꝭ.de dolo.vbi iudicantur ad pena diruere domum,arboꝛes excidere,ꝛ vineas extirpare,ꝛ bene facit ꝙ ēphyteocā,ꝛ vſufru.eqpa rantur quo ad vſum rei.Bal.in.l. vnica.§.i.C.de ca duc.tol.in.l.neq. C.de vſufru.Alb. in.l.codic.in ṗnc. col.i.ſ.de vſu.le.ſʒ vſufr.non pōt inciderearboꝛes groſſas,ꝛ ſyIueſtres.l. ex ſylua.cū.l.ſe.et Ang.ꝭ.de vſuf.et l.equiſſimum.§.i. eo.ti.ergo minus licebit arboꝛes fructiferas incidere,ꝛ vid ad iſtā materiā qđ dixi i conſi.lxx.in ſin. Franc.

Cum Bal.hic loquaſ in excindente arboꝛes fructiferas.ꝛ ſic in facto affirmatiuo ꝯ us eſt dicere ꝙ eꝰ opi.indiſtincte procedat in emphyteota nedum eccleſie put dicebat Jmo hic, ſed etiā in emphyteota priuati.nā Gui.de ſuʒ.i.Pet.ꝛ Cyn. in.d.auf.qui rē tenent aperte illā auf.militare in emphyteota priuati quo ad deterioꝛationē p.l.edē.C.loc.ꝛ.c.ꝓpter ſterilitatē.de loca.vbi ſimpliciter inquilinꝰ ꝓpter deterioꝛationē expellitur. ¶ Et ſi qs diceret ꝙ diſpō.l.edē.nō habet locum in colono.ſʒ in inqlino tn̄ cū ſit penalis vt apte firmat Bal. in.d.l.edē.pōt rñderi ꝙ imo hʒ locū etiā in colono vt firmat gl.ibi in ver.verſatus.Et pro hoc facit:qꝛ iſtud non eſt conceſſum in priuilegiū locatori edīū,ſed imo videſ vlis ꝛ gñalis prouiſio:qꝛ ſimiliter vſufructuarius qui male verſaſ in re vſuſ
4 fructu expelli.l.hoc amplius.§.ſi.ſ.de dā.infe. ¶ †Jtem dñs qui re pꝛopꝛia male vtiſ ea priuaſ.l.ij.ꝭ.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.inſti.e.tit.in ſi.ꝛ per has rōnes,ꝛ plures al's Gul.de cu.ꝛ Gul.de ſuʒ.in.d.auf.qui rem.in ſi.tenent illam auf.locum habere in ēphyteota priuati. Ad ꝓdicta faciūt que no.ſcribit Barto.in.l.ij.in.ij.col.C.de iu.emph.vbi ꝗrit an emphyteota ſylue cedue poſſit eam extirpare in totū,ꝛ vineā plantare, et dicidit ꝙ non:qꝛ mutareſ foꝛma rei.l.hactenus.§.ſi.cū.l.ſe.ꝭ. de vſuf.ſimpler vo ꝯductor arboꝛes nō pōt incidere.l.ſi merce.§.culpe.ꝭ.loc.ꝛ.d.l.ſi colonꝰ.
5 ¶ †Jn tex.ibi nec in fructu cedere.ibi in arboꝛe exiccata an habeaſ loco fructuū.i.ꝙ cedat lucro mariti ſʒ Ang.ꝙ nō ſicut nec arboꝛ vi vētoꝛum electa qđ limitat imo.niſi loco arboꝛum exiccatarū al's arboꝛes ſurrogaſſet.alle.l.arboꝛes.de vſuf.ſʒ meliꝰ allegaſſet.l.agri.e.
6 ti. ¶ †Jn glo.in ṽ.ſi.tenebiſ ibi vel aquilia ſi ſuit in culpa ꝛc. no.ꝙ maritꝰ incidens arboꝛes fructiferas teneſ ſola actione. l.aquilie.ꝛ iʒ Bar.ꝛ aliqui dānēt gl.tn̄ Bal.eā ſubſtinet:qꝛ iʒ maritus dicaſ dñs rei dotalis.l.dote.C.de rei.ven.tn̄ non hʒ dñiū liberū,ſed reſtōni ſubiectum quo caſo non eſt dubium ꝙ contra talem datur actio.l.aquilie.l.ſed ſi proprietarius.ꝛ.l. ſed ſi heres.ꝭ.ad.l.aquil.quod tamen qualiter procedat dicaʒ poſt gl.ꝛ doc.in.l.ſi alienam.ſ.eo.

1 ¶ De impenſa facta ad perpetuam vtilitatem rei.ſ.pro inueniēda lapidicina,ꝛ iſtam impenſam conſequitur maritus a muliere.
2 Mulier ſi non permiſit virum accipere marmoꝛ qua teneaſ actione.
3 Actio iniuriarum an habeat locum inter vir.ꝛ vxo.adde.qđ Ro.hic tenet quod actio que infamat,non datur inter viruʒ ꝛ vxorem.
4 Saline reperte in fundo priuati,ſunt priuati,nō aūt reipub.
5 Maritus legauit vſumfructum omnium bonoꝛum vxoꝛi,qđ illud quod percipitur ex exemplatione pꝛotocolloꝛuʒ mariti non pertineat ad vxoꝛem.
6 No.dictionē,ex qua denotat cāʒ imediatā.l.i.C.ſi ſeruꝰ extē.
7 Et dictio ꝓp denotat cām mediatā.l.eo tpe.§.ſi.de pecul.
8 Appellatione fructꝰ ꝛ redditus ac pꝛouentus que veniant.
9 Appellatione fructus compꝛehenditur quodcūqꝫ intereſſe, vt eſt tex.no.dignus in.l.loci coꝛpus.
10 Mulier viro dedit in dotē caſtrū cum territoꝛio,emolumentum iuriſdictionis pertinebit ad virum.
11 Quid ſi vnus emerat redditus iuriſdictionis fiſcalis pro primo anno.

Jn.§.ſi vir.

1 †Pro intelligentia huius.§.dico ſm intellectū glo ver.mariti,ꝛ ſm Bar. Bal.ꝛ cōiter doc.ꝙ diuidiſ in tres partes.Primo loquiſ de impenſa facta ad perpetuā vtilitatē rei.ſ.pro inueniēda lapidicina,ꝛ iſtam impēſam cōſequiſ maritꝰ a muliere.l.ij.ſ.ti. ſ.ꝛ.ſ.eo.l.§.impendia.in ſi. Non dico de impenſa facta cauſa excidendoꝛū marmoꝛū:qꝛ illa dr̄ facta cauſa fructuū querendoꝛum,ꝛ ꝯ mulierē non repetiſ,ſed de fructibus deduciſ.d.§. impendia.Scđo in ver.ꝛ impenſe mutat caſum loquiſ de impenſa inutiliter facta p excidēdis marmoꝛibꝰ non renaſcentibus,ꝛ fundꝰ p hoc melioꝛ nō reddebaſ.Tertio in ver.infra dit ad primū caſum qñ impenſa vtilis facta fuit.puta p inueniēda lapidicina pducenti a marmoꝛā renaſcentiū.nā in ṗnc. ſolū dixerat ꝙ marmoꝛ ceſum erat mariti,nūc addit ꝙ impenſa repetiſ vt phaſ in dictione niſi iunctis ṗcedētibꝰ,ꝛ hic ſtellectꝰ eſt verꝰ. ¶ Alius eſt intellectꝰ.Pau.de caſt.qui fuit de mente raph hic.lʒ Pau.de ca.de eo mētionē nō faciat ꝙ teſpoſiſſe.§.loquatur qñ fundus ex lapidicina inuenta, ꝛ exciſa efficiebat fructuoſioꝛ,ſed illud poterat duobꝰ modis cōtingere.pꝛimo ſi ſuit inuenta,ꝛ exciſa in loco qui ꝓpter lapidicinā ſterilis erat,ꝛ nullam vtilitatem reddebat:qꝛ ſeminari nō poterat,ꝛ illo caſu efficiſ fundus fructuoſioꝛ:qꝛ ſeminari poterit. qñ lapidicina non renaſcebaſ,ꝛ tunc lapides ſunt mariti,nō tamen petit ipenſam.Si autē lapidicina renaſcereſ tunc petit ipēſam,ꝛ lapis eſt in fructu,ꝛ pro iſto intellectu dr̄ Pau. de ca.qđ tacit.l.ſi.ꝭ.de ſun.do.ꝛ dīt ꝙ intellectꝰ gl.ꝛ Bar.repugnat huic litere,in ver.ꝛ impēſa,que continuatiue loquiſ. Certe lʒ iſte intellectꝰ Pau.de ca.ꝛ raph.videaſ magis amicus litere,tn̄ pcedere nō pōt:qꝛ ſi pꝛio caſu preſopponamus fundū effectū fructuoſioꝛē ex eo,qꝛ non pōt in futurū ſeminari deberet poſſe impēſa repeti per.l.ij.ſ.titu.ꝛ cuius ꝯ̄ʒ ium dicit Pau.ꝛ raph.qđ ꝯ̄ʒ ium vr ſenſiſſe Raph.hic dicit ꝙ foꝛte in pꝛimo caſu huiꝰ.§.marmoꝛ inciſum equiualebat impenſe.q.d. ꝙ erit mariti loco impenſe,ſed in eo qđ ad impenſam nō aſcēdit ſentit ꝙ tūc pcedit hic tex.vt mulier nō teneatur. Hec rō ſuſtineri non poteſt maxime cum ſit violare,ꝛ reſtringere tex. Preterea ſi marmoꝛ eſt ſemel inciſuʒ nec renaſciſ nō debuit dicere tex.eſſe mariti,ſʒ vxoꝛis.l.ſi ex lapidicinis.ꝭ.de iu.do. ꝛ ſic ſto cū intellectu gl.ꝛ doc. ¶ Nec ob.d.l.ſin.qꝛ ibi dr̄ ꝙ ſi fundus eſt effectꝰ deterioꝛ impenſam nō repetit,ſed hic erat fructuoſioꝛ,ꝛ ad iſtū tex.p eiꝰ intellectū,ꝛ ampliatione, vide
2 tex.cū ibi no.ſ.l.pri.in pꝛin.al's eſt.§.ſi fundus. ¶ †Jn glo.in verbo mariti eſſe.in ſi.inquātū gl.tʒ ꝙ ſi mulier non permiſit virū accipere marmoꝛ ꝙ teneſ actiōe de dolo.Bar.hic refert Ja.de are.tenere ꝯ̄ʒium:qꝛ cū maritꝰ ſit dñs rei dotalis.ꝛ habeat actionem ad exhibendū vel iniuriarū ceſſat actio de dolo.l.qui pendentē.ꝭ.de act.emp.ꝛ hoc verꝫ cōſtāte mr̄imonio. Sed ſol.ma.dicit Bar.cōpetere actionem mandati vel neg. geſt.l.vnica.§.ſed nec ob impenſas.C.de rei vxo.act.ideo ceſſat actio de dolo,ꝛ cū Bar.trāſit Bal.ꝛ Pau.de ca.hic.Sed imo.hic qui conaſ glo.ſuſtinere dicit ꝙ illa actio mandati vel neg.geſt.de qua in.d.§.ſed nec ob impenſas.loquiſ p ſpenſis factis ad perpetuā fundi vtilitatē,ſed hic tex.loquiſ de impēſa cauſa fructuū querendoꝛū. ¶ Sed puto mentē Bart.fuiſſe qđ hec impenſa ſuit facta pp fundi vtilitatē.nā aut eſt facta ꝓpter fructus tunc fruſtra queriſ qua actione repetaſ:qꝛ cū fructibus cōpenſaſ.itē ꝛ qñ eſt facta ꝓpter fructus certe nō datur actio de dolo.ſi vero facta eſt ꝓpter vtilitatē fundi,ꝛ tunc loquaſ.d.§.ſed nec. ¶ Ang.hic dicit ꝙ dabitur actio de dote ꝯ̄ria ſicut videmus in ꝯ̄ctu mādati in quo datur actio mādati cōtraria,vt eſt gl.in.l.curatoꝛis.C.de neg.ge.ꝛ eſt pro ſingolari alle.Bal.in.l.qđ ṗce.deb.inue.vbi ponit vnū no.verbū. Et ꝙ reperiaſ in iure actio de dote ꝯ̄ria,eſt tex.in.l.dīno.ſ.de impen.ſm intel.Dy.Bar.ꝛ alioꝛū cōiter.lʒ gl.ſibi aliter ſentiat ꝛ male.rñdeo ꝙ ſo.ma.aut ꝗrimꝰ de ſpēſa facta grā fructuū et poſſit ſaluari glo.hic:qꝛ hoc caſu ceſſat act.neg.ge.nec habet locū.d.§.ſed nec ob impēſas. Aut ꝗrimus de impēſa facta ob
3 ꝑpetuā vtilitatē fundi.ꝛ tūc hʒ locū act.neg.ge.vel mā.d.§ ſʒ nec ob ſpēſas.imo ꝛ ꝯ̄ria actio de dote ſm opi.Ange. ¶ †Jtē inquātū Bar.hic dicit ꝙ cōſtāte mr̄imonio habet locū actio iniuriarū inter vir.ꝛ vxo.Adde ꝙ Ro.hic tenet ꝯ̄ʒiū:qꝛ actio que infamat nō daſ inter vi.ꝛ vxo.l.ꝗ.cū ſi.C.re.amo.ſed actio iniuriarum infamat.l.ij.§.furti.ꝭ.de infa.l.infamē.ſ.de pu.iudi. ergo ꝛc.Jſtā qōnē habui de facto Padue nec fui recoꝛdatus de hoc dicto Bar.hoc tangētis,ſed cōſului ꝙ nō militet inter eos actio iniuriarū.alle.Jo.an.ſ addi.ſpe.i ti.de iniur.vbi ꝗrit an pꝛo atroci iniuria daſ inter cōiuges actio iniuriarū,ꝛ dicit pꝛimo videri ꝙ nō per.d.l.ꝗ.cū ſi.Jn ꝯ̄riū arguit de.l.pꝛetoꝛ.§. preterea.ver.ſi qs ex liberis.ſ.de iniur.ꝛ tandē cōcludit tutius eſſe ꝙ deſ actio in factū.ar.l.nō dʒ.ꝭ.de dolo. Ego p hoc adduco bonū tex.in.l.ſi.§.ſi.in ſi.C.de fur.ꝛ dico ꝙ hoc etiā ſenſit gl.in.d.§.ſi qs ex liberis.in ver.atrocitatis.nō memini in pꝛoꝑijs terminis alibi hoc legiſſe,ꝛ credo poſſe inueniri in rariſ-
4 ſimis locis. ¶ †Jn gl.in ver.cuiuſlibet alterius dū dicit aurī vel ſalinarū ꝛc.hāc gl.ſtricto tex.pōderat ro.hic ꝙ ſaline reperte in fundo priuati ſunt priuati non autē reip.ad idē alle.l.magis puto.in pꝛin.ſ.de re.eo. ¶ Nec ſm eū ob.tex.in.c.i.ꝗ ſint regalia:qꝛ loquiſ in fundo publico.
5 ¶ †Jtē Bar.p hūc tex.no.ſuffert vnū ꝙ dicit ſe de facto rñdiſſe ꝙ ſi maritus legauit vſumfructū oīm bonoꝛū vxoꝛi ꝙ illud qđ percipiſ ex exēplatione ꝓtocolloꝛū mariti nō ptineat ad vxoꝛē:qꝛ illud qđ ſemel pceptū eſt qđ nō renaſciſ nō diciſ eſſe in fructu vt hic.ſed redditꝰ ꝓtocolloꝛū mariti nō ptineat ad vxoꝛē:qꝛ illud qđ ſemel pceptū eſt qđ renaſciſ nō diciſ eſſe in fructu vt hic.ſed redditꝰ ꝓtocolloꝛū nō reiteraſ:quia poſtqꝫ ſemel editū eſt notario inſtrm̄ iterū edere ꝗ nō dʒ ſine iuſta cā.l.ſi qs ex argētariis.§.ſi.cū.l.ſeq. ꝭ.de edē.ꝛ hoc idē tʒ Bar.in.l.ꝗdā.§.nihil.e.tit.ꝛ cū eo vr hic Jmo.ſimplr trāſire. ¶ Sʒ Pau.de ca.h.d.Bar.rñdiſſe male

tex.

ter.in.l.vſufructu legato.§.i.ff.de vſufru.vbi vſufructu lega-
to veniūt quecūq; fructꝰ reddituſ ꝛ puētꝰ,ad qḋ dicit hic Ro.ꝑ
ter.in.d.l.vſuf.leg.ꝛ ꝑ ter.ſimilē in.l.vſure.in ver.obuētiões.
ff.de vſur.ℭ Pro hoc adducit ter.in.l.vxori mee.ff.de vſufr.
leg.vbi vſufructuario oīū bonoꝝ debet ꝓuētꝰ calendarij,ſed
calendariū ꝯtinet noīa debitoꝝ,vt eſt ter.melioꝛ de iure in
l.qui filiū.i ꝑn.ſm bar.ibi.ff.de le.ij.ꝛ tñ noīa debitoꝝ exacta
a nō renaſcuntᵃ ergo ꝯ bar.Certe parū facit.d.l.vxori.pro opi.
Ro.qꝛ in hac qōne dicit Bal.in.l.i.in.ij.col.C.de fruc.ꝛ li.ex
pen.ꝛ ff.§.pri.ſi q̄rit vtrū pecunia q̄ redigit ex exẽplatiōe ꝓ
tocolloꝝ debeat ſpectare ad mulierē quo ad ꝑtātem vtēdi,ꝛ
fruēdi ſolū:eſt dom ꝙ ſic ſicut vti ꝛ frui pōt quacūq; pecunia
hereditaria.l.j.C.de vſufr.ꝛ ita loquat.d.l.vxori.qꝛ pecunia re
dacta ex noībꝰ debitoꝝ ibi ſpectat ad mulierē tantū quo ad
fruēdū.nā ſi aliter diceremꝰ,ꝛ teſtatoꝛ in hereditate nihil habuiſ
ſet ꝑter noīa debitoꝝ ſeq̄ret abſurdū vcꝫ ꝙ ꝓprietariꝰ nihil
vllo vnq̄ tpe haberet.Aut q̄rit vtrū pecunia redacta ex ꝓto
collis ſpectat iure ꝓprio,ꝛ irreuocabiliter ad vxorē,ꝛ tunc ſꝫ
Bal.procedat opi.Bar.qḋ nō.Et ſm iſtam diſtōnē pōt ēt in
telligi.d.l.vſufructu legato.§.i.ℭ Poſſunt ēt cōcordari opi.vt
voluit Ang.ꝛ Ful.in.d.l.q̄dā.§.nihil.ff.de edē.vbi dīt ꝙ aut
maritꝰ legauit vxori vſumfructū omniū bonorum ꝛ procedat
opi.Bar.d.declara vt prime ꝑ Bal.aut legauit vſumfructū
ꝓtocolloꝝ ſuoꝝ:ꝛ tūc pecunia ꝑcipiēda dꝫ eſſe mulieris:qꝛ
ita vꝛ eſſe de mēte teſtantis.alle.Ful.in ar.ter.in.l.tam angu
ſti.ff.de ſer.ꝛ ter.cū gl.j.l.pri.in ꝑin.ꝑ quā declarat ter.nr̄,et
hoc ſm vnū intellectū gl.ibi quē approbat bar.ꝛ an ſit verꝰ di
cam ibi,ꝛ ſm hāc diſtōnē pōt dici nō obſtare ter.in.d.l.ſi vſu
fructu legato.qꝛ ter.ibi loquit de obuētione ꝓcedēte ex re cuiꝰ
6 vſufructꝰ relictꝰ eſt.† No.dictionēᵇ ex q̄ denotat cām imme-
b diatā.l.j.i ꝑn.C.ſi ſeruus extero.l.nō dubiū.C.de legi.plene
in.l.i.§.ex incēdio.ff.de incē.rui.ꝛ nau.Sed illa pecunia q̄ ꝑci
pit ex exẽplatione ꝓtocolloꝝ nō dꝫ ꝑcipi i ꝓtocollis imedia
7 te,ſꝫ ꝓpter ꝓtocolla†ꝛ dictio ꝑ denotat cām mediatā.l.eo
8 tpe.§.ſi.de pec.cuſ.ꝛ in hac cōcordia reſideo.ℭ† Que autē
veniāt appellatiōe fructꝰ,ꝛ redditꝰ,ac ꝓuentꝰ dic vt ꝑ gl.i.c.
gñali de elec.in.vi.ꝛ ꝑ arch.xiij.q.i.c.i dioceſi,alꝰ eſt i.c.ſe.qḋ
icipit is ita.ꝛ ꝑ bal.in.l.vide iurꝰ.la.i.vbi honꝰ ter.ff.de vſu.i
reportatis antiqꝰ ꝑ Inn.ꝛ Can.i.c.paſtor.de do.oi no ꝑ gl.i
c.grādi.in ver.redditꝰ.de ſup.ne ꝑla.ꝛ ibi ter.l ver.redituū
ꝓuētuū ꝛ iuriū.Per quē dt ibi Do.de ſan.ge.in.xvi.no.ꝙ ap
pellatiōe redituū,ꝛ ꝓuētuū nō veniāt iura ꝙ eſt not.vide ēt
Bal.in.l.cohēdibꝰ.C.fa.er.ꝛ Inn.in.d.c.paſto.alle.ter.in.d.l.
vſufr.leg.§.i.ꝛ vide no.ꝑ Jo.an.i ad.ſpe.in ti.de loc.§.nūc ali
qua.in.xvi.col.in addiciõ.ꝓpter id qḋ ꝛc.vbi no.tꝫ ꝙ illud
qḋ ſoluit emphyteota ꝑ renouatiōe ēphyteoſis debet vxori
9 cui legatꝰ eſt vſufructꝰ oīm bonoꝝ.ℭ† Et inter alia.no.qḋ
appellatione fructꝰ ꝯprehēdit qḋcūq; intereſſe.vt eſt ter.no.
dignus in.l.loci corpꝰ.§.i.ff.ſi ſer.vē.quē ad hoc ibi no.Bal.ꝛ
Bal.in.l.ſi qd.C.de ſerui.ꝛ eſt ter.in.l.deducta.§.hereditatē.ff.
10 ad tre.ℭ† Et faciūt hec ad.q.de q̄ ꝑ bar.i.l.ſi.i.e.vcꝫ ꝙ ſi mu
lier viro dedit in dotē caſtrū cū territorio emolumēta iuriſdi-
c ctiōisᶜ puta oīs multa ꝛ cōdēnatio ꝑtinebit ad virū per hūc
ter.idē Bal.ꝛ ang.hic plenꝰ ꝑ Bal.in.l.i.C.de fru.ꝛ li.expē.
ꝛ ꝑ Nic.de nea.in ꝑn.hurꝰ.l.ꝑ Ang.in.l.ſi cōſtāte.§.quot.j.e.
ꝑ Pe.de anc.in.c.ij.ne ꝑla.vi.ſu.Qḋ aūt ꝯdēnatiões dicant
eſſe fructꝰ iuriſdōnis tꝫ bar.in.d.l.ſi.ꝑ ter.i.c.i.q̄ ſint regalia.
11 idē tꝫ ang.in.l.ſi cōſtā.§.i.ſ.e.ꝛ bal.in.d.l.i.ꝛ i.ij.col.ℭ† Po
ſtremo q̄ſiuit hic imo.in.§.ſi vir.ꝙ ſi vnꝰ emerat redditꝰ iuriſ.
fiſ.ꝑ primo anno.ꝛ alius emerat ꝑ ſcḋo,ꝛ in primo anno cō-
miſſum eſt maleficiū,in ſe.vero anno facta eſt punitio ad quē
d ſpectabit exactio pene,ꝛ cōis eſt ꝯclō ꝙ ad ēptorē ꝑmi anniᵈ
ita tꝫ Pe.de anc.i.c.j.ne ꝑl.vi.ſuan.Pro q̄ Cy.alle.ter.i.l.q̄-
cūq; actiões.ff.de ac.ꝛ oblig.ꝛ in.l.is q in puteū.§.poſteaq̄.ff.
qḋ vi aut clā,ꝛ in.l.ſi.ff.arbo.fur.ce.ꝛ.l.i.§.cū fundū.de a.ꝗ quo.
ꝛ eſti.Pro hoc hn̄ facit ter.in.l.i.ff.de ſtip.ſer.in.l.ſi ſi iꝰ.cum
multis ſi.ff.de ver.ob.Sed Bal.in.l.ſi.C.de fru.ꝛ lit.expen.et
Imo.hic nihil clare firmāt,ꝛ in ꝑūcto iuris ſuſtentabilioꝛ vꝛ
opi.ꝙ ad primū emptorē non ꝑtineat cū añ ꝯdēnationē lītam
pena nō dicat debita fiſco nec habēti cām ab eo.l.ſi quis.ff.de
ver.ſig.ꝛ l.aliud.§.i.e.ti.l.ex iudicioꝝ.ff.de accu.no.Bar.in.l.
auferi.§.fiſcꝰ.ff.de iur.fiſ.ergo cum fructus dicte pene nō cen-
ſeat perceptus ante ſniam,ſed tñ vt ita dixerim ſeminatꝰ,vt
ꝙ nulla nec inquiſitione cōdēnatio facta ſunt nō debet cede
re lucro primi emptoris q in hoc fructuarius eſſe cenſet.l.de
functa.ff.de vſuf.ꝛ l.ſi vſufr.meſſem.ff.qui.mod.vſufru amit.
ſꝫ ad fiſcū tāq̄ ad ꝓprietariū ſpectat vt ibi.Pro iſta ptē facit
ter.in.l.ſuſceptores noui.C.de ſuſce.ꝛ archi.li.x.ꝛ ibi Bart.
ℭ Puto tñ iſtas opi.ſic poſſe cōcordari:qꝛ aut iſte fructꝰ iu-
riſdictionis vendebat percipiendus ꝑ illū ad quē ſpectat in-

quirere,ꝛ tūc ꝑtinet ad ſcḋm emptorē:qꝛ ſi id percipit mediā
te exercitio ſui officij,ꝛ propter operam,ꝛ diligentiam ſuā,mo
neoꝛ ar.l.naturalē.§.illud.de acqui.re.do.ꝛ.§.aliud.iſti.de re.
di.vbi fera non ad vulnerantem vel ad inſequentē,ſed ad ca-
pientē ſpectat.ℭ Aut cōmodum iſtius iuriſdictionis eſt vē-
ditum ſimpliciter pro primo anno,ꝛ ſic pro ſcḋo,ꝛ tūc ſpectat
ad primum emptorē,moueoꝛ qꝛ dr quaſi debita fiſco talis pe-
na,eo ipſo ꝙ delictū eſt cōmiſſum.vt no.gl.in.l.ſcriptū.in ꝑn.
in ver.hypothecis.ff.de pac.no.Bar.i.l.ſi.ff.de iniur.ꝛ Bal.
in.l.reos.in.vi.co.C.de accu.ꝛ in.l.ſi filiꝰ.ff.de his qui ſunt ſui
vel alie.iu.ℭ Nec hinc diſtōni obſtura.ff.alle.qꝛ loquuntur in
ſingulari ſucceſſore ad quē actio ꝑſonalis nō trāſit.l.i.§.ſi he-
res.ff.ad treb.ſed nos loquimur in fiſco qm tanq̄ proprietariꝰ
capit fructus ante non perceptos.ℭ Nec ob.d.l.ſi defuncta.
cum ſi.qꝛ iſte emptoꝛ vel donatarius ad quē ſpectat cōmodū
iuriſdictionis nō equiparat fructuario.Qui ſi equipararentur
ſequeret ꝙ ius ſuū non tranſiret ad heredē ſicut nec vſufru-
ctus,hoc aūt eſt falſiſſimū.l.viam veritatis.C.loca.l.veteris.
cum ſi.C.de cō.ꝛ commit.ſtip.ergo ꝛc.ℭ Sed quid ſi eſt facta
condēnatio tpe primi cōductoris ſeu emptoris ad quem ſpe-
ctat commodum iuriſdictionis exactio aūt eſt facta tpe ſcḋi
an ſpectat ad primū.puto diſtinguendum ꝙ aut habebat cō-
modū dicte iuriſdictiōis ex cauſa oneroſa ꝛ tūc prio ſolui dꝫ.
ita Bal.tenet in.l.diuoꝛtio.in viti.col.de ver.ob.aut habuit
ex cā lucratiua,ꝛ tunc ſolui debet ſcḋo.ita loquit Bar.in.l.ſu-
ſceptores noui.dū dicit ꝙ debitoꝛ ciuitatis ſoluere dꝫ admi-
niſtratori nō aūt anteceſſori.ꝑ hoc in ſiſi adduco:qꝛ vbi ſunt
duo correi ſtipulādi ex cā lucratiua nec ſunt ſocij,ſꝫ correi tm̄
tunc ſi debitoꝛ ſoluit vni eoꝝ alter correus nil petere pōt nec
a debitore nec a correo,caſus eſt no.in.l.falci.hoc obſeruādū.
ff.ad.l.fal.ſecus autē ex cā oneroſa:qꝛ tunc vterq; pro portione
ſua habere debet,iuxta no.in.l.ſi.ff.de cōdi.inde.ꝛ ꝑ Bar.in.l.
qui hominem.ff.de ſol.ꝛ in.l.reos.in.ij.q.ff.de duo.re.ꝛ ꝑ Cyn.
in aut.hoc ita.C.de duo.reis.

1 ℭ Maritus non poteſt retinere fundū dotalem,lꝫ fructus
ſint pendentes qui pro parte ad eum.vel in totum pertineāt:
quia ſatis eſt quod ſibi caueatur de illis reſtituendis.
2 Cautionis appellatione venit nuda cautio.
3 Maritus non hꝫ dilationē annua bima trima die,vbi fructꝰ
reſtituuntur tanq̄ acceſſione ad fundum dotalem.

1 **Interdum.** † Si fundus reſtituitur pendentibus fructibus mulier viro cauet ſi autem
is perceptis,ꝛ ſol.ma.poſt annum maritus de fructibus nihil
reſtituit,ſi vero intra annū ſolutū fuit tūc pro rata fructus re
ſtituuntur qḋ etiā ad ſocerū,ꝛ eius heredes extendit,ꝛ impē-
ſe facte cauſa querēdoꝝ fructuū non repetunt ab vxore.ſꝫ de
fructibꝰ deducunt.Impenſe vero vtiles,ꝛ neceſſarie repetū
tur.h.d.ℭ No.ꝙ maritus nō pōt retinere fundū dotalē,licet
fructꝰ ſint pendentes.qui pro parte ad eum.vel in totū perti-
2 neat:qꝛ ſatis eſt ꝙ ſibi caueatur de illis reſtituendis.ℭ† In
ter.ibi cauet ſubaudi ſm gl.nuda cautiõe:qꝛ vbi a lege ſit mē
e tio de cautione intelligit de nudaᵉ.l.ſancimꝰ.C.de v.ſig.ꝛ ſe
quuntur Dy.Bal.Ang.ꝛ Imo.ꝛ idē tꝫ gl.in.l.habere.§.cau
tum.ff.de ver.ſig.ꝛ in.d.l.ſancimꝰ.ꝛ ibi hoc ſequit Bar.Bald.
idē Bal.in.l.i.in ꝑn C.de procur.ꝛ in.l.vniuerſa.C.de ꝓci.
impe.of.ꝛ in.l.in executorē.in.v.co.C.de execu.rei iudi.ꝛ bart.
in.l.ſi perꝰ.ff.de ope.no nū.ꝛ gl.in.l.vnica.§.cum aūt.C.de rei
vxo.ac.ar.l.verū.§.idē videndū.ff.pro ſo.ꝛ hoc puto verū:qꝛ ſi
hoc videmus in diſpōne vltime volūtatis q̄ eſt fauorabilis.q̄
to fortꝰ i diſpōne legis.ℭ Sed pe.ꝛ Cy.in.l.fal.l.ſancimꝰ.
ꝛ in.d.l.i.in ꝑn.C.de ꝓcu.cū qbus trāſire vꝛ Bar.ꝛ Ro.hic
cōtrariū tenet regulariter per.l.in oibꝰ.ff.de iudi.q̄ ſm verūꝫ
intel.omnium intelligit de cautione cū fideiuſſore,vt ꝓbat in
l.ſi creditoꝛ ea.ff.de priui.cre.ꝛ ꝑ hoc alle.Ro.d.§.cautū.ſꝫ nō
recedo a prima opi.ℭ Nec ob.d.l in oibꝰ.iuncta.d.l.ſi credi-
tores.qꝛ dico illḋ verū vbi a.l.mādat caueri cā cognita vt ibi:
qꝛ debebat ſubeē cā ſuſpiciōis.d.l.ſi creditores.hn̄ facit.l.pe.
cū gl.mag.ff.de pe.hꝛ.Itē illḋ ideo eſt,in.l.in oibꝰ.qꝛ alias nu-
da cautio nihil operat poſtq̄ etiā ante cautionē preſtitam de
bitoꝛ ad diē obligabat ex quibꝰ ſolutionibꝰ collige duas limi
tationes ad.d.regulam.ℭ Non ob.d.§.cautū.qꝛ dic vt ibi in
gl.vcꝫ ꝙ illud in cautione ꝑtoria,iuxta no.in.d.l.i.cū ſi.C.de
procur.nos autē loquimur in cautione ciuili.ℭ Preterea ibi
non negat quin ēt ſufficiat nude caueri,ꝛ ex h̄ habes aliā limi
tationem vt dicta regula non procedat in cautione pretoria.
ℭ Quarto etiam limita niſi perſona que ad cautionē artat
eſſet ſuſpecta:quia intelligit cum fideiuſſore vt probat in.d.l.
pe.cū gl.ff.de peti.here.quā ad hoc alle.Old.ꝛ Bal.ꝛ Sali.in
d.l.ſancimus.ꝛ fuit ſentētia Bal.in.d.l.ſi penus.in.ij.q.ꝛ ita
etiam poteſt intelligi.d.l.oibus.ꝛ patet ex ibi no.ℭ Quinto

a ℭ Renaſcunt.facit qḋ voluit Ol.conſ.xxiij.ꝙ vſufructuarioꝝ bonoꝝ debet laudemiū rei emphy.

b ℭ Dictionē.de natura iſtꝰ dictiōis vide p alex.in ꝯſ.lvi.i.ij.co.v.iō.ꝑ hoc ēt in ꝯſ.lxi.i.i.colū.in.v.volu.Fran.Cur.

c ℭ Iuriſdictiōis.adde vt per Old.conſ.cxlviij.

d ℭ Anni.vide eū dē alex.ꝯſ.vi.vbi idē dicit,ꝛ ibi cōſuluit ſuper ſimili qōne cuiſ.li.ij.et tu adde Bal.in.l.ſi.ff.de iuri.om.iu.in.viij.q.poſt Cy.ibi alle.multa bona iura.Fran.

e ℭ De nuda.de h̄ per Ol.ꝯſ.lxviij.ꝛ adde tu Pau de ca.ꝯſ.cclviij.vbi que dicat cautio idonea.co.ij.ꝛ ale xā.i ꝯſil.xxxv.col.iij.ſ ꝑn.i.iij.vol.qn ſit mētio de cautiōe ſufficiēti qūo intelligatur.Frā.Curt.

limita niſi requireretur ſufficiens cautio, vt no. gl. in c. qm̄. §. ſi
aliq̄s. extra vt lit. non conte. ⁊ in c. ſi. de pig. ⁊ c. j. de ſeq. poſ. et
fru. ⁊ in c. qua frōte de app. ⁊ in c. ex tranſmiſſa. de reſti. ſpo. ⁊
in c. ex publico. de conuer. coniu. lʒ do. Anto. in d. c. ex tranſ-
miſſa. ſine lege loquutus dixerit q̄ debet itelligi ſm̄ ſubiectā
materiam. tñ p̄ hoc non recedo a cōi opi. ¶ Sexto limita vbi
l. requireret cōpetentē cautionē. l. ſi debitori. ⁊ ibi gl. ⁊ Bald.
ff. de iudi. no. Bal. in d. l. executorem. ¶ Septimo limita vbi
lex requireret idonee caueri. l. ſi mandato tutṓ. §. ſi. ff. mand. ⁊
in c. felicis. in ver. idonee. cum glo. de penis. in vj. ⁊ in c. q̄ḡ.
de vſu. eo. lib. ⁊ in c. ſi. de pig. ⁊ in c. ſi. de ſen. excō. in vj. ⁊ text.
in l. ergo. §. addi. ff. de fideicō. lib. ¶ Octauo limita vbi requi-
reret plena cautio, vt eſt gl. in d. l. ſi mandato. §. ſi. ¶ Nono li-
mita vbi requireret recte caueri. l. j. §. iubet. ⁊ ibi Bar. ff. de col-
la. bono. ſʒ rñderi poſſet q̄ ibi loquitur de cautione pretoria.
¶ Juxta hoc quero quid ſi dicatur caueat vel ſatiſdet quō in-
telligi debēt hec verba colligit ex no. per gl. in d. l. pe. iuncto
tex. ff. de pe. hẽ. aliter in quo loquitur Fulg. in ru. ff. in ius vo. vt
eant. ¶ Sed quid ſi requirit ſolennis cautio an intelligatur
cum fideiuſſore. dic q̄ non: ſʒ ſufficit nuda dūmō ſit valida ſm̄
Bal. in d. l. excuſatore. alleg. no. p̄ glo. in l. hm̄ōi. in p̄n. ff. de
leg. j. ¶ Sed quid in ſtatuto requirēte caueri an itelligat̃ de
nuda, vide Bar. ⁊ doc. in l. v. in p̄n. de verbo. ob. per Bal. in
aut. generaliter. in j. col. de epiſc. ⁊ cle. ⁊ in l. j. ff. qui ſatiſ. cog. ⁊
in d. l. vniuerſa. ⁊ in l. j. C. de proc. ⁊ in d. l. executorē. ⁊ in l. lan-
cimus. ff. alle. dixi late in d. l. quinta. ¶ Sed an vbi quis tʒ ca-
uere nude teneat̃ nihilominus p̄mittere ſub pena. ang. hic di-
cit q̄ ſic p̄ no. per glo. ſi. in l. ij. ſi dubitet̃. ff. de iudi. ⁊ eſt alia gl.
in l. ij. §. quāuis. ff. ſi cui pluſquā p. l. fal. ⁊ in l. iij. §. ſi. in. ff. de alie.
iudi. mu. cau. facta. qḋ ſequit̃ ſimplr̃ Jmo. ⁊ Pau. de caſt. hic, ⁊
Jmo. in d. l. ſi prius. ¶ Cōmuniter tñ tenet cōiū regulariter
vt firmat Bar. ⁊ alij in l. ſi. per ibi not. p̄ gloſſ. ff. de preto. ſtip.
⁊ per no. in l. ij. §. ſi. ff. qui ſatiſ. cog. niſi in certis caſibus not. p̄
Bar. in d. l. ſi. ⁊ per Bal. in l. ij. in p̄n. ff. de condi. ob cau. ⁊ d.
l. ſancimus. ⁊ in d. l. vniuerſa. ⁊ in dicta l. executorem. ¶ Circa
predicta etiam concludit̃ q̄ ille qui tenet̃ nude cauere tenet̃
promittere ſub hypotheca bonorum ſuorū: q̄ illud eſt ſibi faci-
le. l. ſi filio. in ſi. ff. vt leg. no. ca. ſm̄ Jnno. ⁊ Pau. de ca. hic. qui-
bus adde q̄ hoc idem voluit Bartol. in d. l. ſi prius. in ij. q. ⁊
Bar. in l. pretorie. la. iij. ff. de preto. ſtipu. ⁊ l. j. ff. qui ſatiſ. cog.
bene facit tex. in §. ſi qs aūt. in aut. de ſan. epi. ſed in hoc con-
trariū tenet Jmo. in d. l. ſi prius. ⁊ in d. l. p̄torie. ⁊ melius q̄ d. l.
ſi filio. loquitur qñ in certo caſu quis releuatur a ſatiſdatiōe cū
fideiuſſore, ideo grauat̃ in alio vt ſub hypotheca promittat et
ſimplr̃ rñde ad d. §. ſi qs aūt. preterea d. §. ſi filio. appellat di-
etam cautionem mediocrem non autem nudam. ¶ Subdit
etiā Jmo. ⁊ Pau. de ca. hic q̄ vbi qs tenet̃ idonee cauere nō
ſufficit q̄ caueat ſub hypotheca bonorū, ſed reqrit̃ fideiuſſor
vel pignus: qm̄ dicta cautio cum hypotheca dr̄ mediocris nō
idonea vt dixi. ¶ Et lʒ ipſi nō dicāt hic fuit dictū Bar. in d.
l. pretorie. q̄ ſequit̃ ibi Ang. ⁊ Jmo. ſed dicas q̄ añ Bart. fuit
dictū Jo. an. [a] in addi. ſpe. in rub. de pig. quā nemo doc. hic al-
leg. ⁊ dicit q̄ in cōtrarium eſt gl. in l. ſi mandato tutṓ. §. ſi. in gl. p̄-
ua. ff. manda. ſed male loquit̃ illa gl. ſm̄ eum. in cōtrariū tñ decidit
Jo. an. bonis rōnib⁹ quas vide per eū quē ſequit̃ Do. de ſan-
Gemi. in c. q̄ḡ. in p̄n. de vſu. in vj. ⁊ ibi aliquid p̄ Jo. an. ſ
nouel. ſed plenius p̄ eum in dicta rub. vbi tangit materiā iſta-
rum cautionū. ¶ Limita tñ predictam cōcluſionē ſm̄ Ang.
⁊ Jmo. in d. l. pretorie. niſi talis pſona que tenetur idonee ca-
uere eſſet diues ⁊ idonea: q̄ tūc ſufficit nuda cautio cū hypo-
theca bonorū per l. ſi ſtipulatus ſum ſtichum. ff. de verb. obl. p̄
quibus facit qḋ. j. ſtatim ſubdā. ¶ Quid autē ſi lex congrua
requirat cautionē, vel dicit q̄ caueat arbitrio iudicis ſm̄ qua-
litatem perſonarum qualis dʒ eſſe iſta cautio. dic vt p̄ Bar. ſ
l. abſtinendū. C. quo appel. nō rec. ⁊ dixi in d. l. ij. qui ſatiſ. cog.
⁊ ibi etiam colligit̃ vnū q̄ vbi qs tenet̃ nude cauere de reſti-
tuendo rē immobilē ſemper ſufficit nuda cautio. ¶ Ultimo
circa predicta adde q̄ vbi a lege vel ſtatuto requiritur aliquē
cum fideiuſſore cauere ſi tñ euidenter appareat idoneus, nec
ſubſit ſuſpitio q̄ deſinat eſſe idoneus. ſufficit nuda cautio. vt
no. bar. in l. gemīq̄. la. ij. C. de ſum. pa. lib. xj. facit l. de creationi-
bus. ad ſi. cum glo. C. de epi. audi. ⁊ quod no. Bal. in d. l. abſti-
nendum. ⁊ qḋ dicit Ang. ⁊ Jmol. in l. pretorie. hoc firmat etiā
Pau. de ca. hic, ⁊ in l. j. ff. qui ſatiſda. cog. vbi dicit q̄ omnia iu-
ra loquentia de ſatiſdatione cum pignore vel fideiuſſore limi-
tantur, niſi perſona que ſatiſdare tenet̃ ſit valde locuples, per
d. l. de creationibus. cum gloſſ. preterq̄ʒ in ſatiſdatione quam
preſtit alterius defenſor de iudicato ſol. iuxta l. qui proprio. §.
qui alium. cum ſimi. ff. de p̄cu. per not. per gloſſ. in d. l. ſcien-
dum. pro quo allego Bartol. in l. de die. §. tutor. qui ſatiſda.

¶ Jo. an. Adde quod ipſe habuit ab D. L. cōſil. ſ. alle ga.

[b] ¶ Famulo in firmo. adde ſal. in l. ſi vno. §. item cū qdā. ff. loc. vbi an ſuitores q ſeruiūt mercede data p̄ tp̄e q̄ egrotāt debēt habere ſalariū, ⁊ vide p̄ Pe. de anc. l. e. pp. eu- tra loca. col. iiij. v. ⁊ ex h̄ habes. vbi tʒ q̄ ſi famul⁹ tu⁹ infirmatus eſt nō debes ei dare ſa- lariū niſi p̄ tp̄e q̄ ſeruiuit q̄ qd di- cat gl. in l. arbori- bus. §. de illo. ff. d vſufr. Den. Fer.

cog. ⁊ tex. in l. minor. §. ſin. in ver. locupletiſſimus. cum l. ſeq. ⁊
ſe. p̄ā. ff. de procura. certe nobiliſſimum dictum eſſet illud Bar.
⁊ Pau. de ca. in p̄eal. locis ſi verum eſſet, ſed cōtra eum alle-
go tex. cum gl. in l. mulier. la. ij. C. de iur. do. que ſentit quod tu-
tor vel curator quāuis diues tenetur ſatiſdare cum fideiuſſore
vel pignore. ¶ Nec ob. d. l. quicūq̄: quia dic vt eſt de mente
Bar. in l. priuate. C. de muri. le. lib. xj. quod in d. l. quicunq̄. le-
giſlator proceſſit vlterius ſtatuendo illo caſu fideiuſſorem nō
requiri. eſt verum quod illa non fuerunt verba Bart. quia ibi
non ſcripſit. ſed ſolum commētauit vſq̄ ad l. j. C. de peri. ⁊ cō.
ſm̄ Ange. ibi reliquum vero fuit additum a domino Conte.
de peru. tamen pro hac opi. quam teneo contra pau. bene fa-
cit tex. in l. j. §. ſi magiſtratus. ⁊ quod ibi no. Bal. ff. de mag. cō-
ue. Limita etiam predicta preterquam in ſatiſdatione requi-
ſita in vltima voluntate per tex. in l. j. poſt princ. in verſ. quaſ-
cunq̄ facultates. ff. vt leg. no. ca. quem ita intelligit Cy. in l. j. C.
3 vt in poſ. le. ¶ †Succeſſiue no. ex iſto text. quod vbi fructus
tanq̄ acceſſione ad fundum dotalem reſtituuntur maritus nō
habet dilationem annua bima trima die ⁊c. quod no. ſecundū
Bal. ¶ Jdē tenet Jmo. ⁊ ro. hic, ⁊ p̄ hoc facit: q̄ de augmen-
to dotis iudicatur vt de ipſa dote. l. etiam. C. de iur. do. l. inter
ſocerum. §. cum inter. in ſin. ff. de pac. do. l. ſi marito. ff. eodem.
ſed iſti tales fructus conſtante matrimonio percepti. ⁊ reſti-
tuendi mulieri pro portione primi anni quo matrimonium nō
durauit cēſentur ita ac ſi eſſent percepti ſoluto matrimo. ideo
quod dotem augent. d. l. ſi marito. in ſi. ⁊ dici. ff. ead. l. §. ob do-
nationes. ¶ Nullus tamen tex. aperte probat iſtam opinio.
Bald. ⁊ ſequa. quem tamen ſequendo dicere potes quod non
ob. gloſſ. hic que contrarium tenet: quia gloſſ. iſta in d. ſuo eſt
reprobata videlicet dum dicit quod ⁊ fundus ⁊ fructus reſti-
tuuntur annua bima trima die, tamen q̄ autoritas glo. eſt ma-
ior autoritate Bald. ¶ Jdeo in fructibus ſi quis vellet ſuſti-
nere opin. glo. eſſe veriorem quam ſequitur raph. hic poſſet p̄
ea ponderare tex. in l. vnic. §. exactio. C. de rei vxo. ac. in ver.
fructibus vltimi anni ex illo die reſtituendis intelligendo q̄
ex illo die incipiet currere annus. alias fruſtra appoſuiſſet di-
ctionem ⁊c. ¶ Non ob. ar. q̄ p̄ opi. Bal. ſ. adducit: q̄ fateor
q̄ dotē augent non tamen augent fundum ita intelligi de-
bet d. l. ſi marito. in ſi. p̄ hoc bñ facit tex. in l. in cōi. §. ſi fund⁹.
ff. de iur. do. quē oīno tene mēti pro opi. illi⁹ gl. ¶ Nec ob. q̄
hec gl. ſit in dicto ei⁹ reprobata q̄ illud dico verū quo ad fun-
dum nō autē quo ad fructus reprobari debet qui alſ ſunt ſepa-
rati a fundo. Fateor tñ qḋ ſi fructus eſſent pēdentes: quia tūc
dicitur eſſe pars fundi de his vt de fundo iudicaret̃. l. fructus
pendētes. ff. de rei ven. ¶ Quia tñ tex. in d. §. exactio. obſcure
loquit̃, ⁊ clare nō decidit. ideo teneo cū Bal. q̄ text. hic innuit
q̄ eo ipſo qḋ ſtatim nō reſtituūtur cauendū ſit, ⁊ tñ videmus q̄
maritus hic reſtituit non autē cauet qñ fructus percepit vltra
partē ſuam. ¶ Confirmo quia acceſſoriū regulatur ſecundum
naturā principalis. l. non dubiū. C. de legi. c. inter dilectos. de
fide inſtru. ſed dos ipſa quādo conſiſtit in rebus immobilibus
ſtatim debet reſtitui. ergo ⁊ fructus quod puto verius.

1 ¶ Maritus an ⁊ quando poſſit repetere impenſas factas
in fundo, vel re dotali.
2 Famulo infirmo tenetur dn̄s miniſtrare expenſas modicas.
3 Conductor, vel colonus, an ⁊ quando poſſit repetere expen.
factas in re conducta.
4 Maritus an ⁊ quando poſſit repetere expen. factas in re do-
tali. cauſa fructuum querendorum, vel conſeruandorum.
5 Dos an ⁊ quando ſit reſtituenda per maritum vxori, vel per
eius heredes.
6 Exceptio compenſationis non poteſt opponi contra veram
dotem, ſecus contra putatiuam.

1 **Jmpendia.** †Jn tex. ibi tutelam edificiorū ⁊c. in-
telligẽ ſm̄ Bart. ⁊ doc. quādo impen-
ſa erat modica: quia tunc preſumitur impenſa facta cauſa que-
rendorum fructuum. ⁊ cum fructibus cōpenſatur. ſecus ſi eſſet
magna: quia illa preſumitur cedere ad perpetuam vtilitatem
rei ⁊ repetitur, ita intelligendo tex. in ver. plane. ⁊ l. j. cum ſeq.
ſ. ti. j. ¶ Pro hac diſtinctione alle. Jac. de are. ⁊ Bar. text. in
in l. in rebus. §. poſt. ff. cōmo. Bald. autem alle. l. hactenus. in
prin. ff. de vſufru. ¶ Tu alleg. optimū tex. in l. penul. ibi alio-
quin. ⁊ queuis modica dotalium edificiorum refectio. ſ. titu. j.
2 ¶ †Uel etiam aliter poteſt intelligi iſte tex. vt dicit glo. hic,
in verbo tutelam. ¶ Et per hec dixit Bar. hic. per iſtum tex.
et expreſſius Jaco. de are. Bart. ⁊ Ange. in l. ſi cum dotem. §.
ſin autem in ſeruiſſimo. in ſi. ſ. eo. quod dominus tenetur famulo
b infirmo [b] miniſtrare impenſas ſcilicet modicas, ⁊ idem tenet
Bart. in l. legatus. ſ. de ali. ⁊ cib. leg. ⁊ idē Ang. in l. ſi ſeruum.
in princip. ſ. de verbo. obligatio. vbi allega. tex. not. in l. cum
heres

heres.§.ſtichus.de ſtat.lib.alleg.etiã tex.in.l.itẽ ſi ſerui.§.ſi.
3 ff.de edi.edic. ¶ †Ex hoc infert q idem dicẽdũ eſſet in colo-
no,et inquilino,ſ3 in hoc iura clare nõ loquuntur,nã Bartol.
in.l.impenſe.ff.de impẽ.et in.l.predia.§.pe.ff.de fund.inſtru.
hoc apertẽ voluit dum dicit q impenſa foſſatorũ cõcernen-
tiũ tpalem vſum rei pro tempore locationis tñ pertinent ad
cõductorem,ſi aũt concernũt maius tempus vel rei perpetuã
vtilitatem tunc ſpectant ad locatorẽ,allegat tex.cum glo.in
l.ſi is.l.§.ſi omnus.ff.loca.vbi idem tz Pau.de caſt.qui refert
Bar.ita cõſuluiſſe. ¶ Ad qđ tex.cũ gl.in.l.ex cõducto.in prin
ci.ff.loca.et in.l.ſed cum fructuarius.cum glo.ff.de vſufru.et in
l.j.§.de eo ope.ff.de aqua plu.arcen.et idem dicit Bart.in.d.l.
impenſe.diſtinguẽdũ eſſe in cõductore ad longũ tẽp⁹ faciẽte
a impenſam in re cõducta.ᵃ ¶ Ad idem tex.et ibi Bar.in.l.edi
les.poſt princ.ff.de vi.pu.alſo eſt ſub rubrica de lo.pub.fru.di-
cẽs q impenſa mutilis ſi ratam ſpectat ad cõductorẽ expen
ſis tñ penſionis,et illum tex.alle.Bar.pro no.in.l.ſi.C.de acti.
et oblig.in.l.j.in.ij.col.C.de here.vel act.ven. ¶ Querit etiam
Bar.in.d.l.ediles.qđ ſi gratis habitat cõductor,et dt bar.idẽ
q ſi talis impenſa nõ excedat tempus quo gratis habitabat
voluit dicere Bar.q ſi impenſa illa allatura erat vtilitatẽ vl-
tra tempus ſpectet ad locatorem lz verba ſua ſint aliqualiter
inepta. ¶ Et ſecũdum predicta intellige verba Bald.in.l.j.in
j.col.C.de iu.emphy.dum dicit q impenſa paruo ſpectat ad
emphyteotã,ſed magna ad dñm,q2 intelligo de magna.ſ.que
concernit ppetuã vtilitatem rei,licet in effectu ſit modica,et ſi-
militer illa dr eſſe modica q̃ cõcernit perceptionẽ fructuũ tñ
pro tpe cõductionis licet ſit magna in effectu,ita firmat gloſſ.
hic in ver.tutela.dũ alle.§.plane.ff.e.meli⁹ allegaſſet.l.pe.ff.de
impen. ¶ Ubi ſit ſimilis diſtinctio.ſimilis etiã ſit in.l.hacte-
nus.in prin.ff.alle. ¶ Predictam q.tãgit Spe.in ti.de loc.§.
4 poſtq̃.ver.ſ3.q̃rit verũ etc.quo decidere videt. ¶ † Succeſſiue
pro intellectu huius tex.dic q procedit quãdo maritus lucra
tur fruct⁹ integros,vt q2 integro anno durauit matrimoniũ
aliàs aũt impẽſa fcã cauſa fructuũ deducet de fructib⁹.et re-
liqui diuident inter virũ et vxo.ita loquit.l.fruct⁹.ff.e. ¶ Et
inducit hic text.ad.q.an impenſa fctã p maritũ ad cuſtodien-
dum fundũ datum in dotẽ intelligit fctã cauſa fructuũ querẽ
dorũ,et p ꝯñs nõ repetat.Ang.hic diſtinguit aut impenſa fa
cta p maritũ erat tpalis,vt q2 ſingulo mẽſe ſoluebat cuſtodi-
b⁹ fundi vel caſtri,et nõ repetit.d.l.pe.ff.tit.j.in v̓.naz tueri res
dotales etc.et ibi glo.in ver.tutelam. ¶ Aut pro cuſtodia ppe
tua,vt q2 ſecuros emit vt ppetuo eſſent ad cuſtodiã neceſſarii
et tũc repetunt.d.l.pe.in v̓.extra tutelã neceſſariã.et ibi not.gl.
in ver.tueri.et ita reducit Ang.ad cõcor.dicta Barto.q videt
ſibi fuiſſe cõtrari⁹ in.l.cũ quereret.§.pdiũs.p illũ text.ff.de leg.
iij.et Bart.in.l.ſi.ff.ti.j. ¶ Bal.aũt in.d.l.j.in.ij.et ſi.col.C.de fru.
et lit.expẽ.ſimpliciter tenet q nõ repetat,q2 vr impẽſa fctã cã
fructuũ p.l.ſi ita.§.mulier ville.ff.de fun.inſtru.fact.l.queſitũ.
§.ſaltuariũ.et.l.inſtrumẽta.eo.ti. ¶ Hoc idẽ tz Ang.Jmo.et
Pau.de caſt.in.l.ſumpt⁹.ff.de leg.j.p ibi not.per glo.ſi. ¶ Nã
dicũt q marit⁹ nõ repetit,q2 cuſtodire tenet.d.l.pe.ſicut nec
talẽ impẽſam repetit bfo.u.l.ſumpt⁹. ¶ Aliter etiã loquut⁹
eſt Ang.in.l.j.§.inter neceſſarias.ff.ti.j.per no.per gloſſ.ibi in
ver.ppietas,dum illa glo.dicit cauſa munitionis p quã dt q
talis impenſa cã cuſtodie dr facta cauſa querẽdorũ fructuũ
et q Bart.nõ fuit de illa gl.recordatus.Pau.de caſt.in.l.fru-
ctus.ff.e.dicit q talis impẽſa ſi erat neceſſaria p fructib⁹ cer-
tũ eſt q nõ repetat,ſi aũt nõ erat neceſſaria tñ impẽſa erat tẽ
poralis et nõ ppetua,idẽ eſt dicẽdũ p.l.iij.§.i.ff.tit.i. ¶ Mihi
b pl3 ᵇ cõcor.Ange.hic,quã ſibi appropriat Jmo.hic qui min⁹
fideliter recitat Ang.dicere talem impenſam pro cuſtodia re
peti poſſe,q2 dr fcã cã querendorum fructuũ.per.d.§.predĩs.
¶ Sed imo dicas q Ang.diſtinguit vt.ſ.retuli.et bene per
d.l.pe.et ad materiã hui⁹.§.vide do.in.l.in fundo.ff.de rei vẽ.
et p Cyn.et Bal.in.l.certũ.et in.l.ſi quis ſentiẽs.vbi dñus vide
Bal.C.eo.tit. ¶ Jn gl.in v̓.caueat ibi.§.quoties etc.ſolue q ibi
l.vltra pcedit regrẽdo ſatiſdationẽ,et ſic cũ fideiuſſore.l.j.ff.q
ſatiſ.cog.vel ibi hoc operat fauor dotis cõſeruãde ſm Ange.
et Bal.hic q etiã aliã ſolutionẽ ponit dicẽs q ibi loquit in ma
rito q erat in vno relenat⁹.ſ.nõ cogebat incõtinẽti ſoluere,ſ3
habebat dilationẽ annua bima trima dic ꝯ regulas gñales io
ris cõ io,puta ꝯ.l.ij.in pri.ff.e.cũ ſi. ¶ Merito in alio dz poſſe
grauari.ſ.vt.ff.oĩe cauere teneat cũ fideiuſſore de reſtituenda
dote aduenientẽ tpe reſtituẽdi,hec aũt rõ ceſſat in caſu nõ,q2
mulier hic habebat dilationẽ ad fructus reſtituẽdos ex natu
ra rei,vez q2 ineſt cõditio cũ nati,et maturi erãt,nõ aũt miſera
tiõis cã,ar.l.j.in ſi.ff.de ꝯdi.et demõ. ¶ † Jn gl.in v̓.reddet ibi
reſtituere annua etc.dic imo reſtituere dz ſtatiz imobilia.l.cũ
in fundo.§.ſi fundus.ff.de iu.do.et.d.§.exactio.in verſ.q cõe
vtriuſq3 fuerat actionis,et ſic ceſſat ꝯriũ formatũ in gl.in fru-
ctibus vero,et in aliis mobilibus bñ loquit glo. ¶ Circa hoc
tñ qđ de mobilib⁹ dixi adde q Cy.in.d.§.exactio,limitabat
illũ.§.niſi heredes viri,incõtinẽti reſtituere poſſent:q2 tũc ẽt
mobilia incõtinenti ſunt reſtituẽda.Sed Pau.de ca.in.l.nõ
ſolũ.ff.e.ſequut⁹ Cy.hic limitabat niſi interim heredes fuiſ-
ſent pcepturi aliq̃ cõmoditatẽ ex retẽtiõe taliũ rez mobiliũ.
¶ Uerũtñ Bart.hic idiſtincte tz dictũ Cy.nõ pcedere per.d.
§.exactio.dũ loquit de iorib⁹ cedẽdis in qb⁹ heredes habent
annũ.et tñ ꝯſtat incõtinẽti cedi poſſe. ¶ Subdit tñ hic eſſe in
telligendũ ſm ea q̃ hñr in.l.lz.§.ſi.ff.de iu.do. ¶ Uoluit bart.
dicere q illõ qđ dr in.§.exactio.de ceſſiõe iuriũ pcedit qñ no
mina debitorũ dotaliũ erãt pure obligata,vel lz ẽẽnt ab ini-
tio cõditionalia tñ purificata eſt cõditio:nã tũc verũ eſt dice-
re marito cõcedi annũ ad edẽdũ,ſ3 vbi ẽẽnt cõditionalr obli-
gata vel in diẽ q̃ nõ dũ extitit tũc cogeret maritus incõtinẽti
reſtaurare mulieri illa noĩa debitorũ i priſtinã diẽ ſeu ꝯdõnẽ:
et in hoc p Bart.etiã allego tex.in.l.ſocer.§.iuſtius.in ſi.ff.eo.
¶ Jn ea.gl.ibi,itẽ qđ ſi mulier etc.gl.no.cõcludit q ſit in ele-
ctiõe mulieris fundũ dimittere viro,et nõ cauere de fructib⁹
reſtituẽdis,et lz Dy.teneat ꝯ gl.tñ male loquit vt hic p Bar.
quẽ ſequit hic Bal.allegãs pro hoc tex.in.l.de bonis.§.q pu-
pillo.ff.de cur.edi. ¶ Jurta hoc vnũ non omitto qđ dixit hic
a Bal.vez q imo etiã poterit vxor inhibere viro ne fruct⁹ colli
gat niſi in pñtia vni⁹ quẽ mittere intẽdit ne frauderet fructi
bus:qm̃ hec iura tolerãt fieri poſſe per tex.in.l.ſi.ꝟ.ſub aſpe-
ctu.C.quã.et qui.quar.pa debe.li.x.p quẽ tex.alle.Spe.ita te-
nere expſſe in ti.de deci.§.j.ver.ſi.qđ no.ꝯ partiarios vt poſ-
ſit tpe meſſiũ,et vindemiarũ mittere famulũ tuũ inſpectorez
ne fraudent. ¶ Ro.hic no.ex glo.in v̓ſi.reddet ibi ſ3 qđ etc.
qđ fruct⁹ dñr illi q trienio durãt,ſ3 in libro meo gl.iſta ĩ non
dicit,ſ3 bñ ſentit q ea q̃ ſeruãdo ſeruari nõ pñt ſunt illa q̃ trie
nio cõſumunt.et in hoc iſta gl.eſt no.et aſſociãdo gl.in.l.j.C.ſi
aduer.vſu. ¶ Jn ea.gl.ibi de quo etc.notã.eſt hec gl.ſm Bal.
hic qđ vbicũq3 quis tenet cauere de fructib⁹ reſtituendis tenet
etiã cauere de eis nõ baracãdis.qđ tene mẽti ppetuo ¶ Jn
gl.in ver.ſatiſfaciẽdũ.in ſi.hoc cõtrer tenet ad ꝯra dicut hic p
6 Bar. ¶ † Jn gl.ſi.ibi vel ſi eo cõſtãte hec vera,et no.ex qua ha
bes q lz dos vera habeat priuilegiũ vt ꝯ eã nõ poſſit oppo-
c ni exceptio cõpẽſatiõis ᶜ.§.taceat.C.de rei vxo.act.tñ nõ pce
dit in dote putatiua,et in hoc iſtã gl.ſequunt oẽs hic. ¶ Di-
cit ẽt Bal.et Jmo.hic q bñficium.l.maritũ.ff.e.non militat in
mrimonio putatiuo p.c.ſ.de dona.in.vj.ſm intellectũ Joã.
an.ibi. ¶ Eſt verũ q gl.ibi tenet ꝯriũ,et male q2 ꝯ illũ text.in
verſ.totũ.et hoc qđ tz Bal.ſequit aũ eos Ja.de bel.in.l.vol-
ca.in ſi.C.de rei vx.ac.per.d.l.ſ.idẽ tenet Jmo.in.l.filio.la.ſi.ff.
e.lz Raph.ꝯrium teneat in.l.ſi cũ dotem.§.ſi.ff.e.ſequut⁹ glo.
in.d.c.j.nihilominus nõ recedo ab intellectu Jo.an.quo ad
alia vero priuilegia conceſſa doti vtrũ militent in dote puta-
tiua dicã in.l.ſi cum dotem.ff.e.et ponitur per Bar.in.l.cõcu-
binam.§.ſi.ff.re.amo.

1 ¶ Dotalium rerum commodum an et quando ſpectat
ad maritum.
2 Fundus põt dari in emphyteoſim,reſeruatis arborib⁹ dño.
3 Conceſſio rei facta alicui in dubio videt facta ad illũ vſum ad
quem vtebatur qui illam conceſſit.
4 Expenſe facte circa vnum fructum,puta circa ſemina ppter
meſſem percipiendam,ſi non reſpõder,deducitur de aliis fru
ctibus eiuſdem anni.

1 **Si fundus.** † Cõmodũ lapidicinarũ in fundum extã cotrũ tpe quo
is dotem tradit ad maritũ pertinet niſi aliud actũ
ſit,et impenſa facta circa vnum fructũ qui non re-
2 ſpondet deducit de aliis fructib⁹ eiuſdẽ anni.h.d. ¶ †Not.
primo ex tex.ſm Bal.ar.q quis põt dare fundũ in emphy-
teoſim reſeruatis ſibi arborib⁹ in fundo illo exiſtentib⁹.ꝯriũ
videbat dicẽdũ qm̃ ſuperficies cedit ſolo. ¶ Tñ Bal.per iſtuz
tex.dicit hoc fieri poſſe,ſimilẽ.q.ponit gl.in.l.obligationũ fe
re.§.placet.ff.de act.et obli.et gl.i.l.certo generi.ff.de ſer.ruſti.
3 predi. ¶ †Scđo no.ex iſto tex.q vbi cõcedit aliqua res ali-
cui in dubio vr cõceſſa vt ea vtatur ad eundem vſum ad quẽ
vtebat concedẽs:ſimilis tex.eſt in.l.ſolutũ.§.ſi.ff.de pig.act.
¶ Jn gl.j.ibi ſm Azo.hic primus intellectus magis cõttẽt
tenet.ſ.q etiã ſi non renaſcat marmor tñ ſi ab initio cõſuetuz
erat cedi pertinet ad virũ.ſec⁹ ſi poſteaq̃ fundus datus eſt in
dotem maritus cepit cedere:q2 marmor non pertinet ad ma-
ritum. ¶ Sed ſequentem intellectum tenet Dy.et mihi pla-
cet in pũcto iuris,vt iſte tex.intelligat quando renaſcebatur
marmor vt patet hic in verſ.fruct⁹.iuncto.§.ſi vir.alle.in gl.
fructus enim dici non debent niſi renaſcantur,aliàs aũt indis

a ¶ Jn re ꝯducta. Jn hoc articulo vide Fran.de are.ꝯſ.cxj.et vide Flori.in.l.licet.et ſi q̃ de.ff.de vſufru.

b ¶ Placet.dic q Lu.ro.in ſin.ſuis vehemẽtiſſime er rauit in.l.cũ q̃re-ret.q2 dicit ꝯ cuſtũ ſingularẽ.l.ſi a do mino.§.ſi.ď pett.hẽ.Et ad hũs ca-ſtrũ pignorarũ de ducat impenſam factã i cuſtodia vt de p Cu.ꝯſ.xx.

c ¶ Compenſatio nis.Adde.q nec in dẽcimis hz locũ cõpẽſatio vt dicit Ro.ſin.ſuis.

ſtincte pertinet ad mulierē p.l.ſi ex lapidicinis.ff.de iure do-
tium.¶ Imol.hic concordat iſtos intellectus diſtinguendo
quod aut nullus alius fructus percipit niſi lapides tūc pce-
dat ſcōs intellectus,vcʒ ꝙ ad mulierem nō ad maritū pertinet
ſi non renaſcebantur.¶ Aut alius fructus percipiebat vltra
lapidicinā.tunc pcedit intellectus Azo.Bar.ꝛ ſequa.¶ Sed
forte dicere poſſem cōtra Imol.qñ nullus fructus pcipit pre-
ter lapidicinam tunc debeat ad virum pertinere ne alias dos
ſit apud virum inutilis contra.l.pro oneribus.C.de iur.dot.
¶ Tamē iudicio meo ſaluari pōt opi.Imo.qꝛ ſi aliter dice
remus ſequeret inconueniēs maximū,vcʒ ꝙ mulier tandē re-
maneret indotata,qꝛ fundus efficeret ſterilis euulſis per vi-
rum marmoribus non renaſcētibus in totum,ꝛ viri lucro ce
dentibus.¶ Nec ob.ꝙ maritus hoc modo habebit dotē inu-
tilem:qꝛ hoc eſt falſum:qꝛ poterit maritus lapides vendere,ꝛ
pecunia vti interim vt in ſimili dicit tex.in.l.iiij.ff.de pac.dot.
¶ Hec opi.Imol.eſt multū equa.verū qꝛ nō mediocriter vi-
detur hunc tex.violare.ideo nō recedo a primo intellectu qui
videt magis cōis.¶ Nec ob.l.ſi ex lapidicinis:qꝛ ibi a princi.
4 non erat conſuetum cedi,hic aūt ſic.¶ † Vltimo ex.§.ſi.hu-
ius.l.habes notare ꝙ impenſa facta circa vnū fructum,puta
circa ſemina ppter meſſem percipiendam ſi non ſtidet dedu-
citur de alijs fructibus eiuſdem anni,puta de vindemia et ſi.
tene menti hunc tex.quia nō eſt alibi ſm Bal.hic.ꝛ Io.pala-
tenſem.de ſen.ꝛ ille Ioan.pal.fuit magiſter Bald.et magnus
textualis.

a ¶ Poſſit.adō vt per Raph.ful.cō ſi.xxv.

b ¶ Noſtra.adō ꝙ lʒ culpa poſſit re-mitti eſi dolus ſu tur⁹ nō poteſt re-mitti lʒ dol⁹ pre-terit⁹ ſic.ꝛ idō ſi pſ dās tutorē ſilio ſa ciet eum anologi ſtā,ꝛ remittat ſibi eō ditionē rerū ſi remittit dolū: qꝛ nō pōt.l.ſi.et ibi p dn̄ C.arbi. tu-te.Ant.Frā.

1 ¶ Mora mulieris in nō recipiēdo fundū dotalē facit ma-ritum teneri de dolo tantum,et de fructibus quos percepit.
2 Dolus licet remitti non poſſit,tamen quelibet culpa etiā la-ta remitti poteſt.
3 Dominium rei dotalis an transferatur ipſo iure in mulierē.
4 Oblatio vbi requiritur,non ſufficit tūc verbalis:qꝛ vbi opus eſt facto,verba non ſufficiunt.
5 Moroſus poteſt infra modicum tempus de equitate morā purgare.
6 Citandus amplius non eſt qui dixit nolo venire.
7 Conſignatio ꝛ depoſitio quomodo ꝛ quando fieri debeat,di-citur hic.
8 Oblatio pecunie vbi fieri requirit,an ſufficiat in marſupio.
9 Oblatio cuius effectus ſit dicitur hic.
10 Oblatio cuius effectus ſit quando debitor tenetur de caſu fortuito.
11 Mora tacita ita interpellat ſicut expreſſa.
12 Pena vbi imponitur pro facto negatiuo nullo appoſito ip-ſa nunꝗ committitur.
13 Contumacia alibi appellatur maleficium,alibi culpa,et ali-bi dolus.
14 Delictum,crimen,ꝛ pactum in quo differant.
15 Culpa lata leuis ꝛ leuiſſima quando quis teneatur,ꝛ ſic de ca-ſu fortuito.
16 Culpa cum pari culpa compenſatur,tamē culpa leuiſſima in faciendo cōmiſſa nō cōpenſatur,cum leuiſſima in negligēdo.
17 Maritus an ꝛ quando poſſit conueniri.ꝛ qua actione,p cul-pa commiſſa per ipſum in rebus dotalibus.
18 Cuſtos caſtri ſi finito anno remanet in caſtro qđ pmiſerat cu-ſtodire,videtur ſe obligaſſe ad cuſtodiam pro ſequenti anno.
19 Fideiuſſores preſtiti a cuſtode pro primo anno,an intelligā-tur repetiti in ſequenti locatione.
20 Venditor an ꝛ quando teneatur de culpa ꝛ negligentia in non cultiuando rem venditam.

c ¶ Mulieris.adē de Pet.de anch. cōſi.xxij.

1 SI mora. † Mora mulieris in nō recipiē-do fundū dotalē,facit maritum teneri de dolo tm̄,ꝛ fructibus quos percipit.¶ In text.ibi dolum malū dūtaxat ꝛc.ex iſto text.collige vnum effectum more: qꝛ debitor qui prius de culpa tenebat poſt moram creditorum tenet ſolum de dolo.¶ Adde tñ ſʒ Ang.hic ꝙ lʒ tex.vtat verbo dūtaxat tñ tenet etiā de leuiſſi-ma culpa in faciendo cōmiſſa.vt firmat gl.reputata no.hic in ver.ne facta.quod eſt vtile ſm eum ad qōnem ſi electus eſt re-ctor cum hoc ꝙ nō teneat reddere rōnē villicationis ſue niſi de furtis,ꝛ baratarijs tantum.nam nihilominus de culpis le-uiſſimis in faciendo commiſſis tenebit lʒ non de negligētijs. Et ratio eſt ſcōm eum: qꝛ talia non videntur pacto remitti poſſe ne detur occaſio delinquendi.l.ſi vnus.§.illud.ff.de pac. l.conuenire.ff.de pac.do.¶ Sed Imo.hic ſub dubio forte tʒ ꝫ qꝛ meo iudicio videtur fuiſſe in contrariū inquātū exci-pit furta ꝛ baratarias tm̄ q̄ ſunt magis culpe in cōmittendo. ꝛ ſic videtur ſtandū regule in alijs in cōmittēdo cōmiſſis,qm̄ exceptio firmat regulam in non exceptis.l.queſitū.§.denique. ff.de fun.inſtru.l.gñali.§.vxori.de vſufru.leg.ꝛ ibi Bar.¶ Et

d ¶ Verbalis.qđ ad morā purgā-dam non ſufficit oblatio verbalis adde are.in conſ. cxiiij.col.pe.Frā. Cur.

cſidet Imo.ad rationem Rog.qđ illa ceſſat ex quo dol⁹ non
2 adeſt:qꝛ talis culpa non eſt proprie dolus.¶ † Pro hac opi
e nione facit:qꝛ lʒ dolus remitti nō poſſit ^d.d.§.illud.tñ quelī-
bet culpa etiam lata remitti poteſt.l.ſi vt certo.§.nunc videndū.ff.
cōmo.ꝛ eſt tex.in regula cōtractus.ff.de reg.iur.optima gl.in
l.j.§.ſi conueniat.ff.depoſ.clare no.Dyn.in regula contra-
ctus.de reg.iur.in.vi.et hanc partē puto veriorem quā in ter
minis ſequit Cy.Bal.ꝛ Roge.in.l.ſi ſeruus vetitus.ff.de leg.
j.per illum tex.qui dicit ꝙ ſi cōceſſum eſt arbitrium poteſtati
cum hoc quod non teneat ſtare in ſyndicatu p hoc intelligit
remiſſa leuis ꝛ leuiſſima culpa de qua tenebat.l.non dubium.ꝛ
l.magiſtratus qui.ꝛ vtrobiqꝫ no.ff.de magi.cō.¶ Dolus ve-
ro,ꝛ lata culpa non,ad hoc bene facit qđ not.dicit Bald.in.l.
in venditione.§.i.per illum tex.in ver.de tēpore.in ſi.ff.de bo.
auc.iudi.poſ.vbi litera no.vult ꝙ ille cui conceditur arbitriū vi
detur indiſtincte culpa leuis remiſſa licet nō dol⁹,ꝛ lata.ꝛ illā
l.in venditione allegat Bal.pro no.in rub.de pena iudi.qui
male iudi.idem tenet Roge.in.l.ſi ſeruo.ff.de here.inſti.vbi
dicit ꝙ ſi iudex tenetur de extorſionibus teneatur etiā de his
que pcedentiū iniquā extorſit.eſt verū,ꝙ Imo.ibi ſub du
bio forte tenet contrarium,ſed non examino aūt:qꝛ non eſt
b materia noſtra.ᵇ ¶ In tex.ibi,ei⁹ ꝛc.p hūc tex.Bal.ꝛ Ang.
hic tenent contra Bart.volens quod etiam de iure ciuilium.
ſoluto matri.dñium rei dotalis immobilis transferat ipſo
iure.in mul. rem:qꝛ genitiuus hoc in tex.poſit⁹ denotat do-
minium.l.ſi.§ in locū.cū vulg.ff.de re.iu.Pro quo etiā alle-
gat no.per glo.in.l.ſi alienam.ff.e.vbi gl.ſentit ꝙ mulier ſolu.
ma.habeat rei vendi.iſto iure.ergo ꝛ dñium,ꝛ idē tenet Bal.
in.l.iij.C.de iure do.ꝛ in.l.j.§.exactio.C.de rei vxo.actio.in q-
bus locis etiā dicit Bald.ꝙ licet hodie ſm omnes transferat
dominium in mulierē.l.in rebus.C.de iure do.tñ illud verū
in rebus immobilibus que incōtinēti reſtitui debent,ſec⁹ in
reb⁹ mobilibus pro quibus maritus hodie habet annū:qꝛ ta
lis dilatio impediet transferri dñium ante illum finitū arg.l.
ſempronius attalus.ff.de vſufru.leg.vbi eſt tex.ſing.ꝙ lʒ lega
tum in diem certū cedat quo ad tranſmiſſionē a die mortis
teſtatoris non tñ cedit quo ad acqſitionē dñij,ita refert bal.
in.d.l.iij.ſe audiuiſſe Bar.viua voce dicētē qđ vltimū eſt no.
¶ Nec ob.ſi dicat ꝙ illa.l.in rebus.in verſi.mobilibus.repu-
gnat huic limitationi,qꝛ dic ꝙ hec limitatio nō pcedit in re-
bus mobilibus in ſpecie conſiſtentibus,ſed in his q̄ pondere
numero vel menſura conſiſtunt neſcio qualiter tenēdo opi.
Bal.poſſit aliter ad illum tex.bñ rñderi.Imo.Pau.de ca.ꝛ
Moder.hic ſimpliciter ſequunt opi.Barto.indiſtincte.ſ.qđ
iure ciuilium nō retransferat dñium ipſo iure per iura Bal.ma-
xime per.l.j.ff.de fun.dot.vbi tranſit ad heredē mariti.¶ Nō
ob.hic tex.qꝛ dicit ꝙ fund⁹ eſt mulieris ſpe.non re.vt not.gl.
in.l.diuortio.§.ſi vir.ff.eo.ꝛ ita teneo.idem etiā tenet Roge.
in.l.ſi marito.§.ſi.in ſi per illum tex.ff.eo.dum ſecundū eū tex.
ibi dicit acquiſitum marito non mulieri,idem tenet Rog.in
l.ſi conſtante.§.ſi maritus.ff.eo.ponderās ibi eſſe gl.ſed iudi-
cio meo gl.ibi hoc nō aperit.adde Bart.idem tenentem in.l.
ob rem.per illum tex.ff.re.amo.ꝛ in.l.ſi filio.§.j.vbi glo.ſentit
in ver.matris.ff.eo.ꝛ Bar.in.l.neſennius.§ j.ff.de re iudi.ꝛ ibi
dicit Bart.verū ppetuo no.vcʒ qđ licet hodie retransferatur
dominiū ipſo iure in mulierem non tñ retransferetur in here
c dem mulieris:ᶜ quia.l.in rebus hoc cōcedit pſone mulieris,
et iſtud reputat ſingulare Imo.in.d.l.neſennius quod tamē
intelligo verū in heredibus extraneis non iō per.l.j.cum glo.
et ibi oēs.C.de priuileg.do.ꝛ in.l.etiam ff.e moueri per tex.
3 in.l.aſſiduis.§.exceptis.C.qui po.in pig.ha.¶ † Vnum etiā
non obmitto ꝙ licet dominium rei dotalis retransferat ſta
tim in mulierem vt viſum eſt.ſ.licet ꝙ in multis alijs caſi-
bus iure cautum reperiatur dominium transferri ſine tradi-
tione,nunquam tamen poſſeſſio transfertur ſine traditione
vera vel ficta,hoc no.glo.in.l.cū de obus.§.idem reſpondit.ff.
pro ſoc.ſimilis gl.eſt in.l.commiſſa.ff.de pub.ſimilis in.l.ſi.C.
de ſac.ſan.ecc.Hec tamen regula fallit tantum in vno caſu ſin-
gulari ſm Bar.ibi.l.in.l.rapeores C.de ſac.ſan.ecc.ꝛ in nullo
alio caſu inuenies poſſe trāſferri ſine traditione ſaltem ficta,
et in ſpecie ꝙ poſ.rei dotalis etiam in caſu.d.l.in rebus.non
retransferatur in mulierem firmat Bal.in.l.in ſuis de libe.et
poſth.ꝛ Bal.in.l.j.C.de ſer.pig.da.ma.vbi dicit ꝙ ſi mulier
in caſu.d.l.in rebus.propria auct.ingrediat poſ.rei dota.ca-
dit in penam.l.ſi quis in tantā.C.vnde vi.vel.l.extat.ff.quod
me.cauſa.ꝛ an.d.l.in rebus.procedat in dote profectitia dixi
4 in.l.iij.ff.eo.¶ † In gl.j.ibi fuerit oblata.ſupple realiter ſm
d Rog.quia vbi requiritur oblatio non ſufficit verbalis ᵈ.l.qui
x.ver.idem reſpondet in ſi.ff.de ſol.l.ſeruus qui heredi.in fine.
ff.de ſtatu libe.Barto.plene in.l.pretor.§.ſi quis.ff.de operis
noui

no.nun.Facit q: vbi ſcdo opus eſt ibi verba nõ ſufficiũt,et no. per glo.ordi.in.c.paſto.de offi.ordi.⁊ tex.in.c.j.⁊.ij.de ſeque. poſ.⁊ fru.Facit optime qḋ dicit gl.no.i.l.i.vt circa.in v° pſtito. de elec.in.vj.tñ fallit ſm Bar.⁊ Bal.⁊ Ang.hic in oblatione
a rei mobilis.[a] in.ij.poſt prin.C.qñ ⁊ qui.quar.pars.debe.l.x.⁊ voluit tex.in auť.dos data.C.de dona.ante nup.❡ Hoc tñ no.intellexit Bal.in.c.acceptã.in.i.q C.de vſur.eſſe verum ſi verbaliť rẽ immobilẽ offerẽs illã hẽat ſolutioni paratã,alias ſec⁹,allegat in ſimili no.p Dyn.in regula peccatũ.de reg.iur. in.vj.Ubi ibi dicit Dy.q ſi fenerator offerat ſoluere ⁊ reſti tuere vſuras quas extorſit puta titio nõ liberat a peccato lʒ di cat titi⁹ q ſibi illas remittit niſi fenerator haberet tũc pecu niã reſtitutioni paratã per no.per glo.⁊ doct.in.l.ſingularia.
b ff.ſi cer.pet.qḋ no.[b] ❡ Scḋo fallit pdicta regula quo ad ipe diendũ irretractabilẽ venditionẽ pignorũ:q: ad hoc ſufficit verbalis oblatio.l.ſi fund⁹ qui locij.ff.de reſcin.ven.ſm eũdem intellectũ doc.⁊ gl.in.l.ſi reſiduũ.C.de diſtra.pig.⁊ Bart.in.l. pen.que incipit creditor.ff de diſtra.pig.❡ Tertio fallit qñ debitum nõ eſt liquidũ,ſed intricatũ vt in obligato reddere rõnẽ,nã ſufficit verbaliter offerre ſe velle reddere rõnes,et ſi pars debiti eſt liqda illã offerat,⁊ pro reſiduo dʒ realiter offer re ſideiuſſorẽ ſm Ang.⁊ Jmo hic p.l.ſeruum.⁊ p.l.ſtatuliber rõnum.j.de ſta.lib.⁊ idem no.Ang in.l.iiij.§.ait pto:.j.de ꝟ. obli.et in.d.§.ſi qs paratus.Bar.tamen in.d.l.pe.que incipit creditor dixit q vbi debitũ nõ eſt liquidũ ſatis eſt q debitor corã iudice interpellet creditorem vt deputetur vn⁹ merca tor ad calculãdũ rõnẽ,⁊ alia oblatio nõ erit neceſſaria,ita in
c telligit.d.l.ſi reſiduũ.[c] in pri.⁊ q in dubio nõ liquido nõ reqſ raf oblatio realis tenet gl.in.l.obſignatione.⁊ ibi doct.C.de ſolu.⁊ in.d.l.acceptam.in gl.ñ.et Bal.in.l.j.C.ne liceat tertio prouo.❡ Un puto q illud quod dicit hic Ang.⁊ Jmo.de ſi deiuſſore offerendo nõ procedat niſi in debitore paupere vel ſuſpecto,⁊ ita loquuntur iura allega.per eõ,ſcilicet in ſeruo qui nihil habeat,ſed in perſona libera facultatib⁹ idonea nõ videt hoc neceſſe,nec Bar.et alij in.d.l.creditor.⁊ in locis pal leg hoc requirunt,bene facit.l.quicunq.⁊ ibi Bar.C.de fun. pa.lib.xi.⁊.l.ſciendum.in princ.ff.qui ſatiſd.cog.❡ Quarto fallit vbi aliquid offertur quod vnico momento expediri nõ poteſt vt in illo qui tenetur offerre probationes,nam nõ re quit q teſtes ſecũ ducat,ſed ſatis eſt q offerat ſe probatu
d rum,[d] ita no.Hoſtiẽ.in.c.interpoſita.in prin.⁊ ibi.do.Ant. et Moder.de ap.per tex.in.c.literas.poſt medium.de reſtit. ſpo.licet Joan.and.aliter dicat in.d.ca.interpoſitam.et cum opi.Hoſt.tenent doct.in.c.ex parte.de teſt.fuit de mẽte Jn nocen.in.c.poſt electionem.ad fi.de cõceſ.preben.arg.l.ſi in a quo in prin.j.vt in poſ.lega.facit quod in ſimili voluit Jmo. in.l.ſi dubitetur.in princ.j.de ſideiuſ.vbi dicit quod ille qui te netur offerre ſideiuſſorem licet teneatur eum offerre realiter tñ ſufficit ſi incontinenti aſſerat ſe daturum ſideiuſſorẽ per d.l.ſi in a quo.in prin.⁊ per hoc limitaſ quod no.Ange.in.l. iij.§.pretor.j.de reindi.⁊ hic.❡ Hoc tamen dictum Jmo.ſa ne intelligo procedere qñ poſt talẽ oblationẽ poſtea actuali ter incõtinenti ducat eũ,alias ſecus ar.l.aut qui aliter.in pri.
5 j.qḋ vi aut clã ❡ † Cõfirmo dictũ Jmo.ita declaratũ,nã cla rum eſt q moroſus põt.j.modicum tempus de iuris equitate morã purgare in.l.ſi colonus.ff.lo.iuncto eo qḋ habet in.l. et ſ poſt.ff.ſi quis cau.ſ.quãdo interim ius creditoris non eſt factũ deterius.Hoc aũt dixiſſe voluit ne alias videatur Jmo ri hec doctrina his q dixi in princi.huius fallentie:qñ vnico momẽto potuiſſet ſideiuſſorẽ ſecũ ducere,⁊ eũ obligare,ſʒ in probationibus ſec⁹,iõ ſi ſolo verbo offerat ſe pbaturũ dicit iuri ſatiſfeciſſe lʒ ſecũ teſtes nõ duxerit,ſed in ſideiuſſore ver baliter tñ obligato iuri ſatiſfeciſſe nõ dr merito cũ ſit moro ſus in eo realiter pſtãdo põt incõtinẽti re integra morã pur gare,⁊ hoc modo iuri ſatiſfactũ dr.❡ Quinto fallit niſi credi tor cui verbo offertur diceret ſe nolle ſolutionẽ recipere,tũc enim nõ requiritur realis oblatio,ita ſignanter no Bal.in.l. j.in.ij.col.C.ne li.iij.prouo.alleg.d.l.reſiduũ.⁊.d.l fund⁹ qui, que clare non probant,idem tenet Rapha.⁊ Pau.de caſt.in
6 l.qui rome.in prin.j.de verb.obl.❡ † Monetur quia ille qui ſemel citatus dixit nolo cõparere nõ eſt vlterius peremptorie citandus.c.ij.de do.et cõtu.in.vj.vt no.glo.magn.in.l.ſi.ff.de in integ.reſtitu.⁊ ibi Bart.ita ergo ſi ſit non expedit vlterius offerri realiter,hoc idem ſentit Bar.in.l.qui ſolidũ.in princi. j.de le.ij.idem glo.in.c.paſtoralis.in gl.ſi.de offi.or.❡ Sexto fallit ſi aliquis debet ſoluere Ferrarie ⁊ Bononie cõuentus ſolo verbo offerat ſe ſoluturum in loco ſolutioni deſtinato,q: ſic ſufficit,ita ſingulariter decidit Bald in.l.acceptam.in.j.q. C.de vſu.quia qua ratione dicim⁹ idẽ in obligato ad ſolutio nem rei immobilis vt diximus in prima fallentia,eadẽ rõne

et in caſu iſto ſufficit ſolo verbo offerre ⁊ idcirco hãc fallẽtiã intelligas prout diximus pcedere primam fallentiã vz qñ a reus erat paratus ſolutioni:animo ſecum.❡ Omnes tamen iſtas fallẽtias limita nõ pcedere qñ poſt tale verbalem oblationẽ creditor incontinẽti redderet ſe paratũ recipere,nã iſto caſu debitor ſtatim realiter nõ ſoluẽte talis ſua oblatio verbalis euaneſcit ſm Jmo.hic no.alleg.in ar §.is ita.in ſi.xiij.q.j.vbi tex.ibi dicit p verbis ꝟba reportet,⁊ idẽ Jmo.in.l.ſi ſeruus cõis.j.de vul.⁊ pu.❡ Et lʒ imo.nõ dicat hic fuit dictũ Bar. in.d.l.pe.vbi tradit hãc cautelã ff.de diſtra.pig alleg.in ar.d. l.aut qui aliter.in prin.⁊.l.ſ.verſ.ſed ſ maritus.j.de lib.agno.
7 ❡ † In ea.gl.ibi,vt equũ.no.q in animalibus nõ requirit cõ ſignatio et vbi alias regulariter eſſet neceſſaria,vt in caſu.d. b l.obſignatiõe.⁊.d.l.acceptam.⁊ ibi Bal.⁊ Sal.in.j.⁊.ij.opin. et idẽ ibi ſentit glo.j.Dicit tñ Ang hic q lʒ nõ requiraf con ſignatio.ſ.in ſacculo put ſit in pecunia.l.ſi.ff.de.l.cõmiſ.tñ re quiriſ depoſitio cũ depont poſſit alie.tex.l.l.j §.q depoſitis. ff.depo.vt hic.Ubi alias depoſitio eſſet neceſſaria vt quo ad effectũ de quo in.d.l.obſignatione.nam quo ad effectum de quo in.l.iſta non requiritur depoſitio vel conſignatio,ſed ſo la oblatio,vt hic,⁊.l.qui.x.in princip.j.de ſoluti.ideo gloſſa iſta inepte fuit locuta quoniam clare conſtat q in.l.iſta non agitur de rebus mobilibus,aut ſe mouẽtibus,ſed de fundo, tñ in ſe glo.iſta eſt vera,⁊ not.❡ Quomodo autẽ dicaſ fieri conſignatio,⁊ qſo depoſitio vide in.l.die ſponſaliorum.ff.de po.⁊ in.l.ſi.ff.de.l.cõmiſ.❡ Subdit etiã Ro.hic q lʒ vbi alis c requiritur cõſignatio,in aialib⁹ nõ requiraf,q: in ſacculo cõ ſignari nõ põt,tñ vt q debeat ↄſignari.i.ſigno ſignari et de pont.h.d pbari in ſimili p tex.in.l.ſigmata.C.de fabri.li.xi. ⁊ in.l.decernimus.C de aquedu.⁊ in.l.ij.de ſer.fug.⁊ in.ca.ſi iudex.de ſen.excõ.in.vj Non puto q gl.noſtra intellexerit de hac obſignatiõe,ſʒ de cõſignatiõe iuxta formã.d.l.die ſponſa liorũ:tamen pro opi.Ro.pondero tex.in auť.dos data in v°. ſigno impoſito C.de do.ante nup.Hoc tñ dictũ Ro.limita tẽ vtiſi ſit tale aial qḋ facilẽ ab aliis dignoſci valeat,tunc enim rei demõſtrate fruſtra fieret demõſtratio.l.j.in ſi.j.de do.ple.
8 ❡ † Ja tta pdicta adde q vbi realr offerri debet pecunia vt q ſufficiat eã in marſupio offerre,vt ſentit gl.repetita ſin.in auť.vt exac.iuſſi.do.§.illud ta ver.ↄteſtet ad ſi.⁊ ſequit Bar. in.d.l.acceptã.qḋ eſt verũ ſi pñtib⁹ teſtibus pecunia numera
e tur[e] poſtea in marſupio offeraf,ita no.intellexit Bar.in.l. cũ ſeruus.j.de cõdi.⁊ de.et q: alr nõ cõſtat qd offerat:qñ du bitaf ad intus ſit vt in ſilr dixit tex.in.l.j §.ſi ciſta.ff.depo.et d ſequit Bal.in.d.l.ſi ſeruus j.de vul.⁊ pu.⁊ in.l.ſ ex cau.in.vlt. q C.de nõ.nu.pe.et Bar.et Bal in.l ſi acceptã.dicũt quis põt recuſare accipere ſolutionẽ de nocte ne decipiaf vt dicit glo. in.l.more.ff.de ſer.et in.l.ſi ſoluturus.j.de ſo.Per hoc vider q nõ bñ dixerit Jmo.in.d.l.ſi ſeruus.et Pau.de ca.hic dicen e tem indiſtincte oblationẽ factã in marſupio valere ſi credit.q: recuſauit accipere,nã cũ poſſet tñ partẽ debiti in marſupio poſuiſſe,et clarũ ſit nõ poſſe cogi creditorẽ accipere partẽ debiti.l.qdã eſtimauerũt.et ibi no.ff.ſi cer.pet.iõ rẽ licite recu ſaſſe,itẽ etiã ne decipiaf p pdicta.Jſta tñ limito niſi credi tor apte diceret nolo q mihi aliquo modo ſoluas,q: tũc pce deret opi.Jmo p ea q dixi.ff.in hac fallentia.❡ In ea.gl.ibi f vt eſſe re.ſentie gl.q ſi marit⁹ nõ fuiſſet in mora p interpella
f tionẽ taciti diei[f] q nõ fuiſſet opportuna iſta oblatio mariti, ſed ↄtrã eſt verum vt probaf hic,nã nõ fuerat maritus in mo ra cõſtitut⁹ per interpellationẽ diei,q: nulla dies inerat,lo quitur enim tex.in re immobili que ſtatim reſtituẽda eſt.l.cũ in fundo §.ſi fundus.ff.de iure dot.et.§.exactio.C.de rei vxo. act.vnde iſta oblatio eſt neceſſaria ſi marit⁹ velit p illã exone rari ne in futurũ teneaſ de leui culpa in re dotali.vnde facta oblatione tenebitur tantum de dolo,⁊ lata culpa que dolo cõ paratur,et hec eſt intẽtio huius.l.❡ Si autem marit⁹ fuiſ ſet in mora clarũ eſt q adhuc neceſſaria eſſet oblatio tam ad purgandũ morã ſuã propter quã tenebat de caſu fortuito,et per cõſequens etiam de leuiſſima culpa iuxta.l.qḋ te.ff.ſi cer. pet.iuxta.l.ſ ſeruum.§.ſequit.j.de ver.ob.q etiã ad exonerã dum ſe a leui culpa pro qua tenebatur ex natura contract⁹. vt hic in gl.iij.❡ Nam talis obligatio facta per debitorem in mora conſtitutum duos operatur effectus,quoniã ⁊ morã in precedentem purgat,⁊ creditorem non recipientem in mora cõſtituit ſm veram ſniam.l.ſ per emptorẽ.ff.de actio.emp.lʒ gl.ibi aliter exponat,⁊ clarius probat tex.in.l.celſus.§.ſa.ff. de arb.vbi dicit q etiã facit penã cõmitti ⁊ tex.iuncta gl.in.l. illud.C.de peri.⁊ cõmo rei vẽ.⁊ doc.in.l.ſi ſeruũ.§.ſequit.Et propter talẽ morã creditor ſi debitor tenebaf de leui nõ tene bitur niſi de dolo ⁊ lata,vt hic:ſi ꝟo tenebaf de leuiſſima,⁊ etiã de caſu fortuito vt in debitore generis.l.incendium.C.ſi cer.

a ❡ Rei mobilis. qḋ in obligatiõe rei immobilis nõ ſit opus cõſigna tione.adde Car. in conſi.ſuo.lxvij. et ibi q quando ſunt aſſignata dies eo dʒ fieri.j.tpu. Fran.Cur.

b ❡ Quod not.an vſurario ſufficiat ſibi vſuras remiſ ſio i foro ↄſciẽtie. Pe.de anch.poſt Fede.de ſenis cõ cludit eiuſdẽ ↄſl. cccvij.q gratuita remiſſio ſufficit, q: ſufficit credito ri q̃litercũq ſatiſ fiat.

c ❡ Si reſiduũ.ad de q hoc ſequit Are.ↄſil.cxliij.cir ca ſi.⁊ ibi vid altã limitatiõẽ,⁊ q̃li ter oblatio ſit fa cienda p creditorẽ creditori,vid per Alex.ↄſi.lxxx.et Ro.ↄſi.ccij.⁊ q̃li ter oblatio ſit fa cieda p debitorẽ offerẽtẽ bona im mobilia,q: nõ hʒ pecuniã.vide per eundẽ cõſi.cixiij.

d ❡ Probaturuz. adḋ Mathe.no. ſuis ſo.xxvij.⁊ ibi alias ad intraſcri pta.

e ❡ Numeret.ideo dicit Lud.ro.ↄſi. cccin.vbi dr q nõ ſufficiat pecuniã fuiſſe oblatã ſup quodã t.pete niſi fuerit numerata.

f ❡ Diei.dicit ma the.p hic glo.no. ſuis qḋ ita ↄſtitute in mora ipſo iduſ tũ miſcuationi cũ ſicut aliud ipſo ad lectũ obligationi, ⁊ hoc idẽ dicit.d. Alex.in ſi.huius col.⁊ qñ mora poſ ſit purgari,vid p Lu.ro.ↄſi.cccxx vij.⁊ cõſi.iij.p eũ. Alex.ↄſi.cvi.iij.li. ⁊ qḋ vltimo mora noceat p eũdẽ ↄſi. lxxij.et de purga tiõe more,vid ẽt p Are.ↄſil.xcv.p Mathe.not.ſuis ſo.xxix.p Lu.ro. ſing ſuis,⁊ ibi an debitor morosus poſſit ducere ob debitorẽ ſuo qḋ ⁊ ipſe ſuit moroſ⁹.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EM. II

a ¶ Leuis.adde an appellatione culpe veniat leuis vel leuiſſima Alex.in cõſil.xlv. col.j.in.j.vol.Fran.

b ¶ In.c.extirpãde.adde q iſtam doctri.Fed.⁊ aliorũ relatam hic tradſit doct.in.c. de multa de prebẽ.⁊ in.c.ſi quis ſuadẽte.xvij.q.iiij.⁊ in.c.licet cano.p Jo.an.de elec. et per eũdẽ in.c.excõmunicatus.extra de rap.⁊ in.c.ſi.extra de magi. Bal.in autẽ. ⁊ oĩno.C.ne vxor p marito.⁊ in.l.ij. C.d ſponſ. ⁊ ideo dicũt Bal. Jaco. alua.⁊ alij in.c.j.§. de pa.tenẽ.expo- nẽdo illũ tex.q re qrat monitio qñ eſt negligẽs,et ſic delinqt omitten- do ſed ſi ãmittẽ- do:qz nõ reqritur monitio aliq re- gulr,zõ illõ xbũ tractauerit ibi in- telligit õſtrugerit idõ nõ reqrit monĩ tio,ſz ſi exponat. i.negligerit ſic,et iſta doc.pbat.i.c. ex pte.cũ ſeq.et d cle.nõ reſi.ẑfirmã tur pmiſſa p tex.i l.eleganter.§.ſi.ff. de pig.act.vbi ma le tractãs,⁊ male vſat⁹ re pignora ta nõ agit pigno- ratitia actione,et ibi idẽ dt Pau.d ca. in feudatario male tractãte ſub ditos,⁊ in ẽphy- teota deteriorãte rẽ p tex.in.d.aut. q re.ſic et i vſufru ctuario hñte ius i re deteriorãte rẽ, qz cadit a iure qd hz i vſofru.l.vſuſ fruct⁹ legat⁹.§.ſi. ⁊.l.hacten⁹.ff.de vſufr.l.cognouiſ- mus.C.d mancip. ⁊ colo.li.x.⁊.l.eos C de aqduc.li.xj. ergo idẽ in ẽphy- teota q ſi illis vid fructuario,iuxta no.p Bal.l.j.l.vni ca.§.in pilo.C.de ca.tol.⁊ cõcor.ad alleg.ff.in.l.diuor tio.§.ſi fundũ.q- bus adde gl.not. in.c.j.l verſ.melio rẽ.de inueſti.de re. ali.fa.⁊ Specu.in ti.d feu.§.qm.vſ. quãto,⁊ Bald.in c.j.de cauſa po.⁊ proprie.et ſic etiã in feudatario male tractãte burgẽſes caſtri,qz põt priuari caſtro. tex.eſt ⁊ ibi no.in.c.j.§.publici latrones in ti.de pa.ẑſtã.alias.§.generaq.⁊ ibi Alua. ⁊ Mod.⁊ ſequit per multa exempla barba.i.n cõſ.xxxvj.in.ij.volu.Sic marit⁹ ma le verſans circa dotem priuatur eius adminiſtratione.l.ſi cum dotem.§.ſi vero do- tem.ff.eo.ſic in patre diſſipante fideicõmiſſum qz cogitur ante euentum conditio nis filio reſtituere.l.imperator.ff.ad treb.⁊ ibi no.Bar.et oẽs.et bene probat text. in.l.ſi.de ſenten.paſ.ſic etiam in pretore male tractante populũ qz priuat officio,⁊ dñs pp̃ter nimiã ſeueritatẽ expellit a dñio ſerui. Bart.in.l.j.in ſi.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iu.Sic in marito male tractãte vxorem.c.literis.de reſti.ſpo.Sic in epo male tractante gregem ſuũ,tex.eſt in.c.niſi cũ pridẽ.extra de renun.Sic in beneficia to deteriorãte ⁊ diſſipãte bona beneficij.c.ſi.extra de accu.Sic etiã in pcuratore ma le tractãte facta dñi.tex.ſin.in.l.iij.C.de pcu.ſic in tuto.e.l.ſi.C.de admi.tu.⁊ late de his in.c.ad apoſtolice.de re iud.lib.vj.p Jo.an.⁊ pet barba.in.c.pp̃ter ſterilitatem. col.v.de loca.Fran.Cur.

pe.tunc per talem oblationẽ liberabit debitor a caſu fortui- to,⁊ tenebit de omni culpa etiã leuiſſima,⁊ hic eſt ver⁹ intel-
9 lect⁹.d.l.qui.x.ff.de ſolu.ſm doc.ibi. ¶ † Reperio tñ q Bal. in.d.l.acceptam.in.q.j.tenuit q in caſu.d.l.qui.x.in pri.cũ ſi. talis oblatio liberet nedũ a caſu fortuito,ſed etiã a leuiſſima culpa,mouet p illũ tex.in.d.l.qui.x.in prin.in verſi.ſine culpa debitoris.qz dz intelligi in dubio de leui nõ de leuiſſima cũ ap-
a pellatiõe culpe veniat leuis.ᵃ vt eſt gl.no.lz nõ alleget in.l.in vẽditione.in ver.de tempore.ff.de bo.aut.iudi.poſ.Ipſe vero Bal.in.d.l.acceptã.in.vj.q.alleg.ad h tex.in.l.ſi cũ venderet. de pig.act.ſed pro eo allego aliã gl.in.l.filio.in.j.§.j.ff.eo.⁊ ex- preſſe Dy.in.l.etiã.ff.e.Bal.⁊ Sal.in aut.qd locum.in.ij.q.C. de colla.et ibi etiã alle.tex.in.d.l.ſi cũ vẽderet.idẽ tenet Bal. hic per aliam debilem rationem.Tamen primã ſniam puto veriorẽ.ſ.q ſatis operet oblatio ſi liberet a caſu fortuito quẽ tenet Jmo.in.d.l.qui.x.⁊ in ſili dd.gl.in.l.ſi vt certo.§.nũc vi dendum.ver.cõmodatum.in ver.periculũ.ff.cõmo.⁊ in.l.iiij. §.qd eſt tm.in glo.mag.ff.ſi quis cautio. ¶ Comprobo quia culpa in dubio accipit ſcdm ſubiectam materiã,vt no.Bart. in.d.l.in venditione.⁊ Sal.in.l.ſi nulla.C.de pig.act.⁊ Bald.
10 in.l.pignus.in.ix.col.C.eo.tit. ¶ † Plus tñ ſubdit Bal.hic q dixerit in.d.l.acceptã.vcz vbi debitor gñis vel in alia re te- net ex natura contractus de caſu fortuito nedum de dolo,et oĩb⁹ culpis ſi tñ rem offerat liberatur a caſu ⁊ a culpa leuiſſi- ma,⁊ etiam leui,hoc probat per hunc tex.intelligẽdo q aut marit⁹ ante oblationem fuiſſet in mora,⁊ ſic obligat⁹ de ca- ſu fortuito pñc intelligit gl.j.Tñ iſte tex.nõ probat opi.ſuã, primo qz hic marit⁹ nõ fuit in mora,ſcdo qz hic marit⁹ tene bat de caſu fortuito ex accidenti ſi moroſus fuiſſet non antẽ ex natura cõtractus ſicut in caſu dicte.l.qui decem.vt hic per Bar.Et collige ex his que.ff.dixi nihilominus nõ ob.q opi. communis ſit illa quam.ff.firmaui.qz vt de iuris ſubtilitate poſſe ſuſtentari iſtam opi.Bal.qd probo,nã ratio quare ma- ritus liberatur a leui per oblationẽ,vt hic:⁊ in.l.illud de peri- cl.⁊ cõmo.rei ven.eſt qz mulier recuſans accipere fundũ dicit committere culpam leuem,vnde de culpa leui ad aliã fit com penſatio.Nam ſi mulier diceret committere culpã leuiſſimã non liberaretur maritus a leui,qz fieret cõpẽſatio de leui ad leuiſſimam,⁊ ſic ad imparem,qz nõ procedit vt in gl.§.cũ iu- rib⁹ in ea allegatis. Ergo ſi debitor generis offert creditori, et recuſet accipere dicit in leui.per conſequens liberatur de- bitor nedũ a leuiſſima,ſed etiam a leui eũ de culpa leui ad le- uem procedat compenſatio vt hic in glo.§. ¶ Ex quo aliud infero qd no.eſt,vcz q vbi debitor tenet de dolo,⁊ lata,offerẽ do nõ liberat in aliquo,qz cũ creditor recuſando accipere cõ mittat leuem non procedit cõpẽſatio de leui ad latã,⁊ iſtud vltimum dicit Pau.de ca.in diſcorſu per iſtam.l.que nõ p- bat niſi iuncta ratione.ff.alleg. ¶ Sed pro hoc optime facit gl.hic in ver.dolum.Jllud tamẽ qd.h.proxime dixi ſuſtinen- do opi.Bald.contra cõmunem dom dixi q compenſet leuis culpa cum leui non puto veruz quoniam certum eſt q debi- tor generis per talem recuſationem creditoris non liberat a leuiſſima culpa vt.ff.probaui.ergo etiã multominus a leui. Mouebor per hunc tex.⁊.d.l.qui decem.que iura volũt indu bitanter facere differentiam inter debitorem generis,⁊ debi torẽ ſpeciei,ſed ſi vera eſſet opi.Bal.ſequeret nullã eſſe diffe rentiam quoniam ſemper militaret ratio compenſationis
11 vnius culpe leuis ad aliam leuem. ¶ † Not.etiã ex hac glo.q dies tacita ita interpellat ſicut expreſſa pro quo videt tex.in l.quotiens in diem.iuncta.l.ſeq.ff.de ver.obli.ſm Bal.ibi facit l.ij.C.de iure emphy.⁊ iſtã gl.pro no.alleg.Bal.ad hoc in.l.ſi pacto quo penam.C.de pac.⁊ in rub.C.de conſti.pecu.vbi al- legat gl.ſimilem in.l.ſi duo.§.ſi.in ver.cõſtitoti.iuncto tex.ff. de conſti.pecu.Et hoc eſt verũ etiam ſi ſit dies tacita indulta miſerationis cã ad ſoluẽdũ vt probat iſta gl.et in.d.l.ſi duo.⁊ in.l.promiſſor ſtichi.§.j.eo.tit.nã tẽpus reſtituẽdi dotem.et ſoluendi pecuniã cõſtitutã dicitur indultũ miſerationis cau- ſa,vt late declarat Bar.in.l.ita ſtipulatus.in.j.q.pñcipali.ff. de verb.obli.Et q tale temp⁹ interpellet,⁊ in mora cõſtituat eſt tex.in.§.exactio.ſm Bal.in aũt.vſuris.C.de rei vxo.actio. per quẽ tex.reprobo opinio. Pau.de ca.hic in.d.l.pmiſſor. reprehẽdentis iſtas glo.friuolis rationibus. Contra Pau.
12 etiã allego Bal.in.d.l.pmiſſor.§.j. ¶ † Subdit hic Bal.alle-
b gãs illud dictũ Jmo.in.c.extirpande.ᵇ de cõceſſio.prebeñ. dicentis q vbi pena imponitur pro facto negatiuo nullo ap- poſito tempore nonquã pena cõmittitur niſi precedẽte mo- nitiõe:qz añ nõ eſt in mora vt ſtatutũ dicit ſi poteſtas nõ fe- cerit familiã deſcribi puniatur ⁊c.ſecus ſi ſit adiecta pro facto affirmatiuo,puta ſi qs acceſſerit ad moniales ⁊c.⁊ idem no. Bal.in aut.hoc amplius.C.de fidei c.⁊ Bal.in.l.qui crimen.C. qui accu.in quibus locis alle.Arch.in pluribus locis.concor. dedi incidenter in.l.diuor.§.ſi fundũ.ff.eo.quibus adde Bal. in.l.magnam allegatam hic in glo.⁊ Bal.in tttu.de pac.con- ſtan.in ver.publico latroni.⁊ in.l.⁊ ſi poſt tres.in.viij.col.ff.ſi quis cau.⁊.d.Anto.in.c.qz propter.de loca.⁊ in.c.qm.§.ſi ve- ro.vt lit.non cõteſt.⁊ Bar.in.l.inficiando.§.inſanus in ſi.j.col. ff.de fur.vbi aliter recitat illud dictum Jnno.⁊ pro illo dicto Jnno.allego tex.in.c.excommunicamus.§.moueant.de he- re. ¶ Quod tamen ſignificanter limitat Fed.de ſe.in conſi- lio.cix.quod incip.q nõ fecit ⁊c.⁊.d.Ang.in.d.§.ſi vero.niſi ſtatutum imponeret penam facto negatiuo q pena iam eſſet impoſita de iure cõmuni,qm vt ſtatutum aliquid operetur iuxta no.per Bar.in.l.iiij.§.pretor.ff.de dam.infec.iſtud ſta- tutum habebit vim monitionis precedentis.ad hoc alle.no. p Pau.de liaza.in cle.quia cõtingit de relig.do.et de pdictis
13 vide q dixi in.l.j.C.de his qui.vt indi. ¶ † Jn gl.ſi.ibi,culpe. no.q mora ſeu contumacia mulieris appellat culpa,alibi cõ tumacia appellatur maleficiũ,vt eſt glo.in.l.ſi filius.ff.de in- terro.ac.alibi mora appellat dolus.l.dolus.ff.man.l.nõ põt dolo.ff.de reg.iur.quod facit ſm Bal.hic ad.q.an ſtatutũ di- ſponens q bannitus pro maleficio poſſit impune occidi veri ficetur in bãnito pp̃ter ẑtumaciã.gl.alia in.l.j.§.ſi.in v.pena iuncto tex.ff.ſi quis iuſdi.nõ ob.ſentit q cõtumacia ſit deli- ctũ.idẽ gl.in.l.ſi plures.ff.de admi.tu.⁊ gl.in.ij.q.j.in ſum.con- trariũ no.gl.in.c.ex literis.de cõſti. ¶ Dicas vt per Cyn.et Saly.in rub.C.de cri.ſtel.p Bal.in.l.ſi.C.eo.ti.per Bar.in.l. oẽs delictã.ff.de re mil.per Bar.in.d.l.ſi.in ſi.C.de cri.ſtel.per Bald.in.in.l.⁊ in multis.C.de ep.p Bal.in.l.j.§.nunc tracte mus.ff.de tu.⁊ ra.diſt.p Jmo.in.l.pe.§.ad crimẽ.in.xxiij.col. de pub.iu p Bal.in.l.j.in ſi.ff.de in lit.iur.⁊ magis cõiter cõ- cluditur q bãnitus pp̃ter cõtumaciã nõ intelligitur bãnitus ex maleficio,qz cõtumacia nõ reperit iter trac.de pub.⁊ pu- ni.imo ponit inter trac.ciuiles.ſ.in ti.ſi qs iuſdi.nõ obtẽ.fa- cit.l.aut facta.in prin.ff.de pe.large ergo ⁊ ipropie ſumit con tumacia pro maleficio.facit.l.vbi autem.§.q id qd.de vb.ob.
14 ¶ † Que aũt ſit dña inter delictũ,crimen,⁊ peccatũ,vide per gl.in regula pctm.de reg.iu.in.vj.⁊ p gl.i.l.j.C.ſi aduer.delic. ⁊ p gl.⁊ Bar.l.d.l.aut facta.in pri. ¶ Jn ea.gl.ibi imo d leui. hec vera eſt,qz contract⁹ dotis celebrat gratia vtriuſq,ergo venit leuis.l.ſi vt certo.§.nũc videndũ.ff.cõmo.quo ad tñ vt de iure nõ cõueniat niſi qtũ facere põt nõ tenet de leui culpa ſi leui culpa deſijt eſſe ſoluendo.l.etiã.§.j.ff.eo.aliqñ tamẽ te- neatur etiã de leuiſſima vt declarat gl.in.l.in reb⁹.ff.de iu.do.
15 ¶ † Pro plenior aũt intellectu hui⁹ gl.eſſet videdũ qñ qs teneat de culpa lata,⁊ qñ de leuiſſima vel caſu fortuito,verũ qz nõ eſt pp̃rie materia nr̃a,vide p gl.l.l.in actionib⁹.l pri.ff. de in lit.iur.p Bar.plene l.l.j.§.nõ aũt.ff.ſi qs teſt.liber eẽ iuſ. fue.p Bar.l repe.l.qd nerua.ff.depo.p Sal.in.l.j.C.e.p cauſ. in.c.ij.de cõſti.⁊ l.c.j.extra de ẑmo.vbi.d.Ant.reaſſumpſit di- cta Bar.in.d.l.qd nerua.⁊ vide p Ro.hic,⁊ an ⁊ qñ dol⁹,⁊ la- ta culpa equiparent,vide in pdictis locis ⁊ an deducens in li- bello dolũ ⁊ probans latã culpã obtineat,dicit Bal.q nõ in l.ij.C.de prob.p.l.illud.cũ gl.de lib.cã:hoc tñ nõ examino nũc licet doctrina ſua ſit valde no. ¶ Jn ea.gl.in ver.ne facto.ibi tenetur ⁊c.hec cõiter approbatur. ¶ Ex qua habeo pp̃etuo notare q in oĩb⁹ cõtractib⁹ in quib⁹ qs tenet de dolo ⁊ lata culpa tñ tenebit etiã de leuiſſima in faciẽdo cõmiſſa p hanc gl.iuncto tex.⁊ bene eã ad hoc põderat Bar.in.d.l.qd nerua. in.xij.co.in.vij.q.prin.in verſi.item quero vtrũ culpa leuiſſi- ma.ff.

ma.ſ. depo.q cõiter ibi habet corrupt⁹,nã alle.glo.in.l.ſi con-
ſtante.in ver.itẽ facto.voluit alleg. gl.iſtã.⁊ hanc partẽ puto
veriorem quicquid dicat Bal.in.l.pignus.in.x.col.C.de pig.
act.q reprehẽdit Bar.in.d.l.qḋ nerua.⁊ cũ Bal.i.d.l.pign⁹.
cõcordat Saly.in.l.ſi nulla.in ſi.e.ti.Sed certe male loquunt,
intelligũt enĩ q̃ Bart.dicat q̃ p culpa leuiſſima in faciendo
cõmiſſa det actio ex eo ↄctu.eſt verũ q̃ Bar.ibi vĩ quodãmo
do hoc velle dũ alle.l.in reb⁹.§.nũc autem.ſ.cõm.qm̃ ille tex.
loquit de actiõe ex cõmodato,⁊ ideo in hoc reprehẽdit Bar.
q: in contractu gratia vtriuſq; celebrato iura dicunt non tene
ri de culpa leuiſſima.nec diſtinguit inter culpã leuiſſimam in
faciendo ⁊ negligẽdo cũ dicãt ſulũ de leui.alle.l.ſed et ſi.§.ſi.
cũ.l.ſeq.ſ. in ci.ꝑceptoris.ſ.ad.l.aql.vñ dicit tex.an ex legato
dubitat ⁊c.fruſtra enĩ alias ibi dubitaſſet tñ p:o ſuſtentatione
Bar.dicas q̃ ſi bñ inſpiciant ṽba eius hic.⁊ in.d.l.qḋ nerua.
dum alle.hãc gl.intelligit de actiõe.l.agl cũ de ea tñ loquat.
¶ Preterea Bar.ibi nõ dicit id ad qḋ eũ alle.ſed ſolum tra
ctat an culpa leuiſſima in faciendo cõmiſſa equipararetur leui.
itẽ Bar.hic clare aperit dũ dicit nõ dicu tibi q̃ in actione de
dote veniat culpa leuiſſima in faciẽdo.⁊ eſt vtile ſcire hoc an
agi poſſit actione ex eo ↄctu an actiõe.l.aqlie.ꝓpter naturam
cõtractuũ bo.ſi.qui ſunt fauorabiliores.ideo iſtaȝ tene menti.
¶ Et adde q̃ iſtã gl.etiã ſequit Jmo.in.c.a.in.x.col. extra de
a cõmo.⁊ Bal.in.d.l.accepta.in.vi.q. ¶ Hãc gl.etiã no.alle-
gant Bal.in.l.i.in prin.ſ.de eo p quẽ fa.eſt.q̃ lȝ culpa cũ pa-
ri culpa cõpenſet.l.ſi ambo.ſ.de cõpen.tñ leuiſſima in facien-
do cõmiſſa non ↄpenſat cum leuiſſima in negligẽdo, grauior
enĩ eſt culpa in faciẽdo.ad idẽ.l.ſi ſeruũ.i pn.ſ.de ṽ. obli.⁊ no.
in.l.§.ad ſyl.⁊.l.§.C.de libe.⁊.e.li.faciunt que diximus.ſ.refe-
rendo Jnn.in.c.extirpan.de.de preben. ¶ Jn ea.glo.ibi, que
ratio nõ eſt bona ſm iſtam gl.actio.l.aql.datur mulieri cõtra
maritũ,ad idẽ videm⁹ gl.⁊ Bal.in.l.diuor.§.ſi fundum.ſ.eod.
hoc autẽ verũ eſt hodie p.l.in rebus.C.de iu do.ſed iſto iure
erat bona ratio Jnne.q: nõ transfert ipſo iure dñium in mulie
rem vt dixi.ſ.⁊ ita concludit hic Bar.ſ.q̃ iure ſtor. vxor non
haberet actionẽ.l.aq.ↄ maritũ.Addo tñ q̃ Jmo.⁊ Mod.hic
tenẽt q̃ imo etiã iſto iure det actio.l.aql.vxori dato q̃ in vxo-
rẽ nõ intelligat tranſlatũ dñiũ.allegat q: iſta actio dat nõ ſo-
lũ ei q eſt dñs vere iuxta.l.itẽ mella.§.legis.ſ.ad.l.aq.ſed etiã
ei qui vere nõ eſt dñs datur vtilis actio.l.aql.p.l. ſed ⁊ ſi pro-
prietarius.e.ti.ſto tñ cũ Bar.hic. ¶ Nec ob.d.l.ſed ⁊ ſi ꝓprie
tarius.qm̃ ideo datur talis actio vſufructuario.quia vſufruct⁹
dicitur eſſe pars rei vt habetur in.l.iiij.ſ.de vſufru.⁊ in. l.qui
vſufru.ſ.de ver.oblig.ſed mulier iſto iure ſolũ habebat actio-
nem perſonalem ex ſtipulatu ad dotẽ.nõ autẽ dicebat aliquo
modo dña rei dotalis, ſed hodie ceſſat hmõi ratio per.d.l.in
rebus.q: poteſt agere mulier rei ven.ergo ⁊ actione.l.aqlie.ſ.
quidẽ competit propter culpã leuẽ vel etiã leuiſſimã in faciẽ
du tñ cõmiſſam p tex.in.l.in.l.aqlia etiã.ſ.ad.l.aquil. iunctis
his q̃ ↄ.in gl.⁊ p:ime dixi. ¶ An autẽ ſemper ſit verũ q̃ actio
l.aquilie detur ex leuiſſima in faciẽdo cõmiſſa,dixi in.l.q hõs.
§.cũ inter.in ſi.ſ.de dã.infe. ¶ Jn ea.gl.ibi erat tñ pro eo.ſ. de
acqui.re.do.l.bonefidei ⁊c nihil facit:q: loquitur in eo qui bo
na fide credebat rem eſſe ſuã.hic vero maritus ſciebat ad mu
lierem pertinere. ¶ Succeſſiue incẽtum Dyn.hic quẽ ſequit
b Pau.de caſt.dicebat per.l.itẽ queritur.§.qui impleto[b] ſ.lo-
ca.q̃ ſi cuſtos remanet in cuſtodia caſtri finito anno,p quo cu
ſtodire promiſerat q̃ videtur iterum ſe obligaſſe ꝓ cuſtodia ſe
quentis anni niſi finito anno caſtrũ obtulerit dño.quia tunc
non videbitur vlterius ſe obligaſſe ad cuſtodiendũ per hunc
tex.⁊ ideo ſm eum non tenebitur amplius de culpa leuiſſima,
de qua tenebatur p:imo anno per pactũ.plus dicit qḋ etiã nõ
tenebitur de tali leuiſſima dato q̃ ex taciturnitate videat ite
rum ſe obligaſſe ad cuſtodiã ſeqñtis anni,qm̃ talis culpa ex
pacto expreſſo debita non intelligitur repetita in tacita relo
catione operarũ vt hic p eũ. ¶ Bart.vero hic indiſtincte tȝ
q̃ etiã ſi non fecerit oblationẽ caſtri dño nõ intelligatur iterũ
ſe obligaſſe ad cuſtodiã.mouet p iura q̃ hic vide p eũ.cũ quo
tranſit hic Jmo.idẽ Bar.in.d.§.qui impleto. vbi plus dicit
q̃ imo etiã nõ tenebit amplius de leui culpa de qua tenebat
de iure in p:imo anno. Raph.cu.hic conatur opi. diſtinguen-
do ↄcordare hoc modo,vcȝ qḋ aut iſte cuſtos habuerat mer-
cedem p:imi anni a domino:⁊ tunc ſi remanſit in cuſtodia vi-
detur p:o ſequenti anno ſe obligaſſe.aut mercedẽ nõ recepe-
rat.tũc ſec⁹,q: videt in caſtro remanſiſſe vt illud retineat pro
ſua mercede.ar.l.colonus.⁊.l.cũ fundũ.ſ.de vi ⁊ vi.arma.tamẽ
quia nec Raph.nec Paul.de ca.reſpondent ad allegata per
Bart.ideo ſto cum Bar. ¶ Nec ob.diſtinctio Raph.cuma.
quia vtroq; caſu militant rationes Bartol. Ad illud tamen
quod dixi proxime de illa culpa leuiſſima ex pacto expſſo de-
16 bito an.ſ.intelligatur repetita in tacita relocatione. † Adde
vnum quod in ſimili qḋ.decidit Bal.not.in.l.luci⁹.§.paulus.
ſ.de admi.tut.ſ.an fideiuſſores preſtiti a cuſtode in p:io anno
intelligantur repetiti in tacita relocatione,⁊ dicit q̃ aut ſim-
pliciter fideiuſſerunt quod vellẽt cuſtodire vſq; ad annũ:tunc
finito liberantur.l.ſi cum hermes.C.loca.Aut fideiuſſerũt de
bene cuſtodiendo,⁊ quod finito anno reſtituent caſtrum libe-
rum ⁊c.et tunc non liberãtur niſi caſtro libere cum effectu re-
ſtituto.ad idem Angel.in.l.ſi vnus.§.ſi cum reo.ſ.de pact. et
Bal.in.d.l.ſicũ hermes.Scias etiam quod Bal.in.l.ex omi.
in ſi.C.loca.facit mentionẽ de Dy.hic,⁊ ponit ibi vnum not.
verbum.vcȝ an cuſtos caſtri finito anno poſſit exire caſtrum,
⁊ eius cuſtodiam relinquere non expectato cuſtode p:o futu-
ro tpe.vide eũ. ¶ Ro.hic multa recitat impertinentia ad.q.
Dy.⁊ Barto.nã tangit de qua culpa teneatur talis cuſtos. et
multa alia que nõ recito licet ſint nota.quoniam non faciunt
17 ad rombũ. ¶ † Et inq̃tũ Bart.hic ponit intellectũ.l.vendi-
to: ex hereditate.ſ.de here.vel ac.ven.adde q̃ cum Bar.trãſ
eunt doct.hic communiter excepto Pau.de caſt.qui dicit q̃
Bar.male ponderat illum tex.in ver.niſi culpa. ¶ Unde di
cit ipſe eſſe diſtinguẽdum quod aut negligẽtia cadit in culpã,
⁊ tenetur vendito:,aut non cadit in culpã tunc ſecus.hoc idẽ
videtur ſentire Bal.in.l.ſi traditio.ix.q.C.de ac.emp.lȝ verba
ſua videantur aliter ſonare,nam declarando.d.l.vendito: di-
cit quod aut vendito: dederat licentiam empto:i ingrediẽdi
fundũ p:opria auto.⁊ tunc ſi vendito: negligit culturam fun-
di non tenetur,ſed ſi talem licentiã nõ dedit dȝ fundũ colere
alias tenet de negligentia p tex.ſ.d.l.vẽdito:.ṽ.quẽad.in ver.
culpa ei⁹,ſed meo iudicio iſta ſua doc.eſt diuinatiua nec vĩ re
ferre an dederit licẽtiã predictã vel nõ,qm̃ oino ſi empto: vo
luiſſet.potuiſſet illã petere ⁊ cõſequi. ¶ Nec puto intellectũ
Pau.de ca.eſſe verũ:moueo: q: negligere culturã dȝ leuis cul
pa p iſtũ tex.ſic inducendo:q: cũ ideo maritus hic exoneret a
cultura fundi:q2 illud obtulit mulieri recuſanti: ergo innuit a
a apertei ſte tex.quod ſi nõ obtuliſſet fuiſſet obligat⁹ fundũ co-
lere,⁊ certũ eſt q̃ marit⁹ nõ tenet de leuiſſima in negligẽdo,
ergo ſequit q̃ eſt leuis nõ leuiſſima.ſi ergo vera eẽt opi.Pa.
debuiſſet iſto caſu dicere tex.in.d.l.vẽdito:.vẽditorẽ teneri.q:
neglexerit colere fundũ,⁊ tñ dicit nõ teneri:ergo ⁊c. ¶ Nec ob
ſtat iſte tex.i ṽ.niſi culpa.q: dȝ itelligi de culpa circa ſubſtãtiã
rei cõmiſſa,nõ aũt de culpa circa fruct⁹,⁊ qḋ tenetur de culpa
in negligẽdo cõmiſſa circa ſubſtantiam rei.firmat Bal.in.l.ſi b
b ſeruũ.in prin.ſ.de ṽb.obli.in addi.ſuis, ⁊ idẽ tenet ibi Ang.et
Jmo.Jdẽ ſenſit glo.parua in.d.ver.quẽadmodũ.⁊ dñt de hoc
eſſe caſum in.d.l.ſi ſeruũ.vñ dicit ibi de eo q non curauit ſeruũ
egrotũ.vñ dñt q̃ tex.in.d.l.vẽdito:.verſ.quẽadmodũ.vñ dicit
vẽditorẽ negligẽtia circa fruct⁹ cõmiſſa nõ teneri,nõ procedit
qñ fruct⁹ erãt pendẽtes ⁊ paſſus eſt eos corrũpi,q: tunc dicit
culpã cõmiſiſſe circa ſubſtãtiã rei cum tales fructus ſint pars
fundi.l.fructus pendẽtes.de rei ven.⁊ hoc etiã ſentit gl.illa.d.
ver.quẽadmodũ. ¶ Ultimo inquantũ Bar.⁊ Bald.hic poſt
Jac.de are.dñt q̃ licet fruct⁹ pcepti ex re mea vel q̃ alias ſunt
mea.⁊ nũc mihi reſtituẽda per poſſeſſorẽ debeãt mihi reſtitui
etiã ſi fuerint pcepti negligẽtia mea vt hic in ſi.ſec⁹ tñ in tali-
bus fructib⁹ mea negligẽtia pceptis ex re q̃ nũq̃ fuit mea.ſed
mihi debita.l.mulier.§.heres.ſ.ad treb.adde q̃ idẽ tenet Ra-
pha.l.de diuiſione.⁊ ibi dixi.ſ.eo. ¶ Sed contra hoc dictũ in
p:ima parte videt caſus in.d.l.vẽdito:.ver. quẽadmodũ. vbi
fructus per venditorẽ pcepti ex negligẽtia emptoris ex re de-
bita emptori debẽt reſtitui lȝ a venditore ſati fuerint.licet enĩ
ſi vẽdito: non coluiſſet fundũ,⁊ ſic fructus nõ percepiſſet non
teneret de his qui percipi potuiſſent tamẽ qñ coluit ⁊ pcepit
tenet vt ibi. Uñ Bal.multũ ſingulariter in.d.l.vendito:.in re-
portatis antiquis rñdet dicẽs q̃ in re debita ex cauſa lucrati-
ua pcedit.§.heres.⁊ opi.Bart.ſecus ſi ex cã oneroſa.d.l.vẽdi-
to:,p quo ⁊ videt tex.in.l.fruct⁹.C.de act.emp.lȝ Bal.⁊ Saly.
ibi dicãt q̃ ille tex.pcedit qñ tpe vẽditionis fructus erãt a vẽ-
ditore ſeminati,⁊ poſt ↄctũ pcepti,ſecus dñt ubi fuiſſent poſt
cõtractum ſeminati ⁊ percepti nulla facta mora empto:i.quia
tunc nõ ſunt reſtituẽdi ſm eos. ¶ Sed certe hoc eſt cõtra tex.
in.d.l.vẽdito:.ver.quẽadmodũ. niſi dicamus q̃ etiã ibi fruct⁹
erãt pẽdentes tpe vẽditionis,tñ q: iſtud nõ eſſet ſine aliquali
diuinatione ad illũ tex.ideo videt q̃ illa opi.Bar. hic iuncta
limitatione Bald.in.d.l.vendito:.in lectu.antiqua ſit verior.
¶ Sed ↄ iſtud arguit de eo qḋ no.gloſ.mirabilis in.l.de diui-
ſione.ſ.e.vbi fruct⁹ pcepti a muliere ex dote debita marito re-
cuſanti accipe dotẽ oblatã nõ ſunt reſtituẽdi viro,⁊ tñ ibi dos
erat debita ex cã oneroſa.ſ.pp onera mrimonij ſubeũda, ergo
ptȝ q̃ eſt ↄ diſtõnẽ Bal.in.l.vẽdito:.nõ video qualiter rñde-
ri poſſit:dicatis q̃ in.d.ver.quẽadmo.fructus erãt pendentes

a ¶ De cõmodo. dicit Lu.ro.ſing. ſuis q̃ qñ cõmodatũ eſt factũ arbitrio cõmodatarij,qḋ nõ tenetur de leuiſſima culpa.

b ¶ Jmpleto. de intellectu hu⁹.§. vide per eundẽ in conſi.cviij.iiij. lib. ⁊ ibi an habeat locum in contractũ qui ſcripturã deſiderat.

tpe vẽditiõis, ſec⁹ in. d. l. de diuiſiõe. cũ gl. ſua, ꝛ eſt rõ q: in ṽ.
quẽad. videnẽ fructus pendentes vẽditi ſicut ꝛ fundus. l. Jul.
§. ſi fructus. ff. de act. emp. ꝛ ſenſit Bald. in. d. l. fructus. ad fin.
¶ Sʒ hec rõ mihi nõ ſatiſfacit. q: nõ video q̃re magis ter. in
d. ver. quẽad. aperiat fructus fuiſſe pendẽtes tpe ↄ̃ctus quam
aperiat ter. in. d. l. de diuiſiõe. iũcta gl. ꝛ ideo pluſq̃ꝫ difficilis
reddiẽ iſte artic. nec reperio bñ declaratũ. nũq̃ꝫ tñ mihi pla-
cuit illa gl. in. d. l. de diuiſione. igiẽ licet autoritas Barto. que
cõſueuit ab aliis partibus approbari in pratica non parum
vigeret tñ in pũcto iuris videreẽ eũ male locutũ. qñ terribili
ter ob. ter. in. d. ver. quẽad. tñ ſuſtinẽdo gl. in. d. l. de diuiſione.
cũ Bar. ꝛ aliꝫ tranſire vñr. põt dici q̃ in caſu illius gl. mulier
cõſtituerat virũ in mora. vñ nõ ſolũ non pcipit fructus negli-
gentia dicti non petentis. ſed etiã ꝑpter illius morã, ꝛ vide-
mus q̃ ↄ̃ſtitutio in mora magis afficit q̃ꝫ ſola negligentia. l. ſi
ex legati cã. ff. de ver. obli. l. qð ter. ff. ſi cer. pet. ꝛ ſic ibi fuit vnũ
plus, ꝛ in hoc illa gl. erit nota. ꝛ per eã limitabiẽ. d. l. vẽditor.
vt locũ non hẽat qñ vẽditor obtinuiſſet. ꝛ ↄ̃ſtituiſſet ẽptorẽ in
mora, ꝛ lʒ hec ſcripta non inueniã. puto tñ eſſe ꝓbabiliẽ dicta.
1 ¶ Actio de dote ꝓfectitia cõſolidaẽ in patrẽ. ſi filia ſingaẽ
deceſſiſſe in patris poteſtate, lʒ vere nõ eſſet tẽpore mortis, ꝛ
vir vxorem interficiens totum commodum perdit.
2 Maleficium non meretur premium.
3 Maritus expellens vxorẽ ſine cauſa priuaẽ lucro dotis. ſicut
ſi occidiſſet. imo teneẽ ſubuenire vxori in alimentis ꝛ medici
nis, ꝛ in oĩbus neceſſariꝫs. quia teneẽ ſubire onera matrimo
niꝫ, ꝛ ſi non ſubiꝫt perdit lucrum dotis ex ſtatuto prouenien-
tem. limita vt hic.
4 Maritus occidens vxorem perdit merum ius ſuccedendi ei.
5 Dictio vna põt exponi pro alia, gratia ↄ̃trarietatis euitãde.
6 Uulneratus ſi medicũ nõ adhibuit, preſumitur ſua culpa de-
ceſſiſſe, quando vulnus iudicio medicorum poterat ſe habere
ad vitam ꝛ mortem.
7 Maritus ſi malum medicum vxori adhibuit, priuatur lucro
dotis ac ſi nullum adhibuiſſet.
8 Heres eſt indign⁹ hẽditate illi⁹, cui malũ medicũ adhibuit.
9 Uulneratus letaliter an quis ſit debet ſtari peritis in arte.
10 Medicus vel chirurgicus imperitus ſi teſtificaẽ de infirmita
te vel vulnere alicuius, ꝛ iudex ſecundum teſtimoniũ fert ſen
tentiam, ꝛ poſtea aliꝫ medici periti dicãt contrarium, reuoca-
tur ſententia, ac ſi lata eſſet per falſas atteſta.
11 Sententia abſolutoria lata in crimine adulteriꝫ ex preſum-
ptionibus, poteſt ſine appellatione quãdocunq̃ꝫ retractari ex
validiori preſumptione.
12 Sententia lata de conſilio iuriſperiti ex forma ſtatuti ſic de-
ponentis debere ferri, nunquã tranſit in rem iudicã. imo po-
terit ſemper ſine appellatione retractari, ſi conſilium magis
periti in contrarium habeatur.
13 Maritum non ſufficit probare nõ omiſiſſe medicum vxori, ſed
oportet probare q̃ ducere potuit: q: erat in loco vbi medico-
rum copia haberi poterat.
14 Mar. tñ ſi nõ inuenit in loco niſi vnum medicum, vel nullũ,
an debeat ire extra locum ad alia loca vicina pro perito.
15 Maritus ſi occidit vxorem quam licebat occidere ex forma
ſtatuti. vt quia adultera, non priuatur locro dotis.
16 Succedere ꝛ acquirere nõ impeditur quis propter ſuum deli
ctũ. ſed aufertur poſtea ſibi acquiſitum vel ſucceſſio tanquam
ab indigno.

1 **S**I ab hoſtibus. † Actio de dote profectitia conſo-
lidaẽ in patrẽ ſi filia ſingaẽ deceſſiſſe in patris po
teſtate lʒ vere nõ eſſet tpe mortis, ꝛ vir vxorẽ in-
terficiens totũ cõmodũ perdit. h. d. ꝛ non eſt aliħ. §. ſi vir. ſm
2 Bal. in. §. taceat. in fi. C. de rei vxo. act. ¶ † No. ex. §. ſi vir. ne
minẽ ex maleficio premiandũ. Et hic ſm Bald. hoc facit ad
qð. q̃ ſi generali ſtatuto caueẽ q̃ occidẽs bannitũ habeat cen
tũ a cõi. ꝛ alio ſtatuto caueẽ q̃ occidens aliquẽ de certis ban
nitis puniaẽ dimidia eius pene q̃ puniretẽ ſi nõ bãnitũ occi-
diſſet q̃ occidens vnũ de dictis certis bãnitis nõ habebit. c.
ꝛ cum Bal. ſimpliciter hic trãſit Jmo. pro hoc facit q: ſtatu-
tum ſcõm erat ſpeciale per qð in ſua ſpecie videbaẽ a primo
generali receſſum. l. titia cũ teſtamẽto. §. lucius titius relictis.
de leg. ꝫ. l. alimenta §. baſilice. de ali. ꝛ ciba. leg. l. coheredi. §.
q̃ pñ. ꝛ qð in ſimili l pulchra. q. ibi decidit Bal. l. de vul. ꝛ pu.
ꝛ qð in alia ſimili. q. no. per doc. in. l. gallus. §. ille caſus. ff. de li
be. ꝛ poſth. facit etiã. l. ſanctio. ꝛ ibi Bar. in ver. circa hoc que
ro. ff. de pe. ꝛ qð in ſimili. q. no. Dy. Ang. Bal. ꝛ Jmol. in. l. ta-
lis ſcriptura. ff. de lega. j. ꝛ plene per Barto. in ſimili qð. in. l.
queſitũ. §. fin. ff. de fund. inſtru. inſtrumentoq̃ꝫ lega. ꝛ Bal. in. l.
quoties. C. fami. ercl. ¶ Nec predicte deciſioni ob. ter. no. ꝛ

qð ibi doc. in. l. iꝫ. §. ſed vtrũ. verſi. hoc quoq̃ꝫ. ff. ad ſyl. vbi ꝑʒ
qð. l. vel ſtatutũ gñaliter loquens. ꝛ publicã concernẽs vtilita
tem non recipit reſtrictionẽ de habilitate: q: reſponde q̃ ibi
actus ſerui in arguendo occiſores erat ex toto licitus, nimirũ
ſi q̃ꝫ ꝓ aliās ſeruus nõ eſſet habilis ad libertatẽ. tñ in caſu illo
conſequitur premium libertatis propter publicũ fauorẽ. ſ. ve
delicta puniant, ſʒ in. q. premiſſa occidẽs alterũ ex dictis cer
tis bannitis non ex toto licite faciebat, ꝑʒ q: in dimidia pu-
a niebaẽ. nimirũ ſi non dʒ premiari ᵃ vt hic. ¶ † Jtẽ p hũc text.
3 dicit not. Bal. i. l. ſ. §. ſʒ ſcim⁹. C. de la. li. tol. ſumẽdo arg. p illũ
ter. q̃ maritus expellens vxorẽ ſine cã priuabiẽ lucro dotis ſi
cut ſi occidiſſet. idem ꝛ plus videẽ velle Bal. in. d. l. qð in vxo
rem. C. de neg. geſt. dicẽs per illã. l. qð maritus teneẽ ſubuenĩ
re vxori in alimentis, ꝛ medicinis, ꝛ in oĩbus neceſſariꝫs. quia
tenetur onera matrimoniꝫ ſubire, ꝛ ſi non ſubiꝫt tunc lucrum
b dotis ex ſtatuto prouenienꝫ perdit ᵇ, arg. huius litere, ꝛ idem
dicit Bal. in auẽ. dos data. C. de do. ante nup. in. ꝫ. col. dũ di-
cit q̃ ſi maritus denegat vxori alimẽta priuatur lucro dotis.
bene facit. l. necare. ff. de libe. agno. ꝛ auẽ. ſic apuũ. C. de epiſc.
au. lic. hoc vltimũ etiã ponit Pau. de ca. hic referẽs habuiſſe
in facto Florentie. ꝛ allegat ſimplr. d. Bal. in. d. auẽ. dos data.
que dicta videntur valde ſingularia pro ampliatiõe huius. §.
¶ Jn cõtrariũ tñ facit: q: cũ iſta diſpoſitio ſit penalis nõ dʒ
extendi regula odia. de reg. iur. in. vi. maxime. q: dicit gl. in. l.
ſi donaturus. §. ſi. iũcto ter. ff. de cõdi. ob cau. q̃ de lucro ex cã
onerosa procedente idẽ dʒ iudicari q̃ de cauſa mere onerosa,
que gl. ad hoc eſt valde no. ¶ Memineẽ tñ me reperiſſe aut con
cordantem aut cõtradicentẽ Bal. ideo in iudicando magna
eſſet eius autoritas. Predicta tñ procedunt niſi poſtq̃ꝫ mari-
tus expulit vel male tractauit vxorẽ ceperit eã re integra bñ
c tractare ᶜ, ita no. probaẽ in. l. ſi cũ dotẽ. §. ſi autẽ in ſeuiſſimo. in
ver. pactis. ¶ Jũctis p̃cedentibus. ff. e. ꝛ ita colligit Jmo. hic
dicens ita limitari debere hũc ter. cũ hic no. pro hoc facit qð
no. Bal. in. l. ſi filia. C. de moſ. teſt. dicẽs debere attẽdi vltimã
conſuetudinẽ viri. ar. l. mella. ff. de ali. ꝛ cib. le. optime facnẽ p
4 ea que dixi in. d. l. i. ff. e. de filia q̃ peccant in copus. ¶ † Per
iſtum ter. etiam dicit Bald. in. l. j. C. vnde vir ꝛ vxor. q̃ mari-
d tus occidens vxorem ᵈ perdit mero iure ius ſuccedendi ei. vñ
ab eo velut indigno auferri poterit hereditas: quia nullo mo
do ei ſuccedit. ſecus dicit in alio etiã occidente eum cui ſucce-
dere dʒ. q: nõ priuaẽ ſucceſſione ipſo iure: imo ſibi acquiritur
ꝛ poſtea fiſco applicaẽ. l. cũ rõ. §. ſi. j. de bo. dã. rõne differentie
vide per Bal. in. d. l. j. ꝛ dic. ã. j. poſt glo. Sed in hoc Sal. in. d.
l. j. tenet ↄ̃ Bal. p. l. is ↄ̃ñr. §. j. ff. fa. ercis. q ter. nõ facit quia lo
quitur in alio caſu vʒ qñ terti⁹ heres inſtitutus a me vxorem
meã occidit: nã tunc hñ dicit q̃ ſibi auferẽ p fiſcũ. ſed nos loq-
mur qñ occiſor tractabat de hẽditate occiſi. tñ reſideo cũ Sa-
ly. cõtra Bal. alia ratione quoniã aliud eſt in peccato ve ſta
tuto locrande dotis, ꝛ aliud in iure ſuccedendi in vniuerſum
vt videbimus. ff. an vlti. ſo. quam aſſignabo ad contrarium d.
l. cum ratio. ꝛ hanc opi. Saly. ſecutus ſum dum legerẽ. d. l. j. C.
vnde vir ꝛ vxor. ¶ Jn glo. in ver. debẽt. ibi. l. iꝫ. §. j. vltra alle-
gata per gl. hic vide no. per gl. in. d. §. j. in ver. profecta. vbi po
nitur opin. Joã. de qua voluit facere mentionem glo. iſta. Et
pro concluſione dic q̃ videbaẽ hic in patrem nõ debuiſſe con
ſolidari actionem de dote, q: cum filia exiuerit patriam pote-
ſtatem in tranſeundo i poteſtatẽ hoſtiũ vt hic in tex. videbaẽ
actionẽ de dote a patre receſſiſſe. l. ſi cũ dotẽ. §. eo autẽ tpe abi,
vel etiã emancipata. ꝛ. l. ſi ſocer. in prin. ff. eo. ¶ Et ad hoc dã
tur hic plures ſolu. vltima eſt vera q̃ filia fictione. l. corne. ſin-
gatur deceſſiſſe prima hora captiuitatis. l. lex cor. ff. de vulg. et
pup. ꝛ ſic fingitur deceſſiſſe in ptãte patris: ergo in eam conſo
lidari dʒ actio de dote. l. dos a prẽ. C. e. ¶ Nõ omitto vnũ qð
dicebat hic Raph. p iſtã. l. in pñ. in ṽ. vt etiã ſi in ptãte, vʒ q̃
p iſtũ ter. ꝓbaẽ opi. dñi ſui Chriſto. de caſtel. tenẽtis q̃ dos ꝓ
fectitia. ꝛ eius actio mortua filia reuertaẽ ad patrẽ etiã ſi filia
tpe ſoluti mat. erat emãcipata. vel aliter quõcunq̃ꝫ extra ei⁹ po
teſtatẽ. h. d. dic probari p iſtã implicatiuam etiã ꝛ per text. in
l. pater filie. ff. de euic. ſed cõmunis opi. eſt verior que eſt incõ-
trariũ. ſ. q̃ imo tranſeat ad heredes mulieris emancipate ſol.
ma. hoc probat tex. in. l. dos a patre. in ver. filiofa. C. eo. ↄ̃pro-
bo per not. p Bar. in. l. poſt dotem. in. iiꝫ. q. ff. eo. p text. ibi ſm
vi. lec. Dy. que communiter approbaẽ. hoc etiã probat ter. in. l.
inter ſocerũ. §. cũ inter. ff. de pac. do. p hoc etiã allego text. in
§. j. in auẽ. de here. que ab inteſt. defe. ꝛ fuit ratio Jmol. in. d. l.
poſt diem. in. iiꝫ. q. ¶ Nõ ob. ter. in ver. etiam. q: fateor q̃ im
plicat. ſ. iſtos caſus vt non ſolũ ſi vere in poteſtate pr̃is decceſ-
ſit. ſed etiã ſi ficte. ſ. qñ apud hoſtes deceſſit dos profectitia, ꝛ
5 eius actio reuertiẽ ad patrem ¶ † Preterea non eſt incõue-
niẽs q̃ vna dictio pro alia exponatur gratia ↄ̃trarietatis euitan-
de, vt

a ¶ Premiari. Add. de Abb. in. c. pro
peſuiſti. de cõſtit. de ↄ̃ceſ. prebẽ. vbi
facturus lucrũ ex banno alicuius il
lud nõ habebit ſi malitioſe dat ope
raʒ vt ille bãniaẽ Fran. Cur.

b ¶ Perdit. Adde Abb. cõſi. lxxv. in
ſi. ꝛ qð tenuit Bal. cõſi. cccxxviꝫ. iiꝫ.
lib. ſ. q̃ ſi mulier diuertat a viro: ꝛ
vir faciat ipſam ex cõicari ꝛ ſic cõtuma
eiã ĩ ↄ̃tumacia ex tãte ĩfirmaẽ ꝛ mo
riaẽ q̃ ſi maritus nõ p̃ſtitit alimẽta
pdit lucrũ dotis ex forma ſtatuti ſi
ob. q̃ fuerit excõi cata: q: tãq̃ꝫ pars
ſui corporis debe bat ali. Jaſ⁹ ibi vi
de ꝛ p eũ conſilio cexxiꝫ. vbi negli-
gẽs teſtatorẽ infir- mũ õbet ſucceſſio
ne priuari.

c ¶ Bene tractare. no id quod di
cit Alex. hic. ꝛ vi de Alex. in. l. ſi cũ
dotẽ. §. in ſeuiſſi- mo. ĩ. eodẽ ꝛ vide
Bald. in auẽ. dos data. in. j. col. ff. de
dona. ante nupt. ꝛ Jaſ. ĩ. l. ſi. ĩ. §. eo.
C. de indi. vi. tol. Thomas dipl.

d ¶ Occidens vxorẽ. vide Alex.
plene. in. l. i. C. vñ vir ꝛ vxor. ꝛ M. ãt
the. in trac. lxxiꝫ. Tho. dipl.

de, vt eſt gl.no.in.l.bas cõa.ſ.de pac. ⁊ demon. Non ob.ter.in
d.l.pater filie.qꝛ dic vt ibi p gl.ſ.qꝛ pater expꝛſſe illo caſu ſtipu
latus erat dotẽ ſibi reddi, ⁊ eadẽ miſſio daꝛ ad.l.filie.ſ.eo. quã
uis ille ter.non multũ ſtringat ꝯtra cõem opi. ⁊ hãc gl. dicit
6 Bal.eſſe aureã, preſtare ar. † Qḋ ſi vulneratus medicũ nõ ad
a bibuit pꝛ̃ſumiꝛ ſua culpa deceſſiſſe[a] qꝛ vulnus iudicio medico
rũ poterat ſe hr̃e ad vitã ⁊ mortẽ, ⁊ ſic vulnerãs nõ tenebiꝛ de
occiſo qḋ eſt no.digniſ. ⁊ idẽ tꝫ Lãcre.in ſua ꝯpendioſa. in.ꝗ.
rub.in.ir.q.idem Bal.in.l.q occidit.§.vlt.ho.ter.ſ.ad.l.aql.
⁊ p eũdẽ in.c.i.qḋ incipit qꝛ.in pꝛin.q.no.feu.amit.dixi qḋ in
cipit,qꝛ in pluribus libris habetur duplicatus ille tit.idẽ not.
doc.in.c.ꝗ.de cle.percu.bene facit ter.in.l.huic ſcripture.§.i.
⁊ in.l.itẽ mella.§.celſus.ſ.ad.l.aql. que iura volunt quod ſi qs
etiam letaliter ab vno ſit vulneratus ſitũ ab alio poſtea tota
liter occidaꝛ primus vulnerans ſolũ de vulnere,non autẽ de
7 occiſo teneꝛ. ¶ † Subiũgit gl.noſtra hic in aliqb' libris quod
eodẽ mõ priuareꝛ lucro maritus ſi adhibuit non bonũ medi
cũ ſicut ſi nullũ adhibuiſſet, ⁊ de hoc eſt etiã ter. melioꝛ de iu
re ſm Ang.in.l.qḋ ſi nolit.§.ſi mãcipiũ.in ṽ.culpa.alle.in gl.
ſſ.de edl.edic. ⁊ ibi eſt vna gl.no.ꝗ dicit qꝛ boni aduocati faci
8 ũt malã cauſam videri bonam. ¶ † Et ſubdit ibi glo.qꝛ ille q
malũ medicũ adhibuit eſt indignus hꝛ̃ditate illios cui maloꝫ
medicũ adhibuit, ⁊ eã ad hoc p valde no.alle.Ang.in.l.ſi ſer
9 uũ.in pꝛin.ſ.de ṽ.ob. ¶ † Et inq̃ri Bart.qrit qñ dicaꝛ letali
ter vulnerat' qꝛ ſtari dꝫ peritis i arte p.l.ſemel.C.de re mi.li.
x.⁊.l.cõparatiões.C.de ſi.inſtr.⁊.c.ſignificaſti.el grãde,de ho
10 mi. adde Bart.in.l.ſi.ſ.ad.l.coꝛ.de ſic. ¶ † Circa predicta ad
dit hic Bal.qꝛ ſi imperit' medicus teſtificaꝛ, ⁊ iudex ſm eius
teſtimoniũ fert ſniam a qua nõ fuit appellatũ, ⁊ poſtea peri
toꝛũ medicoꝛũ iudicio apparet ꝯtrariũ reuocabiꝛ dicta ſnia a prin
cipio ac ſi lata eſſet p falſas atteſtatiões.l.ſi diu'.ſ.de re iudi.l.ꝗ.
§ ſi.⁊ fere p totum.C.ſi ex ſal.inſtru.c.licet cam.de pba. quod
dictũ eſt mirabile, ⁊ idẽ tenet Jo.an.in add.l.Spe.l3 ipſe non
alleget in tit.de homi.§.i.ṽſ.pone.⁊ referẽs ita tenere Guid.
de ſuza.in pꝛin.ſſ.⁊ ſequiꝛ.d.Ant.⁊ cõiter doct.in.c.ppoſuiſti.
de pba.vbi p hoc adducit.c.ꝗ.de purg.vul.⁊.c.l3 cãm matri
moniꝗ.de pba.hũ facit ter. ſing.in.l.ſi qs adulteriꝗ. C.de adul.
11 ſm intellectũ Jac.bu.ibi. † Ubi in criminib' i qb' nõ pt fieri
vera ⁊ directa pbatio put in crimine adulteriꝗ ſnia abſoluto
ria lata ex pꝛ̃ſumptionib' põt ſine appellatiõe qñcũqꝫ retracta
ri ex validioꝛi pꝛ̃ſumptiõe, ⁊ i pꝑpoſito nr̃o idẽ tꝫ Ro.i.l. cũ q
dã.§.qḋ dr̃.p illũ ter.in ṽ.ſinge obſtetrices.ſ.de acqui.her.pu
to illũ ter.nil facere vt intuẽti recte cõſtabit.ſed melius pbãt
12 alia iura.ſ.alle. † Et p hoc ſingulariſſime infert.d.Anto.in.c.
ppoſuiſti qꝛ ſnia lata ex ꝯſilio doctoris puta ſi ſtatutum or
dinat ad ferẽdũ ſniam ſm ꝯſiliũ periti in iure poterit ſemp ſine
b appellatione retractari ſi conſiliũ alteri' magis periti[b] in ꝯtrariũ ha
beaꝛ, ⁊ idẽ tꝫ Ro.in.d.§.qḋ dr̃. ⁊ hoc verũ vꝛ ⁊ pendet a mul
tis doctrinis.ſ.alle.q̃ꝗ Abb.in.d.c.ppoſuiſti.teneat ꝯ Jo.
an.l.⁊.d.Ant.moueꝛ Abb.qꝛ cũ ppter timorẽ ſuboꝛnationis
poſt publicatas atteſtationes aliꝗ teſtes pduci non poſſint.c.
fraternitatis.de teſti.plene doc.i aut.q ſemel.C.de pba.ſ. et
ſibi pbare velit teſtes pꝛimos fuiſſe coꝛruptos p cle. teſtib'.ꝺ
teſti.⁊ doc.i locis alle.ergo hoc caſu excepto non poterũt fieri
noue pbatiões teſtiũ. ¶ Sꝫ tu ſalua opi.Jo.an.⁊.d.Ant.⁊ ſe.
qñ pcediꝛ p inquiſitionẽ qꝛ ĩ in iudice ceſſat ois timoꝛ ſuboꝛ
nationis vt eſt ter.⁊ ibi no.Jnn.in.c.cũ clamoꝛ.de teſt.⁊ Bar.
⁊ oẽs in.l.ꝗ.§.ſi publico.ſ.de adul. ¶ Jtẽ ſalua.d.Ant.et ſe.in
oib' caſib' in qb' poſt publicatas atteſtatiões licitum eſt no
uos teſtes pducere, quos ad pñs nõ recito: qꝛ non eſt materia
nr̃a. ⁊ ad ſolicita remitto me ad plene no.p doc.in.d.c.ppoſui
13 ſti. ¶ † Ex inq̃ri Bar.ꝯ dicit qꝛ nõ ſufficit pbare maritũ nõ
duxiſſe medicũ vxoꝛi.ſed opꝫ pbare qꝛ ducere potuit, vt quia
erat in loco vbi copia medicoꝝ haberi poterat. ¶ Adḋ Jnn.
in.c.ſtatutũ.de pꝛ̃ſcri.in.vi.⁊ ter.in.l.ꝗ.§.ſi qs cau.⁊.c.querelam.
de pꝛocu.⁊ Bar.in.l.denicqꝫ.ſ.ꝑ ſo.⁊ Bar.in tract.de teſte.in
ver.lata culpa.⁊ Bar.in.l.tuto.⁊ repertoriũ.§.pe.ſ.de admi.
tu.per Bar.in.l.de pupillo.§.ſi quis ipſi pꝛoꝛ.in vlti.col.ſ.de
ope.no.nun.⁊ Bar.in.l.ſi ſeruũ.in ſi.pꝛi.⁊ ibi Ang.ſ.de ṽ.obli.
⁊ Bar.in.l.in bonoꝝ.ſ.de bono.poſ.tu.cene.⁊ Bal.in.l.iuris
ignorãtia.C.q admit.in qb' locis etiã hẽs qꝛ loc' dicit in ſi
gnis qñ forum eſt meri ⁊ mixti imperiũ.l.ſi duas. §. decet.ſ.de
exc.tut.⁊ predicta ſunt vtilia poter oẽs caſus in quib' qs põt
onus implere paliũ:quia qui vult dicere qꝛ impleuit p vnuꝫ
qui erat min' idoneus hꝫ pꝛobare qꝛ potuiſſet meliorẽ inue
nire ſm Bald.in. d.l.iuris ignorantia. ⁊ Barto. in.d. l.idẽqꝫ.
14 ¶ † Sed circa hoc quero quid ſi in loco nõ erat niſi vnus me
dicus vel nullus an debeat ire extra locuꝫ ad alia loca vicina
pro perito.Bar.in.d.l.idẽqꝫ.vꝛ dicere quod non.ꝯtrium tenet
Bar.in.l.cõtinuus.§.idem qui inſulã.alias incipit qui inſu
lam.ſ.de ver.obli.p.l.diuus.de tu.⁊ cu.datis ab his.facit quod
no.Bald.in.d.l.iuris ignorãtia.dũ dicit qꝛ ſicut ruſticus vadit
ad nemus pro lignis,ita dꝫ ire ad ciuitatẽ pro conſilio.argu.l.
iiꝗ.§.ſi.t.in vicini.ſ.de dã.infec.idẽ tenet.d.Ant.⁊ Jmo.in.c.
ꝗ.de cõſti.hoc idẽ tenet Ro.in.l.ſi duo.ſ.de acq.here.p glo.ibi
dum dicit.ſi facile erat ⁊c.bene facit qḋ no.Jo.an.⁊ Mod. in
15 d.c.ſtatutũ.in pꝛin. ¶ † Jn ea.gl.ibi,qḋ ei nõ licet ⁊c.ſecus er
go a cõtrario ſenſu ſi ei licuiſſet occidere vxoꝛẽ adulterã puta
ex foꝛma ſtatuti . qꝛ non priuabitur lucro dotis qḋ indiſtincte
ſeqꝛ hic Bar.⁊ Ang.idẽ Cy.hic in lucro legali.ſecus ſi ex pa
cto,qꝛ tale lucrũ acquiriꝛ ſm tacitã mentẽ partiũ. argu.l.non
oĩs.in pꝛin.ſ.ſi cer.pe.nõ eſt aũt veriſimile qꝛ vxoꝛ de tali caſu
tacite ſenſerit.⁊ hoc tꝫ Cy.vt refert.⁊ ſequiꝛ Bal.⁊ Ange.hic.
¶ Dicit tñ Bal.Jmo.Pau.de ca.⁊ Ro.hic qꝛ Bar.i lucro
legali male dixit p ter.ſing.ſm eos in.l. interdũ.§. qui furẽ.ſ.
de fur.vbi qui dicit ius ſibi ꝑpꝛ̃ſi nõ conſequiꝛ premium legale,
idẽ tenet Bal.in repe.l.cũ mulier.in.xiiꝗ.oppo ſ.eo. pro qua
opi.allego ter.ho.i.l.ſed ſi vn'.§.ſi ante.ſ.de iniur.ad idẽ ter.
in.l.liberte tue.C.de ope.libe.Ange.hic tenet cõtra Bal.nec
ſm eũ ob.d.§.qui furẽ.qꝛ iniuria mariti eſt dãnũ irrecuperabi
le,ſed ibi ſecus.cũ poſſibile ſit rẽ furto ſubtractã recuperari.
Jmol.hic dicit hãc rñſionẽ Ang. ſibi nõ placere qꝛ ñ eſſe põt
qꝛ fur ignoraꝛ, vel qꝛ res eſt ꝯſumpta cũ Bal.ẽt trãſit Ro.hic
nec ſm eũ ob.ter.in.l.qui vas.in pꝛin.ſ.de fur.qui ter.ſm eum
videtur prima facie cõtrariari.d.§.ſi furem. qꝛ tũdet qꝛ ibi di
xit ſibi ius ppꝛia autoꝛitate circa rem nõ autẽ circa perſonam
pꝛout in caſu noſtro.⁊ iſtã opi.etiã reperio tenuiſſe Matthe.
de mat.de bono.in qbuſdã notabilibus no.lxxꝗ.vbi intelligit
veram eſſe opi.Bal.in terminis in quibus loquitur gl.⁊ doct.
ſcꝫ qñ maritus ex delicto vxoꝛis.i.ex adulterio debebat dotẽ
lucrari.ſi vero nõ ex delicto,ſed ex pacto vel ſtatuto dotẽ lu
crari debebat,⁊ poſtea ſtatuto pmittaꝛ vxoꝛem adulterã occi
dere non perdet vir lucrum ex quo occidit.l.pmittẽte.§. grac
chus.C.de adul.ita procedat opi.Bar.qꝛ iſto caſu non loqui
tur.d.§.qui furem. ¶ Declaro melius nam.§.qui furem.eſt ca
ſus exoꝛbitãs, ⁊ penalis:qꝛ permittit ſibi ius dicere ppꝛia au
toꝛitate ꝯtra.l.nullus.C.de iudi.merito eſt reſtringendus, ita
ergo ⁊ in caſu quo ppter adulteriũ.l.vel ſtatuto permittente
hic exoꝛbitãter.ſ.qꝛ occidereꝛ ⁊ lucrareꝛ dotẽ ſꝫ ſi pp aliã cau
ſam deferaꝛ lucrũ dotis ceſſat hec rõ odiꝗ merito ⁊c. ¶ Adḋ
tñ qꝛ inq̃rẽ Bal.⁊.d.Matthe.loquunꝛ in pacto vel in ſtatuto
deferẽte lucrũ ex alia cã qꝫ ex delicto ſtatuto pmittẽte depre
henſam in adulterio poſſe occidi qꝛ nõ pdaꝛ lucrũ dotis certe
male loquunꝛ p rõnẽ Cy.ſ.alle.ſ.qꝛ nõ eſt veriſimile qꝛ mulier
hoc cogitauerit. ¶ Et ſi ꝯ Cy.arguaꝛ vt dicebat Raph.hic qꝛ
imo ſatis videꝛ mulierẽ in genere cogitaſſe cũ poterit occide
re qꝛ ſi marit' eã adulterantẽ inueniret occideret maxime ſta
tuto pmittente.ergo perinde ſm eũ haberi dꝫ ac ſi ſpãliter.et
expꝛeſſe de hoc cogitaſſet.ar.l.ſub pꝛetextu.la.ꝗ.⁊ ibi doct.C.de
tranſac.⁊.l.qui in re milit.ari.ſ.de teſta.mili. Judicas hoc non
obſtare,qꝛ in gñali cõceſſione nõ venit illod qꝛ quis in ſpecie
veriſimiliter nõ eſt cõceſſurus.l.obligatiõe gñali.ſ. de pig.ſed
ſi hoc in ſpecie cogitaſſet nõ eſt veriſile qꝛ cõſenſiſſet hoc caſu
maritũ dotẽ lucrari:ergo ⁊c. ¶ Cõcludo ergo qꝛ in lucro con
uentionali indiſtincte procedit opi.Cyn.etiã ſi.l.permittente
vxoꝛẽ adulterantẽ occidat,ſed ſi lucrũ deferatur ex.l.vel ſtatu
to propter delictũ tũc procedat opi.Bal.⁊ ſequa. ¶ Si autẽ
l.vel ſtatutũ deferat lucrum dotis ex alia cã qꝫ ex delicto. tũc
16 procedat opi.Bart.dũmodo.l.permittẽte occidat. ¶ † Extra
gl.oppo.Bar.cõtra hunc ter. qꝛ imo propter delictũ ſuũ quis
nõ impediatur acquirere ⁊ ſuccedere,ſed ſibi poſtea tanqꝫ ab
indigno auferaꝛ per fiſcũ.l.cũ ratio. in ſi.ſ.de bo. dam.l.i.ſ.ſi qs
aliquẽ teſt.pꝛohi.reſpõdet qꝛ hoc eſt ſpeciale in lucris nuptia
libus vt in ſimili.l.i.C.de ſecũ.nup.hanc ſo. repꝛehẽdit Jmo.
hic dicẽs qꝛ etiã in caſu.l.l.cõtrariũ nõ videretur acquiri fiſco,
qꝛ ſimiliter ibi agiꝛ de correctione moꝛũ ſicut hic vt dicit ter.
no.d.l.i. ¶ Uel clarius dic cõtra Bar.qꝛ.d.l.i.loquiꝛ vbi agiꝛ
de correctione moꝛũ qui nõ cadebant in aliquã ſpeciẽ delicti
vt ibi patet ſm Bal.ibidẽ, ſed qꝛ homicidiũ cadit in delictũ:
ergo ⁊c.Bart.in.l.ſi.in ver.quarto tẽpus.ſ. de his qui.vt indi.
aliter diſtinguit videlicet qꝛ.l.cũ ratio. pcedit in lucro legali,
ſed tert.iſte in cõuentionali vt ibi per eũ. cuius diſtinctionem
repꝛehẽdit Jmo.⁊ Pau.de ca.hic.⁊ bene qꝛ eſt cõtra.d.l.cum
ratio.in ſi.⁊ cõtra.l.his cõſequẽter.§.i.ſ.fa.erc.que loquiꝛ in lu
cro veniẽte ex teſtõ.⁊ ſic ex diſpoſitione hominis,⁊ tñ cõfiſcaꝛ.
Jtẽ ei' diſtinctio eſt ꝯ hũc ter.ſm ſecũdã lec.gl.poſitã in ver.
vel dic qꝛ loquiꝛ de lucro legali.⁊ tñ nõ cõfiſcaꝛ,⁊ ſic ꝯ Bart.
vñ Jmo.hic aliter ſoluit dicẽs qꝛ lucrũ hereditatis acquiritur
delinquẽti,⁊ cõfiſcaꝛ.d.l.cũ ratio.ſec' in aliꝭ lucris qꝛ qs diffi
cilius priuaꝛ hereditate qꝫ alio lucro.l.ex parte.⁊ ibi not.ſ.de

a ¶ Deceſſiſſe. adde eũ. Bal.conſi.xcv.i.lib.⁊ an pꝛimo vulnerat' teneaꝛ ſolũ de vulnere cũ alius occidat.vid p Aneh.conſi.lxxviꝗ.

b ¶ Magis periti. Adde in.Ro.idẽ firmantẽ ei' cõſil.cxxvꝗ. ⁊ an teſtis dicens aliquẽ robuſtũ vel debilem dicat eſſe perit' vl de p Are.ꝯſ.l.⁊ qꝛ peritus ſit ſtandũ, adde Alex.i ꝯſil.xv.col.pe.in.i.vo.⁊ p eũ Alex. i ꝯſil.cclxi.co.pe.e.vol.⁊ in ꝯſi.lxxxv.col.penul.⁊ ſi. Franc.Cur.

¶ Adde qꝛ ſnia lata ex iudicio medicoꝝ ſeu peritoꝝ nũqꝫ trãſit in rẽ iudica.ita not.do.Ant.⁊ Abb. poſt eũ in.c. pꝛopoſuiſti.de pꝛobatio.⁊ tenẽt legiſte i.l.ſeptimo mẽſe. de ſtatu homi. et adde etiam qꝛ ſententia lata ſup etate alicui' ex aſpectu et ex iudicio: quia nõ diciꝛ lata ex veris pbationibus nũqꝫ trãſit in rem iudi. et ſemp poſſet pꝛobari contrariũ vt nota.voluit Bar. in.l.minoꝛ.xxv.annis ex aſpectu.ſſ. de minori.Anto. Franc.

ad l. e. Hec ſol. eſt ɔtra tex. in l. ꝛ ꝑ totū. ff. ſi quis aliquem teſt. phi. vbi ꝓpter delictū nō impedit lucrū legale cape, ꝛ poſtea fiſco applicat. Pau. de ca. hic ponit aliā ſol. que vr̄ fantaſia q̄dam. dicebat enim ꝙ in caſu iſto lex fingit ꝙ ſi maritus nō occidiſſet, vxorē ꝙ ipſa nō ꝑdeceſſiſſet viro, ꝛ ſic vir nō fuiſſet lucratus dotē ex pacto vel ſtatuto, ſed delata fuiſſet hereditas ad proximiorē agnatum vxoris, merito in ꝑiudiciū talis agnati nō dꝫ applicari viro, et ſic poſtea ꝑ viri auferat. ¶ Sed in caſu d. l. cū rō. nō agebat de aliquo ꝑiudicio tertij. q̄m occidēs erat proximior occiſo, ꝛ ſic ſucceſſurus oīno ab inteſtō, non minꝰ ſi ſibi applicat, ꝛ poſtea per fiſcum aufertur. ¶ Hec ſolutio nō ſatiſfacit: qꝛ nō ſequit in caſu l. cum rō. ꝙ etiā ſi nō occidiſſet oīno fuiſſet ſucceſſurꝰ. potuiſſet. n. aliū inſtituere. Itē potuiſſet ille proximior qui occidit precedere ꝛ ſic ad aliū fuiſſet delata hr̄ditas, ergo truffa eſt huiuſmodi ſol. Ang. hic aliter ſoluit ꝙ lucrum dotale non acquiritur hic marito. qꝛ ſemp defertur ſub cōdi. ſi culpa volentis lucrari matrimoniū nō ſit ſolutum. l. conſenſu C. de repu. l. ſectio. ff. e. Unde cū occiderit ꝛ ſic defecerit ɔditio nullo mō ſibi acquirit, ſed in hereditate non ſubintelligitur hec tacita cōditio ꝙ pꝫ per iura dicētia ꝙ ſibi applicatur ꝛ poſtea ꝑ fiſcū vel aliū ab indigno aufertur. ita loquitur d. l. cū ratio. ꝛ cū Ang. tꝫ hic Raph. In hoc etiā ſatis inclinat Bal. in l. 4. C. vnde vir ꝛ vxor. ꝛ in l. eā quā. in. v. col. C. de fideicō. ꝛ in d. l. ſi ɔtr. ꝛ ita poteſt verificari prima ſolu. Bart. ꝛ hoc tene, vel hic dicas ꝙ generalis doctrina tradi non poteſt ideo oīa iura in caſu ſuo ſunt ſeruanda, ꝛ in materia huius. §. ſi vir. vide Bal. in aut. ſꝫ hodie. C. de adul. ꝛ in l. ſed ſi hac. §. proſtituta ff. de in ius vocan.

1 ¶ Mulieri repetenti dotem ꝛ fructus non poteſt opponi exceptio quod res in dotem data ſit alienata.

2 Exceptio tu nō es dominus nō poteſt opponi per reū agenti a quo cauſam habet reus.

3 Exceptio tu non es dominus quando poſſit opponi agenti per reum.

4 Exceptio tu nō es dominus nō poteſt opponi quādo agitur actione perſonali ꝛ fallit vt hic.

5 Exceptio dñij an poſſit opponi ī actiōe ex empto vel vēdito.

6 Exceptio dominij poteſt opponi agēti ex contractu vt hic.

7 Exceptio dñij non pōt opponi ī caſu notabili de quo hic.

8 Exceptio dominij non poteſt opponi agenti ex quaſi contractu actione perſonali.

9 Exceptio dominij non poteſt opponi ei qui agit vt condicat poſſeſſionem rei tantum.

10 Dos ſi fuit data in vno fundo. ꝛ petatur ille fundus per mulierem, ꝛ aliuṁ contra maritum, quis prefertur, an ille qui eſt verus dominus, an mulier.

8 ¶ Obtinebit. adde ꝛ limita vt per l. u. ro. q̄ſ. cxxvij. ꝛ q̄n obſtet exceptio de iure tertij. vide Car. cōſ. cxliij. per Paul. de caſ. conſ. cxiij.

1 Si alienam. † Mulieri repetēti dotem, ꝛ fructus nō poteſt opponi exceptio ꝙ res in dotē data ſit alienata. hoc dicit.

2 ¶ † Illo. non poſſe reum agenti a quo cām hꝫ opponere exceptionem tu non es dñs, ꝛ qd̄ plene dic vt hic per

3 Bar. ¶ † Cinus dictis adde in quātū cōcludit poſt glo. hic ꝙ agenti actione reali puta rei vend. poteſt opponi exceptio tu non es dominus etiam ſi opponens cauſam habuit ab agente. alle. l. ſi. C. de rei ven. no. per gl. in l. nam ꝛ ſi fur. ff. ſi cer. pe. Nam hoc ſolēniter limitat Paul. de caſtr. niſi in libello rei ven. fieret mentio de cōtractu. nam tūc videtur ſufficere ad ꝓbationem dominij ꝓbare contractum initum cum reo vt ſi in caſu l. noſtre mulier agens rei ven. narraſſet contractū dotis. ꝛ illum probaſſet. ꝛ idem ſi in libello nō fieret mētio de cōtractu, ſed ꝓduceret in ꝓceſſu inſtrumētū cōtractus. alle. no. per glo. in l. cū res. C. de ꝓba. Pro hoc etiā allegat: qꝛ q̄n agit cōtra ſpoliatorē rei ven ſufficit ſpoliato ꝓbare ſpoliationem ad probationem dominij. l. ſi quis empt. § ſed hoc ſi p illis. C. de preſcri. xxx. an. ſed hic maritus recuſans mulieri rem reſtituere cenſet eam ſpoliare ſua poſſ. l. colonus. et. l. cū fundus. ff. de vi ꝛ vi ar. l. ſi quis cōdu. C. loca. ergo et iſto modo dicit ſaluari poſſe opi. cōtrarias poſitas hic in glo. qd̄ putarē valde ſingulare ſi verū eſſet. tū vero nō puto ꝑncipaliter prōnes alle. ꝑ glo. in d. l. nā ꝛ ſi fur. que hēt locum etiā in caſu predicto. Itē deciſio do. Pau. in terminis eſt cōtra deciſionē Bar. i. l. legataſ. de ali. leg. ꝛ ɔ deciſionem Spe. in ti. de loc. § nunc aliqua. ver. lꝫ cū ſeq. ꝛ ver. cxvij. vbi dīt ꝙ ſi eccleſia egit rei vē. cōtra ſuū emphyteotā ꝛ ꝓducit inſtrumētū locatiōis nō ꝑ hoc

8 obtinebit: qꝛ nō ꝺꝫ ꝓbaſſe vnā negatū ꝑ emphyteotā lꝫ iſtꝫ ꝓduxerit. alle. l. ad ꝓbationē. C. loca. ¶ Nō ob. gl. in d. l. cum res: qꝛ loquit in caſu ɔ no. ſ. ꝙ ille a quo habeo cāꝫ nō pōt mihi opponere ꝙ ipſe nō fuerit dñs ēt ſi ec ī rei ven. q̄ allegaret turpitudinē ſuā ꝗ rō ceſſat ī caſu nſo. ¶ Itē nō ob. d. § ſꝫ hic pꝛſo. qꝛ hic maritꝰ ꝑnegādo reſtituere mulieri nō ꝺꝫ eā ſpolia re ſeu priuare poſ. ſua cū nulla poſſeſſio eſſet apud mulierē. l. do. C. eo. vel ſcdo vide vt ſtatim dicā. ¶ Item adde in q̄ſtum Bar. hic dicit ꝙ fallit in violēto poſſeſſore cōuēto rei ven. vt nō poſſit referre ſpoliato cām dñi per ſingularē tex. in d. § ſꝫ hic ſuper illis. nā Bal. eleganter in l. vis eius. C. de proba. et ſibi Pe. ꝛ Cy. ꝛ etiā Bal. in l. ſi qs a ſe fundum. C. ad l. iul. de vi. ꝛ Imo. in l. ij. § cato. in. ij. col. ff. de ver. ob. ꝛ Inn. in c. bone. el grande. de poſtu. prela. ꝛ Bal. in l. ij. in. vi. col. in. ij. q. de ſerui. ꝛ aqua. Imo. in l. naturaliter. § nihil cōe. circa primā cōbinationē. ff. de acquir. poſ. dicūt illud eſſe verū tantūmodo in ſpoliato qui habebat tēporis prerogatiuā: qꝛ per. xxx. annos iā poſſederat. vñ ex ɔiūctiōe duarū ꝑſumptionū. ſ. antiq̄ poſ. actoris ꝛ ſpoliatiōis rei reſultat ſufficiēs preſumptio ad probationem dominij. ita loquit ille text. ſecꝰ in eo ſpoliato q̄ per. xxx. an. non poſſidet. qꝛ pōt ei opponi exceptio, tu non es dñs l. cum ſeruū C. de ſer. fug. probat in c. i. de reſti. ſpo. ex predictis igitur habes duas limitationes ad l. ſi. C. de rei. vendi. que an ꝛ qualiter ſint vere. ff. dicā. ¶ Tertio limitari debet ꝛ nō procedat quādo cōuentus negaret ſe poſſidere: qꝛ tunc ſi opponit exceptionem dominij ſufficiet probare poſ. etiā non probato dominio ꝑ caſum in l. ſi. ff. de rei ven. ¶ Quarto fallit in caſu aut. item ſi poſſeſſor. alle. hic per Bar. de cuius mēte colligi poteſt hec limitatio dum alle. illam auth. in cto. § ſed hic ſed dic ꝙ melius allegaſſet d. l. ſi. ff. de rei ven. nam d. aut. vt ſi poſſeſſor loquitur in cōuēto pignoratitia que eſt perſonalis. l. ſi. C. de diſtra. pig. nō aūt in cōuento reali. ¶ † Item

4 inquātū Bar. hic dicit ꝙ licet q̄n agit actione perſonali nō poſſit ei opponi exceptio tu non es dñs, vt hic. tñ fallit quādo agitur ꝑſonali actione ad illud qd̄ directo deſcēdit a ɔtu de cuiꝰ ſubſtātia eſt ꝙ agēs ſit dñs vt eſt in mutuo. qꝛ tūc exceptio ꝑdicta repellet agētē ſm̄ Bar. hic poſt Cy. ꝛ Gui. de cu. ¶ Dicit tñ quod onus ꝓbandi incūbit excipiēti. ſ. quod agēs nō ſit dñs ꝑ rōnē quā etiā ponit ipſe Bar in l. ſi a furioſo. ff. ſi cer. pet. vꝫ ꝙ pecunia mutuata in dubio preſumit eſſe mutuātis ſaltē ex occupatiōe. vt no. in ſimili gl. in l. i. C. de re. ꝑmu. ꝛ ūm dicit quod ɔctus ꝑmutationis vꝫ donec probet rē fuiſſe alienā. Adde quod hec idē ī pecunia mutuata tꝫ Bal. ī l. cū proꝑias. C. ꝑ ſo. ꝛ Bar in l. ſi duo. in ſi. prin. ff. vti poſ. ꝛ ibi dicit idē in oībꝰ rebꝰ mobilibꝰ qd̄ plus eſt. ¶ Adde quod etiā cū hac doctri. Bar. trāſeūt oēs in l. ij. § appellata. ꝛ § mutui datiōe. ꝛ in l. nā ꝛ ſi fur. ff. ſi cer. pe. ꝛ dñ Bar. alle ꝑ ſe glo. in l. a. C. de rerū ꝑmu. allego tex. in c. cū venera. de excep. quē ad hoc ponderat Abb. ibi. ꝛ cū opi. Bar. hic cōcordat Cy. ꝛ Bal. in l. ij. C. ſi cer. pet. ¶ Sed ɔ iſta facit doctri. Bar. in l. rem que nobis. ff. de acqui. poſ. ꝛ in l. rem alienam. la grande. ff. de pig. act. vbi ad hoc vt reo preſumat eſſe mea tāq̄ occupata neceſſe eſt ꝙ factā fieri ꝓclama. quod ſi qs ꝓtēdat habere ius in ea ꝛc. vt ibi per eū. argu. l. ſi cotpe in ratione ſui. C. de remiſ. pig. ꝓ quo allego tex. optimū in l. ſi. C. vnde vi. qd̄ enim tuū non eſt alienum cogitare debueras quē tex. expſſe alleg. Bal. ad hoc in l. j. ff. de re. diui. tñ ſaluādo Bar. hic. ꝛ in d. l. ſi a furioſo. cū concor. dic quod nō ob. id qd̄ no. Bar. in d. l. rem que nobis. qꝛ ibi excipiens nō habebat cauſam ab agente veluti a dño. ſed veluti a quolibet poſſeſſore, nos autē loquimur q̄n excipiēs habebat cām ab agente velut a dño, q̄ ita erat de natura ɔctus, et

5 ita ſonant iura alleg. ꝑ Bar. in d. l. ſi a furioſo. ¶ † Itē inquātum Bar. hic dicit quod ibi ad ſubſtātiā contractus nō eſt neceſſe quod agēs fuerit dñs. vt qꝛ agit ex vēdito cum de natura emptionis ꝛ vendi. nō ſit neceſſe quod vendēs ſit dñs. l. ſi fundum. cū volga. C. de euic. verū eſt quod non pōt opponi exceptio dñij. hoc tñ limitat Bar. niſi reo ī qua fieri debet executio nō obſtaret: qꝛ tūc bñ poſſet opponi exceptio dñij quo ad vnū effectū, vꝫ vt ꝑ hoc cōuētus teneat ſolū ad eſtimationeꝫ poſſeſſionis, non aūt ꝓprietatis rei per. l. ſi mulier. § qui poſſeſſionē. ff. qd̄ me. cā. ¶ Tu adde quod hoc vltimū limitari dꝫ niſi cōueniretur ad eſtimationē rōne doli vel delicti ſui, quia tūc conſequit etiam eſtimationem proprietatis, vt not. voluit Bart. in l. cōmodare. ff. cōmo. per. l. conductores. C. loca. et. l. nō abre. C. vnde vi. ¶ Pro quo allego gl. in l. interdicto vbi clarius per Dy. ff. de vi ꝛ vi ar. no. eſſe illa doctri. Bar. in d. l. cōmodare. ſi eſſet vera, ſed eam nō puto veram, quia iura alle. ad hoc nō clare dīt quod ille agēs nō fuiſſet dñs, ꝛ meo iudicio videt cōtra. d. § qui poſſeſſionē. ꝛ no. hic ꝑ Bart. vnde

6 mihi indiſtincte magis placet id quod dicit Bar. hic. ¶ † Inquātū Bar. hic dicit quod agēti ex cōtractu pōt opponēs excipere de dñio ipſius agentis q̄n̄ ab agēte cām habebat per l. qui rē. ff. depo. ꝛ eſt ho. tex. in l. bona fides. e. tit. Adde hoc verum vbi ageretur actione ex eo cōtractu, ꝛ ita loquunt̄ illi iura. ſecꝰ ſi ageret ɔdōne ex. l. ſi qs conductionis. C. loca. que cōditio directa hꝫ locū in cōtractu locatiōis ſed vtilis etiam in

alijs

alijs cõtractibus ſimilib⁹.ſ.in qb⁹ q̄s bꝫ cãm ab alio ⁊ alieno
nomine detinet, vt no. gl.i.⁊ ibi doc.in.d.l.ſi quis conductio-
a nis.⁊ expreſſe voluit hoc Bart.in.d.l.cõmodare. Et eſt rõ⁹.
qꝛ ille q alieno nomine detinet ꝓ̄primum denegat reſtituere
dicit̃ ſpoliare poſ.ſua eũ cuius noīe detinet.d.l.colonus.⁊.l ſi.
⁊ ibi Bar.ſ.de preca.vnde ſpoliato agenti ad recuperandũ
poſſeſſionẽ nulla põt opponi exceptio dñij ipſius opponen-
tis.d.l.ſi quis a ſe fundũ.⁊ ibi no.⁊.l.i.C.ſi p vim vel alio mõ.
⁊.l.momẽtanee.cũ ibi no.C.vſi vi.ex quo ibi ĩferr̃ ꝙ iſtõ reme
b dũ.d.l.ſi qs ↄductionis^b.nõ bꝫ locũ cõtra maritũ in caſu hu
ius.l.cũ ipſe nõ poſſideat noīe alieno.ſed ſuo.l.ſciendum.§.ſi
fundus in dotẽ.ſ.q ſatiſ.cog. ¶ Predictis tñ adde ꝙ inq̄ſitũ
Bar.p.d.l.q rem.dicit ꝙ agenti ex contractu põt opponi de
dñio ipſi⁹ agẽtis etiã ſi habeat cãm ab agente.In contrariũ
vr̃ tex.apertus in.l.pe.ĩ ver.in rẽ.⁊ ibi hoc no. Cy.⁊ Bar. C.
depo. ¶ Poſſes dicere ſm Bal.ibi ſpeciale eſſe in depoſito
qñ exceptio dñij fuiſſet oppoſita, ⁊ non admiſſa put admitti
nõ dꝫ,ſed ſi fuiſſet admiſſa actore patiente,tũc obſtabit agen-
ti talis exceptio ſm Bal.ibi facit,lꝫ ipſe nõ alleget tex.in.c.i.
de reſti.ſpo.vbi lꝫ ꝯ ſpoliatũ nõ poſſit opponi exceptio dñij,
tñ fuit oppoſita ab actore patiẽte,⁊ iſto caſu ꝓcedat.d.l q rem.
⁊.d.l.bona fides.qcq̃d dixerit gl.in.d.l.pe.in v.ↄceſſa. ¶ Uel
aliter ĩnderi põt ad.d.l.pen.vt ibi p Bal.ꝙ aut agitur actiõe
depoſiti,⁊ tũc ſi opponatur talis exceptio dñij obſtat agenti,
aut agit̃ ↄditiõe ex illa.l.pe.⁊ tũc non admittit̃ talis exceptio
p.d.l.pe. ¶ Sꝫ hoc mihi nõ placet,qꝛ etiã an illã.l.pe.ſi age-
batur ad depoſitum ceſſabat exceptio dñij.l.plane.ſ.depo.vt
ſ.dicet̃.preterea ꝙ.d.l.pe.loquat̃ etiã qñ agebatur actione de
poſiti hoc ibi firmant oẽs. ¶ Illatũ ſolu.Saly.ſatis videtur
conformari cũ eo qꝺ dictũ eſt.ſ.de agente cõditione.ex.d.l.ſi
7 quis conductu.†Et ſubdit vnum Cy.in.d.l.pe.qꝺ eſt in mate-
ria no.dignũ ꝙ ſi poſt ↄctũ inter te ⁊ me initũ ſupuenit mihi
dñiũ rei cui⁹ cãm a te habeo tibi agẽti ex tali cõtractu nunq̃
obſtabit exceptio dñij qꝺ mihi taliter ſupuenit,ad hoc alle.l.
plane.ſ.depo.qꝺ eſt bñ no.qꝛ forte plures interrogati ↄtrium
dixiſſent. ¶ Sꝫ iſtud dictũ puto verũ ĩ actiõe depoſiti cũ gr̃a
deponẽtis tñ fiat.⁊ idcirco ĩ multis eſt ꝓuilegiatũ.ſed ĩ alijs
puta in cõmodato ⁊ ſimilibus ſecus.quoniam in eis ſequens
ti.verus priniũ infringit per.l.ſi rem alienã.la.ij.ſ.de pig.act.
8 quod no.qꝛ a nullo inuenies ita limitatũ. ¶ †Ultimo adde
inq̄ſitum Bar.hic voluit ꝙ agenti ex quaſi contractu actione
perſonali extra id qꝺ expreſſe agit̃ inter cõtrahẽtes non põt
opponi exceptio dñij per habentẽ cãm ab agente per.l.i.ĩ ſi.
cum ſeq.ſ.de tritica.⁊.§.ſed ⁊ ſi numi.hic alle.in glo. adde qꝺ
Imo.hic ſub dubio forte dicit hoc eſſe verũ ſi opponatur de
dñio tertij.ſec⁹ ſi de dñio proprio opponẽtis.arg.d.l. bona fi-
de.i ſi. ¶ Raph.cu.⁊ Pau.de ca.hic tenẽt ꝙ imo etiã de do
minio ꝓprio opponi nõ poſſit p.l.ſi colonus.C.de agri. et cen.
lib.xi.Loquit̃ tñ ille tex.quando res cũ aliquali vitio puene-
rat ad eum.Ro.etiam hic tenet ꝙ non poſſit opponi de dñio
ipſi⁹ excipiẽtis p.d.§.ſed ⁊ ſi numi. vbi de dominio preſcri-
pto per opponentẽ opponi nõ dꝫ. Sed ad illum tex.de facili
r̃ndet̃ ꝙ ideo ibi de dñio pſcripto opponi nõ poteſt:qꝛ oppo-
nens ſibi cauſam habuit ab agẽte.vnde pſcripſit ad vtilitatẽ
agentis a quo cauſam habuit nõ aũt ad eius dãnum.l.ſi alie-
nam.hic alleg.in glo.Et perinde eſt ac ſi dominiũ queſiuiſſet
ab agente, vt no.in.d.§.ſed ⁊ ſi puto.tamen Imo.indiſtincte
male loquitur per.d.l.ſi quis cõductionis.q̃ licet loquatur in
locatione,tñ extenditur ad alios cõtract⁹ iuxta no.per glo.et
Bart.in.d.l.cõmodare.⁊ ibi Bar.dum alle.l.i.in ſi.cum ſe. de
tritica.aperte voluit ꝙ poſſit opponi iſto caſu exceptio ꝓprij
dominij, ⁊ hec eſt veritas ſi agatur contra illum qui nomine
alieno detinebat,quia denegando reſtituere videtur agẽtem
poſſeſſione priuare.l.ſi.verſ.ecõtra.⁊ ibi Bar.ſ. de precarijs.
Et hec fuit ratio dicte.l.ſi quis conductionis. quia eſt reme-
dium poſſeſſorium merito debet ei poſſeſſio reſtitui non at-
tenta exceptione dominij opponentis.vt.ſ.dixi. Sꝫ in his q
nõ detinebant nomine alieno procedit opi. Imo.hic,quia in
eis ceſſat dicta ratio ſpoliationis ex quo nomine ꝓprio poſ-
ſidebat,⁊ iſtõ exẽplificari põt in caſu hui⁹.l.qꝛ maritus nomi
ne proprio nõ alieno poſſidet dotẽ.l.i.cũ ↄcor.ſ.pro do. ⁊ ita
concordari pñt opi. Nec huic diſtinctioni obſt.tex.in.d.l.bo-
na fides.in ſi.qꝛ ibi loq̄t qñ agebatur actiõe deſcendẽte ex cõ
tractu,queſtio noſtra loquitur qñ ex quaſi contractu extra id
qꝺ actũ erat a partibus. Iuxta hic no.per Bar.⁊ doct.vnum
non omitto ꝙ omni caſu quo dñt poſſe opponi de dñio vel
iure tertij illõ eſt verũ qñ tale ius vel dñiũ erat in toto exclu
ſiuũ iuris agentis.alias ſecus ita firmat glo.in.l.i.s ↄtr.§.i.ſ.
fami.erciſ.⁊ not.Bald.hic,⁊ eſt glo.in.l.ij.ſ.ſi ager vecti.vel
emph.pe.iuncta.l.ij.C.de iu.emphy.⁊ ibi no.Bart. ⁊ de illa

a ¶ Et eſt rõ.no.ꝙ Alex.hic tenet remediũ.l.ſi qs cõductiõis nõ ꝓcedere niſi ĩ his
q noīe alieno detinẽt ꝙ ẽt expſſe ſentit Sal.i.l.nõ tñ an ſi.C.ſi cer.pe.⁊ nõ vr̃ dictũ
remediũ ꝓcedere ĩ ẽphyteota q bꝫ vtile dñiũ ex quo ↄſequit̃ naturalẽ poſſeſſionẽ ⁊
reſpectu vtilis dñij,⁊ naturalis poſſeſſiõis ipſe dꝫ noīe ꝓprio poſſidere non alieno.
Bar.⁊ moder.i.l.iij.§.ex ↄtro.ſ.de acq.poſ.⁊ ſic emphyteota illã naturalẽ quã bꝫ dꝫ

gl.in.d.l.is cõſequenter.§.i.facit mẽtionẽ Bar.in.l.ſi. pro do.
⁊ Bal.⁊ Imo.in.l.ex facto.§.iulius lõgius.ſ.de vulga. ⁊ pup.
Bal.in.l.i.in prin.C.ſi quis ali.teſt.prohi.⁊ omnino p Bald.
9 in.l.ij.ſ.de excep. rei iudi. ¶ †Inq̄ſitũ etiam Bart. hic ex ſu-
perius dictis ꝙ ſi quis agat vt condicat non dico rem ipſam,
ſed poſſeſſionẽ rei.tunc non ob.excep.dñij per iura ⁊ exẽpla
q̃ hic vide p eũ. ¶ Addꝺ ꝙ idẽ no.Bar.in.l.indebiti.ſſ.de cõ
di.inde.pro qua etiã eſt tex.in aut.qui rem.C.de ſac.ſan.eccle.
optime probat̃ in.l.magis puto.§.ne paſſim.hic alle.p Bar.
iuncto eo qꝺ traditur in.d.l.indebiti.§.ſed ⁊ ſi num.quod eſt
no.quia dato ꝙ ſi e.igeret agere ad rem non poſſet obtinere
propter exceptionẽ dñij tñ ſi agit vt poſ.rei condicat obtine-
10 bat per predicta. ¶ †In glo.in ver.quoq̃.ibi,bona fides. in-
quantũ hic glo.tenet ꝙ ſi verus dñs rei date in dotem, ⁊ mu
lier concurrat in petendo cõtra maritũ ꝙ verus dñs prefert̃.
Adde ꝙ hoc ſane intelligi debet ſi dñs primo liquidauit de
iure ſuo anteq̃ mulier in actione de dote iura ſua ↄ maritũ li-
quidauerit ita intelligit̃.d.l.bona fides.alias aũt ſi mulier pri
mo liquidaſſet ferret̃ ſnia pro ea,⁊ ad eius petitionẽ exeque-
retur.l.pe.ſſ.de pe.here.l.is a quo.ſ.de rei.ven.preſtita tamen
p mulierẽ marito cautione de eũ defendendo aduerſus dñm
ſm Bal.hic,⁊ probat̃ in dictis iuribus. ¶ Sꝫ ſolitus dice-
re ꝙ hoc mihi placet,licet Bar.hic ſimplr̃ ſequat̃ gl.nũc di-
co ꝙ ſing.no ſunt ṽba Bar.hic ex qb⁹ infert̃ iũctis his q̃ ipſe
no.in.l.a diuo.§.ſi ſup.de re iu.ꝙ non eſt vera q̃dã limitatio
tradita per gl.⁊ cano.i.c.cũ ſup.de re iu. ¶ Adde.l. pe.⁊.d.l.
is a quo.vbi videt̃ ꝙ qñ duo vel plures in diuerſis iudicijs
petant eandẽ rẽ a titio,ſi vnus prius perueniat ad ſententiã
tenetur ille preſtare titio conuicto cautionẽ predictam de de-
fendendo ⁊c.nam hoc limitabant procedere qñ pendente iu
dicio eius qui prius ad ſententiã peruenit ceperat alter age-
re,ſed ſi lata erat prima ſnia,⁊ in rem iudi.trãſierat anteq̃ ſe
cundus ageret,tunc talis ſentẽtia prima lata executioni man
dãda eſt nulla preſtita cautione,ita dicit.d.Ant.velle gl.ij. in
d.c.cũ ſup.Imo.ibi dicit ꝙ forte illa gl.voluit dicere nullã eẽ
preſtãdã cautionẽ qꝺ anteq̃ ſcd̃s ageret prima ſnia iam fuiſſet
executa.tñ poſtea inclinat Imo.verã eſſe p̄dictam limitatio
nẽ,lꝫ de Ant.de hu.nõ faciat mẽtionẽ.adducit qꝛ apte cõſtat
ex lr̃a.d.l.pe.ꝙ ibi pri.a ſnia nondũ fuerat executa qñ talis cau
tio petebat̃.Adde ꝙ illã gl.pro valde no.alle.Imo.i.l.a ſnia
in pri.ſ.de ap.⁊ põt eſſe rõ differẽtie lꝫ Imo.non dicat,qꝛ qñ
prima ſnia iam tranſiuerat in rem iudi.dꝫ hr̃e maiorẽ pſum-
ptionẽ pro ſe,⁊ ita potentius q̃ ſi nondum tranſiuiſſet in rem
iudica.qñ ſcd̃s agere intendit. Tñ dico ꝙ illa gl.clare nõ ↄclu
dit illud ad qꝺ p eos allegat̃,nam ꝙ imo illa gl.ſenſerit ꝙ ibi
prima ſnia iam erat exequuta patet dũ glo.dicit vr̃.us tantũ
agit.ſi enim nondũ exequuta fuiſſet, licet in rẽ iud.trãſiuiſſet
tñ adhuc vterq̃ agere diceret̃ qñ etiã ille q executionẽ petit
agere dr̃. ¶ Itẽ ꝯ predictorũ limitationem pondero vt dixi
hic eſſe doctri.Bart.iunctis no.p eundẽ in.d.§.ſi ſuper. cum
quo ẽt ipſe trãſeo:qm̃ maior eſt aucto.Bar.q̃ p̄dictor. ¶ Mer
ob.ꝙ maior eſt preſumptio pro ſententia que in rẽ iudi.trã-
ſiuit ⁊c.qm̃ hec eadẽ rõ militat in caſu.d.l.pe.⁊.d.l.ſi is a quo.
nã etiã ibi prima ſnia que exequi petebat tranſiuerat in rem
iudi.⁊ tñ tenet̃ p̄dictã cautionẽ pſtare,ergo ⁊c. ¶ Ultimo p
intellectu no.hic gl.quero qd ſi dñs verus non dico agendo
compareret,ſed ſimplr̃ ꝓteſtat̃ poſſeſſori.puta marito ne reſti-
tuat agenti rem petitã qd iuris.Bar.hic remittit ad.l.i.cum

habere iure ꝓ ſo
.et reſpectu iuris
ſui,⁊ non pro dño
poſſidere,ita ſpe.
ĩ tit.de loc.§.nũc
aliq̃.ver.xlvi.vbi
ſubijcit ꝙ lꝫ vul-
gariter dicatur ꝙ
ille q bꝫ cãꝫ a dño
pro dño poſſideat
nõ eſt verũ d iure.
⁊ pꝛo eſt optim⁹
tex.in.l.ſciẽdũ.§.
poſſeſſor.ſ.q ſa-
tiſ.cog.allõ eũ ꝙ
ſoluit pro canone
ſoluit ĩ recognitio
ne directi dñij. et
iõ ſibi nõ fit remiſ
ſio mercedis ob
ſterilitatẽ cũ ei⁹
ſubſtãtia ſp duret
qꝺ ſec⁹ eſt in alijs
ↄductorib⁹ q ſol-
uũt p vſu rei.har.
ſ.l.ij.C.de iur.ẽph.
Ange.in §.qꝛ vo
leonis. in aut.de
non alie.⁊ ſic em-
phyteota poſſi-
dẽs noīe ꝓprio ñ
põt dici ſpoliare
dñm directi vtili
dño ⁊ nꝫ poſſeſ-
ſione qui iam nunq̃
habuit cum reme
diũ.d.l.ſi qs ↄdu-
ctiõis.ſit recupe-
rãde poſſeſſiõis.
Bar.in l.ſi.ĩ.ꝺ p-
ca.Et ſi diceretur
iſtõ poſſe ꝓcedere
durante volũtate
dñi emphyteota
ſoluente canonẽ,
⁊ ſi alienãte.ſꝫ cũ
volũtate dñi ceſ-
ſate illa poſſeſſio
efficiat iniuſta,er
go poterit ↄpete
re ↄdõ.d.l.ſi qs cõ
ductiõis. R̃nderi
põt ꝙ imo ↄpete
ret interdictũ vti
poſ.qñ ciuilis tur
baret̃ p retẽtionẽ
naturalis,nõ aũt
interdictum recu
perande.gl.Bar.
Pau.de caſtro,⁊

omnes in.l.clam poſſidere.§.ſi.ſ.de acquiren.poſſeſ.Bar.in.l.i.§.hoc interdictum.
col.i.verſ.plus dico.⁊ col.ſi.verſ.vtile autem poteſt eſſe.⁊ in.§.quod ait pretor.ſ.
vti poſ.⁊ in.l.ſi duo.col.i.ver.vlteri⁹ opp.eo.tit.et ſic nõ poterit cõpetere remediũ
d.l.ſi qs conductionis.quod bꝫ inſtar recuperande.⁊ ſpolij vt no.Dyn.in.c.qui ad
agendũ.de regu.iur.in.vi.Cy.in.l.ij.C.ſi cer.pe.Bar.in.d.l.ſi.et in.d.l.ſi quis condu
ctionis.Et ideo Barto.poſt glo.in.d.§.ſi.dicit ꝙ ſi dñs amittat ciuilem ſuſpican-
do ſe poſſe repelli dabitur pro ea ciuili recuperanda interdictum vnde vi.Et ea re
cuperata p naturali turbata dabitur interdictum vti poſſidetis ex retentione na-
turali q̃ nõ põt dici violẽta,facit qꝛ inter remedia cõpetentia domino ↄtra emphy
teotã ad conſequendã naturalem poſſeſſionẽ non inuenitur niſi remediũ vti poſſi-
detis,⁊ nõ recuperande.ita colligit̃ ex verbis Spe.in d.§.nunc aliqua.verſ.xvij.
et Io.de imo.clarius in.c.potuit.extra de loca. Fran.cur.
b ¶ Siquis conductionis.vide Alex.in.l.i.§.ſi vir.in ĩi.col.⁊ in.l.iij.§.firem. circa
principium.⁊ in.l.ſi aliquam.in pen col.⁊ in.l.ſi colonus. §.ſi.⁊ in.l.ſi quis rem.ſ.de
acqui.poſ.vbi Alex.tangit intellectum.d.l.ſi quis conductionis. Tho.Diplo.

ml.ibi poſita. C. de po. de hoc vide omnino Bar. i. l. nō ſolū. §. more. in ū. prin. circa ꝓteſtationē inhibitoriam. ff. de ope. no ui nun. ⁊ Bar. ⁊ Ange. in. l. heres cum debuerat. ff. ad trebel. ⁊ Inn. in. c. ſane. el. ū. de offi. dele. ⁊ do. Anto. in. c. cū. M. ferra rien. de conſti. Pet. de ancha. in cle. i. de exceſ. prelato. ⁊ vnum verbum poſuit Bar. in. l. ſi a furioſo. ff. ſi cer. peta.

1 ❡ Maritus habet beneficium vt non condēnetur niſi in quātum facere poteſt, quod ad heredes non tranſit, quod limi ta vt infra.

2 Bñficiū ne quis teneaf vltra quā facere poſſit, quō intelligiẽ.

8 1 **MAritum.** ᵃ ⁊ Marit⁹ hꝫ beneficiū vt non condēnef niſi inq̄tū facere pōt quo ad hr̄dē nō porrigitur, lꝫ ad defenſionē ſic. h. d. vſq; ad. §. elegāter. in. l. alia. ❡ No. in. l. mariti. re gulā q̄ maritus nō tenetur niſi inquātum facere pōt q̄ limita ſex modis vt hic colligif ex no. p Bar. cuius dictio. ff. addam. ❡ Septimo limita non procedere in marito putatiuo. vt eſt tex. no. in. c. i. in ver. tota. de dona. inter vi. ſm verū ⁊ cōem in tellectū Jo. an. ⁊ doc. quicq̄d ibi gl. dicat. Idē tꝫ Jaco. de belui diſpu. ſu i quā ponit in. l. vnica. C. de rei vxo. act. idē Paul. de c. in. d. l. duor. §. ipēdia. ⁊ ibi Imo. ff. e. vbi alle. l. infinitā. §. fru ct⁹. ff. e. ⁊ Imo. i. l. ſi filio. l. z. ū. ff. eo. lꝫ Raph. c̄ in. l. ſicū dotē. §. i. ff. e. ſequit⁹. gl. i. d. c. i. ⁊ ma' e. q̄ c̄ tex. illi in ver. totā. ❡ Octa uo fallit vbi marit⁹ cōueniretur ad dotem cōſtāte matri. eo q̄ male vteref re ſua ſm gl. ⁊ Cy. in. l. vbi. C. de iu. do. Sꝫ in hoc c̄riū tꝫ gl. in. l. ſi cōſtāte. in pñ. ff. e. dic vt p Bart. ⁊ alios in. d. l. ſi cōſtāte. in vīū. q. vltime par. ⁊ ibi deo dāte dicetur. ❡ Nono fallit ſi maritus ſciēs a prin. nō poſſe illā ſolidā dotē reddere illā accepit vel cōfeſſus fuerit accepiſſe, ergo gl. eſt no. iuncto tex. in. l. pe. ff. de iu. do. in gl. ſi. no Bar. in. l. a'ia. §. elegāter. in ſi. ff. eo. Sed iſta fallentia nō pōt adaptari ad. l. noſtrā. q̄ꝛ. l. pe. loquif in ſocero qui promiſit id in quo ſciebat ſe ſtatim ſoluē do nō eſſe, nos vero loquimur in marito q̄ lꝫ p erceptionis dotis ſciat ſe eſſe inopē. tñ pōt accipere ⁊ cōſeruare, ⁊ ſic totaꝫ reſtituere. ergo ex hoc argui nō dꝫ dolus. ❡ Poſſet tñ dici q̄ imo nil litat hic fallētia q̄ꝛ ſi marit⁹ recipiēs dotē ſciat ſe nihil habere preter dotē, ſed eā integrā conſeruet vſq; ad tps reſti tutōe dotis, tñ ſcit q̄ de iure dicto tpe poterat tñ de dote re tinere q̄ nō egeret, ergo ſeqꝫ q̄ in eo ita recipiēte verſaf dol⁹. Tñ adhuc puto q̄ nō ſit in dolo, q̄ꝛ lꝫ ſciret ſe nihil habere p̄ter dotē q̄ñ illā recepit. tñ q̄ꝛ nō erat illico reſtituēda. ſꝫ demū ſol. ma. ideo ꝯtingere poterat q̄ efficeretur ſoluendo p̄ut iura preſumit. l. ſi defunctus. C. arbi. tu. l. cura. §. deficientium. ff. de mune. ⁊ ho. ❡ Decimo fallit ſi res dotalis extet apud mari tū, vt q̄ꝛ ſit d. ita ſpes in dotē mobilis vl' immobilis non curo, q̄ꝛ marito nō vr̄ cōceſſum hoc priuilegiū niſi q̄ñ dos data eēt in rebus cōſiſtentib⁹ pondere numero vel menſura. l. vnica. §. cū aūt. de rei vxo. actio. Pro hoc facit text. in. l. in bone fidei. de pecu. ⁊ hoc tꝫ Bald. in. c. i. in prin. de no. feu. ⁊ Imo. in. d. l. ſi. io. ſ. eo. Sꝫ Bar. in. l. neſenni⁹. §. ſi fund⁹. ff. de re iu. et latius in. d. l. ſi filio. l. a. ū. vult aperte cōtrariū. ⁊ iſta vr̄ verior, q̄ꝛ tex. in d. §. cū aūt refert ius antiquū. Ideo dic vt ibi dicef. ⁊ idē vide ref dicendū ſi res dotalis nō extaret, ſed alia acq̄ſita ex re do tali vel empta ex re dotali per. l. ſi cū dotē. §. ſi. ff. eo. ⁊ ar. l. impe rator. §. ſi cū. l. ſe. ff. de leg. ū. ⁊ in terminis vr̄ tex. in. l. vxor ma rito recte intuenti. ff. de dona. inter vir. ❡ Undecimo fallit ſi marit⁹ cōuent⁹ negauerit ſe maritum eſſe per. l. ſed hoc ita. in ſi. ff. de re. iudi. ⁊ l. verum. §. ſi. cū. l. ſeq. ff. p ſoc. ⁊ in terminis fir mat Bart. per verbum puto in. l. etiā. §. i. ff. e. ❡ Duodecimo fallit vbi maritus promiſiſſet alteri q̄ mulieri reſtituere dotē per. d. l. neſenni⁹. in prin. q̄ procedit ſm diſtinctionē gl. no. in l. ſi puor. ff. eo ❡ Tertiodecimo fallit ſi mulier in iudicio iuraſ ſet maritum ſibi debere ex cauſa dotis centū, q̄ꝛ marit⁹ detu lit ſibi iuramētū an eſſet creditrix in ea q̄titate vt eſt tex. not. iūcta gl. ian. l. eū qui. §. ſi mulier. ff. de iureiu. de cui⁹ tex. intel lectum remitto me ad ea q̄ alias ibi dixi poſt doc. ❡ Quarto decimo fallit vbi vltra dilationem legalē marito eſſet ꝯceſſa longior dilatio in reſtituēda dote q̄ā habere deberet de iu re cōi vt in caſu. l. lꝫ. cū ibi not. in gl. in ver. cauſa. ff. de pac. do. vbi mulier pōt ꝓpter inopiā viri ſibi in hoc preiudicare i do te vꝫ cōcedendo longiorē dilationē viro. vñ tunc elapſa dila tione nō gaudebit hoc bñficio. tex. eſt no. ſm verā lect. in. l. ſed ſi ex parte. cū. §. ſe. q incipit. ſed etiā. ff. qō cū eo. ſm ſcdam lect. gl. ibi. ⁊ iſtu i ponit Ro. hic. ⁊ eſt no. limitatio ſi vera eſt. Sed c̄riū tꝫ Bar. in. d. ver. ſed an ⁊c dicēs q̄ primus intellect⁹ gl. ſbi eſt tenēdus quē etiā ſequif ibi Saly. dicēs q̄ illū primū in tellectū vr̄ approbare gl. nō aūt ſm. ⁊ p Bart. c̄ Ro. adduco tex in. l. ſi. C. qui bo. ce. poſ. vbi debitor q̄ quinq̄nales habuit inducias a creditorib⁹ priuaf ipſe facultate cedēdi bōis. ergo per maiores inducias nō priuaref dicta facultate. Poſſet tñ reſpondert q̄ etiā acceptis minorib⁹ inducijs priuaref dicta facultate. vt no. gl. in. d. l. ſi. ad ſi. ⁊ ſic ille tex. facit p Ro. Hoc tñ dictū Ro. nō eſt ver. p. d. §. elegāter. q̄ꝛ ſi pacto expreſſo nō pōt huic bñficio renūciari vt ibi, ergo nec tacito. l. q ad certū. cū ſi. ff. loca. ❡ Nec ob. d. l. ſi. quin beneficium cedendi bonis propter qō nō tenetur vltra quā facere poſſit. l. iū. ff. de ce. bo. nō eſt cautū a iure reuerētiali p̄ut in bñficio hui⁹. l. nulla enim debef reuerētia a creditore debitori, imo debitor tꝫ q̄ſi ſeruus creditori, vt no. gl. in. l. fideicōmiſſa. §. ſi tē. ff. de leā. in ver. ac cipere. ⁊ in. l. iū. in ver. quaſi trientē. C. de nou. ❡ Quintode cimo fallit ſi marit⁹ vel ei⁹ liberi artifices ſunt ita q̄ ex artifi cio cōmode viuere poſſint. l. maritus in id. ⁊ ibi doc. ff. e. ⁊ not. gl. in. l. ſi quis argētū. §. ſed ⁊ ſi quis. C. de dona. ❡ Sextodecimo fallit ſi maritus errore ſoluit totā dotē etiā nō deducto q̄ non egeat, q̄ñ repetere tunc aliqd non poterit, vt eſt caſus in. l. qō noīe. cū. l. ſeq. ff. de cōdi. indebi. q̄ declara vt p Bar. in. l. ex di uerſo. §. ſi. ⁊ ibi dicemus. ff. e. ❡ Decimoſeptimo fallit ſi mari tus hāc exceptionē oppoſuit, ⁊ ea reiecta iudex c̄ eū tulit ſen tentiā inſolidū ſ q̄ ſi marit⁹ nō appellauit, q̄ꝛ in exequutione

b ſnīe nō poterit de hm̄di bñficio poſtmodū opponereᵇ vt eſt gl. no. in. l. neſenni⁹. §. ſi. ff. de re iudi. licet alias ſi fuiſſet oppo ſita ante ſententiā bene potuiſſet in exequutione opponi, vt ibi plene no. ❡ Decimooctauo fallit vbicūq; iſta inopia que obueniſſet marito obueniſſet poſt ſnīam contra eum latā etiā ſi ſine culpa ſua obuenerit, q̄ñ tunc huiuſmodi beneficio vti poſſet. ita probatur in. l. rei iu. ff. e. qō no. ❡ Decimonono fal lit q̄ñ maritus non habebat niſi actionē mandati cōtra mulie rem. puta ad centū que ipſe petūt. quia nō poterit mulier ad huc repellere opponendo ei excepti. compenſationis. de q̄nti tate dotis mulieri reſtituē da q̄ ſimiliter erat. c. licet ſi marit⁹. habuiſſet penes ſe illa. c. que petebat actione mandati mulier non potuiſſet ea inſolidū exigere pro dote propter bñficium conceſſum marito per iſtam. l. Et eſt ratio. quia quedam hone ſte retinentur que non honeſte petuntur. l. i. §. i. ff. de var. ⁊ ex traor. cog. cū ſi. It i no. dicit Pau. de ca. in. l. facere poſſe. ff. eo. ſe putare tenendū per tex. ſm. in. d. l. facere poſſe. qō dictum ſi eſt verum mirabile eſt. ſed illud nullo mō puto procedere: q̄ eſt cōtra tex. in. l. quecunq;. ff. de compē. vbi nunq̄ poteſt op poni cōpēſatio actori de alio debito a quo actor p aliquaꝫ ex ceptionē ſe tueri potuiſſet ſi c̄ eū ageref ad illud. nā maritus pro dote ꝯuēt⁹ hꝫ exceptionē ne teneaf niſi inquātum facere pōt. Ergo non debet pro dote integra poſſe opponi cōpenſa tio, vt ibi not. d. l. facere poſſe. volunt contrariū ſi recte intelli gatur, vt patet in glo. nā licet tex. ille probet q̄ nomen debi toris dicatur eſſe in patrimonio creditoris. i. mariti nō tamen hoc ſufficit: q̄ꝛ imo principaliter attendi dꝫ an tñ in patrimo nio habeat q̄ agere poſſit vel nō. Nec ob. ar. d. Pau. de ca in d. l. i. §. i. q̄ꝛ cū reuerētia illa fuit ſatis leuis inductio. nec aliqd ad materiā noſtrā ſi recte inſpiciatur, p̄dictis tamen adde qō cū in. d. l. facere. tenet idem qō Pau. de caſt. per illum tex. ⁊ p l. nā ⁊ maritus. ff. de cōdi. inde. q̄ q̄dē ſimiliter nihil facit ad mate riā q. noſtre. ibi eñ ſolū dꝫ id qō ſ. retuli. in. xvi. fallētia q̄ ma ritus quocūq; errore dotem ſoluat non deducto ne egeat ni hil repetere poteſt. nec mirū: q̄ꝛ tutus exceptione tpali ſi ſol uat non repetit. l. in diē. cū ſi. ff. de condi. inde. maritus eñ hꝫ hoc beneficium tpale, ſcilicet quouſq; ad pinguiorē fortunam peruenerit cū preſumatur in futurū ditari. d. l. cura. §. deficien tium. ⁊ d. l. ſi defunct⁹. Un̄ ibi loquitur q̄ñ interuenit ſolutio, ſꝫ in caſu noſtro nulla interuenit ſolutio: ergo ⁊c. ❡ Preterea contra eos eſt caſus in p̄alle. l. quecūq;. ❡ Uigeſimo fallit q̄ñ propter delictū mulieris dos etiā cōfiſcata. q̄ñ marit⁹ a fiſco conuētus p dote vtif huiꝰ beneficio ſm Bal. in. d. l. qō nomi ne. ad hoc alle. tex. in. l. ſi marito publico iudicio. in prin. ſ. eo. ſed q̄ꝛ ille tex. nō probat iſtud puto lec. Bal. eſſe defectiuam, facit q̄ꝛ per mutationē perſone mulieris nō mutaf priuilegiū mariti. vt hic ergo ⁊c. Et contra Bal. facit: q̄ꝛ ſi maritus vti tur hoc bñficio q̄ſi conueniref ab hr̄dibus mulieris. ergo ⁊ q̄ñ conuenitur a fiſco q habef loco heredis. l. autoris. C. ad. l. Jul. de vi. l. fiſcus. ff. de iur. fi. ❡ Uigeſimoprimo fallit q̄ñ cōuenif marit⁹ vt liberet mulierē a promiſſione dotis: vt q̄ꝛ nunq̄ mu lier ſoluerit dotē: q̄ꝛ tunc vir non gaudet bñficio. ita ſignanter dixit Bal. in. §. ſed ſi vxori. inſti. de leg. per. l. depoſui. §. ſi nu ptura. ff. de pecu. ⁊ lꝫ tex. ibi non loquaf proprie de hoc priui legio tñ dictū Bal. eſt no. q̄ꝛ non reperio alium hoc dicētem. ❡ Inſtū Bar. hic concludit q̄ maritus conuentus actione

c realiᶜ non hꝫ iſtud priuilegiū in rune p. l. neſennius. §. ſi fun dū. cū ibi no. p̄all. adde q̄ hec eſt magis cōis ſnia quā etiā ſe quif Jac. de bel. in. d. diſputa. poſita in. l. i. C. de rei vxo. act. et idē tenet Rayn. ⁊ Barto. in. d. l. ſi conſtante. in princ. in. vi. q. vlti. partis. ſ. eod. idem Cyn. in. l. vbi adhuc. in. x. qō. C. de iure dot. ⁊

ᵃ ❡ Mariti. an autē exceptio inopentie differat proceſſuꝫ iudicis vt nō poſſit fieri ſi ne teſte ⁊ Abb. in ca. Odoard⁹. i. ū. eo. de homi. ⁊ i. c. olīꝫ. el. ū. de reſti. ſpo. vl. col. ⁊ no. q̄ꝛ vidi de facto ⁊ his obtineri i curia te Uenetiaruꝫ. Tho. Diplo.

b ❡ Opponere. vi de Pet. de anch. conſil. vj.

ᶜ ❡ Actione rea li vid Ang. d are. i. §. itē ſi de dote. in. i. co. inſti. d ac. facit q̄ deciſit An ge. in ſno tract. de inuentario p. d. l. neſenni⁹. §. ſi fun dum. ff. de rei vē. q̄ heres pendēte cōfectione inuēta rū pōt ꝯueniri vt ſimplex poſſeſſor acti. e realiter vid Uitalē nea. i ſuo trac. clauſularū i ru. nil nouari lucē tariū cōe. pe. in. i. co. ⁊ hoc no. ad i tellectū. c. Odoar dus. de ſol. q̄ cle ric⁹ i actiōe reali nō gaudet illo bñ ficio. et ita rñ. do. Bernardio alin ro Ueneto. Tho. Diplo.

do.⁊ Bal.in.l.qȝ nomine.ff.de cōdi.indebi.⁊ Bal.in.l.ſi quis
crediderit.⁊ ibi Guli.de cu.ff.de pac.⁊ Jaco de are. Bart.⁊
Bal.in.l.ſi maritus in id.ff.eo.ſed cōtrariū tenet Bar.in.d.§.
ſi fundū.⁊ in.d.l.ſi filio.⁊ ibi plenius dicetur. ¶ Itē in quantū
cōcludit Bart.qȝ ſufficit cōcludere ſimpliciter maritū cōdē-
nari,⁊ pcedit libellus,licet nō dicat.in quantū facere poteſt,
adde qȝ idē tenet ipſe Bart.in.l.ſi dubitetur.§.ſi.ff.de fideiuſ.⁊
Guli.de cu.⁊ Bal.in.l.pe.ff.qȝ cū eo.⁊ Bal.in.l.ij.C.qȝ cum
eo.vbi plura valde ſing.ponit in hac materia.idem Bar.in.l.
ſunt qui putant.ff.de re iud.⁊ Bart.in.l.ex diuerſo.§.ſi.ff.eo.et
Jac.bu.in.§.preterea.inſti.de actio.ſequitur Ang.in.l.nō tā-
tum cū.d.l.ſunt qui.putant.ff.de re iud. ¶ In quātū Bar.hic
a voluit qȝ ſi mulier eſt inops ſic eſt maritus[a] tūc denegat ma-
rito iſtud priuilegiū adde qȝ iſta opi.eſt magis cōis,⁊ ipſam
tenēt Guli.⁊ Bal.in.l.ſi quis crediderit.de pac.⁊ limitat vt ibi
per eos.⁊ per Cyn.in d.l.vbi.in.x.q.C.de iur.do.⁊ Bald.poſt
Bar.in.d.l.ſi maritus in id.ff.e.licet aliter ibi dixerit Jaco.de
are.⁊ idē tenet Bal.in.d.l.qȝ nomine.⁊ in.d.ij.C.qȝ cū eo.et
ibi no.reſtringit non ꝓpter quo ad caſum mulieris.ſed in alia
perſona que non ꝓpter reuerētiā.ſed ꝓpter mutationem ſta-
tus hoc hȝ priuilegiū,⁊ limitatio Bald.forte ſibi nō eſt vera.ſi
bene inſpiciātur rationes nōnulle reddite per Bart.hic.⁊ idē
Bal.in.l.pſes.C.de ſer.⁊ aqua.⁊ Ang.in.d.l.nō tantū. ¶ Nec
placet opi.Jaco.de bel.in.d diſpu.poſita in.d.l.vnica.tenētis
qȝ dos iſto caſu dȝ eſſe pro dimidia apud vxorē,⁊ pro dimidia
apud virū pro quo allegabāt.d.l.vbi.q̄ȝ illa.l.non facit.qȝ lo-
quitur cōſtante matrimonio quo caſu viro vergēte ad inopiā
non hȝ locū opi.Bar.hic ſed hȝ locum illa.l.quia tunc cōe eſt
infortunium viri,⁊ vxo.l.qui cum dotē.§.ſi autē in ſeuiſſimo.
ff.eod.⁊ ita dicebat Guli.de cu.⁊ Bald.in.l.ſi quis crediderit.
2 ¶ †Pro intellectu omniū predictorū quero qualiť intelliga-
tur hoc beneficiū qȝ habet marit⁹ ne teneatur ⁊c. an ſ.debeat
deducere ſolū ne egeat an vero deducatur etiā tantū qȝ poſ-
b ſit ſalua dignitate[b] ſua viuere.Jac.de are.Bal.⁊ Ange.in.d.l.
ſi maritus in id.tenēt qȝ nō habeť aliquis reſpectus ad digni-
tatē,ſed qȝ tantū ſibi detineat qȝ ad victū duntaxat ſufficiat,
eſt verū qȝ Bal.nō videtur hoc clare firmare. ¶ Sed Jmo.
et Raph.ibi tenēt cōtrariū.arg.l.nepos proculo.ff.de ver.ſig.et
alle.ibi Raph.tex.in.l.tutor ſm dignitatē.in prin.ff.de admi.
tut.bene facit.l.cū plures.§.pe.eo.ti.idē Bal.in.l.ij.in prin.C.
qȝ cū eo.vbi alle.in ſimili tex.in.l.ſed ⁊ ſi qd in edificio.§.ſuffi-
cienter.ff.de vſufr.⁊ Bal.in.d.l.qȝ nomine.idē Ang.⁊ Jmo.in
l.neſennius.§.ſi.ff.de re iud.idē ſenſit Bal.in rub.C.qui bo.ced.
poſ. ¶ Subdit tū Jmol.in.d.l.ſi maritus in id.quod de mēte
Bar.in hac.l.maritū.eſt qȝ ſi mulier eſt inops nō attēditur di-
gnitas viri,alias ſec⁹. ¶ Hec ꝯtra.mihi placet q̄ȝ vxor adeo
inops erat qȝ ſi vir ſm dignitatē ſibi retineat nō poſſit ſibi ꝓſi
mulier ſuccurrere,alias ſec⁹.ar.d.l.nepos proculo,⁊ ita pcedat
opi.cōtraria. ¶ Sed quid ſi maritus habet magnū palatiū.et
c vltra illud nō eſt ſoluēdo pro dote an illud vendere cogatur[c]
vt emat domum minoris pretū.⁊ ex reſiduo ſe alere,⁊ mulieri
dotē integram reſtituere poſſit.Bal.in.d.l.ſi maritus in id.re-
mittit ſe ad.l.qui bonis.ff.de ceſ.bo.⁊ dixit Jmol.in.l.ſi mari-
tus in id.qȝ Bal.voluit inferre maritū nō cogi illud vēdere,
et ideo poterit de dote retinere ne egeat.⁊ idē expreſſe Ang.
in.l.i.C.de le.dicēs ſe ita cōſuluiſſe cū Bald.per tex.in.d.l.qui
bonis.quē dicit ſing.Jo.tamē de Jmo.in.d.l.ſi maritus,con-
trariū tenet per.l.qui poteſt facere.ff.de reg.iur. ¶ Ad.d.l.qui
bonis.reſpōdet qȝ loquiť de bonis acquiſitis poſt ceſſionem
bonorū in quibus magis fauet debitori quā creditori.quia in
eis nō teneť niſi in quātū facere poteſt.ſecus in acquiſitis ante
ceſſionē.q̄ȝ ea omnia debet dare creditoribus etiā ſi nudus
remaneret.l.pe.⁊ ibi no.ff.de ce.bo.hic idē tenet Ang.in.d.l.ſi
maritus in id.licet Jmo.de eo mētionē nō faciat idē Nic.de
neap.⁊ Bal.in.d.l.ij.C.qȝ cum eo.qui etiā dant aliā reſpon-
ſionē ad.d.l.qui bonis.qȝ vide per eos.idē Bald.in.d.l.quod
nomine.in ſi.⁊ Bald.in.d.l.ſi.C.qui bo.ced.poſ. ¶ Sed pro
Bal.in.d.l.ſi maritus.qȝ ſ.non teneatur maritus vēdere pa-
latium faciūt no.per Bar.in.l.pe.in prin.ff.de ali.⁊ ci.leg.⁊ in
l.imperator.in ſi.ff.ad treb.per illū tex.vbi habetur qȝ alimen-
ta preſtari debent ſm redditū quantitatē non autē de pro-
prietate.vnde ſi nō ſufficiant redditus,⁊ in hereditate ſit ali-
qua res pretioſa modicitamē redditus non tenentur heredes
illam vēdere ad inſtantiā legatarij.idem no.Ang.in.l.neſen-
nius.§.ſi.⁊ ibi etiā Jmo.idem Angel.in.d.l.qui bonis.vbi re-
fert Bal.ita cōſuluiſſe.Sed tenendo cōtra Bal.in.d.l.ſi ma-
ritus.ad iſta reſpōdeo qȝ procedūt in alimētis debitis titulo lu-
cratiuo.quoniā tunc verū eſt ea preſtare debere ꝓ modo reddi-
tuum tantū.ſecus vbi deberētur titulo oneroſo.ſeu procedēn-
te a cauſa oneroſa,⁊ ita procedat arg.d.l.qui facere poteſt.

1 ¶ †Beneficiū quid ſit,⁊ quid priuilegium,⁊ quid reſcriptū.
2 Priuilegiū perſonale cum perſona finitur,ſed an priuilegiū
cōceſſum perſone in dubio videatur reale,⁊ tranſeat ad quoſ-
cunqȝ ad quos ipſa res tranſit.an vero intelligatur perſonale.
3 Priuilegium conceſſum fiſco,vel eccleſie romane.quod non
teneatur ſoluere vectigalia.non tranſit in ſingularem ſucceſ-
ſorem.puta in emptorem fiſcalium ſalinarum.
4 Priuilegium ciuitatis mihi conceſſum an tranſeat ad filios,
et heredes meos.
5 Priuilegiū cōceſſum tibi,⁊ poſteris tuis.an cōprehēdat de-
ſcendentes per ſexū maſculinū tm̄.vel omnes deſcendentes.
6 Poſterorum appellatione qui veniant.
7 Priuilegium cōceſſum tibi ⁊ heredibus tuis,an comprehen-
dat etiam heredes extraneos.
8 Officium conceſſum tibi an tranſeat ad heredes tuos.
9 Conueniri nomine alieno quis dicatur.

1 Quia tale. †Hic venio ad.l.qȝ tale ibi be-
neficiū.dicas qȝ large ſumitur
hoc bñficiū.p priuilegio ꝓut etiā alibi ſīr accipiť in
c.i.ad ſi.in q.c.an.feu.amit.nō dico q.mo.feu.amit.⁊ b
c hoc modo large ſumptū cōprehendit etiā priuilegiū.Nā hoc
beneficiū cōceſſum proprie ē priuilegiū.q̄ȝ cōcediť ꝯ̄ regulas
iur.cōis,ergo ⁊c.ad.ij.diſt.c.priuilegia.⁊ no.gl.in.l.humanū.C.de
leg.⁊ in.l.nulla.ff.e.ti.beneficiū vero ꝓprie ⁊ ſtricte ſumptū eſt
cōceſſio ꝓ̄ter ius cōe emanās.c.cū dilecti.de dona.l.ſi.⁊ ibi ple-
niſſime declarat Pet.Cy.⁊ Bal.ff.de cōſti.princ.tenet Cy.in
rub.in prin.C.de ſer.impe.offe.vbi ponit qd beneficiū.priuile-
giū,⁊ qd reſcriptū.Reſcriptū eīm differt ab iſtis.qȝ ꝓprie cōce-
ditur ad obſeruātiā iuris,vt q̄ȝ princeps reſcribit qȝ ſiat iuſti-
tia,de qua materia vide etiā Bart.in.l.ſi finita.§.ex hoc edi-
cto.ff.de dā.inf.⁊ Archi.in.c.gr̄a.de reſcri.in.vi.Jo.an.in.c.
olim tibi.de ṽb.ſig.⁊ Bar.in.l.ſi bñficio.ff.ad.l.fal.qui innuit
ad.q.no.quā ibi per eū vide,⁊ vide gl.in.c.i.in ver.noſcitur.de
2 cōſtit.in.vi. ¶ †Not.ex.d.l.qȝ tale.qȝ pſonale priuilegiū cum
pſona finiť circa qȝ vertiť laborioſa difficultas.ſ.an priuilegiū
cōceſſum pſone in dubio videatur reale,⁊ trāſeat ad quoſcūqȝ
ad quos res ipſa trāſit.an vero intelligať pſonale.In quo gl.
in.l.forma.§.ꝗꝗ.ff.de cēſ.iuncto tex.dicit qȝ in dubio ꝓ̄ſumiť
reale idē tenet gl.xv.q.ij.in ſumma ꝯ̄triū tenet gl.in.l.ſordido-
rū.C.de excu.mu.li.x.⁊ gl.in.c.cū veniſſent.de inſti.⁊.xvi.q.i.c.
poſſeſſiones.in gl.⁊ Jo.and.in.c.priuilegiū.de re iud.in.vi.in c
mercu.per.l.pmittiť.ff.de aqua quoti.⁊ eſti.⁊.l.iij.§.ſi.ff.de cēſ.
⁊.l.i.in ſi.ff.de cōſti.prin.⁊.l.i.§.i.de in.immu.⁊.l.priuilegia.cū
ſi.ff.de re iud.ſequiť Bal.hoc in.l.i.in ſi.ff.de cōſti.prin.⁊ Pau.
de liaza.in diſpu.ſua mei.papa ſcribit eſo.de quo vide Bart.
in.l.cōtinuus.§.ſi ab eo.ff.de verb.obli.q̄ȝ intelligit gl.in.d.c.
cū veniſſent.habere locū in cōceſſione facta de reb⁹ eccleſie,
ſecus in conceſſione de rebus priuati per.l.i.§.qȝ ſi predia.C.
de ſuffr.⁊.l.i.§.diuus.ff.de var.⁊ extraor.cog.qȝ no.qȝ Jmo.hic
nō habeť.Dy.vero in.d.c.priuilegiū.dicebat qȝ verū eſt pri-
uilegiū eſſe perſonale.adeo qȝ cū perſona finitur vbi perſona
erat immediata cauſa priuilegiȝ:vt hic,nam pſona mariti et
reuerentia que eius pſone debetur ſunt cauſa huius priuilegiȝ,
vt.l.i.prori.§.elegāter.ſecus ſi leſior vel alia perſona eſſet cau-
ſa priuilegiȝ.puta minor etas.vel ſexus fragilitas.quia tūc in-
telligitur eſſe reale.l.non ſolū.ff.de in integ.reſti.l.minor autē.
§.ſi.ff.de mino.l.hereditas.C.ad velle.cum ſi. ¶ Que diſtin-
ctio Dy.nō videť perfecta.tum qȝ non aperit qualiter pſona
dicať cauſa immediata priuilegiȝ.tum qȝ iura ſua nō cōprehen-
dunt caſum.q̄ȝ priuilegiū principe viuēte eſſet cōceſſum,⁊ du-
bitetur an pſona fuerit cauſa priuilegiȝ.vel nō.Unde Pe.et
Cy.in.l.ſi.in.iij.q.ff.de cōſti.p̄n.⁊ Bar.in.l.i.eo.ti.⁊ Cy.⁊ Ray.
hic,⁊ Cy.in.d.l.heredes.dicit qȝ aut priuilegiū eſt cōceſſum
a.l.⁊ tūc aut conceditť ꝓpter naturalē,⁊ ſufficientē rationē vt qȝ
in pſona priuilegiata reperiť defectus naturalis.⁊ tūc priuile-
giū trāſit ad heredes.ita loquitur.l.nō ſolū.⁊.d.l.heredes.aut
nō ꝓpter naturalē defectū vt qȝ in pſona priuilegiata nō repe-
riť defectus pſonalis.⁊ tūc priuilegiū eſt pſonale vt hic.Aut
loquimur de priuilegio cōceſſo a principe viuēte,⁊ ſm eos in
dubio intelligiť pſonale.d.l.ſi.de conſti.prin.⁊.d.§.pmittiť cū
alijs.ff.alle.ſecus ſi priuilegiū cōcediť loco rei vel cauſe.quia
ſemꝑ eſt reale.d.§.ꝗꝗ.⁊.d.l.iij.⁊ in.l.in oīb⁹.ff.de reg.iur.Itē
ſi cōcediť dignitati.d.c.cū veniſſet.⁊ ibi no.⁊ ca.q̄ȝ Abb.de
offic.deleg.⁊ hȝ diſt.poſſit ſuſtineri.tū Bart hic ſe remittit ad
no.p eum in.l.pſ.ff.de ſer.leg.Sed Bar.ibi ſe remittit ad no.
per ſe hic.Tamē ſi ṽba Bar.hic recte cōſiderent cū quid trāſit
Ang.⁊ Jmo.vť velle qȝ ſiue priuilegiū cōcedat pſone a.l.ſiue
a principe viuēte in dubio dicať eſſe pſonale per.l.i.in ſi.ff.de
cōſti.p̄n.⁊ ideo nō trāſit ad heredē.Et hoc q̄ȝ priuilegiū nūqȝ
cepit cōpetere viuēte defuncto,ſed ſi viuente defuncto cepit

a ¶ Marit⁹. vide And.barb.in cap.odoardus.de ſo.in.ij.col.⁊ Ange.de are.in.§.itē ſi de dote.in.i.col.inſti.de act. Tho.diplo.

b ¶ Dignitate.adde qȝ Aret.conſ.xvij.circa ſi.tenet qȝ pater nō tenetur ad dotandam filiā niſi deductione egeat ipſe,et miniſtri ſine quibus eſſe non pōt,et ibi etiā innuit qȝ nec gener poſſet ſocerum vltra conuenire.

¶ Uide Alex.de mo.in.l.ſi maritus.ff.e.⁊ Ange.de are.in.§.item ſi de dote.in vlti.col.inſti.de act.et ibi qd ſi nō habet familiam. Tho.

c ¶ Cogatur.adde vt Lud.ro.conſil.cccc.

¶ Uide Angel.de aret.in.§.itē ſi quis.in ſi.inſtit.de act.⁊ Alex.in.l.ſi maritus.ff.eo.que no.ad ſtatutū diſponēs prout eſt piſauri quod domus parue habitationis non poſſet capi pro debito an ſi habet magnam domū poſſet cogi vt vēdat,⁊ emat domū minoris pretū,⁊ reſiduum ſoluere creditoribus cogitur. Tho.dipl.

competere, tunc, aut tale priuilegiũ inducit aliquã defenſionẽ,
vel exceptionẽ peremptoriã vt ſi impetraui priuilegiũ quod a
creditoribꝰ nõ poſſim cõueniri, ⁊ hic trãſit ad heredes meos:
q: cepit exceptio cauſata a priuilegio meo mihi cõpetere, ita. l.
iiij. §. qd autẽ. ff. qd quiſq; iur. ſcḋm gl. Bar. ⁊ doc. ibi videãt
aliter illũ tert. intelligere dũ dicũt qd ideo ibi tranſit, q: pena
ipſo iure erat impoſita. ¶ Tamẽ põt dici qd ille tex. pbat in-
tellectũ Bart. hic, q: licet ratio quare ibi ad heredes tranſeat
ſit, q: ipſo iure imponit̃ tñ illud ideo eſt, q: priuilegiũ trãſit ad
heredẽ, alias enim neq; pena trãſiret cũ ſit a priuilegio impe-
trato cauſata, iſta tñ inductio adhuc nõ videt̃ bona, q: quãdo
pena imponit̃ ipſo iure trãſit ad heredes. l. cõmiſſa. in princ. ⁊
ibi no. ſ. de publ. ⁊ no. doc. in. d. §. quod autẽ. Sed dato qd opi.
Bar. nõ bene probaret̃ in. d. l. iiij. §. qd autẽ. tñ Bar. hic ad hoc
idẽ alleg. d. l. heredes. ⁊ d. l. non ſolum. ¶ Aut priuilegiũ indu-
cit defenſionẽ vel exceptionẽ dilatoriã, ⁊ tunc nõ tranſit vt hic
per Bart. ¶ Ex quo infert qd hoc priuilegiũ de quo hic cũ ſit
7 tẽporale. ſ. donec maritus ad pinguiorẽ fortunã puenerit, iuxta.
§. cũ autẽ. de rei vx. ideo nõ trãſit ad heredes. Aut priuilegiũ
inducit nõ dico exceptionẽ vel defenſionẽ, ſed aliquã ceſſionẽ,
8 et tũc eatenus quatenus ad defunctũ peruenit. i. quatenus eſſet
facta exequutio priuilegij viuẽte perſona, cui cõceſſum eſt trã-
ſit ad heredes. l. defuncta. ff. de vſufru. alias non, vt hic plenius
per Bar. Et hec diſtinctio Bar. optime ſuſtineri poteſt, ſicut
et illa diſtinctio Cy. ſ. alleg. ex quibus omnibus potes ſumme-
re huius articuli perfectionẽ, maxime q: in diſtinctione Bart.
additur vnus caſus non tactus in diſtinctione Cy. Bal. vero
hic, ⁊ in. d. l. ſordidorũ. vult quod priuilegiũ cõceſſum perſone
a in dubio intelligatur reale[a], ⁊ per hoc nõ ledat ius tertij, ⁊ ita
intelligit gl. in. d. §. cõſeq̃. ſecus ſi nimium lederet ius tertij, ⁊ ita
intelligatur ſcḋm eum gl. in. d. c. cum veniſſent. Sed hec diſtin-
ctio eſt cõtra. d. l. i. in fi. ff. de cõſti. prin. ⁊ cõtra. d. l. permittitur.
vbi non cõceditur in preiudiciũ tertij: ſed ſolius cõcedentis. et
tamẽ non trãſit, ſtandũ igitur eſt diſtinctionibꝰ ſuperius alle.
¶ Eſt enim verũ qd Imo. in. l. is qui reus. ſ. de pub. iud. dicit q
Bar. nõ ſcripſit ſup. i. lib. ffor. niſi ſup. l. oẽs populi. ff. de iuſt. ⁊
iur. qm̃ diuerſus eſt ſtylus, ⁊ quia multa ibi tradidit cõtra que
Bart. alibi aperte determinat qd puto verũ hac etiã ratione,
quia Bart. ſe remittit hic ad no. per ſe, in. l. pater. ſ. de ſer. leg.
¶ Unde cũ Bar. ibi nõ dicat aliud eſt qd ſi ſcripſerit ſup pri-
mo lib. ffor. nõ ſe remiſerit. ad not. per ſe in. d. l. i. de cõſti. princ.
¶ Sed an in caſibus in quibus dictũ eſt priuilegiũ nõ trãſire
ad heredes procedat in heredibꝰ extraneis tantum alias dixi,
qd ſic, per. l. fi. C. qui po. in pig. hab. Licet ſecus dixerit glo. in. l.
ex pluribus. ſ. de admi. tu. tunc autẽ puto qd ſicut non trãſit ad
extraneos, ita nec ad ſuos per. l. non ſolũ. §. ſi puelle. ⁊ ibi gl. in
3 verbo ſimpler. ff. de in integ. reſti. ⁊ cõiter tenet. ¶ † Ex predi-
ctis poteſt verificari id qd in pulchra. q. decidit Cy. ⁊ Bar. in
l. licitatio. §. fi. ff. de pub. iud. per illũ tert. dicẽtes q priuilegiũ
cõceſſum ſiſco vel eccleſie romane q non teneatur ſoluere ve-
ctigalia non trãſit in ſingularẽ ſucceſſorem, puta in emptorẽ
ſiſcalium ſalinarũ: vt no. Spe. ⁊ Io. an. in tit. de immu. eccl. in
fi. ⁊ gl. in cle. ꝓſenti. de cẽſi. doc. in. c. cõq̃. de cenſi. in. vi. Fed. de
4 ſe. cõſi. cxi. incip. queritur an ruſtici. ¶ † Predicta etiã faciũt
an priuilegiũ ciuilitatis mihi cõceſſum tranſeat ad filios, ⁊ he-
redes meos, dicas vt per Bar. in. l. libertus. §. patiis. alias eſt
in. l. ordine. ſ. ad mu. ⁊ Bal. in. l. ij. ad fi. C. de lib. ⁊ eorum lib. et
etiã in. l. i. de patri. qui fili. diſtra. ¶ Predicta pcedũt in priui-
legijs, ⁊ ſic in cõceſſionibus cõtra ius cõe, ſed an in beneficijs,
ſeu cõceſſionibus ꝑter ius cõe factis an intelligãtur in dubio
eſſe realia. Bart. in. d. l. pater. de ſer. leg. tenuit qd ſic. arg. d. l. fi.
de conſti. prin. ⁊ c. dilecti. de conſti. idem ſimpliciter tenet hic
Imol. ſed Spec. in tit. de inſtru. edi. §. nunc autẽ. verſi. item qd
fuit cum ver. ſe. dicit ſtandũ eſſe interpretationi concedentis,
alle. l. neratius. ſ. de in. ⁊ c. cum veniſſem. de in. ⁊ ſi eius haberi
nõ poteſt interpretatio fatet̃ q cẽſebitur eſſe reale, p. d. l. fi. qd
mihi placet. Bal. in hac materia fuit mihi varius, vide per eũ
in. l. liberti liberteq; in. ij. col. C. de ope. lib. ⁊ Bal. in. l. qui ſe pa-
tris. C. vnde li. ⁊ in. d. l. fi. de conſti. prin. ⁊ in rub. C. de pei. do. in
iiij. col. ⁊ in. l. ſi nõ ſpeciali. C. de teſta. ⁊ in. l. apud iuli. §. ſi quid
alieni. ⁊ qd ibi per Imo. de leg. i. ⁊ qd no. Bal. in. l. i. alias. ij. §.
5 ſed ⁊ ſi quis. C. cõia de leg. ¶ † Quid autẽ ſi priuilegiũ conce-
b datur tibi ⁊ poſteris[b] tuis. Bar. hoc tenuit qd comprehendat
deſcẽdentes per maſculinũ ſexũ tñ per. l. i. §. i. ſ. de iur. immu.
idẽ voluit gl. in. d. l. ſordidorũ. ⁊ Cy. in. d. c. priuilegiũ qd limi-
tat Pan. de ca. hic eſſe verũ in priuilegio indulto contra pu-
blicam vtilitatẽ vt in caſu. d. l. i. de in. immu. ſed in alio priuile-
gio dicit q cõprehẽdentur oẽs deſcẽdentes etiã per feminas.
alle. l. cognoſcere. §. liberorũ. ſ. de vb. ſig. ⁊ licet ipſe nõ alleget
hoc expreſſe voluit gl. in. l. ſi ita ſcriptum filiabus. ſ. de leg. ij.

et eſt ſingularis limitatio ad. d. l. ij. Tamẽ Pet. ⁊ Cy. in. d. l. fi.
de cõſti. prin. in. iij. q. reprehẽdunt gl. in. d. l. ſi ita ſit ſcriptũ. li-
cet ſm eos Cy. in. d. l. cognoſcere. ſequat̃ gl. ⁊ cõcluſiue volũt
Pe. ⁊ Cy. qd in quocũq; priuilegio poſteris cõceſſo nõ intel-
6 ligãtur cõprehẽdi deſcẽdẽtes per feminã. † Ratio eſt ſm eos,
c quia verbũ poſteris refert̃ ad familiã, ⁊ ſic ad deſcẽdẽtes[c] nec
per maſculinũ tñ. l. familie. ſ. de vb. ſig. Tamẽ plus placet opi.
glo. preal. e. vt dixi ſequitur Cy. in. d. l. cognoſcere. Hoc dictũ
Pe. ⁊ Cy. videt̃ iure non probari. ſ. qd verbũ poſteris familiã
denotet, ⁊ ſic non cõprehendat deſcẽdentes per feminã, quia
imo cõtrariũ pbari vr̃ in. l. cũ acutiſſimi. in ver. poſteritatis. C. de
fideicõ. ⁊ per hec ſuſtineri põt id qd dicit Imo. in. d. l. ſi ita ſcri-
ptũ. vc; qd. d. l. i. §. i. de iur. immu. nõ habeat locũ in beneficijs
cõceſſis poſteris, q: cõprehendit deſcẽdentes per feminã. vt
d. l. fi. de cõſti. prin. alle. etiã pro hoc no. per Arch. xvij. q. iiij. ſi
quis ſuadẽte. Pro Cy. facit tex. in. l. vacatio. C. de mun. ⁊ hon.
ſed dic qd loquitur in caſu qñ eſt cõtra publicã vtilitatẽ, ſicut
7 in caſu. d. l. i. lib. i. de iure immu. ¶ † Sed an priuilegiũ cõceſ-
ſum tibi, ⁊ heredibꝰ cõprehendat oẽs heredes etiã extraneos
dicã in. l. gallus. §. etiã ſi parẽte. ſ. de lib. ⁊ poſth. ad quẽ Bart.
8 hic ſe remittit. ¶ † Sed iuxta predicta quero quid dicendum
in officijs an trãſeãt ad heredes, vide in. l. cuius. ſ. de cur. fur.
et in. l. ante pe. ſ. de tutel. vbi regulariter non tranſit, et vide in
l. diẽ pferre. §. i. de arb. ⁊ in. c. vno de leg. ⁊ qd habetur in. c. qm̃.
Abb. eo. ti. Ubi fallit qñ eſt facta cõmiſſio ſub nomine digni-
tatis, vt no. p gl. in. l. tale pactũ. §. fi. ff. de pac. ⁊ gl. ⁊ doct. in. l. et
q. ff. de iur. om. iud. ¶ Nõ omitto qd Bal. in prealleg. c. cum
veniſſent. dicit qd ſi papa cõceſſit ciuitatẽ in vicariatũ vſq; ad
x. annos. ⁊ interim decedat ille cui cõceſſit nõ tranſit ad here-
des, q: eſt officiũ. Dicit tñ qd Bar. cõtrariũ tenet in. l. ſi pater. que eſt
l. pe. de ſer. leg. ⁊ ideo ſm Bal. male dixit Bar. per. d. l. cuius.
Sed dic qd Bar. nõ male dixit, nec cõtradixit ei qd dicit Bal.
Bar. enim loquit̃ in beneficio nõ officio. Dictũ tñ Bal. puto
verũ in ſeq. ¶ In gl. in. l. maritũ. ibi itẽ hoc priuilegiũ habet
etiã ſi quacũq; act. ⁊c. cõcludit hec gl. qd quacũq; actione cõ-
ueniatur ad dotẽ hʒ hoc priuilegiũ ſi cõſtante matrimonio cõ-
ueniatur, ſecus ſi ſoluto, nam tũc ita demũ gaudet priuilegio
ſi actione de dote cõueniat̃. alr̃ nõ. Cũ hac gl. cõcor. alia in. l.
nõ tñ. ſ. de reg. iur. ⁊. l. vxor marito. circa fi. in ver. iudicio. ff. de
dona. inter viri. ¶ Cõtrariũ tenet gl. in. l. diuortio. in ver. fa-
cere. ff. de neg. geſt. que ſm Bar. hic melius loquit̃, ⁊ cũ Bart.
trãſeunt aliq cõiter dicẽtes qd etiã ſol. mat. quacũq; act. cõue-
niat̃ modo illa nata ſit cõſtãte mr̃imonio gaudet maritus hoc
priuilegio. Et iſtã approbat Bal. in. d. l. quod noie. ff. de cõdi.
inde. ⁊ in. l. etiã. §. i. ſ. eo. ⁊ Cy. in. §. here. i. inſti. de act. Plus
dicit hic Ro. qd cũ ius reuerentiale dur et ſol. mat. etiã quo ad
obligationes cõtractas ante cõtractũ ma. idcirco priuilegiũ huius. l.
cõpetit marito cõuento ſo. ma. actione nata etiã ſol. mat. Secꝰ
ſi poſt ſol. mat. quecũq; ſit illa actio. alle. qd in ſimili dicit text.
in. l. iij. in prin. iuncto. §. i. ſ. re. amo. Et in quantũ Bar. hic dicit
qd. l. ſi in rerũ. ſ. de re iud. loquit̃ actione ex delicto. tex. aũt iſte
in actione de dote. adde q cõtrariũ tenet Bart. in. l. ſi filio. la. ij. ſ. e.
¶ Sed Bar. in. l. ſi cõſtante. in. viij. q. vltime partis, tenet idẽ
9 q hic. Dicã forte in. d. l. ſi filio. ¶ † In gl. i. in. l. alia ibi. §. ſi qs
alieno ⁊c. vbi heres: ſicut ⁊ defenſor dr̃ alieno noie conueniri.
Solue qd ibi dr̃ large accipiendo quẽ cõueniri noie alieno. ſ.
vbicũq; obligatio ortũ habuit ex facto alieno, hic autẽ ſtricte
accipit̃ quẽ cõueniri alieno noie, ſi nullo mõ in eius pſona re-
ſidet obligatio vt eſt defenſor. ſed in fideiuſſore reſidet obliga-
tio ex facto ſuo, ⁊ rõne ſue pmiſſionis. l. indebita. ff. de cõdi. in-
de. ⁊ l. mãdatorẽ hic alleg. in gl. Siꝛr reſidet in herede ratione
ſui quaſi cõtractus celebrati p aditionẽ. l. apud iul. in fi. ff. qb. ex
cau. in poſ. ea. Et qd hic dicit̃ in gl. de fideiuſſore mariti q non
gaudeat priuilegio huius. l. declara ⁊ limita vt p Bar. in. l. ve-
rum. in prin. ff. pro ſoc. ¶ Cautela enim eſt vt ipſe interpellet
maritũ. nã poterit maritus cõparere pro eo allegãdo ſuũ pri-
uilegiũ. ⁊ ſic pro fideiuſſore obtinebit. Ne alias per obliquũ
priuet̃ maritus priuilegio ſuo. qm̃ fideiuſſor inſolidũ exactus
poſſet poſtea maritũ ſimiliter inſolidũ exigere. ita Bar. in. l.
et ſi fideiuſſor. ſ. de reg. iur. ⁊ in. l. ſtichũ. §. quod vulgo. ſ. de ſol.
Qui mouet̃ per tex. no. in. l. idẽq;. §. ꝗ̃ alr̃. ff. man. idẽ Imo. in. l.
cũ filius. §. i. in fi. de ver. obl. ⁊ ibi dicit hoc eſſe ſing. verbũ. ⁊ in
l. procu. ad exhi. §. i. ſ. rẽ ra. ha. idẽ Bar. in. d. l. verũ. ⁊ Imo. in. d.
l. non tñ. ¶ Hoc tñ ſing. intellige iuxta no. p Cy. in. l. quoties.
in fi. C. de preci. impe. offe. procedere qñ fideiuſſor inſolidũ ex-
actus poſſet ſimiliter inſolidũ principaliter debitorẽ cõueni-
re. Sed vbi nõ poſſet eũ inſolidũ cõuenire cõmuis inſolidũ ex-
actus ſit nõ pcederet hmõi cautela doc. pone eũ cruce ſigna-
tos habere priuilegiũ ne. ſ. x. annos conueniri poſſint quod eſt
perſonale. l. exceptione que tibi pdeſſe. ſ. de fideiuſ. certe ſi in-
cõuenienti

a ¶ Reale. adde an priuilegium in dubio cẽſeat̃ reale vel perſonale, vide per Pet. de anch. cõſi. cccxxviij. per Fed. cõſ. lxviij. per Barb. cõſi. cliiij. ãli. per Alex. cõſi. lxxvj. j. lib.

b ¶ Poſteris. adde an appellatione poſterorum veniãt femine Ant. de but. conſi. j.

c ¶ Deſcẽdentes. Adde quod appellatione poſterorum femine includunt̃, vt no. Ant. de bu. in cõſ. trãnci. viſo pũcto in primo dub. alle. tex. in. l. his verbis. §. fi. ſ. de le. iij. ⁊ in c. quibuſdã. de pen. ⁊ lat. e Pe. de ancha. in conſil. cccxxix. als. cccxlj. incipi. pro maiori intelligẽtia in. ix. col. in ver. iiij. qd proies femimina, et vide per Bar. Soz. cõſil. lj. inci. viſa facti enarratione, in. iiij. volu. vbi dicit q verbũ deſcẽdentes extẽditur in infinitũ ad oẽs poſteros quia nõ refert an dicatur poſteros, vel deſcẽdentes, alle. gl. in. c. ſtatutis. in ver. ignorare. de here. lib. vj. ſed poſteri, in infinitũ extẽduntur. l. iuriſcõſultꝰ. §. parentes. ff. de grad. et. l. liberorũ. ⁊ ibi Barto. ad fi. ff. de verb. ſig. ⁊ eſt bonus caſus in. c. nouit. extra de iudi. vbi dicitur qs ab alio deſcendere etiã ſi per multas inter medias pſonas deſcendat, et illum tert. no. do. Anto. Card. Flo. Abb. ⁊ alij. Dñi.

cõtinenti cõueniatur fideiuſſoꝛ non poterunt cruce ſignati cõparendo facere quin exigatur fideiuſſoꝛ nõ expectato decẽnio. Quoniam licet ſtatim exactus ſit tamẽ ſtatim cruce ſignatos conuenire non poteſt ne alias per indirectũ ſuo perſonali priuilegio fraudentur cõtra.c.ſtatutũ.de ber.in.vi.ſatis probatur in.l.ſi.C.de vſu.rei iu.cũ ergo iſto caſu non interſit debitoris principaliter quod fideiuſſoꝛ vtaẽ priuilegio vel non, merito ceſſat ratio Barto.et predictorum.quod no.

1 ¶ Pactum ꝙ maritus conueniatur vltra ꝗ̃ facere poſſit, cum per illud tollatur ius reuerentiale non valet, tanquam contra bonos mores.
2 Reuerentiale ius pacto remitti non poteſt.
3 Cathedraticum ius quod dicatur.
4 Pactum de ſe inualidum an firmetur iuramẽto.
5 Pactũ inducens ſolum peccatũ veniale nõ firmat iuramẽto.
6 Pactum ꝙ liceat creditori propria auctoritate capere debitorem non valet.
7 Obſides dantur ſolum ab hoſtibus populi romani, ⁊ ecõtra. Obſides poſſunt dari propter bonum pacis.
8 Liber homo poteſt pati ſe vendi ad pretium participandũ.
9 Pactum per quod debitoꝛ ſe obligat ad carceres an valeat.
10 Pactum ꝙ ſi debitoꝛ non ſoluerit in termino poſſit excõmunicari citatione ⁊ contumacia non precedente an valeat.
11 Pactum ꝙ debitoꝛ nõ poſſit cedere bonis an valeat.
12 Pactum ꝙ debitoꝛ non poſſit cedere bonis non valet, niſi debitoris eſſet notoꝛia mendicitas.
13 Sta.ꝙ nullus debitoꝛ admittatur ad ceſſionem bonoꝛũ valet.
14 Heres an poſſit carcerari pro facto defuncti.
15 Ceſſio bonorum in quibus caſibus nõ admittatur dicitur hic remiſſiue.
16 Renunciari an poſſit priuilegio ne quis conueniatur vltra ꝗ̃ facere poſſit.

1 **Eleganter.** †Pactum ꝙ maritus conueniaẽ vltra ꝗ̃ facere poſſit cũ per illud tollaẽ ius re-
2 uerentiale nõ vꝫ tanꝗ̃ ꝫ bonos mores.h.d. ¶ Not.ꝙ ius reuerentiale pacto remitti nõ põt.Ex quo infert Ang.⁊ Imol. lꝫ de Ang.mentionem non faciat ꝙ ſi eccleſia eſt liberata.ſeu exempta per pactũ ab epõ teneẽ nihilominus eidẽ epõ reuerẽ-
a tiã[a] exhibere.Hoc etiã voluit Old.⁊ Bal.i.l.ſi.C.de ho.libe.p illum tex.optimũ idem.⁊ Ang.⁊ Mod.in.l.ſed ſi hac.§.patroni.per illũ tex.in ver.ſed ſi in ius.ꝫ.de in ius voc.⁊ no.Cano.in c.cũ venerabilis de teſti.vbi nõ intelligit remiſſum cathedra-
3 ticum per priuilegiũ immunitatis.†Et ꝙ dicaẽ ius cathedraticum.vide.c.cõquerente.extra de offi.ordi.⁊ de predictis etiã no.Cano.in.c.paſtoꝛ.de don.Pro quo facit qd̃ no.ſcribit Cy. in.l.nec honoꝛẽ.C.de epiſ.⁊ cle.vbi voluit ꝙ ius reuerentiale de quo in.l.ad egregias.ꝫ.de iureiu.non poſſit pacto remitti. ¶ Adde etiam ꝙ huic tex.non obſ.l.Huius.ꝫ.de in ius voc.in ver.non iniuſtus.vbi vẽ caſus ꝙ ex tacito pacto poſſit ius reuerentiale remitti,qꝛ ibi ipſe nõ curauit de tali iure reuerẽtiali,qñ nõ oppoſuit.Quod quidẽ fieri põt argu.l.qd̃ nole.⁊.l. nã ⁊ marit⁹.ꝫ.de ꝯdi inde.ꝙ hoc p pactũ fieri poſſit non dicit
4 ille tex. ¶ †Sed an tale pactum de ſe inualidum firmeẽ iuro. Bart.dicit hic ꝙ nõ,qꝛ eſt ꝫ bonos mores etiã ſi tales mores inducti ſint iure poſitiuo.i.mero iuris artificio ſecundum qd̃ eſt de mente ipſius.hoc autem an ſit verum non examino hic quia nõ eſt locus ſuus.ſed vide per Bar.in.l.ſi quis pro eo.in primo, ⁊ vlti. mẽbro.ꝭ.de fideiuſ. per Bald.in.l.pactũ qd̃ dotali.maxime in.ix.q.C.de col.per Bal.in.l.pacta que ꝫ.p Bal. in rub.C.de cõdi.ob tur.cau.⁊ in.l.nõ dubium.in.xvꝗ.op.C.de legi.⁊ Imo.in repe.c.cum contingat in.xv.char.de iureiu.vbi ponũt cõiter oẽs Cano.⁊ Imo.in.l.ſi quis inquilinos.§.ſi quis de legi.i.⁊ Bal.in.c.i.§.item ſacramenta.ad ſi.de pa.iur.fir.ali-
5 qd.p Bar.in.l.ſtipulatio hoc modo.ꝭ.de ver.obli.†In hac tñ materia nõ omitto vnũ ſin.verbũ Arch.in.c.Huius.de pac.in
b vi.videlicet ꝙ pactũ inducẽs etiã ſolum veniale[b] peccatum nõ firmatur iuramẽto.Ille tñ tex.videẽ huic dicto repugnare dũ innuit ꝙ ita demũ nõ cõfirmatur iuramẽto ſi eſt inductiuũ mortis eterne alias ſic.Sed peccatum veniale non eſt hmõi, ergo ⁊c.iuxta predicta quero circa caſum huius.l.quid ecõtra ar. mulier que vtiꝗ̃ nõ debet cõdẽnari niſi inqñtũ fa.po.iuxta l.ex diuerſo.ꝭ.eo.poſſit paciſci ꝙ inſolidum teneatur marito. Pau.de ca.in.l.rei iudicate.§.ſocero.ꝭ.eo.dicit primo videri ꝙ ſic,qꝛ nõ reperiẽ iure cautũ ꝙ marit⁹ teneaẽ reuerẽtiã exhibere vxori ecõtra ſic.Cõcludit tñ cõtrariũ eſſe verius,de iure ꝓpter ſocietatẽ,⁊ cõnexitatẽ inter eos exiſtentẽ.arg.l.aduerſus.C.de crl.expi.hẽ.⁊ lꝫ ſubdat ꝙ hoc a doc.nõ tangiẽ.Tamẽ Spe.in tit.de renũ.⁊ cõcluſio.§.i.ver.itẽ eſt bñficiũ vt qs cõdẽneẽ ⁊c.vbi enumerat plures pſonas qbus hoc beneficiũ cõ-
c petit que illi renũciare nõ pñt[c] dicit idem in vxore aduerſus

marituꝫ agẽte,⁊ ecõtra ⁊ in alijs enumeratis in.l.ſunt q̃ pntũ. cũ.l.ſe.ꝭ.de re iu.Pro quo facit.qꝛ etiã vxori debeẽ reuerentia ratione matrimonij ſaltẽ.l.i.cũ.l.ſe.ꝭ.re.amo.pro quo hñ faciũt oẽs gl.nr̃e ꝗ ſemp diſtinguũt.an priuilegiũ ſit cõceſſum pſo-
6 ne vel nõ. ¶ †Itẽ allegaẽ iſte text.p Dy.ad.q.ꝙ nõ vꝫ pactũ per debitorẽ factũ ꝙ creditori liceat ꝓpria aut.debitorẽ in termino nõ ſoluẽtẽ cape.iſte tñ text.ad hoc parũ facit,qꝛ licet mulier debeat reuerẽtiã viro vt hic tñ creditoꝛ nõ dꝫ reuerẽtiã debitori.imo potꝰ ecõtra debitoꝛ ẽ quaſi ſeruꝰ creditoꝛũ, vt no.gl.in.l.ſideicõ.§.ſi rẽ.de leg.iij.in verbo accipere.⁊ in.l. ꝗ̃.an ꝟ.quaſi a cliẽte.C.de noua.vñ melius facit.l.nõ eſt ſingulis.ꝭ.de re iu.hic alle.p Dy.⁊ idẽ tenet hic Rav.Bal.Imo.⁊ Ro.⁊ Bal.in.l.titio.cum.§.ij.ꝭ.de cõdit.⁊ demon.⁊ Ang.in.l. vnus.§.pacta que turpẽ.ꝫ.de pac.⁊ Bald.in auẽ.ſacramenta. C.ſi aduer.ven.in.i.vel.ij.colũ.⁊ in auẽ.imo.C.de actio.⁊ oblig. Spec.in ti.de renũ.⁊ cõclu.§.i.in ver.itẽ eſt bñficiũ ꝙ dicit ⁊c. et dicit Bal.in.d.auẽ.ſacramẽta.hoc verũ etiã ſi iuramẽtum interuenit arg.d.l.nõ eſt ſingulis.⁊ cũ opi.Dy.tenẽt ẽt Ang. in repe.l.nemo carcerẽ.de exac.tri.li.x.Io.de imo.in.c.cũ cõtingat.in primo membro principali, de iureiurã.⁊ Ro.in.l.ſi deceſſerit.ꝫ.q ſatiſ.cog.mouenẽ principaliter p hũc tex.qui vt dixi parũ facit. ¶ Scd̃o moueoꝛ p.l.ob ec.cũ auẽ.ibi poſita.C. de act.⁊ obli.⁊ qꝛ eſſet qdã ſpẽs ſeruitutis hmõi obligatio p.l. ij.ꝭ.de lib.ho.exhi.cui per pactũ qs ſe ſubijcere nõ põt.l.nec ſi volẽs.⁊.l.nec libero.C.de lib.cau. ¶ Tertio mouenẽ p.d.l.nõ eſt ſingulis.ꝭ.ꝓpter vitãdũ ſcandalũ. ¶ Quarto facit.l.miſſi opinatores.C.de exa.tri.li.x.ibi nõ per exactorẽ qui habet tenere cõputum rationũ,ſed per magiſtratũ ⁊c. ¶ Quinto per l.liber homo la.i.ꝫ.ad.l.aquil.⁊.c.vt pridem.xxiij.q.viij.h.d.
¶ Sexto qꝛ iudex nõ põt demãdare partib⁹ licẽtiã exequẽdi ꝓpria aucto.vbi reſiſtẽtes interueniurẽt.vt no.Bar.in.l.creditores.in.iij.q.princip.C.de pig.⁊ in.l.ſi ſuna.§.iul.in.vi.col.ꝭ. de dã.infe.in.l.iuſte poſſidet.ꝭ.de acq.poſ.⁊ Bal.in auẽ.et qui in.xi.col.⁊ ibi Saly.in.ix.q.de bo.auẽ.iu.poſ.⁊ Bal.in.l.etiã.C. de exe.rei iu.in.l.dotis.C.eo.⁊ in.l.ſi vt ꝓponas.C.quõ ⁊ qñ iud.Cã.maxime.d.Abb.in.c.de cetero.de re iu. ¶ Septimo qꝛ tenere in carcerẽ eſt ſpecies iuriſdictionis,⁊ priuati carceris.l.i.C.de priua.car.ergo pactis priuatoꝛ cõcedi nõ poteſt.l. priuatorũ.C.de iur.om.iu.ad qd̃ vide Bar.in.l.oẽs populi.de iuſt.⁊ iur.⁊ Bal.poſt gl.in.l.ij.C.que ſit lõg.cõſue. ¶ Octauo ꝙ nõ poſſit valere tale pactũ alle.caſum in.§.ſi vero.in auẽ.de exhi.re.⁊ Bal.in.l.ij.ꝫ.de iur.om.iu.vbi habes ꝙ captura eſt meri imperij que delegare nõ poteſt,ergo nec ſup ea paciſci, hac illatione vtitur Bart.in.l.inter dũ.§.qui furẽ.ꝭ.de fur.reprobãdo gl.ibi que tenet ꝙ qs poſſit paciſci ꝙ ab hoĩe priuato torqueri poſſit ꝙ eſt falſum vt per Bar.in.l.i.§.ij.ꝭ.de iniu. hoc idẽ tenet Imo.in propoſito qõnis Dy.ꝫ.alle.in.c.cũ contingat.in princ.de iureiur.⁊ Ro.in.l.ſed ſi deceſſerit.ꝫ.q ſatiſ. cog. ¶ Fallit tñ ſm Ang.in.d.l.nemo carcerẽ.in eo qui redẽptus fuit ab hoſtibus,qꝛ pro tali pecunia non reſtituta a redimẽte inuitus retineri põt vt ſonat lr̃a in.l.ſi.de capti. ¶ Secũdo fallit ſm Spe.in ti.de cõcl.⁊ renũ.§.i.in ver.itẽ eſt bñficiũ in ſcriptore q ꝓmiſit in certo loco ſtare ⁊ ſcribere librũ, nõ valebit pactũ ꝙ poſſit in cõpedibus teneri cũ hoc ſiat iure permittẽte,vt eſt gl.no.in.l.ſtipul.§.ſiue autem.⁊ ibi doct.ꝭ.de ope.no.nun.no.Bar.in.l.ſtipulationes nõ diuidunẽ.in.viij.q. cũ cõcor.de verb.obli.quã gl.etiã alle.Io.and.in.d.ver.itẽ eſt bñficiũ ⁊c.de cuius gl.intellectu.vide Bal.in.l.ſi.ibi.C.loc.et in.l.ſi traditio.C.de ac.emp.⁊ in.l.vnica.⁊ ibi Saly.C.de ſen. que pro eo quod intereſt.aliquid p Cy.in.l.i.in.ij.q.C.qui bo. ce.poſ.⁊ p Frã.de rip.⁊ Imo.in.d.l.ſtipulationes nõ diuidãtur.⁊ Bal.in.l.qſqs.C.de epi.⁊ cle poſt Ia.bu.ibi,⁊ ſi illis videẽ glo.in.d.l.ſi hi.de quo p Ang.in.l.ſi.ꝫ.ſi qs in ius vo.non ie.⁊ doc.in.c.ij.de epi licet eñ multi doc.conenẽ rẽ aliquibus modis limitando ſuſtinere tñ magis cõiter gloſ.illa reprobatur.
¶ Tertio fallit ſm Spe.in loco preall.e.in obſide ꝓpter gñalẽ cõſuetudinẽ,alle.c.ex reſcripto.de iu.iu.⁊ no.in.l.domus.ꝭ.de
7 iur.fiſ.in.l.obſides.ꝭ.de teſt.†Et ſcias ꝙ obſides dãtur ſolũ ab hoſtib⁹ populi Ro.⁊ econtra vt eſt gl.no.in.l.ij.C.de patr.qui fil.diſtra.⁊ no.in.d.c.ex reſcripto.⁊ in.c.vt pridẽ.xxiij.q.viij. et
d ibi ꝙ etiã ꝓpter bonũ pacis poſſunt dari obſides.[d] ¶ Cõtra predictã tamen opi.Dy.⁊ ſequa.facit quod no.Bart.hic.ſed dici poſſet hoc nõ obſtare,quia loquiẽ de auẽ.capiendi bona, nos auẽ de auẽ.capiẽdi liberã pſonã.Scd̃o contra Dy.facit l.ait ꝓtoꝛ.§.ſi debitoꝛẽ.ꝭ.q in frã.cre.⁊.l.gñali.C.de decu.lib.x.
e vbi p.l.permittiẽ ꝙ debitoꝛ ꝓpria auẽ.capiaẽ[e]:ergo ⁊c.per pactũ idẽ fieri poteſt,ſed rñdet Bart.hic ꝙ hoc arg.ita demũ procedit qñ non eſt contra bonos mores per.l.nec.l.priuatorum.⁊.l.nec ex precario.ꝭ.de reg.iur.⁊ no.gloſ.in.l.ij.C.que ſit lon.cõſue.lex enĩ debet eſſe bona,⁊ ſancta.iiij.diſt.erit autẽ lex,

a ¶ Reuerẽtiã.adde Ol.cõſi.cclxẽ.
b ¶ Veniale.archi. ibi aliter põderat tex.ibi.⁊ illũ etiã ſequitur ro.deci. in al.
c ¶ Pñt.adde an clericus poſſit huic beneficio renũciare.Ant.de but.cõſil.xliij.dicit forte ꝙ non,tñ non decido per.
d ¶ Obſides.q ꝓprie dicanẽ obſides,⁊ qui poſſunt dari obſides,vide Bal.in.l.ſi.co.pe. vñ.vlterius nũqd C.de patri.qui fi. diſtrax.⁊ cũ Bal. in repe.l.hẽat.co. viij.vſic.xiij.q re. C.de ſacr.ſanctis eccle.vbi an obſides poſſint teſtari,⁊ quis teneatur alere obſides,vide Petr. de anch.in.c.a.ex. reſcripto.ad ſi.extra de iureiuran. Hen.Fer.
e ¶ Capiatur.vide plene p Bapt. ſe.in trac.de debi. fugi.in.iiij.q princi. in.iij.col.⁊ Iaſ.i.l. ij.in.vi.co.ꝫ.d iur. om.iud.vbi plene. Tho.Dip.

e.l.iiij.ff.de leg.l.leges ſacratiſſime.C.de legi. In aliis vero caſibus nõ vz predictũ arg.vt declarat Bar.in.l.õẽ populi.in iiij.q.prin.de iuſti.ꝛ iur.ꝛ Jo.an.in.c.fi.de cõſue.non ergo mirum ſi in.d.l.ait pretor.§.ſi debitorẽ.põt fieri p pactũ,q2 illo caſu non eſſet cõtra bonos mores. ¶ †Tertio contra Dy.facit,
8
q2 q's põt pati ſe vendi a.d preciũ participandũ,iucta.l.ꝛ in ſeruo.ff.de ſta.ho.ſed dic ꝙ hoc nõ eſt licitũ indiſtincte.ſed tñ qñ alius vẽdit eũ,ꝛ ipſe patitur ſe vendi,vt preciũ participet,ſecus ſi ipſe ſe venderet,vt no.gl.in.l.ſi vſufructũ.de li.cau.probatur in.l.inter liberos.ꝛ in.l.nec ſi vẽdens.cũ ſi.C.de lib.cau. ¶ Itẽ requiritur ꝙ emẽs eũ ignoret eſſe liberũ.l.libertis.§.ſi quis ſciens.ff.de lib.cau.ꝛ ibi no.ꝛ in.l.ſeruoꝝ.ergo ꝛc.ꝛ ita teneamus cum cõcluſione Dy.in predicto articu.limitato vt.ſ.
9
¶ †Ex predictis infertur nõ valere pactũ quotidianum per quod debitor ſe obligat ad carceres,ꝛ ita dicit Ang.in aut.vt no.ſi.pig.in ſi.per.d.l.ob es.ꝛ hoc eſt vtile ſcire,q2 nõ ſemper quis poteſt carcerari ſi non ſoluit,quoniã prius requirit mobiliũ,ꝛ immobiliũ excuſſio,iuxta no.per gl.in.l.iiij.§.tutores.ff.de ſuſpe.tu.ꝛ per Bart.in.l.i.ff.de ceſ.bo.ꝛ Barto.in.l.cum in aliis eſt.§.labeo.legis precedentis.ff.ad leg.iul.pec.ꝛ Imo.in l.ſi filio.i.a.ij.ff.eo.ꝛ in.l.a diuo pio.§.in venditione.ff.de re iu.ꝛ Bal.in.l.etiã.C.de execu.rei iu. ¶ Illud tamẽ dictum Ang.in.d.aut.vt non ſi.pig.intelligit Bal.eſſe verũ in obligatione ad carcerẽ priuatũ,quoniã ille eſt prohibitus.l.i.C.de priuat.car.ſed ſi paciſcit debitor dãdo licentiã creditori propria aut.capiendi eũ,ꝛ ducendi ad carceres publicos,valet tale pactũ ſm eũ,alle.d.l.generali.de decu.lib.x.que nihil facit,quia loquitur in caſu ſpeciali quãdo non habebatur copia iudicis,ſicut dicitur in.d.l.ait pretor.§.ſi debitorẽ. Ange.hic refert dictum Bal.ꝛ poſtea dicit ꝙ verũ eſt debitorẽ ſe poſſe obligare ad carceres publicos,quia etiã ſine pacto debitor carcerari poteſt ſi nõ ſoluit.d.l.nemo carcerem.ꝛ.l.i.C.qui bo.ce.poſ.tamẽ non poteſt paciſci ꝙ creditori liceat propria auto.eum capere,ꝛ ad publicum carcerem ducere per rationes,ꝛ etiam leges.ſ.al leg.niſi in caſibus in quibus de iure cõmuni liceret,vt in.d.§.ſi debitorẽ. Imo.ꝛ Ro.hic.ꝛ Imo.in.l.titio centum.§.ij.ff.de cõdi.ꝛ demon.ſimpliciter tenent ꝙ nõ poſſit debitor ſe obligare ad carcerẽ publicũ,quia nemo eſt dñs membroꝝ ſuoꝝ.d.l.liber homo.ꝛ quia quis ſe non poteſt obligare ad id quod eſt ſpecies ſeruitutis.d.l.titio.ꝛ ideo ſecundum eos non poterit virtute dicti pacti capi debitor,ꝛ carcerari etiam per publicos officiales,ꝛ idem tenet Imol.in.d.c.cum cõtingat. ¶ Et Bald.in.d.l.titio centũ.§.ij.vult ꝙ valeat pactũ ꝙ per officiales,aut iudicis poſſit debitor carcerari,ita dicit tenuiſſe quẽdam dominũ Joan.de monte rubiano per id quod habetur in.d.l.miſſi opinatores.que.l.parũ facit. ¶ In hoc ergo paſſu me refero ad ſingularia verba Ange.in.l.nemo poteſt.de leg.i.vbi voluit ꝙ ſi eſt per partes cõuentũ ꝙ debitor poſſit perſonaliter,ꝛ realiter conueniri,ꝛ capi,autoritate propria creditoꝝ,vel iudicis ꝙ per creditorẽ nec per iudicẽ capi.aut carcerari poterit,tum quia debitor non eſt dominus mẽbrorum ſuoꝝ,tum etiã quia partes non poſſunt facere quin ordo iudiciarius,ꝛ eius ſolẽnitas ſeruari debeat,vt nota.in clemẽ.ſepe.in verbo neceſſario.de verb.ſigni.ꝛ in.c.ſi.de re iu.lib.vi.l.i.C.de execu.rei iu.ꝛ gl.ordi.in.c.de cauſis.de offi.dele.ꝛ per legiſtas.in aut.offen.C.de lit.conteſt.ſed de iure nõ poteſt inchoari proceſſus ab exequutione,ſed requiritur ꝙ precedat libellus lit.cõteſt.ꝛ ſentẽtia.l.i.C.de execu.rei iu.l.ſi cum nulla.ff.de re iu.ꝛ ad capturã non poteſt perueniri niſi precedẽtibus libello,ꝛ citatione vt probatur in.l.cõſentaneum.et ibi Bart.C.quomodo ꝛ qñ iud.ꝛ Bart.in.l.cũ eo.ff.ad.l.iul.pec.ꝛ idẽ in qualibet exequutione.l.meminerint.C.vnde vi. Cauendũ tamen eſt ab hoc arg.quia poſſunt partes ſibi inuicẽ dare licentiam ingrediẽdi bona ppria auto.iuxta.l.iij.ff.de pig.ergo ꝛc. ¶ Sed dic ꝙ in his que ſiunt ſine iudice procedit illud prout in ſimili no.omnes in.l.ſi ſocietatẽ.§.arbitroꝝ.ff.pro ſo.dum dñt ꝙ partes poſſunt dare arbitro licentiã ꝙ non ſeruet iuris ordinẽ.vt no.Cano.in.c.quintauallis.de iureiur.in.ſed in his que ſiũt in iudicio,ſecus,qꝛ per pacta nõ poſſunt tollere partes ordinẽ iudiciariũ,ꝛ ſic ius publicũ.ff.de pac. †Pro predictis facit ſolenne dictum Inno.ꝛ Hoſt.in.c.p.ꝛ.g.ꝛ ibi gl.de offi.deleg.vbi dicunt non valere conuentionẽ per quam debitor cõuenit ꝙ ſi in termino nõ ſoluerit poſſit excõicari citatione,ꝛ cõtumacia nõ precedẽte[a] et ſic nõ ſeruata forma.c.ſacro.de ſen.excõ.ꝛ ſic vera remanet opinio illa quam tenet Imo.et Ro.hic,ꝛ ad ea que in contrariũ allegari poſſunt dic vt plenius per Ang.in.d.l.nemo poteſt. ¶ †Succeſſiue querit Dy.an valeat pactum ꝙ nõ poſſit debitor cedere bonis.ꝛ tenet ꝙ non,idem tenet Ry.malum.ꝛ Barto.hic alle.aut imo.cum ſibi no.per gloſ.C.de actio.ꝛ oblig.idem tenet Imol.hic idem
10
11

a ¶ Nõ precedente. Adde ꝙ dñi de ro.deciſ.ſuis,de conſue.dñt ꝙ nõ valet conſuetudo ꝙ quis poſſit excõicari ſine ſcriptis.

b ¶ Deduci.de hoc latiſſime per do.de ro.deciſ.ſuis,de re iud.in antiquis.

Ange.in.d.l.nemo carcerẽ.idẽ Cy.ꝛ Saly.in.l.i.C.qui bo.cepoſ.idẽ.d.Ant.in.c.cũ cõtingat.de iureiur.q2 renũcians ceſſioni bonoꝝ videt ſe obligare ad carceres.l.i.C.qui bo.ce.poſ.et per cõſequens ad ſpeciẽ ſeruitutis.d.l.ij.de lib.exhi.ꝙ per pactũ fieri nõ poteſt vt.ſ.dixi,ꝛ q2 videt eſſe cõtra bonos mores cũ tunc teneatur vltra ꝙ̃ facere poſſit. ¶ Et hanc opi.ſequitur Jac.de bel.§.ꝙ autẽ.in aut.de fideiuſ.hoc idẽ conatur pluribꝰ arg.ſuſtinere Pau.de liaza.in diſputa.ſua incip.primo queritur vtrũ ꝛc.in tertio dubio.ꝛ Ant.de bu.in.c.odoardus.de ſol.idẽ Car.ꝛ Imo.in.c.lator.de pig.qui ſequitur ſimpliciter opi.Bar.hic,ꝛ Pet.ꝛ Jac.de are.vt refert Cy.in.d.l.i.ꝛ Ang.ꝛ Ro.hic cõtrariũ tenẽt.idẽ Fede.de ſen.in cõſ.lx.et Imo.in.d.c.cum cõtingat.in.i.ꝛ.x.mẽbro principali:ꝛ hoc videtur verius,q2 fauori pro ſe introducto poteſt renũtiari.l.ſi quis in cõſcribendo.C.de pac.l.pactũ inter.ff.de pact. ¶ Itẽ quia per acceptationẽ quinquennalium inducitur tacite debitor videtur renũtiare beneficio ceſſionis.l.ſi.cum glo.ſi.C.qui bo.ce.poſ. ¶ Quãtomagis ergo poteſt expreſſe renũtiari,ar.l.cũ quid.ff.ſi cert.pet.ꝛ.l.triticũ.ff.de verb.obli.ꝛ.l.ſi repetendi.C.de condi.ob cau.facit in propoſito.l.cõuenerit.alle.in gl. ¶ Nõ ob.ꝙ videatur ſe obligare ad ſeruitutem,quia non eſt verũ,vt dñt gl.ꝛ doc.in.l.i.C.qui bo.ceder.poſ.poſtq̃ carceratur pro debito principaliter dato ꝙ in cõſequentiã videretur ſe arctare ad carceres,tamẽ quia vbi cõſequentiã actus permiſſi reſultat aliquid ꝙ de ſe erat prohibitũ,videlicet ꝙ.l.i.in princ.ꝛ ibi not.Dyn.ꝛ Barto.ff.de auto.tuto.l.ſi vnus.§.illud nulla.ff.de pact.ergo ꝛc. ¶ Non ob.glo.in.d.aut.ẽ.imo.in ſecũdo tert.ibi quia creditor ibi cõpellebat propria auto.debitorem ad ſibi ſeruiendum hic autẽ ſecus,quoniã ſi ſtat in carceribus nemini ſeruit,nec alicui ſeruire tenetur,ſolum ſtat ibi vt ſoluat,vel vt alius motus miſericordia ſoluat pro eo vt dicit gl.in.d.l.i.C.qui bon.cede.poſ. ¶ Non obſt.ꝙ ſit contra bonos mores,quia hoc non eſt verum vt declarat Bart.in.d.l.titio centũ.§.ij. ¶ Nam ſi carceratio eſſet cõtra bonos mores nõ eſſet a.l.introducta ꝛ eſt ſpeciale in pacto facto cum marito propter reuerentiã,vt hoc in tex.ſecus in pacto facto cũ alio etiã qui non tenetur niſi in quantũ fa.pot.vt hic in gl. ¶ A.§ in hoc ar.dicebãt quos ſequebatur Dy.videlicet ꝙ ſi hoc pactum de nõ cedendo bonis fuit adiectũ ab initio contractus,valet,q2 veſtitur coherentia cõtractus,ar.l.ff.ſi cer.pe.ſi ex interuallo.tunc ſecus,ar.l.iuriſgẽtiũ.§.quinimo.ff.de pact.nota gl.in ſimili in.l.ſi.in ſi.C.qui bo.ce.poſ. Sto indiſtincte cum opin.Pet.ꝛ Jac.de are.quia etiã ſi ex interuallo ſiat proderit ſaltẽ ad excipiendũ.d.§.quinimo.ꝛ ita teneo omiſſa opi Bal.in.d.l.qui conatur opi.ad cõcor.deducere. ¶ Cum quo videtur hic Raph.trãſire,vez quo ad hoc,vt in ſolidũ ſoluere cogatur non deducto ne egeat:non autẽ vt poſſit in carcerẽ detrudi. ¶ Et hoc dicit eſſe verũ preſertim ſi iuramentũ interueniſſet.ſed per predicta credo ꝙ etiã valeat,vt in carcerem
b deduci[b] poſſit. ¶ †Predicta tamen opi.quã tenui limita ſm
12 Fede.in prealle.cõſ.vt refert.d.Ant.ꝛ Imo.in.d.c.cum contingat.in primo ꝛ vltimo membro niſi debitoris eſſet notoria mendicitas,vt cogeretur debitor mẽdicare ſi ſolidum ſolueret creditoribus quo caſu pactum etiam iuratũ non teneret,quia videretur eſſe cõtra ius alimentoꝝ cum per tale pactũ teneretur inſolidũ non deducto ne egeret. ¶ Pro hoc alle.l.cum quidã.de iureiur.ꝛ not.Bal.in.l.pactũ quod dotali.ad ſi.C.de col.ꝛ Specu.in tit.qui ſi.ſint legi.verſ.ſed pone,vbi dicitur ꝙ
13 pactũ iuratũ contra ius alimentoꝝ non valet. †per ſtatutum autẽ clarũ eſt ꝙ poſſet tolli beneficiũ ceſſionis,arg.l.omnes populi.ff.de iuſti.ꝛ iur.ꝛ.l.de quibus.ff.de legi.ꝛ.c.i.de cõſtitu.in.vi.plus dicit Ang.hic,ꝙ ſi ſtatutũ ſimpliciter dicat ꝙ debitor carceratus vigore inſtrumẽti nõ poſſit relaxari niſi ſoluat videt per hec verba remouere beneficiũ ceſſionis bonoꝝ,vt ſic verba ſtatuti aliquid de nouo operentur. ¶ Et hoc idẽ firmat Ang.in.l.nemo carcerem.ad ſi.ꝛ in.l.is qui.ff.de ceſ.bo.nihil tamẽ allegat. ¶ Sed Bald.in.l.i.in.ij.co.C.qui bo.ced.poſ tenet contrariũ,quia ſtatutũ debet reſtringi,ꝛ interpretari ſm ius cõmune,alle.no.per gl.in.l.ſi.§.in cõputatione.in gl.ma.C.de iur.delib.benefacit.l.ij.cum ſi.C.de nova.ꝛ qð in ſimili no.Bal.in.l.terminato.C.de fru.ꝛ lit.expen. ¶ Hanc opin.formaliter ſequitur Pet.de ancha.in rep.c.canonum.in ver.cõcurrũt aliq̃ue queſtiones.de cõſtitu.ꝛ dicit ꝙ per illud dictũ Bal.putat quendam doc.nõ ſane cõſuluiſſe. P.in.de caſt.hic tantũmodo refert illud dictum Bald.ꝛ dicit ꝙ vidit florentie ſeruari contrarium.ꝛ quod iudices ibi truffabantur de illo dicto.mihi verior videtur opi.Ang.ꝛ magis cõſona verbis ſtatuti. ¶ Nõ ob.ratio Bal.quia illa vera eſt vbi ſieret reſtrictio ſtatuti ne quis indebite damnũ pateretur:alias autẽ ſecus ar.l.proſpexit.ff.qui ꝛ a qui.ꝛ no.doc.maxime Saly.in.d.l.ij.C.de nova.

pora.declarat Bar.in.l.oēs populi.in.vi.q.prin.de iuſt.ꝛ iur. ei cōcor. Sed iſte cedēs nō tractat de dn̄o vitādo.imo poti⁹ de lucro cū per ceſſionē nulla tollat̄ ciuilis vel naturalis obligatio, ſed ſola paraſ exceptio.l.ex ꝯctu.C.de bo.aut.iudi.poſ. plene pbat̄ p Bal.in.l.vbicūq; reprobata gl.ibi.ff.de fideiuſ. ℂ Cōfirmo opi.Ang.qm̄ mēs ſtatuti fuit qd̄ nulla poſſit opponi exceptio niſi ſolutionis.ſed ſic eſt qd̄ vt cōcludit Bart.ꝛ ceteri in.l.i.§.ꝛ parum.ff.qd̄ vi aut clā.qm̄ nulla exceptio pōt opponi pter q̄ ſolutionis tunc nulle friuole opponi pñt, vt pbat̄ in.c.itē cū quis.de reſti.ſpo.ꝛ ibi Ang.ꝛ alij no.Cy.Bal.ꝛ doc.in.l.ita nobis pudor.C.de adul.ꝛ Canon.in c.ex parte.de reſcri lʒ Cy.referat aliquos antiquos contra in.d.l.ita nobis.

14 ℂ †Preterea verba ſtatuti de quo per Ang.aliqualiter diſſerūt a verbis ſtatuti, de quo p Bar.in.d.l.i. ℂ Nā in terminis Bal. dicit ſtatutū nō poſſe p debitorē opponi aliquid etiaʒ ſi creditor tractaret de carcerādo debitorē per quēcūq; modū voluerit creditor.facit etiā ad hanc.q.qd̄ querit Saly.in.l.fin. §.in cōputatione.C.de iur.delib.vtʒ an ſtante ſtatu.qd̄ heres nō poſſit in terminis dicti ſtatuti venire cōtra factū defuncti poſſit carcerari heres p debito ꝯtracto per defunctū, ꝛ relinquit cogitādum. ℂ Puto verā eſſe opi.qd̄ nō poſſit carcerari ꝛ in terminis decidit Imo.in.l.iij.§.pretor.ff.de dam.infect.

ℂ Et inquantū Bar.hic ponit aliquos caſus in quibus debitor pōt paciſci q̄ ſibi non liceat cedere bonis, adde qd̄ inueniū aliū eſſe caſum in.l.fi.§.fi.ff.que in frau.cre.ſm gl.ibi cōiter approbatā, certe iſta nō eſt proprie fallētia, q: ibi virtute pacti hoc nō liceret niſi culpa debitoris interueniret. ℂ Hāc tamē opi.ſequūtur oēs hic,ꝛ Imo.in.c.lator.de pig.ꝛ in.d.c.odoardus.de ſol.ꝛ Bald.in rub.C.que in frau.cred.ꝛ in.l.a.C.qui bo.ced.poſ.ꝛ Ang.in.l.is cui bonis.ff.de ceſ.bo.qui dicit tex.in.d. §.fi.eſſe ſingularē.idē Pau.de caſt.in.l.etiā.§.i.ff.e. ℂ Ubi hoc limitat pcedere qñ talia bona in quibus erat debitor, ita eſſent dilapidata qd̄ aliquo modo nō extarēt.ita dicit innuere tex.in.d.l.fi.§.fi.cū gl.ſed ſi extarēt.q: ſunt immobilia, licet ea alienauerint, tūc ex tali pacto nō priuaret̄ beneficio ceſſionis bonorū, quia hoc dicit ille tex. ℂ Itē inquantū Bar.hic alle. aliū caſum in quo valet tale pactū qd̄ non liceat cedere bonis, videlʒ qñ debitor ſciēs ſe nō eſſe ſoluēdo pmiſit ſe ſoluturum per.l.pe.ff.de iure do. ℂ Dic qd̄ ſimiliter illa non eſt fallētia, quia ibi nō pactum, ſed culpa ſua fecit eum indignū beneficio ne teneretur niſi inquantū facere poſſet: qm̄ videtur voluiſſe creditorē circumuenire.cum quo Bar.trāſeunt cōiter hic doct. excepto Raph.qui dicit qd̄ ille caſus nō pbat hāc generalem doc.Bar.qm̄ ibi perdit̄ priuilegiū qd̄ iure ſpeciali eſt introductū, non autē loquitur de beneficio iure cōi indulto, vnde nimirū ſi factiuus perditur q̄ de iure ſpeciali cōcedit̄,arg.l.eius militis.§.militia.de teſt.mil. ℂ Tamē nō recedo ab opi.bart. cū quo etiā trāſit Ang.in.d.l.is qui bonis.ꝛ Imol.ꝛ Cardi.in d.c.lator.ꝛ in.d.c.odoardus. Cōfirmo per id quod voluit not. Pau.de ca.in.d.l.etiā.§.i.qui dicit tex.in.d.l.pe.intelligi debere qñ dolus debitoris interuenit ita eñ ſonat ille tex.in ratione ſui ſm eū, ſed ſi dolus eius non interueniſſet.tūc videret̄ creditor eū velut idoneū approbaſſe, ſecū cōtrahēdo.ar.l.ij.ff. de fideiuſ.ꝛ.l.qui cū alio.de reg.iur. ratio ergo illi⁹ tex.nō fuit ſpecialitas, ſed dolus debitoris, ꝛ qd̄ fuerit dolus facit, q: fenerator qui mutuat pecunias ſub vſuris cū ſpe cōſequēde venie a debitore vel principe peccat, ꝛ nō remittitur peccatum niſi effectualiter reſtituat, ꝛ integre. adeo qd̄ pp̄ter eius damnatā
a intētionē ᵃ perdit beneficiū ceſſionis bonorū ſm Dy.in regula peccati.de reg.iu.in.vi.quē refert, ꝛ ſequitur Ang.in.d.l.is cui bonis. ℂ Mouetur Dy.quia cū culpa feneratoris p̄ceſſit caſum dʒ de caſu teneri.ar.l.in rebus.§.qd̄ autē.ff.cōmo. ergo eadē ratione vel ſaltē maiori dicēdū eſt q̄ tex.in.l.pen.noluerit debitorē illum perdere beneficiū ne teneretur niſi inquātū facere poſſet propter dolum ſuum.ſ.quia voluit creditorē circūuenire. ℂ Nec obſt.ratio Raph.quia etiā beneficiū ceſſionis bonorū dʒ eſſe de iure ſpeciali.i.ꝯ generales regulas iuris cōis q̄ habent q̄ ius creditori acquiſitum, puta de cōueniēdo debitorem in ſolidum ſine facto ſuo a ſe auferri non dʒ.l.id qd̄
15 noſtrū.ff.de reg.iu. ℂ †Ex predictis colligere potes aliquos caſus in quibus nō poteſt cedere bonis, nōnulli alij caſus tāguntur per Ang.in.d.l.is cui bonis.ꝛ hic, inter quos vnū enumerat.ſ.quādo debitor nō vult acceptare quinquēnales inducias nec cedere bonis. ℂ Sed inepte hic loquitur ſm Imol. hic fruſtra enim querimus an poſſit cedere ſi cedere nolit, aliū caſum ponit Ang.ſ.dum acceptauit quinquēnales inducias per.l.fi.C.qui bo.ced.poſ.alios etiā ponit Bar.in.l.ij.ff.de ceſ.bo.vnū caſum vide in.l.pen.de ceſ.bo.ſ.in eo qui negauit ſe eſſe debitorem.facit.l.verū.ff.pro ſocio. ℂ Alius eſt caſus ſm Roma.hic qñ qui damnatur cum publicatione bonorum, poſtea fuit reſtitutus etiā ad bona.nam tunc tenebitur creditoribus quatenus ſunt vires illorū bonorum ſine beneficio ᵇ
b ceſſionis per.l.ij.ff.de ſen.paſ. Sed in hoc puto eum non bene loqui, qm̄ tex.ille hoc minime probat ſolū enim ibi dicit̄ qd̄ nō poteſt reſtitutus etiā ad bona vti beneficio ceſſionis quin etiā bona acceptet cū ſuis obligationibus actiuis.ꝛ paſſiuis: illa enim non poteſt repudiare vt ſe exoneret a creditoribus, nam licet per deportationem exutus eſſet ab obligationibus paſſiuis, iuxta.l.i.C.de fideiuſ.ꝛ.l.iij.C.ad.l.iul.vnde vi.tamē ſi reſtituit̄ cogit̄ bona acceptare.d.l.i.nec per hoc inferri poteſt: ergo bonis cedere nō poterit.ſtat enī q̄ poſſit acceptare, ꝛ illico poſtea bonis cedere, qm̄ inter acceptare, ꝛ bonis acceptatis cedere nō parū diſtat, primo enim caſu nullo modo incideret in obligationes priuatas, a quibus per deportationē erat exutus, ſcd̄o vero caſu, licet bonis cedat nō per hoc dicit̄ liberatus a creditoribus. qm̄ ipſe perueniēs ad pinguiorē fortunam tenetur integre ſatiſfacere.l.ex cōtractu.C.de bo.auto.iu. poſ.l.ij.ꝛ.iiij.ff.de ceſ.bo.reprobata glo.in.l.vbicūq;.ff.de fideiuſ.que contrariū tenebat, ꝛ male ſm Bar.ꝛ doct.ibi: ꝛ vbiq;.

16 ℂ †Nunc petuſq; veniamus ad glo.quero iuxta tex.noſtrū an miles q̄ gaudet priuilegio ne teneat̄ niſi inquātū fa.pōſ.iuxta.l.miles.in prin.ff.de re iudi.poſſit huic ſuo priuilegio renūcia-
c re ᶜ habeo quandā apoſtillā Iaco.de ra.in.l.ſi crediderit.ff.de pac.tenetis qd̄ nō de quo nullus ibi facit mentionē, alle.qd̄ in ſi.not.gl.in.l.nepos proculo.in verbo dignitate.ff.de verb.ſig. que parū facit ad hoc.ad idē alle.in arg.l.ſtipēdia.C.de exe.iud. et puto hoc verū, quia hoc priuilegiū cōpetit perſone, vnde dicit Spe.in tit.de renū.ꝛ cōclu.§.i.ver.item qd̄ beneficiū qd̄ quis cōdēnetur ꝛc. q̄ beneficio qd̄ habet maritus, patronus, pater, ꝛ alij enumerati in.l.ſunt qui putāt.de re iu.non pōt pacto renūciari: ꝛ in ſpecie videt̄ hoc tenere Ioan.in.c.odoardus.de ſol. Plus ſubdit Iac.de ra. videlicet qd̄ idē dicendū eſt in donatore qui ſimiliter tali priuilegio gaudet iuxta.l.ſunt qui putāt.ff.de re iu.qm̄ p pactū illi renūtiare nō poterit alle. in ar.l.ne ex liberalitate.ff.de re iu.melius alle.l.precedētē. dū ibi dicit̄ q̄ nō minus eſt priuilegiat⁹ donator q̄ maritus, ꝛ alij hoc priuilegio gaudētes, imo in plus eſt priuilegiatus, qm̄ donator in primis deducit es alienum. hec duo dicta ſunt valde no.ſi ſunt vera ad limitationē huius tex.ꝛ.l.ſi cōuenerit.ff.de re iud. Quā dicebat Iac.de ra.ita limitari ex predictis dicēs qd̄ hmōi exceptio poteſt per predictos qñcunq; opponi etiā lata ſentētia, ꝛ hoc ſentit, ideo eſſe, quia cum expreſſe ei renuntiare nō poſſit, ergo nec tacite. Imo.in.l.ex diuerſo.§.fi.p illū tex. et per.l.neſennius.ff.de reg.iur.ſentit idē in marito, ꝛ donatore.ſ.qd̄ poſſint lata ſentētia iſtam exceptionē opponere, licet alij ſimiliter priuilegiati hoc nō poſſint per regulā.l.perēptorias.C.ſen.reſcin.nō poſ.per p̄dictā rationē, q: cū expreſſe nō poſſint renūtiare marit⁹, ꝛ donator, ergo nec tacite, ar.l.q ad certū.ff.loca.ꝛ.l.ſi ſpōſus.§.ſi marit⁹.cū ſi.ff.de dona.inter vir. b
ꝛ vxo. ℂ Reperio Ang.in.d.l.neſennius.§.fi.dicentē.Iac.de ra.hic tenuiſſe in donatore tantū per.d.l.neſennius.tñ Ange. eū reprehēdit, q: imo in ceteris idē dicēdū eſt.qm̄ hmōi exceptio venit modificādo, ideo pōt opponi etiā in executione c
per.d.l.neſennius.alle. etiā alia iura de quibus dicetur in. l.ex diuerſo.§.fi.ff.eo. pro cōcluſione predictorum, puto q̄ q̄uis in multis ſit priuilegiat⁹ donator quo ad materiā iſtā, tñ q̄a negari nō pōt quin priuilegiū ſui trahat originē ex ꝯctu nō autē ex reuerētia, ideo puto qd̄ expſſe, ꝛ tacite illi renūtiare poſſit. idē enī videmus in pluribꝰ ſocijs habētibus hmōi priuilegiū. d.l.verū.ꝛ.d.l.ſunt qui putant. ℂ In milite vero idē dicendū puto q̄ in marito.ſ.q̄ renūtiare nō poſſit, qm̄ militi competit priuilegiū ratione pſone non ratione ꝯctus, vñ licet actor qui militē cōuenerit ſit pſona q̄ ei nō debeat reuerētiā exhibere, e
vñ huic priuilegio renūtiare nō poterit miles. ꝛ de hoc pōdero eſſe gl.hic dū dicit priuilegiū pſone conceſſum pacto tolli nō poſſe q̄ gnālr loquit̄ in priuilegijs pſone cōceſſis. ꝛ lʒ.l.qui ſtipēdia. nō multū ſtringit p iſta parte tñ optime pbat̄ ex rationibꝰ pri.aſſignatis. ℂ Ingl.ibi nec tūc valet. hāc gl.volētem nō valere pactū etiā ſol.mat.qd̄ maritus nō gaudeat hoc priuilegio ſequit̄ Dy.p rationes quas hic plene refert Bart. ad.l.licet.de pac.dot.alle.in glo.rñdet Dy.qd̄ ibi illud pactū ſol.mat.ſit in detrimētū dotis, ꝛ ideo tūc nō valet niſi ex cā vt ibi. hic autē loquimur in pacto tēdēte ad fauorē dotis. ℂ Sed Bart.hic ſequit⁹ opi.Guli.de cu.in.l.diuortio.ff.de neg.geſt. tenet ꝯriū p rationē illius tex.nā ſicut ibi ex culpa ſol.mat.cōtingēte tenet̄ inſolidū ita ex pacto ſo.ma.celebrato vt hic per eū quē vide cū quo trāſit Ang.Pau.de ca. ℂ Sed Nico.de neap.Imo.Raph.ꝛ Ro.hic tenēt opi.Dy.p rōnes ſuas, ꝛ q: ſ.diuortio.que eſt fundamentū Bar.nō pbat, q: ſm Imo.maritus ibi tenet̄ inſolidū ſol.ma.ex geſto ab eo, nō eſt cōtra hoc

a ℂ Intentionem. adde quod cōtra hāc deci. facit qd̄ voluit do.de rot. deciſio.ſuis.cccc.liij.de re iudic.in antiquis q̄ ſpoliator volens cedere bonis audiatur anteq̄ reſtituerit fructus ad quos erat cōdemnatus. ꝛ ibi etiam culpa p̄ceſſit caſum: ꝛ an vſurari⁹ poſſit bonis cedere ſunt varie opi. de quibꝰ per Archi. in.c.q̄q̄. in verbo patiantur: tamē inclinare videt̄ q̄ de iure cañ. poſſit cedere per.c.a.ſi cel.xiij. q.vi.

b ℂ Sine bñficio. adde eun. Lu.ro. ſing.ſuis.

c ℂ Renuntiare. adde Ant.de bu. conſi.xiij.ꝛ an eccleſia poſſit cedere bonis Rom. tenet qd̄ ſic ſing. ſuis vnde dicit fatuum querere an clericus poſſit.

e ℂ Uide Alex. in.l.ſi conuenerit. in.vi.col.ff.de re iud. Tho.dip.

nos mores, q: illud cõtingebat culpa viri adhibita in dote, fa
cit. l. ſi rerũ. ſ. de re iud. ⁊ l. etiã. §. licet eo. hic autẽ nulla fuerat
culpa. Ex quo infert Imol. qḋ vbi culpa eſt cõmiſſa a marito
põt paſci de perdendo hoc priuilegio: etiã ſi ex ſola culpa hoc
nõ procederet. d. l. licet. ⁊ d. l. diuortio. ⁊ ita cõ. opi. ſequutus
eſt Bar. qñ viri culpa interuenit. alſ ſecus. ❡ Sed iſtã cõco.
non puto verã, qñ in. d. l. diuortio. maritus non cõueniebatur
actione de dote, ſed neg. geſt. nata ſo. ma. vñ nõ gaudet benefi-
cio. l. maritũ. qñ in nullo ſapit naturam actionis de dote, nos
autẽ loquimur qñ cõuenitur actione de dote vel alia directo
ſubrogata loco eius: vt q: directe tẽdit ad id quod veniebat in
actione de dote, vñ licet talis actio nata ſit ſo. ma. tñ nõ ceſſat
priuilegiũ mariti, facit q: culpa viri circa res proprias non eſt
ſufficiẽs ad priuandũ eũ huiõi priuilegio niſi talis culpa cedat
in dolũ vt late videbimus in. l. etiã. §. licet. ſ. eo. ⁊ pro opi. Dy.
facit, quia vbi maritus cõueniretur ex promiſſione facta ſolu.
mat. ex cauſa dotis nõ perdit hoc priuilegiũ: vt eſt caſus in. l.
qḋ ſi maritus. in prin. ṡ. de cõſti. pec. ⁊ no. Bar. in. l. maritus. ṡ.
eo. ergo apparet qḋ reliquie matrimonialis reuerentie durant
etiã quo ad id qḋ geritur ſol. ma. ex cauſa dotis. ❡ Et per hoc
patet rñſio ad rationes Bar. qui etiã non bene rñdet ad arg.
d. l. in tẽpus. dũ dicit qḋ illud nõ pcedit ſi tpe quo ſit certa ha-
bilitas requirit per. l. ſi alienũ ſeruũ. §. in extraneis. ſ. de here.
inſti. q: dico qḋ ille tex. iũcta. d. l. in tẽpus. potiꝰ pbat cõtrariũ,
bene fateor qḋ ſi. l. a prin. reſiſteret qḋ ſufficeret cõferre in tẽ-
pus permiſſum. ita procedat. l. ſi minor. de ſer. expor. hoc alleg.
per Bart. alſ enim. l. eſſet facta verbis nõ rebꝰ, quia faciliter
poſſet recõueniri, ſed caſus noſter non eſt huiuſmodi: ergo ⁊c.

1 ❡ Compenſatio contra dotem ob res donatas poteſt obij-
ci per maritum.
2 Compenſatio poteſt opponi contra dotem.
3 Dotẽ mulieri repetenti non poteſt heres opponere q ipſam
dotem perdidit propter adulterium, licet maritus hoc oppo-
nere potuiſſet.
4 Feudo an priuatur heres propter feloniam cõmiſſam per pa-
trem. qui ſtatim commiſſa felonia deceſſit.
5 Actio iniuriarum non debet ad heredem tranſire.
6 Iudiciũ põt eſſe inter maritũ ⁊ vxorẽ cõſtante matrimonio.
7 Obligatio ad intereſſe ſuccedit ſtatim in obligatione rem
reſtitui poſt moram.
8 Lex non debet fieri, ſeu imponi verbis, ſed rebus.
9 Priuilegium ne cõueniatur niſi inquantũ facere poteſt com
petit ita patri mulieris. ſicut patri mariti.
10 Beneficium ne quis conueniatur vltra q̄ facere poſſit, an et
quando competit ſocero.
11 Sta. dictans inter affines compromitti debere, non militat
inter eos. quando ſolutum eſt matrimonium.

Rei iudicate.

1 ❡ † Ubi aliquẽ nõ eſſe lo
cupletẽ ex cã cõdẽnatio-
nis moderãde inſpicit tẽpus ſnĩe, ⁊ heres põt obij-
cere cõpenſationẽ ob res donatas vel amotas nõ
ob malos mores vxoris ad ſinẽ lucrãde dotis ſocero ex vtraq;
2 parte, ⁊ etiã mulieri daf beneficiũ de quo hic. h. d. ❡ † No. ex
§. here. qḋ cõtra dote põt obijci cõpenſatio. de quo aliqd fuit
dictũ in. l. diuortio. §. ob donationes. ṡ. eo. vide ibi, ⁊ ſtatim di-
3 cam cũ gl. ❡ † Itẽ no. heredẽ mariti nõ poſſe mulieri dotem
repetẽti opponere q ipſa dotẽ perdidit propter adulteriũ, licz
maritꝰ hic opponere potuiſſet. iuxta. l. cõſenſu. C. de repu. ⁊ no.
in. l. ſi. eo. ti. ⁊ c. q: plerũq;. de do. inter vir. ⁊ vxo. no. in. l. vnica. §.
taceat. C. de rei vxo. ac. ⁊ idẽ pbaf hic in ſi. ſm vnũ intellectũ,
⁊ idẽ Bal. h. d. pbari in. l. ſi maritus. ver. ſed ſi morte. ſ. qui ⁊ a
qui. facit ſm eũ. l. ſi ille. in ſi. C. de decu. lib. x. ſimile in. l. ſi. C. de
reuo. do. ❡ Addo tex. in. l. i. in ſi. ſ. ad ſylle. ⁊ in. l. omnino. poſt
prin. ibi nã ſi nulla. C. de inoff. teſt. ⁊ hoc diſputauit Spe. ⁊ nõ
decidit in ti. de dona. inter vir. ⁊ vxo. §. ij. ver. qḋ ſi mulier. ⁊ in
tit. de excep. in. d. ver. itẽ queritur. ⁊ hoc cõiter ſequũtur doct.
hic, ⁊ Cañ. in. d. c. quia plerũq;. maxime. d. Anto. ⁊ iſtud clare
pcedit in viro qui in vita notitiã habuit adulteriij, ⁊ diſſimu-
lauit qḋ limita niſi ſciuerit, ⁊ ita repẽte deceſſerit qḋ eã accu
ſare. vel de tali adulterio cõtra eã opponere nõ potuit, nam
tũc hoc poterũt heredes mariti. vt ſingulariter decidit. Io.
4 and. in addi. in tit. de feu. §. ſi. in addi. ancip. † Reuolui hec qḋ.
qui loquitur in vaſallo qui feloniam cõmiſit dño, ⁊ ita repente
a deceſſit qḋ eum feudo priuareᵃ nõ potuit iuxta. c. i. ⁊ fere per
to. qui. ex cau. feu. amit. ⁊ alleg. Io. and. tex. in. l. in cõfirmando.
et in. l. vtilitatẽ. ſ. de cõfir. tut. hanc diſt. ſequitur Cy. in l. i. C. de
reuo. dona. ⁊ And. de Iſer. ⁊ Bald. in. c. i. §. porro. in tit. que
fuit pri. cau. beneſi. amit. licet non rñdeat ad. l. i. de priua. deli.
Sed limitanda venit niſi defunctus ſciuerit. ſed accuſare non
potuit forte repẽtine mortis accidẽtia preuẽtus. ❡ Sed qḋ ſi

b ❡ Priuare. adde q Abb. conſi. ij. ſequit hoc dictũ. et vide Bal. cõſi. ccclxxxij. i. libro Pau. de caſt. cõſ. cxxviij. in ſi. ⁊ qḋ dicif q ſi vir ſci-uerit adulterium mulieris, ⁊ ita re-pẽte deceſſerit q accuſare non po-tuerit q tunc po-terunt heredes mariti accuſare nõ habet locũ in extraneo vel here de vel ſin. ſucceſ-ſore etiã ſi maritꝰ ſciuerit, ⁊ conque ſtus fuerit ipſam expellẽdo, ita vo lunt Bald. cõſilio lxxxviij. i. lib. anci. in chriſti nomi-ne, nam qñq;, ⁊ ita dicit debere intel ligi dicta Iac. de bel. quẽ ipſe alle. in. l. i. C. de rei vx. act. ⁊ vide Lu. ro. conſil. cclxxxvi. et adde tu ad primũ de vxore cu. hic, ⁊ Saly. in. l. ſi. C. de adul. ⁊ ad ſecũdũ de vaſallo. adde gloſ. ⁊ docto. in. l. omnino. C. de in-off. teſt. ⁊ in. l. ſin. C. de reuo. do. in c. ſi. extra de do. et in. c. i. in verſi. at-tribuerit. qui. mo. feud. amit. Bald. in. c. i. §. inſup. de probi. aliena. feu. per Fede. Franc. Curt.

b ❡ Cõtrahi. vi-de plene per do. minum. d. Pet. de vbal in ſuo tract. de duobus fratri bus. in. ij. q. princ. in. ij. ⁊ iiij. q. ⁊ in iiij. parte princ. in viij. q. Tho. dipl.

maritus ignorauit. Bal. hic dicit heredes opponere nõ poſſe
huiõi exceptionẽ adulteriij, q: hoc remediũ non ad rem pecu-
niariã vel familiarẽ. ſed ad vindictã cõcedit, videtur ſicut actio
iniuriarũ iuxta no. per. glo. reputatã ſing. in. l. cum emãcipati.
§. emãcipatus. ſ. de col. bo. cui addo ſimilẽ in. l. pro herede. §. ſi.
5 in gl. ij. ſ. de acquir. here. † ⁊ per 2ñs ſicut actio iniuriarũ nõ dz
ad heredẽ tranſire. l. i. §. ſed iniuriarũ. ſ. de pri. delit. l. ſi eum. §.
qui iniuriarũ. ṡ. ſi quis cauſa. ita ⁊ iſtud remediũ, ⁊ cum Bal.
trãſit Imo. ⁊ Pau. de caſt. hic. ❡ Sed Ro. ꝫ per no. per glo.
quã Barto. ⁊ oẽs ibi cõiter ſequũtur in. l. ſideicõmiſſum. C. de
ſide. ⁊ eſt tex. in. l. i. cũ ibi no. per Bart. ſ. de his qui. vt indig. ⁊
quia quis nõ videtur renũtiare iuri qḋ ſibi cõpetere ignorat.
l. mater. C. de inof. teſt. l. legitimã. ṡ. de peti. here. ⁊ vltra allega
ta per. Ro. facit tex. in. d. l. in cõfirmando. ⁊ in. d. l. vtilitatem. ⁊
qḋ per iura illa decidit Io. and. in. d. addi. dũ voluit qḋ licet ſi
dñs ſcit vaſallũ feloniam cõmiſiſſe, ⁊ nihil ſibi dixerit regula-
riter non poſſit heres dñi vaſallũ feudo priuare vt eſt gl. in. l.
ſi. in ſi. C. de reuo. do. ⁊ gloſ. in. c. ſi. de dona. ⁊ in. l. omnino. C. de
inoff. teſta. tamẽ ſi ignorauit dicit qḋ licet iſta pena tendat ad
vindictã, tamẽ per heredẽ auferri poteſt feu. vaſallo per. d. l.
in cõfirmãdo. ⁊ d. l. vtilitatẽ. ❡ Et in hoc idẽ tenet Cy. in. l. i.
in ſi. C. de reuo. do. licet. ipſe nõ dicat clare qḋ talis priuatio
a feudo tendat ad vendictã, ⁊ cũ Io. an. cõcor. Bal. poſt And.
de Iſer. in. d. §. porro. ⁊ Bal. lz nõ dicat ita clare. in. l. i. in. xxv-
iij. q. ṡ. de re. di. fuit de mente Saly. in. l. ſi. C. ad. l. iul. de adul.
licet predicta non alleg. ❡ Et pro Ro. facit qḋ pulchre deci
dit Io. and. in. c. ſi. de dona. vbi ſingulariter limitat. d. l. ſi. C. de
reuo. do. procedere in donatore decedente, ⁊ donatariũ fuiſſe
ingratũ, ſecus ſi ignorauit, quia poterit heres donatoris dona
tionem reuocare per. d. c. ſi. in ver. tacente. ⁊ quãuis iſtud idem
qḋ hic repetat ipſe Bal. in. l. cum mulier. ſ. e. in repe. in. xv. op.
et ibi ſequitur Imo. in. viij. col. tamẽ puto qḋ in practica po-
tius ſeruaretur opi. contraria propter auto. Io. and. ⁊ predi-
ctorũ, ⁊ qḋ etiã in puncto iuris ſit verior. ❡ Limita tamẽ iſtũ
tex. ⁊ omnia predicta ſing. ⁊ no. procedere quãdo maritus vi-
uens poſt adulteriũ approbaſſet mores mulieris, vel eſſet du-
biũ an approbaſſet. ſed ſi improbaſſet, vt quia expulit vxorẽ,
vel fuit cõqueſtus licet non accuſauerit, tunc dicit Iac. de bel.
in. §. quia vero plurimas. in aut. vt lice. mat. ⁊ aui. in ſi. qḋ he-
res eius poſſet opponere exceptionẽ adulteriij, ar. l. heredẽ. ſ.
de reg. iur. ❡ Pro hoc allego vobis bonum tex. in. l. i. in ſi. in
ver. cõqueſtus. ſ. ad ſylla. quẽ tene menti pro limitatione hu-
ius tex. ⁊ idẽ tenet Imo. in. d. l. cum mulier. in. viij. col. idẽ ſen-
tit Ang. hic dum intelligit hunc tex. quãdo maritus ſub ſilen
tio trãſiuit. ❡ Sed quid ſi mulier adultera deceſſit an contra
eius heredem dotem repetentẽ poſſit maritus opponere exce
ptionẽ adulteriij, tex. eſt quod ſic, in. l. ſi. C. de adulte. no. Bal. et
Ang. poſt Bar. Intellige tamen ſane prout ibi declarat glo.
procedere qñ diuortio ſolutũ erat matrimoniũ tẽpore quo de-
ceſſit mulier, ſecus ſi morte mulieris ſolutũ eſt. quia tũc nõ po-
terit per maritũ cõtra heredes mulieris dos remitti. Sal. ibi
hoc limitat verũ qñ maritus ſciuit. ſecus ſi ignorauit. hoc autẽ
an ſit verũ colligit ex. ṡ. no. ❡ Not. ex ver. ſi mulier. in. l. ex di-
uerſo. qḋ propter vnũquodq; tale. ⁊ iſtud magis. ad hoc ſemp
alle. iſte tex. ⁊ aut. multo magis. C. de ſacroſan. eccl. cũ vulgari-
bus. Itẽ no. ſm Cy. qḋ illud qḋ requirif in. ij. cauſa multoma-
gis requiraf in prima. ❡ No. etiã qḋ ſocietas queſtuaria po-
b teſt cũ mulieribus cõtrahi.ᵇ ❡ Qḋ facit ſm Bal. ad. q. ruſti-
coꝝ ligonizantiũ. vt etiã mulieres ligonizantes cõputarẽtur
ad portionẽ lucri. de quo vide tex. ſimilẽ in. l. alimẽta. §. ſi. ſ. de
ali. ⁊ cib. leg. de quo hic me nõ extẽdo, quia eſt materia. l. ſi pa-
truꝰ. C. cõmu. vtriuſ. iudi. ❡ Itẽ no. qḋ nõ magis gaudet hoc
priuilegio maritus ⁊ vxor, ſcz ne teneaf vltra q̄ facere poſſit
q̄ faciat ſocius cõtra ſocium iuxta. l. verũ. ṡ. pro ſoc. nam vir et
vxor ſocij ſunt diuine, ⁊ humane domus. l. aduerſus. C. de cri.
6 expi. her. ❡ † Itẽ not. qḋ inter vi. ⁊ vxo. cõſtante matrimonio
põt eſſe iudiciũ, poſſumus etiã notare qḋ aliud eſt eſſe talẽ. et
aliud haberi pro tali. ❡ In gl. in vbo iudicate ibi, ſed nõ pla-
cet, cuius opi. ſequit Bar. ⁊ cõiter ſcri. poſt eũ diſtinguẽtes qḋ
aut quẽ eſſe effectũ locupletiorẽ vel nõ eſt cauſa dãde vel de-
negãde actionis ⁊ tunc inſpicif tps lit. cõteſt. quo tpe actio in
iudicio deducif p iura hic p eũ alle. Aut eſt cã condẽnationis
moderãde, ⁊ tũc inſpicif tẽpꝰ rei iud. hoc eſt ſnĩe vt hic, cũ ſi.
alleg. p eũ. ⁊ ſic diſtinguẽdo rñdet ad 2ria alle. in gl. ❡ Circa
qḋ vnũ ſubdit hic Ang. videlz qḋ vbi quẽ eſſe effectũ locuple
tiorẽ eſt cã nõ ſolũ dãde actionis, ſed etiã moderãde cõdẽna-
tionis, tũc dz inſpici vtrũq; tps p. l. ſi a pre. §. quo tpe. ṡ. de pe.
her. ⁊ ita Ang. hic, ⁊ in. l. in pupillo. ſ. de ſo. ❡ Itẽ dicit Imo.
hic q qñ eſt cã ſolũ dãde actionis ſi ſupueniũt diuitie poſt lit.
2te. ante ſnĩam pdeſt, q: ius ſupueniẽs actori ex cauſa de pte-
rito

rito cōualidat iudiciū per.l.ſi rem.§.ſi.ff.de pig.act.⁊.l.ſi man-
dauero.ff.man.plene no.in.l.nō pōt.ff.de iu.d. Fuerunt verba
Ang.in ꝓpoſito in.l.litis.ff.de neg.geſt.lʒ Imo.de eo mētio-
nem nō faciat.item aliud ſubdit hic Bal.qđ qñ quem eſſe eff.-
tum locupletiorem eſt cā moderande executionis,tñ qñcunq̄
ante executionē ſuperueniat etiā lata ſnīa prodeſt agenti.alleg.
§.in bone fidei.inſti.de act.ſed melius facit.l.pen.C.de ceſ.bo.
¶ Itē adde qđ inquātū Bar.hic dicit qđ qñ eſt cā moderāde
cōdēnationis,eius inſpicitur tpˀs ſnīe,Ro.hic dicit qđ immo dʒ
inſpici tpˀs rei iudicate,vt hic in text.exponēdo illum pro tpe
executionis,hoc eſt qñ ſnīa in rem iudi. tranſiuit.deinde dicit
eſſe caſum no.in.l.ſi filius.in prin.ff.qđ cū eo. ¶ Puto tñ qđ lʒ
pro Ro.facere videat qđ.ff.pri.reuli.ſm Bal.per.§.in bo.fi.
tamē male loquit̄ Ro.primo qꝛ cōtra Bart.⁊ oēs hic,ſcđo qꝛ
cōtra tex.expreſſum in.l.verū.§.tēpus.ff.p ſo. ¶ Ad tex.d.l.ſi
filius.rñdeo qđ de illo caſu nō eſt mir.mdū,qꝛ ibi emācipatio,
et ſic cā ꝓpter quā nō cōuenit̄ niſi inquātū facere pōt nondū
erat nata tpˀe ſnīe qꝛ poſt ſnīam emācipatus fuit,vnde perinde
eſt ac ſi quilibet alius poſt ſentētiā bonis ceſſiſſet,quo caſu pro-
deſt.d.l.pen.de ceſ.bon.Sec9 erat in caſu noſtro hic quia nata
erat cauſa priuilegij.nā ꝯtcū erat,⁊ poſtea ſolutū ꝓpter quod
hoc priuilegio gaudet merit9 cū ipſi cōtractui dotis,⁊ matri-
monij inſit huiuſ priuilegiū ab initio. ¶ Alia tñ ratione puta-
rem qđ qñcūq̄ marit9 ad pinguiorē fortunā ꝑuenit etiā poſt
ſententiā poſſit executio fieri inſolidū,qm hoc priuilegiū eſt
tēporale.iuxta.§.cū autē.in.l.vnica.C.de rei vxo.act.maxime
7 ſi cautio de qua hic ꝑſtita fuerit. ¶ † In gl.in ver.pecuniariā.
ibi.qꝛ tunc cōcedit̄ eſtimatio.no.ex hac prima ſo.qđ in obliga-
tione rē reſtitui poſt morā ſtatim ſuccedit obligatio ad inter-
eſſe.⁊ eſt valde not.ſm Imo.hoc voluit hic explicare ſup iſta
gl.qꝛ gl.in.l.in re furtiua.alle.hic p gl.cōtrariū tenet p illū tex.
¶ Sed magis cōiter tenet gl.ſm Bar.⁊ doc.in.l.ſtipulatio-
nes nō diuidunt̄.in.vi.q.prin.ff.de vb.obli.tamē nō video nec
videre volui,qꝛ iſta nō eſt materia noſtra. ¶ In ea.gl.ibi vel
hic corrigit̄,ad hāc gl.videnda eſt gl.que idē tenuit in.l.ſ.ff.eo.
vbi arguit de text.in.l.maritū.quā ſequebatur Guli.de cu.quē
reprehēdit Bal.in.l.diuortio.§.ob donationes.ff.e. ¶ In ea.
gl.ibi placet prima,⁊ hec eſt opi.cōis maxime per iſtum tex.in
ver.pecuniariā.vt.ll.correctio cuitet,qđ plenius ꝑſequere vt
per Imo.poſt Bart.⁊ Ang.hic.⁊ Bal.in.d.§.ob donationis.
et in.§.ſi.illius.l.nam Imo.hic pro illa opi.alle.text.in.d.§.in
bone fidei.vbi qđ ob res donatas vel amotas cōſumptas poſ-
ſit opponi cōpenſatio aduerſus dotē in quantitatē cōſiſtentē.
Quod maxime ꝓcedit ſcđm eum in dote cōfeſſata,cōtra quā
poteſt opponi cōpenſatio etiā poſt lapſis tpibus opponendi
exceptionē nō numerate dotis per.l.neq̄ ſcđm vnū intellectū
gl.C.de cōpenſa.idē tñ eſſet in dote vera in quātitate cōſiſten
te per pdicta. ¶ Nō ob.d.§.taceat.qꝛ vno modo rñde vt hic
in gl.vel ſcđo ſm Imo dicas qđ huius eſt in modo practicādi.nā
ſi excipiēs vſus eſt verbo directo puta retineo.tunc nō poteſt
opponere cōpenſationē,⁊ ita procedat cōtrariū,ſecus ſi vſus
eſt verbo obliquo.puta excipio qđ fieri debeat cōpēſatio.hanc
diſtin.tenet Ang.hic.licet Imol.de eo mentionē non faciat,
8 idē tenet Ang.in.l.ſi filio.ff.eo. ¶ † Sed nō placet primo qꝛ.l.
videret̄ eſſe facta verbis,⁊ nō reb9 cōtra.c.cōmiſſa.de elec.in
vi.⁊.l.omne verbū.C.cō.de le. ¶ Scđo qꝛ verba excipientis
debent improꝑriari pro ſuſtētatione exceptionū que dicitur
in libello rei.l ſed ⁊ ſi poſſeſſori.§.itē ſi inuaſero.vbi bon9 tex.
ff.de iureiur.l.inſula.de pre.ver.plane Bar.in.l.inter ſtipulan
tem.§.i.ff.de verb.obli.niſi ſuſtinēdo eorū opi.dicas qđ qñ eſt
vſus verbo directo volebat ſimpliciter dotē retinere etiā vl-
tra quātitatē cōcurrentē rerū amotarū vel donatarū,quo ca-
ſu iura hoc nō tolerāt. ¶ Sed certe ſic intelligendo verba eo-
rum caſus iſte fuiſſet de indubitabili. ¶ In gl.in ver.non ha-
bet.ibi.§.taceat gl.ꝓcederet in moribus nō ledētibus pudorē
matrimonij.vt qꝛ vxor vino inebriet̄.ſecus in moribus pudorē
matrimonij ledētibus,vt qꝛ adulteriū cōmiſit qñ hodie poteſt
mulier repelli,⁊ dote priuari.l.cōſenſu.C.de repu.no.in.l.ſi.eo.
9 tit.⁊.d.§.taceat. ¶ † In gl.in verbo iuſtū eſſet tibi,ſubdiſtin-
guitur etiam hanc gloſ.no.⁊ aduerte pro intellectu.l.ſicut.⁊.l.
ſeq.alle.in gl.nam iſte tex.videtur velle quod eiuſdē cōditio-
nis ſit ſocer mariti.i.pater mulieris,cuius cōditionis eſt pater
mariti,⁊ per conſequens quod vnus ſicut ⁊ alius indiſtincte
priuilegiū habeat.ne teneatur niſi inquantū facere pōt. Sed
tex.in d.l.ſicut.cum.l.ſeq.videtur facere differentiā inter pre-
dictos.ſcilicet quod pater mariti indiſtincte priuilegium ha-
beat.pater vero mulieris illud dūtaxat habeat ſi conueniatur
cōſtante matrimonio non poſt. ¶ Sed gl.hic reducit hec iu-
ra ad cōſonantiā ſi bene ponderetur,⁊ vult quod vterq̄ ſocer
habeat indiſtincte priuilegium tam cōſtante matrimonio q̄
ſoluto,niſi a principio interueniat dolus ſoceri per text.in.l.
pe.in.fi.ff.de iur.do.⁊ hoc modo ꝯcordātur dicta iura,⁊ cū hac
gl.tranſit Bart.⁊ alij Mod.cōiter,excepto Pau.qui dicit qđ
aut loquimur in patre mariti,⁊ tunc plene gaudet hoc benefi-
cio:quia actio ad reſtituēdam dotem dr̄ eſſe nato ſol.mat.nam
ante,et iura dicunt eum gaudere hoc beneficio. ¶ Sed certe
Pau.de caſt.in hoc male loquit̄ etiā cōſtāte matrimonio pōt
cōueniri actione de dote.p.l.ſi cōſtāte.§.quoties.ff.eo.quo ca-
ſu etiā hʒ locū hoc priuilegiū vt per Bart.in.d.l.ſi cōſtāte.in
prin.in.vij.q.ꝙ.partis. ¶ Itē quia Pau.de ca.nō diſtinguit in
caſu ſoluti matrimonij an dolum cōmiſerit ſocer vel non,⁊ ſic
dicit̄ ꝯ.d.l.pe.Pau.de ca.in.l.nō tantū.ff.de re iud.ſtat cū glo.
declarata vt.ff.dixi ſcilicet ꝙ nō ſit differētia an conſtante an
ſolu.ma.cōueniat̄,⁊ an ſimus in patre mulieris an mariti ceſ-
ſante dolo. ¶ Sed adhuc mihi remanet dubietas nō medio-
cris.vcʒ vtrū ſi pater mulieris a prin.fuit in dolo ꝓmittendo
dotē,quā ſciebat ſe ſoluere nō poſſe.⁊ ꝯueniat̄ cōſtāte mr̄imo
nio an habeat dictū priuilegiū.nā certū eſt qđ ſi ſo.ma.ꝯueniat̄
nō haberet.d.l.pe.ſed cōſtāte mr̄imonio ſi ꝯueniatur eſt diffi-
cultas. ¶ Et ſi tenemus glo.hic videt̄ cōtrariari tex.in.d.l.pe.
et in.d.l.ſed hoc ita.⁊ ſic ita;eadē eius varietas eſt inter iuriſtas
in.d.l.iurib9 qđ vix defēdi poteſt,⁊ videt̄ dicēdum qđ nō ha-
beat dictū priuilegiū per.d.l.ſed hoc ita.in.fi.in verſi.doli.ff.de
re iud.⁊.l.ſi vero.eo.ti.facit.ff.l.etiā.§.is.⁊ iſtud videmus tene-
re hic Pau.de ca.idē ſentit Bar.in.l.alia.§.elegāter in fi.ff.e.
vbi allegat.d.l.pe.vbi Bart.nō vr̄ attēdere aliquā differētiam
inter predictos,quia ſiue pater mariti recepit dotē ſciēs ſe nō
eſſe ſoluēdo,ſiue pr̄ mulieris promittat dotem ſciēs ſe ſoluere
nō poſſe cū videatur in dolo,perdit hoc priuilegiū ſecundum
eum. ¶ In ꝯtrium facit qꝛ ſi illud eſſet verū ſcilicet qđ pderet
priuilegiū ſequeret̄ ꝙ nunq̄ eſſet differētia,ſi ꝯueniat̄ pater mu-
lieris cōſtan.ma.ſiue ſoluto,cuius cōtrariū aperte voluit lite-
ra in.d.l.ſicut.cum.l.ſeq.⁊.d.l.pe.iuncto ſi.cū prin.ꝯtra quem
tex.dicit Pau.de ca.hic.⁊ iſtud vr̄ verius in pūcto iuris qñ vt
dixi dolus fuit cōmiſſus tpe obligationis cōtracte,nullo enim
mō alio vr̄ tute defendi poſſe dicta ꝯtrietas. ¶ Ad ꝯtria.ſ.d.l.
ſʒ hoc ita.⁊.l.verū.poſſet rñderi ꝙ loquitur de dolo q interue
nit ex poſtfacto,hoc eſt ante facultatē.ſoluēdi nō aūt a princi-
pio circa obligationē:quo caſu ſiue ꝯſtante ſiue ſol.ma.conue-
niat̄:pdit hoc priuilegiū vt ibi.cogit me ad ſic dicēdū neceſſi-
tas.d.l.pe.ne ꝯtrietur.d.l.ſed hoc ita.in hoc paſſu Imo.in.d.l.
nō tñ de re iud.remittit cogitādum,⁊ certe numq̄ pcm̄ eſt re-
linquere cogitādum q̄ iuriſcōſultoꝝ ſentētias varias demon-
ſtrare:qñ pace eoꝝ dixerim nō poteſt ſua varietas admoduʒ
tute defendi. ¶ In duobus tñ caſib9 reperio dictos ſoceros
differre.primo qꝛ pater mariti ſiue conueniat̄ actione de dote
ſiue alia actione etiā aliud q̄ ad dotem ſemper aduerſus mu-
lierē id eſt nurum vtitur priuilegio ne teneatur niſi inquātum fa
cere pōt ita ſonat tex.not.in.d.l.nō tñ.iunctis.ll.ſeq.qđ ſecus
eſt in patre mulieris,⁊ hic ſequitur Raph.qui tex.illū ad hoc
reputat ſingularē,⁊ idē tenet hic Pau.de caſt.ſed de Raph.
mentionē non facit. ¶ Eſt verum qđ licet illa iura aperte hoc
dicāt in patre mariti:tñ dū poſtea.l.ſequēs dicit patrē mulie-
ris eo.priuilegio gaudere ſi conueniatur actione de dote exē-
plificatiue loquitur,⁊ ideo non videt̄ regulā reſtringere arg.l.
damni infecti ſtipulatio pertinet,cū vulg.ff.de dā.infect.⁊ per
ꝯtrius videt̄ idē innuere vtroq̄ caſu maxime cum non poſſit vlla
vrgēs rō diuerſitatis aſſignari inter eos,cū tex.iſte in.l.ex di-
uerſo.eos equipararet,licet in dote loquat̄.Et ꝓpterea non vr̄
d.opi.Mod.poſſe defendi:niſi dicamus ꝙ pr̄ mariti cenſetur
loco patris mulieris,nō aūt ecōtra. ¶ Secundus eſt caſus in
quo potes differētia aſſignari.ſ.circa.d.l.pe.de iure dot.qꝛ ibi
pater mulieris,qñ ſciebat ſe dotē promiſſaʒ ſoluere nō poſſe
reprehenditur fuiſſe in dolo:qꝛ preſumitur voluiſſe generum
circūuenire,qđ ſec9 eſt in patre mariti qui ſciēdo ſe eſſe inopē
dotē recipit a nuru,ex hoc enim nullus in eo dolus deprehē-
ditur cū poſſit dotē cōſeruare:licet aliter ſoluēdo non ſit,ma-
xime quia preſumitur in futurum ditari anteq̄ forte eueniat
dies reſtituēde dotis arg.l.ſi defunctus.C.arbi.tu.⁊.l.cura.§.
deficientium.ff.de mu.⁊ ho.⁊ hāc differētiam inter predictos
ſoceros videtur ſentire iuriſcō.in.d.l.ſed hoc ita.iuncta.l.pre-
10 cedenti ibi. ¶ † Vltimo circa predicta queri poſſet que ſit rō
quare magis qñ agitur ſolu.ma.ſocer nō gaudet hmōi priuile-
gio.q̄ qñ agitur conſtante matrimonio ſi vtroq̄ caſu dolus
ab initio cōtractus interuenit.glo.in.d.l.ſed hoc ita.dicit hoc
ideo eſſe qꝛ ceſſet ſo.ma.extincta affinitas:vt eſt tex.in.l.pe.in
ꝯtrium tñ facit.§.affinitatis.inſti.de nup. ¶ Sed dicas illud ve-
rū illo reſpectu vt ſciri poſſit an liceat inter eos matrimoniū
ꝯtrahi nō aūt quo ad alios effect9:qꝛ tūc ꝓcedit gl.in.d.l.ſed hoc
11 ita.p quā gl.Bal.in.d.l.ſi.C.de verb.ſig.† dicit qđ ſtatutū di-

ctons inter affines cōpromitti debere nō militat inter eos, qñ ſolutū eſt matrimoniū, idē firmat Bar. in. l. cum eoꝝ. §. affinitatis. ff. de poſtu. ⁊ Bal. in. l. affinitatis. C. cō. de ſuc. ⁊ Salv. in. d. l. ſi. C. de verb. ſig. ⁊ Per. de anch. in repe. c. canonum ſtatuta. verſi. quid iuris, ſi ſtatuto cauetur qd cauſe etiā extra de cōſti.

1 ¶ Exceptio non impugnans ſentētiam poteſt poſt ipſam ſententiam opponi.

2 Error iudicis circa ſentētiam commiſſus, priuilegium ſuum nemini aufert.

3 Exceptio quod quis nō teneatur niſi quatenus facere poteſt, opponi poteſt etiam poſt ſententiam.

4 Exceptio inuētarij non confecti, ſi non fuit oppoſita ante ſententiam, non poteſt poſt opponi.

5 Exceptiones ſentētiam directo non impugnantes, que poſſunt opponi poſt ſententiam, que dicantur.

6 Sententia lata iuris errore non expreſſo, ſi tamen apparet in actis iudicem erraſſe on valeat.

a ¶ Poſt ſententiam. Adde Pe. de anch. conſi. vi. vbi etiā dicit q̄ omnis exceptio q̄ pōt opponi poſt ſētētiā pōt opponi poſt bannū, ⁊ p Pau. de ca. cōſi. cxliiij. vbi de exep. pretij nō ſoluti, ⁊ retētionis bonorū pro melioramentis opponendo in executione ſentētie p Ange. conſi. cxxxi.

b ¶ Inuentarij. vide Jaſ. in. l. i. in iiij. col. C. de iur. et fac. igno. et Alex. in. l. pen. in addit. Bart. ff. de confeſ. Tho. diplo.

c ¶ Non obſtare. Adde Lud. rom. cōſi. cccc. xiij. ⁊ conſilio. ccclxxxiij.

1 **Si in iudicio.** †Exceptio nō impugnās ſententiam poteſt poſt ipſam ſentētiā opponi. h. d. 2 ¶ †Not. qd iudicis error circa ſniam cōmiſſus priuilegiū ſuū nemini aufert. ¶ Itē no. qd exceptio i. totū nō oppugnās, ſed modificās ſniam, pōt quādoq; opponi etiā poſt ſniam. 3 ¶ †Itē no. qd exceptio qd qs nō teneaf niſi quatenus facere pōt, opponi pōt etiā poſt ſniaꝫ qd eſt cō. l. peremptorias. C. ſen. reſcin. nō poſ. ⁊ dicit Jmol. hic qd ratio huiꝰ ſpecialitatis eſt reuerētia maritalis, ꝑpter quā impedie marit̄ expreſſe renūtiare huic beneficio. l. alia. §. elegāter. ff. eo. ideo nec tacite eidē renūtiare pōt: allegat Jmo. l. ſi mulier. ff. ad vell. ſꝫ nihil facit iudicio meo, ideo puto eū corrupte allegaſſe, quia voluit alle. l. tam ⁊ ſi. ff. ad maced. ¶ Subdit Jmo. eo. modo ſpeciale eſſe in donatore fauore liberalitatis qd etiā tenet Jaco. de ra. in. l. ſi qs crediderit. ff. de pac. ar. l. neſennius. §. ſi. iuncta. l. ne ex liberalitate. ff. de re iud. ⁊ p hoc dicit videri qd ſocꝰ vel alius qui dictū beneficiū habēt preter maritū, ⁊ donatorē non poſſunt iſtā exceptionē opponere poſt ſniam per. d. l. peremptorias, qm̄ in eis hoc nō reperitur expreſſum: qd bene no. ſi eſt 4 verū. ¶ †Per hoc etiā infert Jmo. qd heres omittēs opponere exceptionē inuētarij nō poſſit illā poſt ſniam opponere: licet in hoc Mar. ſyl. Bar. Bald. Ang. ⁊ cōiter do. hic ↄtrū tenuerint, ⁊ pro cōfirmatione ↄdictoꝝ facit, qꝛ hoc beneficiū fuit introductū ad moderandā cōdēnationē, ⁊ formā ſententie. l. maritū. in ver. ↄdēnari. ⁊ l. rei iudicate. in prin. ff. e. ergo ſi ſnia lata inſolidū opponaf poſtea exceptio qd nō teneſ cōdēnatus niſi quatenus facere pōt dꝫ impugnare ſniam, ⁊ illius iniquitatē allegare: ergo audiri nō dꝫ. l. peremptorias alle. Hoc cōtrariū ſenſit Pau. de ca. hic, ſed rñdet qd inſpecta volūtate defuncti ſnia eſt iuſta, vnde modificari debet iuxta facultates hereditarias. ¶ Ego dixi incidēter aliqua de his ſ̄bis Jmo. hic in. l. alia. §. elegāter. ff. eo. ⁊ per ibi dicta per me, ⁊ ea que ſtatim dicā ſto cū opi. Bar. qꝛ nō video quō rñderi poſſit ad caſum. d. l. neſennius. in fin. qꝛ oīs que non impugnat ſniam, ſed eā modificat poteſt poſt ſniam op. l. cū fideicō. ſm verū intellectum. ff. de cōfeſ. l. pe. ff. de ceſ. bo. bene facit. l. fideiuſſores. §. idē reſpondit. de fideiuſ. no. oēs in. l. i. C. de iur. ⁊ fact. igno. cum concor. ſed iſta exceptio non impugnat ſniam qd probo, nam actor poteſt petere ſimpliciter reū condēnari licet dicto priuilegio gaudeat reus, probatur in. l. i. in ver. ſolidū. ff. qd cū eo. et ibi hoc not. Gui. de cu. ⁊ Bald. Bart. in. l. ſi dubitetur. §. ſi. in prin. ff. de fideiuſ. ⁊ in. l. maritū. ff. eo. Bald. in. l. ij. C. qd cum eo. Unde ſuper ↄuentū nō opponitur de hmōi priuilegio iudex ſimplr̄ cōdēnando in totū nō inique facit, quia nō tenetur officiū partis ſupplere. l. iiij. §. hic autē. ff. de dam. infec. l. i. §. magiſtratibus. ff. de ma. cōue. ſi ergo poſt ſniam in executione reus dicatſe nō teneri inſolidū non arguit ſniam de iniquitate, ſed eius executionē modificandam eſſe dicit. ¶ Preterea vt dixi de hoc eſt caſus in. d. l. neſennius. §. ſi. non cauillando litteram. ¶ Nec eſt verū qd ſit ſpeciale in donatore qui nō poteſt dicto beneficio renūtiare: vt dicit Jac. de ra. in. d. l. ſi qs crediderit, quia eū reprehendit Ang. in. d. l. neſennius. vt dixi in. d. §. elegā. ¶ Predictis adde qd pro cōi opi. Bar. ⁊ ſe. videf tex. in. c. odoardus. de ſo. quē ibi ad hoc pōderat Jmo. vbi clericꝰ ex propria cōfeſſione debiti cōdemnatus ad ſoluendū: ⁊ quia in ſol. ceſſabat excōicatus appellauit dicēs ſe nō debuiſſe inſolidū dānari, ſed deductone egeat vt ibi, ⁊ l. miles ita. ff. de re iud. dicit tex. in. d. c. odoardos, retractari debere ſniam, poſſet tamē ad illū tex. reſpōderi qd ibi priuilegiū erat perſone cōceſſum: nō autē cōpetebat ratione cōtractus, vnde nimirū ſi ibi tacite nō opponēdo ante ſniam ei renūtiaſſe nō videf, qꝛ nec expreſſe renūtiare potuiſſet: vt dixi in. d. §. eleganter. facit ad hoc qd no. Cy. in. l. nec honore. C. de epiſc. ⁊ cle. ⁊ qd no. in. c. ſi diligēti. de fo. cōp. Per ꝑdicta igif verior videf opi. cōis que a hꝫ qd exceptio inuentarij poſſit opponi poſt ſniamᵃ quā etiā tenet Bar. in. l. pe. ff. de cōfeſ. ⁊ Jac. bu. in. l. i. in prin. C. de iure deli. Spe. in ti. de inſtru. edi. §. dicto. ver. ſed nūquid. ⁊ ibi late hoc pbat Jo. an. in addi. idē Bar. ⁊ Ang. ⁊ Jmo. in. d. l. neſennius. §. ſi. ⁊ Bal. in. d. l. peremptorias. in. i. col. ⁊ in. l. i. C. de iur. et fac. ign. ⁊ Bald. ⁊ Saly. in. l. ab executione. C. quo. app. non reci. vbi Bal. in pe. col. hoc ſinglr̄ limitat: niſi iudex ante ſententiā ſtatuiſſet reo terminū ad opponendū oēs exceptiones dilatorias peremptorias ⁊ anomalas quo caſu ſi nō fuit oppoſita ante ſniam in termino ſtatuto exceptio inuentarij vel ſimilis poſtea opponi nō poterit, optime facit licet alleg. tex. in. c. paſto. de excep. ⁊ eo. modo limita hūc tex. ¶ Scdo etiā limita b ſm Bal. hic niſi exceptio inuētarijᵇ vel ſimilis ante ſententiā fuerit oppoſita ⁊ reprobata per. l. qd in diē. §. ſi. cū alle. p gl. in d. l. neſennius. §. ſi. ⁊ hoc eo. modo limitauit Dy. ⁊ Bar. hic p hunc tex. ¶ Tertio limita vt colligif ex not. p Ang. hic in ſi. dicētē per hūc tex. cū gl. qd cautus dꝫ eſſe heres q poſt ſniam vult alle. beneficiū inuētarij de quo prius nō oppoſuerat: qa non dꝫ dicere oppono exceptionē inuētarij: qꝛ ſm eū illa eſt ordinata exceptio ne cōdēnet inſolidū, ſed dꝫ opponere exceptionē doli dicendo actorē eſſe in dolo exigendo inſolidū ex quo fecit inuētariū, ⁊ hec practicādi forma ſm eū alibi melius q̄ hic in iure nō reperif: hoc tñ non puto verū vt dicit Bart. qd hec iſta exceptio doli q̄ poſt ſniam nō opponebaf cēſetur eadē exceptio q̄ añ ſniam cōpetebat: qꝛ loco exceptionis inuētarij vel eius priuilegij ſubrogaf alle. d. l. neſennius. §. ſi. in ver. ↄſtōnis. ⁊ hoc ideo, qa hmōi doli exceptio eſt illa que cōcurrit cū qualibet alia exceptione. l. ij. §. generaliter. ff. de do. excep. 5 ¶ †Que aūt ſint ille exceptiones ſniam directo nō impugnātes q̄ poſſint opponi poſt ſniam vltra ꝑdicta valde pulchre no. Bar. in. l. fundo. in vlt. ff. de rei vē. ⁊ ibi Bal. in. l. ſi filiꝰ. per illū tex. ff. qd cū eo. ⁊ Spec. in ti. de execu. ſen. §. poſtremo. ver. qd ſi bona fide. ⁊ in ti. de exce. d. ver. ſed pone. ⁊ Ang. in. d. l. fideiuſſores. plene Bal. poſt Cy. in. l. exceptione. C. de pba. ⁊ in. l. peremptorias. ⁊ in. l. ſi filiꝰ. ff. ſi cer. pe. p Pau. de caſt. in. l. ſi. eo. tit. ſi cer. pe. vbi de exceptiōe excuſſionis. cano. in. c. exceptionē. de exce. Bar ⁊ alij in. l. i. C. de iur. ⁊ fac. ſen. ¶ Itē in quātū dicit hic in tex. qd error iudicis nō vitiat ſniam hic intelligit gl. ſcꝫ qñ non eſſet expreſſus, iuxta qd Bar. hic tangit qualiter conſtabit iudicē tacite erraſſe, ⁊ dicit deprehēdi, quia libellus erat inepte formatꝰ, vt hic per eū. ¶ Sed certe iſte intellectꝰ neceſſario nō cōcludit, ſtat enim qd libellus aptus fuerit, ⁊ tñ iudex nō aduertēdo errauit. dictū Bart. in ſe verū eſt per iura ſua, ⁊ aliqd diximus in. l. maritū. ff. eo. ¶ Inquantū tñ Bart. hic dicit iudicē errore iuris l. ipſum, qꝛ ſm eū exceptio non fuit oppoſita. Raph. hic dicit quod imo oppoſita fuit: ⁊ ſic dici nō poſſet eū erraſſe. ¶ Nec ſm eū ob. l. qd in diē. ⁊ l. ſin autē. §. ſi. alle. p Bar. qꝛ lꝫ oppoſita fuerit tñ p errorē nō fuit diſcuſſa, et ideo priuilegiū iſtud in ſentētia nō reſeruauit, ſed. l. poſt ſniam ſupplet error iudicis: nec reiecta vr̄ qꝛ iudex eſſe nō reprobauit alle. etiā. l. ſi miles. §. ⁊. ff. de re iud. ⁊ cū opi. Raph. tenet expreſſe Pau. de caſt. hic qui nihil alle. ¶ Iſtud nō puto verū: qꝛ quādo teneo: ſentētie ſtare nō pot niſi exceptio tacite reiecta videaf: tūc ſemp per ꝓceſſum ad vlteriora videf tacite iuc dex ↄnūtiare exceptionē nō obſtareᶜ, vt probaf in. c. ex parte. el. ij. de pba. gloſſella eſt apud nos que iſta ſentit in. l. ij. § ſed ſi dubitef. ff. de in. in gl. in ver. querit. in ſi. dū dicit vel vf [illegible] ita pōderat Ang. idē no. Bart. in. l. a ꝓcedēte. C. de dilatio. et in. l. at pretor. ſup ver. permittitur. ff. de mino. cano. plene in. c. exhibita. de iu. ¶ Nec ob. d. l. qd in diē. ⁊ l. ſin autem. §. ſi. qꝛ dic aliter vt ibi p Bar. q eā legit cū. l. ꝓcedēti. vcꝫ qd illud ideo eſt qꝛ ibi poterat eſſe ſnia vera dato q̄ vtiq; deducta in exceptiōe vera eſſet, ⁊ iſto caſu ſi ſup tali exceptiōe nō pronūtiaf poterit iterū opponi in alio iudicio, ſed in ꝓpoſito noſtro ſecus, quia hoc agebaf vt inſolidū cōdēnaref, ⁊ ſup hoc facte ſunt ꝓbationes, ⁊ ita iudicatū, quo caſu ſtare nō poteſt exceptio priuilegij data veritate ſnie. qꝛ ſi talis exceptio ſuffragaref debebat condemnare deducto ne egeret. d. l. maritū. ⁊ iſto mō ſuſtineri pōt opi. Bar. hic ↄ motiua Raph. ¶ Circa hoc tamē relinquitur vna difficultas, quō eū errare potuit iudex ſi ſm Bar. no fuit oppoſitū, videf itaq; altero de duobꝰ modis eſſe dicēdū vel qd lꝫ non ſit oppoſita, nihilominꝰ teneaf iudex priuilegiū in ſnia reſeruare: hoc nō pl3. qꝛ regula eſt qd officiū ſuū nō petitū impartiri nō teneſ in. d. l. iiij. §. hec aūt. de dā. infe. ⁊ d. l. i. §. magiſtratibus. ff. de ma. cōue. ¶ Uel ſcdo dicendū eſt qd fuit oppoſita, ⁊ nō diſcuſſa, ⁊ propter hoc iuris errore peſſit iudex ad cōdemnandū inſolidū cum libellus fuiſſet ſimpliciter conceptus iuxta no. per Bart. in. d. l. a ꝓcedēte. per. c. interpoſita. de appel. ¶ Nec poſſum tñ cogitare qd videre valeā poſſe intelligi

telligi hunc tex. quã nõ fuit aliquo modo oppoſita huiuſmodi exceptio. ¶ Sed queri põt quã in caſu huius. §. dicatur iudex errorẽ exprimere. Dicit Paul. de ca. hoc eſſe quã pronunciaret indiffinite nõ cõpetere marito hoc priuilegiũ aduerſus vxorem ar. l. i. §. qui cõtra ſacras. ſ. que ſen. ſi. ap. reſcin. ſed ſi particulariter loqueretur de hoc marito pronunciãdo q ſibi nõ competit tale priuilegiũ nõ diceretur error expreſſus quã eſt dare caſum in quo ſibi non competit vt. ſ. l. proxi. §. i. cũ alijs. ſ. enumeratis in. l. maritum. ¶ Et ad dictos caſus vel alterũ eorũ verba iudicis referri debẽt ſcõꝫ eũ q ad hoc nihil alleg. ⁊ certe maxime ⁊ expreſſus fuit error Pau. de ca. quã in hoc ſtiũ dicit gl. in. l. ſ. in glo. ſi. de ap. reci. dũ dicit ſufficere errorẽ eſſe expreſſum in ſentẽtia inſpectis regulis iuris cõis licet nõ inſpectis caſibus ſpecialibus, ⁊ exẽplificat illa gl. quã iudex pronũciauit ſeruũ cõtra me eſſe torquendũ ſimpliciter: lꝫ in aliquibus caſibus ſit verũ dicere qꝺ ſeruus cõtra dñm torqueri põt tñ ſentẽtia erit nulla. probatur etiã in ſimili in. l. ij. in prin. ⁊ ibi Bar. ſ. ſi quis in ius voc. non ie. alle. no. per Inno. in. c. preterea. de dila. citatio enim facta pro tẽpore feriato lꝫ in aliquibus caſibus permittatur tñ cõtinere dr̃ expreſſum iuris errorẽ: qr inſpectis regulis eſt prohibita, vnde põt exemplificari melius vt per Joã. de imo. hoc dum dicit exemplũ dari poſſe ſi forte iudex dixerit cõdemno maritũ ad dãdũ vxori cẽtũ nõ deducto ne egeat lꝫ nõ ſit ſoluẽdo: Puto tñ Pau. de ca. vno caſu poſſe ſuſtineri: vꝫ qꝺ quã ex actis cõſtaret maritũ illũ huiuſmodi priuilegio nõ gaudere cum in dubio ſñia referatur ad acta. ⁊ per illa lata eſſe pſumatur. l. ij. C. de ſen. que ſine cer. quãti. c. cũ ad ſedẽ. de reſt. ſpo. cum cõcor. expreſſio ergo erroris vitiaret ſentẽtiã: vt in iuribus alle. per gl. ¶ Quod tñ pluribus modis limitatur quos fere oẽs enumerat. d. Anto. in repe. c. ab excõicato. de reſcri. ⁊ in. c. i. de re iud. ⁊ ibi etiã per Abb. per Bart. ⁊ alios in. l. cũ platis. ſ. de re iud. per Cy. ⁊ Bal. in. l. ij. C. quã prouo. aliquid per. d. Anto.
6 in proemio decretalium cũ cõcor. ¶ † Sed dubiũ eſt qd ſi error non eſt expreſſus in ſententia: tñ ex actis apparet iudicem
a erraſſe an valeat ſentẽtia lata iuris errore nõ expreſſo[a] Jac. de ra. Pe. ⁊ Cy. hic. ⁊ in. l. i. C. de erro. cal. tenẽt q nõ ar. d. l. ij. C. de ſen. que ſine cer. quãti. no. glo in. l. ſi quis ad exhibendũ. ſ. de excep. rei iudi. ⁊. l. hec enim cauſe. ſ. de ſuſpe. tut. ⁊ in. c. cũ ad ſedẽ. de reſti. ſpo. ergo perinde eſt ac ſi in ſentẽtia fuiſſet error expreſſus: tñ ad acta referatur arg. l. ait pretor. §. i. ſ. de re iud. ⁊. l. aſſe toto. ſ. de here. inſti. Itẽ qr tacitꝰ ⁊ expreſſi idem eſt iudicium. l. cũ quid. ſ. ſi cer. pe. ¶ Sed ↄ̃trarium tenet Bar. ⁊ Bal. in d. l. i. C. de erro. cal. ſequẽtes gl. que hic, ⁊ ibi. ⁊ fere vbiqꝫ tenet hanc partẽ idẽ Bal. Imo. ⁊ Ro. hic, ⁊ Bart. ⁊ Ange. in. l. i. in prin. ſ. que ſen. ſine app. reſcin. p. l. ſi expꝛſſum. in prin. ſ. de app. ⁊. l. ij. C. quã prouo. ⁊. l. preſes. ſ. de re iu. ⁊. l. poſthumus. §. ſi quis ex his. ſ. de inoffi. teſt. ⁊. l. ſeruo inuito. §. cũ pretor. ſ. ad treb. ⁊ l. cũ putarem. ſ. famu. ercif. ¶ Nõ omitto tñ q do. de ro. cõcluſione. cccxxxv. inci. item fuit dubitatum tenent opi. Pe. ⁊ Cy. pro qua alle. no. per Pau. de liaza. in cle. paſtoralis. de re iudi. ⁊ per archi. in. c. romana. de ſent. excõ. an. vi. Non tamẽ recedo ab opi. Bar. ⁊ ſequax per iura, ⁊ rationes ſuas. ad. all. per Pe. ⁊ Cy. reſpõde vt plene per Bar. ⁊ Imo. hic. Nam nõ militat arg. de. d. l. iij. quo ad effectũ inualidande ſentẽtie: vt dicit tex. in. l. ntia. §. i. ſ. de verb. ob. ⁊ in. l. ſeruo. §. ſi ab impubere. de leg. ¶ Nec ob. arg. de. d. l. cũ qd. quã nõ pcedit vbi reſultaret nullitatis actus. d. l. preſes. ¶ Limitatur tñ predicta concluſio niſi iudex in ſentẽtia expreſſe ſe referret ad acta quibus inſpectis appareret de errore iudicis. nam hoc caſu ſñia eſſet nulla ſm Bar. in. d. l. i. de erro. cal. per. l. i. §. i. ſ. q ſen. ſine appel. reſcin. ⁊ ar. d. l. ait pretor. §. i. Propter q Imo. hic refert nõ eſſe verũ dictũ Inn. in. c. quã cõtra. de proba. dicẽtis q ſi iudex in ſentẽtia dicit cõdẽno titiũ in. c. ex mutuo. quia per. a. ⁊. b. ſic probatũ eſt licet teſtes. ſ. a. ⁊. b. dixerint ſe nihil ſcire valebit ſententia. ¶ In cõtrariũ tamẽ dicit Inno. facere tex. in. c. cũ bertoldus. de re iudi. vt refert etiã Imo hic qui dicit ſentẽtiã in illo caſu eſſe nullã per proxime dicta. ⁊ hoc tenuit ipſemet Inno. in. d. c. cum bertoldus. Circa q aduerte: nam Bald. in. l. i. de indic. liber. ⁊ in. l. ij. in prin. de re iudi. ⁊ in. l. prolatã. C. de ſen. ⁊ in. d. l. i. de erro. cal. ⁊ Bar. in. l. ſi is ad quẽ. ſ. de acqui. her dum alle. d. l. preſes. ⁊ Ang. Pau. de ca. in. l. ſi is ad quẽ. videtur tenere qꝺ ſentẽtia dicto caſu valeat, ⁊ ſic cõcordat cũ Inn. in. d. c. quã contra. ¶ Sed do. Ant. in. d. c. ab excõicato. ⁊ Imo. hic. ⁊ in. l. qui rome. §. duo fratres. ſ. de verb. obli. tenẽt cõtrariũ. ipſemet
b Inno. in. l. diuus. ſ. de re iud. relinquit cogitãdũ. Potes[b] opi. concord. prout concor. ipſe do. Ant. ⁊ Abb. in. c. inter ceteras. de re iudi. ⁊ do. Ant. ⁊ Jo. de imo. in. c. in preſentia. de renũcia. et do. Abb. in. c. quoniã contra. de proba. ⁊ Imo. in. d. l. ſi is ad quẽ. videlicet quod aut iudex dicit quia per. a. ⁊. b. probatũ eſt mutuũ: vt patet in actis ideo te cõdemno. ⁊ tunc nõ videlicet ſententia: quia aperte cõſtat de errore qui habetur pro expreſſo propter relationẽ ad acta. d. l. ait pretor. ſicut etiã vitiat error calculi. d. l. i. §. i. Aut iudex ſimpliciter dixit. quia per. a. et b. probatũ eſt mutuũ, ideo te condemno ⁊ nõ dixit prout apparet in actis, et tunc valet ſententia, pro hoc eſt optimus tex. in d. l. i. §. item qui contra ſacras. ver. ſed ſi de iure ſuo. Potuit enim eſſe iudex ex alia cauſa in actis non deſcripta motus ad exhibendũ fidem eiſdẽ teſtibus, puta quia forte eos audiuit et examinauit in camera poſtea non facta ſcriptura. l. iij. in prin. ver. tu magis ſcire potes. ſ. de teſti. c. ſicut de re. iu. ⁊ tex. ⁊ gl. in c. tua nos. de ſpon. ⁊ quod no. doct. in. d. c. eccleſia ſancte Ma. de conſti. vno tamen caſu ſententia indiſtincte eſſet nulla, videlicet ſi iudex ſe retuliſſet ad probationes de iure reprobatas: quia dixit quia per duellũ vel quia per belli experientiam probatũ eſt titiũ eſſe debitorẽ: ideo condemno ⁊c. tex. eſt no. in c. ij. de pur. vul. no. Bal. in. l. liberorum. C. de teſti. vbi alle. no. per Jo. and. vide ibi per eum. ¶ In gl. ibi. que eſt odioſa, immo ſecundũ omnes nõ eſt odioſa, quia tex. iſte loquitur de doli exceptione, que cõcurrit cũ quacunqꝫ alia exceptione ſpeciali. l. ij. §. ⁊ generaliter. ſ. de do. excep. no. glo. ordi. in. l. qui ſe debere. ſ. de condi. ob. cau. ⁊ ideo cum exceptio iſta doli nõ ſit odioſa nõ impedit repetitionẽ ſoluti. vt no. glo. in. l. qui exceptionem. in prin. hic alle. in gl. ⁊ in. d. l. qui ſe debere. malam ergo rationẽ aſſignauit gl. hic. ¶ Utrũ autẽ ſit verũ quod ſi ſoluerit nõ repetat. gl. hic tenet quod repetit ſi ſoluit ante ſententiã per. d. l. exceptionẽ. quod intelligit Dy. verũ eſſe ſi ſoluit per errorem facti ſecus ſi per errorẽ iuris. l. cum quis. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ iſto caſu intelligit. l. nam ⁊ maritus. ſ. de condi. inde. Cy. in. d. l. cũ quis. in. v. q. ⁊ in. l. exceptionẽ. C. de proba. ⁊ Bar. ⁊ doc. in d. l. nã ⁊ maritus. ⁊ hoc tenetur q nõ repetat etiã ſi ſoluit per errorẽ facti ſiue ante ſententiã ſiue poſt, quia iſta exceptio appellatur dilatoria, ⁊ tẽporalis. vt no. gl. que hoc optime probatur in. l. appellantur. in gl. mag. inſti. de exce. ⁊ in. l. ij. ſ. de excep. et ibi etiã per Bar. ⁊ gl. in. l. inter eos. in ſi. ſ. de re iud. Differt enim hec exceptio ex actionẽ ad tẽpus quo maritus efficiatur ſoluẽdo, ⁊. l. preſumit qꝺ in futurũ ditabitur. l. ſi defunctus. C. ar. tu. l. cura. §. deficiendũ. ſ. de mu. ⁊ ho. ſed ita eſt q tutus exceptione dilatoria ⁊ tẽporali. ſoluẽs etiã per errorẽ facti nõ repetit. l. ſi fideiuſſor quãuis. ⁊ ibi no. ſ. man. ergo ⁊c. Saly. in. d. l. qꝺ nomine. de cõdi. inde. ſtat cũ opi. Bar. ⁊ ſeq. quia cum Bar. ſe fundat ex eo qꝺ ſit tẽporalis nõ autẽ dubia. q maritus omnino eſt moriturus. Dicit Saly. q vbi dubia cum dubium ſit an ante tẽpus mortis extinguatur vel nõ vt q dubitatur an ſit peruẽturus ad pinguiorẽ fortunã. que ratio ceſſat in alijs exceptionibus tẽporalibus. Ad hoc tñ reſpõdet q iſto reſpectu nõ eſt in cõſideratione an ſit dubia, ſed ſolũ ex eo an ſit perpetua vel tẽporalis p. l. ſufficit de condi. inde. q in caſu hmõi exceptionis nõ cõtingit. ergo ⁊c. cogitabã q Sal. potuiſſet aliter reprehẽdere Bar. q nõ cõſtat q p mortẽ iſta exceptio ſit ſinẽ habitura. nã poſſet maritꝰ decedere cũ filijs eiuſdẽ matrimonij heredibus ad quos hoc bñficiũ trãſit vt. ſ. l. pri. ¶ Sed ſi decederet cũ herede extraneo tũc fateor ſecus eſſe, ergo eſt dubia an finiatur morte mariti vel nõ. Tamẽ ſuſtinẽdo Bar. dic q quã tranſit ad filios mariti ↄ̃ nova exceptio ab illa q̃ marito, ⁊ ſic eorũ patri cõpetebat. nã in ea attẽdi dꝫ quatenus nõ ageant filij, nõ autẽ quatenꝰ nõ egeat pater, ideo exceptio q̃ marito cõpetit morte eius extingui dr̃, ergo eſt tpalis. facit ad hoc q no. in. l. vnica. in gl. ij. de priui. do. q̃ ſimilibus verbis vtitur. ¶ Scdo dicebat Sal. in. d. l. q noie. qꝺ. §. deficiẽtiũ, nõ pbat q quis pſumatur in futurũ ditari, ſed ſolũ dicit q cũ ppter inopiã a primo munere ſemel fuerit excuſatꝰ ſi demũ ex interuallo agatur de alio munere eidẽ imponẽdo, nõ põt propter illãmet inopiã ſe excuſare ab iſto alio munere, quin iterũ diſcuti debeat an adhuc ſit inops, facitqꝫ cũ iſto caſu volens ſe excuſare fundet ſe ſup inopia ideo probare tenetur probationibus neceſſario cõcludẽtibus. l. verius. ſ. de pba. l. nõ hoc. C. vñ legi. Ad. l. vero ſi defunctus. nõ rñdet Saly. ſed dici põt q vtiqꝫ minus ibi pbatur q quis in futurũ ditari preſumatur, quã ditarat ibi dr̃ an ille qui poſt acceptationẽ tutele ditatus eſt. puta qr ſic de facto euenit preſumatur ditatus de bonis pupilli. ⁊ dicit q nõ. niſi aliter cõſtet nõ autẽ tangit an preſumebatur ditari, tamẽ opi. Bar. bene pbatur in. d. l. ſi fideiuſſor quãuis. cũ gl. que opi. etiã fundari poteſt autoritate gl. ſuperius alle licet dicta iura non probent. ſequitur. l. etiam.

1 ¶ † Beneficium ne cõueniatur maritus niſi inquantum facere poteſt tranſit in filios eiuſdem matrimonij.
2 Filiorum appellatione in priuilegijs non veniunt nepotes.
3 Sobolis appellatione veniunt liberi, nepotes, pronepotes, et deinceps.
4 Emphyteuſis priuati poteſt in perpetuũ cõcedi, vt ad omnes tranſeat, ſed ſecus in emphyteuſi eccleſie.

a ¶ Non expreſſo. Adde eũdẽ Alexan. conſil. cxxij. ij. libro.

¶ Uide plene per Jaſ. in. l. i. in penul. co. de erro. cal. Tho. diplo.

b ¶ Potes. de hoc vide per eũdẽ. d. Ant. cõſi. xxviij. ⁊ an ſentẽtia ſit nulla cum iudex dicit condemno te per talẽ. l. ⁊ nõ ſit ad propoſitũ re. ſing. ſuis referẽs Joan. and. tenet quod non.

a ¶ Conſulere. Adde in no. q Cy. in aut. ſi quas. C. de ſecū. nup. Bal. in addi. Spe. in v. ver. cxiij. ⁊ in aut. defuncto. C. ad ter. ⁊ vide Alex. in cōſi. xxiij. col. ij. ver. iij. ⁊ p hoc. ⁊ in ꝯſ. cxx. col. ij. in. i. vo. vbi refert iſtā eſſe magis cōẽ opi. l. vt nō trāſeat ad hrdes. ⁊ vide eūdē Alex. i ꝯſi. ix. col. ij. v. ad idē. ⁊ col. iij. ⁊ iiij. ⁊ i ꝯſi. lxxx. col. pe. ⁊ i ꝯſi. cxcij. col. pe. ⁊ ſi. l. ij. vol. in ꝯſi. xxxviij. e. vo. vbi etiā ponit an trāſeat ad oēs deſcēdētes in infinitū ⁊ quid ſi eſt facta vltra gra 5 dus pmiſſos an 6 vitiet in totū vel 8 quo, ⁊ vide eum. Alex. in conſi. xc. col. ij. v. ſed premiſſis. in. iij. volu. vbi ſi eſt cōceſſa emphyteuſis pro ſe ⁊ filijs ⁊ heredibus. an tūc veniāt extranei, et q extranei nō veniāt cōſuluit Pau. de ca. cōſ. cxlvij. in. i. parte cōſilioꝝ nouit repertorum ⁊ papie impreſſoꝝ ⁊ adde pe. de anc. ꝯſi. cxxxij. inci. mox ſua dicta vſia. ⁊ in cōſi. clxiij. ici. pmo de virib' ⁊ efficacia. ⁊ i ꝯſ. cxxxiij. ici. plene ſubtiliter, vbi inquit ob hac opi. non eſſe tutū recedere in cōſulendo. ⁊ vide Barb. in cōſ. lxij. in. i. vol. ⁊ Bal. in ꝯſi. cxcvij. in. i. vo. Ful. cōſ. ix. ⁊ raph. cu. cōſi. xl. ⁊ in cōſ. lvij. vbi dicit qđ ita ſe hz cōis opi. ⁊ vide F. i. are. in d. c. in pñia. de pba. ⁊ raph. ful. ꝯſi. cxxxij. ⁊ cxxxvij. ⁊ adde bar. i. l. gallus. §. inſtituēs. ff. de li. ⁊ poſth. ⁊ in l. ex facto. §. ſi. ff. ad treb. ⁊ ibi Imo. q dicit iſtā eſſe cōmunē opi. et vide Ang. in. l. quedā. §. nihil. ff. de edē. et adde q qñ daret in emphyteuſim res ſterilis et inutilis eccleſie: tūc trāſiret ad extraneos ſecūdum Bal. i aut. ſi quas ruinas. l. i. opp. in princ. ⁊ in fi. illius opi. C. de ſac. ſan. eccl. Bar. ⁊ Alex. ibi in appo. in. l. quicūq;. C. de omni agro deſer. lib. xi. ⁊ Rom. in rub. de arbi col. xix. itē trāſiret ad extraneos quādo in cōceſſione eſſet illa clauſula, ⁊ quib' dederit ſm Bal. in c. i. de feu. nō habēte ppꝛia. na. ⁊ per no. per Roma in ſuo ſing. eccl. Bald. et Albe. in c. feudū. in ti. ſi de feu. fue. cōtro. Alb. ⁊ Salvan. l. ſi. C. de iur. emphy. Imo. in c. potuit. de loc. colū. xlvij. ⁊ idē voluit practica papieñs in forma libel. que agit ad preſtation ſicti. verſi. recuſauit. ⁊ in forma libel. quo agitur ad feud. reuo. in ver. ac nomine recti ⁊ nobilis feudi, colum. ij. item tranſit qñ cōſuetudo ſic haberet, vt per Alexan. hic, ⁊ in dicto cōſi. clxxx. quia bonū eſt arg. de cōſuetudine ad legē. et cōtra gl. in. l. dñi prediorū. C. de agri. ⁊ cenſi. lib. xi. Ioan. in c. ſacroſancta. extra de diuo. facit qđ no. Bar. in repe. l. de quib9. ff. de leg. ver. ij. videamus, ⁊ Alex. cōſ. xiv. in. ij. vol. ⁊ adde qđ ideo trāſit ad extraneos heredes qñ in cōceſſione emphyteuſis interueniſſent ſolēnitates, q̄ requirunt in aliena. rerū immobili eccleſie ita Alex. in. l. ſi patroni. col. vij. ff. ad treb. alle. Imo. in. l. ex facto. la grāde. i. de here. inſti. ⁊ in cōſ. clxxxix. in. ij. vol. inci. viſo ⁊ mature diſcuſſo. ⁊ practi. pap. d. verſi. recuſauit. Franc.

Imperator non habet poteſtatem diſponēdi in eccleſiaſticis.
Feudum an poſſit concedi. vt tranſeat ad extraneos.

ETiam filios. †Beneficium ne conueniatur marit' niſi in quantū facere poſſit tranſit in filios eiuſdē matrimonij. h. d. ¶ In glo. ibi ex alio matrimonio incſtum hec glo. dicit hoc priuilegiū tranſire etiā ad filios alterius matrimonij. adde q hāc glo. ſequebantur Dy. Iac. de ra. ⁊ Cy. hic, vt refert hic Bal. quia iſtud priuilegiū non cōceditur ratione matrimonij, ſed ratione reuerentie. l. alia. §. eleganter. ff. e. Et ideo videtur qđ tranſeat ad oēs filios pro hoc alle. no. in. l. dabimus. in gl. ij. ff. de priui. cre. incſtum dicit q tranſit ad ſuos, ſui enim dicūr omnes exiſtētes in eius patria poteſtate dato q ex plurib' matrimonijs ſint procreati, idē tenet Bal. in. l. aſſiduis. C. qui poti. in pig. hab. per multa ſatis leuia. Sed gl. in. l. ſicū procuratoꝛ. ⁊ ibi Bart. ff. de re iudi. ⁊ alie gl. quas hic alle. et ſequit Bar. ⁊ Bal. ⁊ Ang. ⁊ Mo. tenent cōtrariū, ⁊ Iaco. de belui. in diſputatione ſua quā poſuit in. l. i. C. de rei vxo. act. et Bar. in. l. i. C. de priui. do. ⁊ ibi Bart. in rub. ⁊ Bal. in. l. aſſiduis. C. qui po. in pig. hab. mouētur per hunc tex. in ver. filios mulieris. iuncto verbo patronos. ergo in alijs filijs ſumus in regula. l. quia tale. ff. e. ad idem alle. l. aſſiduis. in ver. anterioris matrimonij. iuncto verbo patronos. ¶ Nec ob. gl. in. d. l. dabimus. quia cōiter reprobatur per Bart. ⁊ alios in. d. l. qꝛ tale. per tex. in. l. non ſolū. §. ſi puelle. de ritu nup. ⁊ per predicta dicit hic Ang. cum quo tranſeunt hic Imo. ⁊ Pau. de ca. ⁊ Ro. q priuilegiū conceſſum marito ne teneatur niſi in quantū fa. poſ. extēditur ſolum ad filios nō ad nepotes vel pronepotes: a quia nepotes nati ſunt ex alio matrimonio, ⁊ pro hoc alleg. q in priuilegijs appellatione filiorū non cōprehēduntur nepotes. l. ſed ⁊ ſi milites. in ver. hi autē. ff. de excu. tut. Sed licet iſti nō dicāt cōtrariū tenet Bar. in. l. ſi cum procuratore. in fi. ff. de re iud. vbi voluit q iſtud priuilegiū. ⁊. d. l. ſi cum procu. tranſit ad omnes de ſobole per tex. in aut. ſi quid. C. qui po. in pig. ha.
3 ¶ † Fortifico, nam appel. ſobolis veniūt liberi nepotes pronepotes ⁊ deinceps. vt eſt tex. in aut. qui. mo. na. eff. ſui. §. ſi igitur. nutē defunctis. probat in l. ij. C. de infan. expo. iuncta. l. i. C. de ſlen. lib. ⁊ cōtra Ang. tenet Iac. but. quem ſequitur Bar. in. l. liberorum in. viij. vel. ix. q. ff. de verb. ſig. in verſi. his premiſſis reducamus ad. q. alleg. l. diuo marco. C. de queſt. probat in. l. in quibus. C. de ſecū. nup. ⁊ per hoc videtur Ang. ⁊ ſe. male loq. ¶ Sed pro cōcor. dic q aut querim' de priuilegio tex. noſtri, et tunc quia litera clare loquitur de filijs ex eodē patre, ⁊ eadē matre procedit opi. Ange. facit quia priuilegiū in preiudiciū tertij non extenditur ad nepotes, ita Bart. in. d. l. liberorū. in ver. quero quid in reſcripto an appel. filiorum ⁊c. per. d. l. ſed ⁊ milites. ¶ Aut non concernit preiudiciū tertij, ⁊ tunc tranſit ad nepotes, ita procedit dicta. l. diuo marco. hac diſtinctione vtitur Bal. in. l. maximū vitiū. in. ij. col. C. de libe. prete. et in d. l. ſed ⁊ ſi milites. ¶ Aut loquimur de priuilegio. d. aut. ⁊ ſi qd. ⁊ tunc qꝛ tex. expſſe loquit de ſobole trāſit ad nepotes, ⁊ ideo videtur dictū Bar. in. d. l. ſi procu. nō plene probari in. d. aut. ſi quid. qꝛ in caſu. q. Bar. agebatur de priuilegio preiudiciū tertij concernēte nec id exprimit in. d. aut. ſi quid. ¶ In ead. glo. ibi tam in perſonali ⁊c. no. hic quod priuilegiū quod habet mulier in act. ex ſtipulatu perſonali pro dote, ſeu in actione que appellatur certi cōdi. d. dote ſcilicet vt preferatur ceteris creditoribus perſonalē habentibus, iuxta dictā legem, dabimus. tranſit ad deſcēdentes q not. quia de hoc nō habemus tex. expreſſum. Nam tex. in. d. §. exceptio. non loquitur in perſonali ſed in hypothecaria pro dote, dicit tñ q Bar. in. l. i. in fi. i. col. ff. eo. ſentit q priuilegiū iſtud circa pſonales actiones nō tranſit in filios aut heredes. Sed certe Bar. in lec. mea nō dicit q nō tranſeat ad aliquos heredes, ſed dicit ſimpliciter q nō tranſit ad heredes ſicut dixit tex. in. l. i. C. de pri. do. et ſi aliter dixiſſet Bar. dixiſſet cōtra iſtam gl. cū qua etiā cōcordat glo. ff. ⁊ in. d. l. i. C. de priui. dot. iuncta gloſ. ij. ibidem quā ibi ſequitur Cy. Bar. ⁊ alij propter identitatē rationis cū priuilegia cōceſſa fuerint in conſequentiā propter illos illius matrimonij. l. i. ff. eo. ⁊. l. aſſiduis. ver. exceptis. vbi text. iūctis precedentibus loqui videtur etiā de priuilegijs perſonalibus de quibus ibi facta fuerat mētio, ⁊ hec opi. fuit de mente gl. in. l. priuilegia in gl. mag. ff. de priui. credi. ¶ In ead. gloſ. ibi, ſic et in eccleſiaſtica emphyteuſi ⁊c. not. gl. firmantē q licet emphyteuſis priuati perpetuo cōcedi poſſit. et ad omnes tranſeat. l. viam. C. loca. §. adeo. inſtit. loca. l. i. C. de iure emphyteu. ſecus in re eccleſie que non tranſit ad extraneos, ſed ad perſonas duntaxat enumeratas in. §. emphyteuſim. allegat. in gloſ. et hanc gloſ. pro not. alleg. Bal. ad hoc: ⁊ eam ſequitur in. l. cum virum. C. de fideicō. ⁊ hic eſt arti. quem ſepiſſime in facto vidi
a verſari, et habui ſepius in eo conſulere a in quo varie fuerunt ſcribentiū opin. prima. l. ꝗ proxime dixi adeo q ad alios non tranſeat etiam ſi expꝛeſſe agatur. tenet etiā Spe. in ti. de loca. §. nūc aliqua. ver. cxij. ⁊ Bart. hic, ⁊ in. d. l. vt inſur. §. ſi liberi. ff. de ope. libe. ⁊ in. l. ſi libe. ⁊. l. ſi tibi. x. §. ſi pactus. ff. de pa. et in l. gallus. §. quidā recte. ff. de libe. ⁊ poſth. ⁊ in. l. quod dicitur. ff. de verb. oblig. ⁊ Ro. hic, ⁊ Bald. in. l. ij. C. de ſuis ⁊ legi. in. d. l. aſſiduis. in fi. ⁊ in. l. vſufructu. in fi. ff. eo. vbi refert Bart. ita cōſuluiſſe idem imo. in. l. ex facto. la grande. ff. ad trebel. vbi dicit opi. iſtā eſſe cōmunem, principalia fundamenta huius opinio. ſunt primo text. in. §. alienationis. ⁊ in. §. ſi vero perpetuam. in aut. de nō alie. ¶ Nec ob. §. licentiā. in aut. de alie. ⁊ emphy. quia ſm Ro. hic ille tex. eſt correctus per. c. nulli. de reb. eccle. non alie. vbi regulariter huiuſmodi locatio perpetua in eccleſiaſticis eſt prohibita: facit. c. ij. eo. tit. lib. vi. ¶ Sed quia teneo ſecūdā opi. ideo ad hoc reſpōdeo. quod procedit quādo in tali locatione perpetua interuenit ſolēnitas mere locationis: non autē illa que in vera alienatione requiritur, ſecūdum gl. in d. c. nulli. ¶ Nec ob. §. alienationis, quia vt ibi dicit gl. §. ille eſt correctus per. §. licētiā. ſecūdo pro hac prima opi. alle. Ro. §. illud. in aut. vt de cete. cōmu. ⁊ per arg. a ſpeciali. ſpeciale eſt enim in vna eccleſia vt poſſit alteri eccleſie in perpetuā emphyteuſim concedere. ergo in cōtrariū eſt ius cōmune. l. quod vero. ⁊. l. ius ſingula. de leg. ¶ Sed reſpōderi poteſt quod illa ſpecialitas reſultat ex eo, videlicet qđ licet. aliter nō cōſtet illā cōceſſionē vtilē eſſe. aut neceſſariā cōcedēti, nihilominus valet, vbi appareret vtilitas vel neceſſitas: ſed que ſunt cauſe iuſte ppter quas fieri pōt, vt no. gl. xij. q. ij. in ſummo. tunc ceſſaret huiuſ arg. tertio alle. ro. tex. in. c. ad aures. cū gl. de re eccl. nō alie. ⁊ in aut. ſi quas ruinas, cū gl. C. de ſa. ſan. eccl. ¶ Hec autē iura dicos nō obſtare: qꝛ in. c. ad aures. minor interuenit ſolēnitas quā illa que in plena alienatione requiritur. tum non negat ille tex. q ſi facta fuiſſet ſubſiſtente aliqua de cauſis iuſtis. ⁊ cū ſolēnitate debita de quib9. xij. q. ij. c. ſine exceptione. ⁊ in ſumma valeat. ſicut in aut. ſi quas ruinas. interuenit vna de cauſis numeratis in. d. iuribus, et ex his patet etiā riſſio ad. d. c. ij. de re. ecc. nō alie. ¶ Secūda fuit principalis opi. gl. in. d. §. alienationis. ⁊ in. §. emphyteuſim. quas ibi ſequit Ia. de bel. et Ang. vez q poſſit ꝯcedi in ppetuū, vt ad quoſcūq; heredes trāſeat per tex. in. d. §. ſententiā. qui ſcdm eū corrigit tex. in. d. §. alienationis. ⁊ in. d. §. emphyteuſim. nā in. §. alienationis. ⁊ in c. ſi vero ppetuā. prohibet in eccleſiaſticis huiuſmodi cōceſſio perpetua, hic autē dicit tex. in. d. §. emphyteuſim. nō pcedere in certis perſonis ibi enumeratis. poſtea ſupuenit. §. licentiā. dicēs ſimplr rem eccleſiaſticā in perpetuū locari poſſe. ergo ex neceſſitate eſt dicēdū q corrigat. ¶ Nec ob. ſi dicat q intelligi debet. ⁊ limitari ſcdm diſpoſitionē. §. emphyteuſim. qꝛ hoc dici non pōt: qꝛ ſi locaret pſonis enumeratis in. §. emphyteuſim. intelligeret ppetua cōceſſio in emphyteuſim, ſequeret q ille. § in emphyteuſim. incōtinenti corrigeret. §. alienationis. ⁊. §. ſi vero perpetuū. qđ nō eſt dicēdū. Hoc autē ſatis patet ex. §. ſi. in aut. de nō alie. vbi ponit clauſula gñalis derogatoria oib' cōſtitutionibus anteriorib'. ergo ſequit qđ corrigit. ¶ Hāc opi. etiā ſequit gl. in rub. C. de loca. pdi. ci. vel fiſ. lib. xi. et gl. in. §. illud. in aut. vt de cetero cōmu. ⁊ gl. in. §. adeo. inſtit. loca. ⁊ in. d. aut. ſi quas ruinas. ⁊ ibi hoc ſequit Pe. Cy. ⁊ Bal. et Bart. in aut. perpetua. eo. ti. ⁊ Spec. qui fuit ſibi Zenus in. d. §. nūc aliqua. ver. vij. ⁊ ver. cxv. ⁊ Bald. in quodā ſuo extraordinario repertorio, in verſi. eccleſia. vbi refert Spec. in dictis

locis

locis eſſe ſibi cõtrariũ tenet idẽ Imo.in.d.l.q videt et Bal.in
l.i.in.ij.col.C.de iu.emphy.in.ij.q.Ang.in.§.lex itaq̃.i aut.de
non alie.et Bal.in.l.ſi cũ perſona.in fi.C.de fideiuſ.et in.l.fi.in
vi.op.C.de her.inſti.et pro iſta opi.fortiter facit:qr ſi cõceditur
plena alienatio rei eccleſiaſtice interuenientib' cauſis legitimis,
et etiã ſolennitate debita per.d.c.ſine exceptione.et.d.aut.hoc
ius porrectũ,quãto fortius vel ſaltem eadẽ ratione dz permitti
hmõi cõceſſio.ar.l.cũ pacto.ff.de ſer.expor.et c.cũ ſz.de re.iur.
in.vi.dr enim eſſe quedã alienatio ĩ ppria.d.§.alienationis.
et.d.c.nulli.et hãc partẽ tenet Imo.et abb.in.d.c.in pñtia.de p-
ba.et qd requirat iſto caſu eadẽ ſolẽnitas,quã in vera aliena-
tione ſenſit Azo in ſũma de ſac.ſan.ecc.vt refert et ſequit Bal.
hic,et Imo.in.d.l.q dr,nec in hoc attẽdi debet aliqua ſolẽnitas
4 iuris ciuilis,qr in eccleſiaſticis nõ hz imperator poteſtatẽ di
ſponendi.xcvi.di.bñ quidẽ.c.fi.de ſol.c.eccleſia ſancte Marie.
cum fi.de conſti.et in pposito q nõ attẽdat ſolẽnitas iuris ciui-
lis,de qua in.d.aut.hoc ius porrectũ.tenet Imo.in.d.l.q dr.et
abb.in.d.c.pñtia.per no.per.glo.et doc.in.c.i.in ver.tractatus.
de reb.eccle.non alie.¶ Hec tñ.ij.principalis opi.quã ſequor
limitari debet ſm Ang.in.d.§.emphyteuſim.niſi conſuetudo
a illius eccleſie aliter ſe haberet,ᵃarg.l.ſemper in ſtipulatiõib'.
de reg.iur.et in.c.i.in prin.et ibi no.hic Ja.de bel.in tit.qui feu.
da.poſ.et no.Bart.in aut.qui rem.C.de ſa.ſan.ecc.¶ Scdo li-
mita ſm Imo.in.d.l.q dr.et abb.in.d.c.in pñtia.niſi res eccle-
ſiaſtica ſemel conceſſa fuiſſet in emphy.perpetuã cũ dicta ſo-
lennitate reqſita,et poſtea reuerſa eſſet ad eccleſiã,nã iſto caſu
ſolus prelatus ſine alia ſolẽnitate ſub hijſdẽ qualitatibus iterũ
6 cõcedere poterit,ſub quibus primoᵇ fuerat cõceſſa,alle.gl.not.
in cle.i.in verbo ad mẽſam.de exceſſi.prelato.quam ad hoc ſin
gularẽ putat Imo.in.d.c.potuit.in.iij.col.de loc.alle.etiã.c.
ij.in arg.de feu.i no.per doc.in.c.vt ſuper.de reb.eccle.nõ alie.
idem no.Bart.hic,et Jac.de bel.et Bal.in.d.c.i.qui feud.dare
poſ.idem Bal.in.d.aut.qui rem.¶ Tertio limitat nõ procede-
re in cõceſſione facta ab eccleſia Cõſtantinopolitana.ſ.ſancte
Sophie,et alijs eccleſiis ſibi ſubditis,qm in eis firmã in.met diſ
poſitio.d.i.§.emphyteuſis.vt eſt tex.in.§.i.in aut.de non alie.
Fuit et iij.principalis opi.quã tenuit Jo.an.in add.Spe.in titu.
de loc.§.nũc aliqua.ver.xiij.et in.d.c.in pñtia.vez q.d.§.licẽ-
tiam.corrigat.d.§.emphyteuſim.quo ad numerũ deſcendẽtiũ;
ſz q illud de nouo inducat,vez vt in ppetuũ quibuſcũqz deſcẽ-
dẽtibus,quo ad extraneos vero nihil ſit innouatũ.hãc opi.re
fert Bal.hic lz eam firmare nõ videat.hãc opi.tz hic Pau.de
ca.niſi cõſuetudo eccleſie eſſet in õrium arg.no.per gl.in.l.de
quibus de legi.et in.d.l.ſemper in ſtipulationib'.hoc idẽ tenet
Pe.de an.cõſi.cxxvi.incipi.plene et ſubtilit.¶ Sed Bal.et in
dicto repertorio reprehẽdit iſtam opi.Jo.an.qr ſcdm ai eſt z
d.§.licentiã.indiſtincte loquẽtem,eã etiã reprehẽdit.d.Ant.
Imo.et Abb.in.d.c.in pñtia.et Imo.in.d.l.qd dr.dicens quod
illa opi.non pbat.et q nimium violat tex.in.d.§.licẽtiam.et
q eſt cõtra rationes pro.ij.opi.adductas.¶ Quarta fuit opi.
principalis Bal.in addi.Spec.in tit.de loca.vbi tenet,qd aut
ſimplr fuit facta cõceſſio.et tunc pcedit tex.in.d.§.emphyteu-
ſim.Aut fuit expreſſe cõceſſa i perpetuũ.et pcedit d.§.licẽtiã:
qi ad extraneos heredes tranſit ex natura pacti et ſtipulatio-
nis,hoc idem ſenſit Bal.in.c.fi.de feu.da.in vicẽ.l.commiſſo.et
in.l.ij.in.ij.col.C.de iur.emphy.quã opi.reprehẽdit Ange.in.d.
§.emphy.et Imo.in.d.l.q.dr.et Imol.et Abb.in.d.c.in pñtia.
qm ſi rigore pacti et ſtipulationis eſſet tranſitoria etiam ad he
redes extraneos ſequeret quod etiã ſi ſimpliciter facta fuiſſet
cõceſſio per pactũ vel ſtipulationem q ſimiliter ad extraneos
heredes trãſiret.l.ſi pactũ.ff.de probationi.l.veteris.C.de cõ-
trahen.et cõmit.ſtipu.qd quidem tollerari nõ põt niſi interue-
niẽte cauſa et ſolẽnitatibus de quibus.ſ.retuli in ſcda opinio.
¶ Quinta fuit principalis opi.Bald.in aut.defuncto.C.ad
tertullianum.videlicet quod aut cõceſſio eſt facta ſimpliciter,
et tunc tranſit ad perſonas enumeratas in dicto §.emphyteu-
ſim.per pactum vero expreſſum agi poteſt ſecundum eum,vt
tranſeat ad omnes deſcẽdentes.nõ autem ad extraneos per.d.
§.licẽtiam.et idẽ dicit eſſe in feudo eccleſie eadẽ rõne.¶ Sed
hec opi.nõ procedit rationibus quibus pcedit.iij.et.iiij.opi.ſ.
proxime recitate.et tenẽdo q dicta emphyteoſis eccleſiaſtica nõ
poſſit ad extraneos heredes tranſire eſſet dubium,an dictus
emphyteota eccleſie poſſit dñi rurſis donare,vel in aliũ tranſ-
ferre,de quo tetigit Bal.in.d.l.ij.ſuſt.et ibi dicetur.et Imo.in.l.ſi
domus.§.ſi.cum cõcor.de leg.i.Quid autẽ ſi cõceſſio ſimpli-
citer facta fuit nõ interuenientibus cauſis requiſitis in aliena-
tione rei eccleſiaſtice que cauſe tradũtur.xij.q.ij.ſine ſumma.an
tunc ſaltẽ tranſibit ad filios et nepotes.d.Ant.in.d.c.in preſen
tia.tenet q ſic,per.d.§.emphyteuſim.Et ſubdit quod etiã ceſ-
ſantibus dictis cauſis agi poterit expreſſe quod tranſeat ad

omnes deſcendentes ipſo caſu probat opi.Jo.an.et iſta op.vt
puto in practica ſeruaret propter comũ autoritates.et tamen in
puncto iuris acceptari poſſet q etiã ceſſantibus dictis cauſis
dicta cõceſſio non valeat per quã alienaret vtile,qr nõ reperi-
tur expreſſum hoc de iure cano.et l.imperialis.in.d.§.emphy-
teuſim.facta ſuper rebus eccleſiaſticis ſeruari nõ debet.maxi-
me qr ceſſantibus cauſis edicti cenſet preiudicialis eccleſie.d.
c.bene quidem.xcvi.diſt.cum cõcor.et no.Jo.and.in.c.cõſtitu-
tus.de reli.do.et ſenſit Bart.in.l.cũctos populos.in.v.q.C.de
ſumma trini.et Joã.and.in.d.c.fi.de ſolu.vbi dicit qd in his in
quibus ius ciuile non cõtradicit iuri cano.cenſetur approba-
tum a iure canonũ,in quibus vero cõtradicit cẽſeatur repro-
batũ.et hec fuit ratio.d.Abba.in.d.c.in preſentia.per quã ita te- a
5 nere videt,et ibi expreſſe hoc firmat Imo.¶ †In ead.glo.ibi
c ſecus et in feudis,feudũ ergoᶜ nõ tranſit ad heredes extraneos
vt in iuribus alle.in gl.qd verum eſt etiã ſi dictum fuerit cõce
do tibi et heredibus,qr verba debẽt intelligi ſecundũ naturam
cõtractus cui adijciuntur.l.ſi legati ſerui nomine.ff.de leg.i.l.ſi
quãdo.in prin.C.de inoffi.teſta.l.ſi vno.in prin.cũ ſi.ff.loc.fa-
cit ad hoc tex.in.c.i.in ver.et ſic clicẽtulus.de alie.feu.et in.c.fi.ſi
de feu.fue.contro.et hoc firmat glo.Dy.Bart.et alij in.l.ex fa-
cto.§.ſi.i.ad trebel.et Bal.plene hic in.l.liberti.x.col.C.de bo.
lib.et in.l.fi.in.vi.opp.C.de her.inſti.et in.l.i.an.elic.q.ff.de rerũ
diui.et ibi dicit,quod qñ dictum eſt quod ad quoſcũqz tranſeat,
tranſibit etiam ad extraneos:imo etiã tunc tranſibit ad lega-
tarios ſi expreſſe legetur.de hoc arti.vide per Bart.et alios in
l.gallus.§.etiã ſi parente.ff.de libe.et poſthu.et.d.Ant.in.d.c.in
preſentia.licet Pe.Ja.de ra.et Cy.contrariũ teneãt,et male.
Fallit tamen in aliquibus caſibus quos collige per Bal.in.d.
l.i.in.xv.q.ff.de rerũ diui.et c.imperialem.in prin.de prohi.feu.
alie.per Fed.et in.c.i.§.deſcendentes,qui feu.dare poſ.vbi dicit
quod fallit in feudo cõceſſo pro pecuniarum preſtatione,licet
expreſſe nõ ſit actũ quod tranſeat ad quoſcũqz,tamẽ tranſibit
D etiã ad extraneosᵈ alleg.no.per.Cy.in aut.ſi qua mulier.C.de
ſa.ſan.eccl.et in aut.ingreſſi.et tit.potius enim tũc dicit empby
teuſis q̃ feudũ,vt dicit Bal.in.d.l.liberti.in fi.col.de materia
etiã aliquid per ro.hic non omitto vnũ quod dicit hic Bar.in
aliquib' le.videlz an ſi maritus filijs ſuis heredibus inſtitutis
leget dotẽ ſuã inſolidũ an filij heredes cõuenti per mulierẽ ad
dotẽ legatã habeãt beneficiũ ne teneantur,niſi inquantũ face b
re poſſunt,et dicit primo videri q nõ per.d.§.ſi vxori.cum gl.
inſti.de loc.dum dicit gl.et quia filij heredeſqz nõ gaudeant be-
neficio.l.maritũ.In contrariũ dicit facere.l.in cõdemnatione.
cum gl.ff.de reg.iu.et poſtea relinquit cogitandũ.nõ reperio ali-
quẽ doc.hic,aut alibi facientem mentionẽ de dicto Bar pro- c
pterea id puto fuiſſe additum ab alio.habeo enim duas lectu.
Bar.ſuper hac parte quarũ in vna reperio hoc dictum.dico
ergo q tex.cũ gl.in.d.l.in cõdemnatione,nihil ad hoc facit.et
quãuis gl.in.d.§.ſi vxori faciat q non habeant hoc beneficiũ,
tamẽ in õriũ aſſ.tex.in.l.q ſi maritus.ff.de cõſti.pecu.actio eni
illa ex teſtamento ſubrogat loco actionis de dote.et ideo puto
q nõ perdãt bñficiũ huius.l.et q illa gl.verũ non dicat,quiſqs
ille fuerit q hãc additionẽ fecit vno tñ caſu poſſet ſuſtineri gl.
in.d.§.ſi vxori.vt procedat qñ cõuenirent ab vxore,vt eã libe
rent a dote pmiſſa et nõ tradita viro,qr iſto caſu tenebuntur eã
inſolidũ liberare.vt eſt tex.not.in.l.depoſiti.§.ſi nuptã.de pec.
1 ¶ Beneficium quod habet maritus nec cõueniatur niſi in-
quantum facere poteſt quot modis perdatur.
2 Culpa in rebus proprijs cõmiſſa nõ punitur.ſed in alienis ſic. D
3 Dolus directo offendens magis obligat,quam qui indirecte
offendit.
4 Cuſtos animalium poſuit ſuũ animal in loco tuto.ſed meum
non ſic.ſi hoſtes capiunt meum an teneatur de culpa,et ad re-
ſtitutionem bonis mei.
5 Intentio magis attenditur quam factum in his que ab animo
dependent.
6 Maritus perdit beneficium ne poſſit conueniri vltra quam
facere poſſit,ſi bona propria dilapidauit.
7 Pena priuationis beneficij nunquam habet locũ niſi expreſ-
ſe a iure imponatur.
8 Culpa lata an ſit dolus,et quomodo probetur dolus,et in qui-
bus differat a culpa.
9 Maritus perdit beneficium nec conuenitur et c.ſi conuentus
actione de dote negauit ſe maritum.
10 Uſurarius ſi omnia diſſipat,an teneatur ad reſtitutionem in
foro conſcientie.

1 **Licet in dotalibus.** †Beneficiũ qd habet maritus perdit ratione doli ſi in fraudẽ mulieris dolũ in reb' pprijs cõmiſit vel in dotalib' dolũ qualitercũqz cõmiſit et qñ maritus ex culpa alte-

a ¶ Se haberet. Adde q Ant.de but.conſi.xxiij.tenet q ad extraneos non trãſeat, niſi ſit cõſuetudo cõtraria et ſicut varie fuerit op.do. legẽdo ita etiã cõ ſulẽdo et p eũdẽ Alex.cõſi.lxxx.et conſi.lx.et xxxviij. ij.lib.And.barb. conſi.lx.ij.lib.vbi refert quã plures pro opin.ſua per Cal.cõſi.vi.de lo. per Pau.de caſt. conſi.cxxxvi.cum duobus ſe.p Ab. cõſi.lxxiij.i.vol.p Anc.cõſi.cxxxiij. per Bal.in pluribus ſuis cõſi.p Rapha cu.conſi. lvij per Ful.cõſi. cxxx.et cxxxvij.

b ¶ Quib' primo. Adde qd voluit Cal.de de conceſ. feu.cius cõſi xi de feu.Ro.conſi.xix.

c ¶ Ergo vid pau. de ca.cõſi.cxxxij. ſ.alleg.Cald.vbi ſ.adde tu Alex.i. conſil.xxiij.col.ij. ver.itẽ videam'. in.i.vol.et in cõſil. xcix.colũ.pe.ver. ad predictorum.et cõſ.xc.col.f in.iij. vol.et eũdẽ Alex. conſi.xv.col.pen. verſic.per iſta.in v.vol.Fran.

d ¶ Ad extraneos. an feudum taliter cõceſſum habeat naturã feudi Ro. conſi.lxx.

rius tenet liberatur cedendo actionē ſibi cōtra eū cōpetētem.
2 h.d. ¶ † Illo. q culpa in rebus pprijs nō punit, ſed in alienis
ſic, ad idem. l. ſi conſtante. §. ſi maritus. ſ. eo. t. l. in re mandata.
3 C. man. ¶ Itē no. t q dolus directo offendēs magis obliga-
tur quā qui indirecte offendit, et ita pbat hic in verſi. odilius,
iuncta precedentibus. ¶ Itē no. q maritus in rebus dotali-
bus tenet de dolo et culpa ſubaudi, vt dictum fuit in. l. ſi mora.
ſ. eo. vno tñ caſu tenet de leuiſſima. ſ. ſi in ſuis rebus maritus
nedū fuiſſet diligens, ſed diligentiſſimus: vt firmat gl. not. in
l. in rebus. in prin. ſ. de iur. do. et per. h. d. Nico. de neap. hic li-
mitari omnia iura dicētia aliquē ſolū teneri de dolo lata et leui
culpa, nec de hoc mireris licet doc. nō dicāt: qm̄ tali caſu ne-
dū dicit marit9 eſſe in culpa leui vel leuiſſima circa res dota-
les, ſed etiā dreſſe in fraude et in dolo pſumpto. vt. l. q nerua.
in ver. vis. ſ. depo. quā declara et limita pluribus modis, vt ibi
per Bart. in. iij. nō. et v. opp. qcqd dicat Bal. in. l. pign9. in. xv.
col. ſ. de pig. ac. dñ alle. tert. in. l. heredes. §. nō tantū. ſ. fa. erciſ.
cū ter. facilis eſt rñſio: qm̄ illud procedit in re cōi qua qs fuit
tantū diligēs cū in ppria fuit diligētiſſimus, nam verū eſt eū
non teneri de leuiſſima culpa: qm̄ cōſtat etiā pro ea parte, qua
irreuocabiliter erat dñs eū fuiſſe diligentē tantū, nō autē dili
4 gentiſſimū. † Et per predicta pōt decidi. q. not. quā indeciſam
reliquit Bal. in. d. l. pignus. in ver. ſed iuxta hoc querit dede-
ram tibi bouē vt eo vtereris pro certa mercede, et ſic de lata et
leui tenebaris. l. itē querit. §. ſi fullo. ſ. loc. l. in rebus. §. et ita. ſ.
cōmo. duxiſti bouē meū vna cū tuo ad caſtrū: vt eſſent in loco
tutiori meū poſuiſti in domo tutiori: tuum vero in locū tutiſſi-
mū, contigit q hoſtes meū ſuſtulerunt, querit an tenearis de
hac leuiſſima culpa, arguit ad partes nec alle. gloſ. in d. l. in re-
bus. de iure do. et indeciſum reliquit. puto teneri per predicta,
5 alios caſus dici in. l. ſi mora. ſ. e. ¶ † Itē no. q magis attendi-
tur intentio q̄ facti vt hic, in ver. q̄cq̄. ſm̄ Bal. qui dicit hoc
verū eſſe in oībus ab animo dependētibus. alle. l. cū qui. §. cū
aliquis. et §. ſi iniuria. ſ. de iniur. melius facit. l. i. §. diuus. et l. di
uus. ſ. de ſica. vbi plene examinat Bart. cū querit qd ſi habuis
animū vulnerādi et occidit, et ecōtra. et qd ſi vnū offendere vo-
lebat et aliū offendit: et ſimilia. q. ibi ponit poſt Cy. et antiquos
in. l. qm̄ multa. C. ad. l. iul. de vi. per Bal. in. l. ſi qs nō dicā ra-
pere. in. v. col. de epiſc. et cle. et in. l. ſi qs ſeruo. C. de fur. bene fa-
ciūt no. per Bar. in. l. reſpiciendū. §. delinquunt. ſ. de pe. et in. l.
pe. ſ. ad. l. pōpo. de pari. cū cōcor. vbi tangit de ebrio vel dor-
miēte delinquēte, et diſtinguit vt ibi p eū. Bar. in. l. vt vim. cir
ca me. ſ. de iu. et iur. et Bal. in repe. l. ſi. in vlt. char. C. vnde vi. et
gl. xvi. q. i. c. ſane. et c. merito. et Cy. in. l. ſi. C. de his qui. vt indi. et
6 Iac. de bel. in. d. l. ſi qs nō dicā rapere. ¶ † Itē no. q vbi ego
tibi teneor ex eo q mihi actio cōpetit cōtra aliū liberor cedē-
do tibi actionē cōtra eū, ad idē. l. q dē. ſ. de pec. et l. cū fundus.
§. ſeruū tuū imprudēs. ſ. ſi. cer. pe. ¶ Itē no. q marit9 perdit
bñficiū ſi dolo bona ppria delapidādo effect9 eſt nō ſoluēdo.
¶ Sed iuxta hoc querit hic Nico. de neap. an ſit idē ſi culpa
lata ppria dilapidauit, et dicit Dy. dixiſſe in voce q non, pro
quo alle. gl. hic pungentē in. l. mulier. §. ſi heres. ſ. ad treb. dicit
eū Nic. q lata culpa in reb9 pprijs tolerat, tñ ſe remittit ad
not. per ſe, in. d. §. ſi heres. vbi dñiū tenet, vz q imo in caſu no
ſtro equparet dolo. Sed rāph. nō faciēs mētionē de aliquo te-
net qd nō perdat hoc caſu priuile. qm̄ tert. iſte dolū requirit. i.
animū fraudādi mulierē in dote reſtituēda bona ppria dilapi
dando qui quidē animus fraudādi nō pōt conſiſtere in meris
finibus culpe: q tūc nō eſſet dolus, ergo et c. ¶ In gl. i. ad ſi. lz
doc. hic nō aduertāt ꝯ iſtā vlti. partē gl. vr̄ tex. in. l. ſeruus. ſ. de
reg. iu. et q no. gl. in. l. i. §. ſi cōueniat. ſ. depo. vbi culpa remitti
pōt. d. autē gl. dicit maritū cū vxore paciſci nō poſſe q nō te-
neat eā diligētiā in dotalibus preſtare quā preſtat in pprijs;
ergo et c. Propter hoc dico hāc gl. debere intelligi qm̄ ita cō-
uentū eſt cōſtante matri. qm̄ non pōt mulier dotē facere dete-
riorem. l. lz. ſ. de pac. do. ſed ſi ſol. mat. paciſcat tūc bene vz. d. l.
tuth9. et l. ob ea. ſ. de pac. do. et ſentit gl. in. l. pompo. e. ti. ¶ In
gl. in verbo culpa. ibi ſed arg. cōtra et c. ſolue q in ꝯtrīs nō erat
ſimpliciter et irreuocabiliter propria pter ſpē redhibitionis
ſeu reſtitutiōis, ideo culpa in eis cōmiſſa nocet. hic vero logi-
tur in rebus ſimpliciter pprijs. ¶ In ea. glo. ibi. l. i. §. ſi. dic qd
ibi deprehēdebat dolus in ppria et in ſpecie animata: hic autē
culpa in rebus proprijs et inanimatis cōmiſſa fuit. ¶ In gloſ.
in ver. quelibet in ſi. ſolue vt ibi per Bar. et etiā per eū hic poſt
Dy. quos ſequit Bal. et Cu. hic dicētes, q hic debitor tractat
de retinēdo q ſuū ppriū eſt, ſed in cōtrario tractat de indebi-
te petēdo et acquirēdo q ſuū nō eſt. vnde eſt diuerſa ratio. ar.
l. ſi. §. licētiam. C. de iu. deli. Uel ſm̄ Ia. de bel. in ꝯtrio eo ipſo
q apparebat debitorē vnū ex creditoribus fraudare voluiſſe,
eadem ratione preſumēdū eſt, q ſi ſcilicet alios fraudaſſet qd.

non erat hic. ¶ Uel aliter dic q in contrario cōcurrebat ani-
mus debitoris ſciētis vniuerſaliter ſe fraudare oēs et particu-
lariter ſcientes ſe fraudare illum creditorē fraudatū, qd non
cōtingit hic. Iſte oēs ſo poſſunt ſimul iungi, vel etiā quelibet
de per ſe teneri, qm̄ oēs ſatiſfaciunt, iura enim clare loquūtur
vtroqꝫ caſu. ¶ Extra gl. dicit hic Bar. q ſi maritus culpa ſua
dilapidauit bona dotalia ſi modo nō fuit in dolo, non perdit
priuilegiū. l. maritū. per rationes quas vide per eū. quē ſequit
Imol. hic. adē Iac. de bel. in. §. cū autē. C. de rei vxo. ac. et Bar.
7 et Bal. in. l. verū. §. tēpus. ſ. pro ſo. et hoc puto verū. ¶ † Cō-
firmo. nam iure cauet q nunqꝫ habet locū pena priuationis a
beneficio niſi expreſſe a iure imponatur, vt eſt tert no. in. §. cū
igit. in aut. de nō elig. ſcdo nub. quē pro no. alle. Bal. in aut ex
teſtō. C. de ſecun. nup. et eſt gl. xv. q. viij. in ſum. Sed Bald. hic
qui nō facit mentionē de gl. in. d. §. cū autē. tenet cōtrariū per
gl. in. d. §. tps. pro qua Imo. hic dicebat videri tert. a ꝯtrio ſenſu
in. d. §. cum autē. ſed certe inductio ſua eſt multum a remota.
¶ Dicit tamē imo. q cōtra opi. Bal. eſt ter. hic a ꝯtrio ſenſu. et
iſtud ar. bene cōcludit, q ſi p dolū hic expreſſe dr̄ hoc bñficiū
amitti, ergo a ꝯtrio ſenſu probat nō ſufficere culpā. ¶ Nec ob.
8 q no. gl. in. d. §. tps. tq licet largo mō qlibet appellat dolus. l.
ſi ex cā. §. ſi mulier. in gl. ſ. de do. l. q quis. ſ. de re. iu. vnde dicit
Bart. in. l. q nerua. in. ij. char. ſ. depo. q ille qui ꝯuiſit de cul-
pa famuli tenetur etiā de dolo, et ad illud dictum magis facit
Abb. in. c. i. de cōmo. tñ in materia nr̄a dolus ſumit in pprio
ſignificatu, qm̄ vt dixi agitur de pena priuationis a beneficio.
¶ Sed iuxta hoc quero an iſta pcedāt in culpa lata cōmiſſa
in dotalib9. Ang. in. l. ſi cōſtāter. §. ſi marit9. ſ. e. et ibi doc. deci
dūt maritū priuari bñficio pter latā culpā cōmiſſam in do-
talib9, et hoc ego verū puto. qm̄ cū regulariter culpa lata equi-
paret dolo. d. l. q nerua. et l. i. ſ. ſi mēſ. fal. mo. di. exceptis aliq-
bus caſib9 ſpecialiter enumeratis p gl. et doc. in. l. in actionib9.
de in lit. iur. et in. d. l. q nerua. et in. l. i. §. non autē. ſ. ſi qs teſt. li.
eſſe iuſ. fu. nec iſte inter illos cōnumerat, ergo et c. et per hoc pa
tet q illud, qd dicit hic Bar. in ver. quid ſi marit9 pdat bona
dotalia pter culpā et c. intelligit de culpa leui. de qua intelli-
git iſte ter. dū facit mētionē de culpa, vt hic in gl. i. ¶ Quali-
ter autē pbet dolus et in quibus differat a culpa, vide tert. in. l.
i. §. dolū. ſ. de do. et gl. in. l. fulcinius. §. qd ſit latitare. ſ. quib. ex
cau. in poſ. ea. et ibi per Bart. et doct. Cano. in. c. bona fides. de
depo. et in. c. i. de cōmo. et facit gl. in. l. apud celſum. ſ. de do. exce.
9 plene Bar. in. l. q nerua. ¶ † Succeſſiue querit hic Bar. qd ſi
maritus cōuentus actione de dote negauit ſe maritū an pdat
hoc beneficiū, et tenet q ſic per iura que vide hic per eū. idem
Bar. in aut. qui propriā. in. iij. col. C. de nō nu. pe. in fideiuſſore
qui negauit ſe fideiuſſorē: qm̄ ſm̄ eū pdit beneficiū. aut. pñte.
C. de fideiuſ. et etiā beneficiū cedēdarū actionū, dictū tñ Bar.
limita, niſi ante lit. cōte. peniteret et cōfiteret. l. electio. §. neq. et
ibi Bal. hoc no. ſ. de nor. ¶ Alijs modis hoc limitat ibi bal:
et hoc fuit dictū originale Ja. de ra. in. l. ſed hoc ita. vt ſibi refert
Ang. ſ. de re. iu. Ray. Ang. Imo. et Pau. de ca. in. l. ſz ſi dubi-
tet. in prin. et in. §. i. ſ. de fideiuſ. idē Bal. in. l. de etate. §. ſi. ſ. de
inter. act. fuit de mēte gl. in. l. inde neratius. §. hec actio. ſ. ad. l.
aquil. et no. gl. in. §. itē mixta. inſti. de act. Quod intellige ſi mu
lier velit acceptare cōfeſſionē mariti. ſed ſi nollet vti cōfeſſio-
ne ei9, imo vellet pbare per teſtes falſam fuiſſe negationē per
maritū primo factā nō iuuabit maritū cōfeſſio ſua ita elegāter
voluit Bar. in. l. eū qui. in pñ. ſubtiliter inducēs iſtū. ſ. de iure
iur. circa qd vide q plene no. p Bald. in. c. i. §. porro. q fue. pri-
ma cā bñſ. ami. et in. l. qui dā eſtimauerūt. ſ. ſi cer pe. et Ang. in
aut. de triē. et ſemiſ. §. ſi enim. et p Bald. in. l. ea. in. x. c. ti. q. C. de
cōd. inde. et in. l. ſi vnus. §. ſi. in lec. antiq. ſ. pro ſoc. in. l. 2. in. iiij.
col. C. de fur. et in. l. error. in. vij. et. viij. col. C. de iur. et fac. igno. et
in. l. i. in. iij. col. C. de cōfeſ. et in. l. de etate. §. ſi. ſ. de inter. act. per
illū ter. cum ibi not. dixi plene in. d. l. eū qui. vbi ſuſtinui opin.
Bal. cōtra aliquos contrariū tenentes. Secundo limita dictū
Bar. procedere ſi ſpecialiter maritus negauit ſe maritū fuiſſe,
ſecus ſi porrecto libello vxoris in quo mulier narraſſet matri-
monii et dotis perditionē petendo dotem reſtitui. et maritus
negaſſet generaliter narrata prout narrantur et petita in libel-
lo. ita voluit minus ſignāter Bar. in. d. l. ſed ſi dubitetur. §. ata
demū. ſ. de fideiuſ. cum quo ibi tranſit Imol. dicens. qd de
hoc dicto poteris adhuc lucrari vnū bonū mantellū. idē tenet
Pau. de caſt. et Imo. in. l. ſed hoc ita. ſ. de re iud. q an ſit verū,
vide Bal. poſt Ja. bu. in. l. i. C. de edil. edi. et Ant. in. c. i. in vlt.
char. de lit. cōteſt. et cum Bart. tranſit. Bal. in. l. cū pretiū. C. de
lib. cauſa. q talis negatio nō refert ad ea que ſibi neganti ſunt
fauorabiliora. pro hoc allego: q exceptio dicitur libellus rei.
l. i. ſ. de excep. verba autem libellantis ambigua pro libellante
interpretantur. l. ſi quis pmentionem. ſ. de iu. et dicit Bartol.
in. l.

in.l.ſed ſi dubitet. ꝙ per talẽ negationẽ ⁊ generalẽ nõ videtur negaſſe qualitates, ſed principaliter in libello deducta, ſicut in ſimili videmus in.l.ſi cui.§.ſi a ſilio.de leg.ij.⁊ ibi Bar. ꝙ reſpõdens cõtenta in inquiſitione eſſe vera videt cõfiteri cõtenta principaliter tñ. puta ꝙ habuerit rem cũ berta, nõ autẽ contenta cõſequẽtur, vt ꝙ berta fuerit vxor talis ⁊ ibi no. no. illud
a dictũ Bar. pro valde no.[a] ¶ Tertio limita nõ procedere niſi qñ negatio dolo vel culpa lata facta eſſet, alr̃ nõ haberet locũ pena negantis. ⁊ ita limitentur omnes ll. negantes. ⁊ ita dicit Bal. in.d.c.i.§. vaſallus.el.i. per illũ tex. ſi de feu.fue.cõtro. inter do. ⁊ agna. no. gl. ⁊ ibi Ang. in.l.ſi.ff. de rei ven. facit ꝙ no. Bar. in.d.l. eũ qui. in vlt. col. cũ alle.l. aliud eſt fraus.ff. de ver. ſig. idẽ Spe. in ti. de depo.§. viij. ver. ſed ſm. ¶ Quarto limita non procedere qñ libellus actoris apte formatus erat, ſecus ſi fuerit ineptus: quia tunc negatio cõuenti ſubſequens nõ facit eũ incidere in penam negantis, ita voluit Bal. eleganter in.l. edita. in pe. col. in repe. padua. C. de eden. alle. tex. quẽ reputat no. in.l.i. in ver. ſolẽniter. a cõtrario ſenſu. C. de his que pe. no.
10 ¶ †Ultimo inquantum Bar. hic inducit iſtum tex. ad.q. an ſi vſurarius omnia bona ſua diſſipat ne teneatur ad reſtitutionẽ nihilominus teneat in foro cõſcientie, ⁊ dicit hic eſſe ar. ꝙ ſic, tamẽ ſubdit qḋ in hoc eſt ſtandũ theologis ad quos magis ꝙ̃ ad nos ſpectabat hmõi deciſio. adde ꝙ Angel. ſimiliter hic ſe remittit ad theologos. Imo. hic dicit, ꝙ ſi dolo diſſipauit non eſſet liberatus in foro cõtentioſo, nec tũc poterit vti beneficio ceſſionis bonorũ per.l.ſi.ff. de ceſ. bo. ſed in foro cõſcientie dicit eum eſſe obligatũ ad reſtitutionẽ per.c. pactũ. cum ibi not. de reg. iur. in.vi. ⁊ no. per.c.i.⁊.ij.⁊ de peni. diſt.i. Dicit tamen ꝙ dignus erit duplici penitentia. ⁊ quia vſuras extorſit, ⁊ quia de hinc bona dolo diſſipauit, ſimile habetur licet nõ dicat in c. ſuper eod. de rap. ⁊.xiiij.q.vi.c.ſi res. in quo quidem articulo vide etiam no. per Pet. de anch. in.d.c. peccatum.

1 ¶ Iudiciũ expirat. ſi pendente iudicio expirat ius agẽtis.
2 Exceptio peremptoria quandocunq; ſuperueniens pendente iudicio prodeſt reo.
3 Excuſſio ſi fuit facta contra principalem debitorem, ⁊ repertum non ſoluendo, ⁊ poſtea intentato iudicio contra fideiuſſorem ipſe principalis efficiatur ſoluendo, an debeat prius cõueniri principalis.
4 Exceptio dilatoria regulariter debet opponi ante litẽ conteſtatam, tamen poteſt opponi etiam poſt ſi ſuperueniat.
5 Exceptio cõpenſationis dicitur proprie quedã reconuentio.
6 Excipere multo fortius poteſt qui poteſt agere.
7 Inſtrumenta quãuis produci non poſſint poſt concluſionem in cauſa, tamen fallit ſi fuerint nouiter reperta poſt concluſionem in cauſa.
8 Exceptio dilatoria ſi non ſuperuenit poſt lit. conteſta. ſed ante, tamen ſcientia dicte exceptionis, ſuperuenit poſt litẽ conteſt. tunc poteſt opponi.
9 Exceptio declinatoria quomodocunq; per errorẽ fuerit omiſſa poteſt ſemper opponi.

1 **SI mulier.** †Si pendente iudicio expirat ius agentis expirat iudicium.
2 ¶ No. ꝙ exceptio peremptoria †quãcunq; ſuperueniens pendẽte iudicio prodeſt reo cõcor.l. ſi ante.§.i.ff. de rei ven. ⁊.l. ſi ſeruus. ⁊ ibi Bar.ff. de cõdi. fur. ⁊.l. diuus ſeuerus.ff. de in. do. Simile in.l. ſi. cum cõcor.ff. rerum amo. et hoc firmat Bar. in.l.i.ff. de exce. reprobata opi. Pe. quã ſequebatur Cy. in.l.i.C. de alie. iu. mu. ca. fac. ¶ Sed Bal. ibi tenet op. Bar. ⁊ bene idem in.l. ſi poſt acceptã.ff. de rei ven. de quo etiã vide aliquid per Bar. in.l. cogi.C. de peti. he. ⁊ per Bald. in.l. per hanc. in.iij. col. de tempo. app. vbi etiam tractat quid
3 ſi ſuperuenit pendente appellatione. ¶ †Et per hoc infertur ad queſtionẽ an ſi facta excuſſione cõtra debitorẽ principalem non repertũ ſoluendo ⁊ intẽtato poſtea iudicio cõtra fideiuſſorem iuxta no. in aut. de fideiuſ. in prin. ⁊.§.i. efficiatur debitor principalis ſoluẽdo pendente iudicio poſſit hanc exceptionẽ opponere cõtra actorẽ ad eum excludendũ Pe. ⁊ Cyn. in aut. preſente. C. de fideiuſ. tenent ꝙ nõ. ⁊ idẽ tenent in.l. excuſ. int.ff. de excuſ. tu. per tex. in aut. vt cum de appel. cog.§.i. idem tenet Bal. in aut. hoc ſi debitor. C. de pig. ⁊ Bal. in.l. peremptorias. in vlt. col. C. ſen. reſcin. non poſ. alle. pro hoc tex. ſing. ſm eũ in l. ſi. ver. ſed ſi cum ſocio.ff. ſi cer. pet. vbi ſecundum eum ſufficit principalẽ non fuiſſe ſoluendo tempore quo inchoatũ eſt iudicium cõtra fideiuſſorem, ⁊ ſequitur Bal. ⁊ Pau. de caſt. in.d.l. ſi. In contrariũ facit iſte tex. cum aliis ſ. alle. iuncta doctrina Bar. ⁊ iſtud videtur verius. ¶ Nõ ob. ea que alle. Pe. ⁊ Cy. quia Bar. omnia recte repl. hẽdit in d.l.i. ¶ Non ob.l. ſi.ff. ſi cer. pe. primo qꝛ tex. ibi nõ dicit quod pendẽte iudicio principalis effectus fuerit ſoluẽdo, ſecũdo quia ibi nõ dicit ꝙ agens cõtra ſm excludat ſi primus efficiat ſoluẽdo, ſed ſolũ ibi dicit quantominus a ſecũdo exegero poſſum a primo exigere. Nam non aperit ille tex. an ſi facultas ſuperuenerit ſecũdo pendẽte iudicio cõtra tũ debeã redire ad ſcdũ Ideo in dece mille annis nõ pbat ille tex. opi. Bal. Et iſtã partẽ reperio tenuiſſe Ro. in.l. ſtipulatio.§. et habet in addi. nouis.ff. de ope. no. nũ. vbi ſolum facit mẽtionẽ de Bal. in.d.l. perẽptorias. idẽ etiã tenet Iay. in.d. aut. preſente. p tex. op. ſm eũ in l. pecunie.§.i. vi in poſ. le.
a idẽ tenet Bal. in aut. de fideiuſ.§. ſed neq;. in.xij.q. vbi etiã refert ita tenere Ja. de ra. pro quo etiã alle. iſtam.l. ⁊.l.ij.ff. de v.a. mu. iũcta gl. a. ibi. ⁊.l. de etate.§. ex cã. ⁊.§. ſi.ff. de interro. act. p
4 que iura dicit pe. tenẽtẽ Iuũ male dixiſſe. ¶ †Predictis adde qḋ idẽ eſt in exceptione dilatoria q̃ q̃uis regulariter debeat opponi ante ll. cõte.l. ita demũ. C. de pcu. c. inter monaſteriũ.
b de re iu. tñ poterit opponi poſt[b] ſi ſupueniat lit. cõteſ. ſm ang. hic alle. tex. no. cum gl. in.l.ij. C. de cõſor. e. lit. ⁊.c. inſinuãte. de offi. dele. ¶ Quod limitat Ang. eſſe verũ in exceptione mere dilatoria, ſec' ſi nõ eſſet mere dilatoria, vt ꝙ ſit talis q̃ in alio iudicio per viã actionis deduci poſſit, nam tũc poterit opponi talis exceptio poſt lit. cõte. etiã ſi poſt lit. cõte. ſuperueniat, exẽplũ ponit in.c. ſi. de reſti. ſpo. in exceptione ſpoliationis ſuperueniẽte poſt lit. cõte. ⁊ ita dicit tenere Inno. in.c. paſto. de excep. ſed ſm Imo. hic Inno. ibi hoc nõ dicit, ſed illud dicit in.c.i. de ordi. cog. ¶ Unde hic ſequit' d. Ant. in.d.c.ij. dicit qḋ iſtud dictũ Inn. iure nõ pbat, ⁊ ꝙ eſt cõtra regulã.d.c. inſinuãte. ⁊ ꝙ in practica nõ ſeruaret. Ro. hic dicit ꝙ dictũ Inn. ſibi placet propter eius autoritatẽ q̃uis nulla l. pbet. ¶ Adde ꝙ iſtud dictũ Inno. tenet Archid. in.c. frequens. de reſti. ſpol. in.vi. ⁊ Archi.ij.q.i. ⁊ Ang. in.l. põpo.§. rati.ff. de pcu. ⁊ in.d.
5 l.ij.C. de conſor. eiuſ. litis, ⁊ hic †põt illud dictũ exẽplificari in
c exceptione cõpenſationis que dr̃ quedã recõuẽtio[c] vt ea no. per Bart. in.l.ij.ff. de excep. ⁊ Bar. in.l. verbũ oportebit.§.i.ff. de verb. ſig. ⁊ Bal. in.l. qui iniuſtis.ff. de cõdi. inde. ⁊ Bal. in.l. qñ aler.ãdrũ.C. ad.l. iul. de adul. ⁊ in.l. ſi.C. de edẽ. ⁊ in.l. ſi cõſtat. C. de cõpen. ⁊ in.l. viro atq; vxore.ff. ſo. ⁊.l. papi. alias incipit nemo. C. de ſen. ⁊ inter. om. iu. ¶ †Sed ⁊ illud dictũ Inn.
6 tenet Io. cal. in repe.c.ij. in.ij. col. de ord. cog. qui a ſm eũ q adde
d mittit ad agẽdũ, multo fortius ad excipiẽdũ[d] .l.i.§. ꝙ autẽ ait.ff. de ſuperfi. c. qui ad agẽdũ. de re. iu. in.vi. idẽ tenet Abb. in.d.c. paſto. per illũ tex. gñaliter loquẽtẽ. idẽ tenet Ro. in.l. naturaliter.§. nihil cõe. de acqui. poſ. vbi remittit ad.d. Ant. i.d.c.ij. idem Do. de ſan. gem. in.c. frequẽs. de reſti. ſpo. in.vi. ¶ Sed poſſet rñderi ad rõnem Io. cal. ꝙ verũ eſt ꝙ agere poſſum. tñ agendo non impediret iudiciũ contra me primo intentatum qñ interim ad ſentẽtiam cõtra me peruenire poſſit. Ne alias maiores potẽtie videatur eſſe exceptio ꝙ̃ actio, atñ per.d.l.ij. de conſor. e. li. ⁊.d.c. inſinuãte. teneo cõtra Inno. cõtra quem videnẽ tenere doc. magis cõiter. ¶ Scdo limita predicta vera eſſe vbi talis exceptio dilatoria ſuperueniret ante cõcluſionem in cauſa, vt colligitur ex elegãter no. per Bar. in.l. ſi ma-
e ter.§.ij. in ſin.ff. de excep. rei iudi. ⁊ per Cyn. in.l. auia. C. de his qui. vt indi. Nam dicunt varia eſſe excep. ſuperuenire poſt concluſionem in cauſa, ⁊ ſuperuenire poſt ſententiam alle.l. ſi rem quem.§. ſi. cum glo. ſi.ff. de eui. idem no. Bal. in.l. quamuis indubitati. ad ſi.C. de adul. ⁊ in.l. error. in.iij. col. C. de in. ⁊ fac. ign. ⁊ in terminis propoſitis firmat Abb. mod. in.d.c.c. paſtoralis vbi alle. idem tenere Do. de ro. conclu.xxx. qui licet tangant ibi aliqua de materia, tamen non dicunt id ad quod eos allegat.d.
7 Abb. ⁊ idcirco videretur contrariũ eſſe verius. ¶ †Moueor per ea que no. voluit Bar. in.l. admonendi. in.ij. col.ff. de iureiur. vbi per illum tex. ſm ſecundam lect. dicit quod quãuis in-
e ſtrumenta produci nõ poſſunt[e] poſt conclu. in cauſa.c. cum dilectus. de fide inſtru. tamẽ fallit ſi fuerint nouiter reperta poſt concluſionem in cauſa per illam.l. Et idem tenet Bal. in.l.i.C. de cõdi. inde. nec ob. alleg. in cõtrariũ qꝛ nõ loquũt in terminis noſtris. ſ. in exceptione ſuperueniẽte poſt cõcluſionẽ in cauſa ſine culpa illius cui ſuperuenit. nec tractãt an poſſit tunc opponi, ſed dicit ꝙ emptor qui fuit in culpa nõ denũciãdo vẽditori litẽ motã, ſed permiſit in cã pcedi vſq; ad cõcluſionẽ in cã incluſiue nõ põt ſibi ſuccurrere denũciando vẽditori, ⁊ hic nihil ad caſum noſtrum. ¶ Reperio tñ Io. an. in.c. gñali. de re. iur. in.vi. in mercurial. in vlt. col. tenere illud idẽ ꝙ tenet Bar. in.d.l. ſi mater. ⁊ idem tenet do. Anto. in.c. paſto. vbi alle. do. Anto. Do. ro.d. conclu.xxx. que incip. itẽ fuit dubitatũ, ⁊ per me in publicis relationibus poſitũ ad ſi. Et dicit do. Anto. qḋ idem tenuit Io. an. in.c. cũ dilectus. de cã poſ. ⁊ pprie. perquiſiui diligẽter. nec inueni eũ hoc tãgentẽ ibi. nec aliquid ꝙ ad hmõi materiã pertineat. puto ꝙ voluerit eum allegari in.d.c. gñali. hoc idẽ voluit.d. Ant. in.c. intimauit. de teſt. faciũt tamẽ in contrariũ no. per Inno. in.c. cũ venĩſſent. de teſt. ⁊ per doc.

a ¶ Pro valde no. adde quod voluit Pet. de anchar. conſi. cccclx.

b ¶ Poſt. adde vt per Lud. ro. conſi. ccclxxxiij. ⁊ adde tu Alexan. cõſi. c. col. pe. circa med. in.v. volu. et vide eundẽ Alexan. in cõſil. 'ex in princi. in.iiij. vol. Franc. Curt.

c ¶ Reconuentio. adde eundẽ cõſi. i. iiij. 'ib.

d ¶ Excipiendum. adde vt per dñm de ro. deciſi. cccc. xxxi. fuit dubitatum quod ſi per a. de reſti. ſpolia.

e ¶ Poſſunt. Adde ꝙ licet tũc inſtrumẽta produci nõ poſſunt maxime cũ datus ſit terminus quo elapſo nec per inſtrumẽta, nec alr̃ vt volunt do. de ro. deciſio. ſuis. de pba. in antiquis. tamẽ poſt cõcluſum in cauſa poſſunt recipi teſtes ſuper habilitate impetrantis ⁊ recognitione ſignorum ſigillorum notariorũ pro informatione iudicis, vt dicit Do. de ro. deciſ. ſuis. de teſti. in nouis.

Moderni maxime Pau. de caſt. in. l. in rōne. ff. de ferijs tātum ſi quiſpiam velit tenere opi. d. Abb. nō ſine cā poſſet propter eorū authoritatem. ¶ Et reſponderi poſſet ad. l. admonendi. primo q illa ſecūda lec. videtur ibi reprobari per glo. in ver. noua. ſcdo qz poſito q ſit vera tantū diuerſa militat ratio ibi ꝙ in caſu noſtro. Illa enim pbatio per iurām in ſupplementum ſemiplene pbationis inuēta eſt in ſubſidiū cōtra regulas iuris cōis volētes neminē poſſe ſibi eiuſ dicere vel ī cauſa propria teſtificari. Mirum ergo ſi talis probatio priuilegiata facilius eliditur p inſtrumenta de nouo reperta ꝙ eliderefur alia legitima probatio, ar. l. eius militis. §. militia miſſus. ff. de teſt. mil. extra vero illum caſum remanet firma ꝯcluſio. doc. Abb. ⁊ ſe. ¶ Nec ob. no. p Imo. in. d. l. cum veniſſent. quoniam illud eſt verū p viā reſtitutiō. in integ. ex clā generali ſi qua mihi iuſta cā eſſe videbitur, vt ibi aperit Inn. ⁊ clarius. d. Ant. ibi, ⁊ in d. c. intimauit. ⁊ in. d. c. paſtor. ⁊ hoc mihi plz, qz videtur tollere oēs cauillationes ⁊ equius eſſet. ¶ Tertio predicta limitari debent niſi qñ poſt lit. ꝯteſt. ſuperueniēte exceptiōe dilatoria fuerit poſtea tractatū de meritis cauſe cū reo, nam per talem tractatū videtur reus exceptioni dilatorie renūciaſſe, ita not. volunt Cynus. ⁊ Bar. in. l. ij. C. de conſor. eiuſ. litis per rationē ꝙ ibi vide p eos. idem Bar. in. l. pōpo. §. rati. ff. de procu. ⁊ Cy. in. l. nihil. C. eo. ⁊ Joannes an. in. c. cū. Moderni ferrari. de cōſti. ⁊ ibi plene p Ant. de but. circa. iij. chā. idē Inn. in. c. preterea. de dila. ⁊ in. c. ſi duobus de appelatione faciunt not. p Bald.
8 in. l. nulla. per illū tex. C. de pcura. ¶ † Quid aūt ſi exceptio dilatoria non ſuperuenit poſt lit. ꝯteſt. ſz ante tñ ſcientia dicte exceptionis ſuperuenit poſt lit. conteſt. an tūc opponi poſſit glo. eſt not. q ſic in. l. error. in glo. parua. ⁊ ibi ſequitur Bar. Bal. ⁊ ceteri. C. de iu. ⁊ fac. igno. idem volunt Ja. bu. in. d. l. ij. C. de cōſor. eiuſ. lit. idē ſentit gl. in. l. exceptionem. C. de proba. idem Specu. in titulo de recu. in prima parte. §. q aūt in fin. ⁊ Inno. in. c. prudentiam. de offi. dele. ⁊ Bar. in. l. licet. C. de pc. dum alle. d. c. paſtor. vbi videtur hoc probari. idē fuit de mēte glo. no. in. c. ad audientiam. el. ij. de reſcrip. Cōtrarium tz glo. parua in. l. qui procuratorē. §. i. ⁊ illā ſequit Bal. ff. de procu. idē tz gl. in. d. c. paſtora. per plures rōnes Jo. cal. in repe. d. c. ij. an ij. col. cū quo cōcor. d. Ant. ⁊ Abba. in. d. c. ij. de or. co. ⁊ in. d. c. paſtor. lz de Jo. cal. mentionē non faciat videtur opi. cōcordare ⁊ ſatis fuit de mēte glo. in. dic. c. paſtor. vcz q aut diligēs fuit reus in inueſtigādo exceptiones ante lit. cōteſt. ſibi cōpetētes, ⁊ tunc pcedat prima opi. per. d. c. paſtor. aut inueſtigat, tunc procedat ſcda opi. qz iura vigilantibus nō dormiētib⁹ ſub
9 ueniūt. l. nō enim. ff. ex qbus. cau. ma. ⁊ hoc mihi plz. ¶ † Iſtud tñ non limito procedere in exceptione declinatoria fori, quia
a quocūq per errorem fuerit omiſſa pōt qñcunq [a] opponi iuxta no. p glo. in. l. exceptionem ⁊ probat. l. l. ſi per errorē. ff. de iuriſ. om. iu. nam lit. ꝯteſt. p errorem facta ſub incompetenti iudice non tenet, vt eſt ibi tex. iuncta glo. non facit. c. at ſi clerici. de iudi. totus titu. C. ſi a non cōpe. iu. Hoc tñ vltimum procedit in declinatoria competente de iure communi, ſecus in ea que cōpetit iure priuilegij. qz error commiſſus in non allegando priuilegium quo ad declinādam iuriſditionem non impendit prorogationē iuriſditionis. vt eſt gl. no. in. l. ij. §. i. in ver. cōſenſus. ff. de iudi. de quo dixi in. l. ſi conuenerit. ff. de iuriſ. om. iu.
¶ In glo. i. ibi vel patri. imo tunc nō impeditur repetere pater ſi ex interuallo ſine eius conſenſu reintegratum eſt matrimonium per. d. l. ſi vt proponas. la. ij. ſecus cum eius conſenſu. l. cū maritus. §. titius. ff. de pac. dot. nu. Cy. in aut. ſed ꝙuis. C. de rei vxo. act. ſi vero incontinenti reintegratum eſt, pater repetere non poterit: qm̄ diuertiſſe non dicitur vt hic per doc. ¶ Iuxta hoc Pau. de caſt. in aliquibus queſtio. que alibi per doct. magis accommodate traduntur: vcz an ⁊ quādo dos primi matrimonij cenſeatur tacite repetita in ſecundo matrimonio, ⁊ an hoc caſu ſit differentia, an pater vel extraneus dotē dederit pro muliere de quibus per Bar. in diſpu. ſua incip. mulier habēs magnū patrimoniū, ⁊ per Cy. in. d. aut. ſed ꝙuis. Pau. de caſt. ⁊ alios in. l. penu. §. vxor. ⁊ in. l. inſulam. §. ſi. ff. eo.

1 ¶ Actio de dote perenit. ſi mulieri cōſtante matrimonio dos ſoluitur iuſta cauſa. vel etiam maritus nomine mulieris in cauſas iuſtas expendit.
2 Neceſſariorum appellatione quid veniat.
3 Dotis reſtitutio in quibus caſibus cōſtāte m̄rimo. ſit pmiſſa.
4 Dos licite dicitur ſolui conſtante matrimonio, quando ſoluitur vt es alienum mulieris exoluatur.
5 Dos poteſt ſolui filie vt emat predia.
6 Non refert a quo fiat dummodo fiat.
7 Redimens aliquem ab hoſtibus, vel carceribus, non videtur cauſa pietatis ſoluere, vt non poſſit ſolutum repetere.
8 Pater ſoluens cōdemnationē pro filio ꝯdemnato, an videat ſoluere cauſa affectionis, vel pietatis, vel animo repetendi, et quid in matre, ⁊ alijs perſonis ſic ſoluentibus.
9 Frater expendens, vel ſoluens pro fratre an videatur ſoluiſſe cauſa pietatis, vel animo repetendi.
10 Pium eſt liberare quem a carceribus.
11 Executores ad diſtribuendum bona in pios vſus, vel pro redimēdis captiuis, poſſunt diſtribuere pro liberādis carceratis.
12 Soluens condemnationem pro titio condemnato, ⁊ carcerato, eo inuicto, poteſt ſolutum repetere.
13 Solui pōt pro infirmo, vel carcerato eo inuito, ⁊ ſolutū repeti.
14 Soluens pro filio meo in cauſa ſtudij me inuito, poteſt ſolutū repetere, ſi filius inde ſtudeat, ⁊ addiſcat.
15 Carceratus pater condemnatus ad penam pecuniariam ſub conditione, q eo non ſoluēte, amputabitur ſibi manus, poteſt eo inuito cogi ad ſoluendum, ne ſibi manus amputetur.

1 Quāuis. † Si mulieri conſtante matri. dos ſoluitur iuſta cauſa vel etiā in iuſtus nole mulieris in cauſas iuſtas expendit eatenus actio de dote peremitur. h. d. cū. l. ſe. ¶ In tex. ibi, neceſſarias. l. coniunctas. l. i. ⁊. ij. de iu. iu. vo. vt ea. l. i. cum
2 pluribus ſe. ff. de libe. cauſa. ¶ † Qui veniant appellatione neceſſariorum, vide p Bal. in repe. c. ſi pater. in. xviij. col. de teſt.
3 in. vj. dixi in. l. exigendi. C. de procu. ¶ † No. ex iſto tex. plures caſus in qbus dotis reſtitutio eſt permiſſa conſtante matri. aliquos alios dixi in. l. ij. in princ. ff. eo. aliqui habētur in. l. mu-
4 tus. §. manente. de iu. do. ¶ † Item no. q licite tā dos ſolui cōſtante matrimo. qñ ſoluit vt es alienum mulieris exoluatur, ad idem no. in. l. ſi. ff. de iu. do. ſed quia iſte tex. dicit hoc procedere etiam in filia familias inſurgit difficultas. n. in pater es alienum filij vel filie exoluere nō tenet. nec econtra, vt in eo. ti. C. ne ſi. pro pa. cuius cōtrarium innuit iſte tex. ⁊c. Jac. de are. hic, de quo nullus facit mentionē ſentiēs hic cōtrarium dixit quod vz. ideoq, ⁊ in filiafa. ⁊c. refertur nō ad cauſas precedētes. ſ. dū dixerat es alienum exoluit, ſed ad ſeqnētes vcz ad. l. ſed ⁊ ſi ideo. ¶ Raph. hic nō faciens mentionē de Ja. de are. refert q Albe. de. hic rñdet ad cōtrarium q iſtud es alienum erat cōe patris ⁊ filie, ⁊ licet vtraq ſolu. ſtare poſſit. tñ qz aliqualiter violant ⁊ diminuāt ad hunc tex. ideo non putarem q ti. ne filius pro pa. procedat qñ pater ſoluit de propria pecunia, ſz p iſtum tex. ſecus qñ ſolueret de pecunia que nō eſſet ꝓpria. vt patet b[...] emplū in re dotali q cōſtante matri. nō dr paſtris, ſed propriū patrimoniū filie. l. pompo. philadel. ff. fa. er.
5 ¶ † Item no. ex iſto text. q filie ſolui pōt dos vt emat predia q intelligit qñ cederet ad cōmodum dotis ⁊ filie, in oibus tñ iſtis caſibus hic in tex. enumeratis intellige q maritus ſoluere pōt ſi vult: tñ nō cogit inuitus ex iſtis cauſis dotē cōſtante matri. ſoluere, vt declarat Dy. per gl. in. l. mutus. §. manēte. ff. de iu. do. ⁊ pbat ibi in tex. in ver. preter. iuncta. l. nō quicqd. ff. de iud. ¶ Item intellige iſtum tex. q ſi maritus ſoluit ex aliqua de cauſis hic enumeratis liberat ab actiōe de dote. ita demum ſi pbet maritus mulierē cui dotē reſtituit eā expēdiſſe in aliq ex cauſis iuſtis, al's non liberat ſm Ro. hic. alle. gl. ſm eū ſing. in. l. ſi. in ver. creditori. ff. de. iu. do. dū gl. dicit idem eſſe in marito q in emptore rei eccleſiaſtice, iuxta aut. hoc ius porrectum cū ibi no. C. de ſa. ſan. ec. ⁊ certe tex. hoc innuere videt in d. l. ſi. in fi. ⁊ tex. in. l. ſi cū dotē. §. i. ff. e. vbi poſt bar. hoc expreſſe
6 firmantē dicet, lz imo. ibi cōtra ⁊ male. ¶ † Item not. in. l. ſed ⁊ ſi. ideo q non refera a quo ſaluat qñ ſoluit pro carcerato. bene facit. l. cū ſeruus. de ver. obl. ⁊. l. item veniūt. §. pet tam de peti. here. articul⁹ tñ eſt brocardicus. an ſit referat a q fiat. de q
7 per doc. in. d. l. cū ſeruus. ⁊ ad ibi dicta me refero. ¶ † Itē no. ex. d. l. ibi multo magis ⁊c. ille qui aliquē redemit ab hoſtibus vel carcerib⁹ ſoluēdo nō videt ex mera liberalitate vel pietatis cā ſoluere. ſed aīo cōpenſandi ſeu repetēdi ſm bal. hic. alis
8 enim ſocer hic nō potuiſſet exceptiōe repelli. † Et hic ſm bal. preſtat ar. ad. q. an pater ſoluēs condēnationē pro filio condēnato ex maleficio videat ſoluere animo cōpenſandi ſ fuā legitimā, de quo vide late per Ja. de are. ⁊ Bart. in. l. ſi rebus. ff. de pe. leg. vbi etiā tangit an ſit idē ſi redemit filiū ab hoſtibus de quibus etiā vide per Guli. de cu. ⁊ Bal. in. l. frater a fratre. ad ſi. de cōdi. inde. aliquid p Bart. in. l. i. §. ſi impuberi. ff. de colla. bo. ⁊ in. l. ſi cū dotē. §. i. in ſi. ff. eo. per Bal. in aut. ff. rogatus. C. ad treb. ⁊ in. l. omo. §. i. C. de inoffic. ⁊ in aut. ex teſtō. in pe. col. C. de coll. ⁊ Bal. in aut. ſi captiui. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. l. i. in ſi. C. ne ſi. pro pa. ⁊ in. l. certū. in. ij. col. ⁊ in. l. filie. in pe. col. C. fa. er. ⁊ in ſuis addi. ad tracta. Bar. de duob⁹ fra. fuit opi. Guli. de ſuza. in diſpu. ſua que incip. queſtio talis eſt ſi lūſſa. cōmiſit ⁊c. de quo etiam per Pe. de anch. ⁊ a. ⁊ Imo. ſ. c. lator. de pigno.
9 ¶ † Quid autem in fratre ex predictis cauſis ſoluente an videatur ſoluere cauſa affectionis vel pietatis an vero animo repetendi

[a] ¶ Qñcunq. adde q Lud. ro. fin. ſuis fo. ix. alle. Jo. an. in. c. cū dilect⁹. de ordi. cognit. dicit q poſt cōcluſiz in cā non pōt opponi declinatoria qz ficta faciunt notariū ⁊ in notarijs index nō recuſat: hz tñ q ſi non eſſet authoritas Jo. and. poſſet teneri ꝯtrariū.

petẽdi, vide Bar. ⁊ Bal. in. l. cũ duobus. §. adẽ pap. alias inci. ſi inter fratres. ff. pro ſo. ⁊ Bald. in. d. aut. ſi captiui. ⁊ in. l. liber captus. vbi bon⁹ tex. C. de cap. ⁊ ibi ponit Bal. de plurib⁹ aliis perſonis taliter ſoluẽtibus, ⁊ vñ ibi querit quid in matre ſoluente condẽnationẽ pro filio. vide per eũ in. l. alimenta. C.
10 de neg. geſt. ¶ Item nõ. tex. iſto tex. ſm. Bal. ꝙ liberare quẽ a carcerib⁹ videt̃ eſſe quid pium, vt hic in ver. ex vinculis qđ vt̃ verũ etiã ſi qs carceratus ſit pro maleficio cũ iſta. l. gñaliter
11 loquat̃ ſm eũ. ¶ † Ex quo infert ꝙ executores ad diſtribuẽdũ bona in pios vſus vel pro redimendis captiuis poſſũt diſtribuere pro liberãdis carceratis ꝑ maleficio a pena pecuniaria, ꝑ hoc alle. gl. optimã. q. xij. c. ſacros. vñ glo. illa dicit ꝙ diſpoſitio illius. c. ⁊. l. ſancimus. C. de ſa. ſan. eccl. dicẽs ꝙ res eccleſie poſſunt alienari pro redẽptione captiuorũ militat etiã in carceratis pro maleficio. alle. allã glo. tex. in. c. ſi res aliena. xiij. q. vi. ⁊. c. reos. xiiij. q. v. ⁊ text. in. c. eadẽ cauſa. ⁊. q. vbi dñt iura ꝙ non eſt inhumanũ benefacere etiã his qui deliquerũt. alleg. etiã tex. lxxxi. diſt. c. nõ ſatis. vbi dicit tex. ſed pl⁹ illis qui ſine culpa ⁊c. amplicat ergo eſſe benefaciendũ etiam illis qui ſunt pro culpa capti vel carcerati, ⁊ illã gl. ſimpliciter ſequit̃ Jmo. hic, ⁊ Bald. in aut. ſimiliter. in prin. C. ad. l. falc. ⁊ in. l. illud. in prin. C. de ſa. ſan. eccle. facit tex. in. l. ſi qs p redẽptione. in ver. pẽſſimã, de cap. ¶ Cõtrariũ videt̃ velle Bal. in. d. aut. cõtra rogatus. in duobus locis. f. in ver. vltimo querit glo. ⁊c. per ibi no. per gl. ſi. ⁊ ibi eã approbat Cy. ⁊ etiã Bal. ſuper tex. dum exponit verbũ captiuorũ. vbi dicit ꝙ tales carcerati non ſunt digni veniã. ſed ſoli innocẽtes. alleg. l. bona fides. ff. depo. ⁊. l. legẽ. C. de na. lib. ⁊ per hoc infert ꝙ. d. aut. cõtra rogat⁹. in ver. redemptione captiuorũ. nõ habet locũ in talibus carceratis. ¶ Teneo primã opi. nõ per iſtũ tex. qui nõ probat, ſed per illa optima iura alle. per gl. in. d. c. ſacrorũ. ex quib⁹ inferri põt deciſio illius. q. quã indeciſam reliquit Bar. in aut. res que in ſi. C. cõ. de le. vez vtrũ pro redẽptione perſone ſue poſſit heres grauat⁹ onere fideicõmiſſi alienare bona hereditaria reſtitutio-
a ni ſubiecta ſi ꝓpter delictũ fuit dictus heres captus ᵃ et cõdẽnatus ⁊ nõ decidit in quo arti. Ang. Jmol. ⁊ Ro. in. l. marcellus. §. res que. ad treb. determinãt ꝙ nõ propter ſuũ delictũ ꝙ dedit cauſam ꝑditioni ꝑſone delinquẽtis: nihil allegãt. addo ꝙ idẽ videt̃ velle Bal. in. d. aut. cõtra rogatus. ⁊ pro hoc facit: quia delinquẽs perdit priuilegiũ alias ſibi cõceſſum. l. ſed ſi ex parte. §. quãq̃. ff. qđ cũ eo. l. etiã. §. i. ff. eo. l. ſed hoc ita. ff. de re iud. l. ſi. §. ſi. cum ibi no. ff. que in frau. cre. l. pe. ff. de iu. do. ⁊ iſtã partẽ tenet Salyce. in. d. aut. res que. ar. l. ſiue hereditaria. ff. de neg. geſ. ibi. vbi text. dicit ſine vitio eius ⁊c. ¶ Sed Ful. in. d. aut. res que. tenet 2ᵐ propter votũ parentũ ⁊ preſumptã eorũ mentẽ qñ heres eſſet filius teſtatoris. ar. l. iſti quidẽ. in ſi. ff. ꝙ me. cau. et in. l. cõfirmãdo. ⁊. l. vtilitatẽ. ff. de cõfir. tut. ⁊. l. i. ff. de bo. eo. qui mor. ſibi cõſci. ¶ Nõ ob. ꝙ culpa ſua nõ debet ſibi eſſe ꝓficua: qr verũ eſt qñ eſt ordinata ad illud. f. vt ſit ſibi proficua. alias ſecus vt patet in. l. iiij. in prin. ff. ſi qs c. m. ⁊ no. Bart. in. l. ij. §. ſi. eo. tit. facit ꝙ not. glo. ⁊ doc. in. c. ſtatutũ. de reſcrip. in. vi. ⁊ hec opi. in puncto iuris videt̃ verior. Ex qua inferri põt ꝙ vera nõ eſt opi. Bal. hic in. q. ſu. x: q̃ ſi iura alle. per Bal. in. d. aut. cõtra rogatus. nõ probant niſi per ar. a 2ᵒ ſenſu ꝙ nõ eſt ſumendũ cõtra caſum. d. c. nõ ſatis cũ ſi. ¶ Jtẽ. l. bona fides. alle. per eũ nõ facit ad ꝓpoſitũ. itẽ nõ obſt. deciſio Ang. ⁊ Jmol. ⁊ Ro. in d. §. res que. poſito etiã qđ ſit vera qñ ibi agebatur de preiudicio tertij. i. fideicõmiſſarij, ſed vbi non agit̃ de auferẽdo tertio ius ſuũ eo inuito prout in. q. Bal. hic tunc procedit gl. in. d. c. ſacrorũ. ¶ Jn gl. verſi. maxime ibi, ſed forte idẽ ſi non habeat ratũ ⁊c. hoc tenet Bart. qñ ſumptus fuit factus in redẽptione perſone cui vxor erat ſucceſſura de iure, tunc enim dr̃ vtiliter geſtũ negotiũ mulieris, que alias priuato fuiſſet dicta ſucceſſione per aut. ſi captiui. C. de epiſ. ⁊ cle. ſed ſi nõ erat ei de iure ſucceſſura, tunc adhuc putat Bar. idẽ alia tamen ratione valet: quia licet nõ ſubſit aliqua ex rationibus enumeratis in. l. ſi pupilli. §. quid ergo. de neg. ge. tñ verius dici poteſt ꝙ imo ſatis de re ipſa ad mulierẽ negotiũ iſtud pertinere inſpecta. ſ. naturali ratione per illũ tex. no. in. l. poſt emãcipationẽ. in ſi. in ter. l. ſe. ff. de lib. agno. ⁊ ibi gl. parua hoc no. ⁊ clarius Bar. ibidem ꝙ huiuſmodi intereſſe attẽdi non debet. ¶ Sed huic rationi reſpõdeas ꝙ procedit viuẽte illo de cuius hereditatis ſpe tractatur. ſed eo mortuo bene habet̃ ratio huiuſmodi intereſſe, vt quia ille redẽptus ab hoſtib⁹ vel a carceribus erat iam mortuus qñ marit⁹ volebat cogere vxorẽ ratũ habere ꝙ ſoluit, ⁊ tũc recte loquat̃ Bar. hic qui cum hoc nõ aperiat male dixiſſe videbat̃. Vel dicas ſm Jmo. hic alio reſpectu hoc negotiũ ad mulierẽ pertinere. videlicet ꝙ mulieri videtur quæſita actio 2 illũ qui eſt redẽptus ex quo de eius dote facta eſt redẽptio. ar. l. ſi me ⁊ titiũ. ff. ſi cer. pe. ⁊ ſic nõ eſt oĩno ſine aliqua vtilitate mulieris

talis ſo. ſi ille eſſet ſoluẽdo, ſed vbi nõ eſſet ſoluẽdo tunc eſſet magis dubiũ ſm eum, tñ adhuc dicit idẽ videri dicendum per hunc tex. indiſtincte loquentẽ. ſed tu dicas ꝙ etiam redempto viuẽte licet ſpe ſuccedendi nõ dicat̃ negotiũ iſtud ad mulierẽ pertinere tñ ſaltẽ idẽ dicẽdũ eſt ꝑut qñ ei nõ erat ſucceſſura. ſ. ratione naturali, vt ſanguinẽ ſuũ redimat. facit text. cũ gl. ⁊ ibi doc. in. l. cõditiones. ff. de cõdi. inſti. ⁊ hec eſt melior ratio q̃ diſtinguere, an erat de iure ſucceſſura vel non. Ang. hic tenebat cõtra Bar. vez ꝙ imo vbi vxor nõ erat ſucceſſura a redempto. tũc indiſtincte non videat̃ poſſe cogi ratũ habere nec in dotẽ poſſet cõpenſare. alle. ea que habent̃ in. d. l. ſi pupilli. §. titij. in gl. ff. de ne. ge. que parũ facit. vt etiã fatet̃ hic Jmo. Ro. hic etiã ſequebat̃ Ang. per aliquas rõnes parũ vrgẽtes. Unde teneo opi. Bart. hic indiſtincte per hũc tex. in ver. maxime, ⁊ idẽ tenet Jmo. ⁊ Pau. de ca. hic Bald. in. d. l. ſi pupilli. §. quid ergo
12 hoc idẽ tenet ibi Ang. in. §. itẽ querit̃. et ſic fuit ſibi 2ᵐ ria. † Et iſta preſtant arg. ꝙ ſi aliquis ſoluit cõdẽnationẽ pro titio q̃ ſi non ſoluiſſet titio pes fuiſſet amputatus coget̃ titius ratũ habere ⁊ reſtituere. nec allegare poterit ſe maluiſſe ſibi pedẽ amputari, ⁊ ita firmat Bar. expreſſe in. l. ſtichus. per illũ text. cum gl. no. ff. de pe. le. ⁊ Bar. ⁊ Saly. ⁊ Pau. de ca. in. l. ſi. C. de neg. ge. ⁊ Pet. de anch. in. c. lator. de pigno. ⁊ idẽ tenet Jmo. ar. l. ſi quis. §. itẽ labeo. ff. de reli. ⁊ ſump. fu. qñ nõ minus fauere debemus cõſeruationi vite viuentiũ q̃ ſepulture corporũ mortuo-
13 rum. † Fortius dicit Bal. in. d. l. ſi. vez ꝙ hec procedit etiã ſi titius ille a prin. prohibuiſſet pro ſe ſolui, pro quo facit gl. valde no. lxxxiij. diſt. c. i. volens impenſam factam pro liberatione in-
b firmi poſſe repeti etiã ſi eo inuito facta fuerit, ᵇ et fuit de mẽte Spec. in ti. de ſalarijs. §. ſi. ver. quid ſi infirmus, cũ ver. ſeq. aliquid per Bald. ⁊ Jmo. in. l. ſi. in princi. ff. de condi. inſti. fuit de mẽte Jo. and. in. c. cum. c. lucius. de foro cõpe. lib. vi. in nouel. et ibi not. Rod. ⁊ eſt tex. xxiij. q. iiij. c. ipſe. vbi te inuiti extra-
14 here poſſum de domo ruente. † Pro hoc etiam facit ꝙ no. gl. in. l. ſed ⁊ iulianus. §. ſi. ff. ad mace. vbi ſoluẽs impenſas pro ſtudio filij repetit a me etiam inuito ſi filius inde ſtudeat ⁊ addi-
15 ſcat. † Pau. de caſt. hic alle. Bart. in. l. ſtichus. alle. ⁊ dicit eum cõſuluiſſe quod poteſt iudex propria autoritate accipere de bonis illius cõdemnati ⁊ ſoluere eo inuito ne alias ſibi pes amputetur per. l. cũ duobus. §. adẽ reſpondit. el. iij. ff. pro ſoc. ⁊ hoc puto verum q̃q̃ ille text. parum facit. Raph. cu. hic ſequutus Bal. in. d. l. ſi. C. de neg. geſt. infert ꝙ inquantum Bart. hic dicebat ꝙ ſi contra vtilitatẽ mulieris expreſſam ſoluiſſet maritus in caſu huius. l. pro carcerato. ꝙ nõ poſſet in dotem cõpenſare per. l. ſi. §. ſi. ff. de neg. geſt. hoc ſm Raph. limita niſi ſaluo honore mulieris non poterat ſtare talis coniunctus ſuus in caſtrenſibus. alle. in ar. l. iulianus. ff. ſi quis omiſ. cau. teſta. bene facit. l. reprehendenda. C. de inſtitu. ⁊ ſubſtitu. ſub cõdi. fac. qđ no. pro ampliatione eius quod no. Bal. in. d. l. ſi. ¶ Sed iſtud non putarẽ verum quãdo Bald. loquitur vbi agitur de ſalute perſone. ⁊ ita etiam expreſſe loquitur Bart. per illum text. in d. l. ſtichus. cum glo. ſed dicere idem vbi agitur de honore hoc eſſet nimiũ excedere fines. d. l. iulianus. ſolum enim ibi dicitur magnificandũ eſſe honorẽ ſuum non tamen equiparat illum cauſe capitali, ⁊ caſus Bar. eſt valde diuerſus a caſu Rapha.

1 ¶ Actio de dote competit ſoli mulieri in caſu de quo hic.
2 Caſus omiſſus remanet in diſpoſitione iuris communis.
3 Promiſſio facta in vno caſu, nõ includit alium caſum ſimilem.
4 Promiſſio hominis ſpecialis videt̃ derogare gñali ꝓmiſſioni.
5 Arrarum datio an liberet partes ab intereſſe.
6 Diſpoſitio limitata ad vnũ caſum. non operatur niſi in illo.
7 Dos regulatur ſecundum pacta ⁊ conuentiones.
8 Per actum inualidum non videtur receſſum ab actu valido.
9 Nouatio inducitur per quẽcunq̃ contractum producentem, ſaltem naturalem obligationem.
10 Pater cogitur officio iudi. filiã dotare, nõ autẽ iure actionis.
11 Matrimoniũ an ⁊ qñ diſſolui poſſit per ingreſſum religionis.
12 Juri ciuili ſtatur in terris imperij, ⁊ in terris eccleſie iuri canonico, ſi non agitur de materia peccati, vel de re ſpirituali.
13 Legitima filij non poteſt peti patre viuente. ſed quid ſi pater ingrediatur religionem vel filius an poſſit peti.
14 Deportatus habetur pro mortuo quando eſt incapax.
15 Exceptio facilius datur quam actio.
16 Dos mortua vxore an ſpectet ad heredes mulieris, an ad maritum, an ad dotantem.
17 Sed quod non extantibus maſculis filia femina ſuccedat, nam ſi extant maſ. femine tunc non ſuccedunt.
18 Argu. a contrario ſenſu nunq̃ validum eſt, vbi legum reſultat correctio.
19 Arg. a cõtrario ſenſu qñ procedat in reſcriptis, in vlti. volun. in ſtatutis, vel in quãlibet alia diſpoſitione, vide remiſſiue.

a ¶ Heres capt⁹. Adde ꝙ Bald. cõſ. clxxxvi. ii. lib. cõſuluit ꝙ heres ꝓhibitus alienare niſi in caſu neceſſitatis nõ poſſit alienare pro ſe redimẽdo niſi teſtator expreſſe dicat nec etiã alienare poterit cauſa neceſſitatis ſi ſit cauſata cauſa euertẽdi fideicõ.

b ¶ Fuerit. ꝙ impenſa facta ꝑ infirmo ipſo inuito repeti poſſit tenuit Lud. ro. ſing. ſuis fo. xvij.

1 SI cum dotē. †Si pater vel extra-
neus dās dotēs ſtipu-
latur ſibi ſoli reddi in vnū caſum ſol. ma. cenſet in
aliū caſum mulieri donaſſe. ideo in illū caſum ſo-
li⁹ mulieris eſt actio. h. d. ſcdm lec. q̄ hic approbat gl. i fi. ꝛ ſe-
quitur eā Do. in aliqb⁹ lec. hic ꝛ Bar. Bal. Ang. Imo. Pau.
2 de ca. ꝛ ro. h. ❡ †Vel ſic ſcdm a'iā lec. caſus omiſſus remanet
in diſpoſitiōe iuris cōis. h. d. Et ſcdm hāc lec. non daret actio
ſoli filie qn̄ pater dotē dedit, ſed eſſet cōis patris ꝛ filie: q2 ſic
dʒ eſſe de iure cōi. l. ĩ. ver. q2 ſi in patris. ſ. e. vbi aūt extraneus
dotē dediſſet integra eſſet actio mulieris in caſu omiſſo: q2 ſic
eſt de iure cōi. l. vnica. §. accedit. C. de rei vxo. act. l. ex morte. C.
de pac. cō. ſup do. ꝛ hanc. ĩ. lec. tenēt Pe. ꝛ Bal. in. l. q2 fauore.
C. de leg. in fi. ꝛ in. d. l. ſi extrane⁹. alle. in gl. ꝛ in. l. inter ſocerū.
§. cū inter in reportatis antiqs de pac. do. idē ſentit glo. in. l. q2
ſi quis. in gl. ĩ. C. de bo. que lib. ꝛ hec lec. ponit hic in gl. ĩ. ad fi.
3 ❡ †No. ſecundum vtraq3 lect. q2 prouiſio facta in vno caſu nō
includit aliū caſum ſimilem de quo videbimus poſt Bar. in. l.
gallus. §. ꝛ quid ſi tm̄. ſ. de li. ꝛ poſt. que aūt ſit ratio dr̄ in gl. fi.
4 ❡ †Scdo no. ſm. ĩ. lec. q2 ſpālis ꝑuiſio hōis videt̃ derogare
generali ꝑuiſioni. l. ad idē. ꝛ. l. habet. §. cū quis. ſ. de preca. rūc-
ta. l. pri. precedēti. de quo dic vt per gl. magiſtrā. ꝛ no. in. l. ĩ. C.
de iure emphy. ꝛ ibi doc. per Bar. plene in. l. ĩ. §. inde queritur
ad fi. ſ. de pub. per Bal. plene in. l. vbi adhuc. in. viĩ. col. C. de
iu. do. per. d. l. certi. C. loc. cōcludit̃ aūt in dictis iuribus q2 ſpā-
lis prouiſio hōis derogat gñali ꝑuiſioni. ſ. extraordinarie ſeu
ſpāliter inducte. l. fi. C. de pac. cō. ſuper do. l. maritus. C. de ꝓ-
cur. non aūt derogat gñali ꝑuiſioni. l. ordinarie. l. creditor. ſ. ſi
cer. pe. no. gl. in. d. l. ĩ. alias eīn inducta in fauorē operarentur
5 odiū p regulam. d. l. q2 fauore. ❡ †Et iſta faciūt ad. q. de qua p
gl. Cy. ꝛ Bal. in. l. Zetus. C. de fide inſtr. ꝛ p Barto. in. d. §. vn-
de q̄rit̃ in fi. ꝛ p Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de emp. ꝛ vēdi. §. ſciē-
dū. in addi. incip. de emptore loquit̃ ꝛc. ꝛ in addi. ſeq. videlicet
an p ꝯſtōnē arrarū intelligant̃ partes ſe inuicē liberaſſe a pre-
ſtatione intereſſe venientis de iure cōi ex cōtrafactione ꝯtra. l.
predia. ſ. de act. emp. ꝛ in. l. ſi quis a ſocio. ſ. pro ſo. ꝛ cōiter cōclu-
ditur q2 nō. de qua. q. vide etiā per Bal. in. l. q2 ſepe. in prin. ſ.
6 de ꝯben. emp. poſt gl. in. §. ĩ. inſti de emp. ꝛ vē. ❡ †Tertio no.
ſcdm ſcdam lec. q2 diſpoſitio limitata ad vnū caſum nō operat̃
niſi in illo de quo plene p Bar. in. l. gallus. §. ꝛ qd ſi tm̄. ꝛ ibi
7 plene dicet̃. ſ. de lib. ꝛ poſth. ❡ Quarto no. tꝗ2 p pctm̄ patris
vel extranei dotātia pōt ſiu dicari in actione de dote mulieri
de quo ſtatim dicā in gl. ĩ. ❡ Quinto no. q2 licet inter patrē ꝛ
filiū. vel filiā in ptāte caderenon pōt donatio efficax. l. ĩ. C. de
a inoffi. do. Fallit ex cā dotis a p iſtū tex. ſcdm primā lec. ꝛ cōem
facit. l. pōpo. philadel. ſ. fa. erciſ. q2 ꝓcedit etiā ſi cōtingit ma-
trimoniū non ſequi. tex. eſt no. forte vnicus in. l. ſi extraneus. §.
fi. ſ. de condi. ob cau. ꝛ ibi dicit Ro. ſiliter. non eſſe alibi, ꝛ ita
ampliat̃. l. iſta. ꝛ. d. l. pōpo. philadel. ꝛ no. in. l. fi. ❡ In gl. i. ibi
in riſione diuerſum ꝛc. hoc pōt intelligi duob⁹ modis. Pri-
mo q2 gl. ſenſerit q2 cū in prin. l. dicatur q2 ſi pater ꝛ extraneus
per pactū cōuenerint q2 in hoc caſu ſol. ma. puta diuortio dos
ad eos integre ſpectaret ꝛ in fi. Itē dicat̃ q2 i caſu omiſſo actio
integra eſt mulieris q2 in hoc in fi. litera iſta loquatur ſolū de
extraneo. nā iſta deciſio nō pōt referri ad patrē: q2 pater p ſo-
lum pactū nō potuit alterare naturā actiōis de dote. l. auia. C.
de iur. do. ꝛ ſic nūc videt̃ q2 indiſtincte actio ſit cōis pr̄is ꝛ filie
lʒ in extraneo ſecus. d. l. auia. ꝛ. d. §. accedit. ❡ Sed gl. ſequēs
circa pn. aliter intelligit. vcʒ q2 etiā ſinis hui⁹ litere cōueniat
tā patri q̄ extraneo, vt. ſ. in caſu omiſſo actio ſit ſoli⁹ mulieris.
❡ Iacob. qō hic in tex. ſit vbū pepigerit: q2 quo ad extraneū
ſtat pprie, ſʒ quo ad patrē impropie: q2 intelligi dʒ pepigeriſt
ſ. p ſtipulationē, ꝛ hoc cōiter tenet. Pro quo eſt bona glo. in. l.
cū dos. in prin. ſ. de pac. do. Simile habet̃ in. l. ĩ. ſ. de off. pro-
con. ꝛ le. Vel ſm Bar. pōt intelligi. q2 etiā ſi in caſu hui⁹ prin.
per pactū nudū etiā appoſitū iuxta dotis traditionē pater nō
poſſit appropriare ſibi actionē de dote. nā quo ad hūc effectū
loquit̃. d. l. auia. tñ videt̃ q2 iſtud pactū ſufficiat quo ad inducē-
dā pſumptionē, qō in caſu omiſſo voluerit filie donare. alle. in
ar. l. plane. la. ĩ. ꝛ iſto mō nō eſſet neceſſe impropie vbū pepi-
8 gerit. ❡ †Sed Bar. de Salv. in repe. huius. l. ꝛ Imo. ꝛ Pau.
de ca. Rap. ꝛ Ro. hoc tenet ꝯ Bar. opʒ q2 p dictū inutile pa-
ctū non dʒ videri pr̄ voluiſſe ſibimet ius auferre. l. ſi iure. ſ. de
leg. ĩ. p pactū eīn inualidū nō vr̄ receſſum a iure valido vt ibi.
ꝛ. l. certi cōdictio. §. qñ in rōne ſui. ſ. ſi cer. pe. ꝛ. l. ĩ. ſ. de noua. et
ſic tenēt q2 in caſu omiſſo actio ſit cōis. Ad. l. plane rñdent q2
ibi loquit̃ qñ expreſſe cōſtabat de expreſſa adēptione legati,
ſec⁹ ſi tacita fuiſſet adēptio per. d. l. ſi iure. hec rñſio nō placet
q2 imo etiā per actū nullū. puta per donationē factā vxori. de
qua alteri legauerat ſeparatam ab actu teſtandi prout in caſu
noſtro inducitur tacita ademptio. caſus eſt no. in. l. legati ſub
conditione. §. ĩ. ſ. de adi. leg. quem tex. pro valde not. ponderat
Bal. C. de verb. ſig. ❡ Vnde tamen eſt melior ſol. ad. l. plane. ſ.
q2 loquatur in vltimis volūtatibus vt. ſ. primus actus validus
tollat̃ per ſequētē inualidū factū in vltima volūtate vel con-
tractu nō curo, ſecus in actu inter viuos valido: q2 nō tollitur
per actū ſequentē inualidum. d. §. qñ. cum ſi. prout in caſu no-
ſtro, ita dicit Bal. in. l. ꝛ ſi transferā. ſ. de adi. lega. ❡ Vel dic
qō in caſu. l. plane tractabat̃ de adimendo alteri. hic ſibi pp̄ſi, ꝛ
ita teneo cōtra Bart. pro hac opi. facit ſm Pau. de ca. hic. q2
iſtud pactū factum eſt ad augendū ius patris. ergo non debet
diminutionē operari. l. ſi mācipia. ſ. de fun. inſtru. fortius tamē
ſtringunt iura. ſ. alle. nam ſi eſſet vera ratio Pau. ſequeretur
q2 etiā qñ pater per ſtipulationē ſibi prouidiſſet in actione de
dote vno caſu ſo. ma. ꝛ quod in aliis caſibus nō videretur do-
naſſe filie qō eſt cōtra no. per gl. hic, circa prin. cōiter approba-
tam. vt. ſ. retuli. Itē quia idē eſſet dicendum in extraneo qō eſt
falſiſſimū. nō placet tamē opi. Bar. per rationē. d. l. certi cōdi-
ctio. §. qñ. cū fi. ꝛ dixi. ſ. ❡ Scdo modo pōt intelligi iſta. i. glo.
qō hic poſuerit illa verba in reſponſione diuerſum ꝛc. propter
illud qō tangitur. ſ. in vlt. ſol. in gl. ſeq. ſcdm illā ſolu. daret̃ in
caſu poſito in fi. huius. l. actio inſolidum mulieri qñ extraneus
dediſſet dotē: q2 ita de iure cōi cauetur in caſu omiſſo. d. §. acce-
dit. C. de rei vxo. act. ꝛ. d. l. ex morte. C. de pac. cōuen. ſuper do.
ſecus ſi pater dediſſet: q2 in caſu omiſſo eſſet cōis patris ꝛ filie.
ar. l. cōmodiſſime. ſ. de libe. ꝛ poſthu. qō an ſit verū dicet̃ ſuper
d. gl. ſeq. in vlt. ſol. ❡ In gl. ĩ. ibi. ꝛ eſt ratio vt ibi ꝛc. gl'o. iſta
querit que eſt ratio quare non poſſit per pactū mutare naturā
actionis de dote, ꝛ extraneus ſic, ꝛ remittit ad not. per ſe in. d.
l. auia. vbi quattuor rationes ponuntur in glo. que per doc. ibi,
et hic videntur reprobari excepta prima quā omnes ſequi vi-
dentur maxime Imo. Raph. ꝛ Ro. hic. Videlicet qō quia. l.
ſubuenit patri in vno pluſq̄ extraneo: q2 vbi extrane⁹ ſimpl'r
dotē dat integrū actio acquirit̃ mulieri. d. §. accedit. ſecus in-
troducit in patre. d. l. ĩ. ver. qō ſi in patria. vnde nō fuit iniquū
qō. l. grauaret patrē in alio. ſ. qō non poſſet per ſolū pactū mu-
tare naturā actionis de dote. ar. l. cū qui. in princ. ſ. de iureiur.
❡ Scda fuit ratio gl. in. d. l. auia. q2 officiū paternū eſt dotare
filiā. nō autē extranei quaſi videat̃ pr̄ ex neceſſitate facere. ſed
extrane⁹ ex volūtate. ſed hec ratio nō cōcludit: q2 imo dʒ ma-
gis ſubueniri ei q ex neceſſitate facit. l. ſi fideiuſſor. §. ſi neceſſa-
ria. ſ. q ſatiſ. cog. ❡ Scdo ſi vera eſſet illa rō ſequeret̃ qō pater
dans dotē pro filia emancipata non poſſet ſolo pacto mutare
naturā actiōis de dote cū vtiq3 dotet ex neceſſitate, iuxta. l. fi.
C. de do. pmiſ. ꝛ tñ hoc eſt falſum. vt patet in. d. §. accedit. iun-
cto. §. extraneū. C. de rei vxo. act. ❡ Tertia fuit ratio gl. in. d. l.
auia. vcʒ qō in patre dotāte fingit̃ acqſita actio filie ab initio,
ſed in alia pſona dotāte nō ſic fingit̃ actio acqſita filie. ar. l. nō
eīn. ſ. de no. Truffa eſt hec ratio ſm Cy. ꝛ alios in. d. l. auia. qñ
nulla vrgens ratio differētie pōt aſſignari, ſcdo q2 ſi eſſet vera
nō poſſet pr̄ etiā per ſtipulationē alterare naturā actionis de
dote: q2 ius queſitū filie nō poſſet ab ea auferri ſine ei⁹ ꝯſenſu.
l. quoties. ſ. e. ❡ Quarta fuit rō gl. in. d. l. auia. vcʒ qō p pactū
nō pōt induci nouatio, ſed bñ per ſtipulationē, hoc cōiter re-
9 prebēdit̃: q2 per quēcunq3 ꝯctū ꝑducētē faltē naturalē obli-
gationē inducit̃ nouatio. vt eſt text. ſing. in. l. ſi mādato meo. §.
fi. ꝛ ibi gl. ſ. mā. no. Bar. in. l. ĩ. ſ. de noua. ſʒ pactū eſt ꝑductiuū
naturalis oblōnis. l. in his. §. ſi duos. ſ. de ſol. Qō per pactum
incōtinēti appoſitū transfundat̃ vna oblō in aliā eſt tex. in. l. ſi
pro mutua ꝯtāctā. l. ſi ex ꝑtio. C. ſi cer. pe. ❡ Preterea quorſum
iſtud q2 dr̄ de nouatiōe. nā cū incōtinēti pactū fuerit appoſitū
in cōſtitutione dotis nō vr̄ aliq's ꝯct⁹ perfect⁹. nec alia actio
q̄ſita q̄ nouari poſſit p tale pactū. l. pact⁹. C. de ſi. iſtr. ❡ Quin-
ta fuit rō poſita p Ang. ꝛ eundē in. l. licet. ſ. ſi cer. pe. quā etiā
poſuit Bar. in. l. in traditionib⁹. ſ. de pac. q̄ cōiter reprobatur
per Mod. hic. ꝛ colligit̃ ex not. p Cy. in. d. l. auia. Dicebat eīn
Ang. rōnē eſſe: q2 cū pater dotē tradit ex neceſſitate. Ideo pa-
ctum iuxta talē traditionē non veſtit̃, vt not. gl. in. d. l. in tradi-
tionib⁹: alr̄ eīn tale pactū duos ꝯtrios ꝑduceret effectus. ſ. libe-
rationē, ꝛ obligationē vt ibi in gl. ꝛ q2 ex neceſſitate faciat. pa-
tet in. l. q liberos. ſ. de ritu nup. ❡ Hec rō reprobat̃ per Imo.
Raph. ꝛ Ro. hic: q2 ſequeret̃ abſurdū de quo. ſ. dici. vcʒ q2 pr̄
dans dotē pro filia emācipata nō poſſet ſolo pacto mutare na-
turā actiōis de dote ꝯ. d. §. accedit. iūcto. d. §. extranei. ❡ Vn
ex dictis iuribus iūctis no. p Cy. in. d. l. auia. ꝛ p iſtos Mod.
hic taliter reprobātes rationē Ang. infero duas ſin. limitatio-
nes ad gl. in. l. in traditionibus. ❡ Videlicet q2 nō ꝓcedat qñ
ſit traditio ex neceſſitate. l. quis tūc pactū iuxta talē traditionē
appoſitū veſtit̃ coherentia traditionis. d. §. accedit. iūcto. d. §.
extraneū. ſecus in neceſſitate inſurgente ex conuentione par-
tium

1 ❡ Ex cauſa do-
tis. ꝛ in caſib⁹ no.
per Bald. in. l. cū
oportet. §. finau-
tem. C. de bo. que
lib. ꝛ gl. in. l. ĩ. C.
de inoffic. do. vbi
Bal. dicit q2 etiā
donatio q̄ ſit filio
pro alimētis non
cōfirmat̃ pro tpe
futuro, ſed p cer-
tis dūtaxat ꝛ idē
tenet Azo. i ſum-
ma ibidē nec vʒ
donatio liberorum
facta per patrem
filio in poteſtate
vt voluit Bart. ꝛ
ſequuntur ceteri
doct. in. l. i. §. nec
caſtrēſe. ſ. de coll.
bo. Bal. ꝛ Old. in
l. filie cuius. ſ. fa.
erciſ. ꝛ tamē cau-
ſa dotis ꝛ ſtudio-
rū pari fauore am-
bulant vt viſum
fuit. ſ. in rub. ꝛ. l. j.
ſolu. matri.

10 tiū:q: tūc ꝓcedit gl.in.d.l.in traditionibus. ¶ †Scḋo limita-
tur vt procedat qñ fit traditio ex neceſſitate imponenda per
viam actionis:ſecus ſi imponenda erat officio iudicis. Cogit
eñ pr̃ offō iudicis filiā dotare non autē iure actionis. vt not.
Bar.ꝛ doc.l.l.obligamur.ff.de ac.ꝛ ob.ꝛ pbat tex.ꝛ ibi Bart.
in.d.l.q liberos.dum tex.ibi verba ſua dirigit ad ꝓcõſules, et
preſides quo caſu oīt officiū iudicis,non aūt actio.vt gl.not.
in.l.ſi ſoror.C.de col.ꝛ in.l.ſi res obligata.in ſin.de leg.ij.ꝛ not.
Bar.in.l.vnica.circa me.ff.de condi.ex.l.cū ꝯcor. ¶ Ex predi
ctis etiā colligit̃ ꝙ Ange.in.d.l.lecta.reaſſumens rōnē illam
quā ipſe ponit hic male loquutus eſt dum ex ea infert vnū ꝙ
eſſet diligenter no.ſi verum eſſet lꝫ in.d.l.in traditionibus.re
liquerit hoc indeciſum. Videlꝫ ꝙ cū frater teneat̃ dotare ſoro
rem qñ aliunde dotari non pōt.l.cum plures.§.pe.ff.de admi.
tu.no.per gl.ꝛ Dy.in.l.nō oī.C.e.ti.ꝛ dictū fuit in.l.4.ff.eo. ꝙ
ſi dotē dēt ſorori nō poterit ſolo pacto ſibi appropriare actio-
nem de dote.qñ ſm eum talis traditio facta ex cā neceſſaria
nō pōt pactū veſtire,ſed vt ex predictis colligi pōt male loq
tur,qñ ſicut rō ſua nō eſt vera,ita nec ꝓcedit illatio. ¶ Ego
aūt pro intellectu d.l.auia.dicebam ꝙ limitari dꝫ vt ꝓcedat
qñ pr̃ in oēm caſum ſol.ma.ꝛ dotis reſtituēde vellet ſibi actio
nem de dote appropriare ſolo pacto qñ non pōt:q: tractatur
hic de magno preiudicio filie. ¶ Secus dicebā eſſe vbi vnū
caſum tñ.ſolu.mat. vellet ſibi actionē de dote appropriare:q:
hoc pōt ēt ſolo pacto,qñ in ceteris caſibus remanet mulieri
actio de dote integra,ꝛ de hoc dico eſſe caſum hic pro quo fa
cit.l.de fideicō.C.de tranſac. ¶ Cū igit̃ in vno caſu grauet̃ fi-
lia in omnibus aliꝭ caſibus reſeruat̃:hoc tñ nō pono pro con
ſtanti. ¶ Primo q: tex.iſte nō bene aperit ꝙ in vno caſu ſol.
ma.poſſit per pactū mutare naturam actionis de dote atten-
to maxime cōi intellectu doc.q de directo eſt ꝯ iſtum intelle-
ctū ꝗꝗ ēt faciat gñalitas.d.l.auia. ¶ Aliam limitationē ad
d.l.auia.aſſignat dñs xp̃ophorus de caſt.ꝛ Alb.de roſ. quos re-
fert hic Cuma.vꝫ ꝙ vbi verba patris paciſcentis ſuper dote
ſunt dubia:tūc verum ſit ꝙ non mutat̃ natura actionis de do-
te:ita ſm eos ꝓbat tex.in.d.l.auia.in ver.credit̃.ſꝫ vbi conſta
ret de mēte patris ita paciſciētis tūc ſꝫ eos negat ille tex.qn
iſta pr̃ ſicut extraneus p ſolū pactū hoc poſſit,ꝛ iſta fuit limita
tio. Nico.de nea.hic.ꝛ Ful.in.d.l.lecta. Q̄ dānat Cuma.qñ
eū tex.in.d.l.auia.ſolū intēdat facere dr̃ñ inter pactū,ꝛ ſtipu-
la.patris ſi vera eſſet rō ꝓdictoꝝ ſequeret̃ ꝙ per ſtipulationē
dubiā videret̃ pr̃ immutaſſe naturā actiōis de dote: hoc autē
eſt falſum,qñ p verba ſtipl̃onis dubia nō vr̃ a iure cōi recede
re,vt eſt caſus in.l.poſt dotē.ſm aq̃.lec.glo cōiter approbatā.
ff.eo. Facit ēt ꝯ predictos:q: nulla vigens rō diuerſitatis aſſi-
gnari poteſt quare magis conſtet verba facti in.d.l.auia.fuiſſe
ambigua ꝗꝫ in caſu huius.l.ergo ſequit̃ ꝙ.d.l.auia.non habuit
reſpectū an v̓ba fuerint ambigua vel nō.ſꝫ an fuerit pactū vel
ſtipulatio prout cōiter hic tenēt doc. ¶ Tertia fuit limitatio
ad.d.l.auia.quā aſſignabat Ange.in.d.l.lecta.ff.ſi cer.pet.vꝫ
vt ꝓcedat in pacto p patrē appoſito iuxta traditionem dotis,
ſecus ſi eſſet appoſitū iuxta ꝯctū dotis ꝓmiſſe:q: p tale pactū
ꝯctus coherentia veſtitū poſſet pr̃ mutare naturam actionis
de dote.tex.eſt no.ſm eū ꝯiūcta gl.4.in.l.tale pactū.§.fi.ff.de
pac. ¶ Pro hoc ēt adducit Ange.q: iſto caſu ceſſat rō.d.l.in
traditionibus.cū gl.qñ nō agit̃ de veſtiēdo pactū coherentia
traditionis.ſed coherētia ꝯctus.hanc tñ limitationē non pu-
to veram:q: nō pōt dari rō vigens diuerſitatis.Scḋo q: text.
in.d.l.tale.loquitur qñ interuenit ſtipula.nō autē pactū ſm in
tellectum glo.ibi.Tertio ꝛ melius:q: ſm Rayn.Guli.de cu.
Ang.ꝛ Pau.de ca.in.d.l.tale.§.fi.ideo ibi valuit pactū pris,
q: fuit collatū poſt mortē filie, ꝛ ſic in caſu quo dos reuerſura
erat ad patrem.l.dos a pr̃e.C.e. Pro quo alle.text.opti.in.l.ſi
cōuenerit.C.de pac.ꝯuen.ſup do. Sed per hec non puto rñ-
ſum ſufficienter ad.d.l.tale pactū.nā cū pr̃ ibi mortuus eſſet
antequā ſolueretur matrimonium dicendū videbatur actionē
de dote cōſolidatam eſſe in filiam.iuxta.§.videamus.C.de rei
vxo.ac.Ergo ad heredes filie non autem pris ſpectare debe
bit actio de dote.cuius ꝯriū dr̃ in.d.l.tale pactū.§.fi.ergo ꝛc.
Tū ſuſtinendo limitationem Ang. dic ꝙ iſto caſu non hꝫ lo-
cum ius cōſolidationis in filiā:q: per pactū ab initio factum
potuit pater mutare naturam actionis de dote ex eo:quia pa-
ctum illud fuit collatum in caſu quo ſolueret̃ morte mulieris
matrimonium ſine liberis. Qñ iura iſto caſu dñt non cenſeri
ita ꝓiudiciale mulieri.ar.l.ij.ff.de pac.do.ꝛ ita loquit̃.d.l.tale
pactum.§.fi.Sed ſi collatū fuiſſet illud pactū in alio caſu. pu
ta ſi ſolueret̃ mr̃imoniū ea ſuperſtite tūc nō valeret: qñ cen-
ſet̃ nimiū ꝓiudiciale mulieri,niſi hoc fiat p ſtipulationē. d.l.ij.
iuncta.l.auia.ꝛ hunc intellectū ſenſit Pau de ca.hic in aliq-
bus verbis ſuis, pro quo adduco tex.in.l.ſi pr̃.ff.de pact. dot.
iuncta.l.ij.e.tit.qḋ tene mēti. ¶ Ex quo infero pro intelligen
tia huius lr̃e,ibi vel ī morte ꝛc.quod ſi pactū patris collatum
fuit in caſu quo ſolueretur matrimonium morte mulieris vꝫ.et
per illud mutatur natura actionis de dote:quia iſto caſu non
cenſetur nimiū preiudiciale filie.d.iuribus.ꝛ iſto caſu verbum
pepigerit poſitum hic in tex.etiā relatū ad patrē retinet ſuū
propriū ſignificatū ¶ In ea glo.ibi.ff.de cōdi.ob cām.l.ſi ex-
traneus ꝗ eſt ꝯ Bal.in.l.ſi mater.C.de inſti.ꝛ ſubſt.ſub condi.
fac.dicit ꝙ doct.allegantes.d.l pro ꝯtrō ad regulam ꝙ caſus
omiſſus debeat hr̃i p omiſſo,nō bene allegāt:q: caſus ille ꝓ-
uiſus erat.Sed dicas ꝙ imo erat omiſſus qḋ ſic oſtendo:nam
ſi fuiſſet ꝓuiſus potuiſſet agi actione de dote ꝓut agi poterat
in caſu expreſſo ꝛ tñ ibi dicit ſolū agi debere condi.ob cām:er
go ꝛc. ¶ Nec ob.tex.ibi in ver.q: veriſimile.q: illud nō eſt vir
tute verboꝝ partiū,ſed virtute extenſionis vt ſimiliter repe-
ti poſſit dos p cōdi.ob cām in caſu omiſſo.l.ſi nō ſequutū fuit
mr̃imonium ſicut repeti poterat p act.de dote in caſu proui-
ſo ſi ſequutum erat,ꝛ poſtea ſolutū,illud agit̃ quod ibi dr̃ per
ꝯdōnē ob cām ſolū venit p iuris interpretationem. ¶ In ea.
gl.ibi ſolue vt ibi tene.ij.ſol.poſitā in.l.ꝯriā quā amplia.ꝛ de-
11 clara.vt hic p Bar. ¶ †In ea.gl.ibi no.ꝙ pactū factū in ca-
ſu mortis,vꝫ p ingreſſum ꝛc. ¶ Hoc limitat eſſe verū Imo.
hic ſi culpa non ſit ſequuta poſt ꝯctū matrimonii: q: tunc in-
greſſus ita diſſoluit ſicut mors naturalis, alr̃ ſecus niſi vterꝗ
religionem ingrederetur.alleg.c.verum.c.cū ſis coniugatus.
ꝛ.c.ex publico.de cōuer.coniu. Vñ ſi ſequuta copula alter tñ
ingrederet̃ monaſteriū de iure cano.non dr̃ euenisse caſus ille
a dotis reſtituēde[a] collatus in caſum mortis naturalis.lꝫ ſecus
ſit de iure ciuili p.l.deo nobis.alleg.in gl.que non facit iſtam
dr̃ñ.ſed gñaliter loquitur. ¶ Circa iſta ꝗ dicit hic Imo.duo
hic latius examinanda occurrūt.Primo qḋ dicēdū ſit de iure
ciuili circa diſſolutionē mr̃imonij p talē ingreſſū. Scḋo an
poſito ꝙ ius ciuile intelligatur ſm ius cano.vel ſaltem ꝙ iuri
cano.acquireſcere debeat ꝓcedat.d.limitatio docto.hic data per
Imo.ad gl.nr̃am circa effectum dotis reſtituēde.Circa princ.
primū gl.in.c.ij.de cōuer.cōiu.vr̃ dicere ꝙ.l.deo nobis.ꝛ tex.
in.§.ſi vō ꝯſtante.in aut.de ſan.epiſ.dꝫ itelligi ſm diſtīctionē iu-
ris cano.hoc idē tꝫ Bal.i.d.l.deo nobis.l.ij.vr̃.iiij.co. idē fir
mat Ang.in.d.§ ſi vō ꝯſtante.facit.c.cū expediat.de elect.in
vi.deberent.n.iura taliter interpretari ꝙ ſi fieri pōt ciuile ius
non diſcordet a canonico.facit no.p gl.inſti.de gradi.que di
12 cit in matrimonijs ſtandum eſſe iuri cano.†facit:q: ita demū
in terris imperij ſtat̃ iuri ciuili,ꝛ in terris eccleſie iuri cano ſi
nō agit̃ de materia peccati vel re ſpūali:vt no.in.c. poſſeſſor.
de re iur.in.vi.ꝛ doc.in.c.i.de ſol.ꝛ in.c.ij.de arbi.li.vi. ¶ Cir
ca ſecundū vero videtur Imo.hic tenēte ꝙ caſus mortis na-
turalis nō verificat̃ p ingreſſum monaſterij factū ab altero ex
coniugibus poſt copulam ſequutā. Adde ꝙ Ro.hic tꝫ ꝯtrium
p.c.ſcimus.de regu.vbi ſm eum ꝓbatur ꝙ pr̃e viuente filius
dꝫ hr̃e lr̃iam ſi pr̃ eſt religionē ingreſſus. Puto in hoc veriorē
eſſe opi.Imo p rōnem.l.ex ea parte.§.inſulā.ff.de v̓.obli. vbi
qñ non eſt idem effectus mortis naturalis,ꝛ ciuilis tunc app.
mortis non venit ciuilis,ſed naturalis tñ,vt not.gl.xvi.q.i.c.
placuit.el.ij.ꝛ gl.in.c.ſuſpectum.de reſcri.in.vi. Facit pro hoc
rō.l.ij.ff.de pac.do.vbi pactum dotis lucrande non vꝫ ſi con-
feratur in caſu quo mulier non eſſet naturaliter mortua.addo
tex.in.l.cum hic ſtatus.§.ſi maritus.ff.de dona.inter virum et
vxo. ¶ Nec obſt.text.in.d.c.cum ſcimus.quia nō dicit ꝙ lr̃ia
debeatur pr̃e naturaliter viuente,imo ꝯriū habetis text. in
aut.qua mulier.C.de ſac.ſan.ecc.ꝛ lꝫ glo.ibi titubet.tñ Bar.ꝛ
13 aliꝗ excepto Bal.hoc firmāt. †Facit pro eis:q: regulā hēmus
ꝙ lr̃ia nō debet̃ pr̃e viuēte.l.i.§.ſi impuberi.ff.de col.bo.Bal.
in repe.c.ſi pr̃.de teſta.refert aliquos tenere ꝙ ſtatim poſt in-
greſſum poſſit lr̃ia peti.aliquos vero dicit tenere ꝙ nō poſſit
peti lr̃ia ſꝫ alimēta ſic Tertios vō refert tenere ꝙ demū peti
tur lr̃ia poſt mortē naturalē patris,ꝛ hanc dicit eſſe veritatē
p tex.in.§.ſi qua mulier.in aut.de nupt.ꝛ text.in.l.ſtatus. in.§.
cornelio.ff.de iur.fiſ.ꝛ pro hoc dicit facere.l.vxorē C.de dona.
inter vi.ꝛ vxo.d.c.cū ſcimus.de regula. Abb in.d.c.cū ſcim⁹.
dicit ſe dubitare,ꝛ ꝙ.libēter videret cōpillationē decretaliū
antiquā:q: forte hāc.q.explicaret. Eſt ver ꝙ Bal.in.d. aut.ſi
qua mulier.verſus ſi.dicit ꝙ de equitate canonica pōt viuen-
te pr̃e religionē ingreſſo petere legitimā ac ſi mortu⁹ eſſet na
turaliter,ꝛ illā opi.Bal.lꝫ Abb.in.c. Rayn.de teſt.de hoc ar
ti.aliqd tetigit Pe.de anc.in.c.i.de delict.pue ¶ Nihilomagis
gis plꝫ ꝙ fili⁹ pr̃e viuēte lꝫ religionē ingreſſo nō poſſit pete-
re legitimā. Licet ꝯriā opi.teneat ēt glo.in aut.nūc autē. C.de
epiſ.ꝛ cle.cuius aut.facit pro opi.Bal.in aut.ſi ꝗ mulier. Sed
ꝓ opi.quā teneo facit:q: ita ꝯcordat̃ ius canonicū cū ciuili:q:
ſi aliter diceremꝰ fieret extēſio ꝯ regulā.d.§.ſi ipuberi. ¶ Fa

a ¶ Reſtituēde. dicit Pe.d anc.ꝯſi. cccixxiiij.ꝙ nō valeret ſtatutum diſponens ꝙ vxore ingrediente religionē marit⁹ ſuperſtes lucret̃ tertiā ptē dotis. Quid aūt ſi ſit ꝓmiſſū iter eos de lucranda dote amboꝝ decedētibus an vir lucretur, vide ibi per eundem.

¶ Vide domi. Bñdi.c ꝓpriam in c.capellanus.circa fin.de fer.ꝛ do. Pe.de vbaldis i rep.c. Ray.ſ.xiij. e bar.i ſi. de teſta. ꝙ ſtāte ſtatuto ꝙ vxore decedēte ſine filijs marit⁹ lucret̃ certā partē dotis nō hꝫ locū in vxore igrediēte monaſteriū poſt ꝯctū mr̃imonii p verba de pn̄ti. et not.q: vidi de ſcō in romādiola.ib.

cit: q etiã cõtingere poſſet q forte fili⁹ ante patrẽ ꝑdecederet,
et ſic viuẽte adhuc patre tractaret de trãſmiſſione iuris petẽ-
di legitimã ad heredes filiũ. ¶ Reſideo igit ex ꝑdictis in caſu
limitationis hic tradite p Imo. ad gl. noſtrã. videlʒ qḋ caſus
mortis quo ad effectũ dotis reſtituende nõ verificetur per in-
greſſum alterius ex cõiugibus poſt copulã. ¶ Iuxta hoc q̄ro
qd ſi ſtãte illo pacto lucrãde dotis vxore ꝑdecedẽte vterq; cõ-
iugũ poſt copulã ingrediat monaſteriũ an dicat euenisse ca-
ſus dotis lucrãde. tex. eſt in d. §. ſi vero. iũcto. §. ſe. qui ſatis in-
nuit q nõ, ⁊ ita illã intelligit Ro. hic. ¶ In ea gl. ibi. ſed ar. ꝫ
q aut deportatio operat id q operat mors naturalis, ⁊ tunc a
pari procedunt mors naturalis, ⁊ deportatio d. §. deportatio-
nem. alle. in gl. vbi p deportationẽ publicant bona ſine q̄bus
ſocietas eſſe nõ poterat ſicut per mortẽ, idẽ qñ tractat de ſucce
14 dẽdo, †quia tũc deportatus habetur pro mortuo, qñ eſt inca-
pax. l. i. de bo. poſ. cõtra ta. alle. in gl. Sec⁹ vbi nõ operat eũdẽ
effectũ. ita procedit. l. ea parte hic alle. vt plenius hic in voce
declaraui. ¶ In ea gl. ibi. C. de poſthu. her. inſtit. l. fin. cõis eſt
ſol. q ibi v̄ba fuerũt ambigua ſeu implicita apta cõprehẽdere
vtrũq;. vt ſibi no. gl. in vlt. ſo. ideo ibi ꝓuiſio trahitur ad vtrũq;
caſum, ⁊ iſtã tenet Dy. Pe. Bal. Ang. Imo. ⁊ Pau. de caſt.
hic. Vel aliter rñ. vt p Bart. in d. l. fi. in. l. cõmodiſſime. hic all.
¶ In ea gl. ibi. itẽ op. pro intelligẽtia huius gl. que aliqualị-
ter obſcure loquit poterit opponere, nã vbicũq; ſtipu. non eſt
ſufficiẽs oritur actio ex numeratione. d. l. certi. condi. §. qñ. ſed
hic numerata fuit dos, ⁊ ſtipulatio numerantis ſibi prouidere
volẽtis nõ fuit ſufficiẽs quo ad caſum omiſſum. ergo videt q
in hoc caſu omiſſo oriri debeat ex numeratione actio de dote
queſit cõis pris. ⁊ filie. d. §. qñ in pris. cui⁹ ꝯriũ hic dicitur in
lra ergo ⁊c. Rñdet gl. q ideo ex numeratione nõ orit actio: q
intẽtio pris fuit numerare tñ cã implendi ſtipulationẽ p quã
dotẽ pro filia promiſerat. l. cũ enim. ff. de noua. ¶ Et ſi oppo-
neret nõne caſus omiſſus dʒ haberi pro omiſſo, ⁊ remanere in
diſpõne iuris cõis. l. ſi ſtipulat⁹. §. ſi. cũ ſi. ff. de vſu. ⁊ ſic vr qḋ in
caſu omiſſo actio ſit cõis pris, ⁊ filie ꝯ iſtũ tex. Reſpõdet gl. q
nõ: q pr eligẽdo vnũ caſum videt alteri renũtiare. l. maritus.
C. de pcu. que ratio cõiter reprehẽdit: q ꝓuiſio hominis fa-
cta in vno caſu lʒ tollat in eodẽ caſu extraordinariã ꝓuiſionẽ
in d. l. maritus. ⁊ l. fi. C. de pac. cõuen. tam ſuper do. Tamẽ nõ
tollit ꝓuiſionẽ ordinariã. l. in eodem caſu vel in alio. vt not.
gl. in. l. ij. C. de iure emph. ⁊ dictũ fuit. ff. Propter hoc quidam
quorum opi. recitatur in gloſſ. hic dicebant iſtum tex. loqui in
filia emancipata que non vigore pacti, ſed de iure cõi in caſu
omiſſo hʒ integram ac de dote, ⁊ fuit concluſum poſt gloſſ. et
doc. in d. §. q ſi in patris. in ver. profecte. Sed iſte intellectus
cõiter reprehẽdit. vt hic in fi. gl. adeo aliũ fatebant ꝯriũ. vʒ
q in caſu huius. l. in fin. pr in caſu omiſſu habebat actionẽ de
dote communẽ cũ filia, ⁊ iſta opi. recitatur hic in gl. fi. ⁊ hanc
partẽ tenebat Pet. ⁊ aliꝗ quos. ff. recitaui poſt. ij. lect. que opi.
cõiter reprehẽdit vt hic in fi. gl. Rõ. q certũ eſt qḋ hic qñ ex-
trane⁹ dotauit. actio integra eſt mulieris in caſu omiſſo: ergo
idẽ dʒ dici qñ pr dotauit: q determinatio hic poſita in fin. l. ſe
reſpiciens duo determinabilia. ſ. prem, ⁊ extraneũ dʒ ea pari
formiter determinare. l. iam hoc iure. ff. de vulg. ⁊ pup. l. quam-
uis. C. de impu. ¶ Nõ ob. ar. factũ in ꝯriũ. vʒ q ꝓuiſio hois
nõ tollat prouiſionem. l. in caſu omiſſo. q hic pp fauorem do-
tis, ⁊ affectionem paternam pp q̄ preſumit in caſu omiſſo do-
natio in pſona filie vt hic. ¶ Extra gl. hãc. l. limitat no. Bart
in. l. ſi conſtante. in. v. q. ij. partis prin. ff. eo. vt procedat qñ filia
pñs eſt tpe ſtipulationis: ſecus ſi fuiſſet abſẽs: q tũc pp abſẽ-
tiam non põt reſultare tacitũ pactũ. ſ. q in caſu omiſſo pr ſin-
gatur paciſci q ſoli filie reſtituat, qm in pactis requirit pñtia
⁊ cõſenſus duorũ vel nuntius aut epla. l. i. ⁊. ij. ff. de pac. Unde
cũ agat qḋ pater cẽſeat renũciaſſe iuri de futuro. i. actiõi de do
te q̄ non naſcitur niſi ſo. ma vt vr in. l. ſi cõſtãte. §. i. ff. eo nõ po
tuit renunciare ſimplici renũciatione. ſʒ p pactũ. l. ſi ita ſit ſcri
ptũ filiabus. §. ſi ſub condi. de leg. ij. no. gl. ordi. in. l. pe. de pac.
¶ Sed ꝯ Bar. tenuit Saly. hic. in repe. huius. l. et in concor.
Imol. ⁊ Pau de caſt. hic ⁊ Cu. in. d. l. ſi conſtante. in princip.
¶ Mouetur primo q diuinatio eſt dicere quod filia hic fue-
rit preſens Secũdo quia in tacito pacto nõ requiritur partis
pñtia. l. ij. ⁊. l. ſi creditores. ⁊ ibi p doc. C. de pact. Ro hic relin
quit cogitandum ⁊ dubitat: q ſm eũ eſt verũ q tacitũ pactuʒ
non requirit pñtiam quo ad exceptionẽ pariendã. ita loquun-
15 tur. d. iura q̄ quo ad actionẽ hic non dñt. ¶ †Conſtat autẽ qḋ
facilius datur exceptio actio. l. ſicut. §. i. ff. quibus mod. pig. vel
hyp ſol. iuncta. l. ſi heres pecuniam. ff. ad treb. ⁊. l. reſcriptum.
§. ſi. ff. de pac. ſed ad iſtud dic q imo tacitũ pactum pdeſt etiã
ad actionẽ producendã. l. i. querit. §. q impleto. ff. loc. ⁊ ꝗ idẽ. l. ſo
lutã. ff. de pig. act. ¶ Scdõ mouebatur Ro. q ſi vera eſt opi.

predictorũ ſequeret q tres ſpẽalitates eſſent in caſu huius. l. ꝯ
l. i. C. de do. promiſ. nã primo ſpẽale eſt q ex pacto nudo actio
oriatur ꝯ id qḋ hr in. l. legẽ. C. de pac. ¶ Scdõ q pactũ inter
abſẽtes fieret ſine nuncio vel epla. cõtra. l. i. iũcta. l. labeo. ff. de
pac. ¶ Tertio q ſequeret q iſtud pactũ veſtiret quo ad alias
perſonas. ꝯ. l. ſi tibi. C. loca. ¶ Teneo. ij. opi. ff. recitatã contra
Bar. Nec ob. prima rõ. Ro. q dic vt prime dixi p. d. §. q im-
pleto. cõfirmo: q videmus q extrane⁹ pſumit tacite mulieri
donare p quã tacitã donationẽ etiã acquirit actio mulieri, lʒ
ipſa pñs nõ fuerit. d. §. accedit. ¶ Et ideo dicit Bald. no. in. l.
iũ. §. ſi. cũ. l. ſeq. p illũ tex. ff. de neg. geſt. q lʒ expreſſa donatio
nõ poſſit fieri abſẽti ſine nũcio vel epla. vt no. gl. cõiter appro
bata in. l. cõſenſu. ff. de act. ⁊ ob. tñ ſecus dicit eẽ in tacita. Pro
quo ẽt alle. in ar. d. l. ij. C. de pac. ⁊ q d. l. ij. habeat locũ etiaʒ quo
ad actionem ſentit apte Bal. in ru. C. qui admit. in. vij. q. ⁊ in
aut. ſi quas ruinas. C. de ſac. ſan. ecc. ¶ Itẽ non ob. ar. ſm Ro.
qm nõ eſt verũ q hic eſſent multe ſpẽalitates primo q attẽto
q iſtud pactũ cenſet incõtinẽti appoſitũ, ⁊ iõ eſt veſtitum rei
traditiõe. iuxta. l. traditionib⁹. ff. de pac. ergo ⁊c. Nec ẽt cõcur
rit ſm ſpẽale, de quo p Ro. q quo ad caſum omiſſum fuit taci-
tũ pactũ p regulariter ita operat quo ad abſentẽ ſicut quo ad
pñtẽ. vt ff. viſum fuit. ¶ Non cõcurrit ẽt tertiũ ſpẽale: q illud
eſſet verũ ſi tale pactũ tẽderet in fa. morẽ tertij cũ quo nõ cenſet
factũ: ſecus ſi tẽderet in fauorẽ illi⁹ tertij cũ quo ẽtiã eẽ cẽſet:
ita pcedat d. ſ. ij. C. de pac. nulla ergo cõcurrit ſpẽalitas, ⁊ ſi vel
ci poſſet aliquã cõcurrere ſolũ concurrit q fauore dotis pdeſt
abſẽti. ¶ Succeſſiue extra gl. opp. ꝯ tex. iſtũ de difficili ꝯ ſo. l.
inter ſoce. §. cũ inter. ff. de pac. do. vbi in caſu omiſſo dos per
maritũ retinet, ſed in hoc caſu omiſſo ſm cõem intel. quez te-
nuit dos eſt mulieris ⁊ mariti: ẽ ⁊c. ¶ Circa qḋ pl'es dant ſo.
prima fuit Dyn. in quodã ſuo cõſilio vt referunt, ⁊ ſequuntur
Bal. ⁊ Ang. h. vʒ q in d. §. cũ inter. marit⁹ retinebat vigore
pacti taciti reſultantis a ꝯrio ſenſu pacti vel expreſſi vʒ in ca-
ſu in quo mulier decederet in matrimonio cum liberis quo c. ſu
tacite a ꝯrio videbat actũ q maritus nõ teneret dotem reſti-
tuere, ſed hic caſus q euenit fuit caſus omiſſus non autẽ ꝓuiſ-
ſus ẽt p arg. a ꝯrio ſenſu pacti expreſſi ¶ Hanc ſol. reprehen
dunt Sal. Imo. Raph. cu. ⁊ So hic. q ſm eos vr q cũ pr hic
fuerit ſtipulatus a marito reddi dotẽ in caſu ſol. ma. p mortem
qḋ reſultare deberet tacita ꝓuiſio a ꝯrio ſenſu. ſ. q non teneat
reſtituere ſi ſoluat p diuortiũ q argu. a contrario ſenſu proce-
dit ẽt in ꝯtctibus. l. pecuniam. ff. ſi cer. pe. ⁊ probat in. d. §. cũ in
ter. latt⁹ ff. dicet. ⁊ ſic deberet idem eſſe hic qḋ in d. §. cũ inter.
¶ Unde. ij. fuit ſol. Ja. de bel. ⁊ Bar. hic q intelligit q in. d.
§. cum inter. maritus retinuit dotẽ pro filijs heredibus mulie-
ris, ⁊ ſic hñt ex pſona mris, ⁊ p ꝯñs concor. d. §. cum iſto tex. ⁊
pro hoc alle. ẽt. l. hebli⁹ marcellus. ff. de pac. do. ¶ Hoc repre-
hendũt Bald. Ang. Imo. ⁊ Ro. hic. q iſto iure ſtanti filiuſfa.
niſi ſit miles hñs caſtrenſe peculiũ nõ hʒ heredẽ. l. fi. ff. de caſt.
pec. ⁊ qḋ de iure ſtanti filiafa. non habeat in dotẽ heredem. fir-
mat Ray. Bal. Ang. Raph. Imo. ⁊ Ro. in. l. poſt dotem. ff. e.
¶ Mouet q contingere poſſet q ſi haberet bona vltra dotẽ
decederet ꝓ pte inteſtata ꝯ. l. i. §. ſiex fundo. ff. de here. inſtitu.
¶ Itẽ mouent: q nõ inueniret q ſatiſfaceret creditorib⁹ mu-
lieris, ⁊ p iſta concludũt q nedũ in dote pfectitia iſto iure nõ
hʒ heredẽ, ſed ẽt nec in aduentitia, ⁊ qñ pr eſſet ſtipulatus do
tẽ reddi ſoli filie. vbi aliter ad ſolã filiã ſpectaret actio de do
te pro quo Imo. in. d. l. poſt dotem. dicit q ipſemet Bar. in. ſ.
in quartã. i. ad. l. fal. tz hic exp ſſe in dote pfectitia. ¶ Nec ſm
eos contrarium clare pbatur in. d. l. poſt dotem qñ hʒ plures
lec. ⁊ quia ſi iuriſconſultus hoc ſpẽale in dote voluiſſet induce-
re facile expreſſiſſet, ⁊ q potẽtius eſt ius militis in ſuo pecu-
lio caſtrenſi quam filiefamilias in dote. d. l. ij. ⁊ pe. ⁊ fin. C. qui
teſta. fa. poſ. ptʒ ẽt quia poteſt miles pro ſuo caſtrenſi peculio
eſſe in iudicio ſine cõſenſu patris. c. ſi. de iudi. l. vi. ⁊ no. in. l. li-
cet nulla. ff. de iudic. qḋ ſecus eſt in filiafa. quo ad dotem vt viſum
fuit in. l. ij. ver. quod ſi in patris. ff. eod. ⁊ tenet gloſſ. filie. ſ. eo.
¶ Mihi plʒ ſolu. Ja. de bel. ⁊ Bar. quod etiam quaſi vbique
ſequitur Bal. in locis. ſ. prox. alle preterq̄ hic. ¶ Nec ob. q
filiuſfa. nõ habet heredem: quia fallit in dote, vt probatur in
l. auus. ff. de iur. dot. ⁊ ibi no. in glo. ⁊ probatur in. d. §. cum in-
ter. qui ita de neceſſitate intelligendus vr. Et hanc opi. ẽt fir
mat Bart. in. l. poſt dotem. ff. e. vbi latius hic ſi mabo. ⁊ ſequi-
tur Bald. in. l. ij. C. de here. act. ⁊ in. d. l. auus. et in. d. l. ſi extra-
neus. ⁊ in. l. q ſatis. C. de bo. que lib. ⁊ Pau. de caſt. hic. Et de
hoc eſt tex. in. d. l. poſt dotem. ſm oẽs lec. ⁊ maxime ſm. vi. lec.
Dy. p illum tex. in v̄. ſine liberis. a cõtrario ſenſu excepta illa
lec. vij. ſm quam ibi ſubauditur dictio maxime. ⁊ ſic quia eſt di
uinatiua cõiter ibi reprobatur. ¶ Nec ob. quod filia iſto mo-
do poſſet decedere pro parte teſta. ⁊ pro parte inteſtata quia
dico qḋ

dico ꝙ hoc nō eſt inconueniēs fauore dotis cū idē videamus
⁊ in milite, maxime cū dos ſit quoddā ius velle: vt dictū fuit
in rub. ff. eod. ideo non eſt abſurdū ꝙ heredē habeat in certa
vniuerſitatem aliā nō. ar. no. in l. i. C. de teſt. mili. ¶ Nec mi
nus priuilegiata eſt dos ꝗ̄ militia: vt pꝫ ex īfinitis ꝑuilegiis
enumeratis ꝑ doc. in l. i. ff. eo. ¶ Nec ob. ꝙ nō inueniꝫ q ſatiſ
faceret creditoribus pro ea pte ꝓ qua nō haberet heredē: qꝛ̄
iſta eſt debilis rō vt ēt fatetur ipſemet Jmo. ſ. d. l. poſt dotem.
poterit. n. pr̄ qui occupat bona iure peculiꝫ ſatiſfacere, argu. l.
pater qui caſtrēſe. ff. de caſt. pe. ¶ Nec ēt verū dicit Jmo. dū
alle. Bar. in. d. l. in quartam. qꝛ̄ Bart. ibi nō loquitur in caſu
qꝛ̄ ſtipulatus eſſet dotem reddi ſoli filie: imo ſi bene inſpiciaꝫ
cōtrariū ſenſit illo caſu: vt ēt fuit de mēte Bar. in. d. l. poſt do-
tem. in. x. col. dum alle. glo. in l. nupta. §. i. ff. eo. ¶ Tertia fuit
ſol. dn̄i Barth. de Saly. c. vt refert ⁊ ſequiꝫ hic Ro. ⁊ eā tenet
Jmo. ⁊ Rap. cū. hoc vꝫ ꝙ qꝛ̄ caſus omiſſus non pōt euenire
viuēte filia: ⁊ tūc ꝓcedat. §. cū inter. qꝛ tunc in caſu omiſſo ſpe
ctabit ad virū, ⁊ ita eſt de mente Bal. hic ⁊ Dyn. in. c. qō ob
gratiā. de re. iur. lib. vi. ¶ Aut pōt aliter euenire caſus omiſ-
ſus ꝗ̄ ꝑ mortē filie, ⁊ tunc ꝓcedat iſte tex. vꝫ qō in caſu omiſ-
ſo ſpectet ad filiā, ⁊ pro hoc facit: qꝛ ita intelligēdo erit fauo-
rabilius mulieri ⁊ doti. facit. l. ſi extraneus. §. fi. ff. de cōdi. ob
cām. dicimus. n. fieri interpretationē ꝯ regulas iuris cōis fa-
uore dotis, ⁊ mulieris. l. i. ff. eod. ¶ Hec ſolō iſtorum moder. lꝫ
ſit ſatis colorata, tn̄ vꝫ ꝯ iſtū text. q excepto caſu expreſſo vult
qō penes mulierē remaneat. Nec obſt. ꝙ tex. iſte ibi vel morte
exemplificare videaꝫ in caſum mortis mariti ex eo: qꝛ poſtea
ſubdit mulieris eſſe actionē de dote: ergo vꝫ preſupponere fi-
liā viuere: qꝛ̄ dico ꝙ cū exēplificatiue loquaꝫ nō debēt exēpla
dictū gn̄ale reſtringere. l. dāni infecti. ſtipulatio ptinet. ff. d dā.
infec. ¶ Item cum pariformiter hic ponanꝫ iſti duo caſus. ſ.
mortis mariti, ⁊ mortis mulieris ſub indefinita conceptione
verbor̄: ergo debēt pariformiter determinari: vꝫ idē iōis ſit
qualitercunqꝫ m̄rimoniū morte ſoluaꝫ. ar. l. hoc iure. ff. de vulg.
⁊ pup. Niſi ſuſtinendo ſolōnē predictor̄ dicas qō hic nō eue
nit caſus quo ſolueretur matrimonium morte mulieris, ideo
iſte caſus nō decidiꝫ hic: ſꝫ in. d. §. cū inter. nō. n. recte itelligi
poſſet ꝙ caſus omiſſus acciderit morte mulieris. cui text. iſte
principaliter fauere intēdit: qꝛ̄ ſi eſſet mortua fruſtra tracta-
16 reꝫ de eius fauore. arg. l. ij. ff. de pac. do. ¶ † Et hec faciunt hic
ad. q. vtiliſſimā. pr̄ vel extraneus dās dotem ſtipulatus eſt a
marito dotē ipſi dotanti reddi ſi mulier in m̄rimonio deceſſe
rit ſine liberis: cōtingit ꝙ mulier decedit cum liberis an dos
debeat eſſe mariti an vero mulieris. i. eius heredū: an ꝟo libe
ror̄ lꝫ nō ſint hr̄des m̄ris, ⁊ eſt vtile ſm Jmo. hic: qꝛ̄ ſi vir ve
nit nōie filior̄ tanqꝫ heredū certe ſi filiꝫ eēnt aliquo mō ſui iu
ris, ⁊ repudiarent hereditatē maternam deuolueretꝫ ad alios
ꝓpinquos matris, ſecꝰ eēt ſi vi pacti dēberet remanere penes
maritum. ¶ Dy. in. d. c. qō ob grām. ⁊ Cyn. in l. qō fauore. C.
de legi. ⁊ Bal. Ang. ⁊ Jmo. hic tenēt ꝙ dꝫ eſſe mariti. per. d.
§. cū inter. ſm eor̄ intellectū qꝛ̄ tex. nīm in verbo vel morte
dꝫ exponi debere. ſ. iuri ꝑ ea que. ſ. retuli. ¶ Subdit Bald.
⁊ Ang. hic. ⁊ Bal. i l. pe. C. de ſal. cā adie. le. ⁊ i. l. dos a pr̄e. C.
ſol. ma. ⁊ in. d. §. cum inter. in repor. antiquis ꝙ hodie inſpe-
cta cōſuetudine que eſt ꝙ filiafa. decedente in m̄rimonio cum
liberis dos ſpectet ad liberos mulieris. vt no. gl. in. d. l. dos a
patre. ꝙ iſto caſu dos erit mulieris, ⁊ eius heredū. ſ. liberor̄
quia dicta cōuētio intelligebatur ſm ꝑ̄ſatam conſuetudinem,
ar. l. quod ſi nolit. §. qui aſſiduam. ff. de edil. edic. ⁊ l. lꝫ. C. loca.
a ¶ Sed Jac. de bel.[a] ⁊ Bartol. tenēt quod etiā de iure cōi dos
ſpectet ad heredes mulieris per iſtum text. ⁊ late hoc firmat
Bald. in auꝫ. ſed ⁊ ſi quis. C. de ſecun. nupt. ⁊ in l. pro heredi-
tariis. C. de acqui. here. ⁊ in l. quoniā nouella. C. de inoffi. teſt.
⁊ in. d. l. quod ſatis. ⁊ idē Pau. de caſt. hic. ¶ Dicit tn̄ contra
opi. Jac. de bel. Bar. ⁊ ſeq. vꝫ eſſe de directo. caſus ſ. d. l. inter
ſocerum. §. i. vbi in caſu omiſſo ſpectat ad liberos vt heredes
patris non autem vt heredes matris, ⁊ dicit quod ille text. a
nullo ponderaꝫ. Et ideo videri debere limitando doctrinam
Bar. vꝫ qō aut pater ſtipulatus eſt ſibi ſoli dotē reddi ſi fi-
lia ſine liberis deceſſerit: ⁊ tunc ſi decedat cū liberis procedat
opi. Bart. ¶ Aut pater ſtipulatus eſt dotē reddi filie ſi ipſa
ſine liberis deceſſerit: ⁊ tunc ſi decedat cum liberis debet iſto
caſu omiſſo dos remanere penes virum vel eius heredes libe
ros vel heredes ſuos non aūt vt heredes m̄ris. per. d. l. inter
ſocerum. §. i. ⁊ l. ſi filia. ff. de diuor. Sed certe lꝫ Pau. de ca. di-
cat ꝙ nullus allegat iſtū tex tn̄ Bald. ſibi allegat in. d. auꝫ. ſed
⁊ ſi quis in. viij. ⁊. ix. col. quem text. intelligit alio modo ꝗ̄ fa-
ciat Paul. de caſtr. nam dicit Bald. quod ibi expreſſe actum
fuit quod ſi deceſſerit ſine liberis dos mulieris reſtituaꝫ, ⁊ ēt
exꝑ̄ſſe actū fuit ꝙ ſi cū liberis decederet dos eſſet m̄ris, ⁊ eiꝰ
heredū. nō aūt mulieris. Eſt verū ꝙ ille tex. non aperit modū
nec formā ſtipulationis, ſed ſolū narrat qualiter dos ſit reſti-
tuēda, ⁊ ꝓ certo magis amicus eſt lr̄e intellectꝰ Bal. qꝛ̄ in-
tellectus Pau. de caſt. multū dimi. ad illū text. ¶ Nō nego tn̄
qn in ſe verus ſit, nā illū ſequiꝫ Bal. in. d. l. ꝓ hereditariis. dū
dicit dotē nō reſtitui heredibꝰ mulieris: lꝫ non aperiat apud
quē debeat remanere. Sed clarius hoc aperiēdo tꝫ idē Bal.
in. d. auꝫ. ſed ſi qs. C. de ſecun. nupt. vbi dicit aꝫ ad maritū re-
manere debere: qꝛ cū in caſu expreſſo voluerit acquiri mulieri
nō eſt credendū ꝙ in caſu ꝯrio voluerit idem: qꝛ imo talis ex-
preſſa ꝓuiſio dꝫ in caſu ꝯrio ꝯriū ꝓducere effectū. all. Bal. in
ar. l. pr̄ filie nubenti. ff. de colla. do. ¶ Sed adhuc ꝯ hūc intel-
lectū arguo, nā cū rō ex qua ſe fundat Bal. ſit ꝙ virtꝰ contra-
riꝫ reſultantis ex ꝓuiſione caſus expreſſi hoc iuuat, ⁊ habea-
mus ꝙ illud ar. a ꝯrio ſenſu dūtaxat locū hꝫ qn̄ in caſu ꝯrio re
ſultat rō ꝯria: alꝫ nō militat ar. illud. ſꝫ potiꝰ ar. ab equipollen
tibꝰ, vt no. declarat Bal. in l. apud antiquos. C. de fur. ⁊ in l. ij.
C. de fideicō. ꝑ caſum, ⁊ exēplū in l. ſi extraneꝰ. ff. de ꝯdi. ob cāꝫ.
mō in caſu nr̄o nō militat rō ꝯria in caſu omiſſo ſeu ꝯrio. ſ. qn̄
decedit cū liberis: qꝛ tūc nō dicit ꝙ maritꝰ dotē lucretur, ſꝫ po
tiꝰ liberi qbꝰ ꝑ̄ſumiꝫ pr̄ mulieris voluiſſe ꝓuidere. l. lucīꝰ. l. vlt.
ff. de here. inſti. ergo ſeqꝫ ꝙ deciſio Bal. ⁊ Pau. de ca. nō pōt
rōne tueri. ¶ Hoc non obſtante puto eos recte loquutos: ꝙ
imo in. d. caſu omiſſo ſeu ꝯrio remanet onus apud maritum a-
lendi filios, ideirco ſatis dici pōt pr̄em mulieris ꝓuidiſſe libe
ris filie ſue ſi voluit maritū lucrari dotē. Attēto etiā ꝙ illā te
neꝫ quo ad ꝓprietatem reſeruare liberis. auꝫ. hec res. C. de ſe-
cun. nup. ⁊ in l. ſi conſtante. C. ſol. ma. ⁊ tē ⁊ eos alere tenetur. l.
ſi quis a liberis. ff. de lib. agno. ⁊ ſic habetis defenſatam illimi-
tationem ad doc. Bar. hic. ¶ Quā ſcdō modo limita niſi ipſa
mulier ſtipulata eſſet dotem ſibi reddi, ſi decederet in matri-
monio ſine liberis: qꝛ ea decedente cū liberis acquiritur non
marito. ſꝫ liberis quibus affectionē hꝫ, ita volunt Bal. in. d. l.
ꝓ hereditariis, ēt ſi nō ſint heredes mulieris ſꝫ Pau. de ca.
ſꝫ in hoc vltimo putarē in pūcto iuris ꝯriū eē verius. vꝫ ꝙ li
beri nō videanꝫ vocati: qꝛ fuerūt tm̄ ꝑ modū ꝯditionis nomi
nati. l. ex facto ēt agitatū. ff. de here. inſti. l. ſi qs ſub condi. ff. de
cōdi. inſti. ⁊ quaſi in terminis eſt gl. iuncto tex. in l. lucius. la. ij.
in glo. fi. ff. de here. inſti. ꝗ̄ fere ab oībus approbaꝫ ibi, ⁊ ꝑ Jo.
an. in addi. Spec. in ru. de teſt. ⁊ Bald. in l. ſi mancipati. C. de
coll. ⁊ in l. pōt. ff. de volg. ⁊ pup. ⁊ Pet. de anc. in. c. ſi pater. de
teſt. in. vi. ⁊ in. c. lꝫ de voto. ⁊ in repe. c. in pn̄tia. de proba. Et lꝫ
doc. in. d. l. lucius. referant Old. reprobaſſe illam gl. in lect. tn̄
ergo reperio Old. pro illa ꝯſuluiſſe in conſi. cxxxi. idō vꝫ in pro a
poſito ꝙ maritꝰ retineat dotē pro ſe inſpecto arg. a ꝯrio ſen-
ſu pacti: vt etiā fuit de mēte Bal. in. d. l. ꝙ ſi qs Qō ar. hꝫ lo-
cū etiā in ꝯtractibꝰ vt in cōi allegāt tex. pro no. in. d. §. cū iter.
quē dicit meliorē de iure. d. Abb. in. c. cū aplica. ꝺ his que fi. a
prela. ſine cō. capi. Sꝫ certe nō minus ꝓbaꝫ i. d. l. pecuniā. ff. ſi
cer. pe. Et per hec que vltimo loco dixi nō plꝫ opi. Ro. hic di-
centis ꝙ qn̄ pr̄ ſtipulaꝫ ſibi reddi dotē ſi filia deceſſerit ſine li
beris ꝙ ſi decedat cū liberis videnꝫ vocati liberi ēt ſi nō ſint
heredes m̄ris, ar. l. ſeruo legato. §. ſi teſtatū. cū ſi. de le. i. Quia
dico ꝙ cū fuerint ſolū ꝯdōnaliter nolati ipſi liberi nō videnꝫ
vocati vt dixi, ⁊ fuit rō Bal. i. d. l. ſi qs. Unū ēt circa no. Bar.
hic in ꝑ̄dictis videndū reſtat, vꝫ de īntellectu. d. l. hebliꝰ mar-
cellus. ff. de pact. do. nā lꝫ illā alleget Bar. pro ſe hoc tn̄ forti- ✝
ter vꝫ ob. huic. l. ⁊ i hoc male eſt ꝑ doc. declarata. Nā ibi dr̄ i
caſu omiſſo agit mulier aut eiꝰ heredes ex ꝑuilegio, nō aūt ex
pacto vel ſtipulatiōe reſtituēde dotis: ergo innuit ꝙ in omiſſo
obuenerit pr̄i nō aūt mulieri cuiꝰ ꝯriū hic dr̄. Et lꝫ Pau. de ca.
hic ſoluat ꝙ ibi ſolū tractaꝫ de pacto lucrā de dotis, hic aūt de
dote reſtituenda, ⁊ ſubdit ꝙ ibi euenit caſus directo ꝯrius tn̄
dico eū in duobꝰ male loquutū. ꝑmo qꝛ ibi euenit caſus nō di
recto, ſed oīo diuerſus ſm Bart. in. d. auꝫ. ſed ⁊ ſi quis. directo
enī ꝯtrarius fuiſſet ſi in m̄rimonio deceſſiſſet cū liberis. ſꝫ ibi
poſt m̄rimoniū diuortio iā ſolutū deceſſerat: ergo ⁊c. ¶ Se-
cundo peccauit Pau. quia ibi de reſtituēda dote pactum fue
rat, ⁊ tn̄ nihil de dote acquiriꝫ mulieri in caſu omiſſo: ergo ⁊c.
¶ Unde alia melior dari poſſet ſolutio. vꝫ ꝙ text. l. nr̄e. arg.
d. l. inter ſocerū. §. cū inter. ꝓcedit qn̄ pr̄ in caſu expreſſo ſtipu
latꝰ eſſet dotē ſibi reddi nō aūt alteri tūc eīn in caſu omiſſo vꝫ
filio donaſſe. ſꝫ vbi in caſu expreſſo ſtipulatus eſſet dotē reddi
alteri. prout in caſu. d. l. hebliꝰ. vbi ſi filia decederet ſine liberis
voluit dotem pro dimidia reddi alteri pro alia dimidia cede-
re lucro mariti: tunc in caſu omiſſo nō preſumiꝫ voluiſſe dotē
acquiri filie, ſed ſibi patri: qꝛ̄ nō eſt veriſimile ꝙ nedum in ca-
ſu expreſſo. ſꝫ etiā in tacito voluerit ſibimet ius repetēdi dotē
oī caſu auferre cū ſatis eſſe videaꝫ qō ſibi abſtulerit in caſu ex-
preſſo. ita puto intelligi debere illam. l. lꝫ doct. non aperiant.

¶ Jac. de bel. ad de qō illam ſequiꝫ Bal. i ꝯſi. cxliij. ſ. ei. pūctꝰ. q. vbi trā ſitor ꝯ quēdā tenē tem ꝯrī, ⁊ he di- cit ꝙ ſi dollet ei credere ꝙ mitte- reꝫ diſpu. Jac. de bel. ⁊ vide etiā in duobus ꝯſil. ſeq. ⁊ Bar. ꝯſi. cxxx. ici. pr̄ dedit dotem.

✝ ¶ Et vide And. barb. in cōſil. xxv- viij. in vol. inci. ſa- pienter. Tho.

¶ Huic tamē intellectui vnū fortiter ob. nam anteq̄ ille caſus omiſſus eueniret. ſ. q̄ filia cū liberis decederet predeceſſerat pr̄ anteq̄ mr̄imoniū illud ſolueret: ex quo videbat actionē de dote cōſolidatā eſſe in filia. §. videamus. de rei vxo. act. et ſic q̄ ibi non ſolū agere poſſet ex hoc legato, ſed etiā actione de dote cui⁹ ꝯtū vr̄ ter. nuuit ibi ergo ⁊c. Nec obſt. ſi dicere q̄ cū ibi dos fuiſſet promiſſa a pr̄e ⁊ nō ſoluta, ſi actione de dote cōuentus fuiſſet ab vxore marit⁹ liberaret cedēdo actiones mulieris ꝯ patrē vel eius heredes iuxta. l. etiā. §. licet. ſ. e. Cōſtat autē q̄ mulier in caſu. d. l. heblius, fuit heres patri, ⁊ ſic cōfuſe ſunt actiones iuxta. l. ſi ſocer. §. lucius. ſ. e. ergo ſequit̄ q̄ nō actione de dote, ſed ex ꝓ allegato agere pōt in caſu illo: q̄ñ adhuc nō puto hāc rōne ſufficere ad ꝯtū, nā fateor q̄ vbi mulier fuiſſet a pr̄e vna cū fratre ipſi⁹ mulieris portionib⁹ equis inſtituta p dimidia dotis cōfuſa eſt actio p aditionē mulieris. ¶ Itē cū poſtea mulieri decedēti ꝯdito teſtō p̄dict⁹ frater hēs extiterit in dimidia hr̄ditatis ſue, p ea etiā portione cōfuſa eſt actio de dote: nō aūt pro aliqua parte cōpetēte ſilie mulieris, ergo p ea parte debuit poſſe agi actiōe de dote p. l. ſi ſocer. §. luci⁹. in ſi. ¶ Quā tñ igit̄ p nūc reuoluēdo hāc difficilē materiā occurrit, rñdeo breuiter q̄ duplex via agēdi cōpetebat mulieri ſeu ei⁹ heredi ꝯ maritū. Prima agēdi vt cederet ꝯ heredes actionē de dote quaten⁹ cōfuſa nō erat, ⁊ de iſta loquit̄. d. l. ſocer. §. luci⁹. Scḋa via erat agēdi ex ꝓlegato cōtra heredes
17 pr̄is, ⁊ de iſta vltima loquit̄ ter. in. d. l. hebli⁹. † Poſtremo Cy.
a et Bal. ᵃ Ang. ⁊ Imo. hic inferūt ad. q. no. vez q̄ ſi ſtatutū diſponat q̄ nō extātib⁹ maſculis filia femina ſuccedat q̄ ſi extātē maſculi filie femine excludi debent, vt hic plene p eos: q̄r arg. a ꝯrio ſenſu ꝓcedit etiā in ꝯctib⁹. d. §. inter. ⁊ d. l. pecunia. ſtatutū vero dr̄ q̄dā tacita cōuētio ciuiū. l. de qb⁹. ſ. de legi. ergo ⁊c. Et refert Cy. ſeit. a ꝯſuluiſſe Florētie. idē tenet Io. an. in addi. Spe. ti. de ſucceſ. ab inteſt. ī ru. circa. ij. col. idē Pe. de anc. in rep. c. canonū ſtatuta in. x. char. de cōſti. hī facit qḋ no. Bar. in
18 d. l. ſeruo legato. §. ſi te eſt dr̄. cū ſi. † Videbat̄ ſm Imo. hoc dici
b debere ꝯtā: q̄ñ arg. a ꝯrio ſenſu ᵇ nunq̄ validū eſt vbi legū reſultat correctio. l. cōuenticulā. C. de epiſ. ⁊ cle. no. Bar. an. l. oēs populi. in. vi. q. prin. de iuſt. ⁊ iur. ⁊ Bar. in. l. i. §. i. ſ. de off. eius cui mā. eſt iu. ⁊ gl. in. c. i. in verb. pmittim⁹. de eta. ⁊ qua. l. in. vi. Similis gl. eſt in. c. cupiētes. in. §. q̄ ſi p. xe. in v̄. petēde. de ele. in. vi. Similis gl. eſt in. c. ſignificaſti. de fo. cōp. ⁊ ī ele. ſ. de vſur. ⁊ in. c. i. de ſen. excō. li. vj. pbat̄ in. l. nemo. cū ibi no. C. de iuriſ. om. iu. Bene facit. l. ij. iūcta glo. C. de cōdi. inſer. idē ſenſit glo. quā ad hoc pōderat Rap. in. l. vt liberis. in v̄bo nec lex hoc vetat. C. de col. Unde pro ſuſtentatione Bal. ⁊ ſequa. dici Imo. qḋ vbi nihil vltra ius cōe operaret̄ ſtatutū niſi procederet arg. a ꝯtrario ſenſu, tunc lz per eū inducat̄ legū correctio vz alle. no. per Bar. in. l. iiij. §. pretor. ſ. de dā. infe. pro hoc Lud. ro. hic dicit eſſe gl. fin. in. l. nulla niſi. in ſi. C. de epi. ⁊ cle. que ita intelligit. aut. de cōmiſſa. eo. tit. Ad idē allego ſimilē in. d. l. vt liberis. in gl. ma. ⁊ ibi Ful. no. Bald. in. l. obſeruare. §. proficiſci. de offi. pcō. Ro. hic tz q̄ femina nō excludat̄: q̄r ſatis operat̄ ſtatutū eo ipſo q̄ inducit ꝯditionē ex ſtatuto vltra actiones de iure cōi cōpetentes: alleg. l. i. ſ. de ꝯdi. ex lege ſed non recedo ab opi. Bald. ⁊ ſeq. quam vltra p̄dictos tenet etiā Benedi. de p̄ium. in. l. ſi quis locuples. ſ. de manu. teſta. ⁊ Ful. ⁊ Pau. de caſt. in. l. ſuper verſi. ſi hunus rei. ſ. de offic. eius cui man. eſt iuriſ. ⁊ Pau. de caſt. in. l. q teſtō. §. mulier. ſ. de teſt. ⁊ in conſ. ſuo. cccxxxiij. inci. in chriſti noīe preſens caſus ⁊c. ⁊ Abb. ſic. in. d. c. cum apoſtca. de his que ſiunt a prela. ſine conſen. capi. ¶ Non ob. rō Ro. quia ſi ita eſſet nunq̄ diceremus procedere doctrinā doct. in q̄ plurimis materijs ſtatutorū diſcentium etiā cōtra regulas iuris cōis fieri debere iſ interpretationem, vt ſtatuta aliquid operent̄. vt not. per Barto. in. l. ij. ſ. de vſuca. ⁊ Abb. in. c. paſtoralis. de exce. ⁊ per Bald. in rubri.
19 C. qui accu. ⁊ in. l. fin. C. arbi. tute. cum concord. ¶ † Reſideo igitur quod Bald. hic verum dicat. Sed an ⁊ quando hic ar. a contrario ſenſu procedat in reſcriptis in vltimis voluntatibus in ſtatutis vel in qualibet alia diſpoſitione dixi. ⁊ ſcripſi Patauij in. d. l. i. ſ. de offi. eius. Sequitur. §. ſi poſt ſolutum.

1 ¶ † Dos ſoluta filie illico perditure ſoluto mr̄imonio patri actionem non permit ea viua, vel mortua.
2 Exigere eſt verbum etiā importans voluntariam ſolutionem licet de propria ſignificatione intelligitur, id eſt ab inuito extorquere.
3 Soluēs ſtatim perdituro ⁊ cōſumpturo ſi liberat̄ ſolutione.
4 Mutuans pecuniā ea conditione vt expēdat in ſcorto, ſi accipiens ea conditione non expēdat, ſed in bonum, an poſſit pecunia repeti.
5 Mutuans alicui vt ludat: an poſſit mutuum repetere.
6 Pater qui ſemel dedit dotē filie, an teneatur iterū illā dotare ſi dotem perdit.
7 Frater an teneat̄ iterum dotare ſororem, quam ſemel dotauit, ſi perdidit dotem ſemel datam: ſtante ſtatuto quod ſoror dotata a fratre non ſuccedat in bonis.
8 Dictio rurſus in diſpoſitione. l. intelligit̄ toties quoties, ſed in diſpoſitione hominis de ſecunda vice tantum.
9 Pater ſi ſemel aſſignauit in vita ſua legitimā filio, vel aliqḋ in peculiū, ⁊ illam perdidit ludendo vel meretricando, an teneatur ad aliam legitimam, vel ſaltem ad alimenta.
10 Soluēs pupillo ex cauſa debita, ſi perdidit ſolutam pecuniā, nihilominus liberatur ſoluens.

a ¶ Poſtremo. Cynū. ⁊ Bal. de hac q. vide in p pau. de caſt. conſi. cccxxxiiij. ⁊ adde alexand. in aut. ex teſtamēto. C. de collat. ⁊ in. l. ſeruū. C. qui teſt. face. poſ. Franc. Cur.

b ¶ A cōtrario ſenſu. Pe. de anchara. tenet doc. Bal. in d. l. cōuenticulā. ⁊ etiā dicit q̄ ſtatutū recipit ar. a cōtrario ſenſu quādo alias eſſet deriſoriū. vt ſi ſtatutū diſponat qḋ mulier non habēs liberos poſſit teſtari de dote a contrario ſenſu habens nō poſſit vt de eius conſi. cexiij. et de p̄dicto articu. vide p Lu. ro. cōſi. c. ⁊ conſil. cccxci. ⁊ cccxlix.

c ¶ Uſum. ſz an ille q mutuat pecuniā minori vt minor ſoluat q̄ p ludo nimio accepit dicat̄ mutuare in malū vſum, vide Are. cōſi. xxxi.

d ¶ Ludo. Adde Guid. pape. cōſi. cccclxxxi. icl. Io. poleti vbi l. te an ſoluta vl̄ pdita in ludo taxillorū repeti poſſint, ⁊ an ⁊ q̄ſi q̄s teneat̄ reſtituere q̄ lucrat̄ in ludo alearū ſiue taxillorū. vide Hoſt. i ſumma. de excel. pla. ver. clerici⁹. ⁊ i ſumma de peni. §. i. v̄ſic. qḋ de laſoril⁹. ⁊ lati⁹ p Io. de imo. in. l. ſi q̄s cum ſciret. p emp. ⁊ adde Alex. ⁊ i. ꝯſi. lxxvij. inci. circa primū. in. v. vol. col. ſin. vbi an bona acquiſita ex ludo azardi debeant tanq̄ cōia diuidi. Dē. Ferrari.

1 # Si poſt ſolutū. † Dos ſoluta filie illico perditure ſol. matri. pr̄i actionē nō permit ea viua vel mortua, ſec⁹ ſi fuerit ſoluta ex iuſtis cauſis mulieri mortuo patre, neq̄ mulier que dotē recipit neq̄ heredes patris ad dotē agere pñt quātumcunq̄ ipſa dotem recepe-
2 rit pditura. h. d. ¶ † No. primo q̄ v̄bū exigere importat etiā voluntariā ſolonē, lz alias de propria ſignificatione exigere imi eligatur. ſ. ab inuito extorquere. l. ſi decuri. §. ſi rem. de lega. ij. ſed q̄
3 dixi in. l. nō ſolum. e. ti. nō repeto ¶ † Scḋo no. ex ver. ceterū iuncto tex. ibi nec mulier ſm Ange. ſin. limitationem ad. d. l. ſi qs cum ſciret. ſ. pro emp. vbi ꝯhens cū ſtatim cōſumpturo, et perdituro pecuniā ſibi ſolutā non obligat eū perdētē, tñ ſoluēs ſtatim perdituro liberationē conſequitur vt hic. ¶ Sed Imo. Pau. de ca. ⁊ Ro. hic. ⁊ Ro. in. l. i. ſ. cū bonis. ſ. de ver. ob. dīt hāc limitationē hic nō probari: q̄ñ ꝯctus factus cum ſtatim pdituro, ⁊ ꝯſumpturo in certum malū vſum nō tz, ſecus ſi cum conſumpturo ⁊ pdituro in gn̄e nō aūt in aliquem certū malum vſum. ita probatur in. d. l. ſi quis cū ſciret. ſm verum ⁊ cōem intel. Iac. de Are. Bar. ⁊ doc. ibi quicqḋ ibi dixerit gl. vñ cū hoc nō appareat q̄ ſol̄o ſit facta mulieri cōſumpture in aliquē certū malū vſum. mīrū ſi ſoluēs liberat̄: ſec⁹ ſi appareret de certo malo vſu p. d. l. ſi q̄s cum ſciret. que ſm eos diſtinguit, ⁊ limitat hunc text. ¶ Et pro diſtinctione iſta ſm Ro. tex. in. l. ſi pro pr̄e. ver. ſ. vm. iūcta. l. q̄ ſi ſeruus. v̄. nec nō illud. ſ. de in rē ver. ⁊ pro vero intellectu. d. l. ſi q̄s cū ſciret. vide dīno Imol. in repe. c. cū ꝯtingat. in. xxxix. col. de iureiur. vbi ponit an hec ſolo ſeu ꝯctus cum ſtatim pdituro in certū malum vſum iuſo firmetur, ⁊ p eū in. c. clerici. de vi. ⁊ ho. cle. vbi reaſſumit materiam Lu. ⁊ vide, dīno Ioā. an. in addi. Spe. in titu.
4 de obligationibus ⁊ ſo. in rub. ſupnc. ⁊ vbi ponit. q. de qua nec legiſte nec cano. alicubi mētionē fecerūt: vez q̄ ſi tibi mutuaui centū hoc expreſſo vt ꝯſumas in ſcorta an ſi ea ꝯuētione acce- piſti non tñ conſumpſiſti poſtea poſſum repetere. ⁊ decidit q̄ nō, ar. l. ſi vnus. §. illud nulla. ſ. de pact. q̄ eſt ſignanter no. pro limitatione eorū que diſtinguendo poſuit Bart. ⁊ doct. in. l. ſi quis cum ſciret. vt procedant q̄ñ ſimpliciter mutuaui ſciens te
e in certū malū vſum ᶜ conſumpturū non tñ cām certaz expreſſi, q̄ñ tunc ſatis diſtingui pōt, an ꝯſumpſiſti: ⁊ non tenearis, aut
5 nō ꝯſumpſiſti: ⁊ tunc data repeti poſſint. ¶ † Querit etiā Io.
d and. in. d. rub. qḋ ſi mutuaui exiſtēti in ludo ᵈ, an repetā dato q̄ mutuauerim vt ludat, ⁊ iſto caſu cōcludit q̄ aut perdidit, et nō repeto, aut nō perdidit: tunc ſecus. ¶ Nec ob. ſm eū q̄ dictū eſt de cā expreſſa vt ꝯſumas in ſcorto, q̄ñ illud oīno eēt pdere, ſed in ludente ſubeſt ſpes lucri, ſicut ⁊ dubiū pcēdit: que oīa tene menti. ¶ In gl. i. ibi q̄ expreſſa exigit̄ ⁊c. cōiter teneſtur hec glo. lz Ro. hic ꝯtium tenuerit ⁊ qualiter procedat dixi plene poſt Bar. in. l. nō ſolū. ſ. eod. ¶ In glo. in v̄bo ſupereſt. ibi rñdeo ſic ⁊c. hec cōiter tenet̄ cum declaratione de qua per
6 Bar. in. l. ij. §. i. ſ. eo. ¶ † In ea. ibi arg. q̄ ſic ⁊c. not. q̄ cōis eſt cōcluſio Bal. Ange. ⁊ Imod. hic qḋ ſi dos a marito p patrem exigi nō pōt, vt q̄ nō eſt ſoluendo maritus. tunc ſi filia fuit in culpa nō exigēdo tpe quo potuit a marito pr̄ non tenetur filiā dotare. aut. qḋ locū. C. de col. ⁊ arg. l. ēt. §. i. ſ. e. ¶ Secus ſi dos pdita eſt ſine culpa mulieris: q̄r offm paternum eſt dotare filiā. l. ſi liberos. de ritu nup. ⁊ cōſeruare dotem filie, aut. ſed q̄uis. C. de rei vxo. ac. ⁊ d. l. ſi. hic all. in gl. idem ſenſit Bart. ⁊ Bald. in. d. aut. q̄ locū. ⁊ Ang. in. l. ſi pr̄ filie. ſ. de euic. ¶ Ad de tñ gl. in. d. l. ij. §. i. in v̄bo, dos. ſ. eo. tz q̄ q̄ñcunq̄ dos pdatur pr̄ teneat̄ iterū dotare, ſed tene qḋ dixi: q̄ cōis cōcluſio qḋ dixerint hic Rapha. cu. et Io. de imo. volētes q̄ vbicunq̄ maritus q dotē ſolui mulieri eſſet ſoluēdo indiſtincte cogēd⁹ ſit pr̄ iterū dotare ſiue interuenerit culpa mulieris ſiue non cum nō habeat pr̄ dānū ſentire ex quo pōt a viro dotē repetere. et
7 ita ſm eos loquat̄ iſta gl. iuncto text. ¶ † Iuxta hoc quero qḋ ſi ſtatuto caueatur q̄ ſoror dotata a fratre nō ſuccedat in bonis an frater iterum dotare teneat̄ ſi ſemel dotata eā pdidit: ⁊ ſi nō poſſit frater eā a ſuccedēdo excludere, l hoc dicebat Bal. in. l. ſi an. ij. col. C. de do. pmiſ q̄ non teneat̄ eā iterum dotare p. l. ſi quis teſtō. §. i. de le. ⁊ nullam tñ mētionem facit de glo. ⁊ doc. hic

doct. hic. Um satis putarẽ dictũ eius debere limitari ſm diſt. Bar. ⁊ ſeq. hic. ¶ Pro Bal. tñ facit qꝛ cũ ſtatutũ videaẽ eſſe correctoriũ iuris cõis merito intelligi dꝫ de prima vice, arg. l. boues. §. hoc ſermone. de ver. ob. Equius tñ vr̃ ꝙ limitari debeat doctri. Bal. iuxta hic not. ꝑ doc. maxime qꝛ dictũ ſtatutũ in hoc vr̃ aliqualiter cõforme iuri cõi dũ fratrẽ arctat ad dotãdũ caſu quo mulier a ſucceſſione excludaẽ: qm̃ qñ nõ hꝫ mulier aliunde vñ ſe dotet cogiẽ de iure cõi frater eã dotare. vt in l. j. ff. e. Secus tñ putarem vbi frater vel quis alius teneret ad dotandũ ſolũ ex diſpõne hoĩs, ⁊ pro hac diſt. facit ſm Jmol. hic. l. plane. §. j. j. vt i poſ. le. iũcta. l. ſciẽdũ. ff. qui ſatiſ. cog. Sed certe illa iura potius faciũt ꝯ Bart. Jmo. ⁊ ſeq. ꝙ̃ pro eis. naꝫ in. l. ſciẽdũ. obligat⁹ erat ex diſpõne. l. cauere. ⁊ tñ ſi fideiuſſor deſinit eſſe ſoluẽdo non teneẽ iterũ cauere: ergo mitius vr̃ agi cũ. l. ꝙ̃ cum hoĩe. arg. l. celſus. ff. de arbit. Melius igiẽ allegaſſet Jmol. tex. in. l. veluti. §. hec vxor. ff. de eden. iunctis no. per Bal. poſt Cy. ibi. ⁊ in. d. l. fideicõ. §. ſi qs decẽ. de leg. iij. in qui-
8 bus iuribus † dictio ruſus in diſpõne. l. intelligiẽ toties quoties. ſꝫ in diſpõne hoĩs de ſcda vice tñ. Faciunt ẽt ad hoc no. per Bal. in. l. ꝗ ꝑ ſalutẽ. ff. de iureiu. ⁊ ꝑ Ro. in. l. ꝑtor. §. hoc interdictũ. ad ſi. in addi. no. de no. ope. nũ. ⁊ Bal. in. l. ſi ſoci⁹ pro filia. ff. ꝓ ſoc. Ergo ꝯcludẽdũ eſt ꝙ frater teneaẽ ſororẽ dotare toties quoties opportunũ cũ limitatione tñ de qua prime di-
9 xi, ⁊ qꝛ in eo eadẽ rõ militat q̃ in pr̃e. ¶ † Et faciunt ꝑdicta ꝙ ſi pr̃ in vita aſſignat legitimã filio vel aliquid in peculiũ, ⁊ filius diſſipauit oĩa ludendo ꝙ iterũ nõ teneaẽ ad legitimam ⁊ hoc fuit de mẽte Bar. Bal. ⁊ Mod. hic no. Bald. in. l. i. §. ius naturale. ff. de iuſti. ⁊ iu. Cy. in. l. pactũ. C. de col. ⁊ Bal. in auẽ. ex teſtã. in pe. col. ⁊ in auẽ. ꝙ locũ. poſt Bar. ibi. e. tit. ⁊ in auẽ. ſi captiui. in ſi. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ in. l. ſancimus. in pñ. in. vj. q. C. de inof. teſt. ⁊ in. l. filix. in. vij. col. C. fa. ercĩſ. ⁊ in auẽ. ꝯ rogat⁹. C. ad trebel. ⁊ in addi. ſuis ad trac. de duo. fra. ¶ Dicit tamen Bal. no. in. l. ꝗ. §. i. ff. e. ⁊ in. d. l. ſancimus. ꝙ nõ ob. ꝙ filius legitimã ꝑdiderit, non poſſet tñ pr̃ ſibi denegare alimẽta, alle. in ar. boni tex. in. l. libert⁹ qui operarũ. ff. de ope. lib. ſm primam lec. poſitam ibi in gloſſ. in ver. diuerſa. cum ibi no. per Jac. de are. vbi lꝫ patronus perdiderit ius ſuccedẽdi, non tñ ꝑdit ius alimentorũ: ergo idẽ in filio. ¶ Qđ vltimuꝫ ſin. limitat Bal.
a in. d. auẽ. ꝯ rogatus. niſi filius partẽ ſuam dolo ᵃ vel culpa lata diſſipauerit: quia tunc ẽt alimẽta ꝑdit, ſecus ſi culpa leui, alle. Lẽt. §. i. ff. e. idem tenet Spe. in ti. qui ſi. ſint leg. §. i. ver. ſed pone. vbi dicit ꝙ lꝫ iuri alimentorum renunciari nõ poſſit, iuxta l. cum quis hi. ff. de tranſac. tñ ꝑ dolum ⁊ delictũ ſuum perdit quis alimenta, ⁊ in hac materiã vide bonum tex. in. l. imperator. ff. ad treb. ¶ Jn glo. in verſic. iuſtis cauſis ibi, ſed primum verius. hic tenebat Bart. cum diſt. de qua hic per eum, quem ſequiẽ Bal. ⁊ Ang. hic. ¶ Jmo. vero ⁊ Pau. hic videntẽ indiſtincte tenere qđ ſolutio ex iuſta cauſa quãꝙ̃ voluntaria facta mulieri verisimiliter nõ ꝑditura eliberet maritũ a patre ex quo ſoluit autoritate. l. iuxta. l. ꝗuis. ff. eo. non vr̃ poſſe dici in culpa lꝫ mulier poſtea dotẽ perdat. Raph. etiã hic vr̃ reprobare diſtin. Bar. inter cãs voluntarias ⁊ neceſſarias. Jn voluntarijs ſufficit ꝙ filia ſit cõi opi. diligens: ⁊ non perditura, ꝑ hoc alle. in ſimili not. ꝑ Bart. in. l. ciuitatis. ff. ſi cer. pe. ſed melius allegaſſet no. per Barto. in. l. ſi ſoluturus. ff. de ſol. tex. not. in. l. eum qui. §. ſin. cum. l. ſe. ff. cõmo. bene facit. l. argentũ. eo. ti. ⁊ ſequitur eũ Ang. in. l. ſi a bonefidei. ff. de rei ven. dicẽs qđ debitor volens curſuꝫ vſurarũ euitare dꝫ rẽ debitam penes idoneũ cõi opi. nomine iudicis deponere, iuxta. l. acceptã. C. de vſu. ſi tñ ſine iudice deponat penes aliquẽ cõi opi. idoneũ: ſi tamen poſtea aufugit liberaẽ debitor ſm eos. ¶ Simile ẽt videmus in nauta caupo. ⁊ ſtab. q lꝫ teneantur de furtis de dã. da. per famulos ſuos iuxta. l. ſi. §. pen. ff. nau. cau. ſtabu. ⁊. l. i. in ſi. ff. de fur. aduer. nau. Tamen ſi famulum habebãt cõi opi. bonum ⁊ fidelem qui tamen dãnum dederit nõ tenebuntur ⁊ ſignanter not. Bal. in. l. ⁊ ita. §. i. ff. nau. cau. ſtabu. per tex. in. l. eum qui. §. ſin. cum ſeq. alle. Ergo ita dicẽdũ eſt i propoſito. vcꝫ qđ ſi mulier communi opi. erat diligens liberetur maritus ſibi ſoluẽdo ex iuſtis cauſis. lꝫ poſtea dotẽ perdiderit. ¶ His tñ nõ ob. dico opi. Jmo. ⁊ ſequa. mihi nõ placere: qꝛ lex ita demũ in preiudiciũ patris permittitur ſolui mulieri ex iuſtis cauſis ſi ſoluatur ei cum effectu perditure alias vt hic, ⁊. l. mutus. §. manente. ff. de iu. do. dum ille text. innuit ꝙ teneaẽ maritus pecuniam ſolutam curare, vt in cauſam illã iuſtam conuertaẽ ꝑꝑ qđ ſoluit. meliorẽ eẽ tex. cũ gl. pe. in ſi. e. tit. de iure dotiũ. ¶ Nec ob. qđ non ſit ſienda dr̃ia inter cauſas iuſtas voluntarias ⁊ neceſſarias, ⁊ ꝙ non dꝫ. l. autoritate circumueniri ⁊c. qꝛ fateor quo ad effectum vt maritus a muliere liberetur. d. l. ꝗuis. non aũt liberetẽ a patre qm̃. l. ſequens poſt. d. l. quãuis. ſatis ꝓbat ꝙ requirebatur pecuniã cum effectu eſſe ꝯuerſam in vtilitatẽ eius cui ſoluiẽ. ¶ Uel ſcđo dic ex illis cauſis iuſtis ſolui põt mulieri. ſ. cum effectu nõ perditure: alĩs non dr̃ ſolutũ. l. permittente. d. l. ſi. cum gl. pe. ¶ Nec puto ꝙ in materia iſta ad idem ꝑ oĩa dicendum ſit in materia de in rẽ verſ. Quicquid hic dicat Bar. ¶ Potes cõcludere ꝙ aut ſoluiẽ ex cauſis iuſtis voluntarijs de quibus in. d. l. ꝗuis. cuꝫ ſeq. ⁊ tunc ſi mulier culpa ꝑdiderit non liberatur maritus a pr̃e, tñ ꝑ iſtum tex. tñ etiã ꝑ. d. §. ſed ſi accepi. aut mulier perdidit caſu: ⁊ tunc liberetur. d. l. qđ ſi ſeruus. ⁊. d. l. iij. §. nec mõ illud. ⁊. §. ſi. ff. de in rem ver. ¶ Aut ſoluiẽ ex cã neceſſaria marito, vt in caſu. d. l. ſi conſtante. in prin. ſ. e. ⁊ tũc, qꝛ ſoluit neceſſitate cogente, ⁊ ſoluere potuit ẽt ſine cõſenſu pr̃is qñ dos erat magna: ⁊ tunc liberaẽ. d. auẽ. qđ locum. C. de col. ⁊ in corpe vñ ſumiẽ. Si autẽ requirebaẽ ꝯſenſus patris, ⁊ qꝛ dos erat parua: tũc idẽ dico ꝙ in cã iuſta voluntaria dixi: qꝛ eadem eſt rõ. ſi autꝫ dos fuiſſet ſoluta ex cã neceſſaria nõ dico marito, ſꝫ neceſſaria pr̃i mulieris, puta vt ex dote in ſubſidiũ aleret vel redimeret tũc fateor verã eſſe diſt. Bar. vcꝫ ꝙ aut mulier ꝑdidit culpa aut caſu ⁊c. vbi aũt eſſet ſo. facta ex cã neceſſaria mulieri. puta vt creditoribus ſuis ſolueret quibus vrgebaẽ. d. l. ſi. de iur. do. ⁊. d. l. ꝗuis. ⁊ tunc hanc ſol. iudico factam ex cã voluntaria quo ad materiam noſtram: quia quo ad patrẽ de quo tractaẽ nõ eſt cã neceſſaria ꝑ totũ tit. C. ne ſi. pro pat. ¶ Nec ẽt quoad maritũ cum nõ poſſet maritus cogi nec moleſtari in dote a creditoribus mulieris. iuxta not. per Bar. ⁊ alios in. l. a diuo pio. §. exequiẽ. ff. de re iu. ꝑ no. ꝑ glo. in l. quinꝙ̃ legibus. ff. de bo. dã. ¶ Nec ob. dum Jmol. dicebat ꝯ Bar. qđ in nullo attendi dꝫ materia de in reꝫ verſo: qꝛ in illa materia non dr̃ verſum niſi duret verſum. l. ſi ꝑ ꝑte. §. verſum. de in rẽ vẽ. facit. l. marit⁹. ff. loc. qm̃ dico ꝙ ſatis inſpiciẽ an duret verſum cũ attendi debeat an ꝑdiderit vel nõ, ⁊ an cũ effectu ſi verſuꝫ i cãm iuſtã ꝑꝑ ꝙ̃ ſoluit. d. l. ſi. cũ gl. pe. ¶ Nec ꝑdictis ob. ꝯtrariũ hic in gl. formatum de. §. vñ q̃rit oĩſilius. lꝫ nec gl. nec doc. rñdẽt. ¶ Qm̃ dico ꝙ nõ facit ad ꝓpoſitum: qꝛ ibi pecuniã recipiens cenſebaẽ habuiſſe mandatũ ad aliud rõne of-
10 ficij ſibi iniuncti, ſecus in caſu noſtro. ¶ † Sed ꝯ predicta facere vr̃: qꝛ ſi ſoluo ex iuſta cã pupillo pecuniã ſibi debitã lꝫ eaꝫ poſtea ꝑdat, nihilominus ſum liberatus. l. in pupillo. ff. de ſol. ergo ita dicendum eſt qñ ſoluit maritus ex cã neceſſaria ipſi mulieri cuius ꝯtrariũ. ff. prime tenui: ergo ⁊c. ¶ Sed dic ꝙ in. d. l. in pupillo. nõ tractaẽ de preiudicio tertij ſicut in caſu nr̃o: qꝛ hic agiẽ de preiudicio pr̃is q poſtea filiam iterũ dotare tene-
a tur, vel ſcđo dic ꝙ ibi non dr̃ ꝙ pecunia fuerit ꝑdita, imo conuerſa eſt in cãm iuſtam. l. in emptione, ſerui, ⁊ lꝫ poſtea perierit ſeruus ille, tñ quia ita periꝫſſet ſi ex pecunia pupillo ſoluta emptus nõ fuiſſet, ideo ibi diuerſa rõ militat q̃ in caſu nr̃o in quo nullo modo pecunia mulieri ſoluta fuit in cãm iuſtã conuerſa ꝑꝑ quam ſoluebaẽ. ¶ Poſtremo inquãtum Bartol. hic querit cui incũbit onus ꝓbandi an. ſ. pr̃i ꝙ mulier dotẽ ſolutã perdiderit, an vero marito qđ in vtilitatem mulieris conuerſa ſit, vide hic ꝑ eũ cui adde ꝙ inquantum alle. l. ſi prediorũ. et l. prediũ. C. de pred. mi. lꝫ facere videanẽ ꝙ onus ꝓbandi incũbat pr̃i, tñ nõ obſtant: qꝛ ibi autoritate iudicis ſoluebatur vel interuenit mandatũ ſm Bar. hic. ¶ Judicio meo Bar. male intellexit illa iura: nã ibi qꝛ in vẽditione predij minoris nõ interuenit decretũ: ideo qñ pupillus fundum vẽdicat ſi cõuẽtus excipiaẽ de ꝑtio ſoluto ſibi reſtituendo quatenus ex eo eſt effect⁹ locupletior hꝫ hoc ꝓbare: qꝛ iam fundata erat intentio pupilli ſeu minoris agẽtis ꝑꝑ defectum decreti, ſed vbi decretum interueniſſet, ⁊ minori agendo ſe leſum diceret, ⁊ reus cõuentus negando exciperet onus probandi ſine dubio incũberet minori per. l. nam ⁊ poſtea. §. ſi minor. ff. de iureiuran. ⁊ declarat Barto. ⁊ glo. in. d. l. prediorum. cum ergo in caſu noſtro illud eſſet verſum in vtilitatem mulieris ſi fundamentum mariti excipientis aduerſus patrem intentionẽ ſuam fundatã habentem, ideo incumbit onus probandi marito non patri. ſequitur. §. ſi mulier.

a ¶ Dolo vel culpa. caue: qꝛ doctores preallegati dum loquunẽ de filio q linea. ⁊ ſic q eſt in culpa teneẽ ꝯtrariũ, ⁊ vide Jaſ. in. l. ſancimus. in ij. col. C. de inoffi. teſta. Thomas.

1 ¶ Actio de dote non perimitur, ſi mulier debitorẽ inopem ignoranter accipiet animo nouandi.
2 Dolus dãs cauſam delegationi, vel alteri cõtractui ſtricti iuris, non viciat ipſo iure. fallit quando ſit dotis cauſa.
3 Debitor principalis ſi dat promiſſorem quẽ ſcit incõtinẽti fugam arrepturum, non liberatur a prima actione.
4 Mandatũ de offendẽdo aliquẽ preſumitur, ſi domin⁹ alloquitur famulum in aure, poſtea incõtinenti commiſit offenſam.
5 Fideiuſſor ꝓ dote nõ poteſt dari ꝯſtante matrimonio, ita non poteſt delegari debitor, vel expromiſſor dari. limita vt hic.
6 Maritus ſi accepit ab vxore debitorem nõ idoneum ex cauſa dotis, an preiudicet ſibi.

1 **Si mulier** † Si mulier debitorẽ inopeꝫ ignoranter accipiet aĩo nouãdi nõ perimitur

2 actio de dote. h. d. ⁊ nõ eſt alibi ſm Ang. ⁊ Ro. q̄ ꝙ̄ regula
ſit ꝙ dolus dãs cã̄m delegationi vel alteri ꝯtui ſtricti iuris
non vitiet ipſo iure. l. dolo. C. de inuti. ſtip. l. ſi qs cũ aliter. ff. de
vb. obli. tñ fallit qñ ſit dotis cã: q: reddit̃ nulla ipſo iure talis
delegatio ſicut videmus in ſimili ꝙ lʒ ꝯct⁹ initus metu nõ ſit
nullus ipſo iure. l. dolo. ⁊ l. metũ. la grãde. §. volẽte. ⁊ §. ſi acce
ptilatione. ff. ꝙ met. cau. tñ fallit in ꝯtu dotis. l. ſi mulier. §. ſi
dos. e. tit. ¶ Poteſt etiã dici ſm Rom. hic ꝙ ratio quare iſta
nouatio eſt nulla ipſo iure eſt ideo, q: liberatio mariti facta p
delegationẽ eſt diſtract⁹: q: reſoluit̃ ꝯct⁹ dotis, ⁊ obligatio ma
riti, nõ mirũ ergo ſi talis diſtractus emanatus ſuper cõtractu
a dotis^a qui eſt ꝯtus bonefidei. l. ſed ⁊ ſi ideo. ff. eod. eſt nullus
ipſo iure pp dolũ: q: eiuſdẽ nature eſt diſtract⁹, cuius ⁊ ꝯtus:
vt not. gl. ⁊ doc. in. l. de tutela. C. de in integ. reſti. mino. ⁊ glo. ⁊
Bar. in. l. pe. C. de dolo. ⁊ ita eſt bonefidei ſicut erat ipſe con-
tractus. l. ab emptione. ver. q: bonefidei. ff. de pac. ſm Bar. ibi
ergo eodẽ modo dʒ reddi nullus ipſe diſtractus bonefidei, ſi-
cut ipſe cõtractus, ⁊ iſta fuit doctrina Bar. in. l. in ſumma. in
prin. ff. de condi. inde. ⁊ in. l. ſub pretextu. la. ſ. C. de tranſac. cum
cõcor. ibi alleg. ¶ Et lʒ plura dici poſſent ſup doctrina Bar.
in. l. ſub pretextu. tamẽ pro nũc me refero ad ea que ibi ſcripſi.
3 ¶ ⁊ Scdo no. diligẽter hunc tex. ſm Bal. ⁊ Ang. cõtra mer-
catores qui dant aliquos promiſſores, quos incõtinenti ſciunt
fugã arrepturos, nam ſi principalis debitor tenebat̃ ex cauſa
dotis durauit actio prima contra eũ, caſus eſt hic ſm Ange.
ſed ſi ex alia cã, tũc licet nõ ſit nulla delegatio: qñ operatur vt
ab actione prima liberet̃, tñ ꝯ eum dat̃ actio de dolo ad inter-
eſſe. d. l. ſub pretextu. la. ſ. ⁊ p not. hic in gl. ꝙ tene mẽti ſm eos,
idẽ ſequit̃ Raph. cu. nihil allegãs. idẽ Pau. de ca. cõtra q pro
hoc alleg. l. ſi. ff. de eo p quẽ fac. eſt melius allegaſſet. d. l. quo-
ties. ff. de pſcrip. ver. ⁊ not. Bar. in. l. j. ff. de cõdi. ex. l. etiã ſequit̃
Imo. hic. dicẽs hoc nõ licere etiã ſi delegaret talẽ debitorem
creditori ipſius delegãtis, ⁊ ſubdit ꝙ dolus debitoris preſumi-
tur qñ inter breue tẽpus ſuus expromiſſor fugã arripuit, ar g. l.
ſi ventri. §. ſi. cum ibi not. in gl. licet Imo. hic corrupte alleget
aliũ. §. illius. l. ff. de priuile. credi. per quem tex. dicit no. Bart.
ſibi vnũ ꝙ reaſſumpſit, ⁊ ſequit̃ Bald. in. l. i. in. iiij. col. C. de ſer.
4 fug. ⁊ videlicet ꝙ ſi loquut⁹ ſum ad aurẽ famuli mei qui poſtea
b illo inſtãti offendit inimicũ meũ preſumor mãdaſſe^b ꝙ ſic fa-
ciat, ad idẽ facit ꝙ no. Bal. in. l. multũ. C. ſi qs alte. vel ſibi. vbi
alle. l. cum poſt. i. o prin. ff. de iure do. ⁊ no. Bart. in. l. qui in alie
na. §. ſi is qui. ff. de acqui. here. bene facit qđ hr̃ in. c. veniẽs. el.
ij. ⁊ in. c. ſi. de ſpõ. ¶ Sed aduerte q: dubium remanet nõ deci
c ſum per predicta, vʒ qñ debitor delegãs^c non fuiſſet in dolo:
puta, quia ignorauit debitorẽ delegatũ non eſſe idoneum vel
ſuſpectũ de fuga, an tunc liberaretur principalis debitor dele
gãs. ¶ Bar. hic dicit ꝙ aut creditor cui ſit delegatio ſciebat
iſtum cui delegatur nõ eſſe idoneũ: ⁊ tunc liberat̃ principalis
per. §. abeſſe. hic alle. in gl. ⁊ l. qui ſatiſdare. ⁊ ibi no. Bar. ff. de
fideiuſ. Aut ignorabat: tũc ſecus per. l. ſi quis ſtipulatus ſit ſti
chum. §. ſi. cum gl. mag. ff. de ver. ob. licet Bar. hic corrupte al-
leget. l. ſi ſtipulatus. ⁊ no. gl. in. l. is a quo. §. ſi. cum. l. ſeq. ff. vt in
poſ. le. idẽ no. Bal. ⁊ Ang. in. l. i. ff. ſi quis in ius voc. non ierit.
¶ Sed Imol. hic ſub dubio forte dicit qđ dicta differẽtia in-
ter ſcientẽ, ⁊ ignorantẽ pcedit qñ quis daret fideiuſſorẽ per iu
ra preall e. ſed verũ ſi ſiat delegatio, ⁊ ſic nouatio ſit idẽ ⁊ dicit
ꝙ tũc etiã non obſtãte ignorãtia creditoris liberat̃ principalis
debitor per. d. §. abeſſe. Adde qđ Bar. in. l. q debitorẽ. ff. de ſi-
deiuſ. poſt gl. primã vult vltra preall e. qđ oĩno etiã in delega
tiõe ſiat dr̃ia inter ſciẽtẽ, ⁊ ignorãtẽ. p hoc facit q: nulla vigẽs
rõ diuerſitatis aſſignari põt quo ad materiã iſtã inter delega
tionem debitoris. ⁊ dationem fideiuſſoris. ¶ Nec ob. d. §. abeſ
ſe. quia non dr̃ amiſiſſe qñ ignoranter admiſit. Imo. d. l. qui de
bitorem. hoc fatetur verum in cauſa dotis per hũc tex. ſed in
alijs caſibus putat ꝙ nõ niſi per creditorẽ ignorantẽ impetre
tur reſtitutio in integrũ ppter ignorantiã ex clauſola genera-
li, ſi qua mihi iuſta cauſa eſſe videbit̃, ar. l. i. in ſi. et. l. ſed ⁊ ſi per
pretorem. §. hec clauſula. ff. ex quib⁹ cau. maio. ¶ Puto quod
etiã ſine reſtitutione in integrũ vera ſit opi. Bar. ⁊ ſequa. ma-
xime per. l. promittendum. §. ſi a debitore. in ver. ſciens. ⁊ a con
trario ſenſu. ff. de iure do. Pao. de caſt. hic tenet idẽ qđ Imo.
qñ principalis debitor delegaſſet aliquẽ debitorẽ ſuũ nõ ido-
neum: qñ cũ nec creditor nec principalis debitor ſit in culpa,
vt quia vterq̃ ignoret, ⁊ quilibet tractet de dãno euitando in
pari cã dʒ eſſe potior conditio rei non obſtante ignorãtia cre
ditorum. arg. l. ſeruum. §. ſequitur. ff. de verb. oblig. ¶ Sed ad
hoc rñdeo qđ nõ cenſetur eſſe in pari: quia creditor iuſta cã. i.
ppter ignorãtiam fuit leſus ſeu deceptus. ſed debitor princi-
palis nullam deceptionem in hoc paſſus eſt: nam ſi debitor
delegatus iam ſoluendo non erat, ⁊ ſic iam deſierat illud eſſe

in bonis debitoris principalis: qñ inanis eſt actio creditoris
quam inopia debitorum excludit. l. nam his. ff. de dolo. merito
de eius leſione tractari non dr̃. ¶ Preterea non video per eũ
nec per aliquẽ aliũ rñderi ad. d. §. ſi a debitore. vbi autem debi
tor principalis delegaſſet aliũ nõ ſolũ debitorẽ ⁊ inopẽ. tunc
Pau. de ca. dicit verã eſſe opi. Bar. ¶ In hoc bene loquu-
tus eſt Pau. ne debitor principalis cũ aliena iactura locuple
tur. ¶ Unum addo circa predicta, vʒ qđ in dubio preſumitur
creditorẽ ſciuiſſe ſibi delegatũ fuiſſe inopẽ: ⁊ ſibi dʒ imputari
ſi ante nõ explorauit eius ꝯditionẽ: qñ eum recipiẽdo vr̃ tan
quã idoneũ approbaſſe niſi pbaret creditor ſuam iuſtã igno-
rantiã, vel fuiſſet ſubductus ſuaſionibus principalis delegan
tis aſſerẽtis debitorẽ delegatũ eſſe idoneũ: ita loquitur tex. in
d. §. abeſſe. ⁊ pbat̃ in. l. q cũ alio ꝯhit. ff. de reg. iur. ⁊ in. l. ſi. vero
nõ remunerãdi. §. ſi qs ſilio. in ſi. ff. mã. ⁊ hoc no. voluit Ange.
⁊ Pau. de ca. in. l. i. ff. ſi qs in ius vo. nõ ie. bene facit. l. q ſatiſ-
dare. in ſi. ⁊ ibi Pau. de ca. ff. de ſide. ⁊ ibi p Bar. circa pen. co.
¶ Item inquantũ Ro. hic ſup expoſitione huius tex. ſuban-
diendo dictionẽ maxime vr̃ velle qđ etiã ſi mulier ſciẽter ac-
ceptauit debitorẽ delegatũ inopem qđ nõ preiudicat ſibi, nec
etiã maritus taliter delegãdo liberat̃: q: ſicut ꝯſtãte matrimo
nio nõ põt mulier dotis ſue ꝯditionẽ deteriorẽ facere. l. ſed et
atti licinus. ff. de pac. dota. ita nec eo ſoluto muliere viuente p
l. ij. ⁊ l. vt autem. ff. de pac. dota. ¶ Adde qđ in cõtrarium facit
tex. iſte in ver. decepta. niſi dicas qđ hic voluerit ipſa interue
nire: nõ aũt ex pp oſito delegantis. iuxta ea q̃ tradunt̃ in. l. ſi qs
cũ aliter. de v. ob. ¶ Poſſum⁹ in hoc ꝯcludere ꝙ ceſſante do
lo delegãtis vel ceſſante ignorãtia mulieris, tũc caten⁹ dicat̃
marit⁹ liberat⁹ q̃ten⁹ debitor delegat⁹ extitit ſoluẽdo: alr̃ ſec⁹
p iura Ro. ¶ Cogitare poteris: q: ſcriptũ nõ reperio. ¶ Nõ
omitto ẽt qđ ꝯ cõem opi. doc. hic dicẽtiũ ꝙ debitor pncipalis
nõ liberat̃ delegãdo creditori aliquẽ debitorẽ ſuũ minus ido-
neũ, cũ diſtõne tñ de qua hic p Bar. nã ꝯ hic vr̃ tex. in. l. ſi no
mẽ. ff. de he. vel ac. vẽ. vbi ſi vẽdo nomẽ debitoris mei nõ attẽ
dit̃ an ſit ſoluẽdo vel nõ: ⁊ tñ nulla vr̃ eſſe vigẽs rõ dr̃ie inter
delegationẽ ⁊ vẽditionẽ. ¶ Hoc reſpectu Bar. in. l. mevia. in
pn. ff. e. ſentiẽs hic ꝯtrã dixit ſecus eſſe in debitore delegato q̃
in noĩe debitoris vẽdito, nullã tñ rõnẽ differẽtie aſſignat, ⁊ q̃-
dẽ puta ꝙ cũ difficultate poſſet bona rõ inueniri, ⁊ ppterea de
neceſſitate dẽm puto ꝙ ibi emptor ſciebat id nomẽ qđ ſibi vẽ
d debat̃ nõ ẽẽ ſoluẽdo^d, ſʒ ſperabat eũ in futurũ ditari, alr̃ niſi
ita diceremus ſuccederet regula qđ ſi ſciuit vẽditor, ⁊ emptor
ignorauit teneret̃ vẽditor actiõe ex empto p. l. i. §. i. ⁊ l. quero.
ff. de ac. emp. ¶ Si autẽ vterq̃ ignorauit: tũc teneret̃ empto-
ri vẽditor quãto minoris emptũ nõ fuiſſet, ſi ſciuiſſet eum nõ
eſſe ſoluẽdo per. d. l. i. §. cauſam huius edicti. ff. de edil. edic. cũ
ſi. ¶ In gl. in verbo remanebit ibi, vel decepta. hec cõiter te
5 detur. ¶ In ea. ibi, vel verius hec cõiter approbatur. ¶ ⁊ In
ea. ibi. quid ſi conſtante. no. hãc gl. veluti peregrinã ſm Bal. ⁊
Ang. hic pro ampliatione ti. C. ne ſi. do. den. qđ ſicut conſtan-
te matrimonio non põt dari fideiuſſor pro dote. ita nec delega
ri debitor vel expromiſſor dari põt, ⁊ iſte paſſus alibi non ha-
betur ſm Ang. ¶ Limita tñ ⁊ declara ſm eũ pcedere qñ ta-
lis debitor delegatus vel expromiſſor datus eſt inops. ſecus ſi
eſſet diues qñ valeret, alle. ad hoc tex. in. l. ſi. ver. nec cogit̃. ff.
e. ⁊ cũ iſtis verbis Ang. trãſit Imo. hic, ⁊ eſſet ſingularis cau
tela, ⁊ menti tenenda ſi eſſet vera. ſ. qđ q̃uis fideiuſſor pro do-
te dari nõ poſſit cõſtante mr̃imonio, tñ poſſit debitor delega-
ri, vel expromiſſor dari ſi eſt ſoluẽdo. ¶ Puto tñ ꝙ tex. in. d.
ver. nec cogit̃. non probet opi. Ang. q: ibi nõ interuenerit ali
qua delegatio que fieret per maritum vxori, imo vxor faciebat
maritũ ſuũ aliter dotẽ pmittere. ¶ Scdo q: tex. ille loquitur
qñ talis pmiſſio ꝯferebat̃ in tp̃s ſol. mat. ſed gl. noſtra loquit̃
qñ iſte delegat⁹ pmittebat nouãdo obligationẽ cõſtante ma-
trimonio: quo caſu nõ vʒ ſicut nec dos ꝯſtante mr̃imonio ſolui
poteſt. l. i. C. ſi dos cõſtante ma. Fateor tñ dictũ Ang. in ſe ve-
rum eſſe. ¶ Quãq̃ huic gl. nõ ꝯueniat, intelligendũ tñ eſt ſm
qđ loquit̃ tex. ſ. d. ṽ. nec cogit̃ vt. ſ. talis delegatio valeat, ſi cõ
ferat̃ in tp̃s ſo. mr̃i. alr̃ ſecus. ⁊ hec fuit expreſſa ſñia Barto. in
l. ſane. p illũ tex. in ſi. ff. de iure do. cũ ꝯcor. alle. p me. ff. in. d. l. ſi.
in prin. ⁊ lʒ Pau. de caſtr. hic dicat ꝙ ſicut fideiuſſor dari non
poteſt conſtante matrimonio pro dote reſtituenda: ita nec de
bitor delegari aut dari expromiſſor, tñ nõ recedo ab opi. An-
ge. declarata. vt pxime dixi. ¶ Et p hoc facit: q: iſto mõ intel
ligẽdo nõ offendit̃ in oc cõe qñ tit. ne fide do. dẽ. intelligit̃ ne-
dũ in fideiuſſore p dote cõſeruãda. ſed etiã p dote reſtituẽda,
e vt ſolitus ſum tenere in. l. ſi conſtãte^e. §. quoties. ff. eod. quãuis
nõ ſit mediocris dubitatio inter doc. ⁊ ibi dicetur. ¶ Secus
eſſe puto in expromiſſione vel delegatione debitoris: quoniã
in datione fideiuſſoris militat rõ timoris perfidie cum eodem
tempore

a ¶ Dotis. Adde Ca. cõſ. ij. ꝙ metus cã. ⁊ ibi qualiter metus pbetur in cõſtitutione dotis.

b ¶ Mandaſſe. ſequitur Lud. rom. ſing. ſuis fol. xi.

c ¶ Delegãs. Adde vt per eidem Alexan. cõſ. x. ij. lib. et in materia delegationis. videare. conſ. v.

d ¶ Soluendo. facit ꝙ voluit Lud. rom. cõſ. xlvi. vbi voluit ꝙ ſi mulier ſciens maritũ inopia laborare ante cõtractũ matrimonij. ſi ei delegẽt nomẽ debitoris ꝙ nõ poſt ꝯcto matrimonio redire ad nomẽ debitoris delegatũ pp inopiã mariti: q: actio ſemel extincta delegatiõe nõ reuiuiſcere poterat. ibi alleg. d. l. ſi nomen. vñ vr̃ ipſe etiã ſentire ꝙ ibi emptor ſciebat ꝙ nomen ſim maritus fuit in culpa ĩ recipiẽdo obſtat in repetitiõe dotis.

e ¶ In. l. ſi conſtante. ibi deo duce ponetur.

rito tpe mulier hēat maritū, ⁊ ēt fideiuſſorē obligatos ſʒ i caſu delegatiōis vł expromiſſiōis oblō mariti nouatione extinguitur, ⁊ anteq̄ fiat nouatio obligationis mulier non hʒ aliquem obligatū preter maritū. tene menti vba Ang. q̄ ſunt ſignanter not.
6 ter not. ¶ †Extra glo. querit hic Bart. quid ē ſi maritus ab vxore accepit debitorem nō idoneū ee cā dotis, ⁊ rñdet q̄ nō preiudicat marito: q̄ videret donare mulieri. alleg. l. cum vir. ſ. de iur. do. ¶ Ro. hic ꝯtrium tenet: q̄ imo feciſſe vř maritus ſub ſpe q̄ in futurum efficiatur ſoluēdo, argu. d. l. ſi defunctus. C. arg. au. ⁊ l. cura. §. ad deficientiū. ſ. de mu. ⁊ ho. ⁊ in propoſito alle. Ro. tex. in l. promittendo. §. ſi a debitore. ſ. de iure dot. ¶ Ad l. cum vir. rñdet q̄ ibi expſſe apparebat de aīo nouandi. Idem voluit Bal. in d. l. pmittendo. §. ſi a ſocero. per illū tex. idem ſentit Bar. in l. meuia. in prin. ¶ Et ibi hāc ꝯtrarietatem Bar. expreſſe tetigit Imo. q̄ diſtinguendo nitit̄ cōcordare q̄ aut accepit ſcienter ꝯſtante mrī. ⁊ procedit opi. Bar. hic, aut ante ꝯctū mrimonium, ⁊ tūc ſecus. ¶ Pro quo facit glo. pe. in l. cū dos. ſ. de iu. do. hec concordia mihi non plʒ: q̄ cum fiat ex cā dotis ēt ſi fiat ante ꝯctum mrimoniū ſemp conferri vř in tps ꝯcti mrimonij ſine quo dos eſſe non pōt. l. ſi. de do. ante nu. l. ij. ſ. de iu. do. ¶ Facit ēt q̄ ſicut mulier ſol. matri. ea viuente non pōt ſibi in dote preiudicare. l. ij. ⁊ l. non aliter. ſ. de pac. ⁊ hoc pp ſpē futuri mrimonij ne. ſ. idotata remaneat. ita ecōtra maritus ſibi aī mrimoniū piudicare nō pt, titu. de do. inter vi. Qñ cā pp quam ſibi preiudicare intēdit reſpicit tps mrimonij, arg. l. in tps. ſ. de he. inſti. cum ſi. Non puto igit̄ recedēdū ab opi. Bar. ⁊ Ro. hic. ⁊ Bar. in l. meuia. niſi ſuſtinendo Bar. hic dicas q̄ in eo quo nō reperietur eſſe ſoluēdo talis debitor delegatus nō valeat delegatio, ſed in eo in quo ſoluendum eſſet procedat opi. Bal. ⁊ Ro. Sequitur. §. ſi pater.

1 ¶ Pater qui ſine voluntate filie dotem exigit, eam heredē inſtituendo, vel eidem legando, intelligitur feciſſe animo cōpenſandi cum dote exacta.
2 Legatum factū filie per patrē, ſi in eo minus erat q̄ in dote, tamē prohibuit eam plus petere ſi filia ipſum legatum agnouit, an poſſit petere quatenus plus eſt in dote quā in legato.
3 Actio de dote per mortem patris conſolidatur in filiam.
4 Legatum in dubio intelligitur relictum animo compenſandi cum debito neceſſario neceſſitate legali.
5 Statu. cauet̄ q̄ ab vxore predecedente maritus lucretur dimidiam dotis, vtrū legatum relictū a muliere marito debeat cōpenſari in dictam dimidiam.
6 Legatum dicitur eſſe cauſa lucratiua.
7 Dotem. ⁊ legitimam, ac falcidiam, ⁊ trebellianicam. an ⁊ qñ poſſit filia inſtituta ſemel petere.

1 **Si pater.** †Pater qui ſine voluntate filie dotē exigit eam heredem inſtituēdo vel eidē legando intelligitur feciſſe aīo compēſandi cum dote exacta. h. d. In tex. ibi egerit ſupple, ⁊ cum effectu exegerit. In text. ibi. omiſſa ſit de rato ⁊c. idē ēt ſi preſtita fuit cautio rati a patre, et filia demum non habuit ratum: quia eadem ſit rō. In tex. ibi, hēs ſi inſolidum fuit hēs non eſt dubium. ſed ſi pro parte. puta dimidia que tñ doti equiualeat vř q̄ pro dimidia tantū filia
a priuaretur[a] actione de dote. l. ſi ſocer. in ſi. ſ. eo. l. ſi adulta. C. de here. ac. l. ſi ab eo. C. de neg. geſt. ſm Raph. cu. hic qui refert gl. hic ita ſenſiſſe. alleg. l. ex qua perſona. ſ. de reg. iur. Sed cōtrariū eſt verius per hunc tex. indiſtincte loquentem, ⁊ q̄ ſi legatum videret̄ relictum aīo compenſandi. idem dicendum videret̄ ſi pars hereditatis relinquat̄. Nō ob. iura in ꝯriū all. q̄ loquunt̄ qñ teſtator erat debitor hēdis: q̄ ſolū p portione hereditaria ſit confuſio actionū, ſed hic filia eſt creditrix mariti. l. q hoiem. §. ſi gener. ſ. de ſol. ⁊ hic ſequitur Pau. de caſt. hic, de Rap. mētionē nō faciens ⁊ referens Dyn. hic velle ꝯtrium. Nō tñ reperio. Dy. hic iſtud dicentē: nec repeo aliquē q referat ita dicere Dy. Sʒ ꝯ Pau. de ca. allego tex. i. l. cū a mrē. C. de rei vē. in ver. pro qua portiōe. itē ſatis ptʒ lřa nřa hic q̄ tñ loquat̄ qñ hēs fuit inſolidū, text. eñ iſte loquit̄ ſimpliciter quo caſu ī dubio intelligēdus eſt de herede ex aſſe. vt eſt text. in l. ſi defenſor. §. qui interrogat[9]. ſ. de interro. ac. ¶ Ad idē alle. gl. in l. pr̄ filiā. in prin. ſ. ad l. fal. ſm vnā lect. q̄ lʒ illi lře nō conueniat. tñ in ſe vera eſt. Facit. l. ſi pluribꝰ in prin. ſ. de le. ij. hec ratio fortius ſtringit quā faciat tex. in dict. l. cum a matre. ¶ Qñ ad illā. l. forte poſſet rñderi q̄ cū ibi nulla eſſet oblō, qua teneret̄ mř filio ex diſpōe. l. idō ceſſat preſumptio cōpenſationis. ſʒ in hoc caſu pater erat obligatus obligatione legali ad dotandā filiā. l. qui liberos. ſ. de ritu nupt. auc. ſed quāuis. C. de rei vxo. act. ¶ Non video tamen poſſe rñderi ad. l. ſi ſocer. §. ſi. ſ. eo. vbi vult tex. q̄ actiones confundantur ſolum pro portione hereditaria. ¶ Sed de vno dubito. vcʒ quid ſi hereditas relicta non erat equiualens ad dotem nihilominus filia

b hereditatē adijt an ſibi preiudicet[b] in tota. ¶ Nō reperio q̄ doc. hic tangant. ⁊ tex. hic loquens gñaliter innuit q̄ ſic, ꝯtriū dic verum per tex. no. vbi eſt caſus in. l. dotale. §. fin. ⁊ ibi not. glo. ſ. de fun. do. ⁊ eadē rōnem dico in legato doti nō equiualente. vcʒ q̄ lʒ filia legatum nō agnoſcat ſibi nō preiudicet in dote. d. l. dotalē. §. ſi. ⁊ eſt ſpāle in dote vt ibi lʒ regulariter ſit ſecus per. l. imperator. §. ſi centum. ver. ij. vero. de leg. ij. ¶ Lʒ Pau. de ca. hoc inaduertenter, ⁊ vt puto non memor. d. l. dotale. dixerit q̄ filia agnoſcēs legatum continens minus dote ſibi preiudicat per tex. in. c. officij. de teſta. qui tex. nō loquitur in materia nřa. ⁊ opi. quā teneo eſt de mente gloſ. in. d. l. pater filiā. in prin. ¶ Quod tñ hodie dicas pcedere, qñ filia adiuit illā hereditatē cū beneficio inuentarij: q̄ tunc poterit reliquū petere ēt veniendo ꝯ factum defuncti p. l. ſi. §. in cōputatione. de iur. delib. ſecus ſi nō fecit inuētarium. arg. l. qua ex pſona. ſ. de reiu. ¶ Nec ob. d. l. dotale. §. ſi. q̄ illud eſt verum iſto iure quo ēt circa confectionem inuentarij nō teneat̄ heres niſi pro viribus hereditarijs. l. ſi vniuerſe. cum ſi. C. de le. hodie autem ſecus niſi fiat inuētarium. §. hinc nobis. in auč. de here. et fal.
2 ¶ †Sed quid ſi pater fecit legatū filie, ⁊ in eo minus erat q̄ in dote, tñ prohibuit eā plus petere poſſe an ſi mulier legatum agnoſcit poſſit petere quatenus plus eſt in dote q̄ in legato. Pau. de ca. hic dicit q̄ nō, ar. l. cum ab vno. in prin. de lega. ij. ⁊ d. c. officij de teſt. ¶ Idē Dy. in. l. cū pater. §. q dotale. ſ. de leg. ij. ⁊ dicit ibi Imo. q̄ lʒ gl. ibi hoc innuat, tñ putat ꝯtriū eſſe de iure verius per. d. l. dotale. §. ſi. ſ. de fun. do. Et lʒ ſm eū loquat̄ ille tex. in inſtōne heredis. tñ idem putat in legato: q̄ cū heredis inſtitutio ſit titulus vřs ꝯtinens maius ⁊ honorabilius. l. filiū. §. oībus. v. ſʒ ſi portio. de leg. pſtan. tñ quatenus eſt de dote petere pōt: ergo idem in legato. Puto qō in terminis vcʒ qñ teſtōr iuſſit eā eſſe ꝯtentā verior ſit opin. Dy. ⁊ Pau. de ca. ¶ Nec ob. d. l. dotale. §. ſi. q̄ ibi nō fuerūt adiecta illa verba prohibitiua nec ēt equiualentia. ¶ Vel rñderet dici. ſ. in proxima. q. Sed vbi teſtator nō adiecιſſet illā phibitionē tunc p rata intelligit̄ relictum aīo compenſandi, vt tenet Bal. Ang. ⁊ Imo. hic p. l. lucius. la. i. ſ. de le. ij. adē not Bal.
c ⁊ Mod. poſt Ol. in. l. hmōi[c]. §. cum pater. de leg. i. ¶ Et iſtū tex. intellige qñ filia legatum vel hereditatem agnouit. ſecus ſi repudiauit: quia tunc ſibi ſalua manet integra actio de dote. d. l. cum ab vno. in prin. de leg. ij. ⁊ no. gloſ. in. l. titia. §. qui in dita. eo. titu. ¶ In tex. ibi lucro que eius ⁊c. expone vt in glo. vel clarius ⁊ notabilius, vt hic p Cy. Bal. ⁊ Ang. Iſtū text. limita ſingulariter ſm Ro hic p caſum qui non eſt alibi in. l. ſi. C. cōia vtriuſ. iudi. vcʒ niſi filia eſſet cum extraneis inſtituta vel ēt fratribꝰ, qui tñ ex paterno patrimonio tñ precipuum lucri percepiſſent quantum fuerat dos ipſius filie: qñ tunc filia actionem de dote exacta per patrē nō habebit, tñ eam vt ſibi precipuam aſſignari petet ab eius coheredibus, ⁊ ſic nō cōpenſaretur cum legato vel portione hereditatis ſibi relicta vt ibi. ¶ Adde primo quod hanc limitationem videt̄ aperte ſentire Bal. hic dicens qō iſte text. recipit limitationē per d. l. ſi. quā doc. ſm eū nō allegāt. idem tʒ Cuma. hic lʒ de Bal. mentionem non faciat. ſed certe nullo modo vř poſſe procedere hec limitatio p hunc tex. nam in caſu huius. §. filia acqſi
3 uerat ſibi totam dotē precipuā: tñ p mortē patris conſolidatur actio in filiam. l. vnica. §. videamus. C. de rei vxo. ac. l. ij. §. quod ſi in patris. ſ. e. l. ſi ſocius pro filia. ad fin. ſ. pro ſoc. ⁊ tamen hic legatum compenſatur cum dote: ergo ⁊c. ¶ Secūdo q̄ d. l. ſi. nihil facere vř: quia ibi non loquit̄ qñ aliquid fuiſſet legatum, ⁊ q̄ intelligi dʒ qñ dos fuit exacta per patrem cum conſenſu filie. vt ibi ptʒ in tex. ⁊ ita expreſſe intelligit illam gl. in. d. l. pater filiam. in prin. in fin. glo. mag. ſ. ad. l. fal. ⁊ idem vř tenere quedā gloſſella. in. d. l. ſi. q̄ ergo potes limitare iſtum text. qui loquitur quando dos fuit exacta ſine voluntate filie, ſic tamen cum Rapha. ⁊ Ro. per tex. in. d. l. ſi. ¶ Nec ob. illa rō que videt̄ magis vrgere, vcʒ q̄ ibi cō ꝯſenſu filie hic ecōtra: q̄ dico q̄ idem dʒ eſſe vtroq; caſu cum ratio diuerſitatis efficax reddi nō poſſit. ¶ Nec ob. glo. in. d. l. pater filiā: q̄ illa loquit̄ qñ filia nō eſſet heres inſtituta, nos aūt econtra, non puto igitur recedendū ab hac limitatione poſtea qō docto. eam
4 ſequunt̄. ¶ †Itē no. ex iſto text. q̄ legatū in dubio intelligit̄ relictum aīo compenſandi cū debito neceſſario neceſſitate legali: nam pr̄ hic tenebat̄ dotē exactā cōſeruare filie ex neceſſitate. d. l. ſi ſocius pro filia. ⁊ auč. ſed quāuis. C. de rei vxo. actio. ideo legatū ab eo factum intelligitur aīo cōpenſandi. ⁊ idem probatur in alijs iuribus hic alle. per Bar. ⁊ doc. ¶ Hoc tamen limitat Ant. de bu. ⁊ Imo. in. d. c. officij. per illū tex. meliorem de iure ſm eos. ⁊ per. c. requiſiſti. eo. titu. niſi ſoluendū
d erat id quod debebatur ab alio q̄ a teſtatore relinquente[d]. lʒ
5 ab eo cūm habueris exēplū eps dʒ hēre quartam omniū relic

¶ Primaref. adde eundē Ra. cu. conſi. cxxxiij.

b ¶ Preiudicet. adde vt p Ro. ꝯſ. cclxxviij. vbi de muliere inſtituta a viro q̄ etiā alia bona habebat vltra dotem.

c ¶ In. l. hmōi vide Raph. ꝯſ. pri me alle. ⁊ p eūdē Alex. cōſ. cexxō. ij. lib. p Bal. cōſ. cxcv. iij. lib. p Fulgo. conſil. lxxiiij.

d ¶ Teſtatore relinquente. vide Pau. de ca. cōſil. lxiij. in ampliſſi.

ctorū eccleſie ſancti Martini. titius legat mille prefate eccle- ſie, ⁊ aliquā q̄titatē legat epō, certe nō vr̄ epō legaſſe aīo cō- pēſandi, cū quarta canonica que ſoluēda venit eidē ab eccle- ſia illa legataria. ¶ Sed an illud qḋ dr̄ in. d. c. officij. in quar- ta canonica debitā epō habeat locum in. iiij. parochiali. i. que debetur parochie, de hoc vide per Fede. de ſe. in cōſil. ſuo. iiij. ⁊ per Saly. in aut. preterea. C. vn̄ vir ⁊ vxor. ⁊ p Cano. in. d. c. requiſiſti. lȝ vbi debitū eſſet ex cā voluntaria. i. ex facto hoīs, tunc proculdubio legatū non vr̄ factū aīo cōpenſandi. l. credi- torem. de leg. ij. multū plene declarat Bald. poſt alios in. l. ſi vxor. vbi oīno vide. C. de bo. aut. iu. poſ. vbi ēt querit Bal. qd iuris ecōtra, vcȝ q̄n relictū eſt neceſſariū. ⁊ debitū volūtariū
6 an videat relinquere aīo cōpenſandi. ¶ † Et iſta inducuntur ad. q. no. per Jaco. de are. ⁊ Barto. hic ſtatuto cauet ꝙ vxore predecedente maritus lucret dimidiā dotis, vtrū legatū reli- ctum a muliere marito debeat cōpenſari in dictā dimidiam[a]. determinant ꝙ ſic per hunc text. ⁊ p aut. p̄terea. C. vnde vir et vxor, ⁊ ibi ēt hic ſequit Frā. ti. Bar. ⁊ Ricar. de Saly. Barto. de ſalyc. Fulgo. ⁊ Pau. de caſt. ⁊ Ro. ⁊ ēt Jmol. in. d. c. officij. idem Bal. in. l. q̄n in prioribus. C. de inoff. teſt. ⁊ Jmo. Pau. de ca. hic. qui refert hāc eſſe magis cōem opi. ¶ Sed Fed. de ſcalis de bononia cōtrarium tȝ in diſpu. ſua inci. qḋ talis eſt, ſtatutū eſt in ciuitate ⁊c. idē ſequitur Ray. hic in ſuis additi- onibus vltimis. ⁊ Bald. in. d. l. ſi vxor. ⁊ in. d. aut. preterea. ⁊ in. l. titia. §. qui inuita. ff. de leg. ij. lȝ hic nō decidat. idē Nic. de m. in. d. aut. preterea. idē Rapha. cu. hic ⁊ Bal. in. l. ſi donaturus. §. i. ff. de condi. ob cām. mouentur: q: tale lucrū ex diſpōne ſta- tuti proueniens habuit originem a cā volūtaria. ſ. m̄rimonio. ⁊ a cōtractu dotis: ergo non eſt iudicandū vt de cā neceſſaria. ar. l. ſi qs ſeruū. ff. de act. empt. imo non dȝ preſumi compenſa- tio. §. ſciendū. C. de rei. vxo. ac. ¶ Sed certe iſtud arg. tollit p tex. in. d. aut. p̄terea. vbi lucrū dotis ſimiliter originē habuit a matrimonio, ⁊ ſic a facto voluntario, ⁊ tñ ibi quatenus valet legatū non debet. iiij. portio de qua ibi: ergo apparet ſecūdū Jmo. hic ꝙ lȝ p tex. illū non videat ſufficienter rñſum p̄dicto ar. tñ bñ tollit p text. in. d. aut. preterea ¶ Confirmo per. l. de die. §. tutor. cū. l. ſeq. ff. qui ſatiſ. cog. dū loquit de cautione fru- ctuaria iuncta. l. ſi fideiuſ. §. ſi neceſſaria. e. tit. dū ibi dr̄ ꝙ lȝ ſit dr̄ia inter cautionē voluntariā ⁊ neceſſariā, tñ fructuaria cau- tio dr̄ neceſſaria, lȝ cām habuerit ſeu originē a facto volunta- rio: ergo ſequit ꝙ ēt p huc text. poſſet rñderi predicto ar. quia dato ꝙ oblō, qua p̄r tenet dotare filiā dicat neceſſaria. d. l. qui liberos. ⁊ d. aut. ſȝ quāuis. tñ ēt dr̄ habuiſſe originē a facto vo- lūtario cū p̄r matrimoniū ꝯtrerit volūtarie: ergo p;ȝ ꝙ hmōi
7 qualitas cāe volūtarie ſumi non dȝ ita a remotis. ¶ † Scd̄o mouebātur: q: lȝ legatū ſit cā lucratiua. l. i. C. de impo. lucrati. deſcri. ⁊ ti. dotis ſimiliter ſit lucratiuus. l. ſin. §. ſi a ſocero. ff. de his que in fraud. credi. ⁊ ſic videatur ꝙ due cāe lucratiue non pn̄t ſimul concurrere, iuxta. l. meuius. §. duobus. ff. de lega. ij. tñ q: lucrū dotis ex ſtatuto pueniens dr̄ deferri in cōpenſationē onerū matrimonij, ar. l. pro oneribus. C. de iu. do. ⁊ no. expreſ- ſe gl. in. l. ſi donaturus. §. ſi ſup. vñ. dūtaxat. ⁊ ſuper ver. nō pōt quo ad hoc induxit tex. in. l. ij. §. ſi. ff. de dona. ideo nihil obſtat q̄n vtrūq; dcāt. Sed huic rōni rñdet Jmol. ꝙ in pposito nr̄o nihil refert vtrū ſint due cāe lucratiue vel oneroſe: q: dato ꝙ vtercp ti. eſſet mere lucratiuus tñ cū verſent circa diuerſa, ideo cōcurrere poſſent. l. plane. la. i. §. ſed ⁊ ſi. ff. de le. i. l. fundum cor- nelianū. ff. de noua. ¶ Cōfirmo, q: ſiue alicui debeatur ex cā lu- cratiua ſiue oneroſa, dūmodo habuerit cām ex ꝯctu nō intelli- gitur legatum poſtea factū aīo compenſandi. vt eſt caſus in. l. lucius titius. in princ. ff. de leg. i. ergo cōſtat ꝙ illa rō, vtrum ex cauſis lucratiuis vel oneroſis non dȝ in hac materia allegari. ¶ Nec ob. ſi pro opi. Fed. de ſca. ⁊ ſeq. dicāt ꝙ tex. i. d. aut. pre- terea. non pbat opi. Jaco. de aret. ⁊ ſeq. q̄n ibi ideo eatenus. iiij. portio bonorū nō debet coniugi inopi quatenus vȝ lega- tū: q: eatenus ceſſat inopia. ſȝ in caſu nr̄o ſtatutum nō cōſide- rat inopiā: ergo ⁊c. ¶ Qm̄ rñde. q: lȝ eatenus non conſideret inopia. tñ eatenus nō ceſſat rō onerū ſupportatoꝝ, idō non ceſ- ſat. d. aut. ¶ Predictis adde ꝙ lȝ Bal. hic non decidat iſtaȝ q. principaliter. tñ dicit ꝙ vno caſu pculdubio non vr̄ legaſſe aīo compenſandi, vcȝ quādo dixit lego de bonis meis: q̄n ea bona intelligantur ere alieno deducto. l. ſubſignatum. §. i. ff. de ver. ſig. idō poſt deductionem portionis ex forma ſtatuti debi- te vr̄ mulieri voluiſſe legatū deberi ¶ Pro hoc facit ꝙ not. Barto. in. l. vt iureiu. §. ſi liberi. ff. de ope. li. de cuius doctri. diſputat Bal. in. l. liberti liberteque. C. de ope. li. ¶ Ang. hic, ⁊ in. d. aut. p̄terea. ⁊ in ꝯſil. ſuo. cccxij. inci. quedam dn̄a. ⁊ Marga. reducit opi. in. q. nr̄a ad concordiam diſtinguendo ꝙ aut dos erat promiſſa, ſed nō tradita: ⁊ tunc legatum vr̄ relictum aīo compenſandi, ita procedat opi. Jac. de are. ⁊ ſeq. aut erat pro-

[a] ¶ Dimidiā. adde Bal. ꝯſi. lxiij. i ſi. iij. li. vbi ponit de opi. Fede. de ſcal. qd aūt eȝ, vide p eūdē ꝯſi. cccxiij. ij. lib. ⁊ an legatuȝ videat facto aīo compēſandi per Fulg. conſi. lxxxi.

miſſa ⁊ ſoluta: ⁊ tunc cū mulier nō dicatur debitrix, ſed potius creditrix: nō preſumit voluiſſe aliquo mō cōpenſare. ita ſalua tur opi. Fed. p Ang. facuit no. p Bar. ⁊ doc. i. l. hmōi. §. cū p̄r. de leg. i. ⁊ Bal. in. l. filia legatorum. C. de legi. dicentium ꝙ vbi p̄r qui dotē pro filia dederat, ⁊ ſic cōſtāte matri. eā petere nō poterat. ſi tñ poſtea legatū fecit filie nō vr̄ aīo cōpēſandi re- liquiſſe: q: iā dotē pmiſſam tradiderat, ſecus ſi nondū tradi- ta fuiſſet. ¶ Sed hanc diſtinctionē ang. reprehendit Jmol. ⁊ Pau. de ca. hic. ⁊ ro. ⁊ Ful. in. d. aut. p̄terea: q̄n ex diſpoſitione ſtatuti eſt acquiſita exceptio perēptoria marito ēt in dote tra- dita vt eā retinere poſſit, idō mulier dr̄ obligata ad non peten- dū: ſicut dicimus in pacto de nō petendo, ex quo oriť obliga- tio naturalis ad nō petendū: vt eſt gl. cōiter approbata in. l. ſi vnus. §. pactus ne peteret. in ver. ipſo iure. ff. de pac. pbat tex. in. l. meuia. §. ſi fundus. ⁊ ibi Bar. ff. e. ¶ Tenēdo opi. cōem rñ de ad doctri. gl. ⁊ doc. in. l. filia legatorū. ꝙ p̄r ibi pricipaliter dotē dederat cā implendi ſpecifice illā oblōnem. ꝗ tenebatur ex. l. diſpōne. ⁊ p illa oblōne tenet dos penes maritum: non mirū ſi poſtea legādo nō vr̄ compenſare. Sed in caſu nr̄o dos nō erat apud maritum principaliter pro lucro iſto. ſed p one- ribus matri. ſupportandis, ⁊ attendit ꝙ principaliter agit. l. ſi qs nec cām. in prin. ⁊ l. rogaſti. ff. ſi cer. pe. ⁊ ita pōt rñderi. La- cet text. ille cum glo. multū ſtringere videatur p diſtinctione ang. nec ad illū rñdēt doc. lȝ Ful. in. d. aut. p̄terea. dicat ibi eſſe tex. ꝯ diſtinctionem ang. ⁊ ſic remanet ꝯcluſio ꝙ tale legatum relictū preſumat aīo cōpenſandi ꝙ dicit Jmo. pcedere etiā ſi dos ꝯſiſtat in q̄titate, ⁊ legatū in ſpecie vel ē͡ꝯ per hūc. ⁊ per dictā aut. p̄terea. ⁊ ibi hic ſequit Ro. ⁊ lȝ aīs expreſſe cōpēſa- tio que ſit in iudicio p te inuita nō pcedit de ſpē ad q̄titatē. l. ſi conuenerit. ff. de pig. ac. ⁊ plene not. gl. in. l. ſi. C. de cōpen. tñ ſecus eſt vbi agiť de cōpenſatione faciēda ex p̄ſumpta mente diſponētis. hic enim dr̄ volūtaria: q: ſi teſtor voluiſſet potuiſ- ſet relinquere legatū nō animo cōpēſandi, cū eiꝰ volūtas pro l. ſi ſeruāda. §. diſponat. in aut. de nu. l. cū qḋ. C. de leg. ¶ Sed aduerte. q: lȝ ipſi nō dicant Bar. bal. ⁊ Pau. de ca. in. l. hmōi. §. cū pater. de leg. i. tenēt ꝯtrium ſcilicet ꝙ in caſu huius. §. ⁊ ſimilibꝰ nūq̄ inducatur preſumpta ꝯpēſatio niſi q̄n hincinde eſt q̄titas, ⁊ dīt de neceſſitate ita dēre intelligi tex. in. l. ſi p̄r pro filia. ff. de colla. do. ⁊ idem tenuit Bal. in. d. l. filia legatorū. ⁊ Bal. ⁊ Saly. in. d. l. q̄n in prioribꝰ. ⁊ in. d. l. ſi vxor. ⁊ in. l. ne- ſennius de neg. geſt. Et lȝ magna ſit auť. iſtorum tñ in puncto iuris magis pl;ȝ prima opi. per hunc tex. dum loquiť de here- ditate, ⁊ clarū eſt ꝙ hereditas ēt cōprehendit res in ſpē con- ſiſtentes, ⁊ illā primam opi. ſequitur ēt Inno. in. l. cū pater. §. filie. ff. de leg. i. ⁊ in. d. §. cum pater. ⁊ Roma. in. d. aut. preterea. ¶ Et ad. d. l. ſi pater pro filia. poteſt rñderi ꝙ ibi non inducit compenſatio: quia ibi erat debita genero cui promiſſa fuerat: non autem debita filie vt. l. ſi pro te. C. de do. promiſſ. legatum vero erat relictū non genero. ſed filie ſed hic vtraq; actio fuiſ- ſet filie. ſ. tam pro legato q̄ pro dote: idō inducit compenſatio. ¶ Vel rñde vt ibi p Bar. lȝ cōiter corruptꝰ habeat ꝙ legatū ibi fuit relictū, ſed ſi cōtēplatione dotis, vl̄ ēt aliter pt rñderi vt colligit ex no. p Bal. i. d. l. filia legata. ad ſi. ¶ In gl. i. v̄. ac- cipit ibi ex qua pſona ⁊c. hec rō nō eſt bona, vt declarat Cy. in l. vnica. §. ſciēdū. C. de rei vxo. ac. ⁊ Pau. de ca. hic lȝ de Cyn. mētionē nō faciat, ⁊ idō melior eſt rō q̄ ſeqť hic in eadē gl. in v̄. eſt ⁊ alia rō. quā amplia vt hic p Bart. Raph. tñ cu. hic mor- dendo tex. noſtrū dicit ꝙ imo pater non erat debitor filie. ſed maritus q ſine cōſenſu eius dotē ſoluit p. l. ſi ſocer. §. ſi. ff. e. l. qui- bolem. §. ſi gener. ff. de ſol. vnde cū compēſatio requirat extre- ma habilia. ſ. ex vna parte debitū ex alia creditū: ideo fruſtra hic agiť de cōpenſatione. ⁊ lȝ Raph. nō dicat ꝯtrū ſenſit glo. in. d. l. titia. §. qui inuita. dū dicit ꝙ improprie dr̄ fieri cōpenſatio. in caſu illo q fere idem caſus eſt cū caſu huius. §. ideo dicebat Raph. ꝙ maritꝰ ſoluēdo p̄ri ſine volūtate filie liberat hic: q: p̄r dotē exactā dr̄ in vtilitatē filie ꝯuertere faciēdo eidē lega- tū vel eā heredē inſtituēdo alle. l. nō ſolū. cū. l. ſe. ff. e. ⁊ ideirco dicit ꝙ ſi ipſa legatum vel hereditatē agnouit ſibi dȝ impu- tare. l. cū ab vno. in prin. ff. de le. i. ¶ Sȝ hec rō mihi nō pl;ȝ: q̄n non conſtat ꝙ dos exacta fuerit vt illud qḋ titu legati vel in- ſtitutionis reliquit: q: nō dixit ſe legare dotem vel eā in dote inſtituere, ſed ſumus in caſu dubio: merito neceſſe eſt deueni- re ad rationem preſumpte compēſationis. ¶ Nec ob. qḋ pa- ter non eſt debitor filie: q: ſm Bal. ⁊ Jmol. in. d. §. qui inuita. cum pater dotē exactā cōſeruare teneat filie. d. l. ſocius pro fi- lia. ⁊ d. aut. ſȝ q̄uis ideo ſatis dr̄ eſſe debitor filie. ¶ Vel ſecū- do dicas ſm Jmo. in. l. cum patre. §. pater filie preallég. ꝙ pa- ter dr̄ debitor filie per quandā ꝯſtiam: q: ſi maritus ab vxore cōueniatur aget ꝯdōne indebiti aduerſus patrem cui dotem ſine cōſenſu vxoris ſoluerat: ideo dicetur in effectu eē debitor filie ipſe

8 filie ipſe pater, ⁊ hoc magis pʒ. ¶ †In ea glo. ibi. l. pater dic pro declaratione glo. quod ſi filia eſt inſtituta, ⁊ hereditas eſt exauſta legatis vltra dodrantem, ⁊ ſic loc⁹ eſt falcidie vel grauata eſt filia reſtituere hereditatem p fideicom. ⁊ ſic locus eſt trebellianice dotem petere pōt, ⁊ ēt falcidiã vel trebellianicã d. l. pater. ⁊ eſt rō q: in trebellianica ⁊ falcidia cõputaƭ id qḋ obuenit heredi ex cã teſti, ſec⁹ ſi extra teſtm̃, hoc probatur in d. l. id autem. ⁊ in. l. iij. ff. ad. l. fal. ⁊ d. §. pater. ⁊ in. l. debito. §. fi. ⁊ in. l. a filia. in prin. ff. ad treb. vñ dos q̃ obuenit filie ex teſtō nõ cõpenſaƭ in falcidiam vel trebel. ſed bñ cõpẽſaƭ in. iiij. debitam iure nature. l. qm̃ nouella. C. de inoffici. teſt. l. illod. ⁊ ibi no. C. de colla. ¶ Aduerte ēt q: qḋ dixi in filia inſtituta. ſ. qḋ pōt petere dotē vltra falcidiã vel trebel. eſt verũ: qñ pater nũquam dotem exegit. ita loquaƭ. d. l. pater. ſed ſi aliquo mõ exegiſſet pater: tūc filia hr̄s non poſſet amplius a marito dotem petere vt firmat ⁊ ꝓbat glo. mag. in. d. l. pr̄. lʒ hic Jmõ teneat, ⁊ male, ⁊ ideo cõiter reprobaƭ. ¶ In ea. gl. ibi vel ibi ⁊c. hec eſt v̄a. ⁊ declara vt p bar. ¶ In ea gl. ad fi. hec ſcḋm cõiter teneƭ. ¶ In gl. fi. ibi vel dic, voluit gl. in duobus eſſe lucro filie iſtud legatũ. primo q: legatũ quo ad dñium recta via tranſit in filiã a morte teſtõris. l. a titio. ff. de furt. huic ſcripture. ff. ad. l. aquil. q: ſecus eſſet ſi p viam Ↄctus: q: requiriƭ traditio. l. traditionibus. C. de pac. ſcḋo q: eximit a ſumptibus litis quos ſuſtineret ſi ex ſtipulatione ageret. l. ſi rem alle. in gloſ. Tertio mõ pōt intelligi cedere lucro filie ſcḋm Dy. Bal. ⁊ Ange. hic vcʒ qñ relictũ eſt remãſurũ penes filiã cui eſt relictũ: tūc. n. proprie de lucro filie. ſed ſi eſſet grauata alteri reſtituere cum proprie non dicaƭ locrũ. l. non amplius. in prin. ff. de lega. i. non vƭ quiſquã. ff. de re iur. ideo ⁊c. Et hec. ij. expo. clarior eſt ⁊ notabilior: per quã limitaƭ tex. noſter loquẽs de ꝓſumpta cõpenſatione vt nõ ꝓcedat: qñ filia inſtituta grauata eſſet alteri reſtituere. ¶ Extra gl. queriƭ qḋ ſi pr̄ in terminis huius. §. reliquit filie centũ pro lttima an compẽſabiƭ in dotē. Pau. de caſt. hic dicit q: nõ, ēt ſi pr̄ expreſſe diceret ſe relinquere legitimã ī recompenſationē dotis p. d. l. iiij. in prin. ¶ Sed in hoc vltimo puto eum male loqui. q: in. iiij. trebel. vƭr ſolum computari ea q̃ veniũt ex teſtō. d. l. in. iiij. ſed in quartam debitã iure nature eſt ſecus. l. qm̃ nouella. C. de inoffi. teſt. In caſu autē dubio qñ ita non expreſſiſſet teſtator: adhuc puto eum male loqui cum dos dicaƭ eſſe es alienum: legitima do ƀi deducto ere alieno. l. papi. §. iiij. ff. de inoff. teſt. ergo pri⁹ dos deinde legitima debeƭ. ¶ Pro hoc adduco ſing. vbũ Bar. in. l. q̃ſitũ. §. ſponſe. ff. de priui. cre. vbi dicit q: ſi pr̄ dotem pro filia ↄſtituat. ſed non tradit, ⁊ aliõs legata relinquit, ⁊ hr̄ditas nõ ſufficiat ad legata prius deduceretƭ dos q̃ʒ falci. q: dos ƀi eſſe es alienũ. d. l. q liberos. de ri. nup. ſubdēs hoc eſſe verũ nedũ ſi ſimpliciter dotē ſʒ etiã ſi expreſſa dotis q̃titate. q: nedũ dos ſimpliciter. ſʒ tota illa q̃titas pro dote relicta ƀi es alienũ. q: eſt ſignãter notandũ Pau. de ca. in. l. ſi qs teſtō. §. i. ff. de legaı. ¶ Item contra deciſionē Pau. de ca. hic alle. Bal. in terminis decidētẽ in. l. qm̃ in prior: ſb⁹. C. de inof. teſt. de quo Pau. hic nullã facit mentionē. ſed in Ↄtũ facere vƭ deciſio Bald. in. l. cũ a matre. C. de rei vē. vbi ſi pater relinquit aliquid filio pro legitima nõ prohibeƭ filius vendicare fundum ſuum quem pater alienauerat. ſed rñde qḋ in. q. Bal. in. d. l. cum a matre. non debuit fundus in legitimã computari, q: erat filij: nimirũ ſi non ſit computatio habebit filius fundũ ⁊ legitimã. Aut in caſo noſtro illa. c. relicta filie pro legitima bene computantur in dotem: q: non erant filie, ſed patris. ſequitur. §. ſi patri.

1 ¶ Dotem poteſt petere filia abſente patre cum cautione rati, ⁊ filia conſentire debet patri tempore lit. cõteſt. ⁊ ſic ante conſenſerit poteſt vſq; ad lit. conte. penitere, ⁊ ea contradicẽte denegatur actio patri, ſi iuſtam cauſam contradicendi habeat, ⁊ non aliter.

2 Bannitus non perdit patriam poteſtatem, perdit autem ea que ſunt illius ciuitatis bannientis.

3 Bannitus an equiparetur deportato vel relegato.

4 Bannitus an ⁊ qñ ꝑdat patriã poteſtatem, ⁊ que alia perdat.

5 Exceptio banni eſt perſonalis: ⁊ non poteſt opponi, niſi perſone banniti. fallit vt infra.

6 Conſenſus vbi requiritur alicuius, an poſſit preſtari per nuntium. vel epiſtolam.

7 Filiusfa. pōt eſſe in iudicio ſine cõſenſu patris. qñ pater eſt abſens. ⁊ ſi ſit preſens. pōt ſtare in iudicio cum cautione rati.

1 **Si patri.** †Abſente pr̄e admittitur filia ad agẽdũ cum cautione rati: ⁊ filia cõſentire dʒ pr̄i tpe li. ↄte. ⁊ ſi ante cõſenſerit pōt vſq; ad li. cõte. penitere ⁊ ea Ↄdicente denegatur actio pr̄i. ſi iuſtã cãm Ↄdicendi habeat ⁊ non aliter. h. d. vſq; ad. §. ſi maritus. ¶ In tex. ibi non liceat, ſubaudi q: relegatus ſcḋm gl. in. l. relegati. ff. de pe. vel q: banni-

2 tus erat. †Et ita exponẽdo eſt tex. no. ſcḋm Bal. ⁊ Ang. q: bannit⁹ nõ ꝑdit patriã po. pʒ hic, dũʒ dicit filiã cauere debere de rato. nã ſi effecta eēt ſui iur. poſſet ſola agere, ⁊ pſona pr̄is nõ eſſet in conſideratiõe. l. i. §. videam⁹. C. de rei vx. ac. ⁊ ff. e. l. §. eo aũt tpe. in vbo. vel ēt emãcipata. ⁊ in hoc caſu magis cõis eſt Ↄcluſio q: nõ ꝑdat pr̄iam po. ſi eſt ſuppoſit⁹ bãno alicuius ciuitatis: q: tales bãniti non ꝑdũt niſi ea q̃ ſunt illius ciuitatis

a bãnientis: [a] q: ciuitas nõ hʒ ptātē auferendi ea q̃ ſunt ſue iuriſdictionis. l. cũ vnus. §. i. ff. de bo. aut. iu. poſ. c. vt aĩarũ de cõſti. li. vi. ſed pa. po. fuit introducta de iure ciuili romanoꝝ: ⁊ ſic a iure cõi. l. itē in ptātē. cũ. l. ſe. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. īſti. de pa. po. §. i. nõ aũt a iure alicui⁹ particularis ciuitatis: ergo nõ pt ciuitas particularis illud auferre. l. iij. ff. de arb. l. ille a quo. §. fi. ff. ad treb. ſecus eſſet in bãno imperatoris vel pape qui hñt aũ. l. cõdende. l. i. ff. de cõſti. prin. l. de precario. ff. ad. l. rho. de iac. c. p venerabilem. q fi. ſint le. c. nouit. de iu. ¶ Similiter videmus in. l. qdam ſunt ſerui. ff. de pe. vbi bãnitus ēt imperij nõ ꝑdit ea que ſunt iuris gentiũ. ſʒ ſolũ ꝑdit ea q̃ ſunt iuris ciuilis: aliq tñ Ↄriõ tenent. dixi ſatis abunde in. l. i. C. de here. inſti. ⁊ de hoc banno imperiali loquiƭ aut. item nulla. ⁊ aut. itēʒ quacũq;. ⁊ ibi p Gul. ⁊ Bal. C. de epiſ. ⁊ cle. ¶ Et de hoc articulo vide per Bar. in. l. amiſſionē. ff. de capi. di. ⁊ plenı⁹ in diſpu. ſua lucane ciuitatis ſtatuto. ⁊ Ang. hic. ⁊ plenius in diſpu. ſua bonorũ quidã ⁊c. ⁊. l. ex facto. §. ex facto. ⁊ ibi dedi remiſſiões. ff. ad tre. ⁊ Bal. in. d. l. i. maxime. in. viij. col. ⁊ in. l. i. in xi. col. C. de ſac. ſan. eccle. ⁊ in. l. gallus. §. ⁊ quid ſi tm̃. ff. de lib. ⁊

3 poſth. cũ cõcor. quas dedit in. d. l. i. C. de he. inſti. †Et pẽdet ēt deciſio huius dubij ab illa. q. qua queriƭ an bannitus equiparetur deportato relegato: de quo etiã p glo. ord. in. §. relegati. inſti. qui. mo. ius pa. po. ſol. ⁊ in aliõs ſuperius alleg. per ſpec. in ti. de actore. §. i. vƭ. item q: eſt bãnitus. ⁊ in ti. de iſtr. edi. §. cõpẽdioſe. vƭ. qḋ in bãnito p Bar. in. l. ſiue herede. §. tutores. ff. de admi. tut. per Bal. in. l. ſeruum quoq;. §. pub. in. iiij. col. ff. de procu. plene p Cy. Bar. ⁊ oēs in. d. l. i. C. de he. inſti. p Bal.

4 poſt Ja. bu. in aut. itē nulla cõitas. C. de epiſ. ⁊ cle. ¶ †Et quãuis cõis concluſio ſit q: bãnitus vnius ciuitatis nõ ꝑdat pat. po. tñ vt aliqui tenuerunt vƭ quo ad dictam ciuitatem, ⁊ eius iuriſdictionem perdere pa. po. ⁊ p Ↄñs quo ad bona ſita in illa ciuitate filius poſſet teſtari q̃ʒ̃ non ſit ſui iuris: quia videmus q: ciuitas ea que ſunt iuris cõis vl̃is romanorũ pōt tollere quo ad ipſam ciuitatē, ⁊ ſibi ſuppoſita. l. oēs populi. ff. de iu. ⁊ iur. ergo idē in caſu nr̃o. ⁊ idē vƭ tenere Cy. vt refert Bal. in. d. §. ⁊ qḋ ſi tm̃. ⁊ Saly. plene poſt bal. in. d. l. i. de here. inſtit. Rar. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. i. ⁊ Jmo. in. d. §. ex facto. ⁊ in. d. l. gallus. §. ille caſus. ſuſtineo tñ cõmunē opi. per. l. quidã relegati. ff. de pe. ⁊ tenendo cõem opi. eã limita niſi ſtatutũ diſponeret q: filij ꝑpter bãnũ pr̄is ſuccedant in aliqua certa parte bonoꝝ: q: perdidit tūc talis bãnitus pa. po. qm̃ ſtatutũ fingere ƀi eum mortuũ. ita no. dicit Bal. in aut. inceſtas p illũ text. C. de ince. nu. per. l. actione. §. publicatio. in rõne ſui. ff. p ſoc. ¶ Secũdo limita niſi ſtatutũ diceret bãniti intelligaƭ eſſe extra protectionē iuris cõis: q: tūc videnƭ excluſi nedũ a beneficiõs inductis per ſtatutũ ciuitatis. verũ etiã ab oĩbus que eſſent de iure cõi: ita voluit Bal. in. l. ij. C. ſi pen. appel. mors interue. ⁊ hoc dictũ lʒ facile morderi poſſit ex his q̃ dicta ſunt. ff. circa cõem opi. tñ eſt ſumme notãdũ cũ nõ reperiã ipſum approbatũ nec

5 importatũ. ¶ †Itē no. ſcḋm predictã expoſitionē qḋ exceptio bãni videƭ eſſe pſonalis: nã opponi nõ pōt niſi bãnito vt ptʒ hic, vbi pr̄ p id qḋ p ſe facere nõ poterat facit mediãte pſona filie. bene facit. l. papi. exul. l. ff. de mino. ⁊ iſtud eſt clarũ de iure cõi: quia bãnito nõ denegatur audiẽtia ſi per ꝓcuratorē cõpareat. d. l. papi. ſed dubiũ eſt quid ſi ex forma ſtatuti bãnitus nõ debet audiri an ſi cedat actiones vel ſua iura alteri. ita obſtet

b exceptio ceſſionario ſicut obſtaret cedenti. [b] tetigit Bal. in diſpu. ſua inci. ſtatuto caueƭ q: fenerator in. xij. vel. xiij. col. ⁊ bal. ⁊ Saly. in. l. q ſtipẽdia. C. de ꝓcu. tetigit etiã Dy. Bal. ⁊ Ang. hic. ⁊ Dy. in. c. ſi quis in ius. de re iu. li. vi. ⁊ Dy. ⁊ Jac. de are. Ang. ⁊ Jmo. in. l. doli mali. ff. de noua. ⁊ gl. ⁊ doct. in. c. i. de iure pa. lib. vi. ⁊ ibi etiã in gl. qḋ in exceptione excõicationis p bar. in. l. apud celſum. §. ſi cõ legitima. ff. de do. excep. ⁊ in. l. ſi cõſtãte in. ix. q. ij. partis. ff. e. per Spe. in ti. de ceſſio. act. §. i. verſ. idē illud queriƭ. ⁊ in ti. de ꝓcur. §. ſequiƭ. verſ. qḋ ſi qs excõicatus. et Pau. de leaʒa. in diſpu. ſua inci. vſurarius. ad fin. ⁊ Bal. in l. per diuerſas. in. ix. q. C. man. ⁊ Bal. in. l. ⁊ heredi. §. nos autē. ff. de pac. ⁊ Ang. in. l. ex legato. C. de leg. magis cõmunis eſt cõcluſio quod aut ceſſio eſt facta ex cauſa lucratiua ⁊ ob. exceptio, ſecus ſi ex cauſa onéroſa per. d. l. apud celſum. §. de auto-

6 ris. ⁊ d. §. ſi cum legitima. ¶ †In glo. ij. ibi per nuntiũ ⁊c. not. argu. ex gl. no. quod vbi requiritur conſenſus alicuius in iudicio poteſt preſtari per nũtiũ vel epiſtolã: quod no. ad intelle-

a ¶ Bannitꝰ an bannit⁹ ꝑdat iura municipalia vƭ cõmunia vid p pau. de ca. cõſ. xxij. ⁊ p cepo. ↄſi. x.

b ¶ Cedenti. adde anc. ↄſi. cclv. vbi de ſtatuto diſponente q: vſurari⁹ nõ auditur agẽdo an tutores noīe filiorum agere poſſint, ⁊ ibi pōit qõnem de bannito.

eum. l. ſi. §. neceſſitatem. C. de bo. que li. et ita dicebat Iaco. de bel. per tex. in. l. honores. §. ſi. ff. de edē. vt refert Ang. ¶ Addo bar. idē tenētē in. l. i. C. de decu. lib. x. et in. d. §. neceſſitatem. et in. l. ſi iuſſa. in fi. ff. de dona. et in. l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. in fi. ff. de acqui. her. idē Spe. in ti. de actore. §. i. vſi. ſed nunqd pater per epiſtolam. et ibi Ioan. and. in addi. et Cy. et Bal. in auť. cā que fit cū monacho. C. de epiſ. et cle. ¶ In ea. gl. ibi. ſed contra puto Bar. hic. et Bal. opi. concor. vcʒ aut pater habebat iuſtam cām ɔdicendi, tūc filia agere nō pōt per. §. eo autē tpe. ff. ea. l. alias patre ēt ɔdicente pōt filia agere vt hic. et in. d. l. ſi iuſſa. §. ſed puto vt hic p eos. ſed prima opi. gl. indiſtincte vr̃ verior per tex. ff. ea. l. §. ſi ſoluto. vbi hr̃ qḋ qn̄ pater eſt furioſus qui hr̃ loco abſentis. l. ii. §. furioſus. ff. de iure codi. curator eiꝰ preferetur filie. ita ergo pr̃e abſente. et ɔdicēte debet pcurator eius preferri filie: niſi ſit pſona vilis vel ſuſpecta. ¶ Item. quia ita videmus in actione iniuriarū. l. ſed et ſi quis. §. ſi filioſa. ff. de iniu. item ſi ɔdictio patris nō attenderetur fruſtra tex. hic requireret promiſſionē de rato: quia nunq̄ poſſet committi. l. hec ſtipulatio. ff. vt leg. no. ¶ Item vbi filia agere vult de dote requiritur qḋ pater expreſſe ɔſentiat: vt no. gloſ. ff. e. l. §. i. cōiter approbata. et hanc opi. tʒ Imol. et Ro. hic. ¶ Sed Rapha. et Pau. de caſt. fuerunt in alia opin. et mihi plʒ: quia vĩr oēs concordare, vcʒ q aut pater abſens conſtituit procuratorē ad petendum dotē, et tunc procedat opi. illa que hʒ q filie preferat talis procurator, nam ſi filia iſto caſu vellet ſola agere nō poſſet. ¶ Aut conſtituit procuratorem ad ɔdicendum filie agere volenti, et tunc aut hʒ legitimā cām ɔdicendi, et prefertur: alio: non, et ita procedit opi. Bal. et Bar. ſi aūt non eſt aliquis procurator: tūc filia indiſtincte admittit cū cautione rati. ¶ Non ob. qḋ fruſtra requireretur cautio rati ſi pater non poſſet indiſtincte ɔdicere: quia r̄ideo q idem videmus in patre qui cauet filiam abſentē ratam habituram. et tn̄ ſi ſine cā contradiceret filia non noceret patri per iura hic alle. ¶ In glo. ergo. et q ſine iuſta cā contradicere non poſſit tenent Saly. et Hugo. Pau. de ca. in auť. qḋ locum. C. de colla. nec ob. qḋ imo requiratur expreſſus ɔſenſus pr̃is. quia illud verum qn̄ pater eſt pn̄s, ſed eo abſente ſufficit cautio rati. ¶ Nec obſt. §. ſi ſoluto. ff. ea. l. quia ibi curator pr̃is furioſi erat pn̄s, et ſimiliter r̄ideri pōt ad
7 §. ſi filioſa. ¶ † Ultimo p hunc tex. dicebat Bal. hic q vbi filiꝰ agit p pr̃e abſente in iudicio ſi tractat de intereſſe cōis pr̃is et filij. tunc ſolus filius agens cauere dʒ pr̃em ratū habiturum: hoc tn̄ limitat nō procedere qn̄ ɔſenſus pr̃is requireret nō p intereſſe, ſed p integrāda pſona filij: quia tūc nō requireret cautio rati: quia alr̃ ſequeret q pr̃e abſēte filiꝰ nunq̄ hēret ltiam p ſonā ſtādi i iudicio ɔ. l. ſi longiꝰ. §. i. ff. de iud. et cum Bal. trāſit hic ſimpliciter Rap. cu. ¶ Sed vide de hoc pleniꝰ p bal. i. l. i. in. ij. colū. C. de bo. mater. et p doc. in. l. fin. in. §. neceſſitatē. C. de bo. que lib. p quibus vide bona verba. in. c. ſi. de iud. lib. vi.

a ¶ Validaret. adde Pau. de ca. conſ. liij. et lʒ cū p ſolēnitate actꝰ requiritur cōſenſus dēat ſtati interuenire, tn̄ ſi ɔfirmatio requiritur illa pt ex interuallo fieri, vt voluit Lu. ro. ɔſi. l.

b ¶ Sō no. lita vt p Lu. ro. ɔſi. iiij.

c ¶ Ius parti. adde do. ð ro. hei. cccij. in antiqs. de ap. ſ cip. vbi appellat a trib9. et facit qḋ idē. d. voluerāt de offi. dele. in nouis q citatus ab vno ex trib9 delegatis nō tenet cōparere corā collega.

1 ¶ Conſenſus vbi requirit q qs p̄ſtet in iudicio debet preſtari in lit. conteſt.
2 Conſenſus vbi requirit qḋ preſtet certo et determinato tpe. ſi ante dictū tps preſtetur, poteſt ante dictum tempꝰ reuocari.
3 Appellatū fuit a duob9 iudicib9 interlocutoriā pferētib9, an vnus poſſit reuocare dilationē ſuam anteq̄ alius detulerit.
4 Mutatio voluntatis impeditur, qn̄ res non eſt integra.
5 Lis ɔteſtat in actione de dote. quia cauſa eſt ordinaria.
6 Sta. q inſtrumenta dotalia habeant executionem paratam, ſunt contra ius commune.
7 Mutatio ſtatus inducit mutationem voluntatis.
8 Filiafa. que ſemel conſenſit patri agenti de dote, intelligitur conſentire rebus ſic ſtantibus.
9 Iudex in cā dotis pōt ex officio ſuo ſupplere defectū partis iudicem requirentis: quia cā dotis reſpicit publicam vtilitatē.
10 Iudex in cauſis pīs ſupplet ex officio, parte non petente.
11 Metus an et quando preſumatur, et quomodo probetur.
12 Tacens et ſciens an et qn̄ cenſeatur conſentire.
13 Contradictio ſine cā habet pro non contradictione.
14 Sta. q mulier, vel minor nō poſſit cōtrahere ſine ɔſenſu propinquorū. ſi ppinqui fuerint reqſiti. et nolint ɔſentire, ſine iuſta cā tūc iudex poterit pmittere cōtrahere ſine tali conſenſu.

Eo autem tempore.

In. §. eo aūt tempore. ibi dum lis dicit
1 qūo lis cōte. et c. † No. q vbi requirit q qs preſtet ɔſenſum alicui in iudicio talis ɔſenſus preſtari dʒ in li. ɔte. et idē not. gl. in d. §. neceſſitatem. in gl. mag. et ibi iſtum tex. ad hoc ponderat Bal. ᶠatendum tn̄ eſt q in caſu huiꝰ. §. ēt ſi ɔſenſus interueniſ
2 ſet. poſt lit. cōte. validaretᵃ iudiciū: quia talis ɔſenſus neceſſariꝰ eſt. ideo q rōne intereſſe patris requirit. l. iʒ. ff. de iudi. l. ſi. C. ad mace. trahi. enim retro. et mādato equiparat. et hoc aperte voluit bar. in. d. §. neceſſit. et c. ¶ Nec ob. iſte tex. lʒ ipſi nō dicant: quia intentio huius. l. fuit q ſi non preſtat cau. rati, non audiatur volēs litē ɔteſtari. vn̄ ſi poſtea opponat nō auditur opponens. l. ita demum. C. de pcu. l. pōp. §. rati. ff. de pcurā. ſi ante litem ɔteſta. opponat q agit ſine ɔſenſu patris et li. conte. ſuperueniat talis ɔſenſus non negat iſte tex. quin iudiciū valideᵗ ēt quo ad patrē adeo q maritꝰ ſoluēs ēt a patre liberet. ¶ Sʒ vbi reqrit cōſenſus ad legitimādā ſeu itegrādā pſonā alicuiꝰ. tūc nō ſufficeret interuenire ɔſenſum poſt li. ɔt. ſʒ dʒ i ipſo actu iteruenire: quia talis ɔſenſus pro ſolēnitate reqrit vt eſt tex. in. c. quia ſtitis. de elec. et eſt de mente oīm in. d. §. neceſſitatem. vbi gl. hoc aperte firmat. idē Bal. hic. et Bar. et alij in l. ſi qs mihi bona. §. iuſſum de acq. here. p Spe. i ti. de actio. §. i. verſi. ſed pone lis eſt ɔte. vſi. qḋ ſi filꝰ. cū duob9 verſi. ſeq. vbi de rota ſua concluſio. cxx. et q vbi talis ɔſenſus requiritur pro formali ſolēnitate non ſufficiat interuenire poſtea. ita tenuit Imo. aperte in. c. cum conſuetudinis de ɔſue. et in. c. cum vos. de his que fi. a prela. ſine cōſenſu ca. et Bald. in. l. executore. in v. col. C. de execu. rei iud. et Cy. in. l. ſenium. C. qui teſta. face. poſ. et ideo determinat Bal. in. l. i. in vlt. char. C. qui admi. qḋ ſi ex forma ſtatuti in ɔctibus minorū requirit cōſenſus ppinquorū nō ſufficit talem cōſenſum preſtari poſt ɔctū. ex quo requirebat pro ſolēnitate ad integrandam pſonā minoris. et idē voluit. d. Ant. et Imo. in. d. c. cōſuetudinis. bene facit qḋ no. bart. in. l. tam is. §. i. ad fi. ff. de do. cā. mor. et no. Cyn. in. d. l. ſenium. et Spe. in locis preal leg. lʒ Ang. ɔtrium dixerit et minus bn̄ in. l.
b i. §. fuit queſitum. et ibi dixi. ff. ad treb. q no.ᵇ pro declaratione eorū que firmat Bar. in. l. ſi aūt plures. ff. de aqua plu. arc. et in
2 d. §. iuſſum. ¶ † In tex. ibi mutauerit voluntatē. no. tex. meliorē de corpe iuris ſm Ang. q vbi requirit pſtari cōſenſū certo et determinato tpe ſi ante dictū tps preſtet pōt ante dictum tps reuocari, vbi aūt non requireret preſtari cōſenſus certo et determinato tpe tūc hʒ locū regula. qḋ ſemel placuit ampliꝰ diſplicere nō pōt. ¶ Nec ob. ſi dicatur q iſte tex. nō facit pro opi. Ang. quia cōſenſus pr̃is de quo hic non requirebat certo et determinato tpe: imo cum requirebat non pro ſolēnitate. ſed pro intereſſe patris ſi poſt lit. ɔte. ſuperueniat vʒ iudicium: vt. ff. fuit cōcluſum: quia r̄ideo qḋ verū eſt qḋ iſto reſpectu nō facit pro opi. Angel. tn̄ inq̄ntum tex. loquit de cautione rati preſtanda ante lit. conteſt. in hoc ſumit arg. Ang. q ſicut cautio iſta preſtita ante lit. conteſtat. cum dicatur ſapere mandatum morte mandantis ante lit. conte. reuocari poſſit, argu. l. ante litem. ff. de procu. ita et conſenſus certo, et determinato tpe requiſitus ſi ante dictum preſtetur poterit ante illud reuocari, hec autem mutatio voluntatis interdum impeditur pp plura. qḋ proſequitur Bal. et Ang. hic. et Bar. in. l. ſi rebus. ff. re. amo. et Iaco. de bel. in. l. in cauſe. ff. de procur. in quibus ēt habes qn̄ liceat variare, et de his ēt vide per Bal. in. l. de die. §. ſi. ff. qui ſatiſd. cog. et plenius per eūdem hic qui inter cetera dicit quod vbi mutatio eſſet preiudicialis aduerſario, tunc impeditur, alias fieri poteſt: ex quo infert q quidam dicebant quod lʒ procurator ante lit. conteſta. poſſit mutari. d. l. ante litem, tamen ſecus eſt ſi procurator feciſſet ſumptus in lite. Quos reprehendit Bal. hic: quia ſm eum mutari pōt per. d. l. ante. veruntamen eſt qḋ dn̄s tenet primo indēnem conſeruare pcuratorem. alle. l. ſi pecuniam circa prin. in argu. ff. de condi. ob cām. et eſt caſus in l. ante oīa. §. ſi. cum. l. ſeq. ff. de procu. lʒ ipſe non alleget, et hoc mihi plʒ. lʒ roma. hic referat Bal. aliter dicere. et eū reprehē-
3 dit. ſed nō recte vt ibi dixi. ¶ † Ex hoc ēt infert notabi. Bal. et Ang. hic pone appellatum fuit in duobus iudicibus interlocutoriam proferentibus vnus detulit appellationi an vnus poſſit reuocare dilationem ſuam anteq̄ alius detulerit. et decidit qḋ ſic: quia anteq̄ vterq̄ detulerit non fuit acquiſitum iuſ
c parti,ᶜ vt eſt tex. in cle. i. cum ibi not. de ap. lʒ ipſi non allegēt: ergo mutare potuit per iſtum tex. cum gloſſ. et iſtud idē tenuit Pau. de leaza. in. q. inci. cā fuit tribus et c. et iſtud plʒ q̄ dn̄s car. flo. in. d. cle. i. in. xxv. q. videatur ſenſiſſe contrarium volēs eſſe neceſſe qḋ vterq̄ deferat. ¶ Hoc tamen limitat ro hic et ſi appellatum fuiſſet ad ſedem apoſtolicam: quia tunc ſi vnus tantum detulit alio nondum differente non poterit primus q detulit reuocare per tex. in. c. ſi duobus. de appel. ¶ Sed certe ibi non vr̃ pbari lʒ verum ſit ſolū appellari poſſe ad papā omiſſo primo ſuperiori, non ſequitur. ergo vnus ſolus iudex poteſt tali appellationi differre. ¶ Item mouet Ro. autoritate do. de Rota in deciſio. antiquis. deciſio. cccix. qui ſm eū ad hoc allegant. d. c. ſi duobus et quia magis dignū trahit ad ſe minus dignum. ſed quia ille deciſiones antique adeo innume-
4 roſe ſunt quod fere non veherentur vno curru. ¶ † Item pau cum credo huic ro. quia qn̄ aliquod ſomnium conatur affirmare nititur autoritate illarum antiquarum deciſionū cū ſit difficile illas quotas inuenire: idcirco hāc eiꝰ limitationē nō pono

pro cōſtanti

a pro cõſtãti^a: q2 iure non pbaſ. Stat cõcluſio ꝙ mutatio volũ-
tatis impedit, qñ res nõ eſt integra. §. recte. inſti. man. cum ſi.
hic in gl. alle. ſecundo qñ ꝯſenſus ſemel preſtitus trarit ſecũ
erecutionem: vt eſt caſus in. l. apud aufidium. ff. de libe. lega.
5 ¶ †Item no. ꝙ in actione de dote lis cõte. ⁊ ſic eſt cã ordina
ria de quo viſum fuit in. l. i. ff. eodẽ ⁊ dicetur in. l. ſi conſtante
6 in prin. vbi tangit Bar. ff. eo. ¶ †Et ex hoc dicit Angel. hic
ꝙ ſtatuta diſponentia qḋ inſtrã dotalia habeant erecutionẽ
paratam ſunt ꝯ ius cõe, ⁊ iḋ non recipiunt interpretationem
extenſiuã. l. qḋ vero. ⁊ l. ius ſingulare. ff. de leg. ⁊ qḋ inſtrã non
habeant erecutionẽ paratã dicit hic ang. qḋ eſt ter. melior de
corpore iuris. l. minor. xxv. annis cũ fideicõ. in prin. in verbo
ad inſtar. ff. de mino. facit. l. i. ⁊ ij. C. de erecu. rei iudi. ⁊ Ange.
⁊ Imol. in. l. ſi marito. §. ſi voluntate. ff. eo. ⁊ in. l. ait pretor. §. i.
per illum ter. ff. de re iudi. ibi tñ nõ dñt Ang. ⁊ Imo. in. l. ſi ſta-
tutũ diceret ꝙ inſtrm continẽs pceptũ guarentigie habeat
erecutionem paratam non dicaſ eſſe ꝯ ius cõe, ⁊ iḋ extendẽn
dum vt ibi probaſ, ⁊ idẽ tȝ Paul. de caſt. in. l. poſt rem. ff. de re
iudi. ⁊ fiat tale pceptũ a notario debitori pñti, ⁊ confitenti qñ
ſoluat. hoc ante preceptũ facere pñt oẽs notarij hñtes ptãtẽ
iudicialem, vt ſunt tabelliones creati a comitibus palatinis,
vel ab imperatore, ⁊ appellanſ iſti tales chartularij vt glo. in
l. fin. C. vbi ⁊ apud quem. ſimilis in. l. rem non nouam. C. de iu.
ſed clarior eſt gloſ. in. l. i. ff. de iud. vnde ſicut aliꝰ preceptũ
factum a iudice in confeſſum habet erecutionem paratã. l. ſi
debitori. de iudi. ⁊. d. l. ſi poſt rem. ita ⁊ hic: ſecus autem ſi no-
tarius non haberet illam ptãtem iudicialẽ: q2 non poſſet hoc
preceptum facere, vt eſt ter. ⁊ ibi ſubtiliter ponderat Bal. in
l. adoptio. C. adop. lȝ Imo. Ang. ⁊ Pau. de caſt. in locis pre-
alle. non allegent. ¶ Ex predictis igitur collige vnam limi-
tationẽ ad regulã. d. l. minor. xxv. an. cui fideicõ. ¶ Scḋo po-
teſt limitari in inſtrõ depoſiti: q2 hȝ erecutionem paratam de
b iure cõi^b per ter. no. ⁊ ibi ponderat Bar. in. l. ſi quis. in ver. il
lico. C. depo. no. in aut. de ince. nup. in princ. ¶ Tertio limita
in inſtrõ teſti nõ aboliro nec cancellato producto ab herede
petente ſe mitti in poſ. iurta. l. fin. C. de edic. di. adri. tol. vt fir-
mat hic Barto. in. vi. vel. vij. col. in illa. q. an in remedio illiꝰ.
l. requiraſ libellus. hoc idem tenet bar. in. l. fi. iij. col. ¶ Quar
to limita quando legatarius petens ab herede ſibi legatum
preſtari producit teſtm̃: q2 tunc fiet preceptum heredi tanquã
in confeſſum iurta. d. l. ſi debitori. ⁊. d. l. poſt rem. ⁊ iurta not. p
Bar. in. l. i. in princ. C. de confeſ. ita decidit mirabiliter ange.
in. §. illud. in aut. de here. ⁊ fal. p gl. ibi in ver. directo ¶ Hoc
aũt dictũ nõ puto verum nec gloſ. ibi. h. d. ſi recte inſpiciatur:
imo in contrarium eſt ter. cum ibi no. p Ang. qui expreſſe te
nere vr̃ in. l. ait pretor. §. ſi iudex. ff. de re iudi. ſ. qḋ. d. l. non ha-
beat locum in legato nec fideicommiſſis. ¶ Quinto limita
in inſtrõ in quo appoſitum eſſet iuſm delatum a parte parti p
notarium, vt quia dirit ne in dubiũ poſſit reuocari an inſtrm
ſit verum necne, ideo partes ſibi adinuicem iuſm preſtiterũt
de non ꝯueniendo, ita Bar. in. l. ij. in fi. de iureiu. per. d. l. poſt
rem. ⁊ l. ſed ⁊ ſi poſſeſſor. ff. de iureiu. qui dicit mirari ꝙ partes
ſemper non vtantur hoc iuramento quod eſt litis deciſiuum.
¶ Item Pau. de caſt. in. l. nam ⁊ poſtea. §. ſi petitor. ⁊. §. pen.
de iureiu. ⁊ in. d. l. ſi poſt rẽ. ⁊ ponit Bald. in. l. i. C. de re. cre. ⁊
Bal. in. l. ſi duo patroni. §. ſi qs iurauerit. de iureiu. cum cõcor.
7 dixi late in. d. l. ij. de iurem. nõ repeto. ¶ †In ter. ibi emanci-
pata. no. ſm Imo. hic ꝙ p mutationẽ ſtatus inducitur muta-
tio volũtatis. ſimile in. l. cũ qs in prin. ⁊ in. l. cũ cornelius. ff. de
ſo. m̃ hoc nõ hñ colligiſ hic: q2 mutatio ſtatꝰ hic inducit mu-
tationẽ voluntatis, ſȝ facit conſolidari actionẽ in filiã. vñ lȝ
hec lr̃a ꝯtrõ ſenſu innuat ꝙ ſi fuit emãcipatꝰ poſt li. cõte. non
perimiſ iudiciũ prĩs ꝯtrũ eſt verũ: q2 ẽt ſi poſt ſniam filia efficia
tur ſui iuris ꝙ eſt plus añ factã erecutionẽ totum ius conſoli-
datur in filiã, vt eſt ter. in. l. ſi marito. §. ſi volũtate. ⁊ ibi dicet
ff. e. ⁊ hoc tȝ Pau. de ca. ⁊ Raph. hic dicẽtes ꝙ poſt talẽ con
ſolidationẽ factã in filiã ſui iuris effectam añ erecutionẽ ſnie
pater amplius non poterit pſequi. ¶ Sed an filia poterit pro
ſequi eecutionẽ talis ſnie vel iudiciũ ſi nõdũ lata erat ſnia.
Raph. cu. hic tȝ ꝙ ſic. alle. l. eã er ꝯtentibus in ar. c. ff. de iud. ſed
de hoc eſt caſus expſſus. l. i. vnica. §. ⁊ hoc er rei. C. de rei vro.
8 ac. not. expreſſe Bar. in. l. ſi cum hoiem. ad fin. ff. de fideiuſ. †Et
er iſto ter. ẽt not. ꝙ filiuſfamilias q̃ ſemel cõſenſit patri agen-
ti de dote intelligitur cõſentire rebus ſic ſtantibꝰ non aũt in
telligiſ cõſentire ſi cõtingat eã mutare ſtatum: q2 tunc intelli-
gitur mutare conſenſum. ⁊ hoc q2 talis mutatio volũtatis non
erat vtilior pr̃i. ¶ Nec obſ. l. eũ qui ita. §. qui ſibi. ff. de verb. ob.
quia r̃ndeo quod hec mutatio ſtatus affert vtilitatem volen-
ti voluntatem mutare. ſed ibi afferebat incommodum ⁊ ita
puto r̃nderi poſſe ad illũ ter. lȝ Pau. de caſt. hic aliter r̃ndere

videaſ. ſed vba ſua nõ ſunt intelligibilia: dicit eñi ꝙ ibi eſt q2
mutatio ſtatus in melius nocet filio. ſed hic nõ tractaſ de vti
litate aut incõmodo filij. ſed patris tñ. ⁊ hec facitũt ad plene
no. p bar. in. l. ſi quis ſeruo. ⁊ in. l. cũ qs. in pñ. de ſol. ⁊ p Bal. in
9 l. mãdatũ. in. vi. col. C. man. ¶ †In ter. ibi ideoq3. no. ꝙ iudex
in cã dotis põt er offõ ſuo ſupplere defectũ partis iudicẽ non
requirentis. nec mirũ: q2 cã dotis reſpicit publicã vtilitatem.
l. i. ff. eo. ⁊ regulariter vbi publica vtilitas verſaſ iudex er offi-
cio ſuo procedere põt. l. congruit. ff. de offi. preſi. plene Bart.
10 in. l. iiij. §. hoc aũt. cũ cõcor. ff. de dã. infec. ¶ †Sed certe Bar.
ibi. in. iiij. op. hoc expreſſe tenuit dũ dicit qḋ in cauſis pijs iu-
c der ſuplet er officio parte non petente, ⁊ ꝙ dos ſit cã pia^c eſt
ter. in. l. cum iu. §. ſi mulier. ⁊ ibi Bald. in verbo pietatis. ff. de
iu. do. ⁊ Bar. in. l. ſi ego. in prin. ⁊. §. i. ff. de iur. do. ⁊ Bald. in re
pe. l. i. cum concor. C. de ſac. ſanct. eccle. ¶ Addo qḋ in termi-
nis nr̃is idẽ tenuit Cy. ⁊ Bal. in. l. mulierem. C. ſi mãci. ita ve-
ne. ne pſtitua. ⁊ intellige hunc ter. qñ filia expreſſe non ꝯſenti
ret pr̃i. nã ſi expreſſe ꝯſenſit ẽt ſi pater ſit perſona ſuſpecta er
officio ſuo eũ repellere nõ poſſet, ita intelligitur ter. noſter in
pñ. ſm Bar. hic latius diſputantẽ oẽs caſus, vt hic plene p
eum in lecturis marime nouiſſimis, in qbus poſt ſuam diſtin
ctionem que cõtiet hr̃ addit Manci. dic latius practicã. ⁊ hoc
eſt optimũ ſignũ ad cognoſcẽdum an lec. ſup iſta pte ſit facta
mõ nouiſſimo. ¶ In tert. ibi quid eñ ⁊c. not. ꝙ pp reueren-
tiã nõ ꝯdicẽs nõ videſ conſentire, facit. l. pe. ff. de fur. ⁊ qḋ not.
in. l. i. §. que honorande. ff. qua. re. ac. nõ da. vbi gl. no. dirit qḋ
11 ꝯtus imtꝰ metꝰ talis reuerentie reſcindiſ. ¶ †Subdit tamẽ
d bar. hic. ⁊ Inno. hic ꝙ nõ eoipſo ꝙ pñs eſt maritꝰ pr̃^d ſuperior
vel alia reuerẽda pſona cenſeſ adhibitꝰ metus niſi de minis
aut verberibus precedentibus pbeſ. alle. l. interpoſitas. cum
ibi no. C. de tranſac. ⁊ optima eſt lr̃a, ⁊ ibi barto. in. l. ad inui-
diam. C. qḋ me. cã. ⁊ ibi no. gl. optime pbaſ in. l. ſi pr̃ cogẽte. ⁊
ibi no. ff. de ri. nup. ⁊ legiſ, ⁊ not. in. c. inſinuãte. ⁊ ibi gl. in ver.
metũ. extra qui cle. vel vo. no. Inno. in. c. cũm. de offi. deleg. ho
na gl. in. c. pñs clericus. xx. q. iij. in verſi. pr̃em. de materia per
Bal. in. c. i. §. ne ſaca. de pa. iura fir. ⁊ in. l. pactũ. C. de col. ⁊ in
l. ſi ſine. C. ad velle. ⁊ in. d. l. interpoſitas. poſt Bar. hic ⁊ An-
ge. in. d. l. que honorãde. ⁊ Bal. poſt Cyn. in. l. i. C. de hon. ma-
ter. ⁊ Bal. in tit. de pace ꝯſtan. in v. paſſiones. ⁊ bar. in. d. l. fin.
§. ſi ſenator. ff. ꝙ met. cã. ⁊ in. d. l. ad inuidiã. ⁊ per do. An. in. c.
cum virũ. vbi loquiſ tert. de regula. ⁊ qḋ no. gl. xxij. q. iiij. vnuſ-
quiſq3. ⁊ ideo cautelano. eſt ſm Bar. in. l. tranſac. la. ij. pet illũ
tert. C. de tranſac. ꝙ qñ maritus ꝯhit cũ vrore ꝙ interueniat
preſentia ppinquorũ: q2 tũc nõ obſtãtibus minis aut verberi-
bus precedẽtibus mulier nõ preſumiſ metu cõtrahere per. d. l.
trãſactionẽ. ⁊ ſequiſ do. An. in. d. c. cũm matrimonũ. licet Io.
ibi aliter dicat. Saly. tñ in. d. l. trãſac. dicit illud dictum Bar.
pcedere in marito, ⁊ in alijs: nõ autẽ in patre cũ filio cõtrahẽ-
te, quia nõ obſtante tali conſenſu propinquorũ ꝯtus dicetur
meticuloſus alle. l. veluti. de iuſti. ⁊ iure. ¶ Sed hoc non puto
verũ, ⁊ ꝙ imo cautela Bart. procedat in omnibus caſibus fir-
mat Bal. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. trãſac. ⁊ ibi dixi reprobãdo opi.
Saly. dicebat tñ ro. hic ꝙ licet ſola reuerentia patris, aut filij
nõ reddat cõtractũ filij cũ extraneo ꝯhentis meticuloſum. d. l.
ſi a patre. cũ ſi. tamen videſ qḋ reddat ꝯtũ meticuloſum cum
ipſo patre celebratũ etiã ceſſantibus minis, ⁊ verberibus per
d. §. que honorãde. ¶ Et licet ro. non dicat gl. ibi hoc ſentit ⁊
habuit ro. hanc ſuã fantaſiã not. per Bald. in. l. fideiuſſor. ff. de
pig. in le. antiqua. ¶ Sed cõtra hoc in terminis eſt gl. in. d. l. ſi
patre cogẽte. nec loquiſ Bal. in. d. l. fideiuſſor. quãdo mine aut
verbera preceſſerunt. vnde dico quod ꝯtũ eius qḋ format ro.
hic de iure verius eſt cõcludendũ per ter. apertũ in. c. quãmis.
de pact. in. vi. bene facit. l. fideiuſſor. §. pater. ff. de fideiuſ. ad idẽ
ter. in. d. l. ad inuidiã. adeo nõ puto recedendũ a cõi ſententia.
¶ Quã tamẽ limita ſingulariter niſi eſſemus in actu requirẽ
te omnimodã libertatẽ: qñ tũc ſufficit preſentia eius cui reue
rẽtia debeſ ad hoc vt actus poſſit veluti meticuloſus reſcindi
etiã nõ precedẽtibus minis aut verberibus ſm d. Ant. in. c. cũ
virũ p illũ ter. quẽ reputat ſin. ¶ Puto ꝙ rectius fuiſſet locu
tus ſi dixiſſet qḋ fallit in ingreſſu religionis vt eſt gl. reputata
ſi. in. c. preſens clericꝰ. xx. q. iij. ⁊ lȝ ro. hic videaſ eã reprobare
per c. cũ dilectus. extra qḋ me. cã. ⁊ per. c. inſinuante. extra qui
cle. vel vo. tamẽ puto gl. illã rectiꝰ fuiſſe locutã pro qua eſt ter.
in. d. c. cum virũ. ⁊ ideo dirit. d. Ant. rectius fuiſſe locutũ ſi di-
e xiſſet ꝙ fallit in ingreſſu religionis^e ⁊c. q2 vba ſua ſunt nimis
gñalia ⁊ ã videmus ꝙ in matrimonijs requiriſ omnimoda li-
bertas. l. titia. in princ. ff. de verb obli. preſertim de iure cano. c.
gẽmã. ⁊. c. cum locũ. de ſpõ. facit. c. cũm. de rapto. not. gloſ. in. l.
pau. ff. de ſpõ ⁊ tamẽ videmus qḋ preſentia patris non reddit
ꝯtractũ meticuloſum. d. l. ſi pr̃e cogẽte. ergo ⁊c. ⁊ miror quod

a ¶ Pro ꝯſtãti. iu
dic ꝙ ita tȝ rota
deciſio. xx. ici. vtriũ
ſi a grauamie. vbi
dñt qḋ etiã pp re
uerẽtiã ſedis apo
ſtolice. alleg. iura
alia iuentes i re-
collectis p. d. ber
nardũ de biſegne
to ſunt impreſſe ĩ
volũ. iurium.

b ¶ De iure cõi. in
tellige ĩ vo depo
ſito nõ ꝯfeſſiona-
to iurta ea q̃ vo-
lunt bal. ꝯſi. cccrr
rũ. ꝙ aũt dicaſ in
ſtrm guarentigio
nati. vide p pau.
de caſt. ꝯſi. lrrij.

c ¶ Cauſa pia. ad-
de Fulg. cõſi. xir.

d ¶ Pater. Adde
late Pau. de caſ.
conſil. lrriij. per
Ang. conſi. ccrv.

e ¶ Religiõis. ad-
de vt p Cal. cõſi.
ꝙ met. cauſa. ⁊ ibi
vide quod minor
metus ercuſat mu
lierẽ ꝙ̃ maſculũ.

ro. ꝛ Imo. hic nõ viderint. d. an. i. d. c. cũ virũ. ¶ Adde ẽt pre dictis ꝙ cõis ſnia ampliari dꝫ vt nõ ſolum ꝓcedat qñ filiꝰ ꝯ bit p̃re p̃ñte qui minatus ſit ſeu verbera intulerit, ſed ẽt ſi ſit abſens dummodo adhuc durare dicatur cã metus: qm̃ iſto caſu contractus redderetur meticuloſus, ſecus ſi talis cã timoris eſſet vana per no. in ſimili per bar. in. l. ſi ob turpẽ. ff. de cõdi. ob cãm. vbi dicit qd ſolo facta ex interuallo gr̃a implendi ꝯctum metu factum pſumit̃ ſpõte facta ita vt ſolutum, repeti nõ poſſit: vt eſt caſus in. l. ij. C. ꝙ me. cã. tñ fallit ſm eũ niſi creditor eſſet perſona cuius metus adhuc durare diceret̃, vt eſt in principe, ſeu tyrãnide: qꝛ tũc ſolutũ etiã ex interuallo repeti põt alle. no. per Imo. in. c. i. extra ꝙ me. cã. ita ergo in ꝓpoſito noſtro vt in terminis firmat ang. in. d. l. ad inuidiã. ꝛ bal. ꝛ doc. in. d. l. ij. ¶ Et lꝫ iſte tex. iuncta gl. hic dicat ꝙ magis timet̃ qs qñ eſt in p̃ñtia, itẽ lꝫ Pau. de caſt. hic in aliquibꝰ ṽbis ſuis vr̃ velle ꝙ ꝯctus factus in abſentia eius cui debet̃ reuerẽtia indiſtincte non dicat̃ meticuloſus etiã precedẽtibꝰ minis aut ṽberibus tñ ꝯtrium puto verius adhuc: qꝛ timor durat vt dixi, qꝛ filius ꝯhens cui pater minatus eſt vel verbera intulit adhuc eſt in eius p̃ria p̃tãte, ꝛ optime facit ꝙ dixi de minis potẽtũ. ¶ Nec ob. qd quis timet̃ magis in p̃ñtia ꝙ̃ in abſentia: qꝛ dico ꝙ ex hoc concludẽter nõ ſequit̃, quin ẽtiã in abſen-
12 tia timeat̃. ¶ † Circa p̃dicta ẽt vnũ ſignãter eſt notandum ꝙ in oĩbus caſibus in quibus per ſciam, ꝛ patiẽtiã qs vr̃ tacite ꝯſentire: de qbus plene in regula qui tacet, de reg. iu. lib. vi. illud nũꝗ̃ locũ ſibi vẽdicat in pſona que reuerentiã p̃ſtare dꝫ: qꝛ ſi taceret, ꝛ pateretur eum cui reuerẽtiã dꝫ actũ gerere nũꝗ̃ vr̃ cõſentire. ita no. Bar. in. l. q̃ dotis ad fi. ff. e. alle. d. §. q̃ bonorũ de. ꝛ idẽ Bal. in. d. l. ſi fine, ꝛ d. Ant. in. c. nõ ne. de pſump. pro quo eſt gl. in. l. filiuſfa. §. inuitus. ꝛ ibi Bald. ff. de procura. ¶ Sed do. abb. ꝯtrũ tꝫ in. d. c. nõne. p tex. in. c. i. de deſpon. im-
13 pu. lib. vi. dicã late in. d. l. q̃ dotis. ff. e. ¶ † Poſtremo no. ꝙ cõtradictio ſine iuſta cã hr̃ pro non ꝯdictione vt hic. ꝛ. l. dotem.
14 ff. e. c. i. de his que fi. a ma. no. par. ca. ¶ † Ex quo not. infert hic Bar. ꝙ ſi ex forma ſtatuti minor ꝯhere nõ poſſit ſine cõſenſu duorũ ꝓpinquorꝫ, ꝛ ꝓpinqui requiſiti recuſant cõſentire ſine
a iuſta cã ꝙ iudex poterit eũ pmittereᵃ ꝯhere ſine tali ꝯſenſu. ꝛ in hoc oẽs hic concordant cũ Bar. ¶ Addo bal. idẽ tenẽtẽ in. c. i. in. ij. col. de conſue. re. feu. ꝛ in. l. i. p illũ tex. C. de nup. et in. l. i. ad fi. C. qui admit. vbi plura elegantia in hac materia tetigit. ꝛ Pe. de anc. in repe. c. canonũ ſtatuta. in verſi. nunc trãſeo ad ſtatuta que qñqꝫ ꝓhibent de cõſtitutio. ꝛ Bal. in. l. in cõiunctione. ꝛ in. l. vidue. C. de nu. vbi ſingulariter limitat ꝙ iudex loco iſtorũ recuſantiũ poterit alios propinquos ſubrogare per. d. l. vidue. verſi. ſed forte. pro quo eſt bo. tex. in. l. cũ antiquitas. C. de teſt. ꝛ qd ibi dicit Pau. de ca. pro quo etiã eſt bo. tex. in. §. ſi vero abſint. in auť. de here. ꝛ fal. no. etiã Bald. in. l. cum ſniam. ad fi. C. de ſen. quod no. pro limitatione, ꝛ declaratione eorũ que dicit hic Bartol. bald. ẽt in rub. C. de cõtrahẽ. emp. in pe. q. limitat eleganter dictũ Bar. hic niſi ſtatutũ in ꝯctu minoris requireret nedum conſenſum ꝓpinquorꝫ, ſꝫ etiã iudicis decretũ: nam tunc dicit qd ſolus iudex non poſſet ſupplere defectũ ꝓpinquorũ recuſantiũ per no. p gl. in. l. ſi. in ṽſi. perſona. C. ſi ꝑ pu. pẽ. ꝛ per no. per bar. in. l. ſi curatorem. poſt gl. C. de in inte. reſt. mi. ꝛ hanc limitationem ſequit̃ Salyc. in d. l. dudum. in fin. C. de ꝯhen. emp. vbi ſubdit qd cautela eſt ꝙ adhibeatur vnus iudex ad interponendũ decretũ ſuũ, ſeu cõſenſum, ꝛ alius iudex qui ſupplet defectum propinquorũ recuſantium ſine iuſta cã conſentire per id ꝙ in ſimili hr̃ in. l. ſi. §. i. C. de iure deli. ꝙ eſt no. verbum. ꝛ menti tenendum. ꝛ in. d. locis plene ponit de materia iſta de qua etiã vide per eundem in. d. l. tranſa. C. de tranſact. in fi. ꝛ Bal. in. l. cum heres inſtitutus. ff. de acquirẽ. here. ꝛ Bar. ꝛ Ang. in. l. turpia. §. i. ff. de leg. i. ꝛ Bal. in. l. ſi. C. de verb. ſig. ꝛ Bald. in. l. ſi furioſi. C. de nup. ꝛ Bal. in. l. ſi quis inter tres. §. ſi quis. ff. de excuſat. tuto. per illũ tex. ꝛ Bal. in. l. i. C. vnde vir ꝛ vxor. ꝛ ibi per Saly. ꝛ aliquid p Bald. in. l. turpia. §. i. ff. de legatis. i. ꝛ per Angel. in. l. i. §. ꝛ id. C. quod cuiuſqꝫ vniuer. no. ¶ Et dicit Bal. in. l. ſi. C. de verb. ſignifi. quod tale ſtatutum debet intelligi de propinquioribꝰ. vide etiã plura per Bal. in. l. ſic hum qui meus erit. ff. de leg. primo. ¶ In gl. in verſi. filij. ibi vel in ſubſidium. veritas vr̃ quod ſi tpe repetitionis dotis pater curatorem habet ille admittitur, alĩs autẽ filia admittetur per tex. ff. e. a. l. §. ſi ſoluto. ꝛ. l. filiuſfa. §. i. ver. ſed puto. ff. de procu. ¶ In glo. in verſi. cogatur. in fi. hec tenetur. In gl. in ver. nimia ibi. ſub. audi maxime. primam opi. tꝫ Dy. Bal. Angel. ꝛ Moder. hic cõmuniter: qꝛ non reperitur qd merita mariti ſint ſufficiens cauſa vt filia ꝯdicere poſſit patri attento quod filia non habeat plenum ius in actione de dote. ſed cõe cum p̃re. ¶ Non obſt. iura in glo. alleg. lꝫ doct. non r̃ndeant: quia loquitur in filiofa. vel prelato

a ¶ Permittere. ad de ꝙ idẽ tꝫ abba. ꝯſi. lxv. ij. li.

¶ Vide plene p Fely. in. c. cum accesſiſſent. l. ix. col. de ꝯſti. vide ẽt an ge. de aret. ſ. §. ꝯtra in fi. inſt. de ſuſpe. tu. ꝛ abb. in. c. nullus. in ij. no. de iure patro. Tho. di.

b ¶ Dotes petere. Adde lud. ro. ꝯſi. clxxxvij.

c ¶ Aut ignorauit. Adde qd voluit pau. de ca. ꝯſi. cccxcij. et ꝙ voluit ro. conſi. xlvj.

hñte plenã adminiſtrationẽ. vnde in addi. Spec. bene meritũ remunerare põt de bonis ꝛc. vt no. per Io. an. in rubr. de reb. ec. non alie. ſed filia non hꝫ plenam adminiſtrationẽ in dote. l. ij. cum fi. ff. e. ꝛ hoc plꝫ lꝫ Bar. hic dixerit hoc committi arbitrio iudicis an hec ſit iuſta cauſa vel nõ p hũc tex. ¶ Bart. ẽt hic corrupte ſcriptus dicit quod Dy. tꝫ vltimam opi. glo. p rõnem que cõcludit pro prima opi. ¶ Sed cui incũbat onus probandi qd cauſa cõtradicendi ſit iuſta vel iniuſta gl. no. in l. titia. in gl. ſi. iuncto tex. ff. eo. ſentit ꝙ incumbit filie. ꝛ cum illa gl. tranſeunt doc. Moder. cõiter in. l. dotem. ff. eo. ꝛ Pau. de caſt. hic. ¶ Unũ nõ omitto, vꝫ ꝙ in ꝯtu iſte tex. dicit patris conditionem non attendi quando eſt vilis vel ſuſpecta pſona facit ad. q. an ſimiliter nõ poſſit pupillariter ſubſtituere filio ſuo impuberi non attingo hic: ſed deo dãte dicet̃ in. l. ij. in prin. ff. de vulg. ꝛ pup. ſequitur. §. ſi maritus.

1 ¶ Diuortium an ſit lucrum, ſi alter coniugum efficiatur inſane mentis.

2 Dos non poteſt repeti cõſtante matrimonio a muliere, ſi vir ſine culpa ſua effectus ſit inops.

3 Dos põt repeti per mulierem cõſtante ma. ſi vir efficitur exul non ſolũ propter culpam ſuam: ſed etiam propter partialitates: qꝛ exilium paupertatem inducit.

4 Uxor non tenetur ſequi maritum vagantem, ꝛ peregrinantem.

5 Cauſa qlibet iuſta licet ſit apparens excuſat a pena, ꝛ a dolo.

6 Cauſa iuſta propter quã quis excuſatur a pena eſt cõis opinio vel etiam rumor populi.

7 Furor probatur modis infra ſcriptis.

8 Demẽs, vel mẽte captꝰ, an differat a furioſo, ꝛ leges loquentes de furioſo. an habeant locũ in demẽte. ꝛ mente capto.

9 Teſtis non põt eſſe maritus in cauſa vxoris: nec econtra.

10 Diuortium permittit̃ fieri ꝓpter furorem alterius coniugis.

1 **Si maritus.** † Si alter ex coniugibus incidit in furorẽ libellũ repudij mittere non põt, ſꝫ alter cõiunx ſic, nõ tñ dꝫ niſi furor ille intolerabilis ſit ꝛ ꝑpetuꝰ ꝛ ꝯfaciẽs. i. ſine cã faciẽs diuortiũ punit̃ vt dotẽ ſeu donationẽ ꝑ nuptias perdat, ꝛ maritꝰ tenet̃ alere vxorẽ furioſam, ꝛ ſi dotem diſſipat dos ſequeſtrabit̃. h. d. vſqꝫ ad. §. itẽ
2 p. iter. ¶ † Not. primo virũ participem infortunij mulieris ꝛ econtra ꝛ ſic facit ꝙ vir ſine culpa ſua ad paupertatem venit mulier conſtante matrimo. dotẽ repetere nõ poſſit iuxta formã. l. vbi adhuc. C. de iure do. ꝛ hoc ibi tenebat Iac. de areti. ¶ Contrarium ibi tꝫ bal. in. ij. op. ꝛ bal. Ang. ꝛ Pau. de ca. hic ꝛ eſt de mẽte Bar. in. l. ſi cõſtante in prin. in. iij. q. i. partis. ff. eo. dum loquitur de mercatore qui naufragio amiſit mercantias per tex. in. d. l. vbi adhuc in rõne ſui, ꝛ etiã p tex. in. d. l. ſi conſtan. ¶ Nec obſt. tex. noſter: qꝛ dꝫ videri infortuniũ eſſe cõe vtriuſqꝫ preterꝙ̃ vbi agit̃ de preiudicio dotis, ꝛ hãc opi. tꝫ Cy. in. d. l. vbi in. ix. q. repło tñ Benedic. de plum. in. l. ſerui dotales. ff. de manu. tenuiſſe opi. Iaco. de are. ꝯ Bar. in. d. l. ſi cõſtant. de quo facit mentionẽ: puto tñ veriorẽ eſſe ꝛ egorẽ opi. Bar. ꝛ ſe. per iura preal. ꝛ qꝛ tex. noſter nõ loquit̃ reſpectu dotis vt dixi cõprobo rõne, nam tex. iſte fauore eius qui patitur infortunium ſtatuit illud debere eſſe cõe, ſed ſi vera eſſet opin. Iac. de are. iſta cõio infortunij viri noceret viro: qꝛ creditores exigerẽt maritũ ẽt in dote. ¶ Ex quo ſequeret̃ ꝙ ꝛ cõiuges, ꝛ liberi ꝑ quos dos eſt ꝯſtituta. d. l. vbi adhuc. paterentur po-
3 tius dãnum ꝙ̃ fauorẽ. ¶ † Ex his infert Imo. ꝙ ſi vir efficiatur exul non ſolũ ꝑ culpã ſuã, ſed ẽt ꝑ partialitates mulier
b poterit dotem petereᵇ qꝛ exiliũ pauptatẽ inducit. vt eſt glo. in auť. de exhi. ꝛ intro. re. in p̃n. ꝛ idẽ tꝫ Io. an. in ti. de do. in. vi. §. ſi. ſuper ṽ. qd ſi vir eſt in bãno. in addi. Spe. idem bart. in. l. ſi conſtãte. in. v. q. i. partis p̃n. ff. e. ꝛ bar. in. l. i. C. de decu. ꝛ in. l. ij. in p̃n. ff. e. ꝛ Ang. ff. l. cũ acutiſſimi. §. illud. C. de p̃ſcri. xxx. an. et
4 Anto. de bu. in. c. p vr̃as. de do. in. vi. ¶ † Et iuxta hoc incidenter ponit Ang. Bal. ꝛ imo. hic an vxor teneat̃ ſequi virum vagantem vel peregrinãtẽ, ꝛ dicit ꝙ nõ. argu. l. ꝙ niſi. in fi. ff. de ope. li. ꝛ in. l. meuia. §. ſi. ff. de an. lega. ¶ Tu dicas pfectius vt p Bar. in. d. l. meuia. cũ ꝯcor. ibi alle. p eũ. ꝛ p gl. xiij. q. ij. ebrõ. alias eſt ſup. §. vna queqꝫ. ꝛ. xxxij. q. ij. §. ſi. aũt ineuitabili. et no. in. c. i. q ma. accu. nõ poſ. ꝛ gl. ꝛ doc. in. c. i. de cõiu. leproſo. et Cy. in. l. i. C. de vxo. mili. ꝛ in. l. liberti. C. de ope. lib. p Bald. in. l. q manumittuntur. C. de ope. lib. ꝛ Imo. in rub. ff. e. ti. ꝛ per Guli. de cu. in. l. obſeruare. §. pficiſci. ff. de offi. procõ. ꝛ magis cõis eſt opi. de qua per Bar. in. d. l. meuia. §. i. dum diſtinguit
c aut ſciuit aut ignorauitᶜ ꝛc. ¶ In tex. ibi. nulla ſpes ſuperſit. ſꝫ dubium eſt quid ſi nulla ſpes ſuberat ſalutis tempore repudij tamen poſtea vxor ad ſanam mentem redijt an diuortium factũ habeat̃ pro infecto. bar. hic videt̃ ſentire ꝙ non. vt hic refert Pau. de ca. ꝛ refert ſi bart. ꝙ ſi qs ſemel fuerit excuſatꝰ a

muneribus

muneribus pſonalibus pp infirmitatē, que tpe excuſationis
videbaṫ perpetua, ſꝫ poſtea ſaneṫ, p hoc perdet immunitatē.
¶ Contrarium tꝫ hic Pau. de ca. q2 ſm eū veritas ſemp pre
ferri dꝫ errori, alle. c. vitatem. vi. di. ⁊ c. fraternitatis. de frigi.
⁊ male. vñ fateṫ q vbi immunitas eſſet cōceſſa nō p errorē,
ſed ex cā que erat vā tpe cōceſſiōis, ſꝫ illa cā poſtea ceſſet, nō
tñ ceſſabit immunitas: q2 priuilegiū dꝫ eſſe ppetuū, alle. no. p
gl. in. l. i. C. in qui. cau. in inte. reſti. nō eſt ne. §. illud. in aut. q̃ſtō
q̃ de dignitatibus. iſtud tamen requirit longiorē indaginem.
¶ Adde igiṫ in primis q inq̃tū Paul. hic dicebat bar. hoc
ſentire q ſi ab initio nulla ſpes ſalutis ſuberat, vcꝫ tpe repu
dij diuortiū nō hʒ pro infecto: ſi vero ad ſanā mentē peruenerit
certe ſi bar. ita ſenſiſſet nō bñ intellexiſſet. q̃ñ eēt ꝯ. d. c. frater
nitatis. cū ſi. ⁊ ꝯ ea q̃ retuli in. l. ſi ab hoſtib⁹. ſ. e. vbi dixi q ſnia
lata ex relatiōe peritorū in arte retractaṫ ob ꝯpitionib⁹ ꝯrariꝫ
referentibus, vnde puto intētionē bar. hic fuiſſe q ſi poſt ex
cuſationem ſemel conceſſam iterū voceṫ ad munera poterit
ſe tueri ex prima infirmitate q̃ pſumiṫ ex eo adhuc durare: q2
ab initio videbaṫ eſſe ppetuā, vñ onus pbandi incūbit aduer
ſario cāꝫ illā ceſſaſſe p. l. ſpadonē. §. qui abſolut⁹. ſ. de excuſa.
tu. ſecus ſi ſimpliciter munerib⁹ excuſatus fuiſſet pp infirmi
tatem. ſ. aliter non apparēte q nulla ſpes ſalutis ſubeſſet: q2
ſi iterū vocatus ad munera velit ſe excuſare, dꝫ pbare cāꝫ illā
durare. ¶ Vel aliter ſuſtineri poſſet opi. bar. hic ꝯ arg. c. fra
ternitatis. q2 cū ſtanduꝫ ſit pitis in arte, ſꝫ poſtea retracteṫ ex
relatiōe magis pitorū. tñ nō tolliṫ q̃n ex relatione pitoꝝ dicē
ti. ſ. nullā ſubeſſe ſpē ſalutis inſurgat ſufficiens cā ad excuſan
dū facientē diuortiū a pena amiſſiōis de qua hic, ⁊ in. l. conſen
5 ſu. C. de repu. nam q̃libet iuſta cā licꝫ ſit apparēs excuſata pe
na, ⁊ a dolo, iuxta no. p gl. in. l. plagiū. la. §. C. ad. l. flaui. de pla.
facit gl. in. l. ab excuſatiōe. in gl. fin. C. quo. ap. nō reci. ⁊ in. l. qui
ſolidum. §. ēt de le. ij. cū ꝯcor. ¶ Nec ob. argu. d. c. fraternita
tis. q2 illud verū quo ad validitatē mr̃imonij, nō aūt vt penā di
6 catur incurriſſe. ¶ † Que aūt dicaṫ iuſta cā pp quā quis excu
ſeṫ a pena, dic vltra iſta eſt cōis opi. vel ēt rumor ppli: vt eſt
optima lr̃a in. l. ſi. ⁊ ibi bar. ſ. de here. inſti. qḋ eſt menti tenēdū
maxime: q2 rumor in animis ſe hʒ q̃ fama vel cōis opi. vt not.
Ray. ⁊ Imo. in. d. l. ſi. ⁊ bal. in. l. ea quidē. C. de accu. ⁊ in rubri.
C. de pba. cum concor. ¶ Scḋo adde q ex illo notabiliſſimo
dictō Pau. de ca. hic tenentis q ſi vera erat cā tpe immunita
tis cōceſſe, ſꝫ illa ceſſet: nō ceſſat tñ immunitas, inferṫ elegā
ter q ſi ꝗs fuit excuſatus a muneribus pp numeꝝ liberorum
iuxta. l. ſemper. §. i. ⁊ ſe. ſ. de iure immu. ſꝫ poſtea pō liberorum
deceſſerit, ⁊ ſic numerus ſupuenientiū nō ſit cōplet⁹, tñ dura
a bit immunitas.ᵃ ¶ Et iſtud in terminis firmat Iod. an. in re
gul. decet. de reg. iu. lib. vi. in mercu. ⁊ ſequiṫ ibi Bal. in qbuſ
dam additio. quas fecit ad mercuriales, p hoc facit quod no.
Ang. in. l. minoribus. C. de his qui. vt indi. dum querit de illa
vulgata q̃ōne, an mater minor non petens tutorē filio priueṫ
eius hereditate iuxta. l. ſciant. C. de legi. heredi. ⁊. l. oēm. cū ſi.
C. ad tertul. ſi intra tps petendi tutorem filio mulier effecta ſit
maior, nam certum eſt qḋ ſi minor erat toto illo tpe, ſꝫ effecta
maior poſtea non incidat mater in illud onus: q2 ſemel conceſ
ſa excuſatio debet eſſe perpetua: vt no. in. l. i. C. in quib. cau in
integ. reſti. non eſt neceſ. ⁊ eſt tex. in. l. ſciendum. §. ſi. ſ. qui ſatiſ.
cog. ⁊ no. Bal. in. l. ſi captiui. C. de epiſc. ⁊ cleric. in. l. ij. ideo ſi
eſſet effecta maior intra illud tps, ⁊ rem miſiſſet tñ de tpe q
intra illud potuiſſet ꝯmode petere tutorem filio ceſſabit excu
ſatio ſecundum Angel. in. d. l. minoribus. quia vbicunq; etas
eſt cā bñficij ceſſante etate ceſſat beneficium. alle. l. etiā. ſcio.
§. vſuras. de leg. ij. ⁊. l. ſi tutor reipublice cā. §. i. ſ. de tute. ⁊ ratī.
diſtra. ⁊ dicit in. d. l. minoribus. ⁊ in. d. l. ſciendum. §. ſi. ſ. qui ſa
tiſ. cogā. ⁊ pro iſta parte eſt tex. expreſſus in. l. ij. §. i. ibi neq; mi
ſira. ſ. de excu. tu. ⁊ in. l. i. C. de his qui nu. lib. ſecundum vnam
lec. gl. Bar. in illa. l. ij. §. non ſolum. in lec. bono. format q̃ſtiā.
de qua per Ioan. and. in. d. c. decet. ſ. an ceſſante numero libe
rorum ⁊c. ⁊ refert opi. Ioan. and. pro qua dixi videri eſſe text.
in. d. §. non ſolum. ſed poſtea arguit in contrarium dicēs etiāꝫ
q ille tex. loquitur in munere tutele quod eſt indiuiduū. ſꝫ mu
nus patrimoniale eſt diuiduum pro rata. ſ. liberorum ſuperui
uentium. Sed certe hoc nō puto fuiſſe verbum Bar. tamen ꝯ
opi. Ioan. an. vꝫ tex. apertus in. l. cura. §. deficientiū. ſ. de mu.
⁊ hon. ⁊ in. l. his oneribus. §. i. ſ. de va. mu. vbi immunitas ſeu
excuſatio ppter carentiam bonorum ſeu paupertatē expirat
ceſſante paupertate pro iſta parte vꝫ tex. in. d. l. i. C. de his qui
o nu. lib. ſm vnā expoſitionē gl. hic idem eſt demēte Pet. Cy.
⁊ bal. in. l. generaliter. C. de epi. ⁊ cle. vbi ſ q̃ōne illa an ceſſan
te cauſa ceſſat effectus. dicit quod ſi cauſa ⁊ effectus habēt trac
tum ſucceſſiuum tunc ceſſante cauſa ceſſat effectus. ⁊ ideo ex
cuſatus a munere propter abſentiā cā reipublice ceſſante ab

ſentia perdit immunitatem p. d. l. ſi tutor reipublice cā. in pn̄c.
⁊ inſti. de excu. tu. §. item qui reipu. ¶ Sed qḋ quis ſit excuſa
tus a muneribus pr̃imonialibus hʒ tractum ſucceſſiuum non
aūt momētaneū ſeu ꝯtinuū: ergo ⁊c. ppterea Pe. ⁊ Cy. in. l.
i. C. in qui. cau. in inte. reſti. nō eſt neceſſ. reprehēdit gl. ibi ⁊ gl.
in. d. l. minoribus. ⁊ tenēdo iſtā opi. reſtat rñdere ad iura alle.
in illis gl. quibus dicas q nō dñt ceſſante cā qḋ non ceſſet ef
fectus, ſꝫ ſimpliciter dñt priuilegiū principis dꝫ eſſe manſurū,
vñ intelligo verū i hñtibus tractū momētaneū nō aūt ſucceſ
ſiuū, vt q2 iā effectū ſuū ſortitum erat tale priuilegiū ar. l. ſi. ſ.
vñ ll. ⁊ ita intelligaṫ. d. c. decet. ¶ Vel pōt rñderi prout facit
Dy. in. d. c. decet. q illud pceditur qñ adhuc ſupſunt reique pri
uilegij, vt ibi p eū. ¶ Nec ob. tex. in. d. l. i. C. de his q nu. lib. q
cum plures habeat intellect⁹ ille ꝯplectendus eſt p quē iu
ra iurib⁹ ꝯcordenṫ: ar. l. i. C. de moſſ. do. cū ſi. hū fateor qḋ ſi ta
les liberi deceſſiſſent in bello cā reipu. nō ceſſaret immunitas
ſemel cōceſſa pp eorū numerū: q2 adhuc viuere dñr p gloriā.
l. ſ. de va. mu. ¶ Nō ob. no. p ang. i. d. l. munerib⁹. q2 loquitur
in etate: ⁊ ſic non hñte tractū momentaneū, nos vō in mune
ribus que dñr hr̃e tractū ſucceſſiuū: q2 ſm diuerſitatem tpoꝝ
varianṫ ⁊ imponunṫ ſm exiſtiā. ¶ Non ob. d. l. ij. §. i. q2 tex. lo
quitur quo ad illam tutelam tñ que delata erat tpe ſupuenien
tiū liberorū: non aūt quo ad alias, ⁊ p hoc eſt caſus in. d. l. ſpa
donē. §. qui abſolutus. ⁊ ita puto in pūcto iuris quātūſ magna
ſit aūt. Ioan. and. ⁊ Bal. ardua tñ eſt qḋ. ⁊ iō dñi bononien. fe
cerunt hoc ſtatutum expreſſum pro opinio. Ioann. and. ⁊ ſe.
7 ¶ † Illo. in gl. in ver. ferendus. modū probandi quē eſſe furio
b ſum.ᵇ vt ſi pbeṫ q lapides pꝓciat. p qua Bal. alleg. tex. in. l.
ij. in verſi. ſatis vel alio furoris gñe. C. de iud. e. Captiū andum
eſt tñ ſm Bal. in. §. itē furioſi. inſti. qui nō eſt pmiſſa. teſt. q nō
ca: ore iracundie, ſed more inſanorū, ſeu ex conſuetudine lapi
c des pꝓcitᶜ q tene menti. q2 ēt ſapiētes aliqñ lapides pꝓiciunt
ꝓ tuitiōe corporis ſui aut alia rōnabili de cā. ¶ Scḋo mō pbaṫ
qs furioſus ſi pbeṫ q vadit ridēdo p vicos more inſanorum
tex. eſt melior de corpe iuris ſm Ang. hic. l. ob q̃ vitia in pn̄c.
ſ. de edi. edi. ⁊ ille tex. optime facit pro opi. Bal. in. d. §. itē fu
rioſi. ¶ Tertio mō pbaṫ quē eſſe furioſum qñ probaṫ ex inte
neri in carcerē a coniunctis ſuis: vt pbaṫ in. d. l. diuus. ſm bal.
ibi. ſ. de offi. pſi. ¶ Quartus eſt modus qñ pbatur qḋ hʒ me
moriā inordinatā. vt q mō vnū dicit mō oppoſitū p tex. in. c.
ſilij. de heret. li. vi. ⁊ ibi hic pōderat Do. de ſan. ge. ¶ Quin
tus eſt modus ſi pbetur q neſcit exprimere id qḋ exprimere
conaṫ, vt eſt tex. not. in. c. i. § ſi vero. de cle. egro. lib. vi. ⁊ ibi per
Do. de ſan. gemi. Itē ſi appareat q in teſtō ſuo iuſſit corpus
ſuū proijci in mari. l. quidā in ſuo. in prin. ſ. de cōdi. inſti. ⁊ vl
tra predicta de materia vide per gl. xvi. q. ij. c. cōſaldus. ⁊ legi. ⁊
not. l. iiij. diſt. c. legimus. ⁊ gl. xiiij. xi. c. i. p Bar. in. l. ij. ſ. de bo.
poſ. infa. vel furi. ⁊ ela. ⁊ in. l. ſi q. in ſi. de tuto. ⁊ cur. da. ab his.
et in. l. nec codicillos. C. de codi. p Bar. in trac. ſuo de alimen
tis in ver. oppoſita prudētie. in ſuo trac. lōgiori. habeo eñ illū
tractatū duplicatū vide etiā p Bal. in. l. furioſum. C. q teſt. fa.
poſ. ⁊ in. d. §. itē furioſi. aliqd p Ro. in. l. i. in prin. ſ. de vb. obli.
vbi dicit quē nō pbari furioſum licet in teſtamēto ei⁹ ſubiun
xerit corpus ſuū ad ſepulturā duci cum cātibus, ⁊ ſonis, ⁊ mor
tem ſuā nō lugendā per tex. xiij. q. ij. c. qui diuina. ⁊ c. vbiq;. et
cognoui vnū q in teſtamēto iuſſit corp⁹ ſuū ſepeliri de nocte.
8 ¶ † Quid autē in demēte. vel mētecaptoᵈ an differat a furio
d ſo: ⁊ an leges loquētes in furioſo habeāt locū in mentecapto
vel demente, Ang. hic ſe remittit ad no per ſe in. l. ex facto. ſ.
de vulg. ⁊ pup. ⁊ ibi tenet qḋ leges de vno tractātes nō exten
duntur ad aliū per. l. furioſi. C. de nup. de quo etiā tāgit Imo.
in. d. l. ex facto. in. iiij. col. Tu vide Bar. ⁊ Bal. in. d. l. ſi furioſi.
⁊ Bald. in. l. humanitatis. in. ij. col. C. de impu. ⁊ ali. ſubſtitu. ⁊
Bald. in. l. ij. C. de cu. fu. ⁊ in. l. ſed ⁊ milites. §. iam autem. ſ. de
excuſa. tu. ⁊ in. l. ſi vero. §. de viro. vbi per Imo. perfecte in. iij.
9 col. ſ. eo. ¶ † In gl. in ver. participē. inducit hec gl. per Bal. ⁊
Ang. hic ad queſtionē qḋ maritus nō poteſt eſſe teſtis in cau
e ſa vxorisᵉ nec ecōtra. de qua. q. vide per gl. in. l. ſed ⁊ ſi quis. §.
preterea. in ver. domeſticos. ſ. ſi qs cau. ⁊ in. d. §. l. ſed ſi filius.
in ver. in ea. re. inſti. de teſti. aliquid per gl. in. l. preſenti. §. ſa
ne. C. de his qui ad eccle. cōfu. ⁊ gl. iiij. q. iij. §. idonei. ⁊ Spe. in
tit. de teſte. §. i. ver. ſed quid de vxore. ⁊ Cy. ⁊ omnes in. l. ij. C.
de teſti. ⁊ per Bar. in. l. qui teſtamēto. §. que aūt. ad ſi. ſ. de teſti.
10 ¶ † In gl. in ver. furoris ibi: ſed hodie ⁊c. Raph. cu. hic ſimpli
citer ſequitur gl. q furor nō ſit iuſta cauſa diuertēdi matrimo
niū: q2 iure non probatur. ¶ Sed Pe. Cy. ⁊ Nic. de neapo. et
cōiter alij ecōtra: q2 ſatis exprimitur in. l. cōſenſu. alle. in gl. vbi
tex. ibi vtitur clauſula gñali vel qualitercūq; vite cōiugis inſi
dieṫ. Hodie tñ de iure canonico fruſtratoria eēt huiōi diſputa
tio: q2 matrimoniū ſola morte ſoluiṫ. c. ij. de tranſlatio. epiſco.

a ¶ Immunitas. vi
de Bal. ꝯſ. cxiiij. li.
Io. de anulate cō
ſi. xv. ⁊ an ceſſan
te cā priuilegij ceſ
ſet priuilegiū. vide p
Ro. ꝯſil. cxxx.
b ¶ Furioſum a lō
barb. cōſi. lxviij. li.
alexā ꝯſi. clx. i. lib.
Zinch conſi. v.
c ¶ Lapides pꝓ
cit. Adde qḋ pro
hoc facit tex. in. l.
ob vitia. in ꝟ. mo
re inſanoꝝ. ⁊ vide
Iaſ. plene in. l. fu
rioſum. in. ij. col.
C. q teſta. fac. poſ.
⁊ alex. in ꝯſ. lviij. in
ſi. in. i. volu. Tho.
d ¶ Mentecapto.
adde mathe. not.
furioſo xxvij.
e ¶ Vxoris. Adde
ful. ꝯſ. i. frā. de are.
conſi. cxxj.

1 ¶ Maritꝰ cogit alere vxorē ad petitionem coniunctorum.
2 Alimentorum appellatione veniunt medicine.
3 Copula ⁊, quā ponit iter genꝰ ⁊ ſpēm, dicit ponī iter diuerſa.
4 Cibariorum appellatione non veniunt medicine.
5 Medicinas an teneat preſtare poteſtas ſuo aſſeſſori, maritꝰ vxori, ⁊ dominus famulo tempore infirmitatis.
6 Alimenta non tenet quis pſtare ſeruo, vel famulo cōmodato.
7 Maritus tenetur alere vxorē ſecundū qualitatem redditum dotis, ⁊ non vltra.
8 Maritus non tenet alere vxorem, ſi dos ſibi promiſſa nō traditur, ſecus ſi nulla dos pmiſſa fuit.
9 Mulier tenet alere virū inopē d bonis ſuis parapbernalibꝰ.
10 Maritus ſi male tractauit vxorem, non perdit lucrum dotis ſi poſtea ſe emendat.
11 Bona mariti ſūt tacite obligata p dote. ⁊ p alimētis vxoris.

Si autem in ſeuiſſimo.

¶ Ibi vel cognati ⁊c.

1 ¶ † No. ꝙ maritꝰ cogit alere vxorē ad petitionē cōiunctorꝫ. ſimile in. l. ij. ⁊ iij. ff. de lib. eā. ⁊ in aliijs hic alleg. per Bart.
2 ¶ † Inter. ibi. ⁊ medicine. hic vr probari ſm Bal. qd appellatione alimentorū nō cōprehendunt medicine, [a] nam copula que ponitur inter vbum alimenta, ⁊ verbum medicine, dr poni inter diuerſa iuxta not. in rub. C. de iu. ⁊ fac. igno. Contrarium tꝫ Dy. Ang. ⁊ Jmo. hic per. l. verbo victus iuncta. l. ſeq. vbi eſt caſus. ff. de verbo. ſig. idem tꝫ bar. in. l. legatis. ff. de ali. ⁊ cib. le. ⁊ Bal. in. l. rebus. §. pōſt. in repoꝛtatis antiquis. ff. commo. † ⁊ ideo copula ⁊, hic ponitur inter genus, ⁊ ſpeciē, iuxta no. per gl. in rub. C. de ſerui. ⁊ aqua. ⁊ habet in ſacra pagina dicite apoſtolis, ⁊ Petro. ¶ Ex hoc infertur cōcluſio ꝙ cui debentur alimenta, debentur ⁊ medicine, ꝙ ſequitur Spe. in ti. qui ſi. ſint. verſicu. ſed nunquid is qui preſtare ⁊c. ⁊ Barto. in tractatu ſuo alimētorum. Pro hoc eſt ho. tex. in. l. i. § mulier autē in poſſeſſione. ff. de ven. in poſ. mit. † Secꝰ aūt ſm Ang. in appōne cibariorū: q2 nō cōprehendit medicinas. [b] alle. l. ſi vt impendia. ff. de vſufr. ⁊ optime probatur in. d. l. an rebus. §. pōt. ⁊ ibi Bald. in repoꝛtatis antiquis, ⁊ ſequitur Barto. in tractatu alimentorum. ⁊ in. d. l. legatis. ¶ Secūdo not. ſecundum Jac. de are. ⁊ Bar. hic quod poteſtas tenetur iudici infirmo ad medicinas: q2 tpe ſanitatis eſt in eius ſeruitio ſicut hic de vxore dicit iunct. l. i. ſicut de oper. liber. Hoc tamen intellexit ipſe eſſe verum ſi impenſa eſt modica. ſed magnam iudici nō dꝫ preſtare. d. §. pōt. ⁊ idē tꝫ Bald. Ang. Jmo. ⁊ Paul. de caſtr. hic ⁊ Cyn. ⁊ Bald. in. d. l. quod in vxorem. ⁊ Ange. in. l. ſeruum. in pꝛin. ff. de verbo. oblig. Niſi conſuetudo aliter ſe haberet ſecundum Angel. hic allegantem. l. i. C. de iur. fiſ. lib. x.
5 ¶ † Sed Bar. in. d. l. legatus. cum concor. Jmo. ⁊ Ro. hic in diſtincte tꝫ iudici non eſſe preſtandas medicinas: q2 ptās nō tenetur ad alimenta iudicibus ſeu officialibus: quia videmꝰ q3 eis non preſtant veſtimenta que veniunt appellatione alimentorum. d. l. verbo victus. ſed ſolum preſtant cibaria quorum appellatione non veniunt medicine. Sed pro opi. Jac.
6 de are. adduco. † Nā videmus ꝙ ſeruo commodato, quis alimenta preſtare non debet. ſed ſolō cibaria, ſꝫ tā medicine modice impenſe ei debētur. d. §. poſſunt ergo ⁊c. Item etiam dominus non tenetur ad veſtimenta famulo. patet ex. l. id veſtimentum. cum gl. ff. de pecu. ⁊ tamen modicas impenſas ei dñs preſtare tenetur: vt firmat Bartol. hic. ⁊ in. l. diuoꝛ. §. impendia. ff. eo. ⁊ expreſſius in. d. l. legatis per. §. poſſunt. ¶ Nō ob. ſi dicatur quod ille tex. non probat. q2 ibi ſeruus erat commodatus, nec ei aliquod ſalarium debebatur: quia alias eſſet locatio. §. commodata. inſt. qui. mod. re contrahi. ob. ſed nos loquimur in ſeruo qui ſuas locauit operas, ergo ex diuerſis nō debet fieri illatio. Tu dicas quod imo probāt, quoniam cum in caſu noſtro famulus eſſet infirmus ſimiliter ei ſalarium nō debebatur. l. ſi vno. §. item cū quid. vbi eſt gloſſ. ma. ff. loca. no. hoc. in. l. arboꝛibꝰ. §. de illo. ff. de vſufr. ⁊ Bar. in. l. opera. ff. de vſufr. lega. ⁊ Bald. in. l. edē. C. locat. ⁊ Inno. in. c. pp ſterilitatē. extra de loca. ideo de vno ad reliquum procedit arg. In iudicibꝰ ergo cōcludere poteſtis ꝙ aut ex cōſuetudine eis debent cibaria prout ſeruat Bono. ⁊ tūc ēt medicine modice impēſe debentur. d. §. pōt. ¶ Aut ex conſuetudine eis non debentur cibaria prout obſeruatur padue. ⁊ tunc ēt nō debebuntur alique medicine. ⁊ ita ſaluetur Bart. hic. ¶ An autem iudicibꝰ cibaria de iure debeantur no. Bart. in. l. ſi non ſoꝛtem. §. libertus. in pe. col. ff. de condi. inde. ⁊ dicit ꝙ non per. l. ſuo victu. ff. de ope. libe. dixi an. d. §. libertus. ¶ Et an iudicibus infirmis ſalarium debeatur. dixi in. l. diem functo. ff. de offic. aſſeſſ. ⁊ eſt
7 tex. ⁊ ibi bar. in. l. i. de var. ⁊ extraoꝛ. cog. ¶ † Item no. qd alimenta ſunt preſtanda vxori ſm qualitatem redditum dotis non vltra, lꝫ gl. ⁊ Ang. hic ꝯtrā dicāt. ¶ Sed veritas eſt qd aut mulier hꝫ patrem vel hꝫ vñ ſe alat preter dotē, ⁊ tūc maritus non tenet vltra q̄titatē redditum dotis, ⁊ ita intelligit iſte tex. Secus ſi nō hꝫ aliunde vñ ſe alat, ⁊ ita probat in. l. qd ſi nulla. alle. in gl. ⁊ hic firmat Ja. de are. ⁊ Bal. hic. ⁊ Cyn. et Bar. in. d. l. ꝙ in vxorē. vbi plene de hac materia. ⁊ p Bart. in d. tracta. de alimē. Quoniā dictis adde primo inq̄rēdū dr ꝙ vbi mulier culpa ſua non eſt in ſeruitio viri nō dꝫ hr̄e alimēta, ſecus ſi pp culpam viri, nam de hoc eſt gl. not. in. c. ſignificaſti. de diuoꝛ. quam ad hoc alle. Bal. in. l. i. in. iij. col. C. de leg. Bene facit. l. Caio. §. fi. ⁊ qd ibi bar. ff. de alimē. ⁊ ciba. leg. De his ēt tangit bal. in. l. fi. in v. i. col. C. de ſen. que ſine cer. quanti. vbi querit an maritus teneatur reſtituere dotē mulieri que non c
eſt in ſeruitio viri pp culpam ipſius viri. ⁊ tenet ꝙ ſic. [c] argu. d. l. ſi an. §. i. ff. de iu. do. De quo ēt per Joā. an. in tit. de do. inter vi. §. nunc. in addi. inci. Odoſre. Bene facit qd no. bal. i. l. vnica. §. ſed ſcimus. C. de lati. liber. tol. ⁊ vide ēt Bal. in ru. C.
8 de priui. do. in. i. col. alle. l. ſi ab hoſtibꝰ. §. fi. ff. ſo. e. ¶ † Itē aide ꝙ vir nō tenet alere vxorē ſi dos viro pmiſſa eſt ⁊ ſibi nō tra
d ditur, ita inuenit gloſſ. reputata [d] no. in. §. illud. in ver. onera in aut. de non eligē. ſecūdo nub. ſm bal. hic ⁊ in. d. l. ꝙ in vxorē. ⁊ in. l. de diuiſiōe. ff. ſo. e. ⁊ in. l. fi. de hoc eſt optimus tex. C. ad vel le. ⁊ Bal. in. l. ſi donaturus. §. i. ff. de cōdi. ob cau. Secus ſi nullam dotem promiſit p. d. l. qd ſi nulla. nā tūc hꝫ alimenta. eo ꝙ debet eſſe in ſeruitio viri. d. l. ſicut. iuncta. l. ſi ſerui. in fine. ff. de edil. edic. no. Cy. ⁊ Bal. in. l. pro oneribus. C. de iu. do. ⁊ Inno. in. c. per veſtras. de do. inter vi. ⁊ Bald. in. l. fi. C. de ſen. que ſi.
9 cer. q̄ti. ⁊ iſto mō dꝫ itelligi gl. hic. ¶ † Utrū aūt eꝫ vxor teneat alere virum inopem de bonis ſuis parapbernalibꝰ, veritas eſt ꝙ ſic. p tex. iſtum in. §. ſi maritus. ibi quid enim ⁊c. ⁊ facit tex. in aut. preterea. C. vnde vir. ⁊ vxo. ⁊ firmat bar. ⁊ Ang. hic poſt ſpe. in loco hic alleg. per Bar. ⁊ no. idem bar. in trac. alimentorū. ⁊ Bal. in. d. l. qd in vxorem reprobata gl in. l. ſi ſtipulata. ad fi. ff. de do. inter vi. quam ēt hic reprehendit. Bald.
10 in repoꝛtatis antiquis. ¶ † Item iſtum tex. in fin. alleg. in. l. ab hoſtibus. §. ſi vir. C. eod. ad limitationem illius. § quod ſi maritus male tractauit vxorem. ⁊ poſtea ſe emēdet nō perdit lucrum dotis ex pacto vel ſtatuto. ⁊ iſtum tex. ad hoc ponderat Jmo. hic, vide q̄ ibi dixi. ¶ † Poſtremo q2 hic dr ꝙ ex do
11 te alimenta debentur, inferebant Jac. de are. ⁊ Bar. hic ꝙ ſicut bona mariti tacite hypothecata ſunt pro dote. §. ⁊ vt plenius. C. de rei vxo. ac. ita ſunt tacite obligata pro alimentis [e] que debentur ex dote: quia videmus quod pignora obligata p ſoꝛte cenſentur eſſe obligata pro vſuris que pro ſoꝛte debētur. l. lucius. ff. qui po. in pig. ha. ⁊ declarat Cyn. in. l. pignoribus. C. de vſur. Ita erunt obligata pro alimentis bona mariti que obligata ſunt pro dote cum alimenta ppter dotem debeātur. melius probatur lꝫ bar. non alleget in. l. ij. de ali. ⁊ ciba. le. vbi quando legantur alimēta in aliqua re dr pro illis alimentis res ipſa obligata. Et in q. noſtra idē tenet ſpe. in ti. de do. inter vi. §. formatis. ver. ſed nunquid bona viri. ⁊ bar. in. d. tract. ali. idem Rapha. ⁊ Pau. de caſt hic ⁊ Bal. in. d. §. ⁊ vt plenius. Et dicit Pau. de ca. hic ſe hoc alias obtinuiſſe per tres ſn̄ias conformes. hoc idem tenuit Pau. de caſtro in ſuo conſi. vij. incip. ad primum rn̄de, vbi limitat hoc procedere in alimentis que petuntur conſtante matrimonio. ſed in his q̄ petuntur eo ſoluto dicit ſe non reperire a doc. tactū: ideo relinquit indeciſum. ¶ Puto quod idem eadem ratione, ⁊ foꝛte maioꝛi in alimentis debitis ſol. ma. nam de maioꝛitate rōnis conſtat: quia quando cōſtante matrimonio petunt nō dicunt acceſſorie venire cum nondum nata ſit actio principalis. l. ſuper dote. l. ſed ⁊ ſi alia. ff. de bo. dā. in. l. ij. ff. de dot. pꝛomi. ſed qn̄ petuntur ſolu. mat. tunc dīr acceſſoꝛie peti: quia tunc nata eſt actio de dote, ⁊ ſic militat rō. d. l. lucius. ¶ Itē qn̄ conſtante matrimonio petuntur. non veniunt iure actionis neq; offic. iudicis mercenario, ſed nobili, vt no. Bal. ⁊ Raph. in. l. ſi marito. §. fi. ff. eo. officium. enim mercenariū deſeruit actioni intētate. l. iiij. C. depo. no. Bar. in. l. i. de offi. eius cui man. eſt iuriſdi. licet ꝯ Bar. tꝫ ipſemet Bart. ſequutus nonnullos antiquos cū quadā tā modificatiōe in. l. lucius. ff. de ali. ⁊ cib. leg. ⁊ Joā. an. ſuper. d. verſi ſed nunquid bona viri. ⁊ Jmo. ff. §. pꝛori. ⁊ in d. l. ſi marito. §. fi. q2 alimenta non petuntur eadem ratiōe de dote vt ēt prime dixi. idem tꝫ Ro. hic: qd p iſta parte primo alle. tex. in. d. l. aſſiduis. ad fi. in ver. dotem eſſ. C. qui po. ī pig. ha. Scdo q2 cum non reperiatur expreſſe iure cautū inter caſus enumeratos in ti. ff. ⁊ C. qui. mod. pig. vel hypo. taci. ꝯha. ꝙ bona mariti tacite hypothecata ſint pro dotis alimentis ſtandum eſt regule. ¶ Tertio quia cum ſpāliter pro dote introducta ſit tacite hypotheca per. d. §. ⁊ vt plenius. ergo non pro alimentis. Fallit tamen hec opi. ſecundum Barto. in. d. l. lucius. de ali. ⁊ cib. leg. qn̄ antiqua res eſſet ſpāliter deſignata

vxori

a ¶ Medicine. qd veniat appellatione alimētorꝫ. vide p abb. cōſi. lxiij. et qd appōne cibi p Oldr. conſi. xxi.

b ¶ Medicinas. vide p bal. in. l. in rebus. §. poſtea. ff. cōmo. ⁊ in. l. ꝙ in vxorē. C. d ne. ge. ⁊ vita. neap. i ſuo tractatu clauſula rū i rub. an poſſet renūtiari bn̄ficio alimentorꝫ. Tho. diplo.

c ¶ Cōſi. vid ful. cōſi. clxxv. pau. de ca. conſi. cccxcij.

d ¶ Glo. reputata. hic gl. dicit ro. ꝯſ. ccccxxij. ꝙ inuenire non potuit, vñ ſibi ꝯcludit ꝙ ſiue ſit i ſeruitio viri ſiue nō, culpa tā viri ꝙ ſemp ſit alenda. de quo ēt vide per abb. ꝯſ. lxxxv. ij. lib.

e ¶ Pro alimētis. dic ꝙ abb. ꝯſ. xliij. dē ꝙ ſumme plꝫ ſibi opin. Bar i. lē voluit lu. ro. cōſ. cccclij.

vxoꝛi pꝛo alimentis.arg.l.ij.ſ.de ali.τ cib.leg.τ hec nō ſatis in genere facit pꝛo iſta opin quia cum dos ſit ſpāliter deſignata pꝛo oneribus matrimonij.l.pꝛo oneribus.C.de iure do.τ onera matrimonij compꝛebendant etiā alimenta vxoꝛis.l.vbi adhuc.C.de iu.do.ergo ꝛc.❡ Hanc partem etiam tenēt aliqui antiqui relati per Joan.and.loco pꝛeallega.nec ſecūdū Ro.hic ob.tex.in.d.l.lucius.qui po.i pig.ha.quia rñdet ꝙ vbi vſure petebantur eadem actione qua ſoꝛs petebatur,pꝛo qua pignoꝛa erant obligata,ſecus in caſu noſtro.τ ſic vult quod.d.l.lucius.non habeat locum in vſuris que petitur offic.iudi.Tamen neſcio quid velit dicere Ro.quia aut vſure fuerunt pmiſſe,τ ſicut ſtipulatio pꝛoducit actionem pro ſorte ita τ pꝛo vſuris,τ tot erunt ſtipulationes quot res.argum.l.ſcire debemus.τ.l.quod dicitur.la pꝛcola.ſ.de ver.obliga.❡ Aut vſure que debentur non fuerunt pꝛomiſſe,τ tunc non veniunt nō iure actionis,ſed ſolo iudicis offi.mercenario.d.l.iij.C.depo.modo ſic ſicut fideiuſſoꝛ ſimpliciter intercedens obligatur p ſorte,τ vſuris venientibus ſolo iudicis offic.vt eſt g'oſſ.ordi.communiter appꝛobata in.l.quero.in pꝛinci.ſ.loca.τ pꝛobatur in.l.ſi poſtea.ſ.rem pub.ſal.fo.idem videtur eadem ratione in pignoꝛe,τ hypothecha,τ ideo male locutus eſt Ro.Veriꝛoꝛ igitur indiſtincte videtur pꝛima opi.per.d.l.lucius.q po.in pigno.ha.cui non vꝫ bene riſum.❡ Suſtineri tñ ſi qs vellet poſſet opi.Joā.an.τ ſe.τ rñdendo ad.d.l.lucius.quia illud verū qñ ſimpliciter debitoꝛ creditoꝛi bona ſua hypothecauit ſecus ſi expꝛeſſe.τ ſpecificate obligant pꝛo ſoꝛte:quia tūc non dicentur obligat.i pꝛo vſuris ſicut in ſimili videmus in fideiubente expꝛeſſe pꝛo ſoꝛte:quia nō extenditur ad vſuras,vt no.glo.τ omnes in.d.l.quero.Sed ſic eſt quod iura expꝛeſſe dicunt bona mariti tacite hypothecata pꝛo dote.d.l.aſſiduis.ergo non extenditur ad alimenta,τ quod iſta fuerit ratio.d.l.lucius qui po.in pign.habe.in.volūe Cy.expꝛeſſe.i.l.i.ſ pignoꝛibus.C.de vſu.❡ Secundo ſuſtineri poteſt opin.Joan.an.rñdendo alr ad.l.lucius.quia ibi loquitur qñ vſure pꝛo quibꝰ dñr bona eſſe hypothecata,non veniebant oīno acceſſoꝛie:ſed offi.iudi.mercenario.adeo qꝺ extincto pꝛincipali extingeretur acceſſoꝛium.ſed in noſtro non ſunt ita acceſſoꝛia alimēta ad dotem ſicut vſure ad ſoꝛtem:qꝛ videmus qꝺ anteꝗ̄ nata ſit actio de dote,peti pōt alimenta.vt.ſ.fuit concluſum,itē quia ſol.mat.peti pōt anteꝗ̄ dos petatur,vt vidimus in.l.diuoꝛtio.in pꝛin.ſ.eo.

1 ❧ Pater pōt agere pſe τ filia furioſa.τ pea repudiū mittere,τ patre furēte,vel capto ab hoſtibus,eius curatoꝛ ſi adeſt agit de dote.alias autem filia.
2 Libellus in actione de dote quomodo ſit foꝛmādus.
3 Diuoꝛtium poteſt pater intentare pꝛo fi'ia furioſa.

1 **Item pater.** †Pater poteſt agere pꝛo ſe:τ filia furioſa,τ pꝛo ea repudium mittere,τ patre furente vel capto ab hoſtibꝰ eius curatoꝛ ſi adeſt agit de dote,alias autem filia.hoc dicit vſqꝫ ad.§.trāſgrediamur.
2 ❡ †In tex.ibi filie de ſue.ſm Ang.qui dicit ꝙ non reperitur clarioꝛ tex.in iure ponens modum concludendi in libello qñ pater agit ad dotem:qꝛ dꝫ concludere ſibi.τ filie ſue dotē reddi,τ ſic dictio ve ſtat copulatiue,ſed qꝛ litera noſtra loquitur de fili a furioſa cui de iure ſolui non poteſt per regulam.l.ꝙ ſi ſoꝛte.§.ipſe.ſ.de ſolu.τ.l.ſi ſeruus.x.dar eiuſſus.eod.titu.dꝫ ex
3 poni ſecundum Bart.hic.i.patri nomine filie.❡ †Secundo no.ꝙ licet filiaf.amil.furioſa non poſſit mittere repudium marito,tñ p iter ſane mentis pōt p ea mittere:qꝛ ſicut cōtrahere matrimonium ſpectat ad patrem.l.ſi vt pꝛoponis.C.de nup.l.cum qui.alias incip Paul.ſ.de ſtatu homi.ergo τ ipſum dirimere.Sequitur.§.tranſgrediamur.

1 ❧ Dos ſoluta marito ſui iuris,vel alij de voluntate mariti,contra maritum repetitur.
2 Solutio paria ſunt ꝙ fiat tibi.vel alij de voluntate mea.
3 Actio de dote cōtra quē intentari debeat,dicitur hic.
4 Actio de dote nō datur contra filium,quando dos fuit ſoluta patri.niſi filius ſit heres patris.
5 Pater an teneatſe obligare ad reſtitutionem dotis pꝛo filio.
6 Nuptie condigne que dicantur.
7 Dos an ſit reſtituēda per patrē tantum ſi pater τ filius communiter confitentur illam habuiſſe τ recepiſſe.
8 Pater ſi accepit dotem vxoꝛis filij ſui emancipati an poterit compelli illam reſtituere filie conſtante matrimonio.
9 Pater an teneatur dotem vxoꝛis filij ſui ſeoꝛſum habitātis a patre eidem reſtituere.
10 Amdicta ſeu offenſio non pōt alteri cedi,ſeu committi.
11 Filius in dubio pꝛeſumitur heres patris.
12 Frater an teneatur communicare dotem vxoꝛis ſue aljs fratribus.

1 **Transgrediamur.** †Dos ſoluta marito ſui iuris vel alij de voluntate mariti maritum repetitur,ſꝫ ſi maritꝰ erat in ptāte pr̄is dos repetit ꝯ pr̄ē ī ſolidū ſi ſoluta fuit pr̄i vel marito iuſſu pr̄is.ſi aūt ſine iuſſu pr̄is tunc cōuenit pr̄ de peculio tm̄ et qñ fuit ſoluta pr̄i filius non tenet niſi ſit heres patris.h.d.vſque
2 ad.l.§.ſi mulier.❡ †No.pꝛio non referre an pecunia ſit ſoluta
3 tibi an alij voluntate tua.ꝯcoꝛdātie ſunt hic in gloſſ.❡ †Scđo no.tex.magiſtralē ꝯ quē intētari debeat actio de dote τ in quātū tenet.iſte dicit abſolute ſoꝛ et tenebit:intellige ſm̄ diſtōnem
4 hic no.p gl.Ja.de are.τ Bar.❡ †Tertio not.ꝙ ꝯ filium agi nō pt̄ actiōe de dote qñ dos fuit ſoluta pr̄i:niſi filius ſit heres pr̄is,hoc tñ fallit cū heredes pr̄is dotē reſtituiſſent filio:qꝛ tunc lꝫ p errorē nō petierint cau.de defendendo eos in actione de dote nihilominꝰ ſi ipſi heredes ſoluēdo nō ſint:poterit mulier ī ſubſidiū agere ꝯ maritū:vt eſt caſus in.l.pr̄ filie.ſ.de
5 do.ple.❡ †Pꝛo intelligētia tn̄ huiꝰ lr̄e har.hic aliqua vtilia ponit,τ pꝛimo an pr̄ teneat ſe obligare ad reſtōnē dotis p filio,τ arguit ad ptes.❡ Adde tñ ꝙ inchtū dicit ꝙ ſi filius nu
a bit mulieri cōdigne.cogit pr̄ ſe obligareᵃ p dote marie ſi mrīmonio ꝯſenſit p.l.ij.ſ.ad muni.τ.l.fin.ſ.de decu.certe iſta vera nō vr̄:qꝛ ſequeret ꝙ fruſtra quereret hic,an pr̄ tenet ſe obligare ad dotē reſtituendā:qꝛ cū iſto iure ciuili clarū ſit ꝙ pr̄ ſemp dꝫ hmōi nuptijs filij cōſentire.d.l.ſi vt pꝛoponis.C.de nupti.ergo ꝛc.❡ Nec facit.d.l.ij.nec.d.l.honoꝛes.qꝛ ibi filiꝰ poterit offici decurio ſine ꝯſenſu pr̄is,ergo ꝛc.Bart.tñ hic breuiter cōcludit ꝙ in illis partibus in quibus nō eſt de conſuetudine ꝙ maritꝰ ꝯſtituat donationē pp nup.vxoꝛi cogi ſe obligare ſi filius acceperit honeſtam vxoꝛē,τ cōdignā.τ hoc ne aſo videat pr̄ impedire mrīmoniū filij p.l.q liberos.in pꝛin.ſ.de ri.nup.τ.l.ſi.C.de do.pmiſ.vt hic plenius p eū.idem tꝫ Jo.de Imo.τ Ro.τ Ray.τ Pau.de ca.hic ꝯtra Oldra.ſimpliciter ſequit opi.Dy.p.l.quēad.§.i.ſ.de iu.do.que nihil facit.τ quāuis Bal.τ Angel.hic eandē opi.ſequi videantur tñ ex verbis oīm ꝯcludit hoc eſſe verū vbi pr̄e recuſante ſe obligare filiꝰ
b aliter cōmode nō poſſet mrīmoniū ꝯtrahereᵇ per.d.l.q liberos.aliter aūt ſecus p.d.l.honoꝛes.τ.d.l.ij.vbi pater non cogit ſe obligare etiā vbi agit de actu publico autoritate τ vtilitate.
6 ❡ Que aūt dicantur nuptie cōdigne iſtis diebus ſuper hoc habui reuoluere.τ tāgit Bar.ſ.l.ſi rogatus.ſ.de ma.vindi.et in.l.cum ita legat.de cōdi.τ demō.τ in.l.ij.que incipit libertum.C.de nup.per illū tex.τ Jo.an.in.c.ſup eo.el.ij.de teſti.et dicit Bar.inſpici debere pgeniē natalium.vel ſi ꝯtrit cū famulo pr̄is.tūc eni dñr nuptie indigne.❡ Itē dn̄s Bar.hic cōcludit notabiliter ꝙ in caſibus in quibus poſſet cōpelli ad inſtātiā filij vt pꝛo dote vxoꝛis cōſentiret,τ ſe obligaret,τ tūc ſimplex eius cōſenſus interueniēs in actu filij patrē obligat inſolidū.l.ſi filius.ſ.de tute.l.fin.ſ.de ſuſpe.tu.l.ſi inter.§.imperatoꝛ.ſ.de excu.tut.τ in terminis noſtris idē voluit Spec.in ti.de dona.inter vir.§.formatis.ver.quid ſi filius.τ Bald.τ Angel.Imo.Pau.de caſt.τ Raph.hic.τ Cyn.τ Bal.in.l.i.C.de decorio.lib.x.ꝙ limitat Ro.hic:ſi mrīmoniū ex quo datet dos eſſet nullū:qꝛ tūc ſimplex cōſenſus patris nō obligat patrē ad dotis reſtitutionē.alle.in ſimili tex.in.l.i.C.de mu.τ ho.inter patrē τ filiū nō cōtinuādis lib.x.❡ Scđo limita ſm Spec.in.d.§.formatꝰ.in ỽ.ſed pone filiꝰ.niſi filiꝰ cui pater cōſentiret eſſet emācipatus:qꝛ tūc nō obligabit pater p talē cōſenſum.alleg.tex.in.l.i.C.de filioſa.τ quēad.pater.lib.x.❡ Sed Pau.de ca.hic dicit ꝙ etiā ſi filius ſit emancipatus videt ꝙ pater teneat nō actione ꝙ iuſſu q̄ nō habet locū in filio emācipato.ſed tenebit actione mādati,alle.l.ſi.in ſi.cū gl.ꝯ ꝙ iuſſu.nō tñ rñdit ad.d.l.i.ſed nec eā alle.puto Spe.nō bene locutū in filio emācipato:qꝛ ſi cū pater eodē modo teneat obligare ſe pꝛo dote dada emancipate,ſicut τ pꝛo filio in ptāte,vt pbat ex doc Bar.hic iūcta.l.ſi.C.de do.pmiſ.quā ipſe alleg.que etiā loquitur in filijs emācipatis,ideo vꝫ ꝙ ſimplex cōſenſus patris iſto caſu nō obliget per rationē.d.l.ſi filius.ſ.de tut.❡ Nec ob.in.d.l.i.qꝛ ibi pater nō poterat cogi ſe obligare pꝛo filio creato decurione.d.l.honoꝛes.in ſi.τ.d.l.ij.❡ Itē aduerte,qꝛ pꝛedicte deciſioni Bart.videt obſtare,qꝛ ſi diceret enꝰ ꝙ pater cōſentiēs filio dotē recipiēti obligaret vltra filij,tūc ſequeret quod pꝛo dote reſtituēda dari poſſet fideiuſſoꝛ vel aliꝰ interceſſoꝛ cōtra l.i.τ.ij.C.ne fideiuſ.do.due.pꝛout dicet in.l.ſi conſtante.§.quoties.ſ.e.❡ Sed rñdeo ꝙ licet fideiuſſoꝛ vel interceſſoꝛ voluntarius dari nō poſſet:tñ neceſſarius pꝛout eſt pater cōpellit vt dici ſe obligare dari pōt.τ iſtud fuit de mēte ang.hic.❡ Alia dari pōt reſpōſio ad.d.l.i.τ.ij.que colligitur ex no.per Bar in d.§.quoties.videlꝫ qꝺ cū pater τ filius cēſeantur eadē pſona,ideo ceſſat ratio falcidie.l.ſi.C.de do.cau.nō nu.τ de materia qñ ſimplex cōſenſus patris inducat obligationē quo ad eū vi

a ❡ Se obligare.vide p.au.de ca.cōſi.lxxviij.τ ibi qd ſi pr̄ erat furioſus.τ filꝰ male vtat ſubſtātia an bona patris ſint obligata ſicut ſi ꝯſenſiſſet,τ vide etiā eiꝰ ꝯſi.xiiij.p bal.ꝯſi.xiiij.lib.ſed an valeat pactū ꝙ pr̄ ñ teneat niſi ī tm̄ ꝙ tū eit portio filij,vide p eū ꝯſ.ccvi.ỽ.libro.

b ❡ Cōtrahere.vide alb.d.ro.hic dicētē ſe ſepiꝰ ī pꝛactica obtinuiſſe ꝙ pr̄ nō cogat abligat bōa ſua pꝛo dote vxoꝛis filij.τ vide raph.x.cu.hic nec iſta vꝫ bōa iō quā alle.alex.ſ.ſ.ne īpediat mrīmoniū patre recuſante:quia poteſt pꝛouidere remedio.c.p veſtras de do.inter vi.τ vxo.ponēdo dotē ad partē honeſti lucri non tamē pater cogit conſentire alicui mrīmonio in indiuiduo.l.adoptiui.§.i.ſ.de iure doc.Franc.Cur.

tra no. hic p Bar. vide oĩno Bal. poſt Cy. in. d. l. i. C. q cũ eo. ⁊ Barto. ⁊ Bald. in. d. l. i. C. de decu. lib. x. qui nõ. loquuntur. ¶ Quo ad dictus adde inſtã dñt q vbi pater nõ cogit ↄſentire nec ſe obligare pro filio, tunc ſi ſimpliciter conſentiat obligat cũ quo ad vires peculij. l. lucius titius C. ad. ſ. de admi. tut. nam ↄ eos vr̃ tex. in. l. ij. maxime circa. ſ. ad mini. iuncta gloſ. vbi pater qñ cõſenſit filio qui efficitur decurio, lʒ cõſentire nõ coget. d. l. honores in fi. tñ obligatur pr̃ inſolidum tanq̃ fideiuſſor, non video poſſe rñderi niſi dicamus, vt colligit ex no. per Bar. in. d. l. i. C. de decu. li. x. vʒ ſpãle eſſe qñ pater cõſenſit filio in actu publico autoritate ⁊ vtilitate vt in decurionatu, ſed in. l. lucius. erat actus vtilitate priuatus, vt in tutela.

7 l. athlete. ſ. de excu. tut. §. excuſant. inſt. eo. ti. ¶ † Ex predicta faciunt ſm doc. ad. q. quotidianam pater ⁊ filius in eodem inſtr̃o ↄfeſſi fuerunt habuiſſe centũ pro dote vxoris filij, an gliſbet teneat pro dimidia, ao vero inſolidũ. Cy. cum quo ſimplr̃ hic tranſit Angel. dicebat qd̃ ſi pater gubernabat filiũ ⁊ oĩa, dos cenſet ad pr̃em inſolidũ perueniſſe, ⁊ ip̃e tenebit, ſʒ ſi pater gubernabatur a filio: q2 tunc ex equitate vr̃ p̃ſumendũ inſolidũ pecuniam ad filiũ pueniſſe nõ tenebit pater. Aut quilibet ſeipſum gubernabat, ⁊ tunc vterq̃ tenet pro dimidia pro qua equitate nihil alleg. faciunt no. p Bar. in. l. in duob⁹. i. vij. q. ſ. de duo. re. tñ Bal. ⁊ Imo. hic indiſtincte tenẽt quẽlibet p dimidia[a] teneri p regulã. l. reos. §. cum in tabulis. ſ. de duo. q2 iſta eſt eqtas non ſcripta cui preferẽ rigor. l. placuit. C. de iud. e. ſi. de tranſac. adde bal. in. l. ſi ↄſtante. in prin. ſ. e. ⁊ ibidẽ Imol. in. p. col. adde ẽt reperio expreſſe tenuiſſe Dy. hic lʒ. Ja. de are. in. d. l. ſi cõſtãte. ⁊ teneat quẽlibet inſolidum obligari ⁊ male; vt ibi p Bar. ⁊ Imo. ⁊ fuit de mente Bart. ibi in. vij. q. i. partis. ¶ Addo tñ q Ro. in hac. q. dicit q ſi appareret totam pecuniam pueniſſe ad pr̃em poterit fili⁹ conuentus opponere exceptionẽ excuſſionis fiende primo ↄ patrẽ. alle. ad hoc no. per Bart. in. d. l. in duobus. §. i. in. vij. q. ⁊ in. l. cũ in plures. §. veſtimenta. ſ. loc. ⁊ in. l. inde queritur. p illũ tex. ſ. commo. puto ro. non bene locutum, ⁊ cum pridie in facto habuiſſem nolui pro iſta opi. conſulere, qm̃ bar. in locis p̃al. loquit qñ quilibet tenebat inſolidum[b], ſed in caſu nr̃o quilibet tñ p virili tenebatur lʒ ex poſtfacto pecunia in totum ad vnũ puenerit. Raph. cu. hic equiorem dicit eſſe opi. Cyn. qua poſſet ſuſtineri caſu quo probaret cõiter accidere: vt oĩa ↄueniãt ad patrẽ adminiſtrãtem filiũ, ⁊ oĩa: q2 validũ eſt argumentũ a cõiter accidentib⁹ vt eſt glo. or. in. l. neq̃ natales. C. de proba. ¶ Iuxta predicta dicebat hic Paul. de caſt. q in caſibus in qbus pr̃ tenetur ſe obligare p dote reſtituenda, ſi eſt mẽte captus p inde eſt ac ſi ſe obligaſſet. arg. l. ſi finita. §. eleganter. ſ. de dam. infe. ⁊ l. ij. ſ. de euic. Sed cũ ſuppoſitatione plurimũ erraui: q2 lʒ ſit mente captus nõ tñ obligat niſi pr̃ dans dotẽ p filia, vel ipſa filia petat dari curatorem ſocero mente capto qui ſe obliget pro dote per. l. i. ⁊ l. admonendi. C. qui pe. tu. que rõ ceſſat in. d. §. ele

8 ganter. nec aliquid facit in. d. l. ij. ſm verũ intellectũ. ¶ † Que ſiuit etiã hic Bal. de vtiliſſima. q. vʒ vtrũ ſi filius ſit emancipatus a pr̃e ⁊ pater dotem vxoris filij acceperat vna cum filio an poterit pater compelli eam filie reſtituere conſtante matrimonio Bal. Ang. Imo. ⁊ Pau. de caſt. hic quod ſic, q apud illum dos eſſe dʒ apud quem ſunt onera. l. ſi is qui. §. i. ſ. de iu. do. l. ſi filia. §. hoc amplius. ſ. ſo. ma. Item equiparatur emancipatio filij morti patris quo ad effectum cõſolationis actiõis de dote in filium. §. videam⁹. C. de rei vxo. actio. l. ſi pater nomine filij. ſ. de iur. do. ſed patre mortuo dos debet eſſe apud filium. l. ſi maritus. ſ. ſo. ma. ⁊ d. l. ſi filia. ergo ⁊c. ⁊ ita referunt conſuluiſſe Dyn. hoc idem, ⁊ latius tenuit Bald. in. l. ij. C. ſo. ma. vbi refert cõſuluiſſe Cyn. ⁊ ibi idem tenet Saly. ⁊ idem dicit tenere Ja. de are. in. l. cõſtãte. ſ. e. idẽ tʒ Bal. in. l. ſane. ſ. de iu. do. in lec. anti. ⁊ Bal. in. d. l. ſi conſtãte. §. i. ⁊ Paul. de caſt. in. l. quid an cum filium. ſ. de verb. oblig. cõfirmat: q2 emancipatio equiparat exheredationi. l. ij. C. q cũ eo. ſed exheredato pʒ dos reſtitui. vt eſt tex. in. l. ſoce. §. ſi. ſ. e. ⁊ in. d. l. ſi filia. §. ij. ergo ⁊c. ⁊ dicit Bal. in. d. l. ſane. q ſi talis reſtõ fiat de voluntate mulieris liberat pr̃ a muliere. dixi de hoc in. l. ij. in prin. ſ. eo.

9 vbi hoc limitaui. ¶ † Sed dubium eſt qd ſi filius nõ eſt emã

c cipat⁹, ſed ſeorſum[c] habitat a pr̃e, an cõpellat ei dotẽ reſtituere. Ang. hic ſimplr̃ tenuit q ſic p regulam. l. ſi is qui. §. halle. qd̃ fateor Imo eſſe verũ ſi habitat ſeorſum a pr̃e voluntate pr̃is vel ex iuſta cã, alr̃ aũt nõ vr̃ qd̃ pr̃i p̃iudicari poſſit. l. i. ſi quis a pa. fu. ma. no. gl. in. l. nec cunq̃. C. de emã. li. ⁊ in. l. ſi. ſ. de his q ſui ſunt vel alie. iu. ⁊ in. l. non põt. ſ. de adop. ⁊ doc. in. d. loc. enumerant que ſint ille iuſte cãe. ¶ Putat tñ Joã. de imo. q in caſu in quo filius hʒ iuſtã cãm habitandi ſeorſum a pr̃e ſi tamẽ eſt ſuſpectus de dilapidatione. non tenetur pater ei dotem reſtituere, ſed ſolum preſtare alimẽta, niſi filius pr̃i preſtet cautionem de dote cõſeruãda. l. ij. §. nec cogit. ſ. eo. ¶ Extra hos caſus putat Imo. Ang. non bñ locutum. ⁊ in hoc ſatis inclinat Pau. de caſt. hic dicẽs q ſi filius hʒ iuſtã cãm habitãdi ſeorſum a pr̃e iudex arb. ſuo prouidere debebit ſm diſtinctionẽ Imo. ¶ Ro. hic cõcludit qd̃ cũ talis dos dicat aduentitia. l. ij. ⁊ l. iij. cũ ibi. no. C. de bo. que lib. ergo vr̃ qd̃ pr̃ non poſſit aliquo mõ cõpelli vt dotẽ filio reſtituat ẽt ſi voluntate pr̃is vel qñocunq̃ ſeorſum habitet cũ ſatis ſit qd̃ pater prebeat alimẽta filio p ſe ⁊ vxore. l. ſi quis a liberis. §. nõ tm̃. in gl. ſ. de lib. agn. habitatio ſeparata nõ ĩpedit p̃ſtationẽ alimentorũ. l. libertis libertabuſq̃ meis. §. ſi. ſ. de ali. ⁊ cib. le. ¶ Puto tamen opi. Ang. eſſe veriorẽ cũ modificatiõe de qua p Imol. hic: quẽ ẽt ſequit Pau. de ca. in. d. l. qdã cũ ſimilitẽ habeo quodã cõſi. bal. in quo concludit q ſiue filius hitet ſeorſum a pr̃e pp pr̃is ſeuitiam ſiue ob aliã iuſtã cãm dʒ pr̃ dotẽ reſtituere filio. d. l. ſi filia. §. i. ⁊ l. i. §. ſi. cũ. l. ſeq. ſ. de lib. ag. quã allegationẽ puto eſſe corruptam q nihil facit ille tex. hoc idẽ vr̃ de mente bar. in. d. l. ſi ↄſtãte in. vij. q. ij. ptis. ſ. e. accedat q no. Bal. in. l. ſi. in ſi. ſ. de ſen. q ſi ne cer. q̃ti. vbi dicit q maritus ſine cã expellens vxorẽ tenet eidẽ dotẽ reſtituere. ¶ Nõ ob. rõ Ro. q ſi vera eſſet ſequeret qd̃ ſimiliter mortuo pr̃e poſſent hr̃edes denegare filio reſtõnẽ dotis ↄſtãte mr̃i. offerẽdo ſe paratos ſubire onera mr̃imonij ↄ. d. l. ſi marit⁹. ſ. ſo. ma. ⁊ l. ij. C. e ti. ⁊ ibi i terminis hoc voluit Cy. ¶ Inter. ibi q ſi filio. an iſto caſu qñ dos eſt ſoluta filio ſine pr̃e hr̃ẽ debeat vſumfructum dotis. vide bar. ⁊ Ang. i. l. contra iurum. §. i. ſ. re. amo. ⁊ Ang. in. l. i. C. de bo. q lib. ⁊ melius p Pau. de ca. cũ quo cõcordat hic Ro. q tʒ ↄ Bar. ⁊ vide p Ro. in auĩ. ex teſtõ. ⁊ ibi p Bal. in ij. col. C. de col. ⁊ Pau. de ca. in. l. ij. in pr̃. ſ. e. ⁊ in oĩb⁹ illis locis hẽs an ⁊ qñ pr̃ hʒ adminiſtrationẽ dotis p qua ſe nõ obligauit. ¶ In glo. ij. ibi. l. fugitiuus. ⁊ q ſit rõ fallentie colligitur ibi in tex. ¶ In ea. gl. ibi. §. in alienis. ſpãle eſt ibi ne diſcordie materia detur inuento poſtea theſauro ſm Imo. hic. vel ſʒ Pau. de ca. ne det materia derelinquendi culturas agroꝝ cupiditate inueniẽdi theſaurũ. ⁊ has duas ſol. approbat Flo. de pla. in. d. l. i vel ſcẽdus ↄ doct. ⁊ quoſdã vltramontanos ibi ne det occaſio ſubuertẽdi ẽdificia, ⁊ domos ↄ regulã. l. quoſdã. C. de metallarijs lib. xi. vel ſm eoſdem ne det occaſio per artẽ magicã q̃rẽdi theſaurũ q eſt phibitũ vt ibi in gl. ⁊ hr̃ in. l. i. ⁊ fere p totũ ti. C. de malef. ⁊ mathe. in. c. i. q fere per totũ extra de ſorti. nõ facio magnam vim in iſtis ſol. qñ. l. clarã habemus in. d. l. i. ¶ In ea. gl. ibi. ⁊ cum fundũ ⁊c. ſolo e ſm vnã expõnẽ gl. poſitam in. d. l. cum fundũ. in ỽ. poſtea. q ibi ex interuallo non poterat dñs recuperare p aliũ. ſicut nec p ſe ſed incõtinẽti ſic, ⁊ p ↄñs nõ obligat, ⁊ iſtã tʒ bar. ar. l. ſi quis in ſeruitute. in fi. ſ. de fur. ⁊ pe. ⁊ Cy. i. l. i. in fine. C. vnde vi. ⁊ Bal. in. c. i. §. ſi quis vero. de pac. in fr. ¶ Vel ſm aliã ſol. notabil'r hic poſitã in gl. ſpãle ẽ odio vindicte, ⁊ hanc ẽt approbat Bal. in §. ſi quis ỽo. ⁊ expreſſius pau. de ca. hoc idẽ tʒ bal. in. l. duob⁹. §. i. ſ. de iorein. ⁊ de iſto intelle

10 ctu ẽt facit mẽtionẽ Bal. in. l. i. in. xviij. col. C. de ſer. ⁊ aq. † Et ideo facit ad. q. ſi ſtatutum pmittit offenſo ſe vindicare q nõ

d poſſit alij ſuã vindicationẽ cõmittere[d]: qd̃ tʒ Bal. in. l. accuſationis. C. q me. cau. ⁊ in. d. §. ſi quis ỽo. ⁊ in. l. oĩm in ſi. C. cõ. diui. ⁊ in. l. vt vim. in. ij. col. ſ. de iu. ⁊ iu. ⁊ in repe. l. i. C. vñ vi. ⁊ ẽ de mente Bar. in. l. nõ ſolũ. §. ſi mãdato. in. ij. q. in ſi. ſ. de iniu. ⁊ Ro. in. l. ſi quis in grauĩ. §. ſi marit⁹. ſ. ad ſyl. ⁊ hoc verũ qñ. l. vel ſtatum contra regolas iuris cõis concederet in piuilegium talem facultatem vindicandi habendo ſpãlẽ reſpectũ ad perſonam: alias ſecus per regulã q hʒ q q põt p ſe põt p aliũ. vt in regula poteſt de reg. io. li. vi. p hoc addoco tex. in. l. i. §. ſin. ſ. de ope no. nun. iunctis ibi no. p Bar. in. i. col. dicẽtẽ q ibi eſt tex. melior de iure q lnia intrandi preprĩa auto. q̃ quis hẽ põt in aliũ trãſferri. ⁊ cũ bar. ibi cõcordat Ang. Imo. ⁊ Ro. ibidẽ ⁊ ang. in. l. iij. C. de pig. ⁊ Imo. in. l. ſi ita ſtipuler per te. ſ. de ỽ. ob. ⁊ Bal. in. c. i. de feu. nõ hñte pro. nat. feu. ¶ Sʒ ↄ p̃dicta vr̃ tenere bal. in. l. gracchus. p illum tex. C. de adul. vbi pr̃ poteſt demandare filijs ſuis ius propria aut. occidendi adulterum. ſʒ rñderi poſſet ad illum tex. vt colligit ex no. per Bart. in. d. §. ſi mandato. dũ dicit q vindicta illa. de qua ibi põt per ſolum maritũ vel filios explicari nec plõs dicit. ſed pro eo eſt caſus in. d. l. gracchus. in hoc tñ arti. ↄclude, vt p Bald. in. d. §. ſi quis ỽo. vʒ. q aut de iure cõi ſimplr̃ eſt cõceſſa vindicta. ⁊ põt explicari p alium vt in. d. regula põt. ⁊ hic in gl. cũ theoricis. ſ. alle. ⁊ ſic pʒ ex his q prima ſo. ad. d. l. cũ fundũ. nõ eſt ỽa. ſed verior vr̃ ſcõs intellect⁹: aut i piuilegiũ ↄ ius cõe. ⁊ nõ põt explicari p aliũ: vt eſt optimũ ar. in. l. ſeruus ſi heredi. poſt pñ. ſ. de ſta. li. ibi dũ dicit pſone ad inſtar ei⁹ q demonſtrat⁹ eſt adhere. ¶ In glo. in ver. abſolute. dic vt per bart. cum quo ẽcor. Ant. de bu. ⁊ Imo. in. c. ex lr̃is de pig. ¶ In gl. in verſi. exiterit. notanda eſt glo. volens quod eo tpe quo appet filio in

preſte

a ¶ Dimidia. adde Raph. cu. ↄſ. xl. vi de Bart. ↄſil. xv.

b ¶ Imolian. de Bart. vide qd̃ clari⁹ voluerit idẽ in ↄſ. exiij. vbi dicit qd̃ cũ plures obligat ſe pncipal'r. ⁊ certũ ſit qd̃ ad vnum pecunia puenit q oẽs ſunt pncipales ſʒ illi ad quos nõ puenit pñt petere vt eoꝝ impetitus actio contra illum dirigatur.

† ¶ Vide Pau. de ca. in. l. ſi vt certo. §. ſi duob⁹ vehiculũ. ſ. cõmo. i. ij. col. i ſi. ⁊ ſe. vbi dicit habuiſſe hunc caſum bonomie: ⁊ obtinuit eũ magno labore: ⁊ addo tex. ⁊ ibi Bar. ſ. l. cũ in plures. §. veſtimẽta. ſ. loc. ⁊ vide Bal. in. l. ad ſimilitudinẽ. C. de epiſ. ⁊ cler. Tho.

c ¶ Seorſum. vide abb. ↄſ. cccxix. et bal. ↄſiliũ prime allegatu.

d ¶ Cõmittere. adde Lud. ro. ſingu. ſu. ſo. xiij.

poteſtate delatã eſſe ad hereditatẽ nõ eſt ꝯ eſt fundata inten
a tio creditorũ hereditariorũ.niſi probẽt filiũ ſe immiſcuiſſe[a] he-
reditati:hoc tñ limitabat Cy.eſſe verum qñ filius negat ſe he
redem.alias ſecus vt hoc refert.⁊ ſequitur Bal.⁊ Ang.Sed
Imo.hoc cõtra:q2 indiſtincte pbare debẽt creditores.vt eſt
tex.in.l.cũ pñs.ff.de acqui.he.⁊ gl.hoc idẽ gloſſ.in.l.ita tñ.§.ſi
pater.ff.ad treb.⁊ in.l.neceſſarijs.ff.de acq.he.⁊ ibi per oẽs i.l.
ſ.hic alleg.in gl.⁊ ibi eſt bonus tex.⁊ ita ſe hꝫ magis cõis opi.
doc.in.d.ll.⁊ Bal.⁊ Imo.plene in.l.filius qui patri.ff.de vul.
⁊ pup.⁊ in.l.ij.C.ne ſi.pro pa.⁊ Bald.in.l.filio quẽ pater.⁊ ibi
Dy.ff.de leg.i.plene Bal.in.l.ij.ff.de cõdi.fur.in repetitio an
ti.et probat in.l.nam nec emãcipato.ff.de leg.i.⁊ per alias rõ-
nes,de quibus p doc.in.d.locis.Cõfirmo per tex.in.l.ei qui.ff.
de acqui her.vbi ſi filiꝰ vult abſtinere ab hereditate paterna
non hꝫ neceſſe ire ad pretorẽ vel aliũ actũ extrinſecũ facere,
vnde Cy.ibi qui ſe corrigendo fuit ꝯ2iũ eius q2 ipſe tenuit hic,
⁊ cum eo in.l.ei q eõcor.Pau.de ca.ibidẽ.Sed Bald.in.l.ij.
C.cõia de leg.in ver.quero qñ ⁊c.dixit q2 cõis opi.nõ pcedit qñ
filius in iudicio cõparet,⁊ non negat,nec expreſſe fatetꝰ ſe eſſe
heredem per.d.l.ij.de cõdi.fur.q nihil facit.⁊ ꝯ2iũ expreſſe tꝫ
11 ibi Bal.in lec.ant.¶ †In hoc arti.etiã ponit Bal.aliqd in
c.in agna.vl'til.vbi dixit q2 vbi aliter nõ apparet i dubio filiꝰ
preſumitꝰ heres patris p glo.in.§.vt aũt in gl.q incipit.arg.in
aut.vt hi qui obli.quã reputat ſin.bal.in.l.apud hoſtes.ff.ſu.et
12 leg.¶ †Poſtremo Dy.⁊ Bar.hic querũt an filiꝰ ex forma
b ſtatuti vel pacti lucratꝰ dotẽ teneatꝰ fratribus[b] cõferre:in quo
varie loquuntur doc.nã prima fuit opi.Dy.hic.⁊ Cyn.in.l.ij.
C.fa.erc.q2 aut lucratꝰ iam patre mortuo,⁊ non cõfert arg.l.ſi
is qui.§.ibi dos.ff.de in.do.⁊ facit.l.actione.§.ſi.cũ.l.ſe.ff.p ſo.
aut lucratur patre viuẽte,⁊ tũc cõfert.¶ Scda fuit opi.bar.
hic.⁊ Bar.⁊ Ang.in.l.i.C.de bo.q li.⁊ Saly.in.d.l.ij.⁊ Bal.
in aut.ex teſtã.in.viij.col.C.de col.⁊ i.l.ſi donaturꝰ.§.i.in pñ.
ff.de cõdi.ob.cau.q2 imo etiam ſi patre viuẽte lucratur hodie
nõ cõfert q2 dr aduentitiũ.l.i.⁊.ij.⁊ ibi no.C.de bo.que lib.ad-
uẽtitia vero nõ cõferuntꝰ hodie.l.illud.C.de col.⁊ ſic opi.Dy.
verã eẽ dicit iſto iure antiquo.¶ Tertia fuit opi.bart.in tra.
ſuo de duo.fra.in.v.q.pe.art.principa.⁊ in.d.l.ij.vbi dicit hãc
opi.eſſe ſatis ſubſtẽtabilẽ,⁊ cũ ea tranſire videtꝰ lꝫ pau.de ca.
hoc minus fideliter referat Bar.ibi hanc opi.impugnare,ſꝫ
Imol.eã approbat,⁊ idem Lud.in.d.aut.ex teſtã.q2 aut patre
mortuo.⁊ tũc caſus non habet dubiũ p.d.§.ibi dos.aut patre
adhuc viuente,⁊ eſt tunc diſtinguendũ,aut filius onera ſuſti-
nuit nõ aũt pater,⁊ tunc non confert:q2 dr illud lucrũ pcipe-
re ex cã oneroſa:vt eſt gl.lꝫ ipſi nõ allegẽt in.d.l.ſi donaturꝰ.
§.ſi.quã ſequitꝰ Bald.in.l.cũ multe.C.de dona.ante nup.in.ij.
col.⁊ Bal.in.l.hac edictali.in pñ.C.de ſecũ.nup.⁊ Bal.in
aut.preterea.C.vnde vir ⁊ vxor.⁊ Ang.in aut.de nup.§.q2 ve-
ro aut pater onera ſuſtinuit non aũt maritꝰ,⁊ tunc confertur
iuxta.l.ſi filie cũ ſi.C.de col.q2 dr ſit qd pfectitiũ.¶ Hec opi.in
vl.mẽbro nõ placet raph.hic,nec Pau.de ca.qñ indiſtincte
lucrum dotis dr aduẽtitiũ.l.q2 fine.C.de bo.que li.innuere vr
qd pater onera ſuſtinebat:q2 ad eum ptinebant fructus dotis
velut aduẽtitiorũ bonorũ cũ ita i dubio ſit veriſimile:ergo cõ
ferri nõ dꝫ.d.l.illud ſm Rap.¶ Itẽ q2 ſꝫ Pau.de ca.poſſet
contingere q2 per vnam diem tñ onera ſuſtinuerit,⁊ dos erat
magna:ideo deluſoriũ eſſe videretꝰ iſto caſu onera debere at-
tendi.Hec aũt ſcda ratio mihi nõ placet:q2 etiam in primis
diebꝰ ſolẽt fieri multe expẽſe in feſtiuitatibꝰ nup.ideo ſtatutũ
habuit reſpectũ ad id q2 cõiter accedere ſolet.¶ Item hec ra
tio Pau.de caſt.eſt ꝯ gl.in.d.l.ſi donaturꝰ.¶ Tertio contra
d.opi.adduco:q2 ſi vera eſſet diſtinctio Bar.in.d.trac.mulita
ret etiã i caſu quo ſtatutũ deferret lucrũ ipſi marito in ſpecie
q2 falſum eſt p no.per Bar.in.l.dote.ff.de caſt.pec.¶ Quar-
to q2 iure non probatur q2 qñ pr onera ſuſtinuit lucrum dotis
dicatꝰ profectitiũ attẽto q2 loco onerum fructus percepit,⁊ q2
non concurrũt requiſita ad eſſe peculij profectitij de quibꝰ p
Bar.in.d.l.cũ oportet.i pñ.⁊ in.l.ſi plures.§.an arrogato.ff.de
vulg.⁊ pupil.Et dñ ro.in.d.aut.ex teſtã.p iſta.iij.opi.alleg.l.
actione.§.ſi.cũ.l.ſe.p ſeal.dic q2 nõ facit:q2 ibi loquitꝰ in caſu ſo
cietatis expreſſe ꝯ2te.ſꝫ in caſu noſtro inter iſtos fratres nul-
la erat ꝯ2ta ſocietas.Quarta igitꝰ fuit opi.Bar.in.d.l.dote.ꝫ.
vꝫ q2 diſtinctio Cy.⁊ Dy.procedit qñ ſtatutũ diceret lucretꝰ
tertiã partẽ ille qui recipit dotẽ:q2 põt etiã cõprehẽdere pa
trẽ.ſecus ſi diceret muliere premoriente vir lucretꝰ tertiã ptẽ,
⁊ ſic circa pſonã iura diſponerẽt:q2 tũc tale lucrũ nõ confertꝰ,
⁊ hanc opi.ſequitꝰ Sal.in d.l.ij.⁊ hoc mihi placet.qñ modifi-
cat opi.Barto.hoc.⁊ in hac.q.vltra predicta vide aliquid p
Bal.in addi.ſuis ad tractatum Bart.de duo.fra.⁊ per flo.in
l.ſi filia.§.ſi filius.ff.ſa.erc.⁊ per Angel.in.l.i.C.de bo.q libe.
poſt Bar.ibi,⁊ p Bal.in.d.aut.ex teſtamẽto.in.viij.col.C.de

colla.⁊ in.d.l.donaturus.§.i.

1 ¶ Dos putatiua gaudet priuilegio dotis vere,fallit vt hic.
2 Matrimonium non poteſt contrahi inter mulierem liberã,⁊
hominem ſeruum.
3 Dos putatiua habet priuilegia dotis vere.
4 Empta ex pecunia dotali efficitur eius cuius eſt pecunia.
5 Creditor mutuans pecuniam alicui p emendis mercibus an
preferatur ceteris creditoribus in illis mercibus.

1 **Si mulier.** †Doti putatiue conceditꝰ priuilegiũ
dotis vere ꝯ oẽs preterq̃ contra dñm
in actione de peculio,cũ dño mulier in dote nõ preferꝰ niſi in
rebus in dotẽ datis,vel ex dote emptis,⁊ extantibus q tñ p-
2 pter ſpenſas pñt retineri.h.d.l.cũ ſe.¶ †No.q2 inter mulierẽ
liberã,⁊ hominẽ ſeruũ non põt ꝯ2hi matrimoniũ.cõcordantie
3 ſunt in gl.ſꝫ hodie ſecus de iure cañ.c.i.ff.de cõiug.ſer.¶ †Se
c cundo no.q2 dos putatiua hꝫ priuilegia dotis vere[c].⁊ aliqua
in ſpecie enumeratꝰ hic p gl.⁊ bart.Cy.in.l.ſi.in.vij.q.C.qui
po.in pig.ha.vbi ſolũ diſputat an hẽat priuilegiũ tacite hypo
thece de quo diximus in.l.i.ff.e.⁊ gñaliter de oibꝰ priuilegijs
idem vr vele Spe.in ti.de do.inter vi.§.firmatis.verſic ſed ſi
matrimoniũ.p quo facit:q2 videmꝰ multa priuilegia cõpete-
re doti vere:vt mulier poſſit melius nubere in futurũ.l.ij.§.ſi.
ff.de pui.cre.¶ Sꝫ hec rõ militat in vxore putatiua.ergo ⁊c.
⁊ ideo dicebat bal.⁊ Sal.in.l.i.in ſi.C.de cõd.ob cau.p ibi no.
per gl.q2 ſi ex forma ſtatuti inſtrũ a habeãt exequtionẽ paratã
eandẽ exequtionẽ hẽbit inſtrũ in dotis putatiue qd eſt miran-
dum cũ hoc ſtatutũ ſit correctoriũ iuris cõis quo conſiderato
inſtrũ a non habẽt exequtionẽ paratã:vt vidimꝰ ff.e.l.§.ſi pri.
⁊ quia proprie dos dr.qñ eſt verũ mr̃imoniũ.l.iij.ff.de iur.dot.
¶ Suſtineri tñ poſſet Bal.q2 ſumꝰ in materia fauorabili,idõ
ex idẽtitate rõnis fieri dꝫ extẽſio vt videbimꝰ in.l.ſi cõſtante
in prin.ff.e.maxime cũ hec extẽſio fiat ad id q2 ſublata in ppria
ſignificatione dotis cõprehẽditꝰ.ar.l.ſenatuſcõ.ff.de ritu nup.
¶ Ob autẽ dos putatiua hẽat priuilegiũ ne alienari poſſit.
ſicut nec vera eſt gl.in.l.dotale.§.do.in v.ſpectabilꝰ.ff.de fun.
do.hũ facit.l.iiij.e.ti.Fallit tñ in priuilegio.de quo i.l.i.§.ſꝫ nec
ipſi.C.de rei vxo.act.q2 illd nõ hꝫ dos putatiua.vt.ff.l.pe.
cũ gl.Predicta ẽt limitãt aliq,vt dicit,⁊ ſeqꝰ Pau.de caſt.⁊
Raph.hic niſi defectus matrimonij pceſſiſſet ex pte mulie-
ris q decepiſſet virũ ſciẽter:q2 tũc nõ hẽbit in dote putatiua
mulier priuilegiũ ne ex dolo ſuo lucrũ cõſequatꝰ.all e.l.a diuo.ff.
de ri.nu.⁊ ar.l.ſiue hereditaria.ff.de ne.ge.⁊ eſt optimũ ar.in.l.
pe.§.fin.ff.q2 fal.tu.aut.hũ facit.l.feminis.C.ad velle.¶ Item
predicta ſunt vera ex pte mulieris.ſꝫ ex pte viri nõ hꝫ dos pu
tatiua priuilegia dotis vere pbatꝰ i.l.inſulã.§.fructꝰ.ff.e.vbi fru-
ctꝰ dotis putatiue nõ lucratꝰ vt maritꝰ:q2 tũc eos oẽs retinere
poſſet vt viſum fuit in.l.diuortio.in pñ.⁊ in.§.impẽdia.ff.e.ſed
eos facit ſuos vt qlibet bone fidei poſſeſſor.⁊ idõ eos ſolũ reti
net q̃tenus in re dotali.vl' p vtilitate mulieris ipẽdit reliquũ
reſtituet,vt hr̃ i.d.§.fructꝰ q2 q2d dixerit gl.⁊ Dy.i.l.ſi.ãi nup.
ff.eo.¶ Itẽ maritꝰ putatiuꝰ nõ hꝫ priuilegiũ.l.maritꝰ.ff.eo.p
tex.in.c.i.in ver.tãtã dotẽ extra de do.iter vi.⁊ vidimus in.l.
mariti.¶ Itẽ pactũ mariti de dote lucrãda nõ pdeſt ſibi in
dote putatiua.d.l.i.ꝯ cõdi.ob cau.⁊ ibi firmat Bal.Ang.Sa.⁊
Bald.in.l.pe.ff.qd fal.tu.auto.⁊ ang.in aut.de nup.§.aſcripti-
tio.vbi honꝰ tex.ſꝫ melior eſt i.§.ſi do ab initio.i aut.de nup.
⁊ idẽ dicit Gul.Ang.⁊ Sal in.d.l.i.in dote lucrãda ex forma
ſtatuti:⁊ hoc idẽ tꝫ pau.d ca.hic qd vltimũ limitat hic ro.niſi
interceſſiſſet dolꝰ dãtis dotẽ putatiuã p tex.ſing.in.d.l.pen.⁊
hoc idẽ ibi no.Bal.¶ Sed cõtrariũ tꝫ Pau.de ca.hic p tex.
in.d.l.a diuo.ṽitas vr q2 vi pacti vl' ſtatuti directa nõ lucratꝰ
dotẽ putatiuã ẽt ſi dolꝰ dãtis dotẽ interceſſit.ſꝫ p exceptionẽ
doli vel p actionẽ de dolo illud idẽ cõſequetꝰ.d.l.a diuo.cum
gl.ſi.⁊ ſatis pbatꝰ ex ṽbis illiꝰ litere.¶ Ex his ṽificari põt id
qd no.gl.i.l.cõſenſu.§.vir quoq.C.de repu.vꝫ q2 maritꝰ puta
tiuꝰ nõ lucratꝰ dotẽ ex adulterio vxoris putatiue.ſicut lucraretꝰ
ex adulterio vxoris ṽe.ſi.ſic gl.ẽ i.c.plerũq i gl.ſi.⁊ ibi no.Ca.
extra de do.iter vir.¶ Ex his ẽt põt verificari dictũ gl.mag.
no.in.§.exactio.in gl.ma.C.de rei vx.ac.q2 maritꝰ in dotẽ pu-
tatiuã nõ hꝫ dilationẽ q cõceditꝰ p reſtõne dotis vere:q2 hoc
priuilegiũ eſt ex pte mariti vt.§.diximus.⁊ ſic vr male loqui
Cy.in.d.§.exactio.qui illam gl.reprehẽdit.lꝫ cũ opi.Cy.etiaꝫ
cõcordat glo.qui mihi ſequitꝰ.d.An.in.d.c.de prudẽtia.de do.
inter vir.¶ Sꝫ fallitur Cy.dũ principaliter mouetꝰ per.l.ij.ff.
de priui.cre.q2 ille tex.loquitꝰ quo ad mulierẽ nõ quo ad virũ.
¶ Nec etiam pcedit gl.in.d.c.de prudentia.de do.inter vir.
q2 ſi intelligitꝰ ſm.l.quã alle.certe nõ facit pro Cy.cõtra quem
eſt tex.⁊ ibi expreſſe Bar.in.l.ſi cõcubinã.ff.rerũ amo.⁊ illam
gl.in.§.exactio.ſequitur ibi Rav.⁊ Saly.q2 ſecundũ eos non
eſt eadẽ ratio fauẽdi viro putatiuo,que eſt fauendi vxori pu-

a ¶ Immiſcuiſſe. adde vt p Frã.de Are.conſi.cxxvi. ancharanum cccxxvi.vbi de ſubtili paſſu.

b ¶ Fratribꝰ.i hoc art.lu.ro.ꝯſi.cccc-vi. refert quinq opi.vbi vide p eũ ⁊ vide Abb.cõſi. lxxix. Bal.conſi. lxxx.v.lt.car.cõſi. xxvij.a'ias conſil. xxxvij.

¶ Vide pet.de vbal.i.ij.q.prin.⁊ and.barb.ꝯſ.xxx-viij.in.ij.vo.i.xiij. col.⁊ vide i addi. meis ſ.d.tra.bart. de duo.fratribꝰ.i v.q.i.ij.col.Tho.

c ¶ Vere.vid Bal. conſi.xxiiij.

a ❡Mea de Ro.
ȝſi.cci.q res ēpta
noīe mulieris de
pecunia dotali eſt
mulieris ſi mulie
ri expediat, ⁊ dos
reputatur q em
ptiꝫ eſt ex dotali
pecunia. ⁊ facit q
voluit abb.conſi.
xcix.q res empta
ex pecunia eccle
ſie, ⁊ qm̄ pretiū ſuc
cedat loco rei. vi
de ꝑ alex.cōſi.cxx
iiij.lib.

b ❡Ceteris.ad ō vt
ꝑ ro.conſi.xl.in fi.
vbi ſub dubio trā
ſit, ⁊ limita niſi pa
cto expreſſo ſpe
ciałr pminderit de
hypotheca: quia
tūc preferꝫ oībus
creditoribus etiā
anterioribus.l.ij.
⁊ ibi no.ang.ff.qui
pot.in pi.ha.⁊ id
dixit albe.i.l.ob ſo
ne gnali.ff.ō pi.q
non refert an ſpā
liter, vel genera
liter ſit res vendi
ta obligata, ſeu i
ſolutū data ad h
vt ſibi vēdicet.d.
l.⁊ q ſi retineat ſi
bi hypothecā in
bōis pferatꝫ aliija
creditorib᷒ facit
doctri.Bal.in.l.i
reb᷒.C.de iur.do.
⁊ in.l.fi.C.cō.⁊ in
l.cū q.ff.de actio.⁊
obli.q: lꝫ tradēti
rē ſuā opponere
iſtā legē.l.ſi ō pac.
inter emp.⁊ vē. ſi
ergo pōt reſerua
re tradens dñiū.
l.cum manufacta.
§.fi.ff.de cōtrahē.
empt.q eſt pactū
naturale reſerua
re dñium: donec
pretiū integrali
ter ſoluatꝫ. Bald.
in tit.C.de ꝯhen.
empt.q.xiij. ergo
multo fortius pōt
reſeruare ius pi
gnoris, et hypo
thece: quia iſtud
paciſci poteſt, vt
preferatur ceteris
in re hypotheca.
d.l.licet gl.⁊ doc.
in.l.interdum qui
po.in pig.ha.tex.
et ibi gl.⁊ Bald.
in.l.quāuis.la.ij.
C.de pig.no.in.l.
creditores.la.i.ff.
ſi cer.peta. Fran.
Cur.

tatiue, quoniam ratio quare fauetꝫ vxori putatiue eſt vt dein
cepa poſſit facilius nubere.d.l.ij.§.fi.lꝫ ipſi nō a legēt.⁊ pbatꝫ
in.d.l.in inſulā.§.fructus.⁊ in.c.a.de do.inter vir.⁊ ideo putat
veriorē opi.cōtra Cy.quāuis do.Anto.in.d.c.de prudentia.te
nuerit id q Cy. ❡Adde etiā ꝑ intellectu predictoꝝ qō licet
mr̄imoniū putatiuū habeat priuilegia matrimonij viri quo
ad priuilegiandā exactionē dotis, vt hic, tñ ſec᷒ quo ad alia,
probatꝫ vltra predicta in.d.l.ſi concubinā.in prin.ī.re.amo.et
ibi hoc no.Bar. Ex hoc verificatꝫ id qō no.voluit Bal.in.l.eā
quam.cir.me.C.de fideicō.vbi dicit q donatio facta inter cō
iuges putatiuos nō cōfirmatꝫ morte, de hoc dicit eſſe caſuꝫ fin.
in.l.cum hic ſtatus.§.ſi ſponſam iuncto.§.fin.ff.de do.inter vi.
idem Bal.in.l.ſi voluntate.ꝑ illū tex.C.e.ti.pro hoc etiā vide
iuua q ſucceſſio ab inteſtato inter cōiuges putatiuos locū nō
habet.l.i.in ver.iuſtū mr̄imoniū.C.vnde vir ⁊ vxor. ❡Quid
aūt ex teſtō dic vt l.i.vxo.ma.cū cōcor alle.in gl.ſ.de vſufr.le.
⁊ pro cōplemēto materie vide no.per gl.in.l.procue.als inci
pit ancilla.in glo.fi.ff.de iu.do.q̄ dicit quēadmoduꝫ ti.vere do
tis reputatꝫ onerōſus.l.ex pmiſſiōe.ff.de iu.do.l.ſi a ſocero.§.
fi.ſ.de pu.cre.ita etiā ⁊ in dote putatiua dicetur onerōſus. In
tex.ibi date ſunt ⁊c.ſ.⁊ extāt.⁊ ꝑ conſequēs cū nō dicantꝫ eſſe
in peculio dñā non preferꝫ mulieri.l.depoſiti.ff.de pe.lecus ſi
non extāt: q mulier nō prefertur: qm̄ peculiū nō itelligitꝫ niſi
primo deducto eo qō debetꝫ dño.l.ſed ⁊ ſi dānum.§.peculiū.ff.
de pe.⁊ ideo dixit.l.dñm oīb᷒ creditorib᷒ etiam priuilegiatis
4 pferri.l.ex facto.e.ti.⁊ hoc eſt q voluit dicere gl.hic. ❡In
quantuꝫ aūt Bar.hic dicit q ſpāle eſt in dote putatiua q res
empta ex pecunia dotali efficiatꝫ quaſi dotalia ꝑ hūc tex.⁊ ſic
cōtra reg.iur.com.q̄ habent q res empta ex pecunia mea non
efficitꝫ mea.l.qui vas.§.fi.ſ.de fur.l.ex pecunia.C.de iur.do.l.ſi
ex ea.C.de rei ven.l.ſi vt ꝓponis.vt ibi no.e.ti. Adde q Imo.
hic vꝫ etiā regulare q res empta ex pecunia mea dotali effi
a ciatꝫ mea ſi volūtate mea᷒, ⁊ ad mei vtilitatē fiat.l.ita cōſtāte.
iūcta.l.res ex pecunia.cū gl.ff.d cur.do.alias eū nō efficeretꝫ
dotalis, vt no.gl.in.d.l.ex pecunia. Sicut etiā cōtingit i qua
libet re noīe meo empta.l.i.C.ꝑ quas perſo.no.ac.⁊.d.l.ſi ex
ea.iuncta.d.l.ſi vt ꝓponis ſaluari tñ pōt Bar.duob᷒ modis.
Primo q: lꝫ a prin.nō iteruenerit volūtas mulieris ſufficiat tñ
ſi ex poſtfacto ſubſequatꝫ ei᷒ ratihabitio, lꝫ ſec᷒ ſi expreſſe con
tradixit ita pu.d.l.ex pecunia cū gl. Sc̄dō ſaluari pōt cū ſit ſpā
le: q: ſi eius voluntate emat, lꝫ non ſuo noīe, tñ efficitꝫ dota
lis, ⁊ de hoc alle.tex.in.l.qui in aliena.§.interdum.ſ.de acqui.
here.⁊ ibi no.Bar.in lec.noui ⁊.⁊ Bar.in.l.iij.§.ſi ab ignoto.
ſ.de manu ❡Patet etiā alia ratione: q: in vniuerſalibus res
ſuccedit loco pretij.l.ſi rē ⁊ pretiū.ff.de pe.he.l.imperator i fi.
ſ.de leg.ij.ſed do a ō: eſſe quid vniuerſale vt viſum eſt in ru.ff.
eo.ergo ⁊c. ❡In gl.in ver.date ſunt qā dic.iꝫ eſſe hic tertiuꝫ
adiacēs. Bar.vno modo exponit, alio modo exponit Bal.et
alio Jo.de imo.lꝫ magis placet expoſitio Bar. ❡In gl.i v.
quaſi.Bar.⁊ Ja.de ra.de quo Bar.nō facit mētione. Item et
alij doc.hic dicit q filius vel ſeruus poſſunt peculiū ꝑ dote
hypothecare ſi habēt liberā adminiſtrationē peculij, alias nō.
Adde q ro.hic cōtra pe.l.i.§ ā.ff.que res pig.obl.poſ.⁊ ꝑ no.
ꝑ gl.in.l.ſi conuenerit.§.fi.ff.de pi.act.vbi etiā cum libera non
pōt cōuertere pecuniam peculiarē niſi vtilitatē ⁊ cām pecu
lij. Sed dic qō cōis opi.ſuſtineri dꝫ intelligendo qō hypothe
5 cauerit creditorib᷒ hēditarijs ex cā dotis, als ſec᷒. ❡ †Po
ſtremo Bar.hic poſt Dy.inducit hūc tex.ad.q.quotidianam.
vnus vēdit merces mercatori qui poſtea fugā arripuit.⁊ ipſe
b merces extāt an i ipſis ipſe vēditor preferatꝫ ceteris᷒ creditori
bus, ⁊ ſimiliter ſi aliqa mutuauit pecuniam debitori qui ex di
cta pecunia emit merces qui extant, an in illis mutuās prefe
ratur ceteris creditoribus. Dy.Bar.bal.ang.⁊ cōiter Mod.
hic concludunt q non p.l.pcuratoris.§.plane.⁊.§.ſed ⁊ ſi de
di.⁊ in verſi.⁊ ſi quidem.ff.de trib.⁊ ꝑ.l.quidā fundum.ff.de in
rem ver.⁊ no.Jo.fab.inſti.de re.diu.§.vendite.⁊ Bal.in.l.fi.
C.cōmo.⁊ in.l.eū cui.ſ.ō act.⁊ obl.⁊ in.l.in reb᷒.in.ij.col.C.de
iur.do.idē Raph.hic ꝑ tex.optimū.in.l.ſi ꝑ patre.§.dictum.
ff.de in rem ver.lꝫ Bal.cōtrarium dixerit, ⁊ male in.l.pro de
bito.C.de bo.auto.iud.poſ. ❡Cōem tñ ſnīam limita niſi pe
cunia mutuata fuiſſet expreſſe ad merces cōparandas: q: tunc
mutuās illis preferetꝫ ceteris creditorib᷒ perſonali agentib᷒.
l.qō qs cū gl.cōiter approbata.ſ.de priui.cre.fortius dicit gl.
no.in aut.quo iure.C.qui pot.in pig.ha.q talis mutuās expſſe
ad merces comparandas in eis tacitā hꝫ hypothecā. Secun
do limita vt per Ang.⁊ Mod.hoc niſi mercator ille ante ꝯ
tractum emptionis precōceperat fugā.n.lꝫ tunc lꝫ vēditio dicatꝫ
perfecta q: certa eſt res, ⁊ eſt pretiū ex ea tñ traditio facta nō
trāſfert dñiū: qm̄ nec ꝑtiū eſt ſolutū, nec habita fides de pre
tio.d.§.vendite.⁊.l.vendidi.de ꝯhen.emp.⁊ iſtam limitationē

puto verā lꝫ Raph.cu.hoc dubitet de hac deci. Bar.eo q do
lus cām ꝯtus vēditionis nō impedit trāſlationē dñij.l.elegā
ter.in pn.⁊ ibi no.ff.de do.⁊ dicit poſſe videri ad.d.l.ſi quaſi.
qō ibi als non habuiſſet fidē de pretio.ſꝫ certe iſta met rō mili
tat in caſu Bal.q: iſte nō habuiſſet fidē de ꝑtio ſi eū ſi imaſſet
mercatorē diſceſſurum. ❡Nec ob.q imo in dubio preſumatꝫ
habita fides de pretio maxime cōcurrētib᷒ cōiecturis: de qb᷒
ꝑ glo.Bal.⁊ doc.in.l.ſi quaſi.ff.de pig.ac.q: videō q cū preſu
matꝫ dolū precedētē cām dediſſe fidei habēde de ꝑtio, ꝑinde
haberi dꝫ ac ſi nulla fuiſſet habita fides de pretio, ⁊ idē tꝫ Jo.
fa.in.d.§.vēdite.⁊ q pſumatꝫ dolū, ſeu fraudē ante ꝯtā fugam
precōcepiſſe probatꝫ eo ipſo q ꝑprie vt poſt ꝯtuꝫ aufugit ſm
Ang.hic per.l.ſi vētri.§.in bonis vbi eſt tex.no.in ꝓpoſito.ſ.
de pu.cre. ❡Nec etiā predictis ob.tex.in.l.iulia.§ offerri de
ac.emp.qui pria facie videtꝫ fortiter vrgere: vbi ōr q vēditor
hꝫ ius pignoris in re vēdita ad pretiū cōſequenduꝫ: qm̄ videt
Bal.in.d.l.fi.⁊ in.d.l.eū cui.q illud verū retētionis rei nōdū
tradite, ſꝫ ſi iam venit ad traditionē tūc niſi ab initio ꝯtus id
actū ſuit vt pro pretio hypotheca remaneat nō ōr aliquo mō
hypothecata nec poterit ceteris creditorib᷒ pſonali agētib᷒
preferri ipſi vēditor.l.i.§.fi.cū gl.ſ.de re.eo. ❡Nec ob.ſi dicatꝫ
qō deficiētib᷒ predictis nihilomin᷒ ex ſubſequenti traditione
trāſferri debeat dñium ſaltē ex ꝯtu innoīato, vt no.in ſimili
Azo.in ſumma inſti.loca.cuius dictū pbatꝫ i.l.ſi tibi polīcda.
in fi.ff.de preſcri.ver.⁊ ſequitꝫ Bal.in.l.ꝯtus.C.de fi.inſtr.⁊ i
deo qō in caſu noſtro contractus vēditionis perfectus erat.⁊
validus, vt.ff.dixi.ſed in caſu Azo.erat inualidus: q: expreſſe
collat᷒ erat in volūtate patris cōtra.l.a titio.⁊ ibi no.ꝑ doc.
ſ.de ver.obli.nimirū ergo ſi ex ſubſequenti traditione reſul
tat contractus innominatus ex preſumpta mente tradentis.

1 ❡Dos exigi pōt etiam conſtante matrimonio ꝓpter ma
riti inopiam, dūmodo appareat facultatem viri ad dotis re
ſtitutionem ſufficientem non eſſe.
2 Verba intelliguntur ſecundū ſubiectum, ⁊ predicatum ſuum.
3 Duo rei debendi ſi vnus ipſorum vergit ad inopiā an poſſit
contra alium agi.
4 Dos poteſt peti per patrem ſine conſenſu ſilie, quando mari
tus vergit ad inopiam.
5 Extenſio an ⁊ quando fiat in correctorijs, ⁊ de eius materia di
citur hic.
6 Accuſationis cauſa eſt magis fauorabilis, quā inquiſitionis.
7 Bona debitoris quomodo probentur non ſufficere ad debita
ſoluenda dicitur vt hic.
8 Statutum qui producit, ſi dicit totum produxiſſe credit, ⁊ alle
ganti in contrarium incumbit onus probandi.
9 Sententia in quibus caſibus facit modicum preiudicium, in
illis ſufficit ſemiplena probatio.
10 Factum affirmatiuū an ⁊ quando poſſit tranſire in notorium.
11 Factum negatiuum non poteſt tranſire in notorium.
12 Notoriū qualiter accipiatur, ⁊ in quibus differat a manifeſto.
13 Paupertas quomodo probetur, ⁊ qualiter quis ꝓbetur male
vti ſubſtantia ſua.
14 Subſtātia ſua dicitur quis male vti quādo ſidē iubet pro alio.
15 Inops ⁊ pauper in quo differant.
16 Paupertas ⁊ penuria in quo differant.
17 Subſtantia ſua dicitur quis male vti. vt infra.
18 Cauſa dotis eſt fauorabilis, ⁊ pia.
19 Dos poteſt repeti per mulierem in caſu huius.l.etiā marito
cautionem offerente de dote conſeruanda, ⁊ reſtituenda.
20 Dos poteſt peti per filiam patre inuito. vbi dos eſt parua et
pater vxoris eſt ita pauper quod ſi dotē perdiderit non poteſt
eam de nouo dotare.
21 Dos dicitur magna vel parua inſpecta qualitate perſonarū.
22 Exceptio excuſſionis an ⁊ quādo ⁊ contra quē poſſit opponi.
23 Dictio multa non eſt ſignū vniuerſale, ſed verificatur in duo
bus vel tribus.
24 Exceptio excuſſionis licet ſit de apicibus iuris, tamen oppo
ni poteſt in cauſa vertente coram arbitro.
25 Mulier poteſt agere hypothecaria ad res cōceſſas marito in
feudum vel in emphyteuſim durante iure mariti.
26 Obligans generaliter omnia bona ſua, non videtur obligaſſe
bona iocalia, vel reſtitutioni ſubiecta.
27 Mulier poteſt agere hypothecaria ad merces: quas habebat
maritus cauſa mercandi.
28 Mulier in caſu inopie mariti poteſt agere hypothecaria, etiā
ad ſupellectilia viri.
29 Bona minorum an ſint tacite obligata pro dote.
30 Exceptio minoris etatis an poſſit opponi mulieri repetenti
dotem.
31 Dos an poſſit offerri mulieri ꝑ creditores retētis bonis mariti

ſuo

pro ipſis creditoribus.
32 Aſſigno verbum an importet dominij tranſlationem, an vero cuſtodie commiſſionem.
33 Concedo an importet dominij tranſlationem.
34 Mulier in caſu inopie agens hypothecaria aduerſus bona viri, non debet in omnibus bonis pignoris incumbere.
35 Confeſſio de dote recepta facta conſtante matrimonio non preiudicat creditoribus in rebus mobilibus, τ an talis cōfeſſio preiudicet, ſaltem ipſi marito.
36 Manifeſtum habet vim quaſi ſententie.
37 Commodum qui ſentit debet ſentire etiam incommodū, fallit in dote, τ quādo perſona que eſt inhabilis ad lucrum ſentit damnum.
38 Fructus dotis an ſit computandi in ſortem.
39 Dos ſi fuit exacta per mulierem propter inopiam mariti, ſed poſtea maritus efficiatur diues, an ſit ei reſtituenda.
40 Maritus an teneatur alere filios vxoris ſue ex alio matrimonio natos.

1 **Si conſtante.** † Propter mariti inopiā etiā cōſtante mat. dos exigi pōt. dūmodo appareat facultatē viri ad dotis reſtitutionē nō eſſe. h. d. ¶ In gl. in ver. dotis exactione que dicit. τ hypothecaria ꝓ dote fatent omnes ꝙ in caſu hu⁹. l. pōt mulier hypothecaria agere p. l. vbi. C. de iure do. ¶ Sed dubiū erat vtrū agere poſſet ꝑſonali actione de dote, τ dicebat Jac. de are. ꝙ non p. d. l. vbi ſolū loquitur in hypothecaria. Ↄtrarium tenent communiter docto. ibi plene per Cy. in. i. q. τ p Bar. hic in. i. q. iij. partis. τ in. ij q. iij. partis, τ ꝓbatur hic in tex. in ver. dotis actionē. de hypothecaria em̄ non loquitur iſte tex. q: hoc iure ſtāte nō erat promiſſum mulieri de tacita hypotheca, ſed illa fuit per Juſtinia. introducta per. §. τ vt plenius. C. de rei. vxo. act. τ p. l. aſſiduis. C. qui po. in pig. ha. probat etiam hec opi. per. l. ſeruum dotalem. ibi dos deberi intelligit. ff. de manu. idē in aut. qd locū. in. ij. q. C. de colla. τ per hoc etiā concludit ꝙ mulieri dat rei vēdicatio iſto caſu. d. l. vbi. in ver. vendicare. τ ibi hoc tenet Cy. quē ſequitur Bart. hic. in. i. q. iij. ptis. τ in. ij. q. iij. partis. τ Jmo. τ Ro. hic, τ Bal. in. d. l. vbi. τ Bal. τ Sal. in. d. l. dote ancillaȝ. C. de rei ven. l. qd probatur primo per text. in. d. l. vbi dum dicit qd iſto caſu mulier non habet poteſtatē alienandi cum facultas
2 alienādi detur dominis rerū. † Et verba intelligant ſcōm ſubiectū τ ꝓdicatū ſm. l. inſulā. ff. de pſcr. v. l. ſi vno. ff. loc. l. fundū inſtructū. τ ibi no. Bar. ff. de fun. inſtru. hoc etiā in ſimili probatur per. l. proculus. ff. de vſufr. vbi grauamē impoſitū vſufr. domus ꝙ eā altius tollere non poſſit facit qd preſumatur te-
a ſtatorē etiā legaſſe proprietatē. ᵃ facit ꝙ in ſimili ibidē infert Bal. ꝙ ſi teſtō: vxorē ſuā vſufructuariā reliquit grauauitq; ne alienaret vr ſibi per tale grauamē reliquiſſe proprietatē. alias em̄ verba non deſeruirent menti teſtatoris. τ ꝙ in caſu noſtro cōpetat vxori rei vēdicatio. probat etiā tex. in. l. in rebus. iuncto. ſi. cum prin. C. de iu. do. licet glo. d. l. dote. ij tamen pe. idem firmare non videtur. τ etiā Jac. But. Bal. τ Bar. ibi qui ſibi fuit contrarius, τ etiā Bal. τ Ang. hic fragili ratione cōtrariū dicūt. ¶ In glo. in ver. mariti ibi puto tamen idem in ſocero. idē tenuit gl. in. §. illud. in aut. de equali. do. τ ſequitur ibi Jac. de bel. τ Ang. idē gl. Cy. τ aliij in. d. l. vbi. C. de iu. do. τ Dy. τ Bar. hic in. vij. q. prime partis. cum quo tranſeūt aliij, τ bene. ¶ Fortiter tamen obſtat tex. in. l. ſi vero. in princip. iuncto. §. de viro. ff. eo. vbi in exorbitantibus non fit extenſio. ergo ita in propoſito deberet hec. l. exorbitans a regula iuris communis que hȝ vt conſtante matrimo. dos peti non poſſit. l. i. ff. de iu. do. l. ij. in prin. ff. eo. non extendit ad ſocerū. pau. de ca. hic dicit ꝙ immo iſta. l. non eſt exorbitans. quoniam. d. l. i. τ. ij. loquuntur in plenaria reſtitutiōe, hoc aūt nō plenaria. qm̄ in caſu iſto dos adhuc deſeruire dȝ oneribus matrimonij. l. vbi adhuc. C. de iur. do. ¶ Hec ſol. nō placet, quoniam exorbitantia huius. l. ſurgit ex eo. ꝙ mulieri conſtante ma. detur actio ad dotem qd regulariter eſſe nō dȝ. d. l. i. τ. ij. tene igit ſolutionem hic poſitam per Barto. τ p eundē in. d. §. de viro. ¶ Vel aliter ſolue ꝙ ibi nō loquit de eo ꝙ peruenit ex manumiſſione facta voluntate mulieris, ſed ex bonis liberti, primus tamen intellectus qui colligitur ex ſol. Bar. mihi magis placet nec videtur verū qd in. d. l. ſi vero maritus adeo teneat: q: mādato mulieri τc. q: regula. l. ex mandato. ff. man. que habet qd quod ex mandato meo ad aliquem peruenit debet mihi reſtitui procedit qm̄ illud ſine mandato meo aliās explicari nō potuiſſet: qd ſecus erat in caſu illo. ¶ Q noni nā etiā ſine mandato vxoris poterat maritus ſeruos dotales manumittere. l. dotalē. ff. e.
3 ¶ † In eadem gloſſ. ibi. ſed hodie τc. idē tenet gloſſ. in dicto. §. illud. τ in. d. l. vbi. τ ſi intelligamus qd poſſit agi contra illū qui vergit ad inopiam hic non eſt dubium qd ſic. ſed ſi q̄rat an cōtra alterum non vergentē ad inopiā agi poſſit. τ hic caſus valde dubi⁹ in quo Bar. cōcludit. ꝙ aut obligati fuerunt tanq̄ duo rei debendi in ſolidū. tūc inopia vnius alteri nocet per aut. hoc ita. C. de duo. reis. ſed ſi non ſunt tāq̄ duo re. vt ꝙ hoc nō eſt actū iuxta. l. ij. ff. de duo. reis. tunc factum alterius, ſeu inopia non dȝ alteri nocere. l. ſi vnus. §. ante oīa. ff. de pac. l. pactū cuiq;. ff. de re. iur. τ idē tenuit Jaco. bu. in aut. qd locum. C. de loca. ¶ Sed vltramontani poſt Pe. tenent Ↄtrium etiā ſi ſint duo rei debendi, vȝ ꝙ non poſſit agi cōtra vergentem ad inopiā. nec etiā contra aliū: q: diuitie vni⁹ ſupplere debēt
b ꝑ inopia ᵇ alterius alleg. l. ſi plures. §. preterea. el. ij. cū gl. ff. de fideiuſ. quē tex. ad hoc ſingularem reputat Bald. in. l. mulier. C. de iu. do. Bal. tñ τ Ang. hic tenēt ꝙ cōtra inopē agi poſſit nō cōtra diuitē: q: nō eſt inconueniens ꝙ ex poſtfacto in duobus reis ſurgat inequalitas. l. eadē. §. ſi quis. ff. de duo. reis. Rap. cu. hic de opi. Bal. eſſe equiorē. Ro. hic putat verā opi. Bar. qm̄ non eſſent duo rei. ſed ſi duo rei eſſent puta Ↄ neutrum agi poſſet per. d. l. ſi plures. §. preterea. τ arg. l. quoties. C. ꝙ quiſq; ordi. cō. lib. ei. τ. d. l. mulier. cum gl. no tñ reſpōdēt ad ratio. §. illud. in aut. de equali. dot. quē tex. Jmo. hic alle. p opi. Dyni. nam ibi habet ꝙ vbi maritus inceperit dilapidare, lȝ ad huc ſoluendo ſit etiā in decuplū pro dote tñ pōt mulier agere ad dotē conſtante matri. ¶ Sed dicit ꝙ ille tex. parū facit: q: loquitur qm̄ ſolus marit⁹ erat obligatus hoc aūt qm̄ plures: vel dic ꝙ interpretari debet ſcōm iura antiqua magis limitate loquētia, vȝ ſm. d. §. preterea. el. ij. Jac. de bel. τ Ang. in. d. §. illud. ſimplr ſequunt dictū gl. hic idem Jo. an. in addi. Spec. in ti. de do. inter vi. §. formatis. in addi. q̄ incipit. vt no. in. l. vbi. τ idem tenuit Jmo. hic ſiue ſint duo rei ſiue non per. d. §. illud. Pau. de ca. hic dicit ꝙ aut ille q ſuſtinebat onera matrimonij ſolus eſt effectus inops. τ tunc contra eū agi pōt. τ ſi non eſt ſoluēdo agitur cōtra aliū, τ hoc remediū datur mulieri ne fraudetur dote, τ alimentis. ¶ Aut alius qui non ſuſtinebat onera effectus inops tunc ceſſat hoc remedium. quia mulier per hoc nō fraudat dote. nec alimentis q̄ opi. in vltimo dicto eſt Ↄ cōem ſniam omnium. τ contra. d. §. illud in rōne ſui. paſſus eſt dubius. τ certe ſnia Bar. nō videt vera: q: text. in. d. aut. hoc ita. per queȝ ſe fundat nō vr obſtare: q: loquitur in beneficio diuiſionis introducto de iure ſpāli. vnde mirū ſi ꝑpter inopiam vnius alius illo beneficio priuat, cum facilius tollantur ea q̄ ſunt de iure ſpeciali quā que de iure cōi. l. et⁹ militis. §. militia miſſus. ff. de teſt. mili. q: veriſimile. in aut. de nō ali. ſed de iure cōi cauet ꝙ dos cōſtāte matrimonio peti nō poſſit: ergo τc. Unde dicēdū videt ꝙ etiā qm̄ ſunt duo rei debendi inopia vnius in caſu iſto nō debeat alteri nocere. τ nō poſſit cōueniri niſi inops. l. mora. §. ſi. ff. de vſu. τ ſic vera ſit opi. Bal. τ ſequa. niſi ſint ſocij: vt no. in. d. §. fin. τ tunc vera ſit opi. Bar. ꝙ inopia vni⁹ alteri preiudicat. l. pe. cū ibi no. ff. de duo.
4 re. τ. d. l. mora. §. ſi. cū ibi no. ſm cōeȝ intellectū. ¶ † In ea gl. ibi ꝙ ſi nō mulier, ſȝ pater τc. cōcludit hic gl. ꝙ in caſu inopie pr̄ mulieris agere poſſit ad dotē ſine conſenſu filie. rōne vide hic per eam quam ſequuntur hic docto. τ declara vt hic plene p Bar. in. iij. q. ij. partis. q limitat niſi filia haberet iuſtā cām cōtradicēdi per. l. ſi cum dotē. §. eo aūt tempore. ff. e. τ in. l. dotem. ff. e. Ab his nemo diſcrepat, excepto Pau. de ca. hic dicēte ꝙ imo etiam ſi ſit ſuſpecta pſona poſſit pater agere: q: dos iſto caſu non dȝ peruenire ad patrē, ſed ad filiam vt oneribus matrimonij valeat deſeruire. d. l. vbi. p hoc tñ non puto bart. male loquutū qm̄ non negat quin dos nō debeat eſſe in manibus patris. ſed filie. ſed dicit ſi iuſtam cām Ↄdicendi haberet ſi- a lia τc. ¶ Hoc aūt ſatis colligit ex modo agendi intentato p patrem. qm̄ ſi petet dotē ſibi reſtitui vt eā poſtea reddat filie cū interim eā dilapidare poſſit. poterit filia iuſte Ↄdicere. Si aūt ↄcluderet pater nō ſibi, ſȝ filia reddi tūc ꝓcedet opi. pau. b de ca. ¶ In ea. gl. ibi qd ſi extraneus τc. cū hec glo. tranſeunt cōiter doc. l. ꝙ ſi extraneus qui dotē dedit pactus eſt eam ſibi reddi ſol. ma. non poterit in caſu inopie agere conſtā. ma. ſed agere debet mulier, vt etiā hic plene no. p Bar. in. vi. q. ij. par tis. idē Cy. i. d. l. vbi in. vij. q. τ Ang. in. §. illud. in aut. de equa. do. τ Mar. ſil. τ Jac. but. in. l. ſi extraneus. ff. de iu. do. ¶ Sed Ful. ibi cōtra. q: cū eadē actio cōpetat conſtante ma. q̄ τ ſoluto. cūq; mulier ſolū. agere nō potuiſſet: ergo nec eo cōſtāte. Pau. de ca. hic in ſi. nō faciēs mētionē de predictis. nec etiā de Ful. g. ponit hic arg. τ videt ꝙ cōpetit mulieri officiū iudi. per qd ei ſoccurrit vt ex inde alatur. ¶ Sȝ Bar. hic, in. vij. q. ij. partis. τ in. ix. q. eiuſdem partis hoc idē ſentit volens. quod filius poſſit officio iudi. petere dotem a patre ad inopiā vergentem. licet nullam habeat actionē. ¶ Mihi autē videt qd imo etiam non detur mulieri actio de dote iſto caſu: q: cū de-

¶ Adde τ ſalua opi. bart. quando pecunia fuiſſet expſſe τ nominatim numerata ad emēdū tales merces, q̄ fuiſſent empte, τ tunc tales merces cenſeant obligate, τ in illis preferſ oīb⁹ creditorib⁹ prioꝛib⁹ vide Jaſ. in. l. creditor. la. i. in. ij. colū. ff. ſi cer. pe. et vide ang. in. §. hic cōſequenter. ſ aut. de equali. do. τ not. q: habui ō facto. Tho.

¶ Propriet. τc. adde Lud. roma. ſingu. ſuis

¶ Pro inopia. an exiſtētib⁹ duob⁹ reis poſſit agi ſi vnus vergat ad inopiā. vide Lud. ro. ↄſ. ccccixij. vbi dicit ſe in hoc bart. reprobaſſe, τ per eū ↄſ. cccxcij. vbi an ſtante ſtatu. ꝙ conſtante ma. viro vergēte ad inopiā mulier poſſit agere videatur ꝓhibere ne agat cōtraſideiuſſo.

hoc caſu extraneus per ſtipulationē ſibi expreſſe non ꝓuiderit, videt̄ voluiſſe in caſu omiſſo donare mulieri. §. accedit. C. de rei vxo. act. ⁊ tunc fingitur mulieri ſibi ſtipulata reddi, vt ibi in prin. huius .l. ¶ Et inquantū Bar. hic, in. vi. q. ij. partis dicit ꝙ iſta actio ex ſtipulatu que cōpetit extraneo eſt bone fidei. Adde ꝙ ipſemet tꝫ contrarium in. l. de diuiſione. ff. eod. dic vt ibi dictū fuit. ¶ Et inquantū Bar. hic dubitat an iſto caſu ſuccurrat̄ extraneo ſaltē per remediū cautiōis, de qua in l. oībus. ff. de iu. hec fuit q̄ gloſſ. in. l. ij. in prin. ff. eo. vbi tꝫ q̄ non. ſed eam reprehendit Bar. volēs ꝙ. d. l. in omnibus. ꝓcedat etiam in ꝯtibus ſtricti iuris. dixi, ⁊ in. d. l. de diuiſione. non repeto. ¶ Et an remediū huius .l. detur ꝯ quēlibet qui dotē receperit pro marito. gl. hic in fi. tenet ꝙ ſic. ⁊ cōiter approbat̄ pro qua faciunt aliqua quibus. ff. dicet̄. ¶ † Juxta hoc Bart. hic in. viij. q. ij. partis. tetigit aliqua vtilia in materia extenſionis, ad quem ſemper recurrimus. Cui adde inq̄ſtum cōcludit q̄ñ in correctorijs[a] hic nō fit extēſio ex idētitate rōnis per aut. quas actio. C. de ſacroſan. eccle. cum ſi. Limitari dꝫ niſi per talem extēſionē rediret̄ ad ius cōe: q2 tūc ex idētitate rōnis fiet extenſio tanquā de fauorabili, glo. eſt melior q̄ ſit in iure in. c. ſtatutum. in ver. dinumerandū. de preben. lib. vi. no. d. Anto. in. c. olim tibi. ꝑ illum tex. de verbo. oblig. ¶ Scdō principaliter limitari dꝫ per. l. ij. C. de indi. viduit. tol. ¶ Tertio limita niſi ratio ſit ſcripta in. l. correctoria. q2 tunc ex idētitate rōnis fit extenſio ad caſus ſimiles, ita eſt gl. iuncto tex. in. c. 1. in ver. eligit̄. de elec. in. vi. no. Bal. in. d. aut. quas actiones. in. c. col. vbi conat̄ hoc aliquibꝰ iuribus cōprobare. ¶ Hoc tñ intelligi dꝫ primo eſſe verum q̄ñ talis. l. eſſet correctoria nō tñ penalis. ſecus vbi eſſet etiā penalis, tex. eſt ſingu. in cle. ij. in ver. in eiſdē iuncto tex. de eta. ⁊ quali. dum tex. ibi ponit rōnem expreſſam, ⁊ tñ vult illa glo. ꝙ non extendatur. ¶ Scdō intellige verū, niſi alia rō non ſcripta in. l. ſuaderet extēſionē nō debere fieri: ex hoc enim deprehenditur quod in caſu nō militat omnino eadem ratio. glo. eſt cui neſcio conſociā in. c. conſtitutio. de elec. li. vi. ⁊ ibi illā ad hoc pōderat Jmo. ⁊ Do. de ſan. gemi. Alias limitationes ad iſtam regulā vide per Anto. de bu. in. c. feminarum in. ij. ⁊. xij. fallētia. de cōſue. ꝑ Do. de ſanc. ge. in. c. 1. de tempo. ordi. lib. vi. ⁊ in. c. ſi poſtq̄. §. 1. eo. ti. ⁊ i. d. c. conſtitutio. per Albe. de roſa. in prima parte ſtatutorū. q. ix. ⁊ Raph. cu. incip. cum mulier. ff. e. ⁊ ibi plenius per Jmol. ⁊ per eundē Jmo. in. l. fi. ⁊ in. l. edibus. §. 1. ff. de dona. Fortius videt̄ q̄ etiam ſi ratio non ſit ſcripta in. l. tamen ſi reddi non poſſit niſi vnica ratio, tunc fiet extenſio in correctorijs ad caſum nō expreſſum, ſicut ſi ratio ſcripta eſſet in lege, vt no. glo. ⁊ Moder. in. l. quāuis. C. de fideicom. ⁊ Bald. multum no. in. l. maximum vitium. C. de libe. pre. circa. iij. col. ⁊ in. l. fina. ⁊ ibi Jmo. ff. de here. inſtitu. no. Paul. de caſt. in conſil. ccxxxiij. ⁊ in. l. ſi vero. §. de viro. ff. eo. ¶ Eſt verum ꝙ Barto. in. l. liberorum. de verb. ſignifi. in. vij. col. dicit ꝙ non audet firmare predicta: q2 ratio nō eſt ſcripta in ſtatuto: tñ Bal. ⁊ reliqui. ff. allegati tenent contrariū. Fateor tñ ꝙ Bar. nō dicit ꝙ reddi nō poſſet niſi vnica ratio. ¶ Sed quid ſi petēti extēſionē fieri debere ex identitate illius vnice rōnis que tñ ſcripta non eſt in. l. tu ecōtra dicas ꝙ imo alia ratio reddi pōt in illa. l. correctoria an in dubio[b] fieri debeat extēſio. Sal. in. l. ſi ſerui veſtri. C. de noua. dicit ꝙ non ꝑ rōnem. l. precipimus. in fi. C. de app. ꝙ eſt notabile verbū menti tenēdū. ¶ Et an q̄ñ ſtatutū inducit aliquā penā ꝑ delicto que de iure cōi erat alia pena inducta intelligat̄ correcta pena iuris cōis, dixi i. l. 1. §. 1. ff. de ope. no. nuncia. ¶ Jtē inquantum Bar. hic dicit ꝙ vbi non ſumus in materia correctoria, ſꝫ exorbitāti, ſi tñ eſt pia aut fauorabilis, tunc ex idētitate rōnis fiet extēſio per iura hic alle. ꝑ eū. adde glo. in. l. 1. C. de his q. ante. aper. tab. ⁊ eſt ſimilis glo. in. l. miles. in prin. ff. de re iudi. ad idē tex. in. l. libertū. §. ſenatus. ff. de ri. nup. ſimilis eſt in. l. ij. §. ſi mater nō petierit. vbi. q̄ ſi curatores. ff. ad tert. idē Bar. i aut. res q̄ ad ſi. C. cō. de le. ⁊ Ang. ibi q pōderat ad hoc glo. in. l. ſi poſthumus a primo. ff. de lib. ⁊ poſthu. ⁊ Ro. in repe. aut. ſimiliter. in. xij. char. magna. C. ad. l. fal. ⁊ hec doctrina Bar. procedit in fauorabilibus exorbitantibus. Sed inquantum Bar. ſenſiſſe videt̄ ꝙ iura exorbitantia ſimplr̄ extendant̄ ex identitate rōnis hoc nō videt̄ verū: q2 cōtra. c. conſtitutionē. de reg. iur. in. vi. ⁊. c. nō ſolū. de reg. eo. li. ⁊ contra. d. §. de viro. Nec ob. ſi ꝑ Bar. adduceret̄ tex. in. c. cum dilecta. de ꝯfir. vti. vel inut. ⁊ in §. nos illud. ⁊ quod ibi pōderat. d. Abb. iura exorbitantia, extēdi poſſe: q2 ille tex. nihil facit. nā q̄ ibi dicitur de reuocatione inſtrumētorū non erat contra regu. iu. cōis, imo ſecundum ius cōe. l. chirographis. cū glo. l. fin. C. de fide inſtru. c. ſi. de fi. inſtru. Jtem probationes nō ſunt anguſtāde. l. i. C. de dila. quoniam. C. de he. licet eſſet contra regu. iur. cōis quod teſtes reciperent̄ nō lit. cōteſt. ¶ Hoc tñ q̄ dictū eſt iura exorbitantia fauorabilia extēſionē recipere primo intellige niſi ex vna pte eſſet pena grauis, puta infamie. ar. l. iſte quidem. cū gl. ff. q̄ me. cā: q2 tunc non fiet extēſio, vt eſt text. in l. ſi. C. de interd. ma. dixi autem pena grauis: q2 ſi nō eſſet grauis. ſed de pena ageret̄. tñ fieret extēſio: vt eſt tex. in. d. ver. q̄ ſi curatore. ¶ Scdō intellige niſi ageretur de preiudicio alterius pie vel fauorabilis cauſe: q2 tunc non fiet extēſio ſecundū q̄ no. Ro. in repe. d. aut. ſimiliter in. d. xij. char. ¶ De hoc recte intuēti dicit eſſe gl. ordinariā. in. c. a iure. de reg. iu. lib. vi. ⁊ in. c. cōſtitutionē. de regula. eo. li. inducēdo vt ibi ꝑ eum, ⁊ eſt rō. q2 pietas ꝯ pietatē extēſionis priuilegio nō vitiat̄. ar. §. ſꝫ ꝯ in pſenti. in aut. de ſan. epiſ. ¶ Sꝫ cū ſupportatiōe Ro. tex. in cle. dudum. §. verū. de ſepu. de cuius extēſione tractat̄ in. d. gl. loquitur in materia correctoria. ¶ Nimirū ſi nō ſit extēſio, ita quod dictū fuit nō ꝓbat̄ ꝑ gl. prealle. puto tñ eſſe verū per rationem. d. §. ſed hoc in preſenti. ⁊ per. l. ſꝫ ⁊ milites. poſt princ. cū ſi. ff. de excu. tut. ¶ Hoc tñ dictū limitarem niſi maior eſſet fauor extēſionis quā reſtrictionis: q2 tunc fiet extenſio ex identitate rationis. arg. l. verū. §. ſi. cū. §. ſe. ff. de mu no. Alias etiā limitationes ad iſtum caſum iurium exorbitantiū, vide per Ro. vbi. ſ. ¶ Ex predictis etiā dubitat̄ an recte loquatur gl. in. c. in fidei fauorem. de her. li. vi. volens ꝙ fauor ꝓcedēdi per viā inquiſitionis contra hereticū, vt admittant̄ teſtes. alſo inhabiles ⁊ ſuſpecti nō extēdat̄ ad modū ꝓcedendi ꝯ eundē ꝑ accuſationē: q̄ñ eſt exorbitans. ⁊ certe gl. illa videt̄ male lo. ⁊ contra no. ꝑ Bar. ⁊ ſequa. q̄ñ agit̄ de cauſa fidei q̄ multum eſt fauorabilis, ⁊ ideo contra glo. illam tꝫ ibi archi. Et ſꝫ Do. de ſan. ge. ibi ſequat̄ gl. ex eo, q2 ſcdm eū modus procedendi ꝑ inquiſitionē eſt magis fauorabilis quam ꝑ accuſationem tamen gl. ibi ſe nō fundat in hac ratione, ſꝫ ſolum ex eo, ꝙ exorbitās.

6 ¶ † Jtem ꝙ cauſa accuſationis ſit magis fauorabilis quam inquiſitionis[c] not. Bar. ⁊ oēs in. l. ij. §. ex publico. ff. de adult. ⁊ Bal. in. l. ea quidem. C. de accu. patet ex no. ꝑ Bar. in. l. infantem. ff. de pub. iu. ⁊ Bald. in. l. fin. C. de ſuſpe. tu. cū cōcor. ⁊ ꝯtra illam gl. ⁊ ſic ꝓ opi. archi. tenet expreſſe ro. in repe. d. aut. ſimilr. in. iiij. col. ¶ Jtē inquantū Bar. hic voluit ꝙ iura loquentia per dictionē tñ poſſunt extēdi ex alijs iuribus facit ad dictū Bar. in. l. iij. §. cū titio. ff. de edi. leg. vbi voluit ſi ſtatuto caueat̄ ꝙ pena vulnerātis aliquē in platea ſit mille, ⁊ alio ſtatuto caueat̄ q̄ ſit pena in quingentis tñ, q̄ ol no erit pena mille: q2 per dictionē tñ non videt̄ velle corrigere. alle. gl. in. l. ob es. C. de pre. imm. ⁊ de illo dicto Bar. vide in. c. inter alia. de immu. ec. ⁊ bonū tex. in. l. 1. C. de bo. poſ. contra tab. quā pretor li. polli. ⁊ ibi gl. ⁊ doc. ⁊ Jo. de Jmo. in. d. §. de viro. vbi ſimplr̄ tranſit cū Bar. ¶ Reliqua in materia extenſionis hic nō explicabo: q̄ñ materia eſt valde diffuſa, ⁊ periculoſa, nec in. x. lectionibꝰ pfecte tractari poſſet ſed tāgit̄ per Cy. Bar. ⁊ Bal. in. l. nō dubiū. C. de leg. ⁊ Bar. in. l. oēs populi. in. vi. q. princ. ff. de iuſti. et iur. ꝑ Albe. de ro. in preall. tractatu ſtatutorū, in prima parte in. q. ix. vbi multa ſcribit per Jac. de bel. ⁊ Bal. in. l. fi. C. de interdic. ma. per Bal. in. l. 1. C. de interdi. ⁊ Jo. and. in. c. odia. de reg. iu. lib. vi. in mercu. ⁊ in addi. Spe. in tit. de act. ⁊ peti. § pe. in addi. que incipit. autor maxime. in ver. itē caute. ꝑ et Mod. maxime Jmo. in. l. ſi vero. §. de viro. vbi ꝓſequitur ordinat̄ dñi Matthei de matheſi. in tractatu ſuo extenſionū. licꝫ eū nō allegat per Cy. ⁊ Bal. in. l. 1. C. que ſit lon. ꝯſue. per Bal. in. d. l. de quibus. de leg. ꝑ Caſ. plene maxime. d. Ant. in. c. ſi. de conſue. per Saly. in. l. ij. C. de noua. ꝑ Pet. de anch. in repe. c. canonū ſtatuta. in. xiij. col. cū ſe. de cōſti. ꝑ Jo. an. in reg. pro poſſeſſore. in mer. per ro. in repe. d. aut. ſilr per Bal. in. l. ij. C. de pa. qui ſi. diſt. in. l. ꝙ vero. ⁊ in. l. nō poſſunt. ff. de leg. per Jmo. in. l. ij. §. titio. ff. de dona. per Do. de ſan. ge. in. d. c. 1. de tēp. or. lib. vi. ꝑ oēs in cle. i. de elec. ⁊ in cle. i. de reſcri ꝑ Pau. de ca. in. l. benignius. ff. de le. ⁊ in ꝯſi. pall. ¶ Jn gl. in ver. nō ſufficere. ibi hodie vero ea magis cōiter tenetur, ꝙ. §. illud corrigat iſtā. l. e. l. vbi adhuc. C. de iur. do. vt hic in gl. ¶ Jdē gl. in. d. l. vbi. lꝫ gl. in. d. §. illud. in. ij. ſol. teneat. ꝙ. §. illud intelligat̄ ſm. d. l. vbi. et iſta opi. videt̄ in pūcto iuris ſatis ſuſtētabilis, q̄ñ impater in d. §. illud. ſe refert ad illā. ⁊ hāc opi. ſequit̄ Dy. Jmo. ⁊ ro. hic. et erit ſenſus illꝰ. §. ꝙ vero male inchoāte vel ſubſtātia ſua. ita q̄ eiꝰ facultates nō ſufficiāt ad exactionē dotis, ⁊ ad ſolutionē eris alieni dos repeti poſſit, ⁊ nō aliter, ⁊ ſic vnū ius intelligatur ſm aliud, ⁊ ꝙ nedū iſta. l. ſed etiā. d. l. vbi loquātur q̄ facultates viri nō ſufficiebāt doti, ⁊ creditoribus. apte innuit tex. in. d. l. vbi. in ver. creditoribus. ¶ Ex quo infert̄ ſm Dy. ⁊ Jmo. ꝙ. l. vbi. nō corrigit iſtā. l. ſed eo caſu loquit̄, vt etiā ſenſit gl. hic i pn. ¶ Et q̄. §. illud. nihil noui inducit quo ad tēpus exigēdi dotē. ptꝫ ſm eos: q2 ſolū intendit tractare an ſufficiat cōferre dotē inanem vel nec in tēpore exigēdi exprimat̄ aliq̄ verbū, puta decernimus aut ſancimꝰ vel q̄d ſimile aliq̄d noui

induceus

a ¶ Correctorijs. vide in. ro. ꝯſ. ccccxxvij. ⁊. cxxviij. per Jo. de an. ꝯſil. xxvij. ꝑ eū. ꝯſil. cxij. ⁊ ſuppleas ī apoſtil. ad bar. i. l. oēs popul. ⁊ hic.

☞ ¶ Adde in. ſo. ꝯſil. col. xix. vl. ſexta rō in. j. vol. ⁊ cōſi. cclxxx. ſcl. cōſiderata cōtingentia. col. ſi. ver. poſtremo in. ij. vol. ⁊ adde alex. ꝯſi. xlij. inc. ſup premiſſo, in. j. col. ſi. vol. ibi dicit q̄ vbi agit̄ de fauore anime ēt ī correctorijs fit extēſio ex idētitate rōnis. Hen.

b ¶ An in dubio. adde ꝙ vbi rō. l. ē dubia nō fit ex ea ad extēſionē ꝓcedi: q2 tūc nō ēt rō neceſſaria, ſꝫ magiſtralis. ita Bal. i. l. maximū vitiū. col. iiij. C. de li. pre. ſal. i. l. ij. co. vij. C. de nov. Et adō ꝙ vbicūqꝫ lex noua vult corrigere l. antiquam debet de prima ſpecialiter facere mentionē. tex. in. l. ſi. in ver. ſpecialiter. C. de idi. vid. tol. quē tex. ad hoc ponderant ro. in aut. ſimiliter. ad ſi. C. ad l. falci. ſed melior eſt quem pōderat Bar. in. l. precipimus. §. fina. C. de ap. Fran.

c ¶ Quam inquiſitionis. adde, vt ꝑ me in apoſtil. ad Ang. in trac. maleſi. in verbo hic eſt quedam inquiſitio.

inducens. ¶ Tamē Bar. hic, quē ſequit Ang. ⁊ Pau. de caſ. dicit ꝙ mulieri plene ſuccurrit per iſtam. l. ſ3 plenius per. d. l. vbi pleniſſime vero p. d. §. illud. ⁊ ſic hodie quãprimū marit᷒ incepit male vti ſubſtãtia ſua poſſit mulier imētare remediū huius. l. ¶ Raph. hic ſequit opi. bar. ⁊ ſubdit eā debere limitari qñ culpa mariti cõtingit ꝙ īcipiat male vti ſubſtãtia ſua, ſecus ſi ex alia cauſa efficiat eius cõditio deterior: qꝛ tunc dicit militare iſtū tex. ⁊ d. l. vbi. ¶ Hec limitatio nõ plz: qꝛ ēt ſi negotiet marit᷒ in mari, ⁊ naufragio merces ſubmergant caſu fortuito, tñ adhuc militaret. §. illud. qñ habito reſpectu ad exitum dꝫ dilapidare etiã ſi ſua culpa hoc nõ cõtingat. l. ſ3 an vltro. §. ſi. ⁊ fere p totã illã. l. ſ. de neg. geſt. ꝓpterea Bart. hic in. v. q. tꝫ ꝙ marito expulſo ꝓpter aliquē caſum poſſit adhuc mulier vti remedio huius. l. ¶ Itē dñi Jmol. ⁊ predicti tenebant qꝺ. l. vbi. nõ corrigit iſtam. l. p iſtum tex. in ver. creditoribus. puto iſtud ibi nõ ꝓbari: qꝛ ille tex. ille loquit quo ad ꝑlationē mulieris aduerſus ceteros creditores. tñ nõ negat ille ver. quin ēt ꝓcedat illud remedium repetēde dotis dato qꝺ adhuc bona mariti non ſufficiãt ad dotis exactionē, imo ſi bñ inſpiciat ille tex. clare ꝓbat ꝙ ibi plen᷒ quã hic ſuccurrit mulieri. ¶ Puto tñ ꝙ in puncto iuris per. §. illud. nihil adiiciat. d. l. vbi adhuc. quo ad tp̄s dotis exigēde ſi bene ponderet. verum ꝙ in ambiguis fauēdum eſt dotibus, ideo in practica non eſt recedendū ab opi. Jac. ⁊ cõi. ¶ In gl. ibi, vt cū temperamēto ⁊c. ſentit gl. iuncto tex. qꝺ in caſu huius. l. marit᷒ habeat priuilegiū ne teneat vltra quã facere poſſit. 𝔷riū ꝓbat i. d. l. vbi. in ver. ad ſuſtentationem p rõnem ibi aſſign. tñ: ⁊ cū illa tranſit ibi Cyn. Bal. ⁊ Bald. in. l. ſi qs crediderit. ſ. de pac. ⁊ Ray. Pau. de ca. Jmol. ⁊ Ro. hic. ¶ Sꝫ Bar. hic in. viij. q. vltime partis. vbi examinat iſtam gl. cõcludit ꝙ aut agit hypothecaria, ⁊ ſic actione reali: ⁊ tunc qꝛ maritus cõuenit tanquã quilibet extraneus poſſeſſor. iuxta. l. ſi fundus. §. in vēditione. ſ. de pi. tūc nõ hꝫ bñficiū p. l. neſennius. §. fundū. ſ. de re. iud. ſecus ſi cõueniat actione perſonali. vt hic, ⁊. l. ſi ſilio. l. a. ij. ſ. e. cuius diſtin. reprehēdūt Jmol. ⁊ Ro. hic, ⁊ bñ iudicio meo. ¶ Quia etiã qñ agit perſonali, videt ꝙ non habeat dictū beneficiū: qꝛ ex dote reſtituta dꝫ ali. d. l. vbi, ⁊ ſic exigere non pōt, nec etiã talis reſtitutio dotis ſibi facere pōt preiudiciū qn ſol. ma. ſaluum ſibi maneat dictū bñficiū, ⁊ omnia priuilegia ac ſi dos nõ fuiſſet conſtante ma. reſtituta. d. l. vbi. ad ſi. pp. qꝺ ptꝫ rñſio ad rõnem Bar. ¶ Addo quicqd dixerit gl. in. d. ver. ad ſuſtentationem. tñ alia gl. ibi que eſt prima quã doc. non ponderat vꝫ ſentire aperte idē ꝙ gl. hic, lꝫ non bene, vt dixi. ¶ Et 𝔷 Bar. hic tenet ipſemet Bar. ⁊ alū in. l. ſi ſuſſa. ſ. eo p illum tex. idē Bal. in. l. qꝺ nomine. ſ. de cõdi. inde. ⁊ bar. ⁊ Ang. in. d. §. fundum. ⁊ doc. cõiter in. d. l. vbi adhuc. ⁊ Bal. in. l. ſi quis crediderit. ſ. de pac. lꝫ imo. ⁊ Ro. hic nõ allegēt. ¶ Nec ob. §. fundū. ꝙ ibi donato: tradēdo rē donatario ſemel ſuit libertus ab illa obligatione priuilegiata qua tenebat ex donatione, iuxta no. per glo. in aut. ſacramenta puberum. C. ſi aduer. vendi. ⁊ in. l. ſi fundum. inſ. ſ. de rei ven. ſi ergo poſtea res ibi ad donatorem ꝑuenit, tunc teneri dꝫ ex alia cauſa nõ priuilegiata merito nõ gaudet beneficio donatorio. ſecus ſi erat in caſu nrõ in quo ſiue reali, ſiue perſonali cõueniat ſemper ex cauſa veteri. ⁊ nunquã extincta dꝫ conueniri. ſ. ex cã dotis, ⁊ tenendo hanc opin. ſaluari poſſet gl. hic ꝙ nõ loquat quo ad materiam huius. l. ſꝫ ad terminos. §. itē ſi de dote. inſti. de ac. ¶ Itē adde ꝙ inquãtum Bar. circa dictã octauã. q. vltime partis voluit ꝙ ēt ſoluto ma. ſi maritus cõueniat p dote actione reali non habeat priuilegiū ne teneat vltra quã facere poſſit, ⁊ idē tꝫ Bar. i. l. maritum. ſ. eo. ſequutus opi. Gul. de cu. idem tꝫ Jaco. de bel. in diſpu. ſua quam poſuit in. l. i. C. de rei vxo. act. ⁊ Jmol. in. d. l. ſi ſilio. tñ ipſemet Bar. poſt Cy. 𝔷riū tenuit in. d. l. neſennius. §. fundum. ⁊ ibi ſequit Jmo. ⁊ idē Bar. Ang. ⁊ Paul. de caſt. ⁊ Ro. in. d. l. ſi ſilio. ⁊ Bal. in. d. l. qꝺ noīe. bene facit tex. in. d. l. ſi ſilio. ⁊ hanc vlti. opi. puto veriorē: qꝛ. l. neſennius. §. fundū. non probat vt. ſ. declaraui. ¶ Circa ea que tetigit Bar. hic ī ſuū. opp. poſt glo. adde ꝙ eius ſol. approbat Bal. in aut. ꝙ locum in. v. q. C. de collatio. ¶ Extra gl. circa eꝰ que tetigit hic Bar. in. v. opp. Adde ꝙ male loquit, ⁊ ipſemet cõtrarium te-
7 net in. §. quoties. ſ. ea. l. ⁊ ibi plene dicet ¶ † Item inquantū Bar. hic. in. ij. q. ij. ptis eleganter recitat qualiter ꝓbent facultates alicuiꝰ non ſufficere[a] ad debita cuiꝰ deciſionem quotidie in practica allegamus concludētes qꝺ ſatis eſt ꝓbare debita tot ſubeſſe q̄ aſcendunt ad centū, ⁊ allegare ꝙ non extant niſi talia bona q̄ aſcendūt ad quinquaginta: nã q voluerit dicere qꝺ plura ſint bona dꝫ probare alle. l. cū de lege. cū gl. ſ. de proba. idem tꝫ ipſe in. l. ſi. §. licentiam. per illū tex. C. de iur. deli. ⁊ ſequit Bald. in. d. l. cum de lege. idem vꝫ tenere Bar. in. l. x. in prin. ſ. de verb. ob. vbi dat aliū not. modū probādi hoc. idem tenet Pau. de caſt. in. l. maritū. in prin. ſ. eo. ¶ Sed Jaco. de bu. in. l. actor. C. de ꝓba. ⁊ in. l. cū de lege p̄tcal. ⁊ Jmol. ⁊ Ro. hic. ⁊ Pau. de ca. in. l. menia. §. ſi. ſ. e. ⁊ Raph. cu. in. d. l. x. tenēt contrariū. qꝛ probatio debet de neceſſitate cõcludere. c. in preſentia. de proba. l. neqꝫ natales. C. de proba. ſed iſta allegatio partis ꝙ nõ ſint plura bona nõ ꝯcludit neceſſario, ergo ⁊c. et pro hoc alle. Ro. l. maritus. §. poſt aditã. ſ. ad. l. fal. ⁊. l. i. §. cum de. ſ. cui pluſqꝫ p. l. falci. ¶ Ad gl. in. l. cū de le. rñdēt pluribus modis, vt p eos in. d. locis ⁊ p Jmol. in rub. ſ. de ope. no. nun. qꝺ ibi tractabat de mõ eſtimationis nõ aūt quot, ⁊ quãta bona eſſent. Sꝫ certe hec ratio aperte eſt cõtra illū tex. ¶ Scꝺo rñdent illꝺ ideo eſt: qꝛ alias niſi ſtaret dicto hrẽdis ibi preſumeret delinquere. ſ. falſum dicere ꝓpter qꝺ veniret priuãdus falcidia. l. reſcriptū. de his qui. vt indi. plene in. l. Paul. ſ. ad. l. fal. qs aūt non preſumit delinquere. l. merito. ſ. p ſoc. ergo ⁊c. Similiter hec rñſio non concludit: qñ ſtant iſta ſimul ꝙ plura ſint bona quã dixerit hrẽs, ⁊ tñ hrẽs non delinquat, vt qꝛ ignoret plura extare. ¶ Tertio rñdet ꝙ gl. illa dꝫ intelligi ſecūdū. l. quã alle. ſ. d. l. ſi. §. licentiã. vꝫ qñ cõfecerat inuētariū, hec rñſio ſtringit. ⁊ mihi plurimū placet. ¶ Ex qua in pūcto iuris, puto hic Bar. nõ bñ dixiſſe: cõtra quē etiã optime facit text. ī d. l. x. non enī ſtat dicto creditoris qꝺ plura non extent bona niſi mittant nūcij, ⁊ exploratores q ſe ifo:mēt maxīe a vicinis, quibus in hoc credit: vt no. gl. in. l. ij. C. qua. ſi. vel pri. ⁊ poſtea referant iudici iuxtã formã traditã p Bart. in. l. a diuo pio. §. in venditione. ſ. de re. iu. ⁊ in aut. hoc ſi debitor. C. de pig. cū cõcor. Pau. de ca. ēt in. d. l. menia. aliter dicebat ad. l. cum de lege. vꝫ ꝙ ibi reus erat ille q aſſerebat plura bona non extare, ſꝫ in caſu noſtro erat actor. nimirū ſi ſibi incūbit onus ꝓbādi. ¶ In practica tñ nõ eſſet leuis aūt. opi. Bar. hic p quo facit ꝙ ipſe no. in. l. cõficiunt. §. codicilli. ſ. de iu. co. vꝫ qꝺ vbi ſiuõ pñt ſ teſtõ haberi. vij. teſtes ſufficiunt quinqꝫ puta tp̄e peſtis, tūc ſi quinqꝫ adhibeant eo ipſo ꝙ aſſerit plures adhiberi nõ potuiſſe fundata eſt intentio: niſi 𝔷riū ꝓbet alle. d. l. cū de le-
8 ge. cū gl. ¶ Scꝺo p opi. Barto. hic facit: qꝛ ſi qs bononie exiſtens hꝫ producere aliqñ ſtatutum florētinum, ⁊ ſic totum, ⁊ illud producat dicens eſſe totū, pro eius aſſertione preſumitur nec contrariū probet, ita no. Bart. in rub. ſ. de ope. no. nun. p gloſſ. in. d. l. cum de lege, quam hic ſequit Ro. p quo dicit eſſe caſum ſin. in. l. his qui. ſ. de teſt. idē Anto. de but. in. c. i. in ſin. de proba. ⁊ in. c. cõtingit. de ſide inſtru. lꝫ Jmo. 𝔷rium teneat, ⁊ male vt vbi dixi. predictis adde ꝙ cū opi. Bar. hic tꝫ etiam ⁊ Ange. ⁊ Jmo. qui ſuit ſibi 𝔷rius in. l. cū ex cauſa. ſ. de re. iu. ⁊ Ang. in. l. mutū. §. illo. ſ. de acqui. here. ⁊ tenendo iſtam opi. nõ ob. ratio illa qꝺ probatio dꝫ de neceſſitate concludere: quia fateor hoc eſſe verū. ſ. ad oſtēdēdū quãtitatē erīs alicuius: ex quo reſultat preſumptio fundamentalis illi q aſſerit plura bona non extare, alĩ tñ ſont modi ſecuriores ad ꝓbandū facultates alicuius nõ ſufficere ad debita de quibus p Bald. in. l. i. C. de reuo. his que in frau. cre. ⁊ in. l. ſi vero. §. qui p rei. ſ. qui ſatiſ. cog. ⁊ in. l. vbi adhuc in. x. col. C. de iu. do. per Bartol. in. d. l. x.
9 ¶ † Et inquãtū Barto. hic dicit ꝙ ſunt cauſe in quibus ſinſlata facit modicū preiudiciū ⁊ in illius dicit ſufficere ſemplenam probationem p. l. iij. §. ſciēdū. cum ibi no. ſ. ad exhi. cū ſi. ¶ Dic plenius vt per bart. in. l. i. §. ſi. de preto. ſti. ⁊ in. l. iij. §. hoc aūt iudiciū. de dã. infec. ⁊ in. l. ij. C. quo. bo. ⁊ plen᷒ in extrau. gl. ad reprimē. in ver. ſummarie. p. Bald. in. l. iudices. C. de appe. p bar. i. l. ij. C. de edi. di. adr. tol. p Bart. in. l. a diuo. §. ſi ſuper rebus. de re iud. ⁊ in. l. ſi qs a liberis. §. ſolent. ſ. de lib. agno. per Bar. ⁊ Bald. in. l. nec quicquã. §. de plano. de offic. proco. cū cõcor. ⁊ Spe. in tit. de offi. iu. §. poſtremo. ver. v. cum
10 duo. ver. ſe. ¶ † Itē inquantū Bar. hic in eadē. q. exponendo a verbum euidentiſſime, alle. l. ea quidē. C. de accu. ⁊ d. §. qui poterit colligere potes ex verbis eius ꝙ factū affirmatiuū habēs naturã actus tranſitorij vt eſt delictū cõmittere, ⁊ ſimilia pōt
b tranſire in notoriū cuius[b] contrariū tenet Ja. bu. ⁊ Bar. in. l. ciues. C. de appe. per tex. in aut. qui ſemel, vbi idē tꝫ Jac. but. ⁊ Bar. C. quõ ⁊ qñ. p illum text. vbi dicit vocē ꝓconis paucis innoteſcere ⁊ ſecus in edicto. Unde diſtinguebãt inter factū affirmatiuū habēs actū ꝑmanētē, ⁊ illud bene tranſire poſſit in notorium, ⁊ habēs actū trãſitoriū quo caſu dicebãt eſſe ſecus. Quam diſtinctionē ſequit bar. in. l. heredes palã. in prin. ſ. de teſt. ⁊ Jac. but. ⁊ Barto. in. d. §. qui pro rei. ⁊ Bart. in. l. ab anaſtaſio §. nunciatores. ſ. ad turpil. ¶ Sed gl. ij. q. i. c. de manifeſta. ⁊ doc. cõiter i dictis locis. ⁊ Caſ. in. c. veſtra. de coha. cle. ⁊ mu. cõiter tenēt cū opi. bar. hic per. d. l. ea quidē. ⁊ per. d.
11 §. nūciatores. ⁊. c. porro de diuor. ⁊ dixi in. d. §. q ꝓ rei. ¶ † Secundo ex dictis p Barto. habes notare qꝺ factum negatiuū b non pōt tranſire in notorium vt no. Jmo. in. d. l. x. contrarium eſt verius: vt per plura iura oſtēdit Anto. de but. in repe. d. c.

a ¶ Nõ ſufficere. vide pulchre p ind. ro. ꝯſ. ccxlv. ⁊ paupertatē allegãs illã ꝓbare dꝫ vt p eū. ꝯſ. clxiij. ⁊ vide tu ale. ſ ru. ſ. de no. ope. nū. ⁊ in. l. cõficiunt. §. i. ſ. de iure codi. ⁊ ī. l. neceſſarios. ſ. de acq. hr. vbi dicit illã gloſ. cõiter teneri idē imo. in. d. l. decē. Fran. Cur.

b ¶ In notoriū ad delate. d. Frãc. de are. conſi. cxiij.

veſtra in vi. charta magna maxime q.c.i. de ꝯfeſ. in vi. iuncto. c.ſi. de coha. cle. ⁊ mu. ⁊ eſt caſus in c. cũ olim de verb. ſi. ⁊ in c.
12 dudũ. el. i. de elec. ¶ † Qualiter aũt accipiat notoriũ, ⁊ in qui-
13 bus differat a manifeſto, dixi in d. §. qui p rei. ¶ † Itẽ inquan-
tum Bar. hic in ij. q. i. partis queſiuit qualiter probetur pau-
a pertas[a] ⁊ etiã in iij. q. queſiuit qualiter qs pbet male vti ſub-
ſtãtia ſua dic vt hic p eum q no. loquit. ¶ Et adde alios no-
tabiles modos probandi quos no. poſuit Ja. bu. in d. l. actor.
ad ſi. ⁊ Ja. bu. in aut. qd locũ. C. de colla. vbi vide Bal. ⁊ Sal.
⁊ eoſdẽ i aut. preterea. C. vnde vir ⁊ vxor. ⁊ Bal. in l. pauper-
tas. ſ. de excu. tu. ⁊ in l. ſi qs ad declinãdã per illum tex. C. de
epi. ⁊ cle. in iij. col. vbi dicit hoc pbari ſi pbet ꝙ degit in hoſ-
pitali per Bar. in d. §. qui pro rei. ⁊ ibi Ja. bu. ⁊ Ang. qui dnt
idem ſi vadit diſcalciatus. p Bald. in d. l. vbi. per Can. in c. ꝙ
ſuper his de voto ⁊c. per glo. in d. §. ſi vero abſunt. in v. facul-
tatem. ⁊ ibi Ange. in aut. de here. ⁊ fal. ⁊ que no. Bal. in l. ſi p
ea. in prin. C. mand. ⁊ p Ang. hic, ⁊ in aut. de equali. do. in §. il-
lud. per Can. in c. odoardus. de ſol. vbi idẽ dicunt ꝙ qñ vadit
hoſtiatim victum querẽdo, qd eſt prohibitũ his q de ſuo viue-
re poſſunt: ſi eñ tales vadũt mẽdicãdo de ciuitate expellant.
l. i. de mendicã. vali. lib. xi. ¶ Itẽ ſi qs bonis ceſſit de pbata
eius paupertas ſm Can. in d. c. odoardus. ⁊ iiſdem modis p-
baf quẽ male vti ſubſtãtia ſua quibus pbaf pauptas: vt per
doc. in locis preallé. ⁊ ponit Bar. hic quod pbabif per famã.
14 ¶ † Itẽ eſt ⁊ alius ſingularis modus, ⁊ ppetuo notandus. qñ
quis fideiubet p alio: qꝛ tunc clare dr male vti ſubſtantia ſua
ſm Ang. in l. in perſona. §. i. ſ. de pact. ¶ Itẽ dicit ſi pbet ꝙ
pecunias retinet ſub vſuris p illũ tex. ⁊ in l. iij. ſ. de fideiuſ. no.
gloſ. in l. ij. in prin. ⁊ ibi dixi. ſ. eo. ⁊ eſt tex. in c. quãto. extra de
vſur. ⁊ ꝙ eiſdẽ modis probef quẽ male vti ſubſtãtia ſua quib'
probatur paupertas, vide etiã in l. is cui. §. ſi. ſ. de tut. ⁊ cur. da.
15 ab his. ⁊ in l. i. ſ. de cura. fur. ¶ † Sed an inops, ⁊ pauper diffe-
rant, archi. in c. quo iure. vij. di. allegãs ſolũ auto. pape dicit
ꝙ ſic: quia inops dr ille qui nihil penitus habet in bonis, ſed
pauper qui aliquid, tñ parum hꝫ in bonis. ⁊ in idem tꝫ Pau.
de ca. in l. id qd pauperibus. C. de epi. ⁊ cle. ꝙ nõ puto verũ. qꝛ
ꝯ eos eſt tex. in l. ſi creditores. in v. inopia. ſ. de pri. cre. ⁊ ita eſt
eſt de mẽte gl. a. in l. ſi fideiuſſor. §. ſi. ſ. q ſatiſ. cog. iuncta l. ſciẽ-
dũ. in prin. ⁊ ibi gl. eo. ti. ⁊ idẽ gl. in l. ſi arbitror. in ver. magna
inopia. eo. tit. ad quid eñ dixiſſet magnã inopiã ſi inops nihil
penitus hꝫ in bonis, ad idẽ tex. in l. vbi maxime ſm ĩtellectũ
Bar. hic i. ij. ⁊ iij. op. C. de in. do. ⁊ i. c. eccle. ſan. marie. de ꝯſti.
16 ⁊ glo. in aut. preterea. iuncto tex. C. vnde vir ⁊ vxor. ¶ † Que
aũt ſit differentia inter paupertatẽ, ⁊ penuriã. vide in c. peri-
culoſe. de ſta. re. alias de ſta. mo. lib. vi. ⁊ ibi per Archi. ¶ Et
vnum no. hñ p intellectu huius materie in practica quod non
ſufficit probare per teſtes dicentes maritũ vergere ad ino-
piam, ſꝫ requirit ꝙ dicãt manifeſtũ eſſe vergere ad inopiam,
ita probat in l. in rebus. ad ſi. C. de iur. do. ſm Bart. ibi ad fin.
¶ Itẽ inquantũ Bar. hic in iij. q. i. partis. decidit iſtud re-
mediũ habere locũ ſi vir etiã aduerſo caſu fortune vergat ad
inopiã. dixi de hoc abunde in d. l. ſi cum dotẽ in §. ſi maritus.
ſ. eo. non repeto. ¶ Itẽ inquantũ Bar. hic in v. q. i. partis cõ-
cludit remediũ repetitiõis dotis habere locũ ſi vir tãtummo-
b do ſit exhãnitus[b] adde ꝙ idẽ tenuit ipſe i. l. i. C. de rep. ⁊ Imo.
in l. ſi cũ dotẽ. §. ſi maritus. ſ. e. ⁊ Bar. in l. ij. in princ. lec. mod.
ſ. e. ⁊ ibi etiã Bal. ⁊ Pau. de ca. in l. ſi marito. in prin. ſ. eo. ⁊ d.
Ant. in c. p veſtras. de do. inter vi. ⁊ Ang. in c. cũ notiſſimi. §.
illud. de preſcri. xxx. an. ⁊ Jo. an. in addi. Spe. in tit. de do. iter
vir. §. ſi. ver. qd ſi vir eſt in bãno. ⁊ ibi querit quid ſi marit' fuit
excõicat', ⁊ tenet ꝙ nõ pcedit iſte tex. qꝛ vxor tenef habitare
cum marito etiã excõicato, per tex. in c. inter alia. cũ ibi no. de
17 ſen. excõ. ⁊ cũ eo tranſit d. Ant. in c. p veſtras. ¶ † Itẽ inquan-
tum Bar. hoc in vi. q. i. partis ꝯcludit ꝙ etiã ſi mulier ſciẽter
dotẽ dedit, ⁊ matrimoniũ contraxit cũ viro inope, vel male
vtẽte ſubſtãtia ſua ꝙ tñ erit loc' repetitioni dotis: qꝛ mulier
etiã expreſſe facere nõ potuiſſet deteriorẽ cõditionem dotal. l.
dedit. ⁊ l. attilicinus. de pac. do. ergo nec tacite, ⁊ ſic in hoc te-
net cõtra Cy. ⁊ Dy. addo Bar. idẽ tenentẽ in l. ſi is a quo. §. ſi.
ſ. vt in poſ. p. c. p veſtras. de do. iter vir. ⁊ ꝙ ita tenendo fauef
matrimonio. l. adigere. §. ſi maritus. de iu. pa. idẽ Bal. in aut.
qd locũ. C. de colla. ⁊ per Pe. de anc. ⁊ Imo. in c. propter ne-
ceſſitatem. de loc. ¶ Sed Jo. an. in addi. ſpe. in tit. de do. inter
vir. §. ſi. ver. qd ſi mulier. tenet opi. Dy. ⁊ Cy. quã etiã dicit ſe-
qui Marti. de fano. ⁊ idem tꝫ Bal. in d. l. vbi. ⁊ Bal. Ange. et
c Ro. hic[c] idẽ tꝫ Old. in aut. qd locũ. C. de col. prout refert ibi
bal. in vij. q. idẽ Benedi. de plumb. in l. ſeruũ dotalẽ. ſ. de ma-
nu. ¶ Nec ob. quod mulier nõ põt doti preiudicare. d. l. atti-
licinus. qꝛ cũ per tale pactũ reducaf dos ad propriam naturã
dotis. ſ. ꝙ non reſtituatur conſtãte ma. iuxta l. ij. in princ. ſ. eo.

ergo ⁊c. ¶ Ad hoc etiã alle. bal. ⁊ Angel. tex. in l. ſi dotus. §.
pactus ne peteret. ver. qd ſi in ſpeꝫ dotis. ſ. de pact. ¶ Et ad
rõnem Bar. vltra rñſionẽ Bal. ⁊ Ang. hic qui nõ videt ſuffi-
cienter rñdere, vt hic per Imo. põt rñderi ꝙ imo p pactũ ſic
añ nup. factũ põt ſibi mulier preiudicare. l. ⁊ heredi. §. filia. ſ.
de pac. ſꝫ iſta rñſio eſſet expreſſe ꝯ. d. l. attilicin'. in v. añ nup.
¶ Adde etiã ꝙ ꝯ opi. Bart. eſt tex. a nemine ponderatus, in
c. decreuit. de hr. lib. vi. mulier ſciẽter cõtrahẽs matrimoniũ cũ
viro heretico amittit dotem, ⁊ fiſco applicaf. ſꝫ rñderi põt qd
ibi illud ideo eſt fauore fidei catholice. d. Ant. in c. p veſtras.
dicit mulieri i iſto caſu denegari reſtitutionem dotis. vt tenet
Cy. ⁊ alij, tñ maritus tenebif mulieri ſatiſdare de dote conſer-
uanda, ⁊ reſtituenda pe. d. c. per veſtras. q tex. videf loqui iſto
caſu, ⁊ idem tenuit bñdi. de plũ. in l. ſeruũ dotalẽ. de manu. per
d. c. per veſtras. Imo. hic etiam tꝫ opi. Cy. dicẽs ꝙ imo natu-
ra dotis ẽ ꝙ pcedat reſtitutio dotis in caſu inopie per iſtã ſ. l.
¶ Nec ob. §. pactus ne peteret. qꝛ ibi p pactũ nõ derogabat
iuri cõi. hic aũt ſic: ꝙ cõtra hanc. l. ⁊ d. l. vbi. Et ſubdit ſaluari
poſſe opi. ꝙ remediũ d. c. p veſtras. habeat locũ tñmodo, qñ
maritus eſſet ſuſpectus de dilapidatiõe, vt ibi no. in glo. ⁊ ita
pcedit opi. Bar. alſ aũt ſec'. ¶ Vel veri' dicere potes tenẽ-
do opi. Bar. ꝙ remediũ, de quo in c. per veſtras. ⁊ remedium
hui'. l. locũ habere põt. ſm ꝙ elegerit mulier. vt ibi voluit do.
Ant. lꝫ aliã opi. dicat ſibi magis placere. ⁊ Cy. i. l. vbi. i. ij. op.
C. de in. do. facit q ſtatim dicent poſt Bar. in x. q. huius pri-
me ptis. ⁊ iſta opi. mihi magis placet: qꝛ nõ eſt ſufficiẽter rñ-
ſum ad rões Bar. ⁊ hec vera qñ mulier nõ eſſet ſuſpecta per
predicta. nec ob. d. §. filia. qꝛ rñderi põt vt ibi rñdet bal. vꝫ qd
ibi datus erat alius expromiſſor idone' aduerſus quẽ mulier
regreſſum habere poterat. ita ꝙ mulieri erat dẽno ꝯſultũ, vel
ſm Imo. in l. ſi ſocer. §. luci'. ſ. e. rñde. ꝙ d. §. filia. loquif in ca-
ſibus in quibus mulieri permittif ſibi in dote preiudicare. de
quibus ibi p eũ. ¶ Item circa ea que tetigit hic Bart. in vij.
18 ⁊ viij. q. vidimus de eoꝝ veritate ſuper gl. ¶ † Ex dictis aũt p
bar. hic, in ix. q. eiuſdẽ partis colligif ꝙ cã dotis nedũ eſt fa-
uorabilis, ſed etiã pia. alleg. tex. in l. cum his. §. ſi mulier. ſ. de
cõdi. inde. ¶ Sꝫ ſm intellectũ bar. ibi, ⁊ docto. nihil facit ille
d tex. ad hoc tñ ꝙ cã dotis ſit pia[d] firmat bar. in l. ſi ego. in prin.
ſ. de iur. do. ⁊ in l. ij. §. ſi. ſ. de do. dñ tractat qñ cã dicaf finalis.
idẽ Bal. in repe. l. i. in xvi. col. C. de ſac. ſan. ecc. ⁊ Bal. in l. mã-
datum. C. mã. l. in iij. col. allegat d. l. ſi ego. idẽ Bal. in l. ſicut.
C. de act. ⁊ obli. ¶ In ꝯtrariũ facit qd not. gl. ordi. in l. tali. §. i. ſ.
de iur. dot. dũ dicit ꝙ de legato dotis detrahitur fal. puto di-
ſtinguendũ, prout in ſimili facit Bar. in l. alio. ſ. de alimen. et
cib. leg. in i. col. ⁊ in l. dominus. ſ. ad l. fal. ⁊ Ange. in l. ſic hũ. §. ſti-
pulatio. ſ. de verb. obl. ⁊ Bar. in tract. alimẽtorũ, vt deꝫ ꝙ aut
dos relinquitur pauperi, aut diuiti, ſicut diſtinguunt predicti
doc. in legato alimentorũ. ⁊ ita intelligatur tex. in l. mella. ſ. de
ali. ⁊ cib. a. leg. ⁊ no. per glo. in l. illud. C. de ſac. ſan. eccl. ⁊ ita in
terminis noſtris firmat Roma. in repe. aut. ſimiliter. circa ij.
19 vel iij. col. C. ad l. fal. ¶ † Item inquantum Bart. hic in x. q. i.
partis tenet ꝙ maritus offerendo mulieri cautionem de dote
cõſeruanda, ⁊ reſtituẽda non excludit mulierẽ a remedio hu-
ius. l. ſequutus gl. cõiter approbatã in d. l. vbi idẽ tenet Ang.
in d. §. illud, ſed ipſemet Ange. hic, ⁊ clarius Ro. cõtrariũ te-
nent per d. c. per veſtras. Teneo eãdem opi. maxime per ratio-
nes alleg. p Cy. in d. l. vbi. qꝛ nõ eſt equũ mulierẽ ſe cõmittere
fragilitati cautionis. l. cogi. §. ſi pater. v. eratẽ querif. ⁊ l. quintus.
§. i. ſ. ad treb. idẽ tenẽt Can. in d. c. p veſtras. ⁊ Jo. an. in addi.
Spec. in tit. de dona. inter vir. §. ſi. in addi. incip. vt not. in d. l.
vbi idẽ videf tenere Bar. hic in v. oppo. dũ refert verba Cy.
et Dy. dicentiũ melius eſſe dotẽ repetere quam fideiuſſorem
accipere. ¶ Nec ob. tex. in d. c. per veſtras. quia ibi ſciebat ma-
ritum eſſe inopem, vel quia vt dixi per remediũ illius decre-
talis non excluditur mulier a remedio huius. l. nam vbi actori
conceduntur plura remedia alternatiue vel ſimpliciter electio
eſt actoris. l. quod in heredem. §. eligere. ſ. de tribu. ⁊ pulchre
20 no. Bar. in l. cum proponas. C. de tranſac. ¶ † Item inquan-
tum Bart. hic in i. q ij. partis. dicit ꝙ vbi dos eſt parua. ⁊ pa-
ter vxoris eſt ita pauper quod ſi dotem perdiderit non poteſt
eam de nouo dotare, tũc ille eo muito permittitur agere per
not. per glo. in l. ij. verſi. ſi ceterũ. ſ. eo. Adde quod idem tenet
hic Bal. Ang. Raph. ⁊ cõmuniter doct. ⁊ Bald. aſſ. d. l. vbi in
21 ix. colum. ⁊ Bar. in l. imperator. ſ. ad treb. ¶ † Itẽ inquantum
Bart. hic in ij. q. ij. partis. dicit quod dos dicitur magna vel
parua ſuſpecta perſonarũ qualitate. ¶ Adde Bart. in l. ad-
monendi. ſ. de iureiuran. ⁊ gloſ. ⁊ doct. in aut. niſi breuiores. C.
22 de ſenten. ex pericu. recitan. ¶ † Item circa ea que dicit hic
Bartol. dum concludit breuiter quod per tertios poſſeſſo-
res ab yxore conuentos opponi poteſt exceptio excuſſionis
prius

a ¶ Qualiter p-
bet pauptas. vidẽ
glo. i aut. ſ. ter ea
ſu. ij. col. C. vñ vir
⁊ vxor ⁊ Ang. de
are. l. §. ⁊ pp pau-
pertatẽ. in ſi. d. ex-
cu. tut. ⁊ Bal. i cõ-
ſi. ciiij. ⁊ Jaſ. in l. ſi
vero. §. q p rei q̃li-
tate. ſ. q ſatiſ. cog.
⁊ Bal. in l. athle-
te. §. paupertas. ſ.
de excu. tut. Tho.
diplo.

b ¶ Exhãnit' adõ
in ro. ꝯſi. clxxvij.
vbi vide no. dbñ.

c ¶ Et ro. hic adõ
eũdẽ cõſi. xlvj. idẽ
tenentem.

d ¶ Pia cauſa ad
de Joan. de ana.
conſi. lvij.

a prius ſiende aduerſus[a] virum. ¶ Adde ꝙ Roma. hic dicit ſe
b ꝯſuluiſſe ꝯtrariũ p gl. ſing. in. l. ſi mãcipiũ[b]. §. i. ff. de euict. q̃ dicit
exceptionẽ excuſſionis eſſe de apicibus iuris, ſed ea q̃ ſunt de
apicibus iuris nõ pñt opponi in cã in qua agit de bono publi-
co ſm eã p. l. ita vulneratus. in fi. ff. ad. l. aq. l. ergo cũ in cã dotis
agatur de bono publico. l. i. ff. e. l. aſſiduis. cũ vulgaribus. C. q
po. in pi. ha. ergo ⁊c. fatet tñ Ro. hic ſe male ꝯſuluiſſe. q̃a gl.
in. d. l. ſi mãcipiũ. nõ eſt vera. q2 ꝯ eã eſt tex. in. l. i. C. de decu. ⁊
in. l. moſchis. ff. de iur. fiſ. ¶ Ego aũt ſuſtinẽdo Barto. dico ꝙ
ro. male h loquit, q2 ẽt male ꝯſuluit, ꝙ male cõſuluerit pz: q2
eſt ꝯ doctrinã bart. hic. ¶ Hic q̃ ſe morbũ ſuũ fatet: ꝙ vero
male hic loquat pz: q2 dictũ illius gl. optime pbat pura in ea
alleg. quã ẽt ſeq vr Bar. i. l. i. fi. ff. de cõd. i de. ⁊ in. l. cũ qs ad fi.
c C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ Bal. in. d. l. ſi mãcipiũ.[c] in qbuſdã ſuis
apoſtil. q2 cũ talis executio nõ ꝯcernat facti vitatẽ mere nõ
dr de apicibus iuris. ¶ Ad. l. ita vulneratus. in fi. dico nõ eſſe
verũ ꝙ tales exceptiões opponi non poſſint in caſibus in qui-
bus agitur de bono publico: q2 in ꝯtrariũ eſt caſus in. l. liberis. §.
i. ff. ad municip. vel reſpu. prius excutere ꝯſiliũ decurionẽ q̃
deuenire ad patrem eius ſi decuſſorẽ, tex. vero in. d. l. ita vulne
ratus ſolũ dicit pro vtilitate publica multa recepta eſſe cõtra
23 iuris ſubtilitatẽ, dictio † aũt multa nõ eſt ſignũ vniuerſale, ſz
verificat in duobus vel in tribus. l. i. §. hoc reſcriptũ. ff. ad ſyl. ma-
ſili. de iur. p. § fi. gl. ordi. i. c. latores. extra de cleri. excõica mi-
niſtran. ¶ Scdo. q2 id qd dr in. d. l. ita vulneratus. intelligit
in ea publica vtilitate q̃ verſatur in puniẽdis delictis: ne alio-
rum impunitas materiã prebeat delinquẽdi, hec autẽ ratio
24 ceſſat in caſu noſtro: ergo ⁊c. ¶ † Unum nota in hac materia
excuſſionis, ꝙ lz talis exceptio dicat de apicibus iuris: tamen
d opponi pōt in cã corã arbitro[d] vertẽte, vt ſignãter voluit bal.
in. l. fi. §. ſed ⁊ ſi qs. verſic. queſitũ. C. cõmunia. de lega. qd not.
q2 alibi nõ memini me legiſſe. ⁊ eſt ratio: q2 talis exceptio nõ
25 tantũ iuris ordinem concernit, ſed etiã ptis bñficiũ. ¶ † Itez
inquantũ Bartol. hic. in. iii. q. ii. partis principal. cõcludit ꝙ
mulier poteſt agere hypothecaria ad res cõceſſas marito in
e feudũ[e], vel in emphyteoſim durãte iure mariti. l. lex vectigal.
ff. de pigno. ¶ Adde ſm Roma. hic ꝙ in feudo non videt
bene dicere: q2 in eo non cadit hypotheca quinimo hypothe-
cans ſuo iure priuaretur. c. imperialem. de prohibi. feu. alie. p
Fede. imo dicit Bald. ibi. ꝙ etiã non venit in generali hypo
theca, q2 propter penam priuationis, non eſt veriſimile: ꝙ qs
in ſpecie eſſet obligaturus. l. obligatione generali. ff. de pign.
l. i. ⁊ quod ibi Bal. C. que res pigno. oblig. poſſ. ⁊ in terminis
mouit Spe. in ti. de pigno. §. i. verſicu. pen. Accedat quod di-
cit Bar. in. l. codicillis. §. inſtituto. de leg. ii. vbi per predicta
voluit ꝙ in generali obligatione quis non videtur obligaſſe
rẽ prohibitam alienari ſub pena. ⁊ idem voluit Bal. in. l. volũ
tas. C. de fideicõ. per Ang. in aut. de reſtitu. ⁊ ea que parit in
26 prin. † Ubi dicit ꝙ in generali obligatione quis non dicitur
obligaſſe bona libellaria vel alia bona reſtõni ſubiecta p illũ
tex. cum ibi not. hñ facit tex. in. c. ex generali. ſi de feu. fuer. con
tro. inter do. ⁊ agna. ⁊ in. c. i. de capi. qui cu. vendi. ſed in bonis
emphy. Bar. hic hñ: q2 illa poſſunt obligari irrequiſito dño. l.
tutor. §. fi. ⁊ ibi hoc no. Bal. ff. de pig. act. ⁊ in. d. l. lex vectigal.
⁊ firmat gl. ⁊ doc. in. l. ſi vel vendere. C. de iure emphy. ⁊ Spe.
in tit. de loca. §. nunc aliqua. ver. certũ. lz Ro. hic de predictis
mentionem non faciẽs dixerit Bar. male eſſe loquutum etiaz
in rebus emphyte. q2 poſſunt obligari ſine cõſenſu dñi. ⁊ ita
27 intellexit. d. l. lex vectigal. ¶ † Itẽ inquantum Bartol. hic in
dicta q̃ſtione tetigit. an mulier poſſit agere hypothecaria ad
merces quas habeat maritus cauſa mercandi: ⁊ decidit ꝙ ſic
per. l. cũ tabernam. in prin. ff. de pigno. ⁊ plenius hic per eũ,
facit deciſio Jac. de are. Cy. in. d. l. vbi. in. xv. q. ⁊ ibi per Bal.
in. vii. co. facit ad hoc illa queſtio, an in obligatione generali
veniãt merces venales, ⁊ Ro. hic tenuit ꝙ nõ per. l. debitor.
ff. de pigno. arg. l. ex facto. la grande. cũ ſi. ff. de here. inſti. ⁊ fuit
etiam de mẽte Bal. in. l. certi. in. vi. q. C. loca. ⁊ in. d. l. debitor.
⁊ expreſſe voluit Jac. de are. in. l. generali. §. vxori. p illuz tex.
ff. de vſufruc. leg. ¶ Sed ſi bene aduertas Barto. in. d. §. vxo-
ri. tenuit contrarium dum facit differentiam an fiat legatum
vel diſpoſitio de rebus exiſtentibus in certo loco, vt tũc nõ cõ
prehendant merces venales, ita loquit. d. §. vxori. ⁊ d. l. debi-
tor. ⁊ qd no. Bal. in. d. l. certi. q2 cũ ibi ad tẽpus poſite ſint non
cenſent ibi eſſe, ſecus vbi generaliter eſſet facta diſpoſitio de
rebus: q2 ſcdm omnes differenter comprehenduntur res ve-
nales ſm Bar. alleg. in arg. l. pediculis. §. labeo. de au. ⁊ arg.
lega. ⁊. l. Julianus. in prin. ff. de lega. iii. ⁊ iſtud expreſſe firmat
Bald. in. d. l. cum tabernã. in reportatis antiquis. vbi refert
Bar. in. d. §. vxori. ita tenere. ⁊ pro hoc ipſe allegat: quia quis
etiam res venales obligaturus eſſet, ſicut etiam venditurus,
ergo venire debẽt in generali obligatione, vt. d. l. obligatiõe
generali. pro hoc etiam facit. d. l. cum tabernã. in princi. ⁊ hoc a
placet. ¶ In ꝯtrariũ tñ facit. d. l. pediculis. §. item cum q̃ritur.
vbi legando omne argẽtũ non venit argentũ venale. ¶ Sz
rñde qd aliud eſt in legato, vt ibi, ⁊ aliud in pignoribus ſeu cõ
tractibus, ⁊ ita ſentit Bal. q hãc partẽ ſequitur in rubri. C. de
verb. ſigni. in. iii. q. per. d. l. cũ tabernã. in princi. ¶ Conſumo
nam in generali obligatione venit pecunia. d. l. cũ tabernã. §.
venditor. ⁊ tñ pecunia ſemp eſt venalis, ſeu alienationi para-
ta, ⁊ ideo nõ cõprehendit in legato, in quo venalia nõ cõpre-
hendunt, ita dicit Bal. in. l. fi. ad fi. C. de compenſati. allegan-
do tex. quem ad hoc reputat valde no. in. l. vxorẽ. §. leganerat.
in fi. de lega. ii. ¶ Preterea fateor qd in legato argẽti veſtiũ, ⁊
ſimilium non cõprehendunt venalia, vt ibi dixi, ſz in legato
omnium bonorũ rerũ bene cõprehẽdunt venalia: q2 cõprehẽ-
ditur omnis ſubſtãtia. l. quoties. §. fi. ff. de vſufru. ⁊ ita loquitur
Bar. i. d. l. generali. §. vxori. ſed nos loquimur ſimiliter in ge-
nerali obligatione omnium rerũ, ergo debent cõprehẽdi ve-
f nalia[f] ⁊ omnis ſubſtãtia quam quis in ſpecie fuiſſet veriſimiliter
28 obligaturus. ¶ † Succeſſiue dicebat hic Jmol. qd mulier in
caſu inopie pt agere hypothecaria etiã ad ſupellectilia viri:
quoniaz nõ dz fieri piudiciũ viro cũ adhuc ex dote ali debeat. e
d. l. vbi ideo ſm eũ ceſſat ratio. d. l. obligatione. iſtud tñ non
puto verũ: q2 cũ poſtea ſol. ma. poſſet mulier huiuſmodi bona
in ſolutũ retinere marito ceſſante in ſolutione dotis, vt not.
Bar. in. vii. q. iii. partis. ideo nõ vr ceſſare ratio. d. l. obliga-
tione gñali. pro hoc facit: q2 ſicut in caſu vere reſtitutiõis non
poſſet agere hypothecaria ad huiuſmodi bona. d. l. obligatio
ne. in ver. ſupplet, ita nec in caſu huius. l. arg. l. iam hoc iure. ff.
29 de vul. ⁊ pup. ¶ † Itẽ inquãtũ Bar. hic. in. iii. q. ii. partis te- d
net qd bona minoruz non ſunt tacite obligata pro dote, iuxta
no. p glo. in ſimi. in. l. item q2. in prin. ff. de pac. Adde qd Sali.
in. l. certi prealle. tranſit cũ bart. idẽ Ful. in. d. l. itẽ q2. ⁊ Jmol.
hic. ¶ Sed alii hic tenẽt contrariũ quos refert, ⁊ ſequit Joã.
an. in ti. de dona. inter vi. §. fi. ſuper ver. quid ſi mulier. p bald. e
Ang. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. itẽ q2. bal. in. l. fi. C. de legi. tu. ⁊ in. l.
i. §. ⁊ vt plenius. C. de rei vxo. act. per iura alle. per Cy. in. l. fin.
C. de legi. tu. bal. vero in rub. C. de priui. dot. in. ii. col. ⁊ in. d. l.
certi vr inherere opi. Cy. in. d. l. fi. ſ. ꝙ aut vt diſcretus vir ma-
trimonium contraxit, ⁊ dotem accepit, ⁊ tunc bona eius ſunt
obligata pro dote: q2 cũ vſus ſit iure cõi dz haberi loco maio
ris. l. fi. C. de in integ. reſt. mi. alias autem non ſunt obligata.
¶ Sz hec diſtinctio vr contra. l. ii. de re. eo. quã ſtatim indu-
cam que generaliter loquit. Itẽ ꝙ dato qd eſſet leſus minor in f
contractu dotis ⁊ matrimonii non debemus pp hoc dicere
bona ſua non obligari. ſed eũ poſſe reſtitui, vt per totum tit.
de mino. Paſſus eſt valde dubius, tñ ſuſtentabilior videt ſe-
cunda opi. ſ. qd bona obligent p tex. in. d. l. ii. de re. eo. in verſi.
qd ſi a fiſco ⁊c. cui bar. non videt recte rñdere. nõ dicit bartol.
qd ibi res erat obligatione affecta, ideo tranſit ad minorẽ cuz
ſua cauſa, ⁊ obligatione. nam contrariũ videt verũ: q2 anteq̃ g
res eſſet acquiſita minori res erat in fiſci dñio, ⁊ p conſequẽs
nõ poterat eſſe obligata fiſco anteq̃ eſſet acq̃ſita pupillo, ar.
l. neq3 pignus. ff. de re. iur. cum ſi. ¶ Ad rõnes barto. rñde vt
g p bal. ⁊ Ang. in. d. l. item q2. ⁊ hic p opi. quã teneo[g] faciunt no.
per Cy. in aut. ingreſſi. in. iii. ⁊. v. q. C. de ſac. ſanc. eccl. ¶ Cir-
ca eã q̃ tetigit hic bar. in. vi. q. ii. partis. ⁊ vide q̃ dicta fuerũt
30 in. l. i. ff. eo. ¶ † Item inquantum barto. hic in. vi. q. ii. partis,
voluit ꝙ mulieri dotẽ repetẽti poſſit opponi exceptio mino-
ris etatis, vt eſt tex. in aut. qd locũ. in ver. legitime etatis. ⁊ ibi
hoc ſequitur bal. in. vii. q. C. de colla. ¶ Adde qd in contra-
rium eſt tex. in. c. fi. de iudi. lib. vi. cõiuncta gl. ſibi in vbo ſpiri-
tualibus, ⁊ hoc tenet Jmo. in. l. i. in. ii. col. ff. e. ⁊ Ro. in. l. ii. §. qd
ſi in patris. ff. e. lz bal. in. d. aut. qd locũ. dicãt qd etiã hoc eſt ve
rum de iure canoni. tñ Roma. cõtra. i. d. ver. ꝙ ſi in patris. vi- h
31 de que ibi dixi. ¶ † Itẽ inquantum barto. hic. in eadẽ. q. cõclu-
dit ꝙ ſi mulier per hypothecam aduocat bona viri ppter ino-
piam conſtante matrimonio ꝙ creditores mariti nõ poſſunt
mulieri offerre dotẽ, ⁊ conſequi bona iuxta. l. cũ ibi. C. qui po. in
pigno. ha. cũ ſi. ſequutus Jac. de are. ⁊ Cy. ibi. Adde ꝙ idem
tenuit Jo. an. in ti. de dona. inter vir. §. ſi ſuper. verſi. ſz cũ mu-
lier. ⁊ bal. in. d. l. vbi. in. iii. col. ⁊ bal. ⁊ Ang. in. l. i. ad fi. ff. eod. et
Pau. de ca. in. l. ii. in prin. ff. e. ¶ Sed bal. Ang. Jmol. ⁊ pau.
de ca. ⁊ Ro. hic, ⁊ bal. in. d. aut. qd locũ ꝯtrariũ tenent per rõnez
bal. ibi, ⁊ hic, ⁊ iſta mihi vr verior, cũ hoc caſu ceſſet rõ Cyn.
32 ¶ Limita tñ no. vt per bal. in. d. aut. qd locũ. ¶ † Item inquã-
tum bart. hic in. ii. q. iii. partis principaliter tractat quid im-
h portet verbũ aſſigno[h] an importet dñii tranſlationẽ. an vero
cuſtodie cõmiſſionẽ. adde bal. in. l. cedo. C. de execu. rei. iu. ⁊ in
l. ii. C. cõia de le. ⁊ in. c. i. in prin. qd ſit inueſti. ⁊ bald. in. c. fi. de

a ¶ Aduerſus vir. de hoc vide p eũ. Lu. ꝯſ. cclxxxii. vbi pſes caſus ponit in qbus mulier non hz neceſſe facere excuſſionẽ in bonis mariti.

b ¶ Mãcipium. vide p Ange. de are. in. §. ſi quis in fraudẽ. in. vii. col. de ac. ⁊ ibi dixi in add. ⁊ vide andr. ſic. in. c. dilecti. in xiii. col. ii. de iud. ⁊ vide etiã q̃ dixi. i. d. l. ſi mancipiũ. i addi. barto. Tho. diplo.

c ¶ Mãcipium adde tu Ang. are. in §. ſi qs in fraudẽ. col. xiii. v. q̃ro ſi ſtatuto cauet. inſt. de ac. ⁊ ro. cõſi. ccccxvi. in. i. col. Frã. Curt.

d ¶ Arbitro. dicit ro. ꝙ vbi agitur de equitate ꝙ illa opponi nõ poteſt ex ꝯſil. ccxxx.

e ¶ Feudũ vel emphyteoſim. de feudo vide p car. ꝯſi. lxiii. p ro. ꝯſi. cccclvii. p bal. ꝯſil. ccxiii. d emphyteoſi p eũ. bal. cõſi. cccxxxii. et. cxxvii. et cclvii. iii. lib.

f ¶ Venalis. an venalia veniãt i obligatiõe gñali bal. cõſi. cclvii. i. li. tit. ꝙ ſub oblĩõe gñali nõ veniãt merces venales.

g ¶ Quã teneo. tu dic ꝙ opi. bal. ſequit Ang. i. §. actẽ ſeruiãt. inſt. i. d ac. anc. ꝯſ. xciii. i cõſi. Bãl. qd ã cõſulẽs ꝯſi. cxv. iii. li. ⁊ ꝯſ. cccxxvii. i. li. cũ reſtrictione, de quo ſibi idem tenet ro. conſil. cccxiiii. vñ tamen ꝙ idẽ voluit cõſi. cclxxx. et cccxcii.

h ¶ Aſſigno. adde tu per Fran. aret. conſi. clx.

¶ Uide Jnno. ⁊ doct. in. c. ꝓpoſuit in. i. gl. in ver. aſſignatiõe. de cõceſ. prebẽ. ⁊ Bar. in. l. cũ pr. §. pñtibus. ff. de le. ii. ⁊ ange. i. l. ſi ex noxali. §. eſt autẽ. ff. de pec. ⁊ in l. arbiter. de diſt. pig. ⁊ ibi p Bal. Tho. diplo.

no.foꝛ.fidel.l.ꝛ in preludijs feudoꝝ.in.xij.col.ꝛ Ang.in.l.offi/cium.ff.de rei vẽ.ꝛ tex.ꝛibi Ancb.in.c.ſi canonici.de offi.oꝛd.li.vi.ꝛ in.l.arbiter.ff.de diſtra.pig.ꝛ in.c.referente.de prebẽ.ꝛ Bal.in.d.l.vbi in fi.ꝛ in.l.preſes.C.de ſentẽ. ¶ Et inquantũ Bart.hic alle.Gul.de cu.in.l.ſi nõ obtulit.ff.de pec.coꝛrupte alle.qꝛ nec ibi ẽ talꝫ lex,nec gul.ſcripſit ſup illo libꝛo. ¶ Bal.etiã in.d.l.oꝛdo.alle.de hoc verbo aſſigno.Guli.in duab⁹ locis.habeo Gul.vtrobiqꝫ:eũ tñ necubi reperio iſtud tãgentẽ. ¶ Jtẽ dñ Bar.hic in eadẽ qõ.alle.l.cum vero.§.ſubuentum.

a ¶ Concedo. ad de Lud.rom.cõſ. cçxlv.

33 de fideicõ.libe.noluit allegare.l.ij.ꝛ.iij.e.ti. ¶ †Similiter qd
a de verbo cõcedo^a,vide tex.gl.Bar.ꝛ Jmo.in.l.fi.ff.de dona/tio.ꝛ in.l.vxoꝛi.§.fi.de leg.ij.ꝛ tex.in.l.cum pf.§.dulciſſimis.de leg.ij.ꝛ per Jnn.in.§.pater pluribus.in eadem.l.ꝛ boñum tex.in.l.pbubere.§.plane.ff.q vi aut clam.per Bal.in.l.titi⁹.ſi de feud.fue.controuerſia.inter do.ꝛ agna.per Guli.de cu.in l.quis ergo caſus.ff.de pecu.p Bal.in.l.cum viri.C.de fidei/com.p tex.ꝛ Pet.de ancb.ꝛ Jmo.in.c.paſtoꝛa.de do.p Jac.but.ꝛ Sali.in.l.ſi donatione.C.de collatio.ꝛ in.l.non ambigi/tur.ff.de leg.p Abba.in.c.cum venerabilis.de ſen.excõ.aliqd p Jmo.in.l.edibus.§.fi.ff.de dona.per glo.in.c.i.de conceſſio.preben.lib.vi.vbi dicit qꝫ verbum concedo eſt generale,ꝛ ha
34 bile impoꝛtare quamlibet dñij tranſlationẽ. ¶ †Item inquã/tum Bart.hic in.ij.queſtio.iij.partis pꝛincipalis concludit qõ mulier in caſu inopie agẽs hypothecaria aduerſus bona viri non dꝫ in omnibus bonis pignoꝛi incumbere,iuxta no.in aut.ei qui iurat.C.de bo.auto.iudi.poſ.ſed ſolum pꝛo quãtita/te dotis,vt not.Cy.in.d.l.vbi.in.xx.q.ꝛ pbatur in ſimili in.l.i.alias.ij.in fi.C.cõia de leg. ¶ Adde qꝫ Raph.hic tenet idẽ ꝫ etiam Jo.an.in addi.Spec.in tit.de dona.inter virum.§.fi.in addi.inci.vt no.in.d.l.vbi. ¶ Sꝫ Ro.hic tenet ꝫtium per ra/tionẽ quã hic vide p eum nõ recito:qꝛ male loquit̃ nec rñdet rationi Barto.hic,ꝛ cõtra eũ facit:qꝛ quãplurime ſunt diffe/rentie inter iſtam reſtitutionem de qua in caſu huius.l.ꝛ eam que fit ſolu.ma.patet.qꝛ qñ mitteretur in poſ.bonoꝛum viri ceſ/ſantis dotem vere reſtituere in caſu ſoluti matrimonij,certe tũc fruct⁹ ſibi cõputat vxoꝛi in ſoꝛtẽ.l.ꝛ tua.ff.de ſo.no.Angel.in.l.diuoꝛtio.in pꝛin.ff.eo.qꝫ ſecus eſt in caſu iſto.qꝛ fructus cedunt
35 oneribus.d.l.vbi. ¶ †Jtẽ inquãtum Bar.hic in.ij.q vltime partis voluit qꝫ cõfeſſio facta conſtante matrimonio de dote recepta non pꝛeiudicet creditoꝛibus in rebus mobilibus per aut.ſed iam neceſſe.C.de do.ante nup.ꝛ cõtẽr cũ eo trãſeunt
b doc.adde q̃ dicta ſunt in.l.i.^b ff.e.vbi vidimus an in caſibus in quibus talis cõfeſſio valeret,tunc vtat̃ mulier pꝛiuilegio do/tis.itẽ vtrũ talis cõfeſſio emanata cõſtante matri.pꝛeiudicet ſaltem ipſi marito,vide per Bar.in.d.aut.ſꝫ iam neceſſe.ꝛ in l.ſi voluntatẽ.ꝛ ibi etiã Bal.C.de do.pꝛomiſ.p Bart.ꝛ alios
36 in.l.ſi diuoꝛtio.ꝛ ibi dix.ff.ſo ver.obli. ¶ †Jtẽ inquantũ Bar.in eadẽ.q.dicit qꝫ manifeſtũ hꝫ vim quaſi ſentẽtie,adde qõ re/ſti⁹ locut⁹ eſt quã ipſe dixerit in.l.is cui bonis.ff.de verbo.ob/lig.vbi tenet qꝫ habet vim ſnĩe,non aũt dicit quaſi ꝛ male.qꝛ ꝫ no.per doc.in.c.cũ ſit romana.de ap.ꝛ in.d.c.ad noſtram.el.ij.de iureiur.ꝛ Bar.in.l.emptoꝛ.in pꝛin.ff.de act.emp.ꝛ bald.in.l.i.ff.de cur.fu.ꝛ in.l.i.C.eo.ti.ꝛ in.l.is cui legẽ.ff.de teſt.ꝛ in c.i.in ti.q teſtes ſint neceſ.ad pꝛoba.inueſti.plene in.c.veſtrã.

b ¶ In.l.i.ibi etiã poſuit.quib⁹ add ancb.cõſ.cccviij.

37 de cohabi.cle.ꝛ mulie. ¶ †Jtẽ inquãtũ Bart.hic in.v.q.iij.partis dicit qꝫ regula illa que hꝫ qꝫ qui ſentit dãnũ ſentire dꝫ ꝛ lucrũ.l.ſcꝫm naturã.ff.de reg.iur.fallit in dote ſꝫ eũ hic.adde qõ etiã fallit ſcꝫm eũ hic qñ perſona.q̃ dãnũ ſentit eſt inhabi/lis ad lucrũ.l.i.§.interdũ.ff.de le.tu.per quẽ ita dicit Dy.i re/

c ¶ Diuitiarũ.add Fulg.cõſ.lxxix.

38 gula qui ſentit lib.vi. ¶ Jtẽ inquantũ Barto.hic in.vij.q.iij.partis querit qd ſi fructus dotis in caſu iſtius.l.reſtitute mu/lieri ſunt tot quot ſupſunt pactis oib⁹ onerib⁹,an vxoꝛ tenea/tur eos reddere viro,ꝛ tenet qꝫ ſic.adde qꝫ Jo.de Jmo.cõtra Bar.adducit tex.in.d.l.vbi.in ver.abutat̃ cũ gl.ſed dic qꝫ cũ illud verbũ abutat̃ reſpiciat onera.nõ tñ aperit qꝫ ſi fruct⁹ ſu/perabundãt qꝫ cedere debãt lucro vxoꝛis. ¶ Scḋo ponderabat illũ tex.Jmo.hic ꝫ Bar.inquãtũ ibi dꝫ qꝫ l bonis poſtea qſitis ſalũ ſit ius creditoꝛib⁹.ergo innuit qꝫ excepto illo ca/ſu oia ſpectant ad vxoꝛẽ. ¶ Sed tu dic qꝫ imo ille tex.facit p bar.cũ fructib⁹ dicant̃ eſſe bona poſtea acqſita.p bar.tñ alle.Jmo l.optimã eẽ rõnem.vꝫ qꝛ limitata cã limitatũ dꝫ pducere effectũ.demũ relĩqt cogitãdũ.Ro.hic ꝫ bar.alle.tex.l.l.creditoꝛ.§.inter.ff.mã. ¶ Sꝫ rñde vt colligit̃ ex ibi no.in gl.demũ qꝫ qñ on⁹ alimẽtandi eſt cõmiſſum alicui veluti nudo miniſtro,tũc qꝫ supereſt reddere tenet̃.ſed in caſu huius.l.mulier eſt veluti nuda miniſtra redditũ dotis reſtitute qꝫ patet:qꝛ vt dicit Bar.hic in.vi q.huius vltime partis ſi reddit⁹ dotis huiuſ reſtitute nõ ſufficiãt onerib⁹ tenet̃ vir de ſuo ſupplere,ſi hꝫ vnde ſupplere valeat.vt lati⁹ ibi p eũ:ꝛ optime pbat̃ in d.§.ſi inter ꝓiuncta gl.ergo idẽ cõtra ſi fruct⁹ ſuperabũdant

ſunt viro reſtituẽdi.ar.l.ſcꝫm naturã.cũ ſi.circa ea q̃ tetigit hic
39 Bar.in.vij.q.vi.partis.vide q̃ dicta ſunt.ff.in glo. ¶ †Jtem inquãtum Bar.hic in.ix.q.vltime ptis voluit qꝫ facta reſtitu/tione in caſu huius.l.illa nõ retractabitur ꝓpter ſupuenientiã
c diuitiarũ,^c adde qꝫ idem tꝫ Joã.an.in addi.ſpe.in.d.§.fi.verſ.qd ſi vir.vbi late.ꝛ idẽ Bart.in.l.pluribus⁹.§.ꝛ ſi placeat.ꝛ ibi ſequit̃ Pau.de ca.ff.de ver.ob.ꝛ Ang.in.§.illud.in aut.de eq.do.ꝛ Bal.poſt Cy.in.d.l.vbi.in.xij.col.ꝛ Jmo.hic in.xxi.me p l.ſciendũ.§.fi.ff.qui ſatiſ.cog.ꝛ ibi hoc tenet Pau.de ca.idẽ tꝫ Ant.de but.in.c.p veſtras.de do.inter vi.ꝫriũ tꝫ Bal.Ang.ꝛ Ro.hic,ꝛ Raph.in.d.§.ꝛ ſi placet p.l.i.§.ſi tandiu.ff.de cur.fur.ꝛ Bal.in.l.ad cõparandas.in fi.C.man.ꝛ Ang in.l.ſi cnſ dotẽ.§.ſi vero.p illũ tex.ff.e.idẽ tꝫ Dy.hic. Mouebant̃ iſti pꝛimo per iura hic alle.p Bar.pꝛo iſta parte. ¶ Scḋo mouebã/tur,quia ceſſante cã reſtõnis retractari dꝫ reſtitutio ar.l.adi/gere.§.quãuis.cũ ſi.ff.de iure pa.ꝛ vt tex.in.d.§.ſi vero.in ver.alterius ſanitatẽ expectãtib⁹,ſed dic qõ ad iura hic alle.p bar.recte rñdet̃ p eũdẽ hic cuius verba ſunt diligenter notanda:qꝛ ad plura tibi ſeruire poterũt. ¶ Scḋo nõ ob.arg.d.§.quã/uis.qꝛ illa ratio nõ militat qñ actus cauſe eſt iam cõfirmatus:qꝛ tunc p ceſſationẽ cauſe nõ dꝫ effectus retractari.l.q̃ res.§.areã.ff.de ſol.l.ſancimus.C.de admi.tut.cũ ſi.ſed in caſu no/ſtro reſtitutio dotis ſemel ſoꝛtita eſt effectũ.ſ.dñij tranſlatio/nẽ,vt declarat hic bar.in.v.q.iij.partis.ergo ꝛc.nec ob.d.§.ſi vero.qꝛ ibi p ſequeſtrationem non erat actus trãſlatiõis dñij conſummatus.ad ea etiã q̃ no.Bal.in.d.l.ad comparandas.patet rñſio ex no.hic p Bar.circa intellectũ.l.cura.§.deficiẽ/tium.ff.de mune.ꝛ ho. ¶ Nec etiã ob.d.ver.tãdiu.qꝛ ibi cura/toꝛ nõ habebat ius in rebus.mulier vero hic ſic.ꝛ ita nõ puto
40 recedendum ab opi.Bar.hic ꝛ ſeq. ¶ †Ultimo inquantum Bar.in.iij.q.huius vltime partis dicit qõ ſi fructus dotis reſtitute in caſu huius.l.ſufficere poſſunt oib⁹ qõ tenet̃ alere ꝫ ſocerum ꝛ filios ſuos ex alio matrimonio.vt not.Cyn.in.d.l.vbi.in.iij.q.adde tex.ꝛ qõ ibi no.Bal.in.l.ſi paterno affectu.C.de neg.geſt.vbi an teneantur alere filios vxoꝛis ſue ex alio matrimonio natos.

1 ¶ Dos non põt peti moꝛtuo eo q tenebat̃ illã reſtituere.niſi eius hereditas ſit adita,vel ei⁹ hereditati datus ſit curatoꝛ.
2 Hereditas iacens poteſt exigi,ꝛ cõtra eã fieri miſſio in poſ.ex pꝛimo decreto.
3 Hereditas iacens non poteſt pꝛeſcribere nec econtra.
4 Actio de dote an ſit nata conſtante matrimo.
5 Actio non impeditur naſci pꝛopter pendentiam cõditionis,vbi certum eſt conditionem euenire.

1 **Si exheredato.** †Moꝛtuo eo q ad dotis reſti/tutionẽ tenetur ꝛ eius heredi/tate iacente nõ poteſt ſol.ma.agi de dote niſi eius hereditate adita.h.d.ſcꝫm pꝛimã lec.gl.quã appꝛobat Dy.Ang.ꝛ Ro.hic. ¶ Uel ſic ſcḋm lec.Bar.quam appꝛobant Bar.ꝛ cõmuniter reliqui.inopia cõtingẽs pꝛopter exheredationem incipit eſſe euidens a die adite hereditatis.h.d. ¶ Et p intellectu huius §.attẽde qꝫ duobus modis legitur in gl.ſed pꝛima lec.gl.repꝛehenditur per Bar.hic,ꝛ hoc qꝛ nõ cõuenit huic litere qꝛ aliquã ſit in ſe vera,nã dicit hec litera,ex die adite patris heredita/tis incipiat dotis exactio ꝛc.ſꝫ imo ſcꝫm lect.gl.incepiſſet actio cõpetere ante aditã hereditatẽ.ſ.ex die.ſolu.mat.l.in rebus.§.oẽs.C.de iure do.l.eũ acutiſſimi.§.illud.C.de pꝛeſcrip.xxx.an.ſed Ang.Raph.ꝛ Ro.hic ab hac rñſione defendũt opi.gl.qꝛ tex.hic nõ dicit actio.ſed exactio,ꝛ bene:qꝛ ante aditã heredi/tatẽ nõ poteſt cum effectu debitũ hereditariũ exigi.l.is cui.§.ceſſatũ.ff.vt in poſ.le. ¶ Sed magis placet ſnĩa Bar.qꝛ Ang.Raph.ꝛ Ro.duplici rõne nõ videtur recte loqui. ¶ Pꝛimo qꝛ lex hic conſiderat exheredationẽ filij,ſed ſcꝫm lec.gl.quã ſe/quũtur pꝛedicti dato qꝫ filius fuiſſet inſtitutus idẽ iuris eſſet.qꝛ nõ poſſet cũ effectu dos exigi niſi hereditate adita eadẽ ra/
2 tione. ¶ †Scḋo qꝛ cõtra hereditatẽ iacentẽ vꝫ qꝫ poſſit fieri exactio cũ effectu.nã videmus qꝫ etiã curatoꝛe nõ dato here/ditati iacenti poteſt cõtra illã perueniri ad miſſionẽ in poſ.ex pꝛimo decreto.l.ſi diu.ff.quib.ex cau.in poſſeſ.ea.l.ſi bona.ꝛ ibi Bar.C.de bo.aut.iudi.poſ.l.cum debitoꝛe.ꝛ ibi Gult.de cu.et Bal.C.de iudi.etiã petito ac dato curatoꝛe hereditati iacenti poteſt perueniri ad venditionẽ ꝛ ad ſcḋm decretũ cõtra illã.et ſic ad plenã exactionẽ.d.l.ſi diu.ergo ſcꝫm iſtum intellectum non bene dixiſſet litera hic.ex die adite hereditatis exactionẽ fieri poſſe. ¶ Unde.ij.fuit lec.hic poſita in gl.quam hic ponit Bart.Bald.ꝛ cõmuniter Mod,videlicet quod hic dos fuit ſoluta filio,ꝛ qõ mulier cõſtante matri.volebat de dote agere pꝛopter inopiã viri.quam inopiã pꝛetẽdebat pꝛopter exhere/dationem hereditatis paterne,vnde debet expectari aditio hereditatis:quia tunc exheredatio ſumit vires.l.filium.§.ſed

cum

cū exheredatio.ſ.de bo.poſ.ꝯ.tabu.ꝛ.l.papinianꝰ.§.ſi cōditio
3 nē.ff.de inof.teſt.ꝛ iſta plꝫ. ¶ †In gl. ibi.nec ergo ante currit
ꝛc.no.ex gl.ꝙ hereditas iacens nō incipit preſcribere,vt pro-
batur in.l.ſi.§.ſi.ſ.de vſuc.ꝛ hec eſt veritas,lꝫ Bal.hic inuol-
uēdo aliter dicat niſi pſcriptio eſſet cepta a defuncto:qꝛ̄ be-
ne cōpleri poſſet hereditate iacēte p.l.ceptā.ſ.de vſuc. ¶ Si-
militer econtra lꝫ preſcriptio non incipiat currere ꝯ hſ́ditatē
a iacentē [a] per.l.ſi ſeruus hereditarius.ſ.de ſtipu.ſer.ꝛ.l.ea que.
C.de tem.in integ.reſti.pe.ꝛ ibi oīno vide Cy.ꝛ Bar.ꝛ Bal.
plene in.l.licet.in pe.ꝛ vlt.q.C.de iure delib.tñ preſcriptio ce
pta ꝯ defunctū bene poſſet compleri hereditate adhuc iacen
te.vt not.glo.in.l.ſi intra.C.de non nume.pecu.ꝛ in.d.l.ea que.
In hoc tamen dixit eleganter Ang.in.l.ſed ſi in cōditione.§.
ſeruus.ſ.de here.inſti.ꝙ iſto caſu completa preſcriptione cō-
tra hereditatem iacentē poterit heres poſtea adita heredita-
te petere ſe reſtitui in integrū aduerſus preſcriptionē ex clau
ſula generali,ſi qua mihi iuſta cauſa eſſe videbit:de qua in.l.i.
in ſi.ff.quibus ex cau.maior.ꝛ hic per no.per gloſ.ꝛ docto.in.l.
cum ſtlina.§.in hac.ſ.de verbo.oblig.in verſi. ignoret.ꝛ in.l.ij.
C.de iure emphy.huic tamen iuri petendi reſtitutionem pre-
ſcribetur ſpacio quadriennij de quo in.l.ſi.C.de tempo.in in-
tegrum reſti.pe.Item ſingolariter dicit Ange.in.d.§.ſeruus.
ꝙ licet preſcriptio nō incipiat currere aduerſus hereditatē ia
centem tñ iſtud eſt verum in preſcriptione que currit ſola ne-
gligentia non petentis, puta in preſcriptione actionū.d.l ſi
ſeruus hereditarius.ſecus in preſcriptiōe que cauſaſ ex poſſeſ
ſione titulo ꝛ bona fide puta in vſucapiōe,qꝛ talis incipit cur
rere ꝯtra hſ́ditatē iacentem text.eſt ſingularis ſm eū in.d.§.
ſeruus.ſed allego ſimilem in.§.nō ſolū. alias incipit.iuli.ma.
ff.quib ex cau.ma.i.puto dictū Ang.verū in vſucapione.ſed in
preſcriptione lōgi tpis non vſ pcedere.qꝛ tex. loquēs de vſu
capione que eſt mere fauorabilis non eſt extendendus ad pre
ſcriptionem lōgi tpis.q̄ eſt partim fauorabilis,ꝛ ptim odioſa.
l.ſi.C.de edi.di.adri.tol.ꝛ ibi Bar. ꝛ Bal.in.l.ſina.C.ex q.cau.
ma.ꝛ de hac materia vltra preal.vide per Bal.in.l.ſi. in vlti.
col.C.in qu.cau.in inte.reſti.nō eſt neceſ. ¶ In glo.ſi. ibi.ſed
dici.ꝛc.magis cōis ꝛ verior opi.eſt ꝙ actio de dote nō naſciſ
cōſtan.matri.regulariter vt p Bart.ꝛ alios hic ꝗcq̄d dixerit
Bal.i.l.i.C.vt ac.ab here.ꝛ ꝯtra hſ.in vlti.char.ꝛ p eūdē poſt
4 Gul de cu.in.l.iuriſgētiū.§.quīmo.ff.de pac.† Vtrū actio de
dote ſit nata ꝯſtan.matri.latius repeto gl.remittit ad no.in.l.
v.q̄ incipit.ſed ſi alia.ſ.de bo.dā.in qua gl.ꝯcludit ꝙ actio de
dote non naſcaſ cōſtā.matri.ſꝫ eo ſoluto.Contrariū tenuit gl.
in.l.iuriſgētiū.§.quīmo.v.puta.ff.de pa.ꝛ idē v.idem marcel-
lus ꝛ iſtam opi.tꝫ Iac. de are.mouebaſ p.l.auia.C.de iu.do.in
v.cōpetentē.nā tex.ibi loquiſ qñ cōſtabat matrimo. ꝙ ptꝫ. qꝛ
dicit cōpetentē:ꝛ tñ dr ibi ꝙ actionē cōpetentē ſibi ꝛ filie non
pōt in ſe trāſferre p pactū.Pro hac opi.alle.l.quoties.in pri.
ſ.eo.vbi iuriſcōſul ſiſr dicit ꝙ pater nō pōt actionem de dote
acquiſitam ſibi ꝛ filie trāſferre ſine conſenſu filie.ꝛ tñ ibi cōſta
bat mrīmo. ¶ Primo mouet p.d.l.v.in.ſi.de bo.dā. vbi diciſ
humanitatis intuitu ꝛc.ſi igiſ ibi naſciſ humanitatis intuitu
poſt ſolut.matri.ergo videſ ꝙ regula ſit in ꝯtrū.ſ.ꝙ conſtan.
5 matrimo.nō naſcatur ¶ †Scdo vbicūqꝫ certū eſt cōditionē
euenire tunc pendētia talis ꝯditionis nō ſuſpēdit natiuitatē
actionis,imo naſcitur pinde ac ſi pure fuiſſet celebratꝰ.l.ſi pu
pillus.§.q ſub cōditiōe.ſ.de noua.ſꝫ clarū eſt ſolui debere ma-
trimoniū:ergo nō dꝫ ipediri natiuitas actionis pp iſtā pēdē-
tiam.Alia fuit opi.Io relata p gl.in.l.pater.in prin.ſ.de do.
preleg.vꝫ ꝙ ſi ſocer deceſſit ꝯſtante adhuc duret matrimoniū
inter filiū ꝛ nurū.tñ actio de dote n.ſciſ ꝯſtan.matrimo.cōtra
heredes ſoceri incōtinenti mortuo ſocero ꝛ adita eius heredi
tate.mouebaſ principalr p tex.nſm.nam hic ſſupponiſ mors
ſoceri ꝛ ex die adite hereditatis daſ actio.tñ nō apparet ma-
trimoniū eſſe ſolutū.adducebatꝰ tē.d.l.pater.in princi. Tertio
moueſ qꝛ p mortē ſoceri ꝗtū ad eū intelligiſ ſolutū matrimo.
l.cū hic ſtatus.§.ſi ſocer.ff.de do.inter vi.vñ vires aſſumit do-
natio facta ſicut ſi ſolutum eſſet matrimonium. ¶ Quarto ad
ducitur text.in.l. ſi pro dote iuxta prin.de leg.preſtā.vbi con-
ſtabat matrimo.ꝛ tñ contra heredes ſoceri naſciſ actio. Sed
magis cōis ſnia eſt in cōtrariū.vꝫ ꝙ imo non naſcaſ cōſtan.
matri.ſꝫ eo tñ ſoluto niſi in caſu inopie mariti neqꝫ ꝯ mariū
neqꝫ ꝯ ſocerum.probaſ principaliter per.l.in rebus.ꝛ.l.ois.et
ibi glo.C.de iu.do.dū litera vult ꝙ illa preſcriptio incipiat de
mum cōpetere cum poterit moueri actio.ꝛ hoc eſt ex die ſolu.
matri.vel cū clarnerit virū eſſe inopē.Probatur etiā in.l.cū
notiſſimi.§.illud ꝛ ibi gloſ.C.de preſcri.xxx.an ¶ Tertio pro
hoc vſ text.in.l.dotalē ſeruū.alias incipit ſeruū dotalem.ſ.de
manu.vbi iuriſconſul.facit differentiā an maritus ſit ſoluendo
vel non.Pro eadē opi.eſt optimus tex.in.l.ij.in prin.ſ.de do.

prele vbi dr ꝙ ſi teſtor volnit ī legato venire actionē de dote
cōſtā matri.legatum nihil cōtinet.qꝛ nō eſt dare cōſtā. matri.
actionē de dote.pōt etiā alle.text.in.l.i.C.de repu.vbi dicit ꝙ
ipſo iure nō competit actio de dote conſtant.matri.Et iſtam
opi.tenuerunt gl.in.d.l.auia.C.de iu.do.ꝛ in.d.l.ſi rem.§.oīa.
ff.de pi.ac.ꝛ in.l.ſi cū dotē.§.ſi mulier.ff.eod.ꝛ in.d.l.ſed ſi alia.
ꝛ videtur eſſe cōis ſentētia q̄ approbat Bar.ꝛ cōiter ſcriben
b tes. [b] ¶ Non ob.primo.d.l.auia.in ver.cōpetentē: qꝛ poteſtis
reſpōdere,qꝛ ibi de neceſſitate accipiſ cōpetentē.i.ꝯpetiturā
prout pbāt iura ꝛ rōnes ſuperius alle. ¶ Nō ob.l.quoties.ſ.
eo.qꝛ eodē modo habetis exponere ibi actionē.i.ſpēm ꝯpetē-
tem ad actionē. ita exponit ibi Bar. ¶ Nō ob.l.ſed ſi alia.in
ſi.de bo.dā.qꝛ poteſtis rñdere,ꝙ ibi nō eſt ſpecialitas in eo qd̄
naſcaſ actio de dote ſolu.ma.ſed eſt humanitas ibi , vt in caſu
illo deportationis mulieris nō publiceſ dos.lꝫ publiceſ ex nō
nullis aliis cauſis. ¶ Nō ob. ratio que adducebatur fundata
in.l.ſi pupillus.ſ.de noua.vꝫ ꝙ qñ certum eſt euenire ꝯditio-
nē non impedit,qꝛ pōt rñderi ꝙ imo non eſt certum ꝙ debeat
euenire caſus talis ſoluti matri.per quē dos debeat reddi , qꝛ
poterit contingere ꝙ ſoluetur culpa mulieris quo caſu ei de-
negatur actio.l.conſenſu.C.de repu.ꝛ.l.lucius.ſ.eod. ¶ Scdo
reſpōdeſ ꝙ illud qd̄ ibi dr verum eſt qñ illa cōditio erat certa
an ꝛ qñ.exēplum ſi dixero promitto.c.ſub hac ꝯditione ſi celū
digito non tetigero.hec eſt conditio certa ꝛ neceſſaria,ſed vbi
eſt certa an.ſꝫ incerta qñ:vt ſi pmitto tibi ſi moriar hoc caſu
licet ſit certa an incerta tñ eſt qñ. Propter ea talis pendentia
bene ſuſpendit natiuitatē actionis vt firmat gl. approbata in
l.in omnibus.ſ.de re.iur.reprobata gloſ.in.d.l.ſi pupillus.§. ſi
ſub conditione. hꝰ facit text.in.l.niſi finita.ſ.de tut.ꝛ ra.di.ꝛ.l.
iul.§ ſimileqꝫ.ff.de cōdi.indeb ¶ Nō ob.etiā rōnes ꝛ ar. que
adducebanſ pro Ioan.ꝛ prio iſte tex.qñ rō ꝓpter q̄ hoc agiſ,
eſt propter inopiā merito reſultantē ex exheredatione con-
firmata p aditionē hereditatis.vt declaratū fuit ſup gl. ¶ Nō
ob.d.l.pater.ſ.de do.ple. qꝛ ibi illa exactio dotis fuit facta de
facto cōſtan.matri.nō aūt ab inuito fuit exacta dos iudiciali-
ter ꝛ de iure.qꝛ fieri non pōt. Non ob.etiā dum arguebaſ de.l.
cū hic ſtatꝰ.§.ſi ſocer.qꝛ rñdeatis ꝙ illud non ſufficit ꝗtum ad
inducendā natiuitatē actionis de dote,vt.d.l.ij.in prin.de do.
preſe. ¶ Nō obtex.in .d.l.ſꝫ ꝛ ſi pro dote.qꝛ dū litera ibi dicit,
ſed cū cōſtan.matri.ꝯ heredes ſoceri competat actio dꝫ expo
ni,vt ibi dicit Bar.i.qñ maritꝰ verget ad inopiā ,quia ille eſt
caſus in quo pōt agi cōſtāte matri. melius exponit in.l.ꝯnaſ.
cū ſocer ſeu heredes ſoceri erūt inopes.qꝛ cū tracteſ ibi de in-
tētādo actionē cōtra ſocerū ꝛ heredes nō eſt attēdēda inopia
mariti,ſed inopia ſoceri ꝛ heredū ſuorū. Ro.hic fuit in opi.cō
traria.ſ.ꝙ imo actio de dote naſcaſ conſtante matri. fundat ſe
per tex.in.d.l.ſed ſi alia.vbi litera vult ꝙ humanitatis intuitu
actio de dote naſciſ ſoluto matr.dicit ipſe ille tex.vult ſentire
ꝙ ibi nō naſcatur actio cōſtan.matri.ne inducatur ꝙ cōfiſca-
tis bonis mulieris cōfiſcetur dos,ideo voluit illa lex ad con-
ſeruandū dotē ꝙ actio de dote in caſu illo nō ſit nata cōſtan-
te matrimo.ꝛ dicit ꝙ gl.non intellexit iſtū text. ¶ Cū ſuppo-
ſitione iſte tex.melius patitur intellectū glo.q̄ Ro.quia eadem
ratiōe debuiſſet ibi dici,ꝙ nō naſcatur ſol.matr. Nō reſpōdet
ad.l.ij.de do.prele.nec ad.l.ſeruū dotalem.nec ad.l.cum notiſ-
ſimi.§.illud.ꝛ ad.l.in rebus.dicit ꝙ illa iura intelliguntur quo
ad exactionem reſpectu preſcriptionis,quia voluerunt cōſer-
uare iſta iura ꝙ preſcriptio nō poterat currere niſi illi qui po
terat agere.vnde dicebat verum eſt ꝙ ꝗtum ad cognoſcendū
vtrū incipiat currere preſcriptio ꝛ quo tempore nō compe-
tit exceptio.ſed dico ꝙ non bene dicit:quoniam ſi imperator
in.d.ll.habuiſſet illam rationem q̄ dicit Ro.nō diceret , ꝙ ex
die ſoluti matrimo.incipit currere preſcriptio, ſed ex die quo
lapſus eſſet annꝰ a die ſoluti ma.quo tpe pōt exigi dos.l.vni-
ca.§.exactio.de rei vxo.act.Et ꝗuis habeat maritus annū ad
reſtituēdū dotem,tñ incōtinenti ſol mat.inci.currere preſcri-
ptio mulieri.qꝛ regula que habet ꝙ nō valēti agere nō currit
preſcriptio,fallit in dilatione data miſerationis cauſa ad ſol-
uendum.l.i.C.de anna. excep. ſimiliter qñ quis eſt debitor in
diē,licet nō poſſit opponi ei cōpenſatio.tñ fallit niſi illa dies
eſſet adiecta.ſ. miſerationis cauſa.l.ſi cū militi. ad ſi.ff. de cō-
penſa.ꝛ ſic cōcluſiue dico nō diſcedēdū a cōmuni ſentētia.ſ.
actio de dote eſt ſolū nata ſol.matrimo.fallit in cauſa inopie.

1 ¶ Maritus conuentus actione de dote ſi non ſatiſdat cum
poteſt.ſtatim inſolidum condemnatur.
2 Dilatio quando eſt conceſſa debitori a lege,tenetur ſatiſdare
de ſoluendo adueniente die.
3 Dilatio miſerationis cauſa ad ſoluendum vbi a.l.indulgetur,
et per debitorem ſatiſdari non poteſt,ſit condemnatio ſaltem
deducto interuſurio medij temporis.

a ¶ Iacentem.adde vt per Paul. de caſt.ꝯſi.lxxvij. et.clxxx.

b ¶ Scribētes.an actio de dote ſit nata ante ſolutū matrimo. Anch. conſi.cxviij.tenet quod non.clarius Bal.cōſi.cū.i.lib. vbi dicit ꝛ ſi ſit nata non eſt efficax.

4 Soluens pendente iudicio non condemnatur diffinitiue, ſed abſoluitur ab obſeruatione iudicij, ita etiam abſolui debet qui ſatiſdat de ſoluendo aduenie͂te termino, cum non poſſit condemnari diffinitiue in termino.
5 Fideiuſſor de dote reſtituenda nõ poteſt dari cõſtante matrimonio, ſed ſoluto ſic, quod limita vt infra.
6 Fideiuſſor de dote reſtituenda dari poteſt quando extraneus dediſſet dotem, ⁊ ſtipulatus eſſet dotem ſibi reddi, ⁊ peteret fideiuſſorem dari de dote reſtituenda.
7 Duo rei debendi an poſſint conſtitui pro dote reſtituenda.
8 Duo rei debendi in dote reſtituenda poſſunt conſtitui pater, ⁊ filius, ⁊ duo fratres.
9 Maritus cõſtante matrimo. an poſſit dare mulieri expromiſſorem pro dote animo nouandi obligationem ipſius mariti.
10 Teſti vel iudici dicenti in articulo mortis tuliſſe falſum teſtimoniũ, vel falſam ſniam credit in p̄iudiciũ partis ꝓ qua tulit.
11 Variatio ſeu mutatio circa diuerſa toleratur.

1 **Quoties.** † Si per maritũ nõ ſatiſdat cũ poſſet, ſtatim inſolidũ condẽnatur, ſ; ſi nõ poſſet ſatiſdare interuſuriũ medij tpis incõtinenti deducet nec mulier
2 poterit voluntatẽ mutare. h. d. † No. ꝙ q̃n a l. cõceſſa eſt dilatio debitori tenet ſatiſdare de ſoluẽdo aduenie͂te die qđ intelligit hic Ang. eſſe verũ in dilatiõe cõceſſa miſeratiõis cauſa, vt in caſu huius. §. put plene no. per Bart. in l. ita ſtipulatus. in. i. q. in prin. ff. de verb. ob. ſecus in alia dilatiõe, puta q̃ abintio ineſt actioni ⁊ obligationi iuxta l. ſi cum milit. §. fi. ff. de cõpen. iuncta l. ꝙ in diẽ eo. ti. q2 tũc debet cauſa cognita ſatiſdare. ſ. ſi iuſta ſuperueniat cã ſuſpitionis ⁊ nõ aliter. l. in omnib⁹. ff. de iudi. iuncta l. ſi creditores ff. de priui. credit. ⁊ idem tenuit Jmol. in l. ij. in prin. ff. eo. ¶ Sꝫ aduerte q2 Cy. in l. vniuerſa. C. de p̄ci. impe. offe. ⁊ in l. i. C. vt in poſ. leg. ⁊ Bal. hic nõ facta diſtinctione p̄dicta dicũt ꝙ debitor habens dilationẽ legalẽ indiſtincte tenet ſatiſdare per iſtuꝫ tex. facit. l. i. §. cum aut. C. de rei vxo. ac. ⁊ c. odoardus. de ſol. pro hoc bene facit. q2 iſtud videm⁹ in dilatiõe ꝯceſſa a l. alata l. a principe d. l. vniuerſa. cuius diſpõ pro. l. hr̃. l. i. cũ ſi. ff. de conſti. prin. Vel in dilatione conceſſa a teſtatore. l. inter oẽs. ff. qui ſatiſ. cog. ⁊ per totum ti. ff. vt leg. not. ca. cuius diſpoſitio pro. l. hr̃. §. diſponat. in auth. de mi. idem videmus in dilatione, ſtatuta a iudice. l. ſi debitori. ff. de in. ⁊ ff. ead. l. §. i. ¶ Non ob. d. l. oĩbus. cum ſi. q2 loquitur in dilatione conceſſa ab hoĩe in cõtractu ⁊ ratione differẽtie, vide per Cy. in d. l. vniuerſa. q2 lex non vult dilationem ſuam alteri eſſe dãnoſam, ſꝫ in dilatione conuẽtionali, q2 ex prouiſione hoĩs procedit ſibi imputet ſi ſibi non prouidet de cautela cõpetenti, vt in regula dãnum. li. vi. ⁊ iſtud plꝫ q̃z Bal. in d. l. vniuerſa. dicat ꝙ preterq̃ in caſibus in iure expreſſis non videtur ꝙ debitor hñs dilationem a l. cauere ⁊ ſatiſdare debeat ⁊ nihil alleg. nã imo videt ꝙ ſatiſdare teneat p iura preallega. q2 de ſimilibus ad ſimilia ex identitate rõnis fieri dꝫ extenſio. l. non poſſunt. ff. de leg. c. tranſlato. de conſtit. Per hoc etiã nõ plꝫ illud ꝙ voluit hic Jmo. dicẽs ꝙ vbi dilatio ineſſet ex natura rei nõ miſerationis cauſa. exemplũ in l. interdũ. in prin. ff. de v. ob. ꝙ tunc nullo modo caueri vel ſatiſdari dꝫ tam per ſuperi⁹ dicta q̃z p tex. optimã in ꝓpoſito. in l. diuortio. §. interdũ in prin. ⁊ ibi hoc no. Bar. ff. e. Poteſt tñ rñdere ꝙ ille tex. loquit de nuda cautione, ſꝫ dic ꝙ ẽt de ſatiſdatiõe intelligit, ſaltẽ q̃n debitor eſt effect⁹ ſuſpect⁹, ⁊ ita eũ intelligit Cyn.
3 in d. l. i. C. vt in poſ. le. ¶ † Tertio no. ꝙ vbi a l. indulget dilatio miſerationis cã ad ſoluendũ ⁊ p debitorẽ ſatiſdari nõ põt ſit cõdẽnatio ſaltẽ deducto interuſurio medij tpis, ſecus dicit Ang. ⁊ Jmo. hic vbi dilatio nõ eſſet cõceſſa miſeratiõis cauſa puta in dilatione cõuentionali. q2 tunc lꝫ debitor nõ teneat ſatiſdare, eo q2 nõ debebat ſtatim cõdẽnari deducto interuſurio medij tẽporis, ⁊ ita intelligũt l. ſi mãdauero. l. a. l. poſt princi. ff. man. ¶ Sꝫ certe ille tex. ſm intellectũ gl. hic cõiter approbatũ hoc nõ probat: q2 ibi nõ tenebat debitor ſatiſdare nimiꝫ ſi nõ ſit deductio interuſurij incõtinenti ⁊ in reſiduo cõdẽnat, q2 hoc eſſet iniquum ex quo in aliquo nõ defecit debitor vnde indiſtincte ꝙ q̃cũq; debitor i diẽ obligat⁹ videt ad ſatiſdãdũ ſi ſatiſdare nõ poſſit dꝫ cõdẽnari incontinenti deducto interuſurio p iſtũ tex. cũ videat ſemper eſſe eadẽ rõ, q2 p iſtũ tex. vtriſq; conſulit. facit in arg. l. ex his. l. que in frau. cred. ⁊ in l. ſeruus dotalis. ff. eo. ⁊ hoc vr̃ tenere Cy. in d. l. vniuerſa. vbi dicit ꝙ in caſu illi⁹. l. ſi nõ poſſet ſatiſdare haberet locũ deciſio huius. §. ¶ Sꝫ ꝯ iſtũ tex. ⁊ predicta facit: q2 vbi qs nõ põt ſatiſdare ſta
a tur ſue iuratorie [a] cautioni. auth. gñaliter. C. de epiſco. ⁊ cleri. ⁊ auth. cui relictũ. C. de indic. vi. tol. Sꝫ dicas ꝙ vbi pt alio remedio q̃z p iuratoriã cautionẽ puideri vtriq; parti nunq̃z recurritur ad iuratoriã cautionẽ. alˀs ſecus vt in iurib⁹ ꝯtrãs, ⁊ hec ſol. colligit ex pulchre no. Bar. in l. vſuf. ⁊ ibi vide gl. ⁊ doc. C. de

a ¶ Juratorie. de hac materia, vide p La. ro. ꝯſi. cccc. xxx. ⁊ cũ ille q hꝫ dilationẽ a l. miſerationis cã dicit ſe paratũ ſoluere an perdat bñficiũ per eũdem ſingularibus ſuis.

† ¶ Vide Jaſ. ⁊ q̃ ibi ſcripſi in l. vniuerſa. C. de p̄ci. imper. offe. ⁊ limita vt p Jaſ. in l. i. in §. ⁊ vlt. col. ff. q ſatiſd. cog. ⁊ etiã videin auth. cui relictum in pe. ⁊ vlti. col. C. de indi. vidu. tol. ⁊ in l. ſanci mus. C. de verbo. ſigni. Tho.

vſuf. De materia q̃n nõ valẽs ſatiſdare liberet p iuratoriã cautionẽ de qua ẽt p Ray. Ang. ⁊ Jmo. in l. cũ non facile. ff. ſi cui pluſq̃z p l. fal. ⁊ Bal. in l. fin. §. i. C. de aſſer. tol. in d. auth. gñaliter. in prin. ⁊ in auth. et q iurat. C. de bo. auth. iu. poſ. p Paul. de ca. in l. fideiuſſor. §. i. ff. q ſatiſd. co. Pau. de caſt. ⁊ Rap. hic. ⁊ p Bal. in d. auth. cui relictũ p Abb. in c. qua frõte. de ap. p Bal. in l. filiuſf. §. diuus. vñ. vl̃ p̃nceps p illũ tex. ⁊ ibi Ang. ⁊ Jmo. de leg. i. p Cano. vbi oĩno vide in c. ſi. de reſti. ſpo. ⁊ i. c. ij. de ſeque. poſ. ⁊ fruc. p gl. Ang. ⁊ Pau. de ca. in l. i. ff. q ſatiſda. cog.
4 ¶ † Jn tex. ibi abſoluat, no. iũcta glo. q̃ dicit ab obſeruatione iudicij, ꝙ ſicut ſoluẽs pendẽte iudicio nõ cõdẽnat diffinitiue, ſed abſoluitur ab obſeruatione iudicij: vt inſti. de perpe. ⁊ tem po. ac. §. ſi. ita etiã abſolui dꝫ qui ſatiſdat de ſoluẽdo aduenien te termino cũ non poſſit ꝯdẽnari diffinitiue in termino, vt per Bar. in l. exceptionem. C. de proba. ⁊ in l. eum qui ita. §. ita. de verb. oblig. ⁊ in l. lecta. ff. ſi cer. pet. p Jnno. in c. i. cũ ſi. de plus pet. ¶ Jn glo. i. ibi vel pacto ꝯbẽtũ ⁊c. not. ex gl. iunctis his que. ff. diximus in l. iij. ꝙ idẽ iudicam⁹ de dilatione ꝯceſſa ab homine loco dilationis legalis ꝙ iudicamus de dilatione me ri legali. ¶ Jn ea gl. ibi, q2 iudiciũ eſt bone fidei, hec rõ cõiter reprehendit, q2 rõ huius. §. eſt q̃n loquit in dilatione cõceſſa marito in eius bñficiũ, ideo grauatur in alio vt teneat indiſtincte ſatiſdare. ſed in l. in oĩbus alle. in gloſ. loquit in dilacione cõceſſa ab hoĩe in cõtractu: quo caſu tã in cõtractibus bone fidei q̃z ẽt ſtricti iuris preſtat ſatiſdatio cã cognita ⁊ nõ alr̃ vt
5 ibi, ⁊ d. l. ſi creditores. ⁊ plene dictũ fuit in l. ij. ff. e. ¶ † Jn ea. gl. in ſi. innuit gl. ꝙ fideiuſſor de dote reſtituẽda dari nõ poſſit conſtã. matri. lꝫ eo ſoluto ſic, ⁊ idẽ tenuit gl. in l. i. C. ne fideiuſ. do. den. ⁊ Jnn. ⁊ d. Ant. in c. p veſtras. de do. inter vi. ⁊ Spe. in ti. de don. inter vi. §. ſi. v. illud. ⁊ And. de piſ. vt refert Bald. in l. ſi cũ dotẽ. §. trãſgrediamur. ff. eo. ⁊ Bar. ⁊ Pau. de ca. hic. Ray. ⁊ Bar. in p̃n. hui⁹. l. in. v. op. quẽ ibi ſeq̃t Ro. ⁊ Ang. in auth. de equa. do. §. aliud. ⁊ in l. ꝓfectitia. §. ſi pater nunquam. ff. de iur. do. ⁊ Nic. de nea. ⁊ Raph. hic, qui dicit hanc eſſe cõem opi. Pro hoc adducuntur multe rationes quas vide hic etiã per alios. ¶ Sed principale fundamentum eſt per l. ij. in ver. nullã ſatiſdationẽ. C. ne fideiuſ. do. dẽ. cõtrariũ tenebãt aliqui quorum opi. refert gl. in d. l. i. C. ne fideiu. do. dẽ. q̃z ibi ſequitur Odof. Jac. de bel. ⁊ Cy. ⁊ idẽ conſuluit Dy. Bal. hic ſe remittit ad no. per ſe in d. §. trãſgrediamur. ⁊ ibi aliquid clare nõ firmat Ang. hic nullam opi. approbat, ſed dicit ꝙ paſſus eſt dubius. ¶ Sed Joan. and. ſup. d. ver. aliud tenet cũ opi. Odof. ⁊ Dy. idẽ tꝫ Jmo. hic in prin. huius. l. p aliquas rõnes quas hic refert Bar. ſed illis vr̃ Bar. hic ſufficiẽter rñdere ⁊ eius opi. mihi placet. Et ꝯtra iſ ꝯ bar. adduci poſſet in ꝯtiã ipſe dicebat fideiuſſorẽ de dote reſtituẽda in caſu ſoluti matri. non valere, q2 in ꝯtiã vr̃ fideiuſſiſſe de dote cõſeruãda qđ eſt ꝯ ti. ne fideiuſ. do. den. nã huic rõni rñderi poſſet, ꝙ lꝫ aliquid fieri prohibitũ principalr̃ fieri nõ poſſit, tñ põt fieri in ꝯtiam alterius actus pmiſſi. l. i. in prin. ff. de aut. tu. l. ſi vnus. §. illud. ff. de pac. Tñ rñdeo ꝙ cũ fideiuſſio de dote reſtituẽda ẽt ſit phibita, vt hic p Bar. p d. v. nullã ſatiſdationẽ. iõ nõ vr̃ venire in ꝯtiam act⁹ pmiſſi ſed ꝓhibiti, addeẽt ꝙ dñ Bar. hic rñdet ad l. fin. C. de do. cau. Ange. ⁊ Jmo. hic conat illã rñtionẽ tollere, ſed non bñ tollunt: imo illi nõ video poſſe rñderi. ¶ Ex p rõne Bart. hic facit tex. in l. titia ſeio. §. ſeia libertis. ff. de leg. ij. ⁊ lꝫ Jmo. non hic, ſed in prin. huius l. dicat cõeꝫ eſſe opi. odof. ⁊ veriorẽ. Tñ non puto recedendũ ab opi. gl. quã limito primo nõ procedere ſi ante nuptias dediſſet fideiuſſorẽ de dote reſtituenda caſu quo matrimoniũ non ſequatur. tex. eſt no. in l. titio centũ. §. titio genero. ver. ſed cũ ante nuptias. ff. de condit. ⁊ dem. ſm Bar. ⁊ Bal. ibi no. limitãtes tit. C. de fideiuſ. do. den. ¶ Secũdo limita niſi iuramẽtũ interueniret, q2 tũc cũ poſſit ſeruari ſine interitu ſalutis eterne ſeruari dꝫ. c. cũ cõtingat. de iureiur. ⁊ hoc ibi firmat Jmo. in. lvij. char. in x. mẽb. ⁊ idem ibi Abb. ſic. ad ſi. idem tenet Pau. de ca. in cõſi. clvij. ⁊ in cõſi. ſe. incip. in chriſti noĩe cũ tpe ⁊c. ⁊ Pau. de caſt. hic, ⁊ in l. ſi qs p eo. in prin. ff. de fideiuſ. lꝫ Bar. ibi in iij. mẽbro, ⁊ i. d. l. ij. C. ne fideiuſ. do. de. cũ quo trãſit Ant. de bu. in d. c. cũ cõtingat cõtrariũ tenuerit ⁊ male. Mouebat q2 huĩõi fideiuſſio eſt ꝯtra p̃ceptum ſeu prohibitionẽ l. aut principis. ergo peccati eſt inductiua. c. ij. de ma. ⁊ obe. ij. q. vi. c. qui reſiſtit. iõ iuramẽtũ ſup ea emanatũ nõ põt ſine interitu ſalutis eterne ſeruari, ergo nõ tenet. d. c. cũ contingat. ⁊ c. ſi vero. eo. ti. ⁊ c. q̃uis. eo. titu. li. vi. ſed q̃n Bar. vbiq; a doc. reprobatur: ideo non puto recedendũ a cõi opi. q̃n contra eũ eſt caſus in l. nõ ſolũ. C. de predi. mino. ⁊ in l. i. in prin. ⁊ in l. qui neq;. ff. de reb. eo. iuncta auth. ſacramẽta puberũ. C. ſi adue. ver. Ad idem eſt text. in l. lex iulia. ff. de fund. do. ⁊ inſtitu. quib. alie. li. vel nõ. in princ. iuncto. d. c. cum contingat. ⁊ c. licet mulieres. de iureiur. lib. vi. Aliam rõnẽ ꝯ Bart. allegabat

allegabat hic Pau.de ca.q2 vbi aliqd eſt ꝓhibitū ex pte reci
pientis tñ talis ꝓhibitio nō impedit quin iuſſu ſeruari dēat. c.
debitores. ꝛ.c. ſi vero.de iureiur.ſed caſus noſter eſt hmōi: qm
titu.de fideiuſſ. ꝓhibet reſpectu mulieris recipiētis:nō aūt re
ſpectu mariti preſtantis fideiuſſorem: ergo ꝛc. Hanc rōne nō
puto verā:q2 eſt ↄ tex.in.d.l.ij.quā ad hoc pōderat glo.in.l.i.ſ.
eo.ti.ita amplians illā rub. Placet igit opi.Bar.nō poſſe ſu
a ſtineri[a] quam cōiter improbant Cano.in locis alleg.ꝛ Bald.
in.l.iuriſgentium.§.ſi paciſcar.de pac.ꝛ in rub.ff.de iureiur. et
Sal.ꝛ Ful.in.d.auſ.ſacramenta puberum.ꝛ Rapha.ꝛ Paul.
de caſt.in.d.l.ſi qs pro eo.cū ↄcor.nec ob.ſi dicaſ q2.l.prohibi
tiue renunciari non pōt,vt eſt glo.reputata ſing.in.d.l.i.C.ne
fideiuſ.in glo.mag.circa ſi. Quia dico q illud verum eſt.ſ.pa
cto vel ſtipulatione ſimplici,ſecus ſi iuramentum interueniat.
d.c.cum contingat.cum cōcor.ꝛ ita expreſſe rñdet Joan.an.in
addi.Spe.in ti.de inſtru.edi.§.porro.in addi.mag.ꝛ hic adde
q̄ dixi in.l.ſi is cōi bonis.ſ.de ver.ob. ¶ Tertio limita niſi ſpō
te pſtita eſſet ſatiſdatio de dote reſtituēda a marito,q2.l.i.ꝛ.ij.
C.ne fideiuſ.ꝓhibet ſatiſdationē exigi.ꝛ p ↄſs ab inuito extor
queri.l.fideicommiſſa.§.ſi rem.de leg.ij.ꝛ q2 ratio prohibitio
nis fuit ne oriref perfidia inter cōiuges.d.l.ij.que ratio ceſſat
in caſu iſto,ꝛ hoc tenebat Ja.de raue.ꝛ Cyn.in.d.l.ij.ꝛ Joan.
and.in tit.de do.poſt reſti.diuor.§.pe.ſup verſic.illud.in addi.
ſpeci.ita no.ꝛc. Ro.in prin.huius.l.ꝛ hanc opi.refert Jonoc.in
d.c.p veſtras.de do.licet nec eā approbet neq3 iprobet,ꝛ iſto
caſu poſſet ſaluari opi.odof.Dy.ꝛ ſe.quā ſ.recitaui. ¶ Gl.tñ
in.d.§.i.C.ne fideiuſ.ꝛ Bar.in.l.ij.in fin.eo.ti.vīr firmare q ēt
a ſpōte preſtante nō poteſt recipi fideiuſſor pro dote nec illis
ll.renūciari poſſit. Et pro hac opi.faciūt verba rubrice q̄ ſunt
magis gñalia q̄ ſit nigrum:q2 in rubro habef denf nō aūt exi
ganf,vñ cū illa rub.habeat orationē perfectam ergo diſponit
arg.no.per Bar.ꝛ doc.in rub.ꝛ in.l.i.ſi cer.pet.ꝛ Jmo.in ru.ſ.
de ver.ob.cū cōcor.ꝛ l3 Cy.hic dicat hāc limitationē ſuſtineri
poſſe tā in dote cōſeruāda q̄ reſtituēda.tñ puto opi.preceden
tem eſſe veriorē p pdicta.ꝛ q2 ſatis vr militare rō perfidie:q2
mulier accipiendo fideiuſſorē ſatis videf nō cōfidere de ma
6 rito,ideo nō videf recedendū ab opi.glo. ¶ †Quarto limita
niſi extraneus dotē dediſſet ꝛ ſtipulatus eſſet dotē ſibi reddi
ꝛ peteret ſibi dari fideiuſſorē de dote reſtituēda, vel ſoluēda:
qm̄ iſto caſu nō loquif tit.ne fideiuſſ.do.den.ꝛ hoc videf fuiſſe
de mente Bar.in prin.huius.l.in.vi.q.ij.partis princi.iunctis
no.per eū ibi in.v.op. Et aperte firmat Jmo.ꝛ Ro.ibi q repu
tat eſſe not.ꝛ mihi placet cum iſto caſu ceſſat rō.d.l.ij. Addo
tñ q̄uis ipſi non referant q cōtrariū tenuit aperte gl.d.l.i.qm̄
ſm eum eſt eadem ratio equitatis in caſu iſto.ſed,dicas imo
eſſe diuerſa:q2 licet extraneus de marito nō ↄfidat:nō ſequi
tur ergo nec mulier. ¶ Quinto limita niſi daref fideiuſſor de
dote reſtituēda ꝛ cōſeruāda a viro iā vergēte ad inopiā,vt eſt
tex.in.d.c.p veſtras.ſ3 Bar.ꝛ cōiter doc.hic.ꝛ Cy.in.d.l.vbi.
in.ij.opp.ꝛ Bal.ꝛ Jmo.in prin.hui⁹.l.ꝛ ſequunf cano.l.d.c.p
veſtras.ꝛ Bndi.de plūbi.l.l.ſeruū dotalē.ſ.de manu.l3 Bar.
cōtrariū tenuerit in pn̄.huius.l.in.v.op.cū quo vr concordare
Bal.in.d.l.vbi.in.vi.col.ꝛ in.d.l.i.C.ne fideiuſ.do.den.ꝛ Ang.
in auſ.de nupt.§.illud.ꝛ male:q2 de iure ſuſtineri non poteſt.
7 ¶ †Juxta hoc dubitaf an duo rei debēdi poſſint cōſtitui pro
dote reſtituēda ꝛ ſi tenemus opi.Odof.ꝛ ſe.q fideiuſſor p do
te reſtituēda dari poſſit clarū eſt q eadē rōne duo rei cōſtitui
pñt,ſed ſi tenemus opi.ↄriā qua tenuit tūc paſſus eſt dubius: ꝛ
Bar.in pn̄.hui⁹.l.vij.q.i.partis reliquit ſub dubio. Hic autē
determinat q nō:q2 duo rei vñr ad inuicem fideiubere maxi
me vbi eſt color queſit⁹.l.vbi fideiuſſio ꝓhibita erat.l.vir vxo
8 ri.§.ſi.ꝛ ibi no.ſ.ad vell.l.ſed ꝛ iulian⁹.§.i.ff.ad mace. ¶ †Fal
lit tñ ſm Bar.hic.in perſonis cōiunctis.vt pr̄ ꝛ fili⁹.et duo
fratres.tales enim poſſent ↄſtitui correi debēdi in dote: quia
rōne talis cōiunctionis de facili ſe obligāt.ꝛ ideo ꝓpter hoc
gñatur nō cā pfidie inter vi.ꝛ vxo.ꝛ ita etiā voluit Jo.an. ſup
d.ver.illud.pro hoc alleg.q2 alr ſi diceremus q duo correi de
bendi extranei poſſent ↄſtitui ſequeref q illud qđ vna via eſt
prohibitū alia via p indirectū permitteref cōtra regulā.cū qd
vna via.li.vi.ꝛ in.l.ſi.C.ſi māci.ita vene.ne proſtitua. ¶ Item
ſm eū lex eſſet impoſita verbis ꝛ nō rebus.l.ij in ſi.C.cō.de le.
nā ſemp tanq̄ rei promitterēt nō tanq̄ duo fideiuſſores,ꝛ iſtā
partem ſequif Jo.in prin.huius.l.ꝛ Pau.de caſt.in.d.§.trāſ
grediamur. ¶ Sed cōtrariū tenet Cy.in.l.i.C.ne fideiuſ.poſt
gl.ibi.ꝛ Dy.hic vt refert Bar.ꝛ doc.idē Spe.in.d.ver.illud.
ꝛ Bar.in.l.ſi.C.de do.can.nō nu.ꝛ Barto.in.l.profectitia.§.ſi
pater nō quaſi.ff.de iure dot.ꝛ Ang.ꝛ Jmo hic.ꝛ Ro.in prin.
hui⁹.l.ꝛ Pau.de ca.l.d.cōſ.clxviij.tenētes q p dote reſtituē
da dari poſſit fideiuſſor.itē ꝛ duo rei cōſtitui p.d.l.ſi.C.de do.
can.nō nu.q̄ nō ꝓbat:q2 vt dicit Bar.hic tex.ibi non loquif in

duobus reis obligatis inſolidū.ſ3 in obligatis pro virili, quo
caſu nō dñt ꝓprie duo correi nec vñr inuicē fideiubere.l.reos.
§.cū in tabulis.ſ.de duo.re.l.ſi mihi et titio.ſ.de verb.obli. vel
dic q ſila.l.ſi.loquif in duab⁹ pſonis cōiunctis.et iſto caſu ſol
9 uef opi.Bar.in.d.l.ſi.vnde verior vr ſcedens opi. ¶ †Utrū
aūt maritus poſſit cōſtāte matrimo.dare mulieri expromiſſorē
p dote aio nouādi obligationē ipſius mariti.Ang.in.l.ſi cū
dotē.§.ij.ff.eo.iuxta ibi no.p gl.dicit q iſte pūctus nō tāgitur
in ti.ne fideiuſ.do.dē.ꝛ decido vt ibi per eū,ꝛ ibi dixi. ¶ Ulti
mo in materia no.ſm Pau.de ca.cautelā ad fraudādū titu C.
ne fideiuſ.ſ.vt partes curent q aliquis de pſe. vt principalis
abſente marito ꝓmittat dotē marito datā ſaluare et reſtitue
re:q2 de hoc nō loqf ille tex.ꝛ ceſſat rō.d.l.ij.ita loquif Paul.
de ca.in.d.ↄſ.clxviij.ꝛ ſeq.ſed certe nō habeo iſtud ita p expe
dito ſicut h3 Pau.de ca.ꝛ ↄtra eū facit id q hr̄ in.l.ſi mulier
ↄ ſenat⁹.§.i.ff.ad velle.vbi ſicut p muliere itercedēte pro alio
nō pt aliqs ea mādāte fideiubere:ita ēt nō vr̄ ſi aliqs ea igno
rāte fideiubeat,ꝛ iſte paſſus alibi nō decidif ſm Bal in.l.i.C.
ad velle. ¶ Scđo ↄ Paul.facit q2 eo ipſo q mulier acceptat
fideiuſſorē ēt ab alio q̄ a marito ſatis vr nō cōfidere de mari
to. ¶ Ex his puto dictā cautelā nō carere piculo. S3 ſi velis
eā teneret tūc inſurgeret dubitatio an dato q appareat mari
tum poſtea promiſiſſe de indēnitate tali expromiſſori q abſen
te marito ꝓmiſit p hoc ꝓhibef fideiuſſio et ſimulatio in preiudi
ciū mulieris.certe puto q nō:q2 ita videamus in ſiſi q eū mu
lier nō poſſit p alio intercedere.ſ3 pro facto ſuo ſic.ſi tñ ꝓmiſit
tanq̄ in facto ꝓprio l3 poſtea reperiaf aliqs ꝓmiſiſſe eā indē
nem ↄſeruare non ꝓpterea inualidaf mulieris ꝓmiſſio veluti a
b ſimulata niſi alr appareat ita ſignanter[b] dicit Bal.in.d.l.i.C.
ad velle.p tex.in.l.ſeia mācipa.in pn̄.ff.ad vell.q reputat not.
10 dignū.tūc mihi occurrit q p hoc bñ facit qđ Bar.l.l.ſi qs in
graui.ff.ad ſyl.le.de iudice vel teſte q i articulo mortis dicit ſe
tuliſſe falſum teſtimoniū.vel falſam ſniam: q2 nō ꝑiudicat illi
pro quo teſtificat⁹ eſſet vel ſentētiauit. Juxta predicta queri
tur an maritus poſſit dare pignora pro dote cōſeruāda ꝛ reſti
tuenda. Dy.ꝛ Bar.hic in glo.ꝛ in.d.l.i.C.ne fideiuſ.dicunt q
ſic.videtur tex.in.l.qđ autē.§.ſi vxor.in verſ.pignora propter
dotē.de do.inter vi Ro.hic tenet ↄriū dicēs illū tex.corrigi p
l.ij.C.de fideiuſ.do.puto primā opi.veriorē:q2 iſto caſu ceſſat
perfidia cū marit⁹ dādo pignora videaf expreſſe facere id qđ
tacite inerat propter tacitā hypothecā iuxta.l.aſſiduis.C.qui
po.in pig.propterea maritus nō grauaf hoc caſu nec obligaf
alicui ſicut qn̄ preſtat fideiuſſorē.cū poſtea teneretur actione
mādati. ¶ In gl.in ver nec ferēda ibi vel dic verī⁹.hāc videf
approbare Bal.Ang.Jmo.Pau.de caſt hic,ꝛ bñ l3 Ro. hic
cōtra p rōnes ſuas ꝛ maxime p regulā.l.nemo pōt mutare cō
11 ſiliū.ſ.de re.iu.ꝛ p iſtū tex. ¶ †Sed potes rñdere q mutatio
ſeu variatio circa diuerſa toleraf.l.aurelius.§.ſi.de libe.leg.l.
de reb⁹.ꝛ ibi Bart.ſ.re.amo.ergo l3 a principio mulier petie
rit virū cogi ſatiſdare ſi ſatiſdare nō pōt mulier dicere pote
rit ſibi velle ſolui a marito finita dilatione ꝛ nō incōtinēti cū
deductione interuſurū medij tēporis.quia hec variatio videf
circa diuerſa.q2 primo petijt ſatiſdari nūc ſolui. et p predicta
pt3 iſtū tex.nō obſtare.q2 vʒ intelligi put intelligit iſta gl. hic
in vſi.vel dic veri⁹,vel aliter.vt hic per Jmo.ꝛ Pau.de caſt.
q intelligunt iſta qn̄ mulier in libello ſimpliciter petijſſet ſibi
ſatiſdare,vt q2 maritus ad inopiā vergit.ſed ſi plus dixiſſet.
vʒ q ſatiſdare nō poteſt dotē reſtituere cōpellaf interuſurio
medij tēporis deducto hoc caſu nō poſſet p li.cōteſt.variare,
arg.auſ.q ſemel.C.quo ꝛ qn̄ iud.ꝛ.l.edita.cū ſua materia.C.de
edē.ꝛ ita procedit opi.Bart.ꝛ Ro. ¶ Itē predicta intelligas
ſm Jmo.hic qn̄ mulier primo ſibi petebat dotē ſimplr. quia
tunc incideremus in illā difficultatē an marito eſſent dupli
cande inducie iuxta.§.pe.inſti.de excep. q tñ verū eſſet mari
to opponēte.alias aūtē ſi iudici cōſtaret diē non eueniſſe non
duplicabunf inducie,ſ3 cōdēnabit ad ſoluēdū aduenīēte die,
nō aūt ſimplr abſoluet ad obſeruationem iudicij.vt no Bar.
in.l.exceptionē.C.de probat.ꝛ in.l.cum ita.§.qui ita.ad ſi ſ de
verb.obl.cū cōcor. ¶ Hoc tñ qđ dixi de publicatione indu
ciarū marito opponēte non habet locū qn̄ agif ante diē datū
miſerationis cauſa ad ſoluēdū. Bar.in.l.ita ſtipulatus.in.i.q.
prin.ſ.de vb.obl.licet cōtrariū teneat Jnn.in.c.i.de plus pet.
de quo tangif per Spec.in tit.de plus pet.§.ſ.verſi.i.ꝛ p Jo.
fab.in.§.pen.inſti.de exceptio.ꝛ per Pau.de ca.ꝛ Rom. in.l.
pecuniā.ff.ſi cer.pet.ꝛ ibi alias dixi ꝛ ſcripſi. ¶ In eadē gloſ.
circa ſi.ibi,ſolutio ſpeciale in dote ꝛc.vbi audiunf creditores
offerētes debitori dilationē.gl.hic ſoluit ſpeciale eſſe in do
te.ſ.vt mulier citius dotē cōſequaf. Et licet cū hac ſolutione
trāſire videantur Dy.ꝛ alij,adde q mihi placet.quia quod fit
cōtra voluntatē mulieris nō cenſetur redundare in fauorem,

a ¶ Suſtineri.vide p Pau.de ca.ↄſi.clxix.cū duobus ſequenti.

b ¶ Signanter.ſequitur Lud.rom.ſing.ſuo.

ſed in preiudicium arg. l. ſi. ff. de vſu. ⁊ habi. ⁊ l. hactenus. in ſi. cum concor. ff. de vſufruc. Jmo. hic ad contrarium aliter reſpō det dicens, ꝙ ille eſt caſus auerſus non aduerſus. tu ſolue vt no. in. l. Zeta. i gl. in ver. dare inducias, vel verius ibi a prin. da tur poteſtas creditori offerēdi dilationem debitori, ⁊ ita etiã daretur mulieri a prin. ſ3 poſtq̄ cōdemnari petijt incōtinenti maritum ad ſoluendum, cū deductione interuſurij medij tem poris verū eſt ꝙ mulier nō poteſt variare, ita loquitur iſte tex. ⁊ facit. d. l. nemo pōt. ¶ Jtē incītū bart. explicat qualr fiet de ductio huius interuſurij. adde ꝙ cum eo tranſit Jmo. ⁊ Paul. de caſt. in. l. diuortio. §. non ſolum. §. eo quod no. ad intellectū §. exactio. C. de rei vxo. ac. ¶ Ultimo incītum Bar. hic que rit quo iure petatur huiuſmodi ſatiſdatio. ⁊ reſpondet officio iudicis ſicut in. l. omnibus. ff. de iudi. adde ꝙ contrarium tenet hic Raph. ſcilicet ꝙ imo iure actiōis. ¶ Nec ob. iſte tex. in ꝟ. iudicis. igiſ officio, qꝛ exponit. ſcilicet mercenario nihil tñ al leg. ⁊ dicit ꝙ non facit multam vim in hoc: ego pro Raph. al lego tex. in. l. quod ſi nolit. §. qui aſſiduis. de edil. edi. ⁊ gl. in. l. ij. ff. de euic. que proprie loquiſ in caſu. d. l. in omnibus. ¶ Jtē adde ꝙ imo nō parui refert an officio iudicis an iure actionis teneaſ ſatiſdare, qꝛ inter alias differentias ſi iure actiōis te neretſ ſufficeret extraiudicialis interpellatio ad ꝯſtituēdū eū in mora iuxta. l. ſi ex legati cā. ff. de vb. ob. cū ſi. ſ3 ſi officio iudi. tunc demū efficereſ morosus poſt lit. ꝯte. vt eſt caſu a ſin. ſcōm Ang. ibi in. l. cū poſtulaſſem. ff. de dā. infec. ⁊ not. Cy. in. l. ij. C. de alte. ꝟ mu. cauſa fac. cum concor. ſequitur. §. ſiue autem.

1 ¶ Dos reſtitui debet tpe legitimo cuiuſcūq; periculo fuerit.
2 Pactū de futura ſucceſſione licet non valeat, tñ fallit in caſu dotis ratione contractus preambuli.
3 Donatio inter virum ⁊ vxorem licet ſit prohibita, tamen fal lit vbi vir non conſequitur niſi ius patronatus ex huiuſmodi donatione.

t **Siue autem.** † Dos reſtitui dꝫ tpe legitimo cu iuſcunque periculo fuerit, ⁊ ſi iura donaſ videnſ donari ⁊ cōmoda. ſec⁹ vbi q̄s vt miniſter eligiſ nec toleraſ ſeruitia viri i ſeruinitia dotalib⁹ l3 tolereſ i pprijs ⁊ q pp dolū rē reſtituere teneſ ſtatim cōdēnaſ. q vero pp cul pā dilationē cōſequiſ ad eā rē perquirēdā. h. d. vſq; ad. §. ſi ho
2 na. ¶ † No. ex. §. ſi vir. ꝙ l3 pactū de futura ſucceſſione nō va leat. l. ſi. C. de pac. l. hereditas. C. de pa. cō. ſup do. no. doct. in. l. pactū ꝙ dotali. C. de col. tñ fallit in caſu noſtro rōne Ↄctus p̄
3 ambuli. ad idē. l. ſi q̄s ſeruū. ff. de act. emp. ¶ † Secūdo no. ꝙ l3 alias donatio iter vi. ⁊ vxo. ſit prohibita tñ fallit vbi vir nō cō ſequiſ niſi iuſpa. ex hmōi donatiōe: ⁊ pōt eſſe rō: qꝛ p hoc non hꝫ maritus effici locupletior. l. naturalis. §. ſi. cū. l. ſeq. ff. de pſc. ver. l. plane. la. ij. in ſi. ff. de le. i. ¶ Sed hoc fallit in caſu. l. titi⁹. la. i. ⁊ ibi no. Bart. ff. de act. emp. vbi pp iura patronatus pōt agi de euictione. l. ſi in vēditione. ff. de euic. ſ3 pōt dici ꝙ iſtud eſt verū qñ ex volūtate ſua ſeruum manumittit, vt no. Bar. in d. l. titius. ⁊ in. d. l. naturalis. §. ſi. poſt gloſ. ibi.

1 ¶ Maritus debet preſtare eandem diligentiam in rebus dotalibus quam preſtat in proprijs.
2 Mulier non poteſt cōmodare res mariti, niſi maritus illā cō modare cōſueuerit. nec eleemoſynam facere de bonis mariti, niſi maritus conſueuerit, facere eleemoſynam.
3 Maritus locans omnia bona ſua, non videtur locaſſe bona dotalia.

Si maritus. † No. ex iſto. §. eandē diligentiam pſtare dꝫ maritus in rebus dota libus quam preſtare in proprijs. ¶ Jtem not. ex eodem. §. ibi actum ſeruitia ⁊c. quod non ſufficit quē vti negligentia in pro prijs vt excuſetur ſi eadem vtatur in alienis, ꝙ valde ſin. limi tat Bar. in. l. i. poſt. ij. col. ff. de ſolu. niſi res aliene eſſent com
a miſſe arbitrio ͣ iſtius negligētis per. l. i. in pri. iuncta. l. ceteri. cum gl. mag. ff. de ſol. ⁊ idē Ang. ⁊ Pau. de caſtro de ea. ibidē, ⁊ potuit eſſe rō de qua per glo. ⁊ Bar. in. l. vēditione. §. de tpe. ff. de bo.
2 auto. iu. poſ. qd perpetuo not. ¶ † Jtem ex eodem. §. no. quod mulier nō pōt commodare rem mariti niſi maritus illam cō modare cōſueuerit. ꝙ facit ad. q. an mulier poſſit de bonis ma riti facere eleemoſynam, ⁊ certe poteſt ſi maritus eā facere cō ſueuerit. ar. l. vel vniuerſorū. ff. de pig. act. ⁊. l. bene a zenone. C.
3 de q̄dri. preſcri. ⁊ no. plene Bar. i. l. i. ff. re amo. ¶ † No. ex eo. §. in ſi. ſm Bal. ꝙ ſi maritus locauit oīa predia ſua nō vr locaſ ſe dotalia: qꝛ proprie nō cēſenſ mariti. vt hic. Ro. hꝫ in loca tione ad modicū tpꝰ: qꝛ cū marit⁹ fundū dotalē locare poſſit, vt. ff. l. pri. §. ſi. ⁊. l. diuortio. in prin. ff. eu. ergo videtur ꝙ in loca tione generali cōprehēdaſ, ⁊ hoc mihi placet, alia tñ ratione, qꝛ illud hꝫ meū pro quo dareſ rei vē. l. quintus. §. ij. ff. de aur. et arg. le. ⁊. l. ſeruos. ff. de leg. iij. ſed p fundo dotali marito daſ rei vē. l. doce ancillā. C. de rei vē. ergo cēſeſ eē ppriū. Ad iſtū tex.

a ¶ Arbitrio. Ad de Lu. ro. ſin. ſuo ſo. xi.
b ¶ Ex parte filij. adde vt p fran. de are. ꝯſi. lxxij. ⁊ an valeat cōſuetudo ꝙ vn⁹ pro debito alteri⁹ ſit obliga tus per eūdē ꝯſil. xxie. Et adō ꝙ fa cit ad id qd nota. Alber. de ro. poſt Azo. in. l. i. C. ꝺ di uer. reſcrip. vbi ſi duo fratres offe rūt libellū vl vn⁹ noīe ſuo ⁊ alteri⁹ ſi ſequaſ ſnia i p ſonā vni⁹ fratris tñ proſit etiā alte ri fratri, vtō vt ibi per eum. Fran.
c ¶ De leui. Adde vt per eūdē Bar. cōſi. cij. charißi me domine.

nide vt colligiſ ex gl. in ver. alienis. ¶ Et iuxta hoc etiā dicit Cy. ⁊ Bal. in gnāli hypotheca bonoꝝ facta p maritū nō veni unt bona dotalia, qd puto verꝫ nō per huc tex. ſed qꝛ maritus non poteſt alteri obligare res dotales. l. i. §. ⁊ cū lex. C. de rei vxo. act. ⁊ inſti. qui. ali. non li. in prin. ⁊ auſ. ſiue a me. C. ad vel le. propterea non veniunt in generali obligatiōe. l. obligatio ne generali. ff. de pig. ⁊ in regula generali. lib. vi.

1 ¶ Marit⁹ ⁊ vxor ſimul pñt donare. vel vēdere rem dotalē.
2 Paria ſunt aliqd nō extare, vel extare: ⁊ cū magna difficulta te poſſe haberi, puta p longā abſentiam, vel ſimilem cauſam.
3 Maritus an ⁊ quando teneatur de leui culpa commiſſa in re bus dotalibus.

t **Si vxor.** ¶ † No. ex hoc. §. in ver. nō prohibuerit. maxime iuncta glo. ar. d. q. ſm Bal. vir et vxor in eodē inſtrumento ſimul donauerūt titio fundū q erat in totū viri an dñium tñ pro dimidia ſit tranſlatum in donata riū. vr ꝙ ſic: qꝛ vir ⁊ vxor videnſ quilibet pro dimidia donaſſe l. reos. §. cū in tabulis. ff. de duo. rei. ¶ Cōtrarium determinat hic Bal. referens Bar. ita ꝯſuluiſſe: qꝛ maritus vr cōſenſiſſe ꝙ etiā pro parte mulieris trāfferaſ dñiū, ⁊ iſtā ptē etiā3 tenuit Bal. in. l. ſi liqueat. p illū tex. opti. C. de inoff. do. pro hꝫ ēt facit elegās doctrina Bar. in. l. cū pr. §. libertis. de le. ij. vbi ſi ſtatu tū vel lex reqrit ꝯſenſum pr̄is in Ↄctu filij ⁊ pr, ⁊ filius in eodē
b inſtrumēto Ↄctū celebrēt dicit ꝙ valebit ēt ex parte filij ᵇ, qꝛ pr preſumiſ filio ꝯſenſiſſe. alle. etiā ad idē tex. in. l. titius. ff. q̄b. mo. pig. vel hypo. ſol. q⁹ dictū pro no. reaſſumpſit Bal. in. l. ſi is q heres. §. neq; filius. ff. de acq. here. ⁊ Bal. in. l. ſi. C. ad mace. et in. l. ſi filius. ff. de his q ſunt ſui vl alie. iu. idē etiā tenuit Joan. an. in. c. qui tacet. de re. iu. in mere. ⁊ Bal in addi. Spe. in ti. de
2 reo. ¶ † Jtē incītū Bar. hic ex iſto tex. colligit, ꝙ in obliga tione rē reſtitui nedū ſuccedit obligatio ad intereſſe re perem pta. l. in re furtiua. ff. de condi. fur. l. in ſumma. §. ſi ſeruum. ff. de cōdi. inde. ſ3 etiā re nō apparēte l3 nō ſit pempta, vt hic meli⁹ pbaſ in. l. cum res. ꝟ. Jtaq;. ⁊ ꝟ. itē ſi res. ff. de leg. i. Adde i ꝙ idem eſt ſi res appareat. tñ nō ſine magna difficultate haberi poſſet: qꝛ paria ſunt aliquid nō extare, vel extare, ⁊ cum ma gna difficultate poſſe haberi puta pꝑter longā abſentiã, vel aliam ſimilem cauſam. l. naturalem. in prin. ff. de acqui. re. do. l. multa. poſt prin. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. l. ſ. in ſi. cū. l. ſe. ff. de inſti. alle. eti im no. per glo. in. l. dā. infec. la. i. §. ſi. ff. de dā. infe. ita voluit
3 Cy. in. l. mater. in. ij. q. C. de rei vē. ⁊ ibi Bal. i pe. col. ¶ † Jn gl. in ver. culpanda. ibi. ſed ſi leuem vr tolerāda ⁊c. hāc opi. te nebat Cyn. vt refert hic Bal. idē tenet Pau. de ca. l3 Cy. mē tionem non faciat: ⁊ ſic concludebant ꝙ l3 verum ſit ꝙ in con tractu dotis maritus teneatur de leui culpa ēt in non faciēdo cōmiſſa. l. ſi vt certo. §. nunc videndū. alle. in gl. ⁊ plene viſum fuit in. l. ſi mora. ff. tñ fallit niſi maritus eandē culpā leuē com miſiſſet in rebus proprijs, ⁊ dicunt hoc probari in tex. iſto in verſic. quāuis. S3 gl. cum qua tranſeunt antiqui ⁊ Bar. Bal. Ang. ⁊ cōiter alij contrarium tenent per. d. §. nunc videndū. diſtincte loquentem. ⁊. l. contractus. ff. de re iu. p ex in propo ſito alle. tex. optimū in. l. i. §. in quoq; cui. ff. de ac. ⁊ ob. Nec ob. iſte tex. qꝛ intelligiſ qñ maritus erat diligens in rebus ſuis. vt nō teneatur eſſe diligētiſſimus in rebus dotalibus. nō autem
c dicit ꝙ ſi fuerit negligēs in proprijs non teneaſ de leui ᶜ culpa ſi eādē culpā in dotalib⁹ cōmiſit. ¶ Jn gl. in ꝟ. fieri. ibi. Ang. dicit ⁊c. hic cōiter teneſ, ⁊ declara vt hic p Bar. ¶ Jn ea gl. ad ſi. qꝛ hic loquiſ in ꝯpēſatione q̄titatis hincinde debite, ſed §. tacet. loquitur in retētione dotis qñ nō erat hincinde debi ta q̄titas, ſed de materia ſuit dictum plene in. l. rei iudi. ff. eod. Jn gloſſ. in verſi. modicum tpꝰ. ibi arbitrio iudi. ⁊c. hec vera. ¶ Jn gl. ſi. vult hec gl. ꝙ vxor libereſ cedendo actiones viro cōtra cōmodatariū. ſed eā reprehendit Bar. hic in lec. Mod. ⁊ ante eū Ja. de are. cum quibus cōcordat Bal. Ang. ⁊ Jmo. q̄ imo teneſ vxor ſatiſdare de reſtituēda re ꝯmodata. ¶ Nec ob. l. ꝙ debeſ. alle. in gl. qꝛ ibi nulla culpa erat ꝯmiſſa, ſecus in caſu noſtro. Tu igiſ pro veritate huius arti. dic ꝙ aut mulier rē cōmodauerat ſciente viro ⁊ tacēte, vel ignorāte, tñ ſi ſciuiſ ſet veriſiſr conſenſiſſet: tunc procedat iſta gl. aut vir ignoras veriſimiliter nō ꝯſenſiſſet ſi ſciuiſſet, tūc vera ſit opi. Bar. ⁊ ſe.

1 ¶ Actio de dote eatenus deſinit competere, quatenus bo na mulieris confiſcata ſunt: quia in fiſcū tranſit. ⁊ pro illa par te iudiciū inchoatum extinguiſ, ⁊ ſufficit ſententiam ferre pro alia parte, que non venit in confiſcatione.
2 Litigioſi vitium non impedit alienationē que ſit per cōfiſca tionem bonorum quia talis alienatio dicitur eſſe neceſſaria.
3 Jnſtantia inchoata cum actore non tranſit in fiſcum. publica tis bonis actoris.
4 Jnſtantia inchoata cum laico an tranſeat in eccleſiā vel cleri cum vniuerſalem ſucceſſorem.

Jnſtantia

5 Inſtantia an q̃ ⁊ quomodo tranſeat in ſucceſſorem, ſiue in ciuili, ſiue in criminali, traditur infra remiſſiue.
6 Sententia lata pro parte rei in totum petite an valeat.
7 Statutum puniens violentiaꝫ factam cum armis, vel ſine, vel quod nullus vadat de nocte, comprehendit etiam mulieres.
8 Maſculinum genus cõcipit fẽmininũ, vbi tractatur de odio rationabili vt ne quis vadat de nocte.
9 Publicatis bonis, publicantur iura ⁊ actiones, quod eſt verum, quando ſimpliciter bona publicantur, ſecus ſi publicantur bona mobilia, ⁊ immobilia.

1 **Si bona.** † Quatenus bona mulieris confiſcata ſunt eatenus ei definit actio de dote cõpetere: q2 in fiſcũ trãſit ⁊ pro illa parte iudiciũ inchoatum extinguitur, ⁊ ſufficit ſententiã referri pro alia parte q̃ nõ venit
2 in cõfiſcatione. h. d. ¶ † Not. primo ꝙ vitiũ litigioſi nõ impedit alienationẽ q̃ fit p cõfiſcationem bonoꝝ: q2 talis alienatio
3 dicit̃ eſſe neceſſaria. ⁊ ita limitet̃ tot9 ti. C. de liti. ¶ † In gl. i. ibi expiret iudiciũ. no. ꝙ inſtãtia inchoata cũ actore nõ trãſit in fiſcũ publicatis bonis actoris, ⁊ in hoc iſte tex. nõ reperitur alibi ſm Iac. de are. Bal. ⁊ alios hic. Item Angel. in. l. i. C. ſi aduer. rẽ iudic. Sꝫ mirũ hic vr̃ q2 fiſc9 loco ſucceſſoris vlis hr̃ l. tutores. C. ad. l. iul. de vi. l. nõ intelligit̃. §. cũ ex cã. ff. de iur. fiſ. ergo in eum deberet trãſire ius inſtantie, ſicut trãſit in heredẽ l. ſi cũ hoĩem. ff. de fideiuſ. l. ſi rẽ la. §. ff. de rei ven. l. ij. §. ſi. cũ ſi. ff. de pro. ſtipu. Propter hoc quot ſunt capita tot ſunt ſentẽtie, ⁊ reprobatis quibuſdã ſolutionib9 antiquoꝝ p Bart. hic dicebat ipſe eſſe ſpeciale hic in fiſco, q2 hꝫ iudices ſuos. l. procuratorẽ fiſci. l. i. C. de iu. om. iu. l. ij. ⁊ aũ. C. ſi aduer. fiſ. ⁊ C. vbi cã fiſc. per totum, ⁊ iſtã ſol. approbat ẽt ipſe in. d. l. ſi cũ hoĩem. ⁊ ſequitur Ant. de bu. ⁊ Imo. ⁊ d. Abb. in. c. q2 v. de iudi. ⁊ Bald. ⁊ Sal. in. l. i. ſi pen. ap. mors inter. ⁊ Angan. l. pe. in prin. ff. de iur. om. iu. ⁊ in. l. ſi vt pponis. C. de bo. dã. ⁊ Bal. in rubr. ff. de re. diui.
4 in. vij. col. ¶ † Et per hoc infert. d. Ant. ⁊ Bal. in locis preal.
a ꝙ inſtãtia inchoata cũ laico nõ tranſit in eccleſiã[a] vel clericũ vniuerſaleꝫ ſucceſſorem: q2 habet iudices ſeparatos iuxta aut. ſtatuimus. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊. c. ſi diligenti. de foro. cõpe. ¶ Sed hanc ſol. improbat Bal. Ang. Imo. Ro. Rap. cu. ⁊ Paul. de caſt. hic. ⁊ Imo. in. d. l. ſi cũ hoĩem mouentur principaliter: q2 ſi vera eſſet ſol. Bar. ſequeret ꝙ ſi fiſcus eſſet heres inſtitutus a defuncto cũ quo ſit inchoata inſtantia non deberet tranſire in fiſcũ ꝫ. l. fiſcus. la. i. ff. de iu. fiſ. ¶ Nam fiſcus in preteritis et cõnexis vtit̃ iure priuati q̃ñ priuato ſuccedit: arg. l. cum actuꝫ. ⁊. l. nã ⁊ ſeruius. §. ſi viuo. ff. de neg. geſt. ⁊. l. ſi tutor. la. ij. ff. de tu. ⁊ ra. diſt. ſed inſtãtie ius in totum eſt connexum. l. vbi ceptum. ⁊. l. ſi is qui rome. ff. de iud. l. nulli. C. eo. ti. de iud. ergo ⁊c. Propterea alia fuit ſol. Bal. Ang. ⁊ Raph. hic, vcꝫ ꝙ iterdũ querit̃ de ſucceſſore bonoꝝ nõ pſone q2 pſona eſt annihilata, ⁊ ſic non põt repreſentari. vt eſt videre in caſu huius. §. tũc ad talẽ ſucceſſorem non trãſit inſtantia. Secus ſi eſſet ſucceſſor bonorum ⁊ perſone. ſed perſona non eſt annihilata ex iuris diſpõne: q2 tunc tranſiret inſtantia. ita loquitur cõtrariũ, ⁊ cum hac ſol. tranſit vr̃ Io. de imo. in. d. l. ſi eum hoĩnẽ. ¶ Et ideo infertur ꝙ filij ſuccedentes hodie in bonis parẽtum iuxta aut. bona damnatorum. de bo. dã. q2 tunc ſucceſſores bonoꝝ ſunt perſone non ſuccedunt in inſtantia. ⁊ eſt no. dictum ſm Imo. hic tamen iſtam ſol. reprehendit per hũc tex. in. ij. parte vbi loquitur de relegato cum publicatione partis bonorũ. vt patet ex tex. iuncta gl. i. ⁊ tñ pro illa parte extinguitur inſtantia licet annihiletur perſona ex diſpoſitiõe iuris q̃ñ relegatus nõ perdit ciuitatem nec libertatem. l. quidam ſunt ſerui. ff. de pen. Pau. de ca. hic a'ia rõne reprobat predictã ſolutionẽ Bal. ⁊ Ang. vcꝫ q2 in cõtrariũ eſt tex. in. d. l. tam ex ꝫctib9. vbi pr̃ occupabat bona vice peculij. iuxta. l. ij. ff. de caſtrẽ. pec. ⁊ trãſit in eũ inſtãtia. aliã ergo ſol. aſſignat hic Imo. vcꝫ ꝙ id hic nõ trãſit inſtantia in fiſcũ. q2 obligatio principalr̃ ad heredes pſone delinquẽtis cui accidit inſtãtia acceſſorie extinguit̃. lꝫ effect9 ei9 trãſſerat̃ in fiſcũ. l. ſi debitor deportato. ff. de fideiuſ. nimiruꝫ iõ ſi extincta pncipali obligatiõe extinguit̃ acceſſaria, ar. l. nõ dubiũ. C. de le. ⁊. c. inter dilectos. §. ceterũ. de fid. inſtru. que nõ ceſſat in aliquibus caſibus de qbus dicit ſe plene dixiſſe in. d. l. ſi cũ hoĩeꝫ ¶ Hãc ſo. reprehẽdit Ro. hic: q2 ẽt obligatio pncipalis lꝫ extinguat̃ mortuo debitore: q2 mors oĩa ſoluit. §. deinceps. in aut. de nup. ⁊. l. apud iul. §. antiſtia. cũ ſi. ff. ad trebel. tñ inſtãtia trãſit in fiſcũ. d. l. ſi cũ hoĩem. cũ ſi. ergo ⁊c. ꝙ morte extinguat̃ oĩs obligatio dicit ibi tex. in. l. q rome. §. augeri. ff. de verbo. obl. et tñ effectus obligatiõis trãſit in heredẽ: ergo nõ eſt bona ſol. Alia fuit ſol. Imo. in. d. l. ſi eum hoĩem. cũ quo ibi tranſit ſimpliciter Ro. vcꝫ ꝙ hic loquit̃ an inſtantia tranſeat ad ſucceſſorẽ actoris, ⁊ dr̃ hic ꝙ nõ. rõ eſt q2 nõ intereſt rei cõuenti ſi inſtãtia extinguit̃, imo potius illud ſibi prodeſt: ſecus vero in ſucceſſore rei: q2 inſtãtia inchoata cũ reo bene trãſit in ſucceſſorẽ. d. l. ſi cũ hoĩem cũ ꝫcor. rõ eſt, q2 ſi nõ trãſiret actor dãnũ pateret. ſed hec ſol. nõ placet, q2 imo etiã in ſucceſſorem actoris trãſit inſtãtia. tex. eſt in. l. ſi petitor ⁊ ibi gloſ. ff. de iudi. ideo Ro. hic ſequit̃ aliã ſol. q̃ fuit Pe. vt refert Bald. ſ. ꝙ iſte tex. cõcor. cũ. ll. hic alle. in cõtrariũ. et ſic inſtãtia trãſit in fiſcũ. ¶ Nõ obſtat tex. in ver. expirat. q2 dꝫ intelligi. ſ. quo ad mulierẽ nõ quo ad fiſcũ. Adde ꝙ iſtã ſol. approbãt etiã Iac. de ra. et Cy. in. l. i. C. ſi pẽ. ap. mors inter. ⁊ Ray. in. d. l. ſi cũ. ſed Bar. ibi, ⁊ Bal. ⁊ Imo. hic reprehendunt eam. quia violat iſtũ tex. ſimpliciter dicentẽ iudiciũ expirare. ¶ Cõfirmo ꝙ inquantũ tex. hic dicit in primo caſu de cõfiſcatione partis bonorũ tunc poſſe ferri ſententiã ⁊ pro parte non. tñ poſtea tex. ſubdit ꝙ ſi tota ⁊c. propter illã aduerſatiuã aduerſat̃ in iure ⁊ facto, quia ponitur ſine copula. l. hoc amplius. §. de his cũ glo. ff. de dam. infec. no. gl. l. qui vſumfructũ. cũ ſi. ff. de verb. obli. ergo videtur innuere contrariũ eius ꝙ dicebant predicti do. videtis igitur patere ex predictis nullã eſſe bonã ſo. verũ q2 minus mala eſt eligẽda. arg. l. ita vulneratus in ſi. ff. ad. l. aquil. ideo pro euitatione cõtrarioꝝ puto cõiungẽdã ſol. Bar. hic cũ ſol. Io. de imo. in. d. l. ſi cũ hoĩnẽ. ⁊ erit ſenſus ꝙ aut agimus de vniuerſali ſucceſſore rei, ⁊ tunc in eum tranſit inſtãtia etiã ſi talis ſucceſſor ſit fiſcus. ad. l. ſi eum hoĩnẽ. cum ſi. nec ſ. actor damnũ pateretur ſi periret iudiciũ. Aut agimus de vniuerſali ſucceſſore actoris, tunc aut priuatus ſuccedit, ⁊ tunc procedit tex. in. d. l. ſi petitor. ⁊ ſic trãſit inſtãtia, aut fiſcus ille qui ſuccedit tũc non trãſit, caſus eſt hic. ¶ Nec ob. ꝙ fiſcus vtitur iure priuati etiã in cõnexis ⁊ depẽdentibus a geſtis a priuato. d. l. fiſcus. la. i. cũ ſi. ff. de iur. fiſ. q2 illud verum quo ad hoc ne alias vtendo priuilegijs fiſcalibus ſuper re priuati preiudicetur aduerſario, ſed vbi non ageretur de eius preiudicio, prout contingit quando fiſcus ſuccedit actori quo caſu l. arbitrat̃ nullũ fieri preiudiciũ reo ſi expiret iudiciũ: q̃ñ reorũ eſt fugere. l. inter ſtipulantẽ. §. i. cũ ſi. de ver. obl. ⁊ idcirco potius ſua intereſt qd iudiciũ expiret vel ſaltem ei non nocet: tunc inſtantia non tranſit in fiſcũ. Et inſtãtiã Ro. hic ſequutus opi. Pe. preallega. dicebat ꝙ proſequutio talis inſtãtie tranſeuntis in fiſcũ debebit fieri coram iudice fiſci. non aũt coram iudice primo. Adde ꝙ in hoc puto eum male loquutũ per tex. in. l. is qui Rome. ff. de iud. et per. d. l. vbi ceptum. ⁊ per. l. fiſcus. inducendo vt induxi. poſſumus ergo ex predictis colligere an in eccleſiam vel clericuꝫ
b ſuccedentis tranſeat inſtantia[b] inchoata cũ laico de quo vide per Imo. in. d. l. ſi eum. ⁊ p Cano in. c. q2. v. de iud. benefacit ꝙ
5 no. glo. ij. q. i. c. clericũ. ¶ † Et de materia q̃ñ ⁊ q̃ñu trãſeat inſtãtia in ſucceſſorẽ vltra no. p Bart. ⁊ alios in. d. l. ſi cũ. vide p Cy. in. l. i. C. de ex delic. defun. ⁊ ibi an inſtãtia cãe criminalis tranſeat in ſucceſſorẽ de quo hr̃ in. d. l. diui fratres. ff. de accu. de materia etiã per Bal. in. l. ſeruus. ff. de inſa. per Cy. ⁊ Bal. in. d. l. i. C. ſi pen. ap. mors inter. p Bald. in. l. ſi. §. i. ff. de fideiuſ. in. p. d. Ant. ⁊ doc. in. d. c. q2. v. p Pau. de liaꝫ. in diſpu. ſua ſcl. lata ſententia, ⁊ ibi plene proſequitur an ⁊ quando tranſeat in ſucceſſorem in dignitate, ⁊ qd not. Bart. in. l. ſi poſt finitũ. ff. de ſuſpe. tu. ⁊ in. l. ij. §. ſi. ff. de preto. ſtipu. ⁊ Bar. in. l. cũ hereditas. ff. ad treb. ⁊ Bal. in. l. ij. C. de fru. ⁊ lit. expen. vbi tãgit an tranſeat in ſucceſſorẽ ſingularem per Imo. in. l. penales. in prin. ff.
6 ad. l. fal. ⁊ ibi od ſi deceſſit añ lit. ꝫte. ¶ † Item no. ex iſto tex. valere latã ſntiam propte ꝙ videt ꝫ. l. in hoc iudicio. ff. fa. erci. ⁊. l. i. cũ glo. C. ſi aduer. rem iud. ⁊. l. apud celſum. §. item querit̃. el. i. ff. de do. exce. cũ gl. in ver. fuerit. Bart. hic no. rñdet. ꝙ aut iudiciũ ſuper totũ tenet ⁊ procedunt cõtraria. ⁊ ideo ſm euꝫ ſi petõ a te centũ ⁊ ꝙ actionẽ nõ habereꝫ niſi ad quinquaginta nõ ſufficit iudicẽ pronũtiare de quinquaginta niſi ab aliõs quinquaginta abſoluat iuribus prealle. quia iudiciũ ſuper toto tenuit: q2 ẽt ſine actiõe pcedit. l. cum putarẽ. ff. fa. erci. c. abb. §. ceterũ. ver. q̃ñ. de re. iu. li. vi. plene Bar. in. l. ſi titi9. ff. de ver. obl. aut iudiciũ non tenuit ſup toto: ⁊ vꝫ ſententia lata ſup parte.

a ¶ Eccleſiã. Adde Bal. conſi. ccvij. i. lib. Et aduerte quia laicus cõuentus a clerico debet conueniri corã iudice laico. c. cum ſit generale. ⁊. c. ſi clericus laicum. extra de fo. cõpe. ⁊ actor dicitur vocare aliũ in ius impetrãdo iudicẽ. l. libertus. ⁊ ibi Bar. ff. de in ius voc. ſi enim laici retulerint principi potuit princeps ſm relationẽ iudicare ſine proceſſu habita informatione per relationẽ. Bar. in. l. i. in ſi. C. vt que deſunt aduoca. per Bal. in. c. i. §. inne ſtitura. in vlti. col. de no. fo. fide. ⁊ adde qd ſi cleric9 ſit delegatus principis laici, ꝙ appellabitur ab eo ad ſuperiorem laicum Bar. ⁊ doc. in. l. i. §. ſi quis appellatione. ff. de appel. et in. l. vbi abſunt. de tuto. ⁊ cura. da. ab his. peru. in ru. extra de appel. et aduerte quia opi. cano. in. d. ca. quia v. procedit quãdo quis vellet trahere clericũ heredẽ corã laico. Sed vbi heres cleric9 vellet proſequi iudiciũ ceptũ cũ defuncto corã iudice ſuperiore iudicãtis ſi cleric9 impetrãs pmitteret labi inſtantiã deberet ĩ expẽſis cõdẽnari. bal. ſ aũt. ꝙ fieri per tex. ibi C. de dilati. ⁊ non põt eccliaſtic9 inhibere laico tracto p clericũ corã laico ſuperiore p ea que no. Barto. Bal. ⁊ oẽs i. l. properãdũ. §. illo procul dubio. C. de iu. gl. ⁊ Panor. in. c. ſi. de reſcrip. alle. Panor. tex. cũ gl. in cle. i. e. ti. Et dicit ꝙ in declarando lapſum inſtantie ⁊ ſup expenſis ordinarijs etiã laicus cõdino iudex. ⁊ adde ꝙ inſtantia cepta cũ defũcto lai. nõ mutat forum clerico ſuccedente ⁊ lꝫ Panor. poſt alios in d. c. q2. v. dicat nõ reperiri fiſco herede exiſtẽte trãſire inſtãtiã in fiſcum. dicas tu ꝙ imo reperiẽ per tex in. l. fiſcus. la. i. ff. de iu. fiſ. q2 fiſcus ĩ preteritis ⁊ cõnexis vtitur iure priuati cui ſuccedit arg. l. cum actum. ⁊. l. nam ⁊ ſeruius. §. ſi vero. ff. de neg. geſt. ⁊ in. l. ſi tutor. ff. de tute. ⁊ ra. diſt. ſed inſtante ius eſt totum connexũ. l. vbi ceptũ. ⁊. l. ſi is qui rome. ff. de iud. ⁊. l. nulli. C. e. tit. ⁊ iſtã partem tenet Ang. in. d. l. heres. ⁊ ibi Pau. de caſt. refert Cy. cõſuluiſſe cõtra fratres carmelitanos. ⁊ Pau. de ca. Imol. in. d. l. ſi cum hominem. Fran.

b ¶ Inſtantia. Volunt Do. de ro. deci. ſuis. de fo. cõpe. ꝙ clericus qui ſucceſſit laico obligato in forma camere ꝙ obligatio hꝫ vim rei iud. poſſit opponere exceptiones ex perſona ſua: quia ſunt diuerſe perſone.

vt hic. pro hoc dicit Bar. ꝙ ſi actor rei vẽ. petijt totum fundũ. ⁊ poſtea apparuit reum non poſſidere niſi pro dimidia ꝙ vȝ ſententia lata ſuper illa dimidia tantum, ſȝ ſuper alia nõ abſolutoria: q: pro parte non poſſeſſa nõ tenuit iudiciũ in rei vẽ. alle. l. j. C. de alie. iud. mu. cauſa facta. ⁊ idem tenet Bar. in. d. l. j. C. ſi aduer. rem iu. ſed Jmo. ⁊ Ro. hic in vltimo loco tenent contrarium, idem Jmo. in. c. cum inter. de re iu. ⁊ Raph. hic quia in reali nõ videtur nullum eſſe iudicium ſup pte nõ poſſeſſa, ſed imo eſt validũ et requirit abſolutoria p illa parte p ea que habent in. l. ſi a te. in pñ. ⁊. §. j. ff. de excep. rei iudi. ⁊ in. c. aduerſario. de excep. alias ſequeretur ꝙ ſi ferretur condemnatoria ſup toto nõ teneret ſentẽtia ſaltẽ in parte quã non poſſideret, qḋ videt eſſe cõtra. l. is qui ſe obtulit. cũ ibi no. ff. de rei vẽ. ⁊ facit ꝙ habet in. c. aduerſario. ⁊ in. l. cum putarẽ. ff. fa. erci. Adde ꝙ. d. Ant. ⁊ Abb. in. d. c. cũ inter. ſimplr ſequunt opi. Bar. ſed magis placet ↄtia ſnia: q: etiã ↄ nõ poſſidentẽ procedit iudiciũ rei vẽ. ⁊ poterit iudex in illo iudicio pronũciare actorẽ eſſe dñm, q ſnia habebit executionẽ ↄ reum: tũc non poſſidentem vllo tpe ad eum peruenerit poſ. tex. eſt ſin. ⁊ aureis lr̃is ſcribẽdus in. l. ſi a te. §. j. ſm vnam lec. ff. de exce. rei iu. ſm Bar. ibi, ⁊ no. Bar. in. l. is q ſe. ff. de rei vẽ. ⁊ Bar. in. l. cogni. in vlt. col. C. de pet. here. ⁊ in. l. ij. ff. de pe. here. ⁊ doc. in. c. examinata. de iu. cum ſi. Pau. de ca. hic dicit ꝙ quo ad ſentẽtiã declinatoriam ſuper dñio non hñ dicit Bar. ſed quo ad cõdẽnatoriã ad reſtitutionẽ rei: ſecus puto de iure ↄcludẽdũ Bar. indiſtincte non hñ loquutũ p ea que pro iſta parte adducta ſunt: q: tex. i. l. ſi. in ſi. ff. de exce. rei iu. dicit ꝙ nõ poſſit cõpelli reus accipere totuȝ iudiciũ ſi pro parte tñ poſſidet. nõ tñ negat quin iudiciũ valeat pte nõ opponẽte, qm ſi hoc nõ negaſſet dixiſſet ↄtra tex. in. d. l. finali. §. j. ¶ Preterea nõ video quare nõ pcedat eo. mõ iudiciũ reale ↄ nõ poſſidentẽ: ſicut perſonale ↄtra nõ obligatum. d. c. Abb. ¶ Et inqſitum dixi ꝙ ſi peto. L. ⁊ probo de l. ꝙ poteſt fieri cõdẽnatoria ſuper hoc qualiter hoc procedat. vide Cy. in. l. j. C. de lit. conte. ⁊ Bal. ⁊ Ang. ⁊ Jmo. in. l. ſcire
7 debem⁹. in pñ. ff. de v. ob. ¶ † Jtẽ not. ſm Bal. ⁊ Jmo. ⁊ Pau. de ca. ⁊ Ro. ex iſto tex. iuncta gl. j. arg. ꝙ ſtatutũ puniẽs violẽtiam factam cũ armis vel ſine, cõprehendit etiã mulierem. ad do Cy. ita tenẽtẽ in. l. j. in anteṗe. q. C. q̃ ſit lon. cõſue. vbi tenet ꝙ ſtatutũ diſponẽs ꝙ nullus vadat de nocte cõprehendit ⁊ mulieres, idem Bart. in. l. iura. ff. de le. ⁊ Bal. in. l. quicunq̃. in
8 v. col. C. de ſer. fug. ⁊ ibi Cy. ⁊ eſt ratio ſm Bal. ibi †, quia vbi tractatur de odio rationabili maſculinũ genus concipit femininum[a]. l. ſi quis id qḋ. de iuriſ. om. iu. Bar. in. l. j. ff. de ver. ſig. ⁊ eſt rõ: q: qui male agit odit lucẽ. l. cũ ipſe. C. de ↄben. emp. l. donatio. §. in ↄſcribendis. C. de don. qḋ maxime faciunt mulieres ſm Bal. in. d. l. quicunq̃. alleg. l. j. §. tria luminaria. ff. de vẽtre. inſpi. ⁊ ꝙ maſculinum concipiat femininum qñ eſt odium rõnabile, ponunt doc. in. l. ſi quis in tantã. C. vnde vi. p. c. ſtatu
9 tum. de offi. dele. ⁊ nõ in cle. j. de elec. ¶ † Jtẽ no. ꝙ publicatis bonis publicantur iura ⁊ actiones. ꝙ eſt verũ qñ ſimpliciter bona publicantur: ſecus ſi publicata eſſent bona mobilia ⁊ immobilia ſm Bal. ⁊ Ang. hic. quia nõ comprehendet iura ⁊ actiones, quoniam cenſetur tertia ſpecies[b]. l. quam tuberonis. §. fin. ff. de pec. l. a diuo. §. in venditione. ff. de re iudi. ⁊ hec fuit deciſio Guli. de ſuza in q. ſna. incip. pone queſtionem de facto ſtatutum eſt in ciuitate pergami ⁊c. ad que vide not. per Bart. in. l. poteſt. as pe. ff. de auto. tuto. cum concor. ¶ Si autem eſſent annui redditus. dicit Ang. hic, ꝙ comprehenduntur ſub publicatione immobilium. alle. l. iubemus. la. ij. in pñ. cum gl. C. de ſac. ſan. ecc. ¶ Adde tex. optimum in cle. exiui. §. cumque annui redditus. de verb. ſig. ⁊ in aut. de non alie. §. j. cũ gl. ⁊ ibi Ang. in. l. hac edictali. §. his illud. ⁊ ibi gl. Cy. ⁊ Bal. C. de ſecundis nup. circa hoc tamen plura diſcutienda eſſent. ¶ Sed declara ⁊ limita pluribus modis. vt per Cy. Bart. et Bal. in. l. ſciendum. ad ſi. prin. ff. qui ſatiſda. cog. ⁊ per Fed. de ſen. in cõſi. xv. alias. x. vbi limitat non procedere in annuis red
c ditibus[c] qui debentur nõ ad longum tpe, quia tũc dicitur. iij. ſpecies. vide etiam per eũ in cõſi. lxxvj. per Bal. in. c. j. §. ſciendum. de cog. fe. ⁊. l. priuilegia. ⁊ in aut. ingreſſi. in. xi. colũ. C. de ſac. ſan. ecc le. tex. in. c. j. in ſi. prin. de pa. tenẽ. ⁊ in. c. j. de contro. inter vaſ. ⁊ epiſ. ⁊ in. d. l. iubem⁹. in prin. ⁊ in. l. j. C. de ſuſ. ⁊ in. l. etiã. in. ij. col. C. de exec. rei iu. ⁊ in. d. §. his illud. vbi etiã dicit nõ pcedere in annuo reddita duraturo per paucum tpe. ⁊ per Do. de ſan. Ge. in. c. ij. de reb. eccl. nõ alie. li. vj. per Abb. poſt alios in. c. nulli. de reb. eccle. nõ alie. in quibus locis etiã tangitur quid de nominibus debitorum ⁊ de penſionibus.

1 ☞ Peculiũ filij venit eo qḋ ex pſona filij pr̃ peteret poſſet.
2 Seruitus an admittatur per negligentiam mariti in non vtẽdo ea in re dotali.
3 Arbitrarie actiones omnes ſunt ſtricti iuris.

a ¶ Femininũ. Ad de que poſui in. d. l. ſi qs. ff. de iuriſd. om. iudi.

b ¶ Tertia ſpecies. adde vt per Lud. ro. cõſi. cclxxxvij.

☞ Vid Alex. in. l. a diuo pio. §. in venditiõe. et ibi dixi, ff. de re iudi. Tho.

☞ c ¶ Annuis redditib⁹. vide plene p Jaſ. in. l. ſciẽdũ. in prin. in col. vj. ⁊ ſe. ff. q ſatiſ. cog. et ibi dixi. Tho.

1 Si filiofami. † Jn pecu᷑io filij dicit eſſe qḋ ex pſona filij pater petere poſſet, ideo ſi illḋ petit pót ſibi obijci cõpenſatio de eo qḋ filius dȝ: ⁊ marit⁹ cũ dotẽ reddit tenetur cauere de dolo ⁊ culpa ſua: ⁊ ſi dolo fecit quominus reſtituere poſſit iurat cõtra eũ in litẽ ⁊ deterioratio cõtingẽs poſt morã mariti ſpectat ad ipſum, ⁊ ſi culpa eius ſerui dotales in fuga ſunt cogit cauere de proſequẽdo ⁊ reſtituendo. h. d. vſque ad. §. ſi vir in quinquenniũ. ¶ In gl. in ver. preſtandũ. ⁊ cõiter reprehẽdit dictũ gl. ⁊ bene, vt hic p Dy. ⁊ Bar. cõiter ſcribẽtes. ⁊ inqſitũ Bart. hic trãdit duas ſo. ad. d. §. ſerui tũ impudẽs. adde qḋ cũ. ij. ſol. trãſit etiã Bar. in. d. §. ſeruũ. Ro. hic dicit ſpeciale in dotem magis plȝ ſo. Bar. q: ſpecialitates ſunt
2 fugiẽde. † In. §. j. in gl. in ver. culpa. firmat hic gl. qḋ ꝑpter negligentiã viri in nõ vtẽdo ſeruitute debita predio dotali amittitur ſeruit⁹. ⁊ iſtud tȝ hic Cy. Bar. Jmo. ⁊ Pau. de caſt. q: lȝ per pactũ nõ poſſit expreſſe remitti. l. lex iulia. cũ. l. ſe. ⁊ ibi gl. parua. ff. de fun. do. tñ pót nõ vtẽdo amitti. arg. l. lõge. cum ibi no. ff. de diuer. ⁊ tẽp. preſcri. pre iſta opi. eſt alia glo. in. l. iij. §. ſi. in ver. remitti. ff. de re. eo. ¶ Sȝ Ja. de are. hic tȝ cõtrariũ quẽ ſequit Ang. ⁊ Ro. hic alle. tex. in. l. ſi fundũ. ff. de fun. do. vbi ſicut in dote prohibet alienatio. ita ⁊ preſcriptio incboata poſt dotẽ cõſtitutã, ⁊ iſtud videt veri⁹ pro quo optime facit tex. in l. alienatiõis. ver. eũ quoq̃. ff. de verb. ſig. ⁊ idẽ tȝ Alic. de ne. a p d. l. ſi fundũ. quã dicit eſſe ſin. idẽ Raph. hic. lȝ de Alic. mẽtionem nõ faciat, ſec⁹ ſi eẽt incboata añ dotẽ ↄſtitutã. ⁊ lȝ Pau. de ca. conet rñdere ad illũ tex. ꝙ iſtud ver: q̃tũ ad ꝓhibitiões l. iulie. de fun. do. tñ hec rñſio eſt de directo contra tex. in. d. l. ſi fundũ. iũcta. l. neq̃. de fun. dot. per que iura ſatis ptȝ rñſum ad rationes Dy. ⁊ ſe. ¶ Hoc tñ limito eſſe verũ i ſeruitute ꝑdiali ſec⁹ in ſeruitute pſonali: q: in illa poterit negligẽtia mariti inducere amiſſionẽ ſeruitutis, puta vſuſfruct⁹, tex. eſt in. l. cũ in fundo. §. ꝙ ſi mulier. ver. qḋ ſi aliena. ff. de iu. do. ratio differentie eſt: q: ſeruit⁹ ꝑdialis inheret fundo cui eſt debita. l. ꝙ in alterna. §. ſi. cũ cõcor. ibi alle. in gl. ff. de ne. geſt. ⁊ lex iulia reſpicit alienationẽ fundi ⁊ iuriũ inherẽtiũ fundo. d. l. lex iulia. cũ. l. ſe. ſec⁹ in ſeruitute pſonali: ꝙ cũ pſone inhereat pſone negligẽtia amittit: ⁊ iſto caſu verificet gl. i. d. l. iij. ẽ. remitti. ⁊ opi. Dy. ⁊ ſe. p quib⁹ etiã facit tex. in. d. l. ij. iũcta gl. in ẽſi. inſt iur. in. vbi voluerũt ille gl. qḋ res minorũ nõ poſſint alienari pp negligẽtiã. ſȝ ſeruit⁹ pſonalis minori debita ſic. ptȝ: q: dicit. tex.
3 inſtaurari debere pp minorẽ etatem: ergo erat amiſſa. ¶ † Jn gl. in ẽſi. iurauit. nã oĩa arbitraria ſunt ſtricti iuris. hoc cõiter tenet: q: arbitraria nõ enumerant in. §. actionũ. inſt. de act. et ita no. gl. ⁊ doc. in. l. actionib⁹. §. ↄterea. alle. in gl. ¶ Gl. iver. omne. ibi, etiã ſi apud mulierẽ ⁊c. Bar. ⁊ cõiter oẽs tenẽt hoc, ⁊ ad ↄtraria alle in gl. reſpõde. vt p gl. ⁊ doc. plene in. l. qḋ te. cum cõcor. ff. ſi cer. pet. ⁊ in. l. nemo rem ſuam. §. j. de verb. obli. ⁊ in. l. cum res. §. j. de leg. j. ad que me remitto.

1 ☞ Locationi facte p virũ vxor ſtare tenet: ideo cauet de intereſſe ſi contrafecerit. ⁊ penſio poſt ſol. mat. ſpectat ad eam: ideo vir cauet ei de reſtituendo ſi eam perceperit.
2 Colono non tenetur ſtare ſingularis ſucceſſor, fallit ſi ſit colonus qui habet ius in re, puta vtile dominium, quia non poteſt expelli.
3 Conductor regulariter poteſt expelli dere conducta per ſingularem ſucceſſorem, puta emptorem vel donatarium, fallit vt. ff. primo ſi res locata eſſet obligata ſpecialiter conductori pro locatione: quia non poſſet expelli.
4 Conductor põt expelli per ſingularem ſucceſſorẽ, ſi vult ſoluere intereſſe cõductori, etiã qḋ res ſit ſibi obligata p locatiõe, niſi in cõtractu locationis promiſiſſet non alienare in preiudicium conductoris, quia tunc nullo modo poteſt expelli.
5 Colono tenetur ſtare ſingularis ſucceſſor fiſci vel eccleſie.
6 Conductor poteſt expelli per ſingularem ſucceſſorem. fallit ſi talis ſucceſſor ſuccederet, non tamen in plenum ius, quia mittatur in poſſeſ. ex primo decreto, tunc indiſtincte tenetur ſtare colono.
7 Colono ſtare tenetur miſſus in poſ. ex primo decreto.
8 Conductor ſi fecit aliquas expenſas vtiles in re, nõ poteſt expelli donec ſit ſibi ſatiſfactum.
9 Colonus tamen poteſt expelli per ſingularem ſucceſſorem, ſi in alienatione fuiſſet reſeruatum ius coloni.
10 Colonus non poteſt expelli per vſurarium.
11 Colonus non poteſt expelli quando locator vendidit fundos pacto appoſito. qḋ emptor teneatur ſibi reuendere ad omnes ſuam voluntatem.
12 Colono an teneatur ſtare filius cui aſſignatur fundus pro legitima, ⁊ quid in filio reuocante alienata per patrẽ in fraudẽ.
13 Colonus nõ poteſt expelli per ſingularẽ ſucceſſorẽ, fallit vbi

actum

actum eſſet inter locatorem ꝛ ſingularem ſucceſſorē. ꝙ pēſiones rei locate ſpectent ad ipſum ſingularem ſucceſſorem.

14 Colono tenetur ſtare legatarius vſufructuariꝰ oīum bonoꝝ.

15 Colono tenetur ſtare emptor fructuum.

16 Vaſallus obligatus ſeruire duobus dominis quibus promiſit. tenetur ſeruire primo cui promiſit.

17 Colono partiario tenetur ſtare ſingularis ſucceſſor: quia talis colonus dicitur ſocius.

18 Emphyteota ſi locauit fundum qui finita emphyteoſi reuertitur ad dominum, an dominus debet ſtare locationi.

19 Colono nō tenet̃ ſtare emptor coactꝰ emere publicatis bonis.

20 Colono an teneatur ſtare proprietarius finito vſufructu.

21 Colono tenet̃ ſtare vniuerſalis̃ ſucceſſor, fallit ī colono ptiario.

22 Colono an teneatur ſtare ſucceſſor in prelatura, ſi conſtitutus fuerat colonus per anteceſſorem.

23 Locatio ad quinquennium non intelligit̃ eſſe ad longum tp̄s.

24 Longum tempus dicitur eſſe decem annorum.

25 Locatio rerum eccleſie pōt fieri ad modicū tp̄s. ſ. x. annorum.

26 Colono an teneatur ſtare maritus, ſi mulier anteꝗ̄ traderet viro in dotem illum locauerat.

1 **Si vir in quinquenniū.** † Locationi facte p virum vxor ſtare tenet̃, iō cauet de intereſſe ſi contrafecerit ꝛ penſio poſt ſolu. m̄rimo. ſpectat ad eā. iō vir cauet ei de reſtituendo ſi eā pceperit. h. d. iſte. §. C No. vxorē. ſol. ma. teneri ſtare locatiōi facte p virꝫ ꝙ eſt veꝝ cauſatiue: q2 tenet̃ cauere marito de intereſſe put hic dr̃, ſed p̄ciſe ſtare nō cogit̃ ſm̄ Bar. hic ī lec. Mod. idē ēē īſlic. de neap. Imo. Pau. de ca. Raph. ꝛ Ro. hic idē tꝫ Dy. ꝛ mo. in. l. diuortio. in princ. ꝟ. eo. ꝛ Cy. ꝛ Saly. in. l. emptorē. C. loc. ſentit gl. in. l. ij. §. ſi. in. ij. ſol. ſ. de do. p̄le. ſꝫ Bal. ꝛ Ang. hic, ꝛ Bal. in. d. l. diuortio. in prin. ꝛ in. l. i. in pe. col. C. de in. ſi. li. x. ꝛ Ang. in. d. l. emptorē. ꝛ Bal. in. l. iubemꝰ nulli. in p̄n. in vlti. col. C. de ſac. ſan. ecc. tenēt ꝙ imo p̄ciſe ſtare cogat̃, ꝛ ita ſingulariter intelligūt hūc tex. ꝛ iſta opi. vr̃ ſatis ſuſtētabilis, nā ſi trāſlatio q̄ fit ī mulierē eſt neceſſaria nō volūtaria, ergo tenet̃ ſtare colono preciſe, vt not. gl. reputata ſing. in. d. l. diuortio. in prin. in gl. ma. ꝛ ibi dixi ꝛ vr̃ pbari in. l. ſi tutele in rōne ſui. ſ. de admi. tu. q̄ꝫ in propoſito alle. Cyn. ꝛ aliꝗ̄ in. d. l. emptorē. nā cū ibi habeat̃ ꝙ hñs plenā adminiſtrationē rei alienē poſſit locare, adeo ꝙ dñs tenet̃ ſtare colono, certe idē in caſu iſto cū maritꝰ talē adminiſtrationē hēat: imo dñs rei dotalis ēē cēſet̃. l. doce ancillā. C. de rei vē. Probat̃ hec opi. alia ratione, nā ratio propter q̄ꝫ ſucceſſor voluntarius, puta emptor non tenetur ſtare colono. d. l. emptorē. cū ſi. eſt q2 imputare dꝫ ſibi ꝗ̄ ipſi venditor ſi dū ſponte alienit non reſeruat ius locationis facte colono, ꝛ ideo ppter culpā ſuā dꝫ teneri ad intereſſe coloni ſi poſtea ab emptore expellat̃. l. q fundū. ꝟ. loc. l. ſi merces. §. i. e. ti. Sꝫ iſta rō ceſſat in trāſlatione dñij q̄ fit in mulierē in caſu huius. §. ꝛ in quacūꝗ̄ alia tranſlatione neceſſaria. itēꝫ facit q2 ſucceſſor vniuerſalis tenet̃ ſtar̃ colono, vt. ſ. videbimꝰ. ſed dos eſt ius vl̃e vt videbimꝰ ī rub. ꝟ. e. ergo. ꝛc. C Nec ob. ſi diceret̃ ꝙ ſupfl̃ua eēt hmōi cautio, ſi veꝝ eēt ꝙ p̄ciſe teneret̃ ſtare colono: q2 rñdeo ꝙ imo vtilis erit pp plurimos effectus de qbus p glo. in. l. pe. ad ſi. C. depoſi. ꝛ in. l. cogi. §. inde q̄rit̃. ſ. ad treb. ſicr̃ videmꝰ. l. l. diuortio. §. iterdū. ꝟ. e. C Nec ob. id qd dicit Pau. de ca. ꝛ Raph. hic dū dicebāt hic pbari opi. Bar. ex eo: q2 ſi mulier hic nō poſſet d̾ iure expellere colonū: tūc expellēdo expelleret de facto, ꝛ nō deberet teneri maritus colono ad intereſſe. ſed ſolū ad remiſſionē mercedis, vt eſt lex no. ī l. ſi fundus quē. ꝟ. loc. maxime qn̄ fuiſſet expulſus a pſona cui nō potuiſſet locator reſiſtere. ſed tex. hic innuit maritū ad intereſſe teneri, vt ibi dū dicit, ſi qd poſt vnius anni locationeꝫ maritus damnatus ꝛc. Quia duobus modis poteſt rñderi, vꝫ ꝙ iſte tex. pōt verificari in ſola pēſione marito ſoluta a colono pro tp̄e quo mulier poſtea patiētiā nō preſtitit: nā tūc penſionem illā reſtituere tenet̃ maritus colono. d. l. ſi fundus, ꝛ ſic cōcordabit. vel ſecūdo dicas ꝙ hic erat in ptāte mariti cōpellere ſaltē cauſatiue vxorē ad p̄ſtādū patiētiā colono ꝯpellēdo eā ad cauēdū de nō expellēdo colono: alˀs de ſoluendo marito omne dānū vt hic: ergo cū eſſet in ptāte mariti cātme cōpellere vxorē teneri dꝫ maritꝰ colono ad oē itereſſe, vt ēt ſubiūgit iſa in. d. l. ſi fundus. probat̃ ēt ſiltr. d. l. q fundū. in vſi. detrimentū. C Sed q2 rō prime ſolutionis vr̃ reſtringere tex. abſolute loquētē: q2 ſcd̾a rō nō vr̃ bene ꝯcludere ꝙ p̄ciſe cogat̃ mulier ſtare colono. iō eēt ope pretiū ſi iura iſtis bus cōcordare poſſemus hoc modo concordare, ꝙ aut maritus locauerat fundum ad vnum annū tātum. ꝛ tunc procedat opi. ꝙ preciſe cogatur mulier ſtare colono, datur eniꝫ dos marito vt ea vtat̃ ꝛ fruatur pro oneribus: ergo dicit̃ mulier dare licentiā: vt eā maritus locare poſſet: qm̄ facultas locādi videt̃ eſſe in fructu. l. cū antiquitas. C. de vſufru. Aut eſt facta locatio vltra annum, et tunc aut ſingulo anno percipiebantur fructus, ꝛ tunc maritus dicitur eſſe in aliquali culpa locando vltra annū cum nō habeat plenū dominiū: ſecus ſi in ſingulo biennio vel quinquennio, pro vno tm̄ biēnio, vel quinquēnio fuerat locatus, et hec fuit ratio iuriſcōſul. in. l. ſi quis domū. §. et hic ſubiungi. ꝟ. loca. et ibi no. Bal. ꝛ iſtud ſatis innuere videtur tex. ibi dum primo dicit factam locationem ad quinquenniū, et poſtea ſubdit illa verba, ſi quid poſt vnius anni locationē ꝛc. retento maxime ꝙ ille ver. nō reſtringatur prout videtur nō debere reſtringi, et pro iſta diſtinctione faciūt no. p Bal. in. d. l. i. ad ſi. C. de iu. ſi. lib. x. C Iſtum tamen tex. limita nō procedere qn̄ bona fide a marito facta fuit locatio pro tāto tempore, ſecus ſi mala fide.

a C Exēplū. mulier grauiter infirma[a] exiſtēte locauit maritus fundū ſicut hic dicitur. certe heredes vxoris poſtea incōtinēti defuncte nō tenebuntur ſtare colono cauſatiue nec preciſe, ita no. colligit̃ ex verbis Cy. in. d. l. emptorē. arg. d. l. ſi tutele. facit. l. ſi filie. in ſi. ꝟ. eo. bene facit tex. in. l. in venditione. §. i. de bo. auto. iu. poſſid. ꝛ in hac materia dico ꝙ cōcluſio vera eſt, ꝙ ſucceſſor ſingularis non tenetur ſtare colono. d. l. emptorem.

2 C † Fallit ſi ſit colonus qui habet ius in re, puta vtile dominiū: quia nō poteſt expelli, habet enim actionē quantomagis exceptionē. l. i. §. ꝙ autē. ſ. de ſuperſi. l. i. in ſi. cum duabus ſeq. ꝟ. ſi ager vecti. cū ibi no. Et ideo cōductor ad longū tempus. ſ. ad. x. annos[b] nō poterit per ſingularē ſucceſſorē expelli cum habeat actionē in rem iuribus prox. alle. per hoc etiā dicebat ſing. Bar. hic, ꝛ in. §. ꝙ autē. alt. ꝛ in. d. l. qui fundū. ꝛ in. d. l. emptorē. ꝙ ſi cōductor pro obſeruātia locationis hꝫ ex cōuētione obligata bona locatoris, vel ſaltē fundū locatū nō poterit expelli a ſingulari ſucceſſore locatoris qui habet ius in re. hypotheca eñ eſt ius vtile. l. eos. C. de pig. §. i. itē ſeruiana inſti. de act. cū ſi. ꝛ idē tenuit Bal. in. l. i. C. de fru. ꝛ li. expen. in verſi. ſed pone maritus. ꝛ in. l. ſi merces. §. i. in reportatis antiquis. ꝟ. loc. ꝛ ibi idem tenuit Pau. de caſt. ꝛ Bald. in. d. l. emptorē. ꝛ ibi Ang. ꝛ d. Abb. in. c. ſi. ne prela. vi. ſu. ꝛ Pau. de caſt. in. d. l.

3 qui fundū. tex. Rapha. cu. hic qui ſubdit vnū no. verbū, videlꝫ ꝙ ſi pro locatione eſt obligata res locata cōductori, ꝛ ſic habet ius in re ſi dñs donat alteri rem locatā nō poterit donatarꝰ expellere inquilinū quāuis pro vſu ſuo egeat re locata, ꝛ ſic iſto caſu nō militabit diſpō. l. edē. C. loca. q2 in eū nō trāſit ius locatiōis ſicut in emptorē. ꝛ. d. l. emptorē. eſt melior tex. in. d. l. qui fundū. ꝛ hoc verū in caſibus in quibus ſucceſſor ſingu. tenetur ſtare colono, quod not. quia alibi legiſſe me non memini.

4 C † Predictis tñ adde ꝙ imo cōductor habēs hypothecā in re cōducta vr̃ nō ex h̄ teneri ſtare colono: q2 cū hypotheca bonorum ſit acceſſoria ad obligationē principalē q̄ ſolū dat̃ ad intereſſe ſi colonus patiētiā nō habuit. d. l. q fundū. Et ſic vr̃ qd hypotheca nō ampliet hoc ius actiōis pſonalis. l. itē libe ratur. in prin. ꝟ. qui. mo. pig. vel hypo. ſol. l. intelligere. cū gl. C. de luitio. pig. ꝛ p ꝯñs ꝗ̄ primū ſucceſſori ſing. offert intereſſe colono habēti fundum hypothecatū vr̃ ꝙ eū poſſit expellere. l. paulus. alias incipit. ſempronius. § pignoris. ꝟ. q. mo. pig. vel hypo. ſol. l. cum ſeruus. ꝟ. de diſtr. pig. C Et iſtud tenuit Imo. Pau de ca. ꝛ Ro. hic, ꝛ fuit ſentētia Iac. bu. in. d. l. ſi merces. §. i. quem ſequitur Saly. in. d. l. qui fundū. ꝛ in. l. mācipia. C. de reb. alie. nō alie. ꝛ in. d. l. emptorem. vbi idē ſentit Bart. Hoc modo etiā innuit no. per Bar. in. l. vecti. ad ſi. ſ. de publica. et ibi de hoc aliqd p Imo. q ſolus ponderat verba Bart. ibi ad hoc, lꝫ aliꝗ̄ nec hic nec ibi aduertāt. C Ex quoꝝ verbis colligit̃ vltra predicta vnū nota. vꝫ ꝙ lꝫ talis ſucceſſor nō teneat̃ ſtare colono etiā ſi cōductor habeat hypothecam in re conducta tñ colonus poterit retinere fundum donec ſibi reſtituatur penſio ſoluta, ꝛ ſibi ſatiſſiat de intereſſe. verū q2 difficulter pbari ſolet intereſſe: ideo curādū eſt, vt cautela notabilis adhibeatur, vꝫ ꝙ in ꝯtractu locatiōis ꝓmittat locator nō alienare fundum in preiudiciū cōductoris pro quibus oībus obligētur omnia ſua bona ꝛ ſpecialiter dictum fundum: nam virtute talis cōuentionis non poterit aliquo modo alienari fundus in preiudicium cōductoris. tex. eſt valde ſingolaris. in. l. creditor. §. ſi. ibi, nullam etiam vēditionem. ꝟ. de diſt. pig. Sup quo tex. dico inter Bar. ꝛ Bal. fuiſſe magnam controuerſiam qui miſerunt vſꝗ̄ piſ. as ad librum pandectarum ꝛ reperta eſt vera litera, ꝛ hanc cautelam tradit Imol. in. l. ſi iuſſa. §. diuus. el ij. de lega. i. ꝛ in. l. qui abſenti. §. i. ꝛ ibi ſequit̃ Ro. ſ. de acquirē. poſſeſ. C Aduerte tñ quia opꝫ vt dixi ꝙ illa res locata ſit ſpecialiter obligata. nō idē ergo ſi gn̄aliter vt expreſſe no. Bar. ī. d. l. q abſenti. §. i. ad ſi. ꝛ ibi ſequunt̃ Mod. ꝛ expreſſiꝰ imo. in. l. ſi ita quis. §. ea lege. ſ. de ver. ob. ꝛ idem Barto. alias Bald. in. l. ea lege. in. iij. colum. C. de condi. ob cau C Et licet Paul. de ca. in. d. §. ea lege. teneat cōtrarium. tamen veriorem puto opi.

a C Infirma. hoc dicit etiā Paul. de caſt. hic ꝙ fortificat̃ per ea que volunt Aneh cōſil. cccccxxxi. incip. in chriſti nomine fuiſſet expediēs.

b C Annos. Adde in an cōductor ad. vij. annos dicatur ad longū tempus per eūdē Alex. cōſi. xij. incipi. videret̃. ver. ſed i collectis. col. i. in. v. volu. et per Pau. de ca. cōſi. iiij. incip. circa primum dubiū. co. ij. ver. ad. ſecūdū. in prima parte cōſi. vbi an locatio facta ad nouē annos dicat̃ ad longum tēpus vel ad modicū ꝛ de materia an colonus habēs ius in re poſſit expelli a ſucceſſore volūtario vi de p Phil. Corn. ꝯſi vi. ici. lꝫ ī hac. col. ij. vſic. ꝛ qn̄. in iiij. vol. Et adde qd ille q hꝫ locationē ad longum tēpꝰ eſt ſilis emphyteote ꝛ de eodē iudicat̃ vt declarat Bal. poſt Dy. in. l. codicillis. §. inſtituto. ff. de lega. ij. ꝛ aliqd p Sozi. ꝯſi. l. inci. ſubtiliter. col. ij. in iiij. vol. Hē. Fer.

a ℭ Veriū. adde φ a idē tꝫ Ro. ſin. ſuis ſe. ij. ⁊ φ ſucceſſor fiſci teneaꝛ ſtare locationis voloit Cil. ꝯſi. i. de loc. ⁊ ibi φ de ſucceſſore plati. ⁊ ð ſucceſſore mariti ð quo etiā p Ang. ꝯſil. cccliiij. Adde qn̄ ⁊ qn̄ ſucceſſor teneaꝛ ſtare colono vide p do. Ange. d. Ab. Jo. de ana. ⁊ doc. plene in. c. querelā. ne prela. vi ſuas. Ant. Frā.

b ℭ Impēſas. Ad de Lu. ro. ſin. ſuis fo. v.

c ℭ L. inſulā. vid Bar. i. l. q fundū. i ſi exit. loca. Lb.

d ℭ Promiſit. vid late p ro. cōſil. xl. vij.

e ℭ Neceſſaria. q de involuntaria. vide Lu. ro. cōſil. xxij.

Imo. per d. l. ſi creditor. §. ſi. qꝛ ille tex. exorbitat a regula. d. §. ea lege. ideo non debet attendi ad generalem hypothecam. ⁊
5 hoc tene mēti. ℭ † Itē fallit regula. d. l. emptorem. in ſingulari ſucceſſore fiſci ne ꝯtingat fiſcū colono expulſo ad intereſſe teneri, ⁊ ideo tenet ſtare colono per tex. in. l. ſi. ḟ. de iu. fiſ. ⁊ idē dicit hic Ro. in ſingulari ſucceſſore eccleſie cū eccleſia, ⁊ fiſcꝰ equiparētur. l. ſi. C. de ſa. ſan. eccle. ℭ Adde φ hoc fuit dictū bar. in. l. cognouimus. per illuꝫ tex. C. de mācipijs. ⁊ colonis patrimo. lib. xi. licet Bar. vt alias dixi ibi non ſcripſerit. ℭ Adde
a φ iſtud dictum nō puto veriūa. nec ob. d. l. ſi. C. de ſac. ſan. eccl. qꝛ ibi ſolū dicitur ciuitatem ⁊ eccleſiā equiparari, nō autē ibi ſit mentio de fiſco, vn̄ cum iura nō dicant ſtari debere colono ciuitatis: ergo nec ſtabitur colono eccleſie, videmꝰ enī φ fiſcꝰ habet priuilegium tacite hypothece. l. j. C. de priui. fiſ. φ nō reperitur in eccleſia, vt not. Bal. in rub. C. de priui. fiſ. ⁊ i. d. l. ſi. in
6 viij. col. C. de ſac. ſan. eccle. ergo ⁊c. ℭ † Itē fallit niſi talis ſucceſſor ſuccederet non tamen in plenū ius, vt qꝛ mittaꝛ in poſ. ex primo decreto, tūc indiſtincte tenetur ſtare colono. l. in vē-
7 ditione. §. i. ḟ. de bo. auto. iud. poſ. ⁊ no. Bar. hic. ℭ † Ex cuius verbis infertur vnū qḋ nō reperio in ꝓprijs terminis tactuꝫ, niſi a Bar. vcꝫ φ miſſus in poſ. ex ſecundo decreto nō teneret ſtare colono: qꝛ ſuccedit in plenū ius, ſꝫ de directo cōtrariū dicit Bar. in. d. l. in vēditione. §. i. Et pro illo dicto Bar. in. d. l. in venditione. faciunt no. per Jo. de imo. ⁊ ante eum Ang. in d. l. in vēditione. §. i. vbi dicunt φ ibi erat quedā tranſlatio neceſſaria p. l. ſi. ḟ. de ſepa. bono. Sed ſucceſſor ſingu. ex cauſa neceſſaria tenetur ſtare colono, vt no. gl. in. d. l. diuortio. in ꝓn. ff. eo. ⁊ diximus ſ. Ergo idem in tranſlatione facta per iudicem, qꝛ ſemper vꝛ reſeruaſſe ius tertij. d. §. i. Ad hoc tendunt etiaꝫ verba Bal. in. d. l. emptorē. qꝛ in caſu tranſlationis neceſſarie nō dr pars. ſed iudex, ſꝫ pars ſiccteſacere vꝛ. l. i. C. in quib. cau. pig. ⁊c. ⁊ l. ſi ob cauſ. in. C. de euict. articulū habeo pro dubio. Magis tn̄ plꝫ φ miſſus ex ſcdo decreto teneaꝛ ſtare colono.
8 ℭ † Item fallit regulariter. d. l. emptorem. ſi colonus aliquas
b expēſasb vtiles fecisſet i re, qꝛ poterit retinere fundū quouſqꝫ de impenſis ſibi ſit ſatiſfactum. l. colonus. ḟ. de vi ⁊ vi ar. l. qui
9 iniurie. §. ſi. ḟ. de fur. ℭ † Itē fallit ſi fuiſſet reſeruatum ius coloni in alienatione. l. ſi mercedem. §. ſi ff. de act. emp. l. ſi tibi. §. pactū. ff. de pac. l. etiā ſi in rē. iuncta. l. precedēti. ff. de in rem. et no. gl. in. d. l. emptorem. quā ibi ita pōderat Bal. ſꝫ Cy. ⁊ Sal.
10 ibi aliter voluerunt. ℭ † Item fallit in vſurario qui teneꝛ ſtare colono. l. ſi habitatio. §. ſi. ff. de vſu. ⁊ habi. licet ſecus in vſu-
11 fructuario. l. arbores. §. quicquid. ff. de vſuf. ℭ † Item fallit qn̄ vendidi fundū pacto appoſito φ teneaꝛis mihi reuendere ad omnem voluntatē meam: nā tunc ſi alij locaſti, ⁊ poſtea redimo teneor ſtare locationi: qꝛ videris locaſſe de volūtate mea, qm̄ ſi voluiſſem impedire locari ⁊ frui potuiſſeꝫ redimere fundum. l. ſi vir vxori. ff. de pre. ver. Vn̄ cum videamꝰ de tacita voluntate mea locaſſe teneor ſtare colono: arg. huius. §. nam mulier dādo fundum in dotem viro, vt fruatur videtur tacite conſentire φ locare poſſit. ar. l. cū antiquitas. pal. hec fuerūt pulchra verba Bal. in. l. i. ad ſi. C. de iur. fiſ. li. x. ⁊ idem tenet Rap. hic licet de Bal. mentionem nō faciat. ℭ Hec deciſio multū pendet ab intellectu huius tex. qn̄ tenemus opi. Bar. in lec. Moder. quā ſ. retuli. hic nō probareꝛ hoc dictum Bal. ꝯ quē etiā facit. l. ſi quis domum. ff. loc. ⁊ licet verū ſit φ ibi nō haberet plenum ius, tn̄ ſatis inferri pōt idem in tali emptore. vt ff. in paciſcēte. quia plenū ius habere nō videꝛ, in practica tn̄ nō
12 eſt recedendū ab opi. Bal. qn̄ ꝯtradictore caret. ℭ † Ibi etiā plene proſequitur Bal. an ſi ſilius cui aſſignatur fundus p legitima teneatur ſtare colono. ⁊ quid in ſilio reuocante alienata
13 per patrē in fraudē an teneaꝛ ſtare colono. ℭ † Iteꝫ fallit vbi actū eſſet inter locatorē ⁊ ſin. ſucceſſorē φ pēſiones rei locate ſpectent ad ipſum ſingularē ſucceſſorē. d. l. arbores. §. qcqd. et
c ibi hic no. Bal. ꝓ hoc adducotex. cū ibi no. p Bar. ſ. l. inſulāc.
14 in ꝓn. ff. loc. ℭ † Itē fallit in legatario vſufructuario oīm bon. qꝛ cogitur ſtare colono: rō eſt, qꝛ onus eris alieni, ⁊ p ꝯñs ius debitū colono ſpectat ad onus ipſius fructuarij, vt pbat bart. in. l. ſi. ḟ. de vſufruc. leg. per. l. vxori. eod. titu. In legato vſufru. omnium bo. venit calendariū φ cōprehēdit debita ⁊ credita. l. qui filiū. ⁊ ibi Bar. in prin. ḟ. de leg. iij. ita in terminis nr̄is decidit Bal. in. l. i. in. iiij. col. C. de fru. ⁊ lit. exp. alle. Bar. i. l. fundi trebatiani. ḟ. de vſufru. leg. ſed corrupte alleg. qꝛ debuit dicere in. l. ſi. e. ti. Sꝫ hec ratio eſt debilis. qꝛ ſequeretur φ oīs legatarius indiſtincte teneretur ſtare colono, vn̄ ſi vellemus ſoſtinere Bald. oportet nos dicere φ vſufructuarius omnium bonorum teneaꝛ ad es alienum: prout tenuit Barto. in. d. l. ſi. ḟ. de vſufru. le. Tamen: qꝛ communis ſnīa eſt contra Bar. ⁊ dicī in l. vſufruc. circa ſin. titu. ḟ. ad. l. fal. ideo non videꝛ hec limitatio
15 poſſe defendi. ℭ † Item fallit regula dicte. l. emptorē. in ſingulari ſucceſſore fructuū fundi: vt ſi qdā locauit fundū p pluribus annis. poſtea vēdit oēs fructus illius fundi alicui. nā certe ille emptor fructuū tenebiꝛ ſtare colono, ⁊ ita padie in facto ꝯſului. ℭ Et eſt rō qꝛ tex. i. d. l. emptorē. loquiꝛ in emptore qui hꝫ ius in re, ſꝫ emptor fructuū nō hꝫ ius in re, imo nec in fructibus anteqꝫ ſeparenꝛ a fundo. l. cuꝫ in pluribus. §. meſſem. ff. locati. l. ſi ſeruꝰ. §. locaui. ⁊ ibi no. ḟ. de fur. ℭ Preterea ex doc. Bar. hic cōſtat φ ille q nō ſuccedit in plenū ius teneꝛ ſtare colono. d. l. in vēdicatione. §. i. ergo idē in emptore fructuū. quia emptor fructuū: ⁊ cōductor fructuū equiparantur quo ad iſtos terminos, imo iura quādoqꝫ appellāt eū cōductorē qnqꝫ emptorē ſeu redēptorē. l. Ceſar. ḟ. de pub. cle. i. in ſi. de reb. eccl. nō alie. ⁊ not. Bal. in. l. edē. i. ij. co. C. loc. ⁊ ſꝫ qd de eo. ⁊ i. d. l. iubemus. in. vi. col. principij. in. d. l. ſi merces. vnde i duobus ſimilibus emptoribus cōcurrētibus preſertur habēs ius anterius, vt notat Bald. in. d. l. emptorem. per. l. in operis. ff. loca.
16 ℭ † Sic videmus in vaſallo duobus dnīs obligato: qꝛ ſerui-
d re debet cui primo promiſitd ſicut dicimꝰ in aduocato plurium vt not. Spec. in tit. de fideiuſ. §. ij. ver. xij. Jo. an. in regula cōtractus lib. vi. in mercurialibus. Simile etiā no. Bal. in. d. l. ſi merces. in repo. anti. dicēs φ ſicut ſingularis ſucceſſor nō tenetur ſtare locationi ita nec fructuū venditioni ſi fructus nōdum ſint traditi emptori. alle. ar. ſi. in ſi. ff. de ꝯtrahen. emp. ⁊ l. fundi trebatiani. ḟ. de vſufru. leg. optime facit tex. in. d. cle. i. in
17 ſi. cum ſi. ℭ † Item fallit in colono partiario cui ſucceſſor ſingularis ſtare tenebiꝛ nā talis colonus appellaꝛ ſociꝰ. l. ſi merces. §. vis maior. ff. loc. ergo ſi a ſucceſſore ſingulari ante finitū tēpus ſocietatis prouocareꝛ ad diuiſionē vel expelleretur poſ-
· ſet exceptionē opponere. l. idēqꝫ. §. ſi. ⁊ ibi ſ not. Bal. i repo. anti. ff. pro ſoc. idē tenet hic Rap. p illū tex. in. l. in hoc iudicio. §. pe. ff. cōi di. Quod vꝛ mirabile p limitatione. d. l. emptorem. cum ſimi. ⁊ iſtud etiā tenet Jac. bu. in. d. l. ſi merces. §. i. et ibi Bal. i repo. anti. idē etiā tenet Lam. de ramp. vt refert. et ſequiꝛ Jac. but. in. d. l. emptorē. ℭ Sed ꝯtrum ibi tꝫ Jaco. de bel. qꝛ ſm eum colonus partiarius nō hꝫ ius in re nec in fructibus quouſqꝫ ab eo ſunt percepti. l. cū in pluribus. §. meſſem. et ibi gl. ff. loc. probatur in. l. ſi fur. ff. de vſufr. ⁊ in. l. ſi ſeruus. §. locati. ḟ. de fur. ⁊ ibi not. Et iō ei nō daꝛ conditio furtiua, vt ibi ⁊ in. l. ſi apes. §. i. in glo. ḟ. de furt. ⁊ fructus eius pfecto ꝯtu emptionis ſpectāt ad emptorē. l. fructꝰ. C. de emptio. Nec habet colonus actionē pſonalē ꝯ emptorē: qꝛ illa nō trāſiꝛ in ſingularē ſucceſſorē p. d. l. emptorē. ⁊ in. l. ſi. §. ſi. ff. de cōtrahē. emp. hoc tenuit Spec. in tit. de loc. §. i. vſ. ſꝫ pone locaui. ⁊ vꝛ etiā velle Bal. in. d. l. emptorē. licet de predictis doc. mētionē nō faciat. Nec ob. d. l. idēqꝫ. qꝛ rn̄det Jac. de bel. in loco ſ al. φ ibi pacto affecit rem: qꝛ fuit de re nō diuidēda intra certū tēpus: ex quo ſibi datur exceptio trāſiens ad heredē. vt probatur in. l. ſi tibi decē. §. ſi pactus. ff. de pact. hoc aūt pactū afficit pſonā tātum, iō nō trāſit ꝯ ſingularē ſucceſſorē vt eſt dictū, ⁊ hoc ſenſiſſeꝛ Bar. i. d. l. idēqꝫ. §. ſi. ſꝫ obſcure. Et iſta opi. magis plꝫ pſertim cū nō poſſit reddi rō ꝯcludēs diuerſitatis inter colonū ⁊ partiariū. no. p doc. i. d. l. ſi apes. §. i. reprobata gl. ꝯtrariū tenēte. Et p opi. Ja. de bel. cōſuluit Ro in ꝯſ. cccix. incip. olpotētis dei inuocato ſuffragio. videꝛ prima fronte dicēdū anguſtinum ⁊c.
18 ℭ † Et faciūt predicta ad. q. quid ſi emphyteota locauit fundum, qui finita emphyteoſi reuertiꝛ ad dnm̄. an dn̄s teneatur ſtare locationi. Spec. dubitat ⁊ ſe nō firmat in ti. de loca. §. nūc aliqua. ꝟ. xxiiij. verꝰ vꝛ φ nō p. l. ſi qs domū. §. ⁊ hic ſubiugi.
19 ff. loca. de cuius. §. intellectu ſtatim aliqua ſubdoꝫ. ℭ † Item fallit regula. d. l. emptorē. in alienatione vel trāſlatiōe neceſſa-
e riae: vt no. glo. ſepius alle. in. d. l. diuortio. Qḋ tn̄ limita nō pcedere fauore fiſci qui publicatis bonis alicuius non tenetur ſtare locationi facte a cōfiſcato: qꝛ qꝛ dicta cōfiſcatio nō ſit trāſlatio volūtaria. tex. eſt no. in. l. ſi fundū. circa prin. cū glo. mag. ff. loca. Hoc tamē declara ⁊ intellige, vt per Bal. ibi in repo. anti. ⁊ in. d. l. diuortio. in princi. ⁊ in. d. l. ſi merces. §. i. in repo. anti. vcꝫ quando ſola res locata ꝯfiſcaretur. ſecus ſi omnia bona: quia tūc fiſcus eſt vniuerſalis ſucceſſor. l. ij. C. ad. l. iul. de vi priua. l. ij. ḟ. de ali. ⁊ ci. leg. ⁊ eſt regula qḋ vlis ſucceſſor tenereꝛ ſtare locationi. l. viā. C. loc. l. heredē. ḟ. de re iu. ℭ Pro hoc facit: qꝛ fiſcus in ante geſtis vtiꝛ iure priuati. l. fiſcus. ḟ. de iu. fiſci. facit. l. recuſare. §. ſi fiſco. ḟ. ad trebel. ⁊ quicquid dixerit Ro. hic dicēs φ fiſcus veniit tanqꝫ volūtarius ſucceſſor ⁊ male: quia in hac materia an ſit volūtaria vꝛ neceſſaria ſucceſſio ꝯſideramꝰ perſonā locatoris: vt pꝫ in hoc. §. ⁊ colligiꝛ ex rōne differētie
20 aſſignata per Cy. ⁊ alios i. d. l. emptorē. ℭ † Et hec faciūt ad q. ſtatuto caueꝛ φ bona banniti deuaſtari debeant: modo aliquis bānitus añ bannū locauerat domū an pendente locatione debeat deuaſtari: de qua. q. vide p Jo. an. in addi. Spec. in ti. de loca. §. i. ſup ver. ſꝫ pone. ℭ Limita etiā. d. l. emptorē. vbi locator

locator nõ haberet plenũ ius respectu dñij, puta si vsufr. loca. nam finito vsufr. ꝓprietarius nõ tenet stare colono. d. §. & hoc subiungi. Quod singulariter limitat Bal. in d. l. i. ad fin. C. de iur. fisc. lib. x. de quo ſ. ad aliud ꝓpositum feci mẽtionem nisi fundus esset talis de quo percipit fructus, nisi singulo quinquennio. nã si fruc. locauit in quinquenniũ, & interim finiatur vsusfru. tenebit proprietarius stare colono: qr vr et de tacita volũtate facta locatio ergo tenet stare colono per rõnẽ hui9 l. inducendo. vt ſ. induxi. et quo habes qđ si in casu. d. §. et hic subiungi. locatio facta fuisset pro vno anno. & interim pariter vsufr. dñs teneret stare colono, eadẽ rõne, & ideo nõ sine mini sterio tex. ibi dicit de quinquẽnio qđ bene no. qr ab alio scriptũ
21 nõ reperio. ¶ † Scđa principalis cõclusio in hac materia est qđ successor vlis tenetur stare colono sm oẽs. fallit in colono partiario. qr cũ dicat socius: vt dixi. ſ. talis locatio veluti societas morte alteri9 finit. l. adeo. & l. actionũ. §. morte. ſ. p soc. & tetigit Bar. in d. §. vis maior. ad fi. & idẽ ibi Pau. de ca. & sequitur Ro. hic. ¶ Licet Bal. cõtrariũ sentit in l. certi. in iij. q. C. locati. in l. i. in iiij. col. C. de fru. & li. expẽ. & ista opi. Bal. sustẽtabilis est meo iudicio. Quia ad. §. vis maior. põt rñderi ꝑpter dictionẽ quasi ibi positã, que denotat improprietatẽ. l. si cum dotẽ. §. si. ſ. eo. et ita seruatur de cõsuetudine quo ad heredes saltẽ locatoris, nõ tñ est doc. Bar. ¶ Itẽ nõ tenet vniuersalis
22 successor stare colono i casu l. si vno. §. si. cũ l. seq. ſ. loc. ¶ † Et predicta inducũt ad q. vtrum successor in prelatura teneat stare colono cõstituto per suum antecessorẽ prelatum ecclesie, de
a quo dic vt per Cano. in c. si. ne pla. vic. su. vbi bona gl.a quã sequitur simplr Cyn. l. an hemmus. la. i. C. de sacrosan. eccl. & idem Bal. & Ang. hic ¶ Sed alibi doct. variãt, de quo p Bal. in l. defuncta. ſ. de vsufruc. & in d. l. emptorẽ. & in l. si quis domũ. in tepor. antiqo. ſ. loca. & in c. si vero. in prin. qui suc. te. p Archi. xij. q. ij. c. alienationis. per d. de ro. sua ꝯclusione. cxvij. incl. itẽ si prelatus locat cum duob9 sequẽtibus. per Bar. in cõsi. incl. factũ tale est. datum, & cõcessum fuit &c. & in consi. inci. d. Jo. et Pe. de anch. in cõsi. iij. incip. in Christi noie sm ordinẽ du
23 biorum &c. per do. Abb. in c. ex literis. de prob. &c. ¶ † Ultimo ex isto tex. sm Bal. & Ang. no. qđ loca. ad quinquẽniũ nõ intelligit esse ad longũ tps, ptz: qr maritus talẽ locationem facere põt vt hic, & tñ ꝓhibetur alienare rem dotalẽ. ergo si in quinquẽniũ esset longũ tps nõ potuisset in quinquẽniũ locare, qr locatio ad longum tẽpus dr alienatio. cũ in talẽ cõductorem trãsferatur dñium. l. ius. si. cũ duab9 seq. & ibi no. si ager vect. in d. l. i. §. qđ autẽ ait. ſ. de superfi. & est in terminis cle. i. de re. ecc.
24 nõ alie. † Et dicit Ang. hic qđ longũ tps dr esse x. ann. iuxta no. per gl. in rub. C. q̃ sit lon. cõsue. & in l. i. C. de p̃scri. lon. tem. addo glo. in l. si. ſ. si ager vec. vel emphy. pet. & in l. cũ de in rẽ ver. ſ. de vsu. & in l. si filius. C. de peti. here. & tex. in l. cũ fideicõmissariũ. §. aristo. ſ. qui & a qui. idẽ Bal. in l. iubem9. in prin. la
25 ij. C. de sacrosan. ecc. & d. Ant. in c. si. ne p̃la vic. su. ¶ † Et per hec dicũt ꝑfacti doc. q licet p̃latus nõ possit alienare rem ecclesie sine solẽnitate tñ bene poterit locare ad modicũ tps. l. ſ. x. annos. sed gl. in cle. i. de re. eccl. nõ alie. cõtra per doc. approbata tenet qđ modicũ tps ad qđ potest locare prelat9 & alr9 alienare ꝓhibitus intelligit iudicis arb. arg. l. i. ſ. de iur. delib. idẽ tenet gl. & Bart. in d. §. qđ autẽ ait, & do. de ro. in d. conclusione. cxxvij. bene facit qđ no. gl. in l. si cõstante. §. si vxor. ſ. eo. quã no. Bar. & est cõis sentẽtia. ¶ Addo tñ qđ in hac materia est tex. nõ alleg. per doc. in aut. de ali. & emphy. §. si vero aliqs. ver. locationis. quẽ ibi põderat Ang. qđ nõ dicit longũ tẽpus si res ecclesie locet vsq ad. xxx. ann. ꝑpterea videt qđ si attendamus dictũ ver. locationes nõ sit vera opi. dicentiũ quod nõ possit locare vsq ad. x. an. tñ dicas qđ cũ lex ciuilis nõ potuerit statuere aliqđ in preiudiciũ ecclesie. c. si. de so. r. dil. c. lege. & c. ecclesia sancte Marie. de cõsti. ꝑpterea cũ text. in c. nulli, de reb. eccl. nõ alie, dicat locationẽ ad. x. an. dici ad longũ tẽpus, ideo puto iudicẽ in cuius arbitrio est sm cõem opi. debere arbitrari sm d. c. nulli. ¶ Subdit Ang. hic qđ gl. sing. in l. codi. §. instituto. de leg. ij. tenuit qđ ꝓhibitus alienare nõ ꝓhibitur
b locareb ad mille annos. ¶ Sed vt etiã ipse dicit doc. vbiq eã reprobãt: vt per Dy. Bar. & alios, ibi. & est glos. in d. cle. i. pro hoc etiã est alia gl. in l. C. de pac. pig. Bald. tamen in c. i. §. aut si libellario. in fi. qui. mo. feu. amit. sustinet. glo. in d. §. instituto. qñ conuentũ esset qđ tot essent locationes quot anni. facit. l. pluribus. in prin. ſ. de verb. obli. & hoc idem tenet Bal. in l. voluntas. C. de fideicom. & in c. i. in x. col. in titu. qui feud. da. poss. ¶ Sed certe Bal. in c. imperialẽ. in prin. de prohib. feud. alie. per Fede. dicit qđ cautela illa veluti fraudulenta nõ procedit. ¶ Puto qđ aut talis locatio sit per eũ qui potuisset alienare si voluisset, & isto casu sit vera predicta cautela, quia nõ dicitur alienatio neq transfertur vtile dominiũ, vt in simili habetur in l. cum manufata. in. §. si. ſ. de cõtrahẽ. emp. aut est ꝓhibitus alienare, & tunc talis cautela non valet, vt in simili colligit ex no. per Bar. in l. modestin9. in fi. ſ. de sol. cuius opi. cõiter approbatur vbiq dũ dicit qđ vbi donatio requirit insinuationẽ licet dictũ sit qđ tot essent donationes quot res, qr hoc presumit in fraudẽ insinuationis dictã nõ valebit donatio sine insinuatione ar. l. quẽadmodũ. C. de agri. & cẽsi. lib. xi. ¶ Ad idem adduco qđ habet in. §. neq illud. & ibi Ang. in aut. de non alie. vbi idẽ dicit qñ locare vellẽt ad modicũ tps cũ pacto reuocãde locationis qđ illud pactũ presumitur fraudulentũ. & per hunc modũ puto cõcordari posse opi. Bal. quia in varijs loquutus est circa materiã glo. preallc. de qua per eũ in c. i. in prin. in iij. col. de ꝓhi. feu. alie. per Fed. & in l. si domus. §. si. de le. i. & in d. §. instituto. & in c. i. qui feu. da. & in c. que in eccliarũ. in vi. col. de cõsti. & Imol. in c. ad audiẽtiã. de reb. eccl. nõ alie. ¶ Alio modo soluat Bal. illã gl. in d. §. aut si libellario. in fi. vz quod forte locũ vẽdicet in partiario tenẽdo quod differat a colono, iuxta no. per glo. in d. l. si spes. §. i. de fur. ¶ Uerũ qr cõiter reprobatur illa glo. vt ſ. dixi sequutus Bar. in l. si merces. §. vis maior. ſ. loca. ideo non puto hanc sustentationem esse tutam.
26 ¶ † Ultimo circa illũ tex. nõ omitto qđ ecõtra si mulier antequã traderet fundũ viro in dotẽ illũ locauerat marit9 teneatur stare colono. Raph. in l. diuortio. in prin. ſ. eo. põderat ibi esse gl. qđ sic tñ cõtrariũ cõcludit. & idẽ Raph. & Ro. hic. dixi in d. l. diuortio. in prin. super gl. in versi. loquatur. ideo non repeto.

1 ¶ Oblatio debitoris purgat moram suam, et tollit omnem eius effectum.
2 Mora vltima nocet: fallit in casu speciali fauore reipublice, vt hic.
3 Pacem fecerunt titius & seius promittentes sub pena se non offendere: titius primo offendit seium, postea seius titiũ, quis debeat puniri.
4 Pacẽ si quis frangit tenetur soluere penã conuentã parti, et qui soluit si offenditur ab illo cui soluit: põt solutũ repetere.
5 Clausula quod pena toties cõmittatur quoties cõtra factum fuerit, quid operatur.
6 Treugã qui primo rũpit, an possit offendi impune per scđm.
7 Offendentes si duo ad inuicem se offendunt, et non constat quis primo offenderit, quid iuris.

1 Semel mora. † Oblatio debitoris purgat moram suam, & tollit
2 omnẽ eius effectũ. h. d. ¶ † No. qđ vltima mora nocet. ad idẽ. l. si per emptorẽ. ſ. de act. emp. & l. illud. ſ. de peri. & cõmo. rei vẽ. ¶ Fallit tñ in casu speciali fauore reipublice, puta si stipẽdiarij vel doc. fuerit in mora accipiendi b eorũ stipendia eis oblata a republica. & postea interpellauerunt administratorẽ reipublice pro dictis stipendiis eis assi
c gnan lis, nam talis interpellatio nihil nocebitc reipublice: qr ex prima mora doctoris recusantis accipere fuerunt stipẽdia acquisita reipu. Casus est not. in l. fortissimi. & in l. nulli. C. de erog. mili. an. lib. xij. & no. Bal. in l. acceptã. C. de vsu. in xvi. q.
3 ¶ † Et inducitur iste tex. p Jac. de are. ad q. satis dubiã: titius & seius pacẽ inierũt ꝓmittẽtes sub pena se nõ offendere titi9 primo offendit seium, seius postea offendit titium quod solus seius possit conueniri ad penam, qr vltima mora nocere debet. ¶ In cõtrarium qđ titius nõ possit exigere penã a seio. allegat Jac. de are. hic tex. in l. cũ par. §. illi. ſ. de reg. iur. & in l. i. §. idẽ ait. ſ. ne qd in lo pub. in l. i. §. sed & si quis. ſ. de ope. no. nun. e et bonũ tex. in c. ꝯstitutus de pe. & hic residet. ¶ Hoc vltimũ tenuit etiã Bald. Imol. & Ro. hic idem tenuit Jo. an. in addi. Spe. in rub. de treug. & pac. in fi. & in c. frustra. de re. iur. lib. vi. in mercu. referẽs ita tenuisse Guil. de suza. in q. sua. idẽ tenet Bal. in l. cũ proponas. la. ij. C. de pac. & ibi idẽ Pau. de castr. & Saly. idẽ Bal. & Pau. de cast. in l. qui fidẽ. ſ. de transact. idẽ Bal. in repe. l. cũ mulier. in vi. op. & ibi Imo. in xiij. col. ſ. e. per d. l. cũ proponas. & per c. peruenit. el. ij. de iureiur. ſ. qđ frãgenti d fidẽ &c. ¶ Pro hoc alleg. Ro. hic qr secũdus offendens videt offendere ex offensa sibi illata post pacẽ, ergo pacẽ rupisse nõ videtur, vt eleganter no. Bart. in l. aut facta. §. causa. ſ. de pe. & Bal. in c. i. in fi. prin. de pace tenen. & illud dictũ Bar. sequitur Ant. de but. in c. cũ inter. p. de renũ. & Pau. de ca. in l. qui seruum. ſ. de verb. obli. idẽ sentit Bart. in l. verũ. de fur. ¶ Circa
d predicta habui cõsulered apud ciuitatem Cesene. an in dubio presumatur ex noua rixa vel ex noua occasione offendere ille qui primo pacẽ rupit, & offendit, an vero ex veteri. & memini vidisse Bal. in l. si ꝑsidiũ. in pe. & si. col. C. de edi. act. vbi quedam notabilia verba posuit decidẽtia hãc q. vz qđ aut qualitas noue offense correspõdet qualitati antique offense ecõtra facte tunc presumatur ex veteri, alias secus. exemplum. si prima offensa fuit cum alapa noua fuit homicidium et deinde,

a ¶ Vide bona. adde gl. & Bal. in c. i. in ti. q ante te. an vsi. feu. & Bald. in reptorio suo sup Inn. in versi. prelatus. Fran. Cur.

a ¶ Et vide Bal. in consil. cccxv. in iij. vo'u. mei. alias feci. Tho.

b ¶ Locare. adde q Abb. ꝯsi. xciij. etiã hic reprobat. quod autẽ dicatur longũ tẽpus, vide per Alex. cõs. lxx. ij. lib. & on locatione prohibita ad. x. an. an valeat saltẽ in gnqs vide p Lap. alle. lxx.

c ¶ Nocebit. Adde Ro. sing. sua. fo. xix. vbi dicit q si rei publi. tenuit accipere creditũ illud amittit per dicta iura.

d ¶ Cõsulere. vide Alex. in consi. cxv. in iiij. vol. incip. viso themate ſ. scripto. & in consi. xix. in i. volu. & in cõs. cxvi. in iiij. volu. & in l. cũ seruus quẽ legit sub lege qui insulam. ſ. de ver. obli. & in c. cũ proponas. et ibi Jas. plene. in vle. col. C. de pact. et ibi scripsi. Tho.

aliquis offendit agnatum occiſoris, nam tunc ex noua cauſa nō ex veteri offendiſſe preſumit vt ibi per eū, cuius deciſionē velim aurem nunq̄ obliuiſcaris, qm̄ in hac ſepius conſului. ¶ Reſideo igitur in predictis q̄ ſcōo offendēs nō incidat in penā. ¶ Tamē tu adde qd nec ipſe ſecūdo offendens penā petere poterit. rōne prime offenſe ſibi illate: vt eſt bon. tex. in d. c. cōſtitutus. 3 pro hoc facit. q̄ nō dʒ vtrūq̄ cōſequi. ſ. poſſe venire ꝯ pacē, et etiā penā petere l. reſcripto. §. ſi pacto. cū ſi. ff. de pac. qd etiā tenuit Bal. 7 Jmo. in d. l. cū mulier. 7 Jmo. 7 Ro. hic 7 fuit deciſio Guil. de cuza in l. ſi. §. ſʒ ſi a ſtipulatore. de eo per quē fac. erit. vt habeo in addi. ſuis, licet ipſi nō allegent niſi eſſet adiecta clauſula rato manēte pacto. q̄ tūc videt q̄ vtrūq̄ cōſeq poſſit. 7 p̄ ꝯtio penā per d. l. q fidē. ff. de trāſac. ¶ Bar. tñ in l. cū pater. §. libertus. in fi. cū quo ibi ſimpliciter trāſit Bal. 7 Jmo. per illū tex. in ver. ceterū. ff. de leg. ij. 7 Bar. in l. i. §. cum arietes. ff. ſi quadru. pau. feci. di. 7 Bal. 7 Pau. de ca. in d. l. ſi ſeruū. cōtrariū tenēt. ſ. qd etiā non adiecta clauſula rato manēte pacto primo ſcōs offenſus poterit exigere penā ꝯuis ipſe ſcōo offenderit offendētē per d. l. qui fidē. Sed hec nō plʒ p̄ iura: 7 rōnes ſ. alle. ¶ Ad §. libert⁹. ver. ceterū. licet doc. nō dicāt. rñdeo q̄ nō loquitur in pena cōuentionali. vñ in aliis penis p̄ter cōuentionalis verū eſt offenſum poſſe vtrūq̄ cōſeq p. l. ſi p̄ fure. §. furti. ff. de ꝯdi. furt. ¶ Ad l. qui fidē. rñde qd ibi erat adiecta clauſula rato manēte pacto, vñ ꝯuis p̄pter aut. Bar. paſſus videatur dubitabilis, tñ i nprincto iouis puto
4 veriorē eſſe primā opi. per rationes predictas. ¶ † Subdebac tñ hic Bal. no. limitādo predicta qd ſi primo offendēs ſolueret penā. ſi poſtea offendat poterit ipſum penā petere a ſcōo offendēte. q̄ ſolutio pene habuit vim implemēti p̄ parte ſoluentis. alleg. no. p Pet. 7 Cy. in l. petēs. in ij. q. C. de pac. 7 ibi etiā no. Bar. in ea. q qua querit vtrū acceſſoriū veſtiat principale nudū. nam ſolutio pene ſuccedit loco facti principalis. l. ſi qs a ſocio cū l. ſeq. ff. pro ſocio. l. predia. ff. de act. emp. 7 iſtud idē volunt Bal. 7 Saly. 7 Pau. de ca. in d. l. cū proponas. 7 in
5 d. l. qui fidē. ¶ † Hāc tñ limitationē ſuā intellige p̄cedere qñ actū fuit inter partes qd toties pena cōmitteref quoties fue-
a rit cōtra factum[a] alias pena nō potuiſſet niſi ſemel cōmitti. l. ſi duo. §. ſi. ff. de arbi. 7 hoc etiā volunt Jo. an. in d. rub. et Bal. in d. l. qui fidē. ad fi. ¶ Subiungit Jmo. hic limitādo predicta quod ſi fuit adiecta clauſula rato manēte pacto, 7 quod toties pena cōmittaf quoties fuerit cōtra factū tunc videtur ſubdubio forte ſm eū q̄ etiā ſi primus offendens poſtea offendaf ab offenſo poſſit primus offēdēs cōtra ſm petere penā: nihil tñ alleg. qd nō puto verū quia nō obſtāte clauſula rato manente pacto primo offendēs potuit impune offendi p. d. l. cū proponas. cū ſi. nā clauſula rato manēte pacto nō operaf in fauorē primo cōtrafacientis vt eſt gl. cōiter approbata. 7 ibi no. Bart. in d. l. qui fidē. 7 no. Bar. in d. §. libert⁹. 7 Bal. Saly. 7 Pau. de caſt. in d. l. cū p̄ponas. 7 iſtud puto verū q̄cq̄d dixerit Saly.
6 in l. quoties. C. de fideicō. ¶ † Itē limita p̄dicta[b] nō p̄cedere
b in ꝯctu treuge, q̄: primo offendēs ꝯ treugā nō poterit offendi p ſm. 7 ideo ſcōs in penā incideret. ita no. volunt Jo. an. in d. rubr. de treug. 7 pa. in pn. referēs hoc fuiſſe dictū Vincē. in c. j. in fi. de treu. 7 pa. 7 ita etiā refert tenere Arch. xxiij. q. iij. c. illi q. p tex. in c. inter v̄ba. in fi. xi. q. iij. qd ſequif Ang. in l. ſi ex legati cā. ff. de v̄b. obl. 7 Ant. de but. in d. c. p̄uenit. el. ij. de iureiur. idē Ang. Raph. 7 Pau. de ca. in l. q ſeruū. ff. de v̄b. obl. ſed Jmo. hic ꝯtrū tenuit dicēs hoc forte de cōſuetudine p̄cedere ſed iure dicit nō pbari. q̄: eſt ꝯ d. l. cū p̄ponas. 7 cū ſi. 7 ita etiā ſentire videtur p̄fati doc. dū dixit ita ſeruari in hiſp. niſi de conſuetudine. 7 ita ſum ſolit⁹ tenere in d. l. q ſeruū. ¶ Nec obſtat tex. in d. l. cui inter v̄ba. q̄: loquif quo ad forū cōſciētie ſm Jmo. in
7 d. l. qui ſeruū. ¶ † Tangunt etiā predicti doc. in locis p̄alle. quid ſi pacē facientes ſe offenderūt poſt pacē. nec cōſtat quis primo aut qs ſcōo. an pena cōmittaf. dic vt ibi p eos. et Bal. in l. vt vim. in fi. ff. de iuſt. 7 iu. 7 in repe. l. i. C. vñ vi. 7 in l. ſi. §. i. per illū tex. cū gl. ff. de eo per quē fac. eſt. 7 in l. ſi creditoribus. C. de ſer. pig. da. ma. 7 Bar. in l. ſi ſeruū. §. ſequif. ff. de verb. obl. 7 Ang. in q. ſua incip. renouata guerra. 7 Bar. in l. i. §. cū arietes. ff. ſi quadru. pau. feci. di. ¶ Nec ad predictā materiā facit iſte tex. q̄: hic ſequēs oblatio debitoris purgat morā ſuā precedentē. l. illud. cū ſi. ff. de peri. 7 cōmo. rei ven. ſed in q. ſ. i. formata nulla interueniente purgatio primi delinquentis. ergo 7c. ¶ In gl. i. dic qd nō requiritur inſtantia debiti repetēdi. quia vna ſola interpellatio ſufficit ad conſtituendū interpellatum in mora. l. tutio ſeio. §. vſuras. ff. de leg. ij. Ad. i. mora. reſpōde vt ibi gloſ. in ver. repetendi. ſequitur. l. ſi poſt diuortium.

1 ¶ Actionis qualitas non mutatur reſpectu conuenti, licet mutetur actoris perſona.
2 Priuilegium rei cōuenti non mutatur propter mutationem perſone actoris.
3 Sta. quo inter coniunctos fiat compromiſſum de eorum lite, modo vnus coniunctus vendit tertio, cui coniunctus mouet litem, 7 emptor denunciat venditori coniuncto actoris an teneatur compromittere.

1 **Si poſt diuortiū.** † Licet mutetur actoris perſona, nō tñ mutaf qualitas actionis reſpectu cōuenti, et in bonis mariti cōputaf qd ſibi ab vxore debetur,
2 ſecus ſi nō debetur ſed deberi poſſet. h. d. cū l. ſeq. ¶ † Not. q̄ p̄pter mutationē pſone actoris nō mutaf priuilegiū rei cōuenti. ad idem tex. in l. ſi maritus in id. ff. eo. ¶ Ex quo infert no. Bal. hic q̄ ſi ſtatutū diſponat qd frater non poſſit facere capi fratrē p debito. ſi frater cedat actionē ſuā ꝯ fratrē. ceſſionari⁹ nō poterit facere capi fratrē cedētis. Jmo. 7 Pau. de caſt. hic fatētur dictū Bal. p̄cedere qñ ſtatutū loquef in rē, puta pro debito fratris fratrē capi nō poſſe ar. l. aut qui aliter. §. ſi. ff. qd vi aut clā. 7 l. ſi ſeruū. §. nō dixit p̄tor. ff. de acq. here. ſecus ſi ſtatutū loquef et in pſona, puta fratrē nō poſſe facere capi fratrē pro debito ar. l. q̄: tale. cū ſi. ff. eo. alleg. que in ſimili dicta fuerunt in excōicato, 7 bānito in l. ſi cū dotē. §. ſi patri. ff. e. 7 idem tenet Ro. hic addens qd hoc vltimo caſu debet diſtingui: aut ceſſionarius eſt ex cauſa lucratiua, 7 nō poterit facere capi fratrē: ſecus ſi ex cauſa oneroſa alle. l. apud. ſ. §. de autoris. tucio. §. ſi cū legitima. cū ſeq. ff. de do. excep. Adde qd hoc idē videntur ſenſiſſe prefati doc. dū alleg. que in ſimili dicta fuerūt in d. §. ſi
c patri[c]. vbi fit ſimilis diſtinctio, 7 hoc placet. etiā plene no. p Bar. in l. ſtati⁹. §. ſi qs primo. in vi. q. ff. de aqua plu. ar. ¶ Ubi autē queritur de priuilegio ex parte actoris illud bene mutatur mutata perſona actoris. l. i. C. de priui. do. 7 hoc no. in gloſ. niſi eſſent filij. 7 deſcendentes eiuſdē matrimonij. l. aſſiduis. §. exceptis. C. qui po. in pig. ha. diximus in l. etiā. §. i. ff. eo. hoc ſequi videf Bal. quaſi in terminis in l. p diuerſas. in xvij. q. C. mā. vbi cōcludit qd in ceſſionariū nō trāſit priuilegiū fori cōceſſum cedēti rōne pſone. faciūt q̄ no. Bar. 7 alij in l. poſt dotē. ad fi. ff. e. in illa. q. an priuile. cōceſſum mulieri in dote trāſeat in ceſſionariū. Predicta tñ no. limitat hic Raph. p̄cedere in caſu quo ceſſionarius peteret fieri cōpromiſſum vel ſibi ſeruari priuilegiū, q̄: hoc nō poterit inuito fratre cedētis, ſec⁹ ſi frater ipſe peteret ceſſionariū cogi ad ꝯmittēdū vel ad obſeruādū ſibi priuilegiū. q̄: poterit cōpelli p iſtū tex. q̄: mutata pſona actoris nō mutaf beneficiū cōpetens reo. ¶ Puto tñ aduertēdū ad verba ſtatuti, qm̄ ſi loquif de lite inter fratres vertēte nō militabit ſtatutū in caſu p̄dicto: q̄: tūc lis eſſet inter ceſſionariū agētē vtili actione mutal. l. emptor. C. de here. vel act. vē. 7 d. plane. cū ſi. ꝯ fa. erciſ. 7 fratrē cedētis: ſecus ſi ſtatutū loqueref in rē. ¶ Nec obſtat tex. q̄: hic iam queſitū erat priuilegiū reo cōuēto anteq̄ cōueniref. ſed in caſu ſtatuti antelitem motā nullū erat priuilegiū queſitū: ergo 7c. Ad hoc benefacit
3 l. i. C. de priui. do. ¶ † Et hec faciunt ad not. per Bal. in l. i. C. vbi in rē ac. latius per eū in conſ. incip. Piſane ciuitatis. vbi querit an ſi ex forma ſtatuti inter cōiunctos eſſet cauſa cōpromittēda vnus cōiūctus vēdit tertio cui cōiunctus mouet litē
d emptor denūciat vēditori cōiuncto[d] actoris. an iſto caſu militet ſtatutū, de quo remitto me ad ibi no. per eum. et quia eſt propria materia l. venditor. in prin. ff. de iu. ideo non inſiſto.

1 ¶ Fideiuſſor ſi diu ſteterit pure obligatus in fideiuſſione, licet poſſit ſe eximi ab obligatione, tamen fallit in fideiuſſore qui promiſit emptori de euictione. quia ante euictionē nunq̄ hoc petere poterit. et quādo poſſit fideiuſſor ſe eximi petere.
2 Fideiuſſor ſi velit ſe eximi a fideiuſſione, 7 offerat idoneos fideiuſſores, et debitor rogat creditorem vt ipſum fideiuſſorem liberet, admiſſis aliis idoneis an teneatur admittere.
3 Debitor inſpect⁹ de fuga an poſſit dici qui habet plures debitores ſufficientes. etiam ſi alia bona non habeat.

Facere poſſe. Unum dicit hic Pau. de caſt. 7 Rapha. qd eſſet ſignanter no. ſi eſſet verū de quo dicet vobis tu. l. mari-
1 tuū. in tex. fallen. ff. eo. nō repeto. ¶ † Et inducitur iſta l. per Jac. de are. ad que. quod licet fideiuſſor ſi diu pure
e obligat⁹ ſteterit in fideiuſſione poſſit petere ſe eximi[e] ab obligatione l. lucius. §. fin. ff. mand. l. ſi pro ea. C. eo. ¶ Tamē fallit in fideiuſſore qui promiſit emptori de euictione. quia ante euictionem nunquam hoc petere poterit cum non dicatur prius fuiſſe in obligatione. quia eſt obligatus ſub conditione ſi euincatur, vt hic. hoc idem ſequitur Bartol. Bald. 7 Roder. hic idem Cyn. 7 Bald. in dicta l. lucius. et in dicta l. ſi pro ea. et Bald. in l. i. C. de fideiuſ. mil. 7 Jo. an. and. in addi. Specul. in titu. de iudi. in iij. parte. in §. ſpeciali. i. in addi. que incipit. Joan. de pronoſco. et ſic habes vnam limitationem ad d. l. ſi

a ¶ Contra factū. in ſupraſcripto articulo, vide Lud. ro. cōſil. clxxxij. et cccivij. Pau. de ca. ꝯſi. lxxij. Alex. ꝯſ. cxix. ij. li. Bal. conſi. lviij. i. lib.

b ¶ Predicta. vide plene p Jaſ. in l. cū proponas. ia. ij. C. de pact. in ij. col. C. de pact. 7 Fely. in c. i. in ij. col. in ver. cōſideratū diligēter. extra de treu. 7 pa. 7 vide Alex. in d. l. cū p̄ponas. 7 in l. qui ſeruum. ad fi. quā legis ſub lege q inſulā. ff. de ver. obli. et Mariani Soʒi. in cōſ. xxvi. incip. ienuēſiū dux in. ix. col. Tho.

c ¶ Si patri. Adde q̄ etiā ibi poſui, et his adde Frā. de are. ꝯſ. vi. in verbis vbi dicit qd exceptio q̄ obſtat cedēti, obſtat ceſſionario ſi recipiet rē nō perſonā: vt per Lu. Ro. cōſi. lxxxvij.

d ¶ Cōiuncto. adde pro hoc q̄ volunt Joā. de ana. conſi. xxvij.

e ¶ Eximi. Adde Lud. ro. cōſ. cccc-lix. vbi ex ſuperueniente inimicitia petere poteſt. idē dicit ſingu. ſubs ſi vult cauſa ſtudij proficiſci.

ff.l.ſi pro ea.cum ſi. ¶ Alias limitationes vide ibi per gloſ.et plura per Bal.vnde quarũ aliquas reaſſumpſit Ro.hic.⁊ als etiã vide p Spec.in ti.de fi.§.ſpecialia.ver.qd ſi fideiuſſor,⁊ ibi p Jo.an.in addi.ꝗ incipit ⁊ hoc no.⁊ p Jo.and.⁊ alios in c.fi. de fideiuſ.⁊ p Cy.⁊ Bal.in l.certũ.C.ſi.certũ pe.⁊ in materia pre dicta qñ fideiuſſor petit ſe exim͠i ab obligatione ñ cautus in mõ libel.l.ſi.vt nõ dicit eſſe o.ñ q̃ ſit fideiuſſor,ſed qd diu ſte tit in obligatiõe de quo latius p Bal.hic,⁊ p Cy.⁊ Bal.in d.l.certũ.⁊ per Spec.in d.§.ſpecialia.ver.ſi vero fideiuſſor ⁊ p Bal.in d.l.ſi pro ea.⁊ in d.l.luctus in repe.in ti.⁊ in l.fi. ad fi.C.de vſu rei iudi.⁊ ibi querit etiam quid ſi fideiuſſor eſt iam carceratus qualiter liberari debeat ꝯ debitorẽ,de q̃ dic vt
2 ibi p eũ,⁊ per eũdẽ in l.ꝗ.C.de ſen.q̃ ſi.cer.quãti. ¶ †Sed de vno poſſet dubitari,ecce in caſibus in quib' fideiuſſor petere poteſt a debitore eximi ab obligatione de quib' in locis preal le.vel qñ debitor expreſſe hic pmiſiſſet ſub pena,⁊ nũc debi tor interpellatus de hoc a fideiuſſore requirit creditorẽ vt fi deiuſſorem liberet,⁊ creditor a to3 fideiuſſo.offert idoneos: creditor liberare recuſat qd iuris:⁊ hãc qõnẽ firmauit Bald.in l.ſi pater.C.de col.⁊ in l.labeo.§.fi.ff.de arbi.⁊ in d.l.ꝗ.C.de ſen.que ſi.cer.quãti.in l.qui autem.§.ſed ⁊ ſi quis in repe.in ti.ff.de cõſti.pec.⁊ concludit q̃ certũ eſt creditorem inuitum cõpelli nõ poſſe liberare fideiuſſorẽ p tex.in l.ſi mãdato meo. §.fi.ibi adeſt creditor nolit.ff.mã.Vnde dicit q̃ aut debitum eſt purum ⁊ liquidũ,⁊ debitor ſoluere debet creditori vt ſic fi deiuſſo.eum liberet,alias eſſet in culpa.l.ſi vt certo.§ labeo. v. abeſſe.ff.cõmo aut debitum non eſt liquidum,⁊ tunc latus eſt debitori vt creditori offerat alios idoneos fideiuſſores:vt li beret illum quez ſi nolit liberare vel debitor fideiuſſorẽ cautũ facere de indẽnitate.tex.eſt in d.l.ſi mãdato meo.§.1.⁊ ibi hoc etiã no.Bal.in lec.anti.bene facit.l.ſed ſi dãnum.§.fi.ff.de pe. et qd eleganter no.Cy.⁊ Bal.in d.l.certum,⁊ iſtud videtur eſſe verius ꝗ̃ illud qd reperio ſcripſiſſe Bal.in quodam ſuo conſi.in ti.cõſiderandum eſt qd fideiuſſor ⁊c.vbi dixit qd imo in caſu ppoſitio debitor non tenetur cauere fideiuſſori de in dẽnitate niſi poſt fideiuſſ onẽ ſuperuenerit cauſa noua ſuſpi tionis in debitore alie.i.ſ.creditore ⁊.ſ.de priui credi.Nã pro
3 prima opi.eſt tex.apertus in d.l.ſi mãdato meo. ¶ †Jtẽ no. ex.l.facere.ſm Bal.hic arg.qd qui non poteſt dici ſuſpectus ſi hz plures debitores ſoluentes,etiam ſi alia bona nõ ha beat.Jmo hic pugẽdo dicit cõtra Bal.facere.l.ſciẽdum §.ſi fundus.ff.qui ſatiſ cog.vbi attendi debet an immobilia poſſi deat.ſed nomina debitoris non dicitur inter immobilia nu merari.l.a diuo pio.§.in vẽditio.⁊c.ff.de re iudi.ergo ⁊c. ¶ Per hoc etiã Ro.hic tenebat cõtra Bal.p.d.§.ſi fundus.in verſ. diuerſa cauſa.vbi aliud eſt rem immobilem poſſidere,⁊ aliud habere actionẽ ad rem immobilẽ. ¶ Poſſet tñ ſm Jmo hic ſaluari dictũ Bal.qñ debitores eſſent magnarũ quãtitatũ.et tales qui de facili poſſent exigi,quia ſunt magni campſores: ex quo prꝰ nõ eſſe veriſimile q̃ fugiãt dimittẽdo talia debita.⁊ p hoc adducit no p Bar.in d.l.ſciẽdũ.in princ.de eo q poſſidet mo'ta bona mobilia magni valoris,⁊ in loco de quo facile nõ põt amoueri,ar.l.ꝗ §.i.ver.doli.ff.de vi.tri.⁊ oleo leg.⁊ in ter minis nr̃a fuit de mẽte.⁊ ng.in.l.ſciẽdũ vbi dicit qd merca tor q hz multa noĩa debitorũ in bonis eius quib' no ſine magna difficultate poſſent rõnes calculari,nõ poteſt dici ſuſpectus. ¶ Jn gl.in verbo ſub ꝯditione in fi.dic plene vt p gl.⁊ doc.in d.l.ſi mãdato meo.⁊ p doc.in ti.Bal.⁊ Salv.in d.l.ſi pro ea.
1 ¶ Pater ꝯſenſu filie põt ex interuallo cõem actionẽ de do te ſibi ſoli approbare.adeo qd ſolus poſtea agere poterit.
2 Actionem de dote an poſſit ſolus pater ſine conſenſu filie ſi bi approbare.
1 Quoties. †Pater ſibi approbat actiones de dote ſi ante matrimoniũ ſti pulatur vel poſt tpe traditionis, aliae ſecus niſi fi lia cõſentiat,⁊ ſolutio indebite facta non parit ſol uenti liberationẽ,⁊ non phibetur mulier ſecũ nupta cũ pr̃e de marito de dote experiri,⁊ marito qui culpa ſua cõſtante ma trimonio dotẽ non exigit ad nihil aliud tenebit pmiſſor vro re mortua:nã ⁊ ipſum pmiſſorẽ a pmiſſione liberat.h.d.vſq
2 ad.l.ſi marito. ¶ †No.tex ibi niſi filia cõſentiente qd ꝯſenſu filie pater ex interuallo poteſt cõem actionẽ de dote ſibi ſoli approbare adeo qd ſolus poſtea agere poterit et iſto caſu li mitatur.l.licet ⁊ l.licet atti.⁊ c.in ſua.ff.de pac.do. ¶ Jtẽ iſtũ tex. intellige niſi ſi ꝯ iuſtã cãm habeat ꝯdicẽdi patri volẽti age re ſine cõſenſu filie,vt q̃ effectus ſit pſona ſuſpecta ita intelli gatur.l.ſo.§.do.ẽ f.eo.ſm lec.Bart.ibi.alr̃ illa l.cõtradiceret tibi ꝗ nõ eſt dicẽdũ:⁊ eſt ſingularis limitatio ad iſtũ tex.de quo ṽi latius ibi vi. ¶ Jn tex.ibi poterit ex interuallo ⁊c.ſe cus in extraneo qui ꝯ primũ pmiſit vel tradidit dotẽ nõ po teſt ex interuallo etiã ante nuptias ſibi ſoli ſtipulari,pbatur in l.ex morte.ad ſi.C.de pac.cõue.ſup do.⁊ in.§.accedit.C.de rei vro.act. ¶ Que aũt in iſto caſo ſit rõ differẽtie inter patrẽ,et extraneũ,⁊ ſic vt p Bar.qui no.loquitur cum quo trãſeunt Bal. Ang.⁊ Mod.hic,⁊ Bal.in d.l.leg.C.de pac.⁊ in l.ſi cũ dotẽ. in prin.ff.ſo.ma.⁊ in l.cũ dos.in repetitiõe antiqua.C.de pac.dot. ⁊ in l.cũ a ſocero.C.de iu.do.⁊ per eundẽ in d.§.accedit.⁊ per Jmol.in.l.hinc.§.cũ pater.ad ſi.de leg.3.cõcludẽtes qd ratio eſt,quia pater ante matrimoniũ contractũ põt ſpõſalia a mu liere cõtracta diſſoluere.l.i.C.de ſpõ.⁊ ideo eſt in eius pote ſtate ſtipulari dotẽ,ſed poſt cõtractũ matrimoniũ nõ eſt in po teſtate alicuius illud diſſoluere in vita mulieris.l.diſſentien tis.cũ l.ſeq.ff.de repe.⁊ l.in ſpõſalibus.de ritu nup.⁊ hec ratio colligitur in l.adoptiõis.§.i.ff.de iur.do.⁊ hoc ſm ll.ſed de iur. cano.dicunt patrẽ diſſoluere nõ poſſe etiã ſpõſalia cõtracta per verba de futuro pro filia per no.in l.pau.us.ff.de ſtat.ho. et ſic cõcludunt iſtũ ver.hodie eſſe correctum attenta diſpoſi tione iuris canonici:que preualet in matrimonijs,vt not.in l. 1.C.de ſecun.nupt.⁊ inſti.de gradi.§.fin. ¶ Jn gloſ.i.ibi,⁊ eſt ratio:vt in l.auia.no.⁊c.dixi in l.ſi cum dotem.in princ.ff.eod.

Nupta. Jſta lex ſummata fuit ſimul cum.l. quoties precedenti querit hic Bar. et Ang.an mulier nupta in repetitiõe dotis habet priuilegia dotalia,dixim9 poſt Bar.in.l.i.ff.eod.
1 ¶ Culpam quis non poteſt alteri obijcere, quando ex tali culpa opponens lucrum conſequeretur.
1 Quoties. †No.ex iſto §.q̃ qs nõ põt obijcere cul pam alteri qñ ex tali culpa opponens lu crũ cõſequeretur.ad idẽ.l.cũ in fundo.§.1.ff.de iur.do.⁊ eſt ratio hui9 tex. ¶ Ad cui9 materiã dicit hic Jmo.videndũ eſſe tex. magiſtralẽ in l.ſi extraneus.de iu.do.⁊ qd hꝫ in l.promittẽdo. eo.ti. ¶ Extra gl.dicit hic Pau.de ca.vnũ qd eſſet diligẽter no.ſi eſſet verũ ad limitationẽ l.ſi extraneus.ff.de cõdi.ob cau. vt pcedit qñ pater ſine magno incõmodo nõ potuiſſet ſolue re.q tũc ſi maritus nõ exigit nõ dr̃ eſſe in culpa,ſed ſi pr̃ erat ſoluẽdo,⁊ poſtea effect9 ſit nõ ſoluẽdo,⁊ interim neglexit ma ritus exigere tenetur de tali culpa p iſtũ tex.inquãtũ dicere vr̃ a ꝯrio ſenſu q̃ exceptis caſibus hic enumeratis tenetur maritus. Dicit tñ Pau.de ca.q̃ aliqui tenẽt qd nõ dz ſumi arg.a ꝯrio ſenſu ex iſto tex.qñ reſultaret intellect9 ꝯrius.d.l.ſi extraneus. puto qd voluerit ſentire de Rapha.cu.qui ita tenet.⁊ vt puto rectius,⁊ hoc idẽ tenuit Dy.⁊ Ray.hic ante eũ. ¶ Nec obſt. ratio Pau.q: eſt violare iſtũ tex.⁊ ꝯ eũ facit tex.iuncta glo.in verbo exegerit.ſ.l.prima.dum allegat.d.l.ſi extraneus.ſig nã ter tamẽ eſt no.deciſio Pau pro limitatione d.l.ſi extraneus.
1 ¶ Actio de dote datur cõtra fiſcũ in quem tranſeunt bona mariti per cõfiſcationem.⁊ dotẽ pacto remiſſam pater petere non poteſt,⁊ pactum perſonale perſonam non egreditur.
2 Actiones ⁊ obligationes paſſiue tranſeunt in fiſcum tanquã in vniuerſalem ſucceſſorem:quod eſt verum ſi ſunt pure vel in diem ſecus ſi ſub conditione.
3 Heredi ſeu illi ad quẽ tranſeunt bona trãſit onus eris alieni.
4 Bannitus cum publicatione bonorum ſi reſtituitur ex gratia principis,an teneatur ad debita antiqua,⁊ quid operatur talis reſtitutio.
5 Mortuus ſi reſurgat a mortuis an recuperabit eius bona, vxorem,⁊ liberos.
6 Reſtitutio principis an trahatur ad alienata per fiſcum.
1 Si marito. †Actio de dote datur ꝯ fiſcum in quẽ tranſeunt bona mariti per confiſcationem,⁊ dotem pacto remiſſam pater petere nõ poteſt,⁊ pactũ perſonale perſonam non
2 egreditur.h.d.vſq ad.§.ſi voluntate. ¶ †No.in fiſcũ tanꝗ̃ in vniuerſalem ſucceſſorẽ tranſire actiões,⁊ obligationes paſſi
a uas^a qd eſt verũ ſi ſunt pure vel in diẽ,ſec9 ſi ſub ꝯdõne,vt eſt tex.valde ſin.in l.quoties.ad ſi.ff.de noua.⁊ hoc ibi ſequitur Bar. Ang.Jmo ⁊ Pau.de ca.ſed Ro.hic dicit q̃ imo cõditiona lis trãſit in fiſcũ,q a eſt ſucceſſor vlis,vt hic,⁊ in d.ꝗ.C.ad.l.iul. de vi. ¶ Ad.l.quoties.rñdet q̃ ibi ideo nõ ſit nouatio p euẽtũ ꝯdõnis.q: nõdũ fiſc9 agnouerat bona,vt ibi i gl.in vbo extite. quã ibi ſequitur Bar. ¶ Sed adoerte.q: iſtã ſolutionẽ reprehẽ dũt Bar.⁊ oẽs ibi,⁊ hñt vt ibi no.eos.tñ pri.pdicta q̃ oblĩõ nes cõditionales paſſiue trãſeũt in fiſcũ facit.q: fiſc9 cõfiſcatis bonis ſubit on9 legatorũ,⁊ fideicõmiſſorũ cõditionaliũ ad quẽ tenebatur cõfiſcat9.l.ſtatius,§.fi.ff.de iure fiſ.preterea ſi actiones,⁊ obligationes actiue etiã cõditionales trãſeunt in fiſcũ vt ſta tim pbabo nõ videtur poſſe reddi rõnẽ q̃re non idẽ in paſſiuis, ideo Bal.ſubtiliter in l.fi.C.de ꝯtrã.em.p.tenet obliõnes cõdi tionales actiuas vel paſſiuas trãſire i fiſcũ ſiue ſint cauſales vel mixta. ¶ Nec obſt.d.l.quoties.q: rñdet qd ds intelligi qñ

a ¶ Paſſiuas.de hoc vide per Lu ro.conſil.xxiiij.et latius cõſi.eiꝰ.et an iura conditio nalia trãſeant in fiſcũ per eum lem ſing.ſuis.fo.iiij.

cōditio pēdebat a pūte cōfiſcati, rōnem diuerſitatis vide ſibi per eū. Raph. in. d. l. quoties. §. fi. refert opi. Bar. ⁊ opi. Bal. ⁊ poſtea nō audet eligere. placet tñ mihi diſtin. Bal. per rōnes ſuas. ¶ An aūt actiōes ɔditionales actiue trāſeant in fiſcum bonis publicatis, gl. reputata ſing. in. l. nā ad ea. ſ. de ɔdi. ⁊ de mō. dixit qḋ nō, quā ſequunt̄ hic doc. ⁊ Bal. in. l. cū. §. fi. C. ad l. fal. vbi illā glo. facit ſing. ¶ Idē dicit Bal. in. l. i. in pe. col. C. de here. inſti. qḋ eſt verū in actionib' cōpetētib' p legato ɔditionali. ita loq̄t. in. d. glo. nec mirū: q: legatū ɔditionale nō ad heredē nō trāſit. l. ſi ita legatū. §. illi ſi volet. de leg. i. §. ſin aūt aliqs ſub ɔditione. C. de cad. tol. ſed ſi actio cōpeteret et ex cōtractu ɔditionali tūc trāſiret in fiſcū ſicut trāſiret in heredē. §. ex ɔditionali. inſti. de ver. obli. ⁊ p iſta. q. eſt tex. no. in. l. inter ſocerū. §. fi. ſ. de pac. do. quē ad hoc alle. Bal. in. l. i. C. de ope. liber. ⁊ in. d. l. fi. idem tenet Imo. in. d. l. nā ad ea licet Bald. ⁊ Imo. in. d. l. quoties. ɔtrariū dixerint, nō bene. ¶ Sed dubiū eſt qḋ ſi fiſcus occupabat bona tanq̄ vacantia: q: nullus fuit ſucceſſor qui adire voluerit, iuxta. l. i. C. de bo. vac. li. x. an tūc teneat̄ ad legata, tex. ⁊ gl. vr̄ velle qḋ ſic in. l. recuſare. §. ſi fiſco. ſ. ad treb. ⁊ in. l. quidā teſtō. §. quoties. ſ. de leg. i. ⁊ ſequit̄ Bal. in. l. eā quā. C. de fideicō. in. iiij. col. ad idē tex. in. l. i. in fi. C. de cad. tol. ⁊ hoc videt̄ tenere Ro. hic licet de Bal. mētionē nō faciat. ¶ Sed veritatē puto in ɔtrariū tex. in. l. iiij. §. ei. ⁊ ibi gl. expreſſe in ver. actione. ſ. de fideicō. li. ⁊ tex. in. l. qḋ viuo. ſ. de manu. teſt. ⁊ eſt regula in. d. l. eā quā. ¶ Nō ob. alle. in cōtrariū: q: loquunt̄ qñ hereditas fuit adita, ⁊ ita loquit̄ tex. in. d. l. i. C. de cad. tol. in fi. vl̄ loquit̄ qñ hereditas in fraudē fiſci non fuit adita, vt q̄a heres inciderat in aliqḋ delictū ꝓpter qḋ bona ſua veniebant fiſco applicāda, ⁊ propter hoc adire noluit: tunc eñ ne fiat preiudicium legatarijs ꝓpter dolum heredis legata debebātur. ita dixit Pet. ⁊ Imol. in. d. §. quoties. bene facit. l. ſi ſequēs. in prin. ſ. ad ſyll. ⁊ ibi Bar. ponit rationē predictorū ad hāc opi. ſequit̄ Richar. malū. ⁊ Cy. in. l. i. §. pe. de cadu. tol. ⁊ Jo. fab. inſti. de eo cui lib. cau. bo. adi. §. i. vbi etiā rñdent ad. §. fi. C. de cadu. tol. aliter q̄ diximus. ā. dic vt per Cy. in. d. §. pe. ¶ Nec ob. p̄dicte opi. qḋ dr̄. ſ. de iur. fiſc. quia rñdet vt ibi in gloſ. f. qḋ loquit̄ qñ hereditas ab herede veluti ab indigno auferr̄ per fiſcū etiā hereditate nōdū adita: q: tūc fiſcus bene tenet̄ ad legata vt ibi, ⁊ no. in. l. eā quā. in. xi. falle. p glo. ⁊ doc. C. de fideicō. tūc enim heres cui auferr̄ fictione iuris cēſetur heres. l. cū fiſco. ſ. ad ſylle. et ibi notatur. ¶ Et eo. mō rñdet̄ ad tex. in. l. marcel. §. fi. ad fi. ſ. ad treul. ſm̄ Dy. ſ. ibi eo. mō etiā rñdet̄ ad. l. prime. ſ. de his que in teſt. delē. ¶ Siſr nō ob. tex. in auc. hoc amplius. in fi. C. de fideicō. ⁊ expreſſus in corpore vñ ſumit̄: q: loquit̄ qñ hereditas iā fuerat adita per heredē vt ibi loquit̄ ⁊ no. non ergo p hec verba infert̄ idē qḋ fiſcus bona directo caperet ex ſe: nō aūt de manu heredis. ¶ Not. etiā ex iſto tex. q: vxor nō pōt impedire ɔfiſcationē ſeu incorporationē bonoꝝ in fiſcū ꝓpter dotē ſuā, ſed hꝫ agere mulier ɔ fiſcum ad dotē. rō eſt. q: ſolus ille q ꝓprietatē vel poſ. hꝫ talē incorporationē pōt īpedire vt eſt hon' tex. in. l. fi. C. de bo. vacā. lib. x. ita dicūt no. Bald. ⁊ Ang. hic. ¶ Ex quo infert Ang. q: ſi mulier inhereret poſſeſſioni bonorū mariti ſibi p dote obligatorū poſſet talē incorporationē impedire. alle. in ſimili glo. in. l. ſi filio. §. i. ſ. e. ⁊ que no. Cy. in. l. ob maritoꝝ. C. ne vxor p mari. ¶ Addo gl. ⁊ qḋ ibi Bar. in. l. a diuo. §. ſi ſup in glo. i. ſ. de reiudi. ⁊ de hac cōtradictiōe mulieris talē incorporationē impedire volētis cognoſcet̄ ſine libello, ⁊ ſummarie, ⁊ idē in oībus alijs ius habētib'. l. ſi qs poſt hec. in v. ſtatum. C. de bo. ꝓſcrip. ita ſinglr̄ dicit Bar. in. l. res que. §. i. ſ. de iur. fiſ. ⁊ idem firmat Saly. in. d. l. ſi poſt hec. que oīa in practica tene menti.

3 ¶ † Item no. qḋ ad illū ad quē trāſeūt bona trāſit onus eris alieni: de q̄ materia hic aliqḋ p Pe. ⁊ Bal. plenius p Bar. in. l. princeps. vbi eſt tex. no. ſ. de ver. ſig. ⁊ in. l. iij. in p̄n. de bo. poſ. ɔ. ge. ⁊ in. l. ſi quis ſeruū. §. fi. ſ. de leg. ij. ⁊ in. l. fi. ſ. vſuf. lega. ⁊ Bar. in. l. iij. in. §. ex cauſa. ſ. de iur. fiſ. p Pet. ⁊ Cy. in. l. ſi tutores. C. ad. l. iul. de vi. per Jaco. bu. ⁊ Bal. no. in. l. tutor. C. de ſen. paſ. per Bal. in. l. libertū. circa ante pe. col. C. de oper. libe.

4 ¶ † Querit Bal. ⁊ Ang. hic quid ſi dānatus in exilium cum publicatione bonoꝝ fit ex principis gratia reuerſus an teneatur ad debita antiqua, ⁊ dicūt qḋ nō: q: per talē gratiā nō intelligunt̄ bona ſibi reſtituta. l. ſeruus effectus. ⁊ qḋ ibi no. ſ.

a de act. ⁊ obli. ⁊ in cta. l. i. ⁊. ij. ⁊ fi. C. de ſen. paſ. ergo ad ea aliena nō tenet̄. l. ſi debitor hic alle. in. gl. cū ſi. Tu dic differentiā eſſe an princeps dicat reſtituo te, ⁊ tunc bona oīa intelligūtur reſtituta cum onere ſuo: ſecus ſi cōcedat indulgētiam ſimplr̄: q: tunc ſola pena videt̄ remiſſa nō autē intelligūtur bona reſtituta. vt eſt gl. no. in ſti. qui. mo. ius pa. po. ſo. ſ. qua rōne ab. §. pari rōne. quā ſumune no. Bal. ⁊ Imo. in. l. li. bō. §. heres. ſ. de here. inſti. ⁊ aliqḋ p Bart. ⁊ alios i. d. l. ſi. circa. i. col. C. de ſen.

3 a ¶ Sibi reſtituta. vide Jaſ. in. l. gallus. §. ⁊ quid ſi tm̄. ſ. de lib. ⁊ poſthu. in. xi. col. ⁊ f. l. §. i. pe. ⁊ vlt. co. C. de liis ex. ⁊ Philip. l. c. iter ꝗdoꝝ. ſ. iiij. col. de ma. et obe. ⁊ in. c. ex inſinuatiōe. in fi. de ſi mo. ⁊ Pe. de anc. in ɔſi. clx. incip. viſo diligēter teno re. ⁊ cōſil. cclxxix. Tho.

b ¶ Solutio. adde vt per Ludo. ro. conſi. xxij.

5 pal. ¶ † Ex his infert etiā Ange. hic qḋ Lazarus reſurgens bona non recuperauit: q: ſola vita fuit reſtituta, tñ cōtrariū tenet̄. gl. cōiter approbata in. l. ex his. ⁊ ibi Bar. ⁊ Bald. ā. de le. ⁊ in. d. l. ſeru' effect'. de quo p Bart. in. l. nam ad ea. ā. de leg. ⁊ ſequit̄ Imo. hic, ⁊ no. Jo. an. ⁊ alij. in. c. fraternitatis. de frigi. malefi. facit qḋ no. Bar. in repe. l. i. in. iiij. q. v. partis p̄ncī. ad fi. C. de ſacroſan. eccl. ⁊ ibi etiā de materia p Bal. in pe. co. in quib' locis etiā tangit̄ an recuperauerit facultatē rūpendi teſtamētū, ⁊ an recuperauerit vxorē vel liberos, ⁊ ſic de ſingulis.

6 ¶ † Utrū aūt teſtō p̄ncipio trahat̄ ad alienata per fiſcū dicet poſt ſcriben. in. l. gallus. §. ⁊ quid ſi tantū. ſ. de libe. ⁊ poſthu.

1 ¶ Pactum cenſetur perſonale, quādo perſona eſt adiecta verbo executiuo.

2 Acceptilatio non operatur per omnia id quod ſolutio.

1 **Si pater.** † Not. ex iſto. §. qḋ ꝑſona adiecta verbo executiuo facit cēſeri pactū eſſe perſonale, de quo vide p Bar. ſ. l. ſi ſic. la grāde. ſ. de ver. ob. per Jac. bu. in. l. iuris. §. pactoꝝ. ā. de pac. p Cy. in. l. veteris. C. de ɔhē. ⁊ cōmit. ſtip. dixi in. d. l. ſi ſic.

2 ¶ † Not. ſcḋo ſm̄ Ange. qḋ ille q tenet̄ feneratori noīe vſurarū, puta ad. c. ſi ſoluat quinquaginta, ⁊ ab alijs a feneratore liberetur p acceptilationē, ⁊ debitor velit poſtea vſuras repetere iuxta. c. ſi vero. ⁊. c. debitores cū ſimil. de iureiur. nō poterit repetere niſi quinquaginta vere ſoluta:

b q: acceptilatio nō operat̄ p oīa id qḋ ſolutio, vt late p Bart. et Imo. in. l. ſi acceptilatum. §. i. per illum text. ſ. de excep.

1 ¶ Actio iudicati poſt mortem patris conſolidatur in perſonam filie, ſicut actio de dote.

2 Jus de ſui natura nō trāſmiſſibile ad heredes, non fit tranſmiſſibile etiam lata ſententia.

3 Libellus ⁊ litis conteſtatio requiritur in actione de dote.

4 Conſolidatio actionis de dote non impeditur in filiam effect. in ſui iuris propter ſententiam latam.

1 **Si voluntate.** † Actio iudicati poſt mortem patris ɔſolidat̄ in ꝑſonam filie, ſicut actio de dote, ⁊ quatenus de dote eſt reſtitutū mulieri p coheredes viri nō pōt mulier a viro repetere nec a coheredibus eius: fruct' ꝑcepti ſo. ma. p virū augēt dotē, ⁊ actionē de

2 dote petere pōt q̄uis dos reſtituta ſit. h. d. vſq ad fi. ¶ † Not. ſ. §. ſi voluntate. mirabile ſm̄ Bal. q: etiā lata ſnīa ius de ſui natura nō trāſmiſſibile ad heredes non fit trāſmiſſibile qḋ facit ad multa vt hic p eū, ⁊ ſic vr̄ hic eſſe tex. p deciſione. q. quā poſuit Bal. in. l. ij. C. qḋ cū eo. vbi dicit qḋ ſicut feudū non trāſit ad heredes p. c. i. §. ⁊ ſi clientulus. de alie. feud. ⁊ plene hr̄ in. c. i. de ſuc. feu. ita nec poſt ſnīam trāſibit p iſtū tex. ¶ In cōtra

3 riū tñ facit qḋ no. gl. in. l. ſi o parū. ſ. de ope. libe. ¶ † Scḋo not. ex iſto tex. qḋ in actione de dote lis cōteſtari dꝫ, et ſic ordina

4 tiue ꝓcedi, de q̄ diximus in. l. i. ā. e. non repeto. ¶ † No. tertio qḋ per ſnīam nō impeditur ius cōſolidationis in filiam effectā ſui iuris iuxta. l. i. §. videamus. C. de rei vxo. act. ſecus aūt ſi dos fuiſſet cū effectu exacta per patrē, q: extingueretur ius cōſolidationis in filiā, ⁊ trāſiret dos ad heredes patris, vt eſt tex. clarius in. l. fi. §. fi. nadr. C. ſo. ma. vtri. in. ⁊ no. glo. in. l. inſulā. in prin. ā. eo. ⁊ hoc cōiter ſequunt̄ doc. ¶ Sꝫ Ro. in. l. poſt dotē. ſ. e. ɔtrariū tenuit: q: ſm̄ eū ſi p ſnīam nō impedit̄ cōſolidatio, vt hic ergo nec per executionē ſnīe. ſ. per ſolutionē, pro hoc etiā alle. l. i. §. filiā. ſ. de coll. do. vbi dos ꝓmiſſa a patre non ſoluta cōſolidat̄ in filiā, ergo pari rōne ſoluta, ⁊ exacta p patrem, et aperte ꝓbatur in. l. ſi ſocer. §. i. ſ. eo. ⁊ in. l. ſi pater. ſ. de coll. do. ¶ Et rñdit ad. d. l. fi. qḋ ibi pater erat ſtipulatus ſibi ſoli reddi, ſed hec rñſio eſt de directo ɔ illum tex. in princ. ibi ſtipulatiōe vel lege. ¶ Nec ob. iura p Ro. alle. q: ideo ibi nō impedit̄ cōſolidatio in filiā, q: pater qui dotem ꝓmiſerat nō erat a marito ſo. ma. liberatus ab obligatione de dote niſi per maritū acceptilatiōe liberet̄. tex. eſt in. l. nup. §. i. in fi. ā. eo. cū ſi. nō mirū ſi actio pōt ɔſolidari in filiā cū ante acceptilationē non cenſeatur dos effecta patrimonij paterni, vt dixi, ſed qñ dos fuit ſoluta, ⁊ exacta per patrem, q: extincta eſt omnis obligatio, ⁊ dos effecta patrimonij paterni. d. l. fi. eadē rōne dicēdū eſt iurib' preall. ſi pater fuiſſet a marito liberatus per acceptilationē que vim ſolutionis hꝫ. l. ſi acceptilatū. §. 4. cū ſimil. ſ. de accepti. qḋ puto. no. ¶ Predictā tñ cōcluſionē limita. ꝓcedere in vera exactione dotis, ſecus ſi exacta ſit per patrē in caſu īnopie mariti: vt elegāter no. Bar. in. l. ſi conſtante. in p̄nci. in. iiij. q. v. partis. ā. eo. ¶ In gl. in verſi. iudicati ibi, ſecus in iudicio operarum aliquantulum obſcurum eſt hoc cōtrarium, ideo dic qḋ gl. Accur. dicere voluit qḋ ſicut facta condemnatione liberti pro operis non preſtitis patrono tranſeūt operę ad extraneos heredes: vt no. gl. i. l. ſi operarū hic alle. per tex. in ſimili in. §. ſi iam alle. in gl. ita hic facta condemnatione deberet actio tranſire ad heredes q̄uis ante ſententiam non

tranſuiſſet

trā fuiſſet.d.§.videamus. ¶ Solue qđ in ɔtrario ſolū patro
no debebant opere ante cōdēnationē nō liberis,ideo facilius
ſnīa operat trāſactū ad extraneos ſʒ hec actio de dote erat ſo
lius pſue. ¶ Uel aliter dicas qđ ideo in ɔtrio poſt ſnīam trāſe
unt opere ad extraneos heredes:qꝛ ꝑ ſniam fuerat cōdēna
tus libertus ad pſtatiō operarū certarū nō pſtitarū.l.fabriles.
⁊.l.a duob⁹.⁊.l.ſi qđ.ff.de op.li.vñ vꝫ qđ ad heredes extraneos
trāſeat virtus ſnie ſicut ad eoſdē trāſeūt opere certe vel cer
tificare.l.cū patronū.§.ſ.⁊.d.l.fabriles.de oper.lib.⁊ vtrobiqꝫ
no.⁊ hec fuit ſolutio Dy.⁊ Raph.hic,lʒ de Dy.mētionē nō
faciāt.l.ſed ⁊ ſi ſtr.d.§.ſed ſi iā arguēdo de illo tex.prout ꝑprie
loquit̃ dicto ꝑincipio illi⁹.l. ¶ Solue ſm ꝑmā ſolutionē quā
ſ.dixi qđ ibi ſolū patrono debebātur opere:nimirū ſi cōdēna
tio facit vt perpetuo debeātur,nō obſtāte aliquo caſu ſuper
ueniente. ¶ Jn ea gl.ibi.§.ſi debitor.ſolue vt hic per Bar.
1 ¶ Acceſſoria in cauſa dotis an et quando peti poſſint per
mulierem,⁊ econtra.
2 Jntellectus qui trahunt ius ad gratiam ſunt fugiendi.
3 Fruct⁹ an poſſint in ſnīam deduci ſi petiti nō fuerint,⁊ an ſu
per fructibus ſufficiat gñalis libellus,⁊ generalis ſententia.
4 Judex non pōt cōdēnare ad fructus percipiēdos ꝑ ſniam.
1 Si fundū. ᵗ Illo. qꝛ acceſſoria ꝑ quib⁹ ꝑncipa eſt
actio peti pñt qꝛ de ꝑncipali ſatiſfa
ctū ſit:ſecus aūt in acceſſo:ꝑ ꝑ qb⁹ tm̃ iudicio officii merce
nariū cōpeteret in vſuris,fructib⁹,⁊ aliꝭ acceſſionib⁹ que ve
niunt in actionib⁹,⁊ iudicꝭs particularib⁹,qꝛ facta ſolutione
ſup principali extinguit̃ petitio ſup acceſſo:io.l.centū capue.
inſ.ā.de eo.qđ cer.lo.⁊ plene ꝑ Bar.in.l.ſi.in vlt.col.eo.ti.nā
iſte loquit̃ in iudicio de dote qđ appellat̃ vle.l.qđ te.ſ.eo.ſ.et
plene viſum fuit in.l.ſ.ſ.eo.in quo iudicio vniuerſali acceſſio
nes tanq̃ pars rei veniūt iure actiōis vt hic,⁊.l.itē veniunt.§.
fruct⁹.ff.de pe.her.⁊.l.ij.C.eo.ti.⁊.l.nō eſt ibi.⁊ Cy.C.ſa.ercif.ſʒ
in iudicꝭs ꝑticularib⁹ ſi acceſſiōes nō ſunt ꝑmiſſe ꝑ ſtipulatio
nē nunq̃ debēt iure actiōis,ſed officio iudicis mercenario, vñ
lata ſnīa ſup principali tm̃ extinguit̃ ius petēdi tales acceſſio
nes.l.iiij.⁊ ibi plene no.C.depo.nec facio dr̃iam inter fructus
naturales ⁊ vſuras:qꝛ nō reperit̃ qꝛ fructus etiā in ɔtcib⁹ bo.
fi.veniūt iure actionis,ſʒ officio iudicis:qđ tenuit hic Ang.
expꝛſſe,⁊ expꝛſſius Bald.in.l.i.C.de vſu ⁊ fru.le.in fi.vbi aſſi
gnat rōnē q̃ſ ipſemet Bal.hic dictā dr̃iam inter fruct⁹ ⁊ vſu
ras faciat:qꝛ ſm eū verū eſt qđ vſure,qꝛ odioſe non pñt peti
extincto ꝑncipali.d.l.iiij.ſecus in fructib⁹ ꝑ tex.⁊ ꝑ ipſo licet
nō alleg.eſt gl.in.§.actionū.in glo.mag.inſt.de actio.q̃ expꝛſſe
voluit qđ in ɔtractib⁹ bonefidei fructus veniāt iure actionis
licet ſecus in vſuris.Sed illa gl.cōiter reprehēdit̃,qꝛ iure non
ꝑbatur,⁊ vt dixi Bal.in.d.l.i.⁊ Ang.hic ɔtrarium tenēt licet
de gl.mētionē nō faciāt. ¶ Nec obſtāt tex.qꝛ vt dixi loquit̃
in caſibus in qb⁹ acceſſiones tanq̃ pars rei veniūt iure actio
nis. ¶ Jtē pro intellectu hui⁹ l.ſe dubitat̃ an ſicut mulier iu
re actionis petere pōt fructus dotis etiam facta ſatiſfactione
ſup principali,⁊ ita ecōtra marit⁹ cui facta eſt mora ab vxore
in dote ꝑmiſſa tradenda poſſit petere intereſſe,⁊ vſuras iure
actionis:⁊ per ɔñs facta iam ſatiſfactione de iure principali.
Bal.hic in fi.dicit qđ non:quia ſm eū maritus petit odioſam
vſurarū acceſſionē pro qua nō cōpetit actio principaliter de
per ſe,ſʒ ſolū iudicis officiū mercenariū qđ principaliter intē
tari nō pōt,alle.l.ſi in iudicio.ff.de excep.rei iud.⁊ qđ ibi no.in
ſcđo n̄ilo,idē tenuit ipſe,⁊ plenius in.l.ſi.§.ꝑterea.poſt pe.C.
de iur.dot.Ro.hic ɔtrm̃ tenet:qꝛ dos eſt qd vniuerſale vt dixi,
vñ ſicut ꝑpter hoc ex parte mulieris veniūt acceſſiones iure
actionis vt hic idē ecōtra eſſe opꝫ ex parte mariti cū fauore do
tis etiā marito cōceſſus ſit.l.i.§.ſ.de rei vxo.ac. ¶ Teneo par
tē Pe.⁊ Bal.qꝛ ex parte mariti dos ſibi ꝑmiſſa nō eſt ius vni
uerſale qđ ꝑbat̃:qꝛ ſi eſſet ius vniuerſale,⁊ ꝑ dote fund⁹ eſſet
ꝑmiſſus ſequeret̃ qđ fructus augerēt dotē,⁊ ꝑ ɔñs etiā abſqꝫ
mora mulieris deberentur.d.l.itē veniūt.§.fructus.⁊.l.ij.C.de
peti.here.⁊ hic,hoc aūt eſt ɔ.d.§.ꝑterea.vbi marito nō deberē
tur fruct⁹ niſi poſt bieniū vel poſt lit.cōte.nimirū ſi nō eſt ius
vniuerſale cū pro eis nō det̃ actio marito.d.l.iiij.C.de depo.
vbi habet̃ qđ extincto principali extinguit̃ acceſſoriū. ¶ Li
mita vt hic ꝑ Ang.in caſu.l.ij.§.iul.ff.de eo qđ cer.lo.nam ibi
eſt ſpeciale ſm eū ne debitor locupletaretur cū aliena iactura
nō interueniēte facto creditoris,ideo ex quadā naturali equi
tate cōpetit officiū iudicis etiam extincto principali. ¶ Sed
hoc reprobat Jmo.qꝛ tex.in.d.§.iul.ſm intellectū Bar.ibi ⁊
cōem hoc nō ꝑbat,⁊ qꝛ intellect⁹ Ang.eſt nimis exorbitās a
2 reg.iu.cōis,⁊ minus gratioſus,ᵗ fugiēdi autē ſunt intellectus
qui trahūt ius ad gratiam,vt no.Jo.and.in.c.ex parte.de teſt.
aliter etiā limita predicta vt ꝑ Bart.no.in.l.ſi.§.ſi.poſt gl.ibi.
3 ff.de condi.inde. ¶ ᵗ Poſtremo queſiuit hic Bal.an plenius

Ang.⁊ Mod.an fructus poſſent in ſententiā deduci ſi petiti
a nō fuerunt,⁊ an ſuper fructibus ſufficiat generalis[a] libellus, a
et generalis ſentētia.de quo articulo vide per Cy.in.l.certi.
ad fi.C.de rei vēdi.⁊ in.l.ſi ꝑpꝛia.per illū text. C.ſi quis al.
vel ſi.⁊ ibi per Bal.ꝑ Jnn.⁊ doc.in.c.ſignificātibus.de libel.
obl.⁊ in.c.grauis.⁊ in.c.cū accedēs.de reſti.ſpol.⁊ in.c.certifi
cari.de ſepul.⁊ in.c.ſiña.de excel.ꝑl.⁊ in.c.ij.de ordi.cog.per
Bar.⁊ Mod.in.l.i.in prin.ff.de eden.⁊ in.l.ex diuerſo.§.i.ff.de
rei ven.aliquid in.l.iiij.§.hoc autem.ff.de dam.infec.⁊ Bart.⁊
Bal.in.d.l.ij.C.de peti.her.Bal.poſt Cy.in.l.i.C.ſi ſecū.nup.
mul.per illū tex.⁊ in.l.i.⁊.ij.C.de fruc.⁊ lit.expē.⁊ in.l.ꝑpe
randū.§.ſi autē.C.de iud.⁊ in.l.edita in repetitione paduana.
in.xix.col.C.de edē.per dominos de ro.cōcluſione.xxx.Ang.⁊
Jmo.in.l.ſi filius.§.i.de verb.obl.⁊ ibi Bal.⁊ per Ang.in.l.
ſi.C.de anna.excep.breuis pōt eſſe cōcluſio qꝛ in iudicꝭs vni
uerſalibus nō requirit̃ petitio fructuū.d.§.fructus.⁊ in.d.l.ij.⁊
ibi Bart.⁊ Bal.de peti.here. ¶ Et dato qꝛ ſi peterent̃ fruct⁹
ſufficeret libellus,⁊ ſentētia generalis per not.per gl.in.l.i.in
prin.in gl.mag.circa principiū.ff.de edē.⁊ in.l.ij.C.de ſen.que
ſi.cer.quāti.iue loquitur in iudicꝭs particularib⁹.⁊ tūc fructus
percepti poſt lit.cōte.veniūt etiā ſi nō petunt̃:ſecus in fructi
bus ꝑceptis ante lit.cōte.l.ediles.§.itē ſciēdū.ff.de edil.edi.tñ
nō eſt neceſſaria expꝛſſa ſpecificatio q̃titatis fructuū in libello
nec in ſnīa:vt ꝑbat̃ in.§.⁊ ſi rē iudi.de offi.iu.ſicut in expen
ſis litis.l.terminato.⁊ ibi Bar.⁊ Bal.C.de fruct.⁊ lit.expen.
4 ¶ ᵗ Et ſubdit hic Ang.not.qꝛ iudex nō pōt cōdēnare ad fru
ctus percipiēdos per ſniam alle.l.i.poſt pꝛinc.ff.de vſu.dic qđ
eſt gl.i terminus in.l.iul.§.i.ver.reus in.ff.de rei vē.⁊ idē Ang.
in.l.vbi.§.i.ff.de verb.ob.vbi alias dixi lect⁹ q̃ Bal.in.l.i.C.
de ſen.q̃ ſi.cer.quāt.⁊ in.l.i.C.ſi mul.ſcđo nupt.per Jmol.in.l.
ſi ſtipulatur.§.cū ſtipulamur.ff.de ver.ob.vbi tenet opi.Ang.
1 ¶ Maritus vtitur exceptiōe ne cōuematur vltra q̃ facere
poſſit,etiam contra eum cui delegatus eſt per mulierem.
1 Si prior. ᵗ Maritus vtit̃ exceptione ne cō
uenial vltra q̃ facere poſſit etiā
cōtra eū cui delegatus eſt ꝑ mulierē.h.d. ¶ Not.
qđ dixi in ſummario,⁊ intellige vt hic no.in gl.qꝛ
maritus ſecundo promiſit per hec verba promitto qđ debeo,
ſecus ſi dixiſſet promitto.⁊.ex cauſa dotis, nam tunc non ob
ſtcat:facta eſt delegatio qđ videt̃ verū etiā ſi talis delegatio
fuiſſet facta ex cauſa lucratiua , quia tunc etiā hʒ locum ratio
huius glo.ſi.a.no.vult Bar.in.l.doli.in prin.in.ij.col.ff.de no
ua.⁊.l.qui id quod.§.ſi.ff.de do.⁊ an dictum huius glo.ꝑcedat
nedum in exceptione perſonali,ſed etiam perpetua vide per
Raph.⁊ P.in.de caſt.hic,⁊ de hoc vide per Bart.⁊ doct.in
l.quod nomine.ff.de condi.inde.⁊.in.l.ſic hum.§.legata.ff.de
noua.et in.l.ſi cre.in prin.de leg.i.
1 ¶ Dotē pōt a marito repetere adhibit⁹ ad ſtipulā.eā ani
mo donādi,licet maritus ab vxore adhibēte nunq̃ recepent,
ſi tñ ſibi ſucceſſit in hereditate,q̃ſ hereditas nō ſit ſoluendo.
2 Heres tenetur creditoribus hereditarꝭs etiam ſi hereditas
non ſit ſoluendo,ſi inuentarium non confecit.
3 Creditor adeundo hereditatē debitoris ſui qui eum heredem
inſtituit,videtur compenſare cum eo quod ſibi debebatur.
4 Donatio nunquam preſumitur vbi poteſt capi alia cōiectu
ra q̃ donationis.
5 Donatio in dubio preſumit̃ facta cauſa mortis,qđ limita vt.ſ.
6 Donatio cenſetur eſſe inter viuos etiam ſi ſit facta ab infirmo
niſi in ea ſit facta mentio mortis.
7 Separata ſi nihil operātur licet ſimul iungantur,tamen nihil
operantur,quando ſeparatim nihil poterant operari.
8 Donatio quando preſumatur cauſa mortis facta, et quando
inter viuos dicit hic.
9 Donatio in dubio preſumatur cauſa mortis, niſi aliqua alia
cauſa irreuocabilis ⁊ obligatoria preceſſerit.
10 Donatio in dubio preſumitur cauſa mortis, niſi ſit facta men
tio mortis in genere,non autem in ſpecie.
11 Donatio in dubio preſumitur cauſa mortis, niſi in donatio
ne vbi facta eſt mentio mortis actum ſit qꝛ reuocari non poſ
ſet, ſed quid ſi in inſtrumento donationis promiſſum fuerit
de nunq̃ contrauenienda.
12 Donatio qua quis donat proprietatē talis fundi reſeruato ſibi
vſufructu vſqꝫ in tēpus vite ſue,dicit̃ cauſa inter viuos facta.
13 Donatio in qua nō interuenerūt quinqꝫ teſtes, dicitur inter
viuos,licet in ea ſit facta mentio mortis.
14 Calculationis ratio ſeptus facta quid operetur.
15 Succeſſor an ⁊ quando habet vim ſolutionis.
16 Heres gaudet beneficio inuētarꝭ, nedū quo ad obligationes
mere hereditarias, ſed etiā quo ad mixtas reſultātes ex per
ſona propria ipſius heredis,iuncta aditione hereditatis.

[a] ¶ Gñalis.adde
eundē Alex.cōſil.
xxij.i.lib.⁊ conſil.
xc.ij.lib.

17 Stipulatus rem alteri que nõ eſt ſtipulantis, nec ſibi debita, an tunc videatur animo donandi ſtipulari.
18 Stipulatus alteri rem que nõ eſt ſua nec ſibi debita, an ꝛ quando videatur ſtipulari animo donandi.
19 Donare an videatur pater, vel mater, aut alius extraneus cõtrahens, vel emens nomine filij, vel alterius.
20 Pater ſoluẽdo aliquid pro filio an videatur velle qḋ ſibi cõputetur in legitimam.
21 Dõare an videaẗ mr̃, vel frater ſoluẽs aliqḋ ꝑ filio, vel fratre.
22 Donare an videatur filius ſoluens aliquid pro patre.
23 Donare an videatur maritus emens pro vxore, ſeu nomine vxoris, vel ſoluente debitum pro vxore, vel expẽdente in rem vxoris, vel ſtipulante pro vxore.
24 Donare an videatur qui conſentit alienationi ſue.
25 Vaſallus ſi alienat feudum, vel fundum dño ſciente, ꝛ cõſentiente, preiudicat ſibi quoad precium, ꝛ quo ad rem.
26 Conſentiens leganti de re ſua an ſibi preiudicat.
27 Conſentire an ꝛ quando videatur preſens, ſciens, ꝛ tacens.
28 Patiẽtia an ꝛ qñ inducat ↄ̄ſenſum circa preiudiciũ iuris ealis in re ꝑpria, ꝛ an requiraẗ taciturnitas cum dolo ꝛ fraude.
29 Tacens preſens ꝛ ſciẽs videẗur cõſentire, limita niſi ille qui tacuit ſi contradixiſſet potuiſſet eſſe cauſa magni ſcandali.
30 Cõſentire an videatur arbiter electus ipſo preſente ꝛ tacẽte.
31 Conſentire an videatur in procuratorem ſuum qui non eſt: ꝛ ſi eſt preſens quando comparet nomine ſuo, ꝛ tacet.
32 Monachus ſi tranſit ad alteram vitã preſente priore prim monaſterij ꝛ tacente, an videatur dare licentiam monacho.
33 Proteſtationi an videatur conſentire, qui tacet proteſtationi coram ꝛ contra ſe facere.
34 Cõſentire an videaẗ q̃ accepit lr̃as cãbij ſcriptas ſibi vt ſtatiz ſolueret pecunias q̃s mihi debebat, ſi nõ cõtradixit, ſed tacuit.
35 Conſentire cuſtodie an videatur qui accipit depoſitum in domo ſua ipſo preſente ꝛ tacente.
36 Interrogatus de duobus ſi ad vnum tantũ negatiue reſpondit, an videatur ad aliud affirmatiue reſpondiſſe, ꝛ econtra.
37 Subſcribẽs an ꝛ qñ videaẗ conſentire precedẽtibus ſcriptis.
38 Sigillans an videatur conſentire ſigillatis.
39 Sigillum an ꝛ quando probet, ꝛ quid operatur, ꝛ de eius materia traditur remiſſiue.
40 Conſentire non videtur abſens et tacens, niſi actui de facili contradicere potuiſſet, ꝛ illum impedire.

1 Que dotis. ꝛ Adhibitus ad ſtipulandum dotẽ animo donandi põt eam a marito repetere, licet maritus ab vxore adhibente tamẽ receperit ſi tñ ſibi ſucceſſit in hereditate q̃ hereditas nõ ſit ſoluẽdo. h. d. ꝛ ſm iſtã lec. ceſſant oĩa cõtra. ꝛ diuide vt hic per Bar. ¶ Not. ſm vnũ intellectum qḋ dos dr̃ eſſe in caſu reſtitutiõis fiende licet nõ interceſſerit vera numeratio facit. l. ſi ſoc. in prin. ſ. eo. ꝛ l. i. cum glo. C. de do. cau.
2 non nu. ¶ ꝛ Itẽ no. qḋ iſtiꝰ iure ſtor. heres tenet creditoribus hereditarijs etiã ſi hereditas non ſit ſoluẽdo, hoc autẽ hodie eſt verum ſi inuentarium non cõfecit. l. ſi. §. ſi autẽ. ver. ꝛ ſi prefatã. C. de iure deli. qḋ venit dicẽdum vna cum gl. ¶ ꝛ No. qḋ
3 creditor adeũdo hereditatẽ debitoris ſui qui eum heredẽ inſtituit videẗ cõpenſare cum eo qḋ ſibi debebaẗ qḋ an ſit rõne ſecte ſolutionis an ratione cõfuſionis vel q̃do tangitur per doc. in l. ſi debitori. C. de pac. ꝛ per Bar. in l. heres a debitore. §. ſi. ſ. de ſolu. eiuſ. cum cõcor. ¶ In gl. ibi animo donãdi. tu dic qḋ ſi adhibetur aliquis ad ſtipulãdum totã dotẽ vel partẽ nõ cẽſetur adhibitus animo donãdi niſi de expreſſo animo donandi
a cõſtet, a ꝛ ita intelligitur iſtũ tex. gl. hic. ¶ Sed Bart. hic tenet cõtrariũ volẽs qḋ in dubio in caſu huiꝰ. l. cẽſeaẗ qs adhibitus ad ſtipulãdũ partẽ dotis aĩo donãdi, lʒ ſecus qñ totã dotem ſtipulaẗ. d. l. mulier. itẽ etiã ſecus dicit qñ eſt adhibitus ad ſtipulãdũ partẽ dotis, ꝛ de alia parte nihil eſt mulier ſtipulata, q: tũc nõ vr̃ iſte caſo adhibitus aĩo donãdi, rõnẽ diuerſitatis aſſignat arg. l. ſi pupillus. §. ſane. ſ. de auto. tu. ꝛ l. optimã. circa me. de ꝯbẽ. ꝛ cõmit. ſtip. ꝛ cũ Bar. ſimplr̃ tranſit videlz hic Ang. ¶ Sed ↄ̄trariũ tenẽt Bal. Raph. Imo. ꝛ Pau. de ca. ꝛ Ro. hic ſequẽtes opi. glo. hic approbatã ꝑ Dy. quam dicit eſſe cõem ꝛ eã ſequi videẗ Bald. in l. ſi filie. in vij. q. C. fa. erciſ. mouent principalr̃ ꝑ l. ij. C. de iu. do. vbi niſi expreſſe ↄ̄ſtet de aĩo donãdi nõ pſumiẗ etiã ſi adhibeaẗ ad partẽ tñ, ꝛ ſic licet
4 Bar. eã pro ſe alleget tñ pbat ↄ̄ eũ. ¶ ꝛ Mouet ẽt q: vbi põt capi alia ↄ̄iectora q̃ donatiõis ſemꝑ pſumptio donationis ceſſat. l. ſi cuz. aurũ. ſ. de ſo. ꝛ l. cũ de indebito. ſ. de pba. ſed capi põt cõiectura qḋ cẽſeantur adhibiti tanq̃ mãdatarij mulieris ad ſtip. ad vtilitatẽ mulieris, ergo ceſſat pſumptio donationis. ¶ Pro hoc facit q: ſi expſſe mulier mãdet alicui tercio vt ſtipuletur, ſiue ille tertius volũtate mulieris ſtipuletur ſemper cẽſetur habere mandatũ. l. poſt dotẽ. ſm vl. lec. Dy. ꝛ ibi Bar. plene. ſ. e. ꝛ lʒ ille tex. nõ multũ reſtringere videaẗ. q: ibi nõ partẽ dotis, ſed dotẽ ſimplr̃ ſtipulatus eſt, tñ hoc ſatis pbari vr̃ in d. l. ij. ergo cẽſeẗ adhibitꝰ ad vtilitatẽ mandãtis, q: hec eſt natura mãdati. ſi aũt diceret adhibitꝰ aĩo donandi nõ diceret mandatũ, ſed ↄ̄ſiliũ. l. ij. ſ. mã. Itẽ ↄ̄ Bar. facit iſte tex. ſm Imo. ſic inducẽdo, nã hic iſti fuerũt adhibiti ad ſtipulandũ quocũq; mõ ſolueẗ matrimoniũ, ergo pſumi nõ debẽt adhibiti aĩo donãdi niſi expſſe aliter ſit ↄ̄uẽtũ, attẽto qḋ cũ poſſit ↄ̄tingere mrĩmo. ſolui morte quo caſu certũ eſt mulierẽ nõ potuiſſet ſibi in dotẽ ꝑdicare. l. ij. ꝛ l. attilicinꝰ. ſ. de pac. do. ꝛ cum vna determinatio ſequẽs plura determinabilia debeat ea pariformiter determinare. l. iã hoc iure. de vulg. ꝛ pup. cũ ſi. ideo capi hic nõ põt ↄ̄iectura donationis, q: alias ſicut illo caſu qñ morte viri ſolueretur mat. nõ valeret hmõi donatio, ita nec qñ aliter ſolueret ꝛ ideo redderet ſtipulatio inutilis in dubio ↄ̄ l. quoties. ſ. de re. du. ꝛ l. quoties de. ver. obl. ergo cõcludẽdũ eſt q̃ cẽſeanẗ adhibiti vt nudi miniſtri. ¶ Hec tñ nõ mihi nõ multũ ſatiſfacit, q: nec iſti caſus recte parificari poſſent, nec poſſent iſti agere ad vtilitatẽ ſuã, ſed mulieris niſi cẽſeanẗ eſſe nudi miniſtri: qḋ eſt ↄ̄ mentẽ huius lr̃e. Puto ſi Imo. dicere voluiſſe q̃ ſi expreſſe aĩo donãdi eẽt adhibiti, tũc vtroq; caſu nõ poſſet ſtipulatio valere, ideo videreẗ adhibiti in eũ caſum ſolũ quo valere poſſit donatio, lʒ vba Imo. alr̃ ſonare videnẗ. ¶ Subdit etiã Imo. q̃ etiã nõ multũ ſtringit vba Bar. qñ mulier adhibet aliquẽ ad ſtipulandũ partẽ dotis ſi aliã partẽ nõ ſtipuleẗ, nã ſm eũ nõ poſſibile eſt eã ꝑpter honeſtatẽ noluiſſe alterius nomẽ deſcribi in inſtro. ꝛ non aĩo donãdi, attẽto q̃ p alia parte vr̃ voluiſſe. l. diſpõnẽ ſuccedere, q̃ ſibi de ficta ſtipulatione ꝓuidet iuxta. l. vnicã. in prin. ꝛ §. accedit. C. de rei vxo. act. ¶ Dominꝰ dicebat Raph. qḋ rõ Bar. nõ auditur niſi in actibꝰ vilibꝰ aut ignominioſis, alle. tex. in l. nobiliores. de cõmer. ꝛ mer. ¶ Subdit etiã Bart. hic qḋ vbi mulier adhibet aliquẽ ad ſtipulãdũ dotẽ reddi in vno tñ caſu ſolutio m. tũc ſemꝑ vr̃ adhibitus aĩo donãdi, ꝛ ita intelligit. l. cũ maritꝰ. §. ſi. ſ. de pa. do. ¶ Sed ſcribẽtes cõiter tenent ↄ̄ Bar. ꝑ d. l. poſt dotẽ. ſm le. Dy. ↄ̄firmo ꝑ tex. in l. ſeia. cuꝛ ita gl. ſ. de dote ꝑle. quẽ ita intelligit ibi Bar. maxie in ſum. ꝛ poſt eũ doc. ſolue igiẗ ↄ̄riũ vt ꝑ gl. i. d. l. cũ maritꝰ. q: ibi cõſtabat de animo donãdi. ¶ Et in q̃ſtiõ Bar. dicit q̃ qñ aſcẽdens adhibet deſcendentẽ ad ſtipulandũ dotẽ cẽſeẗ in dubio adhibitus animo donãdi ꝑ l. publius. in prin. ſ. de po. cũ cõcor. hic eũ alle. ꝛ idẽ tenet Cy. in l. ij. C. de iu. do. ꝛ Imo. hic, ꝛ Bal. cũ aliquali tñ modificatione in l. ſi ſe. C. fa. erciſ. adde qḋ Raph. Pau. de ca. ꝛ Ro. hic ↄ̄riũ tenẽt per l. cũ quis decedẽs. §. mixtura. de leg. iij. ꝛ q: vbi capi põt alia coniectura q̃ donationis ꝛc. d. l. ſi cũ auri. ſʒ hic põt capi ↄ̄iectura mãdati: ergo ꝛc. ¶ ꝛ Moueẗ etiã per l. ij. a ↄ̄rio ſenſu. C. de iure do. ꝛ idẽ reperio tenuiſſe Dyn. Ray. ꝛ Nico. de neap. in d. §. noptura. ¶ Sed Imo. hic dicit qḋ. §. noptura. non ob. lʒ Bar. hic, nec alibi videatur q: ſm Cy. in d. l. ij. intelligi dʒ qñ cõſtabat qḋ fuit adhibitꝰ vt nudus miniſter. ¶ Sed certe hec ſo. ſm Imo. vr̃ diuinare dũ putat dicẽdũ qḋ ibi filꝰ fuit adhibitus ad ſtipulandũ dotẽ in oẽm caſum ſoluti ma. ꝛ ſic etiã in caſu quo morte viri diſſolueret muliere ſuperuiuẽte quo caſu nõ põt adhiberi aĩo donãdi, vt diximꝰ. ſ. ideo in dubio dʒ dici adhibitꝰ vt nudus miniſter, vt ſic res potiꝰ valeat q̃ pereat, ſed hec rõ vt. ſ. retuli mihi nõ placet, q: eſt ↄ̄ mẽtẽ huius tex. ideo melior vr̃ ratio Cy. q̃ vr̃ ꝓbari in d. §. noptura. in ṽ. mãdauit. ¶ Ad tex. aũt in d. l. ij. poſſet riſderi p̃ut ibi intelligit Bar. ſumẽdo illã. l. dezqḋ in dubio vr̃ filiꝰ adhibita aĩo donãdi. Sed vt. ſ. retuli cõis opi. eſt qḋ ille tex. non loquaẗ in caſu dubio, ſed demũ qñ expſſe ↄ̄ſtabat de aĩo donãdi, tenẽtes igiẗ ↄ̄ Bar. rñdẽt ad iura ſua qḋ loquunẗ qñ ipſemet aſcẽdẽs ſtipulaẗ deſcẽdẽti reddere rõnẽ ipſius aſcẽdẽtis quo caſu cadere vr̃ preſumptio qḋ deſcẽdẽs cẽſeaẗ mãdatariꝰ, nõ aũt loquunẗ illa iura qñ aſcendẽs adhibet deſcẽdentẽ ad ſtipulãdũ, q: tũc cenſeẗ vt mãdatariũ adhibuiſſe. d. l. poſt dotẽ. ꝛ forte ẽt gr̃a honeſtioris medium dicebat hic Bart. per d. §. ſane. facit. d. l. ſi cũ auri. cũ ſi. ¶ Imo tñ adde q̃ Bar. in l. ſi pr̃. in prin. ſ. de do. ꝛ in tractatu ſuo de duobus fratribꝰ in ſi. alio mõ loquutus dicit in hoc articulo q̃ in dubio vr̃ adhibitus vt mãdatarius niſi ex qualitate rei modice donate ꝛ ex q̃titate liberoꝝ nõ in magno numero exiſtẽtiũ pſumi poſſet donatio. d. l. viri. ſ. de do. inter vi. ꝛ vx. l. ſi ſe. ſ. de leg. iij. ꝛ refert Old. ita tenuiſſe, idẽ Bal. in d. l. ſi ſe. in vij. q. C. fa. erciſ. idem tenet Imo. in d. l. ſi pr̃. in prin. ꝛ mihi placet, q: ita reducunẗ opi. ad ↄ̄cordiã. ¶ Hãc tñ diſtinctionẽ limitat Imo. in d. l. ſi pater. nõ procedere qñ talis deſcẽdens eſſet adhibitus a matre ad ſtipulandũ dotem in omnẽ caſum ſoluti matrimonij per iſtũ tex. iuncta. d. l. ij. ſ. de pac. do. inducendo

a ¶ Cõſtet de hoc articolo. vide pe. de anch. ↄ̄ſi. xxxij. et. cccxxv. Bart. cõſi. cxxvij. incip. quidam fratres.

cendo vt.ſ.ſ.induci.ꝛ ibi dixi an bene loquat᷑. ¶ Scḋo limitari videt᷑ illa diſtinctio ex his que hic no. Ro. faciēs dr̃iam inter aſcēdētes maſculos ꝛ feminas: quia amariſſimū eſt genꝰ mulierū, ꝛ ideo earū natura a donationibꝰ repugnat. l. ſi ſtipulatꝰ. ff. de do. inter vir. l. ſed ego. cū ſi. ff. ad vellei. ¶ Sed hāc dr̃iam nō puto quo ad caſum qḋ nūc mr̄e fieri debere, quia in oībꝰ pſonis etiā maſculis pſumitur auaritia quo ad effectū excludendi pſumptionē donatiōis: vt hic no. gl. p. d. l. cū de indebito. imo videret᷑ qḋ in mr̄e magis pſumeret᷑ animꝰ donādi cū ipſa poſſit libere donare filio, pr̄ vero nō, vn̄ dicimꝰ qḋ qn̄ pr̄ ſtipulatur filio in ptāte ſup re ipſiꝰ pr̄is nō vr̄ ſtipulari aīo donādi, ſ; vt habeat in peculiū p. l. ſi. ſ. de pecu. le. ꝛ ibi Bar. ꝛ p Bal. in. d. l. ſi pater. in prin. ¶ Tertio limitari pōt opi. Bar. pcedere qn̄ talis aſcēdēs deſcēdētē adhibuit in caſu quo poterat ſtipulari, ꝛ acqrere ſibi deſcēdentē ad vtilitatē deſcēdentis, alr̄ ſecus vt q: deſcēdentē in ptāte ſua exiſtētē in pfectitijs adhibuit ad ſtipulādū, qz cū etiā hodie in eis nihil ſit immutatū p. l. cū opz. in prin. C. de bo. q̄ li. ideo videbit᷑ indiſtincte adhibitꝰ potius vt hēat ī peculiū q̄ aīo donādi ſm Baran. d. tractatu de duo. fra. in. d. l. ſi pr̄. ꝛ hoc puto verū. ¶ In gloſ. ibi. §. Papi. fallit ille caſus fauore dotis: vt eſt tert. notabilis in. l. ideoq;. §. ſi cui. ff. man. vbi lz mr̄ donauerit dotē filie tn̄ ſi filia adhibeat matrē poſtea ad ſtipulandū nō per hoc vr̄ eā adhibere aīo donādi, ꝛ ſic nō attēdit᷑ viciſſitudo donatiōis fauore dotis ſm Imo. h.

5 ¶ † In ea. gl. ibi in dubio pſumit᷑ cā mor. no. ex hac glo. qḋ donatio facta in dubio pſumit᷑ cā mor. alle. tert. in. d. §. nuptura. q nihil facit qz ibi fuit mādatū nō donatio vt dixi, adeo meliꝰ p

6 bat᷑ dictū gl. in. l. ſeia. iuncta gl. ſi. ff. de dote preleg. ¶ † Qḋ tn̄ limita primo eſſe verū ſi in ea facta ſit mētio mortis alias diceret᷑ donatio inter viuos etiā ſi fieret ab infirmo, vt eſt tex. reputatus ſing. in. l. ſeia. §. ſi. ſ. de do. cā mor. ꝛ no. gl. plene in. d. l. ſeia. de do. p̄le. ꝛ ſequit᷑ Dy. Bar. Bald. Imo. ꝛ cōiter doc. hic. Ex quo infert᷑ qḋ male loquutꝰ eſt. d. Ant. in. c. ij. de cōſue. vbi illū tex. in verbo bona valitudine vel in vlti. volūtate dicit qḋ infirmus in dubio nō videt᷑ facere actū inter viuos, ſed vltime

a volūtatis.[a] pro quo facit qḋ no. glo. in. l. i. C. de fal. cau. adie. le. ſed cū ſupportatione dicti ꝫ caſum. d. l. ſeia. §. ſi. ꝛ eū reprehendit Imo. in. d. c. ij. alle. l. inna. §. ſi. de do. cā mor. voluit alle. d. l. ſeia. §. ſi. ¶ Hoc tn̄ intelligit Bar. nō procedere qn̄ interuenit actus geminatio per. l. cū maritꝰ. §. ſi. ff. de pac. dota. qz ibi precēſſit pactū qḋ fecerat mulier cū viro vt daret fratri ea predecedēte in matrimonio, ꝛ poſtea ſequuta fuit alia ſtipulatio vt ibi. Plura hic adduci poſſent in materia actus geminati pro corroboratione dicti Bar. ſed nō inſiſto. qz ſm Imo. nō eſt verum, quia in tex. in. d. l. cū maritus. §. ſi. ſm glo. ibi, ꝛ doc. cōiter cōſtabat qḋ volebat donare inter viuos nec aliquid ibi operabitur illa geminatio ſtipulationis cū ſcḋa tēdat ad executionē prime, ideo nō debet inducere donationē quā non inducebat prima ſtipulatio ar. cle. i. de preben. vbi clauſula adiecta circa execu. gratie nō ampliat gratiā facit regula acceſſoriū. de reg.

7 iur. li. vi. ¶ † Cōfirmat[b] Imo. qz qn̄ duo ſunt quorū neutrū de

b p ſe regīr operat᷑ lz ſimul iūgant᷑ nō operant᷑ qn̄ de per ſe operari nō potuerūt. l. ſpadonē. §. q multa. ſ. de excu. tu. ꝛ. l. i. C. qui nu. tute. ¶ Scḋo predicta intelligebat hic Rapha. ꝛ Ro. non procedere qn̄ talis donatio ſub cōmemoratione mortis facta fuit cōiuncte pſone p tex. in. l. ij. ꝛ. l. cū patrē. C. de in. do. ꝛ in. d. l. cū marito. §. ſi. ¶ Iſtud tn̄ nō putarē verū, qz ſi ita intelligeremus. d. l. cū maritꝰ. §. ſi. ſequeret᷑ qḋ ibi in eo. actu cōcurrent due ſpecialitates. l. i. C. de dot. pmiſ. vna qḋ quis preſumeretur donare cōtra. d. l. cū de indebito. cū ſi. alia qḋ in caſu quo fieret mētio mortis intelligeret᷑ de donatione inter viuos cōtra. d. §. ſeia. itē nō puto dictū Raph. ꝛ Ro. verū alia ratione: qz vbicūq; ſit mētio mortis tunc propria donatio non reſultat. l. i. ꝛ. l. mortis. ſ. de do. donatio eñ cauſa mortis dr̄ impropria donatio vt ibi. facit ratio. d. l. cū aurū. cū ſi. q̄ indiſtincte pcedit etiā inter cōiunctos, qz quilibet pſumit᷑ cauſam ſuā pferre aliene, donator enim dum viuit videt᷑ voluiſſe potius ſibi q̄ cōiuncto prouidere. Nec ob. d. l. cū maritus. §. ſi. qz ibi expreſſe actū fuit

8 vt. ſ. retuli. ꝛ ita etiā intelligit᷑. d. l. ij. ¶ † Tertio predicta limitabat Bart. no. in. l. pro hereditarijs. in ſi. C. de act. pcedere qn̄ iſta diſpoſitio ſub cōmemoratione mortis eſt eiꝰ ſolius q poſt mortē ſuā diſpoſitionē cōfert, ſed ſi cū eo cōcurrat alius diſpoſitionē cuius intereſt nō reuocari tunc cenſet᷑ donatio inter viuos irreuocabilis: exēplū ponit ſi mulier viro dotē dedit, ꝛ inter eos actū eſt qḋ poſt mortē mulieris in matrimonio decedētis eū liberis dos a marito teneat᷑ pro liberis, nā quia cū muliere diſponēte poſt mortē ſuā concurrat vir cuius intereſt fauore filiorū directā diſpoſitionē nō reuocari valet irreuocabiliter tanq̄ donatio inter viuos. alleg. l. i. in prin. ſ. de dote p̄le. Ibi deteriorē cōditionē dotis ꝛc. nam ſi poſſet reuocari diceretur cōditio dotis fieri deterior. qḋ reputat Bal. valde notandum ꝛ ſubtile. Suſpicor multū q̄ iſtud dictū ſit cōtra tex. in. d. l. ſeia. de do. p̄le. vbi concurrebat pſona cuius intererat actū illū eſſe irreuocabilē. ꝛ tn̄ tex. ibi, ꝛ clarius gl. pe. dicit q̄ intelligitur cauſa mortis. Et. d. l. i. poſſet rn̄deri q̄ ibi expreſſe voluit

9 donare irreuocabiliter. ¶ † Quarto limita niſi aliqua alia cauſa irreuocabilis, et obligatoria precesserit ſm Bar. in. l. nam ꝛ ſi cū mortar. in ſi. princip. ff. de cōdi. inde. ita intelligēs illum tex. in. d. l. i. C. vt ac. ab here. ꝛ contra here. in. l. hereditariarū. ſ. de bon. aut. iu. poſſ. in. l. pe. C. de contra hen. ꝛ cōmit. ſtipu. ꝛ ita

10 dicit tenere Guil. de cu. ꝛ alios. ¶ † Quinta limita nō pcedere vbi facta eſſet mētio mortis in gn̄e nō aūt in ſpecie. ita pondero eſſe tert. hic ſm intellectū gl. ꝛ doc. in q̄tū facta erat hic cōuētio qḋ quocūq; modo ſolueretur mr̄imoniū ꝛc. ꝛ ſub iſtis verbis gn̄alibus cōprehēdit᷑ caſus mortis, ꝛ tn̄ nō dr̄ donatio cā mortis, ſ; inter viuos, ꝛ hoc videt᷑ ſenſiſſe Bar. hic ſi bn̄ inſpiciat᷑ dum anteq̄ opp. de. l. pcula. dicit: dic, vt in. ll. alleg. ꝛ. ſ.

11 allegauerat tert. aliū qḋ tene mēti. ¶ † Sexto limitatur niſi in

c donatione vbi facta eſt mentio mortis actum ſit qḋ reuocari[c] non poſſet: vt eſt caſus in. l. vbi ita donat᷑. ſ. de dona. cau. mor. ¶ Sed iuxta hoc cadit dubitatio multū probabilis, ꝛ quotidiana an ſi in inſtr̄o donationis promiſit donator oīa, ꝛ ſingula firma habere, ꝛ in nullo cōtrauenire, dicat᷑ donatio inter viuos ſicut in caſu. d. l. vbi donatur. Bal. in. l. cū quis. ff. de cōditio. ob cau. arguit ad partes. ꝛ finaliter concludit q̄ ſit donatio cauſa mor. quia illa verba nō cōuenire intelligūtur ſm naturā cōtractus ſuper quo apponūtur. l. dā. infec. ſtipulatio. ſ. de dā. infec. ꝛ. l. ſi ſtipulatus. in princi. ff. de vſu. facit. l. quero. §. inter locatorē. ff. loca. de quo etiā vide per Ang. in conſi. incip. dn̄a Antonia de florētia. aliquid etiam tetigiſſe vr̄ Pau. de ca. in cōſi. ſuo. xcix. inci. In Chriſti noīe notādū eſt ꝛc. vbi lz vnū q̄ ſatis videtur mirandū, vz q̄ ſi quis oīa bona ſua que ad preſens hz, ꝛ in futurum habiturus eſt vſq; ad tp̄s mortis donauit cum promiſſione de non reuocando, et ſic in cōtractu facta eſt mentio mortis iſto caſu non habebit locum. d. l. vbi ita donatur. attēto q̄ donatio preſentium ꝛ futurorū non valet inter viuos, quia liberā teſtamēti factionē aufert vt no. Bart. ꝛ doct. in. l. ſi. C. de pact. ideo iudicanda eſt donatio cauſa mortis vt actus valeat potius q̄ pereat. arg. l. quoties. cū vulg. ſ. de reb. dub. quia cum reuocari poſſit non aufert liberā teſtamenti factionē. l. qui mortis. ſ. de dona. cau. mor. hoc tamē nō obſtante putarē cōtrariū eſſe verū, quia verba illa futurū tēpus denotantia nō fuerunt adiecta in modū cauſe finalis, ſed demōſtrationis gratia. vnde cū donatio preſentiū ꝛ futurorū ſaltem in

d preſentibus[d] valida remaneat ſm opi. doc. in. l. ſi. licet Barto. ibi reliquerit cogitandum, ideo ceſſat ratio do. Pau. ¶ Nec etiā ob. arg. d. l. quoties. quia illud verū in caſu dubio: ſecus vbi cōſtat de mēte diſponētis, ideo ſi haberē cōſulere nō multum curarem de dicto Pau. de ca. qui profecto nimirū fuit promp

12 tus in cōſulēdo, ꝛ de eo multū fui admiratus. ¶ † Septimo[e]

e fallit predicta concluſio qn̄ dixi dono tibi proprietatē talis fundi reſeruato mihi vſufructu vſq; in tp̄s vite mee, qz nihilominus dicet᷑ inter viuos ſm Bal. no. in tit. de inſtr. edi. in vlti. col. in addit. Spec. qui mouet᷑ optima rōne, vz qz tēpus illud mortis fuerit adiectū verbis executiuis nō autē diſpoſitiuis. ideo nō tanq̄ cā finalis, ſed cā demōſtrādi tp̄s execu. adijcit᷑. ¶ Pro quo facit. l. quidā teſtā. in princ. ſ. de leg. i. vbi lſa vtit᷑ ſimili diſtinctione, et lz aliqualiter ad hoc facere videant᷑ vba Bal. in. l. ij. C. de iur. dot. tn̄ non ita in terminis. nec puto alibi hāc deciſionē poſſe ita clare reperiri, ꝛ cū ſemel haberē cōſulere vidi multa cōſilia modernorū hanc partē tenentium per aliqua alia mendicata ſuffragia qui tamē Bal. nō viderant in

13 loco preallē. ¶ † Vltimo vbi in do. cā mor. nō interueniſſent

f quinq; teſtes[f]: ſed abinde infra. qz tūc vr̄ donatio inter viuos vt actus valeat put colligit᷑ ex no. per Cy. in. l. licet. C. de pac. iūctis no. per eundē in. l. hac cōſultiſſima §. per nūcupationē. C. de teſt. ¶ Et in hac materia vltra pdicta videatis no. per gl. ꝛ doc. in. d. l. ſi. C. de pac. per Cy. in. l. ſi. C. de dona. cau. mor. et tex. ꝛ gl. in. l. apud celſum. §. iul. ſ. de do. excep. quē tamē tert. alleg. ro. hic ad hoc vz qḋ licet ille qui eſt infirmus donando nō facta mētione mortis dicat᷑ actū gerere inter viuos per. d. l. ſeia. §. ſi. ſ. de dona. cā mor. tn̄ fallit in donatione inter vi. ꝛ vro, quia cēſebitur cau. mor. vt videatur facta eo modo quo ſit debilior per. d. §. iul. Sed certe ille tex. ſm intellectum gl. volentis quod ibi facta erat expreſſa mentio mortis non probaret licet inſpectio verbis litere ſimpliciter aliqualiter facere videatur. Tamen in conſulendo ꝛ iudicando non eſſet recedendum ab opi. glo. arg. no. per Iac. but. in. l. i. C. qui pro ſua iuriſd. ꝛ Cyn. in. l. i. cū ſimi conco. C. de act. ꝛ obli. ꝛ in hac materia vide no. per Bar. in. l. ſtipulatio hoc modo cōcepta. ſ. de verb. oblig. et

a ¶ Vltime voluntatis. dicit Ro. conſi. cxxxi. qḋ qn̄ donatio ſit pijs locis, ꝛ pro anima qtalis cogitat de morte ideo cēſenda cauſa mortis.

b ¶ Cōfirmat. adde q̄ Frā. de are. ſequit᷑ opi. Bart. ꝛ rn̄det Imo. hic dicēs qḋ non pōt dari ſo. ad. l. cum maritus. niſi diuinet, vide eiꝰ cōſi. lxxiij. in princ. iiij. colan ver. ij. moueor.

c ¶ Reuocari. Adde Frā. de are. cōſ. xli. ꝛ cōſi. prox me alle. Lud. ro. cōſil. cccciij. p Alerā. cōſi. lxxi. iiij. lib. ꝛ cōſ. lxxxi. i. lib. an. conſi. ccliij.

d ¶ In preſentibꝰ. cōtrariū cōſuluit An. conſi. clxxix.

e ¶ Septimo. vide Bal. cōſ. cclxij. ij. lib. ꝛ cōſ. clxxxv. eo. lib. ꝛ cōſ. cccciij. iiij. lib. ꝛ. cxxxviij. i. lib.

f ¶ Teſtes. vide Bal. cōſil. cccvi. et. clxx. i. lib.

in.d.l.ſcia.§.ſi.⁊ Bal.in.l.⁊ ſi mortis.⁊ in.l.in donationibus.C.
ad.l.fal.⁊ in.l.i.C.ſi quid in fra.pa.plenius per eum in.d.l.ij.
14 poſt Cy.C.de iure do.⁊ ꝓ doc.in.l.ſi.C.de do.pnuſ. ¶ †Suc-
ceſſiue inquātū Bar.opponit de.l.pecula.poſt gl.hic intellige
illū tex.ꝓcedere vbi concurrent tria ibi poſita que exēplificat
gl.repu.ſing.in.l.libertis quos.§.i.ſ.de ali.⁊ ciba.leg.ſ.diutur-
nitas tpis cōſanguinis,⁊ qꝺ ſit rō ſepius calculata nō habita
mētione talis debiti. ¶ Forte tñ ſm Imol.hic ſufficeret ra-
tionē ſepius fuiſſe calculatā etiā ſi fuiſſent extranei[a].q̄ ſuper
hoc principaliter videtur ſe fundare ille tex.ſm eū.Sed certe
hoc nō puto verum:q̄ non magis ſe fundat in vno ꝗ in alio:
ideo puto oīa ꝯcurrere debere:vt etiā expreſſe firmat Bal.in
l.ſi certis annis.C.de pac.⁊ in.l.cū ꝓponas.la.i.eod.ti.⁊ idem
Bal.⁊ Saly.in.d.l.pꝛocula. ¶ Sed cōtrariū de directo con-
ſuluit Bal.in cōſ.ſuo incip.in Chriſti nomine poſt bienniū
a die ductionis puelle cōcludēs qꝺ ſi maritus poterat alimen
ta petere facta vxori aduerſus illum qui dotē ꝓmiſerat:⁊ mo-
ram in tradēdo cōmiſerat ⁊ ceſſauerat maritus per decenniū
ad petēdum talia alimenta videbitur tit.donationis[b] cōmiſſe
ar.l.cū quidā.ſ.de vſu.ꝓ quo allego meliorē tex.in.l.vir vſu-
ras.ſ.de do.inter vi.ecce qualiter ſufficit ſola tpis diuturni-
tas.Per hec puto non eſſe recedenduꝫ a cōi.opi.qꝛ̄ dictum
Bal.nō ꝓbatur in dictis iuribus que loquuntur in lucro vſu-
rarū odioſo,ſed dicta alimēta fauorabilia ſunt,⁊ veluti inter
eſſe petūtur ꝓpter onera ſupportata per.c.cōqueſtus.vbi gl.
magiſtra.extra de vſu.⁊ no.gl.in.l.ij.C.de vſu.⁊ in.l.ſi.C.de ac.
emp.⁊ in.l.iul.§.ex empto.ſ.de ac.emp.ꝑterea.d.l.vir vſuras.
loquitur in vſuris cōuētionalib⁹ que poſſunt excedere inter-
15 eſſe:ergo ⁊c. ¶ †In gl.ij.ad ſi.videt velle hic gl.qꝺ hec ſuc-
ceſſio habeat vim ſolutionis,ſed Bar.hic tenet qꝺ ſolū tollit
obligatio caſu iure confuſionis cui adde qꝺ Bal.⁊ Imol.hic
dicunt qꝺ imo tollit etiā iure ſolutiōis,⁊ etiā ꝯfuſionis ꝑ tex.
cum gl.in.l.ſi debitor creditori.ſ.de fideiuſ. ¶ Illec ob.q̄ hic
erit dānū mariti ſucceſſionē hr̄e vim ſolutiōis q̄ eſſe nō dꝫ ꝑ
ea que habent in.l.ꝟranius.ſ.de ſolu.q̄ ridēt qꝺ imo nō pa-
tiet dānum:nā lꝫ dos ſit ſoluta marito.nō tñ ſequit q̄ teneat
vltra quā facere poſſit,ergo multominꝰ tenebit qñ non vera
ſꝫ ficta ſolutio interuenit:⁊ certe anteꝗ viderē ꝑdictos doc.
16 miratus ſum de verb.s Bal.hic. ¶ †In gl.in verbo,ceteris:
no.gl.iuncto tex.ſing.ſm Bal.qꝺ heres gaudet beneficio in-
uentarij nedum quo ad obligationes mere hereditarias.ſed
etiam quo ad mixtas reſultantes ex ꝓuiſione ꝓpria ipſius
heredis mixta aditionē hereditatis qꝺ plenius declarauit hic
per eū.⁊ per Angel.in cōſ.cccxxxviij.ancip.in dei noīe.⁊ ſue
glorioſe matris beneficiū inuētarij ⁊c.⁊ cū Bal.ꝯcordat Ro.
in rub.ſ.de acqui.here. ¶ Et licet Iac.de are.diceret iſtā glo.
nō eſſe verā tñ predicti doc ſuſtinēt gl.q̄ hec obligatio mixta
erat,⁊ hoc ꝑtꝫ ex eo q̄ tanꝗ maritus adiret nō tenebatur cū
effectu ad ſoluendū dotē ſꝫ liberabat cedēdo actiones ꝯ eum
qui tenebat ſoluere:ſꝫ poſteaꝗ adiuit nō ſic liberat cedendo
17 niſi ſoluat. ¶ †Extra gl.dubitauit hic Bar.qd ſi nō adhibeo
alium ad ſtipulandū.ſꝫ ſtipulor alteri rem que nō eſt mea nec
mihi debita an tūc videatur animo donādi ſtipulari,⁊ dic vt
hic per eū.Cui adde q̄ dū alle.l.ſi cū cornelius.ſ.de ſol.cōtex
.corruptus hr̄,⁊ voluit dicere q̄ ille tex.nō ob.q̄ ibi vſ tertio
ſtipulari tanꝗ ꝓcuratori vel negotiorū geſtori,q̄ ſtipulat rē
q̄ erat ipſiꝰ ſtipulantis vel ſibi debita ſecus qñ nullo iure ante
ſtipulationē debebat ſtipulāti,⁊ ita etiā declarat Bar.i.l.ſti
pulatio iſta.§.alteri.ſ.de ver.obl.⁊ i.l.i.circa ſi.ꝑin.ſ.de pac.
18 ¶ †Itē inquantū ſubdit hic:quid ſi ſtipulor alteri rem meam
vel mihi debitā an videar animo donādi ſtipulari,⁊ cōcludit
qꝺ ſic:ſi aſcēdens ſtipulatur deſcēdēti,⁊ non aliter.l.ſi dona-
tionis in cōcubinā.§.i.⁊ ibi gl.ſ.de dona.l.publia.ſ.depo.ſe-
cus autē ſi ſtipularetur filio pater in caſu quo non poſſet filio
queri vt q̄ filius eſſet in ꝑtāte ſtipulantis:nā tūc preſumitur
q̄ filius habeat in peculiū ꝓfectitiū:vt eſt tex.no.in.l.ſi.ſ.de
pec.leg.⁊ hoc ita declarat Bar.in.d.l.ſi pater.in ꝑin. ¶ Itē
predicta limita niſi aſcēdens ſtipulatus eſſet reddi nō ſolum
filio ſed etiā ſibi rē ſuā:vel ſibi debitā per hec verba alterna-
tiua reſtitues mihi aut filio meo.Quia tunc nunꝗ videtur fi-
lius adhibitus animo donādi,ſed ſolū videtur noīatus ſolu-
tionis cauſa.l.eum qui ita.§.qui ſibi.ſ.de verb.obli.l.ſic hū.§.
queſitū.ſ.de ſol.q̄ vltimū declara ⁊ limita aliquibꝰ modis vt
per Ange.⁊ doc.in d.§.qui ſibi.q̄ non attingo:⁊ non eſt ma-
teria noſtra. ¶ Dicebat etiā Paul.de caſt.in.d.l.publia.q̄ iſt
lud q̄ dictū fuit in aſcendenti per.d.l.publia.militat etiam in
quacūꝗ perſona cōiuncta ſtipulāte rem ſuā reddi cōiuncto:
vt preſumatur donatio per.l.etiā.C.de do.inter viri.Et idem
tenet Ro.hic.l.cū maritus.§.ſi.ſ.de pac.dota.lꝫ de Pau.de
ca.mētionē nō faciat,ſed dictū Pau.⁊ Ro.nō ꝓuto verum:q̄

a ¶ Extranei Ro.cōſ.cxliij.vult qꝺ ratio ſit ſepꝰ calculata,⁊ ſit cōiunctio ſanguinis.

b ¶ Ti.donatiōis.de hoc dic vt per Ro.conſil.ccccc-xvij. vbi refert preceptorē ſuum conſuluiſſe ſecundum Bald.

¶ Vide omnino per Ang.de are.in.§.fuerat in.v.colū.inſti.de acti.vbi dicit dictum Bald.in.d.conſ.fuiſſe ſingulariſſimum Th.di.

c ¶ Extraneo.adde vt per Anch.conſ.cxxv.

d ¶ Marito.adde vt per Lud.ro.conſ.cxxxij.

e ¶ Donare.adde vt ꝑ Lud.ro.cōſ.lxxxvij.vbi ponit de eo qui paſſus eſt nomen ſuum trāſferri in alium tit.ceſ.⁊ vide per eundem conſil.cxxxij.

eſt ꝯ doctri.Bar.hic volentē q̄ ſolum habeat locum in aſcē-
dētibus quē in hoc ſequitur oēs hic.Bal.in.d.l.ſilie.C.fami.
erciſ.nec in caſu.d.l.etiā ꝓſumit q̄ animo donādi imo aperte
de eo ibi conſtabat:vt ibi ſentit gloſ.Barto.⁊ Pau.ibidem.
¶ Vel reſpōde q̄ loquit in viro ⁊ vxore inter quos.l.facili⁹
donationē ꝓſumit ne mutuo amore ſe ſpoliēt.l.i.⁊ ꝑ totū.ſ.de
do.inter vi.nō ſic in aliꝭ ꝯiunctis. ¶ Nō ob.d.l.cū maritus.
quia ibi ſiliꝛ conſtabat de animo donādi vt per oēs hic,⁊ ibi.
¶ Et verū q̄ Pau.de ca.in.l.frater a fratre.ſ.de cōdi.inde.
dicit qꝺ ſicut in aſcēdente ſtipulāte deſcendēti preſumit ani-
mus donādi,ita ⁊ ecōtra alle.no.ꝑ Bart.ibi ſed certe Barto.
d.i.ibi tractat an qñ filius mutuat peculiū ſuū caſtrēſe a quo ra
tur actio patri ratū habēti nō explicat ꝑ hoc an animo donā
di mutuaſſe patri dicat.imo Bar.hic ſentit ꝯtrariū dum dicit q̄
exceptis aſcendentibus nō ꝓſumit in aliꝭ animus donandi,
puto igitur Pau.non bene loqui:qꝛ non procedit ar.de de-
ſcēdentibus ad aſcendētes ſicut ecōtra arg.l.ſi ſi quidē.ad ſi.ſ.
19 qꝺ me.cau.⁊.l.ſcripto.ſ.vnde lib. †Tetigit etiam hic Bar.qd
e in patre vel matre aut alio extraneo[c] contrahente vel emēte
noīe filij vel alterius an videat donare,circa qꝺ Imo.hic di-
cit clarꝰ dici poſſe,vcꝫ q̄ aut ex actu quē facio nihil mihi ab-
eſt,⁊ tūc videor:vt neg.ge.illius facere per.l.ſi ego.⁊.l.pe.ſ.de
neg.ge.aut ex actu quē facio aliquid mihi abeſſet,⁊ tunc ꝓce
dant hec dicta per Bart.excepto qꝺ in caſu.l.ſilie.C.fa.erciſ.
Quia ſcdm Imo.hic ibi emit noīe filie,alicet nō aſcribat il-
lam peculio nec tradat vel tradi faciat illā filie ſi tñ traditur
patri preſente filia videt facta dōatio in filiā,⁊ ita refert intel
lexiſſe petrū.pro quo alle.no.per Cy.ibi.⁊ qꝺ habetur in.l.fi.l
fuo.§.i.ſ.de fur.⁊ ſ.l.papi.ſ.de do.inter vi.Bal vero,⁊ Saly.
in.d.l.filie.dicunt illā.l.aliter eſſe intelligendā ſcꝫ q̄ cū pater
ibi emerit nomine filie ſi nō apparet patrē in vita penituiſſe
videtur voluiſſe filiā habere veluti legatum:non autem velu
ti donationē:vt etiā ibi colligit ex no.per gl.ſed Imo.in.l.cō
tinuus.§.ſi.in.ij.col.ſ.de ver.ob.tangēs de hoc intellec.in.d.
l.ſi.dicit eum procedere qñ filia heres fuit patri ex teſtamē o
vel ab inteſtato vna cū aliꝭ heredibꝰ,ſecus ſi nullo modo
fuiſſet heres:q̄a tūc nō ꝯcederet.d.l.filia.cū actio fami.erciſ.
ſolum militet inter heredes. ¶ Puto Bal.⁊ Saly.ſimplici-
ter loquētes rectius dixiſſe qñ nulla poſſet vigens ratio dif-
ferentie aſſignari qꝺ magis valere debeat in vim legati ſi fi-
lia fuit heres ꝗ ſi non fuerit cum id ſolū reſultet ex eo quia no
mine filie facta fuerit emptio per patrē nulla poſtea ſubſequē
te penitentia. ¶ Et licet Bar.in.l.i.§.nec caſtrenſe.ſ.de col.
bo.⁊ in.l.ſi donatione.C.de colla.ſemper ſequutus fuerit in-
tellectū quē ipſemet tenuit hic circa.d.l.filie.tñ diminat ad il-
lū tex.cū ibi de nulla traditione appareat licet in ſe ſit verus
per.d.l.ſi.C.ſi quis alte.vel ſi.⁊ de materia vide ꝑ Bal.in auſ.
ex teſtō.in.v.col.ver.circa quartū capit.cū ſeq.C.de colla.⁊ ꝑ
eundem in.l.cum virum.C.de fideicō.⁊ per omnes in.d.l.filie.
20 ¶ †Sed an pater ſoluēdo pro filio videatur velle qꝺ ſibi cō-
putet in legitimā ponit Bar.i.l.ſi ſic hus.ſ.de pe.leg.⁊ Bal.
in auſ.ſi captiui.C.de epiſc.⁊ cler.⁊ in.d.auſ.ex teſtō.circa pe.
21 col.cum cōcor. ¶ †Quid autē in matre vel fratre ſoluētibus
pro filio vel fratre vide in.l.i.§.ij.⁊ iij.⁊ in.l.alimēta.⁊ in.l.ſi ne-
gotium.C.de neg.geſt.⁊ in.l.neſennius.ſ.eo.tit.⁊ in.l.liber ca-
ptus.⁊ ibi per Bal.omnino.C.de capti.⁊ ꝑ Bal.in.d.auth.ꝑ,
22 ſi captiui.⁊ in.l.certum.C.fami.erciſ. ¶ †Quid autē in filio
ſoluēte pro patre dic vt in.l.ſi filius.C.de neg.geſt.⁊ ꝑ Bart.
23 in.ij.q.in ꝑin.in.iij.q.ſ.de do. ¶ †Quid in viro emēte ꝓ vxo
re ſeu nomine vxoris,dic vt in.l.ſi filij.C.de dona.inter viruꝫ
⁊ vxo.⁊ in.l.cum ꝓpria.C.ſi quis alteri vel ſibi. ¶ Quid au-
tē in marito ſoluēte debitū pro vxore vel impendente in rem
vxoris,vide in.l.virum.ſ.de dona.inter virū ⁊ vxo.in.l.omni-
d no.ſ.de impen.⁊ aliqd per Bar.hic. ¶ Quid in marito[d] ſti-
pulante rem ſuaꝫ vel ſibi debitā reddi vxori,vide in.l.etiam.
24 cū gl.C.de dona.inter vi.⁊ ſ.aliquid incidenter dixi. ¶ †Te
tigit etiā hic Bar.quid in conſentiente alienationi rei ſue an
videatur animo donādi cōſentire,dic vt hic per eū per Bal.
in.l.cum proponas filios.C.de pac.⁊ in.l.ſi ſine.C.ad velle.ꝑ
Cyn.⁊ Bal.in.l.mater.C.de iure delibe. ¶ Inquantū tamen
Barto.tenet hic qꝺ ſi conſentio tibi alienanti rem meam ve
e tuam non videor donare[e] per.d.l.mater.cum ibi no.adde cō
idem tenet Bal.in.vi.col.⁊ Bald.in.l.ſi eum ſeruum.ſ.ſi cer.
pet.⁊ Bal.⁊ Angel.in.l.ſi fundum per fideicō.de lega.i.⁊ Sa
lyce.in.l.ſi ſine.C.ad velle.Et Bart.reſpōdet ad.l.codicil.§.
i.de leg.ij q̄ illud ibi ex eo eſt,q̄ ibi vidēs erat patronus ⁊c.
Tamen Imol.⁊ Ro.hic.⁊ Imol.in.d.l.ſi fundum.poſt gloſ.
Dy.Rav.⁊ Pe.ibidē ꝯtrā tenet ꝑ.d.l.codi.§.i.qꝛ̄ intellectꝰ
Bar.ad illam.l.nō vr̄ eſſe de mente illius lr̄e,⁊ q̄ gl.in.d.l.ſi
fundum.approbata per ꝑdictos intelligit qꝺ ideo pretiū peti
non poteſt

nõ põt:quia ſimpliciter cõſenſit,ſecus ſi cõſenſiſſet ſaluo iure
ſuo.ita etiã Cyn.in.d.l.mater in.i.q.¶ Mouet ſcdo Imo.hic
q: nõ videtur poſſe cadere alia cõiectura quã donationis:ex
quo patior rem meam vendi ab alio tanꝙ ſuam,⁊ eũ recipere
pretium tãquam de re propria.¶ Tertio pro hoc adducit:q:
ſicut imputatur illi qui habet ratã vẽditionẽ rei ſue nõ perẽ⸗
pte nec preſcripte adeo qḋ nec rem nec pretium vẽdicare põt,
vt eſt tex.iuncta gl.in.d.l.mater.ſi õm opi.magis cõiter appro
batã, eadẽ ratione ſi non ratifico ex poſt facto,ſed ap:in.ven⸗
ditionis conſentio.¶ Hanc opi.tenuiſſe videtur Bartol.in
d.l.ſi fundũ.in prin.circa ꝯtrã.d.l.mater.dũ dicit ꝙ ibi cõſen⸗
tit alienationi rei ſue alienationis nõe celebrate,⁊ ſic Bar.
fuit ſibi cõtrarius.⁊ iſtã opi.puto veriorẽ,q: iura Bar.hoc nõ
25 probãt.¶ †Bene facit ꝙ no.Bal.in.l.dot.alem.ſ.eo.⁊ ibi ſe⸗
quit Imo.⁊ no.Cy.in.l.ſi.C.de iur.emphy.vbi eleganter dicit
qḋ ſi vaſallus vel emphyteota alienauit feudum vel fundum
emphyteoticũ ⁊ dñs cõſentiat ſibi preiudicat quo ad rem, et
pretiũ. ¶ Nec predicte opi obſtabit conſideratio noua quam
poſuit Bar.in.d.l.mater.⁊ in.d.l.ſi eũ ſeruũ.volẽs ꝙ lʒ poſſim
agere neg.ge.ex vẽditione primo facta:q: ratihabitio nõ põt
ad me trahere negotiũ non nomine meo geſtũ.niſi in ſubſidiũ
re perempta vel preſcripta.¶ Tunc ſi velim agere ex hmõi
negotio q: ratũ habui,⁊ ſic dominiũ rei mee in emptorẽ trãſ⸗
tuli poſſũ p.d.l.in ver.q: ipſo geſtu dicor geſſiſſe negotiũ tuũ,
licet ratum nõ habeã.d.l.que vtiliter in ſi.⁊ in.l.ſi pupilli.§.itẽ
queritur.cũ gl.mag.ſ.de neg.ge.cũ mea ratihabitio te liberet
ab obligatiõe de euic.qua tenebaris emptori.¶ Quia ad hoc
rñdet Bald.in.d.l.mater.⁊ imo.in.d.l.mater.⁊ Imol.in.d.l.ſi
fundum.ꝙ iſtud eſt cõtra.d.l.mater.⁊.d.§.eũ.⁊.l.ſi.in.de neg.ge.
¶ Scdo q: ratio Bar.⁊ ſeq.nõ eſt vera:q: actio de euic. non
oriẽ ante rẽ euictã p ſni.am.⁊ ſic non põt dici liberari ille qui
nõ eſt obligatus ſed potius dr non incidere in obligationẽ.l.
decem.cũ ſi.de verb.obl.Et ſic nõ põt dici negotiũ ipſo geſtu
quo dr eſſe qñ aliũ libero.d.§.item querit.⁊.l.ſoluẽdo.ſ.de ne.
geſt.¶ Subdit tñ Imo.vnum ꝙ dicit ſe nõ ponere pro con⸗
ſtanti,vcʒ qḋ cum geſſerim vtiliter negotiũ tuũ faciẽdo ꝙ res
non poterit aduocari,⁊ ꝙ amodo nõ poteris de euic. cõueniri
forte potero agere qui iten⁹ poſſet eſtimari tale cõmodũ reſpe
ctu dubij euctus.pro.h.d.facere ꝙ no.gl.⁊ doc.in.l.per diuer⸗
ſas.C.man.¶ Adde ꝙ iſtud intereſſe veniret eſtimandum vt
dicit iuriſcõſultus in.l.ij.§.ſi heres.ſ.ad treb.⁊ in.l.ſi ſeruus.in
prin.ſ.de condi.fur.an aũt hoc dictum Imol.procedat refero
me ad ea que dixi in.d.l.ſi cum ſeruum ¶ Ubi autẽ cõſentirẽ
tibi alienanti rem meã tãquã meã cõcludũt oẽs ꝙ mihi in pre
tio nõ preiudico,⁊ ita etiam Bartol.⁊ alij in.d.l.ſi fundum. in
prin.ita intelligẽtes illum tex.⁊ ad predicta etiam vide no.in
26 aut.res que.in ſi.C.cõia de le.¶ †Quid aũt ſi cõſentio alicui
legãti rem meã in quo mihi preiudicẽ,vide no.per Bart.hic,
⁊ in.l.cũ quis decedẽs.in prin.de leg.iij.⁊ per Bal.in.l.cũ alie
nam.ver.ſed pone.cũ ſeq.C.de leg.vbi dicit Bal. ꝙ idẽ eſt in
conſentiẽte donãti rem ſuam:q: legatũ eſt quedã donatio.l.le
27 gatũ ita.ſ.de leg.ij.ad hoc etiã vide aliqua hic p Imo.¶ †Suc
ceſſiue q: Bar.hic plenius quã alibi tractat an pſens ſciẽs et
tacens videaẽ cõſentire,⁊ inquantũ dici ꝙ vbi in actu requi⸗
ratur cõſenſus vel diſſenſus.qui tacet per cõtumaciã videtur
cõſentire ſi cõſenſus ſit ſibi preiudicialis per.l.de etate.§.q ta
cuit.ſ.de interro.ac.Adde quod optima eſt gloſ.pro hoc in.l.
quãdiu.la vlti.ſ.de acqui.he.⁊ ex hoc verificatur dictũ Inn. in
c.i.de his que ſi.a ma.par.ca.vbi dicit ꝙ vocatus ad actum vt
approbet ſi eſt preſens ⁊ tacẽs videẽ cõſentire ſi actus ſit ſibi
preiudicialis:lʒ ſecus ſi nõ erat vocat⁹ per.l.ſi ſiliusf.§.inuitus.
ſ.de procu.⁊.l.qui vas.§.vetare.ſ.de fur.quod dictum magni⸗
a ficauit[a] Abb.in.c.ij.de his que fiunt a prela.ſi.cõſen.ca.⁊.c.ij.
de loc.⁊ niſi iſto modo intelligatur dictũ illud Inn.eſſet con
tra id quod ipſemet Inn.ſirmauit in.c.i.in geneſi.de ele.¶ Itẽ
inquãtum Bar.hic dicit quod qñ quis ſine ꝯtumacia eſt pre⸗
ſens actui vniformi certi pꝛiudicij eius reſpectu iuris ſibi in re
aliena cõpetẽtis, puta pignoris:tũc recurrendũ eſt ad ea que
habentur in.l.ſin.de remiſ.pig.¶ Adde quod plenius poſuit
Bar.in.l.ſicut.§.nõ videẽ.ſ.qui.mo.pig.vel hypo.ſol.vbi con
cludit regul iriter nõ videri ꝯſentire.¶ Fallit primo in caſu.l.
i.C.de remi.pi.ſ.fauore libertatis,⁊ idẽ dicit hic Ro.fauore re
ligionis: vt quia talis ſeruus mihi pignoratus fuit me ſciente
donatus a domino eccleſie.aut ſi ſeruus ſciẽte dño.C.de epiſ.
⁊ cle.⁊.l.iij.§ ſi ſeruus.ff.de acqui.poſ.⁊ fuit dictum Bal.in.d.
l.i.¶ Secundo fallit quãdo alienaẽ a fiſco.l.ſi hypothecas.C.
de remiſ.pig.¶ Tertio quãdo taceo animo decipiendi illum
cui alienaẽ ille res mihi hypotheeata.l.ſi ſine. C.ad velle.l.ij.
C.ſi res a'ie.¶ Quarto fa'lit in caſu l.ſi eo tempore.C.de reb.
pig.¶ Item inquantum Bartol.hic tractat an videar mihi

preiudicare in iure reali in re mihi competenti:⁊ dicit ꝙ ſic ſi
poterat contradicendo impedire.all.gl.in.l.titia cum teſtã.§: a
lucia.de leg.ij.⁊ gl.in.l.Caius.ſ.de pig.alias ſecus p.d.l.Cai⸗
us.⁊.d.§.lucia.adde qḋ cõtra hãc diſtinctionẽ facere videtur
q: ſicut res aliena vendi põt in preiudiciũ vendentis etiã dño
rei muto.l.rem alienã.ſ.de cõtrahen.emp.ita etiã videẽ poſ⸗
ſe pignorari quo ad preiudiciũ pignorãtis.ſ.vt poſſit ꝯtraria
pignoratitia conueniri per.l.tutor.§.cõtrariam.ſ.de pig.act.
¶ Tamẽ q: tenẽdo cõtra predictã diſtinctionẽ forte nõ poſ⸗
ſet tute rñderi ad.l.ſideiu.§.pater.ſ.de pi.ideo videẽ predicta
illatio nõ obſtare,q: qñ quis pignori dat rem alienã dño nõ
cõſentiẽte creditori nullo modo acquiriẽ ius in re ꝯtractus pro⸗
prie eſt inualidus per.d.l.i.C.ſi res alie ſecus qñ res aliena vẽ
ditur dño nõ cõſentiente,q: tũc lʒ dñium nõ trãſferaẽ tñ vſu⸗
capiẽdi cõditio,⁊ publiciana trãſfertur per.l.i.ſ.de pu. ¶ Sʒ
cõtra iſtud replicari poſſet ꝙ ſimiliter dici poſſet in ꝯtu pi⸗
gnoris ſuper re aliena.attento ꝙ ſaltẽ acquiritur creditori ius
quaſi pignoris per.l.ſi ab eo.ſ.de pi.ideo aliq cano.in.c.nõne
de preſum.tenent non eſſe differẽtiã inter ius quaſi pignoris,
⁊ ius quaſi dñij in rebus alienis.Ad.§.pater.rñdeo ꝙ inquã⸗
tum ibi magis cõiter in litera habeẽ,ſigno.ſatis cõſtat qḋ ibi
aliud interuenit quã ſentẽtia ⁊ patiẽtia , vcʒ ſignũ aut ſigillũ,
ſuſtinẽdo tñ Bar.dici põt ꝙ.d.§.pater. ⁊ differẽtia.ſ aſſigna
ta inter pignus,⁊ venditionẽ fallit in caſu.d.l.ſi ab eo.¶ Itẽ
inquãtũ Bar.hic.voluit ꝙ met⁹ reuerẽtialis ſemper.impedit
preſũm cõſenſum reſultantẽ ex preſentia ⁊ patientia per.l.pe.
ſ.de fur.⁊.l.i.§.que onerãde.ſ.qua.re ac.nõ da. ⁊ pro ipſo alle.
gl.in.d.§.inuitus.in ver.nõ probaẽ.quã ibi ſequiẽ Bald.⁊ idẽ
Bal.in.l.ſi ſine.C.ad velle.⁊ in.l.i.C.de bo.mat.⁊.d.Anc.in.c,
nõne.de pſũmp.¶ Sed do. Ab.ibi. ⁊ melius iudicio meo te⸗
nuit ꝯtrariũ per tex in.c.i.poſt mediũ.de deſpon.impu.lib.vi.vbi
filius tacẽs videẽ conſentire patri nõ obſtãte metu reuerẽtia⸗
li:pro hoc etiã vr̃ tex in.l.ſi ſideiuſſor.§.pater.ſ.de pi ¶ Pro
hoc etiã adduco.q: ſi metus reuerẽtialis non impedit expreſ⸗
ſum cõſenſum.l.ſi pater.C.de ri.nup.no.Bar.in.d.l.que onerã
de.⁊ dixi in.l.ſi cum dotẽ.§.eo autẽ tẽpore.ſ.e.eadẽ ratione nõ
debet impedire preſumptũ aut tacitũ ꝯſenſum.arg.l.cũ qd.ſ.
ſi cer.pe.⁊.l.triticum.ſ.de ver.obli.⁊ pro hac opi.quã teneo eſt
tex.in.l.ſi.⁊ ibi vide Bald.C.de adop.Nec ob.d.l.pe.q: nihil
facit cũ idẽ ſit in quocũꝗ alio.vt ibi colligiẽ ex tex.¶ Nec
ob.d.§.q onerãde.q: nihil facit ſm verũ intellectum Bar.ibi
intelligẽtis nõ ſufficere ſolã pſentiã eius.cui debeẽ reuerẽtia
niſi mine aut verbera intereeſſerint.vt plene dixi in.§.eo
tẽpore.ſ.alle.Poſſunt nihilominus opi.cõcordari qñ Bart.
hic loquiẽ qñ tacẽs nõ poterat actũ impedire cõtradicẽdo.ſʒ
allegata in ꝯtrium loquũtur in caſu quo tacẽs potuit ꝯdicẽdo
actũ impedire.⁊ ad iſtam cõcordiam benefaciunt verba Cy.
in.l.i.C.de bo.mater.Et per predicta patet reſpõſum ad.d.l.
ſi ſideiuſſor.§.pater.q: ibi tacens poterat actum talẽ cõtradi⸗
cendo impedire.Secundo modo poſſunt dicte opi.cõcorda⸗
ri vt dicamus op.Bar.pcedere vbi ageretur de euidẽti pre⸗
iudicio eius.de cui⁹ cõſenſu preſumẽdo tractatur.⁊ ita loqui⸗
tur.d.l.penu.ſ.de.fur.ſʒ in.d.c.i.de deſponſa.impube.⁊ in.d.l.
ſin.de adoptio.cum ſimil.non tendebat actus ille ad euidens
preiudicium filij.quia iura tũc preſumunt actum eſſe fauora⸗
b bilem[b] filio,cum pater plus diligat filiũ quam ſeipſum.l.iſti
quidem.in ſi.ſ.quod me.ca.l.ſcripto.vnde li.⁊ ad.d.l.ſideiuſ⸗
ſor.§.pater.poteſt reſpõderi quod ibi non interuenit ſimplex
taciturnitas.ſed actus ſubſcriptionis qui plus operatur.l.ſi⸗
cut §.nõ videtur.ſ.quib.mod.pig.vel hypothe.ſolui.⁊ not.hic
28 Bar.circa ſinem.¶ †Item inquantum Bart.hic dubitat an
quando patientia inducit conſenſum circa preiudicium iuris c-b
realis in re propria requiratur taciturnitas cũ dolo ⁊ fraude,
et cõcludit quod nõ.¶ Adde quod licet Bar.nõ dicat Pe.
et Cy.⁊ quaſi cõiter antiqui in.l.certi.in.ij.q.C.loca.⁊ in.d.l.ſi
ſine.⁊ in.d.l.ij.C.ſi res alie.pig.da.ſit.per illũ tenebant quod
ſic.idẽ Io.and.in.c.nõne.cõtrariũ tenet ⁊ melius per.l.ſepe.
§.ſinautẽ.de re iu.⁊ per.d.l.ſideiuſſor.⁊ optime facit ille text.
ſecundũ qḋ habetur in litera chirographo ⁊ nõ ſigno de quo b
etiã aliqd per Bal.in.l.titia cũ teſt.amẽto.§.lucia.alẽ.¶ Sed
pro op.Cy.in.d.l.ſi ſine.videẽ tex.in rõne ſui in.l.tutor.§.con⸗
traria.ſ.de pig.ac.q: nõ poterat dñs cõtradicendo impedire
qñ cũ ille qui rem alienã pignorauit teneẽ cõtraria pignorati
tia.ideo videtur rationẽ Bar.omnio nõ procedere dũ dicebat
dñm poſſe cõdicẽdo impedire actũ.¶ Nec ob.etiã ſi p Bar.
dicaẽ eſſe tex.in.d.l.ſi ſine.q: dico ꝙ nihil facit niſi p ar.a ꝯtrario
ſenſu ꝙ militare nõ põt cõtra caſum.d.l.ij.C.ſi res alie.pi.da.
ſit.cui rñderi nõ poteſt niſi cũ ſubaudiõne dictionis maxime
qḋ eſſet nimiũ diuinare.vnde magis cõis videẽ eſſe opi.cõtra
Bar.¶ Itẽ circa ſm mẽbrũ diſtinctiõis bar.qñ agiẽ de pro⸗

¶ Magnificauit.
adde contumacia
facit vt qui tacens
habeaẽ pro cõſen
tiẽte:negãte ꝯut
ſibi eſt deterr⁹.vt
voluit Lu.ro.cõſ.
clerici. ⁊ an dñs
qui eſt preſens, et
tacet vẽditio em⸗
phyteoſis ſibi pꝛiu
dicet. Lu.ro.ſin.
ſuis tenet ꝙ nõ: ⁊
an ſciẽs ⁊ tacẽs in
preiudicialib⁹ ha
beaẽ p cõſentiẽte
vide ibi an tũ in⸗
ferior a principe
facit cõſtitutionẽ
in pſens ⁊ taceat
ſibi pꝛiudicat per
alle.p eũ : dicit tñ
ꝙ nõ putat verũ
p regulã hic poſi⸗
tã.adde tu qḋ con
ſentiẽs alienatio⸗
ni nõ põt cõtraue
nire ⁊ veniẽdo re
pelliẽ exceptione,
q: ꝙ qs approbat
non reprobat nec
reprobare dʒ.l.vẽ
ditioni. C.de vſu.
pro emp.l.erẽe.et
ibi gl.⁊ Bal.C.de
eui.⁊ in.l.ſi quis ſide
iubeat. ſ.q.ca.pi.
tacite ꝯtraha.vbi
pbaẽ ꝙ cõtrahẽs
cũ alio videẽ eidẽ
cõſentire.niſi pte
ſteẽ cõtractũ fieri
dũ.l.ſi filius.ſ.ad
maced.⁊ ideo dñt
Iac.de are.⁊ Cy.
in.l.dotalẽ.ſ.e.tit.
qḋ dñs feudi con
ſentiendo aliena⸗
tioni videẽ remi⸗
tere vaſallo ius
ſuũ:qḋ eſt notabi
le maxime ſi quis
adhibeaẽ ad pſtã.
ſubſtãtiã ꝯtractui
celebrãdo ſibi pꝛiu
dicabit cõſentien
do ſm gl.in.l.Ca⸗
ius.ſ.de pig.act.
Franc.

¶ Uide de iſtis
queſtionibus ple⸗
niſſime p Fely.in
c.nõne.de pſũmp.
et ibi ſcripſit.Th.
diplo.

¶ Fauorabilem.
ſed an filius cum
pater impetrauit
legitimationẽ vi⸗
deatur conſentire
tacendo.vide per
ro.ſing.ſuo ſo.iij.
et an preſens ta⸗
cens ⁊ nõ contra⸗
dicens videaẽ cõ
ſentire, vide per
Alex.conſ.i.lib.

iudicio iuris perſonalis quo caſu cõcludit q̃ nõ videt cõſenti-
re per. l. ſi filiuſfa. §. mutuus. ff. de pecu. niſi ſcd̃m eũ fauore pupil-
li per. l. ſi filius. ff. de tut. adde quod hoc eſt bñ notã. ſi eſſet ve-
rum, ſed vt retuli in. l. ij. §. volũtate. in ſi. ff. e. Bar. in. d. l. ſi filiꝰ.
tenet cõtrariũ, licet gl. ibi dicat qđ Bar. hic de quo hic aliqd
pungit Jmo. ⁊ cõtra Bar. eſt tex. in. d. l. ſi filius. in finalibꝰ ver
bis. ¶ Itẽ inquãtum Bar. dicit ⁊ falli in caſu. l. ij. in princi. ff.
ad munici. fauore rei pub. adde qđ no. Bald. in. l. i. C. de decu.
lib. x. ⁊ in. d. l. ſi fine. C. ad velle. ¶ Circa quartũ mẽbrũ diſtin-
ctiõis Bar. vez qñ tractat de preiudicio inferẽdo tertio cuius
bona ad me ſpectant cura, ⁊ ſolicitudine, an preſens ſciẽs ⁊ ta
cens videant cõſentire, ⁊ cõcludit q̃ nõ per. l. ij. ⁊ ibi expſſe gl.
ff. de auc. tu. facit. l. i. §. mutus. ff. de tute. ¶ Hoc tñ ſane intellige
niſi taciturnitas iſta longo tpe duret: q̃ videtur cõſentire per
l. qui in aliena. ff. de acqui. her. ⁊. l. filius. C. de pe. here. no. Bar.
in. l. gerit. in finalibus verbis. ff. de acqui. here. ¶ Scđo intel-
lige niſi ſimus in his que facto nõ verbis operant: q2 tũc non
videt ↄſetire, vt q2 tacite ↄtta eſt ſocietas inter pupillũ ⁊ fratrẽ
ſciẽte ⁊ patiente tutore iuxta. l. coire. ff. pro ſocio. q2 tunc nõ vr̃
ↄſentire ſm Bal. in. l. ſi patruus. in pe. col. C. cõ. vtri. iu. alle. in
ſimili. l. fiſtulas. §. ij. ff. de ↄhẽ. emp. licet Bar. ↄtrium dixerit in
d. l. ſi patruus. ⁊ in. l. titium ⁊ meuiũ. §. altero. ff. de admin. tuto.
29 ¶ † Unum non omitto q̃ dicit hic ro. vez q̃ in oĩbus caſibus
in quibus. ff. cõcluſum eſt pñtem ⁊ patientẽ videri conſentire
debent limitari non procedere vbi ille qui tacuit, ſi ↄdixiſſet
potuiſſet eſſe cauſſa magni ſcãdali. alle. c. nihil. extra de pſcri.
q tex. meo iudicio non vr̃ hoc dicere q2 ibi nõ loqt in caſibus
in quibꝰ alias videret cõſentire, ⁊ pñtia ⁊ patiẽtia ſolũ eñ ibi
dr̃ q̃ illa taciturnitas nõ ob. quin etiã de ſuo iure defendi de-
beat. ¶ Reliqua in hac materia vide per Bar. hic, ſcđo p gl.
magiſtram in. c. ij. ſi de inueſti. inter do. ⁊ vaſal. lis oria. ⁊ ibi p
Bal. ⁊ gl. in. c. i. xxvij. diſt. ⁊ in. c. ij. de his q̃ fi. a ma. par. ca. ⁊ ibi
per doc. ⁊ gl. ⁊ oẽs in. d. c. nõne. ⁊ per gl. ⁊ Jo. an. in. c. qui tacet.
de reg. iur. lib. vi. ⁊ Cy. in. l. inuitus. C. de pcu. per Jac. de are. ⁊
Ray. in. d. §. voluntate. per Jnn. in. d. c. in geneſi. ⁊ Bart. in. d.
l. in adoptionibus. ⁊ in ſua diſpu. incĩ. mulier qđã habẽs ma-
gnum patrimoniũ ⁊ per Bal. in. d. l. filiuſfa. §. mutus poſt gl.
ibi ⁊ in. d. l. ſi fine. in. d. §. lucia. ⁊ in. l. fina. C. ad maced. ⁊ in. l. ſi
vt pponis. la. i. C. de nup. ⁊ Bal. poſt Cy. in. l. ij. C. de bo. ma.
30 ⁊ in. l. cũ pponas filios. C. de pac. ¶ † Et facit hec materia ad
q. de qua per Spe. ⁊ Jo. an. in ti. de arbi. §. ſequit. verſi. ſed nũ-
quid arbitrator electus ipſo pñte ⁊ tacente videaf cõſentire.
Jo. an. ibi dicit q̃ nõ, idem Jmo. in. c. quintauallis. in. xix. dif-
ferentia inter arbitrũ ⁊ arbitratorẽ de iureiu. lʒ ſpec. contra ⁊
male. ⁊ ſimiliter dic in executore vltime volũtatis electo ipſo
31 pñte ⁊ tacẽte de quo per Jo. an. in ca. Jo. de teſt. ¶ † Et facit
ad. q. qđ ſi ſocio te cõparare in iudicio nõie meo tãq̃ pcurato
rem meũ cũ nõ eſſes an videar ratificare geſta per te ſi taceo
de quo p Jnn. in. c. ex parte decani. de reſcri. dixi plene. in. l. ij.
§. volũtatẽ. ff. e. ⁊ etiã ibi vidimus qđ ſi ſtatutũ reqrit cõſenſuʒ
ppinquoꝝ in ↄtctu minoris an ſufficiat eorũ pñtia ⁊ taciturni
32 tas. ¶ † Facit etiã ad. q. an ſi monachus tranſit ad alterã vitã
pñte priore primi monaſterij, ⁊ tacente an videaf dare licẽtiã
monacho iuxta. c. lʒ de reg. iu. Tãgit Bald. in. l. ſi vt pponis.
C. de nup. dicens illũ tex. facere q̃ ſic, tñ relĩqt indeciſum. q2
lis tunc in facto pendebat, ſed hec. q. pẽdet ab his que dixi in
33 d. §. volũtate. ¶ † Item quid ſi preſtor aliquid tibi pñti ⁊ ta-
cẽti an videaris cõſentire proteſtationi. gl. in. l. ſi fideiuſſor. in
prin. ff. qui ſatiſda. cog. ⁊ in. l. ſi. §. item ſi predixerit. ff. nau. cau.
ſta. ⁊ glo. xxij. diſt. c. i. tenẽt q̃ ſic. ¶ Sed Jmo. ⁊ Jo. an. con-
trarium tenent in. c. cumana. de elec. poſſunt opi. cõcordari: vt
34 plene dixi in. l. non ſolum. §. morte. ff. de cpe. no. nun. ¶ † Itẽ
facit ad. q. mercatoris accipiẽtis literas cãbij. quas ei ſcripſi
vt ſtatim ſolueret certã pecuniã quam mihi debebat, ⁊ nõ cõ-
tradixit an videaf cõſentire. tex. videt velle q̃ ſic in. l. ſi filiuſfa.
ff. ad maced. ⁊ ibi per doc. per Bar. in. l. cum tabernam. §. idẽ
queſitꝰ[a] in ſi. ff. de pi. per Bal. i. l. ſi. C. ad mace. ⁊ in. l. ſi literas.
C. man. ⁊ in rub. C. de fide inſtru. in. xix. col. per Paul. de ca. in
35 l. quo enim. ff. rem. ra. ha. ¶ † Item facit etiam ad. q. quid ſi de-
poſui in domo tua librũ te pñte ⁊ tacẽte an videaris cõſentire
et acceptare depoſitũ: ⁊ eius cuſtodiã. cõiter dr̃ q̃ nõ per text.
no. in. l. ſi ego. §. ſi. ff. de iure do. q̃ tenuit Jo. an. in addi. Spe.
in rub. de depoſi. referẽs ita tenuiſſe Frã. de rampo. ⁊ idẽ Cy.
et Bal. in. d. l. inuitus. ⁊ in aut. habita. C. ne fil. pro pa. ⁊ in. l. cer
ti. C. loca. ⁊ in. d. l. ſi ego. in reportatis antiquis. limitat tñ vt per
36 eos in. d. locis. ¶ † Facit etiã an ſi interrogatus de duobus ad
vnũ negatiue reſpondit videatur ad aliud tacite affirmatiue
reſpõdiſſe vel ecõtra. gl. q̃ ſic in. l. ⁊ ſi ſine. §. ſed qđ papinia-
nus. in verſi. remanere. ff. de mi. ad idẽ gl. in. c. poſtulaſti. extra
de reſcrip. ⁊ no. doc. in. c. nõne. de preſump. ⁊ Bald. in. l. ij. C. de
diuer. reſcrip. ex quo Bal. in. d. §. ſed q̃ papinianus. infert ad
37 reſpõdentes poſitionibus. ¶ † Succeſſiue inquantum Bar.
hic tangit de ſubſcribente an videatur conſentire, et quid ſi ſe
ſubſcribit nõ vt teſtis quod videtur cõſentire per iura hic per
eum alleg. ⁊ bene facit tex. in. d. §. pater. ſecundum quod litera
habet chirographum. ¶ Fallit niſi ſubſcribentes errauerint
per. l. ſi. C. plus va. quod agi. ⁊ ibi dicit Bald. hoc eſſe notan-
dum cõtra ſubſcribentes ſe cõſilijs aliorũ abſq3 eo q̃ ea legeꝛ-
rint, ſed ſi appareat ſubſcribentẽ prius legiſſe nunq̃ preſumi-
tur error per. l. ſicut. §. non videtur. ff. quib. mo. pig. vel hypo.
ſol. ⁊ in materia vide gl. in. c. ſi quis preſbyter oril. de reb. eccle.
nõ alie. ⁊ gl. in. c. ex literis. de tranſac. ſe. ⁊ Jnnoc. in. c. i. ⁊. ij. de
fide inſtru. ¶ Et ibi quid de ſubſcribente ſe litere vacue vide
Bald. in. l. ſi ita ſtipulatus. §. chryſogonus. ⁊ ibi per Jmol. et
Ang. in. l. ſciendum in. xi. col. ff. de verb. obli. ⁊ Bald. in aut. ſi
quis in aliquo documẽto. C. de eden. vbi facit mentionem de
illo dicto Jnn. ¶ Et ſubdit ibi Bal. vnum notabile, videli-
cet quod generalis ſubſcriptio ſufficit licet Bar. in. l. diuus. §.
item ſenatus. ff. de fal. contrarium dixerit. ⁊ male ſm Bald. et
idẽ notant doct. in. d. §. chryſogonus. ⁊ ibi ſum eos ſequutus.
b idem Pe. de anch. in cõſi. cxxiij.[b] incip. prius de iuribus ⁊c.
Pau. de ca. in conſi. cccxliij. incip. in chriſti nomine de cauſa
preſenti ⁊c. Et in materia aliquid vide per Ang. in. l. cũ anti-
quitas. §. cũ antẽ. C. de teſta. ⁊ in. l. pluribus. in princ. ff. de verb.
obli. ⁊ Bal. in aut. cõtra qui propriã. C. de nõ nu. pecu. vbi etiã
ponit an idẽ operetur ſubſcriptio ac ſi tota fuiſſet manu ſub-
ſcribẽtis ſcripta, ⁊ ponitur hic per Bar. in. l. emptor. §. lucius.
in. ij. no. ff. de pac. vbi tenet quod ſic. ⁊ Ang. in. d. l. cũ antiqui-
tas de materia etiã per Bald. in. l. tribunus. §. ſi. ff. de teſt. mil. ⁊
in. d. l. fin. C. plus vale. quod agi. in. l. mutue. C. ſi cert. peta. dixi
38 in. d. §. chryſogonus. ¶ † Et inquantũ ſubdit quod de ſigillan
c te[c] et tenet quod videatur cõſentire per. l. ij. C. de re. alie. non
alie. adde quod Bart. in. l. ad teſtiũ. §. ſi quis. x. de teſta. tenet qđ
non videtur cõſentire niſi vltra ſigillum interueniret ſubſcri-
ptio: dicit tamẽ ſe hoc cogitationi relinquere. Bart. etiam in
prin. ff. dicit quod quis per ſigilli impreſſionẽ non videtur cõ-
ſentire per. d. l. ſi quis. ¶ Contrarium tenet Bald. in. d. l. ij. per
illũ tex. ⁊ ſic videtur velle tenere idem quod Bart. hic, ⁊ illud
puto verius. ¶ Nec ob. d. §. ſi quis. quia illud procedit vbi de
ſolẽnitate requiri etiã ſubſcriptio, puta in teſtamẽtis iuxta. l.
hac cõſultiſſima. C. qui teſta. face. poſ. in quibus agitur de ma-
gno preiudicio. l. ſi. C. de fideicõ. ¶ Vel ſecũdo reſpõde quod
§. ſi quis. procedit vbi apparet ſigillum eſſe titii non tamen
apparet titiũ expreſſiſſe. ⁊ ita pcedũt no. p Bart. in prin. ſor.
39 ¶ † Et de materia ſigilli an probet ⁊ quid operetur vide per
canoni. in. c. poſt ceſſionẽ. de proba. per Spec. in ti. de probat.
§. ſi. ⁊ per Bald. in. l. pacta nouiſſima. C. de pact. per Guil. de
cu. ⁊ Bart. in. l. ſi procuratorem. ff. de procura. ⁊ in. l. ij. §. ſi quis
neget. quemad. teſta. aper. per Bald. in titu. de pace conſtan.
in ver. ſigillo iminri. per Guil. de cug. ⁊ Bald. in. l. ſi quis per
calumniã. C. de epiſ. ⁊ cler. omnino per Jo. in. fab. in. §. poſthu
mi. vbi multa ponit inſtit. de teſta. per cano. in. c. ij. de fide in-
ſtrumentorum. per Bald. in rub. C. de fide inſtru. in. viij. ⁊ an-
tepenul. colum. per Jnno. hic, ⁊ Ang. in repeti. d. l. ſciendum.
40 in. xi. vel. xij. colum. ¶ † Poſtremo non omitto vnũ inquan-
tum Bart. hic quod abſens tacens, ⁊ nihil ſciens nõ videtur
conſentire: vt not. Joan. and. in. c. i. de deſpon. impube. lib. vi.
in nouella. et eſt de mente Bart. in. l. quo iure. ff. rem ratam ha
beri per iura hic, ⁊ ibi per eum allegata. Adde quod hoc vi-
detur verum niſi actu de facili cõtradicere potuiſſet, ⁊ illum
impedire. ita not. Bar. in. l. in delictis. in princi. ff. de noxa. fa-
cit. l. ij. C. ſi res alie. pig. da. ⁊ colligitur ex dictis Jnno. in. c. ex
parte decani. de reſcriptis.

1 ☞ Exceptio oppoſita a tertia perſona cuius intereſt obſtat,
et venit examinanda in iudicio, ⁊ habet proceſſum impedire.
2 Excipere poteſt tertius ⁊ cõparere in iudicio moto per alios
pro ſuo intereſſe, ⁊ opponere exceptionẽ p quã repellaf actor.
3 Excipiens ſi ſua non intereſt excipere non debet admitti ad
excipiendum, tamen fallit fauore pupilli.
4 Conſultor nõ dicitur ſatiſfacere conſultationi, niſi reſpõderit
ſuper omnibus que ex facti narratione elici poſſunt, nec inte-
rim currit inſtantia iudicij donec ſuper omnibus reſpõderit.
5 Probare qui debet duo, ſi deficit in vno, deficit in toto.
6 Cauſa matrimonialis vel filiationis. ſ. an quis ſit natus ex le-
gitimo matrimonio an poſſit agitari corã iudice ſeculari.
7 Cauſe omnes ſpirituales ſiue incidãt ſuper queſtione facti. vel
iuris. ſemper ſunt per iudicem eccleſiaſticum cognoſcende.
8 Cauſa ſpiritualis vel matrimonialis ſi verteretur inter infide
les vel iudeos corã iudice ſeculari an poſſet per eũ cognoſci.
9 Excipiẽs ſe remitti debere corã iudice eccleſiaſtico, debet ſta-
tuere

a ¶ Queſiſt. adde tu text. in. d. l. ſi fi-liuſfa. ⁊ q̃ p illũ dixit mathes. no. ſuo. xxv. incip. no. mirabilẽ modum extorquendi cõfeſ ſionẽ, ⁊ eſt mirabilis doctrina ⁊ ibi dat modũ probã di. et idem voluit Bart. in. l. titius. ff. de cõſtitu. pe. et Bartho. cepo. in ſuis caut. cautela xxv. inci. quod ſi-liꝰ. ⁊ ibi late Jac. ſequit. Fran. Cur.

b ¶ Conſi. cxxiij. dic cõſi. cxliij. per Pau. de ca. cõſil. cccxx. ⁊. cccxxij. et eccl. ro. cõſi. cccij.

c ¶ Sigillãte. vide per ro. cõſ. pri. alie. et de materia ſigilli per do. de ro. deciſi. ſuis. de probat.

tuere terminum opponenti ad producendum capitula coram episcopo que vult probare.
10 Compromitti non potest in laicum de causa spirituali.
11 Probatio imperfecta pōt haberi pro perfecta partiū cōsensu.
12 Causa heresis debet cognosci per ecclesiasticum tantum.
13 Causa vsuraria an possit coram seculari cognosci.
14 Exceptio vsuraria si opponatur coram arbitratore laico, an possit cognosci coram eo.
15 Exceptio excommunicationis an sapiat spiritualitatem: ità ꝙ non possit cognosci coram seculari.
16 Exceptio iuramenti vel periurij an sit spiritualis, et an possit cognosci per secularem.
17 Causa decimarū si incidit corā sclari, an possit ꝑ eū cognosci.
18 Remitti qui se petit coram ecclesiastico, potest ei iudex secularis statuere terminum infra quem habeat probare coram ecclesiastico illam suam exceptionem.
19 Libellus an sit de nouo producendus coram ecclesiastico per eum qui petijt se remitti ꝑ secularem, an vero sufficiant acta coram seculari facta producere.
20 Executio instrumenti guarentigiati si petitur fieri coram seculari, ⁊ ecclesiasticus ei inhibeat executionem quia est vsurarius, an possit ex hoc impediri.

1 **Itia diuortiū.** † Exceptio opposita a tertia psona cuius interest obstat, ⁊ venit examinanda in iudicio ⁊ habet processum impedire. h. d. scdm intellectū quem sequunt̄ cōiter doc. ¶ Et ꝑ vera intelligentia aduerte, ꝙ duobus modis legit̄. Primo sm gl. Scdo ꝙ ꝑ off. iudi. implorādo inchoauit iudiciū cōtra filiā sup causa filiationis, ⁊ patria pote. demū dicto iudicio pēdente cepit agere pater cōtra maritū actione de dote sine volūtate filie, ⁊ iuriscōsultus respondet ꝙ iudiciū scdm pcedit si pater in eo pbet filiā esse in potestate sua, ⁊ sic patri agēti cōsentire. ¶ Hec lec. reprehendit hic Bart. ⁊ cū eo transeunt quasi cōiter omnes, quia secūdum eū pēdēte primo iudicio debuisset supersederi super secūdum donec primū fuisset terminatū. l. ordinata. cū ibi not. ff. de libe. causa. l. lite. ⁊ ibi no. C. eo. ti. l. cū status. C. de or. cog. quia scdm iudiciū est preiudiciale. Bal. hic conat̄ sustinere primā lec. gl. quia pēdente cā status preiudicialis silere debēt alie questiones inter eosdē, sed nō inter extraneos. ¶ Sed Imo. ⁊ ro. hic dicit ꝙ imo debet silere inter titiā, ⁊ maritū, qꝛ hoc vult ratio huius lfe. vt hic lati' ꝑ eos, sed certe nō video hoc nec in litera nec in ei' rōne pbari, ideo putarē hāc primā lec. posse sustineri cū modificatione tñ. s. intelligēdo tex. hic ꝙ scdm iudiciū possit incohoari, finiri aūt per sniam nō, nec Imo. hic de si bene inspiciat̄. ¶ Et sic nō ob. d. l. ordinaria. cū ibi no. Salic. qꝛ imo scdm iudiciū pndiciale pōt inchoari lꝫ non possit ꝑ sniam terminari pendente primo, vt ibi not. ¶ Alia est lec. clarior sm Bar. ⁊ alios ꝙ hic a pncipio pf agere cepit ꝯ maritū ad dotē in quo iudicio cōparuit mulier ꝑ suo interesse opponēdo patrē nō posse agere: qm̄ ipsa est sui iuris, ⁊ ꝑ ꝯns actio de dote est cōsolidata in eā iuxta. l. i. §. videamus. cū si. C. de rei vxo. ac. ¶ Rñdet iuriscōsultus admittendā esse mulierē. facit. l. sepe.
2 ff. de re iud. ⁊ l. si suspecta. in prin. ff. de inoffi. test. ¶ † Ex qbus hic habes notā ꝙ tertius pōt cōparere in iudicio moto per alios pro suo interesse, ⁊ opponere exceptionē[a] per quā repellatur acto: de quo late ꝑ Bar. in. l. si perlusorio. §. i. ff. de appellat. vbi hoc valde singulariter limitat pcedere vbicūq̄ in terminis huius. l. cōparuisset filia ad impediendū patrē ante litē cōtest. secus si post litē filia sciente cōtestatā ipsa cōpareat ad repellendū patrē. qm̄ nō poterit per rationes quas vide per eū. ⁊ idē tenet Bar. in. d. l. sepe. in. vi. q. ⁊ Ant. de bu. ⁊ cam. in c. ꝯuis. ad fi. ⁊ in. c. cū sup. ad fi. in. ij. char. de re iudi. De q̄ etiā ꝑ Imo. in. l. a sñia. in prin. in. vi. col. ⁊ in. l. ab executore. §. alio, ff. de appe. qd̄ perpetuo no. qꝛ singularis est limitatio ad hunc tex. hīs est verū ꝙ poterit assistere liti ꝑ suo interesse ne fiat collusio. per. d. l. si suspecta. ¶ † Iuxta hoc etiā dicit hic Bar. no.
3 ꝙ lꝫ alias ille q̄ excipit si sua nō interfit nō admittat̄ ad excipiēdū iuxta. l. alle s quo. §. si de testā. cū si. ff. ad treb. ⁊ no. Spe. in ti. de rescr. pnta. §. rōne aūt forme. ver. sed tu. tñ fallit fauore pupilli, alle. tex. no. in. l. ij. ⁊ ibi etiā hoc no. Bart. C. de nega. gest. ⁊ cum eo ibi transeunt cōiter doc. vbi etiā femina q̄ alias nō pōt esse in iudicio p alio iuxta. l. femine. ff. de procu. ⁊ l. alienam. C. eo. ti. admittit̄ ad allegandū pro pupillo id ꝙ ipsius allegātis nō interest, ⁊ illū intellectū ad. d. l. ij. sequitur cōiter doc. ⁊ idē Ang. in. l. femine. ff. de reg. iur. ꝙ reputat esse singulariter notādū. ¶ Hoc idē tꝫ Ang. in. d. l. si perlusorio. ¶ Sꝫ Bal. in. l. a diuo pio. ff. de re iu. in addi. suis dicit illū intellectū Bar. ad. l. ij. nō esse verum, qꝛ ibi pupillus deducit illud in iudicio non autem femina, ⁊ plurale ibi resoluitur in singulare.

a ¶ Exceptionem. adde Lud. roma. consi. cccxliij.
b ¶ In toto. adde Pau. de cast. consi. cclxxxi. ⁊ adde eū tex. in. l. cū hi. ⁊ ibi no. Ang. ff. de transac. l. fulcinius. §. cū hoc. ⁊ ibi gl. in ver. fraudationis. ff. ex qui. cau. in poss. ea. Bar. in. l. si is qui ducēta. §. vtrum. ff. de reb. dub. Bald. in tim. de pa. constan. in ver. pacta. vbi alle. ho. tex. in. l. si. §. aūt lex. ff. de diuor.

¶ Sed hec responsio violat illū tex. qꝛ fragiles sunt ille additiones Bal.
4 ¶ † In tex. ibi que partes iudicis ⁊c. no. sm Angelum. ⁊ Imo. formā sm quā quotidie cause committuntur consilio sapientis: vt visis actis ⁊ actitatis cōsulat que sint partes iudicis alibi autem tex. dicit quid iuris. l. qui quadringenta. in prin. ⁊ l. si is qui quadringenta. in prin. ad. l. fal. ⁊ dicit imo. in l. fundū sub conditione §. stichum. de leg. i. in. d. l. qui quadringenta. ꝙ qñ dicit̄ ꝙ explicet qd iuris. debet rñderi sup oībus que ex facti narratione el. ci possunt alias nō ōt consultationi satisfactū nec interim currit instātia iudicij donec sup oībus rñdetur, ⁊ sunt originale dictū Bald. in. c. i. in prin. in. ij. col. in prin. de contro. inue. idem Ang. ⁊ Imo. in. l. cū stipulatus sim mihi a proculo. ff. de ver. obli. vbi fistis tex. aliquid etiā ꝑ Ang.
5 in. l. lect. l. vbi fistis tex. ff. si cer. pe. ¶ † Itē no ex isto. tex. ꝙ vbi
b duo pbāda sunt deficiēs in vno deficit in toto[b]: vt no. ꝑ gl. in l. ij. §. item interdicta. de iti. actuq. priua. ⁊ de hac materia an si plura pncipaliter vel qualificatiue deducta, ⁊ narrata sint posse super aliquo snia ferri si oīno nō probent̄, vide ꝑ gl. ordi. in c. ij. ⁊ ibi doc. de rescri. ꝑ Cy. in. l. cum te. ⁊ ibi Bald. C. de proba. ꝑ Bar. ⁊ alios in. l. diuus. ff. de re iud. ⁊ in. l. falsam. C. si ex fal. instru. post gl. ibi per Bal. in. l. si. eo. ti. ⁊ in. l. edita in pe. nul. ⁊ vlt. col. C. de edē. ⁊ in. l. i. C. de ꝯdi. inde. ⁊ in. l. i. in. xxviij. col. cum seq. C. qui accu. ⁊ in. l. si mater de ꝯhē. emp. ⁊ in. l. certi cōdi. §. qm̄ in. vi. col. ff. si cer. pe. per. d. Ant. in. c. exhibita de iudi. vbi per doc. ⁊ in. c. lꝫ eam de proba. per Bar. in. l. denūciasse. §. quid tñ. ff. de adul. ⁊ in cōsi. suo incip. cōe ⁊c. ¶ In glos. ij. veritas est ꝙ in dote profectitia loquit̄ hic tex. qꝛ in aduētitia sola filia etiā existēs in pria ptāte ageret, vt vlsum fuit in. l. ij. §. ꝙ si patris. ff. eo. ¶ In glo. fi. ibi, ne quasi possessione ⁊c. no. ex glo. ꝙ quasi pos. existentē sui iuris releuat filiā ab onere pbandi, ꝙ est verū vbi filia negaret[c] se filiam legitimam ⁊ naturalem ⁊ pater hoc non probasset, sed si filia se legitimā fateret̄ vel pater hoc probasset lꝫ esset filia in quasi pos. existēte sui iuris nō tñ tunc releuat̄ ab onere probandi, qꝛ primeuo status nature cōtradicit huic quasi possessioni. l. itē qui in ptāte. ff. de his qui sunt sui vel ali. iur. ergo nō releuat ab onere pbādi vt no. ex glo. no. in. l. sicut. §. si querat̄. ff. si ser. vend. ⁊ clare not. Bart. in. l. si prima. in. ij. iij. ⁊ v. oppo. ff. de ope. no. nū. ¶ Et de ista materia qñ quasi pos.[d] releuet ab onere pbādi vltra pcealt. vide ꝑ Cy. in. l. ij. in. iij. q. de seru. ⁊ aqua. ⁊ ibi ꝑ Bal. in xvi. ⁊ xx. q. per Cy. ⁊ Bal. in. l. qui ignorat. in. iij. co. cū duabus seq. C. q accu. per Cy. in. l. i. in pe. ⁊ vlt. q. C. vbi cau. sta. ꝑ Spe. in ti. de cau. pos. §. in cōsessoria. ver. sed iste negās per Bal. in l. sicut. in. i. ⁊ in. l. seq. per illū tex. C. de lib. cau. ⁊ per Cy. ⁊ Bal. in. l. si solemnibus. C. de fide instru. post gl. ibi per Jac. but. in. l. circa. ff. de proba. per Bald. in. l. eam quā: post primam col. C. de fideicō. notant canoni. in. c. ad decimas. de rest. spo. lib. vi. per Inno. in. c. conquestionē. eo. ti. in antiquis, ⁊ in. d. locis plene inuenies limitatam dictam materiam dixi in. d. lege si prius.
6 ¶ † Postremo dubitauit hic Bar. vtrum in terminis huius l. quādo incidēter disputaretur an filia esset in potestate. ⁊ per cōsequens an sit nata ex legitimo matrimonio possit corā iudice seculari terminari ⁊ probari. ⁊ dicit hic in lectu. Moder. quod sic quia tunc questio matrimonij deducitur ad finē, vt sit preiudicialis matrimonij, sed solum restitutionē dotis cōcernit. alias secūdum eum quereretur ꝙ nūquam posset opponi exceptio excussionis vel similis corā seculari, vt ibi per eum. ¶ Contrariū tenent omnes Moder. hic ⁊ cano. in. c. tuam. de ordi. cogni. per illū tex. in. c. lator. ⁊ in. c. causam. el. ij. extra qui filij sint legit. Fulg. ⁊ omnes in. l. ij. ff. de iurisdi. om. iudi. ¶ Et vix mihi psuadere possum ꝙ illa fuerint verba Bar. hic. quia
e sunt contra iura canonica ⁊ ipsemet Bar.[e] hic in lec. antiqua et in. l. omni nouationi. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ in. l. quoties. de iud. et in. d. l. ij. aliter loquutus est volens ꝙ vbi causa matrimonialis vel vsuraria aut similis incidit coram iudice seculari, tunc aut dubitatio vertitur super facto, et potest per eum cognosci vt si dubitamus an si mulier fuerit desponsata vel non: secus si vertatur dubitatio super iure, puta si matrimonium fuerit vel nō per iura pre alleg. ⁊ istud etiam est sequutus Fed. de sen in consi. lxxxij. incip. facta est lex. ⁊c. ⁊ in cōsi. cclij. incip. domino Andre. ⁊ idem Jo. an. ⁊ do. Ant. Car. flora. ⁊ Abb. in. d. c. tuā. ⁊ in. c. cū sit generale. de fo. cōpe. ⁊ Bal. in. l. filium diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel ali. iur. ⁊ in aut. ei qui in. vi. vel vij. col. C. de bon. auto. iudi. pos. ⁊ in. c. i. §. si mulier. de contro.

c ¶ Negaret. cui autē incūbat pbatio cū filius negat se esse in potestate et sic illegitimum se facit vide per Fed. consi. cliij.

d ¶ Quasi pos. qualiter pbetur quasi pos. filiationis vide ꝑ eū. Alex. cōs. xxv. iiij. lib. ⁊ ꝯs. lj. ff. lj. per totū. et an quasi poss. releuat ab onere pbādi ꝑ anc. cōs. cxxiij. vbi de existēti i quasi poss cabellionat' vide per do. de ro. deci. iuis. de pba. ¶ Et qño probet̄ filiatio ex qsi pos. filiationis vide ꝑ Bar. Ang. ⁊ doc. ff. l. filiū. diffinimus. ff. de his qui sunt sui vel ali. iur. ⁊ ꝑ Ant. de but. vltra alios plenissime i c. trāsmisse. qui fi. sint leg. vbi ponit modū et practicā pbandi filiationē verā vel psumptā ex qsi pos. Ant. S.

e ¶ Et ipsm ⁊ Bar. hic, adde Lud. ro. in. d. c. tuā. vbi dixit se multoties ꝑ ista opi. cōsuluisse ⁊ iudicasse, ⁊ vide eū in cōsi. clxxiij. incip. pro decisione ppōsite cōsultationis vbi pulchre loquitur, et hec opin. fuit originalis. Jac. but. in. l. cum allegas. C. de vsu. ⁊ ꝑ hac consuluit. d. Bal. de cal. vt refert imo. in. d. c. tuam. ⁊ seruatur de cōsuetudine sm Bald. in. l. quoties. C. de iu. ⁊ adde ꝙ Lap. in all. per Alex. ff. alleg. quem refert Do. de san. gemi. in. c. i. de vsu. in. vi. dicāt curiam romā. seruare cōtrā opi. Bar. pro qua etiā adde ꝙ cōsuluit Pau. de cast. consi. l. xx. vbi dicit cōpromissum tenere de cā vsuraria in laicū, vbi est q̄stio facti tantum. idem in consilio. cxliij. ⁊ ccc. xxx. et adde ꝙ in

cōpromisso. idem voluit Bal. in l. s. in. viij. col. C. de cōfes. Jo. an. ⁊ do. Ant. in c. in-
notuit. de arbi. ⁊ vltra cons. iud. alle. vide eum in cons. cccxix. ⁊ do. Alex. in cons.
ix. in iij. lib. ⁊ Pau. de ca. in cons. cccxix. incip. visa peti. Fran. Curt.

a ℭ Cognoscere. dicit Bal. cōsi. lxix. ij. lib. ⁊ q̄ laic. ⁊ ecclesiasticus pōt cognoscere p
lud. ro. cōsi. cccxix. vbi qd in cā mr̄imonialiter legitimatis incidētis in c. 4. ⁊ ibi vide
de limitatiōe hic posita.

b ℭ Sclaris. vide Phil. dec. i. 2s. vi. i pe. col. ⁊ bar. in cōsi. cccxv. in i. vol. inci. clerico⁹ et sibi scripsi in add. meis. ⁊ Alex. in l. ij. in. i. col. ff. de re iu. ⁊ ias. in l. qui. C. 7 de iu. ⁊ Jo. cal. in 2s. xxiij. in ti. de iu. ⁊ Pau. de ca. in 2s. xxiij. ⁊ an possit iudex laic. statuere terminū ad presentādū vel dicat pposuisse corā iudice ecclesiasti. vide Alex. in d. l. ij. in ij. col. Th. dip.

6 ℭ Cōpromitti. vide 2s. pre. all. pau. de ca. cōsi. cclxij.

d ℭ Dubito. facit p opi. Bal. q vo luit ro. sing. suis vbi dicit se rn̄disse q̄ rector ciuita tis erat iudex cō petēs in declarā8 do capitulū eius dē ciuitatis pertinē, ecōtra facit q̄ idē dicit nō vale4 re statutū laic. dis ponēs q in sine valib⁹ nō expedat nisi certa q̄titas pecunie: q: l3 non sit factū sup spūa libus est tn̄ factū su p cōnexis eisdē tn̄ posset dici q cleri ci, et ecclie ex tali statuto dānū pa ti pnt, non nisi de statuto, de quo lo quit bal. quo casu h3 solā exceptio b nes audire, ⁊ pba tiones admittere reliquū ad eccliasticū remittere, et Fed. cōsi. hic all. p do. alex. q̄ est. xc vi. cōcludit idē q cōis opi. hic, ⁊ q ideo nō 3 statutū perusij quo dispo nit q faciēs refu9 tationē de debito p minori q̄titate quā reperiatur in instr̄o q̄ talis cō tractus intelligat vsurari⁹, ⁊ habea-
tur pro plena pbatione: q in terminis statuti laici cognoscerēt de cōtractu vsura- 13
rio. ⁊ sic super iure. ⁊ hoc ad eos nō spectat. sed solum an vsure sint solute vel nō. et
sic nō ad propositū multū, ⁊ pro dicto Raph. facit quod voluit Bal. cōsi. cv. ⁊ dicit
Rom. cōsi. clvi. quod laici possunt suo statuto dare formam cōtractibus incundis
cum ecclesia reprobando Bal. vt ibi per eum qui in hoc vltimo cōtrarium valuit.

e ℭ Spiritualitatem. adde Lud. ro. consi. ij. alleg. cccxix. hoc reprobat anch. tamē se- 14
quitur consi. cxvij. Bald. in d. l. non ignorat.

inuestī. per Pau. de liaz. in cle. i. de vsu. p Ang. in dispu. sua inci. aliesio miles. ad fi. ⁊ inde cōsulunt Pe. de anch. in consi. cclij. inci. pncipalis rō istorū est: q q̄ facti nihil h3 in q̄one iuris. ℭ Bal. in 2rū tenuit in d. l. quoties. ⁊ in d. l. omni noua tione. ⁊ Jmo. hic, ⁊ in d. c. cum sit gn̄ale. alle. cle. dispēdiosam. de iu. ⁊ ibi do. per gl. in ver. iuris. ⁊ p lap. alle. lvi. inci. venerā de dñe ⁊c. Mouet principaliter: q iura in d. c. tuā cū. si loquunt indistincte. ℭ Ité q tex. in cle. i. de vsu. voluit edi libros suos actori ad intētionē suā fundandā 3 vsurariū. alias cōpellitur 7 ecclesiastica cēsura: agitur innuit q corā ecclesiastico. ℭ † Ité mouet per d. c. si iudex laicus. fatetur tn̄ Jo. de imo. q Pe. de anch. pceptor suus, ⁊ Joā. cal. ⁊ Ant. de but. in d. c. cū sit gn̄ale. et in d. c. tuā. tenuerūt contrariū. i. cōem opi. Ro. hic putat re gulariter verum q oēs cause spūales siue incidat q̄ facti siue iuris spectent ad iudicē ecclesiasticum per c. si iudex laicus. de sen. excō. in. vi. excipit tn̄ causam vsurariā per tex. in c. post mi serabilē. de vsu. q̄ iesta tz opi. Bar. ℭ Jmo adde q ipsemet Bal. aliter loquutus est in l. i. in fi. C. de sen. que si. cer. quanti. ⁊ in l. eos. C. de vsu. in fi. ⁊ in aut. ad hoc eo. titu. ⁊ in l. i. C. de lati. libe. tol. ℭ Uera vr̄ cōis opi. p rōnes suas, ⁊ scdm illā debet intelligi d. c. post miserabilē. ⁊ q̄ ibi per Ant. ⁊ tex. in c. quan to. de vsu. ⁊ q no. spe. in ti. de cōpe. iud. adi. §. i. ℭ Jlla tn̄ limi ta ⁊ declara sm Pe. de anch. in rep. c. ea que. de reg. iu. lib. vi. in. v. q. nō pcedere in his q̄ sunt ecclesiastica mere, vt q nullo modo actiue spectant ad laicos, vt q̄ agit de puniēdo clericū vel hereticū, ⁊ similia: q̄n siue incidat. q. facti siue iuris nūquā cognoscit secularis. ita loquit. c. si iudex. de sen. excom. in. vi. et c. inquisitionis. §. prohibemus. in. vi. ℭ Si autē actiue cade ret in laicū tūc procedat distinctio Bar. preal. que fuit origi naliter Pau. de liaza. in d. cle. i. ℭ Ex hoc sustineri pōt cōis opi. ⁊ mideri ad tex. in d. c. post miserabilē. ⁊ ad c. quāto. de vsu. 8 et loquuntur q̄n vertebatur. q. iuris. ℭ † Uel secūdo dicas sm Pe. de anch. in d. repe. q̄ pcedit q̄n inter christianos ageret talis q̄, sed vbi inter iudeos vel infideles, tunc pōt iudex lai 4 cus cognoscere a: quia de his que foris sunt nihil ad ecclesiā ptinet cognoscere per iura ibi alleg. no. verbū est, nec reperio ab alio tactū. Ad cle. i. de vsu. dico q ibi nō negat q si q̄ fa cti verteret incidēter, scilicet an receperint vsuras vel nō, q̄ tunc cognosci nō possit a iudice seculari. sed bene fateor q ibi innuit ille tex. iudicē secularē posse implorare brachiū eccle siasticū in subsidiū: sicut ecōtra iudex ecclesiasticus brachium seculare. c. i. de offi. ord. ℭ Alia etiā iura in cōtrariū allegant quib⁹ rn̄de vt per eos qui tenent cū cōi opi. ℭ Ex predictis igit collige regulā q causa mr̄imonij vel similis pōt q̄n ques tio facti incideret cognosci per secularē iudicē quā dupliciter vidistis limitatā, primo vt nō pcedat q̄n videat questio iuris. ℭ Scd̄o q̄n actiue nō cadit in laicū. ℭ Tertio fallit vbi per cōfessionē, et de plano iudex vellet informari de legitimo ma trimonio, ⁊ sic de singulis. nam dato q questio incidēs vertat b sup iure poterit tn̄ secularis b de ea cognoscere, ita singulari ter dicit Spe. in ti. de reconuentione. §. ij. ver. sed nunquid. ⁊ l. q sequitur Bal. hic, ⁊ in d. l. nō ignorat. in fi. ⁊ in d. l. filiū diffini mus. ⁊ in d. l. omni nouatione. ⁊ in d. l. i. in fi. C. de sen. que sine cer. quāti. ⁊ in d. aut. ei qui. in. v. vel. vi. col. ⁊ d. Ant. in d. c. tuā. ℭ Quarto fallit vbi cōstaret q per calūniā opponeret excep tio remittēda ad iudicē ecclesiasticū, ita not. dicit Bal. in d. l. i. C. de sen. ⁊c. facit l. ij. C. de fal. ⁊ c. post electionē. de concel. prebē. ℭ Et quāuis ista sit bona cautela quominus secularis remittat huiusmodi exceptionē ad ecclesiasticū cā reiiciendo, et ad vlteriora procedēdo, tn̄ bene aduertāt iudices ne ita fa 9 ciant, nisi aperte appareat de calūnia. ℭ † Unū tn̄ perpetuo not. in practica q dicit Sal. in quodā cōsi. suo incip. in q. vers tente in castro asserens q alias vidit cōsultum per Jo. cal. et Jo. de ligna. quorū consiliū habeo q iudex secularis corā quo tales exceptiones remittēde ad forū ecclesiasticū proponitur debet opponenti statuere terminū ad producendū coram eo

capitula que vult probare in curia ecclesiastica vt sic videat an capitula releuent, et si non releuant ad vlteriora procedat. ℭ Quinto fallit vbi essemus in causis summarijs seu extraor dinarijs, ita dicit Bal. in l. i. C. de carb. edi. ⁊ in d. l. filiū diffi nimus. ⁊ in d. aut. ei qui alle. ⁊ no. per Spe. in ti. de primo ⁊ se cundo decreto. d. §. restat. ver. q̄d si agat actione priuilegiata. ℭ Sed Jo. an. videt cōtrariū tenere in addi. Spec. in tit. qui fi. sine legi. §. i. ver. cōpetit. ℭ Considerabā posse defendi opi. Bal. in casu quo loquit Spec. in versi. q̄d si agat actione pri uilegiata. s. q̄n pars aduersa erat contumax, et tractabatur de immissione ex primo vel scd̄o decreto. ℭ Sexto fallit q̄n do agitur coram arbitro sm Bald. in l. vnica. in viij. col. C. de cōfes. quia isto casu, cognoscitur per priuatā non per personā publicam, ideo nō fit preiudiciū iudici ecclesiastico: quia talis arbiter nō dicitur habere iurisdictionē, sed notionē. l. notionē. ff. de ver. sig. l. at pretor. §. i. ff. de re iudi. ℭ Ex quo infert quod talis sententia a partibus emologata nō producit actionē iu dicati. nihil tn̄ alle. credo quod voluerit allegare l. cum antea. C. de arbi. que dicit nō actionē iudicati, sed in factum oriri ex sentētia arbi. ⁊ si verba Bal. sonarent quod nō oriretur actio in factū, sicut oritur ex ceteris sententijs arbitratorū putarem 10 eum pessime loquutū. † Tamen adhuc cōtra eum facere videt tex. in c. cū cōtingat. de arbi. vbi in laici nō potest cōpromit c ti c causa spiritualis, ⁊ licet ille tex. loquatur q̄n causa spiritua lis principaliter non autem incidenter cōpromittitur, tamen adhuc videt colligere rationē Bal. si bene inspiciatur, ideo pu to illud dictū Bald. esse valde periculosum. ℭ Septimo falle lit vbi statutū disponeret secularē iudicem audire posse tales exceptiones, ⁊ super eis probationes admittere, vt not. Bal. in d. l. non ignorat. in vlti. col. C. qui accusa. non pos. ⁊ in d. l. quoties. ℭ Dubiū facit: q nō videt hoc iam posse statui per c. nouerint. de sen. excō. ⁊ c. ecclesia. San. Marie. de constitu. Sed respōdet Bal. q non valent iste probationes tanq̄ corā incōpetenti iudice facte, sed quia statutū videt voluisse quod probationes nō plene habeātur pro plenis. ar. l. si q̄s. C. vnde vi. ⁊ l. thesaurus. C. ad exhi. Ro. tenet contra Bald. hic in d. c. ecclesia san. Marie. nec est sine periculo doctrina Bald. atta men est notanda propter autoritatē suam cū quo cōcordat hic 11 Raph. ℭ † Mouetur quia cū possint partes inter se pacisci q̄ probatio imperfecta habeatur pro perfecta, vt no. Innoc. in c. cum causam. de test. ⁊ Bal. in l. si. C. de test. ⁊ in aut. si quis in aliquo. C. de eden. ita potuerunt inducere statuentes. arg. no. per glo. in rubr. de decre. decurio. lib. x. ℭ In contrarium tamen facit q no. Fed. de sen. in cōsi. xci. alias secūdo, ⁊ Ant. de but. in c. cum sit generale. de foro cōpe. dum dicunt nō pos se per statutū laicorum induci quod fama sit sufficiens indi cium ad probandum plene instrumentū esse vsurarium. ⁊ hec d opi. mihi videtur de iure verior nec dubito d quia si essemus in facto semper ecclesiasticus iudex inhiberet seculari ne vlte rius procedat, de hoc articulo etiā vide Bald. in c. i. §. similiter. de controuer. inuesti. ℭ Octauo fallit vbicunq̄ sufficeret probare quasi pos. alicuius iuris spectātis ad cognitionē iudi cis ecclesiastici, vt si agat aliquo interdicto possessorio in quo incidēter opponat de matrimonio, nā indistincte poterit co ram seculari iudice cognosci, ita dicit signāter Bal. in d. aut. ei qui iurat. in. vi. col. all. no. p gl. in d. cle. dispēdiosam. vbi tn̄ hic nō videt pbari. est verū q gl. ibi in vbo hūiusmodi vr̄ facere, sed parū, imo tex. hic facit in 2riū dū vult q illud idē q ibi te habeat locū in quocūq̄ matrimonio cōnexo causis spūalibus ibi numeratis, cū autē possessorio matrimonij et a mr̄imonio pēdere ergo ⁊c. ⁊ cōtra Bald. facit q habet in c. q̄sto. de iudi. nec vnquā mihi placuit hec sua limitatio. ℭ Nono fallit vbi iudex sclaris vellet cognoscere summatim an cā de qua agit esset spūalis vel nō, hoc est an illa exceptio q̄ opponit sapiat e spūalitatē e q: poterit ipse hoc cognoscere vt firmat Arch. in c. frequēs. lx. dist. ⁊ Spe. in ti. de reconuē. §. i. ver. sed nunquid. et 12 Ant. de bu. in c. tuā. ad fi. ℭ † Decimo fallit cōis conclusio in exceptione heresis: q: siue sit q̄stio facti siue iuris nullo modo poterit se iudex sclaris intromittere. c. vt inquisitionis. §. prohibe mus. de here. in. vi. ℭ De hoc articulo principali. vide aliqd per do. Ant. ⁊ Jmo. in c. innotuit. de arbi. vbi inferūt an causa vsuraria possit in laicū cōpromitti: de quo vide p do. Abb. in c. cōtingit. ⁊ ibi. Jmo. in d. c. innotuit. refert Jo. an. ⁊ do. Ant. 13 tenere q sic, sed hoc sm Jmo. ibi pēdet ex illa q. i. an cā vsu raria possit corā seculari cognosci: de quo etiā vide p Pet. de anch. in cōsi. lxxv. ⁊ in cōsi. cxiij. incip. in christi noīe h̄ine q. dubiū facit d. c. cōtingit. Facit etiā aliqd per eūdē in cōsi. cxl. p lapi. allegatione. lxxv. incip. q̄d corā iudice laico vbi etiā 14 habet de q̄one vsurarū de qua hic p Bar. ℭ † Juxta hoc dub an si corā arbitratore laico opponat exceptio vsurarū possit

colum

1 tuā eo cognoſci. ᵃBal.in.d.c.i.§.ſimiliter.dicit q ſic ſup vſu
ris preteritis, puta q iam ſolute erāt.ſed ſup vſuris futuris non
3 cōpromiſſum:q2 ʒ volus pterit⁹ remitti poſſit nō tn̄ futurus
l.ſi vn⁹.§.illud.ff.de pac.ɀ illud dictū Bal.refert ɀ ſequit abb.
in.d.c.cōtingit.ɀ ibi dicit dictū Bal.in vſuris pteritis nō pce
dere,q2 ſi vſurari⁹ dolo induxiſſet debitorē:a quo vſuras extor
ſit ad cōpromittēdū ſup eis.ar.ff.de arbi. ℂ Ro.hoc indiſtin
cte tenet ʒ Bal.i.d.§.ſilr.q2 laudū talis arbitratoris induce
ret peccatū p.d.c.ij.de arbi. ℂ Sed certe fateor iſtud verū qſi
laudū ferret in fauorē vſurarū.ſed hoc nihil ad rē.nā Bal.nō
q̄rit de laudo iniquo, ſʒ an poſſit cōpromitti. de hoc articulo
15 etiā aliqd tetigit Jmo.in.d.c.innotuit.ad ſi. ℂ †Juxta pdicta
poſſet dubitari de aliqbus exceptionib⁹ an ſapiāt ſpūalitatē,
et primo qd de exceptiōe excōicationis.Bar.hic i lec.Mod.
in addi.noua p̄ alle.ſenſit q nō ſit mere ſpūalis.Jtē ſenſit ipſe
in.d.l.quoties.de iu.C. Pe.de anch.in repe.c.canonū ſtatuta.
in.v.q.in illa.q.quā.ff.retuli qō etiā ſi ſit qō facti nō ſpectet ad
b laicū cognoſcere: q2 eſt mere ſpūalis.ᵇidē tʒ Spe.in ti.de cō
pe.iu.l.ad.i.ver.ij.ɀ Anto.de bu.in.d.c.tuā.circa pe.col.Jmol.
hic nō faciēs mētionē de pdictis dicit qō hoc vr̄ pēdere ab eo
q.ff.queſitū fuit in eā vſuraria p Bar.hic:vnde ſi teneremus
opi.Bar.videret ſm Jmo.q iudex ſclaris poſſit cognoſcere,
tn̄ in.i.q.Jmo.tenet ʒ Bar.vt.ff.vidiſtis.puto opi.Spe.ɀ Pe.
16 de anch.eſſe veriorē per pdicta.†Ubi aūt incidit cā iuramēti
vel exceptio piurij.dic vt p Jo.an.in.c.ſi.de fo.cōpe.lib.vi.in
nouella.p Bar.in.l.i.C.de re.credi.ɀ in aut.ſacramenta pube.
C.ſi aduer.ven.ɀ in.l.ſi cū patrono.C.cōtra vtriuſq iudi. ɀ in.c.
vaſalli.el.i.de pa.cōſtan.ɀ in.l.i.C.de ope.li.per Spe.in loco
17 prime alle.p doc.in.d.c.cū ſit gn̄ale. ℂ †Quid autē ſi incidit
cā decimarū corā iudice ſclari.vide Fede.de ſen.in ſalle.cōſ.
cclxij.incip.dn̄o andree.ɀ p eūdē cōſ.xc vi.inci. apparet qō l.
per Pe.de anch.in.d.repe.c.ea que.per do.diſſicū in.c.cū lai
c cus.de fo.cōpe.li.vi.qui refert Gaſpa.de cal.ᶜin cōſ.ſuper ti.
18 de foro cōpe. ℂ †Juxta hoc querit vtrū iudex ſecularis corā
quo pponit incidēter exceptio remittēda ad eccleſiaſticū poſ
ſit ſtatuere excipienti terminū.ſ.quē in curia eccleſiaſtica ha
beat pbare illā exceptionē.Bar.in.d.l.ij.ſ.de re iu.dicit q nō
p ca.ex inſinuatione.de appel.idē Bar.in.d.l.ſi eo.C.de app.
et Ang.in.l.ij.§.ſed ſi dubitet.ff.de iud.ɀ Bal.in.l.quoties.C.
de iud. ℂ Sed Bal.in.d.l ij.§.ſi.per illū tex.in lec.antiqua.ff.
q ſatiſd.cog.alś in.l.de die.§.ſi.referēs Pet.de anch.ibi.ɀ eū
ſequut⁹ eſt.dicit q in caſu prime dicto ſi reus fuerit cōtumax
ad cōparēdū,ɀ pſequēdū corā eccl'aſtico ad quē fuit remiſſus
poterit iudex ſecularis cām terminare nō expectato q eccle
ſiaſticus cognoſcat vlteri⁹ de illa exceptiōe.facit q no.Bart.
in.l.vbi ceptū.ff.de iudi.ɀ in.l.ſepulchri.ſ.de ſepul.vio.ɀ in.l.
quintus.ſ.de dā.infec. vbi dicit q contumax corā vno iudice ſi
corā alio cōueniatur nō pōt opponere exceptionē litis pen.
19 ℂ †Utrū autē in caſu quo opponēs exceptionē ſpiritualem
remittitur ad eccleſiaſticū iudicē ſit neceſſe corā eo producere
re nouū libellū, an vero ſufficiat actitata corā iudice ſeculari
producere,vide Jnn.in.c.lator.qui ſi.ſint legi.ɀ do.Ant.in.c.
tuā.de ord.cog.per Ang.in.l.iij.C.de iud.per Jmo.in.l.ij.ſ.de
20 re iud. ℂ †Jtē an in caſu quo laicus velit executioni mādare
inſtrm habēs executionē paratā forte vigore guarētigie,ecō
d tra vero iudex eccleſiaſticus velit inhibereᵈ ne vlterius pce
dat,q2 cōtra illud inſtrumētū opponitur exceptio qō eſt vſu
raria an hoc poſſit.vide p Bal.ɀ Saly.in.l.cōſulta.C.de teſt.
ℂ Jtem an ante talem inhibitionē fiendam per eccleſiaſticū
iudici ſeculari requiratur citatio partis aduerſe vide omnino
per Fed.de ſen.cōſ.cclxxxvij.alias in conſ.c.quod refert do.
Anto.ɀ Jmo.in.c.debitores.de iureiur. vide etiā per Lapum
alleg.lxij.per do.Ant.ɀ Jmo. in.d.c.tuā.de ordi.cog.p Jmo.
in.l.iij.§.cōdemnatū.ſ.de re iudic.per Lauren.de rodulphis
in ſua ſolemni repe.c.cōſuluit.de vſu.q.xxxix.ɀ q.xxx. alias in
e q.ſeq. ɀ magis cōmunis eſt concluſioᵉ q ſic per.d.c. romana.
§.ſi vero.de appel.in.vi.Dicit tamen Jmo.in locis preallegᵘ.
quod Bononie contrarium ſeruatur in curia epiſcopali.

1 ℂ Dotē pōt petere liberta,que legitime receſſit a patrono.
2 Debitores creditorum exulum propter partialitates expul
ſorum ſi ſoluant fiſco an liberentur.
3 Contradicere non videtur qui nō habet cauſam cōtradicēdi.
4 Electus non poteſt ſine legitima cauſa contradicere electio
ni de ſe facte.
5 Officia publica electus cogitur acceptare.
6 Dignitatem epiſcopalem, vel aliam, an quis teneatur ele
ctus acceptare.
7 Pater poteſt remittere iniuriā illatā filio, niſi ſit illata per
coniunctam perſonam.
8 Pater nō pōt cōtrahere ſpōſalia p̄o filio, niſi eo cōſentiēte.

9 Tacens videtur conſentire quando eſt preſens actui quem
poſſet contradicendo impedire.

1 Liberta. †Liberta que legitime receſſit a patrono poteſt petere dotem. Et
marit⁹ priuilegio dō pdit, ſed ſic⁹ vxori ſuccedat.
Et filia que iuſtā cauſam cōtradicendi non habet
nō videtur cōtradicere. Et ſpōſalia cōtracta per patrē nomi
ne filij cū muliere que ſine cauſa a filio diuertat,nō auferūtur
iura lucrande dotis ex primo diuortio, ſi talibus ſponſalibus
non cōſenſit filius.etiā ſi dos ſit ſoluta patri, ɀ filius ſit heres
patris.h.d.vſq ad.l.viro.ɀ no. bene.l.locius.quia ſin. eſt ſm
doct. ℂ Jn.l.ſi marit⁹.no.q debitor cōfiſcati ſoluēs fiſco libe
2 ratur. ℂ †Et facit ſm Bal.hic ad queſtionē de debitoribus
f exititiorūᶠ creditorū pter partialitates extra ciuitatē expul
ſorū an ſi fiſco ſoluant liberentur,ɀ remittit ad no.per Dy.in
l.creditor.in princ.ſ.de ſolu.vbi plene vide per Ray. Bart.et
alios per Cy.in.l.cum te.C.quod met.cau.per Bal. in.l.falſus
ad ſi.C.de fur.ɀ in.l.ſi te.C.de iure deliber.ɀ in.l.non priue.C.
quando fiſcus vel priua.per Ange.in.l.liber homo.in princ.ſ.
de here.inſti. per Bart. in tractatu de tyrannide. in.vij.q.
3 ℂ †Super.l.dotē no.quod non videtur contradicere ille qui
g non habet iuſtā cauſamᵍ contradicendi:quod tamen videtur
verum ſm Bald. hic quando ſumus in actu iuſtificando per
cauſam ſecus ſi pendeat a voluntate.l.fideicommiſſa.§.quan
quam. de leg.iij.adde.l.cum quidam.la.ij.ſ. de leg.ij.ɀ ad con
traria hic ſignata per gloſ.reſponde vt hic per Dy. cum quo
tranſeunt alij:ɀ dum dicit hunc tex. facere contra renuentem
electioni,Bal.dicit hāc gl.poſſe dupliciter intelligi. Primo
vt ſit ſenſus vt ſi ſine cauſa contradicat electioni facte de ter
tia perſona habeatur pro nō cōtradicente. facit.l.imperator.
§.ſi.ſ.de decurio.ɀ c.i.de his que fiunt a maio.parte cap.ɀ hoc
dicebat Jmo.hic debere limitari ſecundum ea que habentur
in.l.quod maior.ſ.ad municip.ɀ in.c.quia propter.de elec.vi
delicet dūmodo electio facta ſit a maiori parte. Secundo po
4 teſt intelligi hec gl. ſm Bal.†quod electus nō poteſt ſine le
gitima cauſa cōtradicere electioni de ſe facte, ɀ ſic concord.it.
tex.in.§.interim.in aut.de defen.ciui.ɀ in.§.quia vero.eod.tit.
5 ad idem text.in.l.ſciendū.§.oratione.ſ.de lega.iij. †Jn quibus
iuribus habetur quod quis cogetur officia publica acceptare
facit quod no.gl.in.l.ij.§.inuiti.ff.quod cuiuſq vni. ℂ P ne di
cit gloſ.in.l.preſes.C.de ſuſpec.tuto.ɀ ibi ponderat Bald. vi
delicet quod poteſt quis cogi vbi non eſt iuſta cauſa recuſan
di, adeo quod banniri vel carcerari poterat. Jtem ɀ de domo
ſuis extrahi.l. ex omnibus.et ibi Barto. C.de decur.lib.x.
quinimo text. in.l.ſi ad magiſtratum eod.titu.dicit quod in
ſtiter recuſans publicū officium cogitur illud duplicato tem
pore exercere in eius penam, vel ſi alius loco eius ſubſtitua
tur debet ſubſtitutus premiari de bonis recuſantis, vt ibi no.
Rom.hic. ℂ Et de hac materia an ɀ quando poſſit inuitus
b acceptareʰ officia publica vel dignitates. vide que habentur
6 et not.in.l.hi qui ad ciuilia.C.de app.†Ubi Bald.etiam tan
git an cogatur quis epiſcopatum vel aliam eccleſiaſticā di
gnitatem acceptare.de quo hic aliquid per Jmo.concludens
tem quod non argu.c.geſta.lxxiij.diſtinct.de quo plenius per
Joan.and.ɀ alios in.c.ſin.de poſtula.prelato.per gloſ.in cap.
epiſcopus.vij.q.i.per Jo.and.in.c.quod ob gratiam. de regu.
iur.lib.vj.in mercu. ɀ per eundem in.c.ſi electio. de elec.lo.vi.
et leg.ɀ no.in.c.cum ſit.de appel.in.vi. Jn.l.lucius. nota quod
filius qui tanquam heres conuenitur poteſt opponere exce
ptiones ſibi ex ſua perſona competentes licet ſibi vt heredi
non competerent.concor.l.vitium.§.i.ſ.de diuer.ɀ temp.pre
ſcrip.ɀ l.queſitū.§.ſi.ſ.de preca.bene facit ſecundū Jmo.quod
7 no.Bald.in.l.cum vir.ſ.de vſucapio. ℂ †Secundo no.ſecun
dum Bar.ɀ alios quod licet pater poſſit remittere iniuriam
filio illatam per.l.ſed ſi vnius.§.filioſa.ſ.de iniur.tamen fallit
quando fuit illata filio a coniuncta perſona per iſtum text.ex
quo infert Barto.ɀ Angel.hic alleg. Bartol. in ſi.l.papinia.
in princ.ff.de inoffic.teſtamen. ℂ Sed Rapha.hic.dicit non
eſt bona illatio ex dicta.l.papini.quia ibi ratio eſt quoniam
illud ius querelandi erat de futuro competiturum filio.argu.
l.qui heres.in princ.ſ.de acquirē.heredi. nos autem loquimur
in iure iam queſito. ℂ Adde quod hoc clarius colligitur ex di
ctis per Bart.in.d.l.papin.quem ibi doct.ſequuntur,videli
cet quod ratio illius tex.eſt quare pater ibi querelam illam ex
perſona filij aduerſus teſtamentum cōditum a coniuncto re
mittere non poterat.quia hereditas nondum data erat ſicq
querela nondū cōpetebat:vt probatur in.d.l.papi.§.ſi.condi
tione. ℂ Aliam igitur rationem allegat Raph.quare non ſit
8 idem in caſu.l.noſtre quod in.d.§.filioſa.†videlicet.quia cum
pater nō poſſit cōtrahere ſpōſalia pro filio niſi eo cōſentiente

a ℂ Cognoſci. vi
de per Paul.de
ca.pi.l.lxxi.Anch.
cōſ.ccvi.ɀ an tūc
cū exceptio oppo
nitur et remittit,
an iudex debeat
procedere pro vt
fuiſſet proceſſum
corā primo vide
per Ro.ſing.ſuis
fo.v.

b ℂ Spiritualis:
adde col.conſ.ix.
de iudicijs.

c ℂ Gaſpa.cal.ad
de eundē cōſ.xv.
de iudicijs.

d ℂ Jnhibere.ad
de old.cōſ.ixxvi.
et an talis inhibi
tona ſit ſententia
interlocutoria, et
ſimiliter eius re
uocatio.vide per
are.conſ.lxxv.

e ℂ Cōmunis cō
cluſio.adde Alex.
in.l.iij.§.eodem
natu.ſ.de re iudi.
et in cōſ.ix.in.i.ij.
vol.incip.preſtan
tiſſime doct.et in
cōſil.xci.in.ij.vol.
incip.actus vt trāſ
miſſus.in.iij.col.et
ſe. Pe.de ancha.
in gl.ccxxxv.inci.
caſus talis eſt cū
cōcor. de quibus
per Jaſ. in.l.nec
quicquam.§. vbi
decretum.in.vij.
col.ff.de offi.pro
con.ɀ leg.ɀ vide
vltra predictos p
do.Abb.in.c.no
ſtra.in pen.col.de
or.co.ɀ Federi.de
ſe.in conſil.cxxvi.
incip.in.q.Tho.

f ℂ Exititiorū.ad
de Anc.cōſ.lxx.

g ℂ Juſtā cauſam.
adde.Lud.Rom.
conſ.ccclxxvi.

h ℂ Acceptare:
qua pena puniat
tur nolens acce
ptare beneficiū,
vide per Ro.ſin.
ſuis fo.v.

a ¶ Niſi eo cõſentiẽte. adde. do. Prepo. mediola. in c. j. et ibi gloſ. de deſpõ. impu. vbi dicit q pater põt cõtrahere p filia matrimonium et obligat niſi habeat cauſam iuſtã in vita cõtradicẽdi etiam pro filio autẽ nõ: quia indiſtincte poteſt contradicere, ſec⁹ tamen de iure cano. quia nõ põt cogere filiã ad maritũ accipiendum nec pro ea inuita contrahere. Et quid ſi pater cõtrahat ſpõſalia pro filio an peccet mortaliter cõtradicẽdo, vide ibidẽ col. pe. ver. et rectõ intellectu. et an pater poſſit cõtrahere matrimoniũ pro filia ita q illã obliget late examinat idem prepo. in. ca. tue fraternita. in col. vi. ver. reuoco in dubiũ. de ſponſa. Henr. Frau.

te⁹. l. in ſpõſalibus. et l. ſpõſalia. ff. de ſpõ. ideo ſimplr cõtrahendo vr pr ↄhere ſub quadã tacita cõdõne ſi fili⁹ cõſenſerit, igr eo nõ cõſentiẽte nec etiã pr dr cõſenſiſſe. ¶ Poteſt tñ ſuſtinẽdo Bar. hic dicere q nõ ſequit in ſpõſalibus reqrit cõſenſus filij: ergo pr q̃tũ eſt pro pſona ſua nõ dr pure cõſentire. nam iſta ſunt diuerſa, et lz dictũ Bar. nõ pbet in. d. l. pap. pbat tñ p hãc. l. et certe intellect⁹ Bar. hic vr no. rõ Raph. nõ vr cõcludere reſpectu cõſenſu ipſi⁹ pris. Dictũ Bar. limita pcedere in remiſſione tacita: ſecus ſi pr expreſſe remiſiſſet iniuriã filio illatã etiã a cõiũcta pſona. q: adhuc putarẽ pcedere dictũ. §. filiofa. attẽto q iſto caſu nõ loquit iſte text. ¶ In gl. l. luci⁹. in ver. nõ cõſenſiſſet. ibi aut tacite cõſentire non vr et c. Idẽ tenet gl. in. l. ſed ea. alleg. in gl. vez q imo ſi fili⁹ ſit pñs, et taceat videat cõſentire. et pbat in. c. j. ad ſi. de deſpõ. impub. vñ dicas q filius hic nõ erat pñs, ideo nõ vr cõſenſiſſe. ¶ Bal tñ Imo. et Pau. de ca. et Ro hic dicũt q licet als filius pñs ſciẽs et tacẽs dũ ſpõſalia ↄhunt videat cõſentire per pdicta, tñ fallit niſi ex tali ↄſenſu filio induceret aliqd piudiciũ extrinſecus p hãc gl. facit. l. ſicut. §. nõ vr. ff. quib. mo. pig. vel hypo. ſol. et. l. ſi iuſſa. §. inuitus. ff. de pecu. Sed certe miror de iſtis modernis ita trãſeuntibus cũ Bal. hic nam cõtrariũ fuit expreſſe de mẽte Iac. de are. Dy. Bar. et antiquorũ hic qui dicũt q imo in terminis huius. l. vbi agit de preiudicio q ſibi extrinſec⁹ generaretur in amiſſione lucri dotis preſens ſciẽs et tacẽs vr cõſentire q etiã ſatis pbatur ex iſto tex. in verſic. abſente filio. a cõtrario ſenſu.
9 ¶ †Scdo pbari põt ex illa cõi regula q̃ hz q vbi qs preſens eſt actui quẽ poſſet cõtradicẽdo impedire ſi taceat vr cõſentire etiã ſi act⁹ ſit ſibi preiudicialis. l. in delictis. in prin. ff. de nouo. no. Inno. in c. ex parte dec im. de reſcrip. no. Bar. et doc. in l. que dotis. ff. et c. ſed ita eſt q fili⁹ cõtradicẽdo potuiſſet ſpõſalia impedire. d. l. ſpõſalia. et d. l. in ſpõſalibus. ergo et c. ¶ Nec ob. d. §. nõ vr. q: ibi nõ potuiſſet cõtradicendo actũ pignoris impedire: vt etiã vidimus in. d. l. que dotis et ex ibi no. p Bar. habes rñſionẽ ad. d. l. ſi iuſſa. §. inuit⁹. ¶ Nec etiã obſtat alia ratio quã pſe adducebãt Bal. et Ang. vez q ſi aliter diceremus ſequeret q ſicut filius per ſolũ cõſenſum in ſpõſalib⁹ ſibi poſſet piudicare eodẽ modo pr ſolus cõſentiẽdo dz poſſe preiudicare filio attẽto q actio que cõpetit filio cõpetit et patri. l. dotẽ. ſcdm̃ ſcdam lec. j de ca. pe. et tñ hoc eſt ↄ iſtũ tex. q: vñde q d. l. dotẽ. procedit qñ pater nõ propter iniuriã filio illatã: ſed pacto vel alio mõ poterat agere ſicut fili⁹, ſec⁹ vbi pp̄ter iniuriã filio illatã p iſtũ tex. et ſic tene cũ Bar. et antiqs q fili⁹ tacẽdo videatur iniuriã remittere vxori que diuerterat, et ſic lucro dotis renũciare. ¶ In ea. gl. ibi vr et piudicare. hec eſt vera. ¶ In ea. gl. ibi vel verius hec falſi: q: etiã p ſpõſalia videtur qs oſtẽdere cõſenſum. et mores ſpõſe approbare ſicut et p matrimoniũ. facit. l. ſi. in ſi. ff. de diuortiis. iuncta. l. ſi vxor. alleg. in glo. alias eñ ſequeret q etiã ſi filius cõſenſiſſet ſpõſalibus ſibi nõ preiudicaſſet cõtra iſtũ tex. nõ violãdo literã. et hec vr veritas quã cõiter ſequunt ſcribẽtes excepto Bal. et Ang. q ſequũtur gl. et nõ bñ. ¶ In ea. gl. ibi. l. cũ a matre. doc. cõiter trãſeũt cũ hac gl. vez quod vbi ex facto defuncti nõ oritur actio vel exceptio. tũc heres ↄuenire poſſit per iſtũ text. ¶ Raph. tñ ↄ hoc alle. tex. in. l. ſi ab eo. et. l. ſi filiũ. de lib. cã licet eñ ibi manumittẽti nõ querat actio vel exceptio, tñ heres manumittẽtis cogit habere ratũ. vnde põt ſcdm eũ rñderi ad iſtũ text. q hic pater cõſenſit ſub tacita cõditione ſi filius ſpõſalia approbaret cõditione nõ impleta nimirũ ſi cõtrauenire põt. ¶ Sed certe hec eſt diuinatio ad iſtũ tex. vt. ff. in ſimili dictũ fuit cõtra Raph. Et ad. d. l. ſi ab eo. cum ſi. poſſet rñderi q illud factũ tendit ad inducẽdã exceptionẽ: q: poterit ſeruus excipere q agẽs venire non poſſit cõtra factũ ſuũ. ideo puto mẽtẽ gl. fuiſſe q cum iſte cõſenſus patris nõ tendat ad remiſſionẽ lucri dotis nimirum ſi filius etiã heres preſens põt cõtrauenire. ar. d. l. in ſponſalibus. ¶ Cõfirmat, nã ita demũ p ſcdm actũ tollit primus ſi ſcds valet. l. ſi iure. et ibi Bar. de leg. iij. ſed tacita remiſſio lucri veniẽs in cõſequẽtiã cõtractus ſpõſaliorũ inualidi dicit actus ſecũdus, et inualidus, ergo et c. ¶ Cõtra gl. tñ et Bar. facit: quia lz ex facto defuncti nõ dar actio vel exceptio, tñ tale erat q tẽdebat ad dãdã replicationẽ mulieri, q: replicare poterit mulier q culpa eſt ſibi remiſſa ex facto defuncti, et nulla videt rõ differẽtie inter exceptionẽ et replicationem. Ad iſtũ tex. vltra Raph. põt rñderi q qñ per aliquẽ actũ reſultat remiſſio alicui⁹ iuris, ita demũ inducit remiſſio, ſi ille act⁹ ex quo reſultat remiſſio habeat effectũ. l. certi ↄdi. §. qm̃. ff. ſi cer. pe. l. ij. ff. de noua. vñ cũ ſpõſalia hic nõ durauerint nõ vr inducta eſſe remiſſio. ¶ Sed adhuc obſtare vr. q: vitiato expreſſo non vitiatur tacitũ eque principale. l. ſi fideiuſſor. in prin. de leg. j. ¶ Ad qd põt reſpõderi q illud tacitũ fieri nõ poterat p patrẽ. l. remiſſio iniurie quando iniuria erat illata a perſona coniuncta, vel

poteſt reſponderi quod. d. l. ſi fideiuſſor. non loquitur in termino de quibus querimus, vt ex predictis conſtare poteſt.
1 ¶ Paria delicta mutua compenſatione tolluntur.
2 Accuſo verbum adaptatur etiam ad libellum in cauſa ciuili.
3 Pena in dubio applicatur fiſco in delictis, in contractibus vero applicatur parti.
4 Sententia poteſt ferri ſuper facto etiam abſq verbo condemno vel abſoluo.
5 Recõuentio, vbicũq cauſa reconuentionis tendit ad impugnãdum et perimendũ primã conuentionẽ, tunc in vim exceptionis admittitur, et poſſunt omnia eadẽ ſententia terminari, ſecus vbi reconuentio eſſet ſeperata a prima conuentione.
6 Dictio quondam eſt ſubaudienda in inſtrumento, vbi ſit mentio de perſona que tam erat mortua.
7 Clauſula autoritate noſtra importat iuriſdictionẽ delegatam.
8 Legem qui peccat in vnã an dicatur omnibus contraueniſſe.
1 VIro. †Paria delicta mutua cõpẽſatione tolluntur. Vel ſic. exceptio adulterij tollit replicatione lenocinij vel econtra, cũ agit ciuiliter de dote vel donatione pp̄ter nuptias lucrãda. h. d.
2 cõcordat. l. cũ mulier. ff. eo. ¶ †Not. primo quod verbũ accuſo adaptatur etiam ad libellum in cauſa ciuili, ſimilẽ tex. allegat hic gl. hoc tamẽ intelligit Bal. Imo. et doc. quando in concluſione libelli appareret penam applicari debere ipſi libellãti, ſecus ſi fiſco. per. l. gra ia. cum gl. in. l. et ibi Bart. ff. de ter. mo. et per no. per gl. in. l. iij. ff. de ſepul. viola. ¶ In dubio autẽ et doc. non dicant verbũ accuſo intelligitur. ſ. criminaliter agere autẽ intelligitur. ſ. ciuiliter, iuxta. in. de publi. iudi. in prin. no. Bar. in rub. ff. de condi. ex lege. in. iij. q. prin. pro quo dicto eſt glo. in. l. ſi. C. de litigio. de quo etiam vide per Angel. in. l. ſi id quod. ff. de iuriſdi. om. iudi. ¶ Subdit hic Bal. qd Specu. ti. de accu. §. j. ver. ſed quid ſi primo. notabiliter dicit quod vbicunq dicitur accuſo, et peto eum puniri, nec dicit cui petat penã applicari intelligitur petere quod fiſco veniat applicanda, nõ autem videtur agere pro ſuo intereſſe iuxta. l. qui non ita nc. ff. de fal. et hec ſatis cõſonant cum ſententia Bar. in p. ci. lle. rubri. ¶ Sed Rom. hic tenet contra Bal. et Spec. mouetur quia ſemper libellus debet in partem minorẽ interpretari. l. ſi preſes. cum vulgaribus. ff. de penis. et quia quelibet pena maxime parti applicãda cenſetur minor qualibet pena criminaliter inferenda. arg. l. interdictũ. in ſi. ff. de pe. non recedo ab opi. Spec. et ſequacium. ¶ Nec obſt. d. l. ſi preſes. quia loquitur de verbo vi. quod etiã ſecundum propriã ſignificationem verificatur tam in priuata quãm publica, nimirũ ſi in minorẽ partẽ interpretatur vt ibi, ſed verbum accuſo de ſua propria ſignificatione adaptatur dũtaxat cauſe criminali: vt in. ff. ergo et c. ¶ Nec ob. d. l. in ſeruorũ. quia ſimiliter dico eã procedere qñ ppria ſignificatio vocabuli illud patit. ar. l. nõ aliter. de lega. iij. l. iij. §. hec verba cũ vulg. ff. de neg. geſt. et hoc verũ attento q ex ppria ſignificatione vocabuli non inualidat libellus, alias eñ fateret verba poſſe improprijari, vt no. Bar. in. l. ſi olei. et loca. et in. l. inſulã. ff. de pleri. ver. et in. l. ſed et ſi poſſeſſori. §. ſi cũ
3 ſi iuramẽto. cũ vulg. ff. de iureiur. ¶ †Predicta etiã intellige vera in delictis, ſed in ↄtractibus in dubio pena parti applicatur vt eſt tex. ſing. in. l. ſi qs maior. C. de trãſac. et ibi plene per doc.
4 ¶ †Scdo no. ex iſto tex. q ſufficit ferre ſentẽtiã declarato tñ ſuper facto abſq verbo cõdẽno vel abſoluo, etiã in criminibus pro quo eſt tex. in. l. ex diuerſo. ff. de rei vẽ. qd intellige vt ibi p
5 Bar. ¶ †Tertio ex iſto tex no. ſm Bal. ſigurãdo caſum ſcdm lec. Ia. de are. et Bar. q vbicũq cauſa recõuentionis tẽdit ad impugnãdũ et perimendã primam cõuentionẽ tunc in vim exceptionis admittit. et poſſunt omnia eadẽ ſnia termi. nari. ſecus vbi recõuentio eſſet ſeparata a prima cõuentione. de qua materia vide no. in. l. ij. §. ſi. ff. que ſenten. ſi. ap. reſcin. per Bal. in auf. et ↄſequẽter. C. de ſen. et inter. om. iudi. p cano. in. c. j. de mu.
6 peti. ¶ †In gl. j. ibi quondã. hãc gl. no. Raph hic pro inſtrumẽtis in quibus ſit mẽtio de pſona que erat mortua. nec dicit quondã vel equipollẽs vt p hoc inſtrm nõ reddat falſum, ſed ſubaudiri debeat dicta dictio quondã. ad idẽ eſt tex. gl. et Bar. in l. eius qui in prouincia. ff. ſi cer. pet. et in. l. inſulã. ff. de acq. re. do. no. Spe. in ti. de inſtru. edic. §. reſtat. ad ſi. et §. inſtrm. verſi. quid ſi ita. per Bal. in. l. cũ acutiſſimi. C. de ſi. leicõ. tex. et glo. in l. ſi quis reum. §. iul. el. i. ff. de lib. le. in ver. vxor aliquid p Bar. in. l. ſi cognatis. in ſi. ff. de rebus dub. Sed quid econtra ſi dicatur quondam cum adhuc viuat, vide per Bart. in. l. j. §. hoc interdictum. ff. de oper. no. nun per cano. in. c. ex parte. de foro cõpet. et in. c. cum olim. el. j. de offi. deleg. et vide quod dicit not. Iac. bu. in. l. cum aliquis. C. de iure delib. ar. c. illius tex. videlicet quod ex illis verbis Petrus quõdã Martini inducitur preſumptio inter eos, inter quos talia proferũtur quod Petrus

tus ſit ſui iuris, ⁊ qđ mortuus ſit martin⁹, q̄ no. q: a doct. non tradit. In glo. ꝙ. ibi. puta i donatiōe ꝓpter nuptias ⁊c. hoc erat ſtilū nō vr̄ poſſe ꝓcedere: q: iure iſto incognita erat talis donatio, vt eſt tex. in. ꝙ. eſt ⁊ aliud. inſti. de dona. vñ male loquit̄ hec glo. ſm Raph. ⁊ Pau. de ca. niſi dicamus q̄ additū fuit a cōpoſitorib⁹ noui iuris, put in ſili videmus in. l. ꝙ. ſ. de inn. teſt. ⁊ in. l. ſi non mortis. ſ. de mortu. ⁊c. ¶ Ibi inquātum Bar. hoc in. ꝙ. opp. examinat an exceptio doli tollat ꝑ replicationē alterius doli, ⁊ cōcludit q̄ vbi agēs, ⁊ ꝯſequenť replicās tractat de dāno vitādo tunc ꝯ exceptionē doli dať replicatio alterius doli ¶ Adde qđ Imol. hic dicit hoc nō ꝓcedere odio feneratorū in. c. q: fruſtra de vſu. vbi licz repetēs vſuras agat de dāno vitādo, tñ ꝯ ipſum pōt replicari q̄ etiā ipſe eſt vſurarius, ⁊ extorſit vſuras ab aliīs. ⁊ ſic potior erit cōdictio excipiētis ꝙ de lucro tractātis. ¶ Circa hoc Ro. h. d. qđ Lapus alleg. ſua. lv. limitať. d. c. q: fruſtra. vt ꝓcedat qñ exceptio illa opponeretur corā iudice delegato, ſec⁹ ſi corā ordinario: q: tūc eū hoc non reperiať iure cautū ſtādū eſt regule. Moueť Lapus arg. c. pia. de excep. lib. vi. ⁊ c. i. de reſcri. eo. li. hoc tñ ſm Ro. eſt contra tex. in. c. michael. extra de vſur. qui ſm eū loquiť in iudice ordinario. ¶ † Sz ro. male intellexit⁹ illū tex. qñ imo loquiť in

7 delegato. qđ patet dū dicit autoritate noſtra ⁊c. q̄ ſportat iuriſdictionē delegatā, vt no. Bar. ⁊ doc. in. l. more. ſ. de iur. om. iu. ⁊ eſt tex. expreſſus in. c. cū aliquib⁹. de reſcrip. lib. vi. ¶ Scđo limitať hic Imo. p̄ealle. doctri. Bar. nō ꝓcedere qñ exceptio ꝙ obiiciť cōcernit ſhabilitatē ꝑſone ad agēdū, nā tūc etiā iudex ex officio ſuo poſſet eū repellere, vt h̄ late ꝑ eū ꝑ eū. ¶ Ité inqꝫtū Bar. h̄ cōcludit q̄ ꝯ exceptiōez doli nō dať replicatio doli ſi replicās tractet de lucro, adde q̄ hoc fallit ſm Imo. Primo in caſu. c. cū eccleſiaſtice de exce. de quo tñ dicit eſſe cōcludēdū, vt ibi ꝑ doc. Scđo fallit qñ qs eſſet ordinatus ꝑ eꝑm ad ſacros ordinēs ſine titu. nā tunc ſi agit ꝯ eꝑm vt ſibi ꝓuideat, ⁊ eꝑs excipiať q̄ fuit in dolo faciēdu ſe ordinari ſine tit. pōt replicare ēi ipſe fuit in dolo ordinādo eū. alle. Inno. in c. cū intellexerim⁹. extra de adul. ¶ Facit ſm Imo. c. ij. de preb. Ité inqꝫtū Bar. hic ꝯcludit q̄ ſieri pōt mutua cōpēſatiōe dū circa idē crimē, ſed etiā ſi ſint diuerſe culpe, ⁊ circa diuerſa delicta ſi mō eundē effectū concernāt. ⁊ poſtea ſe remittit ad dicēda ꝑ ſe in. l. cū mulier. ſ. eo. Adde q̄ ibi clare nō aperuit hūc articulū, ſed quia nullus doc. hic attingit: ideo ibi reſeruo.

8 ¶ † Vltimo inqꝫtū gloſ. hic in ver. lege ibi. ꝙ. q: vo. ſentit q̄ cōmittēs ꝯ vnā. l. priueť bñficio omniū aliarū legū, adde q̄ hoc cōiter reprobať a doc. maxime ꝑ no. ꝑ. glo. in. c. q: fruſtra. de vſu. ne in plus puniať delinquēs qua deliquerit. ar. l. reſpiciēdū in princ. ſ. de pe. ¶ Nec ob. l. auxiliū. ꝙ. ſi. ſ. de mino. hic alleg. in gl. q: lz doc. non dicāt ibi ceſſabat ratio equitatis ꝓpter quā minori eſt cōceſſa reſtitutio. de qua in. l. ſ. ſ. de mino. ⁊ no. glo. in. l. ſi. C. de reſti. in integ. ¶ Ité non ob. tex. in. ꝙ. q: vero. hic allegatus in gl. q: ibi nō dicitur quod priuetur beneficiis aliarū legum, ſed ſolū beneficiis cōceſſis illi rei quā contēpſit.

1 ¶ Dos eſt reddenda tā filie quam patri quando pater ſimpliciter eſt ſtipulatus dotem reddi, nō expreſſa aliqua perſona cui reddi debeat.
2 Filiuſfa. videtur habere heredem in dote profectitia.
3 Paria ſunt aliqđ facere cū volūtate. vel cū mādato alicuius.
4 Actio de dote poſtquam eſt facta cōis patris ⁊ filie. non poteſt ex interuallo ſine voluntate filie illam ſibi ſtipulando appropriare, ſed cum voluntate filie ſic.
5 Procurator qui mandatum recepit a domino de emēdo fundum pro domino, videtur in dubio ſimpliciter emendo, emere nomine domini.
6 Nouatio hodie non fit. niſi expreſſe caueatur.
7 Stipulatus impersona'iter videtur ſibi ꝑ ſi ſtipulari, tñ fallit propter naturā ꝓcedētis actus de cuius natura eſſet quod nedum ſtipulanti, ſed etiam alteri acquireretur.
8 Dos ſi fuit data mulieri ab extraneo qui ab initio ſtipulatus eſt eam ſibi reddi, debet reddi mulieri, ⁊ non ſtipulanti.
9 Moriens an ⁊ quando dicatur velle.
10 Confinatus ſub conditione donec reuocabitur cōfinatio, extinguuntur confinia mortuo confinante.
11 Paria ſunt facere volūtate alicuius, ⁊ facere mādato eiuſdez.
12 Voluntas an ⁊ quando mandato equiparetur.
13 Iuſſus ⁊ voluntas an ſint idem.
14 Procurator ſi ſuſcepit mādatum. de emendo domū, ⁊ poſtea ſimpliciter emat. videatur procuratorio nomine emiſſe.
15 Procurator an in dubio videať ꝓcuratorio noīe actū gerere.
16 Dos a patre profecta mortua filia cum liberis, vel ſine, an debeat ad patrem redire.
17 Dos a patre profecta mortua filia ad patrē redire debet, quāꝙ filia deceſſerit in matrimonio cum liberis, vel ſine.
18 Dos an debeat reddi ſtipulanti ſibi ſoli, an verō filie dotate.
19 Actio de dote eſt communis patri ⁊ filie, niſi in caſibus notatis ſ. in. l. ꝙ.
20 Dos qñ dať a patre primo viro, ſi tñ nō ſit ſtipulatus pater eam ſibi reddi, ⁊ hoc facere non potuit qñ dat eam ſecundo viro.
21 Dos quamprimum reddit ad patrem dicitur effecta propriū patrimonium patris.
22 Dotandi onus tranſit ad heredem patris.
23 Dotandi onus an ⁊ qñ tranſeat ad filios, vel ad ipſam filiam.
24 Filiuſfa. an habeat heredem in dote aduentitia.
25 Dos a patre profecta mortua filia in matrimonio cum filiis, vel ſine ad patrem redire debet, licet de conſuetudine cōtrarium ſeruetur.
26 Conſuetudo loci intelligitur reſeruata in omni obligatione.
27 Conſuetudo in loco vbi viget. appellatur ius commune.
28 Verba in dubio debent interpretari contra proferentem,
29 Conſuetudo an probetur per glo. ⁊ doc. aſſerentes ita eſſe de conſuetudine.
30 Dos que ex conſuetudine redire debet ad liberos mulieris an debeat eis imputari in legitimam debitam matri in bonis patris ſui idest aui materni.
31 Actio de dote que cōpetit patri vigore ſtipulationis predicte an ſit priuilegiata. ſicut actio de dote que exerceretur ꝑ filiā. a
32 Priuilegia perſonalia competentis cedenti an tranſeant in ceſſionarium.
33 Priuilegium prelationis in dote bene tranſit ad heredes.
34 Priuilegium competens fiſco de ſui natura eſt perpetuum: quia fiſcus nunquam moritur.
35 Dos a patre profecta mortua filia ſine liberis debet redire ad patrem, non autem ad parentes ⁊ fratres filie.
36 Sta. qđ premortua vxore ſine liberis maritus ſuccedat in dimidia, vel in toto, ſi pater ſit ſtipulatus eam ſibi reddi, an non obſtante ſtipulatione ipſa poſſit maritus ſuccedere: quod ſic niſi pater ſit ſtipulatus eam integram ſibi ſoli reddi.

a ¶ Male ſtellerit in hoc vide eundē in l. ro. q. cclxxv.

Poſt dotem. Lex iſta videť ꝯdicere. l. quoties. ꝙ. ceterū. ſ. eo. iō legiť qnqꝫ modis in glo. vt ꝯtrariū illud tollať. aliis etiā qnqꝫ modis legiť ꝑ doc. extra glo. ⁊ inter alias lec. gl. tenēda eſt tertia que reddit hanc. l. ſingularē ſm Bal. ⁊ Ang. hic, ⁊ hec lec. ab oib⁹ approbať, ⁊ bene preterꝙ a bar.

1 vt. ſ. dicā. ⁊ ſm hanc lec. iſta. l. hoc intēdit. ¶ † Si pater ex interuallo volūtate filie fuit ſtipulat⁹ dotē ſimplr reddi nō expſſa ꝑſona cui reddi debeat cēceť ſtipulari cōiter tā ſibi ꝙ filie ⁊ ſic actio ex ſtipulatu erit cōis, ſicut ſi fuiſſet actio ꝑmaſi ſtipulat⁹ nō fuiſſet, ⁊ iō mortua filia ſine liberis cōſolidať in patrē ſz viuēte filia cū actio ſit cōis, ſi agat ſine filie volūtate repelleť exceptiōe. ¶ Vel ſic ſz le. Dy. que inter lec. do. eſt multū no. ⁊ cōiter approbať, pť ſtipulādo dotē mādato filie. vť ſtipulari, ⁊ eius ꝓcurator ex ꝗ ſtipulatione filia mortua ſine liberis agit pť vt hēs filie, ſz filia viuēte ius agēdi nō reſideť i patre

2 hoc dicit. ¶ † No. ex iſto tex. in verbo ſine liberis ſūpto. ar. a ꝯrio ſēſu q̄ filia fa. iſto iure vť hēre heredē i dote ꝓfectitia. de

3 quo plenius. ſ. dicef. ¶ † Scđo no. ſm lec. Dy. q̄ paria ſunt aliqđ facere cū volūtate vel cū mādato alicu⁹. de quo. ſ. lati⁹

4 diceť. ¶ † Tertio no. qđ poſtꝙ actio eſt facta cōis pris, ⁊ filie nō pōt pater ex īteruallo ſine volūtate filie illā ſibi ſtipulādo appropriare, ſz cū volūtate filie ſic: q̄ tñ caſu iō nō indiſtincte agere pōt. ſz qñqꝫ ſibi ob. excep. vt hic in ſi. qñ eſſiceret ꝑſona

5 ſuſpecta, ⁊. ſ. dicemus in lec. Bar. ¶ † Quarto no. ſm lec. Dy. qđ ꝓcurator qui mādatū recipit a dño de emēdo fundū ꝑ dño vť in dubio ſimplr emēdo emere noīe dñi: quod plenius examinabo. ſ. in. vi. le. ¶ In gl. i. in pn. hec lec. cōiter reprehēdiť, q: ſz eā hic pater ſi fuiſſet ſtipulat⁹ ſub duab⁹ ꝯditionib⁹. ſ. ſi matrimoniū ſoluať diuortio, ⁊ ſub cōditione. ſi filia deceſſerit ſine liberis. ſz hec litera hic oſtendit vnā tñ fuiſſe ꝯditionē, vt patet in verbo ſi cōditio, ⁊ hic plenius per doc. ergo ⁊c. tñ hec lec. i ſe vera eſt, lz litere nō cōueniat. ¶ Et circa hāc lec. dubitatur, verū ſi facto diuortio ātequā eueniat aliā cōditio. ſ. quod filia decedat ſine liberis agat pater noie filie ꝯ maritū primena cōi actiōe de dote de iure cōi cōpetēte an poſſit. ⁊ cōcludit Bar. nu. quē ſequit Imo. hic q̄ ſic. ⁊ ita tenuit gl. ſubtiliter intuēti in prin. ibi. niſi caueat ⁊c. ¶ Nec obſt. l. pecuniā. ſ. ſi cer. peta. vbi ꝑdente cōditione ſtipulatiōis nouātis. ⁊ perimētis primā nō poteſt agi ex prima: q: iſtud eſt verū ſm eos cōſentiēte illo cui queri debet ex euētu ꝯditionis: q: tūc debitori ipſi ſoluēti eſt plene cōſultū: ita hic interueniebat cōſenſus patris cui in euētū cōditionis debebat queri. ⁊ pro iſta parte. Benedi. de plumb. alle. tex. in. l. ſi debitor. l. i. iuncta gl. ſ. de iur. do. ⁊ eſt ſing. limitatio ad. l. pecuniā. ¶ Sed ipſemet Benedi. de plum. ꝯtrariū tenet ſequutus gl. que ſm eū hoc tenuit

in .l. debitor. in verbo nuptie. iuncto tex. ff. de iur. dot. ⁊ idē ſenſit hic Bal. circa ſecūdam lec. quia cū actio primitiua ſublata fuerit conſenſu patris ⁊ filie, ⁊ mariti nō pōt ſolo cōſenſu patris, ⁊ filie qui p vna parte interuenerūt reuiuiſcere ſine volūtate debitoris .ſ. mariti, ar. l. pompo. ſcribit ſi negotiū. in verbo, nuda volūtate. cum ibi no. ff. de neg. geſt. ❡ Sed Imol. hic dicit nō videri verū qd actio prima ſit ſublata: q2 illa nō tollit niſi in euentū cōditionis cū ſtipulatio cōditionalis interpoſita animo nouādi ante euentū cōditionis nō tollat obligationē .l. quoties .ſ. de noua. ⁊ ſic videt ꝙ interim mero iure poſſit agi, licet obſtet exceptio que videt tolli ex quo cōſenſit ille cuius fauorē ſpectabat obligatio nouan. ❡ Nec ob. gl. in. d .l. ſi debitor. quia ſi bene pōderetur nō facit ad propoſitū, attēto ꝙ nihil dicit an poſſit mulier agere de cōſenſu mariti cōtra debitorē delegatū marito in cauſa dotis. ſed ponit rationē dubitādi, an poſſit fieri acceptilatio ipſi debitori de volūtate mulieris ante nuptias: ex quo nōdū euenit cōditio pmiſſionis facte marito cū intelligat promiſiſſe ſi nuptie ſequātur, nā videbat qd ex quo nō erat obligat⁹ ꝓpter pendentiā cōditionis ꝙ ibi cadere nō poſſet acceptilatio, ⁊ ſi bene pōderetur nihil ad rē noſtrā. ❡ Ideo videt ſm Imo hoc dictū Bar. ſaluari poſſe. ❡ Sed Pau. de ca. hic videtur idē tenere ꝙ Benedi. de pil. remittēs ſe ad no. per ſe poſt gl. in .l. iiii. verū debitorē in gl. in verbo ſolutionis ad ſi. ff. de cōd. inde. Raph. cu. ⁊ Ro. hic tenent cōtra Bart. quia ex quo cōditio pendens cauſat debitori dilationē ad ſoluēdum, que dilatio in dubio pſumit adiecta fauore debitoris .l. eum qui calen. §. quoties. ⁊ .l. ſtipulatio iſta habere licere. §. inter certā. de vb. obli. ergo ſine facto debitoris auferri nō pōt. ar. l. eū qui. alſ incipit ſi ſolemnis. ſ. de ann. leg. ⁊ ar. l. ſi unus. §. ante omnia. ff. de pac. ❡ Iſtā partē puto firmiter in pūcto iuris verā ad qd oſtēdendū preſuppone qd hic in tex. videt facta delegatio mariti debitoris: q2 marit⁹ de voluntate creditricis alō promiſerat, videlz patri .l. i. ⁊ ii. C. de
6 nouo. ⁊ no. gl. in .l. ii. e. ti. † per quā delegationē videt facta nouatio indubitāter^a etiā hodie. d. l. ii. ⁊ ibi no. Bar. in .l. delegare. ſ. de noua. ⁊ dato etiam ꝙ nō fuiſſet facta delegatio tū oīno per ſecūdā pmiſſionē conditionalē facta eſſet nouatio: q2 ſecūda cōprehendebat longiorē dilationē quam prima. ergo fit nouatio .l. pe. cū ibi no. ſ. de ptu. ſtipul. qd pcedit etiā hodie. vt firmat gl. cōiter approbata in .l. ſi. C. de noua. no. Bar. in. d .l. ii. ſ. de noua. ſi ergo ſecūda promiſſio videt facta animo nouandi, ergo interim pēdēte cōditione ſecūde ſtipulationis nō debet poſſe debitor cōueniri, ⁊ etiā q2 ſi ꝯtrā diceremus .ſ. ꝙ poſſet interim cōpelli ad ſoluendū ſequeret ꝙ per ſolutionē tolleret prima obligatio. inſti. quib. mo. tol. ob. in princ. ⁊ §. i. cū ſi. ⁊ ſic amplius nō poſſet nouari p ſecūdā: q2 ſi p ſolutionē iam eſſet ſublata oīs obligatio ſequeret ꝙ cōditio poſtea ſuperueniēs nō inueniret qd nouare poſſet qd eſt ꝯ illud qd cēſetur actū a partib⁹ .ſ. ꝙ lucrū nō exigat. ❡ Nec fuit ſubtilis ratio Ia. de bu. quā oēs ſequunt in. d .l. pecuniā. per quā ratione rūdet ad .l. pure. in princ. ſ. de do. excep. dū dicit ꝙ ibi ideo agere pōt cōtra legatariū ante euētū cōditionis: q2 in aliorbi releuat⁹ erat legatarius a teſtatore: q2 liberauerat eū ſub cōditione qui erat debitor ſuus pure merito iura eū in alio grauauerūt .ſ. vt cōueniri poſſit ante cōditionis euētū, ar. l. eū q. in prin. ff. de iureiu. hic autē in omnē caſum erat obligatus, nec in aliquo erat releuatus, ergo ꝛc. nā iſta rāſio nō eſt oīno tuta: q2 ſiſt ſi eſſes mihi debitor in .x. ⁊ iuſſu meo pmitteris titio eadē .x. ſub cōditione releuaris in hoc: q2 ante cōditionē nō potes cōueniri, ergo in alio te deberēt iura grauare .ſ. vt me cōſentiēte cōueniri poſſis ante euētū cōditionis. qd eſt ꝯ. d. l. pecunia. ergo ꝛc. Vltra predicta cōprobo opi. quā tenent ꝯ Bar. hic, nā licet ſi ad illud qd mihi pure debes ex ꝯtctu mutui poſtea ex internallo te mihi obligaſti ex cōſtituto ſub cōditione, nic pēdēte cōditione agi poſſet ex prima obligatione mutui, puta q2 nō fit nouatio prime obligationis p ſequētē obligationē ex ꝯſtituto, vt eſt tex. i. l. illud. in prin. cū gl. in verbo actionē. ff. de cōſti. pecu. ⁊ ſi vt ibi ſubdit Bar. illud verū qñ ſcda pmiſſio cōditionalis facta eſt ex cōſtituto cuius natura eſt ꝙ accumulet prime obligationi: nō autē qd nouet primā, ideo nec viuit vtraq3 actio. late illa. §. fin. ⁊ .l. tit⁹. in ſi. ff. de cōſti. pec. ſed vbi eſſet facta ſcda pmiſſio aīo nouādi, ⁊ ſic nō ex cōſtituto, tūc ſcdm eū nullo mō poſſet agi pendente cōditione ſcde pmiſſionis. Et ita dicit debere intelligi, et limitari gl. preal. in verbo actionē: nō ſic gl. illa loquit etiā qñ agebat ex cōſenſu illius, cui veniebat ꝗrēda actio ex purificatione cōditionis adiecte in ſcda pmiſſiōe. patet q2 ibi idē ⁊ querebat in ſcda cui ex prima erat queſitū: ergo relatis verbis Bar. ad glo. illā de directo Bar. ſibi ꝯtrū tenet eius qd hic tenuit: propterea lz autoritas eius, ⁊ ſeq. nō ſit modica tū de iure puto eū male loquutū, ⁊ licet. ff. dictū fuerit hanc lec. primā in

ſe verū eſſe, tū reprobādo Bart. vt prime dixi videt hec lec. ſuſtineri nō poſſe. Si q8 tū vellet ſuſtinere opi. gl. ⁊ Bart. hic quorū magna eſt autoritas poſſet ad ꝯtrā rūdere ꝙ pcedūt qñ appareret ſecūdam ſtipulationē fuiſſe adiectā fauore debitoris promittētis: ſed in caſu noſtro videt ꝙ ſtipulatio ſcda adiecta ſit fauore patris ſtipulātis: q2 vbi pri⁹ actio de dote erat, cōis patris, ⁊ filie nūc erit in totū patris in euentū cōditionis cum ita videat pater ⁊ filia puidere voluiſſe, vñ ſi operaret ſecūda ſtipulatio qñ nō poſſet interim agere ſequeretur ꝙ inductū in fauorē ſtipulātis redūdaret in eius odiū ꝯ .l. ſi mācipia. §. ſi. de fun. inſtru. vel inſtru. le. ⁊ .l. qd fauore. C. de leg. nō tū trāſit ſine ſcrupulo. per ea q pmus dicta ſunt. ❡ In ea. gl. ibi replicatur vt. ff. e. l. quoties cōiter reprehēditur hoc in. ii. lec. q2 tex. hic in ſi. vult patrē exceptione ſubmoueri ꝙ nō eſſet ſi replicare poſſet. vt hic p doc. plenius. ❡ Puto tū ꝙ mēs gl. hic fuerit habere reſpectū ad illud ꝙ ipſa poſuit in. i. lec. ſ. quo ad veterem actionē, ſed q2 iam impugnauimus, attēto ꝙ nec litere conuenit, nec in ſe eſt vera niſi ſaluādo, vt. ſ. dixi. ideo puto hūc intellectū ſaluari nō poſſe. ❡ In ea. gl. ibi vel tertio ꝛc. hec eſt vera, ⁊ ſing. lec. quā cōiter oēs approbant preter Bar. dicentē ꝙ imo litera hic dicit patrē fuiſſe ſtipulatū ſibi vñ pſi. ſed certe cōiter in litera nō hr ſibi vñ pſi vel eq̄pollens. ❡ Plus dicebat hic Raph. ꝙ dato etiā qd hic in tex. eſſet dictio ſibi tū. Bar. adhuc nō bene reprobaret hāc lec. q2 hoc nō obſtāte intelligeret ſtipulatio iſta ſcdm naturā ꝯtctus dotis ſup qua opponit. ar. l. ſi ſtipulatus. in pn. ff. de vſu. ⁊ ſic erit cōis actio pris ⁊ filie, alle. in ſimili tex. in .l. qui ita. §. ſi filio. ſ. de bo. poſ. ſcdm tab. vbi dictio mihi in pupil. ſubſti. operat ac ſi adiecta nō eſſet. ❡ Sed pro Raph. facit tex. i .l. marit⁹ in ratione ſui. C. de procu. ❡ Nec ob. d. §. qui filio. q2 illud ideo eſt: q2 heres heredis primi teſtatoris eſt heres .l. ſciendū. ⁊ .l. heredis. ſ. de verb. ſig. ⁊ in .l. in annalibus. cum ſi. C. de le. que ratio nullo mō militat in caſu noſ:
er gu ꝛc. ❡ † Ex hac lec. habes perpetuo notare ſm Bald. et 7
Ang. ꝙ lz alſ ille q impſonaliter ſtipulat videat ſibi vñ pſi ſtipulari. l. ſtip. iſta. §. ſicut. ⁊ §. ſi q8 ita. ſ. de ver. ob. tū fallit ꝓpter naturā pcedētis act⁹ de cuius natura eſſet ꝙ nedū ſtipulāti ſz etiā alteri acqreret, vt hic in dote erat, ⁊ idē fuit de mēte Bar. in .l. caius. ſ. e. ❡ Itē ex hac lect. habes notare ꝙ lz alia pſona extrinſecus in ſtipulatione nō cēſeat adiecta. §. chryſogonus. hic alle. in gl. tū fallit ꝓpter naturā pcedētis act⁹ ſup quo ſtipulatio interponit: q2 intelligit facta ſcdm naturā ipſius actus, ar. d. l. ſi ſtipulat⁹. in prin. ⁊ .l. i. §. ſub ꝯditione. cū ſi. ſ. vt leg. no. ca. ⁊ ita vno mō rūdet ad. d. §. chryſogonus. ❡ † Ex quo infert ſm Bar. in. d .l. Caius. quē ibi ſequit Pau. de ca. ⁊ ro. ⁊ Pau. de ca. hic qd ſi extraneus dedit dotē p muliere, ⁊ ab initio eſt
b ſtipulat⁹ ſibi dotē reddi videt ſtipulari mulieri nō ſibi: quia^b ita eſt natura dotis vt mulieri nō autē extraneo dotaui actio ꝗrat iuxta .l. vnicā. §. accedit. C. de rei vxo. ac. ❡ Sed imo. hic, et Imol. ⁊ Raph. cu. in. d .l. caius. ꝯtrū tenēt: mouētur primo per regulā. d. §. chryſogon⁹. Scdo p regulā .l. ſtip. iſta. §. ſicut. et. §. ſi quis ita. de vb. obli. Nec obſtat tex. q2 hic ab initio erat iam ꝗſita actio cōiter patri ⁊ filie, vñ ſi lz poſtea voluntate filie ſtipulet ſimplr dotē ſibi reddi nō p hoc videt voluiſſe filiā ſuo iure priuari. Nec videt ipſa in dubio ſuo iuri renūciari voluiſſe, ar. l. cū de indebito. in prin. ff. de pba. que oīa ceſſant in caſu extranei ab initio dotē ſtipulātis reddi. ergo poti⁹ ſibi quā mulieri ſtipulātis eſſe vr attēto ꝙ adhuc nullū ius erat ꝗſitū mulieri in dote. vñ lz numeratio interuenit vr in dubio facta potius aīo implendi pmiſſionē dotis ꝙ donādi. ar. l. ſi ita fuero ſtipulat⁹. §. i. ⁊ .l. ſe. ſ. de noua. ⁊ iſta fuit intētio pdictorū doc. lz nō ita loquātur. ⁊ quāuis ſcdm imo. ꝓpter fauorē dotis p qua in dubio iudicam⁹ forte nō poſſet p extraneo in practica obtineri, tū in pūcto iuris mihi magis placet iſta opi. ❡ Alio mō rūdet Dy. ad. d. §. chryſogon⁹. ſ. ꝙ in ſtipulatione nō ſubintelligit pſona extrinſeca in quā directo vba ſtipulationis eſſe intelligant collata vt ibi, ⁊ ſic nō vr pr hic ſtipulat⁹ dotē reddi filie ſtipulādo ſimplr, ſed bñ ſubintelligit pſona filie .ſ. vt videat ſtipulari ſibi pri recipienti noīe filie: q2 iſta ſunt diuerſa me videri ſtipulari a te dari filie, ⁊ me videri ſtipulari a te dari mihi noīe filie, nā prim⁹ mod⁹ ꝯceptiōis vboꝝ nō ſubītelligit niſi exprimat. ſed ſcds mod⁹ ſic, ita itelligat iſte tex. q2 tū vba exeq̄utiua ꝗ̄ obligatiua cēſent collata in pſonā ſtipulātis. ſz ſm primū intelligerent vba exeq̄utiua cōcepta in pſonā etiā extrinſec⁹ ſubintellectā. d. §. chryſo ita colligit ex vbis bar. ſz lz nō ita declaret, ⁊ clari⁹ hoc ſonāt vba Dy. ſi ei⁹ lec. originalr iſpiciat nō attētis vbis referētiū eū, imo hoc aliter ītelligēdo Dy. ⁊ male dicit ꝙ tenēdo hic tertiā lec. nō vr bñ rūdere ad. d. §. chryſo. q2 et hic ſubintelligit pſona extrinſeca in ꝗ̄ vba ſtipulatiōis itelligunt plata ex ꝗ pr ſtipulat ſibi ⁊ filie, ſz bñ ſm eū pcederet hec rāſio Dy. ſi teneret ei⁹ lec. eiuſdē quā hic ſerto loco

a ❡ Indubitanter. a Adde eūdē cōſil. xiii. ii. lib. ⁊ cōſil. x. qd hodie non fiat nouatio niſi expſſe caueat firmat Lu. ro. conſil. cxxi.

b ❡ Nō ſibi. Adde videndum Bald. conſi. ccclxxxviii. ii. lib. incip. pſuppoſito tenore ſtipulationis.

loco refert Bar. ¶ Puto Imo. nimiū obscure locutum: nec
video quare reprehēdere voluerit Dy. nisi intelligat cū voluis
ſet q hic videant̄ vba executiua collata in personam vtriusq;
vt sic videatur stipulatus dotē reddi sibi. ꝛ filie. Sed certe hoc
nō dicit Dy. ppterea puto bñ locutū. ¶ Aliter etiā rñdebat
Bal. ad. d. §. ch̄riso. quē hic referūt bal. Ang. Imo. ꝛ mod. ꝛ eum
sequunt̄ ꝛ bal in. l. si patruus. cir. añ. col. C. cō. vtri. iu. vez q cō
trariū pcedat qñ redderet̄ stipl̄o inutilis si tertia psona subin
telligeret̄, sec⁹ si nō redderet̄ inutilis. vt hic cū pr̄ posset stipu
lari filie dotē. l. pōpo. philadelphus. ā. sa. er. quinimo ēt extra
neus. l. ¶ .i.e. ꝛ lz cōiter approbet̄ iste intellectus, ɔtrariū
sensit gl. d. §. ch̄riso. dū dixit marie si stipl̄o redderet̄ inutilis,
ꝛ p ea facit. l. stip. ista. §. alteri. ꝛ. § si qs ita. de v̄. ob. nec ob. si p
opi. Ol. allegaret̄ ter. in. l. q̄cūq;. §. fi. ī. de v̄. ob. ꝛ in. l. si seruus
communis meuē. §. fi. de stip. ser. p q̄ duo iura Raph. cu. in. d. §.
chriso. tenuit hāc ptē: q rñdeo verū esse q ī dictis iurib⁹ sub
intelligit̄ psona q̄ iuris interp̄tatiōe repñtabat stipulator, vez
psona pr̄is vel dñi cū ibi stipularet̄ seru⁹ vel fil⁹: sz in aliis ca
sib⁹ sec⁹: q psona extrinseca nō subintelligit̄. ¶ In ea. glo. ibi
vel quarto. hec vera in se. tñ cōiter nō tenet̄ q̄tum ad hāc. l. q
ista. l. esset de indubitabili. ꝛ q ēt vr̄ facere violētiā lre. hoc te
nent oēs doct. hic p̄ter ro. dicentē q imol. decidit vnā dubita
tionē. vez q mortua filia stipl̄o efficiat̄ vtilis cū text. hic dicat
pr̄em agere posse mortua filia qd tñ nō puto verū: q pr̄ agit
velut ille q occupat bona filie iure peculiō sm opi. aliquoꝝ, vel
agit vt hr̄s filie sm eādem opi. non aūt ex stipl̄one. ¶ In ead.
gl. ibi vr̄ quto, hec similr̄ ī se v̄a est tñ q̄tuz ad hāc. l. nō tenet̄:
9 q viol at ter. ꝛ p alia rōnes de quibus hic p Bart. † Cui adde
inq̄tum ɔcludit q spāle est fauore dotis qd moriens videatur
velle sicut in vltimis volūtatib⁹ p iura hic p eū alle. nā idē tz
bar. in. l. ita stipulat⁹ ī. ꝛ. col. ī. de v̄. ob. ꝛ in. l. vxorē. §. pe. de leg.
iij. in. l. si fideicō. §. si fideicō. de le. iij. ¶ Sed Bar. tz cōtrariū q
imo p mortē extiguit̄ oīs volūtas. l. iū. ā. loc. c. si subdelegat⁹.
de offi. dele. in. vi. ꝛ ipsemet Bar. in. l. cētesimis. §. fi. ī. de verb.
obl. tz q in vltimis voluntati. mortē nō videat̄ velle. ¶ Nec
ob. iura hic alle. p Bart. quia solū dñt q testōr videatur con
ferre legatū vel vltimaz volūtatem post mortē heredis dicē
do hr̄s det cum volet vel cū voluerit sm Bart. ang. ꝛ mod. in
d. l. cētesimis. §. fi. ꝛ cōtra Bar. hic est casus in. l. si legatum. §.
filii si volet. de legat. ¶ Tñ Bal. hic dicit q aut substātia di
spositiōis ɔfert̄ in alteri⁹ voluntatē, ꝛ tunc siue inspiciatur in
choatio dispōnis siue ɔdōnis finita volūtate p mortez finitur
ꝛ illa dispō nisi in vita declarauerit se velle. d. l. cētesimis. §. fi.
alīs enim nō vr̄ purificata dispō. aut sola executio, seu exerci
tiū dispositionis cōfertur in volūtatē alteri⁹: ꝛ tūc p mortē sor
titur effectū sine alia declaratiōe. p ter. opti in. l. fi. ī. q si ma. ad
lib. perue. ꝛ. d. l. ita stipulat⁹. §. qd si ab initio. declarādo, vt ibi
declarat Bar. in. ꝛ col. ¶ Hāc theoricā reprehēdit benedic.
de plū quē refert hic Imol. q est ɔ. l. itē q. §. hunus. cū glo. ā.
de pac. ꝛ. l. feneratoꝛ. cuz ibi nota. ā. de nau. fen. ꝛ. l. quibus die
bus. §. qdā titio. de ɔdi. ꝛ de. ꝛ q̄ notant̄ p gl. in. l. seius saturni
nus. ī. ad tre. tñ non puto recedendū a doctrina Bald. primo,
q ad iura Bal. aliquo mō rñdere: scdo: q nō puto obstare. d. §.
huius cum gl. attento q ibi solū dr̄ dependētia tacite ɔditio
nis, ꝛ expresse impedire actionis natiuitatē. qd nihil facit ad
ppositū: q p mortē vr̄ cōditio purificata. ¶ Nō ob. d. §. qui
dā titio. q illud ī vltimis volūtatib⁹, vt ibi no. ī gl. sec⁹ in cō
tractib⁹. l. ob hōnū fere. §. ɔdō. ī. de ac. ꝛ ob no. gl. in. l. ū. in prin.
ā. de in diē addi. ꝛ no. doc. in. d. §. qdam titio. ¶ Nec ob. l. cum
post. §. gener. cū si. hic alle. p Bar. q nō tractam⁹ de incerti
tudine respectu q̄titatis. sz respectu ɔdōnis importate p illa
10 verba ad volūtatē filie. ¶ † Ex p̄dictis infert hic Bald. qd si
legatus de latere ponit aliquem ad confinia q̄diu reuocauerit
an si moriat̄ legatus extinguant̄ cōfinia, ꝛ dicit q sic. ¶ Sed
imo. hic eū reprehēdit, ꝛ dicit ɔ bal. esse casuz in. d. c. si subdele
gatus. ꝛ q ɔ eū tz bar. in. d. l. cētesimis. §. fi. vbi etiā sm Imol.
est ter. ɔ. bal. hic. ¶ Sed salua pace sua bar. in. d. §. fi. tz idez q
bal. hoc fatetur tñ q opi. Bar. ꝛ bal hic magis cōiter dānatur
per doct. ibi per Bal. in. §. hec autē tria in pe. ffoꝝ. cuz cōcor.
de quibus dixi. in. d. §. fin. ¶ Sexta fuit lec. Dy. q pr̄ dotē de
dit, ꝛ postea ex interuallo post cōtractū matrimoniū filia vo
luit q pr̄ stipularet̄ dotez reddi facto diuortio ꝛ ita fecit pater
ꝛ tunc rñde vt in lr̄a, ꝛ talis filie volūtas p̄cedēs facit vt presu
matur p̄curatorio nomine fuisse stipulatū lz impsonalr̄ stipu
latus fuerit⁹. p qua lec. bar. hic alle. idē q. ā. man. ¶ Et sic non
ob. d. l. quot. v er. ceterū. ā. e. q ibi pr̄ pprio noīe fuit stipulatus
sibi reddi hic aūt procuratorio noīe. ¶ Nec ob. iū. lec. posita
hic in gl. quia illa procedit vbi pater nō fuit adhibit⁹ p filiam
ad stipulandum sed motu proprio stipulabatur. ꝛ filia consen
sit. ¶ Sed lect. dy. intelligitur quando voluntas fuit illa qua

precessit stipulationem. ꝛ mouit patrem ad stipulandū. ¶ Si
autē nō appareret an volūtas p̄cessit. seu an pr̄ fuerit adhibi
tus per filiā ad stipulandū vel non. sed simpliciter dr̄ in iussio
volūtate filie stipulatus ꝛc. Quid iuris. doc. hic non declarāt
preter do. Paul. qui isto casu dicit locum hēbit. iū. lec. hic po
11 sita p ea q̄ no. in ver. vel tertio. ¶ † Et ex hac lec. Dy. hēs in
primis notare q idē est facere voluntate alicuius, ꝛ facere mā
dato eiusdem de quo dic: vt hic plene per Bar. cum quo trāſ
sit hic Bal. ꝛ mod. ꝛ Bal. in. l. si pecuniā. circa princ. C. de ne
go. ge. ¶ Adde q inq̄tum Bartol. hic ter. et qd si precedens
negotiuz fuit causa volūtatis tunc non inducitur mandatum
per iura hic p eum alle. melius probat̄ in. l. si vero nō remune
randi. §. si post. ā. man. vbi de natura mādati est q p̄cedat. nō
aūt q sequat̄. ¶ Itē inq̄tū Bar. circa ista attingit de tutelle
ctu. l. i. §. si is qui nauem. ā. de exerci. ꝛ. l. i. §. scia. ā. de triti. Addō
qd verba sua nō vīr sine dubio. nec doc. bene declarāt in quo
differat casus. d. §. scia. tit. q iussu. ideo puto aduertendum qd
qñq; ex ɔctu filij pr̄ tenet̄ solū de peculio ꝛ hoc est qñ filius ex
cā peculiari in merce nauali vel nō nauali ɔtrit pr̄e ignorante
vel ɔdicente. peculio tñ nondum adēpto. ꝛ isto casu hz priuile
gium deducendi pr̄ qd sibi debet̄ anteq̄ ceteris creditoribus
satisfaciat. l. sz si vāni. § peculiū. ff. de pec. ¶ Qñq; ɔtrit filius
in merce nauali pr̄e sciente. ꝛ volente, ꝛ tūc pp publicā vtilita
tem q̄ versat̄ in merce nauali tenet̄ pr̄ ex illo ɔctu insolidū. d.
§. si is q naue. ¶ Qñq; ɔtrit fil⁹ in merce nō nauali pr̄e sciēte
ꝛ nō ɔdicēte, ꝛ tūc tenetur pater ex ti. de tributo. dūtaxat quo
casu non habet priuilegiū deducēdi ante oīa qd sibi debet̄. sz
in merce illa cōcurrit cum aliis creditoribus vt cuilibet ppor
tionibus suis satisfiat. d. l. i. §. scia. ꝛ fere per totum ti. ā. de tri.
quo casu insurgit alia dubitatio. vez qualiter iste casus differat
a ti. qd iussu. cū videat̄ perinde teneri debere insolidū ac si mā
datū interuenisset. l. i. ī pñ. ā. qd iussu. ppterea bar. hic vr̄ respō
dere q. §. sciētiā. hz locum qñ voluntas pr̄is fuit limitata re
spectu peculij, sed indeterminata respectu ɔctus. Sec⁹ si fuis
set determinata ēt respectu ɔctus: q tūc teneret̄ īsolidū ex ti.
q iussu. p. d. l. i. ī prin. ꝛ fere p totū ti. ¶ Hec eadē distīō fuit de
mēte Bar. lz nō ita clare in. d. §. si his qui nauē. qui refert hoc
fuisse originale dictū mar. fil. qd sequuntur Bald. ꝛ alij cōiter.
¶ Sed certe hec doctrina vr̄ esse ɔtra ter. in ter. in. d. l. i. §. qd
iussum. in versi. siue gn̄aliter siue spālr̄ ꝛc. ā. qd iussu. ppterea
gl. in. d. §. si is qui nauē. in glo. mag. lz non arguit de d. iussuz.
adducit tñ alia pl̄a ad idē tēdentia. ꝛ postea soluit qd aut in
teruenit voluntas patris tacite presumpta ex taciturnitate et
patientia. ꝛ tunc p̄cedit. d. §. sciam. vt sic nō insolidū. sz ex tit.
de trib. dūtaxat teneat̄. ¶ Fallit tñ in casu. d. §. si is qui nauē.
in merce nauali propter publicā vtilitatē. aut interuenit volū
tas expressa. ꝛ tunc siue gn̄alis, siue spālis fuerit tenet̄ q iussu.
d. § iussum. ꝛ hanc opi. sensit etiā gl. in. d. §. sciam. sed clari⁹ in
d. § si is q nauē. ꝛ hoc puto verius: q ita reducunt̄ oīa predi
cta ad cōcordiā. ꝛ miror q palle. doc. nō aduertāt. ꝛ p illis est
gl. ꝛ ter. in. l. fi. ꝛ ibi expresse Bal. C. de exer. ¶ Alius est intel
lectus per quē pñt p̄dicta cōcordari. vez q aut voluntas pa
tris est limitata ad peculium, ꝛ tūc siue sit determinata quo ad
cōtractū siue nō p̄cedat ti. de trib. p. l. i. in prin. in v̄bo merce
peculiari. ā. de trib. fallit tñ vt dixi in casu d. § si is qui nauez.
Aut nō fuit limitatata quo ad cāam peculiū, ꝛ tunc procedat ti
tulus qd iussu. ꝛ hoc vr̄ satis tutum pro intelle. predictorum ꝛ
12 omnium. ¶ † Ex quibus habes an ꝛ qñ volūtas mādato equi
paratur. qd inducit Bart. hic ad qōnē notabilē de qua etiā p
Jo. an. in addi. Spe. in ti. de accu. in prima pte in rubri. ꝛ cum
13 Bar. transeunt cōiter oēs. ¶ † Quid autē si in actu requireba
tur iussus prout in aditione hereditatis fienda p filiumfa. iux
ta. l. si quis mihi bona. §. iussum. ā. de acqrē. here. ꝛ in instīo de
a de voluntateᵃ patris adiuit ꝛc. nō autem fit mentio qd iusserit
pater, an illa verba importent iussum. ¶ Bar. Ang. ꝛ expres
sius Pau. de ca. in. l. q heres. §. neq; filius ī. de acq. here. tenēt
q sic. per illū ter. in ver. neq; pr̄ sine filio neq; fil⁹ sine pr̄e ꝛc.
quasi innuat ille ter. sufficere sic concurrat vtriusq; volūtas: q
presumit̄ voluntas pr̄is in dubio precessisse vt iussum impor
tet. p quo facit qd no. Bar. hic in cōclusione prime relata q
14 tene mēti: q tibi seruiet ad multa. ¶ † Ulterius ex eadē lectu.
Dy. hēs notare q si procurator suscepit mandatum de emen
do domum. ꝛ postea simpliciter emat videt̄ pcuratorio noīe
b emisse.ᵇ ad idē est ter. in. l. qui seruum. ver. idē ex in eo ꝛc. ꝛ ibi
no. Bar. ā. de interrog. ac. ꝛ est ter. in. l. seruus sic olim. in fin. ꝛ
in. l. proinde. in prin. ꝛ. §. i. ā. de stip. ser. ꝛ in. l. qui in aliena. §. si
is q putabat. ī prin. ī. de acqui. here. ꝛ ibi hoc no. Bar. hic ī lec.
mod. idem tenet Imo. hic. ¶ Sed aduerte: quia Bar. hic cō
trarium tz volens q nisi procurator faciat mentionem in em
ptione de officio procuratoris nō intelligitur cōtraxisse pcu

a ¶ De voluntate. sed qd si dicat̄ qd filius pmisit vna cū patre vide Ra pha. cu. consi. xi.

b ¶ Emisse. adde eundē Alex. cōsi. lxiv. i. lib. p Bal. cōsil. cclxij. ꝛ vide Jo. an. in addi. ad Spe. ī ti. de emp. ꝛ ven. §. i. versi. nō nunq; vbi quid si partez emat noīe suo partem noīe domini.

ratorio noīe, alle. l. ij. §. ſed qđ de emptore. ꝟ. ſi qđ. ſ. iudi. ſol. q
nō loquitur in terminis nr̄is. ſ. qñ preceſſerat mādatū vel iuſ-
ſus, ⁊ hoc ſciret pcurator. Uel ibi apparebat ꝙ nullo modo vo-
lebat agere pcuratorio noīe dato qđ mādatū preceſſiſſet. hāc
opi. bar. lʒ ipſemet bar. in. l. q mihi donatū. circa vlt. col. in ꝟſi.
quero quid in dubio. ſ. de dona. alle. l. res ex mandato. ſ. de ac-
quirē. re. do. que etiā nō pbat. Q: lʒ ibi dicat qđ res empta per
procuratorē nō acquirit dño ſi non tradat p procuratorē nō ſe-
quitur: ergo pcurator non vr̄ emiſſe procuratorio noīe: qꝛ da-
to etiā qđ videret pcuratorio noīe emiſſe, tñ ad hoc vt acqui-
rat dño requirit qđ vidēs hoc ageret, vt pbat in. l. abſenti. in
ſi. ſ. de dona. p quā hoc vltimū firmat Bar. in. d. l. qui mihi do-
nū. ⁊ Cy. in. l. i. C. de acq. poſ. Cū opi. Bar. hic etiā concordat
Bal. in rub. de ꝯbē. emp. in. xv. q. p. l. ita ſtipulatus. §. Chriſo.
ſ. de ver. obl. ¶ Sʒ colligi pōt rn̄ſio ex his que ſuperius dicta
ſunt circa intellectuʒ illius. §. plus ergo plʒ pima opi. p hāc. l.
ſm lec. Dy. ⁊ p. d. l. qui ſeruū. ⁊. d. l. q in aliena. cum cōcor. quā
etiā ſequit Bar. in. d. l. titiū, ⁊ meuium. §. altero. ſ. de admi. tu. p
tex. in. l. q negotiationē. in prin. e. ti. quā ad hoc reputat̄ nota-
bi. Bal. idem ſecutus. in. l. cū opʒ. in prin. C. de bo. q li. ¶ Nec
huic opi. ob. tex. in. d. l. poſt mortē. ſ. qñ ex fac. tu. qꝛ lʒ ēt ſi procu
ratorio noīe geſſerit negotiū dñium quereret ipſi pcuratori, tñ
mandās poſſet actione mādati cogere pcuratorem, vt in eum
transferret dñium p. l. pignori. §. ſi. ⁊ ibi Ang. ſ. de vſuca. ⁊ no.
Bal. in. l. ſi patruus. in. ij. col. C. cō. vtri. iu. Pro quo alleg. bo.
tex. in. l. ij. §. idē qri. iucto. §. pcedenti. ⁊ ibi Bar. ſ. de manu. ⁊
Bal. in. l. i. C. ſi ſer. exte. ⁊ Bar. ī. l. i. §. nūciat. ſ. de ope. no. nun.
puto tñ op. ſic ꝯcordari poſſe vt quo ad mandātē, ⁊ mandata-
riū vera ſit opi. ꝯ bar. hic p all. ā. p hac pte. Sʒ quo ad tertiū ꝯ
hētē cū ipſo pcuratore pcedat opi. bar. h. qꝛ hēbit iſte tertius
cōuenire pcuratorē noīe pprio nō aūt eius dñm, ⁊ hec cōcor.
ſatis fuit de mēte Bar. in. d. §. ſi ia q putabat. in lec. Mod. pro
15 qua facit. d. l. ratio ex mandato. ¶ † Et in hac materia. an in
dubio videatur agere pcuratorio noīe vide Bar. ⁊ Ang. ī. l. ſi
pupilli. §. i. ā. de neg. geſt. vbi Ang. ſequit opi. ꝯ Bar. hic vide
ēt p Jo. an. in addi. Spe. ī rub. de pcu. in. i. pte. p Bal. ī. l. pcu
rator q p euictione. ā. de pcu. ⁊ in. l. pe. ā ſ. ſi ā. ſi quis cau. per
Bar. in. d. l. poſt mortē. in. ij. col. iud. ſol. ⁊ Bar. ī. d. §. altero. ⁊
Bal. in. l. i. C. qñ ex fac. tu. ⁊ in. l. ſi lr̄as. C. māda. ⁊ ponit Bal.
in. d. l. pcurator qui pro euictione. an pcurator ad lit. ſi in iudi-
cio ꝯparuerit videat oīa acta pc. noīe agere ī dubio. ¶ Utrū
autē hec lec. Dy. ſit vera cōiter tenet ꝙ ſic, per Bar. hic dū eā
tractat. ſ. e. l. i. ij. q. idē Bar. ⁊ alij. ī. l. qđ dr̄. ſ. de ꝟ. ob. idē ang.
⁊ pau. de ca. hic. ¶ Nec ob. ꝙ filiuſfa. iſto iure non vr̄ habere
heredē ab inteſt. qꝛ pater occupat bona filij iure peculij. l. ij. cū
ſimi. ſ. de caſt. pec. cuius ꝯriū innuit iſte tex. a ꝯrio ſenſu in ver
bo ſine liberis: qꝛ dic ꝙ fallit in dote etiā profectitia, qñ pater
procuratorio noīe ſtipulatus eſt eā reddi, ⁊ ſic in totū acquiſi-
uit filie, text. eſt hic no. ¶ Et ſimiliter non ob. l. dos a pr̄e hic
alle. qꝛ illa non loquit qñ pr̄ procuratorio noīe filie acquiſiuiſ-
ſet integrā actionē: vt hic, quo caſu nō ad pr̄em, ſʒ ad filios, et
heredes tranſit vt hic. Et eadē rōne ſi filia deceſſiſſet ſine libe
ris pater hēret dotē nō iure peculij, iuxta. d. l. ij. ſed tanꝗ hr̄s
filie ⁊ poſtea ꝗ̄ſ ī tali dote filia pt hr̄e heredē, vt viri. ⁊ ſic lec.
iſta eſt vera ꝗ̄ꝗ̄ Bal. hic videat eā impugnare: qꝛ cum eā do
tia ptineat cōiter ad pr̄em ⁊ filiā. l. ij. ver. ꝙ ſi. in prin. ā. e. ſi pr̄
ſtipulatur ſup ea vr̄ ſtipulari nomine cōi non autē noīe pprio
ipſius filie per. l. ij. ver. tua. ā. manda. ⁊. l. plane. ā. fa. erciſ. ⁊. l. lʒ.
16 §. obſo. ā. de procu. ¶ † Hanc opin. ꝯ Dy. tʒ Rapha. hic: qꝛ ſi
verū diceret Dy. ſequeret ꝙ qñ ſocio meo mandaui, vt cōtra-
hat ſuper negotio cōi: ⁊ ipſe poſtea ſimpliciter ꝯxerit ptē ſuā
vr̄ mihi donaſſe p iſtū tex. ſm intellectū Dy. hoc aūt eſt ꝯ iu-
ra alle. p Bal. ergo ⁊c. ¶ Ro. hic nō faciens mētionē de pre-
dictis debilibus rōnibus conatur rōnem Dyn. impugnare.
¶ Mouet primo, qꝛ ſequeret ꝙ mādatū filie eiꝰ morte nō ſi-
niret cōtra. l. mādatū, cum vulg. C. mand. ſed certe iſtud eſt ſo-
mnium: qꝛ ſm intellectum Dy. agit pater vt hr̄s filie. ¶ Uel
ſm opi. alioꝝ qui tenent ſiliamfa. in dote non hr̄e heredē pr̄
occupat bōa iure peculij, nō aūt agit vigore mādati. ¶ Mo-
uebat ſcđo ro. per. l. ij. ſ. quā. ex fac. tu. ⁊ p. l. i. §. ſi. ſ. de oper. noui
nuncia. que iura nihil faciunt. qꝛ ibi, nec preceſſit mandatum,
nec fuit acceptū. ¶ Ad iura adducta p Bal. rn̄deo qđ illa p-
cedunt vbi filia mandaſſet pr̄i ꝙ noīe cōi ſtipularetur dotem.
¶ Jdē ēt puto ſi ſimpliciter mandaſſet in exprimēdo, an ſibi
voluerit ſtipulari: quia tunc ſimpliciter ſtipulādo vr̄ ſtipula-
tus vtriꝗ attento ꝙ vbi poteſt capi alia cōiectura quam do-
nationis ⁊c. l. ſi cum aurum. ſ. de ſolu. l. eleganter. §. qui repro-
bos. ā. de pig. actio. Sed vbi mandaſſet filia patri, qđ ſibi ſoli
filie dotē reddi ſtipularetur, ⁊ pater acceptato mandato: poſt-
ea fuit ſimpliciter ſtipulatus: tunc ſine dubio procederet lect.

a ¶ Cōis. Add. ꝙ elegāter conſu
luit Pau. de caſt.
cōſi. cvij. inci. du-
bitatio pſentis ar
tic. in. ij. parte cōſi
lioꝝ. ⁊ p Bar. ſo
ſi. ꝯſi. x. ici. proſe-
quēdo ordinem. ſ.
⁊. ij. col. in. i. vol. et
p Alex. ꝯſi. cexiij.
inci. viſo thema-
te. ij. co ꝟſi. pterea.
in. ij. vo. Hē. Fer.

b ¶ Numos. Add. ꝙ ibi poni. ⁊ po-
ſui in. ij. Chriſo.

Dy. ⁊ videt pater portionem ſui iuris filie donaſſe, quod face
re potuit, arg. l. pōpo. philadelphus. ā. fa. erciſ. ⁊ not. Jaco. de
are. ⁊ Bal. in. l. ij. §. ſi. ā. e. ⁊ eſt bona lr̄a in. l. ſi cum dotē. in prin.
ā. eo. ⁊ not. glo. in. l. ij. C. de inoffic. dona. ¶ Item in quantum
Barto. hic recitat nouam lec. ſ. ꝙ hic pater erat ſuſpectus de
dilapidatione. ideo ſola filia agere pōt. ¶ Adde qđ ēt ſequit
Bal. hic dicēs eam fuiſſe Jaco. de ra. ⁊ Cyn. hic quā ēt ſequit
Ang. Jmo. ⁊ Pau. de ca. Q̄nimmo hunc intellectum poſuit
hic Dy. vt habeo in lec. mea lʒ doc. hic non referant qui hoc
modo rn̄det ad. d. l. quot. ver. certū. ¶ Hec tñ lec. non collig-
tur clare ex iſto tex. iđ Bal. ⁊ pdicti nō ſunt ſine diuinatiōe cū
nihil dicat qđ hic filia habuerit cām ꝯdicēdi pr̄i vel qđ exped
ſe ꝯdixerit: nō tñ eſt abſonū ſm Jmo. ꝙ ſic intelligat pp ꝯne-
tatem vitandā. ¶ Decima fuit lec. ſm Bar. lʒ Jmo. dicat eā
eſſe nouam, qđ hic in dote aduētitia data p extraneū loquatur
⁊ eſt in ſe vera tñ obligat, ⁊ diuinat ad iſtum text. cum hic non
aperiat tex. an fuerit pfectitia vel non. ¶ His adde ꝙ. xi. fuit
lec. benedic. de pla. in repe. huius. l. vt hic referūt aliqui mod.
vcʒ ꝙ hic loquit in dote profectitia, ⁊ ꝙ ex interuallo ſine vo-
luntate filie pater eſt ſtipulatus dotem reddi filie facto dimo-
tio voluntate, ⁊ ſic verbum filie erit caſus datiui, ⁊ conſtruitur
cum verbo dari, nō autē erit caſus genitiui, nec conſtruit cum
verbo volūtate, ⁊ dicit hic ro. qđ ſatis ſibi plʒ. ¶ Jmol. vero
dicit ꝙ multū violat lr̄aʒ, ⁊ verba trāſponit, ⁊ ppterea vr̄ hr̄e
magnum du. idcirco mihi plʒ. Puto igitur tenedā. ix. vel. vi.
17 vel. ix. lec. ā. relatas. ¶ † Jn gl. ſi. ubi, idem ſi cum liberis. hoc
eſt veruʒ tenēdo opi. approbatā p gl. in. d. l. dos a pr̄e preālle
ga. in gl. vcʒ ꝙ dos pfectitia ad pr̄eʒ reuertat ꝗ̄ꝗ̄ filia deceſ-
a ſerit in matrimonio cū liberis, q̄ opin. eſt magis cōisᵃ: vt hic
per Bar. in. v. q. ⁊. ſ. dicetur: ⁊ verū eſt neceſſariū eſſe ſubaudi-
re dictionem maxime quam hic fecit glo. ſi teneremus tertiam
lec. gl. vel alias lec. in gl. poſitas ſecūdum quas actio de dote
non erat propria ipſius filie, ſed cōis, ⁊ ideo filia decedente et
cum liberis iure communionis ꝯſolidat in patre. d. l. dos a pr̄e.
ſicut ecōtra pr̄e decedente ꝯſolidat in filiā. §. videamus. C. de
rei vxo. ac. ¶ Sed tenendo ſexamt lec. Dy. non eſt neceſſaria
ſubauditio maxime: quia cū tranſit ad liberos, et ad heredes
ipſius: quia actio de dote erat ſolius filie eo quia procuratorio
18 noīe filie ſtipulatus erat reddi filie. tex. eſt hic not. ¶ † Extra
gl. inꝗtum Bar. hic in. i. q. concludit ꝙ ſi in inſtr̄o continetur
iſta verba titius cōfeſſus eſt ſe habuiſſe centum a ſempronio
nomine dotis filie ſempronij que centū ſtipulatus eſt ſempro
nius ſibi ſoli reddi quod ex tali ſtipulatione ſempronius ſolus
agere poteſt: quia ſtipulatio cenſet facta incōtinenti, iuxta. l.
quoti. ſ. e. Secūdo nō obſtat quod verbū habuiſſe ſit preteriti
pluſꝗ perfecti tēporis, tñ ſm eū preſumit facti numeratio tpe
inſtrumēti, pro hoc alleg. plura, ⁊ maxime probatur ſubtiliter
intuēti melius ꝗ̄ alibi in. l. ſi ita ſtipulatus. §. chriſog. ſuperius
alleg. duobus modis inducēdo primo: quia ſi ibi diceretur in-
teruenīſſe ſtipulatio ex interuallo, ⁊ actus ille valuiſſet, cōpe-
tiſſet duplex actio cuius ꝯriū innuit ille tex. ¶ Scđo: qꝛ cum
ibi dubitet iuriſcōſultus an actus numerationis occultetur in
ipſo ꝯctu ſtipulationis certe ſi ex interuallo facta fuiſſet ſtipu
latio ab ipſa numeratione nulli dubiū fuiſſet qđ nō occultare-
tur, ideo ne fruſtra dubitaſſe videat dicendū eſt ꝙ incōtinēti
interuenit ſtipulatio poſt ipſam numerationē. ¶ Adde quod
Bald. hic tʒ cū Bar. p aliā rōnē. vcʒ ꝙ pr̄ videt hr̄e fundatā
intētionē ppter ſtipulationē, ⁊ id eo filia ecōtra dicēs ex inter-
uallo ſtipulationē eſſe factā cū videat ex illo ſe fundare pba-
re deberet p not. p̄ gl. valde no. in cle. ſi. de reſcri. in gl. pe. Be-
ne facit qđ not. Bart. in. l. nō ſolū. §. ſed vt pbari. ſ. de ope. no.
nūcia. vbi alle. plura alia iura. ¶ Sed imo. hic reprobat hanc
19 rationē Bal. qꝛ cōcludit gl. prealle. ⁊ ꝙ fundās intentionē ſup
exceptione ꝯ regulā dʒ illā pbare, vt habet lʒ ipſe nō allegēt
in. l. ab ea parte. ā. de pba. ſed ſic eſt ꝙ filia intētionē habet fun
datā ſup q regula habet ꝙ actio de dote eſt cōis niſi in caſibꝰ
de quibꝰ in. l. ij. ā. eo. ergo ⁊c. optime facit text. in. c. ad decimas.
de reſti. ſpo. in. vi. vñ Jmo. hic ſtat cū Bar. p alias rōnes non
per rationē Bal. ¶ Hanc opi. ſequitur etiā Ray. hic in lect.
Jdē Ang. ⁊ Mod. hic. ⁊ Bart. in. l. predia. ſ. de acq. poſ. ⁊ in. l.
b certi cōditio. §. ſi nūmosᵇ ā. ſi cert. pet. ⁊ in. l. triticū. ſ. de verb.
obli. ⁊ in. d. §. chriſog. circa. ij. col. vbi hoc ſequitur etiā Ang.
et alij. idē Bal. ⁊ Jmo. in. l. qui volebat per illū tex. ſ. de here.
inſtit. ¶ Hāc opi. ſequit etiā Bal. c. i. §. not. ādū. q feu. da. poſ.
vbi ad hoc alleg. no. per Jo. an. in. c. abbate. de verb. ſig. in. vi.
no. p Jnn. in. c. qñ cōtra. de pba. no. Bal. in. l. ſi executione. in
vi. q. ⁊ in. l. gn̄aliter. in. xb. q. C. de nō nu. pec. ⁊ Bal. in. l. ſi. in. vi.
q. C. cōia vtriuſ. iur. ¶ Jnquantū vero Bart. hic in. ij. q. prīnc.
concludit qđ tam de iure. C. quā ſſor. ſi pater ab initio fuit ſti-
pulatus dotē ſibi ſoli reddi, licet filia efficiat ſui iuris primetur

de rei

iure conſolidationis, ſic tunc non procedit.§.videamus. C. de rei vxo.act.lʒ gl.ibi in quadā additiõe ꝯtrariū teneat: q̄ hoc ſit verū iſto iure,alle.l.i.§.i.ff.de colla.do.¶ Imo hic dicit qḋ ille tex.nō facit cum poſſit itelligi dotē aduētitiā.tū opi.bart. putat eē verā:qꝛ ſicut ſi pr̄ dat dotē p emācipata nō impeditur ſibi ſoli actionē acqrere,ita nō dʒ impediri retētio actionis iā qſita,lʒ ſupueniat emācipatio filie.¶ Subdit tamen Bar.hic q̄ de iure.C.in duobus caſibus pcedit.§.videamus. q habent̄ i.l.fi.C.cō.vtri.iudi.¶ Adde q̄ illi caſus non ſunt proprie fallentie:qꝛ tex.ille nō loquit̄ de actione de dote ſʒ de ꝯdõne ex illa.l.attēto maxime q̄ ibi loquit̄ qñ dos per exactionem iā effecta erat pr̄imoniū pr̄is, ſic actio de dote erat extincta p ſolõnē,inſti.qui.mod.tol.ob.in pri. .§.i.cū ſi.merito ibi agi nō pōt de ꝯſolidatione actionis iam extincte.l.inſulā. in prin. ibi no.ff.eodem.¶ Facit etiā ꝯ Bar.qꝛ tex.in.d.l.fin. etiā intelligit̄ in dote a mr̄e pfecta, ſic aduētitia, ita tenent mod.hic maxime Ro.niſi ſoſtinēdo Bart.dicas qḋ ille tex.p arg.a fortiori pbat opi.bar.nā ſicut in caſibus illis dos per patrē exacta redire dʒ ad filiā,multo magis ſi nōdū exacta eſſet ꝯſolidari dʒ i filiā effectā ſui iuris,argu.l.pr̄e furioſo.ff.de his q ſunt ſui vl̄ alie.iur. ita declarādo illū tex.ptʒ q̄ in rõne ſui optime facit p bar.cuꝰ opi.circa hāc.q.i pdictis reputat̄ magis cōis, eam ſequunt̄ plures antiqui:qs os late refert Cyn. in.d.§.videamꝰ.idem tenuit Cy.in repe.huꝰ.l.in.iiij.q.idem Imo.Pau.de ca. Ro.h, Pau.de caſt.in.l.pe.§.ſi filia.ff.e. ¶ Sʒ Ang.in.l.ij.§.qḋ ſi in pr̄is, in.l.ſi marito.§.voluntate. ff.e.Bal. Ang.in.d.l.pe.§.ſi filia.ꝯtrarium tenēt ſequentes glo.in.d.§.videamus.idē Bal.in.l.fi.C.cōia vtri.iudi.licet nō ita clare.¶ Bal.vero in.d.§.videamus. in.l.ſi ſocer.in prin. ff.e.nihil clare firmat.Ja.bu.in.l.i.§.accedit.C.de rei vxo.act. arguit p ꝯ, finaliter dicit q̄ poſtq̄ gl.in.d.§.videamus.tʒ opi.p filio opʒ q̄ gl.ſequamus,lʒ nō multum ſibi placeat opi. illius gl.¶ Tráſeo cū opi.Bar.q̄ eſt cōis verior. pro ea eſt bonꝰ tex.in.d.§.filia.a ꝯtrario ſenſu,in aliis dico vt hic p Bart.
20 que non vltra refero.¶ †Itē inquātū Bar.hic in ea.q. concludit qḋ de iure antiquo ſolū eſt immutatū qḋ ſi pater qui dedit dotē primo viro nō ſit ſtipulatus eam ſibi reddi q̄ hoc etiā
a facere nō poteritᵃ quando dat dotē ſcḋo viro, ſic dicit ſenſiſſe gl.in aut.ſed quis.per illum tex.C.de rei vxo.act.¶ Adde q̄ Imo.hic tʒ hoc videri verum cum ille text. in corpore vñ ſumitur.ſolum phibeat diminui dotem in menſura, ſic eius quātitatē in ſcḋo matrimonio nō autē prohibeat appropriari, conſtat iſta forte eē diuerſa.ideo ius antiquum nō vr̄ eſſe correctum.arg.l.pcipimus.in fin.C.de appel.¶ Nec ob.gl.in d.aut.ſed quis.qꝛ voluit reſpectum habere ad diminutionem in menſura, forte ſi voluiſſet ſentire an in ſcḋo matrimonio
21 poſſit appropriari,vel nō videretur iure pbari.¶ †Pro hoc facit,lʒ Imol.non dicat,quia poſtq̄ primum dos redit ad patrem dicit̄ effecta proprium matrimoniū pr̄is.d.l.fi.C.cōi.vtriuſ.iudi. idē tʒ Ro.hic. Cyn.in.d.§.videamus.in.fi.i.q. vbi refert plures antiquos idem tenuiſſe.idē Cy.in.d.aut.ſed quis.in fi.i.oppo.licet eum non allegent docto.hic.Ray.vero in lect. tenet idē q̄ Bar.idē Sal.in.d.§.videamus.lʒ Bar.hic nō allegat.¶ Nec ob.rō Imo.quia ſi tenemus cum Bar.reſpōdendum eſt procedere ar.de re ad tps vulgata.l.miles ita.verſi.et qꝛ diximus.ff.de teſta.mili.vide Barto.in.l.titio genero.ff.de condi. demõ.dicit q̄ ſicut ſtatutum pōt diminuere legitimā filiorū in menſura,ita in tpe:ergo idem in propoſito cum non poſſit fieri diminutio in menſura dotis.ita nec in tpe.¶ Pro hoc facit:qꝛ lʒ dicat̄ effectū ppriū patrimoniū patris qñ redit ad patrē primo viro,tñ etiā tunc dicet̄ eſſe ad commodū mulieris penes patrē.d.aut.ſed quis.qḋ quidem ius auferret filie,ſi patri cōcederetur facultas appropriādi ſibi eius actionem qñ tradit eam ſecundo viro qḋ eſſe non dʒ.l.id qḋ nr̄m.ff.
22 de re.iur.cum vul. hec opi.pl's placet.¶ †Item inquantū Barto.hic in eadem.q.concludit q̄ onus dotandi tranſit ad
b heredemᵇ patris.Adde Bald.idem tenentem in.l.fina.C.de do.promiſ.circa.iij.col. in.d.l.pe.§.filia. Barto.in.l.ſicut.§. ſi debitori.ff.qui.mod.pign.vel hypo.ſolui. Pau.de caſt. in d.l.ſi ſocer.in prin.ff.e. in.d.§.ſi voluntate.et idē tʒ Ray.hic. Bene facit text.in.l.ſi quis liberis.§.idem reſcriptum.ff.de libe.agno. eſt vtile pro ſtatutis diſponentibus qḋ filie nō ſuccedant: qꝛ nihilominus tenentur heredes patris eas dotare.
23 hoc in terminis firmat Bal.in.d.l.filie.de do.promiſ.¶ †Sʒ iuxta hoc dubitabatur:qꝛ ſi pater dotauit nō actu.ſed promiſſione tantum:poſtea deceſſit,filio filia ex portionibus heredibus inſtitutis an onus dotandi ſpectat etiam ad filium pro dimidia in qua eſt heres patri.text.eſt ſingu. mirabilis ſecundum Rom.hic in.l.i.§.filiam.ff.de colla.do.quod non.ſed tñ ad filiam pertinet onus ſe dotandi.rõnem illius text.vide ibi per Bar.Predictis tñ adde q̄ in.q.bar.hic,an onus dotandi traſeat ad heredes,dicit Imol.hic q̄ hodie huic.q.non eſt inſiſtendum, arguit a ſufficienti partium enumeratione hoc mō,vʒ q̄ aut filia fuit inſtituta cum fratribus, tunc eo caſu quo fratres habeant tantūdem lucri precipui qñtum eſt quantitas dotis:mulier dʒ hr̄e dotē precipuā.l.fi.C.cōia vtriuſ.iudi. ¶ Aut fratres nihil habuerunt lucri precipui: tunc dos venit diuidenda ſicut reliquum patrimoniū ex quo exacta fuit per patrē vel appropriata p ſtipulationē, ſic mulier poterit ſe dotare de bonis ſibi obuenientibus in portione ſue hereditatis pro quo facit tex.lʒ non allegent in preallег.§.filia. Aut fuit inſtituta cum extraneis: tunc vltra portionem ſuā dʒ hr̄e dotē precipuam aut fuit exheredata: legitime, nihil petere poterit cū etiā perdat ius petēdi alimēta.l.ſi quis a liberis. §.ſi quis ex his.ff.de libe.agno.¶ Si aūt fuit exheredata iniuſte tūc rumpet teſtm̄, ex bonis que aduocauit poterit ſe dotare.¶ Sed certe hec cauſarū enumeratio nullo mō mihi placet qm̄ eſt inſufficiens.ſi eñ ponamus dotē p filia promiſſam in maiori quātitate q̄ ſit portio in qua fuit inſtituta,nec velit filia ſuccedere petēs ſolū ſe dotari ab heredibus ſm̄ quantitatem pmiſſam,certe pōt p.d.l.idē reſcriptū. ſic remanet concluſio hmōi diſceptationē in onus dotandi tranſeat ad heredes nō eſſe inutilem.¶ Notāda etiā ſunt verba Bar.hic inquantum pungit,an pater dotē alternatiue ſtipulatus eſt ſibi: aut filie reddi tūc impediatur cōſolidatio actionis de dote in filiam ſui iuris effectam:de quo articulo clariꝰ vide p Bar.in l.vxorē.§.teſtamēto.ff.de le.iij.la.§.Ubi dicit q̄ vē ſtipulatus ordine ſucceſſiuo, eum ſequit̄ Pau.de ca. Rapha.in.l.Cyius.ff.e.Imo. Pau.de ca.in.l.cum qui ita.§.qui ſibi.ff.de ver. obli.idē Bal.in.l.fi.C.cōia vtriuſ.iudi. Imo.hic. ſic primo ſibi ſi extet tēpore reſtõnis dotis, per ꝯñs nō erit neceſſe qḋ caueat de rato,nec impedict agere niſi filia expreſſe ꝯtradiceret iuſtam cām hēret contradicendi iuxta ea q̄ habentur hic per
24 Bar.circa.ix.lec.†Inquantum vero Bar.hic tetigit in.iij. et
c iiij.q.an in dote aduētitia filiafami.habeat heredemᶜ. et concludit etiā de iure ſſoꝝ q̄ ſic,per.l.auus.in prin.cum gloſ.ff. de pac.do. eſt de mente glo.magne hic dum dicit alias requireretur voluntas liberorum, idem dicit in dote profectitia qñ actio de dote eſſet in ſolidū ipſius filie.vt qñ pater procuratorio domine ſtipulatus fuiſſet reddi filie vel quomodocunque cōſenſiſſet pater integrā actionem eſſe filie p.l.iſtam.in ver. ſi ne liberis a ꝯtrario ſenſu ſm̄ lec.Py.¶ Adde qḋ idē tʒ Bal. in.l.ſi extraneus.ff.de condi.ob cau.l.qḋ ſi quis.C.de bo.que li. in aut.ſi quis.in.viij.col.C.de ſecū.nup. in.l. pro hereditarijs.circa.vlt.col.C.de he.ac. in.d.l.auus. ſentit Bald. in.l. dos a pr̄e.C.eo. tenuit Pau.de ca.in.l.ſi cum dotē.in prin. ff.eo. in.l.filie.ff.eo. eſt tex.in.l.inter ſocerum.§.cum inter. ff. de pac.do.ſm̄ intellectum Ja.de bel.Bart. ſequa. in.d.l.ſi cum dotem.in prin.idem Bal.in.l.qm̄ nouella.in.i.q.C.de inoffi.teſta. Pau.de ca.in.l.filie.ff.eo.hoc tñ reprehēdūt Bal. Ang.Imo. Ro.hic, in.d.l.ſi cum dotē.p plures rõnes de quibus ibi dixi: rñdi.¶ Sed adde hic qḋ nō ob.tex.cum gl. in.l.qḋ ſi nulla.ff.de relig.quē ꝯ Bar.alle.ro.in.d.l.ſi cū dotē. qꝛ dico q̄ nihil facit: qm̄ ibi nulla erat dos nimirum ſi non hʒ heredem in dote.¶ Et lʒ Imol.hic conetur, rñdere ad iura Bart.vʒ ad.d.l.auus.q̄ ibi loquatur qñ auus qui dotem dedit nepti nō patris cōtemplatione,ſed nepti ſi ſit mortuus tpe reſtõnis dotis, ſic pōt intelligi q̄ matrimoniū fuerit diſſolutum morte viri vel diuortio.vñ cum dos cēſeatur aduētitia nō cōpetebat actio pr̄i neptis.ſed ipſi nepti.l.Caius.ff.eo. ergo non ſtringit.¶ Pro opi.tñ bar.dico q̄ lʒ ibi non probet̄, tamen clarius probat etiā in pfectitia in.l.dedit dotem.alias incipit,dotem quē dedit.ff.de colla.bo.qꝛ ibi aperte dr̄ de morte filie qua matrimonium fuit ſolutum. ſatis innuit tex. in.d. §.cum inter.qui ita neceſſario dʒ intelligi,vt vidimus in. d.l. ſi cum dotem.hodie autem habet̄ aperte in.§.i. in aut. de heredi.que ab inteſt.deferun.¶ Item lʒ Imo.hic dicat contra Bar.qḋ Bart.non bene rñdet ad.l.ij.de caſt.pecu. q̄ filiufa. pōt hr̄e deſcēdentes ex filia qui non erūt in ptāte aui materni pr̄is ipſius filie.nec emācipari ab eo, tñ ibi tales nō poſſunt heredes hr̄e, ita ēt refert Imo.ſentire Benedi.de plū.not. Itē lʒ rñdeat ad.d.l.i.§.ſi nepos hic alle.p Bar.qꝛ ibi eſt ſpāle ne poſſit fieri fraus ad excluſionem pr̄is emancipatis:quia ſemp illa facta emancipatione ſe daret alteri in arrogationē c.que rō ceſſat in caſu noſtro in quo nulla emancipatio interuenit.tñ his non obſtantibus:qꝛ nuſqꝫ Imol. neque ſequaces ſufficiēter rñdent ad.d.§.cum inter.cum cōcor.ſ.ille. pro
25 opi.Bar.ideo nō recedo ab opi.Bar.hic, ſeq.¶ †Circa ea vero que ponit hic Barto.in.v.q.princi.valde dubia. quotidiana,vʒ quod vera ſit opini.Joā.de bulg.de iure approba

a ¶ Poterit. hqd ſi i ſcḋo matrimonio auerit, et mortua filia extāt filij ex primo nō ex ſecūdo an illud augmētū ſpectabit ad filios vl̄ ad patrez redibit Bal. ꝯſi.cccxcviij.anti. matthęꝰ de ſermona.ꝯcludit q̄ augmētū redibit ad pr̄em, an autē pr̄ dotē q̄ dedit primo viro teneatur dare filie volenti religiõnē intrare. Lu.ro.ſin.ſuis refert Jo.an.tenere q̄ ſic tñ ſibi rō eiꝰ non placet:tñ illū ſeqt̄ alex.ꝯſ.ccxcix. vbi aˡios refert ita tenere, ibi vide quod volunt.

b ¶ Ad hr̄dē. adde q̄ abb.ꝯſi.cxv. anc.cōſi.cccxxxv.

c ¶ Heredē. vide per Pau.de caſt. conſi.cel.xo. Cardi.conſi.cxiij.

ta per glo.in.l.dos a patre per rōnes ibi no.ſ.ꝙ ſʒ filiafa. dece
dat cum liberis in matrimonio nihilominus dos profectitia
ad prēm reuerti debeat qꝫ ꝑ de ꝯſuetudine ꝯtraria ſeruet.ſ.opi.
Bar.ꝙ imo dos vadat ad liberos,vt ibi no.¶Adde etiā ꝙ
iſta eſt cōis opi.quā ſequit̃ Jo.an.in addi.Specu.in tit.de
dona.inter virum.§.fina.circa prin.⁊ Bal.in.l.cōſtōnes.C.de
bo.que lib.⁊ in.l.pe.C.de fal.cau.adie.lega.⁊ cōiter mod.hic.
¶Licet Ray.in repe.huiꝰ.l.in.i.q.dicat de iure veriorē eſſe
opi.Bar.ſed hoc non bene defendit.Bal.etiā in.l.dos a prē.
conat̃ tenere opi.mar.per.l.prē filie.⁊.l.cum pater dotem.ff.de
pac.do.que tn̄ nihil facere vident̃.¶Subdit tn̄ Bart.hic
aliqua vtiliſſima in quibus habui plries conſulere,nam ſe
cundū eū reſtringēda venit dicta ꝯſuetudo in aliquibus caſi
bus.attēto ꝙ eſt exorbitās ab opi.Jo.⁊ bulgo.que de iure eſt
verior.idcirco dicit opin.Mart.de iure non ſeruari qñ mulier
in ſecundo matrimonio deceſſit ſine liberis ex ſcdo viro,ſʒ ex
primo matrimonio ſupſunt liberi:qr tūc dos reuerti dʒ ad pa
trem mulieris p eum poſt Jac.bu.in.l.fin.C.cōia vtri.iu.Th
Bal.incidenter in.d.l.fi.⁊ in.l.ſeniū.C.qui teſt.fa.poſ.in vñi.ſʒ
an filia.dñ dicit vel ex antecedenti matrimonio,tñ ꝯ Ja.bu.et
Bar.non tñ rñdēt rōnibꝰ eorū,iō cū eis trāſeo,⁊ qr ad allega
ta per Bal.ptʒ rñſio cū ſint debilia.¶Scdo limitat Bar.hic
pre alle.ꝯſuetudinē non ꝓcedere qñ ſol.ma.morte viri poſtea
decedit mulier vidua ſuperſtitibus ex ea liberis.et prē ipſius
mulieris.vt hic p eum quē ſequit̃ Bal.in.d.l.fi.⁊ Pet.de an
b cha.in ꝯſ.cccxlviij.ᵇ inci.in xp̄i noīe in ꝓpoſito themate ad
uertendū eſt ⁊c.⁊ vidi alias doctores iuuenes decidere cōtra
iſtas limitationes Bart.tenētes ſimpliciter pro opi.gl.in.d.l.
dos a prē.dicētes opin.mar.de cōſuetudine ſeruari.¶Ter
tio limitat Bar.hic ad dictā ꝯſuetudinē approbatā non pro
cedere ſi pater ſtipulatus eſſet dotē ſibi reddi ab initio ſecun
dum Joan.an.in loco pre alle.⁊ idem tʒ Cy.⁊ Jaco.but.in.d.l.
dos a prē.¶Quia conſuetudo iſto caſu nō loquit̃:ergo cum
ſit exorbitans nō dʒ extendi.l.ius ſingulare.ff.e.l.quod vero ꝯ.ff.
de leg.no.in.l.i.C.que ſit lon.cōſue.¶Quod intellige verū ſi
pater ſtipulatus fuit ꝙ oī caſu ſolut.ma.dos rediret ad eum,
ſecus ſi ſimpliciter ſtipulatus fuiſſet eam reddi in oēm caſum
26 reſtituende dotis.†qr in omni obligatione intelligit̃ reſerua
ta cōſuetudo loci.l.quod ſi nolit.§.aſſidua.ff.de edil.edict.l.exce
pto cenſi.C.loca.ita mirabiliter probat Bal.in.l.cōſtōnes.C.
de bo.que libe.ſenſit idem Bal.in.§.taceat.C.de rei vxo.act,
¶Plus dicit,⁊ mirabiliter Bal.in.l.cōſtitutiones.alle.ꝙ ēt
ſi in ſtipulatione dixiſſet in oēm caſum,⁊ euētum dotis reſti
tuende de iure cōi,non tñ debebit reſtitui ſi contingat matri
monium ſolui morte mulieris ex qua ſuperſunt liberi.Qr con
ſuetudo que liberis defert reſtitutionē dotis venit ad interpre
tationem iuris dubij,⁊ de ea iudicari debet vt de iure interpre
tante.vt eſt tex.in auth.de fi.ante dota.nam prin.⁊ hic ſequi
tur ſimpliciter Ro.hic.¶Pau.de ca.in.d.l.cōſtitutiones.di
cit hoc eſſe mirabile ſi eſt verum.Jmmo tñ putat eſſe verius:
qñ oēs fere dñt opi.Joan.⁊ Bul.de iure eſſe veriorem:ergo
dos dʒ reſtitui prī:qr cōſuetudo eſt illa q̃ vetat eā prī reſtitui,
nō autē eſt ius cōe.C.¶Vere tñ mirabilis eſt deciſio illa bal.
⁊ mēti tenēda,⁊ honorem,⁊ vtilitatem afferre poſſet pp eius
27 autoritatem quam puto rōne ꝯfirmari poſſe,†nā conſuetudo
in loco vbi viget appellatur ius cōe.l.de quibus.ff.de legib.l.
oēs ppli.ff.de iuſti.⁊ iur.vnde Bal.in.l.illa inſtō.debere.inſti.
⁊ d.Ant.in.c.quintana.l.de iureiur.⁊ Roma.in rub.ff.de arbi.
dñt quod arbitri electi ad arbitrandum ſecundum ius cōe de
bent arbitrari ſecundum ius municipale illius loci:quia ap
pellari dʒ ius cōe,ſʒ Jo.an.in addi.Spe.in ti.de arb.§.excipi
tur.aliter loquat̃ vt refert.d.An.in loco pall.¶Tñ ꝯ.d.limi
tationē facit:qr in ea dr de iure,⁊ poſtea adijcit̃ cōi,certe illud
verbum cōi eſſet ſuperfluū ſi de ꝯſuetudine vel ſtatuto poſſet
intelligi,⁊ nihil oparet̃.¶Sed in.q.bal.in.d.l.illa inſtitutio,
aliquid operat̃ ēt ſi de ſtatuto vel ꝯſuetudine intelligatur:qr
excludit ne de facto ꝓcedat vt arbitrator,ſed de iure vt arbi
ter.¶Juxta ꝑdicta dicebat hic Ro.ꝙ teſtes deponāt ꝯſue
tudinē ēē ꝙ mulier in mr̃imo.decedente dos reuertat̃ ad libe
ros nō aūt ad prēm mulieris qđ vñr ꝓbaſſe eādem ꝯſuetudi
nē militare,qñ mulier decedit in viduitate viro iā ꝑmortuo:qr
dr ſatis in mr̃imo.decedere cū vidua decedat p.l.fi.C.de bon.
mater.⁊ no.gl.in.§.exactio.C.de rei vxo.ac.¶Hoc tñ nō pa
to verū.primo qr eſt ꝯ mentē Bar.⁊ aliorū quos.ſ.retuli in li
mitatiōe opi.mar.¶Scdo moueor:qr vba teſtiū dñt interpre
tari ſm cōem vſum loquēdi,vt no.bal.in ti.de pa.ꝯſtā.in verſ.
poſſeſſiōes,⁊ bñ facit.l.cū de lanionis.§.aſinā.ff.de fun.inſtru.
⁊.l.librorū.§.quod tñ caſſius.de leg.iij.igit̃ ⁊c.¶Nec ob.d.l.fin.
⁊ gl.in.d.§.exactio.qr illud verū iuris fictiōe,ſʒ vere non:quia
cōſuetudo exorbitās a iure cōi dʒ intelligi i caſu vō.nō aūt fi
cto,vt no.doc.in.l.gallꝰ.§.⁊ quid ſi tm̄.ff.de li.⁊ poſth.⁊ ibi dicā
28 ergo ⁊c.¶†Pro hoc facit.qr in dubio verba debēt interpre
tari ꝯ ꝓferentē:vt not.bar.⁊ doc.in.l.inter ſtipulantē.§.ſi ſti
chū.ff.de v.ob.cū cōcor.¶Dicebat ēt ro.hic ꝙ opi.Jo.⁊ bul.
nedū de ꝯſuetudine,ſʒ ēt de iure nō ꝓcedit qñ liberi mulieris
in mr̃i.decedētis.ita eēnt inopes ꝙ ſe alere nō poſſent alim
de:qr tūc loco alimētoꝝ q̃ petere poſſēt ab auo mr̃no,iuxta.l.
nō quē ad.ff.de li.agno.poterūt dotē mr̃is ſue retinere.¶Sʒ
certe hic diuidendū potiꝰ qꝫ tenēdū exiſtimo,cū faciliꝰ ſit auo
mr̃no alimēta menſtrua preſtare iuxta.l.fi.⁊ ibi no.docto.ff.de
li.agno.⁊ bal.in.l.i.cū ꝯcor.C.de fideicō.iō in ꝑiudiciū eiꝰ non
poterīt liberi dotē mr̃nā cōſeq:qr ꝯ iure nō approbat̃.¶Et
ꝯ ro.facit.l.tutor.§.lucius in rōne ſui.ff.de vſu.⁊.l.heredes.§.
idē iuris.ff.fa.er.De materia huiꝰ.v.q.hic tacte p Bar.vltra
ꝑdicta vide aliqđ p Bal.in auth.ſʒ ⁊ ſi quis.C.de ſecū.nup.vbi
qđ ſi liberi nolūt eē hr̃des mr̃is,ſʒ dotē iure cōſuetudinis cō
ſequi volūt an audiant̃,⁊ de materia ēt p Bart.in.l.ſi dotali.ff.
29 e.⁊ in.l.i.in prī.ff.de dote ꝑle.¶†Et iuxta hoc queri poſſet an
abſq; alia ꝓbatione credat̃ gl.⁊ doc.aſſerētibus opin.Mar.
de ꝯſuetudine ſeruari.de quo vide p Jmo.in.l.i.§.nūciatio.in
iiij.col.de ope.no.nun.vbi tenet ꝙ ſic.⁊ doc.id cōiter aſſerunt.
¶Jta intelligunt̃ no.p Jo.an.in.c.i.de cōſti.⁊ p Bal.in.l.fi.
C.de peda.iu.ſecus ſi vnus,aut duo ꝯtra.l.aūt nihil dicerēt.ſed
de iure ſimpliciter ꝯtriū tenerēt.¶Sed puto indiſtincte verū
ꝙ etiā ſi plures doc.in lec.affirment,ita de cōſuetudine ſeruari
c ꝙ eis nō credat̃:ᶜ qr nō reperit̃ iure cautū qđ ꝓ voce mortua
eorū cōprobet̃ cōſuetudo q̃ eſt facti.l.ij.q̃ ſit lon.cōſue.docto
ribꝰ aūt cōceſſum eſt iura interꝑtari,nō aūt ſup his que facti.
l.ſi ex plagiis.§.in cliuo.ff.ad.l.aq.l.arethuſa.⁊ ibi not.Dy.ff.
de ſta.ho.¶Nec ob.iura per Jmo.alle.qr loquūtur in dubijs
iuribꝰ:nō aūt in dubijs facti in qbus nedū doc.ſed etiā princi
pes errāt.c.ij.de cōſti.li.vi.⁊ de hac materia vide in repe.l.de
quibꝰ.ff.de legi.que attribuit̃ Bart.vbi alle.no.in.l.dos a prē.
vide etiā Bal.in.l.ſi is q.§.i.ff.de pig.in lec.antiqua:vbi dicit
ꝙ licet gl.dicat aliquid de cōſuetudine ſeruari,tñ probari de
bet illa cōſuetudo ſi eſt cōtra ius cōe:ita etiā expreſſe Bal.in
30 l.cōſentaneū.in.v.op.C.quō ⁊ qñ iud.¶†Jtē in quantū Bar.
hic in.v.q.dicit predicta facere an dos q̃ ex dicta cōſuetudine
redire dʒ ad liberos mulieris debeat ei imputari in legitimā
debitā matri in bonis prīs ſui.i.aui materni.¶Adde qđ hec
eſt queſtio de qua etiā p Bar.in.l.in quartā.ff.ad.l.fal.⁊ in cōſ.
inci.Gilbertus.⁊ Jac.but.⁊ Bal.in.l.ſcimus.in prin.C.de in
offi.teſt.⁊ Saly.in.d.l.ſcimus.§.repletionē.aliquid per Jmol.
hic ⁊ in.d.l.in quartā.per Bal.in.l.quoniam nouella.C.de in
d offi.teſt.per Ange.in.l.illud.C.de colla.per omnes in.l.illā.ᵈ
C.e.tit.per Pet.de anch.⁊ Pau.de caſt.in pluribus cōſilijs
que retuli in.d.l.illā.vbi latius tangendo iſtū arti.tenuit verā
eſſe opin.Bart.qñ pater non eſſet ſtipulatus ſoli filie reddi in
omnē caſum ſolu.matrimonij.ſed ſi ita ſtipulatus eſſet tūc nō
cōputabunt ſibi in legitimā:attento quod filia ſecundū cōmu
31 nem opi.in dote habet heredē.¶†Supereſt videre de ſexta
et fi.q.Bar.hic que ſatis difficilis eſt,⁊ venenoſa.an actio de
dote que cōpetit patri vigore ſtipulationis predicte ſit priui
32 legiata:ſicut actio de dote que exercetur per filiā,†et cōſequē
ter tractat Bar.an priuilegia perſonalia cōpetentia cedenti
trāſeant in ceſſionariū.⁊ in hoc vltimo referat Bart.quicqđ
vult Pet.⁊ Cy.diſtinguunt quod aut viuēter perſona priuile
giata ea cedente,et vtitur ceſſionarius priuilegijs eius:aut ea
33 mortua.tunc ſecus.¶†Jtem inquantum Bartol.dicit quod
e vbi ceſſioᵉ ſit ex cauſa neceſſaria ex vtraq; parte,vt quia iſte
qm

a ¶Cōtrariā adde Pe.de anc.ꝯſ.cccclxxx.vbi ēt de ſcda.q.ꝯ poſita p Bar.p Bal.
ꝯſ.vij.iij.li.anc.ꝯſ.cccl.Pau.de ca.ꝯſ.cxxvij.li.i.īpreſſis.⁊ adde ꝙ gl.i.d.l.dos dixit
ꝙ mar.tīm opi.viā ꝓualuit.⁊ adde ꝙ opi.marti.tenuit pla.gl.quē refert.azo in ſum
ma.C.ſo.ma.itē tʒ Azo in.l.vnica.§.taceat.C.de rei vxo.ac.vt ibi p eū,⁊ idē gl.in.l.
illam.C.de colla.Bar.⁊ Bal.hic q dicit hāc fuiſſe ſniam Ja.de bel.⁊ ſeqt̃ Ray.de
forli.ꝯ ⁊ pe.de bel
la p.⁊ ric.⁊ ſal.i.d.
l.dos a prē.ing.ſ
l.prē filie.ff.ſo.ma. a
et adde qđ iſta nō
eſt proprie conſue
tudo,ſʒ gñalis in
tellectꝰ iuris ⁊ inter
pretatio dubij pp
opi.tantorum do
ctorū.ita Bal.i.l.
f.i fi.C.de bo.que
libe.⁊ odof.in.d.l.
dos a prē.⁊ iſtam
doct.Bal.i.d.l.ij.
ſeqt̃ ro.in rub.de
arb.in.iiij.col.⁊ vi
de Alex.in conſi.
cxlv.in.i.vo.Frā.
Cur.

b ¶cccxlviij.dic ꝙ
eſt.cccl.inci.de iu
re cōi.⁊ idem con
ſuluit Fulg.conſ.
lxvi.vbi dicit qđ
nō eſſet ꝯſuetudo
ꝙ ēt filia moriēn
te i viduitate dos
remaneret apđ fi
lios qđ talis con
ſuetudo preiudi
cat patri.

c ¶Nō credatur.
idē dicit Are.ꝯſ.
cxxiiij.qr ꝯcurret
duplex ſolēnitas,
vna ꝙ admitterē
tur teſtes nō iura
ti.alia ꝙ admitte
rent̃ teſtes p ſcri
pturā,⁊ tn̄ vide p
Alex.in ꝯſ.i.col.
ij.in.v.volu.

☞¶Vide Jaſ.in
l.de quibus.in an
te pe.col.ff.de leg.
vbi tenet idē qđ
Alex.hic.Jmmo tʒ
Car.alex.l.proe.
feu.l.aij.col.⁊ bar.
vero in ſuo conſi.
xl.incip.ludus.in
iiij.col.⁊ vid Ale.
de imo.in conſi.v.
qđ inci.circa pri
mum dubium.in
iiij.colū.in.iij.vol.
vide plene p pla
res col.in tracta.
meo de preſtātis
doctorum.in.vij.
lib.de priuil.doc.
in.rū.priuilegio principali.Tho.dip.

d ¶Jllam.vide ibi in apoſtil.quibus adde Raph.comen.conſi.le.

e ¶Qđ vbi ceſſio.adde ꝙ iſta opi.Bar.hic tenet Pe.⁊ Cy.i.l.vnica.C.de priui.do.
⁊ ibi Cy.⁊ dicit ita tenuiſſe Accur.in quadā gl extraordinaria.Et idē ibi alb.⁊ bal.
in.v.col.⁊ Sal.col.ij.vbi ceſſionariꝰ intētat directā noīe viuo de cuiꝰ intereſſe agit̃
qr tūc intētat eas cū ſuis priuilegijs.Et idē tʒ Bal.Ang.⁊ Jmol.i.l.i.ff.e.poſt Dy.
cōcludētes ꝙ ſi facta ſit ceſſio ſcdo marito trāſit cū priuilegio:qr tendit in vtilitatē
mulieris.vt ibi p eos.idē Bar.i.d.l.vnica.vbi dicit tranſmiſſibile ad hr̃des eē ceſſi
bile in caſu neceſſitatis.⁊ ſeqt̃ ibi Pau.de ca.ing.i l.fi.C.de priui.fiſ p bar.i.l.ſi cū do
tē.col.fi.ff.e.Ang.are.i.§.fuerat.inſti.de act.col.xxx.vbi dicit hāc ſniam veriorē.idē tʒ
Bal.nouel.in trac.dotiū pte.xij.co.xxxi.⁊ iō ab iſta ſnia Bar.hq eſt adorāda i foro
vt alibi ingt Raph.cu.i auth.niſi breuiores.C.de ſen.ex peri.re.⁊ ab ea recedēdū nō
erit,cui nō ob.tex.in.§.fuerat.inſti.dʒ ac.⁊ in.§.oībus.in auth.vt immobi.añ nup.do.col.

qui cedit cogitur cedere, ⁊ ille qui emit cogit᷑ emere, ⁊ iſto ca-
ſu et tranſit priuilegiū per.l.fin.C.de priui.fi. Et dum dicit ſi ne-
ceſſario exemplificare venias ad me. puto eum ſentire voluiſſe
q̄ ille tex. inducatur exemplificando ſm caſum.l.fin.C.ſi anti-
qui.credi. ¶ Ubi poſterior creditor ab anteriori conuentus
ſe tueri non pōt, niſi ſoluat, aut rem exactā anteriori creditori
reſtituat, ⁊ ſic ſaltē neceſſitate, cātina cogit᷑ rez reſtituere; quo
caſu trāſeunt priuilegia p.d.l.fi.C.de priui.fiſ. ¶ Qđ tñ intel-
ligit etiā verū bar. vt ſi agat ceſſionari⁹ directa actiōe noīe cedē-
tis ſecus ſi vtili noīe ſuo per no.glo.in.§.fuerat.inſti.de actio.
a dum gl. dicit agi actiōe ſua. ¶ Sed in hoc Imo⁹. hic repre-
hendit bar. dū alle.d.l.fi. q̄ dicit ꝯ.l.ex pluribus.ſ.de admi.tu.
¶ Et licet ſm Imol. Bart.in.l.i.C.de pri.do. videat᷑ rñdere
q̄ loquat᷑ in priuilegio nō trāſmiſſibili ad hrdes, ſec⁹ ſi tranſi-
ret ad heredes p.l.nō ſolū.§.fin.ff.de ri.nup.⁊ no.oēs in.d.l.i.
Sed priuilegiū plationis in dote inter ceteros creditores hīi
trāſit ad heredes, vt vidim⁹ in.l.etiā.ff.e.per.l.aſſiduis.§.exce
ptis.C.qui po.in pi.ha.ergo ⁊c. Tā rñſio hec nō plz imo.cum
tractemus de ceſſiōe q̄ fit extraneo merito vi᷑ q̄ rō.d.l.ex plu-
ribus.militet etiā iſto caſu attēto q̄ ceſſionarius nō eſt de de-
ſcendentib⁹: ideo ſiue ex cā volūtaria, ſiue neceſſaria nō trāſit
in ceſſionarium: q̄ı vtroq̄ caſu eſt eadem rō. ergo eſſe dz idem
ius.l.a titio.ſ.de v.ob. ¶ Scđo mouet᷑: q̄ꝛ ꝯ bar. vi᷑ eſſe tex.in
aut.vt exact.inſtā.do.§.i.col.vij. vbi dicit creditoribus mulie-
ris cōpetere hoc priuilegiū, ⁊ tñ vi᷑ q̄ i illis mulier teneat᷑ de
34 neceſſitate cū teneat᷑ ei ſatiſdare: ergo ⁊c. ¶ † Nec ob.d.l.fin.
C.de priui.fiſ. q̄ꝛ loquit᷑ in priuilegio cōpetēte fiſco qđ ſui natu-
ra eſt perpetuū cū fiſcus nūq̄ moriat᷑, ar.c.ſi gratioſe.de reſcri.
li.vi.⁊.l.proponebatur.ff.de iu. Nimirū ſi illud priuilegiū fa-
cilius ꝑt ad aliū trāſire hoc aūt priuilegiū futurū poterat extin-
gui cū pſona: ergo ⁊c. Ro. hic tz et ꝯ Bar. in hoc p tex.in aut.
vt imobili.añ nup.do.§.ſi.verſi.oib⁹. vbi dubitarat pferr᷑ mulier
nō ali⁹. ſimilis tex.eſt in.d.§.fuerat. ¶ Scđo reprehēdit Bar.
dū dicebat᷑ ceſſionariū ex cā neceſſaria vti priuilegio cedētis
ſi agat directo noīe cedētis, nā ſm ro.dato qđ noīe cedentis
vtat᷑, tñ ad vtilitatē ſuā nō aūt cedentis agitur.l.q ſtipēdia.C.
de pcu. ¶ Subdit tñ ro. q̄ ſi expſſe actū fuiſſet qđ in ceſſiona
rium ex cā neceſſaria trāſeant priuilegia q̄ hoc fieri potuiſſet p
l.q̄ ſi minor. in pn.ff.de mino.⁊.l.ſi minoris.ff.de reſti.in inte.
ſecus ſi ex cā volūtaria: q̄ı hoc fieri nō poſſet p.l.ij.inſi.ff.de re
li.⁊ p no.p Cy.in.l.ad offi.C.cōi di.dū firmat q̄ priuilegium
cōceſſum vicinis, vt prius requirant᷑ in alienatione rei imobi
lis an emere velint: alias non valeat alienatio nō pōt in aliū
cedi.p.l.mulier.§.ex aſſe.ff.de iu.do.q̄ꝛ hmōi ceſſio eſt volūta
ria. ¶ Nō video qualiter in hoc articu. poſſit Bar. hīi defen-
di qui nō hīi rñdet ad tex.in aut.vt exactio.inſtā.do.per quem
tex. et puto Pet.⁊ Cyn. male dixiſſe dum dūt, aut viuente ce-
dente ⁊c. q̄ı vtroq̄ caſu militat eadē rō de qua in prealleg.tex.
¶ Puto et ro. male dixiſſe dū dicit qđ ſi expreſſe actū ſit ⁊c.
quia hoc eſt ꝯ.d.l.ſi ex pluribus. ¶ Nec ob.d.l.qđ ſi minor cuz
ſi. q̄ꝛ loquitur in hñficio reſtit.in integ. q̄ꝛ tranſit ad hrdes, et ſi
expſſe nō agat᷑.l.nō ſolū.ff.de reſt.i inte.l.heredes.C.ad velle.
¶ Nec et recte diſtinguit dicēdo aut ex cā volūtaria, aut ne-
ceſſaria: q̄ꝛ indiſtincte puto priuilegio perſonali nō trāſire in
ceſſionarium etiā ſi hic agat᷑ expreſſe, ⁊ hoc firmat Cy.in.d.l.i.
C.de priui.do.p tex.in.d.aut.vt ex.a.inſtan.do. ¶ Nec obſt. ſi
p Bar. allegat᷑ tex.in.l.peto.§.fidiū.de leg.ij.quē et alle.Bar.
in.l.i.C.de pri.do. q̄ꝛ imo.in hoc ſentiēs hic ꝯtrū rñdet q̄ loq-
tur in legato relicto cū hoc q̄ nō alienaret extra familiā: non
aūt in priuilegio pſonali: in hoc arti.vltra pdicta, vide Bal.⁊
Sal.in.d.l.i.q varias opi.tāgēdo nullā tādē eligere vñr.ſed ſe
inuoluunt, ideo nō recedo ab opi. quā teneo ꝯ Bart. hic. ⁊ eam
firmat Ang.⁊ Imo.i.l.i.ff.e. ¶ Circa vero illud qđ principali
ter hic q̄rit bar. vez an pater ſit priuilegiatus in actiōe de do-
te, ſicut filia: adde qđ ro. hic tz ꝯ Bar. attento q̄ pater tenetur
dotē filie ꝯſeruare, aut. ſed q̄uis.C.de rei vxo.ac.alleg.ad hoc
l.cum dotē.ſ.ad.l.fal.⁊.l.iij.ad fin.ſ.de leg.preſti. ¶ Hec ratio
non plz: q̄ꝛ in dictis iuribus illud commodū puenire debe-
ret ad perſonā priuilegiatā in oēm euentū, ſecus in caſu nr̄o,
q̄ꝛ dos p patrē exacta efficitur eius ppriū patrimonium.l.fin.
C.cōia vtri.iud.⁊ lz teneat᷑ eam ſi ie ꝯſeruare, tñ prīs rei ſtatus
nō tendit ad illud, attēto q̄ poſſet non nubere: q̄ꝛ nō inſpi-
citur tunc q̄ euenire poſſet.l.inter ſtipulantem.§ ſacram.ſ.de
obli.⁊ ibi Bar.⁊ doc. ¶ Puto igitur Bar. bene loqui, cuius
35 opi.firmat imo.⁊ Ang.in.d.l.i.ff.eođ. ¶ † Ultimo Barto.hic
dicit qđ ſi filia cui pater dotē profectitiam reddi ſtipulat⁹ eſt
ſi decedat ſine liberis, tūc p aut.defuncto.C.ad tertul.nō ſuc-
cedēt parētez, ⁊ fratres filie. ſz pr̄ preferr᷑ p tex.in.l.qđ ſi quis.
C.de bo.q̄ lib.⁊ eū ſequunt᷑ mođ.oēs hic ⁊ Bal.in.d.l. q̄ ſi qs.
idē Bart.in aut.itaq̄.C.cō.de ſucceſ. vbi dicit q̄ in oibus bo-
nis prouētis a pre vel aliena pſna pferr᷑ pater oib⁹ in ſucceſ-
ſiōe ab inteſt. ¶ Eſt vez q̄ hal. Sal.⁊ Ful.in.d.aut.defuncto.
reprehendunt Barto. tñ q̄ꝛ iſte articu.nō eſt ppzie articu.nr̄,
36 ideo nō inſiſto vlteri⁹. ¶ † Unū tñ nō omitto qđ dicebat hic
Ray. circa.iij.lec.hui⁹ gl. vez circa materiā huius.l. q̄ri poſſet
de notabili q. an ſi ſtante ſtatu q̄ mulierem in mr̄imonio dece-
dente ſine liberis vir lucret᷑ dimidiā ptē dotis ſi pr̄ det dotez
p filia, ⁊ eā ſtipulet᷑ ſibi ſoli prī reddi in oēm caſum ſol. matri.
poſſit vir dictā dimidiā ex forma ſtatuti retinere ſi mulier ſi-
b ne liberis decedat. ⁊ cōcludit q̄ ſic[b]: q̄ꝛ ꝯctus priuiuz inter-
pretari ſm diſpōnem iuris cōis. ⁊ pari rōe ſtatuētis, all.l.que-
ro.§.inter locatorē.ff.loc.⁊.l.qdā cū filiū.ſ.de v.obli. hīi facit q̄
no.Bal.in.l illa inſtō.ſ.de he.inſt. hoc tñ intelligit vez Ray.
c niſi pater ſtipulatus eſſet integrā[c] dotē ſibi ſoli reſtitui per.l.
ſi.cum ibi not.per Dy.C.ad leg.fal. ¶ Que ſequuntur vſq̄ in
fin.titu.non fuerunt ſcripta ordinarie per.d.Alexand. ſed ſub
eo in voce collecte, ⁊ prout melius haberi potuerūt impreſſa.

v.⁊ in.§.ſteterea.in aut.de priui.do.col.viij. vbi dicit᷑ qđ priuilegiū plātio. competit q̄ñ mulier experitur: q̄ꝛ rñdeo q̄ illa iura nō negant q̄ñ experitur pei a...m ad iui cedētis vtilitatē, vt pbat tex.in.d.§.fuerat ibi cuius ſolius ꝯuidētia: ⁊ tex in.l.aſſiduis. in fi.C.q po.in pig.ha.ibi ne dānū. ⁊ hīi facit gl.i.d.§.fuerat. dū loquit᷑ de pr̄e ⁊ verba Ang.in aut.vt exactio.inſtā.dotis.colla.vij. nec ob.tex.in.d aut.vt exact.inſtan. dot.in.§.i. ibi aut heredib⁹, aut cre-ditorib⁹. et in.d.l. aſſiduis.ver.exce ptis.⁊ in.d.l.dabi m⁹.ſ.de priui.cre. q̄ꝛ rñdet᷑ q̄ ibi nō fuit facta ceſſio ex neceſſitate, ⁊ licet Imo.hic i vi.col. pōderet q̄ ibi fuit facta ex neceſſitate, tñ Bar. hīi telli git q̄ ibi fctā fuit ex volūtate alle-gā.illū tex. qđ ibi nō eſt et ceſſio ne ceſſaria, ⁊ declarat are.in.d.§.fuerat. col.xxv. aduerte tñ q̄ꝛ iſta ſol. vi᷑ ꝯ gl.in.d.§.i. vñ ego aliter rñdeo q̄ loquit᷑ i creditoribus mulieris quibus ceſſa ſint iura periculo ipſoꝝ ceſſionarioꝝ ad eoꝝ ꝯmodū ⁊ incōmodū: q̄ꝛ tūc tractat᷑ de vtilitate mulieris directo vel per obliquū: ideo in ceſſionariū nō trāſibit priuilegiū prelationis, ſecus ſi tractaret᷑ de vtilitate mulieris. ſicut priuilegiū mere pſonale prodeſt fideiuſſori, nec p obliquū priuet᷑ princip. priuilegio vt videbis.ſ.in alia apoſt. ⁊ ſi dicas priuilegiū prelatiōis nō tranſmittit᷑ ad heredes d.l.vnica.C.de priui.do.tex.cū gl.in.d.l.aſſiduis.vñ.exceptis.gl.in.l.etiā.ff.e.⁊ in.d. §.fuerat. ergo nō eſt ceſſibile.d.l.ex plurib⁹. ⁊ ibi Bar.ſ.de admi.tu.glo.in.l.qđ ſi. in priu.ſ.de min. Bar.in.l.p herede.§.q tñ. poſt gl.ſ.de acq.he. Imo.in.l.apud Iulia. §.vtrū.ſ.ad treb. rñdeo qđ nō eſt trāſmiſſibile ad extraneos.d.l.vnica. iūcta.d.l.aſſiduis.vñ.exceptis. fat eoꝝ eſſi regulā.d.l.ex plurib⁹. qđ nō eſt trāſmiſſibile, nec ad ſuos nec ad extraneos non eſt ceſſibile, ſec⁹ ſi ad ſuos, lz ad extraneos: q̄ꝛ tūc pōt cedi ex neceſſitate etiā ſi nō ex voluntate ſm Bar. ſignāter in.d.l.vnica.C.de priui.do. et lz Imo hic in vi.col. dicat reſpōſionē nō eſſe bonā p rōnē tex.in.d.l.ex plur ib⁹. tu tñ aliter rñdeas qđ verba tex. ibi heredi pupilli dat᷑ nō hñti vxorē. put dicit Cy.in.d.l. vnica. ibi niſi dic.im⁹. Uel aliter dicas qđ in.d.l.ex plurib⁹. nō erat trāſmiſſibile ad ſuos, ſcđm gl. ibi in icđa ſol. Bar. ſed hic eſt trāſmiſſibile in vtilitatē filioꝝ, ⁊ neceſſitatis, ⁊ ſic illud operat᷑ neceſſaria trāſmiſſio ex doctrina Barto. hic, ⁊ in.d.l.vnica. ergo illud idem operabitur neceſſaria ceſſio. Fran.Cur.

a ¶ Sed in hoc Imo. hic adde q̄ ꝯ opi.bar. hic tz Dy.in.l.nō minoris.ſ.de aut.tut.⁊ in.d.§.fuerat in pe.q.⁊ Nic.de nea.apoſtillādo tex.ibi.⁊ Io.fab.idem Ray.for.quē ſequuntur Ang.⁊ Imo.ibi in gl.in vñ.ſemp.ff.e.⁊ Imo.ro.⁊ Ale.hic. Ang.i aut.vt exac.inſtā.do.in fi.adde tamē tu q̄ p bar. facit tex.in.d.§.fuerat.v. prouidētia. quem ponderat gl.ſi.in fi.⁊ melius tex.in.d.l.aſſiduis.in fi.in rōne ſui. ſi ergo non tranſiret ex neceſſitate, cui tenet᷑ filius mulieris de euictione priuilegiū prelationis nō releuaret ipſum. ſicut videmus q̄ priuilegiū mere perſonale cōpetens marito ne conueniatur pdeſt fideiuſſori ne p indirectū inducat᷑ amiſſio priuileg̃, vt declarat Bar. in l.⁊ ſi fideiuſſor.ſ.de re iud.⁊ in.l.ſic hum.§.qđ vulgo.ſ.de ſol.⁊ in.l.verum.ſ.pro ſo.⁊ adde Imo.in.l.cū filius.§.i.in fi.ſ.de ver.ob. vbi inquit q̄ iſtud eſt ſingulare verbū, ⁊ eundem Alex.in.l.quia tales.ff.e.in fi. q̄ꝛ lz iſtud priuilegium prelationis ſit mere perſonale nō tranſitoriū ad heredes extraneos. tñ ne per obliquum priuet᷑ ſuo priuilegio trāſibit in ceſſionarium. ꝯfirmatur: quia actio de dote tranſiens in patrem viua filia tranſit cū priuilegio prelationis: q̄ꝛ intentat ad vtilitatem filie. gloſſ.in.d.§. fuerat. que inci cū ipſa.in fi. quā ſequunt᷑ Dy. Ni.de nea. ſtt in.iij.q.fab.⁊ aret Dy. Bar.⁊ alex.hic in fi. Pe.⁊ Cy.in.d.l.i.C.de priui.do. bal.in.l.vnica.§.ſed vt plen⁹. C.de rei.vxo.ac.⁊ ibi dicit illam gl. ſing.⁊ bene facit doctri.bar.in.l.facta.§.ſi heres. in vlt.opp.ſ.ad treb. diſtinguentis, an ceſſio ſit in commodū, ⁊ periculo cedētis, aut ceſſionarij, ⁊ referat Alex.in.l.ſi.C.de procu. itē facit: q̄ꝛ facta ceſſiōe ex neceſſitate trāſibit in ceſſionariū priuilegium.l.ſi.C.de priui.fiſ. ⁊ magis ſubuenitur conſtituto in neceſſitate.l.ſi fideiuſſor.§.neceſſaria.ff.qui ſatiſ.cog. nam fiſcus, ⁊ mulier paribus paſſibus ambulant in priuilegio prelationis, vt conceſſum vni intelligatur conceſſum alteri. gloſſ. approbata in.d.§.fuerat. in verſi. creditoribus. gloſſ.⁊ Ange.in.d.l. aſſi.tex.in.d.l.iij.C.de priui.fiſ. ſed fiſcus pōt cedere priuile.prelatiōis. tex.eſt.l.ſi.eo. ti. ergo ⁊c. nec eſt bona rñſio imo. qđ illud de ſui natura ſit perpetuū: cū fiſcus nunq̄ moriatur, ⁊ priuilegium mulieris extinguitur cū perſona, nā iſtā rñſionē tanq̄ perſuaſiuam, ⁊ nō concludentem damnat.d.Bald.nouel.in tract.de do.col.xxv.parte. vij. quia lz nunq̄ moriatur, tamen nunquam debet poſſe cedi cum cohereat ſoli perſone fiſci. Fran.Cur.

b ¶ Qđ ſic. idem tenet Bal.conſi.ccvij.iij.lib. referens Ray.hic.

c ¶ Integrā dotē. adde qđ idē tz Alex.in.d.l.ſi.C.ad.l.fal.in addi. Bal.⁊ ita et cōſuluit idē Alex.in ꝯſi.i.ij.in.iij.vol.inci.circa.i.dub.videret᷑ prima ꝯſideratione dicēdum in vi.col.⁊ plen⁹ in ꝯſi.cxxxiij.in.v.vol.inci. ſup q̄ſitis de qb⁹ in themate.in.ij. co.⁊ ſe. vbi dicit ita cōiter tenere doc.⁊ idē tenēt Ang.⁊ Imo.i.l.dānū.§.cū parietē. ſ.de dā.infe.⁊ viþ lo.de imo.in.l.ſi patron⁹.ſ.de do.⁊ bal.i.l.q̄ noīe.l.ij.co.i v.ſz q̄roſi ex ꝯſuetudine.ff.de ꝯdi.inde. ⁊ ita hīi de facto ſenogulie, ⁊ ꝯſuiu inuocato diuino ſuffragio ⁊c. viſo themate ſcripto. ⁊ pſtanti ꝯſil.⁊ fuit iudicatū p iſta pte. Tho.

1 ☞ Actio de dote cōpetit etiā pro dote ſoluta ſol. matri.

1 **Si pater.** †Etiam p̄ dote ſoluta ſolu. matr. competit actio de dote. h. d. ⁊ ſi
ſecunde ſolutioni quā Bar. hic dat ad. l. ſi fundum.
§. imperator. ff. loc. opponeretur ꝙ tutus excep. fa-
uorabilis ſoluēs per ɔditionē indebiti repetit. vt. l. q exceptio-
nem. ff. de cōdi. inde. ⁊ dolo facias ⁊c. ad hoc rñdendū eſſet ſʒ
quod fuit de mente Bal. hic. nam qñqʒ cōpetit exceptio que
nata eſt non ab initio ipſius ɔtus, ⁊ facit ꝙ ſoluens p errorē
dicat̃ ſoluiſſe debitum, ⁊ tūc ſibi nō ɔpetit ɔdō inde. ſed com-
petit actio ex ɔtu, hec em̄ exceptio ɔpetit pſt ex poſtfacto. ſ.
facto diuortio. ¶ Sed ſi except. cōpeteret ab initio tpe ɔtus
vt exceptio velle. ⁊ tūc ſoluens p errorem bene poſſet repetere
cōditionem indebiti. d. l. qui excep. de condi. inde. ¶ Ulter-
tio rñde ad. d. §. imperator. ſ. ꝙ etiā hic cōpetat condi. inde. et
ſic ſubauditur hic tantum, ſed violat literam.

1 ☞ Mors ciuilis equiparatur morti naturali.
2 Fiſcus in quib⁹ bonis ſuccedat ⁊ que iura tranſeant in fiſcum.
3 Confiſcatis bonis alicuius, an cenſeatur confiſcatum ius pa-
tronatus eccleſie.

1 **In inſula.** †Hic not. qd̄ mors ciui. equi-
a parat̃ morti naturali[a]: de quo
habet̃ in. l. cū pr. §. hereditatē. de lega. ij. p Cy. in. l.
deo nobis. C. de epiſ. ⁊ cle. ¶ Et cōcludit qd̄ ſi hʒ
eundē effectū ſtatutū in vno caſu quē hʒ in alio: tūc demū equi-
paratur alteri vt hic, ſed ſi nō hēret eundē effectū eſt ſecus, vt
l. inſulam. §. ex ea pte. ff. de ver. ob. vbi q promiſit dare mille cū
titius morief nō itelligit̃ de morte ciui. ¶ Ex hoc eſt notādū
ꝙ non tranſeunt in fiſcum iura q̄ cōpetebāt illi cui fiſcus ſuc-
2 ceſſit. ¶ †Et q̄ iura i fiſcū ſucceſſore trāſeūt vide plene p gl.
in. l. i. C. de bo. que li. ⁊ in. l. eū. de interdi. ⁊ rele. vbi ɔcludit qd̄
ea que trāſeūt in extraneos trāſeūt in fiſcum. Et ſic faciat an
emphyteoſis trāſeat in fiſcū de quo per doct. in. l. ſi finita. §. ſi
de vectigalib⁹. de dā. infect. ⁊ per Bal. in. l. i. C. de bo. que lib.
per Cano. in. c. ex parte. de fen. ⁊ eſt bonus tex. in aut. de ali. et
emphy. §. i. ⁊ in. c. rebus. ver. ſi qua vero. de preben. in. vi. alias
3 de penis. ¶ †Et facit an confiſcatis bonis alicuius tranſeat
in fiſcū ius patronatus eccleſie qd̄ competebat illi cuius ſunt
iſta bona eccleſie: de quo p gl. in clemē. paſtora. in verbo ſub-
iecta. de re iud. ⁊ per doc. in. c. ſi filij. xvij. q. vij. per Bald. ⁊ Imol.
hic ⁊ in. l. i. C. de ope. liber. per Oldr. in cōſi. xvij. ¶ Pro hoc
facit glo. in. l. ſi operarū iudicio. ff. de ope. lib. per Bal. in. l. ve-
nia. C. de in ius vocā. §. i. in glo. in verbo conſentiente. ibi: vel
dic iſta glo. eſt not. de qua vide Bar. in. l. ſi marito. §. ſi volun-
tate. ff. eodem. vbi pro ea adducit tex. qui ſatis probat eius in-
tentionem.

1 ☞ Matrimoniū putatiuū nō operat̃ vir ꝙ lucret̃, ſeu reti-
neat fructus, niſi quatenus conſumpſit res mulieris.
2 Matrimoniū de iure ciuili nō pōt eſſe inter liberū, ⁊ ſeruum,
de iure autē canonico diſtinguit̃ inter ſcientes ⁊ ignorantes.
3 Dictio ante prolata a teſtibus quomodo ſit interpretanda.
4 Teſtes vbi nō ſunt pares. ſed diſpares, nō ſunt reducendi ad
concordiam; ſed ſtatur maiori numero teſtium.
5 Teſtes quando diſcordant in modico nō ſunt varij, ſed ſunt re-
ducendi ad concordiam.
6 Poſſeſſor bonefidei an ⁊ qñ lucretur fructus conſumptos.

1 **Fructus.** ¶ †No. ꝙ matrimonium putatiuū non
operat̃ ꝙ vir lucretur. ſeu retineat fruct⁹
niſi quatenus conſumpſit res mulieris, ⁊ facit ad. q. quam vi-
diſtis no. per gloſſ. ⁊ doc. in. l. ſi ante nup. ff. eo. de quo ibi dixi.
2 ¶ †Scd̄o no. qd̄ de iure ciui. inter liberum ⁊ ſeruū nō pōt eſſe
matrimonium: vt hic, ⁊. l. cum annali. C. de ince. nupt. de iure
vero canonico diſtinguitur inter ſcientes, ⁊ ignorantes. l. i. et
ij. de cōi. ſer. ¶ In gl. in ver. ſuperflui. dum glo. dicit qd̄ mari-
tus pōt ɔſequi ſumptus per viā ɔpēſatiōis, hanc glo. ſequitur
Bar. ſed in eo qd̄ ſumptus excedunt quō repetit. Dy. ⁊ Bal.
hic tenent qd̄ ambe rñſiones quas hic ponit gloſſ. ſunt vere.
¶ Nec prime rñſioni ob. l. ſi incerta. de cōdi. inde. ⁊. l. ſumpt⁹.
de pet. her. vbi hr̃ ꝙ non poſſum mihi prouidere niſi per ex-
ceptionem: q: ibi putabā rem eſſe meam, nec feci ſumptus aīo
obligandi mihi aliquē. hic aūt marit⁹ ſciebat ſe in fundū do-
talem facere impēſas, ⁊ hāc opi. Dyn. ⁊ Bal. approbant hic
5 Imo. ⁊ mod. ¶ †Extra gl. bart. hic inducebat iſtū tex. ſm ex-
poſitionē Ia. de are. in ṽ. ante cām. liberalē ad. q. teſtiū cōcor-
b dandorū[b] quorū vn⁹ dixit aliqñ factū eſſe ante guerrā, ⁊ a'ius
illud factum poſt guerram, de quo vide per Bar. in. l. ij. §. cre-
ditum. ff. ſi certum petatur. ⁊ dixi in. l. inter ſtipulantem. §. ſi ſti-
4 chum. ff. de ver. obl. ¶ †Refert Bal. hic vnum qd̄ ſ. fuit Imol.
in. c. cū cōtingat. de offi. dele. ſ. quod vbi teſtes nō ſunt pares:
ſed diſpares non ſunt reducendi ad concordiam, ſed ſtat̃ ma-
iori numero teſtium qd̄ dictū etiā reaſſumpſit Bal. in. l. ij. §. ſi.
ff. ſi cer. pe. qd̄ dictū an pcedat examināt cano. in. c. cum tu. de
5 teſti. ⁊ Imo. in. l. inter ſtipulātem. §. i. de ver. obl. ¶ †Itē not.
qd̄ dixit Ant. de but. in. c. ij. de regula. vcʒ ꝙ qñ teſtes diſcor-
c dant in modico[c] nō dñr varij, ſed ſunt reducēdi ad ɔcordiam
6 ⁊ hoc per illū tex. pbat ipſe. ¶ †Item inquātū Bart. hic vo-
luit qd̄ lʒ alias bonefi. poſſeſſor lucret̃ fructus cōſumptos, tñ
hoc fallit in caſu hui⁹. §. ¶ Mod. hic vcʒ Roma. ⁊ Paul. de
ca. mor. dētbar. ⁊ bene, vt mihi vr̃, qm̄ dñt ipſi maritus cōſum-
pſit fructus ſuos, vt. l. pro oneribus. C. de iu. ⁊. l. dotis fructus.
ff. de iur. dot. ergo maritus habuit iuſtum titu. ⁊ bonam fidem
ad lucrandum oēs fructus ɔſumptos, ⁊ iſta vr̃ mens gloſſ. hic
in ṽſi. cōpenſatio. ¶ Non ob. iſte tex. hic in ṽ. mulieris oneri-
bus. q: ſm rapb. eſt exponendus. ſ. pp onera mulieris: vel etiā
iſte tex. non negat quin ſi iſti fructus fuiſſent ɔſumpti in aliam
cām quā in mulierē nō poſſint repeti qñ maritus fuit in bona
fide: q: ɔtrā reperit̃ expreſſum, vt plene no. in. l. ex diuerſo. cuʒ
ſi. ff. de rei ven. ¶ Sed Bar. hic poſſet intelligi ſm opi. quam
poſuit in. d. l. ex diuerſo. in pe. col. vbi voluit ꝙ bonefidei poſ-
ſeſſor teneatur conditione ſine cā ad fructus et pceptos ſi in
d eo locupletior[d] eſt effectus, ⁊ hoc per equitatē. l. ſi me ⁊ titium.
ſi cer. pe. ¶ Que opi. Bar. hodie eſt cōis. vt per Bal. in. l. i. C.
de fuc. ⁊ lit. expen. per Bal. in. l. C. de vſu. ⁊ fru. leg. per Bart.
⁊ Ang. in. l. ſed ⁊ ſi lege. §. ſcire. ff. de peti. heredi. per Angel. et
Imo. in. l. neſennius. §. i. de re iudi. per Anto. de but. in. c. gra-
uis. de reſti. ſpoli. aliquid p Spe. in titu. de fruc. ⁊ intereſſe. §. i.
¶ Ultimo dicebāt Bal. ⁊ Ang. hic inqñtū tex. dicit hic, qd̄ ſi
qs percepit fructus bona fide ex aliqua re in qua facit impen-
dia vtilia, ⁊ neceſſaria qd̄ tunc fiet compēſatio, hoc verum in-
telligunt quādo bonefidei poſſeſſor percepiſſet fructus ex re
aliena, ſed ſi percepiſſet fructus ex re ſua que in tpe erat reſti-
tuenda, dicunt tunc ipſi qd̄ fructus retinētur a bone fidei poſ-
ſeſſore, ⁊ impendia repetentur. hec eſt gl. quam ipſi reputant
ſing in. l. emptor. circa princip. in glo. mag. ad ſi. de rei vendi.
quam glo. pro vulgari allegauit etiā Bald. ⁊ Imo. in. d. l. do-
mos. ff. de leg. i.

1 ☞ Maritus nō tenetur alere vxorē imo pōt eam expellere
iuſte, ſi dos promiſſa ſibi non datur, imo pōt petere intereſſe
ſi portauit onera matrimonij.
2 Maritus cui promiſſa eſt dos, ⁊ in ea perſoluēda eſt ſibi facta
mora, an poſſit de iure canonico petere vſuras, ſi ſuſtinuit
onera matrimonij.
3 Uſure poſſunt repeti vt intereſſe, etiam de iure canonico.
4 Maritus cui eſt facta mora in dando ſibi dotem, poteſt pete-
re intereſſe ſuum.
5 Uſura an ſit ſi quis promittat cētū ſingulo mēſe vſqʒ ad inte-
gram ſolutionem dotis promiſſe, et ſi ceſſauerit in ſolutione
promittit decem.

1 **Uſuras.** ¶ †Nota quod licet qñ marito pmiſſa eſt
dos ſi ſibi non datur dos promiſſa poteſt
iuſte expellere vxorem, ⁊ non tenetur eam alere: vt eſt gloſ.
e ſing.[e] in aut. de non eligen. ſecūdo nubē. §. i. in verbo onere.
quā allegant Bal. ⁊ Ang. ⁊ ſatis probat̃ in. l. ſi. C. ad velleia-
num. ⁊ ibi Bal. ⁊ no. Bal. ⁊ ibi dixi in. l. ſi cum dotē. §. finaliē
in ſeniſſimo. ff. e. ⁊ in. l. qd̄ in vxore. ff. de neg. geſt. tamen ſi non
ſupportauit onera matrimonij non poteſt petere vſuras ra-
tione more ſibi facte ab eo qui promiſit dotē ſibi dare. ita nota-
biliter pbat̃ hic ſm Bal. ⁊ Ang. ¶ In glo. in verbo ex mora
ibi quia iudiciū. Ex iſta prima ſolutione not. ꝙ qñ mortua mu-
liere pater agit ad dotem illa actio eſt bonefidei, ⁊ ita tenet
2 Bar. in. l. poſt dotē. circa. vi. q. ff. e. approbās ibi Dy. ¶ †Ex-
tra gl. queſiuit hic Bar. vtrū de iure canonico poterit mari-
tus cui promiſſa eſt dos, ⁊ in ea perſoluēda eſt facta ſibi mora
petere vſuras ſi ſuſtinuit onera matrimonij. et concludit hic
Bar. ꝙ ſic. ¶ Itē querit Bar. vtrū de iure canoni. poſſit mu-
lier cui facta eſt mora de reſtituenda dote petere vſuras. iſtud
vltimū nō tractabo hic: q: hoc tractaui in. l. diuortio. in prin. ff.
eo. in. ij. char. ¶ Sed in primo articulo tres videnf fuiſſe opi.
3 Una fuit opi. quā hic ſequit̃ Bart. tamētō ꝙ etiā de iure can.
f vſure peti poſſunt vt intereſſe[f]: vt no. gl. in. l. ſocij qui in eo. ſ.
pro ſoc. ⁊ in. l. ij. C. de vſu. ⁊ in. l. curabit. C. de ac. emp. ⁊ in. c. cō-
queſtus. vbi eſt glo. magna. de vſur. ⁊ iſtam opi. ſequuntur hic
Raph. ⁊ Pau. de ca. ro. in mea lect. nō habeo legentē hunc. §.
Iſtā eādē opi. ſecutus eſt Bal. ⁊ Ang. in. l. genero. §. nō tñ. ff.
de neg. geſt. idē Bar. in ſuo cōſi. incip. Frā. habuit in vxorē ⁊c.
idē etiā tenet Ant. de bu. in. d. c. ſalubriter. idē Bal. in. l. pluri-
bus. C. de iur. do. ⁊ i. l. ſi. §. i. eo. ti. ⁊ in rub. C. de vſu. in. iij. q. ⁊ in
l. cūctos populos. in. ij. col. C. de ſum. tri. ⁊ ſi. catho. ⁊ etiā Lau-
ren. de rodul. in ſua ſolēni repeti. c. cōſuluit. de vſu. ¶ Secun-
da opi. Ioan. and. in. d. c. ſalubriter volentis, quod marito ſit
licitum

a ¶ Naturali. ad d. eū. alex. ɔſ. cxxxx. §. li. Ol. ɔſ. cclxxx-iiij. anc. ɔſ. ccclxxx-vij. vbi an decede-re dicat̃ ſine filijs qui filiū fratrē or-dinis minorū re-linquit.

b ¶ Cōcordādorū. qñ teſtes reducē-di ſunt ad ɔcor. vi-de ang. ɔſi. cclxxx-ij. anc. ɔſil. ccxcij. Alex. ɔſil. xiij. ij. lib. Lu. ro. conſil. ccxx.

c ¶ In modico. ad de eun. conſil. lxv.

d ¶ Locupletior. ad d. ang. ɔſi. cxxx-iij. Are. cōſi. lx.

e ¶ Singularis. di-cit Ro. ɔſ. dlxvij. ꝙ nō potuit inue-nire illā glo. ⁊ ibi vide de hoc arti. ⁊ an vir poſſit vſu-ras petere.

f ¶ Intereſſe. vi-de plene p Iaſ. in l. i. in. xi. col. C. de ſum. tri. ⁊ fide cat. ⁊ ibi dixi in addi. ⁊ vide Alex. in l. demōſtratio. l. vj. col. ff. eo. Tho.

licitum recipere vſuras in nr̃o ꝓpoſito in caſu.d.c. ſalubriter.
et nõ aliam, vcʒ qñ marit⁹ in pign⁹ accepit fundũ pro dote non
tñ idẽ et, tñ Jo.an.ad rõnẽ ꝙ hodie vſure nõ petantur, vt vſure
ſed vt intereſſe. ❡ Tertia fuit opi. Jmol.ꝑ quã vñr reduci ad
concordiam opi.ꝓcedẽ.⁊ ſua ꝯcluſio eſt hec. ❡ Quo aut̃ queri-
mus an marit⁹ poſſit petere aliqđ intereſſe ab eo q dotẽ ꝓmi-
ſit, vt puta ſi tu mihi dotẽ dediſſes lucrat⁹ eſſem tñ, ⁊ iſto caſu
putat ipſe ꝙ aut marit⁹ erat ꝑſona ꝯſueta negotiari, ⁊ iſto ca-
ſu poſſet petere intereſſe. Si võ non erat conſuetus negotiari
nõ poterit petere. ❡ Hãc diſtictionẽ facit tex.i.l.ij.§.ſi. cũ gl.
ff.de eo qđ cer.lo.⁊ Bar.late circa vltimã char.i.l.i.C.de ſen.
que ꝓ eo qđ intereſt. Aut dicit Jmol.tu queris vtrũ maritus
poſſit petere actionẽ neg.geſt.⁊ nõ vʒ dari niſi ꝯ eum q tene-
batur mulierẽ alimẽtare, tñ ſi extraneus ꝓmiſit dotẽ cum ipſe
non teneat̃ alimentare vxorem vř ꝙ ꝯ eum extraneum poſſit
agere actio neg.geſt.ſed ſi maritus agit ꝯ eũ q tenebatur mu-
lierem alere:⁊ tũc dicit imo.ꝙ aut maritus proteſtatus eſt ſe
alimẽtare mulierem aio repetendi expẽſas ab eo q eã tenebat̃
alimẽtare, ⁊ hoc dicit eſſe clarũ ꝑ tex.i.l.neſennius.ff.de neg.
geſt.per no.ꝑ doc.in.l.alimẽta.C.de neg.geſt.aut nullo modo
fuit proteſtatus maritus, ⁊ iſto caſu tex.in.l.qđ in vxorẽ.C.de
nego.geſt.vř dicere ꝙ impenſa facta vř facta cã pietatis, ⁊ ſic
nõ poſſet repetere. ❡ Si võ mulier erat ſana tũc vř ꝙ marit⁹
poſſet repetere, ⁊ hic ꝑ tex.in.d.l.qđ in vxorẽ a ꝯtrario ſenſu per
tex.in.c.ſalubriter.de vſu.⁊ notãdũ eſt hoc ṽbũ, vcʒ ꝙ.l.qđ in
vxorẽ nõ hʒ locũ,qñ impẽſa fuit facta ꝓ muliere ſana, ⁊ eãdem
limitationẽ poſuit ro.in.l.ſi vero.§.de viro.in.xiiij.fallẽ.j.eo.⁊
ꝓ hoc habemus ſm Jmo.diſt.⁊ caſus in quibus pñt peti vſu-
4 re dotis promiſſe.⁊ ꝑ morã non date. ❡ † Nõ omitto:q: com-
munis opi.Bar.eſt ꝙ vbi mora facta eſt marito põt petere in-
tereſſe. Nã Jmo.dicit hoc eẽ verũ ſi maritus eſſet ꝯſuetus ne-
gotiari.nam poſſet quiſpiã dicere ꝙ ille tex.in.l.ij.§.fin.loqui-
tur de intereſſe lucri ceſſantis,nos vero loquimur de intereſ-
ſe qđ ꝯſiſtit in dãno, ⁊ ſic alle.ꝑ Jmo.nõ vñr in hoc ſtringere
nec debere limitare dictum Bart.hic,qđ cõiter ſequitur aliq.
❡ Sed hoc nõ obſtante dico,ꝙ Jmo.vř habuiſſe bonũ ſen-
ſum:q: in hoc caſu nõ tractamus de intereſſe ꝯſiſtẽte in dãno:
quia omnino ſi tu mihi dediſſes.c.que promiſiſti pro dote oĩ-
5 no in alimentis debuiſſem expẽdere. ❡ † Aliud eſt articulus
declarandus, puta pone qđ a princ.promiſiſti mihi dotem, et
dixiſti: q: nunc nõ habeo mille que promiſi in dotẽ, ideo pro-
mitto tibi dare ſingulo menſe centum:⁊ ſi ceſſauero promitto
decem.hoc tãgunt Jo.an.⁊ doc.in.d.c.ſalubriter.⁊ Lauren. in
q.ſ.alleg.⁊ Jmo.hic in quo magis cõis ꝯcluſio eſt ꝙ aut pro-
miſiſti mihi dare aliquã pro alimentis donec ceſſaueris in ſo.
do.⁊ hoc pactum valebit.argu.l.ſi pater.§.i.⁊.l.uij.ff.de pact.
do.⁊.l.ſi.in prin.ff.de do.excep. ❡ Aut fuit dictum promitto
tibi.x.pro vſuris ſingulo menſe donec ceſſauerim ſoluere tibi
dotẽ.⁊ hoc caſu non vʒ,quia vſure ſunt prohibite.vt.c.quia in
omnibus.⁊.c.conſuluit.cum ſimil.extra de vſur. ❡ Aut ſim-
pliciter dixi promitto tibi.x.⁊ iſto caſu vt actus valeat debẽt
intelligi.x.promiſſa eẽ pro alimẽtis, ⁊ hoc vt actus magis va-
leat ꝗ pereat. ❡ De hac materia vide ẽt ſingulariter Bald.
in.d.rub.C.de vſu.in.iiij.q.vbi querit vtrũ ſi aliquis promiſit
mihi dotem: ⁊ fuit in mora: ⁊ ego cedo poſtea ex cauſa vendi-
tionis iſtam actionem ſempronie, vtrum quemadmodum pe-
tere poteram vſuras ꝑꝑ retẽtionem dotis an eodẽ modo po-
terit ceſſionarius.⁊ concludit ibi Bal.not.qđ non:q: perſona
mariti erat illa per quam poterãt peti ille vſure vt itereſſe.al-
le.l.licitatio.⁊.l.ſi.de pub.⁊ ibi Bar.qđ dictũ Bal.ſecutus eſt
Spe.in ti.de immu.ecc.§.i.in ſi.qđ ẽt tenuit Fede.de ſe.in ꝯſil.
cxi.inci.itẽ queritur an coloni eccleſiarũ.⁊ mod.in.c.ꝗꝗ. de
cenſi.in ſi.in.vi.⁊ vide Bal.in.d.rub.C.de vſu. ❡ De hac ma-
teria vide etiã per Bal.in.l.ſi.§.preterea.C.de iur.do. vbi no.
ponit vnum ad limitationem.c.ſalubriter.de vſu.vbi dicit ꝙ il-
lud.c.procedit.ſi fructus ſint reducibiles ad itereſſe, hoc eſt ſi
illi fructus non multum excederent onera matrimonij: qđ vř
innuere tex.in.d.c.ſalubriter.de vſu.in ratione ſui.de iſta mate-
ria vide Lau.in.d.c.conſuluit.in.d.q.

1 ❡ Pacti de nõ offendẽdo facti iter duos ſub pena appli-
cãda vni eccleſie,ſi poſtea iſti ſe offendãt, ⁊ deinde ſe reconci-
lient non per hoc tollitur illa pena iam eccleſie acquiſita.
2 Jniuria ſi reconciliatur, an per talem recõciliationem extin-
guatur ius accuſandi criminaliter.

1 **Ad virum.** † Jnducit̃ iſte text.per Bal.⁊ Ange.
hic ad qđ.ꝙ ſi fuit factum pactum de
non offendendo inter duos ſub pena applicanda vni eccleſie
a ⁊ poſtea iſti ſe offendant, ⁊ deinde ſe reconcilient[a] nõ poterit
per iſtam reconciliationem harum partium tollere illud ius qđ
eccleſie erat acquiſitum. Et ad illud videatis que no. Bart.in
l.i.§.vſque adeo.ff.de iniur.dum diſputat an per recõciliatio-
2 nem iniurie extinguatur ius accuſandi criminaliter, † ad hoc
vide etiã que no.Bal.⁊ Ang.in.l.ab emptione.ff.de pac.dum
querunt vtrum ſit ſtatuto cauet̃ ꝙ ex ſingulo ꝯtcu ſoluat̃ preci-
ſe gabella ⁊ ꝯhentes diſſoluant ꝯtcum nunquid fiſco tunc ſit
ſoluenda gabella,ꝙ ẽt volunt Ang.in.§.q: vo.el.i.in ſi. in aut.
de nup.⁊ per Ang.⁊ Jmo.in.l.acta.ff.de re iu.⁊ ꝑ ang.in.l.pe
tens.in.iiij.col.C.de pac. ❡ Et q: bal.⁊ mod.vñr hic innuere
ꝙ ex ꝯtcu partium poſſit actio queri fiſco,de hoc vide ꝑ bar.
in.l.ij.in.iiij.col.ff.de iur.fiſ.⁊ per Barto.in.d.l.ſi ſtipulatus. §.
Chriſogonus.de verbo.obli.

1 ❡ Marit⁹ ſi ſcit facere artẽ qua mediãte ſibi põt victũ ꝗre-
re,non poteſt excipere ne exigat̃ niſi in quantũ facere poteſt.
2 Creditor meus an cogat̃ recipere in ſolutũ noia debitoris mei.
3 Reddit⁹ mõtis pietatis Venetiarʒ,vř Florẽtie,an ſint liciti.
4 Maritus an cogatur vẽdere rẽ magni valoris, ⁊ modici red-
ditus, vt puta palatiũ, vel viridarium, pro reſtitutione dotis
quando nil aliud habet.
5 Maritus cõuentus ad reſtituendũ dotem, an poſſit deducere
tot de bonis ſuis ſecundum ſuam dignitatem, an vero ſecun-
dum neceſſitatem victus ſui.

1 **Si maritus.** † Jn glo.ſi. hec eſt ſingula-
ris ſm Nico.de nea. in.l.
maritum.ff.e.vbi dicit ꝙ ſi maritus fecit facere artẽ
qua mediante ſibi põt victũ querere nõ põt excipe-
re ne exigatur niſi in quantũ facere põt.ſimilẽ gl. habes in.l.ſi
2 quis argentũ.§.i.C.de do. ❡ † Dum Bar.hic poſt exemplum
gl.querit an creditor meus in ſolutum recipere cogatur noĩa
debitoris mei.adde ꝙ iſta.l.⁊.l.cũ querit̃.ad propoſitũ non fa-
ciunt. Qa hic non dr̃ ꝙ mulier nupta cogat̃ recipere noĩa de-
bitoris mariti,nec etiã ſi dr̃ in.d.l.cũ querit̃.⁊ dictum Bar.hic
in ſi.eſt notandũ ad ampliationem aut̃.hoc niſi.C.de ſolu. que
loquit̃ in reb⁹ mobilibus ꝙ ẽt locũ habeat in nominib⁹ debi-
b torum[b]. ❡ † Tãgit ẽt bal.hic ꝙ ex redditibus pecunie põt qs
3 victũ querere vt pʒ in pecunijs mõtis Florẽtini, ⁊ ex hoc in-
fert hic imo.vtrũ liciti ſunt redditib⁹ mõtis Florẽtini vel Ve-
c netiarum[c]. ❡ Et dicit Jmol.quod hec.q.fuit diſputata apud
theologos, ⁊ canoniſtas ⁊ dicit qđ theologi fuerunt varij, et
de hac materia vide latiſſime per Pet.de anc. in diſpu. inci.
in antiquis.⁊ modernis tp̃ibus.⁊ per Cano.in. c. in ciuitate.
de vſu.per Jo.cal.in.c.nauiganti.e.ti.per Bald.in.l. cunctos
ꝑplos.in.vi.col.C.de ſum.tri.⁊ ſi.cat.ꝑ eundẽ in.l.hac edicta-
li.§.is illud.in pe.col.C.de ſecũ.nup.⁊ in.l.ij.§.mutui.ff.ſi cer.
pet.ꝑ Fed.de ſe.ſuo cõſi.ccc.xx.per Ang.in.l.ſi tibi.ff.de pac.
aliqđ ꝑ Ful.⁊ Pau.de ca.in.l.i.§.eſt q.ff.de pac.ꝑ Laurẽ.de
4 rod.in ſua ſolẽni repe.c.ꝯſuluit.de vſu. ❡ † Subſequenter que-
rebat hic bal.pone ꝙ maritus hʒ rem quãdam magni valoris
modici tñ redditus vt magnũ palatium, mulier petit dotẽ ſi-
bi dari,dicit maritus, ego non habeo tñ ex quo viuere poſ-
d ſim:[d] nam palatium eſt mihi neceſſarium pro habitatione, et
redditus rerũ mearũ mihi non ſufficiunt.replicat mulier ven-
de palatium ex cuius pretio partem dotis poteris ſatiſfacere,
⁊ ex reliqua pte habebis tñ redditus qđ viuere poteris an co-
gatur maritus vendere:. Bal.hic ſimpliciter ſe remittit ad.l.
qui bonis.ſ.q bo.ce.⁊ dicit Jmo.hic.ꝙ bal.ꝑ hoc vř ſentire ꝙ
maritus nõ cogat̃ vendere ar.illius tex.imo.ṽo dicit ſe puta-
re verius ꝙ maritus cogat̃ iſtam rem magni valoris ⁊ modici
e redditus[e] vendere per tex.in.l.qui põt.ſ.de re iu.ad.l.qui bo-
nis.rñdent mod.ꝙ ibi loquitur in bonis acquiſitis poſt ceſſio-
nem bonorũ in qbus iura magis fauent debitori quã credito-
ri:qđ pʒ.q: in illis iura volũt vt debitor nõ teneatur vltra ꝙ
facere poſſit:ſecus in bonis extãtib⁹ an ceſſionẽ in quib⁹ non
hʒ debitor illud priuilegiũ:⁊ lʒ Jmo.nõ referat dico ꝙ hãc ſe-
cundam opi.tenuit Ang.hic. ❡ Addo ẽt ꝙ iſtud tenuit Nic.
de nat.⁊ Bal.in.l.ij.C.qđ cum eo.⁊ ibi rñdent ad l.qui bonis.
aliter ꝗ Jmo.hic.adde ꝙ etiã iſtam eandẽ opin.ſequutus eſt
Bal.in.l.qđ noie.in ſi.ff.de ꝯdi.inde.⁊ de hoc hr̃ ꝑ eundẽ bal.
in.l.ſi.C.qui bo.cede.poſ. ❡ Jn ꝯtrium facit id qđ not. decidit
Bar.in.l.pe.in prin.ſ.de ali.⁊ ci.leg.⁊ in.l.imperator.per illũ
tex.ſ.ad treb.querit bar.in.d.l.pe.teſtor legauit alimenta que
debent̃ ꝓ qualitate patrimonij:in patrimonio erat vna res ma-
gni valoris ⁊ modici fructus:dicit legatarius vẽdas illã rem:
⁊ ſic erũt maiores fructus, ⁊ cõcludit ꝙ hr̃s non tenet̃ vende-
re rẽ,idem tʒ Ang.⁊ Jmo.i.l.l.neſenni⁹.§.ſi.de re iud.⁊ Ang.i
d.l.q bonis.vbi refert bal.ita cõſuluiſſe. ❡ Sed ad iſta dupli-
citer rñdeo.primo qđ qñ qs petit alimenta titu.lucratiuo tunc
loquit̃ deciſio bar.ſed in caſu nr̃o mulier petit ſibi dotem reſti-
tui que non de lucro, ſʒ de damno tractat̃ ⁊ diuerſa eſt rõ lucri
⁊ damni.l.ſi.C.de cõdic.⁊ de impo.lucra.deſcri.l.i.li.x. ❡ Se-
cundo rñde ꝙ alleg.ꝑ Bal.loquuntur qñ legatarius petit res

[a] ❡ Se recõci-
liẽt. vide plene ꝑ
Jaſ.i.l.ſi.i.iij.col.
ff.de pac. Tho.

[b] ❡ Debitor. adde
lu.ro.ꝯſ.ccc.xiij.

[c] ❡ Venetiarʒ. Ad
de Pau.de ca.cõ
ſi.lxix. l.i. impreſ.

[d] ❡ Viuere poſ-
ſim. vide q̃ ponit
Alex.i.l. mariti.
in vlt.col.ff.e. An
ge.de are.in.§.itẽ
ſi quis.in fin.inſti.
de actio. Tho.

[e] ❡ Reddit⁹. dicit
Lu.ro.ꝯſ.ccccc.ix.
ꝙ.l.q bonis.ẽ ſin-
gularis ad caſum
ſup quo ꝯſuluit in
materia tñ de qua
hic vide in fine.

vendi. ⁊ ex pretio petit ſibi dari alimēta q̄ nō ex ptio, ſʒ ex reddītu debent: vt in. d. l. imperator. in fi. ſʒ in caſu nr̄o petebant alimenta nō de pretio, ſʒ petebat dos reſtitui ⁊ vendi, vt ex parte pretij vir emat aliquid vñ poſſit hr̄e redditus ad victum ſuffi
5 cientes. ¶ †Succeſſiue querebat hic Bald poſt Jac. de are. ponē q̄ maritus ſit vir nobilis ⁊ miles ⁊c. cōuenitur de dote: dicit maritus: volo deducere q̄ntū viuere poſſum ſm cōdōnē dignitatis mee: mulier autē dicit q̄ debet deducere tm̄ ſm neceſſitatem victus nō attenta eius dignitate. dicebant Jac. de are. Bal. ⁊ Ang. q̄ mulier obtinebit. Jmo. hic ⁊ raph. 2trium tenent p. l. nepos proculo. ⁊ qd ibi glo. in verbo dignitatis. ff. de ver. ſig. ad idē alle. Jmo. id qd hr̄ i. l. tutor. ſecūdū dignitatē. ff. de admi. tu. ad idem Bal in. l. i. C. qd cum eo. ibi alleg. in ſimili
a ter. in. l. ſed ⁊ quid. §. ſufficienter. ff. de vſufr. ¶ Addo^a q̄ illud idem voluit Ang. ⁊ Jmol. in. l. neſennius. §. fi. de re iu. ⁊ ſentit etiam Bal. in rub. C. qui bo. ced. poſ.

1 ¶ Dotē poſt filia petere cōtra heredes patris ſui: vel etiā cōtra ipſum patrē tanq̄ heredē mariti, ſi ſocer ſuccedit genero.
2 Solutio ficta nō parit effectum ſuum, niſi quātum ad illū qui ſuccedit, non quantum ad alium.
3 Pater an teneat dotare filiam que ſit nupta, an etiam teneatur dotare officio iudicis, vel iure actionis.

1 **Si ſocer.** †L3 ſocer ſucced. it gn̄o nō tn̄ filia perdit iura c̄ſolidatiōis: imo facta ſui iuris agere poterit 2 heredes patris ſui, vel etiā 2 ipſum patrē tanq̄ heredem mariti. h. d.
2 ¶ † Mo. ſm Bal. q̄ ficta ſolō nō parit effectū ſuū niſi q̄ntū ad illum q ſuccedit nō q̄ntū ad aliū: qd de ſup gl. i. ad quā venio. ¶ In gl. fi. ibi ſʒ equitate iudicie offō ⁊c. hec glo. reputa ē no. qr ex ea habemus qd pr̄ nō iure actiōis, ſʒ offō iu. cogitur dotare filiā. Cōtrariū ⁊ male dicit gl. in. l. obligamus. §. i. de act. ⁊ obl. qd ptʒ in. d. l. liberos. mēris not. in. l. ſi ſoror. C. de col. ⁊ ex his que no. dicit Bar. i. l. i. ff. de 2i. l. ex. l. vbi dicit q̄ñ naſcatur offi. iudi. q̄ñ aūt filia eſt nupta an teneatur pr̄ dotare filiā dicit
3 in. l. i. ff. eo. ¶ †Et qui effectus ſint vtrū pr̄ teneat dotare officio iu. an vero iure actionis. Ba'. hic ſentit vnā vtilitatē. vʒ qr ſi pater teneretur iure actionis heredes patris tenerentur dotare filiā, ſʒ ſi offō iudi. teneret non trāſiret ad heredes patris, ⁊ ſic tʒ Bal. q̄ onus dotandi nō tranſeat ad heredes: qd dic vt dixi in. l. ſi maritus. §. ſi voluntas. ff. eo.

1 ¶ Exceptio dolo facis petēdo q̄ reſtituturus es, nō poteſt opponi agēti, q̄ñ reſtituturus eſt alij q̄ ei cōtra quē agit, quatenus reſtituturus eſt ei bene poteſt opponi.
2 Pactum factum per maritū per q̄ ſit deterior conditio mariti valet quo ad damnum ipſius mariti.
3 Verba enunciatiua per modū cauſe prolata inducunt diſpoſitionē q̄ntum ad effectum producendi actionem perſonalem.
4 Pactum factū per maritum circa dotem, ſi p eū fiat deterior cōditio dotis in preiudiciū mariti, an valeat, ⁊ an valeat pactum factum a muliere per quod dotis conditio efficitur deterior quo ad ipſam mulierem.
5 Pactum factum per maritum circa dotem ſibi datam an valeat in preiudicium ſui.
6 Pactum factum a muliere in preiudiciū ſue dotis an valeat.
7 Pactum de reddenda dote longiori die quam ſit ſtatutum a l. an valeat.
8 Mulier an poſſit ſibi preiudicare in dote adhibēdo extraneū ad ſtipulandum.
9 Pactum factum ſuper dote non valet, q̄ñ per tale pactū auferretur facultas nubendi.
10 Donatio inter virū ⁊ vxo. eſt prohibita. poſtq̄ vxor eſt traducta ad domum viri, ſed quid ſi nōdum ſit traducta an valeat.

1 **Lucius titius.** †Exceptio dolo facis petendo q̄ reſtituturus ea non pōt opponi agenti, q̄ñ reſtituturus eſt alij q̄ ei 2 quē agit quatenus reſtituturus ei bñ pōt opponi. h. d. ¶ Mo. q̄ nō impedit cōſolidari in mulierē: et q̄ñ mulier ſolū dotē pmiſit nec eam marito ſoluerit lʒ dos a pr̄e fuiſſet ſoluta ⁊ poſtea ſol. mat. extet. extingueretur ius conſolidationis, vt vidim⁹ in gl. in. l. in inſulam in prin. ff. e. ratio eſt, qr hic nunq̄ fuit extincta oblo. ⁊ in hoc iſte tex. forte nō hʒ cōſocium. ¶ Jtē not. q̄o intelligatur
b regulariter dolo facis^b. ¶ †In glo. i. no. q̄ vʒ pactum factum
2 per maritū p qd ſit deterior 2dō mariti quo ad damnū ipſius mariti, ⁊ hinc ſumpta occaſione Jmo. hic latiſſime examinat q̄ñ vʒ pactū in preiudicium dotis, ⁊ nemo melius ipſo examinat qd examinabo in ſeq. lectiōe. ¶ †In gl. in ver. redditur⁹. dum gl. hic in prima ſolo. ad. l. ſi extraneus. infert not. qd verba enunciatiua p modū cauſe prolata inducūt diſpoſitionē quantū ad effectum producendi actionem perſonalem. et cum Bar. alle. l. pe. de col. do. dic q̄ illa. l. non probat. qr ibi dicitur tm̄ exceptio inducit, imo. hic dicit, q̄ hec concordia Bart ſibi non plʒ. nā dicit q̄ et q̄ñ iſta verba enūciatiua inducūt diſpōnē hn̄t vim legati ſeu fideicōmiſſi^c: vt. l. i. C. de fal. cā adie. le.
c ⁊. l. ex hac ſcriptura. ff. de do. ſed ex legato vel fideicom. oritur actio realis: vt. l. i. C. cōi. de leg. ergo ⁊c. ¶ Nō ob. dicit ipſe. l. emptor. §. i. qr ibi mulier poſſidebat id non poterat hr̄e actionem realem nec dicit ibi tex. q̄ non daretur actio ſi mulier nō poſſideret. ¶ Non ob. tex. in. d. l. ntia. §. Caius. de leg. ij. quē alle. gl. i. d. l. ēptor. §. i. qr clara ē rñſio. vt p gl. ſ. d. l. Caius. et per Bar. in. d. l. ex hac ſcript. nec ob. l. ſeruum filij. §. fi. quē hic alle. Bar. qr rō per quam non tranſit ibi ius ſeruitutis realis eſt: qr diſpoſitio legati nō pcedit ex tenore vboꝝ, ſʒ ex iuris interpretatione, a io modo vltra Jmol. poſſet rñderi, q̄ ideo ibi non trāſit illud ius: qr duo fuerūt legata vnū pprietatis qd acquirit legatario tpe mortis defuncti argu. l. a tito. de furt. aliud fuit legatū vſuſfru. qd cedit a die adite heredita. vt. l. i. §. an nouiſſimo. C. de ca. tol. Ergo nō mirum ſi in legatarium vſuſfru. nō tranſit dn̄iū ſeruitutis: qr tpe adite hereditatis quo tpe ſibi acquirebat vſuſfr. rei in qua ſibi debat ſeruitus nō erat i bonis defuncti q̄ fuit ſolō pet. in. d. l. ſeruū filij. §. fi. ⁊ Jmol. ibi lʒ de pet. mētionē nō faciat, ſʒ iſte intellectus ad illū tex. nō plʒ. qr q̄ñ dn̄ium ex immediata diſpōne teſtōris transferr in aliū ipſo iure vt pbatur in. l. ſi ſm intellectuʒ Bar. ⁊ alioꝝ cōiter. C. de le. pau. de ca. refert opi. imo. ⁊ poſtea dicit q̄ cōiter tenetur opi. Bar ¶ In hoc arti. bal. in. l. ex his. in vlt. C. de te. reprobauit glo. in. d. l. emptor. §. fi. ⁊ ibi et in. l. qui volebat. ff. de hered. inſti. lʒ idē qd hic lʒ Bar. ibi teneat idē qd hic bar. et i. d. l. ex hac ſcript. dicit q̄ verba enūciatiua p modū cauſe inducūt actionē nec diſtinguit 2at hic Jmo. in. d. l. ex hac ſcriptura. lʒ idē qd Bar. hic ⁊ idem vr̄ approbare Ang. i. d. l. emptor. §. fi. ¶ In pūcto iuris mihi vr̄ vera opi. Bar. in. d. l. ex hac ſcrip. et pro cōfirmatione rñſionis ad. d. l. ſeruū filij. §. fin. dico qd ibi ex tenore vboꝝ legatū tacite intelligit: qr tūc ſemp cōpetit ſec⁹ vr̄ ſi ex iuris interpretatione: nā pone fuiſſe legatū gregeʒ, certe aliud eſt grex in vniuerſo, aliud ſingula corpa: vt in. l. ſi. morcel. de rei vē. vñ q̄uis legādo gregē nō expreſſe legent ſingularia corpora. l. ſi grege. tn̄ ea lego. certe iſto caſu dabitur rei vē. pro ſingulo corpore. l. ſi grege. de le. i. ⁊. l. ſi pec. §. i. de pe. le. vi ē illā gl. in. d. l. emptor. §. fi. ⁊ vide Bald. in. l. ij. C. de nece. ſer. ¶ Et circa ſol. gl. dicit Raph. q̄ male format hic 2trīū de. l. ſi extraneus. qr hic nō ē q̄ maritus fuerit in culpa imo hic patet 2rium qr liberat cedēdo actionē, ſed ſi eſſet in culpa ſecus reſoluta gl. ibi q̄ eq̄ de pe. dicit. qr electio eſt mulieris vtrū velit maritū ſibi reddere dotē an actionē ſibi cedere, ⁊ hoc p. l. in ambiguis. C. de iur. dot. vbi in dubio pro dote eſt facienda interpretatio. ¶ Tamē imo. Ang. bal. ⁊ mod. hic tenēt q̄ electio eſt mariti, vn̄ Bar. hic alle. l. i. C. ſi dos cōſtā. ma. dicit qd ppter cōmodū medij tpis cōcedit repetitio, cōtra Bar. in hoc inſurgit imo. q̄ñ vr̄ indiſtincte q̄ vbi a. l. mihi conceſſa erat dilatio aliqua ppter interuſuriū medij tpis nūq̄ cōcedatur repetitio etiā ſi illa dilatio nō eſſet cōceſſa miſerationis cauſa. ita dicit pbari. in. l. in diē. ⁊ in. l. nam ⁊ ſi moriar. ff. de cōdi. inde. ⁊ propter hoc imo. multū ſe inuoluit ⁊ dicit qd aut ab initio cōſtabat qd repetitio locū habeat. vt in caſu. d. l. i. C. ſi dos conſtan. mat. ⁊ tunc procedat. dictū Bar. hic. ¶ Aut ab initio non cōſtabat ⁊ tūc loquūtur. ll. ab eo allegate ⁊. l. fideiuſſor. §. q̄uis. ff. mā. Hec eſt ſomniū: quia q̄ñ ſoluo tibi ante diem. q̄ eſt debitū in diē tunc certū eſt, qd ab initio nō habeat locum repeti. vnde ipſe allec. cōtrariū. d. l. in diē. ſ. q̄ intelligatur q̄ñ ſciēter ſoluit, ⁊ pro iſta ſolutione eſt gl. in. c. cū quis. C. de iur. ⁊ fac. ign. ⁊ ibi Jac. but. ⁊ Ful. g. in. d. l. in diē. Pro quo facit qr tūc videt eſſe ſolutū pluſ tēpore. ergo ⁊c. ſicut dicimus in eo in quo pl⁹ ſoluit re, tamē cōia opi. ad. d. l. in diē. eſt in 2triū. ſ. qd pcedat etiā q̄ñ p errorē fuit ſolutū. q̄d ergo rñdebitur. Dico q̄ dictū Bar. hic debet intelligi in caſu. ll. quas alle. qr in. d. l. ſi mulier. §. rerū. maritus agebat non conditione indebiti ad id quod ſoluit, ſed actione rerū amota. ad id qd ſibi ſubtractum erat ⁊ hoc odio mulieris ſubtrahētis in poteſtate ſua ſit priuare maritū cōmodo interuſurij medij tēporis illius quod habebat ad reſtituendū dotē. ¶ Non ob. d. l. i. quia ibi ſoluta fuit dos cōſtā. ma. ⁊ fuit donatio a marito mulieri facta que pbibita eſt, ideo lex voluit qd poſſit reuocari ne iura fruſtra videantur indeniſſe qd donatio inter vir. ⁊ vxo. ſit nulla ſed in caſu. l. in diē. nō eſt a iure pbibita donatio. ¶ Vel ſecundo rñde q̄ illa. l. ſm verum intellectum gl. cōem nihil facit ad propoſitū: qr ibi fuit factum pactum de dote lucranda a marito muliere feedente. Jmol. hic copioſius omnibus examinat an valeat pactum in preiudiciū
4 dotis factum in quo ponit duos articulos. ¶ †Primus eſt an valeat pactum factum per maritum circa dotem ſi per eū fiat deterior conditio dotis in preiudicium mariti. ¶ Secūdus

a ¶ Addo. adde et Fran. de are. cōſ. xvij. vbi in facto conſuluit.
b ¶ Dolo facis. vide tu hic p Ang. are. anſti. de exe. l. ſi ōn char. xij. Frā.
c ¶ Fideicō. de verbis enūciatiuis vide la poſtillā i. d. l. ex hac ſcriptu. q h⁹ adde q̄ lʒ vba enūciatiua futuri euēt⁹ nō inducāt diſpōnē legati ſiue fideicō vt. l. ml. §. ex h. s. ſ. d le. iij. tn̄ hoc fallit niſi verba ſint directa filijs vel nepotibus. ita ſm. imolat. l. a. i. ro ſingu. ſuis Ful. vij. iuribus per eum allegatis ibidem.

que eſt an valeat pactū factū a muliere per qḋ dotis conditio efficitur deterior quo ad ipſam mulierē. ¶ Primo caſu dic aut illud pactū fit ↄſtā.ma. vt qn maritus mulieri facit pactum de non petēdo dotē, ⁊ non vꝫ, hic eſt tex. in. l. ſi pater. §. ij. de pac. dot. bene facit. l. liberis. §. ſi alias inci. l. queris. ff. de pac. dot. ¶ Hanc ↄcluſionē Imol. limito niſi pactū iſtud fuiſſet factū tpe pmiſſionis dotis etiā ↄſtā.ma. nā iſto caſu meo iudicio vꝫ. ¶ Pro qua limitatione benefacit gl. i. l. pe. ff. de pac. do. facit etiā iſtud pactū ꝙ dos nō cenſeat marito acquiſita niſi cum iſta qualificatione, aut pactū fuit ante ↄtractum in ſimo. inter maritum ⁊ mulierem factum ⁊ collatum in tempore matrimonij, ⁊ non vꝫ, vt. l. quod ſponſe. C. de don. ante nup. ¶ Quia ſm Imol. l. qḋ ſponſe. hꝫ locū qn maritus non deſignat de rebus ſuis ꝓprijs, ſꝫ facit pactū de nō petēdo dotē ſibi a muliere pmiſſam qḋ dicit eſſe notabilē limitationē ad d. l. qḋ ſpōſe. ¶ Puto ꝙ in hoc nō bene dicat Imo. qꝛ ſi verum eſſet ꝙ. l. qḋ ſponſe nō haberet locū qn marit⁹ nō donat de rebus ſuis eadē rōne deberem⁹ dicere ꝙ ſi ↄſtan.ma. maritus facit pactū de non petendo dotē valeret. ar. l. in tpe. de here. inſti. cum ſi. ꝙ eſt ꝫ. d. l. ſi pater. ¶ Propterea puto aliter dicendū in hoc paſſu, vꝫ ꝙ iſte tex. in. d. l. iulia. habeat locū qn pactū fuit appoſitū tpe quo dos ↄſtituta fuit, nā tūc nō pōt dici ꝙ aliquid donet mulieri, vel pr̄i mulieris: qꝛ nōdū dotē acquiſiuerat maritus, ſꝫ eam acquiſiuit cum iſta qualitate in pacto deducta, iſtud fuit in ſimili de mente glo. in. d. l. pe. ⁊ in d. l. ſi liberis. bene facit qḋ no. glo. in ſimili iuncto tex. in. l. ſi inaūt dñicam. ff. de pac. ¶ Utrū aūt poſſit fieri pactū hoc mō, vꝫ fuit factū pactū, ꝙ maritus vxore ꝑcedēte lucret dotē poſtea conſtan. mat. maritus remiſit hoc pactum vtrum valeat. De hoc dic vt colligitur ex no. in. l. ſi liberis. in prin. ff. de pact. do.
a vꝫ ꝙ aūt mulier prebuit cām remittendi ⁊ non vꝫ, [a] vt ibi a ↄtio ſenſu. aut mulier nō pbuit cām ⁊ vꝫ, ⁊ hoc ideo: qꝛ pactum iſtud facit dotē redire ad ſuā naturam, vt facilius valeat vt. l. ſi vnus. §. pactus. ff. de pac. preterea iſtud pactum ↄfertur in tpꝰ ſolu. matri. ergo ⁊c. vt. l. ſi eū ſeruū. §. ſi. cum ſeq. ff. de do. in
5 ter vir. ¶ † Nunc quero vtrū pactū factū p maritum circa dotem ſibi datā valeat in preiudiciū ſui, ſuperius eſt dicta: procedunt circa dotem promiſſam, ⁊ in hoc ↄcludit Imol. ꝙ aut fit conſtan. ma. ⁊ nō vꝫ. qꝛ eſſet donatio vt pbaꝰ in. d. l. ſi liberis. §. ſi. iuncta. l. iij. ff. de pac. do. bene facit. l. ex anno. ff. de do. inter vir. ⁊ vxo. aut iſtud pactū fit etiā ante matrimoniū tūc recurrendum eſt ad. d. l. ſi liberis. iuncta. d. l. iij. ⁊ ꝟ. ¶ Aduerte tñ qꝛ inquantū dicit hic Imo. ꝙ ſi fiat pactū ante nuptias de erogandis fructibus pro parte in vtilitatē mulieris. quod tunc vꝫ. ¶ Ego intelligo qḋ iſtud pactū fuit factum tpe conſtitute dotis, vt no. gl. in. d. l. ſi liberis. ⁊ in. d. l. pe. ſecus ſi poſt ↄſtitutā dotem: qꝛ tunc eſſet donatio que eſſet ꝓhibita p. d. l.
6 qḋ ſponſe. ¶ † Scḋo caſu pn. vꝫ vtrū pactū in ꝑiudiciū mulieris ab ea in dote factū valeat, ⁊ dic ſm Imo. ꝙ ſi pactū factum ſit ante ↄtractum matrimo. ꝙ valebit in caſib⁹ in quib⁹ iura
b permittunt, [b] vt in caſu. l. ij. ff. de pac. do. ⁊ eſt tex. ⁊ gl. melior de corpore iuris in. l. i. circa pn. ff. de do. p̄ele. extra iſtos caſus vero non vꝫ, vt not. in. d. ll. ¶ Quid autē de pacto concepto hoc modo vꝫ ſi ↄſtan. ma. paciſcaꝰ vt ſi ea precedat vir dotem lucreꝰ, ⁊ tunc vr̄ ſm Imol. ꝙ non valeat: qꝛ iſtud pactum dꝛ donatio, dato qḋ iſtud pactū conferatur in tpꝰ mortis. vt eſt tex. quem ipſe reputat ſingu. in. l. vbi ita. ff. de don. cā mor. ¶ Nec ad hoc obſt. tex. ſm eum in. l. ſi eum ſeruum. §. fin. cū. l. ſeq. ff. de do. inter vir. vbi tex. dicit donatio facta mortis cā inter vi. ⁊ vxo. vꝫ que ↄfertꝰ in tpe mortis, ⁊ ſic tpe quo ſolutum eſt matrimo. vꝫ. ¶ Ad hoc r̄ndit imo. qḋ illa rō non eſt vtilis, ſed dꝫ referri ad illum caſum tm̄. ſ. ad donationem cauſa mor. ſecus vbi donatio eſſet irreuocabilis. ¶ Dico qḋ donatio in caſu. l. vbi ita donatum. vꝫ ⁊ eſt perfecta tanꝗ donatio inter viuos, ſed ſolummodo eius executio ibi ↄferebaꝰ in tpꝰ mortis, nec poteſt ibi illa donatio retractari ⁊ ſtatim qḋ facta eſt dꝛ pura ⁊ perfecta, ita illum text. declarat Imol. in. l. ſi viuo: de verbo. ob. ⁊ ita in. d. l. vbi ita donatum. ſentit gloſſ. et Bar. ¶ Unde dico qḋ puto rōnem. d. l. ſi eum ſeruum. §. fina. debere intelligi, ⁊ etiā hr̄e locū in matrimonio ⁊ per ↄñs tale pactū valere ꝫ Imol. r̄ndeo ad ↄtrium: qꝛ in pacto de quo querimus donatio non erat pura. ſed erat facta ſub ↄditiōe. ſ. ſi mulier ꝑcederet ⁊ ſic eius ſubſtantia eſt collata poſt mortem mulieris quo caſu non eſt curandum an tale pactum fiat ante ↄtractum matrimonium an eo ↄſtante. ¶ Hoc probat ille tex. in. d. l. ij. ⁊ in. d. l. i. de do. p̄ele. vbi requirit ꝙ tale pactum fiat ante ↄtractum matrimoniū. ſed ſolum ſufficit ꝙ ↄferatur poſt mortem quo caſu nō pōt mulieri eſſe preiudiciū, ⁊ hanc opi. quam teneo contra Imo. ſentiunt glo. in. l. heredi. §. ſi. ff. de pac. dum allega. ll. ij. ff. de pact. do. ¶ Sed quid ſi iſtud pactū fiat ſo. ma. ⁊ tunc ↄcludit Imol. ꝙ pactū per qḋ fit conditio dotis deterior in preiudicium mulieris paciſcentis nō vꝫ, [c] ꝓtꝫ per. l. attilicin⁹. ⁊. l. de die. cum duabus. ll. ſe. ff. de
c pact. do. ¶ Et hoc niſi ex cā tale pactum fieret, vt eſt tex. in. l. iꝫ. ff. de pact. dota. ¶ Que aūt cā ſufficiat dicit Imo. ꝙ credit quod illa eſt eadem cauſa in qua mulier poteſt ſibi preiudicare in dote ante matrimonium qui caſus ſunt expreſſi. ff. ⁊ iſta procedunt qn queritur an mulier ſibi preiudicet in tota dote.
7 ¶ † Si autem querimus de pacto de reddenda dote longiori die quam ſit ſtatuta a. l. ⁊ tūc de hoc dic vt in. d. l. attilicinus. ⁊ in. l. de die. cum duabus ſeq. ⁊ in. l. iꝫ cum glo. parua. ff. de pac. do. ⁊ hoc verum quando mulier faceret pactum cum marito vbi autem pater mulieris faceret iſtud pactum cū marito de reddenda longiori die habes tex. quem allega. ad hoc Imo.
8 in. l. aliud. ⁊ in. l. cum dos. ff. de pac. do. ¶ † Et iuxta hoc querit etiam Imol. an mulier poſſit ſibi in dotem preiudicare adhibendo extraneum ad ſtipulandum ⁊ in hoc breuiter concludit recurrendum eſſe ad diſtinctionem. d. l. ij. ⁊. l. i. in prin. ff. de do. p̄ele. ⁊ de hoc aliqualiter fuit dictum in. l. que dotis. ff. eo.
9 ¶ † Ultimo querit Imol. pone qḋ iſtud pactum ſuper dote poſſit eſſe fauorabile doti ⁊ damnoſum an valeat. ⁊ concludit ipſe quod ſi poſſet contingere quod ſi iſtud pactū valeret mulieri auferretur facultas nubendi, ⁊ tunc nō valebit. vt. d. l. attilicin⁹. ff. de pac. do. vbi Bar. admiratus eſt de illa. l. propter. l. de fideicommiſſo. C. de tranſa. Paul. de ca. in. d. l. de fideicommiſſo. dicit quod in caſu. d. l. attilicinus ſpāle eſt fauore dotis. ſi aūt p illud pactum nō auferretur facultas ↄtrahendi matrimonij valeret illud pactum, vt eſt in. d. l. ſi pactus. §. fin.
10 ff. de pac. do. alia circa hoc nō dicit Imo. ¶ † Sed ro. hic dixit tenendum menti vnum mirabile dictum azo. in ſum. C. de do. ante nu. vꝫ quod ti. de do. inter vi. ⁊ vxo. non habet locum niſi quando mulier eſt traducta ad domum viri, ſed bene fuit
d mirum: qꝛ imo eſt caſus [d] in ↄtrium in. l. pe. ff. de do. inter vi. de quo ſuit memor imo. in. l. meuia. ſ. eo. de quo per ro. in. l. ſi diuor. de verb. ob.

1 ¶ Dotis actio competit mulieri, etiam ſi extraneus ſit ſtipulatus dotem ſibi reddi.
2 Uerba inſtrū poſſunt concipi in tertia perſona ſicut in prima.
3 Actio de dote an acquiratur extraneo per alterum extraneū ſine ceſſione.
4 Stipulari non poteſt aſcendens per lineam maternā deſcendenti niſi fauore dotis.
5 Emphyteoſis ſi accipitꝰ per patrē pro ſe ⁊ filijs ſuis intelligitꝰ accepta pro ſe ⁊ poſt mortē ſuā filijs ſuis, etiā non heredibus.
6 Primo nominatus videtur primo dilectus.
7 Uerbum deberi importat obligationem.

1 e Caius. † [e] Ex ſtipulatione vel pacto extranei dotantis acquiritur actio mulieri etiā ſi ſic alternatiue concepta in perſonam mulieris ⁊ ipſius ſtipulātis, et perſona ipſius ſtipulatoris habetur pro nō adiecta ⁊ hoc de equitate fauore dotis ⁊ nuptiarū licet de rigore deberet actio acqri ipſi ſtipulatori ⁊ perſona mulieris cēſeri adiecta ſolutionē recipiendā, ⁊ nō eſt alibi ſm
2 Ang. ¶ † Not. ꝙ verba inſtrū pñt ↄcipi in tertia ꝑſona ſicut et in prima. Et ad h. d. Imo. hic. ꝙ eſt tex. melior de corpore iuris in. c. ꝗd ſi. de ↄuer. coniug. quem tex. allegaui in. l. diuor
3 tio. ff. eo. ⁊ ibi allegaui ↄcor. ¶ † Et no. ꝙ ſine ceſſione [f] fauore
f dotis acquiritꝰ alteri extraneo per alterū actio. ↄtrariū tenet Bar. in. l. ſtipulatio iſta. §. ſi ſtipu' er. de verb. obli. in. vij. fallē. vbi voluit ad hoc vt extraneus mulieri poſſit ſtipulari duo requirūtur de quo vide per Bal. in. l. ſi genero. C. de iur. do. per Ang. in. l. pactū. C. de pac. ↄuen. per Bald. in. l. certi cōdi. §. ſi
4 nūmos. ff. ſi cert. pe. ¶ † Tertio no. quod aſcēdens per lineam maternā nō pōt ſtipulari deſcēdēti, circa hoc dicit hic Pau. de ca. ꝙ lꝫ tex. phet hic ſingulariter ꝙ fauore dotis auus maternus poſſit ſtipulari reddi dotē nepoti. qḋ etiā hoc eſt verū in nepotib⁹ ex filia. alleg. ad hoc caſum ſing. ſm Bar. ⁊ Bal. et Ang. ibi ſm vnā lec. in. l. pater. C. de pac. ↄuen. que lex ſm eoſdem ſm vnā lec. probat dictū Pau. de caſt. que lec. eſt falſa ſm eos: qꝛ in nepotibus ex filia non agitur de fauore dotis: quia cum mulier ipſa mortua ſit nō amplius ſunt nuptie neqꝫ dos, vnde alia lectu. eſt vera ſm eos. Sed pro Pa. facit quia
f priuilegia ↄceſſa mulieri in dote tranſeunt ad eius filios, vt dixi. in. l. eti. ff. e. ¶ Scḋo qꝛ. d. l. ſi pater. recte inſpecta quoad corticē facit p ꝓpa. ⁊ lec. de qua ibi p doc. eſt dubia. ideo in cōſulendo ſequor cōem opi. ¶ Ingl. ſup verbo. ſed pmittendū. inquātū Bart. vult ꝙ. l. certi cōdictio. §. ſi nūmos hic corrigatur per. l. ij. C. per quas perſo. nob acquir. Imol. hic plenius in. d. l. ſi ſtipulat⁹. §. Chryſogonus. ⁊ ibi Ang. tenet cōtra Bart. ſ. quod imo. l. ij. C. per quas perſo. nō corrigat. l. certi cōdi. §. ſi

a ¶ Et nō vꝫ. Ro. ſingu. ſuo ſo. xvij. vr̄ icelligere qn̄ ne vir ſiue mulier ꝓbeat cām ꝙ tale pactū remiſ. lucri non valeat, qꝛ qlibet venialiter cōcordia inter cōiuges eſt ꝓhibita.

b ¶ Permittūt. idē dicit bal. ↄſi. ccxv. vbi ↄſuluit valere pactū pr̄is recipiētis dotē vna cū filio p ꝙ nō vult teneri niſi ꝓportiōe filij, ⁊ ibi vide aliō dubium.

c ¶ Nō vꝫ. adḋ qḋ ēt nō teneꝰ ad eꝰ obſeruātiā ⁊ hū facit text. i. l. iij. ⁊ i. l. ēt. ff. de fun. do. et adḋ ꝙ ꝑmiſſa nō ſolū ꝓcedūt i fundo. ſꝫ ēt i dote i pecunia ↄſiſtēte aūꝗ ſit reſtituta mulieri. Et donec durat actio dotis ad ipſam repetēdā, nec remaneat indotata ⁊ īpediaꝰ libertas nuptiarū pp carētiā dotis, ita bald. nouel. in tractat. de do. par. vij. in. vij. limi. colū. lxvi. ⁊ ſe. ⁊ vide oīno eum i. d. vij. pte. ſ. xi. ꝑuileg. in ij. limita. Franciſ.

d ¶ Caſus. vide tu bal. i r. n. C. de ꝑui. do. ⁊ alex. i. l. ſi ſpōſus. §. ſi vxor. de do. inter vir. ⁊ vx. in addi. ⁊ eundem in. l. i. C. de vſuca. per do. Fran.

e ¶ Caius. vide de intellectu iſti⁹ l. et de materia p do. meū Bald. de bartholi. i ſuo ſingu. trac. de doti. in. vi. parte prīnc. in. xij. priuileg. et ſeq. ⁊ in. xij. parte pn. in. xij. q. ⁊ alex. de imol. in cōſilio clviij. in pe. ⁊ vlti. col. in v. vol. Th.

f ¶ Ceſſione. Uide de quod vbi inſtrumēto eſt clauſula guarentigie, item vbi eſt iuramentū, itē vbi eſt ſtipulatio iudicialis actio queſita p notarium abſenti

trãſfert ſine ceſ.et
ex tali actiõe trãſ
lata go ſe petere
executionẽ inſtrũ.
ita voluit Lad.ro.
cõſi.lxxvi.ꝛ p eũ
dẽ ꝯſi.lxxxvi.ꝛ ibi
an ex cõpromiſſi
vigoꝛe i actib⁹ ce
lebrato ſicut ex iu
dicialibus actio
transferatur.

numos.ꝫ.ſi cer.pe.ꝛ iſtam opin.ſum ſolitus ſequi poſt rom.in
l.ſtipſo iſta.§.ſi ſtipuler.de verb.ob.ꝛ i.d.§. Chryſogonus.de
quo articulo vide per Barto.in d.§.ſi numos.ꝛ per Pau.de
ca.in d.l.certi condi.§.qm̃.ꝛ in.l.q pecuniã.eo.titu. ¶ In ea.
gl.ibi.l.ſi ꝗo.magis cõis ſolutio eſt ꝙ ibi queriꝫ actio vtilis
filio p ter.in.l.q̃cunq̃.§.ſi quis.de vbo.obli.ꝛ.l.pꝛ.C.de pac.
cõuen. ¶ Preterea poſſet rñderi ꝙ hic fauoꝛe dotis hoc eſt,
ibi aũt nõ tractabatur de fauoꝛe dotis. ¶ Extra gl.arguebat
hic Barto.nam imo vr̃ ꝙ ſtipſo de qua hic debeat reddi nul
la per.l.item ſi ſeruus.§.ſi.lꝫ Bart.alleget.l.pinde.ꝫ.de ſtipu.
ſer.ad qđ rñdet Barto.ꝙ hic eſt fauoꝛe dotis.vel aliter ibi qñ
ſeruus ſtipulatꝛ titio aut ſeio:nos do loquimur qñ pſona ſtipu
latoꝛis erat vna de illis cui alternatiue reddẽda erat,ꝛ adhuc
opponit Bar.de lege cũ quid.l.C.de vb.ſig.ad qđ rñdet bart.
ꝙ iſtud eſt ſpãle fauoꝛe dotis,vel aliter dicebat hic Bald.ſe
quutus Pet.ꝙ ad.l.cum quidam.põt rñderi,ꝙ qñcũq̃ iſta diſ
iunctiua vel.eſt appoſita inter ptes inter quas rõne charita
tis eſt oꝛdo,ꝛ tunc intelligatꝛ ꝙ actio ſit acquiſita oꝛdine ſuc
ceſſiuo ſicut in ſimili hr̃ in.l.gall⁹.§.qdã recte.ꝫ.de li.ꝛ poſth.
ꝛ ibi gl.ſꝫ.l.cũ qdã.nõ loquitꝛ inter ptes iter ꝗs inſpecto oꝛdi
5 ne charitatis ſit acq̃ſitio faciẽda oꝛdine ſucceſſiuo. ¶ †Quod
infert bal.ad.q.qñ pater accipit emphyteoſim pꝛo ſe ꝛ ſuis fi
liꝗs ꝙ intelligitꝛ p ſe accepiſſe ꝛ poſt moꝛtẽ ſuã pꝛo filiꝗs ſuis
a ẽt nõ heredib⁹:de qua.q.tangã in d.l.gallus.a.§.etiã ſi parẽte.
poſt Bar.ꝛ in d.§.quidã recte.plene per Bar.in.l.vt inſurã
di.§.ſi liberi.ꝫ.de ope.lib.ꝛ Jmol.in.l.quod dr̃.de verb.obli.tñ
quicquid dixerit Pe.ꝛ Bal.cõiter repꝛehẽdunt p oẽs mod.
per iſtũ ter.volẽtẽ qđ id qđ dr̃ i auo materno habeat etiã locũ
in quolibet extraneo vt hic in verbo maxime. ¶ Sed ꝑpone
ꝙ fuit facta ſtipſo ꝙ dos deberet reddi ſeie vroꝛi aut ipo auo
dotanti in cõem caſum ſoluti matrimo.an tunc habebit locũ
hec.l.cõcludit Jmo.aut cõtingit ſolui matrimo.moꝛte mulie
ris ꝛ tũc reddenda erit dos auo:nõ autẽ heredibus mulieris.
¶ Si vero matrimoniũ ſoluatur moꝛte viri vel diuoꝛtio tũc
b habebit locũ hec.l.nec ad hoc ob.ſm eũ ſi diceretꝛ qđ vna de
terminatio reſpiciens plura determinabilia dꝫ ea pariſoꝛmi
ter determinare,vt.l.iam hoc iure.de vulga.ꝛ pup.ergo vr̃ qđ
idẽ eſſet,ſiue matrimoniũ ſolueretur moꝛte mulieris,ſiue alio
mõ:qꝛ rñdet ipſe qđ illud verũ eſt qñ eſt eadem rõ vno in caſu
quã in alio.ſꝫ in iſto caſu alia rõ eſt ꝗ in alio,ꝛ ideo nõ pꝛoce
dit.d.l.iam hoc iure.alle. Pꝛo hoc qđ no.bal.in.l.ſi cum dotẽ.
in pn̄c.ꝫ.e.de quo alle.caſum in.l.ſi ita ſcriptũ.ff.de ma.te.quẽ
ad hoc ibi ponderat benedi.de plum.ꝛ.l.ſeruus libe.ff.de ſta.
lib.de quo tñ dicto Bal.ꝛ benedi.de plũ.nũc nõ diſcutio.ſꝫ dr̃
eam in d.l.iam hoc iure. ¶ Succeſſiue q̃ro ſi ſtipſo facta ſit p
extraneum hoc mõ:do tibi dotẽꝫ ꝛ pmittis mihi aut mulieri
eam reddere.bar.hic maxime in vltimo no.tꝫ ꝙ ex iſta alter
natiua pſona ſtipulatoꝛis ad ſolõnẽ ꝛ pſona mulieris ad actio
nem adiecta cenſetꝛ idẽ tꝫ Bald.hic,ꝯ̃iũ tꝫ Jmo.hic qꝛ iſte
ter.per quẽ bar.ſe fundat hoc non pꝛobat:qꝛ pſona mulieris
fuit pꝛimo hic in ter.nominata ꝛ lꝫ iſte ter.videatꝛ pariſicare.
ſiue ante.ſiue poſt,iſtud eſt verũ de rigoꝛe iuris ſecus de equi
tate vt ſubꝗcit lr̃a:ergo cum hic caſus ſit in coꝛrectoꝛꝗs non
dꝫ extẽdi ad caſum in quo mulier ſit nominata.Scđo adducit
Jmo.l.ſtichum.§.queſitũ.ꝫ.de ſol.vbi lꝫ pſona ſcđo nomina
ta ſit talis cui oblõ p ſtipulationẽ acquiri põt,vt qꝛ ſtipulatus
eſt alꝗ.Tñ ſcđs poſtea ſemp vr̃ adiectos ad ſolõnem non ad
obligationẽ:ita ergo in ꝓpoſito ꝛ etiã hic expſſe voloit bart.
in.l.cũ qui ita.§.q ſibi aut filio.de vb.oblig.p illũ ter. Pau.de
ca.h.d.ꝙ lꝫ doc.teneãt ꝯ̃ barto.tñ eius opi.eſt vã.qꝛ ſicut hic i
ter.nõ attenditur oꝛdo vboꝝ.ſed iuris diſpõ ita etiã debem⁹
dicere debere attendi cui magis faoꝛ.ſ.dotez.ego neſcio in
6 telligere hanc rõnem.ideo teneo ꝯ̃ Bar. ¶ †Et moueoꝛ pꝛi
mo ꝙ pꝛio noĩatus vr̃ magis dilectus ar.l.quotiens.ꝫ.de vſuſ
fru.ꝛ contra Bar.tꝫ expꝛeſſe Bald.in.l.ſi.C.com.vt iuſ.iudi.
¶ Inquantum Bar.hic cõcludit ꝙ vbi extrane⁹ dans dotẽ
b ſtipulatur ſibi reddi aut ei cui de iure.b dꝫ reddi ꝙ ſoli mulieri
reddi dꝫ.idem tꝫ Jmo.ꝛ Pau.de ca.hic.ſed Bal.in.l.fin.C.
cõi.vtri.iu.dicit hoc eſſe contra caſum huius.l.ꝛ.l.ſi a me.C.
de iur.do.ꝛ ro.hic. ¶ Sed ſuſtinendo Bart.ad arg.bal.rñde
qđ imo in pſona extranei non fuit fundata ſtipulatio:qꝛ cum
alternatiue ſtipulatus ſit per iſtam alternationem inducitur
obſcuritas ar.l.pretoꝛ.§.qđ aũt.ꝫ.de min.ideo pꝛo dote eſt iu
dicandum.l.in ambiguis.ꝫ.de iur.do. ¶ Secũdo inquantum
mouebantur ꝯ̃ bar.pp dictionẽ de iure vt intelligatꝛ de iure
cõi non autem de iure ſpãli per iura per eos alle.rñdeo ꝙ in
caſu nr̃o in quo de dote tractatur ſemper tractatꝛ de iure ſpã
li,vt ipſi fatentur:ꝛ ita limitentur iura ipſoꝛum. ¶ Sed ꝯ̃tra
predictam ꝯcluſionẽ opponitur.predicti doc.vãr ſibi contra
riari volẽtes ꝙ ſolum mulieri debeat reſtitui cũ pri⁹ noĩatus

a ¶ Gall⁹.ibi deo
duce ponetur.

b ¶ Iure.dic quod
bal.ꝯſi.cclv.ĩ.lib.
inc.vba iſtrũ talia
ſunt.dicit qđ ſi v
ba ſtipulatoꝛis,p
mittis mihi,nihil
operarẽtur quod
eẽt iniquũ ꝛ rigo
roſum.vñ ipſe cõ
cludit ꝙ pꝛima cã
eſt mulieris et fi
lioꝝ ſecũda ſtipu
latoꝛis vide ibi,ꝛ
qd cũ extrane⁹ ſti
pulatꝛ pꝛo ſeipſo
ꝛ muliere ꝛ ipſoꝝ
heredib⁹ dotẽ red
di.bal.ꝯſi.ccclxx
vĩ.ĩ.ii.dicit ꝙ re
ſtitui dꝫat medie
tas hr̃dib⁹ ſtipula
toꝝ alia medietas
hr̃dib⁹ mulieris.

c ¶ Fratris.vid eũ
dẽ Alex.ꝯſ.xlviĩ.
ĩ.li.ꝛ in ꝯſi.xxxvĩ.
col.ĩĩ.in ĩĩ.vol.
p fr̃a.are cõſil.xxx
vĩ.col.ĩĩ.vbi qđ
p abuſionẽ tenẽ
pos.Fran.

7 fuerit ſtipulatoꝛ ꝗ mulier.rñdeo vbũ deberi impoꝛtat obli
gationẽ.l.debitoꝛ.de ver.ſig.vnde innuitoꝛ ꝙ alia pſona eius
cui debebatur ꝗ ſtipulatoꝛis,item rñdeo vt.ꝫ.per.l.an ambi
guis ꝛc. ¶ Itẽ opponi põt ꝯ̃ pꝛedictã opi.de.l.vxoꝛẽ.§.teſtõ.
el.ꝗ.de le.ĩĩ.cui rñde vt ibi p Bar.ꝛ Jmo.hic.qꝛ illud eſt quo
ad filium vbi eſt oꝛdo ſucceſſiuus ſcđꝫ charitatem.Limita tñ
hanc concluſionem Bar.in d.l.vxoꝛem.non pꝛocedere ſi ſti
pulatus ſit ſibi ꝛ filio:qꝛ intelligitꝛ ſm oꝛdinẽ charitatis qđ nõ
reperio alibi. ¶ Et iuxta pđictã.q.vide que in ſimili decidit
Bald.in.l.liberti liberteq̃.in pe.col.de ope.lib. ¶ Sed quid
ſi extraneus q dotem dedit ſtipulatus eſt ſibi reddi,aut mulie
ri,aut ei cui de iure debetur quo caſu dicit Jmo.hic,qđ intel
ligitur adiecta mulieris pſona ad obligationẽ de equitate nõ
de rigoꝛe,vt ſm rigoꝛẽ intelligatꝛ de heredibus ſtipulatoꝛis
ſm eq̃tatẽ de hr̃dibus mulieris. ¶ Adde ꝙ hoc mihi vr̃ du
bium:qꝛ ſi illa vba intelligantꝛ de heredibus ſtipulatoꝛis cer
te nil operantꝛ in hac ſtipulatione ẽt tractando de rigoꝛe iu
ris:qꝛ ſi ſimpliciter ſtipulat⁹ eſſet ſibi reddi abſq̃ aliqua mẽ
tione heredis intelligitꝛ de eis.l.veteris.C.de ꝯ̃.ſtip.ſed verba
debẽt aliqđ operari,ergo debẽt intelligi de hr̃dib⁹ mulieris
etiã inſpecto rigoꝛe iuris.Sed rñderi poſſet,ꝙ imo operantꝛ:
qꝛ ibi alias non dixiſſet mihi de iure oĩno intelligeretꝛ mulie
ri ſi illa vba nõ addantꝛ. ¶ Item quid ſi extraneus dotans ſti
pulatur ei reddi cui de iure debetꝛ:quo caſu vr̃ intelligi debe
re reddi mulieri.l.ſtipulatus.in pꝛin.de vſu.vbi ſtipſo intelli
gitur ſm materiam ꝯ̃ctus ſuper quo interponitꝛ,ſꝫ de iure cõi
extraneus dotans vr̃ donare.§.accedit.de rei vxo.act.ꝛ ita tꝫ
Bar.hic.per.l.poſt dotẽ.ꝫ.eo. ¶ Cõtrarium hic Jmo.ꝛ in d.
l.poſt dotẽ.qꝛ lꝫ.l.poſt dotẽ inducat ꝙ ſi pater ſtipulatur ſim
pliciter dotẽ reddi ſibi ꝛ filie ꝙ nõ p hoc infert aliqđ pꝛeiudi
cium prĩ,qꝛ de iu.cõi cõis eſt actio.ſecus eſt in caſu nr̃o i quo
in totum excluditur extraneus.vñ dr̃ per.l.ſtipſo iſta.§.ſi quis
ita.ꝛ in.§.ſicut.de v.ob.ꝙ ĩtelligetꝛ ſibi ꝗpſi ſtipulari. ¶ Item,
qꝛ pꝛima cauſa incipit a ſeipſo.l.preſes.C.de ſer.ꝛ aqua.tamen
opi.Bar.ſeruatꝛ in pꝛactica ſm Jmo.hic. ¶ Nõ ob.d.l.ſtipu
latio iſta.qꝛ illud fallit vbi ex natura ꝯ̃ctus aliter intelligitur.
d.l.ſi ſtipulatus.in pꝛin.ſed natura ꝯ̃ctus dotis eſt vt mulieri
donare videatur:ergo ꝛc. ¶ Quid ſi extraneus ſtipulatus eſt
ſimpliciter dotẽ ſibi reddi,ꝯcludit Bar.ꝙ iſto caſu vr̃ ſtipula
tus reddi ipſiꝫ mulieri.ꝯ̃iũm tenuit imo.in d.l.poſt dotẽ.ꝫ.e.
ꝛ Jmo.ꝛ rapha.hic. ¶ Mouentur qꝛ text.in d.l.poſt dotem
nõ pꝛobat opi.bar.qꝛ loquitꝛ qñ pater ſtipulatus eſt ſimplici
ter dotẽ reddi quo caſu vr̃ ſtipulatus ſibi ꝛ filie ſm ꝙ eſt cõe,
ꝛ ſic per hoc pꝛeiudiciũ non eſt prĩ:qꝛ ipſe eſt qui agit lꝫ actio
ſit cõis,vt viſum fuit in.l.nõ ſolũ.ꝫ.e. ¶ Si aũt extrane⁹ vide
retur ſtipulatus mulieri eſſet magnũ pꝛeiudiciũ cum exclude
retur a dote,ꝛ pꝛo hoc adducit Jmo.l.ſtipulatio iſta.§.ſi quis
ita.de verb.ob.ꝛ.l.preſes.C.de ſer.ꝛ aqua.fatetꝛ tñ imo.ꝙ opi.
Bar.pp eius maximam autꝛ.teneretur,ad quam ſuſtinendam
dico ꝙ per Jmol.non vr̃ ſufficiẽter rñſum ad d.l.poſt dotem
ſecundum tertiam lectionẽ ꝛ a.l.ſi ſtipulatus.in pꝛin.de vſur.

1 ¶ †Liberoꝛum appellatione nepotes continentur.
2 Nepotum appellatione an veniant ſoluꝫ nepotes ex filio,an
vero ex fratre vel ſoꝛoꝛe.
3 Nepotis appellatione continetur filius fratris.
4 Fratrũ appellatione an cõpꝛehendantur fratres patrueles.
5 Statutum ꝙ extãtibus fratribus excludantur ſoꝛoꝛes,an tũc
appellatione fratris contineatur frater patruelis.

1 SI dotali. †Appellatione liberoꝝ nepo
2 tes cõtinentꝛ.h.d. ¶ †Et iuxta
hunc ter.Bal.ꝛ Ang.hic querunt vtrũ appſone
nepotum cõtineantꝛ ſolũ nepotes deſcendẽtes ex
filio.ꝛ hoc vr̃ declarare iuriſconſultus in.l.iuriſcõſultus.§.ĩ.
gradu.de gradi.§.ĩĩ.gradu.Jmo.hic ꝛ Pau.de ca.poſt eum
dñt ꝙ bar.in.l.ſi inſtituta.§.pe.de inof.teſt.dicit ꝙ ibi eſt ter.
qui appellat filium fratris nepotẽ:tñ Jmo.dicit ꝙ de hoc eſt
ter.i.c.i.§.ſimiliter.in ti.qb.mo.feu.amit.vbi appellat nepotẽ
a filiũ frĩs.ꝛ ita tꝫ Jmo.ꝛ ita dicit tenuiſſe Jac.de bel.in d.§.ſi
militer. ¶ Adde ꝙ de articulo ſunt gl.que tenẽt ꝙ appſone
nepotis ꝯtineantꝛ filiꝗ fratris,iſta eſt gl.i.iuncto ter.in.l.fin.C.
de ſuc.edic.idẽ tꝫ gl.in.l.poſt emãcipationẽ.ff.de leg.ĩĩ.ſentit
idẽ ter.in.l.ꝛ nihil.ꝫ.de in rẽ ver.ſed ad illũ ter.poſſet rñderi
3 vt rñdet Bar.in d.l.ſi inſtituta.§.pe. ¶ †Itẽ ꝙ appſone ne
c potis contineatꝛ filius frĩs,c ter.eſt in.c.ꝙ ſuper his.ꝛ in.c.tue.
de conſan.ꝛ affi.in.c.ĩ.de arbi.ꝛ in.c.dilecto.de pꝛeben.ꝛ in.c.
felicis.§.ceterũ.de pꝛeben.in.vi.ꝛ in.c.i.de ſchiſma.e.lib.ꝛ in
c.per tuas.in fi.de pꝛoba. ¶ Addo ꝙ etiã iſtum articulũ mol
tum notanter explicat Fed.de ſe.in ꝯſi.xxxv.ꝛ ibi tꝫ ꝙ filius
fratris non appelletꝛ nepos per d.l.iuriſcõſul.ꝛ rñdet ad d.l.
ꝛ nihil.ꝛ ꝙ ibi ſunt verba narratiua que nõ inducũt diſpõnẽꝫ

ergo

ar.c.ſi papa.de priui.in.vi.de iſta materia etiã vide bal.Ang. ⁊ Sal.in.d.l.ſi.C.de ſuc.edic.vbi cõcludunt ꝙ de ꝓprio ſignificatu non contineatur filius fr̃is. Fallit in quibuſdam caſibus quos ibi enumerãt veluti in zctibus,vt ſi qs diceret recipio ꝓ me ⁊ fratre ac nepotibus:nã ꝑ illud vbũ fratre,intelligit etiã de nepotib⁹ ex fr̃e,⁊ de hac materia & vide p Bal.in.l.ſi vxor.C.qui accu.nõ poſ.⁊ ibi tꝫ ꝙ inſpecto cõi vſu loquẽdi eſt dicẽdũ ꝙ ſic,⁊ ſi de cõi vſu nõ zſtaret,tũc nõ cõprehẽdit fili⁹ fr̃is.¶ Itẽ de hac materia vide p Io.and.c.fundamenta.de elect.in.vi.vbi zcludit ꝙ ꝓbato vſu loquendi intelligit de filio fr̃is.de hac materia & per Bal.in.d.§.ſi mulier.vbi reprehẽdit.d.Iac.de bel.ibi.⁊ intellige vt ibi p eũ qui dicit attẽdẽdũ eſſe an ille qui mentionẽ facit de nepotibus habeat nepotes ex filio,an vero ex fr̃e tñ.¶ Uide de hac materia p Pe. de anc.in.c.canonũ.ſtatuta.de zſti.in ver.circa nepotes qrit. ⁊ & vide p bal.in repe.c.ſi pr̃.in.xix.col.de teſt.in.vi.⁊ p eũdẽ in.d.l.ſi inſtituta.ff.de inof.teſt.refero me ad hoc,vcꝫ ꝙ ĩ puncto iuris intelligat de nepote ex filio niſi cõis vſus loquẽdi eſſet in zriũ.¶ Itẽ fallit in aliꝭ caſibus quos poſuit Bal.ſal. ⁊ Ang.in.d.l.ſi.C.de ſuc.edi.⁊ ibi puto me dixiſſe.¶ Querũt

4 & hic Imo.⁊ Pau.de ca.vtrũ applone fr̃is cõprehendant fr̃es patrueles ⁊ in dubio dñt ꝙ continent fr̃es qui ſunt in primo gradu non aũt patrueles,ita dñt zcludere bal.in.l.lucius. §.queſiui.de leg.ij.ar.l.iuriſconſult⁹.§.iiij.gradu.ff.de gradi.⁊ inſti.de gradi.vbi patrueles appellantur fr̃es patrueles.non

5 eſt mẽſis ꝙ bis habui in hoc articulo conſulere.¶ † Statuto cauebat ꝙ fratrib⁹ extantibus excluderent ſorores dubitabat nunquid frater patruelis excluderet ſororẽ,cõſului ꝙ tũc fr̃is

a applone nõ cõtineat frater patruelis,ᵃhic ĩ terminis decidit Bal.in.l.iubem⁹.§.ſi.C.ad treb.⁊ Bal.in.l.ſi vxor.C.q accu.⁊ Ang.in.l.j.ff.de inoffi.teſt.⁊ ang.in aut.ma.⁊ auie.C.qñ mu. tu.offi.fun.po.per bar.vbi tex.in.c.j.de bene.fra.⁊ in.d.locis refert bal.ſe conſuluiſſe.⁊ Pet.de anc.in.d.c.canonum ſtatuta. ver.dicto de filiꝭ ⁊ nepotibus ⁊c.¶ Tñlꝫ doct.in predictis locis aliud non dicant,inuenio Io.an.in terminis zrium tenere in addi.ſpe.in tit.de ſuc.ab inteſt.in ru.referens in diſpu. Ia.de are.vbi dicit,ꝙ ſi ſtatutum dicat ꝙ frater excludit ſororem ⁊ decedat auus ſupſtite nepote ex altero filio premortuo qui nepos ⁊ neptis ſunt patrueles,concludit Io.an.and.ꝙ iſte frater excluderet ſororẽ,⁊ in terminis tenuit bal.in.l.ſcimus. in ſi.prin.C.de inof.teſt.in.vij.q.nõ tñ facit mentionẽ de Ioã. and.⁊ iſtã eandem cõcluſionẽ etiã tenuit Ro.in.l.j.C.de ſuc. edi.nõ tñ faciens mentionẽ de Io.an.⁊ de Bald.neqꝫ de an. volũt aũt iſti ꝙ rõ ſit:q: mẽs ſtatuti fuit ſeruare agnationem que p maſculos ſeruat,vt.l.pronunciatio.de vb.ſig.⁊ ſtatutũ extenditur ex identitate rõnis,vt hodie videmus in.l.pri.et glo.⁊ Pau.de leaꝫ.in cle.j.de ele.⁊ colligit ex no.p gl.in aut. minoris debitor.⁊ in corpe.C.qui tut.d a.poſ.⁊ in zſiliꝭ meis

b recolo ᵇ ꝙ cõcluſi ꝙ vigore dicti ſtatuti frater patruelis nõ excludit ſororẽ que eſſet in primo gradu cõiũcta perſone defuncte de cuius ſucceſſione tractat,vt qñ deceſſiſſet frater meus patruelis hñs ſororẽ germanam,non eñ eſt veriſimile ꝙ tunc ego qui ſum in ſcđo gradu debeam excludere ſororem que eſt in primo gradu cum ipſa ſorore:alias excluderet ſoror,vt eſt in exemplo Ioã.an.ꝙ ſuperius retuli.¶ Et pro hoc quaſi in terminis addaxi vnam rõnem multum notabilem quam poſuit Bal.in.l.quod vero.ff.de leg.

1 ¶ Marit⁹ ſiue excipiat de adulterio vt dotẽ lucret,ſiue criminaliter accuſet,lenociniꝭ replicatiõe vł exceptiõe repellit.
2 Maritus retinẽs vxorẽ que commiſit adulterium,an ꝑdat eo ipſo lucrum dotis.
3 Extenſio an ⁊ quando fiat in penalibus.
4 Accuſare non poteſt qui non poteſt excipere.
5 Argumen.de ꝓceſſu in cauſis ciuilibus ad cauſam criminalẽ an valeat.
6 Nomen receptum inter reos quomodo intelligatur.
7 Compenſatio an ⁊ quando poſſit opponi.
8 Statutum ꝙ bannitus poſſit impune offendi,⁊ ꝙ non audiatur agendo vel accuſando,quid operatur talem ſtatutum.
9 Bannitus an perdat beneficium ſtatutorum ciuitatis,⁊ que perdat.
10 Exceptio doli non tollitur replicatione,vbi tractat de lucro.
11 Reus citatione actoris habilitatur.
12 Statutum non poteſt tollere defenſiones neceſſarias.
13 Defenſio inducta a iure naturali non poteſt tolli,tamen defenſio inducta a iure ciuili poteſt tolli per aliam ciuilem.
14 Exceptio inducta a ſtatuto poteſt ab ipſo ſtatuto tolli.
15 Prohibitum vna via,non debet poſſe fieri alia via.
16 Actori non debet plus licere ꝙ̃ reo.
17 Statutum ꝙ cõtractus ſit nullus niſi ſoluat gabella,qd iuris ſi a neutro ſit ſoluta gabella.
18 Teſti ſi opponitur quod ſit infamis,⁊ teſtis ſimiliter replicat quod pars eſt infamis,an ſit repellendus a teſtimonio.
19 Mulier accuſata de adulterio an ⁊ quando perdat dotem,et cui applicatur dos.

1 **Cum mulier.** † Siue maritus excipiat de adulterio vt dotem lucret,ſiue criminaliter accuſet,lenociniꝭ replicatione,vel exceptione repellit.h.d.¶ Ex hoc enim tex.no.qđ maritus lucrat dotẽ ꝑ adulterium mulieris. ¶ Utrũ aũt hoc hodie ſit verũ ſimpliciter an vero neceſſe ſit ꝙ maritus accuſet vxorẽ,hec eſt qđ quaꝫ.l.late dicã.¶ Se a

2 cundo no.† ꝙ maritus eo ipſo qđ poſt adulteriũ a muliere cõmiſſum retinuit mulierẽ in matrimonio ꝑdit lucrũ dotis.hoc probat text.iſte.Plus voluit tex.in.l.caſtigati.⁊ in.l.ſi metu. C.de adul.ꝙ ſi marit⁹ ſcienter retinuit mulierem que cõmiſit

c adulterium poſſit puniri ᶜ pena.l.iulie.de adul.iſtud tamẽ hodie correctum eſt,nõ enim ꝓpter iſtam retentionem punitur hodie vir pena.l.iulie.de adul.vt probant iura alle.per gloſſ. in.l.auxiliũ.verſi.cõmiſit de mino.⁊ tex.in aut.ſed nouo iure. C.de adul.⁊ no.in.l.caſtigati.¶ Et aduerte ꝙ quo ad perdẽdum lucrum dotis non reperit hodie correctus iſte text.⁊ ratio huius text.eſt:q: maritus tolerando iſtã mulierẽ q̃ cõmiſit adulterium vr̃ ſuos mores approbare.¶ Tertio no.quod exceptio doli vel criminis tollitur replicatione alterius doli

3 vel criminis:qđ expediam expeditis glo.¶ † Quinto not.qđ vr̃ idem mens.l.⁊ ratio ipſius legis.l.adigere.§.q̃uis.de iure pa.⁊ plus vult no.iſte tex.vcꝫ qđ lex etiã penalis hñs rationẽ expreſſam extenditur ad aliũ caſum eandẽ rõnem hñtem qđ eſt notandum pro limitatione iuriũ que dñt ꝙ in penalibus

d nõ ſit extenſio ᵈ ex idẽtitate rõnis,vt plene p Ioã.an.in regula poſſeſſor in merc.⁊ per Mod.in.l.ſi vo.§.de viro.ſ.eo.⁊ in c.in penis.⁊ in.c.odia.de re.iu.in.vi.¶ Alia limitatio vera eſt in capi.j.§.porro.que fuer.pri.cau.benefi.amitten.l.quod vbi tractamus de pena priuationis vtilis dñꝭ ſit extenſio ex idẽtitate rõnis,ad iſta & bene faciũt q̃ dixi.ſ.l.pri.de quo etiã per Ant.de but.in.c.ſi.de cõſue.in.xij.fallẽ.per.Do.de ſan. geminian.c.j.de tempo.ordi.in.vi.per Salic.in.l.ſi ſerui veſtri.

4 de noxa.per Imol.in.l.ſi vero.ſ.eod.¶ † Ulterius not.quod illi cui denegatur exceptio multo magis denegat accuſatio. ſimile voluit gl.in.l.nec intẽtio.in verbo nõ poſſe.C.de trãſac.

5 ¶ † Ulterius no.ꝙ de proceſſu in cauſis ciuilibus poteſt argui ad cauſam criminalem vt hic,⁊.l.abſentem.de penis.et in quibus diſcõueniant vide per gl.inſti.de publi.iudi.in princ. per Barto.in.l.abſentem.⁊ in.l.quid ergo.§.pena grauior.de his qui not.infa.circa.ij.col.per Bal.in.§.j.C.vt lit.conteſt. et in.l.j.in.v.col.C.ne ex delic.defun.per Bart.etiam in.l.ij.§. ſi publico.ff.de adulte.per Cano.in.ca.qualiter ⁊ quando.el

6 grande de accuſatio.¶ † In glo.ſi.ibi receptum ⁊c.quomodo autẽ intelligatur nomen receptum inter reos varie ſunt ſententie,⁊ Bart.in.l.is qui reus.de publi.iudic.ponit etiã opi. glo. De quo etiam vide per gloſ.in.l.ſi maritus.§.preſcripti.de adulter.per Barto.in.l.ij.per illum text.C.ne pri.titu. per Bart.in.l.adulteriũ.per illum text.C.de adult.per Bald. in.l.j.in.xvi.col.C.qui accu.⁊ per Bald.in repe.l.negande.eo. tit.⁊ ibi etiam per Saly.per Bal.in.l.quamuis.C.ſi pen.app. mois interue.vbi dicit eſſe tex.meliorẽ de corpore iuris ſecũdum Old.¶ Magis vera eſt cõmunis concluſio ꝙ ſi contra perſonam accuſatoris ſunt oppoſite alique exceptiones non cõcernentes merita cauſe,tũc eo ipſo quod iudex procedit ad vlteriora,videlicet declarãdo eum eſſe accuſatũ,vel eſſe iudicem cõpetentẽ ⁊ ſimilia dicitur nomen accuſati receptũ inter reos,⁊.d.l.adulteriũ.⁊.l.adulterã.C.de adul.vbi vero non ſunt oppoſite tales exceptiones,⁊ tunc eo ipſo quod lis eſt cõteſt. per accuſationem,vel inquiſitionem dicitur nomen accuſati

7 eſſe receptum inter reos.vt.d.§.preſcriptionis.¶ † Extra gl. oppo.Bar.de.l.ij.de condi.ob turp.cau.l.[illegible] vltra Bart.reſpondet Bald.quod in caſu contrario ex cõpenſatione delictorum non oriebatur compenſatio debitorũ:ibi enim deuentum fuit ad actualem executionẽ facti,fuit enim ibi data ⁊ ſoluta pecunia ob turp.cau.⁊ ſic ibi non erat res integra merito non cõceditur illi replicare:quoniã eſt iſto caſu iſta talis doli replicatio ad ſimilitudinem cõpenſationis,vbi hinc inde eſt ciuile debitũ.Unde,ſicut quando ego ſum debitor ⁊ creditor tuus,⁊ ſoluo tibi non oppoſita exceptione cõpenſationis non poſſum poſtea me iuuare compenſa.ita in caſu.d.l.ij.cum.l.ſe. poſtquam deuentum erat ad actualem executionem nõ poterat obijci compenſatio.Iſta ſol.Bal.mihi non multum placet:quia q̃uis ego nõ oppoſuerim in compenſationem,tamẽ potero id quod ſolui per conditionẽ indebiti repetere,vt eſt

a ¶ Patruelis.adde eũdẽ alex.cõſi. xlvij.⁊ vid ĩ alia q.ꝙ voluit ro.zſi. cccxi.⁊ ꝙ conueniat applone fr̃is p eũdẽ alex.ĩ zſ.xcix.ĩ pn.⁊ ĩ zſ.ccvij.co. iij.j.ij.vol.ibi poſuit q dicant fr̃es patrueles,⁊ ĩ.iiij. volu.cõſil.xv.in.j. col.circa pn.Frã.

b ¶ Recolo.vide alex.ĩ zſi.xcvij. ĩ.ij.vo.ici.viſo themate ſupraſcri.⁊ ĩ zſ.xv.ĩ.iiij.vo.ici. viſo teſtõ.ꝙ ẽ duplicatũ in zſi.cxcvij.ĩ.j.vo.⁊ vid ia. ſ.l.tres fr̃es.ĩ.iiij. col.⁊ ibi poſui plenam apoſti.ff.de pac.Tho.

c ¶ Puniri.dic qđ ſm canones talis mortua vxore nõ poſſet tanꝙ bigamus ad ordĩes ſacros ꝓmoueri abſꝙ diſpẽſatiõe papali,lꝫ & ſit dubiũ an papa poſſit tãquam contra apoſtolũ cũ tali diſpẽſare,tñ cõcluditur ꝙ poſſit vt p Ancha.conſi.cxxiij.

d ¶ Extẽſio.Adde La.ro.cõſil.cxxix. et cõſ.cccxxx.⁊ qñ in penalibus habeat locũ extẽſio, vide per ale.in.l. ſi qs id.ff.de iuriſ. om.iu.⁊.l.l.iij.§.ſi ꝓcurator.ff.ꝙ qſ queur.⁊ per car. in cle.j.de cõſan.⁊ affi.⁊ Alexã.in.l. mancipia in apo. ad Bal.C.de ſer. fugi.Fran.

tert.in.l.ſi ambo.§.ſi qs igitur.de compenſa.⁊ in.l.qđ dr.ff.de
impen.ergo videret dicendū φ in caſu.d.l.ij.cū ſeq.ff.de con
di.ob tur.cau.illa actualis executio deberet inducere repeti-
tionem qđ eſt ꝯ determinationem illius tex.Ad iſtud ꝯtrium
etiā Bal.in.l.cū te.C.de cōdi.ob tur.cau.aliā dat ſol.vcꝫ qđ
ideo in.d.l.ij.nō tollitur doli exceptio per replicationem:qꝛ
replicans dolum paſſus eſt dānum culpa ⁊ facto ſuo.¶ Sed
hec rñſio non placet:qꝛ hic etiā mulier committendo adulteriū
paſſa eſt dānū culpa ſua.¶ Sed forte Bal.in.d.l.cū te.dum
dicit φ dānum paſſus eſt,ſua culpa ⁊ facto ſuo intellexit.ſ.qꝛ
ſoluit pecuniā culpa ſua.ſ.qꝛ pp turpē cāꝫ:hic aūt vir mulieri
ſoluēdo non cōmiſit culpā,ſed ſoluit pecuniā propter dotem,
⁊ ſic ob cām honeſtam.¶ Ulterius oppo.Barto.de.l.ſi.C.ſi
mi.ſe ma.dixe.voluit alle.l.pe.Sol.Bar.eſt vera.lꝫ Bal.hic
dicat φ in.l.ſi alteri⁹.C.ſi mi.ſe mai.dixe.iō illud eſt ibi.qꝛ ibi
cōpēſat dolus cū dolo,ſed iſtud nō eſt ſoluere ꝯtrium,⁊ de iſta
materia vide per glo.⁊ doc.in.l.ſi duo.ff.de dol.⁊ in.l.ſi am-
bo.in prin.ff.de cōpē.per Bar.in.d.§.marcel.per Cano.in.c.
intelleximus.de adul.per Spe.in titu.de excep.§.ſi.ad ſi.per
Barto.⁊ Imo.in.l.viro.ff.eo.aliquas ēt fallētias.ſ.dicam ſe-
8 quendo ordinē Bar.¶ † Iuxta predicta pro intelligentia.q.
Bar.preſopponendū eſt in.i.q.φ ſtatutū extabat diſponēs
φ bannitus poſſet impune offendi.¶ Item φ bannitus nō
audiretur agendo,vel accuſando,⁊ contigit φ a bannito fuit
offenſus quidā exbannitus.offenſus accuſatus excipit φ non
vꝫ audiri offenſus:qꝛ eſt exbānitus,replicat offenſus φ cū
ipſe accuſatus ſit etiā bānitus,qđ non dꝫ audiri,querit vtrū
admittat talis replicatio.Et Ia.but.vt refert ⁊ tenet Barto.
dicit qđ nō:⁊ bene.Bar.hic alle.l.ſeruos.ff.de accu.dic qđ idē
9 ibi voluit Bar.¶ † Et dū Bar.hic oppo.de.l.amiſſione.§.q
deficiunt.dic φ ad iſtud ar.forte poſſet melius rñderi.vt per
Bal.hic qui dicit,φ lꝫ exbānitus pdat beneficium ſtatuti ci-
uitatis.tn̄ fallit niſi eſſet aliquod bñficium qđ etiā concerne-
ret publicam vtilitatē:nam illud nō amittit bānitus.Hoc p-
bat text.no.in.l.ſi quis in grau.§.hi quoqꝫ.ff.ad ſylle.⁊ qood
iſtud ſit verum cōprobat Bald.in.l.j.ad fin.C.de preci.impe.
offe.⁊ in.l.libertas.ff.de ſtatu ho.vbi ſtante ſtatu.φ dat pre-
mium capienti bannitum contingit φ bannitus capit alium
bannitum nunquid debebit habere premium iſte capiēs ban-
nitus.⁊ concludit φ ſic,p.d.§.hi quoqꝫ.qđ tamen limitat vno
modo Bal.in.d.l.libertas.¶ Et dū Bar.dicit φ actor citan
do reum videt eum habilitare,nō aūt reus dicitur habilitare
ipſum actorem.Hoc vltimū limita niſi perſona accuſati eſſet
domeſtica pſona per.c.nulli.de accu.⁊ ibi elligatis ſane prout
ibi declarāt Inno.⁊ doc.vcꝫ φ illud eſt ſpāliter ibi introdu-
ctum in familiaribus epi qui debet retinere perſonas bone-
ſtas.ij.q.ij.cum paſtoris.Sed in alijs perſonis que non arctā
tur tenere perſonas ita bene morigeratas tūc dñs poteſt op-
ponere nedū tu es criminoſus,ſed etiā tu es familiaris me⁹,
vt.l.pe.C.qui accu.non poſ.In hac.q.autem dicit Bal.φ ſibi
non videt Bar.bene rñdere ad iſtam.l.dūꝫ dicit qđ iſta.l.hꝫ
locum in exceptionibus concernentibus merita cauſe ⁊ non
in exceptione concernente pſonā:qꝛ dicit φ iſta exceptio cō
cernit cām,⁊ nō perſonā.¶ Uoluit dicere Bal.ſtatutum di-
ſponebat quod bānitus poſſet impune offendi,vnde hic tra
ctabatur an iuſte poſſet hic bannitus offendi impune.puto
Bald.non bene tenuiſſe mentem Bartol.quia vt.ſ.dixi in
princip.huius.l.preſupponendum eſt,vt colligitur ex verbis
Bartol.lꝫ clare non aperiat qđ ſtatutum iſtud etiā diſpone-
bat quod bannitus non audiret accuſans,⁊ de hac exceptiōe
tractabatur que concernit ipſam perſonam tantum.¶ Bal.
dat aliam ſolu.quia vcꝫ qñ accuſatur bānitus tractatur de vin
dicta publica ⁊ de pena applicanda fiſco ⁊ ſic de lucro,nam
fiſcus dicitur tractare de lucro qñ conſequitur penam.allega.
Bald.tex.in.l.apud celſuꝫ.§.de authore.de do.excep vbi hoc
non ōr.Tu pro hoc alleg.text.in.l.mulctarum.§.compendia.
de mo.mulc.quē alle.Bar.in.l.meuius.in.§.duobus.in vl.co-
10 lū.de lega.ij.¶ † Unde qñ tractatur de lucro replicatio doli
non tollit exceptionem doli,vt.d.l.apud celſum.§.Marcel.
Non diſplicet mihi hec ſecunda rñſio Bald.reſideo qđ vera
ſit cōcluſio bar.quā approbāt bal.⁊ alij hic.idē ſequitur Bal.
in.c.i.de ſta.ꝯ liber.ecc.in vſi.feu.alias eſt in.c.i.de no.feu.⁊
idē bal.in.l.i.§.officius.ff.ne quis.e.q in ius voc.⁊ ant.de but.ſ
11 c.dilecti.de excep.¶ † Non omittatis etiā qđ inquantū bar.
hic voluit qđ actor vr̄ habilitare perſonam rei p citationeꝫ,
nā iſtud intellige verū qñ ſpāliter fuit citatus reus:ſecus ſi
generaliter fuit citatus,puta per gñale proclama vel edictuꝫ.
Nam tunc inhabilis ad comparandum nunquam habilitat.
ita voluit no.Inno.in preal.le.c.cum inter.de exce.⁊ idē Bal.
in.l.ſi.in.xij.col.C.de edi.di.adri.tol.aliquid per Bal.in.l.ij.

a ¶ Ex officio ſuo, late vide Lud.ro, conſi.cc.xiij.

C.de pac.⁊ per Bal.⁊ Pau.de caſt.in.l.libertus.la.ſ.ff.de in
12 ius vo.¶ † Secundo querit Bar,pone φ ſtatutum diſpone-
bat φ bannitus non poteſt audiri agendo nec excipiendo et
contingit caſus idē q ponitur in prox.q.⁊ Iac.bu.cōcludit φ
non audiatur reus opponendo exceptionem bar.autem tenet
ꝯtrium dicens φ ſtatutum non poteſt tollere reo defenſioneꝫ
neceſſariam qualis erat iſta quam opponit reus.¶ Bal.hic
multa dicit tandē cōcludit φ bar.male dicat,⁊ tenet opi.Ia.
13 but.¶ † Mouet:qꝛ dato φ ſit verū qđ defenſio inducta a iure
naturali non poſſit tolli,tn̄ inducta iure ciuili poſſit tolli per
aliā ciuilem.l.vt in.§.ſed naturalia.inſti.de iure natu.⁊.l.eas.
ff.de capi.di.Ergo cum exceptio que competit reo.ſ.quod ex
pellat actorem.quia eſt bannitus fuerit inducta ſtatuto.per
aliud ſtatutum poſſit tolli.Ergo cum valeat illud tale ſtatutū
ſequitur qđ vera eſt opi.Ia.bu.Pau.de ca.hic ſimpliciter tꝫ
cū bar.hic.Imo.vero nō perfecit iſtā.l.Raph.dicit hoc ſibi
placere qđ dicit bal.ſ.φ ſtatutum iſtud tollēs hanc defenſio-
nem valeat,tn̄ dicit ipſe φ putat φ iudex poſſit ex offō repel
lere iſtū exbānitum per.l.quos phibet.ff.de poſt bu.⁊ volente
reo p illum tex.⁊.l.filiusfa.§.veterani.de procu.¶ Addo qđ
bal.in.l.i.§.offilius.in vlt.col.tꝫ idem qđ hic.iſtā eandē opi.
ſequit Anto.de but.in.c.dilecti.extra de exce.Bal.in.l.i.i pe.
col.C.ſi a nō cōpe.iu.tenuit φ valeat ſtatutum denegās ban-
nito iuſtitiā,alle.l.i.§.qđ aūt.ff.de alea.Sed tex.quē alle.bal.
loquit de deneganda actiōe q̄ eſt de iure ciui.ſed.q.nr̄a eſt qñ
denegat non actio,ſed defenſio.Mihi aūt vr̄ ſic poſſe defen
di bar.qꝛ bar.hic non loquit qñ erat ſtatutū qđ bannitus poſ-
ſet impune offendi,⁊ bannitus fuerat offenſus prout loquitur
in.d.l.vt vim.iſto em̄ caſu fateor qđ cum offenſo fuerit licita
que fiebat bannito nō ppterea bannitus ſe defendere dꝫ.Sꝫ
bartol.hic loquitur qñ bannitus ciuiliter agebat ꝯ banniti ⁊
bannitus conuentus excipit ſe defendendo,⁊ ſic p hoc tollit
ar.bal.hic.φ ſequitur raph.ꝯ bar.dū dicit bal.qđ imo rr̄ φ ſta
tutum excludens exceptionem ⁊ defenſionē valeat:qꝛ nō ex-
cludit defenſionē iuris naturalis,ſꝫ iuris ciuilis,vcꝫ vt actor
audiatur.qꝛ exbannitus nō em̄ loquitur bart.hic de tali exce-
ptione,ſed de alia exceptiōe cōcernēte merita cauſe,⁊ nō in-
ducta a ſtatuto.De hac.q.tetigit etiā bal.in.l.vt vim.in.i.col.
de iuſti.⁊ iu.⁊ adheret his que ipſemet hic dixit.Barto.etiā
ibi aliqua circa iſtam.q.poſuit.⁊ vr̄ ꝯtrius his que hic dixit ⁊ in
veritate bart.pōt male a ꝯrietate iſta defendi.¶ Et pro con-
firmatione opi.quā tꝫ barto.in.d.l.vt vim.adduco:qꝛ lꝫ ea que
ſont de iure naturali nō poſſint in totum tolli.tamen ius na-
turale,vel diuinum ex cā pōt diſtingui,vt no.glo.in.l.ſi.C.ſi ꝯ
ius vel vtili.pub.⁊ in.l.i.de conſti.princi.φ ptꝫ in.l.i.⁊§.qñ li.
ſine iudic.ſe vendica.¶ Item ptꝫ qꝛ aliqñ dñiū.qđ eſt de iure
gentiū p principem cā vtilitatis publice pōt tolli,vt.l.item ſi
verberaui.§.pe.de rei vē.ita erit dicendū qđ exbānito cā vti-
litatis publice poſſit tolli defenſio,⁊ ſic in caſu iſto limitatur
ius naturale.¶ Adde quod etiā bal.in ſua diſpu.inci.ſtatu-
to cauetur φ fenerator in.viij.⁊ in.xiij.col.tenuit quod ſtatu-
tū poſſit auferri bannito ⁊ ſimilibus p defenſionem inductaꝫ
a ſta.Iſtam opi.ēt videt tenere bar.in.l.facult.tis.alias inci.
defenſionis facultatis.C.de iu.fiſ.li.x.⁊ ibi bal.⁊ in.l.quoniam
Alex.C.de adul.⁊ ibi ponit elegātia verba dicēs φ defenſio
habens vim impugnationis poteſt tolli a ſtatu.qꝛ pbat per il
14 lam.l.¶ † Concludo in hoc veriorem eſſe opi.Ia.bu.eo ma-
xime:qꝛ iſta talis exceptio inducta a ſtatuto pōt ab ipſo ſtatu-
to tolli,verūtn̄ puto qđ quūs reus bannitus nō poſſit audiri,
a tn̄ ſi iudex vellet ex officio ſuo[a] repellere actorē puto φ poſſit
per id qđ hr̄ in.d.l.quos prohibet.⁊ in.d.§.veterani.⁊ gloſ.in
c.i.in v̄bo abſētia.de ele.Et p id qđ multum eleganter voluit
bar.in pe.col.in.l.vbi pactū.C.de trāſac.⁊ ita puto p nūc con
cludenduꝫ ſaluis his q.ſ.dicā in pri.lec.nūc plus nō dico ho
die.¶ Adde expreſſe bald.in.l.ſi.in.ij.col.C.vt que de aduoc.
vbi tꝫ ēt φ iudex hoc caſu ex offō ſuo poſſit repellere agentē,
⁊ idē bal.in.d.l.quos phibet.⁊ bal.in.l.non dubiū.in finalib⁹
v̄bis.C.de leg.Et ꝯ concluſionē quā.ſ.pri.tenui facit fortiter
tn ꝯtrium:qꝛ bal.hic in repeti.in terminis expreſſe dicit φ iu-
dex ex offō nō pōt ſupplere,ſed loquit ſine.l.dicit enim φ vbi
cuiqꝫ pars nō pōt opponere exceptionē tunc iudex nō pōt ſup
plere.Et ad.d.l.quos prohibet.cum ſi.ſ.alleg.rñdet bal.φ lo-
quuntur in alio caſu,φ qñ parti denegata erat potentia oppo
nendi,vt ſumus in caſu noſtro φ loquuntur.d.iura qñ quis vo
lebat opponere exceptionē,lꝫ bal.nihil alleget.Tamen pro
hoc facit:qꝛ in.q.qua queritur qñ ſtatutum diſponit φ ſi quis
non ſoluerit collectas non debeat audiri.nam ſi non ſoluens
fuit offenſus an poſtqꝫ non poteſt ipſe accuſare ſaltem pote-
rit iudex ꝯ offendentē inquirere.Ia.bu.⁊ barto.in.l.nō ſolū.§.
qꝫ p tex.ſ.de iniur.tꝫ φ iudex nō poteſt inquirere,ita ēt te-
nuit Bal.

nuit Bar.in.l.queſitum.ff.de in ius voc.plene Ange.in repe.
l.ſi vacantia ad fin.C.de bo.vac.li.x.ꝛ Ja.bu.in.l.q adulteriū.
C.de adul.ꝛ Bar.in.l.i.§.ꝙ ait per illum tex.optimum.ff.de
15 alea.❡ †Contra ↄcluſionē etiā quā heri tenui facit:qꝛ cum qd
prohibet vna via non dꝫ poſſe fieri per aliā viā.l.ſi.C.de vſu
rei iud.ergo dicendum eſt,ꝙ non poſſit iudex ſupple.❡ Sed
his non obſtantibꝰ teneo opi.quā heri tenui ꝛ adduco in ter-
minis glo.in.c.nulli epoꝝ.in gl.cōiuncto tex.in.glo.ꝟ.in ſi.de
accu.quā gl.ſequiť ibi Inno.ꝛ Cano.ibidem.❡ Pro iſta opi.
ēt facit ꝙ voluit gl.in.l.querelā.C.de fal.lꝫ Bar.ibi reprehen
dat illam gl.ꝛ rōnes quas ibi adducit non limitant in ꝓpoſi-
to noſtro.❡ Pro iſta opi.adduco glo.in.c.i.in ver.abſentia.
in ſi.de ele.in.vi.ad idem qđ not.Bal.in.l.ſi.§.pe.ff.de eo per
quē fac.eſt.iſtā eādem opi.ſecutus eſt bald.in.l.creditor.ad ſi.
16 C.de ſer.pign.vꝫ.ma.❡ †Fortificatur ex his que fuerunt de
mente Bar.in hac.l.an.q.noſtra in quadam noua additione:
qꝛ nō dꝫ plus licere actori ꝙ̄ reo.l.ſi.C.de fru.ꝛ li.expen.l.non
dꝫ.ff.de reg.iur.Et per iſta pꝫ eſſe rñſum ad no.in.d.l.nō ſo-
lum.§.ꝙ̄ꝙ̄.qꝛ ibi non tractatur de repellenda perſona agen-
te ſed tractatur an ſuper delicto ꝙ lex vult facere impunibile
poſſit inquiri,ꝛ cōcludit ꝙ nō:ꝛ maxime ꝓcedit ↄcluſio quā
ſ.tenuit,qꝛ cū hic eſt actor ꝛ reus,nā vterqꝫ a ſtatuto repellit,
ſꝫ in pari cauſa dꝫ eſſe melior ↄditio rei.l.ſi ſeruū.l.de illo.ꝛ eſt
eſt in.§.ſequitur.de ver.obl.ꝛ in regula in pari.de reg.iu.in.vi.
17 ❡ †Tertio querit Bar.quid ſi ſtatutū eſt ꝙ ↄtrus ſit nullus
niſi ſoluatur gabella,ꝛ tu vendis mihi fundū ꝛ a neutro eſt ſo
luta gabella.quapropter tu vendicas a me fundū ego oppo
no ꝙ nō poſſis vēdicare:qꝛ nō ſoluiſti gabellā:tu replicas ꝙ
a etiam ego nō ſolui, ᵃqđ iuris:Bar.hic poſt Ja.bu.dicit attē-
dendū eſſe an actor an vero reus tractet de lucro,vt ſ.viſuꝫ
fuit per Bar.Bal.hic in repeti.aliter diſtinguit,ꝛ dicit quod
bar.nō dicit.tñ vr̄ idē in caſu nr̄o ↄcludere ꝙ bar.lꝫ ponat ali-
ꝙ̄uliū diuerſos terminos a terminis.q.poſite p bar.❡ Ang.
hic tꝫ idem ꝙ Bar.hic.pau.de ca.remittit ſe ad no.per Bar.
hic.Ro.hic ēt tꝫ idem ꝙ Bar.ꝛ addit ꝙ vbi replicatio cōti-
net idem quod actio replicatio talis non vincit actorē,vt.l.ꝟ.
de condi.ob tur.cau.❡ Addo vltra ſcribētes hic ꝙ Bald.in
l.acceptā.in.xꝟ.q.C.de vſu.de directo tenuit ↄ Barto.hic.ꝛ
contra id qđ ēt ipſemet Bal.voluit hic.ꝛ ibi alle.Bal.l.ſena
tus.verſi.plane.de ↄhen.emp.ꝛ l.emp.ꝛ.l.domum.§.ſi.eo.tit.
❡ Sed mīdeo ad.d.verſi.plane.quia rō pp quam ibi auditur
emptor eſt ex eo:qꝛ ibi emptor tractat de dāno vitando,ꝛ.d.l.
domum.§.ſi.non multū facit quam vide p tex.❡ Item adde
ꝙ Ang.in aut.vt iu.ſine quoquo ſuffragio.§.illud videamus
col.ꝟ expreſſe tꝫ opi.bar.hic,quam no.limitat procedere quan
do ſtatutum ipſo iure annullaret ↄtrū.ſed vbi ſtatutū diſpo-
neret ſimpliciter ꝙ non audiret agens de ↄtrū qui de eo ↄtrū
gabellam non ſoluit,tūc ſi emptor emit non ſoluta gabella ꝛ
agit ex empto ad rē emptā ſibi tradēdā,ꝛ venditor dicit non
teneor tradere:qꝛ nō ſoluiſti gabellā:emptor replicat ꝙ tu ēt
non ſoluiſti,dicit Ange.ibi hoc caſu quod audietur emptor p
illum tex.ꝛ per hanc.l.❡ Puto qđ Ang.in hac limitatione
male loquatur,dum dicit de directo cōtra deciſionem prime
q.bar.hic de h.mnito.que deciſio Bar.eſt cōis.❡ Addo etiā
qđ in iſta materia Bart.vr̄ cōtrariari alibi his que hic dixit,
nam Bar.in.l.ſi.§.pe.ff.de eo per quem fac.eſt.vr̄ contrarius
prima facie his que ipſe dixit hic.Et miror ꝙ doc.de hoc mē
tionē nō faciant.nā Bar.in.d.§.pe.lꝫ in primis verbis non vi-
deatur ↄdicere dū ibi ſubdit.ꝙ putat ꝙ ſi opponatur exceptio
nō ſolute gabelle,replicās ↄ reum dꝫ eſſe cautus ad impediē
dum examinationē ſup exceptione.Dico ſaluādo ꝛ declaran
do Bar.ꝙ q.Bart.ibi dꝫ ſic accipi:ſolui tibi preciū p re quā
mihi vēdideras.poſtea ego ago ex ↄtrū cōtra te vēditorē vt
mihi tradas rem.tu opponis de nullitate ↄtrus:qꝛ non ſolui
gabellā.ꝛ ego replico,ꝙ tu nō ſoluiſti,hoc caſu dico qđ iſta
replicatio iuuat,ꝛ ita replico.vꝫ dato ꝙ appareret me nō ſol-
uiſſe gabellam put tu opponis,tñ dico qđ non debes audiri
p iſtū tex.qñ replicās tractat de dāno vitando.Nā ego dedi
tibi pretiū.vñ cū peto mihi rē a te venditam tradi,tracto tūc
de damno ❡ Et dicit Bar.ibi hoc eſſe verū qñ opponitur re-
plicatio ad impediēdā examinationē.nā iſto caſu cōſtat iudici
me actorē carere actionē,vñ iudex abſoluet reū p not.in.d.l.
vbi pactū.Replicatio ergo que impediet examinationē non
ſolute gabelle dꝫ ſic eſſe hoc mō.vꝫ poſito ꝛ nō ↄceſſo me nō
ſoluiſſe gabellā.tñ tu nō debes audiri:qꝛ nō ſoluiſti gabellā,
iſto caſu cū iudici non cōſtet me non hr̄e actionem non debe
bit abſoluere reum.❡ Ex predictis ergo cōſtat quod in hac
qōne vbi actor de lucro.tractat,tunc loquatur deciſio Bart.
hic.ſꝫ vbi actor tractat de damno.vt in exemplo.ſ.poſito tūc
diſtingui debet an replicatio fuerit facta ad impediendam
examinationem necne:vt.ſ.proxi.declaraui.❡ Tñ qꝛ Bar.
hic vr̄ preſupponere in caſu quem hic ponit de iſto ſtatuto ꝙ
dñium retransfertur in venditorem ꝛ ſuper hoc nō ſunt multi
dies,qđ fui interrogatus.Sed non intelligas qđ Barto.hic
intelligat ꝙ venditor poſſit agere rei vendi.qꝛ nō eſt,vꝫ qđ
dñium trāſfertur,ſed debetis intelligere Bar.ꝙ voluerit qđ
b vēditor poſſit vendicare fundum cōdi.ſine cā.Item ꝙ dñium
nō retrāſferatᵇ tenuit Bar.in.l.ſi ita quis.§.ea lege.ff.de vb.
ob.circa.v.col.in ver.quero circa prohibitionem legalē,vbi
dicit ꝙ annullatio cōtractus facta a ſtatuto non facit transfer
ri dñium.Et pro hoc vr̄ gloſſ.in.l.i.ad finē.C.de inof.dona.ꝛ
Bal.ibi multum ponderat illa glo.idem Bal.in.l.ꝟ.C.cōia
de leg.ꝛ in.l.traditionibꝰ.C.de pac.ꝛ Bal.in.l.i.ff.e.vbi dixi
ꝛ Bal.hic.qđ ergo remedium dabitur venditori:rñdeo ꝙ da
18 bitur ↄdō ſine cā.qꝛ redit ad nō cām.❡ †Subſequenter que-
rit Bar.quid ſi pars opponit teſti qđ eſt infamis,ꝛ teſtis re-
plicat ꝙ ſimiliter pars eſt iſamis:ꝛ decidit,qđ in caſu repel-
letur a teſtimonio.Et pro deciſione Bar.eſt gl.in.c.teſtimo-
nium.extra de teſti.credo qđ ſit in verbo hoc caſu Bald.hic
repe.idē tꝫ ꝙ Bar.hic,idē Ro.ꝛ ang.ſimpliciter.idē tꝫ Spe.in
ti.de teſti.§.i.ver.ſed nunquid excōicatus.ꝛ in verſi.qđ ſi oēs
de vniuerſitate,idē Bal.in.c.dño guerram.in prin.in ti.hic fi
nitur.l.deinde incipiunt conſuetudines regni in vſi.feud.cuꝫ
concor.alijs quas tradit.d.Anto.de but.in.d.c.teſtimonium.
❡ Sed Bar.in.l.in arenā.C.de inoffi.teſt.vr̄ velle qđ imo te
ſtis repellat exceptionē infamie replicando ꝙ ſimiliter pars
eſt infamis,fateť tñ ibi Bar.ꝙ iudex ex offō ſuo poterit repel
lere teſtē,precedēs tñ opi.mihi magis plꝫ per all.ſ.❡ Vltra
ea que hic tetigit Bar.aliquid tetigit hic Bal.quoꝝ vtilia di-
cta ſuperflua omittēdo,ꝛ inter cetera valde eſt neceſſe ſcire.
An hic vt maritꝰ lucreť in caſu huius.l.debeat accuſare mu-
lierem in quo articulo fuerunt opin.varie.Vna fuit opi.gl.in
l.cōſenſu in duobus locis.C.de repu.que tꝫ ꝙ maritꝰ debeat
accuſare mulierē,ꝛ ſe inſcribere,ꝛ alle.ho.tex.in.§.qꝛ vero plu-
rimas.in aut.vt lic.ma.ꝛ aui.e.iſtā eandem opin.ſequutus eſt
Bartol.in.l.miles.§.ſocer.ff.de adul.per illum tex.ſecunduꝫ
vnum intellectum Bart.Alia fuit opi.quam hic ſecutus eſt
Bal.vꝫ qđ imo maritus citra accuſationem poſſit lucrari do-
tem ſi contra mulierem agentem ad dotem ſimpliciter oppo
c nat ꝛ ꝓbet mulierē cōmiſiſſe adulterium.ᶜ mouetur Bal.per
iſtū tex.ꝛ in.l.viro.ff.e.❡ Et ad illum tex.poſſet rñderi,primo
quia ibi illud ideo eſt:qꝛ eo tpe quo adulteriū venit ad notitiā
mariti mulier iam erat mortua,et ſic vir non fuit in culpa.
❡ Secūdo poſſet rñderi qđ ille tex.corrigatur per.d.§.quia
vero plurimas.❡ Tertio adducit Bar.tex.in.d.§.ſi ſocer.ſe-
cundum alium intellectū qui videtur velle qđ licet ſocer nolit
19 accuſare tamē poteſt retinere lucrum dotis.†Sed poſtꝙ̄ ille
tex.habet duplicē intellectū ex eo nō poſſumus fundamentū
facere.vt dicit Bart.in.l.in ambiguo.de reb.dub.❡ Quarto
adducitur text.pro opi.Bald.in.§.adulteram.in aut.vt nul.
in.col.ꝟ.que ponitur in aut.ſed hodie.C.de adul.vbi dici-
tur qđ quādo mulier accuſatur criminaliter maritus nō lucra-
tur dotē,ſed dos debet ire ad eas perſonas que ibi exprimun
tur.iſtam eandē opi.Bal.ſequitur Imo.hic idē in.d.l.lucius.
ff.e.vbi dicit ſm dictam opi.alias in facto conſuluiſſe per tex.
in.c.plerunqꝫ.de dona.inter vir.❡ Adde quod iſtā opi.etiā
ſequitur Lap.in alleg.ſua.ccxxvꝟ.vbi dicitur,quod aut ciuili-
ter cognoſcitur ꝛ habet locū hec lex,aut criminaliter,ꝛ tunc
habet locū.d.§.adulterā.❡ Iſtā opi.etiā ſequitur Ange.in.l.
cōſenſu.C.de repu.idē Ang.in.l.miles.§.ſocer.de adulte.per
illū tex.ſm vnū intellectū qui videtur magis amicus litere.
❡ Iſtā eandē opi.ſequitur Pe.de ancha.in.c.intelleximus.
extra de adul.idē etiā tenuit Ja.de bel.in.d.§.quia vero plu-
rimas.per.d.l.cōſenſu.idem etiam tenuit Alb.papiē.vt refert
Spe.ꝛ Jo.an.in ti.de excep.§.dictio.verſi.itē queriť.ꝛ Spec.
in tit.de adul.in prin.❡ Tertia vero fuit opi.Ja.bu.in.d.aut.
ſed hodie.de adul.diſtinguētis.ꝙ aut maritus accuſat de adul
terio criminaliter,ꝛ tūc habet locū.d.§.quia vero plurimas.
Aut nō maritus,ſed extraneus,ꝛ tūc habet locū tex.in.d.aut.
ſed hodie.tñ iſta opi.nō videť de iure ſuſtentabilis,eo quia vt
etiā dixit hic Imo.iſtud eſt violare.d.aut.ſed hodie.vbi tex.
indiſtincte loquiť ꝓpterea in puncto iuris verior videť ſecūda
opi.que etiā videť magis cōmunis.❡ Nō ob.tex.in.d.§.quia
vero plurimas,qꝛ glo.in.d.§.adulterā.ꝛ in.d.§.qꝛ vero pluri-
mas.multas dat ſo.tñ verior mihi videť qđ.d.§.adulterā.cor-
rigat.d.§.qꝛ vero plurimas.❡ Nō ob.tex.in.d.§.ſocer.qꝛ ille
tex.vt dixi hꝫ duplicē intellectū.❡ Poſſem ſi vellē nōnulla
que poſuit Imo.in.d.c.intelleximus.de adul.adducere ad exa-
minationē eorū ꝙ̄ dicit hic Bar.vtrū per exceptionē doli tol-
lať replicatio doli ꝙ poſuit hic Imo.diffuſius ꝙ̄ opus eſſet.

a ❡ Non ſolū.vid
Anch.ↄſil.cxꝟ.ꝛ
vide meliꝰ ſeq.
apoſt.
b ❡ Retrāſferatur.
frā.are.ↄſ.cxviꝟ.
ꝛ meling.cxxx.ſe
quiť in.ſ.dicta.q.
Bar.ſ.ꝛ dicit qđ
bal.i.d.l.acceptā.
ſ.alle.p.d.alexā.
dicit ꝙ ſi vēditor
tradit rē emptori
qđ pt illā vendica
re pp nō ſolutam
gabellā:ſubdit tñ
ꝙ illā doctri.non
putat cōeꝫ ꝛ ēt ibi
colligi pt an bart.
ſibi videať ↄtrꝰ et
an cū ↄtrꝰ vēditio
nis eſt nullꝰ rōne
non ſeruate ſolen
nitatis ↄ emptorē
agi poſſit rei ven
di.vide etiā p ro.
conſi.cciꝟ.
c ❡ Adulteriū,ad-
de ꝙ primā opin.
ſequitur Anch.
conſil.cccclx.vbi
etiā dicit ꝙ ſi ſta-
tutū ciuitatis non
facit mentionē de
inſcriptione.tamē
debet ſe inſcribe-
re,et allega.Lap.
alle.cxxix.in.viꝟ.
col.in fin.Sed an
propter adulteriū
notorium mulier
ipſo iure priuetur
alimētis,vide per
Fed.cōſi.cclxxvi.
et de pena adulte
rꝟ.vide p Raph.
cu.cōſi.cliꝟ.Ro.
ſing.ſuis fo.xx.

1 Ceſſio actionis contra debitorẽ inducitur per traditionẽ inſtrumentorum factam alicui.
2 Mandatum an videatur hr̃e is cui tradita ſunt inſtrumenta actionem.
3 Inſtrumentum traditum debitori per creditorem inducit liberationem.

1 **Mevia.** †No.q̄ per traditionẽ inſtrōꝝ factã alicui inducitur ceſſio actionis ꝯ debitorem nõiatuꝫ in inſtrō,vt qñ mulier dat inſtr̄a marito nõ in cãm dotis,vt eſt tex.ꝛ ibi bona glo. 2 in.l.fin.C.de pac.con.†vñ ſit.q.ſi do inſtr̄a vni qui ſolet eſſe p̄curator an videar ei mandare q̄ exerceat actiones que ſūt a in inſtr̄is ᵃnomine meo,de quo vide per glo.in.c.coram.in gl. ſ.de offic.dele.per Bar.in.ij.§.cauſe.ff.de carb.edi.p Cyn.in l.maritus.ꝛ ibi aliquid per Bar.C.de procu.p Bal.in.l.i.C. de procu.ꝛ aliquid etiã p Bal hic.ꝛ per Cano.in.c.ij.de ſol.ꝛ maxime Jmo.ꝛ p Mod.in.c.ſuis.de procu.in.vi.per doc.in 3 c.j.de procu.in antiquis.quinimo traditio inſtr̄i inducit liberationem,vt qñ tu ſolui ſti debitum ꝛ ego do tibi inſtr̄m talis debiti,vt.l.poſtq̃.ff.de pac.de quo eſt plene dicendum,vt ibi. ¶ Jnquantum Bar.hic ſoluit ꝯtra.d.l.ſi nomen.vcꝫ q̄ hic non fuit datum nomen eſtimatũ ꝛc.Quo aũt intelligatur eſtimatum nomen debitoris.Bald.hic poſt Jacob.de are.dicit no.q̄ intelligitur qñ mulier dedit nomen debitoris ſui pro.x. marito.ꝛ iſtud verbum Jaco.de aret.tanq̃ not.reaſſumpſit Bal.in.l.ſi.C.ad.l.fal.

a ¶ Jnſtr̄is.vid la te ro.q ſ facto cõſoluit ꝯſ.cccclxvi.
b ¶ Habebat.adõ Ro.ꝯſil.lxxxvij.ꝛ qd ſi ꝯfeſſa ẽ ſuppeſſe alia bõa mariti vide per eũ ꝯſ. clxxxvi.ꝛ ibi,vide quid ſi fuit ne.geſtrix.
c ¶ Jurm.vide pau.d ca.i ꝯſ.cxxviij.ꝛ vide q̇ ſcripſi ad bart.in aut.ſubem².C.ad velle.ꝛ ibi vide multa ad mãm.Tho.
d ¶ Preiudicat.limita vt p bal.ꝯſil. cxv.ꝛ.cccxciiij.ij. libro.
e ¶ Econtra.vide Lu.rom.cõſil.cxl.
f ¶ Reſtituere.vid Ro.ꝯſ.cccxcuij.
g ¶ Obligatus.adde vt p Lu.ro.ꝯſ. ccclxxxviij.ici.oĩ potentis in caſu prepoſite ꝛc.
h ¶ Somnõ.de hoc p ancha.cõſi.cccc xij.ꝛ.cccciiij.

1 Renũtiatio facta iuri hypothece per mulierẽ nõ valet,ſi vir nõ habet alia bona:q̃a ſic videreẽ obligari ad nõ petẽdũ.

1 **Fundus.** †Jn glo.in ver.teneri.dñ Bart.hic poſt Ja.de are.concludit q̇ renuntiatio facta b iuri hypothece per mulierem non vꝫ ſi vir nõ habebat ᵇalia bona:quia ſic videretur obligari ad nõ petendũ.adde q̇ idẽ tenent Bart.ꝛ doc.in.l.iubemus.C.ad velle.ꝛ cano.in.c.peruenit.de emp.ꝛ ven.q̇ intelligo niſi in cõtractu eſſet appoſi c tum iurm,ᶜ nam tũc valebit de iure cano.per.c.cum cõtingat. ꝛ.c.ſi vero.ꝛ.c.lꝫ mulieres.de iureiu.quicqd in iure noſtro dixerit glo.in aut.ſi qua mulier.C.ad velle.que contrarium.tenuit,eam eñi reprehendunt canu.¶ Poſſet tamen maritus alienare conſentiente muliere ſi maritus habeat alia bona ex quibus euidenter poſſit ſatiſfacere mulieri de dote ſua.ita voluit Jmol.in repe.d.c.cum contingat.in.xlj.col.lꝫ in veritate fuerit verbum Barto.in.l.intereſt.C.de vſufruc.ꝛ tenementi glo.ſingu.in.d.c.lꝫ mulieres.que voluit quod ſi primo mulier iurat non alienare fundum dotalem dum eum primo dat in dotem dato quod poſtea alienet et conſentiat alienati,nihi d lominus in contractu non ſibi preiudicat, ᵈ quam glo.videẽ approbare Bar.in.l.ſi quis pro eo.ff.de fideiuſſ.

1 Dotalis res non põt alienari per maritũ,niſi mulier cõſentiat,fallit niſi res date in dotem eſſent eſtimate.
2 Dotalis fundus põt per maritum alienari conſentiente muliere,ſed quid econtra.

1 **Eſtimatis.** †Not. ex iſto tex.q̇ lꝫ alias res dotales non poſſint alienari,niſi conſentiat mulier.§.ſed cum lex.C.de rei vxo.act.in ſi.qui alie.l.i.in princ.fallit niſi res date in dotem eſſent eſtimate:quia tunc eſtimatio facit videri emptionem.¶ Jn gl.in ver.voluntate.ſubdit glo. maxime hanc ſol.primam approbant doct.ꝛ Jmol.in repe.c. cum contingat.in.xli.col.de iureiur.ꝛ in.l.cum vir.ff.de vſuc.
2 ¶ Sed quia dicit.ff.in.§.fundus.†qood maritus poteſt alienare fundum dotalẽ conſentiente muliere,tunc quero quid ecõ e traᵉ,vide p ſpe.in ti.de emp.ꝛ ven.§.iij.ver.ſed pone vxor.p Bal.in.l.i.§.ꝛ cum lex.C.de rei vxo.act.per omnes in lege.ſi predium.C.de iure do.ꝛ in.l.cum lex.ff.de fideiu.p Jmol.in.d. l.cum vir.ꝛ in.d.c.cum contingat.

1 Paraphernales res in rebus mobilibus exiſtentes,an maritus teneatur mulieri reſtituere.

1 **Eſtimate.** †An res paraphernales cõſiſtẽtes in reb⁹ mobilibus q̄ cõſumunẽ vſu viri ꝛ mulieris maritus teneaẽ reſti f tuere ᶠ an vero cedãt periculo mulieris,vide no.in l.de his.C.de do.inter vi.vbi dr̃ q̇ cedũt periculo mulieris.

1 Mulier ſi dedit ſpeciẽ in dotẽ ꝛ agit poſtea ſol.matri.contra maritum ad illã ſpeciem an maritus habeat beneficiũ ne conueniatur niſi inquantum facere poſſit.

1 **Si filio.** †Banc.l.in ver.nec intereſt.inducit Bar.ad.q.ſi mulier dedit ſpẽm in dotem ꝛ agit poſtea ſol matri.contra maritum ad illam ſpẽm an maritus habeat beneficium ne conueniatur niſi inquantum facere poſſit.ꝛ concludit quod ſic.ſiue mulier agat actione perſonali,ſiue rei ven. de hoc articulo vidiſtis Barto.in.l.maritum.ꝛ in.l.ſi conſtante.ad fin. vbi.partis in prin.ff.eo.ꝛ quia ibi fuit dictum non repeto. Et dum Bar.rñdet ad.d.l.iij.§.ſed vtrum.de mino.ꝛ ſoluit, vide de hoc etiam per Barto.in.l.ſi dubitetur.ff.de fideiuſſ.ꝛ in.l. iij.§.ſed vtrum.de mino.ꝛ de hoc etiam plene vide per Bar. in.l.ſi finita.§.ſi de vectigalibus.ff.de dam.infec. Jtem dum Bal.hic reprehendendo Pet.q̇ quando pater conuenitur actione iudicati pro ſñia lata contra filium nõ põt deducere tunc quod ſibi debetur.Jmo.hic.ꝛ alij dicunt quod Bar.male dicit:quia eſt contra iſtum tex.in.l.ſi damnũ.§.preterea.ff.de pecu.Et dicit Jmo.quod pater non poteſt mala fide adimere peculium filij,vt.l.ſumma cum ratione.ff.de pecul.quãdo adimit eo tempore quo erat acquiſita obligatio contra filioꝫ de peculio,alleg.l.ſi quis ſeruum.ff.de pecu.¶ Puto cum ſupportatione quod hoc non ſit verum:quia glo.ꝛ Barto.hic expreſſe vult:quia pater adimere peculium filio poteſt etiã poſt q̃ eſt lata contra filium ſñia.¶ Fateor tamen q̄ poſtq̃ pater ademit põt cõueniri pater de peculio.d.l.ſi quis ſeruum.in.l. ſeq.nihil eſt.

1 Marito an competebat beneficium ne cõueniatur vltra q̃ facere poteſt,qñ dos data fuit in ſpecie,puta fundo.
2 Obligatus actiõe perſonali occaſione rei.licet ſine ſua culpa deſinat hr̃e rem illam,tñ remanet illa obligatione perſonali obligatus.
3 Gabellã an teneatur ſoluere gabellarius cũ auſertur gabella per aliũ quã per dominũ gabelle,ſine culpa tamẽ gabellarij.

1 **Cum mulier.** †Not. ſecundum Jaco. de aret.Bald.Jmol.et mod.q̇ vbi quis eſt obligatus actione perſonali occaſione rei,lꝫ ſine culpa deſinat hr̃e rem illã.tñ g remanet illa obligatione perſonali obligatus.ᵍ ¶ †Unde 2 inferebant iſti:pone q̇ aliquis qui tenebat fundos plures ꝑmiſit.x.pro decima oim fundorum ſacerdoti:poſtea iſte deſinit hr̃e iſtos fundos,queritur nunquid iſte nihilominus⁹ teneatur:vr̃ per iſtum tex.dicendum q̄ ſic.¶ Dicebant tamen predicti doc.q̄ predicta debẽt intelligi qñ talis non ſine colpa deſinit hr̃e iſtos fundos,ſed qñ ſine culpa dicunt q̄ iſto caſu non eſſet obligatus ad illa.x.ad hoc allẽ tex.in.l.menia.§.fundus.ff.eo.non tñ rñdent iſti ad tex.põt rñderi.q̇ ideo hic remanet obligatus maritus:q: habebat regreſſum ꝯtra mulierem,vt pꝫ hic in tex.ſed in caſu.d.l.menia.§.fundus.marit⁹ 3 nullũ regreſſum habebat.¶ †Et ex hoc not.inferebãt Bal. ꝛ Ange.ꝛ Jmol.hic.pone q̇ ciuitas locauit vel vẽdidit tibi gabellam pro centum,cõtingit q̄ gabelle ſunt tibi ablate nõ per cõe:ſed per alium ſine culpa tua,vtrũ tenearis ad illa centum.concludit q̄ non,ʰ allegat dictam.l.menia.§.fundus.de h quo etiã tangit aliquid Gul.de cu.in.l.ſi.de conſtit.pecu.ꝛ lꝫ docto.iſti non dicant iſta q̇ põt decidi per aliã.vt per Bar. in deſputa.inci.publicanus.ꝛ reaſſumpſit ſuccincte idẽ Bar. in.l.dotem.§.qui maximos.circa.j.col.de publica.ꝛ Bal.in.l. ſi ea.C.de vſu.ꝛ Pet.de ancha.ꝛ Jmol.in.c.pp ſterilitatem. de locatio.decidit quod paria ſunt vendere gabellam p vno anno precio centum,ꝛ locare ipſam gabellam pro centum.ſꝫ ita eſt quod etiam vbi locator preſtat patientiam conductori tenetur ſibi remittere mercedem,vt.l.ſi fundus.§.ex cõducto. in princ.ff.loca.igitur ꝛc.

1 Verba gñalia gñaliter debẽt intelligi.ꝛ ſic regula debet comprehendere omnes caſus qui pñt includi ſub eius vbis.
2 Dos an ſit reſtituenda mulieri,vel ei qui ſtipulatus eſt eã ſibi reddi ſoluto matrimonio per mortem.

1 **Si quis ſic.** †No.q̄ verba gñalia gñaliter debent intelligi vt hic.ꝛ l.de pretio.de publica.cũ ſi.ꝛ ſic regula dꝫ cõprehẽdere omnes caſus qui pñt includi ſub eius verbis.
2 ¶ †Jtem not.ex fin.l.q̇ ſi dans dotem p muliere ſtipulatus ſit eam ſibi reddi ſol.ma.per mortem videtur q̄ ſi ſoluatur diuortio dos ſit mulieris.l.ſi cum dotem.in prin.ff.eo.ſi vo cõtigerit morte ciuili ſolui cõmittaẽ ſtipulatio:q: equiparatur morti naturali nõ diuortio.vt hic in fi.iſta tñ de iure canoni.locũ non hñt:q: non poteſt ſolui niſi morte.glo.eſt in.l.diuortio.ff. de neg.geſt.ꝛ in.l.ex conſenſu.C.de repu.ꝛ ſic omnia iura que ſunt in glo.volentia contraria ſunt correcta.

1 Emphyteota non poteſt alienare ius ſuũ inuito domino fundi tamen poteſt commoditatem ſuam alienare.
2 Decimandi ius non poteſt in laicum alienari:tamen ſecus eſt de commoditate.
3 Tutor pupilli ſi promiſit fideiuſſori pupilli eum liberare a fideiuſſione an valeat.
4 Dos ſi fuit data in re emphyteotica,qñ ſit reſtituẽda ſol.ma. vſufructu.

1 **Uſufructu.** †Not.ſcóm Ang.ꝛ Jmo. bic.ꝙ lꝫ p.l.ſi.C.de iu.em pby.ꝛ per.c potuit.de lo.empby.nõ poſſit ius ſuũ alienare inuito dño fundi,tñ pt alienare cõmodi-
a tatem[a] de quo bic per eos,ꝛ per Bar.ꝛ alios in.l.ſi finita.§.ſi de vectig.de dã.infec.ꝛ Bal.in.c.imperialẽ.de pbib.feu.alie.
2 per Fed.ꝛ Bal.in aut.et qui.de bo.aut.iud.poſ. ¶ †Jtẽ not. ſm Bal.ꝙ lꝫ ius decimandi non poſſit in laicum alienari:tñ ſecus eſt de cõmoditate ar.buius tex.ꝛ vide not.in.c.potuit.
3 de loc.vbi per eum. ¶ †Jtẽ not.ꝙ ſi tutor pupilli promiſit fi- deiuſſori pupilli eum liberare a fideiuſſione ꝛ poſtea requiſi- tus tutor vt liberaret fideiuſſorem ꝛ tutor requirat pupillũ vt liberet eum ꝛ pupillus neget ſe velle eũ liberare tutor libera bitur a fideiuſſione ſi eo modo quo pt eximat eum ab obligatio ne fideiuſſoria,de quo vide in.l.facere poſſe.ſ.eo.vbi plene di-
4 xit ꝙ Jmol.bic tñ pungit. ¶ †Jtem inducit Bart.iſtũ text. in arg.ad.q.quid ſi in dotem data fuerit res emphyteotica ꝛc. qualiter reſtituatur ſol.ma.vide bic per eum,ſed certe boc di ctum Bar.eſt nimis gñale.vñ dic ꝙ ſi mulier det rem mariti in empby.vel in feudũ ꝛ ceſſerit ei ꝛ ſic renũtiauerit vtili dñio vr cõſolidatũ cũ directo.Jtẽ ꝓtdici ꝙ bic loquit qñ babebat vſum fructum:ꝗ iſtud ius vtilis dñij eſt quedã ſeruitus ſicut vſufructus.l.ſi tibi bõ.de le.i. ¶ Hoc tñ ſaluo ꝗ emphyteoſis vel feudum tranſmittitur ad heredes ſaltẽ filios lꝫ non vſuſ- fruct⁹:adeo ſol.ma.dꝫ res integrari non ſolum in pſona mu- lieris ſi viuat,ſꝫ ẽt beredũ ſi ſunt tales ad quos potuiſſet trãſ mitti ſi nõ fuiſſet data in emphyteoſim.cͻ ſi mulier pro dote dedit in emphyteoſim rẽ ſuã.ꝛ ſic transfert dñiũ vtile.tñ ma- trimonio ſolu.vr actum vt duret ꝗdiu durat mřimonium.lꝫ ſi gñs cõcederet ad heredes tranſmitteret:ſi aũt bẽat mulier rẽ tertij in emphyteoſim vel feudũ.ꝛ ipſam det in dotem dubiũ eſt an poſſit boc facere ſine cõſenſu dñi. Spe.vr tenere ꝙ ſic in ti.de loc.§.nunc vero aliqua.vbi.not.ꝙ põt ꝓcedere in em- pbyteoſi. ¶ Non.ob.l.ſi.C.de iu.empb.ꝗ loqait in alienatio ne ꝑpetua,nos i tpali.ſ.quouſq; duret mřimoniũ.in feudũ do bal.vr expſſe tenere ꝫtñ.l.c.i.§.donare.qua.olim feu.po.alie.
1 ☞ Dos põt reſtitui conſtante matrimo.in caſu de quo bic.
1 **Seruus.** †Not.caſum in quo põt fieri reſtõ rei dotalis cõſtan.mřimo.ꝛ ꝙ va- leat eo caſu tranſlatio dñij momẽtanea.l.cum pa- cto ꝙ momẽto duret ꝛ retransferat in tradẽtem qñ aliqua vtilitas eſt remanſura apud illũ in quem transfert vt bic.ꝛ.l.ſi pecu.ſ.ſi cer.pet.alias ſecus.l.ſi ſic.j.de ſol.ꝛ ita limi tatur illa.l.per illum tex.cum ſi.
1 ☞ Renunciatio beneficij facta ſuis conſanguineis an pre- iudicat babentibus expectatiuam.
1 **Ille.** †Per iſtum tex.ꝛ per.l.dubiũ.C.de re- pu.determinatur qõ ꝙ ſi qs expectans beneficiũ vacaturũ p mortẽ ꝛ aliqs bñs pingue be neficium renunciauit conſanguineis ſuis ne perti- neat ad expectantẽ.vel vt pertineat ad domũ ſi moriat predi cta bñr pro non factis,ꝛ ſic expectanti mortem ſuam conce- duntur,de boc eſt bodie caſus in.ca.ij.de renun.in.vi.funda- tus ſuper iſta.l.qui declarat totam iſtam materiam ſecundum Jmo.bic. ¶ Si aũt nõ moriat tꝫ renuntiatio:ꝗ ſoli renun- tianti eſt nociua nec poſſet venire cõtra:ꝗ ſe fundaret in tur- pitudine ſua.l.cũ ꝓfitearis.C.de ſer.pig.da.ma.ꝛ cenſet frau- dulenta eo ipſo ꝙ in infirmitate conſtitutus eſt de qua veriſi-
b militer poterat dubitari ꝙ eſſet moriturus,[b] vt bic in §.egre. de quo tibi feci mentionem vbi vide in.l.ſi filio.§.ſi vir in qn quennio.in.ij.col.ſ.eo.
1 ☞ Diuortium fraudenter factum babetur pro non facto.
2 Marit⁹ an teneaf facere expẽſas funeris vxoris ſue morte.
1 **Si filia.** †No.ꝙ diuortium fraudulẽter fa- ctum bř pro nõ facto ꝛ ſic perinde eſt ac ſi ſolutum eſſet morte,ꝛ ſic cõmittaf ſtipula-
2 tio i caſu mortis,de quo eſt tex.i.l.dubiũ. ¶ †No. ꝙ lꝫ maritus babeat dilationẽ ad dotẽ reſtituendam tñ dꝫ fa-
c cere expenſas funeris[c]:ꝗ de ipſa dote eſt ſepeliendo,ꝛ ſi ipſe nõ fecit,ſed alius cui eſt reſtituenda ille ſtatim poteſt nõ ex- pectata dilatione legali a marito expenſam petere.l.in eum. in fin.cum.l.ſeq.ſ.de relig.non ergo loquitur iſta.l.quando dos cedebat lucro mariti lꝫ quidam Mod.dicãt ꝛ male con- tra iſtum tex.nã qñ non cedit lucro mariti non tenetur marit⁹ contribuere ad expenſas funeris ſm eos.ſed boc nibil facit: ꝗ verũ eſt qõ nõ tenetur contribuere de ſuo.ſed quouſq; dos eſt penes eũ tenetur facere expẽſas de ipſa dote ꝛ ipſas poſt- ea computare in eum.d.l.in eum.cum.l.ſeq.ꝛ vide text.ꝛ gloſ. in.l.in fundo.ff.de iure do.
1 ☞ Donatio inter virũ ꝛ vxorem valet in caſu de quo bic.

2 Emphyteotica res ſi de cõſenſu domini põt alienari,an deſi- nat eſſe emphyteotica.
1 **Quod ſi vir.** †No.caſum in quo vꝫ don. iter vi.ꝛ vxo. ¶ †No.ſecũ-
2 dũ bal.bic.qõ ſi dñs conſentiat emphyteote vel va ſallo vt poſſit alienare rem emphyteoticam deſi- nit res eſſe empyteotica vel feudataria nõ dico qõ poſſit alie nare ius emphyteoticum adeo ꝙ neq; pretiũ rei poterit pete re iſte dñs a vaſallo,ꝛ ita tꝫ bic Cy.iſte tex.bic non ꝓbat ſm Jmo.ꝛ Pau.de caſt.qñ bec mulier conſenſit marito aſo do- nandi. ¶ Unde dñt ꝙ dictum Bal.eſt contra.l.ſi fundum ꝑ fideicõmiſ.§.i.de leg.i.ideo dic vt per Bar.in.l.que dotis.in queſtionibus.ꝛ ibi dixi.ſ.eo.
1 ☞ Ceſſa actione ꝫ reũ principalẽ,cenſet ceſſa ꝫ fideiuſſorẽ.
1 **Si vero.** †No.ſm bal.in tex.ibi.ſꝫ ꝛ ſi reũ. ꝙ ceſſa actione ꝫ reũ principalem cenſetur ceſſa ꝫ fideiuſſorem ꝙ pꝫ:ꝗ tex.neceſſi- tat ꝙ cedatur ꝫ vtrunq;.pro quo eſt tex.in.l.qui fi- lij.in.l.plꝫ.de bere.vel act.ven.vbi vendita actiõe prin.videt ceſſa bypotbecaria.ꝫtñ vr tenere bar.in.l.heres a debitore. ſ.de fideiuſ.ꝛ in.l.ſi bẽs pecuniam.per.l.ſi inſolutũ.cum ſe.C. de act.ꝛ ob. ¶ Sed Jmo.bic lꝫ nõ videaf aliquid firmare di cit ꝙ ad iura Bar.põt rñderi.ꝙ ꝓcedant qñ videris ceſſiſſe actionem cõpetentẽ nedũ ꝫ perſonã principalis debitoris.ſꝫ eius bona.pro eo bene facit.l.qui filij.ante pe.ff.de her.vr act. a ven. ¶ Sed dictũ Bal.vr verius ꝓp iura ꝓri.alle.ꝛ ꝗ ſunt perſone diuerſe,ſed bypotbecoria nõ cõcernit perſonã ſꝫ rẽ, vñ facilius trãſit res cum actione pſonali ꝗ actio diuerſa con b tra diuerſam pſonam. ¶ Jn gl.i.Jmo.:Repb.cu.per gl.ꝛ ei⁹ c iura dñt qõ manumittentes ſeruũ dotalẽ in vita mulieris te- nentur ad pretij rõnem ante ſolutum mřimo.ſed ꝫtrium tenet Ja.de are.ꝛ Bar.bic.ꝛ per eos dicentes,ꝙ imo ſolũ commo dum iuriſpatronatus tenet reſtituere mulieri qõ plus plꝫ.ꝗ alias mulier ꝫſequeret bis ſuũ ꝫ.l.bonafides.de re.iu.ſ.pretiũ ſerui ꝛ iuſpatronatus. ¶ Ad iura gl.reſponde ꝙ illud volue runt vt ſi reperiat ſoluendũ qñ ſoluit mřimoniũ,vt ſi eſſet cõ ſumptum iuſpatronatus tñ ſit conſultum mulieri per pretiũ. ¶ Si tamen velis ſuſtinere Jmo.dic ꝙ nõ ob.ꝙ bis cõſequa tur ſuum:quia boc permittitur in odium viri manumittentis in vita mulieris,tamen ſtarem cum Bar.
1 ☞ Donata ãbaſſatorib⁹ an ſint reſtituẽda illis q eos miſerũt.
2 Xenia que fuerunt donata mulieri ab eius affinibus vel alijs, vtrum ſint vxoris vel mariti.
1 **Jtẽ quicquid.** †Bar.bic inducit iſtum tex.ad qõ.de donis factis ambaſſato- ribus an teneanf ea reſtituere illi qui eos ambaſſatores miſit.
d Et cõiter cõcludit ꝙ dñr eſſe ꝓpria ipſorũ ambaſſatorũ,[d] arg. buius.l.ꝛ.l.qui propꝛio.§.procurator.ꝛ ibi no.glo.ꝛ doct.ff.de procu.ꝛ in.l.ſi plures.§.in arroga.j.de vul.ꝛ pup.ar.l.cũ mul ta.C.de bo.que lib.Bal.aſſignat rationẽ:ꝗ nõ videntur reci- pere tanq̃ ambaſſatores cũ mandatũ ſuũ ad boc nõ extenda- tur:de qua.q.vide p Bar.ꝛ Bal.bic ꝛ Ang.ꝛ Jmo.in.l.ſi plu res.§.in arrogato.de vulg.ꝛ pu.ꝛ Cy.ꝛ Bal.in.l.manifeſtiſſi- mi.C.de fur.per Bal.in.l.in extraneis.C.de do.Jo.an.in col- latio.de appel.in.vi.Ant.de but.ꝛ Jmo.ꝛ Car.in.c.poſtula-
2 ſti.de cõceſ.preb.diſtingue vt ibi per eos. ¶ †Utrũ xenia que fuerunt donata mulieri ab eius affinibus vel alijs ſint vxoris vel mariti,vide Bar.in.d.§.in arrogato.ꝛ Bald.in.l.cũ te.in ij.colũ.C.de do.ante nup.ꝛ qõ no.in.l.ij.in.i.q.C.de in.do.ple- nius Ro.in.l.vt liberis.C.de coll.cũ cõcor.quas ibi allegaui.
De viro. Jmo.boc dicit ꝙ cõis intellectus eſt peri- culoſus valde:quia eſt eadẽ ratio in viro que in ſocero,vñ dicit ipſe ꝙ ſi libertus viri inſtituerit ſocerũ nõ tenebitur maritus in eo ꝙ ſocerũ inſtituit. ¶ Jſte intelle- ctus nõ videtur poſſe ſuſtineri:quia lex iulia diſponit ꝙ mari- tus teneatur reſtituere id qõ babet vt patronus,ꝙ vero babet nõ vt patronus nõ tenet vt viſum fuit.ſ.in prin.buius.l.ſed ſi libertus viri inſtituẽdo ſocerũ nõ facit qõ maritus babeat vt patronus:ergo nõ tenetur maritus,et boc erat promiſſum.ſ.in princ. ¶ Unde nõ eſt dicendũ ꝙ iuriſcõ.reputat bic idẽ.Ad oppoſitionẽ Jmo.bic dũ dicit ꝙ eſt eadẽ ratio in viro quo in ſocero ꝛc.reſpõde vt p Bart. ¶ Circa bec ponit bic Jmo.et Ro.materiã extẽſionũ nõ examino eam nũc:quia tenet et nos per.x.lectiones.vide que dixi poſt Barto.in.l.ſi conſtante.in prin.in.vij.q.i.partis.ſ.eo. ¶ Jn gl.que dicit filius exbereda tus bona mẽte nõ debet mulieri aliquid reſtituere de bis que ſibi obuenerũt de bonis liberti per fideicõmiſſum. ¶ Jmo.bic cõtra bec alleg.quia ſi boc eſſet verũ eſſet aperta via frandan di mulierem:quia ſemper poteſt filiũ bona mẽte exberedare. ¶ Secundo quia lex,ſi filius.in fine.ff.quod cũ eo.dicit quod

a ¶ Cõmoditatem, vide ibi in.§.ſi.de vectigalibus.
b ¶ Moriturus.ad de que ibi addi.
c ¶ Funeria.no. qõ expenſe fune- ris ſunt faciende de dote ſicut ꝺ ex- penſis infirmita- tis:ꝗ ſpectant ad maritũ ꝛ non ad beredẽ.text.eſt in l.ſi cũ dotẽ.§.ſin aũt in ſeruiſſimo. ꝛ ibi vide doct.et Alex.ſ.eod.ꝛ vi- de tex.ꝛ ibi doc.j. l.qui in vxorẽ.C. de nego.geſt.ꝛ an ſint ꝓuilegiate ex- pẽſe infirmitatis ſicut expenſe fune ris vide plene p Jaſ.in.l.ſi.§.in cõ putatione.C.de iur.delib.ꝛ Ang. de are.in ſi.inſtit. ad.l.falcid.Tbo.
d ¶ Ambaſſatorũ. vide Bal.ꝫſ.lvij. vbi in facto con- ſuluit.

lʒ ſibi reſtituatur hereditas p fideicō. tñ dr hrs, ergo tanquā ſit hrs procedere dʒ iſte tex. ¶ Sed ſuſtinendo gl. dic q̄ iſta lex loquitur de herede directo: q2 in dubio ſic p̄ſumendū eſt. l. ſi defenſo. §. q interrogatus. ff. de interro. act. Qđ aūt in. d. l. ſi filius. nō ſit verus ⁊ directus hrs pʒ ibi in dictione quodā⁄ mō. q̄ eſt nota ī proprietatis. teneo tñ ꝯ glo. q2 hic lfa nō dicit q̄ iſte exheredatus nō teneaſ reſtituere, ſed dicit q̄ heres nō tenetur, ⁊ ſic reſtituens nō teneſ, ſed bene teneſ fideicōmiſſa⁄ rius ne ſit locus fraudi aduerſus mulierem.

1 ¶ Maritus an teneaſ de dāno dato in re dotali, nō culpa ſua, ſed propter inimicitiam mariti.

1 **IN bis.** † Dum querit Bart. an maritus te⁄ neaſ ſi ꝑpter inimicitiā mariti non ſua culpa ꝯtam datū fuerit damnum in re dotali. Bal. hic poſt Cy. tenebat ꝯ bar. dicēs q̄ ſiue hoſtis publicus mihi damnum dederit in re dotali vel a me ꝯducta a ſiue ſit inimicus priuatus nō culpa mea tñ nō teneor. [a] Jmol. Rapha. ⁊ Pau. de caſt. vñr cōcordare opi. quia aut aliquis eſt mihi inimic⁹ ſine mea cauſa, ⁊ tūc ſi ille dederit mihi damnū in re conducta, ⁊ ego ſciebā me hr̄e inimicū, ⁊ nō adhibui di⁄ 1 ligentiā in cuſtodiēdo iſtā rē diligenter hoc caſu teneor vt di⁄ 1 cit glo. in. d. l. ſi merces. §. culpe. quam reputat ſin. Jmol. in. l. ij. §. item ſi facto. de verb. ob. ⁊ ita ꝓcedat opi. bar. Aut cuſto⁄ diebam ꝑpter inimicos, rem iſtā diligēter, ⁊ tñ fuit datū dānū ab iſtis meis inimicis, ⁊ iſto caſu non teneor, ⁊ hʒ locū opi. Bal. Adde de hoc videndū eſſe Bar. in. l. dotē. in. §. qui ma⁄ ximos. in. ij. col. de pub. vbi tenet idē qđ ſpe. i tit. de inīu. ⁊ dā. da. §. ſequitur ver. ſʒ pone inimicus. ⁊ Raph. in. l. ſi rebus cer⁄ to. ſ. de verb. ob. ⁊ Bal. in. l. falſus. in pe. col. ſ. de fur. ⁊ Bal. in l. creditor. ſ. de ſo. vbi dicit q̄ damnum datum a predone de ca ſus fortuitus.

1 ¶ Maritus teneſ veſtire ſeruos dotales, ſi nudi ſunt, para phernales veru ſeruos tenetur mulier.
2 Famul⁹ ſimpliciter accept⁹ debet veſtiri a domino, ⁊ ſi domi nus ꝑmiſerat famulo alimenta tantum, tunc tenetur famul⁹ diſcedens reſtituere veſtes factas a domino.
3 Veſtes facte a marito vxori conſtante matrimonio an eo ſo⁄ luto ſint mariti vel heredum vxoris.
4 Veſtes ꝓcioſe ⁊ feſtiue an r̄ſtitui debeāt p mulierē hr̄dib⁹ viri.

1 **Seruus.** † Maritus tenetur veſtire ſeruos dota⁄ les, ſi nudi ſunt. ſed ſm Bart. hic hoc for⁄ te nō procederet ſi mulier haberet facultatē aliūde veſtiendi eos: cogita tñ. Paraphernales vō ſuos teneſ veſtire mulier, alle. tex. in. l. ſed ſi quid. §. ſufficienter. ſ. de vſuf. facit. l. ī rebus. §. i. cōmo. bal. per illū tex. in. d. l. §. ſufficienter. dicit q̄ dñs tñ ad veſtiendum famulum quem ſimpliciter accepit tenetur. 2 ¶ † Item inq̄tū Bar. hic dicit q̄ ſi dñs promiſerat tñ alimē ta famulo, tunc debēt ſibi reddi veſtes a dño facte eo diſcedē te. An tñ ꝓpria aut. poſſit eas auferre inuito famulo dic q̄ nō. l. extat qđ met. cā. Qđ limita p. l. ait ꝑtor. §. ſi debitorē. de his que in frau. cre. q2 tunc ſi deficeret copia iudicis poſſet ꝓpria aut. de quo per Bal. in. §. ſufficienter. ⁊ in aut. habita. C. ne fi. 3 pro pa. ¶ † Utrum aūt veſtes facte a marito vxori conſtante b ma. eo ſoluto ſint mariti[b] vel heredū vxoris. Dic qđ aut fue⁄ runt veſtes quotidiane ⁊ neceſſarie, ⁊ ſunt vxoris. l. vtrum. de dona. inter vi. facit. l. ſi id qđ. §. ij. eo. ti. in ver. nō ita amare. ⁊. l. ex annuo. in prin. in rōne ſui. eo. ti. facit qđ no. bart. quē vide in 4 §. ſi vir. ſ. ea. l. lʒ imol. hic videaſ ſentire ꝯ Bar. ¶ † Ubi autē ſunt ꝓcioſe, ⁊ feſtiue tunc teneſ eas mulier reſtituere heredib⁹ viri. ar. l. ſi vt certo. §. interdū. ff. cōm. ⁊ ibi Bar. ⁊ i. l. ſi vt mor tis. §. ſi. ff. de don. inter vi. vide Bal. ⁊ Ang. poſt Dy. ⁊ alios hic. Bar. in. l. i. §. nec caſtrenſe de col. bo. in. ij. col. ⁊ in. d. ꝯſ. inci. qd de veſtimētis. ⁊ in conſi. incip. quero ⁊c. Ray. in repe. l. poſt dotē. ſ. eo. per Gul. de cug. in. l. ad veſtimentū. ff. de ca⁄ ſtrēſi pec. Bal. in. l. cū te. C. de don. añ. nu. in. l. ſi filie. in. vi. col. C. fa. her. ⁊ in addi. ad tracta. Barto. de duo. fra. ⁊ in auf. ex te⁄ ſtamēto l. v. xij. cū ſe. ⁊ ibi ro. C. de col. Ang. in ꝯſ. ici. Micho letus de cartagnis, ⁊ ille ſunt auus patris mei. ¶ Qđ autē de veſtibus dictum eſt. vide per Jmol. hic. ⁊ Jmo. in. l. ex re. §. ſi. de ſtip. ſer. ⁊ Jmo. in. l. vſuſfructus. §. q duos ad. l. fal. ⁊ p Ro. in. d. auf. ex teſtamento.

1 ¶ Maritus ſi ꝑmiſiſſet p̄ri p ſtipulationē aīo nouādi dotē cōſentiente filia, extinguiſ ius ꝯſolidationis lʒ ex interuallo.

1 **Filiafa.** † Ro. quod ſi maritus ꝑmiſiſſet p̄ri p ſtipu lationē animo nouandi dotē cōſentiente fi⁄ lia lʒ ex interuallo extinguitur ius cōſolidationis. de quo dic vt p Bar. in. l. poſt dotē. circa p̄mā queſtionē principalē. ſ. e.
1 ¶ Socius vn⁹ ſi inuito ſocio affert mercantias ex quib⁹ lu cratus eſt, nā ſocius inuitus non debet habere partem lucri.
2 Mutuanti centum libras in ducatis reſtituendis. ſ. annum, ſi eo tempore florenus valebat plus vel minus, nū quid ſint re ſtituendi et tot ducati quot mutuati ſunt.

1 **Mancipia.** † Facit hic. §. ad. q. notabilem quā ponit Bar. in. l. quia poterat. in fi. ff. ad tre. vbi ſi vnus ſocius inuito ſocio attulerit mercātias. ex c quibus lucratus eſt quod ſocius non debet habere lucrum.[c] 2 ¶ † Inducitur etiam iſte text. per Bartol. ad. q. qđ ſi mutuo[d] d tibi centum libras in ducatis mihi reſtituendis hinc ad annū, ⁊ eo tempore florenus valebat minus vel plus nunquid tu de beas mihi reddere tantos ducatos quātos tibi mutuaui. ⁊ vi detur dicere Bar. qđ ſic. Jmo. hic dicit ſibi videri q̄ veritas ſit econtra q̄̄ dicat Bar. ſ. qđ dʒ attendi bonitas extrinſeca, ⁊ conſiderari quantum modo vʒ, mouetur imo. quia de mente partium videtur fuiſſe qđ attento quod in ducatis bonitas in trinſeca dicatur attendiſſe bonitatem extrinſecā: vt vidimus in. l. nimis. ff. de in li. iuran. in ſimili. Et lʒ ipſe non dicat hoc videtur voluiſſe Barto. in. l. paulus. in fin. per iſtum text. ff. de ſo. ⁊ ſic Barto. eſt ſibipſi contrarius, ⁊ in hoc ſtarem contra Barto. hic.

1 ¶ Solutum vel promiſſum indebite an ⁊ quando poſſit re peti. ⁊ an recipiens committat furtum.

1 **Mulier.** † No. q̄ lʒ ꝑmittens vel ſoluens indebiti poſſit repetere diſtinguēdo tñ vtrū ſolutū vel promiſſum fuerit p errorem vel ſcienter. tñ q̄tum ad illā promiſſionem indebitam non ſit talis diſtō. Et ad hoc dicit Dy. hūc tex. nō reperiri alibi, tñ in recipiēte ſolutionē īdebi⁄ te ſibi factā hñ eſt dr̄ia an receperit ignorāter. vel ſciēter: nā ſi recipiat ſciēter cōmittit furtū. tex. eſt in. l. qui ſi. ff. de cōdi. fur. per quem tex. dicit bar. declarari totum ti. de cōdi. indeb. Jtē eſt alia dr̄ia inter recipientem ſolonem ſcienter ⁊ ignorāter, nam quando recipio ſolonem indebite ſciente, me certe ſi res mihi ſoluta perierit peribit periculo meo: ſecus ſi ignora uit: quia non teneor niſi quatenus ſum factus locupletior. hēc hñr. in lege in ſumma. §. pe. ⁊ in. l. ſi non ſortem. §. pe. de condi. indebiti.

1 ¶ Dos que fuit data in primo matrimonio an intelliga⁄ tur data in ſecundo, in quo nulla eſt facta mentio dotis.
2 Cōcubina ex qua nati ſint filij an poſſit duci in matrimoniū, mortua vxore. ad finē legitimandi filios natos anteq̄ caperē vxorem que mortua eſt.
3 Compromiſſum factū inter duos in quo eſt appoſita pena ſi expirat ⁊ poſtea reuocatur nulla facta mētione pene an cen⁄ ſeatur repetita.
4 Dos ſi conſiſtat in magno p̄rimonio ⁊ mulier ſe nubat nulla facta mentione dotis. an cenſeatur dediſſe omnia in dotem.

1 **Vxor.** † Sed qd ſi ꝯtū eſt m̄rimoniū nō facta mētio⁄ ne dotis. an in ſcđo m̄rimonio intelligatur data dos q̄ fuit data in primo. De hoc dicatis vt dixim⁹ in. l. ſi mu lier diuerterit. ſ. eo. ⁊ dixi in. l. i. ſ. e. ⁊ vidiſtis aliquid p Bar. 2 in. l. ſi conſtante. in. ij. ptis. ⁊. c. ſ. eo. ¶ † Querit Barto. quid ſi hēat filios ex cōcubina, ⁊ poſtea cū alia ꝯxi matrimoniū nū⁄ quid poſſum ſoluto illo matrimonio deducere cōcubinam in vxorem. quo ad effectū vt liberi illi ſint legitimi. de quo etiam vide p Bar. in. l. bonorū. ſ. rē ra. ha. de quo late p Joan. an. in regula ſine culpa in mercurialibus. per Guli. de cu. in. l. p. ul. ſ. de ſta. ho. ⁊ in. l. benignius. ſ. de legi. de quo Paul. de ca. in l. pō. §. queſitum. in primis repetitis ſuis. ff. de acquirē. poſſ. 3 ¶ † Ultimo bal. hic q̄rit. duo compromiſerūt appoſita pena demum nō eſt ſequutū laudum. vñ interim renouarunt com⁄ promiſſum in quo non appoſuerunt penam vtrū intelligatur e repetita[e]. iſte tex. facit q̄ ſic. ꝯtrium tʒ bal. Jmo. Raph. ⁊ pa. q2 pena iſta intelligitur apponi loco contēptus q̄ non deberet circa vinculū ſtipulationis. al. l. ſeruus. ſ. de ſer. expor. ad hoc vide in ſimili q̄ no. Bal. ⁊ Ang. in. l. legē. C. de pac. ⁊ Ang. ⁊ imo. in. l. cum pater. §. filie. ⁊ de le. ij. vbi q̄rit qd ſi facta eſt loca tio in vno anno ſub pena ⁊ poſtea alio anno cōductor cōſen⁄ tit in alium annum. ⁊ ſic tacite recondurit. l. item querit. §. qui impleto. ff. loc. vtrū in illo ſcđo anno cēſeatur repetita pena. 4 ¶ † Item inducitur iſte text. ad. q. qd ſi mulier hñs amplum patrimonium aſſumit maritū vtrū videaſ p̄rimoniū dediſſe f in dotē.[f] De hoc hr̄ per bar. ⁊ in ꝯſ. inci. mulier hñs amplum patrimoniū, per gl. in. l. mulier bona. in prin. ff. de iu. do. ⁊ in. l. ſi C. de ſen. que ſine cer. q̄ti. Bal. in. l. ſi ante. ſ. e. Bald. in aut. res que. C. cō. de le. ⁊ in. c. i. an ti. an maritus ſuccedat in benefi⁄ cio vxoris. per Ang. ⁊ Jmo. in. l. i. ſ. e. per pau. de ca. in aut. p̄e terea. C. vnde vir ⁊ vxor.

1 ¶ Periculum dotis ſpectat ad maritū. ſi maritus cōſtāte matrimonio acceptam habuiſſet dotem a promittente.
2 Dos an ſit preciſe reſtituenda per heredes mariti, quando maritus eſt confeſſus habuiſſe ⁊ recepiſſe.

a ¶ Tenor. vide bar. i. l. ſi merces, §. culpe. ſ. loc. ⁊ vi de tex. i. l. itē q̄rit. §. exercitui. e. ti. ſ. loc. vbi Jo. de pe trucijs no. q̄ colo nus q pt reſiſtere dʒ reſiſtere, ⁊ ſi nō pōt dʒ denūciare dño ſi denūciare pōt. alias excuſaſ, ⁊ idō no. ibi Bald. poſt gl. q̄ ſi aliqs poſſidet rē alienā ex culpa teneſ ad rei reſtōnē, ⁊ nō pt allegare violētiā ſibi factā. ⁊ ibi p⁄ bet violētie reſti⁄ tiſſe q̄tū ſibi poſ ſibile fuit, que oīa fuerūt allegata p dño Jo. de ruge⁄ rijs de Arimino, ꝯ do. Nico. de ad marijs tpe rebel⁄ lionis dñi pādul⁄ phi malateſte ari mini dñi. vid bal. ſiue meli⁹ bar. de ſal. l. ꝯſ. ccvij. i. ij. vol. ſ. nō. l. iſta. q. in iiij. dubio vbi limi tat dicta p barto. hic, ⁊ vide lu. ro. ī ꝯſ. vij. incip. viſis neceſſarijs. Tho.

b ¶ Mariti. Addē bene. caprā conſ. clx. per. d. Car. ꝯſ. xlij. ro. ꝯſil. cxlvi. Pet. de anc. cōſ. c'xxi. paul. de ca. ꝯſ. clxxxiij.

¶ Uide plene p Alexā. in. l. ſi is q vero. §. ſi dos. ſ. ad l. fal. Tho.

c ¶ Lucrum Adde eūdē ꝯſ. cxviij. v. vo. Ro. cōſ. cccel xxiij.

d ¶ Mutuo. vide frā de are. cōſ. xi.

Uide Bart. ⁊ ibi plenam apoſtillā in. l. pau. in pe. co. ſ. de ſol. ⁊ p bl. in c. ꝯquerēte. d offi. de leg. Tho. dip.

e ¶ Repetita. Ad⁄ de vt p Anc. ꝯſ. xxiij.

f ¶ Dotem. Adde Pau. de ca. cōſil. cclxxxi.

1 **Si vir.** †No. q ſi maritus conſtante ma. acceptã ba-
buiſſet dotem a pmittẽte periculũ ſpectat ad
2 ipſum maritum. ¶ †Quid aũt ſi confeſſus fuerit babuiſſe ⁊c.
An beres eius teneat̃ pciſe ad reſtitutionẽ dotis. vide bic p
Bar. bal. ⁊ in. l. legẽ. C. de pa circa primã col. intelligit doct.
Bar. bic verũ qñ pmiſſio fuit ſequuta ex iteruallo non incon
tinenti. Sed dic potius econtra: q2 ſi incõtinẽti fuit ſequuta,
tunc tempore confeſſionis cenſet̃ babuiſſe reſpectũ ad illam
promiſſionẽ ſtatim ſequuturam, ⁊ eius cõtemplatione cenſet̃
cõfeſſus iuxta not. in. l. p retẽtionẽ. C. de vſu. Sed qñ ex inter-
uallo cenſet̃ cõfeſſus ſub ſpe future numerationis de quo per
Bal. in. l. abſentie. C. ſi cer. pe. ⁊ in. l. i. C. ad velle. ⁊ i. l. iõ. C. de
do. ante nu. ⁊ in. l. ab anaſtaſio. C. man. ¶ Si aũt pmiſſio dã-
de dotis preceſſit cõfeſſionẽ de recepto. ⁊ tũc ſi ſequuta eſſet
a cõfeſſio, illa cõfeſſio[a] ſtatim preiudicaret, ⁊ nõ poſſet opponi
exceptio nõ. nu. pec. ſeu dotis, vt eſt caſus fin. in. l. in cõtracti-
bus. §. i. C. de nõ nu. pec. ſcdm intellectũ Cy. Pet. ⁊ Bal. ibi.
Iura aũt contraria loquuntur, qñ maritus confeſſus eſt ſe re-
cepiſſe dotem nulla precedente promiſſione de dote.

1 ¶ Peculiũ ſerui dotalis dr̃ eẽ pars dotis, ⁊ qd̃ itellige vt ĩ.
2 Dos ſi conſiſtat in caſtro, an banna, et commoda iuriſdictio
ſint mariti.
3 Maritus tenetur ad augendum dotem.

1 **In partem.** †No. q peculiũ ſerui dota-
lis dr̃ eſſe pars dotis quod
intellige qñ illud queſiuit aliunde nõ ex re mariti,
nec ex opera ſua, vt puta ſi fuerit beres inſtitutus
ab extraneo. l. queritur. §. placet. ff. de peculio. q2 tũc tale pecu
lium pertinet ad mulierem cuius dotem auget, ⁊ ſol. mat. di-
tat. et venit reſtituẽda. vt. d. l. ſeruus dotalis. ff. e. ⁊ ideo marit⁹
tenetur tã de colpa cõmiſſa in male cuſtodiẽdo quam in non
2 acquirendo. ¶ †Et bec inducunt̃ ad. q. qd̃ ſi vxor dedit in do
tem caſtrũ ⁊c. de qua per Barto. Bald. vero fatet̃ verũ eſſe
dictũ Bar. in bãnis, ⁊ mulctis pecuniariis nõ in cõfiſcatione
bonorũ immobiliũ. q2 ſi pertinet ad maritũ nõ reddet ſol. mat.
territorium integrũ. ¶ Dicas opi. Bar. verũ q imo lz vir lu-
b cret̃ dicta bona cõfiſcata vel bãna, ⁊ mulctas[b] pecuniarias tã
quã fruct⁹ dotis, tñ nõ per boc dr̃ caſtrũ dotale diminutũ in
aliquo qñ intuitu ad iuriſdi. q2 mulier erat dña vtilis territorij,
⁊ iuriſ. non ſingularium rerũ immobiliũ. vnde ſicut trãſferun
tur de priuato in priuatũ iore rẽ. vel dona. ⁊ nõ alterat̃ dñiũ
territorij ipſius mulieris. ita ⁊ ſi talia bona tranſeũt in virũ p
cõfiſcationẽ, ⁊ ſi mulier recuperat territoriũ exercet iuriſdi. cõ-
tra virum vel eius bẽdes ſuper bonis cõfiſcatis ſicut 2 alios
ſubditos. ⁊ per boc eſt bonus tex. in. l. vſuſf. le. ff. de vſuf. ⁊ cum
Bart. ſtant cõiter bic doc. ⁊ Bal. in. l. i. C. de fru. ⁊ li. expen. et
Bal. in. l. filio. §. ſi vir. in prin. ff. e. ⁊ Ang. in. l. ſi cõſtãte. §. quo
3 ties. ff. eo. ¶ †Item not. q maritus tenet̃ ad augendã dotem.
¶ Ex quo infert qd̃ tenet̃ de impenſis factis ad augẽdũ do-
tẽ: contrariũ eſt verius vt per Bar. in. l. i. ff. ti. ⁊ in. §. ob impẽ-
ſas. C. de rei vxo. ac. ¶ Nõ obſtet ex qñ ipſi doc. intelligunt
eũ ſm diſpoſitionẽ. l. ſeruus dotalis. ff. e. ⁊ ſic eſt finis bui⁹ tit.
ſcdm lect. nou in dñi Alex. Et ſcias quod nunq̃ ſcripſit a. l. ſi
pater ignoras. ff. eo. ſed bene alis legit in voce vſq̃ ad finem
bui⁹ ti. ſol. ma. ⁊ quidã doct⁹ ſcbolaris collegit ſub eo i voce.

¶ Sequitur rubrica de liberis ⁊ poſthumis beredi. inſti. vel
preteritis, vel exbereda.

1 ¶ Liberorũ appellatione large loquendo veniũt omnes
deſcendentes in infinitum. proprie vero abſq̃ ad trinepotes.
2 Poſthumi qui dicantur, ⁊ quot ſint eius ſpecies.
3 Spurius poſt conditum teſtamentum legitimatus an rũpat
teſtamentum.
4 Emancipare an poſſit pater filium ad vnum ſolum actum.
5 Tutores dedit teſtator filijs ſuis poſthumis, ſi contingat fi-
lium naſci viuo teſtatore poſt conditum teſtamentum, an ve-
niat in datione tutele.
6 Participium futuri temporis, vel gerundium non importat
neceſſitatem.

Pro intellectu buius ti-
b tuli, ⁊ rubrice debes pmittere q veniãt ap-
c pellatiõe liberor[c]: de quo dicaf vt. l. l. libero
rũ. ff. de ver. ſig. dr̃ q large veniũt oẽs deſcen
dentes in infinitũ. Ad idẽ eſt tex. i. l. ſz ſi b. ic.
§. liberos. ff. de in ius voc. pprie vero intelligunt̃ vſq̃ ad trine
potes per. l. iuriſcõ. §. parẽtes. ff. de grad. ⁊ no. Bar. in. d. l. libe
2 rorũ. ¶ †Scdo pmitte q dicãtur poſthumi. de quo dicas vt in
rub. C. eo. in glo. q̃ ponit qnq̃ ſpẽs poſthumorũ. Sextã ſpẽm
addit Bal. in. l. fili⁹ a patre. §. i. ff. e. ſ. in filio naturali legitima-
3 to poſt teſtm̃ ſicut ibi videm⁹ i filio poſt teſtm̃ arrogato. † Et
boc facit ad qõnem, an ſpurius poſt cõditũ teſtm̃ legitimat⁹
a teſtatore rũpat teſtm̃, ⁊ vr̃ q ſic per no. per Bald. in. d. §. i. lz
ipſe nõ inferat ad boc. Articulus eſt no. ſm ero cõtent⁹ remiſ-
d ſionib⁹:[d] in quo vide no. p Ja. de bel. in. §. ⁊ qui in finalib⁹ ver
bis an auf. qb. mo. na. effi. ſui. vbi tz q rumpit ſicut etiã rumpit
arrogatus poſt teſtm̃ p. l. nõ putauit. §. ſi qs emãcipatum. ff. de
bo. poſ. Ita idẽ tz in diſputatiõe ſua icip. pr̃ quã ponit poſt. d.
§. ⁊ qñ. de quo ẽt vide p Bal. in. l. cũ in adoptiuis. C. de ado.
vbi tñ cõſu. te loquit̃. dicit em̃ an legitimatus rũpat teſtm̃: nõ
tñ aperit an loquat̃ de legitimato poſt teſtm̃ vel añ: de quo ẽt
vide Bal. in. l. i. in pe. vel vl. col. C. de inoff. dona. vbi ẽt q̃rit
qd̃ ſi pater donauit oĩa bona ſua vel maiorẽ ptẽ eor̃ alicui an
e ſicut p ſuperueniẽtiã liberorũ reuocat̃ talis donatio[e] iuxta. l. ſi
unq̃. C. de reuo. do. ita p legitimationẽ ſpurij, vide ibi no. p
eum cũ quo tranſit Sal. in. l. ſi totas. C. de inoff. do. ⁊ in. q. no-
ſtra. vide etiã Salic. in auf. itẽ ſi qs. C. de na. li. vbi refert ⁊ ſeqt̃
Ant. de bu. in. c. p venerabilẽ. circa ante pe. ⁊ bar. extra q ſi ſint
legi. ¶ Adde etiã q Pe. de anc. nullã penit⁹ anto. doc. alle
gans ſup boc cõſi. cc. xxix. inci. in xp̃i noie, i ſucceſſiõe ab ite-
ſtato ⁊c. ⁊ in cõſi. ccxv. ⁊ Ant. in cõſi. lxxx. ⁊ Pau. de ca. in 2ſi.
cexix. magis cõcluſio, ⁊ rũpat niſi forma legitimationis aliter
ſonaret: vidi em̃ plerãſq̃ legitimationes i qb⁹ filij legitimati
babilitant̃ ad ſuccedẽdũ ſolũ ex volũtate patris. poſſet etiam
exprimi q nõ ſuccedat niſi in certa portione: vt no. p pdictos
maxime per Ant. de bu. in. d. c. p venerabilẽ. vbi refert Bal. i
4 reportatis iuris antiq. ita tenere ſuper ti. de adop. ¶ †Iuxta
bec queri poſſet an pater poſſit filiũ emãcipare ſolũ ad certũ
actũ. de boc dixi in. l. i. §. boc aũt. ff. ad treb. ¶ Septimã ſpẽm
poſthumorũ addidit Imo. i. d. l. fili⁹ a patre. §. i. vbi dicit vez
qñ teſtator poſt teſtm̃ cõditũ ingreſſus eſt monaſteriũ, ⁊ boc
pendet ex no. p doc. i auf. ſi qua mulier. C. de ſac. ſan. ecc. ⁊ ple
ne no. Imo. in. l. i. ff. de teſta. ⁊ no. oẽs in. c. i. pñti. de pbat. pro
prie tñ poſthumus dr̃ poſthum⁹ pr̃is vel aſcendẽtis de cuius
bereditate agit̃ natus, alij oẽs improprie dñr poſthumi. vt eſt
gl. i n. l. gallus. in prin. in ver. poſthumos. ff. e. vbi dicit bar. eſſe
notãdũ pter ſtatuta. Adde gl. i. l. iij. in ver. poſthumos. ⁊ ibi
Bar. ff. ti. i. ⁊ gl. in. §. poſthumorũ. inſti. de exbere. libe. ⁊ in. l. ſi
quis poſthumos. §. ſi. in glo. q̃ incipit rumpitur. in ſi. ff. eo. ⁊ idẽ
5 tenet Azo in ſumma. C. eo. ¶ †Et bec faciũt an ſi teſtãt dixit
filijs meis poſthumis titiũ tutorẽ eſſe volo, ⁊ ctingat q viuo
teſtatore naſcat̃ vnus fili⁹ q large dr̃ poſthum⁹ vt ex predictis
cõſtat an cõprebẽdat̃ in illa datione tutele. primo videt̃ q nõ
per no. in. l. ſi qs filiab⁹. cũ. l. ſe. ff. de teſt. tu. ⁊ ibi no. Bart. ⁊ in
d. l. liberor̃. de ver. ſig. Quia cũ tractat̃ de ꝓ iudicio, ⁊ onere tu-
torio ſtricta fieri dz interpretatio. Tñ in 2triũ eſt caſus in. l. ſi
qs ita. §. ſi. ff. de teſt. tute. ⁊ ibi no. Bal. q vbi vna dictio bz plu
res ſignificatiões põt vnaquęq̃ adaptari. ⁊ pl⁹ nõ dicit, ⁊ ſic
babes q in ſtricta interpretatiõe cõprebẽdit̃ ille q improprie
eſt poſthumus, ⁊ in boc ille teſt. eſt aliqualiter mirabilis. Et
ppterea fortaſſis eſſet dicẽdũ q lz inſpecta allu ſiõe vocabu-
li poſthum⁹ dicat̃ ille q poſt mortẽ illius de cuius ſucceſſione
agit̃ natus eſt, tñ ſm iuris interptationẽ poſthumus dicetur
ille q ante mortẽ nat⁹ eſt tñ poſt teſtm̃ p. d. l. ſi qs ita. §. i. Pu-
to tñ ppter auf. Bar. in. d. l. gallus. in prin. poſt gl. ibi q in ſta-
tutis vbi fieret mentio de poſthumis itelligeret̃ ſolũ de natis
6 poſt mortẽ lz in 2triũ multũ faciat. d. l. ſi qs ita. §. i. ¶ †In gl.
rubrice ad ſi. ex bac gl. no. Bal. ang. q pticipiũ futuri tpis vel
gerũdiũ importat neceſſitatẽ. ſz boc nõ puto verũ nec iure p
bat̃. Itẽ bic nõ fuit gerũdiũ, ſz pticipiũ qd̃ ẽt nõ iportat neceſ
ſitatẽ imo pz 2triũ in ru. C. de ne. ſer. ber. iſti. ⁊ q gerũdiũ nõ i-
portet neceſſitatẽ tenẽt oẽs ff. ⁊. C. b edẽ. reprobata gl. 2triũ te-
nẽte. ſ. d. rub. C. b edẽ. ⁊ ibi dixi, b ẽt pbat̃ i rub. ff. de i ius voc.

1 ¶ Nominatim quid dicitur fieri quod ita exprimitur, vt de
eo nequeat dubitari.
2 Exberedatio qualiter fiat nominatim, babetur bic.
3 Nomen proprium an, ⁊ quando ſufficiat abſque pronomine,
vel cognomine, babetur bic.
4 Pluralitas non preſumitur, niſi probetur.
5 Demonſtratio rei quomodo ⁊ qualiter ſit facienda, vt ſit cer-
ta, babetur bic.
6 Actuiono eſt ipſo iure nullus vbi lex mãdat aliquid fieri cer-
to modo ſeruato, licet non ſeruetur.
7 Sed. qd̃ in 2tu exprimatur nomẽ pronomẽ ⁊c. qd̃ operatur.
8 Omiſſio ſolennitatis que requiritur pro forma reddit actum
ipſo iure nullum.
9 Forma quando aliquid dicatur eſſe introductum pro forma.
10 Appellans ab interlocutoria debet exprimere ſigillatim cau
ſam grauaminis.

a ¶ Illa 2feſſio. vide dictã me. i. d. Bal. ô Bartboli niſi i tra de doti. in. x. pte. l. viij. co.

¶ Vide alex. i. l. ſcpe. in. v. col. ſ. de re io. ⁊ Lud. ro. in 2ſil. cccxliij. ici. in caſu ppoſite 2ſultationis. ⁊ vide q̃ dixi in. d. diſpu. Bar. q̃ incip. mulier in additio.

b ¶ Mulctas. adõ vt p Ol. 2ſi. cxliij.

c ¶ Liberorũ. q veniãt appellatiõe liberor̃, vide bal. 2ſi. ccxviij. d. Car. cõſi. lx. ⁊ ibi an veniãt poſthumi in ſtatutis, ⁊ concludit qd̃ ſic.

d ¶ Remiſſioib⁹. bis adõ Lud. ro. 2ſil. cxxiij. Albe. conſil. lxxxvi. i. li. Bal. cõſil. cccclx ſiij li. Pau. de ca. conſi. ccxxxi. anc. cõſil. ccxcij.

e ¶ Donatio. bal. conſil. lxix. tenet quod ſic.

a ¶ Noīatim. adde eūdē ↄſi. lxxx. ii. li.
b ¶ Nomen. adde Bar. conſi. cxxix. inci. marit⁹ barō ti. ꝛ vide qḋ pulchre voluit Ro. conſi. cccxliii.
c ¶ Demōſtratione. adḋ qḋ voluit bal. ↄſi. xlii. ii. li.
d ¶ Glo. in cle. hāc gloſ. dicit ſtn. Lu. ro. ↄſ. cccxxxvi. vbi de hac materia ſcribit de quo etiā in ↄſ. xciii. ꝛ clxvi.
e ¶ Citano. adḋ vt per eūdē Alexā. conſi. cxxxvii.
f ¶ Neceſſitas adḋ vt p Lud. ro. conſil. ccccxxxiii. vbi alia vide.
g ¶ Tabellio. vide Alex. in l. ſi. C. de teſt. vbi tꝫ ↄtra Ang. vid ibi Iaſ. i. ii. col. vbi oſtendit Angel. Tho.
h ¶ Sigillatim. adde bal. ↄſi. cclxii. li. ꝛ de hoc ỽbo ſigillatim. vide per Ang. in l. ſi qs la. ꝟ. C. de bo. va. li. x. ꝛ bal. in l. neqꝫ leges. ff. de leg. Frā.
¶ Vide ange. in d. l. ait ptor. in pn. ꝛ ibi Alex. ꝛ Alex. in l. hac cōſultiſſima. ꝟ. ſi. C. de teſta. in aūpe. co. ꝛ Fel. in c. trāſlato. in ii. colū. de cōſti. verſi. ad idē qꝫ no. ung. ꝛ Car. Alex. in c. vt debit⁹. in xxi. col. ꝛ in aūpe. col. de ap. Tho.

1 Quid ſit noīatim. † Quid dr̄ fieri nominatim a qḋ ita exprimit, vt de eo nequeat dubitari. l. h. d. ¶ Et ad euidentiam premitte qꝫ exheredatio facta inter ceteros de illa de qua in l. titius. in pn̄. ꝛ ibi gl. ꝛ doc. ſ. e. et habet inſti. de exhe. lib. ꝟ. i. cum gl. in ver. inter ceteros. ꝛ ſ gl. ſeq. que exheredo no taliter facta in feminis iſto iure valebat, ꝛ in deſcēdentibus poſt primum gradū: vt nepotibus ꝛ deinceps. Hodie vero neceſſe eſt noīatim oēs exhrēdari. hec habētur inſti. de exhe. lib. vſqꝫ ad. ꝟ. noſtra. ꝛ in l. ſi. C. de lib. prete.
2 ¶ † Qualiter aūt fiat exhrēdatio noīatim habetur hic. ꝛ in l.
3 prori. ꝛ in. d. l. titius. in pn̄. ¶ † No. primo ex iſto tex. ſufficere ſolū nomen ppriū apponi in inſtrō abſqꝫ pronomine vel cognomine, qḋ intellexit hic Bart. poſt gl. ſi. eſſe verū ſi tale nomē erat de quo dubitari nō poterat vt in gallo preſbr̄ ꝛ alio noīe ſingulari de ſe noto, vt no. gl. in l. hac cōſultiſſima. tūc c̄ ter. C. q teſta. face. poſ. cū rei ſufficiēter demōſtrate fruſtra alia ſupadāt demōſtratio. l. cū ſeruo. ꝟ. ſi. ff. de ꝯhē. emp. l. i. in fin. ſ. de do. pleg. ꝛ idē in terminis nſis voluit Bar. in. l. demonſtratio. in. vii. q. ſ. de cōdi. ꝛ de. ꝛ in. l. liberorū. in. v. col. in verſi. circa pſonā. ſ. de accu. ꝛ Bal. in. l. certum. ff. ſi cer. pe. ꝛ Io. an. in addi. Spec. in tit. de inſtr. edi. ꝟ. breuiter. in addi. inci. dicit Acurſius. ſed ſi nomē nō eſſet ſingulare voluit Bar. in. d. locis qḋ vt perſona dicat certe ſpecificata in inſtrō requirit qḋ b exprimat nomē b cū duabus aliis demonſtrationibus. per. d. l. hac cōſultiſſima. ꝛ. l. forma. in pn̄. ſ. de cenſi. ¶ Sed ipſemet Bar. in. l. ſi. rex. ff. de rei ven. nō declarat volēs hoc eſſe verū vbi probat eſſet plures eſſe eiuſdē noīs. ſed ſi nō eſſet pbatū ſufficiat expreſſio ſoli⁹ noīs proprii per tex. in. d. l. ſi in rez. ab vniqꝫ ſi plures ſint ꝛc. ꝛ ideo tradit cautelā aduocatis quā ibi vide p eū, ꝛ idē. d. Ant. in c. ſi in. ii. col. de lib. obla. bn̄ facit qḋ no. idē Bar. in. l. ſi qs ſeruū. ꝟ. ſi iter. in lec. Mod. in ſi. de le. ii.
4 vbi refert ſe in terminis noſtris conſuluiſſe. bene facit rō. tꝫ pluralitas nō pſumit niſi pbet. c. cū Io. de fide iſtr. ꝛ. i. pn̄ a. ꝛ ibi. d. Ant. de pbā. ꝛ Bar. in. l. q iuraſſe. ꝟ. ſi pater. ꝛ in. l. eum qui. ꝟ. in pupillarib⁹. ff. de iureiu. ꝛ. l. ii. C. de erro. aduo. qḋ bn̄
5 no. ¶ † Scdo no. qꝫ ſufficit rem taliter demonſtrari qꝫ ſit certa nec de mō certificādi curat. ad idē. l. noīatim. ſ. de ꝯdi. ꝛ de. ꝛ. d. l. certū cum ſi. qḋ eſt verū ſm Bal. hic, qn̄ demōſtratio nō requirit pro forma, ſed ad finē probandi ꝛ demonſtrādi, ſecus ſi p forma requirat: vt ſi ſtatutū dicat qꝫ in inſtrīs debeat apponi nomē pnomē, ꝛ cognomē, certe ſi ſtatutū non annullaret inſtrm aliter factū videt cauſa demōſtratiōis hoc requirere. Si nomē ſingulare eſſet adiectū ſine pnoīe ꝛ cognomie ſufficeret ſm Bal. imo. pau. de ca. hic per predicta. ꝛ no. p gl. in. l. ad teſtiū. ꝟ. cōditionē. in ſi. gl. ma. ff. ti. i. lꝫ Ang. hic, ꝛ in. l. quoties. ꝟ. ſi qs nomē cū quo ibi trāit Imo. ſ. de he. inſti. ꝯtrā dicit per. l. ad teſtiū. ꝟ. ſi qs ſentiēs. qḋ videat eſſe de forma qua nō ſeruata act⁹ eſt nullus lꝫ nomē eſſet ſingulare ar. l. cū hi. ꝟ. ſi pretor. ff. de trāſac. bon⁹ eſt tex. in c. ii. ꝛ in c. pcurator. de elec. in. vi. ꝛ hoc ſequit etiā Pe. de anc. in repe. c. canonū ſtatuta. de cōſti. in ver. quero etiā ſi ſtatuto caueī ꝛc. ꝛ idem tenet Ro. in. d. l. hac cōſultiſſima. in pn̄. alle. no. p gl. in cle. appellātian ver. aliis de app. quaſi velit inducere qꝫ lꝫ nomē ſingulare releuet ab onere pbandi ſicut ꝛ notoriū. non tn̄ releuat ab onere proponēdi. i. deſcribēdi ſuas demōſtratiōes requiſitas.
6 ¶ † Et p iſta opi. ang. ſi velles eā ſuſtinere facit: qꝛ nō vꝫ differentia an ſtatutū vel lex pcedat vltra annullādo vel nō, pbat i. l. nō dubiū. C. de leg. Sꝫ reſpōde ſm Bal. ꝛ clari⁹ Sali. in. l. ſtatuta. C. de ſen. ex breui. reci. qꝫ vbi lex mādat aliqḋ fieri certo mō ſeruato lꝫ illud nō ſeruat act⁹ tn̄ nō eſt ipſo iure nullus ſi in. l. nō aderat clauſula annullatiua. Et hoc pbat. d. l. ſtatuta que nihil aliud inducit vltra. l. precedentē, niſi qꝛ vlterius pcedit annullando, ſed vbi ſtatutū vel. l. pbibitiue loqt tūc etiā abſqꝫ clauſula annullatiua act⁹ ſine ſolēnitate requiſito nō vꝫ ipſo iure. ita loquat. d. l. nō dubiū. Ex his habēs defenſā opi. Bal. ꝯ Ang. ꝛ ſeq. itē habes intellectū ad. d. l. nō dubiū qui eſt pluſqꝫ diligēter no. ppter ſtatuta q̄ qn̄qꝫ habent clauſulā annullatiuā. qn̄qꝫ nō. Sꝫ ꝯ Bal. ꝛ Saly. in. d. l. ſtatutis. eſt gl. iuncto tex. in. l. nō intelligit. ꝟ. diuus. el. ii. in ỽbo reſtituunt. ſ. de iur. fiſ. vbi tex. reqrit qꝫ in cauſis fiſcalibus adſit aduocatus fiſci ꝛ glo. ſubdit ſniam eſſe nullā niſi aduocat⁹ adfuerit, ꝛ tn̄ lex ibi nō loqut pbibitiue. Itē ꝯ eos adhuc facit ad qḋ no. Bar. in. l. i. ꝟ. ſi plures. in repe. in ỽſic. iii. quero. ff. de exercito. vbi voluit qꝫ ſi ſtatutū dicat ſniam eſſe ferendā cū cōſilio ſapientis lꝫ nō habeat clauſulā annullatiuā vel pbibitiuā, ſententia tn̄ aliter lata ſit nulla. ad idem Bald. in. l. ſi quis mihi bona. ꝟ. ſi eorā. p no. per gl. ſ. de acqui. her. ꝛ Bal. in l. i. C. ne li. ter. puo. Ad idē Bal. in. l. vniuerſa. ad ſi. poſt gl. C. de preci. impe. offe. ꝛ Bar. in. l. ſi ita quis. ꝟ. ea lege. de ver. ob.

Nec ob. d. l. ſtatutis. qꝛ ibi imperator eā maiorē declaratiōis vlterius proceſſit, ꝛ abſqꝫ. d. l. ſententia ſiue ſcriptis lata omnino fuiſſet ipſo iure nulla p. l. ii. eo. tit. In propoſitum tamen ꝯ.
7 Bal. hic vera videtur opi. Bald. eo. quia ſtatutum dictans quod in contractu exprimat nomen pnomen ꝛc. non vide
c tur pro forma, ſed pro demonſtratione c in dubio illud requirere: quia noīa ꝛc. l. ad cognoſcēdā. ꝛc. C. de inge. ꝛ manu. Niſi ſtatutum vlterius procederet annullando: quia tunc videt requirere pro forma qua non ſeruato actus eſſet nullus, ita pcedant allegata contra Bal. Sed qn̄ ſtatuto requireret aliquid p demonſtratiōe ſufficeret per equipollēs illud impleri. d. l. hac cōſultiſſima. in prin. cum glo. que pōt hoc caſu ſaluari p ratione. d. l. ad cognoſcendā. ꝛ fac. tt. l. noīatim. de cōdi. ꝛ demon.
8 ¶ † Iſtis etiā vnum adde. vꝫ quod vbi. l. pbibitiue loqns habet cām prohibitionis perpetuā tūc verum eſt qḋ omiſſio talis ſolēnitatis reddit actū ipſo iure nullū etiā abſqꝫ clauſula annullatiua, ſecus ſi hꝫ cām tēporalē: qꝛ tūc actus vꝫ niſi
d adſit clauſula annullatiua. ita ſignāter voluit glo. in cle. i. d in ver. inhibentes de iure pa. ſimilis glo. eſt in c. iu iuncto ex. de ſpon. duo. ſed plenior eſt gl. in cle. i. ¶ Ex predictis etiam infertur qḋ nō ſufficit per equipollēs ſeruari illud qḋ eſt pro forma requiſitū. Ad qḋ vide qḋ voluit Bal. in c. i. in ver. item ti. de mili. vaſ. qui cō. eſt. ꝛ gl. in cle. i. in ver. tertiā de vi. ꝛ ho. cle. ꝛ Bald. in aut. qui ſemel. in. iii. col. C. quomodo ꝛ qn̄ iudex Bar. in. l. nō ſunt liberi. ff. de ſta. ho. ꝛ do. Anto. ꝛ Imo. in c. ꝛ tue. de cle. nō reſi. ꝛ Anto. de but. i. c. ſi. de dila. ꝛ in c. quoniam frequenter. ꝟ. ſi vero extra. vt lit. nō cōte. ꝛ Io. an. in addi. ſpe. in rub. de cle. non reſidē. ꝛ Imo. in. l. ſi finita. ꝟ. ſi plures. in. vi. col. ſ. de dā. infe. Et adde no. verbū Bal. in. l. ceſſante. in. viii. col. C. quomodo ꝛ qn̄ iu. vbi voluit quod ſi ſtatutū diſponeret
e quod ad hoc vt quis poſſit banniri debeat trina citatio e fieri qḋ non ſufficit vna pro omnibus ſed ter, ꝛ interpellatum citari debet. Vnū etiam nō omitto pro limitatione predictorum,
f vꝫ qḋ ſufficit qḋ per equipollens impleri qn̄ neceſſitas f impedit illud preciſe obſeruari qḋ eſt pro forma requiſitū. ita colligit ex no. p Bal. in. l. i. C. vt que de. aduo. ar. l. ii. cū ibi no. p
9 gl. C. qui ꝛ aduer. quos. ¶ † Ex quo infert quod ſi ſtatuto caueatur qḋ ſuper vulnere ferri non poſſit ſnia niſi prius habita informatione a peritis in arte an cicatrix ſit remanſura vel non, certe ſi ex euidentia facti apparet cicatricē omnino remāſuram nec peritorū copia haberi poterit ſufficiet ad validitatē ſnie ſi conſtet ex tali euidentia facti. Bene facit. l. aliqn̄. ff. de offic. pcō. ꝛ. l. i. ꝟ. huiu⁹ rei. ff. de offic. e. cui mā. eſt iu. ¶ Faciunt in ſimili no. per Bal. in. l. ſi. C. de teſta. vbi lꝫ p forma teſtamenti ſeptē teſtes requirant. l. hac cōſultiſſima. C. de teſta. tāt tpe peſtis ſufficiūt quinqꝫ. Facit etiā qḋ no. Ang. in. l. ſi vacantia. in x. col. C. de bo. vacā. ar. l. vbi abſunt. ff. de tu. ꝛ cu. da. ab his. di-
g cens qḋ ille qui eſt creatus tabellio g, lꝫ nōdū ſit matricular⁹ pōt tpe peſtis inſtrā conficere, idē Ange. in. l. cōficiunt. ꝟ. codicilli. ſ. de iure codicil. ꝛ Pau. de caſt. in. l. caſus. C. de teſt. ꝛ pi in. d. l. ſi. Et quando aliquid dicat eſſe introductū p forma, vltra pdicta vide Io. an. in. c. quāqꝫ. de vſu. in. vi. in nouella. Bald. in. l. an antepe. col. C. qui admit. ꝛ tex. in c. q ppter de elec. ꝛ bal. in. d. l. i. in pe. col. C. vt q̄ deſunt aduoc. ꝛ qḋ no. bar. poſt gl. in. l. vniuerſa. C. de preci. impera. offe. vbi dicit qḋ quoties aliquid reperit. ꝛ tn̄ illud pōt ex interuallo interuenire non dr̄ p forma requiſitū. alios modos vide in predictis locis, ꝛ Bar. in. l. ſi qs mihi bona. ꝟ. ſi coram. ꝛ ibi per gloſſ. ſ. de
10 acqui. here. ¶ † Et inducunt predicta ſm Ang. hic ad intellectum cle. appellanti. de app. vbi hꝫ qꝫ in appellatione ab interlocutoria dꝫ exprimi ſigillatim cauſa grauaminis an ſi appel-
h lans dicat ſe grauatū: vt patet ex actis ſic ſigillatim h exprimere, ꝛ dicit qꝫ non. Tu ad hoc vide omnino Bal. in. l. minoribus. C. de his qui. vt in. di. ꝛ in. l. eds. ꝟ. ſi maūt. C. de appel. ꝛ. l. edita. in. xx. col. in repe. paduana. C. de eden. ꝛ Ang. in. l. vbi aūt. ꝟ. illud. l. ſ. de verb. oblig. ꝛ in. l. i. ꝟ. inter filiū. ſ. de fal. ꝛ in. l. pretor. in prin. ſ. de ope. no. nun. ꝛ Bal. in. l. per hanc. in vlt. col. C. de tempo. appel. ꝛ in. l. ante ſentētie tpꝯ. C. quo. ap. ꝛ in c. vt debitus. de appel. vbi per. d. Ant. circa. iii. col. ꝛ per doc. in c. ſi de ope. no. nū. ꝛ in c. cordi. de appel. in. vi. ꝛ Ang. in ↄſ. cccio. incip. quedam dn̄a Nana. ¶ Et per hoc dicit no. Ang. qḋ non ſufficit dicere accuſo te quod cōmiſiſti furtū prout apparet in tali teſtamēto: qꝛ nimis gn̄alis eſt expreſſio, alleg. l. itē exigit. ff. de dolo. ꝛ. l. pretor. in prin. ſ. de iniur. ¶ Et ad pdicta vide q̄ dicam. ſ. l. proxima. ¶ In gl. ſi. ad finē gl. nō ſoluit contrariū, licet Bar. hic vno modo ſoluat, vt hic per eum tamen Iaco. de ra. vt refert Ia. de are. hic aliter ſoluebat vꝫ qḋ hic agitatur de leui ſolēnitate arg. l. i. ſ. de ven. inſpicien. ibi autē econtra. Et dr̄ leuis ſolēnitas quando eius omiſſio nullū vel modicum preiudicium afferre poteſt ſm Bart. in. d. l. ad finem, ꝛ in l. i.

et in.l.i.§.ſi plures.in.iiij.q.ſ.de exercito.¶ Et dicit hic bal.
in aut.matri.⁊ aue.C.q̄n mu.tu.offi.fun.pot.q̄d cõditio appo-
ſita a.l.nunꝗ̄ cenſetur modica ſolennitas.

1 ¶ Indefinita que non poteſt niſi ad vnum referri, oratio-
ni ſingulari equiparatur.
2 Teſtamentum ſecundum tollit primũ, etiam habens clauſulã
ſpecialem ⁊ derogatoriam, dummodo faciat mentionem de il
la clauſula derogatoria.
3 Exhĕdatio valet etiã nõ expreſſis proprijs nominibus filiorũ.
4 Interpretatio benigna videt̃ eſſe in odioſis, ſi per eam rece-
ditur ab odio ⁊ pena.
5 Indefinita in odioſis non equipollet vniuerſali, ſi poterat ad
plures referri.
6 Bannum vitiatur ſi ſit bannitus titius, ⁊ plures ſint titij, ⁊ ne
ſcitur de quo. ſed huic data eſt cautela de qua hic.
7 Sententia ambigua lata per iudicem predeceſſorem põt in-
terpretari per ſucceſſorem.
8 Accuſatio an debeat continere nomen proprium ⁊ cognomẽ
accuſati, ⁊ locum loci delicti commiſſi.

1 Nominatim. †Indefinita q̄ non põt
niſi ad vnum referri ora
tioni ſingulari equiparatur. h.d. ¶ No. ꝙ ſi nomẽ
appellatiuum conuenit vni tantũ habet vim ex-
preſſionis certi nominis proprij. Et per hoc dicit no. Angel.
⁊ Imo. in.l.iiij.ſ.de leg.i. ꝙ ſi dixero lego tibi equum morel-
lum, ⁊ nullum morellum habeam niſi vnum tantum qui erat
albus ille cedet legato, ⁊ eſt ratio, quia appellatiuum cũ adie
ctiuo conueniens vni ſoli equipollet nomini proprio. ar. hu⁹.
l. ⁊ d.l.iij. cum gl. in ver. hominum. in fi. ergo ſicut error in no
mine proprio non vitiat.l.ſi in nomine.C. de teſta. cũ vulgari
bus, ita nec in caſu predicto, ⁊ facit ad iſtũ tex. alius not. text.
in.l. fundus qui locatus in ratione ſui.ſ.de inſtru. per quẽ vi-
de ꝙ pulchre decidit Bal. in.l. liberti.in añpe.col.C.de ope.
2 liber. ¶ † Et per iſtũ tex. dicit no. Bar. hic, ⁊ in.l.ſi quis in prin.
teſtamenti. iuxta medium.ſ.de leg.iij. ꝙ ſi vnicũ tantũ teſtamẽ
tum preceſſit in quo adiecta eſt clauſula ſpecialis derogato-
ria ſequentium teſtamentorum, ⁊ poſtea teſtator facit ſcõm te
ſtamentum in quo generaliter reuocat omne teſtamentũ pre
cedens ꝙ per ſcõm tollet̃ primũ quaſi cenſeatur facta ſpecia
lis mentio teſtamenti precedentis, ⁊ clauſule derogatorie ex
quo vnicũ tãtũ preceſſit licet vbi plura q̄ vnũ pceſſiſſent ne
ceſſe fuiſſet fieri ſpeciaĺe mentionẽ de clauſula derogatoria ſe
cundũ magis cõmunẽ ſniam in.d.l.ſi quis in prin. teſtamenti.
in verſi. ſpecialiter. ⁊ no. gl. in.l.ſi mihi.§. in legatis.de lega.i.
¶ Sed Ang. ⁊ Imo. Raph. Pau. de ca. hic, ⁊ Bald. in aut.
hoc inter liberos.C. de teſta. ⁊ in.l. humanum.C. de leg. ⁊ ang.
in ꝯſ. cccxiij. incip. quedam domina Ilana. ⁊ Raph. cu. in.d.
l.ſi quis.in prin. teſtamenti, tenent contrarium.ſ. ꝙ non refe-
rat an vnicum an plura teſtamenta pceſſerint, quoniam ſi ali
ter diceremus ſequeretur ꝙ nunꝗ̄ requireretur ſpecialis men
tio de clauſula derogatoria: q2 nunꝗ̄ dicitur niſi vnicũ teſta-
mentum precedere.l. vltimũ ꝙ ſemper tollit pcedẽtia.l.ſi qs
cũ. in prin.ſ. de vulg. ⁊ pup.§. poſteriore. inſti. qui. mo. te. infir.l.
ſi quis priore. cũ ſi.ſ. ad treb. ⁊ ſic eſſet ꝯ.d.l.ſi quis. in princ. te-
ſtamenti, ⁊ cõtra ibi no. per Barto. ¶ Preterea in.l.ſi quis
vnica tantum diſpoſitio ſeu teſtamentuz fuit, in qua erat clau
ſula derogatoria ſequentis diſpoſitionis, ⁊ ſequens diſpoſitio
ꝯria erat in eo teſtõ deſcripta vt ibi in ver. eodẽ, ⁊ tamen req-
3 ritur ſpecialis mentio: ergo ⁊c. ¶ † Nec obſtãte tex. q2 in hac
materia exheredationis nõ eſt opus exprimi nomen pprium.
quando aliter conſtat vt hic, ⁊ ſ.l. proxi. imo ſufficiunt verba
generalia puta filios meos exheredo, ſ3 ſec⁹ ſit ſi dixiſſet libe
ros.l. titius. in prin.ſ.eo. ſed in materia.l.ſi quis in prin. teſta-
menti. erat neceſſe ꝙ nõ ſolũ fieret mentio primi teſtamẽti, ſ3
et clauſule derogatorie i eo poſite ſm Imo. hic. ¶ Hec tñ ſo
lu. nõ vr̃ bona, q2 eſt ꝯ no. per d. Card. in clem. in.ij. op. de ſe-
pul. ⁊ p Fed. de ſe. in cõſi. xv. inci. habita collatiõe, ⁊ Bal. i d.
aut. hoc inter liberos. ⁊ in.d.l. humani. ⁊ p Bar. in.d.l.ſi quis.
in prin. teſtamenti poſt medium dum dicũt ꝙ ſufficit ſimplici
ter dicere nõ obſtãte ꝙ in aliquo alio teſtamẽto fuerit appo-
ſita aliqua clauſula derogatoria abſq3 eo ꝙ ſpecialiter dica-
a tur in qua clauſula appoſui aue maria vel q̄d ſimile, [a] q2 q̄d de
noiatim fieri dũmõ nõ per verba omnino generalia exprima
tur. per.d.l. titius. in prin. ergo p3 ꝙ illa materia equiparat̃
materie. de qua in.d.l.ſi quis. in prin. teſtamẽti. ¶ Sed dic ꝙ
licet in vtraq3 materia ſufficiat gñaliter fieri mentionem de
clauſula derogatoria, tamen vnum plus requirat̃ in.d.l.ſi qs
in prin. teſtamẽti. q̄ hic. ſ. ꝙ fieret mẽtio etiã de qualitate, hic
autẽ vnũ tm̃ regrebat̃. ſ. ꝙ fieret mẽtio nois filij dũmõ de cor-
4 pore cõſtet.l.i.ſ.eo. ¶ † Item no. ex tex. iſto ꝙ in odioſis be-

nigna interpretatio eſſe vr̃ per quã recedit̃ ab odio, ⁊ pena l3
5 actus reddatur nullus. ¶ † Item not. ꝙ in odioſis indefinita
b nõ equipollet vniuerſali [b] ſi poterat ad plures referri: de quo
p gl. in.c. vt circa. in ver. aliorũ. de elec. in. vi. ⁊ p bar. in.l.ſi plu
res. in prin.ſ. de leg. Iac. de bel. in.l.ſi neceſſarias.§.ſi annua.
ſ. de pig. ac. ⁊ Ange. plene in.l. pe.C. de impu. in fauo: ubi ib⁹
aũt bene equipollet vniuerſali: vt per doc. in locis ſ alle. con-
cor. ſunt in gl. ¶ Et adde q̄d inquantũ alleg. p cõcor.l.ſi qs
ita. de teſt. tu. ⁊.l. duo ſunt titij. eod. tit. certe illa iura faciunt in
ꝯriũ. ¶ Sed vide ad.l.ſi quis ita. vt ibi per gl. ⁊ Bar. q̄d illud
ideo eſt: q2 teſtator credebat ſe alium filium nõ habere: de in-
6 tellectu aũt.d.l. duo ſunt titij. dicam.ſ. ſuper gloſ. fi. ¶ † Ex iſto
tex. etiã infert Angel. hic, ꝙ ſi bãnitus eſt titius, ⁊ plures ſunt
titij vitiatur bãnũ q̄d eſt odioſum ſicut hic vitiatur exhereda
tio, ⁊ ideo refert ꝙ cautela eſt ſm Bar. in.l. demonſtratio fal
ſa. in. vi. q. de cõdi. ⁊ demon. ꝙ ſi poſt bannum captus eſt vn⁹
nominatus titius facit iudex cõſiteri ſe eſſe illũ titiũ, ⁊ illud
corp⁹ de quo in bãno ſit mẽtio, ⁊ idem voluit Bart. in.l. inter
ſtipulantẽ.§.i. in fi.ſ. de verb. ob. ⁊ in.l. duuola grãde. in ꝟſic.
quero vlterius vos videtis ⁊c.ſ. de cuſto. reo. ⁊ in.l.i.C.ſi vn⁹
ex plu. ¶ Quam cautelam impugnat hic Ang. q2 cum ban-
num fuerit nullũ propter incertitudinem vt hic, ⁊ no. in.l. eu3
quem temere. in gl.ſ. de iudi. Itẽ dicta cõfeſſio nõ tendit niſi
ad pbandũ, probationes vero non poſſunt fieri poſt cõcluſio-
nem in cauſa.c. cũ dilect⁹. de fide inſtr.§. q2 vero. lo vltimo cũ
gl. in aut. de teſt. col. vij. ergo nihil operabit̃ dicta ꝯfeſſio poſt a
bãnũ. Imol. hic dubitabat per.l. pompo. ſcribit ſi frumentu3.
ſ. de rei ven. qui tex. videt̃ facere pro Ang. pro Bart. autẽ fa-
cere dicit: q2 cum cõſtet de corpore ex ꝯfeſſione, ideo talis in
certitudo non vitiat per.l.ſi in noie. als incipit in iudicis no-
mine.ſ. de iudi. quẽ tex. alle. Bar. in.d.l. demõſtratio. ¶ Itẽ
ꝯ Bar. vr̃ tenere Bal. Ang. ⁊ Pau. de ca. in.l. hac cõſultiſſi-
ma. in.ij. col.C. qui teſta. fac. poſ. ⁊ etiã Bal. in.l.ſi quis ſeruu3.
§.ſi inter. de le.ij. vbi voluit ꝙ eſt melior cautela ꝙ faceret bã
nitũ cõſiteri ſe eſſe illud corp⁹ de quo in bãno, ⁊ citatiõe fuit
cõprehenſum, ⁊ ſe illud delictũ cõmiſiſſe, tũc enĩ in confeſſu3
etiã ex inordinato pceſſu poterit iudex ferre cõdẽnatonẽ, et
punire vt no. Inno. in.c. qliter ⁊ q̄n el.ij. d accu. vt refert Ang.
hic, ⁊ no. per Bar. in.l.ſi cõfeſſus.ſ. de cuſt. reo. Et pro illo di-
cto Inn. eſt tex. in.c. piſanis. de reſti. ſpo. ⁊ iſtã vltimã practi-
cam ſequit̃ hic Ang. ⁊ etiã Ang. ⁊ Imo. in.d.l. inter ſtipulan
7 tem.§.i. poſt Bal. ibi in addi. ſuis reprehẽdẽtes Bart. ¶ † S3
vr̃ ſuſtineri poſſe opi. Bar. q2 ſtante cõfeſſione pdicta pote- b
rit iudex interpretari ſententiã bãni latã ab eo vel a pdeceſſo
re ſuo ambiguã.l. ab executore. in prin. ⁊ ibi no.ſ. de ap. ⁊ vide
tur velle Bar. hoc ibidẽ in ver. ij. quero. vbi in terminis nr̃is
dicit ꝙ iudex poterit interpretari de quo Titio loquat̃ bãnũ
ſi aliqua vigent indicia, cum ergo extet cõfeſſio rei. ergo iſto
caſu ſatis admittuntur probationes pro indicijs ad interptan
dũ ſniam vt p doc. in locis prealleg. vt no. Bal. in.l. nõ igno
rat. in fine.C. de fructi. ⁊ lit. expen. licet cõtrariũ teneat Ang.
in.d.l. eũ quẽ temere. puto opi. ſic cõcordari poſſe: q2 aut iudex
commiſit p edicta pclamata citari titiũ martini, ⁊ ꝯ eũ pceſ-
ſum eſt ad bannum, ⁊ vnus titius martini confeſſus eſt ſe eſſe
de quo in bãno, ⁊ tũc iudex poſſit interpretari eſſe illũ de quo c
in bãno.d.l. ab executore. in prin. ⁊ ibi apte Bar. ⁊ nedũ ipſe-
met iudex, ſed etiã eius ſucceſſor poterit ex veriſimilib⁹ inter
pretari: vt declarat Bar. in.l. ab executore. ⁊ Mod. in.d.l. in-
ter ſtipulantẽ.§.i. aut citatio eſt facta per nunciũ ad domũ ha
bitationis, ⁊ putarẽ verius ꝙ cautela Bar. nõ ſit ſufficiens: q2
cum citatio ſit incerta nec cõſtet an nũci⁹ citauerit ad domu3
iſti⁹ vel alterius bãnũ nõ valeret.l. hec aũt in prin. in ver. hu-
re ꝯſtare q3 pretori.ſ. ex q. cau. in poſ. ea. ⁊ ibi bar. de hoc articu-
lo vide bal. in.l. volũtatis.C. de fideic. circa vlt. col. ⁊ in.c.i. de
feu. ſine cul. nõ amit. per raph. cu. in.d.l. inter ſtipulantẽ.§.i. et
8 alijs in locis quos ſ. retuli. ¶ † Itẽ ſm Bart. hic facit iſta.l.
q̄d ſi qs accuſat̃ ꝙ cõmiſit maleficiũ in palatio ptãtis bono-
nie nõ tñ appoſitis cõfinib⁹ loci.ſ. ipſi⁹ palatij iuxta.l. libello
rum.ſ. de accu. ⁊.l. forma.ſ. de cẽ. an pcedat accu. ⁊ ꝯcluditur ꝙ
ſic ex quo vnicũ tm̃ eſt palatiũ poteſtatis, ⁊ nota arg. hu⁹.l. ⁊
q̄d no. gl. parua in.d.l. hac ꝯſultiſſima. ⁊ ſ.l. pri. cũ glo. fi. ⁊ hoc
tenet Bar. in.d.l. demõſtratio. in. vij. q. ⁊ in.d.l. libellorũ. in.ij.
col. in ver. circa hoc quero. ⁊ in.l. cũ ſeruo.§. pe. per illũ text.ſ.
de ꝯhẽ. emp. ⁊ Bal. ⁊ ro. in.l. certũ.ſ.ſi cer. pe. ⁊ Ia. d are. Cy.
⁊ imo. in.l. cũ pater.§.fi. cũ ibi no. per illũ tex.ſ. d le.ij. ⁊ Ang.
⁊ imo. in.l.iij. p ibi no. per gl.ſ. de le.i. pro hoc facit q2 l3 loc⁹
loci regulr̃ in inſtrõ ſit apponẽd⁹ vt p bar.ſ.l. de pupillo.§.q
nũciat̃.ſ. de ope. no. nũ. ⁊ no. Io. an. in addi. Spe. in. ti. de inſtr.
c edi.§. inſtm.el.ij. ver. q̄d ſi loc⁹. cũ ꝯcor. tñ fallit q̄n ex ſerie [c] fa-
cti appareret d tali loco loci, vt q̄n ſit iſtr3 d ſolutiõe pecunie

a ¶ Simile. vide p Pau. de ca. ꝯſi. cccxliiij. Fed. cõſi. xlvij. lvi. ⁊ ccxvi. Roma. conſi. ccc-xxxv. Ang. conſi. cccxiij. Bal. cõſi. clxxxvij. iiij. li. barto. conſi. xxij.

b ¶ Vniuerſali. la-te p Ioi. mo. in.c. i gñali. de electio. Oldr. conſi. civij.

c ¶ Serie. adõ bal. conſil. xlij. iiij. lib.

facta theſaurario: vt p Gul. de cu. ⁊ bal. in. l. ad cōparatiōes. C. de fide inſtru. per tex. in. l. i. C. de apo. pub. cū ećcor. de ghus dixi in. d. §. q nūciat. ¶ In glo. fi. ad fi. ibi. l. cū ex pluribus ⁊c. ibi fuit expreſſum ꝓpriū nomē perſone, ideo lʒ loquaſ in fauorabilib⁹, tñ in effectu actus nō tenet. ⁊ idē dicēdū eſt in caſu. l. dū hic al. in glo. qꝛ dato ꝙ act⁹ ibi teneat quo ad vnā perſonā tñ in effectu vitiaſ ex quo ꝓbari non pōt de qua perſona ſenſerit teſtat. vt no. doc. in. l. ſi qs ſerui. §. cū inter. ſ. de le. ij. ſecus vbi nomē appellatiuū eſſet expſſuʒ: qꝛ ꝓcedit diſtinctio gl. p hūc tex. iuncta. l. ſi qs ita. §. i. hic all. hāc differentiā inter nomē ꝓpriū ⁊ appellatiuū poſuit gl. ⁊ Bar. in. d. l. ſi qs ita. in verbo filio quaſi exprimēdo nomen ꝓpriū videaſ teſtator de vno tm̄ ſenſiſſe: ⁊ ſimiliter quantū ad. l. iij. §. ſi duob⁹ hic alleg. dic ꝙ ibi ꝓprie nō loquiſ in actu fauorabili ātē ibi fuit expreſſum nomē ꝓpriū, ⁊ ſic male all e. hic per glo. pro cōcor. vñ quo ad illū tex. dic ꝙ in adēptione legati, ſi verſaſ incertitudo circa nomē ꝓpriū dʒ attēdi diſtin. no. p gl. in. l. ſi fuerit. ſ. de re iu. ⁊ doct. maxime Mod. in. l. ſi ita ſcriptū. ſ. de le. i. vbi aūt incertitudo eſſet circa res tunc aut legatū eſt factū p nomē ſingulare, ⁊ dic vt in. l. ſi qs a ſilio. §. ſi qs plures. ſ. de leg. i. ſi vo per noīa indefinita dic vt per Bar. in. l. ſi pluribus. de leg. i. vtrū autem hec. l. habeat locum in poſthumo exheredato dicam in. l. placet. ſ. e. ſequiſ. l. ⁊. ſi pepercerit.

1 ¶ † Exheredatus nominatim dr̄ ſi p adiectionē matris cōſtat de quo fiat exheredatio, ⁊ cum coniuitio poteſt fieri exheredatio qo vt omni caſo valeat plura requiruntur.
2 Filius ſatis demonſtratur per expreſſionē nominis matris.
3 Teſtamentum non redditur nullum propter verba iniurioſa in eo appoſita.
4 Contumelia ſeu iniuria dicitur inferri, etiam ſi non deueniaſ ad ſpeciem iniurie.
5 Iniuriarum actione poteſt puniri qui dicit tu mentiris, etiam ſi dicat ſaluo honore tuo.
6 Iniuriarum actione an teneatur qui dicit alicui tu es latro, ſi reuera ſit latro.
7 Iniuriarum actione an teneatur qui tibi dixit quod es ſpuri⁹, vel perfidus, aut calumniator.
8 Exheredatio debet fieri pure, quod limita vt infra.
9 Dictio recte importat iuris ſolennitatē, ⁊ ꝓprie ſignificat cauſam, ⁊ eius iuſtitiam.
10 Dictio recte ſignificat ordinem. ⁊ ſolēnitatem procedendi.
11 Cauſa eſt cōmiſſa conſilio ſapientis quod de ea recte cognoſcat. accidit quod debitor captus fuit die feriata, an corā tali poterit tractari quod fuerit captus legitime.

ET ſi pepercerit. † Si p adiectionē matris conſtat de quo fiat exheredatio p nominatum exheredato habetur, ⁊ cū cōuictio pōt fieri exheredatio que vt oī caſu valeat plura eē debēt, hoc dicit vſqʒ ad §. ſi ſ⁹. ¶ † No. 2 ꝙ ſufficit quē demōſtrare per expreſſionē noīs matris. ¶ Ex a hoc ſumi poteſt vtilis cautela[a] ſm̄ Bald. ꝙ ſi volo filiuʒ meū ſpurium inſtituere vel exheredare nō dicam titium filiū meū vel exheredo vel inſtituo, nam ſi forte vnquā vxorem habui ex ipſa inſpectione teſtamēti ꝓbareſ ipſum eſſe ſpurium vel incapacem. vt in ſimili dicit tex. in. l. ubi completa eſt ⁊c. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub conditio. fac. ſed dicam titiū ex tali muliere inſtituto, nā tūc incūbit onus probandi aduerſario ꝙ iſte 3 eſt ſpurius teſtatoris. ¶ † Scdo no. ꝙ v̄ba iniurioſa admiſta in teſtamēto nō reddūt teſtm̄ nullum. qd no. pro intellectu. l. 4 cū antiqtas. C. de teſta. ⁊. l. hr̄ditas palā. §. fi. ā. ō teſt. ¶ † No. tertio ꝙ contumelia, ſeu iniuria dr̄ inferri etiā ſi nō deueniaſ ad ſpeciē, ⁊ ſic facit ad ſtatutū puniēs verba iniurioſa vel diffamantē aliquē de maleficio an cōprehendat generaliter diffamātē vel ꝓferētē v̄ba:[b] de quo dic vt plene p Bar. in. l. item apud. in. d. §. ſʒ qd adijciat. ſ. de iniu. ⁊ in. l. turpia alleg. in glo. cū quo ibi trāſit Bal. ⁊ Ang. ⁊ Bal. in. l. diffamari. in pn̄. ſ. de 5 inge. ⁊ m i. p Azo. in ſum. C. in ti. ex q. cau. infa irro. ¶ † Subdit etiā Bar. in. d. §. ſʒ ꝙ adijciat. ⁊ Ang. hic, qd ſi dixero tibi tu mentiris puniar vt ꝓferēs verba iniurioſa: qꝛ impropero tibi maleficiū per iſtam. l. cū ſi. ⁊ i. idē Ang. in. l. q interrogatus. in prin. ā. de pe. here. qd verū eſt etiā ſi dixero tu mentiris ſaluo honore tuo. ita dixit Dy. ⁊ Bar. in. l. ſi qs extrane⁹. in prinс. ſ. de acq. here. p illum tex. in ver. admiſſa in ꝯtraʒ voluntatē. 6 ¶ † Et an predicta ꝓcedāt etiā ſi vera ſunt v̄ba q̄ ꝓlata fuerunt. vt qꝛ dico tibi latro cū in veritate ſis latro, vide no. in. l. eū qui nocētē. ⁊ ibi Bar. in prin. ſ. de iniu. per Cy. in. l. ſi nō cōuicij. C. de iniu. cū quib⁹ trāſit hic Ang. ⁊ per hoſti. in ſum. de iniu. §. contra quos. v̄ſ. ſed qd ſi voces cucurbitā, p Caſ. in. c. acceſſēs. de pur. ca. per and. de yſer. in c. i. §. ꝓterea. in ti. q̄ fue. pri. cā be. amit. per albe. de ro. in. ij. parte ſtatu. q. xiij. q incip.

ſed qd ſi qs dicat ⁊c. p Bar. in. l. cōſtitu. C. iij. opp. plene per Old. in cōſi. l. alias. liij. incip. cōſueuit dubitari. cōis eſt tā ciuſ ſio qd ſi improperet aliqd cui⁹ manifeſtatio reſpicit intereſſe publicū vt ſi dixerit tu fuiſti miti at⁹ vel tu es ſpuri⁹ aut latro, tunc non teneatur iniuriarū. intereſt enī reipublice, quod infamia illius manifeſtetur ne admittatur ad dignitates quarū nō eſt capax, vel vt delicta puniaſ arg. l. ita vulnerat⁹. ā. ad l. aqui. ⁊. c. vt fame. de ſen. excō. aut non intererat reipu. ⁊ tunc e tenetur.[c] ¶ † Predictis addo ꝙ Azo. in ſum. C. in tit. ex qui. 7 cau. infa. irro. i. ij. col. dicit ꝙ ſi dixero te ꝓfidū vel calūniatorē vel nō ex legitimo matrimonio natū dicor te diffamare: quia talia reddūt quē īfamē infamia facti. l. ob hoc. ſ. de infa. ⁊ hic cū ſi. ⁊ hoc dictū Azo. referet hic Bal. ⁊ Bal. i. l. i. C. de in. an. ⁊ refert ⁊ ſequiſ Bald. in. l. gn̄aliter. §. cū aūt. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub cōdi. fa. vbi no. dixit ꝙ ſi talis nat⁹ ex minus legitimo matri. ſit legitimatus: in adhuc dr̄ infamis infamia facti. intm̄ ꝙ ſm̄ Bal. ibi emphyteoſis eccleſiaſtica accepta ꝑ ſe ⁊ filijs ſuis non cōprehēdit ſpurios vel naturales etiā ſi ſint legitimati quod plus eſt: qꝛ eos odio habet eccleſia, ⁊ idem dicit Bal. in. c. que in eccleſiarū. de conſti. ¶ Fortius dicit bal. in. l. fi. C. de his qui ve. eta. impe. ꝙ idem dicēdū eſt in emphyteoſi priuata, qñ ꝯceſſa fuit pro ſe ⁊ filijs legitimis ⁊ naturali d bus, dixi in. l. ex facto[d]. §. ſi qs rogatus. ſ. ad treb. ⁊ nūc habet cōſulere. ¶ Sed quid ſi dixero tibi aliquod verbum iniurio e ſum, puta te eſſe latronē, tu econtra rñdiſti ꝙ mētior[e] an puniri debeas iniuriarum: certe nō: qꝛ diceris tuā ꝓſequi iniuriam, ita Bar. ⁊ Ang. in. l. que omnia. in prin. ā. de procu. idē Gui. de cu. Bal. Ang. ⁊ Moder. in. l. ſi. ā. qd quiſqʒ iu. ⁊ Spe. in ti. de acti. §. i. verſi. quid ſi tu me vocas. quem refert Bal. in 8 l. i. C. vnde vi. ⁊ Angel. in. l. vt vim. ā. de iuſti. ⁊ iu. ¶ † Quarto no. ꝙ exheredatio pure fieri debet, quod limita duob⁹ modis, vt hic in glo. tertio etiā limita niſi facta eſſet ſub conditiōe poteſtatiua, vt eſt glo. in. l. ſi. in tertia lec. ſ. de condi. inſti. ſicut enī filius poteſt ſub tali condione inſtitui. l. ſuus quoqʒ. in princ. ⁊ in. l. iam dubitari. ſ. de heredi. inſti. ita debet poſſe exheredari licet hodie ꝓpter. l. qñ in prioribus. C. de inoffi. teſta. ſit dubium an illa conditio poteſtatiua vitieſ ſaltem quo ad legitimam, de qua materia dixi in. l. fi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub cōdi. fac. ponāt oēs in. d. l. qñ in prioribus. ¶ Adde tñ ꝙ Ang. in d. l. ſi. ſ. de condi. inſti. reprobat illam gl. quoniā eam intelligit quando inſtitutio erat facta ſub conditione poteſtatiua, et in eius defectum facta erat exheredatio: ſed hoc ſm̄ eū non vr̄ verum per. d. l. ſuus quoqʒ. §. ſed ſi ſilio. qꝛ videreſ eſſe collata poſt mortē ſilij, vnde ſi ita intelligereſ illa gl. prout intelligit Ang. puto eā recte reprehēdi. Bart. tñ in. d. l. ſi. nihil firmare videt. Imol. ibi ſolum refert Ang. ſed Raph. ibidē putat glo. illam non eſſe tenendam: qñ hec tertia limitatio ad hūc text. nulla ratiōe probat. ¶ Nec obſtat ꝙ ſicut pōt inſtitui ſub cōditiōe poteſtatiua ita debet poſſe exheredari. d. l. iam dubitari. cū ſi. qñ hoc ar. non eſt verū nā nepos pōt ab auo ſub quacunqʒ cōditione inſtitui. l. ſuus quoqʒ. in prin. ⁊ tñ non poteſt ſub quacūqʒ cōditione exheredari vt hic. ¶ Preterea nō vʒ ar. ab inſtitutione ad exheredationē. l. cū quidā. ſ. eod. pro iſta etiā opi.[f] facit iuriſcōſultus in. l. ſub cōditione. ſ. de bo. poſ. cōtrabu. dicit ſilios exheredādo certo iudicio, ergo vr̄ excludere quamcunqʒ cōditionē. facit etiā: qꝛ qñ filius ſub ꝯditione poteſtatiua inſtituiſ ſi nō implet merito ſibi pōt imputari quare nō impleret vt hereditatē cōſequereſ nō ſic in exhr̄datiōe: qꝛ cū per tale implementū excludereſ ab hereditate nō eſt dicēdū ꝙ ſibi imputeſ ſi nō implet id per qd ab hr̄ditate excludereſ. ¶ Si aūt dicas ꝙ expectari dʒ donec ampli⁹ impleri nō poſſit, ⁊ tūc qꝛ dicereſ cōferri poſt mortē eius, ideo nō vʒ p. l. ſi ita. §. i. ſ. e. ⁊ circa materiā hui⁹ ver. pure. vide Bal. in repe. l. in ſuis. in. xix. col. ſ. e. ⁊ qd ipſe no. i. l. ſi pater. in. vij. et ix. op. 9 C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub cōdi. fac. ⁊. ſ. §. pri. ¶ † In glo. ver. recte habes ex hac glo. ꝙ dictio recte importat iuris ſolēnitatē, ⁊ lʒ doc. nō dicāt ſtat in ꝓprie qñ ꝓprie ſignificat cām, ⁊ eius 10 iuſtitiā. ⁊ ſʒ dictio, rite, denotat ordinē, ⁊ ſolēnitatē ꝓcedēdi, ⁊ qd iſte ſit ꝓprios ſignificatus ꝓdictarū dictionū ꝓbat text. cū gl. in ver. recte in. l. iij. ā. de inoffi. teſt. ⁊ ibi per doc. maxime Ang. ⁊ text. in. l. nō putauit. §. nō quenis. ⁊ ibi no. ſ. de bo. poſ. ꝯtab. ⁊ ibi per Bar. plenius per eundem in. l. lecta. in. ij. co. ā. ſi cer. pe. ⁊. d. Ant. in proemio decretaliū. p gl. in. l. iuſte poſſidet. ſ. de acq. poſ. ⁊ ſi. l. ſʒ ⁊ ſi. l. §. ſcire. ā. de pe. he. ⁊ vid ter. i. l. ij. 11 ſ. ſit. i. ¶ † Et induenit iſta per Bart. in. d. l. lecta. ad. q. cū fuit cōmiſſa ꝯſilio ſapiētis ꝙ de ea recte cognoſcat accidit ꝙ debitor capt⁹ fuit die feriata an corā tali tractari poſſit an fuerit captus legitime, ⁊ decidit qd nō: qñ iſtud cōcernit rectitudinem procedendi: non autē iuſtitiā vel iniuſtitiā cauſe ꝓpter quā captus fuit, nō enim dʒ fines mādati excedere. hoc idem

ſequitur

a ¶ Cautela. aliam cautelam vide p Lu. ro. conſi. xl.

b ¶ Verba. adde p Lu. ro. cōſil. xcvij.

c ¶ Tenet Ludo. ro. hūc articulum altius exordiēdo aliter diſtinguit ei⁹ cōſi. xxvi. ⁊ in hac materia iniuriarū vide p eum conſi. ccvij. ⁊. cccvij.

d ¶ Ex facto. ibi vide in apoſtil.

e ¶ Mētior. vide plene per Iaſo. i. l. ſi. ā. qd quiſqʒ iur. ⁊ p phil. in. c. i. in pe. col. i fi. ⁊ ſe. de exce. ⁊ in. c. cū te. in vi. col. de re iu. ⁊ Abb. in. c. ſi. i ſi. extra de iniur. Tho.

ſequit Bal. ⁊ Ang. ibi lꝫ aliqui moderni cōtra. ſed opi. Bar.
veluti magis cōem ibi ſequutus ſum. ❡ In gl. in ver. ex adul
terio ibi quantū ad carbonianum ⁊c. hec non eſt vera: qꝛ ſi ex
hr̄datio vere vꝫ vt fateť hic gl. ergo ceſſat bo. poſ. carboniā
na. l. qui de inoff. ff. de inoffi. teſt. itē qꝛ nō dať carboniana niſi
preterito: q̄ꝛ dať illi cui daťe ꝫtabule. l. i. §. ꝑponi. ff. de car.
edi. vnde dicas qꝙ teſtator hic ſciebat iſtū filium eſſe ſuū ideo
vꝫ. Sed in. l. cōtraria nō putabat eū eſſe filiū ſuū. ideo nō vꝫ ſi
ꝓbeť eū eſſe filiū teſtatoris, ⁊ ſic teſtatorem erraſſe. l. ſi poſthu
mus. §. ſi. ff. e. ⁊ ita videť velle Bar. in. l. cōtraria. ⁊ Ang. hic, et
Bal. in. l. i. C. de car. edi. ⁊ ad obtinēdū in bo. poſ. carboniana
ſufficit ſemiplena ꝓbatio per. d. l. i. cū gl. C. de car. edi. ⁊ i. l. iij.
§. cauſe. ff. eo. ti. de car. edic. ⁊ eſt ratio: qꝛ per talē bo. poſſ. non
efficiť heres irreuocabiliter, ſed ſi vellet irreuocabiliter effi
ci hr̄s debere ꝓbare plene ſe eſſe filiū vt ibi in ea. gl. ibi ſo. ſi
ſteterit ⁊c. hec ſolutio cōiter dānatur: q̄ꝛ etiā ſi ad ſpeciē deuen
tū eſſet, tū qꝛ hec verba turpia cōuenuit actui, ⁊ menti teſtato
ris: q̄ꝛ tāto magis fili⁹ apparet dignus odio quo vti voluit te
ſtator contra eum, ideo actus nō vitiať, ſed in ꝫrio nō tracta
bat de odio, ſed de fauore. ff. de legato quod fieri ſolet propter
merita. ⁊ beneuolentiā teſtatoris. l. nec adiecit. ff. ꝓ ſocio. dic
ergo melius vt per glo. in. d. l. turpia.

1 ❡ Exheredatio facta in plures perſonas eiuſdez gradus,
illum gradum tantum reddit nullum, niſi ſit facta a perſona
certe eiuſdem gradus: quia tunc non valet.

2 Medium pariter reſpicit extrema.

3 Verbum relinquo dicitur eſſe cōe, ⁊ ideo fauore teſtamēti tra
hitur ad inſtitutionem, tū ſi adijciatur certe rei nunqꝫ trahiť
ad inſtitutionem, nec tunc attenditur fauor teſtamenti.

4 Exheredatio facta ſub iſta conditione, ſi heres inſtitutus ad
ierit, non tenet.

5 Clauſula appoſita in principio refertur ad ſequentia.

6 Clauſula poſita inter plura capitula refertur tā ad precedētia
quam ad ſequentia, ⁊ idem ſi ſit in fine appoſita.

7 Clauſula in fine poſita non refertur ad omnia precedentia in
materia exheredationis.

8 Capitula quando dicanť eſſe plura, ⁊ quando dicanť eſſe vnū.

1 **Filius quoqꝫ.** † Exheredatio facta in plures
perſonas eiuſdē grad⁹ illū gradus
tantum reddit nullum niſi ſit facta a perſona certe eiuſdē gra
dus: quia tūc nō vꝫ quēadmodū non vꝫ qn̄ eſt facta ſub condi
tione ſi inſtitutus adiuerit. h. d. primo. Itez exheredatio facta
ante oēs gradus vel inter vnū gradū, ⁊ reliquū ceſeť facta
ab oībus gradib⁹, ideo redduntť validi. h. d. ſcdo. Itē idē ſi fiat
a intra gradū inſtitutionis, ⁊ ſubſtitutiōis ᵃ vulgaris. Hoc ter
tio ⁊ vltio vſqꝫ ad. §. ſi ita. ⁊ pōt diuidi i tres partes, vt ex ſum
2 mario pꝫ. ſcda ibi, ante heredes. in tertia ibi. in eo. ❡ † Not.
primo qꝙ mediū pariter reſpicit extrema. ❡ Scdo no. tex. ibi
ab vnius perſona ⁊c. exheredationē fieri non poſſe a perſona
vnius inſtitutoꝝ, ratio eſt qꝛ exheredatio dꝫ fieri ab heredita
te, ⁊ in tota ⁊ ꝑ conſequens non a perſona. l. cum quidā. ff. e. et
ſequereť qꝙ pro parte teneret a prin. teſtm̄, ⁊ pro parte non qꝺ
eſt impoſſibile in pagano. §. nō aūt. inſti. de here. inſti. hoc tū
limita qn̄ plures perſone eſſent inſtitute in vno gradu vt hic,
ſecus ſi vna perſona tm̄ eſſet inſtituta: qꝛ a perſona illius pote
rit fieri exhr̄datio, ita ſub dubio forte dicit Imo. in. §. ſi. ff. eo. l.
dicēs de hoc eſſe tex. non cauillando. in. l. ſi a primo. in prin. ff.
eo. idem tenuit Pau. de ca. hic dicēs hoc ſenſiſſe gl. hic in ꝟ.
perſonā. idē ang. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. ſi a primo. in pn̄. ❡ Ad
de qꝺ Bal. ⁊ Saly. in. d. l. i. in. ꝗ. q. C. de li. prete. dnt iſtud eſſe
verū qn̄ de noīe appellatiuo eſſet facta mentio. vt qꝛ dixi a ti
tio herede exheredo filiū, ⁊ ita loquať tex. in. d. l. ſi a primo he
rede. ff. e. ſecus ſi eſſet facta mentio de noīe ꝓprio tm̄. puta a ti
tio exheredo. ❡ Adde qꝙ in puncto iuris hoc non videť iure
probari. l. ſi a primo. ſm̄ qꝙ ibi exemplificat gl. in ſi. ꝓbat totū
contrariū. ❡ Nec ob. tex. ibi in verbo herede: qꝛ illud eſt ꝟbū
iuriſcōſulti nō aūt teſtatoris. nec ibi dr̄ qꝙ ſi teſtator non adie
ciſſet illud verbū herede exhr̄datio nō valuiſſet. ❡ Nō ob. ſi
dicatur qꝙ ſi ſiat exheredatio a noīe ꝓprio tm̄ puta titio poſ
ſit itelligi de alio titio quā de inſtituto, ⁊ ſic rōne incertitudi
nis inualidareť exhr̄datio: q̄ꝛ rn̄de qꝙ imo dꝫ preſumi facta
ab illo qui erat inſtitutus vt ſic iudiciū defuncti nō impugne
tur. vt no. glo. hic in ver. cum ar. l. iij. ff. de teſta. mili. ❡ His tū
non obſtantib⁹ nō recedo ab opi. Bal. ⁊ Sal. in. d. l. i. moueor
per iſtum tex. qui clare dicit exheredationem factam a pſona
ineptā eſſe, ⁊ inualidam, ⁊ ad glo. in. d. l. a primo. reſpondeo
quod iure nō probatur, quod ibi a primo, ⁊ a ſecūdo eſſent no
mina ꝓpria. ❡ Nec ob. ar. d. l. iij. q̄ꝛ nō militat vbi expreſſa
3 apparet actus ineptitudo ſicut in ſimuli videmus: tqꝛ verbum
relinquo lꝫ dicať eſſe cōe vt not. Bar. ⁊ doc. in. d. l. his verbis.

cum conco. ff. de here. inſti. ⁊ ideo fauore teſtamenti trahitur
b ad inſtitutionē, tū ſi adijciatur certe rei nunqꝫ ᵇ trahiť ad inſti
tutionē nec tunc attenditur fauor teſtamenti: q̄ꝛ expreſſa eſt
ineptitudo, vt no. Bar. in. d. l. his verbis. ꝑ. l. cogi. §. ⁊ genera
liter. ff. ad treb. non tū in caſu queſtionis noſtre eſſet curādum
an primo facta ſit mētio de noīe proprio, ſcdo vero de appel
latiuo. an vero econtra: q̄ꝛ ſm̄ Bal. ⁊ Saly. in. d. l. i. licet ali
bi attēdať huiuſmodi differētia: vt patet in. l. ſi ſeru⁹ cōis ita.
ff. de ſtipu. ſeruo. tamen illa differentia militat qn̄ vtroqꝫ caſu
actus remanet validus, ſecus ſi in vno caſu remaneret inuali
dus. ar. l. peto. §. fratre. ff. de le. ij. no. Ang. in. l. ſi vnus. §. ſi. ff. de
pac. ⁊ Imo. in. l. qꝺ dr̄ in. x. col. ff. de ꝟ. obl. ⁊ dicit Pau. de ca.
hic. ar. d. l. iij. ff. de teſt. mili. quod ad hoc adaptari poſſunt ver
ba huius gl. in ver. cum. dixi in. d. l. i. de lib. ꝓte. ❡ In tert. ibi
quemadmodum. arguit de pſonis ad tēpus. ſ. qꝺ ſicut exhere
datio facta a parte pſonarū inſtitutarū nō tenet ita nec reſpi
cit tm̄modo tꝑs poſt aditā hereditatē. ⁊ ſic nō omne tꝑs. fa
cit. l. hereditas ex die. ff. de he. inſti. bñ facit. l. miles ita. §. ⁊ qꝺ
4 dixi minus. ff. de teſt. mili. ❡ † Item ex eo. ver. no. qꝙ exheredatio
facta ſub ꝯditiōe iſta ſi heres inſtitutus adiuerit nō tenet. nec
ob. qꝙ iſta ꝯditio tacite inerat cū exheredatio vires habeat ex
a aditione hr̄ditatis, ⁊ nō ante. l. papinian⁹. §. ſi cōditioni. ff. de
inoff. te. l. filium. §. ſi cū exheredatio. ff. de bo. poſ. ꝫtab. ⁊ ſic ex
preſſio eius qꝺ tacite inerat nihil debet operari. l. iij. ff. de leg.
j. Quia rn̄de vt colligitur ex no. per Bar. in. d. l. iij. ⁊ Bart. in
l. ſi in diem. §. i. ff. de cōdi. ⁊ demon. in. l. ſi quis ſemproniū. ⁊ ibi
Imo. ff. de he. inſti. ⁊ per Imo. in. l. i. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ i. l.
centeſimis. §. ſi. ff. de ver. ob. qꝺ eſt valde ſubtile. ❡ Dicunt em̄
qꝺ hic aliter exprimebať quā ineſſet qꝛ tacite inerat ad effectū
executionis non ad ſubſtātiā exheredationis. declaro, nā fili⁹
non ꝓpterea impediebať adire hereditatē patris primo here
de non adeunte. ſed qn̄ eſt expreſſe tūc ꝯdͬ adiecta ad ſubſtan
tiam exheredationis, adeo qꝙ ſi valeret talis exheredatio non
poſſet vnqꝫ filius cōtra teſtamentū patris querelare niſi hr̄s
inſtitut⁹ adiret: qꝛ querela dať ad reſcindendū teſtm̄. l. vt libe
b ris. in ver. reſciſſe. C. de coll. vn̄ cū ante aditionē inſtituti fili⁹
dicatur eſſe ꝑterit⁹: qꝛ interim exheredatio nō ſortiť effectū:
qn̄ dicta cōditio expreſſa nō eſt purificata. ideo teſtm̄ nullum.
❡ Sed ꝫ hanc ſol. arguiť de. l. mutuo. §. hanc aūt. ff. de tute.
vbi illa tacita cōditio ſatiſdandi que tacite inerat de neceſſi
tate, ſi exprimať poti⁹ importat admonitionē, ⁊ quādam cōdi
tionē, ⁊ tū ibi inerat ad executionē: q̄ꝛ de neceſſitate preſtari
b nō debebat in ipſo actu actionis tutori ᵇ, ſed ſufficiat ſi poſtea
interueniat: ergo ⁊c. ❡ Solue tū vt ꝑ Imo. in. d. l. i. ff. de con
di. ⁊ demon. in. ij. col. ⁊ in. d. l. centeſimis. §. ſi. vez qꝙ cū exhere
datio ſit actus odioſus non mirum ſi qn̄ exprimiť id qꝺ tacite
ineſt videť adiectū ad ſubſtātiā exheredationis. ⁊ idcirco vi
tieť: ſec⁹ ſi i actu fauorabili puta in donatione tutele: qꝛ tūc ve
rū ſit qꝙ nō tenſeať aliter expſſa quā inerat. Et qꝺ dictuꝫ eſt in
cōditione illa filiū exheredo ſi heres inſtitut⁹ adiuerit. dicas
c idē qꝺ teſtator vſus eſt verbis illis, qſqꝫ mihi heres erit ⁊c.
iſta em̄ ſunt eqpollentia: vt eſt caſus in. l. qui liberis. §. hec ver
5 ba. ff. de vulga. ⁊ pupil. ❡ † Itē no. ex ver. ante heredis. qꝙ clā
6 appoſita in prin. referť ad ſequētia. ❡ † Itē clauſula poſita in
ter plura capitula referť tam ad precedētia quā ad ſequētia, ⁊
idem ſi ſit in fine appoſita. l. i. C. de lib. pre. l. talis ſcriptura. in
ſi. de leg. i. ⁊ ibi plene de materia ꝑ Bar. ꝑ Cano. in. c. inquiſi
tioni. ⁊ in. c. ij. reqris. de ap. ⁊ in. c. cū dilect⁹. de do. Bart. in. l.
7 ſi. ff. de reb. du. ⁊ in. l. ſi idē cū eodē. §. ſi. de iur. om. iud. ❡ † Fulg.
c tū in. l. i. C. de lib. prete. dicit qꝙ clauſula ᶜ in fine appoſita non
referť ad oīa ꝑcedentia in materia exheredatiōis. niſi qn̄ here
dum pſone ſunt inſtitute in ſequenti gradu q̄ inſtitute erāt in
primo: q̄ꝛ alſ non eſt ita potens relatio clauſule in fine appo
ſita ad ꝑcedentia ſicut in pn̄. appoſita ad ſequētia. alleg. ea q̄
plene traduntť in. l. aut. ⁊. ff. de cōdi. ⁊ demō. ⁊. l. qſqꝫ. cū gloſſ. ⁊
ibi Bar. ff. le. iij. ſed qcqd ipſe dicat puto ꝫriū eſſe ver⁹: q̄ꝛ a
rōne qua clauſula in medio poſita referť nedū ad ſequētia, ſꝫ
ēt ad ꝑcedētia, eadē rōne in fine appoſita dicēdū eſt qꝙ referri
dꝫ ad ꝑcedētia, vt hic. ❡ Preterea lꝫ eedē pſone que inſtitu
te ſunt ſubſtituanť, tū adhuc cōtingere poſſet qꝺ primus gra
dus eſſet vtilior quā gradus ſubſtitutionis vel econtra. vt qꝛ
vnus gradus nō eſſet ita onerat⁹ legatis ſicut alius. arg. l. lꝫ
imperator. ff. de leg. i. ⁊. l. a. §. id qꝺ ex ſubſtitutione. ff. ad. l. fal. er
8 go ⁊c. ❡ † Quando autem dicať eſſe vnū capitulū, ⁊ quando
plura vide hoc per Bar. ⁊ per eundē in. l. aurelius. §. idē que
ſiit. ff. de lib. leg. ⁊ in. l. eos. §. i. ⁊ in. l. ampliorem. in princi. C. de
ap. ⁊ in. l. ij. C. de re iudi. Cy. ⁊ Bal. in. l. i. C. de confeſſ. canoni
ſte. in. c. fraternitatis. extra de teſt. ❡ Et in qūmtū Bart. hic
dicit qꝙ. §. ſeu litera gloſſa non cadit inter diuerſa capitula,
ſed in eodem capitulo. Ad hoc quod Imo. hic dicit gl. in. l.

a ❡ Subſtitutiōis. adō qꝙ pulchre cō ſuluit Lud. ro. ꝯſi. cccclxxviij.

b ❡ Trahiť. Adde Bal. ꝯſi. x. iiij. lib. Alexand. cōſi. xc. Car. conſi. lx.

c ❡ Clauſula in ſi. de hac clā in fin. poſita vide ꝑ Ol. conſi. clij. Alex. in cōſi. li. ⁊ ꝯſil. xlij. ſi ſit poſita in princ. an referať ad oīa ſequētia. iij. li. ⁊ cō ſi. xlvij. ⁊ ꝯſi. cxvij. ſ. li. ꝑ Ro. ꝯſi. cxij. ꝑ Frā. de are. ꝯſil. cxvi. ꝑ Pau. de ca. cxxxvi. ꝑ Raph. cu. cōſi. ij. ⁊ conſil. xxij. ꝑ ful. ꝯſi. xliij. ꝑ Cepol. ꝯſi. xxvi. ꝑ Abb. ꝯſi. xiiij. et cōſil. lxxv. ⁊ xcvij.

vnum ex familia. §. ſi de falci. in gl. i. ff. de le. ij. vi. lex ſenſiſſe qđ
quã in. l. tractat de eadẽ materia continuatiue tunc nõ cadit. §.
ſecus ſi de diuerſa. ¶ Subdit tamen quod gloſſ. in. c. i. §. ſi ſub
ea. in verſi. ſic extra. de poſtula. prela. in. vi. ſenſit quod etiam ſi
in eadem. l. tractatur de vna tantum materia, ſed tamẽ in vna
parte tractetur quid diuerſum a precedenti cadere poteſt. §.
dicit tamen Imo. quod dictum illius gl. improprie pcedit: por
teſtis coniunger e theoricam que colligitur ex glo. in. d. §. ſi de
fal. cum doct. Bar. hic. ¶ In gl. in ver. cum heres. ¶ Habes
ex glo. quod in dubio dicitur teſtator exheredare a grado nõ
a perſona. Sed an poterit contrarium probari. Barto. hic cõ
cludit q ſic, cui adde q Fulg. in. d. l. i. C. de lib. prete. dicit hoc
eſſe verum niſi in ſecundo gradu eſſent inſtitute eedem per-
ſone que in primo: quoniam tunc nihil prodeſſet probare con
trium. Sed hoc non puto verum: quoniã vt dixi vnus gradus
poſſet eſſe vtilior alio. ¶ In gloſſ. in verſi. ſubmoueri. ibi no.
qđ expreſſa ⁊c. dic quod melior ratio eſt que aſſignatur p bar.
in. d. l. iij. de leg. i. cum concor. ff. alleg. ¶ In glo. in verſi. ante
heredis. ibi no. quinq ⁊c. adde ſextum, vc3 quod addeat here
ditas. l. papinianus. §. ſi conditioni. ff. de inoff. teſta. ⁊ d. §. ſed
cum exheredatio.

1 ☞ Teſtm̃ poteſt incipere a gradu ſubſtitutionis volgaris,
ſi precedens gradus ſubſtitutionis erat nullus.

2 Sententiam qui dicit eſſe nullam, ⁊ poſtea petit illã reſcindi,
debet intelligi, id eſt nullam declarari.

3 Subſtitutio vulgaris ad ſui eſſentiam non eſt neceſſe primuʒ
gradum valere.

4 Poſthumus preteritus non rumpit teſtamentũ: ſed eſt ipſa
lex que rumpit pro ipſo.

5 Actus omes in teſtamento facti dicuntur vno ⁊ eodem mo
mento ſumere vires.

6 Teſtamentum ad hoc vt poſſit contratabulari ſufficit quod
ſit tale ex quo preteritione remota adiri poſſit hereditas.

7 Confeſſio teſtatoris de dote recepta an reuocetur reuocato te
ſtamento.

1 **Si ita teſtatus.** †Teſtamentum poteſt inci-
pere a gradu ſubſtitutionis
vulgaris ſi precedẽs gradus inſtitutiõis erat nullus. h. d. In
tex. ibi peremptorio expone, id eſt in principio nullo ipſo iure, cũ
in primo gradu non ſit forma ſeruata. l. inter cetera. ff. eo. pro-
batur in. l. i. in verſicu. nullius momenti. ff. titu. i. ſic etiam habe
tur in. l. i. in verſi. ſi vero. in verſi. confirmabitur, ⁊ ibi not. gl.
2 ff. de ſer. ⁊ in. l. ex empto. §. i. l. ſi q vina. C. de act. emp. †⁊ eſt vti
le ſm Ang. hic ad allegantem ſententiam nullam, vt poſtea
in eodem libello concludat dictam ſententiam nullaʒ reſcin
di intelligatur. i. nullã declarari, ⁊ ſic, ſuſtenetur libellus. i.
intelligitur reſcindi. ſ. quatenus de facto proceſſit, ⁊ ideʒ leg.
⁊ no. in. c. cum dilectus. de conſuet. ⁊ in. c. auditis. de elect. ⁊ in
3 c. cum Bertoldus. de re iudi. ¶ †Secundo not. quod ad exi-
ſtentiam ſubſtitutionis vulgaris non eſt neceſſe primum gra
dum valere imo ſiue gradus primus ſit nullus ratione prete-
ritionis habet vires ſubſtituno ſiue ex alijs defectibus, vt hic
per Bart. ⁊ per eundẽ, ⁊ alios in. l. i. in. ij. q. prin. ff. de vulg. ⁊ pu
pil. ⁊ per Bal. in. l. cum proponas. C. de he. inſti. cũ concor. nã
cum ſubſtitutio vulgaris ſit caput voluntatis, ⁊ impotentie.
d. l. cum proponas caput impotentie contingere poteſt. vel
quia capax non eſt heres inſtitutus. l. ij. C. de her. inſti. vel quia
poſthumus inſtitutus non eſt natus. l. ſi. C. de inſtitu. et ſubſti.
ſub condi. fac. vel quia ante aditam hereditatem moritur he-
res. l. ab omnibus. §. cum quidam. de lega. i. ¶ Iſtis adde qđ
etiam ſi primus non fuit inſtitutus, ſed conditionaliter tantũ
nominatus a quo erat exheredatus habet vires ſubſtitutio
vulgaris. vt patet exemplum in. l. ex facto. la. i. cum glo. fin. ff. de
her. inſti. ¶ Dicit tñ Bal. ibi qđ tunc ſubſtitutus admittit,
non vt ſubſtitutus, ſed vt conditionaliter inſtitutus, hoc tñ
non multum refert, ſatis enĩ eſt q admittat, ⁊ dicã poſt Bar.
in. l. i. in. ij. q. prin. ff. de vulg. ⁊ pup. ¶ In gl. i. dum gl. aſſignat
rationem differentie inter caſum. l. nã ⁊ ſi ſub conditione. §. ſi.
ff. tit. i. ⁊ caſum noſtrum cũ hac rõne tranſit hic Bar. poſt anti
quos. Bal. vero. ⁊ Ange. hic contra etiam in poſthumo ſecũ
das gradus non dicitur a primo pendere: quoniam eſſentia
primi non tribuit robur ſecundo tanq̃ acceſſorio: imo pro-
pter nullitatem primi ſumit vires ſecũdus gradus. l. poſt adi
tam. C. de imp. poſt prin. ¶ Item. q pendere proprie dicitur
illud quod venit vt acceſſorium, ⁊ ab aliquo velut principali
dependet. alleg. l. non dubium. C. de leg. c. inter dilectos. §. ce
terum. de fide inſtru. ¶ Confirmat etiaʒ: quia videmus quod
licet legata pendeant ab aditione. l. eam quam. C. de fideicõ-
miſſ. l. ſi nemo. ff. de teſta. tut. ſepe deficiente heredis inſtitutio
ne legata debentur. l. cancellauerat. ⁊ l. proxime. ff. de his que
in teſt. delen. plene gl. in. d. l. eam quã. Et hec fuit ratio Pau.
de ca. hic cum faciliter poſſet rñderi q illud verũ eſt in certis
caſibus ſpecialibus, regulariter enĩ cõtra. ¶ Item cõtra ra-
tionẽ gl. hic alle. tex. in. l. i. §. ſi venter. in ſi. ff. de ven. in poſ. mit.
⁊ no. gl. in. d. l. nam ⁊ ſi. §. ſi. in gl. ſi. nã in. d. §. ſi vẽter. ſi a primo
gradu fuit poſthumus preteritus a ſecũdo exheredatus, ⁊ an-
te natiuitatem poſthumi decedant inſtituti in primo gradu
hereditate per eos non adita, ſecundus gradus a quo exhere
datus fuit poſthumus v3, ⁊ tamen primus a prin. valuit, cui⁹
cõtrariũ eſſe deberet ſm gl. hic. ¶ Et ideo hãc rõnẽ gl. repre
hendunt Bal. ⁊ Ange. hic dicẽtes meliorem rõnẽ differẽtie
aſſignari poſſe: q2 lex eſt que rũpit teſtm̃ quãdo filius iam na-
tus eſt preteritus ppter iniuriã ſibi factã: nunq̃ ſi non rũpit
ſecũdus. Sed in poſthumo preterito nõ eſt ipſa lex. ſed poſt-
humus qui rũpit. Unde cum ad vtilitatem ſuam rumpere de
beat. d. l. nam ⁊ ſi. §. ſi. in verſi. rumpendo. merito rũpit ⁊ ſecun
dus: q2 alis rumpet ad vtilitatem ſubſtitutorũ, ⁊ huic rõni ru-
beret Bal. in. l. i. in. iij. q. C. de lib. pte. ¶ Nec ob. d. l. ſi vẽter.
q2 ibi ppter mortem inſtitutorũ. l. fuit illa que primũ gradum
annullauit anteq̃ poſthumus naſceret: ideo rũpitur ſecũd⁹.
4 ¶ †Hanc rõnẽ differentie impugnant hic Imol. ⁊ Pau. de
ca. q2 ita nuditer itellecta nõ eſt vera: quã qñ poſthum⁹ naſcit
qcqd videt ignorat. l. i. C. de fal. mo. iõ nõ ipſe ſ3 lex eſt ipſa q
rumpit ſicut ⁊ in iam nato dicimus. Facit. l. i. ⁊. ij. C. de poſthu.
her. inſti. ita Imo. hic q an recte loquat ſtatim dicã. Raphe.
cu. hic aliã rationẽ aſſignat, vc3 q in. l. nam ⁊ ſi. §. ſi. eo. tẽpore
quo rũpit ſecũdus gradus teſtator iam deceſſerat q dare pote
rat hereditatẽ ſcriptis in ſcđo gradu, ſed hic incõtinenti pri-
mus grad⁹ fuit nullus anteq̃ teſtator decederet ideo faciẽdo
ſcđm gradũ inſtitutorũ potuit illi dare hereditatẽ, ⁊ ideo vali
ditas teſtamẽti iſto caſu incipere põt a ſcđo gradu. ¶ Cruſa
eſt hec ſolu. primo. q2 l. nã ⁊ ſi. §. ſi. non militaret in poſthumo
naſcente viuo teſtatore, ⁊ tamẽ tex. ibi indiſtincte loquitur de
poſthumo cuius appellatione venit etiam natus viuo teſtato
re poſt teſtamentũ cõditũ, vidimus in rub. ff. eo. ¶ Preterea
videtur dicere Raph. q antequã ſecund⁹ gradus ſit, primus
gradus ſit nullus, ⁊ tamen habemus q omnes actus in teſta-
mento facti dicitur vno ⁊ eodem momẽto ſumere vires vel
non. l. contractus. C. de fide inſtru. l. pe. C. de inſtit. ⁊ ſubſtitu.
ſub cõdi. fac. ergo ⁊c. ¶ Un alia fuit ratio differentie aſſigna-
ta p Imo. ⁊ Pau. de ca. hic, vc3 quod qñ natus eſt pteritus a
primo gradu hereditas nõ verſatur in primo qui fuit nullus a
prin. ſed verſat in ſcđo a quo eſt exheredatus. l. nõ putauit. §.
n primo. ff. de 3tabu. ⁊ ſic ab illo ſcđo non põt auferri heredi-
tas: quia ſcđs eſt validus. Sed qñ preteritus eſt poſthumus a
primo ⁊ a ſcđo eſt exhẽdat⁹ hereditas añ natiuitatẽ poſthu-
mi verſat in primo qui a principio fuit validus, cũ poſthum⁹
ꝑterit⁹ non rũpat niſi cũ naſcit. l. i. C. e. l. ij. C. de bo. poſ. 3tabu.
¶ Unde naſcẽdo cũ reperiat hereditatẽ verſari in p2io quẽ
rumpit, d3 rũpere ad vtilitatẽ ſuam: non autẽ ad vtilitatẽ ſcri-
pti in gradu. Et iſta fuit ratio. l. nã ⁊ ſi. ver. rũpẽdo. ff. ti. i. ⁊ ideo
ſi añ natiuitatẽ poſthumi primus gradus redditur nullus ali-
qua de cã, vt q2 decederẽt inſtituti in p2io hereditate nõ adi-
ta, tũc icipit hẽditas verſari in ſcđo, ⁊ ideo poſthum⁹ poſtea
natus non rũpit ſm gradũ a quo erat exheredatus, ita loqui-
tur. d. §. ſi venter. in ſi. ⁊ dixi. ff. que3 tert. dicit eſſe ſingularem
Ang. in. l. i. al3 ij. C. de lib. prete. ¶ Sed certe iſtud idẽ pbat
in. d. l. nã ⁊ ſi. §. ſi. ſaltem a 3rio ſenſu. Sed l3 ſcribẽtes hoc nõ
dicãt, 3 hãc rõnẽ Imo. ⁊ Pau. de caſt. eſt caſus in. l. ſi poſt-
humus a p2mo. circa prin. verſi. itaq. ff. eo. vbi teſtator tres gra-
dus inſtitutorũ fecit, ⁊ a p2io a tertio ſiliũ exheredauit, a ſcđo
vero preterijt. Nat⁹ eſt deinde poſthum⁹, ⁊ deliberantib⁹ ſcri
ptis in primo grado an vellent adire vel repudiare deceſſit
poſthum⁹, demũ q2 ſcripti in p2io repudiarũt vel deceſſerũt
hẽditate nõ adita deuoluit hẽditas ad veniẽtes abinteſtato,
vt ibi dicit. Ecce ergo qđ nunq̃ hẽditas verſata eſt in ſecũdo
gradu a quo poſthumus fuit ꝑterit⁹, ſ3 in p2io a quo fuit ex-
heredatus, ⁊ tñ ſcđs gradus fuit ruptus natiuitate poſthumi
quamuis deceſſerit poſthumus ante mortẽ vel repudiationem
5 ſcriptorũ in primo. ¶ †Itẽ et per rupturã ſecũdi grad⁹ rum-
pit ⁊ terti⁹, vt ibi cui⁹ 3triũ eſſet dicendũ retẽta opi. Imo. ⁊
Pau. de ca. ergo ⁊c. aſtrõ 3triũ ſenſit Pau. de ca. in. d. l. poſthu-
mus a p2io. ⁊ dicit p ſolutiõe q ibi l3 re. tñ ſpe verſata eſt he-
reditas in ſcđo gradu attento q cõtingere poterat q ad ſcri-
ptos in ſcđo gradu deuolueret hẽditas, puta ſi ſcripti in p2io
repudiarẽt vel decederẽt hẽditate nõ adita viuo adhuc poſt-
humo, cum ergo ab initio natiuitatis poſthumi ſubeſt hmõi
ſpes in ſcđo gradu. iõ ſatis in eo dr̃ verſari hẽditas adeo q per
natiuitatẽ poſthumi rũpat, verũ q2 poſthum⁹ ad vtilitatẽ ſuã
nõ añt ſcriptorũ in ſecũdo gradu rũpere d3, p3 e al. ver. rũpen-
do, ideo

do.ideo neceſſario ſequitur ꝙ in caſu.d.l.ſi poſthumus a pri-
mo,per rupturam ſcdi gradus rumpat ⁊ terti⁹,ne alias here-
ditas deuoluat ad ſcriptos in tertio. Nec ob.ſi dicatur ꝙ ibi
ſaltē debuiſſet hereditas deferri ſcriptis in tertio decedente
poſthumo hereditate non adita,⁊ deliberātibus ſcriptis in
primo. Quia reſpondeo ꝙ illud ideo eſt:qꝛ poſthumus deceſ-
ſit tertio grado iam p natiuitatem ſuam effectio nullo q̄ nun-
ꝙ̄ recōualeſcere pōt.l.poſthumus.in prin.ſ.tit.j.Ergo neceſ-
ſe fuit ꝙ deuolueretur hereditas ad venientes ab inteſtato.
¶ Sed cōtra hanc ſol.Paul.facit vnū per qđ puto eius opi.
nō poſſe procedere,vꝫ q̄ſi ſola ſpes attēderet eſſet neceſſa-
rio dicendum idem in caſu iſtius.§.qn̄ etiam hic ſuberat ſpes
qđ hr̄ditas verſet in primo gradu a quo filius fuit preteritus,
q̄ſi filius iam natus poterat teſtm̄ patris approbare iuxta.l.ſi
lio preterito,⁊ qđ ibi Bar.⁊ doc.ſ.tit.j.vñ ſequeretur ꝙ cū ſpe
inſpecta diceretur hereditas verſari in primo gradu certo ru-
pto primo ex eo:qꝛ filius cū cōtratabularet rumperet,⁊ ſcđs
a quo filius eſt exhr̄datus arg.d.l.poſthumus.a primo cuius
contrariū hic dicitur:ergo remanemus in cōtrario.ſ.formato
contra rōnem Imo.⁊ Pau.de caſt.vꝫ ꝙ etiam per rupturā
illius gradus in quo hereditas non verſatur rūpatur etiā ſe-
quens grad⁹,ergo rō eoꝝ nō bona. Teneo ergo rationē Bal.
⁊ Ang.ſ.aſſignatam. Ad contrarium.d.l.nam ⁊ ſi.§.fina.que
ratio fuit iuriſconſulti ibi ſi recte ponderetur in verſi.gradū.
non rumpit,qꝛ nullus eſt ⁊c.¶ Nec obſt.ꝙ ita in poſthumo
ſicut iam orto preterito eſt lex que rumpit:vt dicebat Imo.⁊
Pau.de ca.hic.⁊ ſ.retuli. Quia fateor tñ in iam nato mero io-
re rumpitur teſtamentum a.l.ꝑter preteritionē de eo factaꝫ
ſed in poſthumo nō mero iure,ſed mediāte facto.ſ.natiuitate
poſthumi,ideo ad vtilitatem poſthumi rumpere dꝫ.¶ Suc-
ceſſiue reſtat videndū an hinc litere ob difficile ꝯtrarium de.l.
nō putauit.§.a primo.ſ.de ꝯtab.in ver.ſed poſt mortem.vbi ſi
filius fuit a primo gradu p̄teritus,⁊ a ſecundo exheredatus,et
ſcripti in primo deceſſerint poſt mortem teſtatoris hr̄ditate
non adita peti pōt bonorum poſſeſſio ꝯta.per quā in effectu
filius aduocat hereditatē. Ergo nihil vr̄ operari ꝙ ſit exhere-
datus a ſcđo gradu ex quo ſcripti in ſcđo nō poſſunt heredita-
tem obtinere.¶ Bar.hic,⁊ ibi vr̄ rn̄dere ꝙ ille text.loquitur
in filio emancipato quo caſu primus gradus p preſcriptioneꝫ
talis emācipati non reddit nullus maxime de iure ciuili quo
emancipatus erat incognitus.§.emācipati.inſti.de here.que
ab inteſt.defe.⁊.l.non eſt.ſ.de bo.poſ.tit.gene.⁊ p conſequēs
cum hereditas potuerit verſari in primo gradu tanꝙ̄ valido:
nimirum ſi filius ꝯtabulando aduocat hereditatem. Hic au-
tem loquitur in filio in poteſtate preterito cui⁹ preteritio red-
dit primum gradū omni iure nulluꝫ.l.j.in ver.nullius nomē.
ſ.eītu.j.⁊ eſt magis cōmunis opi.doc.in.l.filio preterito.eo.ti.
¶ Et ſi dicat hanc ſol.diuinationem cōtinere,qꝛ in.d.§.pri-
mo nulla ſit mētio de emancipato,rn̄de ꝙ nō,qꝛ ille.§.eſt po-
ſitus in ti.de bo.poſ.ꝯta.que principaliter fuit a pretore inuē-
ta in beneficium emancipati omni auxilio iuris ciuilis deſti-
tuti,ergo conueniens eſt intelligi illam legē ꝙ loquatur emā-
cipato ſecundū ſubiectam materiam arg.l.imperatores.ſ.de
in di.adie. Ang.vero vt refert,⁊ ſequitur Imol.in.l.nam ⁊ ſi.
§.j.ſ.ti.j.aliter reſponderet dicens iſtum tex.intelligi ſm.d.§.
a primo,vꝫ niſi preteritus ꝯtabulet primum gradum a quo
eſt preteritus,qꝛ tunc ſibi aperit viam ꝯ omnem gradū ſequē-
tem,⁊ illum rumpit ſicut ⁊ poſthumus.d.l.nam ⁊ ſi.in ſi. Se-
cus aūt ſi primum gradum ꝯtabularet,qꝛ tunc ꝓcedit iſte tex.
⁊ eſt ſingularis limitatio ſm Imo.ibi quam etiam ſequit Ra-
ph.cu.hic.⁊ in.l.ſi filius qui in ptāte circa.xviij.⁊.xix.col.ſ.e.
⁊ ibi hoc idem tenet Imo.in pe.col.⁊ ꝑpter eorū authoritatē
6 eſſet tenēda.¶ †Pro quo facit:qꝛ ad hoc vt teſtm̄ ꝯtabulari
poſſit ſufficit ꝙ ſit tale ex quo p̄teritione remota adiri poſſit
hereditas.l.maximū vitiū.C.de lib.prete.iuncta.l.quod vul-
go.ſ.de bo.poſ.ꝯta. Sed in caſu noſtro eſt huiuſmodi:ergo cū
per bon.poſ.ꝯtab.poſſit filius hereditatem ad ſe auocare,eſt
tex.in.l.j.§.j.ſ.ſi ta.teſt.nihil obſtat qn̄ hoc militet in caſu hu-
ius.§.¶ Tenendo tñ contra ſolutionē Ange.prout expreſſe
tenuit Imol.in.d.l.filio preterito.ſ.ti.j.in.xxiij.col.in ver.pro
hac materia declaranda ⁊c.⁊ Imol.in.d.l.ſi filius qui in pote-
ſtate circa.vij.oppo.licet de verbis Ange.mētionem non fa-
ciat poſſet reſponderi ad.d.l.maximum vitium.iuncta.d.l.qđ
vulgo. Quia illud verū q̄ñ vnus tm̄ eſt gradus per hūc tex.
¶ Non poteſt tñ negari quin paſſus ſit dubius,⁊ multum du-
bitabilis,nec reperio Angel.in.d.l.nā ⁊ ſi in lect.mea aliud
dicentem,nec in puncto iuris credo eſſe verū:quia hec eſſet
magna diuinatio,⁊ reſtrictio ad hunc tex.qui ita intelligēdo
put ipſe facit nobis ſeruire de vēto. Pro hoc facit:qꝛ ex quo
hereditas non verſatur in primo gradu nullo,ſed in ſecūdo,

vt.d.§.a primo.ergo eſt impoſſibile euellere hr̄ditatē ab alio
quā a ſecūdo gradu.ar.c.ad diſſoluendū de deſpon.impu.⁊.d.
l.nā ⁊ ſi.verſi.ideo ſed cōtra ſcđm gradū auocare non pōt:qꝛ
ab illo fuit exheredatus fili⁹.ergo ⁊c.⁊ hoc modo tollit ratio
d.l.j.§.j.ſ.ſi tab.teſt.nul.extā.qꝛ dꝫ intelligi qn̄ hereditas v̄ſa-
tur in eo gradu qui cōtratabulat:alſs non.¶ Aliā ſo.poſuit
Bar.in.d.§.a primo.ad illum tex.dicit eñ ꝙ ibi heres inſtitu-
tus a p̄io gradu potuit agnoſcere bo.poſ.ſm tab.de iure p̄e-
torio filio approbante,hic aūt potuit adire de iure ciuili alle.
in ar.l.filio preterito.ſ.ti.j.Sꝫ certe hoc eſt violare iſtū tex.qn̄
in ſimili hic filius erat iam natus ⁊ in poteſtate,ergo ſuberat
ſpes approbādi teſtm̄:vt no.Bar.in.d.l.filio p̄terito.cū ꝯcor.
ideo eadē ratio hoc militat q̄ ⁊ ibi.¶ Vltimo facit hec gl.ad
id qđ no.poſuit Dy.in.l.legata inutiliter.in prin.ſ.de le.j.dum
7 limitat.l.ſi qs cum nullū.in ſi.ſ.de iure co.dic vt ibi.¶ †Fa-
cit etiā ſm Pau.de ca.hic ad.q.teſtator fuit in teſtō cōfeſſus
habuiſſe.c.in dotē ab vxore ſua illa.c.legat eadē vxori pn̄ti ſti-
pulanti ⁊ acceptanti,poſtea cōtingit tale teſtm̄ reuocari an ſi-
militer intelligat reuocata cōfeſſio dotis,facit hec glo.ꝙ ſic.
Contrarium decidit:qꝛ cōfeſſio nunꝙ̄ habuit originē vel ro-
bur a teſtō:qn̄ ad valitudinē hmōi cōfeſſionis nulla requirit
hereditatis aditio ſicut in legatis ⁊ fideicōmiſſis iuxta.l.eam
quā.C.de fideicō.⁊.l.ſi nemo.de teſtamētaria tu. Et ita dicit te-
nere Cy.in.l.gn̄alr.C.de nō nu.pecu. Nō tangā nūc:ſed vide
p Bar.in.l.cū quis decedēs.§.codicillis.ſ.de le.ij.⁊ in.l.luci⁹.
§.qſqs.de leg.⁊ Bal.i.d.l.j.C.de fal.ca.adie.leg.⁊ Ja.de bel.
in aut.de iure iu.a mo.p̄ſti.in.q.⁊.d.Anto.in.c.ſi.de loc.ab int.
his diebus habui in facto ſimilē.q. Teſtatrix legauit cuidam
herte.cc.p bene meritis ⁊ ſeruitijs receptis ab ea tpe peſtis
p̄ſente patre ipſius herte ſtipulante,⁊ acceptāte p ſilia. Dubi-
tabat an reuocatio teſtamēti induceret qđ amplius peti non
poſſent illa.cc.rn̄di ꝙ peti nō poterāt,⁊ ita fuit iudicatū,ta-
lis eñ ſtipulatio nō fuit contractus purus,ſed donatio cauſa
mortis:vt vidimus in.l.que dotis.ſ.ſol.ma.¶ Itē lꝫ legatum
a fecerit pro illis benemeritis,ᵃ nō tñ videt fateri ſe eſſe debito-
rem in tanta quātitate quātā expreſſit in legato,vt not.bar.i
l.j.per illū tex.C.de fal.cauſa adiec.le.⁊ in.l.demonſtratio fal-
ſa.in.ij.q.ſ.de cōdi.⁊ demō.¶ Vñ fateor qđ reſpectu merito-
rum que preſtita eſſe conſtarent deberet dicta quātitas ꝓpor-
tione cōcorrēti,niſi teſtatrix expreſſe cōfeſſa fuiſſet tot ⁊ tanta
eſſe benemerita que aſcenderet ad quantitatē relictaꝫ:qꝛ tūc
procederet doctrina Pau.de ca.hic,⁊ ſ.ſcripta.¶ In gl.in ver.
ſolo ibi,ſed certe ⁊c.hec pōt ſaluari q̄ñ vnus tantū puta titius
erat inſtitutus in primo,⁊ dixit teſtator a titio herede filiū ex-
heredo per.l.ſi a primo.ſ.eo.⁊ dixi.ſ.§.proxi.

a ¶ Pro hn̄me-
ritis.vide que po-
nit do.Jaſ.in.l.pe-
tēs.in pen.col.C.
de pac.⁊ in aut.vñ
ſi parēs i pe.col.
C.d inof.te. Tho.

1 ¶ †Inſtitutio poſthumi trahitur ad omnem poſthumū,ne-
dum ex preſenti vxore,ſed etiam ex poſteriore naſciturum,et
impeditus generare per accidens poteſt inſtituere poſthu-
mum:ſecus ſi per naturam.

2 Inſtituens ventrem vxoris ſi poſtea vxor plures filios habet
diuerſis temporibus,omnes inſtituti cenſentur.

3 Legatum domus vel habitationis factum an intelligatur de
preſentibus,vel etiam de futuris.

4 Mandans hoſpitale fieri in domibus ſuis ſi illas alienet:et
alias emit:tamen conſtrui debet hoſpitale.

1 Placet. †Inſtitutio poſthumi trahit ad oēs
poſthumum nedum ex preſenti vxo-
re,ſed etiam ex poſteriore naſciturum,⁊ impedit⁹
generare per accidens pōt inſtituere poſthumū,
2 ſecus ſi per naturaꝫ.h.d.cū duab⁹.ll.ſeq.¶ †In tex.ibi ex qua-
cunꝙ̄ vxore.no.ſm Bald.ꝙ indefinita appellatio poſthumi
non cōprehendit niſi illum qui naſcitur ex legitimo matrimo-
nio,⁊ ideo nō cōprehenderet naturalē tñ ſiue teſtator vxora-
tus eſſet ſiue nō ſm eū:qđ reputo no.dignū,⁊ ab alio tactū nō
reperio.¶ Et hoc poſſet ꝓcedere q̄ñ eſſet inſtitut⁹ poſthum⁹
inſolidū:qꝛ iſto iure,⁊ de iure.C.nō poſſet talis inſtitut⁹ veri-
ficari in naturali.l.humanitatis.C.de nat.li.ſed vbi eſſet inſti-
tut⁹ in parte cuius eſt capax vel hodie iſolidū ſcđm ꝙ habet
in aut.lꝫ.C.de natu.li.tunc puto ꝙ trahat ad naturalē,ſicut di-
cimus in iam nato ſm diſtinctionē:q̄ le.⁊ no.in.l.ſi.cū glo.C.
de iur.dl̄i.⁊.l.ex facto.§.ſi qs rogat⁹.⁊ ibi plene doc.maxime
Imo.ſ.ad treb.in.vi.col.plene doc.ſ.l.gn̄aliter.§.cū aūt.C.de
inſti.⁊ ſubſti.ſub cōdi.fa.qꝛ nō videt dari poſſe rationē diffe-
rentie niſi legitimo tpe teſtamēti haberet,vel niſi qualitas et
dignitas teſtatoris refragaret:qꝛ iſtis caſibus nō extēderetur
ad naturales:vt per Imo.⁊ doc.in locis preal.⁊ hoc apte vi-
det velle Imo.in.d.§.ſi qs rogat⁹.in.vi.co.⁊ videt ſentire hoc
3 Raph.cu.dū alle.d.§.ſi quis rogatus.¶ †Et per iſtū tex.deci-
dit no.Joā.an.in addi.Spe.in tic.de teſt.in rub.in pe.col.qđ
ſi teſtator dixit inſtituo ventrem vxoris,⁊ poſtea vxor plures

habuit filios diuerſis temporib⁹ omnes inſtituti videbunt.ſ3 Pau.de ca.ꝛ Raph.cu.hic tenent ɔtrariũ per id ꝙ no.dicit gloſſ.ſ.l.i.quaſi teſtato: videat ſe aſtrinxiſſe ad filium qui tunc erat in vtero,quinimo dicit videri ꝙ iſta.l.intelligi debeat qḋ teſtator ignorabat vxorẽ eſſe pregnantẽ,ſec⁹ ſi ſciuiſſet:q: tunc videret de pſo cogitaſſe qḋ eſt valde no.nihil tñ alle.ſua autoritate cõtentus.adde ꝙ opi.Jo.and.videt eſſe veriſſima ꝑ qua vltra ipſum tex.ipſemet alle.optimã literã in.l.cum inter veteres.ver.ꝛ maxime.C.de fidei.li.qui tex.nõ tñ aperit clare illud ad qḋ eũ alle.Pro hoc facit.l.ſi ita q́s.§.i.ff.de te.tu.ꝛ iſtã opi.ſequut⁹ eſt Ange.in cõſi.ſuo.l.inci.Si mo.do notarius ꝑ iſtũ tex.facit q: paria ſunt inſtituere ventrem ꝛ inſtituere poſthumũ,ſiue eſſet i vtero ſiue nõ.l.ij.§.a.ſ.ti.i.ſed inſtitutio poſthumi,ɔprehẽdit oẽs poſthumos vt hic,ꝙ ꝛc.idẽ repetio

a Old.in ɔſ.cxij.ᵃinci.qdã in ſuo teſtõ ꝛc.ꝛ ibi oĩa iura alle.que adducunt per Jo.an.in loco pall.ꝛ q̃dẽ multa decidit Jo.an. in addi.Spe.tacito autore que fuerunt originalia dicta Old. in ſuis cunſ.Pro hoc etiã dicit Fede.de ſe.in ɔſ.clj.alias.clij. inci.teſtõ: inſtituit filiũ poſthumũ ꝛc.ꝙ ſi teſtõr inſtituit poſthumũ q ex vxore pregnãte naſcet,ꝛ duo naſcãt cenſent ambo inſtituti.alle.rõnẽ que colligit ex no.glo.in.l.qui filiab⁹.in pn. de leg.i.ꝛ ꝙ no.glo.in.l.ex duobus.in prin.ſ.de vulg.ꝛ pupil.ꝛ iſtud clarũ videt tenẽdo opi.Jo.an. ¶ Nec ꝑfictis obſ.gl.ſ. l.pri.q: loquit in caſu.l.filius.§.ſi q́s.ſ.eo.q̃.nihil facit.et ꝑ hoc puto limitationẽ Pau.de ca.quã dat ad hãc.l.i teſtatore ſcientẽ nõ ꝓcedere maxime fauore teſtamẽti validãdi:vt hic cũ gl. ¶ Et q: dictũ ei⁹ nõ videt.l.pbari.ꝛ l3 ꝓ eo.poſſit alle.tex.in l.ſi q́s ita.§.ſi q́s eũ ignoraret.ff.de te.tu.vbi per illũ tex.dicit Bald.apud vltra montanos fuiſſe decíſum ꝙ ſi teſtator dixit inſtituo filios meos nõ vĩ inſtituiſſe eos quos habere ignorabat. ¶ Item pro eo facit tex.in.l.titius.in prin.ſ.e.vbi generalis diſpoſitio nõ refert ad incognita tñ puto eũ male dixiſſe ꝑ iſtũ tex.indiſtincte loquẽtẽ,ꝛ q: rõ huius.l.eſt fauor teſtamẽti. ¶ Nec ob.§.ſi q́s eũ ignorabat vna cũ dicto Bal.priori.alleg.q: teſtõr cogitare non potuit de eo iam nato qḋ putabat eſſe mortuũ,ſ3 in caſu noſtro poterat cogitare qḋ forte alios poſthumos quã exiſtẽtes tũc in vẽtre habitur⁹ erat:vt loquitur tex.in rõne ſui in.l.quinque militari.ſ.de teſt.mil.facit etiã.l.ſi quis filiab⁹.ff.de te.tu. ¶ Uel ſcḋo dic ꝙ alia eſt rõ in teſtatore qui dat tutorẽ filio: qui ideo nõ vĩ extẽdi debere ad eũ quem habere ignorabat:q: in hoc nõ cõſiſtit validitas teſtamẽti ſicut i inſtitutiõe vel preteritione filiõ.ſed pria magis placet ꝑ quã vtiq́ꝫ videri põt ad.l.titius.in prin.Jllã tñ opi.Jo.an.limitat no.Ang.in ſalle.cõſi.niſi teſlator dixiſſet vẽtrẽ vxoris mee inſtituo ſi pregnãs eſſet: vel q: dixit inſtituo illũ q eſſet in vẽtre;q: tũc videt non poſſe cõprehendi niſi illũ qui tũc in vtero erat,ideo alius poſthumus poſtea ɔ̃ſatus ꝛ natus rũpet teſtm̃ velut preteritus qḋ eſt no.digni ſi eſt verũ. ¶ Monet q: illa verba ſi pregnãs eſſet vel cũ eſſet in vtero,ſunt ꝓteriti imperfecti.Jtẽ q: perinde videt locutus ac ſi dixiſſet ſi eſſet pregnãs:ideo ꝙ de pñſo intellexiſſe videaſ.ar.l.boues.§.hoc ſermone.de ver.ſig.ꝛ ſic extra iſtũ caſum ſtat cũ opi.Jo.an.l3 de eo mẽtionẽ nõ faciat. ¶ Nec tñ ſua limitatio nõ vĩ vera: q: illa verba ſi pregnãs eſſet vel qui eſſet in vẽtre nõ ſolũ cõprehẽdunt ꝓteritũ.ſed etiã futurũ:vt eſt tex.in.l.ſi debitor.§.ſi veriſimile.ff.de ɔ̃hẽ.empt.ꝛ in.l.cũ certũ.ſ.de vi.tri.oleo.ꝫ le. no.Bar.in.l.q rome.§.augeri⁹.ꝛ in.l.eã ſtipulamur.ſ.de vet. ob.ꝛ ſ.l.i.in.vi.q.ſ.de iur.co. ¶ Nec ob.d.§.hoc ſermõe.q: dico ꝙ fauore teſti traheret etiã ad quẽlibet naſciturũ ex diuerſo vẽtre:vt no.gl ſ.l.pri. ¶ Nec ob.ꝙ ſi intelligerem⁹ ita fruſtra viderent adiecta illa verba q eſſet in vtero ꝛc.qḋ fortius vigere vĩ:q: dico ꝙ eſt expſſiu ei⁹ ꝙ tacite ineſt,ergo nil operaſ.arg.l.ij.cũ ſi.de leg.i. ¶ Poſito aũt ꝙ ꝑdicta limitatio Ang.eẽt vera adde ꝙ illã itelligit pau.de ca.l ɔſ.ſuo.lxxvij. incip.i xpi noĩe caſus iſte frequẽter cõtingit ꝛc.ꝓcedere qñ teſtator erat infirm⁹ tpe cõditi teſtamẽti:q: cũ tunc exiſtimaret vxorẽ ſuã amplius ex ſe pregnãtẽ futurã nõ eſſe.ideo tunc ſolũ cõprehẽderet exiſtẽtẽ in vẽtre tpe teſtamẽti.ſec⁹ ſi teſtator tũc nõ erat infirm⁹:q: ad oẽs poſthumos trahet.alle.i ar.l.titius.§.i.ſ.eo.ꝛ.l.ſi.ſm Bart.ibi.C.de poſthu.her.inſti.Puto iſtud eſſe verũ ſi teſtator tali erat infirmitate oppreſſus ex quo ſe putabat moriturũ:q: ita ꝓpꝛie.ꝛ cõiter intelligit.d.l.ſin.alias

4 ſecus. ¶ †Ultimo inducit Bar.hanc.l.ad.q.quidã iuſſit fieri hoſpitale in domib⁹ ſuis,ꝛ illud hẽdẽ inſtituit poſtea ſupui-

b uens domos illas alienauit.ᵇꝛ alias emit ꝙ l3 illa thema domib⁹ ſuis regulariter referanſ ad tps pñs per.l.ſi ita.de aur.ꝛ arg.le.tñ fauore inſtõnis.ꝛ teſtamẽti cõſeruãdi referunt aᶜ do-

c mos poſtea emptas ꝑ iſtã.l.ꝛ cum Bar.tranſeunt ceteri doc. maxime Bal.ꝛ Ang.idẽ.ꝛ lati⁹ cõſulẽdo tenuit Bar.in cõſi. inci.teſtõr diſpoſuit in teſtõ vt in domib⁹ ſuis ꝛc.cũ adḋ gl.in

a ¶ Old.cõſi.cxij. dic qḋ eſt.cccxij.ꝛ vide i ɔſ.Bal.ɔſ. xxij.ꝛ ſeq.iiij.li.et ɔſ.cvij.iij.li.et ibi qḋ ſi dicit ſi pregnãs eẽt õ quo ꝓ eundẽ etiã conſil. ccccvij.ij.lib.

b ¶ Alienauit. vide Barto.in.l. ſerui⁹.ꝛ ibi Alex. de imo.in addi.ſ. de ali.ꝛ cib.leg. Ange.l.ɔſ.cxxv. inci.Iter cetera.et in conſil.cxxvj.et And.ſic.in.c.iij.ſ prin.extra de teſta.Bar.in conſi. xxvi.inci.in noie dñi amẽ.teſtator,ꝛ ibi in addi.dixi plene.Tho.

c ¶ Ceteri.adḋ in. Ro.ſingu.ſuis.et ibi vide duas alias limitationes.

d ¶ Hermaphrodi tu.vide Bal.ɔſil. xxvij.iij.lib.ꝛ an ſpado poſſit matrimoniũ ɔ̃here.vide ꝑ Roma.ſing. ſuia.

d.l.ſi ita.ꝑ hoc etiã facit tex.in.l.ver.ſ.ſ.de manu.te.quã alle. Bal.hic,ſed parũ facit:q: ſpõte fuit ſeru⁹ alienat⁹,ꝛ poſtea redẽptus,vnde ſi ita teſtator in caſu noſtro poſtea quã domos ſponte alienaſſet iterũ redemiſſet tũc faceret ille tex.ad hoc vñ melius facit tex.in.l.ſi ſic ſuc.§.ſi ita.ſ.de cõdi.ꝛ demon.de qua.q.etiã vide Bal.ꝛ alios in.l.iu.§.ſi ſeruũ.ꝛ in.l.quoties, §.ſeruus.vbi per Jmo.ſ.de here.inſti.

1 ¶ †Matrimoniũ an poſſit quis contrahere in articulo mortis cum concubina,vt filios iam natos legitimet.

2 Hermaphrodit⁹ ꝓualẽs i ſexu maſculino iudicaſ vt maſcul⁹.

1 **Sed eſt queſitũ.** †Facit iſte textus vtrũ in arti.mortis poſſit q́s ɔ̃here matrimoniũ cũ cõcobina vt filios iam natos legitimet,nã hic probat ꝙ ille qui facile generare nõ põt nõ ipedit vxorẽ ducere:de qo aliquid per Bal.ꝛ Ang.hoc dicã in.l.ſi q́s poſthumos.vbi ꝑ Jmol.i.eo.

2 ¶ †Scḋo not.ꝙ hermaphrodito ᵈ preualente in maſculino

d ſexu iudicaſ de maſculo. ¶ Et facit ad.q.feudi.de qua ꝑ glo.ꝛ doc.in.l.q̃b⁹.ff.de lega.i.C.q̃ ſit long.conſue.aliqua no.ponit Bal.in.l.ſi.C.de ſuis ꝛ legi.vide etiã per Bal.in.c.i.de alie. feu pater.ꝛ in.c.ſi clientul⁹.in.ij.colũ.de alie.feu.cũ concord. ¶ In glo.in verbo hisquoq́ꝫ.in prĩo.approbaſ hec gloſſ.ab oibus preterq̃ a Raph.cu.hic ꝙ ſi eſſet vera ratio nõ eẽt idẽ in legato facto poſthumo qñ nõ cõprehẽderet omnis poſthumus naſciturus etiã ex diuerſo ventre,ſed ille tñ qui tũc eſſet in vtero,ꝛ tñ hoc eſt ɔ̃ caſum.l.item relegatus.§.ſi.cum.i.ſeq. iuncto prin.alterius.l.ſeq.ſ.de reb.dub.ergo ꝛc.vnde cõcludit qḋ a.ſ.d.§.hoc ſermone aliter videri debet,vel3 ꝙ illud iõ ibi eſt ne teſtator videaſ duplicato onere voluiſſe grauare hẽdẽ. ar.l.fideicõmiſſa.§.ſi q́s.ſ.de lega.iij.melius facit.l.titia.§.qui ſui vit.ſ.de leg.ij. ¶ Nec tñ nõ ſatiſfacit.q:.d.§.hoc ſermone. loquiſ indiſtincte in quacũq́ꝫ diſpoſitione,ſiue ſimus in vltimis voluntatibus,ſiue in ɔ̃ctibus,ꝛ ſiue omnes cõtineant,ſiue non. ¶ Nec ob.tex.in.d.l.quidam relegatus.cũ ſeq.quia loquitur de pluribus poſthumis ex eodẽ ventre non ex diuerſo naſcituris.vñ quando ex eo,tunc bene ſub indefinita appellatione poſthumi cõprehenderet omnis poſthum⁹.l.ſi q́s ita.§. ſi.ff.de te.tu.ꝛ iſtud videſ eſſe de mẽte Bald.l.ſi cognatio.ſ.de reb.dub. ¶ In ea.gl.ibi exheredo dicto modo oẽm poſthumum ꝛc.ſentit gl.qḋ ſi poſthumũ exheredo oẽs naſcituri cenſent exheredati,ꝛ cũ ea trãſit hic Ray.Bar.ꝛ Jmo.Pe.vero ꝛ Ja.de ra.ꝛ Bal.dicunt primo natum cenſeri exheredatũ nõ aũt alios.idẽ tenet Raph.cu.ꝛ Pau.de ca.hic arg.§.hoc ſermone ſalle.ꝛ dicũt ita debere intelligi.d.l.in.§.pen.Ang. vero hic.ꝛ in.l.ij.§.nominatim.ſ.tit.i.dicit qḋ ſi vnus tantum naſcetur v3 exheredatio:ſi vero plures non valet quo ad alios quẽ per.l.ij.ff.ti.i. ¶ Nec ob.d.§.hoc ſermone.q: ibi non agebatur de fauore teſtamenti vel illa ratio ꝓcedit qñ vn⁹ tñ naſceret.Jmo hic ſub dubio forte dicit ꝙ cũ nulla ratio odij cadat in poſthumo reſpectu ipſius naſcituri,ſ3 reſpectu matris tñ vt innuit tex in.l.ſi quis in ſuo.§.legia.C.de inoff.teſt.ideo qñ exhẽdat poſthumũ cõprehẽdit oẽs naſcituros ex illo vxore.nõ aũt ex alia ad quã odiũ extẽdi nõ de,ſed ꝑ opi.Ang.hic, ꝛ in d.l.ij.eſt gl.in.§.nominatim.ſ.alle.ꝛ in.§.poſthumi.in ꝗ. inſtituti.inſti.de exhe.li.ꝑ hoc facit:q: poſthumus d3 nominatim exheredari ſm formã traditã in.§.maſculorũ.inſti.eo.titu. vbi ſi dixero quicũq́ꝫ poſthumus naſcetur heres eſto cenſent oẽs exhẽdati,ꝛ ſi ſimpliciter dixit poſthumũ exheredo,ꝛ vn⁹ tñ naſcatur ſatis ẽ: nominatim exheredatus per.l.ij.ff.eod. ¶ Item pro dicta opi.Ange.alleg.tex.in.l.iij.in prin.ſ.tit.i. ibi ad ſimilitudinẽ filiorũ nominatum ꝛc.in.l.maximũ vitiũ.inſti. C.e.ſinnceta.d.l.ij.ff.eo.quãq́ꝫ Ang.in.d.l.ij.teneat opi.glo.hic ꝑ qua ɔ̃ opin.ang.hic,ꝛ in.d.l.ij.adduci poſſet ratio.d.§.hoc ſermone.vel3 ꝙ ſi plures naſcanſ valere debeat ſaltẽ in poſthumo primo naſcituro,tñ q: hodie poſthum⁹ exheredari nõ põt.d.l.ſi q́s in ſuo.ꝛ no.gl.in.l.poſthumus a primo.ſ.eod.ꝛ in d.l.maximum vitiũ.in ver.poſthumus.ideo pro nũc vlterius non inſiſto,ſed vbi huiuſmodi diſceptatio eſſet aliquã vtilitatem allatura habeo paſſum pro dubio,ideo diligẽti⁹ vellem inueſtigare,benignior tñ ꝛ probabilior mihi vĩ opin.Bald. poſt antiquos vt exheredat⁹ videaſ qui primo naſcetur ꝑ.d. §.hoc ſermone.Nec ob.l.ij.ff.e.q: ibi non ſuberat ratio ꝓpter quam ſi plores extant filiõ tempore teſtamenti dici poſſit teſtatorem ſenſiſſe magis de vno quam de alio,ſed hic in poſthumo ſubeſt ratio vt videatur ſenſiſſe magis de primo ꝑ dictũ §.hoc ſermone.

1 **Id coq́ꝫ.** †In gloſſ.i.ibi vel poſthumum meũ ꝛc.hoc eſſet no.limitatio ad iſtã.l ſi eſſet vera.ſ3 certe gl.ꝛ Bar.in.d.l.ſi ita alle. in gl.videnſ aperte tenere ɔ̃riũ,vel3 ꝙ rõ ſit fauore teſtamenti

teſtamēti cōſeruādi de qua marito nō tractaſ ibi. ¶ Itē quia etiam diſpō.d.l.ſi ita volēs.ꝙ referaſ ad preſentia nō ad futura procederet etiā ſi non fuiſſet adiectū illud pronomē meū ꝑ l.ſi.§.ꝗ indiuiſaꝫ.de leg.ij. ſm magis cōem itellectū.vñ nō.d.l. ſi ita eſt ſolū:ex eo ꝗꝛ referſ ad ea ꝗ erāt tpe teſtamēti.ꝑpterea Bar.i.l.ſerui electiōe.§.ſi.de le.i.reprebēdit gl.ibi ꝗ ſiſt faciebat drīam inter caſum qñ adiectū eſſet ꝓnomē meū,et qñ nō.

1 ¶ Teſtamētū ſcōm nullū rōne preteritiōis ſilij iaꝫ nati nō tollit p:imum,etiam ſi preteritus viuo teſtatore decedat.

2 Teſtamentum in quo filius eſt preteritus non reconualeſcit, licet filius viuo teſtatore decedat.

3 Lex que nunꝗ fuit in obſeruatione an tollatur per non vſum abſqꝫ contrario vſu.

4 Teſtamentum ſecundū in quo ſunt ſcripti extranei adtollat p:imum in quo ſunt ſcripti venientes ab inteſtato.

1 Si filius. †Scōm teſtm̄ nullū rōne preteritionis filij.iam nati nō tollit p:imum etiam ſi preteritus viuo teſtōre decedat b.d. Nor.ꝙ teſtm̄ in quo fili⁹ in ptāte eſt preteritus, eſt nullum ipſo iure,⁊ omni iure.ſ.tā pretorio ꝗ ciuili, vt ꝑbatur in.l.i.in ſi.ſ.ſi tab.te.nul.extra.⁊ in.l.ſi.in ver.ab inteſtato.ſ.eo.nam ſi valeret ſaltem de iure pretorio nō eſſet locus ſucceſſioni ab inteſtato:ꝗꝛ quādiu eſt locus cauſe teſtati,ceſſat cauſa inteſtati.l.ꝗdiu pater.ſ.de acqu.here.hoc etiā probat.in.l.i.in ver.nullius momēti.ſ.ti.i.⁊ in.l.ij.§.teſtm̄.in verſi.vel iuſta.ſ.quēad.teſta.ape.⁊ dixi in.l.poſthumo.C.de bono.poſſeſ.ꝯtra.et eſt nullū abſqꝫ eo ꝙ filius dicat nullū, vt probatur hic.nam ſi ſm teſtm̄ in quo filius eſt preteritus ita demū eſſet nullum ſi filius dixiſſet nullū ſequereſ ꝙ p:imū teſtm̄ hic debuiſſet tolli per ſcōm:ꝗꝛ regula eſt ꝙ ſcōm teſtm̄ in quo cōtingere potuit aliquo caſu hereditatem adiri tanꝗ ex teſtō valido tollit p:imū.l.pater filio.ſ.de her.inſti.l.cū in ſcdo.ſ.ti.i.ſꝫ ſi ita fuiſſet hic,ergo debuiſſet tolli p:imū cuius ꝯtrarium hic dr,et ſic falſa eſt opi.gl.in.l.i.ꝗ qui in ptāte.in ver.preterit.ibi dū dicit nullū ſi hoc velit.ſ.de le.preſtā.ꝯ quā opi.glo. eſt optima litera inſti. de exhe.lib.in prin.in ver.ab initio.⁊ iſta eſt magis cōis opin. in.d.l.filio preterito.ſ.ti.i.⁊ in.d.l.poſthumo. ⁊ ibi dixi iō non tango vlterius, quia ceteri hic non tangunt preter Rapha.in

2 tepe.huius.l. ¶ †Secundo no.ꝙ teſtm̄ in quo filius eſt preteritus non reconualeſcit,licet filius viuo teſtatore decedat, vt hic, ⁊.l.ſi quis cum.in ſin.ſ.de vul.⁊ pup.qō qualiter procedat

3 dicam.ſ. ¶ †Tertio not.ꝙ l.approbatur etiam propter vſum facti.ſimuliter.in ſi.C.que ſit long.conſue.facit ad not.in.c.i. de treu.⁊ pa.in.c.leges.iiij.diſt.dum ibi tangitur an per ſoluꝫ nō vſum abſqꝫ vſu cōtrario tollatur.l.condita.que nunꝗ fuit

4 in obſeruatiōe. ¶ †In glo.in vbo rūpeſ,ibi alius eſt caſus ⁊c. voluit gl.dicere in hac prima ſol.ſm Bald.Ang.⁊ alios ꝙ in d.l.hac cōſultiſſima.§.ſi quis ait.erāt in ſcdo teſtō ſcripti venictes ab inteſtato.⁊ in p:imo ſcripti erāt extranei.hic autem in ſcdo extranei,ideo ſcōm teſtm̄ hic non tenet.ſed ſm Bald. Ang.⁊ Imo.hic iſta eſt diuinatio ad hāc.l.⁊ ꝯ hanc ſol.facit tex.i.l.filio pterito.ſ.ti.i.vbi idiſtincte dr teſtm̄ rōne pteritionis filij eſſe nullū,⁊ ſic intelligūt iſtū tex.ꝓcedere etiā ſi i ſcdo ſcripti ſint venictes ab inteſta.ideo glo.trāſiuit ad ſcdam ſol. ¶ Sꝫ aduerte,ꝗꝛ dictā primā ſol.quo ad intellectuꝫ huius.l. puto in ſe verā.vcꝫ ꝙ ſi in ſcdo fuiſſent inſtituti venientes ab inteſt.⁊ deceſſiſſet filius preteritus viuo teſtōre ꝙ ſcōm tolleret p:imū validum nō per.d.§.ſi ait.ſed per text.qui reputaſ ſing.in.l.poſthumos.⁊.idē ⁊ circa.ſ.tit.i.vbi iſto caſu recōualeſcit teſtm̄.idē probaſ recte intuenti in.l.etiā.§.libertus.ſ.de bo.li.ſi ergo tale teſtm̄ recōualeſcit de iure ꝑtorio, vt ibi dicitur ergo tollit p:imū,nā lꝫ gl in.l.cū in ſcdo.ſ.ti.i.⁊ i.d.l.ſi ꝗs eū.ſ.de vul.⁊ pup.dixerit ꝙ ꝑ ſcōm validū de iure pretorio tantū non tollitur p:imū validū omni iure,tñ Bart.⁊ magis cōiter doc.p:ealle.locis ꝯtrariū tenēt,⁊ illud videſ verius:ꝗꝛ ſi contrariū diceremus ſequeretur abſurdū.vcꝫ ꝙ paganus decederet cum duabus vltimis voluntatibus validis cōtra.d.l.poſthumus.§.ſi pagan⁹. ¶ Nec ob.d.l.filio preterito:ꝗꝛ ibi filius nō deceſſit viuo teſtōre.hic ſic.ꝑ hac opin.etiā facit:ꝗꝛ ad hoc vt ſcōm tollat p:imū ſufficit ſcōm.ita eſſe factū vt aliquo caſu poſſit hēs ex eo exiſtere.l.ſi pater filio.ſ.de here.inſti.§.poſteriore.inſti.qui.mo.te.infir.ſed ſi ſcōm teſt. eſt validum de iure pretorio ille ꝗ venire pōt ad hereditatē de iure ꝑtorio dr hēs eſſe poſſe.l.in cōditionibus.§.ſi patronum.ſ.de ꝯdi.⁊ demō l.i. §.bonoꝝ.victo p:in.ſi.l.⁊ Bar.ſ.ad trebel. Pro hac opi. eſt tex.in.d.l.cū in ſecundo.in ſi.intelligēdo ꝙ inſtitutus in ſecundo erat inſtitutus ſub cōdi.ꝗ licet de iure ciuili eſſet poſſibilis ⁊ attendenda tñ de iure pretorio reputabatur impoſſibilis iuncta.l.cōditiones.la.ij.ſ.de cōdi.inſti. quo caſu vꝫ teſtamētū reiecta huiuſmodi conditione tm̄ de iure ꝑtorio.l.facta.

§.ſi in donda.ſ.ad trebel.attento ꝙ tex.in.d.l.cū in ſecundo.in ſin.loquitur gñaliter.nec eſt abſurdū ꝙ teſtm̄ validum de iure preto.tñ tollat precedens oī iure validū:nā idem videmus in teſtō cōdito de iure militari,⁊ ſic de iure ſpāli qō eſt debilius,⁊ tñ tollit precedēs validū de iure cōi qō eſt forti⁹.l.eius militis.§.militia.ſ.de teſta.mili. ¶ Ex quo infert ꝙ ſi fuiſſent hic inſtituti venictes ab inteſtato in ſcdo attēto ꝙ preteritus viuo teſtōre deceſſit,⁊ ſic recōualeſcit ſcōm de iure ꝑtorio ſublatū fuiſſet precedēs,niſi ꝯ predicta diceres ꝙ tex.in.d.ver.idē.⁊ circa procedit qñ vnicū teſtm̄ factū eſſet,ſecus ſi aliud preceſſiſſet:ꝗꝛ nō recōualeſceret ſcōm de iure ꝑto.ſm Ang.ibi ne ille tex.cōtradicat huic.l.⁊ ita etiam tenebat Bal.in repe.l.in ſuis.xv.col.ſ.eo.⁊ Ang.in.d.l.ſi quis eū.§.i.⁊ in.d.l.i.§.bonorum.que opi.nō placet:ꝗꝛ cōiter intelligitur.verſ.idē ex circa. indiſtincte,⁊ bene ꝗꝛ vtroqꝫ caſu eſt eadē rō. ¶ In ea.glo. ibi ratione preteritionis Hec ſcda ſol.ad cōtrariū.d.§.ſi ꝗs aūt. cōiter teneſ,⁊ eſt vera ¶ Sed cōtra eā terribiliter facit tex.in l.ſi duobus.§.ſi p:imus.ſ.de bono. poſ.ꝯtabu.vbi probaſ ꝙ ſi in ſcdo filius fuit preteritus,⁊ in eo ſcripti ſunt venientes ab inteſta.tollitur p:imū teſtm̄ in hoc diſſicili ꝯtrario quot fuerunt capita tot ſnie.tñ puto opi.Bar.hic eſſe veriorē.ſ.ꝙ ibi loquitur in preteritione emācipati propter quā ſm teſtm̄ non erat nullū de iure ciuili,vñ ex eo adiri pōt hereditas.l.ſi ex duob⁹. in pñ.de le.ſ.ꝗꝛ nō erat cognitus de iure ciuili,nimirū ſi poſteriꝰ quā fuit validū de iure ciuili tollit p:imū,ſꝫ hic filius in ptāte fuit in ſecūdo preteritus,ꝗ preteritio reddit teſtm̄ omni iure nullū,vt dixi.ſ.in prin.huius.l.nimirū ſi ꝑ ſcōm nullū nō tollitur p:imū.l.ſi iure.ſ.de le.iij.⁊ cū Bar.hic trāſit Pau.de ca. idē Bal.in repe.l.in ſuis.in.xv.col.ſ.eo.⁊ in.d.l.hac cōſultiſſima.§.ex iperfecto.⁊ idē tꝫ ibi Iul.⁊ Pau.de ca.i.d.§.ſi ꝗs aūt. ⁊ Frā.de rāpo.in.d.l.filio pterito. ¶ Nec ꝑdicte ſol.ob.ſi diceretur quare ergo in.d.§.ſi p:imus.ſit diſtō an ſint ſcripti venientes ab inteſt.in ſcdo teſtō vel nō,nam ſi loquiſ in emancipato vtroqꝫ caſu ſm deberet tollere p:imum,⁊ propter hāc rōnem Bar.in.d.§.ſi p:imus.tenet ꝙ ille tex.loquitur in filio in poteſtate,⁊ ꝙ ſcōm ibi tollat p:imū:ꝗꝛ ita demum eſt nullum illud ſcōm ſi preteritus dicat nullū,⁊ non aliter:ꝗꝛ in ſecūdo ſcripti etiā venictes ab inteſtato,hic autē ſcripti erant extranei,⁊ ſic Bar.eſt ſibi cōtrarius:ꝗꝛ rñde ꝙ illud qō ibi ipſe dixit nō eſt verū,ꝗꝛ ſm in quo filius in ptāte eſt preteritus omni iure ab initio eſt nullum:vt probatur in.d.verſi. idem et circa.⁊ in.d. l.filio preterito.dum ibi dicitur quod reconualeſcit de bono ⁊ equo,⁊ ſic de iure pretorio. ¶ Nec ob.ꝙ ibi fruſtra ſit illa diſtinctio an in ſecūdo ſcripti ſint venictes ab inteſtato:quia vt colligiſ ex verbis Bart.hic dicas ꝙ ibi in ſecūdo vltra vitiuꝫ preteritionis erat defectus numeri teſtium,vt pꝫ in verſi.imperfectum.ideo ſi ibi nō fuiſſent inſtituti venictes ab inteſtato ꝗ poſſunt ex teſtō nō ſolenni ſuccedere.l.ij.ſ.tit.i.nō fuiſſet ſublatū p:imū.d.§.ſi quis autem. ¶ Nec ob.etiam ſi dicaſ ſol. Bar.hic diuinationē cōtinere cū nulla ſit mētio emācipati in d.§.ſi p:imus.ꝗꝛ dic ꝙ nō eſt inconueniēs intelligere in emancipato:ꝗꝛ ti.de bo.poſ.cōtra ta.principaliter ꝑpter eū fuit editus ꝗ oī remedio deſtitut⁹ erat:ꝗꝛ incognit⁹.l.nō eſt.ſ.de bon. poſ.tū.gñali.§.emācipati.inſti.de her.ꝗ ab inteſt. ¶ Nec curo ſi dicatur ꝙ etiā filio in ptāte cōpetit ꝯtab.iuxta.l.ſi.C.de lib. prete.ꝗꝛ nō fuit principalr ꝑpter eū inuēta:ꝗꝛ ſibi ſacis ſuccurſum erat remediū dicēdi nullū.Ange.hic reprobat opin. Bar.hic,p:imo ꝗꝛ diuinat ſꝫ ā.iñdi. ¶ Secundo moueſ.ꝗꝛ ſi in.d.§.ſi p:imus.vitiū pteritionis interueniſſet,⁊ defectus numeri teſtiū nō eſſe drīa inter emācipatū,⁊ ſuū:ꝙ vtroqꝫ caſu ſm eſſet nullū. ¶ Hec rō fragilis eſt ꝗꝛ vitiū ſolēnitatis tolliſ ibi ꝑ inſtōne venientium ab inteſtato:ſed vitiū pteritiōis remanēs nō annullat ipſo iure teſtm̄ ſi intelligaſ in emācipato.d.l.ſi ex duobus.cū ſi.ꝙ ſecus eſt in exiſtēte in ptāte.d.l.i.in ver.nullius momenti.ſ.tit.i.cū ſi. ¶ Vera eſt ergo opi.Bart. hic quā cōfirmo:ꝗꝛ ſi in.d.§.ſi p:imus.pteritus eſſet exiſtēs in poteſtate ſequereſ ꝙ ibi hereditas ad eum ſpectaret ab inteſt.de iure ciuili,cuius contrarium ibi innuit tex.in verſic. potiores. ¶ Nec ob.tex.ibi in ver.remoto.ꝗꝛ nō referſ ad verbū potiores.ſed ſm glo.ibi intelligitur.ſ.eo nolente contratabu.teſtm̄. Et ꝙ nō referaſ ad verbū potiores patet,ꝗꝛ tex.in.d.§.ſi quis ait.dū vtitur illa indefinita eos ſcribere inſtituit ꝗ ab inteſtato ⁊c.qui equipollet vniuerſali,ar.l.ſi pluribus.in princi. ſ.de leg.ij.⁊.l.i.§.cum vrbem.cū ſi.ſ.de offic.prefe.vrb.innuit ꝙ ad hoc vt ſm minus ſolēne tollat p:imum eſt neceſſe ꝙ oēs qui ab inteſt.de iure ciuili tenebant p:imum locū inſtituanſ in ſecundo.ſed fili⁹ in ptāte erat hmōi:ergo ſequiſ ꝙ in.§.ſi p:imus. nō deberet ſcōm tollere p:imum:ꝗꝛ in ſecūdo fuit preteritus, hic autem rō ceſſaret ſi intelligatur in emācipato ꝗ iure ciuili erat incognit⁹:ergo ⁊c.⁊ ꝙ neceſſe ſit in.d.§.ſi ꝗs ait.ꝙ cuſtis

tuauſ oēs primū locū tenētes ab inteſtato ptʒ ꝑ tex. ſbi dicit ſm teſtm̄ valere quaſi cām inteſtati, ſed ab inteſta. oēs pariter primū locum tenētes vocantur: ergo ꝛc. nec ob. ſi dicat̄ ꝙ imo in. d. §. ſi prius. vʒ illa diſpoſitio vt teſtm̄: qꝛ ꝫ eā dat̄ bon. poſ. ꝫta. vt hic, vt pbat̄ rōne: qꝛ ſufficit ꝙ ſit talis ex qua remoto vitio ꝑteritionis poſſit adiri hḗditas vel peti bo. poſ. ſm. l. qḋ vulg. ſ. de bo. poſ. ꝫtab. ſʒ in. §. ſi pri⁹. remota petitiōe filij pote rāt ſcripti q ab inteſtato erant ſucceſſori hḗditatē adire. l. i. §. ſ. tit. i. ergo ꝫtabulari poterat: qꝛ rn̄de primo: vt dicit gloſſ. in. d. §. ſi prius. q ſentiēs hoc ꝫtiuʒ intelligit ꝙ improprie ibi datur bo. poſ. ꝫta. ſi illa diſpō, vʒ velut ab inteſta. nō vt teſtm̄. ¶ Uel ſecūdo dic ſm Ang. ꝙ ibi diſpenſatiue datur ꝫtab. nā qua ra tione ius ibi diſpenſat ꝙ nō valeat illa diſpō veluti voluntas inteſtati eadē rōne debuit diſpenſare vt filius illā contratab. poſſit: ne als ſibi noceret et magis volūtas minus ſolēnis ꝙ ſo lennis. ¶ Uel. iij. rn̄de ſm Imol. hic ꝙ ibi fuit inſtitut⁹ vnus ex filijs. a. iō vʒ vt teſtm̄ inter liberos. iuxta. l. hac conſultiſſima. §. ex imperfecto. ꝫ alle. de hoc dicit eſſe gl. ſing. in. l. filij. C. fa mi. ercſ. ſʒ tex. in. d. §. ſi qs aūt. in ver. nō quaſi teſtm̄ pcedit vbi eſſet cōdita illa diſpoſitio inter alios veniētes ab inteſta. non exiſtētes de liberis, ꝛ hanc ſol. tʒ Cyn. in. l. quotiens. C. fa. ercſ. idem ſentit Bar. in. d. §. ex imperfecto. ꝛ Ang. in. d. l. filio ꝑte rito. ꝛ ibi idē tenet Imo. in antepe. col. ꝛ Ang. in. l. ſi. C. famil. ercſ. ꝛ in aut. ꝙ ſine. C. de te. ꝛ pbat̄ in aut. de teſt. imperfe. in prin. ¶ Nec ob. tex. in. d. l. ſi. C. fa. ercſ. qꝛ rn̄det Ang. in locis pre alle. ꝙ illud verū eſt de iure. C. ſecus de iure aut. Uel meli⁹ ſm Ang. in. d. l. ſi. dic ꝙ in caſu illius. l. ſatis deprehenditur te ſtatorē voluiſſe teſtari arg. l. illud. §. tractari de iure codi. et. l. non codicillū. cū ſi. C. de te. vide etiā no. per Bar. in. l. illud. in vlt. col. C. de ſac. ſan. ecc. remanet ergo defenſata ſol. gl. noſtre. ¶ Sed eam ſignanter limita ſm Raph. hic in repe. huius. l. in pe. char. niſi in pmo teſtō inſtituti eſſent aliqui de venienti bus ab inteſta. non oēs: in ſecūdo vero oēs. Tunc enim non tollitur primū omnino validū p ſecūdū imperfectū reſpectu numeri teſtiū, ꝛ ita dicit eſſe de mente gl. hic ꝙ eſt diligentiſſi me notā. pro limitatione. d. §. ſi qs aūt. Et ad hoc bn̄ facit tex. ille, in ver. ꝛo q ab inteſt. a ꝫrio ſenſu. vbi ſenſit illa litera idē ꝙ Raph. hic, ꝛ iſtā limitationē expſſe tʒ Frā. tigr. de piſis pre ceptor Bald. in. d. §. ſi quis aūt. ¶ Sed Pau. de ca. in conſil. ecexlij.ᵃ inci. dubiū facit ꝛc. tenet contrariū vbi fortius dicit ꝙ in primo ꝛ in ſcḋo ſcripti ſunt oēs ab inteſta. venientes lʒ quo ad alia differat primū teſtm̄ a ſcḋo, ꝛ primū ſit ſolēne ſcḋm nō adhuc ſm pual et primo p. d. §. ſi qs aūt. Mouet̄: qꝛ cū vtrūqʒ ſit fauorabile tn̄ ſcḋm hʒ vnū plo ſquā primū. ſ. qꝛ eſt vltimum ꝙ iura plurimū ponderāt. l. ſi mihi ꝛ tibi. de leg. i. ꝛ. d. §. poſte riore. cū ſi. ¶ Cogitabā an poſſint opi. cōcordari prout in ſi miliꝰ dicit Bald. ꝛ Saly. in aut. hic inter liberos. circa intelle ctum huius aut. C. de teſt. dum dīt ꝙ ſi ſm teſtm̄ non habens clauſulā derogatoriā ſiſr cōtinet inſtōnem liberorū ab inteſt. primū locū tenētiū ſicut ꝛ primū: tūc ſcḋm pual et primo ſi ſit magis fauorabile ipſis liberis, als ſecus: qꝛ intētio illius aut. fuit fauere liberis, ſic ergo idē dicamus in propoſito. ¶ Ego tn̄ adhuc tenerē cū opi. Raph. indiſtincte per tex. in. d. §. ſi qs autem a cōtrario ſenſu. ¶ Limito tn̄ dictū Raph. lʒ ſcriptum non reperiā vt procedat qn̄ in primo eſſent inſtituti dumtaxat aliq de veniētibus ab inteſta. nullo extraneo ſecus inſtituto, ſecus ſi aliqs eſſet extraneus coheres datus. ¶ Moueor per tex. in. d. l. ſi qs aūt. vbi loquitur qn̄ i primo erāt inſtituti extra nei: ſed caſus de quo dubitamus eſt mixtus iō huius articuli deciſio pendet ab eo. vcʒ an diſpō. d. §. ſi qs aūt. que eſt fauo rabilis, ꝛ loquit̄ in caſu ſimplici trahat̄ ad caſum mixtū, ꝛ dicit̄ qḋ ſi nō excluderetur fauor. l. nō oēs. in prin. ſ. de verbo. oblig. ¶ Conſtat aūt ꝙ ſi ſm nō tolleret primū excluderet̄ fauor: ve nientiū ab inteſtato. itē ꝛ fauor vltimi teſtamēti conſeruandi: ergo ꝛc. Sed vbi per talē extenſionē cōſeruaret̄ talis fauor lʒ aliqḋ odiū vtiqʒ cōſeruaret̄. puta exheredatio tunc bene pce deret extēſio ad caſum mixtū, vt eſt caſus no. in l. ſi ita facta. ſ. tit. ꝛ. tene menti. qꝛ puto me alibi hoc nunqʒ dixiſſe. ¶ Predi ctis adde ꝙ Imo. hic reuoluens adhuc contrariū. d. §. ſi prius. voluit inueſtigare an poſſit dici ꝙ pcedat in filio in poteſtate preterito. ppterea multos recitat intellectus. ꝛ primo ꝙ ibi ſʒ teſtm̄ eſt nullū: ex eo qꝛ nō vʒ vt teſtm̄. ſed velut qdā diſpoſitio inteſtati, vn̄ cū filius inter ſuccedentes ab inteſtato reperiatur ibi tenere primū locū, ideo ibi venit nō p bo. poſ. ꝫta. ſed p vn̄ liberi, vt ſbi tetigit glo. ¶ Sed dicas ꝙ illa gl. non videt̄ hoc tenere, ꝛ bene vt etiā per Imo. hic. qꝛ ibi nulla diſpō mix⁹ ſo lēnis ba cōſeruari p inſtōnē veniētiū ab inteſtato. ideo illi⁹ diſ tarat q ſunt in ea deſcripti vn̄r vocati non alij arg. l. cū pretor. in prin. ſ. de iud. ꝛ. l. maritus. cum ſi. C. de procur. alias non di ceret̄ pprie illa volūtas cōſeruati ſi preterit⁹ in ea ſuccederet.

Seruari ergo debet ſm voluntatē teſtantis. d. §. ſi quis aūt. et l. ſi. C. fa. ercſ. ¶ Alium ergo refert intellectum Imo. qui fuit d. Jac. de iſolarijs. cardinalis ſancti Euſt ꝛc hij. vcʒ ꝙ in. d. §. ſi prius. pmū teſtamentū fuit ſublatū per ſecundū: qꝛ p ꝫtabu. filij fuit approbatū retenta opi. Bald. in. d. l. poſthumo. C. de bo. poſſ. ꝫtab. dicētis ꝙ ideo ꝫtabulari poteſt: qꝛ ꝫtabulando approbat teſtm̄ tanqʒ factū lʒ improbet: vt ſic factum, vt in filii dicit tex. in. l. iij. §. falſus. ſ. rem ra. habe. ꝛ not. glo. in. l. pompo. la. i. in glo. ij. circa ſi. ſ. de neg. geſt. Multa eſſent hic dicēda q ſcripſi in. d. l. poſthumo. ideo nō repeto, qꝛ cōiter Bart. ibi ſo let dānari. d: imo: qꝛ ſequeretur ꝙ vbi filius in poteſtate eſſet ꝑterit⁹, ꝛ alij ſunt iſtituti nō poſſent iſtituti ꝫtabulare ſine fra tre ſuo preterito: qꝛ ſola ꝑteritio illius filij ꝫtabulantis eſt de per ſe ſufficiēs ad faciendū teſtamētū eſſe ipſo iure nullū. Et tn̄ videmus ꝙ inſtitutus ſine preterito pōt ꝫtabulare. l. illud. §. ſi. ꝛ. l. ſeq. ꝛ. l. ſi poſt mortē. de bo. poſ. ꝫtab. ¶ Preterea ap probatio facta, vt ſtatim iprobet nihil debet operari arg. l. qui ſic. ſ. de ſol. ꝛ fuit rō. d. Ant. in. c. cum dilectus. de arbi. ¶ Nec obſt. d. §. falſus. qꝛ dic ꝙ ibi ſnīa habuit principiū validū: qꝛ te nuit quo ad ipſum falſum procuratorem. l. lʒ vbi gloſſ. ordi. C. de procu. ¶ Alijs modis etiam reſpondet: vt dixi in. d. l. poſt humo. Preterea talis recōualeſcentia ſiue ſit de iore ciuili ſi ue de ꝑtorio ſurgens ex approbatiōe filij preteriti ſuperueniēs poſt mortē teſtatoris nō eſt ſufficiens ad tollendū primū teſta mentū iam validatū morte teſtatoris. vt expreſſe no. Bart. in d. l. filio preterito. ꝛ in. l. cū in ſcḋo circa ſi. ſ. tit. i. Itē: qꝛ alias ſe queret̄ ꝙ paganus cū duobus teſtamentis validis decederet ꝫ. l. poſthumus. §. ſi paganus. ſ. ti. i. ¶ Nec iſtis ob. ꝙ bo. poſſ. cōtratab. det̄ ad reſcindēdū. l. vt liberis. C. de col. qꝛ illud verū qn̄ reperit teſtm̄ eſſe validū. ſʒ qn̄ repert eſſe nullū tūc datur nō ad reſcindendū. ſed ad declarandū nullū ſicut videmus in ſnīa a qua fuit appellatū, nam lʒ appellatio det̄ ad reſcinden dum. l. i. in ſi. ſ. ad turpi. tn̄ ſi ſnīa eſt nul a appellatio tendit ad declarandū ipſam eſſe nullā. l. i. cū gl. in verſ. infirmabitur. ſ. de fer. Et ꝙ bo. poſ. ꝫtabu. detur ad declarandū teſtamentum nullū eſt tex. in. d. l. qḋ vulgo q ad hoc eſt ſingularis ſm Imo. hic. ¶ Aliū ergo refert fuiſſe intellectū Ang. hic, ꝛ l. d. l. vro ris abortu. C. e. vcʒ ꝙ in. §. ſi prius. erat duplex defectus. ſ. ſolē nitatis, ꝛ preteritiōis: ideo cū illud teſtamentū nō vʒ: vt te ſtamentū propter defectū ſolennitatis nō erat ꝫſiderabile vi tium ꝑteritionis: qꝛ nō poterat annullare id qḋ de ſe eſt nullū. Et ideo ſi vnū tantū vitium fuiſſet. ſ. ſolennitatis omiſſe in ſe cūdo teſtamēto tolleretur primū. ita hoc caſu qn̄ eſſet duplex defectus tolleret̄ etiā primum, ſecus qn̄ in ſcḋo eſſet tn̄ vitiū preteritiōis: qꝛ tunc eſt nullū, vt hic pt: ꝛ bene cōſiderari pōt tunc hoc vitiū. Deriſorius eſt hic intellectus: qꝛ continet ab ſurdum. vcʒ ꝙ ſcḋa voluntas in qua ſunt duo defectus potius tollat primū ꝙ illa in qua eſt vnicus tn̄ defectus. ¶ Item. qꝛ attento ꝙ vitium ſolennitatis tollit̄: ex eo qꝛ in eo ſcripti ſunt veniētes ab inteſtato. l. ij. ſ. tit. i. ꝛ. d. § ſi quis autē. ideo vnicum tantum remanet. ſ. vitium preteritionis: ergo nō debet tollere primum: vt etiā ipſe fatetur, qꝛ vnicum tn̄ eſt vitium in ſcḋo. ¶ Unde ſm Imol. hic alius fuit d. Onofrij de piſio in re pet. d. §. ſi qs aūt. vcʒ ꝙ retento ꝙ loqr̄ in filio in poteſtate preterito. d. §. ſi prius. ideo ibi tollit̄ primū: qꝛ ita erat fauora bilius filio ꝑterito. nā cū ibi in pmo fuiſſet exheredatus certe ſi voluiſſet p querelā inofficioſi impugnare illud primū fuiſſet opus ſm iſta tpa ante. l. oi modo. C. de inof. teſt. pbare ſe fuiſ ſe gratū patri exheredāti iuxta. l. vt liberi. C. de inof. teſt. Hoc aūt fuiſſet difficile pp dubium litis euentū. arg. l. qḋ debetur. cū ſi. ſ. de pac. ergo fauorabili⁹ erat ꝙ primū tolleret̄ vt ſic per ꝫtab. abſqʒ iudicio ꝛ lit. cōte. ꝫ ſm venire poſſet. hec aūt ratio ceſſat hic, qꝛ in caſu illius. l. i pmo filius nō erat exheredatus. Hunc tn̄ intellectum reprehendit Pau. de ca. ꝛ Imo. pmo. qꝛ ſi verus eſſet ſequeret̄ ꝙ fruſtra ibi attenderetur an in ſecūdo ſcripti eſſent veniētes ab inteſtato, vel nō. ¶ Sʒ debilis fuit hec reſponſio: qꝛ illud ibi eſt reſpectu defectus numeri teſtiū. vt. ſ. viſum eſt. ¶ Secūdo mouetur: qꝛ ſicut ſe habet ſecūdus gradus ad primum, ita ſe habet ſm teſtamētū ad primū iuxta. l. iij. §. ſi. ſ. e. Sed primo gradu valde valere non pōt nec in eo hereditas deſari niſi demū ſublato primo ex cuius defectu ſu mit vires ſcḋo. d. §. ſi. Unde ſi ponamus filium a primo gradu eſſe preteritū a ſcḋo exheredatū retento intellectu. d. Onofrij deberem⁹ dicere teſtamentū ſumere vires a primo nō a ſcḋo: qꝛ ita eſſet fauorabili⁹ filio per predicta: ꝛ tn̄ ꝫtiū dicunt iura. vcʒ ꝙ validitas teſtamēti incipit a ſcḋo grado: vt eſt caſus in d. §. ſi. ꝛ in. l. ſi poſthumus a primo. iuxta pdo. ſ. e. ergo idem in pluribꝰ teſtamētis ¶ Iſte itellect⁹. d. Onofrij. eſt ꝫ tex. in m. ꝛ gl. in ver ſuperi⁹. Nec ob. ꝙ hic nō fuerint iſtituti veniētes ab inteſtato: qꝛ illud nō ꝫſiderat̄, niſi q ad defectū numeri teſtiū.

¶ Alius

¶ Alius vero fuit intellectus quorundā dicētiū vt hic refert
Imo. ꝙ in. §. ſi primus. erant inſtituti veniētes ab inteſta. vnde
ibi fuit poſſibile teſtm̄ validari de iure ꝑtorio in vita teſtōris
per. l. ſi poſtbumus. ver. idem, ⁊ circa. ſ. tit. 3. ideo non mirum ſi
attenta hmōi potētia recōualeſcendi tollit primum per no. p
Bar. in. l. cū in ſcōo. ſ. ti. ſ. Sed in caſu. l. noſtre hoc nō potuiſ-
ſet cōtingere: qꝛ hic nō erāt inſtituti veniētes ab inteſt. vt pro-
batur in. d. ver. idē ⁊ circa 2ᵒ ſenſu, ⁊ ergo ⁊c. ꝙ talis potē-
tia recōualeſcēdi viuo teſtōre ſit ſufficiēs ad tollendū primū:
allegāt tex. in. l. pater filio. ſ. de here. inſti. ¶ Adde ꝙ iſte fuit
intellectus Bal. in. l. poſtbumo. in. §. alias. in. ij. op. C. de bo.
poſ. 2tob. ⁊ in. l. ſi pater. in. xij. op. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub condi.
fac. ⁊ in. l. hac cōſultiſſima. §. ex imperfecto. preallegaꝫ. ⁊ Saly. in
d. l. vxoris abortu. dicētes ꝙ tunc recōualeſcit teſtamentū etiā
de iure ciuili qñ in ſcōo ſunt inſtituti veniētes ab inteſt. q pñt
ſuccedere ēt ex teſtō imperfecto. d. l. ij. ſ. tit. ſ. ⁊ ad hoc pōderāt
d. §. ſi primus. iunctis no. per glo. in d. l. cū in ſcōo. ¶ Sꝫ Pau.
de ca. ⁊ Imol. hic. ⁊ Imo. in. d. l. cū in ſecundo. reprobant hūc
intellectū. qꝛ quātūcunqꝫ actualis recōualeſcentia ſcōi teſta-
menti poſſit tollere primū tñ nō ſufficit ſola patientia ſicut in
ſimili dicimus ꝙ poſtbumus preteritus non rumpit teſtm̄ niſi
actualiter naſcatur. d. l. vxoris abortu. ¶ Adde ꝙ licet iſti non
dicant Bar. in. d. l. filio preterito. verſus fi. vbi tractat an et qñ
teſtm̄ in quo filius in ptāte eſt preteritus incōualeſcat de iure
ciuili, ⁊ qñ de iure pretorio dicit ꝙ recōualeſcētia que eſt de iu-
re ciuili. hñ tollit primū teſtamētū non aūt illa que eſt de iure
pretorio p iſtū tex. Tñ illa ſua diſtō cōiter dānatur per doc. ibi,
⁊ Bal. hic ⁊ aliquid diximus in. l. ij. §. ſi. ſ. eo. ideo rectius lo-
cutus eſt Bar. in. d. l. cū in ſcōo. diſtinguēs aut illa recoualeſ-
cētia ſupuenit poſt teſtamētū viuo teſtatore, ⁊ tunc tollit pri-
mū p. d. l. cum in ſcōo. ſm opi. Io. and. ibi in gl. relata, ⁊ cōiter
approbata. ¶ Aut ſuperuenit ſolum poſt mortem teſtōris, et
tunc ſiue de iure ciuili ſiue de iure pretorio non tollit primū*,
⁊ iſtud puto verius. ¶ Nec etiā predictis ob. tex. in. d. l. patri
filio. vbi videbatur ſolā potētiā recōualeſcēdi tollere primū: qꝛ
lꝫ nec Imo. nec Pau. de ca. hic rñdeāt dicas ꝙ lꝫ ibi dicatur in-
ſpici an aliquo caſu poſſet heres ex eo exiſtente tñ intelligitur. ſ.
cū effectu. nō enim ibi negatur qn requiratur teſtamentū ab initio
eſſe validū: ſed ibi dicitur ꝙ nō attēditur an ſortiatur effectum, ſꝫ an
ſortiri poſſit, ad hoc vt tollat primum. ¶ Item inquātum di-
cebat Bal. talem recōualeſcentiā de qua in. d. §. ſi primus. eſſe
de iure ciuili. adde ꝙ imo eſt de iure pretorio tñ. vt etiā dicit
Imo. in diſcurſu. ⁊ probatur in. d. l. filio ꝑterito. in verſi. ex bo-
no ⁊ equo. vt ibi firmant ocō. ⁊ in. d. l. cū in ſcōo. ⁊ probatur in. l.
etiam. §. libertus. verſi. poſſeſſionē. ſ. de bo. libe. ¶ Igitur ſm
Imo. cum nullus intellectus ex predictis poſſit ſuſtentari vi-
deretur aliter dicendum ad contrarium. d. §. ſi primus. vcꝫ ꝙ lo-
quatur in filio in poteſtate, ⁊ ꝙ aliud eſt dicere an ſecundum
teſtm̄ in quo filius in ptāte eſt preterit⁹ tollat primū, ⁊ certū
eſt ꝙ non: vt hic, aliud eſt dicere vtrū ſcōm poſſit 2tabulari, ⁊
ſic hereditas extorqueri, ⁊ dicendū eſt ꝙ ſic per. d. §. ſi primus. qꝛ
ſufficit illud teſtm̄ eſſe tale ad hoc vt 2tabulari poſſit ꝙ ꝑteri-
tiōis vitio circūſcripto ex eo poſſit peti bo. poſ. ſm tabu. ſeprꝰ
alle. l. ꝙ vulgo. ⁊ iſte erit vnus caſus ſm Imo. in quo neceſſa-
ria erit bo. poſ. contra ta. qꝛ alia via filio ſuccurri non poſſet.
¶ Adde ꝙ iſte intellectus tenetur per Rapha. hic. cuius tñ
fuerit neſcio an Raph. an Ioan. de Imo. ¶ Sed cōtra iſtum
intellectum facit: qꝛ vbi ſunt duo gradus, et vnus eſt vali-
dus alius inualidus hereditas verſari dicitur in gradu valido
tantum. l. non putauit. §. a primo. ſ. de bo. poſſeſ. cōtra tab. ⁊ di-
ctum fuit in. l. ij. §. ſi. ſ. eo. Si ergo in. §. ſi primo. ſm teſtm̄ eſt in-
ualidum, ⁊ primum validum: ergo hereditas in primo non in
ſecundo verſatur. nec plus cōſequi debet filius ex cōtratabula-
tione ſecūdi ꝙ laturi eſſent ſcripti in ipſo ſecundo: cōſtat autē
eos nihil fore laturos: ergo ⁊c. ¶ Itē 2 iſtū intellectum facit
l. ſi poſtbumus a primo. in prin. ſ. eo. ¶ Nec ob. ſi p opi. Ioā.
de Imol. adducatur text. in. d. l. non putauit. in. §. a primo. vbi
poſtqꝫ hereditas eſt deuoluta ad ſcōm gradū de iure ciuili, et
pretorio validum propter inſtitutionem in primo cōtingentē
poſt mortē teſtatoris hereditate nō adita aduocatur hereditas
a quocūqꝫ poſſidente ꝑpoſita bo. poſ. cōtra ta. 2 teſtm̄ ſimpli-
citer, ⁊ ſic cōtra primū gradum, vt no. in. d. §. a primo. Nec eſt
verum ſm eū ꝙ in dicto caſu rumpatur gradus ſecūdus per ru-
pturā primi: eo quia habeat depēdētiā a primo: qꝛ tpe quo 2-
tabulatur primus gradus ipſe primus iam eſt nullus propter
mortē predictā inſtitutor, ergo ſcōs nō pōt dici habere depē-
dentiā ab eo. Nec ſufficit habuiſſe dependētiā in preteritum
niſi tūc habeat. ſ. tpe quo agitur de inualidādo primū gradū. l. ſ.
§. ſi venter. ſ. de vē. in poſ. mit. l. nā ⁊ ſi. in fin. a contrario ſenſu.
ſ. ti. ſ. qꝛ reſpondeo ꝙ iſtud non puto verū: qꝛ in. d. §. ſi venter.
probatur ꝙ requiritur ſcōm gradū habere dependētiā a primo va-
lido tpe quo primus a. l. annullatur, ad hoc vt ſcōs rūpatur per
rupturā primi. vt qñ poſtbumus naſcitur: vt qꝛ hereditas verſa-
tur in primo: qꝛ mortuus erat teſtōr. ⁊ ſic hereditas ſaltem ſpe
verſabatur in primo, ſed ita fuit ꝙ in. d. §. a primo. vſ. ſed ſi poſt
mortē. hſdes ſcripti in primo deceſſerūt poſt mortem teſtato-
ris, ⁊ ſic tpe quo hereditas verſabatur in primo: ergo ſcōs gra-
dus habuit depēdentiā a primo q primus nō fuit ex toto nul-
lus intelligendo ibi in filio emācipato preterito vt intelligit
Bar. in. l. ij. §. ſi. ſ. eo. ⁊ in. d. §. a primo. ⁊ 2. ſum ſequutus.
1 ¶ Subſtitutus dicitur inſtitutus, ⁊ ſecundus gradus ſubſti-
tutionis vulgaris redditur nullus, vt hic.
2 Rumpi poteſt illud quod non eſt in re, ſi tamen eſt in ſpe.
5 Beneficium primo vacaturum impetraui, ⁊ tempore impe-
trationis eram in minoribus conſtitutus, ⁊ poſtea duxi vxo-
rem, qua mortua, demum vacauit beneficium, an poſſum illud
conſequi.
1 **Si a primo.** †Secundus gradus. ſ. ſub-
ſtitutionis vulga. licet pen-
dente primo dicatur cōditionalis, tñ ex preteritio-
ne filij iam nati ſtatim redditur nullus, ⁊ ex preteri-
tione poſtbumi rumpitur eo nato, nec recoualeſcit, licet pre-
teritus decedat teſtōre mortuo, ⁊ ante aditā ⁊ repudiatā here-
ditatē. h. d. ¶ In text. ibi non erit ſecundus heres ſubaudi, lꝫ
primus repudiet hereditatem, ⁊ ſic eueniat caſus ſubſtitutio-
nis vulg. ſm Dy. ꝙ etiā exponit tex. ibi inutiliter inſtitutus. i.
ſubſtitutus, ex quo habes notare maxime iuncto verſi. quaſi ab
initio, ꝙ ſubſtitut⁹ dr̄ inſtitutus. facit. l. coheredi. §. cohered. ſ.
2 de vulg. ⁊ pup. ⁊ in. l. in rōne. §. qd vulgo. ſ. ad le. fal. ¶ †Scōo
no. ꝙ illud qd nō eſt in re ſi tñ eſt in ſpe poteſt rumpi. ꝙ opti-
me probatur in. l. poſtbum⁹ a primo. ſ. eo. ꝙ qualiter procedat a
dixi in. l. poſtbumo. C. de bono. poſ. contra tabu. ¶ In gloſ. in
verſi. vt natus ibi in. l. poſtbumus ⁊c. not. ſing. iſtam gloſ. ſm
Ang. ⁊ Imo. volētē ꝙ. d. l. poſtbum⁹. que loquitur in teſtō in
quo filius eſt preteritus, cuius morte ſuperueniēte viuo adhuc
teſtatore recōualeſcit tñ reſpectu primi gradus a quo prete-
ritus erat: vt ibi, ⁊ ſic eſt exorbitās a regula. l. qd ab initio. cum
vulg. ſ. de reg. iur. hꝫ etiā locū quo ad recōualeſcentiā ſecundi
grad⁹ a quo poſtbumus erat preteritus. nā 2riū videretur. at-
tento ꝙ in exorbitantibus non fit extenſio. l. ſi vero. §. de viro.
ſo. ma. l. ius ſingulare. cū ſi. de leg. ¶ Tñ ratio huius glo. eſſe
potuit ſm Imol. qꝛ eſt vtrobiqꝫ omnino eadē ratio, et ſumus
in fauorabilibus, vt teſtm̄ conſeruetur, arg. l. vel negare. ſ. quem
ad. teſt. ape. vñ tūc licita ſit extenſio. Pro quo eſt glo. optima
licet non alleget, in. l. ſ. in verſi. liberos. in fi. C. de his qui ante
aper. tabu. ſimile in. l. cetera. §. ſꝫ et ſi qs. ſ. de leg. ſ. ⁊ ibi doct. et
no. per Bartol. etiā alios in. l. ſi conſtante. in. viij. et. ix. q. tertie
partis. ſ. ſol. mat. ¶ Sed contra opinio iſtius glo. videtur ca-
ſus. §. etiam ſi parente. vbi preteritio a gradu ſubſtitutionis
impedit quominus recōualeſcat, lꝫ cōtingat nepotē illū ꝑce-
dere. ¶ Et p illū tex. ita tenet Ang. ibi cōtra iſtā glo. ⁊ ſic fuit
ſibi cōtrari⁹ in his q̄ ipſe tenuit hic, tñ p hoc nō puto recedē-
dum ab opi. gl. Nec ob. d. §. etiā ſi parente. qꝛ rñde vt p Imo.
ibi qui ſequitur opi. glo. vcꝫ ꝙ ille tex. nō ob. qꝛ illud verum de
rigore iuris, ſed de eqtate pretoria hñ recōualeſcit. d. l. poſtbu.
alle. hic in gl. ꝙ no. diligēter ꝑ ampliatiōe illi⁹ lre. Qd an ſit
verū reſeruo decidendū in. d. loco. ¶ Nec huic tex. ob. l. ij. §.
fi. cū glo. ſ. eo. vbi ſit dr̄ia inter poſtbumū ꝑteritū, ⁊ iam natū.
cuius 2riū hic dicitur. Qꝛ rñde ꝙ veritas eſt ꝙ qñ poſtbum⁹
preteritus eſt a primo gradu, et a ſecundo exheredatus rum-
pitur prim⁹ et ſcōs natiuitate poſtbumi, et rōnē vidimus in
d. l. ij. §. ſi. ſ. ꝙ tpe natiuitatis hereditas verſabatur in prīo, vñ
poſtbumus rūpendo primū rūpere dꝫ ad vtilitatē ſuā nō ad
vtilitatē ſcriptorū in ſcōo. ¶ Sed hic 2 poſtbum⁹ fuit exhe-
redat⁹ a primo et preteritus a ſcōo. ⁊ ſic hr̄ditas verſabatur in
primo qui non rumpitur, lꝫ rumpat ſcōs, vt innuit litera iſta ibi
dum dicit, et dum pendet ⁊c. et ſic clarius in. l. poſtbumus. in
prin. in ver. pretermittentibus. ſ. eo. ⁊ ad predicta vide glo. ibi
3 in ver. preterire. ¶ †Vltimo dicit Pau. de ca. hic iſtū tex. fa-
cere ad. q. impetraui beneficiū primo vacaturū, et tpe impe-
trationis erā in minoribus conſtitutus poſtea duxi vxorē qua
mortua demū vacauit bñficiū an poſſim illud cōſequi. ⁊ dicit
iſtum tex. facere ꝙ nō: qꝛ ſicut ſi tempore quo duxi vxorem re
ipſa vacaſſet videbatur illi renūciaſſe per 2ctū matrimonij, ita
videor tunc renunciaſſe ſpei proſequendi illud poſtea vaca-
turum, ⁊ de hoc eſt glo. in. c. ſ. in ver. clericus. de cle. coniu.
1 ¶ Poſtbumū qui pōt habere naturaliter lꝫ cū difficulta-
te ſine expectatiōe triſtis euēt⁹. vel ſine turpitudine pōt iſtū
inſtituere, ſecus ſi inſtituat poſtbumū quē nō poteſt ſine tur-
pitudine inſtituere vel expectatione triſtis euentus.

¶ Primum. adde ꝙ voluit Old. conſi. clxxi. in. xij. col. Fulg. 2ſil. xij.

2 Natura magis inſpici debet q̃ accidens.
3 Eleemoſyne conſuetudine antiqua q̃ fiunt diebus dominicis in tali eccleſia ſint archidiaconi, ꝛ ille q̃ fiũt die beate Marie virginis ꝙ ſpectent rectori, ſi contingat feſtum beate Marie eſſe in die dominico quid iuris, an ſint rectoris.
4 Matrimonium poteſt contrahere exiſtens in articulo mortis ꝛ ducere in vxorem concubinam ex qua ſuſcepit filios, vt eos legitimet.
5 Conſuetudo eſt altera natura.
6 Clericus vel ſacerdos ſi inſtituat ſibi poſthumũ, intelligit̃ de adoptiuo: vel etiam de ſe vero, ſi eum fecit legitimari.
7 Clericus poteſt facere legitimari ſpurios ex ſe natos, et eos heredes inſtituere.
8 Clauſula ſi ſine liberis deceſſerit relata ad clericos q nõ poſ ſunt de iure habere filios, quomodo intelligatur.
9 Filiorum appellatione non veniunt ſpurij.

1 **SI quis poſthumos.** † Qui poteſt habere poſthumum naturaliter lʒ cum difficultate ſine expectatiõe triſtis euẽt⁹, vel ſine turpitudine põt poſthumum inſtituere, ſec⁹ ſi inſtituat poſthumum quem habere nõ poteſt ſine turpitudine vel expectatione triſtis euen-
2 tus. h. d. cũ. §. ſed ſi ex ea q̃. ¶ † Not. ꝙ magis inſpicit̃ natura q̃ accidens. cõcor. l. qui hʒ. circa prin. ff. de iure. de quo dic. vt ibi per Dy. ꝛ Bar. ꝛ per gl. ꝛ Ange. in. l. ſi eadẽ. ff. de offi. aſſeſ. leg. ꝛ no. in. l. 3. §. beſtias. ff. de poſthu. et per Bald. in. l. i. C. de
3 cur. fur. ¶ † Et facit ad. q. extat cõſuetudo ꝙ eleemoſyne facte tali eccleſie diebus dominicis ſpectẽt ad archidiaconũ, et ille que fiunt in die Beate virginis ſpectẽt rectori eccleſie, occurrit feſtiuitas Virginis in die dominica an eleemoſyne facte illa die ſpectent ad archidiaconum an ad rectorem: Bart. in. l. fin. ff. de offi. procon. dicit attendi debere diẽ dñicam potius q̃ virginis: q̄ ꝙ feſtum Virginis occurrat die dñica illud eſt ex accidẽti, de qua. q. vide per Cy. in. l. ſi. C. de fer. ꝛ per Ang. in l. ſi ita. in princi. ff. eo. ꝛ do. Anto. in. c. fin. de fer. ꝛ Imo. in. l. qui ſolidum. §. i. de leg. ij. ꝛ ibi Cy. dicit diſputãdo alias fuiſſe determinatũ ꝙ ſi ex quantitate vel qualitate eleemoſyne digno ſci poterit q̃ facta fuerit intuitu feſtiuitatis Virginis illa ſpectabit ad rectorem, alia vero ad archidiaconũ. ar. d. l. qui ſoli-
4 dum. ¶ † Ipſe etiã inducit ad aliã. q. ꝙ exiſtens in mortis[a] ar-
a ticulo poſſit cõcubinã ex qua filiũ pereamt ducere in vxorem, vt ſic iam nati legitimentur iuxta regulã, de qua in. c. tanta. q ſi. ſint legi. ꝛ in. l. cũ quis. ꝛ in. l. nuper. C. de nat. libe. ꝛ eſt ratio: q̄ licet ſpes non ſubſit ſobolis procreande propter accidens tñ illud nõ attẽdit: ſed natura, ꝛ hoc firmauit Cyn. in. d. l. nup. p rõnes de qb⁹ ibi p eũ. idẽ tenet Jo. an. i. c. ſine culpa. de reg. iur. in. vi. in mercu. ꝛ in. d. c. tãta. ꝛ ibi ſequit̃. d. Ant. ꝛ Bald. in c. naturales. ſi de feu. fue. cõtro. inter do. ꝛ agna. ꝛ in rubu. C. de priui. do. in. ij. col. ꝛ Ang. in aut. qui. mo. natu. effi. legi. i prin. ꝛ Imo. in. l. gallus. in prin. ff. eo. per ibi no. p gl. ꝛ Imo. in. d. l. cum tale. §. meine. ff. de cõdi. ꝛ Ang. in. l. ſed ꝛ queſitum. ff. eod. ¶ Sed Bal. in. l. eam quã. circa. ix. vel. x. col. in verſi. cõſueuit queri ꝛc. C. de fideicõ. ꝛ Bal. hic tenet cõtrariũ, mouet̃ per tex. in. §. ſi. inſti. de nup. ꝛ in. l. cũ quis. C. de na. li. vbi ad hoc vt matrimonio cum cõcubina contracto legitimentur filij ante nati
b neceſſe eſt ꝙ facta ſint inſtrumẽta dotalia[b], conſtat autẽ dotẽ cõſtitui non poſſe tẽpore mortis per. l. iul. ff. de iur. do. ergo ꝛc. ¶ Huic tñ rõni poteſt rñdere, vt hic p Imo. vel melius dicas ꝙ illa iura pcedũt de iure ciui. ſecus de iure cano. p. d. c. tãta. ꝛ no. Bar. ꝛ alij in. d. l. cũ qs. iuri aũt cano. ſtandũ eſt in mrĩmonijs, vt no. gl. inſti. de nup. in princ. ¶ Quinimo non obſt. d. l. iul. q̄ illa procedit qñ expreſſe confert̃ dotis ꝯſtõ poſt mortem mulieris. quo tpe mrĩmoniũ cõſiſtere nõ põt. ſʒ in caſu noſtro nõ fuit exp̃ſſe collatũ in tp̃s quo moreret̃: ergo ꝛc. ¶ Simile videmus in vſufructu per. l. titio cũ moreret̃. ff. de vſufr. et tñ iure prohibitũ non reperitur vſumfructũ cõſtitui in mortis articulo, ergo ꝛc. Siſem dictam videmus io ſnia lata exp̃ſſo iuris
1 errore. l. i. §. qui ꝯ ſacras. ff. que ſen. ſine app. reſcin. iuncta. l. cum prolatis. ff. de re iu. Et pro iſta opi. Bal. hic, ꝛ in. d. l. eã q̃. fortius facit tex. in. d. l. nup. io ṽ. ſpes ꝛc. nã ſpes procreande ſobo-
2 lis non ſubeſt in arti. mortis: ergo ꝛc. ¶ Sed reſponde vt eſt de mente Cy. ibi, vez ꝙ eo ipſo quo quis ꝯtrahit matrimo. in arti. mortis ſubeſt ſpes ſobolis tollende. ſ. legitime: q̄ efficiet̃ legitima perfecto matri. ¶ Bal. aũt in. d. l. iul. ꝛ in. d. l. nup. et
3 in. d. l. ſed ꝛ queſitum. videt̃ iſtũ paſſum indeciſum relinquere. ¶ Cõem tñ ſnĩam limitat na. Ange. in. d. l. ſed ꝛ queſitũ. niſi
4 tale matrimo. ꝛ per ꝯñs legitimatio fieret in fraudem. puta vt excluderet̃ ſubſtitut⁹ vocat⁹ ſi iſte deceſſiſſet ſine liberis legiti-
5 mis, ꝛ iſto caſu pcedit ſm eũ tex. in. d. l. nup. in vſ. ſpẽ tollẽde
6 ſobolis, qđ non vr̃ verũ: q̄ alſ ſequeret̃ ꝙ nullo caſu legitima

a ¶ Mortis. Adde ꝙ Lud. ro. ꝯſil. ccciij. tangit, nõ tamẽ decidit bal. ꝙ ſic cõſi. ccxviij. ij. lib.

b ¶ Dotalia. Adde vt per Ange. conſil. xx.

¶ Si ſine liberis. dicit Lu. ro. cõſil. cccclxxviij. ꝙ ſi pr̃ exheredando vnũ filiũ: eo quia vult illũ fieri preſbyterum, ꝛ alios inſtituẽdo ſi ſubiungat, ꝛ ſi oẽs filij met deceſſerint ſine filijs legitimis maſculis ꝙ ſub hac gñali noĩatione non venit fili⁹ exheredat⁹ rõne p̃ſbyteratus: q̄ teſtator itellexit de his filijs q poterant habere filios legitimos et naturales.

tus poſt teſtamentũ excluderet ſubſtitutũ, ꝛ tamẽ magis cõis opi. eſt ꝙ excludit, de quo aliqđ tangit Bal. hic, ꝛ ponũt doc. in. c. per venerabilem. qui fi. ſint legi. ꝛ Bal. Imo. in. l. lucet⁹. lulii. ff. de here. inſti. ꝛ Bal. in. l. ſi ita quis. §. 4. de lega. ij. dicam poſt Ang. in. l. gallus. §. ſi eius. ff. eo. ¶ Alias dixi ſaltem remiſſiue in. l. generaliter. §. cum aũt. C. de inſti. ꝛ ſubſti. ſub cõdi. fac. vbi hoc tangit Saly. ¶ Poſſet tñ limitatio Ang. ſaluari in caſu quo aliter apparet de fraude q̃ ꝯformo p deciſionẽ Jo. an. in. c. in pñtia. in fi. de proba. vbi etiã ʒ dici preſumit̃ in fraudẽ factũ ſi cõminatus ſit ſepe ſubſtituto ꝙ eũ excluderet ar. c. ij. de renũ. in. vi. ꝛ hoc cõmuniter oẽs ſequunt̃, ꝛ vr̃ gl. ſentire in aut. niſi rogati. C. ad treb. ſolũ aũt fideicõ. non ſufficit ad inducendã fraudis preſumptionem, ita loquit̃ cõis ſola
5 doc. ¶ † Not. etiã ex iſto text. ꝙ conſuetudo eſt altera natura, ad idẽ. l. ij. io prin. de aqua plu. arcen. ¶ In gl. i. ibi. ſed ne rũpatur. melior eſt ſol. ꝙ hic non poterat ideo verificari inſtitutio in filio ex ſe naſcituro: q̄ procreare nõ poterat, ideo ꝯprehẽdunt̃ adoptiui, ſec⁹ in. ll. ꝯtrarijs. ſm doc. oẽs hic, qđ eſt valde
6 no. ꝛ colligitur ex iſta glo. in prin. † Ex quo inferunt Bald. et Imo. ꝙ exiſtens in ſacris ſi inſtituat ſibi poſthumũ, intelligitur de adoptiuo vel etiã de ſe vero cũ fecerit legitimari iuxta
7 ea q̃ hñr in. c. per venerabilem. circa prin. ¶ † Paul. de ca. h. d. ꝙ ſi clericus tpe teſtamẽti habet ſpurium ꝙ ille comprehenderet̃ in inſtitutiõe ſi eũ fecerit legitimari: q̄ poſthum⁹ dicatur etiã ille qui poſt teſtamẽtũ eſt legitimat⁹, ꝛ vidim⁹ in rub. ff. eo. ſec⁹ ſi filios nõ habebat tpe teſtamẽti, q̄ non intelligeret̃ de naſcituris quos niſi illicite habere põt, ar. iſti⁹ text. in vſi. ſʒ ſi ex ea. p hec tñ nõ recedo ab opi. Bal. q̄ i tex. iſto a pñcipio inſtõ nõ tenuit: ſed in caſu. q. noſtre ſic, q̄ inſtituendo poſthumos vʒ inſtitutio. cũ ſaltẽ cõprehendant̃ adoptiui, vt hic i gl. ꝛ legitimati qui cẽſent̃ nũq̃ fuiſſe ſpurij poſt legitimationem. §. illud. ꝛ §. ſi quis igitur filios nõ habens. in aut. qui. mod. na
8 effi. legiti. iuncta. l. placet. ff. eo. ¶ † Subdit hic Ang. ꝙ ſi teſtator inſtituit clericũ, ꝛ eũ grauauit onere fideicõmiſſi ſi ſine
c liberis[c] decederet ꝙ ſi clericus habuit ſpurios excluditur fideicõmiſſari⁹, q̄ de alijs filijs non potuit ſentire teſtator. arg. no. hic in gl. ¶ Sed vt refert hic Imo. Bar. ꝛ Ange. in. l. heredibus. in fi. ff. ad trebel. contrariũ tenent per rationẽ de qua ibi per eos volẽtes ꝙ poſſit intelligi de legitimis. l. de eccl'ia que habetur loco filij legitimi. §. ſed hoc de preſenti. in aut. de ſan. epi. c. in preſentia. extra de proba. idem tenet Bal in. l. generaliter. §. i. C. de inſti. ꝛ ſubſti. ſub condi. fac. ꝛ do. Abb. in. d. c. in p̃ſentia. i. iij. char. de pba. hñ facit qđ no. Bal. in. c. naturales. in. ij. col. ſi de feud. fue. contro. inter do. ꝛ agna. vbi dicit ꝙ ſi cõceſſum fuit feudũ clerico pro ſe, ꝛ heredib⁹ ſuis, lʒ in materia feudali illa verba regulariter intelligant̃ de deſcendentibus legitimis. c. i. §. ꝛ ſi clientulus. de alie. feu. c. fin. ſi de feud. fue. contro. inter do. ꝛ agna. Tamen dicit Bal. ꝙ iſto caſu intelligitur de agnatis. ¶ Subdit tamẽ Imo. ꝙ ſi haberet ſpurios legitimatos forte ſcõm eũ excluderet ſubſtitutũ. ſed veritas huius articoli pendet ab his que dicent̃ in p̃ſſe. §. ſi eius. ¶ Adde ꝙ Raph. cu. ꝛ Pau. de ca. hic in hac. q. Ange. dicit ꝙ imo illud verbũ ſine liberis debet intelligi de adoptiuis p hic no. in glo. Satis puta ꝙ de ſpurijs non intelligat̃ niſi fue-
9 rint legitimati: q̄ † ſpurij non appellant̃ filij. aut. ex cõplexu. C. de inceſt. nup. attento maxime ꝙ de alijs intelligi põt per predicta: ni aũt ſit verum dictum Barto. in. d. l. heredibus. §. ſi. vide p doc. in dictis locis. ¶ In ea. gl. ibi. quid ſm primum caſum ꝛc. verum dicit gl. ſm Dy. ꝛ Imo. hic qñ de natura erat impotens ad generandũ: q̄ cũ inſtitutio poſthumorũ facta in ſecundo nõ poſſit referri ad adoptiuos: q̄ adoptare non põt. §. ſed illud. inſti. de adop. ideo ſecundũ nõ tenet p alleg. in gl. ſecus ſi nõ de natura: q̄ cum poſſit habere adoptiuos. d. §. ſed ſi illud. vʒ inſtõ q̄ ad illos refert̃. vt. ff. in gl. ¶ In glo. in verſic. poſthumũ ibi vel pone ꝛc. hec nõ eſt bona: q̄ iſto tpe poterat inſtitui poſthumus alius. vt in. l. pe. ff. de leg. i. lʒ olim ſecus: vt in gl. ꝛ que eſſet ratio dicam in. l. gallus. in prin. ff. eo.

1 ¶ Teſtũ nõ rũpit vt ſuus qui tpe mortis teſtãtis nõ tenebat primũ locum in ſuitate, lʒ poſt mortẽ tenere incipiat, lʒ ſit preteritus. niſi fingatur tenuiſſe primũ locũ in vita teſtantis.
2 Sta. ꝙ filia ſuccedat q̃diu maſ. ſuperuixerit, ſi cõtingat ꝙ tpe mortis teſtatoris filius maſ. inſtitutus viuebat. ꝛ filia erat preterita, licet poſtea decedat filius ſine filijs maſc. ꝙ tamen filia non rumpit teſtamentum.
3 Nepos nõ dicit̃ ſuus auo, q̃diu viuit pater eius. q̄ alias preteritione talis nepotis teſtũ redderetur nullũ, limita vt hic.
4 Jus dicendi nullum ille habet qui tenet primum locũ in ſuitate tempore mortis teſtatoris.
5 Succeſſoriũ edictũ ambẽat locũ in q̄rela inofficioſi teſtamẽti.
6 Querela inofficioſi teſtamẽti dat̃ exheredato, nõ aũt p̃terito.

Emanti

7 Emancipati an et quando habeant ius dicendi nullum teſtamentum, ⁊ quando contratabu.

8 Inteſtatus an dicatur decedere qui cõditis teſtm̃ cõdiderit ex quo hereditas adiri poterat, tñ nullus ex eo poſtea hes extitit.

1 **Si filiū.** †Qui tpe mortis teſtõris non tenebat primum locū in ſuitate lʒ poſt mortem tenere incipiat non rūpit teſtm̃ vt ſuus. lʒ ſit preteritus niſi fingatur tenuiſſe primū locū in vita teſtantis. pōt tñ vt ſu⁹ ab inteſtato ſuccedere ſi reperiat ſe tenere primū locū tpe quo aperiat via cauſe inteſtati. q̃ꝗ̃ poſt mortẽ teſtatoris hoc contingat. h. d. ℂ In tex. ibi nō tñ rupturū ⁊c. no. ꝙ ad hoc vt qs admittatur ad rumpendū teſtm̃ ratione preteritiõis, requirit ꝙ ipſe tenuerit primum locū in ſuitate tempore mortis defuncti: vt hic. ⁊ in. l. ſi qs filio. in prin. ibi nā agnoſcẽdo exheredato ⁊c. ff.
2 ti. i. ℂ †Et per hoc refert Bal. hic fuiſſe conſultū p nonnullos ꝙ ſi ſtatuto caueť ꝙ filia nō ſuccedat q̃diu maſculus ſupuixerit ⁊ cõtingat ꝙ tpe mortis teſtõris fili⁹ maſculus inſtitutus viuebat, ⁊ filia erat preterita, lʒ poſtea decedat filius ſine filiꝭ maſculis ꝙ tñ filia nō rumpit teſtm̃: qꝛ ſicut excludit ab inteſtato ita ⁊ ex teſtõ. argu. l. poſthum⁹. §. ſi quis ex his. ff. de inoff. teſt. ⁊. l. illud. §. i. ff. de bo. poſ. ꝫtab. tñ cõtrariū tʒ ipſe: qꝛ ſtatutū non excludebat filiã niſi donec maſcul⁹ viueret, vnde licet vno caſu eã excludat, tamen nō videtur aliꝭ caſibus excluſa, et p alias rationes de quibus hic per eū, et idẽ tʒ Bar. in. l. ſi ad tertu. ⁊ in conſ. incip. pater hñs filiū ⁊ filiã, alꝭ incip. quidã pater. p Bal. ⁊ Sal. late in. l. ij. C. de li. p̄te. ⁊ i. l. ſi emancipati. in. iiij. col. C. de col. p Ang. ⁊ Imo. in. l. ei q ſoluendo. ff. de here. inſt. aliquid pet Bal. in. l. ſi quis filiū. C. de inoff. teſt. per Bar. in cõſ. incip. in nomine dñi ꝓponiť ꝙ pf ⁊c. idem Bal. in. c. i. §. i. in tit. epm̃. vel Abb. ⁊ Barto. in. l. inuitus. ⁊ in aut. ſed ⁊ ſi qs. C. de ſecū. nup. in. vi. co. ⁊ in. l. gallus. §. ⁊ quid ſi tñ. ff. eo. ⁊ Bar. in cõſ. incip. dñs Jacobus quidã vſreducꝭ, idẽ Ang. in aut. de her. ⁊ fal. §. ſi quis aut. verior videť ⁊ cõior
a ſecũda opi. ſ. relata.[a] ℂ Ardua hec. q. eſt ⁊ fere collegia iuris ciuilis in tota italia fuerūt ſibi contraria. tetigi in. d. l. ij. C.
3 de lib. p̄te. ℂ †Item no. ex iſto tex. ꝙ viuente filio q̃uis exheredato nepos non dr̃ eſſe ſuus auo: qꝛ alias preteritione talis nepotis teſtm̃ redderetur nullum. l. poſthumoꝝ. ff. tit. i. l. gallus. §. nunc de lege. ff. eo. ꝙ videť ſatis mirãdū cū exheredatus perinde haberi debeat ac ſi nō eſſet in rerū natura. l. ſi propoſitas. §. ſi. ff. de inoffi. teſta. not. doc. in. l. plane. §. ſi duobus. ff. de leg. i. ℂ Hoc tñ limita niſi talis nepos eſſet ab auo inſtitutus exheredato filio: qꝛ tūc dicitť ſuus auo etiã viuente filio, tex. eſt bene no. in. l. qui in aliena. §. interdū. ff. de acquir. here. ⁊ ibi no. Bar. quẽ tex. p ſingulari alle. Imo. in. l. ſi ſub condi. ff. eo. ⁊ in. c. Rayn. de teſt. ſed ſimilẽ habes in. l. ſi filius patrem. ff. de bo. li. ⁊ eſt vtile: qꝛ ex potentia ſuitatis poterit hereditatẽ nō aditã trãſmittere ad quoſcūqꝫ. l. apud hoſtes. C. de ſuis ⁊ legi.
4 no. plene Bar. in. l. ventre. ff. de acq. here. ℂ †Not. ex eadem litera ſm Bar. ꝙ ille hʒ ius dicendi nullum qui tenet primum locū in ſuitate tpe mortis teſtatoris. ℂ Ex quo infert Bal. et Ang. ꝙ in iure dicẽdi nullū nō hʒ locū ſucceſſoriū edictū, vñ ſi filius p̄teritus tenẽs primū locum in ſuitate tempore mo. teſtõris fuerit excluſus a iure dicendi nullū propter repudiationẽ ſuã vel ob aliã cauſam nepos ſequens in ſuitate non hʒ ius dicendi nullū per ſucceſſoriuin edictum q̃ꝗ̃ nepos etiam fuerit preteritus, ⁊ idem tenet Bal. in. l. ſi qs filio exheredato. in prin. ff. tit. i. ⁊ in. l. qui ſe patris. in. ij. col. C. vñ lib. ⁊ in repe. l. in ſuis in. xi. op. ff. eo. ⁊ idẽ Bald. ⁊ Sal. in. l. ſi quis filium. C. de inoffi. teſt. ℂ Sed certe nec iſte tex. nec. d. l. ſi qs filio. hoc probant: qꝛ hic filius qui tenebat primū locū in ſuitate fuit exheredatus: vñ ſibi nunq̃ ius dicẽdi nullū ꝯpetit. iõ ſi cõpetiiſſet ⁊ fuiſſet excluſus repudiatione vel alio mõ videreť ꝙ per ſucceſſoriū edictū deferreť in ſequẽti gradu. ſicut dicim⁹ in querela. ⁊ in bo. poſ. ꝫtab. vt. ff. tenebo: qꝛ in oĩbus oĩno eſt eadem ratio. ⁊ iſtud tenet hic Pau. de ca. faciẽs mentionem de verbis. Bal. idem Rapha. cu. hic, ⁊ p eis cõtra Bal. allego: qꝛ a pari procedūt bo. poſ. ꝫtab. ⁊ ius dicendi nullū quo ad iſtaʒ materiã: vt fatetur ipſemet Bal. in. d. l. poſt mortem. §. ſi. ff. de bo. poſ. ꝫtab. p. l. i. in prin. ⁊. l. ſi in adoptiuo. eo. tit. ſed ſic eſt qõ in bo. poſ. cõtratab. hʒ locū ſucceſſoriū edictū: vt. ff. latios apparebit ergo ⁊c. Ang. tñ in. l. i. C. de ſuc. edi. in lec antiqua que cõiter ab iſtis librariꝭ non habeť, dicit ꝙ in remedio dicendi nullū non hʒ locū ſucceſſoriū edictū: qꝛ q̃ñ aliquid eſt fundat⁹ nullum a principio oẽs poſſunt dicere nullū, et nihil allegat. Non puto verū ꝙ a prin. poſſint oẽs dicere nullū, nã ſi filius in poteſtate eſſet preteritus, ⁊ ſilr̃ nepos ex eo non poteſt nepos admitti vſqꝫ ad. xxx. ann. l. licet. et ibi not. C. de iure delib. ergo ⁊c. ℂ No. etiã ſm Bal. hic. vt colligitur ex ſuo ſummario ꝙ hic in ver. ſed ſi heres. pbať ꝙ iure ſuccedẽdi ab inteſt. inter ſuos heredes de quib⁹ loquiť iſte tex. eſt loc⁹ ſucceſſorio edicto: ſed certe tex. hoc nō pbat: qꝛ hic loquitur q̃n filius fuerat exheredat⁹, ⁊ deceſſerat anteq̃ heres ſcript⁹ repudiaret, ptʒ: qꝛ ſi deceſſiſſet fili⁹ poſt repudiationẽ hereditatis ab inteſtato fuiſſet ei tanq̃ proximiori delata nō nepoti vt hic dicit, ſi ergo nunq̃ fuit delata filio exheredato hereditas nō poteſt dici ꝙ nepos ex ſucceſſorio edicto hic venit ab inteſtato: quia ſucceſſoriū edictū hʒ locū q̃ñ p̄cedẽs in gradu fuit excluſus a iure ſibi delato, nã tunc venit ſequẽs ex ſucceſſorio edicto. l. i. §. qb⁹. ff. de ſucceſ. edi. l. i. C. eo. de hoc an inter ſuos ab inteſtato ſit locus ſucceſſorio edicto: quia non eſt materia noſtra dic vt plene per omnes in. l. qui ſe patris. C. vnde libe. vbi magis cõmunis opi. eſt ꝙ nō. ℂ Inter alios vero agnatos, vt ſi deceſſit defunctus nullis exiſtentibus ſuis heredib⁹, certum eſt ꝙ hodie locus ſit ſucc. edic. l. defunctus. C. de legi. here. §. placeat. inſti. de legi. agna. ſuc. ℂ In ſucceſſione autẽ ex teſtamento clarum eſt nō habere locum ſucceſſorium edic. ſed tñ ordo teſtamẽti ſeruãdus eſt. l. ij. §. defertur. ff. de bo. poſ. ſm tabu. per Bar. plene in rub. C. de ſuc. edic. ℂ Quid aūt io bon. poſ. contratab. delata p̄terito an p ſucceſſoriū edic. deferatur ſequenti in grado vel in ordine. magis cõmunis eſt ſententia ꝙ ſic. hoc tenuit glo. in. l. illud. §. i. ⁊ in. l. ſi ex duobus. §. ſi. ff. de bono. poſ. contratab. dum alleg. l. ſi is qui. de inoffi. teſta. pro quo eſt text. optimus. in. l. ij. ff. de bo. lib. Bal. tamẽ in. l. ſi quis filio. io principio. ff. titu. i. tenet cõtrarium per illud ꝙ ipſe dicit circa ius dicendi nullum vt. ſ. recitaui, et non bene vt dixi. ſ. reprehendendo eum. ℂ Tertia fuit opi. Bald. in. l. poſthumorum. ff. titu. i. vbi dixit quod eſt locus ſucceſſorio edicto de exheredato in preteritum: quia exheredatus pro mortuo habetur. l. i. §. ſi pater. de cõiun. cum emãcipa. li. alle. l. qui aliena. §. interdum.
a ff. de acqui. her. ſed nō habet locum de preterito in preteritum que opi. non probať iure, ⁊ in primo mẽbro eſt contra. l. ſi ia. ff. de inoffi. teſt. vbi illo caſu datur querela non autem bono. poſ. contratab. ℂ Bar. autẽ fuit i nalia opi. in. l. i. §. ſi pater in poteſtate manens. circa princi. ff. de cõiug. cum emancipa. libe. et
Bal. in repe. l. in ſuis. in. xi. oppo. ff. eo. poſt Bart. vbi videtur velle impoſſibile eſſe ꝙ per ſucceſſoriū edictum bono poſ. cõtratab. deferatur excluſo primo quando preteritio ſequentis in gradu non habetur pro preteritione, ſed pro exheredatione per rõnẽ quam ponit ipſemet Bart. in. d. l. in ſuis. vbi hoc declarando dicit eſſe ſicut in preteritione materna que habetur pro exheredatione. §. ſi. inſtitu. de exhereda. lib. l. illud. §. ad teſta. ff. de bon. poſſeſ. contratab. ergo non debet ei deferri bon. poſ. contratabu. ſed querela que exheredato datur. l. non putauit. in princip. ff. de bono. poſ. contratab. cum ſimi. et ſic dicunt ꝙ excluſo primo p̄terito defertur ſequenti querela per. l. pater filium. ff. de inoffi. teſta. vbi auo preterito datur querela excluſis nepotibus cum precedentibus. ℂ Sed hec opin. videť cõtra. d. l. ij. de bo. libe. ⁊ contra tex. l. iij. §. ſi emancipatus. in prin. ff. de bono. poſ. cõtratab. intelligendo ꝙ ibi filius pre-
b teritus deceſſit poſt mortem patris, ⁊ tamen ibi datur nepoti preterito bono. poſ. cõtratab. per ſucceſſorium edictū. ℂ Nõ ob. ꝙ preteritio illius qui non tenet primum locū habeať pro exheredatiõe, primo: qꝛ qualiter hoc procedat dicetur in. l. in ſuis. ff. eo. ℂ Scdõ dato ꝙ illud ſit verū tñ nõ eſt abſonum dicere ꝙ per viã ſucceſſorij edicti ſequens habeat bon. poſ. ꝫtra. qꝛ ius cõſiderauit ꝙ ex quo erat aperta via ad rūpendū teſtm̃ p ꝫtab. excluſo primo deberet illud idẽ ius ad rūpẽdū tranſire ad ſequẽtẽ p ſucceſſoriū edictū, ex quo ſequẽs erat talis qui ſi fuiſſet in pmo gradu habuiſſet illud remediū ꝙ o. abať exiſtenti in primo grado quã rõnẽ ſenſit Bal. ſ. l. pater filiū in lec. ff. de inoffi. teſta. ⁊ licet non allegat fuit ratio iuriſcon. in d. l. ij. ff. de bo. lib. ⁊ eodẽ mõ ac ſi exiſtẽti in ſecũdo gradu delata fuiſſet q̃rela, ⁊ ſic nõ ob. ⁊ hãc opi. ꝙ in ꝫtabu. ſit locus ſucceſſorio edicto tenuit Barto. in rub. C. de ſuc. edic. ⁊ in. l. illud. §. i. poſt
5 gl. ff. de bono. poſ. ꝫtab. ⁊ Ang. ⁊ Pau. de caſt. hic. ℂ †Quid autem in querela inoffic. teſta. an habeat locum ſucceſſorium
b edictū[b] excluſo primo. gl. hic in ver. fuerit. tenuit ꝙ non, pro qua videť tex. in. l. ſi quis filiū. C. de inoffi. teſta. ibi oẽ adiutoriū in nepotẽ dereliquit, ⁊ etiam ibi in ſi. dū dicit vel repudiauit ⁊c. ⁊ ſequitur Gul. de cu. Jac. bu. ⁊ Sal. ibidẽ idẽ tenet gl. cū quadã limitatione in. d. l. poſthumorū. quã ſequitur Pet. ⁊ Jac. de are. in. d. l. ſi quis filiū. contrariū, ⁊ melius tenuit gloſ. Bar. Bal. ⁊ Ang. in. d. l. pater filiū. ſ. ꝙ imo habeat locū, ⁊ de capite in caput, ⁊ de gradu in gradū, idẽ Dy. Barto. Ange. ⁊ Pau. de ca. hic. ⁊ Bar. ⁊ Bal. in. d. l. in ſuis ⁊ Bar. ⁊ in rub. C. de ſuc. edic. ⁊ Bal. in. d. l. qui ſe patris. ⁊ Cy. Bar. ⁊ Bald. in. d. l. ſi qs filiū. ⁊ Bald. in. d. l. poſthumorū. poſt Azo. in ſum. C. de inoffi. teſt. ℂ Et pro hoc allegatur principaliter text. in. d. §. ſi emãcipat⁹. preallc. vbi ſi filius emãcipatus fuit exheredat⁹ ex

a ℂ Relata. Adde an. cha. cõſ. ccxxi. p Bal. cõſ. cclxxvij. ij. lib.

ℂ Vide Bal. et Saly. in. l. ij. C. de lib. preter. ⁊ vide Alexã. in. l. ſi fili⁹. in apoſtillis ad Bart. ff. ad tertul. et vide Barto. in cõſ. xi. incip. proponitẽ qõ poteſt in. i. vol. ⁊ in cõſil. cxxij. inci. dñs Jacob. in. ij. vol. ⁊ ibi dixi in additio.

b ℂ Edictum. In hac materia vide in ſacta cõſultã p Frã. de are. conſ. xlix. et ibi qd iuris dicẽdi nullū: vbi ponit an mři cõpetat aliqõ remediū, cū poſthuma ei⁹ filia eſt inſtituta in reexta et mortua.

eo q ignominioſam duxit vxorẽ. lʒ non poſſit intẽtare querelam: q ſi ſuo iure ex iuſta cã erat exheredatus, vel q deceſſit ibi poſt mortem patris nõ intentata querela, tñ intentat ibi eam nepos preteritus in qua pretor aditus ſolum merita nepotis attenderet non demerita filij, ⁊ ſic ex ſucceſſorio edicto veniebat ibi nepos ex perſona ſua non iure trãſmiſſionis ex pſona patris: q tũc debuiſſent attendi demerita filij. d. l. ſi quis filium. ¶ Pro hoc etiã eſt optimus tex. in. l. ſi is q. in prin. ff. de inof. teſta. ¶ Nec ob. d. l. ſi quis filiũ. q non loquitur qñ nepos ex perſona ſua per ſucceſſorium edictũ venire volebat. ſed qñ ex tranſmiſſione, ⁊ ſic ex perſona patris cũ ibi eius demerita attendãtur, vnde cum illo caſu nõ poterat olim admitti ad querelam per patrẽ nõ preparatam. l. poſthumus. §. ſi. cũ duabus ſeq. ff. de inoff. teſta. tamen hodie ſecus per. d. l. ſi quis filium. ¶ Vel ſm Raph. cu. non ob. d. l. ſi quis filium. quia loquitur quando filius exheredatus deceſſit hereditate non adita, ⁊ ſic orta nunquã fuit querela. l. papi. §. ſi cõditioni. ff. de inoff. teſt. ¶ Quam ſol. impugnat hic, ⁊ in. d. l. ſi qs filium. Pau. de ca. quia ſi quis eſſet iuſta de cauſa exheredatus certũ eſt q ei nõ datur querela. d. l. pater filij ⁊. l. ſi mortis alle. ¶ Tamen ſi declaratũ fuit per ſententiã ei querelam non competere loc⁹ eſt ſucceſ. edic. d. l. pater filiũ. pro hoc adduco. d. l. ſi is q. in princi. in ver. non poſſit, vbi dicit quia premoritur ⁊c. ¶ Si quis tñ vellet ſuſtinere opi. gloſ. huius in articulo qui multũ eſt inuolutus q in querela non ſit locus ſucceſ. edicto maxime per. d. l. ſi quis filiũ. que hoc innuit. ¶ In eo q ſibi dr diſputatũ fuiſſe apud iuriſtas an nepos eſſet omni remedio deſtitutus: nam ſi de iure erat puniſum q in q̃rela nepos admitteret p ſucceſſorium edictũ p. l. ſi nõ mortis. non dubitaſſent de hoc iuriſcon. ¶ Nec dicẽdũ eſt q loquat illa. l. ſi quis filium. qñ nepos volebat ex perſona patris iure tranſmiſſionis venire ad q̃relam. q nec de hoc dubitaſſent iuriſcõ. q certũ erat iure ffonũ nepotẽ eſſe excluſum per. d. l. poſthumus. §. ſi. cũ duabus ſeq. ¶ Et ſic videt velle ita. l. inducere q ſolũ iure trãſmiſſionis nepos poſſit admitti ex perſona patris hodie niſi pater fuiſſet excluſus a querela, puta lapſu temporis vel repudiatione: quia tunc nepos nullo modo admittetur, ⁊ ſic nec etiã per ſucceſſorium edic. vt hic. ¶ Nã etiã pro hoc facit: q querela ei cui iniuria illata eſt. d. l. pap. ergo in ſequenti gradu nõ dʒ deferri querela cũ nullã iniuriã paſſus ſit ex quo. l. permittẽte fuit pteritus: q nec tpe cõditi teſtamenti nec tpe mortis teſtatoris tenebat primũ locum. l. gallus. §. in omnibus. cum ſi. ff. eo. ¶ Et ad. §. emancipatus prealleg. poſſet reſponderi q ibi loquitur qñ filius emancipatus erat exheredatus, ⁊ nepos preteritus. quo caſu abſq ſucceſſorio edicto daẽ nepoti bo. poſ. ꝯtabu. l. i. §. ſi pater emancipatus. ff. de coniun. cũ emãci. libe. ita loquit tert. in prealleg. §. ſi emãcipatus. ibi ad bo. poſ. ſed q. noſtra loquitur qñ nepos non tenebat primũ locum. ¶ Vel ſnde q ibi filius emancipatus viuo teſtatore deceſſit, vel q filius ⁊ nepos fuit exheredatus. ¶ Ad. l. ſi is q. cuʒ ſi. põt dici q ibi ſequens erat exheredatus. Ad. l. pater filii. dicas q ibi exponitur querela. i. bo. poſ. cõtrata. q largo mõ per querelam dr ꝯtabulari teſtiũ: vt no. in. l. ij. in gl. ma. ad ſi. C. de inof. teſ. ¶ Verũ q iſte rãſiones trãſire nõ pñt ſine violẽtia dictorũ iuriũ, iõ maxime in practica nõ putarẽ recedendũ a cõi ſnĩa. Quã tñ primo limita niſi exheredatus eſſet excluſus a querela. eo q teſtm̃ approbaſſet: q tũc nõ poterat rumpi teſtm̃ a ſequenti p q̃relam, ita valde ſing. dicit Bal. in repe. l. in ſuis. in. x. aſs. et. op. ff. eo. ar. l. filio pterito. ff. tit. i. ⁊. l. pap. in prin. in rõne ſin. ff. de inoffic. te. Mo. verbũ eſt ſi verũ eſt nec reperio ab alio actũ fuiſſe. Sʒ iudicio meo eſt ꝯ tex. in. d. l. ſi is q. in prin. ff. de inof. te. iõ puta rẽ illõ nõ poſſe pcedere. ¶ Nec ob. d. l. filio pterito. q cũ ille caſus ſit exorbitans in quo equitate ꝑſona teſtm̃ reconualeſcit, ideo non dʒ extendi ad alios caſus maxime: q ibi reconualeſcit in caſu quo nullũ ſit alteri preiudicium: q. l. in eo inſtituti erant venientes ab inteſt. ergo trahi nõ dʒ ad caſum quo nepoti preiudiciũ infertur. ¶ Itẽ ꝯ Bal. etiam fortiter facit q no. Bar. in. l. quẽ ſuperſtitis. ad ſi. C. de acq. here. vbi tractat de filia que cũ iuramento renũciauit hẽditati paterne vna cũ aliis ex alia filia pdefuncta, ⁊ fuit qõ gl. in. l. pactum qõ dotali. C. de col. ¶ Scdo fallit. d. cõis ſnĩa niſi ſequens eſſet talis q etiã ſi ab alio nõ pcederet nõ haberet querelam ſm Ang. hic. alle. l. ij. C. de inof. te. voluit alleg. l. fratris. ⁊. l. fratres. ff. eo. tit. bñ facit. l. i. ij. ff. de bo. liber. ¶ Tertio fallit niſi excluſo primo a querela extaret aliqs ad quẽ per ius accreſcẽdi deuolueretur illud ius excluſi: q tunc par in gradu p ius accre. excludet, veniẽtẽ p ſucceſ. edic. l. meminiſmus. verſu ſi. in ver. nullusq ſit. C. de legi. here. quẽ tex. ibi repetat not. Bal. idẽ pbat tex. ſm iñ lec. glo in. l. vnica. C. qñ nõ pe. par. ⁊ ibi ponderat Bald. in ij. col. bene facit. l. cũ emancipatus. §. qui duos. ff. de bo. poſſ.

Zta. ⁊ hoc idẽ dicas in iure dicendi nullũ in quo nõ hʒ locum iſto caſu ſuc. edi. per iura pdicta, ⁊ not. Bald. in locis pdictis. ¶ Predictis adde q q̃uis dixerim eãdem eſſe ſnĩam q in querela habet locũ ſuc. edic. tñ in contrariũ vr̃ tex. in. l. ſcripto. in prin. ⁊ ibi in gl. i. vnde hĩo. nõ inuenio illũ tex. in ppoſito alle. ¶ Sed ſnde q ibi dr nepotẽ nõ poſſe ex pſona pr̃is venire p querelã vigore tranſmiſſionis. l. poſthumus. §. ſi. cũ. l. ſeq. ff. de inoff. teſt. ſed ex pſona ſua per ſuc. edic. venire non impeditur ad querelã. ¶ Et lʒ fatendũ ſit q ab inte. nõ ſuccedat vt ſuus niſi intentet querelã, tñ non negat quin ſi eam ex perſona ſua nepos intentare velit id poſſit. ¶ Item adde q Sal. in. d. l. ſi quis filiũ. fuit in noua ⁊ ſingulari opi. vʒ q in q̃rela locũ habeat ſuc. edic. inter exheredatos vel inter eos qui pro exheredatis hñr, ⁊ ita dicit ſe intelligere tert. in. d. l. ſi is. in princip. ¶ Sed vbi prim⁹ tñ eſſet exheredat⁹, ſeqũs vero preteritus nunq̃ eſſet locus ſuc. edic. in querela. ſed bñ poterit venire ſequens pteteri⁹ per bo. poſ. cõtratabu. excluſo primo a q̃rela ſi erat talis qui ſi obtinuiſſet primũ gradũ daret ſibi bono. poſſ. cõtrata. Et ſic intelligit. l. pr̃ filiũ. in verſi. querelã. exponendo i. ꝯta. ſic etiã intelligit. l. 10. §. ſi emãcipat⁹. ad ſi. de bono. poſſ. ꝯtabu. intelligẽdo q ibi filius erat exheredatus ⁊ nepos preteritus. nã dicit q ſi excluſo filio venit nepos p ꝯtab. vt ibi dicit gl. ¶ Et ſi v. s intelligere q veniat per querelã intelligẽdum eſt ſm eum q ibi vterq fuerat exheredatus, vel q ille nepos exheredatus fuerit ⁊ obtinuerit primum locum tempore mortis teſtatoris. ¶ Hãc tñ opin. reprehendit hic Imo. quia exponere q̃relã. i. ꝯtab. eſt violare literam que debet intelligi de ſua ppria natura in q̃rela inoff. vt ſic congruat titu. arg. l. imperatores. de in di. addic. ¶ Itẽ q dimnari eſt intelligere in. l. ſi is. q vterq fuerit exheredatus. Preterea ſuc. edict. proprie vr̃ eſſe qñ remediũ cõpetens primo defertur ſequenti in gradu. l. i. ⁊. ij. C. de ſuc. edic. ¶ Abſonum enim eſt dicere q ſucceſſoriũ edictũ deferatur de q̃rela ad cõtrata. ⁊ idem ſm eum tenenda eſt opi. Bar. per quam iura iuribus cõcordant: alias nullo modo vr̃ concordari poſſe. d. l. pater filiũ. ⁊. d. l. ſi is. cum d. l. ſi qs filii. ¶ Ang. vero in. l. i. C. de ſuc. edic. in prealle. lec. antiqua dicit q in querela nõ hʒ locum ſucceſſorium edictum niſi de filio in nepotẽ per. d. l. ſi qs filium. ſed nõ bene dicit: q ibi veniebat nepos iure tranſmiſſionis nõ aũt per ſucceſſoriũ edictũ: vt dictũ fuit. ¶ Adhuc tñ dubitatur retinẽdo eãdem opi. nã vr̃ q ſtare non poſſit attẽto q querela daẽ exheredato nõ aũt pterito. l. ſi poſt mortẽ. §. exheredati. ff. de bono poſſ. ꝯtab. Bart. hic circa iſtud cõtrariũ ſe remittit ad dicẽda per ſe in. l. in ſuis. ff. eo. vbi cõcludit q verũ eſt preterito dari contratab. ⁊ ius dicendi nullũ, nõ aũt querelã. ita demũ ſi preteritus ille erat talis q de teſtatore in eũ continuabaẽ dñiũ. d. l. in ſuis. alias ſecus. vt pʒ in hẽditate mr̃is in filiũ vel q fili⁹ pteritus eſt emancipatus iuxta. l. nihil. C. p herede. ⁊ dicet. in. d. l. in ſuis. tũc eñ dicit dari q̃relã: nõ aũt ꝯtabu. ¶ Ang. in ver. hic rʒ ꝯtrã: q hec rõ ſi eſſet vera probaret q emãcipatio nũq̃ daret ꝯtab. l. i. ⁊ fere p totũ. ff. de bono. poſ. ꝯta. ¶ Alia fuit rõ aſſignata p Bal. vʒ q ideo in q̃relã hʒ locũ ſucceſſoriũ edictum: vt cõpetat nepoti ex pſona ſua nõ aũt pr̃is: q eſt remedium ſubſidiariũ. §. tam aũt. inſti. de inof. teſt. Hac eñ ceſſante ſeq̃ret q talis nepos ſeu ſequens in gradu oĩ remedio eſſet deſtitut⁹ cũ nec ſibi cõpetat bon. poſ. ꝯtab. vt hic, nec ius dicẽdi nullũ: per. l. illud. §. i. ff. de bon. poſ. ꝯtab. hanc rõnẽ ſequitur Bal. in repe. d. l. pr̃ filiũ. ⁊ Pau. de ca. ſ. d. l. in ſuis. ¶ Sed eã impugnat hic Imo. q ſi eſſet vã ſeq̃ret q in bon. poſ. ꝯta non militaret ſucceſſoriũ edictuʒ ꝯ id qõ cõter. ſ. fuit concluſum. ¶ Ex quo pʒ q in ſubſidiũ daẽ ꝯtab. non aũt q̃rela: ppterea putat aliã fuiſſe rõnẽ, vʒ q iura voluerunt ex quo aperta erat via ad rũpẽdũ teſtm̃, vel per querelã, vel p ꝯta. excluſo primo deberet ius illud rũpẽdi ex ſucceſſorio edicto trãſire ad ſequentem q erat talis q ſi primũ graduʒ obtinuiſſet habuiſſet illud remediũ q dabaẽ ipſi pmo excluſo primiſq excluderet. ¶ In cõueniẽs eñ viſum fuit legiſlatori q extraneo inſtituto, et filio exhẽdato deberet ſeqũs in gradu excludi a q̃rela etiã primo excluſo dũmõ alias pp ingratitudinẽ repelli nõ poſſet. adde q lʒ Imo. nõ dicat hec fuiſ rõ Bal. in. d. l. pater filii. in lec. nõ ſu repe. ⁊ pbaẽ in. d. l. ij. in prin. ff. de bono. poſ. ꝯtab. ¶ Adhuc circa pdicta reſtat vna dubitatio quid ſi aliquis deceſſit filia emãcipata pterita, ⁊ filr nepote ex filio pterito extraneo inſtituto qualr ſuccurreẽ nepoti ex filia emãcipata excluſa a ꝯtabu. forte p repudiationẽ. nõ vr̃ q ſibi ſuccurri poſſit p contrata. q nõ daẽ deſcẽdẽti ex femina p id qõ not. in. l. illud. §. ad teſta. ff. de bo. poſ. ꝯta. Nec etiã vr̃ dari q̃rela: q iſte nepos nõ obtinebat primũ gradũ tpe mortis teſtõris. nec ẽt illi filie emancipate q fuit excluſa ꝯpetiit ipſa q̃rela. ſed ꝯta. ¶ Imol hic dicit q iſte caſus remanet dubi⁹, q nõ tãgit p gl. nec p doc. ¶ Sʒ forte dici

te dici poteſt ſm eū q̄ in ſubſidiū ex quo agit̃ de iure rūpendi
teſtm̄, ⁊ nō pōt aliud remediū ꝯmode petere cōpeteret quere-
la.ar.d.§.tam autē.⁊ eorū que dicta ſunt.ſ.poſt Bald. Et dixit
q̄ erit mirabile hoc caſu q̄ de iure ſtabulandi erit locus ſuc-
ceſſorio edicto ad q̄relā. adde q̄ circa iſtud mihi nunc verum
occurrit.vꝫ q̄ ſi filia ſine iuſta cā fuit preterita ſibi competet
ius dicēdi nullū.cū ſublata ſit hodie dr̄ia emācipatiōis ⁊ p̄ie
ptatis.§.nullā.in aut.de here.ab inteſta.def.ſꝫ ius dicendi
nullū cōpetiit etiā ſequēti in gradu per ſucceſſoriū edictum, vt
ſun.ſ.cōcluſuꝫ.q̄ vltra ibi dicta cōfirmo: q: eodē ordine etiam
defert ius dicendi nullū quo.bo.poſ.ꝯtra.vt not.Bald.in.d.l. ſi
poſt mortē.§.ſi.per iura ibi p eū adducta, ſꝫ i bo.poſ.ꝯtab.hꝫ
locū ſucceſſoriū edictum.d.l.ij.in prin.⁊ dictum eſt.ſ.ergo ⁊c.
7 ¶ † Quādo tñ emācipati habeant ius dicendi nullum, et q̄ñ
cōtracta.vide p gl.in.§.exheredatos.in aut.de here.⁊ fal.⁊ p
8 doc̄s in aut.ex cā.C.de li.ꝓte.⁊ in.l.filio preterito.ſ.nt.i. ¶ † Et
inq̄ntum Bart.hic circa intellectū huius litere in ver.cū inte-
ſtatus morit̃.in effectu exponit.i.cū ex poſtfacto cōſtabit eū
deceſſiſſe inteſtatū habes ex his verbis notare q̄ ille dicitur
inteſtatus decedere qui q̄uis teſtm̄ cōdiderit ex quo heredi-
tas adiri poterat, tñ ex eo nullus poſtea hr̄s extitit. ¶ Adde
tamen q̄ contrarium tenuit Barto.in.l.i.in fin.principij.ſ.de
ſuis ⁊ legi.dum dicit q̄ ſi titium inſtituo et eccleſiā ſubſtituo
ſi titius inteſtatus deceſſerit nō poterit ad eccleſiā venire ex
ſubſtitutione ſi deceſſerit cōdito teſtamēto q̄ poſt rupti irri-
tū ve factum ſit, aut heres hereditatem nō adierit quaſi velit
ibi Bar.q̄ tex.iſte in verbo.cum inteſtatus morit̃ ſtet impro-
prie. Raph.dicit hic ſe nō intelligere verba Bar.vñ ipſe ex-
ponit cū morit̃.i.mortuus eſt vt etiā p gl.hic in verbo morie-
te. ¶ Sed pro opi.Bar.hic videt̃ tex.expreſſus in.d.l.i.ſ.de
ſuis ⁊ legi.in verbo inteſtat⁹ nō propne dicet̃ deceſſiſſe. Niſi
dicas q̄ illud verbum dicetur deceſſiſſe.reſpicit non tp̄s pre-
ſens.ſꝫ futurū, q: ſecus erat hic dum dicit cum moritur: et ſic
verba cōcepta ſunt in p̄nti.⁊ ſic eſſet rndēdum ſi qs vellet te-
nere cū Bar.in.d.l.i.⁊ tunc bene cōſonāt cū eo verba Raph.
hic. ¶ In gl.in verbo moriēte.ibi.§.i.⁊c.habes ex gl.q̄ exhe-
redatus non pōt querele inoff.te.renunciare anteq̄ adita ſit
hr̄ditas: q: ante non dicit̃ nata querela. ¶ Adde q̄ idē tenet
glo.⁊ doc.in.d.l.ſi quis filiū.C.de inoff.teſt. ¶ Sed iuxta hoc
queritur an ſicut filius ab initio volens poteſt exheredari p.l.
non putabit.ſ.ſi qs ſua manu.ſ.de bo.poſ.cōtra tab.ita valeat
exheredatio de eo facta ſine eius voluntate ſi tñ poſt teſtm̄ vi-
uente adhuc teſtatore cōſentiat. Ang.⁊ Imo.dixit q̄ non: quia
primo caſu nulla fit iniuria volēti ⁊ cōſentienti.l.cū donatio-
nis.C.de trāſac.ſꝫ in ſcd̄o caſu ſecus: ⁊ tunc militat rō gl.hic.
¶ Querit etiā Ange.hic.an.§.ſi qs ſua manu.procedat etiā
q̄ñ filius cōſentit ab initio ſe non dico exheredari: ſꝫ preteriri
a patre, ⁊ videtur cōcludere q̄ ſic attento q̄ militet idētitas
rationis Sed Imo.hic contrariū tꝫ quia tunc non ē ſeruata
forma tradita in.l.inter cetera.ſ.eo. Puto veriorem eſſe opin.
Ang.cum quo concordat Bal.in.l.ſi quando.§.⁊ generaliter.
de inoff.teſt. ¶ Non ob.ratio Imo.quia illud verum eſt vbi
agitur de fauore filij non cōſentientis.alias fruſtra de eius fa-
uore ageretur.ar.l.filio preterito.ſ.tit.i.de quo ibi vide p Bal.
et Angel.plura ſuper hoc dicentes.et ibi etiam tangit Imo.
xxij.colum.non attingo nunc: quia iſte.§.ſatis fuit ſua materia
oneratus.

1 ¶ Prouidens ſibi in vno caſu.nō videt̃ in alio caſu omiſſo
ſibi prouidere, ⁊ prouiſio ſimplex ad omnes caſus refertur.
2 Caſus omiſſus remanet in diſpoſitione iuris communis.
3 Conditio aliquando habet nedum vim conditionis, ſed etiā
demonſtrationis.
4 Teſtamentū an poſſit rumpere filia que fuit inſtituta in quin-
gentis ſi naſceretur, ⁊ monaſterium ingrederetur, ſi poſtea ſit
effecta ſoror tertij ordinis ſancti Franciſci.
5 Sorores tertij ordinis ſancti Franciſci non ſunt religioſe.
6 Relatiuum adiectum verbo futuri temporis, conditionem
facit.

1 **Commodiſſime.** † Qui prouidet ſibi in vno caſu
nō videt̃ in alio caſu omiſſo ſibi prouidere, ⁊ pro-
2 uiſio ſimplex ad oēs caſus refertur.h.d. ¶ † Not.
q̄ caſus omiſſus remanet in diſpoſitione iuris cōis, et ad hoc
ſemper alleg.ad idem.l.ſi extraneus.cum vulg.ſ.de condi.ob
cau.aliquid vidimus in.l.ſi cum dotē.ſ.ſol.mat.plenius dicet̃
3 poſt Bar.in.l.gallus.§.⁊ quid ſi tm̄.ſ.eo. ¶ † Secundo not.q̄
cōditio aliquādo habet vim nedum cōditionis. ſed etiam de-
monſtrationis.nam ſi inſtituo poſthumū ſub cōditione. ſi me
viuo naſcat̃.nō cenſetur filius qui naſciturus eſt inſtitutus ſub
cōditione ſi me viuo naſcat̃: q: ſi ita eſſe ſequeret̃ q̄ ſi me viuo
naſceret̃ valeret inſtitutio: ex eo q̄ conditio reijci deberet iu-
xta.l.q̄m i priorib⁹.ſm intellectū gl.C.de inof.teſt. ¶ Sꝫ verū
eſt q̄ iſte q naſcit̃ me mortuo nō eſt aliquo mō inſtitut⁹: q: nō
eſt ille q in ſubſtōne fuit demonſtratus, ⁊ hoc eſt q̄ ſubtiliter
voluit dicere iuriſcōſultus hic in verbo nec ſub ꝯdōne. ¶ Cō-
limitat Pau.de ca.hic eſſe verū niſi ego teſtōr ſciuiſſem vxo-
rē meā tp̄e teſtamēti fuiſſe pregnantē: q: videor eū qui in vte-
ro erat inſtituiſſe, ⁊ ſic certam perſonā demonſtraſſe, vñ etiam
ſi me mortuo naſceret̃ cū ſit ille q demōſtratus fuit pro inſti-
tuto hr̄ ſub cōditione ⁊ conditio reijcitur p.l.q̄m in priorib⁹.
alle.iſta eſt nota.limitatio ſi vera eſſet. ¶ Sed cū eā aliter nō
probet nō puto de iure eā eſſe verā p ea q dixi in.l.placet.ſ.e.
non enī videt̃ verū q̄ teſtōr ſentire voluerit de certo poſthu-
mo: vt ibi dixi ſequutus q̄plurimos tenentes q̄ videatur in-
ſtituiſſe quēcūq̄ poſthumū naſciturū, etiā ſi tūc nō eſſet in vē-
tre. ¶ Preterea quo dici pōt ſimplicē inſtōnē poſthumi cō-
cernere pſonā certā anteq̄ naſceret̃ cū naſci poſſit abortiu⁹ vel
monſtruoſus, nec etiam conſtet an femina vel maſculus, et an
vnus vel plures. Per hec igitur Pau.nō videt̃ bñ dixiſſe.ſed
q̄ teſtōr pſumat̃ elegiſſe taliter inſtituere poſthumū q̄ teſtm̄
ſuū nō remaneat in periculo corruendi ex defectu preteritio-
nis, notāda igit̃ ſunt verba Bart.q: ſignāter limitant.d.l.q̄m
in priorib⁹.vt pcedat in cōditionali inſtōne de filio certo: ſe-
4 cus de incerto vt hic. ¶ † Et inducit̃ iſta.l.per Bar.ad q̄ōnē
quā dicit de facto habuiſſe ⁊ obtinuiſſe q̄ ſi teſtator inſtituit
filiam que ſibi naſceret̃, ⁊ matrimonium contraheret in mille.
Illam vero que ſibi naſceretur, ⁊ monaſteriū ingrederetur in
quingentis, q̄ ſi mulier nata effecta ſit de ſororibus tertij or-
dinis ſancti Franciſci poterit velut preterita teſtamentū rū-
pere: quia nec pure nec ſub conditione ē inſtituta. Idē Bar.
⁊ Bal.in.l.ſi pater.C.de inſti.⁊ ſubſti.ſub condi.fac. idē Egi.
Ang.⁊ Imo.hic. ¶ Sed Raph.hic dicit q̄ imo ſano videt̃
inſtituta eo ipſo q̄ mundū relinquit.arg.l.talem.§.i.ſ.de here.
5 inſtit.que nihil facit, ⁊ in hoc circumuenitur Raph. † quia ta-
a les ſorores nō ſunt religioſe[a] cle.i.de relig.do.cle. cum ex eo.
de ſenten.excommu.no.Bart.in.l.ſemper.§.quibuſdam.ſ.de
in.immu.⁊ Bartol.in.l.i.ſ.de pe.⁊ Bald.in aut.niſi rogati.C.
ad trebellia.in penul.col.⁊ do.Ant.in.c.ij.de foro cōpe. Pet.
de ancha.in.d.clemen.cum ex eo.⁊ Ang.plene in cōſil.cxcvij.
aliquid per Bal.in.l.placet.C.de ſacroſan.eccle. Pau.de ca-
ſtro hic deciſionem Bart.limitat prout.ſ.limitauit in prece-
denti articulo, vt non habeat locum quando teſtator ſciebat
iſtam filiam eſſe in vtero.i.vxorem eſſe pregnantem.poſtea ſe
inuoluendo dicit quod contra Bar.facit: quia iſta filia vide-
tur inſtituta ſub duplici conditione, vꝫ ſi naſceretur. ⁊ mona
ſterium ingrederetur.cum ergo ex eius natiuitate purificata
ſit prima cōditio. et ſic certificata eſt perſona adhuc remane-
ret illa conditio.vꝫ ſi monaſterium ingrediatur: ⁊ ideo cum
cenſeatur adiecta perſone certe merito reijcīda videtur.d.l.
quoniā in priorib⁹. ¶ Non ob.iſte tex.ſm eum: quia q̄primum
hic naſcebatur nō ſupererat aliqua cōditio que ſuſpēde-
6 ret. Fulgo.in.d.l.ſi pater.dubitat de iſta opi.Barto. † attento
q̄ relatiuum ſubſtantie adiectum verbo futuri tēporis condi-
tionem facit.l.ſtichum qui meus erit.de leg.i.ergo vr̄ reijcīē-
da.d.l.q̄m in priorib⁹. ¶ Pau.de ca.in.d.l.ſi pater.dicit idem
q̄ hic arguēdo ꝯ Bar.vꝫ q̄ imo reijci debeat illa cōditio, et
pura ſit inſtō, ⁊ valida, puto veriorē eſſe opi.Bar. ¶ Nō ob.
quod relatiuū ſubſtantie adiectū verbo futuri tp̄is ⁊c. q: dico
q̄ imo importat demōſtrationē ſi adijciatur perſone incerte.
l.ſtabit.in ſi.de aur.⁊ ar.le. ¶ Nec ob.q̄ ex natiuitate poſthu-
me videat̃ eſſe certificata perſona inſtituta.quoniā cum teſtōr
in propoſita.q.vſus ſit verbis copulatiuis.ſ.que naſcet̃: et mo-
naſterium ingrederetur duplicem demonſtrationē adiecīſſe
dicit̃. Nec ſufficit alterā verificari.arg.l.ſi heredi plures.ſ.de
cōdi.inſti.⁊.l.ita ſtipulatus fuero hanc ſummā.cū ſi.ſ.de verb.
obli.facit: q: cum illa duo determinabilia ſint in eandē diſpo-
ſitione circa idē appoſita debuerit pariformiter determina-
re.ar.l.ſiuus.C.de impu.⁊.l.iā hoc iure.ſ.de vul.⁊ pu. ¶ Nec
etiā placet id qđ diſtinguendo dicebat Pau.de caſt.in.d.l.ſi
pater.vꝫ q̄ aut teſtōr dicit ſi aliquod monaſteriū ingrediat̃:
⁊ tūc talis ꝯditio dicat̃ pſtātiua.cū ſit veriſſe q̄ ſaltē aliqđ in-
uenire poterit i q̄ igrediat̃.ſec⁹ ſi dixerit tale monaſteriū in-
grediat̃: ⁊ tūc ſm eū dicit̃ mixtā, attento q̄ pēdet etiā a volū-
tate monaſterij an velit eā acceptare.nā hoc nō puto verum,
q̄m ⁊ ꝯdō nubēdi ⁊ ꝯdō ingrediēdi monaſteriū ſemp dicit̃ pē-
dere ab alterius volūtate quā implere debētis, iō indiſtincte
ē mixta.l.i.C.de inſti.⁊ ſubſti.ſub ꝯdi.fac.nec porum hic refert
ppter materiam.l.ſuus quoq̄.ſ.de here.inſti.ex not.per doct.
in.l.ſi.ſ.de cōdi.inſti.⁊ in.l.q̄m in priorib⁹.C.de inoffic.teſta.
¶ In gl.ſi.in ſi.Bar.hic inheret vltime ſolutiōi poſita in gl.

[a] ¶ Religioſe.qđ tales non dicant̃ religioſe facit qđ voluit Ro.conſi.ccclxvij.qđ tales pñt ſuccedere in feudo i caſu quo alias mulier ſuccedere poteſt.

quã etiã ſequit᷑ Bal. ⁊ Ang. hic, ⁊ Bal. in. l. ſi dotem. in prin. allegat. in glo. pro qua eſt optima litera in. l. titius. §. lucius. ff. eo. ⁊ hoc magis placet ꝙ illa ſolutio que quarto loco ĩ ſditur in l. Seia. quã tenebat Bart. in. d. l. ſi cũ dotẽ. in prin. ⁊ Imol. hic, ſed reſpõdet: vt hic per Ang. ¶ Item dñ Bart. opponit de. l. iam hoc iure ⁊ nõ ſoluit, ſed ſe remittit ad dicẽda p ſe in. l. gallus. §. ⁊ quid ſi tñ. ff. eo. Tu ſolue ſm Ange. hic, q̃ ibi pp natură caſus expreſſi ex quadã via attractiua fit extẽſio ad caſum omiſſum. ¶ Ultimo hic poſſet queri an facta inſtitutione de poſthumo quẽ pareret vxor, cui ſi maſculus naſceret᷑ ſubſtituit titiũ, ſi vero femina ſubſtituit ſemproniũ, ⁊ cõtingat q̃ maſculus extract⁹ ſit ex ventre pregnantis mortue poſſet titius venire eſt euẽniat caſus prefate ſubſtitutionis. Sal. in. l. ſi. C. eod. arguens ad partes dicit primum videri q̃ non, argu. l. anniculus. l. a. i. ff. de verbo. ſig. poſtea concludit cõtrariũ per text. in. d. l. ſi. per quẽ dicit Bal. ita cõſuluiſſe, bene facit qđ no. Bar. in l. quod dicitur. ff. eo. vbi dicã poſt eũ, ideo nõ inſiſto. ¶ In ea. gl. ibi. l. ſi extraneus. dic q̃ illa cõcordat cum iſta. ¶ In ea. gl. ibi. l. cũ filia. ad iſtud ⁊ ſequens cõtrariũ vide vt hic per Dy. ⁊ Bar. qui recte loquuntur.

1 ¶ Filius in poteſtate ſuccedẽs patri ex teſtõ. vel ab inteſtato, non dicitur nouum dñium acquirere. ſed illud quod habebat in vita patris continuare, ⁊ acquirere dicitur ſolũ nouam adminiſtrationem, quam non ipſe, ſed pater in vita habebat, licet poſſit exheredari.

2 Dictio quodãmodo eſt nota improprietatis.

3 Plus cui licet debet poſſe licere quod eſt minus.

4 Offendi qui poteſt impune poteſt etiam occidi.

5 Hereditatẽ nõ dicit᷑ filius percipere, ſed dominiũ cõtinuare.

6 Statu. q̃ offenſus ad domũ ſuam poſſit petere offendentẽ puniri pena dupli militat in filio offenſo ad domum patris.

7 Alere filios vel filias potius tenetur pater quam alij.

8 Poſſeſſio rerum paternalium continuatur etiam in filios.

9 Poſſeſſionis turbate accuſatio an cõpetat filio anteq̃ corporaliter apprehendat poſſeſſionem rerũ paternalium, ſi alius ingrediatur, ⁊ apprehendat.

10 Preteritio filij in ptãte reddit teſtm̃ ipſo iure nullum: ſecus in preteritione materna: quia habetur pro exheredatione.

11 Poſthumus an dicat᷑ cõtinuare dñium hereditatis paterne.

12 Preteritio matris habet᷑ pro exheredatione, ⁊ ideo teſtm̃ tenet. ſed eſt opus querela. ſi filius eſt preteritus cũ cauſa, alias ſine cauſa teſtamentum eſt ipſo iure nullum.

13 Querela inofficioſi teſtamenti an cõpetat filio preterito in teſtamento matris, vel poſſit teſtamentum contratabulare.

1 In ſuis. † Filius in ptãte ſuccedens patri ex teſtamẽto vel ab inteſta. non dr nouum dominium acquirere, ſed illud qđ habebat in vita patris cõtinuare, ⁊ acquirere dr ſolũ nouã adminiſtrationem quam non ipſe, ſed pater in vita habebat,

2 licz poſſit exheredari. h. d. ¶ † In tex. ibi quodãmõ. not. iuncta gl. q̃ dictio quodãmodo eſt no. improprietatis. adde. l. pretor. §. i. ⁊ ibi not. Bart. ff. de eden. ⁊ in. l. i. in v̾bo, quodãmodo, ⁊ ibi ff. re. amo. ⁊ in. l. qđ ſit vir. iuncta. l. ſequẽ. ff. ſol. mat. ⁊ ibi Bart.

3 ¶ † No. etiã ex iſto tex. i ſi. q̃ cui lz id qđ eſt pl⁹ licere dz id q̃ eſt minus, ex quo infert Ang. hic, q̃ ſtante ſtatuto q̃ bãnitus

4 poſſit impune occidi poterit ei ⁊ vulnus[a] inferri, alleg. tex. in l. nec in ea. ff. ſed qui occidere. ⁊ ibi no. Bar. ff. de adul. ⁊ tex. in c. cui lz. de reg. iur. li. vi. ⁊ l. cui pacto. ff. de ſer. expor. ¶ Addo q̃ hoc tenuit Cy. in. l. i. ad ſi. C. que ſit lon. cõſue. ⁊ Bald. in. l. ſi quis nõ dicam rapere. in prin. C. de epiſ. ⁊ cle. qđ no. Bal. in. l. ſi. in ſi. C. de exhi. re. ⁊ in. l. i. ad ſi. C. de priu. carce. vbi tenet q̃ poterit in priuato carcere detineri: ⁊ q̃ poſſit ſibi qlibet offenſa inferri tenuit. d. Ant. in. c. ſi. de cõſuet. in materia extenſiõis in. i. fallẽ. ⁊ Imo. in. l. ſi vero. §. de viro. dñ tractat an fiat exten

4 ſio in exorbitantib⁹. in prin. ff. ſo. ma. ¶ † Iuxta hoc dicit not. Bar. in. l. iij. §. ſi. i. ſi. ff. de ali. leg. ⁊ in cõſi. in. c. ſtatuto caſtri plebis. ⁊ q̃ ſi ſtatutũ pmittit aliquẽ impune offendi poterit occidi per tex. in. c. ſi. de homi. lib. vi. ⁊ in. l. teſtõ centurio. ff. de mann. teſta. ⁊ idem tenuit Ioan. an. in addi. Spec. in. iiij. parte. in tit. de cõſti. §. i. in ſi. referens aliquos antiquos. ita diſputando tenuiſſe. Cõtrariũ inueñio tenere Bal. in peculio ſuo in v̾bo, bãnitus, vbi dicit q̃ aut talis bãnit⁹ eſt ex crimine ex quo veniebat imponendã pena mortis: ⁊ tunc poſſit impune occidi: arg. l. i. ⁊. ij. C. quã. li. ſi. m. l. ſe vidi. q: tunc lz priuato qđ non poteſt iudex. aliás aũt ſm qualitatẽ criminis dz offendi non occidi: q: tũc nõ v̾ licere priuato pluſq̃ magiſtratui, arg. l. pedius. ibi ex eũ q̃litate. ff. de incẽ. rui. nau. ⁊ in gl. ſi pſeo. ff. de pe. hãc eãdem opi. ſequit᷑ Ang. ⁊ Pau. de ca. in. l. Caius. de ſerui. vrba. pred. ⁊ profecto huiuſ opi. magnam ſapit equitatẽ, lz Io. and. in addi. Spe. in. d. §. i. ad ſi. facit mentionẽ de iſta diſtinctiõe,

licet iſti non allegent, ⁊ tñ determinat Imõ, et bene. ¶ Mouetur: q: q̃ imo indiſtincte poſſit impune occidi, ita a cõſuetudine, ⁊ moribus eſt receptũ merito ab his q̃ certã ſemp interpretationem habuerũt non eſt recedẽdũ. l. minime. de legi. ¶ Scđo propter cõtumaciã iſtius bãniti ſtatutum voluit penã aggrauare, ar. l. capitaliũ. §. in exulib⁹. ff. de pen. facit etiã: q: vtroq̃ caſu militat rõ. d. c. ſi. vcz. q: nõ eſt in ptãte vulnerantis. ſeu offendẽtis. ita vulnerare q̃ nõ occidat. ¶ † No. etiam 5
ex iſto tex. q̃ ſtatutũ arctãs ſcriptũ herẽdẽ ad ſoluẽdũ gabellam de hereditate quã percepit nõ cõprehendit filiũ in ptãte a patre inſtitutũ, qm̃ hereditatẽ non pcepit. ſed dñium continuat: vt hic, ⁊ idẽ tz hic Imo. q̃ plus ſubdit qđ idẽ v̾ in quibuſcũq̃ deſcẽdentib⁹ ſcriptis heredibus etiã ſi nõ ſint ſui heredes. alle. ad qđ h̾ in. l. ſi. C. de cõdi. ⁊ in. l. i. C. de impo. luc. deſcri. li. x. maxima eſſet ampliatio ſi eſſet vera. ¶ Sz ꝯ eam v̾ decidere Bar. in. d. l. i. attento q̃ ſtatutũ nõ loquit᷑ de herede obueniẽte tit. lucratiuo: ſed ſimplr̃ dicebat᷑ de hr̃editate quam perceperit, lz aĩs in diſpõne iuris cõis cenſeat᷑ obuenire ex cauſa quodãmodo lucratiua hereditas aſcẽdentiũ ſm glo. in. l. ij. C. de inr. ⁊ fac. igno. ſoleo dicere in. l. ſi. C. de codicil. ⁊ in. l. pe. C. qui admit. ¶ Quinimo multũ dubito de deciſione Ange. hic quãuis cum eo tranſeat hic Rapha. pro quo alleg. glo. in. c. paſtoral. de deci. vbi filius de paterna hereditate ſibi obueniẽte decimas ſoluere nõ tenetur. pro Ange. etiã poſſet allegari gl. in. l. ij. in v̾bo in poteſtate. C. qui eta. lib. e. vbi ſentit q̃ eſtimatio patris dicat᷑ eſſe eſtimã filij. ¶ Unde dicit Bald. in. l. ſi. ad ſi. C. de impub. ⁊ Bald. in. l. pretor. §. ſed ⁊ filius. ff. de eden. in lex etiã anti. ⁊ Bald. in. l. diximus. §. ſi. cũ. l. ſeq. ff. de execu. tu. q̃ li-
b bras patris prodeſt filio[b] etiã ſeorſum habitanti: q: quod vnus habz v̾ alter habere. l. cũ ſcimus. C. de agri. ⁊ cẽſi. li. xi. ⁊ illam gl. etiã alle. Bal. in. l. ij. in ſi. C. de libe. ⁊ eo. lib. ad hoc vcz q̃ illud quod poſſidet filius poſſidere v̾ et pr̃, ⁊ ꝯ, adeo q̃ recepto
c patre ad eſtimũ[c] dẽs filij gaudẽt ciuilitate: de qua glo. h̾ etiã per Bal. in addi. Spec. in tit. de cenſi. ad ſi. in. c. filius. de capi. qui cu. vendi. ⁊ in. l. ſciendũ. in prin. ff. qui ſatiſ. cogã. ⁊ in. l. nõ plures. C. de ſac. ſan. eccle. ¶ Et pro dicto Ange. etiam facit
6 quod no. Bal. in. l. i. §. dñi vltimo p illũ tex. ff. ad ſyl. vcz quod ſtatutũ q̃ offenſus ad domũ ſuam poſſit petere offendentem puniri pena dupli militat in filio offenſo ad domum patris. ¶ Tamen his non obſtãtibus in contrariũ ſum pcliuior: q: ſtatutũ loquẽs in hereditate recepta dz intelligi in proprio. ⁊ vero ſignificatu. l. iij. §. hec verba. de neg. geſt. l. i. §. ſi is q̃ n. nẽ. ff. de exerci. l. ſi. C. de his q̃ ve. eta. impe. ſed ſic eſt q̃ in filio improprie cõtinuatur dominiũ hereditatis paterne, ⁊ ſatis colligitur ex iſto tex. in verſi. quodammodo. ⁊ in. § ſi. inſti. de here. qua. ⁊ diffe. ⁊ in terminis noſtris firmat Bald. in. l. potuit. in vij. col. C. de iur. delib. dicẽs iura loquentia de hereditate pſona in filium vti verbo delata vel ſimili. l. i. ſi. §. cum igitur. in verbo, delata iuncto. §. ſi mañt dubius. in verſi. immiſcuerint. C. de iur. delib. ⁊ in. l. ſi infanti. ⁊ in. l. cum antiquioribus. eo. tit. quod quidem dici non poſſet ſi proprie diceretur dñium cõtinuari. ¶ Nec ob. gl. in. d. l. ij. C. qui eta. q: ſi recte inſpiciãtur potius facit cõtra Ang. qm̃ dicit ſatis eſſe patrẽ munera ſubijſſe non filiũ: q: pater eſt dñs. vñ ad filiũ proprie nõ pertinet dñiũ rerũ paternarũ. ¶ Pro hoc facit id qđ no. Bar. in. l. ſciendum. in prin. ff. qui ſatiſ. cogã. vcz q̃ immobilia poſſeſſa per patrẽ nõ releuãt filiũ a ſatiſdatiõe: q: multa accidere pñt propter q̃ contingeret dñiũ rerũ pr̃narũ ad filiũ nõ peruenire. vt ibi p eũ. pro hoc etiã facit qđ no Bal. in. d. l. ſciendũ. vbi voluit q̃ gl. in. d. l. ij. ſolũ haberet locũ quo ad munera publica. quoad alia vo q̃ bona patris nõ dicantur bona filij. Nec ob. §. dñi prealleg. q: nihil facit nã dicit dñi appellatione nedũ patrẽ, ⁊ filios in ptãte. ſed etiã emancipatos in materia illa venire: ergo pz q̃ nõ cõſideret ibi cõtinuationem dñij: q: illa nõ militat in emãcipato, vt. ff. dicet᷑. ſed ſolũ attendit ille tex. an fuerit de familia. Nec ob. q̃ duplicetur pena ſi filius offendat᷑ ad domũ patris ⁊c. q: dico q̃ illo reſpectu accipitur dom⁹ pro habitatione, ar. l. lex cor. §. domũ. ff. de iniur. ¶ Nec obſt. d. c. paſto. quia in materia decimarũ attendimus an cauſa ſit lucratiua quinimo opi. illius gl. ibi cõiter reprehẽditur a doc. ¶ Item facit iſte tex. ſm Raph. ad materiam aut. preterea. C. vñ. vir ⁊ vxor. vcz q̃ vxor que vidua remãſit nunq̃ poſſit dici inops. ad hoc vt habere debeat quartã in bonis mariti donec habeat patrẽ
d diuitẽ. ⁊ ita decidit ipſe quẽ ibi ſum ſequutus[d]. ¶ Confirmo: q: data inopia mulieris certũ eſſet patrẽ magis teneri ſubuenire filie q̃ teneantur heredes mariti, attento q̃ rõ quã pr̃ tenetur ſubuenire filie eſt vinculũ naturale: ergo preferr̃ ciuili quo teneñt heredes mariti per. d. aut. arg. l. i. §. ius naturale. ff. de iuſti. ⁊ iur. ¶ † Et facit: quia in neceſſitatibus alendi prima
7 cauſa eſt patris potiuſq̃ cuiuſcũq̃ alterius, vt no. Barto. in. l.

non

a ¶ Uulnus. adde Ang. ꝯſ. cclxxxvi. Pau. de caſt. ꝯſi. cccij. Bart. conſi. clxxxviij. Bal. ꝯſ. cxix. v. lib. cep. ꝯſ. xl. et q̃ pluribus ſuis cõſilijs p ale xan. ꝯſi. clx. i. libr. ¶ Uid. Fel. in. c. q̃ in eccleſiarũ. in v. col. ꝯ ꝯſti. ⁊ bal. in ſuo peculio. ⁊ ſ ꝯſi. ſuo qđ incipit ſup dubio i bal. ꝯ puſio trãſmiſſo. ⁊ nellũ de ſanc. gemi. in ſuo trac. bãnitorũ in. ij. parte ſcđi tpĩs in. vij. q. ⁊ vide Bar. in. d. cõſi. clxxxviij. in. i. vol. incip. ſtatuto caſtri plebis: ⁊ ibi pleniſſime dixi in addi meis q̃ cito impreſſioni cũ. ij. vol. cõſi. Bar. dabuntur. Tho.

b ¶ Filio. adde eũ Alex. ꝯſ. cx. ff. ⁊ dicit Frã. de are. ꝯſ. ij. qđ i ſtatuto lucrũ nõ dr q̃ donatur vel relinquit᷑ deſcẽdẽtib⁹, idẽ ibi tz q̃ dõatio facta filio vſq̃ ad legitimã nõ eget iſinuatiõe, ⁊ p opi. Ange. in terminis cõſuluit hũi. i. capra conſi. xli.

c ¶ Ad eſtimũ. vide Bal. plene in l. paciſcẽdo. ĩ pri. C. de pac. vbi pl̾a ponit: ⁊ marie de ſilla gl. ff. d. l. ij. C. q eta. li. x. ⁊ vid alex. in cõſi. cccij. in. i. col. in. ij. vol. inci. viſis, ⁊ opportune. ⁊ i. l. ſi. C. de impu. ⁊ ali. ſub. Io. de ana. in. c. ſi. in x. co. extra de colliu. ⁊ vide Bal. in cõſi. ccclij. in. iij. vol. qđã dñs ⁊ an eſtimũ pr̃is dicat᷑ eſtimũ filij emãcipati. vide Bal. in conſi. cxxiij. in. iij. vo inci. petrin⁹. ⁊ cõſi. ſeq. incip. cõſuetudo. Tho.

d ¶ Sequut⁹. adde q̃ idẽ firmat Rapha. et⁹ ꝯſi. cxxxi. vbi dicit Alb. cõſuluiſſe q̃ eſtimũ patris prodeſt filio maxime: q: filius regis dicitur rex, vt not. xxij. q. i. c. ſi.

nõ quẽadmodũ.ff.de lib.agn.nec ob.dec.iſt.Bar.in.d.l.ſciẽdũ.
q: filius non põt cogere patrẽ ad ſatiſdandum, ſed filia bene
poteſt patrẽ cogere ad ſe alẽdum,⁊ dotãdũ.l.ſi quis a liberis.
ff.de libe.agno.l.qui liberos ff.de rit.nup. ¶ Itẽ facit hic tex.
qd̃ filius in poteſtate in hereditate paterna nullũ dicaf nouũ
ti.habere,vñ nõ poteſt preſcribere vel vſucapere ti.p herede.
l.nihil.C.pro here.l.ĩ.§.filium.ff.pro here Hoc tñ limitari dz
ſi fili⁹ allegaret ſe poſſediſſe hereditatẽ paternã tãq̃ agnat⁹
nõ tanq̃ filius,q: tũc poſſet dicere ſe preſcripſiſſe tit.p here
de.hoc fuit mirabile verbũ legiſtis incognitũ qd̃ ponit Bal.
in rub.extra de preſcri.in.v.col.per tex.in l.i.§.ſed videndum
in ratiõe iu.ff.de ſucceſ.edic. ¶ In filio eñ põt cadere triplex
caput.ſ.vñ liberi,vñ agnati,⁊ vnde cognati,⁊ de illo dicto feci
mẽtionem in.l.i.C.qui admit.p quo allegaui dictũ Bal.in.d.
l.licet in.iiij.q.C.de iure delibe.qd̃ dicti an ſit verũ dixi in.d.l.
licet nõ repeto.ſimiliter poſuit Bald.in.l.emãcipad in.iij.vel
8 iiij.col.C.de col. ¶ †In gl.que incipit,⁊ etiã poſſeſſio.ᵃ vult
a hec glo.qd̃ in filium cõtinuetur etiã poſ.rerũ paternarũ,⁊ idẽ
gl.i.u.§.ſui.inſti.de here.quali.⁊ dif. Cõtrarium tenet glo.in.l.
cum miles.in p:in.ff.quib.ex cau.maio.⁊ in.l.cum heredes.in
prin.in.§.ſol.de acqui.poſ.⁊ illas ſequunf Bar.⁊ alij ibi,⁊ hic
cõiter idẽ Bal.in.l.ſi.in prin.C.de edic.di.adri.tol.⁊ in.l.i.in
ſi.C.de ap.⁊ in aut.defuncto.C.ad tertul.⁊ in.c.i.de cõtrouer.
inter maſ.⁊ fe.de beneficio.⁊ in aut.ingreſſi in.iij.col.vbi rõ
nẽ ponit.C.de ſacroſan.eccle.per tex.in.d.l.cũ hered.⁊.⁊ in.l.ſ.
§.ſceuol.a.ff.ſi qs teſt.li.que iura indiſtincte in quolibet herede
loquũtur. ¶ Et q: poſ.rũpitur per mortẽ.l.qui vniuerſas.vſ.
qd̃ ſi colonus.ff.de acqui.poſ.⁊ q: poſſeſſio nõ põt ſine animo
retineri.l.licet.C.de acqui.poſ.l.ſi quis vi.§.differẽtia.ff.de ac
qui.poſ.ſed vera poſſ.retinef per patrẽ animo nõ per filiũ: q:
res etiã a patre ſibi traditas non dr fili⁹ p̃prie poſſidere.l.poſ
ſeſſio.§.i.eod.ti.ſed animus patris morte finitus,nec ad here
dem trãſit.l.iij.ff.loca.l.ſi ita legatũ.§.illi.ſi volet.ff.de le.i.gñr
extincta poſſ.l.iij.in prin.ff.de acqui.poſ. ¶ Nec ob.§.filiũ.al
le.in gl.q: licet quedã impropria poſſ.potuerit eſſe apud filiũ
viuo patre tñ non dr in.§.filium.q: illa cõtinuetur mortuo pa
tre,nec qd̃ efficiatur vera poſſeſſio,licet dñium ſic vt.d.l.cum
heredes. ¶ Vel ſm Bal.in.d.c.i.⁊ in aut.defuncto põt dicte
gl.ꝯcor.qd̃ poſ.dicaf in filiũ cõtinuari.i.cum apprehẽſa fuerit
per filiũ ⁊ eiuſdẽ qualitatis preciſe cuius erat apud patrẽ cum
viueret,vnde ſi ex tali poſ.pater vſucapere non poterat,forte
q: nõ habebat titulũ nec poterit filius heres patris cũ nõ di
caf filius habere ti.p herede quo mediãte poſſit vſucapere.d.
l.nihil.C.pro here.⁊.d.§.filiũ.quia nõ dr percipere heredita
tem.ſed quodãmodo ꝯtinuare,vt hic.⁊ ita poteſt intelligi qd̃
no.Bal.in.l.ij.in ſi.C.de leg.here.⁊.l.qui in aliena.in princi.ff.
de acqui.here.ſecus in herede extraneo qui preſcribere põt.ti.
p herede rẽ quã defunctus tit.carẽs vſucapere nõ poterat p
to.tit.ff.pro here.ecce ergo quid operef ꝯtinuatio dñij de qua
hic ¶ Eſt verũ q: poſſeſſio defuncti qui preſcribere cepit p
deſt heredi ad implendam preſcriptionẽ: vt.l.nõ nunq̃.§.va
cuam.⁊.l.poſſeſſio.cũ.ll.ſeq.de vſucap. ¶ Vel aliter põt pce
dere.d.gl.vt hic per Bal.in repe.in.iiij.oppo.vz qd̃ reſpectu
poſ.improprie pcedat gl.hic ⁊ in.d.§.ſi.ſeruus quo ad veram,⁊
propriam.q: tunc vera ſit gl.in.d.l.cum miles.⁊ iſta fuit cõcor
dia tradita per Bar.in.d.§.filium.licet Bal.nõ alleg. ¶ Vbi
autẽ ſtatutũ dictaret q: dñium intelligaf cõtinuari inter pa
trem ⁊ filiũ.in iſto caſu filius impediatur intẽtare remediũ.l.
ſi.C.de edit.di.adri.vel interdictum quorum bonorũ,aut aliud
remedium adipiſcende poſ.⁊ an priuſq̃ filius corporaliter ap
9 prehendat poſ.rerum paternarum.alius ingrediatur, et de
prehẽdat poſſit filius eum accuſare de poſſ.turbata tãgit hoc
Bal.in rubr.extra de cau.poſ.⁊ p̃prieta.⁊ in.c.iſtẽ cum quis in
ij.col.de reſti.ſpo.vbi ſequitur glo.hic.⁊ Bal.poſt Cy.in.l.ea
lege in.v.col.de con.ob cau.⁊ in autẽ.defunc.C.ad tertul.⁊
no.Bal.in.l.ij.C.de app.⁊ in rubr.de cõſue.⁊ in.c.i.de contro
uer.inueſt.⁊ in.l.ſi ſoc.ad.C.de iure delib.dixi vel ibi,vel in.l.ſi.
C.de edi.di.adri non repeto.⁊ cõmunit ex tenẽt antiqui.⁊ Mo
derni qd̃ vbi nequeant interdicto recuperãde.ſed adipiſcẽde.
Utrum autẽ hec lex pcedat in filio emãcipato de quo dubitã
dum videbatur cum inter ſuum:⁊ emãcipatum ſublata ſit diffe
ferẽcia.§.null'ã.ver.nõ videtur differẽtia.de here.que ab inte.
Bal.hic in.vij.oppo cõcludit qd̃ non:quia.§.ille pcedit quo
ad illa que ex naturalitate depẽdent non quo ad alia,vt not.
gl.⁊ doc in.l.ſi emancipati.C.de colla.Imo plene in.l.ventre.
de acqui.here.Ang.in.l.gallus.§.⁊ quid ſi tantum.ff.eo.Bal.
in.l.ſi fratri.C.de iure delibe.Imo.in l.iam dubitari.de here.
inſti.Ang.in.l.illud.§.ſi par.a.ff.de peti.hered.Bar.in.d.§.fi
lium.Ant.de bu.in.c.cũ ſm leges.de here.in.vi.vide ſingula
re verbum Bar.in.l.poſt emancipationem.C.de iur.⁊ fact.et

gl.in.l.cũ hereditatis.in ver.ſucceſſores.C.de ap.quã ibi nõ.
ſm Bal.q facit.dñium inter hereditatẽ iacẽtem,⁊ immixtio
nem. ¶ In ea.gl.ibi ſicut ⁊ vxor.Bar.reprehẽdit gl.p rõnes
de quib⁹ hic poſſes eã ſuſtinere p tex.cũ gl.in.l.ſi cõſtãte.§.ſi
10 maritus.ff.ſol.ma. ¶ †Extra gl.qrit Bar.hic,q ſit rõ,q: pte
rito filij in ptãte reddit teſtm̃ patris ipſo iure nullũ,ſecus in
pteritione materna cũ habeat p exheredatione.§.ſi.inſtit.de
exhe.lib.⁊ dñium ꝯtinuef de pre in filiũ nõ de matre.Bar.rõ
nẽ aſſignabat,vz q: id de prẽ in filiũ ꝯtinuaf,q: nõ põt aliuz
heredẽ facere niſi filiũ exhered erg̃o nõ eſt in iure.Ang.repre
hẽdit hãc rõnẽ pmo.q: ſi eſſet vera ſequeref q: ſm antiquã iu
riſprudẽtiã debuiſſet filia in ptãte pterita reddere teſtm̃ pris
ipſo iure nullũ ᵃ cuius ꝯtrarium eſt vt ptz in.l.maximũ vitiuz.ff.e.
de lib.pte. ¶ Mouef ſcdo,q: ſequeref q: filio inſtituto ſub cõ
ditiõne poteſtatiua,⁊ dato ſibi ſubſtituto vulgari non poſſet
filius admitti niſi fili⁹ in defectũ cõditionis exheredaref cui⁹
ꝯtrarium eſt in.l.ſi.de here.inſti.ſed corrupte allegat Ange.vo
luit eñ allegare in.l.ſi pf.C.de ꝯdi.inſti.l.fili⁹ a patre.in prin.
ff.eo. ¶ Tertio ſequeretur q: ſi a filio inſtituto eſſent facta le
gata nullo caſu trãſiret dñium recta via niſi a dictis reb⁹ lega a
tis eſſet filius exheredatus,in contrariũ eſt veritas.l.a titio.ff.
de fur. ¶ Quarto ſequeref qd̃ filio illegitima inſtituto dato
coherede extraneo in reſiduo nõ valeret coheredis datio niſi
exheredaretur ꝯ.l.ſuus quoq̃.§.ſi.de here.inſti.licet ipſe non
allegat,⁊ ꝯ.l.papini.a.§.non autẽ.ff.de inoff.teſta. ¶ Quinto
mouetur,q: ſi rõ eſſet hmõi ꝯtinuatio dñij ſequeref qd̃ ex eo.
qd̃ pater inſtitueret extraneũ heredem iſto iure quo non erat
in exheredatione neceſſaria expreſſio cauſe videretur filiũ ex
heredare,q: ex quo vni daf hereditas videf ab alio adempta,
arg.l.qd̃ in rerum.§.ſi quis poſt.in ſi.de leg.i.⁊.l.põpo §.ij.ff.
de pcu.⁊ ſic videbatur ceſſare cõtinuatio per hãc.l.in ſi.merito
to talis pteritus haberi deberet pro exheredatione cuius cõ
trariũ vbiq̃ iura affirmãt,ergo ⁊c.⁊ hoc ar.vtitur Barto.in.l.
filio preterito.ff.ut.i.⁊ in aut.ex cauſa.in.i.opp.C.de lib.prete.
vbi dicit qd̃ ſi teſtator ſcit ſe habere filiũ ſi eũ preterijt ſaltem
largo modo videf eũ exheredaſſe.ar.l.ſicut certi.⁊ in.l.ſi cum
vel in vtero.C.de teſt.mili.⁊.l.ſi patronus.in prin.ff.de bo.lib.
cum ſi.hoc etiam argu.vtitur Raph.hic.⁊ Ro.in.l.ĩ.C.de bo.
poſſeſ.cõtra tabu.⁊ Raph.Fulg.ibi impugnat rationẽ Bart.
hic. ¶ Et ideo Ang.hic dicit q: ratio reddi nõ põt: niſi quia
hoc fuit introductũ ſolẽnitate qd̃ fili⁹ deberet a patre exhere
dari, vnde ſicut in alijs ſolẽnitatib⁹ nõ põt reddi ratio, puta
cur magis ſeptem vel octo vel ſex teſtes in teſtamẽto requirã
tur,ita nec in iſto.⁊ hãc rõnẽ tenet Paul.de ca.hic.⁊ Raph.
cu.in.l.filius qui in ptãte.ff.eod.⁊ Ful.⁊ Ro.in.d.l.ij C.de bo.
poſ.cõtra tab.Imo.hic ſequutus rõnem Bart.rñdet trib⁹ pri
mis rõnibus per Ang.adductis vz qd̃ ibi ideo eſt: q: l.vltra
proceſſit diſponendo qd̃ tacite haberef perinde ac ſi expreſſe
facta eſſet exheredatio,ſicut in filij videm⁹ in.d.l.ſicut certi.cũ.
ſi. ¶ De alijs vero rõnib⁹ Ang.q fortius ſtringunt nullã facit
mentionẽ,⁊ pfecto non video cur magis vno caſu q̃ alio lex
tolleret q: nõ requireref expreſſa exheredatione attẽdimus rõnẽ
Bart. ¶ Vnde Bal.in.l.ſi quis poſthumos,§.i.ff.eo.⁊ in.l.ſi
quis filiũ.C.de inoff.teſt.⁊ in repe.d.l.pf filiũ.⁊ pleni⁹ in repe.
hmĩn.a.l.in.i.q.reprehẽdit rõnem Bar.q: ſequeref q: pterito
emãcipato in quẽ nõ ꝯtinuaf dñium,vt dixi haberef p exhere
datiõe,⁊ ſic q: ſibi dari deberet querela nõ autẽ bo.poſ.ꝯ ta.ar.
l.nõ putauit.in prin.⁊ in.l.ſi poſt mortẽ.§.exheredati.ff.de bo.
poſ.contra ta.et tñ certum eſt q: ei datur ꝯ tab.tanq̃ pterito,
ergo ⁊c. ¶ Sed ad iſtam rõnem rñdet hic Imo.⁊ fuit origina
lis rñſio Bar.in.d.l.pater filiũ.circa med.qd̃ verũ eſt qd̃ attẽ
to iure ciuili legis.xij.tab.iſta pteritio emãcipati nõ habef p
pteritiõe,adeo q: rũpi poſſit teſtm̃.quia oĩ remedio erat deſti
tutus emãcipatus.§.emancipati.inſti.de here.q ab inteſt.ſed
de equitate ptor eũ vocat ad ꝯ ta.eo.mõ quo ius ciuile vocat
filiũ in ptãte ad dicendũ teſtm̃ nullũ.l.ꝯ.§.i.ff.de ꝯ ta.vñ cum
pruiderit pretor de remedio ipſi emãcipato pterito ceſſare dz
querela q nõ hz locũ vbi aliud remedium cõpetit.§.tam autẽ,
inſti.de inof.teſt. ¶ Scdo conatur Imo.rñdere rõni Bal.vz
q: pp̃ter equitas patrie ptãtis preteritio emãcipati nõ ha
bef pro exheredatione vt in ſi.no.glo.in ſi.inſti.de tute.que rõ
11 ceſſat in pr̃e q nunq̃ habuit filiũ in ptãte ¶ †Scdo ꝯ Bart.
allegabat Bal.in locis ſalle.q: in poſthumo non põt dici qd̃
cõtinueſ dñium qd̃ habuerit filius in vita pris,q: de neceſſi
tate dici oporteret dñium ſibi nato poſt mortẽ pris obuenire
quia nunq̃ dr fuiſſe in ptãte patris.l.ſi.ff.de col.bon.⁊ tñ eius
pteritio non hf p exheredatione.d.l.ĩ.C.de bo.poſ.ꝯ ta.⁊.d.l.
ſi.C.de lib.prete.cũ ſi. ¶ Cogitabã huic rõni poſſe reſpõderi
q: imo poſthumus ab initio cõceſſionis pro nato hf in his q
ſibi cõmodo futura ſunt.l.q in vtero.ff.de ſta.ho.Tñ iſtud non

a ¶ Poſſeſſio.ad de Bald.conſilio xiij.i.lib.

haberet pro tuto, vbi ageretur de fauore teſtamenti ſuſtinendi: quia
poſthumus tunc hr pro nato, vt vidimus poſt gl. & Bar. in l. ſi
a primo. ff. eo. & pbatur in l. vxoris abortu. C. de poſthu. hr. inſti.
in l. ij. §. ex his. ff. ti. j. niſi dicas qd illud eſt verum quo ad poſt-
humum q nunq natus eſt vel poſt natiuitatem incontinenti deceſſit,
aut monſtruoſus natus eſt vel abortiuus prout loquitur iura
preal. alias aut ſecus. d. l. q in vtero. ¶ Tertio contra Bar. mouetur
Bal. q ſi pteritus eſt iam natus, & viuo teſtatore decedat nō conti-
nuatur dominium in ipſum filium pmortuum, attamen teſtm eſt ipſo iure nul-
lum. l. ſi filius q in ptate. ff. e. ergo &c. ¶ Huic tn rōni dici poſſet q
illud verum eſt: q vbi agitur de effectu ſolēnitatis, aut forma te-
ſtamenti attēditur tps quo cōditum eſt teſtm: non aut tps mor-
tis teſtoris. l. ad teſtm. §. conditionem. ff. de teſta. vn ſi ab initio ef-
ficiatur nullum rōne defectus forme, clarum eſt q nō recōualeſcit ap
probatione filij poſt mortem teſtatoris. l. filio preterito. ff. titu. j.
¶ Quarto contra Bart. mouebatur Bal. p. l. ſi poſthumus a primo.
in prin. ff. eod. vbi ſi filius fuit a pmo gradu exheredatus, & a ſcd'o
gradu cōditionali fuit pteritus, & decedat filius primo gradu
durante valido, poſtea deficiat prim' gradus p repudiationem,
tn rumpitur ſcōs gradus, & filius nihilominus nō habebat conti-
nuationem dnij, qm fuerat exheredatus, & durante legitima exhe-
redatione deceſſit. ¶ Sed ad hoc poſſet rn̄deri, qd q contingere
re poterat q in ij. gradu verſaretur hereditas, & ſic annullaretur
exheredatio facta a. j. gradu, ideo tūc bene militaret rō conti-
nuationis dnij ex qua poſſet inferri nullitas ij. gradus in quo
nō reperitur ſeruata forma. l. inter cetera. ff. e. ¶ Quinto contra Bart.
allegat Bal. q ſi cōtinuatio dnij eſſet cā nullitatis teſtamenti ſe
queretur q defect' ppter quem rūpitur teſtm eēt ppter bona nō p-
pter incapacitatem pſone hr̄dis, & p cōns non deberet inſpici
tps teſtamenti, ſz mortis teſtoris. l. q ſoluēdo nō erat duos apol
lonios. & l. pignori. ff. de here. inſtit. & tn videmus q tps teſta-
menti inſpicitur. l. ſi filius q in ptate. §. &c. ¶ Sexto, q ſequeretur qd
defectus i materia. ſ. ppter bona eēt defect' forme. ſeu ſolēni-
tatis qd nō eſt dōm ſm eum. l. an inutilis. in pn. cū gl. ff. de accep.
licet ipſe nō alle. ¶ Id cōcludit ipſe q rō eſt. q in pre eſt intro
ductum p ſolēnitate q ſuum hrdem inſtituat vel exheredet, tō illa
nō ſeruata nō tz. d. l. iter cetera. ſz cū in mre hic nō requiratur pro
ſolennitate, io eo ipſo q mr alium inſtituit vr filium exheredaſſe
¶ Que aut ſit rō quare p. l. ij. §. noiatim. ff. e. & inſti. de exh. lib.
in pn. in pre fuit introductum p formali ſolēnitate nō aut in ma-
tre. Ful. in d. l. ij. C. de bo. poſ. contra ta. dicit qd rō eſt. q lex xij. tab.
q hanc ſolēnitatem introduxit nō cognoſcebat filium in hereditate
mris. ſed tn fuit poſtea vocatus p ſenatuſcō. orphicianum, in-
ſti. de ſenatuſcō. orphi. in prin. Et hanc rōnem approbat Raph.
cu. hic. & Ro. in d. l. ij. C. de contra ta. q eēt dicunt contra Bar. hic facere, q
imo vr q filius viuēte pre nō dicatur vere dns rerum prnarum, attē
to qd duo inſolidum non pnt eſſe eiuſdē rei dni. l. ſi vt certo. §. ſi
duob' vehiculum. ff. cō. R. ipho. cu. in repet. l. ſi filius q in ptate. ff.
eo. in. j. & ij. col. reprehēdit rōnem Bart. hic p aliquas ex pdictis
rōnib'. poſtea in effectu dicit qd cōtinuatio dnij potuit eſſe rō
inductiua non immediata quare teſtm ſit nullum. ¶ Sed videtur
imperfecte loq vt cōſtare pōt ex rōnib' pdictis q oſtēdūt qd
illa rō etiam non fuit inductiua. ¶ Ex his infertur q. d. cā allega-
ta p Bar. nō eſt vera rō ppter quam ſi prim' in gradu ſit exhe
redatus ipſo a querela excluſo deferatur q̄rela ſequēti pterito p
ſucceſſorium edictum iuxta ea q dixi ſ. l. ſigs. §. ſi filium. ff. e. Nā nō
eſt hoc ex eo, q pteritio ſequētis in quem nō inuenitur cōtinuatum
eſſe dnium habeatur p exheredatione, vt dixi: alias enim ſequeretur q
in bo. po. contra tab. de pterito in preteritum nunq eſſet locus ſucceſ
ſorio edic. q ſemp ſequēti deberet dari q̄rela tanq exhereda-
to, contra ea q probaui in d. §. ſi filium. fuit ergo ratio, quare ſequenti
pterito defertur q̄rela excluſo primo exheredato, q cum eſſet
aperta via ad rumpendum teſtm p q̄relam ppter exheredationem
primi non fuit incōueniēs q excluſo primo exheredato, idē re
medium cōcederetur ſcdo p ſucceſſorium edictum, vt lati' dixi in d. §.
ſi filium. Ex iſta rō magis plz q rō Bal. ſ. d. §. ſi filium. & Pau. de
ca. hic, & Bald. hic in repe. in. xxxj. col. qui dicunt rōnem fuiſſe. q
ius dicēdi nullum, & bo. poſſeſ. contra ta. cōpetunt illis demum qui tene-
rent primum locum in ſuitate ſi emācipati nō eſſent p. l. j. §. ſi pater
in poteſtate. ff. de cōiu. cū emā. lib. & inſtit. de here. ab inteſta. §.
eadē. Nā hec ratio non eſt bona. q ſequeretur ſi vera eſſet q in
bo. poſ. contra tab. nunq haberet locum ſucceſſorium edictum contra cōem
opi. gl. & doc. quam ſequutus ſum in d. l. ſi quis poſthumos. §. j.
¶ Item contra Bar. hic vez qd pterido ſequētis in gradu nō habea-
tur pro exheredatione tenuit Bal. hic in repe. in. xxij. col. & in
d. l. pater filium. & in d. l. ſi qs filium potiſſime iſta rōne: q ſi habe-
ret vim exheredatiōis ſequeretur qd ſi decederet in vita teſtato
ris poſt teſtm ille qui tpe teſtamenti tenebat illum locum teſtm nō
rumperetur pteritione ſequētis cū habeatur p exheredato qd eſt
contra d. l. poſthumorum. ff. tit. j. & contra l. gallus. p totam. ff. e. ¶ Et ſi dice-

retur q imo debet haberi p exheredato: q nō eſt introductum
q. l. p forma q ſequens debeat inſtitui vel exheredari. d. l. gal-
lus. §. in oibus. ergo pterido haberi dz p exheredatione, quia
hz locum rō quam dixi in pteritione materna. Nō reperio q ſcri-
bētes ad hoc rn̄deant, ſz poſſet dici. q imo p gallum aquilium, & l.
velleia introductum eſt pro forma q ſequēs debeat inſtitui vel
exheredari habito reſpectu in futurum. ſ. ſi cōtingat primum dece-
12 dere viuo teſtore. d. l. poſthumorum. & d. l. gallus. ¶ † Illud aut
qd di pteritionem mris hri p heredatione, & ſic teſtm tenere, &
op' eſſe q̄rela. Intelligo ſi filius eſt pteritus cū cā, alias ſine cā te-
ſtamentum eſſet ipo iure nullum. §. aliud. iūcto. §. fi. aut. hec obſer
uata nō fuerūt. in aut. vt cū de app. cog. & no. gl. j. §. exhereda-
tos. in aut. de here. & fal. & Bar. in d. aut. ex cā. in ij. q. & in l. filio
13 pterito. ff. ti. j. & Ang. in l. j. in quibuſdam lec. C. de car. edi. ¶ † Sz
an hodie nedum habeat q̄relam, ſed et bo. poſ. contra ta. & ſic hodie ſit
correcta l. illud. §. ad teſtamēta. ff. de bo. poſ. contra ta. dic qd lz Ro.
in d. l. poſthumo ſequatur Ang. tenentem, q ſic ſemp tn tenui contrarium
p. l. j. §. j. ff. ſi ta. teſt. nul. exta. qm illi cōpetit bo. poſ. contra ta. cui cō-
petit vn̄ liberi, ſed vn̄ liberi non datur in exheredatione mris,
vt no. gl. in rub. C. vn̄ lib. & i rub. C. vn̄ legi. ergo &c. ¶ Nō ob.
q hodie bo. poſ. defertur eodē ordine quo defertur ius dicēdi nul
lum, vt no. Bar. in l. poſt mortem. §. fi. de bo. poſ. contra tab. ſed p. l. ma
ximum vitium. C. de libe. pte. pterito a matre datur remedium dicen
di nullum: q rn̄deo q illud verum in filijs in ptate pteridos, ſecus
in pteritiōe matris, & hec fuit expreſſa deciſio Bal. in l. certum.
in iij. col. C. vnde leg. & no. gl. in d. §. exheredatos. & eſt rō ſm
Bal. in d. l. certum. quia licet quo ad remedium iuris ciui. §. aliud
quoq capitulum. equiparet pteritionem patris, & matris, tn
quo ad remedia iuris ptorij nō equiparat: nec hmōi equipara
tionem extēdere debemus, vt porrigatur ad. §. ad teſtamenta

1 ☞ Teſtamentum nullum ratione pteritionis poteſt dicere etiam
qui de vētre ſectus eſt, dummodo fuerit animal. i. cū anima ra
tionabili natū, licet cum diminutione corporis.
2 Monſtruoſus homo dicitur eſſe homo, dummodo animam
habeat rationabilē, quia eſſentia maxime conſiſtit in anima, et
quid dicatur monſtrum.
3 Occidens exiſtentem in vtero an puniatur vt homicida.
4 Abortiuum faciens quomodo ſit puniendus.
5 Liberorum naſciturorum appellatione veniūt ſecti de ventre.
6 Teſtator inſtituit filium ex ſe naſciturum in vniuerſum, & ſi dece-
deret in pupillari etate ſubſtituit Caium. ſi vero cōtingat filium
naſci eum in certa re inſtituit, vxore aut decedēte que pregnans
erat filius maſc. ſectus eſt ex vētre, qui demum in pupillari eta-
te deceſſit an ſubſtitutus admittatur.
7 Poſthumus natus ſexto mēſe qui nō tetigit de ſeptimo quo
caſu cenſetur viuere non poſſe non rumpit teſtamentum.

1 Quod dicitur. † Etiam qui de ventre ſectus eſt dicit teſta-
mentum nullum ratiōe preteritionis. dūmodo fuerit
animal. i. cū anima rōnabili natū, licet cū diminu-
2 tione corporis h. d. ¶ † No. ſm Bal. q hō mōſtruoſus homo
eſſe dr dummodo animam habeat rōnabilē: q eſſentia maxime
cōſiſtit in anima. Qd ſm eum facit ad ſtatuta punientia homi-
cidas, qm cōprehēdit occidentem hmōi hominem nō integrum. ſeu
mōſtruoſum. Sz Ang. hoc intelligit pcedere qn hmōi defect'
contingit ex ampliatione vel diminutione mēbrorum, ſecus ſi
non haberet faciē hois, vt q haberet caput alīcuius irrationa-
bilis per tex. in l. pe. C. eo. ¶ Plus dicit Ang. q imo idem
eſt ſi haberet faciē retro verſus ſpatulas p. d. l. pe. Imo. hic di
cit qd iſtud eſt forte verum niſi alias hr̄et effigiē hois humani
corporis, tn p Ang. alleg. gl. in l. q̄reret. ff. de ver. ſig. valentē q
hn̄s oculos retro nō dicitur hō: ſz mōſtrum vel pdigium, idē pro-
bat tex. in l. non ſunt liberi. in ver. ſi cōuerſo more pcreantur.
3 ff. de ſta. ho. ¶ † An autē occidēs exiſtentē in vtero puniatur
vt homicida. Bal. hic tenet q nō per. l. cū inter veteres. C. de
fideicō. lib. dū ibi dr talē in vtero exiſtentē ſperare eſſe homi-
nē. ergo iterum nō eſt homo. Vn̄ Bal. no. ibi illum tex. q nō cō
prehēditur in pena ſtatuti puniētis homicidā. Jaco. but. in l.
ſi. C. de ſicar. tangit huic articulum tam in pena iuris cōis quam
ſtatuti qm tex. ibi cū gl. dicit qd ſciēter occidēs exiſtentē in vē
tre punitur. l. cor. de ſica. ¶ Dicit tn Jac. bu. ibi qd nō cōpre-
henduntur in pena ſtatutaria per. l. negat. ff. de mor. infe. Mi-
nus enim eſt eſſe in ſpe q in eſſe. l. minus. ff. de iniur. ¶ Re-
fert tn aliquos diſtinguere qd aut talis exiſtens in vtero iam
erat animatus, & tunc veniet appellatione hominis. alias ſe-
cus. Et licet ipſe non dicat, vide gloſ. in l. diuus. ff. de extraor.
cri. que dicit vſq ad quantum tēpus efficiatur animatus, & cū opi.
Jaco. but. tranſire videtur Ange. & Saly. in l. ſi. ¶ Puto ve-
riorē eſſe opi. Bal. p. d. l. cū inter veteres. & d. l. pe. & per. l. mu-
lierem. ff. ad. l. cor. de ſica. & d. l. diuus. q lz ſit animatus tamen

eſt in

4 eſt in ſpe non in eſſe pductus. ¶ †Que autẽ ſit pena faciẽtis
a abortiuũ ᵃ habeſ in. l. ſi quis aliqd. §. abortionis. ff. de pe. ꝛ in. d.
5 l. diuus. leg. ꝛ no. in. c. ſicut. ſubtrino, extra de homi. ¶ †Itẽ fa
cit iſte tex. ꝙ ſi aliqs recipit fundum pro ſe ꝛ filijs ſuis ex ſe na
ſcitur⁹ in emphyteuſi verificãtur dicta verba in liberto de vẽ
tre ſectis ſm̃ Pau. de ca. hic, qui refert ita ꝯſuluiſſe de facto:
dicit tñ in cõtrariũ facere. l. auiculꝰ. ha. r. in. §. fi. ff. de verb. ſig.
¶ Sed nõ ob. qꝛ loquitur de premio ꝛ legato qd̃ relinquitur
matri ſi pareret filiũ, vñ qꝛ non peperit, ſed deceſſit cõditione
non impleta legatũ non debeſ, ꝛ hanc opi. quã tenet Pau. de
ca. licet ipſe nõ dicat, tenuit in terminis Bal. in. l. fi. in. v. colũ.
C. de ſu. ꝛ leg. p hãc. l. ꝛ. l. titius. §. i. in rõne ſui. ff. eo. ꝛ ita dicit ſe
conſuluiſſe. ¶ In hoc argu. vide Bal. in. l. arethuſa. ad fi. ff. de
ſta. ho. vbi ſiĺr dicit ꝙ ſi diſpoſitio loquiſ p iſta verba ꝙ pa
reret, tunc non verificãtur in ſecto ex vẽtre. d. l. auiculus. §. fi.
ſectus ſi diceret de muliere que haberet filiũ p. l. etiam mulier.
6 ff. de ver. ſig. ¶ †Et ex his infertur ad q. teſtator inſtituit filiũ
ex ſe naſciturũ in vniuerſum, ꝛ ſi decederet in pupil. eta. ſubſti
tuit Caium, ſi vero ꝯtingat filiũ naſci eum in certa re inſtituit.
b vxore aũt decedẽte q̃ pregnãs erat filius maſculus ſectus ᵇ eſt
ex vẽtre qui deinde in pupil. eta. deceſſit, querit an ſubſtitutus
admittaſ. Saly. in. l. fi. C. e. dicit primo videri qd̃ nõ. p. l. auicu
lus. §. fi. ſeɋ̃ decidit dicẽs Bal. ita cõſuluiſſe p. l. fin. ꝛ per. d. l.
titius. §. i. ꝛ per iſtũ tex. ¶ Adde qd̃ p hoc bene facit qd̃ not.
Bal. in. d. l. fi. C. de ſu. ꝛ le. ꝛ qd̃ no. Bar. in. d. l. arethuſa. vbi di
ſtinguit an in diſpoſitione ſit mulieri parienti inductus fauor
7 an nõ. d. l. auiculꝰ. ꝛ ſiĺr vt. ſ. dixi. ¶ †Ultimo nõ omitto ꝙ
Paul. de caſt. in. l. pe. C. e. dicit ꝙ poſthumꝰ natus ſexto mẽ
ſe qui nõ attigit de ſeptimo quo caſu cẽſeſ viuere nõ poſſe. l.
c in teſtã. §. fi. ff. de ſu. ꝛ legi. nõ rũpit ᶜ teſtm̃ p. l. ſeptimo mẽſe. ff.
de ſta. ho. ſecus tñ dicit ſi ꝯſtat eũ viuere non poſſe ex alia cã
quã qd̃ natus ſit tpe non debito: qꝛ tũc rũpit per. d. l. pe. idem
tenet Raph. ¶ Subdic tñ Paul. de caſt. in. d. l. pe. qd̃ cũ hoc
habuiſſet in facto quidã tenuerũt qd̃ imo indiſtincte rumpat
allegantes dictum Ang. in. d. l. pe. dicit tñ Pau. de ca. ibi qd̃
nunq̃ illud dictum potuit reperire. Adde ꝙ corrupte allega
bant, nã p eis eſt deciſio Ange. hic nec ob. d. l. ſeptimo mẽſe:
quia illud verum eſt reſpectu cognoſcendi vtrum ſit natus ex
iuſtis nuptijs, nõ autẽ quo ad effectum rũpendi teſtamẽtum.
¶ His tñ non obſtantibus ſto cũ opi. Raph. ꝛ Paul. de ca.
hic. d. l. vxoris abortu. C. eo. vbi natus abortiuus indiſtincte non rũ
pit dato qd̃ iam exceſſiſſet tpe quo effectꝰ eſt animatus, ergo
eadẽ rõne in nato viuere nõ valẽte, ꝛ hoc firmat Bal. in. d. l.
vxoris abortu. qꝛ idem de eo dꝫ iudicari qd̃ de vere abortiuo ꝛ
hec opi. ex eo maxime eſt amplectẽda, qꝛ per eã fauetꝰ vali
ditati teſtamenti. ar. l. ſi pars. ff. de inoffi. teſta. ꝛ. c. fi. de reg. iur.
1 ¶ Promiſſio facta in caſibus ſeparatis porrigitur de beni
gnitate ad caſum, in quo illi duo ſimul iunguntur.
2 Mixtum non continetur ſub ſimplicibus de rigore iuris, ſed
vbi agitur de fauore, tunc humanitatis intuitu ſecus.
3 Legitimare qui poteſt natos ex adulterio ꝛ natos ex inceſtu,
poterit legitimare natos ex adulterio ꝛ inceſtu ſimul.
4 Mixtus caſus an contineatur ſub ſimplicibus in ſtatutis.
5 Mixtum an comprehendatur ſub ſimplicibus in reſcriptis.

1 **Si ita ſcriptũ.** †Promiſſio facta in ca
ſibus ſeparatis porrigi
tur de benignitate ad caſum in quem illi duo ſimul
iunguntur. Et ſi hereditas, ꝛ libertas ſimul relin
quantur eidem non poteſt vna ſine alia adimi. h. d. vſq; ad. §.
2 teſtamentum. ¶ †In tex. ibi humanitate. no. qd̃ ſub ſimplici
bus non cõprehẽditur mixtum de rigore iuris, ſed vbi agitur
3 de fauore, tunc humanitatis intuitu, ſecus. ¶ †Et facit ad. q.
ſecundũ Bar. qd̃ ſi a principe cõceſſa eſt comiti palatino po
teſtas legitimãdi natos ex adulterio, ꝛ natos ex inceſtu, pote
rit legitimare natos ex adulterio, ꝛ inceſtu ſimul. Et ita in fauo
rabilibus ſub ſimplicibus cõprehẽditur mixtum, vt hic, ꝛ. l. ti
tie textores. ff. de lega. i. cũ cõcor. alle. in gl. nã beneficia princi
pum, vt fauorabilia latiſſime interpretantur. l. fi. de cõſti. prin.
c. olim. de ver. ſig. ꝛ ita tenuit Bal. ꝛ Ang. hic, ꝛ Bart. Ang.
ꝛ Ro. in. l. clemẽs. ff. de here. inſti. ꝛ Bar. in. l. ij. in prin. de vbo.
obl. ¶ Contrarium tenet Jo. cal. in. q. ſua. inci. papa cõceſſit,
ꝛ Jo. An. in addi. Spe. in rub. qui fi. ſint legi. vbi facit mẽtio
nem de predicta. q. Jo. cal. inci. ſiliũ ſui adoptiui. idẽ tenet Jo.
an. ꝛ Ant. de but. ꝛ Imo. l. c. at ſi clerici. de iud. ꝛ Pet. de anc.
in. d. l. ij. de ver. ob. ꝛ Imo. hic, qꝛ eſt caſus omiſſus in prãte cõ
ceſſa legitimãdi, ideo p omiſſo haberi dꝫ. d. l. ſi extraneus. de
cõdi. ob cau. l. cõmodiſſime. ff. e. c. ſuſceptum. de reſcrip. in vi.
¶ Itẽ qꝛ in odioſis ſub ſimplicibus nõ cõprehenditur mixtũ.
l. vim paſſam. §. ꝓſcriptiõe. ff. de adul. ſed diſpẽſare cũ illegiti
mo eſt qd̃ odioſum. c. i. c. ij. de fi. preſby. li. vi. ¶ Pro hoc etiã

adducit, qꝛ inceſtus eſt crimẽ maius adulterio. l. ſi adulteriũ
cũ inceſtu. §. i. ver. duplex. ff. de adul. xxx. q. vij. §. adulterij ma
lum. ¶ Item, qꝛ fortiora ſunt duo vincula ꝙ vnum, aut. itaq;.
C. de ſucceſſ. c. i. de treu. ꝛ pa. vñ qꝛ fines mãdati diligẽter ſunt
cuſtodiẽdi. l. diligẽter. ff. mã. ideo nõ dꝫ iſte mãdatã cir. ſimpli
cia exercere in caſu mixto. ¶ Nec ob. ea que habentur in. d. l.
ij. in prin. qꝛ reſpondẽt doc. prealleg. maxime Pe. de anch. ꝙ
Bar. ibi nõ bene loquiſ qm̃ etiã beneficiũ principis circa exor
bitãtia, ꝛ odioſa ſtricte dꝫ interpretari. l. ex facto in princi. ff. de
vulg. ꝛ pup. In hoc articu. d. Aut. in. c. per venera. in. xx. col. qui
fi. ſint leg. ꝛ Raph. ꝛ Pau. de caſt. in. d. l. ij. nitũtur cõcordare
a opi. qd̃ aut facta eſt hmõi legitimatio poſt mortẽ patris legiti
mati, ꝛ tunc nõ vꝫ. d. l. ex facto. aut ante mortẽ patris ꝓdicti, et
valet. Mouenſ per no. p Bar. in. l. gallus. §. ꝛ qd ſi tm̃. ff. e. per
l. cũ adopti. cũ fi. ff. de adop. d. Abb. in. d. c. at ſi clerici. dicit de
equitate veriorẽ videri opi. Bar. licet de rigore credat verio
b rem eſſe opi. Jo. an. ꝛ ſequa. quã tenẽdo dicit reſpõderi poſſe
ad ratiões Bar. vꝫ qd̃ talis cõceſſio legitimãdi nõ eſt fauora
bilis, qꝛ p eam datur materia vulnerãdi iura. ¶ Puto indi
ſtincte veram eſſe opi. Bar. in. d. l. ij. ¶ Nec ob. c. i. ꝛ. ij. de fi.
preſby. qꝛ fateor circa actũ legitimationis fieri debere ſtrictã
interpretationẽ. Secus tñ dico circa actũ ꝯcedẽdi ptãtẽ legi
timãdi, ſeu diſpẽſandi, qꝛ dꝫ large iterpretari. c. ſi. de ſimo. idẽ
probaſ in. c. duduũ. cũ gl. in verbo beneficia. de ꝓben. lib. vi. iun
cto. c. ꝙuis. eo. ti. vbi ſiĺo eſt diſſõ, ꝛ no. Imo. in. c. fi. e. ti. confir
c mari põt p. l. querit in prin. ff. de ſta. ho. inducẽdo. vt p Bar.
in. d. l. ij. Precedẽs tñ rõ magis ſtringit per quã moueor pro
iſta parte. ¶ Nec ob. qd̃ in odioſis ſtricte ꝛc. qꝛ imo ſumus in
fauorabilibꝰ, vt dixi. ¶ Nec ob. l. diligẽter. qꝛ ſiĺr ſatis vr̃ iſte ca
ſus in mãdato cõprehẽdi per ꝓdictã. bene facit. l. ſeruus vrba
nus. ff. de leg. iij. ꝛ. d. l. titie textores. nec pꝫ aliquo modo concor
dia. d. Ant. ꝛ ſeq. qm̃ nõ tractamus an legitimatio facta circa
defectũ adulterij trahaſ ad defectũ inceſtꝰ, ꝛ adulterij ſimul,
ſed an ptãs legitimãdi in ſimplicibus ꝯprehẽdat caſum mix
d tũ. ᵈ ¶ †Querit etiã Ange. hic qd in ſtatutis an ſub ſimplici
4 bus cõprehẽdaſ mixtũ, ꝛ diſtinguit inter odioſum, ꝛ fauorabi
le, vt hic p eũ. ſed ne ꝯtingat nimiũ longe vagari, hec remit
to ad no. p Bald. in. l. oẽs populi. in. xij. col. ff. de iuſt. ꝛ iur. vbi
d qd de ſtatuto qd̃ mulier nõ poſſit ꝯtrahere ſine ꝯſenſu ꝓpinquo
rum, an cõprehẽdat hermaphroditã, ꝛ decidit qd̃ nõ. vide per
Pe. de anch. in. c. canonũ ſtatu. in vi. venio ad quartã. de cõ
ſti. p Bar. in. l. certi ꝯdictio. §. qm̃. ff. ſi cer. pet. ¶ Ubi an ſi ſta
tutũ requirit ꝓbationẽ fieri p inſtrũ poterit partim p teſtes par
tim per inſtrũ probari, vide etiam per Bar. in. l. hac cõſultiſſi
ma. in. xij. colũ. C. qui teſ. fa. poſ. vbi quid ſi ſtatutũ loquatur de
vltima volũ. an cõprehẽdat donationẽ cã mort. per Pe. de
anch. in ꝯſ. cccl. xiij. incip. in chriſti noĩe in hac. q. dubiũ facit
mixtura per Imo. in. l. qui fundũ. in prin. ff. ad. l. fal. vbi tangit
an ſtatutũ prohibens in ꝯtum fieri alienationẽ in forẽſes mili
tet in caſu quo teſtator legat fundũ titio ꝛ illũ grauat alienare
in forẽſem, ꝛ ſic alienet, ꝛ dicit qd̃ nõ p. d. l. vim paſſam. §. pre
ſcriptione de quã. q. dixi in. l. ſi tibi. ff. ſi cer. peta. ¶ De mate
ria etiã vide per ro. in. d. l. ij. ff. de ver. ob. vbi nõ faciẽdo mẽtio
nẽ de ꝓdictis ſolũ dicit i hac materia Pet. de anch. ꝯſuluiſſe,
nec quotã alle. ¶ Uide etiã per Gul. de cu. ꝛ Bar. in. l. ſi ex
traneus. §. fi. ff. de cõdi. ob cau. vbi tãgit de qõne an equa ven
dita cũ pacto qd̃ ſi mulum fecerit ſit emptoris, ſi vero mulam
ſit vẽditoris cuius ſunt pulli ſi pullum maſculũ, ꝛ feminã fe
cerit, ꝛ ibi dixi, ꝛ ſequutus ſum antiquos quoſdã, ꝛ tenui cõtra
Bar. vide etiã in materia Bar. in. l. cũ auus. de cõdi. et demõ.
vbi fideicõmiſſum relictũ a filio ſi deceſſerit ſine filijs maſcu
lis, vt hereditatẽ titio reſtituat ſi autẽ ſine feminis. qd̃ reſti
tuat caio an ſi deceſſerit ſine maſculis, feminis fideicõmiſſum
debeatur, ꝛ cui, vide etiã p Bal. in. d. l. fi. in prin. C. cõ. de le. qd
ſi teſtãtor legat libros medicine filio ſi efficiaſ medicus, ꝛ libros
legales ſi efficiaſ legiſta, an debeanſ oẽs libri ſi efficiaſ medi
5 cus, ꝛ legiſta. ¶ †An aũt in ſcriptis ſub ſimplicibꝰ cõprehẽ
daſ mixtũ. Ant. de but. ſ. ꝓhe. de cre. ponit ibi. ¶ Reliqua vi
de per doc. in. d. l. ij. in prin. ꝛ ibi dixi. ¶ In gl. in verbo huma
nitate ibi commodiſſime. ſolue qd̃ in vno caſu tantum ſimpli
cium fuit facta promiſſio ibi, hic in vtroq;.
1 ¶ Hereditas de iure ſtoꝝ nõ poterat dari ſuo ſine libertate.
2 Heredis appellatiõe ſimpliciter facta debet intelligi de vni
uerſali tantum.
3 Legata facta in teſtamento militis valẽt, licet ex eo non adea
tur hereditas.
4 Teſtm̃ primũ non valet ſi poſtea teſtator dixit nolo primũ te
ſtamentum valere. quia volo decedere inteſtatus.
1 **Regula.** †Pro euidentia ꝑmitte ꝙ iſto iure heredi
tas ſine libertate ſeruo ꝓprio dari non po

a ¶ Abortiuũ. ad de Jo. de ana. ꝯſ. i. barb. late ꝯſ. xx viij. ꝛ ibi quid ſi nõ ſequaſ abortus. ce po. conſi. xxxvi.
b ¶ Sextus. vide Bal. ꝯſ. cxij. ꝛ. c. vij. in. li. vbi dicit ꝙ aduocati lucani dubitabãt ſup iſto paſſu ſtri all. odo. tenere ꝙ ſubſtitutus non admittatur.
c ¶ Rũpit. Bald. ꝯſ. p̃ric alle. cxij. tꝫ ꝙ rũpat. ſeɋ̃ tꝫ fulg. ꝯſ. lxix.
¶ Uide Barth. Soz. i. l. cũ auus. i. lxxij. col. ꝛ ſe. ff. de cõdi. ꝛ demõ. ꝛ mo. in. d. l. vxoris abortu. C. de poſt. her. inſti. Tho.
d ¶ Mixtũ. Lado. ro. ſimpl. referẽs d. Ant. ſ. d. c. at ſi clerici. illũ ſequiſ cõſ. cccc. xxviij. ſed verior videt ſnĩa eoꝝ qui tenent qd̃ aut limitatio ſit poſt mortẽ pr̃is, aut ante, vt ꝑmo caſu nõ valeat ſecũdo ſic q̃ opi. cõ probaſ p ea q̃ voluit Joã. de ana. cõſ. xxv. vbi conſuluit ꝙ ſtatutum permittẽs matrẽ ſuccedere ſpurio hꝫ locũ ſi talis ſit ſpuriꝰ, ꝛ inceſtuoſus ea ratione: qꝛ nullꝰ aliꝰ mſi fiſcꝰ põt ꝑtendere ſtrudictũ tale ſtatutũ dꝫ large iterpretari ꝛ ita intelligãtur no. per doc. in. d. l. ij. ꝛ alle. d. Ante. in. d. c. p vene. ꝛ ſupra hal. p. d. Ale. p opi. ſua: qꝛ ꝛ ſic intelligi vt iſe intelligit. vide ſ. d. l. ij. in apoſtolis.

terat.inſti.de here.iſti.in prin.no.in.l.ſed ſi in ↄdõne.§.ſeruus alienus.ſ.de here.inſti.⁊ rõ quare libertas ſine hereditate dari non põt eſt,ex eo qꝛ adẽptio libertatis,⁊ qlibet diſpõ facta in teſtõ nõ tꝫ niſi ↄfirmet̃ p aditionẽ.l.ſi nemo.cũ vulg.ff.de teſta.tute.ſed ſeruus teſtatoris vniuerſalr̃ hẽs inſtitut' nõ poterat eſſe hẽs,⁊ ſic hẽditatẽ adire,niſi hñet libertatẽ tã olim ꝙ̃ hodie,inſti.in loco pal.⁊.l.C.de neceſſ.ſer.hẽ.inſti. ¶ Et eadẽ rõne hereditas ſine libertate adimi nõ põt,qꝛ impoſſibile eſt libertatẽ poſſe ↄfirmari niſi p aditionẽ hẽditatis. ¶ Et ſic cũ vnũ ſine altero ſtare nõ poſſit adẽptio facta de vna viciatur. ¶ Ex his verificat̃ id qd dicit Bart.hic,in.l.ſi ſeruo.in fi.ſ.de adi.leg.⁊ in.l.ſi vnus.§.pactus ne peteret.ff.de pact.in ꝙ̃.col. poſt Gul.de cu.ibi,⁊ in.l.pf̃familias.ſ.de here.inſti.⁊ in.d.l.ſꝫ ſi is ↄdõne.§.fin.⁊ ibi glo.ſi.vez ꝙ ſi datus eſſet ſeruo coheres nõ hab.ret locũ iſte.§.qꝛ adẽptio ſolius libertatis vel hereditatis poſſet ↄfirmari aditione coheredis qd ſatet̃ Ang.hic,⁊ in.d.l.ſꝫ ſi is ↄdõne eſſe verũ ſi adimatur ſola hẽditas ſiue libertate:qꝛ valebit adẽptio hẽditatis,⁊ ſtabit firma libertas que cõfirmabit̃ per aditionẽ alteri' coheredis ſimul inſtituti, ſecus ſi adimat̃ libertas tñ,qꝛ aditio hereditatis nõ põt ↄfirmari in pſona ſerui qui nõ eſt capax,ſed de neceſſitate acquireretur coheredi. ¶ Ex hoc tene ꝙ vitietur de neceſſitate adẽptio,⁊ ſequit̃ Pau.de caſt.hic,Imo.tꝫ ꝫ Ang.ſub du'io forte.ſ.qd nõ teneat ẽt adẽptio ſolius hereditatis,lꝫ hẽat coheredẽ,⁊ idẽ Pau.de ca.in.d.l.ſed ſi in cõditione.§.ſi.p:io qꝛ iſtud

2 eſſet violare tex.nr̃m indiſtincte loquẽtẽ. ¶ † Et p hoc facit, lꝫ ipſi nõ dicãt,qꝛ appellatiõe hẽdis ſimplr̃ dꝫ itelligi de vniuerſali.l.ſi defenſor.§.q interrogat'.ff.de interro.ac. ¶ Scdo mouent̃ p.d.l.ſꝫ ſi in ↄdõne.§.ſi.iuncta.l.ex pte.ſ.de acq.here. ſic inducendo:qꝛ rõ quare libertas non vr̃ poſſe adimi qñ eſt heres iſtitut' cũ libertate vr̃ eſſe illa qꝛ libertatẽ hꝫ a ſeipſo. d.§.ſi.ſed certũ eſt ꝙ iſta rõ militat etiã dato coherede.d.l.ex parte:ergo ac.⁊ hec rõ eſt ꝫ Bar.nõ ꝫ Bog. ¶ Tertio mouẽtur:qꝛ qñ ſeruus iſtituit̃ heres cũ libertate mẽs teſtatoris fuit qd libertatẽ confirmare poſſet p ſemetipſũ aditionẽ non expectata aditione coheredis. ¶ Sꝫ ſi vera eſſet rõ Ang.deberet expectare aditionẽ coheredis,ergo ſequit̃ ꝙ cũ iſta duo ſic ſe habeãt ꝙ vnũ ſine altero eſſe nõ poſſit quocũꝙ velit teſtator nõ poterit alterũ pdictoꝝ tñmodo adimere p iſtũ tex.cum cõcor.hic alle.ſ gl. ¶ His tñ non obſtãtib' nõ recedo ab opi. Bar.ſiue ſola libertas,ſiue ſola hereditas adimat̃ qñ dat' eſt coheres p rõnẽ.d.l.ſi nemo.de teſt.tut.q̃ ceſſat in caſu quo aditio hereditatis ↄfirmare poterit adẽptionẽ libertatis ad vtilitatẽ coheredis,⁊ hec vr̃ fuiſſe mẽs teſtãtis,nec ↄtrũ vr̃ ture pbari,nec ob.ꝙ iſte tex.indiſtincte loquat̃:qꝛ imo modificari dꝫ ſm̃ limites rõnis,arg.l.cũ pater.§.dulciſſimis.ſ.de lega.ij. igit̃ cũ ceſſat rõ huius text.in caſu i quo datus ſit coheres merito ceſſat.l.diſpõ.l.adigere.§.quis de iur.pa.c.cũ ceſſante.cũ ſi.de ap. ¶ Nec ob.d.l.ſi in ↄdõne.§.ſi.iuncta.d.l.ex parte,qꝛ ratio illa Imo.nõ eſt vera nã ſi duo ſint coheredes quilibet debet habere partẽ hereditatis a ſeipſo,⁊ ab aditione ſua,vt.pbat̃ in.l.ſi qs.iuncta prin.ſ.ſi qs omiſ.cã teſt.is ver.q̃ ab herede dari nõ potuerũt.⁊ ibi põderat Ange.⁊ declarat Bar.in.l.ſi poſt diuiſionem.C.de iur.⁊ fac.ign.ſed ſine dubio ab vno poſſet adimi hereditas,⁊ dari alteri cũ ab vno herede poſſet alteri relinqui.l.legatũ.§.i.ſ.de leg.ergo apparet qd.l.ſed ſi in cõditione dꝫ itelligi ſm̃ qd intelligit Bar.ibi,vez ꝙ ſol' ſuus fuit heres inſtitut'. ¶ Nõ ob.rõ Imo.qꝛ imo ſatis apparet teſtatorem mut.iſſe voluntatẽ eoipſo quod vltimo loco ademit portionẽ hereditatis.adeo qd ex hoc ſatis dephẽdi vr̃ voluiſſe ſeruũ libertatẽ ↄſeq a coherede cuius ſoli' aditiõe poteſt teſtũ ↄfirmari. ¶ † In gl.in ver.habebit.in ꝑne.dic qd rõ

3 eſt:qꝛ ad validitatẽ relictorũ in teſtõ militis nõ requirit̃ ꝙ ex eo adeat̃ hereditas.l.ſi.§.qſqs.ſ.de vulga.⁊ pup.no.in.l.nulli pſta.§.ſi.de teſt.mil. ¶ Hinc eſt ꝙ Bar.is repe.l.i.C.de ſacroſan.ecc.cõparãdo priuilegia militis priuilegiis eccle̾ſie infert ꝙ ad validitatẽ relictorũ ad pias cauſas nõ requirit̃ aditio he

a reditatis^a. ¶ In ea.gl.ibi niſi euidẽs teſtãtis volũtas ac.ſupple ꝙ adimẽdo vnum voluit adimere vtrũꝙ.nã tunc tenebit adẽptio,⁊ hoc cõiter ſequunt̃ doc. ¶ Sed ꝫ hoc adducit hic Imo.qꝛ qui vult vnũ videtur velle ⁊ aliud,ſine quo idem eſſe nõ põt.l.illum.cũ vul.ſ.de acq.here.ſed certum eſt ꝙ adimendo vnũ ex iſtis de qb' in iſto tex.nõ põt illud adimere niſi etiã aliud adimet,ergo vnũ adimẽdo vr̃ vtrũꝙ adimere,⁊ ſic tenebit adẽptio indiſtincte. ¶ Ex quo infert qd forte dici poſſet hãc gl.nõ pcedere niſi ſaluãdo eã dicas qd imputandũ ſit teſtatori q non ademit vtrũꝙ cum poſſet. ¶ Uel ſcdo dicendum prout ꝙ in dubio fauore libertatis nõ ſurgit.d.preſumptio. ¶ Hiis tñ adde qd iſte tex.limitari dꝫ vt pcedat in adẽptione expreſſa,ſecus in adẽptione tacita,vt qꝛ ſeruum in

ſtitutũ alienauerit.p.l.ſi filio.§.ſi qs ſeruum.⁊.l.quoties.§.ſeruus.de here.inſti.⁊ vtrobiꝙ per doc.maxime Imo. ¶ In gl. in ver.teſtõ.ibi ſ ee in alia is itellige in codicil.vt loquit̃ tex.ales leg.is gl.qꝛ hereditas nõ põt in codicillis adimi.l.hereditas. C.de codi.ſed ſi eſſet aliud teſtũ ſolẽne,tunc indiſtincte cẽſeretur adẽpta hereditas,⁊ libertas,qꝛ etiã ſi nulla facta ſit adẽptio teſtũ ſcdm tollit primũ.§.poſteriore.inſti.q.mo.teſta.infir. ¶ Sed certe hic dubitat̃ qd ſi facto teſtõ ſolẽni teſtator in alia volũtate neminẽ inſtituẽdo dixit qd volebat primũ teſtamentũ valere,⁊ ſic adimebat hẽditatẽ ſcriptis in primo an p hãc vltimã volũtatẽ tanꝙ̃ teſtũ ſit ſublatũ primũ.Bar.hic nõ decidit.gl.in.l.heredes palã.§.ſi qs poſt is gl.i.iucto text. ff.ti.i.ſentit ꝙ ſi teſtator corã ſufficiẽti numero teſtiũ dicat qd non vult heredes ſcriptos eſſe heredes ſit ſublatum primum teſtũ. ¶ Sꝫ Bar.in.l.ſi iure.ſ.de leg.ij.vr̃ tenere ↄtrium per d.l.ſed ſi in ↄditione.§.ſi.⁊ p.§.ex eo.inſti.quib.mo.teſt.infir.⁊ per.l.ſancimus.C.de teſta.vbi requirit̃ lapſus decẽnij,ergo ante nõ dr̃ reuocatũ.imo.hic repꝛehẽdit Bar.in.d.l.hoc iure. qꝛ non ſatis vr̃ voluiſſe inteſtatus decedere.per.l.ↄficiunt.in pris.ſ.de iur.cod.nec ob.d.l.ſancim'.qꝛ ſm̃ eum ibi non interuenit pfectus numerus teſtiũ,alij doc.hic nõ vident̃ hoc tãgere puto opi.Bar.eſſe veriorẽ,nec ob.rñſio Imo.ad.d.l.ſancimus.qꝛ eſt ꝫ illum tex.vbi dicit ſi coram teſtib' nõ minus tribus,nõ ergo reſtringit ſe ad caſum qñ tres tñ interuenerunt, licet expꝛimat ꝙ nõ ſint pauciores tribus,⁊ innuit p verbũ nõ minus qd ſi fuiſſent pſentes etiã mille teſtes idẽ fuiſſet,⁊ non ſufficiebat ad tollendum pcedens teſtũ ſine lapſu decẽnij,ſed hoc vult vt ſint tres teſtes ad minus cum decẽnio. ¶ Cõfirmatur alia rõne,qꝛ licet dixiſſet ſe caſſare primũ teſtũ,non ſe quit̃,ergo voluit hẽditatẽ ſuã deuenire ad venictes ab inteſta. attẽto qd forte decreuerat aliũ inſtituere heredem,vel voluit forte puenire ad fiſcũ propter demerita ſcriptoꝝ in primo teſtõ,iuxta not.p gl.in.l.prime.ſ.de his q̃ in teſt.delẽ.⁊ in l.noſtrã.C.de teſt.⁊ iſtam opi.ſequit̃ Bal.recte intuẽti,in.d.l.ſancimus.⁊ Pe.de anch.⁊ Imo.in.d.c.cũ eſſes.de teſt.⁊ Raphã.in repe.l.ſi fili' q is ptãte.ff.eo.circa.xxvi.col.⁊ Paul.de

4 ca.in aut.iter liberos.C.de teſt.⁊ Si aũt teſtator dixiſſet nolo primum teſtũ valere:qꝛ volo decedere inteſtatus verum eſt primum eſſe ſublatum:qꝛ vr̃ inſtituiſſe veniẽtes ab inteſt.ita voluit bar.in.l.ſi iure.per.d.l.ſi qs heres ita inſtituat̃ ſi legitimus.ſ.de here.inſti.idẽ Bal.in.d.l.ſancimus.Pet.de Anc.hic ⁊ Imo.in.d.c.cũ omnes.⁊ Raph.in.d.l.ſi fili'.p quibus do bonum tex.ſm̃ vnã lect.q̃ magis ↄuenit litere in.l.i.§.ſi heres.ſ.ſi tab.teſt.nul.exta.lꝫ Fulg.i.d.l.ſancim'.⁊ ibi Pau.de ca.in d.l.heredes.ↄtrũ teneãt p tex.in.l.militis codicillis.§.veteranus.ff.de teſt.mil. ¶ Sed non puto verũ per predicta,nec ob. §.veteranus.qꝛ rñdet Imol.hic ſequutus in hoc mẽbro opi. Bar.ꝙ ibi fuit defect' numeri teſtiũ,nec ſm̃ eum ob.l.ſi in cõtrariũ allegat̃.d.l.ſed ſi in cõditione.§.ſi.qꝛ ibi fuit vnũ ademptum ꝙ ſine altero adimi nõ poterat,ſec' autẽ in caſu noſtro. ¶ Plus dicit no.Bar.in.d.§.veteranus.ꝙ ſi in primo teſtõ fuiſſent ſcripti extranei,⁊ teſtator poſtea corã quinꝙ teſtib' dixiſſet volo inteſtat' decedere tolleret̃ primũ teſtm̃,⁊ ſuccedentes ab inte.venirẽt ex hac vltima volũ.p.l.hac cõſultiſſima.§.ſi quis autẽ.C.de teſt.⁊ iſta eſt magna ampliatio ad illum.§.q propꝛie non loquitur iſto caſu.nã ibi ſpecialiter inſtituit heredes exprimendo illos nominatim qui ſucceſſuri erãt ab inte.

b ⁊ eſt ſignãter notãdũ ^b illud verbum Bart.⁊ licet Raph.in repe.l.ſi fili'.in.xxxvi.col.multũ dubitet de hoc dicto,⁊ Fulg. in.d.l.ſi qs aũt aperti'.idẽ firmet ꝫ Bart.puto tñ Bar.recte loquutũ p ea que vidim' in.d.l.ſi filius qui in poſte.ff.eo.poſt Raph.ibi circa itellectũ.d.§.ſi qs aũt.q.§.nõ eſt correctori'. ſꝫ poti' diſtinguit.d.§.veteranus.⁊ dato ꝙ ſit exhorbitãs a regulis iuris poſitis in.§.poſteriore.inſtit.q.mo.teſt.infir.⁊ in.l. hoc iure:tñ qꝛ eſt fauorabilis ſit extẽſio ex identitate rõnis,vt no.in.l.ſi a primo.ff.e.⁊ in.l.ſi ↄſtãte.in prin.ff.ſolu.mat.⁊ in.l.i. C.de his q ante ap.tab.ad pdicta etiã vide q̃ no.Bart.in.l.ſi. ad.ſi.l.ſi qs ali.te.pbi.⁊ Pet.de anch.⁊ Imo.in.c.relatũ.el.i.de teſt.⁊ Bal.⁊ alij in.d.l.ſꝫ ſi in ↄditiõe.§.ſi. ¶ Poſtremo dicit hic Raph.ꝙ ſi teſtãr dixiſſet in teſtõ titiũ ſeruũ meũ heredem inſtituo quo caſu etiã vr̃ hodie data libertas.p.l.pe.C.de neceſ.ſer.her.inſti.certe ſi poſtea in alio teſtõ dixerit ſe adimere hereditatẽ videntur iſto caſu adẽpta etiã libertas,nec procedet iſte tex.qꝛ plus dicere nõ debuit is adẽptione ꝙ̃ in donatione libertatis p.d.l.pe.is prin. ¶ Adde ꝙ Pau.de ca.lꝫ ⁊ Raph.mẽtionẽ nõ faciat tꝫ ↄtrũ p iſtũ tex.nec ob.d.l.pe.quia illud verum in actu affirmatiuo.ſed nos loquimur in actu priuatiuo,quo caſu nõ eſt ita,ar.l.ſi.cũ gl.ſ.de acquir.here.⁊.l.i.§.ſi ex fundo.ſ.de here.inſti.iuncta.l.cũquidam.ſ.eo.qꝛ fauorabilior eſt datio ꝙ̃ ademptio. ¶ Pro Raph.tñ facit,quia ſatis eſt ꝙ

a ¶ Hereditatis adde tu Bal.in aut.ſi qua mulier, col.i.verſi.ij.no.C.de ſac.ſanc.eccle. ⁊ Bal.in.l.ſi.col.iij.verſi.⁊ not.hic ho tex.C.de codi. ⁊ in.l.eam quam. col.iij.verſi.item ponit aliũ,⁊ in aut.hoc amplius. col.ij.verſi.in executione teſtamẽti.C.de fideicõ.qd tamẽ intellige vt per Bal.in.d.aut.hoc amplius.ver. ſi quis ſua ſponte. niſi relictũ factũ ſit certo pauperi pro anima:qꝛ tũc non debetur niſi hereditate adita, ⁊ vide Bal.in.d. l.eã quã.col.vij.et col.x.ver.deinde gloſ.enumerat,⁊ Bal.in cõtrariũ in.l.i.C.de bon. vac.lib.x.ver.circa dicitur hic.Fran. Cur.

b ¶ Notandũ adde Alex.conſi.cv.lib.ij.⁊ cõſi.cxlvi. ij.libro.

eſt qͦ eadē ſolēnitas ſeruetur in diſſolutiōe que in cōfeſſione
actus.l.i.C.quam.li.ab empt.diſce.l.ſi.vt propoſuo.le.ꝗ.C.de
nup. ¶ Non obſtat Pau.de caſt.quia repudiatio non erat
diſſolutiua aditionis cum nulla aditio preceſſiſſet, ⁊ puto ta-
men Pau.de ca.melius loquutum,quia tex.in.d.l.pe.in prin.
exprimat rationē illi⁹ deciſionis.l.fauore libertatis. Sed hec
ratio ceſſat in adēptiōe,imo in adēptione militat ratio cōtra-
ria.merito puto iſto caſu tex.noſtrū remanere incorrectum.
1 ¶ Exheredatio que per aditionem hereditatis cōfirmari
non poteſt in vita filij nō valet.
2 Exheredatio minus recte facta vim preteritionis habet.
1 **Teſtamentū.** † Illō vȝ exheredatio ꝗ per aditio-
nem hereditatis confirmari non
poteſt in vita filij.h.d.⁊ iſta eſt vera intētio hui⁹ litere nō illa
quam ponit gl.ſi.in prin.qꝛ ſm illā ſequeret ꝙ nullū teſtm̄ in
quo filius eſſet pteritus valeret ſi ante aditam hereditatem
filius exheredatus diceret ſe reperire preteritū,vñ quo ad va-
liditatē teſtamēti non eſt neceſſe qͦ exheredatio cōfirmata ſit
per aditionē,ſed ſolū eſt neceſſaria aditio, quo ad hoc vt ſit
contra quē exerceri poſſet querela.l.papi.ꝗ.ſi conditionē.ff.de
inoff.teſt.vbi ait p aditionē hereditatis non poſſet cōfirmari
exheredatio viuo filio.hic verū eſt qͦ teſtm̄ redditur nullum,
ita loquit iſte tex. ¶ No.igitur ex iſto tex.ꝓ in nullius momenti
qͦ teſtm̄ in quo filius in ptāte eſt preterit⁹ eſt nullū ipſo iure,
2 ad idem.l.ſi filius qui in ptāte.vbi dixi.ff.eo. ¶ † Scdo no.qͦ
exheredatio minus recte facta vim pteritionis hȝ, ideo non
eſt tractandū de querela,ſed de bo.poſ cōtra tab.vel de reme
dio dicendi nullum ex quo verificatur illud qͦ ſub dubio forte
dixit Bar.in auē.ex cauſa.in.ij.col.C.de lib.prete.vȝ qͦ ſi fi-
lius,hodie a patre exheredatus ſit cum expreſſione cauſe minus
legitime vel legitime,que non pbatur habebitur pro pterito
per.l.nō putauit.ꝗ.nō queria.ff.de bo.poſ.ꝯ tab.vt̄ tenet glo.ſi.
ꝗ.l.proxi.ideo habebit remediū preteritorū non autē exhere-
datoꝝ. ¶ Tertio no.ꝙ non rite exheredatus nō excluditur a
ſucceſſione in bonis liberti ſui.ſecus ſi eſſet rite exheredatus.
¶ In gl.ibi vel petit ꝯ tab.an bo poſ.ꝯ ta.detur ꝯ teſtm̄ nul-
lum,vitio preteritionis:dixi in.l.poſthumo.C.de bo.poſ con-
tra tab.vbi eſt locus pprius.ideo non inſiſto,licet Ange.hic
aliqualiter hoc attingat cuius opi.reprehēditur hic per Jo.
de imo. In ea glo.ibi.iure preterito.ꝯtrarium eſt verius ſcḋm
cōem opi.quā retuli.ff.in.d.l.ſi filius qui in ptāte. ¶ Ultimo
vltra doc.hic limito vobis iſtū tex. pcedere in exheredatione
filij,ſecus in exheredatione extranei quē prius heredem inſti-
tuerat:qꝛ licet ſub cō ditione exheredetur valebit tñ ſm Bar.
⁊ alios in.l.paterfa.ff.de here.inſti.licet eſſet inepta dicat exhe-
redatio que ſit de extraneo.l.quidā cum filium.ff.de ver.ob.tñ
illud verū niſi talis extraneus primus fuerit inſtitutus, nā licet
pure inſtitutus ſit nullo alio dato coherede,dato qͦ null⁹ alius
extet cuius aditione cōfirmari valeat exheredatio illa nihilo
minus valet,alleg.l.cū aliqͤ.ff.de cōdi.⁊ demō.qͦ tene menti.
¶ Et pro intellectu huius tex.in fi.vide.l.ſi ex patronis.ꝗ.ſul.
l.de bo.lib. ¶ Sequitur.l.ſi poſthumus a primo.
1 ¶ Poſthum⁹ naſcendo rūpit ſcḋm gra.a quo eſt pteritus.
2 Rumpi poteſt illud quod eſt in ſpe,ſicut illud quod eſt in re.
3 Teſtm̄ qḋ rūpitur per natiuitatem poſthumi,non poteſt pro
parte valere,ſecus quādo rumpitur per querelam inofficioſi.
4 Poſthumus preteritus rumpit teſtm̄ quandocunqꝫ ad ſuum
vtilitatē ⁊ quādoqꝫ ad vtilitatem venientium abinteſtato ⁊ he
reditatem non aditam tranſmittit ex potentia ſuitatis.

1 **Si poſthumus.** † Poſthumus na-
ſcēdo rumpit ſcḋm
gradū a quo eſt preterit⁹, licet naſcat̄ tēpore quo
hereditas non verſabatur in ſcḋo gradu,ſed in pri-
mo nec recōualeſcat licet poſthumus deceſſerit teſtatore mor
tuo,⁊ ꝓpter pteritionē ſecundi gradus rūpit etiā tertiū gradū
a quo fuit exheredatus,ſic ⁊ ſi teſtm̄ rumpit pro parte rūpatur
in ꝯſilium ſcotū,ne qͦ decedat ꝓ parte teſtat⁹, ⁊ ꝓ parte in-
teſtatus.h.d.vſqꝫ ad.ꝗ.qͦ vulgo. ¶ In tex.ibi poſthumus ex-
cludatur,ſubaudi ſm Cy.qꝛ ipſe mortuus erat,vel ſm gl.que
incipit,quatuor ſubaudi tanqꝫ ſubſtitutus,quā nō fuerat poſt-
humus ſubſtitut⁹,ſed nō excludet vt legitim⁹ heres ab inte.
2 prima tñ planior. ¶ † Not.etiam ex iſto tex.qͦ illud qͦ eſt in
ſpe,rumpi pōt ſicut illud ꝙ eſt in re de quo dixi in.l.iij.ꝗ.ſin.⁊
in.l.ſi primo.ff.eo.⁊ ad intellectū.ver.nā ſeū duobus.vide qͦ
3 leg.⁊ no.in.l.pe.ſ.tit.i.⁊ per Ang.hic. ¶ † Itē no.qꝙ teſtm̄
rumpitur per natiuitatē poſthumi non pōt pro parte valere,
vt in regula ius ne ſtrū.ff.de reg.iur.ſecus qn̄ rumpit̄ p quere-
lā in offi.teſt.qꝛ rūpi pōt ꝓ parte.l.circa.ff.de ſoſti.teſt.⁊ ratio
pōt eſſe ſm doc.qꝛ hic fuit defect⁹ forme.l.inter cetera.ff.e.qui
reddit actū totū nullū:in ꝗrela vero nō eſt defect⁹ forme:ſed

4 pietatis. ¶ † Ultimo ex iſto tex.no.quod natiuitate poſthumi
preterit quoqꝫ aperitur via rūpendi,⁊ ſuccedēdi ad vtilitatem
poſthumi.l.nam ⁊ ſi ſub conditione.ꝗ.ſi.ver.rumpēdo.ſ.tit.ſ.
¶ Quoqꝫ ad vtilitatē venientiū ab inteſt.vt in caſu iſto, ꝙ licet
hereditatē nō aditam regulariter tranſmittat poſthumus ex
potentia ſuitatis iuxta.l.ſi fratris.C.de iur.delib.⁊.l.apud ho-
ſtes.C.de in.⁊ le.tū ſecus qñ hereditas tpe natiuitatis poſthu-
mi verſabat̄ in primo gradu a quo fuerat exheredat⁹, ꝙ tunc
ceſſat tranſmiſſio,⁊ militat cauſa inteſtati,⁊ puto fuiſſe de mēte
Bal.qui dicit hoc eſſe notādū:lȝ nō ita appareat,neqꝫ decla-
ret,⁊ p hoc pȝ male dixiſſe Bal.l.i.ꝗ.C.de lib.pte.vbi voluit
qͦ in caſu iſto poſthumus trāſmitteret ius dicēdi nullū,alle.
d.l.ſi a primo.vbi nō pbatur,ſed cōtrariū ſȝ hic,⁊ hoc confir-
mat gloſſella.hic dum dicit legitimo.l.ipſius teſtatoris non
poſthumi,⁊ patet in ver.ſed cū duobus, in verbo excluditur.
Lino:te ſecundū expoſitionem Cy. Sequitur.ꝗ.quod vulgo.
1 ¶ Preteriri poteſt filius a ſecundo gradu, ſi eſt inſtitutus
inſolidum vel pro parte in primo gradu.
2 Subſtitutio vulgaris non dicitur eſſe onus filio, ideo poteſt
etiam in legitima.
1 **Quod vulgo.** † Quādo fili⁹ eſt īſtitut⁹ inſolidū
vel pro parte in primo gradu po-
teſt pteriri a ſequēti gradu ꝗ pro hoc nō rūpet̄,⁊ exheredatio
facta de filio tanqꝫ de extraneo p errorē pbata filiatione red-
2 dit̄ nulla.h.d.vſqꝫ ad.l.ꝗ.fili⁹ hec. ¶ † No. ꝙ ſubſtō vulgaris
nō dr̄ eſſe onus filio,ideo fieri pōt etiā in legitima,vt hic.⁊.l.l.
prox.⁊.l.ſi.de ꝯdi.inſti.⁊ eſt rō,qꝛ fili⁹ ſi vult eſſe heres nō exclu
dit̄ a ſubſtituto,qꝛ vulgari ſubſtitōni ineſt hec tacita conditio.
l.cum ꝓponas.C.de here.inſti.nec ob. ꝙ pōt eſſe quod filius
deceſſit hereditate nō adita,⁊ ſic nō potuit adire,qꝛ dicas qͦ
cum eſſet in eius poteſtate adire,⁊ voluerit nō dicit̄ grauari;
ſicut videm⁹ in filio ſub ꝯditiōe ptātiua inſtituto,ſi nō implet,
ſibi dȝ imputari.l.ſu⁹ quoqꝫ.fere p totū.ff.de here.inſti.vr̄ eū
voluiſſe arg.l.verba.ff.de ꝯdi.inſti.⁊.l.cum dubitatur.ff.de here.
inſti.ſed an ſaltē quo ad legitimā tranſmittat hereditatem ad
ſuos hēdes excluſo vulgari ſubſtituto.hec eſt materia.l.ſi pa
ter.C.de inſt.⁊ ſubſti.ſub cōdi.fac. ¶ Scḋo no.ꝙ lȝ qñ fili⁹ eſt
exheredatus ab vno gradu,⁊ ab alio pteritus non valeat gra-
dus a quo eſt pterit⁹.l.iij.ꝗ.ſi.ff.e.tñ eſt neceſſe filiū exheredari
a ſecūdo gradu,qñ in pͥmo fui īſtitut⁹ in toto vel in parte legi
tima,⁊ eſt rō h̄ͦ caſu,qꝛ nō dr̄ fieri iniuria filio,vt hic p Bar.
⁊ alios in.l.papi.ꝗ.qm̄ aūt.ff.de inof.teſt. nec hȝ neceſſe expe-
ctare ꝙ aliqs adeat vel repudiet,cū ſtatim poſſit immiſcere,
ſed qñ eſt ſcriptus heres in ſcḋo ſi diceretur⁹ primū a quo fili⁹
eſt pterit⁹ valere hēret neceſſe expectare qͦ ſcriptus primo re-
pudiaret. ¶ Mouet etiā Bar.p aliā rōnē per quā vr̄ cōclu-
dere ꝙ per dationē coheredis extranei tollat̄ non ſolū exiſtē-
tia ſuitatis,ſȝ etiā neceſſitatis ꝙ an ſit verū dicet in.l.ſi fili⁹.ꝗ.
in prin.ſ.e. ¶ Jet tn̄ quantū Bar.vr̄ velle ꝙ p dationē ſubſti
tuti vulgaris tollat̄ exiſtētia ſuitatis etiā quo ad effectū tranſ
mittēdi dicā.ſ.l.pñ.qꝛ lōga eſſet indagine. ¶ Limito tñ iſtū
tex.vltra doc.hic,vt pcedat qñ in eadē vltima volūtate factum
eſt primū,⁊ ſcḋo gradum ſecus ſi in diuerſis,vt qꝛ in vno teſtō
eſſet in toto vel in parte fili⁹ inſtitutus,⁊ in alio fuit fact⁹ gra-
dus ſubſtitutoꝝ aliqꝫ alia inſtitutiōe,qꝛ tūc nō pcederet iſte
tex.p.l.ſi quis cū.ꝗ.i.in ſi.iūcta gl.in ver.vnio ſm primā expo
ſitionē poſitā in pñ.illi⁹ gl.ff.de vul.⁊ pu.⁊ ita vr̄ tenere Jmo.
⁊ Pau.de ca.ibi. ¶ Bal.vero.⁊ Ang.ibidē dicūt ꝙ iſte paſ-
ſus alibi nō reperit̄ ꝙ nō pūt eſſe verū,ideo ſequunt̄ ſm in-
tellectū gl.ibi puto ſic dicēdū,ꝙ aut tenent⁹ ꝙ ſequēti vltima
volū.fieri poſſit ſcḋo grad⁹ primo teſtō remanēte valido pꝛ etȝ
Jmo.⁊ Pau.de ca.in.d.l.ſi quis cum.ꝗ.i.ꝙ vr̄ eſſe mirabile,⁊
tūc verū ſit vtroqꝫ caſu pcedere iſtū tex.p rōnē ꝗ̄ ſ.retuli.li-
mitatio non ſit vera,qꝛ hȝ locū vtroqꝫ caſu eadē ratio. ¶ Aut
tenent⁹ ꝙ ſecūdum a prima volūtate non poſſit fieri ſcḋo gra-
dus remanēte valido.i.gradu in pcedēti teſtō facto:vt ſuit de
mēte Ang.in.d.ꝗ.i. ¶ Ego puto verius,ꝙ alius pagan⁹ dece
deret cū duobus teſtamētis validis,⁊ tūc puto verum ꝙ iſte
tex.nō pcedat,qꝛ aliās ſequeret̄,ꝙ tūc p ſcḋm vltimā volū.
tolleret̄ precedens.ꝗ.poſteriore.inſti.quib.mo.teſt.infir.⁊ talis
ſubſtō in ſcḋo teſtō facta dicat̄ ꝯdōnalis inſtō a qua filius nō
reperit̄ exhēdat⁹,ideo dicet̄ nulla. ¶ In gl.in verbo pbet.in
prin.hanc gl.iuncto tex.ſing.reputat ro.in.l.nam ꝓfitio.C.
de teſta.ad hoc vȝ ꝙ vbi filius eſt in poſſeſſiōe filiationis tūc
aſſeueratio patris ꝯtrarium dicentis non nocet filio,idem tenet
Jmo.hic per tex.in.c.per tuas.de pba. ¶ Sed poſſet ad illū
tex.rñderi ꝙ ibi primo pr̄ tractauerat eum pro filio, ideo non
ſi ibi aſſeueratio patris nō curat̄. ¶ De qua tñ materia vide
Cy.⁊ alios in.l.ſi vicinus.C.de nup.⁊ gloſ.in.c.michael.de fil.
presby.⁊ Bar.poſt gl.in.l.iij.ꝗ.ſul.alias incipit idē per cōtra-

[illegible] ſi magno p Bal. i. l. i. in ver. col. i. in l. nõ ignorat. C. qui accu. per Iac. bu. in l. i. et in l. quidã. et ibi plene Salyc. ff. de proba. p Pet. de anc. in cõſi. ccxv. incip. vt prima facie. et c. p cano. in c. tranſmiſſe. q fi. ſint leg. et in d. c. p tuas. De[illegible] in d. l. neqȝ pro feſſio. ¶ In ea gl. ibi de car. edi. l. i. dic [illegible], vt dictũ fuit in hũ[illegible] codi. ¶ In glo. ibi. §. ſemel. ſolue q ibi fuit cauſa vera. [illegible] vt ibi no. in gl. ¶ In ea gl. ibi. l. ſi aliq ꝛc. ſolue vt tibi in no. glo. ſcdm lec. Rogerij. l. qd ibi non conſtabat de errore.

1 ¶ Si nepos ſubſtitut' an et qñ ſuccedat auo pꝛimo mortuo patre, cetiã ipſi patri mortuo ex teſtõ, habet infra et ſubtiliter.
2 Suus et neceſſarius heres dicitur filius et ex potẽtia ſuitatis tranſmittit hereditatem etiam nõ aditam ad heredes ſuos.
3 Suitas an tollatur per dationem ſubſtitutum vulgaris.
4 Hereditas non adita an et quãdo transferatur, vel tranſmittatur, vel deferatur ad ſuos.
5 Suitatem non tollit tacita vulgaris, idem nec expreſſa.
6 Subſtõ tacita vulgaris nõ excludit matrẽ in [illegible] ꝛc.

1 Si filius. ¶ Subtiliſſima reputatur l. iſta et legitur in gloſſa. i. tribus modis. vno mõ põt ſummari vt hic p Bar. alio modo põt ſummari ſm primã lec. gl. ſm quã. h. d. Si filius pure inſtitutꝰ mundũ ſe immiſceat et decedat tũc nepos ei cõſtitutus vulgariter ſubſtitutus vocatur ad hereditatẽ aui ex ſubſtitutione etiã ad hereditatẽ patris ſui ex teſtõ ſi teſtatus deceſſit, alſ ab inteſtato. ſed ſi filio vniuerſaliter inſtituto nõ ſit datus ſubſtitutus vocatur nepos ad hereditatẽ aui ab inteſt. vt ſuus heres, et vtroqȝ caſu vocatur nepos ſolũ poſt mortẽ filij, ſicut contingit qñ filius eſt inſtitutꝰ ſub cõdõne poteſtatiua q vltimo vite ſpũ põt impleri et ſi ea nõ impleta deceſſit filiꝰ ſuperſtite nepote. h. d. ¶ Et ſic vſqȝ ad §. ſicut iſte tex. loquit qñ pure fuit inſtitutꝰ: ibi vero loquit qñ ſub cõditiõe poteſtatiua: que vltimo vite ſpũ põt impleri. ¶ Et ponit ſimilitudo in hoc, quia ſicut in vltimo caſu nepos vocat demũ mortuo filio. l. ſi. §. i. de condi. inſti. ita in primo caſu vocat nepos ex ſubſtõne vulgari mortuo filio ante aditã hereditatẽ: qꝛ tũc cõſtat veniſſe caſum ſubſtõnis vulgaris cum filius ampliꝰ adire nõ poſſit. ¶ Scdo caſu in ver. qd ſi nemo. ſimplr vocat nepos ab inteſto. demum mortuo filio, et in tex. ibi ipſe filiꝰ dȝ intelligi de filio [illegible] de nepote, vt dicit glo. in ver. ipſe filius. et differt ſolũ primus caſus a ſcdo: quia in primo fuit datus ſubſtitutus vulgaris filio, ſed in ſcdo nullus fuit datus ſubſtitutus, et ſm iſtã lec. non attendatur qd poſthumus hic fuerit preteritus ex quo non fuit natus. ¶ Sed certe hec lec. ita ſimpliciter intellecta nõ põt ſuſtẽtari eo maxime: qꝛ ſi intelligeremus qd in ver. qd ſi nemo. filius fuerit pure inſtitutus, et nullus fuerit datus ſubſtitutus, male diceret litera que vult qd moriẽte filio hereditas nõ adita, neqȝ repudiata certum eſt qd tunc incipiat ex teſtõ nemini ſuccedere, nam tunc ipſe filius tanqȝ ſuus et neceſſarius heres debuiſſet fuiſſe ex teſtõ heres. l. i. §. qui ſunt in poteſtate. ff. l. ſi quis omiſſ. cauſa teſta. l. neceſſarius. cum ſi. ff. de acqu. here. † Et ex potentia ſuitatis tranſmiſiſſet hereditatẽ paternã nõ aditã ad heredes ſuos ſm [illegible] vt in d. l. fratrum. C. de inſt. [illegible] §. aliis. [illegible] l. apud iuliã. cum ſi. C. de ſuis et leg. plene Bar. et doc. in l. vltima. ff. de acqui. here. ¶ Propter hoc glo. i. ponit [illegible] lec. vȝ qd hic in prin. filius fuit inſtitutus ſub cõdõne poteſtatiua q vltimo vite ſpiritu nõ poterat impleri, puta ſi aſcẽderit capitoliũ. Sed in ſ. i. hic ſicut ꝛc. fuit inſtitutus filius ſub cõdõne poteſtatiua que vltimo vite ſpiritu poterat impleri [illegible] ſub cõdõne poteſtatiua filius nõ potuerit eſſe heres [illegible] [illegible] eſt q filio decedẽte nepos efficitur ſuus heres aui quaſi filiꝰ [illegible] fuerit ſuus heres. d. l. ſuus quoqȝ. et d. l. ſi. Et hoc qñ fuit inſtitutus ſub cõdõne poteſtatiua que poterat vltimo vite ſpiritu impleri [illegible] Sed qñ fuit inſtitutus ſub cõditione poteſtatiua q vltimo vite ſpiritu nõ poterat adimpleri [illegible] filius ipſe [illegible] ſuus heres aui [illegible] ab inteſtato loquit [illegible] probat in d. l. ſi. [illegible] hanc lec. poſſe ſuſtẽtari, [illegible] Bar. [illegible] ſed nõ neceſſariũ dicere [illegible] q etiã ſi pure inſtitutus eſſet [illegible] [illegible] vulg. ſubſtitutionẽ ſublata erat exiſtẽtia ſuitatis [illegible] nepos erat ſuus auo, et poſtea hac lec. [illegible] tunc dicendo ſicut hic poſita ſit exemplificatiue. Sed Ang. hic dicit [illegible] ad prin. [illegible] in primo caſu datus erat ſubſtitutus in ver. [illegible] erat ſubſtitutus, ſed [illegible] nepos. [illegible] Imo. [illegible] pꝛincipaliter [illegible] partẽ huius litere. ¶ Volunt dicere Imol. q intellectus [illegible] Ang. [illegible] ideo ſi nõ [illegible] litera põt capi ſimilitudo ad ſcdam partẽ. ſ. qȝ i ver. qd ſi nemo. fuit inſtitutus ſub cõditione q nõ poterat vltimo vite ſpiritu impleri, nõ tñ eſt omnimoda ſimilitudo ſm eũ. ſed ſolum que ad effectũ. ¶ Nã in ſcdo a parte nepos eſſet ſuus heres aui per

medũ perſonã patris, ſed in hac vltima parte eſſet ex pſona ſua immediate ſuus heres auo. d. l. ſi. ¶ Sed certe hec lec. non videt adaptari poſſe ad iſtũ tex. primo: qꝛ quo ad principiũ ſonat q hic in primo caſu fuerat facta inſtitutio ſub cõdõne que vltimo vite ſpiritu põt impleri. Itẽ ſi eſſet vera ſequeretur q in tex. in ver. ſicut faceret equparationẽ de inſtõne facta ſub cõditione poteſtatiua que vltimo vite ſpũ impleri põt ad inſtitutionẽ factã ſub cõdõne poteſtatiua que vltimo vite ſpiritu implere non põt, ſed ita eſt q inter pdictas eſt dria nõ leuis, vt pȝ in d. l. ſi. ergo ꝛc. ¶ Ideo gl. tranſivit ad tertiã lec. vȝ q tex. in prin. loquitur in filio inſtituto ſub cõditiõe poteſtatiua que poterat vltimo vite ſpiritu impleri. ¶ Sed iſta cõtter reprehẽditur p Bar. ratione: qꝛ ſi hic [illegible] intelligat non eſſe verum q tpe quo moritur filius certũ ſit nemine ex teſtõ fore heredẽ cum adhuc ante vltimũ vite ſpiritũ poſſit impleri. d. l. ſi. cuiꝰ contrariũ hic in ſi. cõiuncto ver. precedenti ad quẽ ſit ſimilitudo. ¶ Vliñ ſaluãdo hanc lec. diceres ſm Imo. qd verbũ moriatur exponat. i. mortuus ſit, et dũ dicit ipſe filius intelligatur idẽqȝ nepos. Tñ ſm eũ multũ violat tex. ¶ Quarta eſt lectura que colligit ex gl. in ver. inter im. et hec tẽdit ad declarationẽ, et ſuſtẽtationẽ prime lec. vȝ qd licet vbi ſic q ſi nemo. debeat intelligi in filio inſtituto ſub cõditione poteſtatiua q nõ poterat vltimo vite ſpiritu impleri. ¶ Tñ prin. l. dȝ intelligi in pure inſtituto. Nec ob. ſi diceret q nepos ipſe non potuit eſſe ſuus auo vt dicit litera: qꝛ pcedebat a patre iuxta. §. ſui. cũ vul. inſti. de here. qual. et dif. ¶ Quia rñdet gl. q filius viuo auo deceſſit et ſic nepos cepit eſſe ſuus. l. poſthumorũ. §. tit. i. Tñ hec lec. hoc mõ ſuſtineri nõ põt: qꝛ filiꝰ in poteſtate non potuiſſet hẽre in ſuũ heredẽ nepotẽ, vt dicit tex. cũ nepos ſit in poteſtate aui nõ patris. l. nã et ciuili. ff. de his q ſunt ſui vel alie. iur. ¶ Unde quinto loco gl. in verſi. qui auo. in ſi. ſuſtinẽdo lec. prime recitatam reſpõdet qd nepos eſt ſuus heres auo nõ immediate ex perſona ſua, ſed mediante perſona filij q fuit heres aui. ¶ Et ſi heres heredis eſt heres teſtatoris ꝛc. ¶ Hoc tñ nõ eſt verũ, et glo. etiã hoc reprehendit: qꝛ ſi filius adiuit hereditatem aui non potuiſſet venire nepos ex ſubſtitutiõe vulgari: de qua tractatur in l. poſt aditã. C. de impu. ¶ Bart. tñ hic dicit primã lec. ſuſtineri poſſe [illegible] gl. neſciuerit eã ſuſtinere, vt. j. ſtatim ſubijciet in ſeq. lec. que veniet ad ſuſtẽtationẽ prime: qꝛ intelligit in prin. l. filio pure inſtituto datũ fuiſſe ſubſtitutũ vulgarẽ per quem tollit exiſtentia ſuitatis, vt ſtatim dicet ¶ Alia igitur fuit lec. Iac. de are. Dy. Cy. et Bart. quã etiã hic ſequitur Imo. vȝ qd principiũ iſte. l. vſqȝ ad verſi. q ſi nemo. loquat in filio pure inſtituto prout in. i. lect. ¶ Et ideo nepos efficitur ſuus heres auo quamuis a filio precederetur, q filio datus erat nepos ſubſtitutus vulgaris p quã ſubſtitutionẽ tollitur ſuitas filij ex quo de ſuo et neceſſario efficitur voluntarius, vt no. in l. papi. §. iiij. in verbo ad ſubſtitutũ. ff. de inoffi. teſt. ¶ Quia teſtator vſ dediſſe ſibi licentiã abſtinẽdi. l. i. §. pponat. ff. ſi quis omiſ. cau. teſt. ¶ Probat in l. ij. C. de here. inſti. cũ per ſubſtitutionem filius deſierit eſſe ſuus auo, ſicut et ſi emancipatus fuiſſet. l. gallus. §. et quid ſi tantũ. ff. eo. l. ij. §. ſi emancipatus. ff. et cõiung. cũ emã. lib. ¶ Sed in ver. qd ſi nemo. nullꝰ fuit datus ſubſtitutus, et filius ſolus fuit inſtitutus ſub cõditione poteſtatiua, que vltimo vite ſpiritu nõ potuit impleri. ¶ Unirã ſi filio decedente ante conditionẽ impletã filius efficitur heres auo ab inteſt. d. l. ſi. ¶ Et ver. ſicut ponitur exẽplificatiue ad verſi. quod ſi nemo. ¶ Vel addit quando nepos non extabat, ſed ſolus filius, vt dicit gl. ſi. in prin. ¶ Hãc lec. nõ improbãt Bal. et Ang. hic in totũ, ſed dicunt q hic in prin. nepos eligere poterat an vellet venire ex tranſmiſſione pꝛopter exiſtentiam ſui heredis facta in eũ per filiũ hereditate aui non adita. hoc probant: quia certum eſt q ex potentia ſuitatis hereditas non adita trãſmittitur. vt ãdixi per d. l. ſi fratres. cum ſi. ¶ Sed datio ſubſtitutionis vulgaris non tollit ſuitatẽ ſm opin. cõẽm, per aliquas rationes debiles, vt hic per eos, ergo etiam iure tranſmiſſionis poſſet venire nepos. ¶ Et tũc nepos nõ eſſet ſuus heres auo cum preſupponeret eum a filio, et ſuum ex potentia ſuitatis trãſmiſiſſe. ¶ Sed qñ eligeret nepos viam ſucceſſionis fatẽtur Bal. et Ang. nepotes venire, vt ſuum auo, qꝛ tunc ceſſat ſuitas repudiando expreſſe facultatem veniendi ex iure trãſmiſſionis qd facere poterat, quia etiã pater eius potuiſſet repudiare etiã de iure ciui. ¶ Probãt ipſi hac ratione, qꝛ qñ pater dat ſubſtitutum vulgarẽ filio videtur ſibi dare licẽtiam abſtinendi per d. l. i. §. ſi proponatur, vñ cum ius ciuile poſſit in totum quẽ facere deſinere eſſe heredẽ ver. l. in ſubſtitutione. cũ gl. ff. de vul. et pup. et aut. hoc ampliꝰ. C. de fideic. ¶ Certe ſi tunc abſtineret nullo modo remaneret heres etiã nomine, ſecus qñ filiꝰ a teſtatore nõ habuiſſet licẽtiã abſtinẽdi, ſed iure pretorio vellet abſtinere, qꝛ tũc remanet heres nomine, lȝ nõ i effectu,

qꝛ pretor

q2 ſtor nō pōt facere qd̄ deſineret eſſe heredē ipſo iure. l. ſed et ſi ſine. §. ſed q̄ papinia. ff. de mino. §. quod ait. ſſ. de bo. poſ. Tacite etiam ſcd̄m eos videtur repudiare iſte nepos ex iure tranſmiſſionis adeūdo ex ſubſtitutiōe, & ſic ſm eos intelligit iſte tex. nec mirandū ſi electio dat nepoti an velit venire ex iure trāſmiſſionis an vero iure ſubſtitōnis, q2 ſic cōtingit in ſimili in. l. recuſare. §. titius. ff. ad treb. Ideo ipſi pſiſtūt in d̄. lec. gloſ. hic quā Bar. dicit nō eſſe neceſſariam. ¶ Sed Jmo. hic hūc intellectū improbat q2 iſtū tex. indiſtincte loquentē qd̄ iſte nepos ſit ſuus pr̄i, & etiā auo nec requirit q̄ expreſſe vel tacite renunciet ſuitati. ¶ Preterea ipſi volūt filiū pariter, & nepotē, & quēlibet ipſorū poſſe diuerſo iure cēſeri. ſ. eſſe ſuū, & non eſſe ſuum qd̄ eſt abſurdū dicere. l. ſi duobus. & l. ſi pariter. in ſi. ff. de li. cau. ¶ Preterea opi. eorum cōfunditur per. §. ſui. inſti. de here. quali. & diſ. ex hiis latius ſuſtineri poteſt opi. Bartol. addita modificatione tradita per Bal. & Ang. Puto tñ alia rōne q̄ hodie hic nepos poſſet venire ex iure trāſmiſſionis etiam dato q̄ exiſtētia ſuitatis in filio eſſet ſublata per dationē ſubſtituti vulgaris. Quia hic filius dato qd̄ non eſſet ſuus, tñ tranſmitteret hereditatē aui nō aditā ad nepotē, & deſcēdētes ex prouiſione. l. i. C. de his qui ante aper. tab. Et tāto fortius ſi deceſſiſſet intra annū ꝓpter ius deliberādi p. l. ci ānuquioribus. C. de iur. delib. ionētis no. p Bart. in. l. iiij. C. de here. inſti. cū conco. Hoc eſt valde vtile. q2 ſi plures fuiſſent nepotes ex filio, & vnus tñ fuiſſet vulgariter ſubſtitutus oēs venire poſſent ex a iure trāſmiſſionis [a] excluſo ſubſtituto. ¶ Alia fuit lect. quam hic quarto, & vltimo loco tradidit Bart. quā vide per eū, & licet nō reperiā eā eſſe approbatā, nec improbatā a doc. & licet in ſe vera, ſʒ huic litere nō ↄuenit, & cū hec deciſio vobis clare tradita eſſet in. d. l. ſi. de condi. inſti. & in. d. l. ſuus quoqz. de vento ſeruiret nobis iſta. l. Nec eſt veriſimile legiſlatorē hāc q. alibi diſtincte datam per hec verba ita obſcura voluiſſe hic decidere. Tenēda igit eſt p̄cedēs lec. Bart. ſcd̄m quā forte alibi melius aut clarius non probatur qd̄ per aditionē ſubſtituti vulgaris tollatur exiſtētia ſuitatis. ¶ Sed adhuc ↄ oēs predictas lec. op. quia ſm illas fruſtra hic ſit mentio de poſthumo preterito cōtra. l. ſi qū. de lega. i. cū ſi. & ↄ. eos facit tex. hic in ver. nemo. vbi de ↄditiōe nulla ſit mētio ¶ Propterea Raph. & Pau. de ca. hic tradūt aliā lect. & dicit Pau. de caſt. qd̄ originaliter fuit cuiuſdā dn̄i Pet. de ſabaudia, quā etiā ſenſit hic Bar. in lectura Mod. licet illā nō firmet, & eſt q̄ hic in princi. poſthumus erat p̄teritus, & erat in vtero, nec eſſe deſijt quouſqz filius inſtitutus ab auo vixit, ſed poſt mortē filij poſthumus natus eſt abortiuus, & ſic teſtm̄ nō rumpit iuxta. l. ij. C. eo. ¶ Unde quia inſtitutus pure non fuit ſuus heres, q2 poſſibile fuit teſtamentum rumpi quouſqz vixit filius, attento qd̄ naſci poterat poſthumus viuus ꝓpter hoc delata non fuit hereditas filio inſtituto. l. ventre. in princi. & ver. ergo ſi vētre. ſcd̄m verum. et cōem intellectū. ff. de acqui. here. l. illud. §. i. ff. de bo. poſ. contra tab. Licet gl. tenuerit cōtrariū in. l. cum quidam. §. ſuum. ff. de acqui. hered. ſed male loquitur: vt ibi per Bart. & doc. cōiter. ¶ Nec ob. qd̄ filius iam natus ſi interim decedat trāſmittat hereditatē nō aditam ad nepotē. d. l. vētre. quia illud non eſt ex eo qd̄ filius ſit ſuus heres. pʒ quia idē eſt in emācipato. vt ibi dicit tex. in ſi. ſed tranſmittit ex eo. quia ita equum viſum fuit, & poſtqz propter pendētiam poſthumi impeditus fuerat adire inſtitutus, & ideo ſi nepos voluerit ex iure tranſmiſſionis venire excludit vulgaris ſubſtitutio. d. l. iiij. cū his ibi nota per Bar. C. de here. inſtit. ſed ſi voluerit venire ex ſubſtitutione erit ſuus heres auo, q2 filius nunqz fuit ſuus ꝓpter pēdentiam poſthumi, & ita loquitur prīn. cipiū huius. l. & verſi. quod ſi nemo differt a principio ſolū: q2 hic non fuit datus nepos ſubſtitutus, vnde cum filius eſt in puncto mortis etiam tanqz ſic perfecte mortuus deſtituitur teſtm̄: quia incipit certū eſſe neminem ex eo adire poſſe cum filius ſolus ſit inſtitutus, & ipſe adire non poſſit propter pēdentiam poſthumi, ideo ab inteſta. efficitur ſuus heres auo in vltimo vite ſpiritu. & ſic verbū filius ſtabit proprie, in verſi. ſicut ponāt ſimilitudinē ad caſum quādo filius eſt inſtitutus ſub cōditione q̄ vltimo vite ſpiritu impleri non poterat, & iſte intellectus eſt amicus litere, & ſine diuinatione Bar. hic. in lec. Mod. dicit hunc intellectū ſtare poſſe per. l. cum quidā. §. q̄ ōz ad ſi. ante. §. ſuum. ff. de acqui. here. vbi qn̄ vacuus eſt vēter, licet dubitaret vxorē eſſe pregnātem, tñ incontinēti filius inſtitutus eſt ſuus, & neceſſarius heres. ergo ita hic maxime in ver. qd̄ ſi nemo. iſtud dictū nō puto fuiſſe Bar. ſed additum eſſe ab aliquo. q2 eſt ↄ. d. l. ventre. & d. §. q̄. ōm̄ nihil facit. vnde Raph. cu. & Pau. de caſt. ſuſtinētes hunc intellectum dicunt illum tex. non obſtare. quia ibi vere vēter nō erat plen9 ſʒ hic ſic. vnde interim impedit fili9 eſſe heres, vt no. in. d. l. vētre. verſi. ergo. Jmol. hic dicit qd̄ iſte intellectus eſt cōtra. d. l. vētre. ſin quātū vult qd̄ filios inſtitutus tranſmittebat hereditatē non obſtante pendentia natiuitatis poſthumi preteriti, & ſic iſte nepos nō tanqz ſuus ſuccederet diceretur, ſed vigore trāſmiſſionis qd̄ eſt ↄ ſuum tex. niſi ſm eū dicas qd̄ iſto iure nondum introducta erat puiſio. d. l. ventre. ¶ Uel ſm Ange. ibi poſſet intelligi iſta. l. dum dicit decreto ſuccurrēdō &c. qd̄ intelligit de decreto reſtitutionis in integ. ¶ Sed ſcd̄m Jmo. hic illa expoſitio non pcedit: q2 ipſo iure ſuccurritur filio, vt cōiter ibi no. & tenetur ꝓpterea concludit qd̄ quo ad principium iſtius. l. nato abortiuo poſt mortem filij fingatur poſthum9 nunqz fuiſſe in vtero, & ſic qd̄ filius nō antē nepos fuerit ſuus heres auo a prin. per. l. neratius. ff. de ina. teſt. niſi ſcd̄m eum dicas, vt per Bar. in. l. cum fine. ff. quan. di. lega. ce. tñ illa rāſio eſt diuinatio ſcd̄m Jmo. & ſic videtur reſidere iſto caſu filiū ab initio cēſeri fuiſſe ſuū heredē auo. ¶ Itē iſte intellect9 Pau. de ca. & Raph. mihi nō placet, q2 eſt cōtra. d. ver. q̄ ſi nemo & ↄ oēs. facit, q2 poſthumus poterat naſci abortiuus in vltimo vite ſpiritu filij: quo caſu tanqz ſublata ſuſpicione natiuitatis poſthumi filius effici poterat ſuus heres ex teſtamēto in vltimo vite ſpiritu. ſicut dz in. d. l. ſi. ergo male diceret litera hic qd̄ cū filius moriē certū ſit incipere neminem poſſe eſſe heredē ex teſtō. Raph. hic videt hāc dubitationem ſenſiſſe, & dicit referēdo dn̄m Chriſtophoꝝ de caſtellio. q̄ vltimo vite ſpū filij nō poterat mulier pregnās parere vnū abortiuum, ſed hoc nō puto verum, q2 ſicut poſſet impleri alia cōditio, ita & iſta, attēto maxime q̄ in eo vltimo momēto quo natiuitas eius perficit poſſit dici hmōi ↄditionē impleri cum antequā ſit pfecte natus non habeatur pro nato. ¶ Paul. de ca. in. l. filius a patre. in prin. ff. eo. dicit qd̄ fauore filij inſtituti, eſt inductū qd̄ cēſeatur nō poſſe naſci vltimo vite ſpū filij, ſʒ certe fragilis eſt hec rāſio: q2 ſi nulla reddi poſſet rō vrgēs differētie quare nō ſit idē dicēdum in qualibet alia ↄditione q̄ vltimo vite ſpiritu impleri pōt, vt fauore filij nō fingat poſſe impleri qd̄ eſt cōtra. d. l. ſi. de condi. inſtit. & d. l. ſuus quoqz. §. fina. ¶ Stat ergo q̄ verior ſit intellectus, ſeu lectura quā tʒ Bart.

3 ¶ † Extra gl. pſequar latius tractare, an per dationē ſubſtituti vulgaris tollat exiſtentia ſuitatis. [b] & prīn oqd̄ ſic, hoc probat iſte tex. qn̄ alias ſequeretur q̄ ſi fili9 in prima parte non deſijſſet eſſe ſuus heres trāſmiſiſſeʒ hereditatē non aditam ex potentia ſuitatis ad nepotem qui eam haberet non vt ſuus auo ſed patri, q2 duo nō pnt eſſe heredes ſui inſolidū. l. ſi hereditatē. §. pater. ff. de ca. pecu. facit. l. ſi vt certo. §. ſi duob9 ff. cōmo. ¶ Scd̄o pro iſta parte facit, q2 teſtator dando ſubſtitutum vulgarē filio videt eum ↄditionaliter inſtituiſſe ſi heres eſſe voluerit. l. paterfa. ff. de hered. inſtitu. l. cum ꝓponas. C. de here. inſti. Bar. in. l. i. in prin. ff. de vulg. & pupil. ſed iſta conditio tollit ſuitatem & ad inſtar. extraneoꝝ reducit. l. verba. ff. de cōdi. inſti. l. cornelius. & l. iā dubitari. ff. de here. inſtit. ¶ Tertio quia per dationē ſubſtituti vulgaris videt pater feciſſe filium de neceſſario volūtarium ꝓpter licētiam abſtinēdi quaʒ ſibi dediſſe videt. l. i. §. ſi ꝓponat. ff. ſi quis omiſ. cau. teſt. & fuit

4 rō Bar. in. l. ſi filius qui patri. ff. de vulg. & pupil. ¶ † Quarto per tex. in. l. vnica. §. in nouiſſimo. C. de cad. tol. vbi hereditas non adita non tranſmittitur niſi ſit ſuus heres, & poſtea in. §. cū autē. ibi ſubdit imperator q̄ vbi datus eſt ſubſtitutus vulgaris inſtituto ſemper defertur hereditas ad ſubſtitutum nō autē tranſmittitur per inſtitutū, hoc aūt ſtare non poſſet niſi preſupponeremus ſublatam eſſe ſuitatē inſtituti, q2 eſſet contra. d. l. ſi fratris. cum ſi. C. de iure deli. ¶ Quinto pro iſta parte eſt tex. in. l. cū ſeruus. ff. de cōdi. inſti. ſm intellectum Bart. ibi vbi ſubſtitutus videt factus heres a teſtatore ſi inſtitutus nolit eſſe heres qd̄ fieri eſſe non poſſet niſi ſublata eſſet ſuitas, q2 alias veniſſet iure trāſmiſſionis ¶ Sexto, q2 vbi filio inſtituto ſub ↄditione poteſtatiua que vltimo vite ſpū impleri non poterat datus eſt ſubſtitutus vulgaris tūc ſi non implet cōditionē venit ſubſtitutus ad hereditatem ex ſubſtitutione. l. ſuus quoqz. §. ſi filio. cum ſequen. iuncta. l. ſed ſi ſub conditione. cum glo. in verbo heres. ff. de here. inſti. hoc autem ſtare non poſſet ſi filius eſſet ſuus, quia qn̄ primum ↄſtaret dum eſt in actu moriēdi cōditionē impleri non poſſe tunc filius efficeretur ſuus heres ab inteſtato ex. l. rō. tab. & ſic trāſmiſiſſet ad ſuos excluſo inſtituto ſepius alle. l. ſi. ¶ Septimo pbatur in. l. qui fundum. §. qui filium. ff. ad. l. fal. intelligēdo qd̄ ibi expreſſe ſubſtituerat vulgariter, prout ibi intelligit gl. ¶ Octauo per. l. ſi fine. §. ſed qd̄ papinianus. ff. de mi. vbi ſi fili9 inſtitutus ſe abſtineat ſit locus ſubſtituto vulgari adeo qd̄ ſi poſtea filius petat ſe reſtitui aduerſus abſtenſionem & obtineat acquiruntur ſibi tantūmodo vtiles actiones, quia directe remanent aſſixe oſſibus ſubſtituti qui ſemel eſt effectus heres. qd̄ ſecus eſſe debuiſſet ſi fili9 remāſiſſet ſuus: & ſic falſē nudo noīe heres. l. ge

a ¶ Trāſmiſſionis vide late p Oldr. conſi. cxxi. ff. cū alleg.

b ¶ Suitatis. ad de oīno videndū Soz. ↄſil. xx. ſr. ci. viſis actis. co'. vi. ver. ſed hic aduertendū. in. i. vo. & vide p Alex. conſil. cxvi. inci. vt ſuſpectus. in. ij. vol. col. vi. ver. & maxime, vbi dicit q̄ vulgaris ↄſueuit tollere exiſtentiā ſuitatis ſm magis cōmunem opi. tamē qn̄ ſubſtō vulg. eſt iuncta cū fidei cō. ſimul nūqz tollit exiſtentia ſuitatis hoc voluit ſing. Bal in. l. nō inſtā C. ad treb. vbi dicit no. limi. multarum legū, nā oēs leges que dīt qd̄ ceſſat exiſtentia ſui heredis dato ſubſt. vul. vl' extraneo coherede ceſſant ſi teſtōr fecit ſubſt. fidei. ibidē latius p eū. alias limita. vide p Soz. in ſuo trac. fal. lē. in reg. cccc. in eſp. ſuitas. Henr. Ferr.

neraliter. §. ſi quis. ſ. de fideicom. liber. ⁊ l. ij. §. ſed ⁊ ſi ſine ſui. ſ.
ad trebel. nec tunc fuiſſent neceſſarie vtiles actiones p text. in
l. ſi heres inſtitutus. in prin. ſ. ad treb. ℂ Nono q ſi nunq̄ cō
firmantur tabule pupillares niſi inſtitutus expreſſe adiuerit
qn̄ datus eſt ſibi ſubſtitutus vulgaris vel coheres extraneus.
l. qui plures. §. ſi. ſ. de vulg. ⁊ pup. ⁊ ibi no. Jaco. de are. Bar. ⁊
alij. ⁊ tñ regulariter per exiſtētiam ſuitatis cōfirmantur tabu-
le pupillares per. l. ſi filius qui patri. ſ. de vulg. ⁊ pup. ⁊ ibi di-
cetur: ergo ⁊c. Decimo facit tex. in. l. ſi patronus teſtamento.
§. ſi patroni filius. ſ. de bo. libe. vbi filius inſtitutus cui datus
eſt vulgaris ſubſtitutus poteſt ex volūtate eſſe heres, ergo nō
eſt ſuus: quia libera eſt voluntas. l. non quicquid. ſ. de iud. cum
ſi. ⁊ iſtam partem tenet magis cōmuniter gl. ⁊ doc. vez gl. in. l.
papi. §. quarta. ſ. de inoff. teſt. ⁊ Cy. in. l. ſcib9. in materia vul-
gari. in. ij. q. C. de impu. ⁊ Dy. Jac. de are. Bar. ⁊ Imo. hic. ⁊
Bar. ⁊ Ang. hic. ⁊ Imo. in. l. i. in prin. i. v. q. prin. de vulg. ⁊ pu
pil. ⁊ Bal. in. l. ſi arrogator. in. v. opp. ſ. de adop. ⁊ in repe. l. in
ſuis. iuxta vltimā char. ſ. e. ⁊ in. l. ſi. C. de repud. her. ⁊ in. l. poſt
aditā. C. de impu. ⁊ in. l. apud hoſtes. C. de ſu. ⁊ legi. ⁊ in. l. cum
proponas. C. de here. inſt. ⁊ Imo. in. l. iam dubitari. ⁊ in. l. pater-
fami. ſ. de here. inſti. ⁊ in. l. ſi. de cōdi. inſti. ℂ Aliqui tñ vt Bal.
⁊ Ang. hic. ⁊ Chriſtoph. de caſtel. preceptor Raph. ⁊ Paul. de
ca. hic. ⁊ quos. ſ. referam cōtrarium tenuerūt moti primo, quia
taciti ⁊ expreſſi idē dz eſſe iudicium. l. cum quid. ſi cer. pe. l. tri-
5 ticum. cum ſi. ſ. de ver. obl. ⁊ ſed tacita vulgaris nō tollit ſuita-
tem ⁊ pbatur in. l. ſi filium qui ſe paternam. ⁊ in. l. iulianus. de
acqui. here. ⁊ dicetur in. l. filius qui in prin. ſ. de vulg. ⁊ pup. er
6 go idē in expreſſa. ℂ ⁊ Sed rūderi pōt hoc ar. nō eſſe verū qd
ptz: q: tacita vulgaris nō excludit matrē in medio exiſtentē.
d. l. precibus. iuncta. l. ſi. C. de inſt. ⁊ ſubſti. ſub cōdi. fa. ⁊. l. lucius.
ſ. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ tenēt vbiq doc. magis cōiter, ⁊ tñ ſecus
eſt in expreſſa. c. ſi pater. de teſt. in. vi. ℂ Scdo mouebātur, q
licet dicat̄ habere licentiā abſtinendi tn̄ l'ud intelligitur. ſ. de
iure pretorio iuxta. §. ſed his permittit pretor. inſt. de here. quali. ⁊
diſ. ſecus de iure ciuili. d. l. ſi filius qui prin. vbi melior text. de
corpore iuris. ℂ Sz rūde q imo etiam de iure ciuili dz ex ver-
bis teſtatoris hr̄e licētiā abſtinēdi p. d. l. verba. cū ſi. merito ſi
abſtineat in totum deſinit eſſe heres. d. l. in ſubſtōne. cum gloſ.
ℂ Tertio dicebāt q vulgaris nō impedit inſtitutū trāſmitte-
re ad oēs eos ad quos trāſmiſſum eſſet ſi nullus fuiſſet datus
ſubſtitutus per. l. ſi ſequēs. ſ. ad ſyl. ℂ Sed rūde vt ibi p Bart.
q illud eſt ſpeciale: q: videbat̄ fuiſſe negligēs in fraudē fiſci:
ſec9 ſi ante talē negligētiā tacite vel expreſſe repudiaſſet p. l. ſi
ante. ſ. eo. ti. ad ſyle. ℂ Quarto mouent̄ p glo. inſti. de vulg.
ſubſti. in prin. ver. in nouiſſimo. ⁊ in. l. inde neratius. §. i. ver. fue-
rit. ſ. ad. l. aquil. vbi p datione ſubſtituti vulgaris ſeruo ꝓprio
inſtituto nō deſinit ſeruus eſſe neceſſari9 heres. ℂ Sed rūde-
ri pōt ſm Jo. fab. inſti. in loco preallē. q illa gl. nō eſt vera et
eſt gl. cōtraria in. l. ſed ſi plures. §. ſi. in ver. heredem fore. ⁊ ibi
no. Jo. de imo. ſ. de vulg. ⁊ pup. vel ſm Imo. in. d. l. iam dubi-
tari. ⁊ i. l. apud iuliānū. §. idē iuli. ſ. ad treb. q: aliud eſt in ſer-
uo q a pre nō hz beneficiū abſtinēdi ideo vt teſtator haberet
heredē nō p̄ſumitur voluiſſe dare licētiā abſtinēdi, ſz ſolū ſub
ſtituiſſe, vez in caſum impotētie. arg. l. iij. ſ. de teſt. mil. q ratio
ceſſat in filio habēte beneficiū a pretore. ℂ Quinto per text.
in. d. l. papi. §. iiij. ad ſi. vbi a ꝯrio ſenſu pbari vr̄ qd cū dicet te-
ſtatorē vulgariter ſubſtituendo filio emācipato dediſſe licen-
tiam abſtinendi, ergo contrarium innuit in filio in poteſtate.
ℂ Sed reſponde dupliciter. primo q ibi dz ſubaudiri dictio
maxime, vel ſcdo dicas qd nō eſt verū eo reſpectu ſubſtituiſſe
vulgariter vt haberet licētiā abſtinendi: qm̄ veluti incogni-
tus de iure ciuili eā oīno habebat. ar. §. emancipati. de here.
que ab inte. defe. ſed ſubſtituit vt haberet filius quē conuenire
poſſet pro ſua legitima cōſequenda. ℂ Sexto p. l. iulianus. in
prin. ſ. ſi quis omiſ. cā teſt. vbi dato vulgari ſubſtituto nō videt̄
cōceſſa licētia inſtituto abſtinēdi cum legata ab inſtituto de-
beant̄, ſz rūde vt ibi p Bar. in pe. vel vlti. opp. vez q illud eſt
ibi ideo. q: fuerat inſtitutus extraneus ⁊ ſubſtitutus filius he-
redis: ſed non loquimur in filio inſtituto quo caſu videtur teſta
tor cogitaſſe de caſu quo noluit, nō de eo q nō poſſit fili9 eſſe
heres ne alias teſtator cogitaſſe videatur de caſu aduerſam
filij fortunā cōcernēte qd repugnat voto parentū. l. iſti quidē.
ſ. qd me. cauſa. ⁊ l. ſi ſacit iſte tex in rōne ſui cui nullo mō abſq
diuinatione rūderi poſſet. ℂ Vel ſcdo ⁊ melius rūde qd ſm
hec tēpora ſtōr quicquid acquirebat fili9 acquirebat patri. l.
placet. de acqui. here. vnde ſi filius inſtituti ſubſtitutus adiret
in caſu. d. l. iuli. ⁊ legata non deberentur repudiante inſtituto
videretur iuris pſumptione inſtitutus in fraudē legatorum re
pudiaſſe, cū ſciret hereditatem ſibi acquiſitū iri per mediam
perſonam filij ſubſtituti: ⁊ hūc intellectū videt̄ habuiſſe Bal.
in. l. i. C. ſi quis omiſ. cā teſt. ℂ Septimo p iſta parte eſt tex. in
l. qui aūt. circa prin. in ver. ego puto. ſ. ſi quis omiſ. cā teſta. vbi ⁊
plura legata ab herede ſcripto relinquūt ⁊ cū ab inteſtato etiā
grauaui teſtator alios pluribus legatis ex hoc nō vr̄ data licen-
tia repudiādi ex teſtō, ergo in ſimili idē in caſu dationis ſubſti-
tuti vulgaris: ſz rūderi pōt q illud eſt ideo ne aperiret̄ via ad
impugnādū ſua iudicia, ar. d. l. iij. de teſt. mili. que rō ceſſat niſi
caſu ſubſtōnis vulgaris: qm̄ lz deficiat vnus gradus nihilomi
nus teſtū ſumit vires a ſcdo. ℂ Octauo adducebatur tex. in. l.
ſi ſolus. in prin. ſ. de acq. here. vbi lz vniuerſalr̄ inſtituto ſubſti
tuat̄ in re certa nullo dato ſubſtituto in reliquo ſiti cepit adi-
re partē in qua nullū habuit ſubſtitutum accreſcit incōtinēti
illa res certa in qua habuit ſubſtitutum, ergo nō videbatur in
illa re data licētia abſtinēdi cum inuito accreſcat. ℂ Sed rū-
de tripl'r. primo q ibi inſtitutus erat extraneus ſm Bruto. in
d. l. iul. in prin. ſ. ſi quis omiſ. cauſa teſt. ℂ Vel ſcdo ſm eū ibi
agitur de auferēdo iure accreſcēdi qd nunq̄ auferri videt̄ niſi
euidentiſſime appareat per. l. quoties. §. ſi duo. de here. inſtitu.
prima tñ reſponſio eſt tutior. ℂ Vel tertio rūde vt per Bart.
in. d. l. ſi ſolus. ℂ Nono pro iſta parte adducitur text. in. l. ex
cius. ſ. de vulg. ⁊ pup. quē ſibi attribuit Ange. qui fere ſemper
hanc partē tenuit. vbi filius infans inſtitutus ſi decedat here-
ditate non adita illā tranſmittit ad matrē excluſo illo qui per
reciprocam ſubſtitutionē vulgariter ſibi fuerat ſubſtitut9, er-
go ptz non eſſe ſublatā ſuitatē. ℂ Sed dic qd nō ob. quia ibi
adita fuit hereditas, vt ibi dicit glo. in v̄. poſtea. qd eſſe potuit
tutore aut iudice interueniēte iuxta. l. ſi infanti. C. de iu. delib.
ℂ Decimo per. l. ſi. in ſi. in verſi. altera vero. ſ. de ꝯdi. inſti. ſm
Pau. de ca. in. d. l. ſi fratris. C. de iur. delib. ſic inducēdo: quia
ibi dr̄ qd ſi filius inſtitutus ſub ꝯditione ptātiua ſi. x. dederit,
que conditio vltimo vite ſpiritu impleri potuit habuit ſubſti-
tutū vulgarē, ⁊ ꝯditione nō impleta deuenerit ad vltimū vite
ſpiritum nunq̄ admittitur ſubſtitutus donec perfecte filium
mortuū ſit, cui9 contrarium dici debuiſſet ſi ſuitas fuiſſet ſubla-
ta: q: tūc filius neceſſe habuiſſet adire more ceterorum extra-
neoꝝ: ad hoc vt illā tranſmittere potuiſſet ad heredes cū re-
gulariter hereditas non adita non tranſmittatur, ſed expreſſe
aditio non pōt vltimo vite ſpiritu fieri, vt eſt caſus in. l. ſi. cum
gl. no. ſ. qn̄ di. leg. ce. ergo cū ibi expectetur q ſit perfecte mor
tuus apparet ſuitatem non fuiſſe ſublatam: qm̄ adhuc ſub erat
ſpes q ſi impleret̄ ꝯditio ſtatim filius ipſo iure efficeret̄ ſuus.
ℂ Sed Imo. in. d. l. ſi. ⁊ in. l. iā dubitari. ſ. de here. inſti. conat̄
ad hoc rūdere, vez q ibi ſubſtitutio illa vulgaris facta filie
ſub ꝯtraria ꝯditiōe. ſ. ſi. x. nō dederit quo caſu cōprehēdit etiā ca-
ſum quo. x. dederit: ſz noluit eſſe heres. ⁊ hoc nō virtute v̄borū
in gn̄e aut ſpē hoc ꝯtinentiū, ſz ſolū ex interpretatione. ⁊ ideo
cū ſit oīno tacita illa vulgaris non tollit exiſtentiam ſuitatis
ſicut videmus in tacita vulgari cōprehēſa in expreſſa pupil-
lari, vez in. d. l. iul. ⁊ in. d. l. filium q ſe paterna. ſ. de acqui. here.
⁊ no. Bar. in. l. gall9. §. ⁊ qd ſi tm̄. ſ. eo. ⁊ Bal. in. l. ij. C. de her.
inſt. ℂ Hec tñ rūſio mihi nō ſatisfacit: qm̄ dato q teſtator ex-
preſſe ſubſtituiſſet per hec verba ſi filius. x. nō dederit, vel de-
derit, ⁊ heres eſſe noluerit, tñ adhuc puto tex. illū procedere:
qm̄ anteq̄ perfecte deceſſerit nō cōſtat filiū nō poſſe eſſe he-
redē, tū q: vltimo vite ſpiritu impleri poterat ꝯditio, tū q: il-
lo momento poterat aditio filiū reſultare attento q licet imple
mentum cōditionis ptātiue certa ſciētia nō aūt de facto ſub-
ſequi debeat iuxta. l. ij. de cōdi. ⁊ de. tum, q: alteri mādaſſe po-
terat ꝯditionem impleri: ideo anteq̄ pfecte ſit mortuus non
cōſtat filiū ex teſtō heredē eſſe non poſſe p. l. i. §. ſi pareſidi. C.
de condi. ob. cau. ⁊ qd ibi no. in. d. l. iam dubitari. ℂ Alia etiā
adducitur hic per Bal. pro hac opi. quibus facile pōt reſpō-
deri nō refero Bald. ergo Ang. ⁊ Pau. de caſt. hic tenebāt
hanc partē negatiuā. idē Ang. i. l. ſi. pater. in fin. C. de inſtit. ⁊
ſubſti. ſub ꝯdi. fac. vbi dicit ſe ponere nouū intellectū ⁊ ſūi ad
iſtū tex. quē tñ ponūt hic glo. ⁊ doc. ſed reprobat̄ vt. ſ. retuli ⁊
hāc partē etiā tenuerūt Ful. ⁊ Paul. de ca. in. d. l. ſi fratris. et
Ang. in. d. l. ſuus quoq. §. ſi. ⁊ in. d. l. iam dubitari. Ang. ⁊ Ro.
in. d. l. apud iuliānū. §. idē iul. ⁊ Bald. in. d. §. qm̄ aūt quarta et
Bald. ⁊ Ang. in. l. qui in aliena. §. interdū. ſ. de acqui. here. vbi
hoc limitāt nō pcedere qn̄ teſtator filiū exheredādo inſtituit
nepotē ex eo i poteſtate retētū: quo caſu cū fili9 heres efficiat̄
mediāte perſona nepotis, teſtōr vulgarē ſubſtitutū dādo ne-
poti potuit ſuitatē in nepote auferre, qm̄ ex teſtōris diſpoſitiōe
non autē ex. l. ſibi attributa fuerat p. d. §. interdū. ℂ Sed cer-
te puto idem etiam in ſuitate ex. l. inducta. nam plures modos
habeo in iure traditos ex quibus teſtator ſuitatis exiſtentiam
tollere poteſt licet illā non induxerit, vt apparet in. d. l. ſuus
quoq. ⁊ in. d. l. ſin. cum ſi. ℂ Aliam etiam limitationem tradit
Bal. in. l. ij. §. apture. ſ. de her. inſti. vez ſi filio impuberi inſti
tuto

tuto pater aliū filiū ipſi⁹ teſtatoris ſubſtitutū dedit cū iſto caſu teſtator videat feciſſe hunc ſubſtitutū ſuum. ⁊ neceſſariū heredē certe ſi eidē ſubſtituto aliū inſuꝑ det ſubſtitutū vulgariter dicit ſuitatē primi ſubſtituti tollere potuiſſe, q2 eā non lex, ſed teſtator induxerat alle. l. ſꝫ ſi plures. §. quos pōt. ſ. de vul. ⁊ pu. vbi caſus ſing. ſm Bal. ibi. ¶ Sed rīderi pōt, vt proxime limitationi ſuit rñſum, ⁊ attento q̄ iura pro hac pte negatiua cōcludenter nō probāt nō puto a cōi recedendū quā tñ pluribus modis limita. ¶ Et primo nō procedere in vulgari tacita p. d. l. filius qui ſe pñna. ⁊ d. l. iulia. ſ. de acqui. he. ⁊ l. ſi filius qui patri. ſ. de vulg. ⁊ pupil. ¶ Scdo niſi datus ſit ſubſtitutus in caſu impotētie, q2 quādoq; extēdatur ad caſum volūtatis, vt no. Bart. ⁊ doc. in l. gallus. §. ⁊ quid ſi tantum. ſ. eo. ⁊ Barto. ⁊ doc. in l. iam pridē. ſ. de vulg. ⁊ pup. tñ, q2 d. l. ex preſumpta mente defuncti tacite cōprehendit caſus volūtatis, ideo de eo iudicat, vt in prima limitatione dixi ſm Bald. in l. cum propoñas. C. de here. inſti. ⁊ fuit de mente Bar. in d. §. ⁊ quid ſi tm. ⁊ firmat Imol. in l. paterfa. ⁊ in d. l. iam dubitari. ſ. de here. inſt. ¶ Tertio fallit niſi facta ſit vulgaris ſubſtitutio in ſuitate hoc eſt icōm cōſiliū galli, ut l. vt: lete. p. d. l. gall⁹. §. nūc de lege. ⁊ firmat Bart. in d. §. ⁊ quid ſi tm. ⁊ in d. l. ſ. in v. q. ſ. de vul. ⁊ pupil. ¶ Quarto fallit qñ quo ad partem eius in quo filius fuit inſtitutus non autem quo ad totum fuit datus vulgaris ſubſtitutus vt eſt caſus in prea le. l. ſi fili⁹. in prin. quem reputat ſing. ¶ Imol. in d. § a dē iulianus. ¶ Quinto fallit vbi vltra vulgarem ſubſtitutū fuit inſuper datus fideicōmiſſarius ſubſtitutus, q2 eū tūc inſtitutus poſſit inuitus cogi ad inſtātiā fideicōmiſſarij adire. l. nō inſta. cū gl. C. ad treb. ideo nō videtur a teſtatore ꝯceſſa licētia abſtinēdi ſm Bal. ibi, q̄ reputat no. digni. p quo facit, q2 iſto caſu ceſſat rō de qua per Barto. in d. l. ſi filius qui patri. hanc fallentiam approbat etiam Bal. in rep. l. in ſuis. circa pe. char. ſ. e. ⁊ Ang. ⁊ Imo. in l. i. in prin. ſ. de vulga. ⁊ pupil. lꝫ Bal. in l. papi. §. iiij. ſ. de inof. teſta. cogitandū relinquat. ¶ Sexto fallit vbi teſtator filio inſtituto nepotem ex eo ſibi vulgariter ſubſtituiſſet: qm̄ hoc caſu nō videt data licentia abſtinendi a teſtatore ſm Bal. ⁊ Ange. in d. l. i. ſ. de vulg. ⁊ pu. ⁊ per tex. in l. iulianus. in princ. ſ. ſi quis omiſſ. cauſa teſt. ſed Imo. in d. l. i. tenet cōtrariū p caſum huius. l. ſecundū intellectū Bar. ⁊ eōdem. ¶ Nec obſt. d. l. iul. q2 rñde vno modo, vt ſ. dixi reſpondendo argu. partis negatiue, vel aliter rñde vt ſtatim prime dicetur. ¶ Septimo fallit vbi ſi ſuitas ſublata eſſe intelligeretur, inualidarentur legata ab inſtituto relicta q̄ regulariter nō cēſentur a ſubſtituto repetita iuxta. l. licet imperator. ſ. de leg. i. cū ſi. ita no. dixit bal. in l. i. C. ſi quis omiſ. cauſa teſt. p. d. l. Iul. dicēs h̄ eſſe ſuū nouū dictū, tamē vt ſ. retuli poſſet ad illā l. reſpōderi q̄ nō facit: qm̄ loquit qñ inſtitutus erat extraneꝰ ⁊ alia rōne quā dixi, ſed magna eſt auto. Bal. ¶ Octauo fallit vbi filius inſtitutus ſibimet eſſet ſubſtitutus, q2 cū per repudiationē purificata ſit tacita que ſubſtitutioni ineſt ideo q̄ p primū excluditur a primo gradu ſit ſuus heres ex ſecundo, ⁊ ita no. voluit Bald. in d. l. i. circa. ḟ. colū. C. ſi quis omiſ. cau. te. per l. cōditionibus pupillus in rōne ſuo. ſ. de ꝯdi. ⁊ demon. ⁊ l. ſi. §. i. ſ. de vulg. ⁊ pup. ¶ Nono fallit qñ iſta vulgaris caduca efficeret, vt q2 teſtatore viuente deficeret, ita ſingulariter dicit Bald. in l. ſi mater. §. i. ſ. de vulg. ⁊ pup. p ibi no. per gl. mag. ¶ Sꝫ Imo. tenꝫ cōtrariū, q2 ſatis eſt q̄ ab initio videatur p ralē ſubſtitutionē a teſtatore data licētia abſtinēdi. cōfirmo per l. ſed ſi plures. §. ſi filiū. ſ. de vul. ⁊ pup. ꝫ quem tex. dicit Bal. in l. ſi fratris. C. de iur. deli. qdo aūt reſpondeat ad no. per gl. in d. l. ſi mater. q2 longiori eget indagine: ideo ibi ego dicendū reſeruo. ¶ Decimo fallit in vulgari facta qñtum eſt reſpectu legitime: qm̄ ſi reperit eſt ſublata ſuitas nō poſſet filius ius petēdi legitimam trāſmittere ad heredes niſi prius declaraſſet ſe velle, ar. l. ſi ita legatū. §. alii ſi volet. ſ. de leg. i. ſꝫ auferre facultatē tranſmittendi cenſet eſſe onus. l. pantonius. ſ. de acqui. here. ⁊ l. la aūt debet ſine grauamine. l. qm̄ in priorib⁹. C. de inof. teſt. ergo ſequitur q̄ eatenus p dationem ſubſtituti vulgaris nō tollit exiſtētia ſuitatis. verbū fuit notabile ⁊ magni effectus Ia. bu. vt refert Bald. in l. ſi arrogato. in vi. op. ſ. de adop. ⁊ Bal. in repe. l. in ſuis. in. ii. q. ſ. e. ſed Bal. in d. locis hic impugnat p nō in d. l. papi. §. iiij. ſed p opi. Iac. bu. adduca. q2 licet per aditionē talis ſubſtituti videat filius inſtitutus ſub illa cōditione ſi heres eſſe voluerit tñ talis cōditio reijcit quo ad legitimā: vt firmāt Bal. ⁊ ſaly. ſ. d. l. qm̄ in priorib⁹. ⁊ Imo. in d. l. iam dubitari. ⁊ i. l. ſi. ſ. de ꝯdi. inſt. ¶ Vndecimo fallit in vulgari cōprehēſa in breuiloqua vel ꝯpēdioſa, q̄ cū dicat cōpēdioſa nō tollit ſuitatē: vt expreſſe no. Ang. in d. l. pap. §. iiij. p. l. lucius. ſ. de vul. ⁊ pu quē referūt ⁊ ſequunt ra. p ba. ⁊ Pau. de caſt. hic, ⁊ his diebus habui cōſulere apud burgum ſancti ſepulchri, nec puto q̄ d. l. lucius bene ꝓbet intentionem Ang. vt ibi patet in tex. iuncta glo. ſua in ver. poſtea. ¶ Scdo cōtra eū facit. q2 ſatis eſt q̄ ſit expreſſa per verba generalia apta cōprehēdere etiā caſum voluntatis ſicut ⁊ impotentie: vt etiam hic expreſſe firmat Imo. ſed ita eſt quod illa vulgaris incōpēdioſa ſeu breuiloqua cōprehenſa dr̄ expreſſa ſaltem verbis generalibus, vt per gl. ⁊ doc. in l. precibus. C. de impub. ⁊ Bart. in l. centurio. ſ. de vul. ⁊ pu. ⁊ Bald. in repe. c. ſi pater de teſta. in vi. in materia reciproce cū ꝯcor. ¶ Tamen his nō obſt. in compendioſa conſului pro opi. Ang. nō per rationem ſuā, ſed per aliā, vꝫ q2 talis compendioſa comprehendat nedum vulgarem. ſed etiam fideicōmiſſariā, vt tenēt oēs in d. l. precibus. ⁊ in c. ray. de teſt. cum ſi. ideo tūc ſuccedit qd ſ. retuli. in v. fallen. huius partis affirmatiue dum allegaui. l. non iuſtam. ⁊ ibi Bald. cū concor. ⁊ ſic in compendioſa puto opi. ang. ⁊ ſeq. pcedere ſecus in vulgari contēta in breuiloqua: quoniā tunc ceſſat ratio. d. l. non iuſtam. attento qd in breuiloqua nulla cōtinetur fideicōmiſſaria niſi ſecū adiuncta ſit cōpēdioſa, vt q2 dixerit quandocūq; deceſſerint eōs inuicem ſubſtituo, vt no. Barto. in d. l. lucius. circa penulti. ⁊ vlti. col. ⁊ ibi omnes, et Bal. i repetitio. d. c. ſi pater. in materia reciproce, et Bart. in d. l. centurio cum concordan.

1 Filij etiam. †Exheredatio pōt fieri per verba preteriti imperfecti
2 vel futuri temporis. h. d. ¶ †Quid autē in ꝯtractibus, vide gl. in l. tale pactum. in prin. ſ. de pac. ⁊ in l. v. §. ſtipulatio. ſ. de verb. ob. ⁊ ibi per doc. in l. in emendis. C. de cōtrahen. emp. ſed an per verba preteriti temporis poſſit exheredatio fieri dicas quod ſic. ſi fuit prolata propter ſe vel etiam propter aliud in modū cauſe finalis per l. qui volebat. ſ. de here. inſtituen.

1 ¶ †Exheredatio aliquando fit non ad incommodum, ſed ad commodum filij.

2 Exheredatio non cenſetur facta mala mēte, vbi teſtator inſtituit extraneum ⁊ eum grauat vt filio impuberi teſtatoris exheredato reſtituat hereditatem, cum ad pubertatem peruenerit.

1 Multi non. ¶ †Exheredatio aliquando fit non ad incōmodum, ſed ad
2 cōmodū filij. h. d. ¶ †Not. q̄ vbi teſtator inſtituit extraneū ⁊ eum grauat vt filio impuberi teſtatoris exheredato reſtituat hereditatē cū ad pubertatē peruenerit, nō videt exheredaſſe mala mēte. ¶ Itē i tex. ibi exheredare. no. qd hoc caſu non habebit filius exheredatus querelam: q2 ad cōmodū ſuum exheredatus fuit ne ſi inſtitutus fuiſſet hereditas per ipſum, vel tutores eius de quibus teſtator non confidit diſſiparet, ⁊ hec fuit intentio huius l. ¶ His etiā adde q̄ idem ſi non eſſet exheredatus ſed preteritus, nam in caſu iſto non haberet pro preterito nec rumperet teſtamentum, vt eſt caſus no. in l. ſi emācipatus. la. §. ſ. de bo. poſ. contra tab. maxime iuncta. l. ita tamen. §. qui rogatus. ad trebel. ¶ Vtrum autem iſta l. ⁊ d. l. ſi emācipatus cum ſi. ſint correcte per. §. aliud. ⁊ §. cauſas. in aut. vt cū de appel. cog. vbi dr̄ quod filius debet habere iure inſtitutionis portionē ſibi debitā, vel ſi exheredetur debet exprimi altera de cauſis ibi ſpecificatis iter quas nō eſt iſta. Bar. hic in lec. mod. ſenſit q̄ ſi per gl. in l. cum ex filio. in prin. ſ. de vul. ⁊ pu. ſed cōtrariū ſenſit in l. ſcimus. §. repletionem. C. de inof. teſta. ¶ Subdit aūt Bar. veriorē eſſe gl. in d. l. cū ex filio. vt dicit ſe ibi dicturū. ſed Cy. Bar. Ang. ⁊ Imo. ibi ⁊ alij magis cōiter tenēt q̄ nō fiat correctio, idē tꝫ ang. ⁊ Imol. hic, ⁊ ang. in l. multi. in prin. ſ. ad treb. nā iura aut. nō loquunt de pteritione vel exheredatiōe filij q̄ fa. q̄ fieret ad eius cōmodū. ¶ Preterea iſto iure filius vocatus per fideicōmiſſum habebat tanq̄ preteritus bo. poſ. ꝯtab. d. §. q rogatus. ⁊ tanē ſecus erat ibi per fideicōmiſſum q vocatus erat ad eius cōmodū. d. l. ſi emācipatus: q̄ fiat correctio. tꝫ Guli. de cu. in aut. non lꝫ. de lib. p̄tere. idē Bal. ⁊ alij in l. fili⁹ matrē. C. de inof. te. ⁊ bal. in aut. ex cauſa. in. vij. col. in ḟ. ſi. iiij. qd exheredato nō det querela. C. de lib. prete. vbi hoc limitat non ꝓcedere qñ filius vult libere ⁊ pure debitū bonorū ſubſidiū, q2 pōt ipſm petere cū cēſeat eſſe creditor. vñ nō tenet acceptare dilationē etiā fauorabilē, ar. l. ſi ita relictū. §. pegaſus. ſ. de leg. ij. ⁊ l. ſtipulatio iſta. §. inter certā. cū ſi. ſ. de verb. obli. q̄ putat verū per l. quoniam in prioribus. C. de inof. te. iūcta. l. papi. §. ſi impubes. ſ. eo. tit. tñ Bar. in d. l. fili⁹ matrē. expreſſe tenet ꝯtrā. ⁊ Bal. ibi videtur ſequi dū dicit qd illa l. nō eſt correcta per d. l. quoniam in prioribus. ita etiam ſentire videtur Barto. in d. l. cū ex filio. ⁊ d. l. quoniam in prioribus. loquitur in caſibus in quibus dabatur querela que non dabatur in caſu d. l. filius matrem. reſtringitur ergo d. l. quoniam in prioribus. indiſtincte loquens per d. l. filius matrem.

1 ¶ Exheredatio facta de certa quota non valet, q tanquā
odioſa non trahitur ad reſiduum.
2 Extenſio non fit in odioſis.
3 Ius accreſcendi nō habet locū in exheredatione, quia exhe
redatio inducit priuationem non autem poſitionem.
4 Exheredatio facta bona mente hoc eſt ad fauorem exhereda
ti an valeat.

Cum quidā. † Exheredatio facta de certa quota nō vꝫ, q tan
quā odioſa nō trahit ad reſiduū, lꝫ ſecꝰ ſit in inſti
tutionem q eſt fauorabilior: ⁊ ad hoc vt qs ſit ſuus
heres pacti requirit q nō ſit in poteſtate alterius tēpore mor
tis teſtatoris ⁊ cōditionis euenientis. item volūtas poſterior
derogat priori, ⁊ ſufficit q tēpore natiuitatis filius reperiat ſe
2 inſtitutum. h. d. cum tribus ll. ſeq. ¶ † Not. ex. l. cum quidam.
qđ in odioſis nō ſit extenſio de quo plene p Io. an. poſt Dy.
in regula odia. li. vi. in mercu. ⁊ in regula in penis. eodē lib. ⁊
que no. Bar. in. l. quēadmodū. ff. de agri. ⁊ cenſi. lib. xi. ⁊ q no. in
ti. ſi qs ſeruo. C. de fur. ⁊ per Bal. in. c. i. §. porro. cū ſequē. que
fuer. prima cauſa bñ. amit. vbi tex. melior de corpore iuris fm
eum qui facit cōtra regulam huius. l. ſed reſponde, vt ibi p eū
de quo etiam per Imo. in. l. ſi vero. §. de viro. ſo. ma. cū infini
3 tis cōcor. ⁊ aliqua dixi in. l. ſi cōſtāte. in prin. e. ti. ¶ † Scđo no.
q in exheredatione nō eſt locꝰ iuri accreſcendi, ⁊ eſt rō ſcđm
Bal. hic, q exheredatio inducit priuationem nō autē poſitio
nem ideo nō eſt habilis ad incrementū recipiendū, ⁊ hoc fa
cit ad no. per gloſ. in. l. ij. ff. de acqui. here. vbi dicit q lꝫ aditio
partis hereditatis trahat ad totū, tñ ſecꝰ in repudiatiōe par
tis, ⁊ eſt ratio qm̄ priuatio nihil ponit in eſſe. l. ſi totā. ff. de acqr.
4 here. ¶ † Ex quo etiā inferūt Bal. ⁊ Ange. hic, q etiā vbi ex
heredatio a quota hēditatis facta eſſet bona mente hoc eſt in
fauorē exheredati. vt in caſu. l. prime precedentis nō tñ vale
ret talis exheredatio, q nullam partem ad ſe trahit per ratio
nem predictam. Imo. tñ hic tenet cōtrarium. q vbicūq filius
eſt preteritus, vel exheredatꝰ ad eius cōmodū vꝫ teſtamentū.
l. ſi emācipatus. la. ij. ff. de cōlla. ⁊ dixi. ſ. l. prox. in opin. Bald. ⁊
Ang. ſequit Pau. de caſt. hic p rationes ſuas. Nec vllo mo
do obſtat no. Imo. q nō negāt predictū teſtm̄ valere, ſed dicūt
exheredationē inualidā, vnde filius pro preterito hr, tñ con
ſtat q ſi bona mēte fuit preteritus valebit teſtm̄ p. d. l. ſi emā
cipatus. puto q exheredatio facta p parte in fauorem filij va
leat per rōnem. l. noſtre. que fundat in odio ⁊ habeat etiam lo
cum ius accreſcendi, qđ cōfirmo per id qđ not. voluerūt Bal.
Ang. ⁊ Io. de Imo. in. d. l. ij. ff. de acqui. her. vbi voluerūt q ſi
quis dixerit ſe repudiare partē hereditatis inducat repudia
tio totius ⁊ ſic habeat locum ius accreſcēdi. mouentur per. l.
nec ſi. §. ſi. l. illud. ff. de acq here. lꝫ gloſ. ⁊ Bar. in. d. l. ij. tenent
cōtrariū, ſed non vſr aliquo bono iure probare nec ſidēt ad
cōtraria ¶ Itē inquantū p huius tex. declaratione cōcludit
Bar. hāc literā pcedere ſi teſtō plures habebat filios ⁊ vnū
exheredauit non a tota hereditate, ſed duntaxat a portione
que ſibi a principio deferebat ab inteſt. q vꝫ exhēdatio icōm
eum eū quo trāſit Ang. q cōtrā tenuit Rap. ⁊ Pau. de ca. hic,
quoniā poterat filius inſtitutus decedere viuo teſtōre quo ca
ſu etiam portio ſua deferetur exheredato ab inteſtato a qua ſe
exheredatū nō reperiret. ¶ Itē, q cōtingere poterat q inſti
tutus poſt mortē teſtōris repudiaret ⁊ ſic accreſceret cohere
di ſibi dato portio illius inſtituti ad quē ſe nō extendit exhere
datio ⁊ ſi recte inſpiciant verba iſtorū nō multum diſcrepāt a
Bar. exceptis his duobus caſibus in qbus clarū eſt Bar. nō
procedere. In gl. ſi ibi. §. exercitū. vbi in odioſis ſit extenſio.
Adde q lꝫ gl. non ſoluat, tñ Barto. ⁊ in. d. l. quēadmodū. poſt
Dy. in regula odia. reſpondet illud ibi procedere qn̄ vere cō
ſtat de delicto, ⁊ tñ ſi nō fieret extenſio delictū remaneret im
punitū cō. l. ita vulneratus. in fi. cū ſi. ff. ad. l. aq. qđ eſt no. p limi
tatione iurium dicentium in penalibus extēſionem fieri non
debere. Et circa rationem huius. l. vltra predicta vide Bal.
in. l. i. in. iij. q. C. de libe. prete.

1 ¶ Suꝰ ⁊ neceſſariꝰ hēs dr filiꝰ ſcđm nōti q eſt pure īſtitutꝰ.
2 Monachus retinet iura ſuitatis ⁊ tranſmittit hereditatē ad
monaſterium.

Sub cōditione. Iſta lex fuit ſum
maꝛ a cum precedē
1 ti q. † No. ſaltem a contrario ſenſu qđ filius pure
inſtitutus dicitur incontinenti ſuus ⁊ neceſſarius
heres: de quo ſatis dixi in. l. in ſuis. ⁊ in. l. ſi filius heres. ff. eod.
2 ¶ Scđo no. id qđ dictum eſt in ſummario. † Et inducit Bal.
hic ad queſtionem q monachus, ſiue ex teſtamēto, vel ab inte
ſtato heres ſit nō dicitur heres neceſſariꝰ patri, q cū ſit in po
teſtate abbatis ſtatim mutauit ⁊ exiuit patriam poteſtatem,
vt eſt gl. no. i. l. ſi ex cauſa. §. papi. ff. de mino. ⁊ hoc tenet Ang.
hic qui plus ſubdit, vꝫ q etiā in cōſequētiā monachus nō ē
ſuus heres patri. ⁊ ideo requirit expreſſa aditio adeo qđ ſi de
ceſſerit hereditatem nō adita monaſteriū ex poteſtia ſuitatis
a non ſuccedat. In hoc tñ cōtrū puto verꝰ a. ſ. q imo retineat iu
ra ſuitatis ⁊ trāſmittat, vt tenet Guil. de cu. Iac. bu. ⁊ Bal. ex
preſſe in. l. deo nobis. C. de epiſ. ⁊ cle. p illū tex. vbi dr q mona
chus p inde ſuccedat prī. ac ſi monaſteriū nō fuiſſet ingreſſus,
⁊ idē tenet Bar. in. l. cū in adoptiuis. per illū tex. C. de adopt.
idem Iac. but. ⁊ Bar. in auē. ſi qua mulier. in. ij. col. C. de epi. ⁊
cle. ⁊ ibi Bal. circa pe. col. ⁊ Bal. in. l. apud hoſtes. C. de ſuis
⁊ leg. ⁊ Bal. ⁊ Ang. in. l. nepote. ff. de his q ſunt ſui vel alie.
iur. ⁊ fuit de mente Bar. in. l. itē in poteſtate. ad ſi. eo. ti. in quā
tum dicit q lꝫ monachus vel exiſtens in dignitate patriā po
teſtatem exiuerit. tñ illud verū quo ad ea in quibus nō eſt ſibi
fauor, alias ſecus. alle. no. per gl. in aut. conſti. que de digni. §. i.
Nec ob. q ſit in poteſtate abbatis: q rñdet Bart. in. d. aut. ſi
qua mulier. qđ per hoc nō impedit ut ſuus ſuccedere ſicut di
ximus in emācipato per. l. meminimus. C. de ſu. ⁊ le. ⁊ notan
da ſunt illa verba Bar. q velle videt q emācipatus heredi
tatē nō aditā trāſmittat ſicut exiſtens in ptāte, qđ Bar. inde
ciſum reliquit in. l. vētre. in vlt. col. C. de acq. he. ſuperiꝰ dixi
in cōtrū eſſe cōeꝫ opi. q nō reperit in hoc correcta. l. ſi fratris.
C. de in. del. q dicit cōtrariū. Nec ob. d. l. meminimꝰ. q nō lo
quit quo ad effectū tranſmittēdi ius adeundi ex teſtō, ſed quo
ad facultatē ſuccedēdi ab inteſtato, ⁊ higet in. l. gallus. §. ⁊ qd
ſi teſtm̄. ff. eo. vbi idē tenet Ang. ⁊ cōſueui dicere in. l. emācipa
ti. C. de colla. ¶ Nec ob. q ſi hoc eſſet verū idē eſſet cōcludē
dum in monacho q rñde vt p me dixi p no. p Bar. i. d. l. itē
in ptāte. ¶ Rñdeo igit q exiſtētia ſuitatis nō tollat per in
b greſſum monaſteriū, b vt etiā vltra predictos firmauit Ro. in
l. ij. poſt. ff. de acqui. he. licet Imo. ſimpliciter ſe remittat ad hic
no. per Bal. ⁊ Ang. itē hāc. l. limita niſi heres immediate poſt
mortē teſtatoris ex diſpoſitione. l. trāſiret in poteſtate alterius
qui ſimiliter in ptāte teſtatoris eſſet ſicut erat ipſe inſtitutus:
q nihilominus erit neceſſarius heres, vt eſt caſus ſingularis
fm Imo. hic i. l. q in aliena. §. interdū. ff. de acq. her. ſꝫ certe il
mitē tex. allego in. l. ſi. i. ꝑ proni. ff. de bo. libe. quē habui a Bar.
in. i. ſi. ff. de cōdi. inſti. ¶ Vltimo inquantū Bar. hic oppoīt.
de le. iij. §. ſi. ff. de here. inſt. ⁊ nō ſoluit, ſꝫ ſe remittit ad ibi not.
adde qđ licet gl. ſe multū inuoluat, tñ magis cōis eſt ſol. q ibi
anteq daret ſe in arrogatione filius erat effectus ſuus ⁊ neceſ
ſarius heres incōtinēti: ⁊ ad hanc. l. vide etiam que plene not.
Bar. in. l. ſi alienum. §. an extraneis. ff. de here. inſti.

Si filium. Iſta lex fuit ſummata cū. l. cum
quidā. ſ. e. Quero quid ecōtra
ſi primo filiū inſtituero ⁊ eū poſtea exheredauero
an valeat exheredatio. Bar. in. l. paterfa. teſtō. ff. de
here. inſti. tenet q nō per tex. in. l. ſi certarū. §. ſi eodē. ff. de teſt.
mi. quoniā inſtitutioni derogatū eſſe nō pōt cum nullus exi
ſtat cuius aditione cōfirmet exheredatio iuxta ea que vidimus
in. l. ſi ita. §. ſ. ſ. e. nō tango hic. doc. in. d. l. paterfa. tenent cō
trariū, ſed me remitto ad no. per Pau. de ca. in. l. ſeius. ⁊ an ge
lus. in lec. padua. ff. ad. l. fal. ⁊ in. l. hereditas. C. de his qui. vt
indig. ⁊ ibi dixi vbi tenui per Bar. ſequutus Pau. de ca. in lo
cis pre alle. de quo etiā vide no. per Bar. in. d. l. ſi certarum. et
per Ang. in. l. paterfa. in teſtamēto. cum concordan.

1 ¶ Inſtitutio facta filio ſub conditione, vel cum adiectione
alicuius grauaminis valet etiam quo ad legitimam, ſi talis
conditio vel grauamen viuente adhuc teſtatore deficiat.
2 Poſthumus ſi ſit inſtitutus ſub cōditione caſuali vel mixta,
que tamen purificata eſt anteq naſcatur, an valeat talis inſti
tutio etiam quo ad legitimam.

Cum poſthumus. Sub cōditio
ne. ¶ † Not.
1 arg. q vbi filius eſt inſtitutus ſub cōditione vel cū
adiectione alicuius grauaminis. vꝫ inſtitutio etiā
quo ad legitimā ſi talis conditio vel grauamē viuēte adhuc
teſtatore deficiat: qđ no. p limitatione. l. qm̄ in prioribus. C. de
2 inoff. te. ¶ † Sed iuxta hoc vnū mihi occurrit, qđ ſi poſthu
mus eſt inſtitutus ſub cōditione caſuali, vel mixta que tñ pu
rificata eſt anteq naſcatur an valeat talis inſtitutio etiā quo
ad legitimā: hic videt pbari q ſic, in cōtrariū facit: q ad hoc
vt poſſit ex inſtitutione illā hereditatē cōſequi grauat onere
probandi cōditionē eſſe purificatā ante tps natiuitatis: vñ ſi
elegerit ex teſtō venire, ⁊ ſic approbet teſtm̄ iuxta. l. filio preteri
to. ff. de li. ⁊ poſt. forte q in maiori parte īſtitutꝰ erat quā ſibi deferret
ab inteſta. certe ſi ſuccūberet poſtea in toto excluderetur, puto
tamen teſtamentum valere: qm̄ cū in poteſtate filij eſſet viam
teſtati, vel inteſtati eligere eodē iure cēſet ac ſi ſub cōditione
poteſtatiua

a ¶ Verius. Adde q Pe. de anc. cōſ. cccc.xcvi. vbi dicit qđ ſit iniuria monacho ſi non renouet emphyteuſis finita p lineam: ⁊ Iapus al. le. c. dicit q monachus retinet iura ſanguinis naturalia ⁊ venit appellatiōe ciuiū q monachatꝰ eſt dignitas: ⁊ vide p Ang. cōſ. cxxxiij. p Bal. cōſ. cccix. ij libro. Pau. de ca. cōſ. i.

b ¶ Monaſteriū. adde ſoc. cōſ. lxxxi. inci. i. pūti. i. prin. in. i. vo. vbi an monachus tranſmittat hereditatē nō aditā aſcendētiū ad monaſterium. Ven. Fer.

poteſtatiua eſſet inſtitutus facta. l. ſi. cum ſi. ſ. de cōdi. inſti. que quidē etiā quantū eſt reſpectu legitime non vitiat teſtm̄ ſcōm nia gīs cōem opi. de qua p omnes in. d. l. quoniā in prīoribus.

1 ¶ Exheredatio facta de filio emācipato durat licet poſtea reingrediatur poteſtatem patris.

2 Veritas inſpicitur potius quam fictio.

3 Sta. qd pene maleficiorum commiſſorum de nocte duplicentur, ⁊ quod nox intelligatur poſt ſonum talis cāpane, quid iu ris ſi locus erat tam longe quod non poterat audiri.

4 Statutum predictum an militet in maleficijs cōmiſſis in nocte veneris ſancti, qua non pulſantur campane.

5 Statutum quod qui debellauerit tale caſtrum habeat ipſum in feudū an comprehendat mutū ⁊ ſurdum debellantes etiam ipſum caſtrum, vel alios incapaces.

6 Bannitus ſi de mādato ſuperioris fuit de banno cācellatus, tamen non fuit actualiter cancellatus ab imagine banni an poſſit impune offendi.

7 Bānitū nondū cancellatū de bāno, qui tn̄ habebat gratiam a principe occidēs nō punit de homicidio, ſed de culpa ſecus.

8 Bannitus ſi habet vnam ſcripturam banni cancellatam, aliam non, ⁊ occidatur, an teneatur occidens.

9 Bannitum qui ſoluit pecuniam pro banno, ⁊ tamen non fuit cancellatus, ſi occidatur quid iuris.

10 Banniri an poſſit ciuitas propter ſuam inobedientiā, ⁊ quid ſi reuertatur ad obedientiam an ſit liberata a banno.

11 Excommunicatus loquens cum Papa non intelligitur per hoc abſolutus ab excommunicatione.

12 Reconſiliatio intelligitur facta cum inimico per ſalutationē.

13 Veniſſe de nouo non dicitur qui redijt iterum.

14 Donatio facta per Cōſtantinū eccleſie valuit, ⁊ valet: qꝛ nō fuit quicq̄ donatū eccleſie, ſed redditum quod ſuum erat antea.

15 Princeps nō poteſt donare, vel cōcedere caſtrum, vel ciuitatem aliquibus nobilibus cum pleno ⁊ omnimodo diño directo ⁊ vtili cum omnimoda iuriſdictione nullo ſibi penitus reſeruato, nec facta expreſſione quod concedebat in feudum.

1 **Filio quem.** † Exheredatio facta de filio emancipato durat licet poſtea reingrediat̄ ptātem patris. h. d. vſq₃ ad. §. ſi

2 titius. ¶ Nota q̄ inſpicitur † veritas potius quam fictio de quo dic vt plene per Bar. in. l. i. §. hic autē ſenatus. ſ.

3 ad ſyl. vbi inducit ad q̄onē no. † An dictante ſtatuto qd pene maleficiorū cōmiſſorū de nocte duplicent̄, ⁊ qd nox intelligat̄ poſt ſonum talis cāpane habeat locū in delinquētibus de nocte poſt ſonū illius cāpane, ſi locus delicti adeo in lōginquo erat q̄ ſon⁹ ille exaudiri nō poterat: de quo vide per Jac. bu. in. l. more ro. ff. de fer. ⁊ fuit. q. per eū diſputata de qua p Bald. ⁊ Sal. in. l. ſi. C. de his q. vt indi. ⁊ p Bal. in. l. liberorū. in prin. ff. de his qui no. infa. per Pe. de anc. in cōmento. c. canonū ſta tu. de cōſti. in ver. in iſta materia diſputauit Ja. bu. per Salyc. in. l. nō minorē. C. de trāſa. ⁊ quāuis doc. variauerint, tn̄ in. d. l. ſi. tenuit cōtra Bar. ſecutus Bal. qui fere vbiq₃ tenuit penam non duplicari tanq̄ iſte caſus ſit in ſtatuto omiſſus. arg. l. iij. §. ſurdus. ſ. ad ſyl. ideo cū ſumus in penalibus nō dꝫ fieri extēſio.

4 c. ſuſceptū. de reſcri. li. vj. l. ſi vero. §. de viro. cū ſi. ff. ſol. ma. † Et hec faciunt ad. q. de qua per Bar. in. d. l. liberorū. vꝫ an tale ſtatutū militet i maleficijs ꝯmiſſis ī nocte veneris ſancti qua non pulſant̄ cāpane. ¶ Scdo no. ex iſto tex. ſm ange. ⁊ Jmo. hic. q̄ fictio nō prepōderat veritati, ⁊ ideo nō poterit verus ei-

5 us fictione ſtatuti cenſeri fictitius. † Et facit etiā ad. q. ſtatuti dicitātis qd quicūq₃ debellauerit tale caſtrū habeat illud in feudum an mut⁹ vel ſurdus qui ad feuda cēſent̄ incapaces iuxta ea q̄ habent̄ in. c. i. an mutus vel ſurdus q tale caſtrū debellauerit debeat illud in feudū habere. ⁊ lꝫ iſte tex. faciat qd nō, tn̄ ꝯtrarium decidit Guil. de cu. Bal. ⁊ Sal. in. l. eū. ſi. iuſſu. viatici. ff. ſi cer. pe. ar. l. ſi quis in graui. §. ceterū. ver. hi qui. ſ. ad ſyl. de quo

6 etiā ver. Bar. in. l. eius q in prouincia. i. i. col. ff. ſi cer. pet. ¶ † Ite facit iſte tex. ſm Ang. hic ad. q. ſi bānitus fuerat de bāno cancellatus ex mandato ſuperioris, vel per ſnīam iudi. tn̄ actualr nō erat cancellat⁹ ab imagine bāni, cū adhuc ſcript⁹ eſſet in matricula bānitorum an preualeat imago, ⁊ ſic poſſit impune offendi ex forma ſtatuti qd bāniti pnt impune offendi. ⁊ lꝫ iſte tex. faciat qd nō, tn̄ ꝯtrariū decidit: qm qn̄ veritas ⁊ fictio tendunt ad diuerſos effect⁹ preualet fictio p. l. ſi quis poſthum⁹. §. i. ver. diuerſum. ff. e. ⁊ p totū ti. ſ. de cap. ⁊ dicet vna cū gl. hic, tn̄ limitat Ang. h niſi offendēti potuerit aliqua culpa adſcribi. ⁊ ita

7 dicit ꝯſuluiſſe Ja. bu. ⁊ Ja. de bel. in ciuitate flor. ¶ † Tu adde qd pro modo culpe tn̄ nō autē de homicidio puniret offendens put in ſimili declarat Bar. in. l. fin. alr̄ eſt. l. pe. ſ. de adul. ar. l. iij. §. hac actiōe. ſ. vi bo. ra. Hec tn̄ qd de qua hic per Ang. altiorē indaginē requirit: tñ videatur per Bal. in. l. labeo. §. i. ff.

n ¶ Cōſulere. adde tu qd eſt cōſ. lxxvij. in. iij. vol. ⁊ adde cepo. vero in conſi. xli. ⁊ do. nellum de ſancto gemi. in trac. bannitorum. in. i. parte ſecūde temporis. q. ij. Fran.

a ¶ Aduerte q̄ bāniti qui tollerātur in ciuitate, nō poſſunt impune offendi vero cōſtāte predicto ſtatu. lꝫ non ſint de banno cancellati. qꝛ talis tolerantia ſecuritatē eius probat ſm Saly. Fulg. in. l. nullus. in. i. no. per illū tex. C. de iudi. ſequit̄ Joh.

a de pac. ⁊ habui cōſulere a ſemel in ciuitate Rhegij ⁊ erat vnū q occiderat bannitū nō cancellatū de matricula lꝫ haberet gratiam a principe de quo etiā vide not. per Bal. ⁊ Jmo. in. l. huiuſmodi. §. ſi ita. ff. de le. i. ⁊ bal. ⁊ Pau. de ca. in. l. creditores. C. de fideco. ⁊ Bal. poſt Jaco. bu. in. l. de etate. §. ex cā. ff. de interroga. ac. ⁊ Bal. ⁊ ange. in. l. noſtram. in. ij. col. C. de te. p ance. Jmo. ⁊ Pau. de caſt. ſ. l. ſi duo. p alliū tex. cū gl. ſ. de acq. her. vbi i rñent idem qd Ang. hic. ⁊ Ange. in. l. ſi. ſ. de his que in te. delent. p Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de ob. ⁊ ſol. in inb. ad ſi. alb. de ro. in vlt. parte ſtatu. q. cxxiiij. incip. tranſeundo ad ſcdam. q. ⁊

8 magis cōiter approbat̄ cōcluſio ang. hic. † ⁊ in predictis locis tāgūtur ſimiles. q. puta ſi due reportant̄ ſcripture bāni: ⁊ vna cācellata ſit alia nō: an ſi talis bānit⁹ occidat̄ teneat̄ occidēs.

9 ⁊ inter alios ponit bal. in. d. l. noſtrā. ¶ † Ite qd ſi bānit⁹ ſoluit pecuniā quā ſoluendo debeat eximi a bāno, ⁊ tn̄ adhuc nō cācellatus fuit occiſus de quo per Jnn. in. d. §. ſi ita. ⁊ ibi dixi. b

10 ¶ † Ite no. in tex. ibi nocere arg. ſm Bal. q̄ ſi aliqua ciuitas ꝓpter inobedientiā bānita fuit p pricipē ⁊ poſtea reuertat̄ ad obedientiā nō per hoc ceſſat bānū ſicut hic nō tollit̄ exheredatio lꝫ in patria ptāte reuertat̄. Cōtrariū b tꝫ an. vt refert ⁊ ſequitur hic Jmo. ⁊ pau. de ca. per. l. in ipſius. ⁊ qd ibi no. Bald. C. ſi. ex. et. l. ij. §. ſi. cū. l. ſe. ſ. de adi. le. ¶ Nō obaſte tex. q̄ rñderi pōt put fuit de mēte Pau. de ca. hic, qd ibi nō videt̄ teſtator hic p arrogationē derogare voluiſſe exheredationi, qꝛ nō eſt veriſimile eū impugnare velle volūtatē ⁊ teſtm̄ ſuū. l. iij. ſ. de te. mi. cū ſi. qd impugnare videret̄ ſi ſublata eſſet exheredatio p arrogationē: qꝛ teſtm̄ eſſet nullū tanq̄ filio preterito, ⁊ hec ē melior rñſio quā vna tradita hic per Jo. de imo. ⁊ alia tradita hic per c. ipſum met Pau. de ca. ⁊ hoc cum ſuperior eſt talis. q potuiſſet abſq₃ alia ſolēnitate illud bānū remittere ſi voluiſſet, alr̄ ſecus n̄. l. heredes palā. §. ſi qs poſt. cū ibi no. ff. de te. ⁊ pro hoc etiā facit iſte tex. ſed Bal. hic non dicit factā fuiſſe recōciliationē, ſed ſimplr̄ dicit q̄ ad obedientiā reuerſa eſt quo caſu puto eū bene dicere. ⁊ p eo facit tex. in. c. veniēs. de preſby. ⁊ tex. in cleſ

11 ſum. pontifex de ſen. exc. † vbi lꝫ papa loquat̄ cū excōicato nō p hoc intelligit̄ eū reſtituiſſe cōioni hoium: ſꝫ ad illū tex. rñderi poſſet, qd ibi papa nō erat ille q offenſus fuiſſet ⁊ ꝓpterea eū excōicauerit, nos aūt loquimur qn̄ recōciliatio facta ē inter

12 offenſū ⁊ offendentem put loquit̄. d. l. in ipſius. ¶ † Et circa iſtā recōciliationē ſubdit incidēter hic bal. vnū no. verbum. vꝫ c qd p ſalutationē itelligit̄ facta recōciliatio c cū inimico. al. tex. in. c. oēs. xxiij. q. i. ⁊ i. c. cū adria. lxiij. di. in ꝯtrū alle. d. an. e. d cū olim. de iu. iur. dicēs q̄ per ſolā ſalutationē d vꝫ ſalutās ſolū rācorē nō aūt actionē iniuriarū remittere per. l. ſi tibi. x. §. quedā cū ibi no. per Bar. ff. de pac. ſed Bar. ibi loquit̄ de cōfitēte e peccata ſua nō aūt de ſalutante. habetis aūt aut. ſolas in caſu ſalutationis. ⁊ qꝛ nō eſt materia noſtra videte no. per gl. inſti. de iniu. §. ſi. ⁊ per Bar. in. l. nō ſolū. §. iniuriarū. ſ. de iniu. ⁊ per Bal. in. c. i. §. iniuria. in. ij. col. de pa. iu. fir. ⁊ ſ. l. ij. ſ. ad ſyl. ⁊ ꝯ no

13 in. d. l. in ipſius. ¶ † In tex. ibi ſed redditus ⁊c. facit ſm Bald. ſi ſtatutū dicat q̄ nouit⁹ ſcholaris ſoluat decē p matricula. q̄ ſi ſemel ſoluit deinde iuit per officia ⁊ reuertat̄ q̄ nō dꝫ iterum

e ſoluere, e qꝛ nō dr̄ de nouo veniſſe, ſꝫ rediſſe, de quo dic melr⁹

f vt per bar. in cōſ. ſuo inci. vniuerſitatis noſtre ſtatuto. f ⁊ illud refert ⁊ ſequit̄ Pau. de ca. hic vbi diſtinguit. aut ſtetit abſens minus quinquēnio ⁊ nō perdit bñficiū matricule. ar. l. iij. C. de prine. ⁊ prote. ⁊. l. ſi. C. de primice. ſi. l. aut vltra quinquēnium ſtetit abſens, ⁊ tūc lꝫ perdat beneficii matricule, tn̄ ſi reuerſus petat iterū matriculari nō dꝫ iterū ſoluere p tex. in. l. pe. in ſi. C. de cōſu. li. x. ⁊ qd in ſimili habet̄ in. l. ſi loci⁹ p filia. in princ. ff. pro ſo. ¶ Et in hac materia videte bar. in. l. aut facta. §. tpo. ſ. de pe. ⁊ ep. l. ex eo. in ſi. de te. mi. ⁊ in. l. per hāc. C. de aduo. di. iu. ⁊ per bal. in aut. habita. in. viij. col. C. ne fil. p pa. ⁊ in quibus

14 locis hr̄ ē q̄ quāto tpe perdat̄ bñficiū matricule. ¶ † Et facit iſte tex. ſm Bal. et ang. hic. qd donatio facta per Cōſtantinū eccleſie tenuerit, qꝛ nō fuit quicq₃ donatū eccleſie, ſed redditū q̄ eius fuerat ante: de q. q. vide per gloſ. ⁊ Jaco. de bel. in aut. quomodo opor. epiſco. §. i. ⁊ no. in. c. ex ſuſcepto. de foro cōpeten. ⁊ in. c. nouit. de iud. et p glo. lxiij. diſt. in. ego Lu. et in cle. i. in verſ. Conſtantinum de iureiu. per Guli. de cu. Bar. et bal. et Saly. in prin. ſ. orum. per Jac. but. Bal. et Sal. in. i. cōſt. C. per Bar. in prelud⁹ feudorū poſt med. ver. expedita diſſinitione feudi. ⁊ in. c. in generali. ſi de feu. fue. controuer. inter do. ⁊ agna. per Bal. ⁊ Ange. in. l. ſi centurio. in prin. ſ. de teſtam.

de anā. i. c. ſicut. in v. col. de iudi. ⁊ in ꝯcor. de gl. per Jaſ. i. l. vbi pactū. vi. col. C. de trāſa. ⁊ vide Alex. in cōſil. i. in. ij. vo. i vlti. col. ⁊ adde Alc. in cōſ. cvij. l. ij. vol. in cl. p inueſtig. mōe in vi. col. ⁊ Jo. de imo. ſ. l. ſi duo. ſ. de acquir. he. ⁊ vide P. aa de ca. ſ. cōſ. liij. incipi. lꝫ. iſta ſit queſtio Thom.

b ¶ Cōtrarium. in hoc vide q̄ voluit in. ro. cōſ. cccxviij. vbi ponit arr. p. ſu peruenientē inim. ciuitātū inter ſeneſes ⁊ piſanos itelliga tur reuocata ciuitas ꝯceſſa piſanis p ſeneſes ⁊ facta pace intelliga tur reuocata.

c ¶ Recōſiliatio. Adde Ana. cōſ. xlviij.

d ¶ Salutationē. ⁊ ꝓdicta ſequit̄ Felr. i. rub. decretalium gregorius eſe in. v. col. idcirco d. Alex. hic et adde q̄ ecōuerſo nō ſalutās ꝓſumit̄ inimic⁹ ſm cl. in. d. c. cū audiamus. de qua p ſaly. vbi. ſ. ⁊ p Jaſ. i. l. apertiſſimi. in. ij. col. C. de iudi. Thomas.

e ¶ De nouo ſoluere. Adde roſ. ſuis fol. xxiij.

f ¶ Statuto vide Alex. in. l. ſeminarios. ſ. vlti col. ſ. de teſ. mi. ⁊ i. l. cū aut facta. §. ad tēpus. ſ. ſi. i. apoſt. ad bart. ff. de pe. ⁊ vide ang. de are. ſ. §. patronū. iſt. de re. diui. ⁊ Joā. de pla. in. l. ſi. C. de prine. li. xij. ⁊ vide Bal. in. l. ſina. in. ſi. ſ. de colle. illici. ⁊ vide Bar. in ꝯſtitutiō. inc. vniuerſitatis. in. i. vol. ⁊ ibi plane in addi. ſcripſi ⁊ in tract. meo de preſtitum docto. in iij. lib. in princip. Thomas.

niſi per Imo. in rub. ſ. de ver. obli. p Jo. an. in addi. ſpe. in tit. de inſtr. edi. §. nūc aūt. ver. qd ſi imperator. per Hoſti. in ſum. ſuis. de immu. ec. §. ante ipe. ver. nō poterit aūt per Bal. in ti. de pa. pſtā. in ver. ſucceſſorū. leg. ⁊ no. in c. fundamenta. §. i. de elec. li. vi. abb. in c. intellecto. de iureiurā. ⁊ primis diebus ha bui cōſulere. † Utrū imperator poſſet cōcedere ſeu donare 5 aliquibus nobilib⁹ caſtrū ſeu ciuitatē cū pleno ⁊ oīmodo dñio directo ⁊ vtili cū oīmoda iuriſdictiōe nullo ſibi penitus reſer uato, nec ibi expreſſit ꝙ daret in feudū, nec apparebāt aliqua merita donatariū precedere. cōſului ꝙ nō, vt in terminis fir mat Bal. in preludijs feudorū poſt mediū. ⁊ ita de mēte Bal. in ſ̄dicto tī. de pa. conſtan. in ver. ſucceſſorū. ⁊ Imo. in d. rub. de ver. obli. Dicit enim auguſtus ab augendo, vt per gl. in d. §. i. in aut. q̄ıo opor. epiſ. aſs eēt de facili imperator poſſet totū imperiū donādo exhaurire. ❡ Nec ob. que dicunt in donatio ne conſtātini: qr̄ illa proceſſit a ſpiritu ſancto, vt dicit tex. in d. c. fundamenta. in prin. item qr imperator quando recipit co ronā a papa iurat de non contrauenīendo dicte donatio ni, que omnia ceſſant in caſu de quo conſului[a].

Sititius. † Inſtitutio facta de extraneo firma ma net, licet poſtea factus fuerit adoptiuus teſtatoris ⁊ ſi poſthuma tpe natiuitatis nō reperitur legitima inſtituta rumpitur teſtamentū. h. d. cum l. ſe. ❡ No. ex. §. ſi ti tius. quod inſtitutio facta de certa pſona habet effectum ſem per, licet qualitas perſone varietur. Idem etiam in exheredatione vt vidiſti in prin. huius l. ſecus ſi fuiſſet exheredatio ſi la inualida: quia facta extraneo per l. non putauit. §. ſi quis emancipatur. ſ. de bo. poſ. contra tabu.

☞ Exhedatus inter ceteros non dr̄ q ſub noīe filiorū gnaliter plato exheredat, ⁊ exheredatio ſimpliciter facta de filijs non extenditur ad filium quem teſtator habere ignorabat.

2 Periculum caſuum omnium fortuitorum ad hoc vt ſpectet ad eum qui eos in ſe ſuſcipit, que requiratur habetur infra.

3 Caſum fortuitorum omnium appellatione, an veniat caſus fortuitus inſolitus.

4 Caſus improuiſus dicitur proprie quem culpa precedit, ſecus in fortuito.

5 Mandatum ſpeciale in caſibus in quibus queritur, an ſatis ſit dicere do tibi mandatum puta ad petēdum reſtitutionem in integrum, quoties opus fuerit licet non exprimatur in qua cauſa.

Itius. † Non dr̄ exheredat⁹ inter ceteros ille q ſub noīe filiorū generaliter prolato exheredat, ⁊ exheredatio ſimpliciter facta de filijs nō extendit ad filium quē teſtator habere ignorabat. h. d. ❡ No. ꝙ exhſ datio dī noīatim facta ſi expri matur nomē ſpeciei vt ſi fiat ſub expreſſiōe nominis filio. nam filiorū appellatione ſtricte ſumpta filij primi gradus tm̄ cōprehēdunt non nepotes, vt ff. de teſt. tut. l. qđ ſi nepotes. qđ maxime eſſe debet in exheredatiōe que odioſa dr̄. l. cū quidā. ff. e. ⁊ dr̄ in l. gallus. §. inſtituēs. ſ. eo. Sec⁹ ſi exheredaſſet etiā ſub noīe liberorū: qr illa tanq̄ gnalis appellatio alios deſcē dētes vltra filios ꝯprehēdit. l. liberorū. ſ. de ver. ſig. † Et indu cit p Bal. ⁊ doc. hic, ꝙ lȝ requirat ꝙ expreſſe renūciet caſib⁹ fortuitis ſpālitér, tn̄ ſpecialiter dr̄ exprimi ſi tn̄ ſuſcipio in me omnē caſum fortuitū, de quo tn̄ plene dicendū eſt: vt per gl. et doc. in l. iij. §. queſitū. ff. ſi quis cau. per Cy. Bal. ⁊ alios in l. i. C. eō. per cano. in c. i. de ꝯmo. per Spe. ⁊ Jo. an. in ti. de loc. in rub. ⁊ in. §. iam aūt. per Bar. in l. ſi is q an prin. ſ. de acqui. re. do. vbi querit an ſatis ſit dicere ſuſcipio rē meā ⁊c. aliqd per Bal. in l. falſus. in vlt. col. C. de fur. per Dy. in regula ꝯct⁹. li. vi. per Saly. i. l. i. ȝ in ſi. vbi ponit pulchrā. q. C. loc. Et cōis eſt cōcluſio que ponit p gl. ma. in d. §. queſitū. vȝ ꝙ ſufficit ſi dicat ꝙ aſſumit in ſe oēs caſus fortuitos ſeu periculū omniū ca ſuum fortuitorū, ⁊ idē ſi dicat aſſumo periculum incendij nau fragij ⁊ ſimiliū per. l. que fortuitis. in fi. ff. de pig. ac. ⁊ probat in l. ſi quis fundū. in prin. ff. loca. ⁊ quāuis Imo. hic dicat qđ nō ſufficit gnaliter aſſumere in ſe periculū caſus fortuiti[b] niſi ſpecificent aliqui p. c. q ad agēdum. de pcu. lib. vi. vbi nō ſuf ficit dicere do tibi mādatū ad oīa que requirūt ſpāle manda tum niſi alia fiat expreſſio, vel niſi aliqua alia ſpālia exprimā tur ſubiecta poſtea clauſula ſ̄dicta. Sed certe dicit ſ. d. l. ſi qs fundū in prin. ❡ Nec ob. tex. in c. q ad agendū. qr illud verū qñ dixiſſet ſimplr aſſumo in me oē periculū: qr illud non ſuf ficit: vt ibi. ⁊ in l. ij. §. ſepe. ff. depo. idē ſi partes dixiſſent ꝙ vo lūt habere pro expreſſis ⁊ ſpecificatis oēs caſus quos ſpecia liter exprimi oporteret ſm Ang. in d. §. queſitū. ❡ † An autē appellatione omniū caſuū fortuitorū veniat caſus fortuitus in ſolitus[c] ponit Bar. ⁊ doc. in d. §. queſitū. dicens ꝙ nō per. l. ſi ſeruus. §. ſi. ff. de cōtrah. e. emp. quod an ſit verū dixi in d. §.

queſitum. ⁊ ibi an predicta procedant in ſtipulationibus pre 4 torijs ⁊ quid in diſpoſitiōe ſtatutaria vel legali. † Que autē ſit differentia inter caſum improuiſum ⁊ caſum fortuitū habetur in l. i. cū gl. C. ad l. cor. de ſica. vbi dicit ꝙ improuiſus pprie dr̄ quem culpa pcedit, ſecus in fortuito qđ Bal. ibi reputat not. 5 dignū, ⁊ tene mēti pro ſtatutis. ❡ † Itē inducit hic tex. quod in caſibus in quibus requirit ſpeciale mādatū ſatis ſit dicere do tibi mādatū, puta ad petēdum reſti. in integ. quoties opus fuerit, licet nō exprimatur in qua cauſa, de quo dic plene per Bart. ⁊ alios in l. ſi iuſſu. ſ. de do. ⁊ in l. gnali. ff. de ri. nup. ⁊ in l. ſi quis mihi bona. §. ſed vnum. ſ. de acqui. here. ⁊ in l. qui bo na. §. ſi alieno. ver. ſȝ in ſufficiat. ſ. de dā. infe. ⁊ in l. ij. §. ſi autē. C. de iure codi. per Bal. de eu. ⁊ Bald. in d. §. queſitū. per ca no. in d. c. qui ad agendum. ⁊ in c. coram felicio. extra de reſtit. in integ. ⁊ cōcludit cōiter quod ſic per d. l. ſi iuſſu. ❡ Falle in caſu d. l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. rōne magni p̄iudicij qđ verſat in adeunda hereditate, ⁊ ſimiliter in mandato ad ma trimoniū contrahendum eadē ratione, per d. l. gnali. ⁊ c. ſi. de procu. in. vi. de qua materia etiā vide p Ang. in d. §. ſed verū. ⁊ per Cy. Bal. ⁊ Sal. in l. i. C. etiā per pcu. can. in integ. reſti. agi. po. ❡ In gl. i. ibi etiam poſthumi. hoc verū vbi in aliqua parte teſtamēti de poſthumo habita etiā eſt mētio: alis ſecus, per. l. qui filiab⁹. in prin. de leg. i. ❡ Nec ob. i. ſi quis filiabus. alle. i gl. qr lȝ Bar. hic ſ lec. mod. dicat ſpeciale ibi eſſe: qr loq̄ tur in materia fauorabili, hic autem in exheredatione que eſt odioſa, tn̄ eius rñſio eſt cōtra d. l. qui filiabus. in p̄n. vbi agitur de legato ꝙ pōt dici fauorabile ſicut ⁊ inſtitutio. ar. l. heredita tem. ff. man. ❡ Et tn̄ in dubio nō cōprehendit poſthumus in legato facto filijs niſi in aliqua parte teſtamētu facta ſit mētio de poſthu. vt ibi patet. Tamen poſſet rñderi ad d. l. ſi qs filia bus. vt ibi ſentit gl. ⁊ Dy. ⁊ alij clare, vȝ ꝙ aliud in tutela qua datur rōne filiationis, aliud in legato qđ cōſueuit dari ꝓpter d affectionē,[d] ⁊ merita: que ſicut nō cadūt in poſthumo qui nō dum eſt in rerū natura. facit ſm Imo. in rōne ſui. l. titius. ſ. de obſequi. pa. pre. puto euȝ voluiſſe. alle. l. ſi titius. ſ. de ſu. ⁊ le. iȝ neutra multum faciat. ita nec in eo cadūt demerita. Ideo non mirum ſi exheredatio que cōſueuit fieri ꝓpter odium ⁊ deme ritum in dubio non comprehēdit poſthumū, nā multominꝰ cōprehendere debet quā legatum quod eſt fauorabile, ⁊ tamē non cōprehendit. Bar. autē in d. l. qui filiabus. videt reprehē dere rationē Dy. ⁊ aliorū ibi dicēs ꝙ filiatio eſt cauſa affectio nis. l. ſcripto. ſ. vnde lib. ⁊ p eo facit. l. tutor petitus. ff. de exc. tu. Tamē qr nulla bonā rationē differētie aſſignāt inter lega tum ⁊ dationē tutele, ideo puto ꝓbabiliter ſuſtineri poſſe rō nem Dy. ⁊ ſeq. ac etiā eam eſſe minus periculoſā: pro qua fa cit. l. cum hi in prin. ff. de tranſa. Poſſet tn̄ ſm Imo. hic ſalua ri gl. ſua referēdo eam ad text. qui videt loqui qñ vnicū tantū filium iā natū habebat teſtator, ⁊ ideo iſto caſu dum dixit ceta ri ſilij filij mei exheredes ſint neceſſario cōprehēdit poſthu mū. l. ſi. ſ. ad treb. ⁊ qđ habet in l. pediculis. §. itē cum querit. ſ. de aur. ⁊ arg. le. ⁊ in l. meuius. §. cū qui. ſ. de leg. ij. Cum enim pluralis numerus nō cōtētet vno. arg. l. vbi numerus. de teſt. cōprehendit poſthumus vna cū iam nato. ❡ In gl. ij. in prin. optime loquit ꝙ per iſta verba oēs liberos exheredo, dicatur facta exheredatio inter ceteros, ideoq; non valeat lȝ cōtrariū dixerit gl. in. §. i. in ver. exciterit. inſti. de exhere. lib. quā reprehē dit Imo. hic. Sed ſuſtinendo dicas ſm Ange. hic intelligi de bere illā gl. dum dicit oēs liberos. i. filios cum ſe refert ad hūc l. Mēs tn̄ illius gl. videt fuiſſe illa quam ff. retuli, ⁊ lȝ in exhe redatione apponat verbū ceteri, non tn̄ dr̄ facta inter ceteros ſi ſub nomine filiorū facta eſt ⁊ adiectū ſit ſignū vniuerſale, vt hic. Idem ſi ſine ſigno vniuerſali, ⁊ duo tn̄ erāt filij exheredādi cū ad alios referri non poſſit. ar. d. l. vbi numer⁹. ⁊ ita tenet Ang. ⁊ Imo. hic, ſicut in ſimili dicimus in inſtitutiōe per. l. ij. ff. e. ſed ſi eſſent plures quā duo tunc ſentit Ang. ⁊ expſſe vult Imol. ꝙ vitiet exheredatio, lȝ facta ſit per verba pluralis nu meri indefinite ſicut vitiat qñ fit per verba ſing. numeri, ⁊ filij eſſent vnum. arg. l. i. ⁊. ij. ff. eo. Sed Cy. hic in addi. vt habeo in apoſtilla tenet ꝙ etiā ſi ſint plures ⁊ dictū ſit ceteri filij exhe redes ſint, lȝ nō dixerit oēs, tn̄ videant oēs exheredati. ar. l. ce e terorū. ſ. de verbo. ſignifi. ⁊ hoc patet. qr verbum ceteri[e] vide tur dici poſſe ſignum vniuerſale, vt ibi. opin. Angel. ⁊ Imol. procedere. poſſet ſi nō dixiſſet ceteri. ❡ In ead. gl. ad fin. dic ſcdm Bald. ⁊ Ang. quod contrarium loquit de media iuris prudentia que ſublata eſt. l. ſi. de leg. preſtan. ⁊ ſic non obſtat. ❡ In glo. in ver. oportere ibi reſpōdeo ſidem ſupplere vt fa cta inſtitutione gnali de omnibus nō cōprehēdant filij quos teſtator per errorem putabat deceſſiſſe vel aliter eos ſe habe re ignorabat: ꝙ eſt no. ⁊ cum gloſ. tranſit Dyn. Nico. de nea. Ang. ⁊ Raph. hic, ⁊ Cy. in l. ſi pater. C. de here. inſti. ❡ Sed Imo.

a ❡ Conſilui. adde Pau. de ca. cōſil. cccxlij. Et adde tu ꝙ ꝯſiliū Alex. eſt in i. vol. conſil. xxiij. Fran.

b ❡ Fortuiti. dic ꝙ qs nō tenet de caſu fortuito proueniente culpa eius cui pmiſſum eſt ſecūdū Ind. re. ſing. ſub q. dicit ꝙ lucratus fuit. iij. ſſo re ꝓpter hoc. di cit etiā ibi ꝙ appellatione periculi venit caſus fortuitus, quando alr vbi periculū operari non poteſt.

c ❡ Inſolitus. an ſub eā actio ꝓpli facta vrio dicat caſus fortuitus inſolitus cū intrauerit ſeditatē, vide p Ro. ꝯſil. cccxcv. et an qui ꝯductor voluit teneri de caſu fort. teneat de inſolito ſeu extraordinario vide per Alex. i ꝯſ. cviij. col. pe. circa me. in iij. vol. vbi dīt ꝙ non tenet. Fran.

❡ Uide plene p Iaſ. in l. ſȝ ⁊ ſi qs. §. qſitū. p totū. ff. ſi qs cau. Tho. dip.

d ❡ Affectionē. cō probabāt rōnem p ea q̄ late voluit Ro. conſi. cccevij. vbi cōcludit ꝙ legatū factū alicui p nubēda pſa ſo ſia ſortiri dȝ effectū i pſa nata nō autē in pſa moritura: quia teſtator ad primo natā habuit affectionē et ibi all. gl. in d. l. q filiabus. itē fortiſſima p ea q̄ ipſemet voluit conſi. cccx. vbi cōcludit ꝙ legatū factū pri ⁊ filijs nō ꝯprehēdit filios natos poſt mortē teſtatoris ad quos nō poterat eſſe affectus. ⁊ qđ idē voluit cōſ. xxviij. ⁊ capta ꝯſil. cccv. vbi examinat hunc articu.

e ❡ Ceteri. Adde ful. ꝯſ. xxvi. vbi de legato facto Bartholomeo filio tuo. ⁊ ceteris filijs ꝯ comprehendantur.

Jmo. ⁊ Pau. de ca. hic. ⁊ Pau. de ca. in. l. ſicut certi. C. de teſt. mi. tenēt Jnnl. ar. l. iij. C. de inof. te. ⁊. §. e. l. §. pe. ⁊. l. ſi. cū ibi no. C. e. ⁊ ad iſtū tex. rñdent q̄ꝺ loquit̄ in exheredatione que odio ſa eſt. ℭ Nec ob. iura all. ī gl. q̄ iſtitutio videbat̄ incerta: hic eni verba erant certa ſed gn̄alia. Adde q̄ Cy. in. l. ſi pater. C. de he. inſt. ⁊ Cy. ⁊ Bar. in. l. ſi q̄s ita. de ve. ſu. tenēt idē q̄ꝺ gloſ. hic per illū tex. in. §. i. ⁊ p̄ iſtū tex. ⁊ ita dicūt fuiſſe determinatum vltra montes. Bal. ibi refert opin. Dy. ⁊ Cy. poſtea dicit q̄ꝺ in ꝯtrā eſt iſta. l. i. §. i. ⁊ d. l. iij. ⁊ aſſr ſe nō firmat. certe lȝ opi. gl. ⁊ doc. p̄pter eorū auto. in practica ſeruaret̄ tn̄ multū ſuſtentabilis vr̄ opin. ꝯ. gl. pro qua alle. tex. iuncta gl. no. in. l. cum ma ter. ff. de inoffi. teſt. que multū ampliat. d. l. iij. ℭ Fortius enim velle vr̄ illa gl. vȝ q̄ etiā ſi nō appareret teſtatorē dixiſſe oēs filios tn̄ alios oēs nominauerit p̄ter eū quē habere ignorabat

a nihilominꝰ ille etiā p̄ inſtituto habebit̄ q̄ꝺ eſt no. dignū[a] propter ampliationē. d. l. iij. ℭ Eſt verū q̄ multū reſtringit tex. in. d. l. ſi q̄s ita. §. i. vbi loquit̄ in materia large interp̄tāda ⁊ fauorabili, ⁊ tñ nō ꝯprehēdit̄ ille quē teſtator habere ignorabat, ſed ad illū tex. rñdet Pau. de ca. hic. ⁊ i. d. l. certi. q̄ꝺ loquit̄ in tutela que reſpectu tutoris eſt oneroſa nō fauorabilis. facit. l. q̄ ſi nepotes. e. ti. ℭ Itē hic gl. cū. ll. in ea alle. inducebat Bald. ⁊ Imo. hic ad. q. que deciſione ceſarea indiget. et. vȝ q̄ꝺ diſpoſitio auten. ex cauſa. C. de lib. prete. habeat locum in preteritione fi. q̄ quē teſtator habere ignorabat, ⁊ quia ibi dixi ſatis abūde ideo hic non repeto. Alex.

1 ℭ Inſtitutio facta de illo quē teſtator putabat eſſe ī vtero, cū eſſet iā natus valet, cum iam natum ꝯprehendit, ⁊ pōt miles exheredari ſicut ⁊ paganos, ⁊ naſciturus ex vidua, cū qua teſtator poterat matrimonium cōtrahere pōt heres inſtitui.

2 Prouiſio teſtatoris facta in vnum caſum extēditur ad alium in quem teſtator veriſimiliter cogitaſſet, ſeu idem prouidiſſet ſi de eo fuiſſet interrogatus.

3 Caſus omiſſus non habetur quandoq̄ pro omiſſo.

4 Ruſticꝰ an ⁊ qn̄ p̄ſumat̄ ſcire facta ī ciuitate ⁊ ecōtra decIue.

5 Mortem ꝯiuncti preſumit̄ ſcire coniunctus. fallit ſi ſit mortuus in locu longinquo ⁊ diſtanti ab habitatione coniuncti.

6 Uerba ad futurum relata interdum verificantur in actu preterito, ⁊ hoc verum ſi actus non erat reiterabilis.

7 Beneficium ſi papa concedit primo vacaturum, an comprehendat illud quod tunc vacabat.

8 Lego filie mee centum que efficietur vidua, non trahitur legatum ad eam que tempore teſtamenti iam vidua erat.

9 Noctis appellatiōe an veniat mane, vel ſero, ⁊ quod veniat.

1 **Lucius.** † Inſtitutio facta de illo quē teſtator putabat eſſe in vtero cum eſſet iam natus, valet cū iam natū cōprehēdit, ⁊ pōt miles exheredari ſicut ⁊ paganus ⁊ naſciturus ex vidua, cū qua teſtator poterat matrimoniū cōtrahere pōt heres inſtitui. h. d. vſq̄ ad. l. filius a patre. ⁊. §. lucius nō eſt alibi ſm Dy. ⁊ Bal. hic, ⁊ Ang. in. l. q̄ ſororē. C. de

2 in. de liſbe. ℭ † No. primo q̄ prouiſio teſtatoris facta in vnū caſum extēdit̄ ad aliū in quē teſtator veriſimiliter cogitaſſet ſeu idē p̄uidiſſet ſi de eo fuiſſet interrogatus, ⁊ hoc p̄ſtat ar. q̄ ſtatutū debeat extēdi ad caſum de quo veriſimilr̄ idē p̄uidiſſent

b ſtatuētes ſi interrogati ſeu recordati fuiſſent:[b] ⁊ expſſe voluit gl. multū ſalēnis in. l. tale pactū. §. ſi. ff. de pac. quā Bal. ⁊ Ange. ibi. ⁊ Bal. in. l. i. C. q̄ res pig. ob. poſ. dicūt ad multa eſſe no. q̄ p̄cedit tā in ꝯtrib' quā teſtamētis reſcriptis ⁊ vltimis voluntatibus, ⁊ iſtū tex. intellige qn̄ teſtator ſciebat mulierē eſſe p̄egnantē: ⁊ ſic ſenſit de certo, alr̄ ſecꝰ. d. l. ꝯmodiſſime. ff. eo.

3 cū ibi no. per Bar. ſm Pau. ⁊ Raph. hic. ℭ † No. ſcdo q̄ caſus omiſſus nō habet̄ p̄ omiſſo ꝯ. l. cōmodiſſime. ff. eo. Raph. cu. ⁊ Pau. de ca. hic rñdent q̄ tex. hic itelligit̄ qn̄ teſtator putabat poſthumū eſſe in vtero, ⁊ ſic ſenſit de certa p̄ſona, aliud fuit in ꝯtrº, vel melius rñde, vt per Bart. in. l. gallus. §. ⁊ q̄d ſi tn̄. ff. eo. vbi dicit q̄ d. l. cōmodiſſime. fallit qn̄ ex mēte teſtatoris appareret diſpoſitionē ſuā extendi ad caſum omiſſum, ad

4 hoc alle. illū tex. e. l. ſi. C. e. ℭ † Itē no. q̄ factū in rure p̄ſumit̄ ignorari p̄ exiſtentē ī ciuitate etiā ꝯiūctū, q̄ eſt verū ſm Bal. Ang. ⁊ Imo. qn̄ ſeſtiuiter ſeu in breui, ⁊ de recēti factum eſt, alr̄ p̄ſumit̄ ſcire facta cōiuncti. l. octaui. ff. vñ cog. l. de tutela. et

5 ibi no. C. de in integ. reſti. mi. ℭ † Et iſta faciunt ad not. per Bar. in. l. is pōt circa. v. ⁊. vi. col. ff. de acq. he. vbi dicit q̄ lȝ cō-

c iūctus p̄ſumat̄ ſcire mortē cōiūcti,[c] tn̄ fallit niſi ſit mortuus in loco longinquo ⁊ diſtanti ab habitatione cōiuncti. ℭ Plus dicit ibi Bart. ⁊ idē in cōiuncto exiſtente infirmo p. c. cū ma. extra q̄ꝺ ma. acc. poſ. ℭ Cautela ergo eſſet p̄bare abſentiam vel infirmitatem illius de cuius ſcientia preſumēda tractat̄, q̄ꝺ puto diligētiſſime notandū in materia. d. l. octaui. ⁊ q̄ nō procedat in abſente tenuit Ang. in. l. tres fratres. ita exēplificans illū tex. ꝯ. de pac. vbi etiā ad hoc alle. iſtū. §. ℭ Limitat̄ etiam

predicta regula multū ſignāter, vt per Bald. in. d. l. qn̄ ſororē per illū tex. vbi dicit quod preſumitur cōiunctus ſcire iura ſanguinis ⁊ p̄ceſſum nature. l. etatem. ll. prime. alleg. ſed alia nō, vt in. d. l. quoniā. ad idem alle. Bar. in. l. q̄ duos. circa ſi. prin. in verſ. dixi quod oportet ⁊c. ff. de reb. du. dum facit differentiam an coniunctus ſuus decefferit ab inteſtato, ⁊ tunc preſumptio eſt quod ſciuerit eius hereditatē eſſe ſibi delatam. ⁊ ideo ex die mortis ſibi curratius deliberandi. ℭ Aut deceſſit condito teſtamento, ⁊ tunc ſecus, q̄ non preſumit̄ ſcientia ſua niſi

a aliter probetur, vt ibi per eum, ⁊ idem tenere videt̄ ipſemet in d. l. is pōt. in. vi. ⁊ in pe. col. ⁊ in ſimili idem voluit Bal. in. d. l. ff. in fin. C. de collu. dete. quod repu. no. preſertim, q̄ Rayn. de forli. in. l. cum antiquioribꝰ. C. de iu. deli. tenet cōtrariū qn̄ deceſſit cōdito teſtamēto. ℭ Nec ob. d. l. qn̄. q̄ ſm eū ibi narrat̄ quedā facti cōtingentia, attamē ſatis puto p̄babilē opi. Bar. ⁊ Bal. preſertim, q̄ Bal. ⁊ doc. in. l. cōuēticulā. in. vij. colū. C.

b de epiſ. ⁊ cle. dicit in vnico ⁊ cōiūcto nō preſumi ſcientia geſtorum ab alio cōiuncto, vel vicino niſi in his cōiter accidentibus que ſolēt nota eſſe vicinis ⁊ cōiunctis, alr̄ ſecus p̄ no. p̄ gl. in. l. neq̄ natales. C. de p̄ba. niſi igitur probet̄, q̄ꝺ in ciuitate illa vl̄ loco illo cōiter accidere ſolet talia geſta eis no. eē, nō preſumetur eorum ſcientia. ℭ Circa predicta etiā aliq̄d vide per Fran. tig. in. l. ij. C. qui admit. vbi ſingulariter dicit quod cōiunctus preſumit̄ ſcire hereditatē cōiuncti ſibi eſſe delata, tamen lȝ ipſe nō dicat puto eſſe diſtinguendū an ab inteſt. vel ex teſtamēto, vt. ſ. retuli. ℭ Confirmari poſſunt predicta ex no. p̄ Bar. in ſimili in. l. i. ad ſi. C. de collu. dete. vbi lȝ p. l. i. iuxta prin. ff. de fiuni. ⁊. l. ſi vicinus. C. de nup. ⁊. l. ſi ita. §. ſi. cū ſi ſ. de fun. inſtr. vicinus preſumat̄ ſcire facta vicini, fallit ſcōm eū in his que a vicino occulte geruntur. ⁊ hec faciunt ad no. per

d Bar. ⁊ alios in. l. i. ff. ſi cer. pe.[d] dum querunt an teſtis interrogatus de cauſa ſciētie, ſi rñdeat ſcio, q̄ cōiunctus vel vicinus dicat̄ ꝯcludēter p̄bare: verum q̄ ibi ſatis opportune dixi nō

6 repeto. ℭ † Item not. quod verba ad futurū relata interdum verificantur in actu p̄terito: ⁊ hoc eſt verū ſi actus ille nō erat reiterabilis prout hic poſthumus in vtero exiſtens, nō potuiſſet niſi ſemel naſci, lȝ vbi eſſet actus reiterabilis tūc diſtinguitur an teſtator ſciuerit actū iam eſſe preteritū, ⁊ tunc non expectatur actus futurus, aliter ſecus per. l. iam facta. ff. de cōdi. et

7 demon. ℭ † Quod inducit hic Bald. ⁊ Ang. ad. q. an ſi papa cōceſſit beneficiū primo vacaturū cōprehendat̄ illud q̄ꝺ tunc vacabat: ⁊ cōcludit q̄ cū vacatio beneficij ſit actus reiterabilis per. c. dilecto. de preben. diſtinguit dȝ an papa ſciuerit vel ignorauerit illud beneficiū tunc vacare. ar. d. l. ſi iā facta. Imo. hic dicit, q̄ꝺ in cle. ſi quē. in ver. notitia. de cōceſ. p̄ebē. indiſtincte tenet verificari illā cōceſſionē in b̄ñficio tunc vacante, q̄ id q̄ꝺ vacat t̄pe date dr̄ etiā vacare in futurū. l. verbū erit. de ver. ſig. ⁊ q̄ꝺ ibi no. ⁊ ſic imo. videt̄ ſimpliciter cū illa gl. trāſire idē tenet ipſe in. l. hoc articulo. in. ij. col. ff. de he. inſti. ⁊ i. l. ſi ita legatū eſſet. ff. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ lap. abb. ⁊ Do. de ſan. ge. in. c. ſi p̄pter tua debita. i vlt. col. de reſc. in. vi. lȝ aliter loquat̄ imo. in. l. hec cōditio filie mee. §. ſi. ff. de cōdi. ⁊ demō. de quo vide p̄ eum in. l. talis ſcriptura. ſup glo. in ver. poſtea. ff. de leg. ℭ Addo q̄ꝺ Cy. in. l. cum vxori. C. qn̄ di. le. ce. tenet idȝ quod Bal. ⁊ Ang. hic, ⁊ lȝ pro ſuſtentatione gl. in. d. cle. ſi quē. poſſet rñderi ad tex. in. d. l. ſi iam facta. q̄ꝺ ibi diſponebatur ſuper re certa ſicut etiā cōtingeret ſi papa dixiſſet cōcedo tale beneficiū cuȝ vacabit, tn̄ ſecus ſi diſponeret̄ ſuper re incerta prout in caſu. q. noſtre in qua ſimpliciter cōceſſit beneficiū primo vacaturū. tn̄

e adhuc nō recedo[e] ab opi. Bar. ⁊ Ang. quoniā nulla vrgēs ratio diuerſitatis aſſignari poſſet. ℭ Facit etiam iſte tex. ad. q.

8 no. ⁊ de qua per Bar. in. l. hoc articulo in prin. p̄ncal. vȝ quod ſi lego filie mee. c. que efficiet̄ vidua nō trahat legatum ad eas que t̄pe teſtamēti iam vidua erat. de quo vide per Imo. in. l. ſi ita. ⁊ p̄ Pau. de caſtr. in. d. l. cū ſtipulan. ur. ff. de ver. obli. ⁊ in. l. ſi. C. indi. vi. tol. vbi tenēt contra Bar. ſed vlterius hic nō exa-

f minabo.[f] ℭ In textu ſbi albeſcente celo. facit ad. q. tā ma-

9 leficium commiſſum de mane, vel de ſero dicatur factum de nocte, vel de die, ⁊ an cōprehendatur de ſtatuto dicēte quod pena duplicetur propter delicta de nocte cōmiſſa, ⁊. q. Bart. hic ponit aliqua verba inepta, ideo ſuſpicor quod nō fuerint verba ſua quoniā aliqui lec. ea non habent: nā poſteaquam dicit quod dies tātum modo dr̄ qn̄ lux eſt, ⁊ ſol ſuper terraȝ p. l. hec verba illa. ff. de ver. ſig. ⁊ per cōſequēs q̄ nox dr̄ qn̄ ſol nō eſt ſuper terrā. poſtea ſatis cōfuſe ſubdit q̄ꝺ qn̄ celū incipit albeſcere tūc īcipit dies fieri vnde amplius nō eſt nox. itē plus dicit q̄ꝺ qn̄ eſt de ſero nō dr̄ nox eſſe. ſed dr̄ fieri ſicut in ſimili habetur in. l. qui duos. ff. de ma. teſt. ℭ Adde quod cum Bart. ſimpliciter tranſit Bal. ⁊ Pau. de ca. Ang. hic ſe remittit ad no. p̄ Bal. in. l. aut facta. §. tempus. ff. de pe. ad quē etiā ſe remittit

a ℭ No. dignū cōmunē opi. corroborat per ea q̄ voluit ro. conſ. cccexxxviij. verſic. quo ad tertium.

b ℭ Fuiſſent. Adde q̄ voluit Ro. ꝯſ. cv. Et adde tu eūdē Alex. in ꝯſ. xxiij. col. pe. ver. inſup rñdeo. in. ij. vo. ibi adde doct. etiā alleg. gloſ. in cle. i. in verſ. preſidentes de reſc. in vi. ⁊ glo. in. c. ij. in ver. reus de ꝯceſ. in. vi. Fran.

c ℭ Cōiuncti. adde tu eundē Alex. in conſ. lxxi. col. ij. in ſ. vo. v. nec ad hoc obſtat. ⁊ in ꝯſ. cix. col. iij. vſi. ſ. in. ij. vol. bal. ī. l. q̄cūq̄. col. i. C. de ſer. fug. ⁊ adde q̄ꝺ id q̄ dr̄ de cōiuncto q̄ in illis caſibꝰ in quibus preſumit̄ ſcire facta cōiuncti. Idē eſt dicēdum in eo qui cū altero habet aſſiduā cōuerſationem. ita notantur Bald. ⁊ Imo. i. l. qui eos. in p̄n. ff. de he. inſti. Et adde q̄ꝺ ē dicit no p̄ ale ꝯſ. xxxvi. col. ij. v. itē accuſati. ⁊ ꝯſ. lxxi. col. iij. in v. Et ſtr. in. ſ. vol. ⁊ ad p̄m ſ. vide olno Fran. are. in ꝯſ. xiij. co. xiij. q̄ꝺ dicit de cōſangui neo. Fran.

d ℭ Sicut. pe. Uſq̄ ſbi in apoſtillis.

e ℭ Recedo. facit q̄ cū gr̄e pape eq̄parēt vltimis volū. vt eſt expreſſiꝫ in. c. q̄ in cūctis. de ꝯceſ. p̄bē. ⁊ in. c. aut. martini. de p̄ben. ⁊ in vltimis volūta. diſtinguatur ī actu reiterabili. an teſtator ſciuerit vel ignorauerit eodē mō vr̄ dicēdū in gratia pape.

f ℭ Non examino. vide l apoſt. in. d. l. cū ſtipulantur.

Bar. in l. ex. an. quis. Imo hic tz cum Bar. in d. §. ſpo. vez ꝙ ſi in loco cõſuetũ publicari cõp. an. i poſtq̃ ꝯuenerũt delicta po ſtea cõmiſſa duplicari, ⁊ tũc caſus eſt clarus. in alijs vero lo cis factum de mane ante ortum ſolis dr̃ factũ de nocte, vel de die ſi fiat de ſero ante occaſuz, ideo explicite articulari dz ſm eũ. alias in dubio videbit̃ factum de die, vt ſic in penalib᷒ ſu mat benignior interpretatio, vt regula in penis cũ ſi. de reg. iur. lib. vi. ⁊ idem Bar. in d. l. qui duos. Ang. in l. more roma no. ff. de fer. tenet ꝙ ſi fiat celo albeſcẽte ⁊ ſol nõ ſit ſuper terrã dicat̃ factũ de nocte ꝑ iſtũ tex. ſez iudicio meo tex. iſte facit in contrariũ, ⁊ ideo Paul. de caſtr. ⁊ Ful. ⁊ ro. ibi dicũt ꝙ ab aurora vſq; ad occaſum ſolis dr̃ de die per iſtũ tex. idẽ videtur tenere Bal. ibi dum dicat ꝙ factũ in aurora dicit̃ factũ de die ⁊ ꝙ aurora eſt albeſcente celo per iſtũ tex. ¶ Ang. in l. i. de cu ſto. reo. vr̃ dicere ꝙ poſt galli cãtum eſt dies, ⁊ ꝙ in aurora eſt dies, ſz improprie, q2 ſol nõ eſt ſup terrã qḋ dicit eſſe no. ꝓpter ſtatu. Bal. in l. i. C. de manda. iu. co. vbi dicit ꝙ obſcuritas facit noctẽ. ¶ Puto Bar. in d. §. ſpo. ᵃrectꝰ fuiſſe loquutum pro quo eſt bo. tex. in c. ſi pſodiens. extra de homi. vbi fur diur nus dr̃ ſuper quo cadit ſol, ſed nocturnus ecõtra, ⁊ ita Joan. an. tangens. q. de qua per Bar. hic dicit, ꝙ dubiũ eſt an factuz de mane vel de ſero dicat̃ eſſe de nocte, ⁊ ideo mitius arbitrio iudicis puniendum eſſe dicit ſubdens inſpici debere an illud tẽpus de ſero vel de mane magis particip. ⁊c. de die q̃ de no cte, vt tunc mitius puniatur, alias ſecus, arg. l. queritur. ff. de ſta. ho. ſed certe iſtud pendet ab ea. q. qua queritur an ſub ſim plicibus cõprehendatur mixtũ, ⁊ cũ cõmuniter concludat̃ ꝙ nõ in penalibus: vt per doc. in l. ꝑ. in prin. ff. de verb. obli. ⁊ l. ita ſcriptum. ff. eo. ideo firma manet deciſio Bart. in d. §. ſpo. que optime probat̃ in d. l. 4. C. de cuſt. reo. in ver. reuertente die. iu cio ver. ad ſolis ortũ. igitur nõ dicit̃ reuerſus dies in ſolis or tu. arg. d. l. per duos. vbi vincẽs mori dicitur. ¶ Nec huic opi. obſtet tex. in ver. albeſcente die. q2 rñde dupl'r. ꝑ. ꝙ aliqui libri hñt caleſcẽte nõ aũt albeſcẽte, vt no. gl. ¶ Scdo dico ꝙ habeat̃ albeſcente, tñ illud ideo eſt q2 dies accipit̃ ꝓ naturali iuxta no. ꝑ glo. in d. l. more romano. nõ aũt ꝑ artificiali de quo intelligit̃ n. q. noſtre. ¶ Et vltra in materia vide qḋ in pul chra. q. ꝯſuluit ſed. de ſe. in cõſ. xlii. ꝑ. inci. factũ tale eſt ᵇꝙ ſi qs cõmiſerit delictum ⁊c. ꝑ Bal. in l. ꝑ. ad ſi. C. qui. res iu. nõ no. ⁊ qḋ no. Bart. in aut. hodie. in ꝑ. col. C. de ap. ¶ Ultimo. extra gl. op. ⁊ ap. h. de l. quotiens in prin. ff. de here. inſti. vbi error in p ſona inſtituta vitiat, cuius cõtrariũ. ff. dicit̃, ergo ⁊c. ⁊ lz ipſe ſol uat ꝙ ibi error erat improbabilis, hic probabilis, tamen hec reſponſio non multum placet, vnde melius dicas ꝙ hic erra uit circa vnum, ⁊ idem corpus, ibi circa diuerſa.

1 ¶ Inſtituit̃ filiꝰ ſub cõditiõe caſuali vel mixta, ⁊ in eius de fectũ exheredatus nõ ſufficit eſſe exheredatũ. niſi extet perſo na cuius aditione filio viuente poſſit exheredatio cõfirmari.

2 Suitas an impediatur ſuccedere ꝓpter cõditionẽ caſualem.

3 Uxor relicta vſufructuaria omnium bonoꝝ mariti adiecto ꝙ poſt mortẽ vxoris inſtitueebatur titius heres vniuerſalis, an vxor poterit habere vſumfructum in vita ſua.

4 Uxore relicta vſufructuaria oim bonorũ mariti poſt mortem vxoris titio filio inſtituto herede, põt titius incõtinenti adire hereditatem, ⁊ tunc aditione confirmatur legatũ, ⁊ vxor ha bet ſolum alimenta que propria autoritate poteſt capere.

5 Uxor relicta vſufructuaria domina ⁊ madona omnium bono rum mariti cenſetur directo inſtituta.

6 Copulatiue ⁊ aduerſatiue natura ꝙ qualitates precedentis ca ſus intelligantur repetite.

1 **Si filius a patre.** †Licet filiꝰ in po teſtate inſtitutus ſub cõditione caſuali, vel mixta fuerit in eius defe ctum exheredatus ſi tñ non fuit ſibi datus coheres vel ſubſtitutus quorũ aditione poſſit exheredatio cõfirmari te ſtamentũ nõ vz, ⁊ ideo ipſe ab inte. heres admittit̃, ſecꝰ ſi ha beret cohẽdẽ etiã datũ poſt mortẽ. h. d. vſq; ad. §. filio. ¶ No. pãmo ꝙ nõ ſufficit filiũ eſſe inſtitutũ ſub cõditione caſuali vel mixta, ⁊ in eius defectũ eſſe exheredatũ niſi extet pſona cuius aditione filio viuente poſſit exheredatio cõfirmari, ⁊ ita ſimi lat. l. ſi pater. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub cõdi. fa. ¶ In tex. ſibi here dẽ meũ ab inteſt. ⁊c. no. ſm Ang. ꝙ exheredatio a prin. valida licet ex poſtfacto euacuet̃ ꝑ aliquẽ caſum non impedit ſuitatẽ qḋ ꝑz, q2 euacuate exheredatiõe filius incõtinẽti ab inte. pñt heres extitit, alle. ad hoc l. ſi. cũ gl. no. C. qñ di. leg. ce. ⁊ idem di cit Ang. ⁊ imo. hic ſi exheredatio euacuetur, eo q2 teſtamentũ reſcindat̃ ꝑ q̃rela inteſtati ⁊ filio lata ſnĩa ꝯ teſtm̃ ꝙ vr̃ mirũ ſm eũ cũ tñ diuiũ eſſet ꝑ aditionẽ hr̃ditatẽ tranſlatũ i hr̃dẽ. l. cũ hr̃s. in prĩ. ff. de acq. poſ. ad h̃ all. tex. in l. p2. §. ꝯdõni. ff. de inof. te. ſz errãt, q2 voluerũt all. l. ulũ. l. iij. §. ſi ex cã. l. d. ſuꝰ hr̃s. ¶ Sz

aduerte q2 Ang. ĩ hoc no. oſtẽdit ſe itelligere ꝙ in prin. hu ius. l. exheredatio fuit a prin. aliqua ⁊ valida, ſz euacuata fuit filio veniẽte ad vltimũ vite ſpiritũ, tñ Bal. ⁊ imo. hic tenẽt ꝙ in prin. fuerit nulla ex eo: q2 a prin. certũ fuit eã nõ poſſe ꝯfir mari per aditionẽ alicuiꝰ, igit̃ eſt nulla. l. filiũ. §. ſed cũ exhere datio. ff. de bo. poſ. ꝯtra. l. ſi ita ſcriptũ. §. ſi. ff. e. ⁊ intelligẽdo tex. hic ꝙ nullus erat datus coheres, vel ſubſtitutus filio q eſt ma gis cõis intellectus attẽto ꝙ nihil hic de coherede vel ſubſti tuto dr̃ in tex. ¶ Nec ob. ſi diceret̃ ꝙ in l. ſi ita. §. ſi. cum ſi filius nullo modo fuit inſtitutus, ideo a prin. nullũ eſt teſtm̃, ſecꝰ in caſu nr̃o. ¶ Or rñde ꝙ cũ hec inſtitutio facta ſit ſub cõditiõe caſuali vel mixta, ⁊ ſic regrebat̃ in eius defectũ exhr̃dari legi time. d. l. ſi pater. in ver. nõ iure, ⁊ exheredatio hic fuerit minus legitime factã, iõ ꝓ nulla iudicat̃ ar. l. nõ putauit. §. nõ quis. ff. de ꝯtra. nã aũt euenit cõdõ inſtitutiõis filij ⁊ fateor ꝙ filius ſoiꝰ heres ex teſtõ poterit adire ſi voluerit ſicut poſſet ſi nullo mõ eſſet exheredatꝰ in defectũ ꝯdõnis, vt no. gl. ſi. i. d. l. pr̃. ⁊ ff. dicẽſ ita dz poſſe adire ſi exheredatꝰ fuit ⁊ mulier pñt in caſu huiꝰ. l. ¶ Si aũt cõditio deficiat non põt ex teſtõ adire ⁊ exheredatio nõ tenet: q2 nõ ꝑt aditiõe ꝯfirmari, ⁊ ſic pz ꝙ ſic in aliquo cuẽ tu exhr̃datio nõ eſt ꝯfirmabilis; igit̃ nulla ⁊ hec ꝓcedũt nõ itel ligẽdo iſtũ tex. in ꝯdõne ptãtiua, ſz caſuali vel mixta, vt ſonat tex. in ꝟ. ptãte. ⁊ eſt cõis itellectꝰ, nã in iſtõne fcã ſub ꝯditione ptãtiua nõ fuiſſet neceſſaria exheredatio de qua hic dr̃ ꝑ. l. ſuꝰ quoq;. §. ſz ſi filio. ff. de he. inſti. ⁊ ſi fuiſſet ꝯditio ptãtiua, q̃ nõ poterat vltio vite ſpũ ipleri ſm verã opi. ⁊ ꝓbat̃ in. l. ſi liber tus. ver. extimo. ff. de bo. lib. ⁊ no. Cy. ⁊ Bar. in d. l. ſi pater. et in d. l. ſuus quoq; in prin. ¶ Adde ꝙ Cy. in d. l. ſi pater. in ꝑ. opp. allegãdo iſtũ tex. ⁊ z idẽ qḋ Bal. ⁊ Imo. ſ. ꝙ etiã a prin. ex heredatio ſit nulla qñ filius ſolus eſt inſtitutus ſub cõditione caſuali vel mixta, ⁊ in eius defectũ exheredatus per rõnem. ff. dictã: dz igit̃ iſte tex. reſtringi ad rõnẽ. d. l. ſi pater. cũ ſi. ¶ Sz in cõtrariũ qḋ exheredatio ⁊ teſtm̃ tenuerit a prin. ⁊ deficiat tantũ nõ in vltimo vite ſpiritu. ⁊ ſic ꝑ opi. Ang. facere videt̃ litera hic, in verſic. pẽdente cõditione deceſſit, nõ eñ diceret pẽdere ꝯditio inſtõnis vel exheredatiõis vſq; ad mortẽ filij ſi exheredatio ⁊ teſtm̃ nõ tenuiſſet. hoc etiã apte vult glo. hic in ver. teſtõ. ⁊ in ver. pẽdere. ꝓ q̃ adduco gl. in. l. ſi ſeruus cõis ita ſtipulet̃ ⁊ calẽdis. ff. de ſtip. ſer. que dicit ꝙ ſtipulatio nulla nõ dr̃ pẽdere. ¶ Et ꝓpter hoc Pau. de ca. hic, ⁊ in d. l. ſi pater. ⁊ ibi Ful. dñt ꝙ hoc teſtm̃ a prin. tenuit. lz nõ habeat filꝰ cohere dem, vel ſubſtitutũ; qñ iura dicẽtia teſtm̃ nõ tenere ĩ quo filiꝰ eſt inſtitutꝰ ſub cõditione caſuali vel mixta ſi nõ eſt in eius de fectũ legitime exheredatus dñt intelligi ſi filius velit teſtm̃ di cere nullũ, alſ põt expectare euentũ cõditiõis, ⁊ ſi cõditio exi ſtat põt habere hereditatẽ ex teſtõ, qḋ forte eſt ſibi vtiliꝰ ſi in maiori parte eſt inſtitutꝰ ꝑ eius quã ſibi abinteſtato deferret, quouſq; igit̃ declaret voluntatẽ ſuã vires teſtamẽti dicunt̃ pẽ dere. all. gl. ſi. in d. l. ſi pater. Adde gl. ⁊ doct. in d. l. ſuus quoq;. in prin. vñ ſi decedat declaratione non facta deſtituit̃ teſtm̃ in vltiõ vite ſpũ. q2 certũ eſt ꝙ ampliꝰ declarare nõ põt. Nõ eñ ob. ꝙ cũ illa ꝯditio caſualis vel mixta poſſit ĩ vltimo vite ſpũ purificari, ideo videt̃ donec ſic perfecte mortuꝰ ꝙ nõ ſit locꝰ cauſe inteſtati; qñ hic ar. nõ ꝓcedit: q2 vltra purificationẽ cõ ditionis requirit̃ ꝙ ipſe declaret ſe velle eſſe heredẽ ſcðm eos quod quidẽ icipit fieri nõ poſſe quãprimũ deuenit ad vltimũ vite ſpiritũ; q2 tũc inſtitutus caret nolle ⁊ velle. l. ſi. licet ipſi nõ allegent. ⁊ ibi no. ff. qñ dies leg. ce. ergo ipſe tunc efficit̃ heres abinteſtato, vt eſt caſus ſingu. hic ſecundum eos. ¶ Cõfirma ri põt: q2 interim pendente cõditione poſſet agnoſci bo. poſſ. ſcðm tabu. l. ꝑ. §. ſi ſub cõditione. ff. de bo. poſ. ſcðm tabu. ⁊ ideo teſtamentũ nõ eſt nullum, attento ꝙ vbi põt locus eſſe ſucceſ ſioni ex teſtõ nunq̃ habet locum cauſa inteſtati. l. quãdiu. ff. de acq. her. l. anteq̃. C. cõia de ſucceſ. ¶ Sz certe iſte intellectꝰ mihi nõ placet: qñ in caſu huius. l. a prin. deſtituitur ⁊ ſtatim ſuccedit filius abĩteſtato nõ aũt in articulo mor. tñ vt ipſi di cũt. probat̃ q2 certũ eſt ipſam hereditatẽ a prin. fuiſſe nullam ſi nullus erat cohere per rationẽ. ff. dictã ſm Bal. ⁊ ange. hic. ⁊ bene, ſed ita eſt qḋ vbi filius eſt inſtitutus ſub cõditione ca ſuali vel mixta ſi nõ eſt in eius defectũ exheredatꝰ legitime te ſtamentũ dr̃ nullũ. d. l. pater. in ver. nõ iure. ergo a prin. inteſta tus decedere dr̃ teſtator. inſti. de he. que abinteſt. defe. in prin. ⁊ l. i. ff. u. i. ¶ Preterea ſi eſſet verũ teſtamẽtũ hoc ab initio va luiſſet certe nõ deberet deſtitui ĩ vltio vite ſpiritu, cũ tũc nõ cõſtet adhuc neminẽ ex teſtõ heredẽ eſſe poſſe quoniã ſubeſt ſpes purificãde cõditionis. ¶ Nec ob. ꝙ vltra implementũ conditionis requiratur expreſſa declaratio filij que in vltimo vite articulo fieri non poteſt vt dictum eſt, quia hoc nõ eſt ve rum; quoniam ipſo iure efficeretur ſuus neceſſarius heres pa tri ſi conditio purificaretur in mortis articulo quoniam nihil amplius

a ¶ Spõ. vide in oſ no ſ. aretĩ. q dicit maleficiũ ꝯmiſſuz in aurora albeſcẽ te celo, lz ſole nõ dũ orto nõ puniẽ grauiꝰ ac ſi eẽt cõ miſſum de nocte, ⁊ vide ꝓ declara tiõe tex. ⁊ ibi abb. in c. ſi perfodiẽs. extra de ho. franc.

b ¶ Eſt. vide ibi ꝯſ. Fed. vtrũ nox q̃ ſeqt̃ dicit prece dẽtis vl' ſequẽtis, ⁊ no. ꝙ añ paſſio nem D. nr̃i Jeſu ꝑo ꝓcedebãt die es ⁊ noctes ſeqbã tur poſt paſſionẽ ꝟo ꝓcedũt noctes dies ſequunt̃ ſcðz Bedã in ſuo ſer mõe d reſurrectio ne dñi ⁊ h̃ ſequun tur oẽs theologi ⁊ fuit ſm hoꝛolo gia apḋ xp̃ianos, q2 icit. i. hoꝛa no ctis ⁊ ſeqt vſq; ad xxiiij. hoꝛ. d. ei ſeq. alias xp̃s nõ ſtetiſ ſet tribus diebus ĩ ſepulchro ⁊ hoc no. q2 fecit mihi magnũ honorẽ in cauſa reuer. d. epi chriſamen. contra quẽdam ſer. hie ro. corã. R. D. fo ſcareno iud. dele. aplico ad õfendẽ dũ dictũ nũcij q retulit notificaſſe die. xx. ianuarij ſen tẽtiã d. ſer. hiero. ⁊ poſtea dicit ad interrogationẽ in dicẽ qḋ fuit hoꝛa ĩ. noct. cũ dimidia diei. xix. ianuarij. q2 lz ſm vulgares illa nox ſit diei. xix tñ dr̃ eſt diei. xx. mẽſis: vt. ff. ⁊ ſic ſe quit̃ ꝙ nũtiꝰ nõ ẽ ſibi ꝯtrꝰ ſaltẽ talĩ apparẽtia ⁊ ꝯrie tate: vt nõ poſſit ꝯcoꝛdari etiã vt ꝑ het ad ſtĩ. teſtz vt plene ꝑ fely. in c. cũ tu. i. i. co. ⁊ ſe. de te. q̃tomagis cũ ſit nũtiꝰ publicꝰ: vt no. in c. cũ ſe pati. de appel. cũ concoꝛdan. Thomas.

amplius eſt qꝺ ſuſpendat ſuitatē, vt probaꝛ in.l.cōditiōſb' in rōnc ſui.ſ.de cōdi.⁊ demō.⁊ lȝ ille tex.loquatur in ꝯditiōe po teſtatiua tñ cum ibi nō eſſet in eius defectū exheredatus ideꝫ de ea iudicandū eſt ꝓut de caſuali vel mixta in cuius defectū exheredatus exiſtat, ergo cū ibi dicaꝛ ꝙ filius eſt heres abinteſtato neceſſario inferꝛ falſum eſſe dicere ꝙ hoc teſtm̄ ab initio valuerit:q: ſi voluiſſet ſolū fuiſſet deſtitutū filio perfecte mortuo per predicta. ℭ Nec ob.gl.in.d.l.ſi pater.cū ſi.q: nō dicit qꝺ teſtm̄ nō ſit nullū.ſed qꝺ filius non poteſt approbare teſtamentū ꝙ fateoꝛ.l.filio preterito, vbi hoc tenēt oēs.ſ.ti.ſ. iūcta l.ſi filius qui in poteſtate.⁊ ibi dixi.ꝟ.e. ℭ Nec ob.ꝙ ex tali teſtamēto pōt peti bo.poſ.ſcōm tab.per filiū ſic inſtitutūȝ.l.ij.§. ſub conditione.⁊.l.ſi ſub cōditione.ſ.de bo.poſ.ſcōm tab.⁊ per cōſequēs quouſqꝫ pōt habere locū cauſa teſtati ceſſare debet cauſa inteſtati.l.quādiu pōt cū ſi.ſ.de acqui.here.q: rñdeo ꝙ teſtm̄ eſt omni iure nullū etiā iure pretorio quāuis filius ipm̄ non dicat nullū.l.ſi filius qui in poteſtate.ꝟ.de teſt.l.i.ſi tab.te. nul.exta.⁊ lȝ de iure ꝑtorio nō poſſit hoc caſu abinteſtato ſuccedere fili', tñ de iure ciuili ſic.d.l.ſi pater.in ꝟbo nō iure.iūcto tex.inſti.de here.q̄ abinte.defe.in prin.alꝫ ſequereꝛ ꝙ nec etiā filius poſſet dicere expreſſe teſtamētum nullū vt abinte. ſuccederet ꝙ nemo negat:vt leg.⁊ no.in.d.l.ſi pater.⁊ in.d.l.ſi ſuus quoqꝫ.in prin.⁊ ibi Bar.aſſignat rōnem:q: nō mirū ſi ex tali teſtō pōt petere bo.poſ.ſcōm tab.q: petēte eā vꝛ interim teſtm̄ approbare ꝙ fieri poſſe nō negaꝛ per.d.l.filio preterito.

a teneo igiꝛ qꝺ teſtamentū hoc a prin.fuerit nullū.[a] ℭ Nec ob. tex.hic.in ver.exheredatus.⁊ in verbo pēdente:q: intelligitur de pendētia que eſt facti ꝙ probo:q: verbū pēdēte;hic etiam refertur ad cōditionē exheredationis.⁊ tñ certū eſt exheredationē a prin.fuiſſe nullā.vt dictū eſt, ergo ⁊c. vel ideo dictum fuit pendente cōditione:q: oſtēdere voluit iuriſcōſult' ꝙ erat impoſſibile dari amplius ex teſtō. ℭ Itē not.ex iſto tex.ſcōm Ange.qꝺ inſtitutio facta ſub cōditione caſuali, vel.mixta nō tollit oīno ſuitatis exiſtentiā, intellige tñ qñ illa inſtitutio cōditionalis redit ad inſtitutionem purā, vel ad caſum inteſtati per ſuperius dicta:⁊ approbatur in ſimili in.l.papi.§.fin.ꝟ.de inoff.teſt.in verſi.ſuus. ℭ Quid aūt in inſtitutione facta ſub cōditiōe poteſtatiua, vide per Bal.in.l.ſi filius qui.in prin.⁊ ibi dicet.ſ.de vulg.⁊ pup.⁊ per Bal.in repe.l.in ſuis.in vlti. ſuar.ꝟ.e.per Bal.Ang.⁊ Imo.in.l.cornelius.⁊ in.l.iam dubitari.ſ.de here.inſti. ℭ In gl.i.ij.lec.videꝛ verioꝛ quaꝫ declara ⁊ defende, vt ibi per Bar.⁊ Paul.de ca.hic ſubdit iſtaȝ.l.hic in prin.aliter ītelligi poſſe ſm̄.d.Chriſto.de caſtel.cū quo trāſit hic Raph.⁊ Pau.de ca.⁊ Ful.in.d.l.ſi pr.ſ.ꝙ fili' habebat hic coheredem pure datū ex cuius aditione poterat ꝯfirmari exheredatio, ⁊ ſic erat valida, vt innuit litera in verbo exheredatus, ⁊ tñ ſi deceſſit filius anteqꝫ cōditio exiſteret vel deficeret deſtituiꝛ teſtm̄, ⁊ ipſe efficiꝛ heres abinteſtato per rationē que hic poniꝛ in tex.q: nunqꝫ reperit ſe inſtitutū, vel exheredatū, ⁊ īcipit eſſe certū in pūcto mortis ꝙ nunqꝫ erit ampli' locus cauſe teſtati cū inſtitutio cōditionalis nō trāſmittat ad heredes, ſicut nec legatū.l.i.§.fin.aūt aliquid ſub ꝯditiōe.C.de cadu.tol.l.heredes mei.§.cū ita.ſ.ad treb.⁊ exheredatio iſta p

3 b aditionē fiendā poſt mortē filij confirmari non pōt.l.ſi ita ſcriptuȝ.§.fi.ꝟ.eo.⁊ probaꝛ hic. Et ex hoc ſequiꝛ eliud ꝙ cū ſperaret teſtm̄ deſtitui in puncto mortis filū nō poterūt coheredes interim adire.d.l.ſuus quoqꝫ.in prin.ibi cū ⁊ ſi pater ⁊c.⁊.l.ventre de acqui.her.⁊ ſic limitanꝛ oīa iura dicētia teſtm̄ valere in quo filius eſt inſtitutus ſub conditione caſuali, vel mixta ſi in eius defectū eſt exheredatus:q: illud verū ſi cōtingat cōditionem illā impleri vel deficere ī vita filij, ſecus ſi toto tpe fuit in pendētia per iſtū tex.quē dicūt ad hoc eſſe ſingularē ℭ Subdit Pau.de ca.hoc, qꝺ huic ītellectui nō obſ.ſi dicaꝛ q: iſta cōditio ſub qua filius eſt inſtitutus poſſet euenire in vltimo vite ſpiritu.ideo nunqꝫ ſit certū filiū ex teſtō heredē eſſe nō poſſe, donec ſic perfecte mortuus.l.ſi.ſ.de cōdi.inſti.q: rñdet qꝺ iſto caſu fauoꝛe filij fingit.l.cōditionē amplius impleri non poſſe quāprimū deuenit ad vltimū vite ſpūm, ne alꝫ filius qui ſe reperiret omni remedio deſtitutū nō poſſit trāſmittere. Et qꝺ eſſet omni remedio deſtitut' pꝫ:q: ex teſtō cōditiōe nōdum īmpleta ſuccedere nō pōt, itē nec per querelā:q: nōdū euenit cōditio exheredationis, ⁊ dato ꝙ eueniſſe fingatur.i. cōditionem inſtitutionis defeciſſe adhuc nihil opilareꝛ filio quo ad ius tranſmittēdi:qm̄ hodie querela etiā nō preparata trāſmittatur.l.ſi quis filiū.C.de inoff.te.tñ ſecus iſto iure ꝯſoꝛum.p.l. poſthumus.§.fi.ꝟ.de inoffi.teſt.facit ſcōm eū ad ꝑdicta qꝺ in ſimili habeꝛ in.l.ſi filius heres.ꝟ.e.vbi lȝ poſthumus in vētre exiſtens potuiſſet naſci abortiuus in vltimo vite ſpū filij iam nati quo caſu ſublata ſuſpēſione ſuitatis iam natus fuiſſet heres ex teſtō ibi abinteſtato efficiꝛ ſuus; q: quāprimū deuenit

ad vltimū vite ſpiritū fingit.l.poſthumū abortiuū naſci non potuiſſet. Sȝ profecto nō mihi placet intellect' iſte do.Chriſto.nā ſm̄ oēs iſte tex.intelligiꝛ in cōditione caſuali vel mixta ſi ponamus hic filiū fuiſſe inſtitutū ſub cōditione mixta, ⁊ datus ſit ſibi coheres pure filiuſqꝫ deueniat ad vltimū vite ſpūȝ. tunc ſm̄ iſtos efficitur heres abinteſta.per iſtū tex.qꝺ eſt falſiſſimum, qm̄ cū tūc cōſtet hanc cōditioneȝ amplius impleri nō poſſe diceretꝛ euenire cōditio exheredationis, ⁊ ꝑꝯſequēs valeret teſtm̄ cū extat heres cuius actione ꝯfirmari pōt. vt hic exheredatio.⁊ hoc dꝛ teſtm̄ deſtitui:ergo nō ꝓcedit iſte ītellectus. Itē maxima eſt diuinatio ꝙ hic in.i.parte dat' ſit coheres imo iſte tex.in ver.herede aūt ſcripto.innuit aperte cōtra

2 rium, ⁊ attēto qꝺ dictio illa aūt.aduerſaꝛ nedū in iure, ſed etiā in facto vt leg.⁊ no.in.l.ij.cum ēcoꝛ.ꝟ.ne quis eum qui in ius. ℭ Nec eſt verū ꝙ fili' in caſu iſtius.l.eſſet omni remedio deſtitutus ꝓut dicebat Paul.de ca.qm̄ hec rñſio eſt rudis, ⁊ non vera attento ꝙ ſicut ipſe non negat ſi dicamus inſtitutū fuiſſe ſub cōditione caſuali ꝙ poterat illa exiſtere ⁊ deficere in vltimo vite ſpiritu.ideo nō poſſemus dicere ꝙ in puncto mortis filij deſtitutuȝ ſi teſtm̄ quaſi cōditio nō poſſit exiſtere, qm̄ imo poſt mortem tantū deberet deſtitui, vnde neceſſario ſequiꝛ ꝙ aut in mortis articulo purificetur conditio, ⁊ tūc filius poterit effici ſuus heres ex teſtō per exiſtētiā ſuitatis abſqꝫ alia aditione ⁊ hereditatem etiam non aditam ex teſtō tranſmittere ad quoſcūqꝫ. vt dictū fuit in.d.l.ſi filius heres. nā eo ipſo qꝺ euenit cōditio ceſſat impedimentū qꝺ ſuſpendebat ſuitatē, vt probatur e paritate rōnis in.d.l.in cōditionibus.pupillus.⁊ not. expreſſe Ang.hic.aut nō eſt purificata cōditio ⁊ tūc demum cauſa teſtamēti ceſſaret cū filius perfecte mortuus eſſet.quod aperte repugnat huic.l.ergo ⁊c. ℭ Nec obſt.d.l.ſi fili' heres. vbi caſus in ſimili ſm̄ Pau.de ca.hic:quia ibi plene rñdi, nō repeto. ℭ In gl.in ver.ex teſtō heres.ibi cū igiꝛ moriꝛ ⁊c. dic imo a prin.exheredatio ⁊ teſtm̄ eſt nullū.vt dictū eſt. ℭ In gl. in fi.ibi, eo pūcto īcipit eſſe heres ⁊c. hoc quaſi cōiter reprehēdiꝛ ⁊ bene q: quo heres fuit inſtitutus poſt mortē filij, igiꝛ niſi eo perfecte mortuo adire non pōt.l.inter illā.ſ.de ver.ſi. licet Bal.hic cū quo ſimpliciter tranſit Paul.de ca.coneꝛ gl.ſuſtinere dicēs ꝙ tēpus illud.i.ſ. poſt mortem debet de inſtitutione reijci ne teſtm̄ vitieꝛ, ⁊ cōprobat Pau.de ca.hic q: aliter etiā rñderi pōt intelligendo iſte verba poſt mortē filij.i. moriente filio ſicut ecōtra in.l.ſi quis poſthumos.§.ſi fili'.ꝟ. eo.exponiꝛ eo moriēte.i.eo.mortuo. Sed Ang.⁊ Imo hic dicūt iſtud iure nō probari, imo eſſe cōtra.d.l.ſi ita.§.fi.ꝟ.e.⁊ cōtra ꝓprium ſignificatū vocabuli.d.l.inter illam.a quibus nō recedendū.l. nō aliter cū vul.de le.iij. ℭ Itē q: nō debemus fauere exheredationi.ar.l.cū quidā.ꝟ.eo. ℭ Nec ob.rñſio quā tradit Bal. ad.l.ſi ita.§.fi.dū dicit ꝙ ibi plus peccauit teſtatoꝛ filiū nullo modo inſtituēdo hic qꝫ īſtituēdo ſub ꝯditiōe caſuali vꝫ mixta, qm̄ nō eſt nimis peccare exheredādo filiū in caſu nō permiſſo quā nullo mō īſtituere. ℭ Nec ob.tex.l.d.§.filiū.q: ibi ſunt ꝟba iuriſcōſulti nō teſtatoris q̄ ita neceſſario intelligi debent cōſideratis ꝑcedētibus, ſequētib' gratia cōtrarietatis euitande.arg.l.vnice.C.de inoffic.do.cum ſi.

3 ℭ † Inducit tñ Bald.

b hanc gl.vt.ꝟ.per eū ſuſtētatā ad.q.in qua pluries cōſuluit,[b].et huius difficultatis cā oriꝛ ex imperitia tabellionū qui pleriqꝫ ſunt imperitiores ipſo teſtatore. An ſi maritus reliquit vxori vſumfructū omniū bonoꝛū adūciēs ꝙ poſt mortē vxoris titiū heredē vniuerſalē īſtituebat poterit vxoꝛ habere vſumfructū in vita ſua, videbaꝛ ꝙ nō:q: legatū vſuſfructus nō cadit ante aditā hereditatē.l.vnica.§.i nouiſſimo.cū ſe.C.de ca.tol.l. eā quā.C.de fideicō.l.ſi nemo.cū ſi.de te.tu.ſȝ titi' in vita vxoris adire nō poterat:igiꝛ ⁊c. ℭ Cōtrariū tenet Bel.⁊ Paul.de ca.hic q: imo de inſtitutione reijciaꝛ illud tpꝰ.ſ.poſt mortē fauore teſtamēti ꝯſeruādi lȝ nō quoad emolumentū ꝙ nō habebit heres niſi poſt mortē teſtatoris per hanc gl.vt.ꝟ.proxime defenſatā p eos. ℭ Sȝ ꝯtrariū tenuit Jo.an.in addi.ſpe.in tit.de pi.§.ſequiꝛ.ver.porro vſufructuarius.⁊ Imo.hic p.l.titio cum moreretꝛ.ꝟ.de vſuf.īūcto.d.§.i nouiſſimo. Itē q: intellect' gl. ꝟ.pri.fuit reprobat'.nec aliqd facit.d.l.titio.q: ibi teſtm̄ redderetꝛ nullū ex toto niſi poſſet hereditas adiri ī vita. ℭ Sȝ in caſu.l.q. noſtre.lȝ inutile redderetꝛ legatū vſuſfruct' tñ teſtm̄ remaneret validū, qꝺ nō eſt abſurdū, vt patet in.d.l.titio.⁊ facit qꝺ habeꝛ in.l.i.C.de hie q̄ pe.no. Ang.hic mutādo terminos q.dicit ꝙ ſi teſtatoꝛ dixit inſtituo vxorē in vſufr.⁊ poſt mortē ſuā titiū vniuerſalē heredē, mulier in vita heres erit in vſuf.et in ꝓprietate per ius accreſcendi.arg.l.ex facto.la grande.ſ.de here.inſti.⁊.l.i.§.ſi ex fundo.e.tit.ad.l.titio cuȝ moreretꝛ.rñdet quod illa ꝓcedit qꝛ directo feciſſet legatus vſufruc.cōferēdo poſt mortē mulieris:qꝺ ſecus fuit in.q.predicta in qua collatū fuit relictū directo in vita vxoris, lȝ adiecta fuit qualitas cū

e ℭ Fuerit nullum. Idem tenet Fulg. cōſ.xxi.inc.ad primum queritur.

b ℭ Pluries cōſului vide tu vnū ex his cōſi.l.iij.volu. conſi.lviij.⁊ aliud in.iiij.vol.cōſi.lv. ⁊ adde Lud.ro.in ſuo cōſ.lxxi.Fran.

fus obſeruãtia eſt impoſſibilis, iõ vt valeat diſpoſitio qualiſ
tas illa de medio remouet, ⁊ pro gl. ail. hoc Jmo. no. p Bald.
in. l. miles ita. i prin. ff. de teſt. mi. ⁊ hãc dicit fuiſſe opi. Bal. in
l. ad qđ pauperib⁹. l. xiiij. q. C. de epi. ⁊ cle. ¶ Subdit tñ Jmo.
ꝙ hec opi. videt eſſe cõtra mētē teſtatoris qui voluit vxorem
ſolũmodo habere vſumfructũ, nõ autē ꝓprietatē. nec etiã vo⸗
luit ꝙ poſſit retinere quartã trebellianicã cui⁹ ſciu ꝯiungeret
ſcđm opi. Ang. ideo dicit ꝙ potius deſeruiēdũ eſt mēti teſtato⸗
ris ſi fieri põt. l. in cõditionib⁹ primũ locũ obtinet. ff. de cõdi. ⁊
demõ. ⁊ l. cũ virũ. cũ vulgaribus. C. de fideicõ. iõ dicit in mate⸗
ria tres caſus eſſe ꝯſiderãdos. Primo qñ teſtatoꝛ relinqt vſum
fructũ bonoꝝ ſuoꝝ vxoꝛi, ⁊ poſt moꝛtē ei⁹ aliũ inſtituit, ⁊ tūc
ſit verioꝛ opi. ſ. Bal. qꝛ relictũ illud vꝛ collatũ poſt moꝛtē. ſ. l.
ſi ita. §. ſi. ff. e. ⁊ tē qꝛ hoc verbũ relinquo. relatũ ad certã quãti⸗
tatē nõ trahit ad vniuerſum. l. cogi. in prĩ. ff. ad treb.
no. Bar. in. l. his verbis. in prĩ. ff. de he. inſti. ⁊ ad hãc ptē dicit
inclinare Jo. an. in. d. ver. potro vſufruct⁹. ⁊ qꝛ eſt ꝓprie caſus
q. noſtre. iõ de eo. ſ. ꝓſequemur recitata diſtinctione Jmo. hic
ſucceſſiue ponētis caſum. vꝫ qñ teſtatoꝛ iſtituit aliũ, ⁊ tūc re⸗
tēta opi. Bar. i. d. l. ex factõ. la grãde ꝗ magis cõiter approbat,
vꝫ ꝙ heres inſtitut⁹ in re certa, etiã vbi hꝫ coheredē põt ꝓ⸗
pria aut. appꝛehēdere rē in qua eſt inſtitut⁹, ⁊ ꝙ p aditionē talis
diſtincti cõfirmat teſtis: qꝛ ſi nõ ſequit aditio alterius cohere⸗
dis remanebit heres inſolidum. d. §. ſi ex fundo. poterit dicta
vxoꝛ apprehēdere vſumfructũ ꝓpria aut. ⁊ ſi cõtingat ꝙ poſt
moꝛtē ei⁹ nõ adeat hereditas apparebit retro ipſam fuiſſe heredē
vniuerſalē. Si aũt adiret hẽditas tūc videbit retro eſſe heres
in re certa. l. heres quãꝙ. ff. de acq. he. ¶ Nec ob. §. an nouiſſi⸗
mo. qꝛ illud ver. qñ teſtatoꝛ vſus eſt vbo obliquo nõ directo.
¶ Secundus eſt caſus qñ teſtatoꝛ inſtituit vxorē in vita nec
dicit in vſufructu, ⁊ aliũ poſt moꝛtē ei⁹ vniuerſalē heredē inſti⸗
tuit, ⁊ hoc caſu ꝓprie loqt Bal. in. d. l. miles ita, vbi vꝛ tenere
ꝙ vxoꝛ ip̄a erit heres inſolidũ. ſꝫ p fideicõmiſſuꝫ tenebit reſti⸗
tuere hereditatē inſtituto poſt ipſius vxoris moꝛtē. Jmo. hic
aliter diſtinguit, vꝫ qđ aut cõſtat teſtatoꝛē voluiſſe vxoꝛē in vita
habere adminiſtrationē toti⁹ hereditatis, ⁊ et coheredē dedit
in pte poſt moꝛtē ei⁹, ⁊ tūc ſtabit voluntati teſtatoris. arg. no⸗
tatoꝝ p gl. in. l. i. ff. ſi qs he. pe. ⁊ notatoꝝ p Bal. in. l. plane. la.
i. §. ſi cõiuncti. de leg. i. Aut apparet ꝙ teſtatoꝛ voluit eã i vita
eſſe heredē inſolidũ, ⁊ pleno iure, ⁊ poſt eius moꝛtē aliũ ſimili⸗
ter inſolidũ eſſe heredē, ⁊ tunc cũ hereditas non poſſit dari ad
diē. l. hereditas ex die. ff. de here. inſti. reÿcit dies de medio. vt
ibi, ⁊ ideo erit heres inſolidũ vxoꝛ, ſed videbit grauata p fidei
cõmiſſum de reſtituēdo inſtituto poſt moꝛtē vxoris: qꝛ cũ ip̄a
ſemel fuerit heres inſolidũ non põt facere teſtatoꝛ eã deſinere
eſſe heredē. l. ei qui ſoluēdo. ff. de he. inſti. l. ex facto. in prin. ff. ad
treb. ideo trahet ad fideicõ. vt ibi no. ⁊ in. l. verbis ciuilib⁹. ff. de
vulg. ⁊ pu. Si autē ſumus in caſu dubio vt ꝙ ſimplr inſtituit
vxoꝛē in vita. ⁊ poſt ei⁹ moꝛtē titiũ inſtituit, ⁊ tūc ex quo ver⸗
ba ſunt in ſe inuicē plata trahent ad vniuerſam hereditatē. ar.
l. ſi defenſoꝛ. §. q interrogat⁹. ff. de inter. ac. ⁊ in. c. ſolite. de ma⸗
io. ⁊ obe. ideo videbit grauata de reſtituendo put in caſu pri⸗
me ꝓcedēti dictũ fuit, ⁊ iſto caſu etiã intelligi poſſet opi. Bal.
in. d. l. ad qđ pauperibus. ⁊ in. d. l. miles ita. ¶ Redeundo igit
ad primũ caſum principalē. ſ. d. Bal. hoc addo ꝙ opi. ſuam te⸗
nuit ipſemet in. d. l. ad ꝙ pauperib⁹. in. xiiij. q. de quo etiã vide
Bar. in. d. l. hereditas ex die. ⁊ ibi Bal. ⁊ Ang. ⁊ Raphaelem
tenēt, ⁊ Bal. in. l. extraneũ. C. de he. inſti. mouent qꝛ ſaltē de fa⸗
cto capere poterit mulier hereditatem qua adita fingit legiti⸗
me acquiſit⁹ vſufructus per. l. mulier. §. pe. ff. de cõdi. inſti. idē
Bal. in. l. ſi ſeruus. §. ſi titio. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ Angel. in. l. gallus.
§. i. ff. eo. ⁊ in. d. l. miles. in prin. pro hoc adducit aliã rõnē: vꝫ
qꝛ ille titi⁹ dꝫ poſſe agnoſcere bo. poſ. ſcđm tab. lꝫ inſtitut⁹ ſit
ſub cõditiõe, p. l. titiũ. §. ſi ſub cõditione. ⁊ l. ſi ſub ꝯditione. ff. de
bo. poſ. ſm tab. ⁊ de hac rõne facit mētionē Pau. de ca. in ꝯſi.
cccl xxxix. incip. Jn xp̄i noie viſis dubiÿs ⁊c. ⁊ ibi eã reprehēdit
qꝛ qui agnoſcit bo. poſ. ſm tab. pēdente cõditiõe inſtõnis nõ
efficit heres niſi quo ad adminiſtrationē. ⁊ ſatiſfaciēdũ credi⸗
toribus, ſecus quo ad alia: qꝛ talis bo. poſ. nõ tribuit ius poſſi⸗
dēti per. d. §. ſi ſub cõditiõe, ⁊ expꝛeſſius in. l. ſi qs ita heres in⸗
ſtituat in diē. ff. de he. inſti. quãtum aũt ad confirmationē lega⸗
toꝝ reqrit aditio hereditatis. d. l. eã quã. cũ ſi. Subdit tñ pau.
de ca. qđ ſibi placet opi. Bal. hic p aliã rõnē, vꝫ qꝛ teſtatoꝛ
poteſt diſponere legata deberi ēt hereditate nõ adita. ar. no. p
Bar. in. l. nemo põt. de le. i. ⁊ expꝛeſſius in. d. l. eã quã. ⁊ in. l. i. in
prĩ. ff. ſi qs omiſ. cã teſta. vbi dicit ꝙ vbi teſtatoꝛ ꝓhibet detrahi
falcidiã tūc vꝛ voluiſſe legata deberi hereditate nõ adita: qꝛ tūc
põt teſtatoꝛ dare licētiam legatoris appꝛehēdendi rē legatã
ꝓpꝛia aut. per. l. titia cũ teſtamēto. §. i. ſm vnã lec. ff. de leg. ij.
a Jſtis tñ non obſtãtibus puto opi. Jo. an.^a ⁊ Jmo. eſſe veriorem

a ¶ Opi. Jo. an. ad de ꝙ lu. ro. illã im probat ꝯſil. lxxi. ⁊ ſubtilit examinat hãc difficultatē, ⁊ ſibi við qđ voluit, l. o. xõſ. ⁊ p eũdē Alex. ꝯſ. clxiij. v. li.

b ¶ Filiÿs. adde tu ꝙ ſi teſtatoꝛ ſimpliciter legat vxorē vſufructuariã filio inſtituto ꝙ tūc videat legare alimēta, ⁊ tale legatũ ſapit naturã legati vſuſſ. quia ip̄a percipiet tñ de reb⁹ hereditarÿs ꝓpria aut. ꝗtũ erit ſibi neceſſariũ ꝓ victu et veſt. ita franci. de are. in conſi. xj.

per rõnes ſuas quas cõfirmo per tex. cũ gl. no. in. l. qui filio. in
prĩ. ff. de here. inſti. vbi teſtatoꝛ legatũ fecit ſeruo, ⁊ poſt moꝛtē
ſerui aliũ inſtituit, dicit gl. non valere tale legatũ: qꝛ collatum
poſt moꝛtē legatarÿ qui nõ põt trãſmittere, vnde Ang. ibi di⸗
cit in terminis noſtris nõ valere relictũ. idē Dy. in cõſil. xci.
qđ eſt talis: quidã cõdidit ⁊c. idē Pet. de anch. ⁊ Jmo. in. c. ſi. de
pig. ⁊ Benedi. de plũ. in. l. qui duos. §. i. ff. de mi. teſta. pro hoc
adducunt vltra predicta. l. ſi titius. ff. de condi. inſti. dum ibi dꝛ
ꝓpter perplexitatem vitiare. ¶ Nec ob. d. l. mulier. §. pe. qꝛ ibi
dēt Jo. de imo. in. d. l. hereditas ex die. qđ ibi per talē explica
tionē facti de facto acquirebat ius adeundi ex quo reſultabat
validitas actus preambuli, nõ ſic in caſu noſtro, ideo mihi hꝫ
cõe ille caſus cũ q. noſtra. ¶ Nõ ob. ratio Paul. in preal leg.
cõſi. qꝛ eſt cõtra eũ gl. in. d. l. q filios. ¶ Non ob. no. per Bar.
in. d. l. i. cũ ſi. ff. ſi quis omiſ. cauſa teſta. primo qꝛ ꝯtrãtenuerit
Bal. in. l. i. C. ſi quis omiſ. cã teſta. ⁊ Jmo. in. d. l. qui filio. §. i. et
Jo. and. in addi. ſpe. in tit. de inſtru. edi. §. nũc vero aliqua in
pe. co. ⁊ Old. in cõſi. cviij. tãgit late Ro. in repe. aut. ſimilit in
rꝫ. ſpeciali. C. ad. l. fal. ⁊ iſtud ſum ſolitus ſequi exceptis aliquĩ
bus caſibus no. per Bar. in. d. l. eã quã. quos dixi in. d. l. nemo
põt. ¶ Scđo iñdeoꝛ: qꝛ dato ꝙ verũ dixiſſet Bar. in. d. l. i. cũ
cõcoꝛ. ni illud eſt verũ in caſu exoꝛbitãti. ſ. qñ teſtatoꝛ ꝓhibuit
detrahi falcidiã, ideo ex idētitate rõnis extendi non dꝫ per ea
4 que vidimus in. l. ſi cõſtãte. in prin. ff. ſo. ma. ¶ Hanc tñ opi.
Bal. quã teneo limitetis primo nõ ꝓcedere vbi ille q poſt moꝛ⸗
b tē vxoris eſt inſtitutus eſſet de filiÿs^b ipſius teſtatoris: qꝛ quo
ad legitimã reÿcit illa cõditio. l. qm in prioꝛibus. C. de inoffi.
te. ideo adire poterit incõtinēti. ⁊ ſic cõfirmare legatũ vſuſſi u⸗
ctus, vt expꝛeſſe no. Jo. an. in ti. de pi. §. i. ver. potro vſufructua⸗
5 ri⁹. ¶ Scđo limita niſi teſtatoꝛ dixiſſet relinquo vxorē meam
dñam, ⁊ vſufructuariã: qꝛ tunc cenſet directo inſtituta in vſu⸗
fructu ſm Bened. de plũ. in. d. l. qui duos. §. i. per. l. his verbis.
in prin. de here. inſti. ⁊ inſti. de he. qua. ⁊ dif. ad ſi. in ceteris ca⸗
ſibus: qꝛ faciliores ſunt ⁊ doc. pro maioꝛi parte cõcoꝛdãt vlte⸗
rius nõ inſiſto. ¶ Et vltra predicta in hoc articulo, vide no.
p Bal. ⁊ Jmo. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. ſi qs ita heres inſtituit in
diē. ⁊ per Ang. in. l. h. ff. ſi pars he. pe. aliquid per Fed. de ſen.
in cõſi. luÿ. ⁊ Ang. in. l. verbis ciuilib⁹ preal. ⁊ Paul. de ca. in
d. l. i. §. ſi ex fundo. per Joan. cal. in conſi. ix. ⁊ in conſi. xxxv. p
Pe. de anch. ⁊ Jmo. in. c. a. l. ſi. ante pe. co. de plg. per Barto. in
aut. quod locũ. C. ſi ſecũdo nul. nup. ⁊ in aliqbus lec. licet pu⸗
tem non fuiſſe verba. Bar. quoniã a x. annis citra addita fue⸗
rũt. ¶ Jn ea. gl. ibi ſed fili⁹. licet gl. hec hanc. h. lec. non teneat
tñ doc. hic dicit eam ſuſtineri poſſe intelligēdo ꝙ vltra cohe
redem datus erat ſubſtitutus cuius aditione poterat exhere⸗
datio cõfirmari. Nec obſtat. l. ſi ita. §. ſi. qꝛ ibi nullus dat⁹ erat
ſubſtitutus. ⁊ lꝫ iſta lec. in ſe vera ſit tñ diuinat, ⁊ violat iſtum
tex. vbi de ſubſtituto nulla ſit mētio. ¶ Jn ea. gl. ibi ſm Azo.
vult gl. ꝙ ſcđm hanc tertiã lec. ſi filius hic fuerit pro patre inſti⸗
tutus ſub cõditione nec fuit in eius defectũ exheredatus. ⁊ eſt
in ſe vera intelligēdo quod filius fuerit inſtitutus ſub cõditio⸗
ne poteſtatiua in cuius defectũ nõ requirit exheredatio vt. ff.
dixi: ſec⁹ eſſet in cauſali vel mixta d. l. ſi pater. Et lꝫ Bar. hec
ſuſtinendo hanc adđ. lectu. dicat qđ hec fuit inſtitutio facta ſub
cõditiõe poteſtatiua que vltimo vite ſpũ nõ poterat imple⸗
ri tñ. h. d. exemplificãdo in caſu magis dubio, nõ autē voluit
excludere ab iſto tex. ita intellecto caſum inſtitutiõis facte ſub
cõditione poteſtatiua ꝗ vltimo vite ſpũ impleri põt, tñ iſta
lec. mihi nullo mõ placet. primo ꝙ eſt de indubitabili, ſcđo qꝛ
6 videt repugnare huic litere. in verbo herede aũt. tũ ã de natu⸗
ra copulatiue ⁊ etiã aduerſatiue eſt qđ qualitates caſus prece⸗
dentis intelligant repetite in caſu ſequenti, lꝫ aduerſatiua tã
in iure quã in facto diuerſet, de copulatiua eſt caſus in. l. fere.
§. C no. ff. de fun. inſtr. de aduerſatiua vero ponit expſſa Bal.
in. l. oēs populi. in. xi. vel. xij. col. C. de inſti. ⁊ ſu. dum dicit ꝙ ſta⸗
tutum volēs qđ ſtantibus maſculis ⁊ femine ab inteſtato nõ
ſuccedãt cõditio vero dotiſtã ſilie ſint cõtēte quocũꝗ relicto ſi
hi facto. nã dicit hanc vltimã particulam ꝓpter illam aduer⸗
ſatiuam vero, debere intelligi cũ repetitiõe ꝓcedētis qualita⸗
tis. ſ. ſtantibus maſculis. alle. gl. in. §. item lapilli. inſti. de re.
diui. Jtē qꝛ cum ſit cõiunctio copulatiua. lꝫ ſit aduerſatiua tã
repetitiua. ar. d. §. Cũ ũm. nec alle. aliunter. in caſu aduerſati⸗
ue nec puto aliũ reperiri poſſe apertius hoc dicētē. ideo pu⸗
to verba Bal. bene eſſe notãda. ¶ Jn ea. gl. ſibi hic ſeruus ⁊c.
hec. tñ lec. nõ eſt vera per tex. hic in verbo poſt moꝛtē. tamen
ſecundum Ja. de are. Bar. ⁊ oēs põt ſaluari ſubaudiendo qđ
vltra heredem inſtitutum poſt mortem datus erat alius cohe
res pure cuius aditione poterat exheredatio cõfirmari intel⸗
ligendo quod hic etiam filius fuit exheredatus. Angel. tamen
pꝛit iſtum intellectum non conuenire huic litere: quia hic le⸗
quitur

quitur de coherede non de coheredibus: ergo ⁊c. ar. not. in. l. poſt dotē. ſ. ſo. ma. ¶ Aliū itellectū extra gl. quo loco ponit hic Angel. vez q filius pro parte inſtitutus fuit pure, ⁊ poſt mortē in reliquo datus fuit ſibi coheres. ¶ Et rō dubitandi poterat eſſe duplex. prima. q: de pře in filium cōtinuat dñium. l. in ſuis. ſ. eo. agit cum filius non fuerit aliquo mō exheredatus videbaſ teſtm̄ non valere, tñ q: hec rō non vꝫ vrgere: iō. ij. fuit rō dubitādi. vez q: videbatur interim heres inſolidū, vñ cum ſemel fuerit effectus heres non poterat directo deſinere eſſe heres. l. ⁊ ſi ſine. §. ſed q papi. ſ. de mu. tñ hic 2trarium deciditur. ⁊ eſt no. ſm Ang. q: ex hoc limitaſ. d. §. ſed q papi. vt non pcedat qñ teſtator faceret eū deſinere eſſe heredē p dationem coheredis poſt mortē eius qui primo loco eſt inſtitutus: q: in totū nō deſiit eſſe heres. idē no. in. l. ij. ſ. ſi pars her. pet. Rapha. hic ſequitus hūc intellectū ⁊ iā rōnē dubitandi aſſignat. l. q: cū hec datio coheredis poſt mortē videreſ quedā exheredatio cōditionalis ſi coheres viuet poſt mortē filij inſtituti, iō videbaſ non valere per. l. ſi ita. §. fin. ſ. eod. tñ ratio decidendi fuit ſm eum: q: non eſt pprie exheredatio. ¶ Sed iſte intellectus nō placet: q: in vſi. herede. q: eſt aduerſatiua aūt de cuius natura eſt loqui in precedēti caſu, ⁊ q intelligant repetita pcedētia exceptis his qbus eū dēter aduerſaſ verſiculus in quo poſita eſt aduerſatiua. l. mariti. §. fi. in gl. ⁊ ibi clarius Bartol. ſ. de adulte. ⁊ Cy. in auſ. ſacra. in princ. C. ſi aduer. ven. loquitur ergo dictus verſi. here. in cōditionali inſtitutione de qua loquunſ precedētia qbus in hoc nō aduerſaſ. ⁊ ſic non eſt verus intellectus Ange. volentis q in. d. l. v. herede filius ſit ſimpliciter, ⁊ pure inſtitut⁹. ¶ Sextus fuit intellect⁹ Bal. in. l. apud hoſtes. C. de ſuis ⁊ le. vez q hic in pñ. filius fuit pure exheredatus nullo ſibi dato ſubſtituto aut coherede. ideo non valuit teſtm̄: q: nullus erat cuius aditione confirmareſ exheredatio, ſed in vſi. herede. filius fuit ſub conditione inſtitutus dato ſibi coherede, ⁊ in defectū cōditionis fuit exheredat⁹, vñ hic valuit teſtm̄: q: quātūcūq viuente filio ille coheres non poterit per ſuā aditionem cōfirmare exheredationē, tñ ſatis eſt quod poſt mortem filij potuit cōfirmari: qñ talis aditio coheredis, ⁊ euentus conditionis retrotrahunſ ad tps vite filij. nihil tñ alleg. ſed pro eo facit. l. qđ dicitur. in princi. ſ. de teſta. mili. ⁊ in. l. ſi. §. titius. ſ. de vul. ⁊ pup. ⁊. l. heres quoq. ſ. de acqui. here. ⁊ qđ no. Bar. in. l. ſi is qui pro emptore. maxime in. v. q. prin. ⁊ ēt in op. ſ. de vſucap. pro emptore. dum in predictis locis tractat de fictione tranſlatiua concludens in vltimis voluntatibus conditionem ⁊ aditionem retr. ibi Et tenendo hunc intellectum eſſet neceſſe rñdere ad. l. ſi ita. §. fi. ſ. e. quare ibi non ita retrotrahaſ ſicut hic, puto Bal. voluiſſe ſentire q ibi exheredatio non fuit facta ſub aliqua conditione hic aūt ſic. ¶ Sed certe iſte intellectus mihi nō plꝫ. ⁊ eū reprehendit Bene. de plū. in repe. huius. l. dicēs hūc fuiſſe intellectū Dy. ⁊ qđ non pcedat probaſ: q: ſiue cōſideremus aditionē heredis ſiue euētū cōditionis, ſiue vtrunq nō. ſ retrotrahiſ niſi extrema ſint habilia ⁊ ſic eſt neceſſe q filius in vita reperiat ſe inſtitutū vel exheredatum. de hoc eſt tex. in rōne ſua in. l. hunc ſcripture. ſ. ad. l. agl. ⁊ in. l. i. ⁊ in. l. bonorum. ſ. rem rat. ha. ibi. nam qua ratione dñium rei legate fingiſ regulariter acquiſitū legatario a die mortis teſtatoris ſequuta aditione heredis p. l. a titio. ſ. de fur. ⁊ p cōſequēs ſi ſeruus legatus vulneraſ tpe hereditatis iacentis adita poſtea hereditate actio. l. aquil. fingitur acquiſita legatario a die illati vulneris, tñ ſecus eſt ſi ex dicto vulnere deceſſit ſeruus hereditate nōdū adita: q: ex defectu extremi habilis non pōt liniari fictio trāſlatiua. vt ibi eadē rōne in filio q tpe euētus cōditionis, ⁊ aditiōe hereditatis repit ſe mortuū nō pōt fingi retro fuiſſe legitime exheredat⁹. ¶ Preterea ſi traheretur retro nihil obſtaret. qñ idē eſſet dicendū in. d. l. ſi ita. §. fin. ⁊ tñ ibi ppter 2triū dicitur. ¶ Ultimo loco vidi Bñ. de plū. in repe. hu⁹. l. ponentē. vñ. intellectū. vez q hic in princ. filius fuit ſub 2dōne caſuali inſtitut⁹, puta. ſi nauis ex aſia veniret. ⁊ in eius defectū exheredatus ⁊ in caſu illo 2ditiōis deficiētis vniuerſam hereditatē ſuā in titiū trāſtulit. ideo a pñ. valuit teſtm̄: q: nō conſtabat exheredationē filio viuēte confirmari non poſſe atiēto q poterat cōditio vel impleri vel deficere in vita eius, ⁊ ſic ea tunc deficiēte poterat exheredatio aditione titij cōfirmari. ſi igitur 2ditiōe adhuc pēdēte filius aduenit ad vltimum vite ſpūm: q: tūc ſm eū cōſtat neq filiū neq titiū heredē eſſe poſſe cum amplius nec purificari nec deficere poſſit conditio in vita filij. argu. l. ſuus quoq. §. ſed ſi filio. ſ. de here. inſti. ideo cum tūc collata videatur exheredatio poſt mortem filij cōtra d. l. ſi ita. §. fin. ideo deſtituitur teſtm̄ filiuſq efficietur hēs patris ab inteſtato ſm eum, ſed verſ. herede aūt. intelligitur qñ filius fuit ſub 2ditione caſuali inſtitutus in dimidia: ⁊ in eius defectum exheredatus, titiū vero pro alia dimidia dedit pure coheredē: eueniēte aūt cōditione exheredatiōis dimidiam filij i eūdē ti. n trāſtulit, ideo tūc ōi ſemp valere teſtm̄: q: cū ſ vna dimidia ſemp fuerit titius pure inſtitut⁹. iō ſemp potuit cōtingere exheredationē in filio in vita eius 2firmari. ¶ Sꝫ hūc intellectū Bñ. de plū. non puto verū minuſq huic lře cōuenire. nā ſm eū eſſet neceſſe in. i. pte huius. l. ſupplere qđ in caſu deficiētis 2dōnis teſtōr hereditatē in titiū trāſtulit qđ eſt diuinatio nō mediocris. ¶ Scđo. q: falſum eſt dicere q in vltimo vite ſpū deſtituaſ teſtm̄ cū cōſtet conditionē deficere aut impleri non poſſe in vita filij: qñ dico q poterat tūc nauis ex aſia venire aut 2ſtare eā ſubmerſam naufragio, cū in filio vltimo vite articulo filius adhuc viuere dicatur p. l. q duos. ſ. de manu. teſta. ⁊ gl. hic dū dicit viuēs decedit. ¶ Nec ob. tert. in d. §. ſꝫ ſi filio. q: illud verū in 2ditione pteſtatiua: q: tūc lꝫ fili⁹ viuere dicatur, tñ non hꝫ velle neq nolle, vt eſt tex. cum gl. not. in. l. ſi. ſ. qñ dt. le. ce. nos vero loquimur in 2ditione caſuali vel mixta, ⁊ ſic non erat neceſſario collata poſt mortem filij exheredatio. nec ob. datio ſubſtituti vulgaris: q: qñ facta eſt in caſu impotētie vt eſt in caſu benedicti non tollit exiſtentiam ſui tatis: vt dixi in. l. ſi filius hēs. ſ. e. ⁊ no. p Bar. in. l. gallus. §. et quid ſi tm̄. ſ. e. ⁊ Bal. in. l. cū pponas. C. de here. inſti. ¶ Quo ad ſcđam partem huius. l. ver. heredē aūt. nō plꝫ etiā pdictus intellectus: q: hic oporteret ſupplere q hic facta fuiſſet ſubſtitutio vulgaris cum aliud nō ſit in titium hereditatem trāſferri deficiente 2ditione inſtitutionis facte de filio q ſibi dare ſubſtitutum vulgarē. l. cum propon. ⁊ ſ. C. de here. inſtit. de hoc autem nulla ſit hic mentio: ergo ⁊c.

1 ¶ Teſtamentū rumpit qui morte aui reincidit in poteſtatem teſtatoris, ſi erat preteritus.
2 Priuilegium ceſſat cauſa priuilegij ceſſante.
3 Sta. q filius banniti nō poſſit ſtare in ciuitate debet intelligi de filio banniti viuentis, non de eo qui quondā fuit filius banniti tunc mortui.

1 Filiuſfamilias. †Qui morte aui reincidit in poteſtatē teſtatoris rumpit teſtm̄ ſi erat ꝑterit⁹: ſecus ſi erat iſtitut⁹, ⁊ puiſio relata ad certam pſonam illā nō t gredit, ⁊ pōt inſtitui poſthumus naſciturus ex ea que tpe teſtamēti vxor eſſe non poterat, tñ in futurum eſſe poterat abſq expectatione turpis vel triſtis euētus, ⁊ vnus ex heredibus adeunte alio adire nō valēte totū accreſcit adeūti. h. d. vſq ad. l. gallus. ¶ Not. in. §. filius. quot mo-
2 dis dicaſ qs poſthumus. de quo dixi in rub. ſ. eo. ¶ †In text. ibi cū militare deſijſſet. no. q ceſſante cā priuilegij ceſſat priuilegiū. facit. l. titia ſeio. §. vſuras. de lega. ij. facit ad. q. ſm Jaco. de are. ⁊ Bar. in. §. vſuras. ⁊ per Bal. in. l. voluntas. ⁊ in. l. cum
3 acutiſſimi. C. de fideicom. ⁊ in. l. fin. C. de inutu. ⁊ in. l. ij. C. qui ad lib. pue. nō po. ⁊ in. l. oēs populi. in. x. col. ſ. de iuſt. ⁊ iur. †vez q ſi ſtatutum dicit q filius bānīti nō poſſit ſtare in ciuitate. certe intelligi dꝫ de filio bāniti viuētis, ⁊ nō de eo q quōdā⁹ fuit filius bāniti tunc mortui, q: morte pūni ceſſat rō odij. ideo talis filius poterit ſtare in ciuitate. ¶ In tex. ibi, nō quidē. not. aliud eſſe qđ fieri facto hois, ⁊ aliud fieri facto nature, ⁊ facit ſm Bal. ad ea que no. gl. inſti. de capi. dimi. in prin. in vbo cōmutatio: dū dicit q capitis diminutio ꝑ demū ſi facto hois interueniente ſtatus mutetur: ſecus ſi facto nature.

¶ Quondā. Ad de eādē ... cōſil. xx. in. §. volun. Fran.

1 Si quis. †Not. q ille qui nimis ſe aſtringit ꝑ ſe in periculo ponere, limita hūc text. vt dixi in. l. titius. §. lucius. ⁊ in. l. commodiſſime. ſ. eo.

1 ¶ Tutor aut pr̄ eius nō pōt contrahere matrimoniū cū ea cuius fuit tutor, niſi prius reddita ratione adminiſtrationis tutele permittat eū effici maioꝛē. xxv. an. ⁊ etiā labi annum, ⁊ hoc procedit de iure ciuili, ſecus eſt de iure canonico.
2 Inſpiciendum eſt quod euenire poteſt.
3 Poſſibile videſ illud quod pōt fieri poſſibile, licet inſpecto preſenti ſtatu ſit impoſſibile.
4 Diſpēſare qui pōt cū quibuſcūq ⁊ qualiſcūq ſtat⁹ ſint pōt diſpēſare ſuper defectu iuris poſitiui nō aūt nālis, ⁊ aūt diuini.
5 Clauſula ſupplens omnes defectus nō extendiſ ad defectum iuris naturalis.

1 Si quis eo. †Not tutorem aut patrem eius non poſſe 2trahere mr̄imoniū cum ea cui⁹ fuit tutor niſi prius reddita rōne adminiſtrationis tutele permittat eam effici maioꝛē. xxv. ann. ⁊ ēt labi annū vtilē vel hodie quadrienniū: cuius loco ſubrogatur iuxta. l. fin. C. de tēpo. in inte. re. pet. ⁊ ēt hꝫ in. l. ſi patria. C. de interdi. ma. ⁊ in. l. non eſt. ſ. de rit. nup. Hoc tñ impedimētum de quo hic, ⁊ in. l. ſi patria. non pcedit de iure canon. in matrimonijs contrahendis glo. eſt not. in. c. ſta diligere. xxx. q. iij. ⁊ not. Joan. and. in. c. fin. de ſecun. nup. ⁊ Cyn. ⁊ Saly. in. l. fin. C. de interdi. mat. ⁊ Bal. in. l. ſ. eo. ti. Jmo. hic ſe remittit ad no. per Joh. an. in ſua ſumo

2 mala quarti libri decretaliū. ¶ Itē no. iſpici debere qđ eue-
nire pōt, ⁊ h̄ fauore validitatis teſtamēti de q̄ materia: q̄ eſt
brocardia vide in. l. q̄ ſeruus. ⁊ ibi no. ff. de cō. ob cauſam. ⁊ p
Bar. in. l. inter ſtipulantē. §. ſacrā. ff. de verb. oblig. cum ſ cōcor.
3 ¶ † No. q̄ illud videt̄ poſſibile qđ fieri pōt poſſibile, l3 inſpe-
cto p̄nti ſtatu ſit impoſſibile, q̄ Bal. hic reputat notādū eſſe.
4 ¶ † In tex. ibi qualiſcūq; ſtatu ⁊c. tene menti iſtū tex. iuncta
gl. ex quo infert ſm Bal. ⁊ Ang. q̄ hn̄s p̄tātē diſpēſandi cum
quibuſcū q̄ qualiſcūq; ſtatus ſint pōt diſpenſare ſup defectu
iuris poſitiui: nō aūt naturalis vł diuini, eſt no. dignū ¶ Et
facit qđ no. Bal. in. l. eā quam. C. de fideicō. in ver. interroga-
tus fui. cū ver. ſeq. ⁊ iſtū tex. reputat eſſe not. Imo. hic. ⁊ vltra
eos allego tex. in cle. paſtoralis. in ver. ceterū. de re iu. p quem
tex. Spe. ⁊ Jo. an. in ti. de legato. §. nunc oſtendēdum an ver.
5 xviij. dicit q̄ ſi papa vel imperato: in iſtis ſuis dicant ſupplē-
a tes ᵃ oēm defectū ⁊c. nō extendūtur illa vba ad defectum iuris
naturalis, idē t3 Archi. lvj. di. genoni. in cle. ⁊ Anto. de bu. et
Imo. in. c. i. de trāſac. ⁊ in. c. illa de elec. ⁊ Ant. de bu. in. c. in-
ter dilectos. in. vi. vel. vij. col. de fi. inſtr. ⁊ Imo. in. l. qdā cōſu-
lebāt. de re iu. in. viij. vel. ix. col. Idem eſt de mente Ange. in. l.
adoptio. ff. de adop. vbi dicit q̄ ſi imperator cōfirmat aliquem
actum non vł cōfirmare reſpectu defectus naturalis, ſed po-
ſitiui tm̄. alle. no. per Archi. in. i. q. in. c. ordinationes. ſed in li-
bro meo illud Archi. nō dicit. Unde melius probatur in. d. cle.
ceterū. cum ſ cor. ⁊ meli⁹ in gl. hic. Quia vba de quibus hic re-
ſtringūtur cā ſuetatis euitande, cum alias nō videat̄ qđ reci-
pere debeant talem reſtrictionem ſaltem extra cām odioſam,
vt p̄batur per no. verbū Bal. in. l. i. in. xviij. q. i. de re. diui. ⁊ in
c. imperialem. in prin. in. v. vel. vi. co. in tit. de p̄hibi. feu. alie.
per Fed. Ad idem glo. repu̇tata ſin iudicio tex. in. l. cum pena.
ff. de arb. Sequitur no. l. Gallus.

1 ¶ Conſilium galli eſt quod nepotes naſcituri ex filio tem-
pore teſtamenti viuēte qui alias nō poterāt inſtitui tanquam
poſthumi alieni, id eſt non obtinētes p̄mū locū inſtituantur
caſu quo eſſent futuri ſui poſt mortem aui, ne ipſi preteriti rum-
pant teſtamentum.
2 Affectio non cadit ad incognitos.
3 Verbum pōt ſemper denotat liberā p̄tātē, ſ3 aliq̄ rōne ſub-
iecte materie importat neceſſitatem cauſatiue.
4 Sta. q̄ p̄tās poſſit inquirere de q̄buſdā maleficijs nō debet in
telligi q̄ poſſit. i. debeat: alias punitur de negligentia.
5 Sta. q̄ iudex ex iudicio fame p̄cedētis de maleficio cōmiſſo
poſſit ponere reū ad torturam, nō inducit neceſſitatem in iu-
dice ſic faciendi.
6 Verba condition aliter prolata non inducunt diſpoſitionem.
7 Teſtm̄ ſemel irritatum per non aditionē non poterāt p̄teri-
tione amplius rumpi: q̄ quod ruptum eſt rumpi non poteſt.
8 Continuatio. l. ad. l. fieri non debet, niſi quatenus videretur ſic
ri expediens.
9 Continuatio rubrice ad rubricam fieri debet.
10 Maſ. cōcipit femininū in materia correctoria, ſed in materia
ſtricte interpretanda non concipit femininum.
11 Poſthumus nat⁹ poſt. x. mēſes ⁊ duos dies ēē legitime nat⁹.
12 Dies termini computātur in termino. niſi in perfectione ter
mini eſſet adiecta aliqua dictio denotans ſeparationem, puta
a vel ab.
13 Generare quis poteſt in eadem die in qua quis moritur: vt. ſ.
14 Poſthumus natus poſt ſecundas nuptias incōtinenti cōtra-
ctas poſt mortem p̄mi mariti an p̄ſumatur filius p̄mi ma-
riti. vel ſecundi.

Gallus aquilius ſic poſſet.

1 Diuide vt hic Bar. poſt Dy. ⁊ hoc intēdit. † Con-
ſiliū galli eſt qđ nepotes naſcituri ex filio tpe teſta-
mēti viuēte q alis non poterāt inſtitui tanq̄ poſthumi alieni. i.
nō obtinētes tūc p̄mū locum inſtituant̄ caſu quo eſſent futuri
ſui poſt mortē aui ne ipſi p̄teriti rūpāt teſtm̄. h. d. vſq; ad. §. q-
dam recte. ¶ Et ad euidētiā p̄mitte q̄ poſthumus alienus ēē
ille q ſi tpe teſtamēti nat⁹ fuiſſet nō naſcebat̄ ſuus hēs, ⁊ ſic nō
erat obtētur⁹ p̄mū locū nec inſtitui nec legari ei poterat ante
p̄uiſionē galli. hec hēt̄ i. §. poſthumos cū ſeq. inſti. de le. ⁊ ſ.
e. l. §. ille caſus an ꝟ. potra. ⁊ inſt. de bo. poſ. in prin. Unde Gal
lus ꝯſiderās q̄ ſi fili⁹ erat inſtitutus. ⁊ decedebat viuo teſtōre
relicta vxore p̄gnāte ex q̄ ꝯtingebat iterum naſci nepotē poſt
mortē aui teſtātis cui⁹ teſtm̄ natiuitate nepotis poſthumi ſui
heredis rūpebat̄ circa cui⁹ nepotis inſtōnē nō poterat teſtōr
p̄uidere ante tps natiuitatis nepotis cū teſtōr p̄decēſſerat, et
ideo inducit gall⁹ p̄us cōſiliū q̄ teſtōr teſtādo poſſet p̄uidere
ne teſtm̄ i caſu p̄dicto rūperet̄. ⁊ i caſu iſto p̄mi. t alieni poſt-
humi poſſe inſtitui, Quidā tū dicebāt q̄ nepos in caſu hui⁹

l. nō eſt poſthumus alienus, ſed ſuus ex quo ſi natus fuiſſet tpe
teſtamēti naſcebat̄ i p̄tāte teſtātis, ⁊ tpe q̄ vere naſcit̄ t3 p̄mū
locū ar. §. ſui. inſti. de hē. q̄. ⁊ dif. Et iō p̄uidit gall⁹ ſm eos qđ
poſthumus ſuus q ſi nat⁹ fuiſſet tpe teſti nō erat obtētur⁹ p̄mū
locū poſſet inſtitui, ſ3 iſti male dn̄t ſm Pau. de ca. ⁊ hū: q̄ imo
ēē poſthumus alien⁹ iſte de quo p̄uidit gallus, vt eſt tex. in. l.
pe. ſ. de leg. i. ¶ S3 iuxta hoc dubitat̄ an poterat ſeruus alieni
poſthumi inſtitui hēs, ⁊ vł q̄ ſic p. l. ei⁹ ſeruū. ſ. de hē. inſti. ſm
vnā lec. quā ibi app̄bāt Bar. Ang. ⁊ Imo. ¶ Sed mihi nō
pl3 q̄ iſte tex. intelligat̄ in poſthumo alieno: q̄ capacitas, ⁊ in
capacitas ſerui d3 ꝯſiderari ex perſona dn̄i. l. nō min⁹. §. i. ſ. de
her. inſti. ⁊ l3 Bar. in. l. ei⁹ ſeruū ſentiēs hic Ʒuū remittat ſe ad
ea q̄ ipſe no. i. l. ſi ſeruus ei⁹. ſ. de acq. hē. vbi dicit q̄ illud ar. p̄-
cedit q̄n̄ ꝯtēplatione dn̄i vel ſimpliciter fuit ſeru⁹ alienus iſti-
tutus: ſec⁹ ſi cōtēplatione ſerui p. d. l. ſi ſeru⁹ eius. Tn̄ illa rn̄ſio
mihi nō ſatiſfacit q̄n̄ neq; tex. neq; gl. ibi ap̄it q̄ ēēt inſtitut⁹
ꝯtēplatiōe ſerui. d. l. ei⁹ ſeruū. vł q̄ accōmodādus ſit ali⁹ itelle
ct⁹. Magna tn̄ eſt auc. bar. ⁊ ſe. iō hoc tene mēti p limitatione
hui⁹. l. ¶ Scđo p̄mitte q̄ poſthum⁹ alien⁹ qcūq; inſtitui pōt
indiſtincte ēē de iure ciuili q̄ fuit introductū p quādā ꝯſtōnē
quā nō hēm⁹ de q̄ ſit mētio i. d. §. poſthumo. inſti. de bo. poſ. in
p̄n. ad idē. l. quidā relegat⁹. §. ſi. cū duabus. ll. ſeq. ſ. de re. iu. ⁊
doc. plenius expediū p Bar. quē vide. ſ. e. l. §. ille caſus. ⁊ ſic q̄
tum ad hoc ſupuacua eſt hodie p̄uiſio galli l3 quo ad alia p̄ta
remaneat vtilis. ¶ Que aūtē potuerit ēē ratio q̄ poſthumus
alien⁹ nō poterat inſtitui vel ad legatū vocari vł ſm Rap. hic
vt refert Pau. de ca. fuiſſe q̄ olim i certis pſonis nō poterat
hereditas vel legatū relinq. §. in certis. inſti. de le. ¶ Sed iſta
rō ſm Pa. de ca. nō multū viget: q̄ per natiuitatē veniebat
2 pſona poſthumi certificanda. ⁊ agit p̄p hoc non debebat incer-
titudo vitiare. Ūn̄ dicit ipſe q̄ difficile eſſet rōnem aſſignari.
Adde q̄ rō Pa. non tollit rōnē Raph. nā in. §. incertis non
ſufficiebat q̄ pſona ex poſtfacto veniret certificāda. ad hoc vt
legatum vel inſtō valeret: vt p̄bat̄ ibi, ⁊ i. l. i. ad qđ pauperib⁹ p
ar. a ſpāli. C. de epiſ. ⁊ cle. Ūn̄ dicas alia rōne rōnē Raph. im-
pugnari poſſe. ſ. q̄ nullo mō potuit icertitudo iſto caſu vitia-
re inſtōnē poſthumi alieni: q̄ eadē rōne poſthumus ſuus non
debuiſſet poſſe inſtitui. Ioā. de imo. hic ſatis p hac opi. labo-
rat: ⁊ finaliter ꝯcludit q̄ fuit rō ſiniſtre ſuſpiciōis q̄ cadere po-
terat in mētibus aliquorū videlꝫ p teſtatorē inſtitui naſcitu-
rū ex vxore aliena: ex eo q̄ affectio naſcituri nō poterat p̄p̄ie
2 ꝯſiderari tqm̄ ad incognitū nō eſt affectio. ar. l. obſe. ⁊ l. t tene⁹.
de ſuo ⁊ legi. l. iō gallus ꝯſiderās q̄ in caſu hui⁹. l. ſi teſtōr nō
inſtituebat hūc poſthumū quodāmō ex neceſſitate teſtm̄ rum-
pebat̄, ⁊ ſic ceſſabat illa ſiniſtra ſuſpicio introduxit poſſe inſti-
tui in caſu iſto poſthumum alienū. Sed iſta rō nō videt̄ ſuffi-
ciēs: q̄ eadē rōne incerto caſu nō debuiſſet poſſe inſtitui poſt-
humus ſu⁹. pone em̄ filiū ēē mortuū tpe teſti relicta vxore pre-
gnāte. Nā ſequeret̄ q̄ p̄r filiū defuncti nō debuiſſet olim poſſe
inſtituere iſtū poſthumū naſciturū ſuū p̄p dictā rōnem ſuſpi-
cionis, ⁊ tn̄ certū eſt dictū poſthumū tanq̄ ſuū poſſe inſtitui:
igitur ⁊c. ¶ Nec ob. ſi dicat̄ q̄ in caſu propoſito teſtator facit
hic ex neceſſitate ne teſtm̄ rumpet̄; q̄ rn̄deo q̄ ſicut ius anti-
quum. l. xij. tab. nō cōſiderauit q̄ teſtm̄ poterat rūpi poſthumo
alieno nō inſtituto in caſu hui⁹. l. p̄p dictā ſuſpicionē ſm rōnē
Imo. Eodē mō non debuiſſe ꝯſiderari q̄ i caſu p̄me figura-
to poſſet contingere natiuitate poſthumi ſui rūpi teſtm̄. iđ vł
verius q̄ nulla p̄babilis rō poſſit aſſignari, nimirū ſi fuit illa
diſpō correcta tanq̄ rōne carēs. ¶ S3 ꝯ p̄dicta vł tex. ſ. e. l. §.
q̄ ſi is. ⁊ §. videndū, vbi hē q̄ vt nepos poſthumus q tpe teſti
erat futurus ſuus p̄p captiuitatē p̄ris poſſet iſtitui fuit intro-
ductum a gallo ſceuola: ⁊ vellcio, igi ⁊ olim poſthumus ſuus
non poterat inſtitui, alias em̄ fruſtratorie inducta fuiſſet illa
p̄uiſio, ſ3 rn̄de vt p Bar. in. d. §. videndū. ſ. alle. ¶ No. igi-
tur ex iſto tex. q̄ nepos naſcitur⁹ ex filio pōt appellari poſthu-
mus ipſi⁹ aui: qđ qualiter p̄cedat videbim⁹ vna cū gl. ¶ Se-
cundo no. vnum caſum in quo poſthum⁹ alienus pōt inſtitui.
¶ Tertio no. caſum in quo vz teſtm̄ dato q̄ fili⁹ nō ſit inſtitu-
tus nec exheredatus ex p̄ſſe. vt latı⁹. ſ. dicet̄. ¶ Quarto no. q̄
ſ. x. mēſes a tpe mortis teſtatoris pōt naſci fili⁹ legitim⁹ ⁊ natu-
3 ralis, de quo. ſ. dicet̄ in gl. ſi. ¶ † In verbo poſſe. no. iūcto tex.
q̄ verbū pōt ſemp denotat liberā p̄tātē, ſ3 aliq̄ rōne ſubiecte
materie p̄ut h̄ ꝯtingit i portat neceſſitatē ſaltē cāti uā ſm Bar.
Ang. ⁊ alios hic. ¶ Et de natura hui⁹ dictiōis potes videre
p Bar. i. l. i. ſ. ri. ⁊ in repe. l. creditores. C. de pi. ⁊ in. l. ſu⁹ quoq;.
§. ſi filio. ſ. de he. inſti. p Bal. in. l. ꝯ. in. ſ. op. C. q. res in. nō noc.
⁊ in. l. i. in pe. col. C. q admi. ⁊ in auc. ſi qs. C. de na. lib. ⁊ p cano.
in. c. ſciſcitatus. de reſcri. per Alb. de ro. in dictionario ſuo in
verbo pōt. late per Pan. de ſiz a. in. c. potuit. in princip. extra
de ſoꝛ. a. per Barto. in. l. ſep̄ audiui Ceſarē. ff. de inoffic. pref.
¶ Unum

a ¶ Supplētes. de
hac clauſ. vide p eū-
de ꝯſi. lxviij. per
Abb. ꝯſ. lxxi. per
Old. ꝯſ. clxxxvi. p
Romanum ſing.
ſuis fo. xij.
¶ Vide alex. i. l.
qdā ꝯſulebāt. ſ. de
re iu. ⁊ in ꝯſ. xcix.
in. i. vo. ici. circa p̄
mū de quo dixi in
vi. col. trā. de arc.
i ꝯſ. viij. icipiēte
abūdē ſ pn. ⁊ i. ij.
vol. ⁊ Abb. i. d. c.
ſter dilectos. i. v.
col. d fi. iſtr. ⁊ ſ c.
ea q̄ in fi. ꝟ. circa
ſeruū diuinū de re
iu. Bal. in pe. de
cretaliū. in vi. col.
⁊ i rn̄. de cōſue. ad
fi. car. i ꝯſ. lxxxv.
⁊ vide Fel. in. c. ex
pte in. xxi. col. de
reſcrip. ⁊ i. d. c. ea
que. ⁊ vitalē neā-
po. in ſuo tpe clau-
ſular fol. ij. in cla.
ſupplētes ⁊ pl'ene
dixi in ꝯſ. meo in
cā dn̄i Frā. bercil.
olim ſoceri mei i-
cipit: q̄ ſupr⁹ cō-
cluſi ꝯfirmationē
p illud. do. duce3
romādiole q̄ fuit
ſubſcriptū p cla-
riſſimos iuriſcon
ſultos ferrarien-
ſes. d. Io. lucā du
cilem cōſiliariū
iura canonica or-
dinarie legētē. p
d. Io. fran. cardi-
nalē. ⁊ d. Ant. len
tū ⁊ alios. U. I.
D. ferrarie legen
tes. ⁊ ita fuit p̄o-
nunciatum. Tho.

¶ Unū dicit hic no. bal. vez q ubi lex pcedit dādo formā, vel
4 regulā i ducit neceſſitatē, ita dz poſſe itelligi iſtū tex. ¶ †Et
a facit ſm eū ad ſtatuta dicentia q ptās poſſit ᵃ inquirere de q
buſdam maleficijs. vt teneat̃ inquirere. alias puniat̃ de negli-
gentia, qd eſt no. ¶ Et pro hoc adducit hic Raph. q iuriſdi
ctio importat neceſſitatē, alle. l. i. cū ibi not. ſ gl. ff. de iuriſ. om.
iu. hī facit. l. numerum. §. indicādi. ff. de mu. ⁊ ho. Sz non puto
dictū Bal. verū. nam regulariter pcedi nō pōt per viā inqui
ſitionis, ſz accuſationis. l. reſcripto. §. ſi quis accuſatione. ff. de
mu. ⁊ ho. l. ij. §. ſi publico. ⁊ ibi Bart. ff. de adul. vbi ponit fallē-
tias. ſi igitur ſtatutum diſponit q poſſit inquirere de quibuſ
dam maleficijs ſatis apparet q nō ponit regulā, ſz fallētias.
¶ Preterea ꝯ Bal. ⁊ Rapha. hic eſt tex. in. l. nō quicqd. ⁊ ibi
5 Bal. ⁊ expreſſiue Ange. ff. de iu. †dū dicit q ſtatutū dicens q
iudex ex indicio fame precedēti de maleficio ꝯmiſſo poſſit po
nere reū ad torturā nō facit iudicē teneri eū ponere ad tortu-
rā: qm̄ dz emanaſſe illud ſtatutū ad tollendas opi. ꝯtias docto.
ſup illa. q. vtrū fama ſit ſufficiēs indiciū ad torturā. De qua p
Cy. Bar. ⁊ alios in. l. ſi. C. de qō. ⁊ in. l. ſi pluriū. ad ſi. cū ꝯcor. ff.
de qō. vñ lz primū dictū Bal. ſit in ſe verū. ſ. q qñ. l. pcedit per
modū regule ⁊c. tñ dum poſtea ſubdit de ſtatuto non puto de
iure ſuſtineri poſſe, lz magna ſit aut. Bal. cum quo hic tranſit
Raph. Nec ob. iſte tex. in ꝟbo poſſe. q: p iſtā. l. non inducebat̃
neceſſitas: ſz p alias. ll. dicētes natiuitate poſthumi preteriti
rūpi teſtm̄. ¶ Propterea in ciuitate iſta extant duo ſtatuta,
vnū de qbus delictis iudex poſſit, aliud de qbus teneat̃ requi-
rere. ¶ In ea. gl. ad ſi. plus dicebat hic Bart. ſ. q ēt nulla fa-
cta inſtōne tenebit teſtm̄: q: p illa ꝟba ſi filius me viuo moria-
tur ⁊c. vr̃ tunc voluiſſe q filius ſi non moriat̃ viuo teſtōre ſuc-
cedat ei ab inteſtato, ⁊ ceſſet inſtitutio nepotis ideo teſtm̄ dz
tenere, ⁊ h̄ pbat̃ in. l. ſi qs ita hr̄s inſtituat̃ ſi legitim⁹. ff. de her.
inſti. vt hic latiꝰ p eū. idē tz ipſe in. l. i. ij. q. pn̄. ⁊ pleniꝰ i. l. ſi eū.
§. ſi i. l. coheredi. §. ſi. per illum tex. ſm vnū intellectū glo. ibi. ff.
de vul. ⁊ pu. ¶ Pro quo ēt vr̃ caſus in. l. cū in teſtō. in pn̄. ff. de
he. inſti. quē tex. all. Bar. in. d. l. ſi qs eiz. §. ſi. Pro hac opi. eſt
etiā tex. hic ſupplēdo. ⁊ in. l. ēt. §. ſi libertus patronū. ff. de bo. ā
li. Et in ſimili facit tex. in. l. ſi ita ſtipulatus. ff. de oper. li. quē ēt
alle. Bar. in. d. l. ſi qs eum. §. ſi. ¶ Pauci tñ ſequunt̃ hāc opi.
Bar. nam ſolū ſequit̃ hic Pau. de ca. hic ſimplr̃. ⁊ in. §. omni-
bus. ff. e. alle. ⁊ in. l. ſi ita. §. ſi. ff. eo. limita tñ. vt Bart. in. d. l. co-
heredi. §. ſi. ¶ Sed cōtrariā opi. tenuit glo. hic, ⁊ glo. in. d. l. cū
teſtō. in prin. ⁊ Cy. Nic. de neap. Bal. Ange. Imo. ⁊ Rapha.
Cu. hic Bal. in rep. l. in ſuis. in. xviij. col. ff. e. ⁊ in. l. humanita-
tis. in ſi. ij. col. in ver. iij. opponitur, ⁊ vr̃ ⁊ in. l. heres. C. de im-
pu. ⁊ alijs ſubſti. ⁊. ff. e. a. l. §. idem credendū. ⁊ in. l. poſthumorū.
ff. tit. i. ⁊ in. d. l. ſi ita. §. ſi. ⁊ Raph. cu. in repe. l. ſi filius q in ptā-
te. m. ⁊ cbar. ff. eo. Idem etiā tenebat Cy. vt hic refert Bal. in
d. §. idē credēdū. per illum tex. in ver. nā ⁊ ſi filius. iuncto ꝟ. ſa-
ne. vbi ſi teſtator filiū iaz natū heredē inſtituit nepote ex filio
preterito, lz in teſtō dixerit filius, ⁊ nepos me viuo moriatur
tunc ſi quis mihi pnepos naſcet̃. ff. x. menſes a die mortis mei
nepotis heres mihi eſto Tū ad hoc vt teſtm̄ valeat opz q ne
pos viuente teſtatore prius decedat q̄ filius inſtitutus, qm̄ ſi
prius decederet filius teſtm̄ redderet̃ nullum: vt ibi quaſi ne-
pos reperiat̃ ſe preteriti. ¶ Sed tenēdo opi. Bar. hic poſſes
rūdere: vt ibi per Barto. vez q illud ideo eſt, q: cum tpe teſta
mēti cōditi nepos nō teneret primū locū ſicq nō eſſet de ne-
ceſſitate ab initio inſtituēdus. iō nō vr̃ ad hereditatē vocat⁹,
⁊ p ꝯñs nec ſibi vr̃ ſubſtituiſſe pnepotē. ſecus aūt erat hic in
filio pmū locū tenēte, ⁊ ab hrēditate neceſſario voc. eo. ¶ Con
tra Bar. etiā allegant tex. pro caſu in. d. l. ſi qs eum. §. fin. Po-
tes rūdere. vt p Bar. q illa verba ſe viuo ⁊c. fuerunt ꝟba. l. nō
autē teſtōris. ⁊ ideo male intellexit gl. ibi ſm eū q dixit q erāt
verba teſtōris. Cōtra illā tñ rūſionē Bar. facit: q: ita intelligē
do eſſet ibi caſus de indubitabili, vex q illa. l. ptres hz le. nō
putarē ex illo tex. poſſe fundari opi. tenentiū ꝯ Bar. ¶ Mo
neo: per. §. in oībus. ff. e. a. l. cū potes rūdere. vt hic p Bar. ⁊ q
iſto caſu hr̄ p inſtituto, vt. ff. dicam p. l. ſi emācipatus. ff. de bo.
poſ. ꝯtra. vel dic q cum ibi exhrēdatus fuerit filius lz nō valeat
exheredatio tanq̄ collata poſt mortē filij: tñ nō pſumit̃ voca-
tus ad hereditatē p illa ꝟba ſi fili⁹ me viuo moriat̃: q verba ex
heredationis vr̄ huic preſumptioni repugnate. Eodē modis
poſſet rūderi ad. l. poſthumorum. §. i. verſi. ne igitur. ff. eo. titu. i.
6 ¶ †Contra Bar. ēt all. l. ſi qs ſub ꝯditione. ff. de cōdi. inſti. ⁊. l.
ex facto ēt agitatū. ff. de he. inſti. vbi ꝟba ꝯditionaliter prolata
nō inducūt diſpōnē. Pōt rūderi verū eē vt nō īducāt diſpōnē
expreſſam p quā videat̃ vocat⁹ ex teſtō. tñ verba cōditionalia
faciunt quē videri vocatū tacite ab inteſtato ⁊ teſtm̄ tz, caſus
eſt in. d. l. ſi qs ita hr̄s inſtituat̃ ſi titius, ⁊ hic expſſe no. glo. fin.
ſ. l. luci⁹. la viſia. ff. de he. inſti. allegāt ēt ꝯ Bar. q ſi iſta ſubſtitu

tio vulgaris facta de nepote ſm conſiliū galli poſſet fieri ſine
inſtitutione eadē rōne poſſet fieri pupillaris q tñ ꝯtinet vul-
garē qd eſt ꝯ. l. i. §. ſi. ⁊. l. ij. §. quiſqs. ff. de vul. ⁊ pu. ¶ Pōt rūde
ri q ar. nō pcedit pp diuerſitatē rōnis, q: i pupillari reqrit̃ q
procedat inſtō facta in teſtō prīs ad hoc vt p aditionē hrēdita
tis factā ab hr̄de ꝯfirmet̃ ſubſtitutio pupillaris. l. apud iul. §.
idem iul. ff. ad treb. ⁊. d. §. ſi qs. Secus in vulgari in qua non re-
quirit̃ q hr̄s inſtitutus adeat. l. poſt aditam. C. de impu. l. cum
pponas. C. de hr̄. inſti. Et idem in tacita vulgari: q: teſtm̄ pōt
ſumere vires ab ea lz nullo modo fuerit hereditas adita ſm
magis cōem opi. vt plene p Bar. in. l. i. ver. vlterius qro ⁊c. ff.
de vul. ⁊ pu. vel rūde aliter vt ibi p Bar. in. l. ij. q. prin. dū qrit
qualiter fiat ſubſtitutio vulgaris, ⁊ dicit facta inſtōne expſſa
b vel tacita ᵇ all. iura hic alle. p eūdē in hoc articulo. Et ſic ptz q
opi. Bar. hic eſt multū ſuſtentabilis, p qua facit q: lz pteritio
facta ad iniuriā filij reddat teſtm̄ nullū, tñ qm̄ non fit ad iniu-
riam filius hr̄ pro inſtituto. d. l. emācipatus. la. ij. ⁊ vt dixi in. l.
multi non note. ff. eo. ſed ita eſt in caſu iſto q filius vr̄ vocatus
ab inteſtato igitur ⁊c. ¶ Tenētes vero ꝯ opi. bar. rūdebāt ad
l. ſi qs ita hr̄s inſtituat̃ ſi legitim⁹. q intelligi dz in tali legiti-
mo q non debebat de neceſſitate inſtitui, vt q: erant de linea
feminina, iuxta. l. illud. §. ad teſtā. ff. de bon. poſ. ſm tab. ⁊. §. inſ.
inſti. de exhere. li. vel q: erāt de tranſuerſalibus. ¶ Sed certe
hec rūſio diuinat, vñ pōt reſponderi q verba ibi aliter prolata
fuerūt q̄ in caſu. q. nr̄e. ¶ Itē dūt nō obſtare dū Barto. dicit
nulli fieri iniuriā filio: q: dicūt hoc eſſe verū attento q parēs
in teſtō non fecit mētionē de filio iuxta formā traditā. l. inter
cetera. ff. eo. ideo ratione forme omiſſe vitiari debet teſtamen-
tū. ¶ Preterea dicūt q in. l. multi. preal. ⁊ in. l. filijs matrez.
C. de inof. teſt. hereditas relicta fuit filio per fideicōmiſſum, ⁊ a
ſic expreſſe fuit vocat⁹ ex teſtō, h̄ ſecus. ¶ Hec ratio mihi nō
ſatiſfacit: q: non ſufficiebat iſto iure filios per fideicommiſſum
vocari. l. ita tñ. §. ſi rogatus. ff. ad treb. ¶ Ad. l. coheredi. §. fin.
dicūt q ille intellectus glo. ibi non eſt verus, ſz debet ſubaudi
ri ſicut ⁊ hic, hec rūſio diuinat. ¶ Ad. §. libertus ſi patronū.
rūdent ſili̇̃ debere ſubaudiri. ¶ Sed nunc mihi occurrit alia
rūſio, vez q dū ibi dz nō male teſtatus eſt dz intelligi. ſ. de iu-
re pretorio quo teſtm̄ recōualeſcit preterito decedente in vita
teſtatoris. l. poſthumus. ⁊ idem. ⁊. ff. ſi. i. Hec tñ rō mihi ex toto
non ſatiſfacit: q: ſi cōtingeret preteritum in vita teſtantis non
decedere, certe non diceret̃ recte teſtatus deceſſiſſe. ¶ Ad. l.
ſi ita ſtipulatio. reſpondet Imo. in. d. l. ſi quis eum. §. ſi. q ibi lo
quitur in ꝯctibus in qbus iura ſepe fingūt ſtipulationē: vt ptz b
in. l. his ꝟbis. ff. de adop. ⁊ in. l. vnica. C. de rei vxo. act. ⁊ in. l. cū
oſtēdimus. ff. de fideiuſ. tut. hic aūt loquit̃ in vltimis volunta-
tibus in quibus iura non ſupplent ea que ſunt de ſolennitate c
neceſſaria actus: ſicut eſt inſtō filij in poteſtate iuxta. l. inter ce
tera. ff. eo. ¶ Hec rūſio mihi non plz: q: eſt ꝯ. l. i. ij. C. de inoffi.
teſt. ambiguus eſt intellectus. d. l. ſi ita ſtiplo. attēto q ibi eſt
caſus ꝯ reg. in cōis de quib⁹ in. d. l. ex facto etiā agitatum cum
ſi. ¶ Sed dic q ibi eſt caſus ſpālis in quo verba cōditionalia
diſponunt. Que ſpālitas fuit, ex eo q: in alio grauat̃ dicta ſti-
plō, vez q ſi expreſſe ꝯcepta fuiſſet nō valeret tanq̄ penalis.
⁊ inducta cā libertatis onerande, vt no. ſcribē. maxime Sal. ⁊
Ful. in. l. ſi pacto quo penā. C. de pac. poſt glo. ibi allegantē. d.
l. ſi ita ſtipulatio. ¶ Ultra predicta adhuc cōtra Bart. occur-
rit tex. in. l. ſi. C. de he. inſti. quē ibi ponderat Franc. tig. de pi-
ſis pceptor Bald. ꝯ gl. vt. d. l. coheredi. §. ſi. ¶ Sed dic rūderi
poſſe q illa. l. non dicit q nō videat̃ titius vocatus ab inteſta
to lz ibi appareat eū non poſſe ex teſtō ſuccedere ¶ Ex pre-
dictis ptz vtranq opi. poſſe ſuſtineri: fateor tñ cōem opi. eſſe
hic ꝯ Bar. vt ptz ex concor. ff. alle. Quam ēt vltra predictos
c tenuit Pet. de anc. ꝯſi. ſuo. cxxviij. inci. ponderādum ᶜ. princi-
paliter eſt. ⁊ cōem opi. etiā puto veriorē p. d. §. idez credendū.
cui non vr̄ Bart. bene rūdere. quia ſi vera eſſet in hac. q. opin.
Bar. ſequeret̃ q in. d. §. idē credendum. deberet teſtm̄ valere.
Quia in dubio intelligi dz teſtōr diſpoſuiſſe eo modo quo te-
ſtamētū valere poſſit, hoc eſt ſm formā, ⁊ cōſiliū galli, vt pba
tur. ff. e. §. quidam recte. ⁊ lz non dicat ſe teſtari velle ſm galli
conſiliū, tamen apponendo verba de quibus in galli conſilio
videt̃ ſecūdum illud teſtatus eſſe, ⁊ ſic ibi deberet intelligi vo
catus nepos ab inteſtato quo caſu ſubintraret primum locū.
¶ Ad de tamen q Ang. hic dicit opi. Bart. poſſe procedere
in teſtatore militante qui ſcienter filium preterijt: quia habe-
bitur pro exheredato p. l. ſicut certi. ⁊. l. ſi cū vel in vtero. C. de
teſta. mili. ⁊ cum Ang. hic tenet Imo. ſm iſta tempora ſecun-
dum que in exheredatione non eſt neceſſaria cauſe inſertio,
hodie vero cū cauſa in exheredatione inſeri debebat ⁊ ſimili-
ter in preteritione materna. vt no. in. l. filio preterito. ff. titu i. ⁊
in. §. exheredatos. in auṫ. de here. ⁊ falc. poteſt eſſe dubium an

a ¶ Poſſe. de hoc verbo vide Rap. cu. ꝯſi. cxlviij. p. ꝟ. de ca. conſi. cc xij. Old. ꝯſi. cxlviij. p eundem Alex. in. ꝯſil. lxxxvij. ⁊ late per Iaſ. hic.

¶ Et Iaſ. in. l. in ij. col. ff. de iu. om. iud. ⁊ ibi ponit qñ etiā ꝟba gemina ta pt ⁊ debet Zb.

b ¶ Tertia. Adde Bal. captā idē ſirmantem cōſil. vij.

c ¶ Pōderādum. eſt. cxxvi. et vide Ol. ꝯſil. xcviij. circa ſi. v. col. Alex. ꝯſi. cviij. vbi alle. hoc con. anch.

hec procederet in milite. De quo vide Bar. ⁊ doc. in d. l. filio preterito. ⁊ in aut. ex cā. cum ſeq. C. de libe. prete. Sed Ang. in hoc paſſu nō vr̄ bene intellexiſſe mentē Bar. q̄ Bart. voluit filiū videri vocatū ab inteſtato, non aūt exheredatū cenſeri. 11 Poſt p̄dicta Bal. hic, ⁊ Ang. ſ. e. l. §. in oibus dicūt hāc l. vſq̄ ad §. nūc de. l. prudentē debere ſubſtitui nepotē vel pronepotem ne preteritione eorū filio decedente viuo teſtatore rumpat teſtm̄ deberi intelligi qn̄ vltra filiū alius erat et in parte inſtitutus, nā ſi filius fuiſſet inſtitutus etiā ſi nepos non fuiſſet ſubſtitutus teſtm̄ rumpi non poterat preteritione nepotis naſcituri. ¶ Quia pp̄ mortē inſtituti decedentis viuo teſtatore irritū efficiebat. cū ex eo nō poſſet hereditas adiri vt. l. i. in fi. ſ. tit. in. i. l. nō potuit. §. ſi a primo. ſ. de bon. poſ. ſtab. Sʒ Imo. ⁊ Pau. de ca. in d. §. in oibus. ⁊ Raph. cu. in repe. l. ſi filius q̄ in p̄tate. ſ. eo. in ij. col. ⁊ Pau. de ca. l. ſ. ea. l. §. i. tenēt cōtrariū p caſum d. §. in oibus. nā ſi ibi alius fuiſſet inſtitut⁹ exhēdatio facta de filio valuiſſet: q̄ potuiſſet aditiōe hēdis ꝑ ure inſtituti cōfirmari exheredatio in vita filij. ¶ Nec ob. rō alle. in cōtrarium q̄ lʒ quo ad euitandā rupturā teſti filio vlter inſtituto decedēte viuo teſtatore nō fuerit neceſſaria hec prouiſio. 7 q̄ teſtm̄ ſemel irritatū per nō aditionē nō poterat p̄teritione amplius rūpi: q̄ qd̄ ruptū eſt rūpi nō pōt. l. nā ⁊ ſi. verſ. poſt. ſ. ti. i. c. ad diſſoluendā. de deſp. & impu. Tn̄ fuit neceſſaria prouiſio galli ſi teſtōr valebat hēre hēdē ex teſtō cōſiderato q̄ filius poterat mori eo viuo, ⁊ lʒ ipſi nō dicāt ipſemet Bal. in d. §. in oibus. p illum tex. declarat ſe eo m° quo dicit Jo. de Imo. hic, ⁊ p̄fati Mod. ¶ In gl. in ver. poſthumos. in prin. not. q̄ ille q̄ naſcit añ humū p̄ris poſt cōditū teſtm̄ dr̄ improprie poſthum⁹. dixi ſ rubr. humanti. nō repeto[a]. 8 ¶ In ea. glo. ad fi. no. gl. q̄ continuatio l. ad l. fieri nō debet, ⁊ ipſam alle. Bal. in rub. C. de ſer. fug. Et adde gl. in l. ij. C. de peti. bon. ſubla. lib. x. dicentē qd̄ ll. C. non ſunt cōtinuande vna ad aliā nō dicit de ll. ff. Limita tn̄ hanc glo. niſi quatenus videret fore expediens. ita intelligit glo. in l. §. in prin. ſ. de ver. ob. ⁊ illā ita ibi no. Imo. ⁊ i no. 9 gl. in. l. ij. in prin. ſ. de acqui. poſ. ¶ Sed an rubrice ad rubricā fieri debeat cōtinuatio, dixi in ru. ſ. ſol. ma. ¶ In gl. in ver. ſi filius. ibi, lʒ velleius ēt de natis ⁊c. dū ſubdit gl. q̄ q̄nto iuniores tāto p̄ſpicaciores. iuniores. i. moderniores q̄ ex eo ſunt p̄ſpicaciores: q̄ aliorum ſcripta viderūt, ⁊ ſic magis pn̄t ſpeculari. Pōt ēt ſm̄ eā exponi iuniores. ſ. etate lʒ ſibi non p̄ſ. ⁊ q̄ lʒ ſint acutioris intellect⁹ tn̄ in antiqs eſt ſapiētia[b], ⁊ in lōgo tpe prudētia: vt eſt tex. in c. porro. lʒ ipſe nō allegetat̄. dixit. in 10 c. ſciēdū. xxvi. q. ij. ¶ In gl. in ver. neptis. not. ſm̄ Rapha. hic ex glo. q̄ in materia correctoria maſculinū concipit femininum[c] puto tn̄ hoc nō eſſe verū: q̄ in materia ſtricte interpretāda non cōcipit femininū. l. i. § itē querit. ſ. de ven. in poſſ. mit. Sed materia correctoria neđū ſtricte, ſʒ ſtrictiſſime eſt interpretāda. l. ſancim⁹. C. de teſta. l. p̄cipimus. cū ſi. C. de ap. Facit, q̄ in his in quibus gall⁹ meruit reprehēdi fuit expreſſe reprehenſus, vt patet in hac. l. Sʒ in hoc qd̄ expreſſit de nepote nō reperit reprehenſus. igit ⁊c. hn̄ fateor qd̄ p. l. ſi q̄s ita. §. i. ⁊ l. ſi ita ſcriptū ſit filiabus. ſ. de teſt. tu. inſpecto iure iſtu poſt prouiſionem galli ⁊ velle. cōprehendit femininū. ⁊ ita poſſet ſubintelligi dictū gl. hic. Notāda ſunt vba Raph. hic aliter ponderātis iſtam gl. vt dixi in gl. in ver. meā. Adde in q̄ſtū Bart. hic concludit q̄ correctio galli introducta in caſu quo naſcit nepos teſtatore mortuo non extendit ad caſum in quo naſcit eo viuo. habeo not. ſm̄ Imo. hic q̄ q̄ntumcunq̄ l. ſit iniqua tn̄ vbicūq̄ agit de correctiōe. l. lʒ ini. q̄a correctio facta in vnū caſum non trahit ad aliū ex idētitate rōnis. ⁊ ſic ampliant not. in aut. quas actiones. C. de ſac. ſan. eccle. Adde q̄ dictū Bar. hic dū dicit nō extendi puiſionē galli ad caſum qn̄ viuo teſtatore naſcit nepos. intelligo verū lʒ ſcriptū nō reperiā q̄ntū ad diſpoſitionē ſcd̄i mēbri primi capitis. l. velle. nō q̄ntū ad p̄mū mēbrū eiuſdē capitis: q̄ illo caſu nō erat prohibita inſtitutio poſthumi alieni alʒ: q̄ iure nouo vel antiquo: vt p̄ʒ. ſ. ea. l. §. ille caſus ¶ Itē etiā non p̄cedit dictū Bar. in diſpoſitiōe ſecundi capitis principalis l. velle. q̄ illo caſu nō ē poſthum⁹ alienus, ſicut colligi pt̄ ex gl. per no. ſ. ea. l. §. nūc de. l. vbi gl. melius q̄ alibi explicat capita. l. velle ¶ Et in q̄ſtū Bar. hic circa cōtrariū de. l. aā hic iure. ſcd̄o loco rn̄deo alij l. cōmodiſſime. ſ. e, adde q̄ melior eſt tex. in terminis nr̄is in. l. ſi pr̄ filiū. ſ. de vul. ⁊ pup. lʒ Bar. eū nō alleget. ¶ Itē adde q̄ aliter. ⁊ tertio rn̄det Imo. hic ad cōtrariū p̄dicti. vcʒ q̄ hic id nō fiebat extēſio ad natū in vita: q̄ nō erat eadē rō: q̄ tūc ſupereſſet teſtator q̄ poterat ſibi p̄uidere que ratio ceſſat qn̄ naſcit poſt mortem teſtantis. id nimirū ſi neceſſaria fuit puiſio. l. Velle. q̄ pariformiter galli ap̄uidet eo caſu. ⁊ facilius ignorare potuit teſtator poſthumum nepotem eſſe in vtero quā nepotem iam natū, vt patet ex not. in l. iuſtam. in princi. ſ. eod. Et iſta ratio Joan.

de imo. eſt melior q̄ ratio Bar. ⁊ Ange. q̄ hec. l. p̄p̄ie non eſt correctoria ſʒ limitatiua, ⁊ in limitatione habuim⁹ glo. ⁊ Bar. in. l. ſi cōſtāte. in p̄n. ſol. ma. q̄ ſit extenſio, ſi fauorabilia ſint. ergo ⁊c. ¶ In glo. fin. ibi paucos dies puta duos. vt in ſi. glo. ⁊ ſic hēs q̄ ſi ex vxore naſcit poſthumus poſt. x. menſes. ⁊ paucos dies puta duos eſt legitimus ⁊ naturalis. ⁊ hoc vr̄ tenere h̄ Bar. p quo facit tex. in. §. mulier. in aut. de teſti. ⁊ ea q̄ pa. in vbo. xi. menſe p̄fecto a cōtrario ſenſu, ⁊ ibi hoc no. glo. ⁊ Ja. de bel. ⁊ Cy. refert Bal. ⁊ dicit ſtandū eſſe iudicio medicorū. Sed q̄ natus poſt. x. menſes nō ſit legitimus, dicit Bal. multū p̄bari in. l. in teſtā. §. ſi. ſ. de ſu. ⁊ le. ⁊ ſentit hoc idē glo. in. l. ſeptimo menſe. ſ. de ſta. ho. ⁊ opi. hec vr̄ verior. ¶ Non ob. d. §. ti. xi. menſe p̄fecto a cōtrario ſenſu: q̄ nō militat illud arg. ne repugnet. d. l. inteſtato. §. ſi. ¶ Et hanc opi. tʒ ibi Lu. de ne. ⁊ Imo. hic, lʒ nō faciat mētionē de. d. §. mulier. Illo. tn̄ ex hac gl. relēto q̄ ſit vera q̄ in caſu cōſi. ij galli vr̄ cōprehēdi nepos q̄ naſcit poſt. x. mēſes p duos dies: q̄ lʒ in ipſo ſolū fiat mentio de. x. menſib⁹ tn̄ q̄ſi putaſſet tali tp̄e naſciturū eē legitimū, idē diſpoſuiſſet, id cōprehēdet. facit. l. itē. §. ſi. ſ. eo. ⁊ l. fin. C. eo. ¶ Nec ob. l. ſi ita q̄s. § ſi. ſ. de vul. ⁊ pup. q̄ ſm̄ Bald. ⁊ Imol. diſpō limitata ad tp̄s illud ibi id non egredit, q̄ tp̄s fuit adiectū voluntarie: ⁊ ſic vr̄ adiectū hic limitandū. ¶ Hic aūt diſpō erat neceſſaria ſaltē neceſſitate cātiua, qd̄ no. p limitatione. d. l. ſi ita q̄s. ¶ In ea glo. ibi dies mortis computat in. x. menſibus ⁊c. no. ſm̄ Ja. 12 de are. ⁊ Ang. q̄ dies termini cōputat in termino qd̄ eſt verū ſm̄ eos niſi in p̄fectiōe termini eſſet adiecta aliqua dictio denotans ſeparationē puta a vel ab. l. rō. §. fin. cū glo. in ver. a biduſio. ſ. de act. emp. ⁊ no. gl. in cle. ſicut. in ver. a die. de appel. ⁊ Specu. in ti. de appella. §. viſo p Pet. ⁊ ibi Jo. an. et no. Car. in c. frequens. de reſt. ſpo. dixi. in. l. i. ſ. ſi q̄s cau. vbi p 13 doct. ¶ Item ex hac. l. colligit hic Ange. q̄ in eadem die in qua quis moriť pōt gn̄are. Quod facit ſm̄ eum ad. q. qd̄ in mortis arg. pōt matrimoniū cōtrahi vt ex eo filij iā nati efficiantur legitimi, ar. hui⁹ glo. ⁊ q̄ vr̄ potius ſm̄ eū cōſiderari aptitudo naturalis q̄ impedimentum accidentale p. l. ſi q̄s poſthumos. in prin. ſ. eo. ⁊ ibi dixi. ¶ Pōt tn̄ dici ſm̄ Imo. hic q̄ iſta gl. nō facit ad hoc: q̄ loquiť de eo quē certū erat, q̄ poterat generare in eadem die. ¶ Vt q̄ de mane ſanus erat, ⁊ de ſero repentine mortuus eſt vel interfectus ſicut etiā poſuit Ja. de bel. in diſp. ſua. quam poſuit poſt. l. i. C. quo. bono. lʒ Bar. aliā diſpu. allegeť in. l. i. C. de bo. poſ. ſm̄ ta. aliq tn̄ alleg. in. l. pro debito. C. de bo. aut. iud. poſ. ſed melius cadit in. d. l. quorum 14 bo. ¶ Extra gl. querit hic Bar. an mortuo primo viro incōtinēti vel. ſ. paucos dies ſi mulier tranſeat ad ſcd̄as nu. ⁊. ſ. de menſes proximos mortui viri naſcatur ex ea filius an p̄ſumatur primi viri vel ſcd̄i. ¶ Hec eadem. q. eēt ſi poſt duos dies nuberet, ⁊ poſt. x. mēſes pareret a die mortis p̄mi viri pp̄ter id qd̄ hēť in. l. ſeptimo mēſe p̄cal. ⁊ circa hoc fuerunt opi. de qb⁹ p Bar. hic cum quo tranſit Nic. de nea. ⁊ Bal. hic. ⁊ Bal. in. d. l. ſeptimo menſe. ¶ Sʒ forte dici poſſet ſm̄ Imo. q̄ in dubio iudicari debeat filius ſcd̄i viri p. l. filiū diffinimus. ſ. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. ¶ Nā ille iudicať eē filius q̄ naſcit. ſ. tp̄e ſ. qd̄ potuiſſet naſci ex viro ⁊ vxore ſi iſte ē talis q̄ clarū eſt viro viuente, idē ſi tp̄e natiuitatis eius eſt mortuus cum mulier vidua cenſeatur durare in m̄rimonio qd̄ eſt vltimo diſſolutū l. ſi. C. de bo. mat. ¶ Et pro hoc etiā adducit: q̄ cū vir vltimus p̄buerit cogitare hunc caſum veriſimiliter poſſe euenire qd̄ pareret. ſ. tp̄s p̄dictū ſibi dʒ īputare, ar. l. ſi q̄s domū. §. i. ſ. loc. ¶ Et p hoc vr̄ eū ponere in poſ. quaſi filiationis niſi probaretur oppoſitū ſm̄ formā eorū q̄ habenť in. d. l. filiū diffinimus. Hoc tn̄ dictū Imo. nō procederet qn̄ filius iſte diceret ſe natū ex primo viro: q̄ forte hēditas primi eſt locupletior. ¶ Nec vr̄ bona rō q̄ imputet ſibi q̄ duxit vxorē que poterat eſſe pregnans: q̄ potuit p̄babiliter ignorare eā eſſe p̄gnātē. Bal. in l. ſi a matre. C. de ſuis ⁊ le. de quo doc. hic nō faciūt mētionē, tenet q̄ videať filius illius in cuius domo natus eſt p. d. l. filiū diffinimus. que rō parū facit: q̄ ibi non cadebat alia honeſta p̄ſumptio ſicut hic. ar. l. miles. §. defuncto. ſ. de adul. ¶ Ange. vero in. l. ſi duo ſunt titij. ſ. de here. inſti. dicit arg. illius tex. q̄ pōt iudicari filius vtriuſq̄, ⁊ ſic ad hereditatē vtriuſq̄ poterit aſpirare. Sed pace ſua dixerim puto hoc dictum poſſe ſomniū appellari. ¶ Nec ob. ille tex. q̄ bene eſt poſſibile q̄ aliquis ſit ſeru⁹ duoꝝ. ⁊ q̄ libertatē cōſequať ab vtroq̄ non autem eſt poſſibile quē eſſe filiū duorū. nec hoc dicit ille tex. nec dicere potuiſſet: q̄ l. non fingit ſuper eo qd̄ eſt impoſſibile de natura in gn̄e, vt p plura exēpla declarat Bar. ſ. l. eadē. in p̄n. ſ. de duo. re. ⁊ in. l. ſi is q̄ p empt. in. ij. q. cum concor. ſ. de vſur. Ang. de hoc arg. aliquid tāgit in. d. l. filium diffinimus. ſed nihil firmare vr̄. Ange. hic ſatis inepte loquutus dicebat attendi quis ſit actor, ⁊ quis reus vt ſic actori incumbat onus probandi

a ¶ Repeto. Addo tu ⁊ vide que not. ſ. in ru. ⁊ vid. eūdē alex. l. cōſi. cxij. col. vij. i. ij. vo. ⁊ addo qd̄ optime p̄baľ l. l. ij. §. i. vbi ēt gl. ⁊ bar. ſ. ti. i. ſ. ra. c.

b ¶ Sapiētia. addetu p hoc q̄ ſcribit Hieron. ad augu. q̄ bos vetus firmiter figit pedē, ⁊ addē q̄ antiquior p̄ſumitur ſapientior. xxvi. q. ij. c. ſciendū. ⁊ l Spe. d. ad. uo. §. nunc tractemus. vſ. ſi habito. ⁊. cxiij. di. §. porro. ⁊ facit q̄ antiquior p̄ferť in libris corrigēdis. ix. di. c. vt veter. ⁊ ibi p gl. itē i elemoſynis faciendis. lxxxvi. di. c. nō ſat. itē i cauſis decidēdis. xx. diſ. c. d glo. lxxxv. di. c. ſi quid vero. ⁊ ar. c. xvij. q. ij. c. diffinim⁹. et multa de antiquitate. vid. p veronē. ſ trac. ſuo d remi. ⁊ p Jo. here. ſ rep. ſuo in ver. antiquitas Franc. Curt.

† ¶ Vide Ale. de imo. i. l. ij. §. xvi⁹. ſ pe. co. ⁊ ibi Jaſ. in ij. colū. ſ. de vul. ⁊ pup. ⁊ ibi dixi ple ne ⁊ Phi. in. c. cū dilecta. in. ij. col. ſi. ⁊ ſeq. de reſcri. Tho.

c ¶ Femininū. inquantū. d. Jaſ. hic dicit qd̄. d. Signorelus conſuluit q̄ habēs p̄uilegium legitimandi ſpurios nō pōt legitimare ſpurias, dic q̄ cōtra facit qd̄ voluit Alex. ſ. l. ſi ita ſcriptū. ſ. eo. ⁊ qd̄ ibi poſui i apoſt. ⁊ qd̄ voluit ro. cōſi. xxvij. ⁊ qd̄ voluit d. Ant. roſ. i trac. ſuo legitima. vbi voluit qd̄ ex parte cōcedētis ſit tale priuilegium late interpretandum.

bandi filiationẽ, tangũt etiã doc. ⁊ hoc in.c.afferte.de preſum. vbi gl.tetigit ſimilẽ.q. Reſideo cũ opi. Bar. que eſt magis cõ
a munis, ⁊ de iure verior ⁊ ad contraria ꝟ. reſponſum.

1 ¶ Inſtitutio facta de filio ⁊ nepote intelligitur de nepote naſcente poſt mortem filij.
2 Verboſus ſuperflue loquens merito põt reprehẽdi de ſuperfluitate verborum.
3 Simpliciter illud dicitur fieri qḋ fit ſub conditione que ineſt de natura actus.
4 Actus in dubio preſumitur fieri prout de iure fieri poteſt.
5 Libellus quando formatur intelligitur in eo intentata actio que reſultat ex narratione.
6 Teſtamenta debent latiſſime interpretari.
7 Inſtituo titiũ heredem, ⁊ poſt mortẽ ſuã liberos eius inſtituo tales liberi inter ſe videbuntur vocati ordine ſucceſſiuo.
8 Emphyteuſis accepta per patrẽ pro ſe ⁊ filijs ſuis an intelligatur ordine ſucceſſiuo.
9 Emphyteuſis recepta pro ſe ⁊ filijs ⁊ nepotibus, an nepotes filij viuẽtis tpe contractus videant vocati ordine ſucceſſiuo.
10 Sta. ꝙ filia femina dotata nõ ſuccedat ſtãtib⁹ filijs maſc. ⁊ nepotibus habet duo capita: ſed procedit ordine ſucceſſiuo vt. ſ.
11 Emphyteuſis recepta ꝓ ſe ⁊ filij maſculis ⁊ feminis, an femine intelligant vocate ordine ſucceſſiuo. ſ. excluſis maſ. ⁊ nõ aſ.
12 Filiorum appellatione veniunt filie, tñ ſi per ſtatutũ prohiberetur filia ſuccedere extãtibus maſculis, ⁊ teſtator inſtituat filios, non videbuntur comprehendi femine, ex quo per ſtatutũ prohibentur ſuccedere.

Quidam recte. Hic ſm cõem intellectũ gl. ⁊ docto. ponit reprehẽſio ſceuole ꝯ galli de ſuperfluitate verborũ, vult eñ ſceuola ꝙ poſtq̃ gallus introduxit nepotẽ poſthumũ alienũ poſſe inſtitui non fit opportunũ in inſtõne dicere illa ṽba ſi filius meus morietur me viuo ⁊c. ſatis ẽ ſit dicere filiũ meũ iſtituo, ⁊ nepotẽ ex eo naſciturũ ſubſtituo nã tunc cenſebit nepos in ſcḋo gradu inſtitutus in caſu introducto p galliũ aquiliũ. ſ. ſi naſcat poſt mortẽ filij. ſ. x. mẽſes. ¶ Uel ſm Imo. ⁊ Pau. de ca. põt dici ꝙ hic ꝓpterea ſceuola nõ reprehẽdit galliũ, nõ eñ debuit reprehẽdi ſi oĩa ſpecificauit, ar. l. ſtipulõnes cõmodiſſime. ſ. de ṽb. ob. ⁊ l. teſtamẽtũ. C. de te. vbi ṽba ſupflua nõ nocẽt. ¶ Et ſic poti⁹ hẽc in. §. ſe. eſt declaratio q̃ reprehẽſio attento maxime ꝙ tex. ſ. §. prox. dt idẽ credẽdũ eſt galliũ extimaſſe ⁊c. ¶ Sz lʒ ipſi nõ viderint Bal. hic in.ij. op. vr apponere aliqua verba ꝓ opi gl. hic vez qꝛ lʒ qñ ſum⁹ in ꝯctib⁹ vel in alia diſpõe hoĩs ſupflua nõ vitient. l. nõ ſolent. ſ. de re. iu. ¶ Tñ ſecus vbi ſumus in diſpõne. l. ⁊ ꝓcedat ꝑ modũ regule cũ regula debeat eſſe breuis. l. i. ver. breuiter enarrat. ſ. de regu. iur. ideo cũ gallus hic introduxerit ꝑ modũ regule meruit ex ſupfluitate reprehẽdi. ¶ Lʒ vbi. l. nõ ꝓcederet tradẽdo regulam tunc ſupflua nõ vitiarẽt p. l. certi. in prin. ꝟ. ſi cer. pet. ¶ Sed certe non multũ curarem
1 de hoc an ſceuola declaret vel reprehendat. ⁊ põt ſic ſummari. Ang. ¶ Cũ ſic inſtitutio de nepote in caſu prouiſo p galliũ nõ eſt neceſſe ꝙ de morte filij fiat mentio. h. d. Uel ſic, inſtitutio facta de filio ⁊ nepote, intelligit de nepote naſcente poſt
2 mortẽ filij. ⁊ ſic in caſu prouiſo a gallo aquilio. h. d. ¶ † Not. ſ. ex tex. ſm cõez intellectũ poſitũ in gl. i. ſm qḋ intelligit ꝙ gallus reprehẽdat ꝙ qs merito reprehẽdit de ſupfluitate ṽborũ. l. ſi. § an refutatoriis. C. de ap. ⁊ in. l. ſi. de pcl. impera. offe. ⁊ in. l.
3 ſ. cum glo. i. ꝟ. qḋ me. cã ¶ Scḋo no. maxime iũcto. ſ. ⁊. ij. exemplo poſito in gl. ſi. in ver. vel ſic ſi filius ⁊c. ꝙ illud dicit ſimpliciter fieri ꝙ fit ſub ꝯdĩõe q̃ ineſt de natura act⁹ qḋ eſt no. ſm Bal. ꝓ ſtatuto dicẽte ꝙ ſimpliciter debeat poſitionib⁹ rñderi. Facit. l. ij. ſ. de leg. i. ⁊ eſt bonus tex. in. l. q liberis. in prin. in ver. pure. ſ. de vulg. ⁊ pup. ⁊ ibi illum tex. ad hoc no. Ang. idẽ Bal. in. l. i. in pñ. C. de edil. act. facit qḋ no. Bar. in. l. i. in pñ. ſ.
4 de vul. ⁊ pup. cũ ꝯcor. ¶ † Tertio no. ꝙ actus in dubio pſumit fieri put de iure fieri põt. facit. l. quoties in ſtipulationib⁹. cum
5 ſi. ſ. de ver. obli. † ⁊ ſic pſtat ar. ꝙ in libello intelligitur intẽtata actio q̃ ex narratiõe facta reſultat. Circa que vide no. p Cy. in l. edi. C. de edẽ. ⁊ q̃ no. Bar. in. l. certi ꝯdictio. in pñ. ꝟ. ſi cer. pe. ⁊ in. l. i. in prin. ꝟ. de eden. ⁊ in. l. ſi priuus. in. v. opp. ij. partis. ſ. de ope. no. nun. Et facit ad no. dictum Bart. in. l. heredes mei. §. cũ ita. ⁊ in. l. heredibus. §. lucius. ſ. ad treb. ⁊ Bal. in. l. precib⁹. in. xvij. col. C. de impu. ⁊ alijs ſubſti. ¶ In gl. ſi. hec gl. volens explicare qualiter facta fuerit inſtitucio quinq; ponit exẽpla, et dũ in primo exemplo dicit ꝙ verbum inſtituo ponit p ſubſtituo tene menti hanc gl. ¶ In ea. glo. ibi ſi dixi filiũ ⁊c. poſſet occurrere dubitatio an videantur vocati ordine ſucceſſiuo. ſʒ quia longus erit articulus dicam. ſ. in fin. gloſſ. Et differt hic ſecundũ exemplũ a primo ꝙ primũ intelligitur qñ in vna oratione fuit facta inſtõ filij, in alia inſtõ nepotis. Hic autẽ in vna

⁊ eadem oratione facte ſunt ambe inſtitutiones. ¶ In ea. gl. ibi vel ſi ſit filius ⁊c. hoc exemplũ, ⁊ ſequens differt a precedentib⁹: qꝛ viſus fuit ṽbo ſubſtituo, ⁊ ſic ptʒ ꝙ teſtator noluit vocare ſimul nepotẽ ⁊ filium. l. ij. ⁊. l. q̃ſitũ. ſ. de acqr. hered. Sed in precedẽtibus viſus fuit ṽbo inſtituo etiã in nepote, id erat maius dubiũ an vellet vocare nepotẽ ẽt eodẽ tpe coheredẽ cũ filio forte decedente poſt mortẽ teſtõris, ⁊ no. ex iſto. ij. exẽplo ꝙ iſta ṽba ſi filius hẽs nõ erit nõ ꝯprehẽdũt in terminis nr̃is niſi caſum impotẽtie. i. ſi filius nõ poterit eſſe hẽs ex eo: qꝛ decedat viuo teſtatore. ¶ Rõ eſt qꝛ tpe huius. l. poſthum⁹ alienus non poterat inſtitui niſi dicto caſu. ſ. ſi filius decederet viuo teſtatore gallo hoc introducẽte. Hodie autẽ cũ indiſtincte poſſet poſthumus alienus inſtitui cõprehẽdit dicta inſtõ oẽm caſum quo filius hẽs eſſe nõ poſſet, iuxta. l. ij. C. de her. inſtit. ¶ Si aũt hodie eſſet facta ſubſtõ ſm expreſſa ṽba galli. ſ. ſi filius me viuo ⁊c. nepotẽ ſubſtituo an trahatur ad caſum quo fili⁹ decedat poſt mortẽ teſtatoris, ⁊ voluerit eẽ hẽs: dic vt ſubtiliter colligit ex gl. in. l. ſi mater. §. i. ⁊ ibi p doc. ſ. de vul. ⁊ pu.
6 videbim⁹ poſt Bar. in. l. i. eo. ti. ⁊. l. e. l. §. qd ſtim. ¶ † In ead. gl. ibi vel ſic filiũ ⁊c. no. gl. iuncto ꝓcedẽti exẽplo ꝙ p hec ṽba titiũ inſtituo, ⁊ ſeium ſubſtituo inducit vulgaris ſubſtõ. idem eſt eñ ac ſi diceret ſi titi⁹ heres non erit ſeiũ ſubſtituo. Et hoc tʒ Bar. poſt Ray. ⁊ Bar. in. l. cẽturio. in ṽ. opp. ad predicta, ⁊ in. l. lucius. per. q. ſ. de vul. ⁊ pup. cũ quo ibi tranſeunt cõiter alij ⁊ probat p tex. fortaſſe meliorem de iure in. l. iam hoc iure in prin. in ṽ. an vulgarẽ tñ mõ caſum. e. ti. ¶ Limitatñ hoc ꝓcedere niſi in ſubſtõne adiectũ eſſet aliqḋ verbũ denotãs tractũ tpis: vt qꝛ dixi qñcũq; filius meus deceſſerit, vel qꝛ dixi cũ filius deceſſerit ſine filijs ſubſtituo ſeiũ, nã iſta ſubſtõ dr cõpe
b dioſa cõtinẽs nedũ vulgarẽ, ſed etiã fideicommiſſariam poſt aditã hereditatẽ, pbat in. c. Ray. de teſt. ⁊ in. c. ſi pf eo. ti. li. vi. ⁊ no. in. l. precibus. C. de impu. Et hec ſunt vera, lʒ Bald. in. l. humanitatis. in. xv. col. in ṽ. ũ. qrit. e. ti. teneat ꝯ pdicta volens qḋ ſubſtõ ſimplex. i. ſine tractu tpis facta p verbum ſubſtituo cõprehẽdat nõ ſolũ vulgarẽ, ſed ẽt fideicõmiſſariã, alle. in arg. l. gñaliter. §. cũ aũt. cũ gl. ſ ṽ. ſubſtituti. C. de inſti. ⁊ ſub. ſub cõdi. fac. ⁊ no. p gl. ⁊ doc. in. l. precibus. C. de impu. ¶ Scḋo mouet: qꝛ in teſtamẽtis fieri dʒ latiſſima interpretatio vt in regula teſtia. de re. iu. in. vi. ¶ Ad iſtũ tex. rñdet ꝙ lʒ hic pbet qḋ ꝯtinet vulgarẽ, nõ pbat ꝙ non ꝯtineat ẽt fideicommiſſariam. ¶ Scḋo qꝛ dato ꝙ diceret nõ ꝯtineri fideicommiſſariã illud id eſt: qꝛ ſubſtõ hic facta eẽ ſub ꝯdõne ſi filius inſtitutus deceſſerit viuo teſtatore: qꝛ iſto caſu loquit cõſiliũ galli, nec alio caſu poterat inſtitui poſthumus alienus. Uñ hic non poterat
b hẽre locũ ſubſtõ fideicõ. cũ illa nunq̃ locũ habeat niſi cũ adita fuerat hẽditas vel habeat p adita. l. nõ iuſtã. C. ad treb. ſecus aũt eſſet hodie cũ poſſit indiſtincte quilibet poſthumus alienus inſtitui. ¶ Ec eſt bona rñſio ad hunc text. Tñ qꝛ Bal. non rñdet ad. d. l. iam hoc iure. in verbo in vulgarẽ tñ mõ caſum. quinio nec de eo tex. facit mẽtionẽ, id non puto recedẽdũ ab opi. Bar. ⁊ cõi quã etiã ſequitur Pau. de ca. in. l. ſi. C. de here. inſti. Et ꝓ ea alle. glo. in. l. vbis ciuilib⁹. in gl. mag. ſ. de vul. ⁊ pup. q̃ dicit ṽba dubia interpretant vt ꝯprehẽdant directã non autẽ obliquã ſubſtõnem. idem in propoſito tenẽt Canon. maxime. Imo. clare ſ. d. c. ray. ſ materia pupillaris reſpõdẽdo. d. opin. Bal. ¶ Predictis addo ꝙ ſi ille cui facta eẽt dicta ſubſtõ per illa ṽba titiũ inſtituo, ⁊ ſeiũ ſubſtituo eſſet impubes, ⁊ in ptãte teſtantis cõprehenderet nedũ vulgarem, ſʒ etiã pupillarẽ expreſſam, ⁊ ita Bar. in. l. cẽturio. in ṽ. ũ. op. ꝯ predicta de vul. et pup. vbi tractat an cõpendioſa cõprehẽdat pupillarem. idez tʒ Pau. de ca. i. d. l. iã hoc iure. ⁊ in. d. l. ꝓcibus. ⁊ in. l. ſi. C. de her. inſt. Et pbat in. d. l. iã hoc iure. vbi ẽt hẽ ꝙ p oĩa idẽ eẽt ſi verbũ ſubſtituo ſit adiectum in reciproca ſubſtõe: qꝛ eſt eadẽ rõ, ⁊ ꝯprehẽdit duas pupillares ſi ſit facta duob⁹ impuberibus in ptãte exiſtẽtib⁹ q̃ dicent expreſſe ſaltem ṽbis gñalibus adeo ꝙ excludẽs matrem exiſtẽtẽ in medio vt cõiter ꝯcludunt doc. in. d. l. luci⁹. ⁊ in terminis nr̃is hic firmat Bar. in repe. l. ſi arrogator. ad ſi. ꝟ. de adop. lʒ ſemper fuerim in opi. ꝙ illa repetitio
c que a. xx. an. circa adita fuit nõ ſit Bar. ¶ Hãc etiã opi. tenet Guil. de cu. in. d. l. precibus. cũ grano ſalis tñ vʒ ſi in ſubſtõne facta fuit mẽtio de pu. alias nõ diceret cõprehẽdere aliquam expreſſam pupillarẽ, ſʒ oĩno tacitã q̃ nõ excluderet mrem. nihil tñ alle. niſi qꝛ ſequẽtia declarãt ꝓcedẽtia, adde ꝙ Cy. in. l. precibus tʒ ꝙ ſub. d. ſubſtõne ſimplici nõ cõprehẽdat niſi pupillaris tacita oĩno. Puto veriorẽ eſſe opi. q̃ hʒ ꝙ quãtũcunq; non ſit mẽtio de pupillo cõprehẽdat pupillarẽ expreſſam ſaltẽ verbis gñalib⁹. hoc idẽ vr tenere Bal. in. d. l. humanitatis. in. xv. col. in ṽſi. ũ. qrit dum dicit ꝙ ſubſtitutio predicta ſi ſiat mente capto vel furioſo cõprehẽderet nedũ vulgarem ſed etiã exemplarem ſicut ⁊ pupillarẽ comprehenderet ſi eſſet facta impu

a ¶ Magiſcõis. aduertendũ puto qḋ ſm leges ciuiles periculũ eſt iudicare cui⁹ ſit fili⁹ qꝛ põt eẽ pmi ⁊. ij. ⁊ ſic iuriſconſulti male pñt ꝓpẽdere ⁊ ſcire veritatẽ, minime etiã medici: aſtrologi autẽ bñ ſciũt iudicare: qꝛ habita vera natiuitate pñt ſcire hoĩs ꝯceptionẽ, ⁊ tunc ex die, ⁊ hora põt ꝓpẽdi cui⁹ ſit fili⁹ pmi vel. ij. mariti ⁊ ideo totavis eſt ſ practicãdo, ⁊ ita his practicaui ⁊ obtinui. Tho.

b ¶ Compendioſa. addo eũdẽ ꝯſ. clxij. q̃ ſi. qd aũt ſi teſtator dixit titiũ inſtituo ſemproniũ mihi ⁊ ſibi ſubſtituo vide Ro. conſil. cccclxxx.

c ¶ Rõ ſit Bar. idẽ dicit Alex. in ꝯſ. lv. ſ. i. vol. incl. ꝯſideratis. ſ. i. col. ⁊ in. l. centurio. in xiiij. col. ſ. de vul. ⁊ pup. ⁊ vide primã apoſtillã meã. in. d. l. ſi arrogator. ꝟ. de adop. in barto. Thomas.

heri qḡd ſenſerit Bal.in.d.l.preibus.in.xviij.col.qḋ tene mē
a ti^a. ¶ Jn.e.gl.ibi velle ſic nepotē et filiū.hoc exemplū differt a ſcḋo qḋ ibi dictū fuit poſt mortē aūt hic aūt ſec^9. ¶ Jn.e.gl. ibi videor eo.ordine ꝛc.h ſequit Dy.dicēs hāc gl.nō ēē alibi. idē tꝫ An.de pi.ſa Bart.Bal.ꝛ ang.ꝛ Nic.de ne.h p illū tex. ſm.v.ꝛ ſm exēplū:qꝛ vr̄ nepos ēē iā nat^9 iſtitut^9 ex neceſſitate cātum.ſ.ne teſtm̄ deſtituat ſi ꝯtingat filiū p̄decedere viuote ſtōre ſupſtite nepote q aſ's repiret ſe p̄teritū.l.poſthumoꝝ.ſ. tu.i.ꝛ ſic eadē rō eſt in terminis gl.ſicut eſt i caſu hu^9.§.¶ Sꝫ Ja.de are.ꝛ imo hic tenēt ꝯ gl.ſ.ꝙ eo tpe vocent̄ filij ꝛ nepos iam nat^9,p quo alle.imo.tex.i.l.codicil.§.inſtituto.ſ.de leg.ij. vbi ſi teſtō: iſtituit filiū.ꝛ nepotes emācipatos vocant̄ pͥter, ꝛ eodē tpe vt innuit lrā ibi in fi.Et p hac opi.facit:qꝛ vbi vna determinatio reſpicit pla determinabilia dꝫ ea pariformiter determinare.d.l.iā hoc iure.cū vul. ¶ Nec ob.ſi dicat hāc rōnē nō militare,tū i vti oqꝫ determinabiliū nō eſt par rō.vt no. Ang.l.§.hinc nobis.ſ.aut.de bō.ꝛ fal.p ibi no.p gl.in vbo p̄ſi dui. ¶ Et idē no.imo.i.l.Caius.ſ.ſol.mat.p qbus poſſet adduci tex.in.l.ſi ita ſcriptū.ſ.de ma.te.ꝛ in.l.ſi ſeru^9.ſ.de ſta.li.ꝛ ibi no.Bū.de plā.dicēs ꝙ.d.l.iā hoc iure.nō pcedit qñ maior eſt rō i vno determinabiliū ꝙ̄ i alio p illū tex.ut ibi d̄:ꝙ ſi lego ſuo libertatē.ꝛ fundū cū ad etatē.xiiij.an.puenerit lꝫ legatū fundi dicat̄ ꝯditionale tū legatū libertatis eſt puri. Quia hec rō nō eſt bona:qꝛ ſi eſt ꝯ.d.l.iā hoc iure.in ꝙ̄tū ſubſtō facta duobus impubib^9 in pſona impuberis non ꝯtinet pupillarē lꝫ eius fauor fuiſſet ꝙ contineret. ¶ His tñ non ob.non recedo ab opi.bar.arg.huius tex.quē ſ.induxi. ¶ Facit qꝛ cum teſtator haberet neceſſe filiū inſtituere,ꝛ nepotē filio deficiente tenet ꝯ primū locū.l.poſthumoꝝ.ſ.tit.i.nō eſt p̄ſumendū in hac diſpōne neceſſaria teſtatorem voluiſſe vti liberalitate aduerſus nepotē auferendo filio niſi aliter appareat,arg.l.itē legata.ſ.de adi.le. ¶ Nec ob.tex.in.d.l.codicillis.§.inſtituto.quia pōt rñderi ꝙ ibi ex aliꝭ vbis a teſtatore platis poterat colligi te mentem eius fuiſſe ꝙ eodē tpe vocarētur tanꝙ̄ coheredes vna cū filio qḋ colligit̄ ex verbis illis dū dicit ptātem habeat vēdere coheredi ſuo.nā ſi teſtō: voluiſſet nepotes admitti ordine ſucceſſiuo poſt filium excluſum vel mortuū dixiſſet vendere ſubſtituto non aūt coheredi.d.l.ꝙ̄din inſtituitus.cū ſimi. ¶ Nec ob.rō p me alle.p.d.l.iā hoc iure.qꝛ dupliciter rñ.primo qꝛ loquit̄ in diſpōne voluntaria,nos autē in neceſſaria.vt probat hic cum glo.ꝛ erit magna limitatio ad.l.iam hoc iure. ¶ Scḋo rñde ꝙ ēt in caſu.q.nſe ſatis dīr pariformiter determinari fili^9,ꝛ nepos ſi qlibet itelligat̄ inſtitut^9 in caſu quo potuerit,ꝛ neceſſe fuerit eū inſtitui.ſꝫ nepos nō erat de neceſſitate inſtituendus niſi excluſo filio,igitur ꝛc.ꝛ ita teneo cōem opinio.quāuis in puncto iuris ſit ſuſtentabilis opini.Jac.de are. ¶ Ubi aūt nō ſubeſſet aliqua neceſſitas relinquendi vt in legatis vel inſtōne facta de aliquo,ꝛ eius filiꝭ qui in nullo caſu tanꝙ̄ p̄teriti potuiſſent rūpere teſtm̄ adhuc Dy.ꝛ Barto.dūt
b iſtam gl.pcedere^b. ¶ Et inducit Bar.d.l.gn̄aliter.i p̄n.ſubtiliter:vt hic per eū.ſꝫ Bal.Ang.Jmo.ꝛ Raph.hic.ꝛ Bald.in l.ſi mulieri.in p̄n.alle.in gl.ꝛ in.l.ſi ad ſi.C.de impu.ꝛ ibi Bal. ꝯtrā tꝫ.ſ.ꝙ oēs ſimul vocent̄:qꝛ talis eſt nā copulatiue ſeu cōiunctiōis.l.duob^9.ſ.de le.i.l.vnica.§.ſi ita.cū vul.C.de ca.tol. ꝛ ſm Jmo.eſt tex.in terminis ſ.c.ray.ꝛ in.c.ray.de teſ.facit ſm eos:qꝛ nō debem^9 a p:opria ſignificatione vocabuli recedere l.i.§.ꝗ nauč.ſ.de exer.A l.l.gn̄aliter.rñdet imo.ꝙ iō ibi reſoluit diſiuncta in cōiūctā de extranei ſuccedāt q a'ias ſuccederēt excluſis deſcēdētibus qḋ nō eſt veriſimile teſtōꝛē voluiſſe. l.cū acutiſſimi.C.de fideicom.q rō ceſſat in caſu nr̄o in quo filij iſtius inſtituti ſunt ēt expreſſe cū eo iſtitutl. ¶ Adde ꝙ hec rñſio nō ꝯuenit.d.l.gn̄aliter.qꝛ illa.l.pcedit ēt in extraneo inſtituto,vt ibi in fi.p̄n.ꝛ ſic ceſſat rō.d.l.cum acutiſſimi. ¶ Uel aliter dicdo ꝙ illa.l.nō facit pro opi.Bar.nā pcedit etiā in extraneo vt dixi,ꝛ Bar.hic fatetur ꝙ vbi inſtituit̄ extraneus.et eius filij ꝙ non videātur vocati ordine ſucceſſiuo:quia in eis non cadit ordinata charitas ꝛ affectio per.l.ſi.C.de impu.igitur.d.l.gn̄aliter.nō ſeruit ad ꝓpoſitū item mens.d.l.gn̄aliter. fuit hic:quia ſicut teſtō: p:emiſit inſtitutum ſubſtitutis,ꝛ ita vr̄ pretuliſſe liberos eius poſtꝙ̄ de eis mētionē fecit ſꝫ ꝙ videbitur vocati ordine ſucceſſiuo,nulla.l.hic dicit.imo ꝯtrū eſt pbatum.ſ.vñ teneo ꝯ Bar.in hoc ar.ꝯ quē ſepe conſului. ¶ Sed iuxta hoc dubitat hic Pau.de ca.an in caſib^9 in quibus dictū eſt eos videri vocatos ordine ſucceſſiuo intelligat̄ qḋ nepos vulgariter,ꝛ ſic directo an vero p fideicom.ſit vocatus.ꝛ dicit diſtinguēdū ꝙ aut talis nepos,ꝛ ei^9 pr̄ erāt pſone q̄ debebāt neceſſario inſtitui:ꝛ tūc clarū eſt nepotē ex vulgari ſuccedere ſm.i.ꝛ.ſi.exemplū huius gl.aut erant pſone q̄ neceſſario non erāt inſtituēde:ꝛ tūc ſi tenemus ꝯ opi.Bar.hic.ſ.qḋ ꝯcurrant eo.tpe.vt prox.tenui,ꝛ iſtud non hꝫ dubiū aut tenemus opin.

a ¶ Menti.vide qḋ ſubtiliꝰ voluit are. ꝯſi.c.v.ꝛ p anc.cōſi.cclvij.Alex.ꝯſ. xij.ꝛ ꝯſil.xvij.iij.li. Bū.cap:a ꝯſi.xv. ꝛ ꝯſ.xcix.ꝛ p eūdē alex.ꝯſi.clxxxviij. ij.lib.

b ¶ Procedere.in hoc arti.vid Jo.de ana.ꝯſi.xlvi.eūdē Alex.cōſi.xxij.iij. li.ꝯſi.xiij.iij.li.Raph.cu.cōſil.cxvi. Ang.ꝯſi.xxxviij. bal.ꝯſ.ccccleꝫ.iij. li.ꝛ p Raph.vid qḋ de p̄uilegio cōceſſo pr̄i pro ſe filiꝭ ꝛ nepotibus. per Capram cōſi. xxxv.

Bar.ſ.qḋ ordīe ſucceſſiuo vocati videant̄,ꝛ tunc dicit pau.de ca.ꝙ videbit nepos p fideicōmiſſuꝫ vocat^9,nō aūt vulgarit̄,ꝛ dicit ſe hoc ab alio ſcriptū nō repeřiſſe. ¶ Sꝫ certe bar.hic ſi bene aduertat̄ dicit ꝯtrā eius qḋ dicit Pau.de caſt.ſcilicet qḋ imo vulgariter vocat^9 videt̄. ¶ Raph.in hoc iſtū arti.declarare conat̄,ſꝫ qḋ velit dic.ꝛ tādē ex verbis ei^9 percipi nō pt.
7 ¶ Pa de ca.ēt.ſ.e.l.§.ſi parēte aliter loquit̄. ¶ †Jtē ex verbis bar.hic.dū rñdet ad.l.peto.§.fratre.de le.ij.colligit̄ deciſio ad.q.io qua alias habui conſulere vez ꝙ ſi iſtituo titiū heredē ꝛ poſt mortē ſuā liberos eius iſtituo tales liberi iter ſe videbuntur vocati ordine ſucceſſiuo.vt.ſ.p:imo filij,ſcḋo nepotes, tertio pnepotes,ꝛ ſic deinceps.hoc idē voluit Bar.in.l.ſi cognatis.in vlti.col.ſ.de reb.du.vbi hoc limitat ſub dubio forte eſſe vez ſi teſtō: vſus ſit noīe collectiuo circa coniunctos ipſi^9 teſtōꝛis,ſec^9 ſi circa nō ꝯiūctos vt ibi p eū,cū quo trāſit Pet. de anc.ꝛ imo.ꝛ in.c.indicāte.de teſt.ꝛ Ange.in ꝯſi.xxxviij.incip.qdā io.ꝛ in duob^9 ſe.ꝯſi. ¶ Jtē inqꝫ̄tū Bart.hic querit qḋ ſi teſtator pūerſo ordine dixerit filium titij,ꝛ ipſum titiū filium meū heredes inſtituo an nihilomin^9 nō attenta prepoſteratione videbitur titius primo vocatus,ꝛ poſtea nepotes ordine ſucceſſiuo,ꝛ dicit ꝙ ſic per.l.talē.in princ.ſ.de hr̄.inſtit.Adde ꝙ melius probat̄ in.l.qdam.ſ.de pecu.le.ꝛ puto vez in his pſonis que de neceſſitate debent inſtitui,ꝛ cum Bar.tenet hic Bal.p no.per glo.in.l.oēs in gloſ.ſ.de dela.lib.x.dū dicit,caput ꝛ lingua ei amputetur,quē dicit Bal.nō eſſe alibi.ꝛ idē tꝫ Jmo.hic.lꝫ Ang.hic dicat ꝙ eſt hmōi ordine ſcripture videatur teſtōꝛi voluiſſe eos eodē tpe ſuccedere pp naturaꝫ copule,
8 ſꝫ imo.ea reprehendit ꝛ bñ.†Per p̄dicta infert qḋ in ꝯtētibus ſi pr̄ recipit pro ſe ꝛ filijs ſuis an intelligatur ordine ſucceſſiuo de quo vide hic per Bart.Ang.ꝛ Jmo.ꝛ cōis cōcluſio eſt qḋ ſic:qꝛ in dubio pr̄ vr̄ ſtipulari filio vt heredi,ꝛ ſic poſt mortem pr̄is vt no.gloſ.in.l.ſi tibi.§.ſi pactus.ſ.de pac.ꝛ hoc clarū in his q̄ de ſui natura ſunt tranſitoria ad heredes,ſꝫ in his q̄ ſunt trāſitoria ad filios vt filios non vt heredes eſt magis dubium, tñ adhuc tenent oēs idē pbari in.d.l.iuſiurā.§.ſi liberi.ꝛ in.l.ſi ſuus patroni in ſi.cū.l.ſe.iūcta.l.ſi operarū.ſ.de op.li.ꝛ tū his cōcluſionibus trāſit ēt Cy.in.l.liberti.in ver.vl.differūt.C.de ope.li.ꝛ idē ibi in.viij.col.ꝛ Bald.in.l.quod dī in pe.col.ꝛ ibi Jmo.ſ.de ver.ob.ſentit ēt Bart.idē in.d.§.ſi pactus.ibidem. Bald.in.l.Caius.ſ.ſo.ma.ꝛ in.l.ſi non ſortem.§.ſi libertus.in repo.ꝛ anti.de cōdi.inde.ꝛ Bal.in.l.ſi mulier.§.i.ſ.de vſufr.n. ac.ꝛ in.l.ſi.C.de do.p Bald.in.l.cū ita.ꝛ ibi Pau.de ca.de le. ij.C.de ſu.ꝛ le.Ang.hic p̄dicta limitando dixit in his q̄ tranſeunt ad filios vt extraneos vr̄ ſimul vocati pp naturam copulatiue,vñ ſi pr̄ emit p ſe ꝛ filio in ptāte incōtinēti filius vocabitur ad pr̄e,ſed imo.hic iſtud reprehendit qꝛ eſt res que ſit trāſire ad quoſcūqꝫ heredes:qꝛ vr̄ p pr̄em acquiſita filio vt heredi,ꝛ ſic poſt mortē vt no.in.d.§.ſi pactus.ꝛ iſtud puto verū, tñ vno caſu puto ſaluari poſſe opi.Ang.qñ vez apparebat patrem voluiſſe donare filio tunc em̄ nō pcedit no.in.d.§.ſi pactus.ſm magis cōem opi.Bart.ꝛ doc.in.l.filie.C.fa.ercīſ.ꝛ in l.ij.C.ſi qs alt.vel ſi.ꝛ in.l.i.C.de caſ.pe.ponit plene Bar.in.l. i.§.nec caſtrenſe.ſ.de col.bo.ꝛ Bal.ꝛ alij in.l.ſi donatione.C. de colla.talis em̄ donatio facit ꝙ filio cenſeat̄ acquiſitū,ꝛ lꝫ a p̄n.nō valeat tñ morte pr̄is ꝯfirmat̄,ꝛ quo ad fructus trahitur retro ad tps donationis,ꝛ ſic nō acquirit̄ filio tanꝙ̄ heredi.l. ante pe.ꝛ ibi no.ſ.de do inter vi.ꝛ ſic optime hoc caſo vr̄ dicere Ang. ¶ Scḋo limitat̄ doc.Bart.hic niſi pr̄ ſtipularet̄ pro ſe ꝛ filio emācipato:qꝛ tunc cū incōtinēti poſſet ei acquirere, iuxta.l.ij.cū ibi not.C.de inof.do.filius ſtatim intelligit̄ vocatus cū pr̄e poſtꝙ̄ ita ſe hꝫ natura ꝯiunctionis,ꝛ copule,ita expreſſe firmat imo.hoc vr̄ fuiſſe de mēte Bar.hic.mihi tñ non plꝫ hec limitatio:qñ lꝫ Bar.hic videat̄ ſentire dū alleg.l.diſ ſeruo.tñ ꝙ mouet̄ ēt alia rōne vt pꝫ p.d.§.ſi pactus.cū gl.que rō militat ēt in filijs emancipatis:ideo ceſſante vna rōne non ceſſat eius doctrina.ar.§.affinitatis.inſti.de nup.cum ſi.confirmo ēt p.l.vt iuſiu.§.ſi liberi.ſ.de ope.li.in rōne ſui,ꝛ hoc puto ſane procedere qñ pr̄ ſtipulat̄ filios in his que de ſui natura eſſent trāſitoria ad extraneos.ſed qñ ſtipalat̄ in his que tantū trāſitoria ſunt de ſui natura ad filios tūc vr̄ ſtipulari vt filio:et hoc caſu poſſet ſaluari opin.Joā.de imo.tertio limitatur ſm Bal.predictā doc.bar.hic vt no.pcedat in his q̄ nō trāſeunt ad hr̄des ſꝫ pſone coherēt vt pꝫ io vſufr.§.finit̄.inſti.de vſuf. ꝛ.l.titio cū morief.ſ.de vſufr.cū ſi.nā tūc vr̄ ſtipulat^9 p ſe ꝛ filio ſimul ex natura copule eodē tpe.Ang.hic tꝫ oppoſitū vez ꝙ imo videant̄ tūc vocad ordine ſucceſſiuo,ꝛ ſic filius demum poſt mortē pr̄is hēbit vſumfr.ꝛ hoc ne diſpō reddat̄ inutilis in pſona filij ar.l.quoties.ſ.de v̄.ob.alſ enim cū ſit quid pfectiuū ſi patri quereret̄,iuxta.l.plꝫ.ſ.de acq.here.ꝛ.l.cū oportet.ſ.de bo.q̄ libe.dicit tñ ꝙ alius erit vſufructus in pſona filij ꝛ alius in perſona

in perſona pr̄is p l. ſtipulatio. §. ſi q̄s ita. ff. de ver. ob. imo. ḃ dicit
op. poſſe ꝯcordari ꝙ aut pr̄ ſtipulat᷑ vſumfr. p ſe ⁊ filio ēmāci.
⁊ tūc ꝓcedat op. Bal. nā ceſſat rō adducta p Ang. cū diſpō
poſſit eſſe vtilis ī pſona filij. ⁊ q̄ iſta eſt diſpō volūtaria. iō nō
attēdit ordo qualitatis q̄ ſit inter pſonas. lʒ ſtatuto ſignifica-
tiōi verbo᷑ ex quo hoc fieri ꝑt qđ maxīe ꝓcedit ſm eū q̄ñ pr̄
ſtipulatus eſt vſumf. ab extraneo p ſe ⁊ filio emācipato cū re-
ſpectu ipſi⁹ extranei ꝓmittentis non cadat affectio ordinaria
ad pſonas in ſtip. poſitas ar. eo᷑ q̄ dicta ſunt ſuper gl. hic po
ſita circa ꝯū. l. ſi. C. de ſpu. aut ſtipulat᷑ pro ſe ⁊ filio in pt̄ate. ⁊
tūc va᷑ ſit op. Ang. qđ ēt dicit imo. fuiſſe de mētebar. hic ſi hñ
verba ei⁹ ꝑ̄derent. ¶ Puto veriorē eſſe op. ang. ī eī ſtincte
in emācipato, hoc ꝓba p. d. §. ſi liberti. ubi emancipat⁹ in cete
ris firme manēt ꝯcluſiōes Bar. hic q̄ ꝑ maiori pte fuerūt ex. ī
9 d. l. liberti liberteq;. cū concor. ſupi⁹ all. ¶ †Et iſta facit qđ ſi
q̄s recipit in emphyteoſin p ſe ⁊ filijs ⁊ nepotibus an nepo-
tes filij viuētis tp̄e ꝯtc⁹ videant᷑ vocati ordine ſucceſſiuo. ⁊ di
cit Ang. hic ꝙ ſic. ⁊ ꝙ ſec⁹ eſt in filijs alterius ꝑdefuncti. Sed
imo. hic in ſi. hui⁹ §. dicit ꝙ ſibi hoc nō ꝑlʒ; q̄ nō videt bonā
rōnē diuerſitatis. puto ang. hñ loq. ſ. ꝙ nepotes ex filio pᵉde-
functo vocent᷑ cū alijs filijs p l. ſterdū. in pn̄. ff. de hẽ. inſtic. ⁊ q̄
repᵉſentāt perſonā pr̄is ſui ꝑdefuncti. §. cū fili⁹. inſti. de her.
ab inteſt. ⁊ ſic rō imo. potius facit ꝯ eum q̄ꝫ pro eo dū alle. d. §.
10 cū fili⁹. ¶ †Confirmo p. c. ī. de gra. ſuc. in feu. facit qđ in ſimili
decidit Bal. in. l. ij. in. ij. col. C. de ſecū. nu. vbi dicit ꝙ lʒ ſtatu-
tum ꝙ dicit filiā feminā dotatā nō ſuccedere ꝯ ſtantibus fi-
lijs maſculis ⁊ nepotibus habeat duo capita vt p Bar. in. l. ij.
ff. de col. bo. ⁊ in. l. ſeruo legato. de lega. ī. ſi deſertur nepoti ex
filio premortuo hereditas vna cum alijs filijs ſuperſtitibus. ⁊
in terminis iuris hec firmat Pau. de ca. in ꝯſ. cxxxv. inci. in xp̄i
noīe viſo p̄icto ⁊c. in ſi. ꝯſilij. ⁊ iſtud eēt verū retenta op. qđ
pater recepit emphyteoſin pro ſe ⁊ filijs ⁊ nepotibus videat᷑
8 voluiſſe eos vocare ordine ſucceſſiuo⁹ tenendo op. qđ vocati
videant᷑ pariter oīo ꝯtenire dicti nepotes alia rōne q̄ꝫ p. d. l. in
11 terdū. ¶ †Circa iſtā materiam adde qđ ſi pr̄ recepit pro ſe fi-
lijs maſculis ⁊ feminis an femine intelligātur vocate ordine
ſucceſſiuo. ſ. excluſis maſculis. ⁊ nō ante. dic vt no. p Bar. in
ꝯſ. inci. qđ iſta hʒ duo dubia. ⁊ in ꝯſ. incip. dn̄o amate. ⁊ in. l. ve
tuſtu. §. ſi liberi. eſt. ſed an iſto caſu. ff. de oper. liber. vbi dicit ꝙ
licet regulariter vocent᷑ pariter fallit niſi ſtatutū excludat fe-
minas ſtantibus maſculis p iſtū tex. ⁊ in hoc cū Bart. ꝯcor-
dat Jo. de imol. in. c. potuit. de loca. ⁊ Pet. de anc. in cle. ij. de
iu. patro. ⁊ vide que dicā. ī. in ſi. huius. §. De hoc arti. vide per
Bal. in. d. l. liberti liberteq;. vbi etiā tradit aliā limitationem,
ponit ēt vnū not. verſum Saly. in. d. l. ij. in. xvij. q. C. de iu. em-
phy. ⁊ ꝯ Bar. in. d. §. ſi liberti. multum ſtringere vr̄ tex. in. c.
Ray. ⁊ in. c. Ray. de te. ſuccta doctrina doc. hic idcirco Bald.
in. d. l. liberti. in. xi. col. ⁊ Sal. in. d. l. ij. in. xvij. q. aliter melius lo
quuntur vt ibi per eos. de hoc etiā vide per Bal. in. l. quoties.
in. ij. ij. ⁊ iij. ſol. C. de his ⁊ le. vbi inter alia dicit ꝙ ſi pr̄ dixiſ
ſet qđ recepit ſimul pro filijs maſculis ⁊ cū feminis tunc pp na-
turam dictionis cum vr̄ vocati ſimul nō aūt ordine ſucceſſi-
uo. ¶ Pro hoc facit quod in ſimili dicit bal. in. l. vnica. §. vbi
autem. C. de cadu. toll. vcꝫ ꝙ lʒ alias ſi teſtōr diſponeret inter
extraneos inter quos nō cadit ordinata charitas aut affectio
tūc viderent᷑ vocati ſimul niſi aliter ex ꝯiecturis appareat. pu
ta ꝙ teſtator dixiſſet ſubſtituo titiū ⁊ ei⁹ filios hr̄des quo ca-
ſu videbant᷑ vocati ordine ſucceſſiuo pp illā dictionē ⁊ hr̄des
q̄ñ viuus nō hʒ hr̄dē vt in terminis decidit hic Bar. ⁊ Cy. ⁊
etiā Bal. ⁊ Saly. in. l. ſi. C. de impu. ⁊ alijs ſubſti. ⁊ ſequunt᷑ cōi-
ter ſcribētes hic. ¶ Tū hoc vltimū fallit ſm Bal. in. d. §. vbi
aūt ſi teſtōr dixiſſet ſubſtituo titiū cū filijs ⁊ hr̄dib⁹: q̄ tunc ex
natura illius dictiōis cū ſuccedunt eodē tp̄e alleg. l. ſi titio. ſm
vnā lec. glo. ff. de vſuf. accre. ⁊ p hoc ēt adducit tex. in. c. i. §. ⁊ ſi
clientul⁹. de alie. feu. faciunt no. p gl. in ſi. in. l. ſi ex facto. §. ſi.
12 ff. ad tre. ¶ †Et in hac materia adde q̄ no. Pe. de anch. poſt
Bal. in. l. tres ſr̄es. ff. de pac. vbi dicit ꝙ lʒ appellatiōe filij ve
niat filia. l. ſi ita ſcriptū ſit filiab⁹. ff. de le. ij. l. q̄ filiab⁹. ff. de teſt.
tute. tñ ſi per ſtatutum prohiberetur filia ſuccedere extantibus
maſculis ⁊ teſtator inſtituat filios non videbuntur comprehē-
di femine ex quo per ſtatutum prohibent᷑ ſuccedere. q̄ in du-
bio vr̄ diſponere ſecundū ius cōe per ea que voluit Bar. in. l.
heredes mei. §. cum ita. ff. ad treb. ⁊ in. l. heredibus. eo. tit. ⁊ imo.
in. l. fin. ff. de condi. ⁊ demon. vbi teſtator videtur teſtari ſecun-
dum ius municipale qđ in ciuitate illa dicitur ius commune.
l. omnes populi. cum ſi. ff. de iuſti. ⁊ iure.

1 ¶ Nepos filio naſciturus ſicut pōt inſtitui ſecundū conſi-
lium galli ſic pronepos ex nepote, ſiue ſolus nepos ſuperſit tē-
pore teſtamenti, ſiue ſolus filius ſiue filius ⁊ nepos.
2 Dictio ⁊c. abbreuiate ſeu extenſe ſcripta quid ſignificat, et an
notarius poſſit illā extēdere ſi reperitur in protocollis alienis.
3 Appellās debet inſerere cauſaꝫ grauaminis. nec ſufficit dice-
re appello, ⁊ volo cauſas grauaminis in hac appellatione pro
expreſſis haberi, quas. ī. tres dies exprimam.
4 Notarius an q̄ñ ⁊ quomodo poſſit imbreuiaturas ſuas vel
alienas extendere.
5 Notarius quando poſſit apponere, vel addere clauſulas con
ſuetas in inſtrumento omiſſas.
6 Conſuetudo ⁊ ſtilus quando ſe varie habent attendit᷑ vltima.
7 Abbreuiatura notarij mortui debet extēdi per aliū ſecundum
ſtilum illiuſmet notarij. ⁊ ſi non apparet de eius conſuetudi-
ne, debet extendi ſecundum communem conſuetudinem.
8 Dictio ⁊ cetera vltra predicta quid operetur, vide remiſſiue.
9 Dictio ⁊c. breuiate ſcripta pro eius extenſione recurrendū eſt
ad conſuetudinē illius notarij. qua non apparēte, talis dictio
importabat ſubſtātialia, non autē accidentalia actus in inſtru-
mento celebrati.
10 Dictio ⁊c. ſi apponat᷑ in inſtr̄o depoſiti ꝯprehendit pret ꝯptū
guarentigie. ſi erat conſuetum in alijs inſtrumentis apponi.
11 Dictio ⁊c. appoſita in ſecundo teſtamēto dicendo ⁊ hāc ſuam
vltimam voluntatem ⁊c. operatur vim clauſule derogatorie.
12 Dictio ⁊c. appoſita in reſcriptis quid operatur habetur hic.
13 Dictio ⁊c. extenſiue ſcripta. ⁊ ſic dictio. ſ. quid ſignificet habe-
tur remiſſiue hic.
14 Nepotis appellatione non comprehenditur pronepos.
15 Aule appellatione non venit proauia.
16 Reprehenſio eſt facienda curialiter ⁊ nō vituperoſe, ⁊ an fieri
poſſit.
17 Reprehendere patrem in iure licet filio.
18 Scripturā vel libellū producens videtur ꝯtenta in eis fateri.

1 Idē credendū. †Sicut inſtitui pōt nepos na-
ſciturus⁹ ex filio ſm ꝯſ. galli ſic
ꝓnepos ex nepote ſiue ſolus nepos ſupſit tp̄e teſti ſiue ſol⁹ fi-
lius ſiue fili⁹ ⁊ nepos, hoc tñ vltimo caſu ceſſāt euertit᷑ ſi cōtin
gat viuo teſtōre decedere filiū inſtitutū pmo, ⁊ deinde nepotē
ꝑteritū. h. d. vſq; ad. §. ⁊ qđ ſi tñ ſm magis cōeꝫ intellectū qui
eſt primus in gl. ¶ Sed ſm. ij. lec. intellect⁹ hui⁹. §. in ṽ. ita ſa
ne. eſt ꝙ ꝑſupponant᷑ filiū ⁊ nepotē fuiſſe iſtitutos, ⁊ ꝓnepo-
tē ſubſtitutū eē ſm ꝯſ. galli, ⁊ tūc iſte ṽ. intēdit in effectu ꝙ il-
lud ꝙ dictū eſt. ff. pri. in hoc. §. ꝙ pronepos ſuccedit ex ſubſtiō
ne dʒ itelligi filio ⁊ nepote ꝑmorientib⁹ in vita aui: q̄ ſi nepos
ſupuiueret poſt mortē aui non hr̄et locū ſubſtō pronepotis: q̄
tūc ēt ꝯgnoſcēdo ꝓnepos nō poſſet tūc rūpere teſtm̄ q̄ ꝑcedit
a pr̄e ſuo tp̄e mortis paui, ⁊ dū tex. dicit ne ſucceſſione ⁊c. ſm
hūc ſm itellectū ponit rōnē oīum caſuū poſito᷑ ſ in tex. ī. q̄
2 alias tanq̄ ꝑteritus poſſet rūpere teſtm̄. ¶ †Not. ibi ⁊c. ꝙ iſta
dictio ⁊c. īducit repetitionē dicto᷑ in ꝑcedentibus ꝙ ēt facit
ad protocollū notarij in quo reperit᷑ inſtr̄m imperfectū. ⁊ ī fi-
ne eſt appoſita dictio ⁊c. abbreuiata qđ īportet. nā Dyn. hic ⁊
ſ. e. l. §. nūc de lege. dicebat ꝯprehēdi ea q̄ ſunt de natura illius
act⁹ de quo factū eſt inſtr̄m p iſtū tex. ſʒ Bar. dicit ꝙ iſtud nō
reperit᷑ hñ iure ꝓbari, vñ dicit qđ veniūt ea q̄ deficiūt ī illo ſer
mone ſm cōem ꝯſuetudinē in illa materia vt pʒ hic in tex. in
prin. l. ⁊ hic plen⁹ p eū cū quo tranſeūt cōiter doct. ¶ Addo
ꝙ Ja. de are. in. l. ſi ita q̄s. ff. de euic. p illū tex. cum. l. ſeq. in ver.
⁊c. dicit no. eſſe illū tex. facientē pro notis abbreuiatis notarij
defuncti q̄ ſolū dn̄t appōi loco illi⁹ abbreuiature ea q̄ ſunt ō na
tura caſuū expreſſo᷑, ⁊ ita dicit tenere Dy. hic. ¶ Addo qđ
idē bal. ⁊ Sal. in. l. ſi duo p̄ron. §. ſi q̄s iurauerit. ff. de iureiur.
per illū tex. ¶ Subdit Jac. de are. in. d. l. ſi q̄s ita. ꝙ conſuetu
do notarij put factur⁹ erat in ſimilib⁹ caſib⁹ dʒ attēdi ar. l. quū
ſemiſſes. ff. de vſu. ⁊ in. l. vel vniuerſo᷑. ff. de pig. act. ⁊ ſm hoc
vr̄ veri⁹ ꝙ ēt ꝫ hic Bal. ⁊ Cy. ⁊ bal. in aut. ſi q̄s in aliquo. l. ſi.
eo. C. de edē. ⁊ iſte tex. ēt nō probat id qđ dicit hic Dyn. vt hic
p Bar. q̄ iſte loquit᷑ q̄ñ in ſimilibus teſtis conſuetū erat ap-
poni vt pʒ in princ. l. nec ob. d. l. ſi ita q̄s ⁊. d. §. ſi quis iurauc-
rit q̄ ibi dictio ⁊c. erat determinate ⁊ extenſe ſcripta. Item in
quātū Bar. hic tractat an idē notarius q̄ extēdit illā abbreuia
turam poſſit illā extendere put eſt cōſuetū. Adde ꝙ dum ipſe
alleg. l. ſi quis ex argētarijs. §. ſi initiū. ff. de eden. optime facit
qđ no. ipſe Bar. in. l. ſi ꝯſilijs ab⁹. de leg. ī. Item inq̄ntum Bar.
hic ꝯcludit ꝙ in actibus ſcripturā requirētibus nō pōt nota-
rius rogatus de actu vel alius cui commiſſe ſunt rogationes
notarij ꝑdefuncti extendere hanc dictionē ⁊c. aliquo modo p
l. contra. C. de ſi. inſtru. adde ꝙ Ang. tʒ hic ꝯriū p iſtū tex. q̄ lo
quit᷑ ī teſtō indiſtincte, ⁊ p ꝯſīs ſiue ſiat ī ſcri. ſiue ſine ſcri. l. ad
teſtiū. ff. de teſta. l. hac ꝯſulti. C. de teſt. ⁊ tñ innuit hic qđ pote-
rit extendi hec imbreuiatura ⁊c. item mouetur per id qđ hr̄ in
aut. hoc inter liberos. C. de teſta. vt hic refert Jmol. ⁊ corru-
pte, nam voluit alleg. aut. quod ſine cum ibi no. eo. tit. ⁊ melius

¶ Succeſſiuo. ad de Lu. ro. ꝯſ. xcij. Alex. in quolibet vo. cōſilio᷑ ſuo᷑ anc. ꝯſ. ccccx. dicit tñ ro. vbi ſ. qđ in feudo femina nō admittit᷑ pariter cū maſculis deficiētibus. p Cal. cōſ. xcij. de loc. per Bene. capram cōſilio. v.

a ¶ Pro expreſſis.facit pro hoc deciſio rote de ap.in antiquis.cccclxxi.inci.ſi ap-
pelletur vbi dicit quod nõ vz appellatio expreſſo vno grauamine vel pluribus cũ
clauſula gñali τ omnibus aliis que colligi pñt ex actis: quia forte a tẽpore aliorum
grauaminum non expreſſorum fluxerat decennium, τ ſic bene facit Ange.ſe remit-
tere vt hic dicit.d.alex.pro deciſione rote de appe.in nouiſ.vij.

☞ ¶ Vide Alex.in l.i.in ſi.ã.eo.τ in l.hac cõſultiſſima.§.ſi.in antepe.col.C.qui teſta.fa.po.Car.alex.in c.vt debitus in.xxi.et in antepe.col.de ap.τ aliqd p fely.in ca.tranſlato in ij.colo.de conſtit.Tho.Di.

b ¶ Dictionis.τc.dicit.old.conſi.cxxviij.in ſi.quod virtute huius dictio-
3 nis notari⁹ põt apponere cõſtitutũ in vẽditiõe: q2 eſt de nã 3ctus τ de
4 cõſuetudie τ an ſucceſſor cui cõmiſſe ſunt imbreuiature poſſit extẽdi abſq3 iudicis lnĩa vid p pau.de ca.cõſi.l.τ vide qð pulchre voluit ro.cõſi.ccexliiij.in ſin.ij.col.τ ſingſtũ.d.iaſ.h dicit qð indictio eſt de ſubſtãtia iſtrĩ.
add lu.ro.cõ.clxxiij.τ iſta z et poſt alex.alle.rotã ego inueni p eoſdẽ.d.deciſ.decxxiij.ſi aliq̃,τ dĩz ſubdit q nõ põt pcedere niſi in duobus caſib⁹, primo niſi ſit ſtilus h limita p d.dero.in recollectis.berengarĩ in ci.cãcellaria ſcdo dicit qñ in ſuppletione eẽnt appoſita oĩa illa vba hic ſtellige, τ q nullã ex dictis vbis ſit cãcellatum vt oſt d.deci.ccclxxix.et lxxvĩ.τ ccclxxvij.τ dũ ſubdit q reſcriptũ declarat p ſupplicationẽ. adde Ant.de bu.cõſi.ij.vbi de ſignatura ſiat vt petit.

☞ c ¶ Ac ſi dixiſſet.vide alex.in cõſil.lxxxiij.qð inci.in cã vertẽte iter camerã i.i.vol.3 riũ vſ qð cõſuluit Alex.i cõſi.xciij.in.ij.vol.inci.i cã τ lite vertẽte corã arbitrio de q̃ 3nitate ppendit Iaſ.in.l.i.in.ij.col.C.de diuerſis reſcri.τ nõ alleg.Alex.hic tñ nõ eſt 3ri⁹.q2 in pmo cõſi.ſit

probat in.l.i.§.ſi qs pcẽtũ.ſ.de her.inſti.vbi ẽt in teſtõ in ſcri-
ptis 3dito põt ſumi hec lr̃a.c.p cẽtũ.τ lʒ Imo.dicat hic bal.te-
nere h bar.ſicut τ an.xii in lec.mea Bal.hec tʒ cũ Bar.cũ quo
ẽt tʒ imo.τ raph.hic.nec obſtẽ tex.q2 iſta ſunt vba iuriſcon-
ſulti q cã breuitatis poſuit dictionẽ τc.non aũt ſunt vba teſtã-
ris.Vel melius ſm bal.hic dicas q iſta dictio τc.virtualiter
importat illð q 3tinebat in caſu galli aquilij,nõ aũt ibi pba-
tur q notarius poſſit hui⁹ dictiõis extẽſionẽ facere,nec ob.d.
l.quoties q2 ſm imo.ibi p illã lr̃am cõiter ita itellectã tolera-
tur q abſq3 alia extẽſiõe importet cẽtũ,τ ſic vnã dictionẽ tñ,
ſed ſi in inſtrõ 3tineret illa dictio illud de quo tractam⁹ im-
portaret plures dictiões qð eſt valde diuerſũ.puto igitur in
hoc mẽbro verã eſſe opi.Bart.cũ q̃ 3cor.hoſt.Io.an.τ cõiter
doct.in.c.cum p tabel.de ſi.inſtru.τ bald.in.l.ſideicõ.§.ſi.de le.
iij.τ imo.in.l.quicqd aſtringẽde.de v̄.ob.τ vbi dicit referendo
ang.ibi vnũ no.vbum q ſit neceſſe in ap.exprimere cãs gra-
uaminis,iuxta cle.appellãti.de ap.non ſufficeret ſi appellans
dicat appello τ volo cãs grauaminis in hac appel.p expreſ-
a ſis⁹ hrĩ q̃s.l.ij.dies exprimã.Quod tñ intellige eſſe verum ſi
talis ap.facta eſt vltimo tpe dato ad appellandũ,vel ſi labatur
tps appellãdi pri⁹,anteq̃ tales cãs exprimat,ſecus ſi poſt ap
pellationem nondum lapſo dicto tpe exprimat cãs grauami-
nis: q2 tũc habebunt pro legitime expreſſis ſm bal.in.l.i.in ſi.
C.de epi.audi.alle.in arg.l.ſi qs libellos.ſ.de app.melius fa-
cit.l.accuſaturus.ſ.de adul.¶ Et ſubdit ange.in.d.l.quicquid
aſtringẽde,q illud qð ipſe ibi dicit nõ pcedere ſi in appella-
tione eſſet adiecta dictio τc.quia tũc poſſet poſtea exprimere
cauſa grauaminis,de quo tñ ipſe ſe remittit ad no.p bart.hic
τ doct.τ bene facit alias enim male dixiſſet Angel.ſm Imo,
ibi.q2 ex hoc no.per Bar.τ doc.pʒ illud vltimũ dictũ Angel.
nõ eſſe verum.¶ †In actibus vero nõ requirẽtibus ſcriptu-
rã voluit hic Bart.q non poſſit notarius extẽdere ſine man-
dato iudicis vt hic per eũ.Sed ipſemet Bar.in.l.argentari⁹.
in pñn.ſ.de edẽ.ſimpliciter vr̃ velle q notarius poſſit ſm cõ-
ſuetudinẽ in ſimilibus vſitatã extendere,argu.illius.l.in pñn.
τ cũ Bar.ibi 3cor.Spe.in tit.de inſtru.edic.§.offenſo.ver.qd
igitur ſi abbreuiatura,τ ibi idem tenet Io.and.in addi.incip.
ad materiam huius ver.τ ẽt.d.Anto.τ abb.in.d.c.cum.p.ta-
bellio.imo fortius tenuerũt iſti oẽs q etiam ſucceſſor cui com-
miſſe ſunt rõnes notarĩj poſſit illam extẽſionẽ facere ſine man
dato iudicis.ſʒ Bal.Ang.Raph.τ Imo.h aliter loquunt te-
nẽtes q ipſemet notari⁹ rogatus poſſit ſine autoritate iudicis
extendere,ſed alius ſubrogatus loco eius non poſſit: q2 ſucceſ
ſor tanq̃ nõ informatus non põt declarare factũ predeceſſo-
ris,vt not.gloſſ.in.l.pompo.ſcribit ſi frumentum.§.ſi.ſ.de rei
ven.τ l.inter ſtipul.§.i.ſ.de ver.ob.in gl.τ idem tʒ Bald.poſt
Nico.de na.in rub.C.de ſi.inſtru.in.xij.col.in ver.quarto que-
ro τc.niſi ſm Bald.Ang.τ Imol.hic ſucceſſor extenderet de
mandato iudicis cauſa cognita,τ ſic parte citata.argu.l.nam
ita diuus.ſ.de adopt.ex his redditur articulus iſte ſatis du-
bius.Et pro opi.Bar.hic facit qð no.ipſe Bar.ſ.de ſta.ho.l.
imperator.vbi dicit q teſtis poſtq̃ ſemel perhibuit teſtimo-
nium nõ poterit dictum ſuũ declarare ſine iudicis licẽtia ſm
eãdem opi.doc.de qua in.c.cum clamor.de teſti.τ no.gl.τ doct.
in.§.q2 vero.in verbo,non habeãt.in aut.de teſt.τ Bar.in re
pe.ſ.de queſtio.τ in.l.ſi quis intẽtione ambigua.ſ.de iudi.ſed
teſtis,τ tabellio quo ad iſta equiparantur vt no.Bar.in.l.ſi li
beratus.ſ.de regu.iur.τ in.l.dñs labeo.ſ.de teſta.¶ Igitur ſi-
militer vr̃ qð non poſſit extẽdere ſine iudicis licẽtia excepto
vno caſu vcʒ qñ extenſionem faceret ſm clauſulas cõſuetas nõ
dico ab ipſo tabellione,ſed cõiter cõſuetas apponi vt eſt text.
melior de iure in.l.ſi.C.de ſideicõ.ſecundũ Bal.ibi quem text.
reputat no.Bal.in pleriſq̃ locis vcʒ in rub.C.de renocã.his
que in.l.hmõi.in pñn.de leg.ſ.τ ita in terminis noſtris voluit
Bald.in.l.contractus.circa.iij.τ.v.col.poſt Cyn.ibi in ſi.C.de
ſide inſtrumẽ.vbi hoc intelligunt procedere in notario ſubro-
gato ad auctẽticandũ inſtrumẽta defuncti.idem fuit de mẽte
Bal.in prealle.rubri.in.xi.vel.xij.col.in ver.iij.queritur.C.de
ſi.inſtru.circa que etiã vide que not.Bal.in.l.ſideicom.§.i.ſ.e.
de leg.iij.τ ad no.per Bar.in.d.l.imperator.poteſt rñderi qð
ibi loquitur quando notarius finierat officium ſuum in exa-
minando τ dederat copias parti,quod nõ erat in caſu de quo
querimus.τ ad not.in.l.pompo.ſcribit ſi frumentum §.ſin.po-
teſt reſpõderi per ea que not.Bar.in.l.ab executore in pñn.ſ.

de appel.τ ex no.per eundẽ in.d.l.inter ſtipulantẽ.§.i.in duo-
bus locis,vbi concludit qð ex veriſimilibus ſucceſſor in offi-
cio põt facere interpretationes,non tñ illud vltimum eſt ſine
5 dubio.¶ †Et illud qð dicit Bal.in.d.l.ſi.procederet quãdo
eodẽ tẽpore notarius apponeret clauſulas illas: q2 tunc verũ
eſt ex conſuetudine videri a partibus habere in mandatis de
apponendo illas in inſtrũis,ſed ex interuallo vellet eas appo
nere virtute dicte dictionis abbreuiate tũc adhuc videt̃ mili-
6 tare ratio.Bar.¶ †Item quia dictum Bal.in.d.l.ſi.procedit
quando per legitimas probationes conſtaret de ſtilo τ con-
ſuetudine apponendi huiuſmodi clauſulas, argu.eorum que
dicta ſunt.in.l.poſt dotem.ſ.ſol.matri.alias ſine dubio proce-
deret opi.Bar.hic.¶ Retenta tamẽ opi.Bal.τ Ang.pro ve
ra.ſ.qñ ipſe notarius poſſit ſine iudicis autoritate,adhuc ver-
titur dubium.¶ Quid ſi conſuetudo vel ſtilus varie ſe habet,
dic quod vltima debet attendi ſm Bal.Ang.τ Imo.hic per
l.ſi mater.in ſin.C.ne de ſta.defun.τ in.l.mella.ver.ſed τ ſi.ſ.de
7 alimen.τ ciba.leg.¶ †Adde q Bal.in aut.ſi quis in aliquo.
dicit extendi debere ſm conſuetudinem illiuſmet notarij per
hic notata,ſed ſi non apparet de cõſuetudine illius notarij de-
bet extendi ſm communem conſuetudinẽ alleg.tex.quẽ repu-
tat ſingularem.in.d.l.ſi.C.de ſideicom.iuncta.d.l.vel vniuerſo
rum.ſ.de pigno.actio.¶ Quid autem ſi ipſa conſuetudo cõis
vario modo ſe habet dixi poſt Bal.in.l.ij.poſt ſinẽ pñn.ſ.ſol.
8 matri.¶ †Et in hac materia huius dictionis τc.b vltra predi-
b cta vide aliqd per Bar.in.l.ſi is qui.ſ.ri.ſ.τ p Bal.in.d.l.hac
cõſultiſſima.in pñn.C.de teſt.τ ibi quid ſi tabellio dicat pñnti
bus talibus ad hoc τc.an illa dictio τc.importet eos fuiſſe ro-
gatos.Et qd ſi ſolũ dicit pñntib⁹ talibus τc.in materia ẽt vi-
de p doc.in.c.ſignificate.p illũ tex.τ q̃ habent in.c.ſe.de reſcr.
9 τ vtrobiq̃ per.d.Ans.¶ †Adde q ẽt Cy.vt refert hic Bal.
dicit q qñ notari⁹ in inſtr̃ia apponit hãc dictionẽ τc.pro eius
extẽſione recurrẽdũ eſt ad ſtiliũ ſeu cõſuetudinẽ qua nõ appa-
rente talis dictio importabit ſubſtantialia nõ aũt accidẽtalia
10 actus in inſtrõ celebrati.¶ †Ex quo infert Bal.q ſi i inſtrõ
depoſiti apponat cõprehẽdere preceptũ guarẽtigie, hoc autẽ
dicit Bal.hic.τ Imo.eſſe verũ ſi apparet in hmõi inſtrõ 3ſue
tũ eſſe apponi talẽ preceptũ alr̃ ſecus.¶ Addo Bal.ita tenẽ
11 ẽt in.d.§.ſi qa ita iurauerit.¶ †Scðo ẽt infert bal.hic q ſi in
ij.teſtõ dixerit.τ hãc ſuã vltimã voluntatem τc.vr̃ teſtõr p illaʒ
dictionẽ voluiſſe ſpãliter derogare cuicunq̃ alteri teſtõ prece
dẽti etiã hñti clauſulã derogatoriã de qua ſit ſpãliter nec eſſe
fieri mẽtionẽ i teſtõ ſequẽti iuxta.l.ſi quis.in pñn.teſtamẽti.ſ.de
leg.iij.τ.h.d.verũ ſi appareat de ſtilo,ſʒ ſi nõ appareat adhuc
alia rõne tʒ ideʒ eſſe dicendũ,vcʒ q2 eſt de ſubſtantialib⁹ ſcðm
teſtamẽti,attẽto q alias nõ valeret,nõ vr̃ tñ bar.hoc ſirmiter
determinare: q2 dicit.q.hãc fuiſſe de facto.Imo.hic dicit ver⁹
eſſe q nõ cõprehẽdat ſub illa dictione,ac ſi ſpãlis mentio fa-
cta fuiſſet clẽ derogatorie,mouet̃ q2 talis mẽtio ſpãlis non eſt
de ſubſtantialibus teſti in gñe lʒ in ſpẽ ſic.¶ Ad iſtũ tex.rñ-
det q hic ita erat 3ſuetũ in hac materia vel ſimili ſm q hic ex-
plicat Bar.τ ſ.retuli hec fuit vltima opi.poſita hic p Bal.in
qua videt̃ receſſiſſe,lʒ Io.de imol.eum referat puerſo ordine.
12 ¶ †Vltimo nõ omitto vnũ q dixerunt no.d.de Rot.deci.ſua
ccclij.inci.itẽ fuit dubitatũ de cõmiſſione impetrata τc.vcʒ q
ſi in reſcripto dicat̃ committimus cãm ſummarie terminandã
c τc.illa dictio τc.importabit ac ſi dixiſſet c ſimpliciter ſine ſtre
pitu τ figura iudicij lʒ qðlibet iſtorũ diuerſa importet de qb⁹
habet̃ in cle.ſepe.de v̄.ſig.τ p bar.in extrau.ad repri.in v̄.ſine
13 figura.cũ ſi.¶ †Quid aũt importet dictio τc.extẽſiue ſcripta,
τ quid de dictione.ſ.vide p Bar.cũ quo ceteri trãſeunt.¶ Et
dicit Raph.hic cano.hñe multoties in ſuis decretalibus illas
14 dictionẽ τ.ſ.q multi nõ intelligũt.¶ †Scðo no.q app.nepo-
tis non cõprehẽditur pnepos,alias enĩ hic ſceuola fruſtra re
prehẽdiſſet gallum de inſufficiẽtia qð indubitanter vr̃ verũ in
caſu huius.l.que eſt correctoria.l.xij.tabu.vt pʒ in.§.poſthu-
mo.inſti.de leg.τ ideo nõ dʒ fieri extenſio ẽt ex identitate rõ-
nis,iuxta.l.precipimus.C.de app.τ no.in aut.quas actiones.
15 C.de ſac.ſan.ecc.cũ ſi.¶ †Et per hoc infert hic Ang.qð aut.
matri τ auie.C.qñ mu.tute.offi.ſun.põt.cum ſit correctoria nõ
habet locũ in proauia de quo dicã.ſ.e.l.§.inſtituens.vbi ple-
ne videbimus,de pnepote an cõprehẽdat̃ appellatione nepo
16 tis.¶ †Item no.ex iſto text.iuncta gl.i.q curialiter eſt ſienda
reprehenſio.l.verũ ſum.C.de tranſac.τ l.precibus.C.de impu.
qð not.hic Imol.h illos qui nimis aſpere τ vituperoſe alios
reprehẽdũt,an vero fieri poſſit reprehẽſio remittit ad no.p ſe
in.l.dominus labeo.ſ.de teſt.Subdit Imo.non eſſe mirum ſi
17 ſceuola reprehendit hic gallum.τ q2 etiã ſilio licitũ eſt patrem
reprehendere in iure.l.iij.§.ſi quis quaſi ſtatuliber.ſ.de con-
di.ob cãm.adde tamen ſm Gul.de cu.τ Aliber.de ro.ibi quod
vrbanius

vrbanius eſt cōniuētib⁹ oculis.l.clauſis oculis acquieſcere vi etio prīo ar.l.qualem.ver.caſſius.ff.de arbi.in facto aūt erubeſcunt iura filios effici correctores parētū.l.cū ops.C.de bon. q̄ liber.an aūt hic ponat̄ reprehenſio ſiue declaratio,vide.ē.§.

18 pri.❡†Jo gl.in ver.pronepos.in fi.no.ſignāter hāc glo.ſm Ang.Jmo.hic.⁊ Bal.ē.§.pri.propterea que quotidie cōtingūt:na ſepe ꝓcuratores in eoꝝ ſcripturis recitāt dicta aduerſariorū,vt nō videant̄ i dubio illa fateri tn̄ vt plurimū illa recitant ⁊ poſtea intunt impugnare.❡Et lꝫ imo.hic ita trāſeat: tn̄ B.ī.l.in.d.§.pri.ff.e.l.dixit ꝙ ea que ꝯtinent̄ in libello vel ſcriptura ꝓducētis vr̄ ipſe ꝓducēs fateri eſſe vera.p.l.cū precium.C.de li.cā.⁊.l.ij.C.de inſti.⁊ ſub.ſed poſſemus dicere qḋ illud procedit qn̄ talia verba non ꝓferunt̄ tanq̄ ab aduerſario.alias etiam ſecus.⁊ ita procedunt no.per Ang.⁊ Jmol.

1 ❡Nepos ex filio quomodo poſſit ſubſtitui caſu quo filius moriatur viuo teſtatore.

2 Mortis appellatione venit aliquando mors naturalis,⁊ aliquando ciuilis,vt.j.

3 Subſtō vulgaris facta in vno caſu cōprehēdit aliū ſibi ſimilē.

4 Lex corrigēs in vno caſu videtur ad alium caſum porrigi habentem eadem rationem.

5 Prouiſio facta ab homine in vnum caſum,an extendatur ad caſum omiſſum ſimilem.

6 Legatum factum vxori de mille,quibus voluit teſtator poſſe vti frui donec in viduitate ⁊ boneſtate permanſerit.inſtitutis filijs ſuis heredib⁹ ſi ipſa trāſeat ad ſecūda vota,an illa mille ſint dāda titio cui facta erat ſubſtitutio i illis mille poſt mortem vxoris.

7 Legatum factum alicui ſub conditione cū titius moritur poteſt peti etiam ſi titius ipſe fuerit occiſus.

8 Caſus omiſſus ſiue ver⁹ ſiue ſict⁹ an cōprehēdat̄ ſub expreſſo.

9 Caſus omiſſus an cōprehendatur ſub expreſſo in reſcriptis.

10 Caſus omiſſus an cōprehendatur ſub expreſſo in beneficijs ⁊ priuilegijs.

11 Caſus ſimiles dicunt̄ qui hñt eandem rationem vel maiorem.

12 Excommunicato in tempore extreme neceſſitatis,vt ſi forte fame periret licitum eſt ſubuenire.

13 Prouiſio facta in vno caſu extēdit̄ ad aliū ex idētitate rōnis.

14 Emācipationis ⁊ patrie ꝑtātis differētia quo ad ſucceſſionē ab inteſtato vel ex teſtō an hodie ſit in totum ſublata.

15 Emancipatus filius an excludat in ſucceſſionibus nepotem in poteſtate aui retentum.

16 Legitima an debeatur filijs monachis fauore monaſterij excluſis a ſucceſſione.

17 Correctio facta in vnū caſum in correlatiuis extēdit̄ ad aliū.

18 Legitimatio facta poſt mortem indiſtincte nō aufert ius ſucceſſionis.

19 Bānitus cuius bona ſunt publicata ſi reſtituat̄ per principes non recuperat bona per fiſcum alienata.

20 Bannitus non recuperat bona iam applicata fiſco,vel heredibus occiſi etiam ꝙ ſit per principem ad bona reſtitutus.

21 Bannitus reſtitutus per principem non recuperat fructus perceptos ex bonis etiam non alienatis a fiſco.

22 Reſtitutio principis an poſſit retrotrahi ad res in aliū medio tempore per fiſcum tranſlatas.

23 Princeps nō poteſt tollere ius alteri queſitum regulariter.

24 Legitimatus poſt mortem patris an auferat bona his qui ſucceſſerunt ab inteſtato.

25 Legitimatus viuente patre natus ante ſecundogenitum legitimum an preferatur in ſucceſſione.

26 Legitimatio facta poſt mortem patris an auferat alijs ius ſucceſſionis.

27 Princeps poteſt tollere ea que ſunt iuris ciuilis ſine cauſa, cum clauſula non obſtante.

28 Legitimatio quando ſit poſt mortem patris an requiratur qḋ fiat mentio de filijs legitimis vel agnatis ab inteſtato ſuccedentibus,⁊ ſi in legitimatione apponatur clauſula ſine preiudicio tamen legitimorum ⁊c. noceant hec verba legitimatis quo ad ſucceſſionem.

29 Legitimatio an retrotrahit̄ ad alimēta ⁊ inofficioſe donata.

30 Citatio in legitimatione an requiratur.

31 Citatio eorum quorum intereſt an requiratur in ſucceſſionib⁹ ſiue gratijs faciendis.

1 **Et quid ſi tantū.** †Prouiſio galli de nepote ſubſtituendo in caſu quo filius moriatur teſtātē viuēte extēdit̄ p ſceuolā ad caſum quo nō morit̄ vere,ſꝫ p mortuo ciuiliter hēat̄.puta p deportationē.itē ad caſum quo nec vere nec ficte morit̄.ſꝫ p emācipationē deſinit tenere locū i ſuitate.nā ēt tūc nepos ſi nō eēt ſubſtitut⁹ i grederet̄ locū ei⁹,⁊ reperiēs ſe ꝓteritū rūperet teſtm̄.h.d.

❡Et diuidit̄ in tres ptes,primo format.q.hi mēbris.vſq; ibi hi eā ⁊c.ſcdo rn̄det tacite obiectioni q̄ potuiſſet ſibi fieri vt ſi quis dixiſſet de iſto caſu nō eſſe querendū vel ꝓuidēdū quaſi eſſet deciſus p ſm̄ capu.l.velle.nā rn̄det hoc nō eſſe verū:qꝛ l.velle.ꝓuidet quo ad nepotē qui naſcit̄ viuo auo nō de eo q naſcitur eo mortuo qui caſus ad galli pertinet:⁊ hec vſq; ibi, ſed hec ſnia.❡Jn.iij.decidit ꝙ ꝓuiſio galli loquentis de morte filij naturalis extendit̄ ad duos caſus de quib⁹ in prin. huius.§.querit̄.⁊ hoc ad ſimilitudinē.l.velle.ꝙ ſicut p.l.velleia.in ſecūdo capite fuit ꝓuiſum gn̄aliter,⁊ in omni caſu quo filius ſuus hr̄es eſſe deſineret,deberet ſubſtitui nepos q naſceretur viuo auo,⁊ ex hac ſubſtōne vocat̄ nepos tūc q̄ñcūq; fili⁹ deſinat eſſe ſuus,ita ad ſimilitudinē illius.l.dicit hic iuriſcōſultus eſſe idē dōm in nepote naſcituro poſt mortē aui ⁊ ſic in caſu introducto p gallum.❡Et qḋ hic poteſt formari duob⁹ modis,primo vt queratur an nepos non ſolum poſſit ſubſtitui in caſu quo filius viuo teſtōre decederet:ſed etiam in caſu quo alias deſineret eſſe ſuus p aque,⁊ ignis interdictionē ſeu deportationē,iuxta.l.j.§.filiū.ff.de ſtab.⁊ etiā in caſu quo filius emanciparet̄.⁊ rn̄det ꝙ ſic.ſcdo modo pōt formari qḋ vt queratur an nepos ſubſtitutus p hec v̄ba ſi fili⁹ me viuo moriatur admittatur ex ſubſtōne ſi filius nō moriat̄:ſed deportet̄ vel emācipetur,⁊ rn̄det ꝙ ſic,⁊ hoc colligit̄ ex gl.in v̄bo emācipatus.❡Et p euidētia premitte ea que hn̄r in.l.nunc de legē.in ver.⁊ bene v̄ba ſe hn̄t.ff.ea.l.quod vel leius iuriſcōſultus duo capita principalia fecit q̄ tn̄ loquunt̄ principaliter de nepote q viuo teſtōre naſcitur,⁊ ꝓuidit poſſe,⁊ debere inſtitui nepotem,⁊ pari rōne pronepotē qui quocūq; modo efficiatur ſuus heres ſiue ex eo ꝙ fili⁹ hic eſt pater nepotis viuo teſtōre decedat ſiue alio modo efficitur ſuus puta:qꝛ filius ſit emācipatus a patre vel qꝛ ſit deportatus quo caſu pro mortuo hr̄, ſ.quo ad hereditatem,⁊.quo ad ſuitatem.l.ſi neceſſe.§.ſi deportatus.ff.de bo.que li.Jſte tex.legitur tribus modis in glo.i.primo ꝙ hic ponuntur tres reprehenſiones ꝯtra ſceuolam circa illud ꝙ ipſe dicit in.§.idem credendū.ver.nā ⁊ ſi.ibi dū dicit vtriuſq; mortis.nā reprehēdit̄ ꝙ non ꝓuidit.❡Quid ſi de morte ſuī tn̄ feciſſet mētionē teſtōr.❡Scdo reprehenditur ꝙ nō ꝓuidit de morte ciuili.puta p deportationē.❡Tertio qꝛ nō ꝓuidit de caſu emācipationis filij vel nepotis in caſu quo ſubſtituit̄ pronepos,⁊ hec lec.reprehēditur in glo.⁊ bene qꝛ nō eſt preſumēdū qḋ ſceuola autor iſtius.§.incontinenti,ſe corrigat.l.nam ad ea.ff.de cōdi.⁊ de.❡Scda lec.eſt clara.⁊ cōīter tenetur.❡Tertia lec.eſt quod hic in prin.formentur due q.tā circa verba galli q̄ circa ſuppletionem factā p ſceuolam in.§.precedenti.⁊.ij.q.ponit̄ in tex.ibi quid ſi nepos.⁊ iſta lec. eſt ēt vera.vt hic plenius p Bar.⁊ Ang.❡Jn tex.ibi ꝯcipere.i.ſubſtōnē nepotis formaret,⁊ ſubaudi nō vr̄ ſufficere prouiſio galli pp id qḋ ſequit̄ ibi qd ſi ⁊c.❡†No.i.ex iſto tex.qḋ a verbū mortis indefinite ꝓlatū vr̄ cōprehēdere nedum mortem naturalem.ſed ēt ciuilem:qḋ eſt verum ex interpretatiōe b in caſu in quo mors ciuilis per oīa repn̄tat idē in effectu quo ad id de quo queritur ꝙ repn̄tat mors naturalis [a] per.l.j.§.filium ⁊.§.ſeq.ff.de ſtab.⁊ dictum.§.ſi deportatus.ſecus vbi non importaret eundem effectū per.l.deo nobis.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ l.ſtatius.§.cornelio.ff.de iur.fiſc.⁊.l.ex ea pte.§.in inſulam.ff.de ver.ob.⁊ ſm iſta dꝫ intelligi ꝙ no.glo.repu.no.in.c.placuit.lo ſcdo.xv.q.i.⁊ alia glo.in.c.ſuſceptum de reſcrip.in.vi.que dīt qḋ in dubio appellatione mortis cōprehendit̄ naturalis non autem ciuilis niſi in caſibus a iure expreſſis de qua materia vide per Bar.in.d.§.in inſulam.per Pau.de leaza.in diſpu. inc.ſubſtitutus ⁊c.in primo dubio.⁊ in.l.cum pf.§.hereditatem.ff.de le.ij.per Cy.in.l.deo nobis.per Bald.in repet.l.j.in

3 xv.col.C.de ſac.ſan.⁊ in aut.ſi qua mulier.e.ti.❡†Scdo not. quod ſubſtitutio vulgaris facta in vno caſu.l.ſi filius me viuo moriet̄ comprehendit aliū caſum ſibi ſimilem:de quo dicetur plenius poſt Bar.in.l.j.in.§.q.prin.ff.de vulg.⁊ pup.illud tn̄ qḋ hic dixi nō vr̄ probari tenendo id qḋ hic no.bar.ſ.qḋ gallus hic meritō fuerit reprehēſus a ſceuola de inſufficientia. nam ſi prouiſio galli extendebat ad hos caſus ſimiles non debuiſſet a ſceuola reprehendi gl.hic in verbo emancipatus hic ſentit,⁊ dicit qḋ lꝫ ex ſnīa galli cōprehendant̄ iſti caſus.Sed reprehendit̄ a ſceuola:qꝛ non ſpecificauit ꝙ an recte procedat.

4 dicā ſuper gl.❡†Tertio no.ꝙ l.corrigens in vno caſu vr̄ ad aliū caſum porrigi habentē eādē rōnē.nā ꝓuiſio galli erat correctoria vt vidimus in prin.huius.l.tn̄ extendit̄ ꝙ qualiter procedat dicetur [b] ſuper gloſſ.ma.❡†Et iuxta hic Bart.hic ple-

5 nius quā alibi explicat an prouiſio facta ab homine in vnum caſum.extendatur ad caſum omiſſum ſimilē,⁊ cum diſtinctione Bar.hic trāſit bal.idem ang.in effectu lꝫ verba ſua videantur aliqualiter differre tn̄ in quātum Bart.hic in primo mem-

ſignatura ꝑ dictio nē ⁊c.⁊ ſic vīr cōmiſſa oīa,⁊ vide pe.cor.in cōſil.v.ſ ij.vo.⁊ in ꝯſi.lxxx ix.in.ij.col.incip. in hac.ſ.e.vol.C.

a ❡Naturalis.adde Ol.ꝯſi.lxxx.Pe. de anc.ꝯſ.cclxxix.

b ❡Dicā adde ꝙ ⁊ ibi ponam deo duce.

a ¶ Ad audientiã. adde in.ro.ↄſi.ccc. ccv.ⁿ.ccv.vbi põit an ſtatutũ puniẽs vtẽtẽ falſo inſtrõ hẽat locũ in vtẽte p aliũ ⁊ an ſtatutũ correctoriũ iuris cõis extẽdat ad caſum fictũ vide p eum alex.ↄſ. lxxiij.in ſu.ij.col. car.ↄſi.le.p anch. ↄſ.xxiij.vbi an ſtatutum maioritate rõnis poſſit extendi p ro.ↄſ.cccclxv. ⁊ an pter idẽtitatẽ rationis.

b ¶ Qñ ſic.addõ eũ dẽ alex.cõſil.cxxx. ij.li.vide tñ Bal. cõſi.ccccij.iiij.li.⁊ dum.d.aſ. ſubdit q̃ p hac opi.facit qceſſ.ante cã dilationis ⁊c.adde L.n. ro.ↄſi.ccccciij.vbi dicit fallit in caſu l. vxor vſumfructũ hic alle.p do. Jaſ.⁊ ibi vide qõ voluit.

c ¶ Naturali.addõ cal.conſil.v.ij.lib.

d ¶ Reſcriptis.pe. de anc.conſi.ccclvij.dicit caſus omiſſus reliquit diſpõni iuris cõis ĩ ↄtctibus ĩ vltimis volũtatibus in reſcriptis i.l.vl̃ can. ⁊ ibi vide q̃ ſubtiliter voluit in materia bnius.§.

e ¶ Similes.adde are.ↄſi.xcij.vbi dicit qõ ſtatuta gabellarũ nõ pñt extẽdi de ſimilibus ad ſimilia.

f ¶ Sibi ſimile.addõ lu.ro.ↄſil.cccxlv.⁊ ↄſil.cxx.⁊.cxxix.et ccxxx.⁊.xxiij.

bis ſue diſpõnis dicit q̃ vbi ↄſtat de mente diſponẽtis volẽtis q̃ extẽdat,tunc fiat extẽſio p.l.ſi.C.e.⁊.l.titius.§.i.hic alle. p eum.adde q̃ hoc ẽt declarat Bar.in.l.commodiſſime.in.i. oppo.ſ.e. ¶ Jtẽ ⁊ q̃ñi bar.hic in.ij.mẽbro pncipali cõcludit q̃ in cõditione voluntaria,caſus omiſſus hẽt p omiſſo.adde q̃ ↄ Bar.vr̃ tex.in.l.iulianus ait.ſ.de ↄdi.⁊ de.vbi ſi teſtãtor legat fundũ titio ſi.x.dederit hẽdi.⁊ ſic ſub cõdi.voluntaria ſi legatarius creditor hẽdis ex aliqua cã precedẽti ſit paratus ad implere ↄdõnẽ p acceptilationẽ que tñ nõ vr̃ vera ſolutio.l.ſi ex pluribꝰ cum ſi.ſ.de accep.tñ ſatiſfeciſſe cõdõni:ergo ⁊c. Et lȝ non repert.in riſum a doc.tñ cogitabã dici poſſe q̃ ibi nõ hẽ ↄdõnẽ vere impleri.ſȝ quaſi impleri ſeu habitã p impleta cum p beredẽ ſteterit quominus impleret.ar.l.a iure ciuili.ſ. de cõdi.⁊ de.⁊.l.in executione.§.ſi.ſ.de verbo.ob.vt declarat Bar.in.d.l.iul.debebit legatariꝰ petere.r.ab herede que ſi dare recuſauerit diceret per heredẽ ſteteriſſe quominus impleret ↄditio. Et hãc practicã colligit bar.ex.l.iij.§.i.ſ.de ſta.li. Jtẽ inſtitum Bar.hic recitata diſtõne ſua ↄ eã opponit de.l.commodiſſime inducẽdo aliter q̃ ſuperius induxerit,⁊ rñdet dupliciter. ¶ Adde q̃ multum dubito de ſecunda rñſione cũ videatur eſſe ↄ iſtum tex.vbi aliud eſt nepotem natum eſſe filio viuente põſt emãcipationẽ,⁊ aliud natum eſſe poſt mortem naturalem filij.⁊ tamẽ hic iuriſconſultus dicit iſtos caſus eſſe ſimiles,q̃ ſecus dicere debuiſſet ſi rñſio bar.eſſet vera. ¶ Propterea Ang.hic aliter rñdebat ad.d.l.ↄmodiſſime.vȝ ↄ q̃ ibi diſpõ circa vnã pſonam non extendit ad aliã.ſecꝰ circa eãdẽ. ¶ Sed hec rñſio laborat eodem morbo quo rñſio ſcda Bar. hic.ppea tutior eſt pma rñſio hic tradita p Bar. ¶ Unũ ẽt hic traditũ p Bar.addit bal.vȝ q̃ vbi ageret de extẽdendo diſpõnẽ factã in caſu vero ad caſũ fictũ tunc nñq̃ fiet extẽſio lȝ caſus ſit ſimilis vero.p.l.ſi.C.de his q̃ ve.eta.ĩpe.pro quo Jmo.alle.q̃ leg.⁊ not.in.l.iij.§.hec vba.ſ.de neg.ge. ¶ Sed ↄ Bar.facit ſm eũ iſte tex.⁊ tex.ſ.§ proxi.⁊ ibi no.Bal.in.l.i. §.lex fal.ſ.ad.l.falci. ¶ Propterea dicit Jmol.in hac materia diſtinguendum q̃ aut loquimur in diſpõne iuris cõis. Et tũc ſtatutũ in caſu vero trahit ad fictum in quo viget ſimilis rõ p iſtum tex.⁊ tex.in.§.primo iuncto eo q̃ no.in pñ.l.⁊ p id qõ hẽ in.l.i.§.i.ſ.ad.l.fal. ¶ Non ob.d.l.iij.§.hec verba.q: potius facit p q̃ ↄ nã lȝ caſus fictꝰ non cõpꝛehendat ſub vero ex vi verborũ.Tñ ex mẽte ⁊ interpꝛetatione cõpꝛehendit qñ eſt eadem rõ hinc eſt ſm eum qõ ibi eſt eadẽ rõ in caſu vero,⁊ caſu ficto.melius facit.c.ad audientiã.iuncto.c.precedẽti de ele. nõ reſ.⁊ ibi ponderat cano. ¶ Mɜ cõdictio Jmol.in hoc primo mẽbro non bene loquitur:q: dicit ↄ.d.§.hec verba.vbi pꝛobatur q̃ in materia ſtricti iuris non fit extẽſio ad caſum ficti pȝ dum dicit de quo neceſſarium fuit edicere,vbi enim hereditas erat iacẽs,⁊ ſic perſonã defuncti ficte repñtabat.l.hereditas.ſ.de acq.rer.do. ¶ Nec ob.iſte text.q: dupliciter põt rñderi,primo q̃ hic fuit facta extẽſio p ſceuolã,vt ẽt dicit Bar. in oppoſitionibꝰ,q: alias in materia exorbitanti non militaret extẽſio.l.in ſingulare de.ll. ¶ Uel.ij.⁊ ſic de vt ſentit Bar. ſ.§.proxi.in duobꝰ verbis,vȝ qõ hoc iõ q: agebat de fauore concernẽte publicam vtilitatẽ.ſ.teſtamẽti cõſeruandi ar.g.l. vel negare.ſ.quemad.teſta.aper.quo caſu ſit extẽſio in exorbitantibus vt vidimus poſt glo.⁊ Bar.in.l.ſi conſtante in pñ. ſo.ma.⁊ no.gl.quam ibi ponderat Angel.⁊ Jmol.in.l.ſi a primo.ſ.e. ¶ Si vero loquimur in diſpoſitione ſtatutaria.tũc dicit Jmol.q̃ aut eſt exorbitãs a iure cõmuni.⁊ non fit extenſio ad caſum fictum.l.pcipimus.de ap.⁊ ita intelligit q̃ no.Bar.in.l.omnes populi.de iuſti.⁊ iure.dum tractat de interpꝛetatione extenſiua. Aut eſt preter ius, vel ſm ius,⁊ tunc trahit ad caſum fictum in quo eſt eadem rõ,vt voluit Joã.and.in ſimili in conſuetudine in.c.ſi.de cõſue.in.vi. ¶ Modo non plȝ iſta dr̃ia inter ius cõe,⁊ ſtatutarium:quia vtroq̃ caſu in exorbitantibus non fit extẽſio per.d.§.hec verba.⁊ ipſemet Jmo.in.d.l.i.§.lex fal.ſ.ad.l.falci.non ita diſtinguunt ſicut hic. ¶ Si autem loquimur in diſpõne hoĩs:tunc ſm Jmo.aut loquimur in reſcriptis,⁊ tunc diſpoſicio in caſu vero nõ trahitur ad fictũ etiã ſi ſit eadẽ rõ.vt eſt caſus in.c.ſuſceptum de reſcrip.in.vi.aut querimus in alia diſpõne hoĩs,⁊ tunc ſi ex caſu ficto reſultat expꝛeſſe idem effectus qui ex vero quo ad id de quo queritur ⁊ tũc fit extẽſio ad caſum fictum vt hic eſt caſus,⁊ in.§.ſeq.⁊.l.deo nobis.C.de epi.⁊ cler. ¶ Sȝ in hoc vltimo recurre ad no.per Bar.in.d.l.ex ea parte.§.in inſulam.⁊ ad.l.actione.§.publicatione.cum his que.ſ.dixi.et de iſta materia non reaſſumam oĩa:q: hic.§.ſatis fuit materia erit oneratus.adeo plene vide per Bart.in.d.l.omnes populi.in.vi.q.pꝛincip.vbi videt velle idem qõ.ſ.dixi in diſpoſitione exorbitanti vbi ipſe all.tex.in.l.eũ ex oꝛatione.ſ.de excu.tu. vbi diſpoſitio de vero ingenuo nõ extẽdit ad eũ q fcõe eſt ingenuus niſi quatenꝰ p aliqua iura noua fiat expꝛeſſa extẽſio. De hoc articulo ẽt vide aliqͣ p Bar.⁊ alios in.d.§.hec vba.⁊ in l.ſi maritꝰ.§.legis.ſ.de adul.⁊ in.l.i.⁊ q pro emptore.ſ.de viſuca. Dũ loquit de fictione inductiua,q: de vero eiõe ad fictũ p Bal.in.l.ſi q̃s non dicã rapere circa.ij.col.C.de epi.⁊ cler.⁊ l.trãſigere in.ij.col.C.de tranſac.⁊ in.l.ſi q̃s ſeruo.C.de fur.et in.l.qõ vo.ſ.de le.⁊ in.l.i.C.de nundi.p Jmol.in.d.§.lex fal.p
a Jo.an.in regu.poſſeſſoꝛ in mercu.p doc.in.c.ad audientiã.[a] et
6 in.c.cum dilectꝰ.de cle.non reſi. ¶ Adde q̃ Jo.an.in addi.
ſpec.in ti.de ſecun.nup.in rub.dicit vnũ no.verbũ de quo fuit
p.ſe interrogatꝰ vȝ teſtatoꝛ filios ſuos hẽdes inſtituit ⁊ legauit vxori ſue mille qbꝰ frui poſſet donec i viduitate ⁊ honeſtate pmãſerit,⁊ poſt mortẽ eius voluit illa mille dari titio:ↄtingit q̃ mulier tranſiuit ad ſecunda vota an ea viuẽte titius de
b beat havere dicta mille,⁊ concludit q̃ ſic[b] ex tacita mente defuncti per.l.mulier in pꝛin.ſ.ad treb.⁊ in.l.ſi mater.C.de inſt.⁊ ſubſti.⁊ cum Joan.and.tranſit Bal.in.d.aut.q̃ locũ.C.ſi nupſe.idem Pau.de ca.in.l.ſi quis heres ita.ſ.de acq. hereditã.⁊ ibi Lud. Roma.⁊ Paul.de caſt.in.d.l.ſi mater.
7 ¶ Faciunt etiam predicta ad queſtionem ſi ſtipulatus ſum a te.x.cũ titiꝰ moꝛiet an poſſum illa petere ſi titius fuerit occiſus. Pet.de anc.in cle.ij.de pe.⁊ remiſ.refert Pileꝰ hanc.q.⁊ diſputando determinauit q̃ poſſum p no.p gl.inſti.de capi. dimi.in pꝛin.in vbo.cõmutatione.vbi dicit q̃ ita diuino iudi
c cio moꝛit q occidit ſicut q moꝛte naturali[c] decedit.⁊ illam no. alleg.Bal.in ti.de pace ↄſtã.in vbo.diuina vocatione.⁊ in.l. ij.C.q ad lib.perue.nõ poſ. ¶ Adde gl.melius hoc pꝛobantẽ
8 in.l.pinde.in pꝛ.ſ.ad.l.aqi.⁊ ibi eã ponderat Bal. ¶ Quid
aũt in aliqͣs diſpoſitionibꝰ an caſus omiſſus ſiue verꝰ ſiue fictꝰ
cõpꝛehẽdat ſub expꝛeſſo tãgit Bar.in.d.l.ſi ↄſtãte.⁊ Bal.i.d.
l.ſi cũ dote in pꝛ.ſo.ma.⁊ aliqui vide p eũ in.l.iij.C.de inſti.
9 ⁊ ſubſti.⁊.l.ſi extraneꝰ ad ſi.ſ.de ↄdi.ob cãm. ¶ Et ĩ pdictis
d locis tãgit Bal.q̃ in reſcriptis,[d] ⁊ cõiter cõcludit q̃ non cõ
pꝛehẽdat caſus omiſſus p.c.ſuſceptũ p alle.⁊ idẽ tȝ Bal.hic ĩ
10 l.ſi.C.de dona.q̃ ſub modo. ¶ Quid aũt in bñficijs,⁊ piuilegijs,dic vt p Joã.an.i.c.ij.de trãſla.pla.⁊ i.c.olim vbi.de v. ſig.aliqͣ p Bal.in.c.i.in pꝛ.qbꝰ mo.feu.amit.p Bar.⁊ alios in.l.ſi.ſ.de ↄſti.pꝛ. ¶ Quid aũt in.il.iuris municipalis vltra hic tracta p Jmo.vide p bal.i.l.illã in pꝛ.C.de col.⁊ p Bal.i. l.ſi ſerui.C.de noxa.p cano.marie.d.Ant.in.d.c.ſi.de cõſue.et in.l.de qbꝰ.ſ.de legi. ¶ Et in diſpoſitio in caſu vero trahat ad caſũ fictũ q eſt ſimilis. ¶ Ultra predicta vide etiã n.oẽ.p Bar.in.l.i.§.hoc interdictũ.de ciſterna.ſ.de fonte.p cano.in c.graue.de pben.per Bal.in.l.recepticia.C.de conſtitu.pecu.
11 ¶ Predictis addo q̃ illi dñr caſus ſimiles[e] q hñt eandẽ rõ
e nẽ vel maioꝛẽ,ita declarat Bald.in.l.illud.in.ij.col.C.de ſac. ſan.ecc.all.tex.in.l.nõ ſolũ.§.q pꝛincipiliũ.ſ.de excu.tut.p bal. in.d.l.ſi q̃s non dicã rapere in pꝛin.C.de epi.⁊ cle.⁊ in.l.curatoris.C.de nego.geſt.⁊ vide tex.⁊ bal.in.l.q liberis in pꝛin.ſ.de vul.⁊ pu.⁊ Bal.in.l.neq̃.in pꝛin.ſ.de leg. ¶ In gl.i vbo.⁊ in his.ang.hic dicebat q̃ iſta pena interdictionis aque ⁊ ignis remanet hodie in excõicatõe cũ qbus nullo mõ debemus cõicare,vt no.in.c.paſtoꝛalis.de app.cũ ſi. ¶ Adde q̃ no.glo.in ſti.de capi.dimi.§.i.in v.interdictã.que dicit qõ hec pena hȝ inſtar excõicatiõis.ſed eã non hẽmus in vſu.ſȝ eiꝰ loco ſucceſ
12 ſit depoꝛtatio. ¶ Adde q̃ Jo.hic dicit q̃ excommunicato in caſu extreme neceſſitatis vt ſi foꝛte fame periret licitũ eſt ſubuenire p no.in.c.paſce.lxxxvi.di.cũ ſi.hic alle.p eũ. ¶ In gl. in v.emancipatꝰ.ibi ſed tu dic ⁊c.hoc fuit ſatis declaratum.ſ.
13 poſt diſtin.bar. ¶ In ea.gl.ibi.⁊ foꝛte galli ⁊c.hic tȝ Ange. q: puiſio facta in vno caſu extẽdit ad alium ex idẽtitate rationis,nec ob.q̃ ſumꝰ i correctoꝛijs:q: illud fallit vbi.l.antiqua ex
f tẽderet ad exp̃ſſe puiſum ſibi ſimile,[f] vt no.gl.⁊ doc.in.l.q: vero in ſi.de le.⁊ in.l.ſi quis ſeruo.C.de fur.plene per Bar.in.d. l.oẽs populi.in.vi.q.pꝛin.ſed ita eſt hic,vt pȝ in.l.i.§.ſilium.ſ. de ſta.ergo ⁊c.Bar.in vlt.op.ↄtrarium tȝ p id q̃ hic dictum eſt ĩ coꝛrectoꝛijs nõ fieri extẽſionẽ,idẽ tȝ Pau.de ca.hic p text.i. e.l.in.§.et ſi parẽte.in v.⁊ bene.vbi ſe hñt.ibi quos ſupplendos in galli ⁊c.niſi rñdeas ad illũ tex.ſupplẽdos.i.declarandos vt in ſimili no.gl.in.l.i.§.q opas.ſ.ad tertul.non tñ rñdet Pau.de ca.ad rões Ang. Tñ ſi velles ſuſtinere opi.Bar.⁊ ſequa.poſſes rñdere ad rõnẽ Ang.q̃ illud verũ vbi a.l.antiqua repetiret extẽſio gñalr̃,⁊ expꝛeſſe facta per modũ regule, ita loquunt alle.p eũ.⁊ pȝ in.l.vt tñ.§.i.de ſer.coꝛ.ſecus vbi duo caſus ſimplr̃ reperiunt a.l.veteri in vna materia ↄparati vt ĩ caſu nr̃o p.d.§.filiũ.q: tũc.l.coꝛrigẽs in vno caſu nõ extẽdit ad aliũ.gl.eſt magis cõiter appꝛobata ĩ aut.quas actiões. de ſac.ſan.eccle.nã ibi in.l.ſup qua ponitur.d.aut.equiparata erat ciuitas ⁊ eccl̃ia,⁊ tñ diſpõ.d.aut.coꝛrigens in eccl̃ia non extẽdit ad ciuitatẽ,vt ibi in gl.ſed tenẽdo opi.gl.⁊ Ang.pꝛt
ad.d.§.

ad.d.§.Et ſi parēte.rñderi,ꝙ ſibi verbū ſupplēdos intelligat.ſ.
declarādos aptiori declaratiōe put in ſiſt no.glo.in.l.i.§.que
operas.in verſi.ex interpretatione.ſ.ad tertu.ꝛ iſta fuit intētio
gl.hic.Pro hoc facit:q: prouiſio galli nō eſt correctoria,ſʒ li
mitatiua iuris antiqui ꝛ ſ.notabilis gr̃a cōſeruādi teſtamēti,ꝛ
en legitima iuris ſ.notabi.ib⁹ benefit extēſio vt eſt gl.in.l.a.C.
de bis q ante aper.tab.ꝛ dixi in.l.ſi cōſtāte in prin.poſt Bart.
ſ.ſol.ma.Uel pōt rñderi ad.d.§.etiā ſi parente.vt intelligat
de interpretatione neceſſaria quā ſceuola ſ.retulit.¶ Et pre
dicta me magis trahunt in ſn̄am gl.hic ꝙ rō.ꝛ corroboratio
Ang.fundata in no.in.l.ſi qs ſeruo.C.de furt.¶ Jo eo.ibi,ſe
cus ſi p ꝯtōrem.ſi ergo vocat filius emancipatus p pretorē ad
ꝯtab.ergo eluſoria erit in caſu iſto ꝓuiſio galli ꝛ ſceuole volē
tiū prouidere ne teſtm̄ rūpat,nam ſi ſecuta poſt teſtm̄ eman
cipatione filiȷ vocat nepos ex ſubſtitutiōe:ꝛ p ꝯñs deficit in
ſtitutio filiȷ inſtituti.l.ii.ꝛ.l.qādiu inſtitut⁹.ſ.de acqr.here.fili⁹
ergo remanebit vt ꝑterit⁹,ꝛ p ꝯtā rūperet teſtamentum.Ra
pha.cu.hic qui primus ſuit hanc ſubtilitatem perpendens cō
cludit ꝙ verum erit teſtm̄ rumpi p ꝯtā.Tamē dicit ꝙ adhuc
ꝓuiſio huius.§.erit vtilis nepoti:q: filius anno excludetur a
bo.poſ.ꝯtā iuxta.l.i.§.largius.ſ.de ſucceſſ.edicto ideo excluſo
eo veniet nepos ſm formam hic traditam.¶ Scḋo q: filius
etiā.ſ.anuā non aduocaret p bo.poſ.ꝯtā totā hereditatē,ſed
d.midiā dūtaxat:q: iungeſ nepoti inſtituto p equitatē indu
ctam per tit.ſ.de coniun.cū emāci.lib.qui hoc mediū tēpera
mētum adhibuit inter iuſ ciuile quo nepos in ptāte retentus
inſtitutus ad totā hereditatem vocabat,ꝛ ius ꝑtōrii quo fili⁹
emancipatus ꝑteritus in totū p ꝯtā rumpebat teſtm̄.Non tñ
audet Raph.tenere ꝙ ad iſtā dimidiā vocet filius ex teſtō vt
inſtitutus:q: gradus inſtitutionis ꝛ ſubſtitutionis concurre
re non pōt.l.cū in teſtō.in prin.ſ.de here.inſti.¶ Sed pau.de
ca.hic dicit ꝙ imo vr̄ filium ad dimidiā vocari vt inſtitutū:q:
aliqñ pp repugnātiā rōnū cōcurrūt inſtitutus ꝛ ſubſtitu.per
l.ſi prīa.cū.l.ſeq.ſ.de here.inſt.ſed non rñdet ad d.iam.l.cum
in teſtō.vbi vr̄ ter.expreſſus in verbo.nullo caſu maxime cū
ibi eſſet facta ſubſtō in ſuītate,ꝛ cōprehendebatur caſus emā
cipationis ſicut hic vt pʒ ex illo ter.iūcto ter.noſtro.Nec pu
to ad illū ter.poſſe reſponderi:vñ puto meliorē opi.raph.ꝛ p
ea etiā facit:q: iſti duo caſus.ſ.deportationis ꝛ emācipationis
ſimul in eadem deciſione iungunt hic ergo dʒ intelligi pari
formiter deciſio.l.nam hoc iure,ꝛ.l.lucius.de vul.ꝛ pu.ſed cla
rum eſt ꝙ in caſu deportationis non vocatur filius,ſed nepos
ex teſtō ergo ita in caſu emācipationis.¶ Pro hoc etiā fa
cit ter.hic in verſ.ad ſimilitudiñe mortis.ergo ſicut in caſu mor
tis filiȷ nō vocat filius,ſed nepos ex teſtō,ita ꝛ in caſu emanci
pationis.¶ Nec ob.gl.hic q dicit filiū emācipatū vocari de
iure ꝑtorio itelligēdo ꝙ velit ſentire.l.p bo.poſ.ſm tab.q: di
co ꝙ ſic nō pōt intelligi q: bo.poſ.ſm tab.datur illi q eſt voca
tus ex teſtō.ſed ſi filius in caſu iſto emācipatiōis intelligeret
vocat⁹ ex teſtō poſſet ſuccedere de iure ciuili:q: teſtamētarie
ſucceſſiones ſunt de iure ciuili.l.lege obuenire.ſ.de verb.ſig.
ꝛ emācipatus non prohibeſ ex teſtō ſuccedere ſicut nec extra
neus.l.extr.meminimus.C.de here.inſt.Et ſic male dixiſſet gl.
ꝙ p pretorem admittat ſʒ ſit excluſus a iure ciuili.intellige er
go gl.de bo.poſ.ꝯtab.ꝛ iſta pars mihi vr̄ verior.¶ Nec ob.l.
paterfa.q: illa eſt exorbitans a iure cōi vt patet in.d.l.quādiu
inſtitutus.ergo non debet extēdi.l.ſi vero.§.de viro.ſ.ſo.ma
tri.ita rō deciſionis.d.l.paterfa.fuit error teſtātis:vt q: dubi
tabatur que fuit mēs teſtātis q rōnes hic nō cōcurrūt.¶ Ho
die tñ eſſet verū q: nepos nō vocaret i iſto caſu q: non eſt eadē
rō q eſt in caſo mortis filiȷ vt ſtatim dicam.¶ In ea.gl.a hi.§.
14 nullā.† No.ex iſta glo.ꝙ hodie ſublata eſt dr̄ia emācipatio
nis,ꝛ pſie ptātis quo ad ſucceſſionē ab inte.non autē ex teſta
mento.ita etiā vr̄ tenere gl.in.l.ſi emancipati.C.de col.ꝛ in
l.ſi filios.ſ.de mino.ꝛ in aut.ex cā.C.de libe.prete.¶ Contra
rium tʒ gl.in.l.i.ſ.de coniun.cū emā.lib.in q̄ſtiō vult ꝙ p.§.nul
la hodie ſit correctus.ti.de cōiun.cū emā.li.ꝛ tñ ille ti.hʒ locū
etiā ex teſtō.Ita etiā eſt de mente gl.in aut.in ſucceſſione.C.
de ſuis ꝛ leg.ꝛ in.l.ſi vt propoñis.C.de inof.te.ꝛ in.l.fina.ſ.eo.
¶ Quę aūt ſit verior opi.dixi ſaltē remiſſiue in.d.ſi emanci
pati.ꝛ aliqd dixi in.l.ſi fratris.C.de iur.delibe.ꝛ tangit Bar.
in.l.vētre.ſ.de acq.her.dū q̄rit an quo ad tranſmiſſionem ex
potētia ſuitatis ſit hodie dr̄ia inter emācipatum,ꝛ exiſtētē in
15 ptāte.¶ † Itē no.ex iſta gl.ꝙ.§.noſter hodie remanet incorre
ctus,ꝛ ſic tʒ ꝙ hodie nō ſufficeret inſtituere filiū q eſſet emā
cipatus tpe teſtamēti vel poſt ſi nepos in ptāte retēt⁹ ſit ꝑte
rit⁹.¶ Sʒ Bar.bal.ꝛ cōiter mod.hic reꝑhēdūt iſtā gl.p plu
res rōnes.q: illi nō rūpūt teſtm̄ q h⁹ ab inte.nihil debet.l.poſt
hum⁹.§.ſi qs ex his.ſ.de inof.teſt.l.i.§.ſi filiū.ꝛ in.l.i.lud.§.i.ſ.
de ꝯtā.ſed ab inteſt.filius emācipatus tāq̄ prior in gradu ex

cludit nepotē.l.meminimus.C.de legi.here.in ver.ad ſimili
tudinem ſuorū.ꝛ in.§.nullā alle.in glo.ergo ꝛc.iſtam gloſſ.re
prehendit etiā Bal.in rep.l.in ſuis.in.v.col.ſ.e.¶ Non ob.gl.
alle.in ꝯtrium.q: verū eſt qḋ iura antiqua incorrecta remane
rent quo ad hoc vʒ:q: remedia que olim competebāt emāci
pato p̄eterito ad rumpendum teſtm̄ ēt hodie competunt,in
tellige tñ ſcōm ꝙ no.gloſſ.in.§.exheredatos.in aut.de here.ꝛ
fal.vt procedāt ſi emācipatus preteritus fuit cū cāe expreſſio
ne iuxta.§.cās.ꝛ.§.aliud quoqꝫ capitulum in aut.vt cū de ap.
cog.alias emancipatus hodie preteritus haberet ius dicendi
nullum quaſi forma non ſit ſeruata,ꝯ hāc t.tñ hic.ꝛ cōem opi.
tʒ Bal.in.§.item adoptiuis.inſti.de here.que ab inte.defer.ſʒ
debiliter mouet nec de Bart mentionē facit.ꝛ ad alleg.p cōi
opi.non rñdet.Reſideo igiꝫ ꝯ glo.vʒ qḋ imo hic.§.ſit hodie
16 correctus.¶ † Et inducuntur iſta per Bald.ad.q.in qua iam
quinquies conſului.vʒ ſtatuto cauetur qḋ extantibus agna
tis maſculis filia femina dotata ab inteſtato non ſuccedat an ſi
factum eſt teſtm̄ in quo filia dotata eſt preterita poſſit rūpere
teſtm̄ extantibus dictis agnatis.¶ Dubium facit q: cum hoc
ſtatutum ſit correctuū,ideo videbatur nō dēre extēdi ad cām
teſtati.ar.l.ſancim⁹.C.de teſti.cū ſi.¶ In ꝯtrium facit qḋ ſ.ad
ductū eſt ꝯ gl.iſtā p bar.ꝛ doc.q: nō admittitur ad rumpēdum
qui non ſuccedit ab inteſta.ꝛ iſtam partem tenent Bal.ꝛ Ra.
a hic.* Sed ang.hic dicit qḋ filia poterit hr̄e beneficium dicēdi
nullum venale:q: ſi ſcriptus hr̄s velit.ſ.pretium ſoluere non
rumpet vel eꝯ ſi agnati ab inteſt.ſuccedētes ſoluere velint vt a
rumpant arg.l.ſi iūm.§.erit.ſ.de ꝯtā.Et hoc vex:q: ſi inſtitutus
eſſet extraneus,ſec⁹ ſm ang.ſi agnati eſſent inſtituti,q: tunc
filia excluderet ab oī remedio,vt no.bar.lʒ ipſe non alleg.in.l.
ſeruo leg.per illum text.de le.i.ꝛ in.l.i.§.ſi.de col.bo.ꝛ.l.ii.§.ſi.
ſ.ad ter.ꝛ Bal.in.l.maximū vitiū.C.de libe.preter.cū concor.
¶ Imo.hic ſtat cum Ang.q̄ñ inſtituti ſunt agnati:q: iſto ca
ſu militat ratio ſtatuti,ꝛ io hoc ſeruiunt rōnes Bart.hic ꝯ gl.
¶ Sed extraneis inſtitutis putat ange.nō bene loq.Nec ob.
d.§.erit.q: ibi certū erat ꝙ illud remedium venale cōpetebat
heredi ſcripto.ſed negat ꝙ in caſu nr̄o filia poſſit hoc reme
dium dicendi nullum facere venale.¶ Finaliter tñ concludit
ꝙ ſi filia emancipata erat ꝑterita cū cāe expreſſiōe vr̄ ꝙ poſſit
ꝯtabulare:q: p illud remedium ꝯtabulādi nō deducit res ſim
pliciter ad cām inteſtati.¶ Pro hoc alle.l.ſi ex duobus.ſ.de
bo.poſ.ꝯtā.ꝛ que hn̄r in.l.vt liberis.ꝛ ibi per glo.ꝛ doc.C.de
col.melius facit.l.filie dotem.e.ti.de col.q.d.l.liberis.parum
facit.¶ Alleg.ꝯ not.per ſe in l.ſi fili⁹ q in ptāte.ſ.e.ꝛ voluit
ſm eum gl.ſentire in.l.pr̄ filium.ſ.de inof.teſt.ꝛ idē dicit ſi fi
lia ſit preterita ſine cā vel ēt ſi ꝑterita ſit filia in ptāte.¶ Nā
lʒ ſua nō interſit dicere teſtm̄ nullū:q: ab inteſt.ſuccedere nō
pōt:tñ intereſt ſua poſſe cōtratabulare vt ſic non excludatur
ab illo remedio ꝙ ſibi de iure cōpetit per.d.l.maximū vitiū.
Ad.i.rōnem Bar.adductā hic ꝯ glo.in.d.§.ſi quis ex his,rñ
det:ꝙ illud verū quo ad ius dicēdi nullum,non autem quo ad
ius contratabulādi.Nec ob.ii.rō adducta ꝯ gl.vʒ ꝙ nō fiat
iniuria ꝛc.q: fateſ ꝙ ille cui nō debeſ legitima de iure cōi nec
de iure ſpāli nō admittiſ ad rumpendū.ſecus in eo cui debeſ
iure ſpāli:q: tunc ēt ſua intereſſe.¶ Nec ob.rō ſtatuti:q: ceſ
ſat in caſo iſto cum eſſet fauor agnatorū.Multa poſſent hic p
ꝛ contra adduci.tñ vt loquar q̄ breuius poſſim faciam duos
caſus.primo quando inſtituti ſunt agnati.ſecundo quādo in
ſtituti ſunt extranei.¶ Primo caſu cōis ſn̄a eſt ꝙ filia dota
ta oīno excludatur per rōnes ꝯ glo.adductas.Quod confir
mo q: alias ſequereſ ꝙ melioris eſſet cōdōnis filia veniens ꝯ
voluntatē pr̄is q̄ ſi veniret preter eius voluntatē hoc eſt ab
inteſta.Hoc aūt iura reputāt abſurdum,vt pʒ in.d.l.maxi
mum vitium.circa me.ergo ꝛc.¶ Scḋo q: nō dʒ admitti qs
ad illud ꝙ ſua intereſt.l.ille a quo.§.de teſtō.ſ.ad trebel.l.i.ſ.
de app.reci.c.cum inter.R.ſeniorē.de elec.Sed ſi filia rūpe
ret teſtm̄ agn.in hereditatē cōſequereſ,ſaltē ſi ipſa eēt i ptāte
ꝑterita tūc teſtm̄ ſit ipſo iure nullū:ergo ſua nō intereſt rūpe
re.¶ Et ppterea mihi diſplicēt vba imo.hic q in iſto caſu tʒ p ꝯ
ta.nō deueniri ad cām inteſtati:q: ſi hoc eſt falſiſſimū p.l.i.§.
ſi.ſ.ſi tab.te.nul.exta.cū ex tali teſtō nō poſſit adiri hereditas
tanq̄ nullo,vt pʒ in.l.filio ꝑterito.ſ.ti.i.ꝛ dixi in.l.ſi filius qui
in ptāte.ſ.eo.¶ Si aūt eſſet emancipata preterita:tūc puto
idē ſi hr̄s inſtitut⁹ nollet adire.ſed ſi adiret:tunc ſecus p.l.il
lud ſ pñ.ꝛ ibi no.ſ.de bo.poſ.ꝯtā.ꝛ.l.filie.la.i.C.de col.q: teſtm̄
de iure ciuili valebat,ꝛ ex eo poterat adiri hereditas.vt pro
bat in.l.ſi ex duobus.ſ.de bo.poſ.ꝯtab.ꝛ in.l.ſi is qui.ver.ſed ſi
vnus cum ver.ſe.de leg.preſtā.ꝛ not.Bal.in.l.certuʒ.C.vnde
legi.q p maiori pte vtitur hac diſtin.¶ Et p hac parte etiaʒ
facit quia ille qui repellitur ab hereditate ad nullam bo.poſ.
admittitur.l.non eſt ambiendū.in fin.ſ.de bono.poſſeſ.tit.ge.

a ¶ Rapha.hīc.et
idē raph.ꝯſi.lxx
xix.de quo etiā p
Lud.Ro.ꝯſi.clx
xix.ꝛ ꝯſi.xiii.p ſcā.
de are.ꝯſi.clxix.p
hū.capl.ꝯſi.lxiiii.
p Raph.cu.cōſil.
xxvi.ꝛ fulg.cōſi.
cxxvii.

¶ Et hec pte in q. nra tenuit Bar. in l. si circa. viii. col. in vers.
quoquid si ista filia dotata ꝛc. ff. ad tertu. ꝛ in cons. inci. quã no
mine do. Jaco. ꝛc. ꝛ Bal. ꝛ Pau. de ca. in d. l. maximũ vitium
circa pe. vel vi. col. ꝛ Alb. de ro. l. ij. pte statu. q. cxl. ici. ex eo. ꝛc.
Bal. in repe. l. pr filiũ. in vi. col. C. de inof. te. lz ibi non se fir
met. idẽ Ang. ff. ea. l. §. in oibus. ꝛ in cõs. cxxxij. inci. in q. verti
te inter ser. Bõ. ꝛ Fulg. Paul. de cast. in d. l. filie dotem. C. de
col. ꝛ Pau. de ca. cõs. cccxiv. ici. sup pũcto quo quit an testa
mẽtũ ꝛc. ꝛ Raph. cu. in repe. l. si filiꝰ q in ptãte. in xviij. col. ff.
e. ꝛ ro. in d. l. vt liberis. ꝛ bal. ꝛ Ang. in d. §. si qs ex his. ¶ Et
p hac pte facit qꝫ no. Bar. in l. i. §. filiũ. in iij. q. ff. de bo. pos. cõ
ta. ꝛ Bal. in d. l. filio. vbi voluit qꝫ filiꝰ q renũciãuit successioni
pñe ab intest. nõ rũpit testm̃ si in eo fuerit ꝑteritꝰ. ¶ Cõtra
riũ tñ Ang. in q. nra. in d. l. filie dotẽ. in quibusdã lec. volẽs qꝫ
filia possit cõtabulare testm̃: qꝛ p hoc non reducit oino res ad
cãm intesta. vt pbat in d. l. filie dotem. ꝛ no. doc. in d. l. vt libe
ris. Sed reprehẽdit p Pau. de ca. ꝛ raph. in d. l. filie. vt pz
ex rõnibꝰ ã. adductis. Eodẽ mõ reprehẽdit bal. i. d. l. si emã
cipati. in iij. col. vbi dicit qꝫ est in electione filie pterite, aut
venire per ius dicẽdi nullũ, ꝛ tunc clarũ est eã succũbere, aut
p cõtra. ꝛ tũc põt venire: qꝛ res nõ reducit ad cãm itestati. [a] ꝛ cũ
eo transit Pau. de ca. in d. l. certũ ꝛ male p supiꝰ adducta.
¶ Circa. ij. casum vz qñ instituti erant extranei. retuli. ã. Ain
ge. ꝛ Jmo tenere qꝫ filia põt p cõtra. venire addo qꝫ idẽ tz ro. in
d. l. vt liberis. ¶ Cõfirmo: qꝛ paria sunt nõ extare vel extare,
ꝛ nõ succedere. d. l. i. §. filiũ. de cõtra. l. si necesse. §. si deportatus.
ꝛ l. si ex modica. §. si filꝰ. ff. de bo. lib. §. sed nra. inst. de successio.
lib. ¶ Jtẽ qꝛ isto casu cessat fauor agnatorũ [b], ꝛ sic mẽs statu
ti, ꝛ ista pro maximã hz eqt. ꝛc. ¶ Sz cõ hoc facit expresse deci
sio Bal. in d. l. i. §. si pr in ptãte. v. ex hoc cõcludo. ff. de cõiũ. cũ
emãci. lib. vbi dicit qꝫ stãte statu. qꝫ mr succedat ab inte. filio
hñti fratres carnales. qꝫ si mr hz filiũ decedentẽ cõdito testõ
ꝑteritis fratribꝰ pdictis extãtibꝰ, ꝛ institutis aliis nõ turpibꝰ
personis. ¶ Cum parẽtes preteriti cessantibus descendenti
bus hẽant remedia rũpendi testm̃ liberorũ. iuxta. l. i. ff. si qs a
pa. fue. ma. ꝛ. l. nã ꝛ si parẽtibꝰ. ã. de inoff. test. cũ si. Videbatur
mrem admitti ad rũpẽdũ attento qõ fauor fratrũ, ꝛ sic mens
statuti cessat. ¶ Tñ Bar. in d. v. ex his cõcludo. cõtra tz p text.
quẽ subtiliter inducit. l. i. §. si. ff. de assi. liber. nã sicut ibi cũ duo
essent ptoni quoꝝ vnus hẽat filium vnũ. alius duos, ꝛ habẽs
duos assignauit liberti alteri ex eis cũ regulariter debuissent
in capita succedere, tñ ille cui no patronꝰ, ꝛ sic libertꝰ assi
gnatꝰ fuit nõ feret totã portionẽ successionis ꝗ patri in bonis
liberti cõpetijsset: qꝛ cũ facto suo exclusit pr alterũ ex eis. et
vnꝰ ꝛ idẽ fuerit actꝰ exclusionis iõ exclusus facit ptẽ lz cape
re non possit. ¶ Vnde alterius patroni filius hẽs ferẽt ex
hereditate liberti, vt ibi. Ergo ꝛ in casu nro cũ facto testõris
fuerint exclusi fr̃es. ideqꝫ fuerit actus inclusionis, iõ lz nõ ad
mittant: tñ faciũt ptem. ꝛ sic matrẽ excludunt vt ibi per eum.
¶ Ex cuiꝰ vbis colligit sufficiẽs rñsio ad. §. sed nra. ꝛ verior
vr̃ opi. ista qꝫ filia indistincte excludat: qꝫ etiã tenuit Pau. de
ca. in d. cõs. cccxxxv. ꝛ ita aliꝯ cõsului ꝗ̃ plures. ¶ Quia tunc
testm̃ oino reducit ad cãm itestati, vt dixi: ergo filie nõ inter
est cõtabulare: qꝛ ab intesta. excluditur p statutum. ¶ Et hoc
satis de mẽte Bal. in d. l. maximũ vitiũ. si cõsideret titulus. q.
sue. Sed si filia esset emãcipata: ꝛ institutus adiret. tũc posset
pcedere opi. Ang. ꝛ seq. qꝛ res non reducit oino ad cãm inte
stati. iõ sua interest cõtabulare. vt ã. declaraui in primo casu.
¶ Nec ob. qꝫ ille non admittit ad rumpendum q non succe
dit ab intest. qꝛ rñ. lz qꝫ stãtibꝰ terminis statuti ab intestato cũ
se statutum expresse restringat ad cãm intestati ab intestato
essent exclusi. puta morte vel alio modo filia admitteret iuxta
plene no. per Barto. in d. §. filium. Jta qꝫ filia ab intestato nõ
est exclusa nisi fauore agnatorum, sed ista rõ cessat in casu de
quo queritur: ergo ꝛc. ꝛ ad pdicta vide Angel. in consi. xxxij.
¶ Reperio etiã iuxta predicta Salic. in cõsi. incip. Petrus
filium habuit noie Franciscũ ꝛc. cõcludentem qõ filia in do
te est instituta. minus tñ legitima, ꝛ iussa est esse cõtenta filijqꝫ
masculi fuerũt vniuersaliter instituti, ꝛ extet statutũ qꝫ ab inte
stato masculi filias feminas dotat. is excludant qꝫ nihilominꝰ
ista filia predicta poterit petere supplemẽtũ legitime: qꝛ sta
tutum est correctoriũ: ergo cũ loquat ab intest. in correctorijs
nõ dz fieri extẽsio. ff. ad cãm testati iurisbꝰ vulgaribꝰ. Secundo
mouet: qꝛ legitima est tertia totꝰ patrimonij vt dicit text. in
aut. de trien. ꝛ semis. §. i. nec ibi dr qꝫ sit tertia ps portionis ab
intestato debite ꝛ forte non sine ministerio iuris nouissimũ ibi
hoc tãgit. ¶ Tertio: qꝛ qõ legitima sit triẽs est de iure cõi nõ
m unicipali igitur legitima relata est ad trientem eius qꝫ filia
habiturꝰ ꝛ esset de iure cõi iuxta. l. papi. §. quarta. ꝛ. §. quoniam
autem quarta. ã. de inoff. testa. Non autẽ relata est ad portio
nem eius qõ debetur de iure municipali: qꝛ tale ius non erat
separatũ a iure cõi nec cognitũ. ar. l. iubemus. ad fi. C. de test. ꝛ
eius qꝫ no. Jac. but. in aut. q rẽ. C. de sac. sanc. eccl. ¶ Quarto
qꝛ per ius cõe, ꝛ cãm testati qs excludit a successiõe intestati.
l. ꝗdam. la. §. f. ff. de acq. here. ꝛ tñ nõ excludit a petitione supple
17 menti legitime. l. oĩmõ. C. de inof. test. ¶ † Quinto dicit qꝫ vr̃
casus in aut. si qua mulier. C. de sac. sanc. ecclẽ. vbi filij fauore
monasterij lz sint exclusi a successione nõ tñ excludunt a legi
tima. Ad hoc vltimũ etiã allegit iura similia, ꝛ ita dicit fuisse
terminatum tpe Vrbani quinti in audientia cardinalis alba
nẽsis. ¶ Addo qꝫ Salic. in aut. nouissima. C. de inof. test. addu
c cit decẽ rõnes [c] p ista pte, ꝛ ita dicit fuisse in facto terminatũ
nõ tñ ibi hoc firmat, sed ipsemet in l. si serui vr̃l. in pen. col. C.
de nora. ꝛ in l. sancimꝰ. C. de nup. clare hoc tenet. ¶ Fui plu
ries requisitꝰ, nũqꝫ volui p ista pte cõsulere: qꝛ cõtrariũ puto verũ
esse, ꝛ oĩa fere ar. Salic. tollunt p rõnes quas ponit hic Bar. ꝛ
doc. reprehendẽdo istã gl. ¶ Jtem certum vr̃ qꝫ si dicta filia
fuisset exheredata nõ habuisset querelã: qꝛ q non succedit ab
intestato: ergo ꝛc. d. §. si qs ex his. ergo nec ei dari dz petitio
supplemẽti legitime q successit loco querele. ꝛ pro iniuria illa
ta filio. d. l. oĩmodo. ꝛ dicte filie nulla vr̃ iniuria illata, vt pbãt
rõnes Bar. hic. ¶ Nõ ob. primum ar. Salic. qꝛ rñdẽ qꝫ in cor
relatiuis correctio facta in vnũ casum extẽdit ad aliũ. l. si. ꝛ ibi
no. Bar. C. de indi. vidui. tol. lz dato qꝫ qs repellat ab intesta.
p statutũ dat etiã cõsecutiue qꝫ ille talis veniẽs cõ voluntatẽ
defuncti repellat. d. §. si qs ex his: ergo ꝛc. ¶ Non ob. sm ar.
qꝛ sequeret qꝫ imputaret testõri quare testm̃ cõdidit, ꝛ sic minꝰ
posset disponere testãdo ꝗ̃ nõ testãdo cõ regulã. l. posthumus.
in prin. ã. de inof. test. ¶ Nec ob. tertium: qꝛ statutum priuan
do filiã successione priuata legitima q est successio quote bo
noꝝ. d. §. iij. ¶ Nec ob. quartum: qꝛ ibi si decessisset intestatꝰ
legitima fuisset debita nõ aũt in casu nro. ¶ Non ob. qntum:
qꝫ ibi referuat legitimã hic simplr excludit a successione. Et
istã pte ꝗ̃ teneo firmauit Bal. in l. sancimꝰ in princ. in viij. q.
C. de inof. te. ꝛ Bal. in d. l. maximũ vitium. in vi. q. ꝛ Ang. ex
presse in cõs. cxxx. inci. statuto ciuitatis ꝛc. Pau. de ca. in l. ti
tio cẽtũ. §. titio genero. de cõdi. ꝛ demõ. ꝛ Bal. ꝛ Ang. in d. l. si
qs ex his. Et hoc puto verũ qñ appareret statutũ voluisse ex
cludere filiã a successiõe, ꝛ eã esse cõtẽtã dote ꝗ̃tulacũqꝫ doe ẽẽt
minor legitima atẽ p ea q hic dicta sunt cõ istã glo. infert hic
Bar. ꝛ Bal. in l. ij. circa. iij. vel. iiij. col. in vij. regsito ad essen
tiã pupillaris. ff. de vul. ꝛ pu. quẽ seqt Jmo. Pau. de ca. ꝛ Ra
pha. hic. Jmo. in c. Ray. in materia pupillaris de test. ꝛ paul.
de ca. in l. i. §. si. ff. de vul. ꝛ pu. qꝫ nepoti in ptãte ex filio eman
cipato põt pupillr substitui lz sit ꝑteritꝰ: qꝛ talis nepos ho
die nõ dz institui nec exheredari, vt dictũ est serꝰ i nepote ex
filio in ptãte q: nõ põt ei ꝑterito pupillariter substitui. d. l. ij.
in pñ. ff. de vul. ꝛ pup. ¶ Sed Ang. in l. i. §. si. e. tit. ꝛ plenꝰ hic
tenuit cõtrariũ motus: qꝛ nepos ex filio in ptãte nõ dz institui re
bus sic stantibus. Tñ qꝫ põt cõtingere qõ filius exibit de me
dio p plura arg. §. in tribus. ff. aut. q. mo. na. effi. sui. ꝛ Ang. in c. i.
de spu. feu. incip. nobilis qdã gñe. in vi. col. ꝛ d. Anto. in c. tãta. q
fi. sint leg. aliqd tetigit Angel. in l. his vbis. §. interdum. ff. de
here. insti. ꝛ Jmol. in d. §. in extraneis. p hoc bñ facit text. in
d. §. liceat. in aut. quib. mo. na. effi. legi. ꝛ hec est cõis sententia.
¶ Nec ob. l. i. §. si. ff. de cõtra. qꝛ ibi iõ trahebat retro: qꝛ nondũ
mortuus erat pater. Pro hoc optime facit quod not. Jmol. ꝛ
Do. de san. ge. in c. grandi. de spu. neg. prela. in vi. vbi dicit qõ
stante consuetudine qꝫ nõ extantibus legitimis ꝛ naturalibꝰ
deferat regnũ primioribꝰ legitimis nõ esse in ptãte pris ad
preiudicium legitimorũ facere in vita sua spuriũ legitimari.
¶ Nec ob. que hic no. Bar. qꝛ pcedũt in his que depẽdẽt a
libera ptãte disponẽtis nos ecõtra. Nõ enĩ erat in libera pa
tris ptãte legitimis auferre ius succedẽdi vt no. doc. ff. c. lz de
voto ꝛ vo. redem. ꝛ fuit decisio Old. ꝗ̃ ad pñs nõ vidi: qꝛ nõ
18 est materia nra. ¶ † Circa. ij. q. prin. Bar. hic dñ tenuit qõ le
gitimatio facta post mortem indistincte nõ aufert ius succes
sionis. idem tz Bal. ꝛ Ang. hic. ꝛ Joan. an. in addi. Specu. in
tit. de suc. ab intest. in rub. in versi. per permam q. ꝛ Hostie. in
summa. in prin. pe. col. ꝛ Bal. in prin. C. circa pe. col. ꝛ in d. l. ex
ꝗ̃. in ver. quero vtrũ legitimatio. ꝛ in aut. ingressi in fin. C. de
sac. san. eccle. ꝛ in. l. ij. in ix. col. C. de ser. ꝛ aqua. ꝛ d. Ant. in c.
per venerabilẽ. circa me. q me. fi. sint leg. nisi princeps ex ple
nitudine ptãtis hoc fecisset per. l. ij. in versi. facile. ff. de nata re
sti. ¶ Sed Bal. in l. ij. C. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ l. d. c. rño cõtra
ram. in l. i. in fi. C. de iu. immu. aure. ꝛ in l. deo nobis. ad fin. C. de
epis. ꝛ cle. ꝛ in l. rescripta circa fin. C. de preci. imper. offe. et
in l. in ita diuus. supra de adop. videtur facere differẽtiã an
sit adita hereditas per venientes ab intest. ꝛ tunc procedit cõi
cta: qꝛ cum per aditionem sit acquisitum dñium. l. cũ heredes
in pñs.

a ¶ Jntestati. addo qꝫ idẽ tz la. ro. cõs. clxxix. ã. alleg. hic non allegatur.

b ¶ Fauor agnatorũ. lz an filia exclusa pp agnatos si agnatꝰ deinde instituat extraneũ posset hec ipsa regressa ad bona pris. nã: qꝛ cessante cã exclusiua feminarũ vide an. cõs. ccci.

c ¶ Decẽ rõnes. vide in cõs. Bal. vbi est cõs. Salic. vbi ille rõnes cõs. cccix. iij. li. vbi dr qꝫ ita fuit iudicatũ tpe vrbani, ꝛ vide ẽẽ cõsil. precedẽs. ꝛ d. car. cõsil. lxxx. lz d. alex. hic dicat qõ requisitus noluerit cõsulere: tñ ipse cõsuluit cõsil. vij. ij. li. ici. redẽptoris nri visis ꝛ diligenter aĩaduersis. vbi refert eadẽ hic, ꝛ idẽ vr̃ voluisse capta cõs. vi. alex. cõs. lxx. qñ agnati nõ sunt instituti.

¶ Adde ꝛ vide Jas. plene in aut. nouissima. in pe. ꝛ vlt. col. C. de inof. test. ꝛ ibi posui plenissime in additi. meis vbi tenui cõ Jas. ꝛ Alex. hic ꝛ ita cõsului. dic vt ibi. Tho.

in prin.ſ.de acqui.poſ.⁊ cū dñiū ⁊ ſit de iure gētiū filij.ſec⁹ in ↄ̃trariū:q: ibi penitus vacabat,locus primi decurionis. ¶ In ea. gloſſ.ad ſi.ibi reſtõ ⁊c.no.q: lȝ reſtõ dicat in priſtinum ſtatum poſitio.l.ſ.cum duabus.l.l.ſeq.C.de ſen.paſ.cum ſi.tñ nõ trabit
19 ad iura alteri queſita. ¶ †Ex quo infert Bar.hic q: bannitus cui⁹ bona ſunt publicata ſi reſtitui:ſ p ꝑncipē non recuperantur bona p fiſcū alienata.pro hoc eſt opt.tex.in.c.ꝗ̄uis.de reſcrip.in.vi.⁊ ibi vide glo.magnā. ¶ Et lȝ Bart.⁊ doc.hic nõ referāt.iſta fuit deciſio Ja.de bel.in diſpu.ſua quā ponit in.l. fallaciter.C.de aboli.⁊ in.c.dño guerram.in tit.hic finit.l.conradi.deinde ſcipiūt cõſuetudines regni.ibi ſequit bal.⁊ Bal. in.l.ſed ſi hac.§.ſed ſi per penā.ff.de in ius voc.⁊ in.l.ſi.poſt mediū.C.de ſen.paſ.⁊ ibi p Bar.⁊ dcs.⁊ p Bald.in.l.data.C. de ap.⁊ in.l.pe.C.de captı.⁊ p Jmo.in.l.ſi marito publico iudicio.in pn.ſol.ma.⁊ ibi aligd dici p Jmo.in.c.in nr̃a.de pcu. ⁊ in.c.inter quatuor.de maior.⁊ obed. ¶ Quod intellige ſm Cy.⁊ Bal.hic preterꝗ̃ quo ad iura alteri immediate ſine nouo facto acquiſita p deportationē vel bannū vt in iure patro. q: ipſo facto amittit deportat⁹ ⁊ ſu ſimilib⁹. Nā liberatio a tali iure ſit acquiſita a.l.immediate ipſi liberto:tñ pronus reſtitutus incõtinenti illud ius recuperat.l.ſiue pronus.de iure pa. Adde qd Jmo.hic vr̃ de hoc dubitare dicens qd.d.l.ſiue patronus.loquit qñ illud iuſpatronatus erat ſuſpenſum nõ in totū extinctū. ¶ Sed p Bal.eſt deciſio Ja.de are.in dicta diſputa.vltra.d.l.ſiue patronus.alle.tex.in.l.ſi.in pnci.C.de ſen. paſ.vbi reſtitutus recuperat patriā pt̃ātē,lȝ ius extitente ſui iuris immediate fuiſſet acquiſitū filio per.l.ı.§.fili⁹.⁊ ibi ēt vide p Bar.ſ.ad tertul.idē no.Ang.in.l.pater filium.ff.de ado. all.l.ſi qs filia exheredato.ſ.ti.ı.pugt Bal.i.d.l.ſi pater filiū. ⁊ ſe nõ firmat,hoc idem tȝ Bal.in.d.l.ſed ſi p penā.⁊ in.d.c. dño guerrā.⁊ in.d.l.ſi.idem tȝ And.de yſer.in.c.ı.de vaſal.decre.eta. Ubi p hoc io.decidit q: ſi vaſallus cõmiſit delictū pp qd feudū revertit ad dñm imediate.⁊ poſt latā ſniam ſup crimine fuerit vaſallus reſtitut⁹ a principe feudū recuperabit
20 qd no. †Et p hoc infert bal.hic poſt Cyn.ad.q.ſtatuto caueť qd homicida cõdēneť ad vnā penā,⁊ ei⁹ bona p dimidia publicenť p alia dimidia applicenť heredib⁹ occiſi,an ſi poſtea fuerit reſtitut⁹ recuperet pdicta bona pro dimidia applicata heredib⁹ occiſi.Bal.hic tȝ qd nõ maxime ſi appꝛebēſa ſunt a dictis heredibus occiſi ⁊ hoc not.p gl.nõ tñ videt ad.d.l.ſiue patron⁹.cū ſi.Jmo.hic tranſit cum Bald.⁊ hāc.q.in terminis ponit Ang.in.d.l.pr̃ filium.vbi tȝ ↄ̃ opi.Bal.p.d.l.ſi qs filio exheredato.lȝ de bal.mētionē non faciat. ¶ Putarē q: ante appꝛehēſionē factā ab heredib⁹ predictis.⁊ ſic anteꝗ̃ ſit trāſlatū in eos dñiū iuxta.l.ij.ſ.de pub.⁊ plene not.in.l.pompo. §.ſi iuſſu.ſ.de acqui.poſ.reſtõ trahitur ad bona p.d.l.ſi.de ſen. paſ.q: immediate ſit illa tranſlatio hui⁹ iuris ex ipſo actu ſnīe. Ubi aūt facta eſſet appꝛehenſio tūc eſſet magis dubiū:tñ forte poſſet ꝓcedere opi.Bal.p iura alle.p eū hic poſt Cy.⁊ pro hoc bñ facit q: no.Bar.in.d.l.ı.§.ſilius.in vlti.vbis.ſ.ad tert. ¶ Scdo limitať pdicta concluſio niſi eſſet reſtitut⁹ cū hoc q: nihil poſſit obijci de ↄ̃fiſcatiõe bonoꝝ:q: tunc reſtõ trahetur ad bona etiā appꝛehenſa p partem offenſam,ſeu p fiſcū alienata,ita not.Card.flo.⁊ Jmo.in.c.q: diligētia.de elec. ¶ Monetur:q: eſt in ptāte ſuperioris iuriſdictionem magiſtrat⁹ ſui moderare.l.ij.circa prin.ff.de off.in. Ideo ſi reſtituto fundātī ſe ſup antiqua poſ.ſua opponiť de cõfiſcatione nõ audieť opponēs ſi aduerſus eū repliceť de reſtõne predicta,⁊ ita dicit Cal.in facto ſeruari.qd eſt not.vbum vt ſcias formare reſtõ
21 nem fauoꝛabilē p amico. ¶ †Predictis adde qd nullo tamē caſu reſtitutus recuperat fructus perceptos ex bonis etiā nõ alienatis a fiſco,vt eſt tex.ſin.in auť.idem eſt de neſtorianis. C.de here. Et ita firmat Angel.hic ⁊ idem Bald.in.d.c.dño guerram.⁊ in.l.nam ad ea.ff.de leg.⁊ in.d.l.fin.C.de ſen.paſ.
22 ¶ †Utrum autē princeps poſſit facere qd reſtõ trahať ad res
a in alium medio tpe per fiſcum tranſlatas.ᵃ Bal.hic poſt Cy.
23 arguit ad partes.⁊ tandē cõcludit q: non:† q: poteſt tollere ius alteri queſitum regulariter iuxta no.per Bar.⁊ doct.in.l. ſtā.de conſtit.prin.⁊ in.l.ı.C.ſi ↄ̃ ius vel vtili.publi.⁊ per doc. in.d.c.que in eccle.de cõſti.⁊ per gloſ.⁊ dcs in.l.reſcrip.C.de preci.impe.offer.⁊ in.l.neque.C.de ſi.inſtru.⁊ iure haſte fiſca. lib.x. Ubi Bar.ponit an ciuitas faciens pacem cum expulſis poſſit diſponere quo ad bona iam alienata,⁊ dum ibi alleg.l. lucius.ff.de euic.adde no.per eundem in prima conſtitutione florum.⁊ in terminis noſtre.q.vide no.per Bal.in tit.de pa.
24 conſtā.in verbo priuilegio.cum ſeq. ¶ †Item hanc gloſſ.inducit Barto.hic ad.q.auream.⁊ certe totus iſte.§.aureus eſt, vcȝ an legitimatus poſt mortem patris auferat bona his qui ſucceſſerunt ab inteſtato. Et ex dictis Bar.contingit de qua tuor dubitari,p̃imo an legitimatio trahať retro ad tps natiuitatis,ſcdo an talis ltimat⁹ aduocet hereditatem a ſuccedētib⁹ ab inteſta.tertio an aduocet bona alienata per predictos ab inteſta.ſuccedentes.quarto in impetratione legitimationis,⁊ in alijs cõceſſionib⁹ pncipis requirať citatio eoꝝ quorū intereſt. ¶ Circa pmū omiſſis argumētis ad ptes potes breuiter ↄ̃cindere q: trahať retro quo ad ea q̄ ſunt ipſi legitimato fauoꝛabilia,⁊ alijs nõ ſunt preiudicialiaᵇ p.l.ſi.ſ.de nata.reſti.
b ⁊ in pulchra.q.declarat Barto.in.l.ij.in.ij.q.ſ.de vul.⁊ pupil. Hoc tñ fallit quo ad augēdā voluntatē teſtãtis:q: nõ trahet retro,vt i pulchra.q.declarat Bal.i.l.inteſtõ.ſ.ix.q.C.de teſt. mil.⁊ Ange.in.l.luci⁹.ſ.de vulg.⁊ pup.⁊ Jmo.in.c.Raynu.in materia reciproce de teſta. Aliquid p Bal.i rep.l.in ſuis.i an tepenu.col.ff.eo. Quo ad ea do que ſunt alteri preiudicialia in iure iam queſito nõ trahit retro. Jta intelligit text.opti.in.§. liceat.in auť.quib.mo.na.effi.leg.dū tex.ibi dicit ⁊ hoc facto ex inde filios ⁊c.⁊ ibi illum tex.ad hoc põderat Ang.idem tenet Bar.hic.⁊ Bal.in.l.eã ꝗ̃.C.de fideicõ.in.xij.col.in vſi.quero vtrū legitimatio ⁊c.⁊ Ant.de but.in.c.p venerã.qui fi.ſint legit. ¶ Pro hoc faciunt que.ſ.allegabo in prima duabus.q. ⁊ vide ēt p Ange.⁊ Jmo.in.l.ſi aliena.§.in extraneis.ſ.de he. inſti.⁊ Salic.in.auť.item ſi quis.C.de na.lib.⁊ in.l.adoptio.C. de adop.bene faciūt que no.Bart.in.l.ı.in vſi.venio ad quar
25 tum.ſ.de reg.cato. ¶ †Et hoc facit ad.q.conſuetudo eſt q: primogenitus ſuccedat an naturalis primo natus q ſunt legitim⁹ poſt natiuitatem filij legitimi ⁊ naturalis in vita patris preferaťin ſucceſſione.Ang.hic in ſi.dicit q: nõ:q: ſi traheret retro faceret preiudicium legitimo,alle.iſtam glo.idē tenuit Jo.an.in regula ſine culpa li.vi.in mer.⁊ Jaco.bu.⁊ bal.in.l.quoties.C.de rei vē.⁊ Jaco.de bel.p plura ar.in.§.tribus.in auť.q. mo.na.effi.ſui.⁊ Ang.in diſpu.ſua inci.nobilis quidam generean.vı.colum.⁊.d.Ant.in.d.c.tāta.qui ſi.ſint le.aliquid tetigit Ang.in.l.his verbis.§.interdum.ſ.de her.inſti.⁊ Mod.in d.§.in extraneis.p hoc bene facit tex.in.d.§.liceat.et hec eſt cõis ſnīa. Nec obſt.l.ı.§.ſi.ſ.de ↄ̃ia.q: ibi ideo trahebať retro: quia nõ.dum mortuus erat pater.pro hoc optime facit qd no. Jmo.⁊ Do.de ſan.gemi.in.c.grandi.de ſupplen.neglig.prela.in.vi.vbi.dnt q: ſtante ↄ̃ſuetudine q: nõ extantibus legitimis ⁊ naturalibus deferatur regimen proximioribus nõ debet eſſe in ptãte patris ad preiudicium legitimorū facere in vita ſua ſpurium legitimari. ¶ Nec ob.que hic no.Bar.quia procedunt in his que dependet a libera ptãte diſponentis nõs ecõtra,non enim erat in libera patris ptãte legitimis auferre ius ſuccedendi,vt no.doct.in.c.lȝ.de voto ⁊ vo.redē.⁊ fuit de
c ciſio Oldra.quā ad pñs non vidi:quia non eſt materia nr̃a.ᶜ ¶ Circa ſecundam.q.princ.Barto.hic dum tenuit qd legiti
26 matio facta poſt mortem indiſtincte non aufert ius ſucceſſionis,idem tenet Bal.⁊ Ang.hic,⁊ Jo.an.in addi.Specu. in titu.de ſuc.ab inteſt.in rub.in ver.per primam.q.⁊ Hoſt.in ſum.qui ſi.ſint legi.in prin.pe.col.⁊ Bald.in prin.C.circa pe. col.⁊ in.d.l.eam quam.in verſi.quero vtrum legitimatio.et in auť.ingreſſi.in fin.C.de ſac.ſanc.eccle.⁊ in.l.ij.in.vij.col.C.de ſer.⁊ aqua.⁊ do.Anto.in.c.per venerabilem.circa med.qui ſi. ſint leg.niſi princeps ex plenitudine ptãtis hoc feciſſet p.l. ij.in verſic.facile.ſ.de nata.reſti. ¶ Sed Bal.in.l.ij.C.de iuris ⁊ fac.ignorā.⁊ in.d.c.domino guerram.⁊ in.l.ſ.in fin.C.de iur.annu.auť.⁊ in.l.deo nobis.ad ſi.C.de epiſ.⁊ cleri.⁊ in.l.reſcripta.circa ſi.C.de preci.impera.offe.⁊ in.l.nam ita diuus.ff. de adop.videtur facere differentiam an ſit adita hereditas p venientes ab inteſta.⁊ tunc procedant predicta.quia cum per aditionem ſit acquiſitum dominium.l.cū heredes.in princi.ſ. de acquir.poſſ.⁊ cum dominium ſit de iure gentium.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.⁊ iu.nõ poteſt tolli per principē niſi cum cauſa vt no.glo.⁊ doc.in.l.ſi.cum concor.C.ſi contra ius vel vtil.pu. Aut nõ eſt adita hereditas per ipſos ſuccedentes ab inteſta. ⁊ tunc quia competit eis ſolum ius adeundi qd eſt de iure ciuili.l.lege obuenire.ſ.de verb.ſignifi.⁊ no.glo.in.d.l.ex hoc iu
27 re.ideo p legitimationem auferť tale ius:† quia princeps ea que ſunt de iure ciuili poteſt tollere ſine cã.cum clauſula non ob.vt no.glo.⁊ doc.in.d.l.ſi.⁊ iſtā partem ſequitur hic Paul. de ca.dicēs q: eſt ſua ↄ̃ſideratio. ¶ Sed imo fuit Bal.in.l.locis preall.eadem tȝ Salic.poſt multa arg.ad partes in.d.auť. item ſi quis.C.de na.lib.lȝ Pau.de caſt.alibi ſe inuoluēs aliter loquitur.ſan.d.l.cum heredes.in princ.⁊ in.l.aij.ff.de teſti. ⁊ pro opin.Bal.videtur in ſimili tenere Bart.in.l.ı.§.filius. ſ.ad tertu.vbi per illum tex.ita intelligit not.per gl.hic in ſi.⁊ iſta opin.videtur valde ſuſtentabilis tenēdo quod princeps poſſit cum clauſula non obſt.tollere ea que ſunt iuris ciuilis indiſtincte,prout eſt magis cõis opin.lȝ quidam contra vt p Cy.in.d.l.reſcripta.⁊ per Canon.in.c.que in eccleſiarum.de conſti.⁊ per Abb.in locis preallег.vbi etiam tangunt an in

a ¶ Trāſlatas vide eūdē alex.ↄ̃ſil. cix.iij.li.⁊ ↄ̃ſi.ij.d.li. p bal.conſi.cccxviij.lib.

b ¶ Preiudicialia. hic.q.vid plenitiſſime p.d.Ant.roſellū i trac.ſuo legitimationū i.ij.⁊ pe.parte.⁊ ibi vide qd.ſeq.⁊ an legitimatio retro trahať videť apoſtillis meis hic ad Bar.in characteribus de ioctis.

c ¶ Noſtra aductē q: d.Ja.hic dicit q: abb.ↄ̃ſi.lxx. xv.tȝ q: lriar⁹ nõ admittať: q: hic nõ tȝ imo dicit q: nulli tenēt ↄ̃ autoritatē Jo.an.⁊ q: opi.Jo.an.pcedere põt vbi apparere nõ põt ↄ̃ſuetudinē vel ↄ̃dõnē regim q: ſtat p̄iudiciū legitimo ⁊ naturali tñ dic q: p opi.ſua meli⁹ ſentit abb.ↄ̃ſi.ſtatim ſeq.vbi ponit an fili⁹ primo geniti pferaľ patruo in cõceſſi.regia.⁊ ibi dicit q: cū primogenit⁹ ſtatim venit in lucē habitu,⁊ ſpe,cõſequiť ius ſuccedendi q̄ ſpes ſtat firma,et inuariabilis iõ auferri nõ põt.⁊ dicit q: Jo.an.lȝ cõſiderauit hāc rõnē:ſȝ cū in q.pdicta fili⁹ legitim⁹ ⁊ naturalis cõſecut⁹ eſſet habitu ⁊ ſpe ſucceſſionē certā ⁊ mirabiles nõ facto pria rehinouē ab illo auferri potuit. et ita tȝ Alex.conſ. lrvij.rrȝ.⁊.rc. iiij.lib.

a ¶ In principe. adde Abb. consi. lxxxv. Alle. eidē alex. consi. lxxxvij. in ij. li. et consi. li. et lxxxvij. q. lib. p Ful. xvi. et incipi. d. Ias. hic dicit qꝫ princeps pōt preiudicare in hereditate delata non adita. adde qꝫ cal. consi. iiij. qui fil. sint le. volt Zrūi tñ non aperit de ptāte legitimantis et qꝫ qs nō potest legitimari post mortem pr̄is in preiudiciū eoꝝ qbꝰ acquisitum est ius additione, limita vltra omnes vt per anch. consi. cccc.

b ¶ Sine preiudicio. De hac clā vide a in consi. p me hic in apostil. ad Bar. q. bus adde Ioā. de ana. cōsil. ccix. fol. consi. lxij. vbi tz idez qꝫ. d. i. al. post p. m. d ca. i. uij. legitimatiōe ij. q. an legitimatꝰ auferat hereditatem ꝛc. Alex. consil. cxcii q. alex. consi. li. ij. li. et incipitum idē d. Iasi. i. ij. lim. dicit qꝫ oportet patrem facere mentionem expressaz de legitima prole. alle. in ar. cōsil. pe. Adde tu anc. consil. l. ro. consil. alle. cxcix.

c ¶ Citatione. citatio an sit necess. in legitimatiōe vide per rapha. cu. consil. xcvij. cal. cōsi. iij. q. si sint le. anch. consi. cclij. et ibi vide q requirant in legitimatione p ang. consi. lxxxvij. inci. spuriꝰ. et ibi quod vz legitiatio ignorante patre post ratificante, idem alex. consil. cxxxvij. i. li. vbi nō firmat qꝫ hic Ias. dicit. ampliando materiā qꝫ consensus matris nō est necessarius in legitimatiōe pris volui ab bas cōsil. lxxxv. qꝫ quo ad successionē necessarius est consensus, vt per eum: et in hac materia legitimatio nis supple vt hic in apostil. et adde qꝫ voluit Alexā. consi. ij.

d ¶ Plurale. Adde qꝫ voluit rota de. cccvij. d. rescriptis et si l̄re executoria les loquant̄ d executoribꝰ tñ vnū pt̄ fieri omissio. et qꝫ voluit cal. consil. lv. et si appet subiecti ptio mercatoris qꝫ dicat titiꝰ socij p hoc nō dr̄ falsa lz non sit nisi vnꝰ socius, et qꝫ voluit idē consil. lx contra facit qꝫ voluit Old. consi. cxlij. an auctem verbū singularis numeri verificetur in plura

dubio cū presumat in principe, b de quo etiā per Abb. in c. cuz olim de re iu. et in c. i. de cā pos. et proprie. per Iac. but. in l. fin.
28 C. si cō. vel vti. pu. Sal. in l. ne causas. C. de app. ¶ † Iuxta hoc caderet hic probabilis dubitatio an in dictis casibꝰ requiratur qꝫ fiat mētio i legitimatiōe de filijs legitimis vel agnatis ab intesta. succedētibus et an in legitimatione apponatur clausula sine preiudicio b tn̄ legitimoꝝ, et an noceāt hec verba legitimatio quo ad successionē in qua q. sepius cōsului, de quo vide per Io. an. in addi. Spe. in titu. de suc. ab inte. §. i. per Feder. de se. in consi. lvij. per d. Ant. in d. c. per venerabilem. p Bal. in aut. preterea. C. de na. lib. aliquid per Pau. de cast. hic per Ange. in §. si qs igit. et i. in aut. qbus mo. na. effi. sui. p Imo. in c. nisi cum pridem. extra de renū. p Pe. de anch. i consi. ccxxix. inci. ex tenore priuilegij. vbi tāgit de predicta clara: p eūdē i consi. cliij. p ang. i consi. xxx. et Pau. d ca. i consi. ccxij. et in consi.
29 se. ¶ † Circa tertiū ar. an legitimatio retrotrahaꝫ ad alimenta, et inofficiose donata, vide no. per Bal. in l. ij. in fi. C. si quis in fraudem patro. et in l. i. in pe. col. C. de inoffi. do. per Salic. in l. si tota. e. ti. per Raph. cu. in l. titia. §. imperator. ff. de leg. ij. in quibus locis cōcludunt cōiter qꝫ nō trahitur retro quo ad predicta nisi fieret per subsequens matrimoniū p. d. c. tāta. q. fi. sint legi. vbi hoc non probaꝫ, et hoc vltimuz facit decisio Io. an. in regula culpa. et d. Ant. in d. c. tāta. vbi volunt qꝫ talis legitimatio non trahaꝫ retro ad preiudiciū legitime nati, et
30 hoc puto verius. ¶ † Circa iiij. vero q. prin. an requiraꝫ citatio i legitimatiōe. Bar. hic si bn̄ īspiciaꝫ vult qꝫ si filiꝰ vellet pr̄e viuēte se facere a pncipe legitimari nō posset sine citatiōe c et ↄsensu pr̄is qn̄tū ad hoc vt pr̄i succedat, et hec v̄ba Bar. no. reputanꝫ nisi princeps de plenitudine ptātis aliud exprimeret p. d. l. ij. in ver. facile de nata. resti. ¶ Cōfirmaꝫ: qꝛ si pater fecit filiū absentē et ignorantē legitimari nō efficiꝫ legitimus nisi demū ratum habeat: qꝛ cū sit sui iuris nō debz inuitꝰ redigi in patriam ptātem. §. generaliter. in aut. qui. mo. na. effi. sui. et qꝫ si ne consensu pr̄is nō possit facere se legitimari, firmat Sal. in d. aut. item si qs. et de hac. iij. q. vide per Iac. de are. in l. pe. ff. de nata. rest. p Ray. in l. ij. e. ti. per Cy. et Bal. in d. l. nam ita diuus. p Bal. in l. fi. C. qui res in. non no. et in l. i. C. de inoff. do. et in prin. C. in. vi. col. et Ang. in consi. cvij. inci. comes bñdelisime. per Canoni. maxime. d. Anto. in d. c. p venerabilē. per Car. flo. et Imo. in. d. c. nisi. §. persone. p Pe. de anch. in cōsil. cccclvi. incip. in xp̄i nomine. circa primum dubiū. per Abb. in d. c. cum olim. de iu. l. ad quē vide no. per And. de yser. et Moder. in c. naturalis. si de feu. fue. cōtro. inter do. et agna. p Imo. et Domi. de san. gemi. in d. c. grandi. de sup. negli. prela. in vi.
31 ¶ † Quid autem in alijs concessionibus siue gratijs an requiratur citatio eorū quorum interest, vide per Cano. in c. olim. et in c. in nostra. de procu. et in d. c. inter quatuor. de ma. et obed. per Barto. in l. ij. C. de temp. appel. et in l. adopti. ff. de adop. per Bald. in l. fi. in vlti. col. C. de fruc. et lit. expen. et in d. l. fina. C. qui res iudi. non noc. per Imol. in c. dilecta. de confirma. vtil. vel inutil. ¶ Ultimo non omitto quod inquantum ff. retuli in gloss. mag. in ver. et si pretorem. quod Paul. de cast. tenebat quod in casu huius. §. filius. et nepos succedant vterque pro dimidia ex testamento per titul. de coniungen. cum emācip. libe. adde quod idem tenet Pau. de cast. ff. ea. l. §. fina. et ibi dicam.

1 ¶ Plurale multoties ponitur pro singulari.
2 Fideicommissarius grauatus de erogādo bona in pauperes christi an possit omnia erogare in vnum.
3 Sta. qꝫ extantibus masculis femine non succedant, idem erit si tantum vnus masculus existat.
4 Sta. quod si quis iuerit ad domum alicuius cum hominibꝰ armatis puniatur tali pena, an habeat locum in eo qui iuerit cum vno armato tantum.
5 Sta. puniens facientem maleficium an comprehendat mandantem, qui per fictionem fecisse dicitur.
6 Testamenta in dubio dꝫ interpretari ne reddanꝫ inualida.
7 Nepos ex filio spurio potest heres institui ab auo cessante legitima sobole.
8 Legatum vsufructus factū nepoti ex filia spurio an valeat.
9 Legari potest nepoti ex filio spurio clerici.
10 Adoptare aliquem in filium. vel arrogare. an possit clericus.

Quid si is qui filium.

Ponitꝫ hic alia supplectio secundole ad cōsi. galli. de casu ad casum sicut in precedēti. §. et hoc intendit. Promissio galli facta in vno casu in quo filius moriaꝫ viuente testatore per sceuolam extendiꝫ ad casum quo filius vere moriatur testatore mortuo, lz mortuus fingatur eo viuente item promissio galli facta de nepote nasciturō post mortem sui patris extenditur ad casum quo nascitur vere eo viuo, sed fingitur natus eo mortuo. Et sic est duplex supplectio quarum vna concernit personā filij instituti, alia concernit personam nepotis substituti, et prima durat vsqꝫ ibi, vel ad huc viuis illis, et poniꝫ secūda vsqꝫ ibi, nā hic ꝛc. ibi tertio r̄ndet tacite obiectioni q posset obijci. et formari sic dicēdo qꝫ iste supplectiōes nō essent necessarie quasi esset prouisum p velle. nā r̄ndet hoc nō esse verꝫ vsqꝫ ibi melius ꝛc. ibi vltimo infert admittendas esse supplectiōes predictas pp vtilitatē pub. ¶ Et i ter. ibi filiū subaudi. ex quo nepotem nascituꝝ sperabat. in text. ibi redire. subaudi v̄ba hic subaudita p glo. que incipit. ff. gallus. ¶ In ter. ibi post mortē pr̄is ꝛc. i. am quo ad nepotē. ¶ In text. ibi decederet expone. ff. filius. ¶ In text. ibi deinde nepos. ff. nascaꝫ post mortem aui et qꝫ est. ff. et adhuc illis viuis ꝛc. expone. i. illo filio viuo capto apud hostes. ¶ In ter. ibi nō ptinet. qꝛ ibi velleius puidit qn̄ filiꝰ moriꝫ viuo auo, vt in. §. nunc de le. sed hic veritate inspecta decessit eo mortuo: fictiōe aūt inspecta dr̄ decessisse prima hora captiuitatis, et sic fingiꝫ decessisse añ testm̄: ergo nō pertinet ad velleiū q puidit filijs viuis tpe testamēti. ¶ Itē velleꝰ puidit in casu in quo nepos nasciꝫ viuo auo, hic aūt ter. loquiꝫ qn̄ nascitur mortuo auo sicut in casu galli, et p hoc pz qꝫ non poniꝫ hic iterpretatio vel extēsio circa v̄ba. ff. velle. sed circa v̄ba galli, maxime p illud qꝫ vltimo loco dicit, et p isti ter. in ver. nec ad velleiā ptinet, lz plures gl.
1 sentiāt zriū. ¶ † In ter. ibi filijs. no. sm̄ vnū intellectū qui est
d cōis qꝫ plurale d poniꝫ pro singulari. idō facit sm̄ Bal. qꝫ statutū puniēs pducētē falsos testes militat in producēte vnū testem tm̄. addo Bar. in l. ij. ver. lz si vnꝰ. per illū ter. optimum. ff. vi bo. rap. quē ver. Bar. legit pro. §. idē Bar. in l. iij. §. negotia. vbi bonus ter. ff. de neg. gest. et in l. i. in prin. ff. de pcu. et ibi idē tz Bal. idez tz Pe. de anc. et Imo. in c. relatū. el. ij. de test. referētes Alb. de ro. sibi tenere in suo tractatu statutoꝝ in. ij. pte. q. xxvi. idem Bal. in l. diuus. p ibi no. in gl. ff. de peti. her. Sed pone qꝫ statutū dicit si qs produxerit quatuor testes falsos puniatur in mille, an si pduxerit plures qꝫ quatuor puniatur maiori pena. dic qꝫ imo eadem pena punietur, vt firm. ite Do. de san. ge. in c. pe. de rescri. in vi. per ibi no. per glo. et dicit sine tres siue quatuor, idem tz do. Do. in c. si compromis-
2 sarius. de ele. in vi. ¶ † Facit etiam iste text. ad q. not. de qua per Bar. in l. i. ff. de op. le. vez an grauatus de erogando bona in pauperes xp̄i possit oīa erogare in vnum, ibi tz qꝫ non per illum ter. qꝛ non est eadem rō, idē Bal. in repe. l. i. in. xxix. col. C. de sac. san. eccle. ¶ In zriū vide Rapha. et Pau. de cast. in l. vnū ex familia. §. sed si fundum. p illū ter. ff. de leg. ij. idem Imo. in d. l. vnū. §. si duos. idem Pau. de ca. cōsi. clxvij. simile q. vide per Ioā. an. in addi. spe. in ti. de test. §. i. in pe. q. sum de
3 hoc ego solitus dicere in l. qui quartam. de le. i. ¶ † Facit etiā iste ter. ad aliam q. de qua per Iac. but. et Bal. in l. i. C. de condi. inser. per illum text. vez qꝫ dictāte statuto quod stantibus masculis femine non succedant idem erit si vnꝰ tm̄ masculus extabit. ad idem alle. l. nō est sine liberis. ff. de ver. signi. et hoc est: qꝛ subest eadem rō: quoniam conditum fuit illud statutum pro conseruatione familie quam conseruari publice interest. l. i. §. si seruus. ff. de vē inspici. ¶ Cōseruatur autem per mascu. non per fe. l. ij. C. de leg. he. insti. et de leg. agna. suc. et no. Ioā. and. in addi. spe. in rub. de suc. ab intest. et Bal. in l. maximum vitium. C. de lib. prete. sed vbi non esset eadem rō tunc plura-
4 le non verificatur in singulari. ¶ † Unde Bald. in l. iubemus. §. sin autem. per illum tex. C. ad treb. dicit qꝫ stante statuto qꝫ si quis iuerit cum hominibus armatis ad domum alicuius puniatur certa pena non habebit locum in eo qui iuerit cum vno tm̄ hoīe armato: quia maior est iniuria que fit eundo cum pluribus per. l. si plures serui. ff. de iniu. lz non alleget ti. Cogitabis tm̄: qꝛ in cōtrarium facit ter. in l. ij. §. homines. ver. sed si vnus. ff. vi bo. rap. sed pōt r̄nderi qꝫ ter. in d. §. homines habuit respectum ad damnū qꝫ tm̄ est datū in cētum ab vno sicut a mille. Scdo not. ex ista litera qꝫ dispō facta in casu vero trahitur ad casum fictum: de quo fuit dictum. ff. §. proximo.
5 ¶ † Et induxit Bald. hic ad q. an statutum puniens facientem maleficiū cōprehēdat mandantem qui per fictionem fecisse dr̄. l. i. §. deiecisse. ff. de vi et vi arma. de quo vide Bar. in l. sed si vnꝰ. §. si seruus cōis. ff. de iniur. et in l. aut qui aliter. §. fin. ff. qꝫ vi aut clā. p illum ter. cum l. se. et in l. iij. §. si procurator. ff. quod quisqꝫ iur. per Cyn. et Bald. in l. si per alium. ff. ne quis eum qui in ius voc. est vi exi. et per Cy. Bald. et Sali. in l. non ideo minus.

Ideo minus. C. de accu. per Bal. in. c. i. §. iniuria. de pa. iur. fir. per Bal. in tit. de pac. conſtā. in verſ. opinioni. ⁊ in. l. i. ⁊ in aut. ſʒ nouo iure. C. de ſer. fu. ⁊ in. §. ne autem. C. de cad. tol. ⁊ in. l. ſi familie. ff. de iur. om. iud. ⁊ in. l. peremptorias. circa. fi. colū. C. ſen. reſcin. nō poſ. ⁊ in. l. fi. in prin. C. ſi a non compe. iud. ⁊ in. l. oēs populi in. xv. col. ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊ in aut. habita. in. vij. col. C. ne fil. pro pa. ⁊ in. c. ſi quis dixerit. ſi de feu. fue. contro. inter do. ⁊ agnatū. ⁊ Bal. ⁊ Ange. ⁊ Imo. in. l. ſi ſeruū. §. pretor. ff. de acqui. here. aliquid p Imo. §. ff. prox. per Bal. in. l. i. C. de ra. vir. per Bart. melius ꝙ alibi in. l. ſi is qui p emptore. in. v. q.
a princi. ff. de vſur. dixi in. d. §. ſi procurator.[a] ¶ †Tertio not ex
6 iſto tex. ꝙ publice intereſt inter pretori in dubio ne teſtamenta reddantur inualida, ⁊ alibi clarius nō reperi ſm Bal. hic bene facit. l. vel negare. ff. quēad. teſt. ape. vbi executio teſtamēti concernit publicam vtilitatem. ¶ In gl. in verbo deinde, lʒ cōtraſit intellectus ꝙ hic plurale exponatur p ſingulari, vt ff. dixi. tñ Bal. dicit poſſe intelligi in plurali put iacet, ⁊ ſic ꝙ filius ⁊ nepos hic eſſet apud hoſtes, ⁊ teſtator filio inſtituto. de inde dixerit ſi quis mihi pronepos ⁊c. tūc enim ſi decedāt apud hoſtes filius ⁊ nepos verificabitur iſte tex. ⁊ cū hoc intellectu tranſit La. hic. ¶ In ſcdm facit. q: ſi ita intelligeremus debuiſſet hic tex. exprimere de pnepote ⁊ proauo ſicut expreſſit de nepote ⁊ auo. Sed ſuſtinēdo Bal. rñderi poſſet ꝙ ſatis intelligi poteſt lʒ nō expreſſerit attento ꝙ in precedenti. §. etiaʒ de pronepote ⁊ proauo facta erat mētio. vtriuſqʒ intellect⁹ ff. vōis ⁊ intellect⁹ Bal. ſunt in ſe veri tñ aliqualiter violātiſtū tex. ¶ In gl. que incipit cōſuluit ibi vel pronepote ⁊c. nō eſt mirum ꝙ gallus nō prouidit de pronepote, ſed ſceuola, vt in §. ad em credendum. ff. e. l. ⁊ eadem rōne eſt reprehēdenda gl. iſta. ſcdm ſubdit morti equiparatur ⁊c. vt. ff. §. pri. ¶ In ea. gloſſ. ibi a. i. hoc viuo auo ⁊c. male dicit glo. q: velleius ꝓuidit circa nepotem natum viuo auo, vt in. §. nūc de lege. e. l. gallus. aūt ꝓuidit de nato mortuo auo in pñc. l. ⁊ ita loquatur iſte tex. ptʒ q: dicit hunc caſum ad. l. velleiam nō pertinere. ¶ In ea. ibi principaliter ⁊c. ſentit gl. ꝙ lʒ nō principaliter tñ per interpretationē ⁊ extēſionē iſte caſus ſpectat ad. l. velleiam nō ad gallum ⁊ idē ſentiunt plures gl. in hoc. §. maxime gl. ff. ⁊ min⁹ bene vt dixi ſup tex. ¶ In gl. que incipit ſic ꝯgruere ⁊c. hec cōtex. q: precedens expoſitiones preſupponunt nepote natū viuo auo, q caſus ad velleiū ſpectat vt dixi, ſed caſus hic poſit⁹ ad velleiū nō pertinet, vt ptʒ i tex. ergo ⁊c. Uel aliter expone vt hic p Bal. ¶ In gl. ſi ibi vel dic aſte īellect⁹ ē notabilor
7 lʒ primus ēēt ſit verus. ¶ †Extra gl. late hic proſequit Barto.
b an nepos ex filio ſpurio[b] poſſit inſtitui ab auo. ⁊ magis cōis opi. eſt ꝙ ſic ceſſante legitima ſobole p. l. ſi. i rōne ſui. C. de na. lib. ⁊ ibi hoc tʒ gl. ⁊ Bal. ⁊ vltra hic alle. p Bar. Adde Fede. de ſenis ita tenētē ꝯſ. lvij. inci. mihi vr̄ ꝙ in priuilegio. ⁊ Jac. de belmā. §. ſi. in aut. qui mo. na. efficiunt ſui. ⁊ Bar. in. l. ſi. circa ij. col. ff. de his qui. vt indi. ⁊ Bart. in cōſi. inci. Odutius de
c gnaldo.[c] Imo. ⁊ Raph. ⁊ Pau. de ca. hic ⁊ Imo. in. c. ij. de teſti. ⁊ Ang. ⁊ Sali. in. d. l. ſi. de na. lib. adde Jac. de are. quē ibi ſequitur Bene. de plum. ⁊ Ang. in. l. libertas teſtō. ff. de manumiſ ¶ Sed Ang. hic. ⁊ Ray. ⁊ Bald. ff. ea. l. §. qui iā recte. et Spe. in ti. de ſucceſ. ab inteſt. §. i. ver. qd ergo ſi heres. ⁊ Cyn. in. d. l. ſi. de na. lib. ⁊ Ang. i. d. §. ſi. qui. mo. na. effi. ſui. ꝯtrā tenuerunt in terminis qñ nepos eſſet in ptāte filij ſpurij. ar. l. queritur. cum ſi. ff. de bo. liber. tñ nō recedo ab opi. Bar. p. d. l. ſi. dum dicit vitium paternum refrenādum eſſe ⁊c. que rō ceſſat in caſu noſtro cū auus nihil vitij cōmiſerit circa nepotē. ¶ Et poteſt rñderi ad. d. l. queritur. q: illud verum eſſet de iure eſſet, quo iure oīa acquirebantur patri. l. placet. cum ſi. ff. de acqui. her. ſʒ hodie ſec⁹ cū aduētitia quo ad proprietatem filio acquirātur. l. cū opʒ. C. de bo. q lib. ¶ Preterea ſi rō. d. l. placet attēderet, idem dicendūʒ fuiſſet in caſu. d. l. ſi. C. de na. li. Plus dico qd iſto caſu nec etiā quo ad vſumfructum acquireretur patri ſpurio, vt p Bar. hic. ⁊ ſtatim dicam hic ēt. ſ. quo ad ꝓprietatem colligit ex. d. l. ſi. C. de na. lib. recte conſiderando ⁊ intelligendo eā generaliter vt cōprehēdat caſum qñ inſtituebat nepos exiſtēs i ptāte filij naturalis tñ. p hoc ēt facit q: oīa q acquiruntur nepoti ab auo dixi aduētitia vt eſt gl. reputata ſingularis, ⁊ magis cōiter approbata in. l. qui aliena. §. interdū. ⁊ ibi bar. ⁊ docto. ff. de acq. her. no. Bar. ⁊ Ang. in. l. queſitū. cū cōcor. de le. i. ⁊ ſic non dʒ pr̄i acquiri, cū ſcdm opi. fortiter facit tex. in d. l. ſi. §. ſi. in ver. parētib⁹ in aut. q mo. na. effi. ſui. cum appellatione parentū veniāt auus, pauus ⁊ ceteri aſcendentes. l. quecunqʒ §. parētes cum vul. ff. de in ius voc. ¶ Sed rñde qd ibi expreſſe loqtur de filijs ⁊ immediate ex nephario coitu natis qñ dictio ibi poſita denotat cām immediatā: iuxta no. in. l. i. §. ex incendio ff. de incen. roi. ⁊ nau. ⁊ in. l. non dubium. C. de leg. cum vulg. ¶ Jam tñ cōem concluſionem limitant predicti

ll. vide anch. ꝯſi. xxxi. Ro. ſin. cccclxi. Al. ꝯſi. lxxij. ⁊ vide i. l. ꝙ quartā de le. i. ſ. appoſ.
a ¶ Si procurator. adde ꝙ voluit bal. ꝯſi. iij. in. ij. li. ſup ſtatuto mediolani quo diſponitur. qd homicida capite puniatur ita qd ſtatim moriatur an habeat locū in mādante per eundem Alex. conſi. lxv. vbi late.
b ¶ Filio ſpurio. Lap. ꝯſi. q ſeqt bar. ⁊ ēt bal. ꝯſi. cccxiij. ij. li. ſequit dictū Bar. ⁊ ſubdit nō procedere ſtantibus filijs legitimis, et naturalibus vt dixi p. d. l. ſi. ¶ Scdo limita ſm bal. i. l. ſi quis inceſt. p illū tex. C. de ince. nupt. nō pcedat qñ ille nepos eſſet ex filio inceſtuoſo, qd
8 tene mēti qd nō memini ab alio tactū. ¶ †Jlc inquirēdū bar. hic querit an quū ad vſumfru. valeat relictu factū nepoti ex filio ſpurio ab auo ino dato ꝙ pr̄ non renūciet iuri vſufr. ⁊ tʒ qd ſic. adde ꝙ idē bar. in. l. i. ff. de aut. in. tʒ ꝙ acquiret nepoti. Ange. hic diſtinguit, ꝙ aut ti. legati relinquitur, ⁊ vitiabit in totum quātūcunqʒ pr̄ ſpurius poſtea renunciet iuri vſuſfructus: quia legatū ab initio nullū non pōt ꝯfirmari p regulā catonianā etiam ceſſante poſtea defectu p. l. cetera. §. i. ff. de le. i. ⁊. l. i. et ſere p totū. ff. de reg. cato. aut relinquit tit. iñſtōnis. ⁊ tūc hñ vʒ ꝙ ex poſtfacto pr̄e ſpurio renunciare acquirit pleno iuri nepoti, cui eſt relictū: q: regula catoniana nō limitat in relictis tit. inſtōnis. l. ij. ff. de reg. cato. ¶ Imo. hic iſſ aliter recitat. Ange. ſimpliciter tenere ꝯ bar. ⁊ dicit qd p Ang. facit ꝙ not. bar. in. l. impoberē. §. i. ff. ad. l. cor. de fal. ¶ Et ſubdit Imo. rñderi poſſe quod ibi alia rō facit diſpōnē illā ex toto. ſ. ſuppñio falſi q hic ceſſat, id dicit ēē ꝯcludēdū ꝙ ſi eſt factū legatū vitiatur quo ad vſumfr. arg. d. l. ꝗrif. ⁊ remanebit vſuſfru. penes heredē arg. §. in primo. C. de cad. tol. ¶ Nec ob. ꝙ vſuſfruct⁹ accreſcere debeat ꝓprietati: q: illud vez qñ alias deficit vſuſfruct⁹ rōne vtilis legati facti ipſi legatorio ꝓprietatis: ſi aūt eſſet talis nepos inſtitut⁹ in certa re alio vtiliter inſtituto: tūc eſt idē dicendū ꝙ in legato p. l. q̃ties. C. de her. inſt. ſec⁹ dicit Imo. ſi eēt vtiliter inſtitut⁹ nepos: q: tūc forte poſſet dictū bar. procedere. ex quo nō eſt cui queratur vſuſfr. ar. aut. excipit. C. de bo. que li. ¶ In hoc ꝙ dicit imo. de legato. io. ⁊ de inſtituto in re certa puto nō poſſe pcedere: ꝙ dicit ꝯ tex. l. ſi vnio fructus. in prin. ff. de vſufru. ⁊ ibi glo. clare hoc vult. Reſideo igitur qd vera ſit opi. Bar. indiſtincte cū quo ſimpliciter trāſit ang. ⁊ ſaly. in d. l. ſi. C. de natu. lib. Plus dicebat hic imo vez ꝙ etiā ſi ſit nepos ſpurius nat⁹ ex filio ſpurio poſſit per auū inſtitui per. dic. l. ſi. n. Multo magis ēē dicendū putat qñ nepos non eēt ſpurius ſed naturalis tñ: nec in talibus erit opus diſtōne Bart. hic. q: cū nepos ſpurius vel naturalis ſint ſui iuris per text. in ſti. de ſup. in pñc. fruſtra tractaret an pr̄i p eū aliquid quereretur. ¶ Ang. in. l. ſi. C. de nat. li. de quo Imo. hic nō facit mentionem tʒ ꝙ imo ſicut filio illegitimo, ⁊ ſpurio relinqui nō pōt ita nec ēt nepoti ſimiliter ſpurio vl' illegitime nato ex ſpurio. nihil allegat, pfecto erubeſcere debuit ita loq ſine lege. Unde puto imo rectius fuiſſe loquutum ꝙ etiā vr̄ fuiſſe de mēte bal. in. d. l. ſi. ⁊ cōtra Ange. facit rō. d. l. ſi. inducendo, vt. ſ. dixi. ¶ Nec obſtat. in. d. §. ſi. in aut. q mo. na. effic. ſui. q: loquitur
9 in filijs nō aūt in nepotib⁹, vt. ſ. dixi. ¶ †Juxta hoc nō omitto vnum qd dicit Ang. in. §. ⁊ q vxorē. ff. de adop. nec memini me alibi legiſſe, ideo tene mēti, vez qd ſi preſbyter habet ſpurium, ⁊ nepotem ex eo poterit cū effectu relinquere hereditatem ſuā huic nepoti: hoc mō vez ꝙ aut nepos ille erat legitimus ⁊ naturalis, ⁊ ſic in pr̄is ptāte, ⁊ tunc poterit preſbyter il-
10 lum adoptare in filiū. qñ etiā cleric⁹ pōt quem in filiū adoptare, ita refert tenuiſſe Gul. de cu. ibi. Aut ille nepos erat ſpurius vel naturalis tñ, ⁊ ſic erat ſui iuris, ⁊ tunc coram principe poterit illum arrogare in filium. ar. l. ij. cum ſi. ff. de adop. ſi. ſic que ſucc edere poterit. ⁊ dicit Ang. hanc deciſionē eſſe peregrinā. Sed certe infideliter recitat verba Gul. de cu. q ſolū dubitat an clericus poſſit aliquem in filiū adoptare, non aūt loquit de nepote ex filio ſpurio ipſi⁹ clerici. ¶ Et arguit ad ptes. tandē cōcludit ꝙ lʒ matrimoniū ꝯbere nō poſſit: tñ q: hoc ex accidēti ē ex preſbyteratione non aūt vitio naturali
d ꝯtingit, id nō impedit adoptare[d]. arg. §. illud. inſti. de adopt. ⁊. l. ſi paterfa. ⁊ i ſi. ff. de adop. ¶ Adde ꝙ Ray. ſ. d. l. ⁊ q vxorē. de adop in additi. ſuis ad dicta p Guli. dicit ꝙ preſbyter nō dʒ ſe in his intromittere arg. l. pſ. ⁊. l. repetita. C. de epiſc. ⁊ cle. q ſora parum, aut nihil faciunt. ¶ Et lʒ nunqʒ viderim hinc. q in facto ꝙ preſbyter hēt filiū adoptiuum: tñ hoc tene
e mēti q: no. verbū[e]. ¶ Ex qmb⁹ etiā colligit ꝙ Ang. in. d. l. et q vxorem. videt tenere qd relinqui non poſſit nepoti ex ſpu-

e ¶ Uerbum. adde quod contra hic recitata ex mente Ang. facit quod voluit Ludo. ro. ſin. ſina. ſol. xvij. dū vult ꝙ pater nō poſſit filiū filiū naturalē vel ſpuriū adoptare ne vna via ꝯcedat ꝙ filiū phibitū eſt alia vis hēre filiū hrēdē. etiā ꝯfundit p id qd dicit. ff. lex. dū dicit nepos nō pōt inſtitui ex filio inceſtuoſo: ⁊ cū nepos ex filio ſpurio vel ſit ex nephario, ⁊ dāna. coitu ex ſacrilegio, ⁊ ſic eſt ꝙ nō hēt nomē filij vl' nepotis p

qd p talia vba vr̄ pr̄ ꝯſentire pnci pi q̃ncūqʒ ilū legitimāri, ⁊ aduerte ꝙ ſi de. ꝯſil. h. ad legato loqt de nepote ſp urio ex filio iſto lʒ d. Alex. ꝯſ. lxxiij. ij. li. alſ. ēt ad h ꝓpoſitūʒ puto ꝙ nō videtur, vñ ale. ꝯſ. an dicto ꝯcludit ꝙ nō extāte ltia ſobole poſſit nepos ltimus ⁊ nā is ex ſpurio ab auo iſtitui, ita trāſit. d. Jaſo p opi. bar. alle. ant. d bu. ꝯſi. mihi. xxx. tu aūt adō qd ſut. ꝯſi. xxij. tʒ ꝙ talis nepos non poſſit inſtitui ab auo cū nō ſoleant aui nimis amare nepotes quā filios, ⁊ in odiuʒ ſui ſceleris ꝙ h nō pmittatur. ⁊ idē tʒ hu. capra cōſi. i. no. tñ ꝙ ⁊ ſi tales poſſint inſtitui ab auo quod ſi ſint nati ex nobilibus non pñt dici nobiles, vñ ſi ſit i nitātas ꝯceſſa nobi ibus ea. ⁊ nati ex infecta radice nō cōprehēdunt vt voluit anch. cōſil. cccxcij.

c ¶ De gualdo. adde quod eſt cōtra Bar. in conſi. cxvij. incip. odutius lomeri. ꝙ eſt duplicatū in cōſi. xc. in. ij. vol. incip. In noie dñi amē. A. gualdo. vide ⁊ Ange. de are. i. §. legatū in fine inſtitu. de teſtamen. Tho. diplomata. conſtantinopolitana.

d ¶ Impeditur adoptare. vide ange. de are in. §. mi nore i ſ. iſti. de ado. vbi voluit qd religioſus q nō hʒ ꝓpriū nō pōt ado. ⁊ ſi hʒ ꝓpriū, ⁊ non ſit in ptāte alteri⁹ pōt adoptare ſ le. gui. d cu. ⁊ cy. in l. ob ea pte. ff. de p ba Tho. dipl.

ea q voluit capea cõſ. i. c. vi. q. cõſ. xci. relinquit q nec p indirectum poterit adoptare vel ſibi ſuccedat, ⁊ licʒ ſpurio q p acceſſum gñare nõ põt poſſit adoptare nõ tñ vr quod ſſ. p̄ſbyter poſſit hoc facere cũ ſpurio de in. ẽum. poſſit in ſum. ʒhere: ⁊ p ʒñs hr̃e filios in ptãte, ſec⁹ eſt in clerico q nõ põt in ſummo ʒhere, nec hr̃e filios ſ ptãte, vñ vr ʒcludendũ q p̄ſbyter non poſſit adoptare nec arrogare ſibi filium abſqʒ diſpenſatione pape qua interueniēte poſſet matrĩ. contrahere, cũ cõſtitutiõe canonica ſit phibitiua ſuper qua eſt papa vt p Jo. an. in regu. ſemel deo ⁊ in. c. cum ad monaſterium. de ſta. mo. ⁊ in. c. rurſus qui clerici vel vouen.

rio q ſatis innuere vr dñ querit de remedio p adoptionẽ vel arrogationẽ. Sed tenẽdo eãdem opin. hic traditam non puto expedire vti illo remedio, lʒ cautius eſſet ſi eo vteretur.

1 ¶ Caſus in quibus filius inſtitutus poteſt exire de medio qualiumlibet perſone ſubſtitute habentur infra.
2 Spurius põt inſtitui heres ſub cõditione ſi legitimabitur.
3 Generalis prouiſio idẽ operaſ quo ad oẽs, qd operaſ ſpecialis quo ad ſpecificatos.
4 Ue. ha quiſquis liberorum mihi naſcetur illum ſubſtituo, intelliguntur duntaxat vocati illi qui naſcentur ſui.
5 Subſtitutio facta de nepote comprehendit etiã pronepotẽ ⁊ deinceps vt hic.
6 Auie appellatione an veniat proauia.
7 Filij appellatione an comprehendaſ nepos, ſiue loquamur in diſpoſitione teſtatoris, ſiue in diſpoſitione iuris cõis, ſiue in diſpoſitione ſtatutaria, vel alia.
8 Feudum ſi quis recipit pro ſe ⁊ filijs, lʒ non videatur comprehendere nepotem pronepotem, ⁊ deinceps, tamẽ omnes deſcendentes maſculi comprehenduntur.
9 Uenditio an ſit, vel permutatio, ſi vendo tibi rem pro. x. ⁊ pro equo, ⁊ equus valet plus ꝙ res, erit permutatio non autẽ venditio.
10 Filiorum appellatione in materia feudali comprehenduntur omnes deſcendentes maſculi.

Inſtituens.

1 † Hoc intẽdit iſte. §. ad hoc vt teſtãtor ſecure teſtet ʒſiliũ eſt q loquaſ gñaliter, tã circa caſus in quibus fili⁹ inſtitut⁹ põt exire de medio ꝙ etiã circa perſonas ſubſtitutas vt nõ ſubſtituat nepotẽ tñ, ſed gñaliter ſubſtituat quiſqʒ liberorum ſibi poſtea naſcetur,
2 vt comprehendatur pnepos, ⁊ deinceps. h. d. a ¶ † Illo. arg. qd
4 ſicut poteſt inſtitui ſpuri⁹ [b] ſub cõditione ſi legitimabit. ita tʒ Bald. ⁊ Jmo. hic poſt Ja. de are. in. l. liberta teſtã. ſ. de manu. teſt. idem Bal. ⁊ Jmo. in. l. ſi quis ita heres inſtituaſ. de here. inſti. idẽ tʒ ibi Pau. de ca. ⁊ Pau. de ca. ſ. §. pro. ꝑ gl. dicentem q filius captus apud hoſtes põt inſtitui ſub cõditione ſi reuerteretur. idẽ tenuit Bal. in repe. l. in ſuis. in. xxiij. col. ſ. eo ⁊ in. l. ſi quis inceſti. C. de inceſ. nup. vbi limitat hoc nõ pcedere in habente filium inceſtuoſum p rõnẽ ꝙ ibi vide p eũ: q pater nõ hʒ teſti factionẽ p̄terꝙ quo ad pſonas ibi expreſſas inter quas nõ eſt iſte. Magna etiã autoritas Bal. ſi q text. ibi dicit q hʒ teſti factionẽ quo ad ſucceſſuros ab inteſt. ⁊ iſte nepos cum erit legitimus numerabitur inter eos. ideo vr facere p opi. Bal. nemine tñ inueni ʒdicentẽ Bal. iõ ei⁹ dictũ tene mẽti: inſtituendo eius limitatiões potes eã cõprobare aliter vcʒ p. d. l. ſi quis inceſt. i ver. niſi natos ex legitimo matrimonio. cõſtat aũt q legitimatus non dicitur ex legitimo matrimonio natus, ⁊ annotauit cũ gl. in ver. coniugatus. de elect. ⁊ faciunt not. p Bal. ſ. e. l. §. ſi eius. ⁊ in. l. manumiſſiones. ſ. de iuſti. ⁊ iur. ¶ Sed Bal. in. l. eã quã. in. xv. col. cum ſeq. C. de fideic. tenuit indiſtincte q nõ legari nõ poſſit ſpurio ſub cõditione ſi capere poſſit. q: vbi hẽs eſt ſ capax ſine vitio defuncti hẽs procedit: arg. l. in tpe. ſ. de h. r. inſti. ſecus ſi defectus pceſſit a teſtante. vt in caſu nr̃o. Quia cũ teſtator cenſeaſ tũc non habere teſtamẽti factionẽ pp defectum q in eo eſſe cenſet non põt ʒfirmari teſtm̃ ẽt impedimẽto ceſſante. l. ſi fili⁹ q in p̄tãte. ſ. eo. l. ⁊. §. ſi filius. ſ. de leg. iij. ⁊ hoc tanꝙ verũ: ⁊ mirabile ſequitur Pau. de caſt. hic ⁊ in. d. l. ſi filius qui in p̄tãte puto primam opi. eſſe veram. ¶ Non obſt. d. l. ſi filius. quia loquitur qñ moriendo teſtãtor omnino erat inteſtabilis. ſed in caſu noſtro teſtãtor cum omnib⁹ teſtabilis erat preterꝙ cum ſpurio propter incapacitatem. ¶ Propterea non reperio. l. dicentẽ quod pater hñs filium ſpurium non habeat teſti factionem preterꝙ in caſu. d. l. ſi quis inceſt. ⁊ ibi per Bal. ¶ Jtẽ ſi vera eſſet opi. ſcða ſequereſ qd nec legari ſibi pure nec inſtitui poſſet pure ad hũc effectũ vt ſuperueniẽte legitimatione recõualeſceret teſtm̃ aut legatum, cuius ʒtrarium tenẽt oẽs, vt ſtatim dicam. ¶ Nec ob. d. l. ſi filius qui in p̄tãte. q: ibi erat defect⁹ ſolẽnitatis formalis cõtra. l. inter cetera. ſ. eo. ideo de ſe nõ põt recõualeſcere. l. filio preterito. ſ. iit. i. ſʒ iſta rõ nõ militat in caſu nr̃o: ergo ⁊c. ¶ Subdit Bal. hic talem inſtitõnem ſub predicta conditiõe vtilem eſſe ſi ſpurius ſit inſtitutus poterit anteꝙ legitimetur dari curator hereditati. idem tenet Jac. de are. ⁊ Benedi. de plum. in. d. l. liberta teſtator. ⁊ idem ſequitur ibi Ang. ⁊ Bal, ⁊ Jmol. in. d. l. ſi quis inſtituatur heres in diem. ſ. de here. inſti. ⁊ Ange. in. d. l. in tpe. vbi plus voluit per. d. l. ſi quis ita inſtituatur videlicet q interim pendente dicta cõditione poterit petere bono. poſſ. ⁊ tanquã curator adminiſtrare quod eſt notabile verbum. ¶ Sed Jmo. in. d. l. in tpe. contrarium tenet per aliqua ſimilia que non multum ſtringunt: quia loquuntur in caſibus exorbitantibus in quibus non dʒ fieri extẽſio. Maxime principaliter mouetur per id qd hr̃ in ſimili. c. auaritie. extra de elec. in. vi. vbi electus qui nondum eſt cõfirmatus: quia nõ põt interim adminiſtrare bona bonefidei nõ poterit etiã illa adminiſtrare aliquo colore queſito, vt q faciat ſe cõſtitui economũ vel pcuratorẽ: q: illud videreſ eſſe factum in fraudem legis. Puto forte riideri poſſe q ceſſat q ratio decidendi ibi aſſignata per gl. quo ad caſuʒ nr̃m, nã illud ideo eſt ibi: q: alſ
b nunꝙ curarent de confirmatione. [b] ¶ Secũdo riñ. q: ſequereſ q idẽ operareſ ſola electio q operareſ confirmatio vna cum electione, ſed in. q. noſtra iſta bo. poſ. nõ operareſ idẽ. q: ſi decederet pendente ʒditione hoc eſt de legitimatione nondũ ſub ſequuta nõ trãſmitteret hereditatẽ. nec curam⁹. in. d. c. auaritie. de iure tranſmittendi. cũ eccleſiaſtica beneficia nõ tranſmittantur. ¶ Tertio riideri põt q illa cõſtitutio phibẽs electo adminiſtrationẽ eſt exorbitans: ſʒ iure cautũ nõ reperiſ q ſpurius phibeaſ adminiſtrare: q: ſi adminiſtrat cõditione nondũ purificata fructus, ⁊ alia acceſſiones reſtituere tenebiſ ſi nunꝙ conditio purificetur. ¶ Si autem filius ſpurius eſſet pure in-
c ſtitut⁹ [c] ⁊ poſtea legitimat⁹ an recõualeſcat iſtitutio, vide Ange. in. l. his verbis. §. iterdũ. ſ. de here. inſti. ⁊ Jmo. in. l. ſi alienã. §. in extraneis. e. tit. ⁊ Bal. in. l. ſi. in ſtirpe. col. vnde leg. ⁊ in. l. i. C. qui ad libe. pertie. non poſ. ¶ Et licet prima facie cõcludendũ videaſ q non p. d. §. extraneis. tñ contrarium cõiter teneſ ſi legitimatio fuit facta viuo teſtatore: q: tũc retrotrahitur ad tẽpus inſtõnis ſecus ſi legitimeſ poſt mortem: q: tunc non trahiſ retro, vt plene videtur⁹ in. §. ⁊ qd ſi tm̃. ſ. ea. l. ¶ Si aũt pure vel ſimpliciter titulo legati relinquaſ ſpurio an recõualeſcat ſi in vita teſtãtis legitimat⁹ fuerit. Bar. no. in. l. i. circa. iij. col. in ver. venio ad quartum. ſ. de reg. cato. tenuit q ſic p iura p eũ alle. ⁊ idẽ tenuit Bal. ⁊ Pau. de ca. in. l. cetera. i pn. ſ. de leg. i. Licet Bal. in. d. l. eã quã. ʒtrã velit, ⁊ male vt ẽ dict. ⁊ eũ ẽt reprehẽdit Pau. de ca. in. d. l. iij. ¶ Subdit Ang. in. d. l. in tpe. q ʒſiliũ eſt q inſtituaſ ſpurius ⁊ grauet de reſtituendo Regi Frãcie vel alteri magno dño qui veriſimiliter non acceptabit, ⁊ inſtitutio tʒ ſm eum per. l. cogi. § qui ſolidum. ſ. ad treb. ¶ Sed Jmo. in. d. l. in tpe. dicit qd non vʒ huiuſmõi diſpõ tanꝙ facta in fraudẽ, arg. l. fraus. cũ ſi. ſ. de legat. idẽ tenuit Bal. in. l. hac edictali. §. omni. C. de ſecũ. nup. q ẽ qd dixerit Ang. in. l. ij. C. de here. inſti. ¶ Addo qd imo inſpecto iure ciuili ſpurios cũ ſit in totũ incapax. §. ſi. in aut. qb. mo. na. effici. ſui non põt inſtitui. lʒ grauet alteri reſtituere qui veriſimiliter non acceptabit, vt no. in gl. in. d. l. eã quã. ⁊ in. d. §.
3 qui ſolidũ. ¶ † Scðo no. ex iſto text. q idem operaſ generalis prouiſio quo ad oẽs qd operatur ſpãlis quo ad ſpecificatos.
4 ¶ † Tertio no. in ver. quiſquis liberorũ. q per hec verba quiſquis liberorũ mihi naſceſ illũ ſubſtituo intelligitur duntaxat vocati illi q naſcẽtur ſui ſm Bal. hic. ¶ Qd tñ nõ puto verũ: q: dato qd tẽpore natiuitatis nõ teneãt primũ locũ tñ ſufficit ſi tempore mortis teſtãtoris reperiãſ eſſe ſui, vt colligiſ ex no. per gl. ⁊ omnes. ſ. e. l. §. quidã recte. ¶ Nec obſtãte tex. q: loquitur ſm tẽpora ſm que poſthumus alienus non poterat inſtitui niſi in caſo in quo ſuus naſcebeſ, ⁊ ita reſpondẽdũ puto lʒ
5 non reperiã a doc. declaratũ. ¶ † Quarto no. ſm intellectum Bar. quẽ ſenſit gl. ij. hic qd ſubſtitutio facta de nepote cõprehendit etiã pnepotẽ. ⁊ deinceps, ſʒ ſm intellectũ gl. i. vr hic phari ʒtrũ. ⁊ apertius phaſ. ſ. ea. l. §. idem credendũ. ¶ Sed Bar. hic ad illũ tex. riidet q intelligitur quando ſit mẽtio de nepote naſcituro ex filio, ⁊ ſic virtute illius dictionis ex denotantis cãm immediatã vr ſe referre ad certũ tps vt ſi per eũ. Secus ſi ſimpliciter ſit mẽtio de nepote ex filio vr debere cõprehendi pnepos. vt phatur in. l. lucius. la vlt. ſubtiliter ſducendo. ſ. de here. inſti. ⁊ ita p. l. illam tenẽt oẽs maxime Bar. in. l. liberorũ. in pen. ⁊ vlti. col. ſ. de ver. ſig. ¶ Unde Bart. in d. l. liberorum. videns forte q hec riſio hic tradita per eũ ad §. idem credendum. non eſt bona aliter ſoluit vcʒ q ideo ap-
d pellatione nepotis non venit hic pronepos [d] in. d. §. idem credendum. quia diſpoſitio iã ſortita erat effectum in primo naſcituro. arg. l. ⁊ hec adiectio ſi ille mee. ſ. de cõdi. ⁊ de. l. houes. § hoc ſermone. ſ. de verb. ſig. Uult dicere Bar. ibi quod ſi in nepote non fuiſſet ſortita effectum. vt q: anteꝙ eueniret dies ad eũ deceſſiſſet nepos. tunc per. d. l. lucius. veniret pronepos. ¶ Hanc ſol. nõ puto tutam. nec verã lʒ de reprehenſione. nec de impugnatione ab aliquo non reperiam factam eſſe mentionẽ. ¶ Moueor q: ſi ponamus teſtatorẽ filiũ hr̃e tm

nat. m

a ¶ Poteſt iſti tñ ſpuri⁹. vide ſr. de are. in. l. ſi filius fa. i. de teſt. ⁊ ſ ʒſ. cxliij. icl. ex facto pponit. in. v. col. ⁊ vide Bal. in. l. i. ſ vi. q. C. de inſti. et ſubſti. ⁊ alex. ⁊ iaſ. ſ. l. apud iuliã. §. i. ſ. de lega. quã legit ſub. l. cũ ſeruus qd nota a ſtatuto diſponẽte q null⁹ ſorẽſis poſſit hẽs in ſtatu ſi inſtitutus ſub ʒdõne ſi habilitabiſ an valeat inſtitutio. Tho.

b ¶ Cõfirmatione. itẽ requiriſ confirmatio vt cognoſcatur de ei⁹ ſufficiẽtia, ⁊ poſſit afferre dñiũ eccleſie ſi adminiſtraret añ ʒfirmationẽ q nõ eſt i ſpurio, itẽ vʒ cõſuetudo qd qs adminiſtraret añ cõfirmationẽ maxime cũ elect⁹ ẽ not⁹ vt voluit ol. ʒſ. cxlvi.

c ¶ Inſtitutus. vide frã de are. in l. ſi qs mihi bona. § ſeruus. ſ. de acq. heredi. ⁊ Jaſ. in. l. gallus. §. ⁊ qd ſi tm̃. ſ. eo. Thom.

d ¶ Pronepos ad de ſui. cõſil. lxviij. ⁊ cxlix. ⁊ an applõne auie veniat pauia ⁊ applõne patrui veniat pfuus magn⁹, vid ꝑ bal. conſi. v. lib.

e ¶ An applõne nepotis veniat pnepote, olite tradit alex. ʒſ. cxxv. ſ tu. attẽtis vbis, in v. vol. ⁊ vide pleniſſime p ph. cor. ʒſ. clxix. ſi ſi. expũcto õmiſſo. l. ij. vo. vbi an veniãt pnepotes ſʒ ʒſuetudinẽ ⁊ cõeʒ vſum loquendi. ⁊ p ſo. ʒſ. cc. iij. l. i. col. iij. vo.

natum nullo exiſtente nepote vel deinceps, ꝛ filio inſtituto fecerit ſubſtitutionẽ ꝑ verba de quibus in.d.§.idẽ credẽdũ.ꝛ contingit poſtea teſtatore, ꝛ filio viuentibus ꝙ naſcatur nepos qui ſimiliter decedat eis viuentibus, poſtea filius moriatur, ꝛ demũ teſtator, ꝛ poſt eius mortem naſcat̃ ꝓnepos ex nepote premortuo, tunc clarũ eſt diſpoſitionẽ nõ fuiſſe ſortitã effectũ in perſona nepotis. Tamẽ ſm ꝓdictã ſol. Bar. videretur huiuſmodi ſubſtitutionẽ verificari in pronepote per.d.l.lucius. cuius contrariũ aperte probatur in.d.§.idem credendũ. atteto quod niſi ſceuola ibi ſupplendo correxiſſet gallum non cõprehendebatur pronepos. Ego puto ꝙ appellatiõe nepotis cõprehẽdat̃ pronepos per allegata hic per Bar. attẽto ꝙ ẽt in materia correctoria appellatione nepotis venit pronepos vbi agit̃ de extẽſione paſſiua, vt latius.i.dicet̃ p.l.cum cor.§. affinitatis.ff.de poſthu. Ideo aliter puto rñdendũ ad.§.idem credendũ. vez ꝙ ibi non ponit̃ reprehẽſio ſceuo. aduerſus gallum, ſʒ declaratio: vt aperte tenuit Jmo. ꝛ Raph. ibi. Uel poſito ꝙ ibi ponat̃ reprehẽſio eſt in eo ſolũ quod gallus expſſe non ſpecificauit, vt per gl. in §.qd ſi tãtũ. in ver. emãcipatus. ff.e.l. ❡ Puto tñ tutiorem eſſe precedẽtez rñſionẽ, ꝛ ſic quod
6 ibi ponat̃ declaratio. ❡ † Succeſſiue ĩfert Bar. hic qd ſitr appellatiõe auie cõprehẽdet̃ proauia, ꝛ tñ ſm eũ auſ.m.ſ.ꝛ auie.C. qui.mul.tut.offi.fun.po. extendat̃ ad proauiã. Et idẽ plenius tenuit Bart.in.d.§.affinitatis.ꝛ in.d.l.ſiquis ſub cõditiõe.ff.de teſt.tut.in ver. quero nũquid ſi proauia ꝛc.ꝛ cũ Bar. trãſire videtur Jmo.ꝛ Raph. hic.ꝛ idẽ Bart.in.d.l.liberorum.in pen. col. ❡ Sed Ang.ꝛ Pau.de ca. hic.ꝛ plenius Ang.ꝛ Paul. de ca.in.d.§.idẽ credendũ.ꝛ ang.in.l.femine.ff.de reg.iur.ꝛ.d. auſ.matri ꝛ auie.ꝛ in auſ.bona dãnatorũ.C.de bo.dã.ꝛ in.d.§. affinitatis. Et Bal.ꝛ Ro.in.l.i.C.de ſuc.edi. dicere videtur qd imo in materia noſtra que videt̃ correctoria iuris antiq. et etiã materia.d.auſ. matri ꝛ auie.ꝛ in quacũq alia diſpoſitione ſtricte interpretãda appellatione nepotis vel auie nõ veniat pronepos vel proauia. ar.d.l.precipim⁹.cũ vulg. ❡ Mouent̃ etiã per tex.in.§.ex his.in auſ.de here.que ab intel.vñ ſumpta eſt.d.auſ.matri ꝛ auie, ꝛ ibi tex. dicit matri ꝛ auie ſolis, que eſt dictio excluſiua.l.his ſolis.C.de reuo.do. ❡ Confirmatur hec opi.ſm Bald.in.§.affinitatis.q: verba in dubio debent accipi ꝑ primis: nõ aũt per poſteriꝰ.l.qui liberis.§.hec verba.ff.de vulg.ꝛ pup. vbi appellatione hẽdis intelligitur de primo. ergo ꝛ ita appellatione nepotis. ❡ Puto primã opi. eſſe verã quã etiam ſequitur Bald.in.d.§.affinitatis.per rõnẽ illius.§. ❡ Nec ob.al.in ꝯuiũ.q: ſm Jmo. hic.ꝛ ſatis fuit de mẽte Raph.a.l.precipimus. cũ vulgarib⁹ non procedit qñ tractam⁹ de extenſione paſſiua ꝓcedẽte a regula iuris antiqui. Hoc patet in.l.vt tñ.§.i.ff.de ſer.cor.ꝛ in.l.ſi quis ſeruo. in glo.C.de fur.ꝛ no.gl.in.l.qd vero.ff.de legi.ꝛ Bart.in.l.i.§.lex fal.ff.ad.l.fal. ꝛ plenĩ⁹ in.l.oẽs populi. in vi.q.prin.de iuſt.ꝛ iur. Sʒ regula iuris antiqui dicat ꝙ appellatione auie veniat proauia.ꝛ ſic appellatione nepotis ꝓnepos.d.§.affinitatis. ergo ꝛc. ❡ Nec ob.tex.in.d.§.ex his.q: ille dictiões taxatiue nõ impediũt extenſiones, que ſunt ex diſpõne aliorum legũ. vt probatur in.l. ob es.C.de predi.mi.ꝛ in.l.illud.cũ gl.C.de ſac.ſan.eccle.ꝛ in l.ſerui noĩe.cũ gl.ff.de vſur.ꝛ no.Bar.in.l.ſi cõſtãte.in princ.ff. ſo.ma. ❡ Eodem modo põt rñderi ad no. per Barto.ꝛ Ro. in.d.l.i.C.de ſuc.edic.q: illud verum eſt in materia odioſa in qua nõ agit̃ de extenſione paſſiua. ❡ Nec ob.ad huc ſi ꝯ Bart. allegetur hic tex.in.l.lucius.§.ſiliom.ff.de leg.iij. vbi etiã ĩ materia fauorabili nepotis appellatiõe nõ venit ꝓnepos: q: ad hoc rñdet hic Raph. ꝙ ibi teſtator loquit̃ de nepote ex filio, ideo nõ cõprehendit̃ pronepos: q: ſenſit de corpore certo. ꝑ hoc facit ꝙ no. hic Bar. vñ alle.l.filiꝰ a pãe.§.ſi ex certis.ff.e. ❡ Nec huic rñſioni ob.l.lucius.de here.inſti.q: rñdet vt in ſequẽ.q. dicet̃. Et per hoc puto vt dixi hanc partẽ eſſe veriorẽ: de qua materia etiã aliquid vide per Bal. in repe.l.in ſuis.ad
7 ſi.ff.eo. ❡ † Utrũ ſit appellatione filiõ comprehendat̃ nepos. Bal.ꝛ Jmo. hic poſt Bar. ſatis plene tangentes diſtinguunt qd aut loquimur in diſpoſitione teſtatoris: aut in diſpoſitiõe iuris cõis, aut in diſpoſitione ſtatutaria. Primo caſu ſi eſt diſpoſitio de preſenti non cõprehẽdit nepotẽ.p.l.ſi nepotes.ff. de teſt tu. in rõne ſui que generalis eſt. ergo extendit̃ ad quãcũq aliã materiã extra tutelam. ac.l.regula.§.ſed ꝛ ſi quis. cũ ſi.ff.de iur.ꝛ fac. ignorã. Et ideo dicit Jmol. non procedere rñſionẽ hic traditam per Bar. a l illum tex. dum reſtringit eũ ad dationez tute. Ad idem alle. Jmo. no. per gl.in.§.ſi.inſti. qui da.tu.poſ. ❡ Nec ob.l.lucius.ĩuẽt ma.de hẽ.inſti.per quã mouetur Bar.in.d.l.liberorũ.q: Jmo. reſpondet dupliciter primo ꝙ ibi appellatione filiorum. ideo cõtinent̃ nepotes.ꝛ ceteri deſcendentes: ne alias extraneꝰ ſubſtitutus preferat̃ agnationi defuncti, quod in dubio nõ eſt veriſimile fuiſſe de mẽte teſtatoris. arg.l.cum acutiſſimi.C.de fideicõ.ꝛ.l.cũ auus.ff.de condi.ꝛ demonſt.ꝛ hanc rationem etiam tangit hic Bald. ❡ Sed iſta reſponſio non videt̃ tuta.p.l.cum auus.ff.de condi.ꝛ demon. Ideo ſcdo rñdet Jmo.ꝛ dicit poſt ꝙ in.d.l.luci⁹. diſpoſitio nõ fuit facta de filio de pñti, ſed collata in quẽdam futurũ euentum in quẽ tunc veriſimiliter eſſe poterat dubiũ, an exiſterent filij primi gradus, an vero nepotes vl̃ ulteriores. Jd veriſimile eſt ꝙ late hic intellexerit verbũ filij: qñ veriſimiliter par affectio teſtatoris debet ꝓſumi fuiſſe circa nepotes ſi illi ſupereſſent ꝓmortuis filijs. ❡ Scdo caſu qñ ſum⁹ in diſpoſitione iuris cõis: tũc ſi ſit eadẽ ratio cõprehendit̃ nepos ſm Jmo. hic: q ſimiliter diſtinguere videt̃ in tertio caſu: verũ q multe ꝛ plures ſunt opi. ſcribẽtiũ, ꝛ imperfecte locutus eſt Jmo. vt colligi põt ex no.ꝑ bar.in.d.l.liberorũ. Nec pro expeditiõe
a huius articuli in quo ſepius[a] cõſului ſufficeret ſequẽs lectio, ideo vide de hac materia per gl.ꝛ doc.in cle.a.de bap.ꝑ Cy. in.l.militeo.ꝛ in.l.diuo marco.C.de qd.ꝛ in.l.i.C.que ſit long. conſue.ꝛ in.l.quiſq.ꝛ ibi bal.C.ad.l.iul ma.ꝛ ꝑ Jo.an.in add. Spe.in ti.de ſuc.ab inte.in rub.ꝑ Jo.an.ꝛ alios in.c.ad extirpandam.de fi.preſby.per Bar.in.d.l.liberorũ.ꝛ in.l.alimẽta. in prin.de ali.ꝛ cib.leg.ꝛ in.l.ij.§.videndũ.inſ.ff.ad ter.ꝛ in.l.
b filiuſfa.§.diui.in vlti.col.ff.de leg.i. vbi tangit an ꝓhibitio facta filijs de nõ alienãdo cõprehendat nepotes. Et in materia vide per Bal.ꝛ Sal.in.d.l.maximũ vitiũ.C.de lib.ꝓte.ꝛ bal. in repe.d.l.in ſuis.in vlti.col.ꝛ in.l.cũ vir.de ꝯdi.ꝛ demõ.ꝛ in l.ſʒ ꝛ militeo in prin. per illũ tex.no.ff.de excu.tu.ꝛ in.c.i.§.de cedenti.inti.qui feu.da.poſ.ꝛ in.d.l.pe.C.ad mace.ꝛ in.l.volũtatis.C.de fideicõ.ꝛ ff.d.l.ij.C.de bo.mater.ꝛ in.l.ij.C.de ſuis ꝛ le.ꝛ in.l.qui in poteſtate.C.de in ius vo.ꝛ in.l.ſi vero.§.de viro.ſo.ma.per ibi no.per Jmo.ꝛ Bal.in.l.qd vero.ff.de le.ꝛ in l.ſcimus.ad ſi.p:in.C.de inoff.teſt.ꝛ in.l.titius.in prin.ff.eo.et ibi per Ang.ꝛ per eundẽ in.d.l.de quibus.ff.de leg.ꝛ in.l.ẽt. ff.ſol.ma.per do.Ant.in.c.quibuſdã.de penis.ꝛ in proe.decre. per Saly.in.l.ij.in.xi.q.C.de iure emph.ꝑ pe.de anc.in rep.c. canonũ ſtatuta.circa med.de cõſti.per Car.flo.in.c.iij.de vbo. ſig. vbi per omnia trãſit cũ Bar.in.d.l.liberorum.per Bal.in
8 §.ſi. vbi multa dicit in materia inſti.qui da.tut poſſ. ❡ † Unũ nõ omitto ꝙ tibi ſat erit etiã ſi alĩd hodie nõ diſceres. vez qd ſi quis recipit feudum pro ſe ꝛ filijs, l'ʒ videat̃ nõ cõprehẽdere
b nepotẽ ꝓnepotẽ, ꝛ deinceps[b] per no. per Bar.in.d.l.liberorũ. Dũ ipſe tãgit qd in materia ꝯtuũ.tñ in ꝯtũ eſt tex.ſing.ſ qd oẽs deſcẽdentes maſculi cõprehendantur in.c.i.ꝟ.ꝛ ſi clientulus.de ali.feu.in primo arti.a.ainci.ꝛ ibi firmat Bal.in.ij.col. idem Bal.in c.que in eccle.de cõſti.in antepe.col. Bal.etiaz hoc firmat, lʒ non ita clare in preludijs feu. dũ dicit qd feudũ de ſui natura trãſit ad oẽs maſculos per tex.in.d.ver.ꝛ ſi cliẽtulus. ❡ Clarius tñ loquit̃ tex.ibi dũ equiparat qñ conceſſum eſt feudũ filijs, ꝛ qñ hẽdibus maſculis, ſed hoc ſecundo caſu cõprehẽdũtur oẽs deſcendẽtes maſculi: ergo idem in primo. ❡ Nec ob.no.per Bar.in.d.l.liberorũ.q: feudũ nõ eſt ꝓprie ꝯtractus: ſed gratia, nã quãtumcũq pro feudo debeatur ſeruitium: tñ ꝙ magis de lucro participat, ꝛ beneficio quã de onere, ideo gratia appellatur, ita Bal.no.in prelu.feu.in.vi.co.in ver.viſo ergo.ꝛ ibi plene per Ja.de bel.ꝛ ꝙ ſit large interpretandũ.ꝛ ꝙ attribuat̃ illi de quo magis participat.ar.l.querit.
9 ff.de ſta ho.ꝛ multa adducit Bal.ꝛ bene facit qd no Bar.in.l. ariſto.ff.de dona.dũ dicit quod ſi vendo tibi rem pro.x.ꝛ pro equo, ꝛc ꝓmis vʒ pluſq.x.erit permutatio nõ aũt vẽditio. facit etiam quod no Bart.in.l.ſi mihi ꝛ titio.ff.de ver.obli. vez qd cõtractus emphyteoticus reſpectu emphyteote tã titulos lucratiuus nõ ſit onerofus qñ prin. ꝯtus nihil ſoluit̃: ſed modica quedã penſio, puta vnius cerei ſingulo anno ſoluẽdi conſtituit̃.ꝛ illud idem firmat Saly.in.l.vnica.C.quã.non peten. par. Pro Bal. etiã facit: q: cũ verba intelligi debeãt ſm naturã cõtractus.l.ſi ſtipulatus.in prin.cũ ſi.ff.de vſur.ꝛ in mate
10 ria feuda. appellatione filiorũ cõprehendant̃ oẽs deſcendentes maſculi.ꝛ probat̃ in.d.ver.ꝛ ſi clientulus. ergo ꝛc. fateor ꝙ niſi editus fuiſſet nobis ille tex. q: iſta eſſet in periculo.ꝛ olĩ requiſitus vt pro parte cõtraria cõſulerem id facere recuſaui. lʒ aliqui non aduertentes ad predicta contrarium cõſuluerint.

1 ❡ Teſtamentum non rumpitur. ſi nepos. vel pronepos naſciturus ex nuru. vel pronuru pregnãte apud hoſtes ſubſtituatur.ꝛ nepos in captiuitate naſcatur viuo patre ſuo, ꝛ proauo, ꝛ ab hoſtibus redeat illis mortuis.
2 Sapere quis non debet pluſquam oportet.
3 Actionem exprimere non tenetur actor vbi dubitatur q̃ actio oriatur. per quod ſit certum actionem competere.
4 Libellus alternatiuus an ꝛ quando procedat habetur infra.
5 Libellus in quo quis petit aliquem condemnari ſecundũ formam iuris vel ſtatutorum, an procedat.

a ❡ Sepius ꝯſului. vide pulchrũ caſum quẽ ponit alexã.i.l.lucius.ff. de here.inſti.i addi. Bar. vbi omnino videas. Tho.

b ❡ Et deinceps. vide Bal.ꝯſi.clxx.i. li.ꝛ ꝯſil.lxxvi.iij. li.ang.cõſi.lxxxvij.old.cõſi.clxx. paul.de ca.cõſi.cl. xx.ꝛ ſe.in.ſe.ꝯſil. xlvi.ꝛ lxviij.ij.lib. cal.ꝯſil.xi.de ver. ſig. Jo.de.ana.ꝯſ. xxvj. Lu.ro.cõſil. cxxix.et.cccxxx. viij.rap.cu.ꝯſ.cvij.ꝛ ꝑ alex ꝯſil.ix. ꝛ conſil.xi.i.lib.

6 Libellus in quo petitur quem condemnari ſecundum formam iuris & ſtatutorum an procedat.
7 Fictio non fingitur ſuper his que ſunt impoſſibilia de natura.
8 Fictio non fingitur ſuper impoſſibilibus de iure.
9 Legitimati an intelligantur nepotes per ſubſequens matrimonium ſi auus concubinam ex qua procreauerat filium naturalem duxit in vxorem poſt mortem filij, qui deceſſit ſuperſtitibus ex filijs legitimus & naturalibus.
10 Exiſtens in vtero in quibus caſibus habeatur pro iam nato.
11 Fictio poſtliminij nõ militat in nato apud hoſtes, & reuerſo, ſi mater etiam non redeat cum eo.
12 Legitimatus an excludat ſubſtitutum.

1 **Si eius qui filium.** Conſilium galli qđ loquitur de nepote nato poſt mortem teſtatoris extẽditur ad caſum quo naſcitur ex viuo: ſꝫ fingitur nat⁹ poſt mortẽ. h. d. Uel ſic, & clari⁹. Si nepos vel pnepos naſciturus ex nuru vel pnuru pregnãte apud hoſtes ſubſtituatur, & nepos in captiuitate naſcatur viuo pr̃e ſuo, et pauo, & ab hoſtibus redeat illis mortuis teſtũ nõ rũpitur, nec curatur an nõ rũpatur per conſiliũ galli ſꝫ an p diuiſionẽ. l. velleie. h. d. ¶ Et põt dici qđ hic ponantur quidam caſus dubitabiles, iuxta premiſſa põt etiam dici ꝙ hic ſceuola autor. l. ponat ſuppletionẽ vel reprehenſionẽ ꝯ galliũ, qui pendit tãtũ qñ nepos vere naſcitur poſt mortẽ pr̃is & aui, hic aũt qñ naſcitur ĩe vtriuſꝙ viuis, ſed naſcuntur inutiliter inſpecto pñti tp̃e: qr naſcitur penes hoſtes, & ſic ſeruus hoſtiũ, & per cõſequẽs habetur pro nõ nato. tñ poſtea redit ab hoſtib⁹ mortuo patre, & auo, vñ cũ nũc adipiſcatur libertatẽ, & ciuitatẽ cenſetur tũc naſci ciuiliter ad quẽ caſum pniſio galli, attẽto ꝙ correctoria erat nõ extẽdatur. ¶ Et diuiditur iſte tex. in tres partes. In prima format vnã q. In ſcđa aliã. In tertia pariter decidit vtranꝙ. Scđa ibi, querendum. Tertia ibi, ſed cum. Et difficilis in text. & difficilior in gloſſ.

2 ¶ † No. ſimiliter ar. ad id ꝙ vulgariter đr, vꝫ noli plus ſapere &c. & facit tex. in c. de renunci. lib. vi. ¶ Scđo no. ꝙ qñ habemus deciſionẽ clarã nõ eſt querẽdũ đ rõne deci. de quo. ĩ. poſt

3 gl. dicetur. ¶ † Itẽ no. ꝙ vbi eſt certũ actionẽ cõpetere ſꝫ dubitatur que actio datur nõ cogitur actor eã exprimere: qr ſatis eſt ꝙ habuerit actionẽ, & ꝙ iudici liqat actionẽ cõpetere ſm bar. & Ang. hoc facit. l. ſi quod dubitetur. ĩ. de acq. her. Qđ intelligit Bal. & Imo. hic eſſe verũ qñ ex facti narratione reſultant plures actiones ad eandẽ effectũ tendentes, ſecus ſi ad diuerſos. Exemplum in. l. duobus. §. colonus. ff. de iureiu. alle. no. p doc. in. l. edita. C. de eden. & glo. in c. dilecti. de iudi. Tu alleg. tex. & gl. in. l. ſi duo. in prin. ibi no. doc. ĩ. de ſo. & in. l. qđ in hſ dẽ. §. eligere. cũ gl. ff. de trib. vbi optima litera, & gl. in. l. i. in prin. in gl. mag. ff. de edẽ. & ibi Bar. in ſi. prin. plene Bal. poſt Cy. in. d. l. edita. in. xxvi. col. in repe. padua. vbi facit mẽtionem de verbis Bar. hoc ideꝫ no. Bar. in. l. naturaliter. §. nihil cõe. ĩ. q. quero an in caſibus in quib⁹ &c. de acqui. poſſ. no. Inn. in c. ij. de or. cog. ¶ Hoc limita verũ qñ ambe actiones eſſent generales, ſecus ſi vna eſſet ſpãlis alia gñalis. per no. per Bar. in. l. hoc legatũ. ĩ. de leg. ij. & in. d. l. i. in ſi. prin. ff. de edẽ. & Bal. in. l. vnica. in. xij. col. C. de cõfeſ. & Do. ant. in c. dilecti. ¶ Iſtud vltimũ limita niſi actio ſpãlis eſſet penalis vel odioſa, ſi gñalis vero ſec⁹: qr tunc intelligitur intentata gñalis, ita no. firmat Io. an. in addi. ſpe. in ti. de ob. & ſo. §. ſeqtur in prima additiõe magna. alle. l. hoc enim. §. pe. cũ ibi no. ĩ. de ſuſpe. tu. & no. in. l. ſi preſes. ĩ. de penis. idem tenet Bal. in. c. imperialẽ. §. p̃terea. in ultimo. in. v. col. ver. dubitatur deinde. de phi. feu. alie. p Fed. ſꝫ

4 de Io. an. mẽtionẽ nõ faciat. ¶ † Itẽ facit iſte text. ſm doc. qđ ſi vendico rẽ a meo emphyteota: eo qr dico ꝙ ceſſauit p triennũ canonẽ ſoluere vel alienauerit rem emphyteoticã me irrequiſito ꝙ teneat talis libellus alternatiu⁹ᵃ: qr vtraꝙ pars alternatiue concludit rem vendicari poſſe iuxta. l. ſi. C. de iure emphy. & hoc tenebat hic Cy. ¶ Sed Bal. putat ꝯtrariũ: qr libellus alternatiuus nõ pcedit: qñ factũ certũ in eoꝫ exprimi. alle. l. in rem. & ibi gl. ĩ. in ſi. & l. pomponius ſcribit. §. ſi. ff. de rei vẽdi. & queno. bar. in. l. vbi aũt. & l. illud aut illud. ĩ. de verb. obli. & ita vr̃ trãſire Imo. hic. ¶ Sed p Cy. videtur eſſe deciſio Guli. de cun. & Bal. in. l. cogi. ver. iij. quero. C. de pe. her. vbi dicit ꝙ ſi cõuentus petitione hereditatis interrogetur quo iure poſſideat, & rñdet ſe poſſidere p hr̃de, vl̃ p poſſeſſore pcedet hec rñſio. ad idẽ eſt tex. in c. ex pte. de reſcri. in ver. dolo vl̃ negligentia. & ibi. d. ant. & Imo. cõcludũt ꝙ qs tenetur rñdere tali poſitioni alternatiue. idẽ. d. Ant. in c. ij. loco ad ſi. de pba. vbi dicit ꝙ rñſio alternatiuaᵇ facta poſitioni ĩcerta ſi vtraꝙ pſionis tẽdit ad eũdẽ effectũ. Pro hoc bene facit qđ no. do. de ſan. Ge. in c. i. aſa. ij. de pac. li. vi. vbi dicit ex verbis Io. an. ibi colligi teſtẽ alternatiue ẽponẽtẽ pbare nec dici poſſe varium qñ vtraꝙ pars teſtificationis alternatiue pbat intẽtionẽs producentis. ¶ Nec ob. qđ no. glo. mag. in. d. l. i. ff. de edẽ. qr ibi tendebat ad diuerſos effectus. Uel aliter põt rñderi ſuſtinẽdo opi. Bar. per ibi no. p glo. mag. que vult qđ cũ ex pluribus cauſis ad idẽ tendentibus cõtingere poſſit mihi rem deberi tñ teneor vnã ſpecificare, vt re⁹ poſſit deliberare an velit cedere vel contẽdere, ar. illius tex. & ne in varijs defenſionibus parendis fruſtretur reus. Intelligo tñ niſi actor iuſtã cauſam haberet ignorantie que dictarum cauſarũ vera eſſet: qr tunc rõne incertitudinis pendẽtis a facto rei pcederet indiſtincte libellus alternatiuus. l. i. §. qui aũt. & ibi Bart. ĩ. quo. leg. & no. gl. in c. abbate. de re. iur. in. vi. & Inn. in. c. cõſtitutus. de reſt. in inte.

5 ¶ † Item facit iſte text. ꝙ ſi quis petat aliquẽ condẽnari ſm formã iuris vel ſtatutorũᶜ ꝙ ſi pena. l. vel ſtatuti erant eedem pcedit libellus, ſi aũt diuerſe eſſent, tũc ſecus ſꝫ Bal. & Imo. hic alle. Imo. no. per gl. in. l. ſenatus. ĩ. de accu. ¶ Sed bal. in l. vnica. in. xij. col. C. de confe. aliter loquitur. Bar. etiã in. l. ij. §. ſi publico. in. ij. q. ĩ. de adul. videtur dicere ꝙ iſte libellus de ꝯſuetudine pcedat, ſiue cõcept⁹ fuerit per copulatiuã, ſiue p diſiunctiuã: non tñ aperit qđ tenendũ de iure. ¶ Et adhuc bene facit qđ no. elegãter Spe. in ti. de ob. & ſo. §. ſequitur. ver. quid ſi libellus. cũ quo ſimplr̃ trãſit Bald. in. l. ſancimus. la. i. C. de ſac. ſan. eccle. vbi dicũt ꝙ ſi ĩ libello dixero peto rez vel eſtimationem: vꝫ libell⁹. Nam videtur petitũ id qđ de iure peti põt, alle. plura, & maxime. l. ſi qs intentione ambigua. ff. de iudi. & reputat Bal. in. d. l. ſancimus. hoc eſſe valde no. Idẽ tenuit Hoſti. & Io. an. in c. raynal. de teſt. & Pau. de liaza. in cõmento. c. ex tñ loco. in. ij. col. mag. de pba. qr illa verba intelliguntur ſm qđ eſt magis fauorabile libellanti. ¶ Pro hoc etiã vide qđ no. Bar. in. l. i. in ſi. C. de vſur. & in. l. inter ſtipulãtẽ. §. ſacrã. de ver. obli. & Inn. in c. cõquerente. de offi. or. plene p. d. ant. in. c. exa-

d minata. de iudi. Quia verba illa improprianturᵈ vt ſuſtineatur libellus, & in ſimili no. gloſſ. in. l. & puto. in prin. ff. fa. er. Attamẽ mihi videtur verior opi. Bal. hic, qñ diuerſa eſt pena iuris cõis & ſtatutorꝫ, & p vnã non eſt receſſum ab alia per no. per glo. in c. i. de cõſti. in. vi. & no. per Bar. in. l. i. in pñ. ĩ. ad. l. fal. ¶ Nec ob. illud dictũ ſpe. qr in caſu ſuo poterat cadere pbabilis dubitatio, an res petẽda eſſet vel eſtimatio: qñ nõ apparebat vtrũ extaret vel non vel vtrũ extitura fuiſſet tp̃e ſnie, ideo admittitur libell⁹ incertus, ar. notatorũ per Inn. in. d. c. cõſtitutus. cũ cõcor. Unde ſi tp̃e ſnie cõſtiterit rem nõ extare poterit iudex officio ſuo condẽnare in eſtimationem. l. ij. ĩ. de cõfeſſ. l. ij. ĩ. de app. reci. & vtrobiꝙ no. Bar. & in. l. ſi ſeruũ. §. ſequitur. ĩ. de ver. obli. & ibi Bar. & in. l. nõ ab re. C. vnde vi. & in. l. conductorẽ. C. loc. Sed in caſu q. Bal. hic nulla ſuberat probabilis dubitatio an cõdẽnari deberet ſm formam iuris cõis an vero ſtatutorum, attento ꝙ de facili poterat. imo tenebatur ſcire iura cõia, &

6 municipalia. ar. l. leges ſacratiſſime. C. de leg. ¶ † Qñ aũt dictum fuiſſet copulatiue ſm formã iuris, & ſtatutorũ an procedat doc. Bal. hic remitto ad no. per Bar. in. l. rerum amo. qui dẽ. ff. rerum amo. & per bal. in. l. obſeruare. §. pfiſciſci. in. xxij. q. ff. de off. pcon. & in. l. ij. C. de pba. & in. d. l. vnica. in. xiij. co. C. de cõfeſ. & in. l. edita. in. xvij. col. ĩ repe. padua. C. de edẽ. vbi dicit ꝙ talis libellus exponitur. i. ſm formã ſtatutorũ approbatã a iure ciui. per. d. l. re. amo. quidẽ. ſm intellectũ Dy. ¶ In gl. in ver. querendũ. ibi magis dubiũ &c. imo min⁹ dubiũ, ſꝫ indubitabilis fuiſſet iſte caſus, nec pndendus per ſceuolam: quia ſi filius erat mortuus tp̃e teſtamẽti nepos poſthumus nõ dicebatur poſthumus alienus: qr ſi natus fuiſſet tp̃e teſtamenti naſcebatur ſuus, vñ nulla. l. phibebatur inſtitui. dictũ fuit in pñ. l. ver⁹ ergo & cõis intellect⁹ eſt qui ponitur in pñ. hui⁹ gl. ¶ In ea. gl. ibi filio viuo, & auo &c. hec gl. refert primũ caput l. velle. & male refert: qr lꝫ ꝙ illud pendeat de nepote naſcẽte pr̃e ſuo, & auo viuẽtib⁹, ſed imo loquitur qñ nepos naſcitur filio, & patre ſuo mortuo, vt habetur in. §. nũc. de lege. ĩ. e. ¶ In ea. gl. ibi ſꝫ interpretatione iuliani idẽ ſit &c. voluit hic gl. ſentire de interp̃tatiõe facta p iulianũ circa capita. l. velle. vt. l. e. l. §. ille caſus. ſꝫ male dicit gl. qr tex. in. §. ille caſus. facit extẽſionẽ ad caſum quo naſcitur nepos filio viuo nõ mortuo, put hic dicebat gl. & male eã reprehẽdit Bald. nõ hic, ſꝫ in. §. ille caſus. ¶ In ea. gl. ibi. ĩ. ſtatim dicens. ſm glo. ſi. & ibi glo. & ſꝫ qđ imo ſpectet ad galliũ, & bene: & ſic male refert iſta gl. hic. ¶ In gl. mag. q̃ eſt gl. ſi. hanc diuide, & declara vt hic p Bar. & impertinenter loqtur, ſꝫ in multis Bar. & doc. eũ ſequantur. ¶ In ea. gl. ibi viuẽte filio &c. gl. nõ bene dicit ſm Dy. & oẽs: qr ſm caput. l. velle. loquitur qñ iã nat⁹ erat nepos tẽpore teſtamẽti, non aũt qñ naſcitur poſt conditũ teſtamentũ viuente filio. Nam ille eſt caſus ſpectans ad iulianũ, vt in. d. §. ille caſus. & ſic per rõnem poſitam hic per gl. põt argui, ꝙ iſte caſus etiaꝫ nõ ſpectet ad iulianũ: tñ ſm Raph. hic magis adaptatur iſte caſus ad caſuꝫ iuliani quã galli vel velle. & ita dicit ſe diſputaſſe

cum

a ¶ Alternatiuus an pcedat talis libell⁹, vide p pau. de ca. ꝯſi. cccxij. et an valeat ſnia ei⁹ qui cõdẽnatus eſt ad rẽ, & ſi nõ extet ad ei⁹ eſtimationẽ vide p roma. cõſi. cclxxij.

¶ Uide an. bar. i. c. raynal. i. lxvi. co. đteſ. & alex. ĩ. l. vbi aũt. §. is illõ. ĩ. de v̄. ob. & plene per fel. in c. inter cetera. in pe. co. đ appel. Tho.

b ¶ Alternatiua vide fel. in c. inter cetera. ĩ vlt. co. extra de app. vbi de alijs actibus qñ poſſunt fieri alternatiue. Tho.

c ¶ Statutorũ adde Lud. ro. ꝯſi. ci.

d ¶ Improprianturi. adde lucro. cõſil. cclxvi. vbi multa in materia libelli.

cum doc. Papienſibus. Et ideo qd hic agit de extẽſiõe, ⁊ in-
terpretatione caſus iuliani extendẽtis. l. velleia. qꝛ hic loquit
q̃n natus eſt nepos naturaliter poſt teſtm̃ viuo patre, ⁊ auo, et
ſic loquit iulianus: ⁊ ſic extẽdit caſus iuliani ad nepotẽ natũ
non in ciuitate, ſed apud hoſtes. Sed eſto ꝙ iſte caſus meliꝰ
adaptet ad caſum iuliani: tñ cõiter tenent doc. ꝙ hic ponatur
extenſio circa caſus galli per rõnes hic poſitas in gl. ⁊ qꝛ nõ
eſt veriſimile ꝙ ſceuola poſtꝰ poſuerit extẽſionẽ circa caſus iu-
liani quã poſuerit ꝓpriũ caſum iuliani. ¶ Et dicit Paul. de
ca. qd nõ miratur ſi Raph. de hoc diſputauit cũ doc. Papiẽ
ſibꝰ: qꝛ ipſi ſepe ſolẽt diſputare de lana caprina. ¶ In ea. glo.
ibi in hoc pñti ⁊c. i. in hoc ver. qd querendũ. ¶ In ea. glo. ibi
nepos mortuus eſt vere, aliq nõ habẽt iſtã gloſ. tñ ſi eã habes
dic ꝙ meliꝰ dixiſſet natꝰ eſt vere. i. viuẽte auo. ſꝫ ficte habet ꝓ
nõ nato: qꝛ tũc erat apud hoſtes quoꝝ ſeruꝰ erat, ⁊ ſic ĩ ſucceſ-
ſibilis, ſed cũ redijt, tũc primũ vere agnoſcit, ⁊ ita eã exponit
hic Imo. ¶ In e. ibi hꝫ locũ gallus eo inſpecto ⁊c. hoc. gl. lo-
quit ſm intellectũ p̃dict, ⁊ iõ relatũ. S. in gl. ſup v̄bo querẽdũ.
Verũ: qꝛ ibi ſunt reprobatus. iõ ſm hoc eſt dãnanda iſta gl.
ſi enĩ pater huius nepotis iam mortuus erat tẽpore teſtamẽti
ſic ꝙ nemo eũ precedebat nedũ poterat auus, ſed tenebat eũ
ſubſtituere veluti ſuũ, ſꝫ in ſuis non loqtur ꝯſilio galli: ergo
male loquit hic gl. ¶ In ea. gl. ibi: qꝛ erat ĩpoſſibile. hec glo.
nititur dupliciter rñdere ad ar. de fictiõe poſt liminij. ſ. quare
hic nõ fingit natꝰ prima hora captiuitatis, cui Bar. addit hic
tertiã rñſionẽ quã hic vide p eũ q impugnat per Raph. ⁊ mi-
hi nullo mõ placet. ¶ Moueor p no. per eundẽ Bar. in l. fin.
in pe. ⁊ vlt. col. C. de ſen. paſ. ⁊ in. l. ſi is q pro emptore. in. xx.
col. ſ. de vſuc. vbi tangit de intellectu. l. pe. ſ. de ſuis ⁊ legi. in qꝰ
bus locis ꝯcludit. qd ad effectũ actionis trãſlatiue ſufficit pñ
cipalia extrema eſſe habilia, ſꝫ in his que in cõſequentiã vel
acceſſorie reſultant reperiant extrema inhabilia. p. d. l. pe. vbi
tpe quo pater ab hoſtibꝰ redijt filijs erat mortuus, ⁊ nihilomi
nus ibi retro trahitur illa fictio poſtliminij. ſ. ſemp filiũ fuiſſe
in poteſtate, attento ꝙ pater, ⁊ ſic principale extremũ erat ha-
bile. ꝙ enĩ filius fingatur ſemp fuiſſe in ciuitate hi in cõſequẽ-
tiã nõ aũt principaliter reſultare: ergo in propoſito noſtro ne
pos fingitur ſemper in ptãte aui, ⁊ ſic teſtatoris fuiſſe, attento
qd auꝰ, ⁊ ſic principa. extremũ ſemp fuit habile, hoc aũt eſſet
ꝯſtãter: ergo rñſio bar. nõ eſt v̄a. melior eſt ergo ſcda ſo. glo.
7 q̃ hic tene. ¶ † In ea. gl. no. ꝙ fictio nõ fingit ſup his q ĩpoſſi
bilia ſunt de natura. con. co. l. adoptio. l. a. ⁊. ſ. de adop. ⁊ l. q ad
certũ. S. loca. ⁊ l. certi. in princ. ſ. de preca. de quo vide plene p
Bar. in l. ſi is qui pro emptore. in. i. ⁊ in. iiij. q. prin. ſ. de vſuca. ⁊
in l. eãdẽ. circa. ij. col. ⁊ ibi per Ang. ⁊ Imo. qui aliquibꝰ mo-
8 dis hic limitãt. ſ. de duo. re. ¶ † Adde etiã ꝙ fictio non fingit
ſuper impoſſibilibus de iure, vt eſt gl. not. ⁊ ibi doc. in l. talis
ſcriptura. de leg. ij. ꝓ quo eſt honꝰ tex. in l. lex. come. ſ. de vul.
⁊ pup. ⁊ ibi Bal. ⁊ Bal. in l. ſiue poſſidetis. C. de proba. ꝑ eun
dem in. l. ſi. C. pro dona. per Bar. in l. ſub conditione. ſ. de ſol.
9 ¶ † Et iſta inducunt ad l. q. no. an ſi auus cõcubinã ex qua pro
creauerat filiũ naturalẽ duxit in vxorem poſt mortẽ filij q de-
ceſſit ſuperſtitibus ex ſe filijs legitimis, ⁊ naturalibꝰ intelligã
tur legitimati nepotes p tale ſubſequẽs matrimoniũ quo ad
ipſum auũ, adeo ꝙ ei ab iteſt. ſuccedãt ac ſi nati eſſent ex filio
legitimo. ⁊ naturali, cui auo aliter ſuccedere nõ poſſent. l. ſi. in
ſi. C. de natu. lib. decidit Gul. de cu. ⁊ Bal. in l. benignꝰ. S. de
leg. ꝙ nõ: qꝛ ſubſequens matrimoniũ bene faceret filiũ ſi viue
ret cenſeri legitimatũ, ⁊ nepotes ex eo auo legitimi tũc effice
rent, auth. l. nup. ⁊ l. cũ qs. C. ð nat. li. ⁊ c. tãta. extra q ſi. ſint le-
gi. Sed qꝛ filius eſt mortuus impoſſibile eſt fingi eũ legitima-
ri, vt dixi. ⁊ ſic legitimatio nepotũ ꝯñr reſultãs ex legitimatio
ne filij induci non põt deficiente filio. ¶ Pro hoc adducunt
optimũ tex. in l. qui libertinus. §. poſthumus. ſ. de ope. li. ⁊ idẽ
tenet Ant. de but. in. c. p venerabilẽ. in. xxx. col. extra q fil. ſint
le. vbi dicit qd nullo mõ mortuo filio põt quis legitimari, vt
ſit nepos legitimus. Hoc tamẽ intellige verũ in legitimatio-
ne principaliter facta p filiũ, ⁊ ſubſequẽter p nepotem, ſecus
ſi princeps iſtum nepotẽ principalr legitimaret in nepotem
eius: qꝛ hoc facere põtet. etiã filio mortuo, vt no. Bar. in. §. nũc.
de leg. ſ. ea. l. Sicut poſſet quis mortuo filio adoptari loco ne-
potis. l. adoptare. ⁊ l. adoptionem non ſolum. cum. l. ſeq. S. de
ado. ⁊ hoc ſentit etiam Anto. de but. in. c. per venerabilem. in
xxx. col. ad hoc allegans Gul. de cu. in. l. i. ⁊. ij. S. de leg. ſed cor-
rupte allegat: quia Gulie. illud ponit in. d. l. benignus. ⁊ eius
dictum ſequitur Paul. de caſt. in l. in ambigua. S. de legi. ⁊ in
l. i. §. ceterum. in ſi. ſ. de acquirenda poſſeſſione. ¶ Sto cũ opi
nio. Gul. nec reperio eum per aliquem fore reprehenſum. et
hoc per rationem ꝯ alleg. nam iſto caſu ſubſequens matrimo
nium eſt actus tendens directo ad legitimationem filij nõ ne

potum principaliter, nimirũ ſi nihil operatur mortuo filio
a ꝓpter ĩpoſſibilitatẽ, ᵃ de natura, ⁊ p hoc pꝫ reſponſũ ad no.
10 p Bar. ſ. ea. l. in. §. nũc de lege. ¶ † Faciũt etiã iſta ad ea q̃ hñr
in gl. ad. q. quã poſuit Gul. de cu. ⁊ Bar. in l. cũ qui alias in-
cipit Pauſ. de ſta. ho. ⁊ Bald. in l. ⁊ ſi ꝯ. C. de nup. ⁊ in. c. na-
turales. ſi de feu. fue. ꝯtro. ⁊ vide q̃ dixi in l. gñaliter. §. cũ autẽ.
C. de inſti. ⁊ ſubſti. ⁊ circa hic no. in gl. ⁊ per Bart. in. d. l. ſi is q
pro emptore. vbi cõiter ꝯcluditur ſup natura, ⁊ genere ſuo. ad-
de ꝙ ꝯtra hanc theoricã arguit hic Imo. de. l. q in vtero. S. de
ſta. ho. qꝛ vr ibi fingi exiſtentem in vtero vnius mẽſis vel duo
rum eſſe natum ⁊ tñ impoſſibile eſt in ſuo genere aliquẽ naſci
tali tpe perfecte, ⁊ viuũ. ¶ Sed Imo. hic, ⁊ in. d. l. ſi is qui pro
emptore. dicit ꝙ ibi nõ eſt fictio ſed quedã diſpõ per quam. l.
vult ꝙ ille qui tunc eſt in vtero ſi poſtea naſcatur habeat illõ
cõmodũ qd habuiſſet ſi verũ tũc fuiſſet natus. ¶ Aliter etiã
rñdet Imo. in. d. l. ſi is qui p empto. ⁊ c. ꝫ q. cõſiderata natura
ſimpliciter poſſet naſci, ſed ꝯſiderato accidenti nõ poſſet na-
ſci. Hec ſcda rñſio nõ pꝫ: qꝛ eſt ꝯtra. d. l. q ad certũ. S. loca. vbi
11 ꝓp acciñs erat impoſſibile, ⁊ tñ. l. non fingit ſup eo. ¶ † In ea.
gl. ibi qꝛ redijt ibi cum matre ⁊c. vult hic gl. ꝙ fictio poſtlimi-
nij nõ militet in nato apud hoſtes, ⁊ reuerſo ſi mater etiã non
redeat cũ eo p. l. i. C. de capt. ¶ Sꝫ cõiter dãnat hec ſol. qꝛ ibi
loquitur q̃n qs eſt cõceptus apud hoſtes, ſed hic añ captiuita
tem matris cõceptus erat, iõ ſi redeat ſine patre vel mr̃e bene
hꝫ ius poſtliminij, vt ibi no. ⁊ eſt tex. in. l. ſi ab hoſtibus. §. ꝯ ſo
12 minus. S. ex q. cau. ma. ⁊ in. l. diuus. ſ. de cap. ¶ † Poſtremo: qꝛ
Bal. hic aliquid tetigit an legitimatus excludat ſubſtitutum
non tãgo hic, ſꝫ deo dãte dicetur in. l. ex facto. ſ. de vulg. ⁊ pu.
1 ¶ Conſilium galli extenditur ad pronepotem in ciuitate
naſciturum ex nepote nondum nato tempore teſtamenti, vt
poſſit filio teſtatoris ſubſtitui, nec nocet preteritio nepotis ſi
viuo auo ⁊ teſtatore fuit de medio ſubductus.
2 Negans aliquid recte factum. nõ videtur illud fateri eſſe fa-
ctũ ⁊ ſic qui negat ſentẽtiam recte latã. nõ videtur fateri latã.
3 Paternitas naturalis, ⁊ ciuilis equiparantur.
4 Adoptari poteſt abſens ſeu exiſtens apud hoſtes. ſ. per reſcri
ptum principis.
5 Legitimatio an poſſit fieri per procuratorem.
6 Compaternitas non poteſt contrahi per procuratorem.
7 Emancipatio an poſſit per procuratorem explicari.

¶ Impoſſibilitatẽ. adde ꝓ hoc qd voluit anc. ꝯſi. ccc
cx. vbi an Papa poſſit mortuo marito approbare matrimoniũ ꝯtrã
in gradu ꝓhibito vt filij legitiment.

1 **Forſitan adbuc.** † Conſiliũ galli extẽditur ad ꝓnepotẽ in ciuitate na-
ſciturum ex nepote nõdũ nato tpe teſtamẽti: vt poſſit filio te-
ſtatoris ſubſtitui, nec nocet ꝓteritio nepotis ſi viuo auo, ⁊ te-
ſtatore fuit de medio ſubductꝰ. h. d. vſq ibi: ergo ſi circa. ibi ſe-
cundo hr̃ ſm magis cõem intellectum ꝙ cõſiliũ galli extẽdi-
tur etiã ad pronepotẽ natũ apud hoſtes viuo patre ſuo auo, ⁊
proauo qui pronepos tamen reuertitur ab hoſtibus eis mor-
tuis. ⁊ ſic quo ad effectum iuris dicit natus mortuis illis vn-
de iſto caſu ſi fuit ſubſtitutus pronepos ſcdm cõſilium galli fi-
lius teſtatoris admittet ex ſubſtitutiõe. h. d. vſq ibi atq etiã.
ibi tertio hr̃ ꝙ cõſilium galli extenditur ad caſum q̃n fuit ſub-
ſtitutus pronepos per hec verba ſi filꝰ me viuo morietur, tũc
ſi quis pronepos poſt mortem meã mihi naſcetur heres eſto
quo caſu cõprehenditur extraneus vel alius apud hoſtes exi-
ſtens adoptatus in locũ pronepotis ſi redeat ab hoſtibꝰ oibꝰ
mortuis, ⁊ hoc intendit in effectu, vel iſtam vltimam partem
exẽplificaliter, vt in glo. ſi. ⁊ reputat difficilior. §. q ſit in hac. l.
maxime ꝓpter ſubauditiones q̃ neceſſarie ſunt. vt conueniat
ꝯſilio galli. Et p intelligẽtia ꝓmitte ꝙ prima pe huiꝰ. §. diſ-
fert. a. §. adẽ credendũ. S. eo. l. qꝛ hic nepos pr̃ pronepotis non
erat natus teſtamẽti tpe. ibi ſic. ¶ Itẽ ſcda pe huius. §. in v̄ſ.
ergo ⁊ ſi. differt a. §. ſi eiꝰ. proxime precedẽti. i. ver. ꝙ queren-
dũ. qꝛ ibi filius teſtõris tpe teſtamẽti mortuus erat, hic autem
viuꝰ erat, ⁊ inſtitutus. ¶ Itẽ ibi natus erat ꝓnepos tpe teſta
mẽti, hoc aũt põt intelligi q̃n nepos natꝰ nõ erat, itẽ ibi inſti-
2 tutus erat nepos. hic non. ¶ † In tex. ibi nõ recte inſtitutus. i.
nullo modo inſtitutus ſm glo. ex quo no. ꝙ qui negat aliquid
recte factũ nõ vr illud fateri eſſe factũ, ⁊ ſic q negat ſniam re-
cte latã nõ vr fateri latã eſſe ſniam qd eſt notãdũ ſm Bal. fa
cit: qꝛ excipiẽs nunq̃ vr aliqd fateri. l. nõ vtiq. cũ concor. ſ. de
exce. ad idẽ. c. cũ venerabilis. de excep. ⁊ no. Bar. ⁊ alij in. l. de
cẽ. ſ. de v̄b. ob. ¶ In tex. ibi ergo ⁊c. pro vera intelligẽtia huiꝰ
ver. dic ꝙ hꝫ duos principales intellectus. primꝰ ꝙ hic loquit
de pronepote nato in ciuitate. ſcdꝰ de nato apud hoſtes. ſm
primũ intellectũ ſenſus huiꝰ ver. eſt ꝙ dictio ergo ſtet illatiue
hoc mõ vꝫ ꝙ ſicut nepos natꝰ oibꝰ mortuis ex quo ĩuenit ſe
ĩſtitutũ ⁊ tenere ꝓmũ locũ tpe natiuitatis nõ rũpit. vt ĩ pñ. huiꝰ
§. ſic nec rũpit ſi naſcet ꝓnepos viuo filio teſtatoris, lꝫ cõtingat
oẽs ꝓcedere ex quo ſe inuenit inſtitutũ, lꝫ aĩs ſi inſtitutus non

eſſet, potuiſſet rūpere, ꝛ hūc intellectū ſenſit gl. in ver. ergo. in
prin. ¶ Sed iſte intellectus nō cōuenit litere: qꝛ ſi pnepos na
tus eſt viuo filio teſtatoris iſte caſus ſpectaret ad velleium nō
ad gallū, ſꝫ ita eſt ꝙ oīa q̄ dr̄ a prin. l. vſq; ad. §. nūc de lege.
ſpectāt ad gallū, vt dicit gl. ī. §. proxi. ergo ꝛc. ſcḋs eſt ergo in
intellect⁹ prin. ꝙ iſte ver. loquat in pnepote nato apḋ hoſtes,
ꝛ iſte intellectus ſubaudiſ in duo: qꝛ ſm vnū dictio ergo ſtat
ſillatiue, nā in prin. §. loquiſ de pnepote nato in ciuitate mor
tuis omnib⁹, ꝛ hoc poſtea infert idē in pnepote nato apḋ ho
ſtes viuo ſaltē auo ꝛ filio teſtatoris, ꝛ viuo teſtatore, vt redēūte
ab hoſtib⁹ mortuis illis, ꝛ ſm iſtū intellectū ſummaui, ꝛ ſic eſ
ſent tres caſus in h. §. ꝛ iſte itellect⁹ ponit in gl. ī ver. ergo. ibi,
vel etiā dic per gallū ꝛc. ¶ Aliomō intelligiſ ꝙ dictio, ergo
donat ꝯcluſionē ad principiū hoc mō vꝫ ꝙ principiū loquitur
in pnepote nato apḋ hoſtes viuo nepote, ꝛ auo ꝛ pauo prout
in tex. habeſ ibi hiſq; viuo patre deinde ꝛc. vel ſaltē natus ſit
viuo auo, ꝛ filio teſtatoris. ꝛ teſtatore, ꝛ mortuo nepote, prout
in litera habeſ ibi, hiſq; mortuo patre ꝛc. iūcto tex. ibi poſtea
viuo filio ꝛc. et hic, ꝛ in ver. ergo poniſ ꝯcluſio caſus poſiti in
prin. l. ꝙ pronepos admittaſ ex ſubſtitutiōe, ꝛ ſm hec erunt in
hoc. §. duo caſus tm̄, ſcḋs erit in ver. at. ꝑ. ꝛ iſtū intellectum po
ſuit gl. in ver. auo. ꝛ ver. ergo ibi ſit velle ꝛc. ꝛ ſic vtroq; modo
iſte principa. intellectus preſupponit pnepotē natū apud ho
ſtes: qꝛ cū viuo et ſaltē ñ i⁹ teſt itorie. l. auus ſi pnepos natus
fuiſſet in ciuitate iſte caſus nō ſpectaret ad gallū: qꝛ gallus tā
puidit de nato mortuis oībus aſcēdentibus, ſꝫ velle. de natis
viuo teſtatore, ideo poti⁹ ad. l. velle. pertinuiſſet de qua nō tra
ctaſ in. §. noſtro ¶ Similiter in tex. ibi eſſet adoptat⁹ ſubau
di exiſtēs apud hoſtes: qꝛ ſi exiſtēs in ciuitate adopteſ in locū
pnepotis decedente poſtea nepote, ꝛ filio ſupſtite teſtatore ꝑ
nepos efficeret ſu⁹ heres ipſi pauo viuo, ꝛ ſic nō ſpectaret ad
cōſiliū galli. ¶ Itē ſuppleſ in tex. ꝙ iſte pnepos adoptatus
erat filius nepotis emācipati: qꝛ aliās abſq; alia adoptiōe natus
fuiſſet ī poteſtate pauī, vt ꝑ illū. §. ſi. inſti. de his qui ſunt ſui
vel alie. iur. eſt neceſſe ꝙ intelligam⁹ eū cōceptum, ꝛ natū poſt
3 emācipationē vel ꝙ iſte adoptatus erat extraneus. ¶ † No.
igiſ ex iſto tex. ī ſi. ꝙ paternitas naturalis, ꝛ ciui. equiparātur.
4 ¶ † Itē no. ꝙ abſens, ſeu exiſtens apud hoſtes pōt adoptari
qḋ intellige per reſcriptū principis. aliās nō vt hic ꝑ Bar. hic
5 ex hoc infert ſan legitimatio poſſit fieri per pcuratorē, ꝛ ꝯclu
dit ꝙ ſic per iura hic ꝑ eum alle. ꝛ idē tꝫ Bal. ꝛ ang. Imo. pau.
de ca. ꝛ Rap. hic nil addentes, idē d. ant. in. c. ꝑ venera. l. ꝛ iꝗ.
col. extra qui fi. ſint leg. ꝛ dicit de hoc eſſe tex. ibi, in pn̄. idē bal.
in. l. fin. C. de adop. ꝛ in. l. poſt mortē. §. ſi. ff. de adopt. ꝛ ibi dicit
qḋ Alber. de bobio dicit de hoc eſſe tex. in. c. ꝑ venerabilē. idē
tꝫ bar. ꝛ Saly. in. d. l. poſt mortē ꝛ no. etiā Bal. i. l. nec mulierē.
C. de na. vin. ꝛ Saly. in. d. l. neq;. ꝛ in. l. §. C. de his q ve. eta. ſpe.
¶ Cōtrariū reperio tenuiſſe Bal. in. c. cū dilect⁹ in ſi. de ordi.
cog. ¶ Mouet primo: qꝛ legitimatio, ꝛ adoptio equiparanſ,
alle. l. legē anaſtaſii. C. de nat. li. ſꝫ adoptio nō pōt explicari ꝑ
pcuratorē. d. l. poſt mortē. ꝛ. d. l. neq; ergo ꝛc. ¶ Scḋo mouetur:
qꝛ due fictiōes nō pnt circa idē cōcurrere. l. i. ꝛ ibi no. C. de do.
pmiſ. no. ī. l. cū poſt. §. gener. ff. de iure do. ſꝫ hic ꝯcurrerēt due
fictiones vꝫ ꝙ pater videreſ facere ꝙ p aliū facit. l. i. §. deie
ciſſe. ff. de vi ꝛ vi ar. ſcḋa qꝛ iſte fingereſ nat⁹ legitim⁹, ꝛ natura
lis. §. illud ꝛ. §. ſi q̄s ergo. in aut. qui mo. nat. effi. ſui. Non rece
do tñ a cōi ſnīa bar. ꝛ ſeq. ¶ Nec ob. d. l. legē anaſtaſii. qꝛ ibi
nō fit illa eqparatio, ſꝫ ſolū ibi dr̄ neceſſariā nō eē adoptionē
p anaſtaſiū inductā poſtq; ſupereſt via legitimādi. ¶ Pre
terea poſito ꝙ in aliquo mō⁹ eſſet ſilis legitimatio adoptioni: tñ
quo ad caſum noſtrū ſunt diuerſa: qꝛ adoptio fit ꝑ patrē, legiti
matio per principē. patet etiā ex rōnibus bar. hic. ¶ Nō ob.
ſcḋa rō bal. qꝛ illud verū qñ ex eodē fonte, ſeu ex eodē fauore
pcedit ita loquiſ. d. l. i. C. de do. pmiſ. ſec⁹ vbi ex diuerſo. l. iū.
§. ſi. ff. de dona. inter vir. l. ſingularia. ff. ſi cer. pe. no. bar. ꝛ doc.
in. l. ſi is qui pro emptore. in. vīj. q. prin. ff. de vſuc. ꝛ ꝙ l caſu no
ſtro pcedit tex diuerſo fonte patet: qꝛ ꝙ poſſit ꝑ procuratorē
legitimationē explicare nō eſt īductū ī fauorē legitimati ſpe
a cialiter. ſꝫ ipſa legitimatio fit. qꝛ ꝙ poſſit p aliū explicari⁹ filiū
regulariter pcedit. ¶ In cōpaternitate ꝯo ꝯcludit hic bart.
eam ꝑ pcuratorē cōtrahi nō poſſe, ꝛ idē tñ ante firmauit Ar
chi. in. c. i. de cog. ſpi. li. vi. ꝛ ī. c. nō plures. de cōſe. diſ. iiij. ꝛ idē
cōiter oēs hic. ꝛ Joan. an. in regul. a pōt quis. lib. vi. in mercu.
vbi plus dicit, vꝫ ꝙ ipſe procurator bene efficieſ ꝯpater. ſꝫ
cōſtituēs eum procuratorē nō. nec eſt abſurdū ſcḋm eū ꝙ ꝑter
eius volūtatē ꝯtrahaſ cognatio ſpūalis: qꝛ hoc in ſimili vide
mus in l. ſi is cui. §. ſi libero homini. ff. cōmo. idē in hoc vltimo
tenet hic imo. in hoc tñ ꝯtrariū tenuit Fed. de ſe. in ꝯſi. xv. inci. qḋ
talis eſt ſindicus ꝛc. ꝛ. d. abb. in. c. veniēs. de cog. ſpi. idem te
net hic Pau. de caſt. mouetur principalr̄ per illam rationē:

a ¶ Explicari an le
gitimatio poſſit
fieri ꝑ pcur. vide
late ꝑ bar. ꝯſ. l. xx
viij. ꝛ ibi an proce
dat ar. ō legitima
tione ad emācipa
tionē ꝑ lu. ro. ſing.
ſu. fol. viij. ꝛ qḋ cō
paternitas nō poſ
ſit ꝯtrahi ꝑ procur.
tꝫ lu. ro. ſin. ſu. fol.
ū. vbi ſequiſ bart.
hic. ꝛ ibi dicit ꝙ ī
cerna fuit rome in
terrogatus: an iu
deus baptizādus
poſſit ꝯſtituere ꝑ
curatorē ad reſpōdē
dū pro eo in ba
ptiſmo. ꝛ reſpōdit ꝙ
non ꝑ tex. de ꝯſe.
diſtin. iiij. c. cū pro
paruulis.

qꝛ qḋ potui nolui: ꝙ volui ꝛc. l. multū intereſt. C. ſi q̄s alte. vl ſi
c. cū ſup. cū vul. de offi. dele. ¶ Nec hinc rōni ob. d. §. ſi libe
ro homini: qꝛ ratio colligiſ ex vbis federici preal. ꝯſ. qꝛ ibi in
tentio cōmodātis q putabat ꝯmodatariū eſſe ſeruū ſuit oīno
re habēdi rē ſuā, ꝛ ſic mens eius nō repugnabat, qḋ ſecus eſt
in caſu noſtro: qꝛ nullo mō intendebat effici cōpater iſte pcu
rator. ¶ Itē non ob. gl. in. l. pcurator qui pro euictione. ff. de
pcu. quā Imol. hic adducebat pro Jo. an. vbi qui tanq; pcu
rator de euictiōe pmittit, tenet etiā finito officio ꝛc. ¶ Quia
reſpōdet illud verū qñ illi q alieno noīe facit aliqd acquiriſ. ibi
enī obligatio directa acqrebaſ pcuratori, ſecus vbi nihil ve
nit qrēdū. p. l. ſi. ff. de inſti. ꝛ no. Bar. ꝛ oēs in. d. l. pcurator. ſed
in ppoſito. q. noſtre nihil qriſ pcuratori, nec animū hꝫ ſibi q
6 rendi ergo verior vř opi. ſe. ¶ † Nunc vltimū artē nō attingit
Ang. hic. ſꝫ dicit, qḋ ꝑ pcuratorē nō ꝯhaſ cōpaternitas in ꝑ
nūciū ſic: qꝛ oīs virtus attribuit dn̄o, ꝛ in eius perſonā actum
cōcipit. l. qui aūt. §. ſi. ꝛ. l. ſeq. ff. de cōſti. pe. pro hoc facit. l. pater
ex prouincia. ff. de ma. vindi. vbi filiuſfa. ſeruū manumittendo
velut nudus miniſter p̄ris nō efficiſ patron⁹, ſed ipſe pater,
ſed Imo. hic ī hoc tꝫ ꝯ Ang. qꝛ eadē ratio militat in nūcio q
in pcuratore attēto ꝙ rō ꝓhibitiua in pcuratore eſt ex eo: qꝛ
act⁹ pſonalis. vt aperte ꝓbaſ in. c. oēs. xxx. q. i. ꝛ in ſe. ꝛ in. c. de
his. ea. cā ꝛ. q. maxime attētis vbis in baptiſmate interuenien
tibus, iō neq; per nuntium ꝯheſ ar. l. vnice. §. ne aūt. C. de ca
tol. ¶ Nec ob. d. l. pater ex puincia. qꝛ reſpōde, vt colligiſ ex no.
ꝑ gl. in. d. l. nec mulierē. ¶ Vltra predicta de hoc arti. vide ꝑ
Jo. an. ꝛ alios in. c. veniēs. de cog. ſpi. ꝛ ꝑ bar. ꝛ Bal. in locis
ſ. alle. in. q. an legitimatio poſſit fieri ꝑ pcu. ꝛ ꝑ Bal. ī. l. ſi quis
alienā. C. de nup. ꝛ ī. d. l. vnica. §. ne aūt. ꝛ Imo. in. c. accedēs.
7 de preben. ¶ † An aūt emācipatio poſſit ꝑ pcuratorem ex
plicari vide per Ang. conſi. xxxiij. alās. xiv. inci. pater quidaꝫ.
de hoc aliquid per Bar. hic. ꝛ in. d. l. poſt mortem, tamē Ang.
in. d. conſi. tenet contra communem.

1 ☞ Filius debet inſtitui tacite vel expreſſe, vel exheredari,
alias teſtamentum eſt nullum.
2 Inſtitui vel exheredari de neceſſitate nō debet exiſtēs apud
hoſtes.
3 Teſtamentum patris eſt nullum, ſi filius eſt preteritus, licet
in teſtamento ſint inſtituti venientes ab inteſta. ꝛ licet fili⁹ vi
uo teſtatore decedat.

1 **In oībus his ſpecieb⁹.** † In teſtamen
to qḋ fit ſm cō
ſilium galli nec eſſe eſt filium inſtitui, nec ſufficit eum exhere
dare: qꝛ cū ſubſtitutio nepotis cōcipiatur ſi filius moriatur vi
uente teſtatore reperiretur exheredatus filius poſt mortē ſuā,
ꝛ ſic tanq; exheredatio q̄ potuerit in vita confirmari habetur
pro nō facta. Itē ſi filius eſt apud hoſtes ꝛ ibi decidit eius in
ſtitutio vel exheredatio nō fuit neceſſaria. idē in eo qui nō te
net pmū locū in ſuitate tpe teſtamēti, nec poſtea incepit tene
re teſtatore viuēte: qꝛ talis pōt preteriri. h. d. ¶ No. pmo ꝙ ī
teſtamēto cōdēdo ſm ꝯſiliū galli oportet filiū eſſe inſtitutuꝫ,
qḋ ſane intelligas. ſ. expreſſe vel tacite vt fuit declaratuꝫ ſm
Bar. in pn̄. hui⁹. l. ꝛ lꝫ ꝯ opi. illā videaſ facere ille tex. tñ reſpōde
vt ēt fuit o enūte Bar. hic: qꝛ opꝫ eū eſſe inſtitutū ſaltē tacite
non aūt ſufficeret exhēdatio per. l. ſi ita. §. ſi. ff. eo. de quo lati⁹
2 dixi in prin. huius. l. ¶ † Scḋo no. quod exiſtens apud hoſtes
nō debet de neceſſitate īſtitui vel exheredari, ꝛ idē tenui. ff. §.
3 pri. lꝫ gl. in verbo recte ſentiat ꝯtrium, ꝛ male. ¶ † Tertio no.
qḋ ſi filius eſt preteritus, lꝫ in teſtamēto ſint īſtituti veniētes
ab inteſt. ꝛ lꝫ filius viuo teſtatore decedat nihilominus teſtū
eſt nullum. vt ꝓbaſ hic. ꝛ. ff. e. l. §. idem credēdū. verſi. ita ſane,
ꝛ. ff. e. l. §. etiā ſi parētē. ver. ꝛ bene. Nec ob. tex. in. l. poſthum⁹.
ver. idē vel circa. ī. ti. ꝛ. q. reſpōde vt hic ꝑ Ang. ꝛ Imo. ꝛ p eos ꝯ
in. d. §. etiā ſi parente. ꝛ Paul. de ca. l. §. pri. ꝛ ang. ff. e. l. §. ille
caſus. vꝫ ꝙ iſte tex. pcedit de rigore iuris ciui. ſec⁹ de equitate
pretoris. l. p. d. ver. idē vel circa ¶ Quarto no ꝙ lꝫ Bal. ī pn̄.
huius. l. ꝛ Ang. hic intelligāt iſtū tex. pcedere qñ vltra filium
alius erat ſibi coheres datus: qꝛ aliās preteritione nepotis nō
rūpereſ teſtū ſi filius inſtitutus viuo teſtatore decederet: qꝛ ad
ſuum effectum erat caducū: tñ iſte tex. ꝓbat ꝯ eos ſm Imol. et
Pau. de ca. hic. ꝛ Imo. in prin. huius. l. ꝛ Paul. de caſt. in. d. §.
huius. l. ꝛ Raph. cu. in repet. l. ſi filius qui in poteſtate. in. iiij.
col. ff. e. ꝛ lꝫ putē opi. iſtorum Mod. verā, tñ nō probatur p iſtū
tex. qꝛ oīa loqtur de exheredatiōe nō loquitur in caſu quo fili⁹
inſtitut⁹ eſſet in aliqua parte. ꝛ lꝫ prefati mod. nō dicant. bal.
hic correxit id qḋ dixerat in prin. huius. l. vt latius dixi in pn̄.
huius. l. ideo nō repeto. ¶ In gl. in ver. dūt. trāt. vide ꝑ Bar.
hic. ꝛ in. l. filio preterito. ī. eo. ti. ꝛ in aut. ex cā. C. de lib. preterq
approbat opi. glo. in. §. exheredatos. in aut. de here. ꝛ falci.
tñs quod hodie emancipato preterito cum expreſſione cauſe
ſit neceſſaria

ſit neceſſaria bo.poſ.contra tabulas.

1 ¶ Inſtitui pōt nepos naſciturus poſt teſtamentū viuo auo mortuo iam filio tempore teſtamēti, pōt etiam inſtitui nepos naſciturus poſt teſtamentum viuo auo, ⁊ mortuo filio qui tamen viuebat tempore teſtamenti.

2 Arguendum eſt a verbis legis, nec ab eis eſt recedendum.

3 Emphyteoſis ſi accipitur per patrem pro ſe, deſcēdentibus ſuis virilis ſexus, ſeu per virilem ſexum, non comprehēdatur nepos ex filia, ſed nepotis ex filio.

4 Nepos ex filio ſpurio poteſt ab auo legitimari mortuo filio.

1 **Nunc de.** †Primū caput.l.velleie prouidet qđ nedū poſſ.t inſtitui nepos naſciturus poſt teſtamētū viuo auo.mortuo iā filio tpe teſtamēti, ſed ⁊ poſſit inſtitui nepos naſcitur⁹ poſt teſtm̄ viuo auo, ⁊ mortuo filio q tñ viuebat tpe teſtamēti.h.d.vſq; ad.§.etiā ſi parente.⁊ diuide, vt hic per Dy.⁊ Bar. ¶ In tex.ibi ſi nepos q ꝑut in litera habetur, relatiuū, ⁊ antecedēs nō pñt regi ab eodē verbo, ideo opꝫ illō vbū ſubaudiri hoc mō.q.ſ.naſcatur viuo auo ⁊c. ⁊ loquitur hic qñ filius nō viuebat tpe teſtamēti: patet in vbo nō ſit: ⁊ dū ſubdit litera ibi etiā ſi viuo patre ⁊c.dic a.patre patris, hoc eſt auo, ⁊ loquitur ibi qñ fili⁹ viuebat tpe teſtamēti, ⁊ poſtea deceſſit anteq̄ naſceret nepos. ¶ Quidā libri nō hñt relatiuū, qui, ⁊ tūc litera eſt plana ⁊ intellige ibi viuo patre.i. pr̄e patris, vt dixi.ſ. qm̄ ſi de patre nepotis itelligeret hoc cōueniret ſcđo capiti.l.velleie nō primo qđ loquit de nepote q naſcit ſuus, vt hic in ver.ſui hr̄edes, ⁊ ſic de nepote nato mortuo patre. ¶ Quidā aūt vt Azo.⁊ Hugo.dicebāt q vbū viuo patre.ſtabat ꝓprie.i.patre nepotis. ¶ Nec ob.ꝫ eos qđ hoc exponat primū caput.l.velle.loquēs de nepote q naſcit ſuus: qm̄ rñdet q lꝫ ille caſus nō cōprehēdat ſub verbis tñ cōprehēdit ſub eius ſnīa. ¶ Sed iſtud cōiter reprehēditur p doc.qꝛ ſi primū caput cōtineret ſm̄ fruſtra iuriſcōſul.poſuiſſet ſꝫ caput. itē qꝛ intellect⁹ eorū expſſe eſt ꝯ iſtū tex.q loquitur de eo q naſcit ſu⁹.⁊ lꝫ p.m.de ca.hic aliter intelligat verba Hug.quā faciat gl.iſta.⁊ doc.nā ſm̄ eū dū hug.loquit de tertio caſu nō intellexit de ſcđo capite.l.velle.ſꝫ q ver.vel etiā ſi viuo.loquat de caſu iuliani poſito.ſ.e.l.§.ille caſus.de quo nō loquit ꝓriū, nec ſm̄ caput.l.velle.tñ iſte intellectus Pau.de caſtro.hic non placet: q ꝯtra gl.⁊ doc.cōiter intelligētes vba Hug.vt.ſ.retuli. ¶ Scđo q dato q hug.hic dicere voluiſſet male fuiſſet loquut⁹.tñ ille terti⁹ caſus nō vř cōprehēdi poſſe ſub primo capite.l.velle.de quo loquit iſte tex.attēto q vt dixi illud primum caput loquit de nepotib⁹ q naſcunt ſui. ¶ No.primo ex iſto

2 tex.q ꝓuiſio facta i vno caſu nō trahit ad aliū. ¶ †Scđo no. qđ a vbis.l.eſt arguēdū.nec ab eis eſt recedēdū.l.nō aſſe.de le. iii. ¶ In gl.i.hec gl.meli⁹ declarat capita.l.velle.quā alia q ſit i hac.l. ¶ In gl.in ver.q ibi, ſꝫ potes dicere q vtrobiq; ⁊c. vult hic gl.q primū caput.l.velle.habeat locū etiā qñ tpe teſtamēti iaꝫ erat mortuus, ⁊ hoc ſequunt bal.⁊ ang.hic. ¶ Sꝫ Bar hic vř velle ꝯtrū: q cū tūc nepos naſcitur⁹ ſi nat⁹ fuiſſet tpe teſtamēti naſcebat ſuus.⁊ ſic nō erat poſthum⁹ alien⁹, ⁊ p ꝯñs poterat inſtitui ex.l.xii tab.vt dictū fuit in prin.l.⁊ ſic nō fuit neceſſe q velleius hic ꝓuideret.tñ veritas vř qđ inſpectis verbis.l.velle.iſte caſus ſub vbis ꝯprehēdebat: q naſcit ſu⁹, ergo ⁊c.vt in ver.nā ⁊ ſi. ¶ Nec ob.q non fuerit neceſſe ⁊c.q ⁊ l.velleia in ſcđo capite ꝓuidet cōſulēdo q nepos nat⁹ tpe teſtamēti filio etiā tunc viuēte debeat inſtitui, vt.ſ.§.pri.⁊ tñ certū erat q etiā ex diſpō.l.xii.tab.talis nepos natus tpe teſtamenti nō ꝓhibeat inſtitui cū nō eſſet poſthumus alienus.

3 ¶ †In gl ſi.in ver.nā ⁊ ſi.iſtam gl.in vlti.parte reputant not. Bal.⁊ mod.hic ad deciſionē pulchre.q.vcꝫ q ſi gnrē in emphyteoſim accipeat pro ſe, ⁊ deſcendentibus ſuis virilis ſex⁹, ſeu per virilē ſexum nō cōprehēdat nepos ex filia.ſed nepotis

a ex filio^a. ¶ Sum ſolitus vltra doc.ꝓ iſta gl.all.tex.in.l.lege xii tab.ver.huius itaq;.C.de leg.here.⁊.§.itē vetuſtas inſti.de here.que ab inteſt.⁊.l.ii.§.i.ſ.de ſuis ⁊ leg.iuncto.§.ceterū.iſti. de leg.agna ſuc.que iura apte ꝓbāt q nepos ex filia nō dr̄ deſcendēs vel cōiunctus per virilē ſexū, ⁊ q neptis ex filio dicat agnata nō aūt cognata ſtricte accipiēdo.eſt tex.in.d.l.ii.§.i.et ideo his dieb⁹ de facto conſului.teſtator inſtituit filios ſuos maſculos adiiciēs ſe velle q hr̄ditas ſua vadat de vno i aliū deſcendētē per lineā maſculinā deceſſit vn⁹ ex filiis nullo ex ſe maſculo relicto.ſed vna femina relicta ſuperſtitib⁹ tñ fratribus ipſius deſcendētis.vt.ſ.inuicē ſubſtitutis tenui q filia illa fr̄es deſcendētes excludat.lꝫ quidā ꝯtrū cōſuluerint.⁊ male per iura preal. ¶ Sed iuxta hoc quero qđ ſi aliqs recipit p ſe.⁊ liberis ſuis ex linea maſcu'i.vtrū ipſo caſu cōprehendat filia femina. ¶ Paul.de ca.in.l.maritus.C.de pcu.dicit ſe de facto ꝯſuluiſſe q nō: q linea feminina icipit ab ipſa filia.quo caſu idē iudicare dꝫ de capite deſcendentiū ex linea feminina

prout de deſcendentib⁹ a capite.p.d.l.maritus fortius ibi no. per Cy.ſic inducēdo inter maritū, ⁊ vxorē nō eſt affinitas, ſed principium affinitatis.l.nō facile.§.affinitatis.ſ.de gradi.ne. gl.in.l.affinitatis.C.cō.de ſuc.⁊ tñ ſicut ipſi affines agere pñt ſine mandato.l.ſed ⁊ hę.ſ.de pcu.l.exigēdi.C.eꝫ.⁊ maritus qui eſt caput affinitatis.d.l.maritus.ergo ⁊ ita in ꝓpoſito noſtro idē de filia iudicari dꝫ q de deſcendentib⁹ ab ea. ¶ Nec ob.no.per gl.⁊ Bal.hic.q: aliud eſt quē eſſe de deſcendētib⁹ virilis ſexus, ſeu per virilē ſexū quo caſu bene ꝯprehēdit filia, aliud eſt eſſe de linea maſculi.q: tūc nō cōprehendit filia cū ſit caput linee femi. ¶ Qđ aūt nepos ex filia nō dicat de deſcendentib⁹ maſc.firmat Bal.in.l.i.⁊ ibi Saly.C.de condi.inſer. ¶ Mouent qꝛ ſi mater huius nepotis non cōprehēdit: ergo nec ipſe nepos.ar.l.ſi viua matre.C.de bo.ma.⁊.c.ii.§.hoc aūt notādū.in ti.q feu.de poſ.⁊ tenet idē Bald.in aut.ſi quas ruinas.in ſi.C.de ſa.ſan.ec.⁊.l.i.ſꝫ ſi hac.§.liberos.ſ.de in ius vo.

4 ⁊ ang.in.d.l.ſed ſi hac.§.manumittunt. ¶ †Vltimo inquantū ex vbis Bar.hic colligit nepotē ex filio ſpurio poſſe ab auo legitimari mortuo filio, vt ſibi ſuus heres dici in.§.ſi eius.ſ.e.l. ideo non inſiſto. ¶ Sed inquantū Bart.hic incidenter dicit qđ ea que pendent ex voluntate viuus cēſent impoſſibilia.p l.apud iulia.§.ſi.de leg.i. Adde quod pro hoc bene facit text. in.l.ii.in prin.ſ.de fideicō.li.⁊ quod no.Bart.in.l.cōtinuus.§. cum quis.ſ.de ver.obli.⁊ Bar.in.l.i.ſ.ti.i.cum concor.

1 ¶ Nepos, vel pronepos nati tempore teſtamēti debet ſubſtitui filio inſtituto, ſi contingat ipſum teſtatorem de medio ſubduci.ne nepos, vel pronepos ſuccedentes in locum filii viuo teſtatore ⁊ defunctis eſſe ſuum rumpant tanquā preteriti.

2 Heredem an poſſit dari vt quis habeat eo viuo.

3 Teſtamentum in quo filius eſt preteritus non reconualeſcit, ſi ipſe preteritus decedat viuo teſtatore.

4 Heredum ſuorum appellatione non veniunt extranei.

5 Teſtator iſtituit filiū.⁊ ſi deceſſerit ſine liberis ſubſtituit titiū ⁊ heredes eius, mō filius deceſſit ſine liberis, cui ſucceſſerunt^a extranei, titius etiā ante deceſſerat relictis extraneis hr̄dib⁹, an extranei heredes titii admittantur ex ſubſtitutione.

6 Teſtator habens vxorem pregnantē, ac etiā ſororē ⁊ filiam iaꝫ natam.ſororem in quinq; ſolidis inſtituit.filiaꝫ in quartā pro dote, ⁊ ſi vxor feminam pareret inſtituebat eam in quartam, ſi maſculum heredem vniuerſalem eum eſſe volebat, ⁊ ſi in pupillari etate decederet fratrem ipſius teſtatoris ⁊ eius hr̄edes ſubſtituit.modo frater ſubſtitutus deceſſit inſtitutis ſororib⁹ poſtea ex vxore primi teſtatoris nat⁹ eſt maſ.qui in pupil.etate deceſſit.queritur an ſorores dicti teſtatoris iſtitute a fratre ſubſtituto ipuberi ꝓdicto poſſit ſuccedere ex pupillari ſubſti.

7 Heredum appellatione qui veniant habetur hic remiſſiue.

8 Heredum appellatione an comprehendantur extranei, vel omnes in inſtitutum, an vero primus tantum.

1 **Etiam ſi parente.** †Tertiū caput.l.velleie ꝓuidit de nepote vel pronepote nato tpe teſtamēti cōſulēdo vt ſubſtituant filio inſtituto ſi cōtingat ipm̄ teſtatore viuente de medio ſubduci, ne nepos vel pronepos ſuccedētes i locū filii viuo teſtatore defunctus eſſe ſuū rūpant tanq̄ preteriti, ⁊ ſi nepos moriat ante filiū pnepos ſubſtitut⁹ admittit etiā ſi nepos erat ꝓterit⁹: ſi vero poſt filiū moriat nepos.tūc ita demū tꝫ teſtm̄ ſi nepos erat inſtitutus vel exheredat⁹, alſ vt ſu⁹ ꝓterit⁹ ſuccedēs in locū filii rūpet.h.d.vſq; ad.§.videndū. ¶ Diuidit iſte.§.in quatuor partes.primo ponit mētē.l.velleie in ſcđo capite.ſcđo illaꝫ p exemplū declarat.tertio cōmēdat ipſam.l.velleiā.⁊ ponit ei⁹ verba declarando ad quos caſus porrigat.quarto tollit vnaꝫ dubietatē circa premiſſa.Scđa ibi, ⁊ ita interpretandū.tertia ibi.⁊ bene.quarta ibi nec ſolū: ⁊ iſte.§.etiā in tex.reputat difficilis, ⁊ ad euidentiā premitte ea q dicta ſunt in prin.l.⁊ in.§.⁊ qđ ſi tñ. ¶ In tex.ibi nō vult rūpere.ſ.ſi iſtituat vel exhr̄edet vt in ſi. ¶ In tex.ibi nepotē habēs ſubaudi natū tpe teſtamēti.de talibus enim loqtur ſm̄ caput.l.velleie.vt.ſ.e.l.§.ille caſus.verſi.nec poſteriori ibi: q tam nat⁹ ⁊c.⁊ in ver.poſteriore. cū ſeq.ver.expreſſius quā hic ponunt capita.l.velleie. ¶ Et intellige q filius fuit inſtitutus nepos preterit⁹ pnepos ſubſtitutus, ⁊ nepos primo deceſſit q̄ filius.ſed ſi poſt filiū: tunc opꝫ nepotē eſſe inſtitutū vel exhr̄datū.vt in ſi. ¶ In text.ibi deſinat ſubaudi liberi ei⁹ ceteri locū ſuorū ſuccedētes inſtituti

2 nō rūpent q verba ponunt.ſ.§.pri. ¶ †No.primo ex iſto tex. qđ etiā viuo aliquo pōt dari q ipſe habeat heredē ſm̄: q hic iuriſcō.loquitur etiā habito reſpectu ad tps vite illi⁹ de cui⁹

3 hereditate agitur. ¶ †Scđo no.ex ſi huius litere q ſi ꝓterit⁹ decedat viuo teſtatore non reconualeſcit teſtamētum. vt hic in ver.niſi filius fuerit inſtitut⁹ vel exheredatus. ¶ Et eſt ratio ſm̄ Ang.ſ.§.proxi.⁊ in.l.poſthumus.ſ.ti.i.q: text.hic lo-

a ¶ Ex filio.de hoc vide p eū.alex.ꝯſ.xlii.io.li.vbi ea hic adducta refert ⁊ multo copioſi⁹, ⁊ an i ēphyteoſi, ⁊ feudo maſculi ꝓ ſcēdētes ex femi a admittant cū icōceſſiōe ſit mētio ꝓgnatiōe maſculia qđ aūt ſi dicat de ꝓle, ⁊ linea maſc. ⁊ deſcēdentib⁹ ex ea vide p alex.ꝯſ. cccix.⁊ an nepus ex maſculo dicat de linea maſcu p ful.ꝯſ.ccv.⁊ quid ſi ſit data ēphyteoſis vſq; in tertiaꝫ ꝓgnationē deſcēdēdo de vno in aliū vide per Bal ꝯſ. cccxxvi.ii.li.⁊ vide i hac materia ful. conſ.lxxxvi.

quitur de cōſeruatione ſecundi gradus nō autem primi, ſʒ vbi ageret de cōſeruatione primi, tunc decedēte prete: ito vno teſtatore recōualeſceret de equitate ptoria ſitu eo ſcripti eſſent ab inteſ. ſucceſſuri. l. etiā. §. ſi libertus. ff. de bo. li. l. poſthumus. §. idē ꝛ circa. ff. ti. i. ¶ Imo. hic tangens hoc no. ſaluat, ita ſʒ in vt proxime dixi ſʒ Angel. ʒ de eo mētionem nō faciat. dicit tñ qd in cōtrarium eſt gl. in. l. ſi a primo. ff. e. ꝛ ibi poſt Ang. eam notauit dū extēdit illam. l. tam ad primū gradū quā ad ſcdm, ꝛ ſequētes, ꝛ hanc partem puto veriorem quā tenet Imo. hic, ꝛ Ang. ꝛ Imo. in. d. l. ſi a primo. ¶ Nec ob. iſte tex. q: loquit de rigore iuris ciui. ſed. d. l. poſthumus. ver. idem ꝛ circa. loquitur de equitate pretoria. ¶ Vel ſcdo dic. as ꝙ illo tpe nondum inuentus erat ille ver. idē ꝛ circa. ꝛ iſta eſt no. ſn̄ſo. ¶ Quoniaʒ in. d. l. ſi a primo etiā de iure ciui. debuiſſet fieri extenſio ad primū gradum, attento qd in exorbitantibus eandē rōnē habētibus fieri dʒ extenſio, vbi ſumus in materia fauorabili, vt vidimus in. l. ſi cōſtante in prin. poſt Bar. ibi. in. ix. q. i. partis. ff. ſol. ma. ꝛ no. gl. in. l. que ppter neceſſitatē. de reg. iur. ꝛ in. l. illud. C. de ſa. ſan. ec. ¶ Sed in. d. l. ſi a pmo. eadē ratio militabat in primo gradu que in ſequentibus. ſ. fauor teſtamēti cōſeruādi, quod publice intereſt cōſeruari. l. vel negare. ff. quēad. te. aper. ergo ꝛc.

4 ¶ †Tertio no. ex iſto tex. qd appellatione ſuorū hrēdum non veniunt extranei, ꝛ ſtatim. dicetur. ¶ Aliqua notabilia colligit ex iſto text. que cum ſatis mutila ſint non curo ea referre. ¶ Inquantū ergo extra gl. Bar. hic cōcludit qd in feudis, ꝛ in alijs de ſui natura nō tranſitorijs ad heredes extraneos appellatione hrēdum non veniunt extranei, ſʒ deſcēdentes. Adde qd pro hac doctrina habuiſſi a glo. ꝛ Bald. in l. etiam. in prin. ꝛ ibi dictū fuit aliqualiter. ff. ſo. ma. ꝛ lʒ Cy. ibi in. l. liberti. C. de oper. lib. ꝯrariū tenuerit. ¶ Et cū opi. Bar. tranſit etiā bal. in. c. i. ſi de feu. fue. ꝯtro. inter do. ꝛ agna. vbi de hoc eſt bo. tex. ꝛ bal. in. c. i. §. ſi clientulus. de alie. feu. ꝛ Bal. in l. ſi. in. vi. op. C. de hrē. inſti. ꝛ in. l. liberti liberteque. in. xij. col. C. de ope. lib. ꝛ in. l. i. in. xlix. q. ff. de re. di. ꝛ Spe. in ti. de loc. §. nūc aliqua. ver. cirꝗ. ꝛ Ang. in. l. i. C. de li. imperia. ſocius. li. x. ꝛ do. Anto. ꝛ alij in. c. in pñtia. de pꝛob. ¶ Hoc tñ fallit ſi dictum fuiſſet ad heredes quoſcūqꝫ [a]: q: tunc oēs etiā extranei cōprehēdunt ſm̄ Bal. in. d. l. i. de re. di. in. xxxiij. q. ar. c. i. de feu. non habē. pro. nat. feu. ¶ Ita etiā tenet bal. in. c. imperialē. in prin. cir. v. vel. vi. col. de phi. alie. feu. per fe. ¶ Vbi etiā dicit ꝙ tale ius trāſire pōt ad legatariū, cui legatū eſſet. ar. l. id tpꝯ. in ſi. ff. de vſuc. vbi appellatiōe hrēduʒ lato ſumpto vocabu. etiā legatarij veniunt. ¶ Idē tʒ Bal. in. c. i. §. donare. qui. mo. feu. alie. poſ. ꝛ ꝙ ppter verbū quibuſcūqꝫ cōpꝛehendant etiā extranei, in caſu predicto pbat ex doc. Bar. in. l. i. §. nūc tñ. ver. venio ad quedam dicta I. de are. ff. de ope. no. nun. quā doc. colligit Bar. p illū tex. in ver. oīb'. ¶ Bene facitūt no. p bar. in. l. gñali. §. vxori. de vſufr. leg. ꝛ gl. iuncto tex. in. l. cū pena. ff. de arbi. ꝛ que habent in. l. haliſta. ff. ad treb. ¶ Scdo inquantū Bar. hic cōcludit ꝙ in materia trāſitoria ad quoſcūqꝫ appellatiōe heredis cōpꝛehendit etiā extrane', hoc limitat Bal. hic niſi dictū eſſet de maſculo: q: tūc nō veniet extraneus, ſʒ deſcēdētes tm̄ per. d. §. ꝛ ſi cliētulus. ꝛ ita diſputando dicit tenuiſſe Ray. de for. ꝛ hic idē ſequit hic Pau. de ca. ſimpliciter. ¶ Raph. vero cu. hic dicit hoc dictū eſſe no. lʒ iura hic alle. per Bald. nō bene pbēt. ¶ Sed Imo. hic ſub dubio forte tenuit ſecus: q: tex. in. d. §. ꝛ ſi cliētulus loquit in feudo, ꝛ ſic in re de ſui natura tranſitoria ad deſcēdentes tm̄, ꝛ idē dicit Imo. in. l. cat'. ff. ſo. ma. ¶ Sʒ Bal. ibi tenuit opi. quā tenet hic, ꝛ expreſſius Bal. in. d. l. liberti. in vlt. col. qd puto verū, ꝛ cū ex' opi. cōcor. Jo. an. in addi. Spe. in ti. de teſt. in rub. ad ſi. ¶ Vbi in effectu ſequutus Ricar. mali. in diſpu. ſua quā ibi refert vult ꝙ grauatus reſtituere mēuio, ꝛ eius hrēdibus maſculis nō intelligatur grauatus reſtituere nepoti titij nato ex filia: quia per dicta verba excluſa erat filia, vnde abſurdū eſſet dicere ꝙ veniret nepos ex ea. ar. l. ſi vina matre. C. de bo. ma. ꝛ in. c. i. §. hoc autem notandū. in tit. qui feu. da. poſ. ¶ Patet ergo ſm̄ eū qd per hrēdes maſculos ſenſit diſponens de deſcendentibus qd eſt veriſimile: q: cū p maſculos voluerit excludere filias ſuas feminas multo magis heredes extraneos. ar. l. cū acutiſſimi. C. de fideicō. ꝛ. l. cū auus. ff. de condi. ꝛ demō. ¶ Ad hoc facit etiā qd no. Bal. ꝛ Sal. in. l. i. in pꝛin. de ꝯdi. inſer. ꝛ bal. in aut. ſi qs ruinas. in ſi. C. de ſacro ſan. ec. ꝛ in. l. ſed ſi hac. §. liberos. ff. de in ius vo. ꝛ in. c. i. in ti. quali' feu. ad ſi. perti. ꝛ Spe. in titu. de loc. §. nunc aliqua. verſi. cxlvi. ¶ Vbi dicūt quod lʒ alſ appellatione filij comprehendatur nepos. l. liberorum. ff. de vb. ſig. tamen ſi ſit mentio de filio maſculo nō cōpꝛehēdet nepos maſculus ex femina. ex quo eſt excluſa eſt filia, ergo ꝛ nepos ex ea. vt etiam dicit Bar. in. l. ij. §. videndū. in ſi. ff. ad tex. ꝛ bal. in. l. ſi. C. de lib. pꝛe. ꝛ Cy. in. l. i. C. que ſit lon. ꝯſue. ¶ Itē adde

[a] ¶ Quoſcūqꝫ. adde Bal. ꝯſi. lxxx. i. li. vbi dicit ꝙ vigore talium vboꝝ nō cōpꝛehēdunt̄ incapaces. l. vel natura vel morib', ꝛ ꝙ appellatiōe ſuoꝝ heredū nō veniūt extranei nec legatarij voluit Ant. de bu. ꝯſi. xxiij. qd aūt ſi ſit dictū ſine legitimis, ꝛ cōib' hrēdib' p Raph. cu. ꝯſ. cxxvi. p ale. ꝯſi. cxxvi. xliiij. ij. lib. ꝛ p eūʒ ꝯſi. cvi. Quid veniat appellatione hrēdis maſculi p cal. ꝯſi. xv. de vb. ſig. int. ꝯſi. cclxv. ꝛ ꝯſi. cx. p paul. de ca. cōſi. cxc. ibi de intellectu diſputat Ric. mal. de quo hic p bal. p ful. ꝯſi. xvij. vbi de ītellectu. l. in annalib'. Et vi de bal. in ꝯſil. hic ad bar. p me alle. in apoſt. ꝛ hic etiā adde. ful. ꝯſi. lviij.

qd Spe. in ti. de teſt. §. in pmis. in ſi. quē ſimpliciter refert bal. in. c. i. de na. ſuc. feu. vbi ſimpliciter dicebat qd in teſtamentis ſemper appellatione heredis veniunt deſcēdētes tm̄. alle. l. ex facto. §. ſi. ff. ad trebel. ¶ Et illud dictum ſequit expꝛeſſe Bal. in repe. c. ſi pater. in. xvij. col. de teſt. in. vi. qd eſſet mirabile ſi verū eſſet, idē etiā tenuit Spe. in ti. de loca. §. nūc aliqua. ver. cirꝗ. ¶ Sed Pau. de ca. hic faciens mentionē de ſpe. in. d. §. in primis dicit hoc ſibi nō placere per no. per Bar. ꝛ oēs hic, ꝛ puto hoc eſſe verū per caſum expꝛeſſum in. l. annalib'. C. de leg. ¶ Ad. l. ex facto ad ſi. vide vt ibi per gl. ꝛ Bar. ¶ Vnū tñ non omitto circa intellectum. d. l. in annalibus, nam inquātum Bar. hic cōcludendo quod in his que non ſunt tranſitoria de ſui natura ad heredes extraneos appellatione heredis non veniūt extranei dicit quod nō ob. d. l. in annalib', quia ibi res legata de ſui natura tranſitoria erat ad hrēdes etiam extraneos. ſʒ cōditio appoſita ex eo: q: ibi legatū erat annuū faciat eam nō trāſitoriā ad heredes. Nam dicit Bal. in. l. antiquitas. C. de vſufru. ꝛ in. d. l. in annalibus. quod imo illud nō eſt ex natura cōditionis que ineſt legato annuo, ſʒ ex natura rei. Nam ſi intelligamus. d. l. in annalibus. indiſtincte loquentem quando illud relictū annuū factū eſſet pauperi itelligeret̄ factū ad alimēta. l. cum hi. §. modus. ff. de tranſac. ꝛ. l. ſi cū pꝛefinitione. qui. di. le. ce. ſed alimenta de ſui natura nō ſunt tranſitoria ad hrēdes, vt no. Bar. in. l. ſtichum. §. ſtipulatio. ff. de verb. ob. ꝛ. l. cum hi. §. ſi in annos. cū concor. ff. de trāſac. ergo ꝛc. Et rōnē Bar. ad. l. in annalibus, reprehendit etiam Saly. in. d. l. antiquitas. ꝛ Ang. ibidē poſt Bal. ꝛ Bal. in. l. ſi. C. de her. inſti. Eiſi Gul. de cu. Saly. ꝛ Fulg. in. d. l. in annalibus. melius rñdent quam Bar. hic. ſ. ꝙ alia eſt ratio in. d. l. antiquitas. vcʒ ne pꝛopꝛietas reddatur inutilis ſi intelligeret̄ cōpꝛehendi heres in infinitū qd iura habēt pꝛo abſurdo. l. iij. §. ne tñ. ff. de vſufr. Et iſtam eandē rōnē ante eos ad. d. l. antiquitas. aſſignauit glo. in d. l. in annalibus. quā appꝛobat vtrobiqꝫ Bal. ꝛ ang. in cōſil. clxxx. amici charisſime frater ꝛc. ꝛ pbat̄ ſ. d. l. antiqtas. ¶ Ex quo inferebat Gul. de cu. in. d. l. in annalibus. ad limitationeʒ. d. l. antiquitas. vt locū nō habeat vbi eſſet relictus vſus tibi, ꝛ hrēdi tuo: q: intelligetur de hrēde in infinitum. cum p hoc nō reddat̄ pꝛopꝛietas: q: ad vſuariū pertinēt ſolū fructus neceſſarij pꝛo victu. l. plenum. §. idē neius. ff. de vſu ꝛ habi. cū ſi. et idem tenet ipſemet Gul. in. d. l. antiquitas. que limitatio videtur mihi ſatis pꝛobabilis, lʒ Bal. ꝛ Saly. in. d. l. antiquitas. rō

5 nib' ſatis debilibus conētur eā impugnare. ¶ †Ex pꝛedictis etiā infert bar. hic ad. q. no. vcʒ qd ſi teſtator inſtituit filiū, ꝛ ſi deceſſerit ſine liberis ſubſtituit titium, ꝛ eius hrēdes filius deceſſit ſine liberis, cui ſucceſſerunt extranei, titius etiā ante deceſſerat relictis extraneis heredibus an extranei hrēdes titij admittātur ex ſubſtōne, ꝛ decidit quod non: q: alſ ſequeretur abſurdū vcʒ ꝙ teſtator videret̄ pretuliſſe extraneos heredes ſubſtitutis extraneis hrēdibus filij pꝛimo loco inſtituti ꝙ non eſt veriſimile. ¶ Alle. arg. l. publius. ff. de ꝯdi. ꝛ demon. ꝛ idem tenuit Bal. ꝛ Pau. de ca. hic, ꝛ Bal. in. d. c. i. de natura. ſuc. et Raph. in. l. ex facto. §. ſi. ad treb. ꝛ Fulg. in. l. gñaliter. in pꝛi. C. de inſti. ꝛ ſubſti. ꝛ in. d. l. cū acutiſſimi. ꝛ refert Bart. hic. qd iſta videt̄ tenuiſſe Ricar. mal. diſputādo. Tñ diſputatio Ric. mal. nō videt̄ oīno vera fuiſſe in iſtis terminis put refert Jo. an. in. d. rub. de teſt. ¶ Ang. hic cū quo tranſit Imo. ſimpliciter cōtrariū tenet: q: teſtator magis abunde pꝛouidit heredibus titij vocando eos ſub appellatiōe iſta heredes quā heredibus filij dum dicit ſine liberis ꝛc. patet ex. d. l. ſciendū. ꝛ ſūcta. d. l. liberorū. ¶ Nec. d. l. publi'. pꝛobat opi. Bar. q: dicit an. ꝛ Imo. hic mens illius. l. fuit ꝙ in dubio nō videt̄ voluiſſe teſtator vt pl' habeat ille qui ſecūdo loco vocat̄ quā ille q pꝛio loco vocatur, ſed hec ratio nō militat in. q. noſtra ex quo ſecūdo loco vocat' nō vult plus habere quā haberet pꝛimo loco vt vocat' ergo ꝛc. ¶ Sed certe intētio Bar. nō fuit iſto mō ponderare illū tex. ſed dicere voluit ꝙ qua rōne videt̄ ſibi ꝓtuliſſe filiam ſuam ſubſtituto eadē rōne heredes extraneos filie heredibus extraneis ſubſtituti: q: lʒ ſubſtitutū pdilexerit heredibus extraneis filie, non tñ ita pꝛedilexit hrēdes extraneos ſubſtituti, alſ eū videret̄ iſto reſpectu magis dilexiſſe ſubſtitutū quā filiam ipſam inſtitutā. ¶ Paſſus non eſt ſine dubio, attēto ꝙ heredes titij in. q. noſtra diſpoſitiue ſunt vocati. heredes vero filij cōditionaliter tm̄ ſunt noīati, quo caſu minime inſtituti eſſe videnſ iux. no. per gl. in. l. lucius titius. ff. de hrē. inſti. ſ. ꝛ cit. l. ex facto. la. pꝛi. col. a. eo. ti. ꝛ in. l. ſi qs ſub cōditione. cū ſi. l. ſi quis omiſ. cau. teſta. ¶ Nec in terminis in iſto. ſ. qꝛ teſtator pinguis videtur pꝛouidiſſe heredibus ſubſtituti logt̄. d. l. publi'. ꝛ certe nō multū facit pꝛo Bar. ideirco in terminis q. ſue nō puto in puncto iuris eū bene loquutū licet in genere vera ſit ei' doc. ¶ Iuxta hoc etiā infert Bart. ſignāter qd ſi in x. ſubſtitutione

ſubſtitutione teſtator dixiſſet ſubſtituo titiū. ⁊c. vel filios ⁊ here des, quod lȝ de proprio ſignificatu iſtorū verborum. filios, ⁊ hr̄des non requiratur cōcurſus vtriuſq; qualitatis. ar. l. ea tñ adiectio. ff. de leg. iij. ⁊ ſic videnẜ vocati filij etiā q nō ſunt here des, ⁊ etiā extranei q eſſent heredes: tñ retento themate pre dicto, lȝ vocati videtur filij etiā qui nō eſſent heredes: tñ nō vi detur vocati heredes ſubſtituti: q2 reſultaret illō abſurdū, qđ eſt dictū. ff. arg. l. pubiius. ¶ Bal. vero hic circa iſtud lȝ quod ſimpliciter videanẜ vocati extranei heredes. ⁊ etiā filij qui nō eſſent hr̄des. l. ea tñ adiectio. ⁊ ſic tenet cōtra Bar. q2 iſta ver ba, ⁊ hr̄des ſunt ampliatiua non autem reſtrictiua, nec aliter operit. Ang. hic tenet idē qđ Bal. inquantū Bar. alle. d. l. pu blius. q2 ſm Ang. illa l. nō probat. ¶ Saluaretẜ nō opi. ſm eū qñ dicta verba eſſent plata circa rē que nō trāſiret ad filios niſi eſſent heredes, puta circa rem feudalem. per. c. 1. in titu. an agnatus vel filius, ⁊ ita tenet lect. mea, lȝ Imo. hic aliter referat. ¶ Subdit Ang. q non ſufficeret. ⁊ filios eſſe inſtitutos in re certa. alle. no. per Spe. in tit. loca. §. nūc aliqua. ver. xxxvij. qđ tñ non attingo h. c. ſed vide per Bar. in. l. vt iuriſiu. §. ſi liberi. ff. de ope. lib. dixi in. l. quedā. §. nihil. ff. de edē. ¶ Joio. hic pu tat opi. Bar. hic eſſe veriorē, q etiā mihi magis placet tenen do opi. quā ff. in prori. precedēti. q. tenui in puncto iuris ꝯtra Bar. alꝯ aūt in. q. iſta putarē Bar. recte loqui. ¶ Et de hoc
a materia[a] an illa verba filios, ⁊ heredes requirant concurſum vtriuſq; qualitatis, vide per Bar. in. d. §. ſi liberi. vbi per tex. in. §. in emphyteoſin in aut. de nō alie. pon. ⁊ vnam. q. que eſt valde dubitabilis. vide etiā per Bar. in ꝯſi. ſuo inci. ex themate predicto duo dubia ⁊c. per Bal. ⁊ Ang. ff. e. l. §. i. in vlt. col. per Bar. ⁊ Imo in. d. l. Caius. ff. ſo. ma. per bal. in. l. i. in. ij. col. de iur. emp. p Sal. in. l. ij. in. xx. q. e. ⁊ p Bal. in. l. iuris gentium. §. ſi. ff. de pac. ⁊ in. d. l. liberti. in. xi. co. per Imol. in. l. qđ dr̄. in vi. col. de ver. obli. ⁊ in. c. potuit. in aut. e. pe. char. de loc. ⁊ in. l. ex fa cto. la grande. de here. inſti. per Pau. de ca. in. l. ſi mihi ⁊ titio. ff. de ver. obli. per Saly. in. l. ſi filiuſ a. §. cū quis. de leg. i. Et ma gis cōis cōcluſio videẜ q arg. l. ea tñ adiectio. fallit niſi reſul taret abſurdū de quo. ff. dixi per. d. l. publius. Secūdo fallit in cōtractus qñ pater reciperet pro ſe filijs ⁊ heredibus: nā cū requirit vtrūq; quo ad filios. l. q ſint etiā heredes: q2 pater vi detur ſtipulari filio, vt heredi in dubio. vt no. gl. ⁊ doc. l. i. ſi. x. §. pactus. ff. de pac. ⁊ vidimus in. §. qui iā recte. ⁊c. quo ad ex traneos vero illa copula. ⁊ angit, ⁊ eos cōprehēdit ſi ſint here des. qđ tñ intellige, vt per Bar. in. d. §. ſi pact. ⁊ ita etiā vide tur intelligere Bar. in. d. l. ſi liberi. quam ꝯcluſionē no. q2 paſ ſus eſt valde ambiguus ⁊ male declaratus in dictis locis re peries doc. plurimū variaſſe quorū verba longū eſſet enarra re. ¶ Et predictā cōcluſionē puto eſſe veriorē quicquid dixe rit hic Pau. de ca. tenens quod ſemper requirat vtriuſq; con curſus. alle. no. per Bar. in. l. is qui ducenta. §. vtrū de rebus dub. vbi Bar. hoc non dicit. ¶ Quid autem ſi in caſu predi cto facta diſpoſitione p illa verba filios, ⁊ heredes ⁊c. exiſtāt filij heredes, ⁊ etiam extranei heredes. an iſto caſu erit verū quod extranei heredes videanẜ vocati. iuxta rationem. d. l. ea tamen adiectio. an vero videbuntur ordine ſucceſſiuo vocati. l. primo loco filij hr̄des ⁊ illis excluſis veniāt extranei tetigit hic aliquid Imo. ⁊ minus perfecte. Ideo licet Imo. nō refe rat. dic vt per Bald. ff. e. l. §. i. in vlt. col. vbi videẜ cōcludere quod pariter admittanẜ, pro quo eſt caſus in. c. Rav. de teſta. vbi lȝ in futurum euentū conferatur illa diſpoſitio: tñ pariter vocati eſſe videntur propter copulam ibi poſitā. ar. l. vnice. §. ſed ⁊ c. C. de cadu. tol. ¶ Nec ob. l. cum pater. §. pen. de leg. ij. per quā Imo. hic dicebat eos videri vocatos ordine ſucceſ ſiuo: q2 ridet qđ ibi erat alternatiua q ordinē denotat, vt hic per Bar. ⁊ alios in. d. §. quidam recte. De qua q. vide etiam p Bal. in. d. l. ij. in. ij. col. de iur. emph. ⁊ per ang. in cōſi. ſuo. clxv. inci. clariſſime frater. ⁊ hec deciſio etiam colligi pōt ex not. p Bar. in. d. §. quidam recte. ¶ Non omitto quod Ang. in pre alle. co. ſi. formauit. nā. q. peregrinā. vc; teſtōr predtū relīgt vxori, ⁊ poſt mortem vxoris illud reliquit filiabus ipſius teſta toris, ⁊ earū heredibus. mortuo teſtatore deceſſit vxor, deinde vna ex filiabus predictis alijs ſororibus ſuperſtitib' deceſſit extraneo ſibi hr̄de inſtituto queritur an p portiōe iſtius filie decedētis prediū illud trāſeat ad heredē extraneū an vo per tineat ad ſorores ſupſtites. cōcludit Angel. q quouſq; aliqua ex predictis filiabus ſuperſit oēs extraneos hr̄des excludet. ¶ Mouet: q2 hoc verbū ⁊ earū heredibus intelligitur de libe ris tāt. Scdō q2 filie priu nōiate fuerunt quā earū heredes, ergo multo magis dilecte. ar. l. quoties. in prin. ff. de vſu. ⁊ aut. hoc amplius. C. de fideicō. ¶ Tertio q2 filie in ſpē, ſȝ earū he redes in genere ſunt nōiate: ergo ⁊c. l. cum ita. §. in fideicōmiſ ſo. de leg. ij. nec plus dicit. ⁊ cum eo formaliter concor. Jo. de

pla. in. l. i. ad ſi. C. ſi libera. impe. ſo. li. x. ¶ Sȝ ꝯtrariū puto veri' primo: q2 ſicut ſi titio ⁊ ſeio hr̄dibus inſtitutis poſtea dixiſſem ⁊ ſi ſine liberis deceſſerint poſt eor mortē ſubſtituo ſempro niū ſi alter eor ſine liberis decedat veniat ſubſtitutus cohere de excluſo. l. lucius. §. caio. ff. ad tre. l. ſi. §. filiū. ff. de le. ij. lȝ vlti mo nōiatus etiā ſempronius, ergo ita in propoſito cuius ꝯt rariū dici debuiſſet in. d. ll. ſi rationes Ang. eſſent vere. ¶ Nec ob. q priu ſint nōiate filie q̄ ear heredes, q2 fateor hoc ver ſcilicet quālibet in portione ſua eſſe pdilectā nō aūt in portio nib' aliorū imo in illis ſolū ſunt nōiati heredes et' deſcēdē tibus. ¶ Cōfirmo q2 ibi duob' inſtitutis heredib' poſtea di catur ſi ſine liberis deceſſerint ſubſtituo caiū, ita demū ſubſti tut' nō admittetur altero inſtitutorum ſine liberis decedēte ſi ſupſit pſona q ex pſumpta mēte defuncti excluderet ſubſtitu tū, vt q2 eſſet ab inteſt. ſucceſſura. l. hr̄des mei. §. cū ita. ad tre. l. pe. C. de impu. ⁊ ibi Bal. ⁊ oēs maxime in vlti. col. ⁊ pbatur in. l. qui duos. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ in. l. qui duos. ff. de re. du. ⁊ ita pridie cōſului. Sȝ in ppoſita. q. nō ſuperat talis pſona, ptȝ q2 defuncta extraneum heredem inſtituerat. igiẜ Ang. male fuit
b loquut' ⁊ ſi caſus occurreret ꝯt eū audacter ꝯſulerē[b] ¶ Per
6 hoc infertur ad aliā. q. no. teſtator habebat vxorē pregnātē, ha bebat etiam ſororem ⁊ filiam iā natā ſororē q in quinq; ſolidis inſtituit filia in quartā pōte. ⁊ ſi vxor feminā pareret inſtitue bat eā i quartā ſi maſculū eū vlem heredē eſſe volebat ⁊ ſi in pupillari etate decederet frēm ipſius teſtōris. ⁊ eius heredes ſubſtituit mō frater ille ſubſtitut' deceſſit inſtitutis ſororib' ſuis hr̄dib' q filie primi teſtōris ſorores erāt. poſtea ex illo vē tre vxoris primi teſtōris natus eſt maſcul' q in pupillari eta te deceſſit, quriẜ an ſorores dicti teſtatoris inſtitute a fratre ſub ſtituto ipuberi pdicto poſſint ſuccedere ex pup. ſubſti. Ful. i. l. generaliter. C. de inſti. ⁊ ſubſt. ⁊ l. d. l cū acutiſſimi. refert mul tos cōſuluiſſe q ſic, ſȝ vbi viſum fuit ꝯtrariū: q ſubſtō illa de frē ⁊ et' hr̄dib' intelligiẜ facta liberis eius nō aūt extraneis attēto q nō vr̄ fuiſſe de mēte teſtōris pmi ſorores ſuas in ſucceſſione pferri filie ipſius teſtōris iā nate maxime q2 eā in ſucceſſione pdilexit inſtituendo eā in quarta cū ſorores dūtaxat in quinq; a primo teſtatore inſtitute fuerāt. alle doct. Bar. hic dū refert hāc fuiſſe deciſionē Ric. maldi. que eſt cōiter approbata ſm
7 Ful. i. d. l. gnāſr. ¶ † De materia aūtq venit appōne hr̄dū vide p. d. Ant. ⁊ abb. in c. in pñtia. de proba. vbi ſequitur dicta p Bar. hic. ⁊ p Bal. in. l. ſi. C. de here. inſti in. iij. op. cū tribus ſe. ⁊ in pluribus. q. al. ius. l. ⁊ in. l. i. C. de ꝯdi. inſer. ⁊ p Angel. in
8 cōſi. preal. ⁊ in. d. l. i. C. ſi impe. lib. ſo. li. x. ¶ † Alſo q̄rit Bar. an in caſib' ff. dictis debeant cōprehēdi heredes extranei an comprehendantur omnes in infinitum an vero primus, tñ et cum eo quo ad deciſionē q̄ōnis videtur hic oēs concordare ex cepto Bal. in. l. in annalibus. C. de ie. ⁊ in. d. l. antiquitas. C. de vſuf. dum dicit q non tranſit ad hr̄des in infinitum in caſu. d. l. antiquitas, ne alſo proprietas ſemper ſit inutilis. ar. l. ij. §. ſi. de vſuf. reprobat etiam intellectum Bar. in. d. l. in annalib'. ⁊ ff. dictum fuit. ¶ Et inquantū Bar. hic opponit de. l. ſi q's titio. de vſuf. accre. ⁊ rñdet vt hic p eū. adde q idē tȝ Bal. in. l. vnic. a. §. vbi. C. de cadu. toll. ¶ Quid aūt de ſeri. heredib' de quib' intelligatur vide aliquid p Bart. in. l. qui liberis. §. hec vba. ff. de vul. ⁊ pup. cuius deciſionē hīc no. ⁊ illā ſequiẜ Imo. in l. gn filiū. §. ſi. ff. de acq. here. ⁊ in. d. locis etiā tangit doc. an ap pellatione heredis intelligatur de primo an de oīb' in infini tū de quo etiā per Cy. ⁊ Bal. ī. d. l. in annalib'. ⁊ in. l. ſi. in. vij. op. in. xxi. xxij. xxvi. q. C. de her. inſt. p Bar. in. d. l. lucius. § ſem pronie. de leg. ij. vbi limitat hec dicta p eū in hoc articulo, et plen' vide p Imo. in. d. l. ſi iuſſa. §. diui. de leg. i. p ſal. in. l. vo litas. C. de fideic. vide tex. no. ⁊ ibi Bal. in. l. i. in ca. §. pōponi'. ff. de mi. vbi hr̄dū hr̄des teſtōris nō pñt venire ad fundū lega tū. imo cū hoc q reuerteẜ ad hr̄des teſtōris ſi legatari' ipſe ſi ne liberis decederet ⁊ ſi poſtea cōtingit tpe q ſine liberſ decesſerit quā deceſſerit pmi hr̄des teſtōris. de materia et vid p ol. ꝯſ. xci. ⁊ p mo. l. i. l. titia cū teſtō. §. ſi. d le. ij. dixi in. l. ſi. C. de le.
1 ¶ Si filius fuit captus ab hoſtibus viuēte patre ⁊ poſt pa tris mortem deceſſit, fingitur deceſſiſſe eſſe ſuus patre viuente, ideo nepos ſubſtitutus admittitur ex ſubſtitutione.
6 Diſpoſitio facta in caſu interpretato habet eundem effectum quem caſus originalis.
3 Prouiſio facta in caſu vero: non dicitur de rigore iuris habe re locum in caſu quo licet adſit veritas tñ ſubſit ſpes q poſſit veritas illa reſolui.
4 Audacia commendatur quando ſit in bonam partem, ſecus ſi in malam.

1 **Videndum.** † Si filius fuit captus ab hoſtibus viuēte pře, ⁊ poſt přis mortē deceſ ſit fingiẜ deceſſiſſe eē ſu' pře viuēte, idō nepos ſubſtitut' ſȝ ꝯſiliū

a ¶ De hac ma teria. vide Bar. i ꝯſi. lviij. in. i. vol. ⁊ vide Jaſ. i. l. ij. §. patronū. in ſi. ff. de in ius vo. ⁊ alex. in ꝯſi. cxxxvi. i. i. vo. in princ. ⁊ in cōſi. cxxvij. pn. l. v. vo. ⁊ i ꝯſi. cliij. l. i. vo. ⁊ felin. c. que i ec cleſiarū in. xxxvi. col. de cōſti. Tho.
b ¶ Cōſulerē. adde q p opi. in. facit q cōſuluit ancha. ꝯſi. cccclxxi. vbi vo luit q ſi teſtōr inſti tuto filio pupillo ⁊ ſubſtitutis duab' filiab' feminis ⁊ ſi ipſe nō viuerēt q ad ear liberos ex eis ſtim deſcē dētes bona deue nirēt. ⁊ oib' deſ ciētib' bona vēdā tur ⁊ diſtribuanẜ in pauperes xp̄i. Nō ſi vna ex dict; filiab' dicti teſtō ris moriaẜ relicta filia adhuc ſuperſ uente pupillo qui poſtea moriaẜ q bona excluſis pau peribus ⁊ nepte dūtaxat venire ad fi liam ſupſtitē rōni bus de quib' per Ang. in. d. conſil.

l. velle. in ſcdo capite ꝗ amittat ex ſu' ꝯſtitutione ⁊ ſic teſtm̄ non
rumpit. b. d. vſ. ꝑ a. l. §. ille caſus. ¶ Jn tex. ibi nihil enim ⁊c.
hic aſſignat vnā rōnem quare iſte caſus ꝯprehēdatur ſub ver
bis ſcdi capiti a. l. velle. que indiſtincte dicit ſi qs ſu' ĕe
deſierit vt hic in tex. ⁊ ſic nō diſtinguebat an poſt mortē p̄ris
vel ante deſierit eſſe ſu'. ¶ Jn tex. ibi niſi qd ⁊c. intētio hui'
litere eſt aſſignare aliam meliorem rōnem. quare ſm caput. l.
velle. debeat hic locū habere reiecta rōne prime dicta tanꝗ̄
nō bona: q: lʒ ſm caput nō diſtinguat quo tpe deſinat ĕe ſu',
tñ de neceſſitate debeat intelligi qñ deſigt eſſe ſu' teſtatore vi
uēte: q: ſm caput voluit puidere in caſu quo nepos preterit'
rūperet, ſʒ tūc demū rūperet qñ teſtatore viuente deſinit eſſe
ſu'. l. ſi n. io. ſ. ti. l. ſi qs poſthumos. §. ꝗ. ā. eo. id poiut hic aliā
rōnē meliorē, vʒ ꝙ lʒ filius deceſſerit poſt mortē teſtatoris. tñ
ꝑpter fictionē l. cor. fingit mortuus prima hora captiuitatis ⁊
ſic fingit viuēte teſtatore deſijſſe eſſe ſuus. l. lege cor. cū vulga
rib'. ſ. n. l. ideo mirum ſi locū habet ſm caput. l. velle. ¶ Mo.
ſ. ex iſto tex. ꝙ diſpoſitio facta in caſu īterpretato hʒ eūdē eſſe
2 ctū quē caſus originalis, † ⁊ ſic facit ſm Cy. ⁊ Ba. d. ⁊ Jmo. ꝙ
eadē actio oriat ex ſnīa interpretatiā q̄ oriabat ex originali, nā
hic videmus ꝙ illud qd hic interpretat' eſt ſceuola habet eū
dē effectū quē hʒ illud qd ꝓuiſū erat a l. velle. ad idē alle. qd
habetur in aut. de ſi. ante do. inſtr. na. §. i. ⁊ in c. le. ſtatuimꝰ. in gl.
3 ſup conſuetudine. de ele. ¶ † Scdo no. ꝙ ꝓuiſio facta in caſu
vero nō dr de rigore iuris habere locū in caſu quo lʒ ndſit ve
ritas: tñ ſubſit ſpes ꝙ poſſit veritas illa reſolui ⁊ inducit per
4 Bar. ad. q. de qua. ſ. poſt gl. ¶ † Tertio no. ꝙ audacia qñq; cō
mendat. ſ. qñ fit in bonā partē. facit ſm Jmol. vi. q. i. c. audi. a
• cter. ſecus ſi in malā. l. ſi qs in tantā. ¶ Jn glo. in ver. deſijſſe.
in prin. hic gl. ſentit ꝙ ex interpretatione extēſiua facta p ſce
uolā, ſcdo caſus huius. §. cōprehēdat ſub verbis ſcdi capitis.
l. velle. q: illa verba ꝓprie cōprehēdūt tm̄ caſum in quib' vere
deſijt eſſe ſuus ſine ſpe reaſſumēdi illum gradū. ſʒ in capto ab
hoſtibus eſt ſpes: ergo ⁊c. ⁊ ita tenet Bar. Ang. ⁊ paul. de ca.
hic, ſʒ Dy. Bal. ⁊ Raph. hic tenēt ſiml. ꝙ imo iſte caſus ex
preſſe cōprehēdat ſub verbis ſcdi capitis. l. velle. vt patet. ā. ſ.
pri. ibi ad oēs caſus pertinētia quos ſupplēdos in. l. galli ⁊c.
ſʒ ita eſt ꝙ iſte caſus qñ filius deſinit eſſe ſuus p captiuitatem
fuerat ſupplet' in galli aquilij ſnīa. vt. ā. e. l. §. qd ſi is ergo ⁊c.
⁊ ſic tenent qd tex. hic loquat de interpretatione declaratiua,
vt in ſimili accipit l. i. §. §. qui operas in gl. ad tertiū. ⁊ in. l. a. ff.
de ori. iur. ⁊ iſte intellectus ſatis videt poſſe ſuſtentari vt etiā
nō inficiat Jmo. hic, licet neutrā opi. eligere videat, nō puto
tñ multū fore inſiſtendū: q: ſiue ex verbis, ſiue ex ſnīa cōprehē
datur nō eſt magna vis in effectu. ¶ Jn ea. gl. ad ſi. cōcludit
hic gl. ꝙ iſte tex. loquat in nepote iam nato tpe teſtamēti, ſʒ
Bart. hic, vt refert Jmo. videt ſentire qd loquat in naſcituro
poſt teſtm̄. ſʒ nō intelligo quō Bar. hoc ſentiat niſi qñ oppo
nit de. §. ſi eius. ā. e. l. ⁊ ſoluit ꝙ ibi de nepote natu apd hoſtes
viuo patre ⁊ auo hic de nepote nato in ciuitate. ¶ Eſt verum
qd ille. §. loquit put rūdet Bar. ſʒ nō dicit Bar. ꝙ hic nepos
natus fuerit poſt tpꝰ teſtamēti. Jdeo non puto Bar. hic ma
le dixiſſe, ſʒ Jmo. intelligēdo verba eius vt prime retuli eum
reprehēdat ſequutus opi. gl. hic, ⁊ fateor ꝙ ſi ita dixiſſet Bar.
put eū refert Jmo. nō fuiſſe recte loquutū attēto ꝙ hic tex. lo
quat de interpretatione ſcdi capitis. l. velle. qd militat ī nepo
te iam nato. ¶ Extra gl. inducit Bar. iſtum tex. ad. q. ſtatuto
cauetur qd ſi qs vendiderit rem ſuā immobilē foreñ, vel ven
dēti cōſenſerit certa puniat pena. An ſi qs habēs actionē ꝑ
ſonalē ad aliquā rē immobilē, ⁊ ſic ſpem ad ipſam cōſequēdā
cōſentiat ꝙ alienet in forēſem dicat in penā ſtatuti incidere,
⁊ per iſtū tex. finaliter cōcludit ꝙ nō, ⁊ cum eo cōcordant hic
Ang. ⁊ Mod. ⁊ idē ante eos tenuit hic Nic. de nea. ⁊ Paul.
de ca. in. l. pe. ſ. eo. Sʒ certe nō eſt ita plana hec deciſio, vt pre
ſupponit Bar. ⁊ ſeq. q: tenēdo ꝙ iſte tex. in ver. p interpreta
tionē exponat. i. declaratonē vt tenuit Dy. Bal. Rap. vt. ſ.
tex. illi nō faceret Bar. hic qui tenet hanc literā loqui de extē
ſiua interpretatione. ¶ Scdo mouet q: nō videt vera deciſi
ſio Bart. intelligēdo ſtatutū formaliter loqui put ipſe refert:
q: nemini dubiū eſt q iſte de cōſenſiſſe vēdēti. pōt enī qs alie
nationi rei nō ſue cōſentire, forte q: aliqd ius hʒ in ipſa re imo
plerūq; neceſſarius eſt talis cōſenſus. vt no. gl. in. l. ſi fundus.
§. i. ā. de pig. cum alle. l. intereſt. C. de vſur. quo ergo tūc dici
pōt illū nō incidiſſe in penā nō reperio hec ab aliquo doct. eē
declaratū. ¶ Sʒ puto mētē Bar. fuiſſe ſtatutū in effectu puni
re vendentē rem ſuam immobilē foreñ, vel ꝯſentiētē vēdēti. ſ.
rem ipſius cōſentiētis quo caſu hīc verū eſt ſub illis verbis nō
cōprehēdi illū q dūtaxat actionē perſonalē habebat ad illā rē,
cuius alienatiōi cōſenſit. alr eñ ſi vendit ⁊ intelligit verba
a bar. put iacere vīr' male dixiſſet bar. ⁊ 3 caſus de īdubitabili.

a ¶ Videntā a de p
lu. do. ro. ꝯ. l. tr. vbi
an ceſſante ſhabi
litate foreñs recō
ualeſcat Jer' ⁊ qd
ſi ꝓhibeat actiōes
alienari, ⁊ aliqs hʒ
actiones ad mille
duca. ſi alienet an
incurrat in penā
ſtatuti.

¶ Nec huic deciſioni ita declarate obſtaret tex. ſʒ ītellectū Dy.
⁊ ſeq. q: lʒ doc. Bar. hic nō ꝓbet ex iſto tex. retēto ītellectu Dy.
⁊ ſeq. tñ in ſe veriſſima eſt: q: reus ad quā ſolū ꝑſonalē actionē
habeo dr mea per fictionē vt ꝓbat in. l. q actionē. ⁊ in. l. min'.
ſ. de reg. iu. dū illa iura vtunt vbo videt. qd fictionē denotat.
l. i. §. deieciſſe. cū ſi. ſ. de vi ⁊ vi ar. Vere eñ mea nō dr: q: illā ī
bonis nō habeo. l. quintus. §. argēto. ſ. de aur. ⁊ ar. le. vñ ſtatutum
loquēs in caſu vero nō trahit ad caſum fictū. l. iij. §. hec verba
cū ſi. ā. de ne. geſt. ergo ⁊c. ¶ Juxta hoc p declaratione litere
dicit Jmo. mirandū ꝙ ſceuola hic, ſo dubitauerit an iſte caſus
pertineret ad caput. l. velle. q: ex quo nepos erat iam nat' cla
rū eſt ꝙ poterat īſtitui etiā de iure antiquo: q: l. vij. ta. ſoli ꝓhi
bebat poſthumū aliení poſſe inſtitui, vt vidimus in pri. l. hui'
l. ⁊ ſic nō videtur ꝙ debuerit dubitari an teneat teſtm̄ vel rū
pat teſtm̄, ſiue filius decederet viuo p̄re apud hoſtes, ſiue poſt
eī' mortē cū ſemper reperiret ſe īſtitutū. facit. l. filio quē p̄r. §.
ſi. ā. e. ⁊ eadē rōne vr̄ ꝙ parū fuerit ꝓficua ꝓuiſio ſcdi capitis.
l. velle. niſi dicam' ꝙ ꝓuidit dando cōſiliū vt inſtituat nepos
ne poſtea ſuccedēdo in locū patris reperiēs ſe p̄teritū rumpat
teſtm̄ iuxta. l. poſtumo: ā. cū ſi. ſ. ti. ſ. Cū ſi ſolū cōſulēdo ema
nauit p̄dictū caput ex quo ꝓ gſāti ponit in hoc. §. nepotē fuiſſe
īſtitutū, adhuc vr̄ ꝙ nō debuerit dubitari teſtm̄ nō rūpi. ¶ Sʒ
dicere poteſt ſm Jmo. ꝙ de iure antiquiſſimo lʒ iam nat' poſ
ſet inſtitui. tñ ſi poſtea ſubintrabat gradū ſuitatis rumpebat
teſtm̄ etiā ſi fuiſſet pri' inſtitut' quaſi nō ſufficeret illa inſtitu
tio facta antea attento ꝙ nouus hō effectus cenſebat ex eo: q:
locū alteri' ſubintrabat, ⁊ id q: iſtō erat nimis rigoroſū, ema
nauit ꝓuiſio capitis ſcdi. l. velle. vʒ ꝙ per mutationē ſtat' de
nō ſuo in ſuū nō rūpat teſtm̄, ⁊ id dubitauit hic iuriſcō. an ca
ſus huius. §. etiā pertineat ad ſm caput. l. velle. nā ſi nō ꝑtine
ret adhuc eſſem' in iure antiquiſſimo dicēte ꝙ īſtitutio vitie
tur ⁊ hec colligūt. ſ. e. l. §. ſe. in vbo. ſʒ vetat rūpi. ¶ Nec ob. l.
filio quē p̄r. §. ſi. p̄alle. p quā videret ꝙ etiā ante velleū nō
debeiet rumpi teſtm̄ in. d. caſu. q: rūde ꝙ illa. l. fuit papi. q fuit
diu poſt ſceuolā, ⁊ etiā poſt velleium qd patet ſm Jmo. q: eñ
papinia. fuit poſt iulianū, vt colligit ex. l. §. in ſi. ā. de ori. iu. vbi
tullia. vltimo loco refertur inter iuriſconſ. ⁊ tñ nulla fit ibi mētio
de papinia. ergo quāuis d. l. filio in ordine prior ſit tñ in cōpo
• ſitiōe poſterior fuit ſicut. l. multi. ā. eo. que fuit vulpiani qui in
dubitanter fuit poſt ſceuolā ⁊ iulianū, ſed cōtra Jmo. qd nō
bene rūdeat oſtendo, nā in. §. ſoſitā. ā. ea. l. ſm cōēm intellectū
gl. ⁊ doc. dicit ſceuola ꝙ ꝯmutatio ſtatus de nō ſuo in ſuū nō
infringit inſtitutionē, ergo ⁊c. tñ puto poſſe rūderi, ꝙ ibi nō
loquit de nepote nato tpe teſtamenti, ⁊ ſic pertinēte ad ſm ca
put. l. velle. ſʒ de ꝑtinēte ad caſum galli aqlij. ſubtilia ſunt iſta
licet parū vtilia. Pau. de ca. hic p̄o intelligētia hui'. §. q̄re
bat. quid ſi iſte filius nō eſt mortuus apud hoſtes, vt q: reuer
ſus eſt tñ deceſſit poſt mortē teſtōris, an iſte nepos admittet
ex ſubſtitutiōe de qua hic, ⁊ rūdet quod nō: q: hic nepos nunꝗ̄
tenuit p̄mū locū irreuocabiliter ꝓpter ſpē reuerſiōis filio ab
hoſtibus: ergo nunꝗ̄ euenit caſus ſubſtitutionis. Nec militat
ratio iſtius. §. q: hic nunꝗ̄ reuerſus eſt. ⁊ ideo fingit mortuus
prima hora captiuitatis, ⁊ hec vera q: ſubſtitutio. de qua hic
fuit facta in ſuitate ſecus ſi in hereditate: q: tunc nepos ex vul
gari admitteret, pro hoc al. e. l. ſi mater. §. i. ſ. de vulg. ⁊ pup. et
intelligas lʒ ipſe nō dicat ꝙ iſte filius reuerſus ab hoſtib' vo
luerit adire hereditatem, alr̄ hic ſua qd eſſet de indubitabili.
¶ Poſtremo opponebat hic Pau. de ca. ad iſtum tex. in ṽ.
deſinere. ꝙ imo male dixerit iuriſconſul. qñ priuatio ſ ſuppo
nit habitū. l. r. ⁊ ibi Bar. de ver. obli. ſed ī dic cōditi teſtamē
ti iſte filius nunꝗ̄ fuit ſuus: q: ſemꝑ apud hoſtes captus ꝑmā
ſit, ergo moriendo non dr deſinere eſſe ſuus imo neceſſe eū re
uerti deinde deſinere. ¶ Tamen rūdet ꝙ hoc arg. non p̄ce
dit in dicta conditione adiecta ſubſtitutioni. ¶ Hec reſpon
ſio non habet ſaporem ideo aliter dicendum puto vʒ quod
imo dicatur deſinere habito reſpectu ad ſpēʒ recurrēdi a qua
deſinit cum moritur, hoc in ſimili probat tex. in. l. iij. §. deſine
re. ā. quemadmo. vſuſfr. amit.

1 ¶ Si ſubſtituatur nepos q nō erat natus tpe teſtamēti, ſed
naſcit poſt teſtatore viuente, ⁊ viuente patre ipſi' nepotis in
ſtituto caſus iſte non pertinet ad primum caput. l. velle.
2 Dictio mox pōt importare breue ⁊ longū tēporis interuallū.
3 Aliud eſt permittere quid fieri, ⁊ aliud prohibere ne factū re
ſcindatur, ⁊ ſtatu. quod vltra duos denarios pro libra non li
ceat hebreis feneratri. tunc vſq; ad duos denarios non intelli
getur permiſſum feneraſi.
4 Teſtamentum rumpitur ⁊ habetur pro preterito vbi quis nō
eſt vtiliter ſeu recte inſtitutus.
5 Dictio circumſcriptus comprehendit factum ſine dolo, ſiue
alia quauis cauſa.

Mutatio

6 Mutatio ſtatus heredis de non ſuo in ſuum vel econtra non viciat inſtitutionem.
7 Mutatio cõditionis teſtatoris de nulla in aliquã an faciat reconualeſcere teſtamentum.
8 Teſtm̃ factũ ab vſurario manifeſto non valet, ſed reconualeſcit, ſi poſt teſtm̃ preſtet cautio de reſtituendis vſuris ſecundũ formam.c.q̄q̄.de vſuris.in.vi.
9 Prohibitum intelligitur quicquid nõ reperit̃ pmiſſum, quid tamẽ limita procedere in his que ſunt de genere prohibitorũ, ſecus in his que ſunt de genere permiſſorum.
10 Sta. an ꝛ quando deroget alteri, habetur infra.
11 Iudex ordinari⁹ an poſſit cognoſcere i cauſis dãnoꝝ datorũ, qñ in his ſit deputatus iudex ſpãlis, puta magiſter dãnoꝝ.
12 Sta. ꝙ in cauſis realibus talis tñ ſit iudex, in perſonalibus vero alius tantũ ſit iudex. corã quo cognoſcetur de cauſa mixta.
13 Arguere licitũ eſt ꝯ inſectione legũ in materia nõ exorbitãti.
14 Fama an ꝛ quomodo probetur per duos teſtes.
15 Dictio in, quid ſignificet.
16 Teſtes quorum vnus deponit factũ in domo, alius prope domum an debeant reduci ad concordiam.
17 Sta. imponens penam inferenti iniuriã in perſonam, an tunc cõprehendat ſcindentes veſtes iniurioſe, vel accipiens frenũ equi ſuper quo eſt perſona.
18 Domus appellatione an veniant oſtium, et factum in oſtio dicatur factum in domo.

1 **Ille caſus.** † Si ſubſtituatur nepos qui non erat natus tẽpore teſtamẽti, ſed naſcit̃ poſt pre vita, ꝛ viuẽte pr̃e ipſius nepotis inſtituto caſus iſte nõ pertinet ad pmũ nec ad ſm caput.l.velle.q: primã loquit̃ de nepote q̃ naſcit̃ ſuus q: nemo eũ precedebat tpe natiuitatis, ſꝫ iſte nõ eſt talis. ſm caput loquit̃ de nepote qui natus erat tempore teſtamẽti, ſꝫ iſte tunc natus non erat ideo talis ſubſtõ facta de nepote nõ ſuſtẽtabat aliquo iure nõ p velleiã, vt dictũ eſt nec p galliũ: q: pũdebat ð nepote naſcituro poſt mortẽ aui ꝛ filij: ideo tanq̃ poſthumus alienus hic nõ poterat dici recte inſtitutus. Vñ tanq̃ nõ inſtitutus poterat rũpere pp. hoc iul. hũc caſum omiſſum ſuppleuit per.l.velle.ex ꝯmixtiõe ꝛ participatiõe vtriuſq; capitis.l.velle.nã participat de primo ꝙ loquit̃ de nepote nondũ nato tpe teſtamẽti ꝓut hic, itẽ de ſcdo qð loquit̃ de nepote nato viuẽte pr̃e ſuo, vt hic, ꝛ ſi nepos ſubſtitutus poſt teſtm̃ emãcipet̃ nihilominus ex ſubſtitutione ſuccedat ſubducto filio de medio nõ tñ erit ſuus ꝛ neceſſarius heres, ſed volũtarius h.d.vſq; ad.l.inter cetera. ꝛ diuide ꝛ expone literã, vt hic p Dy. ꝛ Bar. ¶ No.i.ꝙ dictio in, accipit̃ pro
2 valde, de quo.ĩ.latius dicet̃. ¶ † Scdo no. ex dictiõe mox. que põt importare breue ꝛ lõgũ tpis interuallũ, de qua dictione ꝛ ſiĺib⁹ plene dictũ fuit poſt Bar.in.l.fruct⁹.ꝛ in.l.diuor.ff.ſolu.
3 ma.ꝛ aliqd hic p Bal. ¶ † Tertio not. qð aliud eſt ꝑmittere qd fieri, ꝛ aliud ꝓhibere ne factũ reſcindat̃. ¶ Quod inducit Bal. vſꝗ ad.q. ſtatu cauet̃ ꝙ vltra duos dena.p lib. nõ liceat hebreis fenerari qð vſq; ad duos dena. nõ intelliget̃ ꝑmiſſum fenerari: q: hec ſunt diuerſa vt dixi, ꝛ p hoc imo. alleg. hic glo. notabi. firmantẽ. in cle.i.de vſu. addo Bal. idẽ tenentẽ in aut. ad hoc i.ĩĩ.col.C.de vſu. ꝛ in.l.eũ.§.q iniuriarũ.i vi.col.ff.ſi qs cau. vbi ad hoc alle. no. gl. Bal. lꝫ ħ de ea nõ fuerit recordatus. ¶ Pro h ẽt facit q: ar. a ꝯtrio ſenſu non pcedit vbi reſultaret abſonus intellectus vel iuri ꝯtrius, vt no. gl. in.c.i.in ṽ.ꝑmittimus.de eta.ꝛ qua.in.vi. ꝛ in.c.ſignific. nři. de fo. cõpe. in antiqu. ꝛ in.l.ħ.C.de ꝯdi.inſer. ꝛ in ſtatutis firmat expꝛeſſe Bart. in.l.
4 oẽs populi.in.vi.q.pñ.circa ſi.ff.de iu. ꝛ iur. ꝛ no. cano. in.c.ad aplicã.de his q̃ ſi.a pla. ſi. ꝯſen.ca. ¶ † Quarto no.ꝙ hi ꝯnõ eſt vtilir ſeu recte inſtitutus vꝫ hñi p preterito ꝛ teſtm̃ rũpit vt hic in ṽ.porro.facit q: idẽ videm⁹ in exhẽdatiõe.l.nõ putauit. §.nõ q̃m.ff.de ꝯta.qð facit ſm Ang. ad qð. Si ex forma ſtatuti alicui⁹ ciuitatis cauet̃ ꝙ non poſſit cõficit teſtm̃ niſi ſeruata certa ſolennitate a ſtatuto introducta vltra iur cõe. ꝛ per ꝯñs in eo teſtamẽto nõ poterit inſtitui rebellis, vel bannit⁹ ab illa ciuitate qui ex beneficio ſtatuti eſt poſitus ꝙ ſi pater hñs filiũ in ciuitate ꝛ nepotẽ exbãnitũ cõdit teſtamẽtũ in quo filium inſtituat eiq; nepotẽ ſubſtituat fili⁹ viuo teſtõre ꝑcedat, ꝛ ſic nepos cõſimilẽ cãm ne iure cõi efficiat̃ ſuus hr̃s ita rũpat teſtamentũ ſicut ſi oĩno eſſet ꝑterit⁹ ꝛ ab inteſt. ſuccedet de iure cõi qñ iuris cõis bñficio nõ eſt priuat⁹ p ſtatutũ ¶ Et ſubdit Ang.ꝙ tñ iſto caſu legata non confirmabunt per.d.aut.ex cã. C.de lib. ꝑte. qm̃ illa aut. pcedit qñ fili⁹ vel nepos nullo modo fuit iſtitut⁹ ꝛ ſibi fuit illata iniuria p ꝑteritionẽ vł exhẽdationẽ, h aũt teſtõr nullã ſculit iniuriã nepoti cũ eũ iſtituerit lꝫ inualide pp inhibitionẽ ſtatuti qð dẽ ſumme notãdũ eſſe. p limita.d.aut.ex cauſa. ꝛ a doc. nõ tactũ. imo. hic quo ad primũ dictũ Ang. dẽ ꝙ an talis bãnitus ꝑdat ſucceſſionẽ ab inteſt. q̃ eſt de iure cõi. recurrẽdũ eſt ad ea q̃ no. Ja. de are. ꝛ Bart. in.l.ex facto.§.ex facto.ff.ad treb. ꝛ p Bar. ꝛ alios, in.l.i.C.de her. inſti. hoc nõ tãgã hic, ſꝫ vide p Bar. in.l.amiſſione.§.q deficiunt.ff. de ca.di. ꝛ in diſpu. ſua inci. lucane ciuitatis ſtatuto. ꝛ Bal.ff. ea.l.§.ꝛ qd ſi tm̃. ꝛ in.l.ſi quã.ff.de his q̃ ſunt ſui vel alie. iur. et inclinãt magis cõiter doc.ꝙ nõ. ¶ Tñ Bar. in.l.ſi.in vlt.col. C.ſi pẽ.ap. mors inter. ꝛ in.d.l.i.in.vi.col. poſt Ray. ibi plenius Imo.in.d.l.ex facto. tenent ꝯtrium quo ad ſucceſſionẽ in loco in quo eſt bãnit⁹ ſꝫ for. ſtatu. q: ſtatutũ ciuita. hꝫ efficaciã nedũ quo ad priuãdũ bãnitũ quo ad fauores introductos a ſtatuto. ſꝫ etiã a iure cõi reſpectu illius loci.l.oẽs populi.ff.d iu. ꝛ
a iu. vñ vꝫ ꝙ quo ad illũ locũ oĩno p peregrino [a] habeat vt dicit tex. in.d.l.i. ꝛ plenı⁹ ꝓſequunt̃ doc. in.d. locis. ꝛ eſt ſatis ſuſtentabilis opi. circa qð vide etiã q̃ dixi in.l.ſi cũ dotẽ.§.ſi pater.ff.ſol.ma. Imo. in.d.l.ex facto. dẽ ꝙ ſaly. in.d.l.i.ꝛ hoc idem ſꝫ in lib. meo ſaly. ꝛ opi. Bart. ſꝫ Paul. de ca. in.d.l.i. tenet ꝙ perdat bona illius ciuitatis, ꝛ ita dicit ſe conſuluiſſe ꝛ ego ſiĺr pluries cõſului, tñ p nũc vlterius nõ attingo. ſꝫ remitto me ad ea q̃ dixi in.d.l.i. vbi cũ aliquali modificatione ſuſtineo opi. Bart ¶ Quo ad limitationẽ ṽo traditã p Angel. ad.d.aut.ex cã vtrũ pcedat Imo. ꝛ Raph. hic dicũt, ꝙ imo iſto caſu indiſtincte pcedat.d.aut. q: inſtõ inualida hẽt p preteritiõe, vt dictũ eſt, ꝛ in ſiĺi allegat imo. gl. in.l. poſthumus a primo in gl.i.ff. eo. Cõfirmo q: nõ ẽ verũ, ꝙ ita demũ ꝯſeruant legata ſi preteritio facta fuit ob iniuriã filij preteriti vel exhẽdati, q: imo talis ꝯſeruatio emanauit vt ſuccurratur voluntati nedum teſtõris, ſꝫ etiã filij preteriti, vt de ſe ptꝫ. ¶ Et ad hoc põt induci tex. in aut. vt cũ de ap. cog.ff. ꝛ hoc diſpoſuimus, in verſ. ad vtriuſq; ptis vtilitatẽ iũcto.§.ſin aũt hic obſeruata nõ fuerit. co. iii. quẽ tex. ita inducit Bart. in.l. filio ꝑterito.ff.ti.i. in.q. quã tangit de ꝑteritiõe poſthu. p hoc etiã adduco, q: aut. ex cã hꝫ locũ quocũq; mõ filius fuerit in ꝑteritiõe circũſcript⁹.§. fine igitur. iun-
5 cto.§.ſeq. in ṽbo circũſcriptiõe. in aut. vt cũ de ap.co † dictio enĩ circũſcript⁹ cõprehẽdit factũ, ſine dolo, ſine alia quãuis cã ar.l.aut pretor. in pnn. ꝛ fere p totã.l.ff.de iui. ꝛ in terminis no. Bar. in aut. ex cã. in ver. ð op. ꝛc. ¶ Puto tñ hãc opi. imo. et raph. eſſe modificandã qñ vltra dictã nepotẽ bãnitũ ſubſtitutũ erat aliquis alius vocat⁹ q poterat hereditatẽ illã adire circũſcripto vitio ꝑteritiõis, q: hoc caſu locũ hꝫ.d.aut. ex cã. glo. ꝛ Bar. in.l.i.§.ſi.ff.de vul. ꝛ pu. ſꝫ vbi nullus alius fuiſſet inſtitutus tunc nõ puto pcedere.d.aut. q: cũ ſit correctoria regula a iuris cõmunis, de qua in.l.nemo.ff.de teſt. mi. ꝛ in.l.eã quã cum ſi.C.de fi. deicõ. ꝛ loquat̃ qñ vltra ꝑteritũ erat inſtituta alia perſona q̃ adire poſſet hẽditatẽ ceſſante preteritiõe. iõ nõ dꝫ extendi ad caſum in quo vltra vitiũ preteritiõis aliud quoq; vitiũ militaret. ¶ Pro hoc adduco ſingulare verbũ Imo. i.l. ſi fi-
b lio ꝑterito. in antepe. chat. ff. ti. i. vbi dẽ ꝙ ſi filius erat preterit⁹ vel exheredatus ꝛ alius fuerit inſtitutus qui repudiauit nõ habebit locũ diſpõ.d.aut. ex cã. q: ruptura teſtĩ ex vitio ꝑteritionis nõ durauit attẽto ꝙ teſtm̃ incepit deficere ex alia cã q̃ preteritionis.ſ. pp hereditatẽ nõ aditã ab herede ſcripto. alleg. in arg.l.ſi p parte.§. verſum.ff.de in rem verſ. ꝛ lꝫ ꝯ illud dictum Imo. habeamus deciſionẽ Bal. ꝛ Pau. de ca. in.d.l. filio ꝑterito. quã Paul. de ca. ibi reputat ſingl̃r notãdã, ꝛ iõ dubitari poſſit de dicto Imo. tñ quo ad caſum q. noſtre non video quare negari poſſit ꝑdictus intellect⁹ lꝫ rõ adducta multũ vigere
6 videat̃. † Itẽ not. iuncto.§.ſi. mutatio ſtat⁹ hẽdis de non ſuo in
7 ſuũ, vł ꝯ nõ viciat inſtitutionẽ. ¶ † Et iuxta hoc q̃rit h. Imo. poſt Bal.ff.e.l.§. etiam ſi parente an mutatio ꝯditionis teſtatoris de nulla in aliquã faciat recõualeſcere teſtamẽtũ, ꝛ dicit ꝙ nõ ſi funditus erat nulla per.l. eius qui. in prin. ꝛ.l.ſi fili⁹.ff. ti.i. ſecus ſi erat nulla propter aliquod accidens, vt eſt tex. ſm Bal. ſingularis in.l. qui ſoluẽdo nõ erat duos appollinarios.
8 ff.de he. inſti. † Ex quo inferunt ꝙ reconualeſcit [b] teſtamentum
b factũ ab vſurario manifeſto ſi poſt teſtamẽtum preſtetur cautio de reſtituendis vſuris ſm formam.c.q̃q̃.de vſu. in.vi. ꝛ ibi hoc tenuit Io. an. in nouel. ꝛ idem Bar. in.l. filio. in ſi.ff. titu.i. ꝛ Bal. in.l.ſi.C. ſi a nõ ꝯpe. iud. ꝛ in.l. vniuerſa.C.de preci. impe. offe. ꝛ in repe.l ſi.in.iiij col.C.de ſac. ſan. eccle. ꝛ Ang. in diſpu. ſua incip. aſtẽſis miles. ꝛ in.d.l. qui ſoluendo. ꝛ Imol. plene in d.l. filio. ꝛ eſt magis cõis opi. q̃q̃ Io. de lig. ꝛ Fran. de ramp. cõſuluerunt ꝯtrium p aliquas rõnes ſatis efficaces quas refert Imo. in.d.l. filio. ꝛ fuit opi. Cy. in.l.i.§. ſi filios. de leg. iij. vt ibi refert Bal. ꝛ idem tenet Gratianus. ꝛ Io. an. vt refert ꝛ ſequitur Bal. in.l. poſthumo.C.de bon. poſſ. contra tabu. ꝛ in.l. executorẽ. in.vi.col.C.de executio. rei iudi. ad hoc ſubtiliter ponderantes tex. in.d.c.q̃q̃ vt plene p eos in.d. locis. et Bald. in l. ſi arrogator. in.vi.col de adop. ꝛ in.l.iij.C.de leg. ꝛ in.l.ſi hereditas. de manu. teſtamen. per Bald. in.l. legitima. in fine.ff. de pactis. ꝛ in.l. ex libera.C.de ſuis ꝛ legitimis. ꝛ in.l. pignoris.

a ¶ Peregrino. in hoc articulo vide qð voluit Alex. cõſ. cclxxvi. incip. filiofamilias tarlato.

b ¶ Recõualeſcit. adde ꝙ Bal. ꝯſil. cccxxxiiij. iiij. libr. dẽ ꝙ recõualeſcit etiã p hẽdes preſtita ſit cautio poſt mortẽ de m͡ã. ſ. ſtatuto tñ teſtõris. Quid autẽ ſi fecit teſtm̃ ad pias cãs penitẽs nõ tñ ſolenni preſtita cautione vide per Alex. ꝯ Bar. cõſ. ccccxx.

de here. inſti. ⁊ aliquid per Bar. in. l. a. in. ij. col. ſ. de reg. ca per Ant. de Butr. in. c. pl3. de conue. cōiu. ⁊ in diſpu. bononienſis viurarius. ⁊ Pet. de anch. in. c. ſi co ipe. de reſcrip. lib. vi. ⁊ in d. c. ij. ſ. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. ſi vnus. ⁊ Mod. in. c. q: inoſ bus. de viur. ⁊ iſta opi. in pūcto iuris eſt ſuſtentabilior de quo articulo vide etiā p doc. in cle. i. de ſe. ul. poſt glo. ibi. ⁊ Bald. in. l. humanitatis in vii. col. C. de impu. ⁊ in. l. pignora. ff. de her. inſti. p Lau. de rodul. in repe. c. cōſuluit. de viur. in. ij. q. prin. q. xxi. per Pau. de ca. in conſ. lxxxij. ¶ Et tangitur etiam in d. locis maxime per Bal. quid ſi teſtator tempore teſtamenti non erat viurarius, ſ3 poſt teſtamentum ſic an teſtamentū rum-
9 petur cautione non preſtita tenet q ſic a per. l. i. ſ. exigit. cum ibi no. ſ. de dono poſſ. ſm tabu. quod pēdet ab intellectu eorum q ibi habentur. ¶ † Item not. ex iſto tex. in verſi. deniq. iuncto verſi. poſte. tex. q illud quod non reperit permiſſum intelligitur ꝓhibitū quod tamen limita procedere in his que ſunt de genere prohibitorum, ſecus in his que ſunt de genere permiſſorum. vt habet in. l. necnon. ſ. quod eis. ex quib' cau. ma. ⁊ in. c. a. de tranſla. prelato. ¶ † Item not. ibi, duobus quaſi
10 capitibus. ar. ſm Cy. ⁊ Bal. q ſi ſtatuto cauetur q in caſibus a centum lib. ſ. alis ſit iudex ⁊ alio ſtatuto prouiſum eſt quod in cauſis pupillorū alius ſit iudex q ſi contingat cauſam vertentem pupillo a centum lib. ſ. ambo iudices debent ſeſe coadunare ⁊ ſimul cognoſcere. vel ſm Cy. locus erit preuentioni, arg. l. a. ff. de offi. cōſu. l. cū quedā puella. ff. de iuriſ. om. iudi. ſed verius videt q attendi debeat q ſtatutū ſit magis ſpāle ⁊ illud
b derogabit alteri b ar. d. ſeruus v. huius. ſ. ſi. de leg. ij. cū ſi. ſ3 ita eſt q ſtatutū de cauſis pupillorū videtur eſſe magis ſpāle: q etas pupillaris nō ꝯpetit niſi pupillis, ꝙ̄titas vero pōt ineſſe cuilibet cauſe ⁊ conuenit cuilibet pſone. ¶ Item ſtatutū pupillorum tanq̄ magis priuilegiatum, ⁊ magis fauorabile vr q preferri debeat. ar. l. priuilegia. ſ. de priui. cre. ⁊ hoc tz Barto. ⁊ Imo. hic. ⁊ Bar. in extrauag. ad repri. in ver. non obſtante. que alle. Imo. hic qui etiā dicit vidēdū eſſe Jo. an. ⁊ Pet. de anch. in. c. ſtatutū. ſ. cū vero. de reſcript. in. vi. ¶ Addo Bal. in. l. pe. in. vi. col. C. de execu. rei iudi. per no. per gl. in. l. iuriſgētiū. ſ. ſed ſi fraudandi. ff. de pac. ⁊ idem Bal. in. l. an pun. et expreſſius in. iij. q. ff. de offi. conſu. ⁊ Ba. in. l. i. ſ. vbi autē. in pe. col. C. de cadu. tol. per Bal. ⁊ Imo. in. l. tutte tertores. de legā. ⁊ Pe. de anch. in repe. c. canonū ſtatuta. in ver. ſed pone duo ſunt ſtatuta ibi firmat dictam concluſionem. de conſtie. ⁊ hoc eſt tenendū tz Ba. in. l. infactis. C. de pro. ſa. ſcri. lib. xij. videat tenere contrarium. l. q preferatur iudex ꝗ̄titatis, dicit tū
c volens pluries q Bar. ibi non ſcripſit. ſ3 fuit quidā doc. perufi. c ⁊ idē in ſimili tenet Bal. in. l. qui poſthumos. ad ſylle. ¶ Sed cū opi. Bar tenet Ro. l. i. ſ. i. ſ. de o. ꝑe. no. nū. ⁊ ang. i. l. teſtā. C. de teſt. ¶ Nec ob. no. p Bar. in. d. l. qui poſthumos. q pro reſpōſione videas no. per Bar. in. l. ij. ſ. ſi. i. ad ſylle. circa hoc
11 cardinem an attendendū ſit quod nocet. ¶ † Nec obſt. quod no. Bar. in. l. ſtudentibus. C. de offi. prefe. vrb. ⁊ Bal. in aut. habi. C. ne fi. pro pa. vbi dicunt q poteſtas qui habet generalem iuriſdictionem poteſt eſſe iudex in cauſis dānorum datorum q̄uis in his ſit deputatus iudex ſpecialis. ⁊ videt concordare Bar. in. d. l. tutte tertores. q rādet q ibi aperte ꝯſtabat iuriſdictionem non eſſe diuiſam ſicut in caſu. q. noſtre. ¶ Uel aliter reſpondet ſm Ang. in. l. cum pretor. in prin. ff. de iu. ⁊ in. l. ſi qui cum procuratorio. ſ. ſi. ff. de procu. ⁊ in repe. l. ſi vacantia. in. iij. char. de bo. vacan. lib. x. ⁊ in. d. l. teſtamēta. vbi dicit q Bar. in d. l. ſtudentibus male fuit loquutus: q per iuriſdictionē ſpālem derogetur generali. c. ſtu. iuriſ. de offi. lega. ¶ Nec ob. d. l. ſtudentibus. q ibi prefectus vrbis cognoſcere non potuiſſet de cā annonarū niſi lex ibi expreſſe hoc diſpoſuiſſet vlterius p. d. eadem. lo: q alias ſpectabat ad prefectum annone. ¶ Uel aliter reſponde vt ibi per Imol. in. d. l. tutte tertores. ⁊ p Bal. in aut. habita. cui' reſpōſio ſatis eſt de mēte Angel. in. d. l. teſtamē. licet Imo. in. d. l. tutte nō referat. ¶ Prima tū reſponſio mihi m ſatis placet de qua materia etiam vide p Ang. in. l. ſi. C. de iur. om. iu. poſt Bal. ibi, ⁊ Ange. in. l. ſi. C. de cano. largi.
12 li. xi. ⁊ per Dy. in. c. generi. de reg. iur. in. vi. ¶ † Item inducit iſte tex. per Cy. ⁊ Bald. ad. q ſtatutū dicit q in perſonalibus actionibus talis tū ſit iudex in realibus alius tū ſit iudex cotam quo cognoſcetur de cauſa mixta. facit ſm Cyn. q ambo ſint iudices ſi ſimul inceperit per iſtū tex. tū ſm Bal. vr dici poſſe q ſit locus preuentioni p. d. l. i. ff. de offi. conſu. ⁊ per. d. l. cū quedā puella. ſ3 Imo. hic arguendo ꝯ Bal. dicit q. l. i. de offi. cōſu loquit qn ab initio cōſtabat iuriſdictionē vtriq ꝯpetere. hic aūt dubitabat ꝓpterea ꝯcludit q ꝯ ſe dēt coadunare vel idem ꝯ ſuperior q huic caſu ꝓuideat alle. l. cōmodiſſime. ff. eo l. ⁊ d. l. tutie tertores. ¶ Puto poſſe ſuſtineri q quilibet poſſit eſſe iudex p ſe quaſi qlibet cenſeat hre iuriſdictionē q

d ſub ſimplicib' vel ut caſus mixtus d in materia fauorabili. d. l. cōmodiſſime, ſ3 in iuriſdictiōis ordinarie materia ē fauorabilis. vt no. gl. in. c. i. in ver. pceſſus. de reſcri. in. vi. ⁊ iuriſdictio intelligit cōpetere inſolidū. d. l. i. de offi. cōſu. ⁊ no. Bar. in. l. ſi vni. alias in. l. pōponius. de re iudi. ⁊ plene in. c. prudētiā. de offic.
13 deleg. ergo ⁊c. ¶ † Item no. ex iſto tex. q licitū eſt arguere ex cōiunctiōe. l. qd intelligit hic Imo. in materia nō exorbitāti. alias neceſſaria eſt ꝓuiſio ſuperioris habētis p̄tātē. l. cōdēde. de quo hic p Bar. ⁊ Ang. ex quo infert Imol. q ſi vnus teſtis in cā ciuili deponit de veritate ⁊ duo de fama ſuper eodem q
e ꝓbāt ⁊ ſimul e iūgunt dicta ipſorū ad effectū plene ꝓbationis,
14 iuxta no. p doc. i. l. admonēdi. ff. de iureiu. † ⁊ id dixit fama per duos teſtes ꝓbari debere: q: ei ſic ꝓbata nō facit ad ſemiplenā ꝓbōnē de p ſe. l. ij. ſ. eiuſdē. de teſti. ⁊ no. Bar. in. l. de minore. ſ. qn: plurimū. ſ. de q̄ō. ⁊ glo. in. c. veniēs. el. ij. extra de teſti. cū cōcor. ¶ Iuxta hoc non omitto q Bal. hic arg. huius tex. dicit vnū mirabile verbum qd crede mihi alibi ſcriptū non reperies vz duo ſunt teſtes quorū vn' de veritate ⁊ fama alius de fama tm ſuper eodem negotio deponunt q concludenter probent, ſed hoc non puto verū: q nō reperitur iure cautū q vnus teſtis faciat regulr ſemiplenā ꝓbationē. arg. l. vbi numerus. de teſt. ⁊ iuſiurandi. cū ſi. C. eo. tit. ū. moueor: q ſi dictum Bal. eſſet verū ſequeretur q vn' teſtis faceret ſemiplenā ꝓbationē, itē ⁊ vnā quartā alterius ꝓbōnis. ptz q: ille teſtis qui de veritate deponit ſemiplene ꝓbat, itē ⁊ q: dicit de fama ſemiplene probaret quo ad famā q plene ꝓbata duntaxat facit ſemiplenā ꝓba. quo ad effectum de quo principalr agitur. d. ſ. eiuſdē. cū cōcor. ⁊ ſic reſpectu fame faceret vnā quartam partē plene proba. circa ipſum principale negotiū, ⁊ ſic vltra q ſi mū plene ꝓbaret quod aperte repugnat preallē. iuribus ergo ⁊c. ¶ Moueor tertio: q: ſequeret aliud abſurdū, vz q ſi vn' teſtis deponēs ſe interfuiſſe ꝯtrui puta depoſiti, itē ⁊ q poſtea interfuit qn depoſitarius cōfeſſus eſt ſe habuiſſe illud depoſitum parte preſente iſ cōfeſſio ſi p duos teſtes ꝓbet plene probat depoſitū iuxta. l. publi. ff. depo. hoc mō haberem' tn teſte duas ſemiplenas proba. circa idē ⁊ ſic p vnū teſtē poſſet probari plene ſup eodē negotio. qd eſt ꝯ. c. eſt nobis. extra de teſt. c. in omni negotio. e. tit. ⁊ d. l. iuriſiurādi. in ꝟ. etiā ſi ꝑclaris honore fulgeat: ergo ⁊c. attamē tene mēti iſtud dictū Bald. nā cū nemine hēat ꝯdictorē eius auctoritas non parum vigeret in practica, ⁊ vidi alias de hoc dubitari apud peritos q hoc dictū ignorabant. ¶ Sed pro ꝓfundiori intelligētia poſſes dubitari an ſi vnus teſtis de veritate deponat alius de confeſſiōe prīte parte emanata poſſint iſtorū dicta coniungi ad plenā ꝓba. inducendā. Bar. in. l. admonēdi. maxime in. xij. col. vbi de hac materia attingere videtur nō aperit ſed Bal. in. l. ſi quis ex argētarijs. in prin. ff. de eden. aperte decidit q ſic q ſi qlibet ꝓbat ſemiplene circa idē, ſecus ſi qlibet faceret indiciū: q nō cōiungeret ad plene probandū per id qd pulchre no. i. l. cū ꝓbatio. ff. de proba. ¶ Nec ob. q videant ſing. q: Bal. in. l. de qb' ff. de legi. ⁊ in. l. ii. de cōtra. ſtipu. cū cōcor. cōcludit q ſingularitas adminiculatiua dicti teſtium non vitiet, ſ3 ſec' in obſtatiua.
15 ¶ † Ultimo q: Bart. poſt gl. in vec. in ſufficiēs. tractat de ſignificatione iſtius dictionis in f. Adde q inquātū Bar. tz q
f ſi ſimplr ponit ⁊ nō in compoſitione ⁊ adijciat loco q diſtinguit vz an ponat in accuſatiuo an in ablatiuo. ſi i ablatiuo not. intrinſecitatē, ſi in accuſatiuo ſecus, niſi rō ꝯtinuitatis euidenter aliqd inducat, vt hic latius p eū, nā dicit Bal. hoc procedere qn appoſita eſt dictioni importāti motū iuxta id in campo curro ⁊c. ſecus ſi apponat dictioni denotāti terminū: q: tunc ſemper etiam accuſatiuo denotabit intrinſecitatem ſaltem ex intellectu iuris ut. l. ij. ſ. i. ⁊. ſ. in locū. ff. de relig. ¶ S3 Imo. hic tenens opi. Bar. dicit q ibi fuit adiecta dictio preteriti tpis ⁊ ſic rei perfectionem denotans ideo ſignans intrinſecitatē, adde q tz Imo. non dicat iſtud fuit dictum Bal. in rubr. ff. ſo. ma. tamen pro opi. Bal. hic dico, q licet ſit adiectū verbum preteriti temporis ⁊ ſic perfectionē denotāe tamen quo ad intrinſecitatē vel extrinſecitatē nihil refert, an preſentis, ad preteriti tēporis ſit viſus verbis. vt in ſimili vtitur ipſemet Imol. in. l. non putabam. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ Rapha. cu in l. ſi cū legetur. de leg. i. vnde ſi ponas caſum in. l. i. de arb. cedē.
16 certe idē erit dicere pēdeat vel pepēderit in edes. ¶ † Unde cū non videatur recte reſponſum ad. l. ij. de relig. ⁊ ideo ſto cū limitatione Bal. hic. Iuxtatum tamē Bar. hic infert ad qōnē teſtiū quorū vnus dixit factū in domo alius prope domum an debeat reduci ad cōcordiā, ⁊ tz q ſic. adē tz Bal. in. l. de quib'. ff. de le. facit regula. c. cū tu. de teſti. ⁊ hic etiā quo ad effectum vt probēt, vt ibi. ¶ Subdit tū Bar. q nunq̄ ſic concordia quo ad effectū probādi ſi teſtes ſunt diſpares numero vel dignitate: q: tunc vr recurrendū ad. l. ob carmē. ff. de teſti. alle. dictum Imo.

a ¶ Quod ſic adde vt p Fed. cōſi. vij. ⁊ Cal. conſilii. de vſuris.

b ¶ Aliteri. adde q voluit Lud. ro. conſi. cccxi.

c ¶ Quidā periſi. hic peruſinus fuit dīns comes de pu ſio, vid plene per Jaſ. in. l. quidā cā nuū. in. xiiij. col. ſ. de verb. ob. ⁊ in. l. oēs populi. in repe. tiremeſi. in prī. ſ. de iuſti. ⁊ iur. cū adde Alex. hic, et in cōſi. cxxij. in. i. vo. ici. viſis actis. in. vi. col. Tho.

d ¶ Mixtus. adde eundē conſi. cxvi. ij. lib.

e ¶ Simul iungūtur. adde an ꝓbationes imperfecte ſimul iungantur. Lud. ro. conſi. vij.

¶ Uide plene p Jaſ. in. l. admonēdi. i. xviij. col. ⁊ ſe. de iureiur. ⁊ Lud. ro. i ꝯſi. cccc. inci. in caſu prepoſite cōſultatiōis. ⁊ pe. Cor. in cōſi. lviij. incip. in hac ꝯſultatione in. ij. col. Tho.

f ¶ Dictionis in. De hac dictione vide late p Lud. ro ꝯſi. cccixxvij. ⁊ vide per Oldra. conſi. xiix.

Inno.in.c.cũ ctingat.de offi.dele.adde ꝙ hoc idẽ tenet gl.i. q̃ obtinere dicit: quia nunq̃ erit locus reductioni ad concordiã. Difficile enim eſt paritatẽ in teſtibus reperire, ⁊ hoc idem tenet Bar.in.l.ij.§.ſ. creditũ in ſi.ſ.ſi cer.pe.⁊ Bal.in.l.ſꝫ ⁊ ſi poſſeſ. §.pe.ſ.de iureiu.⁊ in.l.j.in.iij.col.ſ.ſi cer.pet. ⁊ in.j. cõſti. in.§.qbo ⁊ in.l.an in inſulã.§.j.ſ.ſol.ma.⁊ Bald.⁊ Card.flo. in c.cũ tu.Ↄtrã tñ ſentit gl.iij.q.iij.c.ſi teſtes.⁊ in.c.in nr̃a.i gl. ſ.de teſt.⁊ do.Ant.⁊ Abb.in.d.c.cum tu.⁊ Abb.in.d.c.in nr̃a.per.d.c.cum tu.quod indiſtincte loquitur ⁊ non habita differentia an pares ſint vel diſpares.ℭ Dicit tñ Imol. in.l. ſtipul antem.§.i.ſ.de ver.ob.ꝙ propter auto.Inno.gl.et difficile eſſet obtinere cõtrariũ, attamẽ in pũcto iuris puto probabilius tenere cũ eo q̃ ſentit glo.in.d.c.in nr̃a.vt.ſ. a proxĩe ſcĩ ſm illũ modũ ſm quẽ ad concordiã[a] reducunt.ℭ In quãtũ Bar.hic circa dictionem in,cõcludit ꝙ q̃ñ adijcitur dictioni denotanti locum in ablatiuo denotat intrinſecitatem, ſecus in accuſatiuo.dicit hic Bal.iſtud ꝓcedere q̃ñ dictio in, eſſet appoſita dictioni importanti motũ iuxta illos vulgares verſus in campo curro ⁊c.ſed ſi adijcitur dictioni non importanti motum,ſed terminum ſemper importat intrinſecitatẽ. l.ij.§.j.iuncto.§.in locũ.ſ.de reli.⁊ ſump.fu. vbi tert.pariſicat iſtos duos caſus dicere in loco,vel in locũ,ſed Io.de Imol. h.d.poſſe reſponderi ad.d.§.in locuꝫ.ꝙ ibi fuit adiecta dictio in,verbo preteriti tꝑis ꝙ denotat ꝑfectionẽ.l.j.§.ſi.ſ. q̃ q̃ſq̃ tur.nimirũ ſi ibi denotat ſemp intrinſecitatẽ, ⁊ iſta fuerũt etiã verba Bald.in rub.ſ.ſo.ma.Ↄ Io.de Imol.tñ facit,ꝙ lꝫ verba preteriti tꝑis denotẽt actũ ꝑfectũ non tñ magis referũtur ad intrinſecitatẽ q̃ ad extrinſecitatẽ nec iura alle p Io.de Imo.aliud ꝓbãt. Imo.Raph.cu.in.l.ſicut legẽt.ſ.de lega.j.et ipſemet Io.de Imol.in.l.nõ putabã.ſ.de cõdi.⁊ demõ. videntur aperte velle,quod dixi vñ ſatis puto ſubſtineri poſſe opin.
17 Bal.hic per quam modificat doctrina Bart.ℭ †Itẽ in materia iſtius dictiõis in.adde hic Bal.ꝙ q̃ñ adijcit perſone vt ſi ſtatutũ imponat penã inferenti iniuriã in perſonã:⁊ tunc an cõprehendat ſcindentẽ veſtes iniurioſe vr̃ ꝙ ſic ſm eũ per l.ſꝫ q̃niã.ſ.de iureiu. ⁊ ibi Bar.l.l.licitatio.§.q̃ illicite.ſ.de pub.⁊ Inno.in.c.nup.de ſen.excõ.⁊ doc.in cle.i.de pe.⁊ Pet. de anchara in cle.cauſam.de elect.Bal.in.l.ſi qua pcalũni.j.C. de epiſ.⁊ cleri.⁊ in predictis locis habes an accipiens frenuꝫ equi ſuper quẽ eſt clericus ⁊ impediens eum ire incidat in excõicationem acſi in iniua violentas in clericũ iniecĩſſet.c.mo
18 do quid ſi aufert vel ſcindit ei veſtes.ℭ †Itẽ q̃ritur hic Bal.
b an factũ in oſtio dicat eſſe factũ in domo[b] de quo vide latius per Bar.in.l.i.§.i.de col.dixi in.l.cetera.§.ſenatus.ſ.de le.i.et l.plerũq̃.ſ.de in ius voc.per Ioan.and.in addi.Specu.in rubri.de immuni.ec.l. Et vltra predicta de dictione in,vide per glo.in.c.quibus.de conſe.diſt.iij.⁊ in.c.cũ factum. de pe.diſt. ij.per Spec.⁊ Ioan.an.in tit.de iniur.⁊ dam.da.§.i.ver.pone. ſtatuto.per Pau.de le ꝫ.⁊ d. Anto.in.c literis.circa prin.de teſt.ſpo.⁊ Bal.in.l.iij.ſuper verſi.idem ait.ſ.nau.cau.ſta.per Archi.xl.diſt.c.ſi papa.Spe.in tit.de alle.⁊ diſpu.§.poſt hoc. ver.vel ibi imponitur pro valde ⁊c.p gl.in cle.paſtoral.in ver. ſimiliter.de re iu.ℭ In ea.gl.ibi,ibi iam natũ eo tꝑe quo natus eſt filius hanc glo.reprehendit Ange.hic inq̃ẽtã ipſa vult ꝙ ſꝫ caput.l.velle.hꝫ locũ q̃ñ nepos naſcit vivo teſtatore ⁊ mortuo iã patre ſuo tꝑe teſtamẽti:q: tũc cũ talis nepos ſit naſciturus ſuus etiã ſm tẽpus teſti poterat inſtitui etiã ſm tempus l.xij.tab.nõ ſaluari põt hec glo.ſm Imol.ſic refertur ad caſum. §.videndũ.ſ.ea.l.vel aliter ſm eum intelligẽdo.ꝙ in ſecundo capite.l.velle.duo diſponat que hic tangit gl.tñ in ſcõo termino addit.l.xij.tab.ſicut in filio dictũ fuit de primo capite.ſ.ead. l.§.nũc.de le.ℭ Hec ſcda ſaluatio nõ multũ placet:q: prim᷒ caſus hic poſitus in glo.non põt dici ꝙ pertineat ad ſcõm caput.l.velle.ſꝫ a primũ. Et licet prima ſaluatio Ioan.de Imol. ad gl.poſſit cũ aliquali tñ diuinatione procedere, tñ doct.cõiter intelligũt gl.male dicere Alia q̃ circa hãc gl.dici poſſent declarata fuerunt in.§.nunc de lege.in gl.mag.ſ.eo.ℭ Vltimo nõ omitto in hac.l.ꝙ Pau.de ca.hic arguendo Ↄ iſtũ tex. dicit videri ꝙ imo nepos iſte non debuiſſet poſſe admitti ad ſuccedendum ex ſubſtõne de qua hic,⁊ hoc non tangunt doc. ℭ Mouetur:q: hec ſubſtõ facta fuit in ſuitate.vñ licet filius deſierit hic eſſe ſuus,tñ nepos antea emãcipatus nõ efficitur ſuus.iuxta ea q̃ habent.ſ.ea.l.§.⁊ quid ſi tñ.ergo nec admittetur ad hereditatẽ.alle.gl.q̃ hoc aperte dicere vr̃ in.l.ſi mater. §.i.ſ.de vulg.⁊ pup.Subdit tñ r̃ideri poſſe.ꝙ id hoc admittit ex hmõi ſubſtõne ne aliꝯ veluti preteritus rumpat teſtamentũ attento ꝙ oẽs prouiſiones poſite in hac.l.inducte ſunt ad prouidendũ.de teſt.a.rũpantur.ideo cõcludit ex prouiſiõe ſceuole cẽſeri ex ſubſtitutiõe vocari.ℭ Puto tñ vltra eũ aliter poſſe r̃nderi ad glo.in.d.l.ſi mater.§.i.vꝫ ꝙ illud ibi id ſit: q: ſubſtõ fuit collata in certũ ⁊ indubitatuꝫ tꝑs.ſ.viuo teſtatore moriatur, ideo nõ hꝫ locũ in alio tꝑe,ar.l.ſi ita q̃s.ſ.de vulg.⁊ pup.⁊ hoc etiam in diſcurſu ponit Bar.in.d.l.ij.ſi mater.§.i.ℭ Vel etiã põt aliter dici,vꝫ ꝙ hic habuit locũ ſubſtõ i ſuitate intelligẽdo ꝙ hic fuit emancipatus viuo teſtatore,ſed mortuo tñ patre nepotis,ſꝫ ſi eo viuo tunc tene reſpõſiones.ſ. traditas Vltimo põt reſponderi,vt fuit de mẽte Bart.hic dum opponit de §.⁊ quid ſi tñ.vꝫ ꝙ allegata i Ↄtrariũ procedũt q̃ñ reſpectu ꝑſone ipſius inſtituti nõ potuit habere locũ ſubſtõ.hic aũt loquimur quando non inſtituti,ſed ſubſtituti mutata eſt ↄditio quo caſu non vitiatur ſubſtitutio,⁊ ita iſtud contrarium vr̃ ſenſiſſe hic Bar.ante Pau.de caſt.⁊ ſic eſt ſinis huius ſolennis.l.

1 ℭ Teſtm̃ in quo filius in poteſtate eſt preteritus eſt nullũ.
2 Preteritus dicitur qui non fuit inſtitutus vel exheredatus licet alio modo in teſtamento de eo fuerit facta mentio.
3 Teſtamentum patris minus ſolẽne factuꝫ inter liberos valet, quia ſufficit quoquo legati titulo relinquere.
4 Teſtamentũ minus ſolẽne valet.q̃ñ eſt factũ ad pias cauſas.
5 Teſtamentũ minus ſolenne factũ inter liberos, vel alios valet,q̃ñ ſtatutũ ſimpliciter diceret ꝙ pater teneatur relinquere quartam partem pro legitima filio,⁊ non vltra.
6 Teſtm̃ pr̃is vꝫ inter liberos,ſi eis relinquat titulo inſtõnis.
7 Relinquere filio an ſufficiat iure ſubſtitutionis.

1 # Inter cetera.

†Teſtm̃ in quo filius in poteſtate eſt ꝑteritus eſt nullũ.h.d.ℭ No.ꝙ dictũ eſt in ſum.⁊ eſt rõ:q: nõ fuit ſeruata forma hic tradita,dixi.ſ.eo.in.l.ſi filius qui in poteſtate.ℭ Nec ob.text.hic in ver.rũpatur:q: põt intelligi de his qui naſcunt cũ tꝑe teſtamẽti eſſent in vtero,nã interim validitas teſtamenti fuit in ſuſpenſo,arg.l. vxoris abortu.C.eo.Vel poteſt intelligi de liberis qui tꝑe teſtamẽti nõ tenebãt primũ locũ.tũc enim demũ rumpunt q̃ñ precedentes
2 in gradu de medio tollunt:vt.ſ.l.pri.§.nunc de lege.ℭ †In tex.ibi inſtituẽdus vel exheredandus.no.ꝙ ille dicit preteri᷒ qui non fuit inſtitutus vel exheredatus, licet alio mõ in teſtõ de eo facta fuerit mẽtio,⁊ ex hoc infertur ꝙ iſto iure non ſufficiebat filio relinquere iure legati vel fideicõmiſſi aut alio titulo preterq̃ tit. inſtõnis.adẽ probat.ſ.l.prox.§.in oibus. ⁊ in.l. poſthumorũ.ſ.tit.i.⁊ eſt text.apertus.in.l.ita tñ.§.qui rogatus. ſ.ad treb.⁊ no.glo.in.l.nã ⁊ ſo.in ver.preteritũ.ſ.de inof.teſt. ⁊ ne decepiaris dũ gl.i.poſtea vr̃ Ↄtrariũ dicere,dic ꝙ ibi loquitur de iure.C.nõ ſſorũ.ℭ Sed Ↄ predicta eſt glo.in.l.ſcimus. §.cũ aũt.C.de inof.teſt.ſ.ꝙ imo ſufficiat iſto iure quoquo relicti titulo relinquere facit.l. ſi filius.ſ.q̃ cũ eo.⁊.l.poſtulante. in princ.ſ.ad trebel.⁊ pro hac parte videtur text.in.l.ex aſſe.ſ. ad.l.fal.⁊ hoc tenet Angel.in.l.ſuus quoq̃.in princ.ſ.de here. inſti.ℭ Ad idem.l.papi.§.ſi quis mortis.et.l.ſi non mortis.ſ. de inof.teſt.⁊ idem Ange.in.d.l.ex aſſe.ℭ Imo.hic tenet primam opi.⁊ idem ante eũ Bal.hic,⁊ Ange.ſ.l.prox.§.ſi.p illũ text.q: titulus inſtõnis eſt honorabilior.l.filius vbi.§.portio.ſ. de leg.preſtan.pro hoc dicit Imol.eſſe caſum in.d.§.q rogat᷒. ℭ Nec obſt.d.l.papi.§.ſi quis mortis.quia reſpondet Imol. hic,⁊ in.d.§.qui rogatus.quod ibi eſt ſpãle q̃ñ fili᷒ in vita patris accepit legitimam a patre quoque relicti tit. q: tũc dicitur pater ſe fauorabiliorẽ habuiſſe aduerſus filium,ſecus ſi p viã legati vel fideicõmiſſi attento ꝙ multa euenire pñt ꝓpter que actualiter filius non conſequeret legatũ vel fideicommiſſum. ℭ Vel aliter r̃nde ſm eũ ꝙ illud ibi fuit additũ a compoſitoribus noui iuris:vt in ſimili pꝫ in.l.ij.ſ.titu.i.iuncta.l.hac conſultiſſima.§.ſi quis aũt.C.de teſt.ℭ Vel tertio r̃nde ꝙ ibi intelligere debemus filium fuiſſe exheredatum,vt ſic illa.l.cõueniat rub.argu.l.imperatores.ſ.de in diẽ adie.Hanc opi.tenet etiam Imol.in.d.l.ſuus quoq̃.in princ. ⁊ in.d.l.ex aſſe.r̃ñdens ad illũ tex.ibi ſubaudiri debere aliquid tit.inſtõnis fuiſſe relictum.Vel ſecũdo dicit ꝙ ibi eſt ſpeciale in liberto inſtituẽte patronũ heredẽ ⁊ legante filio,attento ꝙ ſm illa tꝑa antiqua libertus tenebatur omnino patronum in dimidia inſtituere q̃uis filios haberet.vt eſt tex.licet non alle.in inſti.de ſucceſ.lib. in princi. hodie autem ſecus per.§.ſed noſtra.inſtit.eod.titu. ℭ Sed pro opi.Angel.in.d.l.ſuus quoq̃.addo tex.ꝙ ſufficiat quoquo relicti titulo relinquere in.l.qui filiũ.in ver ſi.neq̃.ꝙ. ſ.vbi pup.educa.debe.Hoc contrariũ ſentit ibi glo. q̃ pro ſolutione dicit filium ibi fuiſſe exheredatũ,ſꝫ hoc eſt diuinare, nec ibi ſubaudiri poteſt aliquid relictũ titulo inſtitutiõis, q: text.ille repugnat.ℭ Sed ſuſtinẽdo opin.Bald.⁊ Imo. dici põt ꝙ ibi in aliĩs iuribus contrariĩs,ideo vꝫ teſtamentũ.quia filius preteritus ipſum approbauit.l.filiu preterito.ſ.titu.i.de iure aũt.C.clarũ eſt ꝙ ſufficit filiũ habere quocunq̃ relicti tit. l.omni modo.C.de inoff.teſt.ſed iure nouiſſimo ſm cõeꝫ opi. requirit ꝙ hẽat titulo inſtõnis prout eſt text.in.§.aliud quoq̃

a ℭ Concordiã. q̃ñ teſtes reducendi ſunt ad cõcordiã, vide p Anch.cõſi. ccclxxxvi.et.cccxcix.et.cclxxxvij. p Lu.ro.cõſ cccxx. p aler.cõſ.lxx.vbi dicit ꝙ teſtes in modico Ↄ̃ſtantes nõ ſunt de falſo puniendi

b ℭ Factũ in domo. Et an dicatur fieri in domo q̃ ſit in porticu ante domũ vide Bal. poſt Cy.in rub.ſ. ſol.ma.⁊ Bal.ſ.l. cetera.§.hoc ſenatus.ſ.de le.i. Et q̃ veniant appellatiõe domus. vide Pau.de ca.cõſi. ccci.ſ.ci.viſo pũcto an pñ.in.i.parte cõſiliorũ. Et p Phi.co.cõſ.ccvi. viſo.ſ.ſcripto.co. vi.ver.⁊ p hoc in ij.vol.Den.Fer.

capitulū in aut. vt cū de ap. cogno. facit tex. in §. eadē. inſti. de
her. q̄ ab inte. deſe. Licet gl. cōiter reprobata in d. l. ſancimus,
§. cū aūt. C. de inoſ. teſta. teneat ſufficere ſi filio relinquat titu-
5 lo fideicōmiſſi, q̄ eſt cōtra d. §. q rogatus. z d. §. aliud. ¶ †Et
predicta limita etiā hodie nō pcedere i patre teſtāte inter ſo-
lēniter inter liberos: q2 ſufficit quoquo relicti titulo relinque-
re, vt eſt gl. valde no. in aut. nouiſſima. C. de inoſ. teſt. z glo. in
c. ſi pater. in ver. inſtitūt. de teſt. in vi. z ſequit Anto. de bu. i c.
Rainucius. de teſta. in x. col. cū modificatione q̄ nō valeat hoc caſu
teſtū tanq̄ ex cōteſtati, ſ3 tanq̄ ex cauſa iteſtati q̄ ſeruare de-
bebit inde. alle. l. ſi. in verſi. quibuſcūq̄ libertis. C. fa. ercis. z hāc
partē etiā ſeqt Ja. Bu. in d. aut. nouiſſima. de quo facit felinꝰ
do. Mat. de mathes. i no. ſno. cxl. ita intelligens tex. in d. aut.
nouiſſima. ar. l. hac cōſultiſſima. §. ex imperfecto. C. de teſt. Tā
Ja. de are. Pet. z Cy. in d. aut. nouiſſima. reprehēdentes glo.
ibidem dicunt q̄ immo d. aut. nouiſſima corrigitur p d. §. aliud
quoq̄ capitulū. Bal. in repe. d. c. ſi pater. z Jmo. in c. Ray. in
xvij. col. Et hec opi. eſt tutior ſm̄ q̄d dicit glo. in d. c. ſi pater. z
ego puto eam veriorē: q2 aliter dicere eſſet diuinare ad d. aut.
nouiſſima. z hanc opi. ſequit Saly. z Fulg. ibi, z Saly. z Bal.
in l. ſi. C. fa. ercis. Scđo fallit vbi fauore filiꝰ nō eſſet inſtitutus,
ſed alio titul. vocatus, vt probatur in l. ſi emancipatus. la. q. ſ.
de bo. poſ. cōtra. z no. Bar. in l. cum ex filio. ſ. de vul. z pup. z ibi
aliquid per Ang. z Jmo. z dixi aliqualiter in l. multi non no-
tēt. ſ. e. ¶ Et iſtud facit ad vnum q̄d poſuit ſo. mi Nic. de nea.
hic vez teſtator filium habebat furioſum z ex eo nepotes quos
heredes inſtituit filio pterito an valeat teſtamentum, z ipſe
alleg. Gul. de cu. in aut. nō lz. C. de natu. lib. tenere q̄ ſic, arg. l.
ſi. C. de cura furio. z d. l. multi nō note. Sed certe Gul. non lo-
quitur ſic, ſed dicit q̄ ſi filius furioſus eſt exheredatus z nepo-
tes ex eo ſunt inſtituti, q̄ tūc nō requirit cauſa in exheredatio-
a ne q̄ñ non eſt facta ad incōmodum filijꝰ, alle. d. l. ſi. de cura. fu-
rio. que parū facit, nam ibi dūtaxat dicit tex. curatorez furioſi,
poſſe alienare q̄ñ talis alienatio tēdit ad incommodū furioſi
propterea dictū Nic. de neap. non puto verū3 in terminis de
quibus ipſe loquit. ¶ Et in ꝯtrarium alle. tex. in l. humanitatis.
C. de impu. in §. legitima etiā relicta iniecto §. vl' ſi filiū, vbi ol-
no z legitima filio furioſo relinquere z nepotes ex eo ſubſtitue
re tenetur ſi extant. alſ nō vz exēplaris. Ergo pz q̄ differt a
papillari in qua ſufficit filiū, aut inſtitutū, aut exhēdatū fore. l.
i. §. ſi. ſ. de vulg. z pup. Nec obſtat vulgaris ibi ſaltem per fi-
deicommiſſum grauatus fuit hēs de reſtituēdo filio, idem er-
go frater ſi in caſu nr̄o ſimiliter nepotes inſtitutos grauaſſet.
alias non video quare dicat nō tractari de incōmodo filij cui
nec legitima relicta fuit, ppterea ſi occurreret ꝯſulerē ꝯ Nic.
4 de neap. lz magna ſit eiꝰ autoritas. ¶ †Tertio fallit in teſta-
mēto ad pias cās ſm̄ Bar. no. in repe. l. i. C. de ſac. ſanc. eccle.
in §. q. v. partis principa. q2 in cauſis pijs attēditur ius natura-
le per. c. cum eſſes. z c. relatum. de teſta. Idē tenet Bal. in d. l.
i. in xxvi. col. z Pet. de ancha. in d. c. cū eſſes. Quis Sal. in d.
l. i. reprehendit Bar. tñ q2 opi. Bar. eſt cōiter approbata non
refero adducta p Sal. q2 nō eſt in materia nr̄a, nec eſſet multū
5 vtile. ¶ †Quarto fallit vbi ſtatutū ſimpliciter diceret q̄ pa-
ter teneat relinquere quartam partez pro legitima filio z non
vltra: q2 tūc ſufficit quoquo relicti titulo relinquere. ita ſignā-
ter voluit Bal. per aliquas rationes in l. maximum vitium. C.
de libe. prete. in i. colū. maxime cū ſtatutum venit derogatiue
ad ius commune non dz interpretari ſm̄ ius cōe. allega. l. i. §.
hunc igitur. C. de iuſti. co. cōfir. z l. i. §. repetita. C. de emen. iu-
ſti. co. q̄ eſt ſingulare vbū ad limitationē l. ij. C. de noxal. et c.
cum dilectus. de ꝯſue. z eorū que not. in l. ſi. §. in cōputatiōe. C.
de iure deli. z ibi Pau. de ca. tz cū Bal. in d. l. maximū vitium.
Hoc dictum cōmēdans ad ſummū, ro. tñ in l. ſi quis priore. ſ.
ad trebel. dicit q̄ lz neminē vnq̄ legerit qui faceret mentionē
de illa doc. Bal. nibilominꝰ ipſe apud valentiā cōſuluit ꝯtrā
z aliter hoc nō diſcutit. Jmo. in l. ſi vero. §. de viro. in pmo mē
bro principali in materia extenſionis tz directo ꝯ Bal. dū di-
cit q̄ quantūcumq̄ ſtatutum veniat ad correctionē iuris cōis,
tamen recipit modificationē ab ipſo iure cōi in illa materia p
aut. offerat. cū ibi no. per gl. C. de lit. cōte. iuncta l. ſciendum. in
prin. cū ibi not. p Bar. ſ. qui ſatiſ. cog. vbi aut. offerat. q̄ venit
correctiue ad l. i. C. de li. cōteſt. recipit iterpretationē ab illa l.
ſciendū. vt diſtinguat an poſſideat immobilia vel nō, z idē vr
tenere magis l ſpē Jo. cal. in ꝯſi. xxxvij. ſub ru. de te. vbi volunt
q̄ in legitima ampliata p ſtatutū debent ſeruari oīa diſpoſita
de iure cōi: q2 eſt interpretatio paſſiua. alle. l. i. §. lex ſal. ſ. ad l.
fal. z ꝯ Bal. facit q̄ correctio nō dz induci niſi expreſſe dicat l.
precipimꝰ. C. de ap. l. ſancimꝰ. cū ſi. C. de teſ. z iſtā opi. puto de
iure veriorē: q2 ſtatutū dz interpretari, vt minus ledat ius cō-
mune. ꝯ poſſi. d. l. ij. z d. c. cū dilectus. z plene no. Bar. i. l. oēs

¶ Incommodū filij. hec omnia vide p Matth. no. ſu. fol. xxvij. et vide q̄ vo. mt Ro. conſi. clxxix.

b ¶ Teſtamētum. Aliđe Ludo. ro. conſi. xxiij.

c ¶ Obtinebit. Ad de Lu. ro. conſil. cxlv. z ꝯſi. cccxxxvi. vbi de q̄ citatio illegitima nō vitiat in caſibus vbi nō erat neceſſaria.

populi. in §. q. prin. de iuſti. z iur. z tene mētē iſta in facti cōtin-
gentia: q2 ia tibi facient honorem. nec iura alle. per Bal. pro-
6 bant opi. ſuam. tñ an autem de iure cano. requiratur q̄ filios ha-
beat tit. inſtitutionis vide per Hoſt. z alios in c. Ray. de teſt.
per glo. z docto. in d. c. ſi pater. z per Bald. z Salv. in l. ſi. C. fa-
mil. ercis. per Jmol. in repe. l. i. §. ſi ex fundo. z in l. his verbis.
in prin. de here. inſti. Communis opi. eſt q̄ ſufficiat quoquo re-
licti tit. ne corrigat ius naturale, arg. c. cū expediat. de elec. z l.
7 ij. C. de inoſ. do. ¶ †Sed an ſufficiat filio relinquere iure ſub-
ſtitutionis de iure ciuili gl. in l. ſi pater impuberis. quā ibi ſin
gularē reputat Jmo. ſ. de vul. z pu. tz q̄ ſic, pro illa alle. tex. in
l. ſi filius ſubſtituatur. ſ. de here. inſti. z ille tex. non eſt alibi ſm
Bal. ibi, vbi ſi in primo gradu inſtitutus extraneus fuit preteri-
tus filius in ſcđo gradu fuit vocatus teſtū, vez q2 eius validi-
tas incipit a ſecūdo gradu valido nō a primo nullo. et ſimi' is
tex. eſt in l. ex facto. §. lucius. ſ. de vul. z pup. z q̄d ſufficiat ſoluz
filium vocari ex ſubſtitutione. alle. etiā l. ſi pater filij. ſ. de vulga. et
pup quam ibi ad hoc ponderat Jmo. reputās eā eſſe ſingu. ad
hoc, plus probat ille tex. ſz intellectū Jac. de are. z Bar. vez
q̄ illud verū eſt etiā in pupillari expreſſa cōtinēte tacitā vul-
garez: q2 ſatis eſt filiū ſuccedere ex tacita vulgari q̄d repu. not.
Jmol. Raph. z Mod. intellige tñ ſm terminos illius l. pater
filium. vez q̄ñ filius naſciturus erat filio iam nato ſubſtitutus z
tempore quo naſcitur inuenit purificatam conditionē ſub qua
eſt ſubſtitutus: quia nō pōt dici preteritus per. l. cum poſthu
mus. §. ſi. ſ. eo.

1 Cum apud. †Inſtitutio filij apud ho-
ſtes exiſtentis nō eſt neceſ-
ſaria rebus ſic ſe habentibus. h. d. Pau. de caſt. hic
facit mentionem de aliquibus verbis Bar. de qui-
bus dixi in l. gallus. §. videndum. ſ. eo. non repeto.

1 ¶ Exheredato nō datur bo. poſ. cōtra tab. etiā ſi alius filius
in poteſtate ſit preteritus.
2 Teſtū in quo filiꝰ in ptāte eſt preteritus eſt omni iure nullum.
3 Agens inepte nihil agere videtur.

1 Si filio. †Exheredato nō daf bo. poſ. ꝯtabu.
etiā ſi alius filiꝰ in ptāte ſit preteritus,
h. d. ¶ Ilo. primo q̄ p preteritū nō ꝯmittit edictū
de bo. poſ. ꝯtā. petenda ipſi exheredato: q2 ſi lz i non
aperit via lz aperiat alijs inſtitutis etiā ſi preteritꝰ nolit ꝯta-
bulare iuxta l. nōnūq̄. z l. ſi is qui i ptāte. ſ. de le. i. z l. poſt mor-
a tem. §. ſi. cū ſi. ſ. de ꝯtā. ¶ †Scđo no. q̄ teſtū in quo filius in po
teſtate eſt preteritꝰ omni iure eſt nullū. ad idē eſt tex. optimus.
in l. i. inſti. ſ. ſi tab. te. nul. exta. z dixi in l. nō filius q in ptāte. ſ.
eo. z in l. poſthumo. de ꝯtā. ¶ Tertio no. q̄ vbi eſt aperta via
alteri pp preteritionē filij in ptāte nō pōt preteritus io preiu-
b dicium alioꝝ approbare teſtūb ſm Jmo. hic, ſz dici pōt illud
nō pbari in tex. iſto cū loquat q̄ñ vterq̄ volebat ab inteſtato
ſuccedere: q2 pteritꝰ nō volebat teſtū approbare. de hoc tñ di-
xi i. d. l. poſthumo. z no. doc. i. l. filio pterito. ſ. titu. i. ¶ Quarto
no. q̄ lz exheredatio ſit nulla p pteritionē filij in ptāte tñ non
pōt exhēdatꝰ habere ꝯtabul. ex quo habes limitationē ad d. l.
nō putauit. §. nō q̄uis. ſ. de ꝯtab. vbi exheredatio nimis legi-
tima nō excludit exhēdatū a ꝯtā. q̄ñ illud verū eſt q̄ñ exhēda-
tio eſt nulla ex alio defectu q̄ pteritionis filij. Limitat tñ iſte
tex. vt pcedat q̄ñ exhēdatus erat ab ol gradu: ſecus ſi erat ab
vno exheredatus, z in alio inſtitutus in quo alius in ptāte erat
preteritus: q2 tunc gradus ſcđs a quo preteritus eſt exiſtens in
ptāte poterit ꝯtratabulare etiā p iſtū exheredatū vt eſt caſus
3 in d. l. nō putauit. §. ſi exheredatus. ¶ †Quinto not. q̄ ille qui
inepte agit nihil agere videtur. hoc facit ſm Bald. z Jmo. q̄
etiā in caſibꝰ in quibꝰ ſine figura iudicij procedi poteſt, et ſic
non requirit libellos, cle. ſepe. de ver. ſig. ſi producatur libellꝰ
ineptꝰ nō procedet iudiciū per iſtū tex. in ver. nil. nā in mate-
ria bo. poſ. iudiciū ſummarie tractatur, vt no. glo. in l. i. §. ſi cū
cognita. ſ. de bo. poſ. ti. gnāli. z probat in l. ſi ſeruus. in prin. co.
tit. admittit ſeruus ad petendā bo. poſ. z tñ non pōt eſſe in iu-
dicio ordinario. l. ſeruus. C. de iudi. z hoc no. colligitur ex iſto
tex. intelligēdo q̄ iſto tpe requirebatur exprimi, ex quo c. pu-
te peteret bo. poſ. vt pbat in l. ꝯdiu. C. q admit. inducendo, vt
ibi p Pau. de ca. z Mod. lz hodie ſit ſecꝰ p. l. ſi. z ibi declarat
Bal. C. qui admi. z ibi latius dixi, z de iſto no. tangit hic aliqd
Bal. Jmol. vero ſe remittit ad no. p Bart. in extrauag. ad re-
primen. in verbo ſine figura. z no. in d. cle. ſepe. z cum Bart. in
d. extrauag. iniū. tranſit Bal. in l. ſi. fine. C. ad treb. in quibus lo-
cis concludit q̄ ſi pducat libellus ineptus in caſo in quo non
c requirebatur nihilominus obtinebit libellans ſi ex narratiō-
ne ſua deprehendi poteſt que fuerit eius intētio per l. vnic. ſ.
in prin. ibi eo mō zc. C. de rei vxo. act. Pro hoc alle. Bal. gle.
no. in l. vini. ſ. gl. mag. cōtrariū tenet Ant. de but. in c. i. in. ix.
col.

de lib.ob.ſecum ſolitus tenere opi.Bar.vt dixi in.d.l.vnuſ.
In gl.ſi.ſibi q̄ hodie tollit ⁊c.dic vt plen⁹ p Bar.poſt gl.
.l.ſ.de co.cū emanci.lib.ad que ſe remittit Bar.hic,⁊ eū ſe
Bal.in repe.l.in ſuis.in.vi.col.ſ.eo.⁊ Ang.in.l.ſi emāci
.C.de colla.⁊ in.l.ſi vt pponas.vbi per glo.ſ.de inof.te.⁊
u.de ca.in.l.gallus.§.⁊ qd ſi tm̄.ſ.eo.Sʒ Jmo.hic dicit q̄
tū Bar.in.d.l.ſ.tenet q̄ conditū teſtō nō ſit correctus ille
ibi p eū male loquitq: ʒ no.per eūdē in.d.l.gallus.§.⁊
tm̄. ¶ Vñ putat Jmo.q̄ indiſtincte hodie ſit correctus
.l.e idē tʒ Raph.hic,⁊ in.d.§.⁊ qd ſi tm̄.⁊ Bald.in aut.in
ſſione de ſu.⁊ le. Puto cōcludendū opi.Bar.in.d.l.ſ.nō
procedere in caſu no.p glo.⁊ plenius per Bart.in.d.§.⁊ quid
ſi.ſ.qñ filius emancipat⁹ eſſet inſtitutus ⁊ nepos ex eo eſſet
preteritus:q: tunc nepos excluderetur per rōnes Bart.⁊ alio
rum ibi. Et idē qñ ambo eſſent preteriti:q: non eſt facta iniu
ria nepoti,ſed filio q ab inteſtato primū locū tenebat, ita ſal
uari pōt opi.Bald.⁊ ſeq.in.d.aut.in ſucceſſione,ſʒ vbi nepos
ex filio emācipato eſſet inſtitutus ⁊ filius preteritus tūc opi.
Bar.in.d.l.ſ.eſſet vera.vcʒ q̄ tū.il'e nō ſit correctus iſto caſu:
.q: ceſſant rōnes Bart.in.d.§.⁊ qd ſi tm̄. ¶ Ultimo dobitari
poteſt vltra doc.p:o intellectu hu⁹.l.in qua filius emācipat⁹
exheredatus fuit filius vero in ptāte preteritus, an ſi filius in
poteſtate velit petere ʒtā.emācipat⁹ vero bo.poſ.vñ li.poſſit
hoc facere.tex.iſte hic nō aperit:q: ſolū dicit eos ab inteſt.ſuc
ce. Sed Ful.in.l.poſthumus.C.de coll.⁊ in.l.poſthumo.in ſi.
C.de ʒta.cōcludit preteritū nō poſſe venire p ʒta.q: exhda
to aufert viā ſuccedendi p vñ liberi q̄ ceſſat vbicunq̄ cōpetit
cōtrata.p.l.i.§.i.ſ.ſi tab.te.nul.exta.hoc aūt eſt ʒ iſtū text.vbi
ʒterq̄ admittit,ideo dicit q̄ dn̄t ſe in eodē remedio ſuccedē
di concordare petēdo,vñ liberi iuxta.l.hmōi.§.ſi.cū.l.ſequen.
de lega.i. Puto q̄ imo poſſint vnus p vnde liberi. ali⁹ p cō
tratab.ſuccedere per.l.filium.in prin.ſ.de ʒtab. ¶ Nec ob.d.l.
ſ.§.i.q: illud verū qñ ſine petite cōtrata.cū ſperat ei habere lo
cum ſm tabu.q: ſpes cauſe teſtati cām inteſtati excludit, ar.l.
.nteq̄.C.cō.de ſuc.ſed vbi nulla ſubeſſet ſpes bo.poſ.ſʒ tab.
vtq: ſit hr̄ditas repudiata p ſcriptū heredē tunc ceſſat diſpō
d.l.i.§.i.ſʒ in caſu noſtro nulla ſpes ſuberat hmōi attento q̄ ex
preteritiōe filij i ptāte teſtm̄ ipſo iure,⁊ omni iure erat nullū,
vt dictū eſt.ſ.ergo ceſſat ſm tab.l.i.⁊.§.C.de ʒtab. Nec ob.q̄
preterit⁹ poterat teſtm̄ approbare l.filia preterito.ſ.tit.i.q: di
co q̄ nō ſum⁹ in caſu illo qñ preteritus hic volebat cōtratab.
vel aliter ſuccedere q̄ approbando facere non potuiſſet,ergo
de approbatione non eſt tractandum, vtrum autem idem ſit
effectus venire p cōtratabu.q eſt venire p vñ liberi, dixi poſt
Jmo.in.l.ſi filius qui in ptāte. ad.fin.ſ.eod. Finis titu.hu⁹.

1 ¶ Subſtitutio directa ſit per verba que ſonant q̄ ſubſtitu
tus capiat manu propria,vt heres eſto,fideicōmiſſa.vero ſeu
obliqua eſt illa q̄ ſit non p verba directa ſed obliqua ſonantia q̄
ſubſtitutus capiat de manu alterius ſcilicet heredis.
2 Subſtitutionum ſpecies quot ſint.
3 Subſtitutio fideicommiſſaria an ſit proprie ſubſtitutio.
4 Alternatiue natura eſt q̄ ponatur inter diuerſa.
5 Uerbum ſubſtituo eſt cōe,⁊ per hoc ita obliquam ſicut directā
ſubſtitutionem de propria ſignificatione importat.
6 Dictio quodammodo eſt no. improprietatis.ſimiliter dictio
loco heredis.
7 Aduerſatiua ſed qñ ponit inter genus,⁊ ſpēm,ponit p id eſt.

¶ De vulgari ⁊ pupillari ſubſtitutione. Rubrica.

¶ Subtilis ⁊ valde vtilis eſt hec ſubſtōnū materia. Ut refert hic
Rapha.cu.ſe viua voce a Bal.audiuiſſe q̄ ex ea lucratus fue
rat in conſulendo pluſq̄.xv.milia ducatorū. ideo aduertatis.
Et primo ʒ hanc rub.arguunt Dy.Ray.Nic.de nea.⁊ Bal.
hic defectiue locutū videri iuriſconſul.cū nō exprimat de exē
plaria ⁊ breuiloqua q̄ ſimiliter ſunt ſubſtōnes directe, vt hic
p gl.⁊ in.§.qua rōne.inſti.de pup.ſubſti. Soluit tñ q̄ hoc ideo
fuit:q: oēs ille reducunt ad vulgarē ⁊ pup. idētitate aut ſimi
litudine. Uel ſm Raph.ideo dicit de vulgari ſolū, ⁊ de pup.
q: nō ſunt alie ſubſtōnes directe q̄ poſſint fieri de iure cōi attē
to q̄ in breuiloqua ineſt vulgaris ⁊ pup.l.iam hoc iure.ſ.eod.
Exemplaria vero hoc iure nemini pmittebat niſi p reſcriptū
principis.l.ex facto.in prin.ſ.eo. Compēdioſa vero inſtitū eſt
ſpēs ſubſtōnis de p ſe cū non poſſit fieri niſi a milite.ſ.directo
poſt pubertatē ⁊ aditā hereditatē.iuxta.l.centurio.ſ.eod.nec de
prauile.mil.tractat hic,ſed in ti.de teſt.mil.lʒ aliquid dumtaxat
incidenter tractaturus eſſet in.d.l.centurio.ſicut in ſi.de reſti.
dot.etiā que ſit cōſtante matri.ponit incidēter in ti.ſol.mat.in
l.ſi cōſtāte.iō ⁊c. Q: tñ hodie exēplaris fieri pōt ſine reſcripto.
l.humanitatis.C.de impu.iō imperatorin.C.hʒ caute poſtq̄

1 dixit de impu.ſubiecit ⁊ aliās ſubſtitutio. ¶ In gloſ.rub.ſi ſ,
v.ſ.directe ſeu apte compre hēdere dictas, alia eſt que dicit
fideicōmiſſaria de qua in ſi.glo.⁊ de hac tangitur.ſ.ad trebel.
⁊ in.l.coheredi.§.cū filie.ſ.eo.vbi de ea melius habetur qūā in
alia parte huius tit.⁊ ibi ponit Bald.⁊ Jmo. plurimas diffe
rētias inter directā ſubſtitutionē ⁊ fideicōmiſſariā. ¶ Fit aūt
directa ſubſtō per verba que ſonant q̄ ſubſtitutus capiat ma
nu propria: vt heres eſto,fideicōmiſſaria vero ſeu obliqua eſt
illa que ſit non per verba directa,ſed obliqua ſonātia q̄ ſubſti
tutus capiat de manu alterius.ſ.heredis patet in.l.eā quam.
in glo.in verſi.videris.⁊ ibi no.Bar.C.de fideicō.⁊ in.l.ſi.cū
glo.C.cō.de le.iuncto.§.cū filie.in ver.reſtituere.cū ſi.⁊ plene
2 no.Bar.in.d.l.centurio.in vlt.char. ¶ † Et quot ſint ſubſtitu
tionum ſpecies vltra hic not.per glo.vide gl.mag.in.d.§.qua
ratione.⁊ in.c.Ray.in prin.de teſt.⁊ gl.in ver.abſq̄ deductio
ne.de teſtam.vi.vbi plene per Jo.an.⁊ ibi per Bal.in repe.p
Bal.de cu.in repe.l.precibus.⁊ ibi etiam per Ex.C.eod.⁊ per
Ray.in tra.ſubſt. ¶ In ea.gloſſ.ibi,que ſit a milite tm̄.ſupple
vt valeat omni tēpore iure directo etiā poſt pupillarē etatē,
⁊ poſt aditā hereditatē.d.l.centurio.⁊ ibi not. Sʒ quo ad hoc
vt valeat.ſ.tēpore pupillaris etatis iure directo ⁊ poſt pupil
larem etatē valere pōt iure fideicōmiſſi bene poteſt fieri etiā
a pagano.vt no.in.l.centurio.⁊ in.d.l.precibus.⁊ in.d.§.qua ra
tione.⁊ ptʒ in.dic.Rayn. ¶ Quod tū dixi de milite intelligas
vt.d.locis plene not.⁊ aliquid dicam in gloſ.⁊ iſtam gl.ita cōi
ter intelligūt ⁊ ſaluāt doc.hic. ¶ A pagano aūt fieri nō pōt,
q̄ valeat cōpendioſa iure directo poſt pupillarē etatē ⁊ adi
tam hereditatē.l.in teſtō.C.de teſt.mi.l.in pupillari.⁊.l.verbis
ciuilibus.ſ.eo.l.milites etiā.ſ.de teſta.mil.cō ſi. ¶ Poteſt tñ
vltra doc.glo iſtam intelligere.ſ.q̄ ideo dicit milite tm̄: q: qñ
a ſit a pagano nō eſt proprie[a] ſubſtō de per ſe,ſʒ adiectio:q: non
cōprehendit niſi vulgarē,aut pupillarē,aut fideicommiſſariā,
ſecus qñ ſit a milite:q: poſt tpa pubertatis ⁊ adita hereditate
retinet nomē ſpāle compēdioſe valētia iure directo.d.l.cētu
rio.⁊.l.milites etiā.⁊ ibi no.⁊ ita hanc gl.intellexit Bar.in.d.
l.centurio.in.§.q.in ver.ſʒ iſta cōpendioſa ſit ſubſtō de per ſe.
¶ In ea.gloſ ibi,fideicommiſſarie.hoc eſt verū qñ mater filij
cui facta eſt compēdioſa a milite eſſet in medio.d.l.precibus.
alias ſemper valeret iure directo. Aliqui tñ intelligūt.d.l.pre
cibus.q̄ ibi vſus fuit teſtōr verbis cōibus ſm quod aliqui ibi
hñt ſubſtitutē,ſecus dn̄t ſi vſus fuiſſet verbis directis. hoc tñ
pendet ab intellectu illius difficilime.l.precibus.de quo vide
bimus in.d.l.cēturio. ¶ Et q̄ ſit differentia an valeat iure di
recto in milite,an vero iure fideicōmiſſarij,dic vt p gl.ſi.in.d.
l.precibus.⁊ ibi p Bar.⁊ alios in.d.l.cēturio. ¶ In ea.gl.in ſi.
dic q̄ qñq̄ ſit de tota hereditate aliqñ de parte,vt in.§.ſin. al
3 leg.in gl. ¶ † No.tñ ex hac gl.in q̄tū dē,⁊ eſſe genera ſubſtō
nū.⁊ tñ ſeparatim poſtea fideicōmiſſariā enumerat q̄ fideicō
miſſaria non eſt ppie ſubſtō.vt ⁊ etiā colligit in.d.§.qua rōne.
in ver.exemplū.⁊ firmāt iſtud in terminis Bal.⁊ Sal.in rub.
C.eo. Mouent:q: ſubſtō proprie dr̄ ſcda inſtō. vt vidiſtis hic
in glo.⁊ paret in.l.coheredi.§.coheredes.ſ.e.⁊ in.l.in ratione.
la.i.§.ſi filio.⁊.§.qđ vulgo.ſ.ad.l.fal.⁊ in.l.fundus.§.qui filiom.
eo.ti.⁊ eſt text.cū gl.in.l.gallus.in prin.in ver.reſtitui.ſ.de lib.
⁊ poſthu. Fideicōmiſſarius aūt non dr̄ inſtitut⁹ cū non capiat
propria manu,ſʒ de manu alterius.d.l.eā quā.in gl.in ver.di
rectus.ergo ⁊c.hoc idē no.Pau.de ca.in rub.C.e.alle.ad hoc
4 rub.C.de inſtitu.⁊ ſubſti.† natura eſt alternatiue eſt q̄ inter di
uerſa ponatur.l.hec verba.alle.ſ.de ver.ſig.qđ eſt not.propter
ſtatuta que proprie dn̄t intelligi.l.quicquid aſtringende.⁊ ibi
Bar.⁊ doc.ſ.de ver.ob.in.l.oēs pupilli.in.vi.q.prin.ſ.de inſti.
⁊ iure. ¶ Sed contra hoc arguo nam ſubſtō vulgaris proprie
dicit ſubſtō vt nemo negat.ſed illa poteſt fieri in legatis et fi
deicōmiſſis,vt.l.titi⁹ ⁊ ſeius.cū dua.ſe.ſ.de her.inſti.§.in pri
mo.⁊.§.in ſcdo.C.de cad.tol.l.vt heredibus.ſ.de le.ii.ergo ⁊c.
5 ¶ † Scdo q: verbū ſubſtituo eſt cōe.l.gñaliter.§.cū aūt.in §.
ſubſtituit.⁊ ibi glo.C.de inſti.⁊ ſubſti.ſub cō li.fac.⁊ no.Bald.
⁊ alijs in.l.iam hoc iure.ſ.e.⁊ ibi tex.p hoc ita obliquā ſicut di
rectā ſubſtitutionē iportat ex ppria ſignificatiōe. Propterea
concludēdum puto q̄ aut querimus an fideicommiſſarius di
catur heres ſubſtitutus,⁊ dicēdū eſt q̄ non.l.poſtulante.§.ſ.in
6 ver.loco heredis.⁊ in ver.quodāmodo.ſ.qđ cū eo.† Illa enī
dictio quodāmodo eſt not.improprietatis,vt vidimus in.l.in
ſuis.ſ.de lib.⁊ poſth. Similr etiā dictio loco heredis,vt pro
batur in.l.mercis.la.§.in ver.loco mercis.ſ.de ver.ſig.aut q̄ri
mus an dicat ſubſtitutus ſimplr,⁊ puto q̄ ſic,⁊ proprie p pre
dicta. ¶ Nec ob.gl.hic,⁊ in.d.§.qua rōne.q: patet ex enume
ratione ſubſequēti ab initio eam locutam fuiſſe dñt.mat de di
7 rectis. ¶ † Nec ob.verba ſ alle.rub.de inſti.⁊ ſubſti.vel reſti.
quia illa aduerſatiua ponit inter genus ⁊ ſpeciē put in ſimilē

[a] ¶ Nō eſt ppie.
Jo.de imo dicit Fran.
de are.conſil.clv.

videmus in copula q̄ licet regulariter inter diuerſa ponatur, vt in rub. ff. de tur. ſ facta agno. tñ aliq̄n ponitur p id eſt. l. qñ cadit inter genus ⁊ ſpeciem: vt in rub. C. de ſer. ⁊ aqua. l. vbi pactum. C. de tranſac. ⁊ in ſacra ſcriptura dicite diſcipulis ⁊ petro. Cuiuſlibet autem ſubſtitutionis materiam tractabimus in locis ſuis ad que ſe remittit Bar. hic.

1 ¶ Verbum inſtituo eſt directũ: quia refert ad nominatos in primo gradu ad quem certum eſt quem venire directo, et non per manum alterius.

2 Simplex diſpoſitio dicit illa q̄ eſt vnica, ſeu collata in vnũ caſum vel euẽtũ: alias dr duplex. q facit ad ſtatutum diſponens q poſitionibus ſit ſimpliciter reſpondendum.

3 Homicida negans ſe occidiſſe, ⁊ ſi occidit dicit ſe ad ſui defenſionem occidiſſe, non admittitur talis reſponſio.

4 Poſitionibus reſpondens tenetur abſente aduocato, et non inſtructus rñdere, fallit niſi eſſet idiota, vel ruſticus: qꝛ poteſt inſtrui, ⁊ p̄ſente aduocato reſpondere.

5 Subſtitutio pupillaris nõ facit ſcḋm gradũ, ſꝫ ſecũdas tabul.

6 Dictio mihi adiecta in ſubſtitutione adaptatur tam ad pupillarem quã ad vulgarem.

7 Teſtator filium ſuũ impuberẽ inſtituit, demum dicit ſi filius in pupillari etate deceſſerit bona mea perueniant ad ſticbum, poſtea impubes deceſſit, an bona etiã pupilli ⁊ teſtatoris veniant ſubſtituto, mortuo pupillo in pupillari etate.

8 Subſtitutio facta per verbum cõmune vbicũq̄ poteſt valere iure directo trahit ad directum, ⁊ ſic ad pupillarem, ac ſi per verba directa facta eſſet.

9 Bonorum mobilium et immobilium appellatione nõ veniũt actiones ⁊ iura.

10 Expreſſum quot modis dicatur, habetur infra.

11 Subſtõ vulga. facta in vno caſu, puta ſi inſtitutus hrẽs eſſe noluerit trahit ad aliũ caſum ſibi ſimilẽ. ſ. ſi heres eſſe non poſſit.

12 Subſtitutio collata in vnum tempus extenditur ad caſum alterius temporis.

13 Subſti. vulgaris non precedente inſtitutione an valeat.

14 Subſti. vulgaris quibus verbis fiat habetur infra.

15 Subſti. vulgaris quos effectus habeat habetur hic infra.

16 Subſtitutio vulgaris non admittitur ſi heres inſtitutus decedat ante tempus deliberandi, ſed prefertur ille ad quem tranſmiſſum eſt ius deliberandi.

17 Hereditas non acquiritur ignoranti. ſed legatum ſic.

18 Expreſſio eius qđ tacite ineſt qñ alio modo exprimit q̄ ineſt debet aliquid operari.

19 Prouiſio ſpãlis hominis facit ceſſare tacitam prouiſionem. l.

20 Subſtõ. vulgaris habet duo capita voluntatis. ſ. ⁊ impotentie.

21 Monachus ſi fuerit inſtitutus ⁊ datus fuit ſubſtitutus vulgaris ſibi, monachus vero noluit adire, an monaſterium pro monacho adire poterit.

22 Monachus quo ad actum acquiſitionis potius equiparatur ſeruo quam filio.

23 Monachus non habet velle neq̄ nolle, ſed eius voluntas cõſiſtit in voluntate ſuperioris ſui.

24 Abbas ſolus ſine monacho inſtituto an poſſit hrẽdi. repudia.

25 Monachus inſtitutus heres ſi deceſſit hereditate non adita, an monaſterium poterit adire.

26 Suitas non perditur per ingreſſum monaſterij.

27 Subſtitutus vulgariter an preferatur ei qui ſit datus ſubſtitutus fideicommiſſario.

28 Inſtitutus ſi ſit aliquis indignus ⁊ ei ſit datus ſubſtitutus vulgaris, ⁊ inſtitutus recuſat adire, poterit fiſcus hereditatẽ conſequi excluſo ſubſtituto.

29 Subſtitutus ⁊ inſtitutus an poſſint aliquo caſu concurrere.

30 Mutatio ſtatus inſtituti de nouo voluntarium non mutat diſpoſitionem ſubſtitutionis.

31 Teſtamentum poteſt aſſumere vires a tacita vulgari.

32 Subſtitutio pupillaris expreſſa expirat, etiã quo ad tacitam vulgarem, pupillo decedente viuo teſtatore.

33 Expreſſo viciato, non viciatur tacitum, q eſt eque principale.

34 Subſtitutio vulgaris expreſſa regulariter cõtinet tacitam pupillarem, fallit vt hic.

35 Subſtitutio vulgaris tacita non habet locum quando ſtatutũ diceret q teſtamenta exequantur ad literam.

36 Subſtitutio pupillaris expreſſa in quibus caſibus non contineat tacitam vulgarem.

37 Subſti. vul. expreſſa continet pupillarem tacitam an per eam ſuccedatur in bonis pupilli ⁊ econtra an per tacitam vulgarem comprehenſam in expreſſa pupillari ſuccedatur ſimiliter pupillo in bonis eius.

38 Subſtitutio tacita vulgaris an excludat matrẽ pupilli, ⁊ quid de matre teſtatoris.

a ¶ Occidiſſe. adde Bal. cõſil. cclv. ij. li. ⁊ ſtante ſtatuto q ſimplr poſitiõi dẽat rñderi qualiter dicat ſatiſfactũ ſtatuto. vide p eũdẽ cõſil. cccxxix. iij. li. ⁊ cõfeſſio qualificata an dẽat in totũ acceptari vl ſperni, vide Lud. eo. cõſ. cccl xiij. p eũdẽ cõſi. clxxij. vbi vult q ad hoc vt cõfeſſio qualificata nõ poſſit diuidi neceſſe ẽ q cõnexa ⁊ vno ſtructu verborum prolata. Unde ibi concludit q reſpõſio poſitiõi facte de adulterio, ſi rñdeat fateor me cõmiſiſſe adulterium tua volũtate q talis cõfeſſio poſſit diuidi ſimiliter videt dicendum in queſt. de qua. ſ. vt rñdẽs dẽat dicere habui. x. ⁊ expendi in tuo negotio.

¶ Adde Alex. in l. i. §. ſi qs ſimplr. ſ. ij. col. ſ. de vulg. et pup. Tho.

b ¶ Ad ſuã defenſionẽ. qd autẽ ſi ſimplr cõfeſſus fuit ſe occidiſſe an poſſit poſtea ex interuallo dicere feciſſe ad ſui defenſionẽ, vide bal. ſ. c. i. §. ſi vaſall⁹. ſ. viij. col. de cõtro. inueſt. in vſi. feu. ⁊ plene p Iaſ. in. l. vt vim. i iij. ⁊ ſeq. ff. de iuſt. ⁊ iur. et Alex. in. l. nõ ſolũ. §. ſcḋm. in. ij. col. ff. de oper. no. nun. Tho.

39 Uxores quandoq̄ gaudent morte mariti.

40 Subſtitutio vulgaris expirat per aditionem hereditatis, fallit vt hic.

41 Subſtitutus per verba ſi heres non erit an poſſit ſuccedere ſi inſtitutus non poteſt adire niſi de iure pretorio.

42 Subſtitutio pupillaris expreſſa ⁊ etiã tacita expirat, ſi poſtea teſtator emancipat filium impuberem.

43 Subſtitutio pupillaris expreſſa facta filio impuberi inſtituto debet tacitam vulgarem continere.

HEredes. Diuiditur principium vſq̄ ad. §. ſubſtituere. i partes duas. ¶ Primo ponitur quot ſunt gradus heredum ibi, heredũ. ¶ Secondo ponit differentia inter ſubſtõnẽ vulga. per quam ſuccedituг teſtõri ⁊ in bonis eius: q illa ſemper cõfertur in caſum hrẽditatis nõ adite. ſ. ſi inſtitutus heres non erit ⁊ pupillarẽ p quã ſuccedit pupillo: q illa cõfert in tp̄s adite hrẽditatis ſi pupillus in pupillari etate deceſſerit, ⁊ aliq̄n fit ſola vulgaris: ⁊ tũc dicit ſimplex: aliq̄n vulgaris ⁊ pupillaris
1 ſimul, ⁊ tũc dicitur duplex, ⁊ hoc ſit loco ſummarij. † Not. ſm Bal. ⁊ Ang. q verbũ inſtituo eſt directũ: qꝛ refert ad noĩatos in primo gradu ad quẽ certũ eſt quẽ venire directo ⁊ nõ p manũ alterius. ¶ Subdit hic Bald. ⁊ Ang. q quãq̄ improprie, hoc vbũ trahit ad fideicõmiſſum vt. l. cũ rebus. ſ. de teſt. mil. ſed ibi hoc expreſſa diſpõne teſtõris, an ex diſpõne teſtõris verba directa trahant ad fideicõmiſſum, dic vt p gl. in. l. verbis ciuili
2 bus. ſ. eo. ⁊ ibi dicetur. ¶ † Inter. ibi, ſimplex. no. q illa dr ſimplex diſpõ q̄ eſt vnica ſeu collata in vnũ caſuꝫ, vel euentũ, alr dicit duplex. ¶ Et facit ſm Bar. ad q. ſtatuti diſponentis q poſitionibus debeat ſimplr rñderi: qꝛ ſi rñdendo negẽ me habuiſſe. x. que petis hoc addito q ſi appareat me habuiſſe dico expẽdiſſe in negocio tuo non eſt ſufficiẽter ⁊ ſimplr rñſum. Et vltra iura hic alle. p Bar. hñ facit qđ no. gl. in cle. ſepe. de ſig. ⁊ cũ Bar. hic cõcordat ipſemet in. l. i. §. ſi qs ſimplr. ⁊ ibidẽ Ang. per illũ tex. ſ. de ver. ob. ⁊ no. Bar. in. l. ſi. per illum tex. in ver. ſimplr. C. de do. pmiſ. in. i. col. ⁊ eſt tex. in. c. i. ⁊ ibi no. B. ⁊ ebid. extra de ſer. idẽ Bal. ⁊ Sal. in. l. an teſtõ. C. de ſuis ⁊ legi.
3 ⁊ in. l. iubemus. C. de ap. ¶ † Ubi dicit q non admittitur reus
a negans ſe occidiſſe a, ⁊ ſi occidit dicit ſe ad defenſionẽ ſuã b occidiſſe: quia tunc dicitur ſimpliciter rñdere, idẽ dicit Ang. in
b d. §. ſi quis ſimpliciter. ⁊ Bald. in. l. ſi quidẽ. C. de except. ⁊ in. l. ſi. in. xj. col. C. de cõſeſſi. licet aliter ipſe dixerit, ⁊ nõ bñ. C. de edi. ac. in prin. vbi plene ponit de dictione ſimplr. ¶ Aduerte tñ q Raph. cu. ⁊ Pau. de ca. in d. §. ſi quis ſimplr. in terminis de quibus ibi per Bar. reprehendũt opi. Bart. qꝛ prima negatio fuit pura ⁊ vtilis, ſcḋa ergo inutilis nõ dꝫ eã vitiare: q vtile p inutile ⁊c. l. ſancimus. C. de do. cum vulgar. ⁊ ita dicit ſenſiſſe Bar. in. l. de etate. §. nihil. in fi. ff. de interro. act. ⁊ dicit ibi Pau. de caſt. ſe ita conſuluiſſe. no eſt verbũ ſi verũ eſt quotidie accidit. ¶ Subdit Rapha. tñ qđ dictum Bar. hic, ⁊ in d. §. ſi quis ſimplr. pcedit qñ alternatiue cõcepta eſſet rñſio p. c. i. ſcḋ. de elec. in. vi. per hoc nõ recedo ab opi. Bar. que vera eſt, ⁊ cõtra qꝛ negari non põt quin hec tota rñſio dicat duplex ⁊ non ſimplex. ¶ Nec obſt. rõnes Pau. de ca. qꝛ ſatis apparet ex mente ſtatuti, q illa prima rñſio non ſufficit qñ alia ſecũ adijcit ⁊ poſito q illa adiectio ſit nulla non tñ ſequit quin debeat pro confeſſo haberi: qꝛ etiã pactu imponitur pena. l. cum qui duas. C. de tute. l. nemo martyres. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ not. Bart. in. l. vbi pactum. ad ſi. C. de tranſact. Non video rationẽ differentie, an dicat non habui, et ſi habui expendi in tua negocia, an vero dicat non habui pecuniam: quia etiam qñ alternatiue loquutus eſt ſatis dicat ſ prima rñſione negare niſi appareat eũ habuiſſe quo caſu ſuccedat ſcḋa rñſio. Bar. in d. §. nihil ſentit illud qđ dicit Raph. ⁊ Pau. de ca. nã pace eorũ dixerim ſolũ tꝫ q illa rñſio nõ credit niſi quaten⁹ appareat eẽ certa, incerta aũt eẽt ſm eũ ſi dixiſſet credo ſi ⁊ inq̄ tũ appareat, nõ aũt loquitur in ſtatuto requirẽte ſimplr rñderi. ¶ Cõem tñ ſulam pot. limitat Bal. hic nõ pcedere qñ poſitio eſſet duplex vel incerta: qꝛ tũc admittit rñſio ſilr incerta duplex vel alternatiua cũ talis debeat eſſe rñſio q̄lis interrogatio. l. vt rñſum. C. õtrã ſe propterea cautela eſt, vt fiat poſitio ſimplex ⁊ vnũ ſolũ concernens, vt dicit glo. in. l. ij. §. qđ obſeruari. C. de iur. calũ. ⁊ in. c. ſi. de confeſ. in. vi. ¶ Scḋo limita niſi res poneretur ſub cõditiõe q̄ de natura rei tacite dr ineſſe, vt eſt tex. ⁊ ibi Bal. in. §. quid recte. in ver. ſimplr. ff. de lib. ⁊ poſthu. vbi aliquas concor. alle. ¶ Uidebitis tex. ⁊ Ang. in. l. q liberis. in prin. ſ. eo. ¶ Et differt hec limitatio ab vna alia quã hic tradit Bar. dũ dicit rñſionẽ eſſe ſimplicẽ, qñ vba ſimplicia tacite continẽt caſum duplicẽ p iſtũ tex. cõiuncta. l. iam hoc iure. ſ. eo. Nam loquit ipſe qñ in figura verborum rñſio fuiſſet ſimplex: nos autem qñ et ſola ⁊ in figura verborũ eſſet rñſio facta cũ duplicitate cãtũ tñ ex natura

...rum rei. ¶ Tertio limita ſm Bald. in l. i. in princ. C. de ... niſi ex cauſa iudici videretur admittendā eſſe riſionem ... em, quod tenementi ad duo, vez qn̄ poſitio eſſet captioſa ... ſimpliciter rńdendo incideres in laqueū. ¶ † Scdo, quia ... cimus q̄ licet alias rńdens poſitionibus teneatur abſque ... io ꝛ nō inſtructus rńdere, vt no. Bart. in l. ſi poſtula ... qōni. ff. de adul. Tn̄ fallit niſi rńdens eſſet idiota, vt quia ... quia poteſt inſtrui ꝛ pńte aduocato reſpondere, vt ſi ... voluit Hoſtien. in c. dilecti. de iudi.[a] ꝛ Spe. in tit. de ... ij. ver. xvij. ꝛ in §. iij. ver. ſed patronus. ꝛ Bald. in l. ij. in ... de iur. calū. Ita in propoſito ſi reſpondens ſit ruſticus ... ta erit hec ſufficiens cā propter quā iudex poſſit rńſio ... ſecz admittere, ꝛ hoc mihi nūc occurrit lz in terminis
5 ſcriptis nō reperiā, dictum Hoſt. eſt in ſe veriſſimū. ¶ † Tertio no. ſm Pau. de caſt. hic: q̄ ſubſtō pupillaris non facit ſm gradum, ſz ſecūdas tabulas, ar. l. ij. §. interdum. ff. eod. ¶ Sed certe nō video quare minus ſm gradum q̄ ſecūdas tabulas, vnde putarem q̄ pupillaris dici poſſet ſecūdi grad⁹ qn̄ eſt facta impuberi inſtituto, q̄ p pupillarē etiā ſuccedit in hereditate teſtatoris mediante perſona pupilli. l. ſi ita ſcriptum. in primis
6 tabulis. ff. e. ꝛ videtur de mente litere noſtre hic. ¶ † Quarto no. q̄ dictio mihi adiecta in ſubſtitutione adaptatur tam ad pupillarem q̄ ad vulgarē, de quo tamē dicet̄ ſtatim cū gloſſ. ¶ In gl. in verbo lucius. ibi ſine ſubſtitutiōe ꝛc. hoc eſt limitata vt p Bar. hic, in iij. q. prin. Limita etiā in caſu. l. ex facto. la ſ. iuncta glo. quā ibi ad hoc ponderat Bald. ꝛ Imo. ff. de here.
7 inſti. ¶ † In gl. in ver. mihi. facit hec gl. p deciſione no. q. quā poſuit Bar. in §. qui filio. alle. in glo. ſ. q̄ ſi teſtator filiū impuberē inſtituit. deinū dicit ſi filius in pupillari etate deceſſerit bona mea perueniant ad ſtichū, poſtea filius impubes deceſſit q̄ ſubſtitutus poterit venire ex ſubſtitutione pupillari nedum ad bona teſtatoris. ſz etiam pupilli que capere conſueuit ſubſtitutus pupillaris. l. ſed ſi plures. §. ad ſubſtitutos. ff. eod. ꝛ idē videtur tenere Imo. ¶ Sz Bal. in l. precibus. in vii. col. in verſ. procedo vlterius quid ſi teſtator adijcit ꝛc. tenet 9triū, quia tex. in d. §. qui filio. per quē ſe fundat Bart. loquit̄ quando ſubſtitutio fuit facta per verba directa. ſ. heres eſto. Sz in q. premiſſa fuit facta ſubſtō p verbū cōe perueniat qḋ eſt aptuz etiā cōprehēdere fideicōmiſſariā ſubſtō. l. heredes mei. §. cum ita. ꝛ l. heredibus. §. ſi. ff. ad trebe. ꝛ not. Barto. in l. centurio. ff. eo. ad fi. ꝛ p 9ñs videtur q̄ dicta ſubſtitutio ſit fideicommiſſaria attento q̄ fideicommiſſari⁹ ſubſtitut⁹ ſuccedit in bonis teſtatoris nō pupilli. l. coheredi. §. cū filie. ff. e. Pau. de ca. hic refert Bart. in l. cēturio. in iij. q. tenere q̄ cōpendioſa facta filio impuberi a pagano trahitur ad fideicōmiſſum poſt pupillarem etatē ſi teſtōr in inſtōne nō adiecit illud verbū vniuerſale, omnia bona mea, vel totam hereditatem meam, vel quid ſimile. ſed ſi illud adiecerit, tunc duntaxat vz in vim pupillaris cum pupillaris non militet quo ad bona pupilli per d. §. cum filie. Ita ergo ſm Paul. de caſtr. dici poſſet in q. noſtra. ¶ Sed certe Bar. illud non dicit in d. l. centurio. ad quod eū alleg. nam ſolū tz q̄ matre in medio exiſtēte ſi teſtator loquutus fuit per illud verbū vniuerſale nō trahit̄ ad fideicōmiſſuz: ſecus ſi in illo verbo vniuerſali vſus eſt matre autez in medio exiſtente puta indiſtincte poſt pupillarē etatē trahi ad fideicōmiſſum. Fateor tn̄ q̄ eius diſtinctio ibi cōiter dānat̄ per doct. ¶ Subdit Paul. de caſt. hic poſſe alio modo dici, vez q̄ aut pupillus nō habebat bona niſi q̄ a teſtatore ſibi relicta erāt, ꝛ hoc ſciebat teſtator, ꝛ tunc vr̄ facere directā ſubſtitutionē per verba illa. bona pueniant ad ſtichū. ¶ Aut hēbat pupillus ꝛ teſtōr eum habere ſciebat alia bona, ꝛ erit fideicōmiſſaria niſi teſtōr aliq̄ mō in inſtitutiōe mētionē fecerit de pupillari etate, ꝛ ſi hn̄ inſpiciat̄ lz ſe inuoluat. tn̄ in effectu tz cū Bar. in d. §. q filio. ¶ Hec 9ſideratio Pau. nō placz: nō vr̄ faciēda dr̄ia an teſtōr ignoraret vel ſciret pupillū hr̄e alia bona, cū poſt teſtm̄ 9ſumat̄ pupill⁹ acquiſitur⁹ bōa alia. l. ſi defunct⁹. C. arbi. tu. l. cura. §. deficiētiū. ff. de mu. ꝛ ho. ¶ Addo etiā q̄ Bar. in d. l. centurio. dū ponit de ſubſtōne facta pauperib⁹ ꝛtn̄ inſpectis verbis ibi poſitis i themate vr̄ tenere idē qḋ i. d. §. q filio. lz Bal. 9 eū teneat in d. l. precib⁹. nō aduertēs Bar. 9triū tenere: puto
8 igit̄ Bar. rectius loquuti. ¶ † Nec ob. rō Bal. ſ. adducta: q̄ ſubſtō facta p verbū cōe vbicūq̄ pōt valere iure directo traheretur ad directā, ꝛ ſic ad pupillarē ac ſi p verba directa facta eſſet: vt ē tex. hn̄ no. in c. ſi pr̄. de teſta. in v. Et ſicut dictio mihi, nō impedit valere iure pupillari. d. §. q filio ita nec dictio bo-
b na mea[b]. cū eadē ſit rō in vtroq̄ caſu. ¶ Nec ob. ſi pro opi. Bal. alle. qḋ hr̄ in ſimili ſ. l. coheredi. §. ſi. ff. e. vbi eſt caſus quē reputat ſingularē Dr. Bal. ꝛ Imol. q̄ ſubſtō p verba directa facta in re certa filio impuberi vniuerſaliter inſtituto trahit̄ ad bona vniuerſa etiā ipuberis nullo alio ſibi dato coheredē ſubſtituto. Sec⁹ ſi p verba cōia ſubſtituatur impuberi in re certa: vt no. Bar. in d. l. centurio. in ver. q̄ro qḋ ſi iſta cōpendioſa facta ſit in re certa p verba cōia. Pro quo eſt tex. ꝛ qḋ ibi Dyn. ꝛ doc. in l. cogi. §. ꝛ gńaliter. ff. ad tre. qr̄ rńde q̄ lz in q. noſtra, dixerit bona mea pueniāt nō tn̄ dr̄ facta ſubſtō in re certa, ſed in vniuerſo. Sz q̄ imo in caſu noſtro facta ſit ſubſtō in re certa. pbatur, qr̄ qn̄ ſubſtō eſſet facta in bonis teſtatoris, ꝛ nō i bonis pupilli vr̄ facta in re certa. arg. eī⁹ q̄ voluit Bar. in d. l. cēturio. ſ. ver. iij. pncipalr̄ q̄ro qḋ ſi teſtōr dixit q̄ ſubſtituebat̄ ꝛc. vbi ſi teſtōr dixit, ſubſtituo te in oibus bonis mobilibus, ꝛ imobilibus nō dr̄ ſubſtitutio facta i vniuerſitate ſeu quota, ſz in re cer-
9 ta, † qr̄ appellatione bonorū mobiliū ꝛ imobiliū non veniunt b actiōes ꝛ iura. l. a diuo pio. §. in venditione. ff. de re iu. Multo ergo magis vel ſaltem pari rōne videt̄ q̄ ſi teſtōr qui poterat de omnibus ſuis bonis ꝛ pupilli diſponere de ſuis ſolū diſpoſuerit nō dicat̄ feciſſe ſubſtitutionē in vniuerſitate, ſz in re certa. plus dico q̄ etiam ſi talis ſubſtō intelligeret̄ facta pupillo p verba cōia, in quota tn̄ nō traheret ad vniuerſum, iuxta not. p Bar. in d. l. cēturio. in ver. vlterius quero. cū ſe. Nec ob. c. ſi poſt. de teſta. in vi. qr̄ loquit̄ qn̄ ſubſtō facta erat in vniuerſis bonis ſeu in hereditate indefinite, ꝛ iſta me inducūt ad ſequēdā opi. Bal. in d. l. precib⁹. 9 Bar. hic, ꝛ in d. §. q filio. ¶ Extra glo. Bar. hic tractat materiā vulgaris ſubſtōnis p quinq̄ q. principales. Quibus adde primo inq̄ſitū tangit in i. q. quare dicatur vulgaris. quo ad hoc nō ſunt neceſſariū nec etiā multum vtile cuz diſputatio de nomine pertinacibus ꝛc. l. ij. C. de
10 cō. pe. vidiſtis gl. in rub. ff. ſol. mat. ¶ † Itē inq̄ſitū in ij. q. tāgit̄ quot modis dicat̄ qḋ expreſſum. ſimile vidimus in l. titius. in prin. ff. de li. ꝛ poſth. ꝛ ad doc. Bar. hic ſemper remittimus cui adde q̄ idem tz ipſe in l. ſi. C. ſi 9tra vel vtili. pu. ꝛ in l. ſi quis. in prin. teſta. de leg. iij. ꝛ in l. i. in ſi. ſi quis in ius vo. nō le. ꝛ eſt gl. bona in c. inquiſitorū. in ver. expreſſe. de her. in vi. alio ēt mō
c dicit̄ qḋ expſſum. ſ. verbis vel mēte[c], ꝛ nō verbis. vt no. Bart. in l. ſtiorai. pīſtū tex. in l. parua. ff. de ope. no. nū. ex quo infert vt ibi p eū. ¶ Circa iſta dicit etiā ſignāter Ang. in §. illud. in aut. de trien. ꝛ ſemiſ. ꝛ in aut. de hered. ꝛ fal. §. ſi vero expreſſim.
d q̄ vbi lex requirit aliquid expreſſe[d] fieri qḋ qdē erat 9 diſpoſitionem aliquam iuris antiqui, ꝛ ſit correctoria et tunc non ſufficit illud expreſſe fieri in genere niſi nominatim, ꝛ ſpāliter e exprimat̄: ex quo īfert q̄ cū hodie pmittat impator teſtōri prohibere falcidiā expreſſe p l. ſi. vt alle. C. ad l. fal. q̄ venit ad correctionē iuris antiq: de quo i. l. qḋ de bonis. §. i. ꝛ ſi. ff. ad l. falc.
e dz illud exprimi a teſtatore ſpāliter[e], ꝛ nominatim non autem ſufficit gńaliter exprimi p d. §. ſi vero expreſſim. ꝛ d. §. illud. q̄ iura in mille annis nō probāt: illud dictū tn̄ ſequit̄ Ro. i repe. aut. ſimiliter. C. ad l. fal. in vlt. col. Nunq̄ mihi placuit hec deciſio Angel. quo ad not. per Bar. hic, q̄ alleg. per Ang. non dīt q̄ ſpecialiter fieri debeat, ſed expreſſe: ꝛ habemus regulas cōes q̄ idem operat̄ genus quo ad oīa cōprehenſa ſub genere qḋ ſpēs quo ad cōprehēſa ſub ſpē. l. ſi duo. in ſi. ff. de admi. tuto. l. oēs. C. de pſcri. xxx. an. nec eſt. l. tantū q̄ lex correctoria requirens expreſſe exprimi debeat intelligi q̄ ſpāliter exprimatur. de materia vide per Bal. in c. ſi pater. de teſt. in vi. in materia vulgaris aliqḋ per Bal. in repe. l. edita. in xix. col. C. de edē. et
11 que not. doc. in l. ſed ꝛ ſi quis. §. queſitū. ff. ſi qs cau. ¶ † Item inquantū Bar. in ea. q. cōcludit q̄ ſubſtitutio vulgaris facta in vno caſu. puta ſi inſtitutus heres eſſe noluerit trahat̄ ad altez
f caſum ſibi ſimilē[f]. ſ. ſi heres eſſe nō poſſit p. l. gallus. §. ꝛ quid ſi tn̄. ff. de libe. ꝛ poſthu. addo bonū tex. in l. ſi. ſm lec. Bart. C. de inſti. ſub cōdi. fac. vbi ſubſtitutio facta in caſu quo poſthumus non naſceret̄ extenditur ad caſum quo naſcet, lz hereditate nō adita deceſſerit quē tex. ibi ad hoc ponderāt Bar. ꝛ Ange. idē Gul. de cu. in repe. l. precibus. in i. q. prin. C. eo. ꝛ ibi etiam Ray. in tractatu ſubſtitutionū in materia vulgaris, ꝛ Bal. in l. cum proponas. C. de here. inſti. ꝛ Bal. in ſimili in l. humanitatis. in pe. col. in ver. iiij. queritur vtrū exemplaris. C. eo dum dicit q̄ exēplaris facta in caſu vnius furoris trahit̄ ad caſum alterius furoris. idē in propoſito noſtro tenet do. Anto. in ca. ray. in materia vulgaris. de teſt. idem Ange. ꝛ Imol. hic adde tn̄ q̄ inquantū Bar. hic rńdet ad l. pr̄ ſeuerinā. aliter ipſemet Bar. ibi vez q̄ hic in hereditate, ibi in legatis. hanc tn̄ reprobat de quo ēt p Imo. in l. ex facto. de here. inſti. ¶ Et inquantum Bar. hic rńdet ad l. commodiſſime. aliter rńderi pōt ſm e eundem in d. l. gallus. in princ. vez q̄ ſi extenderetur ad caſum omiſſum reſpiceret mutationem perſone ſubſtitute, ꝛ tunc verū eſt caſum omiſſum non cōprehendi: alias aūt ſecus put ptz in q. nr̄a, qr̄ lz trahat̄ caſus volūtatis ad caſum impotentie tn̄ ſemp eſt eadez pſona ſubſtituti. ꝛ hunc articulum hn̄ notetis: f qr̄ alſo hūi multa reuoluere dū hērē cōſulere in q̄ōne vnī⁹ comitatus cuiuſdā magni dn̄i in partib⁹ ſicilie. ¶ Et pro lo adde

a ¶ De iudi. vide cōmuniter moder. in ca. paſtora. de iudi. ꝛ Bart. in l. cuſtodias. ff. de accuſa. ꝛ in l. proxime. ff. ḋ his qui. vt indig. ꝛ in l. nō ſolum. ff. de procur. Tho.

b ¶ Bona mea. de hoc per Pau. de caſt. conſi. ccxlvi. ꝛ videtur limitari pdicta doc. Bar. niſi teſtōr diſpoſuerit quod mortuo filio ipubere oīa bona ſua vendātur, ꝛ diſtribuant̄ i pauperes p anima ipſius teſtatoris: quia tunc non veniēt bona pupilli cū illa nō poſſint proficere anime ipſi⁹, ita voluit Ancha. cōſil. viij. ꝛ pro opinio. Bart. 9ſuluit Lau. ro 9ſ. xxx. an aūt verbū mihi ꝛ filii, de qbus hic p do. Iaſ. impediāt naturā ſubſtōnis, vide per Ro. conſi. cccclxxx.

c ¶ Mente. dicit Ro. quod id dicitur expreſſuz qḋ i ratione concludītur, ꝛ id quod apparet ex multiplicatis coniecturis. ita eī⁹ cōſi. cclxxij. ꝛ dum do. Iaſ. limitat d. Bar. hic ad eius ſecūdā limitationē adḋ q̄ ſubreptio reſcripti nō tollat̄ p expſſionē facit gńaliter niſi explicet̄ mod⁹ p quem factū fuit conſummatū. gl. ē no. i. c. dilect⁹ filius abbas. ver. cū. de reſcri. ꝛ ibi Inn. ſequit̄ ꝛ Oldr. conſil. xiij. Ro. conſi. ccxxvi.

d ¶ Expreſſe fieri. an ſit illud qḋ cōprehēdit̄, et reſultat ex itellectu habeat̄ p expreſſo. vide plene per Fel. in c. trāſlato. in i. colū. ꝛ ſeq. de cōſti. Tho. di.

e ¶ Spāliter. adde Oldr. cōſil. cxviij. Ro. conſi. lxxv. et lxxix. Rapha. cu. conſ. cxix.

f ¶ Sibi ſimilem. adḋ videndū Alexan. cōſil. ꝛ uij. lib.

vbi oīa fere hic al. ibi adducit, et Ful. conſi. xlix. caſpā conſi. lxi. alex. cōſi. lij. lij. li. eſt tñ barba. p Lu. ro. cōſi. lxi. Pau. de ca. cōſi. xxxix. Oldra. cōſi. clxxvi. Anch. conſi. cclvij.

q̄ ſ opi. Bar. hic eſt glo. in. l. mater. §. ſi. e. ſʒ reſponde, vt ibi p Bar. qui ſuſtinendo illā gl. limitat cōcluſionē ſuā hic nō pce dere q̄n p talē extenſionē reſultaret abſurdū: q2 melioris cōdi tionis eſſet extraneus qui minus dilectus prelr ... q̄ inſti tutus q forte eſt de deſcendentibus teſtatoris. ¶ Scd̄o modo limita ſm Ang. in. §. i. huius. l. ⁊ in. l. pf filium. §. i. ſ. eo. niſi te ſtator elegiſſet vnū indiuiduū caſum de contētia ſub altero du ctorū caſuum. ſ. volūtatis vel impotētie. nā tunc non trahetur ad aliū caſum ſibi oppoſitū vel diſſimilem, ar. l. pf ſeuerin. in. in prin. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ ideo ſi teſtator dixit filios meos inſti tuo titiū ſubſtituo: ⁊ ſi titi⁹ me viuo deceſſerit ſubſtituo ſeium filijs meis ⁊ ſi titius decedat mortuo teſtōre q repudiauit ius ſubſtitutiōis nō trahet ſubſtitutio ſeij ad iſtū caſum. ita dicit Ang. ſe cōſuluiſſe florentie alle. gl. in. d. l. ſi ita inſ. §. ſi. ¶ Fate tur tñ Ang. q̄ ſi teſtōr dixiſſet ſi filius meus heres eſſe nolue rit cōprehenderet et caſum impotentie, ⁊ cōtra: q2 iſto caſu non dicit̄ expreſſe vnū caſum indiuiduum, ſed vnā ſpeciē vulgaris ſubſtōnis. idem Ang. in. l. q̄diu. l. vltima. ff. de acquir. here. ⁊ in l. ſi pf filio. ſ. eo. ¶ Sed Imo. in. d. l. raynuti⁹. de materia vul garis alle. Ang. in. d. §. i. huius. l. de quo hic nullā fecit mētio nem ⁊ eū reprehēdit per. d. §. ⁊ qd ſi tñ. ⁊ hic no. p Bar. ⁊ ſ. re tuli, ad gl. in. d. l. mater. §. ſi. ōt patere riſum ex ibi no. p Bart. ⁊ diximus in proxima ſal. ¶ Nec ob. d. l. pf ſeuerinā. ⁊ d. l. cō modiſſime. q2 ſ. fuit reſpōſum. ⁊ teneo, q2 cōtra Ang. eſt tex. expreſſus in. d. l. ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ⁊ in. d. l. ſi inſ. §. ſi. in verſi. filio herede a cōtrario ſenſu. ¶ Tertio limita nō pcedere in caſu. l. q ex duab⁹. in prin. ſ. de acq. here. q̄ñ p parte pure. ⁊ p parte ſub ꝯdōne inſtituto heredi datus ſit ſubſtitut⁹ in defe ctū conditionis q hſ in pte pura hereditatē adiuit, ⁊ cōdō ne pendente deceſſit. nam tunc licet videatur q̄ hſ a pendēte cōdōne inſtitutionis illā portionē tranſmittere non potuerit iuxta. §. ſin aūt aliqd ſub ꝯditione. C. de cadu. tol. tñ iure accre ſcendi applicat̄ portioni pure per eum adite. ⁊ ſic ſubſtitutus excludit: q2 caſus deficientis cōditionis extēdit̄ ad caſuʒ quo inſtitutus morit̄ ꝯdōne pēdēte p illū text. quē ibi ſumme pon derant Bal. Aug. Imo. ⁊ moder. ¶ Quarto legitima nō p cedere ſi talis extēſio reſpiceret et odiū filij exhēdati, ita no. dicit Bene. de plumb. in repe. l. fili⁹ a patre. de libe. ⁊ poſthu. p quo alle. tex. in. l. gall⁹. §. in oībus. iuncta gl. in. l. poſt mortē. eo. titu. ¶ Sed certe hoc ibi nō probat̄: q2 ibi nō agit̄ de ſubſtitutiōe. ſed de inſtōne, ⁊ dato q̄ de inſtōne ageret̄, tñ illud iō eſſet: q2 alr induceret̄ mutatio pſone ipſius inſtituti quo caſu clarū eſt extēſionē fieri nō debere, vt. ſ. vidim⁹ circa intellectū. l. cōmo diſſime. ¶ Quinto limita niſi tractaret̄ de excludēdo pſonā magis dilectā teſtōri q̄ ſit ipſe ſubſtitut⁹, ita no. Pet. de anc. in cōſi. ſuo. cccxl. incip. in xpi noīe ex ſerie teſti ⁊c. arg. l. ſi. C. de inſtit. ⁊ ſubſti. ⁊ vſ hic probari lʒ ipſe non dicat ex his q̄. ſ. di xi in prima ſal. referēdo no. per glo. ⁊ Bart. in. d. l. ſi mater. §. i.

12 ¶ † Et iſta faciūt ad. q. no. Jo. an. in addi. Spe. in ti. de teſt. §. in primis. in addi. magna in ver. occurrit caſus nouiſſimus. p Old. in cōſi. clxvij. incip. teſtōr in vltimo ſuo teſta. ⁊c. ⁊ q2 de pēdet a no. p Bar. ⁊ alios in. l. q̄diu. l. vltima. ſ. de acq. here. iō ad ibi no. me remitto. Utrū aūt ſubſtō collata in vnū tp̄s extē datur ad caſum alterius tpis. dic q̄ non per. l. ſi ita quis. ſ. eod.

13 ¶ † Succeſſiue inq̄tum Bar. hic in. ij. q. princ. tangit an va leat ſubſtitutio vulgaris non precedente inſtōne, dic vt hic p eum, cui adde q̄ alius caſus eſt in quo, vʒ in. l. ex facto etiaʒ. ſ. de here. inſti. iūcta gl. ſi. ⁊ ibi ponderant Bal. ⁊ Imo. ¶ Sed

14 rñderi poſſet q̄ ibi pprie non eſt ſubſtō, ſed inſtō. ¶ † Et quia Bart. in hac. iij. q. tractat qbus vbis ſtat ſubſtō vulgaris vltra eum quero qd ſi teſtōr dicit ſemproniū inſtituo, ⁊ Caium ſub ſtituo an dicat̄ vulgaris expreſſa: in qua dēm eſt q̄ ſic p. l. iam hoc iure circa prin. ſ. eo. dixi in. l. gallus. §. i. ⁊ ibi aliqua addidi que hic nō repeto, ibi etiā habetis qd ſi dixero filiū, ⁊ neporē heredes inſtituo. an nepos dicat̄ vulgariter ſubſtitutus filio, ⁊ ordine ſucceſſiuo vocatus. an vero cōcurrat. ¶ Quero etiaʒ quid ſi teſtator dixerit titiū heredem inſtituo, et ſi heres non erit rogo. vt reſtituat hereditatem Caio qualis dicet̄ hec ſub ſtitutio: Bal. de cu. in. l. precibus. in. ſe. col. C. de impu. dicit q̄ prima facie videtur dici vulgaris p. l. ille a quo. §. ſi. de teſtō. ſ. ad tre. ⁊ ſic ōcludit eā eſſe fideicōmiſſariā per. l. cohered. l. §. cū filie. ſ. e. ⁊ illa verba ſi heres nō erit intelliguntur. ſ. voluntarie: quia tūc cogi poterit vt reſtituat. ⁊ adeat p. l. debitor. §. i. ſ. ad trebel. ¶ Aidō tñ q̄ h̄ puto verū ſi teſtōr dixerit rogo vt reſti tuat p fideicō. nam Bal. ita formaliter loquit̄ in ꝯceptione. q. nec ſine miniſterio. nā alias vulgaris eſſet per no. p Bar. in. l. q̄rebat̄. ff. de teſt. mil. p illū tex. ⁊ expreſſius p Bal. l. humani tatis. in. xv. col. C. eo. in ver. mirabilē ⁊c. q̄ alle. tex. i. l. iter oēs. ff. qui ſatiſ. cog. Bar. in. d. l. q̄rebat̄. loquitur nō in terminis, ſʒ q̄ñ dicit vulgariter inſtituo ⁊c. ſ. hac. iij. q. Bar. hic, vid Bal.

in repe. c. ſi pater. de teſta. in. vi. vbi paucis aut nullis additis tranſit cū Bar. hic cū quo ſimplr̄ trāſeunt canoniſte. maxime Imol. in. c. raynu. de teſt. vide etiā no. p Bal. in. d. l. precib⁹. a

15 quo Bar. hic ſumpſit maximā ptē dictor ſuor. ¶ † Et inq̄tū Bar. hic, in. iij. q. prin. ponit quinq̄ effect⁹ vulgaris ſubſtōnis, ⁊ inter cetera in primo effectu dicit q̄ ſi ſubeſt ſpes q̄ hres inſti tutus poſſit reſtitui aduerſus abſtēſionē ſuā nihilominus ad mittitur ſubſtitutus: q2 non inſpicitur qd euenire pōt de iure ſpāli ¶ Adde q̄ iuxta hoc queri poſſit quid ſi inſtitutus, qui repudiauit poteſt venire ad reuocandū abſtenſionē per aliud remediū q̄ per reſtōnē in integrū velutip remediū. l. ſ. C. de repu. her. an iſto caſu poterit interim admitti ſubſtitut⁹. certe ſic: quia adhuc militat ratio de qua per Bart. hic in remedio reſtitutionis in integ. hoc in terminis firmat Bal. ⁊ Angel. in. l. q̄diu. la. l. de acqui. here. ⁊ vltra eos pro hoc allego gloſſ. expreſſam. ⁊ tex. in. l. ſi quis ſuus. ſ. de iure delib. licet Paul. de ca. ibi, ⁊ Fulgo. ⁊ Pau. in. d. l. ſi. C. de repu. here. teneant cōtra Bar. ⁊ illam gl. reprobant debili rōne: q2 per eā nō tollitur rō Bar. hic. adde etiā q̄ hic Pau. de ca. fuit ſibi ꝯtrius: nā in. d. l. q̄diu. tenuit opi. Bar. ibi quā puto veriorem: intelligendo tñ Bar. loqui in caſibus in quibus p dationem ſubſtituti vulga ris non ſit ſublata exiſtentia ſuitatis de quibus plene dixi in. l. ſi filius heres. ſ. de libe. ⁊ poſthu. ⁊ hoc iō q2 d. l. ſi. non hʒ locū niſi in ſuo herede, ⁊ q̄tum ad effectum illius. l. non eſt ſublata dēſta emancipationis, ⁊ pr̄is ptātis. vt ibi oēs concludunt tex.

16 ¶ † Inquātū vero Bar. in eodē effectu concludit q̄ ſi heres inſtitutus decedat añ tēpus deliberādi q̄ nō admittet̄ ſubſti tutus vulgaris ſed preferet̄ ille ad quē trāſmiſſum eſt ius delibe randi iuxta. l. cū antiquioribus. C. de iu. delibe. ⁊ quicūq̄ alius ad quē tranſmitti conſueuit hereditas non addita. iuxta. l. i. C. de his q añ. aper. ta. ⁊ hic latius per eū. ¶ Adde q̄ Ang. hic ꝯtrā tʒ: q2 inſtitut⁹ q deceſſit nō mutauit cōditionē ſuā de vna in aliaʒ, adeo q̄ ea mutata aliū fecerit heredē, imo morte eius oīa ſunt diſſoluta ar. §. deinceps. ⁊ in aut. de nup. iō aperta eſt via ſubſtōni ſʒ eū, ⁊ p h̄ ōt ob. ar. l. ſi paterfa. ⁊. l. ſi qs filiū. §. ſ. h alle. p Bar. q2 ibi hēditas habebat̄ p adita, ar. l. ſi fili⁹ q pſt. ſ. eo. lʒ nepos haberet ptātem repudiādi ſeu abſtinēdi. l. i. §. q in ptāte. ſ. ſi q a omiſ. cau. te. ſed in. l. cū antiquioribus trāſmitti tur vt adeūda, ⁊ ſm hoc Ang. ſentit q̄ per dationē ſubſtituti vulgaris nō tollat̄ exiſtentia ſuitatis. Imo. vero hic reprehen dit Ang. mouet̄: q2 ſi factū volūtariū inſtituti mutātis cōditio nem ex facto ſuo volūtario nocet ſubſtituto mediāte iuris di ſpoſitiōe, multo forti⁹ factū neceſſariū morte ipſi⁹ inſtituti me diāte iuris diſpōne dʒ nocere ſubſtituto maxie cū nō ſit ī totū extincta ſpes acgrēdi vigore trāſmiſſionis. ar. l. hoc edicto. §. ſ. ſ. de alie. iud. mu. cā fac. ad. l. ſi quis filiū. dici pōt ſm eū ſuſti nendo Bar. q̄ retēta opi. p dationē ſubſtituti vulgaris tolla tur ſuitas, dʒ illa. l. intelligi in caſu qñ non tollit̄ p dationē ta lis ſubſtituti, puta qñ datus fuit in caſum impotentie, vel q2 ia facta fuit tacita vulgaris vt dictū fuit in. l. ſi heres. ſ. de libe. et poſthu. ¶ Finalr ōt Imol. in hoc dari poſſe nouā conſidera tionē, vcʒ q̄ aut fuit datus ſubſtitutus vulgaris in caſu impo tentie ſpecifice, ⁊ expreſſe tunc pcedat opi. Bar. aut fuit facta in caſum volūtatis, vel ſaltē in genere fuit expreſſus caſus vo lūtatis p illa verba indefinita ſi hſ nō erit: ⁊ tūc preferet̄ ſub ſtitutus: q2 tūc primus hſ e vſ ſubſtitut⁹ ſub ꝯtria ꝯditione. ſcʒ ſi voluerit eſſe heres. l. aliqñ. ſ. de cōdi. ⁊ de. ⁊. l. iiij. §. i. ſ. de adi. lega. iō ſi decedat anteq̄ declaret ſe velle dr noluiſſe. ar. l. ſi ita legatū. §. illi ſi volet. de leg. i. vbi idē in legato relicto ſi lega tarius volet. ¶ Nec ob. ſi dicat̄ q̄ illa verba ſi voluerit, lʒ fa ciāt ꝯditionē ſuo ⁊ neceſſario. tñ ſecus in extraneo: q2 habent̄ pro nō appoſitis. l. verba. ſ. de cōdi. inſti. q2 rñderi pōt q̄ illud poterat procedere ſm hec iura ſtor: ſm q̄ non erat inuentū q̄ fieret tranſmiſſio iuris delib. nā tunc ſiue eſſet cōditionalis ſi ue pura nō tranſmittebatur. ¶ Hodie vero p. l. cū antiquiori bus. ⁊. l. q̄ñ ſororem. C. de iure delibe. ⁊. l. vnica. §. ſin autem ali quid ſub conditione. C. de cadu. tol. ſecus hec ſua conſideratio prima facie videt̄ ſubtilis. ſed eam non puto verā. primo quia nimiū reſtringit cōem opi. Scd̄o q2 eſt contra not. per gl. in. l. cornelius. ſ. de here. inſti. vbi ponit q̄ hereditas relicta ſi hres eſſe noluerit nō eſt cōditionalis, patet q2 dicit eam tranſmit ti per. l. i. C. de his q ante aper. tab. Et licet illa gl. non videat̄ ſe firmare: ex eo q2 prius alleg. §. illi ſi volet. ⁊ poſtea in ſi. dicit an ergo erit idem quod in legato. ¶ Itē lʒ Bar. ibi non ſre mettū Ang. Dy. Imo. ⁊ Moder. ibi cōiter approbāt q̄ tranſ

17 mittant per ea. l. verba. ⁊ d. l. cornelius. ¶ † Et eſt ratio inter hereditatem, ⁊ legatū. q2 hereditas non acquirit̄ ignoranti. vt no. glo. in. l. ſi quis in hereditate. de condi. inſti. ſʒ legatuʒ ſic. l. cū pf. §. ſurdo. de le. ij. qd nō procedit ſi fuerit adiectū ſi volet. d. §. ſi illi volet. ¶ Confirmo vltra predicta p id qd voluit gl.

in. l. iam

dubitari.l.in gl.ſi.ſ.de here.inſt. dū dicit qḋ inſtitutio de
illa verba ſi heres eſſe voluerit non ſuſpēdit ſūtatē,
ſ de neceſſario facit volūtariū quā gl. Bal. ⁊ ceteri ibi
erūt valde notan. ¶ †Itē ꝫ Imo.l.ciꝫ q꞉ exp̄ſſio eius
ineſt qñ alio nō exprimit ꝙ ineſſet dꝫ aliqḋ operari
oc.in.l.iij.de lea.ſed in.ꝭ.alli ſi volet.aliter exprimit ꝙ
q꞉ ſi nō exprimeretur quereſ ignoranti q̄ nō quērit ſi
hec aūt ratio ceſſat in trāſmiſſo iure deliberādi,q꞉ cū
ſiet pure inſtitutus ſi ignorat nō trāſmittit.d.l.cū anti
an ver.ſciēs.ergo ceſſabit opi.Bar.hic verior q̄ ex
ſubſtitutus p trāſmiſſionē iuris deliberādi vel ad eū
pn.ſequitur idē Bart.in.l.cum proponas.C.de here.
idem Franci.tig.Bal.⁊ Pau.de caſt.⁊ idem.Bart.⁊
Imo.in.d.l.ſi paterfa.⁊ Bal.in.d.l.cū antiquioribus in.ꝭ.c.et
in.l.quid ā eulogio.in.ij.col.in ꝟſi.ſed hic queritur cum ver ſie.
ſeq.C.de iure deli.⁊ in.l.apud hoſtes.C.de in.⁊ legi.⁊ in.l.pāp.
ꝭ.iiij.ſ.de inof.te.⁊ Ang.in.l.ſi plures.ꝭ.i.ſ.e.⁊ Imo.in.c.ray.
in materia vulgaris de teſt.⁊ Paul.de caſt.in.l.ꝙ.in.l.a.ſ.de
acqui.here.⁊ Saly.in cōſi.ſuo incip.p huius dubij.declaratio
ne ſerioſa.⁊ pro hac opi.alle.gl.quā ibi Bal.reputat not.in.d.
l.iam diu.iūcto text. ¶ Licet Angel.in.d.l.paterfa.⁊ in.d.l.cū
propon.is.⁊ in conſilio.clxxxviij.incip.quidam Nicol.et Sa
lyce.in.d.l.cū antiquioribus.teneant ꝫ Bar.debilibus tñ ratio
19 nibus. ¶ †Potiſſima tamen ratio Saly.fuit,q꞉ prouiſio ſpe
cialis hominis facit ceſſare tacitā prouiſionē legis.l.fin.C.de
pact.cō.l.cū ex filio.ꝭ.i.ſ.e.que ratio faciliter tolli pōt ex not.
pe.Bar.hic in alio arg.q꞉ non eſt verū teſtatorē voluiſſe de
rogare prouiſioni.l.ſed ſolum prouidit de ſubſtituto caſu quo
primus nō eſſet heres.ſ.per.ſe,vel aliū nō faceret heredē.in
d.l.ſi p.teterfa.⁊ licet Ange.conetur illi.l.rñdere tñ tolli pōt
eius reſponſio vt.ā.retuli ſm Imo.vel aliter vt per Bar.in.d.
l.ſi paterfa.vbi iuriſcōſultus ponit caſum minus dubitabile,
vꝫ quādo conditionem mutauit de libero in ſeruum.fortius
ergo idē eſſe debet quādo deceſſit,⁊ ſic in totū mutat arg.eoꝝ
que habent in aut.de iureiur.a mor.preſtito in princi. ¶ Ad
alia arg.Saly.non reſpondeo,q꞉ adeo fragilia ſunt vt nō ſint
digna relatu. ¶ Cōtra Bartol adducunt etiā aliqui text.in.l.
vnica.ꝭ.cū autē.C.de cadu.tol.ſed potius facit pro Bar.nam
ibi dicit q̄ quo ad pſonas enumeratas in ſuperiori pte.l.vni
ca.ſ.in nouiſſimo.hereditas nō adita trāſmittit.ſ.d eſt vnꝰ ca
ſus de enumeratis ibi in ver.quibꝰ de theodoſiana lex,de qua
l.tangit ibi in proxi.ſeq.ti.ergo ⁊c. ¶ Puto ergo opi. Bart.
a verioreᵃ pro qua eſt tex.in.d.l.vnica.C.de his qui ante aper.
t.a.taliter inducendo dū d꞉ licet inuicem ſubſtituti non ſint ⁊c.
ergo innuit qḋ trāſmitterēt etiā ſi fuiſſent ſubſtituti, ⁊ ſic vul
garis cōtenta in illa reciproca nō impediret trāſmiſſionem,
eſt verum qḋ glo.ibi aliter intelligit inuicē qḋ ſi eſſent ſubſti
tuti inuicē tūc nepos ex ſubſtōne nō aūt ex trāſmiſſiōe ſucce
20 deret.cū hoc nō eſſet ſine reſtrictione illꝰ lex. ¶ †Et p opi.
Bar.hic etiā facit cū vulgaris hēat duo capita volūtatis.l.⁊
impotētie.d.l.cū proponas.caſus qñ deliberat nō dicit poſſe
cōprehēdi ſub illis duobus ergo ⁊c. ¶ Sed iuxta hoc dubita
tur,pone inſtitutus eſt titius.⁊ ei datus eſt ſubſtitutus vulga
riter,deceſſit titius.ſ.inīmum datū ad deliberandū hereditate
non adita nec repudiata.⁊ tranſmiſit ad plures hēdes quorū
aliq adiuerit aliꝫ vero repudiauerit an pars repudiantiū ac
creſcat ceteris adeuntibꝰ an vero vadat ad ſubſtitutū vulgarē.
¶ Certe ſi tenemus opi.Ang.⁊ Sal.ꝫ Bar.relatā in pri.q.
res eſt expedita.ſed ſi tenemus opi.Bar.⁊ eodem tunc iſte ca
ſus decidit p Bar.Ang.Imo.⁊ Mod.in.l.ſi.in prin.ſ.co.per
illū tex.in ſimili decidētē q̄ pars repudiata cedat ſubſtituto,
⁊ ibi etiā Ang.dicit qḋ opi Bar.hic ſemp fuit ſibi viſa falſa;
21 tñ eā tenendo imitari dꝫ vt nō procedat in caſu iſto. ¶ †Itē
in quantū Bar.hic decidit q̄ ſi monachus fuerit inſtitutus ⁊
datus ſuit ſubſt.vulg.ſiml,monachꝰ vero volunt adire q̄ mona
ſteriū p monacho adire poterit.⁊ ſubſtitutū excludere ad ſimi
litudinē pris q adire poteſt filio inſtituto recuſante adire.l.ſi.
poſt princi.C.de bo.que lib.In quo tñ fuerunt varie opi.nam
Rich.ma.⁊ Iac.de are.in.l.deo nobis.C.de epiſc.⁊ cle.⁊ reli
qui quos refert hic bar.tenēt ſubſtitutū admitti.Idē tꝫ Ang.
hic.⁊ Sal.in.l.ex repudiatione,C.de fideicō.⁊ in.l.fin.in.prin.
preal.⁊ Ang.⁊ Imo.in.l.ſi paterfa.ſ.eo.ti.⁊ Guli.de cu.in.d.l.
deo nobis.⁊ Frāc.de rip.o.in.l.poſt aditā.C.e.⁊ Imo.in.d.c.
Ray.in materia vulgaris.⁊ Bal.inſtit.de vulg.ſub.in princip.
22 Ang.⁊ ful.in.d.l.cū pponas.C.de here.auſit ⁊ mouet.q꞉ quo
b ad actū acqſitionis monachus potꝰ equarat ſeruo ꝙ filioᵇ,
vt no.gl.in.l.cū hēdes.ꝭ.ſi.in ver.puto.ſ.de acq.poſ.⁊ not.Jn
no.in.c.olim de reſtut.⁊ Bar.l.l.i.ſ.prin.⁊ in.ꝭ.ſi vſufructuariꝰ.
ſ.de ſtip.ſer.cū inſimis ⁊ce.pꝫ.ēt q꞉ monachꝰ oīa acqrit mo
naſterio ſicut ſeruus,filꝰ nō.l.cū opꝫ.⁊ fere p totū ti.C.de bo.

que lib.ſed ſi ita eſt q̄ ſine volūtate ſeruū inſtituti dñs adire nō
pōt.d.l.cū pponas.in ſi.ergo ⁊c. ¶ Nec ob.d.l.ſi.q꞉ cū ſit cor
rectoria iuris antiq de quo in.l.ſi qs mihi bona.ꝭ.iuſſum.ſ.de
acquir.here.nō dꝫ extendi.l.p̄cipimus cū vulga.C.de op.no
uem etiā,q꞉ ratio ex quā pr̄ inuito filio pōt adire eſt,q꞉ pr̄ fue
eat grauatus per.d.l.ſi.diſpenſantem filio vt poſſit adire ſine
iuſſu pris pcedēte ꝫ.d.ꝭ.iuſſum,merito cōueniēs fuit q̄ ī alio
releuaret pr̄ vt ēt nolēte filio adire poſſit ꝗ rō penitꝰ ceſſat in
23 monacho,ergo ⁊c. ¶ †Imo vero hic tꝫ opi.Bar.nō ex eo,q꞉
monachus eqparet filio,ſꝫ q꞉ monachꝰ nō hꝫ velle neq; nol
le,ſed eius volūtas cōſiſtit in volūtate ſuperioris.c.nō dicatis.
c.nolo.xij.q.i.c.ſi religioſus.de elect.l.vi.⁊ hec fuit eō Io.an.
idē tenētis in.c.pātia.de pb.in nouella vbi cōiter idem tenēt
Can. Idē Bal.i.l.i.i.x.q.C.q admit.⁊ in.d.l.deo nobis.⁊ ibi
etiam Cy.⁊ Fran.ti.Sal.⁊ Pau.de ca.in.d.l.cū.proponas.et
Ange.in.l.papi.in prin.ſ.de inoff.teſta.⁊ licet Imo.in.d.l.ſi
paterfa.⁊ in.d.c.ray.rñdeat rationi adducte p Io.an.q̄ illud
verū quo ad hoc vt ſi nō interueniat conſenſus abbatis nihil
operetur ſuū velle nec ſuū nolle,⁊ ideꝫ in ſeruo cuius ſuū velle
vel nolle nihil operat in hereditate ſine volūtate dñi,nō autē
ſequit ſm eū q̄ per ſe poſſit abbas velle vel nolle,q꞉ ſicut vide
mus in dño qui ſicut nō pōt velle ſine ſeruo ita nec nolle ſolus
l.is pōt.ſ.de acq.here.cōiuncta.l.q in aliena.in prin.⁊ l.is qui
heres.ꝭ.neq; ſi ius.ſ.de acqui.here. ¶ In monacho ptꝫ,quia
ſolus Ab.ſine conſenſu monachi electi ad aliquam prelatu
ram nō poſſet electioni cōſentire ſine voluntate monachi , vt
probaſ in.d.c.ſi religioſus. ⁊ ſic cum cōſenſu monachi dicit
habere velle vel nolle nihilominus mihi probabilior videtur
opi.Io.an.⁊ Bar.q꞉ nō vr̄ ſufficiēter rñſum rōni p alle.inſpe
cta diſpōne iuris canonici.p.d.c.non dicatis.cū ſi. ſed in ſuo
ſeruus qui hꝫ nolle ſine volūtate dñi.d.l.cū pponas.in ver.po
tuit ꝙuis nolēte dño adire.ſolū ergo velle vl̄ nolle abbatis eſt
cōſiderādū,⁊ illud idē cenſetur eſſe velle vel nolle monachi,
nec probaſ in.d.c.ſi religioſus.ad quod retulit Io.de imo.di
cere per tex.vꝫ q̄ abbas ſine ꝯſenſu monachi nō poſſit bene
ficiū monacho delatū repudiare:⁊ quicquid habeaſ in ſeruo
nihil ob.q꞉ hab.mus tex.clarum in monacho,in.d.c.ſi religio
ſus.⁊ in.d.c.nō dicatis.⁊ pōt ꝯſirmari per tradita p Bald.in
d.l.i.C.qui admit.vbi cōcludit q̄ monachus equiparatur ſer
uo vel ſilio prout vtilius eſt monaſterio,⁊ fauorabilius.idem
ſentit Arch.xviij.q.i.c.ſtatutum,vnde cum in propoſito fauo
rabilius ſit monaſterio monachū equiparari filio,q꞉ ita ſubſti
24 tutū excludit,dicamus q̄ equiparet filio. ¶ †Utrum autem
ſolus abbas ſine monacho inſtituto poſſit hēditatē repudia
re,vide p Iac.de are.in.d.l.deo nobis.⁊ Bar.in.l.tutor.in ſi. ᵃ
ſ.de bo.poſſ.per Can.in.d.c.in.pātia.per Bal.in.d.l.i.in.x.q.
C.qui admit.⁊ in.l.bonor.in.v.q.e.ti.⁊ in.d.l.ex repudiatione.
⁊ Pau.de ca.in.l.legatū ſeruo.de le.i.⁊ eſt magis cōis opi.qḋ
ſic.⁊ videtur pbari p.l.i.ꝭ.p ſeruū.ſ.de ſuc.edic.⁊ p no.per gl.
in.d.ꝭ.neq; ſilius.lꝫ Bar.ibi eā reprehēdat,⁊ male,vt ibi per
oēs,⁊ in.d.l.legatū ſeruo. ¶ Iuxta predicta querit hic Barto.
prin.an vera ſit illa opi.glo.in.l.ſi.poſt prin.C.de bo. que lib.
in quantū tenet q̄ ſi ſiliuſfa.inſtituat.ab extraneo,⁊ ſibi detur
ſubſtitutus vulgaris,⁊ filius repudiet pater adeundo excludat
ſubſtitutum quem ibi ſequitur Cyn.Ray.Porto.Bal.⁊ Sal. ᵇ
idem Bal.in.d.l.cum pponas.poſt Fran.ti.⁊ Imol.in.d.l. pa
terfami.⁊ in.d.c.Ray.nō tamē eſt hec opi.ſine dubio qñ ple
riq; tenētes cōtrariū quos.ſ.refero reſpondent ad iura hic al
leg.per Bar. ¶ Et primo ad.d.l.ſi paterfa.q̄ eſt potiſſimum
fundamentum eius:quia loquitur qñ inſtitutus aliū facit he
redē mediāte inſtitutione ſua.ſed in pppoſito nr̄o filius faceret
alium heredē nō ex inſtitutione,ſed ex repudiatione. ¶ Nec
tñ iſtud tolli pōt,q꞉ eadē eſt rō qñ mediāte repudiatiōe facit
dñm heredē cū vtroq; caſu nō ipſe ſeruus,ſed dñs efficiſ hēs
in effectu.l.placet.ſ.de acqr.here. ¶ Itē q꞉.d.l.ſi ſiliuſfa.loquiſ
in caſu q de iure minꝰ videbaſ ineſſe.ſ.qñ mutauit ꝯditionē in
deterius,ergo fortius debet eſſe idē in caſu repudiationis:q꞉
nō mutat ꝯdō.in deterius.Sed ꝫ iſtas rōnes.⁊ ꝫ Bartol.qḋ
imo nō ſit idē qñ ex repudiatione aliū heredem facit,nam
ſeruus ex aditione ſua efficiſ nudo nōie heres per.l.q heredi.
in prin.ſ.de ꝯdi.⁊ de.licet dñs ſit hēs vtiliter,quod ſecus eſſet
in caſu repudiatiōis. ¶ Quis aūt ſit effectus illꝰ nudi nomi
nis heredis hēs in.l.cū filio.in prin. ⁊ ibi hoc declarat Bart.⁊
doc.ſ.de le.i. Nec ob.ꝭ.ſimili quoq; mō alle.p Bar.hic,q꞉ ibi
nullus datus fuit ſubſtitutus,alias enim aperta fuiſſet via fi
lio ſubſtituto ſtatim ex repudiatione. ¶ Tñ pro ſuſtētatione
gl.in.d.l.ſi poſſet dici cū.ꝭ.ſili quoq; modo loquaſ indiſtincte
videſ ꝯprehēdere caſum qñ datus eſſet ſubſtitutꝰ,eſt tñ adeo
ſuſtentata iſta opi.ꝫ gl.in.d.l.ſi.q̄ iſtā gl.in puncto iuris puto
minus verā,⁊ ꝫ eam tenēt antiq hic relati p Bar.inter quos

ᵃ ¶ Verioꝛē.Hāc ſequiſ Alex.cōſ. iiij.li.ij. vbi reaſſumit omnia fere.ſ. ſcripta. ⁊ opinio. Bart.etiā ſequiſ Rapha.cu.conſ. cxxc.inci. Iohēs inſtituit Ioannē.

ᵇ ¶ Filio de hoc late p Ang.ꝯſi.xci. ſcdā carmelitaruꝫ religio.p Bal.ꝯſ. cccclx.ij.lib.⁊ qḋ monachus quo ad acqſitionez equiparetur ſeruo voluit Albe.cōſilio lxxxvij.

a ¶ Et gl. Quam ſequit etiã Raph. cu. conſi. cxix.

addo. ꝙ fuit Jac. de bel. in diſpu. ſua quã poſuit in. d. l. ſi. in viij.
q. et Gul. de loza. ⁊ Gul. de cu. i. d. l. pcib⁹. i materia vulgaris
ſubſtõnis, idẽ Ang. Pau. de ca. in. d. l. cũ ppõnae. ⁊. d. l. ſi pa
a ter in practica tñ ſto cũ opi. Bar. ⁊ glo.ᵃ ¶ Quã tñ limita niſi
ſubſtitut⁹ eẽt pſona quã veriſimilr teſtõr ptuliſſet pſi il li⁹ ſi
lõſa inſtitui. ita Bal. in. d. l. ſi. in prin. C. de bo. q li. ⁊ Jmo. i. d.
l. ſi paterfa. ar. l. cũ acutiſſimi. C. de fideicõ. p hoc etiã facit ſm
eos. l. ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſt. l. ſub ↄdi. fac. ⁊ l. precib⁹. C. eo. vbi cõ
ſiderat qualitas pſone ſubſtituti ad videndũ an inſ in medio
exiſtẽs excludat ſubſtitutũ. in hoc arti. vide etiã no. p Bal. in
l. ij. C. ad orſi. vbi tangit an illud ꝙ dictum eſt in ſubſtituto ha
beat locum in coherede. hãc. q. tãgit etiã Bal. in. d. l. ſi pſſa. ſꝫ
25 nihil boni aliẽ. dixi in. d. l. ij. ¶ † Ex pdictis ifert hic Bart. qd
ſi deceſſit monach⁹ hẽditate nõ adita an monaſteriũ poterit
adire, ⁊ ſic an hereditas nõ adita trãſmiſſa ad eũ cẽſeat. ⁊ ſiĉ
in filio decedẽte hereditate nõ adita an pr̃ adire poſſit. Bar.
hic pariter in vtroqꝫ decidit ꝙ nõ. per. l. ij. C. ad orſi. ⁊ not. per
Bal. in l. ſi infanti. §. ſi. C. de iur. delib. arguẽdo qd ibi ſpãle ſit
in infante. Et idẽ in monacho tenuit expreſſe bart. ⁊ bal. in. l. ſi
cũ dicat. p tex. ſ. de ↄdi. fur. ⁊ Bar. in. l. inde neratius. p illum
tex. in prin. hoc decidẽtẽ in ſeruo. ff. ad. l. aq. l. idẽ in monacho
tꝫ Bar. in. l. is põt. i. vi. col. de acq. here. ⁊. Cy. ⁊ Bal. i. d. l. deo
nobis. ⁊ Bal. in ſti. de vulga. ſubſti. in princ. in. d. l. i. C. q admit.
vbi diffuſe loquit, ⁊ Jmo. in. c. ray. preallc. ⁊ in. d. l. ſi paterfa. et
Ro. in. d. l. is põt. in fi. Ang. hic. q hoc limitat non pcedere in
hereditate aſcẽdentiũ ↄpillã nõ aditã trãſmitti monach⁹ ad
monaſteriũ. l. x. C. de his qui ante aper. tab. attento qd mona
ſteriũ habeẽ loco filij. d. c. in pñtia. ⁊ pbat in. §. ſed hic. de pſen
ti in aut. de ſanc. epiſ. ⁊ ponit hic Angel. ſub dubio forte hic.
Adde qd iſtud audacter hic firmat Jaco. de are. ⁊ Cy. in. d. l.
deo nobis. licet doc. nõ referũt. Et hoc pcedit in hẽditate de
lata q nõ poſſet trãſmitti iure ſuitatis ſꝫ eẽt hereditas aſcen
dẽtiũ, ſed ſi trãſmitti poſſet ex potẽtia ſuitatis. vt ꝙ eſt hẽdi
tas paterna tũc pculdubio trãſmitteret ad quoſcũqꝫ, ⁊ ſic etiã
26 ad monaſteriũ iuxta. l. fratris. C. de iure deli. ⁊ qi p ingreſſum

b ¶ Me refero. an monach⁹ heredi tatem nõ aditam trãſmittat, vide p Ang. ↄſil. cxxij.

c ¶ Affectiõis. ad de vt p Lu. ro. ↄſi. cccccxi. Bal. cõſi. cclxxxiij. li. ii.

d ¶ Indignus. ad de vi per Aneh. conſi. clxvi. conſi. ſuo tarlato.

e ¶ Repudiare. adde Aneh. cõſi. cexiij.

f ¶ Vulgari. vide eundem conſi. ſ. etiam allegato, et conſi. clxxxviij.

monaſterij nõ pdit ſuitas vt vidimus in. l. ſub condi. de libe. ⁊
b poſthu. ⁊ ad ibi dicta me refero,ᵇ ⁊ probatur in. l. deo nobis.
¶ Scdõ limita elegãter vt p Bar. i. l. filio. ſ. de cõdi. ⁊ demõ.
non pcedere vbi monachus eẽt inſtitutus etiã ab extraneo
ſub cõmemoratione monachat⁹ ↄꝗ tũc vr̃ relictũ monaſterio.
ar. d. l. filio. Et ideo monaſteriũ ſolũ poterit adire. meli⁹ pbat
licet ipſe nõ dicat in. l. cõ aliquis. C. de iure deli. Sed aliãs cũ
in voce legerẽ vnus me⁹ auditor dixit ꝙ ſibi videbat illud di
ctũ Bal. eẽ periculoſuꝫ ↄꝗ in ↄtrariũ vr̃ tex. i. d. l. cũ aliqs. in
quantũ dicit ꝙ lꝫ ſuus ſit inſtitut⁹ ↄtẽplatione dñi, tñ nõ po
terit dñs ſine ſeruo hereditatẽ adire licet euꝫ cogere poſſit vt
adeat. Nũc occurrit ꝙ forte deciſio Bal. nõ pcederet qñ mo
nach⁹ ſub cõmemoratione monachat⁹ eẽt inſtitutus a patre
c ſuo. ↄꝗ videẽ potius rõne naturalis affectiõisᶜ inſtitut⁹ nõ ex
cã monaſterij, ar. l. tutor. §. qui tutoribus. ſ. de admi. tu. poteris
tñ cõſiderare. ¶ Vltimo in hoc arti. adde ꝙ ↄ opi. Bar. hic
⁊ ſeq. tenet Jo. in. d. c. in pñtia. ⁊ alij ibi magis cõiter, ⁊ Ar
chi. xviij. q. i. c. ſtatuti. ⁊ Pau. de ca. in. d. l. ſi cõdicatur. ↄꝗ non
hꝫ velle nec nolle, ſed ſolum inſpicitur voluntas Abbatis. et
iſta opin. forte eſt verior inſpecto iure canonico, vt. ſ. dixi in
alio arti. attẽto qd iura ab eo abdicãt omnẽ volũtatẽ, ſi tamẽ
27 teneremus opi. Bar. tũc limita modis quibus. ſ. ¶ † Itẽ in
quantum Bar. hic querit ſi datus ſit fideicõmiſſario ſubſtitu
tus, ⁊ etiã vulgariter, ⁊ primus heres inſtitutus repudiat ꝗs
preferatur an ſubſtitutus vulgariter an fideicõmiſſarius, ⁊ cõ
cludit fideicõmiſſariũ preferri ſi ſubſtituto nõ fuit repetitum
fideicõmiſſum, vt hic per eum qui tñ poſtea ſe remittit ad. l. fa
cta. §. iul. ſ. ad treb. ¶ Addo qd Ang. hic ſimplr̃ ſequiẽ dict.
Bar. hic. Sed Ang. in. l. ſi patroni. §. ſi. ſ. ad trebel. de directo
vult qd idiſtincte preferatur fideicõmiſſarius per. d. §. iul. ſm
primũ intellectum gl. Et preterea Dy. ⁊ Bar. in. d. §. ſi. repre
hendunt dictũ gl. ibi. ⁊ hanc opi. ſequitur Jmo. hic, ⁊ Barto.
in. d. §. iul. ¶ Pro hoc facit ſm Jmo. quia etiã videtur de mẽ
te teſtãtis ex quo per fideicõmiſſum relinquit cũ ſciret vel ſci
re preſumeretur iuris diſpoſitionẽ iuxta. l. leges ſacratiſſime.
de le. Que vult fideicõmiſſario ↄpoſſe cogere inſtitutũ adire.
l. i. ⁊ per to. ſ. ad treb. ⁊ ſic ſolum videtur voluiſſe ſubſtitutũ vul
garem in caſu quo fideicõ. nõ haberet effectum, vt ꝙ inſtitutus
decederet hereditate non adita ⁊ ante omnẽ iuſſum de adeũ
do vt excludamus qd habetur in. l. non iuſtam. C. ad trebel. et
nõ facta trãſmiſſiõe iuris deliberãdi vt excludamus qd habe
tur in. l. cũ quã. C. de fideicõ. in gl. magna. ¶ Cõfirmo per tex.
in. l. qꝛ poterat. in fi. in ver. his quibus hereditas relicta eſt, ⁊
exponit ibi doct. maxime Jmo. ſ. ſubſtitutus vulgariter. ſ. ad
treb. vbi caſus quod ne poſſit inſtitutus non adeũdo defferri

facere hereditatẽ ſubſtitutus vulgariter poterit inuitus cogi
p fideicõmiſſariũ adire, ⁊ hec opi. videẽ verior quã etiã ſequi
tur Bal. in. d. l. non iuſtã. ⁊ Jmo. in. d. c. ray. in materia vulga
ri. ¶ Quid aũt ſi vnus ⁊ idẽ ſubſtitutus ſit vulgariter et per
fideicõ. an poterit eligere ex qua velit ſuccedere. certe ſic per. l.
qui accuſare. §. titius. ſ. ad treb. ⁊. d. §. iul. ſm vnã lec. ¶ Quid
aũt ſi inſtituto datus eſt coheres ⁊ ſubſtitutus fideicõmiſſa
rius an preferaẽ coheres. certe nõ ſm Ang. ⁊ Jmo. hic niſi iã
28 expiraſſet ſubſtõ fideicõmiſſaria. vt hic per eos. ¶ † Subſe
d quẽter querit hic Bar. qd ſi inſtitut⁹ eſt indignusᵈ coi tñ da
tus erat ſubſtitut⁹ vulgariter ⁊ inſtitutus recuſat adire an po
terit fiſcus hereditatẽ ↄſequi excluſo ſubſtituto ſicut potuiſſet
auferre ab inſtituto adeunte. ⁊ concludit ꝙ ſic per. l. ſi paterfa.
ſ. eo. titu. ſed reſponderi poſſet, vt. ſ. reſpõdi in alio articulo.
¶ Mouetur etiã Bar. per no. per gl. in. l. ſequẽs. in prin. ſ. ad
ſylle. Ang. vero hic tenet ↄ Bar. qꝛ fiſcus non venit tanqꝫ he
res indigni ſed tanqꝫ ſucceſſor vniuerſalis ad bona vacãtia. l.
recuſare. §. ſi fiſco. ſ. ad treb. ¶ Itẽ qua rõne venientes ab inte
ſtato ad hereditatẽ iſtius indigni repudiãtis non pñt exclude
re ſubſtitutum vulgarem ita nec fiſcus. ¶ Jmol. hic tenet opi.
Bar. dicẽs ꝙ aut adiuit ille indignus, ⁊ tũc clarũ eſt ſubſtitu
tum excludi. l. poſt aditã. C. de impu. aut nõ adiuit, ⁊ tunc iura
pſumuit eũ in fraudẽ fiſci noluiſſe adire vt no. gloſ. in. d. §. ſi fiſco.
Bar. in. d. l. ſi ſequẽs. ⁊ ſic eſt ſibi ↄtrius. Hanc opi. tꝫ Gul. de
cu. in. d. l. precibus. in. iij. col. ⁊ ibi Bald. in. vij. col. in ver. cir
ca quartũ de qualitate matris. C. eo. ⁊ Alog. in. l. ſi. C. de inſti. ⁊
ſubſti. ⁊ ꝙ eſt ſibi ↄpſi ↄtrius idẽ tenuit Jmo. in. d. c. rayn. de teſt.
et eſt cõis ſnĩa, ⁊ de hoc arti. vide etiã aliqd p Bart. in. l. eius
delatorẽ. §. ſi. de iu. fiſ. vbi vr̃ velle ↄtriũ, ſꝫ meli⁹ loquiẽ in. d. l. ſi
29 ſequẽs. ¶ † Queſiuit etiã Bar. hic an ſubſtitut⁹ ⁊ inſtitutus
poſſint aliquo caſu ↄcurrere. de quo dic. vt hic per eũ. ⁊ ponit
etiã Bar. in. l. gerit circa med. ſ. de acqui. here. ⁊ nõ. alõ in. l. he
res inſti. C. e. ⁊ Bal. in. l. vnica. C. qñ non pe. par. vbi querit an
e filius poſſit retẽta legitima repudiareᵉ reliquã partẽ here di
tatis. Adde tñ ꝙ vltra caſus hic no. p Bar. aliũ ponit Pau.
de ca. in. l. qñ in prioribus. C. de inoffi. teſta. qñ filio ſob cõndi
tione poteſtatiua inſtituto dat⁹ eſt vulgariter ſubſtitut⁹ nam
poterit fili⁹ incõtinẽti deducere legitimã ſibi debita ſine vllo
grauamine in reliquo vero poterit ſubſtitutus venire qd ne n
puto verũ nã aut erat ↄditio dãdi aliquã rẽ alteri. ⁊ illua decĩ
dit hic Bar. p. l. ſi libert⁹ patrono. ⁊. qd ergo. ſ. de ho. que lib.
Aut ſub alia ↄdõne poteſtatiua nõ cõſiſtẽte in dãdo aliqd de
ſuo q tñ ↄditio facili⁹ ſit tũc male loqẽ Pau. de ca. qꝛ nõ poſ
ſet filius iſto caſu retenta legitima reliquum repudiare vt fir
mat Bar. in. d. l. qꝛ poterit. ſ. ad treb. ⁊ alij in. d. l. heres. inſtitu
ta per. l. iam dubitari. ſ. ti. i. Sed in pꝑpoſito nr̃o paria ſunt fi
lium eẽ inſtitutũ ſi heres eẽ noluerit vel ſub ſimili ↄditione
facili ꝗꝛ vtroqꝫ caſu cẽſeẽ nolle eẽ hẽs ſi eam nõ ipleẽ. Ergo
nec poterit legitimã deducere. Alius etiã eſt caſus in quo cõ
currũt, vcꝫ qñ in vna parte pure. ⁊ in alia parte ſub ↄditione
fuit inſtitutus, ⁊ in illa ↄditionaliter relicta datus eſt ſubſtitu
tus vulgariter in caſu cõditionis deficiẽtis. nam ſi deficiat cõ
currere poterit per. l. ſi te ſoli. ſ. de here. inſti. ⁊. l. cũ heres. §.
ſi. ſ. de acqui. here. ¶ Alio etiã caſu et fortiori cõcurrunt ſcḋm
Raph. in. l. qñdiu. ii. i. ſ. de acqui. here. ⁊ in. l. ſi plures. C. de con
di. inſti. vcꝫ qñ teſtator inſtituit titiũ in certa parte ſua ſub cõ
ditione ſi nauis ex Aſia venerit, ⁊ in eandẽ partẽ ſit inſtitutus
ſub alia ↄdõne, puta ſi imperator venerit in Italiã, ⁊ in caſu
huius ſecũde cõditionis deficiẽtis meuium vulgariter ſubſti
tuit, nam ſi eueniat prima conditio. ſ. nauis ex Aſia, ſcḋa vero
deficiat, qꝛ imperator antequã veniat in Italiã moriatur. Tunc
ſm eum cõcurrũt vtrũqꝫ in eadẽ parte: qꝛ vtrũqꝫ hꝫ mẽtem te
ſtatoris, ar. d. l. ſi te ſoli. ⁊ in materia qñ cõcurrant vide etiam
30 per Bal. in. l. ſcimus. in prin. C. de inoffi. teſt. ¶ † Circa ſcḋm
effectũ ſubſtitutionis vulgaris dicit hic Bar. qd mutatio ſta
tus inſtituti de ſuo in voluntariũ nõ mutat diſpoſitionẽ ſubſti
tutionis de cuius verbis doc. hic mentionem nõ faciunt. So
lus tñ Jmol. nullo addito in. d. c. ray. de teſta. tranſit cum ver
bis Bar. hic. Simile vidiſtis in. l. gall⁹. §. ille caſus. de libe. ⁊
31 poſthu. vbi ſimilis nõ mutat inſtõnẽ, ⁊ ibi no. † ¶ Et inquan
tum hic in effectu ↄcludit Bar. qd teſtñ põt aſſumere vires
f a tacita vulgariᶠ, ⁊ qd tacita vulgaris nõ requiriẽ teſtm ante a
fuiſſe cõfirmatuꝫ per additionẽ alicuius per. l. nec enim. in fi.
cũ. l. ſeq. ſ. de teſt. mil. adde ꝙ ſimilis eſt tex. in. l. patronus. ſ. de
fideicõ. lib. ⁊ opi. Bar. hic ſequiẽ Jmo. referens Angel. hic in
voce ita tenuiſſe: qꝛ facta expreſſiõe pupillaris veriſimilr eſt
qd ſi teſtõr cognouiſſet pupillũ repudiare voluiſſet ſimilẽ ſub
ſtitutũ admitti. ¶ Cõfirmo p. l. ſi pater filium. ſ. eo. intelligen
do ꝙ ibi tractat de tacita vulgari put tenet Jac. de are. ⁊ ma
gis cõiter alij. Hoc idẽ tꝫ Old. ↄſi. ſuo. xx. incip. quidã hñs ⁊c.
⁊ Bald.

Bal.in.l.ſi.C.de inſti.e ſubſti.ſub ꝯdi.fac.et ibi ponderat ad ſi.l.i.de Bal.in.l.quā ex eulogio.C.de iu.delib.in.vi.col.ꝛ in ciebat.ff.de teſt.mil.ꝛ in.l.vnica.§.p ſcdo.C.de cadu.tol.e verior opi.ff. Nic.de neap.l.i.iam hoc iure.l.eo.fin et tenet opi.Dy.hic relata p Bar.ꝛ male. Et refert hic Ang.qui dubitabat ad.l.apud iuli.§.idē iul.aliter ꝙ Bar. dicit ꝙ ibi coheredes pupilli erāt ipſi pupillo ſubſtitu ideo cum tacita ſubſtitutio intelligatur inter eos ex eo:qꝛ … fuit.l.ſi vino e mente.§.iulia.de lega.ij.ideo ceſſat ſubſtitutio vulgaris cōprehenſa in expreſſa pupillari. …ā reſponſio nō placet Imo.qꝛ tacita ſubſtitutio que eſt inter coheredes reſultat reſpectu iuris accreſcendi.d.l.iulio.ꝛ menti.ij.Sed tacita vulgaris cōprehēſa in pupillari non venit iure accreſcendi,quia dato qđ non eſſet aliquo modo heres poſſet ſubſtitutus vulgaris venire.Unde dato ꝙ ſubſtitutus eſſet etiā coheres poſſet nihilominus omiſſa inſtōne adire ex ſubſtitutione per no.in.d.l.quā ex eulogio.licet iſto caſu in cōſequētiā ſibi accreſceret pars primo repudiata ex inſtitutione, arg.l.i.ꝛ.ij.ff.de acqui.here. ¶ Subdit etiā Imol.ꝙ ſol.Bar. ad.d.§.idē iulia.videt multū ꝯtrariare ad illum tex.quia intelligit ꝙ ibi pupillus habebat alia bona ꝙ paterna, cū tamen illud ibi nō cōſtet. ¶ Unā ꝯcludit Imo.dici poſſe qđ ideo nō pōt habere locū tacita vulgaris non precedēte aditione ex teſtamento paterno:eoqꝫ ibi erat ſublata ſuitas in filio quo ad effectum trāſmittēdi p ꝛationē coheredis extranei iuxta.l.ſi fratris.C.de iur.deli.ſm cōem intellectū.ideo p primo neceſſe eſſet ſcire qs eſſet heres pupilli in quē erat facta trāſmiſſio, ideo prius neceſſe fuit adiri ex pupillari expreſſa ꝙ tractare de portione hereditatis pr̄ne delata filio.Et eſt rō ꝫ Imo.nō dic.n.ꝙ nimi trīcate locut' eſt:qꝛ trāſmiſſio hereditatis nō adite excludit ius ſubſtituti,vt.ā.fuit ꝯcluſum p.l.vnicā.C.de his q ante aper.ta.Subdēs imo.ꝙ attēto qđ exiſtēta ſui heredis non confirmabit tabulas pupillares ex eo:qꝛ teſtator non fuerat cōtētus ꝫ puiſionē.l.dādo coheredē extraneū.ideo neceſſariū fuit primo adire hēditatē ex teſtō pr̄no p vnū coheredē pupilli Adde ꝙ idē tꝫ Imo.in.l.ſi filius q patri.ff.e.in.vij. col.ꝛ ipſemet Imo.ꝛ Pau.de ca.l.§.idē iul.hic tū intellectū nō puto verū,primo qꝛ tenēdo eū neceſſe eſſet dicere qđ.d.§. idem iulia.filius nō abſtinuiſſet a paterna:qꝛ ſi abſtinuiſſet tractaret de trāſmiſſiōe.l.ſi qs filiū.in fi.C.de inof.teſt.Hoc aūt nō eſſet ſine violētia illi' litere maxime ſm intellectū Bar.hic illū tex.intelligētis. ¶ Scdo ꝫ Imo.facit,qꝛ ſi intelligat qđ non habebat alia bona ꝙ teſtatoris non oporteret expectari aliquā cōfirmationē tabularū pupillariū attēto ꝙ ex ipſa vulgari tacita eundē effectū cōſequuturus fuiſſet quē ex pupillari expreſſa. ¶ Nec ob.ꝙ ius trāſmiſſionis excludit ſubſtitutum.quia illud pcederet qñ eſſet perſona diuerſa ab eo in quē fit tranſmiſſio,ſed vbi eſſet eadē perſona tūc ſuperuacuum eſt querere,an perius tranſmittēdi excludatur ius adeundi ex ſubſtitutione,attēto ꝙ eſt in electione ſua quo iure ſuccedat.l.re-

32 cuſare.§.ſi titius.ff.ad treb. ¶ Itē inquirit.Bar.querit hic, an pupillaris expreſſa expiret etiā quo ad tacitā vulgarē pupillo decedēte viuo teſtatore,refert qđ Dy.tenuit ꝙ ſic per.l. qđ ſi filius.in ver.nihil.ff.de capti.ꝛ Cy.in.l.precibus.C.eo.idem tenet. ¶ Adde ꝙ iſtā opi.ſequut' eſt Lauber.de … vt refert ꝛ ſequit Jo.an.in rub.de teſt.l.v.col.p.l.qđ ſi fili' idē Ang.in d.l.centurio.ꝛ in.l.ſi pater capt'.ff.e.ꝛ Ang.ſuo cōſi.xl.inci.reperitur ꝛc.ꝛ Old.in.d.cōſi.xxx.ꝛ Pau.de ca.in.d.l.precibus, ¶ Et poſita hac opi.pro vera adde qđ limitari vꝫ ſm Jaco. de are.Ray.Nic.de neap.Bal.ꝛ Pau.de ca.in.l.ſi pr̄ filiū.ff. eo.niſi ſubſtitutus eſſet frater impuberis p tex.d.l.ſi pr̄ filium, vbi tex.eſt no.ſm intellectū Jaco.de are.ꝛ Bar.qđ ibi fuit facta pupillaris expreſſa nō autē expreſſa vulgaris. ¶ Aliā limitationē multū not.tradit.al.Bald.l.precibus.in.xvij.colū. in ver.vnū etiā aduerte.C.e.ꝛ ibi Pau.de ca.q approbat opi. Dy.cū limitatione Bal.vꝫ ꝙ vbi ſubſtitutio pupillaris fuiſſet facta p vba illa ſi filius me' heres erit,ꝛ in pupillari etate deceſſerit ſubſtitutus ꝛc.quo caſu vulgaris in ea cōprehēſa dicit oīno tacita:qꝛ multū repugnat vbis ſubſtōnis,ꝛ tunc procedat opi.Dy.ſed vbi omiſſis illis verbis ſi hēs erit ſimplr ſubſtituit.puta ſi in pupillari etate deceſſerit ſubſtitutus ꝛc.tūc qꝛ nō eſt oīno tacita attēto ꝙ vbū ſubſtōnis non repugnat.ideo admittat ſubſtitutus etiā ad bona pupilli decedentis viuo teſtatore,adeo ꝙ idē expreſſe vr̄ voluiſſe Imo.in.d.c.ray.in materia vulgaris licet de Bal.mētionē nō faciat,ſꝫ ſi tenerem' opi.Dy.putarē approbandā eſſe hanc limitationē verum:qꝛ Dy.nō recte ſenſit vt ex.l.dicēdis apparebit,ideo nō eſt currendū ad limitationes.nā Bar.in hac q.Dy.aliter diſtinguit ꝛ eū ſequit Pau.de ca.in.l.lex corne.ꝛ ibi hoc idē firmat Bar. cū.l.ſeq.ff.eadē Car.flo.in.d.c.ray.in materia cōpēdioſe,idem Bar.in fallē.l.tractabat.ꝛ Bal.in.d.l.precib'.in ver.vnū aduerte ꝛc.vr̄ idē teq. ¶ Sed ꝙ indiſtincte nō expiret tacita vulgaris tenuit glo.in.d.l.lex corne.in ver.nō exiſtimo.ꝛ in verſi.ad agnatū.ꝛ in.l.ſe.ꝛ in.§.p ſcdo.ſtatim allegādo,ꝛ hec vr̄ verior opi.quā tenet Guil.de cu.ibi in materia vulgaris.ꝛ Bal.in.l. vnica.§.p ſcdo.C.de cad.tol.ponderātes ibi gl.in v.ſubſtitutus.ꝛ Bal.in.l.humanitatis.in.x.col.in v.vij.ꝛc.C.eo.ꝛ Imo. hic,ꝛ in.d.l.lex corne.ꝛ in.d.c.ray.ꝫ Guil.de cu.mētionē nō fa-

a ciat,ꝛ hoc plꝫ in puncto iuris,[a] quia nihil repugnat ꝙ vulgaris

33 tacita habeat locū viciata pupillari expſſa:ꝛ qꝛ vitiato eo:qđ ſꝫo nō vitiat tacitū qđ eſt eque principale,vt pbat in.l.ſiue tutor. in prin.ff.de ele.ꝛ.ꝛ in.l.i.§.i.ff.q.mo.pig.vl' hy po.ſo.ꝛ no.Bart. … in prin.q.diſtinctio aūt Bart.nō videt iure pbari vt hic per Imo.ꝛ in.d.c.ray.nā intellectus Bar.in.d.l.qđ ſi filius.eſt de directo ꝫ illū tex.nā ibi loquit qn̄ moritur pupillus in ciuitate pr̄e exiſte capto apud hoſtes, ꝛ poſtea et ibi moriēte iꝫ etiā ponat caſuꝫ qn̄ reuertat,etſi cōſtat qđ pr̄ exiſtēs apud hoſtes ꝛ finaliter ibi moriēs nō potuit pendere,vnde neceſſario vr̄ illa l.intelligēda qñ dicit.de ſcdis tabulis.i.de ipſa pupillari ſubſtitutione,vnde putauit Imo.qđ indiſtincte teſtm̄ poſſet ſumere vires a tacita vulgari etiā ſi pupillus moriat viuo teſtatore tali tpe qđ potuerit pendere,vt ſenſit gl.in.d.l.ſi pater captiuus.ꝛ in.d.l.lex cornelia. ¶ Nec ob.d.l.tractabat.iꝫ Imo.nō dicat que ibi fideicōmiſſaria non cōprehendebat directā vulgarem velut illa contrariā.d.l.coheredi.§.cū filie.ff.eo. ¶ Nec ob.d.l.ꝙ ſi fili' in verſi.nihil.qꝛ aliqñ nō excludit oia.l.de etate.§.nihil cum vul.ff.de interro.act.ꝛ hec opi.mihi plꝫ p quāꝫ etiā plꝫ qđ nō pcedit diſtinctio Bar.in qōne quā iuxta iſtā in hac ſubſtitut.vꝫ verū ex vulgari tacita admittat ſubſtitut' dutus vētri ſi deficiat ſpes naſcituri,vt poſtumi ꝛ diſtinguit, vt hic per eū,cui adde ꝙ idē tenuit Saly.in.l.q teſtō.in.vi.q.C. et Pau.de caſt.in.d.l.heredi.§.cū filie.ſed ꝫ Bar.hic qđ imo indiſtincte admittat ſubſtitutus tenet Bald.in.l.ſi.in ver.quo qđ.C.de inſtit.ꝛ ſubſt.ꝛ expreſſe Guil.de cu.in.d.l.precib'.in materia vulgaris vbi p hoc alle.l.ſi nemo.§.ſi.de teſt.in.ꝛ.l.ab exhēdato.§.ſi.de le.i.quē tex.ſibi appropriat Bal.in.l.ſi.alleg. idē Ang.in.d.l.lex corne.ꝛ Pau.de ca.q fuit ſibi ꝯtrarius in.d.l.

34 ſi.ꝛ iſta pars ꝫ Bar.eſt verior. ¶ Itē inquirit Bart.hic circa tertiū effectū vulgaris dicit qđ regulariter vulgaris expſſa cōtinet tacitā pupillarē exceptis aliquib' caſib' hic p eū enumeratis, Adde qđ alius eſt caſus.ſ.qñ ſubſtō vulgaris expreſſa facta eſſet cū dictiōe taxatiua.p.l.iā hoc iure.in ver.in vulgarē tantūmodo caſum.ff.e.ꝛ hoc tenuit Saly.in.l.precib'.in.i.col.C.eo. ꝛ Fulg.in.l.ꝙ imo.C.e.ꝛ in.l.ſi.C.de inſti.ꝛ ſubſt.ſub ꝯdi.fac.ꝛ

35 Pau.de ca.in.d.l.iā hoc iure. ¶ Aliu' eſt caſus,vꝫ qñ ſtatutum diceret ꝙ teſtamēta mādent executiōi ad literā ſine vlla interptatione,nā tūc dicit ſignāter Bal.in.d.l.precib'.in.v.col. ꝙ nō habebit locū aliquo mō vulgaris tacita.ſed Imol.in.d. c.ray.in materia pupillaris.in fi.ꝯtrā tꝫ. ¶ Notus ex his que not.Bart.in.l.oēs populi.in.vi.q.principali.in.ff.de iuſti.ꝛ iur.vbi dicit ꝙ ſtatuta excludentia interptationē dꝫ intelligi de friuola.dicitur' in.l.ſi ita ſcriptū.de lib.ꝛ poſthu. Puto tū ſaluari poſſe dictū Bal.in.d.l.precib' p illud qđ alibi no.dicit idē Bal.i.l.ij.in.ij.col.de pa.qui fil.diſ.ar.l.i.circa prin.ff. de his que in teſt.delen.vbi litera dicit ꝯtineri illud ſolum ꝙ

b legi pōt.[b] cū ergo tacita vulgaris legi nō poſſit,ergo nō pōt

36 in litera cōtineri. ¶ Quis autē ſint caſus in quib' pupillaris expreſſe tacitā vulgarē nō ꝯtineat,dicā.ff.in.d.l.iam hoc iure. ¶ Utrum autē vulgaris expreſſa facta in alterū caſum vulgaris ſubſtitutionis puta impotentie dicat cōprehēdere tacitā pupillarē habetis caſum ſing.in.d.l.ſi.C.de inſtit.ꝛ ſubſt.ſm

37 Bal.ꝛ Ang.hic. ¶ Inquirit vero circa quartū effectū vulgaris ſubſtōnis querit hic Bar.an per vulgarē expreſſam cōtinentē pupillarē tacitā ſuccedatur in bonis pupilli ꝛ econtra an per tacitā vulgarē cōprehēſam in expreſſa pupillari ſuccedatur filii pupillo in bonis eius,cōclude,vt hic per eū.ꝛ adde Bal.idē tenentē in.l.quā ex eulogio.in.viij.col.C.de iur.delib.ꝛ in.l.cū quā.in.xvij.col.in ver.nūqd illa ꝛc.C.de fideicō.ꝛ in.l. ſui.ff.de acq.here.ꝛ.l.ſi.C.de inſti.ꝛ ſubſt.circa viij.col.ꝛ Ang. in.l.ij.§.ſi.ff.e.ꝛ Imo.in.d.c.ray.in materia vulgaris,ꝛ Paul. de ca.in.d.l.ij.§.ſꝫ ꝛ ſi qs.ff.e.ꝛ Bal.iſti.de vulg.ſubſt.in prin. circa pe.col. ¶ Hec tū cōcluſio plane pcedit qñ in pupillari conceptione fuerunt tm̄ expreſſa illa verba ſi in pupillari etate deceſſerit ꝛc.ſec' ſi dixerit ſi heres erit in pupilla.etate deceſſerit.arg.l.ſi heredē plures.ff.de cōdi.iſti.ꝛ iſtud tenuit Ja. bu.quē refert Saly.in.l.ſi teſtō.C.eo.Bal.hic nō vr̄ decidere, ſed in.l.ij.in prin.ff.e.in.iij.q.princ.dum querit in quibus verbis cōcipiat pupillaris expreſſe,ꝛ videt dicere ꝙ ſufficiat alterum tantū verificare.ſ.ꝙ in pupil.etate decedat,dato qđ in ſubſtōne expreſſe fuerint illa verba ſi heres erit,ꝛ cum eo con

[a] ¶ In puncto iuris. Adde videndum eodē Alexā. conſi.ij.all.circa vij.Paul.de caſ.cōſi.cclvij.ſed. de ſen.cōſi.clxvi.

[b] ¶ Poteſt. Facit ꝙ illud dicit illegibile ꝙ legi nō pōt,ꝛ ſi poſſit diligenti examinatione intelligi.l.ſi qs id qđ.ff.de iur.om.iud.

cõ. Bal. inſti. de vulg. ſubſti. in materia vulgaris circa pe. col.
38 hoc tñ reſeruo dicendũ in. d. l. ſi. ¶ † Querit etiã Bar. hic an
tacita vulgaris excludat matrẽ pupilli, ⁊ q̃d de mẽte teſtatoris.
⁊ cũ Bar. hic tr̃ſit Ang. in. l. ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. in quibuſdam
lec. q̃ cõiter nõ hñr, idẽ Jmol. in. d. c. ray. in materia vulgaris,
alij vero de his mentionẽ nõ faciũt, poſſet tñ limitari hec cõ
cluſio qñ ſubſtitut⁹ eſſet de deſcẽdentib⁹, iuxta no. p gl. ⁊ doct.
in. d. l. precib⁹. ⁊ in. l. lucius. ſ. e. ⁊ ar. l. cũ acutiſſimi. C. de fid. cõ.
¶ Querit Bar. hic an vulgaris partim expreſſa ⁊ partim ta
cita in caſu tacito excludat matrẽ pupilli cũ facta eſt ſubſtitu
tio, ⁊ cõcludit q nõ ad hoc inducẽs. d. l. ſi. ſm vnũ intellectum
C. de inſti. ⁊ ſubſti. quã intelligit loq in vulgari expreſſa facta
in vno caſu tñ expreſſo, ⁊ ibi decidit talẽ ſubſtitutionẽ trahi
ad aliũ caſum nõ expreſſum niſi nõ exiſtẽte in medio. ¶ Sed
Ang. ⁊ Jmo. hic. ⁊ Bal. Ang. ⁊ pau. de caſ. ⁊ Saly. in. d. l. ſi. ⁊
Jmo. in. l. lucius. ſ. e. in. d. c. ray. in materia vulgaris, ꝯtrarium
tenẽt q intellectus Bar. ad. d. l. ſi. pcedere nõ põt, quã ibi du
bitatur an tacita pupillaris cõprehẽſa in vulgari excludat ma
trẽ impuberis ſi tractat ibi de ſucceſſiõe pupilli, vt p3 in text.
ibi, in ver. eius, ⁊ in ver. luctuoſam hereditatem ad matrẽ ⁊c.
alij eũ hereditas luctuoſa eſt parẽtib⁹. l. ſi. C. cõia de ſuc. ergo
nõ loquitur in tacita vulgari, q̃ ſequeret q nõ ageret de heredi
tate pupilli ſed teſtatoris cũ p vulgarẽ ſuccedat teſtatori, inſti.
de vul. ſubſti. circa prin. ⁊ iſtud puto veri⁹, qd ꝯfirmat Jmo. nã
ſcdm eũ Bar. hic. vr̃ innuere vnũ qd eſt ꝯ. l. fratris. C. de inr.
deli. q̃ ꝯtra p rationẽ coheredis extranei tollat exiſtẽtia ſui
tatis quo ad ea que immediate depẽdent ex teſtamento, ſecus
aũ quo ad alia. l. ſi filius q pũ. l. e. ¶ Nec ob. ſi diceret q illa. l. ſi.
remoueret ſuperflua ppter. d. l. precib⁹. q̃ imo nõ eſſet ſuperflua,
vt hic tangit Ang. ⁊ Jmo. nam in. l. precibus mater non fuit
data coheres pupillo, ſecus in. d. l. ſi. quo caſu erat maius du
bium, nam videbat q excluderet multo fortius ſubſtitutũ q̃ ſi
nullo modo fuiſſet inſtituta, nã vr̃ magis dilecta ſi fuit inſtitu
ta, ⁊ ideo ibi fuit altercatio inter iuriſtas, q̃ licet cõtra matrẽ
faceret, q̃ d3 eſſe cõtenta portione ſibi relicta. l. tutori. C. de ne
go. geſt. tñ pro matre ꝯ ſubſtitutũ facit, q̃ ibi vnus ſolus caſus
vulgaris fuit expreſſus, ideo erat maior dubitatio, ſed in. d. l.
precib⁹. vulgaris ſubſtitutio concepta fuerat indefinite p. illa
verba heres non erit. ¶ Et q intellectus Bar. hic non pce
dat oſtẽdo, nã ſi quo iure venire poteſt mater in caſu. d. l. ſi. il
lud eſt per viã iuris accreſcẽdi, nõ autem iure ſubſtitutionis,
ſed clarum eſt potẽtius eſſe ius ſubſtitutionis q̃ accreſcẽdi. l. 3.
ſ. ſ. ſi duo. ſ. de bon. poſ. ſm tab. etiã ſi talis ſubſtitutio ſit taci
ta, vt eſt tex. no. in. l. ſi. in ver. ſine ex parte. C. de here. inſti. ⁊ ibi
no. Bal. in. xxx. q. ergo ⁊c. ⁊ hic fuit argu. Bald. in. d. l. ſi. ¶ Si
q tñ ſuſtinere vellet Bar. poſſet huic rationi rñdere qd fallit
niſi perſona que eſſet coheres eſſet valde dilecta teſtatori put
in caſu. d. l. ſi. ⁊ hãc credo fuiſſe intentionem Bart. ¶ Contra
intellectum Bar. etiam eſt tex. in. d. l. ſi. in ver. eius. ⁊ in verſic.
hereditatem luctuoſam, nam hereditas maritorũ proprie non
dicitur luctuoſa vxori ſicut parentibus hereditas filiorum, qd
39 patet † quia quãdoq gaudent vxores morte mariti, vt no. gl.
in. l. pater ſeuerinã. ſ. ſocius. de cõdi. ⁊ demon. ¶ Propterea
ſi in. d. l. ſi. tractaret de vulgari tacita quo ad caſum, ⁊ non de
tacita pupillari fruſtra ibi attẽderet an in pupillari etate de
ceſſerit in quo tñ imperator nõ modicam vim facere vr̃ ideo
ne vba illa ſine miniſterio appoſita videant neceſſe eſt intel
ligere in pupillari. Pro hac opi. etiã facit. l. q vulgaris in ca
ſu tacito excludat matrẽ, nã pupillaris facit i vno caſu expreſ
ſo, ⁊ in alio tacito etiam in tacito excludit matrẽ ab heredita
te pupilli vt firmat, ⁊ probat Bart. ſ. pxi. verſi. vlterius quero
quid de pupillari partim expreſſa quãto magis ergo in vulga
ri idem eſt dicendum. ¶ Vltimo ꝯ intellectum Bar. facit, q̃
cum mater in. d. l. ſi. veniat per ius accreſcẽdi ſm eum ſit he
res matris ſicut ⁊ mater deberet poſſe excludere ſubſtitutum
attento qd ius accreſcendi tranſmittitur ad heredes etiam ſi
nondum venerit caſus iuris accreſcendi. l. ſi ex pluribus. ſ. de
ſu. ⁊ le. ſed tex. in. l. ſi. dicit ſubſtitutũ admitti matre mortua,
ergo verior eſt intellectus ille qui h3 qd ſubſtitutus, ideo ſit
excluditur per matrẽ in medio exiſtẽtẽ, q̃ venit ex tacita pu
pillari. ¶ Nec vltra pdicta dicet eſſe ſuperflua. d. l. ſi. ſed na.
ad vnum ve3 q nõ ſolũ vulgaris expreſſa generaliter conce
pta comprehendit tacitam pupillarẽ, ſed etiam ſi ſit concepta
in altero caſu tantũ puta caſu impotentie. ¶ Quinto ⁊ vlti
mo eſt effectus vulgaris ſubſtitutionis, q̃ de ſuo facit volun
tarium de quo dic vt hic per Bar. cui ſed aliqua verba addat
Ang. hic. tñ q de eis feci mẽtionem in. l. ſi filius heres. ſ. de lib.
40 ⁊ poſthu. ideo non repeto. ¶ † Quarto principaliter querit
Bar. hic qualiter expiret vulgaris ſubſtĩ, ⁊ dicit q expirat p
aditionẽ hereditatis. l. poſt aditã. C. e. fallit in caſibus not. per

gl. ⁊ doc. ibi. Et circa hoc dubitari poteſt de caſu quem pluri
mis diebus habui de facto ve3 mulierẽ inſtitutẽ in vſufructũ
facta eſt vulgaris ſubſtĩ que mulier agnito vſufructu deceſſit
verũ ſubſtitut⁹ admitteret. ⁊ videt dicendũ q vſufructus ſit
extinctus, ⁊ q ſubſtitutio expirauerit per agnitionẽ factã per
d. l. poſt aditã. in ꝯtrariũ facit, q̃ licet regulariter ius accreſcẽ
di nõ habeat locũ in portione ſemel agnita, fallit tñ in vſufru
ctu. l. 3. ſ. ſi. ſ. de vſufr. accre. ⁊ ſic putarẽ ꝯcludendũ lz pro hoc
non ſim memor hoc vidiſſe in proprijs terminis, ⁊ p hoc facit
q̃ ſi heres inſtitutus adiuit, ⁊ poſtea reſtitutus in integrũ abs
ſtinuit l3 remaneat directo heres ſubſtitutus tñ vulgaris ad
mittitur. l. ⁊ ſi ſine. ſ. ſed q papi. ſ. de mino. ⁊ inter alia querit
in hac. q. Bar. in pluribus heredib⁹ primo loco inſtitutis quib⁹
bus facta ſit ſubſtitutio vulgaris, ⁊ aliquis ex inſtitutis adeat
aliquis vero repudiet dicat expirare vulgaris, ⁊ quo ad repu
dicatam distinguit vt hic per eum. ¶ Cui adde qd idẽ tenuit
ipſe in. l. heredes mei. ſ. cũ ita. l. ad treb. ⁊ in. l. hoc articulo. de
here. inſti. ⁊ ibi dicit Bar. qd. l. Titius. hic allegata per eum nõ
bene pbat. Bal. vero in. l. pe. C. e. diſcrepat a Bart. in caſu qñ
ſubſtitutio vulgaris eſt facta pluribus ſine copula, q̃ p adeũ
tẽ vnius non expirat ſubſtitutio quo ad alios. ita intelligit. l.
pe. ſ. de inutil. ſtip. idẽ tenet Cy. in. l. pe. C. e. in alijs vero Bal.
tranſit cũ Bar. ¶ Sed Jmo. in. d. l. hẽdes mei. ſ. cũ ita. ⁊ in
l. quidã teſtamẽto. ſ. eo. t3 cũ Bar. ve3 qd etiã ſi copulatiue di
xerit teſtator ſi titius ⁊ ſeius heredes nõ erũt ⁊c. adhuc verum
eſt qd ſubſtitutio expiret diuiſim in perſona adeuntis, quã ſm
eum ex ppria ſignificatione verborũ videt verificata illa cõdi
tio cõcepta per copulam vno duntaxat repudiãte, q̃ tũc verũ
eſt titium ⁊ ſeiũ heredes non eſſe arg. tex. in. l. ſi heredi plures.
de condi. inſti. pro quo allego bonum tex. in. l. ſi is qui ducen
ta. ſ. cũ ita. in ſ. ſi recte inſpiciat. ſ. de reb. du. ¶ Pro hoc etiã
adducit Jmo. in. l. quidã teſtamento. ſ. e. a cõtrario ſenſu ſumẽ
pto ibi dum dicit ſubſtitutũ non admitti ad partẽ ſi cõcepta
ſunt verba in repudiatione totius hereditatis. in caſu vero qñ
dicit ſi neq titius neq ſeius heredes erunt tunc dicit Jmol.
Bar. bene loqui. ⁊ l3 opi. Bal. in. d. l. pe. ⁊ Jmo. in locis ſal.
ſim ſolitus in puncto iuris tenere, tñ in ꝯtrarium eſt magis cõis
opi. ꝯ quam in practica difficillimum eſſet obtinere. ¶ Fatẽ
tur Bald. ⁊ Jmo. in locis preal. opi. Bart. de iure fore verũ
qñ ſubſtitut⁹ eſſet pſona valde dilecta teſtatori, vt q̃ de libe
ris. arg. d. l. pe. C. e. vbi plenius tetigi hũc articulũ, ⁊ forte dic
eam in. d. l. quidã teſtamento. ſ. e. remitto me ad ea que dixi in
d. l. pe. ¶ Juxta hoc querit Bar. an ſi inſtitutus poſtq̃ adiuit
petat ſe reſtitui aduerſus aditionem excludatur ſubſtitutus de
quo dici vt hic per eum, ⁊ veniet dicẽdum in. l. ſ. ſ. interdũ.
ſ. eo. ⁊ q̃ Bar. hic cõcludit qd exiſtentia ſuitatis facit ceſſare
ſubſtitutionẽ vulgarem factam ex neceſſitate qd exemplificat
in ſubſtitutione facta ſm conſilium galli vel velle. ¶ Adde ſo
eũdem Jmol. hic, ⁊ in. d. c. ray. in materia vulgaris qd hoc eſt
verũ ſi expreſſe fiat ſm formam. d. l. gallus. ſ. nũc de lege. ver.
⁊ bene verba ſe habent. ſ. de libe. ⁊ poſth. ve3 ſi filius me viuo
moriatur ſubſtituo ⁊c. ſecus ſi ſimpliciter inſtituto filio in po
teſtate dixerit nepotẽ ex eo ſubſtituo, q̃ tũc deſinit incõtinen
ti filius eſſe ſuus p. l. ſi filius heres. ſ. de libe. ⁊ poſth. ¶ Et eſt
ratio diuerſitatis, q̃ qñ dicit ſi filius me viuo moriatur tũc ca
ſus volũtatis non cõprehẽditur ex vi verborũ, ſed qñ ſimplici
ter dicit nepotẽ ſubſtituo tunc ppter gñalitatem verborũ cõ
prehẽdit etiã caſus volũtatis. ¶ Nec ob. no. i. d. l. gallus. ſ. i.
vbi parũ vr̃ eſſe ſubſtituere poſthumũ ſi filius viuo teſtatore
moriet vel ſi ſimplr̃ ſubſtitueret filio q̃ illud verũ ſcdm illa tẽ
pora ſm que caſus volũtatis non poterat includi. ſ. qñ filius
viueret poſt mortem teſtatoris, ⁊ repudiaret q̃ in talẽ caſum
nõ poterat poſthumus inſtitui. ſ. poſthumo. inſti. de le. ſecus
in nepote iam nato ſimpliciter inſtituto etiã ſm tpa antiqua
probatur in. d. l. gallus. ſ. ille caſus. ⁊ ita ex pdictis melius red
dunt declarata q̃ ex no. p Cy. in. d. l. precibus. ⁊ per Bald. in. l.
41 poſt aditã. C. e. vbi fuit imperfecte loquutus. ¶ † Querit etiam
Bart. hic quid ſi inſtitutus nõ poteſt adire de iure ciuili, ſed
de iure pretorio tñ vt in caſib⁹ no. in. l. certi. C. vñ legi. an ſub
ſtitutus per illa verba ſi heres nõ erit poſſit ſuccedere, ⁊ circa
hoc dubiũ faciebat, q̃ pretor non põt facere quẽ heredẽ. ideo
videbat preferri ſubſtitut⁹ inſtituto. tñ cõtrariũ decidit Bar.
diſtinguendo vt hic per eum. ¶ Cui adde circa vltimum eius
dictũ qd illud verũ licet doc. non dicant qñ filius preteritus a
primo fuerat exheredatus a ſcdo alias non eſſet verum dicere
qd ius cõtinẽdi mortuo teſtatore eſſet acquiſitum iure ſubſtituto
ex ſubſtitutione vulgari, q̃ etiam ſi ille ſcds grad⁹ fuiſſet null⁹
ſi a ſcdo fuiſſet pterit⁹ vt vidim⁹ i. l. ſi. ſ. de lib. ⁊ poſth. ⁊ ita in
telligant verba Bar. hic cũ quo tranſit Ang. ſimplr̃ in. l. ſi. C.
de inſti. ⁊ ſubſti. in lect. q̃ cõiter nõ hr̃. ¶ Alia vero circa glo.
in. ſ. pro

¶ Repudiaſſe. Adde eundẽ ꝯſ. xxxviij. i. lib. Et vi
de de materia ple ne per Alex. in. d. l. heredes mei. ſ.
cum ita in. ix. col. ⁊ ibi poſui plene in addi. ad Bar. ⁊ vi
de Alex. in conſ. xi. i. lib. vo. incipit ponderatis his. ⁊
plene p Bar. ſoc. in repe. l. cũ auus. in. xvi. col. ⁊ ſeq. ſ.
de cõdi. ⁊ demon. Thomas.

...alle. p bar. dicentē in .l. ſi quis cum .ff. eo. vbi eſt ...nō. ¶ †Itē inquantū Bar. hic, i. x. q. principa ...cludit q̄ ſi eſt facta ſubſtō pupillaris expreſ ...tator emancipat filiū impuberē expirat nedum ...pillaris per .d. l. cohered. §. cū filię .ff. e. ſed etiā taci ...vt hic per eū. cū quo ſimpl'r trāſit Pau. de caſt. ...C. x. i. d. l. p̄cibus. in .x. q. ⁊ ibi Gul. de cu. in re ...materia vulgaris. ⁊ Ray. in tractatu ſubſtitutio ...hic nō tāgunt Baldo qd̄ Bal. in .l. ſi. C. de inſti. et ſubſti. ⁊ Imo. in. c. ray. in materia vulgaris extra de teſta. contrariū tenent. ¶ Mouentur, q2 viciato expreſſo non vi tiat tacitū eque p̄ncipale .l. ſi fideiuſſor. in prin. de le. i. .l. 3. ff. qui. mo. pig. vel hypo. ſo. ⁊ no. Bart. hic. ff. in. q. an teſtm̄ poſſit ſumere vires a tacita pupillari. ¶ Nec ob. .l. neq3 eiū. §. ſi. iūcta .l. ff. tractabatur de teſt. mili. quia ibi ſubſtitutio fuit facta per fideicōmiſſum que non poteſt tranſire in directam .l. verbis .ff. eo. ¶ Unde ex equitate ibi fauore libertatis eſt inductum qd̄ diſtinguatur an teſtator potuerit p̄uidere vel non, ſed nos loquimur de iure cōi ex quo ab initio ſub expreſſa pupillari ineſt directa vulgaris, ⁊ ſic nō ſunt contrarie. ¶ Nec ob. .l. rem legatā hic alle. per Bar. ibi nullum tacitum cōprehēdebatur ſub expreſſo. ¶ Similiter poſſet r̄ndere ad .l. ſi ſeruum cum libertate hic alle. per Bart. ¶ Uel aliter dicas vt ibi per eundem. vz qd̄ facta expreſſe ademptione libertatis vitiat̄ illud particulare legatū que ratio ceſſat in caſu .q. noſtre, ⁊ latius ad omnia iura adducta per Barto. r̄nde vt per Imo. in. d. c. ray. ¶ Ex his in puncto iuris puto hanc opinionē contra Bart. fore multū ſuſtentabilē. ¶ Pro Bar. tn̄ videtur facere tex. in .l. qd̄ ſi ſi filius .ff. de capti. in verſi. fine. qm̄ ibi videtur innuere qd̄ quomodocunq3 contingat filium cui pupillariter ſubſtituitur exire patriā poteſtatē aliter q̄ per mortē nihil de tabulis pupillarib9 eſt agendū. ¶ Pondero enim verbū nihil vt videatur excludere etiam tacitā vulgarē cōtentā in tabulis pupillaribus ⁊ ita ibi intelligebat Dy. ¶ Sed ſubſtinēdo opi. predictam contra Bar. poſſet ad illū tex. reſpōderi vt. ſ. dictum fuit in illa queſtione an pupillo decedente viuo teſtatore expiret pupillaris expreſſa etiam quo ad tacitam vulgarē. ¶ Itē inquantum Bar. hic cōcludit qd̄ tacita vulgaris cōprehenſa in pupillari expreſſa non expirat eueniente pubertate, vt eſt glo. ſing. iuncto tex. in .l. lex cornelia. in ver. ad agnatum .ff. eo. ¶ Adde qd̄ inquantū dicit Bar. q̄ .l. q. habebat. alle. p. Dy. non facit pro eius opi. volunt moueri Bar. quia cum ibi facta fuerit pupillaris filie nedum cum ad pubertatem peruenerit filia expirat pupillaris per .l. an pupillari .ff. e. verū etiā de vulgari tacita erat aliquo modo tractandū: q2 ibi fuerat filia ex
43 heredata. ¶ † Nec ob. q̄ ibi reſpectu filij impuberis inſtituti cui facta erat pupillaris expreſſa debet tacitam vulgarē cōtinere, q2 adhuc nō facit ille tex. pro Dy. q2 ibi impubes adiuit, ⁊ ſic vulgaris expirat, ⁊ licet Bar. in. d. l. q. habebat. ſentire videatur q̄ illa .l. p̄bet opi. Dy. tn̄ ſcōm Moder. ibi non probat difficilis tamē eſt illa .l. nec vlterius inſiſto, ſ3 p̄ declaratione verbor̄ hic iſta ſufficiāt ¶ Et inquantū Bar. r̄ndet ad gl. in .d. §. qua rōne. adde qd̄ ſil'r pōt r̄nderi ad gl. in. c. ſi p̄r. in verſi. pupillaris. de teſt. in .vi. q̄ per oīa idē dicit qd̄ gl. i. d. §. qua ratione. ⁊ cū dictis Bar. hic trāſit Imo. i. d. c. ray. ſubdēs q̄ inq̄ſtū Bar. hic. p. l. ſi ita qs. ⁊ .l. ſi in plures .ff. e. tenet q̄ pupillaris facta certo, ⁊ limitato tp̄e expirat adueniente illo tp̄e etiā quo ad tacitā vulgarē. ¶ Hoc intelligi d3 qn̄ limitata fuit ad tp̄s non cōprehēdēs totā pupillarē etatē, ſed ſi limitaretur ad totum tēpus pupillaris etatis, tunc non expirat vulgaris adueniente pubertate, q2 expreſſio eius qd̄ tacite ineſt nihil d3 operari .l. iij. cum ſi. de leg. i. ⁊ cū Imo. tenet Raph. in .l. lex corne. .ff. eo. ¶ In ɔ̄trarium allego Bart. in .l. qui habebat. in fi. .ff. eo. iuncto illo tex. cum gl. in ver. nuptam. vbi eſt tex. q̄ pupillaris facta filio ſi deceſſiſſet anteq̄ʒ nuberet .i. ad nubiles annos perueniret, ⁊ ſic fuit expreſſe eo modo quo inerat expirat adueniente pubertate etiā quo ad tacitā vulgarē ſm̄ Bart. ibi. ¶ Magis tn̄ mihi placet opi. Imo. per rationē ſuā, ⁊ his etiā adde q̄ Ang. in. d. l. in pupillari. ⁊ in. d. l. lex corne. ſimpliciter ſequitur opi. Bart. hic. Saly. vero in .l. ſi teſtamēto. in. v. q. C. eo. tenet cōtra Bar. ⁊ nihil boni allegat. ¶ Et pro Bar. videtur tex. in .l. pe. §. ſi. C. de neceſ. ſeſ. her. inſti. dum ibi dr̄ expectandum eſſe an deficiat pupillaris ad cognoſcēdum an legatū factum de ſeruo pupillariter cum libertate ſubſtituto debeatur illi cui erat relictum. ¶ Nā extincta pupillari debetur vt ibi qd̄ eſſe non poſſet ſi adhuc de tacita vulgari ſubeſſet ſpes qd̄ ſeruus ille efficeret liber. ⁊ heres. Saly. in. d. l. ſi teſtamēto. dicebat illum tex. in. d. l. pe. allegari pro Bar. et qd̄ non probat: quia loquitur de expreſſa pupillari tn̄ inducendo vt dixi optime ɔ̄cludit pro Bar. ¶ Satis tn̄ mihi placet q̄ ille tex. intelligatur ſcōm diſtinctionē Barto. hic adhibita modificatione Imo. in. d. c. ray. ſi eſt vera. Dum dicit illud quod tacite ineſt nihil operari ſi exprimatur, nam verū eſt qd̄ id qd̄ de neceſſitate tacite ineſt expreſſum nihil operatur .l. iij. .ff. de leg. i. Sec9 ſi inſit ex volūtate q2 tunc expreſſio bene operatur .l. talis ſcriptura. de leg. i. ⁊ plene no. in. d. l. iij. in materia. ¶ Sed illa verba ſi intra pupillarē etatem ⁊c. non inerant de neceſſitate: q2 dicere potuit ſi intra ſeptē annos vel .x. ergo expreſſio debet aliquid operari per p̄dicta, ⁊ ſic modificatio Jo. de imo. nō videtur neceſſaria. putarē igit̄ veram diſt. Bar. hic. ¶ † Ulti
44 mo Bar. hic concludit q̄ pupillaris expreſſa facta mutiliter puta maiori vel extraneo cōtineat tacitā vulgarē [a]. Cui adde a primo q̄ inq̄ſtum reprobāt gl. alle. pro opi. Guli. de cu. p̄ no. per doc. in .l. his verbis .ff. e. dic q̄ doc. non reprobant ibi illam gl. quo ad hoc, ſed in alia .q. vnde gl. illa non dicit illud ad qd̄ eam allegat Gul. ſed ſolū ſenſit illa gl. qd̄ talis ſubſtitutio nō valet in vim directe pupillaris vel exēplaris poſt aditā hereditatē. Scōo adde q̄ ɔ̄ opi. Bar. hic dicit Imo. facere: quia talis ſubſtitutio valet in vim fideicōmiſſi vt not. gl. Bartol. et doc. in. d. l. verbis. ergo nō in vim directe vulgaris cū iſte ſint ſpecies ſubſtitutionum oppoſite, ideo excepto caſu in .l. neq3 eiū. §. ſi. iuncta .l. ſeq. de teſt. mil. nō videt̄ in iure tolerari q̄ trahatur ad directā. ¶ Potes tn̄ dicere ſm̄ imo. q̄ l3 inſtō que ſemel v3 iure directo poſt aditā hereditatē nō obliquetur vt not. gl. in. d. l. v̄bis. tn̄ nō eſt abſonū q̄ eadē ſubſtitutio valeat iure directo in caſu hereditatis non adite poſt aditā vero iure fideicōmiſſi, ⁊ ſic in diuerſis caſib9, ⁊ hoc fuit de mēte Bar. in .l. cēturio. in pe. char. .ff. e. ¶ Adde tn̄ qd̄ hoc ſenſit Bar. ibi dū querit an cōpendioſa cōprehendat fideicōmiſſariam, ⁊ decidit qd̄ ſic adeo qd̄ ſubſtitutus eligere poterit an cogat heredē adire, ⁊ reſtituere an vero veniat ex vulgari coreculante adire, arg. .l. recuſare. §. titius .ff. ad treb. ¶ Hoc confirmo ex not. per Bart. in .l. lucius. in vlti. col. .ff. e. dum concludit reciprocā continere vulgarem ⁊ fideicōmiſſariam, ⁊ cum opi. Bart. hic tenet ipſemet .ff. .l. pri. in .ij. col. in ver. quero quo tp̄e. dicēs hoc probari per illū tex. in ver. ſed extraneū. ſm̄ vnū intellectum, idē tenet Imo. in. d. c. ray. in materia vulgaris, idem Bart. et Bal. in .l. ſi pupillū tex. C. de here. inſti. ⁊ ɔ̄ſuluit Bar. in ɔ̄ſi. incipiēte nardus, ⁊ Bal. in .l. ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. in pe. col. vbi allegat .l. ſi mater. in prin. .ff. e. que non probat, q2 ibi fuit pupillaris ⁊ vulgaris expreſſa. idē etiam firmat Bal. in. d. l. ſi mater. ¶ Sil'r eā male allegant Saly. in. d. l. ſi teſtō. de hoc articulo etiā aliqd vide p̄ Bal. in .l. humanitatis. i pe. col. in ver. iij. q̄rit̄ C. e. ⁊ Pau. de caſt. in .l. iā hoc iure. in prin. .ff. e. plenī9 in. d. l. ſi. C. de here. inſti. l3 ɔ̄ Bar. q2 viciato expreſſo d3 tacitū viciari. ¶ Et q2 tex. in illa .l. ſi. nō p̄bat opi. Bar. attento qd̄ teſtōr ibi ſimpl'r dixerat ſempronius ploti9 heres eſto. non autē dixit ſi plotius hr̄s erit, ⁊ i pupillari etate deceſſerit ⁊c. ¶ Ideo ibi fuit vulgaris expreſſa nō tacita ſm̄ eū. ¶ Nā ſi tacita fuiſſet ſicut non valuiſſet pupillaris ita nec vulgaris oīno tacita nō puto eū recte loquutū. primo quia viciato expreſſo nō viciatur tacitū eque principale vt vidimus .ff. in .q. i. an teſtm̄ poſſit ſumere vires a tacita vulgari. ¶ Scōo q2 illa verba ſi plotius hr̄s erit nō ſunt de ſubſtantia pupillaris, vt videbim9 ſtatim in .§. ſeq. ¶ Sil'r nec illa ſi i pupillari etate deceſſerit, vt vidimus in .l. qd̄ libertis. §. hec v̄ba .ff. eo. ¶ Stat ergo firmo cōcluſio Bar. hic, quā limita niſi facta ſit maiori p̄ illa v̄ba ſi filius me9 in pup. etate deceſſerit, q2 cū velit teſtator ſubſtōnē ſiui pubertate, impoſſibile eſt q̄ incipiat aliquo modo valere ipſa pupillaris. ¶ Ita reperio hoc qd̄ ſolum Gul. de cu. firmat in repe. d. l. precibus. in vl. q. in materia vulgaris, alle. in ar. .l. titio cū moritur .ff. de vſuf. ⁊ .l. ſi ſe egreſſe .ff. de tut. ⁊ cur. da. ab his. ¶ Pro hoc optime facit qd̄ voluit Bart. in .l. verbis ciuilibus .ff. e. ɔ̄cludēs q̄ licet ſubſtō facta maiori vel extranea trahat̄ ad fideicōmiſſum, tn̄ ſi ſit facta filio puberi per illa v̄ba ſi in pup. etate deceſſerit nō v3 vt fideicōmiſſaria. ¶ An tn̄ v̄a ſit hec limitatio remitto ad dicēda in. d. l. v̄bis ciuilibus.

1 ¶ Exheredatus filio ſingulariter ſubſtitui poteſt, ⁊ pupillus hodie exheredari non poteſt.
2 Teſtamentum ſine heredis inſtitutione nihil valet qd̄ in eo ſcriptum eſt, q2 inſtitutio eſt caput teſtamenti.
3 Legitima non poteſt grauare filiū etiam per fideicōmiſſum, ſed ſuccedentes ab inteſt. ipſi filio bene grauari poſſunt.
4 Authentica ex cauſa quomodo intelligi ⁊ limitari debeat.
5 Subſtō pupillaris hodie ſeruat̄ rupto teſtō ex cauſa p̄teritionis, vbi alius fil9 eſt preteritus q̄ʒ ille cui facta eſt ſubſtitutio.

Subſtituere. Hic ponuntur duo neceſſaria ad pupillarē ſubſtitutionē quor̄ vnū reſpicit pſonā cui fit: q2 requirit̄ q̄ ſit inſtitutus vel exheredat9. ¶ Aliud reſpicit teſtōrē: q2 requirit̄ qd̄ faciat ſibi teſtm̄ ſuiſi

[a] ¶ Vulgarē. Adde Bal. conſi. cxl. i. lib. ⁊ ccxiiij. iij. lib.

mendo ſibi herede alias nõ poſſit facere teſtm̃ filio cũ pupilla re dependeat a paterno, ⁊ hoc ſit loco ſummarij vſq; ad finem.
1 ¶ † Nota. l. qđ exheredatis filijs ſingl'r ſubſtitui põt, ⁊ qz hodie pupill⁹ exheredari nõ põt p. l. ſi qs in ſuo. §. legis. C. de inoff.
2 te. ideo dubiũ eſt an hodie ille. §. pcedat. dicã. j. l. pri. ¶ † Secũdo no. q ſine hereditatis iſtõne nihil q in teſtõ ſcriptũ eſt valet, cũ inſtõ ſit caput teſta. vſ. §. ante heredes. inſti. de leg. l. prime.
3 ſ. de his q̃ in teſt. dele. ¶ † In gl. i. ibi non p fideicõmiſſuʒ rõne vide hic p Dy. ⁊ Bar. q etiã dubitant vtrum in legitima poſſit p fideicõmiſſum grauari filius: ⁊ eſt ɔcluſio q ipſe fili⁹ nõ põt grauari p. l. quã i prioib⁹. cũ ibi no. C. de inof. teſt. ⁊. l.
a cũ pſon⁹. de leg. iij. ¶ Sʒ ſuccedẽs ab inteſtato[a] ipſi filio ſi cõtingat filiũ ipuberẽ grauari poſſet, vt eſt caſus ſing. in. l. ſi fundũ p fideicõmiſſuʒ. §. ſi. cũ. l. ſeq. de leg. i. rõnẽ vide p Bar. hic. ⁊ vide p Cy. ⁊ alios in. l. ex tribus. C. de inoffi. teſt. p. Bal. i. l. ſi arrogatoe. in. ij. op. ſ. de adop. ⁊ vide Bal. in. l. cũ virũ ver. q̃ro an ſubſtitut⁹. C. de fideic. ¶ Ubi eadẽ rõne not. dicit qđ ſicut venientes ab inteſt. grauari pñt vt reſtituant legitimã filio debitã, ita ⁊ ſubſtitutus filio impuberi grauari poterit, idem Imo. in. d. c. ray. in materia pupillaris. in ſi. ¶ Sed quotidianũ eſt dubiũ qñ ſi verba ſint ambigua: vt qz teſtator dixit poſt mortem filij mei impuberis hereditas integra reſtituat ſempronio nõ dicit p filiũ aut ſuccedẽte ʒ filio ab inteſ. aut p ſubſtitutũ forte dati ei. ¶ Circa qđ dicas q ẽt fideicõmiſſuʒ tʒ quo ad legitimã, ⁊ vr̃ iniunctum veniẽtib⁹ ab inte. qz v̓ba ambigua interptari debẽt vt act⁹ valeat. l. quoties. cũ vulg. de reb. dub. ¶ Ita no. decidit Bar. in. l. q duos. ſ. eo. ad hoc ſubtilr inducẽs gl. ſi iunctoter. ibi, ⁊ cõiter ſequant ſcribẽ. ibidẽ. ⁊ Raph. ⁊ Pau. de caſt. in. d. l. ex trib⁹. ⁊ in. l. eã quã. C. de fideic. vbi do. Pau. refert ita ɔſultum fuiſſe bonon. p Jo. de imo. ⁊ Rapha. Fulg. Idẽ tenet in. d. c. rayn. in materia vulgaris ſubſtõnis, in fi. idẽ tenet Raph. hic. ⁊ in. l. coheredi. §. cum filie. ſ. e. ⁊ Bal. in d. l. eã quã. ⁊ Pau. de caſt. in. d. §. cũ filie. ⁊ in. d. l. q duos. ⁊ licet Bar. prĩa facie ſibi ɔtrari videaᷣ in. d. §. cũ filie. p illũ tex. l. qđ imo videaᷣ iniũctũ filio, tñ in lect. mea vr̃ idẽ ſe remittere ad l. q duos. ¶ Qđ ɔfirmo p no. p Bar. in. l. cẽturio. in ver. q̃ro vlteri⁹ qđ ſi teſtãᷣ dixerit qđ fili⁹ meus deceſſerit ſine filijs vel eoꝝ filij ſine filijs ⁊c. vbi eadẽ rõne ɔcludit in dubio videri iniũctũ illis q de iure grauari potuerunt ne act⁹ pereat. ¶ Nec ob. d. l. coheredi. §. cũ filie. qꝛ vt videt ibi Jo. de imo. in no. ⁊ in d. c. ray. verba tñ fuerunt relata ad filiũ. vt per Bar. in. d. l. qui duos. ¶ Cõtrariã tñ opi. ſ. qđ imo videaᷣ iniunctũ filio ſenſit Bal. in. l. precib⁹. in prin. vltime ebar. in ver. ſequens qđ. ⁊ idẽ cõſuluit Pau. de caſt. licet de Bal. mẽtionem nõ faciat in ɔſ. cxxvij. inci. in caſu pſti. ¶ Mouet p. c. ſi pr̃. de teſt. li. vi. vbi verba fuerunt dubia. ⁊ tñ ibi a ɔtrio ſenſu innuit qđ ſi illa ſubſtitutio fuiſſet fideicõmiſſaria, ⁊ non directa potuiſſet detrahi legitima. ⁊ ſic fideicõmiſſum operareᷣ quo ad legitimã, ⁊ per ɔñs non videretur iniunctum onus venientibus ab inteſtato, qz tunc nõ poſſet detrahi. ¶ Sed rñderi põt ad illum text. qđ ſumi non dʒ tale arg. ne cõtrarietur aliõ iuribus. d. l. ſi quis ad declinãdam. C. de epiſ. ⁊ cle. ¶ Nam ſi tale arg. militaret ex illo ſequeretur q de fideicõmiſſo ad pios cauſas detraheretur trebellianica[b] cõtra aut. ſiñr. C. ad. l. fal. ⁊ plenĩ⁹ in corpore vnde ſumit, ⁊ no. Bar. ⁊ ceteri in. l. marcellus. in prin. ſ. ad trebel. vbi ſolitus ſum ſequi hanc opi. veluti magis cõem licet aliqui cõtra. ¶ De hoc articulo etiã tetigit Salv. in. d. l. ex trib⁹. cõcludens qđ qñ verba ſunt dubia onus intelligitur filio iniunctum qñ non hʒ ſubſtitutũ pupillarẽ per. d. §. cũ filie. alias ſubſtituto iniunctum videreᷣ, ⁊ ita procedat opi. Bart. in. d. l. qui duos. iſtud tñ nõ puto verum: qz eſſet ponere diuerſitatem caſuum non rationis. Unde vtroq; caſu puto iniunctum videri venientib⁹ ab inteſtato vbi fili⁹ caret ſubſtituto, alias autẽ iniunctum videri ſubſtituto, vbi autẽ fideicommiſſum per verba dubia eſſet iniunctum nõ tñ in legitima an tunc videaᷣ iniunctum inſtituto an vero ſubſtituto pʒ ex his que nota. in locis preallegatis. ⁊ in. l. codicillis. in prin. ſ. de vſufr. leg. ⁊ per Bar. in. d. l. cẽturio preallegat. ¶ In ea. gl. ibi, ⁊ nec pupillare veʒ Jac. de are. ⁊ cõiter ſcribẽtes hic, ⁊ Bar. ſ. l. pri. circa. vij. requiſitum, ſequitur gl. hic volentẽ q filio preterito ſubſtitui pupillariter non põt. ¶ Eã tñ limitat niſi teſtm̃ a filio preterito cum tutoris autoritate eſſet approbatũ, ar. l. filio preterito. ſ. de iniur. teſta. iuncta. l. ſi ad pupillum. ſ. de aut. tu. idẽ tenet Pau. de caſtr. et Raph. hic, pro hoc adducẽtes tex. ſ. l. proxi. ver. adeo. iuncto ver. plane. ⁊ ver. ego. reprobãtes Ang. qui contrarium tenuit hic. ⁊. l. prima. §. ſi. ⁊ male ſm eos quia ceſſare videtur rõ propter quam non valebat pupillaris. ſ. quia paternum teſtm̃ erat nullum. Et hãc opi puto veriorẽ quã etiã approbat Imol. in d. c. ray. in materia pupillaris pro hoc allegãs regulã acceſſorium. de reg. iu. in. vi. ¶ Sed circa hãc gl. eſt dubium an dato q hodie ſubſtõ pupillaris facta vni filio inſtituto cõſeruetur rupto teſtõ ex cã preteritionis alterius filij vt innuit gl. ã. hic, ⁊ magis cõiter doc. ⁊ ſtatim dicã ſuper ea. ¶ An eodẽ modo cõſeruabiᷣ ſubſtõ pupillaris facta ipſi filio preterito. Imo. hic tetigit ⁊ dicit q gl. hic fortaſſe ſenſit q nõ. tñ ipſe tʒ ɔtrarium, vt ruꝫ ex quo teſtm̃ hodie conſeruatur quo ad alia preterq; quo ad heredis inſtitutionẽ vt in aut. ex cã. C. de lib. pte. ¶ Ergo ſiñr quo ad caſum noſtrum per illã aut. eſt ſublata mar. de regula acceſſorum. adde Bal. idẽ tenẽtem in. l. humanitatis. in viij. col. in ver. v. differẽtia. C. e. ⁊ Imol. in. d. c. ray. in mate. ia pupillaris. ⁊ Raph. cu. ⁊ Pau. de ca. in. d. aut. ex cauſa vbi nihil allegat nec de predictis facit mentionẽ, nec etiã de his q̃ ſtatim dicã. ¶ In ɔ. tium adduco qz licet aut. ex cauſa cõſeruet legata, tñ legata filio ipſi filio preterito nõ cõſeruãtur, vt no. gl. in. l. maximũ vitium. in ver. totius ſubſtãtie. C. de lib. prete. ⁊ magis cõmuniᷣ per doc. in. d. aut. ex cauſa. ⁊ Bald. in. l. i. C. de fideicõ. ¶ Mouẽtur maxime per rationẽ. l. filium. §. oĩbus. ſ. de leg. preſtan. vbi qñuis legata relicta cõiunctis perſonis cõſeruẽtur, tñ ſecus in relictis ipſi impugnãti teſtm̃, idẽ tenuit in d. aut. ex cauſa licet aliqui ɔ. Ergo eadẽ rõne nõ dʒ cõſeruari pupillaris ſubſtitutio facta a preterito cum illa tẽdat in fauorẽ filij ne inteſtatus decedat vt. ſ. l. pri. ⁊ quaſi per totã illam. l. et iſtaʒ partẽ internum noſtris videtur ampleti Bal. in. d. aut. ex cauſa. in ver. nunc trãſeo ad tertiã partẽ, ⁊ ibi hoc idẽ tenet Ange. qz iſto caſu pupillaris duplici morbo laborat. ¶ Primo qz deficit in forma tradita in hoc. §. requirẽte. qđ inſtituatur vel exheredaᷣ ille cui ſit pupillaris. ¶ Scđo qz cum vitietur paternũ ex defectu pteritiõis, ergo et pupillare dʒ vitiari vt hic. ⁊. l. ſeq. §. adeo. His nõ. ob. magis placet prima opi. qz videmus qđ tutele q̃ ſunt fauorabiles filij indiſtincte cõſeruãtur vt in. §. fin. aut. hec obſeruata non fuerint in aut. vt cum de app. cog. Cõfirmo p no. p glo. ⁊ ibi Bar. ɔ volniſſe videᷣ in. l. ex duob⁹. §. ſi. ſ. eo. ⁊ per no. ibi per Bar. rñderi poteſt ad. d. §. omnib⁹. ⁊ ad no. per gl. in. d. l. maximũ vitium. Quibus ⁊ ſibi rñderi põt qđ nõ ob. legata relicta pterito non cõſeruãtur: qz per illa diminuereᷣ hereditas teſtatoris, ⁊ applicereᷣ pterito qđ nõ videᷣ fuiſſe de mẽte teſtatoris. Que rõ ceſſat in pupillari ſubſtõne, quia p illã ſuccedituſ pupillo nõ teſtatori. l. ſed ſi plures. §. ad ſubſtitutos. ſ. eo. inſti. de pup. ſubſti. in prin. ⁊ per ɔñs pupillus nihil plus cõſequitur vel ſubſtitutus eius de bonis teſtatoris. ¶ Nec obſt. qđ iſto caſu videatur in pupillari ſubſtitutione ineſſe duplex defectus, qz reſpõſio eſt facilis cũ ambo reincidãt in vnum. ſ. ɔ formã hic traditã hoc autẽ tolli-
4 tur ex eo, qz rõ huius. §. eſt correcta per. d. aut. ex cã. ¶ † In gl. ſi. ex prima ſo. hic tradita in gl. ad ɔtiũ aut. ex cauſa habes no. limitationẽ ad illã. aut. vt pcedat ſolũ qñ erat defectus preteritionis alio exiſtẽte inſtituto, ſed vbi eſſet defectus inſtitutionis nõ procedit diſpoſitio illius aut. q eſt diligẽter no. ſm doc. hic, ⁊ optime ſeruit ad qđ. Ange. in. l. gallus. §. ille caſus.
5 ſ. de lib. ⁊ poſth. ¶ † In ea. gl. ad ſi. ſenſit ergo glo. hic reputa-
c tur in hoc ſing. q ſubſtõ pupillaris hodie cõſeruaᷣ[c] rupto teſtamẽto ex cã preteritionis quã intellige vbi aliquis fili⁹ eſt preteritus quã ille cui facta eſt ſubſtõ. Nã quid ſit in illo caſu quãdo facta eſt filio preterito dictum eſt. ſ. et cũ hac gl. tranſeũt Jac. de are. ⁊ Ol. in. d. aut. ex cauſa. ⁊ Ray. Bart. Bal. Imo. Rapha. ⁊ Pau. de caſt. hic, ⁊ Barto. Ang. ⁊ Fulg. in aut. ex cã. et Bal. ⁊ Ang. in. l. papi. §. ſed nec impuberis. ſ. de inof. teſt. vbi refert ita cõſuluiſſe. idẽ Bar. in cõſ. inci. ſalũbeti, alias incipit ex facto proponiᷣ q ſalũbeti. idem Bar. ⁊ Imo. in. l. filio. ſ. de iniu. teſt. lʒ Bal. ibi ſe nõ firmet, idẽ Ang. in. aut. vt cũ de ap. cog. §. ſi. an antepe. col. Imo. in. d. c. ray. in materia pupillaris. Dy. tñ hic tenebat cõtrariũ volẽs p. d. aut. nõ conſeruari pupillarem attẽto q loquitur ille tex. in legatis, ⁊ fideicõmiſſis que poterãt ab inteſtato relinqui non ɔdito teſtõ vt in. l. ij. ⁊ ſe re p to. C. de codi. ſecus in pupillari q̃ requirit teſtõrẽ ſibi pri⁹ teſtamentũ feciſſe vt hic, ⁊ in prin. l. ſeq. ¶ Item dicit Bald. hic q ɔ hanc gl. facere videᷣ. qz ſi vera eſſet ſequereᷣ q fortioris autoritatis eſſet teſtm̃ in quo facta eſſet vitioſa inſtõ quã illud in quo nulla eſſet inſtõ, ⁊ tñ paria ſunt aliqd nõ eſſe vel eſſe. ⁊ inutiliter legitime. l. quoties. ſ. q ſatiſ. cog. l. ab. §. ɔdẽnatũ. cũ ſi. ſ. de iu. Ergo nõ dʒ fieri extẽſio ad ſubſtitutionẽ pupillarẽ. Dicit tñ Bal. q in hoc articulo dubioſo non eſt recedendum ab opi. gl. in cõſulẽdo, ⁊ iudicãdo, arg. no. per Cy. in. l. i. C. de act. ⁊ ob. ⁊ no. Bal. in. l. ſi. C. de pe. iud. ⁊ Ange. in ɔſ. ſuo andrutius[d] audiuimus. ¶ Nec ob. rõ p Bal inducta qz reſpondet
d ipſe ⁊ Imo. poſt eum q nõ eſt incõueniẽs intelligi etiaʒ in pupillari cum verba illius aut. cõueniãt ſolum caſui in quo vitioſa facta ſit inſtitutio vt vidimus ſupra in prima ſolu. illius gl. ¶ Contra etiam hanc gl. dicebat hic Bald. facere quia ſi eſſet vera ſequeretur quod per conſequens eſt tacita vulgaris in pupillari

a ¶ Ab inteſtato. adde eũdẽ Alex. ɔſ. cxij. ab. lib. per Cal. cõſ. xxxij. de teſta. ⁊ ibi an ſ pte aucta per ſtatutũ poſſit grauari.

¶ Quid autem ſi extat ⁊ ſtatutũ q extãtibus maſculis femina dotata nõ ſuccedat an filia poſſet petere relictuʒ a pr̃e ſibi ſtatutuʒ pro dote anteq̃ mariteᷣ: et ſic an poſſit grauari filia in tpe, vide plene p Bar. ſ. l. titio cẽtũ. §. titio gño i vlt. col. ſ. de cõdi. ⁊ de. ⁊ plene p Jaſ. in. d. l. quã in prioribus. in. ij. col. C. d inof. teſt. Cui adde Raph. cõmẽ. l ɔſ. cxxij. inci. d. Ant. licet eũ allegeᷣ in cõſ. clxxv. Thomas.

b ¶ Trebellianica. huic motiuo rñdet ſ. l. õ are. ɔſ. clv. vbi late examinat hunc articulũ iõ et⁹ doctrina in hõ ɔtentus eris. b

c ¶ Cõſeruatur in hoc articulo. vide Ang. ɔſ. xl. ⁊. xcix. Lu. ro. cõſ. ccccxvi. circa ſi. ⁊ cõſ. clxxxi.

¶ Et vide. d. pe. Phi. cor. ɔſil. cclxxij. in ſiñ. vo. ſci. in hac ɔſuitatiõe. ij. col. ⁊ vide Bar. in ɔſ. iõ. in. i. vol. inci. ex facto ppõniᷣ alias incipit in noĩe dñi. et ibi dicit addi. qđ ɔdicat allegatur Alex. hic Tho.

d ¶ Andrutius. vide Jaſ. in. l. vt vim in. x. col. ſ. de iuſt. ⁊ iur. ⁊ ibi dicit et ɔ bar. qđ in ciuis andrutius. Thomas.

[illegible] que cōſeruaret, et ſi talis ſubſtō dr ſcda
[illegible] in rōne.§.qđ vulgo.ſ.ad.l.falci.ſe
[illegible] nō viciaret ex ꝑteritione filij qđ aper
¶ Huic rōni dupl'r rñdet Imol.hic, vꝫ
[illegible] pupillari nō cōprehendit tacita vulga
cordent iuxta.l.apud antiquos.C.de fur.
conſeruabit dūtaxat quo ad illam partem
datus fuerat ſubſtitutus pupillaris al
hoc dicit eſſe ſingulariter not.pro limita
tione illius ad. ¶ Secūdo nō eſt bona rñſio iudicio meo, q: ex hoc videretur inferre vel ꝙ teſtātor in toto habeat heredem ex teſtō cuꝫ ſaltem reliqua pars accreſcat inſtituto arg.l.i.§.ſi ex fundo.ſ.de here.inſti. quo caſu nō eſſet verū inſtitutū poſſe ex vulgari venire vel qđ decedat p parte teſtatus ꝛ p parte inteſtatus ꝯtra.l.ius noſtrū de regu.iur.clarior eſt ergo precedens reſpōſio q vř fuiſſe Ang.i.d.auč.ex cā. ¶ Hāc gl.vltra predicta tenuit etiā Bald.in.l.qui plures.la.ij.in.§.ſi.ſ.e.ꝛ ibi dicit eſſe tex.pro iſta glo.melioꝛē de iure dū dicit ꝙ p aditionē etiā coacte factā ab herede p fideicōmiſſum grauatū cōfirmantur medū legata fideicōmiſſa,ꝛ libertates,ſed etiā tabule pupilla. ꝛ ille tex.hic fuit allegat⁹ p Bart.ꝙ appellatione ceterorū de quo in.d.auč.ex cauſa.venit etiā pupillaris.ad idē eſt tex.in.l.in ā qđ.§.ſi qs ꝯpulſus.ſ.ad treb. ¶ Sed rñderi poſſet vt dicit Bal.in.d.auč.ex cā vꝫ qđ illa iura loquunť in cōfirmatiōe reſultāte ex aditiōe hēditatis. ¶ Unde ſic cōfirmať q̄ ad ipſam inſtitutionē,ita etiā ꝯfirmari dꝫ quo ad alia que non ſunt ita principalia ſicut inſtō,ſed in auč.ex cā ꝯfirmabať inſtō que eſt caput teſtamēti.ideo nō militat eadē rō quo ad cōfirmationē acceſſoꝝ,imo ex natura acceſſoꝝ deberēt īfirmari ſicut ꝛ ipſa inſtō niſi ꝯtrariū exprimereť in.d.auč.iſtā tñ opi.gl.vltra hic pal. tenuit Bar.in cōſi.ſuo inci.in.q.ꝓpoſita viſo puncto ꝛc.quā opi.dicit Imo.i.d.c.ray.in materia pupillaris eſſe cōem quā puto ꝯfirmari p tex.§.ſi autē hec obſeruata nō fuerint.in auč. vt cū de ap.cog.inducēdo aliter ꝙ dicat Bar.hic. Nā tex.ibi dicit,ꝛ quelibet alia capitula,ſed appellatiōe capitulorū in teſtamēto pr̄is venit ēt pupillaris ſubſtō.l.pr̄is ꝛ filij.ſ.ergo ꝛc. ¶ Cōfirmo etiā p.l.ex duobus.§.ſi.ſ.e.cum gl.quā ſi ſubtiliter inſpexeris vult qđ ſubſtō pupillaris facta inſtituto ꝯ tabulanti teſtm̄ beneficio alterius filij ꝑteriti cōſeruet,ꝛ tñ legata facta ipſi filio inſtituto ꝯ tabulāti nō ꝯſeruanť.l.filiuꝫ.§.oībus.ſ.de leg.pſtā.ꝛ firmat gl.in.d.auč.ex cā.ꝛ in.l.maximū vitiū.C.de libe.ꝑte.ſ.retuli. ¶ Et ꝙ pupillaris facta tali ꝯ tabulāti beneficio preteriti ꝯſeruet tꝫ Bar.in.d.l.ex duobus.§.ſi.vbi ponit rōnē differētia iter legata,ꝛ pupillarē ſubſtōnē,ergo eadē ratione qua cōfirmatur pupillaris facta ipſi inſtituto cōtra tabulantē cōfirmari dꝫ etiā pupillaris facta ipſi ꝑterito cum inſtitutis ꝯ tabulet beneficio ꝑteriti. ¶ Sed iſtud vltimū poſſet reſponderi ꝙ hꝫ locum qn̄ teſtm̄ erat validū de iure ciuili, ſed erat inualidum de iure pretorio,vt pꝫ in filio emācipato. Sed vbi teſtm̄ eſſet omni iure nullū tunc non procederet.d.l. ex duobus.§.ſi.per.l.in ſubſtōne.l.eo.ꝛ.d.l.papi.§.ſed nec impuberi.ſ.de inoffi.teſta. ¶ Iſtis adde qđ Bald.in.l.i.alias in rub.C.ſi quis omiſ.cau.teſt.ꝛ in.d.auč.ex cā.in verſi.nūc trāſeo ad ſcđm partē.ſequutus opi.Dy.tenet ꝯ iſtā gl.ꝛ licet multa ſcribat tñ potiſſima eius argumēta ſunt iſta,vꝫ quia ſequeretur cōfirmatio tacite vulgaris ſi cōfirmaret pupil.expreſſa huic tamen.ſ.reſponſum fuit. ¶ Rñdebat etiā Bald.ad.d.§. ſi autē hec obſeruata nō fuerit,ꝙ cum ille text.in ver.dari.et in ver.adimpleri.videatur voluiſſe cōfirmare ea que veniunt per obliquū hoc eſt per manum heredis,vt ſunt legata.l.non dubiū.C.de le.ꝛ.l.i.§.i.ſ.quo.le.idem in fideicōmiſſis.l.facta. in prin.ꝛ.l.reſtricta.ſ.ad treb.ideo nō vř ſenſiſſe de pupil. Sed huic rōni dici poſſet ꝙ imo illud verbū adimpleri cum fuerit impſonaliter platū videť aptū ꝯprehēdere tā ea q̄ capiūtur p manū hēdis q̄ꝫ que ꝓpria autoritate capiunť attēto maxime ꝙ etiā in obliquis puta in legatis dari poſſet licētia capiendi ꝓpria autoritate.l.titia cū teſtō.§.i.de le.i. Et tñ nemo negat etiā tunc legata ꝯfirmari.ſił etiā tutele ꝯfirmanť per.d.auč.ex cā.ꝛ tñ tutoꝛ adminiſtrat manu ꝓpria ergo ꝛc. ¶ Mouebať etiā Bal.q: cū videtur inſtō p q̄ꝫ ſuccedit teſtōri,ꝛ ad ſubſtātiā pup.requirať teſtm̄ pr̄is validū ꝓceſſiſſe vt hic.ꝛ in prin.l.ſe. ergo ꝛc. Sꝫ hoc facilr̄ tolli pōt.nā tex.iſte.ꝛ principiū.l.ſeq.nō ꝓcedit qn̄ i penā teſtōris induciť inualiditas teſtamēti pr̄ni, ſꝫ iura ſ penā teſtatoris ꝑtereūtis filiū īduxerūt inſtōnē in paterno vitiari vt inteſtat⁹ decederet.d.auč.ex cā: ergo nō debēt tabule pupillares vitiari ex quibus filio nō adit teſtatori ſucceder. ¶ Mouebať etiā Bal.q:.d.auč.ex cauſa.ſolū capitula teſtamēti pr̄ni ꝯfirmat,pupil.vero de teſtm̄ filij.ergo ex diuerſis nō fit illatio. Hoc tñ argu.tolliť p.d.l.patris ꝛ filij.vbi habetur ꝙ teſtm̄ patris ꝛ filij pro vno hr̄. ¶ Fateor tñ ad aliqua iura hic adducta p Bar.p opi.gl.poſſe rñderi vt rñdet Bal. in.d.auč.ex cā. Nā dicit qđ inquātū Bar.allegat.ſ.l.i.pri.verſ. plane.nō ꝓbat ꝙ ibi interceſſerit fraus heredis ꝯmittētis adire ex teſtō cā fraudādi diſpoſitionē teſtōris,ſed hic nulla fraus interuenit imo ſola culpa teſtatoris filiū preterēutis, ergo ꝛc. ¶ Itē cū ver.plane.non loquatur in ꝑteritione nō debemus ad illū caſum extēdere.d.auč.ex cā.attento qđ eſt correctoria. ¶ Siłr.ad.l.nā qđ.§.ſi qs ꝯpulſus.vř poſſe rñdere quēadmodum.ſ.fuit rñſum. Uerū qz alia iura adducta p Bar.eſſeq.pro opi.gl.bene tolli nō pñt nō puto a cōi ſnīa recedēdū. ¶ Quā tñ pro limita niſi teſtōr filiū ſuū ignorāter ꝑteriſſet nec alteri filio ſuo ipuberi inſtituto extraneū pup.ſubſtituiſſet.nā poſito ꝙ hoc caſu p auč.ex cā.nō irriteť pupil.tñ alia rōne īfirmatur, quia non eſt ꝓſumendū ꝙ voluerit teſtōr ꝓferre extraneum filio quē hr̄e ignorabat.l.cū auus.ſ.de ꝯdi.ꝛ demō.l.cū acutiſſimi. C.de fideicō.ita not.firmat Saly.in.c.d.auč.ex cā. Seruiūt ad hoc aliqua p Bar.hic adducta ar.d.l.cū acutiſſimi.dū querit an mater exiſtēs i medio excludeť,vbi dꝫ ꝯcludere ꝙ illa.l.cū acutiſſimi.ꝓcedit necdum qn̄ agiť de hereditate teſtatoris,ſed etiā qn̄ agiť de hereditate pupilli. ¶ Et iſtud erat qđ reddebat dubiū circa hāc limitatiōnē Saly.lꝫ ipe nō dicat. ¶ Fortius autē dicit Pau.de ca.i.d.auč.ex cā.ampliādo hāc limitationē Saly.lꝫ de ea mētionē nō faciat,vꝫ vt nō ꝓcedat opi. gl.hic etiā ſi teſtator aliū filiū hr̄e nō ignorabat quē tñ ſcienter preterijt ſi mō filio ipuberi iſtituto dat⁹ eſt extraneus pupillaris ſubſtitut⁹,nā ſm eū excludeť ille ſubſtitut⁹ per iſtū fratrē impuberis ꝑteritū ne alʼs ſibi ꝑterito fiat iniuria per ſubſtitutū attēto ꝙ mēs illi⁹ auč.ex cā.ꝛ clari⁹ i auč.vt cū de app.cog.ꝑ totū.ꝛ maxime in.§.hoc autē.ꝛ in.§.certū fuit ꝓuidere ne filio preterito fieret iniuria,ergo ꝛc. ¶ Pace ſua puto eū peſſime loq: qz ſi verū diceret ſequereť ꝙ hoc tenuncq̄ cōſeruareť pup. facta ipuberi inſtituto exiſtēte alio filio ꝑterito,q: ſem p illa portio deberet ab inteſt.deferri fratri ꝑterito veluti ꝓximiori excluſo penitus ſubſtituto. ¶ Secūdo ꝯ eū facit q: imꝑator in d.auč.vt cū de ap.cog.ꝓuidet de iniuria illata filio a teſtatore,ſꝫ ſic eſt ꝙ ſi pr̄ nō ꝑteriſſet aliquē ex filijs potuiſſet ipuberi ſubſtituere quē voluiſſet,vt.ſ.l.prima imo potuiſſet matrē ipuberis priuare legitima debita in bonis filij.d.l.papi.§.ſed nec impuberi.d.l.fratris.ꝛ.l.fratrem.C.de inoff.ꝛc.Stat ergo firma cōcluſio gloſ.hec cū limitatiōe Saly.de qua.ſ. ¶ Poſſet aliter limitari ſm opi.illorū quos.ſ.retuli ſup gl.i.vt nō ꝓcedat quo ad pup.factā ipſi ꝑterito,vt tenuit Bal.in.d.auč.ex cā.ꝙ cōfirmoꝛ,ꝛ hoc idē vř tenuiſſe Bar.in.l.q.circa.vō.requiſitū.ſ. e.ꝛ etiā hic dū tenet ꝙ ſubſtitutio pupil.facta ipſi filio ꝑterito ita demū ꝯfirmať ſi impubes ꝑteritus cū tutoris autoritate approbet teſtm̄ pr̄is vt.ſ.retuli ergo innuit qđ eo nō approbāte inualida eſt talis ſubſtō. Cōtrariū tamē vř velle Bar.in.l. ex duob⁹.§.ſi.ſ.e.ꝛ vbi vs retuli.ſ.in hoc eo.articulo,dū dixi ꝙ qua ratione cōfirmať pupil.facta inſtituto ꝯ tabulāti beneficio preteriti.lꝫ legata ſibi facta ruāt eadē rōne cōfirmari debet pupillaris facta ipſi preterito,quia magis ꝯmunis opi.eſt cōtra Bal.in.d.auč.ex cauſa.qđ imo cōfirmetur etiā facta preterito.vt.ſ.retuli idcirco nō puto huic limitationi inherendum, et iſta omnino bene notabitis quia vtilia ſunt.

a ¶ Alio ꝑterito. adde ꝙ eſt in ꝯſ. ... in.ij.vol. ꝛ ibi diri plene i addi. ꝛ vide And.barb. in.l.precibus.in.ſ. addi.Bart.C.de impu.ꝛ aliis ſubſtitu. Thomas.

1 ¶ Subſtitui pupillariter pōt impuberibus in pr̄ate cōſtitutis,nō recaſuris poſt mortem teſtatoris in poteſtate alterius.
2 Subſtitutio pupillaris fuit introducta iure cōſuetudinario,ꝛ ſic non iure naturali,ſed poſitiuo.
3 Satuto vel cōſuetudine induci poteſt non licere patri pupillariter ſubſtituere.
4 Cura poſſet dari puberi ſtatuto ſic diſponente non autem de iure communi.
5 Pupill⁹ an poſſet cōtrahere ſicut maior ſic ſtatu.diſponēte.
6 Sta.diſponens quē poſſe teſtari,vel decedere cū duobus vel tribus teſtamentis,vel ꝙ qs pro parte teſtatus decedat valet.
7 Subſtitutio pupillaris,lꝫ de eius ſubſtātia ſit qđ ille cui fit ſit in poteſtate teſtatoris,tñ ſatis eſt qđ tpe mortis reperiať eſſe in poteſtate teſtatoris,dato ꝙ tempore teſtameti non ſit.
8 Subſtitutio pupillaris nō valet,vbi non eſt adita hereditas ex teſtamēto paterno,quod limita vt hic.
9 Cōſuetudo localis nō inducit ius ciuile vniuerſalr̄ quo ad oēs.
10 Subſtitutio pupillaris q̄ꝫ a principio nō valuerit vt pupillaris.tamen fuit valida vt vulgaris
11 Subſtitutio eſt conditionalis inſtitutio.
12 Subſtitutio pupillaris ad hoc vt valeat que requirantur,ꝛ quibus liberis debeat fieri.
13 Subſtitutio pupillaris q̄ duret vſq ad.xx.an.nō poterit fieri pupillo,lꝫ ſtatuto caueať qđ minor xxv.an.non poſſit teſtari.
14 Impubes poteſt matrimonium contrahere,ꝛ filios habere, quando malitia ſupplet etatem.

¶ In aliõ caſib⁹. ḋ. Jaſ. hic ꝯ. tꝫ ꝙ ſcḋ ã. ḋe are rõnib⁹ ḋe quib⁹ hic p iſm Jaſ. lꝫ p opi. Ang. ꝛ ſequa. facit nã id qḋ p̃uilegio ↄcedi põt id ꝛ ↄſuetudine induci poteſt, mu. ta. in ra alleg. Vid. ad hoc ↄſi. clxxiii. ſed p̃uilegio ↄcedi põt qḋ valeat voluntas captatoria cũ ſolẽnitates teſtamẽtoꝝ ſint ḋe iure poſitiuo. vi iurib⁹ vulgarib⁹. ſor. ma: ipe. ḋe inſtru. edi. §. cõpendioſe. in. iiij. col. ergo eodẽ mõ põt ↄſuetudine intro/duci: vt valeat a/lio caſu ꝙ ad pias cau. captatoria diſpoſitio, ꝛ ꝙ p eã/ſuetudinẽ poſſit derogari ꝛ abro/gari iuri ꝛ tolli ſolẽnitas in teſtã/do volunt Ange. cõſi. cxxvi. ad arg. cõtre. põt r̃ideri qḋ cõſuetudo valeat diſpõ captatoria in caſib⁹ ſiſib⁹ pie cãc vt ĥ ḋt Alex. nõ eſt ꝯ ſubſtãtiã vltie volũtatis re manẽtis i termis turiſg. q: volũtas eſt ꝛ nſa vt decla/rat Bar. i. l. i. ꝯ. ḋe teſt. lꝫ ſit ꝯ ſolẽni/tates inductas p ius poſitiuũ ſi nõ eſt verũ dicere qḋ ſit ꝯ eſſentiã teſtõ. cũ vnicuiq; foret libera diſpenendi facultas. l. i. ſ. ad le. fal. c. vltĩa volũ tas. xiii. q. ii. ꝛ ſi ſe eos dicei et õſtrue renẽ multa dicta Bar. i. l. i. C. ḋ ſac. ſan. ec. hũ eſt verũ vi dicit Bar. in. ḋ. l. i. ꝙ ppue tũc nõ vatetãm, ſꝫ potius vltima volũtas in aute volũtas ca/ peatoria poſſit di ci eſſe ↄtra bonos mores vt tenet. ḋ. Jaſ. vide not. in. l. ſcius ꝛ angeri⁹. ſ. ad. l. fal. c. in. l. ſi qs p eo. ḋe ſideiu. ſ. l. ſi qs inglmos. §. ſi. ḋe leg. i. in. c. cũ ↄtingat. ꝛ l. c. qua/ualibe. ḋ iureiu. ꝛ in regula nõ eſt obligatoriũ. ḋ re/gul. iu. in. vi. credo qḋ non poſſit dici cũ oĩ ꝙ eſt reꝑhẽ ſibile renuat eccle ſia. c. oĩ. xxxiii. q. ii. ꝛ diſponẽs capta torias a mittit itẽ ius ciuile fauore li bertatis ꝙ vꝫ qḋ a nõ poſſit dici cõ/tra bonos mores ad no ſ. c. ĥ. ḋe cõ/ſue. vide qḋ ideo ibi nõ vꝫ cõſuetu/do q̃ in totũ tolli tur inſtantia ap/pellatiõis que eſt quedã defenſio. c. ſi quis oppreſſus i. qḋ. vñ. defenſio autem eſt ḋe iure naturali quod eſt immutabile ꝛ ideo non valet conſuetudo tanquam contra ius naturale, quod ille cogueſcat ḋe op preſſione qui eam intulit, ꝛ hec ratio colligitur ibi in dicto capitulo ſecundo ex ver bo conſonant rationi.

15 Subſtituere pupillariter an poſſit mater filio ſuo impuberi, ſtante ſtatuto qḋ mater habeat filios in poteſtate.
16 Hominis appellatione venit etiam femina.
17 Subſtitutio pupillaris facta filio ſpurio reconualeſcit, ſi filius ſpurius legitimetur poſt mortem patris.
18 Subſtitutio pupillaris nõ põt fieri vbi pupillus eſt inteſtabi lis ex alio defectu ꝙ etatis. vt qꝛ doli capax exiſtens deporta tus fuit vel alio modo priuatus teſtamenti factione.
19 Subſtituere pupillariter põt miles recaſuro in eius pꝫtatem.
20 Subſtõ pupillaris recõualeſcit ſi ſubſtitut⁹ deſinat eſſe i pꝫtã te ren̄cabiſr ante mortẽ teſtatoris. ꝛ poſtea rediert in pꝫtãte.
21 Subſtitutio pupillaris nõ expirat ſi impubes propter digni tatem exeat patriam poteſtatem.
22 Exheredari an poſſit pupillus ſi ſit doli capax.
23 Subſtitui pupillariter an poſſit filio exheredato mala mente.
24 Pater poteſt incarcerare filium, ꝛ eum punire.
25 Subſtitutio pupillaris quibus verbis fiat dicitur hic.
26 Subſtõ pupil. expſſa an intelligat facta p hec ṽba, ſi teſtator dicat filiũ meũ iſtituo, ꝛ eidẽ filio meo pupillo ſubſtituo caiũ.
27 Subſtitutio pupillaris quos effectus producat habetur hic.
28 Subſtitutio pupil. expreſſa excludit matrẽ impuberis etiam quo ad legitimam, ꝛ etiam quo ad bona que obueniſſent pu pillo ex linea materna.
29 Subſtitutio tacita pupillaris an excludat matrẽ impuberis.
30 Subſtitutio pupillaris tacita nõ excludit patrem pupilli, cui ab auo fuerat facta vulgaris expreſſa.
31 Subſtõ pupil. tacita non excludit matrẽ nec auiã impuberis.
32 Subſtitutio pupillaris tacita excludit fratrem cum diſtin/ctione de qua hic.
33 Subſtitutio pupillaris tacita excludit matrem impuberis ex tranſitu ad ſecunda vota, etiam ſi teſtator nihil dixit.
34 Subſtitutio pupillaris tacita excludit matrẽ impuberis, ſi ma ter poſt mortem mariti teſtatoris aliquod inhoneſtum fecit.
35 Subſtitutio pupillaris tacita an excludat matrẽ impuberis ſi frater impuberis eſſet ſubſtitut⁹ vulgariter expreſſe impuberi.
36 Subſtitutio pupillaris omnino tacita excludit matrẽ ex ſum pta voluntate defuncti, quando ſubſtituti erant pauperes Chriſti, vel alius pius locus.

1 Moribus. † Impuberibus in poteſtate cõ/ſtitutis non recaſuris poſt mor/tem teſtatoris in poteſtate alterius poteſt ſubſtitui pupillariter, quinimo ꝛ adoptiuis in locum nepo/tum dꝫ tantũ ſubſtitucõ ſibi primo loco facere teſtm̃ niſi ſit mi/les, ꝛ ad confirmationẽ pupil. requiritur qḋ adeatur heredi/
2 tas ex paterno. h. ḋ. vſq; ad. §. interdum. ¶ † Modo iure con/ſuetudinario ſuit introducta ſubſtitutio pupillaris, ꝛ ſic nõ iu re naturali, ſed poſitiuo ex quo infertur ſm Bal. hic q: vꝫ ſta tutum vel cõſuetudo ꝙ etiam poſt pupillarem etatem poſſit alter directo ſubſtitui etiã poſt aditã hẽditatẽ licet ḋe iure cõi
3 ſit ſecus. l. verbis. ſ. eo. ¶ † Facit etiã ꝙ ſtatuto vel cõſuetudi/ne induci poſſit nõ licere pãtri pup. ſubſtituere cũ vna ↄſuetu/do alteri derogat. l. nemo. §. ſpalis. cũ gl. ſ. ḋe reg. iu. ꝛ qꝛ ſtatu
4 tũ ꝛ cõſuetudo equiparant. l. ḋe q̃b⁹. ḋe legi. ¶ † Facit etiam ſm Bal. ꝙ p ſtatutũ induci poſſit ꝙ pater poſſit dare cura/torẽ puberi ita ꝙ is nõ egeat ↄfirmatione ſicut nec tutor da/tus impuberi lꝫ ſecus ḋe iure cõi. l. i. in. ſi. ſ. ḋe ↄfirma. tu. ꝛ iſta oia reaſſumpſit Bal. in. ḋ. l. denique. in. x. col. facit ꝙ in ſili pul/chre no. Ang. in. l. captatorias. Ari. i. vbi dicit qḋ ſicut p. c. ti bi. ḋe teſt. ꝛ no. Bar. in. l. i. C. ḋe ſac. ſan. ecc. vꝫ inſtitutio capta/toria ad pias cauſas, ita per ſtatutũ induci poſſet qḋ valeret in aliis caſib⁹ ꝛ ſimilib⁹, hoc ar. vẽlſ Ang. in. l. more. ſſ. ḋe acq. hẽ. here. vbi dicit ꝙ põt per ſtatutũ diſpẽſari ꝙ valeat aditio he/
5 reditatis facta a pupillo ſine tutoris autoritate. ¶ † Sed an poſſit per ſtatutum diſpẽſari qḋ pupillus poſſit cõtrahere ſi/cut maior no. Bar. in. l. nõ ambigitur. ſ. ḋe le. ꝛ in. l. denique. in prin. ſ. ḋe mino. ꝛ in. l. oẽs populi. in. iii. q. prin. ſ. ḋe iuſt. ꝛ iur. ꝛ in. l. ſi queramus. ſ. ḋe teſta. ḋe qua materia vlterius non inſi/
6 ſto qꝛ ḋe ea dixi poſt Ang. in. l. ſi. C. ḋe teſt. mil. ¶ † Item no. ex iſto tex. arg. ſm Ang. ꝛ Imo. ꝙ valeret ſtatutum diſponẽs

quẽ poſſe decedere cũ duobus vel trib⁹ teſtamẽtis. vel qḋ qs p parte teſtat⁹. ꝛ p parte inteſtat⁹ decedere poſſit. hoc tñ non colligitur ex iſto tex. lꝫ dictũ in ſe ſit verũ attẽto ꝙ teſtm̃ fuit in troductũ ḋe iure ciuili. l. teſtãdi. C. ḋe teſta. l. iũ. ſſ. ḋe teſt. ꝛ no. Bar. in. l. qui a latronib⁹. ex. ii. declarãdo tñ vt per Aleẋ. in addi. ad Bar. in. l. ſi teſtm̃. C. ḋe teſt. dixi poſt Bal. in. l. ſi nõ ſpecia/
7 li. C. ḋe teſta. ¶ † Itẽ no. in ver. ſed extraneũ. ꝙ lꝫ ḋe ſubſtantia pupillaris ſubſtõnis ſit ꝙ ille cui ſit. ſit in pꝫtãte teſtatoris. tñ ſa tis eſt ꝙ tpe mortis reperiatur eſſe i pꝫtãte teſtõris dato ꝙ tẽpore
8 teſtamẽti nõ ſit, et latiꝰ dicetur ſup gl. in ver. ↄcedẽti. ¶ † Item no. i ver. adeo ꝙ vbi nõ eſt adita hẽditas ex teſtõ p̃mo nõ vꝫ pupillaris. Limita tñ hoc niſi qñ nõ eſſet dat⁹ ſubſtitut⁹ vul/garis expreſſe nec ẽt extraneus coheres adeo ꝙ eriſtiã ſuita/tis nõ fuerit ſublata p. l. apud iulia. §. idẽ iul. ſ. ad treb. ꝛ. l. ſi fi/lius heres. ḋe lib. ꝛ poſth. q: tũc vꝫ pupillaris, lꝫ fili⁹ abſtinue rit. l. ſi fili⁹ qui patri. ſ. ead. iul. alias incip. teſt. pupillus. l. filius qui ſe p̃na. ſ. ḋe acq. here. ¶ Itẽ fallit in caſu appoſito hic in ver. plane ꝛ eliqua videbimus in gl. ad quam venio. Et incipit Bar. hic ſuper gl. i. in ver. morib⁹ cõcludit ꝯ Dy. qḋ imo hec cõſuetudo licet ſit redacta in ſcriptis tamẽ adhuc ḋr cõſuetu/do non autẽ lex, q: in ſcriptis redacta eſt ḋtarat ad pbationẽ ſicut in ſimili videmus in conſtitutionibus feudalib⁹, vt hic per eum. adde qḋ Salyce. in. l. ſi teſtõ. C. eo. ſimpliciter tranſit cum Dy. nulla facta mẽtiõe ḋe Bar. hic. Imo. vero in. c. ray/
9 nutius in materia pupil. ſimpliciter trãſit cum Bart. ſed pro opi. Dy. facit, ꝙ ↄſuetudo localis nõ inducit ius ciuile vni/uerſaliter quo ad oẽs. l. ii. ꝛ ibi gl. C. que ſit long. conſue. plene no. in. l. ḋe quib⁹. ſ. ḋe legi. Sed iſta erat cõſuetudo lacedemo/niorũ, ꝛ ſic localis vt hic, in gl. ergo ꝛc. Et ſm iſta ratio pri/ma facie videatur multũ vigere ꝯ Bart. ſꝫ ſuſtinẽdo eum dicas qḋ licet gl. hic exponat, moribus. i. iure lacedemoniorũ, tñ vo/luit gl. ſolũ intelligere ꝙ lacedemonẽ viuebant iure cõſuetu/dinario nõ tñ negat quin hec cõſuetudo etiam alibi vniuerſa liter militaret ꝛ obſeruaret. ¶ In gloſ. ij. ibi, vſq; ad vltimum diẽ. ḋe hoc vide p Bar. in. l. in pupillari. ſ. e. vbi pleni⁹ hoc tꝫ lꝫ ḋe hac gl. mentionẽ nõ faciat, idẽ Gul. ḋe cu. in. l. precib⁹. C. eo. ꝛ Imo. in. ḋ. c. ray. in materia pupillaris, ꝛ Saly. in. l. ſi teſta mento. C. eo. ¶ In gl. in verſi. in pꝫtãte. enumerat requiſita in pupil. ſubſtit. Sed adde aliud vꝫ qḋ requiritur qḋ teſtator in primis ſibi faciat teſtamentum, vt. ſ. l. prox. §. ſinal. ꝛ hic in. §. quiſquis. ¶ Itẽ ꝛ qḋ prius in ordine ſibi heredẽ inſtituat, vt ſ. e. l. §. prim. ꝛ ibi dicetur, itẽ ꝛ ꝙ ille cui ſubſtituitur ſit inſti/tutus vel exheredatus, vt. ſ. l. prox. §. ſi. Ultimo ꝙ adeatur he reditas ex teſtõ p̃no, vt. ſ. e. l. ſ. adeo. ꝛ ſup ſingulis vna cum
10 Bar. hic latius diſcutiet. ¶ † In gl. in ver. precedente Bar. hic per iſtum tex. concludens ꝙ ſano ſit illũ, cui ſit pupillaris eſſe in poteſtate ſubſtituentis tempore mortis reſpondet ad §. in extraneis. alleg. in gloſ. ꝙ iſta ſubſtitutio pupillaris ꝙ ꝙ a principio non valuerit, vt pupillaris tamen fuit valida vt vulgaris, ꝛ firmat idem Bart. ſ. l. prox. in princip. Sed in §. extraneis inſtitutio fuit in totum a patre inutilis. ꝛ hunc in/tellectum ad hanc literam ſequutus eſt Gul. ḋe cun. in. l. preci bus in materia pupillaris, ꝛ Bald. Angel. ꝛ Imol. hic poſt Bar. ꝛ Bal. in. l. humanitatis. in col. xi. verſi. nova eſt ſimilitu do alia differentia. C. eod. in repeti. l. i. C. ḋe ſacroſanc. eccleſ. xi. col. in verſi. iuxta hoc queritur. ꝛ Salyce. in. l. ſi teſtamento. C. eo. ꝛ Bal. in. l. in teſtamẽto. in. ix. q. C. ḋe teſtamento milita. ꝛ Ange. in. l. lucius. ſ. eodem ꝛ ibi Bart. in verſi. ſed quid econ/tra ſi ab initio erat inequalitas ꝛc. ¶ Sed Frã. ḋe rampo. hic vt refert Imol. ꝛ Pau. ḋe caſt. reprehendebat hunc commu/nem intellectum. qꝛ ſi nõ valuit ſubſtitutio in expreſſo. i. in pu/pillari non debuit valere in tacito, ideſt vulgari, argumen. l. iũ. §. qui habet. ſ. ḋe ſer. ruſt. predio. ¶ Secũdo quia ḋe for/ma pupillaris eſt ꝙ fiat exiſtenti in poteſtate, vt. ſ. in. iũ. gloſ. ideo videtur ꝙ adeſſe debeat ſecundum tempus teſtamenti. argu. l. heredes palã. ſ. ḋe teſta. ¶ Quod confirmat Paul. ḋe caſt. per regulam ꝙ ab initio. ſ. ḋe reg. iur. ideo dicebat Frã. ḋe rampo. ꝛ Pau. ḋe caſt. hunc tex. intelligi debere quod teſta tor ſibi fecit teſtamentum in quo extraneum heredem inſtituit deinde adoptauit eũ poſtea ex interuallo ei ſubſtituit pupil/lariter, ut. ſ. l. ſi quis eum. §. ſinal. ſ. eod. Et iſtum intellectum ſimpliciter ſequitur Imol. in. l. centurio. in. xii. col. ſ. eo. aliter tñ nõ diſcutiens. ꝛ idẽ tenebat Raph. cu. hic, ſed ipſemet Imo. hic impugnat hũc intellectũ primo: qꝛ violat literã in qua requi rit ꝙ ſub ſecundo ex interuallo facta fuerit poſt adoptionem ſeco qꝛ eſſet ḋe indubitabili ꝯ. l. qḋ labeo. ḋe carb. edic. Nec obſtat ḋ. caſ qḋ imo eſſet dubitabile an valeret ſi eſſet facta ex inter/uallo contra dictã. l. heredes palã. ſ. ḋe teſtamen. quia dico ꝙ imo iſtud erat deciſum in. ḋ. l. ſi quis eum. ¶ Nec obſtat tenẽ do cum Bar. quod imitato. ꝛ p. eſſo ꝛc. qꝛ reſpõde, vt p Bar.

in. l.

Ceſſ. vlterius quero an teſtamenti poſſit
ſubiũ prin. ꝟ. eo. ſtra vulgari. ¶ Nec ob. l. ꝙ ab initio. qꝛ illud
tamẽ extrã aucto. a initio omnino nullus, hoc enim ab initio
verũ ſi actus fuit. alias ita ſurrexit ſi de vna in aliã tranſire põt. l. iiij.
valuit vt vulgaris. ¶ Et eſt ſecũdo reſponderi põt ꝙ. l. quod ab ini
§. ꝟ. mi. a. hic. ¶ Cuĩ preter tractũ tẽporis ſuperuenit alias
tio. poteſtat vbi nil. ꝟ. ꝛ ſ prin. ꝟ. de mi. teſt. ꝛ no. glo. in. d. l. qꝺ ab
ſecũ. l. poſthumus. quod ad cõtrarium. d. §. in extraneis ali-
timio. ¶ Imo adde vt ple refert Imo. ſ. ꝙ hic tex. loquit in inſti
ter reſpõdet Ray. vt tutione qꝺ reprehẽdit Imo. hic cum ſubſti
tutione, nos in ſubſtitutione inſtitutio vt viſum fuit in rub. ꝟ. e. ideo
tutio appellatur ſecũda
11 eſſet ponere diuerſitatem caſuum non rõnis. ¶ †Alio modo
etiã rñdebat Bal. hic vez. qꝺ cũ ſubſtitutio ſit ꝯditionalis in-
ſtitutio. l. i. ꝛ rõne. §. ſi filio. ꝛ. §. qꝺ vulgo. ꝟ. ad. l. fal. ꝛ regula cato
niana nõ hꝫ locũ in inſtitutionibus cõditionalib⁹, vt not. in. l.
pe. ꝟ. de regu. cato. ideo pcedit recte qꝺ hic dr. ¶ Voluit dice-
re Bal. ꝙ cũ illa regula requirat extrema habilia exiſtere tẽ-
pore teſtamẽti nec diſpoſitio recõualeſcat lꝫ ex poſt facto effi
ciãtur habilia. l. i. ꝛ fere per totũ de regu. cato. ideo nõ militat
in diſpoſitione cõditionali, ſed pura. Sed certe hec nõ eſt ſuf
ficiens rñſio ꝙ vt dicit Bar. in. l. ij. ꝟ. de regu. cato. lꝫ per illam
regulam non requiratur habilitas extremorũ in diſpoſitioni-
bus cõditionalib⁹ cũ in illis nõ militet tñ per alias. ll. etiã in
illis requirit hmõi habilitas. per. d. §. in extraneis. cum ſi. pro
pterea nõ puto recedẽdũ ab intellectu bar. hic, ꝛ cõi. ¶ Que
cõfirmo per tex. in. l. cohered'. §. cum filie. ꝟ. e. ſic inducendo. nã
inter requiſita ad eſſe pupillaris ſubſtitutionis requirit ꝙ ille
cui fit nõ ſit recaſurus in poteſtate alterius poſt mortẽ teſtato
ris vt hic, ꝛ tñ ſi auus pupillariter ſubſtituat nepoti viuẽte pa
tre nepotis in cuius poteſtate erat recaſurus mortuo auo valet
ſubſtitutio illa vt pupillaris patre poſtea decedẽte adhuc vi-
uẽte teſtatore. nã ibi illum tex. ponderat Imo. ꝓpꝛ. Bar. hic
Ergo ſequit ꝙ nõ eſt neceſſe omnia reqſita ad pupillarẽ ſub-
ſtitutionẽ adeſſe in tempus teſtamẽti, ſed ſufficit ſi adſit tẽpo-
re mortis teſtãtis. Hoc tñ ſignanter limita niſi ex inhabilitate
extremorũ tpe teſtamẽti exiſte poſſet ꝯiecturari mentẽ teſtato
ris aliter fuiſſe diſponere, nã tũc lꝫ poſtea ſuperueniat habili
tas extremorũ non p hoc inducet mutatio volũtatis vt patet
in reciproca facta ſcienter filio ſuo ꝛ extraneo impuberib⁹ he
redibus inſtitutis. Nam iſto caſu dr ſolũ cõtinere vulgarẽ ſub
ſtitutionẽ nõ aũt pupillarẽ. l. iam hoc iure in ver. an vulgarem
tñ mõ caſum. ꝟ. e. ideo lꝫ ex poſt facto extraneũ illũ ipuberẽ ado-
ptauerit nõ ppterea recõualeſcet illa reciproca q̃ ad effectũ
cõtinẽdi pupil. ita ſignãter decidit Bar. in. l. lucius. ver. ſꝫ qꝺ
ecõtra ſi ab initio. ꝟ. eo. arg. d. l. heredes palã. §. ſi qꝺ poſt ꝙ re
putat Imo. in. d. l. lucius valde no. pro limitatione huius tex.
ꝛ idẽ reaſſumpſit Bar. in. l. in teſtõ. C. de teſta. mil. in. tr. q. alio
mõ limitauit Bal. inſti. de vul. ſubſti. in princ. in materia pup.
vbi dicit iſtũ tex. pcedere qñ extraneꝰ impubes fuit inſtitutꝰ
cui facta eſt ſubſtitutio ſecus ſi fuiſſet exheredatus ꝙ tũc lꝫ ex
poſt facto eſſet arrogatus nõ tñ ꝯualidaret ſubſtitutio ex quo
exheredatio fuit ab initio ipſo iure nulla. l. quidã cũ filiũ. ꝟ. de
ver. obli. Nec cõualidat exheredatio p ſubſequentẽ arroga-
tionẽ. l. cũ qdã. ꝟ. de li. ꝛ poſthu. ꝛ. l. nõ putauit. §. ſi qs emãcipa
tum. ꝟ. de bo. poſ. ꝯtra. Deficit ergo ſubſtãtia pupil. ſubſti. q̃ eſt
vt impubes cui facta eſt ſit inſtitutus vel exheredatus. ¶ Ex
12 tra gl. dr hic p Bar. explicantẽ materiã † pupillaris inquãtũ
primo q̃rit quo iure fuit inuẽta pupil. hoc fuit expeditũ ꝟ. ſup
gl. i. ¶ Scdã q. prin. eſt q̃ requirant ad hoc vt valeat pupil. ꝛ
circa primũ reqſitũ q̃rit qb⁹ liberis debeat fieri pupil. Adde
qꝺ de hoc habet aliqd p Bal. in. l. ij. C. de her. inſti. ꝛ i. l. huma
13 nitatis. in. xiij. col C. e. ¶ † Inquantũ vero circa ſcdm reqſitũ
cõcludit ꝙ lꝫ ſtatuto caueat ꝙ minor. xxv. an. nõ poſſit teſtari
tñ nõ poterit fieri ſibi pupil. q̃ duret vſq; ad. xx. an. vt hic p eũ.
¶ Addo ꝙ idẽ tꝫ Alic. de nea. hic. ꝛ Raph. cu. hic, ꝛ Imol. in
c. ray. ꝛ bal. ꝟ. l. de qb⁹ in. x. col. ꝟ. de le. ꝛ Bal. iſti. de vul. ſubſti.
14 in pn. ſ materia pup. ¶ † Sꝫ lꝫ dec. nõ dicãt vnã rõ circa hoc
hic traditã p Bar. nõ placet mihi ſ quãtũ dicit ꝙ ipubes non
põt hre filios ꝛc. nã hoc eſt falſuz qñ malitia ſupplet etatẽ: tũc
em etiã ipubes põt mrĩmoniũ ꝯhere, ꝛ liberos ſuſcipe. Hec
hñr ſ. c. a nobis. ꝛ. l. c. de illis ei. ij. de deſpõ. ipu. vñ Bar. ſ. l. in
pup. ꝟ. e. dicit ꝯtingere poſſe ꝙ pup. nõ duret vſq; ad. xiiij. an.
etatis ipubes, vt ſi ante illud tps habeat filios ar. l. ex facto. in
a pun. ꝟ. e. ꝛ ꝙ minor. xiiij. an poſſit filios ſuſcipereᵃ tenuit etiã gl.
no. xx. q. i. in ſumma q̃ facit mẽtionẽ de pupillo. vij. an. dormiẽ-
te cũ nutrice q eã fecit ꝑgnãtẽ. ¶ Propterea ꝯcludo melior
eſſe rõnẽ ſi dicat ꝙ iõ in caſu pdicti ſtatuti non poſſit ei pup.
ſubſtitui: qꝛ talis eqparat ꝓdigo cui bonis ſit interdictũ ar. l.
ex caſtrẽſi pec. ꝟ. Similẽ q. vide p Bal. in. l. matres in ſi. C. ad
ter. vbi querit qd ſi ſtatutũ diſponit ꝙ poſſit dari tutor vſq; ad
etatẽ. xx. an. ꝛ mater habens filiũ maiorẽ. xiiij. an. q deceſſit ante
quã perueniret ad etatẽ. xx. an. nũqd petẽ ei tutorẽ dari an pu a
ni ſtatuta. l. ſciãt. C. de le. he. ꝛ no. in. l. ſi. §. ſi mater. ꝟ. q pet. tu.
ꝛ cõcludit ꝙ nõ. ¶ Sed pe. de anc. in c. i. de cõſti. reprehendit
illã deciſ. Bal. attẽto ꝙ ſtatuta recipiũt iterpretationẽ a iure
cõi vt ibi p eũ ꝙ latius nõ diſcutionẽ materiã ppriã egrediar.
Saltẽ tñ cõcludo veram eſſe deciſionẽ Bar. hic ꝙ limita niſi
ſtatutũ diceret ꝙ pupil. etas dur et vſq; ad. xx. an. qꝛ tunc vſq;
ad illud tps poterit pup. ſubſtitui ita notabilit' decidit Bald.
iſti. de vul. ſubſ. in materia pup. alle. in ar. l. mella poſt pri. ꝟ. de
ali. ꝛ ci. leg. ꝛ illud etiã facit ad illud qꝺ ſtatim dicã de ſtatuto
dictãte ꝙ mater habebat filiũ i poteſtate. ¶ Circa tertiũ req- b
ſitũ. l. ꝙ filius ſit io ptãte ſaltẽ tempore mortis teſtatoꝛ vt ꝟ.
vidimꝰ i gla ver. precedẽte. ¶ Querit etiã bar. an cũ hodie
ſit ſublata differẽtia emãcipationis, ꝛ patrie ptãtis per. §. nul-
lã in aut. de he. ꝟ. ab intes. defe. poſſit pupillaris fieri etiã filio
emãcipato. ꝛ cõcludit ꝙ nõ vt hic per eũ. qꝛ. §. nullã loquitur
quo ad ſucceſſionẽ inteſtati. ¶ Adde ꝙ idẽ tenet Alic. de cu.
15 in. l. pcib⁹. in materia pup. C. e. Alic. de nea. hic. ¶ † Sed iuxta
illud quero vltra doc. an ſtãte ſtatuto ꝙ mater habeat filiũ in
ptãte poſſit ipſa ex hoc filio ſuo impuberi pu. ſubſtituere Bal.
in. l. precibus. in. v. col. dicit ꝙ nõ. nihil tñ al. niſi qꝛ ſtatutũ hoc
nõ dicit. Voluit moueri, qꝛ in correctorijs nõ ſit extẽſio vulga-
ta. l. precipimus. cũ ſi. C. de ap. ꝛ cũ nõ reperiã aliquẽ approba
16 re vel. i pbare illũ dictũ multũ dubito ꝙ nõ ſit verũ. ¶ † Mo
ueor qꝛ tex. cũ dicit moribus introductũ eſt vt qs ꝛc. ſed ego ha
beo, ꝛ clarũ eſt ꝙ ex ppria ſignificatione appellationis hoĩs
cõprehẽdit etiã femina. l. hoĩs. ꝟ. de ver. ſig. ꝛ ꝙ relatiuũ quis
b vel q cõcipit etiã feminãᵇ cõiter vt concludit per Bar. in. l. ſi
qs in tãtũ. C. vñ vi. ꝛ in. l. ſ. ad ſi princ. ꝟ. de procu. no. Ex. bal. ꝛ
oẽs in. l. quicq;. C. de ſer. fu. ꝛ bar. ꝛ oẽs in. l. i. ꝟ. de ver. ſi ſꝫ it tex.
nõ tradit regula, ergo etiã in ſtatutis p viã extẽſionis paſſiue
pcedet hmõi equiparatio. ar. no p bar. i. l. i. § lex fal. ꝟ. ad. l. fal.
ꝛ i. l. oẽs populi. an. vi. q. pn. ꝟ. de iu. ꝛ iu. ꝛ ꝯ hãc deciſionẽ bal.
põt adduci idẽ Bal. in. d. ti. de vulga. ſubſti. vbi dicit ꝙ ſtatuto
diſponẽte pup. etatẽ durare vſq; ad. xx. an. poterit pater vſq;
ad. xx. an. pup. ſubſtituere. ¶ Intelligo tñ pdicta qñ patri non
fieret preiudiciũ vt qꝛ patre careret p ea q̃ poſt Bar. videmus
in. l. ex facto. ꝟ. e. vbi querit an etiã exẽplaris quã etiã mater fa-
cere põt poſſit fieri a matre etiã patre viuẽte. ¶ Io practica
c tñ tene mẽti dictũ bal.ᶜ qꝛ eſt magna autoritatis vbi ꝯdictiõe
17 caret. ¶ † Succeſſiue inquãtum bar. hic cõcludit ꝙ ſi filiꝰ na-
turalis legitimet poſt mortez patris reconualeſcit ſubſtitutio c
pupillaris q̃ ſibi facta fuerat a patre, qꝛ vr̃ reſtitutus natalib⁹
p legitimationẽ q̃ retro trahit vt hic p eũ ꝛ phaſ. i. l. ſi. ꝟ. de nata.
reſt. Nec eſt dubitãdũ an poſſit poſt mortẽ teſtãtis legitima
ri qñ vidiſtis deciſum. l. gallus. ꝟ. de lib. ꝛ poſth. ſ. §. ꝛ qd ſi tñ
nõ inſiſto. adde ꝙ cũ bar. hic tꝫ raph. ꝛ imo. hic ꝛ Ang. ꝛ imo.
in. l. lucius. ꝟ. e. ꝛ imo. in. c. ray. in materia pup. ꝛ in materia hec
ubi loque, ꝛ ang. ꝛ Imo. in. l. ſi alienã. §. in extraneis. ꝟ. tit. i. imo.
tñ in. d. c. ray. in materia pupil. pungendo aliqua adducit ꝯtra
Bar. hoc ꝙ imo pupillaris nõ recõualeſcet. qꝛ deficit extremũ
habile a quo attẽto ꝙ nõ erat in ptãte patris ſaltẽ tpe mortis
prout reqrit per iſtũ tex. in ver. ſed extraneũ. vñ lꝫ ex fictione
tranſlatiua regulariter legitimatio retrotrahat tñ illud nõ p-
cedit quo ad effectũ validãdi pupillarẽ. qñ deficit extremorũ
habilitas arg. l. honorũ. ꝟ. rẽ ra. ha. ꝛ. l. huic ſcripture in prin. ꝟ.
ad. l. aqui. ꝛ vr̃ hoc in ſimili voluiſſe Bart. in. l. gallꝰ. §. ſi exꝰ. ꝟ.
de lib. ꝛ poſth. Et lꝫ iſtud ar. videat ſatis coloratũ tñ puto du-
pliciter poſſe rñderi ꝛ primo qꝺ ſicut videmꝰ ſatis eſſe qꝺ ille
poſthumus cui facta eſt ſubſtitutio pup. ſit de liberis, ꝛ talis ꝙ
ſi natus fuiſſet in eo ſtatu tpe teſtamẽti in quo nũc eſt potuiſ-
ſet ei taliter ſubſtitui ar. l. q in vtero. ꝟ. de ſta. ho. a ta in caſu le- d
gitimationis filij naturalis ſatis eſt ſi nũc talis eſt qꝺ ſi in hoc
ſtatu fuiſſet tpe teſtamenti potuiſſet ei pupillariter ſubſtitui.
¶ Vel ſecũdo rñde ꝙ ſatis eſt extremũ a quo eſſe habile quo
d ad ſuũ eſſe primũᵈ lꝫ nõ ſit habile quo ad illud qꝺ i cõſequẽtiã
venit. ad hoc pbandũ cõiter alle. tex. in. l. pe. ꝟ. de in. ꝛ le. p quẽ
bar. ita tꝫ. in. l. ſi is q pro emptore in. v. q. ꝟ. de vſuca. ꝛ in. l. ſi. C. de
ſen. paſ. lꝫ ergo quo ad illud qꝺ in ꝯñam legitimationis venit,
ſ quo ad patriã poteſtatẽ extremũ ſi ſit habile tñ ſufficit ꝙ ſit
talis q tpe teſtamẽti potuerit effici legitimꝰ quo ad hꝫ tñ le-
gitimei fingat retro fuiſſe legitimꝰ. Et ppterea in. d. l. gallꝰ.
§. ſi eius. reprehendit Barto. in. d. l. pe. ꝛ hec vltima rñſio plus
placet quã prima qꝛ. l. qm in vtero nõ loquit in fictione trãſla
tiua, ſed pcedit dando priuilegia ipſi in vtero exiſtenti vt dixi
poſt imo. in. d. §. ſi eius circa ſi. licet ipſe Imo. aliter loquat cir
ca intellectũ. l. qui in vtero. ꝛ. d. l. ſi is qui pro emptore. Sal. in
l. ſi teſtamento. C. eo. tenet contra Barto. hic. qꝛ a nulla cauſa
fingendi ſubeſt ſicut ſuberat in caſu. d. l. pe. qꝛ ibi captus fuit

a ¶ Filios ſuſcipe. ſꝫ h raro accidit vt dicit phiſici ꝛ ſꝫ ſit gl. i. xx. q. i. vbi de puero nouem ãno. Bar. ergo intellexit de eo ꝙ frequentiꝰ operat nã facit gl. hic ibi ſꝫ hec frequentius.

b ¶ Feminã. adde eũ. alex. ꝯſ. cxxxv. vbi ꝯſuluit an ſtatutũ dictãs ꝙ ſi qs fur nõ famoſus fecerit furtũ a quinquaginta. ꝟ. furca ſuſpẽdat an cõprehẽdat feminã. ¶ Vide plene p iaſ. in. l. ſi qs id qꝺ i. ij. col. in. iij. extẽ ſide ꝟ. de iur. om. iu. ꝛ aoſ. de are. ſ. §. ſi qs filiabꝰ in. i. col. iſti. q tut. darẽ pñt. ꝛ vid Ang. ꝛ pau. de ca. in. l. iij. §. cato. ꝟ. de verb. obl. vbi voluit qꝺ ſtante ſtatu. ꝙ qs poſſet hrẽ pacem ab hẽdibꝰ offenſi ꝙ lꝫ ſufficiat habere pacez a maiori pte qꝛ illa nõ cõprehẽdit femina ꝛ illo caſu maſculinũ nõ ꝯprehẽdit femininum. Z. b. d.

c ¶ Dictũ bal. iaſ. h dicit ꝙ frãge de rec heiter eo cũ nõ habeãt filios i ptãte p gl. no. iſt. de pa. po. i prin. ꝙ nõ pñt filios ſuos pupillariter ſubſtituere ꝛ inquãtum hoc dictũ fuit de matre addevnuz ſingulare ꝙ mater q̃ filio ſolũ relĩqt legitimã nõ põt ei tutorẽ dare ꝛ ſi dat nõ p iudicẽ cõfirmari ita dicit Ro. cõſ. cxxxviij. p tex. ſ. l. peto. §. matre. de leg. ij.

d ¶ Principalr. p hoc qꝺ voluit an. ꝯſ. cccc. quẽ etiã alle. in. l. gallꝰ. qñ legitimatio trahatur retro.

⁊ reuerſus. ¶ Nec cō nō pl3: q: ſicut i. d. l. pe. captiuitas ⁊ re
uerſio fuerūt legitima cā fingēdi ita i. q. noſtra legitimitas et
leǵimatio. ¶ Scđa rōne mouebaƭ ſaly. q: nunq̄ cōſenſit pr̄ hu
iuſmodi legitimationi cuius cōſenſus reqrebaƭ ſicut cōſenſus
legitimati. §. gñaliter. in aut. q. mo. na. effi. ſui. ſed reſpōderi po
teſt φ mens Bar. hic fuit loquī: qñ preceſſit cōſenſus pr̄is ita
declarāns anteq̄ moreretur. ita ſenſit Bar. hic dū alle. aut. ſed ⁊
ſi qs licet aliter non aperiat, ⁊ clare ita eū intelligit hic Jmol.
¶ Et p iſta parte adduci poſſent q̄ dicta fuerūt i. l. gall⁹. §. ⁊
qđ ſi tm̄. p alle. dū allegauim⁹ l. Jul. ɔ acq. here. hī facit φ no.
Bal. in. l. in ſuis. circa antep. col. de li. ⁊ poſthu. ¶ Ex his fir
ma manet cōcluſio Bar. hic cū declaratione prime dicta ad
de φ inſup limitari debet: vt p Bar. in. l. lucius. eo. in ver. ſed
qđ ecōtra ſi ab initio ⁊c. ⁊ ibi p Ang. ⁊ Jmo. ⁊ p Bal. ſ. d. l. in
18 teſtamēto in. iᵃ. q. C. de teſt. mili. ¶ † Jtē inquātū Bar. hic cir
ca quactū requiſitū cōcludit φ vbi pupill⁹ eſt ineſtimabilis ex
alio defectu q̄ etatis, vt qz doli capax exñs deportat⁹ fuit vel
alio mō priuat⁹ teſtamēti factiōe tūc pr̄ ei nō pōt ſubſtituere
pupil. adde qđ idē tenet Bar. in. l. i. pupillari. ſ. eo. ⁊ Guil. de
19 cu. in. l. p̄cibus. C. e. ¶ † Et iuxta hoc inq̄ſitū Bar. ſubdit qđ
miles pōt pupillariter ſubſtituere decaſuro in alterius ptāt
adde φ h intelligit Ang. ⁊ Jmol. hic, ⁊ Jmo. in. c. ray. ⁊ Saly.
in. l. ſi teſtō. C. e eſſe verū in ſubſtitutiōe a milite facta i bonis
tm̄ a milite pueñs ad popillū, ſ3 quo ad alia ſ. ō p. d. l. cū fil.⁹
⁊. l. miles ita. §. exheredato. de teſt. mil. Et p hoc refert Ange.
in hac. l. §. ſi. poſſe ɔtingere caſum quo ipubes decedet p pte
teſtat⁹. ſ. quo ad bona militaria in qb⁹ h3 ſubſtitutū pupillarē,
quo ad alia vero inteſtat⁹ cū ille i cuius ptāte recidit nō pu
derit ſibi de aliquo ſubſtituto pupillari, nec eſt incōueniēs per
no. i. l. i. C. de ſecū. nup. ⁊ p gl. i. l. ſi arrogator. ff. de ado. ſ3 dici
pōt φ imo nō decedet p pte teſtat⁹. ⁊ p pte inteſtat⁹, q: cū v3
illa ſubſtō iure directe militaris nō aūt iure pup. p. l. i. teſtō. C.
de teſt. mil. ⁊. l. milites etiā. ſ. de teſt. mi. p eā ſuccedit teſtōri nō
aūt pupillo ſicut p fideicōmiſſariā ſuccedit ſoli i bonis teſtō
ris. l. coheredi. §. cū filie. ſ. e. ⁊. d. l. ſcib⁹ an ſi. Merito pupillus
dr̄ in totū inteſtat⁹ deceſſiſſe, q: cū ſucc⁹ dat ſoli in bonis teſta
toris militis ipſe ſubſtitutus nō pōt dici pupillaris. l. is q. ⁊. l.
paterfa. ⁊. l. ſed ſi plures. §. ſi. ſ. e. ⁊ inſti. eo. §. i. an vī ſi. nūt reqſito.
ſcilicet φ nō deſinat eſſe i ptāte teſtōris ante mortē ipſi⁹ per
20 l. coheredi. §. cū filie. ſ. e. † Circa quintū reqſitū ɔcludit Bar. φ
ſi deſinat eſſe i ptāte reuocabilr̄ añ mortē teſtōris, ⁊ poſtea re
dierit in poteſtatem nihilominus reconualeſcit pupillaris. ſec⁹ ſi
irreuocabiliter exierit patriā poteſtatē: vt hic per eum cū quo
tranſeunt cōiter alij ſcribentes. ⁊ Gul. de cu. in. d. l. p̄cibus. ⁊
Jmo. in ca. ray. in materia pupil. ⁊ Saly. in. d. l. ſi teſtō. C. eod.
vbi dubitant qđ ſi teſtator poſt ſubſtitutionē factam impube
ri eū emancipauit, ⁊ poſtea arrogauit an recōualeſcat pupil
laris, ⁊ decidit φ ſic p illū ter. in ver. ſed ſi extraneū eadē ratio
21 ne vel maiori. ¶ † Subdebat Bar. hic φ ſi impubes exeat pa
a triam poteſtatem p dignitatē non expirat ᵃ pupillaris ſibi fa
cta, cui adde φ idē firmant doc. in locis pal. ⁊ Saly. in. d. l. ſi te
ſtamēto. ¶ Querit etiā Bar. hic an ſubſtō pupillaris irrite
tur p ſuperuenientem emācipationem vel ſaltē i vim fideicō
miſſi. ⁊ cōcludit φ nō per. l. verbis ciuilibus. ſ. eo. ¶ Nec ob.
qđ gl. ibi videaƭ ɔtrariū tenere volēs pupillarem ei factā cui fieri
nō poterat puta extraneo valere i vim fideicōmiſſi. p. l. ſceuo
la. ⁊. l. ex facto in pñ. ſ. ad treb. q: illud verū dicas qñ ab initio
nū q̄ potuit valere iure directo de cuius veritate dicet in. d. l.
verbis ciuilibus. ⁊ in. l. centurio. ſ. eo. ¶ Sexto requiriƭ in pu
pillari φ prius heredē ſibi inſtituat teſtōr: vt hic per Bar. ſub
dētē qđ pupillaris fieri poterat etiā in teſtō min⁹ ſolenni dum
modo ſubſtitutus ſit de liberis, alias ſecus vt hic p eū cū quo
tranſit raphael hic, ⁊ Jmol. in. c. raynutius in materia pupilla.
b ¶ Saly. in. l. ſi teſtō. C. eo. multū dubitat ᵇ de hoc dicto attēto
φ iſto caſu tractaƭ de hereditate fraterna nō aūt pr̄ña cum ex
pupillari ſuccedaƭ pupillo nō aūt teſtōri. vt. ff. ſepius viſum eſt
ideo nō vƭ hoc caſu militare. l. hac ɔſultiſſima. §. ex imperfe
cto hic alle. p Bar. ¶ Sed reſpōde φ pupillaris improprie
dr̄ teſtū filiō. vt eſt tex. inſti. de pupil. ſubſti. §. i. rōne in verſ. tā
q̄ que eſt nota impropriet atis. l. pecuniā. ff. ſi cer. pe. no. Bar.
in. l. i. ad ſi. ff. de offi. eius cui man. eſt iuriſ. ⁊ eſt gl. in. c. ſolite. de
mai. ⁊ obe. cū cōcor. ¶ Confirmaƭ opi. Bart. per. l. papi. §. ſed
nec impuberis. ff. de inoff. teſt. vbi quoties pupillaris ſubſtitu
tio poſſet impugnari ſi iudicaremus eum teſtamētum pupil
li toties iudicari debet teſtamentum patris ⁊ ecōtra. ¶ Scđo
cōprobo per id qđ habeƭ in. l. ſed ſi plures. §. quos poſſum. ſ. e.
vbi l3 frater a fratre inſtitutus heres nō dicaƭ ſuus quo ad ef
fectum trāſmiſſionis. l. qñ ſororem. C. de in deli. ſicut trāſmit
teret ſi eſſet ſuus. l. ſi fratris. e. ti. tñ ſi teſtator filio ſuo impube
ri pupillariter ſubſtituit aliū filiū ſuum, ⁊ fratrem impuberis,

a ¶ Expirat. adde φ Jaſ. hic dicit φ vbi cōmodum eſt filio dignitas ipm liberat, ſ3 vbi eēt cōmodum φ eſſet in ptāte patris remanet p gl. eodi. in. l. ſi ex cā. §. papinia. ff. de min. ⁊ p bar. in. l. itē ſi i ptāte. ff. de his qui ſūt ſui vl alieni iuris.

b ¶ Dubitat. dic φ Pau. de ca. cōſil. eccliā. dicit qđ ab unto Bart. nō eſt recedēdū. ⁊ ɔprobat eius opi. illis medijs de quib⁹ hic. d. Alex. cōprobat, ⁊. d. Jaſ. etiam comprobat.

talis ſubſtitutus cēſetur ſuus nedum patri, ſed etiā impuberi.
Quinimo etiā hereditatē pupilli nō aditā trāſmittet ex pote
ſtate ſuitatis ad quoſcūq; per. d. §. quos poſſum. ⁊. l. in ſuis inci.
ſi pupillus. de acqui. here. ⁊ no. Bar. in. d. §. quos poſſum. ⁊ ibi
dicet, ⁊ p opi. Bar. hic facitū not. p eūdē in. l. hac ɔſultiſſima.
22 §. ſi qs aūt. C. de teſta. ¶ † Circa ſeptimū requiſitū. ſ. φ pupil
lus ſit inſtitutus vel exheredatus dubitat hic Bal. to. l. an φ de
exheredatione dr̄ ſit hodie correctū p. l. ſi qs in ſuo. §. legia. C.
de inoff. teſt. vbi pupillus exheredari nō pōt cū cāmingratitu
dinis cōmittere nō poſſit, ⁊ cōcludit φ ſi impubes ſit doli
capax exheredari poterit vt hic per eū. cui adde φ idē tenuit
Gul. de cu. in. l. p̄cib⁹ in materia vul. ⁊ Saly. in. d. l. ex teſtō.
23 ¶ † Juxta hoc qrit Bar. an poſſit pupillariter ſubſtitui ex
heredato mala mēte, ⁊ proemīa ēna huius. q: premitto an in
dubio qs videaƭ mala mēte exheredatus an vero bona. Bart.
in. l. vt iuſiurādū. §. ſi liberti. ſ. de bo. li. tenet φ i dubio bona mē
te facta videaƭ per. l. pat conatus. §. ſi qs mala mēte cū. §. ſe. co.
tit. S3 Bal. in. l. liberti liberteq;. C. de ope. li. ⁊ ɔtra p. l. ex teſtō
cēturio. ſ. de manu. teſt. Ang. vero. in. l. ſi tibi. §. ſi pactus. ff. de
pac. ɔcludit φ vbi nō apparet ex cōiecturis exheredationem
factā eſſe bona mente ſemper pſumiƭ mala mēte cū ſit actus
priuatiuus ⁊ odioſus. l. cum quidā. ff. de lib. ⁊ poſthu. ¶ Puto
igiƭ Bal. rectī⁹ locutū cū quo vt videtis ſatis cōcordat Ang.
¶ Nec ob. d. §. ſi qs nō mala mēte. q: nullo mō pbat intētio
nē Bar. Redeo igiƭ ad Bar. hic concludentē φ in caſu hic p
eū poſito etiā exhedato mala mēte poſſit pupillariter ſubſti
24 tui pp̄ter magnam cōfidentiā qua h3 lex † de patre erga filiū
cui etiā cōmiſit incarcerationē ⁊ impoſitionē pene iuxta eī ar
bitriū fieri debere p ṗſidē metal. l. filii⁹. C. de pa. po. Addo qđ
Jmo. hic ſubdit forte etiā hoc ɔtingere rōne rigoris pr̄is pi
tio q̄ magna erat in filiū, vt patet in. l. in ſuis. ff. de lib. ⁊ poſthu.
⁊ facit φ no. Bar. in. l. ex facto in materia exēplaris. ſ. e. ⁊ Bar.
in. l. cū ops. §. nō aūt. C. de bo. q̄ li. ¶ Jnquantū vero Bar. hic
ſucceſſiue cōcludit qz ſi pater eſſet ita turpis perſona φ ei nō
cōmitteret adminiſtratio bonorū filij nō poterit eadem rōne
pupil. ſubſtituere filio arg. l. ſi. C. de ſentē. pal. ⁊. l. ſi cū dotē. §.
eo aūt tpe. C. ſolu. ma. ¶ Addo φ Ang. ſ. l. pri. §. ſi. ⁊. ſ. e. l. §.
ſi. ⁊ ɔtrariū ⁊ principaliter moueƭ qz iura pmittētia pupilla
riter ſubſtituere indiſtincte loquuntƭ, ergo indiſtincte intelligē
da ſunt vulgaria. l. de pcio. cū ſi. de pup. ¶ Scđo qz dato φ pa
ter mala mēte exheredauerit filiū nihilominus patiunƭ ei pu
pillariter ſubſtituere. l. cū qđā. C. de leg. ⁊ prime dici. ¶ Nec
obſtāt iura Bar. q: illud verū eſt quo ad bonorū adminiſtra
tionē i vita pr̄is turpis, ⁊ ſ qnate vite de quo. l. ſuſpicaƭ φ bōa
iſto caſu ad eū puenirēt querō ceſſat in pupillari ſubſtitutione
que nō ſortitur effectū niſi eo mortuo, ⁊ ſic bona ad manus pa
tris nō puenīūt. Jmo. hic p cōcordia predictorū dicit poſſe
diſtīgui φ aūt pater eſt adeo turpis φ ſibi interdicta eſt admi
niſtratio bonorū per iudicē, ⁊ tunc non poſſit p ſe teſtari. l. is
cui. ff. de teſt. nō poterit etiā p filio, ⁊ ita pcedat opi. Bar. hic.
S3 ſec⁹ vbi mala facta eſſet iterdictio: q: tūc ſicut p ſe, ita ⁊ p
filio teſtari poterit p iura, ⁊ rōnes p Ang. adductas, ⁊ q: in
tereſt pupilli habere heredē ex teſtō. d. l. iulianus. ⁊ idem tenet
Jmo. in. c. ray. in materia pupillaris. ¶ Addo φ Bart. in. l.
cum oportet. §. nō autē. C. de bo. que lib. ⁊ in. l. ex facto. ꝟ. pone
qđ furioſo. ſ. eo. tenet idē φ ipſemet hic, ſed p Ang. adduco tex.
in. l. papi. §. ſed nec impuberis. ⁊ φ ibi p eā gl. ff. de inof. teſta.
vbi pater excluſa matre ceteris ab inteſtato venientibus ſubſti
tuit extraneū qui erat turpis perſona, ⁊ ſic patet ex eo φ male
verſat⁹ eſt i diſtributiōe bonoꝝ filij, ⁊ idcirco reddit ſe ſuſpe
ctum, ⁊ tñ irreuocabiliter v3 diſtributo, ergo ⁊c. Pro hoc fa
cit q: l3 adminiſtratio debeat pdigo auferri tñ anteq̄ p iudi
cem interdicaƭ adminiſtratio auferri nō pōt. d. l. is cui lege cū
ibi no. ⁊. l. i. §. exigit cū ibi no. ſ. de bo. poſ. ſm̄ tab. ¶ Nec ob. l.
ſi. C. de ſen. pal. q: vltra predicta pōt rñderi φ l3 ibi dicaƭ pa
trem ab bonibus reuerſum adminiſtrationem amiſſa3 non re
cuperaret nō tñ ibi dr̄ φ propter malos mores pater ipſo iure
priuetur adminiſtratione bonorū quā habet, ſed qđ amiſſum
non recuperat. ar. l. patre furioſo. ff. de his qui ſunt ſui vel alie.
iur. ⁊. c. quēadmodū de iureiur. Unde in pposito videƭ φ ante
quā a iudice expreſſe interdicaƭ poſſit adminiſtrare, ⁊ ſubſti
tuere, ⁊ forte hoc intellexit Bar. hic, ⁊ clarius in. d. §. cu3 autē.
¶ Addo etiā Ang. idem tenētem φ hic in. d. §. ſed nec impu
beris. per illū tex. vbi refert ſe idē tenere in. l. maximū vitiū. C.
de libe. pte. ſed Ang. in lec. mea hic ibi nō dicit. ſed bene hic te
nuit. in. d. §. e. tpe. ⁊ in. l. ex facto. ⁊ vtrobiq; etiā Jmo. ſ. e. ⁊ Ang.
⁊ Pau. de ca. in. l. quidā. C. de leg. ad e3 fuit de mente Bal. in. l.
humanitatis. in. ix. col. in ver. ſeptima differētia. C. e. ⁊ iſtud pu
to ver⁹. ¶ Subdit Bal. in. d. l. humanitatis quod opi. Bart.
ſaluari pōt in caſu qñ pater ſuſpect⁹ amiſerat patriā poteſtatē
per

Poſtea a Principe fuit reſtitutus ad patriã per deportationẽ, & ſic etiã ſi ne alia interdictione iudicis nõ poterit poteſtatẽ: q2 tũc etiã ex. d. l. ſi. C. de ſen. paſſ. Et alli. rõne decidẽ ſubſtituere. & ita intelliges quod non admittit hoſpes. c. quẽadmodum. di. q2 turpius eijcit q2 non admittit; multa impediunt facienda que facta te‑ cẽ vul. de iur. ciu. & q2. ff. de his q ſunt ſui vel alie. iur. & hoc dictũ venit. l. patre furioſo. C. de c. ray. in materia exẽplaris p intellectu magis facit Imo. in. d. l. ſi. C Sed inquãtũ etiam Bar. in. d. l. humanitatis. ſubdit qd lʒ illo caſu pdat poteſtatẽ ſubſtituẽdi pupillariter nõ tñ pdit poteſtatẽ ſubſtituẽdi exemplariter. Cũ exemplaris ſit inducta hu‑ manitatis intuitu. d. l. humanitatis. & pupillaris ex ſola rigoro‑ ſitate fundata in patria ptãte. C Et hãc differẽtiam colligere poſſem⁹ ex no. p Bar. in. l. ex facto. circa ſeptimũ requiſitũ. ff. e. ſed Ang. & Imo. in. l. lucius. ff. e. & Imo. in. d. c. ray. vbi. ſ. tenent cõtrariũ. & hoc magis placet q2 allegata p Bal. nõ magis pro bant de exẽplari quã de pupillari, & q2 negari nõ põt quin pu pillaris & exẽplaris ſint regulariter equiparate preterq in caſi bus in qbus expreſſe differre reperiunt, q tñ qualiter procedat reſeruo dicẽdũ in loco ſuo. Tamen pp̃ter autoritatẽ Bal. pu‑ to dictũ ſuũ in pupillari fore verũ, & ipſum ſeq videt Imo. in d. c. ray. lʒ nõ trãſeat ſine piculo. qm videri lʒ a. l. videat ſterdi cta adminiſtratio patri in vita nõ tñ ſequit ergo etiã facultas ſubſtituẽdi pupillariter q2 iſto caſu ceſſat ſuſpitio q bona ad eius man⁹ puenitẽdo diſſipent vnde cũ p iudicẽ nõ ſit ſibi inter

a dictio facta nihil ob. quin ſicut ſibi teſtari põt^a per. d. l. as cui le

25 ge. ita & filio. C † Subſequẽter inquãtum Bar. in. iiij. q. princi‑ pali. ſ. quibus verbis fiat ſubſtitutio pupillaris inter cetera cõ cludit q dato q in ſubſtitutione dixerit ſi filius me⁹ impubes erit & in pupillari etate deceſſerit ſubſtituo &c. & impubes here ditatẐ non adiuit expreſſe nec immiſcuit nihilominus admit‑

b tetur ſubſtitutus vt hic per eũ. C Addo q idẽ tʒ Ang.^b ff. e. l. ſi. §. i. & Imo. hic. & in. c. ray. in materia pupillaris. Pro hoc ad ducit Imo. hic: q2 illa verba ſi heres erit non vident appoſita ad limitãdũ, ſed q2 forte abominabat aliũ caſum. ſ. impotentie exprimere. l. quãuis in ver. q abominor. C. eo. C Vel forte q2 mortis cogitatione turbatus vlterius nõ poterit cogitare. ar. l. hac cõſultiſſima. §. et cum humana. C. qui teſta. fa. poſ. Pro hoc etiã dicit optime facere. l. iulia. in rõne ſui. ff. de acq. her. & iſta opi. etiã firmat Bal. inſti. de vulg. ſubſti. in materia vulga ri. in pe. col. Sal. vero in. l. ſi teſtã. C. e. dicit q gl. in. l. precib⁹. in ver. ſcdm caſum. tenuit q iſta verba ſi heres erit ſint de ſub ſtantia pupillaris. vt ipſe refert p qua facit tex. inſti. de pupil. ſub. iuxta prin. qd ſcdm eũ intelligebat ray. eſſe verũ niſi talis ſubſtitutio fiat exheredato, tñ ipſe Sal. tʒ opi. Bar. hic eſſe ve riorem. C Subdebat ibi Sal. q lʒ Jac. bu. tenuerit q ſi expri mant dicta verba in ſubſtitutiõe, tũc ſit neceſſe vtriuſq cõditio nẽ adimpleri, tñ putat eũ male locutũ. Mouet p̃mo q2 clarum eſt q ſi filius abſtinuit ſtatim eſt aperta via ſubſtituto ex taci ta vulgari per. l. iam hoc iure. ff. e. ergo apparet q durabat pu pillaris: q2 aliã vulgaris in ea cõtẽta nõ valeret. Hec rõ nõ vʒ obolũ: q2 lʒ expreſſa pupillaris p ſupueniẽtiã pubertatis expi ret, tamẽ nõ expirat quo ad tacitã vulgarẽ vt dictũ eſt. ſ. poſt Bar. in. l. ſi. circa ſi. p̃n. C Scdo mouebat Sal. q2 cũ tacite inſi ſerit illa vba ſi heres erit expſſio eorũ nihil vʒ opari. l. iij. de le. ij. cũ vul. C Hec rõ ſlr eſt fragilis: q2 inerãt alio mõ quã expri mant, nã inerãt quo ad bona teſtatoris: ſed exprimunt quo ad alia bona: ſed nos non tractamus de hereditate teſtatoris: ſed pupilli, ergo expreſſio vʒ aliqd operari. ar. l. ſi ita legatũ. §. illi ſi volet. de leg. i. C Tertio mouebat Sal. q2 ſi illa verba fuerũt adiecta fauore ſubſtituti, ergo nõ debẽt operari ɔ̃triũ effectum. l. legata inutiliter. de leg. i. l. ſi mãcipia. de fun. inſtru. Si enĩ vo luit ſubſtitutũ venire ad pupillarem qñ cõmixta erat paterna, & ſic qñ pupillaris eſſet effecta locupletior forti⁹ vel ſaltẽ eadẽ rõne q2 nõ eſſet ita locuples. Hec etiã nihil vʒ qm eſſe potuit q teſtator illa vba adiecit vt hereditas pupilli forte erit locu pletior cũ ſeparari poſſet a paterna. & ſic ſubſtitut⁹ libẽti⁹ adi ret ne pater videat inteſtatus deceſſiſſe. ar. l. quidã cũ elogio. C. de iur. deli. raph. ſ. l. p̃i. in prin. tʒ opi. Bar. hic dicẽs qd illa verba ſi heres erit intelliguntur. ſ. ſuus. vnde lʒ abſtinuerit tñ adhuc ſu⁹ dr ſaltẽ nudo nomine. l. ij. §. ſed ſint ſui. ff. ad tertul. q operabit cõfirmationẽ tabularũ pupillarium per. l. ſi filius qui patri. ff. e. & ibi dicet. C Nõ multũ tñ ſatiſfacit hec ratio qm ſi ita intelligant⁹ illa verba ſi heres erit, certe etiã viuẽte patre dicet eſſe ſuus. l. gallus. in multis paragraphis illius. l. maxi me ſ. §. etiã ſi parẽte. ff. de lib. & poſth. fruſtra ergo videẽtur illa verba ſi heres erit ita conditionalr plata. Pau. de ca. ſ. l. p̃i. in prin. ſequit opi. Bar. p qua bene facit. d. l. iam hoc iure. in rõne ſui. & iſta eſt cõis opi. Ideo ab ea nõ recedo, lʒ paſſus nõ careat dubitatione, & hic erit caſus ſm Bar. in quo dabit pu pillaris partim expreſſa, & partim tacita quo ad caſus. C Itẽ

inquantũ Bar. hic dicebat q ſi teſtator dicat ſi filius in pupil lari etate deceſſerit ſubſtituo titium, & omiſſa ſint illa verba ſi fili⁹ hẽs erit, q nihilominus dr pupillaris expreſſa. q2 illa vba non ſunt de ſubſtantia pupilli. patet, q2 põt fieri exheredatio. vt. ſ. l. p̃i. cũ ſi. C Addo q Bal. in. l. precibus in. xxiij. col. in ver. vnũ etiã aduerte, & notabis &c. dicit q imo etiã tunc non eſt pupillaris expreſſa, lʒ cõpẽdioſa reſtricta ad pupillarẽ eta tẽ q2 ſicut dictio qñcunq redderet ſubſtitutionẽ ɔ̃pẽdioſaʒ. d. l. p̃cib⁹. ita ſi dixerit. ff. cuiũ. annũ. l. centurio. ff. e. & cũ illa deci ſione Bal. trãſit Pau. de ca. in. d. l. precibus. & Bal. in. l. pe. in antepe. col. C. e. Idẽ tenet Imo. lʒ de bal. mẽtionẽ nõ faciat in d. c. ray. in materia pupillaris. & idem. d. Car. Flo. C Mouet q2 talis ſubſtitutio ſi filius i pupillari etate deceſſerit vr conti nere vulgarẽ nõ oĩno tacitã ſed expreſſam verbis generalib⁹, tacita vero verbis ſpecialibus, put diximus in ea que cõprehẽ dit in breuiloqua, & etiã cõpẽdioſe. Nã cũ ideo cõprehenſa in pupillari dicat oĩno tacita, q2 repugnat verbis expreſſis. ſ. ſi heres erit in caſu nr̃o nõ repugnat verbis expreſſius vt de ſe patet, & hoc eſt magni effectus, an ſit oĩno tacita: q2 tunc non excluderet matrẽ vt diximus. ſ. l. j. in prin. in quarto effectu vul garis ſubſtitutionis. an vero dicat expreſſa verbis gñalibus, & ſic cõprehẽſa in cõpẽdioſa vel breuiloqua: q2 tunc excludit matrẽ. d. l. precib⁹. Et firmãt cõiter doc. poſt bar. & ita tenentẽ in. d. l. cẽturio. in ver. quero verũ ſubſtitutio cõpẽdioſa facta p verbũ cõe ɔ̃tineat &c. & Bar. ſ. l. p̃i. in. ij. q. prin. per. d. l. preci bus. Sed cõtra dictũ Bal. allego Ange. in cõſil. ſuo. r. l. incip. querit &c. vbi expreſſe vult q dicat pupillaris expreſſa dato qd in ſubſtõne nõ ſit expreſſe dictũ ſi heres erit q2 non ſunt de ſubſtantia pupillaris, vt hic p bar. C Et p̃o iſta op. facit text. in. d. l. precibus in ver. ſi itra. xiiij. annũ deceſſerit, & poſt iſto ver. ſi vera ſubſtitutio in ſcẽm caſum, lʒ glo. in ver. ſi. ſm caſum intelligat illa verba eſſe de ſubſtãtia pupillaris q tñ iure non

c probat. C Puto^c in hoc articulo duob⁹ modis poſſe dici p cõcor. predictorũ. C Primo q2 aut teſtator retulit vba ſubſti tutionis ad pupillũ, vt q2 dicit ſi i pup. etate deceſſerit titius ſit ſibi heres vel titiũ ſibi inſtituo, q2 tũc ſit pp̃rie pupillaris cũ p pupillarẽ ſuccedat pupillo, nõ aũt teſtatori. inſt. de pup. ſubſti. & in prin. l. ſed ſi plures. §. ad ſubſtitutos. ff. e. & ita ſonant vba teſtatoris. C Aut ſimpliciter dicit ſubſtituo vel talis ſit heres ſi filius in pup. etate deceſſerit, & tũc ſit cõpendioſa. vt q2 gñaliter teſtator ſubſtitutionẽ facit aptã cõprehendere ſub gñaliter vulgarẽ expreſſam, & etiam pupillarẽ. ſm qd declarat Bar. in locis. p̃i. alle. qd no. q2 ſcriptũ nõ inuenies. ad q vide Bar. in. d. l. centurio. in ver. quero circa predicta dixit q ſi iſta ſubſtitutio fiat &c. C Vel ſcdo modo dici poſſe puto q ſiue di cam⁹ ſubſtitutionẽ illã nõ expreſſis verbis ſi heres erit &c. eſſe cõpẽdioſam reſtrictã ad pup. etatẽ, ſiue dicamus illã eſſe pu pillarẽ expreſſam nõ eſt faciẽda vis attẽto q ſemper vulgaris cõprehẽſa in ea eſt expreſſa verbis gñalibus, qm vt dixi verba expreſſa nõ repugnãt. ergo ſicut eadẽ rõne diximus de cõpre henſa in compẽdioſa q dicat expreſſa verbis gñalibus, vt per

b Bar. & alios in. d. l. cẽturio. & Cy. & reliquos in. d. l. precibus. ita & cõprehenſa in iſta ſubſtitutione contẽta, vt. ſ. nã cũ pupillus poſſit decedere in pup. etate pp̃rie etiã teſtatore viuẽte, quem

c caſuʒ verba illa expreſſe cõprehẽdũt. ergo &c. & ſit reſiduo qd quocũq noĩe appellet ſemp erit idẽ effect⁹, lʒ doc. nõ dicãt,

26 & iſtud plus placet quã precedẽs rñſio. C † Iuxta hoc quero vltra do. de no. & neceſſaria. q. teſtator dixit filiũ meũ inſtituo, & eidẽ filio meo pupillo ſubſtituo caiũ, vtrũ p hec vba intelli gat facta pupillaris expreſſa. Bal. in. d. l. precibus in pen. colũ. dicit quod non. q2 illa verba filio meo pupillo videnẽ adiecta ad demõſtrationẽ p. d. l. precibus. C Sed cõtrariũ tenere vi det Guli. de cu. ibi, & hoc puto veri⁹ in. d. l. iam hoc iure. ff. e. ibi enim teſtator dixit, vos filios meos impuberes inſtituo, & ma trem ſubſtituo, quo caſu in iſta reciproca cõprehendit pupilla ris in perſona cuiuſlibet impuberis que eſt expreſſa verbis ge neralibus, vt videbimus in. l. lucius. ff. e. ergo &c. C Puto igit Bal. male locutũ niſi eius verba cũ grano ſalis intelligãtur. ſ. quod querere voluit de illa no. q. quã poſuit Bar. in. l. centu rio in ver. quero circa predicta dixi quod ſi iſta ſubſtitutio fiat cũ tẽporis diſtributione &c. vbi querit an per illa verba filio meo impuberi &c. videatur ſubſtitutio reſtricta ad pup. etatẽ. & cõcludit qd aut illa verba ſunt adiecta vbis executiuis aut verbis diſpoſitiuis vt ibi per eum, nec curat an ſit adiecta di

27 ctio quandocũq vel nõ, & lati⁹ dicã in. d. l. cẽturio. C † Quin ta. q. principalis Barto. hic, eſt qui ſint effectus pupillaris, et in primo effectu dicit eum continere tacitam vulgarem regu lariter fallit in quibuſdam caſibus, vt hic per eum. Cui adde vltimo eʒ, qñ facta eſſet pupillaris ex interuallo a teſtamẽto paterno proũt fieri poteſt per. l. ſi quis cum. §. i. ff. eo. hoc enim

a C Teſtari põt. d. Bal. hic tʒ & ɔ̃tra Bar. p ea q dicit Bal. in. l. i. in. vij. col. ſi C. de iu. ſil. vbi dicit q ſubſti. pupillaris facta p patrẽ penit⁹ egẽ‑ tem, & mendicum filio valde diuiti vʒ & tenet ſed hoc videtur nõ obſta‑ re quia poteſt qs eſſe pauper & men dicus, & eſſe pba‑ te vite. paupertas enim nõ eſt de ge nere malorũ: xv. q. i. c. ſi. la in fin. ideo teſtis pauper non ſemper repellitur vt per ſpe. in ti. de teſte. §. i. ver. item quod eſt pauper.

b C Tenet ang. ad de Pau. de ca. cõ‑ ſil. cxlviij.

c C Puto. vide eũ dem Alex. latius aliquãtulum cõſi. xlvij. in. ſi. §. libri.

caſum ſm Bald. ꝛ Raph. ibi nõ cõprehẽdetur tacita vulgaris ꝙ cũ per eã ſuccedat teſtatori, vt vidimus in. l. i. in prin. ff. e. ſe- queret ꝙ teſtm̃ patris diuerſis tẽporibus factũ valeret contra d. l. heredes palam. §. fi. ff. de teſt. ꝛ l. cũ antiquitas. C. de teſta. Eſt verũ ꝙ Jmo. in. d. l. ſi quis. cũ. §. i. videt aliter ſentire. ſed no- tabilior eſt intellectus Bal. ꝛ raph. ꝛ ibi latiꝰ dicẽdũ reſeruo. ¶ Aliũ etiã caſum addo vʒ qñ perſona ſubſtituta eſſet capax dũtaxat bonorũ pupilli, caſum ꝛ exẽplũ habetis in. l. ſi is qui ex bonis. ff. e. ¶ Aliũ etiam ponit raph. in. l. qui habebat. ff. eo. qñ fit ſubſtitutio pupillaris inſtituto in hẽditate pupilli tm̃ vt ſi filium impuberẽ inſtituit, ꝛ ei ſubſtituit aliã filiã impuberem pupillariter quẽ exhered. merat, ꝛ ſi deceder at hec filia in pu- pillari etate ſubſtituit titium, nã in hac ſcd̃a ſubſtitutione non cõtinet tacita vulgaris per. d. l. qui habebat. ꝛ qꝛ ita demũ pu- pillaris comprehẽdit vulgarẽ ſi facta ſit perſona in paterno inſtitute alle. l. iam hoc iure. ff. e. ergo ſecus qñ ſit inſtituto ſolũ in hereditate pupilli. Et lʒ Raph. putet hoc eſſe not. tñ rectꝰ putaſſet eſſe indubitabile, qñ cũ per vulgarẽ tacitã teſtatori ſuccedat vt not. Bar. ꝛ doc. in. d. l. i. in prin. ff. e. ꝛ eſt gl. in. l. ſin. C. de inſti. ꝛ ſubſti. ſicut ſimiliter per expreſſam inſti. de vulga. ſubſtitutio. in prĩc. certe aut pupillus adiuit ꝛ ceſſat vulgaris. l. poſt aditam. aut nõ adiuit, ꝛ procul dubio iſta filia repelletur ab hereditate paterna, cũ ab ea fuerit exheredata, ergo nec eiꝰ ſubſtitutus ad eam venire poterit. ¶ Nec ob. ꝙ fuerit vocata in ſecũdo gradu: qꝛ illud verũ quo ad hereditatem pupilli nõ teſtatoris. ¶ Alius caſus eſt qñ ſtatutum diceret ꝙ teſtamen- ta ad literã mandent executioni: qꝛ tunc nõ cõtinebitur tacita vulgaris, vt ecõtra dixi in. l. i. in princ. ff. eo. referendo Bal. in d. l. precibus. ¶ Item inquantum Bar. hic circa ſcd̃m effectũ concludit qđ cũ per eam ſuccedat etiã pupillo trahet ad oĩa bona pupilli vt hic per eũ diſtinguentẽ tñ an pupillus ſit pa- ganus vel miles ꝛ an filius naturalis ꝛ legitimus an arroga- tus. Jmo. hic poſt Ang. ſubdit quod ſicut inſtitutus in re cer- ta ab ipſo teſtante capit totum veluti inſtitutus in vniuerſo. l. i. §. ſi ex fundo. ff. ti. i. ꝛ ſic etiam pupillaris facta in re certa pu- pilli cõuertit in ſubſtitutionẽ vniuerſalẽ vt pbat in. l. cohere- di. §. ſi. ff. e. vbi caſus reputat ſing. ſcd̃m oẽs ibi. ¶ Hoc tñ no. li- mitat lʒ Jmo. nõ dicat eſſe verũ qñ pupillaris in re certa pupil- li facta ſit p verba directa ciuilia iuxta. l. verbis ciuilibus. ff. eo. ſecus ſi p verba directa nõ ciuilia, qꝛ tũc nõ trahit ad vniuer- ſa bona impuberis per no. per Bart. in. d. l. cẽturio. ver. quid ſi teſtator ſubſtituit aliquẽ cõpendioſe directo ꝛc. ꝛ per Bal. in l. humanitatis. in. xvi. col. C. e. in ver. quarto principalit ꝛc. vt qꝛ dixit ſi filiꝰ meus in pupillari etate deceſſerit talis accipiat talẽ rem ꝛc. nã licet verbũ accipiat ſit directũ nõ tñ ciuile. l. eã quã. ff. C. de fideicõ. ꝛ de in. l. centurio tñ quo ad relicta particula- ria verba directa nõ ciuilia equparant verbis obliqs. l. ij. C. cõ. de le. ideo ſicut ſi facta eſſet ſubſtitutio in re certa p verba obli- qua nõ traheret ad vniuerſum. l. cogi. in prin. ver. ꝛ gñaliter. ff. ad treb. ita ꝛ ſi per verba directa nõ ciuilia ar. d. l. ij. ¶ Et no. etiã qꝛ verba Bar. inquãtũ hic tenet ꝙ per pupillarẽ ſuccedit etiam in bonis teſtatoris limitari deberẽt niſi ſubſtitutus eſſet incapax bonorũ teſtatoris p. d. l. ſi is qui ex bonis. ff. eo. ꝛ no. Cy. in. l. precibus. C. eo. ꝛ ſ. retuli quo ad effectum tacite vulgaris.

28 ¶ † Itẽ inquãtum Bar. hic circa tertiũ effectũ cõcludit ꝙ hñ p expreſſam pupillarẽ excludit mater impuberis etiã quo ad legitimãa per. l. papinianus. §. ſed nec impuberis. ff. de inoffic. teſt. ꝛ in. c. ſi pater. in fi. de teſt. in. vi. ¶ Adde ꝙ opi. Bar. opti- me probat in. l. ſed ſi plures. §. ad ſubſtitutos. ff. eo. ꝛ ibi Bal. et Jmo. predicta extẽdit etiã quo ad bona que obueniſſent pu- pillo ex linea materna, vide etiã circa hoc q̃ no. bal. in. d. l. preci- bus. in ver. pone ergo. vñ. ꝛc. ꝛ in. l. humanitatis. in. ix. col. in v. ſexta differẽtia. C. e. ꝛ Bal. in repe. c. ſi pater. de teſt. i. vi. in ma-

29 teria pupillaris. ¶ † Itẽ dixi Bar. hic cõcludit tacitã pupilla- remb non excludere matrẽ impuberis. Adde ꝙ aliqui Mod. tenẽt cõtrarium maxime Fulg. in. l. ſi. C. de inſti. ꝛ ſubſti. ꝛ. l. ij. ꝛ. l. quãuis. ꝛ. l. precibus. C. e. moti qꝛ. d. l. ſi. nõ pbat opi. Bar. io. imo potius probat ꝯtrariũ. ¶ Mouent etiam per. d. l. ij. vbi ideo nõ excludit matrẽ qꝛ non cõtinet ergo innuit ꝙ ſi cõtineret ex- cluderet ad. l. precibus. rñdet ꝙ ibi actũ fuerat ꝙ nõ cõprehen- deret, verũ qꝛ late dixi in. d. l. quãuis. ꝛ in. d. l. precibꝰ. ideo nõ repeto, ꝛ optime pbat cõis opi. etiã in. d. l. precibꝰ. in ver. omni- noc ꝙ idẽ importat ꝙ indiſtincte. l. ſi cũ exceptione. §. quate- nus. ff. qđ me. cã. l. i. C. quõ ꝛ qñ iudex. l. vbi autẽ nõ apparet. §. ſi. de ver. obli. ergo videt cõprehendere tñ caſum qñ impubes

30 deceſſit quã qñ pubes. ¶ † Item inquãtum dicit Bar. qñ ta- cita pupillaris nõ excludit patrẽ pupillid cui ab auo facta fue- rat vulgaris expreſſa eadẽ rõne qua non excludit matrẽ pupil- li. l. ſi. C. de inſti. ꝛ ſubſti. Adde ꝙ imo. hic arguit cõtra qꝛ ſicut teſtator excludit filiũ a portione hereditatis ipſiꝰ teſtatoris dũ

a ¶ Legitimã adde capol. cõſi. xvij. ꝯſi. lxxi. ꝛ cõſ. l. ibi ẽt quo ad bona vni- decũq; eueniẽtia pupillo. p eũ alex. ꝯſ. xvij. iij. li. ro. cõſ. cxxx.

b ¶ Pupillarẽ. ad de ang. cõſi. xxvij. old. ꝯſi. cxiij. alex. ꝯſi. ff. all. vbi qñ ta- cita excludat.

c ¶ Omno. quid im- portet. vide hic ꝛ in. l. precipimus.

d ¶ Pupilli. ſeq- tur do. Jaſ. hic for- tificans cui adde qđ voluit rom. cõſ. clxxix. qđ diſpõ. l. dũ. de iure codi- cil. loquẽs in mre extẽdit ad patrẽ.

e ¶ Cõtrariet. do. Jaſ. dicit ꝙ Bar. nõ ꝯtrariet. vide per ipſum.

do ſubſtitutũ vulgarẽ expreſſe: ita videt a maiori vel ſaltem ea- dem rõne ꝙ mẽs ſua fuerit excludere ipſm ab hereditate ipſiꝰ nepotis impuberis. tñ rñdent ſuſtinẽdo Bar. ꝙ illud limita- ri dʒ qñ extraneus fuit vulgariter ſubſtitutus, ꝛ multis oneri- bus legatorũ grauatus nõ aũt voluit grauare patrẽ nepotis: qꝛ tũc procedat illud ꝙ tenet Bar. hic patrẽ nepotis ſi velit excludere poſſe ſubſtitutũ qꝛ ceſſat ratio prime adducta ꝯtra Bar. ¶ Uel ſcd̃o põt rñderi ſcd̃m eũ ꝙ nõ eſt eadẽ rõ in por- tione delata ipſi nepoti p auũ, ꝛ i hereditate ipſius pupilli: qꝛ hereditas pupilli eſt debita pñi, ꝛ in illa ſaltẽ debet habere le- gitimã. l. nã ꝛ ſi parẽtibus. ff. de inof. teſt. ꝛ. ſed in illa portiõe re- licta nepoti nõ erat debita patri nepotis attẽto ꝙ in illa po- tuiſſet extraneũ inſtituere ideo nõ voluit lex p ſuã interpreta- tionẽ excludere patrẽ ab hereditate pupilli. ¶ Adde ꝙ hoc idẽ tenet Jmo. i. c. ray. in materia pupillaris. ꝛ dicit eſſe cõem opi. ſubdẽs ꝙ ſi extaret mater ꝛ pater nepotis ſuccederẽt pa- riter i bonis eius iuxta aut. defunc. C. ad tertu. ꝛ hãc opi. Bar. hic tenuit Gul. de cun. in. l. precibus in materia vulgaris. qui ſolus limitat nõ pcedere qñ pater impuberis fuiſſet a teſtato- re, ꝛ ſic ab auo impuberis mala mẽte exheredatꝰ. alle. in ar. §. exheredatos. in aut. de here. ꝛ fal. ꝛ. l. patronatus. §. ſi quis non mala mẽte. ff. de bo. lib. ꝛ hãc modificationẽ Gul. ſequit Sal. in. d. l. i teſtõ. ¶ Pro quo optime facit ꝙ decidit hic Bar. in antepe. col. in verſi. vlterius q̃ro an tacita pupillaris excludat patrẽ pupilli ꝛc. ꝛ in vlt. col. in ver. iij. dixi. ¶ Predictis adde qđ Ful. in. l. precibꝰ. C. e. ꝛ raph. cu. in. l. iam hoc iure. C. e. tʒ ꝯ Bar. hic p rõnes relatas p Jmo. hic qbꝰ. ff. rñdi. ſcd̃m eũ Sal. ꝛ Pau. de ca. in. l. ſi. C. de inſtit. ꝛ ſubſti. tenẽt ſimpliciter cum Bar. hic cuius opi. ſequit ibi Ang. in quadã lec. q̃ vt ſepius

31 dixi cõiter nõ habent. † Alteriꝰ cõcludit hic Bar. ꝙ ſicut ma- ter ita nec auia impuberis excludit p tacitã pupillarẽ. ¶ Cui adde ꝙ idẽ tenet Gul. de cu. in. l. precibus. ꝛ Ray. in tractatu ſubſtitutionũ in materia pupillaris, ꝛ Ang. in l. precibus, ꝛ in d. l. ſi. in lec. de quibus in precedẽti articulo dixi, ꝛ ibi idẽ tenet Saly. ꝛ Jmol. in. c. raynu. in materia pupillari. ¶ Contrariũ tenet Ful. in. d. l. precibus. ꝛ Raph. cu. in. d. l. iam hoc iure. per eandẽ rõnem per quã in precedenti articulo tenuerunt contra Bar. ſed rñde vt. ff. dixi ſm Jmo. hic. ¶ Itẽ qꝛ ſi ratio eorum eſſet vera ſequeret ꝙ ſemper tacita pupillaris excluderet ma- trẽ pupilli cõtra. d. l. precibus. ꝛ ea que in ſuperioribus conclu- ſa ſunt. notanda tñ ſunt verba Bar. hic inquantum rñdet ad. §. de viro: ꝙ ſi illud cõtrariũ pcedit qñ fieret extenſio cõtra regu- las iuris cõis, ſecus ſi contra iura ſpecialia. ¶ Dicit tñ Jmo hic qđ in hoc Bar. hic videt ſentire vbi agitur de extẽſione ꝯ ius cõe ſi nõ reperit ſpecifice regula in oppoſitũ ſtatuta lʒ for- te ex mẽte iuris poſſit colligi ꝙ tunc licita eſt extenſio ex idẽti- tate rõnis ꝛ facilius fieret dicit quam qñ reperit regula expreſſe in oppoſitum, ꝛ ſic intelligit. §. de viro. ſcd̃m eum qui dicit iſtã theoricam Bar. eſſe cõtra illud ꝙ habetur in. c. conſtitutione. de re iudica. in. vi. ¶ Unde ſubdit dicendũ in hac materia vt ipſe dicit in. d. §. de viro. ad qđ adde ꝙ hic dicit in. x. col. i ver. fallit ſecundo. Sed Bar. hic ſi bene inſpiciat nõ dicit ſicut re- fert Jmo. nec ad preſens diſcutio: qꝛ non eſt materia noſtra, tñ dum Bar. dicit ꝙ. l. ſi. C. de inſti. ꝛ ſubſti. non eſt cõtra ius cõe dico videri ꝙ imo ſit cõtra ius cõe: qꝛ cõtra regulam. l. quãdiu. de acqui. here. ꝛ regulam. l. cũ quid. ſi cer. pet. ꝛ. l. inter veſtem. de aur. ꝛ arg. leg. vnde poſſet ad. §. de viro. aliter reſponderi ꝙ in exorbitantibus non fit extenſio niſi in fauorabilibus plene in. l. conſtante. in prin. ff. ſol. mat. ſed fauorabile eſt matrem nõ excludi ab hereditate filij, ergo extendatur ad matrem ꝛ auiã.

32 ¶ † Item inquantum Bart. hic concludit ꝙ tacita pupillaris excludit fratrem impuberis cum aliquali tamẽ diſtinctione vt hic per eum. cui adde ꝙ Jmo. hic refert Jac. bu. in. l. precibus tenuiſſe indiſtincte fratrem excludi ex eo qꝛ non eſt eadẽ ratio in fratre que in matre cum matri debeatur legitima in bonis filij nõ ſic fratri in bonis fratris. ideo ſtatuta in matre nõ tra- huntur ad fratrem. l. ſi. C. de interdi. ma. ꝛ tenet Jmol. hic. ꝛ in d. c. raynu. Ja. bu. in lectu. mea hoc non dicit, fateor tamen qđ ille lect. Jaco. bu. habentur dupliciter. vno modo breues, ꝛ in illis ſunt multe repetitiones alio modu pliciores. Fulgo. ve- ro in. d. l. precibꝰ. ꝛ Rapha. cu. in. d. l. iam hoc iure. ſimpliciter tenent quod frater excludatur ex eadem ratione qua in patre vt per Bar. hic. ꝛ ff. retuli. ſed iſtud nõ contradicit Bar. ſi re- cte ponderentur eius verba vna cum limitatione hic per eum tradita. Saly. in. l. ſi. in ſi. C. de inſti. ꝛ ſubſti. tenet cum Barto. hic lʒ de eius limitatione mentionem non faciat. ¶ Ange. ve- ro in. l. precibus. C. e. recitat omnia dicta per Bar. hic in hoc articulo, lʒ aliter ſe firmare nõ videat. In hoc articulo videt mihi quod diſtinctio Bar. contrarietꝰe hiſque primo dixit in duabus precedẽtibus q̃nibus, ppterea forſitan verior eſſet

opi. ꝙ

qui in ſile frater ſuus [illegible] eris qui eſt de deſcendentibus debent excludere ſubſtitutū eadē rationibus videlicet tacita pupill [illegible] ab eis quiſtionibus precedentibus excludit quibus in proximo [illegible] nec ob. qd qua ratione fuit exclu per eū a patre ſubſti [illegible] et eadem ab hereditate fratris quā ab hereditate p [illegible] hic fuiſſe exheredatū nec excluſum, non preſupponimus [illegible] debebat, nec preſumendū eſt teſtatorē ſed et reliquum fuiſſe [illegible] Solent extraneā ꝑſone per rōnē generā voluiſſe preponere [illegible] quas amplia t dictū illius. l. iuncta. l. regula. de. 3. d. l. cū acutiſſimi [illegible] ac. 2 gno. et ibi Bar. ¶ Item inquan tum tāgit hic Bar. ꝙ ubi probatur teſtatorem voluiſſe per ta citā pupillarē matrē impuberis excludi, et preferri ſubſtitutū quo excluditur mater. Addo Bar. idē tenentē in. l. fi. in. ij. col. C. de inſti. et ſubſti. ubi dicit ꝙ ille tex. hoc pbat licet gl. in. d. l. preci bus non fuerit de illo tex. recordata. Idē Bald. in. l. centurio. in fi. col. ſ. eo. ubi etiā refert Cy. in teſtamento. C. de teſta. mi li. ita tenere. Dum vero Bar. hic querit quot teſtes requirunt ad probandā mentē teſtatoris fuiſſe excludere matrē. Adde quod cum eo concordat Bal. in. l. precib⁹. in. iij. col. et v. q. C. eo. et ibi etiā tāgit Ang. per Bal. et in. ij. col. et Bal. in. l. quoniā. C. eo. et ibi Bal. per. Bal. et Imo. in. c. raynu. de teſta. in materia pupillaris. et Bal. in. d. l. in teſtamēto. in. ij. col. ¶ Dum Bar. hic iſta declarando tenet tacitam pupillarē in expreſſa vulga ri cōtineri etiā matre in medio exiſtente licet aliqñ ſit ineffica. de quo tñ remittit ad dicēda per ſe in. d. l. cēturio. ¶ Adde ꝙ ibi hec bar. idē tz ꝙ cōprehendat de quo ibi dicet. ¶ Inquātum

a etiā ſubdit Bar. hic quatuor modis [a] cōiecturari poſſe mentē teſtatoris ad excludendā matrē, adde qd dñs dicit hoc primo, probari ex verbis q̄ dixit teſtator extra teſtū, cōiter doc. trāſeūt cū bar. et Bal. in. d. l. precib⁹. circa. iij. col. C. eo. ubi pl⁹ ſubdit qd idē ſi dicta verba tulerit teſtator etiā poſt cōditū teſtū per. l. hēdes palā. in prin. et in. §. ſi qd poſt. ſ. de teſt. idē Imo. in. d. c. ray. in materia pupillaris faciēs mentionē de verbis Bal. et Ang. in. d. l. precibus. i. ij. col. circa ſcdām cōiecturam, Bar. hoc exemplificat qñ matri impuberis fuit factū legatū, et iuſſa eſt a teſtatore eſſe cōtenta, quo caſu Bar. hic diſtinguit an ab impubere an a ſubſtituto ſit relictum ut hic per eū. Ad ſcdām eū cū teſtator reliquit uxori donec vitā vidualē ſeruave rit ꝛc. Adde ꝙ cū Bar. hic trāſit Bal. in. d. l. precibus. in. iij. col. et ibi Ang. et Saly. Fortius dicit Bal. ibi. in ver. circa ſecū dum. ꝙ ſi teſtator dixerit ꝙ volebat matrē impuberis habere x. ſi nō nuberet. et nubat nedū legato, ſz hereditate pupilli pri uabit. qz ſi noluit eā habere legatū ſi nuberet multofortius nec vniuerſam hereditatē, ut ibi latius per eū. ¶ Sed ſolū Imol. inuenio cōtrarium tenuiſſe in. d. c. ray. in materia pupillaris: qz in terminis de quib⁹ loquit Bal. nō erant verba relata ad ſubſtitutū impuberis. ſed ſimplr. plata erāt. vnde per hic no. per Bart. dū allegat. l. paulo callimacho. nō dz mulier aliquo modo priuari hereditate impuberis ſcdm eū. ¶ Nec ob. pdic ta ratio Bald. qz lz ſi nupſerit voluerit eā priuare legato facto in bonis teſtatoris, nō ſequit ergo etiā priuabit hereditate im puberis cū diuerſa ſit ratio. Sed certe mihi videt ꝙ Imo. mi nus recte reprehēdat Bar. qz ſi recte inſpiciant v̄ba Bar. ma xime dū alle. l. ſi fundū. §. ſi pater. videt etiā loqui qñ teſtator ſe refert ad ſubſtitutū. ¶ Itē ſi vera eſſet reprehēſio Imo. ſe queret ꝙ Bar. in duabus precedētib⁹. q. maleſuiſſet locutus dum tenuit qñ ſi teſtator dixit ꝙ nolebat eum aliquid habere de bonis ſuis. Per hoc ſatis apparet eū velle excludi per ta citam pupillarē a bonis impuberis. Nec ob. ſi pro opi. Imol. adducat tex. in. l. fi. C. de inſti. et ſubſti. qz videt teſtator magis dilexiſſe matrē pupilli qñ ſibi aliqd reliqt quā qñ nihil. arg. l. nec adiecit. ſ. pro ſocio. ſz qñ nihil reliquit, tūc tacita pupilla ris nō excludit matrē. d. l. precibus. ergo ꝛc. ¶ Quia vide qd imo fortius vr iſto caſu ipſam habuiſſe odio ſi nuberet qñ fe cit ſibi legatū cum hoc ꝙ nō nubat quaſi videat odio trāſitus

33 ad ſcda vota reliquiſſe. ¶ Et fortius etiā dicit Ange. ſ. ea. l. §. ſi. vez ꝙ etiam ſi teſtator nihil dixerit nihilominus mater impu

b beris ex trāſitu ad ſcda vota [b] excludet per tacitā pupillarē. quia per talē trāſitū fit iniuria illo, ut eſt tex. in. §. gregoriana. ver. proſpecimus. in auſ. de nō elige. ſcdo nub. et etiā per eum cōtriſtat aīa mariti ut eſt tex. in. §. ſoluto. et in. §. ſinautē tutelā. in auſ. de nup. ergo ita dz excludi ſicut ſi aliud turpe cōmiſiſ ſet. ¶ Sed imo hic dicit hoc nō videri verū: qz nullo iure cau tū reperit, ergo ꝛc. argu. l. illā. C. de colla. ¶ Itē qz tūc mater nō priuat ſucceſſione ab inteſtato per. l. iij. ad tertul. ſed meli⁹ allegaſſet. l. femine. §. fi. C. de ſecū. nup. ¶ Nec ob. Iria qz non quelibet iniuria inducit ad exemptionē, ſed demū ſi ſit grauis. l. iij. in fi. ſ. de adi. leg. iſta aūt nō vr cēſenda grauis. d. l. femine. ca. ſ. 2. §. extra. de ſecū. nup. Addo ꝙ cum opi. Ang. in. d. l. ſi. tenet ipſemet in. d. l. precibus. et ibi refert qd Gul. de cu. Ray. et Bar. ſentiunt Iriā, nec dicit ubi puto voluiſſe allegare Bar. hic in hac. q. dū tangens de relicto facto uxori donec in viduitate re manſerit videt innuere ꝙ ubi non eſſet a teſtatore ita expreſſum nō excluderetur per tacitā pupillarē. ¶ Adde ꝙ Ange. vr etiā ſentire Bald. in. d. l. precibus. in ver. circa ſcdz. et iſtō puto

34 verius, et ut patet ex pdictis magis cōiter tenetur. ¶ Itē in quantum Bar. hic ꝯcludit ꝙ ſi poſt mortē teſtatoris mater pu pilli aliqd inhoneſtum fecit ꝙ excludat per tacitā pupillarē. allego per gl. in. l. ſi adeicommiſſoꝝ. C. de fideic. ¶ Adde quod forte verū eſt dicere ꝙ nō excludat ex teſtatoris voluntate, qz illa eſt iam finita per mortē. l. iij. ſ. locat. et l. ſi volet. de leg. i. ſed bene poterit auferri ab illa tanqꝫ ab indigna et applicari fiſco per ea q̄ habent in. l. ſororē. in glo. C. de his q. ut indi. et in. l. he reditas. eo. ti. Hoc tenuit dñs Frā. de rāpo. in. l. poſt aditā. et in l. precib⁹. C. eo. ut refert et ſequit Imo. hic. et Imo. in. c. ray. all. no. per Bar. in. l. i. ſ. de his qui. ut indi. et in. d. l. ſi adeicō. Sed Imo. facit qz. d. l. i. et gl. in. d. l. ſororē. loquunt qñ illata fuit iniu ria illi de cuius hereditate agit. ſed in caſu noſtro agit de here ditate pupilli cuꝫ iniuria illata fuerit teſtatori, ergo ex diuer ſis nō infert. l. pap. exuli. ſ. de mino. ¶ Poſſet tñ rñdere ꝙ iniuria illata marito intelligit illata cuilibet de agnatiōe. l. lex cornelia. in prin. ſ. de iniu. l. i. §. 2. iij. ſ. de lib. cā. l. i. et ibi Bar. C. ſi quis prod. poteſt. et bar. in. l. cū ſcimus. per illū tex. C. de agri. et cenſ. lib. xi. bonus tex. in. l. miles. §. ſocer. in ver. domus. ſ. de adul. et Bal. in. l. vnica. C. de rap. virg. ¶ Addo etiā ꝙ Bald. in. d. l. precib⁹. in ver. circa. l. precibus. videt tenere ſimpliciter idez ꝙ Bar. hic. ¶ Mihi magis placet opi. Imo. que fortaſ ſe fuit de mente Bart. ſi bene conſiderent iura que allegat, et colligit ex verbis Bar. in. d. l. ſi adeicō. ¶ Preterea ſi per trāſi tum ad ſcda vota ledit nedum anima mariti, ſz etiam filiorum. d. §. gregoriana. et d. §. ſoluto. quanto fortius ſi mater cōmittat aliqd inhoneſtū de iure phibitū. ¶ Item inquātū concludit Bart. ꝙ ſi mulier. i. ꝑs nō petiit tutorē filio iuxta. l. ſciāt. C. de legi. here. excluderet per tacitā pupillarē. ¶ Adde ꝙ vltra iura hic alle. p bar. bene facit. l. fi. ſ. de inſti. et ſubſti. et ibi B idē tenet Ful. et pau. de ca. et Bal. in. l. precibus. in. v. col. ver. circa

35 quartū. et ibi Saly. in. iij. col. C. eo. ¶ Item inquātum cōcludit hic Bar. ꝙ ſi frater impuberis eſſet ſubſtitutus vulgariter ex

c preſſe impuberi ꝙ per tacitā pupillarē excluderet [c] mater impu beris per no. ꝑ gl. in. d. l. precibus. et per rōnē. l. cum acutiſſimi. C. de ſideicō. et idem tenuit pe. et Cy. in. d. l. ſi. C. de inſti. et ſubſti. et ibi Ang. et Saly. idē Ange. in. l. in teſtō. in. i. colū. C. de teſta. mili. et Bar. ang. et pau. de ca. in. l. precibus. et Rapha. in. l. i. in hoc iure. ſ. eo. et pau. de ca. in. l. lucius. ſ. e. ¶ Adde tñ ꝙ Imo. hic imo tenet ꝯtrariū dicens ꝙ lz iſta op. videat cōis, tñ forte de rigore iuris non ꝓcedit. primo per iura que ſimpliciter dīc qd tacita pupillaris non admittit cōtra matrē. d. l. precibus. et d. l. ſi. ¶ Itē qz cū interpretatione. l. cōprehendat iſta pupil laris nō eſt preſumendū legē plus fauere voluiſſe fratri in he reditate fratris quā matris in hereditate filij, cū hereditas filij ſit magis debita matri quā fratri arg. l. fratres. C. de inoffi. te ſta. et l. fratres. eo. ti. iuncta. l. nā et ſi parētibus. ſ. de inoffi. teſta. ubi mater regulariter habet querelā, ſz frater nō niſi turpib⁹ perſonis inſtitutis. ¶ Nec. d. l. acutiſſimi multū facit ad pro poſitū ex quo tractamus de hereditate fratris in qua ſuccedit per pupillarem, ſed in. l. cū acutiſſimi tractat de fideicōmiſſa riis per quā agit de ſucceſſione teſtatoris. l. coheredi. §. cū filie. ſ. e. ¶ Adde quod idē tenet Imo. in. c. ray. in materia pupil laris. Bal. etiā in. l. precibus in. iij. co. in ver. circa tertiū. tenet contra Bar. et reſpondet ad gl. in. l. precibus. quod debet intel ligi de pupillari cōprehēſa in breuiloqua, que lz tacita ſit ver bis ſpecialibus tñ expreſſa eſt verbis generalibus et ideo ma trem non excludit. ut habet in. d. l. precibus. et in. l. lucius. ſ. eo. ¶ Nec tex. allegatus in gl. ſ. in. d. l. lucius. probat aliter opi. gl. ¶ Confirmat Bald. qz preſumitur pater feciſſe prout feciſſet pupillus ſi ſibi potuiſſet teſtari, ſz pupillus veriſimiliter pre tuliſſet matrē fratri, ergo ꝛc. Et hoc maxime verum eſt ſcdm Bal. quādo ſubſtitutus eſſet uterinus frater quaſi velit dice re Bal. quod tunc ceſſat ratio. d. l. cum acutiſſimi. ¶ Occur rit mihi vltra predicta rñderi poſſe ad tex. in. l. lucius. lz doc. non dicant quod tempore ſtatuti frater conſanguineus prefere batur matri in ſucceſſione fratris, ut eſt tex. in. l. i. poſt prin. ſ. de ori. iur. in. §. preferuntur. inſtitu. ad tertul. ¶ Sed forte pro concor. dici poſſet quod aut filius impubes cui fuit facta di cta vulgaris expreſſa adiuit hereditatem patris, et ſic eſt com mixta paterna cum pupillari, tunc procedat opi. Barto. hic: quia cum heres pupilli ſit heres teſtatoris. l. paterfa. ſ. eo. l. fi. C. de heredi. inſtit. ergo ꝛc. Aut abſtinuit, et ſic tractamus ſo lum de pupillari tacita quoad bona pupilli, et tunc quia ceſ ſant rationes Bartol. videtur verior opinio contraria. Nec

a ¶ Modis. adde cum. Alex. conſi. c. ſtij. lib. pulchre p Bal. conſ. ccxvij. ij. libro.

b ¶ Ad ſcda vota. Adde late videndum Fri. are. cōſ. clv. i. in. col. alexā. cōſ. xij. lib. ij. alle. et are. ubi. ſ. ponit an et quando mu lier meretricet ex cludat p tacitā pu pillarem, et adde huic dicto Pau. de ca. cōſ. cxxi. ubi an vidua perdat dotez ꝓpt ſtuprū ſicut per adulte rium.

¶ Excluderet lz anch. cōſ. cccl vij. circa fi. i. col. fulg. conſ. xxxiij. ſ. fine ſecunde colum.

[illegible] ſi qua cõuincta eſt cc. q: quis ex cõione cõſequitur quã alius non cõſequeret. l. ſi eodẽ. ff. qui ead. ſer. amit. ⁊ hec cõ[illegible] ſit ſcripta nõ inuenia magiã ſapit equitatẽ. tamẽ in iudicãdo ⁊ cõſulẽdo nõ eſſet a cõi opi. recedendum put etiã [illegible] Paul. de caſ. [illegible] ſe vidiſſe aliquos cõſulẽtes [illegible] auctoritate Bal. [illegible] in d. l. preib⁹. ¶ Te[illegible] igitur cũ cõi ſua ſentẽtia reſtat ad alleg. in cõtrarium [illegible] quibus dico q: l. d. l. cum [illegible] loquat in fideicõ[illegible] cũ hereditate teſtatoris [illegible] ponit rationem generalẽ per quam dictũ [illegible] recipere [illegible] ſcd ſi quis ⁊ ibi not. Bar. [illegible] ¶ Nec ob. d. l. ſi eodẽ in eo [illegible] tollitur ex eo quod [illegible] l. rogaſti in princ. ff. [illegible] ſi qs nec [illegible] ſed ſic eſt q: l. [illegible] dicit agi adhuc de hereditate teſtatoris. l. ſed ſi plures. §. [illegible] glo. in l. i. §. per ſeruum corporaliter. ⁊ in §. veteres.

36 ff. de acqui. poſ. ¶ † Nono [illegible] q: Ang. ⁊ Pau. de ca. in l. precibus. C. eo. dicit q: pupillaris omnino tacita excludit matrẽ ex preſumpta voluntate defuncti quãdo ſubſtituti erant

a pauperes Chriſti [illegible]

[illegible]

[marginal notes, illegible]

b [illegible] Bar. in l. a ſu pot. i ver. § quero. quid ſubſtitutus pupillo. l. de acqui. here. et dicit q: non: q: nec re nec ſpe.[b] in hereditate pupillaris ſpectare ad ſubſtitutum viuente pupillo. [illegible] debeat eſſe ſolicitus de hereditate viuentis [illegible] Bar. in ſubſtituto fideicõmiſſario [illegible] ipſe tractat de hereditate teſtatoris iã defuncti. ⁊ idẽ tz Pau. de caſ. in l. ita tñ. §. ſi a patre. ff. ad trebel. [illegible] per [illegible] alias [illegible] paterno [illegible] pupillare. [illegible] puto quod [illegible] ſubſtituto pupillari per reſtitutionem in integrũ ad inſtituendũ prout colligit ex deciſione Bar. in l. facta. §. ſi qs [illegible] per illum tex. ff. ad trebel. ⁊ not. Bal. in l. i. C. [illegible] q: practicabile ⁊ notabile.

3 ¶ † Secũdo no. q: coacta aditio ſicut ⁊ ſpontanea cõfirmat tabulas pupillares. ad idem. l. nã quod. §. ſi quis cõpulſus. ff. ad trebel. [illegible] aliquod [illegible] ex hereditate adita conſequi per. l. ſi ita tñ. §. qui ſuſpectam. ff. ad trebel. [illegible] Pau. de ca. hic [illegible] tangit Bart. in d. l. [illegible]

[illegible]

4 [illegible]

c [illegible]

[illegible] geſſerit ſe p herede. pro herede ſe geſſiſſe videtur dato quod ſolum agnouit bono. po. l. puberem. C. de iure delib.

[illegible] ⁊ alius [illegible] dico bene notetis. ¶ Ultimo circa ea que hic in ſi. tãgit Bar. dicẽ latius in l. ſed ſi plures. §. quos poſſumus in l. q. [illegible] ⁊ ubi Ang. ponit alium ſingularem caſum quo frater impuberis ſucceſſuris ex ſubſtitutione pupillari dicitur eſſe ſuus heres fratri, ⁊ an recte loquatur ibi late dicam.

1 ¶ Subſtitutus interdum cogitur adire propter fideicõmiſſum ſubſtituto pupillari iniunctum, ⁊ aditio facta ex vi reſtitutionis in integrum firmat ſubſtitutionem pupillarem.
2 Solicitus quis non debet eſſe de hereditate viuentis.
3 Aditio coacta cõfirmat tabulas pupillares, ſicut ⁊ ſpõtanea.
4 Minor ſi adiuit hereditatẽ, poſtea mediãte reſtitutiõe in integrũ repudiat ſubſtitutus vulgaris an adire poſſit de iure ciuili an habeat neceſſe petere bo. po. ſm tab. ⁊ ſic venire de iu. pre.

1 Interdum. Interdum ſubſtitutus cogit adire propter fideicõmiſſum ſubſtituto pupilli iniunctũ ⁊ aditio facta ex vi reſtitutionis in integrũ firmat ſubſtitutionem pupillarẽ. h. d.

2 ¶ † No. q: qs nõ debet eſſe ſolicitus de hereditate viuẽtis, ad idem. l. qui ſuperſtitis. ff. de acq. here. ¶ Ex quo poteſt inferri ad q. ſtatuto cauet q: ſi qs teſtã vel codicillos in quibus inſtitutus eſt nõ fecerit inſinuari i. vel menſes priuetur omni commodo ⁊c. an ſi pupillo viuẽte ſubſtitutus nõ fecerit inſinuari teſtamentũ patris in quo facta erat ſubſtitutio pupillaris priuetur cõmodo ſubſtitutio[illegible]

1 ¶ Subſtitutio pupillaris ſi fiat ordine dato ſibi [illegible] pater primo condere teſtamentum ⁊ heredem inſtituere, deinde ſubſtituere, nõ autem conuertere ordinem, ſed ubi ſilius inſtituitur, deinde ſubſtituitur pupillariter vel vulgariter, non curamus de ordine locutionis vel ſcripture.
2 Ordo ſcripture an ⁊ quando ſit attendendus habetur hic.
3 Teſtamentum paternum ⁊ pupillare dicuntur vnum ⁊ idem.
4 Subſtitutione vulgari expreſſa non poteſt ſuccedi impuberi.
5 Subſtitutio vulgaris expreſſa continet tacitam pupillarem.
6 Ordo peruerſus an ⁊ quando vitiet.
7 Inuentarium non vitiatur omiſſione ſigni crucis.
8 Ordo temporis attendendus eſt: quare iam ordinatis preferendus eſt antiquiorum.
9 Doctor iunior legens prefertur antiquiori non legenti.
10 Doctor vtriuſq: iuris an ſit preferendus in altero tantum.
11 Ordo an ⁊ quando attendatur.
12 Inſtrumenta plura reperta in eadem charta facta eadem die primo ſcriptum intelligitur primo confectum.
13 Ordo ſcripture eſt conuertendus in caſu de quo hic.
14 Exceptio declinatoria fori licet ante omnia debeat opponi, tñ ſi in eadem ſcriptura quis opponat contra actorem, ſic contra iudicem, videtur contra iudicem primo oppoſita.

Primo

15 Primo nominatus ſeu contractu preſumitur principalis,ſecū‑
da nominatus preſumitur fideiuſſor.
16 Teſtamento facta cenſentur omnia facta eodem inſtanti.
17 Libellus in quo quis petit primo cogi ⁊ compelli ac eodem‑
nari precedit antecedens ordine intellectus.
18 Conſequens quis petit ⁊ videtur petere antecedens.
19 Clauſula libelli ſuper quibus omnibus petit ſibi iuſtitiā mi‑
niſtrari ⁊c.

1 Prius.] Si pupillaris ſubſtitutio fiat exheredato fi‑
lio ipſi. Nam licet pater prius cōdere teſtm̄,⁊ heredem
inſtituere deinde ſubſtituere nō autē ꝯuertere ordinē,ſed vbi
filius inſtituitur deinde ſubſtituitur pupillariter vel vulgariter non
curamus de ordine locutionis vel ſcripture:qr tūc ſemꝑ itelli‑
gitur precedere teſtm̄ patris quo ad ordinē intellectus.h.d.
ſcḋm gl.⁊ Bar.⁊ Ang.hic vſqꝫ ad l.cum filio. ¶ In tex.ibi ſi
filius meus.ſ.xiiij.an.⁊c.hic loquitur de pupillari expſſa in qua
nō eſt neceſſe dicere ſi filius meus heres ⁊c.vt hic pbatur,et
dixi poſt Bar.in prin.huius l. ¶ In tex.ibi.ſꝫ ſi ita hic ponit
exemplū de vulgari expreſſa. ¶ In text.ibi.ſed ſi extiterit ⁊c.
hic loquitur qn̄ euenit caſus tacite pupillaris cōprehēſe in vul‑
2 gari. ¶ †Nota.primo ordinē ſcripture non attēdendum ſcḋm
3 intellectū de quo.ſ.dicetur i gl. ¶ †Scḋo no.ꝙ teſtm̄ paternū,
⁊ pupillare dicuntur vnū,⁊ idē teſtm̄ de quo dicetur in.l.patris ⁊ filij.
ſ.eo. ¶ Tertio no.ꝙ pater pōt facere ꝯſilios ſuos,⁊ neceſſa‑
rios filios quos ſibi ſuos,⁊ neceſſarios facere pōt,de quo di‑
4 cā in.l.ſi plures.§.quos poſſum.ſ.e. ¶ †Quarto no.i ver.⁊ ſi fi‑
lius heres.ꝙ ex vulgari expreſſa videtur ꝙ poſſit ſuccedi ſpu‑
beri,⁊ ita nōnulli dicebāt pbari per iſtū tex.ſed cōtrariū vidi‑
mus in.l.i.in prin.ſ.e. ¶ Nec ob.iſte tex.in ver.qr exponitur in
5 teſtatore. ¶ †Vltimo no.ꝙ vulgaris expreſſa continet tacitā
pupillarē ad idē.l.iam hoc iure.ſ.e.dixi cū limitationibus ſuis
6 in.l.i.in prin.ſ.e. ¶ †In gl.in ver.ꝯuertetur.ibi.arg.ꝯ.C.de
teſt.⁊c.Quia gl.hic nō bene aperit,nec bene declarat hāc ma‑
teriā,ideo Bar.hic plenius ꝙ alibi attingit an ⁊ qn̄ ordo per‑
uerſus vitiat,⁊ facit tres caſus prin.vt hic per eū.Cui adde in
quantū cōcludit ꝙ omiſſio leuis ſolēnitatis nō vitiat per.l.i.
7 §.ſi.de ven.inſpi. ¶ †Ex quo infert Bart.ibi qḋ omiſſio ſigni
crucis nō vitiat inuētariū,lꝫ lex illud requirat.l.ſi.poſt prin.⁊
ibi hoc etiā tꝫ Bar.C.de iure deli.⁊ idē tenēt Bal.⁊ Ang.i.d.
l.ſi.§.a.⁊ Bal.in.§.quibus in.i.ꝯſti.C.⁊ Ang.in.l.ſi vo nō implēs.
in auth.de here.⁊ fal.idē tꝫ ꝙ antiq quos refert ang.i.l.i.§.hec
ſtipulatio.ſ.ſi cui pluſꝙ per.l.fal.Et ibi etiam refert ꝙ Old.⁊
Hoſt.in.c.rai.de teſt.ꝯtrariū tenuerūt p.d.l.ſi.in prin.iūcto.§.et
ſi prefatā.cū gl.in ver.ſolidauerit.⁊ h d.ang.in.d.§.hec ſtipu‑
latio.eſſe tutius.alle.Io.an.in add.ſpe.in ti.de inſtr.edi.§.ſi.in
addi.inci.lꝫ dubitet.alſ incipit cū quidā,⁊ ibi ſimiliter tꝫ opi.
hoſt.per.d.§.⁊ ſi prefatā.cū gl.⁊ per tex.in.l.ſancimus.in auth.
de here.⁊ fal.⁊ in ver.modū.idē Sal.in.d.l.ſi.§.ſin autem dubius.
alle.gl.in auth.de teſt.§.lꝫ in ver.venerabilia.co.vij.q tñ gl.nihil
facere vr̄.Idē tenet frā.de rā.i.d.l.ſi.vbi refert hic Imo.lꝫ de
predictis nō faciat mētionē.idē Sal.⁊ Ful.in.d.l.ſi.§.i. Quia
nō eſt verū ꝙ omiſſio leuis ſolēnitatis nō vitiat niſi cōcurrat
ruſticitas per.l.i.§.ſi.de ven.inſp.Imol.in.d.§.hec ſtipulatio tꝫ
hāc opi.p.d.§.⁊ ſi prefatā.cū gl.vbi vr̄ pbari.ꝙ niſi oia,⁊ ſin‑
gula ibi enumerata obſeruentur vitiatur inuētariū.Imo.vero hic
dicit tutius eſſe ꝙ apponatur ſignū crucis,tñ ſm eū ſi qs vellet
tenere opi.bar.poſſet rńdere ad.d.§.⁊ ſi pfatā.ꝙ referatur ad ea
q̄ nō ſunt leuis ſolēnitatis. ¶ Paſſiuo nō pōt dici miſ duo‑
a bus a ⁊ vltra predicta ꝯ opi.Bar.poſſet adduci ꝙ lꝫ regula
ſit ꝙ omiſſio leuis ſolēnitatis nō vitiat.d.l.i.de vē.inſpi.Tñ
fallit niſi ꝯdōnaliter ſit facta mētio alicuius leuis ſolēnitat.pu‑
ta ſi fiat ſic ⁊ ſic,nā ſi tūc vna ex illis leuibus ſolēnitatibus omit‑
tatur vitiatur actus.ita ſingulariter firmat Bald.in.aut.m.tri.et
aute.C.qn̄ mu.tu.offi.fun.po.per tex.in.l.pretor.in princi.ſ.de
colla.bo.⁊ eſt de mēte Ange.in.l.ſi.§.ſi vero oppoſitū.C.de iure
deli.nictis ibi.no.per bar. ¶ Sꝫ text.in.d.§.⁊ ſi pfatā.loquitur
cōditionaliter ergo ⁊c.tñ qr equior,⁊ humanior eſt opi.bar.eam
ſuſtineo,⁊ primo qr tex.in.d.§.⁊ ſi prefatā.cū gl.refertur ad ſolē‑
b nitates nō leues b.vt.ꝯ.dixi ſm Imo. ¶ Nec ob.d.l.pretor.in
prin.qr illud qḋ ibi dr̄ eſt verū qn̄ in ſpē regritur aliqua leuis ſo‑
lēnitas,ſecus ſi gn̄aliter,lꝫ per modū cōditionis fiat mētio de
ſolēnitatibus.qr tūc preſumitur in dubio ſe voluiſſe referre ad
eas q̄ nō ſunt leues. ¶ Nec ob.ratio Ful.qr imo tex.in.d.l.i.
§.ſi.ſm intellectū gl.⁊ Cy.ibi probat qḋ in leuibus ſuccurritur
omnibus idiſtincte,ſꝫ in nō leuibus ſuccurritur ruſticitati. ¶ Pre‑
terea ſm ꝙ tenēt quidā,vt Cy.⁊ Mar.ſil.in.d.l.ſi.§.i.cū illa ſo‑
lēnitas requiratur fieri manu heredis illud eſt verū de neceſſi‑
tate qn̄ ſcit ſcribere.alſ ſecus.Tñ intētio Bar.⁊ aliorū in loc.
preal.eſt ꝙ requiratur etiā in nō ſcientibus ſcribere cū nulla bona
rō reddi poſſit inter ſcientē ſcribere,vel nō cū etiā idiota ſciat

a ¶ Dubius ꝙ requiratur.voluit Abb.ꝯſ.lxxiij.ij.lib.Bal ꝯſ.rxix.⁊.ccccxxi.iij.li.⁊
que dicatur leuis ſolēnitas,vide p eundē alex.ꝯſ.cxiiij.i ij vol.col.vi.ſi.poſt en c ren
ob.⁊ in cōſ.xcviij.in.iiij.vol.col.ſi.⁊ ibi q̄ dicatur leuis cuius omiſſio i c r tol.⁊ adde
an omiſſio ſolēnitatis q̄ pōt ſegui in actū habeat illū vitiare p fely.l.c.a ſi ꝯ.xv.ſi.tu
v ero attēde.extra,vt lit.nō ꝯteſt.⁊ vide eundē Fel.i.c.cū ordinē.de reſcrip.vbi.ſi ſo‑

facere cruces,lꝫ tex.ibi ſi recte inſpiciatur videatur ſentire illud ꝙ
dicit Marti.ſil.⁊ ſeq.vtraqꝫ opi.eſt ſuſtentabilis.iſi cōſuetu‑
8 do approbat opi.Hoſt.vt etiā fatetur h imo. ¶ †Itē Bar.hic
c circa ordinē tpis cōcludit ꝙ iu iam ordinatis preferēdus c eſt
antiquior. ¶ Adde ꝙ limitari dꝫ niſi iunior habuiſſet digni‑
tatē ab impatore,ſenior vero ab inferioribus.vt eſt tex in.l.ij.ſ.
de al.ſeri.⁊ no.Ro.in.l.ſi vero.§.de viro in.xxix.fal ꝯ.ſol ma.⁊
no.gl.in.l.reſtituende.C.de ad.di.iu. ¶ Plures dari poſſent
fallentie in materia iſtius antiquitatis quas dixi in.l.cū quis.
9 ſ.ſi cer.peta.†vbi inter alia tetigi quod doctor iunior legens
prefertur antiquiori non legēti pe.l.ij.C.vt dig.or.ſer.lib.xij.
fuit no.Ang.in.l.a.C.de conſul.e.li.⁊ ibi hoc etiam firmat Io.
10 de pla.† ⁊ quid ſi quis doctor eſt in vtroqꝫ iure d an prefer.tur
d ſenior doctor:in altero tantū ponitur in.c.clerici.de iudi.⁊ per
doct.in.l.ſed ⁊ milites.ſ.de ex.tut.arg.illius litere. ¶ Et dicit
Bal.in.c.clerici.quod doctor habens magnū ſalarium pre‑
11 fertur habenti minus. ¶ †Et in iſta materia an ⁊ qn̄ attenda‑
e tur ordo. e Vide per gl.Et Ca.plene.in.c.cū dilecta.de reſcri.
⁊ in.c.pe.de purg.can.per Iac.de bel.in.l.quoties.in prin.vbi
hōa litera.ſ.de vſuf.per Cyn.Ange.⁊ Imol.in.c.nec enim.ſ.
de ſol.per Old.⁊ Bal.i.l.ambiguitates.C.de teſ.plenius Bal.
in.l.ſi duos.in prin.de execu.tu.per Iac.bu.⁊ Bal.in.aut.hoc
amplius.C.de fidei.⁊ ibi in prin.ponit vnū dictum Bar.per
Bal.in.§.quibus.in.i.conſti.C.per Saly.in.l.preposteri.⁊ in
l.ambiguitates.de teſt.per Imo.in.l.ſi cōſeruus ita.ſ.de ſi
pu.ſer.⁊ in.l.cū teſtō.§.i.ſ.de here.inſti.⁊ ibi ponit vnū ſingu‑
12 lare Cy.Bal.Ang.⁊ Imo.ar.illius tex.vꝫ †ꝙ ibi alſ plura
inſtra reperiuntur in eadē charta facta eodē die primo ſcriptū
intelligitur primo ꝯfectū.de quo no.Bar.Bal.in ꝓhe.C.circa
ſ.per illū tex.⁊ Bal.in.l.de rebus.C.de do.ante nup.cū ꝯcor.
Tñ vbi reperiuntur plura inſtrā ſucceſſiue facta ſemꝑ fingitur illud
preceſſiſſe,qr tūc actū i vltio miſi foꝛe validū ſm Cy.⁊ ſeq.
13 in.d.§.i. ¶ †Ex quo inferūt ꝙ ſi primo reperitur ſcriptū inſtrm
donationis facte filio deinde cōtineatur inſtrm emācipationis
filij tūc debemus ordinē ſcripture cōuertere. Quaſi donatio
facta fuiſſet filio in ptāte nō valuiſſet.l.ij.C.de inoff.do.ſecus
qn̄ ſit filio emācipato,io ꝓſumitur emācipationē pceſſiſſe dona‑
tionē.Et iſta inueſtigatio eſt vtilis qn̄ res donata nō fuit tra‑
dita,ſi aūt tradita fuiſſet tunc etiā dato ꝙ a prin.nō valuiſſet
ſi fuiſſet facta filio in ptāte,tñ morte donatoris cōfirmata fuiſ‑
ſet.l.donationes.C.de do.inter vi.ex quo traditio vel aliqd loco
traditionis interuenit.alſ non ꝯfirmaretur p.l.papi.cū ibi no.ſ.
14 de do.inter.vi. ¶ †Allegatur etiā iſte tex.p Bar.in.l.quidā cō‑
ſulebat.de re iu.i vlt.col.ꝙ lꝫ ante oīa debeat opponi exceptio
declinatoria fori.l.ſi.de excep.⁊.inter monaſterium de re iud.
cū ſi.Tamen ſi in eadem ſcriptura primo qs opponat cōtra
actionem ſcḋo cōtra iudicē videtur exceptio ꝯ iudicē primo op‑
f poſita ſm ordinē intellectus,vt hic ⁊ ſequitur Bal.in.l.exceptio‑
nem.C.de proba.in.ij.col.⁊ in.l.ſi.C.de iud.⁊ in.d.§.quibus.⁊
Imo.in.d.l.ſi ita ſcriptum.de leg.i.⁊ Ange.in aut.de exhi.re.
§.primo. ¶ Et predicta procedūt vbi eſt neceſſe ordinem ſer‑

lēnitas nō neceſ‑
ſaria inepte pona‑
tur actus ipſe vitiet.
Et ſolēnitas leuis
q̄ ponitur p f. ma ſi
nō obſeruetur red‑
dit actū nullū.ita
fely.p nlebre in.c.
cū dilecta.col.xv.
⁊ amplia.de eino.
¶ Et an ⁊ quan‑
do omiſſio ſolēni‑
tatis maxie leuis
vitiet,vide Ang.
ai c.in.i.in h.ar ſt.⁊
p doc.ꝯ.ſ in.ſſ.
de ope.no nū.vbi
de inocatiōe diui‑
ni nois vel nois
impatoris ſi omit‑
tatur vt vitiet actus,
⁊ de multis ſilibus
q̄ōnibus hr̄ ibi.aut.
frā.ne.de doctori‑
bus dec.excep.
b ¶ Solēnitates
vid ꝯ.ſ.i d.hac cō‑
ſultiſſima.i.ſi C.q
teſt.f.c.p ol.⁊ in.l.
ſi i primi.in.ij col.
in.vij.limita.C.de
iure delibe ꝯ bo.
dip.
d ¶ Preferendus
adde qḋ maior or‑
dine dignitatis ſit
pferēdus antere‑
cepte do in ſ Ro.
ſin.ſuo ſo.xix.et
multa de antiqui‑
tate.vide cur ꝯ o‑
ſui in.l gall.i pri.
ſ.de lib ⁊ poſ.ku.
Franc.cur.
e ¶ In vtroqꝫ iu‑
re vide Iaſ h.c.ſ
iij.ro.vbi pleniſſi‑
me.⁊ vide Fel.in
cap.i cum ꝯ il ceta.
in ꝯ.volum.de re‑
ſcri.⁊ vide dem.
Bal.de barto.in
conſi.ſuo quod in‑
cipit in preſenti conſultatione pro eius inueſtiganda veritate.vbi cōſuluit qḋ in tā‑
tum doctor in vtroqꝫ iure preferturdoctori in altero tātū ꝙ ſi vnus eſt doctoratus
primo in artibus,⁊ alius doctor fuerit poſtea doctoratus in artibus,⁊ medicina pre‑
fertur iſte ſecūdus primo:⁊ ſi primus poſtea accepit gradum doctoratus in medicina
ex quo ille doctoratus in medicina.⁊ in artibus.licet poſterior debet precedere primū
doctoratum in artibus,⁊ ſic incepit obtinere primū locū,⁊ eſſe in iure,⁊ quaſi poſſeſ‑
ſione prelationis, ergo dictum locū ⁊ eius predictum ſemel queſitum tāquā ius ſemel
veniēs nunquam digrediens nō poteſt ſibi auferri per aliū ſuperuenientē,nā ſuper‑
ueniens gradus alteri ex poſt debet intelligi ſupueniſſe ſine preiudicio tertio ſeu iu‑
ris tertio queſiti per no.in.l.gallus.§.⁊ quid ſi tantum.ſ.de liber.⁊ poſthumis.⁊ p
alia iura per ipſum alle.dixi plene in trac.meo de preſtātia doctorum.in.viij.limita‑
tio.de prelationibus doctorum in.xiij.q.prin.⁊ ſeq. Thom.dip.
c ¶ Ordo.dicit Bal.in.l.i.C.de appel.⁊ Bar.in.l prolatam.C.de ſen.quod vbi ordo
non eſt de ſubſtantia,ſed de iuſtitia quod peruerſio ordinis nō vitiat.ideo tꝫ Abb.
in.c.vxoratus.de cōuer.cōiug.quod ordo iſte ꝙ vxor pmittat prius viro ingredi re‑
ligionē anteꝗ ipſe ingrediatur ꝙ nō vitiat ingreſſus.Et predicta omnia ſequitur Are.
cōſ.lxix.vbi cōſuluit ꝙ clericus in minoribus qui cōtraxit matrimoniū,⁊ ante carna‑
lem copulā fecit ſe pmoueri ad ſacros ordines,⁊ adeptus eſt epatum ꝙ recipit exe‑
quutionē ordinū,lꝫ vxor nō vouerit caſtitatē vel religionē intrauerit vt prius tene‑
batur,⁊ an prepoſteratio ordinis vitiet.vide qḋ voluit Laro.conſi.cccci.⁊ vide ad
iſtam prepoſterationem ordinis an ⁊ quando attendi debet,⁊ an ⁊ quando vitiet
vide per doc.poſt tex.glo.in.l.prepoſteri.C.de teſta.Ant.Fran.

narie: q̄ ſic nō attendit̄ ordo ſcripture vt hic, ⁊ in l. quid ſi alle.
15 in gl. cū ſi. alſo ante lectus. ¶ †Unde dicebat eleganter Bal. in
aut. hoc amplius. in pe. col. C. de fideicō. q̄ primo noīatus in
cōtractu pſumit̄ principal. ſcḋo noīatus pſumit̄ fideiuſſor. Qḋ
eſt verū ſi ſcḋo noīatus poterat intercedere: ſed ſi nō poſſet in
tercedere, tūc glibet pſumit̄ principalis, niſi ſtat ſup re vnius
a tñ vel niſi ᵃ ad vnū tñ res perueniat vel niſi ſit color queſit⁹,
vt ibi plen⁹ per eū. ad qḋ vide qḋ leg. ⁊ no. in l. vir vxori. §. ſi.
vbi tex. valde ſing. ſ. ad velle. ⁊ in aut. ſi qua mulier. ⁊ quod ibi
doc. maxime Bal. C. eo. ⁊ Bar. i. l. eos in princ. ſ. de duo. reis. ⁊
tex. in l. ſed ⁊ ſi mi. §. i. ſ. ad mac. ¶ In gl. in ver. cōprobata. in ſi.
prime due ſol. cōiter reprobant. tertiā tz Bar. ⁊ Ange. hic: q̄
q̄ñ eſt inſtitutus filius lz primo in eadez ſcriptura facta fuerit
ſubſtitutio pupil. tñ ſm ordinē intellect⁹ pōt videri primo fa
cta inſtitutio filij. Quod videri nō pōt vbi filius eſt exheredatus,
⁊ iſtū intellectū etiā approbat gui. de cu. in l. precibus. in
vij. col. C. eo. in materia vulgari. ſed Pe. Cy. Nico. de neap.
Jac. de are. ⁊ Rar. Bal. Imo. Pau. de ca. rap b. hic ⁊ Bal. in
l. ſi. in. xiij. q. C. de here. inſti. ⁊ Bal. in l. ambiguitatē. C. de teſta.
tenēt cōtrariū. ⁊ bene iudicio meo: q: dicta ratio diuerſitatis
non videt̄ bona attento q̄ etiā q̄ñ filius eſt exheredatus, ⁊
extrane⁹ eſt inſtitut⁹ poſt ſubſtitutionē pupil. vr̄ ſcḋm ordinē
intellect⁹ primo loco factā inſtitutionē ſicut q̄ñ fili⁹ eſt inſti
tutus, maxime q: quo ad ſubſtitutionē pupilla. nō eſt in cōſide
ratione q̄ filius ſit inſtitutus an vero exheredatus. l. ſi. §. ſubſti
16 tuere. ſ. e. ¶ †Itē q: oīa i teſtō facta cēſent̄ facta eodē inſtā
ti. ⁊ ſcḋm ordinē intellectus. l. i. in ſi. C. de inſtit. ⁊ ſub. l. Zetus.
C. de fide inſtr. Ideo dixit prefati doc. q̄ aut ex internallo factū
eſt teſtū poſt ſubſtitutionē, ⁊ nō vz. ita itelligat̄ tex. hic in pn.
q: acceſſoriū nō pōt ſtare ſine prin. l. ex pupil. ſ. e. l. nō dubiū.
cū vulg. C. de legi. ſz tūc ōtinēti, ſ. ſecus, ita intelligat̄ d. ver.
ſed ſi qs. ¶ No. tex. hic in prin. vbi tex. videt̄ loq q̄ñ vnū erat
teſtū: q: rñde q̄ nō obſtāte internallo ſubſtitutio ⁊ teſtū pōt
dici vnū reſpectu pſone vnius teſtātis, vt dicit gl. hic in ver.
vnum in prima expōne. ¶ Itē nō eſt abſurdū ſingulare poni
pro plurali. l. i. vſu. §. i. cū vul. ſ. de ver. ſigni. ¶ Nec ob. gl. i ver.
deinde. dū dicit eadē hora vel alia: q: intellige alia. ſ. cōtinua
ta ante primū actū perfectū. ⁊ tūc remanet differētia an teſta
tor ſibi fecerit heredē, ⁊ poſt ſubſtituat. ⁊ tunc vz aliās ſecus,
vt hic p Imol. Et quāuis ſuſtētabilis ſit vtraq opi. tñ nimis
rigoroſa eſt opi. Bar. nā qua rōne ſi legata pus ſiant q̄ inſti
tutio nō vitiat̄, eadē rōne idē in ſubſtitutione pupil. primo fa
cta. Unde opi. pe. ⁊ ſequa. puto veriorē, ⁊ magis cōcurre q: non
refert quo ad hoc an pupilla. ro fiat inſtitutio an exheredatio.
17 ¶ †Sed ſi tenemus opi. Bar. ⁊ An. poſſet ſm eos inferri ad
§. q̄ñ in libello dixi quare peto te cogi ⁊ cōpelli ac cōdēnari ad
centū q̄ procedit libellus nō attēto ordine ſcripture: q: ſcḋm
ordinē intellect⁹ vr̄ primo petiti cōdēnari poſtea exequutio
nez fieri. ſ. cogi. ⁊ cōpelli ſicut inſimul hec inſtitutio ſcḋo facta
videt̄ ſcḋm ordinē intellect⁹ precedere ſubſtitutionē primo fa
ctā. Et iſtud idē tenet Bar. i. l. ſi cū nulla. ſ. de re. iu. ⁊ ibi Bar.
⁊ Bal. in l. i. C. de exec. rei iud. ⁊ Bar. in l. quidā. per illū tex. ſ.
de pe. leg. ⁊ Bal. in §. quib⁹ in. i. cōſti. C. ⁊ in l. cōuenticulā. cir
ca. iij. col. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in l. edita. in. xxv. col. de edē. i repe.
padua. ⁊ Ang. in l. galli⁹. §. i. ſ. de libe. ⁊ poſthu. ⁊ in l. nec em. ⁊
ibi Imo. ſ. de ſol. idē d. ant. in c. ex. inūata. de iud. no. in ſimi
li. Bal. in l. ij. in. i. colū. C. ne li. po. Sec⁹ aūt ſi ſimplr̄ petat̄ cō
b pelli, ⁊ ſic petat̄ exequutio ſine cōdēnatione ᵇ q: tūc nō pcedit
libellus. p. d. l. i. ⁊ d. l. ſi cū nulla, ⁊ vtrobiq ſirmat Bar. ⁊ Bar.
in extraua. ad repri. in ver. ſine ſigura. vbi hoc nō. limitat non
pcedere in caſibus in quibus nō pducit̄ libellus p ea q̄ dixi in
l. ſin. ſ. de lib. ⁊ poſt. ¶ Sed l. d. ant. ⁊ Imo. in. d. c. ex. inūata. de
iudi. tenent indiſtincte q̄ iuſo in oībus cauſis poſſit ſuſtineri
dictus libellus: q: petita exequutione vr̄ prius petita cōdēna
tio ex quo narratio eſt apertis ad hoc. idē tz Bald. in addi. ſpe.
in ti. de feu. vi. col. ⁊ raph. cu. ⁊ Joa. de imo. in l. in ſumma. ſ. de
18 reind. ¶ †Nouem̄. q̄ q petit gño vr̄ petere, ⁊ antecedēs. l.
e illud. de acqui. here. l. ad rē mobilem. l. ad legatū. ſ. de pcu. c. ex
parte. de ſpon. ⁊ hr̄ in. c. cōſtitutus. ⁊ ibi gl. de reli. do. ⁊ in ſimi
li alle. Bar. in l. ex diuerſo. §. i. circa prin. de rei vē. Qui tractat
de acte petitione hereditatis q prī⁹ nō petīt ſe herē edē decla
rari. Uel ſi agat rei vēdi. ⁊ prima nō petierit ſe heredē dūm de
clarari q̄ nihilominus vz libellus. ar. d. l. illud. cum ſi. facit qḋ
no. Bald. in aut. dos data. ad ſi. C. de do. ante nup. qḋ magis
placet q: ſemp conari debemus libellū ſuſtinere ſi ſieri pōt. vt
19 no. Inn. quē oēs ſequunt̄ in. d. c. examinata. ¶ †Dicit etiam
Imol. in. d. l. ſi cū nulla. qḋ ſi in fine libelli fuit adiecta clauſula
illa cōſueta ſup oīb⁹ oīb⁹ petit ſibi iuſtitiā miniſtrari: ⁊ tūc pro
culdubio ſuſtinet̄ dict⁹ libel. q: p illā clauſulā vr̄ petere etiā
d cōdēnari ᵈ alle. qḋ leg. ⁊ not. in c. ij. de or. col. ¶ Et in materia

ordinis vltra pdicta vide vnū vbū p Bal. in diſpu. inci. accu
ſatus de vi. turbanna. cir. xi. col. Ubi alle. dicit q̄ ordinē libello
rū iuris ordo ſubſequit̄: q: q̄ vltimū eſt in ꝯcluſione dz ſeq in
deciſiōe. Unde ſi actor petierit pmitteri ſup poſſeſſorio, ⁊ pe
titorio pri⁹ pmittabit̄ ſup poſſeſſorio pper ordinē ſcripture.
1 ¶ Subſtitutio facta per hec verba, quiſqs mihi heres erit
facit qḋ non vocat̄ niſi ille qui fuit ſcriptus heres, nō autem
ille cui fuit acquiſita hereditas ex diſpoſitione legali.
2 Heredis appellatiōe intelligit̄ de pxīo ⁊ immediato herede.
1 Cum filio. †Per ſubſtitutionē factā per hec verba qſquis mihi heres erit nō vocat̄ niſi ille q fuit ſcript⁹ hrs nō aūt ille cui fuit acqſita hrēditas ex diſpoſitione legali. h. d.
2 ¶ †Uno. q̄ appellatiōe heredis ᶜ intelligit̄ de primo, ⁊ imme
e diato herede, nā hic quātūcūqs dñs ſerui alieni inſtitut⁹ effi
ciat̄ heres per ſeruū, iuxta. l. placet. ſ. de acq. he. nō tñ cōuenit̄
in ſubſtitutiōe facta p illa verba qſqs mihi heres erit. ad idē
eſt tex. in l. q liberis. §. hec vba. ſ. eo. ¶ Et eſt ratio q: vr̄ affe
ctionē habuiſſe nō noīatū tñ, nō aūt ad aliū cui p pſonā no
minat̄ acqri potuiſſet. Extra iſtū caſum. ⁊. d. §. hec verba. an
ſit alius caſus vidiſtis in l. gallus. §. etiā ſi parēte. ſ. de libe et
poſth. ¶ In gl. in ver. ſcriptos. ibi nō aūt adiute. intellige tñ
hāc gl. nō pcedere q̄ñ ipſemet inſtitutus ab inteſt. hereditatē
poſſideret, q: tūc admittet̄ ſubſtitutus, vt eſt tex. in l. ij. in ver.
plane. ſ. e. ¶ In gl. ibi. l. in ſubſtōne. intellige hoc verū, q̄ñ p
qrelā totū teſtū nō rūperet̄ iuxta. l. circa. ſ. de inof. teſt. ſec⁹ ſi
in totū rūperet̄ iuxta. l. papi. §. ſi ex cā. ſ. de inof. teſt. ¶ Extra
gl. querit hic Bar. qḋ ſi ſeruus iſt iuſſu dñi portionē heredita
tis ingreſſus eſt, ⁊ adiuit poſtea eo effecto ſui iuris euenit con
ditio pupil. ſubſt. An cū iſte ſeru⁹ capere poſſit nūc admitta
tur ex pupil. ſubſt. ⁊ ꝯcludit q̄ ſic reprobata opi. Cy. q̄ñ etiā
nudo noīe remāſerat hrs iuxta. l. q cohrēdi. in princ. ſ. de ꝯdi. ⁊
demō. ¶ Adde q̄ hoc tenēt oēs in l. cū filio. in pn. de le. i. ⁊ vl
tra eos alle. tex. i. l. coheredi. §. i. ſ. e. ⁊ in vbo. alū dixite. ⁊ ibi ſm
aliū intel. eſt caſus p opi. gl. hic in ſi. dū alle. l. ſi ſol⁹. de acqui.
here. ¶ Utrū aūt in caſu l. noſtre p illa vba qſqs mihi heres
erit ſi iſtituto in portiōe. puta tertia accreuit portio coherēdis
nō adeūtis, ⁊ poſtea caſus pupil. ſubſti. eueniat admittat̄ ille
cui accreuit nedū p portione in qua eſt inſtitutus ſed etiā pro
ea q̄ accreuit. text. eſt in l. in teſtō. ſ. eo. q̄ ſic. ⁊ ibi videbimus.
1 ¶ Subſtitutio vulgaris expreſſa cōtinet tacitā pupillarē,
⁊ ecōtra pupillaris expreſſa continet tacitam vulgarez, ⁊ ſub
ſtitutio reciproca facta duobus impuberibus cōtinet vtrāqz,
ſed facta diſparibus continet vulgarem tantum.
2 Statū loquens de vulgari non trahitur ad reciprocā: q: q̄ re
ciproca cōtineat vulgarem ⁊ pupillarem eſt per extēſionem.
3 Uerbum ſubſtituo eſt verbum commune.
4 Subſtō ꝯprehēdit expreſſam vulgarē ⁊ expreſſam pupillarē,
ſi dico inſtituo filium ⁊ ſubſtituo titium, ſi filius ſit impubes.
5 Determinatio vnica quando refertur ad plura determinabi
lia debet ea pariformiter determinare.
6 Subſtitutio bonū eſt quod fiat diſtincta ⁊ ſpecificata in per
ſonam cuiuſlibet, ne aliās ex diſparitate perſonarum poſſit
oriri queſtio voluntatis.
7 Subſtitutio vulgaris expreſſa an contineat tacitam pupilla
rem, quādo habeo duos filios impuberes, ⁊ vni de per ſe vul
garem feci, ⁊ alteri pupillarem.
t Nam hoc iure. †Subſtitutio vulgaris expreſſe cōtinet tacitam pupillarez, ⁊ ecōtra pupillaris expreſſa cōtinet tacitam vulgarē, ⁊ ſubſtitutio reciproca facta
duobus impuberibus cōtinet vtrāqz, ſed facta diſparibus cō
tinet vulgarē tantum, ⁊ ideo ſeparatim eſt cuilibet ſubſtituen
dus, vt ſic in perſona pupillari ꝯtineat̄ vtraqz, ⁊ ne relinqua
tur voluntas qḋ. ⁊ tunc eſt enumeratiuus. vt in perſona pupilli
vtraqz. ſ. vulgaris exprimat̄. h. d. tota. l. ¶ Nota q̄ vulga. ex
preſſa cōtinet tacitam pupil. quod iuriſta eleganter ſm Bal.
in l. precibus. in. v. co. C. e. niſi ſtatutū diceret q̄ ſtatuta ſeruen
tur ad literā ſine interpretatione vel aliquo extraneo intelle
ctu: q: iſte ē extraneus intellect⁹ a verbis. alle. in ar. l. in his. ſ.
de condi. ⁊ demon. ⁊ dixi in l. i. circa tertiū effectum vulgaris
ſubſtitutionis. ſ. e. vbi tetuli Imo. in c. Ray. tenere cōtrariū,
⁊ tñ ſuſtinui opi. Bal. p quo vltra ibi dicta, vide not. p Bal.
in aut. ſi qua mulier. i ſi. C. de ſa. ſan. eccle. ⁊ in l. maximū vitiū.
in ver. idē facit ad aliā. q. C. de lib. prete. ⁊ i. l. ſi quis filiū. e. ti. ⁊
in l. liberius. §. ſi. C. ad treb. ⁊ in l. non dubiū. in. ij. col. de leg.
⁊ iur. ⁊ in l. ij. C. de execu. rei iud. ⁊ Ang. in l. ſi ita ſcriptum. de
lib. ⁊ poſth. ⁊ Pe. de anch. in c. i. de conſt. ad ſi. ⁊ Imo. in l. ce
ſar. ſ. de publ. in quibus locis plene habes quid iuris quando
ſtatutum prohibet fieri interpretationem: vel dic quod verba
ſunt

a ¶ Ad vaſ. adde vt per Lud. Ro. conſi. xcix.
b ¶ Sine ꝯdēnatiōe. vide feli. in c. qualr̄ ⁊ q̄ñ i. ij. col. de acc. ⁊ dixi plene in extraua. ad repri. in. ver. ſine ſigura iudicij ſ od di. Bartol. Tho. dip.
c ¶ Alias. fortifica p ea q̄ vol. iu. ro. cōſi. cccxl. ⁊ q̄ libelli. vba ſunt interpretanda vt ſuſtineant̄ vide are. cōſi. cexvij. ro. cōſi lio. cexiv.
d ¶ Cōdēnari. vide plene p iaſ. in l. petēs. in. ij. co. et ſe. C. de pac. ⁊ ale. in. d. l. ſi cū nulla. in. ij. co. in princ. ſ. de re iu. ⁊ maria. ſoci. in cōſi. xxix. in pe. ⁊ vl. col. incip. viſis ⁊ inſpectis. Tho. dip.
e ¶ Appellatione hrēdis adde qḋ ēt appellatiōe hrēdis venit hrs hrēdis. l. nomē hrēdis. ſ. de v. ſi. ⁊ ex hoc inferi q̄ hrs hrēdis in libello poteſt dicere ſe heredē ſimpliciter ⁊ libellus procedit de q̄ per Bal. ⁊ Ang. in l. ij. ſ. de pe. he. ⁊ in l. ſi quis filiū. §. i. ſ. de ac. hr. per Bal. in l. ſi. C. de her. inſti. adde tñ an ⁊ quando appellatione heredis veniat heres hrēdis, ⁊ vid p ale. in conſ. xxxi. in ij. vo. ⁊ vid eum. alex. in ꝯſ. clxxij. in pn. in. v. volu. ⁊ ibi an hrēdes heredum veniant ad ſubſtitutionem q̄ñ teſtator dicit heredes infra ſcriptos ſubſtituo ⁊ primi heredes deceſſerint an̄ euētū ſubſtōnis. Fran. C.

ſunt pciſa vel qd nō recipiat extēſionē vel ſubauditū intellectū, a vel dic q̄ intelligant ad l'am put iacent an verba aliquam patiantur interpretationē. ¶ Alius caſus eſt in quo non cō prehendāt tacitā pupillarē qui ponit ibi in tex. in ver. ſed aliter aliū ponit gl. hic in l. alterū aliū ponit bal. in l. ū. C. de na. lib. q pbat p tex. in l. ſi is q bonis. ff. e. ⁊ ibi dicet. Ali⁹ caſus ē ſm Pau. de ca. q̄ vulgaris expſſe eſſet ab initio inutiliter facta: q2 tūc vulgaris expreſſio vitiari dz ⁊ tacitus. l. iij. §. q bz. ff. de ſer. ruſt. pre. Sed nō puto. Pau. de ca. recte loq. q2 eſt 3 no. p bart. in. l. a. ad h. pn. ff. e. Alias fallē. vide in. l. i. ff. pn. circa tertium effectū vulgaris. ff. e. ¶ Caſus autē in qb⁹ pupillaris nō continet tacitā vulgarē vide in. d. l. i. in prin. poſt Bar. ibi i. v. q. pn. circa pmū effectū pupillaris. ¶ Itē not. in v̄. quidē ius ⁊c. qd reciproca facta duob⁹ impuberibus 2tinet in pſonam cuiuſli-
2 bettā vulgarē q̄ pupillarē. ¶ †Itē not. ibi tractū ſm Ange. q̄ ſtatutū loquēs de vulgari non trahit ad reciprocā: q2 qd reciproca 2tineat vulgarē ⁊ pupil. eſt p extēſionē vt hic in verſi. tractū. ⁊ eſt ppriE tertia ſpēs de p ſe. ⁊ h in v̄. tertiū. qd nō reperit alibi ſm oēs. Statuta enī tanq̄ ſtricti iuris nō recipiunt interpretationē extēſiuā ſm Ang. in. l. 2ſtōnes. ff. ad munici. et in. l. q̄ quid aſtringēde. ff. de ver. ob. Sed iſtud intelligas ſcdm plene tradita p Bar. i. l. oēs populi. in. vi. q. pnc. p̄ eal. vbi tractat de interpretatiōe extenſiua. ſ. niſi ſtatutum faciēs mentionem de pupillari, vel vulgari aliqd induceret pter ius cōe nō aūt 3 vt colligit ex ibi no. ⁊ ſm ſbi dicta per Bar. limitabis et pulchrā deciſio. Ang. ibi. ¶ Sz 3 Ang. hic adduci pōt quia ſi iuo reciproca non eſt tertia ſpēs de p ſe, vt colligitur ex not.
b per Bar. i. l. lucius. in. i. q. ff. e. q̄ dicit q̄ eſt quedā adiectio[b] ſeu qualitas: ſicut dicim⁹ de actiōe de peculio q̄ nō eſt noua ſpēs actionis ab actione pncipali ex 2ctu, ſed eſt quedā adiectio. l. ij. §. cui congruit. ff. de pecu. ⁊ idē tz Bal. in repe. c. ſi pater. de teſt. in. vi. in materia reciproce. in ſi. Tū vt dicet in. d. l. lucius. reciproca ſaltem quo ad formā dicet ē tertia ſpēs de per ſe. vt pbat hic in verſi. ad tertiū quoq̄ gen⁹, nā ſit per verba vos inuicē ſubſtituo, ⁊ ſimilia de qb⁹ p Bal. i. d. c. ſi pater. in materia reciproce. circa pn. Quod non requirit in ſimplici vulgari vel papillari: ideo cū ſtatutū nō recipiat extenſionē actiuā, puto Ang. bene io. q cum limitatione de qua. ff. ⁊ hanc concordiā vr approbare hic Rapha. vbi diſtiguit. aut loquimur quo ad formā. ¶ Itē no. ex eo. ver. q̄ hic eſt tex. ſing. denominans hanc ſubſtōnē reciprocā, nec habem⁹ alibi tex. ita denominantem. lz gl. in pluribus locis eam appellet breuiloquā, vt no. gl. in. §. qua rōne. in h. de vul. ⁊ pup. ⁊ in. l. in teſtō. C. eodē. ⁊ in. c.
3 rav. de teſta. cum ſimili. ¶ †Itē not. ex iſto tex. ibi, cōi verbo ſubſtituo q̄ verbum ſubſtituo eſt cōe, ⁊ in hoc non eſt alibi iſte tex. ſm bal. ⁊ Ang. ⁊ imo. lz Bar. velit oſtēdere iſtū tex. hic nō pbare: q2 hic dō dicit cōi. q2 refert tam ad puberez q̄ ad impuberem nō autē dicit cōi: q2 verbum ſubſtituo nedum directas ſubſtōnes, vt hic: ſed etiā fideicōmiſſaria comprehendat, et hoc maxime dici poſſet ſm Bar. ⁊ Ang. hic vr q2 hic non agit de fideicommiſſaria. ¶ Dicit tñ Imo. q̄ poſtq̄ iuriſcōſultus abſolute, ⁊ indiſtincte appellat illud verbū cōe dz indiſtincte intelligi eē cōe. ſ. tam reſpectu puberis q̄ impuberis, ⁊ tā directarū quā obliquarū ſubſtōnum, ⁊ lz poſſet in dubiū refricari an iſte tex. pbet. Tñ hoc bñ pbat in. l. gñaliter. §. cō aūt. iūcta gl. in vbo ſobſtitui. C. de inſti. ⁊ ſubſti. no. gl. in. §. extraneo. inſti. de pup. ſobſt. in gl. i. ⁊ in. l. precibus. C. e. in glo. mag. ⁊ vidimus poſt Bar. in. l. cēturio. ff. e. ⁊ ponit Bal. in rub. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ⁊ in. d. c. ſi pater. de teſt. in. vi. lz Nic. de ma. diceret qd eſt directū non autē cōe. ⁊ male vt refert Bal. in. d. rub. Limita tñ predicta niſi verbum ſobſtituo adiungeret cū ver. here-
c dē: q2 tunc erit mere directū[c] ⁊ ſic nō aptū ad fideicōmiſſariā pp verbū heredē q̄ eſt directum, vt. l. i. in prin. de leg. i. ⁊ quaſi p totū. ita elegāter voluit bal. in. d. l. precibus. in. xir. col. qd dictū reputat valde no. Imo. in. d. c. rayn. in materia cōpēdioſe. ⁊ Ang. in 2ſi. xxir. inci. conſiderandū eſt. Quod intelligeremiſi in diuerſis orōnibus apponat verbum ſobſtituo, et verbū heredem, puta titiū ſubſtituo, et heredem facio: q2 tunc verbū ſubſtituo erit cōmune, ⁊ verbum heredem facio erit directum. ita elegātiſſime decidit Bar. in. l. centurio. ff. e. ver. ij. principaliter ⁊c. Et erit magnus effectus: quia poterit venire ex fideicōmiſſaria dato q̄ ex directa nō poſſet vel dato qd ex vtraq̄ venire poſſet, tñ habebit electionē, vt ibi p eū. ¶ De alijs verbis que dicūtur directa que obliqua, ⁊ q̄ cōia dicā poſt Bart.
4 in. d. l. centurio. ¶ †Itē not. ex eodem text. qd ſi dico inſtituo filium, ⁊ ſubſtituo titium quod ſi filius eſt impubes nedū ſobſtitutio comprehendit expreſſam vulgarem. vt dixi, ⁊ declarani. ⁊ limitaui in. l. gallus. §. quidam recte. ff. de libe. ⁊ poſthu. ſoper gl. ſi ver. vel ſic filiū. ſed etiam pupillarem expreſſam. vt dixi in. d. §. in prin. ad ſi. iiij. q. prin. ibi tacta p Bar. ff. eo. ¶ Quibus adde q̄ Bul. de cu. in. l. precibus. in materia pupillar. dicebat non propterea ridens ad queſitū q̄ aut teſtator dixit ſi filius a meus deceſſit titiū ſubſtituo, ⁊ erit vulgaris tñ, alle. text. in. l. cū in teſtō. §. i. ff. ti. i. ¶ Aut fecit mentionem de pupillari etate. puta ſi filius meus pupillus decedat, et tunc erit pupillaris expreſſa, alle. q2 vba pcedētia declarant ſequētia. l. ſi ſeruus. §. ſi. cū vul. de le. i. ſz certe vr dici poſſe q̄ etiā ſi ſimpliciter dixerit filiū, inſtituo, ⁊ titiū ſubſtituo cōprehendat nedū vulgaris expreſſa, ſz ēt pupillaris expreſſa p iſtū tex. Sicut enī dicimus expſſas illas q̄ cōtinent in breuiloqua ſaltē verbis gñalibus, vt dicet in gl. ita dicēdum eſt eadē rōe in iſto caſu. ¶ In text. ibi, in vulgarē tñ modo caſum not. q̄ reciproca facta inſtitutis nō cōprehēdit fideicōmiſſariā. ſed directā tñ vt hic ⁊ hoc magis cōiter tenet de quo vide plen⁹ p Bar. in. l. luci⁹. in. vi. col. ff. e. ⁊ in. l. ij. C. eo. ⁊ Bal. in. l. in teſtō. in. iij. q. C. de teſt. mi. ⁊ aliquid p eūdē hic ⁊ p Cy. in. d. l. precibus. per Ang. ⁊ Nic. de nea. hic. In qb⁹ locis pdictā limitant niſi adiectū ſit verbū q̄cunq̄ vel ſimile denotās tractū tpis, ⁊ plenius dicet in. d. l.
5 lucius. ⁊ in. l. centurio. ff. eo. ¶ †In text. ibi, ſed ſi aliter ⁊c. not. q̄ q̄ñ vna determinatio refert ad plura determinabilia dz ea pariformiter determinare. ⁊ taliter itelligi dz q̄ equaliter circa illa duo ſit diſpoſitū. Ad hoc ſemp allegat hic text. ⁊. l. ij. et l. quādo. C. e. ⁊ ibi ēt pbat idē eſſe ēt ſi ſit fctā ſubſtō de extraneo duobus impuberibus q̄ intelligit facta in caſu quo vtriq̄ pariter videat ſobſtituiſſe. ⁊ ſic in vulgarē tñ. ad idem facit in l. in teſtō. ſ. all. ⁊. l. ſi legatarius. §. ſi. de le. ij. ¶ Et facit ad. q. de qua ibi per Bar. hic tñ limita pceterq̄ in caſu. l. ſi ita ſcripſi. b de ma. teſt. ⁊. l. ſi ſeruus liber. ff. de ſta. lib. vbi fauore libertatis ſi teſtator legauit ſeruo ſuo fundū cū libertate ſub 2ditione cum filius ſuus ad. xiiij. an. puenerit, ⁊ cōtingit filiū ſuū impuberem decedere, lz expiret legatū fundi nō tñ expirat legatum libertatis. lz ſub eadē determinatione factū ſit vtriq̄. ¶ Unde benedi. de plum. dicebat ibi p illa iura limitari. d. l. q̄uis. nō procedere vbi eſſet maior fauor debitus vni determinabilium q̄ alteri. ¶ Scdo limita dictam regolam non procedere vbi eſt diuerſa rō tam in vno determinabilū q̄ in alio. vt not. Imol. in. l. Caius. ff. ſol. ma ar. l. cum mulier. l. a. iuncta gl. ff. e. ti. ⁊. l. ij. cum gl. in ver. manumitti. de off. pcō. ¶ Sed certe hec limitatio aperte repugnat huic lr̄e, nam hic impubere diuerſa erat rō q̄ in pubere. ⁊ tñ pariformiter determinatur: ergo ⁊c. Preterea dicendū puto qd diſpōne legis procedat limitatio Ioā. de imo. in. d. l. gallo a. Pro qua faciunt no. per Bal. in. l. ſi cuz dotem. in pn. ff. ſol. ma. in. iij. col. ⁊ no. per Ang. in aut. de here. ⁊ fal. §. hinc nobis. ad ſi. Sed in diſpōne hois vr q̄ non procedat dicta limitatio per. l. nſam niſi in caſu. d. l. ſi ita ſcriptum.
d ¶ Alias limitatiōes[d] colligere poteritis ex his que tradidi in. d. l. gallus. ⁊. ff. ff. de li. ⁊ poſth. ⁊ hic adde q̄. ſ. dicentur circa
6 ſi. ¶ †Itē no. ex iſto tex. in ver. hic itaq̄ caſu magis conſultus eſſe q̄ fiat ſubſtō diſtincta, ⁊ ſpecifica in perſonā cuiuſlibet: ne alias ex diſparitate perſonarum poſſit oriri qd voluntatis. Et q2 anteq̄ deueniamus ad gl. Bar. hic ad iſtud principiū procedit opponēdo de. l. ſi cū dotem. in pn. ff. ſol. mat. ⁊ de. l. commodiſſime. ff. de li. ⁊ poſth. circa qd reprobat opi. Cy. vt hic p eum. ¶ Adde q̄ pro Cy. adduci poſſet: q2 imo per vulgarem agitur de fauore pupilli: quoniā ſubſtitutus adeundo ex tacita vulgari confirmabit tabulas pupil. iorta. l. apud iolianum. §. idem iulianus. ff. ad treb. cū ſi. atteto quod pōt teſtm̄ ſumere vires a tacita vulgari, vt vidimus poſt Bar. in. l. i. in princ. ff. eo. ¶ Tamen hec rñſio non ſatiſfacit: q2 per tacitam vulgarem: ita principaliter agit de ſuccedendo teſtōri, vt no. glo. in. l. ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſicut per expreſſam vulgarē. inſtit. de vul. ſub. in prin. cū ſi. Unde lz in 2ſeqn cōfirmentur tabule pupillares, tñ attēdi dz q̄ principaliter agit. l. rogaſti. in pnci. ⁊. l. quis nec cām. cū ſi. ff. ſi cer. peta. ¶ Item ſi opi. Cyn. eſſet vera ſequeret qd vbi nō eſſet opus expreſſa aditione ad cōfirmationem pupillaris ſubſtōnis, vt q̄ non ſit ſublata exiſtentia ſuitatis in primo herede. Tunc cū non agat de fauore confirmationis tabularū pupillarium nunq̄ deberet cōprehendi tacita vulgaris in expreſſa pupillari q̄ aperte repugnat iorib⁹ indiſtincte dicētibus in ea tacitā vulgarē cōtineri. ¶ Propterea aliter ſoluit Bar. vt hic p eū ⁊ bene cuius ſolutionē tz ipſemet in. d. l. gallus. in. §. ⁊ qd ſi tñ. Bal. vero ibi vr opi. Cy. ſuſtinere per rōnes. ff. adductas p Cy. lz non ita clare. ſed ſatis ff. rñdi. Bal. ēt hic aliter rñdet ad d. l. commodiſſime. cū ſi. vez qd ibi caſus omiſſus fuit ex toto omiſſus hic autem licet fuerit omiſſus a teſtatore ſuppletur tñ p. l. interpretationem. ¶ Sed imo. iſtud reprehendit q2 ex hoc non appareret qoare ibi. l. ita non ſuppleret ſicut hic. ¶ Aliam ſo dabat hic Bal. videlicet q̄ in l. cōmodiſſime. fuit defectus ſolennitatis. de qua in. l. inter cetera. ff. de libe. ⁊ poſth. que non ſuppletur a l. hoc autem fuit.

a ¶ Ad literā. adde q̄ poſui. in. d. l. i. ⁊ eis adde qd volu. hñ. cap. cōſi. xxviij. q̄ ſtāte pdicto ſtatu. ⁊ ſic ſtatutum excluſiuz mſis deficiētib⁹ ſi lios pp cōſanguineos q̄ tale ſtatutum nō extēditur ad amitē, ⁊ vide p eūdem Alex. cōſi. lxxx. i. lib.

b ¶ Adiectio. ald q̄ idem dicit are. conſi. clvi. de compendioſa.

c ¶ Mere. directā intellige niſi ſint alia verba que ſonent in fideicō. vt vol. ſul. cōſi. xliiij.

d ¶ Limitationes. adde aliā p are. cōſi. clv. in. in. co. verſuo ſi. ⁊ pdicta rīa habet locū in contractibus vt voluit Ange. conſi. cclxiij. ⁊ ſeqnt. d. Iaſ. hic per Ale. cōſi. xcv. iiij. lib.

a ¶ Gñalibus. adde pau. de ca. cõſ. cclxiij. vbi ponit ſi pater inſtituit ⁊ filia maiori in dimidia ⁊ duob⁹ nepotibus ex altero filio minorib⁹ in alia dimidia ſubijcit, ⁊ ſi pre dicti deceſſerint in pupi. eta. ſine heredibus deſcendentibus vnum alteri ſubſtituit quod mortuo pupillo maior admittitur excluſa m̃re per expreſſam pupil. compre benſam in breuiloqua, ⁊ ex eo ẽt q ſit facta ſub duplici cõceptione, quid aũt ſi dicti eẽt vos inuicẽ vt hic dicit. d. alexã. tũc dicit quod nõ continet pupilla rem ⁊ vide per eũ pau. cõſ. ccclv. di co. in. j. impreſſis. q alia ſunt conſu ſe ipreſſa iquãtũ d. Jaſ. no. tex. i ꝟ. ſꝫ ſi al'r. h formãt a q. quã dicit deci ſiaꝫ p raph. cu. ꝯſi. cccvi. ſed eſt. cvi. i caracterib⁹ q ſi pr̃ hñs filios ipa res eos eq̃lr iſti tuat, ⁊ ſubijciat, et ſi aliqs filior meo rũ deceſ. i pu. eta. vel alia q̃cunq ſu pueniẽti illi ſub ſtituo, qd ſub tali ſubſtõne ꝯtineat pupilla. et eũ hac opi. trãſit. adde q et⁹ opi. cõprobat p ea q̃ cõſuluit ca b pta. ꝯſ. l. lci. pãct⁹ qdã martin⁹, vbi volu. qd ſi pr̃ hñs tres filios duos pubẽs, ⁊ vnũ ĩpu berẽ illis iſtitutis heredib⁹ ſubijciat ⁊ ſi aliqs ipſor fi liorũ in pup. eta. ⁊ poſtea q̃ñcũ ꝫ de cederẽt vel dece deret ſine filiis ⁊c. vnũ alteri ſubſti tuit, ⁊ qd hẽditas ꝯcedẽtis deueniat i ſupuiuẽtẽ q mor tuo pup. i pu. et a. ſubſtituti admit tẽt excluſa mr̃e p reciprocã ſubſtõ nẽ l q̃ ꝯprebẽſa ẽ pupil. ex pſſa vbis gñalibus. Nõ ob. dicit ipẽ q ſit fcã pſonis ipatib⁹ ⁊ p ꝯñs nõ poſſit dici pupil. q hoc verũ niſi appeat de mẽ te teſtõris qd vo luerit cõtineri pu pil. vt dicit velle bar. i l. pcib⁹ an. v. col. bal. i l. i teſtõ. de teſ. mil. imol. in c. ray. in. cccv. col. quod autem teſta tor voluerit pꝫ q facta eſt mẽtio pu pil. eta. que nõ pt conueniri, niſi mi nori, item quia di xit hereditas de cedẽtis deueniat in ſuperuiuẽtẽ q nõ põt ꝯueniri niſi pup. itẽ q ſubſtituit fr̃es nõ extraneos q hñt excludere mr̃em ex his agit apparet melius fundatã opi. rap. cu. ⁊ d. Jaſ. ⁊ latius vide in d. conſi. vbi r̃ndet ad argumenta que in contrariũ fieri pñt. 4

b ¶ Tacita. adde cap. conſi. prox. alleg. l.

c ¶ Judicio teſtatoris. adde quod voluerit cu. conſi. cxiij. in. vi. col. 6

defectus voluntatis. ¶ Hec ẽt non multum placent Jmol. q ſcdm hoc ſequeretur q vbi non agit de defectu ſolẽnitatis ſemper vn⁹ caſus comprehenderet aliũ q eſt ꝯtra no. in. l. qui heredi. in prin. ⁊ in. l. meuius. ſ. de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ cõtra no. per Bar. ⁊ docto. in. d. §. ⁊ quid ſi tñ. vnde teneo ſolu. Barto. hic. ¶ Jn gl. in ver. qd ius hic glo. ſentit q ſubſtõ vulgaris ⁊ pu pillaris comprehenſe in reciproca ſint oĩno tacite, idem tꝫ gl. in. l. in teſtõ. C. de teſta. mil. Contrarium tꝫ gl. in. l. lucius. ſ. eo. in verbo ad matrem. ⁊ illa cõiter tenetur vcꝫ q dicant tacite verbis ſpãlibus. expreſſe vero verbis generalib⁹ᵃ. ⁊ ita ibi no. Bart. ⁊ in. l. j. §. col. ꝫ. eo. pꝫ etiã quia talis pupillaris excludit matrem, vt eſt tex. in. d. l. lucius. qd non eſſet ſi oĩno tacita di ceretur. i. ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. l. precib⁹. C. eo. ⁊ tenent hic cõi ter doc. in locis preall. ⁊ Bal. in repe. d. c. ſi pater in materia reciproce. ⁊ hic. ¶ Et licet ad tex. in. d. l. lucius reſpõderi poſ ſet qd illud ideo ibi eſt: quia ſubſtitutus erat de deſcendenti bus teſtatoris quo caſu ẽt pupillaris oĩno tacita excludit ma trem impuberis, vt vidimus in. l. ij. in princ. in vl. q. prin. tacta per Bar. ꝫ. e. tñ quo ad. q. nr̃am nõ puto a cõi recedendum, lꝫ aliqui mod. vt Ful. in. d. l. in teſtõ. teneãt opi. glo. ibi, ⁊ male: q qua rõne comprehẽſe in ꝯpendioſa ſunt expreſſe verbis gñã libus, vt videbimus in. d. l. cẽturio. eadẽ rõne neceſſe eſt dice re eẽ ꝯprehẽſas in reciproca. ¶ Põt tñ limitari hoc dictũ p cedere niſi ſubſtõ reciproca fieret p hec verba filios meos im puberes heredes inſtituo. Et ſi quiſpiã eorũ hẽs non eẽt eos inuicẽ ſubſtituo, hoc. n. caſu q verba repugnãt pupil. illa pupil laris ꝯprehenſa appellabit oĩno tacitaᵇ ita colligit ex no. per Bar. in. l. luci⁹. ſ. eo. in ver. intelligat pone q inſtituo. ⁊ ibi ex preſſius p Jo. de imo. ¶ Jn gl. in ver. vbi vel. dic ſm Azo. cõ cludit gl. iſta lꝫ tex. hic nõ aperiat qd ſubſtõ vulgaris facta ſe paratim pſonis impatib⁹ ꝯtinet pupillarẽ in pſona impube ris. ¶ Ultramõtani vo quos hic refert Bal. tenuerũt ꝯriũ ſe cuti primam opi. gl. in. l. falſa. in ſi. ſ. de condi. ⁊ demon. iuncto tex. ¶ Et p opi. eor alle. glo. in. l. ꝯnis. C. eo. que vr̃ idẽ ſenti re. ¶ Sed Ja. de are. Bar. Ang. ⁊ Pau. de ca. hic ꝯ. ¶ Nec ob. d. l. falſa. §. ſi. q Bar. hic ſe remittit ad ibi dicenda p ſe, vbi 1
ꝯcludit q qñ agit de diuerſis effectibus, tunc pcedat. d. l. fal ſa. §. ſi. ſ. q pluralis locutio reſoluitur in ſuas ſingularitates.
Sec⁹ ſi de vno: ⁊ eodẽ effectu agat put in. q. nr̃a vbi agitur de 2
hereditate vni⁹, ⁊ eiuſdẽ. ⁊ hãc ſol. ſentit gl. ſi. in. l. hoc arti. ꝫ. ti.
ſ. ⁊ no. docto. in. d. l. quãuis. ⁊ in. d. l. falſa. ¶ Ex quibus infertur 3
veriorẽ eſſe opi. Bar. quã etiã tenuit Ja. bu. ⁊ Ray. Bal. An
ge. ⁊ Saly. in. d. l. quãuis. ⁊ Ang. ⁊ Saly. in. l. in teſtõ. C. de te 4
ſta. mili. ⁊ ibi Ful. g. idẽ p iſtũ tex. in ver. cõi verbo ⁊ ꝯrio ſenſu.
¶ Mouet ẽt p iſtũ tex. in ver. voluntas teſtõris non refraga 5
tur. tñ mihi magis plꝫ prima inductio, ⁊ iſtud intelligit verũ
Pau. de caſt. hic qñ teſtõr bis expreſſit verbũ ſubſtituo, ſec⁹ ſi
ſemel. vt q dicit filio ĩpuberi titiũ, ⁊ filio puberi Caiũ ſubſti
tuo: q tunc procederet iſte tex. in ver. ſed ſi aliter. ⁊ ſic vna tñ
ſubſtõ facta videret pariter vtriq hoc dictũ, ⁊ rõnẽ ſuã puto
verã: q ita ẽt eſt de mente Bar. ⁊ doc. hic ſi recte inſpiciãtur.
7 ¶ †Ultra doct. hic iuxta pdicta quero quid ſi duos habeã fi 6
lios impuberes, ⁊ vni de per ſe vulgarẽ feci alteri pupillarem
an ſub illa expreſſa vulgari cõtineatur tacita pupillaris, ⁊ vr̃ 1
primo dicẽdũ q nõ. q rõ pp quã ſub vulgari cõprehendit taci
ta pupillaris eſt: q legiſlator interpretat⁹ eſt q ſi teſtõr de ca
ſu pupillaris ſubſtõis cogitaſſet de illo pariter pͦuidiſſet q̃ rõ
ceſſat in caſu premiſſo in quo teſtõr ſubſtituit vni pupillariter 2
⁊ ſic de caſu pupillaris cogitauit, vñ non pͦuidẽdo de pupilla
ri in vtroq vr̃ voluiſſe q ſub vulgari nõ comprehẽdat pupil 3
laris. arg. huius lr̃e in ver. ſi voluntas. ¶ Contrarium decidit
Ful. de cu. in. l. precib⁹. in materia pupillaris. in. xij. col. Pro
hoc dicit eſſe tex. hic vbi ſm eum lꝫ facta fuerit vni vulgaris,
⁊ alteri pupillaris ſub vulgari comprehendit tacita pupilla
ris. ¶ Ad rõnem ꝯriam r̃ndeo qd teſtator mortis cogitatione
turbatus poterit in altero omittere vulgarem. argu. l. hac con
ſultiſſima. §. at cum humana fragilitas. C. qui teſt. fa. poſſunt.
Certe iſte tex. non dicit illud ad qd ipſe allegat per Ful. niſi
per arg. a ſimili, ideo tene menti deciſionẽ ſuam: q no. eſt nec
ab aliꝫ ſcriptam reperio. ¶ Scdo vltra doct. quero paganus
fecit ſubſtitutionem duobus impatibus, ⁊ probatur per teſtes
vel aliomõ ex cõiecturis qd voluit teſtõr illã ſubſtõnẽ valere
iure directo poſt aditã hereditatem, ⁊ ſubſtituit in eadẽ rõne
vtriq, vt q puberem, ⁊ impuberem inſtitutos inuicem ſubſti
tuit, querit an iſto caſu in perſonã impuberis valeat iure pu
pillari. Gloſ. in. l. in teſtõ. C. de teſta. mili. in glo. mag. dicit qd
nõ ſed trahetur ad fideicommiſſum. ¶ Bal. ibi circa. iij. col.
eam reprehendit: q iure cautum non reperitur q ſubſtitutio
pbata ⁊ directa trahat ad fideicõmiſſum. ¶ Sal. ibi ſtat cum
gl. inquantum dicit ſubſtitutionem illã non valere, vt pupilla
ris tñ an trahatur ad fideicommiſſum dicit fore diſtinguẽdũ,
vt ibi p eum. ¶ Fulgo. vero ibi reprobat gl. in primo dicto. oĩ
xi ibi abunde, non repeto ſcilicet quantum ad. q. pupillaris.
¶ Sed an trahatur ad fideicommiſſum pendet ex his que di
centur in. l. verbis ciuilibus. ſ. eo. ¶ Tertio vltra doct. quero
quid ſi teſtator poteſt vni de iure communi alteri de iure ſpe
ciali, ſeu priuilegiũ ſubſtituere directo. ⁊ eis heredibus inſtitu
tis fecit ſubſtitutionem reciprocam an dicatur continere poſt
aditam hereditatem ſubſtitutiões directas in perſona cuiuſ
libet: vt q forte teſtator miles, ⁊ an idem. ſ. tempus puberta
tis. Dicas quod imo in vno iure communi in alio iure priuile
giũ, vt forte: quia pubes erat ſubſtituiſſe directo videtur, ita
probatur in. d. l. in teſtamẽto. ſm cõem opi. doc. ibi. C. de remi.
¶ Quod comprobo per. l. centurio. ſ. e. vbi directa facta ami
lite ſimpliciter dicendo ſi filius infra. xxv. an. deceſſerit ſubſti
tuo. ¶ Et ſic licet vniformiter verba ſubſtitutionis quo ad oẽ
tempus prolata fuerint. tamẽ intra pubertatem vꝫ iure cõm
vim pupillaris, ⁊ poſt pubertatẽ iure directe pupilla. Et here
ditate adita. ita ergo in ꝓpoſito. attento qd de tpe ad perſo
nam procedit, arg. l. plures. la. ij. ſ. e. l. miles ita. §. ſi. de teſt. mil.
¶ Et eſt rõ q in dubio videt velle vti iure cõi quãdiu põt. l.
ꝯj. ꝫ. C. de teſt. mil. ⁊ d. l. centurio. cuꝫ ſi. ⁊ iſta addi poſſunt his
que. ꝫ. dixi an ⁊ quando vna determinatio ſequens plura de
terminabilia debeat ea pariformiter determinare. ¶ Ultimo
circa iſtum tex. in verſi. voluntas. queri poſſet an per duos te
ſtes poſſet probari hmõi voluntas an vero ſeptẽ requirantur
de quo vide per Bal. in. l. ꝯdiu. C. e. ⁊ p Bar. in. l. ij. in pñ. cir
ca pe. col. ꝫ. e. dum alle. l. heredes palam. §. ſed ſi noti. cum gl.
de teſt. dixi poſt eum in. d. l. ij.

1 ☞ Subſtitutus per hec verba, quiſquis mihi heres erit vo catur pro hereditaria portionem qua illud computatur q qs habet per ius accreſcendi.

2 Compenſatur ſeu computatur in parte hereditaria id qd ha bet quis per ius accreſcendi.

3 Patris ꝓprie appellatiõe venit id q ſibi aduenit ex expreſſa inſtitutione, ⁊ etiam id quod venit per ius accreſcendi.

4 Jus accreſcendi id qd venit per ipſum dicitur obuenire ex di ſpoſitione. l. mediante iudicio teſtatoris.

5 Teſtator habet duos filios ex primo matrimonio. duos ex ſe cundo. ⁊ vnus erat pupillus cui ſubſtituit p hec verba, quiſqs mihi heres erit ⁊c. contingit q vnus ex filijs primi matrimonij deceſſit. cui ſucceſſit frater vtrinque coniunctus. modo euenit caſus pupillaris ſubſtõnis, an filius ille primi matrimonij qui ſucceſſerat fratri ſuo admittatur ex ſubſtitutione pro portione ſua ⁊ fratris cui ſucceſſit ab inteſtato.

6 Filius ſi ſit inſtitutus in minori portiõe q̃ ſit legitima cũ alijs filijs, ⁊ iuſſus eſt plus non petere: quid iuris.

1 Si in teſtamento. †Subſtitutus p hec verba quiſquis mihi heres erit vocatur pro hereditaria por tione in qua illud computatur q quis hꝫ p ius ac
2 creſcendi. h. d. ¶ †Nota quod in parte hereditaria computa tur id quod hꝫ quis p ius accreſcẽdi, quod reputat valde not.
3 Bar. ⁊ Bal. hic. ¶ †Not. etiã quod nedum pars propria di citur id quod ſibi aduenit ex expreſſa inſtitutione, ſed etiã per ius accreſcendi. ad idem alleg. l. ſi mihi et tibi. in princip. ⁊ ibi ponderat Bal. de leg. i. Licet gl. ibi aliter intelligat duꝫ dicit modo diſiunctim modo coniunctim, ſed intelligendo coniun ctim melius probat ille text. q̃ iſte. Et hoc facit ad. q. ſecundũ Cyn. Bald. Ange. ⁊ Jmo. quod ſi aliquibus relicta eſt certa res, ⁊ cuilibet prohibitum eſt partem ſuam alienare qd etiam videtur prohibitum alienare partem ſibi aduenientẽ iure ac creſcẽdi, ſecus ſi obueniſſet alio modo, vel alio titulo puta em ptionis, ⁊ iſte eſt caſus valde nota. in. l. pater. §. quindecim. de leg. ij. et ita dicunt fuiſſe deciſum per banc. l. florentie. quod be
4 ne no. pro declaratione. d. §. quindecim. ¶ †Tertio no. quod id qd obuenit p ius accreſcẽdi dicit obuenire ex diſpoſitiõe. l.
6 mediante iudicio teſtõrisᶜ ⁊ perinde habetur ac ſi immediate prouenifſet

1 perueniſſet a teſtatore. Ad tamen intelligas verū qñ iſta pars nondū ſit tranſitū ad aliū, vidilicet(?) ſecꝰ qꝛ lꝫ veniat ex diſpoſitiõe.l. nõ tñ immediate venire ex iudicio teſtõris.l. cū filio. ff. qui liberis.§. hec verba.de vul. ⁊ pup. ⁊ ſtatim dicā in op. poſitionibus Bar. ❡ Adde qḋ gl.not.in.l.apud iulianum.§. vltimam gl.ff.ad treb. dicit ꝙ illud ꝙ venit ex iure accreſcēdi non dicitur ex voluntate teſtatoris obuenire, ſed intellige.ſ.ex preſſa.l.ex tacita.nõ pculdubio euenire dicit.l. titio ⁊ meuio. §.vl.de le.ij.⁊ natura intelligo illā gl.lꝫ a doc.hoc ſcriptū nõ repertam. ❡ Inſignum vero Bar.hic opponit de.l.ſi.C.e.tit. adde ꝙ meīꝰ voluit illud Bar.i.l.ſi pſ.la.ſ.ſ.e. Circa Bñu vero de.l.q liberis.§.hec verba.ſ.e.lꝫ Bar.hic multum intricate loquat, tñ mēs ſua breuiter fuit dicere ꝙ ideo ibi non dr̃ habere ex iudicio teſtatoris, ſꝫ ex diſpoſitione.l. qꝛ iā fecerat trāſitū in aliū.ſ.in ſeruum ſecus ſi nullū tranſitū feciſſet, vt hic, nam tūc dr̃ hoc directo habere ex iudicio teſtõris niſi qñ i teſtõ ſibi aſcribit talis portio. ❡ Sed ꝯ primam ſolu. Bart. arguit hic Pau.de ca. ꝙ imo pꝛ vel dñs dr̃ habere iudicio teſtõris: qꝛ poteſt onere fideicommiſſi grauari.l.cū filio in pñ.de le.i. Alias eñ ſi iudicio teſtatoris nõ ꝯſequeret grauari non poſſet.l.ſed ⁊ ſi ſit.§.ſi.de leg.i. Tñ rñdet ꝙ ex eo qḋ teſtator non poteſt ſibi prohibere quin accreſcat p.l.quot.§.ſi duo.ff.titu.i.ſed bene poteſt phibere quin ſibi ex pma inſtitutione acquirat.l.ſiquis mihi bona.§.iuſſum.ſ.de acquiren.heredi.ideo minus dicitur iudicio teſtatoris habere ꝙ accreſcit ꝙ̃ ꝙ titulo inſtitutionis eſt relictum. ❡ Puto melius rñderi poſſe vt colligit ex no.p Bar.in.l.ſi.ſ.e. ❡ Ad.l.ſꝫ ⁊ ſic.§.ſi.ſ.e.rñdetur ꝙ illud ideo eſt

5 qꝛ caſu fortuito .id eū puenit, vt ibi apte dicit text. ❡ † Item i nq̄ſtū bar.hic tāgit de.q.qñ teſtõr habebat duos filios ex primo matrimonio, duos ex ſcḋo, ⁊ vnus erat pupillꝰ, cui ſubſtituit p hec verba quiſq̃ mihi hr̃s erit vel p ſimilia verba, ⁊ cõtingit ꝙ vnus ex filijs primi matrimonij deceſſit, cui ſucceſſit frater vtrinq̃ coniunctus modo euenit caſus pupillaris ſubſtitutionis an filius ille primi mr̃imonij q ſucceſſerat fratri ſuo admittat ex ſubſtõne p portione ſua, ⁊ fratris cui ſucceſſit ab inteſt.de quo dic vt hic p Bar.cū quo trāſit bal.⁊ Raph.hic. Qui p hoc alle.l.ſed ſi plures.§.ſi.ſ.e.ſed melius iudicio meo probaf ibi in prin.l.in ver.nec qcq̄ꝫ alij de iſta.q.mentionē

6 non faciunt. ❡ † Iuxta hoc querebat hic Rapha.filius in minori portione ꝙ̃ ſit legitima puta in vncia inſtitutꝰ fuit a pr̃e cum alijs, ⁊ iuſſus eſt plus non petere.poſtea pater vni aliorū filiorū ſubſtõnē fecit p hec verba qſquis mihi hr̃s erit ⁊c. filiꝰ in vncia inſtitutus petijt ⁊ conſecutus eſt ſupplementum legitime, iuxta.l.omnino.C.de inoff.teſt.an eueniente caſu predicte ſubſtõnis iſte inſtitutus in vncia admittaf vna cū alijs p iure accreſcendi p modo legitime ſue an vero dūtaxat pro mõ vncie in qua fuit inſtitutus. ❡ Rapha.relinquit cogitandum puto verius ꝙ dūtaxat venire poſſit pro vncia: quia illud ſupplementū non dr̃ hr̃e iudicio teſtõris, ſed ſolū ex diſpoſitione. d.l.omnino. ❡ Scḋo qꝛ legitima non dr̃ pars hereditatis, ſed quota bonorū.l.papi.§.iij.ff.de inof.teſt.⁊ no. Bar.in.l.ex facto.l.grande.ff.ti.i.cum concor.

1 ☞ Filius prohibitus ſuccedere patri; non prohibetur ſuccedere fratri, ⁊ ex diſpoſitione in pupillari ſubſtitutione cõprehenſa non tamen habebit bona patris que ad pupillum peruenerunt, ſed alia bona impuberis.

2 Subſtitutio pupillaris expꝛeſſa non ꝯtinet tacitā vulgarē ſcꝫ quando ſubſtitutus eſt incapax quo ad bona teſtatoris.

3 Diuiſio bonorum paternorum coniunctorum cum bonis pupilli non eſt licita.

4 Spurius an ⁊ quando poſſit et ſubſtitui pupillariter.

5 Subſtitutus dr̃ ꝯditionaliter inſtitutus, ⁊ dꝫ eſſe capax tribus temporibus expꝛeſſis in.l.ſolemus.§.in extraneis.ff.tit.i.

6 Spurio an poſſit relinqui vel legari per heredem patris.

7 Spurius an poſſit titulo emptionis acquirere bona patris ſui ab herede patris ſui.

8 Executor vltime volūtatis grauatꝰ reſtituere hr̃ditatē i paupe res an poterit diſtribuere i ſpuriū ipſius executoris pauperē.

1 SI is qui. † Prohibitus ſuccedere patri nõ phibetur ſuccedere fratri, et ex diſpõne in pupillari ſubſtõne cõprehēſa non tñ habebit bona pr̃is q̄ ad pupillū puenerūt, ſed alia bona impuberis.h.d. ⁊ non reperit alibi ſm bal. Ang. ⁊ mod.

2 ❡ † No.primo caſum in quo in expreſſa pupillari nõ cõtinet tacita vulgaris.ſ.qñ ſubſtitutus eſt incapax quo ad bona teſtatoris, it i pbaf hic, iuncto tex.inſt.de pup.ſub.in prin.dixi vobis in.l.i.in prin.ff.eo.nota Bald.in.l.i.in.xvij.col.C.de ſacroſanc.eccle.⁊.l.ij.ff.de nat.libe. ❡ † Secundo no.qḋ lꝫ bonorū

3 paternorū ꝯiunctor cum bonis pupilli nõ ſit licita ſeparatio. l.ſed ſi plures.§.filio.ſ.eo.tamen fallit quando lex impedit talem acquiſitionē, ex quo hēs caſum.ꝙ pupillꝰ decedat p parte teſtatus, ⁊ pro parte inteſta.ſicut alibi videmus ꝙ pupillaris facta filio arrogato nõ trahitur niſi ad bona arrogatoris.l. ſed ſi plures.§.in arrogato.ſ.e.plene hr̃.⁊ no.i.l. ſi arrogator. ff.de adopt.⁊ in hoc propoſito tenet hic Bal. Ang. ⁊ Imol.⁊ Pau.de ca.idē ſentit hic Bar.⁊ expreſſiꝰ Bar.i.l.i.i vl.eo. C.de ſecū.nup.p hoc alle.hic Imo.gl.in.d.l.i.in vl.op.in q̄ſtū gl.ibi innuit ꝙ qñ mulier trāſiuit ad ſcḋa vota, ⁊ relinquat vltra modū ibi taxatū ſuccedāt in eo plures venientes ab iteſt. ❡ Nec ob.ꝙ glo.in.l.ius nr̃m.de re.iu.videaf ſentire qḋ imo in totū habeat ſubſtitutꝰ, ſed pars cuius erat incapax auferaf ab eo p fiſcum tāꝗ̃ ab indigno.ar.l.ex facto.§.iul.ſ.eo. qḋ etiā tenebat Iac.de ra.vt ſimplr̃ refert Ray.hic ne aſs deceſſiſſe dicatur p parte teſtatꝰ, ⁊ p pte inteſta.qꝛ rñde ſn̄. Dy Bal.⁊ Imo.hic ꝙ iſta opi.non eſt vera.nā in.d.§.iul.erat indignꝰ ex ſuo delicto hic ex defectu naturali.que ſunt valde diuerſa, et diuerſo iure cenſent.nā ſm cõem opi.illḋ qḋ relinquit ſpurio

b non applicaf fiſco, ſꝫ veniētibꝰ ab inteſ.[b] vt plene firmat bar. poſt gl.in.l.hr̃ditas.C.de his qb.vt indi.⁊ plenꝰ i ꝯſi.iei. Lu.de ſpoleto.⁊ in.l.i.ſ.de his q.vt indi.⁊ in.l.i.C.de na.li.⁊ bal.in l.ſi.C.vñ leg.⁊ in.l.etiā.C.ad.l.fal.⁊ in.l.ſi pater.p illū tex. cum ibi no.C.de he.inſti.⁊ Ang.ſ.o.§.iul.⁊ Bar.i.l.ſi totā.ſ.de ac. he.⁊ in.d.l.hr̃ditas. ❡ Tertia fuit opi. quorūdā q̄ refert hic Bal.⁊ imo.vꝫ ꝙ ſubſtitutꝰ hic efficiaf hr̃s mero iure i ſolidū. ſed bona p̄rna q̄ capere nõ pt̃ reſtituat veniētibus ab inteſ. q erūt heredes in effectu, ar.d.l.i.⁊.ij.C.de nat.lib.⁊ ſentit gl. in d.l.i.in.i.ſol.C.de ſecun.nup. ❡ Hanc opi.Bal.hic nõ impꝛobat.qnimo Bal.expꝛeſſe eā tꝫ in.l.eā quā.in pe.col.C.de fideicõ.idē Raph.hic ar.l.i.§.ſi quis adita.ſ.ad tertul. ❡ Dicit tñ[a] Imol.ꝙ hec ſol.cõiter nõ teneť:qꝛ eſt ꝯ.l.a.⁊.ij.C.de na.li. que loquunť in dato cā ꝯditionis implende q̄ ſuccedit loco bonorū teſtõris. ❡ Sed certe mihi plꝫ hec tertia opi.qcquid dicat Imol.quā ſum ſolitus ſequi.moueoꝛ p.d.l.ij.in verſic.reddaf. qḋ eſt verbū obliquū preſupponens veniētibus ab inteſt.dari de manu alterius.l.cū qd vxori.de leg.ij.l.verbum reddendi.de ver.ſig.⁊ no.bar.in.l.centurio.ad ſi.ſ.eo.⁊ iſto modo pōt ſaluari gl.hic i ver.capere.p quo ēt adduco.l.aliud eſt capere de verb.ſig.iuncto tex.in ver.capere.ex qbus colligit qḋ quis dr̃ nõ poſſe capere qḋ mero iure pōt capere, ſi tñ poſtea illud teneť reſtituere. ❡ Moueoꝛ qꝛ tenēdo iſtā opi.minus leduntur regule iuris cõis de quibꝰ in.d.l.ius nr̃m.ad qḋ vr̃ iſte intellectus attēdēdus, vt not. Io.an.in.c.ex parte.ff.de teſti.⁊ Cy. in l.precibꝰ.in materia pupillaris.C.e.pdictā.q.format, ⁊ indeciſam reliqt. 4

❡ † Vltimo no.ex iſto text.ꝙ ſicut filius naturalis ſubſtitui pōt legitimo pupillariter: vt colligitur hic.ita ⁊ ſpurius.[c] quo ad bona aliūde obuenta ꝙ̃ a pr̃e nam ab alio capere poteſt vt firmat gl.reputata ſing.in.§.ſi.in verſi.participiū. in aut.qui.mo.na.effi.ſui.quā ſequit bar.in.l.i.in pñ.ſ.de iur.fiſ. ⁊ hic.⁊ in.l.qḋ ꝯditionis.ſ.de do.cau.mor.qḋ declarauit ibi per eum poſt Dyn.⁊ per Bal.in.d.l.eam quā.in pe.⁊ vlt.col.⁊ ibi etiā i.xiij.col.gl.p ſing.⁊ p bal.in.c.nulles.ſi de feu.fue.contro. ⁊ aliqd p doc.hic ⁊ in predictis habes an vulgariter ſubſtitui poſſit. ❡ In glo.i.hec gl.exēplificat.l.iſtā in filio naturali qui extātibꝰ legitimis non pōt a pr̃e capere ex teſtõ vltra vnciā.d. l.ij.C.de na.lib.lꝫ Bar.hic per errorē dixerit de duabꝰ vncijs qḋ vr̃ ſenſiſſe gl.in.l.paucibus.in ver.cape.ſ.de ꝯdi.⁊ de.⁊ male. ❡ Sed aduerte: qꝛ lꝫ ſm iura.C.exēplū glo.ſit clarū.tñ iſto iure inſpecto non vr̃ huic.l. conuenire: qꝛ filius naturalis iure ffoꝝ, etiā extātibꝰ legitimis poterat inſtitui: ⁊ ſubſtitui vulgariter in bonis teſtatoris ad libitū, vt pbaf in.l.lucius. cum gl. in ver.pmū caſum.ſ.e.quo ad hoc reputaf ſingu.ſm Andr. de piſis ⁊ Bal.ibi, ſed alia gl.vr̃ in.l.ſi.iuncto tex.ſ. de regu. cato. lꝫ docto.ibi non allegēt que hoc ſenſit dū dicit qḋ nec vlpianꝰ nec cato cogitauit, de.l.theodoſij. ❡ Hac igitur ratiõe Bal. in.d.l.lucꝰ.dicit gl.hoc non exēplificare, laſtam habito reſpectu ad iſta tpa, ſed tp̄s. C.ſic.quō ergo poſſit exemplificari iſte tex.vide p gl.in.l.ſi is qui ſolidum.ff.ti.i.⁊ in.l.cogi.§.is q ſolidum.ad tre.quā exemplificauit p.l.i.C.de ſecun.nupt.quaſi illa diſpō procederet etiā de iure ffoꝝ: ⁊ gl.in.d.l.qui ſolidū.ſequit Bal. Ange.⁊ Imo.ibi. ❡ Sed certe verius vr̃ qḋ imo ēt exemplū gl.hic poſſit adaptari ad.l.iſtā.⁊ eam tꝫ Bal. Ang.⁊ Raph.hic.⁊ qḋ falſa ſit gloſ.in.d.l.lucius.ptꝫ qꝛ non vr̃ qḋ de iure ffoꝝ filius naturalis extantibꝰ legitimis in totū potuerit vocari, ⁊ exēplū gl.in.d.l.lucius.ēt reprehēdit Ang.i.l.gñaliter.§.cū aūt.C.de inſti.⁊ ſub.⁊ Nico.de neap.in.d.l.lucius.qꝛ vt dicit tex.in aut.qui.mo.na.effi.ſui.iur in pꝛim tpe Conſtantini.⁊ ſic poſt iura ffoꝛum benignitas filijs naturalibus indulta initium habuit.quem tex.pro ſingu.alleg.ad hoc ro.in d.§.is qui ſolidum ad reprobationem glo.in.d.l.lucius. ❡ Sed certe illum text.ad hoc allegat. Nico.de neapo.in.d.l.lucius.ſed

a ❡ Peruenisset a teſtatore. adde qḋ oret.hic inducit ad hoc not.q.ꝙ ſi ex forma ſtatu.inſtr̃ a guarentigie dūt executioni mādari ꝙ ſtipulatio q̄ ꝯuenit a.l.a.C. de reivro.ac.q̄ nõ ſit expꝛeſſa i iſto doc. mādabit executioni virtute dicti ſtatu.p hic dicta de quo vide p bal.in l.ad pbationē. C. de probo. ⁊ in.l.i. §.ſi.ſ.de his que i teſt.delen.Franc.

b ❡ Ab inteſt. Add de ang.ꝯſ.ccv.⁊ li mita.vt ibi p eū.

c ❡ Pr̃e. Adde ꝙ bal per hāc.l.⁊ p gl.hic alle.ꝯſuluit ꝙ frater legitimꝰ inſtitutus a patre poſſit fratrē ſpuriū inſtituere.⁊ capiet ex teſtõ fratris nõ iudicio expꝛeſſo vel tacito teſtõris ex quo hereditas p aditionē erat effectū patrimoniū fratris.

ro, de eo nõ faciat mentionẽ. ¶ Nec ob. d. l. luci⁹. q: ſm Bal. ⁊ ang. ibi. ⁊ Raph. hic dʒ intelligi ꝙ ſi ibi filius naturalis in vncia fuit inſtitutus, ⁊ ſubſtituta fuit vulgariter legitimo in totum ⁊ vʒ. Nec mi𝑥: q: cũ vulgaris locũ hẽat filio legitimo repudiãte p inde dʒ i totũ poſſe ex ſubſtitõne vocari naturalis tã ad bona pupilli ꝙ p̃ris ac ſi legitimus non extaret, quo caſu vocari põt naturalis in totũ aut. l. ʒ. C. de na. libe. nã paria ſunt non extare vł extare, ⁊ non adire. l. ij. §. ſi ſint ſui. ff. ad ter. l. ſi ex modico. §. ſi ali⁹. ff. de bo. lib. §. ſed nr̃a. inſtit. de ſuc. li. ꝙ dictum non poſſet ex magis mirabile p legitimatione. d. l. ij. C. de na. li. vt pcedat ille tex. qñ legitimi extãtes poſſint, ⁊ velit ſuccedere alia non phibeat naturalis ex teſtõ ſuccedere. Sed ꝯ hoc dictũ vł tex. hic. vbi ſi moritur legitim⁹ non põt naturalis fili⁹ ſuccedere in bonis patris, ſed hic reſpondet Ang. in. d. l. lucius. ⁊ Pau. de ca. ⁊ Raph. hic. licet de Ang. mẽtionẽ non faciant ꝙ hic legitimus hereditatẽ adiuerat qñ deceſſit, ſed deciſio predicta loquitur qñ legitimus nõ adiuit, ⁊ poſtea deceſſit, vł nõ. ¶ Sed hanc rñſionẽ reprehẽdit Imol. in. d. l. lucius. quia nõ põt aſſignari rõ d̃rie inter caſum qñ legitim⁹ adiuit ⁊ deceſſit ⁊ caſum qñ non adiuit, adeo ipſe ſuſtinens dictam deciſionem Bal. ⁊ Ang. rñdet ad iſtum tex. ꝙ de neceſſitate dʒ intelligi qñ vltra pupillũ extabat alius legitimus, alias autem ſubſtitutus pupillaris admitteretur etiã ad bona patris qđ eſt ſumme not. p limitatione huius. l. ¶ Fatet tñ Imol. q: iſte intellectus aliqualiter diuinat ad iſtum text. tñ dicit eum tenendum p euitatiõe ꝯrij. d. l. lucius. ¶ Nunc mihi occurrit: q: lʒ videat hic colligi poſſe ꝙ pupillus expreſſe hereditatem adiuerit, tñ ꝙ erat ſuus heres. attento ꝙ non appareat aliquo modo ſublatã fuiſſe exiſtentiã ſuitatis: ideo cũ valuerit pupillaris propterea rñſio Ang. videt ad hunc tex. diuinare, et intellectus imo. vł verior. Quem confirmo: q: dato ꝙ adiuiſſet. tñ rõ. q: rare extantibus legitimis nõ poterit naturalis tñ ſuccedere niſi in vncia eſt fauor legitimorũ, ſed qđ naturalis poſſit ex pupillari capere quo ad bona patris õi fauor pupilli, ⁊ patris cum habeant eandem hereditatẽ ex teſtamento: arg. l. iul. alias incipit, ſi pupillus. de acqui. her. ergo ceſſare vł dicta rõ

5 d. l. ij. de natu. libe. ¶ †Sed contra predictam deciſionem facit: q: ſubſtitutus qui õi ꝯditionaliter inſtitutus dʒ eſſe capax tribus tpibus expreſſis in. l. ſolemus. §. in extraneis. ff. titu. i. et declarat Bar. in. l. his qui heres. per illã. l. ff. eo. ſʒ tpe teſtamẽti dictus naturalis non erat capax, q: extabat legitimus: ergo ⁊c. propterea Bal. ⁊ Ang. in. d. l. lucius. rñdent ad illud ꝯrium vno modo vcʒ ꝙ ſubſtitutus vł expreſſe vocatus in tpe quo capax erit quo caſu non attendunt tria tpa. l. in tpa. ff. titu. i. nam ſubſtitutus vulgariter eſt vocatus cũ legitimus heres nõ erit quo caſu perinde eſt ac ſi legitim⁹ nõ extaret vt dixi, ⁊ naturalis pupillariter ſubſtitutus eſt vocatus cum pupillus decedat ⁊ ſic in tpe quo ipſe eſt capax. ¶ Ex his hẽs qñ naturalis poſſit ſubſtitui: q: ſi null⁹ legitimus ſit niſi is cui eſt facta ſubſtõ tʒ ſubſtõ. d. l. lucius. aliter non vt hic. ¶ Ex quo habes ꝙ ſub pupillari expreſſa continetur tacita vulgaris qñ naturalis eſt pupillariter ſubſtitutus extantibus aliꝗs legitimis, ⁊ ita dicit Bal. in. l. i. in. xvi. vel. xvij. col. C. de ſacroſanc. ecc. ⁊ in. d. l. ij. et Ang. hic. ar. per vulgarẽ ſuccedit teſtõri. inſtit. de pup. ſubſti. in prin. ¶ Et per predicta etiã no. limito vnum qđ ſignanter dixerunt Bal. ⁊ Ang. ff. in. l. proxi. vbi dicunt ꝙ ſi filius naturalis extantibus legitimis fuerit ſubſtitutus in vncia, ⁊ cõiunctus repudiat portionem ſuam non poterit vltra dictã vnciam per ius accreſcendi aliquid conſequi naturalis: q: illud ꝙ venit iure accreſcendi cenſet propria portio: vt. ff. proxi. l. ſʒ naturalis. vltra vnciam conſequi non põt ergo ⁊c. nam hoc limito niſi ꝯiunctus ſiue heres filij naturalis fuiſſet alius filius legitimus qui repudiaſſet: q: tunc per ius accreſcendi capere poterit naturalis nullo alio legitimo exiſtente vel exiſtente, ⁊ repudiante, p id qđ dicit Ang. ⁊ Bal. in. d. l. lucius. per illã. l. ¶ Utrum autẽ naturalis poſſit per fideicommiſſum ſubſtitui extantibus legitimis, dic idẽ qđ in vulgari: q: per fideicommiſſariã ſuccedit teſtatori. l. coheredi. §. cũ filie. ff. e. naturalis autẽ exẽplariter poterit ſubſtitui: q: inuenta fuit exẽplaris ad inſtar pupillaris. l. humanitatis. C. eod. ad quã vocari põt, vt. ff. vidimus. ¶ Quid autẽ in cõpendioſa, ⁊ breuiloqua, ptʒ ex pdictis: q: ille ſemper reſoluunt aut pupillarẽ, aut in vulgarẽ, aut in fideicommiſſariã, vt plene no. in. d. l. lucius. ⁊ in. d. l. centurio. ff. e. predicta procedũt in naturali. ¶ Quid autẽ in ſpurio dixi. ff. remiſſiue in vltimo notabi.

6 ¶ †Iuxta predicta querit hic Bart. ⁊ eſt paſſus vtilis, ⁊ quotidianus, an inſtitutus a patre filij ſpurij poſſit hereditatem ſibi obuentam ſpurio teſtatoris in teſtõ relinquere, et decidit quod ſic [b] vt hic per eum quem cõiter doct. ſequuntur. ¶ Cui adde quod Bal. ⁊ Imo. hic ſequitur opi. Bart. limitant hoc. nõ pcedere quãdo pater ſpurij expreſſe grauaſſet inſtitutũ de reſtituẽdo ſpurio vel niſi appareret inſtitutum tacite accommodaſſe fidem defuncto de reſtituendo ſpurio, iuxta ea que habent in. d. l. non intelligit. §. a. ff. de iur. fiſ. ⁊ in. l. lucius. §. inteſtõ. de leg. i. vel ſm Io. de imo. niſi appareat iſtũ a patre ſpurij fuiſſe paſſum ſemper poſt mortem teſtatoris dictũ ſpuriũ bona patris ſui poſſidere, arg. l. ſicut. §. ſuperuacuũ. ff. quibus mod. pig. vel hypo. ſolui. ¶ Pau. de ca. hic ſimpliciter tranſit cum Bar. pro quo alle.

7 l. iij. teſtũ. in prin. C. de his qui. vt ind. ¶ †Iuxta hoc querit Bar. de qõne magis dubitabili vcʒ titi⁹ emit: ſeu alio titulo acquiſiuit bona a patre alicuius ſpurij, poſtea titi⁹ iſta bona alienauit in dictũ ſpuriũ. an alienatio valeat. Bar. hic cõ-

c cludit ꝙ non [c] vt hic p eũ. Adde ꝙ Bal. hic cõtrariũ tenuit ẽt ſi ſpurius iſte a patre acquiſiuiſſet titulo oneroſo. alle. no. per gl. in. l. qui teſtm̃. ff. de probatio. ⁊ l. ſeruũ meũ in princ. tit. i. vbi põt quis capere titulo contractus, lʒ tit. inſtitutionis capere non poſſit. ¶ Si autem ab extraneo acquiſiuiſſet tunc ſm eum indiſtincte etiam titulo lucratiuo capere poteſt per. d. l. qui teſtamentum. ⁊ per iſtum text. ¶ Sed certe iſta. l. facit in contrariũ. aut ſaltem nihil facit pro Barto. ¶ Paul. de caſt. videtur hic tenere qđ niſi extrinſec⁹ appareat de aliqua fraudis coniectura quod poſſit ſpurius ẽt a patre titulo oneroſo capere. ¶ Sed Imo. hic reprehẽdit Bal. inquãtum tenebat ſpuriũ capere poſſe a patre titu. oneroſo. ¶ Qm̃ vł contra. l. i. C. de na. lib. vbi ſit mentio de titulo emptionis. ¶ Et dicit hoc maxime pcedere qñ pł confeſſus fuiſſet pretiũ recepiſſe, ⁊ aliter de vera numeratione non appareat. ¶ Tunc. n. text. potiſſime ſuſpicatur de fraude qñ interuenit ſola ꝯfeſſio abſqꝫ vera, ⁊ actuali numeratione: iuxta not. i. l. per diuerſas. ⁊ in. l. ab anaſtaſio. C. de manda. et in. l. i. C. de ſuffrag. ¶ Similiter Io. de imo. reprehendit Bal. inquãtũ dicebat ꝙ ab extraneo inſtituto põt capere de bonis patris ex titulo inter viuos lucratiuo vel oneroſo. q: hic vł ꝯ. d. l. i. C. de natu. lib. vbi prohibet etiã p inediã pſonã aliquid trãſferri in ſpuriũ etiã tit. emptionis. ¶ Nec obſt. gl. in. d. l. q teſtũ. q: male loquit. ⁊ ꝯ tex. i. l. ex hoc edicto. §. alienare. ff. de alie. iu. mutã. cau. fac. ¶ Nec ob. d. l. patronũ. alle. in illa gl. q: ibi ſolum dicit ꝙ vbi per pactũ vltime volũtatis lucratiuum fieret preiudiciũ alteri puta patrono vel creditoribus poteſt reuocari ẽt ſi non appareat de fraude ex cõſilio. ¶ Sʒ ſufficit deceptio, ſeu fraus re ipſa etiã ſi non fuerit participata cum recipiẽte. l. pe. C. de his que in fran. credi. ¶ Ideo relictum in vltima volũtate eſt nullum cum debeatur demum ere alieno deducto, vt no. glo. in. d. l. pinde. ¶ Sʒ alienatio titulo lucratiuo inter viuos, lʒ mero iure valeat, tamen per actiones reuocatorias venit reſtituenda de quibus inſti. de actio. §. item ſi quis. ⁊ in. l. i. ⁊. ij. C. ſi quid in fraud. cred. ¶ Alienatio autem titulo oneroſo inter viuos ad hoc vt reuocari poſſit requiri fraudẽ ex conſilio, ⁊ ꝙ ſit participata cũ emptore. l. ait pretor. §. ſi quis particeps. ff. de his q in fran. credi. ⁊ ſic ille tex. in. d. l. patronum. non probat opi. gl. prealleg. ¶ Nec ob. d. l. ſeruum meum. licet Imo. non videat q: ille tex. non loquit de eo qui ſolum eſſet incapax reſpectu teſtatoris, ſed in deportato qui quo ad oẽs eſt inhabilis quo ad relicta in vltimis voluntatibus. l. i. C. de here. inſti. lʒ ſit capax cõtractuũ per. l. ſi mand. uero. §. is cuius. ff. man. ¶ Si tñ volumus ſuſtinere opi. bar. ſ. qđ ſpurio poſſit titulo oneroſo dari a patre poſſumus dicere ꝙ ſicut vir ⁊ vxor ſunt ſuſpecti de fraude circa contractũ inter ſe celebratum. l. i. ff. de dona. inter virũ ⁊ vxo. tñ ſi vere conſtat de titulo ceſſat preſumptio fraudis. l. qđ aũt. §. ſi maritus. e. ti. in eadem rõne in propoſito ſiue a pře ſiue ab extraneo capiat hmõi ſpuri⁹ ti. oner. ¶ Nec ob. d. l. i. C. de natu. lib. quia illud verum quo ad alienationem rei ſuſpectam ꝙ ſatis aperit ille tex. dum loquit de emptione celebrata per perſonã a patre interpoſitam. nam illo caſu fora multum ſuſpicantur de fraude, vt. l. pupillus. §. penul. ⁊ ibi no. Bar. qui legit illum. §. pro ſing. ff. de auto. tu. ⁊ in. l. is q bonis. ff. de acqui. here. ⁊ not. Barto. in. l. ij. C. de repu. heredi. ⁊ ita firmat Bal. alias Bar. in. d. l. i. C. de natu. li. ¶ Uel ſecundo rñderi poteſt qđ ipſemet Bart. vbi tʒ vcʒ in. l. hereditas. C. de his quibus vt indi. ⁊ in. l. fi. ff. de his quib. vt indig. ⁊ in. d. l. i. in fi. C. de natu. libe. qđ illa. l. i. loquat in ſpurijs natis ex perſonis conſtitutis in dignitate illa de qua ibi in quibus etiam militant alia ſpẽalia. nam lʒ relictum ſpurijs regulariter vadat ad ſuccedentes ab inteſta. vt hł. ⁊ no. in. l. ſi pater. C. de her. inſti. Tamen alius modus ſeruat in ſpurijs natis ex pſonis preallegatis, vt ptʒ in. d. l. i. ¶ Cum ergo. d. l. i. ſit exorbitans: ergo non dʒ extendi ad alios ſpurios. l. ſi. C. de interdi. ma. l. ius ſingulare. ⁊ l. qđ vero. ff. de legi. ita Barto. in. d. l. hereditas. et in l. fin. in fi. col. ff. de his quib. vt indig. ⁊ in. d. l. i. in fi. C. de nat. libe. ¶ Nec obſt. tex. in. d. l. ſi is qui bonis. ⁊ in. d. l. ij. cum ſimili.

C. de

a ¶ Succedere. adde ꝙ lud. ro. cõſi. xlij. i memor: huius dicti Nic. de nea. ꝯſuluit ad cõmodũ filiorũ naliũ valuiſſe renũciãdo p filias ltias ⁊ nales i bõis pr̃is iuro firmatas ceſſãte fraude, q: a paria ſunt non extare, ⁊ extare, ⁊ ſi poſſe ſuccedere. ⁊ dicit lʒ ꝯ ſit nouũ tñ pdicta rõne puto veriſſimum.

b ¶ Sic. adde alex. cõſi. ij. ij. lib. ⁊ poſiti i pcedẽti apoſ. ꝙ bal. cõſuluit ei⁹ ꝯſ. v. i. li. dũmõ nõ appeat d accõmodata fide ꝙ in dubio pſumit, ſʒ qđ ſi iaq fidẽ accommodauit ꝯfeſſus ẽ i vł ſua volun. fidẽ accõmodaſſe non alia õ cã niſi vt de tegẽt ſecretũ anta hs ꝯfeſſio pſit ſiſco, vl ꝯſi. cal. õ teſt. ꝯſi. xxv. ⁊ inq̃ tũ. d. iaſ. ꝯ põit qđ q ñ pt ſuccedere ei quẽ occidit nõ poterit ſucceder nec hr̃di ei⁹. Adde p ornamẽto qđ voluit cap. conſ. xlij. vbi põit an ſtanti h⁹ duob⁹ ſtatutis vno i ciuita. origi nis occiſi qđ occidẽs ñ ſuccedat occiſo, altero vbi occiſus hẽat bõa qđ occidẽs, nec ei⁹ filij ſuccedãt occiſo ⁊ occidẽs hẽat filios an filij ſint exclũſi a bõis ſitis i loco vbi ẽ ſtatutũ õli ctũ. ⁊ occiſus ẽ originari⁹, ⁊ ẽt a bonis ſitis ex territorio. ⁊ cõcludit, ꝙ excluſo ſiſco filij facientis maleficiũ ꝯcurrũt cũ p̃re no i bõis occiſi ſitis i territ. excludẽtis tñ maleficiũ ꝯmittẽtẽ, ⁊ ibi ꝓbat opi. bar. ſ. l. cũ rõ. de bo. dã. volẽtis ꝙ pa occidẽtis accreſcat alteri fr̃i. Et ꝯ bar. dicit tenere quẽdã Io. õ mõt. ſpello quẽ ſe pe all. i ſuis cõſil.

c ¶ Qđ nõ. qđ tutius fraus pſumã tur i ꝯtrib⁹ inter viuos ꝙ in vlti. vol. volũt ale. ꝯſ. alle. li. ⁊ cõfirmat do. Ia. vt ꝯ p ipm

C. de repu. here. qꝛ loquuntur qñ mala fide fuerit acquiſita lu‑
ſinem ergo poteſt opin. Bar. hic vbi mulitaret fraudis ſilm‑
pno vt qꝛ emiſſet ſpurius oia bona paterna, ar. l. oẽs. l. lucius.
ſ. de his que in fraus. credi. ꝛ no. Barto. in. l. ij. C. de repu. here.
idem ſi p pſonã interpoſitam. d. l. pupillus. cum ſimi. ℭ Idem
ſi pater vendidiſſet extraneo, et extraneus incontinenti ven‑
didiſſet ſpurio, quoniam ex actus continuatione fraus preſu‑
mitur. l. ſi venditor. §. ſi. ff. de priui. cred. fuerunt verba Bart. in. d.
l. ij. pro. alle. ℭ Et de hoc arti. vltra no. per Bar. hic. ꝛ in lo‑
cis preal. vide p ſpe. in ti. de ſucceſ. ab inteſta. §. j. ver. quid
ſi pater eius cum ver. ſeq. ꝛ per Bal. in. l. eã quam. in. xiiij. ꝛ in
penul. col. C. de fideicom. ꝛ in. l. ij. ꝯ. de teſt. vbi colligit per ibi
no. in gl. qꝺ cui in vltima voluntate dari non poteſt ei in ꝯcti
bus dari non poſſe videtur. ℭ Et de hac materia habet etiã
per Bal. in. l. ſi vero non remunerandi. §. inde papinianus in
repoꝛtatis antiquis. ſ. manda. per Iaco. de belui. plene in diſ‑
ſputatione ſua quam poſuit in. d. l. j. C. de natura. liber. vbi per
omnes, aliquid per Barto. in. l. fina. circa. ij. colum. in verſicu.
alius modus. de his quib. vt indi. per Bald. Imo. ꝛ Ange. in
d. l. lucius. §. in teſtõ. de leg. j. per Imo. in. l. quidam cum filium.
circa pe. ꝛ vlt. col. ꝯ. tit. j. vbi hꝛ quid ſi teſtõr vxori ſue inſtitute
a licentiam dedit de bonis ſuis dandi cui velit[a] an poſſit dari
ſpurio teſtõris, de quo habet p Bar. in. d. §. teſtator. ꝛ in. d. l. ſi.
8 de his quib. vt indi. vbi melius loquit. ℭ † Item p vnũ tex. di‑
cit hic ſolus Pau. de caſtr. quod executor vltime voluntatis
grauat⁹ reſtituere hereditatẽ in pauperes poterit diſtribue‑
b re in ſpurium ipſius executoris pauperem[b] ſicut hic ex diſpõ‑
ne teſtatoris ꝑt naturalis vel ſpurius capere bona que nõ ſunt
teſtantis. ℭ Pro hoc ẽt alle. no. per gl. in. §. ſi. in aut. qui. mo.
na. eff. ſui. qꝺ perpetuo no. ꝛ p hoc alle. vobis bonum tex. in. l.
v nũ ex familia. in pñ. de le. ij. ℭ Circa hec ẽt vide que in ſimi‑
li no. Io. an. in addi. no. inci. ꝯtinuatur ꝛc. ꝛ p Bald. in. l. id qꝺ
pauperib⁹. in. vj. col. de epiſ. ꝛ cle. ꝛ in repe. l. j. in. xvj. col. C. de
ſac. ſanc. eccle. ꝛ Bal. in. l. tutor petitus. §. que tutoribus. ꝯ. de
ex. tu. ꝛ in. c. j. ſi de inue. lis oꝛta. inter do. ꝛ vaſ. per Bal. ang. ꝛ
Imo. in. l. illa. ꝛ in. l. captatorie. ꝯ. ti. j. p Pe. de anc. in. c. cum ti
bi. de teſta. ꝛ in cle. j. e. tit. vbi examinant. ℭ An executor talis
poſſit in ſuos coniunctos diſtribuere. et ꝯcludunt quod ſic ſi
pauperes ſint, ꝛ alleg. tex. in. c. non ſatis. lxxxvj. diſt. ꝛ in. c. pa‑
ſce fame morientem. xc. diſt. ℭ Tangunt etiã in predic. lo. in
executore an poſſet erogare in ſpurium filiũ teſtatoris, ꝛ con‑
cludũt qꝙ ſic ſi eſt pauper. ad qꝺ ẽt vide Bar. in. d. l. lucius. §. in
teſtõ. ꝛ in. d. l. hereditas. ꝟ. ali⁹ modus. ꝛ max ime p Bal. ꝛ an‑
ge. ꝛ Imo. in. d. l. illa inſtõ. ℭ Nõ omitto etiã qꝙ hãc. l. limitat
Raph. cu. hic nõ procedere ſi ſubſtitutus eſſet ſucceſſurus ab
inteſta. ipſi pupillo licet eſſet incapax ad bona teſtatoris: qꝛ
tunc ex ſubſtõne pupillari capere poterit omnia bona: qñ ma
gis fauendum eſt cauſe teſtati ꝙ̃ inteſta. l. ſi filius q patri. ſ. eo.
hoc aũt qualiter exemplificari poſſit de iure cõi cogitare pote
c ris[c] quia forte difficulter poterit inueniri exemplum. Vltimo
in quãtũ gl. hic rñdet ad. l. qꝺ conditionis. dic qꝙ eius rñſio nõ
tollit contrarium, ſed rñde vt per gl. in. d. l. qꝺ in ſecunda ſol.
pro qua vide. l. non amplius. in prin. de leg. j. ꝛ. l. ſed ꝛ ſi hoc. §.
j. ſ. de condi. ꝛ demon.

1 ℭ † Subſtitutio cõpendioſa facta a pagano per verba mere ciuilia directa ſinitur poſt pupillarẽ etatẽ, qui ſi admittitur vt ſubſtitutus non admittitur vt coniunctus.
2 Subſtitutio facta per verba directa non trahiꝛ ad fideicõmiſſum poſt pupillarem etatem, imo expirat.
3 Verba dñt interpretari vt actus magis valeat ꝙ̃ pereat, fallit niſi fieret contra voluntatem teſtantis.
4 Inſtitutus pure ſi ei datus ſit coheres ſub cõditione, ſeu poſt mortem ipſius titij pendente conditione non poterit titius habere totam hereditatem.
5 Verba ciuilia directa que dicantur, ꝛ que non ciuilia.
6 Subſtitutio facta per hec verba, ſi infra. xxv. an. deceſſerit ꝛc. eſt compendioſa.
7 Subſtitutio ſic facta: qñcunqꝫ filius meus deceſſerit titio here‑dit. item reſtituo erit directa.
8 Subſtitutio facta per verba directa in codicillis valet vt fideicommiſſaria.
9 Subſtitutio pupillaris facta teſtõ vel inſtitutione heredis nõ precedente facit qꝙ teſtator videatur voluiſſe codicillari.
10 Subſtõ pupillaris facta p verba directa filia nõ exiſtẽti in poteſtate puberi: vel extraneo impuberi, cũ non poſſit a princi‑pio ſubſtitutio valere propter defectũ perſone iure directo id eſt vt pupillaris, valebit iure fideicõmiſſi.
11 Verba pro ſuſtentatione actus debent improprıari.
12 Verba ſubſtitutionis dubia trahuntur potius ad directã quã obliquam.

a ℭ Cui velit. dictũ Bar. ibi ſequit Bal. ꝯſ. cclij. inci. ſpurio pꝛ donare nõ põt, nec aliũ ꝯctũ in fraudẽ ꝛc. ꝟ. ii. vbi ponit an valeat oblõ facta per patrẽ alicui de depoſito cõfeſſionato ſi ille deinde cedat gratuito illã oblõnẽ ſpurio filio eius q fecit oblõnem, ꝛ concludit qꝙ ex eo qꝺ ille q receperat obligatiõnẽ non erat idoneus ad deponendum tantam quantitatem preſumebatur fraus.

1 Verbis. † Cõpendioſa ſubſtõ facta a pagano p vba mere ciuilia directa ſinit poſt pupillarẽ etatẽ q ſi admittiꝛ, vt ſubſtitut⁹ non
2 admittiꝛ vt ꝯiunct⁹. h. d. ꝛ eſt valde not. ℭ † Not. primo qꝙ ſubſtõ facta per verba directa non trahiꝛ ad fideicõ‑
d miſſum poſt pup. etã imo expirat, vt hic ſ ꝟ. fruſtra[d] ꝛ hoc vꝛ verũ ſiue ſubſtõ ſiat p vba directa ciuilia, ſiue p directa non ciuilia, vt puta accipiat hereditatẽ qꝙ qꝺ dixerit Bar. in. l. cẽtu‑rio. ij. q. prin. ſ. eo. p gl. ibi Bar. dicebat pcedere qñ verba ſubſtõnis fuiſſent directa nõ ciuilia: qꝛ tunc trahiꝛ ad fideicõmiſſum. p. c. ſi pꝛ. de teſ. in. vj. iuncto. c. Ray. e. tit. in antiqs. ℭ Qr põt rñderi qꝙ. c. Ray. non pbat qꝛ ibi fuit facta ſubſtõ per verba cõia non autem aliquo modo directa. ℭ Et qꝺ male fuerit loquutus pbaꝛ ex eo: qꝛ videm⁹ qꝺ libertas que valde fauorabilis eſt ſi relinquatur ſeruo alieno per verba directa vbi non concurrat alius fauor non trahitur ad fideicommiſſum, ſꝫ nullius eſt momenti. l. ſi ſeruus legatus. §. ſi ſeruo alienus. de leg. ſ. plene not. in. l. cogi. §. ſed ꝛ ſi ſeruo. ſ. ad trebel. ꝛ in. l. ſeruo. C. de manumiſ. teſtamẽ. quod plenius proſequar. in. d. l. centurio. ℭ Hanc tamẽ concluſionẽ limitat ſm Bal. hic ꝛ fuit ſuũ notum dictũ, vt refert hic Ang. niſi in teſtõ eſſet adiecta clauſula codicillaris p hec verba ſi nõ vꝫ vel valebit iure teſtamẽti ꝛc. ℭ Quia tñc indiſtincte trahiꝛ ad fideicommiſſuꝫ poſt pupillarẽ etatem, ſicut ſubſtitutio facta in codicillis per verba directa ad fideicommiſſum trahiꝛ. l. ſceuola. alle. in gl. qꝺ eſt bene no. ꝛ ſequunt Mod. hic oẽs. maxime Imol. qꝺ de hoc multum exclamat. ℭ Quia attẽta cõi forma teſtamentorũ in qua ſemper poni conſueuit clauſula codicillaris ceſſabit opi. ardue ꝙ̃ habeꝛ in. l. centurio. §. compẽdioſe. ſ. e. ꝛ p Cy. ꝛ alios in. l. preſcibus. C. e. ꝛ per Ioã. an. in. d. c. ſi pater. in nouel. ℭ Adde qꝺ cum opi. Bal. hic cõcoꝛdat Ang. ꝛ Fulg. in. d. l. precibus. vbi
e Fulg. qui refert ſe ita ꝯſuluiſſe[e] ad hoc alle. tex. in. l. ſi frater tuus. C. de fideicom. ꝛ no. p gl. in. §. maſculo. inſti. de pup. ſubſti. Adde Ang. ꝛ Imo. idem tenentem in. l. in pupillari. ſ. eodẽ. ꝛ Ang. in. l. j. de iure codi. ꝛ Imo. in. d. l. centurio. in. xij. col. d. Anto. ꝛ Imo. in. d. c. Ray. in materia compendioſe. ꝛ certe hoc voluit etiã Bar. in. d. l. j. xvj. q. de iure codici. ꝛ de hoc facit feſtum domi. Mathe. de mata. in ſuis notabi. cxlviij. ℭ Vbi etiã pro hoc allegat. d. l. ſi frater tuus. ꝛ ex predictis patet rñſum ad vnum argu. Pau. de caſtr. in. d. l. precibus. ex quo dicit poſſe moꝛderi predictam limitationem, ſꝫ poſtea ſubdat a cõi
3 opi. non eſſe recedendum. ꝛ ſ. referam circa gl. ſi. ℭ Secundo not. qꝺ lꝫ verba interpretari debeant, vt actus potius valeat ꝙ̃ pereat. l. quoties. de reb. dub. ꝛ in. l. quoties. ſ. de verbo. obli. c. abbate. de verb. ob. tamen fallit niſi fieret contra voluntatem teſtantis per iſtam. l. ℭ Quod pendet ab illo articulo in ſi actus non valet eo modo quo agitur valeat vt valere poſſit, de
4 quo per doct. in. l. j. §. ſi quis ita. ſ. de verbo. obligati. ℭ † Tertio not. arg. ad. q. quod ſi titius eſt pure inſtitutus, ꝛ ei datus eſt coheres ſub conditione, ſeu poſt mortem ipſius titij quod pẽdente conditione non poterit titius habere totam hereditatem, ita probatur hic ſm Rapha. ſubdentem qꝺ lꝫ reſpõderi poſſit quod non habet interim totum. ſ. irreuocabiliter. ſic tamen hoc eſſet violare hunc text. ℭ Pau. de caſtro idem not. hic. lꝫ de Rapha. mentionem non faciat, ꝛ remittit ad ſe no.

b ℭ Pauperem qꝙ in filios ſumme paupes poſſit executor diſtribuere volũt cal. ꝯſ. xxxix. d. teſ. lꝫ ꝯſ. xxxi. teneat qꝙ nõ i pauperes. Et qꝙ in ſpuriũ executoris et teſtatoris ſi ſit eius dẽs paupertas poſſit exequutor diſpẽſare ꝯſuluit caprã ꝯſ. liij. p q facit qꝺ voluit anc. conſi. cccclxxxvij.

c ℭ Cogitare poteris. h. d. iaſ. hic dt qꝙ rap. cu. dicit qꝺ ſtãte ſtatu. qꝙ marit⁹ ñ poſſit aliqd reliquere vxori. qꝙ ſi marit⁹ iſtituto ſilio, cui mꝛ ſucceſſura ſubſtituat ipſam pupillo qꝙ decedẽte pupil. adita heredi. mꝛ ſuccedet nõ obſtãte hac. l. qꝺ dꝫ intelligi qñ ſubſtitut⁹ nõ ſuccederet ab inteſta. pupillo. dicit tñ qꝺ rapha. vꝛ h tenere ꝯtrã. Sꝫ albe. d roſ. in. ij. par. ſtat. qꝺ. cxxij. dicit tenere pmaꝫ opi. d. Iaſ. etiã videꝛ tranſire cum opi. Rapha. rõnibus de quibus hic per eum. Dicit tamẽ quod apud eum eſt dubia deciſio: quia negari nõ pt quin ſiat fraus de perſona ad perſonam, item quia ratio finalis ſtatuti ꝛ reſpectu mariti ſemp dicitur militare, item per regul. in not. ex hac l. quod prohibit⁹ reliquere aliquid alicui videꝛ prohibitus relinquere per mediam perſonam. Audacter videtur vera opi. Rapha. cu. per hanc. l. ꝛ not. in ea. ꝛ per ea que voluit Alexan. conſi. lvij. ij. lib. maxime cũ per talem ſubſtitutionem nihil poſſit dici relictum vxori ſpe etiam non cõſiderãda. iuxta no. in. §. interdum. ꝛ. l. ij. ꝯ. e. rõne de qua nihil ex eo. qꝛ omnino mater debet ſuccedere filio abſqꝫ ſubſtitutione. ꝛ per hoc tollitur qꝺ dixit. d. Iaſ. qꝙ rõ finalis ſtatuti ſemper dicitur militare: qꝛ non eſt verũ ex quo ſubſtõne non facta mater admitteretur non agnati, item non eſt verum: qꝛ ſiat fraus de perſona ad perſonam, ex quo pupillus nullum preſtat miniſterium, ꝛ tale teſtũ eſt pupilli, ꝛ hereditas patris eſt effecta patrimonium ipſius. ℭ Unde mirum ſi mater ſuccedit ex ſubſtitutione mariti in bonis eius omni fraude ceſſante imo ſequereꝛ abſurdum qꝺ mater ꝛ filius eſſet deterioris conditionis ex ſubſtitutione facta que dicitur fauorabilis ꝙ̃ ſi facta nõ eſſet qꝛ primo caſu non ſuccederet. ſ. eo ſic. arg. autem de abſurdo vitando vꝫ. §. ſed quia ſane. inſti. de leg. agn. ſuc. an aũt ſtante predicto ſtatu. vir poſſit alimenta relinquere Raph. cu. qꝙ ſic conſi. xlviij.

d ℭ Fruſtra Iaſ. hic dicit qꝙ importat nullitatem ipſo iure. alle. tex. ꝛ ibi Bar. ꝛ Lud. ro. in. l. pe. §. ad crimẽ. de pub. iud. extra in. c. qꝛ fruſtra. ꝛ ibi Io. de ana. de vſur. Abb. ꝛ Cano. in. c. veniens. de accu.

e ℭ Conſuluiſſe. vide late per eũ. cõſi. xliij. inci. in. ſ. propoſite. Alex. ꝯſ. lxxxij. ij. libe.

per gl.in.l.ij.§.ſi pars her.pe.⁊ in.l.plane.§.ſi coniūctim.⁊ ibi
Bar.⁊ doc.de leg.i.in quibus locis docto.magis cōiter cōclu
dunt verā eſſe diſtinctionem gl.in.d.l.ij.dixi in.d.§.ſi coniū
5 ctim.ſed non vidi nunc:q2 non eſt materia nr̄a.¶ †In gloſſ.
ſ.que dicantur verba directa ciuilia,⁊ que nō ciuilia.no.Bar.
in.d.l.centurio.in.ij.q.princ.⁊ Bal.in rub.C.eo.⁊ in.l.ſi.C.de
6 ſacroſan.⁊ per Cano.in dicto.c.Ray.⁊ in.d.c.ſi pr̄.¶ †Et ex
glo.iſta no.ꝙ ſubſtitutio facta per hec verba ſi infra.xxv.ann.
deceſſerit ⁊c.eſt ꝯpendioſa,licet non fuerit dictū quandocūqȝ
deceſſerit,⁊ videt̄ ꝓbari in.d.l.centurio.⁊ ibi hoc firmat Bar.
in.i.q.prin.⁊ ibi Gul.de cu.⁊ Cyn.in.d.l.precibus.in materia
compēdioſe.⁊ Bal.in.d.c.ſi pater.⁊ Can.in.d.c.Ray.lȝ gl.in
l.pupillari.ſ.e.ꝯtrium ſentiat.⁊ non bene ſm̄ Cyn.in.d.l.preci
bus.¶ In gl.fina.ibi ꝙ obliqua non trahitur ad directā ⁊c.
⁊ qualiter hoc colligit̄ ex iſto tex.vide hic per Bar.⁊ dictū gl.
reputat̄ no.¶ Pro quo alle.tex.in.l.coheredi.§.cū filie.ver.
ꝙ ſi heredē.ſ.e.vbi fideicōmiſſaria facta a patre filio impube
ri non trahit̄ ad pupillarē,⁊ ſic ad directā.¶ Dictū gl.et pro
bat̄ ꝑ ar.a ſpāli.p.l.neqȝ.§.ſi.ſ.de teſt.mil.⁊.l.antonin⁹.ſ.de fi
deicom.lib.⁊ dicit Bal.in.l.q̄rebat̄.ſ.de teſt.mil.ꝙ ibi tex.ſ v.
ſed in ꝓpoſito.loquat̄ qn̄ valere poterat iure fideicōmiſſi ſec⁹
qn̄ nō poterat valere iure fideicōmiſſi.vt in.l.nō iuſtam.C.ad
tre.tn̄ melius probat̄ in.d.l.antoninus auguſtus.⁊ in.d.l.neqȝ.
⁊ declarat Bart.in.l.i.in prin.ſ.eo.¶ Dum tractat an teſtm̄
poſſit ſumere vires a tacita vulgari.hoc ver.ſi tn̄ appareat te
ſtatorē voluiſſe ꝙ obliqua trahat̄ ad directam:q2 trahet̄ vt eſt
tex.ſ.d.l.q̄rebat̄.ante verſ.ſȝ in ꝓpoſito.⁊ ſequunt̄ oēs ibi vbi
infert Bar.vnū ꝙ eſt not.vcȝ ꝙ ſi teſtō2 dixi volo ꝙ hrēditas
reſtituat̄ ꝑ vulgarē:⁊ pupillarē ſubſtitutionē titio,⁊ talis ſub
ſtitutio dicet̄ directa,vt ibi per eum quē ſequit̄ Bal.⁊ Ange.
7 ibi.¶ †Ex hoc ēt īfert Bal.in.l.humanitatis.in.xv.col.C.e.
ver.mirabile ⁊c.ꝙ ſi teſtator dicat qñcunqȝ fili⁹ meus deceſſe
rit titio hereditatē reſtituo.ꝙ lȝ verbū reſtituo ſit obliquū.l.
coheredi.§.cū filie.ſ.e.¶ Tamen in caſu predicto ſubſtitutio
erit directa:q2 iſta vr̄ fuiſſe mens teſtātis ex quo ipſe ꝯfert he
reditatē immediatā in titiū.¶ Unde ſi eſt facta mente capto
valebit vt pupillaris,vl̄ vt vulgaris,⁊ exēplaris.idē dicit bal.
in.d.l.humanitatis.ſi teſtator dicat ſi fili⁹ meus heres nō erit
hereditatē reſtitua: titio,nā erit directa vulgaris fideicōmiſ
ſaria:q2 verbū reſtituo.iſto caſu importabit reſtōnē facti non
iuris,ſicut ponit̄ in.l.inter oēs.cū gl.ſ.qui ſatiſ.cogā.quod eſt
valde no.¶ Sȝ in hoc vltimo Gul.de cu.tenet ꝯtrium in.d.l.
precibus.in.ix.col.C.e.vt retuli in.l.i.in prin.ſ.eo.tn̄ veriorem
puto opi.Bald.q2 cum dicta verba ſint dubia talis ſubſtitutio
dȝ interpretari directa,⁊ ſic vulgaris.vt eſt gl.reputata ſingu
laris hic in ſi.⁊ de p̄dictis fere oībus facit mentionē in.d.l.i.
8 ¶ †In ea.glo.ibi vt q2 in codicillis hanc glo.quaſi notādam
cōiter approbāt oēs.ſ.ꝙ ſubſtō facta ꝑ verba directa in codi
a cillis vȝ vt fideicōmiſſaria[a] qȝ not.ꝑ teſtamētis in quibus eſt
clauſula codicillaris.adde aliā gl.in.l.i.ſ.de iure codi.¶ Li
mitat tn̄ Ang.hoc eſſe verū vbi apparet teſtōrē voluiſſe codi
cillari,ſecus ſi teſtari,⁊ tn̄ nō fuit adhibita niſi ſolēnitas in co
dicillis requiſita:q2 tūc ad fideicōmiſſum non trahet̄ ꝑ not.ꝑ
gl.inſti.de pup.ſubſti.in prin.per.l.i.ſ.de iure codicil.¶ Pro
hoc dicit hic Ang.fore tex.in.l.illud.§.tractari.ſ.de iure codi.
bene facit.l.nō codicillū.C.de teſta.idem tȝ Ang.in.d.l.preci
bus.in antepe.col.⁊ in.d.l.ſceuola.An aūt videat̄ in dubio vo
luiſſe teſtari vel codicillari.Bal.in.d.l.i.ſ.de iure codi.diſtin
guit.aut eſt vſus verbis directis,⁊ vr̄ voluiſſe teſtari.aut obli
quis,⁊ tūc vr̄ voluiſſe codicillari.aut cōibus,⁊ hoc vltimo ca
ſu dicit.ꝙ aut nō potuit valere illa diſpoſitio,vt teſtm̄,⁊ preſu
mitur voluiſſe codicillari.ꝑ.l.ſi.cū ibi not.ſ.de iure codicil.aut
pōt valere teſtm̄,⁊ p̄ſumit̄ voluiſſe teſtari per.d.l.i.⁊ per hic
9 no.in gl.¶ †Unū ēt caſum addas vcȝ ꝙ ſi nō p̄cedēte teſtō
vel inſtōne heredis facta ſit ſola ſubſtitutio pupillaris;tunc
videt̄ voluiſſe codicillari ex eo q2 nō potuit valere iure directe
ſubſtōnis cum nulla preceſſerit inſtitutio.l.ij.§.quiſquis.ſ.eo.
iuncta.d.l.ſceuola.⁊ ſatis colligit̄ ex diſtinctione Bal.in.d.l.
i.ſi recte inſpiciatur.¶ Aliā limitationē tradit Ang.in.l.he
reditas.C.de his quib.vt indig.vbi ad hoc no.in gl.noſtra di
cit qȝ ſceuola ꝓcedit.niſi p̄ceſſerit alia pupillaris ſubſtitutio
facta in teſtamēto eidē de alio ſubſtituto pupillari tūc eñ nul
lo mō valeret ſcḋo ſubſtitutio directa facta in codicillis ne de
ueniam⁹ ad incōueniēs ꝙ hereditas in teſtamento data adiri
poſſit in codicillis ꝯ.d.l.hereditas.¶ Hoc dictum nullo mo
do puto verū,⁊ in ꝯtrium tenuit Imo.in.l.ij.in ſi.ſ.de iniuſto
teſta.⁊ Saly.in.l.idē.C.de codi.⁊ Ange.in.l.noſtram.C.de te
ſta.ꝑ.l.cum quis decedens.§.ſeia.de lega.iij.⁊ ꝑ regulam.d.l.
ſceuola.¶ Nec ob.d.l.hereditas.q2 ibi ſimpliciter in codicil
lis facta fuit ademptio hereditatis cū in codicillis nulli datȝ

a ¶ Fideicōmiſſa
ria.adde Pau.de
caſt.conſi.cclvi.
Ang.conſil.ccvi.
b ¶ Poteſtate.ad
de Bal.ꝯſi.cxiij.
ij.li.vbi dicit di
cta doc.cōfirmari
rōne naturali: q2
non dȝ imperitia
mulieris q̄ neſcit
qd ſit vulgaris vl̄
pupillaris ſubſti
tutio ei nocere.

eſſet,vel vbi adempta,⁊ data fuiſſet in codicillis,tūc ēt inſtitut⁹
in teſtamento videt̄ rogat⁹ de reſtituendo ꝑ fideicōmiſſum
ſcripto in codicillis ꝑ.d.l.ſceuola.⁊.d.§.ſeia.¶ Aliam limi
tationē dedit Ange.in.d.l.ij.de iniuſt.teſta.vȝ niſi ille qui in
codicillis ſubſtituitur directo fuerit ēt directo ſubſtitutus in
teſtamēto,ita dicit loqui tex.in.d.l.cum quis.§.ſeia.¶ Sȝ cō
trarium expreſſe tenet Imo.in.d.l.ij.⁊ Angel.in.d.l.noſtrā.ꝑ
dictā.l.ſceuola.¶ Ultimo non omitto quod Pau.de caſt.in
d.l.precibus.conatur glo.noſtram hic reprobare,tamē rōnes
ſue ſolū cōueniūt illi caſui qn̄ ſubſtitutio cōpēdioſa facta fuit
impuberi ꝑ vba directa,⁊ in teſtamēto adiecta ſit clauſula co
dicillaris,⁊ decedat poſt pubertatē,⁊ aditā hrēditatē,an tunc
trahat̄ ad fideicōmiſſum,docto.cōiter tenēt ꝙ ſic.ipſe tamen
dicit,ꝙ lȝ in iudicādo,⁊ cōſulēdo nō ſit a cōi ſnīa recedendū ſi
tamē.l.ſceuo.nō ꝓbat intentionem glo.⁊ docto.q2 teſtō2 ſi vo
luiſſet directo ſubſtituere in codicillis nō potuiſſet,ſȝ in caſu
gl.⁊ doc.ſecus.q2 tempore pupillaris etatis valuit,vt directa
ideo ⁊c.¶ Teneo eādem opi.ꝑ.l.ij.ſ.de iur.codicil.ſm̄ intelle
ctum gl.⁊ doc.ibi.nam datio libertatis directo facta in codi
cillis ſeruo alieno trahit̄ ad fideicōmiſſum,⁊ tamen ſi teſtō2 in
teſtamento voluiſſet directo dare non potuiſſet.q2 ſeru⁹ alie
nus.d.l.ſeru⁹ legatus.§.ſi ſeru⁹ alien⁹.ergo tollit̄ rōſio Pau.
¶ Propterea lȝ teſtator non potuiſſet directam pupillarem
facere puberi.in codicillis,tn̄ expreſſe potuiſſet facere fideicō
miſſariā ſi voluiſſet:ergo codicillos faciēdo videt̄ fideicōmiſ
10 ſariā facere voluiſſe.¶ †In ea.gl.ibi vel per ſuam perſonam.
ſ.eius cui eſt facta ſubſtitutio ꝑ vba directa ſingularis,⁊ me
lior de iure reputatur.gl.iſta ab oībus ex qua habes ꝙ ſi quis
fecerit ſubſtitutionē pupillarē per vba directa filio non exiſtē
b ti in ptāte[b] puberi vel extraneo impuberi eū nō poſſit a prin.
ſubſtitutio valere ꝓpter defectū perſone iure directo.l.vt pu
pillaris valebit iure fideicōmiſſi,vt tenēt omnes hic vt Dy.
Rayn.Bar.Bald.Ange.Imo.Pau.de caſt.hic ⁊ Mar.ſi.
Gu.de cu.⁊ Cy.in.l.p̄cibus.C.e.in materia compēdioſe.idem
Saly.ibi ⁊ Ang.in.d.l.centurio.ſ.e.d.An.⁊ Cardi.flo.in.d.c.
ray.⁊ ibi Imo.i materia pupillaris.⁊ Jac.butr.⁊ Bal.in.l.ex
trib⁹.C.de inof.teſta.⁊ Bal.in.l.extraneū.C.de here.inſti.⁊ in
d.l.ſed ⁊ ſi ne.C.ad treb.⁊ Imo.in.l.ij.in prin.ſ.e.⁊ Ange.in.l.
ſi.C.de here.inſti.fundāt ſe principaliter tenētes illam partē
11 per.l.ex facto.in prin.alleg.in gloſſ.¶ † Scḋo q2 pro ſuſtenta
tione actus verba debent improprīari.l.inſulam.ſ.de preſcri.
ver.l.ſȝ ſi vxori.§.item ſi iurauero.ſ.de iureiuran.debet enim
diſpoſitio taliter interpretari ꝙ non corruat in totū.l.non du
biū.de leg.iij.¶ Contrariam opi.tenuit ipſemet Imo.in.d.c.
Ray.in materia ꝯpēdioſe.⁊ in.l.centurio.in.vi.⁊ penul.col.et
Jo.an.in.d.c.ſi pr̄.ſup gl.magna.in nouel.ſecutus gl.in.§.ex
traneo.inſti.de pup.ſubſti.in gl.mag.que tenet ꝙ talis ſubſti
tutio,ſiue cōpēdioſa,ſiue pupillaris facta extraneo ꝑ vba di
recta nō trahat̄ ad fideicōmiſſum.licet certū ſit ꝙ a prin.valere
nō poſſit iure directe pupillaris,idē ēt videt̄ tenere Bal.in.l.
ſi.C.de here.inſti.in ſi.i.col.vbi dicit not.ar.ꝙ pupillaris im
taliter facta ꝯtinet vulgarē nō aūt fideicōmiſſariam.idē tenet
ſubtilis docto.d.Math.de ma.in ſuis nota.cxliij.⁊ Ang.in.l.
precibus.in antepe.col.⁊ ſic ſibi fuit contrarius idē Ray.hic.
¶ Mouent iſti primo per hanc.l.q2 licet gloſ.hic et predicta
tenentes partem affirmatiuā intelligāt ꝙ facta fuit cōpēdio
ſa impuberi,tn̄ hoc maxime eſt diuinare cum verba litere ita
patiant̄ caſum ſubſtitutiōis facte puberi ſicut impuberi:⁊ ta
men hic loquit̄ ꝑ dictionē fruſtra,q̄ eſt excluſiua cuiuſlibet de
fect⁹.¶ Scḋo ꝓ hac parte aliter inducunt hūc tex.ꝙ loquat̄
in pubere:⁊ adhuc videt̄ dicendum,ꝙ ſicut ſubſtitutio facta ei
q̄ a princ.valuit vt directa nullo modo trahit̄ ad obliquā poſt
pubertatē multo magis nō dȝ trahi qn̄ eſt facta puberi eū dif
ficilius euaneſcat ſubſtitutio q̄ a princ.aliquo modo valuit.li
cet ex poſtfacto ſuperueniat defectus q̄ impediat̄ validitas a
prin.ratiōe defectus,ar gu.l.patre furioſo.ff.de his qui ſunt ſui
vel alie.iur.⁊.c.quēadmodū.de iureiurā.¶ Tertio ꝓ hoc ad
ducunt tex.in.d.§.extraneo.¶ Quarto per.d.l.ſeru⁹ legatus.
§.ſeru⁹ alienus.⁊ per no.in.l.ſeruo.C.de manu.teſt.⁊ in.l.cogi.
§.ſed ⁊ ſi ſeruo.ſ.ad tre.⁊ dixi.ſ.in.i.not.huius.l.¶ Quinto ꝑ
l.ij.§.ſed ſi extraneum.ſ.e.vbi pupillaris:⁊ ſi directa facta ab
extraneo valet in vim vulgaris que ſi valeret iure fideicōmiſ
ſi non poſſet trahi ad directā vt viſum fuit.ſ.poſt gl.¶ Sex
to per.l.ſi.C.de here.inſti.vbi ſubſtitutio pupillaris facta ex
traneo vȝ in vim vulgaris nō aūt in vim fideicōmiſſarie,lȝ v
ba relata fuerint ad eū,cui facta eſt ſubſtitutio,⁊ ibi hoc expreſ
ſe voluit Bal.⁊ ꝓbat̄ in gl.dum alleg.l.ſi.per quā dicit qȝ ſub
ſtitutio dubia trahit̄ ad directā,⁊ ſic innuere vr̄ ꝙ non trahat̄
ad fideicōmiſſariā,vt ēt clare hic no.Bal.¶ Nec obſt.l.ex fa
cto all.ꝑ pte ꝯ.ia:q2 q̄cqd dixerit Imol.in.d.l.cēturio,⁊ vbiqȝ
eius

eius riſiones nullũ hñt ſaporẽ. Sed dicas ꝙ ibi fuerũt verba obliqua.q2 teſtõr dixit rogo te, vt facias titiũ heredẽ, ⁊ ſic cum teſtator ꝑ mediã perſonã alterius faciat quem heredem nõ vi detur directas. ita dicit bar. in.d.l.cẽturio.in pe.col.vbi alle.l. pater filiũ.⁊.l.lucius.de le.iij.ꝑterea dato etiã ꝙ dicerent dire ctas, tñ q2 fuerunt adiecta in ſubſtõne fideicõmiſſaria hñt vim obliquoꝝ p.l.querebat.de teſt.mil. ¶ Nec ob.arg.d.l.in inſti tutõ.de perſcri.v.q2 riſio pꝫ ex.d.l.ſi ſeruus legatus.cũ ſi.per quã ẽt põt rñderi ad oia ptis affirmatiue. ¶ Nec obſt.d.l.ſce uola.q2.l.ibi ꝑpter accidẽs.i.pp qualitatẽ codicillorũ in qbus nullo modo fieri põt directa ſubſtõ de reſiſtere potentie ſubſti tuẽdi directo non autẽ potẽtie ⁊ eſſentie ſubſtituẽtis dũmõ in teſtõ ſubſtituat, ſꝫ in caſu qõnis nſe pp accidens, ſꝫ ex natura ſubſtõnis lex reſiſtebat potẽtie ⁊ eſſentie ſubſtituẽtis expreſſe idcirco text.in.d.l.ſceuola.dicit ꝙ rõ benignitatis introducit ꝙ trahat ad fideicõmiſſum, ⁊ ꝑ hoc mihi vr in pũcto iuris ve rioꝛ, tñ tenendo ptẽ affirmatiuã q̃ vr eſſe magis cõis. ⁊ a qua iudicãdo ⁊ ꝯſulẽdo nõ eſſet recedẽdũ, ſubdebat Bar. hic pli mata ꝑdictorũ qõ ſi ſubſtõ pupillaris facta fuit adulto per hec verba ſi fili⁹ meus in pupillari etate deceſſerit titi⁹ heres eſto qõ iſto caſu non valebit etiã iure fideicõmiſſi, ꝑ hoc adducit ſ ar.l.titio cũ moueret.ff.de vulg. vt hic ꝑ eũ.adde Ang. ⁊ Imo. idẽ tenẽtes in.d.l.cẽturio.in pe.col.⁊ ẽt in vlti.ſ.e.idẽ Imo.in l.ij.in.iij.col.⁊ in.l.i.inſ.ff.e.⁊ in.d.c.Ray.⁊ Paul.de caſt.hic. ¶ Limitat tñ Imol.hic ⁊ in.d.l.c.Ray.hoc eſſe verũ ſi teſtõr putabat eum impuberẽ ⁊ ſic poſſe decedere in pupillari etate q2 tunc ꝯdõ impoſſibilis quã putauit teſtõr: impoſſibilẽ vitiat actũ vltime volũtatis.l.ſeruo manumiſſo.vbi tex.no.ff.de ꝯdi. 1 inde.ſꝫ forte ſm eum ſec⁹ eſſet ſi ſciebat ꝙ iſta ꝯditio in facto pubere iam eſſet impoſſibilis p.l.ſi meus.⁊ ibi no.ff.tit.i.⁊.l.ſ. de ꝯdi.inſti.⁊ in.l.cum tale.§.pe.de ꝯdi.⁊ demon. ¶ Nec obſt. 2 d.l.cum titio moueret.q2 loquit in caſu diuerſo.nã ibi non cõ 3 ferẽ diſpoſitio l tẽp⁹ impoſſibile rõne pſume cui fiebat ſubſtõ, 4 q2 poterat mori, hic aũt ſecus q2 nõ poterat decedere pubes. adde ꝙ hec fuit limitatio Ang.in.l.pupillari.ſ.eo.⁊ procedit 1 tenendo opi.iſtius glo. Sed ꝯ eã facit q2 nõ vr hãc diſpõnẽ poſſe iudicari ꝯditionalẽ ar.l.q liberis.ſ.e.q2 de neceſſitate il la ꝯditio ſi in pupillari etate deceſſerit ineſt ex natura actus. 2 d.l.in pupillari.ergo nõ reddit actũ cõditionalẽ.d.l.q liberis. ⁊ ꝑ ꝯñs ſum⁹ extra regulam.l.i.cũ ſi.ff.de cõdi.inſti. ¶ Suſti nẽdo tñ dictã limita.poſſes dicere qõ lꝫ non ꝯtineat conditio nem extrinſecam continet tñ intrinſecam. ¶ Vel põt dici qõ ineſt illa ꝯditio ſubſtõnis facte impuberi nõ aũt facte puberi, q2 cũ tunc valuerit ab initio vr vulgaris.d.l.ſi.C.de her.inſti. 3 ⁊ declarat Bar.in.l.i.in vlti.q.ff.e.cũ de ſubſtãtia vulgaris nõ b ſit ꝙ in pupillari etate decedat, iõ nõ vr ꝯditio illa ineſſe tali 4 ſubſtõni ⁊ hec limita.procedit tenendo opi.gl.ſecus ſi tenere mus ꝯ gl.vt.ff.tenui in puncto iuris ⁊ ꝯ eã faceret: q2 nõ ſequi tur reſpicit ꝯditio impoſſibilis: ergo trahit ad fideicõmiſſum: et c non vꝫ vt vulgaris vt prime dixi. ¶ Alio mõ limitat Imol. doctri. Bar. hic non ꝓcedere.l.qñ ſubſtõ fuit cõcepta ſub hac forma vcꝫ qñcũqꝫ deceſſerit: q2 tũc valebit iure fideicõmiſſi ex quo a ꝑncipio non põt valere iure directo pp ꝯdõnẽ pſone vt hic tetigit gloſſ. Adde tñ qõ ſimpliciter hec limita non proce dere tenẽdo ꝯ gl.vt.ff.tenuit in puncto iuris. ¶ Alter⁹ bar. hic ꝯ ꝑdicta format vnã op.ꝙ imo ſubſtõ directa q̃ ab initio nõ potuit valere vt directa pupillaris non trahit ad fideicom miſſum, vt hic ꝑ eum.ꝑ cuius ſolõne ſe remittit ad decidenda ꝑ ſe in.d.l.centurio. ¶ Cui adde ꝙ ad hoc ẽt rñdet ipſe in.d.l. lucius.circa vlt.col.ſ.eo.dum querit an breui loqua cõtineat fi 1 deicõmiſſariã, ⁊ ibi dicit qõ qñ ſubſtõ a principio potuit vale re iure directo poſt aditã hereditatẽ pilli cui facta eſt ſubſtõ vt q2 potuit valere vt pupillaris cũ pſone ꝯdõ non repugnat 2 tunc nũqꝫ trahet ad fideicõmiſſum, ⁊ ita ꝓcederet hoc ꝯ̃rium formatũ ꝑ Bar.ſecus ſi a pñ.potuit valere iure directo an he 3 reditatẽ tñ, ⁊ ita intelligat iſta gl.nã poſt aditaꝫ hereditatem trahet ad fideicõmiſſum alle.l.precibus C.eo.⁊.c.ſi pr.de teſt. in.vi.⁊ in.d.c.ray.in quib⁹ ꝓbat ꝙ compẽdioſa q̃ potuit vale re iure directo vulgaris ſi repudiaſſet trahitur ad fideicõmiſ ſum hereditate adita ⁊ hec opi.procedit retenta opi.gloſ hic. 4 ¶ In ea.gl.ibi, ⁊ iure directo nõ poteſt venire.dicatis vt hic 5 ⁊ in.d.l.centurio.ſ.e. ¶ In ea.gl.ibi, niſi in caſu ⁊c.gloſ.volunt dicere niſi in milite qui ſi ſubſtõnem compendioſaꝫ fecerit per verba directa impuberi trahit poſt pubertatẽ ad fideicõmiſ 6 ſum iure exiſtentem medio.d.l.precib⁹.ſm vnũ intellectũ ſm quẽ ibi in litera verba ſubſtõnis fuerũt directa ſecus ſm aliuꝫ 7 intellectum ſ.ꝓut verba fuerunt cõia quis tñ verior ſit intel 2 lectus ad illam.l.dicetur.ſ.eo.l.centurio. ¶ † In ea.gl.ad fin. 8 hec gl.non eſt alibi ſecundũ Bal.Ang.hic dñ vult quod ver 9 a ba dubia^a trahant potius ad directã q̃ obliquam per.l.ſin.C.

de her.inſti.⁊ ibi pꝫ exẽplũ ꝙ declara vt ꝑ Bar.hic.⁊ hãc gl. ſequit Bal.⁊ Pau.de ca.hic.⁊ Io.an.in.d.c.ſi pr.i nouella.⁊ Bal.in.l.ſi.ad ſi.C.de ſac.ſan.ec.⁊ Ang.in.d.l.cẽturio.⁊ ꝑ hac gl.hic facit tex.in.d.l.iam hoc iure.in ver.in vulgarem tantũ modu caſum.ff.eo.vbi qñ ſubſtõ dubia non continet tractum multorum tẽporũ vꝫ ſolum vt vulgaris. ¶ Subdit Paul.de ca.hic poſt Bal.no.iſtã gl.ſentire ꝙ cũ ſubſtõ dubia put in ca ſu.l.ſi.C.de her.inſt.iudicet directa non ꝯtinebit fideicõmiſſa riã ꝙ ꝑ alios hic tangit.⁊ idẽ dicit Bal.i.d.l.ſi.i.col. ¶ Sub dit Bal.hic ꝙ lꝫ de fideicõmiſſaria non ꝓbet in.d.l.fin.tñ ſm eũ probat ꝑ hanc.l.vbi ſubſtõ que ſemel valere potuit iure di recto vt pupillaris non trahit ad fideicõmiſſuꝫ ſi eſt facta per verba directa ciuilia vt hic: ergo idẽ qñ ṽba ſunt dubia cũ cẽ ſeant directa ꝑ iſtã gl. ¶ Sed certe cũ Bal.loquat quo ad ca ſum.d.l.ſi.ꝑ quã etiã ſe fundabat vt hic nõ vr Bal.in hoc vlti mo bñ loq, nam ſubſtõ q̃ potuit ſemel valere iure directo ante aditã hereditatẽ nõ põt bñ trahi ad fideicõmiſſum q2 nulla.l. ꝯ̃rium dicit, ⁊ ita expreſſe firmat Bar.in.l.lucius.in vlti.col.ſ. eo.⁊ ã paulo ante retulit, ⁊ ſenſit Barto.in.l.i.in ſi.pan.ff.eo. vbi dicit ꝙ pupillaris facta extraneo valeat vt vulgaris per l.ſi.pꝛealleg.modo dictis hic not.ꝑ eũ dicit ipſe ⁊ magis cõi ter alij oñ qõ directa ſubſtõ etiã trahit ad fideicommiſſum per hic no.in gl.ideo tenenda eſt opi.Bar.⁊ etiã vr ꝙ dictũ Bal. non procedat, ſꝫ ſi tenemus opi.quam.ff.in puncto iuris tenuit vcꝫ qõ ſubſtõ directa nullo modo trahatur ad fideicommiſ ſum per.d.§.ſi ſeruus alienus.ſequitur quod opi.Bal.⁊ Pau. de ca.hic procedat.

1 ¶ Subſtitutus pupillo pure vel ſimpliciter admittitur ex ſubſtitutione etiam ſi non ſit heres patris, ſecus ſi ſit ſubſtitu tus ſub conditione ſi heres erit.

2 Conditio q̃ ineſt de natura actus non facit actũ conditionalẽ.

3 Diſtributiuum iunctum verbo futuri tpis facit conditionem.

4 Simile dicitur illud ꝙ eſt idem quo ad effectum, licet non ſit idem quo ad verba.

1 Vi liberis. † Subſtitutus pupillo pure vel ſimpliciter admittitur ex ſubſtitutione ẽt ſi nõ ſit hrs pr̃is, ſec⁹ ſi ſit ſubſti 2 tutus ſub ꝯditione ſi hrs erit. b.d. † Not. qõ condi tio que ineſt de natura act⁹ nõ facit actũ ꝯditionalẽ, ad idem tex.in.l.titius.ſ.eodẽ. ¶ Et facit ſm Ange.⁊ Imol.hic lꝫ de Ang.mentionẽ non faciat ꝙ rñdens poſitionibus ſub condi tione q̃ ineſt de natura actus dicat ſimpliciter rñdere. de quo dixi in.l.i.in prin.ff.e.⁊ in.l.gallus.§.quidã recte.ff.de li.⁊ poſt 3 hu. ¶ † Scdõ not.qõ diſtributiuum iunctũ verbo futuri tpis b facit ꝯditionẽ^b, ad idẽ eſt tex.in.l.ſtichũ qui meus erit.de le.i. 4 ⁊ in.l.nuper.de leg.iij.cum concor. ¶ † Tertio not. quod illud quod eſt idem quo ad effectum lꝫ nõ ſit idem quo ad verba di cit ſimile. ¶ Ex quo Bal.hic dicit qõ iſte tex.eſt de iure intel c ligendũ qñ aliquid dicat ſimile^c.de quo videatis gl.not.in.c. non põt.in verſi.puram.de preben.in.vi.⁊ ibi not.do.de ſanc. Ge.⁊ vide not.per gl.in.c.capitulũ ſancte crucis.de reſcri.in antiquis.⁊ Bald.in.l.illud.C.de ſac.ſanc.eccle.vbi arg.l.non ſolum.§.qui primipilum.de excu.tut.dicit quod vbi eadem rõ eſt in duob⁹ illa dñr ſimilia.vide etiã no.per Bal.in.l.ſi quis non dicam rapere.in princi.C.de epiſ.⁊ cleri.⁊ in.l.neque.ff.de lega.⁊ in.l.curatoris.C.de nego.geſt.⁊ Ang.hic multum not. iſtum tex.ad cognoſcendum quando plura dñr ſimilia. ¶ In gloſ.in verbo, id eſt addo aliam gl.in.l.ſunt qui putant.in pn. ſ.de re iudi.

1 ¶ Subſtõ facta ꝑ hec ṽba quiſqꝫ mihi hrs erit, refertur ad ſcriptos tñ, nõ aũt ad eos quib⁹ hereditas acquirit mediantibus ſcriptis, ⁊ ſcripti vocantur pro hereditarijs portionibus.

2 Heredis nomẽ ꝓlatũ a teſtatore, vel a lege, an cõprehẽdat primum heredem, vel etiam heredem heredis.

3 Teſtator aliqd nepoti reliquit hoc adiecto, ꝙ ſi nepos ſine li beris decedat: tũc relictũ pertineat ad heredem ipſius teſta toris, puta titiũ. contingit primo titiũ decedere relictis here dibus, poſtea deceſſit nepos ſine liberis, an relictum pertine re debeat ad heredes titij.

4 Verbum indicio eſt verbum commune.

5 Subſtõ facta impuberi ꝑ hec ṽba. quiſqꝫ mihi heres erit, an videatur vocatus alius qui ſucceſſit teſtatori per aliam pupil larem vel vulgarem ſubſtitutionem.

6 Legata videntur relicta ab inteſtato per iſta verba quiſquis mihi heres erit preſtet legata ⁊c.

7 Compromiſſum factum in abbatẽ ſub nomine dignitatis non tranſit in ſucceſſorem in dignitate.

8 Executor teſti datus ſub nõle dignitatis trãſit ad eius hrdes.

9 Commiſſio facta alicui ſub nomine dignitatis, an tranſeat ad ſucceſſorem in dignitate.

a ¶ Verba dubia. de hoc p alex.ꝯſi. xlvij.p Fel.clxx. ⁊.q.pond in.l.cen turio.

b ¶ Conditionẽ.li mita vt ꝑ gl. in.l. trebati⁹.in pnc.ff. de here.inſti.

c ¶ Simile.vide plene ꝑ Fel.i pꝛo he.decretaliũ rex pacifi⁹.in ſi.⁊ in c.tranſlato.ſ.vi.co. ⁊ ſeq.ẽ ꝯſti.⁊ Iaſ. in.l.ſ.i.ij.col.de iu re empby. Tho.

a ¶ Scriptos etiā. d. Iaſ. h dicit q per 1 ītūter colligi q a vba ſimplr plata ī mā i differētū dīt 2 ītelligi p prius ꝛ nō per poſterius vñ bal. in. l. i. C. de ſucceſ. edic. dicit q ſtatutū loquēs de patruo dȝ intel ligi ō patruo ma gno, alō tm p hoc q voluit bal. i. l. ſubem. §. illō ad tre. ſtatutū exclu dēs feminas extā tib frīb non dȝ ītelligi ō cōſobri nis, ꝑdictā tñ itel lige procedere eo q vba improprie onſ nō intelligē do per prius, ſed vbi verba non improprearentur poſſent intelligi p prius ꝛ poſteri h voluit ru. cōſ. b cccci. vbi voluit 3 qō ſtatutū defe rēs portiōem ſo roris excluſe fra trib dāt ītelligi de frat i vtrique cōiuncto, ꝛ idē iȝ d. Iaſ. ad q. hic no. per eum alle. rapha. cōſil. vij. 4 dic. q eſt. cvi.

b ¶ Pe. de anc. cōſ. cxxij. dic qō eſt exercitiō quo. d. Iaſ. nō facit mētionē. ſȝ reſpuit Rap. ra tionē, ꝛ vide alex. cōſi. xxxvi. ij. lib.

c ¶ Sō non. adde Bal. cōſ. cccxvij. i. li. vbi de cōpro miſſo facto ī regē Frācie ꝛ cōſil. ccc xxx. vbi de eadeȝ 5 materia ꝛ opi. ba. ſequit. d. Iaſ. hic p aliā aiora p iſtū alle. cui opi. cōfir mādo adde Abb. cōſ. xciij. ij. lib. ꝛ q voluit ſpe. i tit. de arbit. ħ. finitur. in pn. ꝛ v. qd ſi prela tus. ꝛ. b. excipitur. ver. itē q compro miſſum.

10 Cōmiſſio facta epō. an extendatur ad eius locum tenentem.

11 Heredum infraſcriptorum appellatione qui veniant.

Hec verba. † Subſtō facta p hec verba quiſquis mihi hes erit cenſetur ad ſcriptos tm nō ad eos quibus hereditas acquiritur mediantibus ſcriptis ꝛ ſcripti vocantur pro hereditariis portionibus. h. d. ¶ † No. ſm bal. ꝛ ang. q nomē heredis platū a teſtatore cōprehēdit primū heredē, tñ ſecus eſt qñ pfert a lege. l. ſcīēdū. ꝛ l. heredis. cum ſi. ff. de ver. ſign. Sed Imo. hic dicit hoc eē ꝯ. l. in annalibus. C. de le. ēt appōne hēdis cōprehēdit hes heredis iō verior rō hui. §. ſunt ſm eū: qȝ nomē heredis fuit appoſitū ī cōdōne, vt in pnc. hui. l. ꝛ cōdō dȝ impleri ī forma ſpecifica. l. qui heredi. in pnc. ꝛ l. meui. ff. de cōdi. ꝛ de. puto Imo. hic voluiſſe referre ad tex. hic dū dicit neq p filiū neq dñs qui per ſeruū ꝛc. attento q filius vel ſeruus remanent heredes noīe nudo. l. cū filio. ī prin. ꝛ ibi no. doc. de le. i. dat ēt imo. aliā rōnē hic vȝ qȝ diſpō cōdōnalis nō trāſmittit ad heredes. §. finaūt aliquid ſub cōdōne ff. de ca. tol. ꝛ illam rōnē lȝ ipſe non dicat poſuit ēt Bart. in. d. l. cū filio. in ver. ſcd's effectus ꝛc. ꝛ hanc rōnē puto Imo. voluiſſe referre ad tex. hic dū dicit neq heredis hes ꝛc. ¶ Adde tñ q alia poteſt aſſignari rō q̄ poſuit Bal. in. l. ſi. in ij. op. C. de here. inſti. vȝ q hoc iō eſt: qȝ hes reſpectiue ad affectionē circa pſonam ſubſtituti q̄ non militat quo ad pſonam ſibi incognitā. ſcd'ıe tñ ibi bal. in. ij. op. aliā no. rōnē poſſe aſſignari vȝ q iſte tex. pcedat vbi ſit mētio de herede teſtatoris in ipſo teſtō. qȝ tūc non veniet aliquis pter ſcriptos. ſȝ vbi ſit mētio de hēde alteri ſubſtituti p tūc veniet heres heredis. ita intelligatur. d. l. in annalib. ¶ Et hanc rōnē ponit Raph. hic lȝ de bal. mētionē nō faciat, cum hac rōne velot no. tranſit ēt pe. de anc. b in cōſ. cxxij. inci. p ꝛ ꝯ ſubtiliter ꝛc. ¶ † Et faciūt iſta ad. q. no. teſtōr aliquid nepoti reliquit hoc adiecto qō ſi nepos ſine liberis decedat tunc relictū ptineat ad heredem ipſius teſtōris: puta titium, cōtingit primo titium decedere relictis heredibus poſtea deceſſit nepos ſine liberis an relictum ptinere debeat ad heredes titij. bal. in. l. in cauſe. la. ij. §. popo. ff. de mino. dicit q non p illū tex. q eſt bene no. ad hoc ꝛ ſatis pbatur hic declarando vt. ꝯ. declarauī. ¶ De hac. q. ēt tangit Pau. de ca. in. l. vna cum teſtō. §. fin. preſertim in lect. padua. de leg. ij. pp aliqua verba bar. ibi facientia ad hoc, dixi plenius in. l. fin. C. de leg. ¶ † Scdō no. ex iſto tex. qō verbū iudicio dȝ eſſe verbum cōe ſm Bal. hic. ſȝ Imo. hic dicit qō imo e ꝯ trario eum p iſtum tex. in quo de directa dūtaxat ſit mentio, quinimo probat iſte tex. q in caſu iſto nō veniet fideicommiſſarius qñ veniret p mediā perſonā primi heredis reſtituētis. Tñ q ſit verbū cōe alle. tex. optimū in. l. ſȝ ꝛ ſic. §. ff. de leg. ij. ſic inducendo. nam pōt ibi a teſtōre grauari qui veniunt ex iudicio teſtōris vt ibi. ſed fideicōmiſſarius. pōt grauari a teſtōre. l. i. §. de illo. cum ſi. ff. ad tre. ergo dȝ iudicio teſtōris venire. Nec ob. tex. inſtū loquit de herede heredis q non hȝ hereditatem ex diſpoſitiōe teſtatoris, ſed ipſe ſucceſſor heredis: nā hoc eſt qȝ teſtator nō poteſt heredi ſuo imponere modū circa teſti factionem actiuā: qñ diſpō talis eēt captatoria cū teſtamēta nō debeant depēdere ex aliena voluntate. l. captatorias. com vulga. ꝯ. in. i. ¶ † Itē per iſtū tex. in v̄. iudicio voluit not. Bar. hic pro limitatiōe pdictorū ad ſubſtitutionē factā impuberi per hec verba quiſqs mihi heres erit, videat vocatus alias q ſucceſſit teſtatori per aliā pupillarem vel vulgarē ſubſtitutionē. ꝯ le. l. paterfa. primis tabulis. ff. eod. qȝ venit ex iudicio defuncti vt hic. Et cum eo trāſit Raph. p eo alle. l. ſi plures. de leg. iij. idem tenet Pau. de ca. hic ad hoc adducēs. l. qui habebat. cū ibi no. in gl. ī e. dicens Bar. ita cōſuluiſſe. Sed Imo. hic dicit Bar. male loq ī ſubſtituto pupillari. ꝛ ſubdit q bar. idē dicebat in fideicōmiſſario ꝛ male: qȝ eēt ꝯ. l. qui heredi. §. cū hereditas. ff. de condi. ꝛ demon. vbi cōditio q̄ impleri dȝ in pſona heredis ſcripti qui p prius eſt vocatus ꝛ nō in perſona fideicōmiſſarij. ¶ Pro hoc facit etiā qȝ iſta verba qſqs ꝛc. ſunt adiecta per modū cōditionis, vt pȝ. ꝯ. in prin. l. ergo impleri dēt in forma ſpecifica. d. l. meuius. ꝛ. d. l. qui heredi. ¶ Nec ob. l. alle. p Bar. qȝ ſm eū loquit quo ad ionis effectum. Puto eum dicere voluiſſe q videatur per illa verba ſubſtitutus vocari ad onus non ad cōmodum, vñ ibi non cadit illa ratio que videtur cadere hic attēto q hic tractat de cōmodo ratione affectionis quam habebat teſtator ad illos qui primi vocati ſunt. Puto opi. Bar. veriorē in eo qui ſucceſſit ex vulgari vel pupillari. nā in vulgari eſt hic caſus in terminis in. l. ex duobus. § i. ff. e. in pupillari vero per Bar. eſt tex. hic in ver. iudicio. ¶ Nec ob. ſt. ꝛc qō in. l. paterfa. loquitur quo ad onus: quia imo teſtator etiā habuit affectionē ad illum oneratum ex quo illum ſubſtituit impuberi. Et pro hoc facit quia ſi ſubſtitutus vulgariter vel pupillariter decedat ante caſum ſubſtitutionis tranſmittit ius ſubſtitutionis: ꝛ ſpē vt eſt caſus in. l. vulgari. in. l. coheredi. ꝛ ibi Bar. ff. e. ꝛ in. l. pupillari. eſt tex. in. d. l. paterfa. verſi. pubes a ꝯ no ſenſu. ꝛ ibi firmat Bart. ꝛ doc. ſed ſi loquimur de eo qui fuit heres p mediā pſonā alterius vt in fideicommiſſario. tunc puto Imo. bñ dicere p iura ſua. ꝛ hoc ſentit gloſſ. hic in verbo ex teſtō. dum dicit directo ꝛc. nec bar. loquit iſto caſu ideo non meruit reprehendi. rō diuerſitatis eſt: qȝ heres qui reſtituit fideicommiſſario adhuc remanet hes. §. reſtituta. inſti. de fideicom. he. l. qȝ proinde. ff. ad tre. ꝛ pro rata trebellianice ſubit onera hereditaria. l. i. ꝛ. ij. C. ad tre. ideo ad ſubſtitutionē videt vocatus ille qui per vulgarem vel pupillarem: vel primam inſtitutionē vocatus eſt in quibus ceſſant he rationes nō aūt fideicommiſſarius. ¶ Scdō confirmo p tex. in. l. heres coi. §. ſi. ff. de lega. i. quē pro ſing. alle. Imol. in. l. ſi filio preterito. in. xxx. col. ff. de iniuſt. teſt. vbi eſt tex. q illa verba cōdōnalia de dādo aliquid heredi impleri dēt in pſona eius qui fuit heres p bo. poſ. ꝯ tab. non aūt in pſona eius q fuit ſcriptus hes ꝛ ab eo adeuocata ſit hereditas: qȝ nullo mō remanet hes. ꝛ videbatur ille tex. multū ꝯ. iura. d. l. qui heredi. §. cū hereditas. vel attendit huiuſmodi rō diuerſitatis. ¶ In gl. in ver. heredis. i. ſol. huius glo. ad. l. q patri. cōiter reprobat: qȝ ſolū diuerſificat caſus non autem ponit bonā rationem diuerſitatis maxime qȝ regulariter tñ vr nominatio ſpālis q̄ tum gñalis, ꝛ ꝯ. l. ſi duos. ff. de admi. tu. ¶ In ea. gl. ibi, vel dic. tene ſcdam ſo. iuncta cū tertia q ponunt in. l. ꝯ. iura. ſed qȝ vnicus tñ erat ſubſtitutus, quia fuerat cum ipſo filio impubere coheres datus quo caſu pp venionem ſubſtōnis cū iure accreſcendi ſm aliquos trahit ſubſtō a iure accreſcēdi: qȝ ſi natura trāſmittit ad heredē iuxta. l. ſi ex pluribus. ff. de leg. her. q ēt ipſa ſpes ſubſtōnis trāſmittat etiā quo ad bona pupilli ex quo non eſt alius q ex teſtō poſſit eſſe hes pupillo, nam alia eſt ſecus vt hic, ꝛ. d. l. q pri. ꝛ ita dicit Imo. hic. ꝛ in hoc illa. l. reputatur ſingu. pro nūc iſtud ſufficiat: q ſi vellemus altius reuoluere ītellectū illius. l. multa eſſent dicēda. ¶ In ea. glo. ibi. l. ſi qs cū nullū. ſolue ſm bar. qō ibi teſtōr volebat heredes grauare legatis ideo ad quoſcunq heredes etiā veniētes ab inteſta. ꝛ aȝ pſtes q̄ futuros nedū ad ſcriptos in teſtō vr grauamē relatum qñ in grauamine non cadit affectio, hic aūt volebat hedes honorare q honor non cadit in eū 6 ad quē teſtōr affectionē non hēbat. ¶ † Ex qo aſo. vr ſingulariter iferri q per verba iſta quiſqs mihi heres erit pſtet legata ꝛc. vñr relicta legata venietib abinteſt. ꝛ ſic hēt dicta verba vim clauſole codicillaris iuxta. l. ex ea. §. i. ꝛ ibi no. ff. de teſt. ꝛ hoc expreſſe tȝ gl. in. l. ex duob. §. i. ff. eo. quā ibi ſequit Bart. Bal. ꝛ Ang. ſm Bal. Ang. ibi ille tex. nō eſt alibi qō ē tū vȝ ſing. ſeqt Ang. in. l. i. ff. de iur. cod. ꝛ Pau. de ca. in. l. eā quam. C. de fideicō. ¶ Sed ꝯ triū tenuit Bar. Bal. ꝛ Ang. ī. d. l. ſi qs nullū. ꝛ ſentit Bar. in. l. ij. circa prin. de leg. i. ꝛ expreſſe Imol. ꝛ Pau. de ca. q fuit ſibi ꝯ trius in. d. l. ex duob. §. i. eſt glo. no. in. d. l. eam quā. q dicta vba referantur tñ ad ſcriptos heredes ex teſtō ſuccedētes p iura ꝛ rōnes p eos alle. ꝛ maxime per. l. ſi in teſtō. iūcta gl. i. ff. ſi qs omiſ. cā teſta. vbi illa vba quiſqs mihi hes nō referunt ad veniētes ab inteſt. qñ ſunt adiecta in teſtō, nec ob. d. l. ſi qs cū nullū. qȝ ibi nō fuerūt adiecta in teſtō: ideo ſolū referunt ad veniētes ab inteſt. dicā in. l. ſi quis ex duob. ff. e. vbi puto tenere hāc partē iō verior eſt ad ꝯ trium ſolutio. ꝛ 7 hic tradita p bar. quā vide. ¶ † Extra gl. tetigit hic Bar. no. ꝛ quotidianā. q. vexan cōpromiſſum factū ī abb. noīe dignitatis tranſeat io ſucceſſorem in digni. ꝛ cōcludit q nō c. per iſtum tex. vbi ſit mētio de herede ſub noīe appellatiuo, ꝛ tñ non cōprehēdit ſucceſſor heredis, ꝛ ita dicit velle Inn. in. c. fin. de offi. dele. ꝛ videt ad. c. qñ abb. q ibi loquit qñ cōmittitur iuriſdi. hic nudū miniſteriū rōne ofic. aſſignat hic Imol. q cōmiſſio act iuriſdi. vr fieri reſpectu preſumptioe peritie quā hēre pſumitur hēs illā dignitatē arg. c. ſtatutū. de reſcri. li. vi q rō etiā hȝ locū in ſucceſſore: non nudū miniſteriū non ſic cōmittit reſpectu peritie imo potius reſpectu affectionis ꝛ cōfidētie certe pſone q maxime cōtingit in cōpromiſſo. ¶ Adde q Bal. in. l. ſi. in. xxviij. q. C. de her. inſt. vr aliā rationē aſſignare dū dicit q pſonalis eſt cōpromiſſum in quo extraordinariū dat arbitriū nec plus dicit. ¶ Puto eū voluiſſe ſentire q maiorē hȝ ptātē arbiter q̄ iudex. ſȝ nō multū mihi ſatiſfacit hec ratio ſua: qȝ ſi intelligamus reſpectu ordinis pcedēdi certe imo equiparant iudex ꝛ arbiter. p. l. i. ff. de ar. ¶ Itē qȝ ſeqret q vbi iud. cōmitteret cā cognoſcenda ſummarie ſine ſtrepitu ꝛ figura iudicii. ꝛ de iure ꝛ de facto tunc pp ter magnū arbitriū ſibi commiſſum non tranſiret ad ſucceſſorem quod eſſet reſtrictio non mediocris ad. d. c. quoniam abb. ꝛ eſſet ſingu. limitatio ſi eſſet vera. Cum Bart. igitur tranſit Bald. in. d. l. fin. in. xxvi. q. idem tenet in. l. ſi. §. ſed ꝛ ſi quis. circa princip. C. cōia de leg. vbi refert habuiſſe in facto. idē Bald. in. c. i. de inueſti. in o. a. fa. ꝛ in auſ.

ſi tō.

ſitũ.C.de temp.ap.ꝛ eſt de mente Bar.ſn.l.mo:e.circa.fi.ff.de iur.om.iud.aliq̃ pungit Ang.in.l.ſed ꝛ ſi plures.in princ.ff.e. ſed non decidit.cu Bar.etiam vr̃ trãſire.d.Ant.ꝛ Jmol.in.c. qm̃ Abb.ſe.l.d.Ant.in.c.fi.de off.dele.vr̃ trãſire ꝯ Bar.ſicut ibi tꝫ ꝯ Inno.per regulã.d.c.qm̃ Abb.ꝛ per gloſſ.in.l.ꝛ q̃.ff. de iuriſ.om.iud.ꝛ in.l.tale pactũ.§.fi.ff.de pac.cũ ſi.ꝛ ſibi impu tet qui ſub noĩe dignitatis cõpromiſit.Et iſta opi.ſm̃ Jmol. in.d.c.fi.eſt de iure ſatis ſuſtentabilis lꝫ prima opin.ſit equio: nõ tñ rñdet ad iſtũ tex. ¶ Cõtra Bar.etiã facit.l.q̃ ꝑnc.ff.de leg.ij.vbi legatũ factũ principi ſub noĩe dignitatis trãſit ad ſucceſſorem.ꝛ tñ legata ꝑpter affectionẽ ſiunt.l.nec adiecti.ff. ꝑ ſo.ꝛ per illũ tex.ꝛ ſatis inclinat Rapha.hic ꝯ Bar. ¶ Cõtra eũ etiã facit qḋ dr̃ de executore teſtamẽti deputato ſub nomine dignitatis.Et tenẽdo hãc partẽ poſſet ad illũ tex.rñderi qḋ hic fuit facta mentio de herede ꝑ modũ ꝯdõnis,vt pꝫ i princ.huius.l.Uñ conditio dꝫ impleri in forma ſpecifica.l.in herede ſcripto tantum.ff.d.l.qui heredi.in prin.cũ ſi.nec trãſmittitur.l.vnica.§.ſinaũt ſub ꝯdõne.C.de cad.tol.aĺs autẽ ſi pure facta eſſet mẽtio de herede ſecus eſſet p.d.l.in annalib^a. ꝛ.d.l.ſciendũ.Uel ſcḋo rñde q̃ hic loquitur in noĩe appellatiuo impoſito a teſtatore.ſꝫ in.q.nr̃a nomen dignitatis nõ fuit impoſitum a compromittentibus ꝛ hoc colligitur ex verbis Bar.hic in ſeq.q. ¶ Uel tertio rñde q̃ hoc nomen appellatiuum non eſt primordialiter in pſona ſcḋi heredis,ſed repreſentatiue.Dignitas vero actualis veluti regalis primordialiter

a ter^a ineſt ipſi abbati vel regi non aũt per repreſentationem. Pro hac benefacit.l.q̃ principi.ff.de leg.ij.ꝛ fuit rñſio Rapha.hic.ꝛ hec opin.ꝯ Bar.in puncto iuris mihi magis plꝫ. Pau.de caſt.hic tranſit cũ Bart.ſubdens eius dictũ limitari

b debere vt nõ ꝓcedat qñ cõpromittenti eſſet ignota^b perſona abbatis vel regis in quẽ compromiſit ſub nomine dignitatis ſed ſolã dignitatem notã habebat alle.in arg.l.qui habebat. ff.de reb.dub.ꝛ hec limitatio eſt ſatis ſuſtentabilis tenendo opi.Barto.aliis etiã modis limita vt.ff.dicetur in primo ar

8 ticulo.†Nam Bar.hic ſucceſſiue cõcludit q̃ in executore teſtamenti dato ſub noĩe dignitatis verum ſit dicere q̃ trãſeat ad heredes,mouetur primo q: iſtud non eſt nomen introductũ a teſtatore ſe.d.a.l.ſecus in caſu huius.§.hec ratio non placuit Jmol.q: vr̃ ꝯtrari his que in precedenti.q.concludit Bart.ꝛ ff.retuli reſpondendo ad hunc tex. ¶ Scḋo mouebat Bar.q: teſtator vr̃ dediſſe iſtum executorem in locum legitimi.l.nulli.C.de epiſ.ꝛ cle.hãc impugnat Jmol.qm̃ potius eſt econtra vꝫ q: lex prouidet de legitimo in defectũ dati a teſtatore.aut. lꝫ.C.de epiſ.ꝛ cle.c.nos quidẽ.de teſta. ¶ Adde q̃ Bal.in.d. l.fi.in.xxvi.q.reprehendit hanc.q.Bar.mouebat ratione magis vrgenti q̃ facit Jmo.Nam dicit rõnem Barto.non eſſe vlem.q: executor legitimus nõ hꝫ locũ niſi ꝑ relictis ad pias cauſas:q: in iſtis verũ eſt eũ ſuccedere in defectum teſtamẽtarij iuribus pre alle.ſed in relictis nõ ad pias cauſas non eſt executor ep̃s.ſed heres. ¶ Deciſio etiã Bart.hic ita reſpicit relicta ad non pias cauſas ſicut relicta ad pias cauſas,ideo hec ſua ratio nõ cõcludit. ¶ Tertiam rõnẽ ſubijciebat Bal. hic vꝫ qḋ ſpeciale ſit fauore vltime voluntatis vt recedatur a perſona vt facilius vltima voluntas effectũ ſortiri valeat.l. ſi.cũ ibi no.in gl.ff.de leg.ij.l.fi.§.ſed ꝛ ſi.C.cõia de leg.ſecus in ꝯtribus.l.fi.ff.de ꝯhen.emp.l.ſi quis arbitratu.ff.de verbo.obl. Potes addere quartã rõnẽ ſm̃ Jmol.hic q̃ colligit ex gl.pe. in.c.ij.de teſt.in.vi.vꝫ q: illud miniſteriũ eſt tale q̃ vr̃ ꝯmitti reſpectu dignitatis ꝛ religionis.Pro qua preſumitur q̃ veri ſimiliter illam exercens bene exequetur teſtm̃,non autẽ rõne affectionis certe perſone alio non apparente,ꝛ ideo ſecus eſſe dicit ſi deputans talem executorem eſſet conſanguine^e vel cõiunctus tali deputato:q: tunc non tranſiret in ſucceſſorem.fa

c cit in arg.c.requiſiti.de te. ¶ Hec nõ vr̃ multũ^c gñalis attento qḋ vr̃ militare etiã in ꝯpromiſſo vt ꝑpter dignitatẽ habeat locũ dicta pſumptio.ꝛ ſic tranſeat in ſucceſſorem in dignitate, cuius ꝯtrariũ tꝫ ipſe Jmo.hic vt ſ.retuli in precedẽti.q.Niſi ſuſtinẽdo eũ dicas q̃ ſpãle ſit in executore teſtamẽti dato q̃ nõ ſit relictũ ad pias cãs.arg.§.ſi vero expreſſim.in aut.de heredi.ꝛ fal.In quantũ vult dicendo q̃ de hoc teſtamẽtarius executor expectat meritũ a deo ſi bene exequat.innuit q̃ tale relictũ etiã ad nõ pias cauſas ſit quaſi piũ,quod ſecus eſt in actu arbitrandi.Et niſi iſto modo rñdeat non video quomodo recte poſſit defendi quin ſibi ꝯtrariũ eſſe videat q̃uis adhuc iſta ſuſtentatio ſatis mihi non applaudat:q: contra eam adhuc inſtare poſſe puto.Addo qḋ Bald.in.d.l.fi.in.xxvij.q.reddit aliã rõnẽ quare aliud ſit in executore teſtamẽti q̃ in compromiſſo.vꝫ q̃ mandatum factum executori eſt reale,ſed factũ in compromiſſo eſt perſonale.nullam autem rõnem aut.l.alleg.ideo vr̃ potius caſum q̃ rõnẽ diuerſitatis ponere.Preterea videmus q̃ mãdatũ delegatoꝝ eſt perſonale.c.vno delegatorũ,de offic.deleg.ꝛ tñ ſi ſub noĩe dignitatis fiat delega-

a tio trãſit in ſucceſſorem.d.c.qm̃ abbas.Ergo ꝯ Bart.in executore tꝫ do:an.ꝛ Jmo in.d.c.qm̃ abbas.Tñ puto Bart.recte^a locutũ ꝛ tenendo illud qḋ.ff.tenuit in.q.compromiſſi,quod tranſeat ad ſucceſſorẽ in dignitate nihil eẽt q̃ in executore repugnaret huic deciſioni Bart.

9 ¶ †In caſibus tñ in quib^9 dictũ eſt trãſire cõmiſſionẽ in ſucceſſorẽ in dignitate limita ꝓcedere vbi ſucceſſor haberet dignitatem noĩe proprio,ſecus ſi noĩe alieno.ita probatur in.l.q̃ principi.iuncta.l.ſi auguſte.de leg.ij.ꝛ ibi no.Bart.auguſta enim dr̃ recipere colorẽ dignitatis ab imperatore.l.mulieres.cum ſi.C.de dign.li.xij.hanc limitationem tꝫ Ang.poſt Cyn.in.l.ſi quis imperatorẽ.C.qui teſt.fa.poſ.ꝛ bal.in.l.hac cõſultiſſima.co.ti.reprobata gloſſ.in cle.ꝛ ſi principalis.de reſc.que ꝯtrariũ ſentiebat ꝛ male,ita ẽt colligitur ex no.per Bart.in.d.l.more.ꝛ ponunt quaſi cõiter oẽs in.d.c.qm̃ abbas.Scḋo limita niſi exiſtẽs in dignitate eẽt cõ

b iunctus ei qui ſibi commiſit.vel aliter appareret ꝯ aliqua preſumptione affectionis ipſi^d ꝯiunctionis.ita retuli^d.ff.tenere

d Jmo.hic. ¶ Addo q̃ idem tꝫ Ange.in.d.l.ꝛ q: per no.ꝑ gloſ.in.in.d.c.ij.de teſt.in.vi. ¶ Que limitatio fuit expreſſe de mẽte Ruji.de cu.in.d.l.ꝛ q:.Plures alie poſſent adduci fallentie quas vide per Jo.an.in addi.ſpe.in ti.de iudice dele.§.reſtat.circa prin.vbi querit qd̃ ſi bini duabus dignitates^e commiſ

e ſa fuit cauſa ſub noĩe dignitatis duo ſucceſſerunt ei in dictis dignitatibus,ꝛ ibi ẽt quid ſi cã commiſſa eſt ep̃o bononiẽſi ꝛ ante cognitionem cauſe eccleſia bononienſis fuit facta archiep̃alis an procedere poſſit talis ep̃s.Et de materia hr̃ ꝑ eũdẽ in addi.ſpe.in titu.de inſtr.edi.§.nunc vero aliqua.ſuper vẽt. quid erit in prelato,ꝛ per eũ in.c.rõnem.ꝛ in.c.priuilegium.de reg.iur.lib.vj.in mercu.ꝛ ſn.c.q̃uis.de offic.dele.eod.li.in nouel.ꝛ in.c.i.de offi.vica.lib.vj.ꝛ pulchre per Pau.de leaza.in diſpo.inci.papa ſcribit ep̃o ꝛc.ꝛ qḋ no.barto.in.l.ciuibus.ff. de reb.du.ꝛ Bald.in.l.pe.in antepe.col.C.de condi.inſer.ꝛ in l.hac ꝯſultiſſima preal le.ꝑ doc.in.c.nec aliquis.de here.in.vj. per oẽs in.d.c.qm̃ abbas.ꝛ in.d.c.fi.ꝑ Ange.in.l.tale pactum.

10 §.fi. ¶ †Unum incidenter dico,de quo proximus dieb^9 fui in facto interrogatus vꝫ vtrum cõmiſſio facta dño ep̃o bonon. extendatur ad locũ tenentẽ nõ memini hic tactũ ab aliquo in terminis preter q̃ a Bul.de cu.i.l.ſi ꝑtor.ff.de offi.ei^9 cui mã.eſt tur.ꝛ ꝯcludit qḋ nõ ꝑ illũ text.puto melius diſtinguẽdũ ex no. ꝑ bart.in.l.filius.ff.de leg.ij.puto dixiſſe in.d.l.more.ff.de iur.

11 om.iud. ¶ †Ultimo in quantũ Bar.hic vult q̃ ſi teſtator dicit ſubſtituo infraſcriptos heredes meos ꝛ poſtea in teſtõ dicit inſtituo heredes pauperes quos titius eliget an comprehendantur tales pauperes appellatione infraſcriptorum heredũ, ꝛ tꝫ q̃ non.adde q̃ bene notãda eſt hec doctri.Barto.de qua facit mentionem Jmo.in.l.ſi q̃s filium.ff.de acq̃.here.q̃ dicit ſe habuiſſe in facto in ſimili.q.in ciuitate fauen.ꝛ ita determinaſſe,ꝛ de hoc feci vobis mentionẽ in.l.gallus.§.etiã ſi parẽte.ff.de lib.ꝛ poſth. ¶ Non omitto etiã in materia hui^9.l.qḋ Ang.in.d.l.ſi quis eam nullũ.ff.de in.codi.querit quid ſi teſtõr pupillum ſuũ heredẽ inſtituit eidemq̃ ſolũ titiũ coheredẽ dedit ꝛ poſtea dicit quiſq̃s mihi hr̃s erit ſit heres filio meo impuberi,ꝛ ꝯtingat tñ pupillũ q̃ coheredẽ nõ adire:deinde eueniat caſus ſubſtõnis pupillaris an venientes ab inteſtato ad hereditatẽ teſtõris poſſint admitti ad bõa pupilli ꝑ illã ſubſtitutionẽ expreſſam quiſq̃s mihi hr̃s erit,ꝛ ꝯcludit q̃ ſic: q: illa verba verificantur in plurib^9 q̃ in vno.vt eſt gl.no.in.l. duobus.§.i.ff.eo.ꝛ ibi Bar.Hoc tñ intelligo verũ qñ ille titi^9 coheres eſſet de ſuis,ſecus ſi eſſet extraneus:q: cum tunc ſublata eſſet exiſtentia ſuitatis cũq̃ nullus ex teſtõ adiuerit non potuerunt tab.pupillares confirmari:q: requirebatur expreſſa aditio.l.ij.§.quiſquis.ff.eo.

1 ¶ Diſiunctus vocatur in vnam dimidiam,ꝛ coniuncti in aliam dimidiam.

2 Sta.q̃ rector vel vicari^9 habeãt pt̃ãtẽ eligendi ꝛ obligandi bidellum vel militem.an rector habebit dimidiam vocum,et vniuerſitas aliam dimidiam.

3 Teſtõr ſi dic.it relinquo titio ꝛ Cato vel eorũ poſthumis ſub conditione ſi talis deceſſerit ſine liberis,ꝛ cõtingat q̃ añ euentum illi^9 conditionis alter predictorũ nominatim vocatorum puta titius deceſſit,ꝛ poſtea nati ſunt ex eo plures liberi,de quibus ſenſit teſtator dum dicit vel eorum poſthumis,an quilibet illorum poſthumorum ex titio debeat habere tãtum,quantum alter nominatus.ſ.Caius.

1 SI pater. †Diſiunctus vocat̃ in vnã dimidiã ꝛ cõiuncti in aliã dimidiã.h.d.

2 ¶ No.ex iſto tex.q̃ diſiunctim noĩati habere dñt quilibet ꝑ ſe tm̃ q̃tũ hñt pl̃es ꝯiũctim noĩati,ꝛ ideõ

a ¶ Primordialit. adeo ineſt abb.et ep̃o q̃ ſi cã ꝯmiſſa ſit ep̃o ſub noĩe digni.reintegra illa trãſiet ſucceſſorẽ ñ ꝯſecratũ,q̃ tñ ñ dr̃ ep̃s.ca.qḋ ſicut de elec.q: tale mãdatũ potius dirigit̃ ep̃ali dignit.q̃ ad ordinẽ ſm̃.d.de ro.deciſ. cccxxxij.de offi. dele.

b ¶ Ignota.adḋ q̃ hãc limita.dicie io.bana.no.cõſi.xix. et dñ limit.bal.i.l. ſi.C.cõ.de le.ꝛ q̃ ita voluit io.no.i c.q̃uis.ꝯ releri.i.vi.vbi refert io.an.ꝛ ſequit̃ ꝑ q̃b^9 ipſe alle.d.l.q̃ hẽbat tamẽ io mo.i meo ꝯ nõ dicit ꝛ lꝫ ꝑ hãc limita.tollat rõ affectionis pſumptẽ nõ tñ tollit̃ qn ꝯpromiſſuꝫ finiat̃ morte arbitri q̃n ſit ꝯmiſſuꝫ exercitũ,nam vt dicit.d.la.mouet̃ hãc trib^9 fundamẽtis vñicum remaneãt q̃ cõpromiſſuꝫ ñ trãſit ad hr̃dẽ ſicut nec ſocie. c.ij.et de ſpõ.ꝛ ꝑ d.ſpe.ꝯ alle.ꝛ aliõ funda.q̃ ſi iuriſd.ſi aliq̃s act^9 vl exercitũ eſt ꝯmiſſum religiõ q̃ ꝯpromiſſum fcm̃ ſub noĩe digni.nõ trãſit in ſucceſſorẽ lꝫ norã hẽret dig.ſolã.et opi.bart.firmãte pe.de anc.i rl̃a ſemel mal^9 l.i.ij.co.de re.iur.in.vi.

c ¶ Gñalis.lꝫ ñ rõ militet i ꝯpromiſſo reſpũ affectiõis nõ tñ ẽ min^9 gñalis eo reſpũ q̃ iḋ cõpromiſſum nõ trãſit ad heredes vt.ff.eſt dictum.

d ¶ Retuli.ff.ſequitur abb.ꝯſ.xcij.ff. alleg.

e ¶ Dignitates.et qḋ ẽt ſit ꝯmiſſa ſic cã duob^9 prela.et vn^9 moriat̃ ꝛ prelatura ꝯferat̃ collegẽ ſupſtiti ei ex q̃ capite ꝓcedet vi o lap.alleg.lxxxvij. vbi mẽtionẽ facit de his queſtio.

facita ſ. ſtatutū diſponens φ rector ⁊ vniuerſitas ſcholarium habeant ptātē obligādi bidellū an rector hēat dimidiā vocē ⁊ vniuerſitas aliā dimidiā, ᵃ⁊ facit iſte tex.φ ſic.φ rector p ſe vniuerſitas vero cōiunctim eſt noīata,ad idē.l.interdū.in pn. ⁊.l.liber hō.§.titius.ſ.tī.ſ.⁊ vbiq̧ no.Ang.benefaciūt no.per Cy.⁊ bar.in auē.cā ꝙ ſit cum monacho.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ Bal. in.l.⁊ ſi aſcribat.⁊ in.l.qm̄.C.de ap.dū voluīt qđ ſi ſtatutū dicat φ pene applicari debeāt ptāti ⁊ dn̄is ancianis intelligit φ dimidia ptāti ⁊ dimidia ancianis applicet ⁊ de hac materia vltra predicta vide per bal.in.l.ſi plures.ſ.de pac.per fed. de ſe.ꝯſi.i.p Hoſt.⁊ Jo.an.in.c.poſtulaſti.de cōceſ.pbē.℄ Limito tñ iſtū text.⁊ ſimiles nō hēre locū in caſu no.poſito in.l. q̄dā.§.ſi tibi.ſ.ſicta.l.non dubiū.ſ.de reb.du.vbi relictum titio ⁊ liberis poſthumis naſcituris debetur cuilibet poſthumo p virili tñ ⁊ hʒ vnuſquiſq̧ poſthumorū q̄tū ipſe titius diſiūctim
3 noīatus.℄ †Et per illa iura inferebat bar.in.d.§.ſi tibi.quid ſi teſtō: dicit relinquo titio ⁊ Caio vel eoꝝ poſthumis ſub cōditiōe ſi talis deceſſerit ſine liberis,⁊ ꝯtingat φ añ euētū illiꝰ cōditionis alter p̄dictorū noīatim vocatorū,puta titiꝰ deceſſit poſtea nati ſunt ex eo plures liberi de qbꝰ ſenſit teſtō: dūʒ dicit vel eorū poſthumis,an quilibet illoꝝ poſthumorū ex titio debeat hēre tantū q̄tuʒ alter noīatus.ſ.Caius.Et p illum tex.⁊ ſimiles videbat φ ſic ꝯtrā determinat bar.ne ſequat inconueniens vcʒ φ illi q fuerit minus dilecti.ſ.poſthumi eoꝝ ſint habituri plus q̄ eorū pater primo noīatus,ſed ſi titius viueret nō hēret plus Caio:ergo ⁊c.℄ Jn gloſ.in verbo,ſemis ibi.l.lucius.§.titius.reprobatis ſolutionibus hic poſitis vera ſo.eſt illa que ponit in ꝯūo.ſcdo loco,vcʒ φ ibi apparebat de mente teſtōris qui preſumit voluiſſe admitti illos liberos in virilē quos vr̄ pariter dilexiſſe cū alio inſtituto ex eo φ phibuit fundū extra familiam alienari.Hic aūt loquit in dubio ideo diſcretiue noīatus hʒ dimidiam alij cōiūcti qui hñr loco vnius.ar.l.plane.l.i.ſ.de le.i.habeant aliam dimidiā.⁊ hoc tenet ſm Jmo.hic lʒ aliq aliter loqa:tur vt hic per eū.Aliā ſolutionē ponit gl.in.l.liber hō.§.titius.ſ.ti.ſed eā reprobat bar. hic vt hic p eū.℄ Jn ea gl.ibi.l.ſi.in.C.eo.poſt vltimas ſol.hic ⁊ ibi poſita ʒ.vera ſol.eſt ſm doc.hic.⁊ ibi qđ ppter verbum collectiuū q̄ hic vñr in vnū corpus vocati.Sed ibi ppter diſtributiuū quiſquis vocant in virilē,q̄ intelligit Bar.hic fore verū.ſ.quo ad tertiū.Quia ipſa valebit virilē,ſʒ ſi ipſi heredes inter ſe vocant pro hereditarijs portionibus per.l.ſi in teſtamento.⁊.l.qui liberis.§.ſi.ſ.eo.℄ Nec ob.tex.in.d.l.ſi.vbi quilibet inſtitutorum venit in triente ⁊ ſic in virili. Quia reſponde φ ibi eaſdem partes habuerant in inſtōne que repetite fuerunt in ſubſtitutione vel ſi diſpariter inſtituti fuiſſent vti que diſpariter in ſubſtitutione venirent vt eſt caſus in.l.q cum plures.ſ.eo.que eſt ſing.ſecundum Jmo.hic per quam etiam hec.l.limitatur.Saly.vero in.d.l.ſi.dicit ſe aliter cogitaſſe pro intellectu illius.l.vcʒ φ vbi nullus tertius eſt iunctꝰ in ſubſtōne cū inſtitutis q ſimiliter fuerūt ſubſtituti,tūc verū eſt φ inſtituti vn̄r ſubſtituti p hereditarijs portionibus.d.l.ſi in teſtō.Sed vbi tertius ſimul ſubſtitutus eſſet cum inſtitutis tunc quilibet vr̄ in virilem vocatus per.d.l.ſi.℄ Subdit Sal. qđ lʒ in ꝯūm faciat.d.l.qui cum plures.tñ dʒ rñderi quod ibi nonfuit adiectum diſtributiuū,quiſquis alias aūt ſecus.Dico.Sal.dupliciter male loqui,primo quia illa.l.qui cum plures,non ob.vt prime declarauī ſm Bal.⁊ doc.Scdo φ dicit ꝯ doctrinam Bar.cōiter approbatam dicētis qđ ſi appellatiuum heres eſt iunctum diſtributiuo prout fuit in.d.l.ſi.tunc diſtributiuum limitatur ſm materiam illius verbi heres p.l. non nunq̄ ⁊.l.quoties.ſ.ad tre.ſecus aūt ſi non ſit adiectum illud verbum heres:quia tunc procederet reſponſio Saly.c.

1 ℄ Spes ſubſtitutionis pupillaris non tranſit ad heredes.

† **Sed et ſi.** †Spes ſubſtōnis pupillaris nō trāſitᵇ ad heredes.h.d.℄ Not.φ dictū fuit in ſummario ad idē facit.l.ſi ex plonibꝰ.ſ. de ſu.⁊ le.Jdē dicas in ſubſtōne reciproca.l.lucī.§.ſi.ſ.e.idē in fideicommiſſaria.§.ſinaūt aliqs ſub conditiōe. C.de cad.tol.Jntm̄ φ non trāſmittit et ad deſcendentes ſm gl.ſing.in.l.vnica.C.de his q añ ap.t.a.Pro quo eſt caſus ſm doc.in.l.cū virū.C.de fideicō.⁊ in.l.heredes mei.§.cum ita.ſ. ad tre.lʒ ſit gl.ꝯria in.l.is cui.ſ.de ac.⁊ ob.dicam in.l.cum filio in prin.ſ.e.vbi Bal.ponderat eſſe tex.de hoc.

1 ℄ Teſtator pōt filio ſuo impuberi illum facere heredem neceſſarium,quem ſibi teſtator facere poterat.

2 Hereditas fraterna licet non tranſmittatur ex potentia ſuitatis.tamē fallit,qñ ex hereditas delata eſſet ex ſobſtōne pupillari,qr tunc idem iudicatur quod de paterna.

1 **Quos poſſum.** †Pōt teſtō: filio ſuo impuberi illum facere heredeʒ neceſſarium quē ſibi teſtō: facere poterat.h.d.℄ Not.ex iſto tex.φ lʒ iſto tpe poſthumꝰ alienꝰ nō poſſit iuſtitui,pōt tñ pupillariter ſubſtitui ipuberi qđ etiā colligi.ſ.in.l.ḣ.§.ſi.in ṽ.vt quos.

2 ℄ †Scdo no.φ lʒ hereditas fraterna nō trāſmittatᶜ ex poten
c tia ſuitatis.l.qm̄ ſororem.C.de iu.deli.l.vnica.§.in nouiſſ.mo. C.de cad.tol.tñ fallit qñ hereditas fraterna delata eſſet ex
d ſobſtō.pupil.qr tūc idē iudicat φ de pr̄naᵈ ſm Bart.hic ⁊ in l.ḣ.ad ſi.pr.ſ.e.φ et Jmo.h.d.fore no.adde Saly.idē tenentē in.l.ſi teſtō.C.eo.fortius volūt an.in.d.l.qm̄ ſororē.⁊ in.d.l.q duos.ſ.eo.⁊ in.l.vētre.ſ.de acqui.her.⁊ Jmol.ibi in vlti.c.har. ⁊ Ang.⁊ Jmo.in.l.pāt bonius.in pn.eo.ti.⁊.Jmo.⁊ Pau.de ca.in.d.l.q duos.vcʒ φ idē eſſet.ſ.quo ad trāſmiſſionē hereditatis pr̄ne delate impuberi in caſu.d.l.qui duos.vcʒ qñ teſtō: hñs duos filios impuberes dixit φ ſi ambo decederēt ipuberes titiū ſubſtituebat.Or tūc mortuo vno ex impuberibus hereditate pr̄na nō adita nō veniet ſtatim titius,ſʒ alius frater impubes iure trāſmiſſionis ſibi facte ex potētia ſuitatis:quia tunc dr̄ ſupereſſe pſona ꝙ ex preſumpta mēte teſtantis hʒ excludere ſubſtitutum,ad idem alle.l.quo duos.ſ.de re.du.⁊ eſt ſing.verbū ad ampliandū huc.§.Raph.tñ in.d.l.q.ii duos.ſ. eo.dicit ſibi hoc non placere:qr imo hereditas illa non adita nō tranſmittit ad aliū impuberem p regulam.d.l.qm̄ ſorores. Pau.de ca.in.l.ſi infanti.C.de iu.deli.dicit φ nō curat de intellectu Ang.in.d.l.qm̄ ſororeʒ.qr eſt de capite ſuo.Bar.etiā in.d.l.qui duos.⁊ vbiq̧ vbi attingit de intellectu illius.l.alio modo intelligit vcʒ φ frater ſcdo decedēs ibi non adiuit,⁊ iō ſubſtitutus pupillaris petet reſti.in integ.ex perſona impuberis ſcdo loco decedentis aduerſus omiſſionē aditionis hereditatis pr̄ne cum tale ius petēdi ſe reſtitui trāſeat ad hr̄dē.l. non ſolū.de in integ.reſt.⁊ ita intelligēdo ille tex.non probaret opi.Ang.⁊ ſeq.Tñ qr intellectꝰ Bart.multū diuinat imo vr̄ ꝯ text.in.d.l.q duos.in vſ.hereditate nouiſſimi pueri eius fratri qui ante mortuus eſt hereditatem ſubſtitutus inueniet. Si eñ verū diceret Bar.nō dixiſſet tex.ita,ſʒ dixiſſet inueniet ſpē petēdi reſti.in integ.Propterea nō recedo ab intellectu Ange.q vr̄ magis amicus litere.Jtē vltra p̄dicta limito iſto tex.niſi fratri iſte ſubſtitutꝰ pupillariter poſt mortē teſtōris ⁊ ante mortē impuberis dediſſet ſe in arrogationem alteri:qr tūc ſi tpe quo eueniat caſus ſubſtōnis reperiret ſe in ptāte arrogatoris nō eſt ſuus ⁊ neceſſarius heres fratris gl.hēs no.et ibi hoc firmat Ang.in.l.aſt.§.aperire.ſ.ti.i.per.l.ſub cōditione.ſ.de lib.⁊ poſth.℄ Subdit Jmol.in.d.§.aperire.qđ ſi ille qui ſe dedit in arrogationē alteri fuit nedum ſubſtitutꝰ,ſʒ etiā in aliqua pte cohereſ datus impuberi ⁊ ptem illā adiuerit nō poterit pupillarem a paterna ſeparare dādo ſe alteri in arrogationem.Propterea ad hoc erit ſuus heres fratri per.l.quidam eulogio.ad ſi.C.de iu.delib.

1 ℄ Filiꝰ ſi agnouit hereditatē paternā,non pōt ſubſtitutus ei pupillariter hēre pupillarē ſine pr̄na,cū vnū patrimonium eſſe ceperit,⁊ ibi non aditur hereditas ex paterno teſtamento non valerent tabule pupillares.

2 Connexorum ⁊ coniunctorum non eſt tacita ſeparatio,ſed vniformis debet eſſe eorum diſpoſitio.

3 Suitatis exiſtentia tollitur per dationem coheredis.

1 **Filio impuberi.** †Si filꝰ agnouit hereditatē pr̄nā nō pōt ſubſtitutꝰ ei pupillariter hr̄e pupillarē ſine pr̄na cū vnū patrimonium eſſe ceperit ⁊ vbi nō adit hereditas ex pr̄no teſtō nō valerēt tabu. pupillares.h.d.vſq̧ ad.§.ſi ex aſſe.℄ No.ex iſto tex.φ dictum eſt in prima pte ſummarij,qđ limita nō pcedere qñ ſubſtitutꝰ pupillaris eſſet incapax paterne.l.ſi is qui ex bonis.ſ.eod. ℄ Scdo no.φ p agnitionē hereditatis pr̄ne factā p filiū cenſetur bona pr̄is ⁊ filij vnum eſſe patrimonium,⁊ ad hoc ſemp
2 alle.℄ †Tertio no.φ cōiunctorū ⁊ cōnexorūᵉ nō eſt tacita ſe
e paratio,ſed vniformis dʒ eſſe eoꝝ diſpō.Ex quo infertur ſm Ang.φ impetrans vnā eccleſiā que cū altera erat vnita nō pōt vnam ſine alia poſſidere,pro qꝰ facit ſm imo.hic tex.in d.c.ſuper eo.de pben.in.vi.ſʒ certe parum facere vr̄ de materia,tñ vnionis hr̄ in.c.i.ne ſede vac.dixi in.l.i.ſ.de leg.i.poſt
3 Bar.ibi videbimus in.l.ex pupillari.ſ.eo.℄ †Quarto not.in ver.idēq̧ φ per dationē coheredis tollit exiſtētia ſuitatis.hic eſt qđ tabu.pupillares nō valēt niſi hereditas expreſſe adeatur qđ intellige verū in coherede extraneo.vt hic,⁊ in.l.apud iulia.§.idē iulianus.ſ.ad tre.ſecus ſi eſſet ſuus.l.ſi filius p patri.ſ.e.ſm vnū intellectū.⁊ pbat iſtud no.ex iſto tex.intelligēdo eū ſm qđ intellexerit glo.in.l.ita tñ.§.ſi ſuſpecta.ſ.ad treb. quā ad hoc alle.Ray.⁊ Pau.de caſt.hic.ſimilis tex.eſt in.l.ſi tu ex parte.ſ.de acqui.he.⁊ plenius dicā in.d.l.ſi filius qui patri.℄ Jn glo.in ver.pāt ibi.l.ſi filius qui patri.Pro declaratione huius glo.aduerte qr in duobus ꝯdicat illa.l.text.primo

eſt.ꝯdicit

a ℄ Dimidiā.adde late in.ro.ꝯſ.cxix. ⁊ hh.ꝯſ.lvij.⁊ vide in ꝯſ.Ro.intellectum.§.titius.

b ℄ Nō trāſit.adde vt p Pau.de caſ. conſ.ccxlix.

c ℄ Nō trāſmittat. addē eūdē ꝯſ.cxiꝰ ꝙ.a.ij.lib.Ang.ꝯſ. cccxxiij.

d ℄ Paterna.Adde eundem conſ. xvij.ij.lib.

e ℄ Connexorū do.iaſ.hic amplıādo mām cōnexitatis multa dicit cū ad de pūo inq̄tū dicit φ ſi.l.emiſſio facta p tutela extendi ſ ad ꝯnexa nule la Are.ꝯſi.xxix.⁊ ſbi q d dicaſ ꝯnexā ⁊ in q̄tum dicit φ hñs mādatum ad extraiudicialia pt exercere ꝯnexa illis in iudicio p.l. nō cogē.ſ.d pcu. adde qđ voluit ludo.ro.ꝯſi.xciij.⁊ ſ q̄tū ponit qđ per collationē pbēde ꝯſequit q canonicatū annexū.addo do.de ro.deciſio. ſuis de prebē.⁊ p ampliatione addo φ rōne ꝯnexitatis laicꝰ q hʒ iuſpatronatꝰ cū clerico nō priuat ſi fuerit p quadrimeſtre negligēs in pſentando vbi alis priuet vt p Fed.ꝯſ.clxx.

eã ʒdicit primo rñſo huius.l.incħtñ hic dı̃ ꝙ ſubſtitutus nõ
põt ſeparare paternã a pupillari.cũ tñ ibi dicat ʒtrm. ℭ Se
cundo ob.et ꝙ hic dı̃ in ſcõ incħtu hic innuit tab.pupillares
nõ valere ſi coheres datus filio nõ agnouit hereditatem.cuiꝰ
ʒrũ ibi dı̃. ℭ Ad iſtos duos modos ʒdicẽdi niſ gl.rñdere.
ℭ Et primo dat duas ſo.circa primũ ʒrũ.Scõo dat tertiam
ſo.que cõcernit ſm ʒrũ ⁊ prima ſo.cõiter non tenet vt hic p
doc.ſcõa cõiter approbatur. ℭ Tñ incħtũ bar.hic hãc ſcõam
intelligit ꝙ ex quo impubes hic adiuit nõ poterit ſubſtitutus
mero iure ſeparare pr̃nã a pupillari.ſʒ per reſtõ.in integ.ſic ſi
pretẽdat pupillũ fuiſſe leſum in agnoſcẽdo hereditatẽ pr̃naʒ
⁊ ſic potuiſſe reſtitui.vt hic p eum an aũt bñ loquatur ſtatim
ſubijciã:qꝛ alibi fuit ʒtrũ. ℭ Tertio poſſes rñdere ad illud
primũ ʒtrum,vʒ ꝙ in.l.ſi filius q patri ſubſtitutus pupillaris
fuit datꝰ filio exheredato,id pt amplecti vnã ſine alia:qꝛ erãt
ſeparate,⁊ iſte eſt vnꝰ intellectꝰ ad illã.l.q an pcedat ibi vide
bimus. ℭ Tertia vero ſo.gl.hic q̃ reſpicit ſm ʒrũ diuinat ad
illũ tex.d.l.ſi filius qui pr̃.ppterea alio mõ ſoluit p doc.cõiter
vʒ ꝙ hic ſublata erat exiſtia ſuitatis p datione coheredis ex
tranei.ſed ibi ſecꝰ ideo abſq; alia aditione expreſſa valẽt tab.
pupilla. ℭ Nũc redeo ad dictũ bar.hic inquãtũ cõcludit ꝙ
ſubſtitutꝰ pupillaris ex perſona impuberis non poſſit petere
reſti.in integ.aduerſus aditionem p.l.non ſolũ.ff.de reſtit.in
inte. ℭ Cui adde quod cũ eo tranſit Imo.⁊ Pau.de caſt.hic.
⁊ Imo.in.l.ſi filius qui pr̃.ſ.e.viij.col. ℭ Sed ʒtrum pbat in
l.pater in p.cũ gl.in ver.ſeruandũ.⁊ ibi hoc ẽt tʒ bar.⁊ Ang.
ff.de priui.cre.hoc ẽt ſequit Imo.in.l.ſi.ff.de acq.he.dicẽs illã
glo.quãtũ ad hoc nõ eſſe alibi,ita ẽt tʒ Ro.in.d.l.ſi.dicẽs hoc
eſſe ſing.no.pro limita.d.l.nõ ſolũ.tñ pro hoc allego aliã glo.
in.l.quã eulogio.C.de iu.delib.in glo.mag.ſupplẽdo vt ibi
per Bar. ℭ Pondero enĩ dum glo.dicit ſinautẽ nõ abſtinuit
⁊ Bar.ſupplet ibi.ſ.pupillus poſtea ſubdit gl.non põt ſepara
re paternam ſi mulier erit pupillaris,ſed filiꝰ poterit ⁊ ſup
plet ibi bar.ſ.per reſti.in integ.⁊ lʒ iſta limitatio ſit no.tamen
apud me nõ eſt ſine dubio:quia nõ video rõnem diuerſitatis
inter ſubſtitutum pupilla.⁊ aliũ heredem. ℭ Propterea co
gitabam ſic poſſe opin.concordare vʒ ꝙ aut res erat in caſo
quo non poterat ſubſtõ pupillaris valere niſi impubes pater
nam adiuiſſet.vt qꝛ exiſtiã ſuitatis in filio erat ſublata per da
tionem coheredis extranei vel ſubſtituti vulgaris,⁊ tũc vera
ſit opi.gl.in.d.l.pater.cũ concor.⁊ eſt rõ.qꝛ cum ſubſtitutus pu
pillarem adiuerit videtur approbaſſe aũs neceſſarium arg.
l.iiij.ff.de acquiren.here.hoc eſt aditionem ex paterno ſine
qua non ſubſiſtunt tabule pupillares vt hic.⁊.l.ij.§.quiſquis.
⁊ §.adeo.ff.eod. Aut poterat valere pupillaris abſq; eo quod
expreſſe adiretur paterna hereditas.vt quia impubes in ſui
tate deceſſit,⁊ tunc quia aditio hereditatis paterne non eſt
neceſſarium antecedens ad tabu. pupillares per.d.l.ſi filius
qui patri.propterea tunc puto ſaluari poſſe opinio. Bar.hic.
et doct.ſequa.

1 ℭ Hereditas ſi non adeatur ex teſtamento paterno, non
valent tabule pupillares.
2 Suitas tollitur per exheredationem,fallit ſi exheredatio re
ſcinditur per querelam.

1 **Si ex aſſe.** † Niſi adeatur hereditas ex teſtõ pr̃no
non valent tabu. pupillares.h.d.⁊ ad
hoc ſemper alle. Fallit tamen in caſibus no.in.l.ij.poſt pñc.ff.
eo. ℭ No.igit ꝙ ſi teſtõ efficit caduca ſubſtõ pupillaris eua
2 neſcit. ℭ † No.ꝙ p exheredationẽ tollitur exiſtia ſuitatis fal
lit ſi tamen exheredatio reſcindatur p querelã.l.pap.§.ſi.ff.de
inoffi.teſt.dicam latius de veritate huius no.in.l.ſi filius q pa
tri.ſ.e. ℭ Iu.tex.ibi inſtitutus ſupple extraneus,ſecus ſi filiꝰ.
l.filius qui ſe paterna.ff.de acqui.her.⁊ hoc tʒ Ange.hic licet
Ang.hic ſub dubio forte vnum dicat qõ eſſet no.ſi verũ eſſet,
vʒ ꝙ vbi frater inſtituti fuit exheredatus.tunc ſubſtõ pupil
laris nunq̃ cõfirmabit per exiſtiam ſuitatis per iſtum text.et
hoc dicit rõne odij ꝙ habuit teſtõr aduerſus exheredatum:tñ
Imo.hic.⁊ Bar.⁊ dõs in.d.l.filius qui ſe paterna.p illum text.
ʒtrum voluit. ℭ In gl.in ver.ad ſcdas.ibi.l.cum in ſcdo.lʒ gl.
nõ rñdeat.tñ vera ſo.eſt qõ q̃tum ad reuocationẽ teſtamenti
primi teſtãdi ſufficit ꝙ poſſibile ſit aliquo modo ex ſcdo he
reditatẽ adire,lʒ nõ adeatur.ſed quo ad validandũ ea q̃ ſunt
ſcripta in ſecundo teſtõ requirit actualis aditio.l.ꝙ ſi minor.
de teſta.tu.l.eam quam.C.de fideicõ.⁊ eodẽ mõ rñdet ad alia
alle.in gl. ℭ Ultimo incħtum Bar.hic querit an aditione he
redis inſtituti in re certa confirmentur tab.pupillares,⁊ con
cludit ꝙ ſic niſi ſit dictum qõ plus petere non poſſit:qꝛ tunc
teſtator vr̃ ꝓhibere ius accreſcẽdi,⁊ iſta eſt longa materia de
qua dixi in.l.quoties de here.inſti.

1 ℭ Subſtõ pupillaris facta a pagano nõ trahit ad bõa ipu
beris vndecũq; q̃ſita,ſed facta a milite trahit ad bona oĩa, ni
ſi teſtator voluerit quod ad omnia traherentur.
2 Teſtari poteſt quis etiam de bonis alienis,vt hic.
3 Subſtitutio pupillaris expreſſa excludit matrem etiã in bo
nis obuenientibus pupillo ex linea materna,non ſolũ ex li
nea paterna.
4 Subſtitutꝰ ex tacita pupillari an ſuccedat ĩ oĩbꝰ bonis pupi.
5 Miles ſicut põt decedere pro parte teſtatus, ⁊ pro parte in
teſtatus,ita põt facere quod filius ſuus pupillus pro parte
tantum teſtatus decedat.

1 **Ad ſubſtitutos.** † Subſtõ pupillaris facta
pagano non trahitur ad
bona impuberis vndecunq; queſita , ſʒ facta a milite trahitur
ad omnia niſi teſtator voluerit ꝙ ad omnia nõ traheretur.h.d.
2 ℭ † Not.ꝙ qs pt de bonis alienis teſtari vt in patre teſtante
⁊ ſubſtituente filio pupillariter,idem eſt in patre ſubſtituente
exemplariter cum exẽplaris inducta ſit ad inſtar pupillaris.
l.humanitatis.C.eo.ſecus in ſubſtõne volga.⁊ fideicommiſſa
ria:qꝛ per eas ſolum ſuccedit teſtõri.l.coheredi.§.cum filie.
3 ff.e.l.precibꝰ.C.e.⁊ inſti.de pup.ſubſti.in princ. ℭ † Scõo no.
qõ per pupillarẽ expreſſam mater excluditur ẽt in bonis ob
uenientibus pupillo ex linea materna non ſolum ex linea pa
terna.c.ſi pater.in ſi.de teſta.lib.vi.l.pap.§.nec impuberis.ff.
4 de inoff.te.quod eſt not.ſm Bald.Angel.⁊ Imo. ℭ † Iuxta
hoc querit hic Bar.an veniens ex tacita pupillari ſuccedat in
omnibꝰ bonis impuberis,⁊ dicit ꝙ ſic per iſtũ tex.indiſtincte
loquentẽ ne decedat pro parte teſtatus ⁊ pro parte inteſta .vt
hic p eũ. ℭ Sed qd ſi in pupillari nõ comprehẽdatur vulga
ris tacita an pupillaris trahatur ad oĩa bona ẽt paterna. Dy.
hoc tetigit in.l.paterfa.in pñus tab.ff.e.⁊ ibi bar.in pmo ſum
mario,qui aũt ſint caſus in quibꝰ in expreſſa pupillari nõ cõ
tinetur tacita vulgaris explicaui in.l.ij.in prin.ff.eo.circa effe
ctus pupillaris quod facit ad illud quod no.Bar.hic vʒ an
quod hic dı̃ in hoc.§.habebat locũ in ſuccedẽte ex tacita pu
5 pillari. ℭ † Ultimo not.ꝙ ſicut miles pt decedere pro parte
teſtatus ⁊ pro parte inteſta.ita pt facere ꝙ filiꝰ ſuus pupillus
pro parte tñ inteſtatus decedat , idem videmus in patre ar
rogatore,vt.ff.eod.§.ſequenti.

1 ℭ Subſtõ facta ab arrogatore nõ trahit niſi ad bona arro
gatoris,⁊ ad acquiſita impuberi beneficio arrogatoris.
2 Limitata potentia cauſe efficientis inducitur etiam limitatus
effectus.
3 Cauſe efficiẽtis naturalis potẽtia difficilius limitatur quam
potentia cauſe efficientis accidentalis.
4 Pupillus filius militis põt decedere pro parte teſtatus , ⁊ p
parte inteſtatus.
5 Factum alicui mei gratia cenſetur mihi factum.
6 Peculium profectitiũ illud cenſetur eſſe quod contemplatio
ne patris eſt queſitum filio nedum quod a patre proceſſit.
7 Legatum filio ab aliquo factũ in dubio cenſetur contempla
tione patris factum.
8 Aduentitium vel profectitium an dicatur illud quod obuenit
ab auo nepoti.
9 Dictio ex ppꝛie denotat cãm ĩmediatã,improprie ĩmediatã.
10 Argumentum de patre ad magiſtratum valet.
11 An poſſit fieri ſubſtitutio pupillaris in legitima.
12 Donatio facta ambaſſatoribus,an cenſeat facta contẽplatio
ne mittentium,an vero ipſorum ambaſſatorum.
13 Donata mulieri tpe nuptiarũ,⁊ enſenia,an ſint ppꝛia ipſius
mulieris, an vero reſtituenda viro,⁊ eius heredibus.

1 **In arrogato.** † Subſtõ facta ab arrogatore nõ
trahit niſi ad bona arrogatoris
2 ⁊ ad acq̃ſita impuberi bñficio arrogatoris.h.d. ℭ † No.ꝙ vbi
eſt limitata potẽtia cãe efficiẽtis inducit etiã limitatus effe
3 ctus,bñ facit.l.in agris.ff.de acqr.re.do. ℭ † Scõo no.iuncto
§.precedenti ꝙ difficilius limitatur potẽtia cauſe efficientis
naturalis q̃ potentia cauſe efficientis accidentalis qõ ſcdm
Bal.ptʒ hic.qꝛ ſubſtitutꝰ a pr̃e habebit omnia bona vñdiq;
queſita,ſecꝰ in ſubſtituto ab arrogatore q ex accidenti eſt pr̃
4 q hẽbit bona ab arrogatore q̃ſita. ℭ † Item not.caſum in quo
pupillus põt decedere p pte teſtatus ⁊ pro pte inteſtatꝰ,⁊ rõ
eſt diuerſa hic ĩ tali pupillo q̃ in pupillo milite,vt hic p doc.
⁊ p gl.in.l.ſi arrogator.in gl.i.ff.de adop.⁊ p Bart.in.l.in pu
5 pillari.ff.e. ℭ † Itẽ no.ꝙ ſi alicui ſit aliqd mei grã illud cenſe
6 tur mihi eſſe factũ.ita pbat hic in vſic.⁊ ſi beneficio. ℭ † Iteʒ
no.ex eo.tex.qõ illud cenſet eſſe pfectitiũ ꝙ ʒtẽplatioẽ pa
tris eſt q̃ſitũ filio nedũ ꝙ a patre pcedit.adẽ no.Ang.⁊ Bar.
in.l.cum opʒ.in prin.C.de bo.que lib.per iſtum tex.⁊.l.aditio.
ff.de acquir.here.⁊ hoc intelligit Bartol.hic ⁊ in.d.l.cum opʒ.
qñ cõtemplatio patris fuit cauſa prima acquiſitionis vel fuit

a ¶ Filij. ꝗ patris. Adde vt p Ful. conſil. lxxiij.
b ¶ Legitimã. vi de Jaſ. in. l. qm̃ no uel. in. ij. col. C. de inoff. teſt. ⁊ alex. i. l. i. ꝗrtã. i antep. col. ſ. ad. l. fal. ⁊ in l. poſt dotẽ. in pe. col. ſ. ſo. ma. ⁊ ni col. de vbal. i tra. de ſuc. ab inteſt. in i. parte. in. ij. q. in viij. col. ⁊ ſeq. Th.
c ¶ Opin. Bar. ad de ꝙ illã ſequitur Bal. ꝯſi. lviij. i. lib.
d ¶ Mulieris. In hac qõ. vide bal. ꝯſi. ccxv. i. li. ludo. ro. ꝯſil. lxxij. ⁊ alex. ĩ bu. conſi. xxviij.
e ¶ Bar. in ꝯſi. adde bar. i ꝯſi. cx xix. i. ij. vo. inci. qõ an ꝗ donãt ſpõſe de ꝗ meminit Jo. bertha. i ſuo rep. i v. dona. iter ꝯiu ges in v. donatio ſpõſe vbi ꝯcludit bar. ꝙ ſi ẽ pnceps vł auguſta vel dñi q agnoſcũt ſupio rem q donarent ⁊ tũc ĩdubitãter re manẽt penes vxo rẽ p. l. cũ multa. ff. de bo. ꝗ lib. ſi vo ẽ ali⁹ inferior. ⁊ tũc ſcias certã cui⁹ cõ tẽplatiõe ſit dona tio ⁊ tũc remanẽt illi⁹. ſꝫ ſi eſſem⁹ in dubio tũc colli git triplicis gene ris m̃ĩn. aut ſunt ꝯgruẽtia gñi ma ſculi. ⁊ ſonẽ viri vł hñdũ viri. aut ſũt ꝯgruẽtia ſexui fe minino ⁊ ſunt vxo ris: aut ſunt ꝯgruẽ tia vtriꝗ ſexui et tũc ſunt cõia. q: lꝫ dent ab agnatis viri ſeu amicis hic ſit rõne mſuno. no uiter inſtit. ⁊ mſi mo. ẽ ꝗdã ꝯiũctio maris ⁊ femine et ſic hꝫ in ſe quãdã ſocietatẽ. ergo vi detur eſſe donatã contemplatione ipſius ſocietatis ⁊ ſic ſunt cõmu nia ipſorum per l. ſi ſocium. in ſi. et l. verũ. ꝗ. ſeruo. in ſin. ff. pro ſo. ⁊ ple nius dixi in. d. cõ ſil. in meis addi. Tho.

eſt remota ĩmediata exẽplatũ vide vt hic p eũ, cuius vba mẽ
ti teneatis, nec ſum memor bar. alibi ita declarare ſicut hic et
in. l. gall⁹. ꝗ. ꝙ ſi is qui. de lib. ⁊ poſthu. vide ipe. in ti. de iud. in
ſiij. pte v. qd ſi inſtit. vbi aliter loq vr: lꝫ nõ ita bñ ſicut Bart.
7 hic vide bar. in. l. certũ. in ſi. C. ſu. ere. ⁊ vbi addit vnũ vbũ vcꝫ
ꝙ in dubio relictũ filio pſumit potius relictũ ꝯtẽplatione filij
a ꝗ pris, ᵃar. l. nec adiecit. ſ. p ſo. fuit de mente Bar. multũ cla
re in. d. ꝗ. ꝙ ſi is. lꝫ alique ratiões militent in caſu de quo per
Bar. que nõ militant in caſu Bal. in. d. l. certũ. vide et bal. in
addi. ad tractatum Bar. de duobus fratrib⁹. vbi tꝫ id qõ tꝫ in
d. l. certũ. ¶ Et ꝙ in dubio quis videat donaſſe ꝯtẽplatione
filij colligit ex vbis bar. i. d. l. ſi vero. ꝗ. idem quicqd. ſ. ſo. mat.
8 ¶ † Jtẽ facit iſte text an in dubio illud qõ obuenit nepoti ab
auo videat pfectitiũ, an vero aduentitiũ in quo gloſ. reputa
ta ſing. in. l. q in aliena. ꝗ. interdum. ſ. de acq. he. dicit illud eſſe
aduentitiũ. idẽ ſenſit gl. ⁊ ibi bar. ⁊ Ang. in. l. queſitũ. ſ. de le. i.
idem vr tenere Bar. in. d. ꝗ. ꝙ ſi is. ¶ Sed ꝯtrium tenuit bar.
in aut. ex teſtõ. C. de ſecun. nup. ⁊ in. l. dedit dotẽ, alias incipit
dotẽ quã dedi. ſ. de colla. bo. p illum tex. ⁊ Ang. in ꝯſi. ſuo. lxx
viij. cũ ſeq. ꝯſuevit ſequi gl. in. d. ꝗ. interdũ. niſi aliter conſtet de
vo. untate aui. ita loquit. d. l. dedit dotẽ. quã ita intelligit ang.
in. l. quartam. ſ. ad. l. fal. ¶ Vel rñde ad illã. l. dedit dotem, ꝙ
auus ideo dedit nepoti: q: ad illud pp filium tenebatur quo
caſu in dubio vr dediſſe in cõtẽplatiõe filij, vt in caſu de quo
p bar. in aut. res que. C. cõia de le. cũ cõcor. quas allegaui in. l.
ſ. ſol. ma. dum dicit ꝙ vbicunꝗ extat pater ⁊ auus, tũc pater
nõ auus tenet dotare filiã ſi hꝫ vñ eam dotare poſſit. alias te
netur auus, ſi igitur non tenebat tunc puta ꝯtẽplatione nepo
tis dediſſe, ⁊ ſic erat euentitium. pro hoc faciũt no. p Bal. a. in
d. l. certũ. cum cõcor. ad idẽ. l. nec adiecit alle. ¶ Predictis ẽt
adde ꝙ in ꝯtrium. ſ. dictũ fuit ꝙ ẽt ſi nõ ex ſubſtãtia pris̃ hoc
venerit. ſed ab alio cõtẽplatione tñ pris dicat profectitiũ, nã
hoc dicas non attẽdi ad agnoſcẽdũ qd debeat in legitimam
filij cõputari ſm Bar. ⁊ Pau. de caſ. in. d. l. cum op. ꝫ p tex. in
d. l. ſancimus. ꝗ. repletionem. C. de inof. teſt. ⁊ in hoc habui cõ
ſulere apud Ferrariã inter quoſdam nobiles Venetos ⁊ illos
de rãponib⁹, ⁊ ſi bene recolo ꝙ cõſului ꝯ opi. Bar. in loco pre
alle. motus ſum primo p. l. oĩmodo. ꝗ. ſi. in verbo occaſione. C.
de inof. teſt ⁊ ita ibi tꝫ expreſſe Gui. de cu. Ray. ⁊ Dy. idẽ vo
luit Bar. in ꝯſi. inci. Gilibert. ⁊ in ꝯſi. inci. pater dedit dotem, ⁊
in. d. l. an quartã in. x. col. dum tractat an dos filie cõputet ne
b poti in legitimã, ᵇita ẽt tꝫ Ang. ⁊ Imo. ⁊ Sal. in. d. l. oĩmodo. ꝗ.
ſi. in vlt. q. ⁊ ang. in ꝯſi. xxxv. alleg. ſ. cũ ſeq. ⁊ Paul. de caſt. in
ꝯſi. xvij. alias. xviij. ici. cornelia. ¶ Nec ob. d. ꝗ. repletionẽ.
q: ibi in caſu nõ aũt pris contẽplatione obuenit. Sed p opi.
Bar. in. d. ꝗ. cũ op. ꝫ alle. tex. a nemine ponderatũ in. l. qm̃ no
9 uella. in ſi. in vbo ex ſubſtantia. C. de inoff. teſt. ⁊ Attẽto ꝙ di
ctio ex proprie denotat cãm immediatã. l. i. ꝗ. ex incẽdio. ff. de
icẽ. rui. ⁊ nau. l. nõ dubiũ. C. de leg. l. i. cũ ſi. C. ſi ſer. exte. lꝫ aliqñ
denotat cauſam immediatã impropriẽ tñ. Sed rñderi põt ad
illã. l. qm̃ nouella. ꝙ ille tex. ſupplet p illã. l. oĩmodo. ꝗ. ſi. ali
ter non diſcutio nũc q: non potuit inuenire cõſiliũ meum. ſed
de hoc articulo vide ẽt no. p Bar. i. d. l. illã. in vlt. col. C. de coll.
10 que oĩa bene no. q: vtilia. ¶ † Item ex iſto tex. no. ꝙ equipa
rando patrẽ iudici, ſeu magiſtratui que vr bona equiparatio
ſm Bal. hic ad idẽ. l. poſtliminium. ꝗ. filius. de capti. l. veluti.
ſ. de iu. ⁊ iur. ⁊ in. l. i. ꝗ. filius. de ven. inſpi. ⁊ c. conquerente. in
verbo paterna. de reſti. ſpo Colligi põt ar. ꝙ ſi quis hñs bo
na in diuerſis territorijs bãnit⁹ fuit cum publicatiõe bonorũ
nõ extẽdit bannũ niſi ad bona exiſtia in territorio iuriſdictio
nis iudicis bãniẽtis, ar. l. cũ vnus. ꝗ. is cuius. de bo. aut. iudi.
poſ. ⁊ l. ſi. ſ. de iur. om. iu. c. vt aiarum. de cõſti. in. vi. latius bar.
in. l. cunctos pplos. de ſum. trini. ⁊ ſi. ca. in vlt. q. prin. ni fallor.
11 ¶ † Item no. qõſilio etiã in legitima põt pupillariter ſubſti
tui a patre arrogatori ad idẽ. l. ſi arrogator. ſ. de adop. multo
magis idem in patre legitimo ⁊ naturali. l. papi. ꝗ. ſed nec in
puberis. ſ. de inoff. te. c. pater. de teſt. in. vi. ⁊ eſt ar. hic iuncto.
12 ꝗ. precedenti. ¶ † In gl. in verbo. beneficio ibi que faciunt ꝯ
conſules mediolanenſes ⁊c. Bart. hic ſe remittit ad not. per
ſe in. l. ſi vo. ꝗ. item quicquid. ſ. ſol. ma. vbi ſequitus opi. Gui.
de cu. in. l. qui pprio. ꝗ. pcurator vt in ceteris. ſ. de pcur. ſꝫ ꝙ
ſpectat ad ambaſſiatores per. l. cum multa. C. de bo. que libe.
¶ Item q: cenſet eis datum in remunerationeꝫ. l. diuus. ſ. de
bo. dã. hoc limitat Ang. hic primo niſi datũ eſſet ambaſiatorĩ
bus ſub commemoratione ciuitatis, ar. l. cum aliqs. C. de tu. de
lib. Scdo limitat niſi ex qualitate rei donate aliud preſumere
tur. vt quia fuit donatus leo ambaſiatoribus bononienſibus
vel florentinus eũ tales res ipſi ciuitati conueniãt que Guel
pha eſt, ⁊ cum non conueniat proprie vni ciuili tenere leonẽ
in domo, tunc eũ tenebunt ciuitati reſtituere, facit. l. plenum.

ꝗ. equitiõ. ſ. de viu ⁊ habi. ¶ Adde quod magis cõis eſt opi.
c Bar. ᶜque approbatur p Bal. in. l. cũ manifeſtiſſimi. ꝗ. ſi cum
in ſcdo. C. de fur. poſt Cy. ⁊ antiquos ibi. ⁊ bal. in. l. extra neis.
de dona. ⁊ in. d. ꝗ. procurator. vt in certis lꝫ ipſemet aliter lo
quutus ſit in. d. ꝗ. idem quicquid. cũ Bar. ẽt in oĩb⁹ tranſit Bal.
in. d. l. cum aliquis. vide etiã no. p Jo. cal. in cõmẽto. c. poſtula
ſti. ⁊ ibi per. d. Anto. ⁊ Imo. ⁊ alios de conceſ. preben. ⁊ mihi
plus plꝫ vltima limitatio Ang. hic ſed prima non: q: lex cum
aliquis loquit qñ relinquitur ei qui pro ſe capere non poterat.
¶ Pro hoc etiã facit: q: qñ aliquid relinquit filio ſub comme
moratione pris nihilominus illud relictũ vr contemplatiõe
filij: q: pater cenſet adiectus gratia demonſtrandi perſonã fi
lij, vt probat in. l. ſi. cũ ibi no. p Bar. ſ. de vſuf. ⁊ in. l. ſi filiu. la
ꝗ. ⁊ ibi Bar. ſ. de dona. cã mor. ⁊ no. Barto. ⁊ alij in. l. filio. ſ. de
13 condi. ⁊ demon. ¶ † Succeſſiue inducitur iſte tex. ad. q. an en
ſenia que tpe nuptiarum mulieri donata fuerunt ſint propria
d ipſius mulieris, ᵈan aũt reſtituenda viro ⁊ eius heredibus, ⁊
concludit Barto. hic ꝙ ſi donata fuerunt p cõiunctos vxoris
erũt ppria vxoris. Sed ſi per cõiunctos viri erunt ppria viri.
Sed Ang. hic diſtinguit, an res donata ꝯueniat tñ mulieri.
vt q: eſt res deſtinata pro ornamento capitis mulieris. ⁊ erit
propria mulieris. aut conuenit tñ viro. vt q: arma donant et
tunc erunt ppria viri, aut donant res in indifferentis qualita
tis ⁊ hoc vltimo caſu dicit pcedere diſtinctionem Bar. vt q:
donatur petia veluti vel cerici. Hoc tñ puto verũ qñ res eſt in
tegra, vt q: non eſt inciſa ad vſum alicuius, alias ſecus p. d. l.
filio. de dona. cã mor. ¶ Imo. hic dicit ꝙ opi. Angel. ſibi non
plꝫ: q: lꝫ donet res tñ mulieri cõueniẽs non ſequit p hoc mẽ
tẽ donãtis fuiſſe ꝙ res dẽret eſſe ipſi⁹ mulieris. alle. l. ſi vt cer
to. ꝗ. interdum. ſ. cõmo. ⁊ ibi no. p Bart. ⁊ in. l. i. ꝗ. nec caſtren
ſe. ſ. de coll. bo. ⁊ in. l. pe. ꝗ. ſeruio. ſ. ſolu. ma. ¶ Item q: lꝫ fiat
mentio affinitatis, tñ nõ dꝫ illud ſimpliciter attẽdi. ſed primo
dꝫ attendi an alie cõiecture adſint ꝗ vñr adeſſe qñ datus eſt
conſanguineus viri per iſtũ tex. ideo non attendendũ an fiat
mentio affinitatis: q: vtroꝗ caſu videbitur datũ contempla
tione viri per iſtũ tex. ⁊ que in ſimili voluit in donato filiofa.
in. d. l. ſeruo. la. ij. cum ſi. Addo etiã ꝙ ꝯ Bar. hic tꝫ Rapha. p
l. ſi ſeruus cõis. ſ. de do. inter vi. ⁊ per illud qõ dictum eſt de
ambaſiatore, vt ſicut enſenia ſint ipſorum ambaſiatorum, ita
e vxoris eũ donantur, ᵉidẽ Bar. in conſi. inci. ſer. Joannes ſer.
Mathei. per. l. cum plures. ꝗ. cũ tutor. ⁊ l. ſm dignitatem. ꝗ. in
ſoluendis. de tu. ⁊ ra. diſtra. ⁊ d. l. ſi ſeruus cõis. rñdere vr ad
iſtum text. qõ hic rõne paterne ptãtis acquiritur arrogatorĩ
q: filio vr acquiſitum gratia ipſi⁹ arrogatoris. Vel quod hic
ita apparebat gratia arrogatoris dictũ Bal. in. d. l. cum ante.
C. de do. ante nup. tetigit hũc articulũ, ⁊ limitat opi. Bar. hic
niſi eſſet conſuetudo donandi mulieri: q: tũc acquireretur mu
lieri ⁊ eius heredibus, arg. d. l. cũ plures cũ ſi. ¶ Hec ſua limi
tatio non eſt limitatio, ſed deſtructio doctrine Bar. nã ipſe ⁊
ſequaces preſupponũt ꝯſuetũ eſſe donare mulieri, fateor tamẽ
ꝙ ſi Bal. voluit intelligere qõ talia donata ex conſuetudine
acquirant mulieri. tunc res plane pcederet, ſed hoc nõ appa
rente in dubio viderentur cõtemplatione viri donata p iura
hic adducta per Bart. ⁊ ſequaces. ¶ Ange. vero in. l. vt libe
ris. in quibuſdam lec. C. de coll. per ibi no. in gl. in verbo ſpõ
ſos, quam reputat ſingularem dicit ꝙ illa gloſſ. facit quod mu
nera ſint mulieris eũ donantur a quocunꝗ donentur, ⁊ ꝯ do
nata ſponſa a coniunctis ſponſe acquirantur ſponſo p. d. l. ſi
ſeruus cõis. de qua ſm eũ Bar. hic nõ fuit recordat⁹. ¶ Pro
pterea concludit hic Bar. male loqui Ro. in. d. l. vt liberis. et
dicit idem quod Ang. ibi, ⁊ ſibi appropriat. d. l. ſi ſeruus cõis.
¶ Puto ꝙ gl. in dicto ver. ſponſos. dicat hic ad qõ eã pon
derant prefati doc. q: iungendo eã cũ text. ſolum loquitur de
donatione pp̃ter nuptias facta a patre ſponſi ipſi ſponſe, nõ
autẽ de donatione facta a conſanguineis ſponſe vel econtra.
¶ Nec obſt. dum illa gloſſ. dicit propter ſponſum: quia ſolũ
voluit dicere de donatione facta a patre filio ob cauſam. ſ. vt
conſtituerent donationem propter nuptias ipſi ſponſe, ⁊ illa
bene confertur per aut. ex teſtõ. C. de colla. de hoc articulo ẽt
tetigit Saly. in. l. nec inter. C. de do. inter vi. ⁊ in. l. ſi donare. ꝗ.
i. qui inci. ſponſus. ſ. de do. inter vi. ⁊ vtrobiꝗ ꝯtra Bart. per
d. l. nec inter. a ꝯtrario ſenſu. ſ. q: nõ erant ambo. hoc eſt ſponſus ⁊
donans in pſia ptãte euſdẽ, pro hoc ẽt alleg. d. l. ſeruus cõis.
¶ Plus dicit in. d. ꝗ. ſponſus. ꝙ nõ obſt. iſte tex. q: hic videt
facta donatio pp̃ter affinitatẽ nouiter ꝯctã. ¶ Hec ratio nõ
hil. vcꝫ q: eſt contra iſtum text. iuncta. l. qui adoptionem. ſ. de
adop. vbi lꝫ inter coniunctos arrogantis ⁊ ipſum arrogantẽ
nouiter ꝯbatur cõiunctio: tñ donatio facta a coniunctis arro
gantis ipſi arrogato vr facta contẽplatione arrogantis que
eſt prĩa cã cõiunctionis. ¶ Ex predictis pꝫ hic articulũ eſſe
ſatis

ſatis d ubiũ, ⁊ ſi teneremus ꝯ bar. eſſet neceſſe aliter ad iſtum tex. rñdere ꝙ fecerit Sal. Unde bal. in. l. cum te. ꝗ alle. rñdebat ꝙ hic emanauit iſta largitas in perſonam ſubiectam rõne pře ptãtis. q̃ caſu ſm hec tẽpora cõſueuit acquiri ei in cui⁹ eſt ptã te. l. pl3. ſ. de acqui. he. ꝙ ſecus eſt in .q. nr̃a. Et quo ad effectũ acquiſitionis non eſt talis ſubiectio inter vir. ⁊ vxo. qualis inter přem ⁊ filium in ptãte. Hec rñſio mihi vtiq̃ nõ ſatiſfacit: q: lz oĩa q̃ acquirunt p arrogatum acquirant arrogatori, ar. d. l. pl3. tñ quo ad illud qd hic dr alia eſt acquiſitio que fit de rebus acquiſitis p arrogatum abſq̃ eo ꝙ videantur proficiſci a patre arrogatoris, ⁊ alia eſt acquiſitio que fit de rebus acquiſitis p arrogatum abſq̃ eo ꝙ videant̃ pficiſci a pře arrogatore, ⁊ alia eſt acquiſitio eorũ que acquirunt̃ arrogato tanq̃ profecta ab arrogatore: quia quo ad ea pt arrogato pupillariter ſubſtituere ſicut ſi ipſe dediſſet tex. eſt hic. Secus in his q̃ non vr̃r profecta ab arrogatore, lz acquirant̃ arrogatori. l. cũ cognita. ſ. eo. l. his verbis. ⁊ l. non aliter. ff. de adoptio. Sed text. noſter vult ꝙ iſta dona facta a coniuncto arrogatoris ipſi arrogato intelligat̃ pfecta ab ipſo arrogatore, ergo nõ operatur iſto caſu přia ptãs eundẽ effectum quẽ operat̃ in his que non cẽſent̃ pfecta ab ipſo arrogatore. Ad qd non aduertit Bald. in rñſione ſua ꝯ bar. ẽt facit vltra predicta tex. in. l. cu3 hic ſtatus. ꝗ. rõ. cũ. ꝗ. ſe. ff. de dona. in. vi. extendẽdo illũ tex. ad inductionem illã quam ſenſit Sal. in. d. l. nec inter. ſ. dũmodo non eſſent in eadẽ přia ptãte. Tñ his nõ ob. reſideo cũ opi. Bart. per iſtũ tex. cui nullo mõ vr̃ bene rñſum. ¶ Nec ob. iura ꝯtra bar. alle. ⁊ primo in. d. l. ſi ſeruus cõis. q: nunerũ ſi ibi nõ acquirat̃ marito pro ptibus ptinentibus ad fratres mariti: qñ totus ille ſeruus donabat̃ mulieri ꝯſtã. ma. ſcientibus ⁊ patientibus fratribus mariti. Uñ quia intentio mariti erat in totum velle donare vxori, ideo nõ vr̃ tacite donaſſe marito ⁊ eorum fratri, ſed vxori cui ipſe frater donare volebat. ¶ Nec ob. d. l. nec inter. cũ glo. a ꝯtrio ſenſu. ⁊ l. cũ hic ſtatus. ꝗ. rõ. cũ multis ll. que pñt inueniri in illo tit. q: ille. ll. non tẽdũt ad deciſionem caſus dubĩ. ſ. an cõtemplatione vxoris vel mariti ⁊c. Sed an ſicut erat prohibita dona. inter vi. ⁊ vxo. ita ⁊ inter coniunctos vxoris ⁊ ipſum virũ ⁊c., ꝑpterea puto caſũ nr̃e .q. hic clarius q̃ alibi eſſe deciſum. ¶ Nec ob. ꝙ hic dicit raph. de enſenõs donatis ambaſiatoribus, quia rõnes doc. in illa .q. limitantium nõ militant in ꝓpoſito. ſ. rõ. d. l. diuus. de bo. dã. conſueuerunt enim remunerari legati. Unde ſi numera non erant talia que viderentur cõicari cõuenire magiſq in ipſis ambaſiatoribus preterea ⁊c. ſz qñ donant̃ munera ſponſe ẽt pp ornamenta capitis q̃uis non donent̃ a viro, tñ p p virũ nõ autẽ ꝑpter vxorez exiberi vr̃r, que nõ militat ẽt in coniunctis viri cuius vtilitatem concernere vr̃r forte: quia ſibi opus fuiſſet de talibus ornamentis vxori prouidere.

1 ¶ Subſtitutio quã quis ſibi ipſi facit non valet, niſi aliq̃ vtilitatem contineat. vt quia mutetur cauſa, vel ſubſtituatur in maiori portione q̃ fuerit inſtitutus.

1 **Nemo.** †Si aliqs ſubſtituitur ſibi ipſi non vz ſubſtõ niſi aliquã vtilitatẽ ꝯtineat, vt q: mutet̃ cauſa vel ſubſtituat̃ i maiori portiõe q̃ fuerit inſtitut⁹. h. d. ¶ No. ex iſto tex. caſus in qb⁹ poteſt qs ex ſubſtõne maiorẽ vtilitatẽ ꝯſequi q̃ ex inſtitutiõe. Aliũ caſum dat Paul. de ca. ſ. qñ inſtõ eſſet grauata legatis que nõ cenſent̃ repetita in ſubſtõne. l. ſi. ꝗ. ſi proponeretur. ſ. ſi qs omiſ. cã te. ⁊ illo caſu vult Paul. de caſt. ſubſtõnẽ valere. bar. in. d. ꝗ. ſi ꝓponeretur. ſentit ꝯtrariũ dũ intelligit ibi interueniſſe cauſe mutationẽ quo caſu videt̃ data lnĩa inſtituto repudiandi ex gradu inſtõnis ⁊ veniẽdi ex ſubſtõne. Sed Ang. in. l. ſi. ꝗ. titius. ſ. e. ⁊ ibi Jmo. in gl. in ver. monenti, vr̃r intelligere ꝙ in. d. ꝗ. ſi ꝓponeret̃, habeat lnĩam abſtinendi ꝑpter legata relicta a gradu inſtitutionis cum nõ ſint repetita in ſubſtõne. ¶ Fortius dicit rapha. in. d. ꝗ. titius. vez qd lz p. l. l3 imperator. de leg. i. legata relicta ab inſtitu. videantur a ſubſtituto repetita preterq̃ in caſib⁹ ibi no. Tamen qñ eadem perſona eſt inſtituta ⁊ ſubſtituta, ⁊ tunc indiſtincte legata relicta a gradu inſtõnis non cenſentur repetita in ſubſtitutione vt ſic valeat ipſa ſubſtõ per. d. ꝗ. ſi proponeretur. q ter. ſm intellectum rapha. non eget ſuppletiõe p̃ut in eo ſupplebat Bar. ibi no. verbum eſt iſtud dictum Raph. ſi eſt verũ ideo illud teneatis menti.

1 ¶ Capacitas ſubſtituti conſideratur ſecum tp̃s quo cedit dies ſubſtitutionis.

2 Pena dicitur quem eſſe incapacem hereditatis.

1 **Si is qui heres.** †Capacitas ſubſtituti cõſideratur ſm tp̃s quo cedit dies ſubſtõnis. h. d. ¶ No. limitationem ad. l. ſi alienũ. ꝗ. in extraneis. ff. tit. i. vbi dicit heredẽ eſſe capacẽ trib⁹ tpib⁹, hic aũt ſatis eſt ꝙ tpe mortis pupilli ſit capax ⁊ eſt rõ: q: hic agit̃ de hr̃de pupilli dz tñ eſſe capax ẽt tpe aditiõis lz nõ tpe mortis teſtõris. l. ſi ſub ꝯdõne.

2 ꝗ. ſolemus. ff. ti. i. ¶ †Scđo no. ꝙ quem eſſe incapacẽ hr̃ditatis dr eſſe pena. l. ꝗ. C. de ſecun. nupt. c. felicis. de pe. in. vi. ſm Ang. hic. ¶ In gl. i ṽ. penã, prim⁹ intellect⁹ gl. cõiter approbat̃, ſz vlti. lec. dãnat̃ p doc. Cum gl. dicit ꝙ ſm hec tpa non poterat iponi pena. nã imo a pte ꝯtrũ pbat̃ in. l. i. ꝗ. itẽ ſi ita. ff. ad. l. fal. ⁊ in. l. ſi penã. ſ. qñ di. leg. ⁊c. Cũ nõ nõ imponeret̃ pre cepto illicito. alias ꝓcedũt iura alleg. in gl. ⁊ plene leg. ⁊ not. in. l. i. C. de his que pe. no. ⁊ hẽs exẽplũ in. l. cum tale. ꝗ. rñſum. alias incip. arbitrio. ſ. de condi. in. ⁊ alſ vidi magnũ doc. errantem in hoc: q: dicebat ꝙ filia que non voluit obtemperare patri nubendo veniebat legata priuanda.

1 ¶ Filr⁹ a patre inſtitut⁹, ⁊ fratri pupillariter ſubſtitut⁹. põt přnã hereditatẽ repudiare, ⁊ amplecti pupillarem. ⁊ non tenebit ad legata, niſi que relicta ſunt in tab. pupillaribus. habita rõne falcidie ſi imminet, in cuius cõputatione non veniũt bona paterna, ſed bona pupilli.

2 Beneficiũ abſtinendi fuit introductum in fauorem filiorum, ⁊ ideo in his in quib⁹ eſt fauor filio ꝙ ſit ſuus ⁊ neceſſarius beneficium abſtinendi nihil operabitur od incommodum filĩ.

3 Hereditas non adita tranſmittitur ex potentia ſuitatis.

4 Filius an incõtinenti mortuo patre poſſit cõueniri a creditorib⁹ hereditariĩs, ſi nõ appareat eũ abſtinuiſſe, vel imiſcuiſſe.

5 Suitas non tollitur p orationem coheredis extranei.

6 Subſtitutus exheredati licet nõ poſſit grauari legatis, qñ nõ fuit etiã inſtitut⁹ ipſe ſubſtitutus, tñ ſi fuit inſtitutus licet repudiauerit ex capite inſtitutionis poteſt grauari.

7 Falcidia an ſit deducenda ſi hereditas paterna non adeatur quo ad legata relicta a ſubſtituto pupillari non attenditur cõtributio hereditatis.

8 Legata relicta in teſtõ patris non confirmantur per exiſtẽtiã ſuitatis, fallit in legato libertatis.

9 Legata relicta in teſtõ patris non confirmantur per exiſtentiam ſuitatis, fallit in legatis piis.

10 Suitas tollitur per exheredationem, fallit niſi teſtamentum ſit reſciſum per querelam.

11 Suitas non confirmat exheredationem, fallit vt infra.

12 Sui qui dicantur habetur hic.

13 Suus dr etiã poſthumus, licet tpe mortis non fuerit in ptãte.

14 Suus dr etiam monachus, licet non ſit in poteſtate patris.

15 Suus dicitur etiam adoptiuus.

16 Suus dr etiaz filius ſubſtitut⁹ fratri ſuo ĩpuberi pupillariter.

17 Suus dr etiam exiens patriam poteſtatem per dignitatez: q: remanet ſuus.

18 Suorum vel neceſſariorum heredum quot ſint ſpecies, ⁊ quotuplex ſit ſuitas.

19 Suitas quid remiſſiue traditur hic.

20 Suitas qualiter tollatur, habetur infra.

21 Suitas quid operetur, habetur hic.

22 Beneficium abſtinendi inuentuz a pretore an eneruet vires exiſtentie ſuita.

23 Teſtator vnum ex filiĩs impuberem exheredauit, aliũm filiuz inſtituit, ⁊ exheredato ſubſtitutum dedit extraneum: filius inſtitutus abſtinuit, an ſubſtitutus poterit admitti ex pupillaribus tabulis.

24 Sta. ꝙ bannit⁹ nõ poſſit reuerti ad ciuitatẽ niſi habuerit pacem ab heredibus occiſi, cõprehendit etiam filium occiſi qui abſtinuit ab hereditate paterna.

25 Sta. qd ſtantibus maſculis filia femina non ſuccedat, an per hoc filia deſinat eſſe ſua patri, ⁊ an ſtante ſtatu. predicto filius maſcu. dicatur eſſe ſuus etiam quo ad portionem filie ſibi accreſcentem, adeo ꝙ illam non aditam tranſmittatur ad quoſcunq̃ ex potentia ſuitatis, quod ſic: quia ſtatutum facit eam haberi pro mortua.

1 **Si filius.** †Filius a pře inſtitutus ⁊ fratri pupillariter ſubſtitutus põt paternã hr̃ditatẽ repudiare ⁊ amplecti pupillarẽ et non tenebitur ad legata niſi q̃ relicta ſunt in tabulis pupillarib⁹ habita rõne falcidie ſi imminet in cui⁹ cõputatione non veniũt bona přna, ſz bona pupilli. h. d. ¶ Uel ſic. exiſtẽtia ſuitatis ꝯfirmat tabulas pupillares ẽt ſi repudiata ſit hereditas ex přno, legata vero in teſtõ patris nõ confirmat ⁊ põt ſubſtitutus pupillaris agnoſcere pupillarem ⁊ non paternã, ⁊ in rõne falcidie non ſiet ꝯtributio bonorũ paternorũ. h.

2 d. ⁊ diuide vt hic per doc. ¶ †Not. primo ꝙ exiſtentia ſuita-

a tis ꝯfirmat tabulas pupillares [a] abſq̃ alia expreſſa aditione, nã hic non dicitur ab aliquo hereditatem fuiſſe aditã ex teſtõ paterno: vt pz in tex. iuncta gl. a. in prin. Jmo dicitur totum ecõtra. ſ. qd fuit repudiata, ceſſante autẽ exiſtẽtia ſuitatis cla-

a ¶ Tabulas pupillares. adde anch. ꝯſil. xxv. vbi dicit ꝙ cõfirmat tabulas pupillares et oĩa alia ad cõmodũ filiorũ ſuor. et idẽ firmat ꝯſi. lxx. ⁊ ibi ꝙ exiſtentia ſui hr̃dis operat̃ tranſmiſſionẽ přne hr̃ditatis quo ad omnes.

tū eſt, q̄ repudiata paterna deficit pupillaris.l.i.§.q̄ſq̄s.ꝛ.l.ſʒ
ꝛ ſi plures.§.ſi ex aſſe.ā.eo.l.apud iulianū.§.idē iulianus.ſ.ad
treb. ¶ Subdit Bal. hic. q̄ ſuitas operaꝛ confirmationē etiā
oim̄ deſcendentium a tabulis pupillaribus puta legatorum.
¶ Sed iſtud nō puto verū.ſ. q̄ ita imediate ꝯfirmenꝛ legata
ſicut ipſa pupillaris ſubſtō, imo quo ad validitatē legatoꝝ re
quiriꝛ expreſſa aditio ſubſtituti pupillaris ex ipſa pupillari ſub
ſtōne: qm̄ exiſtētia ſuitatis ſolū ea ꝯfirmat q̄ ſunt in fauorem
inſtituti, vt pbaꝛ hic ꝛ in.l.ſi.§.ſi.ſ.vt in poſ.leg. vbi nō cōfir-
mat legata in pͥmo cum potius cōcernāt dānū inſtituti ꝗ cō
modum, ſed ea rō viget in relictis in tabulis pup. put ēt tenet
Jmo. hic in.xi. vel.xij.col. lʒ in notabilib⁹ teneat ſimpl'r id qd̄
Bal. fateor. q̄ adita hereditate p ſubſtitutū pupillarē in cōſe
quentiā validanꝛ legata in pupillarib⁹ tabulis. ¶ Scdō not.
in.ver. etenim q̄ beneficiū abſtinēdi fuit introductū in fauorē
filioꝝ, ꝛ iō in his quibus eſt fauor filio q̄ ſit ſuus ꝛ neceſſari⁹
beneficiū abſtinēdi nihil operabiꝛ ad incōmodū filij qd̄ alibi
3 clarius in iure cōi reperiꝛ ſm̄ oēs. ¶ † Ex quo īfertur an ex po
tētia ſuitatis tranſmittatur hereditas nō adita. ꝛ cōter con-
cluditꝛ q̄ ſic, p iſtā tex. de quo tū hic nō dicam: q̄ per alios hic
nō tangiꝛ. Et lʒ p bñficium ꝓꝓrio filius ſit redactus ad inſtar
extraneoꝝ p.l. cū bonis.ſ.de acq.here.ꝛ.l.nā nec emancipat⁹.
de leg.i.tū nō quo ad ea que ſunt ſibi nocumento. Un̄ cum ſit
fauor pupilli q̄ hēat heredē.l.ꝛ q̄.ff.de interro.ac. merito nō
impediꝛ trāſmiſſio.l.ſi qs filiū.de acqr.he. de quo vide p Bal.
in.l.apud hoſtes.C.de ſuis ꝛ legi. p doc. in.l. ventre.ſ.de acq.
4 here.ꝛ in.l.ſi infanti vbi dixi.C.de iu.delib. ¶ † Et inducitur
iſte tex. ad illā dubitabilē qōnē an filius incōtinenti mortuo
patre poſſit cōueniri a creditorib⁹ hereditarijs ſi nō appareat
eum abſtinuiſſe vel immiſcuiſſe, de quo dictū fuit in.l.ſi cum
dotē.§.tranſgrediamur.ā.ſol.ma. vbi glo. parua. ꝛ ibi Angel.
¶ Et iuxta hoc ponit Jmol. hic quandā qōnē quā dicit ha-
buiſſe de facto, quidā ꝓcurator egit noīe filij tanq̄ heredis q
filius ex poſtfacto adiuit hereditatem an validet iudicium, ꝛ
decidit q̄ ſic per.l.ſi nauit.§.poſſidet.ā.de rei ven. ¶ Item q̄
iſta aditio trahitur retro ad tps mortis teſtatoris.l.heres qui-
que.de acqui.here. ¶ Item q̄ ius ſuperueniēs ex cā de pre-
terito validat iudiciū.l.ſi rem alienam.§.ſi.ā.de pig.ac. tangiꝛ
in.l.non poteſt.ā.de iudi. ſed de hac q.plenius vide p Bald.
ꝛ Ang.in.d.l.hrs quoq;.ꝛ p eoſdem in.l.i.C.ſi vt ſe ab he.abſt.

¶ Quid piā. vid qd̄ p hoc voluit Jnd.ro.ꝯſil.cccxx. circa mediū ꝛ vid eūdē Alex. in ꝯſi. xiij.col. vl.in ſi. in ij.vo. vbi ſo. exiſtē tia ſuitatis confir mat legata facta priuatis ꝛ etiā ad pias cās. Fr. cur.

¶ An exiſtentia ſuitatis ꝯfirmet li bertates ī vltima volūtate relictas vid p hi. cor. ꝯſi. xcvij. incip. late ꝛ diffuſe col. ij. v. cū hereditas. l. ij. vo lu. Hen. Ferran.

5 ¶ † No. et ex iſto tex. q̄ datio coheredis nō tollit exiſtentiā
ſuitatis q̄ probaꝛ hic ſm̄ vnum intellectum hñtem q̄ vterq;
fuit inſtitut⁹. Hoc tū limita verū ſi hrs ſit de ſuis, ſecus ſi ſit
extraneus.d.l.apud iulianum.§.idem iuli.mus.ꝛ latius.ſ.dice-
tur. ¶ Itē no. q̄ q̄nq; pp cām inteſtati fauetur cauſe teſtati.
6 ¶ † No. ex iſto tex. in ſi. intelligendo eū in impubere exhere-
dato put itelligit Ja.de are.bar. Ang. Mod. q̄ lʒ ſubſtitut⁹
exheredati nō poſſit grauari legatis, qñ nō fuit etiā inſtitut⁹
ipſe ſubſtitutus.l.cū quidā.C.de leg.l.ab exheredato.de leg.i.
tū ſi fuit inſtitut⁹ lʒ repudiauerit ex capite inſtōnis pōt graua
ri vt hic ſm̄ oēs, ꝛ iſte tex. eſt ſing. in hoc ſm̄ Jmo. hic. ꝛ in.l.in
ratione.§.ſi.ſ.ad.l.fal. ¶ Nec obſtat ille tex. in ver. hrs extiterit,
q̄ ſm̄ Ang. hic ibi poniꝛ facti cōtingentia. ¶ Dicit tū Jmo.
hic circa.xi.col. q̄ illud nō vꝛ ſine ſcrupulo per.l.in rōne.§.ſi.
¶ Subdit tū pro opi. Ang. facere vꝛ, quia cum eſſet in ptāte
ipſius ſubſtituti pupillariter adire ex teſtō paterno ī quo fue-
rat inſtitutus nō debet eſſe in eius ptāte inualidare legata pa
terna repudiando arg.l.liberto octuaginta.ſ.de bo.lib. q̄ di-
cit eſſe verum hereditate exiſtente ſoluendo alias ſecus: quia
tunc legata non valēt ſecundum tpa hodierna.l. vniuerſe.C.
de leg.l.i.§.ſi is qui.xl.ſ.ad trebe. ꝛ iſtam opi. tenet Rapha. et
Pau. de caſ. hic. ꝛ eſt de mente Bar. in ver. vltimo veniō ad
vltimam partem. ¶ Sed cōtra hoc adduco tex. in.l. plane.l.i.
ij. in princ.ſ.de leg.i. in verſic. niſi eidem ꝛ patri heres fuerit.
¶ Et certe ꝯ hanc cōcluſionē fortiſſime ſtringere vꝛ ille tex.
attento maxime q̄ cum iſta.l. plures hēat lec. non vꝛ ex caſo
la poſſe fundari arg. not. per Bart. in.l. in ambiguo.ſ.de reb.
dub. ¶ Puto tū ſufficienter poſſe reſponderi ad.d.l. plane. vꝫ qd̄
verba hrs extiterit, intelligatur.ſ. ſcriptus nō aūt.i. adeundo
paternā ſatis eſſe vꝛ qd̄ teſtator ſibi prouiderit q̄ntum potue-
rit eum nedum ſubſtituendo. ſed etiam inſtituendo, ideo ſi nō
adiuit ſibi non aūt teſtōri imputet, ꝛ ita puto doctrinam predi
7 ctorū veriorem. ¶ † No. etiā ex iſto tex. qd̄ quo ad legata reli-
cta a ſubſtituto pupillari nō attenditur contributio heredita
tis paterne ad cognoſcendum, an falcidia ſit deducenda ſi
hereditas paterna non adeatur. Et in hoc iſte text. eſt ſingu.
ſm̄ doc. hic. ꝛ maxime Jmo. in.l. in rōne.§. quod vulgo.ſ.ad.l.
falſi. ſecus autem ſi inſtitutus pariter q̄ ſubſtitutus adiuit ex
paterno per.d.l. quod vulgo.§. queſitum. in ea.l. Probare
etiā videtur tex. in ſi. vnum cuius contrarium voluit Barto.
in.l. qui fundum.§. coheres.ſ.ad.l.fal. cum ſibi voluit quod ad
bona pupilli de quib⁹ ſoluēda ſunt legata in terminis huius
l. oʒ hēri reſpectus ſm̄ q̄ntitatem eorum ꝛ ſm̄ mortem teſtato
ris non pupilli, ꝛ ſic quo ad deductionē falcidie p.l. in rōne.
la.ij. in princ.l.ꝛ.d.l. qui fundum.§. q filium. Sed Mod. in.d.§.
coheres. ꝛ in.d.§. q̄ vulgo. reprehendūt Bar. lʒ cū eo trāſeat
Ange. in.d. locis. Mouenꝛ maxime Jmol. Rapha. ꝛ Paul.
de ca. ¶ Primo q̄ repugnat huic lr̄e. ¶ Secūdo q̄ ſm̄ iſta
tpa filius acquirebat oīa patri.l.plʒ.ſ.de acquir. her. niſi dica-
mus q̄ hic eſſet miles iſte filiuſſa. q̄ eſt diuinare ad iſtū text.
¶ Tertio ꝯ Bart. in q̄ntum dicit attendi tps mortis teſtōris
facit: q̄ falcidia debetur tam de bonis teſtōris q̄ pupilli per
iſtā legem. Jn hoc eū reprehendunt: q̄ non meretur hec.l. ad
iſtud allegari: qm̄ cū non fuerit adita hereditas paterna non
fiebat cōtributio pͥmonioꝝ, ꝛ puto eos recius loquutos q
cōcludunt q̄ attendatur tps mortis pupilli. ¶ Subdunt ipſi
in predictis locis, q̄ ſi adita fuerit hereditas ex paterno tunc
legata ſolum preſtanda fuiſſet de bonis pͥmus.l. in duplicib⁹
ſ.ad.l. falci. Hoc tū non examino nunc q̄ eſt materia.§. quod
vulgo. De qua per Bar. ꝛ Jmo. in.l. q duos.ſ.e. ꝛ Jmol. in.l. ꝛ
ſi cōtra.ſ.eo. reliquit cogitandum. ſed dicam in.d.l. qui duos.
8 ¶ † Ultimo not. in ver. duntaxat. q̄ legata relicta in teſtō pa-
tris non cōfirmanꝛ per exiſtentiā ſuitatis, ad idem alleg. doct.
l.i.§.ſi. vt in poſ.leg. ¶ Fallit iſtud in legato libertatis.l. cum
quaſi.§. ꝛ ſi qs. de fideicom. liber. ꝛ.l. ſciēdum.ſ.de manu.teſt.
9 ¶ † Ex quo infert Angel hic quod idem erit in legatis pijs,
q̄ libertas dr̄ qd̄ piū⁹. vt eſt tex. lʒ ipſe non alleget in.l.i.§.
ſi.de cō.ſer.nu. ¶ Et qd̄ equiparantur no. Bald. in.l. ſi vnus.
C.de teſt. ꝛ in.l. proxime.§.ſi.ā.de his que in teſt. delen. ꝛ in.l. ti
tio vſufructus.§.i.ſ.de condi. ꝛ demon. per Bart. in repe.l.i.
C.de ſac.ſanc.ecc. ꝛ ſcripſi in.l. captatoria.C.de teſta.mil. non
repeto. ¶ Et cum limitatione hic tradita per Angel. tranſit
Jmo. Raph. ꝛ Pau. de ca. ¶ Et p hoc dicit Jmol. iſto caſu
ceſſare dubitationem, an legata ad pias cauſas debeantur he
reditate non adita Ro. in.d.l. apud iulianum.§. idem iulian⁹.
ſ.ad treb. tenet idem q̄ angel. hic ſed Bal. in aut. hoc ampli⁹.
C.de fideicom. in.ij.col. expreſſe tenet idem Angel. dicens ſe
ita intelligere qd̄ not. Spec. in tit. de inſtru.edi.§. nunc vero
aliqua. in vlti.col. ¶ Secūdo fallit ſm̄ Argentinū filiū Fr. ar.
de for. in repe. huius.l. ſi legata eſſent repetita a venientibus
ab inteſtato, vt q̄ adiecta eſſet clauſula codicillaris in teſtō.
Mouetur q̄ ſi ſuitas non cōfirmaret tunc alio iure cōfirmare-
tur virtute repetitionis: ergo confirmari debēt exiſtētiā ſuita
tis, arg. eius q̄ not. in.l. ita tū.§. pater.ſ.ad tre. Ubi ſicut con-
firmat fideicommiſſuꝫ vniuerſale: q̄ oīno cogi poterat heres
adire ita ſimili rōne in propoſito dicendū eſt ſed hec opi. non
plʒ Jmol. q̄ q̄ntūcunq; legata ſint repetita ab inteſtato tū nō
ſemper debenꝛ.l.ij.ſ.de fideicō.lib.l. qui filio.§. ſeruus.ā.titu.i.
voluit allegare no. ibi per gl. ꝛ per hoc patet reſponſum ad.l.
ſi pater. ¶ Item q̄ lʒ iſtud ſit verū in fideicommiſſo vlī. tū ſe
cus eſt in particulari vt in legatis.l. mulier.§. ſina.ſ.ad treb.
¶ Item fallit vbi filius inſtitutus haberet ſubſtitutum vul-
garem, ꝛ filius ac etiā ſubſtitut⁹ repudiēt nec vllo iure venire
velint ad hereditatem: quia tunc exiſtentia ſuitatis operatur
confirmationem legatorum, ita eleganter dicit Ang. in.l. pa
pinianus.§. quarta. in antepe. col.ā. de inofficio. teſta ¶ Et ad
hoc dicit eſſe gloſſ. ſing. ibi in verbo ad ſubſtitutum, dum glo.
dicit libertates valebunt ꝛc. et eſt ratio ſecundum eū: q̄ dicto
caſu non intereſt filij non confirmari legata ſeu exiſtentia ſui-
tatis nō operari. quod dictum nullo modo puto verum. pͥ-
mo per glo. predictam que hoc non dicit nec probat. ſed lo-
quitur in legato libertatis q̄ eſt ſpaciale vt dixi. ¶ Itē eadē
ratio eſt in filio abſtinente ab hereditate paterna dato quod
non habeat ſubſtitutum vulgarem: ꝛ tamen certum eſt quod
legata tunc confirmātur vt hic. ꝛ.d.l.i. in fin.ſ. vt in poſſ.leg.
¶ Preterea exiſtentia ſuitatis tm̄ modo operatur vbi eſt fa-
uor filij, alias nō vt hic in ver. etem. Et clare bar. ꝛ oēs hic in
ver. ꝛ cōcluſe ꝛc. qd̄ eſt ꝯ deciſionē Ang. ¶ Sed in quantū
ā. retuli qd̄ exiſtentia ſuitatis confirmat fideicommiſſum vni-
uerſale quod etiā tenet Ang. hic. ꝛ Jmol. in notabilibus. ꝛ eſt
tex. ſingularis ſm̄ oēm in.d.§. ſi pater. Limita tamē ſm̄ Ang.
ꝛ Jmo. hoc eſſe verum ſi filius viuit cū tūc poſſit cōpelli adi-
re ꝛ eſtimere.d.§. ſi pater. idem ſi deceſſit poſt morā ꝯctā in
nō adeundo ſeu immiſcendo, arg.l. nō iuſtā.C.ad tre. vt q iuſ-
ſus a iudice ad inſtantiā fideicommiſſarij vt adeat voluit adi-
re ſecus ſi ante morā in deceſſit cum illa cōfirmatio ſit odioſa
vel ſaltē in fauorē tertij tm̄ nō ipſi⁹ pupilli. ¶ Subdit Jmo.
hic iſtud eſſe verum ſi filius repudiat quo caſu ceſſat tranſ-
miſſio ad heredes.l. vnica.C.de his qui ante aper. tabu. cum
ſi. Sed ſi adiuit cum tunc tranſmittat hereditatem etiam ad
extraneos

extraneo.l.ſi frīs.C.de iu.delib.ſm eōꝫ opi.de qua plene p Bar.in.l.ventre.ſ.de acqui.here.tūc idē in hered e qd in filio, arg.eius qd no.p gl.in.l.eā quā.C.de fideicō. ¶ Sed tunc mihi occorrit q hec limitatio Ang.intellecta vt p Jmol.nō vr vera.moueor:qꝛ rō pp quā in.d.§.ſi pr.cōfirmat fideicōmiſſuꝫ vniuerſale eo qꝛ nō intereſt filiū nō conſūmari ſm Bart.⁊ oēs ibi.Sꝫ hec rō militat etiā in caſu quo repudiauit,⁊ poſtea deceſſit:qꝛ anteq̄ decedat cenſet eſſe cōfirmatum fideicōmiſſum cū ſuitatis incōtinēti ſine vllo medio operaf ſuū effectū.l.i.§.q ſunt in ptāte.ſ.ſi qs omiſ.cā teſta. ¶ Fortius videret falſa predicta limitatio ſi teneremus vnā rōnem quā poſuit Pau.de caſt.in.d.§.ſi pr.q̄ rō cōfirmat vniuerſale fideicōmiſſum p exiſtentiā ſuitatis nō aūt legata:qꝛ legata diminuūt hereditateꝫ nō aūt fideicōmiſſum vniuerſale.Eſt verū q nō reperio aliū ponētē hāc rōnē preter eū. ¶ Aliā limitationē ad.d.§.ſi pater.ponit Ang.ibi.ſ.qn teſtōr dicit nolo filiū poſſe cogi adire. ¶ Sed Jmo.ibi ſub dubio forte conat hoc improbare.qꝛ forte hoc phibere non potuit teſtōr ſicut non pōt trebellianice detractionē phibere p.l.titia.§.q de bonis.ſ.ad.l.fal.⁊.l.i.§.deniq̄.ſ.ad tre.⁊ qꝛ publice intereſt teſtamēta nō infirmari.l.vel negari.ſ.quemad.te.ape. ¶ Hec rō Jmol.non placet.qꝛ imo pōt trebellianicam phibere ſm doc.magis cōiter in aut.ſed cū teſtōr.C.ad.l.fal.ideo ſatis putarē limitationem Ang.pcedere. ¶ Jn glo.i.vel ſic.hec diuinat,id precedens cōiter tenetur. ¶ Sed Argētinus de forli.in repe.huius.l.vt refert Jmol.hic opponebat ꝯ iſtum tex.ſm vtranq̄ lec.qꝛ cum vna determinatio ſequēs plura determinabilia debeat ea vniformiter determinare.l.iam hoc iure.ff.e.ideo hic cū in tex.dicatur frater in effectu fuiſſet hrs debet intelligi ſimiliter ⁊ patri.Sed rūdet q hic ideo difformiter determinat:qꝛ nō eſt rō eadem in vtroq̄ determinabiliū cum hereditate paterna ſit conſiderare ſuitatē cuius vigore filius eſt heres patri de mero iuris vigore.§.ſui.inſti.de he.qua.⁊ dif.qd ſecus eſt in hereditate fraterna:qꝛ frater nō eſt ſuus hrs fratri.l.quoniam ſororem.C.de iure deli. ¶ Hanc rationem reprobat Jmol.hic qꝛ lꝫ regulariter frater nō ſit ſuus hrs fratri,tamē fallit qn eſt in ptāte teſtantis,⁊ ſubſtituitur ei pupillariter vt habetur i.l.ſed ⁊ ſi plures.§.quos poſſum.ff.e.⁊ eſt caſus in.l.iulia.§.ceterum de acquirē.here.vbi hoc caſu vr neceſſarius heres fratri dato q beneficio pretoris poſſit abſtinere ſm eū. ¶ Nec obſtat d.l.iam hoc iure.qꝛ habito reſpectu ad tempus qd preceſſit actualem immiſſionem poterat vtrunq̄ pariformiter determinare,licet ſecus poſt immixtionem. ¶ Habetis tñ ex verbis Argentini no.circa intellectum.d.l.iam hoc iure.limitationem de qua ibi mentionem feci,nō repeto. ¶ Jn gl.in princ.pro intellectu huius gl.opp.de.l.ſed ſi plures.§.filio.ff.eo.vbi non permittit ſeparatim.Gloſſ.rūder ibi impubes fuit inſtitutus ⁊ adiuit.hec ſolu.cōtinet diuinationē. ¶ Jteꝫ quia ſm hunc intellectum filius fuiſſet ille qui ſeparauit.ſed ſubſtitutus erat ille qui volebat ſeparari nō autē filius ſecundum Bar.hic. ¶ Et per iſtā rōnem Pau.de ca.hic ꝫ ꝯ iſtaꝫ gl.tamen ſm Jmo.poſſet iſta lect.defendi ab illa rñſiōe;qꝛ ſubſtitutus hic volebat ſeparare ptem in qua fuit inſtitutus non autē pupilli hereditatē. ¶ Et ſm iſtum intellectum hēs notare ex iſto tex.qd datione coheredis ſui nō tollitur exiſtētia ſuitatis,nam ſecundum hunc intellectum duo filiū ſui heredes in ptāte hic fuerunt inſtituti,⁊ ambo repudiauerunt,⁊ tñ exiſtentia ſuitatis confirmat tabulas pupillares.ſecus ſi eſſet datus coheres extraneus.l.apud iulianum.§.idem iulia.ſ.ad treb.⁊.ſ.plenius dicetur ne habeam gloſſ.hic intricare.vbi ēt ponā.q.hic tactam per Bar.ſ.an per dationem coheredis filiū emancipati tollatur ſuitas. ¶ Scḋa ſol.eſt q hoc ſit ſpāle in fratre ſubſtituto vt hic glo.⁊ in.l.proxime ſequē.que cōiter damnatur:quia ſi impubes poſtq̄ adiuit non poteſt iure cōi a ſe abdicare hereditatem.l.ſicut.C.de repu.he.ita nec debet poſſe frater ſubſtitutus.imo multominus argu.l.herede.ſ.de regu.iuris. ¶ Jtem qꝛ tex.hic in ver.preſertim innuit idē eſſe in non fratre,⁊ ſic puto hanc ſol.non eſſe tenendam ad iſtum tex.in ver.preſertim. ¶ Unde tertia fuit ſolu.vltra glo.q hic impubes erat exheredatus.ſed in.§.filio palle.inſtitutus.⁊ adiuit ⁊ iſtam tenēt Ja.de are.Bar.⁊ Ang.⁊ oēs hic pter Bald.qui dicebat hāc.l.nō poſſe intelligi in exheredato qꝛ ſequeretur q exiſtētia ſuitatis cōfirmaret tabulas pupillares,⁊ et exheredationē,⁊ ſic operaret in odiū filiō exheredati.qd eſt ꝯ iura que dnt qd cum exheredatio ſit odioſa.d.l.cum quidam.ff.de lib.⁊ poſthu.idō ad eius validitatem requiritur q expreſſe adeaf hereditas ex paterno.l.filius.§.ſed cum exheredatio.ſ.de contra tabu.l.papi.§.ſi conditioni.ff.de inoff.teſta.dixi in.l.filius a patre.ff.de liber.et poſtu. Nec alias firma poſſet remanere ſubſtitutio pupillaris:quoniam redacta eſſet res ad cām inteſtati:qꝛ cum exheredatio valeat exheredatus habetur pro preterito.l.ſi poſthumus a primo.in princi.⁊ ibi gloſſ.ff.de lib.⁊ poſthumis.l.nō putauit.§.non quemis.ſ.de ſtabadeo deficit pupillaris.l.ſi quis eum.§.i.ſ.eo. ¶ Et hanc opi.ſub dubio forte tenet Ang.in.d.l.ſed ⁊ ſi plures.§.ſi ex aſſe.Sed ipſemet Ang.hic quē ſequit Pau.de ca.reprehendit opi.Bal.per.l.filius qui ſe paterna.ſ.de acqui.here.vbi.lꝫ exheredatio nō ſit per expreſſam aditionē confirmata,tñ firma manet ſubſtitutio pupillaris. ¶ Nec eſt curandū qd exheredatus poſſit ab inteſtato veluti preteritus ſuccedere:qꝛ nihil pp hoc repugnat validitati tabularū pupillariū cum in eis nō agaf de hereditate prīna. ¶ Nec ob.d.l.ſi qs.§.i.qꝛ illud qd ibi dr eſt verū qn ab initio exheredatio nō fuit recte facta.d.§.nō quemis,ſecꝰ ſi ex poſt facto reducatur ad cauſam inteſtati.Unde ſicut in ſimili in.l.pr̄ filio.ff.ti.i.⁊ in.l.cum in.ij.ff.de iniu.teſt.quo ad hoc vt tollat primū teſtm̄ ſufficit ſcdꝫ eſſe tale q ex eo potuerit hereditas adiri lꝫ poſtea ꝯtingat q nō adeaf ita ⁊ in pprōſito. ¶ Addo q cū opi.Bart.hic ꝯ Bald.tꝫ ēt Raph.cu.hic q vltra Angel.addit q imo lꝫ rūpaf teſtm̄,⁊ exheredatio,non tñ p hoc tollitur ſubſtō pupillaris per.l.ex duobus.§.ſi.ſ.eo.tñ illa iura loquunf qn tollitur teſtm̄ de iure ptorio,ſꝫ vbi tolleretur de iure ciuili tunc per.d.l.ſi qs eum.d.l.ex duobus ſubſtitutio pupillaris nō tenet.vñ melior vr rō Ange.⁊ imo.quē.ff.retuli. ¶ Paul.de caſt.hic aliter rūdere conobatur ad iura Bald.vꝫ qd q̄tūcunq̄ filiꝰ repudiet,tñ remanet mero iure ſuus heres.l.ij.§.ſed ſi ſint ſui.ſ.ad tertul.l.cum quaſi.§.ſed ⁊ ſi qs.cuꝫ ſi.de fideicō.libe.ergo mero iure valere dꝫ exheredatio:quia ſufficit q in vita exheredati potuerit ꝯfirmari aditiōe hereditatis lꝫ exheredatio in effectu valere nō dicaf.qꝛ p eā nō phibef lꝫ exheredatus ab inteſtato ſuccederet,cū nemo ex teſtō adiuerit quo caſu ſm eū talis exheredatꝰ erit voluntariꝰ hrs ab inteſtato non autem ſuus cum alius ex teſtō ſolum extiterit ſuus heres mero iure:quia duo nō pñt eſſe heredes in ſolidum eodem iure vel ecōtrario.l.vnus ex teſtō alius ab inteſtato.l.ſi vt certo.§.ſi duobus.ff.cōmo.vñ exheredatus habebit vtiles non autē directas actiōes.allegat pro hac ſua opi.l.defuncti.C.de leg.here.Tamen ꝯ Pau.de ca.facit qꝛ p exheredationem nō tollitur ſuitas,ſed ſuſpendif quouſq̄ teſtm̄ p querelam vel alio mō reducat ad cām inteſtati,⁊ tunc exheredatus efficit ſuus ab inteſtato,tex.eſt quē ibi reputat notabilem Ange.in.l.papinianus.§.ſi ex cā.in verſi.⁊ ſuus hrs erit.ff.de inoffi.te.⁊ in.l.filius a pr̄e in princi.⁊ ibi no.Ange.ff.de lib.⁊ poſt. ¶ Ad.§.d.l.papinianus.§.ex cā.poſſet rūderi q ibi loquitur qn p remedium iuris ciuilis ſcriptus hrs deſiit eſſe heres:qꝛ teſtm̄ per querelā fuit reſciſſum qd eſt remediuꝫ ciuile ideo pōt facere directo quē deſinere eſſe heredē.l.in ſubſtōne.⁊ ibi gl.ordi.ſ.eo.aut.hoc amplius.C.de fideicō.ſed in propoſito nulla fuit intētata querela,⁊ filius inſtitutus abſtinet p remedium pretoris qui nō pōt facere quē deſinere eſſe heredem directo.§.quos aūt.inſti.de bo.poſ.ergo ⁊c. ¶ Unde fortius vr obſtare tex.in.d.l.filius a pr̄e.ſm intellectuꝫ Ang.quē ibi retuli qd a pn.exheredatio illa valuerit lꝫ ex poſt facto effecta ſit nulla abſq̄ intentione querele,⁊ tñ exheredatus incontinenti efficit ſuus deſtitutus exheredatione nō aūt voluntarius:ergo lꝫ ab initio alius fuerit hrs,⁊ valuerit exheredatio:tñ ea reſciſſa filius efficitur ſuus hrs ab inteſtato,verū qꝛ tenui q ſm verum intellectum exheredatio nō valuit a prin.ppterea nec ille tex.vr obſtare qn dictū Pau.de ca.pcedat.
10 ¶ †Colligitur ergo ex pdictis q per exheredationēª tollitur exiſtētia ſuitatis qd fallit niſi teſtm̄ ſit reſciſſum per querelaꝫ.d.
11 §.ſi ex cā. ¶ †Scḋo ex predictis colligif q exiſtētia ſuitatis nō confirmat exheredationem per iſtum tex.qd primo limita verum ſm Pau.de ca.hic mero iure,ſed in effectu ſecus vt.ff.retuli. ¶ Secundo vltra doct.hoc limito procedere quādo inſtitutus heres ſuꝰ abſtinuit ſed vbi neq̄ adiuit neq̄ abſtinuit,tunc ſuitas confirmat exheredationem vt probatur recte.in.l.qui in aliena.§.interdum.de acquiren.hered.Clarum eſt eñ quod ibi nulla interuenit immixtio nepotis quia nullus interuenit iuſſus:quia neceſſarius erat ad immixtionem vel repudiationem,per.l.ſi quis mihi bona.§.iuſſum.ſ.de acqui.here.⁊ tamen in.d.§.interdum.filius exheredatus mediante perſona nepotis ex eo inſtituti efficitur ſuus ergo ⁊c.⁊ ad hoc illum tex.ibi ponderat Pau.de ca.⁊ hoc puta verū lꝫ Bal.ſimpliciter ſine.l.loquutus in.l.quidam in elogio.in.vij.col.C.de iure delib.dixerit quod ſuitas non confirmat exheredationem:qꝛ exheredatio concernit dominium teſtatoris ad quod ſe non porrigit nudi nominis exiſtentia. ¶ Quartus fuit intellectus ad iſtum text.vꝫ quod hic inſtitutus nec adiuit,nec repudiauit,vnde ex potentia ſuitatis tranſmittit hereditatem cum beneficio abſtinendi a paterna ad heredem ſuum.l.ſuhe

ª ¶ Tollit. Add. ſrā.are.in.l.ſed ſi plures.§.ſed ſi ex aſſe.ff.eo.Et adde q ſi exhrēdatio irritetur reuiuiſcit,qꝛ reducif res ad cāꝫ inteſtati,vt eſt tex.in.l.filio.§.ſed cū exhrēdatio.ſ.de ſtab.Et ad māṁ vide text.in.l.q in aliena.§.interduꝫ ſ.de acq.her.⁊ l.l.i.§.ſciēdū.⁊ ibi p Bart.l.de ſu.⁊ le.

ſtitutum pupillarē.l.ſi quis filium.§.i.ſ.de acqr.her. ¶ Dice-
bant tñ Pau.de ca.⁊ Jul.in.d.l.quidam cum ogio,hoc verum
qñ puberi inſtituto datus eſt ſubſtitutus alius frater ſeu pro-
ximus impuberi:quia tunc etiā ſine prouiſione teſtōris habitu-
rus fuiſſet hereditatē pupillarem ab inteſtato, ideo dʒ poſſe
abſtinere a paterna,ita loquitur ille tex.lecus ſi alius ab inte-
ſtato ſucceſſurus impuberi ſubſtitutus fuiſſet:qꝛ tuc nō poſſet
paternā ſeparare a pupillari:qm̄ nō dʒ hāc iniuriam inferre
defuncto per iſtum text. ¶ Sed certe in hoc vltimo dñt ꝯtra
iſtū text.in verbū preſertim qd implicat idē in ſubſtituto qui
nō eſſet ab inteſtato ſucceſſurus. ¶ Nec ob.d.l.qdā eulogio:
qꝛ verum eſt ꝙ ille qui vult paternam ex ſubſtōne pupillari
non pōt pupillarē ſeparare,ſed ꝯ̄ſ lecus,nā volēs ex pupilla
ri ſuccedere in bonis pupilli nō pōt ſeparare paternā p iſtum
tex.in ver.preſertim. ¶ In ea.gl.ibi coherede qui adiuit.pro
huius glo.intellectu opp.ꝙ pupillaris nō teneat:quia nō fuit
adita hereditas ex pſna.l.ij.§.qꝫ.ſ.eo vnde gloſſ.ſoluit ꝙ hic
inſtitutꝰ habuit coheredē extraneū:qꝛ adiuit,hec vera in ſe,ſʒ
diuinat. ¶ Itē vſi.etenim,eſſet ſuperfluus,vñ fuit alia ſol.q̄
colligit ex mēte gl.i.in.§.ſi.vcʒ ꝙ hic nilꝰ inſtitutus pariterq̄
ſubſtitutꝰ adiuit ex paterno,ſʒ reſtōnē in integrum impetra-
uit aduerſus aditionē. ¶ Hec ſo.diuinat tñ in ſe vera eſt ſm
Bar.Ang.Jmo.⁊ Pau.de ca.⁊ oēs excepto Bal.vt ſtatim
dicam. ¶ Ex hoc intellectu ſingulariter habetur ſm eos ꝙ
ſi heres inſtitutus in paterna adiuit ⁊ ꝯfirmata eſt pupillaris
ſubſtō,licʒ poſtea impetret reſtōnem, ⁊ repudiet tñ firma ma-
net ſubſtō pupillaris:qꝛ licʒ reſtitutio tollat validitatē eoꝝ que
hereditatem diminuunt.l.nec nouū eſt.ſ.de condi.inde.tñ ſe-
cus quod ad ea q̄ non diminuunt per iſtū tex.no. Fallit tñ quo
ad legata libertatū.l.ſi mulier.de mino.que licʒ diminuant ta-
men firma manēt,⁊ iſtam reputauit ſingulariter notandam.
Angel.hic.⁊ Argentinus preallegatus in repetit.huius.l.vt
refert Jmo.hic.Et hoc notabile ꝙ ex iſto tex.colligitur vide
tur etiā verū ſi dictus coheres fuiſſet extraneus,vt eſt in ſimi
li tex.in.l.ex duobꝰ.§.ſi.ſ.e. ¶ Sed ꝯ̄ iſtam ſol.tenet Bal.hic.
qꝛ eſt ꝯ̄ iſtum tex.in ver.nec enim. ¶ Scdo qꝛ ſicut reſtō in in
tegrum aduerſus repudiationē hereditatis validat tabulas
pupillares.l.ij.§.interdum.verſi.ergo.ſ.eo.ita econtra reſtō
in integrum aduerſus aditionem dʒ infringere tabulas pu-
pillares cōfirmatas per aditionem vt eadem ſit ꝯ̄rior diſci-
plina.l.e ſi ꝯ.ſ.e.l.ſi.in ſi.de leg.iij. ¶ Angel.hic dicebat qd in
cauſa huius.l.optime defendi pōt opi.Bart.quia hic loquit
in filio in ptāte inſtituto,quo caſu licʒ reſtituitur aduerſus adi-
tionem tñ adhuc remanet ſuus nudo noīe,ſicut a princi.ante
aditionem abſtinuiſſet put abſtinere poterat,vnde illud nu-
dum nomen heredis ſufficit ad confirmationem tabularū pu-
pillarium.d.l.filios qui paterna.⁊ hic. ¶ Opi.aūt Bal.proce
dere poſſet ſm eum quando inſtitutus impetrās reſtitutionē
aduerſus aditionem eſſet extraneus ar.l.⁊ ſi minor.§.reſtitu-
tio.ſ.de minoribus.Et quātis tex.in dicta.l.ſed ⁊ ſi ne.§.ſed
qd papi.eodē titu.dicat i eſtituto herede aduerſus aditionem
indiſtincte adhuc remanere heredē nudo nomine,tñ in ex-
traneo illud nudū nomē eſt oīno inane,licʒ in ſuo ſecus vt.ſ.la
tius ſuo loco dicet ¶ Jmo.vero hic tā in extraneo q̄ in ſuo
reſtituto aduerſus aditionē tʒ ꝙ pupillaris ſubſtitutio firma
remanet:qꝛ licʒ de iure pretorio irritet teſtm̄ tñ firme manēt ta
bule pupillares.l.ex duobus.ſ.eod.ergo idem dicendum in ex
traneo quē nō pōt facere pretor deſinere eſſe heredē poſtq̄
ſemel adiuit.§.quos aūt inſti.de bo.poſſ. ¶ Item qꝛ nudū no
men heredis ꝙ eſt in extraneo nō eſt oīno inane:qꝛ cōfirmat
libertates.d.l.ſi mulier.⁊ ita dicit tenere Bart.in.l.ſi.ſ.de ac-
quiren.here. ¶ Adde qd idem tenent ibi Jmol.⁊ Raph.cu.
tranſeuntes cum Bar.idem tenet Rapha.hic.qꝛ licʒ reſtitutio
operetur aduerſus aditionem non tamen operatur aduerſus
aliud.ſ.aduerſus cōfirmationem ſubſtitutionis pupillaris cū
aduerſus eam cōceſſa fuerat.l.ſi.§.ſi.de conceſſ.ande bi. ¶ Hec
tamen ratio mihi non placꝫ:qꝛ ratio in integrum operatur quo
ad conſequentia teſtamenti.l.quo ad legata.d.l.nec nouum
eſt:ergo ita debet operari quo ad tabulas pupillares.atten-
to quod ſunt ſequela teſtamenti paterni.l.ij.§.plane.ſ.e.l.pa
tris ⁊ filij.l.qui plures liberos.§.ſi.ſ.eod. Per alias tamen ra-
tiones predictas,hec opi.Barto.placet quam etiam ſequitur
Paul.de caſtro hic ex quibus remanet defenſata iſta lectu.
¶ Nec ob.d.§.interdum verſi.ergo inducendo vt per Bal.
quia inductio ſua non procedit.attento quod reſtitutio nō ope
ratur eundem effectum aduerſus abſtenſionem que opera-
tur aduerſus aditionem: quia in caſu abſtenſionis nihil ob-
ſtat quin ſit ſuus,⁊ cum effectu poſt reſtitutionem , ſed quan-
do aduerſus aditionem reſtituitur,tunc nudo nomine tantum
remanet heres, vnde non tollit confirmationem pupillaris

ſubſtitutionis reſultantem ex effectu nudi nominis. Tamen
quia dici quod hec lec.diuinat ad iſtum text.licet in ſe vera
ſit. Ideo tertia fuit ſolutio cōiter approbata ꝙ ad hoc quod
nullus heres inſtitutus ſe immiſcuit filius inſtitutus ipſo iure
cenſetur eſſe heres:qꝛ eſt ſuus,⁊ neceſſarius incontinenti orte
ſuo teſtatore.l.i.§.qui ſunt ſui.ſ.ſi quis omiſ.cauſa te.l.ſi poſt
mortem.verſic.preterq̄.ſ.de le.preſtan.⁊ ſic exiſtentia ſuitatis
operatur confirmationem pupillarium tabularum. Non ob.
quod beneficio pretoris ab hereditate paterna abſtineat vt
hic,⁊.d.l.filius qui paterna.⁊.l.iul.ſ.de acqui.he.cū ſi. ¶ Sed
ꝯ̄ hanc lec.facere videtur:quia per dationeʒ coheredis tollit
ſuitas.l.apud iulia.§.idē iulia.ſ.ad treb.ideo timore huius ꝯ̄-
riū Jacob.de aret.⁊ Argentinus quos.ſ.retuli aliam dabant
lec.tñ cōiter reſpondetur ad.d.§.idē iulia.ꝙ ibi tex.loquitur
12 in coherede extraneo,hic in ſuo. ¶ † Extra gloſ.qꝛ conſocunt
hic tractari materia ſuitatis videndū eſſe primo qui dicantur
ſui,⁊ dic ꝙ ſunt illi qui tēpore mortis obtinent primū locum,
⁊ ſunt in ptāte defuncti vel tempore quo teſtm̄ deſtituitur te-
nent primum locum,licʒ non tpe mortis teſtatoris.hec proban
tur in.d.§.ſui.inſti.de he.quali.⁊ diſ.⁊ in.l.i.§.ſciendum.ſ.de
ſu.⁊ le.ad quod vide quod not.in.l.in ſuis.ſ.de libe.⁊ poſthu.
13 ¶ Fallit in poſthumo q licʒ tempore mortis non fuerit in po-
teſtate tñ eſt ſuus.l.poſthumorum.ſ.de iniu.teſta.l.gallus per
totam.ſ.de lib.⁊ poſthu.ratio ptʒ vt in.l.qui in vtero.ſ.de ſta.
14 ho. ¶ † Scdo fallit in monacho qui licʒ non ſit in ptāte patris,
vt no.gl.in.l.ſi ex cauſa.§.i.ſ.de mino.tñ eſt ſuus vt probatur
in.l.deo nobis.ibi nullo ei detrimēto.C.de epiſ.⁊ cle.⁊ ibi no.
15 Cy.⁊ Bald.in ſub condōne.ſ.de lib.⁊ poſt. ¶ † Tertio fallit
in adoptiuo.lege in adoptiuis poſt medium.C.de adoptio.
16 ¶ † Quarto fallit in filio ſubſtituto fratri ſuo impuberi pupil
lariter:quia efficitur ſuus ⁊ neceſſarius hēs fratri ſuo impube
ri in cuius ptāte certum eſt eū non eſſe.l.ſed ſi plures.§.quo s
17 poſſum.ſ.eo.⁊.d.l.iulia.verſic.ceterum. ¶ † Quinto fallit in
exeuntibus patriam ptātem per dignitatem:quia nihilomi-
nus remanent ſui.tex.eſt in aut.conſti.que de digni.§.i.⁊ vidi
18 mus in.l.ij.ſ.eod. ¶ † Quot vero ſunt ſpecies ſuorum vel ne-
ceſſariorum heredum,⁊ ſic quotuplex ſit ſuitas vide per bal.
in.l.ſi filius heres.ſ.de li.⁊ poſthu.⁊ habetur latius per eum
in repe.l.in ſuis.in.xxvi.col.eo.tit.aliquid per eum in.l.qui ſe
19 patris.C.vñ libe.per Barto.in.l.quidam eulogio. ¶ † Quid
autem ſit ſuitas vide p Bal.in.l.apud hoſtes.C.de ſuis ⁊ leg.
20 ¶ † Qualiter aūt tollatur ſuitas.dic primo quod tollitur per
a dationem ſubſtituti vulgarisª.d.l.ſi filius heres.quod exami
na vt ibi dictum fuit. ¶ Scdo tollitur quando filius eſt inſti-
tutus ſub illa conditione ptātiua ſi hēs eſſe voluerit,⁊ de hoc
dicatis vt.ſ.dicetur in ſe.caſu. ¶ Tertio tollitur quando eſt
inſtitutus ſub alia conditione ptātiua.l.in conditionibus pu-
pillus.de condi.⁊ de. Quod intellige verum quando erat ta-
lis que poterat impleri vltimo vite ſpū:qꝛ tūc nunq̄ efficitur
ſuus donec adiuerit p.l.ſi.ſ.de condi.inſti.⁊.l.ſuus quoq.ſ.e
ti.i.ſecus ſi vltimo vite ſpū impleri non poterat. Quia tūc q̄
primum deuenit ad vltimum vite ſpm̄ venire pōt ſubſtitutus
vel coheres,quibus deficientibus ipſe filius ab inteſtato effi-
citur heres q̄ primum cōſtat amplius conditionē impleri nō
poſſe,ſi aūt conditio impleretur ſtatim efficeretur ſuus.d.l.in
conditionibus pupillus.de cōdi.⁊ de. ¶ Sed iſta pendēt ab
vno arduo dubio vcʒ,an predicta iura ſint correcta per.l.qm̄
in prioribus.C.de inof.te.⁊ quia plurimi tenuerunt quod ſint
correcta,⁊ tunc clarū eſſet ſuitatem non eſſe ſublatā.de quo te
tigit Bald.in repet.d.l.ſi pater.de inſtitu.⁊ ſub.non repeto.
¶ Quarto tollitur exiſtentia ſuitatis quādo eſt inſtitutus in
re certa alio vtiliter inſtituto , nam donec vtiliter inſtitutus
repudiet inſtitutus in re certa hē loco legatarij.l.i.§.ſi ex fun
do.⁊.l.ex facto.la grande.ſ.tit.i.ideo nō dicitur ſuus interim.
Sed Ang.hic.⁊ Bal.in.l.apud hoſtes.in.ij.vel.iij.col.C.de
ſu.⁊ le.⁊ in.l.quoties.C.de here.inſtit.in.ij.col.⁊ Jmol.hic et
tangitur p Ro.in.d.l.ioli.vbi non faciēs mentionē de predi-
ctis vꝫ ꝯ̄rium tenere p no.per gl.in.c.ſi pater.de teſta.in.vi.in
q̄tum voluit filiū eſſe in re certa inſtitutū hēri loco heredis.ſʒ
illā opi.gl.dānat Bart.in.d.l.ex facto.⁊ in.d.§.ſi fundo.ergo
verior remanet opi.Bal.⁊ ſeq. ¶ Quinto tollitur per datio-
b nem cuheredisᵇ extranei p.d.§.idē iulianus.⁊ no.Bartol.hic.
¶ Dicit tñ Jmo.ꝙ inquantū Bar.vult idē eſſe ēt anteq̄ ꝯce
deret beneficium abſtinendi ꝙ in hoc male loquitur.l.ex ple
de acqui.her eaunct a.l.cū hereditate.e.ti.vt hic latius p eum.
Tamen puto Bar.ſuſtineri poſſe:qm̄ rō pp quam datio ta-
lis coheredis tollit ſuitatē eſt quia teſtator nō vꝫ confiſus de
prouiſione.l.vt.ſ.dicetur.que rō militat potius ante benifi-
cium abſtinendi q̄ poſt. ¶ Preterea per dationem talis co
heredis non tollitur neceſſitas.vt.ſ.dicetur tamē cōfirmatio
pupillaris

a ¶ Per dationē ſubſtituti vul.adō tu ⁊ vide alex.ꝯſi. lxxi.col.ij. in vſic. nec ſublata.in.ij. vo.vbi p dationē ſubſtituti ꝯpēdio ſe nō tollit ſuitas, nec ēt qñ eſt facta ſubſtitutio fideicō miſſaria cū vulgari. Fran.Curt.

b ¶ Per dationē cohēdis extranei vide eūdē ale. in.d.l.apud iulianū.§.idē iul.in.iij. col.ſ.ad tre.⁊ i.l.ſi fris.C.de iure de li.⁊ ibi plene per dñʒ meū Pe.cor neū i.x.col.⁊ ſe.eo. vide Jaſ.i.l.ſi in fanti i.vij.co.C.d iu.deli.⁊ Lemāci pata.e.ti.⁊ q̄ ſcri pſi i.l.i.C.qñ non pet.par.ad.d.Jaſ. Tho.diplo.

pupillaris ſubſtitutio nõ impedit.ḋ.§.idē iulia.ergo beneficium
abſtinēdi nihil facit ad ꝓpoſitum quin tollat ſuitas. ¶ Et q̄
iſte articulus eſt neceſſari⁹ ⁊ vtilis,⁊ doc.inter ſe varij fuerūt,
⁊ ꝓpterea due principales fuerūt opi.vna q̄ nõ tollat ſuitas
pro qua plura adducunt. ¶ Et primo tex.in.ḋ.l.ex facto.Sed
rñderi põt verū eſſe nõ tolli neceſſitatē,ſ3 q̄ ſuitas nõ tollat
hoc nõ dicit ille tex.ita rñdet Imo.in.ḋ.l.ſi fili⁹ heres.de lib.
⁊ poſthu.reprehēdēs Bald.hic tenētē 9̄riū ⁊ male:q2 ipſemet
Bal.in.l.eius qui in ꝓuincia.in.ij.col.ſ.ſi cer.pe.tenuit 9̄riū
eius qḋ tenuit hic p.ḋ.l.eius q.in ver.ex ꝑte iunctis ibi not.in
gl.in ver.recitati.⁊ expreſſius p glo.ibi in ver.hereditate.ei.ij.
iuncto ſi.alias.l. ¶ Scḋo põt rñderi ad.ḋ.l.ex parte.q̄ loquit
in ſeruo herede neceſſario,nos vero i filio herede ſuo in quo
diuerſa ratio militat,nā videmus in ſimili q̄ ſubſtitut⁹ vulga
ris datus ſeruo heredi inſtituto dat⁹ dr tm̄ in caſum impoten
tie,vt volunt gl.ī ſi.de vul.ſubſt.in ver.nouiſſime,⁊ ſic nõ tol
litur neceſſitas,⁊ tñ q̄ñ datus eſt talis ſubſtitutus filio tollitur
ſuitas vt vidimus in.l.ſi filius heres.ſ.de liber.⁊ poſthu.ergo ⁊c.
¶ Eiſdē modis põt rñderi ad.ḋ.l.eius qui in ꝓuincia.q̄ etiam
ꝑ iſta parte adducebat. ¶ Vel aliter ad illū text.dicas q̄ ibi
datus fuit ſimiliter alius neceſſari⁹ coheres.quo caſu nõ tolli
tur neceſſitas ſicut nec hic ſuitas p dationē alteri⁹ coheredis
ſui. ¶ Tertio pro iſta opi.põt allegari tex.in.ḋ.l.cum heredi
tate.vbi nõ obſtāte datione coheredis extranei appellat ſu⁹.
Sed rñde eiſdē modis quib⁹.ſ.vel dicas q̄ ſuitas tollit non
tñ quo ad oēs effectus:q2 non ꝓpterea impedit trāſmiſſio he
reditatis nõ adite ad quoſcūq.l.fratris.C.de iur.delib. ¶ Et
hec rñſio magis placet q̄ alia q̄ tradit p Bal.in.l.ſuus.ſ.de
lib.⁊ poſt.dicentē q̄ ibi adiuerat,nā hec diuinat ad illū text.
melior eſt ergo illa precedēs quā t3 Imo.⁊ Pau.de ca.in.ḋ.l.
cū hereditate. ¶ Quarto adducit iſte tex.ſed fuit.ſ.rñſi.mq̄
hic datus fuit coheres ſimiliter ſuus ſm vnā lec.ſm vero aliā
nõ faceret ad ꝓpoſitū.q2 nulł⁹ datus fuit coheres. ¶ Quin
to adducit tex.in.l.ij.§.ſi.in ſi.cū gl.ſ.pro here.vbi ſicut titulus
p herede nõ cõpetit filio in hereditate porrecta quo ad effe
ctū vſucapiēdi ꝓpter cõtinuationē dñij rõne ſuitatis.l.nihil.
C.pro her.⁊.ḋ.l.in ſuis.ita etiā q̄ñ filio dat⁹ eſt coheres extra
neus,ergo ſuitas nõ tollit.Bar.in.ḋ.l.ij.ſentiēs hic 9̄riū rñ
det q̄ tollit quo ad ea que immediate dependent ex teſtõ nõ
aūt quo ad alios effectus puta trāſmiſſionis.ḋ.l.fratris. Vel
rñde q̄ ibi nõ tollit ſuitas ne alis cū alterius iactura aperiatur
via preſcribēdi q̄ eſt odioſa.l.ſi is cui.§.eius.ſ.de fur.⁊ ibi gl.
⁊ l aut.vt eccle.ro.circa mediū. ¶ Sexto adducitur tex.in.l.p
hēde.§.papi.in verbo debebit cõſequi iure pretorio.ſ.de acq.
here.vbi nõ obſtāte datione talis cohēdis poteſt filius abſtē
tionē ſuā reuocare,qḋ nõ poſſet ſi eſſet extrane⁹.l.ſicut.C.de
repu.he.l3 ſui hoc poſſint.l.ſi filio.e.ti.Bar.in.ḋ.§.papi.reſpon
det q̄ reuocatio talis abſtentionis nõ depēdet immediate ex
teſtõ,ergo nõ mirū ſi nõ tollit. ¶ Poſſet aliter ille tex.indu
ci pro hac opi.nā ibi in ver.nā ⁊ cū.iūcta prima pte illi⁹.§.ha
bet q̄ bñficiū abſtinēdi qḋ inductū fuit pp ſuos ⁊ neceſſarios.
§.ſed his pmittit pretor.inſti.de he.qua.⁊ dif.ita cõpetit filio
cui dat⁹ eſt coheres extraneus ſicut ſi nullus datus fuiſſet co
heres,tñ reſpõde q̄ nõ tollit neceſſitas ſed ſuitas. ¶ Vel ſe
cundo dicas q̄ l3 ſuitas tollat,nõ tñ quo ad ea que immediate
non dependent ex teſtõ vt.ſ.dictū eſt in ſimili. ¶ Septimo
eſt tex.in.l.ſi filio quē pater.cū duab⁹.ll.ſe.ſ.de le.j.vbi videt idē
ꝓbari qḋ in.ḋ.l.papi.ver.nā ⁊ cum.ſed rñde vt dixi ad.ḋ.ver.
¶ Octauo l3 p hac parte adduci poſſit.ḋ.l.ſi fratris.tñ rñde
vt.ſ.dictū fuit qḋ illud verum eſt quo ad ea q̄ immediate non
dependēt ⁊c.prout vbiq̄ rñdet Bar.an aūt ſit bona rñſio pa
tebit ex.ſ.dicendis circa intellectū.ḋ.§.idē iulian⁹. ¶ Nono
p hoc etiam tex.in.l.ei qui ſoluēdo non eſt.euenit aliquo ca
ſu.ſ.ti.j.ſm Ro.in.ḋ.§.idē iulia.ſed nūq̄ ſciui videre qualr ille
tex.facit ad hoc,⁊ poſito q̄ faciat,rñde vt dixi ad.ḋ.l.ex parte.
¶ Decimo l3 Ro.in.ḋ.§.idē iulia adducat text.in.l.pater.ſ.
de pręſu.credi.tñ nihil facit ad iſtam partē,⁊ q̄ nõ tollatur ſui
tas p dationē coheredis extranei t3 Bal.argētinus,⁊ Raph.
cu.hic.⁊ Ro.in.ḋ.§.idē iulia.⁊ Ful.in.ḋ.l.ſi fratris. ¶ Scḋa
principalis opin.fuit q̄ tollat primo p rõnem Dy.in.l.j.ſ.de
acq.here.vbi iſtam partē t3 ex eo:q2 teſtator dando talē cohe
redē nõ videt confiſus de ꝓuidētia.l.ideo ceſſare d3.l.puiſo.
vt.l.ſi.C.de pac.cõ.l.et h3.§.cū qs.de preca.⁊ idē dicit Cy.i.l.
precibus.in materia vulgaris.in ver.ij.querit.C.eo.tñ q̄ paſ
ſus eſt diſputabilis poſſet rñderi q̄ ſi ideo hoc feciſſet teſtõr
nõ aūt ex eo:q2 eque diligeret extraneū coheredē ſatis fuiſſet
filiū in re minima inſtituere,nõ aūt in dimidia hereditate vt
fecit. ¶ Vel pone q̄ in maiori portione ipſum extraneū inſti
tuiſſet quā filiū certe tunc videtur ꝓcedere ratio Dy.ſ.q2 non
cõſideret de ꝓuiſione.l.q2 imo ꝓpter affectionē maiorē vel

ſaltē equalē quam habebat ad ipſum coheredē eū inſtituiſſe
videtur. ¶ Secūdo p hac parte adducit tex.in.l.ſed non plu
res.ver.idēq̄.ſ.eo.intelligēdo qḋ filius p parte inſtitut⁹ adi
uit,poſſem tñ rñdere q̄ ibi nõ dubitat an exiſtentia ſuitatis cõ
firmet tabulas pupillares ſed ſolū an coheres poſſit paternā
a pupillari ſeparare,⁊ pro hac rñſione facit ille tex.in.ḋ.ver.
idēq̄.iuncto prin.illi⁹.§.tñ ſi recte inſpiciat tex.ille in ſi.ſolū
dubitat an ſubſtitutus poſſit habere pupillarē hereditatē,et
ſic an confirmate ſint pupillares:non aūt an poſſit fieri ſepara
tio. ¶ Tertio adducitur tex.in.ḋ.§.idem iulia.vbi niſi coact⁹
fuiſſet coheres extraneus adire nõ valuiſſent tabule pupilla
res,ergo aperte innuit q̄ ceſſabat exiſtentia ſuitatis.Sed poſ
ſet forte rñderi qḋ ibi non erat neceſſaria talis coactio.ſed il
lud actū fuit ad abundātiorē cautelam.ſ.ne fideicõmiſſarius
haberet ꝓbare ſuitatē hoc eſt filiū fuiſſe in poteſtate teſtato
ris. ¶ Tñ hec rñſio nõ vr̄ bñ cõuenire illi litere in ver.hoc fa
cto cõfirmatiſq̄ tabulis patris ⁊c.q̄ innuit q̄ imo nõ erāt con
firmate. ¶ Unde ſcḋo dicas q̄ inſtituti q̄ etiā ſubſtituti fue
runt:⁊ ideo ex pupillari an illā cautionē venire nõ poterāt:q2
ſe fecerūt indignos repudiādo paternā ar.l.ita tñ.§.q ſuſpe
ctā.e.ti.⁊.l.q̄ſitū.ſ.de acq.her.⁊.ḋ.l.qdā eulogio.C.de in.deli.
non aūt ex eo:q2 ſublata eſſet exiſtētia ſuitatis. ¶ Tñ hec rñſio
adhuc nõ vr̄ ſufficiēs:q2 ſi hoc attēderet cū oēs repudiaſſent
ex p̄ncipio oēs cogēdi erant,⁊ tñ ibi dr qḋ vno duntaxat coacto
adire cõfirmate ſunt tabule pupillares,ergo ⁊c. ¶ Sed p ſu
ſtentatione cõis opi.poſſet hec rõ tolli:q2 ſi.ḋ.§.q ſuſpectā.nõ
militat i caſu.ḋ.§.idē iulian⁹.attēto qḋ 9̄modū illō nõ erat re
manſurū penes hēdes inſtitutos i paternoq̄ ſubſtitutos pupil
lariter,imo reſtituēdū erat fideicõmiſſario. ¶ Scḋo q̄ text.
hic i ver.ꝑſertim.innuit q̄ tā in filio q̄ in extraneo iſtituto vo
lēte adire p̄nā verū eſt poſſe cõſequi hereditatē impuberis
ex ſubſtitutione pupillari:ergo nõ eſt verū qḋ p repudiationē
paterne ſubſtitut⁹ pupillaris faciat ſe indignum quo ad bona
impuberis. ¶ Nec obſt.ḋ.l.quidā eulogio.q2 ibi ſolū dr qḋ q
vuit paternā amplecti d3 pupillarē,⁊ hic nõ eſt caſus noſter.
¶ Patet ergo ex p̄dictis qḋ optime ꝓbat hec opi.i.ḋ.§.idē
iul.l3 Argētin⁹ hic dixerit qḋ ibi non dr nõ 9̄firmari tabulas
pupillares,ex eo q2 ſuccedebat ex tacita vulgari p quā ſubla
ta erat exiſtētia ſuitatis,ſ3 ꝯtra eſt vt vidimus in.ḋ.l.ſi filius he
res. ¶ Quarto ꝑ iſta parte adducitur tex.in.l.queſitū.in ſi.in
ducēdo vt ibi per Imo. ¶ Sed rñderi põt qḋ ibi nihil dr an
filius ignorauerit vel nõ.ſed ſolū dicit ſubſtituto poſſe i pup.
ſuccedere repudiata p̄nā q̄ſi h3 cohēredē,⁊ põt intelligi qḋ
ſi fili⁹ inſtitut⁹ fuiſſet ſola ſuitas cõfirmaſſet tabulas pupilla
res vel dicas qḋ ibi īpubes fuit exhēdat⁹,⁊ alij duo heredes
inſtituti ſunt quorū vn⁹ pupillariter fuerat impuberi ſubſtitu
tus. ¶ Quinto pro iſta parte eſt text.in.l.qui plures liberos.
§.ſi.ſ.e.ſm vnū intellectū approbatū per Barto.ibi.ſed rñde
qḋ ibi ſublata erat ſuitas per dationē ſubſtituti vulgaris vel
aliter,nõ aūtē p dationē coheredis extranei. ¶ Sexto p iſta
parte adduci põt p text.in.l.qui fundū.§.q filiū.in ver.anteq̄
p̄r heres exiſteret.ſ.ad.l.fal.ſi eū non ſublata eſſet ſuitas non
dixiſſet:q2 incõtinenti mortuo teſtatore ſuus efficit mero iure
heres. ¶ Sed rñderi põt q̄ ītelligit hēs exiſtere.ſ.cū effectu,
vel iō ibi anteq̄ ⁊c.q̄ ſuitas erat ſublata per dationē ſubſtituti
vulgaris. ¶ Septimo pro hoc adducit.l.ſi titio ⁊ meuio.§.iu
lia.ſ.de le.ij.vbi datio cohēdis eſt quedā vulgaris ſubſtitutio
ꝓpter ius accreſcēdi,ſed p vulgarē tollit ſuitas.ḋ.l.ſi fili⁹ he
res.ergo ⁊c.hoc tñ nõ ſtringit:q̄ſi dr tacita,⁊ impropria ſubſti
tutio,vt ibi tenuit tex.in verſi.quaſi.ſed tacita vulgaris nõ tol
lit ſuitatē vt vidimus in.ḋ.l.ſi filius heres.ergo ⁊c. ¶ Hec tñ
opi.qḋ tollat ſuitas per dationem coheredis extranei eſt cõis
quā tenuit Ja.de are.Ang.Imo.⁊ Pau.de ca.hic,⁊ Bal.in
ḋ.l.ſi fratris.⁊ in.ḋ.l.qdā eulogio.⁊ ibi Saly.⁊ Cy.in.l.ij.C.de
te.tute.⁊ in.ḋ.l.p̄cibus.in materia vulgaris,cū cõcor.de qbus
in.ll.ꝑalle. ¶ Hāc tñ opi.limita p̄rio nõ ꝓcedere vt dixi quo
ad ea q̄ nõ depēdēt immediate ex teſtõ,vt pz in iure trāſmit
tēdi hereditatē non aditā ad quoſcūq̄.p.ḋ.l.ſi fratris.ſimilis
tex.eſt in.l.ij.§.ibidē.de col.bo.⁊ idē ꝓbat in.l.luci⁹.ſ.e.ſm in
tellectū Ang.ibi l3 magis cõiter intelligat ille tex.qḋ ibi adi
ta fuit hēditas,iō vt adita trāſmiſſa fuit. ¶ Sed 9̄ hanc limi
tationē t3 Bald.in.ḋ.l.fratris.⁊ in repe.ḋ.l.in ſuis.circa pen.
char.q̄ſi ſm eū tale ius trāſmittēdi dependere ex teſtõ q̄ñ he
reditas delata eſt ex teſtõ ergo tollitur p dationē cohēdis ex
tranei. ¶ Et rñdet ad.ḋ.l.ſi fratris.qḋ iō ibi nõ impedit trāſ
miſſio:q2 cohēs extrane⁹ repudiauit vt ibi colligit ex litera q̄
alias dixiſſet qḋ ſi emācipat⁹ repudiaret ſuccederet ab inteſta
to frater emācipati.ſingularis eſt hec limitatio ad.ḋ.§.ſi fra
tris.ſi eſt vera. ¶ S3 eā nõ puto ꝓcedere:q2 eſt 9̄ tex.in.l.ſ3 ⁊
ſi plures.§.ſilio.in ſi.ſ.e.⁊ ipſemet Bal.in.l.qdā eulogio.ver.

ſed opp. ⁊ videt ⁊c. Et ita tenuit eſt qd dicit in d. l. ſi fratris. aliã rñſionẽ dedit Bal. in d. l. in ſuis. ad d. l. ſi fratris. vʒ qd ibi filius adiuit. ⁊ ſic retulit icidẽter. ¶ Sed huic repugnat ille tex. dũ facit differẽtiã inter ſuũ ⁊ emã. ꝓptũ, q̃ fruſtratoꝛia eſſet ſi filius adiuiſſet, qꝛ nihil repugnat qn hẽditas adita trãſmittatur. ¶ Videndũ tñ eſt q̃ poterat eſſe ratio d. l. ſi fratris. ⁊ lʒ doc. vt retuli dicant: qꝛ tranſmiſſio nõ dependet immediate ex teſtõ, tñ in ꝯtrariũ arguit Bal. hic: qꝛ qñ defertur hẽditas ex teſtõ, tũc ius trãſmittẽdi dʒ ex teſtõ pendere, vt etiã ipſe dicebat in d. l. ſi fratris. ¶ Soluit tñ Bal. hic ꝙ lʒ trãſmittat vt ex teſtõ tñ teſtũ nõ ẽ cã imediata trãſmiſſiõis, qꝛ trãſmitteret ẽt ab inteſtato ſi ſic eſſet delata, ſʒ eſt potiꝰ titulus acq̃ſitionis, ⁊ trãſmiſſio dʒ immediate pẽdere ex diſpõne legis. ¶ Hãc rñſionẽ reprehẽdit Imo. hic: qꝛ ſi trãſmittit ex teſtõ poſſet adiri ſeu agnoſci hẽditas ex ipſo teſtõ, ⁊ ſic ꝯfirmaretur teſtũ ergo ⁊ ꝯñr tabule pupillares, tñ in effectu per dationẽ cohẽdis extranei nõ eſſet ſublata ſuitas etiã quo ad dependentia immediate ex teſtõ, ꝓpterea dicit Imo. poſſe dupl'r rñderi, ⁊ primo ꝙ tũc nõ cõfirmarent tab. pupillares ex vigore trãſmiſſiõis: ſʒ ex actuali aditione. ¶ Vel ſubtiliꝰ dici põt ſm eũ ꝙ nullo mõ confirmãtur tabu. pupillares ex quo ſemel apta eſt via venientibus ab inteſtato: qꝛ lʒ hẽditas trãſmittat ꝑ pupillũ ad heredẽ ſuũ tñ ꝑ primo opʒ videre q̃s eſt ſibi heres ab inteſtato ad quẽ ſit facta trãſmiſſio. vñ ex quo nemo adiuit paternã ſʒ ex teſtõ cũ ꝑ ſublata ſit ſuitas nullo mõ põt ſubſtitutus venire, ſubdit tñ ꝙ reperiet venĩes ab inteſtato hẽditatẽ pr̃nã delatã pupillo trãſmiſſam ad eã vigore ſuitatis, ⁊ ſic poterit illã agnoſcere, ex qua agnitione firmabit teſtũ primũ erit q̃ mirabile i hoc caſu: qꝛ teſtũ pr̃nũ valebit, non pupillaris ſubſtõ q̃ iam reperit deſtituta anteq̃ ipſum teſtũ cõfirmet, qd dicit eẽ ſingulariter notandũ. ¶ Addo ꝙ Raph. in d. §. idem iul. ſenſit expreſſe ꝙ ꝑ aditionẽ illorũ ad quos fuit ꝑ impuberẽ trãſmiſſa hereditas cõfirmẽtur tab. pupillares, aliter tñ nõ ꝓbat hoc dictũ ideo adherendo opi. Imo. ꝯtrariũ puto veriꝰ ꝑ rõnes ſuas. ¶ Cõprobo ꝑ tex. in l. lʒ ⁊ ſi plures. in §. filio. in fi. verſi. ideoq̃ nã nũs trãſmiſit portionẽ hereditatiã paterne ſibi relictã ar. d. l. ſi fratris. ⁊ tñ in d. ver. ideoq̃ dʒ illo caſu pupillarẽ ſubſtõnẽ valere nõ poſſe: qꝛ nullus ex ſcriptis in pr̃no adiuerat. ſilr tex. eſt in l. queſitũ. intelligẽdo q ibi filius fuerit ꝑ patre inſtitutus. ¶ Scdo cõfirmo: qꝛ ſi verũ diceret Raph. ſequeretur ꝙ pupillus deceſſiſſet teſtatus ⁊ inteſtatus qd ſtare non põt. ¶ Puto tñ dictũ ꝓcedere vbi nulla ampliꝰ ſubeſt ſpes qd aliq̃s ex ſcriptis hẽdibꝰ ſuccedere poſſit, vt ꝙ oẽs hẽditate nõ adita deceſſerũt vel oẽs repudiarũt, alias ſecꝰ ar. l. Lãdiq̃ cũ ſi. C. cõmu. de ſuc. ¶ His omitto ꝙ ꝯ hãc pmã limitationẽ cõis opi. tenebat Bene. de pliũ. dicẽs nullo iure poſſet ꝓbari. mouet qꝛ imo quo ad ea q̃ nõ depẽdẽt ex teſtõ tolli dʒ ſuit. ꝑ dationẽ cohẽdis extranei, nõ aũt tolli dʒ quo ad ea q̃ depẽdent ex teſtõ: qꝛ de his vtẽdũ eſt iure ſcripto, in aliq̃s vero non dependẽtibꝰ imediate vtẽdũ eſt eq̃tate. alle. l. in his. ſ. de ꝯdi. ⁊ demon. ſʒ rigoꝛ l. ex ĥ. tabularũ vult filiũ inuitũ eẽ ſuũ ⁊ neceſſariũ hẽdẽ eq̃tas aũt pretoris ſibi ꝯceſſit beneficiũ abſtinẽdi. ergo in his que depẽdẽt immediate ex teſtõ remanet ſuꝰ, ĩ aliq̃ a vero puta quo ad ius trãſmittẽdi ſuccedẽtibꝰ ab inte. vel in aliq̃s ſecus: qꝛ tũc ſolũ conſideratur bñficiũ ꝑtoris nõ aũt rigoꝛ, ⁊ ſic ẽt tʒ ꝯ cõem ſnĩã doc. ¶ Et ꝙ potẽtiꝰ opetur ſuitas quo ad depẽdẽtia ex teſtõ quã quo ad alia adducit: qꝛ videmꝰ ꝙ lʒ filius abſtineat tñ confirmãtur tab. pupillares ꝑ exiſtẽtiã ſuitatis. l. filius qui ſe paterna. ⁊ l. iul. de acq. here. ⁊ tñ ſi filius ſe abſtinuit nõ trãſmittit hereditatẽ ad quoſcũq̃ vt habetur ĩ d. l. cũ hereditate. de acqr. hẽ. ⁊ facit l. i. C. de his q̃ ante aper. ta. ib. Puto tñ in oibus eũ minus recte loquutũ. Et primo non obſt. d. l. in his. qꝛ ſolũ intẽtio illiꝰ litere eſt ꝙ vbi verba ſunt certa nõ eſt ab eis recedẽdũ. ⁊ ſic a rigore ſcripto, ſed vbi ſunt ambigua recurrendũ eſt ad interpretationẽ q̃ fundari dʒ ſup bono ⁊ equo. loq̃tur tñ ille tex. vtroq̃ caſu quo ad ea q̃ imediate depẽdẽt ex teſtõ. ¶ Scdo dũ dicit quo ad ius trãſmittẽdi tollitur ſuitas in hoc aperte repugnat iſte tex. qꝛ bñficiũ abſtinẽdi induceret odiũ filij, ⁊ ſic ꝯtrariũ effectũ cũ ſit in eius fauorẽ conceſſum qd eſſet ꝯ l. qd fauore. cũ ſi. C. de legi. ¶ Nõ obſt. ꝯ. ar. d. l. cũ hẽditate. iuncta d. l. filius q ſe pr̃na. qm̃ paceſiua dirent puerilis fuit hec rõ cũ tractari non poſſit de rei tranſmiſſione eiꝰ iuris quo ſe ꝓuauit repudiãdo. Dabat ẽt vnã rñſionẽ Bene. de pliũ. ad d. §. idẽ iulia. vʒ ꝙ ibi ꝑ dationẽ cohẽdis extranei tollitur ſuitas. ſ. quo ad illos ſubſtitutos pupillariter q nõ volẽbãt ſuitatẽ operari: qꝛ nolebãt adire hẽditatẽ pupillarẽ cũ ſubiecta eẽt poſtea reſtõni fideicõmiſſi, ſecus ſi voluiſſent qd ſuitas operetur ſm eũ. Sʒ hec rñſio nihil vʒ. qm̃ aliud eſt eas ꝯfirmari mero iure ꝑ exiſtentiã ſuitatis, aliud per effectualẽ aditionẽ, ꝙ aũt ẽt eniũ poterãt confirmari ꝑ aditionẽ

expreſſam, ⁊ ſic ꝙ impubes ampliꝰ nõ eſſet ſuꝰ aperte innuit ille tex. in ver. quo facto cõfirmatiſq̃ tabulis ⁊c. preſuppõit enĩ heredẽ debere cogi adire ⁊ poſtea ꝯfirmari pupillarẽ ſubſtitutione, ergo cõſtat eius validitatẽ ex ipſa coacta aditiõe cauſari. ¶ Preterea qñ ſuitas operaret cõfirmationẽ tabul. ſecũ pupillariũ, nõ tñ adhuc eſt acquiſita hereditas ſubſtituto niſi eã adiuerit, ergo iſta ſunt oĩno ſeparata. ¶ Scdo principalis limitatio cõis ſnĩe eſt ꝙ ꝓcedat in cohẽrede extraneo, ſecus in ſuo vt hic, ad idem tex. in l. lucius. ver. aliter, quẽ ibi ad hoc põderat Ang. ſ. e. ¶ Tertio limita ſm Bal. noã in l. nõ inſtã. C. ad tre. ꝑ illũ tex. cũ gl. niſi ſuo hẽde vltra dationẽ cohẽredis extranei datus eſſet etiã ſubſtitutus fideicõmiſſariꝰ: qꝛ ꝑ hoc teſtatoꝛ vr̃ voluiſſe ꝙ filiꝰ inſtitutus non habeat licentiam abſtinẽdi, ſed poſſit cogi inuitꝰ adire per fideicõmiſſariũ. iuxta. l. qꝛ poterat. ⁊ quaſi per totũ. ſ. ad tre. ¶ Pro quo facit lʒ ipſe nõ alle. tex. in l. ita tñ. §. ſi pater. iũcta rõne illiꝰ tex. ibi aſſignata ꝑ Bar. ⁊ doc. hanc limitationẽ etiã tʒ Bal. in d. l. in ſuis. ⁊ in ſimili dicimus in ꝑalle. l. ſi filius heres. tñ hoc nõ puto procedere iure: qꝛ ratio quare datio cohẽredis extranei tollit ſuitatẽ nõ eſt ex eo ꝙ videat̃ filio data licẽtia a teſtatoꝛe abſtinẽdi q̃ in nõ durat neceſſitas. d. l. cũ hereditate. ⁊ dixi ſ. Sed eſt rõ qꝛ teſtatoꝛ dando cohẽdẽ extraneũ nõ vr̃ cõſiſꝰ de ꝓuidẽtia legali faciente filiũ ſuũ ⁊ neceſſariũ hẽdẽ, ideo ꝑ ꝓuiſionẽ hoĩs dʒ ceſſare ꝓuiſio. d. l. ſi. de pa. cõ. ⁊ retuli ſ. ⁊ hãc rõnẽ approbãt doc. cõiter q̃ ratio hʒ locũ etiã dato fideicõ. ſubſtituto ergo ⁊c. ¶ Et per hoc patet reſpõſio ad d. §. ſi pater. videlicet qꝛ teſtatoꝛ ibi nõ oſtendit ſe tam parũ cõfidere de prouidentia legali. ¶ Quarto principaliter limita ſm Ang. elegãter in l. ex facto. la grande. ſ. in ĩ. niſi filio vniuerſaliter inſtituto datus ſit coheres extraneus in re certa, quo mortuo filius abſtinuit, nã exiſtẽtia ſuitatis bene operabit cõfirmationẽ tabularũ pupillariũ ex quo nõ habuit coherẽdẽ, cuiꝰ aditiõe potuerit cõfirmari teſtũ, qꝛ nondũ oĩno deſierat inſtitutus vniuerſaliter dare poſſe, ideo ſemꝑ talis coheres i re certa datꝰ loco legatarij fuit. l. q̃ties. C. de he. inſti. nõ aũt fuit loco cohẽdis. ¶ Hanc limitationẽ etiã tʒ Bal. in repe. d. l. in ſuis. in vñ. q. xxv. col. et tamẽ intelligit Bal. nõ ꝓcedere qñ talis extraneꝰ coheres in re certa inſtitutus eſſet filiꝰ emancipatꝰ teſtatoꝛis: qꝛ cũ iſto caſu habeat illã rẽ certã loco legitime iuxta. l. etiã. §. fin. ſ. de bo. li. ⁊ l. oĩmõ. in prin. C. de inoff. teſt. ⁊ in legitima locum hẽat ius accreſcẽdi quo ad reſiduum hẽditatis paterne per. §. ceterũ. in aut. vt cũ de ap. cog. ergo tũc nõ hẽ loco legatarij, ſʒ heredis. ¶ Addo tñ ꝙ Imo. in l. ex facto. preall. lʒ de Bal. mẽtionẽ nõ faciat reprehẽdit limitationẽ Ang. ibidẽ. ¶ Mouet quia quãtũcunq̃ ſit verũ ꝙ coheres extraneus inſtitutus in re certa nõ dicat̃ fuiſſe talis cuius aditione nunq̃ fuerit cõfirmatũ pr̃nũ: qꝛ nũq̃ adiuit, tñ ſatis eſſe vr̃ ꝙ poſſibile fuerit aliquo caſu adire ⁊ ſic potuiſſet teſtũ confirmari lʒ nõ fuerit cõfirmatum ar. l. cũ in ſcdo. ſ. de inm. te. cũ ſi. ¶ Tñ hec rõ nõ vr̃ bona: qꝛ lʒ illa. l. ſit verũ quo ad reuocationẽ precedẽtis teſtamẽti, tñ quo ad validãdũ ſcripta in ſcdo. l. ipſaʒ dationẽ cohẽdis extranei reqrit actualis aditio. l. qd ſi nemo. cũ vulgaribꝰ, de teſtamẽte. ⁊ ita tenẽt Bar. ⁊ hoc. in l. ſed ⁊ ſi plures. §. ſi ex aſſe. ſ. e. Tñ adhuc ꝯ Ang. in d. l. ex facto. facit ratio Dy. Bar. ⁊ aliorũ per quã etiã reprobaui precedẽtẽ limitationeʒ, ſatis enĩ vr̃ teſtatoꝛ a ꝓuidẽtia l. receſſiſſe. dãdo coheredẽ extraneũ licet poſtea non adiuerit. ¶ Inquãtũ vero dixit Bal. limita i e doctrinã Ang. addo ꝙ nec ſua limitatio dr̃ de iure vera: qꝛ ꝑ dationẽ cohẽdis emãcipati non tollit ſuitas vt hic tʒ ang. Imo. ⁊ ceteri cõiter, lʒ Bar. indeciſum relinquat. ¶ Mouentur qꝛ ceſſat rõ cõiter alleg. per doc. attẽto ꝙ eũ inſtituẽdo vr̃ pater ex neceſſitate potiꝰ feciſſe q̃ vt recederet a ꝓuidẽtia l. Tenebatur enĩ eũ q̃uis emancipatum inſtituere iuxta. l. inter ceteras. ſ. de libe. ⁊ poſth. l. meminimus. C. de legi. he. l. ſi. C. de lib. pre. §. nulli. in aut. de here. q̃ ab inteſt. defe. q̃ ratio non militat in extraneo, ⁊ idẽ dixit i alio decedẽte q de neceſſitate erat inſtituẽdus vel exheredãdus vt nepos ex filia, lʒ nõ eſſet ſuꝰ nec emãcipatꝰ. d. l. ſi. ¶ Saly. in l. quidã eulogio, ſepius alle. reprehẽdit Bart. hic tenẽtẽ ſm eũ ꝙ per dationẽ cohẽdis emãcipati non tollatur ſuitas ex eo: qꝛ habuit neceſſe eũ inſtituere ⁊c. nã dicit Saly. ꝙ non debuit eũ inſtituere i quota hereditatis de neceſſitate, ſʒ ſufficiebat aliq̃d certũ relinq̃re loco legitime voluit dicere ꝙ legitima nõ ẽ quota hẽditatis ſʒ quota bonorũ. l. papi. §. illud. ſ. de inoff. teſt. ¶ Puto eũ dupliciter rõne male loquutũ. primo qꝛ nõ bñ refert Bart. qm̃ hoc quod dicit i deciſum relinqt. Scdo qꝛ dato ꝙ ita dixiſſet put ipſe refert adhuc nõ meruiſſet reprehendi: qꝛ ita magis cõiter tenẽt ceteri doc. ¶ Nec obſtat ratio Salyc. que ſatis rudis fuit: quia ſi eſſet vera debuiſſemus dicere idem in caſu noſtro. l. cum ſufficiat etiã ſuũ iſtituere i re certa loco legitime, nõ aũt eſt neceſſe

ſe quod

ſe qđ in quota hereditas inſtituitur vt no.in.l.iȷ.§.ſʒ vtrū.ff.
min.ꝛ ptʒ in.d.§.ceterū. ¶ Quinta principalis limitatio fuit
niſi coheres extraneꝰ nō adiret, qꝛ tūc nō tollit̃ ſuitas, ita ele-
gāter dī Bal.in.d.l.ſi fratris.p illū tex.idē Pau.de ca.in.d.l.
cū hereditate, vbi hic multū cōmēdat, idē tʒ Bal.in repe.d.l.
in ſuis.ꝛ in.l.ex duobꝰ.§.fi.cū.l.ſe.ff.eo. ¶ Sʒ Paul.de caſt.in
d.l.ſi fratris.limitat iſtō nō ꝓcedere quo ad effectū trāſmittē-
di, mouet̃ qꝛ exiſtētia ſuitatis hoc reſpectu nō cōcernit fauorē
ſui heredis tranſmittentis, ſed ſuccedentiū ab inteſtato, alio
autem quouis reſpectu ſtat cum Bald. nihil tñ aliud alleg.
¶ Sed cōtra Bal.indiſtincte tʒ Raph.hic per.d.§.idē iuli.
vbi ſm eum illi coheredes repudiauerūt, ſed mihi nō ſatiſfa-
cit iſta rñſio, qm̃ nō repudiauerūt, ſʒ tm̃ recuſauerūt adire ex q̃
recuſatione non inducit̃ repudiatio.l.ita tñ.§.ſi patronꝰ.ꝛ ibi
Bar.ff.ad treb. ¶ Sed cōtra Bar.eſt tex.in.l.ſed ſi plures.§.
filio.in fi.ff.eo.vbi extraneꝰ coheres non pōt venire ex ſubſtitu
tione pupillari ad bona impuberis, qꝛ ſubſtitutio nō valuit ex
eo, qꝛ repudiauit pſnā qđ dicere nō potuiſſet ille tex.niſi ſub-
lata fuiſſet ſuitas. ¶ Addo etiā ꝙ Bal.met.in.d.l.quidā eu-
logio.in verſ.ſed op.ꝛ vr̃ ꝙ pupillus, tʒ contrariū eius ꝙ te-
nuit in.d.l.ſi fratris, ꝛ hoc puto verius faciūt que ſuperius ad-
duxi cōtra reſponſionē Bene.de plū.ad.d.§.idē iul.ꝛ que.ff.di
cam in ſeq.limitatione. ¶ Nec obſt.tex.in.d.l.ſi fratris.qꝛ ha
bet aliū intellectū vt.ſ.dixi. ¶ Sexto principalis limitatio
ſm Bald.in.d.l.ex duobus.in fi.niſi datio coheredis extranei
rupta fuerit per bo.poſſ.contrata.qđ dicit eſſe ſingulariſſimū
verbū. ¶ Mouet̃ ex vna rñſione quā ibi tradit ad vnū ꝯtrium
ꝛ ibi per eū nihil aliud allegantem, tʒ Ang.in.l.etiā ſi ꝯ.ff.e.
ꝛ Pau.de ca.in.d.l.cū hr̃ditate.idē in ſimili pulchre no.bal.ff.
l.ſi mater.§.i.ff.eo. ¶ Sʒ cōtrariū tenuit Jmo.in.l.ex duobus.
§.fi.qꝛ etiā iſto caſu locū habet ratio Dy.ꝛ doc.p quam datio
coheredis extranei tollit ſuitatem, facit qđ.ſ.proxime dixi in
prima fallentia, hec ſunt q̄ occurrunt in iſto quotidiano ar.et
notabili.ſ.an p dationē coheredis extranei tollatur exiſtentia
ſuitatis. ¶ De qua materia etiā vltra p̄dicta vide aliqua per
Bal.in.l.ſi filius heres.ꝛ in.d.l.defunctus.C.de legiti.here.p
Ang.in.l.iam dubitari.ff.ti.j.ꝛ oīno p Bal.in.d.l.in ſuis.i vi.
charta.vbi q̄rit notabiliter qđ ſi coheres tēpore teſtamēti erat
extraneꝰ, ſed tempore mortis teſtatoris erat ſuus: qꝛ legitima-
tus an p aditionem talis coheredis tollatur exiſtētia ſuitatis
vide ibi per eū. ¶ Sʒ iuxta hoc quero an ſuitas tollat̃ ſi filiꝰ
renūciet hereditati pſne Cy.Bal.ꝛ Saly.in.l.quidā eulogio
ſal.dñt ꝙ nō vt ibi p eos qđ puto verū preterꝗ̃ quo ad effe-
ctus concernētes cōmodū hereditatis ipſi filio acq̃rendū, pu
ta quo ad ius trāſmittēdi: qꝛ tūc renūciare pōt, ꝛ p repudiatio-
nem ſuā ius trāſmittēdi impediret ſimiliter etiā quo ad alios
effectus qui reſultāt ſi velit eſſe hr̃s ſecus quo ad reſultantes
etiā poſt abſtentionē. ¶ An aūt p exheredationē tollatur exi
ſtentia ſuitatis vidimꝰ.ſ.ſup gloſ.ꝗ.ꝙ tollitur ſeu ſuſpenditur
21 donec fuerit reciſa per querelā. ¶ †Succeſſiue q̄rit Bar.hic
in ver.itē q̄ro tu dicis ꝛc.arguit ꝙ exiſtentia ſuitatis operetur
etiā in odium impuberis: qꝛ cōfirmat relicta in tabulis pupil.
vt hic, ꝛ poſtea ſoluit ꝙ imo dī eiꝰ ꝯmodū eſſe eoipſo ꝙ adeū
do vr̃ voluiſſe legata p̄ſtari, adde qđ ſatis dī fauor pupilli p̄n
cipaliter: qꝛ ꝓpter confirmationē tabularū pup.dī teſtatus de
cedere, ergo arg.l.iuli.de acq̄rē.here. ¶ Habeo tñ ex verbis
Bar.hic notare vnum de quo dubitauit hic Jmo.dum refert
hic Ang.in repe.huiꝰ.l.queſiuiſſe.an ſuitas operet̃ confirma-
tionē pupillaris ſubſtōnis quo ad commodū abſtinēdi matre
impuberis exiſtente in medio, ꝛ dicit p̄io videri ꝙ ſic per.l.
papi.§.ſʒ nec impuberis.ff.de inoff.teſt.ꝛ p iſtū tex.in ver.pre
ſertim.qđ implicat idē quando frater ipſe non eſſet in totum
ſucceſſurus ab inteſtato, ꝛ ſicut hodie quando ſupereſt mater
qui ſuccedunt in viriles ſi ſit vtrinq̧ cōiunctꝰ ipſe frater alias
in totū excludit̃.in.l.defuncto.C.ad tertu.Jm̃ tenet Arg.per
no.per glo.in.l.filius qui ſe paterna.de aeq.here.in vlt.ſol.que
volunt rōnē finalē huius.l.fuiſſe.qꝛ ab inteſtato erat ſucceſſu-
rus impuberi, vnde ceſſante rōne.l.ceſſare debet eius diſpoſi
tio.l.adigere.§.ꝗuis cū vulgaribus.de iu.patro. Scđo moue-
tur: qꝛ ſuitas confirmet tab.pupillares dī eſſe ex quadā ſucceſ
ſione q̄ fingit hr̃ditatē aditam, ſʒ in v̄itate ſit ſecus. ¶ Omnis
aūt fictio fundat̃ ſup equitate, vt no.in.l.ſi is q pro emptore.ff.
de vſuca.ideo cū non videat̃ bona equitas ꝙ mater excludat̃
p ſubſtitutū nō ꝯfirmant̃ iſto caſu tab.pupilla. Tertio qꝛ taci-
ta pupillaris nō excludit matrē.l.p̄cibus.C.eo.ꝛ dictū fuit in
l.ꝗ an prin.ff.eo.ergo eodē modo in ꝓpoſito. Quarto qꝛ nudū
nomē hr̃dis nō dʒ nocere matri.l.ꝗ.§.ſed ſi fuit.ꝛ.§.ita demū.
ff.ad tertu. ¶ Nec ob.§.ſed nec ipuberis.qꝛ ibi volebāt pupil
lares tab.de iure cōi.ſ.ꝓpter actualē aditionē, hic aūt volebāt
iure ſpāli.ſ.puilegio ſuitatis, vnde cū potētius ſit ius cōe ꝗ̃

priuilegium.l.eiꝰ mili.§.militia miſſus.ff.de teſt.mil.ergo ꝛc.
¶ Nec obſt.iſte tex.in v̄.preſertim.qꝛ hec dictio abūdat hic,
ſicut alibi abūdat dictio maxime.vt.l.ſi.C.de mate.ꝛ hec opi.
hʒ in ſe magnā equitatē ſm Jmol.ſubdentē ꝙ forte verior eſt
opi.ꝯtra. ¶ Primo p iſtū tex.nō violādo illā dictionē preſer
tim attēto ꝙ in dubio non eſt recedēdū a ꝓpria ſignificatiōe
v̄borū.l.nō aliter.cū ſi.de le.iȷ. Nec ſm eū bar.vr̃ approbare
ſo.vltimā gloſſ.in.d.l.filiꝰ. ¶ Licet Argē.dicat eā cōtter ap-
probari, nec gl.ibi preciſe ſe firmat. ¶ Nec eſt bona rñſio ad
d.§.ſed nec impuberis.qꝛ vbicūq̧ expreſſe ꝯſtat de mēte teſta
toris volētis expreſſe pupillariter ſubſtituere nō attēditur fa-
uor matris, vt ibi, ꝛ no.doc.in.d.l.precibꝰ.ꝛ vbiq̧. ¶ Nec ob.
§.ſʒ ſi fuit.ꝛ.d.§.ita demū.qꝛ illud verū in nudo noīe hr̃dis re
ſpectu hr̃ditatis filiȷ, ſed hic erat nudior reſpectu hr̃ditatis pſ
ne quā repudiauerat, reſpectu eñ pupillaris hereditatis nō
eſt nudū, ſʒ cū effectu. ¶ Nec eſt verū ꝙ ſuitas dicat̃ p fictio-
nē cōfirmare tab.pupillares: qꝛ imo vere filiꝰ eſt heres inſpe-
cto iure ciuili: qꝛ ſufficit pro cōfirmatione pupillaris ſubſtitu-
tionis ſʒ abſtineat, mō teſtōr nō receſſit a ꝓuidētia legali cer
te hāc opi.approbat Bar.hic dū dicit vel pōt eſſe ꝙ ab inte
22 ſtato hēret pupillꝰ matrē ꝛc.ſʒ imo.hic nō aduertat. ¶ †Suc
ceſſiue q̄rit Bar.an bñficiū abſtinēdi indultū a pretore ener-
uet vires exiſtētie ſuitatis in quo Bar.hic plenius ꝗ̃ alibi lo
quutus eſt. ¶ Cui adde inquātū dicit ꝙ ſic in his q̄ cōcernūt
preiudiciū filiȷ decedentis hereditate non adita nec repudia
ta, nā de hoc dixi in.l.ſi cū dotē.§.tranſgrediamur.ff.ſol.ma.ꝛ
ad ibi tacta me remitto. Jn his q̄ nec cōmodū nec incōmodū
puberis cōcernūt vt ſunt legata in pr̄no relicta tunc eneruāt
ſuitatē p.l.i.§.fi.ff.vt in poſ.leg.ſm Bart.hic ꝙ pluribus mo-
dis.ſ.limitatam in vltimo no.qbꝰ adde ꝙ Jmo.hic ſubdit.d.l.
i.§.fi.non procedere qñ ille ad quē trāſmiſſa eſt hereditas per
filiū adiuit hereditatē ſibi tranſmiſſam ex teſtō: qꝛ tūc ꝯfirmat̃
teſtm̃ ꝛ legata debent̃, ſʒ certe iſte caſus non habebat dubiū,
qm̃ ſuitas nō eſt illa q̄ nūc validet legata, ſed actualis aditio.
23 ¶ †Et ex iſtis q̄rit hic Bar.teſtator vnū ex filiȷs impuberem
exhr̃dauit aliū filiū inſtituit, ꝛ exheredato ſubſtitutū dedit ex
traneū, filius inſtitutus abſtinuit, an ſubſtitutus poterit admit
ti ex pupillaribꝰ tab.ꝛ concludit ꝙ non: qꝛ tūc agit̃ de icōmo-
do filiȷ abſtinentis, ideo non fuerūt pupillares tab.ꝯfirmate,
vt hic p eū quē ſequit̃ Ang.Argē.Jmo.ꝛ Alic.de ne.hic pro
hoc allegāt.l.pater.ff.de priui.credi.q tex.meo iudicio nihil fa
cit. ¶ Contrariū tenet Pau.de ca.hic p.l.ita tñ.§.ſi pater.ff.
ad treb.vbi ſuitas operatur ꝯfirmationē fideicōmiſſi vniuerſa
lis in fauorē tertiȷ hoc eſt fideicōmiſſarȷ: ergo ꝛc. ¶ Ex quo
dicit ꝙ ſi filio exheredato fuit datꝰ tutor ſuitas filiȷ abſtinētis
ꝯfirmabit tutelā exheredati. ¶ Bald.v̄o in rep.l.in ſuis.circa
pe.vel vi.col.ff.de lib.ꝛ poſthu.rep̄hēdit hic Bar.in duobus,
p̄io in exēplo eiꝰ concernētē incōmodū abſtinētis cū debue
rit exēplificare qñ nec cōmodū nec incommodū eiꝰ concerne
ret. Scđo qꝛ ſi bonū eſſet exēplū: vt qꝛ exēplificaſſet ī datione
tutele facto exhr̃dato adhuc male dixiſſet Bar. Nā clarū eſt
ꝙ datio tutele facta ipſi filio inſtituto confirmat̃ mero iure ꝓp
ſuitatē inſtituti, vt p doc.ī.l.ſi nemo.ff.de teſt tu.ꝛ lʒ non loqua
tur quo ad tutelā exheredati, tñ Bal.in ea tʒ idē.ſ.ꝙ confirme
tur arg.l.ſi poſt mortē.§.fi.ff.de ꝯta.ꝛ.l.i.§.fi.ff.ſi tabu.teſta.nul.
extra.vbi poſſum vti bñficio qđ habeo ex pſona tua, lʒ tu ipſe
nolis. ¶ Confirmo qꝛ exiſtētia ſui heredis ꝛ neceſſitas fuit in
ducta nedū in fauorē filiȷ, ſʒ etiā teſtatoris, vt no. Bald.in.l.ſi
arrogator.in.vi.opp.ff.de adop.ar.eox q̄ habētur.inſti.q ma.
non li.in prin.ꝛ qꝛ vidimꝰ ꝙ teſtator poteſt tollere ſuitatem ex
heredādo vel vulgariter ſubſtituēdo aut extraneū coheredē
dando: ergo dicendū ꝙ tutela data p teſtatorē ꝯfirmetur exi
ſtentia ſuitatis inſtituti. Nec ob.ꝙ legata non ꝯfirment̃: qꝛ de
bemus v̄ba Bald.aliqualr̃ reſtringere ſm eū vt in ſimili dicit
Bart.hic circa ꝯtrium.l.nec nouum.ff.de ꝯdi.inde.ꝙ illō ideo
qꝛ diminuūt hereditatē teſtatoris. ¶ Cogitabā tñ ꝙ tenēdo
opi.Bartol.poſſet ad.d.§.ſi pater.rīderi ꝙ illud eſt ratione
vitādi circuitus attēto qđ ipſe oīno cogi potuiſſet ſicut alias
iuſſus iudicio de adeūdo operat̃ validitatē fideicōmiſſi lʒ nō
adeat̃.l.nō iuſtū.C.ad tre. ¶ Ad.l.poſt mortē.§.fin.cū ſi.dicit
ꝙ illud ibi eſt ex eo: qꝛ remediū ꝯtabulandi poterat cōpetere
inſtituto ex pſona p̄teriti.l.nonnunꝗ̃.ꝛ.l.is qui.ff.de le.p̄ſtan.
¶ Sed in caſu qōnis noſtre ſuitas inſtituti nō pōt exhereda
to cōpetere cū in eo ſit ſublata. Articulꝰ tñ eſt dubiꝰ ꝛ diſpu-
tabilis, ꝛ magna eſt autoritas Bar. ¶ Pro quo faciūt no.p
Bal.in.l.i.C.de te.tu.vbi dicit ꝙ datio tutele facta filio exhe
redato nō ꝯfirmat̃ per exiſtētiā ſuitatis, ꝛ licet non aperiat an
alius filius eſſet inſtitutus vel non: tñ vt verba ſua aliquē ha
beant ſaporē vident̃ debere intelligi alio filio ſuo exiſtēte in-
ſtituto. Cū clarū eſſet nullā eſſe ſuitatem in exheredato.l.i.§.

ſciendum.ſ.de ſuis ⁊ le.l.filius a patre.de lib.⁊ poſthu.⁊ ita in-
telligendo Bald.fuit ſibi ꝓpſi ꝫ 2 nus bis ꝗ tenuit in.d.l.in ſuis.
in vlt.char.¶ Habes igit ex ꝑdictis ꝙ ſicut tabule pupilla-
res ita ⁊ tute.regulariter cōfirmant̄ ꝑ exiſtētiam ſuitatis,⁊ eſt
cōis ſnia oim in.d.l.ſi nemo.la.1.⁊ per oēs in.l.1.⁊.§.C.de te.
tut.⁊ p Bald.⁊ Ang.in.l.papi.quartā.ſ.de inoff.te.⁊ Salyc.
in.l.qui dam eulogio.¶ Refert tñ Bal.⁊ Jmo.aliquos anti-
quos tenuiſſe contrariū niſi adeatur hereditas.d.l.ſi nemo.cū
ſi.⁊ q̄ nō dñt in ꝑiudiciū tertij ꝯfirmati ꝑuilegia ſuitatis.l.
nec annus.C.de emãci.li.l.impuberi.ſ.de adm.tu.l.cū filius.cū
ſi.ſ.de mi.te.Sz ſcōm hoc fieret ꝑiudiciū tutori:qꝛ ſtatim eēt
aſtrictus onere tutele poſt mortē tutoris a die ſcientie,iō di-
cebā ꝙ interim dabitur tutor attilian⁹ quo autore adhibit he-
reditatē.q̄ adita ſi tutor teſtamētari⁹ nō poterit ſe legitie excu
ſare erit tutor,⁊ tunc ceſſabit officiū tutoris attiliani. Tñ cōis
ſnia doc.eſt in ꝯtrariū ꝑ iſtū text.per quē tollitur ar.ꝯtrarium:qꝛ ex
quo principaliter tēdit in fauorē filij ꝙ ſuitas confirmet mero
iure tutelā teſtamētariā nō curat̄ de ꝑiudicio tertij in cōſe-
quētiā reſultāte.¶ Sicut hic cōfirmantur tabule pupillares
cū principaliter agat̄ de fauore impuberis vt teſtat⁹ decedat,
dato ꝙ in cōſequētiā ꝑiudicet matri.⁊ ceteris ab inteſtato
ſuccedētib⁹ impuberi vt hic in ver.preſertim.¶ Bene facit.
l.ſi.C.de inſti.⁊ ſub.l.precib⁹.C.de impub.⁊.c.ſi pater.de te.li.
vi.¶ Itē qꝛ ꝙ principaliter agitur attēdi dz.l.rogaſti.in ꝑn.
⁊.l.ſi qs nec cāni.ſ.ſi cer.pe.¶ Succeſſiue q̄rit Bart.hic qd
ſi fili⁹ inſtitut⁹ expreſſe abſtinuit an beneficiū abſtinēdi ener-
uet vires exiſtētie ſuitatis;⁊ cōcludit ꝙ nō vt hic ꝑ eū quez ꝑ
oia ſequitur Ang.hic idē Bald.in.d.l.in ſuis.in repe.in.iij.q.
¶ Ex quo puto poſſe verificari vnū de quo alibi dubitat̄,po-
ne filius in poteſtate abſtinuit ab hereditate paterna,⁊ deceſ-
a ſit an trāſmittat ad hꝛdē ſuū ius reuocādi abſtenſionē [a] ſuam
quā reuocare potuiſſet fili⁹.l.tps ſtatutū in.l.ſi.C.de repu.he-
re.forte qꝛ.ſ.illud tps deceſſit filius.¶ Bar.in.l.ex militari.§.
ſi.ſ.de te.mi.⁊ in.l.vētre.in.iij.regula.ſ.de acqui.here.vr̄ velle
ꝙ non per.l.vnicā.C.de his q ante ap.ta.vbi idē ſentit Bar.ſ
ꝑncipali.l.vnicē idē Jmo.in.d.l.vētre.lz Ro.aliter loquut⁹
ſit in.l.qui ſe patris.C.vnde lib.⁊ ibi etiā tāgit per Ful.⁊ per
Ro.in.d.l.vētre.Prima tñ opi.eſt magis cōis ex qua no.limi
tatur.d.l.ſi.C.de repu.her.fortaſſe dixi in.d.l.q ſe patris.nō vidi
nuc.¶ Sed addo ꝙ hic ſatis colligitur ex doc.Bar.hic vo-
lētis qd quo ad hereditatē a q̄ abſtinuit fili⁹ dicat̄ deſinere eē
ſu⁹.nō tñ ē ſine dubio hec cōis ſnia.Quia ſatis dēret equū vi-
deri ꝙ ſi trāſmittitur ius petēdi reſtitutionē in integrū aduer-
ſus aditionē p.l.nō ſolū.ſ.de reſti.in inte.ita ⁊ eius reuocandi
abſtenſionē in iudicando tñ ⁊ conſulendo nō eſſet a cōi ſnia
24 recedēdū.¶ †Querit etiā Bar.hic dicit ſtatutū [b] ꝙ nō poſ-
b ſit bānitus reuerti ad ciuitatē niſi habuerit pacē ab heredib⁹
occiſi an filius occiſi q abſtinuit ab hereditate paterna poſſit
facere pacē illi exbānito vt ſic poſſit reuerti,⁊ ꝯcludit ꝙ ſic vt
hic ꝑ eū cū quo tranſit Nic.de nea.Bald.Raph.⁊ Jmo.hic.
¶ Ex qua deciſione habetis notare ꝙ in his q̄ cōcernūt cō-
modū filij,⁊ tertij exiſtentia ſuitatis opat̄,⁊ ita colligit Jmo.
hic ex verbis Bar.⁊ ſatis ꝓbatur ex iſto tex.ſi recta iſpiciat̄.
¶ Limitat tñ Ang.cōcluſionē Bar.hec ꝓcedere ſi abſtinēs
nō fuiſſet filius maſculus qui conſueuit ſumere vindictā ſec⁹
in filia ad quā nō pertinet ſimilia facere vt no.gl.in.c.i.§.hoc
aūt notandū.in ti.q feu.da.poſ.Et cū Ang.trāſit Jmol.hic q
addit hoc verū extāte maſculo al's vr̄ debere haberi rōnē ipſi⁹
filie.Puto qd ſi tenemus gl.in.d.§.hoc aūt notandū.limita-
tio Jmo.nun ꝓcedat:qꝛ ſtatutū non ſe reſtringit ad filios,ſed
loquitur ſimpliciter de he.occiſi.ideo ſatis erit ꝙ quicūq; ali⁹
maſculus q adeat hereditatē faciat pacē.¶ An autē vera ſit
illa gl.vltra iſta vide p Ang.in.l.p herede.§.ſi.ſ.de acq.he.⁊
Ang.Jmo.Pau.de caſt.in.l.iij.§.cato.ſ.de ver.ob.⁊ Ange.
in cōſi.exꝗ in ordine inci.in Dei noie viſo facto ⁊c.vbi ꝑ illa
gl.alle.tex.in.l.ſi.§.ſi.ſ.q pe.tu.que nō ꝓbat in mille annis pre
ſertim iuncta gl.Bal.in.l.titia.§.lucius.el.ij.ſ.de le.ij.ſequitur
glo.in.d.§.hoc aūt notandū.Jtuum eſt demente Bald.in.d.§.
hoc aūt notandū qui ſentit illā glo.ꝓcedere ſm.ll.longobar-
das.⁊ ſic ꝙ de iure cōi nō ſit vera Bal.vero in aut.dos data.
C.de do.añ nup.⁊ in.c.trāſlato.de cōſti.⁊ Mod.vt aluarotus
in.i.cōſti.feu.dñt ꝙ ille conſtitutiones lōgobarde non habēt
vim.l.niſi que ab imperatoribus cōdite ſunt.¶ Et ꝙ gl.hall.
non ſit vera de iure cōi.tz Ro.in.l.1.§.potuiſſe.p illū tex.ſ.ad
ſille.⁊ in.d.l.p herede.§.ſi.⁊ in.d.§.cato.per.l.ſororē.C.de his
qui.vt indi.⁊ in.l.ſi.C.de his q ſe defe.⁊ ita ſum ſolitus tenere.
¶ Ex quo infertur dictū Ang.hic non eſſe verū.Tamē circa
predictā.q.hic formatā p Bal.vide Cy.⁊ Bal.in.l.eū qui.C.
arbi.tut.vbi dñt ꝙ ſtante ſtatuto de quo hic per Bart.ſi filius
fecerit pacem occiſor ex hoc videtur hereditatē eius admiſiſſe.

a ¶ Sed.vide p Bal.ſ.l.1.C.d his q añ ap.tab.⁊ per Pe.cor.i.d.l.ſi.in iiij.col.C.de rep.he.⁊ vide p Bal.i ꝯſi.cccc xl.in.i.vo.incip.qꝛ vltimus paſſus in vlti.col. Tho.

b ¶ Statutū.d hac q̄ne vide tu per Frā.are.i.l.gall⁹.q.qdā recte.in ſtti bus terminis ⁊ in §.etiam.ſ.de lib.⁊ poſth.⁊ hic q vr̄ tenere ꝯ bart.Fr.

c ¶ Suus.adde eū dem ꝯſi.xx.i.lib.d.Car.ꝯſi.lxxxi.

d ¶ Conſulere.vid eūdē Alexā.tu in cōſi.xx.in.i.vol. Fran.Cur.

Hoc idē tz Bar.in.d.l.pro herede.§.ſi.an lex.antiqs lz in mo-
dernis non ita loquant̄,⁊ teneatis mente illam opi.Cy.qui re-
fert Odo⁹.ita tenuiſſe.¶ Et adde ꝙ idē Ang.in.l.pe.ſ.de ſe-
pul.viola.reſpondet ad.d.l.pro herede.qd verū eſt additionē
hꝛditatis non probari ex eo ꝙ heres ſcriptus vel proximior
egerit actiōe de ſepulchro violato:qꝛ iura nō debēt illa actio-
ne egere eū nō poſſe.niſi ſit heres,ſed in caſu noſtro ſecus vbi
pax haberi debet ab herede occiſi,⁊ ſic Cy.⁊ Bal.videnť tene
re cōtra no.p Bart.hic.Saly.vero in.d.l.eum qui.dicit quod
aut filius fecit pacē tanꝗ filius vel ſimpliciter non autē tāquā
heres,⁊ tūc non videť ſe immiſcuiſſe:qꝛ nō ſequit̄ fecit pacem
exbānito ergo ipſo pōt in ciuitate redire.Aut fecit pacē tan-
quā heres qd cōſtare dr̄ eo ipſo ꝙ dixit facio pacem vt poſſis
in ciuitatē redire,⁊ tūc res eſt expedita ꝙ procedat opi.Cyn.
⁊ aliorū.⁊ eſt notabile verbū.¶ Pro Cy.tñ ꝯ Bar.hic facit
qꝛ verba dñt intelligi in potiori ſignificatu,⁊ cū effectu.l.1.in
princi.ſ.ſi ager vectigal.An agit̄ ⁊ quō facere pacem occiſori
dicat̄ gd hꝛditariū habes ex no.p doc.in.d.locis.¶ Ex plu-
rib⁹.ſ.relatis in hac.l.colligere potes aliquos effect⁹ exiſten-
tie ſuitatis:dum tñ in.v.ar.1.q.prin.in.q.an per dationē cohe-
redis extranei tollat̄ ſuitas.concluſum fuit ꝙ exiſtētia ſuitatis
impedit vſucapionē pro herede.Limita niſi filius dicat ſe poſ-
ſidere tanquam agnatus nō autē tanꝗ filius ſm Bal.in rub.
extra de reſcri.in.v.col.hñ facit.l.j.§.videndū.ſ.de ſuc.edic.qd
no.qꝛ eſt ſingulariſſimum verbū,⁊ legiſtis incognitū aliquos
alios effect⁹ habuiſtis in.l.ſed et ſi plures.§.filios.ſ.eo.alios
habetis in.l.mortem.ſ.de acqui.heredi.¶ Item ꝙ non eſt va-
re mediū inter mortem patris,⁊ exiſtētiā ſuitatis an proceſſus
factus contra hereditatem tāꝗ iacentē valeat glo.eſt ſingula-
ris ꝙ non,⁊ ibi Bal.in.l.cū hereditas.C.depo.quā ꝑ lene de-
clara.vt per Bar.in.l.ſi.ſ.de cōdi.inſti.aliū effectū habetis in
25 l.ſi.C.de repu.here.¶ †Sed queri poſſet an ſtāte ſtatuto qd
ſtantibus maſculis filia femina non ſuccedat.Dicat̄ deſinere
filia eſſe ſua patri de quo dic per Bar.in.l.1.§.ſciendū.per illū
tex.ſ.de ſuis ⁊ legi.cū quo concordat Bal.in.l.maximū vitium
ad ſin.C.de libe.prete.⁊ Ro.in.l.ventre.ſ.de acqui.here.⁊ in.l.
apud iulianū.§.idē iulia.ſepius alle.¶ An aūt ſtante ſtatuto
c predicto fili⁹ maſculus dicat̄ eſſe ſuus [c] etiā quo ad portionem
filie ſibi accreſcentē ex ſtatuto adeo ꝙ illā non aditā trāſmit-
tat ad quoſcūq; ex potētia ſuitatis.Bald.conſuluit ꝙ ſic.quia
ſtatuti facit eā haberi pro mortua,ideo maſculus in totū effi-
citur ſu⁹ qd hñ no.qꝛ eſt ſingularis deciſio vt refert Paul.de
ca.in.l.ſi.ſ.de acq.her.et per Ro.in.l.ventre.eo.titu.de qua.q.
vide per Cy.Ang.⁊ Sal.in.l.ſi.C.ad.l.iul.de adul.per Ange.
in conſ.lxxix.incip.Maria de baſtardis eſt longa queſtio in
d qua habui alias conſulere [d] apud Mantuam ⁊ alias ſub me eā
diſputauit quidam nobilis ſcholaris florentinus.

1 ¶ Pubertas eſt terminus ⁊ finis pupillaris ſubſtitutiōis.
2 Subſtitutio pupillaris quot modis expiret habetur hic.
3 Subſtitutio pupillaris expirat ſi impubes ingrediatur mona-
ſterium,⁊ profeſſus fuerit ex diſpenſatione pape.
4 Monaſterium habetur loco filij ſecundum cōem opinionem.
5 Subſtitutio pupillaris expirat ſi impubes.ſ.pupilla.etatem
liberos ſuſcipiat,vt qꝛ malitia ſuppleat etatem viſo felici pu-
plomate.
6 Impubes poteſt liberos generare ⁊ ſuſcipere,etiam in nouen-
nio ſue etatis.
7 Mutus ⁊ ſurdus an poſſint matrimonium contrahere ⁊ quo.
8 Pater filio impuberi inſtituto pupillariter ſubſtituit filios
ipſius impuberis naſcituros.euenit quod impubes filios ſu-
ſcepit in pupil.etate,an valeat talis ſubſtitutio.

1 **In pupillari.** †Pubertas eſt termi-
nus et ſines pupillaris
ſubſtitutionis.h.d.¶ No.ſm vnū intellectum ꝙ
vbi p errorē exprimit̄ maius tps quā ſe extēdat pu-
pillaris etas ſubſtitutio nō excedit pupillarē etatē.¶ Sc̄do
no.ſcōm aliū intellectū ꝙ ſi ex certa ſciētia facta fuit ſubſtō
pupillaris apposito maiori tpe quā ſit etas pupillaris ſubſti-
tutio nō trāſcēdit pupillarē etatē.vez tñ vſq; ad pubertatē:qꝛ
vtile p inutile vitiari non dz in his q̄ ſunt ſeparabilia.¶ Ex
quo no.ꝙ vbi pupillaris ſubſtitutio pōt ꝑtinere directo va-
lere nō obliquat̄ adueniēte pubertate vt hic.l.ex his.ſ.e.¶ Qd
limitat hic Ange.niſi in teſtō appoſita ſit clauſula codicilla-
ris p.l.ſceuola.ſ.ad tre.⁊ idē in ꝓpoſito voluit Bal.⁊ Ange.
in.d.l.verbis ciuilibus.¶ Jn gl.in ver.cōprehenſum fuerit no.
ex hac gl.ꝙ ſubſtitutio p iſta verba facta vz ſi intra.xxv.an.de-
ceſſerit non di cōpendioſa ſm Jmo.hic.¶ Sz dici pōt ꝙ nō
bene collegerit ex hac glo.hoc notabile:quia in caſu glo.fuit
dictum ſi intra.xxv.an.deceſſerit ſubſtituo pupillariter,non
enim negat gloſſ.quod ſi non expreſſiſſet verbum pupillari-
ter quin

ter quin ſit compendioſa. ¶ In ea gl. ibi l. pater. §. conditio-num verba iſtud eſt difficile contrarium, nam vbi verba vno tempore ſumunt̃ proprie .ſ. pubertatem poſt vero ſumuntur improprie: q2 adult⁹ non eſt ꝓprie in tutela, ſed in cura. ¶ Et ſic videret̃ hic dicẽdũ q̃ .ſ. pupillarẽ etatẽ ſtarẽt ꝓprie poſtea vero trahunt̃ ad fideicõmiſſum. ¶ Et lʒ glo. hoc nõ ſoluat tñ ſoluebat Dy. q̃ ibi interuenit noua cõfirmatio, hoc autem ſecus, ⁊ lʒ Bar. hic dicat ſe nõ intelligere hãc ſo. tñ Ang. eã tʒ hic. ¶ Scđa fuit ſo. Jac. de bel. q̃ hic ſi verba vno tpe ꝓprie ſumerentur alio improprie inſurgeret repugnantia iuris ibi ſecus. ¶ Hanc ſol. reprobat Jmo. hic: quia non bene declarat quare magis hic repugnet iure cõi q̃ ibi. ¶ Vñ refert Jmol. q̃ aliter ſoluit in ꝯſilio ve. q̃ hoc repugnaret mẽti teſtatoris ſi ſubſtitutio traheretur ad fideicomiſſum cũ facta fuerit ſubſtitutio pro toto tpe ſub eadẽ determinatione. ¶ Unde videt̃ voluiſſe pro toto tpe valere vniformiter. l. iam hoc iure. ff. eo. ſecus in l. ꝯtra. puto mentẽ Ja. de bel. fuiſſe q̃ in l. ꝯtra. ille q̃ eſt curator adulti ex eo dr̃ eſſe tutor: q2 eũ tuet̃ nã .ſ. pubertatẽ tuetur vt tutor: poſt vero vt curator. ¶ Quarta fuit ſo. bal. hic quã vide p eum. ¶ Quinta fuit ſo. Bartholutij de pretis quẽ refert Jo. an. in c. ſi pater. de te. in. vj. in nouella, ⁊ Jmol. hic quã vide per eũ. ¶ Sʒ q2 pendet ab alio ar. ſ. an ſubſtitutio directa trahatur ad fideicommiſſum de quo dicã .ſ. l. pri. ⁊ puto tenere ꝯ opi. Bar. de pretis. ideo teneatis ſol. Ja. de bel.

2 vel Bart. ¶ † In ea. gl. ibi itẽ no. ⁊c. gl. ⁊ poſt eã Bart. latius quã alibi reaſſumit quot modis expiret ſubſtitutio pupillaris, cui adde prio inquãtũ dicit q̃ quã p̃mũ tetigit de vltima die. xxiij. an expirat lʒ Bar. nõ dicat, idẽ gl. q̃ tenet in l. ij. ff. e.

3 ⁊ Ful. de cu. in l. precib⁹. in. xviij. co. C. eo. ¶ † Juxta hoc q̃rit Bar. an pupillaris expiret ſi impubes ingrediat̃ monaſteriũ ⁊ pceſſus fuerit ex diſpẽſatione pape, ⁊ tʒ q̃ ſic: q2 efficit̃ inteſtabilis. aut. ingreſſi. C. de ſac. ſan. ecc. ſecus ſi per parẽtes fuerit religioni oblatus per. c. ij. de reg. cũ ſi. hic alle. per eũ. Cui adde q̃ melius pbat̃ in. c. cũ ſcimus. ⁊ in. c. cũ ſignificãtib⁹. e. ti. Jmo. hic in profeſſo ex diſpẽſatione pape. dicit pro Bart.

4 facere. † q2 monaſteriũ habetur loco filij ſcḋm cõem opi. vt habetur in. c. i. pſentia. de pba. ⁊ in aut. ſi qua mulier. C. de ſa. ſan. ecc. ¶ Et ideo ſicut ſi hʒ liberos. ſ. ra pupillarẽ etatẽ expirat ſubſtitutio ar. l. ex facto. ſ. e. ⁊ no. hic Bart. ita etiã in ꝓpoſito. ¶ Hoc tñ intelligit hic Jmo. qñ ingreſſus eſt religionẽ q̃ pt habere ꝓpriũ in cõi, ſi aũt ẽẽt ingreſſus religionẽ mẽdicãtiũ que nõ pot habere ꝓpriũ in cõi cle. exiui. de ver. ſig. tũc nõ extinguitur ſubſtitutio imo effectũ ſortit̃ perinde ac ſi mortu⁹ eſſet naturaliter p no. per Cy. in. d. aut. ſi qua mulier. ⁊ per Bar. i. l. ſ. in vlt. col. ff. de teſt. ¶ Quia vbi operat̃ idẽ mors ciuilis qḋ operatur naturalis tunc de vno reliquum pcedit ar. l. deo nobis. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in aut. de mona. §. illud v. ſinaũt. ¶ Addo q̃ idẽ tenet Jmo. in. c. Ray. de teſta. in materia pupillaris vbi etiã ſubdit q̃ inquãtũ Bar. hic tenet q̃ ſi impubes religioni oblatus ſuit per parentes non finit̃ ſubſtitutio pupillaris: q2 lʒ interim teneat ingreſſus tñ quã primã ad libertatẽ puenerit pot penitere pe. d. c. cũ ſi. illã ſm Jmol. imo interim etiã ipſo iure nõ tenet ingreſſus per. c. beneficiũ. de regula. in vi. ⁊ ſic firma manet ſubſtitutio pupillaris. ¶ Et lʒ in effectu nõ diſcrepat a Bar. tñ magis placet opi. Jmo. q2 nõ hñ pbat̃

a iure q̃ interim teneat ingreſſus.[a] † Inquantũ vero Bart. hic

5 querit qḋ ſi impubes .ſ. pupillarẽ etatẽ liberos ſuſcipiat, ⁊ concludit q̃ finit̃ pupillaris ſubſtitutio per. d. l. ex facto. in prin. referens iſto caſu dici q̃ malitia ſupplet etatem vt dĩt iura. ca.

6 in. c. de illis. de deſpõ. impu. ¶ † Et qḋ poſſibile ſit impuberẽ liberos ſuſcipere firmat gl. xx. q. i. c. q̃ intra. dicẽs puerũ nouẽ anno. ingrauidaſſe nutricẽ ſuam. ¶ Joã. and. in. c. puberes. de deſpon. impu. refert Greg. in dialogo ita dixiſſe, ⁊ facit etiã mẽtionẽ de gl. preal. quã refert ipſe Jo. an. in. c. ſi. de eo q̃ cog. conſan. vxo. Et refert Hiero. in epiſtola. lxxv. ad vitanum dicens q̃ Salomon ⁊ achaz. xi. etatis anno liberos procreauerũt. ⁊ qḋ cũ q̃dã mulier nutriẽs puerũ expoſitũ cũ eo ſe ingurgitaſſet induxit puerũ illũ. xi. an. ad cuẽũdũ. ¶ Hoſt. vero in c. ſi. dicit nõ ſolũ vidiſſe in femina, ſed etiã in maſculo qḋ i etate pupillari generaret. d. Car. in. c. i. de delic. pue. referẽs Jo. an. ⁊ gl. preal. dicit quod ſepius legit in dialogo, ⁊ perquiſi-

b uit, ſed non inuenit illud dictũ Greg.[b] ¶ Redeundo igit̃ ad deciſionem Bar. hic addo q̃ cũ eo tranſit Ang. hic. ¶ Pro quo alle. l. cũ acutiſſimi. in rõne ſu. C. de fideicõ. Sʒ illa rõ nõ vr̃ generalis: q2 nõ militaret vbi filius eſſet de filijs teſtatoris ꝓpterea melior vr̃ ratio Bar. ¶ Pro qua facit q2 quẽadmodum ſi ipſe impubes fuit maior adeo q̃ teſtari potuiſſet, ⁊ teſt. ſuus fuiſſet preterito poſthumo rumperetur teſtm̃. l. ij. C. de ꝯtra. t. l. i. ⁊ ij. C. de poſthu. he. inſti. cum ſi. ita ⁊ in caſu predicto rumpi debet pupillaris q̃ cenſeri debet teſtm̃ filij impuberis.

¶ Hãc opi. tʒ Bald. in. l. precibus. in pe. col. C. e. poſt Cu. ubi. de cu. ibi dicentẽ q̃ alias ſequeret̃ q̃ inducta in fauorẽ odium operarent̃ ꝯ. l. q̃ fauore. cũ ſi. C. de legi. Addo q̃ idem tenet Bal. in. l. humanitatis. in. x. col. in ver. quarta differentia. ⁊ ibi Ful. C. eo. ⁊ Bal. in. l. ex facto. in prin. ⁊ in. l. nec eſt. §. eorũ. ff. de adop. Ubi ſingulariter limitauit iſtud dictũ eſſe verum qñ impubes ſuſciperet filios legitimos ⁊ naturales, ſecus ſi naturales vel ſpurios: q2 tũc nõ expirat pupillaris, ſed fideicõmiſſaria ſic allegat. l. gñalr. §. tũc aũt. C. de inſti. ⁊ ſub. que potius pbat ꝯtrium. Ideo melius allegaſſet. l. ex facto. §. ſi quis rogat⁹. ſ. ad treb. ſm quẽ intelligit̃. d. §. cũ aũt. dũ ibi diſtinguit̃ an perſona teſtatoris ſit nobilis cui ſit ignominioſũ habere naturales vel ſpurios. ¶ Bald. tñ in. d. §. eorũ. nihil alle. quare ſecus in pupillari quã in obliqua, ſed potuiſſet allegare gl. ſing. in. l. ſ. in prin. ſ. de ꝯta. q̃ lʒ filius minus legitime nat⁹ quis poſſet ex teſtõ vel ab inteſta. ſuccedere tñ ꝯ teſtm̃ nunq̃ admittit̃, ⁊ illã glo. ſing. reputat Bal. in. l. ſ. C. quo. bo. ⁊ in. l. filio preterito. ff. de iniu. teſt. ⁊ Bal. in. l. certũ. C. vnde leg. pro qua eſt tex. no. et ibi ponderat Bal. in. l. ſi. C. de na. lib. ¶ Adde tñ q̃ Bart. in l. ex facto. circa ſi. ſ. e. vr̃ expreſſe tenere ꝯ Bal. in. d. §. eorũ. dũ dicit q̃ per ſuſceptionẽ liberorũ expirat exẽplaris ſubſtitutio facta furioſo vel mentecapto, ⁊ tñ ſm eũ nõ pñt tales ſuſcipere filios legitimos cũ mrĩmoniũ ꝯtrahere nõ poſſint vt ibi per eũ, ſed non aduertit Bar. q̃ añ furorẽ poterãt matrimoniũ cõ-

7 trahere. ¶ † Et ſubdit Bar. qḋ in muto ⁊ ſurdo volẽtib⁹ matrimonium ꝯtrahere iuxta. l. mutus. ff. de iur. do. tũc recurrendũ eſt ad diſpoſitionẽ. d. §. cũ aũt. ⁊ ſic ꝯtrat̃ expſſe bal de quo et

8 latius dicã in. d. l. ex facto. ¶ † Ultimo iuxta predicta mihi occurrit de vno dubitari qḋ a doc. ſcriptũ nõ reperio vʒ pr̃ filio impuberi inſtituto pupillariter ſubſtituit filios ipſius impuberis naſcituros euenit q̃ impubes liberos ſuſcepit in pup. etate an valeat hmõi ſubſtitutio. Et hoc eſt vtile pergrere propter legata in tab. pupillaribus relicta, nã ſi tabule ille non valerent non legata in eis relicta. Puto talem ſubſtitutionem

c valere per. l. humanitatis. C. eo. vbi tenet ſubſtitutio facta de filijs furioſi imo teſtator illos ſubſtituere tenetur, ergo in propoſito idẽ cũ exẽplaris ⁊ pupillaris equiparentur. d. l. humanitatis. ⁊ d. l. ex facto.

1 ¶ Subſtitutio cõpẽdioſa filij impuberi a milite facta p verba directa valet iure directe pupillaris cõi iure .ſ. pupillarẽ etatẽ. ⁊ ad omnia patris bona trahitur, poſt vero ex priuilegio militis ee priuilegio iure directo valet vt militaris ⁊ ad bona teſtatoris tñ cũ fructib⁹ in hereditate viuẽtis trahitur.

2 Jura a cõmunibus regulis exorbitãtia non debent extendi ad alias perſonas, ſi ſint fauore, piemio, vel reſpectu certarũ perſonarum principaliter introducta.

3 Priuilegia conceſſa militibus armate militie competunt illis qui in aſſumptione militie obſeruauerunt ea que no. gl. in l. pe. ff. ex quibus cau. maio.

4 Priuilegium conceſſum militibus armate militie non trahitur ad clericum qui in celeſti militia dicitur militare.

5 Priuilegia ſicut ⁊ quelibet alia diſpoſitio debẽt recipere interpretationem a iure communi.

6 Militare dicunt̃ doc. ⁊ aduocati inſtar militis armate militie.

7 Priuilegia conceſſa militibus extendunt̃ ad aduocatos, preterquam priuilegia conceſſa militibus propter preſumptam ignorantiam.

8 Priuilegium quod habet aduocatus in quaſi caſtrenſi peculio habet miles in caſtrenſi.

9 Miles armate militie torqueri non poteſt, ita nec aduocatus.

10 Doctor an ſit preferendus militi.

11 Extenſio de caſu expreſſo ad caſum non expreſſum fit etiam in exorbitantibus a iure communi.

12 Extenſio de ſimilibus ad ſimilia fit etiam in exorbitantibus qñ ſumus in fauorabilibus quibus iura fauent propter publicam vti. vel pietatem, vel aliam cauſam fauorabilem.

13 Alimenta ⁊ dotes equiparantur quo ad priuilegia.

14 Miles eſt preferendus doctori in actibus militaribus, ⁊ in doctoreis actibus preferendus eſt doctor.

15 Priuilegium conceſſum militibus armate militie extenditur ad milites celeſtis militie.

16 Diſpoſitiones hominis recipiunt interpretationẽ a iure cõi.

17 Priuilegium conceſſum militibus extenditur ad doctores, ⁊ aduocatos, qui actu ⁊ exercitio ſunt doctores, vel aduocati.

18 Priuilegiũ ꝯceſſuʒ militib⁹ extẽdit̃ ad milites celeſt. militie.

19 Priuilegiũ cõceſſum militib⁹ armate militie q̃ poſſint teſtari prout volunt, habet locum qñ ſunt in expeditione militie.

20 Priuilegia conceſſa militibus an vendicẽt ſibi locum in militibus noſtri temporis.

21 Milites non gaudent priuilegio militum, ſi vacant mercan-

a ¶ Teneat ingreſſus. dic qḋ obligatio ſ. ingrediẽtis religionẽ a princi. eſt pura, ſʒ reſoluenda i euẽtũ ꝯditionis ſi nõ placuerit vt colligit̃ ex ṽbo remeare in. c. i. de regula. in. vi. ⁊ in. c. ſup. e. tit. ibi ad priorem ſtatuʒ redire ⁊ in. c. ſignificatũ. ibi de religiõe receſſit, ex quibus colligitur qḋ obligatio iter ipſũ ⁊ monaſteriũ a principio eſt ꝯcta, ſed reſoluenda ſi non placuerit, hñ ergo dixit Bar. qḋ interim ingreſſus tʒ ⁊ ſi pfitebitur vel alia faciet de qb⁹ in. d. iurib⁹ oia p ipſm fcã cẽſebunt̃ facta tanq̃ a religioſo nec cenſeri dʒ tanq̃ laic⁹ vt hic dicit. d. Jaſ. ſʒ ex euẽtu eſt iudicandũ, ⁊ iſta ſunt ṽba pe. de anc. ꝯſ. lxix. lʒ vt ipſe refert alĩ qui cõſuluerũt q̃ cẽſend⁹ ſit laicus iterim p. d. c. ſi bñficiũ, tñ intelligit procedere qḋ erit, ſʒ cũ fili⁹ offertur religioni vel ab ea reuocat̃ an auia vel auus ꝯſerant̃ parẽtib⁹ ff. e. de ſe ꝯſil. c. i. xxij. tʒ q̃ nõ, ⁊ de p̃dicta q. vide Pe. de anc. in. d. c. in preſentia. verſ. vj. co. iiij.

b ¶ Gregorij. adde q̃. d. Car. i. c. duo pueri. de deſpõ. impu. dt q̃ tpe ſuo fuit repta mulier in agro bonõ q̃ filiũ peperit i nouẽnio, adeo malitia ſupplebat etatem ⁊ pubertas ante tps ſuperuenerat i puella, qḋ no. Ant. Fran.

thẽs ⁊ negotiationibus: quia non dicuntur militare.

22 Priuilegium ceſſat ceſſante cauſa priuilegij.

23 Miles ſi non ſit matriculatus vt ſunt milites noſtri temporis cenſetur, vt priuatus, ſeu tanquam paganus.

24 Milites hodierni tẽporis etiã vacãtes negotijs ⁊ mercãtijs, ⁊ non armis, gaudent priuilegio quod torqueri non poſſunt.

25 Milites hñt priuilegium vt non poſſint carcerari pro debito.

26 Priuilegium conceſſum militibus an extẽdat ad principes et dominos terrarum.

27 Uerba ſi ſine liberis deceſſerint adiecta in compendioſa non faciunt ſubſtitutionem fideicommiſſariam.

28 Pupillus põt ſuſcipere in etate pupillari filios legitimos et naturales, quo caſu poteſt matrimonium contrahere.

29 Actum qñ quis poteſt facere validum de iure cõi ⁊ ſpeciali, videtur in dubio ille actus valere iure communi.

30 Pñceps in dubio vr̃ velle vti iure cõi, nõ aũt ſuprema ptãte.

31 Papa non videtur facere velle cõtra ius cõmune, niſi apponat clauſulam non obſtante. l. ⁊c.

32 Clauſula non obſtante non poteſt vti inferior a principe.

33 Princeps preſumitur voluiſſe vti ſuprema poteſtate, vbicũque in actu ſuo incluſa eſt clauſula ex certa ſcientia.

34 Princeps preſumitur velle vti ſuprema poteſtate vbi alr̃ actus valere nõ poſſet, niſi vtere᷑ plenitudine poteſtatis, ⁊ princeps hoc ſciret.

35 Ius commune eſt potentius iure ſpeciali, vt hic patet.

36 Subſtitutionis directe ad aliã directã poteſt fieri digreſſio.

37 Subſtituere directo poſt pubertatem ⁊ aditam hereditatem non poteſt paganus.

38 Subſtitutus an ⁊ quando teneatur facere inuentarium.

39 Priuilegium militis debet interpretari ſine alia iactura.

40 Fructus extantes tempore mortis teſtõris debent ſpectare ad ſubſtitutum, directo, ſicut ſpectant ad fideicommiſſarium.

41 Legitima debet eſſe de ſubſtantia rerum principalium, ⁊ non ex fructibus.

42 Paganus dicitur qui non eſt miles, a pagos quod eſt villa.

43 Subſtitutio an interſit quod valeat potius iure directo quam iure fideicommiſſi.

44 Sepulchrorum iura tranſeunt in ſubſtitutum directo, nõ autem fideicommiſſarium.

45 Ius patronatus an tranſeat ad ſubſtitutũ, vel ad extraneum.

46 Sepulchrorum iura tranſeunt ad quẽcunque extraneum heredem, non autem in fideicommiſſarium.

47 Trebellianica nõ detrahitur per ſubſtitutum directo ſed per fideicommiſſarium ſic.

48 Legitima an poſſit detrahi de ſubſtitutiõe facta iure directo.

49 Miles in dubio videtur facere voluiſſe id qđ facere poterat de iure communi.

50 Exheredatus a milite hꝫ q̃relã inofficioſi teſtamẽti, ſicut aliꝰ.

51 Miles licet nõ poſſit p ſubſtitutionẽ fideicõmiſſariam filium in legitima grauare: tamen poteſt iure militari directo ei ſubſtituere, ⁊ ſic eum grauare.

52 Subſtitutio compenſa facta a milite per verba directa trahitur ad fideicommiſſum poſt pupil. etatem, quando mater filij inſtituti eſt in medio.

53 Subſtitutio facta per verbum cõmune trahitur ad fideicommiſſum, non fauore matris, ſed de iure communi.

54 Spã ia duo circa idẽ tolerant᷑, ſi vnus venit in ꝯſiaꝫ alterius.

55 Priuilegium debet reſtringi vt minus ledat ius cõe q̃ põt.

56 Miles ſi ſubſtitueret puberi matre exiſtẽte in medio, nõ valeret directo ne mr̃ priuaret᷑ ltia, ſed valeret iure fideicõmiſſi.

57 Subſtõ ꝯpẽdioſa facta milite per ṽbũ cõe trahit᷑ poſt pu. etatem ad fideicommiſſum, etiã ſi mater nõ ſit in medio: qꝛ miles preſumitur in dubio velle teſtm̃ ſuum valere iure communi.

58 Subſtitutio pupillaris tacit. an comprehendant᷑ in expreſſa vulgari, quando mater eſt in medio.

59 Subſtitutꝰ ex tacita pupillari ꝯprehẽſa in vulgari admittet᷑, ſi mortuo filio in pupil. etate poſt aditam p ipſum hereditateꝫ cui facta erat vulgaris expreſſa mater repudiet hr̃ditatẽ filij.

60 Subſtitutionia conditionem facit ceſſare ſola exiſtentia liberorum, licet repudiantium.

61 Subſtitutio pupillaris cõprehenſa in cõpendioſa eſt tacita.

62 Stat. q filie femine cogant᷑ ſeruare oĩa diſpoſita i teſtõ pr̃is operat᷑ q ex forma huius ſtatuti poteſt ſubſtitui filie femine directo poſt pubertatem in teſtõ pagani ſtãtibus maſculis.

63 Subſtõ pup. vel cõpẽdioſa reſtricta ad pup. etatẽ an dicat᷑ ſi qs teſtõr dixit ſi filꝰ meꝰ ĩpubes heres nõ erit, titꝰ hr̃s eſto.

64 Subſtõ cõpendioſa a pagano facta p ṽba directa lꝫ teneat infra pu. eta. vt pupillaris: tñ poſt pubertateꝫ in totũ expirat.

65 Uerbum ſuccedat non eſt verbum directum, ſed commune.

66 Diſtributiuum quandocunq̃ diſtribuit tempora.

67 Dictio q̃ñcũq̃ appoſita in teſtõ. vt ſi dixerit q̃ñcũq̃ filꝰ meꝰ ipſe deceſſerit ipſa q̃cunq̃ die hr̃s eſto, idẽ operat᷑ ac ſi gemi nata ſubſtõ facta fuiſſet p dicta ṽba ſi in pup. etate deceſſerit.

68 Dictio quiq̃ ⁊ quiſq̃ eſt collectiua proprie ſicut dictio oĩs.

69 Subſtitutio trahitur ad fideicommiſſum poſt pubertatẽ, vbi in teſtamento eſſet appoſita clauſula codicillaris.

70 Subſtõ cõpẽdioſa fcã a pagano per verba directa an valeat.

71 Subſtitutio cõpendioſa facta a pagano p verbum cõe, vt eſt ſubſtituo, nõ ſolũ poſt pupilla. etatẽ, ſꝫ etiã ante eſt fideicõm.

72 Diuerſo iure non debet vna res cenſeri.

73 Diſpoſitio teſtõris dubia non dꝫ interpretari cõtra matrem.

74 Pater pſumit᷑ cape ꝯſiliũ ⁊ puiſionẽ magis fauorabilẽ filio.

75 Diſpoſitio qñ dubitatur cui extremoꝝ debeat applicari, tunc in dubio debet applicari digniori.

76 Uerba relata ad perſonã vñr ſcdm qualitatẽ pſone ĩtelligi.

77 Subſtitutio predicta per exiſtentiam matris an interpretabitur fideicommiſſaria tempore pupillaris etatis.

78 Subſtitutio qñ fit per verba obliqua. vt ſi teſtator dixerit q̃cunq̃ filij mei deceſſerint ſine liberis, volo qđ bona mea dentur, ⁊ diſtribuant᷑ inter pauperes per fideicõmiſſarios meos, an hec ſubſtitutio erit pupillaris etatis.

79 Paria ſunt relinquere pauperibus, ⁊ relinquere exequutoribus contemplatione eorum.

80 Aſſignatio omnium bonorum alio non inſtituto facit eũ heredem vniuerſalem.

81 Exequutoribꝰ teſtãrijs mortuis ſuccedit ep̃us in eoꝝ officia.

82 Teſtator non habet inuitus heredem.

83 Teſtõr dixit volo q bona mea vendant᷑ ⁊ dent᷑ pauperibꝰ ꝑ per commiſſarios meos, an poſſunt vendi per executores.

84 Sta. q ſi quis rem furto ſubtraxerit, vel vulnerauerit aliquẽ de nocte puniatur tali pena, nam illa qualitas de nocte intelligitur repetita in reliquis.

85 Fideicõmiſſum vniuerſale etiam relictum ciuitati tranſit in ciuitatem ſine aliqua reſtitutione.

86 Ciuitas ⁊ eccleſia in multis equiparantur.

87 Uerbum relictum eſt aptum comprehendere relictum quomodocunq̃, ſcilicet directo, vel per fideicommiſſum.

88 Subſtitutio cõpendioſa facta in re certa p verba directa ciuilia, vt heres eſto, vel inſtituo, trahitur ad vniuerſa bona pupilli in pupil. etate decedentis.

89 Subſtõ cõpẽdioſa facta filio ĩpuberi p verbũ lego oĩa bona mea titio q̃ñcũq̃ filꝰ meꝰ deceſſerit, an dicat᷑ facta p ṽba directa adeo q valeat. ſ. pupi. eta. in re pupillaris ſubſtitutiõis.

90 Uerbum lego relatum ad vniuerſitatem vel quotam trahit᷑ ad inſtitutionem.

91 Uerbum ſuccedat impuberi adiectum a teſtatore an intelligatur reſtringere ſubſtitutionem ad pupillarem etatem.

92 Subſtitutio compendioſa an comprehendat vulgarem.

93 Subſtõ iſta. ſ. ſi filius meꝰ deceſſerit ſine filijs, vel eꝰ filij ſine filijs bona mea deueniant in titiũ, an iſta ſubſtõ in filijs filioꝝ valeat iure fideicommiſſi, eis decedentibus ſine liberis.

94 Subſtitutio cõpendioſa qñ ſit, ſi in ea apponitur duplex verbum vnum cõe, ⁊ aliud directum: vt quia dicat q̃ñcunq̃ filius meus deceſſerit ſempronium ſubſtituo, ⁊ inſtituo, ſeu heredẽ facio, an tunc intelligatur facta per verba directa, ⁊ ſic ſit directa. ſ. tempora pupillaris etatis.

95 Clauſula vulgariter pupillariter ⁊ per fideicommiſſum quid operatur habetur hic.

96 Uerba directa que dicant᷑, ⁊ que communia, ⁊ que obliqua.

Centurio. Ad huius. l. ⁊ eius materie euidentiã premitte q̃ dicta fuerunt breuiter poſt gl. in rub. ð. e. Diuidit᷑ aũt hec lex in duas partes, primo thema. ⁊ q. tacite reſultãte ponit. Scđo ſoluit, ſcđo ibi inter ⁊c. q ſubdiuidit᷑ in duas, primo loquitur de filijs in pupi. etate decedẽtibꝰ. Scđo de decedentibꝰ poſt, ſcđa ibi poſt eã ⁊c. † Et. h. d. ſubſtitutio compendioſa

1 filio impuberi a milite facta p verba directa vꝫ iure directe pupillaris cõi iure. ſ. pup. etatẽ. ⁊ ad omnia patria, ⁊ impuberis bona trahit᷑ poſt vero ex priuile. militis ex priuilegio iure directo vꝫ vt militaris, ⁊ ad bona teſtatoris tñ cũ fructibus in hereditate inuentis trahitur. ¶ In tex. ibi centurio. q̃ iſte dicat᷑ habes ĩ gl. i. ¶ Circa hoc tñ ꝯtingit dubitari an litera iſta cõprehẽdat militẽ puta doc. vel aduocatũ in terminis ha

2 ius. l. hoc reputo nouũ. † Et vr̃ primo negatiue rñdendum: q iura a cõibus regulis exorbitantia non debent extendi ad alias perſonas ſi ſint fauore premio vel reſpectu certarũ perſonarũ principaliter introducta. l. i. ff. de conſti. prin. l. ñ. in fin. C. de legi. ⁊ c. cõſtitutus. de cõceſ. p̄bẽ. c. ſanc. de priui. ſed priuilegia cõceſſa pſonis militũ armatemilitie ſunt ꝯ regulas iuris cõis cũ priuilegiũ dicat᷑ priuãs legẽ. l. i. C. de thean. l. a. i. de manu.

c. priuilegia

c.priuilegia.iii.di.no.gl.in.l. q fauore in fi.C.de le.l. in nulla.in
3 fi.ff.de leg. ¶ †Scḋo nã priuilegia conceſſa militibus armate
militie cõpetũt illis qui in aſſumptione militie obſeruauerunt
ea que no.gl.in.l.pe.ff.ex qui.cau.ma.vbi gl.dicit q tales mili-
tes illa ſeruãtes ſunt illi qui habent priuilegia militũ.⁊ ſic in-
nuit gl.q alii nõ ſm Bal.ibi addo gl.expreſſius dicentẽ hic in
4 auť.de mã.prin.§.fi.in ver.ſi quidẽ. ¶ †Tertio pro hoc videť
deciſio Cy.Bar.⁊ Sal.in.l.i.C.de iu.⁊ fac.ign.vbi dñt q pri-
uilegiũ illius.l.ↄceſſum militibus armate militie nõ trahiť ad
clericũ qui in celeſti militia dr militare.c.i.de cle.egro.i.q.in.c.
ſoluat or alle.in ar.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſol.ma.⁊.§.ſed q princi
pi mſri.de iu.na.gen.⁊ ci. ¶ Quarto gl.l.alio mõ appellat do
ctorẽ ⁊ aduocatum ⁊ alio militẽ,ergo ſunt diuerſa.l.ſi idẽ.C.de
codi.⁊ diuerſi ſunt tractatus vt patet in diuerſis ti.vt in tit.de
5 aduo.di.iu.⁊ in ti.ff.⁊.C.de re mi. ¶ †Quinto nã priui.ſicut,
⁊ quelibet alia diſpõ debẽt recipere interpretationẽ a cõi vſu lo
quendi.l.liberorũ.§.q tñ caſſius.de le.iii.l.ſciendũ.§.illud.ff.de
edil.edi.l.labeo.ſ.de ſup.le.c.ex literis.de ſpon.ſed de cõi vſu lo-
quẽdi ſub appellatione militis non cõprehendiť doc.ergo ⁊c.
¶ Ultimo pro hoc facit.l.fi.C.de interd.ma.vbi lex exorbitãs
loquens in tutore nõ extẽdiť ex identitate rõnis ad pro tutorẽ
qui cũ tutore ſimilitudinẽ habere videť maxime quo ad termi
nos illius.l.facit.l.minus.ſ.de ver.ſig.⁊.l.cui eorũ.in verbo vbi
6 pomponius ibi cũ quib⁹ ⁊c.ff.de poſt. ¶ †In ↄtrariũ facit pri-
a mo q doc.⁊ aduocatus militare dñr ad inſtar militie armate
militie.l.aduocati.C.de aduo.di.iu. ¶ Secũdo videť expreſſe
gl.in.l.miles.in prin.ſ.de re iu.volens priuilegiũ illius.l.cõceſ-
ſum militi armate militie trahi ad aduocatũ cũ qua trãſit ibi
Dy.Ja.de are.Bar.Ang.⁊ cõiter Mod. plus ſubdũt glo.⁊
doc.ibi q etiã trahiť ad militẽ celeſtis militie. ¶ Ex qua gl.in
ferebat Ricar.malũ.Bar.⁊ Ang.in.d.l.miles.⁊ hoſt.in ſum.
de deci.§.⁊ cui.⁊ Jo.an.in.c.de his.de ſepul.⁊ Ro.i.l.aff.ctio
nis.ſ.de do.⁊ Bar.in.l.mulierẽ.ſ.de his qui.vt indi.⁊ in.l.mi-
les.§.mulier.de teſt.mili.⁊ car.in.d.c.i.de cle.egro.⁊ Jo.an.in
regula ſine culpa in mercu.qð iura contra ius cõmune prohibẽ
tia militem donare concubine vel fornicatrici extẽdunť ad ad
b uocatũ^b de quo etiam habeť in.c.odoardus.^c de ſo. ¶ Tertio
c eſt gl.in.l.i.in ver.eſt ⁊ aliis in ver.ceperit.ſ.ſi qs a pa.fue.ma.
volens q priuilegiũ ↄceſſum militibus armate militie vt eorũ
teſtamenta rõne preteritionis cõtratabulari nõ poſſint cõpre-
hendũt militem inermis militie.puta aduocatũ vel docto.ſm
7 Bar.ibi. ¶ †Quarto hic videť velle Cy.⁊ Saly.in.l.i.in.v.
q.C.de iu.⁊ fac.igno.dicentes q priuilegia conceſſa militibus
extendunť ad aduocatos preterq̃ priuilegia conceſſa militi-
bus propter preſumptam iuris ignorantiam.ar.l.ii.§.ſeruius
8 aũt ſulpitius.ff.de ori.iur. ¶ †Quinto q illud priuilegiũ ha-
bet aduocatus in quaſi caſtrenſi peculio q habet miles in ca-
ſtrenſi.l.fi.C.de inoffi.teſta.l.fori.C.de aduo.di.iu.⁊ q ibi glo.
9 Cy.⁊ Bar.Ang.⁊ aliĩ. ¶ †Sexto nam ſicut milites armate
militie torqueri nõ pñt.l.deſertores.§.i.ſ.de re mili.l.miĩ.C.de
d queſtio.ita eadẽ rõne fieri debet extẽſio ad aduocatũ^d ſm Cy.
no.in.d.l.milites.⁊ habeť in quodam trac.de qõ.qui attribuiť
Bar.per.l.aduocati.allegatã,facit q no.Bar.in.l.i.C.de ad-
uo.di.iu. ¶ Septimo q vtilitas publica eſt cauſa priuilegiorũ
militũ.l.i.⁊.l.milites.C.de teſt.mil.l.fi.C.de teſta.mil.iuncta.l.
miles.C.loca.ſed verſať ſimiliter publica vtilitas circa exerci-
tiũ doc.⁊ aduocatorũ vt no.gl.l.i.C.de ſta.li.vrbis ro.ad fi.⁊
no.Dy.bar.⁊ aliĩ in.l.i.ad fi.ff.ſo.ma.⁊ ẽ pulcher tex.in.d.l.ad
10 uocati.igiť ⁊c. ¶ †Octauo pro hoc facit q doctor videť nedũ
equalis militi,ſed videť etiã preferendus vt no.Bald.in proe.
ffonũ in vii.q.vbi querit quis debeat preferri,⁊ magis honora
ri,⁊ rñdet doctorem preferendũ ſi ſit excellẽtia dotatus.⁊ ma
gis eſt honorandus qui ſua virtute poſſet.alle.l.ſicut in bello.⁊
ibi no.gl.ſ.de capti.doctoreſli aũt ſcõm eũ non ſunt preponen-
di:q parũ meruerit,vnde dicit quod bononienſes faciũt egre
gios doc.precedere milites quoſcũq; propter eorũ virtutem qr
ſunt valde diſciplinati merito ſunt honoribus extollendi.l.ſed
⁊ reprobari.§.i.verſi.valde tamen diſciplinati.ff.de excu.tu.⁊
hic ſequiť Pet.de anc.in repe.in.d.l.aduocati vnde Ro.in.d.
l.ſi cum dies.per illũ text.in verſi.quid tamen ſi in eo loco.ff.de
arbit.per.d.§.valde tamen diſciplinati.dicit quod licet refor-
matores ſtudiĩ non poſſint ex forma ſtatuti impune conduce-
re ad legendũ de mane aliquem forenſem tamen fallit in con-
ducentibus doctorem valde excellentem. ¶ Circa hoc etiam
dicit Bal.in.l.quod conſtitutũ.ſ.de teſta.mi.no.ex glo.ibi ſa-
pientem puta doctorem militi preferri.Dicit etiã Ang.in.l.i.
ſ.de teſta.mili.qð milites qui ad lat⁹ principis militãt putãt
doct.preferendos quia per imperatorem commilitones appel
lantur vt ibi in text.niſi docto.eſſent ad latus principis ⁊ in
ei⁹ dyademate deſcripti:quia imperator eos patres appellat

a ¶ In contrarium.vide Jaſ.hic in.ii.col.⁊ Alex.l.qui idem tenet in.l.hoc in fi.C.
de in.teſta.quando ſe remittit ad no.per eum hic,⁊ dixi plene in tracta.meo de pre-
ſtan.doc.in.vii.lib.de priuilegiis docto.in.xxxiii.priuile. Thomas Diplo.
b ¶ Ad aduocatum.an donatio facta p militẽ cõcubine valeat Bal.cõſi.cccxxvii.iii.
lib.tenet qð valeat,q nõ gaudeant priui.antiquorũ Pet.de anc.cõſi.cclvii.ſȝ q nõ
vȝ dona.facta per clerı.cõcubine inſtãr mili. dõa.niſi pp benemerita, et an milites nrĩ temporis gaudeãt priui.militũ vide per aret.cõſ.xii.per ro.cõſi.ccccvi.

11 l.i.in princ.cum gl.C.de cadu.tol. ¶ †Nono q etiã in exorbi-
tantibus a iure cõi fit extenſio de caſu expreſſo ad caſum nõ ex
preſſum qui inſpecta lata ſignificatione vocabuli ſub caſu expſ
ſo comprehendi põt.l.ſenatuſconſultũ de ritu nup.l.filium ha-
beo.ff.ad mace.l.ſi filius.C.e.ti.iuncta.l.q ſi nepotes.ff.de teſt.
tut.⁊.l.iuſta.ſ.de ver.ſig.⁊ qð no.Bar.in.d.l.liberorũ.vbi prin
cipaliter eſt videndũ eo.ti.per Cy.in.l.i.C.que ſit long.cõſue.ſȝ
ſaltem ſublata ſignificatione huius dictionis milites compre-
12 hendiť doctor vel aduocatus.d.l.aduocati.ergo ⁊c. ¶ †Deci
mo qui aq̃ ſumus in fauorabilibus quibus iura fauẽt pp pu
blicam vtili.vel pietatem vel aliam cãm fauorabilẽ etiã in exor
bitantibus a iure cõi fit extẽſio de ſimilibus ad ſimilia vt not.
glo.in.l.illud.in verbo alia cauſa.⁊ in.l.fi.in ver.captiuorũ.C.de
ſac.ſan.eccl.⁊ in.l.que pp neceſſitatem.ſ.de reg.iur.⁊ in.l.ſi cõ-
ſtante.in ver.mariti.⁊ ibi plene per Bar.in.ix.q.prime ptis.ff.
ſol.ma.⁊ glo.in.l.ſi is primo.in ver.vt natus.ff.de libe.⁊ poſth.
inducendo eam ſubtiliter vt ibi per Ang.in.l.ii.§.exercitium.
inducendo vt ibi p Bar.ff.de his qui no.infa.⁊ ideo videmus
qð ea que introducta ſunt cõtra ius cõe in libertatibus exten-
duntur ad pias cauſas per predicta ſm Bar.no in.l.ſi vnus.
C.de teſta.⁊ in.l.proxime in fi.de his que in teſta.delen.⁊ in.l.ci
tio vſusfructus.§.i.de cõdi.⁊ demon.⁊ Bal.in.l.ii.C.de fidei-
cõ.li.et in.l.ſi iure.C.de ma.teſt.⁊ in.l.i.§.fi.C.de co.ſer.ma.per
31 illũ tex.in verbo rõnem pietatis. ¶ †Et ſimiliter dicimus qð
iura exorbitantia loquentia in alimẽtis trahuntur ad dotes,⁊
ecõtra ſm Bar.in.l.ii.certis annis.in prin.C.de pac.in.l.cũ de
in rem verſo.C.de vſur.et in ſua diſput.incipi.quedam mulier
habens magnũ patrimonium. ¶ Et pro hoc ẽt facit q vbi a
l.duo equiparantur ſtatuta in vno extendũtur ad reliquũ etiã
in exorbitantibus a iure cõi vt ẽ gl.elegans iuncto tex.in.l.ii.C.
de cur.fur.que voluit qð omnia priui.cõceſſa minoribus exten
dãtur ad furioſos minoribus equiparatos q̃ gl.vt ſingularẽ
vbiq; cõmendat Bal.et eam ſequitur in.c.i.de bñfi.fra.et in.l.
qui vir.ff.de reb.eo.et in.l.fi.in prin.C.in qui.cau.in int.reſti.nõ
eſt neceſ.et in.l.infantis.in.ii.q.C.qui admi.et Imo.in.l.impe-
ratores.ſ.de reiud.ad idem eſt glo.in.c.ſi quis poſt q̃.§.fin.de
elec.in vi.et facit q no.glo.in.l.ſi quis ſeruo.C.de fur.et in.l.qð
vero.ff.de leg. ¶ Et q doctor preferendus ſit probať vltra rõ
nes alle.per doc.in.d.l.ocis.nam exceptis equitibus romanis
dignitatem habere nõ dñr.l.i.cũ gl.C.de eques.digni.⁊ ibi etiã
no.in rn.et probať in.l.iii.C.de digni.lib.xii.et in.l.fi.in prin.C.
qui mil.nõ po.eo.lib.et no.Bar.in.l.ex eo.in prin.ſ.de teſt.mi.
et in repe.l.i.in.xv.col.C.de digni.lib.xii.ſi ſua fuit illa repe.do-
ctor vero dr in dignitate cõſtitutus.c.q̃to de mag.no. Bar.in
phe.C.et in.l.fi.C.de iude.et in.l.omnes.C.de decu.lib.xii.et in
l.generalis.in fi.ſ.de decu.et in.d.l.ex eo et pulchre,et late p.d.
Abb.in.c.propoſuiſti.ad fi.de proba. ¶ Quinimo doctor di-
citur eſſe perſona illuſtris ſecundũ Bald.in prohe ffonũ non
mirum ergo ſi doctor tanq̃ dignior preferendus eſt iuxta.l.i.⁊
ii.cum ſi.ſ.de alb.ſcri. ¶ Et licet Bal.in.ii.cõſti.C.in princi.di
cat qð ex ordine illius litere arma preferuntur legibus,tamen
Pau.de caſt.ibi dicit hoc procedere rebus paribus ibi exiſtẽ
tibus.ſecus ſi doctor eſſet valde antiquus ⁊ doctus miles eſt,
14 nihil tamen alleg. ¶ †Puto q in actibus militaribus^e eſſet
e pferẽdus miles in doctoris actib⁹ anteponẽd⁹ eſſet doctor,⁊

c ¶ .c.odoardus ⁊ qð doc.nõ poteſt donare concubine vide per alex.in.l.miles.ſ.de re iud.⁊ in.l.i.C.de dign.lib.x.in addi.bart.car.⁊ alex.in ru.extra de do inter vi.⁊ vxo.in vlt.col.d.Bal.de bertoli.in.d.l.miles.in vi.col.Jo.de ana.in rub.extra de magi.i.pe.col.⁊ plenius dixi in.d.vii.li.de priui.doc.in xxv.priui.⁊ ibi poſui an poſſit donare cũ mort.et quid ſi interueniſſet iuramẽtũ,⁊ habeat locum in clericis ⁊ principibus ciuitatum ibi videas pleniſſime. Thomas.

d ¶ Aduocatũ nec vȝ conſuetudo cõtraria.vt tenet ro.ſingu.ſuis fo.xx.⁊ qð doctor torqueri nõ poſſit ſicut nec miles tenet Fulg.cõſi.cxiii.

e ¶ Vide per do.Franc.bruni i ſuo trac.de indi.et tortura in.viii.in verſ.quid autẽ de doctoribus,⁊ Jaſ.in.l.i.C.de iu.et fac.ign.et guil.de ſuza.in ſuo trac.maleficiorum in pe.col.in v.quid de iudicibus ſiue aduocatis vbi etiam dicit qð de cõſuetud.ſeruatur
contrarium,⁊ vide do.Anto.de canario in ſuo trac.de queſtion.et tormentis in.iii.
mẽbro princ.in.ii.col.Jo.de ana.in rub.extra de magi.in.iii.col.et vide Bar.in.l.mi-
les.C.de queſti.vbi voluit qð etiam precedentibus indiciis non poſſit torqueri,⁊ vide
Bar.in.l.omnes iudices.C.de decur.lib.x.qð nõ vȝ conſuetudo ſiue ſtatutum in con
trarium,et ſequitur Jaſ.in.d.l.i.C.de iur.et fac.igno.et in.l.de quibus.in.xxiii.col.
ff.de leg.⁊ Ludo.roma.in ſingula.cccxciiii.incip.milites limita in crimine leſe mate.
per tex.in.l.ſi quis.et.l.nullus.C.ad.l.Juli.maie.et vide Angel.de are.in ſuo tracta.
maleficiorum in verſicu.tu hai tradito la tua patria in princip.et vide do.Anto.in
dicto tracta.in quarto membro princi.vbi ponit multas limitationes. Tho.dip.
¶ Militaribus Alexan.hic ſequitur Feli.in rub.extra de maio.et obe.in.ii.colũ.et
Lu.bolognitus in quibuſdam addi.ſuis factis in.q.do.ſignoroli de homo.et inq̃ tũ
Alexan.in primo capite dicit qð in actibus militaribus precedit miles in actibus do
ctoris precedit doctor in actu vero cõi ⁊ differẽti pcedit doctor in litẽ p.d.l.in ciuilib⁹.
Adde q ita p illũ tex.diſputãdo terminauit.d.ſigno.pdict⁹ put refert mar.de laud
in.tract.de dignitatibus in cõcluſione.xvi.et Feli.in.d.rub.in.ii.col.in fi.Jo.de plat.
et Ang.de are.in.§.fi.inſti.de teſt.mil.facit qð dicit ariſtoteles,⁊ ſubtili⁹ explicat in
ſuis pdictis,ſȝ qd ſi eſt doctor ſimplex et miles ſimplex ceteris paribus qs dȝ pferri
alex.nõ decidit vt ex verbis ſuis apparet niſi in illis qui ſtant ad latus principis ang.

de are.in.d.§.fi.l.ſi.
poſt Io. de place.
tz qd doc.dz ꝓcede
re idē tz ang.ḋ are.
in pe.inſti.in pn.in
j.col.i fi.ꝛ vide taſ.
in.l.pe.in prin.C.ḋ
pac.ꝛ abb.ꝛdoc.in
c.quāto de magi.ꝛ
pe.de anch.in ſuis
reportatis in.l.ad-
uo.C. de aduo.di.
iu.ꝛ and.ſic.in.c.ex
trāſmiſſa in.iij.col.
extra de foro cōpe.
ego plene ſcripſi i
tra. meo de preſtā.
doc.in.viij.li. de ꝓ-
latione doc.in.i.q.
vbi p.xx. car. exa-
mini aui hūc articu
lū an miles dz ꝓce-
dere doctorem.T.

a ¶ In.d.l.milites.
de Iaſ.hic dicit qd
opi.ro.vſ ſibi de iu
re verior vt hic per
eum.

b ¶ Carceran.adde
Matheſi.no.ſuis
ſo.xxv.a. Fran.de
are.conſi.xcv.

c ¶ Old.adde oan.
de ca.cōſi.cxxv.
Io.de ana.conſi.
lxxxi.per alex.cōſi.
clvij.ij.lib. an talis
donatio dicaſ me
ra facta ex quo eſt
facta dño.ꝛ inqui
tur.d. Iaſ.extēdit
diſpōnē hui⁹.l. ad
cardi. adde ꝙ hoc
voluit ro.conſi.vlt.
ꝙ Car.tenēt vicea
apoſtolorū.ꝛ cōſil.
cccitet. ꝙ Cardi.
gaudēt prorogatiua
ſenatorū exiſtentiū
penes culmē impe
riale.ꝛc.d.Iaſ.ex-
tendit hāc.l. ad pa
ganū teſt antez ad
ptas cāo vt poſſit
directo ſubſtituere
poſt aditā all.abb.
cōſi.mih.xxxij.ij.li.
ꝛbar.l.i.l.i.C.de ſac.
ſan.eccl.dicit tñ qd
bal.in locis hic per
eū alle.tz ꝯtrā.attñ
de iure veriorez qd
prima ꝯ ꝙ facil tz
patri inter filios ſit
remiſſa ciuilis ſolē
nitas in teſtādo tñ
nō pōt filio ſubſti-
tuere directo poſt
aditā.l. in pup.ꝛ.l.
verbis ciuilibus,
ſed tu dic hic non a
obſtare:quia non

hoc videſ ꝓbare tex.no.in.l.ciuilibus.C.de offi.vi.in ꝓmiſcuis
actibus procedit dicta doc.de quibus.ḋ.vt.ſ.primo preferanſ
doc.ad latus principis militantes,ꝛ deſcripti in eius dyade-
mate.Scđo milites qui ad latus principis militant vel q ſunt
equites romani.Tertio doc.excellentes q nō ſunt ad latus nec
in corona principis.deſcripti.Quarto ſimplic s milites.quin
to doctorelli,addo tñ ſi qs eſſet miles ꝛ doctor preferēdus eſſet
ſimplici militi vt in ſimili no.dicit Bal.in.l.ſz ꝛ milites.in pn.
ḋ.de exc.tu.vbi per illū tex.volētē ꝙ duo vincula vnū iuris ſpe
cialis,alterū iuris cōis fortiora ſunt vno tantū voluit ꝙ comes
ꝛ baro dz preferri comiti tñ vel baroni tantū. ¶ Non ob.pri-
mū ar.adductū.ḋ.pro prima opi.q2 rñdeo verū eſſe non debere
fieri extenſionē niſi ad perſonas que ſubiata ſignificatione cō-
prehēduntſ ſub caſu expreſſo ꝑut in caſu noſtro.Uel niſi eſſem⁹
in fauorabilib⁹ in quib⁹ iura fauēt ꝓpter publicā vtilitatē vel
aliā fauorabilē cām vel niſi eſſemus in equiparatis a iure cōi,
vt in caſu noſtro per.d.l.aduocati.prit hec fuerūt oſtenſa in.ix.
ꝛ vlti.arti.ſecūde partis. ¶ Et eo.mō rñde ad ſcđm ꝛ quartū
arg. ¶ Preterea gl.in.l.pe.C.ex qui.cau.ma.dz intelligi quod
milites ſeruātes ſtatuta vel aliter no.ibi vel alia ſimilia habēt
15 priuilegia vt in ſeq.dubitatione oſtēdeſ. ¶ † Non ob.tertium
ar.q2 rñdeo ꝙ imo cōiter teneſ ꝯtrū.ſ.ꝙ priuil. conceſſum mili
tibus armate militie extendaſ ad militē celeſtis militie vt no.
gl.ꝛ cōiter oēs in.d.l.miles.in prin.ſ.de re iu.ꝛ Bar.in.l.miles
§.mulier.ſ.de te.mi.ꝛ in.l.affectionis.ſ.de do.ꝛ in.l.ij.C.de do.
inter vi.ꝛ.l.mulier.ſ.de his qui.vt indi.poſt richar.mal.ꝛ Pe.
de anc.ꝛ Imo.in.c.odoardus.de ſo.ꝛ Imo.in.d.§.de virovbi
voluit ꝙ etiā oīa iura exorbitātia loquētia in vno trahanſ ad
reliquū facit.l.ſac.ſan.C.de epi. ꝛ cle.vbi miles celeſtis militie
hz priuil.in peculio caſtrenſi ſicut ꝛ alius miles pro quo faciūt
oīa ar.alle.ḋ.in ſcđa parte.vel ſm Sal.in.l.j.C. de iu.ꝛ fac.ign.
verū eſt ꝙ priuil.de quo in.d.l.ſ.cōceſſum militibus ꝓpter pre-
ſumptā in eis iuris ignorātiam vt in auſ.qui.mo.na.effi. legi.
§.quiſqꝫ.ꝛ in.l.fi.in prin.C.de iu.deli.nō extendaſ ad militem
celeſtis militie:q2 nō excuſaſ a iuris ignoratia.l.repetita.cū gl.
in verbo peritos.C.de epiſc.ꝛ cle.ꝛ ita loquiſ Cy.vel aliter ſm
Imo.in.d.§.de viro clerici nō habēt priuilegiū de quo in.d.l.i.q2
de iure cano.eſt prouiſum ꝯtrū.c.inter monaſteriū.ꝛ.c.ſuborta.
16 de re iudi. ¶ † Ad quintū arg.rñde ꝙ diſpoſitiones hominis
recipiū: interpretationē a iure cōi ita loquunſ ꝯtra. Sed.ll.iu-
riſperitorū.de quarū.ll.priuilegiis tractamus talē īterpretatio-
nē nō recipiūt.l.ita vulneratus.circa prin.ḋ.ad.l.aquil.quā ad
hoc alle.d. Ant.in proe.decreta.facit.l.itē pretor.in verbo incō
ſuetudine,ꝛ in verbo alluſione.ſ.de ſuis ꝛ legi.ꝛ.l. ſi dictū.ibi
non tñ vt vulgus opinaſ.ḋ.de euic.ꝛ dicaſ plenius in rub.ſ.de
ope.no.nū. ¶ Ultimo nō ob.l.fi.C.de interdi.ma.q2 ibi nō eſt
eadem ratio in ꝓcuratore q eſt in tutore q2 nō tam large pōt pre
iudicare procurator pupillo.l.ij.de eo q ꝓ tuto. ꝛ latius declarat
17 Cy.in.d.l.fi. † Et ſic remanet cōcluſio ꝙ iſta.l.ꝛ ſimiles habet
locū in aduocato ꝛ doctore.Quā cōcluſionē reſtringo ad eos
que actu,ꝛ exercitio ſunt doc.vel aduocati,ſecus ſi ſolo noīe,et
nū ꝙ actu ſint doc.per.l.qui ſub pretextu.ꝛ ibi Bar.C.de ſac,
ſan.ec.ꝛ in.l.ſi duas.§.i.ḋ.de exc.tu.ꝛ in.l.i.C. de colle.li.xi. ꝛ.l.
ſemper.§.diuus quoqꝫ pius.ſ.de iur.immu.ꝛ expreſſe no.bar.
18 in.l.medicos.C.de pfeſ.ꝛ medi. ¶ † Ex predictis etiā infero
aliā cōcluſionē notabilē vez ꝙ priui.huius.l.ꝛ ſimiliū locū ha
bebit etiā in milite celeſtis militie per ea que dixi.ḋ.maxime in
19 rñſione ad argumēta prime partis. ¶ † Non omitto ꝙ ro.in
l.qui ꝑ.ꝛ alias quibuſdā lec.vt in.l.in teſtō.C. de teſt.mi. dicit
per.d.l.qui ꝑ.ꝙ ratio quare militib⁹ eſt remiſſa ſolēnitas iur.
cōis in teſtando fuit rōne ſimplicitatis ꝛ ignorātie iur.cōis in
teſtando.ꝑ iuſte ꝓtēdere pōt miles.d.l.fi. circa pn.C. de iur.
d.lib.ꝛ ideo infert id ſe ꝙ lz doc.ꝛ aduocati militare dicantur
tñ non poterunt teſtari ſine iuris ſolēnitate:q2 in eis nō tolle-
raſ iuris ignorantia.l.ij.§.ſeruius aūt ſulpitius.ſ.de origi. iur.
Sed rñde ꝙ priuilegiū militū vt poſſint teſtari quō velint ſolū
donec ſunt in caſtris cōcediſ rōne ſimplicitatis, ꝛ preſumpte
ignorātie.ideo nō cōcediſ doctori vel militi celeſtis militie.vt
per Bar.ꝛ doc.in.d.l.i.C.de iur.ꝛ fac.ign.Sed ſi indiſtincte ve
ra eſſet illa ratio ꝓſumpte imperitie ſequereſ ꝙ priui.militū ar-
mate militie nullo caſu extēderenſ ad milites celeſtis militie:
q2 iuris ignorātia nō excuſanſ per.d.l.repetita.cū gl.in ver.pe-
ritos cū cōcor.ꝙ eſſet ꝯ illud ꝙ ꝓxime fuit cōcluſum. ¶ Pre-
terea lz miles ignoret virtutē verborū directorū obliquorū vel
cōiunctū ſi ſubſtituat per ꝟba directa ꝙ valeat ſubſtitutio iu-
re directo poſt pubertatē,ꝛ aditā hereditatē eſt cōceſſum rōne
militie non obſt ꝓpter imperitiā vt hic cū nulla cadere videaſ
ignorātia iuris qñ magis cōuenuit verba directa ſubſtituere
valenti iure directo ꝙ ad obliqua vel cōia, bene facit qd dixit
20 Cy.in.d.l.milites.ᵃ ¶ † Secūdo iuxta expoſitionē huius lite-
re eſt videndū an.l.noſtra ꝛ ſimiles de militibus tractātes ven
dicent ſibi locū in militib⁹ noſtri tꝑis,ꝛ q2 paſſus iſte in varis
locis eſt a pluribus traditus omiſſa argumentorū copia q de
facili colligi poſſent ex no.per doc.in locis ꝓxime alle. cōcludo
breuiter ꝙ nō:q2 videmus ꝙ iura de militibus loquētia nō vē
dicant ſibi locū in veteranis qui rei militari nō miniſtrūt.l.ad ve
teranū.ſ.ad.l.fal.l.filiuſfa.§.veterani.cū ſeq.ḋ.de pro ꝟ.l.idē eſt
la.ij.in.§.fi.cū ſeq.ſ.de teſt.mil.preterꝙ quo ad quedā enume-
21 rata in.l.i.ꝛ quaſi per totū.ſ.de priui.ve. ¶ † Scđo q2 ſi milites
noſtri tꝑis vacant negotiationibus ꝛ mercātiis nō propterea
dñr militare.l.ij.C.de neg.ne.mi.li.xii. Faciūt que habenſ in.l.
pe.ḋ.ex qui.cau.ma.ꝛ inſti.de teſt.mil.in prin.ꝛ in auſ. de mā.
prin.§.fi.vbi aperte gl.voluit ꝙ milites illa de quib⁹ ibi nō ob-
ſeruātes priui.nō gaudēt ergo cū milites noſtri tꝑis illa nō ob
ſeruēt nō debēt haberi p o militibus.l.ſi qs.C.de fab.li.xi.l. no
minationes.C.de ap ¶ Quarto q2 dato ꝙ in aſſumptiōe mi
litie ſolēnia interueniſſent tñ ſi rei militari operā nō dant priui.
militū carere debēt.d.l.q ſub pretextu cū concor.ḋ. alle.ꝛ.l.fi.C.
22 de teſt.mi. ¶ † Quinto q2 ceſſante cauſa priui.ceſſare dz priui.
l.etio ſcio.§.vſuras.de le.ij.l.generaliter.C.de epi.ꝛ cle.c.cū ceſſan
te.de ap.ſed quare aliqs ſtatutū fuit ſpāle in milite fuit vt ar-
mis,ꝛ reipu.intēti eſſent.l.militē.C.de ꝑcu.l.i.C.de te.mi.l.mi
23 lites.cū fi.C.loca. ¶ † Ultimo q2 ſi miles matriculatus non eſt
quales ſunt milites hodierni tꝑis cenſeſ vt priuatus ſeu tanꝙ
paganus.ita dicit gl.in.l.eos.C.de offi.ma.mi.ꝙ non reputat
Bal.in.l.nō ignorat in.vij.co.C.qui accu.nō poſ.ꝛ in.l.ſcrinea
rios.C.de te.mil.ꝛ in.l.petitione.C.de aduo.diuer.iudi.facit.l.
ex eo ꝛ ibi bar.ſ.de teſt.mil.l.matriculā.C.de agē. in re.li.xij.ꝛ
ibi Bar.in fi.Et in hāc ſententiam cōcor.ſpe.ꝛ Io.an.in ti.de
ꝑcu.§.i.ver.itē ꝙ eſt miles.ꝛ in tit.de ſecu.§.j.ver.itē excipitur
ꝙ eſt miles.ꝛ hoſti.ꝛ Io.an.in.c.cū deſideres.de ſen.exc.ꝛ Ia.
de ra.Cy.Bar.bal.ꝛ ſal.in.l.j.C.de iur.ꝛ fac.ign.ꝛ Ia.de bel.
in.d.§.fi.in auſ.de mā.prin.guil.de cu.ꝛ bal.in.l.mili.ḋ.ex qui.
cau.ma.ꝛ Io.an.ꝛ alij poſt eū in.c.in noſtra.de ꝑc.ꝛ Guil.de
cu.Bar.bal.ꝛ ang.in.d.l.filiuſfa.§.veterani.ꝛ bar.in.l. militē.
C.de ꝑcu.ꝛ in.l.fi.C.de iur.om.iu.ꝛ in tractatu de qō.ad fi.et
Bal.in.l.in teſtō.la.j.in fi.C.de teſt.mil.ꝛ ang.in.l.i.ſ. de teſt.
mi.ꝛ ſaly.in.l.nō ꝓhibenſ.C.qui accuſa.non poſ.ꝛ bal.in.l.i.in
fi.C.qui bo.ced.poſ.ꝛ Bar.in.l.milites.C.de qō.ꝛ Io.fab.inſti.
de te.mil.i.ꝛ.d.Ant.ꝛ Imo.in.c. Ray.in materia reciproce de
teſt.Pau.de ca.in.l.lz.C.de pac.ꝛ canon.in.d.c.cū deſideres.
¶ Hoc tñ fallit niſi ſubeſſet ratio,ꝛ cā ꝓpter ꝙ a iure fuiſſet cō
ceſſum aliqd priuilegiū militibus,vnde ſi quiſpiā ex militibus
noſtri tꝑis vacaret armis,ꝛ paratus eſſet ad defenſionē reipu.
ciuitatis aut regis domini ſui prout ſunt in apulia gauderent
priuilegiis militaribus vt eſt bonū arg.in.l.j.ſ.de bo.poſ.ex teſ-
ta.mili.ꝛ in.d.l.fi.ſ.de teſta.mili.licet enim ordo.ꝛ ſolemnitas
in aſſumptione militie in vſu eſſe deſierit tamen effectus rema
net.l.decreto.C.qui.ex cau.infa.irroga.l.actio.ḋ.de neg.geſt.l.
ordo.ſ.de publi.iudi.ꝛ ſequūtur docto.in locis prealleg.maxi-
me Iaco.de rau.Cy.ꝛ alij in.d.l.j.de iur.ꝛ facti igno.ꝛ Guil.
de cun.ꝛ Bal.in.d.l.i.ex quibus cau.maio.ꝛ Io.an.in dicto
24 verſi.item ꝙ eſt miles. ¶ † Ex his infert no.ſal.in.d.l.j.de iu.
ꝛ fac.igno.quod milites hodierni temporis etiam vacantes
ociis ꝛ mercantiis,ꝛ non armis gaudent priuilegio ꝙ torque-
ri non poſſint:q2 ratio priuilegii fuit notabilitas ſeu quedam
exceptio dignitatis militaris.d.l.milites.C.de qō.facit.l.nihil.
in fi.eod.tit. ¶ Sed licet Saly.non referat iſta fuerunt verba
25 Guil.de cu.in.d.l.i.ꝛ idem ſentit Bar.in.d.l.ſtes.de q. † Ac-
cedat quod pulchre voluit Bal.in.l.i.in fi.C.qui bo.ce.poſ.vbi
dicit ꝙ cum milites habeant priuilegium vt non poſſint carce
b rariᵇ pro debito cum non teneantur vltra quam facere poſſint.
d.l.miles.ſ.de re iudi.ꝛ idem in aduocato,vt ibi no. ꝛ eſt tex.
apertus in.l.medicos.C.de profeſ.ꝛ medi.lib.x.ꝛ ibi gl.ꝛ doc.
tale priuilegium habebunt milites hodierni temporis alleg.q2
licet milites non habeant inſignia obſeruantie veteris tamen
habent inſignia obſeruantie noue que loco veteris ſuccedit.c.
tranſlato.de cōſti.ſm eum.lz Bar.in ꝓalle.tracta.de qō. ſim
pliciter dixerit ꝙ milites noſtri tēporis torqueri poſſint:q2 non
obſeruant ea que ad milites ſpectant,ſed precedēs opi.magis
26 mihi placet per predicta. ¶ † Tertio iuxta expoſitionē huius
litere eſt videndum an iſta lex,ꝛ ſimiles priuilegiare dicaſ do
minū vel principē alicuius terre nō exiſtentem de ordine mili-
ta.Bal.eleganter in.l.precibus.in vlti.col.tenuit ꝙ ſic.q2 tales
in terris ſuis ſunt.ll.animate.ꝛ ideo teſtamentum eorum eſt.l.
alle.no.in.l.pe.C.de do.inter vir.quod reputat no. ¶ Intelli-
ge tamen in his qui nō recognoſcunt ſuperior. in prout loquiſ
c d.l.pe. ¶ Cōprobo dictum bal.ex his que no. voluit Old.ᶜ in
conſi.cccxxi.inci.vt eius de quo queritur aliqualis notitia ha-
beatur ꝛc.vbi dicit quod ſicut in donatione facta ab impera-

tore q

tore q̄ nō dʒ inſinuari, vt in auẗ. idem eſt. C. de do. ⁊ no. glo. in. l. i. c. xi. ita erit in donatione regis ſeu alterius dn̄i tenētis locus
a imperatoris in terris ſuis a̅ ... d. l. i. ꝑ. C. Item dicit Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de inſtru. edi. §. potro. in vlti. adai. ma. et Joā. de imo. in c. cū n cōtingat. in pe. car. de iureiu. ⁊ aliqd p Bal. in l. ſanccimus. in prin. C. de do. p Bene. de plū. in l. ſi arrogatus. §. cōſul. ſ. de ma. vindi. C Pro hoc etiam facit qđ voluit not. Bal. in c. i. §. item ſacraméta. in. vi. col. de pa. iur. fir. vbi dicit q̄ lʒ donatio inter patrem ⁊ filiū nō teneat tñ valet in dona. facta a patre rege filio. alle. in arg. Bal. l. pe. cum ibi no. dūmō ſm eum appareat regē voluiſſe ꝯtrum ſuum autoritate regis valere, alle. no. in. l. in bonorū. in ver. ſciens. C. qui admit. ad predicta optime facit tex. in. c. p venerabilē. §. inſuper qui. fi. ſint legi. vbi lʒ legitimatio ſit de reſeruatis imperatori illa tñ ꝑmittitur regi de facto nō recognoſcēti ſuperiorē, ad idē facit q̄ no Jn. ⁊ alij. in. c. cum te. de re iud. ⁊ in. c. i. de fi. inſtr. ⁊ Pe. Cy. et bal. in. l. exemplo. C. de pba. et Bar. in. l. infamē. ſ. de pu. iud. in pe. et vlt. q. ⁊ in. l. relegati. ſ. de pen. et in. l. continuus. §. cū qs. ad fi. ſ. de verb. ob. ⁊ in. l. ij. in prin. ſ. de iu. fiſ. ⁊ in. l. hoſtes. poſt gloſ. ſ. C. de capti. ⁊ in. l. iij. in prin. ſ. de mino. et in. l. i. §. de qua re. ſ.
27 de poſth. cū ſuis infinitis cōcor. C † Jn tex. ibi ſine liberis ⁊c. not. qđ hec verba ſi ſine liberis deceſſerit adiecta in cōpēdioſa nō faciunt ſubſtitutionē fideicōmiſſariā, cōtrariū tenuit gl. in. l. precib⁹. in verbo fideicōmiſſi, ad fi. q̄ ſequit ibi Jac. de bel. q̄ teſtōr dʒ ſe retuliſſe ad tp̄s quo filiꝰ liberos habere pōt. ſ. poſt pupillarem etatem ꝗſi nō dicat decedere ſine liberis q liberos habere nō pōt arg. l. i. in prin. ſ. de ſu. ⁊ legi. vbi inteſtatus non dr̄ decedere q teſtari nō potuit, ⁊ ſic vr̄ teſtōr reſpexiſſe tp̄s poſt pupil. etatē quo tp̄e paganus nō pōt directo ſubſtituere. l. verbis ciuilibus. ⁊ in. l. pupillari. ſ. e. et idem tenuit azo in ſumma C. eo. et ſentit glo. in. c. Ray. in verbo ſubſtō. de te. et ibi hoc dicit
b mus imo. in glo. que incipit ſiue teſtōr ⁊c. ſed ꝯtrium b tenuit hic Dy. Ray. et Bar. in ver. qđ ſi teſtator ſic ſubſtituit qñcunq; ⁊c. ⁊ Bal. Ang. ⁊ Mod. hic. ⁊ Cy. Bal. ⁊ Saly. in. d. l. precibus. ⁊ Bal. in. l. ex tribus. C. de inof. teſt. et Bar. in cōſi. incip. homo. et cano. cōiter in. d. c. Ray. reprehēdētes glo. et Jnno. ibi p iſtum tex. vbi ptʒ q̄ iſta ſubſtō ēt refertur ad tp̄s pupillaris etatis et. ſ. illud tp̄s vʒ iure cōi vt pupillaris, ⁊ p caſum apertū in. d. c. ſi pater. de teſta. in. vi. C Et lʒ Old. in cōſi. xcix. in ci. factū tale eſt, qdam teſtator hñs vxorē ⁊c. ſecutus ſit opin. glo. in. d. l. precibꝰ. per. l. credendū. §. ſi vero maritus. ſ. qui pet. tut. rñdeo ad iſtum tex. q̄ hoc eſt ſpeciale in milite nō tñ recedo a cōi oꝑ. l. C Nec obſt. l. i. ſ. de ſu. ⁊ le. q̄ rñde vt hic per bart. vel aliter dicas q̄ aliud eſt ſubſtituere ſub cōditiōe ſi ſine teſtamēto deceſſerit, ⁊ aliud ſi inteſtatus deceſſerit vt. l. gñaliter circa prin. ⁊ ibi glo. in ver. teſtamēto. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ideo equiparando caſum qñ dicit ſi ſine liberis ⁊c. ⁊ caſum qñ dicit ſi ſi
28 e teſtō ⁊c. nihil obſtat. d. l. i. C † Vel tertio rñde qđ in pupillari etate quis liberos ſuſcipere pōt legitimos ⁊ naturales vt qñ ante pubertatem malicia ſuppleat etatem quo caſu matrimonū cōtrahe pōt. c. de illis. extra de deſpon. impub. et viſum fuit. ſ. in. l. proxi. C Nec etiam predictis ob. tex. iuncta glo. in. d. §. ſi vero maritus. dū ibi glo. dicit tu dic ⁊c. q̄ reſpōde q̄ gl. ibi nō bene dicit per hanc. l. vbi verbū ſine liberis. referſ ēt ad pup. etatem vñ ad contrarium formatū per glo. in. d. l. credendum rñde melius vt ibi per Bar. C Jn tex. ibi directo ⁊c. i. p verba directa vt qñ verba dirigunt ad ſubſtitutū, ⁊ ſonant qđ ipſe capiat manu propria puta qñcūq; filius deceſſerit titiꝰ heres eſto ad differentiam ſubſtitutionis oblique. ſeu fideicōmiſſarie q̄ fit per verba obliqua ſeu inflexa vt ſunt verba q̄ referuntur ad aliū q̄ ad ſubſtitutū. et ſonant q̄ ſubſtitutus capiat de manu alterius. puta qñcunq; filius meus deceſſerit reſtituat hereditatem titio Hec probantur in. l. eam q̄ iuncta glo. in ver. directis. C. de fideicō. ⁊ probatur inſti. de ſingu. re. per fideicō. reli. verſi. directo. etiam libertus ⁊c. et in. l. coheredi. §. cū filie. in verſ. reſtituere: iuncto verbo fideicōmiſſum. ſ. e. et in. l. heredes mei. §. cū ita. cum multis ſimilibus. ſ. ad treb. facit qđ no. gloſ. in vlti. expoſitione in. l. ij. C. cōia de le. et ibi per Bar. et no. glo. in. d. c. ſi pater. in verſi. moreret. et ibi plenius p Jo. and. in nouel. et per Bal. in repe. et no. Jnno. et docto. in. d. c. Ray. ⁊ no. Bal. in. l. fi. C. de ſac. ſan. eccle. et in rub. C. eo. vbi ponit etiam q̄ ſunt quedam verba directa directo, ſeu ciuilia. et quedam directa nō directo. ſeu non ciuilia, que qualia ſint vidē ibi, ⁊ p bar. hic in. iij. q. et per alios multos. ſ. alleg. proxime. ſ. dicet ſuper glo. C Extra materiam vero ſubſtitutionum aliter ſumuntur verba directa, et inflexa vt ptʒ in. l. qñ indignum. C. de teſta. cū glo. in ver. inflexis. ⁊ in. d. l. ij. in prin. cum glo. C. cōmunia de le.
29 C † Jn tex. ibi iure cōi no. q̄ qñ quis pōt facere actum validū
c iure cōi, et ſpāli vr̄ in dubio ille actus valere iure cōi c vt hic ex-
30 preſſius in. l. q̄ q̄. et in. l. in teſtō. la. ſ. C. de teſtamē. mili. C † Ex

parificātur teſtñ pr̄nō ⁊ militare et plus fauoris hʒ militare q̄ paternū hoc per plura firmat ro. cōſi. cxxix. ad quē breuitatis cā te remitto.

a C Porro vide eūdem Alex. in. l. q̄ q̄. C. de teſt. mil. ⁊ in cōſi. ij in. i. vol. incip. viſo. in iiij. col. ⁊ Feli. in. c. cū te. in. viij. col. de re iu. in ver. iij. fallit. et in. c. cū nō liceat. in. v. col. in prin. de preſcrip. et in. c. que in eccle. in. xiij. col. de cōſti. in verſ. iij. eſt caſus facit qđ not. quo dicit ibi Pau. de caſt. q̄ princeps in dubio vr̄ velle vti iure cōi nō autē ſuprema poteſtate, ⁊ ita dicit velle Bal. in. l. bonorū. C. qui admit. vbi alleg. no. per Joan. andr. in. c. dudū. de
b deci. idem no. Bal. in. l. fi. in prin. C. de fruc. et lit. expen. per. d. l. q̄ q̄ per quam etiam dicit qđ priuilegium principis interpretari dʒ ſm ius cōe. nō autē de iure ſpeciali, idem Bald. in. d. c. i. §. item ſacramenta. de pa. iura. firmā. cuius dictum recitaui. ſ. ad hoc vide tex. in. l. ex facto. ſ. eo. vbi princeps in dubio videſ
31 velle ius cōmune imitari. C † Et ſubdit circa hoc Bal. in. l. ſi teſtamentum. C. de teſta. qđ papa nō videtur facere, velle cōtra ius cōmune niſi apponat clauſulam nō obſt. l. ⁊c. et ita dicit
c re qđ appareat de eius mente qđ intendit vti ſuprema poteſtate. et ita dicit debere intelligi id qđ leg. ⁊ no. in cle. q̄ contingit. in verbo apoſtolice ſedis el. i. de relig. do. bene facit. c. ſuper. de offic. delega. et. l. ſi quando. in prin. C. de inoffi. teſta. ⁊ idem te-
32 net do. Ant. in. c. que in eccleſiarum. de cōſti. † nec pōt inferior a principe vti illa clauſula non obſtante vt no. gl. in. l. fi. in ver. figura de here. in. vi. et Joan. and. et alij in. c. fi. de offic. archi.
33 C † Adde etiam qđ preſumitur principem voluiſſe vti ſuprema poteſtate vbicunq; in actu ſuo incluſa eſt clauſula ex certa
d ſcientia d vt eſt gloſ. no. in. c. ad hec de reſcrip. ⁊ in clementi. i. in glo. fi. eod. titu. et glo. in. c. ſtatutum. in verſi. literarum. eo. ti. in vi. et videſ glo. in. l. eos. in prin. in verſi. decíſum. q̄ ibi no. expreſſe Bal. C. de appel. ⁊ probatur in. l. quidam cōſulebant in fin. ſ. de re iudi. ſecūdum intellectum Bar. ⁊ cōmunem ibi vbi princeps ex certa ſcientia minorem. xviij. an. iudice dando videtur
d eū ex imperiali poteſtate diſpenſaſſe, et idē l. i. idē vlpianꝰ. ſ. de excu. tut. ad qđ etiam vide not. per glo. mag. et docto. in. l. fi. C. ſi cōtra ius vel vtilita. publi. per Bar. in extrauagantí ad reprimē. in verbo nō obſt. per Bal. in. l. fi. C. ſen. reſcin. nō poſ. cū
34 cōcor. C † Alio etiā caſu vr̄ princeps vti ſuprema ptāte ſcōm Pau. de ca. in. l. ex imperfecto. C. de teſt. p ibi no. per glo. in verbo imperij, ⁊ in cōſi. ſuo. ccvij. inci. in facto pūcti nō intēdo ⁊c. vbi alius actus valere nō poſſet niſi vtereſ plenitudine poteſtatis, et princeps hoc ſciret arg. l. i. ſ. de teſta. mil. et in. l. ſi qñ in prin. ſ. de leg. i. dato q̄ nullā de predictis cl̄is appoſuerit, idē voluit Pau. de ca. in. l. princeps. ſ. de le. p tex. in. d. l. pe. C. de do. inter. vi. vbi nō cōſtat aliquā de p̄dictis cl̄is adiectā, ⁊ tñ vʒ illa donatio. Et hic q̄ p̄ſumitſ imperator ſciuiſſe donationē illā alīs nō valere q̄ p̄ſumitſ oīa iura habere in ſcrinio pectoris. l. oīum. cū ſi. C. de te. Et hoc puto verū lʒ ful. in. d. l. ex imperfecto. aliter fuerit loquutꝰ nihil boni alleg ās. et p hoc latius vr̄ declarari ⁊ limitari q̄ no. Bal. in. d. c. i. §. item ſacra. de pa. iura. fir. et ſ. retuli. ⁊ de his ſatis ne a principali materia diſgrediamur.
35 C † No. ex hoc tex. potētius eſſe ius cōe q̄ ſpāle q̄ ptʒ hic vbi potētiꝰ opatur ſubſtō valida de iure cōi cū ad oīa bona trahatur, ⁊ facit. l. eius militis. §. militia miſſus. ſ. de teſt. mi. ⁊ in au
36 tē. de nō alie. §. q̄ vero ſimile. in fi. C † Jtem not. q̄ pōt fieri digreſſio de vna ſubſtōne directa ad aliā directā, nā fit hic digreſſio de pupillari ad militarē, et ambe ſunt directe nec mirū, q̄ in hñtibꝰ ſymbolū facilis eſt trāſitꝰ. l. in rē. §. qñcūq;. ſ. de rei vē. l. an inutilis. §. acceptū. ſ. de acce. nō aūt ſi faciliter fieret trāſitus de directa ad fideicōmiſſariā q̄ eſt ſibi oppoſita vt pbaſ
37 in. d. l. verbis. in ver. fruſtra. ſ. e. et videbimꝰ. ſ gl. ma. C † No. ex ꝯ tex. qđ pagānꝰ nō pōt poſt pubertatem, et aditā hereditatē directo ſubſtituere vt hic. d. l. verbis. et ē rō, q̄ ille q ſemel fuit hr̄s directo nō pōt deſinere eē hr̄s facto teſtatoris. l. ei q in fi. ſ. ti. i. l. et ſi ſine. §. ſed qđ papi. ſ. de mino. et inſti. de fideic. hr̄. §. reſtituta. ſi ergo pūmꝰ nō pōt deſinere eſſe heres nimirū ſi teſtōr nō pōt eūdē directo aliū facere hr̄ dē q̄ duo inſolidū ⁊c. l. hr̄ditatē. §. pr̄. ſ. de caſt. pecu. l. vt ſi certo. §. ſi duobꝰ. ſ. cōmo, ſecus in milite, vt h no. in glo. C Et tō intelligi dʒ q̄ h in. l. nr̄a. ſubſtitutus admittiſ ex directa militari poſt pubertatē, put ēt liꝫ
38 lexit gl. ⁊ cōiter doc. C † Et ex h infert no. Ang. h q̄ ſubſtitu-

ſuppleantur omnes ſolennitates lʒ nō ſubſtantialia. rota in deci. ccxxxiiij. in no. item operatur aliud quod eſt mirabile, q̄ equiparatur clauſule de plenitudine poteſtatis ita ſingłr Jnno. in. c. innotuit. de elec. bal. in. l. eos. in prin. C. de app. qd aūt opaſ iſta cl̄a in reſcripto vltra p̄dicta vide bal. in. l. fi. in. i. col. in fi. ver. ij. caſu. C. ſen. reſcin. nō poſ. ⁊ in. c. i. ij. col. ver. ⁊ accidit de facto, p quē ſi. lue. ⁊ in. l. nec dāmoſa. C. de p̄ci. l. pe. off. i. af. in c. qm̄ ꝯ falſaʒ. l. i. ⁊. ij. col. de pb. lu pō. in. l. ij. ff. q̄ q ſcꝫ iur. Quid aūt opaſ in ꝯctibꝰ vide eūdē alex. poſt bar. in. l. dari. in fi. ff. de ver. ob. p eūdē alex. plene l. lʒ ſi qs. §. fi. ff. ſi qs caū. qñō aūt pbeſ iſta clauſula vtrū p teſtes vide glo. in cle. ⁊ ſi principalis. de reſcrip. bal. in plu. ſeu. xiij. col. glo. in. c. ſtatutū. de reſcri. in. vi. Boſtius Celius ocricolanus.

pau. de ca. l. i. q̄ties C. de p̄ci. impe. off. cū cōcor. Th. Di.
b C Sed ꝯtrium ad de qđ hic iunt in a poſitilis ad Bar. verſ. qđ ſi teſtator. et verſ. i. qro. in. iiij. colū. ⁊ his adde capram cōſilio. xvj. ⁊ cōſilio. lxix. Fulg. cōſilio. xxxiij.
c C Jure cōi. dominus. Jaſ. hic dicit q̄ ꝯ facit tex. in autē. hic inter liberos C. de teſt. vbi teſtamētuʒ cōditum de iure ſpeciali nō, minus faciliter tolliſ q̄ cōditum de iure cōi. et qđ ita Are. pōderat ibi dic qđ iſtud nō eſt ſimpliciter verū iuxta no. per ro. cōſil. cxxix.
d C Ex certa ſcientia. adde eundem cōſil. cxxv. li. ⁊ aret. cōſil. cv. Ludo. ro. cōſi. ccxxix.
C Jn clauſula vl tra iſtos operatur alios mirabiles effectꝰ operatur enī vt reſcriptū nō poſſit reuocari indubium Bar. in. l. cōficiuntur in. i. q. ff. de iu. codic. Paul. de ca. in cōſil. cv. item facit vt princeps faciēdo aliquid ꝯ l. p̄ſumatur ita velle. licet nō dicat nō obſtat tali legi. ita Bal. in. l. omnes. C. de quadri. p̄ſcri. et in. l. item vulpianus. in princi. ff. de excu. tuto. glo. in. l. fi. in verſ. generali. in verſi. quid ſi dixi. C. ſi ꝯtra ius vel vtilita. publi. to. ⁊ Nico. de nea. in. d. l. item vulpianus. Bar. in autē. hoc inter liberos. C. de teſta. item facit preſumi principem vti abſoluta poteſtate iſta ē gl. aurea in. c. ad hoc in verſic. elegerunt. in fi. de reſcrip. facit etiā. l. qđ per eam

tus iſte debebit facere nouū inuentariū cū ſit heres nouus di-
recto, ⁊ ſic ſibi nō proderit inuentariū primi heredis ꝙ eſt no.
qꝛ ſecus videmus eſſe in fideicōmiſſario cui prodeſt inuētariū
ab herede ꝯfectū etiam abſqꝫ eo ꝙ ſibi cedat̃ ſm magis cōez
opi. de qua p Bar. ⁊ ſcribētes in. l. in rōne. §. ꝙ vulgo. cum cō
cor. ibi alleg. p Bar. ad. l. fal. ⁊ no. Bal. in. l. filiū. C. fa. her. ⁊ in
l. fi. §. cū igitur. C. de iu. deli. ⁊ in auf. ſed cū teſtā. C. ad. l. fal. ⁊
in. l. ij. C. ad treb. per Ange. ⁊ Imo. in. l. i. §. hec ſtipula. ff. ſi cui
pluſquā p. l. fal. p Io. fab. inſti. de here. quali. ⁊ diſ. in. §. in ex-
traneis p Ro. in repe. auf. ſiſr. in ante. col. C. ad. l. fal. ⁊ in. l. i. §.
is qui quadringēta. ff. ad treb. lꝫ Bart. in. d. §. ꝙ vulgo. teneat
neceſſariā eſſe ceſſionē p rōnē q̃ ibi vide p eū. ⁊ male ſm doct.
39 in locis ꝑalle. ¶ † In tex. ibi dūtarat ⁊c. rō eſt qꝛ priuilegium
militis nō dꝫ derogare legitimis ſucceſſorib⁹ filij impuberis,
vel auferre filio in bonis ꝓprijs liberā teſtādi facultatē, qꝛ priui
legiū interpretari dꝫ ſine alteri⁹ iniuria. l. ſi puberi. ff. de admi.
tut. l. ſi qū in prin. C. de inof. te. ¶ In tex. ibi inuētis in hr̃di-
tate ⁊c. ſubaudi ſm Ang. tp̃e mortis teſtōris: qꝛ fruct⁹ q ſunt
percepti poſt mortē teſtōris ꝑtinēt ad ipſum inſtitutum iure
dñij, alle. l. herēnius. la. i. al's incip. fruct⁹. ff. de vſur. nā non dꝫ
iſte inſtitutus eſſe deterioris cōditionis q nō eſt de reſtituēdo
grauatus q̃ ſit inſtitutus qui eſſet de reſtituēdo grauat⁹ quē
conſtat fruct⁹ pceptos nō reddere. l. in fideicōmiſſaria. in pn.
⁊ ibi plene not. l. mulier. §. ſi hr̃s cū. §. ſe. ff. ad tre. p hoc intelle-
ctu alle. etiā Ang. qꝛ ſi diceremus inſpici fructus inuētos tp̃e
mortis inſtituti vt ibi ſpectarēt ad ſubſtitutum tales fructus
nec poſſent dici inuenti in hereditate teſtantis vt requirit̃ in
lr̃a hic. imo dicerent̃ inuēti in hr̃ditate inſtituti, qꝛ q̃primum
adita fuit hr̃ditas deſierūt eſſe teſtātis, ⁊ incipiunt eſſe patri-
moniū heredis. l. ſed ſi plures. §. filio. ff. e. l. pr̃. ff. de priui. cre. no.
gl. in. l. i. §. veteres. in ꝟ. reliquoꝝ. ff. de acqui. poſ. ⁊ hūc intelle-
40 ctū ſequitur Pa. de ca. hic, ⁊ qꝛ fruct⁹ extātes tp̃e mortis teſtō-
ris dēnt ſpectare ad ſubſtitutū directo ſicut ſpectāt ad fideicō-
miſſariū. l. ita tñ. §. i. in fi. ff. ad tre. ⁊ tenuit Ful. ⁊ Pau. de caſt.
in. l. ꝑcibus. C. e. ⁊ Ful. ⁊ Ro. in. l. in teſtō. C. de teſt mi. ſꝫ Bar.
hic in vlti. op. ⁊ expreſſius Bal. hic. ⁊ Bar. in. d. l. in teſtō. in fi.
⁊ ibi Ang. q ſibi fuit ꝯrius, ⁊ Bal. in. d. l. ꝑcibus. in. xiij. op. ⁊
vr̃ de mēte Bar. ibi, in. iij. col. ⁊ Saly. ibi in. viij. col. ⁊ ēt Dy. ħ
cōtrariā tenēt vcꝫ ꝙ iſte tex. intelligat̃ de fructibus inuētis in
hr̃ditate tp̃e mortis inſtituti cui facta eſt ſubſtō, ⁊ ſic oēs fru-
ctus pceptos poſt aditā hr̃di. dūmō ſint in hr̃ditate tp̃e mor-
tis inſtituti capiet ſubſtitutus directo. lꝫ ſecus ſit in fideicom
miſſario. d. l. in fideicō. ⁊. l. mulier. §. ſi hr̃s. ⁊. §. ſe. ꝑalle. qꝛ tunc
intelligit̃ d̓ inuētis in hr̃ditate tp̃e mortis teſtōris tm̃, ⁊ hoc ē
no. dignū ſm Bal. hic, ⁊ in hoc forte iſte tex. nō repit̃ alibi ſꝫ
Imo. hic rñdentē ad rōnē Ang. ꝙ ſatis pōt dici fruct⁹ inuē-
tos eſſe in hereditate teſtōris ex quo miles ex pnui. pōt ſubſti-
tuere directo poſt pupillarē etatē, ⁊ aditā hr̃ditatē. d. l. i. teſtō.
⁊. l. milites etiā. ff. de te. mi. ¶ Etiꝫ paſſus iſte ſit dubi⁹ tñ ma-
gis placet op. i. pma, qꝛ nō maior vr̃ eſſe ratio in caſu iſto q̃ qñ
grauat⁹ eſt hr̃s p fideicōmiſſum in quo caſu ꝙ pcipit hr̃s fruct⁹
iudicio defuncti. i. añ cueniētē cām reſtōnis fiēde eos lucrat̃.
¶ Nec ōꝫ hic ꝙ ex priui. mil. veniāt alij fruct⁹ q̃ q ꝯſueuerunt
de iure cōi venire, vñ priui. de quo hic dꝫ interpretari vt non le
dat ius cōe, ⁊ ius tertij. d. l. impuberi. ⁊. d. l. ſi qſ. ad idē. l. ex fa
cto. cū ſi. ff. e. ¶ Subdit Ang. hic ꝙ Bar. in ſcriptis ſuis ſi cor
rupte eā nō hēbat, in ver. oppo. ad ſcdam partē ⁊c. vult ꝙ gra
uatus p fideicōmiſſum nō tenet̃ reſtituere fructus inuētos in
hr̃ditate tp̃e mortis teſtātis nō dicit Ang. ꝙ ſi Bart. ita ſcri-
pſit male ſcripſit: qꝛ illi fructus nō veniūt vt fructus. ſed vt re
liquū pr̃imoniū, et filio dari pñt in ſupplemētū legitime alleg.
no. p Iaco. but. in. l. iubemus. C. ad treb. Imo. hic fatet̃ ꝙ per
Ang. recte rep̄hēdit̃ dictū Bart. in fideicōmiſſario p quo vr̃
tex. in. d. l. ita tñ. in ꝑn. vbi indiſtincte ſm intellectū Ang. ⁊. d.
Io. fruct⁹ ꝑcepti qñcūqꝫ añ anditā hr̃ditatē debēt reſtitui fi-
deicōmiſſario, et firmat gl. i. d. l. fideicō. et ibi Ang. ⁊ Imo. et
glo. in. l. fideicō. ff. de vſur. et Bal. ſentit in. d. l. iubemus. in. iij.
col. et Sal. ibidē, et q̄ſi put. idū eēt ꝙ Bar. hic fuerit vitio ſcri-
a ptoꝝ corrupt⁹, et ꝙ fruct⁹ extātes[a] tp̃e mortis teſtōris debeāt
reſtitui fideicōmiſſario vr̃ tenere ipſemet Bar. in. d. l. in fidei-
cōmiſſaria. in fi. ¶ Subdit Imo. hic ꝙ verꝫ ē fructus extātes
tp̃e mortis teſtōris dēre reſtitui fideicōmiſſario ſi erāt recolle-
cti tp̃e mortis teſtōris, ita pcedat dictum Ang. ħ, ſecus dicit
Imo. ſi nōdū erāt recollecti ſiue fuerint ſati p hr̃dē ſiue p teſtō
rē, ita dicit ſe credere p. d. l. in fideicōmiſſaria. adde ꝙ de fru
ctibus a teſtōre ſatis, et pēdētibus tp̃e mortis ſue nō vr̃ Imo.
bñ credidiſſe. Sed ꝙ imo ſpectēt ad fideicōmiſſariū ħ aperte
vr̃ tenuiſſe Iac. de aret. et Bal. in. l. ſi quis bonoꝝ. de leg. ij. vbi
voluit ꝙ in terminis illius. l. ſ. in legato partis bonoꝝ ꝙ equi-
paratur fideicommiſſo vniuerſali cū nō trāſeat dñiū in legata

a ¶ Extātes. adde
vt p eum. cōſi. xl. iij.
li. et qs debeat pro
bare ꝙ fruct⁹ extā
bant vide ibi per
Capram ꝯſi. xxxij.
et conſi. lxxxviij.

b ¶ Subſtāria. ad
de Pau. de caſtr.
cōſi. ccvi. Ancha.
cōſi. cxxvij. Ludo.
ro. cōſi. cccxxxvij.

c ¶ Extraneū. con-
trariū ꝙ non tran
ſeant, tenet Ana.
conſi. lxxxvi. An-
chara. cōſi. cxij. qd
de iure pat. cā ꝯſi.
cxxiij. Fed. ꝯſi. cxi.
Lu. ro. conſil. ccc-
xviij. Calde. ꝯſil. ij.
de iure patro.

nā etiā ab adita hereditate, ſed ſolū facta reſtōne, vt ibi ꝓba
tur inducēdo vt ibi p Bar. ⁊ ſequunt̃ oēs cōiter veniūt in re-
ſtitutione fruct⁹ ſati a teſtōre, ⁊ pēdētes tp̃e mortis ei⁹ alleg.
l. in. l. fal. placuit. ff. ad. l. fal. ⁊. l. fruct⁹ pendētes. ff. de rei vē. ꝙ
reputāt no. dignū. idē vr̃ velle Bal. in. l. i. in. ij. col. C. de vſufr.
le. vbi voluit ꝙ lꝫ al's fruct⁹ rei legate pcepti añ aditā hr̃dita-
tē nō debeant̃ legatario. l. ſi. cū gl. ⁊ ibi doc. e. ti. ⁊ gl. in. d. l. he-
rēnius. tñ fallit in fructib⁹ ſatis a teſtōre, ⁊ pendentibus tp̃e
mortis ſue qꝛ cēſent̃ pars rei alle. l. ſi. §. penul. ff. de his q̃ i frau.
credi. ⁊ ideo debent̃ legatario ſm eū, idem Salyc. in. d. l. iube-
mus. idem expreſſe in fideicōmiſſo vniuerſali tenuit Flo. in. d.
l. fideicō miſſi. in prin. ff. de vſu. p. d. l. in. l. fal. placuit, ⁊ ſic lꝫ gl.
pcea. l. in. d. l. in fideicōmiſ. in glo. ij. videatur intelligere tex. in
d. l. in. l. falc. placuit: tantū quo ad cognoſcendum an falcidia
detrahi poſſit, attamen videt̃ ꝙ etiā rō illius. l. locū hēat quo
ad hoc vt hereditas debeat antiquior iudicari, ⁊ ſic totū veniat
in reſtōne fideicōmiſſi. ¶ Et ꝓ iſta opi. q̃ teneo multum facit
illud de quo dixi. ff. ſ. ꝙ oēs fructus percepti iacēte hereditate
debent fideicōmiſſario reſtitui, vt no gl in. d. l. in fideicōmiſſa-
ria. cum cōcor. ff. alle. ⁊ eſt magis cōis opi. licet Bar. in. d. l. in
fideicōmiſſaria. ⁊ Cyn. in. d. l. iubemus. aliter velit. ¶ Nec ob.
tex. in. d. l. in fideicōmiſſaria. quia fructus ibi erāt percepti iu-
dicio teſtōris, vl' dicas ꝙ ibi loquitur in caſu diuerſo a. q. nr̃a,
⁊ ſubdit Imo. hic ꝙ inꝑtum Ang. hic ſecutus Iaco. bu. vo-
luit ꝙ fructus inuēti in hereditate teſtatoris tp̃e mortis ipſi⁹
teſtatoris poſſint imputari in legitima filio, ħ non putat ve-
41 rū: † qꝛ legitima dꝫ eſſe de ſubſtantia[b] principalium rerū. ⁊ ſic
b non ex fructibus alle. l. ſcimus. §. repletionē. C. d̓ inoffi. teſta. ⁊
no. in. l. papi. §. ſi cōditionē. ver. vnde ſi qs. ff. de inoffi. teſt. qui-
immo nec cōputant̃ fruct⁹ in trebellianicā liberis primi gra-
dus. l. iubem⁹. in prin. C. ad tre. ⁊ iſtā partē tenet etiā ipſemet
Imo. in. d. l. fideicōmiſſaria. ¶ Addo ꝙ Bal. in. d. l. ſcimus.
in. i. col. concordat cū Iac. but. ⁊ plus dicit. vcꝫ ꝙ etiam ſi non
ſint fructus pendentes tempore mortis teſtatoris poſſi cede-
re in legitimam per. d. §. repletionem. in verſi. ex ſubſtantia re
rum defuncti, nam fructus dicuntur res ex ſubſtantia defun
cti cum latiſſima ſit rei appellatio. l. i. ff. ſi certū peta. l. rei appel
latione. ff. de verbo. ſigni. ⁊ hanc opi. tenet etiā Salyc. in. d. §.
repletionem. ⁊ Ang. in. d. §. ſi cōditionem. ⁊ iſtud magis pla-
cet. ¶ Nec obſt. d. l. iubemus. quia intelligitur de alijs fructi-
bus qui in quartam trebellianicā nō imputant̃, ſed fruct⁹ ex-
tātes ſunt de ſubſtātia rerū defuncti. ergo debēt in legitimam
42 imputari. ¶ † In gl. in ꝟ. cōi, ibi paganoꝝ. intelligatis. i. nō
militū nō aūt accipit̃ pro infidelibus put accipit̃. C. de ſacr. ⁊
tē. pa. per totū, ⁊ ōr a pagos ꝙ eſt villa: qꝛ antiquitus milites
tm̃ in caſtris habitab. lc, ⁊ caſtra erāt in limitibus hoſtium. vt
no. etiā gl. inſt. de teſt. mil. in. § i. ¶ In gl. in ver. dūtarat. ibi,
43 nō directo. hoc cōiter tenetur p rōnem gl. ⁊ recte. ¶ † Sed vi
dendū eſt quid interſit an valeat iure directo an iure fideicom
miſſi, attento ꝙ in teſtō militis ceſſat trebellianica. l. i. §. i. verſi.
deniqꝫ. ⁊. l. marcellus. ꝟ. ꝙ aūt. ff. ad treb. l. in teſtō. la. i. in verſ.
in fideicōmiſſi. C. de teſt. mil. ⁊. ff. dicet̃ gl. fi. in. l. ꝑcibus. C. e.
ponit aliquos effectus reſultātes ex eo ꝙ valeat iure directo.
44 ¶ † Primo qꝛ in ſubſtitutū directo tranſeunt iura ſepulchro
rum q̃ nō tranſibūt in fideicōmiſſariū. l. qꝛ perinde. ff. ad treb. ⁊
45 idē tenet Bart. ⁊ alij hic. ¶ † Adde text. in. l. familiaria. cū. l.
ſe. ff. de relig. ⁊ in. l. ſi ſepulchroꝝ. C. de relig. ⁊ eadē rōne idē in
iure pat. eccleſie, ſm Bar. in. d. l. qꝛ perinde. Notius qꝛ q̃ non
tranſeunt ad heredem extraneū non trāſeunt in fideicōmiſſa-
riam. l. ſi patroni. in prin. ff. ad tre. ſed ius pat. libertoꝝ nō trā-
ſit in extraneū, vt eſt gl. in. l. ſi operarū. ff. de oper. li. ergo ⁊ eadē
in iur. pa. eccle. ⁊ ſi nō trāſit in extraneū ita nec in fideicō. hec
fuit mēs Bar. ibi. Sꝫ Imo. in. d. l. ſi patroni. dānat hanc rōnē:
qꝛ imo ius pat. eccleſie trāſit in extraneū, vt eſt gl. ⁊ ibi doc. in
c. ſi. de iur. pa. ⁊ no. Io. an. in. c. cū ſm. de iure pa. cum concor.
46 ¶ † Scd̓o qꝛ iura ſepulchroꝝ trāſeunt ad quēcūqꝫ extraneū[c]
c hr̃dem. d. l. familiaria. cū. l. ſeq. ⁊. d. l. ſi ſepulchroꝝ, ⁊ tñ non trā
ſit in fideicōmiſſariū, vt dictum eſt. ergo ⁊c. ſequitur tñ Imo.
dictum Bar. quē etiā ſequitur Bald. in. l. cū virū. in vlt. col. C.
de fideicō. ⁊ idē in iure pa. libertoꝝ lꝫ Pa. de ca. in. d. l. ꝑcib⁹.
eadē rōne qua in iure pa. eccle. ⁊ p Pau. facit. d. l. ſi patroni.
¶ Contrariū tñ puto dici poſſe, vcꝫ ꝙ ius libertoꝝ non tran
ſeat ad ſubſtitutū directo cū illud nō trāſeat niſi ad primum
heredē. l. ſciendū. ff. de ver. ſign. ꝙ non reperitur ita reſtrictū in
iure ſepulchrū imo videt̃ expreſſum ꝙ illud ad oēs trāſeat. d.
l. ſi ſepulchrum. ⁊. l. vel ꝙ. ff. de reli. eſt etiā effectus, qꝛ ſubſtitu-
tus directo poterit ꝓpria autoritate capere bona ꝙ nō pōt fidei-
cōmiſſarius ſubſtitutus in quem non trāſeunt iura hr̃ditaria
niſi facta reſtōne p heredē. l. facta. in prin. ⁊. l. reſtituta. in ꝑn. ff.
ad treb. ⁊ ſic ꝓderit q̃ ad effectū executionis parate ex bñficio.
l. fi. C.

l.ſi.C.de edi.di.adri.tol.q nõ dat fideicõmiſ.añ reſtitutionẽ,vt no.glo.& doct.in.d.l.ſi.in ver.ex parte.& per Bar.in q.incl. in curia capitanei Verone.& in conſi.inci.miſſus in pol.& Bal.in
47 l.ſi.C.de codi. ¶ †Erit & alius effectus,q hrs non detrahet trebellianicã q̃ detraheret ſi ſubſtõ eſſet fideicõmiſſaria tenẽdo magis cõem opi.que hz q hodie in teſtõ militis non ceſſet trebellianica put tenuit Dyn.Ray.Ange.& Jmo.in.l.i.§.in filiũ.ſ.ad trebel.& Cy.& Saly.in.l.in teſtõ.C.ad leg.fal.& Cy.& Saly.in.d.l.precibus.p id qd hr in aut.de hr.& fal.ibi ſiue inſtituti &c.iunctis.§.pcedẽtib⁹.quicqd dixerit Ange.& Jmo.in l.i.§.hec ſtipulatio.ſ.ſi cui plusquã p.l.fal.dixi late in.d.§.filiũ.
48 ¶ Erit & alius effectus,q ſi vzt iure directo non poterit ex pſona filiũ hrdis detrahi legitima,ſecus ſi iure fideicommiſſi,vt no.gl.ſi.in.d.l.pcib⁹.q̃ ſing.ad hoc reputat Jmol.hic,et ſatis vr eſſe de mẽte tex.ibi,inq̃tũ vr velle fauere matri eu q dicit valere iure fideicõmiſſi poſt pubertatẽ,nã alias paruã vtilitatem haberet mater,& cũ illa glo.tranſeunt cõiter doct.excepto Bar.in.d.l.precibus.ſm Jmo.hic dicentem q Bar.ibi vr,lz dubitãdo ſenſiſſe ↄ:itã ex eo q: miles vr poſſe grauare filiũ etiã in legitima,nec vr fili⁹ poſſe qrelare teſtm prĩs militis.l.ſicut certi.& l.ſi cũ vel i vero.C.de teſt.mi.l.de inofficioſo.ã.ð inof.teſt.l.i.C.e.ti. Tñ Jmo.hic dicit gl.ſalſ.poſſe ſuſtineri,primo q multa impediũt fienda que non impediunt iam facta.l.pſe furioſo.ã.de his q ſunt ſui vel alie.iur.c.quẽad.extra de iureiu.ideo lz a prin.potuerit filiũ exheredãdo priuare legitima,non tñ ipſum ſemel effectũ hrdẽ poterit priuare legitima. ¶ Secũdo q lz iura permittant militi diſponere qd legitima nõ pueniat ad filiũ eũ exhrdando vel ſciẽter ptereundo,nec poſſet filius querelare,tñ in dubio non vr hoc voluiſſe pr miles,niſi aliter appareat p.d.l.precib⁹.inducendo ve.ã.induci, et hanc
49 vlt.opi.approbat Pau.de ca.in.d.l.precibus. ¶ †Pro qua facit vltra eos:q miles vr i dubio facere voluiſſe id qd ð iure cõi facere poterat,nõ q poterat facere de iure ſpãli,vt eſt tex.hic vt vidimus.ã.ſed de iure cõi non pot filiũ in legitima grauare.l.qm in prioribus.C.de inoffi.teſta.& vidimus p oſt Bar.
50 in.l.i.§.ſi.ã.eo. ¶ †Vel tertio rñde qd opi.Bar.in.d.l.pcibus.militat ſm tẽpora ffor.& C.non aũt ſm tpa autbẽticorum ſm magis cõem opin.que habet qd hodie exhr datus a milite hz querelã,vt tz glo.in.l.aduerſus.C.de inof.teſt.& in.l.ſi.eo.titu.& Bar.& oẽs in aut.ex cã.circa mediũ.C.de lib.prete.& in.l.filio preterito.cũ concor.ã.de iniuſto teſt. Bald.in.d.l.precibus.in verſi.& no.tenet opi.gl.ibi eſſe verã.& ibidẽ hic firmat Ange.idem ſentit Bart.hic dum opponit de.d.l.precibus.Jmol.in
51 d.c.Rayn.per omnia tenet idem qd tenuit hic. ¶ †Stat ergo concluſio ex predictis q licet teſtator miles non poſſit p ſubſtitutionem fideicõmiſſariam filiũ in legitima grauare,tamen pot directo iure militari ei ſubſtituere,& ſic eũ grauare. ¶ Sz Paul.de ca.in.d.l.precibus.quo ad ſubſtõnẽ directã tz ↄtrarium.Mouet q:qd p fideicõmiſſariã nõ pot,eadẽ rõne nec p directam militarem poſt pubertatẽ & aditam hereditatem:q tunc cenſeſ talis ſubſtõ pot⁹ eſſe grauamẽ q̃ fauor filio.ptz q non filio,ſz teſtõri ſucceditur ex hmõi ſubſtõne.d.l.miles.etiam imo plus grauat quã ſi eſſet fideicõmiſſaria:q p directã militantẽ filius deſinit eſſe heres,& ſubſtitutus efficit heres.l.miles ita.in prin.ſ.de teſt.mil.vnde hoc caſu filius amittit iura patronatus,& ſepulchrorum.& alia de quib⁹.ã.ſed per fideicommiſſum ſecus:q nõ deſinit directo eſſe hrs.l.iiiuncta prin.ſ.ad treb.§.reſtituta.inſti.de fideicõ.her. ¶ Putarẽ hoc vltimo caſu eſſe dicendũ q ſm tempora fforũ &.C.vera ſit opi.gl.pcalle.vcz q legitima aduerſus ſubſtitutum directo iure militari datum deduci non poſſit ex pe ſona filiũ,ſecus de iure authẽticorum. ¶ Moueor quia cũ eſſet in poteſtate teſtõris militis ante ius authẽticorum priuare filiũ legitima expreſſe exheredãdo vel tacite preterẽdo eum ſcienter.d.l.ſicut certi.cõ.ſi alleg.ã.non mirũ ſi ei directo ſubſtituendo nulla facta reſeruatione vr auferre legitimã.hodie vero nec expſſe nec tacite poteſt facere miles qn competat qrela p.§.& hoc idẽ.in aut.vt cũ de appel.cogno.& no.gl.in.d.l.aduerſus.ideo ceſſat rõ pcalle. ¶ Et lz
a ab aliis h ſcripti[a] nõ reperiã,tñ ſatis equũ,& de iure verũ vr. ¶ Eſt & alius effect⁹ an ſit directa vel inflexa hec ſubſtitutio militaris.q fruct⁹ pcepti iudicio teſtatoris tranſeunt ad ſubſtitutũ directo,non autem ad fideicõmiſſariũ ſm opi.Bart.et Bal.ſed ↄtrã.ã.tenui.circa fi.textualiũ. ¶ Reſultat etiã alius effectus ſm Ang.in.d.l.precibus.quia ſi eſſet fideicõmiſſaria ſubſtitutio cõditio adiecta legatario p hec verba ſi.x.dederit heredi non poſſet impleri in perſonã talis ſubſtituti.l.q here ditati.§.i.ſ.de cõdi.& demon.quia non eſt heres,ſz loco coheredis.l.poſtulante.§.i.ſ.ad trebellia.l.ſi filius.ã.qd cum eo.ſed bene poſſet in perſonam ſubſtituti directo impleri cũ ſit hrs,hoc dictum cõfirmari poſſet ex his que dixi in.d.l.qui liberis.§.hec verba.ã.e.circa intellectũ.d.l.qui heredi.§.cũ hereditas.dum allegaui.l.is qui.de le.preſt. ¶ Reſultat etiam alius no.effect⁹ ſm Ful.& ſ. au.de caſt.in.d.l.precibus.quia ſi eſſet fideicommiſſaria,& decederet fideicommiſſarius ante diẽ fideicommiſſi cedentẽ,puta viuente teſtatore remanebit fideicommiſſum,& hereditas penes heredem filiũ inſtituti qui grauatus erat reſtituere fideicom.l.i.§.pro ſecundo.& §.ſi autem aliquid ſub cõdõne.C.de cad.tol. ¶ Sed ſi valeret iure directo tunc q moriente filio extinguitur nomẽ hereditarium in eius perſona,& ſic deſinit cauſa teſtati:q ſubſtitutus erat mortuus tacite ad filios teſtõris deuolueſ hrditas vel aduenientes ab inteſt.& illis nõ repertis deuolueſ ad fiſcũ.l.i.C.de bo.va.li.x.nõ aũt trãſibit ad heredes puta teſtõris filiũ ad quos nõ trãſit nomẽ hrditariũ extinctũ,q teſtõr voluit filiũ eſſe hrdem ad tps & hrditatẽ deferri ad ſubſtitutũ q capere nõ poterat:q pdeceſſit,q reputo notã.& q miles potuerit & voluerit facere filiũ ad tps eſſe hrdẽ dãdo ſibi ſubſtitutũ militarẽ,ex tex.in.l.miles ita.i pri.ſ.de teſt.mil. ¶ Nec ob.ſi diceretur q ille tex.poſſet adduci in ↄtriũ in ð.nemine ſubſtituto a ↄtrio ſenſu,quia rñ.q ibi non aperit an ſubſtituto decedente añq̃ cederet dies ſubſtitutiõis ſit loc⁹ prio inſtituto,quinimo menti illi⁹ litere fuit q deficeret iſto caſu cauſa inteſtati,q ſic pbo,nam p dationẽ ſubſtituti directi militaris videtur teſtator duo voluiſſe,primo qd eueniẽte caſu adimeretur hereditas inſtituto.Scdo qd applicaretur ſubſtituto militari,vnde lz ſubſtituto applicari non potuerit:quia predeceſſerat nihilominus lz ademptio.l.plane.la.ſ.de lega.i.& l.ſi transferat.ſ.de adimen.lega.ergo eſt loc⁹ cauſe inteſtati,& hoc fuit ſubtile verbum Fulgo.in.d.l.precibus.in aliquib⁹ lectu. Raph.cu. hic more ſuo non faciens mentionem de Fulg.cuius dicta ſepe ſibi appropriat ponit iſtam ſubtilitatẽ,& poſtea ſubdit dicendũ eſſe ↄtrium.quia l.plane.loquiſ in tranſlatiõe & ademptione pura nos in conditiõali. ¶ Puto Fulg.feli.loqui,nec ob.ratio Raph.cu.q imo.d.l.plane.& l.& ſi transferã,loquuntur indiſtincte.ſcdo q dato qd loquerenſ in pura non in cõditionali,tñ q ſubſtõ iſta militaris iam eſt purificata per mortẽ filiũ,vcz hec conditio re a
tro trahi,vt no.Bar.in.l.i.§.ſerui.ſ.ad ſyl.et.l.ſi is qui p emptorẽ.ſ.de vſucap.alias vtilitates reſultantes ſcripſi in.l.pcibus.nõ repeto. ¶ †In ea glo.ibi,poſt pubertatẽ trahitur ad
52 fideicõmiſſum &c.cõcludit ergo glo.iuncto tex.q compendioſa facta a milite per verba directa trahitur ad fideicommiſſum b
poſt pupil.etatẽ quando mater filiũ inſtituti eſt in medio,& ſic intelligat.l.precibus.de impu.& aliis ſubſti.ſecus ſi mater non eſt in medio,quia ſemper eſt directa vt hic,& idẽ tenet gl.mag.in.d.l.ſi pater.& Azo in ſum.C.eo.& glo.mag in.d.l.pcibus.et cũ ea ibi transferunt Jac.de are.Jac.de ra.Pe.Cy.& Barto.& Bal.ibidẽ in verſi.deinde oppono.& in verſi.ſolo diſtingue &c.& Dyn.hic,& aliĩ antiqui vſq ad tpa Bart.Sed ↄtrium tenuit Bar.Bal.Ang.& Pau.de ca.hic,& Bar.in.l.in teſtõ in ſi.C.de teſta.mil.& Pau.de ca.in.d.l.pcibus.vcz q lz mater ſit in medio,tñ ſubſtitutio facta per verba directa ciuilia nunquã
b trahitur ad fideicõmiſſum[b] per iſtaz.l.indiſtincte loquentem,& q: miles poteſt directo ſubſtituere poſt aditam hereditatẽ propter publicã vtilitatẽ.d.l.in teſtõ.& l.miles etiã.ſ.de teſta.mil.cũ vulg.Ad.d.l.pcibus.rñdẽt q ibi ſubſtõ fuit facta non per verba directa,ſed p verbũ ſubſtituo,qd eſt cõe.l.iam hoc iure.& ibi hoc fuit dictũ.ã.e.l.gñaliter.§.ſi.C.de inſtit & ſubſti.ideo non mirũ ſi obliquatur poſt pupill.etatẽ illa ſubſtitutio,& iſta eſt cõis opi.vt refert,& ſequitur.d.Car.flo.in.d.c.Raynu.Sed ipſe Jmo.ibi,& hic dicit etiã opi.procedere ſi in.d.l.precib⁹.habeat verbũ ſubſtituit.ſed ſm eum magis cõiter nõ habet,ideo dicit poſſe defendi primam opi.eũ a gl.in dubio non ſit recedendum.Bal.in.d.l.precibus.in.iiĩ.oppo.variauit ab his que dicit in ea.l.in ver.deinde oppono.& in verſi.ſolutio.diſtingue,nã licet in dictis vltimis ver.teneat primam opi.tñ in.iiĩ.opp.dicit q aut ſubſtitutio fuit facta per verba directa directiſſima,puta q teſtõr dicit directo ſubſtituo vt dr hic.in tex.& tunc etiã ſi mater ſit in medio nõ obliquat vt hic. Aut p verba directa non directiſſima:& tunc ſi mater eſt in medio obliquat,vt ibi:aliter nõ:nec aliter declarat:& vt puto voluit Bal.facere differentiã inter verba directa directo.ſeu directa ciuilia.Et vba directa nõ directo ſeu nõ ciuilia put facit Joã.an.in.c.ſi pater.& Bar.hic in.iiĩ.q.in primo mẽbro q diſtõ non vr iure probari nec vr vera vt dicã.ſ.ſuper hac gl.Saly.in.d.l.precib⁹.ↄcludit q imo ſubſtõ fuit facta p verba directa:vt ptz in tex.ibi,ſm heredẽ ſcripſiſſe &c.nã verbum heredẽ facio eſt directũ vt ptz ex his q dixi ſup tex.in vbo,directo.idẽ innuit tex.in.d.l.pcibus.ibi,eos hẽat hrdes quos pater ei conſtituit,& ſic innuit q ſubſtitutus a teſtõre fuit factus hrs nõ antẽ per mediũ alteri⁹:& ſic nõ p obliquũ,& pbaſ etiã ex tex.ibi:velut

a ¶ Scriptum.do.Jaſ.hic dicit qd añ Alex.fuit opi.Rapha.cu.vt hic per eum.

b ¶ Fideicõmiſſum.vide late Pau.ð caſt.cõſi.cxxxiiĩ.& lati⁹ vide in cõſiliis in.q.ſtatim ſequentibus allegã dixi:et per eundẽ Alexan.cõſ.cliiĩ.§.li.

ex cā fideicōmiſſi, nā dictio velut, denotat ſimilitudinē, ⁊ nul-
li ſimile eſt idē. l. ꝙ nerua. ff. depoſi. c. cap. ſin ſancte crucis. de
reſcri. ⁊ ſic eſt de mēte illius litere ꝙ ſubſtō improprie ſ. obli-
quetur, ⁊ dicit ꝙ obliquaꝛ de iure cōi, ⁊ nō ex priuilegio mrīs
ptz, qꝛ miles i dubio preſumit teſtari iure cōi. l. ꝗ. ꝗ. et. l. in te-
ſtamēto. la. i. C. de te. mil. Scḋo qꝛ ſituata eſt illa. l. in tit. in quo
tractaꝛ de iure cōi. l. imperator. ff. de in di. adiec. ¶ Et ꝙ non
ſit ſpāle ibi fauore matris ptz ex forma illius litere que verba
enūciatiua, ⁊ nō diſpoſitiua ponuc. ⁊ diſpōnē non importantia
dicit, te ciuis ſucceſſionē obtinentē ⁊c. quaſi de illo non fuerit
dubitatū: qꝛ iure ſucceſſura erat de iure cōi nō obſtā. ſubſtōne,
⁊ non de iure ſpāli: qꝛ cū illa. l. nō fuerit cautum, vt aliquo iure
ſpāli fauore matris directo in milite deberet obligari. Unde
nō eſt veriſimile ꝙ ita illū caſum deciſiſſet quaſi continuiſſet
ſpāli fauore mrīs, nā illū ordinē ſeruauit imperator in. l. fin. C.
de mſti. ⁊ ſubſti. in priuil. ꝙ vbi ꝯceſſit matri ꝯ tacitā pupilla
rē. ¶ Ad iſtā. l. rndet. ꝙ hic teſtari voluit iure militari: qꝛ hoc
expreſſit, vel qꝛ iſtud aduerbium directo, appoſuit ꝙ ita ē ex-
preſſum directe ſubſtōnis qḋ nullo mō flecti poſſit vel ꝙ hic
ex defectu ſolēnitatis teſtī aīr ꝗ ex priuil. militari valere nō
poterat. Que ſolutiones oēs nō placēt, qꝛ ſi teſtōr in. d. l. pre-
cibus. fuit vſus in compēdioſa verbis directis, vt tz ipſemet
Saly. ita vr voluiſſe ſubſtituere ex priuil. mil. ſicut hic qñ vſus
eſt verbo directo, ⁊ ita dt Cy. ibi aperte cū paganus non poſ-
ſit talē ſubſtōnem ꝑ verba directa facere poſt pupil. etatem. l.
verbis. ff. e. ⁊ ꝙ diſpō facta ꝑ vba directa etiā aīr expreſſa quā
per aduerbiū directo nō pōt obliquari de iure cōi poſt puber
tatē, vt hic in gl. ⁊ ita firmant ſup ea, ⁊ ſic ptz ꝙ in. d. l. precibꝰ.
ſi fuit vſus verbis directis voluit iure militari teſtari. Alie ſo-
lutiones Saly. diuinationes ſunt, ⁊ ponit ibi multa verba que
nō recito. Fulg. i. d. l. precibꝰ. habuit aliū intellectū, ⁊ nouiꝰ vz
ꝙ ibi facta fuit ſubſtō ꝑ vba directa ſicut hic, ⁊ ꝙ etiā ibi poſt
pubertatē valeat iure directe militaris ſicut ⁊ hic, non obſtan.
tex. ibi. velut ex cā fideicōmiſſi. qꝛ dicta verba, denotāt ſimili-
tudinē, ⁊ nullū ſile eſt idē. l. qḋ nerua depoſi. vñ erit ſenſus qḋ
admittiꝛ ſubſtitutus ex directa militari que hz ſimilitudinem
cū fideicōmiſſaria in hoc ꝙ ſicut in fideicōmiſſaria nō veniūt
niſi bona teſtatoris. l. cohēdi. §. cū filie. ff. e. ita nec in iſta vt hic.
⁊. l. miles ita. §. exheredato. ⁊. l. milites etiam. ff. de teſta. mil. nō
tamē quo ad alia dicer eſſe fideicommiſſaria. ¶ Et ſubdit qḋ
non bene dicunt illi qui tenēt ꝙ obliquatur fauore matris: qꝛ
mater in bonis mariti ſui non meretur hoc priuil. ſed potius
hoc meretur in hēditate filij, ⁊ ideo potiꝰ deberet obliquari.
ff. pupil. etatem quo tēpore tractaꝛ de hereditate filij. vt hic ꝗ
poſt quo tpe tractatur de hereditate mariti. Sz ꝯ iſtū tex. hic
vr ꝙ faciat tex. in. d. l. precibꝰ. ibi, bona q̄ cū moreretur patris
fuerint a te petipōt, vbi text. vult ꝙ ſubſtitutus hz conſequi a
matre bona teſtōris, ergo vr ſubſtōnē fuiſſe fideicommiſſariā
per ꝗ ſubſtitutus propria autoritate nō capit, ſed ꝑ reſtōnem.
d. l. facta. ⁊. d. l. reſtituta. ff. ad treb. ſecus in veniēte iure directo.
l. cū heredes. in prin. ff. de acqui. poſ. ⁊ hec eſt ex principalibus
rōnibus differētie inter directā ⁊ obliquā de qua diximus. ff.
in rub. ⁊ ſic male intellexiſſe vr Fulg. d. l. ꝓcibus. nec eſt putan
dum ꝙ imperator ꝑ ſolā ſimilitudinē illā poſuerit dictionez
53 velut. ſi in oibus alijs eſt diſſimilis. ¶ † Quid ergo tenendum
inter tā varias ſnias. ⁊ lz tutiꝰ foret ſiler e tū qꝛ. ū. opi. ꝗ tenuit
hic Bar. ⁊ ſequaces cū paucioribus ſpinis eſſe vr. ideo teneo
cū eis vz ꝙ in. d. l. precibꝰ. fuit facta ſubſtitutio ꝑ verbū cōmu
ne. vt de neceſſitate oſtendā in ver. ſed iuxta hoc dubitaꝛ ⁊c. iō
trahitur ad fideicommiſſum nō fauore matris, ſed de iure cōi
per rationes ſuperius allegatas ꝑ Saly. ⁊ Ful. cū quibus ibi
concor. P au. de ca. ¶ Pro quo facit: qꝛ ſubſtō facta a paga-
no per verbū cōe ſubſtituo. ff. pupil etatem vz iure directo, et
poſt iure fideicommiſſi ſm magis cōem opi. ꝗ. ff. tenebo licet
hic in ſi. dixerit Azū. ꝗ ꝗ Bar. Bald. ⁊ Ange. hic teneant qḋ
in. d. l. precibus. obliquaꝛ fauore matris. Sed magis placet ꝙ
ſibi hoc idē eſſet ſi mr nō eſſet in medio ꝑ ꝓdicta, ⁊ hoc appro-
bo ſecure ſi tenemus qḋ in caſu. d. l. precibꝰ. ſubſtō fuerit facta
per verbum cōe. Si aūt teneremꝰ ꝙ eſſet facta per verba dire
cta, ⁊ in litera nō eſſet verbum ſubſtituit. tūc poſſet defenſari
prim i opi. ꝗ ſequitur glo. ſ. ꝙ ſit ſpeciale in milite fauore ma-
tris ꝙ compendioſa facta ꝑ verba directa trahatur ad fideicō
miſſum. Nam ſi fuiſſet miles talis ſubſtitutio facta per verba
directa expiraſſet poſt pubertatem. l. verbis. in verbo fruſtra.
ff. e. dicā plene ſuper hac gl. dū loquitur de pagano. Ideo aūt
nō vz iure directo in milite. ſz trahitur ad fideicōmiſſum poſt
pubertatē ꝑpter matris fauorē, vt ſic poſſit mater tanꝗ hēs
filij detrahere legitimam ſilij de bonis mariti militis in qua ꝑ
fideicōmiſſum grauari non pōt. l. qñ prioribus. ⁊. l. ex tribus. et
ibi no. C. de inoffi. teſt. ꝗ legitimā detrahere nō poſſet ſi vale
ret iure directo: qꝛ ſubſtitutꝰ directo capit etiā legitimā debi-
tā filio in bonis paternis cū capere debeat oīa bona q̄ fuerūt
patris vt hic. in ſi. ⁊ no. glo. mag. in. d. l. precibꝰ. ¶ Nec ob rō-
nes Saly. Ful. ⁊ Pau. de ca. ⁊ etiā Io. an. in. d. c. ſi pr̄. volētes
ꝙ in. d. l. precibus. nō ſit ſpāle fauore mrīs eo, qꝛ in dubio vr et
teſtari de iure cōi, qꝛ rndeo ꝙ ex quo ibi vſus eſt vbis directis
in cōpendioſa ptz ꝙ voluit teſtari iure militari cum illud non
poſſet paganus poſt pubertatē, ⁊ ita ibi dicit Cy. ¶ Non ob.
qḋ illa. l. eſt ſituata in loco in quo tractatur de iure cōi, ⁊ nō in
ti. de teſt. mili. quia rndeo qḋ ibi. ff. pubertatē ſubſtitutio. vz iure
cōi, ideo poſita eſt ibi, ſilr factum fuit hic. ¶ Nō ob. inꝗtum
Saly. dicit ꝙ ponitur ibi ſpāli lau in matre, ⁊ ꝙ ſunt ibi ver-
ba enūciatiua: qꝛ ꝓſupponit hodie nō deceſſiſſe ⁊c. Qꝛ rndeo
qḋ etiā verba narratiua. l. ſup qbꝰ. fundatur intentio legiſlato-
ris inducūt deciſionē. vt in cle. i. de ꝓba. ¶ Nec ob. rō Ray.
⁊ Pau. de caſt. ꝙ mr non mereaꝛ fauorē in bonis mariti, quia
imo fauorē hz nō ex pſona mariti, ſz ex pſona filij iure debito
filio in bonis patris. i. in legitima, ideo autē non obliquatur. ff.
pupil. etatem fauore matris quo tpe tractatur de bonis pupil
li ⁊c. qꝛ dico qḋ ſequeretur militē eſſe deterioris conditionis
ꝗ paganū cū in pagano tūc non obliquatur, vt hic in verbo,
iure cōi. ⁊ pmiſſum eſt patri durāte pup. etate ꝑ ſubſtōnē pri-
uare matrē nedū legitima debita filio in bonis patris, ſz etiā
legitima debita mrī in bonis filij. l. papi. §. ſed nec impuberis.
ff. de inof. teſt. ⁊ in. d. c. ſi pr̄. in ſi. ⁊ hoc mō poſſet defendi prima
opi. ¶ Sed iuxta hoc dubitat hic Imo. retēto ꝙ in. d. l. ꝓcibꝰ.
ſubſtitutio facta fuerit ꝑ verba directa quare poſt pubertatē
ibi nō vz iure directo cū miles ēt poſt pubertatē directo ſub-
ſtituere poſſit vt legi. ⁊ no. hic. ¶ Et refert ꝙ gl. ma. in. d. l. ꝓ-
cibus. rndet qḋ ſatis habuit. l. ꝙ compēdioſa ibi matre exiſtē-
te in medio valeret iure directo vſqꝫ ad pubertatē, ⁊ ideo ſub-
dit ibi gl. qḋ ſi compēdioſa facta eſſet puberi directa valeret
iure directo etiā ſi mater eēt in medio, ⁊ idē dicit Azo in ſum.
C. eo. ¶ Quā rōnē reprehendit hic Imo. ⁊ bñ. qꝛ ex quo gloſ.
preſupponit militē poſſe puberi ſubſtituere directo ēt matre
exiſtēte in medio appareret ita fuiſſe de eiꝰ volūtate ꝑ ꝑ vba di-
recta qḋ ſequi pōtēret eē directa ex q̄ adeſt ptās ⁊ volūtas fact.
l. i. ff. de teſta. mili. al's voluerit. ff. pupil. etatem iure directo ſilr
fuit de iure cōi, vt hic, ⁊ in hoc illa. l. nō fauet militi, ꝑpter hec di
cit Imo. hic ꝙ ratio alia eē pōt, vz ſi ibi valeret iure directo
poſt pubertatē matre exiſtente in medio viderentur ꝯcurrere
duo ſpālia circa idē vz qḋ ſubſtō ꝯpendioſa facta ꝑ vba dire-
cta valeat poſt pup. etatē, ⁊ qḋ iure directo valeat. nam in pa-
gano nō vz, vt. ff. dicet in gl. ⁊ ſic eſſet ꝯ no. in. l. i. C. de do. pro-
miſ. Subdit tñ qḋ hec rō non vr multū tuta: qꝛ ꝯcluderet ꝙ ſi
mater nō eēt in medio ꝙ tūc dēret etiā obliquari cū ſit tūc tñ
vnū ſpāle vz ꝙ nō ex toto annulleꝛ, ſz valeat in vim fideicō-
miſſi quo iure pōt valere etiā in pagano. cuiꝰ tñ ꝯtrariū tz glo. et
54 doc. ſm eū. ¶ † Itē qꝛ ſibi vnū ſpāle venit in ꝯtrariā alteriꝰ, quo
caſu tollerant duo ſpālia circa idē ſicut, et due fictiones circa
idē qñ vna venit in ꝯtrariā alteriꝰ, vt in. §. ſi ab hoſtibus. inſtitu.
qui. mo. ius pa. po. ſol. ⁊ no. Bart. in. l. ſi is qui pro emptore. in
vlti. q. ff. de vſuca. ſed hic vnū videt venire in ꝯtrariam alterius,
vt hic latius per eū: ergo ⁊c. ¶ Uñ tertia pōt eſt aſſignari rō
ſm eū: qꝛ nō reperiꝛ iure cautū ꝙ miles poſſit ſubſtituere pu-
beri directo mr̄e exiſtēte in medio in ꝑiudiciū mrīs ne eā priu-
net ſucceſſione in legitima debita filio in bonis teſtōris, imo
55 potius reperiꝛ oppoſitū ꝑ. d. l. ꝓcibus. † Priuilegiū eñ debet
reſtringi vt minꝰ ledat ius cōe ꝗ pōt. l. ſi. qñ in prin. C. de inof.
teſt. ⁊. d. l. impuberi. Nec mirū ſi ſatis habuit lex ꝙ ſubſtō valeat
iure directo. ff. pup. etatē, ⁊ poſtea valeat iure fideicōmiſſi pri
ui. militis. vbi in pagano expiraſſet, vt hic tz glo. mag. ⁊ recte.
56 ¶ † Ex hoc infert Imol. ꝙ ſi miles ſubſtitueret puberi matre
exiſtēte in medio non valeret directo ne mater priuareꝛ legiti
ma, ſed iure fideicōmiſſi, licet gl. in. d. l. precibus. cōiter appro-
bata ꝯtrariū dicat, ⁊ dicit hoc eſſe no. qꝛ eſt conſideratio noua et
vera de iure ſm eū. pro quo alle. gl. in. l. in teſtō. la. i. C. de teſt.
mil. in verſi. heredibus. ¶ Adde ꝙ ipſemet Imol. in. c. Rayn.
de teſt. ſequitur opi. gl. in. d. l. precibus. Item adde qḋ Mart.
ſylle. in repe. d. l. precibꝰ. ⁊ etiā Bal. in rep. d. c. ſi pr̄. in. xiij. co.
tenuit illud idē ꝙ tz Imo. hic, ⁊ ſic ꝯdicit glo. in. d. l. precibꝰ. li
cet ipſemet Bal. in. d. l. precibꝰ. in. xij. opp. tranſeat cū glo. ibi.
¶ Et pōt fortificari dicta noua conſideratio: qꝛ ſi dicta ſubſti-
tutio directa facta impuberi vz a ꝑnaure directo, ⁊ poſtea ve-
niēte pubertate obliquaꝛ vt in. d. l. precibus. ꝗto magis facta
puberi a prin. dz obliquari fauore matris cū plura impediant
facienda a prin. que non impediunt iam facta. l. patre furioſo.
ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. ⁊ c. quāa. l. de iureiu. ¶ Sed per
hoc non recedo ab opi. gl. preall. ⁊ ſic non placet dicta conſi
deratio noua, ⁊ ſic ꝯcludo militē poſſe directo ſubſtituere ſn

preiudicium

preiudicium matris. ¶ Moueor q2 ſi tpe. d. l. precibus. p q̄ ſe
tandiat p̄dicti doc. miles poterat preterēdo vel exheredādo
filiū priuare eū legitima non facta diſcuſſione an mater ſit in
medio vel nō, q2 teſtm̄ militis ex capite pretentionis vel exhe
redatiōis nō poterat ipugnari. l. qui iure. ff. de teſta. mili. l. pa
pini. §. ſi qs in militia. ff. de inof. teſt. l. ſi. C. de inoffi. teſt. cum ſi.
¶ Quare nō eadem rōne pōt legitimā ſibi auferre ſubſtituen
do directo. Pro hoc in ſpē vr̄ tex. in. l. cum filius. ꝛ ibi no. ff. de
teſta. mili. vbi miles pōt filio exiſtēti i poteſtate aut ſubſtitue
re etiā directo in bonis teſtōris, ꝛ ſic pōt ibi in preiudiciū aut
priuari legitima debita in bonis patris cū parentibus pariter
legitima debeat ſicut filijs. l. nam ꝛ parētibus. ff. de inoffi. teſt.
¶ Nec ob. ſi diceret q. d. l. cū filius. loquit in impubere, et ſic
nō mirū ſi ibi pupillaris ſubſtitutio vt impubes decedat teſta
tus pōt valere in preiudiciū matris. d. §. ſed nec impuberis.
Cū rn̄. q. d. l. cū fili⁹. loquitur in filio impubere qui non erat in
poteſtate teſtōris, ꝛ ſic et nō poterat fieri pupillaris, ſed ſolū
directa militaris quo ad bona teſtātis tm̄. d. l. miles ita. §. ex
heredato. q2 vt ſiat pupillaris regrit q ſit in poteſtate teſtan
tis. l. ij. in prin. cū vol. ff. e. ꝛ in. d. l. cū fili⁹. ideo ttis decidit q2 eſt
fauor pupilli vt decedat teſtatus. ¶ Ex quib⁹ infert q ſi in. d.
l. precibus. fuiſſet facta ſubſtitutio p verba directa non poſſet
aſſignari ratio quare etiam poſt pubertatem non deberet va
lere iure directo, et p 9ñs de neceſſitate opȝ dicere q ibi ſub
ſtitutio facta fuit p verbū cōe, et ſic verior remanet opi. Bar.
ꝛ ſeqna. circa. l. precibus. ¶ Nec obſt. gl. in. d. l. in teſtō. q2 non
eſt vera, ꝛ cōiter ibi reprobat per doc. quinimo vr̄ tex. pro hac
opi. in. d. l. in teſtō. vbi vr̄ velle q ſi probaret militem voluiſſe
vti priuilegio, valeret ſubſtitutio iure militari, ꝛ ſic excludere
57 tur mater. ¶ † Et ex p̄dictis etiā iferr q 9pendioſa facta a mi
lite p verbū cōe trahit poſt pup. etatē ad fideicōmiſſum etiā ſi
mr̄ nō ſit in medio q2 miles preſumit in dubio velle teſtm̄ ſuū
valere iure cōi. d. l. in teſtamēto. ꝛ d. l. ij. Sed de iure cōi poſt
pup. etatē ſubſtō non pōt valere iure directo ſepi⁹ alle. l. ver
bis. ff. e. ergo idē erit in milite. ꝛ d. l. precib⁹. vendicaret ſibi lo
cum etiā ſi mater nō fuiſſet in medio, ꝛ hoc tȝ Jac. de are. Cy.
Saly. ꝛ Pau. de ca. ibi, ꝛ Pau. de ca. hic, lȝ Bar. in. ij. q. dum
tractat de effectu compēdioſe. in prin. Mart. ſyl. ꝛ Gul. de cu.
in. d. l. precibus. cōtrariū teneant per illam. l. Ubi dn̄t q in mi
lite fauore mr̄is eſt ſpāle q trahat ad fideicōmiſſum, vbi alias
matre non exiſtēte in medio valuiſſet iure directo, ꝛ idē tenet
Bald. hic q nullo modo puto verū q2 non pōt reſpōderi, nec
ipſi aliquo mō rn̄dent ad rōnē. d. l. ij. cum ſi. Jmo. in. c. Ray.
lȝ de p̄dictis autoritatibus mētionē nō facit, dicit q ſi qs ve
lit tenere opi. q ſit ſpeciale fauore matris pōt rn̄deri ad 9triū
vȝ q miles non videt vti ſuo priuilegio qñ ſua diſpō valeret
omni tēpore iure directo ſi vteretur priuilegio, ſecus ſi omni
tēpore non valeret iure directo, ꝛ hanc dicit videri cōem opi.
gl. ꝛ doc. Sed hec reſponſio Jmo. nō plȝ, q2 eadē vr̄ eſſe ratio
q miles videatur vti iure cōi vno caſu, ſicut ꝛ alio, ideo cōclu
do q exiſtentia matris in teſtō militis quo ad hoc nihil opa
a tur^a. ¶ † Jn ea. glo. ibi, lȝ aliter tractaret ꝛc. hec gl. vult q pu
58 pillaris tacita non 9prehendat in expreſſa vulgari^b qñ mater
b eſt in medio. ſȝ gl. in. d. l. precibus. in ver. oīmodo. ꝛ in glo. ſi. et
in. l. ſi. C. de inſti. ꝛ ſubſti. 9triū dicit. ſ. q imo cōtinet, ſed non
habet effectum cōtra matrē. d. l. ſi. ꝛ hec opin. eſt cōis, ꝛ proba
tur bonis rationibus vt hic per Bar. cū quo tranſeūt alij hic,
ꝛ in. d. l. precibus. ꝛ Bal. in. d. c. ſi pater. in materia pupillaris,
59 ꝛ oēs in. d. c. Ray. ¶ † Ex hoc infert no. Bar. hic q ſi mortuo
filio in pup. etatē poſt aditā p ipſum hereditatē cū facta erat
vulgaris expreſſa mater repudiet hereditatē filij. Subſtitutus
ex tacita pupillari cōprehenſa in vulgari admittet, vt hic ple
ni⁹ p eū, ꝛ idē tenuit in. d. l. ſi. C. de inſti. ꝛ ſubſti. ꝛ in. d. l. p̄cib⁹.
in. i. ꝛ. ij. opp. ꝛ idē erit ſm Fulgo. ſub dubio forte. in. d. l. ſi. ſi ma
ter non poſſet ex aliqua cauſa ſuccedere: vt quia non petijſſet
tutorē. ff. tēpus filio dari torta. l. ij. §. i. ff. qui pe. tut. ꝛ l. ſciant. C.
de libe. here. ꝛ hoc ſequitur etiā Pau. de ca. in. d. l. ſi. ¶ Sȝ dic
q ſub dubio forte hoc firmauit Bar. in. l. ij. in prin. in vlti. col.
ff. e. in ver. itē qd ſi mr̄ nō eſt capax ꝛc. Bal. in. d. l. precibus. in
v. col. in ver. circa quartum. ꝛ Gul. de cu. ibi in materia pupil
laris idem tenent. ¶ Et lȝ Ang. hic trāſeat cū dicta deciſiōe
Bar. hic in matre repudiante, tn̄ ipſemet Ange. in. d. l. preci
bus. cōtrariū tȝ, quia ſtatim q deceſſit pupillus aperta fuit via
matri ſuccedendi ab inteſtato: ergo opȝ dicere q cā teſtati. ſ.
tacite pupillaris ſubſtitutionis euanuit alias illa extante. ſ. cā
teſtati nō potuiſſet via matri aperiri ad cām inteſtati. l. q̄diu
pōt ex teſtō. ff. de acqui. her. l. anteq̄. C. eo. de ſucceſ. Ergo q̄q̄
mr̄ repudiet nō dȝ reſurgere cā teſtati hoc eſt pupillaris ſub
ſtitutionis tacite. l. qui res. §. aream. ff. de ſol. ꝛ idem in diſcurſu
vr̄ velle Bal. in. l. ſi cuȝ vel in vtero. C. de teſt. mil. ſȝ p hoc nō
eſt recedēdum ab opi. Bar. q̄ cōis eſt. ¶ Ad rōnē Ang. rn̄de
ex his que no. Bal. ꝛ Saly. in locis ſ. alle. in hac. q. vbi dn̄t q
fuit aperta via matri ab inteſt. ſub conditione tn̄ ſi mater volet
ſuccedere, ꝛ ſic ſub eadem cōditione eſt perēpta cauſa teſtati.
¶ Sicut enim dicimus qō per exiſtētiā matris excludit ſub
ſtitut⁹ venire volens ex tacita pupillari. ſ. ſub cōditione ſi mr̄
non decedat ante mortē pupilli, ꝛ ſic nō decedat anteq̄ ſucce
dere poſſit aliter nō excludit ſubſtitutus. d. l. ſi an ſi. ita in pro
poſito intelligit perēpta tacita pupillaris per matris exiſten
tiā, ita demū ſi mater voluit ſuccedere, q2 paria ſunt nō extare
vel extare, ꝛ non ſuccedere. l. ij. §. ſed ſi ſint. ff. ad tertu. l. ſi neceſ
ſe. §. ſi deportatus. ff. de bo. lib. ¶ Non omitto q Raph. hic
ꝛ plenius in. l. ſi mater. §. i. ff. eo. dicit 9 opi. Bart. hic facere qō
no. ipſemet Bar. ibi volēs qō in caſu ibi formato in glo. iūcto
tex. ſ. qū teſtator filiū ſuū inſtituit: poſtea dicit, ꝛ ſi fili⁹ me viuo
moriatur nepotē ex filio poſthumū ſubſtituo, ꝛ ſi nepos he
res nō erit titi⁹ heres eſto, ꝛ cōtingat filiū ſuperuiuere ꝛ repu
diare poſthumūq̄ naſci non admittit titius ſubſtitutus licet
admitteretur in caſu quo fili⁹ viuo teſtatore deceſſiſſet. ¶ Et
lȝ aliq reprobent illam glo. tn̄ Bar. ibi eā ſaluat. Sed rn̄de q
illud ideo eſt ibi, q2 tacita conditio ſub qua vocabatur titius
ſubſtitutus vȝ ſi nepos heres ex teſtamēto non eſſet cū poſſit
eē hr̄ a qō cōtingebat filio decedente viuo teſtatore defecit, q2
filius ſuperuixit merito non extenditur ad cauſam ſibi contra
riam iſta ſubſtitutio, ꝛ hoc ratione abſurditatis euitāde, vt ibi
declarat Bart. ſ. ne titi⁹ extraneus preferatur ſuis heredibus
60 l. cū acutiſſimi. C. de fideicommiſ. ¶ † Sed adhuc 9 Bar. hic
facit. q2 ſola ſuper exiſtentia liberorum lȝ repudiantium facit
ceſſare cōditionē ſubſtōnis. ſ. ſi iuſſa. §. cū quis. de leg. i. cuius
9triū dicitur in. l. ſi. C. de inſti. ꝛ ſubſti. ¶ Sed reſpōde q. d.
§. cum quis. loquit in cōditione appoſita a teſtatore. ſed Bar
to. hic loquitur in conditione que tacite ineſt ex diſpoſitione.
l. quo caſu ſi mater repudiat ceſſat mēo. l. hoc tn̄ terminis vo
luit Raph. ſ. d. §. cum quis. qō eſt ſingulare verbum ſi verū eſt
vȝ q. l. cum acutiſſimi. militet in caſu conditionis appoſite a
teſtatore lȝ liberi repudient, ſec⁹ in cōditiōe. l. nec memini hic
me alibi legiſſe. Non pono tn̄ adhuc hoc pro cōſtanti, ꝛ ſi ha
berem cōſulere vellem conſiderare maturius, tn̄ pro nunc iſta
61 pars vr̄ ſatis mihi pſuadere. ¶ † Supponit etiā hec gl. q pu
pillaris cōprehēſa in cōpēdioſa ſit tacita, idē tȝ gl. ſi. ꝛ gl. mag.
in. d. l. precibus. ¶ Sed contrariū tenet glo. in verbo. cum ad
mr̄em. in. l. luci⁹. ff. eo. ꝛ gl. ſi. in. d. l. precibus. ſed eas concorda
vt p Bar. in. l. ij. in. ij. col. ꝛ hic cū quo tranſeunt oēs hic. ꝛ in lo
62 cis prime allegatis. ¶ † Anteq̄ vo intrē. q. prime ſequētem
hic tactam in glo. non omitto q inq̄rit Bart. hic incidenter
tȝ q ſi ſtatuto ciuitatis cauetur qō filie femine cogātur ſeruare
oīa diſpoſita in teſtō pr̄is, qō ex forma huius ſtatuti vel filijs
pōt ſubſtitui directo filie femine poſt pubertatem in teſtō pa
gani ſtātib⁹ maſculis. ¶ Addo qō cū opi. Bar. cōcor. Anto.
de but. in. d. c. Ray. ꝛ Bal. in repe. d. c. ſi pr̄. ſed Jmol. hic, ꝛ in
d. c. Ray. dicit qō vba ſtatuti nō vīr cōprehēdere illud qō di
cit Bar. Pōt enī intelligi qō voluit ſeruari oīa, hoc eſt totam
hereditatē reſtitui p fideicōmiſſum abſq̄ deductione trebel
lianice prout in ſimili contingit qñ heres coactus adiuit. l. i. §.
ſi his qui quadringēta. ꝛ l. nam q ſi. ff. ad treb. adeo dicit qō me
lius exēplificaſſet Bar. ſi dixiſſet ſtatutū dictare qō filia femi
na teneat omnia diſpoſita per patrem ſeruare, ꝛ qō poſſit pr̄
eidē directo ſubſtituere etiā poſt aditā hereditatē. ¶ Tamē
ſuſtinendo Barto. dico qō cum teſtator ſuſtinendo filie vſus
fuerit verbis directis non poſſet eius volontas poſt puberta
tē, ꝛ aditā herditatē ſeruari niſi ſubſtitutio haberet pro dire
cta, q2 vr̄ voluiſſe ex qualitate verborū q omni tpe directa p
maneat. in. l. labeo. cū ſi. ff. de ſup. lega. ꝛ do. Cy. in. d. l. precib⁹.
63 ¶ † Poſſet etiā hic annecti vna. q. qd ſi teſtator dixit ſi filius
me⁹ impubes heres nō erit, titius heres eſto an hec ſubſtitu
tio ſit pupillaris vel cōpendioſa reſtricta ad pupillarem etatē
64 dixi in. l. ij. in prin. ff. eo. nō repeto. ¶ † Jn ea. glo. ibi, ſȝ poſtea
nulla ꝛc. firmat glo. qō compēdioſa a pagano facta per verba
directa lȝ teneat. ſ. pupillarē etatem vt pupillaris, tn̄ poſt pu
bertatē in totū expirat, ꝛ hec eſt cōis glo. opi. hic, ꝛ. ff. proxime.
ꝛ in. d. l. verbis. inſti. eo. §. qua ratione. ꝛ in. d. l. precibus. et in. l.
ſceuola. ff. ad treb. ꝛ in. d. c. Ray. in verbo ſobſtitutionis, et ibi
hoc tenet Jnn. Hoſti. ꝛ oēs Cano. vſq̄ ad tpa Joan. an. idem
tȝ gl. mag. ꝛ Archid. in. d. c. ſi pater. ꝛ Azo in ſum. C. eo. ꝛ Dy.
in. d. l. verbis. ꝛ Jac. de are. Jaco. de bel. Nico. de mata. Mar.
ſyl. Gul. de cu. ꝛ Cy. in. d. l. precibus. ꝛ Jacob. but. in. l. ex tri
bus. C. de inoffic. teſta. ꝛ diſputando tenuit Bart. de pretis vt
refert Joan. and. in. d. c. ſi pater. in nouella. ꝛ Oldra. in conſi.
cxlviij. Pro qua opi. vr̄ tex. in. d. l. verbis. in verbo. fruſtra. de
clarando illam diſtinctionem prout no. Bar. in. l. penul. §. ad

a ¶ Nihil operet. in p̄dicta qō. vide Alex. 9ſil. xvij. ij. lib. vbi ſup: aſcri pta refert, ꝛ ſequit tur opi. q̄ dicit h latius.

b ¶ Expreſſa vulgari. ꝛ tītō. ff. in apoſti. i. l. ij. vbi po ſui. ꝛ his adō Lu. ro. conſi. cxxxviij.

crimē.ſ.de pu.iudi.ꝛ idē tex.ſ.l.p̄cri.ꝛ in.§.extraneo.inſti.eo.
¶ Pro hoc facit:q2 hic vr̄ h̄re locū regula illa ꝙ potui nolui
ꝙ volui adimplere nequi.l.multū.C.ſi q̄s alte.vel ſi.c.cū ſuper.
de offi.deleg. ¶ Ad idē:q2 libertas que tā fauorabilis eſt licet
dari poſſit per fideicō.ſeruo alieno tñ directo dari nō poteſt,
adeo ꝙ ſi directe relicta fuerit nullius eſt momenti, et ſic non
trahitur ad fideicōmiſſum.l.ſi ſeruus legatus.§.ſi ſeruus alie-
nus.ꝛ ibi no.ſ.de leg.i.no.glo.in.l.ſeruo.C.de ma.teſt.cū ſimil.
ꝛ iſta fuit inductio dicti dñi Bart.de pretis. ¶ Cōfirmat̄ q2 ſi
hereditas data fuerit in teſtō inualido non trahit̄ ad fideicom
miſſum dato ꝙ illud teſtm̄ potuiſſet valere iure codicillorū,et
ſic trahi ad fideicōmiſſum niſi teſtō: hoc expſſerit.l.i.ꝛ.l.illud.
§.tractari.ſ.de iure codi.l.non codicillū.C.de teſt.l.ſi.cū ſi.C.
de codi. ¶ Fortificatur per.l.coheredi.§.cum filie.ſ eo.ibi, pu
berem etatem verbis preca.ꝛc.a cōtrario ſenſu. ¶ Item quia
ſpeciale eſt in muliere.ꝛ fauore matris vt trahatur ad fideicom
miſſum,vt in.d.l.precibus.intelligendo ꝙ ibi facta fuerit per
verba directa.ergo in cōtrariū eſt ius cōe,ꝛ iſta opi.mihi pl3
in puncto iuris. ¶ Contrarium ſcilicet ꝙ poſt pupillarē eta-
tem trahat̄ ad fideicōmiſſum tenuerunt aliqui antiqui quos
refert Cy.in.d.l.precibus.ꝛ hoc ſequitur Jo.an.l.d.c. ſi pater.
in nouel.ꝛ do.Cardi.flor.in.d.c.Rayn.ꝛ ibi dicit do.Anto.ꝙ
florentie de facto ſeruatur hec opi.ꝛ ꝙ eam hodie tenent cōi-
ter Cano.ꝛ ſequitur Bald.in.d.l.ex tribus.ꝛ in.d.l. ſi ſine. C.
ad trebel.ꝛ Bal.ꝛ Ange.in.l.i.in princi.ſ.e.ꝛ Saly.in.d.l.pre
cibus.ꝛ Domi.de ſan.Gemi.in.d.c.ſi pater. ¶ Pro qua opi.
facit:quia ex quo teſtator vſque in tempus mortis,ꝛ ſic etiam
poſt pupillarem etatē facit ſubſtōnē,debemus attendere ſen-
ſum pluſquam verba.l.iij.C.de libe.prete.§.conditio.ſ.de adi.
leg.nec enim d3 ſubtilitas verborum attendi.l.qm̄ indignum.
C.de teſt.l.ij.in princi.C.cōia de leg. Sed adhuc poteſt reſpon
deri ꝙ verum eſt,dummodo mens teſtō:is ſit expreſſa per ver
ba congrua ꝛ legitima,aliter ſecus:vt pꝫ in.d.l.ſi ſeruus lega
tus.concor.ſunt.ſ.alleg.facit.l.ſi quis in fundi vocabulo.ſ. de
leg.i. ¶ Et eodem modo pōt rñderi ſi diceretur ꝙ verba im
propriantur.vt actus valeat.l.inſulam.de preſcri.ver. ¶ Se-
cundo pro iſta opi.facit.d.l.precibus.intelligēdo ꝙ ibi ponat
ius cōe prout probāt rōnes Ang.Saly.ꝛ aliorū quo.ſ.retuli.
¶ Sed ad hoc reſpōde ꝙ ibi ponitur ius ſpeciale, vt tenui ꝛ
probaui.ſ. ¶ Vel melius reſponde ꝙ illa.l.intelligitur de ne
ceſſitate qm̄ ſubſtitutio fuit facta per verbum cōmune. ¶ Vel
tertio reſponde ꝙ poſito ꝙ vſus eſſet verbis directis tamen
illud eſt ex priuilegio militis ꝙ in totū nō expiret,ſed valeat
etiā poſt pubertatem. Et licet tunc non valeat iure directo,ſ3
obliquetur,illud eſt fauore matris in medio exiſtētis. ¶ Ter-
tio pro iſta opi.facit:q2 ſi facta eſſet puberi iſta ſubſtitutio per
verba directa traheretur ad fideicommiſſu3:q2 rōne defectus
perſone non poſſet a prin.valere iure directe pupillaris,vt fir
mat gl.approbata in.d.l.verbis.ergo multomagis ſi a princi.
in.d.l.verbis.facta eſſet impuberi,ꝛc3.debet obliquari eueniē
te pubertate cū multa impediant fienda ꝛc.d.l.patre furioſo.
¶ Ad hoc reſponde ꝙ maior negatur:quia.ſ.proxime.in ver.
ex predictis videt̄ inferri ꝙ ſubſtitutio talis facta puberi non
traheretur ad fideicōmiſſum. ¶ Quarto allegatur.d.c.Rayn.
65 iuncto.d.c.ſi pater.ꝛ iſtud fundamentum eſt Jo.an. ¶ †Sed
reſpōde ꝙ.d.c.Raynu.loquitur quando facta fuit ſubſtitutio
per verbum ſuccedat.quod non eſt verbum directū,ſed cōmu
ne.vt probat Bar.hic in vlti.col.ꝛ Bald.in.d.c.ſi pater.per.l.
reſtituta.in fi.iuncta.l.ſeq.ſ.ad trebellia.de quo etia3 per Bal.
in.l.ſi ſine.C.ad trebel. ¶ Quinto allegatur.l.pater ſeuerinā.
§.conditionū verba.ſ.de condi.ꝛ demon.vbi verba pro parte
tēporis accipiunt̄ proprie,ꝛ pro parte impropriantur. ¶ Sed
reſponde vt per Bar.ibi melius per eū in.l.in pupillari.ſ.eo.
¶ Sexto allegat̄.l.ſceuola.cū cōcor.ſ.ad trebel. Sed rñde ꝙ
ibi.l.reſiſtebat validitati ſubſtitutionis directe propter acci-
dens.ſ.ppter qualitatē actus,hoc eſt ppter codicillos in qui-
bus fiebat ſubſtitutio directa ꝙ fieri nō poterat cū directo in
codicillis dari non poterat hereditas. Nō autē reſiſtebat quo
ad eſſentiam actus,q2 illa ſubſtitutio pupillaris bene poterat
fieri etiam a pagano dūmodo facta fuiſſet in teſtō. Sed hic.l.
reſiſtit directo quo ad eſſentialia:q2 nullo modo poterat ſub-
ſtitui a pagano poſt pubertatē,ꝛ aditā hereditatē, nimirum ſi
nō trahit̄ ad fideicōmiſſum. ¶ Aliqui etiā reſpondent ad.d.
l.ſceuola.ꝙ ibi nunꝗ̄ potuit valere iure directo,hic autē ſic.ſ.
a princ.ita ſentit gl.ibi.ꝛ in.d.l.verbis. ¶ Septimo adducit̄.l.
ex facto.in pñ.ſ.ad treb.ꝛ.l.filiuſfa.§.vt qs heredē.de le.i. S3
omiſſa rñſione do.Jo.hic,ꝛ in.d.l.ex facto.ꝛ in.d.l.i.§.vt quis
que nō vr̄ plurimū ſtringere.rñde ꝙ ibi ſubſtō cenſet̄ facta per
verba obliqua qualia ſunt hec rogo te vt facias titiū heredē3.
nā verba relata ad inſtitutū nō ad titiū,ſonāt ꝙ ipſe capiat de

manu alterius. Nimirum ſi dicunt̄ obliga vt dixi,et in termi-
nis voluit Bar.in hac.l.in.i.col.vñ allegat.l.lucius.§.ſi.ꝛ.l.pꝫ
filium.de leg.ij.ꝙ idem dicit Joan.an.in.d.c.ſi pater.in prin. in
nouella.ꝛ not.Bar.in.l.eam ꝙ.in fi.C.de fideicō. ¶ Vel rñde
ꝙ ibi verba fuerūt probata in fideicōmiſſaria ſubſtōne.l.que-
rebatur.ſ.de teſta.mil.ita Raph.hic. ¶ Alia poſſent adduci
argu.non multum vrgentia de quibus in dicta diſpoſitione
Bar.de pretis.ꝛ per Jo.an.in.d.c.ſi pater.ꝛ per Bald.in.d.l.
precibus.in.ix.col.que veluti nō neceſſaria omitto. Eſt tamen
hec ſcđa opi multū equa.ꝛ menti teſtatoris conſona, ꝛ ſi quis
vellet eam ſuſtinere nō video ꝙ tute poſſit reſponderi ad.l.ſi
ſeruus legatus.niſi dicat̄ l3 ibi diſpoſitio a principio nulla nō
trahat̄ ad fideicōmiſſum,tamen non ſequitur:ergo diſpoſitio
que a princi.valuit vt in caſu noſtro non trahatur ad fideicō-
miſſum eueniente pubertate cum vt dixi multa impediunt a
princi.fienda que non impediunt iam facta.d.l. patre furioſo.
cum vulg. ¶ Cogitabam aliter dici poſſe vꝫ ꝙ ibi imputari
pōt teſtatori,q2 fuit in culpa nō emēdo illū ſeruum,vnde rōne
culpe ſue vitiatur ex toto datio libertatis,ſed hic in nulla fuit
culpa,q2 nullo mō potuiſſet facere ꝙ poſt pubertatem valeret
iure directo,ſed hec reſponſio eſſet contra.d.l.ſceuola. ¶ Vel
dicas ꝙ in.d.§.ſi ſeruus alienus.fuit in culpa nō diſponendo
p verba obliqua vel ſaltē cōia. ¶ Et ad.d.l.verbis. poſſet ſm
Jo.an.ꝛ ſequa.ꝛ ſcđm ꝙ refert Cy.rñderi ꝙ ibi dictio fruſtra,
intelligatur quo ad directam ſubſtitutionē non quo ad fidei-
cōmiſſariam. Vel ꝙ ibi loquatur de rigore. Ad.§.extraneo.
poſſet hiſdem modis reſponderi vt dixi. Ad.d.l.in pupillari.
reſponde ꝙ ibi voluit facere tm̄ pupillarem licet p errorē cō-
prehendat maius tempus,nos loquimur in ꝯpēdioſa. Ad.d.
l.codicillum.cū ſi.reſponde vt per Bar.in.l.i.§.ſi quis ſimpli
citer.ſ.de verbo.oblig.ad alia facilis erit reſponſio. ¶ Tertia
fuit opin.Bar.hic cū qua ſimpliciter videtur trāſire Ang.hic
ꝛ Anto.de but.ꝛ Pet.de anchara.in.d.c.Raynutius. ꝛ Jo.
de fantu.in.d.c.ſi pater.dicētes ꝙ aut ſubſtitutio facta fuit per
verba directa ciuilia vt heres eſto,ꝛ procedat prima opin.aut
per verba directa non ciuilia,vt accipiat hereditatem:ꝛ tunc
procedat.ij.opi.vt hic per Barto. Et fuit originalis opin. Ni
co.de mata.vt refert Bald.in.d.l.precibus.dicens Bart.ma-
le feciſſe non referendo,niſi forte idē ſpūs fuerit in corporib⁹
ambo2. ¶ Quā opi.reprehēdit Saly.in.d.l.precibus.dicens
hāc videri pernitioſam ſubtilitatem,ꝛ in verbis captioſam ꝯ.l.
qm̄ indignū.C.de teſt.ꝛ ꝙ eſt ꝯ gl.in.d.l.verbis.que dicit ciui-
libus.i.directis dicit etiā.d.Car.in.d.c.Ray.ꝙ opi.Bart.nō
probatur iure. Jmo.ibi,ꝛ hoc tenet ꝯ Bar.p aliqua ex iurib⁹
alle.pro prima opin.ad que Bar.nō rñdet,ꝛ maxime ad.d.l.ſi
ſeruus legat⁹.§.ſi ſeruus alienus. ¶ Et dū Barto.hic dicit ꝙ
iſta ſubſtō facta impuberi decedenti poſt pubertatē nūꝗ̄ fuit
directa,q2.l.ſciebat illū moriturum poſt pupillarem etatē p.l.
cum quidā.§.ſui.ſ.de acq.her. Rñde vltra doc.hic iſtud nō eē
verū.q2 l3.l.certa ſit de eo,qđ certū ē i rerū natura ꝗ̄uis igno
ret̄ p hoiem,tñ de eo qđ eſt incertū in rerū natura, vt q2 pēdet
ex futuro euētu put eſt i caſo noſtro.q.q2 mors futura nō dicitur
eſſe certa,tūc nec.l.dr̄ eſſe certa,ita declarat Bar.poſt Gul.in
d.§.ſui. Preterea non querim⁹ an ſubſtō ꝙ ſemel ſortiri po-
tuit effectum iure directo,vt q2 euenit caſus ſubſtōnis directe
trahat̄ ad fideicōmiſſum.ſed an verba directa poſſint incipe-
re valere iure fideicōmiſſi.propterea ratio Bar.non ꝯcludit.
¶ Quarta fuit opi.Bal.in.d.l.pcib⁹.in.xi.col.vꝫ ꝙ ſi ut te-
ſtator dixit qñcunꝗ̄ filius meus deceſſerit titius ſit heres filio
meo ꝛ non trahitur ad fideicō.p.l.ſi.C.de her.inſti.vt ſubſtitu-
tio facta p illa verba titius p locū heres eſto ꝙ non pōt valere
iure pupillaris ſubſtōnis.q2 fuit facta extraneo nō trahitur ad
fideicō.ſed ad vulgarē tm̄,ac ſi dictū fuiſſet ſi ploc⁹ mihi hrs
nō erit titi⁹ hr̄s eſto,aut teſtō: ſimplr̄ dixit ſit hr̄s vel ſit mihi
hr̄s,ꝛ pcedat opi.ij.ꝙ obliquet̄ p rōnes Jo.an. ꝛ cū hac opi.
trāſit.d.Card.in.d.c.Ray.ꝛ Pau.de ca.in.d.l.verbis.ꝛ in.d.l.
precibus. Sed Saly.ibi cōtrariū t3 dicens, qđ hec diſtō eſt ꝯ
rōnē.d.c.Ray.vbi teſtō: dixit eidē puberi ſuccedat.ꝛ tñ trahi
tur ad fideicōmiſſu3. ¶ Poſſet tñ ſuſtinēdo opi. Bal.rñderi
qđ ibi verbū ſuccedat.eſt cōe vt dictū eſt,ſed nos loquimur in
verbo directo. ¶ Cōtra Bal.etiā alle.Saly.q2 nō vr̄ referre
an dicat mihi,an dicat filio alle.l.ſi ita.§.qui filio.ſ.de bon.poſ.
ſm tab. Sed ad hoc pōt reſponderi,vt ſenſit Bal.in.d.l.preci
bus.verſi.procedo vlteri⁹ ꝛc.vꝫ qđ verū eſt quo ad pupilla-
rē:q2 l3 teſtō: dicat mihi hr̄s eſto nō p hoc eſt quin ſubſtō poſ
ſit cenſeri pupillaris,qm̄ ſubſtitutus ſuccedat ex pupillari pu
pillo q fuit heres patri,q2 heres hr̄dis eſt hr̄s teſtōris.d.l.in.
C.de here.inſti.l.ſi paterfa.ſ.eo. Sed nos loquimur in cōpen-
dioſa,ꝛ poſt tp̄a pupil.eta.quo caſu nō pōt valere vt pupilla-
ris,ꝛ ideo ſi dixit pupillo hr̄s eſto nō pōt cēſeri fideicōmiſſa-
ria,q2

q: verba nō cōueniūt cū per fideicōmiſſariā nō ſuccedatur
ſꝫ teſtō.i.l.coheredi.§.cū filie.ſ.e. ¶ Cū hac.ſol.etiā tran
Pau.de ca.in.d.l.p̄cibꝰ.licet de Bal.mentionē nō facit.
Cōtra Bal.ille.etiā Bal.ter.in.d.l.p̄cibus.in verbo eos here
des quos p ner ſibi conſtituit,vbi inuenit, q̄ teſtō: dicit filio
meo heres eſto,⁊ tñ trahit ad fideicōmiſſum.Sꝫ potes rñdere
quo.i.verba ibi de neceſſitate inferunt q̄ dicit heres eſto filio.
¶ Preterea illa.l.dꝫ de neceſſitate itelligi qñ teſtō: vſus eſt
verbis cōib' nō directis vt dixi.in ſi.precedēti.q. ¶ Et rñde
bat Saly.ad.d.l.ſi.C.de here.inſti.quod ibi fuit vna ſubſtō tm̄
hic cōtinent plores ꝓpter verbū qñcūq. Imo.in.d.c.Ray.⁊
Ful.in d.l.p̄cibus.etiā repzehēdunt.opi.Bal.per.d.§.q filio.
ſed rñde vt dixi,⁊ ſic ſaluari pōt opi.Bal.Attamē ſi tenemus
opi.glo.⁊ ſeq.quā puto de iure veriorē eſſe impoſſibile q̄ opi.
Bal.ſubſtineri poſſet. ¶ Quinta fuit opi.Ang.i.l.pupillari.
ſ.e.⁊ in.d.l.p̄cibus.vcꝫ q̄.Aut nō eſt appoſita dictio quan
docūq: et tunc procedat prima opi.Aut eſt appoſita,⁊ ꝓce
66 dat ſecunda,† q: p diſtributiuū qñcūq: ſit diſtributio tēporū,
⁊ vñr facte plures ſubſtōnes,ar.l.ſi ſicut in annos.circa princ.
ſ.qui.mo.vſufr.amit.vnde tūc poſt pupillarē etatē noua incī
pit eē ſubſtō q̄ cum nullo tempore valere potuerit iure dire
cto,ergo trahet ad fideicōmiſſuꝫ ex doctri.glo.in.d.l.vbis Sꝫ
hec op.nō pꝫ.Tñ qz Bar.hic in.v.iiij.principalr ⁊c.⁊ Bald.⁊
Imo.hic,⁊ bal.in.l.ex trib'.C.de inoff.te.⁊ in.l.ſi qs ad decli
nandū.C.de epiſ.⁊ cle.in.v.col.et aliꝗ cōiter poſt Cy.in.d.l.pre
cib'.et cano.in.d.c.Ray.repzehendūt illud q̄ diſtributiuū fa
cit cenſeri plures eſſe ſubſtōnes,vt per Bart.et Bal.plenius
hic dum ad hoc allegāt.l.ſtichū.§.ſtipul.ſ.de ver.ob.illam et
ſi diſtributiuū qñcūq: nō fuiſſet adiectum tacite inerat,ergo
eius expreſſio nihil operat.l.iij.ſ.de leg.i.Ad.l.ſicut in ānos
rñde q̄ ibi actus ille erat reiterabilis,⁊ numirū ſi plures cēſen
tur diſpōnes hic aūt verſat diſtributiuū circa actū nō reitera
bilē.i.circa actum mortis. ¶ Vel rñde ſm Bal.in.d.l.ſi quis
ad declinād.in.v.col.⁊ Imo.hic in alio arti q̄ hec diſpō eſt
vniformis ſec' in.d.l.ſicut in annos.tñ etiā q̄ dato q̄ ſepara
tim facte eſſent ſubſtōnes a teſtōre tñ illatio Ange.quiꝫ facit
ex doctri.gl.in.d.l.verbis.non eſt bona,q: illa glo.non ꝓcedit,
vt ſtatim dicā. Si qs aūt teneret doctrinā gl.in.d.l.verbis.fa
tendum eſſe q̄ opi.Ange.poſſet procedere ſi teſtō: dixiſſet ſi
in pupillari etate vel poſtea deceſſerit titius heres eſto,quia
tunc bene fateo: q̄ poſt pupillarē etatē cēſetur facta ſeparata
ſubſtitutio,vt eſt gl.elegās,⁊ cōiter approbata i.d.l.precibus.
in ſi.gl.ma.⁊ no.Azo.in ſum.eo.tit.⁊ Bar.hic l.iiij.q.pricipa.
67 ¶ † Circa hoc adde q̄ etiā vbi in teſtō eſſet appoſitū duplex
diſtributiuū tpis.vt ſi dixero qñcūq: filius me' deceſſerit ipſa
quacūq: die heres eſto idē operatur ac ſi gemmata ſubſtō fa
cta fuiſſet p dicta verba ſi in pupilla.eta.deceſſerit vel poſtea
ſm Ang.hic allegantē.l.pluribus.§.i.ſ.de ver.ob.⁊ ita illum
tex.intelligit Bal.⁊ Pau.de ca.in.l.ſtichū.§.ſtipulo.e.ti.⁊ iō
tunc ſine dubio poſt pubertatem trahetur ad fideicommiſſum
68 ſm Ang.hic. ¶ Sed Imo.hic,⁊ in.d.c.Rayn.ꝯtrariūꝫ,† q̄
dictio quaq:,⁊ quiſq: eſt collectiua proprie ſicut dictio oīs,nō
autē diſtributiua.l.hoc arti.in ꝑin.⁊ ibi per Bart.ſ.iu.i.⁊.l.
ſi neceſſarius.§.ſi annua.⁊ ibi no.ſ.de pig.act.vnde in.d.l.plu
ribus.§.i.ideo cenſetur multiplex diſpō:q: facta fuit ſpecialis
enumeratio tēporis.ſ.annua bina trina die.⁊ ibi no.gl.⁊ Bar.
⁊ bene vr tñ dici poſſe,q̄ ſi eſſet appoſitū verbū diſtributiuꝫ
gemmatū poſſet ſuſtineri dictum Ang.ſicut et alibi multum
69 operant verba gemmata: plusq: ſimplicia.l.baliſta et ibi gl.
ſ.ad treb. ¶ Iuxta hoc etiā adde q̄ vbi appoſita eſſet in teſtō
clauſula codicillaris,tūc ceſſant p̄dicte opi.q: indiſtincte ſub
ſtitutio trahit ad fideicōmiſſum poſt pubertatē p.d.l.ſceuola.
a ita ſignanter voluit Bal.in.d.l.verbis.vbi allegaui a concor.
¶ Quib' adde q̄ ſolus Pau.de ca.in.d.l.precibus.pūgit in
contrariū dicens,q̄.d.l.ſceuola.cū ſi.loquit qñ verba directa
ꝓlata in codicillis ſi fuiſſent ꝓlata in teſtō potuiſſent vale
re iure directo.⁊ q: nō ſunt ꝓlata in teſtō,ſꝫ in codicillis valēt
iure fideicōmiſſi,ſꝫ in caſu nr̄o non potuiſſet fieri ſubſtō dire
cta,q̄ fundit' nō expiraret adueniēte pubertate ſm primā,et
magis cōem opi.ergo non dꝫ eſſe cl'a codicillaris,ſeu codicilli
maioris efficacie q̄ teſtm̄.Subdit tñ q̄ in cōſulēdo,⁊ iudican
do ab opi.Bal.⁊ Ang.non recederet. ¶ Sed dic q̄ ratio.d.
Pau.nō ob.quia videmus,q̄ licet directa libertas ſeruo alte
no dari nō poſſit in teſtamento,⁊ ſi data ſit non trahitur ad fi
deicōmiſſum,tamē ſi data ſit in codicil.trahitur ad fideicom.l.
ſ.§.i.ſ.de iure codi.ibi ad fideicommiſſoria.⁊ ſi directo data
ſit trahit ad fideicōmiſſum qñ apparet,q̄ teſtō: voluit codi
cillos facere,⁊ ita intelligit recte intuenti glo.ſi.et expreſſe ita
exponit tex.Iac.de are.⁊ Ang.ibi. ¶ Preterea iſta clauſula
codicilla adeo operatur in caſu iſto,vt iure fideicommiſſi,quia

per eā videt teſtator velle teſtm̄ valere iure fideicōmiſſi.l.ſi.C.
de codi.⁊ ideo codicil.t nō ſunt maioris efficacie q̄ teſtm̄,quia
nō eſt dubiū,q̄ etiā in teſtō potuiſſet teſtō: ſine clauſula codi
cil.diſponere q̄ volebat ſubſtitutionē factā p vba directa va
lere iure fideicōmiſſi,ac ſi eſſet facta p vba obliqua.l.ſi frater.
70 C.de fideicō. ¶ † Et ex predictis vr̄ inferri poſſe q̄ ſi a paga
no facta fuerit ſubſtō compendioſa puberi per verba directa,
q̄ illa ſit fundit' nulla,⁊ hoc vr̄ probari i.d.l.verbis.⁊ in.d.§.
extraneo.⁊ in.d.l.ſi ſeruus legatus.⁊ ſic nō valebit etiam iure
fideicōmiſſi,q̄ expreſſe voluit gl.in.§.extraneo.inſti.eo.⁊ Io.
an.in.d.c.ſi pr̄.in nouella.i.gl.in vbo interdū.⁊ tenuit Imol.in
d.c.Rayn.in materia compēdioſe,⁊ hoc p quo facit:q: ſubſtō
cōpēdioſa facta p verba directa ipuberi q̄ ſubſtō valuit a prī.
⁊ tñ eueniēte pubertate expirat in totū,vt hic io glo.⁊ firmaui.
ſ.ſm magis cōem opi.nō dꝫ a prin.facta puberi tenere p ratio
nem.d.l.pr̄e furioſo. ¶ Et eadē rōne dicēdū eſt q̄ ſi pr̄ pupil
lariter ſubſtituit filio emācipato,vel etiā mater p verba dire
cta cū ſubſtō non poſſit valere,vt pupillaris ex quo fili' nō eſt
in ptāte ſubſtituētis,q̄ non trahit ad fideicōmiſſum p p̄dicta.
¶ Pro quo etiā adduco tex.in.l.ſi.C.de her.inſti.p quē tex.di
cit ibi Bal.in.i.col.not.ar.q̄ pupillaris inutiliter facta conti
net vulgarē non fideicōmiſſariā,nā vt itelligas ibi in tex.ſunt
verba apta ad pupilla.ſubſti.vt ibi declarat Bar.⁊ tex.ibi di
cit q̄ reſoluit in vulgarē ac ſi teſtator diceret ſi ploc' hr̄s non
erit titius hr̄s eſto:ergo ceſſat fideicōmiſſaria q̄ eſt contraria
vulgari cū fideicōmiſſaria locū nō habeat niſi ploc' heredi
tatē adiuerit.l.ille a quo.§.i.ſ.ſi.ad trebel.l.poſt aditam.C.eo.
ergo ſunt contraria,⁊ p conſequēs in.d.l.ſi.ſub vulgari nō po
tuit comprehendi fideicōmiſſaria. ¶ Pro iſta opi.adducit
hic Imo.l.iij.§.ſed ſi extraneū.ſ.e.nā ſi qñſit ſubſtitutio pupil
la.per verba directa extraneo impuberi,vcꝫ a prin.iure fidei
com.nō deberet poſtea valere,vt directa pupillaris,licet illū
extraneū puberē poſtea adoptaret cū fideicōmiſſaria non tra
batur ad directā,vt no.glo.in.d.l.verbis.⁊ tñ ꝯtrariū dr̄ in.d.§.ſi
extraneū.ſm magis cōem intellectū:ergo ⁊c.⁊ in pūcto iuris
hoc puto verū,licet ꝯtrarium voluerit gl.in.d.l.verbis. ¶ Et lꝫ
ibi Dy.Bar.⁊ Ange.Bal.Imo.⁊ Pau.de ca.teneāt,qō ibi
ſubſtitutio facta per verba directa non pōt a prin.valere iure
directo rōne defect' pſone teſtatoris vel illi' cui facta fuit ſub
ſtitutio ſemper trahatur ad fideicommiſſum,qō etiam ſequit
Cy.in.d.l.precibus.io materia cōpendioſe in.iiij.q.et idem ibi
Mart.ſyl.⁊ Ful.de cu.in vlti.col.⁊ Saly.ibi in.ix.col.⁊ Iac.
but.⁊ Bal.in.d.l.ex tribus.C.de inoff.teſt.⁊ Bal.in.l.i.⁊ fine.C.
ad trebel.⁊ d.Ant.⁊ d.Car.in.d.c.Rayn.⁊ Imo.in.l.iij.ſ.eo.et
Ang.hic. ¶ Et rñdent ad.d.l.ſceuola.⁊.l.ex facto.quod illud
ideo eſt ne voluntas teſtōris in totū pereat,arg.l.cū alienā.C.
de leg.⁊.l.fundus q̄ locatus.ſ.de fun.inſtru.⁊ p regulam q̄ ha
bet q̄ verba impropriātur,vt actus valeat.l.inſulam.ſ.de pre
ſcrip.ver.ad que pꝫ rñſio per ea que dixi.ſ.ſuſtinendo primā
opi.huius gl.⁊ ſeq. ¶ Quid aūt ſi non compēdioſa,ſed pupil
laris facta eſſet puberi per hec verba ſi in pupillari etate de
ceſſerit,an trahat ad fideicō.non eſt articulus noſter.⁊ hꝫ di
uerſam rōnē a predictis,vñ dic vt viſum fuit poſt Bar.in.d.l.
71 verbis. ¶ † In.e.gl.ibi habere locum fideicommiſſaria ⁊c.con
cludit gl.ſubſtitutionem compēdioſam factā a pagano p ver
b bum cōe b,vt eſt verbū ſubſtituo nō ſolū poſt pupillarē etatē,
ſed qō etiā ante eſt fideicommiſſaria.⁊ idē tenet gl.in.d.l.pre
cibus.⁊ in.d.c.Ray.⁊ idem tenet Hoſti.⁊ glo.⁊ Archi.in.d.c.
ſi pater.pro qua opi.plura poſſent adduci.ſed ero cōtētus ali
quib' breuibus,⁊ vigētib' argumētis. ¶ Primo pro hac opi.
facit q̄ ſicut ſubſtitutio facta pluribus perſonis inequalib' in
telligitur eo modo quo equaliter conuenire poſſit oīb'.l.iam
hoc iure.ſ.eo.l.quāuis.C.eo.ita hoc verbū ſubſtituo,relatum
ad plura tpa dꝫ determinare vniformiter qō eſſe non pōt niſi
vtroq: tpe ſubſtitutio ſi fideicōmiſſaria,ſꝫ q: tenebo partē cō
trariā.iō potes reſpondere vt hic per Bart. ¶ Cui' ſol.dicit
hic Imo.poſſe mouderi,⁊ recte,nam Bar.vult qō ideo in iſta
compendioſa non fiat interpretatio equalitatis in tēpore,q:
refertur ad vnicam perſonā,⁊ de vnico tm̄ effectu pōt contin
gere tractari cū ſemel tātum poſſit mori,vt hic plenius p'eū,
non eſt tua reſponſio:q: imo etiā qñ refertur ad vnicā tm̄ pſo
nam poteſt cōtingenter tractari de pluribus effectibus,ſicut
qñ refert ad plores pſonas,nam cum compendioſa contineat
vulgarē,vt hic p Bar.in particulari.q.⁊ dicā.l.pōt continge
re filiū repudiare.⁊ ſic ſi tractamus de effectu vulgari etiam ſi
facta fuerit in caput impotentie nihilominus extēditur ad ca
put voluntatis.l.gallus.§.⁊ quid ſi tantum.de libe.et poſthu.
¶ Pōt etiā contingēter filiū decedere impuberē.⁊ ſic tracta
bit de effectu pupillaris,vt hic.⁊.d.l.precibus.vel potes ſcēm
Saly.in.d.c.precib'.aliter rñdere ad ꝯtrariū vcꝫ qō tunc non co

a ¶ Allegaui.adō qō etiā ibi poſui. Et his adde Rapha cu.conſi.y.
b ¶ Cōe.vide hic ſ apoſtil.ad Bar.⁊ his adde Ant.de but.ꝯſ.luij.Alex.ꝯſil.xxxviij.in pri.Ful.ꝯſi.xxxiij.Ca pram.conſi.xvi.

palatine, ſed ſucceſſiue ſm veritatē etatis, ⁊ tpis quo inſtitu-
tus morit volut teſtōr prouidere hic, ⁊ plus nō dicit. ¶ Que
reſponſio non tollit arg. qꝛ etiā in caſu. d. l. iam hoc iure. voluit
teſtōr puidere ſm diuerſitatē tēporū. ¶ Uñ tertio potes rñ-
dere ſm Jmo. in. c. Ray. ⁊ hoc q multū dubitat de hoc Zelo, ⁊
dicit ꝙ niſi emanaſſet. c. ſi pater. res fuiſſet in ambiguo, ideo
ſoluit ꝙ aliud eſt qñ verbū ſubſtituo referſ ad perſonas, vt in
contrario, aliud qñ referſ ad vnicā perſonā, ⁊ plura tēpora. ⁊
probatur in. d. c. ſi pater. iuncto. d. c. Ray. ⁊ clarius circa. ḡ. opi.
¶ Ratio diuerſitatis eſt ſm eum: qꝛ qñ referſ ad plures pſo-
nas inequales, ꝙ tūc verbū cōe ſubſtituo faciat ſubſtitutionē
directā poſt aditā hereditatē in pſonis eorū non ꝯuenit ipſis
pſonis ex quo altera ipſarū eſt talis, cui directo ſubſtitui non
poteſt que ratio ceſſat qñ refertur ad vnicam perſonā: qꝛ tunc
conuenit perſone, ⁊ verbis: qꝛ ſubſtitutio interpretatur directa
ideo tūc interpretaſ eā eſſe directā, ⁊ hoc etiā fuit de mente. d.
c. ſi pater. ſm eū q etiā non videſ tuta: qꝛ dꝫ conuenire neduꝫ
verbis, ⁊ perſone, ſed etiā qualitati oīum tēporum, vt in dubio
ſubſtō facta per verbū cōe interpretetſ directa: qꝛ preſumereſ
teſtatorē equalr in tpe voluiſſe diſponere. ar. d. l. iam hoc iure.
arguēdo de perſonis ad tēpus ꝙ arg. pcedit. l. qui plures. in
prin. ſ. e. ⁊ ſic dicta ratio concludit. ¶ Uñ poſſet rñderi ꝙ nō
procedit dicta argumentatio de perſonis ad tps ad hoc: vt in
cōpēdioſa preſumaſ teſtatorē equalitatē noluiſſe ſeruare in
omni tpe probaſ hic in ter. vbi diuerſimode, vcꝫ alias eū de-
buiſſet dicere ꝙ in omni tpe valuiſſet in milite iure directe mi-
litaris non autem. ſ. pupillarē etatē iure cōi, ⁊ poſtea iure mi-
litari, idē probatur in. c. Rayn. ⁊ in. c. ſi pater. ¶ Uel dic ꝙ in
dubio preſumitur teſtatorem voluiſſe diſponere inter plures
perſonas ab ipſo honoratas, arg. l. pāphilo. ḡ. ſi. de leg. iij. ⁊ in
d. l. iam hoc iure. quaſi alias videaſ quodammodo iniuriam in
ferre illi in quo equalitatem nō ſeruat que rō ceſſat qñ vni eſt
facta ſubſtitutio ad plura tpa, ⁊ ſi qua ratio diuerſitatis poteſt
72 aſſignari iſta videſ iudicio meo minus debilis. ¶ †Scdo pro
predicta opi. alle. qꝛ nō dꝫ res diuerſo iure cēſeri. l. eū q edes.
ſ. de vſucapio. nec dꝫ induci diuiſio voluntatis. l. cum qui. ḡ. p
parte. ſ. de his qui. vt indig. rñde vt hic per eum verūtū in ali-
quo poteſt morderi rñſio ſua, vt hic per Jmol. ⁊ in. d. c. Rayn.
vcꝫ qꝛ dū Bar. dicit ꝙ lex eſt certa ⁊c. hoc non eſſe verū de eo
ꝙ non eſt certum in rerum natura. l. cum quid. in. ḡ. ſuuꝫ cum
glo. in verbo, poſt certum tempus. ⁊ ibi clare Bar. ſ. de acqui.
here. ⁊ dixi. ff. in ſimili contra Bar. hic ideo ſm Jmo. hic, ⁊ in
d. c. Ray. ⁊ ſm Saly. in. d. l. precibus. rñde ꝙ non eſt abſurduꝫ,
ꝙ ſubſtō facta p verbū cōe relatū ad perſonā cuius ꝯdō varia
tur ex tpe obliqueſ poſt tps pubertatis cū nō repugnet natu
ra verborum vel perſone, vt pꝫ in. d. l. precibus. ⁊ in. d. c. Ray.
iuncto. d. c. ſi pater. ⁊ patebit in argumentis. ḡ. partis. ¶ Uel
dic ꝙ eadem res vno, ⁊ eodē tpe nō dꝫ diuerſo iure cēſeri, ſed
diuerſis temporibus ſic. l. iij. ḡ. pe. ff. tit. i. l. cum vnus. ḡ. fin. ſ. de
73 ali. ⁊ cib. le. ¶ †Tertio pro hac ſentētia facit, nā diſpoſitio du
bia non dꝫ interpretari cōtra matrē. l. ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſed
ſi poſtea mater eſſet in medio, ⁊ dicamus ſubſtitutionē. ſ. pu-
pillarem etatē valere iure pupillaris excluderet mater. d. ḡ. ſꝫ
nec impuberis. ⁊ d. l. precibus. ergo ⁊c. ¶ Reſponde ꝙ veruꝫ
eſt tacitam pupillarē non admitti contra matrē, ſed pupilla-
ris que comprehēdiſ in ꝯpendioſa hi expreſſa ꝙ pꝫ: qꝛ exclu-
dit matrem. ſ. tpa pupillaris etatis. l. precibus. vt dictū eſt in
glo. ff. igitur ⁊c. Plura alia fieri poſſent argumēta quibus re-
ſponſio patebit ex argu. ḡ. partis que videbiſ verior ꝗꝗ hanc
proximā partem vltra dictas gl. ⁊ doct. tenuerit Azo in ſum-
ma. C. e. tit. ⁊ Jac. Bald. Dyn. ⁊ Ray. hic, Odof. Mar. ſyl. et
Gul. de cu. in. d. l. precibus. qui conantur reſpondere ad. d. c. ſi
pater. vcꝫ ꝙ ibi fuerat verbū directū. ⁊ idē tenuit. Jaco. but. et
Bal. in. l. ex tribus. C. de inof. teſt. ⁊ Bart. in conſ. inci. hō ac-
curſoli habebat q̄nqꝫ filios ⁊c. ⁊ Bal. in repe. l. ſi arrogator. in
vlti. char. ff. de adop. ⁊ eſt repetitio que ſibi attribuiſ ꝗuis ho-
dic ponaſ in lect. Bar. ⁊ ſibi refert cū Fran. de piſis, ⁊ alios con
ſuluiſſe iſtā partem tam qñ mater eſt in medio ꝗꝫ qñ non eſt in
medio, ⁊ ibi conatur rñdere ad. d. c. ſi pr. per plura maxime ꝙ
ibi ſubſtō fuit directa ex eo: qꝛ erat reciproca q eſt ſpecies di-
recta. l. iam hoc iure. ff. eo. ¶ Que rñſio non placet: qꝛ verū eſt
ꝙ reciproca, licet adijciſ verbū poſt mortē vel qñcūqꝫ deceſſe
rit prout fuit in. d. ca. ſi pater. tunc nihil repugnat quin etiam
tanqꝫ compēdioſa ꝯtineat fideicōmiſſariā. vt de ſe pꝫ, ⁊ ſic te
nuit Bar. in. l. ex tri9. in. ij. q. prin. ſ. e. ⁊ Bal. in. l. inteſtō. in. ij. q.
C. de teſt. mil. ⁊ dictā primā opi. ſequiſ etiā Bal. in. d. c. ſi pr. et
in. d. l. iam hoc iure. dicēs hāc eſſe cōem opi. ⁊ ita conſuluiſſe, ⁊
in. d. c. ſi pr. fuerunt verba directa. iſtā partem tenuit Bart. in
conſi. inci. pr. filis impuberi ⁊c. vbi plene, ⁊ Bar. in conſ. inci.
Ang. ⁊c. ⁊ idē tenet Old. in conſil. lxxix. incip. factum eſt tale
quidā teſtator hās verbis ⁊c. vt pꝫ in. ḡ. rōne ibi alleg. per eū. ⁊
ibi eū ꝙ Old. ſequiſ gl. in. d. l. precibus. in ea parte quā reprehē
dit. ff. ſuper ter. in verbo, ſine liberis. p qua glo. ipſe alle. l. cre-
dendum. ff. qui pe. m. ad quā rñde, vt dixi. ff. ſuper ter. ¶ Scda
fuit opi. principalis gl. ſi. in. ḡ. qua rōne. inſti. eo. vcꝫ ꝙ hic poſt
pupillarē etatē trahatur ad fideicōmiſſum, ⁊ eſt indubitatum
ſi facta fuerit impuberi: qꝛ valebit. ſ. pupillarem eta. iure dire-
cte pupillaris etiā ſi mater eſt in medio. ¶ Pro qua opi. pri-
mo vr ter. in. d. c. ſi pater. Nec ob. ſi dicentiū, ꝙ ibi ſubſtō fa-
cta fuit per verbū moriatur, ꝙ eſt directū, ⁊ ibi ſentit gl. i ver-
bo, filie. qꝛ rñde ꝙ nō magis ſonat ꝙ capiat manu propria quā
verbū ſuccedat vel ſubſtituo, ſed ex interpretatione iuris eſt di
rectum ex eo ſolū ꝙ conuenit perſonis, ⁊ tpi. ꝙ ſit directum eſt
in dubio iudicaſ directa ſubſtō: qꝛ oīs ſubſtō dubia interpretaſ
directa, vt ibi in litera, nā ſi illud fuiſſet mere directū non fuiſ-
ſet opus interpretatione de quā facit mentionē ter. ibi, qꝛ in
incertis, non certis locus eſt coniecturis. l. continuus. ḡ. cū ita.
de ver. ob. ſm Ang. hic. ¶ Jtē dato ꝙ vbi verbū eſſet directū
tñ rō gñalis ibi aſſignata in ter. multū facit pro iſta opin. dum
ibi dr ꝙ in dubio ſubſtō interpretaſ directa, vt etiā ſenſit glo.
in. l. verbis. in ſi. ff. eo. Et ꝙ verba dubia interpretētur directa
Bal. in. l. ſi quis ita. ff. de vſufru. ponderat ſubtiliter ibi eē ter.
eū ibi no. quā. l. inducit ad hāc materiā. ¶ Secūdo p iſta opi.
videſ ter. in. d. l. precibus. intelligēdo ꝙ ibi ſubſtō facta fuerit
per verbū cōe put de neceſſitate dꝫ intelligi vt phant. ff. in ḡ.
ſed iuxta hoc dubitat ⁊c. ¶ Nec ob. ꝙ illud ſit ſpāle i milite,
vt rñdet hic Bar. qñ bona eſt rñſio cū miles videaſ in dubio
74 vti iure cōi, qñ vtiſ verbo cōi. d. l. teſtō. ⁊ d. l. ꝗꝗ. ¶ †Tertio
probaſ, nā pater preſumiſ capere conſiliū, ⁊ prouiſionē magis
fauorabilem filio. l. nec in ea. in ſi. ſ. de adui. l. nihil. de bo. lib. l.
ſcripto. ff. vñ lib. ergo vr voluiſſe ꝙ ſubſtō valeat. ſ. pupillarem
etatem iure pupillaris ſubſtitutionis q eſt fauorabilis filio, vt
teſtat9 decedat. d. ḡ. ſed nec impuberis. ⁊ d. l. ex trib9. non autē
per fideicommiſſum ꝙ eſt onus filio, vt no. gl. in. d. l. ex tribus.
75 ¶ †Quarto, qꝛ qñ dubitaſ, cui extremorū diſpō debeat appli
cari, applicaſ in dubio digniori. l. ſi. ff. de fide inſtr. l. ꝙ per ma
nus. ſ. de iure codi. ſed ſubſtitutio directa eſt dignior obliqua,
vñ videmus ꝙ militi eſt reſeruatū in priuilegiū, vt poſſit dire-
76 cto ſubſtituere qñcunqꝫ. ¶ †Quinto qꝛ verba relata ad perſo-
nam vñr ſm qualitatē pſone intelligi. l. ſed ⁊ ſi ſuſceperit. ḡ. ſ.
ff. de iodi. l. plenum. ḡ. equitū. ff. de vſu. ⁊ hab. ergo cum ſit rela
ta ſubſtitutio ad pupillū debet iudicari pupillaris. ¶ Sexto
qꝛ licet mater ſit in medio, tñ non iudicaſ fideicōmiſſaria. ſ. pu
pillarem etatē, alias ſequereſ ꝙ potētior eſſet fauor matris ꝗꝫ
pupilli, vt teſtatus decedat cui9 ꝯtium eſſe dꝫ. qꝛ videmus ꝙ
pupillaris ſubſtitutio que eſt teſtm̄ filij. et ſic fauorabilis filis
excludit matrē, vt ſepius dictū eſt. Ultimo ſequereſ aliud ab-
ſurdū ſi pp̄ter exiſtentiā matris diceremus ſubſtitutionē a pn.
fideicōmiſſariā, nā ſi ponas matrē extare, ⁊ poſtea mon ſucceſ
ſiue pupillū in pupillari etate decedere, ſequeretur ꝙ ſubſti-
tutus non admitteret ex pupillari ſi ſubſtitutis fuit fideicom-
miſſaria, ⁊ cū mr non erat in medio neqꝫ hereditatē habebit,
hoc aūt eſt ꝯ mentē. l. vt matre ſmortua debeat excludi ſub-
ſtitutus. l. ſi. in ſi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ⁊ hāc opi. approbo quā te-
nuit Cyn. poſt nonnullos antiquos in. d. l. precibus. ⁊ ita dicit
ſe conſuluiſſe. ⁊ ita tenet Jo. an. in. c. ſi pater. in nouella. Et idē
Oldra. in conſil. cxxv. incip. in propoſito ⁊c. Et Ang. Raphe.
Jmo. ⁊ Pau. de ca. hic qui dicit, ita tenere Mod. doc. ⁊ ita ſe
plus conſuluiſſe, ⁊ cum alijs Mod. ⁊ idem tenet Sal. ⁊ Pau.
de ca. in. d. l. pcibus. ⁊ d. Car. ⁊ Jmo. in. d. c. Ray. ⁊ ibi Jmo. re
fert ſe ita conſuluiſſe. ⁊ ꝙ ita tenebat doctor ſuus Fran. de rā-
po. in. d. l. precibus. ¶ Tertia fuit opi. Jaco. de are. quod aut
apponitur diſtributiuū qñcunqꝫ, ⁊ tunc quia cēſentur plures
ſubſtitutiones pcedit ſecūda opi. aut ſine diſtributiuo, ⁊ pce-
dat prima opi. vt hic plene refert Bar. que opi. ab omnib9 re
prehenditur: qꝛ non eſt verum ꝙ diſtributiuum faciat ſubſti-
tutiones cenſeri plures, vt probatur hic, ⁊ in repe. d. l. ſi arro-
gator. ⁊ dixi in. q. ſubſtōne facta a pagano p verba directa cir-
ca quintā opi. vbi reſpondi. d. l. ſicut in annos. in princi. ff. qui.
mo. vſufru. amit. ¶ Preterea ſi dicas, ꝙ filio impuberi inſti-
tuto ſubſtituo hoc modo ſine diſtributiuo, vcꝫ poſt eius mor-
tem ⁊c. ſubſtitutio comprehendit diſtributiuū. l. quandocunqꝫ
decedat. ergo expreſſio ei9 ꝙ tacite ineſt nihil debet operari.
l. iij. de leg. i. vel aliter reſponde, vt hic p Bar. ¶ Quarta fuit
opi. Bar. hic. ⁊ in. d. l. precibus. ⁊ in conſ. inci. in. q. ꝓpoſita vi-
ſo puncto. q. occurrunt plura dubia ⁊c. ⁊ in cōſ. inci. vaentina.
⁊ in ꝯſ. inci. Bar. ſofeis fecit teſtm̄. cum quo tranſit. d. Ant. in
d. c. Ray. ⁊ Bal. in. d. l. precibus. in. xij. col. ⁊ Ange. ibidem in
conſ. xiij. inci. Jac. vcꝫ ꝙ aut ꝯſtare pōt p aliquas cōiecturas,
ꝙ teſtator voluit ſubſtituere directo. ſ. pupillarē etatē, et tunc
erit directa

rit directa, et pbaf in d. locis. ⁊ ponit Bar. plures coniectu- ras circa hoc, ⁊ inter ceteras ponit vnam valde nota. vƺ qḋ ſi teſtator dixit volo totá hereditaté meá vel integrá hereditateƺ
a vel oía bona mea puenire[a] ad talé ſubſtitutú, ná hoc non pót eſſe niſi vigore pupillaris directe, q: alś detraheret legitimá, ⁊ trebellianicá, ſed ſi de ꝯiecturis nó apparet, ⁊ túc aut eſt in medio mater vel auia: aut ſimiles pſone ꝯ quas nó admittitur tacita pupillaris, put exéplificat Bar. in l. ij. ſ. e. et ſubſtitutus nó ſit de deſcédentib[us] teſtatoris, ⁊ tunc ſubſtitutio cenſetur fi- deicómiſſaria etiá tempore pupillaris etatis fauore matris ⁊ auie. alle. in ſimi. no. p gl. in l. q duos. in prin. in ṽbo ſuperſtes. ſ. de reb. dub. ⁊ que in ſiſi no. glo. hic, ⁊ in d. l. precib[us]. vbi nó ſit interpretatio tacite ſubſtõnis ꝯ matré. Aut mater, ſeu dicte p- ſone ſimiles nó ſunt in medio, ⁊ tunc bene fatetur, q. ſ. pupil- larem etaté eſt pupillaris, ⁊ poſtea fideicommiſſaria, vt hic p eum. Adde primo qḋ circa hanc coniecturá Bar. hic reprehé- ditur per Ang. ⁊ bal. in d. l. precibus. in. xviij. col. et per Ang. in l. nam quod. ſ. fin. ſ. ad treb. quia dicta verba potius ſonant in prohibitioné trebellianice in caſu quo locum haberet trebel lianica ꝙ in ſubſtitutionem directam, alle. d. l. ná quod. ſ. fin. cú. l. ſeq. que hoc non dicit. ¶ Preterea ibi fuerút verba obli- qua nimirum ſi ibi ſubſtitutio fuit fideicómiſſaria, alleg. etiam ſ. decé. in ver. tota. de fideicó. l. i. et alias gñales rónes alleg. ad hoc Bal. in d. l. precibus. que pace ſua dixerim nimirum fragi les ſunt. Et ponit etiá Bal. in aut. hec vſus preſtationé. C. de ſacroſan. eccle. Imo. hic plenius in d. c. ray. conatur ſubſtinere ꝙ procedat dicta cóiectura Bart. quia cum agatur de ſubſti- tutione facta filio teſtatoris pupillo qui non poteſt grauari in legitima per fideicommiſſum. l. qm in prioribus. C. de inoffi. teſta. ⁊ no. in d. l. ex tribus. ⁊ per Bar. in l. i. ſ. ſi. ſ. eo. nó veni- rent omnia integre ad ſubſtitutá niſi interpretétur ſubſtituti- onem eſſe pupillaré in qua venit legitima, omnia bona impu- beris. l. ſed ⁊ ſi plures. ſ. ad ſubſtitutos. ſ. e. ⁊ d. ſ. ſed nec impu beri. ¶ Sed hec ratio non eſt ſufficiens, quia licet filius non poſſit grauari per fideicó. in legitima, tñ heredes filij impube ris poſſunt, vt eſt tex. ſingula. licet vulgaris in l. ſi fundus per fideicómiſſum. ſ. ſi. cum. l. ſeq. ff. de leg. i. Et niſi ſpecialiter ver ba grauaminis referentur ad filium non vƺ ipſe grauatus, ſed ſuccedétes eius qḋ poſt mortem filij hereditatem venit reſtitué- da, vt no. Bar. ⁊ doc. in l. qui duos. ſ. eo. hoc ſubtiliter collige- tes ex gl. ſingulari ibi iuncto text. et no. Imo. in l. coheredi. ſ. cum filie. ſ. e. vbi Bart. videtur aliter dixiſſe, ſed correxit in d. l. qui duos. ⁊ Imo. in d. c. Ray. in materia vulgari, ⁊ Paul. de caſt. idé tenet in l. eam qná. C. de fideicó. ⁊ in d. l. ex tribus. Ubi dicit qḋ etiá ita conſulunt Fulgo. ⁊ Imo. ⁊ ipſe. Ergo ſe cundum terminos Bar. hec verba nó oſtendunt aliter graua men ſpecialiter eſſe iunctum filio, ⁊ per ꝯñs videtur relatú ad ſucceſſores filij qui etiá legitimá reſtituere tenétur, ⁊ ſic patet ꝙ non ſequitur tota hereditas dƺ ex diſpõne teſtõris reſtitui, ergo ſubſtitutio que alias eſſet fideicómiſſaria per hoc dƺ iu- dicari directa. ¶ No. tñ ex verbis Bar. hic, ⁊ in conſi. incip. Bar. roſelli. ⁊ in ꝯſi. inci. U. fecit teſtñ, ⁊ Ang. hic, ⁊ Bal. i. d. l. precib[us]. ꝙ teſtator p verba directa vƺ pbibere detractioné trebellianice, idé voluit Bald. Ang. ⁊ Pau. de ca. in aut. ſed cú teſtator. C. ad l. fal. vbi ad hoc dicit Bal. eſſe glo. ſingularé in d. l. decé. Bene facit. l. ſi. in verbo itegra, ⁊ ꝙ ibi Cy. ⁊ Bal. C. ad l. fal. ⁊ in l. ij. ſ. ad filiorú in verbo integrum. C. quan. ⁊ qui. quar. pars debe. ⁊ ꝙ no. in ſimili Ray. in repe. l. poſt doté. ſol. mat. ⁊ in ſimili tradit Ang. ⁊ Imol. in l. damni. ſ. cum pa- rieté. ſ. de dam. infec. ⁊ Bal. in ſimili in l. cum patre. in ſi. C. de iure dotium. ⁊ imo. in l. ſi patronus. ſ. de dona. pro hoc eſt bo- nus text. in l. ſi poſt miſſionem in verbo plene. ſ. ad l. falci. vbi plenum legatú intelligitur ſine detractione falcidie, qué tex. ad hanc deciſioné ponderat Ro. in l. marcellus. ſ. qḋ autem. ſ. ad trebel. ⁊ ad idé eſt tex. in. ſ. ſi vero expreſſim in verbo inte gra in aut. de here. ⁊ fal. ⁊ hoc magis placet. Et pro hac parte alias cóſulédo tenui cú modificatione tñ aliquali. Licet Old. conſi. ccxlviij. incip. preſuppoſita. q. ciuitatis Parme, ⁊ ipſe- met Angel. in d. ſ. ſi vero expreſſim. ⁊ in d. ſ. illud quoqƺ. in aut. de trié. ⁊ ſemiſ. ⁊ in d. ſ. filiorú. ⁊ in conſil. cxxij. inci. In dei nomine, ⁊ ſue matris ſubſtitutionis predictorú, cótrarium te- neant pro quo vide. l. neratius. ſ. i. iúcta gl. in verbo cóferre. ſ. de reli. qḋ no. Bal. in l. ij. C. de fruc. ⁊ li. expé. pro quo facit d. l. nam qḋ. ſ. ſi. cú ſi. ſ. ad treb. per qué ſe fundat Ang. in d. conſi. ¶ Sed certe illa nó pbát. q: loquuntur de iure ffor. quo tpe teſtator nó poterat pbibere quartá. l. qḋ de bonis. ſ. i. ſ. ad le. falcid. ⁊ vltra pdictos in hoc arti. vide no. p Ro. in repe. aut. ſtr in vlti. c. har. C. ad l. falci. per Ang. in l. decem. aliquid per Bal. in ſimili. in l. qḋ nomine. ſ. de cód. inde. Non intédo eſt hunc articulum hic diſcutere, quia non eſt noſtra principalis

b materia[b]. ¶ † Et inquantú Bar. cócludit, qḋ per exiſtétiam
77 matris dicta ſubſtitutio interpretatur fideicómiſſaria tpe pu- pillaris etatis dic ꝙ cótrarium tenuerit Imo. Rapha. ⁊ P. au. de ca. ⁊ Ang. hic, ⁊ Jo. an. in c. ſi pater. ⁊ Old. in d. cóſi. cxxij. ⁊ Saly. ⁊ Frá. de rampo. Pau. de caſt. ⁊ Fulg. i. d. l. precibus. et Car. ⁊ Imo. in d. c. ray. ⁊ Saly. in d. l. ex tribus. ⁊ Pau. de caſ. in cóſi. cviij. ⁊ per d. c. ſi pater. ⁊ d. l. precib[us]. pro quibus facit arg. adducta. ſ. in ij. opp. ¶ Non ob. no. per glo. hic, ⁊ in d. l. precibus. q: verú eſt qḋ tacita pupillaris non admittitur con- tra matré. Sed pupillaris que cóprehenditur in cópendioſa vƺ expreſſa ſalté verbis generalibus, ⁊ matré excludit, vt pro- batur in d. l. precibus. ⁊ in d. c. ſi pater. ⁊ dictum fuit. ſ. in gloſ. per qḋ ptƺ etiá reſponſum ad róné Bal. in d. l. precibus. vbi etiá tenebat opi. Bart. ¶ Nó ob. qḋ no. gl. in d. l. qui duos. q: vide ſm Imo. in d. c. Ray. qḋ ibi eſt caſus diuerſus. Nam ibi matre exiſtéte in medio ceſſat ró preſumptionis illius. l. quia ſubſtitutus non inuenit, túc in hereditate vltimi morientis bo- na primi decedétis, vt ibi declarat plenius Bart. Sed in ca- ſu noſtro qñ mater eſt in medio nó ceſſat ratio poſita in d. c. ſi pater. vƺ ꝙ ſubſtitutio in dubio dƺ iterpretari directa, ⁊ etiá nó ceſſant alie rónes adducto. ſ. in argumétis factis p. ij. opi. ⁊ ſic remanet concluſio, qḋ ij. opi. eſt de iure verior vƺ quod indubitatú eſt ſi ſubſtõ facta eſſet p illa verba i pupillari eta te vel poſtea deceſſerit ⁊c. q: cétentur eſſe ſubſtõnes ſeparate vna pupillaris alia compendioſa, vt tenet gl. ſing. in d. l. pre- cibus. in ſi. gl. magne. ¶ Et an operetur idem, qḋ etiam gemi- natum diſtributiuum dixi in precedenti articu. ¶ In ead. gloſ. ibi ſcevole ⁊c. ſolue qḋ ibi loquitur in ſubſtõne directa facta a pagano in codicillis in quib[us] directo dari nó poteſt heredi- tas. l. hereditaté. C. de codicil. Nimirú ſi ibi trahitur ad fidei- commiſſum. hic loquitur in ſubſtitutione compendioſa facta per verba directa a milite qui omni tépore ſubſtituere poteſt directo nimirum ſi omni tempore valet, ⁊ eſt directa, ꝙ ſibi li ceret etiam in codicillis. l. querebatur. ⁊ l. militis codicillis in prin. ſ. de teſta. mili. ¶ In eadem glo. ibi. ſ. conditionum ver- ba. Reſpondet ꝙ ibi verba non poterant accipi omni tépore proprie, ideo eo modo quo poſſunt accipiunt. hic aút omni té pore directo, ⁊ pprie accipi, ⁊ valere potuerunt. Nimirum ſi
78 ſemp iure directo vƺ ſubſtõ. ¶ † Extra gl. Bar. hic circa. q. qñ ſubſtitutio ſit p verba obliqua annectit dignā dubitationem, videlicet quid ſi teſtator dixerit quádocunqƺ filij mei deceſſe- rint ſine liberis volo ꝙ bona mea détur ⁊ diſtribuantur inter pauperes per fideicómiſſarios meos, an erit hec ſubſtitutio pupillaris etatis, ⁊ dicit ꝙ ſic cum quo tráſit ſimplr Ang. hic dicés qḋ ſcripta Bart. in hoc cómuniter habentur corrupta. Idem tenet Bar. in l. fundi trebatiani. ſ. de vſufru. leg. vbi re fert ſe ita pluries conſuluiſſe. idé Bar. in d. conſil. incip Bar. roſelli. ⁊ in d. conſil. incip. U. fecit teſtamentum, ⁊ inſtituit fi- lios ⁊c. ⁊ in. conſi. inci. titius ꝯdidit teſtñ in quo filium ⁊c. ⁊ in conſi. xcv. inci. In Dei nomine vimanus de monte ⁊c. Pet. de anch. in c. cum tibi. ⁊ in. c. Ray. de teſta. ⁊ Pau. de caſtñ par- tem ſequitur in d. l. precibus. ⁊ in conſi. xxviij. inci. in caſu pre ſenti ⁊c. ¶ Pro qua opi. adducitur, q: in dictis verbis ſubin- telligitur, quod quandocunqƺ filius deceſſerit fideicómiſſarij accipiant hereditatem, ⁊ dent pauperibus, vt in alio in glo. ſi. de ali. ⁊ cib. leg. ⁊ l. proculus. de vſufruc. ⁊ l. titia ſeio. ſ. ſeia. de leg. ij. ⁊ in aut. de eccle. tit. in. ſ. ſin autem. pro redemptione ma xime quando iſta verba referuntur ad exequutorem ad pias cauſas: quia habet actionem contra heredem ſi quis eſt heres quam actionem non habet alius exequutor, vt notat gloſ. et ibi bar. in l. ſi quis titio. de lega. ij. ⁊ nota. in l. lucius. ſ. menia. ſ. ad trebellia. ⁊ not. Barto. in l. ſi quis ad declinádum. per il- lum tex. C. de epiſco. ⁊ cleri. ⁊ Bart. ⁊ imol. in l. illa inſtitutio. ſ. ti. i. ⁊ per alios in l. nulli. per illum tex. ⁊ per Cyn. ⁊ Bald. in l. id qḋ pauperibus. de epiſco. ⁊ cler. ¶ Sed ſi null[us] eſt heres iſti fideicommiſſarij vel exequutores habentur p omnia loco heredis. d. c. cum tibi ſm vnum intellectum. ⁊ ibi not. Innoc. ⁊ Bartol. hic in conſi. incipien. Nicol. fecit teſtamentum, ⁊ in d. l. ſi quis titio. ⁊ in q. ſua incip. filium adultum, ⁊ in l. ſi quis ad declinandam. alleg. ⁊ Spe. in titu. hic alleg. per Bar. ⁊ no. Bal. in aut. licet. C. de natur. liber. ⁊ in l. fratres. C. de inoffic. teſtamen. ⁊ in l. i. C. ad legem falci. ergo iſto mortuo filio im- pubere ſine liberis cum nullus alius ſit heres fideicommiſſa rij videntur vocari, vt heredes, ⁊ cum cenſeantur per verba directa vocari, vt eſt illud verbú accipiat qḋ ſonat, ſcilicet ꝙ propria auto. accipiat videtur omnino ꝙ ſit pupillaris infra tempus pupillaris etatis per regulam huius. l. ⁊ l. precibus. Et idé etiam ſi diceremus, qḋ verbum accipiat eſſe cómune, q: ſm vná opi. quá ſ. tenui ſemper cópendioſa facta per ver- bum cóe, valet iure pupillaris. ſ. pupillarem etaté. ¶ Sed ad

a ¶ Peruenire. qḋ ſi dicat pleno iu- re. vide Fráci. de are. ꝯſ. clxvi. p an- to. de bu. ꝯſil. pri- me all. iiij. ⁊ lati[us] vide ſ in apoſtil- meis ad Bar.

b ¶ Materia in ſ art. vide hic i apo ſtil. ad Bar. ⁊ cor rige, ꝙ ipreſſores vnú verbú p alio intelligentes po- ſuerit inuolute lo quunt, ⁊ dicebant non aperte deci- dit, ⁊ his adde qḋ bene. ca. ꝯſi. xxxvi. ⁊ conſi. lxxxij. te- net qḋ per verba pleno iure nó itel ligit phibita treb. et ita dt tenuiſſe Ro. ⁊ quendá do. Jo. de monte ſpe rello legédo ⁊ ꝯſu lédo ⁊ ibi dicit qḋ doct. bar. ſ nó hƺ obſtare, imo facit ꝯ. q: Bar. dicit ꝙ talia verba faciút ſubſtõné directá nó aút dt ꝙ ſit p- hibita tre. opi. tñ Bart. ꝙ céſeat p hibita ſequitur ꝯſ. lxxix. Ful. ꝯſ. xx. Alex. ꝯſ. vij. vo. li. ⁊ ꝯſ. xxxvij. hic al- le. p. d. I. ſ. qui ali quátulú ſe extédit de ṽbo libere. cui etiá adde qḋ vo- luit Are. ꝯſ. lxxvi. in ij. col.

bas rationes videt reſpōdere Bal. in. d. l. precibus. ⁊ Imo. in
c. cum tibi vez qḋ verū eſt, ꝙ tenēt locū heredis tales cōmiſſa
rij qñ nullus vnꝗ̄ fuit heres inſtitutus, ita loquitur. d. c. cum ti-
bi. ſed quādo alius fuit heres inſtitutus, vt in caſu noſtro vbi
filius fuit inſtitutus, tunc ſm eos ceſſat tacitus heres ex quo
teſtator ſibi prouidit de expreſſo alleg. in arg. l. cum ex filio. §.
ſ. ſi. titu. ⁊ ideo videtur teſtator voluiſſe, ꝙ iſti ſint ſimplices
exequutores. ❡ Uel ſm Imo. non eſt verum, qḋ iſti ꝓprie te
neant locū heredū, adeo cēſeantur heredes, vt. l. hereditas.
⁊ ibi ſequitur Bar. ſ. ti. j. Sed habētur loco heredum quo ad
hoc, vt agere, ⁊ cōueniri poſſint. d. l. ſi quis ad declinandam. ⁊
d. l. nulli. Uel eſt verū qḋ teneāt locū herēdis qñ pauperes ſunt
directe inſtituti: q: executores tenēt locum pauperum. d. l. ſi qs
ad declinandā, ſed hic pauperes videntur vocari per fideicō-
miſſum: quia fuerunt vocari per verba obliqua, vt eſt verbum
d. utur ⁊c. d. l. fundi trebatiani. Ergo ſubſtitutio dz eſſe fidei-
cōmiſſaria. l. coheredi. §. cū filie. ſ. e. ⁊ p ꝯñs iſto caſu exequuto
res debent cēſeri tenere locū heredum. ſ. non directorum ſed
fideicōmiſſariorū. ❡ Nō ob. ꝙ ſubintelligant illa verba dire
cta accipiāt ⁊c. ſ. exequutores, q: rñdet Imo. in. d. c. cum tibi.
qḋ illud eſt verū quo ad effectum, vt illi agere poſſint pro reli
ctis ad pias cauſas, ⁊ diſtribuere, arg. eorū que habētur in. d.
l. ſi quis ad declinandam. ⁊ in. d. l. nulli. Nō autē quo ad hoc,
vt cēſeātur inſtituti, d. l. hereditas. ad ſtatium. vbi tex. qui pri-
ma facie videtur multum ſtringere, ⁊ ibi Bart. maxime ſi re-
peritur, ⁊ qḋ alius fuit vtiliter inſtitut⁹. ſ. filius, ⁊ qḋ nil fuerit
relictum ipſis exequutoribus, ſed ſolū ſunt grauati. Sed poſ-
ſet ab his reſpōſionibus ſaluari Bar. ⁊ ſeq. Nā ſi directa ſub
intelligantur in perſonis exequutorū. ſ. accipiant dato qḋ ipſi
79 non cēſeantur inſtituti. tñ paria eſſe videtur relinquere pau-
perib⁹ ⁊ relinquere eorū adminiſtratorib⁹. ſ. exequutorib⁹ pre
dictis contēplatione pauperū. l. annua. §. titia. ſ. de annu. leg.
Ubi relictū adminiſtratorib⁹ tēpli, perinde videt̄ ac ſi eſſet re
lictum tēplo, ⁊ ſiſr relictū tutori intelligit̄ relictū pupillo. l. pe
to. §. matre. de leg. ij. l. etiā. C. de fideicō. ❡ Sed certum eſt qḋ
ſi dicta verba directa relata eſſent ad pauperes, ꝙ dicta ſubſti
tutio directa eſſet. ſ. pupillarē etatē. ergo ita dz eſſe in caſu no-
ſtro, ⁊ ſic videbūtur vocari pauperes, ⁊ per ꝯñs exequutores
tenētes locū pauperum tenebunt locum heredis directo. Et
hāc rationē ponit Bar. in dicto ꝯſil. inci. titius ⁊c. ⁊ vltra pre
dicta pōt reſpōderi ad. l. hereditas ad ſtatium, non vt dicebat
80 Bar. in. d. cōſi. inci. Nicol. fecit teſtamētum ⁊c. ꝗ̄ et aſſignatio
omniū bonorū alij non inſtituto facit quē heredē vniuerſalē.
l. his verbis cum gl. de here. inſti. ⁊ no. in aut. de here. ⁊ fal. §. ſi
81 vero nullo. in verbo relictis. ❡ † Itē ſi aſſignant quotā here-
ditatis, licet non dixerint inſtituo habet̄ pro inſtituto, vt ptz
in. l. i. ad ſi. ſ. titu. j. ita dz eſſe in eo cū aſſigno bona oīa diſtri-
buenda inter pauperes. ⁊ ſic nō ob. d. l. hereditas. quia ibi non
fuerunt aſſignata oīa bona nec quota portio hereditatis. Et
ꝓ dicta opi. Bart. etiā facit, q: dato qḋ etiā ſubſtitutio poſſet
dici dubia. ſ. ꝗ̄ facta per verba dubia. tñ dz interpretari dire-
cta, vt ꝓbat Bal. in. l. ſi quis ita. ſ. de vſufruc. ⁊ eſt gl. ſing. in. l.
verbis ⁊ ibi dixi. ſ. eo. ⁊ tex. in. l. ſi pater de teſta. in. vi. Et tan-
to magis ꝓcederet dicta opi. Bar. ſi teſtator dixiſſet qḋ bona
ſua dētur, ⁊ diſtribuantur ſine vlla diminutione. tunc etiam. ſ.
pupillarē etatē vez vt pupillaris, als ſi valeret vt fideicōmiſ-
ſaria ſaltē debuiſſet legitima detrahi poſſe ſm tñ diſtictionē
Bar. i. l. ij. in prin. ſ. e. Et iſtud colligi pōt ex verbis hic i. q. ſ.
formata de ſubſtōne facta a pagano per verba cōia. Idē di-
cendum videt̄ ſi teſtator dixiſſet bona mea oīa dentur, ⁊ diſtri
buātur, nā ex eo qḋ dicit oīa apparet, qḋ nihil voluerit retine
re noīe filij, ſed trāſire ad pauperes qḋ eſſe non dz ſi ſubſtō ſit
fideicōmiſſaria, q: non poteſt grauari filius ꝑ fideicōmiſſum
in legitima. l. qñ in prioribus. C. de inoff. teſt. ⁊ nu. in. l. ex tri-
bus. eo. tit. ita dicit Bar. in dicto conſi. inci. Bartol. roſell. ⁊c.
ſed de hoc an iſta verba omnia bona ſint tāti effectus, dic vt
dixi. ſ. ante finem gl. vbi tenui contrarium. ❡ Alio tñ caſu ſi-
ne dubio ꝓcederet opi. Bar. vt ſi teſtator dixiſſet bona mea,
⁊ filij dentur pauperibus: q: tunc per pupillarē ſucceditur in
bonis pupilli. l. ſed ⁊ ſi plures. §. ad ſubſtitutos. ſ. eo. nō per fi-
deicōmiſſum. l. coheredi. §. cū filie. ſ. eo. Et hoc vltimū appro
bat Saly. in. d. precib⁹. ⁊ fuit rō Bar. in dicto cōſi. inci. Bart.
roſell. licet Saly. de eo mētionē non faciat. ❡ Itē clare proce
deret opi. Bar. ſi teſtator dixiſſet qñcunqꝫ filius meus dece-
dat relinquo bona mea pauperibus chriſti que vendantur, ⁊
diſtribuant̄ inter eos ꝑ fidei cōmiſſarios meos ſm Imol. in. d.
c. cum tibi. quia pauperes ſunt vocati per verbum relinquo ꝙ
eſt verbum cōe aptum referri ad ſubſtitutionem directam, d. l.
his verbis. in prin. ⁊ ibi no. Ideo tāgit ibi qḋ ꝯpē droſa facta
per verbum cōe dz valere iure pupillaris. ſ. pupillarē etatem

a ❡ Ita cōſuluiſſe in hac q. vltra per me poſita hic in apoſtil. ad Bart. adde Frā. de are. ꝯſ. clv. Raph. cu. ꝯſ. cxxx. Abb. ꝯſ. ſe. p Alec. ꝯſ. cij. tō. iiij. ⁊ cōſ. clv. ſ. lib. ⁊ conſ. cxlij. ij. libro.

❡ Et vide Bar. Soz. in. l. q duos. §. cū in bello in. ij. col. l. de rebus du-bijs. Tho.

ſēcm ꝙ tenui. ſ. ante finē gl. Caſus autē dubius eſt ſcōm termi
nos. q. formate per Bar. hic cuius opi. puto tenendam per ra
82 tiones preallega. ❡ † Et procedūt predicta etiam ſi tpe mor-
tis impuberis exequutores erant mortui: q: ſucceditur ꝑ ſcōm
Ang. hic, ⁊ Bar. in. d. cōſi. incip. Bar. roſell. licet Ange. de co
mētionē nō facit, ⁊ puto tenēdum cum Bar. hic licet Bald.
⁊ Saly. in. d. l. precibus. ⁊ Bal. in repe. d. c. ſi pater. in materia
cōpendioſe, ⁊ d. Card. in. d. c. cum ibi cōtrarium teneant. ⁊ re-
fert Car. qḋ ita conſultum fuit padue. Imo. hic, ⁊ ibi tenet cō-
a tra Bar. referēs ita ꝯſuluiſſe [a] apud ſorlimium, ⁊ ita etiā tenet
in. d. c. Ray. referēs, qḋ ipſemet Bar. ita vr̄ tenere i. q. ſua in-
ci. filiū adultū, ſꝫ certe Bart. ibi loquit̄ in ſubſtōne facta filio
adulto quo caſu clarū eſt, ꝙ nō pōt valere iure directe pupil-
laris, idē no. Imo. hic, ⁊ ꝯ opi. Bart. hic tenet etiā Io. cal. in
cōſi. x. poſito ſub rub. de teſta. ⁊ rōnes tenentiū. tñ ā icbam par
tē nō vident̄ efficaces, ⁊ rōnes patēt ex ſuperius dictis, nā di-
cunt. ꝙ ſubſtō fuit facta ꝑ verba obliqua. ſ. dētur ⁊c. ꝑ. d. l. fun-
di trebatiani. ſed reſponſum eſt atā dicūt ꝙ teſtator nō dixiſſet
per quē vult vēdi, ⁊ diſtribui bona ſi voluiſſet qḋ nō eſſet ſub-
ſtitutio fideicōmiſſaria, q: eꝑo vel exequutor legitim⁹, vt per
fideicōmiſſum vocatus, ⁊ ipſemet Bar. hic tenet adeo idē eſt
dicēdum ſi datus ſit exequutor teſtamētarius: quia exequuto-
re teſtamētario mortuo. vel negligēte deuenitur ad legitimā.
Sed ad hoc dic. qḋ reſpōſio clare patet ex no. per Bar. hic. ꝙ
ſi eꝑo venit non ſubintelligitur verbum directum accipiat ex
diſpoſitione. l. qḋ ptz: ꝙ etiā contra voluntatē teſtatoris exe
quutor legitimus admittit̄, vt in aut. licet. ⁊ in eo tpore vnde ſu
mitur. C. de epiſ. ⁊ cle. ergo nō eſt tanqꝫ heres a teſtatore voca
83 tus, † q: teſtator nō hꝫ inuitus heredē. l. ſtipulatio hoc modo
cōcepta. ſ. de verb. obli. predictis adde ꝙ Bal. in. d. l. precib⁹.
dicit ſe cōſuluiſſe ꝯ Bart. in vno caſu vez qñ teſtator dixit. qḋ
bona vēderētur per fideicōmiſſarios, ⁊ ꝑ eos pretiū daretur
pauperibus chriſti, nam dicit ipſe haberi nō poſſunt vt here-
des tales exequutores: q: licet pretium deueniat ad aliqꝫ in
non tamē ille ꝑ hoc dr̄ eſſe heres, alle. l. nō amplius. de leg. i. et
l. cogi. in prin. in verſi. generaliter. ſ. ad trebel. ⁊ quia pretium
intelligitur deductis oneribus, alleg. gl. in. l. illud. C. de colla.
in verbo, lucrum. ⁊ hereditas vere dr̄ cōtinere es alienum. l. ſi
quis ſerui. §. ſi. ⁊. l. ſeq. ſ. de leg. ij. l. quoties. de here. inſti. cum
ſi. ❡ Sed illa gl. in. d. l. illud. nihil facit, quia loquitur in lucro
non de pretio, ⁊ Saly. in. d. l. precibus. reprehēdit Bal. ꝯ̄ro te
net cōtrarium eius qḋ dicit Bal. q: in vniuerſalibus pretium
ſuccedit loco rei, ⁊ ſic in caſu noſtro loco hereditatis venditę
bene facit. l. imperator. §. ſi. ⁊ ibi Bar. de leg. i. ⁊. l. ſi rē in pre-
tiū. ſ. de peti. here. ⁊ ſic ꝯcludo ꝓ opi. Bar. ꝗ̄ tñ limita niſi te-
ſtator dixiſſet qñcunqꝫ filius meus deceſſerit bona mea diſtri-
buātur i pauperes chriſti: q: tūc reſtringit ſe ad bona ipſi⁹ te
ſtatoris nec aliqḋ diſponit de reb⁹ pupilli, ⁊ ꝑ fideicōmiſſum
ſuccedit̄ in bonis teſtatoris vt dixi. ❡ Hoc etiā vltimum vo-
luit Saly. i. d. l. precib⁹. ꝙ eſt no. q: perſepe accidit. ſi eñ eſſet
pupillaris veniret bona pupilli. d. l. ſed ⁊ ſi plures. §. ad ſubſti-
tutos. ſ. e. Cōſidera tñ ꝙ Bar. hic vr̄ aperte velle ꝯ̄ri. quia
etiā loquitur. q. Bar. qñ teſtator vſus eſt verbis directis, vez
bona mea diſtribuātur ⁊c. vr̄ tñ ꝙ vetiꝰ ſit opi. Saly. ꝓ rōne
ſuā niſi dicas opi. Bar. hic cōfirmari per tex. in. l. ſi ita. §. q fi-
lio. ſ. de bo. poſ ſm tab. ⁊ ibi Bar. ⁊ in. l. paterfa. in prīmo tabu
lis. ſ. e. iunctis his que dixi in. l. ij. in prin. ſ. e. vbi tāgit an pu-
pillaris facta per verbum mihi ſit heres. ſi pupillus in pupil-
lari etate deceſſerit, militet etiā quo ad bona pupilli. ❡ Et li-
cet ibi teſtator ſe reſtrinxit ad tps pupillaris etatis tñ idē pu-
to ſi ſe nō reſtrinxit per ea que ibi dixi. ❡ Scḋo limita predi-
cta vbi datus eſſet ſpecialis executor in teſtō ſecus ſi nullus da
tus eſſet ſpālis executor: vt hic tenet Bart. ſꝫ Bal. i. l. ſi qs ad
declinandā in. iij. col. in ver. deinde tenēs hic cōcluſionē refe
rat ꝙ Bar. hic cōtrariū dicit, ſed nō bene dicit. ❡ Et ſubdit
Bal. ibi ꝙ iſtud vltimū fallit vbi teſtōr diſtinxiſſet etates di-
cēdo ꝙ ſi fili⁹ me⁹ in pupillari etate vel poſtea deceſſerit bo-
na mea dent̄ paupib⁹ xp̄i, q: tunc. ſ. pupilla. etatē erit pupilla-
ris alleg. gl. ma. in. d. l. precibus. in ſi. ❡ Nō ob. ſcōm eū ꝙ verbum
dētur ſit obliquū q: hic nō denotat eſſentiā ſubſtōnis ſꝫ modū
exequēdi ſicut in. l. ſi quis ad declinandā inſtitutio eſt directa:
⁊ modus exequēdi eſt obliquus vt ptz ibi in verſicu. diſtribu-
tiuo ⁊ in ver. aſſignatio ſm eum. ❡ Sed ꝯ Bal. in hoc tenet
Imo. in. d. c. Ray. q: licet facta ſit ꝑ diſtributiuū tpis tñ facta
eſt ꝑ obliquā. ſ. dent̄. l. fundi trebatiani. alle. ꝙ nullꝰ datus eſt
executor i teſtō vt hic ꝑ Bart. ideo omni tpe eſt fidricō. d. §.
cum filie. ⁊ no. hic Bar. in. q. prin. ❡ Nō ob. gl. in. l. precibus. ꝙ
loquit̄ qñ fuit facta ſubſtō per verba directa vel cōia ita tenēt
Imo. ⁊ puto verū ❡ Nō ob. illud ꝙ dicit Bal. vez ꝙ illa verba
dent̄ ⁊c. denotāt modū exequēdi obliquū, ſꝫ eſſentia ſubſtitutio

nis eſt

uis eſt directa, q: hoc nõ videt̃ iure pbari. Non ob. d. l. ſi quis
ad eccle. nam ibi q: ibi facta fuit expreſſa ſubſtitutio directa.
84 ¶ † Succeſſiue querit hic Bar. qd ſit teſtatoꝛ dixit volo q̃ bo-
na mea vẽdant̃ ⁊ dent̃ pauperib⁹ chriſti p cõmiſſarios meos,
⁊ differt hec q. a p̃cedẽtib⁹, q: ibi dixit p quos vẽdi deberẽt hic
nõ ſʒ expreſſerit p quos diſtribui dicãt. tãdẽ bar. ɔcludit etiã
vẽditionẽ fieri debere p executores teſtamẽtarios. i. cõmiſſa-
rios p. l. mulieri. ⁊ titio. ſ. de cõdi. ⁊ demõ. vt hic p eũ cui⁹ v̄ba
notetis. ad idẽ eſt ter. in. l. doli. in prin. ⁊ ibi Bar. ſ. de ſer. cor-
85 rup. p illũ ter. iũcta. l. i. in prin. e. ti. ¶ † Et ibi infert Bar. q̃ ſi
ſtatutũ dicit quẽ puniri certa pena ſi furto rẽ ſubtraxerit vel
vulneraverit aliquẽ de nocte: q: illa qualitas de nocte intelli-
git̃ repetita etiã in furto. facit q̃ no. Bar. i. l. legatari⁹. § ſi. de
le. iij. in reliquis circa p̃dicta dic vt hic p Bar. cũ quo trãſeũt
oẽs vno addito q̃ ſi id qd dicit Bar. hic in v̄ſi. qd ſi teſtatoꝛ di-
xit volo q̃ bona mea vẽdant̃, ⁊ preciũ diſtribuat̃ inter paupe-
res quoꝛũ electio ⁊c. limitat̃ p Imol. hic. ⁊ in. d. c. Ray. niſi te-
ſtatoꝛ in teſtõ elegiſſet executores gñaliter quibus non dedit
ſñiam ⁊c. nã ad oĩa vident̃ electi, ar. l. i. §. ⁊ gñaliter. de leg. pre-
ſtã. ⁊. l. de ptio. de pub. cũ ſi. ⁊ ſic tũc ceſſant rõnes Bar. q̃ bene
no. q: quotidie ɔtingit. ¶ Adde etiã q̃ dñs Bar. hic dicebat
q̃ illud participiũ eligẽdos exponit̃ in verbum futuri tpis, ⁊
relatiuũ. l. qui eligent̃, q̃ licet ipſi nõ dicãt p hoc eſt gl. no. in
cle. i. de p̃ebẽ. in verbo dignitatibus. ⁊ no. Bart. ⁊ Imo. in. l. ſi.
cum ſi. ſ. de ɔdi. ⁊ demõ. ¶ Subdit Imo. hic q̃ qñ dicta ſub-
ſtitutio ad pias cauſas eſt fideicommiſſaria tranſeunt oĩa iura
hereditaria in fideicõmiſſariũ etiam nulla reſtõne [a] facta. ita
dicit tenere Bart. no. in. d. diſputatione inci. filiuʒ adultum. p
86 l. ſi. C. de ſacroſan. eccl. ¶ † Addo Bar. idẽ tenentẽ. in. d. l. fin.
⁊ Bar. in repe. l. i. in. vi. q. quinte partis p̃ncipalis ī ver. ſup
ſcdo quero ⁊c. C. de ſacroſan. eccle. ⁊ idẽ Bal. ibi in repe. ī. xxi.
col. in ver. ſup ſcdo queſito ⁊c. ⁊ ibi dicit q̃ ter. in. l. omnibus.
cum. l. ſeq. et in prin. ſ. ad treb. erit correctus per. l. ſi. quia etiã
fideicõmiſſum vniuerſale relictum ciuitati trãſit ibi in ciuita-
tem ſine aliqua reſtitutione, licet ante. d. l. ſi. fuiſſet opus reſti-
tutione p. d. l. omnib⁹. cum. l. ſeq. in prin. ⁊ ſequitur eandẽ opi.
Bal. in. l. pe. in vlt. col. C. ad treb. ⁊ in. l. q̃ pauperib⁹. in. xviij.
q. C. de epiſc. ⁊ cle. ⁊ Pet. de anch. ⁊ Imol. in. c. cũ tibi. de te.
¶ Sed Bal. in. d. l. ſi. in lec. contrarium tenuit quẽ ſequit̃ Ro.
in repe. aut. ſilr in. xxi. ſpeciali enumeratio inter ſpecialia ɔceſ-
ſa vltimis volũtatibus quo ad pias ca. ⁊ Ro. in. l. i. §. ſed quo-
87 ties. ſ. ad treb. ¶ † Mouent̃, q: equiparata ſunt ciuitas, ⁊ eccle-
ſia quo ad p̃poſitum in. d. l. ſi. in p̃nc. ſed relictum ciuitatis
non trãſit abſq; reſtitutione, vt pbatur in. d. l. omnibus. cum. l.
ſe. in prin. ſ. ad treb. ¶ Et rñdet ad. d. l. ſi. q̃ intelligit̃ qñ he-
reditas directo relicta eſt ad pias cauſas, vel qñ legatum, aut
fideicõmiſſum particulare nõ vniuerſale relictũ eſt, nã his caſi-
bus eſt veriũ q̃ recta via abſq; reſtõne trãſeunt iura, ⁊ dñia re-
rum relictarũ. l. cũ heredes. in prin. de acq. poſ. l. i. C. cõ. de leg.
l. a titio. cũ ibi no. ſ. de fur. ¶ Et q̃ loquat̃ illa. l. ſi. de fideicom.
particulari nõ vniuerſali pʒ ſm eos, q: ter. ibi ſe refert ad cõ-
ſtitutionẽ poſitã in. l. i. C. cõ. de leg. ⁊ ɔſtat q̃ illa. l. i. ſolũ lo-
quitur de fideicõmiſſis particularibus, dicit tñ Ro. in. d. aut. ſilr
q̃ in vno caſu poſſet ſaluari opi. Bar. vʒ. qñ onus ſoluẽdi fi-
deicõmiſſum vniuerſale ad pias cauſas nõ eſſet nominatim
iniunctũ alicui ad hoc alle. ter. in aut. de eccl. ti. §. ſinautẽ. pro
redẽptione quẽ ter. Bar. p ſua opi. alleg. in. d. ſua diſpu. Sed
ſi nominatim eſt iniunctum tale onus alicui, tunc non tranſit
ipſo iure ius in fideicõmiſſarium ad pias cauſas vocatum per
ter. in. §. ſinautẽ. quis hoc fatet̃ in. d. ti. de ecc. ti. vbi ſm Ro. vr̃
q̃ niſi ibi nominatus fuerit bis monitus, ⁊ negligẽs in adim-
plẽdo nõ tranſit ius in fideicõmiſſariũ nec põt ibi ep̃s ante di-
ctã negligẽtiã relictũ vẽdicare p eccleſia, cui relictum fuerat.
¶ Sed nõ recedo a. ſ. opi. p. d. l. ſi. loquentẽ gñaliter in heredi-
88 tate relicta, † ⁊ verbũ relicta eſt aptũ ɔp̃hẽdere relictũ quo-
cũq; ſ. directo vel p fideicõmiſſuʒ aut. nouiſſima. C. de inoffic.
teſt. ⁊ no. gl. in. l. his verbis. in p̃in. ſ. de. ti. ī. ⁊ in. §. ſi vero nulla.
in ver. relictis. in gl. in aut. de here. ⁊ fal. ¶ Et dato q̃ in. d. l.
velit imperatoꝛ, q̃ in oĩb⁹ caſib⁹ expreſſis habeãt locũ actio-
nes de quib⁹ in. l. i. tñ nõ reſtringit ſe ad legata, ⁊ fideicõmiſſa
particularia, patet q: imperatoꝛ. in. d. l. ſi. vult q̃ ille actiones
quatenus p̃ñt adaptari habeãt locũ in oĩbus diſpõnibus ibi
expreſſis, vt in ɔtem vẽditionis, ⁊ ſimilib⁹ ⁊ tunc de illis oĩbus
nõ loquit̃ ter. in. d. l. i. ¶ Nõ ob. d. l. oĩb⁹ cũ ſe. q: rñde vt retu-
li. ſ. ſm Bal. ſ. l. i. C. de ſa. ſan. eccl. ⁊ in. l. pe. C. ad treb. ¶ Nõ
ob. ter. in. d. §. ſinautẽ. qui facere vr̃ dicto. §. p̃cedẽti, q: impe-
rator nõ facit differẽtiã an noĩatum ſit iniũctũ vni onus fidei-
cõmiſſi vel nõ q̃tũ ad inducẽdũ q̃ vno caſu trãſeat ius fidei-
cõmiſſi ipſo iure, ⁊ in alio caſu nõ, ſʒ facit dictã differẽtiam ad
inducẽdũ q̃ vbi eſt in teſtõ dat⁹ ſpãlis executoꝛ, tũc nõ poſſit

eꝑs exeq; niſi poſt negligẽtiam ſpãlis executoris, vt ibi, ⁊ in. c.
89 nos qdẽ. extra de teſt. ¶ † Itẽ q̃rit Bar. hic in v̄. qd ſi teſta-
toꝛ ſubſtituit aliquẽ cõpẽdioſe in certa portione ⁊c. ɔcludit q̃
ſubſtõ cõpẽdioſa facta in re certa p v̄ba directa ciuilia, vt he-
b res eſto vel inſtituo trahit̃ [b] ad vniuerſa bona filij in pu. etate
decedẽtis, ne pupill⁹ decedat p pte teſtat⁹, ⁊ p pte inte. vt eſt
caſus ſm vnã lec. ſing. i. l. cohr̃di. §. ſi. ſ. e. ar. l. i. §. ſi ex fundo. ſ.
ti. i. ⁊ ſic valebit ſubſtõ in vim pupillaris ſubſtõnis. ſ. tpa pup.
eta. Sec⁹ aũt ſm eũ ſi ſit facta in re certa p v̄bũ directũ nõ ciui-
le, vt eſt v̄bũ accipiat. ⁊ ſi. Vel ſi ſit facta p verbũ cõe: q: tunc
hʒ vim fideicõmiſſi pticularis, ⁊ nõ trahit̃ ad ſubſtõnẽ directã
in tota hereditate vt hic p eũ in. d. ver. q̃ro vlteri⁹ qd ſi ſubſtõ
cõpẽdioſa fiat in re certa p v̄bũ cõe ⁊c. vbi dicit idẽ eſſe qñ ſit
p v̄bũ cõe, ſicut qñ ſit p v̄bũ directũ nõ ciuile, adde q̃ idẽ vr̃
tenere Imo. hoc idẽ tenuit Bar. in repe. l. ſi arrogatoꝛ. in au-
tepe. col. ſ. de adop. ¶ Sed Bal. in. d. l. precib⁹. in vlti. col. C.
eo. ti. dicit q̃ opi. Bar. tenẽtis q̃ qñ eſt ſubſtõ in re certa per
v̄ba directa ciuilia trahit̃ ad vniuerſum, procedit qñ ſubſtõ hʒ
cõditionẽ directã ea forma q̃ ponit in. d. l. coheredi. §. ſi. puta
ſi dixerit ſi deceſſerit in pup. eta. Sed ſi dictũ fuit qñcũq; de-
ceſſerit ⁊c. tũc dicit Bal. q̃ ad vniuerſuʒ nõ trahit̃: q: nõ oĩ
tpe trahi poſſet, nã nõ poſſet trahi ad vniuerſum poſt puber-
tatẽ q: tũc nõ põt valere iure directo. l. verbis. ſ. e. dato q̃ va-
leret iure fideicõmiſſi, tñ nũq; fideicõmiſ. factũ in re certa tra-
hit̃ ad vniuerſum. l. cogi. in prin. ver. gñaliter. ⁊ ibi no. Dy. et
Bar. ſ. ad treb. cũ ergo nõ poſſit trahi omni tpe ad vniuerſum
nõ trahet̃ etiã tpe pup. eta. vt ſic diſpõ ſit vniformis toto tẽ-
pore, facit, ſʒ ipſe nihil alle. ter. in. l. a͂ hoc iure. ſ. e. cũ ſi. ¶ Sʒ ⟶ a
Sal y. in. d. l. p̃cib⁹. in ſi. approbat opi. Bar. ⁊ rep̃hẽdit opin.
Bal. q: nõ eſt incõueniẽs q̃ ſubſtõ cõpẽdioſa facta impube-
ri per illa verba qñcunq; deceſſerit valeat vno mõ. ſ. tpe pup.
eta. ⁊ alio modo poſt, ⁊ pbet̃ hic, ⁊ in. d. l. p̃cibus. ⁊ in. d. c. ſi pa-
ter iuncto. d. c. Ray. ¶ Et ad. d. l. iã hoc iure. vide vt dixi ſup
gl. in. i. q. de ſubſtõne ɔpẽdioſa facta a pagano per verbũ cõe.
¶ Raph. cu. hic etiã dicit q̃ ſibi magis plʒ opi. Bart. quam
opi. Bal. ¶ Et ſubdit Raph. q̃ inquantũ Bar. hic in ver. ſ.
alle. vult q̃ ſubſtõ cõpẽdioſa facta filio impuberi in re certa
per verbũ cõe nunq; intelligat̃ ɔp̃hẽdere directã ſubſtõnẽ
pupillarẽ, ſed ſolũ fideicõmiſſum particulare per. d. l. cogi. in
prin. ⁊ q̃ ibi no. Dy. ⁊ Bar. Tñ ſm eum videt̃ hoc eſſe verum
qñ filius erat inſtitutus in vniuerſo vel in maxima parte exce-
dẽte legitimã filij ſed ſi eſſet inſtitutus in re certa nõ excedẽte b
legitimã, tunc q: nõ põt valere vt fideicõmiſſaria cũ nõ poſ-
ſit filio in legitima per fideicõmiſſum ſubſtitui, vt fuit dictum
poſt Bar. in. l. i. §. ſi. ſ. eo. ſequit̃ q̃ vt ipſa ſubſtõ valeat dʒ in-
terpretari, q̃ ɔp̃hendat directã pupillarẽ. ſ. tpe pupillaris
etatis, vt ſic act⁹ poti⁹ valeat q̃ pereat. ar. l. quotiens. de reb. du.
⁊. c. abbate. de verbo. ſig. ¶ Vel ſm eũ ſubſtinẽdo Bart. dici
põt q̃ imo etiã fideicõmiſſaria ſubſtõ valere poſſit in legiti-
ma. Quia in dubio onus fideicõmiſſi vr̃ iniunctũ heredi ipſi⁹
impuberis. et ſignãter pbat Bar. in. l. q duos. ad ſi. ſ. e. cũ con-
coꝛ. p me alle. in. l. i. §. ſi. ſ. e. iniungi põt tale onus etiã in legiti-
ma filij. l. ſi fundũ p fideicõmiſſum. §. ſi. cũ. l. ſeq. de lega. i. ⁊ per
Bar. in. d. l. i. §. ſi. ¶ Addo etiã q̃ cũ opi. Bar. in oĩb⁹ trãſit
Ang. in. l. i. §. et ſi fundo. ⁊ ibi ſequitur Imo. in repe. in. vi. ala
xij. col. ſ. ti. i. ⁊ Pau. de ca. in. l. coheredi. §. ſi. ſ. e. ⁊ in. d. l. preci-
bus. Sed Jo. de imo. in. d. c. Ray. in materia cõpẽdioſa dicit
q̃ in dictum Bar. hic vult q̃ ſubſtõ cõpẽdioſa facta impube-
ri p verba directa nõ ciuilia nõ trahit̃ ad vniuerſum. ⁊ ſic nõ
vʒ in vim directe pupillaris vr̃ eſſe ɔ ter. in. d. c. ſi pr̃. vbi filia
fuerit inſtituta in re certa, ⁊ tñ ibi dʒ q̃ ſubſtõ facta filie de fi-
lio teſtatoꝛis p illa verba ſi filia decedat ſine liberis decedat fi-
lio. i. ad vtilitatẽ filij cẽſentur eſſe directa pupillaris, ⁊ ſic tra-
het̃ ad omnia bona filie impuberis. iuxta. l. ſed ⁊ ſi plures. §. ad
ſubſtitutos. ſ. eo. ¶ Et dicit Imo. q̃ ad hoc non videtur be-
ne reſpõderi poſſe niſi vel q̃ Bar. male dixerit vel q̃ aliud
ſit de iure canonico, ⁊ aliud de iure ciuili. ¶ Vel ſm eum po-
tes melius dicere q̃ vbi cõpẽdioſa ſit expreſſe in re certa per
verba directa nõ ciuilia, tũc p̃cedat opi. bart. ¶ Ubi vero nõ
ſit expreſſe in re certa, ſed ſit ſimpliciter, licet ſiat pupille inſti-
tute in re certa tunc bene trahitur ad vniuerſum patrimonium
filie cui facta eſt ſubſtõ, ⁊ ita p̃prie loquit̃ ter. in. d. c. ſi pater. ⁊
hec eſt veriſſima reſpõſio. ⁊ potius tenẽda q̃ p̃cedẽs cũ capi.
debeat in dubio ille intellectus per quẽ non inducit̃ correctio
iuris. c. cũ expediat. de elec. in. vi. ⁊ in materia, etiaʒ vide Bal.
in. l. humanitatis. in antepe. col. in ver. iiij. principaliter ⁊c. cum
ver. ſeq. C. e. ⁊ vide not. per Ange. ⁊ Imo. in. l. nã q̃. §. ſi. cũ. l.
ſe. ſ. ad treb. ⁊ in. l. his verbis. in prin. ſ. ti. i. ⁊ Ang. in cõſil. xiij.
90 inci. p deciſione ⁊c. vbi ſimplr trãſit cũ Bar. † Itẽ inquantũ
Bart. hic tãgit an ſubſtõ cõpendioſa facta filio impuberi per

a ¶ Reſtitutiõe. vide cap. ã conſi. xxxij. p Aler. ɔſil. lxxxiij. ij. lib. ſci. p poſitio. l. ij. co. ⁊ in ɔſi. cli. i. v. vo. ⁊ in l. i. §. ſʒ q̃n p̃n. ſ. ad tre. ⁊ in. l. ſi q̃s tutio in ſin. p̃n. ſ. de le. ij. ſ addi. Bart. ⁊ in. l. fundi. in. vi. addi. ad Bar. ſ. de vſufr. leg. Tho. diſpl.

b ¶ Trahit̃ ad vniuerſa ſeqt̃. Ludo. ro. ɔſi. lvij. ſecus ſi p verba cõia p eũ dẽ Aler. ɔſil. xvij. iij. libe. ⁊ ibi. qd de v̄bo lego, ⁊ relinq̃ de q̃. ſ. p eundẽ de quo. ⁊ p Ro. cõſi. cxxvij. per Anto. de bu. ɔſil. xv. per Frã. de are. conſil. clv. p do. Car. ɔſi. xxxvi p Aler. ɔſi. cv. iiij. lib.

verbū lego oīa bona mea titio qñcūq filius me⁹ decesserit di
catur facta per verba directa, adeo qđ valeat .ſ. pupillarē eta
tem iure pupillaris ſubstitutionis iuxta id qđ hr̄ in .l. noſtra. ꝛ
ꝯclu. iꝫ, ꝙ nō qꝛ v̄bū lego nō eſt directū aptū ad inſtitutionē
91 heredis alle. l. mulier. §. ſi. ſ. ad treb. ¶ †Addo ꝙ cōtrariū te
nuit Bal. in. l. ſi. C. fa. erc. vbi qđ verbū lego relatū ad vniuerſi
tatē vel quotā trahit ad inſtōnē, ꝛ dicit de hoc eſſe ex. ſingul.
in. c. Ray. i ver. legaui. de teſt. ꝛ qđ ibi gl. idē tenuit do. Card.
ſꝫ in. d. c. Ray. ¶ Sed Imo. ibi refert qđ Bar. hic voluit cō
trariū, ꝛ ita etiā dicit ſentire Bal. in. l. quotiens in vlt. colū. C.
de here. inſti. ſꝫ ſm eū Bal. ibi loquitur qñ v̄bū lego relatū eſt
ad rē particularē. ¶ Et hanc opi. Bar. hic approbat Imo. in
d. c. Ray. ꝛ rñdet ad. c. Ray. ꝙ dici pōt qđ v̄bū legaui ibi po
ſitū nō fuit platū a teſtatore. ſed a papa, ꝛ ponit ibi improprie
prout refert ad patruos heredes, ſed put refertur ad illos qui
erāt legatarij ſtat ppriē vt ibi p gl. in v̄bo legauit, ꝛ p gl. in. d.
c. ſi pr̄. in ver. inſtituit. ¶ Uel poſſes rñdere qđ ibi v̄bū lega
uit non denotat inſtōnē directā vel ſubſtōnē directā, vt hic p
Bar. niſi ex alijs v̄bis in teſtō adiectis aliud appareat: ꝛ hoc
colligit etiā ex verbis. d. Ant. in. d. c. Rayn. vbi eodē teſtō te
ſtator patruos quib⁹ bōa legauerat appellat hr̄des, vnde per
ſequētia declarant pcedētia. ꝛ ecōtra. l. ſi ſeruus plurið. §. fin. et
l. qui filiab⁹. in prin. ſ. de leg. i. l. xvij. ā. de pet. here. cū vulgari
bus. Addo etiā qđ cū opi. Bar. hic ꝯcordat Bal. Ang. ꝛ Imo.
in. l. cū filio. in prin. ſ. e. dicētes ibi pbari p illū text. in verbo le
gauit ꝙ v̄bū lego nō eſt directū. ꝛ aptū cōprehēdere dictā in
ſtitutionē, ſed eſt v̄bū obliquū. Tñ Raph. ibi. dicit ꝙ ille text.
ad hoc non facit ꝛ ita mihi vr̄ qꝛ ibi pſupponit qđ vnus erat
inſolidū inſtitut⁹, ꝛ teſtator legauit ab eo alteri partē heredi
tatis. addo etiā ꝙ cū opi. Bart. cōcor. Imo. in repe. l. i. §. ſi ex
fundo. ā. ti. i. in ante pe. char. in ver. qđ ſi dixiſſet ꝛc. ꝛ in. l. his
v̄bis. in pn. ſ. ti. i. vbi etiā refert ꝙ ita tenuit Saly. in. l. ſi. C. fa.
erc. tñ in veritate Saly. ibi loquit qñ v̄bū lego fuit relatum ad
certā rē particularē. cū Bar. ꝯcor. Ang. ꝛ Imo. in. d. l. mulier.
§. ſi. dic ꝙ negari nō pōt qđ verbū lego nō eſt directum aptū
ad inſtitutionē heredis, ſicut v̄bū inſtituo hr̄dē vel hr̄s eſto vt
ſine dubio pbat in. d. l. mulier. ꝛ ad. l. v̄bis legis. ſ. de verbo. ſig.
rñdeatū vt hic per Bar. vel aliter vt p eundē in. l. i. ſ. de lega. i.
¶ Sed tu qris vtrū verbū cōe, ſicut eſt verbū relinquo, ꝛ ſub
ſtituo, ꝛ ſimilia iuxta no. in. d. l. his verbis. in prin. ā. ti. i. ꝛ in. l.
i. in hoc iure. ā. e. ꝛ in hoc dico ꝙ ſi verba Bar. hic bene inſpi
ciant vr̄ ipſe ſentire ꝙ nō ſit cōe dū ipſe dicit qđ ſubſtō cōpen
dioſa facta impuberi p verbū lego relatum ad vniuerſitatē bo
noꝝ nō vꝫ. ſ. pupillarē etatē iure directe ſubſtōnis pupillaris,
ꝛ tñ ipſemet Bar. in. l. hac. l. in ver. ad. principalr̄ qro, tenet qđ
qñ eſt facta per verbū cōe valeat iure pupillaris mr̄e nō exiſtē
te in medio, ꝛ certe mihi libi vr̄ bene pbari ꝙ verbū lego ſit cō
mune ex rñ ideo ad. d. c. ray. vt dixi ꝯmimo in. d. l. v̄bis. l. videtur
melius pbari qđ hodie v̄bū lego nō ſit cōe, hoc eſt nō ſit aptū
cōprehendere cā inſtōnē directā q̄ legatā. ꝛ diſponens obli
quas. fateor qđ tex. in. d. l. mulier. §. ſi. cū gl. hec nō pbat, qꝛ ibi
non erat verbū lego relatū ad vniuerſitatē bonoꝝ vel ad quo
tam hereditatis nemine alio inſtituto quo caſu fateor ꝙ etiā
verbū cōe put eſt relinquo nō trahet ad inſtōnē directā vt per
gl. in. d. l. his verbis. in princ. ꝛ ibi expreſſius Imo. idē Saly. in
l. ꝙ ſi indignum. C. de teſt. ¶ Et ſic rñdeo qđ verbū lego nō ſit
directum neq cōe cum limitatione tñ quā dedi. ā. rñdē do ad
d. c. Ray. de hoc articulo vide aliqđ p Bar. in. l. fideicōmiſſuꝫ.
ſ. de leg. iij. ꝛ p Ang. in cōſ. cxlij. incip. an canonica portio ꝛc.
vbi ſimplr̄ dicit qđ aliqñ verbū lego trahit ad heredis inſtitu
92 tionē p. d. l. verbis legis. ¶ †Inquātū Bar. etiā hic in verſ.
quero pdicta dixi qđ ſi hec ſubſtitutio, ꝛc. tractat an teſtō: qui
adiecit hoc verbum impuberi ſuccedat ꝛc. vel impuberi ſubſti
tuo poſt mortē ei⁹ ꝛc. intelligat reſtrinxiſſe ſubſtōnē ſoluꝫ ad
pupil. etatē. adde qđ idē tenet Bart. in. l. precib⁹. in pe. col. et
ibi etiā Cyn. de cu. in. xv. col. in ver. ſed pone qđ dubiū eſt ꝛc.
C. de impu. ꝛ ali. ſubſti. ꝛ Imo. in. d. c. Ray. ¶ Addo qđ circa
iſta Pau. de ca. in. l. coheredi. §. cū filie. ſ. e. qrie qđ ſi teſtator di
xit ſi filius meus impubes decederit ſubſtituo talē et filius pu
bes deceſſerit an admittet ſubſtitutus, ꝛ dicit qđ glo. in. d. §. cū
filie. in ver. impubes. in prin. iuncto tex. ſenſit qđ ſic, ꝛ dicit qđ
etiā vr̄ tenere Io. an. in. d. c. ſi pater. licet illā glo. nō alle. ꝛ pro
hoc Pau. de ca. alle. Bar. hic quaſi verba in dubio pſumātur
appoſita demōſtratiue ᵃ magis q̄ diſpoſitiue. l. ſi. §. titia. in ſi. ſ.
de libe. leg. ꝛ no. Bar. licet ipſe nō alleg. i. l. cū pr̄. §. mēſe. ſ. de
lega. ij. itelligat ergo qđ illa dictio impubes ſit adiecta demō
ſtratiue. tñ ipſe decidit cōtrarium per. d. l. cum filie. in verſ. qđ
ſi heredē. in ver. impubes. iuncto verſ. nec aliud ꝛc. nam in. d.
ver. nec aliud iuriſcōſultus ponit caſum qñ ſubſtitutio cōple
atur ipſo poſt pupillarem etatē, ꝛ illum caſum addit ad iam

a ¶ Demōſtratiue. Adde qđ voluit Alex. cōſil. xx. hic. iij. e. p. d. Iaſ. ꝛ ei adde qđ voluit ro. ꝯſi. cccxliij. circa mediuum.

b ¶ Uel eoꝝ filijs ſine filijs adde ꝙ iſti deci. Bar. hic ſeqtur Angel. de are. i. §. ſi. in pe. col. inſtitu. de pupillar. ſubſtitu. et plenius p Ale. in ꝯſi. clviij. in. ij. vo. lei. viſo ti. qđ in ſex. col. i v̄. xiij. nō ob. ꝛ in cōſ. xcij. ſ. iij. vol. lei. viſis. et plectꝫ v̄bis. tex. ſ vlt. col. ꝛ p Iaſ. h ſ. xxv. col. ꝛ ſe. ꝛ vide p And. ſicu. l. l. cū acutiſſimum. xxvij. char. C. de fideic. ꝛ pbi. Frā. ſ c. ſi pr̄. i. xcij. col. ſ. ſi. de teſta. in. vi.

poſita, in verſ. qđ ſi heredē, ꝛ innuit in ver. nec aliud qđ in pre
cedēti parte illius. §. qñ dicit impubes diē ſuum obierit. i. de
cedat in pupillari etate. ¶ Itē ſi aliter diceremus illa ꝯditio
l. ſi impubes deceſſerit nō eſſet ppriē ꝯditio qꝛ cōditio nō ha
beret ſe ad eſſe, ꝛ nō eſſe, ſed ad eſſe tantū. qꝛ certū eſt eum mo
riturum, ꝛ tñ teſtator in dubio preſumitur facere voluiſſe cōdi
tionē poſtq̄ cōditionaliter loquutus eſt, nam ſi ſolum intelle
xiſſet teſtator de morte qñcunq obuentura dixiſſet cum mo
rietur, ꝛ ita reſidet Pau. de caſt. ꝛ ſi bene cōſideretur ſua deci
ſio nō cōtradicit in aliquo deciſio. Io. and. ꝛ Bar. ſed decidit
alium caſum per quē perficitur, ꝛ ampliatur deciſio Io. an. ꝛ
93 Bar. vt pꝫ ex verbis Bar. hic. ¶ †Inquantū Bar. hic tra
ctat an cōpēdioſa ſubſtitutio comprehendat vulgarem. adde
Bar. in cōſ. incip. Nardus. ꝛ ꝙ no. Bar. ꝛ alij in. l. quādiu in
ſtitutus. ā. de acqui. here. ꝛ cōmuniter oēs hic. ꝛ in. d. l. preci
94 bus. ꝛ in. d. c. Ray. cōcordāt cum Bar. hic. ¶ †Item querit
hic Bar. ſi teſtator dixit ſi filius meus deceſſerit ſine filijs: vel
b eoꝝ filij ſine filijs ᵇ bona mea deueniāt in titium, an iſta ſub
ſtitutio in filijs filioꝝ valeat iure fideicōmiſſi eis decedētibus
ſine liberis, ꝛ concludit, qđ ſic, ſi grauamē fuit iniunctum filijs
filiorum, et hic per eum inducentem ad hoc. qꝛ eo ipſo qđ filij
filiorum ſunt a teſtatore grauati in hereditate reſtituēda vide
tur eis teſtator hereditatem relinquere, ar. g. l. deniq. §. inter
dum de pec. lega. ꝛ hic plenius per eum adde qđ Io. de imol.
hic ꝛ plenius in. d. c. Ray. tenet hic ꝯ Bar. ſ. ꝙ ſi grauamē eſt
iniunctum filijs filioꝝ non valet quia ſequeretur qđ nunqꝫ
haberet locum illa regula que habet qđ teſtator non pōt gra
uare eum quē nō honorat. l. a be o. C. de fideicō. ā. l. plane. l. ij. §.
ſi. cum. l. ſeq. de leg. i. ꝛ contra Bar. tenet Imo. in. d. c. ray. pro
quo alle. tex. in. l. hereditas ad ſtatū. ꝛ qđ ibi no. Bar. ā. titu. i.
¶ Reſpondet ad. d. §. interdū qđ ibi videtur legatum pecu
lium ſeruo cui relicta erat libertas. attēto qđ ſeruum graua
uerat de aliquo dādo alteri, quia qñcunq etiam videmus qđ
ſeruo cui ſimplr̄ datur libertas videtur conceſſum peculium
l. i. C. de pec. eius qui liber. me. cum ibi no. vbi peculium tñ
ſequitur ſeruum, cui datur libertas inter viuos: ꝛ ideo non mi
rum ſi licet non ſequatur peculium ipſum ſeruum qñ datur li
bertas in teſtō ſimpliciter ſequitur eū qñ grauat ſeruus in te
ſtamēto aliquid dare ex peculio. ¶ Nec etiā ob. tex. in. l. ſi ita
ſtipulatus. ſ. de ope. lib. alleg. hic per Bart. qꝛ rñde, qđ ibi po
nitur caſus ſpālis in quo illud qđ exprimit in vim cōditionis
videt diſpoſitum ſimpliciter, ſeu diſpoſitionem inducit: ꝛ hoc
ideo ibi eſt, qꝛ illud qđ ibi erat poſitū in diſpōne non poterat
peti quodā ſpeciali iure tamen q̄ oppoſitū cā onerādę libertatis
iuxta. l. i. §. que onerādę. ſ. qu. ꝛ e. ac. nō da. vñ excepto caſu po
ſito in. d. l. ſi ita illud qđ eſt poſitum in cōditione nō inducit di
ſpoſitionē. l. ſi qs ſub ꝯditione. ſ. ſi qs omiſ. cau. teſta. ꝛ. l. ex fa
cto. etiā. ā. tit. i. ꝛ ita illam. l. ſi ita ſtipulatus. declarant Saly. ꝛ
Fulg. in. l. ſi pacto quo penā. C. de pac. Cū ergo ſi filij filioꝝ fue
rint noiati p modū ꝯditionis in. q. nr̄a ſequit ꝙ i ꝯ de cētri de
ri vocati p modū diſpōnis ad hereditatē. d. l. facto etiā cum ſi.
¶ Nō obſtat id ꝙ no. gl. i. l. alio. de ali. ꝛ ci. leg. hic, all. p Bar.
Qꝛ rñdet imo. hic, ꝛ in. d. c. ray. qđ verū eſt qđ qñ executor da
tus in teſtō grauat ad aliqđ dādū qđ vꝫ illud grauamē. lꝫ ni
hil ſit relictum illi executori, ꝛ hoc ideo, qꝛ tale grauamē vr̄ re
lictū ab herede, ſicut qñ eſt datus tutor filio i teſtō. ꝛ grauatur
tutor de aliquid dando alteri nam tūc vꝫ, qꝛ in effectu videtur
grauatus ipſe filius in teſtō inſtitutus. l. peto. §. mr̄. c. de le. ij. ꝛ
argu. l. ſi ſeruus. §. ſi margaritam. ſ. de lega. i. ꝛ ita eſt de mente
Bar. poſt gl. in. d. l. alio. Alias aūt regulariter grauamē iniun
ctū ei cui nihil eſt relictū in teſtō nō vꝫ nec operat tale graua
men qđ ei intelligat aliquid relictū. l. ſed ꝛ ſic. §. i. ſ. de leg. ij. et
d. l. a be o. bene facit tex. in. l. cū quaſi. §. ſi plures. ſ. de fideicom.
li. vbi ſi vnus ex heredib⁹ grauat iure hereditaria illa non vr̄
ſibi prele. ¶ Itē addo ꝙ in hac. q. Bal. ꝛ Saly. in. l. precibus
in pe. col. poſt opi. antiquoꝝ relatas etiā hic p Bar. C. de im
pu. ꝛ alijs ſub. dīt qđ ſubſtitutio vr̄ habere effectū etiā i filijs
filioꝝ decedētib⁹ ſine liberis, quoniā omnis deſcēdit in ipſos
filios filioꝝ, qꝛ hereditas eſt grauata, ꝛ grauamē eſt ſcriptū in
rē, ꝛ ideo afficit rē ad quēcūq vadat cū pro tali fideicō. bona
ſine obligata. alle. in arg. aut. ꝯ rogat⁹. C. ad treb. ꝛ finalr̄ ſub
dūt ꝙ cōcluſio eſt ꝙ primi filij heredes inſtituti vr̄r rogati de
reſtituēdo poſt oēs. ¶ Sꝫ Bal. in. l. vnica. §. pe. ij. C. de cadu.
in hac. q. adducit aliqua arguendo p ꝛ ꝯ ꝛ relīqt. q. indeciſam
dicēs ꝙ tūc de facto pēdebat. ¶ Ipſemet Bal. in. l. a be o. C.
de fideic. adducit p opi. Bar. tex. in. l. titia ſeia. §. ſeia libertis
de le. i. ¶ Tādē tꝫ ꝯ bar. l. hꝫ vꝫ ꝙ nō poſſint grauari filij filio
rū, eo qꝛ non fuerāt honorati p. d. l. hereditas ad ſtatū. ꝛ. l. a be o.
c ¶ Et iſtā ptē etiā ſeqt Bal. i. d. l. ſꝫ ꝛ ſi ſic. p illū tex. in. §. i. et
ibi etiā de hac. q. p Bar. i. l. codicil. in prin. ſ. de vſuf. leg. ꝛ per
Bar. in

Bart. in conſi. incl. andreas condidit ⁊c. ⁊ ibi in omnib⁹ dicit idem, q̄ hic. ¶ Preterq̄ quādo expreſſe apparet onus fidei cōmiſſi eſſe iniunctum filijs filiorū quo caſu non firmat fideicōmiſſum valere imo potius ſenſit contrarium. ¶ Et certe de iure verior videt̄ eſſe illa opi. q̄ tunc fideicōmiſſum nō teneat, vt etiā tenebat Rich. mal. ⁊ Ray. ⁊ ita etiā recolo bis
a cōſuluiſſe [a]. ¶ Nec ob. tex. i. d. l. titia ſeio. §. ſeia libertis. q̄ ridet Bal. in. d. l. ab eo. q̄ ibi grauat⁹ fuerat honorat⁹. ¶ Uel ſm̄ Jmol. hic, ⁊ in. d. c. Ray. reſponde q̄ licet regulariter ille grauat̄ a teſtōre aliquo ſibi nō relicto nō videat̄ aliter p̄ hoc a teſtōre honorat⁹, ⁊ grau. tn̄ nō teneat, vt dixit tn̄ tallit q̄ñ precederet diſpō facta ſup̄ re certa duob⁹, nā tunc ſi grauat̄ alteri ipſorū. ſ. ille qui nouiſſime deceſſerit ad reſtituendū illam rem tertio, q̄ñ tunc videt̄ fideicōmiſſum reciprocū eſſe inductum inter illos duos, vt precedēs intelligat̄ grauatus de reſtituēdo partem ſuā ſuperſtiti merito ille ſuperſtes qui vltimo decedit potuit in totum grauari, ⁊ iſte eſt caſus not. in. d. §. ſeia libertis. ¶ Non ob. etiā illud q̄ dicit Bal. ⁊ Saly. in. d. l. precibus. quia reſponde q̄ ratio eorū p̄cederet q̄ñ fideicōmiſſum eſſet iniunctum primus inſtitutis, vel fideicōmiſſum eſſet im-
b perſonale [b] ſeu in rē ſcriptū, ⁊ ita p̄prie loquūt. q. Bal. ⁊ Saly. in. l. precib⁹. ¶ Sed vbi eſſet fideicōmiſſum ſpecialiter iniunctum filijs filiorū nō honoratis, tūc q̄ fideicōmiſſum nō valet ceſſat ratio eorū, ⁊ de iſto articulo vltra p̄dicta videatis not. p̄ Pe. de anch. in cōſi. cxx. ⁊ per Ang. in. l. legatis in quibuſdā
95 le⁊. C. de leg. †Jtē inquātū Bar. ī ver. iiij. principalr̄ tractat quid ſi in ſubſtōne cōpēdioſa apponit̄ duplex verbū vnū cōe, ⁊ aliud directū, vt qui dicat quādocūq̄ filius meus deceſſerit ſempronium ſubſtituo, ⁊ inſtituo ſeu heredē facio, an tunc ſubſtitutio intelligat̄ facta per verba directa, ⁊ ſic ſit directa. ſ. tempora pupilla. etatis in quo ponit duas opi. ¶ Prima eſt q̄ ſi ratione adiuncti verbi p̄ id q̄ declarat̄ verbū cōe ſubſtituo, arg. l. ſi ſeruus plurium. §. ff. de leg. i. ⁊. l. ſed ſi adijciatur. ff. pro ſoc. cum. l. ſeq. ¶ Secūda eſt opi. quā Bar. reputat meliorē vcʒ q̄ verbum directum ſtet in ſua ſignificatione, ⁊ ſic faciat ſubſtitutionē eſſe directā. ſ. ī. tēpora pupilla. etatis. Uerbum vero cōe faciat ſubſtōnē eſſe fideicōmiſſariā omni tēpore, vt ſic verba aliquid operētur, arg. l. ſi q̄ñ. in prin. de leg. i. et ſcōm
c eā erit in electione ſubſtituti eligere [c] ex qua via velit venire, alle. l. recuſare. §. titius. ⁊ ibi hoc etiā tenet Bar. ī ad trebel. et tenendo iſtam opi. poteſt reſpōderi ad. d. l. ſeruus pluriū. vt p̄ Jmo. in. d. c. ray. ſ. q̄ illa. l. loquit̄ q̄ñ idē verbū relictū eſt ad plura, ⁊ in vno eorū declaratus fuit eius intellectus. Hic autem ambo verba referuntur ad idē nec reperiuntur declarata aliter, ⁊ ad. d. l. ſed ⁊ ſi adijciat̄, vbi p̄batur q̄ q̄ñ fit mentio de genere, ⁊ ſpecie ſimul genus declaratur, ⁊ reſtringitur p̄ ſpeciem, vn̄ ſi cōtrahit ſocietas de lucro, ⁊ queſtu intelligitur cōtracta de lucro prouenīēte ex queſtu. ſ. opera, ⁊ non de omni lucro. R̄ñdē vt ibi p̄ Bar. q̄ ideo illud eſt, q̄ ſic cōiter ꝯſuluit fieri de lucris p̄ queſtū obuenientibus. l. coir. e. ti. ſed nos loquimur in teſtamētis in quibus talia verba cōſueuerūt multiplicari ad finē, vt melius ⁊ latius diſpō ſortiat̄ effectum, facit l. in teſtamētis. ff. de reg. iu. ⁊ ad p̄poſitū bene facit. l. ſi ſtipulatus. in princ. ff. de vſu. ¶ Poſſet tn̄ prima opi. ſaluari q̄ñ verbum directū p̄ciſe veniret ad determinationē verbi cōis, vt ſi dicat̄ ſi filius me⁹ deceſſerit ſine liberis ſubſtituo titium heredem: q̄ tūc verbū cōe ſubſtituo declarat̄, ⁊ determinat̄ p̄ verbū directū ſibi adiunctū. ſ. heredē, hoc eſt q̄ not. volunt Bal. in. l. precib⁹. in. iiij. col. C. de impu. ⁊ alijs ſubſt. Jo. de Jmo. in d. c. Ray. in materia cōpēdioſe, ⁊ Ang. in conſi. xcix. incī. cōſiderandum eſt, ⁊c. ⁊ retulit in. l. iam hoc iure. ff. eo. ¶ Pro hoc facit tex. in. d. l. precibus. dum dicit ſcripſit heredem ſm̄ intellectum. Saly. ibi, ſeq. tenentium, q̄ per illa verba intelligatur
96 q̄ ibi fuit facta ſubſtitutio directa. ¶ †Et iuxta p̄dicta dicit Hic Bar. q̄ ſi teſtator dixit q̄ volebat ſubſtitutionē valere
d vulgariter [d] pupillariter, ⁊ per fideicommiſſum q̄ñcūq̄ filius ſuus deceſſerit ſine liberis, q̄ tunc erit in electione ſubſtituti venire ex directa vel ex fideicōmiſſaria. argu. d. §. titi⁹. ſed in hoc Jmo. hic, ⁊ in. d. c. Ray. reprehēdit Bart. dicēs q̄ putat potius dicendum q̄ teſtator voluerit facere plures ſubſtōnes in diuerſis caſibus: vcʒ vulgarē in caſu ſuo. ſ. ſi hereditas repudiat̄, ⁊ pupillarē in caſu ſuo vcʒ ſi pupillus fuerit hr̄s, ⁊ in pupilla. etate deceſſerit, ⁊ fideicōmiſſaria in ſuo caſu. ſ. ſi poſt pubertatē decedat. ſ. q̄ verba debent intelligi p̄lata ad caſum ad quē poſſunt adaptari. l. iij. §. toties. ff. de dam. infec. l. ita tn̄. in prin. ff. de admi. tut. l. q̄ cōſtituti. de teſta. mili. c. idēmtatibus. de electio. in. vi. Et ita dicit ſentire Cy. in. d. l. precibus. in materia cōpēdioſe, in ver. q̄d ſi teſtator ſi dicat filium impuberē ⁊c. ¶ Jſtā opi. ꝯ Bart. ſequit̄ etiā Raph. ⁊ in. d. §. titius. ⁊ in l. i. ff. de iure codi. ⁊ in. l. ſi miles qui deſtinauerat. que eſt. l. iij. ff. de teſta. milit. q̄ nō eſt putandū teſtatorē elegiſſe viā ad impugnandū ſuū iudiciū. d. l. ſi miles. quaſi velit dicere Raph. q̄ ſi fecit vulgarē nō vr̄ voluiſſe facere in illū caſum fideicōmiſſariā p̄ quā pōt heres inuitus cogi adire ⁊ reſtituere, ⁊ ſic impediat̄ via ad vulgarē ſubſtōnē ¶ Jtē adde q̄ in hac. q. Bar. in l. titio. lat. ff. de vſufruc. leg. arg. illi⁹ tex. ⁊ Bart. ⁊ Ang. in. d. l. toties tenēt hāc opi. quā ſequutus eſt hic Bart. idē tenet Benedi. de piu. in. l. ſi quis ſeruo. ff. de ma. teſta. ⁊ Paul. in. d. §. titius. Et dicit Angel. in. d. §. titius q̄ ille tex. eſt ad hoc melior de corpore iuris. Jmo. ibi q̄ñ facta eſt ſubſtitutio impuberi p̄ verba directa tꝫ ꝯ Bar. ⁊ ꝯcludit eodē modo q̄ ipſemet Jmo. hic cōcludit volēs, q̄ q̄libet ſubſtitutio intelligat̄ ex ordine facta in caſu ſuo. alle. in ſi. tex. in. l. heredes mei. §. ſi. ff. ad treb. ⁊. l. cū pr̄. §. pe. ff. de leg. ij. q̄ iura nihil faciunt, ⁊ in caſib⁹ valde diuerſis loquunt̄. Sed ſi ſubſtō eſſet facta extraneo vulgariter, ⁊ per fideicōmiſſum, ⁊ ſic eū dicat clauſula dicit, q̄ tūc poſſet p̄cedere opi. Bar. p̄ illū tex. ⁊ idē ibi tenet Lud. qui in primo mēbro. ſ. q̄ñ facta eſt ſubſtitutio filio impuberi adducit contra Bar. in ſimili tex. in arg. l. pr̄. §. ꝯditionū. ff. de condi. ⁊ demon. vbi ſm̄ veritatē tēporū vario modo accipiūtur verba teſtatoris. ¶ Sed tn̄ nō video q̄ ſit bene reſpōſum ad. d. §. titius. et ad. n. l. ſi titio. inducēdo vt ibi p̄ Bar. ¶ Et cum Bar. videtur etiā cōcordare Bal. in. d. l. precib⁹. in pe. col. in ver. ſed q̄d ſi teſtator. Et p̄ hac opi. videtur tex. in. l. ſi. C. de codicil. et q̄ ibi. no. Bar. l. i. q. vbi dicit q̄ q̄ñ teſtator dixit q̄ volebat ſuā volūtatē valere iure teſtamēti, ⁊ codicillorum, eſt in electione heredis ſcripti venire ad hereditatē ex inſtitutiōe directa, ⁊ ex capite teſtamēti vel venire p̄ viam fideicōmiſſi ex capite codicillorū, vt no. etiam Bar. in. l. i. in. ij. q. ff. de iure codicillo. ¶ Nec ob. q̄ dicit Jmol. dum alleg. d. l. ita autē, q̄ r̄ñde q̄ etiā filio decedēti ī pupillari etate poſſunt adaptari v̄ba vulgaris ſubſtitutionis. ſ. ſi repudiauit. ¶ Jtē ⁊ poteſt adaptari pupillaris ſubſtitutio: q̄ illa pōt habere locum in filio repudiāte, vt. l. iulia. alias incipit ſi pupillus. ff. de acqui. here. ⁊ in. l. ſi filius qui patri. ſm̄ vnum intellectum. ff. eo. ¶ Et declarat Bar. in. l. i. ff. eo. ⁊ etiā poſſet in eadē etate adaptari fideicommiſſaria ſubſtitutio: q̄ etiā fieri poteſt in caſu quo filius decedat impubes. l. fundum p̄ fideicōmiſſum. §. ſi. cum. l. ſeq. ff. de lega. i. ¶ Et non ob. r̄ō. d. l. ſi miles. q̄ illa tollitur in caſu noſtro per. d. §. titius. ⁊ per. l. ſi. C. de codicil. ¶ Non ob. d. §. cōditionum: q̄ in veritate nihil facit ibi enim nō poterāt verba accipi p̄prie poſt pupillarē etatē, ideo accipit̄ improprie ſed in caſu noſtro. ſ. tēpora pupillaris etatis poterāt accipi p̄prie, ⁊ haberet locū vulgaris ſubſtitutio, ⁊ pupillaris. ſicut fideicommiſſaria, ⁊ ecōtra, ergo nihil repugnat cūʒ ſubſtitutus poſſit eligere ex qua via venire velit, ⁊ de iſta clauſula vulgariter pupillariter, ⁊ p̄ fideicōmiſſum vltra p̄dicta videatis Bald. in. l. iam hoc iure. §. ff. eo. ⁊ Jmol. in. l. lucius. in pen. ⁊ vlt. col. ff. e. ⁊ per Guil. in repe. d. l. precibus. in materia fideicommiſſarie ſubſtitutionis, ⁊ p̄ Bald. in repe. l. in ſuis. xxxiij. col. ff. de libe. ⁊ poſth. ¶ Jtē circa ea que tāgit Bal. hic in vlt. q. iiij. q. principa. adde ad limitationem dicti ſui id q̄ ipſe not. in. l. cogi. in prin. ff. ad treb. ⁊ dic vt ibi per alios, ⁊ p̄ Bal. Ang. ⁊ Jmol. in l. ſi quis ita heres inſtitutus fuerit excepto fundo. ff. tit. i. ⁊ per Jmo. in repeti. l. i. §. ſi ex fundo. ff. tit. i. dum tractat de intellectu. l. ſi certarum. ff. de teſta. militari. ¶ Et ſi bene aduertatur Bar. in. l. cogi. in p̄n. vr̄ tenere ꝯtrā ei⁹ q̄ tenet hic, ſed Pau. ibi tenet cū Bart. ibi. ¶ Jmo. in. d. §. ſi ex fundo, tenet contra Bar. mihi videt̄ q̄ Bar. nō poſſit defendi a contrarietate niſi dicamus: q̄ iſto caſu teſtator dixit deductis legatis, ⁊ ſic expreſſit iſta v̄ba. ¶ Sʒ nihilominus vr̄ q̄ etiā dato q̄ illa verba ſint adiecta, puta deductis legatis ⁊ iudicijs que ita nominantur q̄ñ ſiūt ad pias cauſas. c. imperialē. §. p̄terea. de prohib. feu. alie. per Fede. ⁊ in. c. i. §. donare. qualiter feu. olim ali. po. ⁊ ſic habeat locum fideicōmiſſum. ¶ Et q̄ illa ſubſtitutio dicatur fideicōmiſſaria. ¶ Non obſt. d. l. cogi. §. vnde querit̄. quia ibi vſus eſt illis verbis quod ſupererit ex hereditate. ¶ Poſſent tn̄ ſic cōcordari opi. vt Bart. nō videat̄ ſibi ip̄ſi cōtrarius. ſ. q̄ aut dixit filiū inſtituo, ⁊ quandocunq̄ deceſſerit ſine liberis deductis legatis, ⁊ iudicijs, ⁊ ere alieno ſubſtituo ꝯtrā, et

a ¶ Conſuluiſſe. Uide tu in eius conſi. xci. col. ix. i. vol. vbi adducit tenentes contra Bar. prout ipſe conſuluit, ⁊ eſt repetitū in. iij. volu. conſil. xi. ⁊ inquit ſe conſuluiſſe contra Bar. ⁊ repetitum in. iiij. volu. conſi. ci. ⁊ adde q̄ idem cōſuluit ipſe Alex. in cōſi. cv. in. i. vol. in. v. ⁊. vi. col. ⁊ in cōſi. clxxxiij. in. ij. vol. vbi late examinat, ⁊ in cōſi. lv. in. iiij. volu. in. ij. dubio. ⁊ adde eundem in conſi. clxxxvi. verſi. xij. nō ob. in. ij. volu. ⁊ in conſil. xxij. ⁊ conſi. xxiiij. col. ii. v. in. iij. volumi. et vide Paul. de ca. conſilio. lxxviij. et Pet. de ancharano. conſi. cxxxvi. incī. principaliter pōderandū eſt. Frā. Curtius.

b ¶ Eſſet īperſonaliter, vide tu Alexan. clarius loquētem in. d. conſilio. clxxxv. col. xij. verſi. bene fateor. q̄ vbi onus fideicōmiſſi ⁊c. vbi itelligit Bal. ⁊ Salyc. in. d. l. precibus. ad ſi. loqui. q̄ñ fideic. erat imperſonaliter relictū, vt tunc videatur ab oneratis relictū per text. in. l. ſi ſeruus. §. qui margaritā. ff. de lega. ij. ⁊. l. quū duos. hoc eo. titu. et de hac materia vide per Pau. de caſt. conſi. cxxxviij. incī. dubium facte et per eum. Alex. conſi. lxv. col. penul. ⁊ ſi. in. ij. vol. ⁊ adde q̄ q̄ñ teſtator dicit q̄ ſi ꝯ. ſcripti heredes ⁊ eorum deſcendētes decederēt ſine filijs tūc ēt eo caſu hr̄editas talis, ſeu decedētium ſine filijs ⁊c. q̄ tūc dicta verba vidētur perſonalr̄ grauare deſcēdentes honoratos p̄pter p̄nomē talis demōſtratiuum ad oculos corpis vel intellect⁹. l. nemo in princi. ff. de hered. inſti. Bart. ſ l. lucius. §. duobus. ff. de le. ij. ⁊ in l. i. in princip. ff. de ope. no. nun. ⁊ p̄ncipiū ſic decedentis reſoluit̄. i. qui moritur ſine filijs glo. no. in cle. i. in verſicu. dignitatibus. in ſi. quā pōderat ibi Car. co. ſr. de p̄b. ⁊ Jmol. in. l. i. ff. de condi. ⁊ demō. ⁊ idē Alex. in conſi. cxix. in. i. volumē. colum. ij. Fran. Cur.

c ¶ Eligere. ſequitur hoc Fulg. conſi. xlij. ⁊ ibi vide q̄ latius voluit Abb. ꝯſi. xxiij. ij. lib. ⁊ ad ampliationem vide q̄ voluit idem Abb. conſi. xxxvij.

d ¶ Uulgariter vide conſi. ꝯ alle. cap. conſi. lxx. per Alex. conſi. cix. ij. lib.

a ¶ Que dicta de dictis verbis vide p Pau. de ca. conſ. cccviij. in col. dubiũ facit in .l. col. ꝛ de verbo moꝛiatur per eundē Alex. in conſ. clxv. col. i. ꝛ ij. in .v. vol. Fran. Cur.
b ¶ Moꝛiatur de hoc verbo p Bñ. capra conſ. xxix. p Frã. de are. conſ. clv. p Bal. de verbo ſuccedat conſ. clxxxvij. ij. lib. de verbo deueniat p Lud. ro. conſ. cxxx. de verbo perueniat in conſ. Alex. hic alle. p d. Jaſ. cu adde Jo. de ana. conſ. xl. vi. Lud. ro. conſ. cxij. Et in queſtiõ d. Jaſ. dicit qd qñ verbum perueniat adiungit eo ipſo ſub ſtõ eſt directa ſm Bar. in .l. ſi. in pe. col. de ſa. ſan. eccl. ꝛ gl. in verbo euaneſcet in c. q̄ ſit. de elec. ad treb. adde ꝙ idē eſſet dõm ſi adiceret oino perueniat vel oib⁹ modis eũ talia vba ipoſita ipſo iure de primu eſt gloſ. ſingul. ſm Bal. in .l. i. §. ſi pecuniaꝫ. ff. depoſiti. de ſcda gl. in aut. de fune. ſeu funera. §. ſancimus in verbo oībus modis, dum ſcdo limitat qd ſi adñciant vbo pleno iure. vide .ã. in apo. in vbo. principalis dñ et ponit de vbo pertinere ꝙ latam hꝫ ſignificationē. vt vbũ puenire, ꝛ qꝫ tanq̄ cõe conuenit petitoꝛio, ꝛ poſſeſſoꝛio maxime allegando Ange. conſil. cccxv. āplia vtꝑ Ro. conſ. ccclxix. qd de vbo hereditate vide Rap. eu. conſ. ij. cxl. d. Jaſ. allē.
c ¶ Oriunt plura dubia. adde ꝙ cõtrarium eſt in conſ. lx. in .ij. volu. ꝛ ibi vide addi. meas ꝛ vide de materia plene vltra alios per d. Jo. bap. de ſctõ ſeve. l. re. d. l. pcibus. in ſi. C. de ipu. ꝛ al. ſubſti. et Phil. Frãchũ perũſio. in c. ſi pr̃ de teſt. in vi. quibꝰ adde vbo ingrediatur de q̄ hꝫ. l. ſi pr̃. C. de inſt. p. d. meũ Petrũ de eubal. Mod. in c. Ray. in .lvij. char. in .i. colũ. de teſt. item verbum p̃cedo eſt directũ. l. pe. ff. de dote p̃le. ꝛ in .l. i. ff. de conſti. pꝫ. ſm Ang. de are. in §. extraneo. in .ij. col. inſti. e. itē rogo ꝙ hereditatē facias. l. ex facto. in princ. ff. ad treb. ſm Bar. hic in pen. co. ꝛ ibi etiā ponit ꝙ talē heredē recipias eſt obliquũ, nẽ verbũ perueniat eſt cõe. Bar. hic, ꝛ Bal. ꝛ Jo. de lignano in d. c. ſi pater. vide Alex. in conſ. lvij. in .ij. volu. Tho. dip.
d ¶ Nõ põt tollere. imo. lꝫ ſit dignius ſuo principali illud ſequit vt dicit Ro. conſ. cccxx.
e ¶ Cõteſtes. vide gl. in c. nihilominus. ij. q. ix. quã ſequitur alias in c. nõ ab hoſe. in vi. col. de iudi. ꝛ in c. propterea. de teſt. ꝛ ibi vide plene p Fely. in .ij. col. Tho.
f ¶ Sub illa die. adde ꝙ ſi in aliqua diſpoſitione diceretur ꝙ fuit factũ inter diem ꝛ noctem intelligeretur factũ de die ſm Bal. in .l. ij. ad ſi. C. qui res iud. nõ nocet. al. leg. l. ij. cum gl. ff. de furibus balne. facit qd dicit Bal. in aut. hodie in vlt. col. C. de appel. qd nox poteſt appellari dies ex quo ſeruit dici. Thomas.

tunc ſit vera opi. qd non valeat iure fideicõmiſſi. ¶ Secus ſi non dixerit deducto ere alieno, quia tunc etiam dr̃ hereditas q̄uis fuerint adiecta illa verba ꝛc. quia legata poſſunt iniungi nominatim heredi, ꝛ rogari per fideicõmiſſum de reſiduo, et tñ dicitur fideicõmiſſi iure valere. l. marcellus. l. qui quadringenta. ꝛ d. l. cogi. in prin. ff. ad treb. ꝛ ſic poſſet cõcoꝛdari quãuis ſibi videatur contrarius ad iſtam contrarietatem docto. non
97 aduertẽ. ¶ † Poſtremo tractat hic Bart. q̄ ſint verba directa q̄ obliqua, que cõmuniaᵃ ꝛ vltra dicta per eum, ꝛ Ang. hic vide Joã. and. in c. ſi pater. de teſti. in vi. in nouella. ꝛ ibi late per Bald. in repe. per Jmo. ꝛ alios in d. c. Rayn. per Bald. plene in .l. ſi. C. de ſacroſan. eccl. per Bal. in rub. C. eo. per Ange. in d. l. pcibus. per Old. in conſ. cxxvi. incip. in ꝓpoſito ꝛc.
b vbi etiã tractat de verbo moꝛiatur.ᵇ De quo verbo etiam per Bar. ꝛ Ang. hic, ꝛ Ang. in d. l. pcibus. ꝛ de materia etiam per Bar. in conſ. incip. pater filio impuberi, ꝛ io conſ. incip. quidaꝫ de aſſiſio, ꝛ in conſ. incip. in q. ꝓpoſita viſo pũcto ipſius
c queſtionis, ꝛ diligenter inſpecto oriuntur plura dubiaᶜ. Et ſic finis huius legis.

1 ☞ Subſtitutio facta de ſeruo cum libertate filio impuberi derogat legato ſeruo alteri facto.
2 Poſterioꝛa derogant prioꝛibus.
3 Subſtitutio pupilla. cenſetur eſſe diuerſum teſtm̃ a patre.
4 Codicilli dupliciter confirmari poſſunt.

Si quis eum.

1 † In legatis, ꝛ teſtamētis nouiſſima ſcriptura ſpectatur, vel ſic. ſubſtitutio facta de ſeruo cum libertate filio impuberi derogat legato ſerui facto
2 alteri. h. d. ¶ † Nota qd poſterioꝛa derogant prioꝛibus. l. pacta nouiſſima. C. de pac. l. ſi mihi ꝛ tibi. §. in legatis. cum ſimi. de leg. i. qd intellige verum quando poſterioꝛa ſunt contraria
3 primis, alias ſecus. l. nã ad ea. ff. de cõdi. ꝛ demõ. ¶ † Scdo no. quod pupillaris ſubſtitutio cenſetur eſſe diuerſum teſtamentum a paterno qd patet hic dum dicit teſtis qd intellige, vt dicetur in .l. patris ꝛ filij. ff. e. ¶ In glo. in verſ. cõfirmatis dic, qd dupliciter confirmari poſſunt codicilli: vt per glo. inſti. de codi. in prin. Tamen dicas qd valet etiam abſq; confirmatione per tex. in §. ſed ſi fideicõmiſſum in aut. de teſti. fideicõ. quia ſatis confirmati ſunt niſi in precedenti teſtamēto infirmarentur, quinimo ſi neq; fiat teſtamentum valent codicilli. l. ſi quis cum nullam. ff. de iure codicil.

1 ☞ Pater poteſt ſibi primo facere teſtamētum, ꝛ alio tempore facere filio pup. ſubſtitutionem rato manente teſtamento.
2 Subſtitutio pupillaris poteſt fieri diuerſa hoꝛa in teſtamento paterno.
3 Teſtamentum ſequens quod cenſetur alterius teſtatoꝛis iuris interpretationem non tollit teſtamentum precedens.
4 Teſtamentum paternum ſi factum ſit poſtea ex interuallo pupillare, demum fiat aliud teſtamentum, videtur ſublatum nedum paternum precedens, ſed etiam pupillare.
5 Teſtamentum paternum redditur nullum preteritione filij in poteſtate conſtituti.
6 Subſtitutio pupillaris non poteſt fieri filio preterito.
7 Contextu vno dicitur fieri quod ſit hoꝛa continuata.
8 Teſtes dicuntur conteſtes, ꝛ de eodem tempoꝛe deponere dicuntur, vt hic.
9 Teſtamentum inchoatum ante mediam noctem, ꝛ poſt mediam noctem perfectum, ſub qua die notarius in ſuo inſtrumēto dicet eſſe actum.
10 Teſtamentum primum an tollatur, ſi teſtatoꝛ in primo teſtamento titium heredem inſtituit, ꝛ in ſecundo teſtamento ex interuallo ſempronius inſtituitur ſub conditione ſi titius inſtitutus in primo teſtamento decedat viuo teſtatoꝛe.

Si ſub teſtamēto.

1 † Pater poteſt ſibi primo facere teſtm̃, ꝛ alio tpe facere filio pupillarē ſubſtitutionē ratio numēte teſtamēto per ſecundum teſtamentum validum tollitur primũ, ꝛ ſubſequēter ſubſtitutio facta in eo, ſed per ſecundum teſtamentum inualidum non tollitur primom nec conſequenter ſubſtitutio pupillaris in eo cõtēta. Et legitur tribus modis in glo. ſed ſe
2 cundo ꝛ intellectus eſt planioꝛ. ¶ † No. primo, qd ex interuallo, ꝛ ſic diuerſa proꝛſus hoꝛa poteſt fieri pupillaris ſubſtitutio a teſtamento paterno, hic videmus, quia licet alia foꝛma fit in pupillari ſubſtitutione: quia nuncupatiue, paternum vero teſtamentum in ſcriptis conditum ſit non vitiantur tabule pu
3 pillares. l. ſi quis ita. §. ſi. ff. de bono. poſ. ſecundum tab. ¶ † Secundo nota qd ſequēs teſtamētum qd cēſetur alterius teſtatoꝛis iuris interpretatione non tollit teſtamentum precedens. ꝛ hec eſt vna ratio huius. §. ſm Bald. Ang. ꝛ Jmo. quia per ſequens pupillarem non tollitur paternum de quo latius dicetur in .l. patris ꝛ filij. ff. eo. ¶ Alia poteſt eſſe ratio quia pupillare eſt acceſſoꝛiũ paterno. l. ij. §. i. in ſi. ff. e. l. ex pupillari. ff. eo.
d ¶ Acceſſoꝛium autem non poteſt tollereᵈ ſuum principale, ſed illius naturam ſequitur. l. cum principalis. ff. de regu. iur. ꝛ
4 in regula acceſſoꝛium. de regu. iur. lib. vi. ¶ † Tertio not. in verſi. nam ꝛ ſibi iniunctis precedētibus, qd ſi factum eſt teſtamentum paternum, poſtea ex interuallo pupillare, demũ ſit aliud teſtamentum videtur ſublatum nedum paternum precedens, ſed etiã pupillare, ſecus ſi pupillare non fuit factũ ante vltimom teſtm̃, ſed ſimul, quia duntaxat paternum precedens
5 tollitur, ꝛ ita declarat Cy. ꝛ Bal. ꝛ alij poſt eũ hic. ¶ † Quarto no. ꝙ preteritione filij in poteſtate teſtm̃ paternum redditur nullũ, ꝛ quia iſte tex. indiſtincte loquitur ideo intelligitur omni iure nullũ dici opportune. in .l. ſi filius q in poteſtate. ff.
6 de lib. ꝛ poſth. ¶ † Quinto no. ꝙ pupillaris ſubſtitutio fieri non poteſt filio preterito, vidi ſi notatum in .l. i. §. fin. ff. eod. ¶ In glo. in ver. hoꝛa ibi .l. heredes palam ꝛc. primã ſol. gl. diminat, qui in tex. nihil dr̃ ꝙ fuerit hoꝛa continuata: ſcda ſolum ſe eſt vera, ꝛ per hoc redditur verus intellectus ad .l. ij. §. fin. et ibi dixi. ff. eo. quicquid ibi dixerit Bar. tñ quia hec ſecũda ſol. glo. non videtur perfecte tollere cõtrariũ. d. l. heredes palam. ideo reſpõde ꝙ illa lex hꝫ locũ in teſtõ ꝙ omni reſpectu eſt vnum. ¶ Sed pupillaris nõ eſt omni reſpectu vnum cum paterno ergo ꝛc. ita ridet Bar. hic quem oẽs ſequitur excepto Jmo. dicentem, qd ſi hec reſpõſio eſſet vera ſequeretur quod ſi poſt teſtamētum paternum fierent ex interuallo legata non valerēt, qd eſſet cõtra .l. ſi quis tñ nullũ. ff. de iur. codic. Nec talis diſpoſitio codicillaris dr̃ diuerſum teſtm̃ a paterno alias diceretur decedere cũ duobus teſtamētis, ideo aliter reſpondeo vcꝫ ꝙ interuallum inter vnã principalē partē ipſius teſtamēti, ꝛ aliam partem ſimiliter principalē vitiat vt in cõtrario, ſecus ſi interuallũ fiat inter vnã principalē ꝛ aliã acceſſoꝛiã, vt hic, ꝛ in d. l. ſi quis cum nullum. Tñ puto ex hoc Bart. non fuiſſe reprehēdẽ, quia codicilli ꝛ teſtm̃ nullo reſpectu dicitur vnum teſtm̃. Nam ꝛ codicilli appellantur teſtm̃ cũ eis cõpetat diffinitio teſtamēti de qua in .l. i. ff. de teſta. ꝛ pro diſpoſitis in eis agitur vtili actione ex teſtamēto, vt ſentit glo. in .l. ij. C.
7 cõ. de leg. licet largo modo dicat teſtm̃. ¶ † No. tñ ex hac glo. inquantum dicit ꝛ continuatam, ꝙ vno cõtextu fieri dr̃ qd ſit hoꝛa continuata ſm Ang. hic. ad idem eſt tex. in .l. qd ait. ff. de
8 adul. ꝛ in .l. antiqui. ff. ſi pars here. pe. qd facit ſm Ang. † ꝛ expreſſius Jmol. hic ad. q. qd ſi teſtes plures pducũtur qui deponunt ſe vnũ ſucceſſiue poſt aliuꝫ vidiſſe per ſirurã aliquid
e fieri dicũtur eſſe cõteſtes,ᵉ ꝛ de eodē tēpoꝛe deponere. in .l. hoc carmē. §. ſi. de teſtm̃. ꝛ c. licet cauſam. de proba. adde qd hec deciſio fuit Jac. de are. Cy. ꝛ Bal. in .l. teſtium. C. de teſta. ꝛ eſt gl. in .l. querebatur in gl. in verſic. ſemel. alias in tex. habetur ſimul ꝛ ibi Bar. ff. de teſta. mil. ꝛ Bald. in .l. qd reipublice. alias eſt .l. ſeq. per illum tex. ff. de iure iur. idem Cy. in .l. hac conſultiſſima. p illũ tex. in verſi. ſimul. C. de teſt. ꝛ ibi Angel. in .l. ex-
9 thura. ff. de ſta. ho. ꝛ Jmol. in .l. ſi pater captus per ſibi not. in gl. i. ff. e. ¶ † Juxta hoc querit no. Bal. hic teſtatoꝛ incipit facere teſtamentum vna hoꝛa puta ante mediam noctem, ꝛ poſt mediam noctem alia hoꝛa perfecit ſub qua die dicet notarius in inſtrumento ſuo eſſe actũ ꝛ dicit vidiſſe hanc. q. de facto ꝛ
f determinatum fuiſſe, qd ſub illa dieᶠ ſub qua fuit actus conſumatus. alleg. ad hoc dictum Inno. in c. cõſuluit. de offi. deleg. Meo iudicio Inn. ibi hoc non dicit: ſolum enim dicit ꝙ notarius conficiēs inſtrumentum de actu celebrato de nocte ſi ſimpliciter dicat actum puta die. xx. non incurrit falſum, licet nõ dixerit de nocte ſi modo ante mediã noctis actũ fuit, ſecus ſi poſt, quia dꝫ aſſerere actum die. xxi. ar. l. moꝛe romano. ff. de fer. et

ter.⁊ ibi Bal.⁊ Ang.referunt ita dictum Inno.in.c.cōſuluit.⁊ ita refert Ang.in.l.ſi vſucaptionibus.ff.de vſuca.⁊ l.Lutius.§.Luctius.ff.de libe.⁊ poſthu.⁊ Imo.in.l.qua etate.ff.de teſta.⁊ Bal.⁊ Saly.in.l.nō minorē.C.de tranſac.Tñ dictū Bal.hic qḋ ſequit Imo.puto eſſe verū,q2 cū notarius loquat per verbum pteriti tpis.ſ.actum,adeo vř eſſe actū ea hora qua pficit l.Iectus.C.de ſi.inſtru. ❡ In gl.in ver.ſi viuo.Bar.hic improbat primum intellectū glo.vt hic p eū,⁊ ſm hunc intellectum ſcōm quē hř qḋ iſta verba ſi viuo ⁊c.ſunt verba teſtatis ⁊ eſſet hic caſus ꝯ Bar.in.l.gallus.in prin.ff.de libe.⁊ poſth.volentē qḋ p illa verba ſi filius me viuo moriat nepotē ſubſtituo videt alius inſtitutus de quo plene ibi dixi ſubſtituendo Bar.q2 magis cōiter reprehēditur,nō repeto.Sed hūc primū intellectū ſequit Imo.⁊ Raph.hic,q2 magis conuenit litere q̄ ſcōs qui violat tex.i ver.ſi exponēdo a ꝯtrario. ❡ Itē q2 hic ſcōm intellectus eſſet de indubitabili cū p alia iura ſit hoc deciſum vez.ff.l.ſi filius q in ptāte.⁊ in.§.poſteriore.inſti.q.mo.teſt.infir.Bal.vo ꝯ primū itellectū dicit facere:q2 attēto q aliud teſtm̄ solēne preceſſerat nō vř q iſtud ſm minus solēne rōne pteritiōis debeat eſſe nullū cū videat solū ꝯtinere quādā ſubſtōnē factā filio inſtituto in primo teſtō.nā dicit ſi filius me viuo moriat ⁊c.Hec verba ꝯueniūt vulgari ſubſtōni.l.cū pponat.C.de here.inſti.ſed ſic eſt q ſufficit filiū nō eſſe pteritū a primo gradu.ſ.inſtitutorū licet ſit preteritus in gradu ſubſtitutorū.l.ſi poſthumus a primo.§.qḋ vulgo.de libe.⁊ poſthu ergo male dixiſſet text.ſcō.hic,in ſi.qḋ ſm teſtm̄ ſit nullum rōne preteritionis ad hoc tñ ipſe rńdet.qḋ ſm fuit nullū:q2 factū ex interuallo a primo q̄ſi cū in ſcōo continet et ſubſtō vulgaris q̄ dr pars principalis teſtamēti paterni.inſti.de vulg.ſubſti.in prin.vitiat q̄ſi non ſit facta eo pterito,arg.l.heredes palā.hic alle. Propterea putat tenendū ſm intellectū ſm quē res plane pcedit,ſed Imo.hic ſuſtinēdo primū intellectū dicit qḋ imo hic in ſi.nō agebat teſtator ſolū facere ſubſtōnē i ſm teſtm̄,vt litera aperte dicit,ideo mirū ſi non valet qñ in cōſiſus in ptāte eſt preteritus,lꝫ in primo fuerit inſtitutus,⁊ ſubdit q nec vř verum qḋ ſubſtō vulg.nō poſſit fieri ex interuallo poſt pfectum teſtm̄ dūmodo legitimus numerus teſtiū adhibeat,q2 hic nullo iure reperit phibitū.alleād q ipſe dixit.ff.i gl.i ver.alia bona,q̄uis ſm eum Bal.⁊ Ange.hic teneant ꝯtrium,quod dicit nō eſſe alibi.Sed certe Ang.hic in prima lec.nō poſuit hic,ſed in voce audiuit Imol.ab Angel.nec alij referunt Ange.ita dicere.ſed Bal.bene hoc ſcribit.⁊ cum eo trāſit Raph.hic,et reputat not.ſ.q lꝫ valeat ſi ex interuallo fiat pupilla.ſubſtō a paterno teſtō,ſi non cōtinet tacitā vulgarē de quo dixi in.l.ij.in prin.ff.eo.⁊ cum Bal.etiā tenet Raph.in.l.ſi mi.in princ.ff.eo.Pro opi.autē Imo.facit.q2 text.hic dicit.qḋ pupillaris expreſſa fieri potuit ex interuallo aliter autē pupillaris dr tacitā vulgarē cōtinere.l.iam hoc iure.ff.eo.ergo ⁊c.Fortaſſe tutior eſt p opi.Bal.quā ſecutus ſum in.d.l.ij.q2 nullo reſpectu vulgaris tacita dr eſſe diuerſum teſtm̄ a paterno,ergo fieri nō pōt ex interuallo.d.l.heredes palā.nec Imol.bene probat opi.ſuam,q2 glo.hic in verſi.alia bona.loquitur in pupillari expreſſa que nō dr teſtm̄ patris.l.nulla.ff.de acqui.here. Nec eſt abſurdū q iſto caſu in ea non contineat tacita vulgaris,ſicut in ſimili dixi in.l.i.§.ſi.ff.eo.in q̄ōne illa an ſubſtitutio pupillaris cōſeruetur per autē.ex cauſa.C.de libe.prete.quo ad tacitam vulgarē rupto teſtō ex cauſa pteritionis ⁊ cōcluſi qḋ non.

10 ❡ †Ex iſto text.ita declarato,vt per Bal.hic dicebat Paul.de caſt.colligi deciſionē vnius noui ⁊ extranei caſus,vez q teſtator in primo teſtamēto titium heredē inſtituit,⁊ in ſecundo teſtamēto ex interuallo ſempronium inſtituit ſub conditione,titius inſtitutus in primo teſtō decedat viuo teſtatore tollitur primū teſtm̄:q2 non videtur facta ſimpliciter ſubſtō vulga.in ſecunda diſpoſitione,ſed eſt ſm teſtm̄. Et tñ dicit qḋ iſtud non decidit per no.p Bal.hic,ſed potius ex primo intellectu gl.quē hic reprobat Bal. Puto tñ dictum Pau.in ſe verum q2 apparet teſtatorem voluiſſe ſm teſtm̄,q dicit hic Imol.per iſtum tex.in ſi.alios ſecus per ea adduca pro opin.Bal.⁊ Raph.⁊ per hec dicebat Pau.limitari debere.d.§.q vulgo.vt pcedat q̄ſi ſecūdus gradus eſt factus in eodē teſtamēto.ſecus ſi in diuerſis:q2 tunc ſecundus gradus fuit veluti minus solēnis vt hic. ❡ Conſiderabam tñ qḋ licet ſ. tenuerim opin.Bal.⁊ Raph.vez qḋ ſubſtitutio vulgaris ex interuallo facta in teſtamento paterno non valeat tñ iſte tex.per quem ipſi mouentur non probat opi.eorum licet alie rationes ſue ſint perſuaſiue,⁊ tenende propter eorum autoritatem.Moueor,quia nullo modo hic dr q filius fuerit in prio teſtō inſtitutus,vnde potuit eſſe q in eo fuerit exheredatus quo caſu nō eſt aliquo modo tractandum de vulgari ſubſtitutione. ❡ Itē in quantū gl.hic ſubdit quod ad hoc,vt teſtamentū ſm tollat primū non ſufficit qḋ ex ſcōo poſſit ſolum peti bonorū poſſ.ſm tabu.ſed requiritur q ſit poſſibile hereditatē de iure ciuili ex eo adiri.l.cum in ſcōo.ff.de iniuſto teſt.adde qḋ omnes hic ſe remittunt ad.d.l.cum in ſecundo.⁊ ad ibi dicta per doc.⁊ quia ille eſt locus ſuus,⁊ plura eſſent dicēda non diſcutio hic.⁊ cum glo.hic tranſit in omnibus Bar.⁊ alij preterq̄ inquantum ponit exēplum de poſthumo preterito,in hoc enim ab omnibus dānatur per.l.iij.§.ſed ⁊ ſi ſtantis.ff.de iniuſt.teſta.nam ex teſtamento in quo poſthumus eſt preteritus poſſibile eſt hereditatem de iure ciuili adiri,vt quia forte non naſcetur.l.ij.C.de poſth.hered.inſti.⁊ hec declarant doc.

Subſtitui. †Filio pōt ſubſtitui etiā naſciturum poſt mortem ipſius filij.hoc dicit. ❡ Hoc intellige verum quādo teſtator ſuum poſthumū ſubſtituiſſet,ſecus ſi alienum,quia talis iſto iure ſubſtitui non poterat.§.poſthumo.inſtit.de leg.dixi plene in.l.gallus.in prin.⁊ in.l.plerique.§.iiij.ff.de liberis ⁊ poſthumis.

1 ❡ Seruus cōmunis ſi cum libertate ſubſtituatur impuberi efficitur eius neceſſarius ſi per teſtatorē fuit redēptus,ſecus ſi per impuberem.ſi autem a neutro ſit redemptus,tunc poterit ſeruum pretium partis offerre ſocio vt libertatem,⁊ hereditatem conſequatur.

2 Seruus non poteſt de iure nouo.heres inſtitui ſine libertate.

3 Seruum cōem non poteſt dn̄s facere neceſſarium heredem.

4 Ius patris potius conſideratur in ſucceſſione filij ſubſtituti,quam filij.

5 Uendere cogitur dominus ſeruum ſuum fauore libertatis,et pupillaris ſubſtitutionis.

6 Oblatio,conſignatio,⁊ depoſitio an ⁊ quando ſufficiat.

7 Oblatio realis in caſibus in quibus requiritur an ſufficiat pecuniam offerre in ſacculo ſignatam ⁊ ligatam.

8 Pecuniam non cogitur quis accipere de nocte propter periculum falſitatis.

1 Si ſeruus. †Si ſeruus cōis cum libertate ſubſtituat īpuberi efficit etiā neceſſarius ſi p teſtatorē fuit redēptus ſecus ſi per impuberē.ſi aūt a neutro ſit redēptus tūc poterit ſeruus pretiū partis offerre ſocio,vt libertatē ⁊ hereditatē cōſe-
2 quatur.h.d. ❡ †Premitte q de iure iſto dn̄s nō pōt pprium ſeruū ſine libertate heredē inſtituere.l.iij.ff.de here.inſti. ho-
3 die vero ſecus,vt hic i gl.in ver.cū libertate. ❡ †Scōo pmitte q dn̄s nō pōt ſerui cōem facere neceſſarium heredē.l.ſed ſi in
4 cōditiōe.§.ſeruū.ff.de here.inſti. ❡ †No.i.ſm Bal.qḋ in ſucceſſione ſubſtituti filij potius conſideratur ius patris q̄ filij.
5 ❡ †Scōo no.ſm eundē Bald.qḋ fauore libertatis et pupil.ſubſtō.cogit dn̄s vēdere ſeruū ſuum hodie vero ſufficit ſolum fauor libertatis.l.i.C.de cō.ſer.ma.⁊ ſic eſt vnus de caſibus ſpecialibus in quibus qs cogit vēdere rē ſuā quos vide p Bar.in.l.i.§.cura carnis.ff.de offi.prefe.vr.⁊ p Bar.in.l.annona.ff.de extraor.cri.⁊ in.l.ſi.C.de fideicō.lib.⁊ p eundē Bar.in.l.venditor.§.ſi cōſtat.ff.cōia predio.p Jo.an.in addi.Spe.in ti.de execu.ſen.in rub.per Bal.in.l.i.C.de epi.aud.⁊ in.l.ſi maritus.ff.ſol.
6 ma. ❡ †In gl.ſup verbo offerēs.primā expoſitionē glo.tenet Bal.ſ.q ſufficiat ſola oblatio p.l.ſi heredi.⁊.l.i.§.ſi pluſq̄ als eſt ver.ff.de ſtatu libe.⁊ p no.p Bar.in.l.pretor.§.ſi reus paratus.ff.de nō.op.nū.Imol.vero tenet ſcōam expoſitionē.ſ.q requirat oblatio ⁊ cōſignatio ⁊ depoſitio p no.p Bar.in.l.acceptā.C.de vſur.Sed nō bene facit illud,qḋ vult ibi Bar.nā Bar.ibi diſtinguit inter ꝯtum ⁊ vltimā volūtatē,⁊ in vltima voluntate vult quod ſufficiat ſola oblatio per.l.cū fundus.de condi.⁊ demon.vbi ſubtiliť īducēdo dicit iſtud pbari ſecus dicit eſſe in ꝯtib⁹,ergo cū in caſu nřo debeam⁹ dicere,qḋ iſtud pcedit originaliter ab vltima volūtate,vel ex diſpoſitione.l.⁊ ſi a primo ſufficit ſola oblatio,non autē requirit conſignatio ⁊ depoſitio ſm doctrinā Bar.ſi a ſcōo ſcilicet ex diſpoſitione legis cum diſpoſitio.l.equiparat potius vltime volūtati quā ꝯtui per gl.reputatam ſing.in.l.i.C.de his qui.vt indig.ergo idē erit dicēdum.ſ.q requirat conſignatio ⁊ depoſitio,⁊ ſic q ſecunda expoſitio gl.ſit vera p.l.ij.§.i.C.de cō.ſer.ma.et hinc ſumpta occaſione Imo.tractauit hic materiam oblationis,et a fuerunt dicta Bar.in.d.l.acceptam.⁊ in.l.ſi.ff.de diſtrac.pig.et
7 aliorū ibidē. ❡ †Sed quia non eſt proprius locus iſte in hoc vnū tantū dico.q dicit hic Bal.nam dubitauit ipſe hic an in caſu in quo requiritur ipſa realis oblatio ſufficiat pecuniam
8 offerre in ſacculo ſignatam * ⁊ ligatā ⁊ iſta fuit qḋ gl.cōiter reputat ſingularis in aut.vt exac.inſtā.do.in.§.illud.in verſ.cū teſtet.dr.tz q ſufficiat in ſacculo ſignatā offerre.cū qua deciſione concordat Bal.hic.⁊ Bar.in.d.l.acceptam.⁊ Bar.in.l.cū ſeruus.de cōdi.⁊ demō.qui dicit ibi ſufficere offerri ſigna-

❡ Signatas.Adde an pecunia debeat eſſe parata ſolutioni vide per eundē Alex.cōſ.cxxx.lib.ij.vbi alleg.Mathe.nota.ſuis ⁊ vide Anch.cōſ.lxxxv.Areti.conſ.cxliij.

tam in ſacculo dūmodo fuerit antea oſtēſa ꝛ numerata corā teſtib⁹ ꝛ notauerint qḋ illi erāt cētū aurei qui debebātur creditori. ¶ Et eſt rō v᷑ teſtes poſſint deponere ꝛ reddere rōnē dicti ſui, vt ſic in effectu ɔcludat dictū eorū alſ antē nō valeret depoſitio. c. i pſētia. de pba. l. neqꝫ natales. C. de pba. l. non hoc. C. vñ cogna. cū ſi. Imo. vero dicebat ꝙ poſſet ſuſtineri dictū gl. dicēdo qḋ imputet ſibi creditoꝛ q pecuniā noluit acceptare ꝛ tenuit eā, ꝛ ꝙ p hoc ſufficiat eā in ſacculo offerri ſignatam, qꝛ poterat creditoꝛ aperire ſacculū, ꝛ videre pecuniaꝫ an eſſet ea q̄ ſibi debeat ꝛ tāta. ¶ Et in hoc addo qḋ Bal. in l. ſi ex cautione. in vlꝭ q. C. de nō nu. pec. ꝛ in d. l. acceptā. ꝛ ibi Saly. ſꝫ opi. Bar. in d. l. cum ſeruus. ſꝫ Pau. in d. l. ſi moꝛa. ſ. ſolu. ma. vbi cōſueui tangere teneat opi. Imo. ¶ Puto ſic ɔcludēdum. qḋ aut creditoꝛ recuſat accipere pecuniā, ꝛ tūc dico ſufficere oblationē in ſacculo, qꝛ ſola oblatio verbalis ſufficit iſte eſt caſus reputatus ſing. in l. qui rome. in prin. ſ. de ver. obli. et allego p hoc. c. eū qui. de do. ꝛ ɔtu. ꝛ c. j. de eo q mit. in poſſ. ꝛc. Soleo allegare gl. i c. paſto. de offi. oꝛ. bene facit gl. in ſimili. in l. ſi. ſ. de in integ. reſti. ꝛ eſt text. pro. d. glo. in d. c. eum qui. de do. ꝛ cōtu. facit qḋ voluit Bal. in l. i. C. ne li. ter. pro. aut creditoꝛ non recuſat, vel ſaltē nihil dicit, ꝛ tū puto verum qḋ voluit Bar. in d. l. cum ſeruus. ¶ Et eſt ratio quia cum creditoꝛ nō cogatur partē pecunie ſibi debite accipere. l. quidā exiſtimauerunt. ſ. ſi cer. pe. l. cum heres. §. itē ſi de ſta. lib. l. fin. qui. mo. pig. 8 vel hyp. ſol. ergo debet numerari, vt certa ſit ſicut dicimus qḋ de nocte quis non cōpellitur accipere pecuniā propter periculū ſalſitatis monete, vt no. glo. in l. more romano. ſ. de ſer. et eſt tex. in l. ſi ſoluturus. ſ. de ſolu. ni fallor.

¶ Pri⁹ ibi ɔſtat eē vnū eſſe teſtū, ꝛ in §. ag ibi autoritate vnū teſtū ꝛc. vñ cōſiderato teſtō put eſt volūtas ꝫ nrē iuſta ſnīa, ꝛ ab vna pſona facto vꝫ qḋ in ſtatuto loquēte de gabella bene loquat Imol. Pro q facit qḋ pōderauit Oldr. ɔſil. clxxiij. vbi voluit ꝙ ſi vir ꝛ vxoꝛ i eodē pgameno fecerit herede filiam qḋ moꝛ. vi. vxoꝛ pōt reuocare teſtū, qꝛ licet vno pgameno tū. ptāte duo cenſentur, qꝛ due fuerunt pſone teſtantes ergo in caſu pdicto cū niſi ficte poſſint dici duo teſtamēta nec niſi quo ad quid vt. l. Papi. §. ſed nec impuberis. de in offi. teſta. relinquitur qḋ etiam ſi facta ſit pupillaris ſubſtitutio ſeparata non ſoluentur ꝫſ. x. pro gabella.

1 ¶ Seruus legatus ſi ſubſtituitur filio vel inſtituatur cum libertate cenſetur legatum de ipſo factum eſſe reuocatum eueniente conditione inſtitutionis vel ſubſtitutionis, etiā ſi poſt mortem legatarij fuerit ſubſtitutus.

2 Vxoꝛ inſtituta in vſufructu omnium bonorum, ꝛ poſt mortem eius teſtatoꝛ inſtituit titium heredem vniuerſalem, nam viuēte vxore non videtur ſuſpenſa inſtitutio filij ſed ſolum pceptio fructuum donec vixerit vxoꝛ.

1 **Si titio.** †Si ſeruus legatus ſubſtituitur filio vel inſtituatur cum libertate cenſetur legatum de ipſo factum eſſe reuocatū eueniēte ɔditione inſtitutionis vel ſubſtitutiōis etiā ſi poſt mortē legatarij fuerit ſubſtitutus. h. d. vſqꝫ ad l. patris ꝛ filij. ¶ Not. qḋ dixi in ſummario, ꝛ hic eſt caſus ɔ glo. in l. ſi quis eum. in glo. in ver. ademptio. ſ. eo. nam inquantū illa volt ꝙ vbi datur libertas ſeruo ſub ɔditione ſtatim videatur reuocatum legatum de eodem ſeruo factum alteri aperte repugnet huic litere. ¶ In gl. in ver. idē eſt. ibi licet non expectet mortē ꝛc. hic ſcḋa cōīter tenet, tū ſm Imol. hic cōtra ipſam facere vꝫ l. peculiū. §. ſi. de leg. ij. vbi expectat ɔditio ꝛ dies mortis legatarij. ¶ Sed gl. in l. poſt mortē. §. ſi. hic alle. i gl. reſpōdet qḋ d. l. peculiū. pcedit qñ fideicōmiſſum relinquit in euētum mortis legatarij qui erat grauat⁹ manumittere, qꝛ niſi dominiū ſerui in eum trāſfertur non poſſet eum manumittere que ratio ceſſat qñ directo relinquitur libertas poſt mortem legatarij, vel poſt certū terminum quo caſu procedit hec glo. vt libertas facilius preſtetur ſed ɔ iſtā ſol. alleg. Imo. caſum in l. cū quo. §. is qui. ſ. ad l. fal. vbi etiā ſi libertas relinquat directo vꝫ expectari dies, et iſtud ɔtriū dicit nō eſſe tactū per gl. nec p doc. tū cōīter rñdet qḋ illa l. tanqꝫ poſterioꝛ corrigat d. l. ſi poſt. vel ſcḋo dicit poſſe rñderi, qḋ eo caſu quo libertas relinquit directo poſt certū tēpus ſeruo alteri legato dꝫ diſtingui an pcedat legatū factū de ſeruo ꝛ ſequatur datio libertatis, ꝛ tūc militet d. l. ſi poſt mortē. ſec⁹ ſi ecōtra, ꝛ ſic loquatur. d. §. is qui. nec ob. ꝙ hec ſo. reprobat p gl. in d. l. ſi poſt. qꝛ reprobatio nō eſt bona iſto caſu pp̄ter iura pdicta, ſed pcederet qñ libertas pure, ꝛ ſic non in diem relicta eſſet, ꝛ adde qḋ ternio modo reſpōderi poſſet vꝫ qḋ l. cum quo. loquit qñ apparebat teſtatoꝛem voluiſſe legatum manere apud legatarium pp̄ter cōmodū operarū, merito ibi habet ratio falcidie.

2 ¶ †Ex hac tū glo. habes notare iuncto tex. ſm Bal. hic, qḋ dies mortis legatarij inſertus in ſubſtitutione non videtur ſuſpendere cōditionē, ptꝫ qꝛ non expectatur dies mortis legatarij, ꝛ ideo dicit facere ad queſtionē qñ inſtituta eſt vxoꝛ in vſufruc. omnium bonorū, ꝛ poſt mortē eius teſtatoꝛ inſtituit titiū heredem vniuerſalem, vt viuēte vxore non videatur ſuſpenſa inſtitutio titij, ſed ſola perceptio fructuum donec vixerit vxoꝛ, qḋ eſt maximi effectus, qꝛ inſtitutio videret collata in tēpus mortis vxoris, ꝛ ſi ante eā decederet titius diceretur defeciſſe cōditio inſtitutiōis titij. Nec poſſent eius heredes venire, arg. l. i. §. ſi autē aliquid ſub conditione. C. de cadu. tol. ſecus ſi ſola perceptio fructuum intelligatur ſuſpenſa. Imo. hic dicit hanc glo. non facere queſtionem Bal. ſed quia latius tetigit hanc queſtionem in l. ſi filius a patre. ff. de libe. ꝛ poſthu. ideo hic non repeto.

1 ¶ Teſtamētum patris ꝛ filij impuberis habet p vno, ꝛ ſufficit vna ſolēnitas ſi conficiatur vno contextu, ꝛ vnum poteſt confici in ſcriptis, ꝛ aliud nuncupatiue.

2 Sta. cauetur qḋ pro quolibet teſtamento ſoluantur notario x. nomine gabelle. an pro teſtamento patris in quo eſt pupillare teſtamentum ſit ſoluenda duplex gabella.

3 Sententia diffinitiua ferēda eſt in ſcriptis, ſed ſnīa expen. eſt interlocutoria ꝛ poteſt die ſequenti ferri ſine ſcriptis.

4 Snīa interlocutoria de neceſſitate non requirit ſcripturam.

5 Sententia lata ſuper expenſis requirit ſcripturam, quādo peterentur iure actionis.

6 Taxatio expenſarum facta a iudice poſt cōdemnationem expenſarum an requirat ſcripturam.

7 Teſtamenta videntur duo quando teſtatoꝛ facit ſibi teſtamētum in ſcriptis ſubſtitutionem vero pupillarem per nuncupationem.

8 Teſtamenta plura ſi reperiūtur ſcripta in eadem charta adhibitis hiſdem teſtibus ſufficit ad validitatem omnium teſtamentorum.

1 **Patris ꝛ filij.** †Teſtū pris ꝛ filij impuberis habetur pro vno et ſufficit vna ſolennitas ſi conficiatur vno contextu ꝛ vnum poteſt confici in ſcriptis aliud nuncupatiue. h. d. ¶ Ex iſto tex. in i. parte no. ꝙ teſtamentum patris et filij pro vno habet, nec ſine miniſterio dicit litera, habet ꝛ non dicit vnū eſſe ſcḋm Ang. ꝛ Imol. hic. Quia aliud eſt eſſe tale, ꝛ aliud eſt haberi p tali, qꝛ verbū haberi quandā fictionē denotat. l. merces. de ver. ſig. l. ij. C. de interdi. ma. ꝛ no. Bar. in l. ſi marit⁹. l. a. ij. §. legis. ſ. de adul. † Ex quo infert Ang. ꝙ ſi ſtatuto cauetur qḋ p quolibet teſtō notarius debeat habere decem vel pro quolibet teſtō ſoluant. x. cōmuni nomine gabelle. Quod pro paterno teſtamēto ſoluantur. x. ꝛ pro pupillari alia x. qḋ intelligit Ang. eſſe verū vbi pupillare eſſet factū ex interuallo a paterno per. l. ſi quis eū. §. i. ſ. e. ſecus ſi vno cōtextu. Imo. hic ſub dubio forte dicit imo etiam ſi ſeparatim facta ſit pupillaris ſubſtitutio ſoluentur. x. tū quia tꝫ pars ꝛ ſequela preſentis teſtamenti p. l. ij. in prin. ſ. e. melius probatur ibi in §. 2 adeo. ꝛ in l. prius. ¶ Itē monet qꝛ ſi aliter dic eremus ſequeretur ꝙ pupillare teſtū ſequēs tolleret paternū precedēs cōtra d. l. ſi qs eum. ¶ Hec tū ratio nō multū mihi ſatiſfacit qꝛ cum in pupillari agatur de hereditate diuerſi teſtatoris iuxta intellectū. §. igit. inſti. eo. ꝛ d. §. prius. ideo non tollit primum precedēs, vt dictū fuit in d. l. ſi quis eū. §. i. Puto tū in hoc articulo melius dicendū, qḋ aut ſtatutū refert ſe ad teſtū prout eſt ſnīa volūtatis noſtre, ꝛ prout eſt qḋ intellectuale, vt qñ dicit ꝙ pro quolibet teſtō ſoluat tū eōi. pro gabella, ꝛ tunc lꝫ ex vno teſtō vnius ꝛ euſdē hereditatis fierent plures ſcripture nō ſoluat niſi vna gabella, aut ſtatutū refert ſe ad teſtū prout eſt quoddā corpus, vt qꝛ dicit qḋ pro quolibet teſtō debet notario. x. ꝛ tūc quot ſunt ſcripture teſtamēti tot cēſent eſſe teſtamenta: qꝛ hoc dictat ratio ſubiecte materie cū agat de pmādo laboꝛe ſcribētis, hac diſtinctione in terminis dicti ſtatuti vult Bar. in l. i. in fi. ſ. de teſt. Propterea ſi in diuerſa ſcriptura factū ſit pupillare a pſono videret ꝙ duplex pmiū deberet ſolui notario. ꝛ idē vꝫ dōm qñ ſtatutū dicit qḋ ſoluat gabella: qꝛ cū ſint due hereditates vna pris alia filij vꝫ ſtatutū habuiſſe reſpectū ad duplex lucrū qḋ peipit heres ex vtraqꝫ hereditate, ꝛ ſic put ſunt duo corpora hereditatū. Secus ſi rō ſubiecte materie aliud dictaret vt dixi, p hac diſtinctione facit ꝙ in ſili voluit Bar. in l. liberorū. §. ſꝫ ſi aliud. ſ. de accu. ꝛ Bar. ꝛ Bal. in l. ordinarij. de rei ven. ꝛ Bald. in l. accuſationes. C. de accu.

3 ¶ †Itē no. ex eodē tex. ar. ſm Ang. hic, qḋ ſi iudex in diffinitiua ſnīa ɔdēnauit partē in ſcriptis put i ſcriptis ferenda eſt diffinitiua. l. ij. cū ſi. C. de ſen. ex peri. reci. poterit iuxta l. paulus. la. i. de re iud. eadē die ferre interlocutoriā expēſarū ſine ſcriptis. ꝛ hic limitabat pcedere qñ dicta interlocutoria ex interuallo lata eſſet ſecus ſi ſimul. ꝛ ſemel lata fuiſſet cū diffiniti- 4 ua, qꝛ tūc eēſet pars eius ꝛ ſequela pime ſnīe etiā ſm alios interlocutoria de neceſſitate nō reqrat ſcripturā, vt no. Bar. in d. l. ij. ꝛ eſt gl. i. l. ij. ſ. de ap. xl. ge. ꝛ cano. ſ. c. ſi. de re. iu. li. vi. cū ɔcoꝛ. ꝛ cū Ange. hic ſilr trāſit Imo. lꝫ de eo mētionē nō faciat. idem Ang. in l. ꝙ iuſſit. de re. iud. pl⁹ dicit hic Ray. quē Ang. alle. vꝫ qḋ etiā ſi ſimul ferat diffinitiua in ſcriptis ꝛ interlocutoria expēſarū ſine ſcriptis hoc fieri poterit p iſtū tex. Rapha. dicit hic nō pbari opi. Bal. qꝛ teſtū pr̄nū de neceſſitate non reqrit ſcripturā. qꝛ poterat fieri nūcupatiue. l. heredes palā. ſ. de te. ſꝫ diffinitiua de neceſſitate ſcripturā reqrit. l. ij. de ſen. ex peri. reci. iō videret idē dōm i interlocutoria ſecū lata. Tū puto

iſtum

iſtum tex. ꝓbare opi. Bal. q2 lz teſtm̃ ab initio nõ requirat ſcri
pturã de neceſſitate. tñ vbi apparet teſtatorẽ cepiſſe teſtm̃ fa
cere in ſcriptis ſi poſtea reperiat̃ ſolẽnitatẽ aliquã requiſitã in
hmõi teſtõ defeciſſe nõ vz etiã vt nũcupatiuũ: q2 ſi nõ vz qđ
ago, vt ago, nec vz, vt valere põt. l. i. §. eũ qui. ff. de cõſt. pe. l. an
tiquitus in prin. cũ ſi. ſ. de acce. ita no. Cy. in. l. hac ↄſultiſſima.
§. per nũcupationẽ. C. de teſta. ꝛ ſequit̃ Imo i. l. i. §. ſi autẽ. de
here. inſti. lz de Cy. mentionẽ nõ faciat, ergo quãprimũ elegit
teſtari in ſcriptis verũ eſt neceſſario ſcripturã reqri, ꝛ ꝓ opi.
Bal. adduco q2 quod ſunt capita tot ſunt ſnĩe, vt not. glo. in. l.
etiã. §. ex cl. ff. de mino. bñ facit. l. ſcire debem⁹. ꝛ ibi hoc i ſpe
cie no. Ang. de ver. ob. in prin. ergo nihil repugnat, qn vna in
ſcriptis alia ſine ſieri poſſit, ſed ↄ opi. Bal. adduco vnũ ſingu
lare verbũ Imo. in. c. cõſtitutis, in vltimo de ap. qđ clari⁹ poſuit
Ant. de bu. in. c. qnt anilius in pe. col. de iureiur. ſ. q ſi non põt
appellari ſnĩa lata ſuper principali, vt q2 tranſiuit in remiud.
nec etiã appellari poterit lata ſuper expẽſis, ſed poſſet videri,
q ibi militet in vna preſumptio. ſ. q ſicut diffinitiua habet ꝓ
veritate. l. ingenuũ. ff. de ſta. ho. l. res iud. de re. iur. ita ꝛ lata ſu
per expenſis q̃ preſumptio nõ militat in. q. noſtra cũ alia ſolen
nitas in principali, ꝛ alia in acceſſorio requiratur ꝑ iſtũ tex. tñ
adhuc cõtra Bal. hic adduco qđ no. Sal. i. d. l. ij. C. de ſen. ex.
ge. volẽs q ſnĩa lata ſuper expẽſis nõ poſſit reuocari ſicut nec
a principalis diffinitiua. l. iudex⁹ poſtq̃. ff. de re io. Itẽ ↄtra
Bal. in terminis tenet Angel. in. d. l. paul⁹. la. i. dũ diſtinguit
an ſentẽtia expẽſarũ fuerit lata ſimul cũ diffinitiua, ꝛ tunc dica
tur pars diffinitiua. l. q agnatis. ꝛ ibi not. ſ. de acce. ideo reqrit̃
ſcriptura, ꝛ dicit colligi ex doct. Bal. hic, ſed Imo. i. d. l. pau
lus. tenet opi. Bal. hic, per no. ꝑ gl. in. d. l. qđ iuſſit. ꝛ ſubdit q
Bar. in lec. ſua nõ dicit id ad qđ eũ põderat Ang. in. d. l. pao
lus. vnde puto Bal. hic recti⁹ locutũ: q2 arg. Sal. colligit ꝑ
iſtum tex. vbi quo ad ſolẽnitatẽ acceſſoriũ nõ ſequit̃ naturã ſui
principalis. Nec ob. alia allegata in cõtrariũ: q2 diuerſam
habẽt in ſe rõnẽ qñ ſnĩa lata ſuper principali facit ius ſuper
expenſis, vt eſt caſus no. in. l. q rome. §. ſi. ſ. de ver. ob. l. ideo ni
5 mirũ ſi abſq; diffinitiua reuocari nõ põt. † Uno tñ caſu ſen
tẽtia lata ſuper expẽſis requirit ſcripturã vcz qñ expenſe pete
rentur iure actionis, vt q2 i inſtro eſſent pmiſſe expenſe litis fu
ture que nõ eſſent petite in cauſa principali tũc enim nihil ob
ſtat qn ſeparatim in alio iudicio per ſe peti poſſent, vt not. gl.
ꝛ Bar. in. l. nõ ſolũ. ff. de re. i. vẽ. ꝛ in. l. ij. §. ſi rẽ. de leg. ij. Imol.
in. d. l. paulus. dicit q iſto caſu ſnĩa lata ſuper expenſis eſt diffi
nitiua: q2 aliã diffinitiuam poſt ſe nõ expectat, itẽ q2 articulũ
principalem diffinit. facit qđ no. gl. in cle. i. in vbo diffinitiua.
de ſeq. poſ. ꝛ fru. vbi dicit q illa dr̃ interlocutoria que fertur in
ter principiũ ꝛ finẽ litis. facit etiã qđ not. gl. in. l. ij. in gl. mag. in
ver. ſi autẽ ponas ꝛc. de ap. reci. dum tractat an ſnĩa ſuper peti
tione ſatiſdationis ſit diffinitiua, ꝛ no. Bart. in. l. i. §. ſi. in vlti.
6 col. de preto. ſtipu. † Sed an taxatio expenſarũ facta a iudi
ce poſt condẽnationẽ expenſarũ requirat ſcripturã Bal. in. l.
terminato. in. ij. col. C. de fru. ꝛ li. expẽ. tenet q non ꝑ. l. hſ des
b palam. §. ſed ſi notã. ff. de teſt. q2 declaratio^b nõ requirit eã ſolẽ
7 nitatẽ quam ſnĩa. † In gl. in ver. pretorio, extra hanc gl. di
cit Bar. q qñ teſtator facit ſibi teſtm̃ in ſcriptis ſubſtitutionẽ
vero pupillarẽ per nuncupationẽ tũc ꝓprie cẽſent duo teſtã,
ꝛ cũ eo tenet Bal. Ang. ꝛ Imo. hic cõtrariã opi. tenet Iac. de
are. ꝛ Cy. ꝛ Ray. hic in addi. ſuis: q2 ſubſtitutio pupillaris eſt
pars primi teſtamẽti. l. ſicut. ſ. quẽad. teſta. aperi. ſicut ꝛ codi
cilli dicunt pars primi teſtamẽti. l. quidã referũt. ſ. de iur. codi.
ex quo inferũt q remediũ. l. i. in. ſi. C. de edi. di. adri. tol. ſcđz mẽ
tem eorũ nõ habet locũ niſi in teſtõ in ſcriptis militabit etiã
pro hmõi ſubſtitutione pupillari per nũcupationẽ factã ſicut
pro ea cõpetit directa bo. poſ. ſm tab. ſcđm eos, ſed Bal. ang.
ꝛ Imo. hic tenẽt cõtrariũ per. l. ſi ita. §. ſi. alleg. in glo. ꝛ ibi cla
rius Nic. de nea. ꝛ Bart. mouent̃ q2 non põt dici in ſcriptis id
qđ legi non põt. l. i. in. ſi. ff. de his que in teſta. delen. ideo ſolum
competit bo. poſ. ſcđm nuncupationẽ. l. i. ꝛ. ij. C. de bo. poſ. ſcđm
tabu. ꝛ hoc magis placet, ꝛ idẽ tenuit Ray. in lec. ordina. licet
in additionib⁹ ad glo. cõtrariũ voluerit ꝛ male ꝛ lz ſcđm raph.
hic poſſit dici vnũ eſſe teſtm̃ quo ad ſolẽnitatem quo ad acqui
ſitionem vero plura per. l. ſi ita. §. ſi. tñ non puto quo ad hoc re
ferre. In glo. in ver. reſignare. ſcđa expoſitio gl. magis cõi
ter approbat̃ ſcđm oẽs excepto Pau. de ca. q dicebat aliter de
bere hunc tex. intelligi, vcz q paternum prius factũ fuit adhi
bitis ſuis ſignaculis et poſtea pupillare cũ aliis ſignaculis de
per ſe demũ fuerunt remota ſignacula pupillari adiecta, ꝛ ſic
verbũ reſignare exponitur. ſ. remouere. ꝛ ſic erit ſenſus q neq;
paternum neq; pupillare vitiet: q2 ſeptem ſigna patris ſuffi
ciũt, ꝛ ſi diuerſa hora factum ſit pupillare a paterno quod eſt
mirabile, ſed nõ puto verũ, ideo q2 ſic intelligendo receditur a

propria ſignificatione vocabuli cũ reſignare idẽ ſit q aperire.
l. ſi teſtamentum. cũ glo. ff. de teſta. Secundo q2 opinio ſua
aperte eſt cõtra caſum. l. ſi qs eum. §. ſi. ff. e. vbi in pupillari di
uerſa hora facta requirit̃ eadẽ ſolennitas que in paterno, ergo
ſicut paternũ vitiaret̃ ſi amouerent̃ ſignacula ante aperturam
teſtamẽti, ita in pupillari. Cogitabã tñ dici poſſe opi. pau.
procedere qñ pupillare ꝛ paternum vno, ꝛ eodẽ tpe abſq; in
teruallo condita eſſent, ꝛ in quolibet de per ſe eſſent appoſita
ſignacula ꝛ ſigilla ſeptem teſtiũ: q2 tunc teſtator amoueat ap
poſita in pupillari nihilominus vtrũq; teſtamentũ firmũ ma
net ex his que adhibita ſunt in paterno nõ puto a cõi intelle
ctu recedendũ. Iuxta hec dicebat hic Paul. de caſtr. q qñ
pupillaris ſubſtitutio vno cõtextu facta eſt cum paterno ꝛ te
ſtes ſimpliciter atteſtẽtur ſe fuiſſe adhibitos ad paternũ intel
ligent̃ eſſe adhibiti ad pupillare lz hoc nõ expreſſerint ꝑ iſtũ
tex. in ver. ſeptem ſigna patris ſufficiũt. lz alias ſecus videret̃
ꝑ. l. pe. ff. de te. ꝛ dicit hoc eſſe ſuũ nouũ dictũ, nec ab alio ſcri
ptum reperiri. Sed raph. cu. hic idem tetigit ad hoc inducens
hanc. l. ꝛ. d. l. pe. In gl. ſi. hic gl. ꝛ poſtea Bart. ꝛ mod. explicãt
plene an ꝛ qñ teſtamentum patris ꝛ filij dicant̃ duo teſtamẽ
8 ta, qñ vnum vide per eos. † Extra gl. querit hic Bar. in lec.
mod. quid ſi in eadẽ charta reperiunt̃ ſcripta plura teſtamen
ta adhibitis yſdem teſtibus an ſufficiat ad validitatem omniũ
teſtamentorum ꝛ concludit, q ſic. ar. l. ſi qs ex argentariis. §. ſi
initium. ff. de edẽ. cũ ſi. hic alle. ꝑ eũ. Bald. tñ hic intelligit ve
rum indubitanter qñ notarius dixiſſet in inſtrumento, qđ oẽs
illi teſtes erãt adhibiti in oibus teſtamentis in eadem charta
ſcriptis, tñ idẽ dicit etiã ſi notarius hoc nõ exprimat, qđ dicit
eſſe no. pro amplitudiẽ. d. §. ſi initiũ. loquẽtis in die: q2 ꝓcedit
etiam in adhibitione teſtiũ, ꝛ cũ eo tranſeũt alij, adde q idem
dicendũ eſt in loco appoſito in principio ſcripture: q2 cẽſet̃ re
petitus in ſequẽtibus partib⁹, ita Bal. ꝛ Sal. in. l. eo q a mul
tis. C. ſi cer. pe. ꝛ de iſtis vide Bal. in rub. C. de ſide iſtr. ꝛ ang.
in. l. lucius. ſ. de teſt. mi. ꝛ in. d. §. ſi initiũ. ꝓpterea puto Raph.
hic male locutũ vnde tenebat q imo. d. §. ſi initium. nõ habeat
locũ in adhibitione teſtiũ, ſed ſolũ in die vel ſimili ſolẽnitate,
cuius appoſitio ſpectet ad ſolicitudinẽ tabellionis per tex. in
aut. vt preponat̃ nomen imperato. in princi. ſed certe imo etiã
ad eũ ſpectat teſtes adhibere cũ hoc ſit de ſolẽnitate inſtrumẽ a
ti iuxta no. ꝑ gl. in. l. i. §. editione. ff. de edẽ. ꝛ in terminis ita fir
mat Bal. i. l. ſi poſt diuiſionẽ. C. de iur. ꝛ fac. igno. ad idẽ facit. b
tex. i. §. ꝛ ſi inſtrumẽta. i. aut. de inſtr. ca. ꝛ ſi. pl⁹ dicit hic Imo.
quo ſi rogatus in ſi. inſtrumẽti apponat̃ cẽſet in precedẽtibus
repetitus ſicut econtra ſi in principio apponat̃ cenſeretur in
ſequẽtibus repetit⁹, ꝛ ita dicit tenere Bar. hic puto hoc non
eſſe verũ licet Sal. in. d. l. eo qđ a multis videat̃ idem tenuiſſe
qđ Imo. hic. moueor: q Bar. hoc nõ dicit imo ↄtrum firmat
in. d. §. ſi initiũ. q2 maiorẽ habet vim precedẽs quo ad ſequen
tia quã ſequẽs quo ad precedẽtia vt colligitur ex tex. ꝛ ibi not.
gl. ꝛ Bar. in. l. quiſquis. de leg. ij. ꝛ Bar. in. l. aula. in prin. ſ. de
condi. ꝛ demõ. ꝛ in. l. filium. ſ. qñ di. le. ce. ꝛ iſtud eſt verius licet
Sal. in. d. l. eo qđ a multis. teneat idẽ quod Imo. hic, ſubdunt
Raph. ꝛ Paul. de ca. hic: qđ doctrina hic tradita ꝑ Bart. nõ
procederet in teſtib⁹ adhibitis in teſtamẽto in ſcriptis. ꝛ mo
uentur quia teſtes debent ſe ſubſcribere in huiuſmodi teſta
mento, vt hic per eos quod puto verum.

1 Subſtitutio pupillaris fieri põt ad minus tps q pupilla
ris etatis, ꝛ tunc vltra illud tempus effectum non habet.
2 Subſtitutio pupillaris reſtituta ad certum tempus an conti
neat tacitam vulgarem.
3 Prouiſio hominis expreſſa an faciat ceſſare prouiſionem or
dinariam legis.

1 **Si ita quis.** † Subſtitutio pupillaris fie
ri poteſt ad minus tps quã
pupillaris etatis, ꝛ tũc vltra illud tps effectum nõ
habet. h. d. No. ex iſto tex. qđ licet pupillaris nõ
poſſit prorogari. l. in pupillari. ff. eo. poteſt tñ coarctari. Se
cundo no. qđ licet ſubſtitutio collata in vnũ caſum trahat̃ ad
alium. l. iam hoc iure. ff. eo. l. gallus. §. ꝛ quid ſi tantum. ff. de li
be. ꝛ poſth. ꝛ no. Bar. in. l. i. ff. e. tñ ſubſtitutio facta vſq; ad cer
tum tempus non extendit̃ ad aliud tempus: q2 teſtator proui
dendo pro certo tẽpore videt̃ in aliud tps ꝓhibuiſſe. l. impera
tor. ff. de poſthu. cũ ſi. hoc tñ limitat verũ in diſpoſitione volũ
taria, ſecus in neceſſaria neceſſitate ſaltẽ cauſatiua per no. per
gl. in. l. gall⁹. in prin. preall. ꝛ ita ibi declarat Bar. ꝛ Imo. q
tenementi. Bal. vero hic dicebat, quod poſt tempus nõ intel
ligit̃ facta prohibitio, ſed potius dr̃ ceſſare diſpoſitio teſtato
ris per. l. mancipiorũ. ſ. de adop. leg. ſed Imo. hic dicit riideri
poſſe, q ibi eſt caſus diuerſus, nã hic i. principio tps eſt appo
ſitũ a faciẽte actũ. Ibi vero poſt actũ iã factũ adijciebat̃ tẽp⁹.

a L. iudex. adde vt per L. u. ro. ↄſil. cccl viij.
b Quia declaratio. Adde vt ꝑ lu do. ro. conſ. xiv.

a ℂ Purgare. limi ta ſm Old. ꝯſ. ij. rō nē Bar. ⁊ doc. quia re ſubſtō facta ad vnū tpꝰ nō exten dat ad aliud ⁊ fa cta ī vnū caſu; ex tēdat ad aliū im probat do. Iaſ. et aliā ipſe aſſignat vt hic per eum.

b ℂ In vulgarē. de hoc p Ange. cōſ. clij. ⁊ ꝯſ. cccvi. vbi etiā de materia re ciproce. ⁊ limita verū niſi ſubſ. reci proca ſit fcā ī co dicillis, qꝛ tūc ꝯti net fideicōmmiſ ſariam ſm Oldr. cōſ. xxxiij. ⁊ intel lige de reciproca proprie que ſit per illa vba vos inui cē. ſecꝰ ſi eſſet alia ſpēs vt voluit rap. cu conſil. xvi. Ol. ꝯſ. cvij. ang. cōſ. ā. al. clij. ⁊ ꝙ reci proca nō cōtine at fideicommiſſa riū firmat Ro. ꝯſ. viij. rñdens huic tex. ibi in oēs ca ſus. item limita ꝙ reciproca nō cōti net fideicōmiſſa riā niſi teſtator ve lit illā cōtineri ſ; Bar. ā. in. l. centu rio. ſequit Are. cōſ. xxxvij.

c ℂ Regula; vi de gl. in. l. cū virū. ⁊ ibi gl. ⁊ Bal. C. de fideicō. i. ſū. co. in ver. deinde not. Bar. ⁊ doc. in. l. f. ff. de tute. ⁊ ratio nibus diſtrahen. Thomas.

a ſufficeret minuiſ ſi nō ita facile libēter pbibitio poſt tps cū facilius impediantur fienda ꝙ iam facta vulgata. l. patre furio ſo. ff. de his q ſunt ſui vel alie. iu cū ſi. adde ꝙ aliter pōt reſpon deri ad. d. l. mancipiorū. vc; qꝛ ibi nō dicit qꝺ poſt tps nō vi deatur prohibitus, ſed qꝺ ex equitate ex integra poteſt moram purgare.[a] ℂ †Sed iuxta hanc literam quero an iſta ſubſtitu
2 tio pupillaris reſtricta ad certū tempus cōtineat tacita vulga ris. Rapha. hic refert Gul. de cu. in. l. precibus. C. e. tenere qꝺ non, qꝛ tacita vulgaris nō reſpicit tps appoſitū a teſtatore, ſi rap ha. dicit poſſe dici ꝯtra ⁊ tandē cogitādū reliquit. Alex. de neap. hic tenet tacitā vulgarē in ea ꝯprehendi per. l. iā hoc iure. ā. e. qꝛ quēadmodū ſi totum tps pupillaris etatis compre henſum eſſet in ſubſtitutione pupillari cōtineretur tacita vul garis. ita ⁊ qñ pars illius tpis. arg. l. que de tota. ā. de rei. vend. addo qꝺ hec fuit de mēte Bar. in. l. i. ā. e. ad fi. prin. dum alleg.
3 iſtā gl. qꝺ puto veriſſimū. l. ſi duo. ā. de adm. tut. ℂ †In glo. in verſi. de ceſſeri ibi. l. maritus ⁊c. iuxta hanc glo. adde ꝙ iſte tex. facit ad intellectū eoꝝ que no. glo. in. l. ij. C. de iu. emphy. volens qꝺ expreſſe prouiſio hominis nō faciat ceſſare ordina riā prouiſionē. l. dū dicit de per penā cōuētionalē ſi canon nō ſolueret nō ceſſat prouiſio legis, ꝙ nō ſoluēs. i. terminū a iure ſtatutum cedat a iure ſuo. ſed bene facit ceſſare extraordina riā prouiſionē legis per. l. ſi. C. de pac. cō. nam regula illius gl. eſt vera qñ prouiſio hominis nō eſt ꝯtra puiſioni legis, aīs p prouiſionē hominis nedū ceſſat extraordinaria, ſed etiā ordi naria prouiſio legis. l. item queritur. §. ſin. ā. loca. ⁊ eſt tex. hic, ⁊ firmat Bald. ā. d. l. ij. de qua materia vide bal. i. l. i. vbi ad huc in. vij. col. C. de iur. del. l. certi. C. loca. Bart. in. l. i. § vlt queritur de publica. dixi in. l. ſi cū dotē. in prin. ā. ſo. ma. ℂ In ea. ibi. l. ſi extraneus. dic qꝺ illa potius ꝯcordat, vt hic per Bart. quem ceteri ſequuntur. ℂ In ea. ibi queſitum, illa potius concordat ſi bene ponderetur. nam ibi poſt generalem diſpoſitionē de nu defacta eſt mentio ſpecierum que neceſſario nō reſtringūt ge nus in caſu illo, hic autem duntaxat facta fuit expreſſio ſolius ſpeciei, ideo non mirum ſi non extendiſſe ad aliud tempus de qua tamen materia habetur pleniſſime per Bar. in. d. l. queſi tum. §. fina. ⁊ per Dy. in regula generari per ſpeciem. in. vi.

1 ☞ Teſtamentum impugnans per contratabulas, ſiue obti neat, ſiue ſuccumbat, priuatur commodo pupillaris ſubſti tutionis.
2 Filius preteritus qui contratabulauit teſtamentum patris, an poſſit aliquo remedio conſequi hereditatem impuberis.

IS qui contra tabulas.

1 †Qui impugnat teſtamentum per cōtratabulas, ſiue obtineat, ſiue ſuccumbat priuatur cōmodo pu pillaris ſubſtitutionis. h. d. ℂ No. qꝺ qui impugnat iudicium principale vr̄ impugnare acceſſoriū. ad idem tex. in. l. poſt. le
2 gatū. § q principale. ā. de his q. vt ind. ℂ †Querit hic raph. an ſit dare aliquod remediū p qꝺ filius preteritus qui cōtrata bulauit pr̄is teſtm̄ poſſit cōſequi hereditatē impuberis in ca ſu huius. l. refert. qꝺ Bar. in. l. i. ā. de his qui. vt ind. dicit ꝙ ſic vc; vt repudiet hereditatē ex ſubſtitutione pupillari, ⁊ eā adeat ab inteſt. per. l. iul. ā. de acqui. here. ſimile hr̄ in. l. cum patre de leg. ij. ſed Raph. dicit ſibi nō videri tutū tale remedium, quia nō eſt ſufficiēs vbi ſubſtitutus pupillaris habuiſſet coheredē, nā portio repudiata accreſceret. l. i. §. his itaq. C. de cad. tol. vnde donec eſt ſpes ſuccedēdi ex teſtō ceſſat cauſa inteſtati. l. inteſ. C. cō. de ſucceſ. ſimiliter vbi frater ī puberi fuiſſet ī in ſolidū ſubſtitutus ⁊ aliq plures ab inteſtato ſucceſſuri extarent nō cōſequeretur tunc totam hereditatem repudiando ex ſub ſtitutione, ⁊ in hoc puto Rapha. bene locutū, quia quo ad iſta non contradicit Bart. ſed ꝯtūli mouebatur Rapha. alia rō ne cōtra Bar. vc; qꝺ ſi ſubſtitutꝰ repudiaret ex ſubſtitutiōe vi deretur in fraudē fiſci hoc facere ex quo eſt ius queſitum fiſco propter contratabulationem filij preteriti. alle. no. p Bart. in l. ſi ſequēs. ā. ad ſyl. ſcdm opi. Ioan. ibi approbatā in glo. puto in hoc Raph. minus recte loqui, quia alia eſt ratio in. d. l. ſi ſe quens, nam ſubſtitutio vulgaris expirat, ſiue inſtitutus fuerit heres. ſiue aliū fecerit heredē. l. ſi paterfa. ā. ti. i. l. ij. C. de here. inſti. ſed ille facit fiſcum heredem merito ſubſtitutus vulga ris excluditur. hec fuit ratio reddita per Bar. in. l. i. in ſecūdo effectu ſubſtitutionis vulgaris. ver. itē quero quid ſi heres. ā. e. que ratio ceſſat in caſu noſtro, qꝛ in ſubſtitutiōe pupillari nō ineſt illa cōditio de qua in. l. ſi paterfa. ideo ex repudiatiōe ſub ſtituti aperiē via ſuccedētibus ab inteſtato, nō autē fiſco. Se cundo rñderi pōt, qꝺ. d. l. ſi ſequens, loquit qñ tpe repudiatio nis iam erat aperta via fiſco ſuccedendi propter negligentiā heredis iam ꝯmiſſam in nō vindicāda morte defuncti q̄ ratio ceſſat in caſu nr̄o, qꝛ quādo repudiat hereditas ex pupillari ſub

ſtitutione non erat petita aliquis ho. ꝑ poſ. ꝯtra. ⁊ hec rñſio videt procedere ſi intelligat repudiationē interueniſſe ante tps ꝯtrabu laret ſecꝰ ſi ecōtra. qꝛ hec rñſio nō pcederet, ſ; pcedēs. ℂ In gl. in ver. petierit. ibi ſi ſuccubuerit perdit vtrūqꝫ ⁊c. cū hac gl. tranſeunt oēs doc. excepto Rapha. qui tenet ꝙ imo ſuccubēs in cōtratabulis nō perdit ꝯmodū ſubſtitutionis pupillaris p l. filiū. §. ſi qs. ā. de leg. preſtan. vbi nō perdit legata. ita illū tex. intelligit gl. in. l. ſub cōditione. ā. de bo. poſ. ꝯtra. p hoc allegat tex. in. l. poſt legatū. §. i. ā. de his quib. vt indi. vbi dicēs teſtm̄ nō iure factū nō perdit legatū, ſed filiꝰ ꝯtrabulādo dicit teſtm̄ non iure factum. l. ſi pater. C. de inſti. et ſubſti. ſub condit. ſa. e inſti. de ſucceſ. que ab inte. defert in princ. ergo ⁊c. ad idē eſt gl. in. l. ſi ſeruus. ā. de bo. poſ. ſm tab. q alle. d. §. ſi quis. ⁊ idē tenet. poſſet tñ ad iſta iura rñderi, vt declarat Cy. in. l. poſſa. de his quib. vt indig. ⁊ Bar. in. d. l. poſt legatū in prin. vc; quod illud verum eſt vbi impugnat teſtm̄: qꝛ nō ſolēne. nō vt inutilē teſta mentū. quo caſu non dr̄ impugnare iudiciū teſtatoris, ſecus ſi intētem cōtrata. vel queretam. l. hoc colore. ⁊. l. etiā. ā. de inof. teſta. l. pap. §. meminiſſe. e. ti. ad. d. §. ſi qs. vide ꝙ petēs ꝯtrab. ibi petijt per errorē. hic aūt ſcienter. vel qꝺ ibi nō fuit proſecu tus in petitione vſqꝫ ad ſi. ideo nō dieret penā. l. i. ſeruitute. §. petiiſſe. ā. de bo. li. ⁊ per hoc ptz rñſum ad gl. in. d. l. ſub condi tione. ⁊ in. d. l. ſi ſeruus. ℂ Extra glo. oppono de. l. ſi filius ſub ſtituatur. ā. iu. i. vbi filius preteritus a primo gradu ⁊ voca tus in gradu ſubſtitutorum vulgariter. licet impugnet primū gradum non priuatur cōmodo ſubſtitutionis. Bald. Ange. ⁊ Imo. hic reſpondēt, ꝙ iſte tex. limitatur p illum, vt nō proce dat in ſubſtitutione vulg. ſed Raph. hic nō putat hoc eſſe ve rum. qꝛ in. d. l. ſi filius teſtamentū rōne preteritionis filij in po teſtate quo ad gradū inſtitutorū erat nullū omni iure. l. ſi filiꝰ qui in poteſtate. ā. de lib. ⁊ poſt h. Hoc non ob. puto opi. Bal. ⁊ ſe. veriorē. pro qua addo ho. tex. in. l. ex facto. §. lucius. ā. eo. et ratio diuerſitatis. eſt: qꝛ impugnās teſtm̄ paternū impugnat acceſſoriū. d. l. poſt legatū. §. q principale. ſecus in. l. ſi filiꝰ ſub ſtituat. qꝛ impugnās primū gradū nō videt impugnare ſecun dum. ⁊ hec fuit ratio Imo. in. d. §. lucius. cōtra quem facere videt ratio. l. ex duobus. §. fin. ⁊. l. ſi contra. ā. eo. melior eſt ergo ratio tradita per Bal. in. d. l. ſi filius. qꝛ ibi venit ex voluntate defuncti ſcdm gradum. qꝛ teſtator voluit ſubſtitutos vulgares admitti excluſis inſtitutis in primo gradu, ⁊ pōt ſibi melius eſſe venire ex ſubſtitutione quam ab inteſt. qꝛ forte in maiorem portionem inſtitutus eſt quā que ſibi ab inteſtato peteret hic autem ſecus.

1 ☞ Subſtitutiōis reciproce ſpes nō trāſmittit ad heredes ⁊ in dubio cēſetur facta per nomina appellatiua: ideo ibi ſolum qui heredes ſunt vocantur pro hereditarijs portionibus.
2 Subſtitutio reciproca nō complehendit etiā fideicōmiſſariā.
3 Dictio pleruNqꝫ facit regulam.
4 Subſtituti in equando videantur vocati in virtiles, vel pro hereditarijs portionibus.

QUi plures.

1 †Spes ſubſtitutionis reci proce non tranſmittitur ad heredes, ⁊ in dubio cenſetur facta per noia appel latiua, ideo illi ſolum qui heredes ſunt vocant pro
2 hereditarijs portionibus. h. d. cum. l. ſe. ℂ † No. a. ar. ꝙ ſubſti tutio reciproca cōprehendit etiam fideicōmiſſariā: ita videtur colligi hic in ver. in omnē caſum. ⁊ ita tenent: quidā tñ cōtra
b tenēt cōtrariū per. l. hoc iure. in verſi. in vulgari[b] tantū modo caſum. ā. e. ⁊ ita firmat Bar. in. l. lucius. ā. e. ℂ Secundo no. in ver. heredes extiterint ⁊c. quod reciproca in dubio videt facta per noia appellatiua, qꝺ eſt no. ſm Bar. ⁊ oēs. ℂ No. ex. l. ſe. ꝙ partes aſſignate in inſtitutione videnē aſſignate in ſubſti
3. tutiōe de qua in. l. i. C. e. ℂ † Et ex hoc no. ꝙ dictio plerūqꝫ fa
c cit regulā[c]. Alex. de nea. ⁊ Rap. hic adducūt ad idem. l. nō du bitamus. ā. de cōdi. ⁊ demō. quā ibi ad hoc ponderat Imo. Si milis text. eſt in. l. iubemus. §. ſi. ⁊ ibi Saly. plura allegat. C. de ſa. ſan. ec. ad idē eſt text. in. l. ij. ver. plerūqꝫ. ā. de offi. prefe. vig. ℂ In gl. in ver. ad ſuperſtites ibi vel ex pluribus ⁊c. Sed hic pōt obijci ſ; ang. ⁊ Imo. hic. de. l. qui patri. ā. de acq. here. vbi ſpes ſubſtitutionis tranſit ad heredē. Ang. hic dubitat de ſol. tñ cōcludit ꝙ ibi nō trāſmittebat ſpes ſubſtitutiōis: ſ; potius per ius accreſcēdi admittit ad partē pupilli repudiatā: ⁊ etiā ad omnia bona impuberis cum idem eſſent inſtituti coheres ⁊ pupillaris ſubſtitutus. ſed hic agit de ſubſtitutione reciproca que reſpicit ſolum bona teſtatoris non ipſius coheredis repu diantis. adeo tranſit tñ ad ſubſtitutos ſuperſtites nō ad here des coheredis repudiantis. qꝛ potentius eſt ius ſubſtitutionis quā accreſcendi. l. ij. §. ſi duo. ā. de bo. poſ. ſcdm tab. Sed clariꝰ reſponde ſecundum Imol. vc; quod in. d. l. qui patri non erat niſi vnus coheres. vnde hereditas vadit ad heredē heredis ex iure

a iure accreſ. iã facto cum ſubſtitutione pup. q: rõne mixture [a] ius
ſubſtĩonis trahit ad ſe ius accreſcendi, quod ſecus erat hic vbi
plures erant coheredes ⁊ ſubſtituti. nimirũ ſi ſuperſtites tan-
tum admittuntur ex ſubſtitutione ad partẽ repudiatã excluſis
heredibus coheredis premortui, quod bene not. Cy. hic vnũ
dicebat. ꝙ tñ firmare non audet videlicet ꝙ ſpes ſubſtitutio-
nis tranſmittitur vbi facta eſt ſubſtitutio reciproca per verba
hec vos inuicẽ ſubſtituo, ſecus ſi cõditionaliter per. l. qui liber
tis. §. hec verba. ff. eo. vt quia dixi quiſquis heres mihi erit ⁊c.
tunc enim nõ tranſmittitur. ar. l. vnice. §. ſin autem aliquid ſub
conditione. C. de cadu. tollen. ⁊ verba Cy. refert Bal. ſ. i. proxi.
⁊ ibi tenet contrarium prout firmãt doc. cõmuniter per iſtum
tex. vbi non fuerãt expreſſa illa verba conditionaliter, ⁊ tamẽ
b ſpes ſubſtitutionis nõ trãſmittitur. [b] ⁊ no. hic gl. ⁊ clare, ergo
⁊c. Preterea ſi ſubſtitutio ſimpliciter facta per verba vos in-
uicem ſubſtituo intelligitur facta per nomina appellatiua. ſ.
heredes, vt firmant doc. hic per iſtum text. ergo non veniunt
ex ſubſtitutione niſi qui fuerunt inſtituti heredes, non autem
heredes inſtitutorum. l. lucius. §. fina. ff. eod. ¶ In ea. ibi item
oportet ⁊c. colligit glo. ꝙ ad hoc vt quis admittat ex recipro-
ca oportet quod ipſe in partẽ adiuerit, alias ſi repudiaſſet non
admittitur ad portionẽ ſecũdo repudiatis, ſed Ray. hic tene
bat contrarium reciproca cõtinet vulgarem. l. iam hoc iure. ff.
eo. l. lucius. ff. eo. ideo inſtitutus videtur data licentia abſtinẽ-
di. l. i. §. ſi proponatur. ff. ſi quis omiſ. cau. teſta. ergo ſibi oppo-
ni non poteſt de repudiatione cum habeat licentiã a teſtato-
re, nec ſecundum eũ iſte tex. in. l. qui plures. in ſi. facit pro opi.
glo. hic: q: debet intelligi ꝙ heredes extiterint. ſ. ſcripti nõ au-
tem adiuerunt, tamen puto Ray. male locutum: q: eſt contra
doctrinam gl. noſtre, ⁊ quia text. in. d. §. ſi proponatur. in quo
ſe fundat neceſſario non probat: quia non ſequitur habet taci-
tam licentiam repudiandi a teſtatore, ergo ſi repudiet poterit
admitti ex ſubſtitutione ad partem alterius repudiantis, vnde
non violando hanc literam eſt tex. hic pro opin. gl. quinimo
hoc eſt de mente Bartol. ⁊ aliorum tenentium quod recipro-
ca facta per ṽba ſimplicia vos inuicẽ ſubſtituo intelligat fa-
cta p nomina appellatiua. ſ. heredis que verificari nõ poſſunt
4 niſi adiuerit. d. l. qui libertis. §. hec verba. ¶ † No. etiam iuxta
hec ꝙ ſicut per ſubſtitutionẽ factam per nomina appellatiua
ſignificantia hereditatem videnť vocati ſubſtituti pro heredi
tariis portionibus, vt q: dixit vos heredes inuicem ſubſtituo,
vt hic in. l. qui plures. ita ⁊ qñ dixit vos fratres. vel vos filios c
meos inuicẽ ſubſtituo. tex. eſt no. in. l. lucius. §. meuia. ff. ad tre-
bel. quem Bar. ibi reputat ſing. ad idem. l. ſi heredes nomina
tim, ⁊ ibi Bar. ponderat illũ tex. in verſi. enumerati. de leg. i.
de qua materia vz an ⁊ qñ in viriles, ⁊ qñ pro hereditariis por
tionib⁹ vocati videant, vide per Bar. in. l. turpia. §. ſi. de leg.
i. ⁊ in. l. antepe. ff. de duo. re. ⁊ per. Cy. ⁊ Saly. in. l. fina. C. eo. per
Bal. ⁊ alios in. l. i. C. e. ⁊ in. l. lucius. §. pater. ff. ad treb. vbi tex.
no. ꝙ vocati per fideicõmiſſum intelligũtur vocati pro por-
tionibus ſibi datis in ſubſtitutione vulgari eis facta a teſtato-
re, dixi in. d. l. i. C. eodem.

1 ¶ Subſtituti primo loco vocantur primo, poſtea vero ſe-
cundo poſtea vero vltimo.
2 Inſtitutio ⁊ ſubſtitutio interdum ſit per eadem verba.
3 Subſtitutus non admittitur vbi ſupereſt perſona que eſt pre
ſumpta mente defuncti habet ſubſtitutum excludere.
4 Verbum ſubſtituo trahitur ad inſtitutionẽ, etiã inter ſilios,
quos certum eſt habere debere titulo inſtitutionis.
5 Subſtitutio non refert qõ ſiat noie collectiuo, vel ſimpliciter.

1 **SI pater impuberes.** † Primo loco ſub-
ſtituti primo vocantur. poſtea vero ſecũdo. vltimo
vero loco ſubſtituti. h. d. vel ſic ſecũdũ Bar. extra-
neus i dubio poſt mortẽ omniũ liberoꝝ videť eſſe vocat⁹. h. d.
2 ¶ † No. primo ꝙ interdũ per eadẽ verba ſit inſtitutio ⁊ ſub-
ſtitutio, ad idẽ vide Bar. in. l. cum in teſtã. §. hec verba. ff. e. i.
¶ Scdo not. ꝙ nõ admittitur ſubſtitutus, vbi ſuper eſt pſona
que ex pſumpta mente defuncti hz ſubſtitutũ excludere, vt q:
ſupereſt frater inſtituti ſubſtituto exiſtente extraneo. vt not. in
l. pe. C. eo. ⁊ in. l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad treb. ¶ † Itẽ no.
ſm Ang. arg. pro deciſione. q. teſtator plures habẽs ſilios eos
inſtituit, ⁊ poſtea dixit, ⁊ poſt mortem omnium itium ſubſti-
tuo. an inter ipſos ſilios videatur facta ſubſtitutio reciproca
⁊ dicit aliquos tenere quod ſic, non tamen refert qui fuerint,
ſed iſte text. nihil facit: quia hic expreſſe facta fuit talis ſubſti-
tutio. propterea Ang. tenet cõtrarium per no. in. l. lucius. in ulti
ma. ff. titu. i. ⁊ per text. in. §. vel ſingulis. inſtitu. de pupilla. ſub-
ſtit. ſimilis tex. eſt in. l. vel ſingulis. ff. e. quia vĩ inter eos voluiſ
ſe conſeruare ius legitimarum ſucceſſionum ab inteſtato. ta-
men pro prima opi. alle. l. ſi titio ⁊ meuio. §. iul. ff. de leg. ii. ſz nõ
reſpondet. Imo. hic tranſiens cum Ang. dicit illũ text. parum a
facere: q: ibi ſolum dicitur quod ius accreſcẽdi cenſetur que-
dam tacita ſubſtitutio. non autem dicit quod videantur aliter
ſubſtituti poſt aditam hereditatem, ⁊ eſt magna vis in hoc: q: b
ſi viderentur inuicẽ ſubſtituti non poſſet aliquis partem ſuã
alienare tanquã reſtitutioni ſubiectam aut. res que. C. cõ. de leg.
Pau. de caſt. hic tranſit cum Ange. niſi teſtator dixiſſet quod
vltimo morienti in omnibus bonis ſubſtituebat ⁊c. quia tunc
videtur inſtitutus inuicem ſubſtituiſſe per. l. ttio ſeio. §. ſeia li
bertis de lega. ii. qui tex. reputatur vnicus in ſingu. ſecundum
omnes ibi. Addo quod pro opi. Ang. videť tex. in. l. qui duos.
in prin. ff. eo. ⁊ in. l. qui duos. in prin. in ver. ab inteſtato. ff. de re.
dub. ad idẽ eſt tex. ⁊ ibi Ang. in. l. pater filiam. §. ſi. ver. legiti-
mis. ff. ad. l. fal. ⁊ iſtam opi. tenet ibi Imol. ponderans ibi glo.
in ver. ſubſtituto. dum dicit vltimo tamen ⁊c. ¶ Addo quod c
Pau. de ca. in. l. pe. C. e. refert ſe conſuluiſſe. quod etiam quan-
do teſtator non dixit vltimo morienti ſubſtituo, ſed dixit poſt
mortem omnium inſtitutorum, ſubſtituo ⁊c. vel volo quod bo-
na mea diſtribuantur ⁊c. tunc illi inſtituti videntur inuicẽ ſub-
ſtituti reciproce per. d. §. ſeia libertis. qui tamẽ nõ videť hoc
modo loqui prout eum allegat, ⁊ iſtam opi. tenet etiã ipſemet
Pau. in conſi. cclii. inci. duo videnda ⁊c. ⁊ vtrobiq; dicit qõ
iſtud putat verũ in ſubſtitutione fideicõmiſſaria, ſecus ſi poſt
mortẽ omniũ eſſet facta ſubſtitutio directa puta vulgaris: q:
tunc fateť illos non videri inuicem ſubſtitutos per. d. l. vel ſin-
gulis. cũ ſi. ſed videť teſtator voluiſſe cõſeruare ius legitimaꝝ
ſucceſſionũ ab inte. Puto ꝙ qñ teſtator vſus eſt ṽbo vltimo
decedẽti tñ in omnibus bonis ſubſtituo ⁊c. quod res ſit cla-
ra ꝙ videẽtur inuicem ſubſtituti per. d. §. ſeia libertis. ⁊ ita etiã
tenet Bar. in. d. l. vel ſingulis. Sz qñ nõ dixit vltimo moriẽti,
⁊ ſic in caſibus in quibus per Paul. de ca. in dicto conſil. ⁊ in
d. l. pe. vt q: dixit poſt mortẽ omniũ volo bona mea diſtribui,
tunc caſus eſt valde dubius. In quo dico videri qõ ſi ſupereſt
perſona que ex preſumpta mẽte defuncti excludit ſubſtitutũ,
vt q: eſſet ab inteſtato ſucceſſura, ſubſtitut⁹ vero eſt extraneus
tunc excluſo ſubſtituto admitteť. d. l. pe. C. eo. alſ ſecus vt pro
batur in. l. ſi. §. ſilium. de leg. ii. ⁊ in. l. lucius. §. caio. ad treb. pro
hoc facit. l. falſa. §. ſi. de condi. ⁊ demon. vbi in materia ſubſtitu
tio pluralis numerus reſoluiť in ſuas ſingularitates, ⁊ ſic per-
inde eſt ac ſi ſubſtituiſſet vnicuiq; morien. ⁊ ita tenet Bar. in
c d. l. hẽdes mei. §. cũ ita. ⁊ eſt cõis opi. [c] nec iſto caſu loquiť. d.
§. ſeia libertis. nã ibi dixit qui vltimus deceſſerit reſtituat ⁊c.
quo caſu bene fateor videri eos inuicẽ ſubſtitutos. Tamen ſu-
ſtinẽdo opi. Pau. in. d. l. locis poſſum⁹ dicere qõ qñ dixit poſt
mortẽ omnium volo bona mea diſtribui perinde ſit ac ſi dixiſ-
ſet vltimo moriẽti p. d. l. codicillis. in prin. ff. de vſufruc. le. ⁊ ita
Bart. ſumat illam. l. qõ ſi ſiat relictũ poſt mortẽ multorum in-
telligiť facta ſubſtitutio vltimo moriẽti, ⁊ tenendo iſtud quod
dixi ſaluãdo Pau. poſt dici quod reſpõſio tradita ad. §. ſeia li-
bertis. non ob. q: imo probat opi. pau. equiparãdo iſtos caſus
prout dixi allegando. d. l. codicillis. nec ob. l. ſi. §. ſilium. de le. ii.
⁊. d. §. cũ ita, ⁊ ibi no. p Bar. q: teſtator ibi plures grauauerat
quoniã facta erat fideicõmiſſaria ſubſtitutio pupil. ſz in. q. no-
ſtra non fuit facta pluribus, ſed vltimo moriẽti tñ, cũ ita intel
ligiť per. d. l. codicillis. ⁊ eodẽ modo patet reſponſum ad. l. fal
ſam. ꝙ ibi plures erant ſubſtitutiones. Ex p dictis colligi pñt
iſte cõcluſiones vez, ꝙ aut dixit poſt mortẽ omniũ heredũ ſub
ſtituo, nõ aũt dixit in oibus bonis, ⁊ tunc non videntur inuicẽ
ſubſtituti, ⁊ ita pcedat opi. Ang. ⁊ iura allegata p ea, aut dictũ
fuit in oibus bonis, ⁊ tunc aut dixit vltimo decedenti ⁊ cla-
rum eſt, ꝙ videnť inuicẽ ſubſtituti illi qui in primo gradu erãt
inſtituti per. d. §. ſeia libertis. aut nõ dixit vltimo decedẽti, tñ
dixit poſt mortem omniũ, ⁊ tũc verũ ſic eos inuicẽ ſubſtitutos
per. d. l. codicillis. in princi. An aũt in caſibus, in quibus dictũ
eſt eos videri inuicem ſubſtitutos procedat nõ ſolum in ſubſti
tutione fideicõmiſſaria, ſed etiã in directa vide p Bart. in. d.
l. vel ſingulis, cui⁹ opi. ſum ſolit⁹ ibi ſequi lz doc. variẽt ⁊ iſta
tene menti: q: ea non reperies ita declarata doc. ⁊ ſepius con
4 ſului, † in glo. in ver. ſubſtituit. no. ex. i. parte gl. ꝙ verbũ ſubſti
tuo trahitur ad inſtitutionẽ etiã inter ſilios quos certũ eſt ha-
bere debere tit. inſtitutionis. §. aliud quoq; capitulũ. in aut. ve
cũ de ap. cog. ⁊ dicit Imol. ꝙ iſtud de facili alibi non reperiť.
pro hoc facit ꝙ ſtatim diceť in. l. ſeq. vbi ſi ſilius voceť p taci-
tam vulgarẽ adueniẽte caſu ſubſtitutionis p inſtituto habetur,
⁊ dixi in. l. inter cetera. in. ſi. ff. de lib. ⁊ poſth. ⁊ alſ ꝯſului in ar-
dua cauſa. ſilius enĩ legitimat⁹ fuerat ſubſtitut⁹ ꝯpẽdioſe quĩ-
bus iã agnatis dicebať teſtñ nõ valere cũ iure inſtõnis debe-
ret hr̃e. d. §. aliud. dixi ꝯtriũ p iſtã gl. ⁊. l. ſeq. attẽto ꝙ ſub cõpẽ-
dioſa ꝯprehẽdiť vulgaris que di cõditionalis inſtõ. l. in rõne

a ¶ Mixture. adde eundẽ Alex. cõſi. xx. i. lib.
b ¶ Nõ trãſmittiť. adde Oldr. conſi. clxxi. in. ii. co. Lu. ro. cõſi. vi. clari⁹ p Alex. ꝯſi. xxxvi. et de materia reciproce. vide p Io. de ana. cõſi. lxxxix. Pau. de ca. conſi. lix. ⁊ cclii. ⁊. ccc-lv. et ſequen.
c ¶ Cõis opin. de hoc per eundem Alex. ꝯſil. xxxvii. i. lib. ⁊ ꝯſi. xciii. ii. lib. ⁊ latius vide in. §. cum ita. in apoſtil. vbi eſt lo-cus.

§. qđ vulgo. ff. ad. l. fal. ⁊ l. coheredi. §. coheres. ff. e. cōditio autē reǰcit ſcđm magis cōem opi. per. l. qm̄ in prioribus. C. de inof.
5 teſta. ¶ †In ea gl. circa fi. hec gl. eſt aurea ad intellectū l. pe. C. e. q2 dicit ꝙ nō refert, an noīe collectiuo, an ſimplr̄ facta ſit ſubſtitutio, ſi eā intelligatur in ſubſtitutione pupil. eſt not. ad ampliationē. d. l. pe. ſi vero intelligaẗ i fideicōmiſſaria ad hec eſt no. ſed Imo. dicit ꝙ cōtra hāc gl. facere vr̄ tex. in. l. luctuo. §. caio. ff. ad treb. ⁊ tñ reſpōdet ꝙ ſubſtitutio ibi facta fuit extraneis, hic autē filijs quorū ſuperuiuēs ex preſumpta mēte teſtantis dʒ excludere ſubſtitutū, habes ergo glo. hic p̄o eo ꝙ dixi. ff. vcʒ ꝙ ſubſtitutio facta oībus intelligiẗ facta vltimo morienti, ꝙ intelligit Imo. niſi ſubſtitutio ſit facta extraneis: q2 tūc cenſetur facta vnicuiꝗ per. d. §. caio. Pau. de ca. dicit ꝙ iſta gl. bene pcedit i pupillari, ſed in fideicōmiſſaria nō vr̄ bene intelligi poſſe per. d. §. caio ⁊ intelligēdo, qđ ibi facta fuerit ſubſtitutio extraneis eſſet nimis reſtringere ſcđm eū, ⁊ ſic vult ꝙ. d. §. caio. pcedat etiā in liberis ꝙ etiā firmat Imo. l. in. d. §. cū ita. in lec. bono. ⁊ in cōſi. cccl ꝗ. inci. in chriſti noīe ſi cōtingat ⁊c. alle legēdo. l. pe. C. eo. ⁊ enim Imū. ſ. qm̄ ſubſtitutio eſt facta oībus, vt. q2 dicit ꝙ poſt mortē ūium ſubſtituebat titiū, nā ſi erant de liberis illi qui inſtituti fuerant nullo modo pcedit. d. §. caio. ſed tex. in. d. l. pe. vt etiā tenet Bar. in. d. §. cū ita. ⁊ eſt cōis ſnia ratione. l. ſi is qui ducēta. §. vtrū. ff. de re. du. vbi alternatiua reſoluitur in ꝯiūctā ex preſumpta mēte teſtātis, ergo ita in caſu noſtro dʒ improp̄riari per rationē. l. cū acutiſſimi. C. de fideicō. ⁊ licet Pau. de caſt. in predictis locis dicat ꝙ text. in. §. caio. loquitur in vulgari, tamen ego teneo contrarium in. d. l. pe.

1 ¶ Subſtitutio vulgaris habet locum etiam in inſtituto decedente viuo teſtatore.
2 Subſtitutio facta in vnum caſum non comprehendit alium ex quo induceretur diuerſitas perſone ſubſtitute.
3 Teſtamentū poteſt incipere ſumere vires a ſubſtitutione vulgari expreſſe.

1 **SI pater filium.** †Subſtitutio vulgaris hʒ locū etiā in inſtituto decedēte viuo, teſtatore vel ſic, ſi poſthumus naſciẗ eo caſu quo repetiatur pteritꝰ teſtm̄ rūpitur, ſecus ſi reperiat ſe ſubſtitutū dum tñ ſubſtitutio ſit puri-
2 ficata. h. d. ¶ †Io. ꝙ ſubſtitutio facta in vnū caſum nō ꝯprehendit aliū ex quo induceret diuerſitas perſone ſubſtitute, vt vidiſtis declaratū p Bal. in. l. gallus. in princ. ⁊ in. §. qđ ſi tñ. ff. de lib. ⁊ poſthu. Ang. hic dicebat aliter ꝙ. ſ. diſpoſitio facta in vno caſu non extendiẗ ad caſum ſibi oppoſitū, nā ſi poſthumus naſciturus poſt mortē impuberis vocatus eſt non trahiẗ ad caſum quo naſcaẗ viuo impubere, idē Ang. in. l. i. §. i. ff. e. ⁊ in. l. quādiu in vltimo. ff. de acq. he. ſed cū dānaui in. d. l. i. §. i. q2 dicit ꝯ caſum. l. fin. C. de inſti. ⁊ ſubſti. melior eſt ergo doctrina ſ. tradita in. i. no. vt probaẗ in. l. cōmodiſſime. ff. de lib. ⁊ poſthu.
3 †Scđo no. ꝙ teſtm̄ pōt incipere ſumere vires a ſubſtitutione vulgari qđ verū i expreſſa ſcđm lec. glo. hic ⁊ doc. approbatā, idē probatur in. l. ij. §. ſi. ff. de lib. ⁊ poſth. ⁊ in. l. gallus fere per tot. in. l. ⁊ in. l. thays. §. ſplendophorus. ff. de fideicom. ſed pōt etiam incipere ſumere vires tacita vulgari cōprehenſa in expreſſa pupillari ſi ipſi impuberi ſubſtitutus ſit alius filꝰ teſtatoris qui aliter nō reperiaẗ inſtitutus ſm̄ Ja. de are. ſcđm quē ita probaẗ hic, ⁊ ſingularis ad hoc iſte tex. ſm̄ Imo. hic, ⁊ amplius. d. l. ij. §. ſi. ⁊ §. aliud quoꝗ capitulū. ff. aut. vt cū de ap. cog. ⁊ cum opi. Ja. de are. trāſit Nic. de neap. hic, ⁊ eorū mēs fuit ꝙ exiſtentia ſuitatis ꝯfirmet pupillarē expreſſam alr̄ requireretur expreſſa aditio ex paterno ad hoc vt poſſint ꝯfirmari tabu. pupilla. ⁊ ſic tacita vulgaris in ea ꝯtenta ſcđm eos per. d. l. apud iulianū. §. idem iulianus. ff. ad treb. Hoc tñ puto verū in caſu huius. l. vbi filius impubes nunꝗ reperit ſe preteritū, nā ſufficit poſthumū vel poſthumā reperire ſe inſtitutū ſub cōditione q̄ ſit purificata tpe natiuitatis. l. ſub cōditione. ff. de lib. et poſth. Bar. tñ ⁊ ceteri hic tenēt ꝙ imo retento intellectu Jac. de are. nō fuit neceſſe reſtringere iſtū text. put ipſe reſtringit: q2 i diſtincte pōt teſtm̄ ſumere vires a tacita vulgari etiā ſi extraneꝰ fuiſſet ſubſtitutus. l. neꝗ eñ. §. ſi. cū. l. ſeq. ff. de te. mi. ⁊ dictū fuit [a]. in. l. ff. e. ⁊ hec opi. ꝯ. Jac. de are. ſatis pbaẗ hic iūcta l. ꝙ ſi filius. ff. de cap. ꝙ non pōt valere pupillaris facta aliquo mō cū deceſſerit viuo teſtatore ſcđm intellectū gl. hic, ⁊ lʒ iſte tex. nō aperiat ꝙ ſubſtitutio exp̄ſſa nō fuerit pupillaris: q2 teſtator non dixit ꝙ ſibi magis q̄ pupillo ſubſtitueret, tñ hec litera bene patiẗ intellectū gl. hic, ⁊ magis videẗ ꝯgruere huic litere quā intellectus Ja. de are. licet i ſe ſit verus ⁊ notādus. ¶ Tertius eſt intellectꝰ quem tradit hic Raph. ꝙ hic facta fuit ſubſtitutio de poſthumo naſcituro nō poſt mortē fratris inſtituti, ſed poſt mortem teſtatoris: q2 teſtator putabat ſe in breui moriturum, vnde ſi cōtingat poſthumū naſci viuo teſtatore rumpiẗ teſtm̄, q2 inuenit ſe preteritū, ſi vero naſcitur poſt mortem fratris adhuc intelligit tex. dū dicit ſolus heres extitit ⁊c. ſ. ab inteſtato: q2 teſtm̄ eſt irritū, ſʒ iudicio meo iſte intellectus repugnat litere, q2 videẗ attēdere an viuo fratre naſcaẗ vel non. Secūdo q2 inquantū dicit ꝙ ſi naſceretur viuo teſtatore rumpitur teſtamentū: quia inuenit ſe preteritum, hoc eſt contra caſum. l. ſi. C. de po. he. inſti. preterea non eſt neceſſe dicere ꝙ veniat ab inteſtato cum ex tacita vulgari ſit vocatus.

a ¶ Dictū fuit. vide ibi in apoſtillis.
b ¶ Subſtō. Adde eum. cōſil. xxxviij. j. lib.
c ¶ Prelegata limits vt per Bar. i. l. liberto. de aur. ⁊ ar. leg. ⁊ in. l. lucius. §. pluribꝰ ad treb. ſequiẗ Ludo. ro. fin. ſuis fo. v.

1 ¶ Subſtitutus vulgariter vni coheredū vtroꝗ repudiante totum habebit.
2 Ius accreſcēdi eſt quedam tacita ſubſtitutio, ⁊ qui veniẗ per ius accreſcendi ſatis venit ex ſubſtitutione.

1 **SI titius.** †Subſtitutus vulgariter vni coheredum vtroꝗ repudiante totū habebit. h. d. vel ſic notabilius. Subſtitutus vulgariter vni cenſetur ſubſtitutus alteri cui iſte erat ſubſtitutus. h. d. Et quia in gl. nihil eſt extra gl. dicebat hic Bar. poſt Dy. quod ſi vterꝗ coheredū repudiauit ſempronius vltimo ſubſtitutus habebit partem ex iure ſubſtitutionis ⁊ partem iure accreſcendi, ſed Bart. in. l. coheredi. in princip. ff. eo. ſe correxit dicens ꝙ imo habebit totum ex ſubſtitutione, per iſtum tex. in ver. ex vtraꝗ parte ſubſtitutum ⁊c. ⁊ hoc ſequitur ibi imo. ⁊ Paul. de caſt. ⁊ raph. ⁊ Paul. de caſt. hic, ⁊ Bar. in l. qui habebat. in prin. ff. eo. ⁊ iſtud magis communiter tenetur quāuis Nico. de neap. hic tranſeat cum opi. Dy. ⁊ Bart. hic. Et ſi quis vellet tenere cum Dy. poſſet ad iſtum tex. reſpon-
2 dere quod ſatis ex ſubſtitutione † venit p ius accre. cū ſit que-
b dam tacita ſubſtitutio [b]. l. ſi titio ⁊ meuio. §. iul. de lega. ij. ⁊ ſic partim ex tacita, ⁊ partim ex expreſſa ſubſtitutiōe veniret ſed quia hec ratio eſt cōtra. l. iam hoc iure in ratione ſui. ff. e. ideo non recedas a Bar. ⁊ ſe. in. d. l. coheredi. cuius opi. ibi limitat Pau. de ca. procedere quādo iſti duo inſtituti fuerūt ſibi ſubſtituti ⁊ demū ſempronius fuit ſubſtitutus titio, poſtea titius fuiſſet ſubſtitutus coheredi ſuo quia tunc ſempronius habebit partē titij iure ſubſtitutionis, illam vero partem iure accreſ. per. l. marcellus. §. quidam. ff. ad treb. ⁊ per not. in. l. cum viri. C. de fideicō. dum ibi attenditur an prelegata primo facta fuerint, poſtea ſubſtitutio fideicōmiſſaria: quia tunc in fideicom-
c miſſa veniunt prelegatā [c] ſecus ſi ecōtra, ergo ita in propoſito, ⁊ eſt hec inueſtigatio vtilis: q2 ſi titius adiuit ⁊ coheres repudiauit nihil habebit ſempronius etiā ſi titius vellet habere partē ſui coheredis ex ſubſtitutione: q2 ei renūciaret volēs venire iure accre. nam nihil habebit ſempronius vera exiſtente opi. Dy. q2 cū ſempronīꝰ nō habeat partē coheredis ex ſubſtitutione, ſed partem titij: ſequiẗ ꝙ iſto caſu nō intelligatur ſubſtitutus niſi in portiōe titij. ¶ Sed ſi tenemus op. bar. in. d. l. coheredi. ꝙ ſempronīꝰ intelligatur ſecundo loco ſubſtituꝰ in vtrāꝗ partem ⁊ titius adiuerit partem ſuam: parti vero coheredis renūciauit ex ſubſtitutione, ſʒ velit venire ex iure accre. excludetur per ſempronium: q2 potētius eſt ius ſubſtitutionis quam ius accreſcēdi. l. ij. §. ſi duo. ff. de bo. poſ. ſecundum tabu.

1 ¶ Teſtamentum paternum reconualeſcit per. l. corneliā: et idem pupillaris ſubſtitutio.
2 Fictio. l. nunꝗ fingit cōtra diſpoſitionē iuris, licet finget cōtra illud quod eſt facti.
3 Teſtari non poteſt non habens bona, nec heredem: ſi perdit ea que ſunt iuris ciuilis.
4 Damnatus in ere ⁊ perſona non poteſt habere heredē: ⁊ de pena damnationis in ere ⁊ perſona habetur hic remiſſiue.
5 Donatio omnium bonorum preſentium ⁊ futurorū an valeat.
6 Filius viuēte patre nō diciẗ habere bona: nec ius in legitima.
7 Legitimam poteſt petere filius viuo patre ingrediente monaſterium.
8 Sta. quod pater teneatur ſoluere conditionem pro filio vſꝗ ad legitimam an valeat.
9 Sta. quod pater teneatur pro filio vſꝗ ad legitimam an inſpiciatur tempus delicti vel exactionis.
10 Filius renūcians legitime an intelligatur renunciaſſe etiam pro bonis querendis.
11 Teſtamentum poteſt incipere a tacita pupillari, ſi nullus eſt inſtitutus niſi filius.

1 **LEx cornelia.** †Per. l. corne. recōualeſcit nedum teſtm̄ paternum: ſʒ etiā pupil. ſubſtit. ſiue ſoluo pater fuerit captus ⁊ mortuus apud hoſtes viuente filio: ſiue ſolꝰ filius poſt veram mortem patris; ſecus ſi patre viuēte ⁊ in ciuitate manente fuerit captus filius per hoſtes quo caſu etiam ſi impubes captus fuerit hereditas teſtatoris ad proximum agnatum pertinet ab inteſta. ⁊ ſubſtitutio pupilla. nō reconualeſcit: ſi vero vterꝗ captus fuerit tūc licet pater prius captus fuerit

uerit quã filius, ꝛ etiã prius mortuus apud hoſtes nõ recõua-
leſcat pupil. ſubſtitutio ſʒ recõualeſcat teſtm̃ paternũ, ſed ſi re-
uerſus eſt fili⁹ ab hoſtib⁹ patre ibi defuncto p̃ fictionẽ poſtli-
2 minij bene recõualeſcit etiã pup. ſubſt. h. d. cu. l. ſe. ¶ †Ex iſta
l. i. ver. ſi vero viuo ꝛc. notetis ſm̃ Bal. q̃ fictio. l. nunq̃ fingit
cõtra diſpoſitionẽ iuris ſʒ fingat illud q̃ eſt factũ: q2 ſʒ hic fin
gat mortuũ p̃mã hora captiuitatis, nõ fingit eum habere
3 potuiſſe heredẽ cũ eſſet ſeruus. ¶ †Secundo. ex eodẽ v. q̃ nõ
habẽs bona nõ põt teſtari, nec hʒ hẽdẽ, ad idẽ eſt text. in auĩ.
4 ingreſſi. C. de ſa. ſanc. ec. ¶ †Facit etiã ſm̃ Bal. q̃ dãnat⁹ in
a ere. ꝛ in pſona nõ põt habere heredẽ,[a] ad idẽ eſt tex. in l. eius
qui. ff. de te. ꝛ de pena dãnationis in ere. ꝛ perſona, habetis gl.
in auĩ. de armis, circa p̃n. col. vi. q̃ eſt ſing. ſm̃ Bal. ꝛ doc. hic.
5 ¶ †Facit etiã an valeat donatio omniũ bonorũ p̃ntium ꝛ fu-
turorũ: ꝛ vr̃ q̃ nõ: q2 auferat liberã teſtamẽti factionẽ vt hic. ꝛ
dixi in d. l. ſtipulatio hoc mõ ↄcepta. ĩ. de ver. ob. ¶ Et intelli
ge q̃ ille q nõ hʒ bona nõ p̃t teſtari ſi perdidit ea que ſunt iu-
ris ciuilis alioſec⁹ p. d. l. ei⁹ q̃ inducta. l. q̃dã ſunt ſerui. ĩ. de pe.
6 ¶ †Tertio no. q̃ fili⁹ in vita patris nõ dr̃ hr̃e bona ſa tẽ ſm̃
iſta tpa. Ex quo infert ſm̃ Bal. ꝛ Imo. q̃ filius in vita patris
b nõ hʒ ius in illa[b] ad idẽ. l. i. §. ſi ipuberi. ĩ. de col. bo. ſʒ gl. fin.
ſm̃ eos in. §. ſi quis aũt nõ implẽs. in ver. auferri. in auĩ. de here.
ꝛ fal. ſentiat ↄtrũ, ſʒ dãnat p̃ Bar. poſt Dy. ĩ. l. ſi. ff. de li. agno. ꝛ
ꝓbat. in. l. ſi quã. §. i. C. de inoff. teſt. intelligẽdo ſm̃ Bal. ibi qđ
fili⁹ renũciauerit hĩe, ꝛ tñ nõ ob. qn̄ mortuo poſtea p̄r̄e poſſit
petere litiam vt ibi: q2 viuẽte p̄r̄e nõ habebat ius ĩ ea. Hoc tñ
intellige verũ niſi interuenerit iuramentũ p. c. ſi p̄r̄. de teſt. li. vi.
ꝛ ſʒ nõ ſit debita filio viuẽte p̄r̄e tñ eſt q̃ſi debita, vt p Bar. in
d. l. ſi. ꝛ ꝓbaĩ in. l. ij. cũ ibi no. in gl. C. de in. ꝛ fac. ign. ꝛ in. l. ſi. C.
de codi. ꝛ ĩ auĩ. de here. ꝛ fal. §. i. p balao auĩ ſi q̃ mulier. C. de
7 ſa. ſan. ec. ꝛ in d. l. ſi quã. † vn ↄtrũ caſu poterit viuẽte p̄r̄e petere
legitimã, vt ſi pater monaſteriũ ĩgrediaĩ p. c. cũ ſcimus. de re
gula. ꝛ tãgit doct. in auĩ. ſi qua mulier. C. de ſa. ſan. ec. dixi hoc
8 anno i. l. ſi cũ dotẽ. ĩ p̃n. ff. ſo. ma. ¶ †Et hec facit ſm̃ Bal.
ang. ꝛ Imo. q̃ ſtatutũ dictãs patrẽ teneri ſoluere ↄdẽnationẽ
ꝓ filio vſq̃ ad legitimã ſapiat tyrãnidẽ, ꝛ ſit ↄ ius cõe, tñ vʒ p
gl. in rub. C. de decre. decu. li. x. p qua eſt tex. ꝛ ibi tãgit ꝑ de
ĩmc. in. c. ij. de delic. pu. ꝛ ita le hʒ magis cõis opi. ꝛ io practica
ſeruaĩ ſm̃ Imo. ꝛ doc. hic. ita etiã Albe. de ro. in. i. p̃te ſtatu. q.
xivij. ꝛ Bal. i. l. i. C. ne fi. p̃ p̃a. ꝛ i. l. ſi filio. la. ij. ff. ſo. ma. ꝛ ĩ rubr.
C. res inter alios acta. ꝛ ĩ. l. ſi filius. C. de bo. dã. ꝛ not. Bal. in. l.
ſi fili⁹. C. ne fi. p̃ p̃a. ꝛ Imol. in. l. cũ fili⁹. ĩ p̃n. de ver. obli. dixi
in repe. l. ſepe. de re. iu. i tertia. vbi refero limitationẽ quorũdã
dicentiũ q̃ nõ vʒ tale ſtatutũ ſi iponat penã corporalẽ patri
ꝓ filio p tex. ſing. in. c. cũ hõ. xxiij. q. v. ꝛ no. Bal. ĩ. d. l. i. C. ne fi.
p̃ p̃a. ꝛ i. d. rub. C. de decre. decu. ꝛ pe. de anc. i. c. canonũ. ſtatu
9 ta. de cõſti. ¶ †Iuxta hoc querit Bal. an ſtante. d. ſtatu. q̃ pa-
ter teneaĩ filio delinquẽti aſſignare litiam debeat itelligi ſm̃
tp̃s delicti. an vero ſm̃ tp̃s executionis. vt q̃ forte bona augmẽ
tata erãt poſt tp̃s delicti ꝛ ↄcludit Bal. ꝛ Imo. hic q̃ ſm̃ tp̃s
delicti tñ. ar. l. ſi vbi mandauero. §. i. ſecũdo. ff. mã. ꝛ. l. ſi filia. ĩ. de
an. ꝛ ar. leg. idẽ Bal. in. l. ij. C. ad. l. fal. ar. l. ſi filius. ff. de in. idẽ
Bal. in. l. ſi. §. i. C. de viſu. rei iu. ꝛ in. l. ſi ſucceſſione. C. de reuo.
his que in frau. cre. ꝛ. l. ſi qua pena. ff. de his q ſunt ſui vel alie.
iur. ſed Alb. de ro. in. ij. parte ſtatu. q. xxvi. inci. quero pulchrã
e ſubtilẽ q. diſputatam ꝑ. ſa. doe ꝛc. ꝛ Bald. in. l. ij. per illũ tex.
C. de adop. ꝛ Ro. ſo. d. l. ſi filio. la. ij. per illũ text. ff. ſol. matri. te
nẽt q̃ imo inſpiciant facultates patris. ſcđm tp̃s ↄdẽnationis
filij, pro quo Alb. alle. tex. in. l. eius qui. §. i. ff. de teſt. ꝛ in. l. vbi.
§. i. ff. de edẽ. Puto aduertẽdũ ad verba ſtatuti: q2 vnũ ſtatutũ
loquiĩ ſm̃ terminos Bald. put. ff. formaui in. q. ij. ꝛ tũc illa qua-
litas denotata per id verbum delinquentis, intelligaĩ ſm̃ tp̃s
verbi qđ reſoluit. ſ. qui delinquẽt per. l. in delictis. §. ſi extra
neus. ff. de nox. ꝛ. l. itiuus. ĩ. de re milit. ꝛ. l. q. ſ ſi. ĩ. de in. ꝛ argen.
leg. ¶ Si vero ſtatutũ diceret q̃ pater teneret filio ꝓ ſua cõ-
dẽnatione aſſignare legitimã, ꝛ tunc inſpiciaĩ tp̃s ſnie late ↄ
10 filiũ, ꝛ ita procedat opi. Alb. ꝛ ſeq. ¶ †Iſtis poſſet addi ſimi-
lis qđ tacta per Bald. in. l. pactũ. C. de fideicõ. ꝛ in. l. pactũ q̃
dotali. C. de col. vel an ſi filius renũciet legitime viuẽte patre
c intelligaĩ renũciaſſe pro bonis a p̄tre querẽdis[c] in futurũ, de
quo etiã per Bal. in. l. ſi. §. i. C. de viſu. rei iu. p Bal. in auĩ. res
que. C. cõ. de le. dixi in. l. ſtipulatio hoc mõ cõcepta. de ver. obl.
ideo nõ tãgo hic. ¶ In ee tex. ibi. extra benignitatem pretoris.
Aduerte q̃ hoc caſu erit neceſſaria bo. poſ. ſecundũ tabo. etiã
hodie ſm̃ Bar. hic poſt Iac. de are. pro quo eſt gl. in. l. pater.
§. ſi. ĩ. de cap. ꝛ ſic Bar. expreſſe ſed Ang. hic tenet cõtrariũ.
ſcʒ. q̃ imo etiam de iure ciuili poſſit adiri hereditas: quia hoc
proceſſit ex interpretatione iuriſcõſul. ita etiam Raph. hic di-
cit quod aditio habebit fomentũ a pretore: nõ tñ aliter ꝓbat.
¶ Teneo opi. Bar. que eſt magis cõis, ꝛ etiam ſequiĩ Imol.

hic. ꝛ Ray. in. l. cum certũ. C. vnde leg. ꝛ ſatis probatur in. d. l.
pater. §. ſi. maxime in ver. vtiles actiones: q2 p̃tor facit heredẽ
vtiliter. §. quos aũt. inſti. de bo. poſ. ¶ In gl. in ver. ex ea lege.
in fin. hec glo. vult, quod aliud ſit filiũ mori poſt verã mortem
patris ſecundũ in ciuitate aliud ipſum fingi mortuũ poſt fictam
mortem patris, ſed que ſit ratio diuerſitatis gl. nõ tãgit. Bar.
hic dicit quod ratio eſt, quia ſecundo caſu non poteſt dici qđ
filius fuerit heres patris: q2 donec pater eſt apud hoſtes non
põt filius dici eius heres. l. nec nos. C. de cap. ꝛ ſic non potue-
runt cõfirmari tabule pupillares, ꝛ per hoc infertur ſecus eſſe
ſi filius hic habuerit coheredẽ cuius aditione facilius potue-
runt cõfirmari tabule pupillares. Imo. hic dicit, quod hec ra- a
tio Barto. nõ eſt bona per iſtũ tex. in diſtincte loquẽtem. ꝛ. l.
ſeq. ꝛ ſimiliter per d. l. pater. vbi diſtinguit an datus fuerit co-
heres, vel nõ: propterea dicit aliã poſſe rationẽ aſſignari, vcʒ
qđ vbicunq̃ fili⁹ deceſſerit in tali ſtatu. q̃ etiã ſi eſſet pubes nõ
poſſet facere teſtm̃, ꝛ tũc nõ põt valere pupillaris ſubſtitutio b
q̃ ſolũ habet effectũ q̃ñ ex defectu etatis impediĩ teſtari iuxta
ea que habenĩ in. l. ij. ff. eo. ſed in caſu noſtro ex quo filius fingi
tur decedere eo tẽpore quo pater eſt in captiuitate nõ potuiſ-
ſet teſtari etiam ſi tunc fuiſſet in ciuitate. vt no. glo. in. l. ſi pa-
ter. ff. de inu. te. ergo mirũ ſi nõ poteſt habere locum pupil
laris ſubſtitutio etiam ſi haberet coheredem, que ratio ceſſat
quãdo mortuo patre in ciuitate filius capitur. pro Imol. facit
licet ipſe non alleget tex. in. l. q̃ filius. in fin. ĩ. de cap. vbi alias
valet ſubſtitutio pupilla. niſi filius fuerit ab hoſtib⁹ reuerſus,
ergo dato q̃ habeat coheredẽ non valebit ſubſtitutio niſi re
uertatur. Nõ recedo a Bar. quia licet filius impediatur teſta-
ri ex eo: q2 ſit vel eſſe cẽſeatur in patria poteſtate, non per hoc
impeditur pupillaris: q2 oportet q̃ oĩno. ꝛ ſine ſpe ſit libera-
tus a patria poteſtate ſcđm gloſ in. d. l. ſi patre. ꝛ eſt tex. in. l.
ij. §. ſi quis deceſſerit. ĩ. vnde legi. preterea pater erat in ciuita
te ꝛ etiã filius tẽpore cõditi teſtamẽti in caſu. l. ſeq. nec ob. tex.
to. d. l. q̃ ſi filius. in fin. quia reſpondeo q̃ litera illa in ver. niſi
debet intelligi q̃ñ filius ſolũ erat inſtitutus: quia tũc verum
eſt non recõualeſcere pupillarẽ ſecus ſi haberet coheredẽ cu
11 ius aditione potuerint cõfirmari ¶ †In gl. in verſi. exiſtimo.
not. ex hac gloſ. q̃ in caſu huius. l. ſi filius. ꝛ nullus alius eſt in-
ſtitutus niſi filius hmõi teſtm̃ poteſt incipere ſumere vires a
tacita vulgari, idem no. glo. in. l. ſeq. ꝛ idem ſentit gloſ. in. l. qui
ventri. ff. de ven. inſpi. de quo aliquid per Bar. ꝛ doc. hic, ſed
dixi latius in. l. i. in princip. ff. eo. ¶ No. ex glo in ver. ad agna
tum. q̃ vulgaris tacita non expirat. licet impubes viuo teſta-
tore deceſſerit cui pupillariter fuerit ſubſtitutus. de quo etiam c
dixi. i. d. l. i. ¶ Sentit etiã hic gl. q̃ ſʒ pubes efficiaĩ filius cui
facta eſt pupillaris ſubſtitutio, non tñ expirat tacita vulgaris
in ea contenta de quo per Barto. in. d. l. i. ad fi. ꝛ ibi dixi.

1 ¶ Subſtitutio facta in defectu primi ꝛ ſecundi gradus non
vendicat ſibi locum in aliquo adcunte, qui ſit in primo ꝛ ſecun
do gradu.
2 Electio facta de tribus vel quatuor ad officium. ſi primus vel
ſecundus renunciat. an cenſeatur admiſſus tertius.
3 Coniunctus prefertur ſubſtitutio ex preſumpta mente defun-
cti regulariter autem ſubſtitutus prefertur coniuncto.
4 Subſtitutio vulgaris que non eſt ſortita effectum nõ impedit
ius accreſcendi, fallit vbi vulgaris eſt effecta inutilis propter
preteritionem poſthumi.
5 Subſtitutio concepta ſub duabus conditionibus negatiue co
pulatis non habet locum niſi vtraq̃ purificata.
6 Dictio neq̃ reſoluitur in copulam, ꝛ dictionẽ negatiuam.
7 Subſtitutio fideicõmiſſaria licet q̃ñ eſt facta duobus ſimplici
ter tunc ſubſtitutus admittatur in parte vacante. licet tota he-
reditas non vacet, tamen ſi dixit teſtator volo qđ omnia bo-
na mea deueniant in tales, tunc videtur ſubſtitutus vocatus
cum ambo inſtituti deceſſerint.

1 Quidam teſtamento. †Ex pre ſumpta mente defuncti cõiunctus prefertur interdum ſub
ſtituto vulgari, ꝛ ſubſtitutio vulgaris cuius condi-
tio non extitit ius accreſcendi non impedit. hoc dicit. vel ſic ſe
cundum Bal. Subſtitutio facta in defectũ primi ꝛ ſecũdi gra
2 dus non vẽdicat ſibi locum aliquo adeunte qui ſit in primo et
a ſecundo gradu. hoc dicit. ¶ †Not. quod dictum eſt in ſecũdo
ſummario pro quo facit quod habetur in. l. ſi mater. §. i. ĩ. eo. ꝛ
hic inducit. Ange. ad. q. tres vel quatuor fuerunt electi ad offi-
cium poteſtarie vnus aliũ ordine ſucceſſiuo. an admittatur
tertius vel quartus ſolum excluſo primo ꝛ ſecũdo, i ſi vnus ex
precedentibus acceptauerit ſʒ poſtea non poſſit venire in offi
cio. an admittanĩ ſequentes. ꝛ dicit qđ non. niſi precedẽtibus
excluſis. ar. l. poſt aditã. C. eo. pro hoc alle. Ang. dictũ Imo. in

a ¶ Habere hẽdẽ. Adde an q bona nõ hʒ poſſit teſtari, vide Alex. cõſ. clxxvij.

b ¶ In legitima. Adde Alex. cõſ. cxlij. lib. ꝛ ibi an filius ſibi p̃iudicare poſſit in legitima.

c ¶ Adde dñm vĩ dẽ dum guido. pape. q. cccclxxxvi. inci. vtrũ fili⁹ p̄r̄e viuẽte vbi cõcludit qđ fili⁹ viuẽte patre ꝓprie nõ hʒ ius ĩ legitima nec ſibi debeĩ ꝛ an pater in vita ſua de iure teneatur dare legitimã filio vide Bart. in auĩ. ſi qua mulier ad fin. C. de ſacr. ſanc. ec. ꝛ per do. Iaſ. poſt alios quos refert in ſol. nouiſſima. col. ij. ver. ꝛ p not. de inoff. teſt. Ben. Ferra.

¶ Querẽdis. ſed qđ ſi bõa p̄r̄is ex cre uerint ĩ eſtimatione abſq̃ opa hereduũ extraneorũ inſtitutorũ an filius poſſit petere legitimã iuxta eſtimationẽ q̃ creuit vide ro. ſi. ſuis. ſ. aũ.

a ℂ Mea.adde tu
ꝛ videbar.i.l.mar
cell⁹.§.qdā.ſ.ad
treb.ꝛ i.l.hꝰdes
mei.§.cū ita ī pri
mo no.e.ti.ꝛ vide
matheſi. notabi-
li.cluſe.inci.not.
vnū dictū,ꝛ vide
eūdē Alex.ī cōſ.
cv.in.i.volu.ꝛ ɔſi.
clcccliij.in.ij.vol.
Fr.Fur.

b ℂ Cōtra bar.con
tra quē tꝫ.do.Ja.
hic dicēs qꝫ ɔ̄ vi
teniſſe Ane. de
but.cōſi.xxxv.ego
habeo.xxxv.Alex.
cōſi.xci.i.li.ꝛ cōſi.
xcv.ij.li.dicit tñ qꝫ
opi.Bart. ſeqtur
Ang.ɔſ.lcxx.ra-
pha.cum ɔſi.cxl.
e go habeo.cxxij.
tu adde p opi.
Bar. ſeqꝫ Jo.de
ana.conſi.xvij.in
cha ɔſi.cccxci.ſcꝫ.
qꝛ eliſabeth.ꝛ an-
na ſorores.p.au.de
ca.ɔſ.xxxvi.ī caſu
quo filij ſunt īſtitu
ti abſqꝫ expſſione
nois collectiui.vñ
cū pl'es ſint nume
ro,ꝛ autoritate nō
videt tutū recede
re ab opi.Bar.in
cōſulendo nec iu-
dicando.

c.cū ꝫ terrā.ſ.de elec.ꝛ cū Ang.ꝫ Imo.hic,idē Bar.in.l.cū ſub
hac.ſ.de ɔdi.ꝛ demō.vbi modificat hanc doc.procedere qñ fa
cta eſſet electio ſcdi ꝛ tertij,ſi primi nō acceptauerint ſecus ſi
dictū ſit ſi nō venerint in dubio vero ſcdi eū vt elegiſſe ſecū
dos,ſi primi non venerint p.d.l.cū ſub hac.ꝛ.l.titio fundus.de
cō.l.ꝛ demō.alle.etiā in arg.l.tutoribus.ſ.de teſt.tu.ꝗ tñ parū
facit ꝛ hoc ſatis vꝫ de mente Cy.ꝛ Rav.ꝛ Bal.ꝛ Sal.Mod.
in.d.l.poſt aditam.no.Pe.de anc.ꝛ Imol.in.c.tue.de prebē.
aliquid p Bar.in.l.ꝗ.iu lultima.ſ.de acq.her.Nec ob.ſi ɔtra
pdicta diceret facere qꝛ qð fuit facta electio ſequentiū ſub ɔdi
tione ſi primi nō acceptauerint debeant admitti alij ſequētes
ſi primi nō venerint,attento qð in ſimili ſubſtitutione facta in
caſum volūtatis extenditꝰ ad caſum impotētie,vt per Bart.in
l.i.ſ.eo.ꝛ in.l.gallus.§.ꝛ quid ſi tñ.ſ.de libe.ꝛ poſtb.qꝛ rñde,
qꝛ illa extēſio bene procedit illo caſu ex iuris interpretatione,
ſed in electione ad officia non reperitꝰ hmōi extēſionē a iure in
terpretatam inducere ergo ſumus in regula qð cōditio impleri
debet in forma ſpecifica.l.qui heredi.in prin.ꝛ.l.meuꝰ.cū ſi.ſ.
de cōdi.ꝛ demō.ℂ Itē nō ob.ſi dicat qꝛ cū vulgaris facta per
illa vba ſi heres nō erit,militet etiā ſi heres adiuerit ꝛ poſtea
reſtitutionē impetrauerit aduerſus aditionē.l.ex contractu.ſ.
de re iud.l.ꝛ ſi ſi ae.§.ſed qꝛ papi.ſ.de mino.ꝛ no.Bar.in.l.i.ſ.
e.ergo itē in propoſito lꝫ acceptauerit.ſi tñ poſtea nō venerit
admittātꝰ ſequētes,qꝛ rñde qꝛ illud verū eſt qñ per reſtitutio
nem pdictā reponūtꝰ res in ſtatū priſtinū iuxta.l.qð ſi minor
ſ.de mino.ſꝫ in caſu nr̄o lꝫ nō venerit tñ nulla interuenit reſtō
3 aduerſus acceptationem.ℂ †Scdo not.qꝛ ɔiunctus prefertꝰ
ſubſtituto ex preſumpta mēte defuncti regulariter antē ſubſti-
tutū pfertꝰ cōiuncto.l.ij.§.ſi duo.ſ.de bo.poſ.ſcōm tab.l.i.§.in
prio.ꝛ.§.pſcdo.C.de cad.tol.ſimile videmꝰ,qꝛ lꝫ eū teſtati pfe
ratꝰ cauſe inteſtati.l.ante.ꝗ.C.con.de ſuc.cū vulgaribꝰ fallit ni
ſi ex preſumpta mēte defuncti aliud appareat.l.ſi quis ita he-
4 res inſtituatꝰ ſi legitimꝰ.ſ.ti.i.ℂ †Tertio no.qꝛ ſubſtō vul.que
non eſt ſortita effectū non īpedit ius accreſcēdi,idē pbatꝰ ī.d.
l.ij.§.ſi duo.fallit vbi vulgaris eſt effecta inutilis pter prete-
ritionē poſthumi,nā tūc nihilominus excluditꝰ ius accreſcēdi,
vt eſt caſus in.l.pe.ſ.de iniu.teſt.de qua materia vide p Bart.
in.l.regnum.cū.a.ꝛ.c.col.in ver.ſed circa hec moueo tale dubiū.
5 ſ.de leg.ij.p Bald.in.l.ſ.in.x.q.C.qñ nō pe.part.ℂ †Quarto
no.qꝛ ſubſtō ɔcepta ſub duabus ɔditionibus negatiue copu-
laris nō habet locū niſi vtraqꝫ purificata,facit.l.ſi qs ita ſti-
puletꝰ ſi x.aureos.ſ.de ver.ob.ꝛ.l.ſi is qui ducēta.§.cū ita.ſ.de
6 re.du.ℂ †In glo.pe.in ſi.ibi,copulatiue ponuntꝰ ꝛc.no.ex glo.
qð dictio neqꝫ reſoluitur in copulā ꝛ dictionē negatiuā,ꝛ ex
glo.iſta habes etiā rōnem quare hic ſubſtitutus excludit ius
accreſcendi,ſed I.no.hanc vltimā rōnem impugnat per iſtum
tex a contrario ſenſu inſtrū innuit qꝛ ſi tota hēditas nō fuiſſet
diſtributa in tertio gradu,ſed ſimpliciter fuiſſet facta,ſubſtitu
tio tunc intelligeretꝰ facta in portione vacante etiā ſi copulati
ue ſubſtituiſſet:vt aperte hic videtꝰ phari, nec ob.l.ꝗuis.C.de
impub.qꝛ ibi dicitur an ſubſtitutio vulgaris facta duobus vē
dicet ſibi locū altero repudiāte,ſed dicitur qð ſubſtō vulgaris
facta nō vendicat ſibi locū niſi vtroqꝫ repudiante,per.l.ꝗuis.
C.e.ſcōm verū intellectū gl.ſi.ibi,vbi Bar.ꝫ idē ꝛ glo.in.l.hoc
articulo.§.ſi.ſ.ti.i.nam vꝫ eſſe cōtra iſtum tex.in rōne ſui ſi be
ne aduertatꝰ.ideo tꝫ qð illo caſu admittatꝰ ſubſtitutus ad por-
tionem vacantem.Addo qꝛ Bart.in.d.l.hoc articulo.fatetꝰ qð
illa.l.ꝗuis neceſſario nō probat id ad qð allegatꝰ,ſed Bar.hic
ꝛ Pau.de ca.in.§.cum ita.ꝛ Bal.Sal.ꝛ Mod.in.l.pe.C.eo.
tenent idem qð Bart.in.d.§.cum ita.ſ.qꝛ imo ſubſtitutus non
admittatꝰ niſi tota hereditas vacet etiā ſi teſtōr pluribus inſti-
tutis ſimpliciter ſubſtitutionem fecerit ſine copula,idē Ang.
in.l.ꝗuis.in qbuſdā lec.Bar.vero in.d.§.cū ita.ꝛ in.d.l.pen.
dicit qꝛ ſi teſtator copulatiue dixerit ſi titius ꝛ ſempronius he
redes nō erūt ſubſtituo ꝛc.nō admitteretꝰ ſubſtitutus niſi vterqꝫ
repudiet, arg.l.ſi heredi plures.ſ.de cōdi.inſti.ſecus ſi ſine co
pula dixerit,ſi inſtituti hꝰdes nō erūt ſubſtituo ꝛc. p.l.pe.ſ.de
iniuſt.ꝛc.ītelligatis tñ ſm eū niſi coheres eſſet de liberis q̄ tūc
ex preſumpta mēte defuncti excluderet ſubſtitutū,vt ibi p eū
cū quo tranſit Angelus.in.d.§.cum ita.ſed Imo.ibi ſe inuoluit,
tñ ex verbis ſuis elic.,Ut hec cōcluſio qꝛ ſi facta eſt ſubſtō per
copulā neqꝫ.tūc pcedat iſte tex.ſi autē eſt facta p copulā,ꝛ tūc
ſi expreſſe facta eſt ſubſtō ſup toto pcedat opi.Bart.hic ſi vō
ſimpliciter nō ait ſup toto expſſe tūc ſiue ſit adiecta copula,ſiue nō
admittetꝰ ſubſtitutus in parte repudiātis,vt h a ɔ̄rio ſenſu.p
hoc adducit,qꝛ ſi dixit ſi titiꝰ ꝛ ſemproniꝰ hꝰes non erūt ſubſti
tuo ꝛc.verificatꝰ hmōi cōceptio vborū etiā ſi vnꝰ tñ repudiet.
qꝛ verū eſt eos non admiſiſſe p.d.l.ſi is q ducēta.§.cū ita.ī ſi.cō
firmo vltra eum iſti opi.p.l.ſi.in princ.ſ.eo.cōfirmatꝰ etiā qꝛ ita
videmus in fideicōmiſſaria ſubſtōne.l.titius.§.caio.ſ.ad tre.

l.ſi.§.aliam.ſ.de leg.ij.ergo idē in ſubſtitutione vulgari cū nō
poſſit adduci cōcludēs ratio diuerſitatis,ꝛ lꝫ Bart.in.d.l.pe.
ꝛ in.d.§.cū ita.conetꝰ ad hoc rñdere qꝛ aliud ſit in fideicōmiſſa
ria in qua tractatꝰ de pluribus effectibus,qꝛ ſecus eſt in vulga-
ri,ideo de vna ad aliā nō vꝫ arg.vt ibi per eum.tñ hic reſpon
ſio reprehēditꝰ per Bald.in.d.l.pe.ꝛ per Imo.in.d.§.cū ita.ꝛ
iſtam opi.quam elicio ex verbis Imo.in.d.§.cum ita.ſum ſo-
litus ſequi,lꝫ ipſe ibi quādoqꝫ male loqui videatur ꝛ ſibi ipſi cō
trariari.ℂ Nec ſm Pau.de caſt.obſtat iſte tex.tenendo opi.
Bart.hic quam ipſe ſequitur,qꝛ hic ideo dꝛ ſubſtitutus in.ij.
gradu nō admitti niſi tota hereditas vacet qꝛ prima ſubſtitu-
tio fuerat facta ſeparatim cuilibet inſtitutorū alſ niſi eiuſmo-
di ſubſtitutio pre... eſſet dato qð in ſeq.ſubſtitutione nō fuiſ
ſet hereditas diſtributa,tñ non admitteretꝰ ſubſtitutus ad par
tem vacantem niſi tota hereditas vacaret Sed certe non vi-
deo quiā cōmune habeat prima ſubſtitutio cū ſeq.e.enī vna ſe-
paratim,alia cōiunctim ſit cōcepta.ideo ex diuerſio nō infertꝰ
l.papi.exulā.ſ.de mino.fateor tñ quod ad iſtum tex.poſſet alio
modo rñderi vꝫ quod hic in verſa.qꝫ appareat ꝛc.debeat de
neceſſitate ſubaudiri dictio maxime.qñ etiam ſi hoc nō diſtri-
buiſſet vltra.x.vncias,idē iuris eſſet:qꝛ cū ſubſtituerit ſiueqꝫ
ſtorus neqꝫ ſophia ꝛc.requiritꝰ qꝛ in vtroqꝫ verificetꝰ per iura
predicta,ꝛ hoc etiā videtꝰ ſenſiſſe Imo.in.d.§.cū ita.dūꝫ dicit
hoc euidētius ꝛc.vel etiā dicas qꝛ retento qꝛ.d.l.quāuis pbet
id ad qꝛ allegatꝰ per Bar.in.d.§.cū ita.poſſet rñderi qꝛ hic nō
debet ſumi arg.a ɔ̄rio ſenſu ɔtra.d.l.quāuis.ſꝫ qꝛ.ſ.tenui qð
nō pbet propter ea ſto cū op.Imo.in.d.§.cū ita.vt.ſ.retuli.
7 ℂ †Subdit Bar.hic vltra predicta qꝛ lꝫ qñ ſubſtitutio fidei
cōmiſſaria ſit facta duobus ſimpliciter tūc ſubſtitutꝰ admittatꝰ
in parte vacāte lꝫ tota hereditas nō vacet per.d.§.caio.ꝛ.d.
a l.ſi.§.aliam tñ ſi dixit teſtator volo qꝛ omnia bona mea [a] deue-
niant in tales tunc vꝫ ſubſtitutꝰ vocatꝰ cū ambo inſtituti deceſ
ſerint ar.iſtius.l.Sꝫ Ang.Imo.pau.de ca.ꝛ Raph.hic tenēt
contra Bar.ꝛ rectius,ꝛ ita hoc anno cōſului qꝛ opi.Bart.eſt
cōtra tex.in.d.§.cū ita.ver.in omnē hereditatē.ꝛ.ſ.d.§.filium.
in ver.quicqd per que vba intelligitur facta ſubſtitutio in to-
ta hereditate,ꝛ tamē ſubſtitutꝰ admittitꝰ parte dūtaxat vacā-
te,nec ob.iſte tex.qꝛ loquitꝰ in vulgari quo caſu videtur ɔſer-
uaſſe ius accreſcendi inter inſtitutos,ſed in fideicom.ſecus qꝛ
cum militer ſolū poſt aditā hereditatem clarū eſt tunc ceſſare
ius accreſcēdi.l.i.§.ſi.ſ.de vſuf.accre.ꝛ licet cū Bar.hic tran-
ſeat Bal.in.l.pe.C.eo.tamen communio opi eſt contra Bar.
b contra quem tenet [b] Ange.in.d.§.cum ita.ꝛ Ful.in.d.l.pe.et
Paul.de caſt.in.d.l.lucius.

1 ℂ Subſtitutꝰ p hec verba,quiſqꝫ mihi heres erit, vocatꝰ ex
ſubſtitutione ſi aliquo tempore fuerit heres,lꝫ nō durauerit.
2 Conditionem ſufficit eſſe impletam aliquo momento,niſi ali
ter de mente teſtatoris appareat.
3 Dictio tunc extremitatem temporis denotat.
4 Heres qui ſemel fuit poteſt deſinere eſſe heres per remediū
iuris ciuilis,puta per remedium querele inofficioſi.
5 Dictio forte non reddit conſilium incertum.
6 Sententia lata per verbum forte an valeat.
7 Verba ſententie improprientur vt ſuſtineatur ſententia.
8 Heres qui ſemel fuit nō pōt deſinere eſſe heres ītelligitꝰ de iu
re pretorio,vel facto teſtōris,ſecus eſt per remediū iuris ciuilis.
9 Dictio tunc denotat diuerſitatem ꝛc.vt hic.
10 Statutum quod extantibus maſc.filia femina non ſuccedat,
intelligitur ſi maſculi voluerint eſſe heredes,alias ſecus.
11 Legatum factum mulieri ſi vidua efficiatur,an ſi vidua effecta
eſt,ꝛ poſtea nubat priuetur legato.
12 Legatum factum mulieri ſi intrauerit monaſterium,ꝛ ipſa in-
trauit.ꝛ poſtea exiuit.an habebit legatum.

1 **In ſubſtitutione.** †Subſtitutꝰ per hec vba quiſqꝫ mihi heres erit:vocatꝰ ex ſubſtitutione ſi aliquo tē-
pore fuit heres licet non durauerit,ſecus ſi ad tēpꝰ
delate hereditatis ex ſubſtitutione teſtator ſe retulerit,qꝛ tunc
2 exigitꝰ quod eo tpe ſit heres.h.d.ſm intellectū glo.ℂ †Nota
qð ſufficit aliquo momēto impletam eſſe cōditionem niſi ali-
ter de mente teſtatoris appareat.l.ſi quis heredē.C.de inſt.ꝛ
3 ſubſti.ℂ †Secūdo no.qꝛ dictio tūc denotat extremitatē tpis
4 ad idē facit.l.iij.ſ.de ɔdi.ꝛ demō.ℂ †Tertio no.qꝛ qui ſemel
fuit heres pōt deſinere eſſe heres p remediū iuris ciuilis pu-
ta per remedium querele inofficioſi.l.circa.ſ.de inoffi teſta.l.
5 vt liberis.C.de colla.ℂ †In glo.in ver.forte hanc gl.reputat
no.Bal.pro conſulentibus vt licet vtantur verbo forte.tamē
conſilium ex hoc non reddatur incertum.ſimilem glo.alleg.
Imo.hic in.l.ſi duu.in ver.fortaſſe.ſ.de arbit.vbi hoc melꝰ
probatur quam hic.qꝛ vt dicit.etiam Rapha.hic neqꝫ tex.

neqꝫ

ne glo. iſta hoc probat: vt referat ad dubitationē facti nõ aūt iuris ad idē tex.in.c.ſi is.cū gl.i ver.niſi forſan.extra de reſcri.
6 ¶ ✝ Et ſubdit Raph.hic ꝯ Bal.facere q: ſnīa lata per verbū forte,nõ vꝫ quaſi incõſtanter lata,nihil aliud ſed p eo facit.l.ij. ⁊ ſi.C.de ſen.ex pe.reci.vbi deliberatio aio,⁊ mature eferri dꝫ cū iſtis ꝯtrarium innuit verbū forte igit ⁊c.puto tñ q nõ ſolū Bal.he
7 nedicat,ſꝫ etiā q ſnīa lata per verbū forte valeat,mouetur q: verba impropriantur vt ſuſteneaſ ſnīa vt not.gl.in.l.⁊ puto.in p:in.ff.fa.er.ſed verbum forte impropriatur ᵃvt.d.l.ſi duo.cū gl. ergo idē in ſnīa q confirmo:q: ſnīa lata p verbū credo,vꝫ vt no.gl.in.d.l.dieꝫ pferre.§.ſi plures.C.de arbi.p:o quo eſt tex.
8 ⁊ ibi Jmol.in.l.ſi quis filio.§.irritum.ff.de iniu.teſta. ¶ ✝ In ea.ibi.l.ait pretor.§.ſed q papi.⁊c.no.⁊.diligenter hanc gl.ſm doc.ad limitationē iurium dicētiū q ſemel hꝭs nõ põt amplius deſinere eſſe heres:q: dꝫ intelligi deſinere.ſ.iure ꝑtorio vel fa
b cto teſtõris ᵇ ſecꝰ p remediū iuris ciuilis. q facit ad no.p bar. in.l.paterfami.ff.de her.inſti.vbi dicit q ſi teſtõr grauauit heredem q nõ moleſtaret vxorē ſuā,alias voluit hereditatē alteri applicari,⁊ hꝭs eā moleſtauerit an ipſo iure hꝭditas illi alteri applicet an vero dūtaxat p fideicõmiſſum Bart.ibi cõcludit q ſolū per fideicõmiſſum. Cõtrarium tenet Bal.i.l.vnica.C.de his que pe.no.in pleriſqꝫ lec.vt refert Jmo.in.d.l.pſſa.monetur Bal.p.d.l.ſ.inqꝫ in tãdiu habet q ſi nõ paruerit heres teſtatori poterit teſtõr hereditatē vel legatū in aliū trāſferre,ergo ſm eū innuit ille tex.q etiā directo hoc poſſit. Nec ob.regula q hꝫ q ſemel heres ⁊c.q: fallit qñ hꝭditas venit trāſferēda in aliū ꝑpter delictū hꝭdis. Sed Jmo.in.d.l.pſſa.reprehēdit Bal.i.d.l.vnica.q: verū eſt q ille tex.vult q libere poſſit adimi hereditas,vel libertas.ſ.anteqꝫ adita fuerit vel data libertas,vt q: nõ dū ſit manumiſſus,alias ſecus q: nõ põt directo deſinere eſſe liber.§.ſemel.iſti.qb.ex cau.ma.nõ poſ.poſſes ⁊ aliter rñder ꝯ:q: ipſo iure põt adimi hereditas nõdum adita alias p fideicõmiſſum tñ,hec tñ reſidit in idē cū ꝑcedēti.addo etiā q Ang.i ꝯſi.clxv.lci.ſ. Det noleret iſto dubio plura ſurgūt ⁊c.limitat regulam dicte.l.ei q cū ſi.que hꝫ q ſemel heres nõ põt deſinere eſſe heres facto teſtõris nõ ꝑcederet qñ teſtõr inſtituiſſet hꝭdē ſub ꝯditiõe ſi nõ alienauerit talē fundū,⁊ i caſu quo alienaret voluit eū nõ eſſe hꝭdē,in eodē etiā teſtõ et pure coheredē dedit in re certa,ſſtituꝰ vero vlr cautionē pſtitit mutianā coheredi ſuo de nõ aliendo,⁊ de obſeruādo voluntate defuncti,iuxta.l.mutiane.ſ.de cõdi.⁊ demõ.⁊ cõtingat inſtitutū vlr alienare fundū ꝑdictū:q: deſinit ipſo iure eſſe hꝭs,qñ apparet cõditionē ſub qua inſtitutus eſt nunqꝫ fuiſſe impletā nihil alle. Multū p eo facere vꝫ.d.l.vnica.ſm inductionē bal. ⁊ hec limitatio eſt no.ſi eſt vꝫa. Sed ꝯ eā facit q: negari nõ põt qn adita hereditate ſit effectus heres ꝑpterea dicatur vꝫ deſinere eſſe hꝭs p fideicõmiſſum p ea q.ſ.ꝯ Bal.adduxi.⁊ ideirco puto dictū Ange.tenēdū potius ꝑpter autoritatē ſuā qꝫ ex eo q rõne pbet. Aliā etiā limitationē ad.d.l.ei q.adde vt ꝑcedat in herede a pn.volūtario ſecus in neceſſario:q: tūc facto teſtatoris põt deſinere eſſe heres,ita Ang.in.l.pr filio.per illū tex.iūcta glo.in v.nõ poſſit.ff.ti.i.⁊ ibi ponit hic Ange.vltimo loco q: ſi de neceſſario efficeretur volūtarꝰ,⁊ repudiet deſinit in totū eſſe heres. Sed Ang.in.d.l.pr filio primo loco tenuit oppoſitū. q: mutatur qualitas hꝭdis nõ ſubſtātia,⁊ iſtā approbat ibi Jmo.p illū tex.per.l.iij.§.q fideicõmiſſariā.ſ.o eſt fideicõ.lib. Ubi eſt tex.q nõ deſinit in totū eſſe hꝭs,⁊ pēdet hec deciſio a no.in gl.in.d.l.pater filio.vbi dicit q ſi repudiat nõ deſinit eſſe heres ſaltē nudo noīe.l.ei q ſolūdo.ſ.e.⁊.l.ſi fine.§.ſꝫ q papi. ff.de mino.q multa operatur vt dixi.in.l.ſi ſilius qui patri circa effectus ſuitatis.ff.e. Licet gl.in.d.l.pr filio.in vna opi.ibi relata teneat idē q ang.i vltimo loco. Tñ ꝯiter reprobatur illa opi. gl.⁊ tenetur prima opi.ibi relata.p:u qua etiā eſt alia gl.in.l.ſi.§. ſi.ſ.eo.⁊ illā ſequitur ibi Jmo.licet Ange.eā reprehēdat ⁊ male. ¶ In gl.in verſi.eſto ibi aliꝗ habent ⁊c.iſte intellectus nõ põt ꝑcedere:q: eſſet neceſſe dicere q in litera iſta nõ haberet dictio neqꝫ,⁊ ſic viulat hāc.l. Item q: neceſſario ſcdm hūc intellectū eſſet dicēdū q aut tpe mortis impuberis viuit caꝰ ſeiꝰ,⁊ tunc cū ſit neceſſarius hꝭs teſtõri ꝯiūr ⁊ filio impuberi an tūc nõ viuit,⁊ fruſtra querit an admittatur.preterea ſonaret iſte tex.
9 q inſtitutio eſſet cauſa'is,⁊ ſic nõ valeret. ¶ ✝ In ea.ibi.⁊ no. quod dictio tūc denotat diuerſitatē ⁊c. Bar.⁊ antiqui trāſeūt cum hac gl.ſed Bal.dicit hoc ꝑcedere ſi fiat punctus poſt dictionē tūc,ſed ſi fiat punctus ante ipſa litera nõ probaret id q dicit gl.q: nõ refertur illa dictio tunc ad id ſcꝫ q Caius non eſſet heres tpe mortis pupilli. Jdeo dicebat Bal.q alia ratio diuerſitatis inter primum caſum,⁊ ſcdm poteſt eſſe. In.ſ.caſu tractatur de fauore ſubſtitutionis admittēde,ſed in ſecūdo caſu de excluſione fauoris,⁊ ſic de excluſione ſubſtituti.⁊ per conſequēs nõ debet excludi ratio excluſionis ſit vera tpe quo ſcipet tractari de fauore q eſt no.ſm eū cū quo trāſit Jmo.hic licet verba ſua nõ ita referat,⁊ cū Bal.tenet Pau.de ca.hic. Sed Raph.dicit hāc rõnē,nõ eſſe bonā:quia illa verba ſi Caius nõ erit heres debent intelligi ſi nunqꝫ fuerit heres,vnde ſi aliquo momēto fuit heres dicitur ex ꝓpria ſignificatione deficere illa conditio.l.quicquid aſtringende.⁊.l.ita ſtipulatus ad ſi. de ver.obli.p:upterea putat aliam eſſe rationem diuerſitatis hoc ſecundo caſu hic in litera poſito.ſ.q: teſtator voluit cõſeruare ius legitimarū ſucceſſionū inter filios ab inteſtato ideirco videtur voluiſſe q ſi tpe mortis pupilli alius filꝰ noſ eē ainſ eſſet heres teſtatoris ipſe admitteretur ad hereditatē impuberis excluſo extraneo ſubſtituto q ratio ceſſat in primo caſu huius litere vbi non extabat frater. Similiter vbi caius effectus eſſet ſeruus vel aliter incapax ſucceſſionis ab inteſtato verū eſſet ſubſtitutū admitti. Et lꝫ iſta ratio ſit multū apparens,tñ nõ eſt ſine dubio,⁊ cõtra eā poſſet argui,nam pone Caium a p:in.fuiſſe heredem teſtatoris poſtea deſyt:q: forte effectꝰ eſt ſeruus,⁊ poſthumus fuit reſtitutꝰ aduer ſuo ſeruitutē.nõ tamē ad hereditatē demū decedat pupillus,certe donec fuit ſeruus illo medio tpe nõ eſt heres teſtatoris nec etiā nunc. Poſt manumiſſionē vero ſeu reſtitutionē libertatis põt ſuccedere ab inteſtato,⁊ ſic põt eſſe heres pupilli q: tpe mortis impuberis eſt incapax. Et ſi vera eſt ratio Raph.dꝫ admitti caꝰ ab inteſtato,ſubſtitutꝰ vo excludi,cuꝰ ꝯtrariū dicit iſte tex.ergo ⁊c. Propterea videtur tenēdꝰ intellectꝰ Bal.vel alius preal. Nec ob.d. l.quicquid aſtringēde:q: tollitur per id qđ dicebat bal.vꝫ qꝛ
10 hic agitur de fauore admittendi ſubſtitutum. ¶ ✝ Et inducit Bal.iſtum tex.ſm intellectum ſuum ad.q.ſtatuti dicentis q ſtātibus maſculis filia femina nõ ſuccedat:q: intelligitur ſi maſculi voluerint eſſe hꝭdes,alias ſecꝰ.facit.l.q.§.ſꝫ ſi ſint ſui,cū ibi no.per Bar.ſ.ad tertu.⁊ no.per Bar.in.l.i.§.ſiliū.ſ.de bo. poſ.ꝯtab.⁊ no.per Cy.⁊ aliꝗ poſt eū in.l.i.C.ad.l.iul.de adul.⁊ Bal.de cu.⁊ Bal.in.aut.nouiſſima.C.de inoffic.teſt.⁊ Bald.
11 in.l.ſi.in.vi.col.C.de lib.pret. ¶ ✝ Extra glo.inducitur iſta.l.ad qđ.teſtator reliquit mulieri legatū ſi vidua efficiatur an ſi vidua effecta eſt.⁊ poſtea nubat priuetur legato,⁊ dicit Ang.hic prio videri q nõ per iſtū tex.⁊ per.l.ſi quis heredē.C.de inſtitu.et ſubſti. In ꝯtrarium arguit.de.l.ſi ꝑ patre.§.verſum.ff.de in rem ver.⁊ de.l.ſi inter caſtellianum.ff.de ar.⁊ dixit ſuper hac qõne fuiſſe vario modo cõſultum. Poſtea cõcludit q aut relinquitur per virum cuius voto cõgruit q nubat nõ autē q vidua permaneat,⁊ tunc non perdit legatū arg.l.ſi.C.de indi.vidu.⁊.l. mulier.§.cū proponeretur.ſ.ad tre. Aut relinquitur per vnū cuius voto cõgruit totū cõtrariū,exēplū ſi filius matri ſue maritum habenti in caſu viduitatis legat,⁊ tunc per ſequētes nuptias perdet legatū:q: per eos ſit iniuria filiꝗs,⁊ eorū patri.§. gregorian.⁊ verſi.proſpeximus.in.aut.de non eli.ſecūdo nub. Jmo.hic ſub dubio forte dicit indiſtincte poſſe ſuſtineri q nõ priuetur legato per iura predicta que indiſtincte loquūtur ⁊ hoc qñ legatū eſſet i ſpecie vel etiam in quātitate relictū ſub cõditione ſi vidua erit vel qñ vidua erit:q: inter ſi,⁊ cum nõ eſt differentia niſi q dictio ſi principaliter no.cõditionē.l.tmo.ſ. qñ dies lega.ce.l.qui promiſſit.ff.de ꝯdit.inde.ſecus ſi dictū fuiſſet dum vel donec vidua erit:q: tunc ex quo relinquitur quātitas que eſt multiplicabilis videtur relictum eſſe annuum.l.legatum.ſ.de annu.leg.l.qui concubinam.§.vxori.ſ.de leg.iij.ideo ceſſante viduitate ceſſabit legatum. Raph.videtur idem tenere quod Jmo excepto caſu qñ eſſet maritus ille qui legaſſet tunc eñ clarū eſſe putat q indiſtincte priuetur legato ſi nubat:q: alias legatū oīno nõ deberetur niſi efficeretur vidua attēto q ante mortem teſtatoris nõ debebatur legatū. Jdeo illa verba cum vidua
c erit ᶜ vel ſi vidua erit vel donec vidua erit intelligunt,⁊ prima nebitne fruſtra videantur plata,⁊ hoc mihi placet. Et adde q ſenſit Bal.in.l.ſi.in.§.no.C.de indi.vidu.tol.⁊ ibi vide p pau. de ca.qui extēdit ibi dicta per Bal.vt ibi per eū,cuius extēſionem nõ puto verā. De his etiā vide Bal.in.l.titius.in pnc.C. de execu.tu.vbi tenet q ſi teſtator dixerit lego quādiu caſte vixerit,⁊ ꝯtingat eam primo per aliquod tps caſtitatē ſeruaſſe. poſtea vero nõ dico ad ſcda vota trāſiuiſſe,ſꝫ luxurioſe vixiſſe priuabitur legato etiā quo ad tps ꝑteritū p iura q ibi vide p eū ex cuius doctrina colligitur limitatio ad hec dicta p Jmo.de his etiā vide per Ang.in conſi.cvi.incip.conradus.⁊ in conſi.
12 xxxiij.inci.conſtantinus alis cõſtantius. ¶ ✝ Item inducitur iſte tex.ad.q.ſi legatū relinquitur mulieri ſi intrauerit monaſterium,⁊ ipſa intrauit poſtea exiuit,an habebit legatū. cõcludit hic imo.q lꝫ Bar.in.d.l.ſi qs heredē.⁊ Ang.hic indeciſum relinquat. Tñ eſt diſtinguendū q aut intrauit cū ꝓfeſſionis,⁊ ſic nondū fecit ꝓfeſſionē,⁊ tūc nõ vꝫ purificata cõditio:q: nõ videtur intraſſe,ſꝫ potius intrare velle.ar.l.amplꝰ nõ petiſ.re ra.ha.⁊ q hꝫ in.c.ad apoſtolicā de regula,⁊ in.c.beneficiū.eo.

a ¶ Impropriatur. adde eundē cõſil. xcvi.iiij.lib.⁊ an qñ teſtis dicat deponēdo ſup etate puer tpe mortis pr̄is erat forſitan duorum an.an ꝓbet vide Ant.de bu. conſi.xlvi.

¶ Uide plene p Fel.in.c.ij.in vi. col.extra vt lit.nõ conteſt. Tho.

b ¶ Teſtatoris.adde vt per Anch. cõſi.xlvi.Old.ꝯſ. cvij.⁊ an ſentētia arbitri vel tranſactionis poſſit deſinere eē hꝭs vide p Ra.Cuma. conſi.cxij.

c ¶ Erit.adde pau. de ca.cõſi.ccxlvij. Old.in ꝯſi.hic al. p do.Jaſ.cui nun placet op.do.ſimpliciter vt hic per eum.

¶ Uide Jaſ.hic ⁊ in.l.ſi.in.v.col. C.de i.di.vidu.tol. ⁊ aliquid in aut. cui relictum eo.ti. Thomas.

tit.li.vi. Adde q melius probat ex no. per Bart. in aut. ſi qua mulier. in vlti. col. i. ver. venio ad aliã gl. C. de ſac. ſanc. ecc. ar. in aut. ſz neqz curiales. C. de epi. et cle. vbi qui nõ eſt profeſſus non dr ingreſſus. Aut ſm Imol. intrauit et profeſſa eſt, et tunc debebit legatũ illi mõaſterio q intrat cũ legatũ fuerit cõditionale, ideo ad acquiſitionem debebit inſpici dies euenientis conditionis. l. que legata. ff. de reg. iur. Et facit q plene not. in. l. ſi filius de ver. obli. et xvi. q. i. c. ſtatutũ. et hoc ſi monaſteriũ illud ſit capax bonorũ in cõi alis eſſet recurrẽdum ad ea que no. per doc. maxime Imo. in d. l. ff. de teſta. Unde lz poſtea exeat monaſteriũ de facto ſine licẽtia ſuperioris nõ nocebit mõaſterio cui facta eſt acquiſitio, nã et monaſterium poterit etiã ſuũ monachum repetere iuxta ea que habent in. l. de iure. ff. ad muni. Si vero exijt de licẽtia ſuperioris excũdo ad artiorem regulã ſcdm formã. c. lz. de reg. et no. per gl. et doc. i. c. cũ ſingula. de prebẽd. li. vi. et tunc clarũ eſt nõ vitiari legatum. Si autẽ ex diſpẽſatione pape exiret monaſteriũ, et veniret ad ſeculũ eo caſu quo papa põt diſpẽſare q qñ ſit no. Imo. in ca. cũ ad monaſteriũ ad ff. de ſta. mon. q: nõ põt niſi ex magna cã vt ibi, et tunc etiã eſt clarũ q non vitiatur legatũ q: nõ dz attendi iſte caſus qui regulariter nõ euenit, et qui ab vno ſolo pendet ar. l. cõtinuus. §. cum quis. ff. de ver. obl. et l. apud iulia. in ſi. de lega. i. Adde q Bald. et Saly. in d. l. ſi quis heredẽ. tenẽt q priuetur legato ſi exiuit ppter culpã ſuã alleg. in arg. l. meuia. ff. de manu teſt. et l. qui ſub pretextu. de ſa. ſan. eccle. Nec ob. d. l. ſi quis heredẽ. q: eam intelligunt qñ ſine culpa ſua diuertit. Subdit Ang. in d. l. ſi quis heredẽ. et in conſi. inci. corradꝰ: q ſi exiuit ex iuſta cauſa, vt q trãſiuit ad artiorẽ regulã non priuat legato ita etiam Fulg. et Paul. de caſt. in d. l. ſi qs heredẽ. p hoc alle. Ful. in ar. §. ſed hoc de preſenti. in aut. de ſan. epi. Pau. vero allegat meliorẽ tex. in. l. inter antiquos. de vſufru. tenẽdo hãc opi. reſtat reſpõdere ad. l. reprehẽdenda. C. de inſti. et ſub. et dic q ibi nõ dr id ad q alle. Imo. A maioritate rationis pbat ibi q ſicut ſi nõ diuertiſſet debet habere legatũ, ita ſi diuerteret et poſtea reuerſa eſt. Aliam riſſio. dat Imo. ad illã. l. q ibi erat conditio determinata quo ad certã perſonã. ſ. ſi diuerteret a marito ſuo quem tunc habebat, ideo ſi illa conditio nõ reputaret turpis a iure non ſufficeret diuertere niſi perſeueraret in diuortio: q: tunc videt perſpexiſſe odiũ illius pſone ſecꝰ ſi re. pectu pſone incerte. Uel etiam aliter rñde qd illud verũ quãdo diuertit animo nõ pmanẽdi in diuortio. ar. l. debitor. ff. de pig. Sed hec reſpõſio ꝯtinet diuinationẽ. Propterea tene precedẽtes, et ſic pdicti doc. non vident recedere a diſtinctione Imol. hic.
¶ In alia vero. q. hic formata per Angel. ſ. quid ſi relinquat mulieri ſi nupta erit an ſi nubet, et poſtea mittat repudiũ debeat habere legatum dic vt per Imo. hic.

1 ¶ Heredes plures coniunctim ſubſtituti cum diſiunctis loco vnius non habentur.

1 Vi cum plures. † Plures heredes ꝯiunctim ſubſtituti cum diſiunctis loco vnius nõ habentur ſi dictum fuerit qd vocant p hereditarijs portionibus. et ipſi diſpariter erant inſtituti, vnde diſiuncti habebunt viriles attẽto numero heredũ ipſi vero heredes habebũt reſiduũ diuidẽdũ inter eos pro hereditarijs portionibꝰ. h. d. et eſt ſing. l. ſm Bar. et alios. Nõ habetis alia notare niſi que dicta ſunt in ſummario. ¶ In gl. i. ibi vel dic, hec ſolutio approbat per Bar. et alios cõiter. Bal. vero hic dicebat q i caſu huius. l. facta erat inſtitutio diſiunctim verbis. ſecus in. l. 3. Hanc ſol. reprehẽdit Imo. hic: q: imo hic facta fuit coniunctim: q: in eadem ratione non eſt ſequit q ſi facta fuit diſtributio partium videant diſiunctim verbis inſtituti per no. in. l. ſi ita quis heredes. ff. ti. i. Oldr. hic alio modo reſpondebat ad 3. l. viz qd ibi in pupillari hic in vulgari, ſed eũ reprehẽdit Bal attento q in expreſſa pupillari cõtinet tacita vulgaris. l. iam hoc iure. ff. eo. Raph. cuma. h. d. q reſponſio colligitur ex verbis legis, dum dicit cohere des facio, ſed nec pbatur lege nec ratione.

1 ¶ Mater poſt filium impuberẽ inſtituere cõferẽdo inſtitutionem in tempus pubertatis, et ei vulgariter ſubſtituere.

2 Inſtitutus a matre ſub conditione poteſtatiua pendente cõditione an habetur pro preterito an vero pro exheredato.

1 Si mater. † Si mater põt filiũ impuberẽ inſtituere ꝯferẽdo inſtitutionẽ in tẽpus pubertatis, et ei vulgariter ſubſtituere. h. d. Uel ſic. Si mater inſtituat filiũ ſub cõditione cauſali teſtamentũ vz lz in eius defectũ nõ exheredet eũ vnde valebit etiã ſubſtitutio vulgaris ei facta. h. d. ¶ Ex iſto tex. non habetis hic alia notare niſi qd in pdictis ſummarijs traduntur. ¶ In gl. in verſi. cum erit annorũ xc. hec gl. cõcludit q in caſu huius. l. filius dicat pure inſtitutus licet teſtator dixerit cũ erit annorũ. xiiij. inſtituo xc. q: adijcit initiũ temporis de inſtitutione, et licet Ja. de are. reprehẽdat iſtam glo. in Barto. c. m ſuſtinet cum propter filij fauorẽ tẽpus certe etatis non faciat cõditionez alle. l. in fideicõmiſſi. §. cũ pollidus. ff. de vſufr. que nihil facit, ſed melius probat in. l. ſeius ſaturninus. ff. ad treb. hic alle. p eum. ¶ Nec ob. d. l. ſi cui legetur. §. hic autẽ legatũ. hic alle. per Ja. de are. q: rñdẽt doct. maxime Imol. q ibi tpꝰ fuit adiectũ relicto particulari facto filio, hic autẽ fuit adiectũ inſtitutioni facte de filio in qua agitur de maiori preiudicio, magna tamen eſt ampliatio a. l. d. l. ſeius ſaturninus. p iſtũ tex. ſcdm intellectũ Bar. Nã ibi loquitur in fideicõmiſſo iniũcto heredi fiduciario. i. inſtituto nõ ſui cõmodi gratia. ſed fideicõmiſſarij non autem in hereditate directa, ppterea Raphae. hic ſans dubitat de hac doctrina Bar. circa intellectum. d. l. ſeius ſaturninus. Puto tamẽ Bart. poſſe defendi: q ratio decidendi in. d. l. ſeius ſaturni. fuit quia ibi agit de magno preiudicio. ſcz de hereditate nõ de legato que ratio militat etiã in caſu noſtro, ergo cum ſimus in materia fauorabili. l. ſi filius. ff. qd cum eo. d. l. poſtulãte poſt princip. ff. ad treb. fieri debet extenſio ad hunc caſum qui ſublata ſignificatione vocabuli comprehẽditur arg. l. ſenatus. in prin. de ri. nup. et quod not. gl. in cle. i. ff. de elec. et in. l. filium habeo. ad maced. facit quod no. gl. in. d. l. que propter neceſſitatẽ. ff. de reg. iur. et in. l. vnica. C. de his qui ante aper. tab. et in. l. illud. C. de ſac. ſan. eccle. dixi in. l. ſi cõſtante in prin. poſt Bar. ibi in. ic. q. i. partis. ff. ſo. ma. Pau. de ca. hic conabat reſpondere ad iura hic adducta per Bar. pro ſuſtentatione glo. q: d. l. ſeius ſaturninus. loquitur in fideicõmiſſo non in inſtitutione heredis, que multum diſtant inter ſe: q: fideicõmiſſum etiam nõ agnitum trãſmittitur ad heredes etiã ſi nõdum euenit dies ſi dies erat talis qui nõ faceret conditionẽ. vt eſt tex. lz ipſe nõ alleget in. l. cogi. §. idẽ metianus. ff. ad trebel. Pau. vero pro hoc alle. l. ſempronius attalus. ff. de vſufru. leg. et plene no. in. l. cũ filio. ff. de leg. i. Quod ſecus eſt in hereditate directa que non agnita regulariter nõ trãſmittitur. l. vnica. §. nouiſſimo. cum ſi. C. de cadu. tol. His tamen non obſtantibus ſto cũ Bar. q: verum eſt hereditatem nõ aditam regulariter nõ trãſmitti. tñ ſicut in. d. l. ſeius ſaturninus. trãſmittit fideicõmiſſum nõ agnitũ ita ius ſubſtitutionis facte a patre cuius hereditas nõ adita trãſmittitur ex potentia ſoitatis. l. fratris. C. de iure delibe. l. apud hoſtes. C. de ſu. et leg. Nec ob. qd hic loquamur in hereditate materna in qua ceſſat effectus ſuitatis: q: rñdeo qd imo hereditas materna non adita tranſmittit ad deſcendẽtes. l. i. C. de his qui ante aper. tab. Uel rñde quod ex quo hic fuit adiecta dies executioni nõ autẽ ſubſtãtie diſpoſitionis nõ impedit quilibet heres etiã extraneꝰ adire et trãſmittere. l. his verbis. C. qñ di. le. ce. cũ ſi. Uel aliter rñde et melꝰ q iſta dies nõ habet pro die incerta: q: nõ facit cõditionẽ fauore filij. l. ſeius ſaturni. ergo reijci debet. d. l. hereditas ex die. et cõs opi. Bar. tranſit hic Ange. et Ang. in. d. l. ſi cui leget. §. i. et ibi tãgit per Bar. et oẽs de intellectu. d. l. ſeiꝰ ſaturni. de quo etiã per Bal. in. d. l. ex his verbis. ¶ Inquãtũ vero Bar. hic circa intellectũ Jac. de are. ſubdit q retento q hic filius videt inſtitutus ſub cõditione. tñ intelligi põt q iſta conditio fuerit adiecta fauore filij, vt q: habebat patrẽ dilapidatorẽ de cuius morte mater ſuſpicabat, ideo dixit cũ ad pubertatẽ puenerit: q: interim filiꝰ quicqd videt ignorat. l. pupillꝰ. cũ ſi. ff. de acq. here. Propterea cum nõ poſſit interim filius cẽſeri preteritꝰ. ſed exheredatus. §. mater. inſt. de exh. re. In iſto caſu nulla ꝯpetit querela: q: filius nullã patit iniuriã cũ cenſeat bona mente exheredatus. l. filius matrem. C. de inof. teſt. ita videtur ſentire Bar. hic lz nõ ita clare loquat. qui ſubdit ar. hodie ſit corr. eta d. l. filius matrẽ. de quo eſt dicẽdum vt per eũ in. l. cũ filius ff. eo. ¶ Et intelligẽ. ſm Imo. hic qd iſte filius habuit coheredẽ ex cuius aditiõe potuit dicta exheredatio que ſurgit pẽdente cõditione cõfirmari p ea que habent in. l. filius a patre. ff. de lib. et poſth. Uel rñde. ſm Bal. q poterit exheredatio confirmari etiã ſi filius nõ habuit coheredẽ: q: potuit teſtm incipere a vulgari. l. iij. §. ſi. ff. de lib. et poſthu. Imo. hic dicit hoc vltimũ eſſe dubiũ: q: ſubſtitutꝰ ipſe nõ potuit in vita filij tpe quo reperit exhẽdatꝰ adire cũ demũ venire poſſit ſi filꝰ nõ puenit ad etatem. xiiij. annorũ, et ſic videt vocari ſolum poſt mortẽ filij contingentẽ ante dictã etatẽ. ergo vr facta iſta exheredatio poſt mortẽ filij ꝫ. l. ſi ita. §. ſi. ff. de li. et poſth. Ideo dicit Imo. q precedẽs ſol. videt tutior. Sed miror q ita fuerit loquutus cũ ſubſtitutꝰ iſte fuerit datus ſi filius nõ erit heres nõ autẽ ſi peruenerit ad etatẽ. xiiij. an. Nꝰ et põt dici q cõditio adiecta in inſtitutione videat repetita in ſubſtitutione. l. ſub cõditiõe. ff. de li. et poſth. maxime ſi ex hmõi tacita repetitio vitiaret teſtũ. l. ſi ita. §. idẽ rñdit. ff. de ver. ob. l. ſi quis a filio. ff. de leg. i. cũ ſi. Tñ non vr verũ q iſta exheredatio nõ potuerit cõfirmari in vita filij.

3 ¶ †Reſtat videre an hodie inſtitutus a mr̃e ſub ꝯditione pñtiua. Pendente ꝯdõne habeat̃ p̃ preterito an vero p̃ exheredato cũ in preteritiõe mr̃na hodie ſit neceſſe q̃ cã exprimat̃. §. aliud quoq̃. c. ī aut. vt cũ de app. cog. habeat locũ ẽt in teſtõ matris ſm̃ doct. in aut. nouiſſima. C. de teſt. Bald. h. d. q̃ hoc eſt ingredi illud magnum dubiũ an l. ſi p̃r. C. de inſti. ꝛ ſubſti. ꝛ l. ſuus quoq̃. ſ. tit. i. ſint correcte per l. q̃m in prioribus. C. de inoffi. teſta. Et lz q̃d dato q̃ non ſint correcte, ꝛ ſic q̃ teſtm̃ ſit nullũ ẽt hodie ſi filius in p̃tãte ſit inſtitutus a p̃re ſub ꝯditione nõ p̃tatiua q̃ non exhibeat̃ conditio. De quo plene in d. l. ſuus quoq̃. tñ non eſt idẽ dicendũ in ſilio inſtituto a mr̃e ſub ꝯditione nõ p̃tatiua: q̃ certũ eſt q̃ ſm̃ tpa d. l. q̃m in prioribus, filius tũc vocabatur ad querelã ꝯ teſtm̃ matris: q̃ tñ et iam pendẽte ꝯditione p̃teritio mr̃na hr̃ p̃ exheredatione q̃ ſec⁹ erat in p̃teritione p̃rña. cũ ergo l. illa r. ſciat oẽm ꝯditionẽ appoſitam in inſtõne eorum qui vocabant̃ ad querelam merito reijciebat iſtã, ideo nõ poterit fili⁹ ẽt hodie iã le teſtm̃ matris dicere nullum. ¶ Imo hic dicit illud dictũ non videri oĩno expeditum mouet̃ q̃ correcta rõne legis v̓r correcta lex ipſa, vt no. p̃ glo. ꝛ Barto. in l. i. in princip. ſ. de ſuis ꝛ legi. ꝛ dixi hoc anno poſt Bal. ibi in l. i. ſ. ſol. ma. ſed rõ d. l. q̃m in prioribus. erat: q̃ poterat teſtm̃ queri: ergo cum hodie hec ratio ſit correcta in inſtituto a matre ſub ꝯdõne predicta, q̃ poterit dicere nullũ attento q̃ p̃teritio peccat in forma ex quo non eſt inſerta cã, merito ꝛ ipſa lex dicitur correcta Rapha. ꝛ Pau. de ca. hic tenent cum Bal. idem Bal. in rep. l. in ſuis. in pe. col. ſ. de li. ꝛ poſthu. ꝛ in d. l. ſi pater. in v. col. C. de inſti. ꝛ ſubſt. Nec ob. rõ Imo. q̃ dico q̃ nõ eſt correcta rõ d. l. q̃m in priorib⁹. fateor eñ q̃ poteſt dicere teſtm̃ nullum q̃ſi nollo mõ eſt inſtitutus ſed eſt preteritus ſine cã, ꝛ ita loquat̃ d. §. aliud quoq̃. c. ſed quãdo filius eſt inſtitut⁹ ſub ꝯditione non p̃tatiua abijcit̃ illa ꝯdõ per d. l. q̃m in prioribus. ꝛ hr̃ p̃ pure inſtituto vt ibi ideo nõ õr preteritus. ceſſat ergo p̃uiſio. §. aliud quoq̃. c. ap̃ſm qui prouidet ꝛ corrigit tñ q̃ñ filius eſt preteritus vt dicat nul' om Ang. in l. rep̃rehendenda. C. de inſti. ꝛ ſubſti. lz de Bal. mentionẽ non faciat tenet ꝯ eum. ſ. q̃ imo hodie a pari procedant linea paterna ꝛ materna quo ad preteritionem per d. §. aliud quoq̃. cap̃ſm. vt ibi latius per eũ. Sed q̃ ſ. a ſidi concludo q̃ per illuz §. hodie non ſit derogatum d. l. q̃m in prioribus. quo ad inſtitutũ a matre ſub conditione non poteſtatiua q̃ abijcitur, ꝛ pro pure inſtitutũ habere, ꝛ idẽ Pau. de caſt. in l. i. C. de inſtitu. ꝛ ſubſti. q̃ multo fortius eſt verum ſi tenemus gl. in d. l. ſi pater. quam ibi tenui. ſ. q̃ imo d. l. ſuus quoq̃. ꝛ d. l. ſi pater. ſint correcte p. d. l. q̃m in prioribus. que fuit etiã opi. Bart. quã ibi late ſuſtineo q̃ imo etiã inſtõ p̃rña ſub ꝯdõne nõ p̃tatiua nõ vitiet̃ ſi ipſa ꝯditio abijciatur. ¶ In ea. gl. iñ, vino teſtatore ſublato. ¶ Not. gloſ. ſm̃ Ange. que v̓r velle q̃d lz teſtator ꝓhibeat ne inſtitutus ex die poſſit eſſe heres añ diẽ, tñ ꝓhibitio nõ opat̃ q̃ min⁹ inſtitut⁹ ſit heres pure de quo ſe remittit ad no. p̃ ſe in l. hereditas. ſ. tit. i.

1 ¶ †Subſtitutio vulgaris tã prima q̃ omnis alia ſequens, ceſſat, ſi filius inſtitutus in primo loco ſit heres.

2 Subſtitutio q̃libet vulgaris euaneſcit, p̃mo inſtituto adeunte.

3 Inſtitui debet nedum filius, ſed etiam nepos.

4 Subſtõ facta in caſum volũtatis extẽdit̃ ad caſum impotẽtie.

1 **Si filius.** ¶ †Si filius inſtitutus in primo loco ſit hr̃s ceſſat ſubſtõ vulgaris tam primo q̃

2 oĩs alia ſequẽs. h. d. ¶ †No. q̃ oĩs ſubſtõ vulgaris euaneſcit

3 primo inſtituto adeũte ad idẽ eſt l. cũ in teſtõ ſ. ti. i. ¶ †Secũdo not. q̃ ſm̃ ꝯſiliũ galli aquilij d3 inſtitui nedũ nepos ſed ẽt fili⁹, ꝛ hoc facit ad q. ſõrmitã ſ. de libe. ꝛ poſthu. in l. gallus in princ. vez an valeat teſtm̃ i quo p̃r dixit ſi filius me viuo moriatur nepotem ſubſtituo. ꝛ an q̃ſt ꝛ vero an filius videatur inſtitutus dixi ſ' ibi l. ite nõ repeto ¶ In gl. in ver. excludere q̃ eſt tota ſubtilis, ꝛ difficilior q̃ alia q̃ hoc anno habueritis, et qui non ſtuduerit huic lectioni poterit ad libitum diſcedere. ¶ Querit hic glo. in ſi filius ſuperuixit p̃r, ꝛ repudiauit ꝛ nepos ſimiliter, deinde repudiet admittat̃ ſubſtitutus in caſu huius. §. ꝛ arguit primo q̃ non: q̃ filius in potentia ſuitatis fuit incontinẽti heres licet poſtea repudiãdo nõ ſit heres cuz effectu. tñ excludit̃ ſubſtitutus vulgaris q̃ intelligit Bar. verũ vbi ſubſtitutus eſſet datus in ſuitate put etiam probat̃ in d. l. gallus. §. nũc de lege. iuncto. §. etiã ſi parẽte. ver. ꝛ ſi verba ſe hñt, ꝛ ita no. Bar. in l. i. ſ. e. ſec⁹ dicit Bar. ſi eẽt ſubſtitutus in hereditate: q̃ tunc datio talis ſubſtituti tollit exiſtentiã ſuitatis per. l. ꝯ. §. interdũ. ſ. e. ꝛ l. ꝛ ſi ſine. §. ſed q̃ papi. ſ. de mino. cõfirmat ipſe p. l. ſi filius heres. ſ. de li. ꝛ poſth. ſed redeũdo ad rõnẽ glo, hoc v̓r q̃ nihil faciat ad terminos. q. noſtre poſito q̃ in ſe ſit vera: q̃ tũt⁹ extraneus vltimo loco ſubſtitutus nepoti nõ fuit ſubſtitutus in ſuitate, ſed in hereditate tantum, p̃z q̃ extraneus eſt: ergo v̓r inferri poſſe exitũ ſuitatis in filio non ex-

cludere huiõi ſubſtitutum pp̃ hoc fortaſſe glo. trãſiuit ad aliã rationẽ vez q̃ vltima ſubſtitutio facta nepoti de titio ſub iſta cõditione ſi nepos naſcituras heres non erit d3 intelligi. ſ. cũ poſſet, ſed in p̃poſita q̃õne nepos nunq̃ potuit eſſe heres: q̃ fili⁹ ſuperuixit p̃ri, nepos aũt in ſuitate duntaxat fuerat ſubſtitutus hoc eſt ſi filius decedit viuo teſtatore: ergo ꝛc. ꝛ pro hec ratione gl. Bar. hic alle. l. ſi pater ſeuerinam. in pri. ſ. de cõdi. ꝛ demon. ꝛ lz quidam reprobant hãc rõnem: q̃ vulgaris h3 nedum caput voluntatis, ſed etiaz impotentie. l. cum p̃ponas. C. de here. inſti. tamẽ Bar. hic ſuſtinet gl. ex eo q̃ alias ſequeret̃ abſurdũ vez q̃ extraneus preferret̃ nepoti ꝯ. l. cum acutiſſimi. cũ ſi. C. de ſideicõ. ꝛ ex hoc dicit limitari d. l. cũ p̃ponas. vt nõ

4 p̃cedat vbi ex tacita vel expreſſa mẽte defuncti ꝛc. l. cũ ex filio. §. i. ſ. eo. ꝛ iſta huculq̃ ſunt plana ꝛc. ¶ †Sed inq̃ẽti Bar. hic arguit q̃ iſta ſuſtineri non poſſit hec glo. q̃ ſubſtõ facta in caſum voluntatis extẽdit̃ ad caſum impotẽtie vt hic p̃ eũ. ꝛ not. Barto. ꝛ oẽs in l. i. in ꝓ. q. ſ. e. ꝛ in d. l. gallus. §. ꝛ q̃d ſi tm̃. Nec ob. d. l. ſi p̃r ſeuerinã. in prin. q̃ rñdet in d. l. i. ꝛ iõ repeto. Bart. hic vnico verbo rñdent ad d. §. ꝛ q̃d ſi tm̃. q̃ illud ver. vbi nõ ſequeret̃ inconueniẽs. d. l. cum acutiſſimi. ex quo infert q̃ vbi ceſſaret illud inconueniẽs, vt q̃ nepos mortuus eſſet ante repudiationem filij admitteretur ſubſtitutus nec tũc ob. ſi dicat̃ ſubſtõnẽ limitatã ad certũ tp̃s nõ debere extẽdi ad aliqđ tp̃s l. ſi ita q̃. ſ. e. q̃ dicit q̃ i caſu. §. nſi. legitimatio tp̃is fuit adiecta ſolũ in p̃ma ſubſtõne facta in ſuitate nõ aũt cẽſet̃ repetita in ſcđa facta extraneo. d. l. ſub ꝯditione. ſ. ti. i. ſz ante q̃ alios referã inſiſtendũ puto circa intellectũ verborũ Bart. q nõ bñ percepiſſet arg. d. §. ꝛ q̃d ſi tm̃. nam ſi nepos vocatus in caput impotẽtie cenſet̃ ẽt vocat⁹ in caput volũtatis p̃ illuz. §. nemo. negabit q̃n nepos poſſit admitti filio decedẽte poſt mortẽ patris hereditate repudiata, ꝛ ſi nepos nolit venire ſubſtitutus admittit̃: q̃ ceſſat abſurdũ d. l. cũ acutiſſimi. attento q̃ nepos culpa ſua excludit̃. Et p̃pterea v̓r q̃ aliter ſuſtineri poſſit vltima rõ gl. hoc ꝯ Bar. d. §. ꝛ q̃d ſi tm̃. q̃ nego hic nepotem videri vocatũ filio decedẽte poſt mortem teſtõris: q̃ ſubſtitutus fuit nepos poſt mortẽ filij decedẽtis viuo teſtõre: ergo cum hec natus fuerit alio tp̃e õr alia p̃ſona q̃ que ſubſtituta fuerit filio. l. commodiſſime. ſ. de li. ꝛ poſth. dixi in l. gallus. in princ. eo. tit. ¶ Ange. hic ꝯ hoc aliqua v̓ba inepte refert vt ſtatim dicã, ꝛ data veritate huꝰ rñſionis q̃ p̃me dixit ſequitur ẽt q̃ limitatio hic tradita p̃ Bart. d. §. ꝛ q̃d ſi tm̃. non eſt vera: q̃ extrane⁹ vltimo ſubſtitut⁹ fuit vni nepoti q naſceret̃ poſt mortẽ filij, ꝛ nat⁹ fuit alios nepos: ergo niſi ſubſtinẽdo Bart. dicas q̃ dato q̃ primo ſubſtitut⁹ non põt admitti tñ admitti d3 ſcđo ſubſtitut⁹. l. q̃ dam ſulma. ſ. de acq. here. ¶ Scđo modo etiam vltra Bart. põt rñderi ad d. §. ꝛ q̃d ſi tm̃. q̃d illud in ſubſtõne facta in ſuitate ſecus in facta in hereditate: q̃ non extenditur ad aliuz caſum ẽt ſi vellemus extẽdere ad caſum quo videatur ſubſtitut⁹ i hereditate, hoc eſt q̃ ſinglr̃ vult hec gl. de qua feci mẽtionẽ in d. §. ꝛ quid ſi tm̃. ꝛ in d. l. i. ſ. eo. ꝛ eſt rõ. q̃ v̓r teſtõr hoc feciſſe ex neceſſitate ne teſtm̃ rũperet̃: ergo nõ extẽdit̃ ad caſum vbi nõ militat illa neceſſitas. ꝛ q̃ nõ v̓r aliquo mõ cõprehẽdi, vt ſ. declaraui. huic rñſioni v̓r adherere Pau. de ca. hic tñ non v̓r bñ intelligere v̓ba Bart. q̃ fatet̃ Bart. hñ log. ꝛ multũ ſe inuoluit pl⁹ ẽt ſe inuoluit Imo. q̃n me multũ fatigauit, q̃ m̃ vnũ modo aliud ꝯtrũ dicit nec apit an corrigat que pri⁹ dixerat hoc mõ p̃t ad d. §. ꝛ quid ſi tm̃. rñderi q̃ imo reſultat incõueniẽs de quo hic p̃ Bar. ꝛ in iſta rñſione videbimus an poſſit opi. Bar. ſubſtõ eñ nã ſi extẽderet̃ ad caput volũtatis ſequeret̃ abſurdũ q̃ admitteret̃ ſubſtitut⁹ extraneus exñte nepote non dico repudiãte q̃ eſt ꝯ mẽtẽ teſtõis, ꝛ iſtud probo a ſimili videm⁹. n. q̃ ſi teſtõr facit fideicõmiſſariam ſubſtõnez filio ſubintelligit̃ ꝯdõ ſi ſine liberis deceſſerit. d. l. cum acutiſ-

2 ſimi, pone q̃ decedat cũ liberis repudiantib⁹ hereditatem certe adhuc excluderet̃ fideicõmiſſarius p̃. l. ſi iuſſa. §. cũ quis de leg. i. ꝛ q̃uis ille tex. loquat̃ in ꝯdõne expſſa, tñ idẽ in tacita vt plene ſubſtinui in l. cẽturio. ſ. e. ꝛ ibi adduxi doctrinã Bart. ꝯ no. p̃ eundẽ ibi dũ tãgit q̃d ſi eſſet mr̃ in medio, ꝛ repudiat an admittat̃ ſubſtitut⁹, conatus ſum tñ ſuſtinere Bart. ibi q̃ loquit̃ in matre q̃ non venit ex mẽte teſtãtis, ſed ex l. diſpõne. iõ p̃ſumit̃ magis dilect⁹ ſubſtitut⁹, ſz hic liberi exñtes ſemper p̃ſumunt̃ magis dilecti a teſtõre q̃ ipſe extrane⁹ ſubſtitutus d. l. cũ acutiſſimi. ergo ita in p̃poſito cõprobo rõne, niſi interminis huius. glo. fuit facta ſubſtõ ſi filius viuo teſtõre decederet nec admittit̃ ex ſubſtõne ſi fili⁹ poſt mortẽ patris decederet: q̃ nõ extẽdit̃ ad tliũ caſum vt dixi. ergo ſequit̃ q̃ extincta eſt cã teſtan. ꝛ p̃t nepos ob mẽte. admitti ne alias p̃ferat̃ extraneus ꝯ preſumptã mẽtẽ defuncti. ergo q̃tur cur q̃ nepos recuſet ex ſubſtõne venire cũ de facto repudiare dicat̃ nõ per hoc põt cã teſtatriã extinctã reuiuiſcere, ar. l. q̃ eo. §. areã. ſ. de

ſol.iſta rñſio ſatis tendit ad defenſionẽ Bar.lʒ oĩno non defendat ſi recte inſpiciatur. ¶ Capio nunc verba Ange. q̄ ſatis inepte loquutus dicit hanc glo.veram eſſe relecta diſtõne Bar.ex eo q̄ ſubſtõ fuit facta nepoti naſcituro poſt mortẽ aui, ⁊ ſic ſi eſt natus in vita non eſt ille nepos: de quo ſenſit teſtõr.l.commodiſſime.ff.de li.⁊ poſthu.⁊ ſic ex vi neceſſarie ↄ̄tie apparet ꝙ teſtõr intellexit de ſubſtõne nepotis ſi filius moreref ipſo teſtõre viuo. Jmo. hic reprehendit Ang.ꝙ gl.non loquitur de nepote nato in vita teſtãtis,ſed de nato poſt mortẽ viuo tñ filio.vñ dicit ꝙ melius videf dici poſſe ꝙ illa verba poſita hic in tex.ſi ipſe heres nõ erit lʒ gl.dicat ea itelligi debere.i.cũ poterit tñ male loquif ſm eũ,q̄ nõ refert non poſſit vł q̄ nolit ſm eũ dũmodo apta fuerit via nepoti primo loco ſubſtituto,alias ſec9 prout fuit hic:q̄ non potuit venire ipſe nepos ex diſpoſitione teſtãtis cũ eſſet poſthumus alienus ex quo natus fuit viuo patre ſuo lʒ mortuo teſtatore,⁊ ſic in hunc caſum non potuiſſet expreſſe inſtitui ſm hec tpa.nimirũ ſi tũc non vocaf,q̄ inuitaf in locũ deficientis nepotis eo caſu quo fuerit apta via nepoti,⁊ hec ne alᵃs poſſit cõtingere abſurdũ,vcʒ qͦ aliquo caſu ſubſtitutus excludat nepotẽ,⁊ iſtud vult hec gl.ſ.que ſm eũ intellecta limitat.l.aꝗ.C.de here.inſti. ⁊ iſta defenſio hic tradita p Jmo.mihi nõ plʒ duplici rõne:q̄ iſta gl.non reſtringit ſe ad tpa ffoꝛ.hodie aũt etiã poſthum9 alienus põt inſtitui vt ſepe vidiſtis in.d.l.gallus. ¶ Secũdo q̄ dum dicit oportere apiri viã primo ſubſtituto nõ plʒ mihi,q̄ ſequeretur ꝙ vulgaris nunꝗ̄ admitteref ſi primo inſtituto nõ eſſet aperta via.§.in primo.C.de ca.tol. ¶ Tertio q̄ ſequeref ꝙ limitatio Bal.eẽt falſa,dũ dicebat qͦ ſi nepos moreref anteꝗ̄ eſſet delata hereditas ex prima ſubſtitutione admitteref extrane9 ſubſtitutus cũ eſſet dicto caſu abſurdum.d.l.cum acutiſſimi.ꝙ eſſet falſum ſi Jmo.hic recte loqueretur. ¶ Subdit Jmo.hic ſub dubio forte dici poſſe ꝙ opi.Bar.pcedat p iſtũ tex.a ↄ̄trario ſenſu qui vł innuere ꝙ ſi filius non ſit heres in effectu,vt q̄ repudiet,⁊ nepos non fuerit natus tunc ſubſtitutus non excludaf,⁊ ſic ſumit arg.ex iſto text.in fin.dum dicit filio herede exiſtẽte,tñ retinet illud nepote non nato,⁊ ſic idem videf ſm eum eadẽ rõne velle ſi filius repudiaret,⁊ nepos eſſet mortuus tpe repudiationis lʒ iam fuerit natus. Paul.de caſtr.dicit qͦ forte videtur verioꝛ opi.gl.relecta diſtõne Bart.q̄ ſubſtõ facta in ſuitate non videf extendi,⁊ putat verius iſtud de rigore.tñ opi.Bart.dicit eſſe equiorẽ.Bal.vero hic ſimpliciter tʒ opi.glo.ꝙ vltimo ſubſtitutus vocatus caſu quo filius moreretur viuo teſtatore,⁊ nepos non eſſet heres, et ſic ſi extat filius lʒ repudiet excluditur ſubſtitutus hoc reprehendit Jmo.quia ſequeretur qͦ ſi nepos non eſſet natus ⁊ fili9 extaret poſt mortem teſtatoris,⁊ repudiaret excluderef ſubſtitutus qͦ eſt contra iſtum tex.a ↄ̄trario ſenſu ſ Bal.⁊ facit lʒ ipſe Jmo.non dicat q̄ ſequeretur ꝙ falſa eſſet limitatio hic tradita per Bar. quã ſ.defendi. Unum aliud ſubdo,⁊ erit finis huic maledicte qõni nã videtur qͦ non bene loquaf hic gl.quõ eñ dicif nepos repudiaſſe cum nunꝗ̄ poterit adire,naʒ eius eſt adire cuius eſt repudiare.l.is põt.ff.de acq.her,⁊ ꝑh.ſuſtinet hãc gl.intelligẽdo nepotẽ repudiaſſe.ſ.ꝗ̄tũ i eo fuit hic ẽ ꝺ facto vł ſm Pau.de ca.dic eũ repudiaſſe ſucceſſioni ab inteſt.que ibi delata fuerat,vt ſ.declaraui. ¶ Ultimo extra gloſ.dicebat hic Bald.ꝙ regula que quod exiſtentia ſuitatis excludatur per dationem ſubſtituti vulgaris eſt vera niſi ſubſtõ vulgaris efficiatur caduca,⁊ ſic intelligit iſtum tex.iuncta gl.ſed hoc non placet Jmo. quia ſequeretur qͦ etiã ſi ſubſtitutus vulgaris eſſet extraneus qui decederet viuo teſtatore,⁊ ſic efficeref ſubſtitutio caduca non tolleretur ſuitas qͦ eſt falſum: q̄ adhuc militant ratiões propter quas cenſef ſublata ſuitas arg.l.verba.ff.de condi.inſtit. licentia que preſumitur data inſtituto a teſtatore,de quo viſum fuit in.l.filius heres.ff.de libe.⁊ poſthu.confirmo per.l.ſed ſi plures.§.filio.ff.eod.vbi datio coheredis extranei tollit ſuitatem etiam ſi efficiatur talis datio coheredis caduca,⁊ ita tenuit ibi reprehẽdendo Bal.in.l.fratris.C.de ind.deli.⁊ allegant Bal.hanc opi.tenentem in.l.quidam elogio.C.de in.deli.⁊ pro hoc ꝙ teneo faciunt no.p Bar.in.l.papinia.§.quarta.de inoffi.teſta.dũ reprehendit gl.ibi. ¶ Scđo dicebat hic Bal.ꝙ lʒ inſtitutio vulgaris ſimpliciter facta cõprehendat tã caput voluntatis ꝗ̄ impotentie.l.cũ proponas.C.de her.inſt. tñ qñ facta eſt ſub vna limitata conditione nõ trahif ad aliaʒ cõditionẽ,⁊ ſic etiã intelligebat iſtũ tex.ſed Jmo.hoc reprehẽdit q̄ ſequeref ꝙ ſi teſtõr inſtituit filiũ,⁊ ſibi extraneum ſubſtituit ſi fili9 moreref eo viuo non cõprehenderet etiã caſum quo filius poſt mortẽ teſtõris repudiet hereditatẽ qͦ eſt ↄ̄.l.gall9.§.⁊ quid ſi tantum.ff.de libe.⁊ poſth. ¶ Nec ob.iſte tex.lʒ Jmo.non dicat: q̄ hoc oĩno remanet nudum nomẽ heredis quod multos operatur effectus vt ſepius dictum eſt.

1 ¶ Supremus ſeu vltimus eſt quem nemo ſequitur, licet nullus precedat,⁊ econtra primus dicitur quem nullus precedit, licet nemo ſequatur.
2 Primus vel proximus quis dicatur.
3 Primogenitus ſtatuto diſponẽte ſuccedit in regno,ſʒ ſi duo ſimul vno ictu naſcuntur an diuidetur inter eos regnum.

1 **Ex duobus.** † Supremus ſeu vltimus eſt quem nemo ſequif,licet null9 pcedat ⁊ ecõtra,primus dr quẽ null9 pcedat, lʒ nemo ſequatur.h.d. ¶ No.ex iſto tex.ſecundum Bal.ꝙ ↄ̄trariorum eſt idẽ modus ſignificãdi. ¶ Scđo not.ꝙ ſi pluribus inſtitutus ſubſtõ eſt facta vltimo morienti vł facta ambobus,hoc eſt ſi ambo decedant ad idẽ facit.l.ſi duos.ff.de
2 reb.du. ¶ †Tertio no.quis dicatur primus vel proximus,ideo facit ad.q.ſm Bal.⁊ Ang.qđ ſi extet ſtatutũ diſponẽs quod equus primo currẽs ad brauium conſequatur illud,⁊ duo pari tẽpore veniãt an vterꝗ̄ habebit,vt q̄ inter eos diuidaf,⁊ dic iſtum tex.facere ꝙ ſic tñ ſe remittunt ad not.per Jaco.de are. Cy.Jac.but.in.l.ↄ̄ſti.ffoꝛ.§.ſed cũ nos.Jmo.vero ⁊ Rapha. hic tenent ꝙ imo nullus admittatur,ſed iterato currẽdum ſit per.l.ſi fuerit.ff.de reb.dub.⁊ ſic de facto ſeruatur alle.l.cum ex pluribus.ff.de manu.teſt.nec obſt.iſte tex.q̄ hic nõ ex vi verborũ,ſed ex mente teſtãtis hic proceditur q̄ putauit in hereditate ſcđi reperiri hereditatem primi decedẽtis de quo articulo vide per Bar.⁊ alios in.l.hoc articulo.ff.de tri.⁊ Cano.in.c.indicante.de teſt.per legiſtas in.l.filiabus.§.ſi quis ita.ff.de lega.i. per Bal.in.d.§.ſed cum nos.per Ange.⁊ Jmol.in.l.eum qui nouiſſimus.ff.ad trebel.per Tancre.de Corne.in opere ſuo in rub.xi.in.q.xiiij.nec dicerem ꝙ ſit locus gratificationi de neceſſitate:q̄ ẽẽt ↄ̄ tex.iuncta gl.⁊ qͦ ibi doct.in.l.ſi quis ſeruũ.§.ſi
3 inter duos.ff.de leg.ij. ¶ †Item inducitur per Bal.Ang.iſte tex.ad.q.ſtatuti diſponentis qͦ primogenitus ſuccedat in regno,⁊ duo naſcantur pariter nam ſecundum eos iſte tex.facit quod regnũ diuidatur inter eos de quo remittit ad ea que habenf in.l.arethuſa.ff.de ſtat.ho.ſed Jmol. hic tenet neminem admitti:quia regnum debet eſſe indiuiſibile iuxta illud vulgatum regnum non capit duos,⁊ iuxta illud quod legitur,⁊ not. in.c.licet vniuerſis.de voto.⁊ in.d.l.fin.ff.de re.di.⁊ ſic multo ſe videntur impedire ſm eum qui loquitur per verbum forte.pro eo facit licet ipſe nõ alle.tex.in.c.i.§.preterea ducatus.de prohi.feu.alie.per Fede.de hac tamẽ queſtione vide per Jo.and. in addi.Spec.in titu.de feu.§.i.per Balan aut.ex teſta.in vlti. col.C.de colla.⁊ in.l.in quibus.C.de ſecũ.nu.⁊ in.l.ex hoc iure. in.v.q.ff.de iuſt.⁊ iu.Ueritas vł quod vterꝗ̄ admittitur per.l.ꝗ.§.hereditas.ff.de ſu.⁊ le.facit.l.cum inter.C.de fideicom. li.⁊ q̄ ſi diceremus neminem admitti reſultaret iniquitas,vcʒ ꝙ ſecundo geni.eſſet melioꝛis cõditionis ꝗ̄ illi duo primogeniti. ¶ Nec ob.quod regnum non capit duos:quia rñdeo quod non eſt inconueniens quod adminiſtretur per duos non dico quod diuidatur,vt no.in cle.i.in ver.reges. de iureiuran.⁊ iq. vñ.c.non autem.

1 ¶ Subſtitutio facta p hec verba, quiſquis mihi heres erit, non porrigif ad illũ qui hereditatẽ repudiauit,ſed ad illũ qui adiuit,etiam ſi ſolum ex ſubſtitutione vulgari adiuerit.
2 Dictio quiſquis non verificatur in paucioribus ꝗ̄ duobus.
3 Legata non debentur ſi hereditas non adeatur ex teſtamẽto, fallit vt hic.

1 **Filium.** ¶ † Subſtitutio facta p hec verba . quiſꝗ̄ mihi heres erit,non porrigif ad illum q hereditatem repudiauit,ſed ad illum qui adiuit etiam ſi ſolum ex ſubſtitutione vulgari adiuerit.h.d. ¶ No.ex iſto tex.intellectum,⁊ declarationẽ ad.l.qui liberis.§.hec verba.ff.eod.plenius dicam in gl.in verſi.patris.ad quã venio,⁊ ex prima par-
2 te huius gl. ¶ † Not.ꝙ dictio quiſquis nõ verificatur in paucioribus ꝗ̄ duobus,tñ ſolũ.hic tradita per gl.ad.d.§.hec verba cõiter damnaf vt hic per Bar.⁊ doc.Sed vltra eos dicas ꝙ ſi verũ eſt vt dicit hic Bart.ꝙ diſtributiuum quiſꝗ̄ de ſua principali locutiõe dʒ eſſe de pluribus p iura hic p eum adducta,⁊ hic non fuerunt noĩati niſi duo: ergo debuit iſte meuius cõpꝛehendi in ſubſtõne lʒ in inſtõne vocat9,ꝓpterea puto gl. ſaluari poſſe i ſua ſolõne,lʒ doc.hoc nõ aperiãt,neꝗ̄ p hoc nego ſul.Dy.⁊ Bar.eſſe verũ in ſe.q̄ tex.in.d.§.hec verba.nulla
3 mõ ↄ̄riaf huic lr̃e. ¶ Succeſſiue in ea glo ibi,dederit ⁊c.⁊ hec gl.eſt ſing.ſm Bal.⁊ Jmo.hic,q̄ hec verba quiſꝗ̄ mihi heres erit det illi dotẽ,hʒ vim clauſule codicillaris.⁊ intelligunf legata ẽt repetita a veniẽti.ab inteſt.vnde lʒ alᵃs legata non debeanf hr̃ditate nõ adita ex teſtõ.l.ſi nemo.ff.de teſta.tut.l.eam quã.C.de fideicom.tñ fallit vbi in legatis eſt adiecta illa clauſula quiſquis mihi heres erit ⁊c.iuxta.l.ex ea.§.i.⁊ ibi not.ff.de teſta.⁊.l.ſi ita.ff.ſi quis omiſ.cauſa teſt.⁊ Ang.plene ⁊ Barto. in.l.l.

m.l.i.ff.de in.codi.ꝛ hāc gl.ſequitur etiā Bar.Bal.ꝛ Ang.hic. contrarium tenuit Nico.de neap.Jmol.Rapha.ꝛ Pau.de caſt.hic ꝛ dicit Jmo.ꝙ Bart.in.d.l.ſi quis nullum.ff.de in.co di.ꝛ in.d.l.iiij.ff.de leg.i.ꝫ ꝯtrarium eius ꝙ tenuit ipſemet Bar.hic ꝙ immo illa verba quiſq; referant duntaxat ad ſcriptos in teſtamento non aūt ad venientes ab inteſt.p.l.quādo referunt.ff.de in.codi.ꝛ.l.ſi in teſtamento.cum ſua gl.i.ff.ſi quis omiſ.cauſa teſt. confirmāt per.l.ſi plures.de le.iij.hic alle.per Bar.cum non vẜ beneficium p Bar.hic nimium violat illum text.nec vẜ bona rō Bar.hic inquantū dixit qḋ ſi teſtator voluit grauare ſcriptos ergo ꝛ ceteros venientes ab inte.quos minus dilexit, argu.l. publius.in ſi.hic alle.per eū.nam hoc ar.tollit per.d.l.eā quaꝫ. cum ſi.p hac opi.alle.Pau.de ca.hic gl.ij.in.d.l.eā quaꝫ.ꝛ eā ſequit ipſe.p hac opi.alle.Nico.de neap.ꝛ Raph.cu.in.l.que cōditio.ff.de cō.ꝛ demō.ꝛ ad. not.in.l.ſi quis cū nullum.rñdet Jmol.hic qḋ loquitur qñ nullum fuit ꝯditū teſtm̄ vt hic dicebat Jac.de are.iſtā opi.ſequit ēt Bald.ꝛ Ange.in.d.l.ſi qs cū nullum.licet alias Ang.in.l.i.ff.de in.codi.ſequatur glo.hic ꝙ dicit ſing.ꝛ licet Pau.de caſt.in.d.l.eam quam. ſimiliter hāc glo.ſequatur.ꝛ ſic eſt ſibi contrarius, vno tamē caſu pōt ſalua ri glo.hic ſm Jmo.Pau.de caſt.ꝛ Rapha.hic ꝛ fuit ſaluatio Bal.ꝛ Ang.in.d.l.ſi quis cū nullum.vꝫ, qñ vnū tm̄ heredem inſtituiſſet in teſtō,ꝛ poſtea dixiſſet quiſq; mihi heres erit ꝛc. nā hoc caſu cū verificari non poſſet ad vnū ſolum de ſua ſignificatiōe cū requirat duo extrema,vt in hac gloſ.in prin. ideo referret etiā ad venientes ab inte.ꝛ per hoc dicit Ang.qḋ poſt hic limitatur.d.ff.qui liberis.§.hec verba ibi dixit quiſq; mihi heres erit ſit heres filio meo, ꝛ ibi feci mentionem de hac limitatione Bal.ꝛ Ang.¶ Hoc tū vltimum intelligas verū qñ per exiſtētiam ſuitatis poſſent cōfirmari tabu. pupillares, alias ſecus, q: hereditate nō addita ex teſtō paterno corruit pupillaris.l.ij.verſi.ideo.ff.eo.niſi concurrat confirmatio per ſuitatis exiſtentiā,vt dixi in.l.ſi filius qui patri.ff.e.ꝛ ad predictam limitationem Bald.ꝛ Ange.vide etiam Pau.de caſt. in.d.§.hec verba.vt dixi.

1 ¶ Teſtm̄ ſi per ꝯtabu.expugnet,firma tū remanet ſubſtitutio pupillaris, ꝛ relicta a ſubſtituto pupillari debet omnibus.
2 Legata conſeruabantur de coniunctis perſonis rupto paterno teſtamento per filium preteritum.
3 Inſtitutus habet contra tabulas beneficio preteriti.
4 Teſtamentū non redditur ipſo iure nullū per remediū iuris pretorū, ratio eſt: quia pretor non poteſt facere quem directo heredem.
5 Legatus non pōt per ſuam conſtitutionem introducere modum rumpendi teſtamentum ipſo iure.
6 Legatus non poteſt aliquid ſtatuere contra ius.
7 Legatus etiā de latere non pōt committere cauſam inuita parte ſine ſtrepitu ꝛ figura iudicij,in caſib⁹ in quibus non pōt de iure cōmuni ſic procedi,q: non pōt tollere ordinē iudiciariuꝫ, qui tolleretur ſi cauſa taliter committeretur.
8 Legatus ex cauſa pōt ordini iudiciario derogare.
9 Magiſtratus ex cauſa poſſunt ſtatuere contra ius.
10 Legata licet dūtaxat debeantur coniunctis perſonis ꝯtabulato teſtamento paterno ab inſtituto,tamen debent relicta a ſubſtituto in tabu.pupillaribus,etiā perſonis extraneis,ſecus ſi reſcindatur teſtamentum per querelam.
11 Contratabulare ꝛ querelare in quo different habetur hic.
12 Subſtitutio pupillaris an rūpatur ſi aliquo caſu cōtratabulatio reſcindat teſtamentum de iure ciuili.
13 Subſtitutio pupillaris nō rumpit rupto teſtamento paterno per querelam inventatam de iure pretorio.

1 # Etiā ſi contratabulas.

¶ †Licet teſtamentū per contratabulas expugnet firma tamē remanet ſubſtitutio pupilla-
2 ris, ꝛ relicta a ſubſtituto pupillari debent oib⁹.h.d. ¶ †Pre mitto ea que hñr in.l.i.ꝛ.ij.per totum.ff.de le.preſtan.vꝫ quod de iure iſto conſeruabantur legata cōiunctis perſonis rupto
3 teſtō paterno p filiū ꝓteritū. ¶ †Scdo pmitto ea que habent in.l.poſt mortem.§.ſi.l.de ꝯta.ꝛ in.l.nōnunq̄.de le.preſtā.ꝛ in l.is qui in ptāte,cod.titu.vbi inſtitutus hꝫ ꝯtabulas beneficio preteriti. ¶ Not.primo ꝙ rupto teſtō paterno de iure pretorio non rumpitur pupillaris:ſ; ſi rumpitur de iure ciuili in parte vt vidiſtis in.l.i.ff.de ſubſtitutione.ff.eo.ꝛ dicam plenius hic poſt glo.ꝛ hoc prout gloſ.noſtra intelligit tex.noſtrum in filio emancipato preterito contratabulante.ſed ſi filius in poteſtate fuiſſet preteritus rupto teſtamēto paterno, ꝛ rumpitur pu-
4 pillaris ſubſtō vt vidimus in.l.ij.in princ.ff.eo. ¶ †Secundo not.quod remedium iuris pretorū non reddit teſtm̄ ipſo iure nullum.ꝛ ratio eſt:quia pretor non poteſt facere quem directo heredem.§.quos autē.inſti.de bo.poſ.ꝛ.l.ij.ſi fine.§.ſed quod pa

ptui.ꝫ domino.ergo nec poteſt eum directo facere deſinere eſſe heredem.vẜ tū dici poſſe ꝙ ſi ius pretorium introduceret aliquā ſolēnitatē formalē in teſtō a principio ipſius teſtamēti certe ea omiſſa teſtm̄ reddit nullū ita ſm Bart.hic probatur inſti.de teſta.iuxta prin.pro hoc facit:ꝙ actus a prin.facilius impeditur quā ex poſtfacto annulletur.l.patre furioſo.de his
5 qui ſunt ſui vel alie.iur.ꝛ.quēadmodum.de iureiurā. †Ex hoc videt ſm Bal.poſſe inferri ꝙ legatus per ſuā ꝯſtitutionē introducere nō pōt modum rumpēdi teſtm̄ ipſo iure:quia ſi hoc non poteſt pretor:ergo nec legatus cum equiparentur, ꝛ dicit Jmo.ꝙ pro hoc facit lꝫ Bal.non alleg.qḋ no.Bart.in.l.i.in ff.de bo.poſ.adde ꝙ melius facit qḋ no.Bar.in.l.ſtipulationū aliē.in prin.ff.de verbo.obli.dum dixit ꝯſtitutionē epi eſſe ius pretorium,ꝛ hoc idē poſuit etiā Bal.in.l.ſine pars.C.de dil.et in.l.ij.ꝛ qḋ p.ſuperibus.C.de epiſ.ꝛ cle.in.v.col.ar.l.ius aūt ciuile.ver.pretor.ſi.ff.de iuſti.ꝛ iur.poſſet tū legatus ꝯſtituere ꝙ ab initio ſeruet certa forma in teſtamento qua non ſeruata te
6 ſtamētū erit nullū p pal.tex.in ſi.de teſt.in prin.†ꝛ ſic facit ſm Bal.ꝛ Jmo.ꝙ ſi ꝯſtitutio legati dicat ꝙ vxor nō poſſit teſtari niſi cum preſentia duorū propinquorū non valebit teſtm̄ niſi corā pñtia ſiat,addit Jmo.ꝙ dubiū facit etiā in hoc vltimo:ꝙ legatus nō vẜ aliquid poſſe ſtatuere ꝯ ius vt not.gl.q.reputat
7 ſin.in.c.ſi.de here.in.vi.in glo.mag.†vñ ibi dixit plus gloſ.vꝫ ꝙ legatus etiā de latere nō poſſit cōmittere cāꝫ inuita parte
a ſine ſtrepitu ꝛ figura iudicij^a in caſibus in quibus nō pōt de iure cōi ſic pcedi:ꝙ non pōt tollere ordinē iudiciariū qui tolleretur ſi cauſa taliter cōmitteretur,cle.ſepe.de ver.ſigni.p hoc ēt Jmo.adducit deciſionē Joā.and.in addi.Spec.ſuper rub.de elec.vbi vẜ concludere ꝙ ꝯſtitutio legati vel epi p quam adijcitur forma taliter ꝙ vult electionem eſſe nullā in caſu in quo de iure cōi ſit valida nō vꝫ,bene facit ad pdicta ꝙ voluit glo. in cle.ne romani.in prin.ꝛ ibi doc.de elec.lꝫ Jmo.eam non allegetq: tū dicit nō obſtare ꝙ de pretore dictū eſt:q: ille non habebat ptātem ſtatuendi ꝯ ius ſaltem quo ad effectum,ꝛ ideo minirū ſi tolerat in ipſo ꝙ poſſit ab initio adijcere ſolēnitatē actui,put fecit in teſtis quibus adiecit numerū teſtiū ꝛ ſigilla vt hr̄ in inſtitutionib⁹ in.ti.de teſt.ſecꝫ qḋ hr̄ in.l.iā ꝛ ipſum. ff.de iuſti.ꝛ iur.Puto verū ꝙ ꝯſtō legati non poſſit derogare
b iure cōi^b ꝛ hoc tenent Jo.an.ꝛ alij in.c.ſi.de offi.archipreſby. ꝛ in.c.ſi.de appel.in.vi.in nouella.ꝛ lꝫ Jmo.dicat gloſ.in.d.c. ſi.de here.in.vi.eſſe ſing.tū ſimilis eſt.d.cle.ſepe.in ver.mandamus.hoc tēꝫ Bal.de cu.in.l.ne qcꝙ̄.§.de plano.ff.de offi. procon.ꝛ ibi Bal.in.§.ſi.no.doc.maxime Ant.de but.in.c.dilecti.circa.ij.col.de iudi.vbi dicit eſſe tex.pro hoc ſm vnū in-
8 tellectum.†Nō etiā Ant.de bu.ꝛ Jmo.in.c.ſi.de tranſlact.vbi hoc ſingulariter limitauit niſi ex cauſa hoc faciat legatus:ꝙ tunc poterit iudiciario ordini derogare,ꝛ licet ipſi non dicant
9 fuit limitatio Bal.i.l.oēs populi.in.v.col.ff.de iuſt.ꝛ iur.†vbi dicit quod licet per.l.fōrmam.C.de offi.prefec.preto.magiſtra
c tus non poſſint ſtatuere ꝯtra ius tamen poſſint ex cauſa hoc facere per.l.ſi hominem.ff.mandati.vbi procurator ex cauſa pōt facere ꝯtra illud ꝙ habuit in mandatis,ꝛ de illo dicto Bal. fecit mentionem Abba.in.c.at ſi cleri.de iudic.ff.de adul.ꝛ in c.dilecti.de appella.ꝛ iſto caſu ſaluari poſſit opi.Bal.hic dū dicit quod poſſit induci ꝙ vxor non poſſit teſtari ſine preſentia duorū propinquorū,nam cauſa legitima ſubeſſe dicitur propter ſexus fragilitatem,ꝛ ſic habes limitationem ad illam glo. in.d.cle.ſepe.ꝛ in.d.c.ſi.quaꝫ ſequitur Jmol.in.l.ſi.ff.a qui.app. non licet.ꝛ in.l.nemo poteſt.de leg.i.ꝛ per hoc etiam habes limitationem ad id ꝙ dicitur ꝙ inferior non pōt ſtatuere cōtra
e ſuperiorem, nam fallit cauſa legitima ſubſiſtente^c vt.ff.dixi.
10 ¶ †Tertio not.ex iſto tex.ꝙ lꝫ duntaxat coniunctis perſonis debeantur legata relicta ab initio ꝯtratabulato teſtō paterno, tū debent relicta a ſubſtituto in tabulis pupillarib⁹ ēt pſonis extraneis vt hic videmus in ſubſtōne pupillari que conſeruat in extraneo ſecus ſi reſcindatur teſtm̄ patris p querelā vt ſtatim dicetur,ꝛ hec eſt rō differentie:q: teſtm̄ remanet validum lꝫ per remedium pretorium rumpatur:quia pretor non pōt quē facere deſinere eſſe heredem de iure, ſecus in querela que eſt de iure ciuili vt declarat Barto.ꝛ docto. ¶ In gloſ.in verſ.
11 cōtrat.hi.vt.l.illud.in ſi.ꝛc. ¶ †Ex hac gloſ.habes notare tres differētias inter querelam ꝛ ꝯtabu.quartam addit hic Jmol. q: rupto teſtō p querelam non debent legata etiā coniunctis perſonis.l.papinia.§.ſi.ꝛ.l.titia.alias titius.ff.de inoffic.teſta. ſecus ſi per ꝯtabu.q: debentur legata coniunctis perſonis.d.l. i.per totū.ff.de lega.preſtan.hodie tū ſublata eſt hec dr̄ia per aut.ex cā.C.de libe.prete. ¶ Extra gl.Bar.hic ſormat oppo. q: ſic rumpitur teſtm̄ paternum in effectu per cōtratabu.ergo rumpi debet in effectu pupillaris ſubſtitutio vt hic per eum, ꝛ rñdet ideo non rumpi debere:ꝙ eſt puiſo ſuā quod habeat

a ¶ Judicij.adde gl.i.c.ne romani.i pn.d ele.i cle. ij.i gl.ſi.d reſcri.ꝛ in.c.idēntitatibus. in §.ſine ſtrepitu. de elec.l.vi.ꝛ fuit dictum originale Spe.i tit.de pba. §.ſupeſt.i ver.ſed nunqd pōt.ꝛ vide Abb.i ꝯſ.cvij.in ci.ꝙ̄ꝙ̄ multa.idē tꝫ ſpe.i ti.de legato.§.ſupeſt.vſi.ſꝫ nūqd.ꝛ vidē ēt plura p Jaſ.i.l.reſcri. in.i.col.C.de pci. impe.offe.ꝛ i.l.nemo pōt.in.i.colū. ff.de leg.i.Tho.

b ¶ Cōi.adde nunqd legat⁹ poſſit ꝯſiliū puinciale ſine ſpāli autoritate pape celebrare vide pleniſſime p Jo.de tur.crema.i.c.i.§.porro.di.iij.Dec.Fer.

c ¶ Cā ſubſiſtēte. vid ꝙ pter hoc voluit Lu.ro.ꝯſ. cccxxv.ꝛ ꝙ ꝯſtitutio epi vel legati dicat ius ꝓtoriū firmauit ꝯſ.cccxvij.alex.ꝯſ.c vi.idē lib.ij.ꝛ circa ſupra ſcripta vid late roma.cōſil.ccccxxij. vbi ponit an valeat ꝯſtitutio epiſcopi ꝙ executores teſtatori nō exequētes infra annum ſint priuati offi cio exequēdi ꝛ incurrāt excōicatiōnem ꝛ poſt geſta non valeant.

heredem. l. iulianus. ff. de acqui. here. cui adde ꝙ dñs Bar. ſub-
dic nõ obſtare ſi dicaᷣ ꝙ imo ea que ſunt in prouiſione filij nõ
cõſeruenᷣ p l. ſi ita. §. in oĩbus. ff. de leg. preſtã. vbi pdit ꝯtab. re
licta ſibi in pꝛ̃no teſtõ ergo ꝛc. ꝙ dicit illud verũ quo ad com
modũ pecuniariũ circa qđ potuit pupillus diſponere cũ tuto
ris autoritate, ſed in ſubſtõne pupillari non põt aliquo modo
diſponere pupillus nec de eſſe in adminiſtratione tutoris: quia
durarat poſt mortẽ pupilli ſortiᷣ effectũ, hec nõ eſt nouã menti
tenẽda tñ Bal. hic alio mõ rñdet ad d. §. oĩbꝰ ꝙ filiꝰ ĩpugnat
ſolũ teſtm̃ paternũ nõ autẽ cõmodũ pupil. ſubſtõnis vñ remo
uetur durarat ab eo gradu quem impugnauit non ab alio ſicut
in ſimili videmꝰ in l. ſi filiꝰ ſubſtitutus. ff. tit. i. Imo. dicit hanc
rõnem nõ eſſe bonam: q: in l. ſi filius, impugnauit primum gra
dũ, ꝛ non ſcõm eque principalem cũ primo, ſed hic impugna
uit pncipale, ꝛ ꝯſequenᷣ acceſſoriũ. l. 9. §. adeo. ff. e. titu. ergo in
dignus eſt ẽt acceſſorio. l. poſt legatũ. §. 9 principale. ff. de his
qui. vt indig. ꝛ l. in qui ꝯtab. ff. eod. ¶ Tertiã rñſionem ponit
Bal. ꝛ Ange. hic vꝫ ꝙ nõ eſt eadẽ cã rũpendi ſubſtitutionẽ
pupillarẽ que eſt rũpendi teſtm̃ paternũ, nam ſubſtõ pupilla
ris eſt teſtm̃ pupilli in quo frater emãcipatꝰ põt pteriri cũ nõ
reperiaᷣ iure cautũ ꝙ deᷣ ꝯtab. ꝯ teſtm̃ trãſuerſaliũ. hãc rationẽ
etiã impugnat Imo. q: ſequereᷣ ꝙ rupto teſtõ p querelam nõ
12 deberet rumpi pupillaris ꝙ tñ eſt falſum. ¶ † Nõ omitto cir-
ca materiã huius. §. vnũ de quo fuit oblitus Bart. hic quid ſi
aliquo caſu ꝯtabulatio reſcindat teſtm̃ de iure ciuili qđ eſt qñ
datur filio emancipato pterito hereditate nondũ adita iuxta
ea que hñr in l. vt liberis. C. de col. ꝛ in l. illud. ff. de ꝯta. an tunc
rũpeᷣ pupillaris. Bart. in l. ſeq. in ſi. dicit ꝙ ſic, tñ ſm eũ illud
non eſt principaliter pp ꝯtabu. ſed pp hereditatẽ nõ aditam.
Bal. hic tenet ꝯtrium dicens quod non eſt inuenire caſum in
quo ꝯtabulatio rumpat teſtm̃ de iure ciuili iuxta no. in l. ꝗ. C.
de ꝯta. q: ſaltẽ ſupereſt exiſtẽtia ſui heredis que operaᷣ cõfir-
mationem tabularũ pupillariũ nec eſt infirmata talis exiſten-
tia per dationẽ coheredis et quo datio coheredis eſt rupta p
ꝯtabu. qđ eſt not. ſm hoc habes limitationeꝫ ad d. §. iulianus.
qđ datio coheredis extranei nõ impedit exiſtentiam ſuitatis
qñ ex poſt facto rũpiᷣ, ꝛ eadẽ rõne idẽ ſi ſpõ. eſſet ineficax, et
ſic trãſit ẽt hic Ang. Raph. in d. l. ſi filius q pñ ſimpliciter fa
cit mentionẽ de hoc dicto Bal. ꝛ ſic vr̃ cũ eo trãſire. ſꝫ Imo.
hic reprehẽdit Bal. q: p dationẽ coheredis extranei tollitur
ꝯtinuã ſuitas lꝫ poſtea rumpaᷣ datio coheredis: q: durat rõ
quare diximus p hmõi dationem coheredis impediri ſuitatẽ,
vꝫ q: teſtator non fuit cõſiſus de puiſione. l. iuxta no. in l. pei-
bus C. eo. ꝛ in l. filius qui patri. ff. eodem. vbi tetigi ꝛ reprobauĩ
Bal. hic rõne magis vrgenti. fortifico vltra ibi dictanã exiſtẽ
tia ſuitatis eſt de iure. ꝯtabul. vt dixi in. l. in ſuis. ff. de libe. et
poſthu. ſed bono. poſſ. contra tabu. eſt de iure pretorio nec põt
tollere effectus reſultantes ex nudo noĩe heredis vt vidiſtis
declaratum hic in gl. ꝛ in l. ꝗ. §. interdũ. ver. ego. ff. eo. ergo nõ
tollit quin duret ꝯfirmatio tabularũ pupillarium que reſultat
ex nudo nomine heredis per l. ſi fine. §. lꝫ ꝙ papi. ff. de minor.
13 ¶ † Vltimo querit hic Rapha. cu. an qđ proxime dictũ eſt in
bono. poſ. ꝯta. que teſtm̃ paternum rumpit de iure ciuili vt nĩ
hilominus non tollat validitatem pupillaris ſubſtõnis proce
dat etiã in querela intentata de iure pretorio vt pꝫ in ea q cõ
petit filio emancipato exheredato cui non competit querela
niſi prius petierit bono. poſ. gratia litis agnoſcende iuxta no:
per glo. in princ. que declarat qualiter concedatur talis bono.
poſ. cauſa litis agnoſcende. ff. de inoffi. teſta. ꝛ not. gloſſ. in l. ꝗ.
C. de inoffi. teſt. ꝛ dicit qđ nõ: quia intelligitur tale teſtm̃ quaſi
ſi factum a furioſo. l. titia. ff. de inoffi. teſta. teneo opĩ. Rapha.
ſed per aliam rationẽ, vꝫ q: non reperio iure cautum qđ que
rela illo caſu ſit de iure pretorio, alias eñ nõ fuiſſet neceſſe pe
tere prius illam bon. poſ. cauſa litis agnoſcende que an hodie
ſit ſublata dixi in l. certuꝫ. C. vñ legi. vñ q: q̃rela ſemper eſt de
iure ciuili puto dicendum ꝙ ſicut querela quẽ cõpetit filio in
ptãte exheredato reſcindit etiã pupil. ſubſtõnem ita ꝛ illa que
competit emancipato. ¶ Sequentes leges, ꝛ titulus de acqui-
ren. here. nunq̃ fuerunt ſcripte ordinarie per do. Alex. ſꝫ tan
tum fuerunt collecte ſub eo legente nec aliter reperiuntur, hic
autem impreſſe prout melius haberi potuerunt.

1 ¶ Legata preſtantur coniunctis perſonis rupto teſtamẽto
paterno per filium per contratabulas tantum.
2 Legata an ꝛ quando poſſint augeri habetur hic.
3 Contrariorum debet eſſe eadem diſpoſitio iuris.
4 Propoſitũ idẽ operaᷣ in ppoſito, ꝙ oppoſitum in oppoſito.
5 Legata qualiter preſtari debeant rupto teſtamento per cõtra-
tabulas, dicitur infra.
6 Bonorũ poſ. contra tab. non põt filius in poteſtate et inſtitu-
tus intentare beneficio emancipati preteriti, niſi primo ipſe emã-
cipatus contra tabulet.
7 Vxor relicta fuit vſufructuaria oĩum bonoꝝ mariti inſtituto
filio impubere herede vniuerſali, cui dedit ſubſtitutũ pupilla
riter, an mortuo filio ipſa vxor debeat habere a ſubſtituto ple
nũ vſumfructũ, vel alimẽta tñ, ꝛ quid habere debeat ſi mater
teſtatoris ſit inſtituta heres, ꝛ ipſa vxor relicta vſufructuaria.
8 Legata quomodo ſint preſtãda quando filius impubes inſti-
tutus fuit, ꝛ ei datus fuit ſubſtitutus pupillariter, ꝛ poſtea mo-
ritur filius inſtitutus.

Et ſi contra. Premitte qđ tres ſunt caſus pñt colligiᷣ in gl. i.
¶ In primo caſu nullũ ſupuenit augmentũ filio
inſtituto p bo. poſ. ꝯta. ab eo intentatã. imo potius
minorem partem ꝯſequiᷣ. q: vbi in vniuerſo erat inſtitutus in-
tẽtata bo. poſ. ꝯta. res deduciᷣ ad cauſam inteſtati, ꝛ emanci-
patus pariter cum eo admitteretur. ¶ Scđo premitte, ibi ꝛ ſic
creſcere ꝛc. qđ augebatur ibi portio p bon. poſſ. ꝯtabu. ¶ In
1 tertia pte ibi his ꝯns ꝛc. portio filij fuit diminuta. † Premitte
etiã quod filius ſi rũpit teſtm̃ per bon. poſ. ꝯtab. preſtat legata
ſolum coniunctis pſonis vt. l. i. ꝛ. ꝗ. ꝛ iij. ff. de lega. preſtand. qñ
vero alia cauſa rumpiᷣ nullo modo debenᷣ legata. l. eũ quim.
C. de fideicom. l. i. C. de poſt. here. inſt. l. nemo. cum ſi. de teſta.
2 tu. ꝛ h. d. ¶ † Si pupillus beneficio preteriti bo. poſſ. contra-
ta. intentari pñt augeri legata petenda a ſubſtituto ex eo: quia
pupillus minus ſolueret ꝙ bo. poſ. ꝯta. nõ intentaſſet: q: ipſe
non ſoluit extraneis legata, ſed ſubſtitutus debet ſoluere om-
nibus. Item augenᷣ legata propter id ꝙ a coherede pupillus
extorquet per bo. poſ. ꝯta. qđ non extorſiſſet ſi ꝯta. non inten-
taſſet, pñt ẽt minui dicta legata ſi p ꝯta. diminuta eẽt portio
pupilli. in qua fuerat inſtitutus. h. d. preſertim ſm intellectum
3 gl. q an ſit verus declarabiᷣ ſup ea. ¶ † No. primo ꝙ ꝯtrariorum
eadem dꝫ eſſe diſpõ iuris. l. fin. §. ſi. de le. iij. de quo per Cyn. ꝛ
Bal. in l. i. §. pro ſcđo in vñ. opp. C. de cad. tol. p Dy. in c. qui
ſentit de re. iu. in. vi. ꝛ per Bal. in l. inter ſtipulantẽ. §. ſacram.
ff. de verb. ob. ꝛ in l. in fundo. ff. de rei ven. ¶ Et poſſet induci
ad duas no. qđ de quibus per Bald. in l. ſi. lege. C. de legi. he
red. ꝛ aliam in l. fin. C. de fideicom. quas non examinaui du-
cto. hec non ſe extendunt circa hoc de quibus conſueui dicere
4 in dicto. §. ſacram. ¶ † Scđo no. quod idem operaᷣ ppoſitum
in propoſito ꝙ oppoſitum in oppoſito, ꝛ ad hec ſemp allega.
5 iſta l. ¶ † Tertio no. qualiter legata preſtenᷣ rupto teſtõ per
bo. poſ. ꝯta. ꝛ illud hodie nõ videretur opportunum querere
q: hodie per aut. ex cã vñr deberi ex paterno equaliter, tñ ꝙ
eſt dubitatis qualiter, ꝛ in quibus caſibus illa aut. ſit correcta
ideo erit ſtudẽdum de hoc in l. iſta. ſ. qualiter preſtari debeant
legata. ¶ Gloſſ. i. magna diuiditur in quatuor. in i. parte po-
nit caſum vſq3 ibi, ꝛ ſic augetur. in. ꝗ. ponit caſum ſuper ſecun-
da parte. l. vſq3 ibi econtra deſcribiᷣ, ibi tertio ponit caſum ſu-
per tertia parte. l. vſque ibi, exheredata ꝛ ſbi ponit alias duas
6 queſtio. ¶ † In ea. glo. in prin. ſentit gl. iſta ſm Imo. hic ꝙ fi-
lius in ptãte, ꝛ inſtitutus non poteſt intentare bon. poſ. ꝯtabu.
beneficio emãcipati pteriti niſi prius ipſe emancipatus prete-
ritus cõtratabulet, ꝛ idẽ tenet gl. in l. iij. §. ſi quis ex liberis. de
bo. poſ. ꝯta. ꝛ idẽ ſequiᷣ Bar. in l. ſi poſt mortem. §. ſi. alias eſt
in l. illud. §. fin. eod. titul. per l. filio preterito. ff. de iniuſto teſta.
¶ Sed ꝯtrium tꝫ Imo. hic p d. l. illud. §. ſi. de ꝯtab. ꝛ p l. ſi duo,
ꝛ l. nonnunq̃. in prin. ff. de lega. preſtan. ꝛ per l. ſi poſt mortem.
§. ſi. ff. de cõtratab. vbi glo. illud tꝫ ꝛ ibi vr̃ text. non caſſãdo
eum. ¶ Tamen non rñdet Imo. ad l. filio per quam ſe fundaᷣ
Barto. ¶ Puto veram eſſe opi. gloſ. in d. l. ſi poſt mortem. §.
ſi. quam approbat Cyn. ꝛ Bald. in l. poſthumo. in. i. q. C. de bo
no. poſſ. cõtratab. ꝛ Bal. in l. ſi defunctus. in ſi. C. de ſu. ꝛ legi. ꝛ
in l. ſi. ff. de lib. ꝛ poſthu. ꝛ idem tenet glo. inſti. de here. ab inte-
ſta. §. eadem. ꝛ Imol. in l. ventre. in. v. colũ. ff. de acqui. hered. ꝛ
in d. l. filio preterito. in antepe. ꝛ bart. ꝛ Rapha. cu. in l. ſi filius
qui in poteſtate. in repe. in. ix. colũ. ff. de libe. ꝛ poſthu. quãdo
Ange. in d. l. ventre. ꝛ Saly. in l. ſi pater. C. de inſti. ꝛ ſubſti. in
vlti. col. ꝛ Saly. in l. vxoris abortus. C. de poſthu. hered. inſti.
in vlti. q. videntur tenere opi. Bart. tamen vt dixi verior vi-
detur opi. glo. in d. l. ſi poſt mortem. §. fin. ꝛ Imol. hic per iura
ſ. alleg. quibus non videtur poſſe rñderi. ¶ Non ob. d. l. filio
preterito. per quam ſe fundat Bar. inducendo vt facit Bart.
nam filius preteritus ſi approbat teſtm̃, ꝛ non vult intentare
cõtratab. ꝛ ſic teſtm̃ remanet validum appꝫet qđ inſtituti nõ
poterant vti beneficio rupture per ꝯtabu. ſi vel int: q: ad illud
admitterentur bñficio pteriti, ſed ipſe preteritus noluit con-
tratabu. imo approbauit: ergo ꝛc. ¶ Si poteſt tñ ſidere prius
ipſemet Bar. reſpondet in d. l. ſi poſt mortem. §. ſi. vꝫ qđ illud
quod dicitᷣ in d. l. filio preterito. qđ iudiciũ teſtatoris remanet
firmum eſt verum quo ad legata, ꝛ libertates non autem quo
ad heredis

ad hereditatis inſtitutionẽ volẽtibꝰ inſtitutis admitti beneficio pteriti ad ꝯtra. ¶ Et ſi qſpiã replicaret ꝯ iſtam ſol. q: non adaptatur ad. d. l. filio preterito: q: ibi dr̃ voluntas teſtõris tuebit ⁊c. ergo vr̃ de heredis inſtõne ſenſiſſe. ¶ Poteſt ſecũdo rñdere ad. d. l. filio pterito. q: iõ ibi non ꝯtrabu. inſtituti, ſed remanet firmũ teſtm̃: q: eoꝝ non intererat ꝯtrabulari teſtm̃ cũ ſint ſi. ħ, ⁊ nõ maiorẽ partẽ ꝯſequerent̃ p ꝯtra. q̃ durãte teſtõ imo minorẽ ꝯſeq̃rent̃ admiſſis oĩbꝰ, ſʒ ſi alij extranei eſſent iſtituti tũc bñ poſſent vti bñficio pteriti ipſo omittẽte ꝯtrab. de quo ẽt videatis p Bal. i. l. poſthumꝰ. in pñ. ĩ. de inoff. teſt. Jo. fab. inſtit. de exhere. li. in pñ. ¶ Nõ venio ad indagationẽ veritatis huiꝰ gl. in. i. parte p cuiꝰ expeditione opp. de. l. in rõne. la. i. §. queſtũ. ĩ. ad. l. fal. ⁊. l. filiũ. §. ſi. ĩ. de le. pſtã. vbi hr̃ q̃ eodẽ mõ pſtantur legata a ſubſtituto ipuberis ſicut pſtaret ipſe impubes, ergo falſus eſt intellectus huiꝰ gl. dũ dicit qđ augent̃ legata pp hic q̃ impubes nõ pſtat extraneis rupto teſtõ p ꝯtrab. ſʒ ſubſtitutus, ſic ideo Jac. de are. ⁊ Jac. bu. dederũt aliũ intellectũ in iſtud principiũ, ⁊ dicebãt q̃ ſubſtitutus dabit eodẽ mõ legata ſicut impubes, ⁊ q̃ hic de intelligunt ipſi q̃ cũ tractat̃ de imponẽda falcidia legata relicta ꝯiũctis pſonis augent̃ ex eo, q: relicta extraneis non debent̃, ⁊ ſic efficiunt̃ relicta ꝯiunctis pſonis maiora. q: relicta extraneis remãſerũt apud pupillũ, ⁊ ſic minuunt falcidiã. l. ex aſſe. in ſi. ĩ. ad. l. fal. ⁊. l. nõ dubiũ. C. tit. tñ eodẽ mõ pſtabit legata ſubſtitutus pupillaris relicta a ſe ſicut relicta a pupillo. ¶ Iſtũ itellectũ ĩpugnat hic Jmo. p. l. filiũ. §. ſi legata. ĩ. de le. pſtã. vbi ita deducit̃ falcidia de legatis relictis ꝯiũctis pſonis ac ſi relicta extraneis deberent̃, ⁊ ſic nõ augẽt relicta facta ꝯiunctis, ⁊ p ꝯñs diminutionẽ falcidie nõ inducũt rupto teſtõ p ꝯtrab. ⁊ hoc pbat̃ ibi put eſt litera. nõ obſtat hoc ⁊c. ¶ Nõ ob. l. nõ dubiũ. cũ ſi. allegatis, nã illa hʒ locum qñ legata vtilia debebant̃ iure cõi ex teſtõ valido merito fortiora ſunt illa legata ad hoc vt falcidia debeat detrahi cõputatis inutilibus in quartã. Sʒ in. §. ſi legata. ⁊ hic debebant̃ iure ſpãli p titulũ de leg. pſtan. p ꝯñs debiliora ſunt vt non debeat falcidia detrahi, arg. l. militis. §. militia miſſus. ĩ. de teſta. mili. ⁊. §. q veriſimilr̃. in aut. de non alie. ¶ Non ob. l. filius. §. ſi. ĩ. de leg. pſtan. q: potes rñdere vt p gl. ⁊ Bart. ibi q̃ in. d. §. ſi. erãt legatarij re cõiuncti, vñ q̃uis inter legatarios venietes iure ſpeciali non habeat locũ ius accreſcẽdi, vt. l. mulieri ⁊ titio. ĩ. de cõdi. ⁊ deñi hñ hʒ locũ ius non decreſcẽdi, ita loquit̃ hic, ſed p ius accreſcẽdi nõ pderit. ita loquit̃. §. ſi lega. ¶ Vel dic q̃ fant legata res indiuidua vel q̃ ibi filiꝰ veniebat per cõtratab. ⁊ ab eo erãt preſtãda legata, ideo vr̃ minꝰ debere grauari: q: ꝯ voluntatem defuncti venit. ⁊ ſic non proſit coniunctis perſonis, ſʒ poſſit libere vti falcidia non cõputatis legatis extraneis relictis, hic vero ab eo erant preſtãda legata q venit ex voluntate defuncti, ⁊ ſic põt grauari. ¶ Et pp hoc dabat alium ⁊ tertiũ intellectum. Jmo. put etiã ſentit gl. in verſi. legatis. vcʒ q̃ hic loquatur in legatis relictis a ſubſtituto q̃uis incidẽter dicat̃ etiã de relictis ab ipſo pupillo vt legata a ſubſtituto relicta augeant̃: q: filius extraneus non preſtat rupto teſtamento per bo. poſ. cõtratab. intentata per filiũ in poteſtate inſtitutum. ¶ Et lʒ alias qñ tractatur de imponenda falcidia in legatis relictis a pupillo ⁊ eius ſubſtituto fiat coacervatio omniũ legatorũ, ⁊ ſi legata vnita aſcendent dodrantẽ fiat detractio alias non vt. l. in ratione. la. i. ⁊. ij. §. qđ vulgo. ĩ. ad. l. fal. tñ hoc caſu intentata bo. poſ. ꝯtrabu. per filiũ inſtituti non ſiet coacervatio de legatis relictis extraneis pſonis ab ipſo impubere, vñ ſi fieret coacervatio de illis aſcenderent ad magnã quantitatẽ, ⁊ ſic detraheret̃ falcidia de facili. ¶ Eis vero non cõputatis, ſed reliquo vniuerſo patrimonio effecto vno ipſiꝰ pupilli ⁊ ſubſtituti. nõ ita de facili detrahet̃ falcidia, ⁊ iſto mõ augent̃ legata: q: nõ ita faciliter detrahet̃ falcidia de ipſis legatis relictis ab ipſo inſtituto, ⁊ ſic augebit̃ actio legatorum ꝯ ſubſtitutũ. ⁊ ſic ſm iſtũ intellectũ iſta. l. limitabit. d. l. i rõne. §. qđ vulgo. vt expugnato teſtõ vt ĩ. nõ ſiat ꝯputatio legatorum extraneis pſonis ĩ coacervatiõe patrimonij ſui inſtituti ⁊ ſubſtituti, ⁊ ſic melior erit ꝯdõ ipſiꝰ filij ipuberis expugnato teſtõ per cõtrata. q̃ ſi nõ petita eſſet per eũ per ꝯtrab. ⁊ ſic ceſſat ratio. l. ſi filiũ. §. ſi legata. ĩ. de lega preſtan. qui. §. huic intellectui obſtare videbat̃. q: ibi loquitur quãdo legata erãt preſtãda. ⁊ diffalcanda per filium quo caſu verũ eſt dicere q̃ filius diffalcabit cũ ea preſtet iure ſpeciali. ¶ Sed caſus noſter eſt diuerſus: q: nõ querit̃ hic an filius diffalcet. ſed an debeat fieri coacervatio legatoꝝ extraneis relictoꝝ cũ aliõs legatis factis cõiunctis perſonis, ⁊ dicit̃ hic q̃ nõ eſt rõ diuerſitatis: q: legata ſubſtitutio iniuncta debent̃ iure cõmuni filio vero iniũcta debent̃ iure ſpeciali. ¶ In ea. gl. ibi. q: hoc omnibus. hunc intellectum gl. reprehendunt hic Ja. de are. ⁊ Bar. ⁊ ponũt alium intellectũ vt hic p Bar. quẽ, tñ intellectũ ĩpugnat hic Jmo.

p. l. filium. §. ſi legata. ĩ. de leg. pſtan. ⁊ hoc put in ſfa hr̃ nõ alij aũt hñt tũc, ſed non pbaret ſi haberis tunc ⁊ rñdet hic Jmol. ad iura alle. per Bar. ⁊ ponit dictũ ſuum intellectũ ad. l. iſtam. in. i. parte qui vr̃ verior vt hic p eum. ¶ In ea. gl. ibi, non pro vna tm̃. ſʒ ſolũmodo cõiunctionis ⁊c. intellige gloſ. ſm diſtinctionẽ. in ſi. §. fin. ĩ. de le. ij. ĩ. q̃ ſubſtitutꝰ tenebat̃ p vna vncia in qua pupillus fuit ſubſtitutus oĩbus perſonis ſicut tenebat̃ etiã pupillus, ſed in eo q̃ accreuit pupillo p bo. poſ. ꝯtra. nõ tenebit̃ oĩbus, ſed coniunctis tm̃ vt tenebatur ipſe pupillus, ita pbat tex. in. d. l. ſi. §. ſi. de leg. ij. ⁊ declarat etiã gl. in. l. filiũ. in ſi. princ. in ver. augebat. de leg. preſtã. ¶ In ea. gl. ibi, ⁊ ſic auget̃ onus legatorum glo. ſatis bene ponit caſum ibi, ⁊ pro dimidia dabant̃ legata ⁊c. ⁊ p alia dimidia que obueniebat emancipato preterito per ꝯtra. nõ erũt legata inutilia: q: ab eo pſtabuntur. l. nõnunq̃. §. ſi. ĩ. de leg. preſt. ¶ Sed dubiũ eſt de legatis relictis extraneis ab impubere an illa debeant̃ oĩbus p ſubſtitutum in quo Bal. ⁊ Ange. tenuerũt q̃ ſit p tex. in. l. fin. §. ſi. de leg. ij. vbi ſubſtitutꝰ p vncia pſtat oĩbus. ¶ Contrariũ tenet Jmo. ⁊ Raph. hic p iſtũ tex. in ſui princ. vbi legata nõ preſtãtur oĩbꝰ p ſubſtitutũ ſm ſuũ intellectũ nouũ quẽ dedit Jmol. ſm quẽ nõ fuit aucta portio hereditaria p ꝯtra. vt in vltimo rñſo huiꝰ. l. ⁊ legata extraneis relicta nõ veniũt ponenda in coacervatione, ⁊ ſic nõ debent̃. ¶ Et p hoc nõ ob. l. ſi. §. ſi. p quam ſe fundat Bar. ⁊ Ange. q: ibi eſt ſpãlis ⁊ ſingularis caſus vbi aucta portiõe rõne augmẽti, ⁊ q: ſubſtitutus illã vnciã iudicio teſtõris habuit tenet̃ oĩbus p ea tm̃, ⁊ p augmento cõiunctis tm̃. ¶ Et ſubdit aliud Jmo. p q̃ ꝯprobat opi. ſuã nã in. l. ſi. §. fin. ſm intellectũ Ja. de are. ⁊ Bar. quẽ dant ad illũ tex. in. l. filiũ. ĩ. de le. pſtan. vbi querunt an. d. l. ſi. ſi conueniret̃ impubes pro legatis ab eo relictis teneret̃ etiam ipſe oĩbus, ⁊ dñt quod ſic, ⁊ ſic intelligunt. d. l. ſi. §. ſi. ſi impubes preſtare videt̃ omnibus: ergo ⁊ ſubſtitutꝰ, ⁊ ſic ille text. nimis probaret opi. Bal. ⁊ Ang. tamẽ Jmo. nõ tʒ iſtũ intellectũ ad. d. §. ſi. quãuis gl. ibi nullum intellectũ ſenſerit. Tamen ſibi nõ plʒ inductio Bart. ad illũ tex. nec etiam plʒ Raph. iſta inductio Barto. ⁊ ſic volunt q̃ filius impubes nõ poſſit in vita ꝯueniri ad preſtandum extraneis. ſed tm̃ poſt mortẽ, vcʒ ab ipſo ſubſtituto. Nã cũ ſimus in regula iuris antiqui q̃ expugnato teſtõ p ꝯtrab. nõ debeant̃ legata extraneis, ſʒ tm̃ coniunctis, ne reperiamus iſtud immutatũ: q: ibi in tex. nihil dr̃ de ipſo ĩpubere qualiter pſtaret: ergo non debemus illud extẽdere ad impuberẽ. Fortificat iſtud Raph. nã dicit ipſe in caſu. d. l. fin. §. ſi. q̃ debent̃ legata a pupillo relicta ab ipſo inſtituto non ex pſona impuberis, ſʒ tanq̃ a ſubſtituto vulgari, ⁊ ſic ex perſona ipſius ſubſtituti debentis rõ q: augmentũ bonorũ ad eũ puenit. ergo nõ eſt dicendũ q̃ iõ teneat̃ ſubſtitutꝰ, q: ipſe pupillus tenebat̃. ⁊ ſic conueniri poſſit vt dicebat Bar. nã rõne augmenti hʒ onꝰ illud vt pſtet legatũ extraneis p vncia. ¶ Nõ ob. l. q fundũ. §. q filiũ. ĩ. ad. l. falci. vbi non ampliora legata pſtat ipſe ſubſtitutus pupil. q̃ ipſe pupillꝰ: q: dñt q̃ illud eſt verũ regulariter. Fallit in caſu. d. l. ſi. §. i. vbi eſt caſus ſingu. pp augmentũ vt dictũ eſt. ĩ. ⁊ plꝰ dicebat Raph. pbari opi. ſuã hic in. l. nr̃a. in ver. ⁊ creſcere ⁊c. Mihi aũt non plʒ nec vera vr̃ opi. Jmol. ⁊ Raph. moueor qñ legata ſunt iniuncta impuberi nõ debent̃ a ſubſtituto pupillari tanq̃ a ſubſtituto pupil. nec ab eo cenſentur repetita, bene aũt cenſent̃ repetita a ſubſtituto vulgari ita loquit̃. lʒ imperator. ĩ. de le. i. Jmo potiꝰ debeat̃ ab ipſo ſubſtituto tanq̃ a quo lʒ vt. l. in rõne. §. q̃ vulgo. ĩ. ad. l. falc. ⁊. l. ſi fundũ ſub cõdõne. de le. i. ⁊ no. Bal. ĩ. l. quoties. la. ij. C. de ſideic. ⁊ Bar. in. l. lʒ imperator. ſʒ ſi nõ tenebat̃ ĩpubes vt volũt ipſi nec a ſubſtituto cẽſent̃ repetita nec ei fuerũt iniũcta imo ĩpuberi nec eſt ſpãle. l. d. l. ſi. §. ſi. q: nõ ſequit̃ ad ſubſtitutũ vadit emolumẽtũ q̃ſitũ p ꝯtra. ergo ipſe tenet̃ ad pſtãda legata extraneis. nã iſta non eſt bona ꝯſitia. ⁊ eſt ꝯ caſum. l. filiũ. de le. pſtã. ¶ Et lʒ Raph. dicat q̃ iſtud pbat̃ in. l. nr̃a. in v. ⁊ creſcere. dico q̃ hoc nõ eſt verũ. nã iſte v. nõ patit̃ iſtũ intellectũ: q: tex. loquit̃ de legatis a ſubſtituto relictis vt illa aucta oĩbꝰ debeant̃. ¶ Itẽ põt ſtare optime q̃ legata augeant̃. ⁊ tñ q̃ nõ dent̃ oĩbꝰ vt in. d. l. iſta. ⁊ in. d. ver. ⁊ creſcere. Et ex his reſideo in iſta cõcluſione q̃ in vlt. rñſo huiꝰ. l. legata relicta a filio ĩpubere ꝯtrabulato teſtõ, ⁊ ſic diminuta portiõe inſtituti pſtent̃ ab ipſo impubere ꝯiũctis pſonis tm̃. non aũt extraneis vt hic, ⁊. l. filiũ. ĩ. de le. pſtã. p alia aũt dimidia pſtabit emãcipatꝰ. d. l. nõnunq̃. §. emãcipatꝰ. eueniente vero caſu ſubſtõnis pup. ſubſtitutus pſtabit eodem mõ ſicut pupillꝰ, ⁊ extraneis nõ ſicut in pñ. ⁊ ſm itellectũ datũ p Jmo. ſi. nã poſtq̃ nõ ſunt ei iniũcta ſufficit vt pſtet ea legata vt ſi ipſe ĩpubes pſtaret lʒ Bal. ⁊ Ange. tenuerit ꝯtrariũ p. l. ſi. §. ſi. ⁊ nõ hr̃. ¶ Et ad. d. l. ſi. §. ſi. teneo itellectũ Jac. de are. ⁊ Bar. quẽ poſuerũt i. d. l. filiũ. De legatis aũt relictis ab ipſo ſubſtituto vt in vltĩo exẽplo. l. nr̃e dico q̃ oĩbus tenet̃, ſed p ea tm̃ dimidia

que ad eũ puenit non aũt p alia dimidia q̃ nulla eſt, qꝛ eo mõ quo diminuitur ꝯmodũ eo mõ ꝛ incõmodũ.l. plautiꝰ.ſ. de cõdi. ꝛ de.ꝛ ſic tota iſta.l. principaliṫ q̃rit de legatis relictis a ſubſtituto lȝ incidẽter ẽt loquaṫ de legatis a pupillo,ꝛ in.i.parte loquiṫ q̃ñ non fuit aucta nec diminuta portio,in.ij.vͦ parte in v̄. ꝛ creſcere.loquitur q̃ñ fuit aucta,ꝛ in v̄.ex his ꝯñs,q̃ñ fuit dimi

7 nuta. ¶ †Et iſta inducit hic Bar.ad.q.teſtõꝛ filiũ impuberẽ hr̃dẽ inſtituit vxorem cui dedit ſubſtitutũ pupillariter,ꝛ vxorem dñam,ꝛ vſufructuariã relinqt certũ eſt qꝫ ſm cõſuetudinẽ inſtitutis filijs ipſa nõ dȝ hr̃e niſi alimenta vt no.in aut.qꝫ locũ.C. de ſec.nup.an eueniente caſu ſubſtõnis vxor poſſit petere plenũ vſumfructũ,nã ſm intellectũ gl.vr̃ qꝫ ſic qꝛ augenṫ legata ſed iſte intellectꝰ fuit reprobatꝰ. ¶ Sȝ ſm intellectũ Ja.de are.ꝛ bar.nõ debenṫ a ſubſtituto niſi ſolum alimẽta.bal.aũt tȝ qꝫ ꝯdõ mr̃is ſit melior in pſona ſubſtituti p.d.l.ſi.§.ſi.de le.ij. ſm intellectũ eoꝝ q fuit reprobatꝰ,nã ibi ponitur ſpãlis caſus Bar.aũt in.l.tutia cum teſtõ.§.ſi.ſ.de le.ij.cuȝ quo trãſit Imo. ibi diſtinguit qꝫ aut teſtõꝛ ſimplr̃ dixit relinquo vxorẽ meam dñam,ꝛ vſufructuariã,ꝛ tunc ſubſtitutꝰ non dabit pluſq̃ filius qꝛ ex quo legatuȝ fuit ſemel debitum,puta qꝛ filio extãte hr̃de habuerit vires,ꝛ cepit ſic dẽri ita ẽt ſubſtitutꝰ dẽbit,ꝛ nõ plꝰ vt.l.q fundũ.§.qui filiũ.ſ.ad.l.fal. Aut teſtõꝛ nõ ſimplr̃ loquutus eſt,ſȝ dixit relinquo vxorẽ dñaȝ,ꝛ vſufructuariã donec vixerit caſte,ꝛ tũc videṫ annuũ legatũ.l.legatũ.de ann.le.ꝛ pro pͥmo anno eſt pur: pſequẽtibꝰ vͦ eſt ꝯdõnale,ꝛ p ꝯñs incipit deberi a pſona ſubſtituti vt.l.ſi fundũ.§.ſi pr̃.de le.i.ꝛ ſic extãte ſubſtituto extraneo vxoꝛ hẽbit vſumfructũ totum. Addo quod

a Bal.ꝯſuluitᵃ pluries p eo qꝫ voluit in.d.l.titio.§.ſi.ſ.in cõſi.in ci. Petrꝰ matbiloli de puſio.ꝛ in ꝯſi.inci. Nicolaꝰ ſuatapte.ꝛ in cõſi.inci.Bar.rufoli.ꝛ eſt de mente eius in.l.ſicut in annos que eſt pͥma.l.ſ.qb.mod.vſuffru.amit.ꝛ idẽ Bal.in.l.ſi.in vl. col.C.de indi.vid.tol.ꝛ ang.in.d.aut.qꝫ locum.ꝛ in cõſi.cvĩj.inci.in die noĩe in dicto teſtõ cõtineṫ,ꝛ ſic dȝ itelligi qꝫ no.Bar. in.l.ſi ita ſcriptũ.de ma.teſt. Uel intelligatis in ſubſtituto vulgari,ꝛ videatis ẽt Bart.in.l.certũ.§.quid ergo.ſ.de vſu ꝛ habi. Melius ꝛ pinguius loquutus eſt Ben.de plũ.in.l.ĩj.ſ.de ma na.teſta.vbi diſtinguit que diſtin.mihi plȝ multũ in caſu q̃ñ legatum fuit relictũ donec caſte vixerit vel per ſimilia v̄ba inducẽtia annuũ legatũ fuit iniũctũ filio,ꝛ tunc indiſtincte debetur a ſubſtituto put debebat ipſe filius, vcȝ ſolũ alimẽta, qꝛ cũ tale legatũ non cenſeaṫ repetitum a ſubſtituto pupillari vt dictũ fuit.ſ.l.ſi fundũ.§.q filiũ.ſ ad.l.fal.ꝛ declarat Bar.in.d. l.lȝ imperator.nec ipſi ſubſtitutu fuerat iniunctum ſatis eſt qd̃ preſtet prout filius preſtabat. ¶ Aut legatum fuit ſubſtituto iniũcta,ꝛ tũc quibuſcũq; v̄bis vſus fuerit debebiṫ totus vſuſfructus,ꝛ plenus per ſubſtitutum ſic loquitur.l.ſi fundus.§.ſi pater.ſ.de leg.i. ¶ Aut ſimpliciter fuit relictum nec iniunctũ ſpecialiter alicui:ꝛ tunc vtriq; cenſetur iniũctũ,nam verba in fine appoſita ad oĩa ſuperiora referunṫ.l.i.C.de libe.prete.l.ĩj. §.filius.ff.eo.ti. ¶ Preterea illud legatum intelligitur deberi a ſubſtituto tanq̃ ab herede.l.ſed ꝛ ſi plures.de leg.i.ĩj.ꝛ.l.ex

b duobus.§.filiũ.ſ.eo.ꝛ ſic iſto caſu preſtabit plenumᵇ vſumfructum. ¶ In e.a.glo.ibi.C.de legi.l.cum quidam illa.l.loquitur in exheredatu nõ aũt in preteritu ſed gl.voluit intelligere idẽ eſſe in preterito,bene facit.l.quidam.C.de fideicom. Preterea filio preterito non pupillariter ſubſtitui.l.i.§.ſubſtituere.cum gloſ.ſ.eodem.ad iſtum ergo caſum nun pôt adaptari iſte tex. ¶ Utrum aũt hodie hoc pcedat attento qꝫ oĩa conſeruantur per aut.ex cauſa.C.de libe.prete.dixi in.l.i.§.ſubſtituere.ſ.eo. ¶ In gl.in ver.legatis.ibi.l.ſi.§.ſi.male loquiṫ gl.ſm Imo.et Raph.hic.qꝛ.d.§.ſi.loquiṫ q̃ñ erat aucta portio,ſed nullo modo erat aucta,ſed potius diminuta. Ideo tunc etiam a ſubſtituto ex perſona impuberis debentur comunctio ſicut ab ipſo impubere,legata vero ab ipſo ſubſtituto relicta olbus deben

8 tur.vt.ſ.l.proxi.§.ſi. ¶ †Extra glo.dubitat hic Imo.pater filium impuberem heredem inſtituit cui dedit ſubſtitutum pupillarem,ꝛ ab vtroq; legata reliquit queritur an ſubſtitutus teneatur preſtare legata pro viribus patrimonij paterni,an verõ ſi illud non ſufficit pro viribus bonorum filij facit.l.filius qui patri.ſ.eo.vbi legata relicta in talibus pupillaribus preſtantur pro viribus bonorum filij impuberis,ad idem facit text.in ratione ſui in.l.fundum per fideicom.§.ſi.ſ.de leg.i. In ꝯtrarium facit.l.qui fundum.§.qui filium.ꝛ.§.qui filios.ſ.ad.l.falcid.in ver.bona que tpe mortis hñt.ꝛ.l.filium.in princi.in ver.habita ratione.ſ.de leg.preſt.m.ꝛ finaliter Imo.reliquit cogitandũ. ¶ Addo qꝫ ipſemet Imo.in.l.qui duo.ſ.eod.vbi mouet iſtud dubium vr̃ concludere veriorem eſſe ſcdam opi.vt ſcilicet pro viribus patrimonij ſui preſtenṫ,ꝛ reſpondet ad.d.l.ſi filius qui patri.qꝫ ibi eſt ſpecialis caſus vt intelligaṫ q̃ñ filꝰ fuit exheredatus vel noluit bona paterna,ſed abſtinuit vel qd̃ ſubſtitutus noluit bona paterna,alias autẽ regulariter tȝ qꝫ bona pupilli non veniant vt ex eis legata preſtentur non tñ r̃ñdent ad.l. ſi fundum per fideicom.§.fin.ſed potes r̃ñdere qd̃ loquitur q̃ñ teſtatoꝛ voluit expreſſe quod a ſubſtituto de bonis pupilli preſtarentur ſecus ſi nil dixiſſet. Item adde quod Barto.in.l.qui fundum.§.coheres.ſ.ad.l.fal.in.v.q.cum quo tranſit Ange.ibi ꝛ in.l.in rationes.§.quod vulgo.eod.titu.voluit qd̃ preſtentur legata tam de bonis patris q̃ de illis q̃ habebat pupillus tpe mortis ipſius patris,ꝛ hoc per.l.ſi filius.§.qui patri.ꝛ p.d.§.qꝫ vulgo. Imo.vero in.d.§.qd̃ vulgo.loquiṫ plenius ſuper hoc ꝛ dicit qꝫ Barto.in.d.§.coheres.in.v.q.nõ vr̃ bene r̃ñdere ad l.qui fundum.§.qui filium.vbi dr̃ inſpici bona que erant tam tpe mortis patris q̃ filij. ¶ Preterea dicit ꝯ Bar.eſſe caſum in.l.in duplicibus.ſ.ad.l.fal. ¶ Item Bart.hȝ neceſſe intelligi in filiofa.de quo non vr̃ intelligendum qꝛ iſto iure non habebat bona.l.plȝ.cuȝ ſi.ſ.de acqui.he. ¶ Non ob.l.ſi filius qui patri:qꝛ reſponde vt.ſ.fuit r̃ñſum non ob.d.§.qd̃ vulgo.quia ibi non dr̃ qꝫ fiat contributio bonorum patris ꝛ filij, vt voluit Bar.ſed legatorũ tñ ab vtroq; relictorum. ¶ Item intelligeremus.§.quod vulgo.ꝛ quod ibi fieret contributio patrimonij vtriuſq;,ꝛ non legatorum tñ ſequereṫ qꝫ haberemus intelligere de illis bonis que reperirentur tpe mortis pupilli,cuius ꝯtrarium voluit Bar.dum alle.d.§.quod vulgo. Et ſic vr̃ mihi tenendum per.d.l.in duplicibus vt tantũ ſm bona teſtatoris ꝛ pro viribus patrimonij teſtatoris preſtari debeãt legata nõ autẽ pro viribus etiã pupilli. ¶ Addo etiã Raph.ꝛ Pau. d.§.quod vulgo.in lec.padu.idem tenent.m.ꝛ Raph.in.d. l.qui fundum.§.coheres.idem tenuit,ꝛ dicit qd̃ non obſt.d.l.ſi filius qui patri.alle.per Bar.qꝫ dicit ipſe inquantum Barto. vult intelligere illã.l.ſi filꝰ qui patri.qd̃ tpe mortis patris debent bona inſpici filij ꝛ patris.neceſſe hȝ intelligere de filiofa.milite quod eſt diuinare. ¶ Sed Pau.de caſ.in.d.§.quod vulgo.in lectu.bono.dicit qꝫ.d.§.non hȝ aliquo modo obſtare quia Bar.intelligit in filiofa.milite qd̃ eſt diuinare tamen dicit qd̃ attento qd̃ hodie filiusfa.habet bona pulchrum eſſet videre ſm eũ an hodie iſtud pcedat vt bona pupilli veniant in preſtatione legatorum.determinat quod ſic per.d.l.ſi fundum per fideicommiſſum.ꝛ.d.l.ſi filius qui patri.ꝛ per.d.l.ſi fundũ. §.qui filium.ſ.ad leg.falcid. Tamen mihi videtur pau.inepte loqui,nam tempore iſtoꝝ filiusfa.poteſt habere patrimonium ꝛ bona vt quia ſit miles. Preterea ipſe probat per.ll.iſtorum quorum tempore filiusfa.non habebit bona niſi eſſet miles.

1 ¶ Subſtitutionum gradus licitũ eſt teſtanti facere tot quot vult ꝛ plures poſſunt ſubſtitui in locum vnius,ꝛ econtra.

2 Subſtitui poteſt vltimo loco ſeruus neceſſarius,ꝛ non poteſt ſubſtitui vulgariter ſeruo inſtituto herede cum libertate.

3 Inteſtatus dicitur etiã qui non poteſt teſtari,vt pupillus,vel furioſus ꝛ ſimiles.

4 Subſtitutio pupillaris preiudicat venienti ab inteſtato,vnde excluderetur mater etiam in legitima.

5 Subſtitutio pupillaris facta vltimo morienti nõ tollit ius legitimarum hereditatum inter priuos,ꝛ ſic non intelligitur vnus alteri pupillariter tacite ſubſtitutus.

1 POteſt. †Licitum eſt teſtanti facere tot gradus ſubſtõnũ quot vult,ꝛ plures dñt ſubſtitui in locũ vnius,ꝛ eꝯ ꝛ ſi ſubſtituaṫ nominō morientĩ vr̃ teſtõꝛ voluiſſe ĩter oẽs ꝯſeruare ius legitimarũ hereditatũ vel ſucceſſionũ ab inteſtato.h.d.cum.l.

2 vel ſingulis. ¶ †No.qꝫ vltimo loco pôt ſubſtitui ſeruus neceſſarius,ꝛ ſic innuit iſta lr̃a qꝫ ſeruo cum libertate herede inſtituto nõ poſſit ſubſtitui vulgariter.ita tenuit glo.reputata ſingu.inſti.de vulga.ſubſti.in princi.quã pro ſingulari hic alleg. Bal.in princ. Nihilominus ego tenui ꝯtrã.in.l.ſi filꝰ q patri. ſ.e.vbi feci vobis mentionẽ de iſto text.ꝛ dicta glo.ꝛ tenui qd̃ vulgaris ſubſtõ tollat neceſſitatem in ſeruo,ꝛ allegaui glo.in tenentẽ in.l.ſed ſi plures.§.ſi.ſ.eo. ¶ Non obſtãte text.qꝛ imo potius vr̃ probare ꝯtrarium qꝛ ideo iuriſcõſultus dat conſilium vt vltimo loco ſeruus ſubſtituatur,ne ſi inter medios gradus ſubſtitueretur tolleret neceſſitas.verũtñ ſi quis vellet tenere ꝯtrã poſſet r̃ñdere ad.d.l.ſed ſi plures.§.fina.qd̃ ibi illud eſt qꝛ idem ſeruus ſibiipſi eſt ſubſtitutus hic tamen non poteſt reddi competens ratio diuerſitatis inter iſtos caſus,ideo teneo

3 vt iam tenui in.d.l.ſi filius qui patri. ¶ †No.in.l.vel ſingulis in ver.ab inteſtato quod inteſtatus dr̃ ẽt qui non poteſt teſtari vt pupillus.ꝛ probatur in.l. qui duos.ſ.eod.ꝛ facit ad q.ſtatuto cauetur qd̃ ſi quis deceſſerit inteſtatus bona applicentur tali eccleſie an comprehendaṫ pupillus furioſus ꝛ ſimiles.de quo per Bar.in.l.i.ſ.de ſuis ꝛ legi.dixi in.l.generaliter.in pꝛi. C.de inſti.ꝛ ſubſti.ſub condi.fac.ꝛ in.l.in teſtõ.la.i.C.de teſta.

4 mult. ¶ †Tertio not.ꝛ ſubſtõ pupillaris preiudicat venienti ab inteſtato

a ¶ Bal.conſuluit. Adde tu ꝛ vide Ange.i ꝯſi.xxxvij.inci.reuocaṫ l dubiũ.ꝛ ꝯſi.cxliij. inci.donatus.vid etiã eũdẽ Alex.in ꝯſi.xl.in.i.vo.ꝛ in ꝯſi.xiij.ſ.ij.vol.ꝛ l cõſi.lv.in.ij.vol.ꝛ ſm numerũ oſum cõſil.ccccxxi.Frã.

b ¶ Plenum. Adde eundẽ Alex.ꝯſ. xxix.ſij.li.ꝛ conſi. xlij.ij.li.ꝛ p anch. conſil.ccxxxix. Et ibi qd hr̃e debeat extãte mr̃e teſtatoris inſtituta,et vxore relicta dña vſufructuaria,et de.q.de qua hic vide p Lud.Ro. conſil.ccccvj.

bin inteſtato vnde excluderetur mater etiam in legitima vt in
5 cã p ſer. de teſt. in. vi. ⁊ dictum fuit. ſ. e. l. ꝙ. ¶ †Quarto not. ꝙ
ſubſtitutio pupillaris facta vltimo morienti non tollit ius le-
gitimarum hereditatum inter primos, ⁊ ſic non intelligitur
vnus alteri pupillariter tacite ſubſtitutus, ⁊ per. h. o. Bal. hic
eſſe caſum pro glo. ſi. contra alle. pro ſingulari in. l. lucius. ſ. ti. i.
q̄ꝫ vulgata, que vult ꝙ ſi teſtator dixerit ſi filius meus ſine li-
beris deceſſerit talem ſubſtituo ꝙ liberi videantur ab inteſta
to vocati, ⁊ non ex teſtamento, ⁊ iſtud eſt magni effectus, nam
ſi eſſent vocati ex teſtamento pater non poſſet alienare tanꝙ
bona reſtitutioni ſubiecta. l. ſi. ⁊ aut. res que. C. cõia de lega. nec
alium ſubſtituere in eis poſſet ſecus eſſet ſi dicerentur ab inte
ſtato ſubſtituti vt vult glo. illa in. d. l. lucius. ⁊ iſtud hic nõ tan
go quia tetigi in. l. ex facto. alias in. §. ſi quis rogatus. ſ. ad tre-
bel. ¶ Sed Raph. hic dicit ꝙ nõ obſtet tex. q: alia ratio erat
in. d. l. lucius. quod hic, nam ſi diceremus non eſſe fideicõmiſ-
ſum inter liberos ſequeretur quod pater poſſit alienare bona,
⁊ ideo dicimus ꝙ fideicommiſſum videtur inter liberos factũ
hic vero ſecus quia ibi poſſet alienare niſi aliud preſumeremus.
Sed hec ratio non placet q: hic etiam poſſet alienare, ⁊ tamẽ
non preſumimus fideicommiſſum. Uel poteſt aliter rñderi vt
ipſe dicet qđ aliud ſit in fideicommiſſaria ſubſtitutione ꝙ in dire
cta, nam ad inducendum fideicommiſſum ſola mens teſtantis
ſufficit. l. cum proponebatur. ſ. de lega. ij. ⁊ veniet. ſ. dicendum
ſm no. q. ſecus in directa vt hic. ¶ In glo. in ver. vel ſingulis.
ibi. ſed contra de leg. ij. ⁊ l. titia ſeio. §. ſeia libertus. gl. non ſol-
uit hic. ſed in. l. contraria. ⁊ dicit ꝙ ibi non inducitur fideicom-
miſſum quia vltimo morienti ſubſtituerit, ſed q: prohibuit alie
nari extra familiam. ¶ Iſta ſol. nõ eſt bona q: per talem pro-
hibitionem non videt prohibita alienatio talis que fieret per
inſtitutionem heredis vel qđ ſuus heres ſuccedat, ⁊ ſic nõ in-
ducit ideo fideicõmiſſum. l. quidã. ſ. de acqui. rerũ do. l. preto. §.
fratre. de leg. ij. ⁊ no. Bar. in. l. ſi ita qs. §. ea lege. ſ. de ver. obli.
⁊ l. i. de fun. dota. ⁊ in. l. lucius. ſ. de leg. ij. ¶ Dyn. aliter ſoluit
vcꝫ qđ aliud ſit in directa ſubſtitutiõe, ⁊ aliud in fideicõmiſſa
ria Bar. vero hic ſoluit ꝙ ibi ſubſtituit nouiſſimo in toto fun-
do ideo vr̃ voluiſſe ad illũ totum peruenire, ⁊ ſic voluiſſe p fi-
deicõmiſſum de vno in alterũ peruenire hic vo ſimpliciter di
xit Imo. ſequitur Bar. hic ⁊ pau. in. l. ſi pater impuberes. ſ. eo.
Bal. vero vr̃ tenere ꝫ ⁊ cõiungendo vtramqꝫ ſol. ſcilicet Dy.
⁊ Bar. diſtinguit q: aut loquimur in directa ſubſtitutiõe, ⁊ ha-
bet locum tex. noſter aut in fideicommiſſaria: ⁊ tunc aut in to-
to fundo fuit facta ſubſtõ, ⁊ procedat id qđ vult Bar. aut non,
⁊ tunc ſecus. ¶ Sentit ergo Bal. prout et colligit ang. ex di-
ctis ſuis hic qđ quãuis vltimo morienti fuerit facta ſubſtõ et in
toto fundo tñ nunꝙ inducatur reciproca ſubſtõ per hoc inter
ipſos, nam dicit Bal. quod in directa hꝫ locũ tex. noſter nul-
la facta diſtinctione Ang. dicit ꝙ ſemper vidit practicari qđ
nõ inducat reciproca inter eos. niſi qñ p mortẽ vltimi deberet
venire ad ſubſtitutum. ⁊ alle. p Bal. tex. in. l. q duos. ſ. eo. Imol.
vero reprehẽdit Ang. ⁊ ſequit Bar. Pau. hic dicit ꝙ illõ ꝙ
ipſe tenuit in. l. ſi pr̃ impuberes. ſ. e. vbi fuit ſequutus Barto.
intelligit in fideicõmiſſaria ſubſtõne, ſecus in directa: q: in ea
eꝫ opi. Dyn. ⁊ alle. rõnem q: coniectura tamen mens defuncti ſuffi-
cit ad inducendũ fideicõmiſſum. ſecus in directa alle. d. l. cum
proponebat. ſ. de leg. ij. cũ gl. ſi. Iſta rõ nõ plꝫ q: eodem modo
in directa ſubſtõne ſufficit coniectura ta mẽs vt vidimus in. l.
quidã ceſtõ. ⁊ in. l. i. ſ. hoc iure. ſ. eo. dũmodo pſone exprimant.
Raph. ſeqnt Bar. cũ vna limitatione, ⁊ dicit ꝙ illud qđ dicit
bar. hic. ſ. ꝙ in directa ſubſtõne facta in tota hereditate videa
tur facta ſubſtõ reciproca inter eos pcedat qñ extabãt alie pſo
ne vltra vocatos ab inteſtato potuiſſent vel i pte vel in toto
ſuccedere ab inteſtato vt mr̃ vel frater, q: tunc de neceſſitate
habemus dicere videri factã ſubſtõnez inter eas perſonas, vt
mater vel frater nõ veniãt alias non perueniret tota hereditas
vt teſtõr volebat ad ſubſtitutum: ergo neceſſe eſt dicere videri
factã ſubſtõnem reciprocam inter eos ſecus qñ non extabant
tales pſone, q: tũc nõ eſt neceſſe dicere ſubſtõnem factã, ſꝫ cõ
ſeruare voluiſſe ius legitimarũ hereditatum, ita intelligit iſtũ
tex. ⁊ d. l. qui duos. ¶ Adde ꝙ in. l. pater filium. ſ. ad. l. falci. et
glo. ibi in ver. ſubſtitutũ. ⁊ Imol. ibi tenẽt ꝙ ſubſtõ facta poſt
mortem duorũ dicendo eis ſubſtituto vr̃ facta vltimo morienti
tñ, ⁊ ſic vr̃ inter eos ius legitimarũ hereditatũ ꝯſeruaſſe, idez
tꝫ ipſe Ang. in. d. l. ſi pr̃ impuberes. ſ. e. p gl. ibi q volunt qđ ſi
teſtõr inſtituit plures heredes, ⁊ ſubſtituit eis intelligitur ſub
ſtituiſſe vltimo morienti, alle. d. l. pater filiũ. §. ſi. coniuncta gloſ.
¶ Ego puto ꝙ ſi iſta verba eis ſubſtituo eſſent plata a teſta-
tore quod videretur vtrique ſubſtitutum ſecus ſi ſimpliciter di
xiſſet poſt mortem eorum ſubſtituo talem, ⁊ nõ dixiſſet eis ſub
ſtituo, ⁊ ideo puto Ang. in hoc inaduertẽter loquutum quod

ſi iſta verba proferantur a teſtatore aut a notario clare ſonant
ꝙ voluit vtrique ſubſtituere. Paul. in. l. pe. C. e. tenuit idẽ ꝙ hic
dicens ſe ita cõſuluiſſe in ardua. q. vbi poſt mortem ſuã rogaſſ
et aut duos reſtituere cuidam eccleſie maiori bona ſua, ⁊ dicit ſe
conſuluiſſe qđ vr̃ inter eos fideicõmiſſum factũ ꝙ erat fideicõ-
miſſaria ſubſtitutio, ſecus dicit ſi fuiſſet directa alleg. d. l. cum
proponebatur. ¶ Ego puto veram eſſe opi. Bar. hic cũ limi-
tatione Raph. per. d. l. qui duos. ſ. e. ⁊ ex. ã alle. ⁊ ea que dixi de
ſubſtõne facta vltimo morienti intelligas et ſi dictum ſuit ſub-
ſtituo poſt mortem eorũ p. d. l. qui duos. ⁊ per gloſ. in. d. l. pater
filium. ⁊ cum Bar. hic tranſit Imo. qui fuit ſibi contrarius in
d. l. titia ſeio. §. ſeia. ſ. de leg. ij. ⁊ ibi Bal. qui dicit qđ ſibi non
placet opi. Dy. faciẽs differentiã inter ſubſtitutionẽ directaꝫ
⁊ fideicommiſſum, ⁊ ad hoc videatis etiaꝫ Bal. in. l. ex tribus.
in ſi. C. de inoffi. teſta.

1 ¶ Subſtituere poteſt teſtator vni ex heredibus, ac etiã om-
nibus ⁊ nulli, item poteſt ſubſtituere ad totum tempus pupilla-
ris, ⁊ ad partem eius.
2 Argumentum de perſonis ad tempus valet.
3 Argumentum de tempore ad res valet.
4 Subſtitutionem qui põt in totum amouere, põt etiam partem
amouere.

1 **Uel plures.** †Teſtator põt ſubſtituere
vni ex heredib⁹ ac etiã om-
nibus, ⁊ nulli itẽ põt ſubſtituere ad totũ tps pupilla
2 ris etatis, ⁊ ad partẽ eius. h. d. ¶ †No. ꝙ procedit
ar. de pſonis ad tps[a], ⁊ idẽ ecõtra ſm Bal. ⁊ ex hoc infert bal.
quod quẽadmodum iudex põt refrenare dilationes ad proban
dum ⁊ producendum teſtes. l. ſi. ſ. de fer. ita refrenare põt nu-
merum teſtium. c. cum cauſam. ⁊ c. ſignificauerit. de teſti. l. quo
3 ties. C. de naufra. lib. xi. ⁊ iſtud ibi etiam dicit Bart. ¶ †Item
not. qđ valet arg. de tpe ad res vt. l. miles ita. §. quod diximus.
4 ſ. de teſt. mil. ¶ †Item not. quod qui põt oẽm ſubſtitutionem
amouere, põt etiam partem amouere. l. videamus. §. pe. de in
li. iur. quãuis Bar. alleget eam ad primum no. tamen ibi nihil
dicitur de tempore.

a ¶ Procedit arg. de pſonis ad tps. adde Bar. i. l. miles. §. ⁊ q: diximus. ff. de teſta. milit. Bal. i. l. quenticulam. §. col. i. ꝟ. ſt. eſt. ar. de teſ. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ Bal. i. l. pcib⁹. xv. col. C. de ſpu. ⁊ p Fran. aret. hic. Dñator Celius Derticonus.

1 ¶ Aditio etiam coacte ſicut confirmat legata ⁊ libertates,
ita confirmat tabulas pupillares.

1 **Et ſi a patre.** †Aditio etiam coacte facta ſicut cõ
firmat legata, ⁊ libertates ita confir
mat tabulas pupillares. h. d. ¶ Iſtum tex. reputat Bald. hic
meliorem de corpore iuris quod ſicut hodie rupto teſtamento
ex cauſa preteritionis vel exheredationis tamen legata, ⁊ li-
bertates firme maneãt, ita etiã tabule pupillares firme mane
bunt ſicut hic videmus legata. ⁊ libertates valere ⁊ confirma-
ri ſic ⁊ tabulas pupillares per aditionem coactam deſtituto
teſtamento antea de iure ciuili ſicut deſtituitur in. d. auth. ex
cauſa. C. de lib. prete. per preteritionem vel exheredationem.
¶ In gl. ſuper ver. ꝯfirmantur oẽs doc. dãnant iſtã glo. exce
pto pau. q: lec. iſta non applaudet lre. ⁊ Jac. de are. intellige-
bat hic ꝙ filius erat exheredatus. et extrane⁹ inſtitutus, ⁊ hoc
dicebat vt exiſtentia ſui heredis nõ haberet operari. Sed iſtã
opi. dãnat Bar. q: dr̃ in tex. a patre: ergo filius fuit inſtitutus
arg. l. ſi. C. de indi. vidui. ¶ Sed raph. ⁊ pau. tenent iſtũ intel-
lectum Jac. de are. nam dicit ꝙ alibi dr̃ a patre, ⁊ tñ filius fuit
exheredatus. l. ita tñ. §. a patre. ſ. ad treb. tñ ibi dr̃ expreſſe exhe-
redari, hic vero nihil dicit qñ nõ videt bene dicere, ⁊ tõ Dy.
⁊ Bar. dant alium intellectũ vcꝫ ꝙ hic fuit datus coheres ex-
traneus p quẽ tollitur exiſtẽtia ſuitatis. l. apud iulianũ. §. idem
iul. ſ. ad treb. quem intellectũ omnes ſequunt excepto Pau.
qui eũ reprehẽdit p hoc qđ hic dicitur teſtũ eſſe deſtitutũ de
iure ciuili, ſed ſi datus eſſet coheres extraneus nõ eſſet deſti-
tutum q: aditũ eius aditione eſt confirmatum teſtũ. ita dicit
pau. ⁊ ſic eꝫ ipſe intellectũ Jac. de are. vel dicit ipſe potes etiã
tenere intellectũ glo. ¶ Non ob. iſte tex. ſm quem coacta adi
tio nihil operaret cũ per exiſtentiã ſui heredis ſit cõfirmatus,
nam dicit ipſe imo operabitur q: filius releuabitur ab onere
probandi ſe filium ſi negaretur, nõ tñ rñdet ipſe ad rationem
doc. quia dñt qđ hic dicit teſtũ eſſe deſtitutum de iure ciuili:
ergo apparet exiſtẽtiã ſuitatis iſto caſu nõ operatã eſſe. Ideo
teneo intellectũ Dy. ⁊ Bar. nõ ob. ꝙ dicit Pau. impugnãdo
qđ ſi coheres eſſet datus teſtũ non eſſet deſtitutum q: rñdeo
qđ coheres repudiauit vt intelligũt doc. ⁊ eſt neceſſe ſic intel-
ligere, alias ſupine intelligeretur cum tex. dicat deſtitutũ fuiſ-
ſe teſtamentum.

1 ¶ Emancipato non põt pupillariter ſubſtitui, ſed ei⁹ inſti-
tutio põt omitti, ⁊ in tempus fideicommiſſum relinqui, quod
tantum valebit quantum ſubſtitutio pupillaris.
2 Teſtamentum fieri debet cum conſilio peritorum.
3 Uerbum lego eſt obliquum.

4 Legatū ꝯditionale nō trāſmittit, fallit in legato facto liberis.
5 Fructus an ⁊ qñ veniāt reſtituēdi in fideicommiſſo dicitur. ſ.
6 Nepos emancipatus an ſit hodie inſtituendus, ⁊ in quid.

1 **Cum ex filio.** †Emācipato nō pōt pupillariter ſubſtitui, ſed eius inſtitutio pōt omitti, ⁊ in tp̄s pubertatis fideicommiſſum relinqui qḋ tñ valebit ꝗ̄tum ſubſtō pupil. h. d. ſm Bar. ⁊ iſta. l. reputatur difficilis ⁊ ſubtilis ſecūdū docto.
2 †Not. ꝙ teſtm̄ fieri dꝫ cū ꝯſilio peritoꝝ, ⁊ iḋ ex hoc inferebat Ange. no. quē ſequunt̄ Moder. Imo. ⁊ Rapha. ꝙ ſi verba teſtamēti eſſent ambigua poſſet ꝓbari mens, ⁊ intētio teſtōris p eos q interfuerit teſtō quo ad cōſiliū. facit ſm eos. l. heredes palam. §. ſed ſi no. ff. de teſt. l. ſi ſeruus plurium. §. fi. de leg. ſ. ⁊. l. voluntatis. C. de fideicō. qḋ eſt no. pro limitatione dicto⁊ iurium. Limitarem tñ iſtud eſſe verū qñ incōtinenti fuit factū teſtm̄ poſt ꝯſiliū, ſecus ſi eſſet ex interuallo repetitū. l. p retentionē. C. de vſu. l. cū in plures. §. locator. ff. loca. ſm vnū intellectū traditū p Bart. in. l. pacta nouiſſima. C. de pac. ⁊ in. l.
3 non ſolum. §. morte. de noui ope. nun. †Item not. ſm Bal. qḋ verbum lego eſt obliquum, ⁊ idem vult hic Imo. ſed Rapha. dicit ꝙ iſtud nō probat̄ per iſtū tex. ⁊ lꝫ ipſe non inducat iſtud ptꝫ, naꝫ hic primo hereditas fuit applicata directo vni, ergo alteri dari nō pōt. l. ei q ſoluendo. ff. tit. i. ⁊ videmus no. in l. in ſubſtōne. ff. e. ver. p ſubſtōnem pupil. de quo vide q̄ dixi in
4 l. in cētario. ff. e. †Itē no. tex. hic vbi ꝓbat̄ ſm Bal. ꝯtrium eius qḋ voluit glo. reputata ſing. in. l. is cui. ſ. de act. ⁊ obli. que vult qḋ id ꝙ hic ꝙ legatū ꝯditionale non tranſmittit̄. vt. l. ſi ita legatum. §. illi ſi volet. de lega. i. cum ſi. fallit in legato facto liberis, qꝛ tunc tranſmittit̄. nam hic nepos erat de liberis, ⁊ tñ non tranſmittit, alias fruſtra conſiliū datum p iſtos iuriſconſultos, ⁊ iḋ ſm eū veriorem vr̄ gl. in. l. i. C. de his q ante ap. tab. que voluit ꝯtrium p tex. in. l. heredes mei. §. cum ita. ſ. ad treb. ⁊ cum Bar. tranſit hic Imo. dicatis ꝙ cōis opi. eſt cōtra glo. in. d. l. is cui. ⁊ reprobatur p doc. maxime per Bal. in. l. in perſonam. C. de fideicom. ⁊ eſt text. in. l. i. §. ſinautem. continuando illum. §. ad precedentia. ff. de cadu. tollē. ⁊ voluit Barto. in d. l. i. C. de his qui ante aper. tabu. ⁊ in. l. i. de lega. i. ⁊ Bald. in c. i. qui ſucceſ. tene. ⁊ in. l. i. C. vt actio. ab here. ⁊ contra here. et in. l. ſi pater. C. de inſtitu. ⁊ ſubſtitu. In gloſſ. in ver. item ſi rogauit. pro expeditione huius gloſ. oppo. quod vanum ſit. et non neceſſarium conſilium iſtud datum, nam poterit nepos emancipatus inſtitui, ⁊ grauari per fideicommiſſum de reſtituendo alteri nepoti in poteſtate, ideo gloſſ. dicit quod veniret dimidia tota ſi impubes decederet ad illum ſecundum votum teſtatoris: quia quarta trebellianica deducta tranſmitteretur ad matrem ipſius. Sed Bald. reprehendit gloſſ. in hoc quia dicit ipſe ꝙ non tranſmitteretur tota quarta ſi concurrat frater cū matre. aut. defuncto. C. ad tertul. ⁊ ideo dicit Bald. quod imo habebit dimidiā quarte. vel ſm Pau. pōt ſuſtineri gl. dicendo quod iſte frater nō erat vtrinq̄ coniunctus alteri, ideo tota quarta venit ad matrem. Imo. ⁊ Rapha. melius locuti dicunt quod gl. bene dicit ſm hec iura ſm que mater excludebat omnes etiam agnatos excepto fratre agnato ⁊ ſorore conſanguinea cum qua cōcurrebat etiā pater vel mr̄ filij. l. ij. §. obijcitur. ⁊. §. ſi ſit agnatus. ⁊. §. ſi ſit conſanguinea. ad tertul. ⁊ inſtitu. eo. §. preferuntur. ſed cum frater eſſet emancipatus: ergo non erat agnatus cū per eam tollatur agnatio. l. tutelas. ff. de capi. di. ⁊ ſic poſtꝗ̄ agnatus non erat, mr̄ ſola vocat̄ ad totam quartam, ⁊ per hoc tollit̄ obiectio que pōt fieri hoc modo ſi frater fratri legitimus heres extiterit vel eſſe pt. l. vel ſingulis. ff. eo. ad qd ergo erat neceſſariū iſtud conſilium. nam cum ſit agnatio ſublata non ſucceſſit frater fratri ab inteſtato. Item intelligatis gl. in. iiij. trebellianica nō aūt in illa que debet̄ iure nature, nā illa non trāſmittere, nam iſto iure filius granatus in legitima habebat quartā, ⁊ nō remouebat̄ grauamen. cū ergo p fideicōmiſſum eſſet rogatus hr̄et quartā ſi vellet nō aūt hr̄et legitimā quam poſſet tranſmittere. Preterea
6 filius non poterat duas quartas detrahere vt videbimus in l. coheredi. §. cū filio. ſ. e. ti. In ea. gl. ibi idem ſi nihil dictum fuiſſet de fructibus, dicebat Ang. ꝙ iḋ hic frater in pṫāte reſtituiſſet fratri emancipato hereditateꝫ cum fructibus quia erat fiduciarius heres, ⁊ grauatus reſtituere in ꝯditionis euentum. l. ſeius ſaturninus. ſ. ad treb. ⁊ in. l. in fideicōmiſſi. §. cum polidius. ff. de vſu. Imo. aūt dicit ꝙ ſibi nō vr̄ ꝙ iſte ſit fiduciarius heres in caſu nr̄e. l. qꝛ ille dr̄ fiduciarius heres qui eſt perſona apta adminiſtrare fideicommiſſum, ⁊ magis quā ille cui venit reſtituendum, ⁊ amicos multum teſtatoris, ⁊ fideicommiſſum eſt relictum ad tp̄s gratia eius, ⁊ fauore cui relictum eſt fideicommiſſum. vt. l. ſeius ſaturninus. ⁊. d. §. cum polidius. ſed in caſu noſtro iſte frater in pṫāte non erat perſona apta adminiſtrare, nec eſt rō quare teſtator dēret magis cōfidere, de tutoribus nepotis in pṫāte exiſtis ꝗ̄ emancipati, ergo non eſt di-
5 cendum eum eſſe fiduciarum iſto caſu. †Item venit vnum no. ex gl. aūcto text. ꝙ eſt ampliatio ab. l. in fideicōmiſſi. §. cum polidius cū ſi. nā cū ille text. loquatur. qñ eſt appoſita dilatio gr̄a ⁊ fauore fideicōmiſſarij, ⁊ iḋ fructus veniūt reſtituendi in fideicommiſſo cū alias regulariter nō venirēt, vt. l. mulier. §. ſi heres. ſ. ad trebe. tñ tunc ampliat̄ vt fructus veniant in fideicommiſſo reſtituendi ēt qñ dilatio eſt adiecta gr̄a vtriuſq̄ ad tp̄s regulariter. d. l. mulier. §. ſi heres. Sed poſſet replicari qḋ lꝫ appoſitū fuerit gratia vtriuſq̄, ⁊ ꝗ̄tus videret̄ ſic prima facie dicēdū tñ hic veniūt reſtituēdi fruct⁹, ideo qꝛ talis fuit volūtas teſtōris ꝯiecturata. nā ex q̄ voluit eos equalit̄ ſentire emolumētū vr̄ voluiſſe illū pcipere fructus ex ſua dimidia ſicut nepos in pṫāte percipiebat ex ſua dimidia. Itē inquātum Bar. hic op. de. l. ita tñ. §. qui rogatus. ſ. ad tre. dicit reddēdo rōnem huius. l. ꝙ iḋ hic tolerat̄ teſtm̄ qꝛ fauor erat filij reprehenditur in iſta rōne p ang. ⁊ Imo. qui dn̄t ꝙ imo erat fauor ipſius nepotis in pṫāte exiſtis, ⁊ odiū reſpectu ipſius emācipati: qꝛ interim nō hꝫ dn̄iū rex hereditariarū, ⁊ non poterit trāſmittere nec hr̄e heredē cū nō hēbat bōa, ⁊ hr̄e heredē eſt fauor. l. ⁊ ꝙ de inter. ac. Itē ſi verū eſſet id qḋ Bart. dicebat ſequeret̄ qḋ ſi extraneus eēt inſtitutus, ⁊ ab eo legatū nepoti emancipato vt fuit hic ꝙ haberet locū diſpō huius. l. ⁊ diceretur teſtm̄ valere, ꝙ eſt falſum ꝯ. l. ita tñ. §. qui rogatus. ſ. ad treb. ⁊. l. inter cetera. ff. de lib. ⁊ poſth. Rō ergo fuit quod ꝗ̄uis iſto iure deberet filius vel nepos in pṫāte cōſtitut⁹ exheredari vel inſtitui vindictis. ll. tñ fallit in caſu hui⁹. l. ⁊ hoc permittit̄ hic rōne commodi qḋ ſperatur, ⁊ ſic rōne illius ſpei iſtud permittit̄. Preterea videmus tolerari iſto iure ēt aliqḋ grauamen circa inſtōnem filij. vt apparet in. l. ſi. ſ. de cōdi. inſtit. ⁊. l. ſuus quoq̄. ff. de hr̄. inſti. bene facit. d. l. ſi pr̄ puelle. vbi querela nō dat̄. ⁊ tñ ibi eſt aliqḋ grauamen qḋ toleratur ibi rōne illius ſpei ſubſtōnis fideicōmiſſarie, ita dicit imo. In ea. glo. ibi. ſed hodie puto ꝯ vt. l. qñ ⁊c. Bar. reprehendit iſtā gl. vt hec. l. hodie nō corrigat̄ per. d. l. qñ in prioribus. ⁊ cū eo trāſit ange. ſed bal. tꝫ opi. gl. ſimpliciter cū quo tꝫ imo. nam dicit Bald. ꝙ nō eſt verū ꝙ legatū ſit fauorabile nepoti: ⁊ idē dicit imo. p rōnes ſ. prime aſſignatas, ⁊ iſtud ꝓcedat tenendo ꝙ hodie filius non poſſit ſub conditione pṫātiua inſtitui vt ſi ſic inſtituat̄ qḋ grauamen illud reijciat̄, nam rō illorū q ꝯtrium tenent eſt ꝙ ideo filio inſtituto ſub pṫātiua cōditione grauamen nō reijcitur per. d. l. qñ in prioribus: quia illa. l. loquitur in caſibus in quibus grauamen inducebat querelam vt reijciatur tūc, ſed iſtud grauamen hic non inducebat querelaꝫ vt hic apparet, ergo ⁊c. ſicut qñ erat inſtitutus ſub cōdi. pṫātiua. nā de iure ffoꝝ. nō inducebat querelā vt. l. ſuus quoq̄. ff. de hr̄. inſti. cū ſi. Preterea inꝗ̄tum glo. tꝫ ēt ꝙ corrigat̄ iſta. l. p aut. de triē. ⁊ ſemiſ. §. prohibemus. ⁊ p aut. vt cū de ap. cog. §. illud quoq̄ capſm. ⁊ Bart. hic tenet ꝯ gl. vt hic p eū. Imol. hic dicit ꝙ iſtud pēdet ex ſuperioribus vcꝫ an aliud legatū ſit fauorabile nepoti emancipato, ⁊ finaliter concludit ꝙ corrigat̄ vt hic, ⁊ ꝙ teſtm̄ ſit nullū ꝙ filius eſt preterit⁹. In caſu vo. l. multi nō note. ff. de li. ⁊ poſth. ⁊. l. filijs mr̄em. inꝗ̄tū Bar. vult non corrigi p iura aut. ipſe tꝫ cū Bar. qꝛ cum ſit illud in prouiſionē filioꝝ factū non dꝫ dici filius pteritus. Preterea de iure iſto ⁊. C. fili⁹ debebat inſtitui ⁊ tñ permittebat̄ illū nō inſtitui: ergo ita etiā hodie cū leges noue ad priores trahant̄. l. ſed ⁊ poſteriores. ff. de leg. cū ſi. ſed pau. dicit ꝙ ibi vr̄ ꝙ nedū de iure iſto, ſed nec hodie iſtud cōſilium teneat cū nec filius nec nepos emācipat⁹ ſm iſtud ꝯſiliū habeat adhuc alimēta nec aliqd ergo ⁊c. Sed iſta nō eſt bona rō qꝛ iſte nepos alimētari interim dꝫ p fratrē cū ius alimētandi trāſeat ad heredem. l. ſi q̄s a liberis. §. idem rn̄dit. ff. de libe. agno. ⁊. l. filiū. ff. vbi pu. edu. deb. Unde dicebat ibi Jac. de are. ⁊ poſt eum Bar. ꝙ filia quāuis dotata dꝫ alia filio herede inſtituto qḋ dicit eē vtile ad ſtatutū ꝙ extantib⁹ filijs maſculis filia femina non ſuccedat qḋ nihilominus filia dotata habebit
6 alimēta a fratre. †Itē inquātū Bart. dabat conſilium caſu huius. l. vt hodie nepos emancipatus inſtitueretur in. v. ſolidis ⁊c. vt hic per eū. Raph. hic multū inuolute loquens dicit ſe mirari ꝙ Bar. voluerit intelligere ꝙ. l. ſi pater puelle. corrigatur p. l. qñ in prioribus. ⁊. l. iſta non corrigatur vt grauamen reijciatur p. d. l. qñ in prioribus. nā dicit ipſe maius grauamen vr̄ eſſe hic in iſta. l. quā in. l. ſi pr̄ puelle. qꝛ in iſta. l. filius nil interim habebat. ſed in. d. l. ſi pr̄ puelle. bene aliqd habebat. ſꝫ dicit ꝙ hic nullum grauamen erat qꝛ adminiſtratio ſibi interdicebatur ex tp̄e quo adminiſtrare non poterat. ſed in. l. ſi pater puelle. non ſic: qꝛ tp̄e quo poterat adminiſtrare interdicebatur adminiſtratio, ſed dic quod imo poterat adminiſtrare hic autoritate tutoris, et alienare, ⁊ ideo iſta ratio non eſt bona, dico

na,dico qđ hic interim aliqđ habebat qꝛ habebat alimenta.
Preterea dicit Rapha.ꝙ interdicebat alienatio ꝛ admini-
ſtratio interim.ſed iſtud eſt falſum:qꝛ primo pōt alienare ꝙuis
ſubiaceant reuõni,ſed reuocabuntur tpe exitus conditionis
fideicōmiſſi,ve no.in.l.cū pater.§.libertis.ff.de leg.ij.ꝛ id ſolū
onus reſtituendi remanet. ℭ Preterea dicit Rapha.ꝙ.d.l.
ſi pater puelle,non vꝫ hodie correcta ꝙuis cōi.opi.ſecūdū eū
ſit ꝙ corrigitur.nā dicit ipſe quod.l.quā in prioribus loquitur
quū deberetur legitima,ꝛ ſic in caſibus in quibus hꝫ locū que-
rela tm̄ loquitur,ſed in.d.l.ſi pater puelle.non datur querela
ꝓpter cōpēſationem fideicōmiſſi:ergo ſequitur ꝙ.d.l.ſi pater
puelle nō corrigatur. ℭ Tu dic ꝙ ſm opi.cōem filio inſtituto
ſub cōdi.pteſtinna reſciat grauamē p.d.l.quā in priorib⁹:tamen
non datur querela.l.ſuus quoqꝫ.ff.de here.inſti.l.ſi filius.ff.de
condi.inſti.ergo ꝛc.ꝛ dum Bar.tꝫ.l.iſtam non corrigi ꝑ iura
aut.quibus filius dꝫ inſtitui vel exheredari,idem tꝫ Bald.in
aut.ex cauſa in.viij.col.ij.C.de libe.prete.in.iiij.opp.ꝙuis cō-
tra hoc teneat Ang.not.in.d.l.multi non note.ꝛ in.l.fili⁹ ma-
trem.C.de inoff.teſt.alias in.l.mulier.ff.ad treb.tꝫ cum Bart.
ſed per rōnes que adducte fuerunt in lectione precedenti nō
recedo ab opi.quam alias tenui.Eſſet tamen videndum an.l.
multi non note.ꝛ.l.filius matrem.ſint correcte,ꝛ magis cōis
opi.in.d.ll.eſt qđ non ſint correcte.tamen vnum facit dubiū
quia ꝙuis Bar.moueatur illa rōne.ſ.qꝛ non obſt.§.cauſas.qꝛ
non ſunt enumerate ibi niſi cauſe ingratitudinis non autem
cauſe ꝓpter vtilitatem filij in quib⁹ caſib⁹ expedit matri filiū
preterire,puta ne ipſe dilapidet bona ſi ei quererētur vt in.d.
ll.tamen qđo pōt pater vel mater prouidere puta inſtituere
filium hoc acto ne patri vſuſfruct⁹ queratur,vt in aut.excipi-
tur.C.de bo.que lib.ergo videtur qđ dicte.ll.ſint correcte.et
hanc rōnem ſentit Saly.in.d.aut.non lꝫ.C.de lib.pte.ꝛ Bal.
in.d.l.filij matrem.tamen poteſt rñderi prout voluit Bart.in
d.aut.excipitur.vbi dicit quod.d.aut.non habet locū in illis
perſonis que tenentur inſtituere in legitima,ſed tamen ma-
gis plꝫ prima opi.vꝫ ꝙ.d.ll.ſint correcte.non ob.dictū Bar.
in aut.excipitur.quia poſito qđ dictum Barto.procederet in
eū qui debet legitimam relinquere vt.d.aut.non habeat in eo
locū:tamen quādo pater eſſet dilapidator tunc dictū Bar.nō
haberet locum ꝛ quantum ad.l.noſtram.proprie illud non ꝑ-
tinet qꝛ loquitur in caſu diuerſo vbi diſpoſitio dilata in tem-
pus pubertatis fuit oneroſa.

1 ℭ Expreſſum facit ceſſare tacitum,ꝛ prouiſio hominis fa-
cit ceſſare prouiſionem legis.

1 **Filio.** † Expreſſum facit ceſſare tacitum,vel ſic.proui-
ſio hominis facit ceſſare prouiſionem.l.tacitam.
h.d.ꝛ ad hoc allegatur tex.§.concor.l.ſi.C.de pac.cōuen.et.l.
qui rome.§.flauius hermes.ff.de ver.obli.bene facit.l.ſi cum
dotem.in prin.ff.ſol.mat.

1 ℭ Ius accreſcendi tranſit ad illum ad quem tranſit portio
iure ſubſtitutionis.
2 Dictio alter poteſt verificari nedū in duobus,ſed etiā in tri-
bus,ꝛ quatuor.proprie tamen in duobus tantum verificatur.
3 Clauſula vnus alteri,ꝛ alter alteri preſtitit auxilium,ꝛ fauorē
quid operatur,ꝛ quomodo intelligatur.
4 Hereditatis portio accreſcit illi ad quem vadit portio.
5 Subſtitutus an admittatur ad partē vel totū ſi fuiſſent duo cō-
iuncti tm̄ q deceſſerunt viuo teſtatore,ꝛ alij duo diſiuncti.
6 Subſtitutus in admittatur quando coheredes ſunt coniuncti
re ꝛ verbis.

1 **Quidam.** † Ius accreſcendi tranſit ad illuꝫ ad quē
tranſit portio iure ſubſtōnis.h.d.et eſt
2 no.caſus. ℭ † No.ꝙ dictio alter.pōt verificari nedū duobus.
ſed etiā trib⁹ ꝛ quatuor.ita ad hoc ponderat iſtum tex.Cyn.et
Bal. ℭ De ꝓpria autē ſignificatiōe in duob⁹ tm̄ verificat.l.ſi
duob⁹ in prin.cū gl.ff.de bo.poſ.ꝯtra.l.i.§.ꝙ in ſententijs.C.quā
n.p.ſit.ꝛ ibi hic no.Bar.ꝛ.l.ſed interpellat.§.ſi in aliqua.ff.de
arbi.ꝛ.l.qui duos.circa ſi.prin.ff.de re.du.ꝛ no.Bar.poſt glo.
3 in.l.ancille.C.de fur.ꝛ no.gloſ.in.l.quicqꝫ.C.de here.† Et iſtud
eſt vtile ꝓ.q.quā ponit Bal.in.d.l.ancille.vꝫ formata eſt in-
quiſitio ꝯ tres.vel in ſi.inquiſitionis vt quidā imperiti iudices
faciunt ꝙ vnus alteri,ꝛ alter alteri preſtitit fauorem ꝛ auxiliū
ꝙ ex iſtis verbis aliqs ipſorum nō poterit puniri de auxilio
nec ex forma ſtatuti aliquis eorū contumax hēbitur pro con-
feſſo qꝛ nō apparet qs ſit ille qui ſit exceptus ex quo dictio al-
teri verificatur ꝓprie in duob⁹ qđ eſt diligentiſſime no.ꝛ idē
dicit etiam Bal.in.l.i.C.de do.cau.mor.Sed dictio alius ve-
rificatur de duobus ꝛ plurib⁹ vt.ff.§.pxi.ꝛ ſic etiā poteſt in-
telligi qđ not.in.d.l.ſi duobus.ff.de bono.poſ.contra ta.caue-
re ergo debent iudices ne ſimilia verba apponant,ſed dicant
4 vnuſquiſqꝫ eoꝝ alij preſtitit auxiliū. ℭ † Itē no.ꝙ portio here-
ditatis accreſcit illi ad quē vadit portio.l.ſi titio.de vſufruc.l.
ſi totam.ff.de acqui.here. ℭ In gl.ſi.dicit Bar.ꝛ alij hic ꝙ in-
ueſtigatio huius glo.inqꝫtum dicit ꝙ ꝙuis ſubſtitutus non ſit
coniūctus tm̄ ille cui fuit ſubſtitutus erat ꝯiūctus nō eſt neceſ-
ſaria ſi ponamus iſtos heredes eſſe diſiunctim vocatos,nam
tūc hꝫ locuꝫ inter eos ētiꝫ ius accreſcēdi.l.heredes ſine partib⁹.
5 ff.ti.i.ꝛ.l.i.§.ſi ita.C.de cad.tol. ℭ † Et ex his infert Bal.ꝛ di-
cit ēt diligentiſſime no.ꝙ ſi in caſu huius.l.illi duo qui deceſ-
ſerunt viuo teſtatore fuiſſent coniuncti tm̄,ꝛ alij duo diſiun-
cti qđ ſolus ſubſtitutus admitteret ad totam partē tam illius
cui fuit ſubſtitut⁹ ꝙ coheredis.Et ex hoc apparet qđ hic iſti
fuerunt coniuncti:qꝛ ſubſtitutus admittit tm̄ pro parte illius
cui ſubſtitutus ſuccedit,verū tm̄ lex nr̄a non aperit an iſti con-
iuncti fuerint vel diſiuncti nec neceſſario concludit ꝙ virt⁹ cō-
iunctionis que inerat illi cui fuit datus ſubſtitutus tranſeat in
ſubſtitutū,ſed bene ꝓbat ꝙ portio eius q deceſſit trāſit ſecun-
dū Imol.hic.Raph.autē hic dicit ꝙ iſte text.bene ꝓbat ꝙ iſti
heredes fuerunt coniuncti qꝛ alias non poneret caſum dubi-
tabilem,ꝛ ſic vt inducat aliquid dubij ſic intelligendus eſt,ꝛ ſic
probatur dictū bal.de quo.ff.pau.hic dicit ꝙ Bal.male loquit
ꝛ ꝙ dicit ꝯ caſum.l.de quo non fuit memor vꝫ ꝯtra caſum.l.
ſicut in annos.§.i.q incipit hic autē.ff.q.mo.vſufru.amit.nam
ibi teſtator legauit vſumfructum duobus,ꝛ ſi in ꝑſona vnius
admitteret itērū legabat vt ibi ꝙ eueniēte caſu q admittatur
ꝛ ſic iterū videat legat⁹ hꝫ locuꝫ ius accreſcēdi ꝙuis videretur
nō dꝫ hēre locum,qꝛ quā teſtator repetit legatū ſi extinguere-
tur vſuſfructus non repetit coniūctionē,tñ qꝛ ſunt coniuncti
re hꝫ locum ius accreſcēdi.voluit ergo paulus ꝙ ſi teſtōr ſim-
pliciter dediſſet ſubſtitutū nō haberet locū ius accreſcendi vt
erat in caſu bal.ſed ego nihilominus ſto cum Bal. ℭ Et non
ob.d.§.hic autē.qꝛ dico ꝙ Bal.ibi qui dicit illū tex.eſſe ſingu- 1
larem dicit veruꝫ ꝙ in ſubſtitutū tranſit virtus ſubſtōnis rea-
lis non autē verbalis,nunc ad propoſitum ſi ſubſtō eſt facta
ſimpliciter virtus coniunctionis realis tranſit ad ſubſtitutum
hic probat text.nr̄. ℭ Non ob.qđ dicit Imo.qꝛ text.nō aperit
an illi fuerūt cōiūcti vel diſiūcti qꝛ dico vt dicit Raph.ꝙ ne-
ceſſario eſt intelligēdus iſte tex.ꝙ fuerint coniuncti vt afferat
aliqđ dubij. Pro dicto Bal.ēt adduco qꝛ ius accreſcēdi tran-
ſit ad quencunqꝫ etiā ſingularem ſucceſſorum ad quem tranſit
portio vt in legatis.l.ſi titio.§.i.ff.de vſufruct.accreſcen.l.hec
ſcriptura.§.ſi.ff.de condi.ꝛ demon.declarat Barto.in.l.re con-
iuncti.in.viij.col.ff.de leg.iij.ꝛ cum Bald.hic concordat An-
ge.ꝛ ſic not.ꝛ tenementi.l.iſtam pro limitatione.l.heredibus
ſine partibus.ff.tit.i.vt non ſolum coniuncti preferantur diſ-
6 iunctis,ſed etiā ſubſtituti coniunctis. ℭ † Et ex predictis etiā
infert limitatio ſingularis ꝙuis doc.hoc nō dicāt ꝙ ſi iſti qua-
tuor coheredes fuiſſent re ꝛ verbis cōiuncti qđ tunc non ad-
mitteretur ſubſtitutus.nam cum virtus coniunctionis realis
tm̄ tranſeat ad iſtum ſubſtitutum non autē verbalis vt.l.ſicut
in annos.§.hoc autem.vbi eſt ſingularis caſus ſecundū Bal.
ibi.ff.qui.mod.vſufru.amit.ſequitur quod ipſe ſubſtitutus nō
admitteretur ſed tantum coheredes:quia fortius eſt ius con-
iunctorum re ꝛ verbis ꝙ re tantum.l.re coniuncti.ff.de legat.
iij.ꝛ ſic eſt intelligendus tex.quod hic coheredes erant tan-
tum re coniuncti.

1 ℭ Subſtitutus impuberi qui poſtea ſe ad arrogandum de-
dit hꝫ vtiles actiones ſicut habent alij venientes ab inteſta-
to pro hereditate dicti impuberis.
2 Arrogari non poteſt impubes ſine cauſe cognitione.
3 Subſtitutio pupillaris euaneſcit eoipſo ꝙ pupillus poſt mor-
tem patris legitimi ꝛ naturalis qui pupillariter ſubſtituit pre-
buerit ſe ad arrogandum alteri.
4 Argumentum a cauſa teſtati ad cauſam inteſtati procedit.
5 Stipulari pōt ſeruus reipublice,ꝛ tunc acquirit vtilem actio-
nem reipublice.
6 Notarius pōt alteri ſtipulari,ꝛ dicitur ſeruus publicus.
7 Stipulari alteri de illa vniuerſitate non poteſt ſeruus reipu-
blice vel vniuerſitatis.

1 **Cauſa.** † Subſtitut⁹ impuberi q poſtea ſe ad
arrogandū dedit hꝫ vtiles actiōes ſi-
cut hūt alij veniētes ab inteſtato ꝑ hēditate dicti
2 impuberis.h.d. ℭ † Ex iſto tex.no.ꝙ impubes nō
poteſt arrogari ſine cauſe cognitione.cōcor.l.nec ei.§.i.ꝛ.§.ſi.
3 ff.de adop. ℭ † Scđo no.ꝙ ſubſtō pupilla.euaneſcit eoipſo ꝙ
pupillus poſt mortē pr̄is legitimi ꝛ naturalis qui pupillari-
ter ſubſtituit prebuerit ſe ad arrogandū alteri.d.l.nec ei.§.i.ꝛ
vidimus in.l.ij.ff.eod.ꝛ in.l.pupillari,nā efficitur inteſtabilis
alio defectu quā pupillaris etatis vt quia in poteſtate patris
arrogantis,non mirum ergo ſi expirat ſubſtitutio pupilla-
ris:attamen hoc caſu quo ad effectum reconualeſcit virtus

ſubſtitutionis pupillaris mortuo eo in pupillari etate vigore
cautionis quã tenet̃ preſtare pr̃ arrogator iuxta.l.rem alie-
4 nam cum ſeq. de ado. ¶ †Jtẽ not. pcedere arg. a cã teſtati ad cãm
5 inteſtati. ¶ †Jn gl. in ibi ſeruo publico ſm Jmo. dic q̃ iſta gl.
poteſt intelligi duobus modis, primo de ſeruo reipublice, ⁊ ſm
iſtũ intellectũ hẽs notare ſm eum q̃ lʒ alias per ſeruũ ſtipu-
lantem dño acquirat̃ directa actio dño alle.l.quotiens.in prin.
cum ſi. not.ff. de admi.tut. melius allegaſſet.§.alteri.inſti.de
inuti.ſti. ⁊ ibi gl. ⁊.§.ſi quis aliũ.eo.titu. tamen ſecus eſt qñ ſtipu-
latus eſt ſeruus reipublice: qr tunc acquirit vtilem actionẽ vt
6 hic in fi. ſm eum. ¶ †Secũdo dicit ipſe quod põt intelligi in
notario per quem nobis acquiritur.l.non aliter.ff. de ado.l.i.§.
magiſtratus.ff. de mag. conue. et no. plene Bar. in.l.ſtipulatio
iſta.§.ſi quis inſul.in.ff. de verb. ob. Et addẽcit q̃ prima opi.
ſibi non videat̃ vera.§.cũ aũt inſti. de ado. vbi imperator ex-
ponit ſeruum publicũ.i. notariũ. ita etiã exponit gl. in d.l. nõ
7 aliter. ⁊ in d.l. his verbis. ¶ †Preterea ſeruus reipublice vel
vniuerſitatis nõ pt̃ ſtipulari alteri de illa republica vel vni-
uerſitate qr ſeruꝰ reipublice non dr̃ ſeruus ſingulorũ.l.in tm̃.ff.
de re. diui.§. vniuerſitatis.l.ſʒ ſi in hac.in.§. qui manumittit̃.ff.
de in ius vocã. ⁊ regula eſt q̃ alteri ſtipulari nemo põt niſi
ſit in ptãte illius cui ſtipulatur.d.§. aliũ. ſed talis nõ eſt in eius
ptãte, ſed reipublice: ergo ⁊c. Preterea vt dicit hic Ray. ⁊ et
Bal. tex. hic dũ dicit vtiles actiões cõpetere loquit̃ de actio-
nibus hereditariis non autem de natis ex ſtipulatione.

1 ¶ Subſtitutus vulgariter coheredi ſuo ad ſuum ſubſtitutũ
vulgarẽ nõ ſolũ ſuã portionẽ non agnitã tráſmittit, ſed etiam
coheredis cui erat ſubſtitutus vulgariter.
2 Subſtitutus vltimo loco an admittatur ad portionẽ primi in-
ſtituti ex ſubſtitutione vulgari, an vero per ius accreſcendi.
3 Coheredi. †Subſtitutus vulgariter cohe-
redi ſuo ad ſuum ſubſtitutũ vul-
garem non ſolum ſuam portionem nõ agnitã tráſ-
mittit, ſed etiam coheredis cui erat ſubſtitutꝰ vul-
gariter.h.d. ¶ No. q̃ ſubſtitutus ſubrogatur loco eius cui fa-
cta eſt ſubſtõ, ⁊ ideo vocatur ad omne id ad quod vocaretur
ille ſi viueret cui ſubſtitutus eſt cum cõ.l.cum ex filio.§.fin.ff.
eod. vbi ſubſtitutus ſubrogatur in locum eius cui ſubſtitutus
eſt, ⁊ ideo ad eũ tranſmittit ius accreſcendi vt ibi. ¶ Jn gloſ.
fi. ibi not. magis cõis eſt ſolo ad.d.l. qui habebat quod ibi de-
ficiebat conditio ſubſtitutiõis in perſona filie exheredate cui
fuit facta ſubſtitutio ſi predecederet anteq̃ nuberet, ⁊ ipſa de-
ceſſit poſtq̃ nubilis facta fuit, hic autem nullo modo deficit
2 conditio ſubſtitutionis, imo locum habuit. ¶ †Extra glo. dũ
querit hic Bar. an in terminis nr̃e.l. hic vltimo ſubſtitutꝰ ad-
mittatur ad portionẽ primi inſtituti ex ſubſtõne vulgari: an
vero p ius accreſcẽdi, ⁊ dicit q̃ Dy. tʒ q̃ non admittit̃ ex ſub-
ſtitutione vulgari, ſed ipſe Bar. hic vĩ tenere ↄ̃riũ q̃ tʒ ipſe
a Bar. in d.l. ſi titiꝰ.ff. eo.ᵃ ⁊ vĩ magis cõis opi. vt ibi retuli. Li-
mitat tñ hic p̃m. hic.l. q̃ procedit qñ primo fuit facta ſubſtõ
de meuio qui fuerat ſubſtitutus coheredi ſuo, ⁊ poſtea fuit fa-
cta ſubſtitutio de C. no. ſecus ſi e ↄ̃. allegat in ſimili no. q̃ gl. et
doc. in.l. marcellus.§. qui dã liberis.ff. ad treb. ⁊.l. cũ mr̃is.ff. de
fideicõ. qũ mihi magis plʒ. pro qua l̃ra facit.d.l. ſi titius a con-
trario ſenſu, ⁊ tñ ſi bene ponderentur verba Barto. hic ſentit
contra: qr loquitur Bar. in terminis noſtre.l.

Ex his. In ſubſtitutione reciproca vocantur ſubſtitu-
ti pro hereditariis portionibus, ⁊ talis ſubſti-
tutio remanet vulgaris.h.d. Ex hoc tex. no. id quod dictũ fuit
in ſum. ⁊ nihil vltra.

1 ¶ Subſtitutio pupillaris euaneſcit ſi pupillus efficiatur
ſui iuris, ſecus in fideicõmiſſaria ſubſtitutione que quidẽ fieri
poteſt quouſq̃ durauerit pupillaris etas.
2 Teſtamentum tempore quo fit non eſt neceſſe q̃ omnia requi-
ſita ad pupillarem ſubſtitutionem concurrant.
3 Subſtitutio pupillaris expirat qñcũq̃ cõtingat filiũ impube-
rem exire patriã poteſtatem ante tempus mortis teſtatoris,
q̃ limita niſi exiret propter dignitatem aliquam.
4 Diſpoſitio vitiatur ſi reddat ad eum caſum a quo incipere nõ
poteſt.
5 Subſtitutio facta per verba mere obliqua etiã infra tẽpora
pupillaris etatis non trahitur ad directam.
6 Verbum reſtituere dicitur verbũ obliquũ, nõ aũt commune.
7 Legitime an ⁊ quando poſſit grauamen imponi habetur hic.
8 Falcidia non trahitur in fideicõmiſſo relicto ad pias cauſas.
9 Legitima an poſſit deduci per heredem filiĩ cum filius eſſet
grauatus poſt mortem reſtituere.
10 Legitima ⁊ trebellianica an ⁊ qñ poſſit ſimul detrahi.
1 Cum filie. †Pupillaris ſubſtõ euaneſcit ſi pupil-
lus viuo teſtatore efficiatur ſui iuris, ſecus

in fideicõmiſſaria ſubſtõne que quidem fieri põt quouſq̃ du-
rauerit pupillaris etas, ⁊ etiã poſt, ⁊ de reſtõne fideicom. iſti
detrahitur trebellianica. ⁊ ſi nõ vʒ teſtm̃ l inſtõne nõ vʒ fidei-
cõmiſſaria ſubſtõ niſi ſit repetita ab inteſtato p clauſulã codi-
cillarẽ, ⁊ in fideicõmiſſaria ſubſtõne nõ veniũt bona filii gra-
uati p fideicõmiſſum, ſʒ bona teſtatoris, ⁊ p fideicõmiſſum nõ
põt exhr̃dato ſubſtitui niſi in eo q̃ ſibi relictũ eſt a teſtatore de
2 quo non detrahet falci.h.d. vſq̃ ad.§. q diſcretas. ¶ †Ex iſto
tex. habemus no. in prin. q̃ non eſt neceſſe q̃ oĩa requiſita ad
pupillarẽ ſubſtõ ↄ̃currãt tpe quo fit teſtm̃, vt pʒ hic in.v. poſt
teſtm̃ cepit tenere iuncto.§. qñ au.v. recuſari.ff.e. q̃ facit ad con-
ualidãdũ cõem intellectũ.l.ii.§. ſed ſi extraneũ.ff.eo. lʒ nõnulli
3 ↄ̃riũ tenuerint, ⁊ minus bñ vt ibi. ¶ †Scdo not. q̃ qñcũq̃
ↄ̃tingat filiũ impuberẽ exire pr̃iam ptãtẽ ante tps mortis te-
ſtatoris expirat ſubſtõ pupillaris q̃ limita niſi exiret pp̃ter
dignitatẽ aliquã vt p Bar. ⁊ alios in.l.ii.ff.eo. q̃ tũc nihil im-
mutat̃ de his que ſunt ſibi fauorabilia.§. illud in aut. ↄ̃ſti.q̃ de
4 digni. ⁊ no. in d.l.ii. in prin. ⁊ ibi ad dicta me remitto. ¶ †Vlt.
ẽt q̃ vitiat̃ diſpõ ſi redit ad eũ caſum a quo icipere nõ põt de
quo plene per Bar. ⁊ alios in.l. in pluribus.§.p lʒ.ff. de rb. ob.
5 ¶ †Jtẽ no. in ver. q̃ ſi heredẽ q̃ ſubſtõ facta per verba mere
obliqua ẽt.ff. tpa pupillaris etatis non trahit̃ ad directã, ⁊ eſt
6 tex. hic pro eo q̃ no. gl. in.l. verbis ciuilibus.ff.eo. ¶ †Item
b no. q̃ verbũ reſtituere dr̃ verbũ obliquũᵇ nõ aũt cõe comoꝝ.
inter oẽs.ff. qui ſatiſ. cog. ⁊ no. plene Bar. in.l. centurio.ff.eo. ⁊
7 ibi dixi. ¶ †Jtẽ no. hic ab impubere, q̃ qñcũq̃ poſt mortem
filii datus eſt ſubſtitutus per fideicommiſſum in dubio onus
fideicõmiſſorũ intelligit̃ iniunctũ filio nõ aũt hr̃di ipſius filii ⁊
hoc eſt vtile: qr vt dicit Bar. in.l.ii.ff.e. lʒ filio ipuberi nõ poſ-
ſit fieri grauamẽ in legitima: quia omne grauamẽ de legitima
reiicit̃.l. qm̃ in prioribꝰ. C. de inof. teſt. ceſſant̃ eſſe debita filio.
§.i ordinatũ in aut. de here. ⁊ fal. ⁊ i.l. cũ rõ.ff. de bo. dã. ⁊ in.l.
cum ſi.ff. de cura. furio. tñ qñ onus fideicõmiſſi eſt iniunctum
ſuccedentibꝰ ab inteſtato vel ſubſtituto pupillariter, tũc tale
onus poſſet iniungi vt pbat tex. ſingularis in.l. ſi fundũ p fi-
deicõmiſſum.§. ſi. cũ.l.ſe.ff. de leg.i. ⁊ hoc dicit Bar. hic in lec.
c antiqua. rapb. ⁊ Jmol.ᶜ hic tenet ↄ̃riũ per.l. ſe. in fi.ff.eo.l. q̃
in dubio intelligatur iniunctũ ſuccedentibꝰ pupillo, ⁊ videt̃ e
ad iſtũ tex. qr hic clare pʒ q̃ ipſe iniunxit onus filio non aũt
erat dubiũ, ⁊ idem tʒ Rapha. in.l.i.§. fi.ff.e. ⁊ Jmo. in c. Ray.
de teſt. ⁊ Rapha. ⁊ Paul. in.l. eam quam. C. de fideicom. qũ
Rapha. dicit ſe alias conſuluiſſe ↄ̃ Barto. hic ⁊ contra Bal.
8 in quodã ſuo cõſilio. †Q̃ approbo rõne, nam in dubio onus
debet intelligi eſſe iniunctũ ei cui iniũgi poteſt, vt vult Bar.
in.l. centurio in ea.q. dum querit quid ſi teſtator dixit ſi filius
meus deceſſerit ſine liberis, ⁊ eorum filiis ſine filiis.ff.eo. idẽ
volt Jmo. in d.c. Ray. de teſtamen. ⁊ Jmo. ⁊ Pau.ff.l.l. pro.
ſequentes Bar. ibi qui tenet cõtra id q̃ ipſe dicit hic. Jn ↄ̃-
d trarium facitᵈ.c. ſi pater de teſt. in.vi. ⁊ ita per illũ text. conſuluit
Pau. in ↄ̃ſi. clxxxvi. hanc. l. in caſu pũti ⁊c. ⁊ ſic ipſe Pau. con-
ſuluit in diuerſis modis. Sed ſuſtinẽdo opi. Bar. in.l. ſe.q̃ eſt
cõis. vide q̃ in d.c. ſi pater. nullo modo dʒ ſumi arg. ↄ̃trario ſen-
ſu qr ſequeretur q̃ vbicũq̃ ſubſtõ fuiſſet fideicõmiſſaria de-
beret detrahi trebellianica q̃ eſt falſum: qr in fideicommiſſo
relicto ad pias cãs non detrahitur falcidia ſm magis cõem
opi. per.l. ſi quis ad declinandam. C. de epiſc. ⁊ cle. Et ↄ̃ cõem
opi. vĩ etiã tenere Bald. in.l. precibus circa prin. vlti. hr̃. C.
eo. in verſi. circa ſequens quero dom dicit q̃ detrahitur falci-
dia ⁊ trebel. hic tamẽ ibi dicit inaduertenter ⁊ incidenter. Jtẽ
cõtra cõem opi. allego tex. etiã in.l. codicillis in prin.ff. de vſu-
fru. leg. ⁊ ibi Bar. ↄ̃tinũs Bar.ff.l. ſeq. allegauerit pro cõi opin.
ſed dic q̃ ibi loquitur qñ erat talis perſona que poterat gra-
9 uari. ¶ †Jtem not. q̃ legitimus heres impuberis detrahit
trebellianicã de tali fideicommiſſo vt hic in ver. ſi. ⁊ etiã ſm
Barto. poteſt heres filii deducere legitimam cum filius eſſet
grauatus poſt mortem. vt in d.c. Ray. ⁊ in d.c. Rayn. De iſto
articulo pridie pollicitus fui me dicturum hic. Ange. hic di-
cit q̃ cõiter gl. hic varie loquuta ſit tñ in iudiciũ, ⁊ in ſi bolis
approbatur illa opin. que eſt. aut fideicommiſſum eſt purum
e ⁊ tunc vna tñ quartaᵉ detrahitur aut cõditionale ⁊ due quar-
te. Jmol. hic dicit q̃ ↄ̃tinũs ll. dicant quod Can. communiter
teneant quod poſſit detrahi duplex quarta quando filius gra-
uatus eſt ſub conditione tamen gloſſ. indiſtincte in d.c. Ray.
in ver. legitima in gloſſ. mag. tenet quod ſemper due poſſunt
detrahi, idem Joan. an. ibi videtur velle per tex. in d.c. Ray-
naldus in verſi. dilectus. ⁊ ita dicit ipſe videri cõmunem opi.
Canoni. Jn hoc articulo multe fuerunt opi. ⁊ gloſſ. ⁊ docto.
quis ſatis plene aſſumpſit Jmol. in.l. ſi rõne.§. quod vulgo.
ff. ad legem fal. Ego vero dico ſic aut loquimur de iure ciuili
aut de iure canonico, ſi de iure ciuili, ⁊ tũc aut fideicommiſſuʒ
eſt purum.

a ¶ Supra eo. adde
tu ⁊ vide plene p
eũdẽ alex. in cõſi.
i. in vo. i. Frã. cur.
b ¶ Obliquũ. adde
fran. de are. conſi.
xxxvii.
c ¶ Jmo. adde tu ⁊
vide mathei de
matth. no. ſub. cle
ſiũ. Fran. cur.
d ¶ Facit. adde eũ-
dẽ alex. ↄ̃ſi. xvii. iũ.
lib. ⁊ vide q̃ vo-
luit raph. cu. cõſi.
xv. Frã. are. conſi.
clv. mat. no. ſu. ſia.
e ¶ Quarta. in hoc
vel vtri ſint detra-
hẽde. vide p eũdẽ.
cõſi. clxii. ũ. li. Frã.
are. ↄ̃ſi. xviii. fulg.
ↄ̃ſi. xxvi. lud. ro. cõ-
ſil. clxxxv. ⁊. ccxxx-
vi. ⁊. ccxxxviii.

et parum ⁊ vna tñ quarta venit detrahenda per l. papinia-
nus. §. ſi q̃ ta impuberis. ff. de inoff. teſt. ⁊ per l. quã nouella. C. e. q̃
quicquid h3 fili⁹ ex bonis patris cõputat in legitimã. Et ſi fi-
deicommiſſum eſt cõditionale, ⁊ gl. in l. q̃ q̃. C. ad legē fal. ⁊
in multis alijs locis tenent q̃ habeat duas quartas. Et hec
eſt illa opi. quam legiſte dñt canoniſtas cõiter approbare: ſi
in puncto iuris opi. contraria ſine dubio mihi vĩ verior cum
ſupportatione eorũ qui 9trium dñt. ¶ Primo per tex. in l. iu-
bemus cum non põt rñderi. C. ad tre. niſi diceres quod retinet
dodrantẽ vltra legitimam. ¶ Scdo p hoc eſt tex. in l. inter-
dum. ff. ſi cum pluſquã per l. fal. ⁊ ibi gl. hic t3 quam gl. ibi repu
tat Jmo. ſingularem. Sed potes dicere q̃ ibi in ſi. tex. dum
dicit. l. fal. ſ. q̃ ſuppleãt tñ vel q̃ aliud in patrono aliud in fi-
lio. cum filio magis debita ſit legitima q̃ patrono. vt. l. ſi quis
legatum in ſi. ff. de fal. ¶ Tertio p tex. in. §. q̃m debere iuncto
tex. §. precedentis. in aut. de reſtit. ⁊ ea que pa. col. iiij. ſed vide
dũ ibi tex. dicit legitima portio nõ ſufficit: q2 nõdum venerat
tps detrahẽdi treb. ¶ Quarto q2 q̃n fideicõmiſſu3 excedit
dodrantem, tũc detrahitur trebellianica non aliter. l. 3. §. qui.
cccc. ff. ad treb. ſed ſi filius eſt grauatus reſtituere per fideicom
miſſum in fideicõmiſſo non venit legitima, vt. d. l. q̃m in prio-
ribus. ergo tunc nõ excedit fideicommiſſum dodrantẽ: ⁊ ſic nõ
detraheret trebellianicam. ¶ Quinto q̃n filius grauatus pu-
re eſt non põt deducere niſi ſolum quartam, vt. ſ. dixi. ſ. legiti-
mam multominus q̃n eſt grauatus reſtituere ſub conditione,
ergo ⁊c. arg. l. eum qui. de iureiur. ⁊ hec fuit rõ Dy. ⁊ l3 multa
alia poſſent adduci: tñ per primas quatuor rationes in pun-
a cto iuris putarem iſtam opi. veriorem de iure ciuili [a] quã opi.
t3 Jac. but. ⁊ Bal. in aut. res que. C. cõia de leg. ⁊ Jac. butr. in
l. q̃ q̃. C. ad l. fal. ⁊ Bal. in l. iubem⁹. ⁊ Pau. ibi ⁊ in l. q̃ q̃. idẽ
Old. in conſi. incip. prima dubitatio, ⁊ hanc cõcluſione intel-
lige pcedere niſi eſſemus in caſibus in qb⁹ fili⁹ hẽret aliqd q̃
eſſet cõputandũ in legitima, ⁊ nõ in trebellianica vel 9 ⁊ hoc
10 voluit Jac. de ra. Pet. ⁊ Cyn. in d. l. q̃ q̃. ¶ †Quid autem de
iure canonico q̃ q̃uis tex. in d. c. Ray. ⁊ in d. c. Ray. velint q̃
poſſint detrahi due quarte per rõnes ibi poſitas: tñ ratio di-
ctorum capitulorum eſt nimis larga: q2 eadem rõ militat in fi-
lio grauato pure, ⁊ hec fuit rõ Jmo. hic tñ non d3 fieri extẽſio
in correctorijs. ſ. q̃ extendantur dicta capitula ad fideicom-
miſſum purum. aut. quas actiones. C. de ſacr. ſanc. eccle. q̃ q̃
Jmo. hic videat tenere 9trarium de hoc articulo remitto me ad di
cenda latius deo dante in d. §. q̃ vulgo. Utrum aũt id q̃ di-
cit tex. in dictis capitulis. ſ. q̃ fideicõmiſſum 9dõnale debeat
reſtitui deductis duab⁹ quartis hẽat locum in aſcendentib⁹.
Bar. Ang. ⁊ Raph. in l. ſi a milite. §. pſ. de teſt. mi. tãgũt hic
⁊ Bal. dicit q̃ ſi tenem⁹ q̃ ſit aucta ita legitima parẽtum ſicut
filiorum poterũt deducere duas quartas, ſi aũt teneas q̃ nõ ſit
aucta legitima parentũ, tũc dicta capitula non extendũtur ad
aſcẽdẽtes. Ang. vĩ tenere q̃ extendantur. ⁊ ita etiã vĩ tenere
Raph. ibi p hoc facit q̃ no. Cy. in l. gñaliter. §. cum aũt. C. de
inſt. ⁊ ſubſti. ſub 9di. fac. ⁊ Ang. in l. ex facto. §. rogat⁹. ff. ad tre.
dũ querunt an 9dõ l. cũ auus. de cõdi. ⁊ demon. extendatur ad
aſcendẽtes: ⁊ q̃ dicta capl. nõ extẽdant ad aſcẽdẽtes põt ad-
duci q̃ no. Bar. in l. fideicõmiſſaria. ff. ad treb. facit etiã p hoc
illud q̃ firmat Bar. in aut. nouiſſima. C. de inoff. teſt. ſ3 q2 q̃
nũc pẽdet de facto aliter nõ decido. Jtẽ no. in ṽ. nec aliud q̃
q̃n ſubſtõ fit p ṽba mere obliqua nõ eſt dñia q̃ ſit in pupillari
etate vel extra pu. etatẽ. Jtẽ not. q̃ p fideicõmiſſariã ſubſtõnẽ
ſuccedit teſtõri nõ aũt ipſi hẽdi, ⁊ ad hoc ſemp allegat. Jtem
no. q̃ legatarius certe rei l3 grauet reſtituere vĩr nõ tñ detra
hit falcidiã q̃ facit ad. q. de qua hic p Bart. in gl. in ver. non
valuerit. ibi et hic niſi iter filios. ex hac gl. colligit hic Jmo.
q̃ diſpõ patris inter liberos h3 ſemp in ſe tacitã 9dõnẽ. ſ. q̃
valeat oĩ meliori mõ quo põt. Jdẽ Ant. de bu. in d. c. Ray. de
teſta. Jn gl. in ver. tenebunt ibi, ſed hic fallit ⁊c. Raph. dicit
p hanc gl. q̃ ſi filius eſt grauatus reſtituere p fideicommiſſu3
hereditatẽ poſt certũ tps cũ hec q̃ nõ poſſit deducere legiti
mã ⁊ filius pcepit tot fructus inter ini q̃ aſcendãt ad ſummam
legitime q̃ fili⁹ tenet reſtituere integrã hereditatẽ nulla de-
ducta legitima: ⁊ idẽ t3 Raph. in l. fideicõmiſſaria. ff. ad treb. ⁊
ita dicit ſe obtinuiſſe aliãs diſputando. ¶ Non obſt. d. l. iube
mus. q2 loquit in trebellianica non aũt in legitima, ⁊ in corre-
ctorijs ex maioritate rõnis nõ ſit extẽſio. Non ob. §. phibem⁹.
de trien. ⁊ ſemiſ. q2 loquit q̃n plus nõ eſt grauatus ſub 9dõne,
Sed iſta gl. ⁊ tex. alle. in ea nihil faciũt: q2 hic iſte qui grauat
in fideicommiſſo in nullo ſentit dãnum, ſed filius ſentiret dã-
num: q2 tpe mortis teſtatoris filius deberet habere partẽ ple-
no iure bonorum teſtatoris. ſed in caſu Raph. non haberet.
Non obſt. rñſio data per Raph. ad. l. iubemus. alleg. quia. d.
l. iubemus non eſt correctoria, ſed limitatiua, ⁊ iura limitatiua

bene extenduntur ſi ſint fauorabilia vt no. Bar. in l. ſi conſtã-
b te. m. viij. q. i. partis ſo. mat. ⁊ ſic non puto veram [b] deciſionem
Rap. que mirabilis eſſet ſi foret vera. ¶ Jn gl. in ver. debebi
tur ibi relictum ſubſtituto ⁊c. dubitat Jmol. ⁊ Raph. hic que
fuit ratio ſcilicet q̃ nõ poſſit legari a ſubſtituto pupillariter,
ſed a pupillo ſic eum maius cõmodum ſentiat ſubſtitut⁹ quam
pupillus Bar. in l. ſi fundum. §. qui filios. ad. l. fal. quem refert
hic Bal. declarat, ⁊ reddit rationem. Sed Jmo. in pugnat eũ.
q2 ſequeretur etiam quod ſi eſſet inſtitutus impubes non poſ-
ſet ab eius ſubſtituto relinqui quod eſt 9. l. in rõne. §. q̃ vulgo.
ff. ad. l. fal. cum ſi. Unde dicit Jmo. quod non videtur q̃ ſuffi-
ciens ratio reddi poſſit. Raph. hic dicit alia quedam verba
que reincidunt cum ſententia rationis Bart in. d. l. qui filios
dic ergo vt dicit Bar. in. d. l. cum quidam. C. de lega. vt3 quod
c nulla vrgẽs rõ reddi põt. ¶ Extra glo. [c] dicit hic Bal. q̃ iſte
tex. eſt melior de iure ad cognoſcendũ que dñe ſint inter ſub-
ſtitutionẽ directam ⁊ fideicõmiſſariã, ⁊ colligit ipſe hic decem
dñias, pmo q2 ſubſtõ directa pupillaris nõ põt fieri niſi ei qui
eſt in ptãte teſtõris, vt. l. ij. in prin. ff. e. ⁊ hic in prin. huius. §. ſe-
11 c9 in fideicõmiſſaria vt in toto ti. ff. ad tre. ¶ †Jtẽ quia ſubſtõ
pupillaris expirat adueniente pubertate, vt in. l. in pupillari.
ff. e. nõ autẽ fideicõmiſſaria vt hic in ver. nec aliud. Jtẽ ſubſtõ
pupillaris directa trahitur ad oĩa bona pris ⁊ impuberis, vt
l. ſed ſi plures. §. ad ſubſtitutos. ff. e. c. ſi pater. de teſti. in. vi. ſe-
cus eſt in fideicõmiſſaria, vt hic in ver. nec fideicõmiſſa: et in
d. c. Ray. ⁊ l. papi. §. ſed nec impuberis. ff. de inoffi. teſt. ¶ Ex
hoc infert ad dñiam vt3 per ſubſtõnem fideicõmiſſariam non
põt mater priuari a legitima debita in bonis filij cu3 bona fi-
lij non veniant in fideicommiſſo, ſed teſtatoris tñ, q̃uis per
pupillarem directã excludatur. d. §. ſed nec impuberis. Jtem
ſubſtitutus ſubſtõne fideicõmiſſaria detrahit duas quartas vt
in. d. c. Ray. ſed in pupillari non vt. l. ex trib⁹. C. de inoff. teſta.
Jtem alia quia ſubſtõ pupillaris directa põt fieri exheredato.
l. ij. §. exheredato. ff. eo. fideicõmiſſaria non vt hic. Jtem quia
pupillaris trahitur ad obliquã. l. precibus. C. de impu. c. Ray.
de teſt. c. ſi pater eo. tit. lib. vi. fideicõmiſſaria autem nullomo-
do trahitur ad directam vt hic in tex. ⁊ gloſſ. Jtem quia teſtũ
quamuis non valeat in primo gradu in directa tamẽ capit vi-
res a ſecũdo. l. iij. ff. de lib. ⁊ poſth. §. ſi. ſed in fideicommiſſaria
non ſic vt hic, ⁊ in iſto. §. in ſi. Alias autem differentias ponit
hic Bald. quas hic per eum videas.

1 ¶ Subſtitutio reciproca facta in pluribus inſtitutis inter
quos qdã erant cõiunctim inſtituti, ⁊ quidã diſiunctim, ope-
ratur vt primo loco intelligantur vocati coniunctim inſtituti.
2 Precedens ſcriptura declarat ſequentem.
3 Teſtõr in certa q̃titate filias feminas inſtituit, ⁊ mares vni-
uerſaliter inſtituit, dicens ſi quis eorũ ſine filijs deceſſerit por
tio ſua deueniat ad ſuperſtites. ⁊ eueniat cõditio in vno mariũ
intelliguntur ſolum ſubſtituti mares.

1 **Qui diſcretas.** †Subſtõ reciproca facta plu-
ribus inſtitutis inter quos qꝫ-
dam erant coniunctim inſtituti quidam diſiunctim inſtituti,
operatur vt primo loco intelligantur vocati illi qui coniun-
ctim inſtituti erant quoad partem vacantem illius qui ſecum
coniunctus erat, ⁊ coniunctis non agnoſcentibus intelligun
tur vocati alij qui ſecum coniunctim vocati non erant. h. d. et
non eſt alibi iſte tex. ſm Bar. hic in antiquis; licet in moder-
2 nis hoc non dicat. ¶ †Ex iſto tex. no. q̃ precedens ſcriptura
d declarat ſequente3 [d]. l. legatorũ. §. i. de leg. ij. l. qui non milita
bat. §. i. ff. de here. inſti. l. quoties. C. fa. her. cum ſi. ¶ Secun-
do no. quod iſtius ſubſtitutionis coniunctim cum iure coniun-
ctionis, ⁊ ſic cum iure accreſcẽdi eſt potentius q̃ ſimplex ius
ſubſtitutionis facte. l. qui patri. ff. de acquirẽ. hered. ¶ Tertio
not. quod ius accreſcendi procedens ex coniunctione d3 pro-
cedere ex coniectura ita mente teſtantis. vt hic dicit Bal. eſſe
3 text. not. dignum. ¶ †Inducitur iſte tex. ad q. per Bart. in l.
ſi. ff. ad trebel. pone teſtator in certa quantitate filias feminas
inſtituit, ⁊ mares vniuerſaliter inſtituit, ⁊ dicit ſi quis eorum
ſine filijs deceſſerit portio ſua deueniat ad ſuperſtites, ⁊ eue-
niat conditio in vno marium q̃ intelligentur ſubſtituti ſolu3
mares non autem femine. Limitat tñ hoc Bar. ibi niſi maſcu
li eſſent duo tñ. ⁊ teſtõr vſus fuiſſet verbo ſuperſtites in plu-
rali: quia tunc illa pluralitas non poſſet verificari in vno. pro
bat tex. in. d. l. ſi. ⁊ l. vbi numerus. ff. de teſt. Sed quid ſi illa ver
ba fuerunt abbreuiata vt faciunt notarij, ⁊ non intelligatur,
an dicat ſuperſtites vel ſuperſtitem, dicit ibi Barto. quod in
dubio erit interpretandum quod dicat ſuperſtitem, per text.
not. eſt deciſio Barto. de qua q̃õne. ſ. proxime dicta. vide per
eum in. l. lucius. in vlti. et penult. col. ff. eod. et Bald. in l. in te-
ſtamento in. vi. ⁊ vlt. q. C. de teſta. mili. ⁊ Bart. in conſi. incip.

a ¶ Ciuili. vide tu ⁊ adde 9 hoc bar. ſ. 9ſi. cxlv. Pau. de caſt. 9ſi. ccclxiiij. ⁊ eũdẽ alex. in 9ſi. cxxv. in i. vo. frã.
b ¶ Verã. adde q̃ ita conſuluit eius conſi. xxv.
c ¶ Gloſ. in q̃tum d. Jaſ. hic no. q̃ ſ teſtõ 9dito iter liberos itelligit clã codicillaris ſicut in teſtõ mili. m de hoc an parificent dicta teſtã. vide p la ro. 9ſi. clxxix.
d ¶ Sequẽtẽ. adde q̃ voluit Jo. in. ſ. addi. ad ſpe. ſuper rub. ⁊c alle. p do. Jaſo. cui adde q̃ voluit Ancharã. conſi. cclxij.

a Ang.in ithie.⁊ Pet.de anch.in cõſi.lxiiij.ͣ incl.ſubtiliter ⁊c. Doc:it hic Pan.pone vn⁹ ex defunctis diſiunctim vocatis repudiat an admittantur ad ſubſtõnem iſtam ſolum diſiuncti vero ẽt cõiũcti,⁊ dicit ꝙ oẽs per.l.coheredes ſine parte.ff.ti.i. tñ illi coniuncti admittentur ſolum pro vno,⁊ non ꝓ duobus.

1 ☞ Generalis prouiſio nõ includit illos vel illas in quibus ſpecialiter eſt prouiſum.

2 Generalis p:ouiſio non refertur ad ſpecificata.

3 Generalis clauſula in fine poſita non refertur ad precedẽtes habentia per ſe clauſulam ſpecialem.

4 Generi per ſpeciem derogatur.

5 Statuta diuerſa quorum vnum eſt generale alterum ſpeciale prefe rtur ſpeciale.

6 Sta.qñ ſont diuerſa qoid ſit agendum habetur hic.

7 Legatum factũ de vna cappa predicatoribus,⁊ priori bibliã, an debeatur cappa etiam priori.

1 **Qui patrem.** †Generalis prouiſio nõ includit illos vel illa in quibus ſpẽliter eſt
2 prouiſum.h.d.⁊ eſt caſus valde no. ¶ †Not.gñalis prouiſio non refertur ad ſpecificata cõcor.l.doli clauſula.de verb.oḃ.⁊
3 l.ſanctio legum.de penis. ¶ †Scdo not.ꝙ clauſula generalis in fi.poſita non refertur ad precedentia habentia per ſe clauſulam ſpecialem concor.l.ſed ſi per pretorem.§.deinde ex quib⁹ cau.ma.o.⁊.l.i.§.initium.ff.de poſtbu.⁊ ita ad hoc allegat iſtũ
4 tex.Bar.in.l.alis ſcriptura.in vltima col.de lega.i. ¶ †Ter
b tio no.quod generi per ſpeciem ᵇ derogatur concor.l.vxorem. § feliciſſimo.de lega.iij.⁊ no.Bart.in.l.queſitum.§.fi.de fun.
5 inſtru. ¶ †Inducitur hic text.per Bald.⁊ Imol.ad queſtionem quod quando duo ſunt ſtatuta diuerſa vnum generale
6 aliud ſpeciale ſemper prefertur ſpeciale. ¶ †Ex quo infert hic Imo.ad qõnem quam dicit ſe alias vidiſſe de facto,nam pone caſum ſtatuto cauetur ꝙ iudex non poſſit procedere in maleficijs niſi prius denunciet offenſo an velit accuſare.Alio ſtatuto cauetur qo poſſit de volneribus illatis in faciem procedere,vel de homicidio ad liberum arbitrium,cõtingit qõ quidã fuit vulneratus in faciem.⁊ iudex proceſſit,⁊ nõ denunciauit offenſo,an vellet accuſare.an valeat ꝓceſſus,⁊ dicit ꝙ in caſu cõtingentie vidit de facto ſeruari qõ valeat ꝓpter illud ſtatutũ dicens ꝙ hẽat liberũ arbitriũ pp qõ vr̃ intelligere qõ poſſit ꝓcedere nõ ſeruatis ſolẽnitatib⁹ iuris poſitiui,vt no.gl.in cle.ſepe.in ṽ.defenſioni.de ṽ.ſig.vide qõ no.Bar.in extrauã.ad reprimẽ.in ṽ.non obſtantib⁹.⁊ Bal.in l.iiiie texto res de le.t.⁊ in.l.gallus.§.ille caſus.de libe.⁊ poſth.ꝓ deciſione.q.vide etiam Bar.in.l.in ſacris.de pri.ſa.ſeri.lib.xij.g ſibi
7 vr̃ ꝯtrari,⁊ vide Bal.in.l.executorẽ.C.de exec.rei iu. ¶ †Inducitur hoc ꝑ Ang.ad.q.teſtõr dixit lego fratrib⁹ predicatori bus cappã,⁊ priori bibliã an debeat cappa ẽt priori,⁊ dicit ꝙ iſte tex.facit ꝙ nõ ꝯiuiñ tñ dicit tenendõ ꝑ id qõ no.Cyn.in.l. cũ qõ.C.de leg.vbi ita 13. Nec ob.iſte tex.q illud qõ hic dr̃ in tex.eſt verũ qñ diſpõ eſſet facta in gñe de eo de quo erat facta etiã in ſpẽ,nã ſi alimẽta eſſent legata frĩbus,⁊ priori hoc caſo nõ hz prio: duplex legatũ,⁊ ita loquit iſte text.⁊.l.alimenta.§. baſilice.ſ.de ali.⁊ ciba.leg.i.Imo.h.d.cõiter doc.diſtinguunt, aut teſtõr dixit,lego cuilibet fratrũ predicato: cappaꝫ,⁊ priori bibliã:⁊ ſic primo preceſſit genus:poſtea fuit ſequuta ſpecies,⁊ tunc procedit qõ dicit Ang.hic ꝙ tunc priori ẽt debeatur cappa ꝑ.l.iij.ſ.de ſtipul.ſed ſi dixit lego priori bibliam,⁊ cuilibet ꝑdicatorũ cappaꝫ,⁊ ſic primo preceſſit ſpẽs,⁊ poſtea genus tunc nullã hẽbit cappam,ſed ſolum bibliaꝫ,⁊ hoc vult Bart.in.d.l.iij.de ſtip.ſer.pro quo etiam text.in.l.titia.§.qui marco.ſ.de an.lega.qui eſt tex.principalis io hac.q.⁊ ibi Bar.
6 ⁊ Cy.in.l.cum qõ.C.ᶜ de leg.Sed Imo.hic dicit ꝙ iſta diſtinctio ſibi non pl3 q: hoc vr̃ ꝯ tex.in.l.ſeruo ma.ſ.de pecu.lega. qui non facit dr̃iam an ſpẽs precedat vel ſequat. ¶ Et rñdet ad.d.l.iij.quod ideo ibi ex illa generali locutione acquirit dimidia.⁊ ex ſpãli dimidia:q: ſeruus dixit dñis,⁊ non hẽbat niſi duos nõ mirum ſi ad eũ refertur quẽ etiã ſcdo loco noiauit,ſecus autem ſi habuiſſet plures.Sed imo.no.vr̃ bene dicere:q: tex.i.d.l.iij.nõ dicit dños.vñ ipſe Imo.idiſtincte vult ꝙ prior nunꝙ habeat cappam,fallit ſi vn⁹ ſol⁹ frater fuiſſet:q: etiam tunc prior habebit cappã vt ṽba pluralis numeri verificent. Et rñſio imo.ad.d.l.iij.non conuenit lr̃e:q: ibi nõ dr̃ ꝙ fuerit locutio pluralis numeri,vnde verio: vr̃ opi.Ang.qõ dato ꝙ nõ probaret per.d.l.iij.tñ p:obat ꝑ.d.l.titia.§.qui marco.ad quẽ tex.imo.nõ rñdet.quã opi.ſequit Bar.in.d.l.iij.⁊.d.l.queſitum.§.fina.de fun.inſtru.⁊ Guli.⁊ Bald.in.l.ſi cum ſerui.de adop.Tamen puto veriorẽ opi.Bar.quam tz Gul.⁊ Bal.in l.ſi conſul.ff.de adop.⁊ Joã.and.in addi.ſpe.in titu.de inſtru. edi.§.nunc vero aliqua.verſi.ſed an pauperes.⁊ Bart.in.l.queſitum.§.fi.de fund.inſtru.pro quo facit.l.qoi marco. Non obſt. d.l.ſeruo ma.q: rñde vt per Bar.in.d.l.iij.ꝙ loquitur qñ genus.⁊ ſpẽs ponunt inter res.nos vero loquimur qñ ponuntur inter perſonas vt in.q.noſtra.⁊ rõ differentie colligitur recte intuenti,vt dicit Bar.in.d.l.iij.de ſtipu.ſeruo.

1 ☞ Quando coheres pupilli ſubſtituitur pupillo portio ſub contribuitur cum portione pupilli in ratione falcidie deducende de legatis a ſubſtituto relictis,ſecus ſi alius ꝙ̃ coheres fuerit ſubſtitutus.

2 Subſtitutio dicitur conditionalis inſtitutio.

3 Legata facit accreſcere portio grauata accreſcens non grauate.

4 Dictio plane idem importat ꝙ ſimpliciter.

5 Legatum non cenſetur ademptum ſi vnum primis tabulis legatur fundus.⁊ idẽ fundus in ſecundis tabulis legetur alteri.

1 **Coheres.** †Qñ coheres pupilli ſubſtituit pupillo portio ſua cõtribuit cũ portione pupilli in rõne falcidie deducẽde de legatis a ſubſtituto relictis.ſe
2 cus ſi ali⁹ ꝙ̃ coheres fuerit ſubſtitut⁹.h.d. ¶ †Not.ex tex.ꝙ ſubſtõ dr̃ conditionalis inſtõ.vt hic,⁊.l.in rõne.§.qõ vulgo.et
3 l.ſi filium.ſ.ad.l.fal.⁊ eo.l.§.fi. ¶ †Scdo not.ꝙ portio grauata accreſcens nõ grauate facit accreſcere legata.hoc tñ fallit qñ portio accreſcit per ius accreſcendi non aũt ex ſubſtõne:quia tunc non augent legata iniuncta portioni grauate vt.l.qõ ſi
4 alterutro.ſ.ad.l.fal. ¶ †Item habemus notare qõ dictio pla
d ne,ᵈ idez importat ꝙ ſimpliciter.ꝙ facit ad.q.ſi commiſſa eſt cã alicui vt cognoſcat de plano vt perinde ſit ac ſi ſit cõmiſſa vt cognoſcat ſimpliciter.de quo ꝑ Cano.in cle.ſepe.de verb. ſign.⁊ per Bar.⁊ alios in.l.ne quicꝙ̃.§.de plano.ff.de offic.ꝓcon.⁊ per Bart.extraua.ad repri.in ver.de plano.⁊ in ver.ſine
5 figora.⁊ in verſic.ſimpliciter. ¶ †Quarto not.ꝙ ſi vnus primis tabulis legetur fundus,⁊ in ſecundis tabulis idem fund⁹ legetur alteri non cenſetur legatum ademptum primo,vt hic ⁊.l.plane.§.ſi coniunctim.in fi.de leg.i. ¶ In glo.in ver.preſtabit ibi ꝓpter partem pupilli,dic qõ de hoc eſt text.in.l.qui fundum.§.qui filii.ver.ſed ſi extraneum.ſ.ad.l.fal. ¶ In ead. gl.ibi relictorum.glo.maledicit ſm Bal.hic.ꝙ debuit dicere portionum hereditariarum non aũt relictorum:q: hic nõ tractatur de contributione legatorum.ſed de contributione portionum hereditariarum.

1 **Cum pater.** †Subſtõ pupillaris facta vtriſque morienti in pupillari etate expirat ſi vltimus moritur factus pubes,lz primus in pupillari etate deceſſerit h.d. ¶ No.ex iſto tex.ſm Rapha.in ver.irritaꝫ factã qo ſubſtitutio vulgaris tacita comprehenſa in expreſſa pupillari expirat eueniente pubertate.l.iam hoc iure.ff.eo.ſicut expirat pupillaris non poteſt tamen dici hoc congruenter probari in hac litera.

1 ☞ Subſtitutio pupillaris ſeu directa facta in re certa porrigitur ad vniuerſum,ſicut etiam inſtitutio primi gradus.

2 Partis appellatione continetur totum.

1 **Non videri.** †Subſtõ pupillaris ſeu directa facta in re certa porrigitur ad vniuerſum ſicot etiã inſtõ primi gradus.h.d.ſm primã lectu.⁊ verã, ⁊ non eſt alibi ſecundũ Dyn.Vel ſic ſm aliam.ſubſtõ facta filie ſi impubes deceſſerit vz,lz inſtõ non precederit:quia precedere fingitur.h.d. ¶ Not.ex prima lect.qõ illud qõ dr̃ in.l.i. §.ſi ex fundo.ff.de he.inſti.ſ.qõ heres inſtitutus in re certa nullo ſibi dato coherede hr̃ ac ſi eſſet inſtitutus in toto,⁊ habet
c locum nõ ſolum ſi nõ eſſet datus coheres in eodem gradu.ſed etiã ſi eſſet ſibi datus coheres in alio gradu:q: etiã tũc habebit totã hereditatẽ,ita dicit Bald.hic ꝓbari ſubtiliter ex iſto
e tex.qõ dicit eſſe no.ꝑ ampliatione ᵉ eo: q̃ no.Bar.in.d.§.ſi ex
2 fundo. ¶ †Item no.ꝙ appellatione partis ꝯtinet totum facit.l.ij.C.de heredi.inſti. ¶ In gl.ij.ibi deceſſerit hanc tamẽ primam lect.intellige ſm not.ꝑ Bar.in.l.centurio.ff.e.in ṽſ. quid ſi teſtator inſtituat aliquem directo:⁊ in verſi.quid ſi ſubſtitutio compendioſe ſicut in re certa:per verſi.vlterius queroſi in diuerſis perſonis. ¶ In glo.i.ab ialij dñr ⁊c.hic ponit ſcda lec.ad iſtum tex.quam Bar.hic ſuſtinet per tex.in.l.ſi qs ita inſtituatur ſi legitimus.ff.tit.i.Sed omnes alij doct.cõiter dãnant eam ꝑ tex.in.l.ex facto etiã agitatã.ff.tit.i.Sed ſi quis vellet ſuſtinere opi.Barto.poſſet rñdere ad illũ tex.ꝙ ibi loquitur in ſubſtõne vulgari que de neceſſitate non requirit vt precedat inſtõ,vt no.in.l.ij.ff.e.ſz hic tex.loqtur in ſubſtitutione pupillari que de neceſſitate requirit vt precedat inſtitutio vt.d.l.ij.nõ mirũ ſi lex eam ſubintelligit ne alias vitietur ipſa inſtõ.hoc tamen non obſtante non recedo a cõi que eſt contra Barto. ¶ Pro qua adduco quia hec ſecunda lect.non conuenit lr̃e ibi locum partem ve eios,⁊ in verſi.nã qui certe rei. ¶ Preterea vr̃ ꝯfundi hec ſcda lec.per tex.in.l.i.§.ſed ſi heres.⁊

a ¶ Conſi.lxiij.dic ꝙ eſt.lxvi.⁊ Adõ Paul.de ca.cõſi. ccclxxij.

b ¶ Spẽm.adõ qõ hec regula fallit ĩ caſu.l.qñ augerio de ꝯuc.fiſci.debi. de q̃ hic ꝑ.d Jaſ. cui adõ in,ro.idez ten.dẽc ſing.ſuis.⁊ adde ꝙ voluit idẽ ro.cõſ.ccxxxij.

c ¶ .C.de leg.vl de ibi ꝑ bal.⁊ i ſi. Bal.i.l.q binos ĩ ſi.C.d a duo.diuer. in.⁊ Bar.in.l.fin. C.d pri.ſa.ſeri.li. xij.Tho.diplo.

d ¶ Plane.vid eũdẽ alex.in.l.qui ante calendas.in ij.col.ſ.de ver.ob. Tho.diplo.

e ¶ Ampliatione. adde eũdẽ Alex. cõſi.l.xlv.ij.li.qs d.Jaſ.all.cccciij. incip.circa primũ dubium.

res. ⁊. §. interdum. ⁊. §. ſubſtituere. ff. eo. vbi iuriſconſultus vult q ad hoc vt valeat ſubſtitutio pupillaris opus ſit qđ pcedat inſtitutio, ſꝫ ſi vera eſſet iſta ſcđa lec. nõ poſſet ↄtingere caſus ī quo filius non eſſet inſtitutus. ⁊ ſic eſſet ↄ mentē illorū tex. Frā. tigri. in l. ſi. C. de here. inſti. allegat illū tex. ↄ iſtā lec. ſed poſſet rñderi q hic intelligitur ſubſtitutio neceſſaria nõ tñ per hoc recedo a prima lec. quam teneo Acc. l. ſi ita quis inſtituatur. ff. ti. ij. reſponde q illa lex non loquitur in pſonis que de neceſſitate debent inſtitui. vel dic vt dixi in. l. quis eum. §. ſi. ff. eo.

1 ☞ Subſtitutio duobus imparibus cum expreſſiõe nominis collectiui ſuccedit vtriq ex ſubſtõne, ſi vterq ſimul in pupillari etate decedat.

2 Falcidia in eius ratione non habetur conſideratio bonorum que obueniunt extrinſecus, ⁊ aliter quam ex teſtamento.

3 Subſtitutio ſi fuit facta vltimo morienti in tota hereditate nõ videtur vltimo loco morienti ſubſtituere, ſed primo loco morienti vt hic.

4 Pupillus licet dicat inteſtabilis tñ dr ab inteſtato decedere.

Ⓠ**ui duos.** †Subſtitutus duobus imparibus cum expreſſione nois collectiui ſuccedit vtriq ex ſubſtõne ſi vterq ſiteum in pupillari etate decedat: ſi aũt diuerſis tpibus tūc ſuccedat vltimo morienti, ſꝫ in illius hereditate reperiat etiā hereditatē primi morientis, ⁊ iſto caſu portio primi morientis non cõtribuitur cū portione vltimi morientis q̄tum ad impediendā detractionem falcidie de legatis relictis ab vltimo moriente. item legata facta a ſubſtituto primi morientis euaneſcunt ſicut euaneſcit ſubſtõ ſibi facta. h. d. iſta. l. ¶ Ex iſto tex. no. qđ ſi ſubſtituatur pupillariter duobus ſub hac cõditione ſi ambo moriantur impuberes, ita demū vocatur ſubſtitutus ſi ſimul pereant pupilli, ſecus ſi diuerſis temporibus. Quod vltimū. ſ. qñ decedunt diuerſis tpibus intelligit hic Imol. verū qñ illi quibus ſit ſubſtõ ſunt tales pſone qđ ex preſumpta mente teſtantis vr eſſe q vltimo decedens excludat ſubſtitutum quo ad partem decedentis prout erat hic. Sed ſi eſſent tales pſone in quibus non militaret hec preſumpta mens, tunc mortuo primo admitteretur ſubſtitutus ad eius gradum. l. heredes mei. §. cum ita. ⁊. l. lucius. §. Caio. ff. ad tre. ¶ Et hoc puto verum, licet Paul. hic multum exclamando dixerit qđ qñ ſit ſubſtitutio p nomen collectiuum quāuis ſint pſone extranee vno moriente non admittitur ſubſtitutus. Imo ſtare debet in ſuſpenſo illa portio, ⁊ expectari quouſq alius moriatur, ⁊ nihil allegat. Tamen primū puto verū per tex. in. d. §. cum itaque Bar. hic allegat. ⁊ ita vult hic in ſuis finalibus verbis, ⁊ puto male dixiſſe Pau. cum ſuppoſitione, nõ debuit tñ exclamare. ¶ †Secũdo no. qđ in rõne. l. fal. nõ hr cõſideratio bonorū

2 que obueniunt extrinſecus, ⁊ aliter q̄ ex teſtõ vt hic. ⁊. l. pf ſiliã. ff. ad. l. fal. ⁊ hic limitatur tex. ff. l. prori. §. coheres. q ibi illa portio obuenit ex diſpõne teſtõ: is. ¶ Tertio no. q vbi irritatur ſubſtõ pupillaris irritantur etiam legata relicta in ſubſtitutione. ¶ †Quarto no. ſm Ang. hic q ſi teſtõr vltimo morienti ſubſtituit in tota hereditate nõ vr vltimo loco morienti ſubſtituere ſꝫ primo loco morienti. vt hic in ver. ab inteſtato. ⁊ p. h. d. hic cõprobari dictū Bul. ↄ Bar. in. l. vel ſingulis. ff. e. Sed ibi dixi q iſte tex non probat opi. Ang. ⁊ dicit etiā Imo. hic ⁊ rñdet q hic non fuit facta ſubſtõ in tota hereditate vt dixi in. l. vel ſingulis. ff. eo. vbi fui ſecutus opi. Bar. cum quadam limitatione. dic vt ibi dixi. ¶ †Item no. q licet pupillus dicat inteſtabilis vt. l. i. de ſuis ⁊ leg. ⁊ inſti. de he. que ab inte. defe. in princi. ⁊ l. cū filius. phat tñ hic q dr ab inteſtato decedere, ⁊ etiam probatur in. d. l. vel ſingulis. ¶ Inquantum Bar. opponit de. l. qui duos. adde q prima ſolu. data per eum diuinat: quia in. l. qui duos. ff. de re. dub. frater deceſſit paulo poſt aliū fratrem, ⁊ ſic nõ eſt poſſibile vel ſaltē veriſimile qđ potuerit adire hereditatē fratris. Itē adde q Ange. ⁊ Imo. hic licet Imo. non faciat mentionē de Ang. dicit q ſcđa ſol. Bar. hic etiā diuinat. quia nec in. d. l. qui duos dr qđ frater ſciuerit. Preterea eſt tex. in. l. eſt antiquioribus. C. de iure deli. alias eſt. l. ſi. ſic de quinquaginta deciſio Iuſtiniani additis in. C. ⁊ ſic eſt ius nouū. Ergo iuriſlator antiquus non potuit ſcire nec diuinare de iſto iure nouo futuro. Item adde qđ Angel. ⁊ Imol. hic dãnant tertiam

a ſol. ᵃdatam per Barto. primo q iſtud violat tex. noſtrum qui dicit q in hereditate vltimi morientis inuenit hereditas primi. ſed ſm intellectum Iaco. de are. non inueniretur hereditas, ſed ius petendi reſtõnem in integrum. ¶ Secundo quia iſte minor nõ vr poſſe dici leſus: q hic. ſ. q mortuus fuerit potuiſſet euenire etiā cuilibet maiori. ⁊ ſic iure cõi eſt viuus: ergo non debet reſtitui. l. ſi. C. de in inte. reſti. vnde iſte per mortem non dicitur eſſe leſus. Bul. etiā dicit q nõ videt vera iſta tertia ſol. data p Bar. ſecundū Iac. de are. per tex. in. l. ſi infanti. C. de iure deli. Sed Imo. hic dicit qđ põt rñderi ad. d. l. ſi infanti. ſ. q iſta. l. loquat in caſu fauorabili qñ ſuccedebatur fratri, ſed. d. l. ſi infanti. nõ loquit iſto caſu. Et ideo Ange. hic dedit quartū intellectū ad iſtū tex. ſ. q hereditas friis non adita non trãſmittat. d. l. qñ ſororē. Tñ fallit qñ erant duo impuberes inſtituti, ⁊ ſubſtitutū erat vltimo morienti. vñ ſi eueniat q ambo quaſi ſimul decedant hereditas primi non adita tranſmittitur ex volũtate teſtantis pſumpta, ⁊ ita dicit eſſe caſum ſingularē hic ⁊ in. l. qui duos. ff. de reb. dub. ⁊ dicit q iſta preſumpta mens teſtantis fuit vt ſemp ſuccederet fratri ab inte. ⁊ ſic habeat loco ſubſtõnis pupillaris. Hunc intellectum approbat hic Imo. ⁊ Pau. confirmat hac rõne: q hic grauatur ſubſtitutus in vno. l. q ex verbis teſtatoris deberet ſuccedere vtriq ex ſubſtitutiõe pupillari eū in hoc caſu nõ admittat ad portionē vtriuſq immediate, ergo ī alio releuat vt ad eū trãſmittatur hereditas primi fratris non adita. Rapha. hic dicit q in hereditate vltimi inuenit hereditas primi. i. veriſimiliter. vnde ſi appareret q frater ſuperſtes nõ vellet adire hereditatē fratris mortui: tūc admitteret ſubſtitutus immediate ad hereditatē vtriuſq: q tunc ceſſaret preſumpta mēs defuncti qui fuit vt haberet frater hereditatē primi, ⁊ ſic vt ſeruaret ius legitimarū ſucceſſionē vt hic, ⁊ in. l. vel ſingulis. ff. eo. Ex quo infert Raph. q ſi ī terminis nře. l. primus deceſſit impubes: ⁊ ſcđs nõ adiuit hereditatem primi quod videretur dicendū quod admittatur ſubſtitutus. l. heredes mei. §. cum ita. ff. ad trebe. pro quo dicit facere tex. in. l. qui habebat. ff. e. ⁊ relinquit cogitādū. Ego addo q Ange. in. l. ventre. ⁊. l. pantonius. ff. de acqui. here. ⁊ in. l. qñ ſororē. C. de iure deli. approbat iſtū intellectū quem ipſe ponit hic: ⁊ plus vr ſentire in. d. l. qñ ſororē. vcꝫ quod hic ſuos habebat tanq quidam ſubſtitutus pupillaris, ⁊ per ↄñs ſicut ſuum, ⁊ neceſſarius heres. Imo. vero in. d. l. vētre. ⁊ in. l. pãtonius. reprehēdit Ang. in duobus. Primo inq̄tum Ang. dicit quaſi ſimul perierūt iſti puberes q tex. hic nõ dicit q paulo poſt vnus poſt aliũ deceſſit, ſed dicit q illo ſeparatis temporibus deceſſerūt. Scđo reprehendit Ang. inquantū ſentit q hereditas fratris primi decedentis trãſmittatur p aliū ſuperſtitem vltimo loco decedētē tanq ſuum ⁊ neceſſariū heredem fratris ad inſtar pupillaris ſubſtitutionis: q dicit Imol. qđ tex. in. l. ſed ſi plures. in. §. quos poſſum. ⁊ in. l. ij. §. pri. ff. eo. attribuit hoc virtute ſubſtõnis pupillaris niſi facta eſſet ſubſtõ pupillaris fratri, ſꝫ hic non erat facta ſubſtitutio pupillaris q tex. dicit quod primus inteſtatus decedit: ergo ⁊c. Et ex hoc pꝫ q non bñ dixit Ange. in. d. l. qñ ſororē. Approbat tñ Imol. in dictis locis q trãſmittat hereditas non ex virtute ſuitatis, ſed ex cõiectura ſta mente teſtantis. l. qñ pr ſubſtituerat vltimo morienti, ⁊ vterq impubes deceſſit vt hic dicebat Ange. Et huic intellectui nõ ob. ea que dicit Raph. hic q vr in omnibus minus bene locutus. Et primo inquantū dicit q ſi frater deceſſiſſet hereditate nõ adita ſubſtitutus admitteret in hereditate primi, primo q violat iſtū tex. ſcđo q intētio teſtõris fuit eū ſeruare ius legitimorū hereditatum inter filios vt hic. ⁊. l. vel ſingulis. ff. e. quo caſu veniēs ab inteſtato etiā ſi expreſſe repudiat ſubſtitutus nõ admittit. Itē q gl. in. l. ſi inf. ff. e. vult quod ſubſtitutus vltimo nõ admittat dato qđ ille qui ex preſumpta mēte defuncti debebat ſuccedere expſſe repudiauerat vel noluit eſſe heres, ⁊ illã gl. cõiter approbat. Bene facit. l. ſi iuſſa. §. cū gd. de lega. i. Ex hoc infert ad id q indeciſum relinquit Raph. ſ. q nõ admitteret ſubſtitutus: q ſi hereditas eſt trãſmiſſa vt dicit Ange. põt ergo hr̃e locū ſubſtõ. Nec ob. d. l. heredes mei. §. cū ita. q ibi eõdē euenit pſone: ⁊ in pſona vltimo loco decedētis nõ mirū ſi ſibi admittit ſubſtitutus hic antē defecit. Preterea ſubſtitutus ibi erat pariter dilectus ſicut inſtitutus. ſed in caſu nřo ſubſtitutus non erat pariter dilectus, ſicut poſtea inſtituta nõ mirū ſi ſubſtitutus excludit: q ſuperextabat etiam põ ob. q nõ adiuerit, vt dixi p gl. in. d. l. ſi inf. Vtrū aũt ſi ī terminis nře. l. qñ primus impubes decedit primo ſi extaret alius frater, ⁊ etiā mater an tunc iſte ſubſtitutus inueniet hereditatē primi in hereditate ſecundi morientis, dic q non vt vult glo. not. in. l. qui duos. ff. de reb. dub. que ſupplet ⁊ declarat iſtū tex. ¶ In gl. in ver. non eueniet. in fi. Bar. hic approbat ſol. gloſ. ⁊ tñ ponit aliā vt hic dicit q bar. vr velle q qñ filius impubes grauatur legatis in rõne ineunde falcidi. debent conſiderari bona q pupillus hꝫ tpe mortis patris, ſed ſm hec tpa filiuſfa. nõ poterat habere bona niſi eſſet miles. ſentit ergo bar. qđ bona pupilli debeant poni in cõtributione. qđ dicit videri cõtra. l. q fundum. §. q filiũ. ⁊. §. q filios. ff. ad. l. fal. ⁊. l. duobus cod. tit. Fallit tñ ſm eum in caſu ſingu. l. ſi filius qui patri. ff. eod. q dicit no. p hic que indeciſa reliquit in. l. ſi cõtra. ff. e. de hoc dixi ibi. Tamen in propoſito Imo. nõ bene accipit ſolu. Bart. quia Bar. loquitur de bonis patris filio obuenitis in heredi

a ¶ Tertiam ſolu. d. Iaſ. hic dicit q bar. bñ dicit vt in oibus re. ⁊ q non mereat reprehēdi vide hoc latius p eū ⁊ ī materia huius. l. vide Alex. cõſi. lix. vj. lib.

tate p̄ſinnq; loquit in terminis.l.nſ e. Magis ſimplr ſol.gl.q̄ ſol.Bar.hic q̄ vult q̄ dēat ſolū cōtributione pone para h̄rditatis que obuenit filio grauato tpe mortis teſtatoris,ꝛ non alia portio obuenies poſtea. Cōtra vr̄ q̄ imo ēt dēat h̄ri cōſideratio portiōis poſtea obuenietis,vt eſt tex.ſ.l.q fundū.§.q filiū.ꝛ in.l.q ā alteruter.ſ.ad.l.fal. Melior ergo vr̄ rōſio gl.vcʒ q̄ iō nō attribuit iſta portio:q̄ non veniet ex teſtō,ſʒ ab inteſta. ¶ In gl.ſ.ibi i vltimū caſuʒ gl.iſta dānaſ hic p bar.ꝛ cōiter p oēs alios doc.excepto Raph.q conaſ ſaluare eā hoc mō.ſ.q̄ itētio gl.fuit dicere q̄ qñ eēt facta ſubſtō vltio loco morienti,ꝛ a ſubſtituto tali eſſent relicta legata,tunc cū non ɔſtet quis vltio moriaſ nō debent. Sʒ illud nō eſt vex.q̄ dato qd̄ ambo ſimul moriant,ꝛ tñ ōr ſatis q̄libet vltio mori q̄tū ad iſtū caſum vt vidiſtis caſuʒ i.d.l.ex duob̄ i p̄n.ā.c. In.c.gl.ibi ſi ita legaret pr̄ dic iſta gl.magis cōiter approbaſ a do.ex qua colligunt q̄ onus fidei commiſſi in dubio intelligitur iniunctū ſubſtituto ſi datus eſt ſubſtitutus vel vltimo heredi veniētiab inteſt.de quo dictū fuit in.l.coheredi.§.cū filie.ā.eo.q̄uis Bar.hic ſi.l.codicillam p̄in.ſ.de vſufru.leg.tñ ille tex.videſ facere contra id q̄ ipſe dicit hic.ꝛ ad q̄ ipſum allegat.

1 ¶ Subſtitutio exemplaris finitur,ꝛ ſi ille cui facta eſt incipit poſſe teſtari,vel liberos ſuſcipiat.
2 Mutus poteſt matrimonium carnale contrahere,ꝛ etiam ſpirituale,ꝛ ſic profiteri religionem.
3 Mutus poteſt matrimonium ſpirituale contrahere.
4 Reſcriptum,ſeu p̄uilegium principis ab ipſo principe interpretandum eſt.
5 Statuta ſunt interpretanda ab his qui h̄nt p̄tātē illa cōdēdi.
6 Statuta an poſſit anciani condere.
7 Stat.ſi eſſent ab ancianis condita,ꝛ a ſuperiori confirmata: tunc anciani non poſſent interpretari,ſed ſuperiori.
8 Mens condentis p̄uilegia talis preſumitur eſſe, qualis de iure debuit eſſe.
9 Priuilegiū ſi ex poſtfacto efficiſ iniquum,ꝛ apparet q̄ ceſſet cauſa diſpenſationis ſeu ɔceſſiōis expirat p̄uilegiū ipo iure.
10 Reſcriptū principis debet interpretari ſm ius commune.
11 Pupillus ꝛ furioſus equiparantur.
12 Furioſo puberi poteſt ſubſtitui directo.
13 Beneficium principis late interpretari debet,ne iniquitatem contineat,ꝛ alterius preiudicium.
14 Teſtamenti factio nō eſt auferenda homini ſane mentis.
15 Ceſſante cauſa ceſſat effectus.
16 Delegatio ſi ſit alicui ſub noie dignitatis,ꝛ ille allegeſ ſuſpectus,vel recuſaſ vt ſuſpect⁹,poſtea moriſ:ꝛ eligitur alius ſub noie illius dignitatis,an ille poterit cognoſcere.
17 Subſtitutio pupillaris euaneſcit ſi filiꝰ pupillus habeat ante.xiiij.annum maliciam ſupplentem etatem.
18 Filios excludere ab hereditate paterna nō eſt veriſimile patrem vel principem velle.
19 Verbum exheredare intelligitur largo modo quocunq; modo filius ſit priuatus hereditate paterna.
20 Legitimatio facta ante matrimoniū an infringatur p ſuperuenientiam filiorum legitimorum ꝛ naturalium.
21 Legitimatus poteſt admitti ad honores ꝛ dignitates.
22 Legitimatio reſtituit legitimatum ad famam.
23 Legitimatio ſpurij an poſſit fieri p principē,qñ pater viuens habet filios legitimos ꝛ naturales.
24 Clauſula non obſtante vel ex certa ſcientia quid operatur.
25 Legitimatio ſpurij an poſſit fieri extantibus legitimis.
26 Legitimatus an excludet ſubſtitutum.
27 Subſtitutio exemplaris ad hoc vt valeat an requiratur q̄ ille cui ſit ſit de liberis.
28 Subſtitutio exemplaris poteſt fieri naturalibus tantum.
29 Decedere poteſt quis cum tribus teſtamentis.
30 Pater an poſſit ſubſtituere exemplariter filio ſuo ſpurio.
31 Subſtitutio pupillaris an poſſit filio impuberi, furioſo, vel mentecapto,ꝛ an valebit infra tempora pupillaris etatis, iure pupillaris,poſtea iure exemplaris.
32 Mater que tranſiuit ad ſecunda vota,an poſſit ſubſtituere filiis exemplarie.
33 Furioſus an poſſit puniri de delicto cōmiſſo ante furorem.
34 Freneticus an poſſit puniri de delicto ɔmiſſo ante freneſim.
35 Cadauer pōt puniri de delicto cōmiſſo i vita i caſu,de q̄ hic.
36 Occidens ſeipſum ſponte poteſt arbitrio iudicis ſuſpēdi,qñ fuerat antea damnatus.
37 Subſtō exemplaris an poſſit fieri ſi relinquatur mentecapto vel furioſo in teſtamento minus q̄ legitima.
38 Subſtō pupillaris tacita an ɔprehēdaſ in pupillari expreſſa.
39 Subſtō tacita pupillaris an contineaſ in expreſſa pupillari.
40 Subſtō exēplaris an poſſit fieri ſurdo,ꝛ muto a natura ſimpliciter,ꝛ an poſſit fieri prodigo.
41 Subſtō exēplaris pōt fieri pupillo etiā ſi ex forma ſtatuti caſet prouiſum q̄ minor.xxv.an.non poſſit teſtari.
42 Subſtō exēplaris an poſſit eſſe partim expſſa,ꝛ partī tacita.
43 Legitima debetur matri in bonis filij.
44 Subſtitui an poſſit frater ſcōſanguine⁹ tm̄,vel vterin⁹ tm̄.
45 Fratris appellatione venit etiaʒ frater ex altero tantū latere coniunctus,ꝛ limita vt infra.
46 Subſtituere ſeipſos an poſſit pater vel mater.
47 Subſtitutio pupillaris tacita an excludat matrem.
48 Subſtitutionem non impediunt liberti nati.
49 Subſtitutio exemplaris extinguitur,ſi perſone quibus facta fuit facte ſint inteſtabiles propter delictum.

a ¶ Ipſo principe. vide ¶ l.ſi.xcviij.

¶ Et vide alexā. in oſi.cxcix.ij.vij. vo.ꝛ ɔſilio.lv.in.i. vo.in q̄uis iſtō. in.v.col.Tho.

b ¶ Interpretari. adde q̄ voluit in.ro.ɔſ.xxxvi.ꝛ ɔſ.cxvi.

c ¶ Debuit.adde bal.i.l.a.in vlt.col.ā.de ɔſti.prin.vbi dicit q̄ nō ōz aliqd placere p̄ncipi niſi q̄ fuerit iuſtū ꝛ bal.i ɔſ.ccc xxxvi.i.ij.vo.dicit q̄ p̄ncipi nō in

1 Ex facto. †Subſtō exemplaris finiſ ſi ille cui facta eſt incipit poſſe teſtari vel liberos ſuſcipiat.h.d.iſta.l.ſubtilis,ꝛ vtilis,ꝛ
2 eſt q̄rta repetitio q̄ ponit Bar.in hoc tit. ¶ †Ex iſto tex.no.q̄ mutus poteſt matrimoniū ɔhere carnale,ꝛ ſic h in mrīmonio requiranſ v̄ba.c.tue.de ſpō.ꝛ no.gl.fin.in.l.cū neruiſſimi.de preſcri.xxx.an.ꝛ declarat Bar.in.l.nuptias.ſ.de regu.iur.Bal.in.l.ad recognoſcendū.C.de inge.ꝛ ma.Jo.an.in.c.ij.de deſpon.impu.in.vi.in nouel.Jmo.in.c.illō de p̄ſum. Illud eſt verum in valente loqui vt plene habetur in.c.tue.
3 ¶ †Ex hoc infert Bal.Ang.ꝛ Jmo.q̄ ſicut mutus pōt ɔhere matrimonium carnale,ita ꝛ ſpirituale,ꝛ ſic poterit p̄fiteri. idē vult Bald.in.l.muti.ſ.de arb.hr̄ ꝛ in.l.pe.C.qui teſta.fa. poſ.ꝛ Jmo.in.c.porrectum de reg.Jo.an.ꝛ Anto.de but.in.c.
4 cum apud.deſpon. ¶ †Scdo no.q̄ reſcriptum,ſeu p̄uilegiū
a principis ab ipſo p̄ncipe^a interpretādū eſt.cō.co.c.inter alia de ſent.ex.l.ſi.C.de legi.cū ſi.ꝛ ſic ei⁹ eſt iterpretari cui⁹ eſt cō
5 dere.l.ſi.C.de le.§.q.i.c.ex his.cū ſi. ¶ †Et ex hoc infert Bal,ꝛ ang.hic q̄ anciani faciētes ſtatuta eadē ipſi dn̄t iterpretari ſi ſunt dubia,ꝛ hoc eſt verū ſi ipſi ſunt adhuc i offō,ſec⁹ aūt ſi eoꝝ officiū expiraſſet.ſʒ ſi alij ſucceſſerūt i offō tūc illi ſuccedētes nō p̄nt iterpretari i mouenſ p id q̄ no.i.l.pōponi⁹ ſcribit ſi frumētū.§.ſi.de rei vē.ꝛ p no.p gl.i.l.iter ſtipulātē.de v̄b.ob.ꝛ p no.p Jmo.i.c.ſi.de ſucce.ab iteſt. Sʒ Jmo.hic dicit q̄ illud vltimū p̄ſ.let a no.p Bar.i.l.oēs populi.i.ſ.q.de iuſt.ꝛ iur.in vi.q.p̄n.Cui adde qd̄ illud qd̄ voluit.Bart.i.l.oēs ppſi.i.q.ēt voluit Bald.in.l.ſi.C.de leg.vbi ponit ſimulē deciſionē de ipatore vbi ōt q̄ nō ob.no.i.d.l.pōponi⁹ ſcribit ſi frumētū.§.ſi.ꝛ.l.iter ſtipulātē.§.a.q̄ p̄cedūt i iterp̄tatiōe libelli. ¶ Itēʒ addo no.p Bar.i.l.ab executore.ſ.de ap.ꝛ p̄nc.ꝛ.l.terminato.C.de fru.ꝛ lit.expen.vbi ponit ſilem.q.de iudice.ſ.an ſucceſſor poſſit iterpretari ſniaʒ p̄deceſſoris ſui. Itē adde q̄ ipſe bart.vr̄ aliter loq̄ i.l.iter ſtipulātē.§.i.ſ.de v̄.ob. Sum ſoluꝰ ſeq ɔcordiā q̄ colligiſ ex v̄bis,ꝛ mēte Bart.ibi.l.in.d.§.ꝛ qnā ēt ſequit
6 Ang.ꝛ Jmo.ibi ꝛ Bal.i.l.ij.C.de ſent.ex p̄icu.reci. ¶ †Et an anciani poſſint ſtatuta cōdere,vide p bar.in.d.l.oēs populi.ꝛ in.c.cū oia,ꝛ in.c.que i eccleſiarū.de conſti.ꝛ in.c.ſi.de offi.de lega.p Jmo.in p̄prijs terminis in.l.municipalibus.ff.de decurio.ꝛ de.
7 ¶ †Subdit ēt hic Bal.ꝛ Ang.q̄ ſi ſtatuta eſſent cōdita ab ancianis,ꝛ ɔfirmata a ſede apoſtolica,tunc ipſi an
b ciani nō poſſent interpretari,^b ſʒ interpretatio ptineret ad ſedem apoſtolicā,alle.no.in.l.more.ꝛ in.l.a q̄ de iuriſ.om.iud.ꝛ in.l.ſi.C.de legi. Et de hoc remittit ēt hic Jmol.ad no.in.d.l.oēs ppſi.ꝛ dicit hoc eſſe verū eo caſu quo anciani ſtatuta condere nō poſſent,ſed vbi anciani condere poſſent per ſe ſolum ſtatuta abſq; cōfirmatione ſedis apoſtolice, q̄uis poſtea ſint cōfirmata a ſede apoſtolica nō ob.hac cōfirmatione poterit ipſi interpretari.Limita tū hoc niſi eſſet appoſita in cōfirmatiōe ꝛ iſta clauſula decernim⁹ irritū quicqd ɔ factum fuerit.ad hoc allegat tex.in.c.acceſſiſſent.de cōſtitu.ꝛ in.c.cū dilecto.ꝛ ibi no.per doc.de prebē.vbi hoc vr̄ innuīa Jo.io ſenſu. Iſtud idem voluit Barto.ꝛ cōiter alij excepto Bal.in.l.omnium ꝑ illum tex.C.de teſt.ꝛ Bar.in.d.l.omnes populi in.ij.q.prin cipa.per iuxta predicta quero an in reuocando ꝛc.idem Pe.de anch.in.c.canonum ſtatuta.in verſic.ſed hic incidēter quero.de conſti.adde Bald.in.l.ex placito.C.de re.per mutatio. vbi prefati doc.diſtinguunt quod aut tale ſtatutū poterat fieri per ipſos ſtatuentes ſine confirmatione ſedis apoſtolice, aut non:quia eadem ſolennitas que requiritur in ſtatuendo,ꝛ confirmando,eadem requiritur in interpretando.lege ſi vt
8 propone.ſ.in.§.C.de nupt.aut.ſi contra.C.de teſta. ¶ †Itē not.quod in priuilegijs talis preſumitur fuiſſe mens condentis qualis de iure debuit^c eſſe.l.quoniā.C.de natu.lib. ¶ †Iſte
c
9 p̄bat iſte tex.q̄ ſi p̄uilegiū ex poſtfacto efficiſ iniqui.ꝛ appareret q̄ ceſſet cā diſpēſatiōis,ſeu cōceſſiōis expiret p̄uilegiū ipſo iure.vbi aūt nō ceſſaret cā tñ ex poſtfacto priuilegiū efficiſ iniquum,ſeu apparet priuilegium ex poſtfacto reduci ad iniquitatem

iniquitatē tūc ipſo iure non extinguitur priuilegiū, ſed recurrendū eſt ad principē, vt retractet ipſum priuilegiū, ita no. gl. in
10 c. decet. de reg. iur. in. vi. ⁊ in. c. ſuggeſtū. de deci. ¶ † Itē not.
a q reſcriptū principis dꝫ interpretari ſm ius cōe [a] de quo eſt gl. in. c. ꝯ eū. de reg. iur. in. vi. ⁊ in. c. cāneꝗ. de reſcrip. ⁊ traditur in. c. cum olim tibi. de ver. ſig. p legiſtas in. l. fi. ff. de conſti.
11 prin. cū cōcor. ¶ † Item no. equiparari pupillū, ⁊ furioſum de quo per Bar. in. l. i. in princ. ff. de vb. ob. bonus tex. eſt in. l. ſeruo inuito. §. ſi pupillo. ff. ad treb. ⁊ eſt bonus tex. ⁊ ibi no. Bar.
12 in. l. fulcinius. §. adeo ex q. cau. in poſ. ea. ¶ † Itē no. q furioſo puberi hoc tpe ſtorū. potuit ſubſtitui directo. ⁊ ſic vr q. l. humanitatis. C. eod. nihil noui inducat quo ad ſubſtituēdum directo, ſed ſolū ad quaſdā alias modificationes de quibus ibi p Bar. Tamen Bar. vr intelligere. qd illa. l. inducat aliquid noui: q̄ hoc tpe non poterat ſubſtitui directo, ſed p. l. humanitatis: vbi iſta diſpō eſt fauorabilis, ⁊ ſic dꝫ extendi ſimilis caſus. l. q̄ pp neceſſitatē. ff. de reg. iur. plene p Bal. in. l. ſi conſtāte. ᷓ. ſo. ma. Nō obſtat tex. in ver. ⁊ enim iniquū dum i dicit, q furioſo poterat ſubſtitui: q̄ dꝫ intelligi, dicit ipe q hic erat priuilegium impetratū a principe: vt poſſet ſubſtitui furioſo ⁊ ſic poterat ſubſtitui de iure iſto: ⁊ cū Bar. tranſit
13 Rapha. hic lꝫ Imol. hic nihil clare firmet. ¶ † Not. etiā qd beneficium late interpretari dꝫ ne iniquitatē contineat: ⁊ alterius preiudicium concordat. l. nec auus. de emancipa. liber. et in. l. ij. §. ſi quis a principe. ⁊ §. merito. ne qd in lo. pub. ⁊ in. l.
14 impuberē. ff. de adminiſt. tut. ¶ † Item no. q eſt magna iniquitas auferre homini ſane mentis liberā teſtandi factionem. vñ hic inducit Pau. de caſt. hic ad. q. quam dicit de facto eo anno habuiſſe, q p hoc vr qd non valeat ſtatutum diſponens,
b quod mulier non poſſit teſtari [b] ſine cōſenſu mariti, ⁊ plus nō dicit. Sed certe iſte tex. probat opi. ſuā inducēdo eo mō quo ipſe inducit. Quia nō dicit qd princeps hoc nō poſſit facere, ſed qd princeps concedendo alicui, q poſſit facere ſubſtōnē exēplarē vr in dubio cōcedere durante morbo. ¶ Sed Bal. ⁊ Saly. in. l. i. C. vnde vir ⁊ vxor. vñr tenere q valeat dū querunt an maritus poſſit autoriꝫari vxori diſponenti eo modo quo dicit Pau. vt inſtituat ipſum maritū. Tamen p concluſione Pau. hic facit id qd not. Bart. in. l. oēs populi. in. ij. q. prin. in ṽ. ij. iuxta p̄dicta queritur ſuper his ⁊c. qui cōiter approbatur dū deducit ad concordiā glo. que diſputant an ⁊ qñ aliquid diſponitꝛ ꝯ ius cōe per ſtatuta vel pacta valeat. Modo i ppoſito cū p pactū nō poſſit tolli libera teſtādi facultas q̄ eſt ꝯ bonos mores: vt. l. hoc modo cōcepta. ff. de verb. obliga. ergo vr q nec per ſtatutū hoc poſſit fieri. ⁊ pro opi. Paul. de caſt. adduco. nā qñ queritur an valeat ſtatutum ꝯ ius cōe glo. vñr ꝯ. ne in. l. neꝗ pignus. ⁊ in. l. neꝗ ex pretorio. ff. de reg. iur. ⁊ in rubr. C. de decurio. lib. x. Sed Bart. eas cōcordat in. l. oēs populi in. ij. q. prin. de iuſti. ⁊ iur. l. q aut illud q ſit p ſtatutū non poterat fieri per pactū: q̄ erat ꝯ bonos mores, ⁊ tūc
c non valeat [c] ſtatutū. modo in ppoſito, q mulier nō teſtaretur ſine conſenſu mariti nō poterit fieri p pactū: q̄ eēt ꝯ bonos
15 mores. l. ſtipſo hoc modo cōcepta. de ṽ. ob. ¶ † Itē no. q ceſſante cā ceſſat effectus. l. adigere. §. quis. de iure pat. vñ facit ſm Bald. hic qd ſi datus eſt coadiutor epō. q̄ ſi prodigus ſm formā. c. grādi. de ſup. negli. p̄la. l. vi. ⁊ epō moriaꝛ i eū locū ſuccedat capl̄m ſm formam. c. cū olim. ⁊. c. i. ⁊ qui de ma. ⁊ obedien. ⁊. c. ij. cum ibi no. ne ſe. v. acan. an tunc capl̄m poterit adminiſtrare ſine coadiutore, ⁊ dicit qd ſic per iſtum tex. quia ceſſat cā diſſipationis que non apparet in. c. ppter quā cām datus fuerat adiutor. ¶ Non obſt. text. in. l. queſitum. ff. de tutel. q̄ dare tutorem tendit ad fauorē illi⁹, cui facta erat illa datio
16 ſed in caſu nr̄o non eſt ſic. ¶ † Item pōt induci ad aliam. q. quem alias de facto habui, delegata eſt cauſa alicui ſub nomine dignitatis recuſatur ille cui erat delegata cā per aduerſarium tanꝗ ſuſpectus vel poſt moritur, ⁊ eligitur alia perſona
d ſub illa dignitate an ille poterit cognoſcere [d] an vō debeant eligi arbitri qui cognoſcant de cauſis recuſatiōis ſm formaꝫ. c. ſuſpicionis. de offic. delega. ⁊. c. cum ſpāli. de app. vide per Joan. an. ⁊ alios in. c. ſi iudex ab apoſtolica de offic. delega. in vi. qui diſtinguit. vt ibi late per eū. q̄ ſepe de facto contingit ⁊ non memini me in ſpē legiſſe tactū ita clare ſicut ibi a Jo.
17 an. ⁊ aliꝯ doct. ¶ † Item ex iſto tex. vr probari qd ſubſtitutio pupillaris euaneſcit ſi filius pupillus habeat ante. xiiij. an. militiam ſupplentem etatem. ita vult Bal. ⁊ Pau. hic ⁊ idē vult Bar. in. l. pupillaris. ff. e. tit. ⁊ ibi dixi poſt eum, ⁊ feci mentio-
18 nem de verbis doc. hic. ¶ † Not. qd non eſt veriſimile patrē vel principem velle excludere filios ab hereditate paterna
19 benefacit. l. ſcripto. ff. vnde libe. ¶ † Item not. quod verbum exheredare intelligitur largo modo quocunꝗ modo filius ſit priuatus hereditate paterna, de quo per Bart. ⁊ alios in auť.

telligiť cōfirmare ea ex qb⁹ iura nō naſcunť. ſed iniuriarum occaſio, ⁊ dicit Bald. in c. ad aures de reſcrip. qd ſi princeps aliud concedit etiā motu proprio eius intentio eſt eſſe preſumitur, q aliqs iniuſtiā non patiaꝛ q̄ ea que ſunt iuri ꝯtra ⁊ ſic ꝯ iuſtitiam potius dicuntur reſcripta obreptitia ſm Bal. in. c. i. per quos fiat inueſti. i viſ. feu. T bo. diplo.

ex cauſa. C. de lib. prete. ⁊ in. l. filio preterito de inin. teſta. ¶ Extra glo. opp. Bart. de. l. mella. de au. ⁊ arg. leg. ⁊ facit ſuam diſtinctionem melius ꝗ alibi, cui adde dum dicit, qd hic eſt caſus ſpālis, ⁊ aſſignat rōnem qd Bal. in. l. humanitatis. in vlt. oppo. C. eo. reddit aliam rōnem. ſ. q̄ hec cauſa expreſſa in re-
e ſcripto erat cauſa finalis merito ea ceſſante ceſſat reſcriptū. [e] ⁊ vtraꝗ rō ē bona de hac materia ⁊ diſtōne omnino vide ēt per Bart. plene in. l. ſi quis heredē. C. de inſti. ⁊ ſub. et in. l. humanitatis. in preallē. ver. in. v. col. ⁊ in ṽ. vlti. opp. C. eo. ⁊ per Bar. in. l. ſi quis poſthumos. §. ſi quis filiū. de lib. ⁊ poſth. ⁊ in l. precibus. §. ſane de ap. ⁊ in. l. titius. §. de teſt. vbi decidit not. q. de commiſſione cauſe facta doctori de habendo certum ſalariū ⁊c. dic vt ibi per eum ſimilē. q. ponit Bal. i. l. generaliter. C. de epiſ. ⁊ clear. v. col. ⁊ in. l. tutelas. in princ. de capi. dimin. ⁊ in. l. predia. C. de fideicō. ⁊ gl. ⁊ doc. in. c. ſtatutū. de reſcrip. in vi. dic vt hꝛ in d. locis. ¶ Itē dū Bart. opp. de. l. ꝑpetuit. ff. q ⁊ a qui. adde q eandē ſol. ponit Bart. in. l. adigere. §. quis de iure patro. cum quo aliꝯ. cōiter doct. vñr tranſire, ⁊ dicit vbi q Bart. dedit tale intellectum ad. d. l. vt ibi per eundem. ⁊ in. l. oēs populi. in. vi. q. princ. ff. de iuſt. ⁊ iur. ¶ Bald. vō in rub. C. que ſit lon. conſuetu. ⁊ in. l. non dubium. C. de leg. dicit qd. d. l. proſperit caret ſpiritu intelle. in hoc tamen non inſiſto: quia nō eſt materia noſtra. tamē ad propoſitum doct. vñr tranſire
20 cum Barto. hic poſt Dyn. ⁊ Rayn. ¶ † Querit hic Barto. poſt Dyn. ⁊ Rayn. pone pater filium hñs naturalem impetrauit a principe filium iſtum effici legitimū pater poſtea matrimonium cōtraxit cum vxore, ⁊ filios habuit ex ea an legitimatio infringatur, ⁊ Dyn. decidebat hic, quod ſic per iſtum text. ⁊ per. l. ſi vnꝗ. C. de reuocan. dona. Rayn. vero contra tenebat Barto. vero diſtinguit, quod aut legitimatio fuit facta
f per verum ſubſequens matrimonium, ⁊ non infringatur [f] per ſuperuenientiam liberorū legitimorū, ⁊ naturalium. d. l. ante pe. ⁊. l. pe. C. de na. lib. aut facta fuit legitimatio a principe, et tunc nō extinguatur, aut per oblationem curie. et tunc extinguatur, ⁊ hoc tertio caſu procedit opi. Dyn. ¶ Bald. hic ſimpliciter tranſit cuꝫ opi. que hꝫ quod per ſucceſſionem filiorum legitimorum. ⁊ naturalium non extinguatur legitimatio non factā diſtōne, aut per reſcriptuꝫ aut p oblationem curie, ⁊ dicit quod iſte text. non facit ad. q. Dy. q̄ conceſſio fuit facta hic in fauorem muti vel furioſi merito ceſſante impedimento per procreationem liberorꝫ dꝫ extingui: q̄ nō reſultat ꝯ fauorem muti imo in fauorem, ſed in. q. nr̄a ſecus eſt, quia legitimatio fuit facta in fauorem legitimati, ⁊ ſic non debet extingui cū in eius odium redundaret. l. qd fauore. de lega. ⁊ eodem modo poteſt rñderi ad. l. ſi vnquā. de reuoc. do. qd ibi reuocatio iſta eſt fauorabilis filio non tamen ſatiſfaciunt iſte rñſiones nam text. non vr velle hoc ſicut inducitur ad. q. Dyn. ſed hoc modo: q̄
d ſicut hic extinguitur conceſſio principis pp ſuperuenientiā liberorum muto, pp quam facta fuerit cōceſſio, ita videbatur extingui debere legitimatio pp ſuperuenientiam liberorū legitimorū ⁊ naturaliū ppter quā cām legitimatio facta fuerat
e ⁊ hoc modo bñ facit ad. q. Dy. ¶ Et ſimiliter rñdeo qd in. d. l. ſi vnquā. donatio fuit facta in fauorē donatarij nō filij. ſed bene preſumit. l. qd ſi teſtator habuiſſet filios non feciſſet tā magnas donationes: arg. l. cum acutiſſimi. C. de fideicom. ideo re-
f uocatur ſbi talis donatio. ¶ Cui adde q Bald. hic ſimpliciter vr tranſire q nō infringatur legitimatio. dicit q iſte tex. nullo modo facit p opi. Dy. q̄ ſi extinguiꝛ hec ſubſtō exēplaris hoc non eſt ꝯ fauorem eius cui facta eſt ſubſtitutio, ſꝫ in caſu filij legitimati ſi infringeretur legitimatio eſſet in ei⁹ odiuꝫ qd eſſet ꝯ. l. quod fauore. C. de leg. ⁊ eodem modo rñdet Bal. i. l. ſi vnꝗ. C. de reuo. do. ¶ Sed iſte tex. ⁊ rñſiones mihi nō ſatiſfaciunt: q̄ quis infringatur legitimatio tamen nulli odiū facit. Ang. hic ⁊ in. l. gallus. §. quid ſi tm̄. ff. de libe. ⁊ poſth. trāſit cum Barto. Guli. de cu. in. l. i. C. de na. li. quem refert, ⁊ ſequtur Joan. and. in ti. de ſuc. ab inteſta. § i. ver. ſed ex facto in addit. ſpe. tenet iſtam opi. Dy. ⁊ Bar. idem Ol. in cōſil. cclvij. incip. factum tale eſt quidam tex. per iſtum tex. ⁊ per. c. ſuggeſtum. et. c. dilecti filij. de deciſ. ⁊ per. d. l. ſi vnquam. ¶ Imol. hic dicit quod indiſtincte in quocūꝗ caſu ſi facta legitimatio non reuocatur talis legitimatio per ſuperuenientiā liberorum legitimorum, ⁊ naturalium mouetur: quia ſi hic vidim⁹ q non retractatur legitimatio: nec extinguitur quando quis fuit legitimatus p matrimoniū ſubſequēs vel reſcriptū prin-

a ¶ Cōe. a. dō q dꝫ ēt īterp̄tari ſm equitatē. lꝫ v̄ba nō patianꝛ p gl. xxiij. q. i. c. parat⁹ quā all. ⁊ ſeqꝛ Old. conſi. cclxviij. in princ. vlt. col. ⁊ ſequitur. d. Jaſ. hic.

b ¶ Teſtari. vide Alex. in. l. i. in ij. co. C. vnde vir ⁊ vxor. ⁊ Jaſ. plene i. l. ſtipſo hoc mō cōcepta in. i. col. ff. de ṽ. ob. ⁊ Bart. ſozi. in. l. pactū qd dotali in fi. C. de pac. ⁊ pe. co. i ꝯſi. clij. in. iii. vol. incip. lꝫ T bo. dipl.

c ¶ Ualeat. d. Jaſ. hic lꝫ ꝯtra q imo valeat rōnib⁹ de qb⁹ hic per eū. q opini. fortificatur autoritate Ange. ꝯſi. cxxvi. vbi iter ſuntos cōſuluit q valeat ſtatutū qd mulier nō poſſit teſtari ſine cōſenſu propinquorum imo plus voluit ane. ꝯſi. iiij. q valeat ſtatutū quod mulier nō poſſit teſtari etiaꝫ p ala niſi ad cōputum. ꝛ. p centenario, et q valeat ſtat. tale voluit idē Paul. de caſt. in. l. ſi cum dotē in ſi. princ. ff. ſo. ma. ⁊ melio:ib⁹ terminis ꝗ ꝯ. cōſuluit idem Ang. conſi. lxxviij.

d ¶ Cognoſcere. vide per eum. cōſil. lxxix.

e ¶ Reſcriptū. ad. de Lud. ro. conſil. clxxx. et conſilio. ccccxv.

f ¶ Infringatur. ſ hoc arti. vide bal. conſil. clxxij. i. lib. Ludo. rom. conſ. cxcij. per totum p Oldr. ꝯſi. cclvij. p rap. fu. ꝯſi. lxv. fei. titius coniugē nō hñs bene ca. ꝯſi. clvij. Alex. no. in conſi. cxxix. col. i. in fin. an. i. volu. ⁊ in ꝯſi. clxxxvij. i ij. colū. poſt medium. ⁊ in. v. col. verſ. non obſtente in. v. volu. Franc. Curt.

CVide plene p Iaſ. i. l. gallus. §. & qd ſi tm. l. xvi. col. ff. de lib. & poſth. & bar. ſoz. i. 2ſi. cclx ij. ſci. capio ꝑmi l. vij. col. Tho. di.

cipis, vt. l. pe. de na. li. & legitimatio p reſcriptu vt i. §. illud. q.
mo. na. effi. in. mu. to magis dz eſſe legitimatio per oblatione
curie pbat ſic p tex. in. §. ſi qs igit filios nō hns. & in. §. qm aut.
in aut. qui. mo. na. effi. ſui. Rap. h. hic dicit q̄ paſſus eſt dubi⁹
Pau. hic dicit q̄ Bar. male locutus eſt in duobus. ſan legiti
mato p reſcriptu q̄ qn̄ qs legitimat p reſcriptu non pōt fieri
extantibus legitimis, & naturalib⁹, ſimiliter ſi poſtea ſuperue
niant legitimi. & naturales dz extingui legitimatio, ſicut hic i
tex. nō. C Itē ſcḋm q̄ Bar. dicit de oblatione dicit Pau. q̄
male dicit. q̄ ēt hns legitimos, & naturales pōt legitimare p
oblatione curie, vt in. d. §. ſi qs ergo. & in. d. §. qm v alie. i aut. q.
mo. na. effi. ſui. ergo multo magis durare dz legitimatio facta
p oblationez curie anteq̄ hrēt legitimos & naturales. Adde
Bal. in. l. eam quā. C. de fidei com. an. xiij. col. q̄ vr̄ indiſtincte te
nere q̄ legitimatio iſta non reuocetur p ſuperuenientiā legi
timoꝝ & natura. ui. idē ſequit. d. Ant. & Abb. in. c. p venerabi
lē q̄ fi. ſint leg. idē And. de yſer. i. c. naturales ſi de feu. fue. 2tro.
inter do. & agna. p. l. cū qs. & l. pe. C. de natu. libe. Bald. in. d. l.
cū qs pungit. & non decidit. C Cyn. in. l. ſi vnquam. C. de re
uo. don. de quo doc. in. d. locis nō faciūt mētionē, format iſtam
qōnē, & arguit p̄ & 2, & arguit primo p illa pte qḋ vr̄ extingui
p. d. l. ſi vnquā. & p alia pte q̄ non infringat eſt tex. in. d. l. ij. ſ.
d e ita actuq̄ pu. & d. l. pe. de nat. li. & cū iſta ſit ſua vltima opi.
per eū ibi relata vr̄ dicendū q̄ inclinet in hāc ptē. l. q̄ non ex
tinguat. Ray. etiam in. d. l. ſi nunq̄. tz q̄ non extinguatur per.
d. c. decet de re. iur. in. vi. & allegat deciſionem Dy. hic & nihil
aliud dicit. Salice. in. d. l. ſi vnquam. refert opi. Cy. ibi. & dicit
q̄ vera vr̄ vltima opi. Cy. ibi allegat. c. decet. de regu. iu. in. vi.
21 C † Itē q̄ q̄n pr̄ legitimat p reſcriptu facit non ſolū occaſiōe
liberoꝝ. lz vt admittaſ ad honores, & dignitates ſm eū vult
dicere Saly. q̄ ꝑpter legitimationē filius admittiſ ad hono
res & dignitates pariter cū alijs: q̄ aliter ſec⁹ eſſet. l. gnalr. §.
22 ſpurios. ſ. de decu. C † Itē per legitimationem reſtituitur ad
famā. alleg. iſt ſingularē quotam Azo. in ſum. C. ex qui. ca. in fa.
irrogat. de illo Azo. facit mentionem Bal. in vltimis verbis
in. l. generaliter. §. cū aūt. C. de inſti. & ſub. ſub condi. fac. & in
l. ij. in prin. de lib. & poſth. nam vos ſcitis q̄ ſi frater inſtituit
turp. in pſonam ei⁹ frater pōt querelare teſtm̄. l. fratres. C. de
inoffi. teſt. & et habetur in aut. ex cā. C. de lib. prete. qḋ ſi inſtitu
tus eſt ſpurius, certe poterit querelare teſtm̄, cum ſpurius re
putetur turpis perſona, vt dicit Azo. & Bal. in locis ſ. alleg.
C Ex predictis mihi vr̄ vera cōcluſio q̄ indiſtincte iſta legi
timatio non reuocetur. d. l. ſi vnq̄. Ultra ſ. dicta pōt rāderi
q̄ ibi in bonis donati excludebantur in totum filij ſi dona
tio valuiſſet, & iō offendiſ mens tpſius donantis que fuit non
velle pferri extraneū ſue poſteritati. argu. l. cū acutiſſimi. C.
de fideico. ſed in caſu noſtro ceſſat iſt. rō: q̄ filij naturales. et
legitimi non excludunt in oībus bonis, lz duret legitimatio,
imo quilibet ex filijs poſtea procreatis legitimis & naturalib⁹
in ſucceſſiōe pr̄na admittunt ad ptem ſuā. C Ad iſtā. l. ex fa
cto rñdet p Ray. & Bar. hic & p hoc ptz nō bn̄ dixiſſe Pau.
de ca. in qm̄ ſ. reprehendit Bar. in eo q̄ legitimatur per re
ſcriptū: q̄ qn̄cunq̄ actus nō ſit cōſummatus: tn̄ nō dz iudi
cari vt de conſumato, vt hic p Ray. & Bar. nec ad hāc rōnez
rñdet Pau. de ca. nec rñdere potuiſſet & iſtā ptē vr̄ amplecti
etiā cōis ſtilus prout refert Jo. in in additio. Spe. in ti. de ſuc
23 ceſ. ab inteſtan loco ſ. allega. C † Et lz Bart. & omnes hic vi
deantur velle, q̄ legitimatio non poſſit fieri q̄n pater hz natu
rales, & legitimos, vt in. §. lz. & in. §. ſi qs filios hns. in aut. qui.
24 mo. na. effic. ſui. † hoc tn̄ intellige niſi in reſcripto eēt adiecta
a clauſula[a] non obſtāte: q̄ tūc princeps vr̄ vti plenitudine po
teſtatis, vt eſt gl. no. in. c. ad hoc. de reſcrip. hoc colligit ex inē
te gl. valde no. in. c. naturales. in titu. ſi de feu. fue. contro. inter
do. & agna. iuncto tex. hoc voluit Jac. de bel. in. §. qm̄. in aut. q.
mod. na. effic. ſui. & Saly. in aut. ſi tem ſi qs. C. de na. li. be. idem
Imo. in. c. niſi cum pridez. §. pe. de renunc. idem Ant. de but.
in. c. per venerabilem q̄ fi. ſint leg. lz Andr. de yſer. in. d. c. na
turales. de quo ſcribentes non faciunt mentionem teneat con
25 trarium, & male C † De qua materia vz an poſſit fieri legiti
matio naturalis filij extantib⁹ legitimis, vide no. per Bar. in
l. adā tāta diuina in prin. in. i. colū. de adop. vbi inter cetera po
nit vnū no. verbū. ſ. q̄ eo caſu quo pr̄ hns filios ltimos & na
turales vt poſſit legitimare requiritur cōſenſus. ſeu citatio fi
lioꝝ legitimorum & naturalium. p Imo. & Donn. in. c. grandi.
de ſup. neg. prela. in. vi. facit. l. i. & ij. ff. de nata. reſtit. et pro hac
parte q̄ ſint citandi conſuluit hiis diebus Florentie q̄uis do.
Ant. in. d. c. per venerabilem. dicat qḋ credit q̄ pater poterit
legitimare ſine cōſenſu: & citatione legitimorum & naturaliū
prout latius in. d. conſi. & per Barto. in. l. gallus. §. & quid ſi tm̄.
de lib. & poſthu. & per Bal. in aut. preterea. C. de na. lib. & per

a C Clauſula nō obſtante. Idē dicas niſi eſſet adiecta clā ex certa ſciā q̄ eſt eiuſdē ṽtutis, imo maioris. vide oīno q̄ dixi i apoſtil in. l. cēturio. ff. eo. & ē v'lı late acumulum effect⁹ eē ex certa ſcīa Horati⁹ Celi⁹ Derſolanus.

Feder. in conſi. lv. ij. per Ange. in. §. ſi qs igitur. el. i. in aut. qb.
mo. na. effi. ſui. vbi plus dicit, vez q̄ eṗs comes palatinus nō
poſſit legitimare naturalē extātibus legitimis ſine cōſenſu
26 patris, ſi cum eius patris conſenſu hoc pōt. C † Querit hic
Imol. an legitimatus excludat ſubſtitutum de qua. q. vide per
Jo. an. in ti. de ſucceſ. ab inteſt. §. ſi. p Cal. & Pau. de caſt. in. l.
cum acutiſſimi. C. de fideicom. Bal. Imo. & Pau. de ca. in. l. ſi
ita qs. §. as cui de leg. ij. Bald. & Imo. in. l. lucius. l. a. ij. ſ. de he
re. inſtit. per Bald. & Imo. in. l. gallus. §. qḋ ſi tis. ſ. de liber. et
poſthu. Ang. in diſpu. ſua inci. nobilis qdam ghe per d. Ant.
in. c. per venerabilem q̄ ſi ſint leg. p Ant. de but. in. c. innotuit.
de elec. p Bal. in. l. ſi qs poſthumos. in pn̄. de lib. & poſth. per
Imo. in. l. ex facto. §. ſi qs rogatus. el. i. in fi. ſ. ad treb. & ibi etiā
per Pau. in. l. ſi. C. de his qui ve. eta. impe. Pet. de anchar.
multis conſilijs. Sal. in. l. gnaliter. §. cū aūt. C. de inſti. et ſub
27 ſti. ſub condi. fac. C † Querit ēt hic Bar. an ad hoc. vt valeat
ſubſtō exemplaris requiratur qḋ ille cui fit ſit de liberis dic vt
hic per eum q̄ diſtinguit: ſed tn̄ vno videtur deficere Bar. q̄
q̄uis dicat de arrogato nihil tn̄ dicit de adoptiuis. C Quid
autem in adoptiuis Ang. & Imo. hic & Ang. in. d. l. humanita
tis. tangunt de hoc: dic vt ibi, & hic per eos, & per Imo. in. c.
28 Ray. in materia reciproce de teſta. C † Item dum Bart. di
cit q̄ pōt fieri ſubſtō exēplaris naturalib⁹ tm̄. adde qḋ Ance.
& Imo. hic & imo. in. d. c. Ray. tenent 2. q̄ naturali nulla debe
tur legitima allegat. l. vxorem. §. pater naturalis de lega. et
eſt tex. in. l. ij. C. de natu. libe. & idem vult gl. in. l. i. in prin. de
bo. poſ. cōtra tab. quam allegat Imo. pro qua eſt tex. vt. Ad
Bal. in. l. humanitatis. in. xij. vel. xiij. col. C. eo. vr̄ tenere qḋ fi
lio naturali pōt ſubſtitui exemplariter, vt. l. ſi. C. de fi. lemſ. n.
& l. ſi. C. quan. mu. tut. offic. ſed. d. l. humanitatis. loquit in his
de quibus debetur legitima: ergo &c. C Iſta ratio Bald. etiā
non eſt bona: quia ſimiliter poſſemus dicere, qḋ poſſet pater
ſubſtituere pupillariter naturalibus tm̄. Saly. in. d. l. humani
tatis. tranſit cum Bar. ſed Bal. in. l. ij. in fin. C. de here. inſti.
dum allegat. d. l. humanitatis expreſſe tenet contrarium. Ar
ge. in. d. l. humanitatis relinquit ſub dubio cogitandū. C Pu
to veriorem opin. Ang. & ſequa. hic. ſ. qḋ nullo modo poſſit fie
ri cum in hoc non reperiatur diuerſitas inter exemplarem et
pupillarem, merito dicimus qḋ conueniunt, vt hic no. Bar.
C Non ob. qḋ exemplaris poteſt fieri a matre, licet non ſit in
eius ptāte: quia rñde qḋ lz non ſit in poteſtate matris tamen
debetur ei legitima in bonis matris, & ſic ſibi vendicat locum
29 d. l. humanitatis. C † Ex his erit dare caſuz no. qḋ quis poteſt
decedere cum tribus teſtamentis, nam pone patrez legitimū
& naturalem matrem habere filiū mentecaptum quilibet eo
rum poteſt ſubſtituere, & ſubſtituerunt mortuo patre traditur
iſte filius mentecaptus in arrogationem alterius qui ſibi ſimi
liter fecit ſubſtitutionem exemplarem. & poſtea deceſſit. nam
ſi deceſſerit poſtea mentecaptus reperitur decedere cū trib⁹
teſtamētis attento q̄ per ſubſtitutionem exēplarē ſuccedunt
ei cui fit. C An aūt mr̄ filio illegitime nato poſſit ſubſtituere
exemplariter, dic vt ſtatim dicam in ſpurio q̄ eſt eadem rō.
30 C † An autē pater poſſit ſubſtituere exemplariter filio ſpu
rio Bar. tenet hic q̄ nō. qḋ intellige Ang. hic & in. d. l. huma
nitatis. & Imo. hic & in. d. c. Rayn. verum in patre. ſec⁹ in ma
tre niſi ſit illuſtris: q̄ etiam filio ſpurio debetur legitima i bo
nis mr̄is. l. ſi ſuſpecto. §. i. de inoffi. teſt. & in. §. nouiſſime inſti
ad orfi. C Querit ēt hic Bar. an filius poſſit ſubſtituere exē
plariter patri mētecapto: & cōcludit q̄ nō, & cū cōcluſione ſua
hic tenet Bal. in. d. l. humanitatis. in. xij. col. pro hoc facit: q̄
ſi filius poſſet hoc facere poſſet ſemetipſum ſubſtituere eo ca
ſu quo nullus alius filius ſuperuenirret, quod eſt abſurdum q̄
ille q ſuſtituit non pōt ſeipſum ſubſtituere, vt dicit Barto. in
hac. l. & cuz cōcluſione Bar. hic cōcor. & trāſeūt cōiter alij rec.
31 C † Querit etiā hic Bar. an ſubſtō pupil. poſſit fieri filio im
puberi furioſo vel mentecapto & an valebit. ſ. tempora pupil
laris etatis iure pupillaris. poſtea iure exemplaris. cū adde
qḋ Ang. hic tz qḋ q̄n eſt in ptāte poſſit fieri exemplaris, que
valeat iure pupillaris. ſ. pupillarem etatem quia pendet a vo
luntate teſtantis qualis ſit ſubſtitutio. l. in teſtō. C. de teſtame
li. l. ſi quis. ſ. e. & iſta inueſtigatio eſt magne vtilitatis: q̄ in exē
plari poteſt ſubſtitui ſolūmodo ille qui dz ſuccedere ab inte
ſta. ſed in pupillari poteſt ſubſtitui quilibet etiam extraneus
vñ ſi tenemus, q̄ valeat ſ. tempora pupillaris etatis iure pu
pillaris ſubſtitutionis, ſubſtitutus extraneus non excluderet
ſucceſſione cum poſſit ſubſtitui, ſi autē tenemus qḋ valeat iure
exemplaris, tunc non poterit inſtitui iſte extraneus cum de
beant inſtitui illi de qbus in. d. l. humanitatis C Imo. hic di
cit quod ſibi videtur verior opi. Barto. ſ. qḋ ſ. tpa pubertatis
non valeat iure exemplaris, mouetur q̄ ſubſtitutio exēplaris
fuit inducta

fuit inducta in ſubſidiũ.q: ante inuentã.d.l.humanitatis.non
poterat ſubſtitui directo puberi mentecapto,⁊ oportebat re-
currere ad principẽ.ſʒ ſi ita eẽt.ↄſtaret q̄.ſ.tpa pup.etatis po-
terat ſubſtituere abſq; alia puiſide,ergo ⁊c.ne dicamus prin-
cipẽ induxiſſe aliqd ſuperfluũ.l.ſi qñ cũ ſi.de leg.i.ipſe Jmol.
in.c.Ray.de teſta.trãſit cũ Bart. Bal.in.d.l.humanitatis.in
pe.col.in.ḣ.⁊aũ.q.ſolum dicit q̄ ſi fiat impuberi valebit.ſ.tpa
pupillaris iure pupillaris.ar.c.ſi pater.de teſta.in.vi.ſʒ non apit
ibi Bal.ſi teſtor velit q̄ valeat iure exẽplaris.ſ.tpa puberta-
tis.an hoc poſſit facere.Saly.in.d.l.humanitatis.tetigit iſtuʒ
articulum ⁊ dicit eũ eſſe magni preiudicij,⁊ effectus,⁊ dic vt
ibi per eum,qui in effectu videt tenere cõtra Bar.⁊ adde qd
Bart.aliter dixiſſet ſi formaſſet.q.put format ibi Saly.ce.ſed
Bar.hic non firmat.q.put format Saly q Saly.dicit ſi in fu
rore deceſſerit.¶ Mihi aũt videt verior opi.Bar.per rõnes
ſupradictas in hoc articulo.ſ.qñ fit ſubſtitutio exẽplaris impu
beri,⁊ teſtator voluit q̄ haberet vim exẽplaris.¶ Alit⁹ vero
eſt articulus qñ dixit ſi deceſſerit in furore,⁊ tũc ſi decedat in
furore eſt pupillaris.vt.d.c.ſi pater.ſi aũt decedat in pupilla-
ri eta.libertatus a furore,tũc habeat locũ opi.Saly.ſ.q̄ nullo
modo valeat. ¶ Item dñ Bar.vult.q̄ ſubſtitutio exẽplaris
facta impuberi filio non exiſtẽti in poteſtate valeat.ad de qd
Jmo.hic.in.d.c.Ray.tenet contra Bar.mouet:q: ſubſtitutio
exẽplaris nõ debet poſſe valere vbi alia rõne q̃ ppter furorẽ
non põt qs teſtari,ita voluit ipſe Bart.hic circa quintum re-
quiſitum. ¶ Itẽʒ mouetur:q: ſubſtitutio pupillaris nõ poteſt
fieri filio ipuberi vbi alia rõne,quã rõne etatis impedit poſſe
teſtari multomagis idem dicendum eſt in hac ſubſtitutione.
¶ Item q: imputandũ eſt patri q eum emancipauit:q: nõ de
bebat emãcipare his nõ obſtantibus puto opi. Bar.veriorẽ.
a Quã cõprobo.nõ p.ↄ mater ſubſtituere filio impuberi men-
tecapto.d.l.humanitatis.C.eo.⁊ oẽs fatentur.⁊ tñ põt facere
pupillarẽ,⁊ tñ conſtat tunc filiũ non poſſe teſtari alia rõne q̃
defectu etatis,q̄ imo ẽt rõne furoris facit qd not.gl.in.§.qua
rõne inſti.de pupil.ſubſti.in gl.mag.de qua.ſ.feci mẽtionem,⁊
dixi eam veram in his quib⁹ non poteſt pupillariter ſubſtitui.
¶ Nec eſt bona ratio dũ dicit imputãdũ patri q emancipa-
uit filiũ:q: rñde q̄ hic tractamus de fauore pupil.vt teſtatus
cedat nõ aũt de fauore patris.ſicut etiã in ſubſtitutione pupil
lari que fuit inducta fauorẽ filij.l.ex tribus.C.de inoffi.teſta.et
in.l.iulianus alias incipit ſi pupill⁹.ff.de acquir.here.ergo ⁊c.
¶ Item in quantum Bar.hic querit quare ad exiſtentiã exẽ-
plaris non acquiratur pa.poteſtas,ſicut ad exiſtentiã pupil-
la.⁊ cõcludit poſt relatas opi.nullã poſſe aſſignari rõnẽ diuer
ſitatis,vt hic per eũ adde q̄ idẽ tʒ Bal.i.d.l.humanitatis.C.
eo. ¶ Querit hic Bar.an etiã in ſubſtitutione exẽplaria req
ratur q̄ ille cui fit ſit in poteſtate ſubſtituẽtis dic q̄ nõ vt hic
per eum.idem vult ipſe Barto.⁊ Bald.in.d.l.humanitatis.
32 ¶ †Querit etiã Bar.hic.an mater que tranſiuit ad ſecunda
vota poſſit ſubſtituere filijs exẽplarie,⁊ concludit q̄ nõ,idem
Ang.hic,ſubdit q̄ ſecus eſt in parte trãſeũte ad ſcõa vota:q:
nõ priuat adminiſtratione bonorũ filij.l.ſi.C.de bo.ma.⁊.l.ge-
neraliter.C.de ſecũ.nup.bene facit qd no.gl.in auf.qd mater.
C.de reuo.do.lʒ ipſe nõ alleget eũ.Jmo.hic dicit q̄ etiã i mre
opi.Bar.nõ eſt vera maxime ſi pr̄ petiſt dare tutorẽ vel cura
torem filio mentecapto:q: tũc nõ priuet ſucceſſione ipſius qd
concernit fauorẽ ipſi⁹ matris.l.ij.§.filijs.ad tertu.i.ſciant de le
gi.here.⁊.l.femine.C.de ſecũ.nup.⁊.§.cũ igr̄.i auf.de nõ elig.
ſecũdo nub.multomagis dʒ priuari poteſtate ſubſtituendi exẽ
plarie cum hoc cõcernat fauorẽ filij. ¶ Pro hoc addocit.d.l.
humanitatis.C.eo.q: indiſtincte loquit ergo ⁊c. ¶ Et ex hoc
infert q̄ dato q̄ nõ petijſſet dari tutorẽ vel curatorẽ menteca
pto ante trãſitũ ad ſecunda vota.nõ tñ per hoc debet adimi
ſibi poteſtas ſubſtituendi exẽplarie cũ hoc concernat fauoreʒ
filij,⁊ non matris.eſt bñ verũ q̄ ad hoc vt mr̄ ſuccedere poſ-
ſit requirit.q̄ petat tutorẽ vel curatorẽ per iura.ſ.alleg.Pro
hoc etiã facit:q: lʒ pater exheredando filium dicatur ſibi iniu
riam inferre.l.cũ qdã.C.de leg.⁊.l.pe.C.de ſidẽicõ.tñ nõ per
hoc impedit ſubſtituere filio.l.ij.§.i.ſ.eo.Similiter lʒ mr̄ di-
catur inferre iniuriã filijs p tranſitũ ad ſcõa vota vt in auf.de
nõ eligẽ.ſecũ.nubẽ.in.§.pſperimus.⁊.§ ſi autem tum in auf.de
nup.col.iiij.non tñ p hoc dʒ impediri ſubſtituere exemplarie.
¶ Et rñdet ad.l.lex que tutores.⁊.l.que pupillus.all.p Bar.
hic q: iura loquunt in adminiſtratione bonorũ filij in vita ſibi
cõtra matrẽ erat ſuſpitio dilapidatiõis.ſʒ iſta ſubſtitutio ↄfer
tur poſt tps mortis matris vbi ceſſat ſoſpitio.Raph.hic trã-
ſit cũ Bar.ſ.quo ad matrẽ.ſʒ quo ad patrẽ refert verba Ang.
⁊ ſimpliciter trãſit cũ eo.⁊ cũ eo tenet Bal.ſ.d.l.humanitatis
in.ci.col⁹ in ver.nunc veniamus.Saly.ibi circa.viij.col.tenet
cõtra Bar.etiã in matre.Primo:q: hic non reperit.l.cautũ.

bene facit.§.optimũ in auf.de eligẽ.ſecũ.nub.quẽ tex.ipſi non
allegãt. Preterea ſi p trãſitũ ad ſcõa vota mater priuaret po
teſtate ſubſtituẽdi.idẽ eſſet dicẽdũ in patre.vt no.gl.⁊ Bar.ſ
l.femine.C.de ſec.nup. ¶ Preterea qñ mr̄ ſolũ filiũ hʒ.lʒ trã-
ſeat ad ſcõa vota,tñ quo ad ea q̃ cõcernũt fauorẽ ipſi⁹ filij nul-
lam penã patit,alleg.Cy.in auf.ex teſtã.C.de ſecũ.nup.⁊ pro
bat in.d.l.femine.§.ſi. ¶ Sʒ hec ratio vltima Bal.nõ eſt bo-
na:q: ſeqret qd mr̄ nõ priuaret tutela cũ hoc ſit fauor filiorum
qd eſſet ↄ aut.hoc aũt ſacrũ.C.qñ mul.tu.offi.fun.põt. ¶ In
hoc arti.ſatis dubito,⁊ in quo Jmo.in.d.c.Ray.tenuit idẽ q̄
hic puto cõſiderandũ. Quia ſi tenemus q̄ qñ pater eſt dilapi
dator,⁊ ſuſpectus in adminiſtratione bonorũ filij priuet pote
ſtate adminiſtrationis bonorũ eius etiã in ſubſtituẽdo pupil
lariter,nedũ in vita filij.ſʒ etiam poſt mortẽ voluit Bart.in.l.
ij.in prin.ſ.eo.Tũc eſſet idẽ dicẽdũ in ſubſtitutiõe exẽplaria:
qñ mater in adminiſtratione bonorũ reputat ſuſpecta in vita
filij,⁊ multomagis,⁊ ſic nõ ob.qd dicit Jmo.dũ dicit q̄ aliud
in adminiſtratiõe poſt mortẽ:q: ſimiliter poſſet mr̄ ſubſtitue-
re vitricũ.d.l.lex q̃ tutores.circa mediũ. ¶ Sed ſi teneremus
cõem opi.q̃ eſt ↄ Bar.ſ.q̄ pater poſſit ſubſtituere filio pupil-
lariter quãuis ſit ſuſpecta pſona vt tenui in.d.l.ij.ſ.eo.tunc vi
deretur dicendũ q̄ etiã tũc poſſit exẽplarie,lʒ Bal.in.d.l.hu
manitatis in ṽ.ix.videatur aliter dicere in pupillari,⁊ alius
in exẽplaria,⁊ ſic puto ſuſtineri poſſe opi.Bar.hic q̃ eſt q̄ mr̄
nõ poſſit ſubſtituere,in patre vero ſto cũ Ang. ¶ Quid notã
ſi primo ſubſtituit exẽplariter poſtea trãſiuit ad ſcõa vota bar.
hic tʒ ↄtrariũ p rõnes.ſ.pri.alleg.in precedẽti arti.Rapha.hic
tʒ ↄ,⁊ refert Bar.ſimplr̄ poſtea dt q̄ ſibi vr̄ q̄ valeat ſubſtitu
tio nihil tñ alleg.Bar.⁊ Saly.in.d.l.humanitatis.tenẽt q̄ va
leat p id qd no.i.l.i.§.exigit pretor cũ.§.ſeq.ſ.de bo.poſ.ſm tab.
¶ Itẽ adducũt regulã.c.factũ legitime.de re.iur.in.vi.⁊.l.pa
tre furioſo.ſ.de his q ſunt ſui vel alie.iur.Jmol.in.d.c.Ray.ſe
quit etiã iſtam partem per alle.per Bal.in.d.l.humanitatis.
Reſpõde ad.§.cũ filie.hic alle.per Bar.ad quẽ nullus reſpon a
det q̄ loqtur in pupillari ſubſtitutiõe q̃ per oĩa nõ videt eſſe
ſimilis nec in ea videt eadẽ ratio per oĩa q̃ in exẽplaria,⁊ ali-
ter nõ declarat. ¶ Sed iſta rñſio nõ ob.attento q̄ oẽs faten-
tur,⁊ pbat in.§.qua rõne.inſti.eo.q̄ vbi nõ reperitur diſſimi-
litudo iter pupillarẽ,⁊ exẽplariã cõueniũt. Non video aliter
poſſe rñderi ad.d.§.cum filie.niſi dicam⁹ q̄ diſpõ pupillaris
fuit introducta de rigore diſpoſitiuo i pria ptãte,nõ mirũ er
go ſi ceſſat pupillaris ſubſtitutio ceſſante pria ptãte,ſed exẽ-
plaria fuit introducta de equitate,nõ mirũ ergo ſi nõ dʒ extin
gui,attẽto q̄ ſemel acta fuit tpe legitimo. ¶ Vel potes rñde
re ad.d.§.cũ filie.put rñdet Bar.hic in multis locis.ſ.q̄ ſub-
ſtitutio pupillaris fuit introducta de rigore iuris ciuilis ⁊c.ſʒ
cũ iſta eqtas eſſet in matre añq̃ trãſiret ad ſcõa vota ergo ⁊c.
aliter nõ video qualiter poſſit rñderi ad.§.cũ filie.q cõfirmat
opi.Bar.quã teneo,et ſequor. ¶ Querit etiã Bar.hic quin-
to requiſito an requiratur in iſta ſubſtitutione q̄ nõ ſit reca ſu-
rus in poteſtate ⁊c.⁊ cõcludit q̄ ſic,⁊ adde q̄ idẽ vult Bal.in
d.l.humanitatis. Adde tñ q̄ id qd dicit Bar.non procederet
vbi filius alia rõne q̃ minoris etatis impediret poſſe teſtari p
ea q̃ ſ.dixi in alio articu.relato in prin.lectionis dũ ſuſtẽtaui
opi.Bar. ¶ Querit etiã bar.hic an tpe mortis vel tpe teſta-
menti requirat iſta demẽtia,⁊ dicit q̄ tpe mortis,idẽ tʒ Bal.
in.d.l.humanitatis.in.xi.col. ¶ Querit etiã Bart.an in hac
ſubſtitutione requiratur q̄ pater ſibi prius faciat heredẽ,⁊ tʒ
q̄ ſic.Sʒ hoc fallit in multis locis ſm Bar.per.l.miles ita.§.
ſi.de teſt.mili.Ang.hic reprehẽdit iſtam fallẽtiã:q: ſi dʒ relin
quere filio legitimã.ergo dʒ ſibi teſtari. ¶ Non ob.d.l.miles.
q: loquit in pupillari ſubſtitutiõe in qua priuilegiatus eſt mi-
les,⁊ priuilegia nõ debẽt extẽdi ex idẽtitate rõnis ad exẽpla-
rẽ.l.in ſingulare.l.q̄ vero cõtra.ſ.de legi. Raph.hic ſimplr̄
refert verba Bar.⁊ Ang.nec aliter approbat.aut improbat:
q: eo ipſo q̄ facit miles ſubſtitutionẽ exẽplarẽ.lʒ ſibi non te-
ſtet:tñ cũ filius ſit proximior ab inteſtato ſatis ſibi vr̄ relinquere.
l.ſi qs cũ nullũ.⁊.l.cõficiunt de iure codicil. ¶ Qd confirmo:
q: põt etiã relinqui legitima ſm tpa.d.l.humanitatis quoquo
relicti tit.⁊ ſic nõ erat neceſſe q̄ pater ſibi faceret hrẽdẽ. ¶ Di
cit tñ Jmo.q̄ miles nõ poſſet ſubſtituere exheredato exẽpla-
rie,lʒ pupillariter hoc facere poſſet:q: d.l.humanitatis requi
rit oĩno relinq legitimã ipſi cui ſubſtituit exẽplarie. ¶ Que-
rit etiã Bart.an in iſta ſubſtitutiõe exẽplaria reqrat,q̄ ſit in-
ſtitutus vel exheredatus,dic vt hic p eũ.Et dũ Bar.aſſignã
do rõnẽ dicit q̄ ita põt furioſus cõmittere cãʒ ingratitudinis
33 ante furorem.ſicut pupillus doli capax.†Adde q̄ ex hoc in-
b fert hic Jmol.b q̄ hoc facit ad.q.q̄ ſi qs cõmiſit delictũ ante
furorem poſtea ſuperuenit furor qd poteſt puniri. Pro quo fa
cit.l.ſi.§.ſʒ cũ antiquitas.C.de cura.furio.ſm Jmol. Pro quo

a ¶ Mater. Adde pe.de anc.ↄſi.viij.

b ¶ Infert hic Jmol.vid eũ Jo.de imol.in.c.ray.ſ materia exemplaris ſubſtitutionis de teſt.⁊ Alex.de in.l.furioſum.C.d teſt.⁊ lu.ro.ſ.l.pen.ſ.ſi ex nox.cauſa aga.⁊ plene per Jaſ.in.d.l.furioſum.i.iij.col.⁊ ſe.vbi dicit q̄ opin.Bald.eſt cõis,tñ dicit q̄ in puncto iuris poſſet attẽtari ↄtrariũ tñ in ↄſulẽdo,⁊ iudicãdo nõ eſt recedẽdum ab opi.Bal.q̃ eſt magis cõis. Thom.

facit qđ habetur in c. cũ Marthe. de cele. miſ. ⁊ expreſſi° in c.
maiores. de bapti. Uñ aliter cõcludit Imol. q̃ aut eſt ſpes qđ
reuertatur ad ſanam mẽtẽ, ⁊ tũc debet differri, ⁊ cuſtodiri furio-
ſus. arg. l. pregnãtis. de pe. Sȝ ſi nõ eſſet ſpes, tũc eſt caſus du-
bius. nã p̃ro vna parte qđ nõ debeat puniri, facit. l. diuus. ꝟſic.
ſi vero. de offi. p̃ſi. Pro alia parte facit qđ debeat puniri. l. ſ.
ne delicta remaneãt impunita vt legib° vulgaribus. Bal. in
l. furioſum. C. qui teſt. face. poſſ. tȝ q̃ quãuis deliquerit ante fu-
rorem: tñ nõ dȝ puniri capitaliter cũ habeat p̃ abſente. l. ij. §.
furioſus. j. de iu. codi. ſȝ abſens nõ dȝ cõdẽnari. vt. l. abſentem.
de pe. ergo ⁊c. Bal. etiã in d. l. humanitatis. in viij. col. cõclu-
dit q̃ nõ poterit dãnari nec decapitari: q: nõ põt lis ꝯteſtari
cũ eo q̃ eſt in furore, ⁊ ſic nõ poterit ferri ſnĩa ergo. ⁊c. Et idẽ
dicit in muto, ⁊ ſurdo a natura de quo tñ plenius p̃ eũ in. l. i. C.
34 de cõfeſſ. ⁊ in c. j. de eo qui inter. fra. dñi ſui. † Ubi ſimiliter idẽ
dicit eſſe in frenetico, ⁊ in tali qui eſſet venenatus tali modo,
qđ amiſiſſet intellectũ: q: habet p̃ mortuo. in bonorũ. §. rẽ ra.
habe. Bal. in. l. obſeruare. de offi. pre. ⁊ Pet. de anc. in cle. j. de
ho. Lu. ro. in. d. l. furioſum. C. qui teſta. facere poſ. faciẽs mẽtio
nem de Bal. dicit quod furioſus debet decapitari dũmodo
tempore delicti eſſet ſane mentis. arg. l. j. j. de penis. ¶ Sed
vide q̃ nos tractamus de ea perſona que habet loco mortui,
ſed ibi loquitur de mutatione ſtatus, vt. l. bonorum. §. rẽ ra. ha-
be. Imo. in. d. c. Ray. in materia exẽplarie dicit. q̃ dubiũ poſ-
ſet eſſe ſi fuiſſet expeditus proceſſus ante exequutionem ſnĩe
antequam efficeretur furioſus, ⁊ dicit quod non deberet puni-
ri, ſed eſſet cõſulendus princeps. arg. l. diuus. §. ſi vero. de offi.
preſ. puto qñ eſſet factus furioſus anteq̃ eſſet inchoatus pro
ceſſus, quod tunc non poſſit cõdẽnari per ꝯ dicta. ſed ſi prius
eſſet expeditus proceſſus. tũc poſſit puniri. ¶ Non ob. quod
habeatur pro mortuo: q: illud eſt verum quo ad ea que concer
35 nunt ſanam mentem, ſed non eximitur a patiẽdo penam. † q:
etiam corpus mortuum põt puniri, vt per Bald. in. l. ij. C. qui
teſta. fa. poſ. ⁊ gl. xv. q. i. c. mulier vbi dicit q̃ ſi mulier fecit ſe co
gnoſci ab animali. animal dȝ ſuſpẽdi. attamẽ caret intellectu.
36 ¶ † Unde no. dicit Bal. in. d. l. ij. C. qui teſt. fa. poſſ. q̃ quan-
do aliq̃s dãnatus ſeipſum occidit eſt in arbitrio iudicis ipſuȝ
ſuſpẽdere, all. cle. j. de pe. ⁊ remiſ. ¶ Non ob. tex. in. d. l. diuus.
§. ſi vero. q: ibi nullo modo d: q̃ eſſet lata ſnĩa anteq̃ deueni
37 ret furor. ¶ † Querit inſuper de. q. hic Bar. quid ſi relinquat
iſti mẽtecapto vel furioſo i teſtõ min° q̃ legitima, an tũc poſ
ſit ſibi fieri iſta ſubſtitutio exẽplaris, ⁊ cõcludit ipſe quod ſic.
¶ Sed Ang. hic contra ſub dubio forte: q: data eſt forma in
d. l. humanitatis. que ſi non ſeruat vitiat act° ergo ⁊c. l. cũ hi.
§. ſi pretor. de tranſac. l. qui rome. §. flauius. j. de ver. ob. p̃ hoc
alle. Imo. hic gl. in. d. l. humanitatis in verſ. legitima q̃ dicit
nõ min°. ¶ Itẽ nõ videt bona rõ Bar. q: preterito legitima
non dabat ſm tp̃a. d. l. humanitatis. imo dabat q̃rela. ¶ Rap.
hic recitat Bar. ⁊ Ang. ⁊ nil firmat. Jo. fa. in. d. §. qua rõne ſe
quitur opi. Bar. hic. ¶ Sed Ang. Saly. ⁊ Pau. de ca. in. d. l.
humanitatis, trãſeũt cũ Bar. hic, ⁊ rñdet Ang. q̃ illa gl. in ꝟ.
legitima fuit nimis rigoroſa, ⁊ habuit reſpectũ ad tp̃s ꝟſorum,
alias ſequeretur, q̃ ſi pater reliquiſſet vnũ nũmũ minus legi-
tima q̃ non valeret ſubſtitutio exẽplaris facta in fauoreȝ filij
qđ nõ eſt dicendũ. arg. l. qđ fauore. de legi. ¶ Puto verã opi.
Bar. q: d. l. humanitatis fuit facta ante. l. oĩmodo. q: l. oĩmõ
fuit de deciſionib° Juſtiniani, lex vero humanitatis. fuit alte
rius imperatoris, ſȝ ante. l. oĩmodo. requirebatur relinqui to
ta legitima filio. alias habebat querelã, vt dicit ibi tex. nõ er-
go mirũ ſi tex. in. d. l. humanitatis. vtit verbo legitima, ſȝ hoc
eſt hodie immutatũ per. d. l. oĩmodo. vt decidit ibi Juſtinia-
nus. ergo ⁊c. ¶ Querit Bar. an ad validitatẽ iſtius ſubſtitu-
tionis requirat aditio hẽditatis, dic vt hic p̃ eũ. ¶ Cui adde
q̃ Imo. hic trãſit cũ eo preterq̃ in milite: q: nõ requiritur adi
tio hereditatis, ſicut in pupillari ſubſtitutione. vt. l. miles ita.
§. fin. de teſtamẽ. milita. ⁊ iſte due ſubſtitutiones ſunt ſimiles.
¶ Bal. ⁊ Saly. in. d. l. humanitatis. dñt q̃ dato q̃ filius men-
tecapt° nõ eſſet ſuus q̃ nõ extinguit iſta ſubſtitutio, lȝ iſta he-
reditas nõ ſit adita, p̃bãt ſic, ſubſtitutio pupillaris ꝯprehẽdit
vulgarem tacitaȝ. vt. l. j. j. e. pari rõne debemus intelligere in
exemplari q̃ cõprehẽdat tacitã vulgarẽ, ſed ſi bene inſpiciat
Bar. hic nõ ꝯ̃dicit his que dñt Bal. ⁊ Saly. ⁊ ſic nõ bene re-
p̃hẽdũt eũ. ſȝ Bar. dubitat an iſte ſubſtitutus poſſit ſuccede
re cũ bonis mẽtecapti vigore iſtius exẽplarie, non aũt dubitat
an poſſit venire ex tacita vulgari. Imo. in. d. c. Ray. tenet idẽ
38 q̃ hic, ⁊ ſic cõcordat cũ Bar. ¶ † Querit etiam Bart. an exẽ-
plaris tacita comprehendatur in pupillari expreſſa, ⁊ refert
opi. dic vt per eũ cui adde q̃ cũ eo videntur tranſire alij hic, ⁊
Bal. in. d. l. humanitatis. in. xvi. col. in ver. v. principaliter q̃-
ritur. ⁊ Imol. in. d. c. Ray. in materia exemplari tenet idem

a ¶ Natura. adde q̃ Bald. conſil. cclxvij. conſuluit q̃ ſic. j. lib.

39 ¶ † An aũt in expreſſa exemplari contineatur tacita pupilla-
ris. Bart. hic diſtinguit dic vt hic per eũ, qui cõcludit q̃ ſic,
cui adde q̃ idem tenet Imol. hic, ⁊ in. d. c. Ray. ⁊ Bal. in. d. l.
humanitatis. in pe. col. in ver. ij. q̃rit. ⁊ ibi Bal. etiã querit an
expreſſa pupillaris ꝯtineat tacitã exẽplarẽ, ⁊ cõcludit q̃ ſic.
idẽ fuit de mẽte Bart. hic. ꝯ̃. dum querit de ſubſtitutione exẽ-
plari facta filio impuberi mente capto. ¶ Inſuper querit hic
Bar. an ſit dare ſubſtitutionẽ exẽplarem tacitam probatã, ⁊
concludit q̃ ſic, ⁊ cum eo videnṫ tranſire alij doct. hic, ⁊ aliter
non declarat, pone exẽplum teſtator inſtituit filium puberem
furioſum, ſeu mẽtecaptum et aliũ puberem ſane mentis ꝯiũ-
inuicẽ ſubſtituit certũ eſt enim teſtatorẽ voluiſſe facere ſubſti
tutionẽ q̃ vtriq; pariter cõueniat, ⁊ ſic vulgarẽ. l. iam hoc iure.
ꝯ̃. eo. l. ꝯ̃uis. C. eo. l. in teſtõ. C. de teſt. mili. vñ ſi poſtea iſto ſilio
pubere furioſo mortuo alter p̃babit p̃ cõiecturas patrem vo-
luiſſe eũ admitti ex exẽplari admittit ex ea que dr̃ p̃bata, alia
aũt q̃ cõprehẽdiṫ in vulgari, ſeu in pupillari, ſm Bart. hic de
tacita, ſeu preſumpta que procedit ex ſola iuris preſumptione
40 abſq; eo q̃ alias p̃bet. ¶ † Dubitat et Barto. hic an ſubſti-
a tutio exemplaris poſſit fieri ſurdo ⁊ muto a natura a ſimplici-
ter, an poſſit fieri p̃digo, ⁊ refert opi. deinde cõcludit q̃ muto
⁊ ſurdo a natura ⁊ etiã p̃digo poſſit ſubſtitui exemplarie, cui
adde q̃ Ang. hic tenet q̃ nec ſurdo nec muto poſſit ſubſtitui
per iſtũ text. q: oportebat hic impetrari a principe. Et idẽ de-
bemus dicere in p̃digo quinimo fortius dicit q̃ in furioſo non
habeat locum. d. l. humanitatis. q: loquitur ſolũ in mẽtecapto,
ſed aliud eſt furioſus, ⁊ alt° mentecapt°. l. ſi furioſi. C. de nup.
mentio cũ. d. l. ſit exorbitãs nõ dȝ extẽdi. l. q̃ vero. de legi. cũ ſi.
¶ Quod cõprobat etiã per. l. ſi furioſi. C. de nup. vbi diſpenſa-
tio ꝯ̃ ius cõe expreſſe in aliquo puta i mẽtecapto nõ extẽditur
ad furioſum, fateṫ tñ Ang. q̃ in furioſo cõis opinio eſt in con-
trariũ. Imo. hic dicit q̃ in furioſo cõis opi. videṫ vera p̃ text.
cum gl. in. l. fin. in. §. j. an gl. in ver. conſtitutio. C. de cura. fu. vbi
probatur q̃ diſpenſatio. d. l. humanitatis facta in mentecapto
diſpenſat etiã in furioſo. ¶ Item adducit text. hic, in ver. mũ
⁊ furioſo ſm vnũ intellectũ intelligẽdo qđ hic a principe non
erat impetratũ qđ poſſit ſubſtitui furioſo ſecundum hoc ego
cõtrariũ tenui in no. ⁊ per. d. l. ſi. §. j. patet reſſum ad rationem
Ange. in quantum dicebat q̃. l. loquens diſpenſatiue de muto
nõ extẽdiṫ ad furioſum niſi fiat mentio de eo: q: ſatis expreſ-
ſa ſit mentio p̃. l. fin. alle. ſuperius. ¶ Preterea non ob. qđ in
d. l. ſi furioſi, facta ſit interpretatio a principe q: non ſequiṫ qđ
tacita non potuiſſet fieri, ſȝ operabitur iſta interpretatio ex-
preſſe facta a principe vt iudici ab ea recedere non liceat, ⁊ ſen
tẽtia in cõtrariũ lata ipſo iure nõ tenet: q: lata contineret ex-
preſſum iuris errorẽ. l. ij. C. q̃ñ puo. nõ eſt ne. l. ij. §. itẽ qui cõtra
ſacras. que ſen. ſine app. re. c. i. de re iudi. ſed vbi non eſſet facta
interpretatio illa iudex bñ poſſet facere. ar. l. nõ poſſunt. ꝯ̃. de
leg. ⁊ l. illud. ff. ad. l. aq̃l. ⁊ l. titio. de ver. ob. tñ ſi in cõtrariũ ſen
tentiã tuliſſet nõ eſſet ipſe iure nulla. q: nõ cõtineret expreſ-
ſum iuris errorẽ, debebat Imo. allegare Inn. in c. cum ſpecia
li. de app. ⁊ c. p. ⁊ g. de offi. dele. vbi dr̃ qđ ſententia dr̃ contine
re iuris errorem expreſſum quando ius oculis corporeis legi
poteſt. facit. l. cum prolatis. de re iud. ⁊ dici in. d. l. qui rome. §.
duo fratres. de ver. obli. ⁊ id qđ dicimus in furioſo eadem ra
tione põt dici in prodigo muto ⁊ ſurdo: quia ſumus in fauo-
rabilibus, ergo ſienda eſt extẽſio per no. per gl. in. l. illud. C. de
ſac. ſanc. eccle. ſȝ Jo. an. in c. Ray. de teſta. in oibus tenet con
tra Bar. ⁊ ſequitur ibi opi. Cy. ⁊ Jac. de Are. ſed Imol. hic tȝ
41 contrarium ſequutus opi. bar. hic. ¶ † Ex quo infert quod ſi
ex forma ſtatuti eſſet prouiſum. q̃ minor. xx. an. nõ poſſit teſta-
ri, non poterit ille ſubſtitui exẽplarie, idẽ Barto. in. l. ꝯ̃. in. ij.
col. ꝯ̃. eo. dum ſe remittit ad hoc dicenda per eum. Item adde
qđ cũ opi. Bar. hic que videṫ eſſe cõis etiam cõcor. Bal. in. d.
l. humanitatis. in. ij. ⁊ iij. col. in ver. vj. queritur. ⁊ in pe. col. in
verſ. v. queritur. idem Pau. ibi. ſed Ang. ibi lȝ idẽ quod hic.
Ego teneo opi. Bar. que optime videṫ p̃bari maxime p̃ tex.
in. d. l. humanitatis. in ver. ſapiẽtes. iuncto ver. mentecaptos.
vbi patet quod imperator accipit large mentecaptum p̃ quo-
cunq; incipiẽte. p̃ hoc facit text. in. d. §. ⁊ hoc dicimus. in aut.
vt hic, q̃ per hi. ob. ha. re. mi. vbi tex. equiparat prodigum furio
ſum, ⁊ mẽtecaptum, ⁊ ad hoc illum tex. ſingula. reputatur bal.
in. l. ſed ⁊ milites. §. ij. de excu. tuto. An autem frenetico poſ-
ſit ſubſtitui exemplarie. Bald. in. d. l. humanitatis. in fin. tan-
git, ⁊ appellat freneticum illum qui interdum habet iſtas fan
taſias, ⁊ concludit, quod non: quia modicus defectus. arg. l. cũ
antiquitas. C. de teſta. vbi modicum interuallum ſimiliter nõ
42 habet vitiare teſtamentum. ¶ † Inſuper querit hic Barto.
an ſit dare ſubſtõnẽ exemplarem partim expreſſam. ⁊ partim
tacitã, ⁊ concludit q̃ ſic, cui adde q̃ alij doc. hoc non tangunt
Bald.

Bal.in.l.d.humanitatis.in pe.col.in ver.iiij.querit.⁊ ver.ſeq.
tꝫ idem qđ Bar.hic.l.in morbo q remaneret ex antiqua mate
ria pota q̄ remāſit demēs.ar.l.martius.cū ibi no.in glo.ꝟ.lo
ca.c.ꝗ̄ui z.de elec.⁊.l.ſi vētri.§.ſi.de priui.cred.ſed ſi morbus
remanēs nō eſſet ex antiqua materia.tūc dicit bal.qđ nō ſit.
cū Bar.⁊ aliter nō declarat,⁊ nil alle.ideo puto veriorē opi.
Bar.q̄ nō reſpōdet rōnib⁹ bar. Jmo.etiā in.c.Rayn.tranſit
cū bar.hic. ❡ Quis aūt poſſit ſubſtitui exēplariter,dic vt hic
p Bar.ſ.qđ frater,⁊ filius illius cui ſit ſubſtitutio cum quo aliꝗ
trāſeūt. ❡ Sed an mater poſſit preteriri in ſubſtitutione exē
plaria.Bar.hic refert opi.⁊ poſtea ipſe cōcludit q̄ ſic,cui ad
de q̄ aliꝗ hic nō tangūt.Joā.faber inſt.eo.in.d.§.qua rōne.tꝫ
idē q̄ Bar.⁊ idē Pau.in.d.l.humanitatis.⁊ Jmo.in.d.c.Ray.
Sꝫ bal.in.viiij.col.in ꝟ.ſexta differētia.in.d.l.humanitatis tꝫ
54 ꝫ bar.alle.in arg.l.i.§.veteres.de ac.poſ.q̄ nihil facit. ❡ †Sꝫ
pro eo pōt adduci,q̄ ſi frater dꝫ ſubſtitui fratri.in.d.l.humani
tatis.multomagis mater:q̄ ipſi debet legitima in bonis filiꝗ,
⁊ ſibi cōpetit ꝗrela inof.teſt.l.nam ⁊ ſi parentibus,de inoffic.
teſt.iuncta.l.i.⁊.l.fratris.⁊.l.fratres.e.ti.tꝫ fratri non competit
ꝗrela igitur ⁊c. ❡ Itē q̄ non eſt veriſimile imperatorē voluiſ
ſe excludere matrē a luctuoſa hereditate filiꝗ,vt dicit tex.in.l.
ſi.C.de inſti.⁊ ſubſti.tñ q̄ magis cōis opi.vr̄ eſſe cum Barto.
potes rñdere q̄ in iſta ſubſtitutione imperator nō conſidera
uit ordinem ſuccedendi ab inteſtato,ptꝫ q̄ ſi mētecaptus ha
beat plures fratres ſufficit q̄ vn⁹ ſol⁹ ſubſtituat̄ ſibi,vt ptꝫ in
d.l.humanitatis.⁊ cum Bart.cōcordat Bal.in.d.c.ſi pater.in
materia exemplaris,de teſta.in.vi.pro quo pōt adduci tex.in
d.l.humanitatis.in ꝟ.quos volūt.⁊ in ꝟ.nulla ꝗrela.vn̄ paſſus
nō eſt ſine dubio. ❡ Itē dū ꝗrit Bar.an teſtator poſſit ſub
ſtituere vni ex filiꝭ mētecapti alios vero p̄terire vel exhe
redare,⁊ refert Ric.mal.tenentē q̄ ſic.Sed ipſe bar.tꝫ q̄ nō
ſufficit ſubſtituere ſolū ſequut⁹ gl.in.d.l.humanitatis.ſed oēs
debēt inſtitui vel exheredari cū cā iuſta.Cui adde q̄ Jmo.hic
tenet cōtra Bar.⁊ cōprobat Jmo.q̄ ſi pater poteſt excude
re matrē mētecapti,vt tꝫ Bar.hic q̄ñ ipſe mētecaptus fili⁹
non poſſet excludere.vt no.Bar.in aut.nouiſſima.C.de inof.
teſta.ergo eadem ratione poteſt aūs preterire nepotes vno
ſolo ſubſtituto. ❡ Nō obſt.ſi dicam⁹ qđ iſtud videtur cōtra
l.iſtam vbi ſi fili⁹ naſceret̄ mentecapto qđ rumpitur ſubſtitu
tio ergo multomagis dꝫ rūpi ſi habet filium iam natū,⁊ non
inſtitutū vel ſubſtitutū,q̄ pōt rñderi ſm Jmol.q̄ hic nullus
filius erat inſtitut⁹ merito tūc rūpebat teſtm̄. ❡ Vel rñde qđ
aliud in filio iā nato,aliud in naſcituro:q̄ i naſcituro teſtator
potuit de eo non cogitare.Sed iam nato non pōt dici q̄ non
cogitauerit,ſꝫ hoc mihi nō plꝫ,nam pone natū habuiſſe vxo
rem pregnātem ſciente principe,ſeu teſtatore dicemus ne iſto
caſu ſi pater ſubſtituit extraneū,qđ nō rumpatur iſta ſubſtitu
tio.certe nō,vn̄ prima rñſio mihi magis plꝫ. ❡ Itē non ob.q̄
iſta ſubſtitutio continet iniquitatē,q̄ aliꝗ filiꝗ remanēt priuati
hereditate:ꝗ q̄ rñde q̄ ille filius tenet̄ alere filios fratres ſuos
ſꝫ ipſe non alle.q̄ onus alēdi tranſit ad heredes.l.ſi quis a libe
ris.§.idem reſcriptū.de lib.agno. ❡ Itē adde q̄ cōtra glo.in
d.l.humanitatis.⁊ opi.Bar.hic tꝫ Ray.ip̄e Bar.Fran.tigr.
Raph.⁊ Pau.de ca.in.d.l.humanitatis.vbi ſimpliciter bart.
dānat illā gl.per.d.§.ſed nec impuberis. ❡ Itē Joan.fab.in
d.§.qua rōne.⁊ Bal.in.d.l.humanitatis.in.iiij.col.⁊ in ver.ve
nio ad ſextū.no.⁊ Ang.Saly.tenent opin.glo.⁊ cū Bar.hic.
❡ Mouentur p iſtum tex.in ver.nā ⁊ ſi furioſo,volētes q̄ ſi
lius naſciturus rumpat ſubſtitutionem,alias teſtamētū:ergo
multomagis iam natus,ſed ad hanc rationem fuit rñſum.ꝟ.p
xime. ❡ Item Joan.fab.reſpondet ad id qđ dixꝗ mr̄ pōt ex
cludi.ergo filius.nam iſta non eſt bona rō:q̄ magis debet he
reditas deſcendētib⁹ ꝗ̄ aſcendentib⁹.l.ſcripto.vn̄ lib. ❡ Et
tenendo opi.Bar.hic.⁊.d.gl.potes reſpondere ad.d.l.huma
nitatis.in ver.nulla ꝗrela q̄ loquit̄ qñ mentecapt⁹ nullos ha
bebat filios.itē pōt rñderi ad rationem Jmo.dum dicebat q̄
diſpoſitio.l.relata ad duos debet illos equaliter determinare,
q̄ illud eſt verū niſi ſit diuerſa rō in vno ꝗ̄ in alio,vt voluit gl.
in aut.de here.⁊ fal.§.hinc nobis,niſi fallor in ver.creditorib⁹.
⁊ ibi etiā Ang.in finalib⁹ verſic.ſed alia eſt ratio in vno ꝗ̄ in
alio:q̄ deſcendentibus hereditas eſt magis debita ꝗ̄ aſcēdē
tibus ergo ⁊c.Scđo rñdeo q̄ non ſequit̄ q̄ vn⁹ frater debeat
ſubſtitui,ergo aliꝗ preteriri vel exheredari ſine iuſta cā ſi ſint
vtrinq̄ cōiuncti. ❡ Et ex his apparet articulū iſtū eſſe valde
dubiū,⁊ vtrāq̄ partē i iure eſſe ſubſtētabilē ꝓpter varias opi.
doc.Sꝫ ꝫ bar.hic vr̄ fortiter facere tex.in.d.l.humanitatis.in
ꝟ.ſapiēte.⁊ vbi ꝓbat̄ q̄ ſi iſte mētecapt⁹ hēbat alios filios mē
tecaptos nulli tenet̄ ſubſtituere,ſed ſic eſt q̄ lex tolerat iſtud
q̄ iſti mētecapti nō ſubſtituant in legitima qb⁹ alias debet le
gitima cū alias mētiſcaptio nō ſit ſufficiēs cā puādi aliquē

ſua legitima:q̄ nō enumerat̄ in.§.cāe.in aut.vt cū de ap.cog.
❡ Et hec rō me multū trahit,magne tñ ſunt autoritates pro
vtraq̄ parte.pro nūc aliter nō dico.Et iuxta hoc dicit Ange.
vnū incidēter hic vꝫ q̄ñ iſte filius mētecaptus hꝫ fratres mē
tecaptos,tunc ille qui ſubſtituit non tenet̄ ſubſtituere aliquē
ipſorū fratrū,ita intelligit.d.l.humanitatis.in ver.ſapiētes.ſe
cus aūt ſi haberet filios etiā mētecaptos.Sꝫ Jmo.hic eū re
prehēdit dicens eū loquutū fuiſſe male in.d.l.humanitatis.in
ver.ſapiētes.Nec per hoc dicit Jmol.eſſe iniquitatē aliquā:q̄
tūc dāt filiꝗ hr̄e alimēta.vt.ꝟ.etiā retuli vel aliter prudeat eis
aūus.Itē inquantū Bart.hic ꝗrit q fratres debeāt ⁊ poſſint
44 ſubſtitui exēplariter,ꝯcludit vt hic p eū. ❡ †Dubitat et bar.
an frater cōſanguineus tm̄ vel vterin⁹ tm̄ ſit ſubſtituendus in
hac ſubſtitutiōe,dic vt hic per eū.Cui adde inquantū dicit q̄
frater vterinus tm̄ dꝫ ſubſtitui.q̄ hoc ꝓbat tex.in.d.l.humani
tatis.in ꝟ.teſtōris vel teſtatricis quātū nec ipſe,nec aliꝗ doc.
ipſuꝫ allegāt.Itē dū Bar.rñdet ad.l.fratres.de inof.te.aliter
rñdere potes q̄ in hac materia nō ꝯſiderat̄,an fratri poſſit cō
petere ꝗrela vel nō.Quod patet q̄ etiā ſi frater inſtituat extra
neā perſonā nō turpē fratri nō hꝫ ꝗrelā.Addit etiā imo.hic
qđ Bar.ſentit q̄ ſolū fratri vtrinq̄ cōiuncto cōpetat ꝗrela in
officioſi.reprehēdit eū Ang.q̄ etiā fratri ꝯſanguineo tm̄ cō
petit ꝗrela.Sꝫ nō puto Jmo.bn̄ rñdere Bar.q̄ Bart.hic re
fert Guli.dū ſentit id q̄ dicit Jmo.ſꝫ dū refert Ray.cū bar.
alberet ſentit q̄ imo cōpetat et ꝯſanguineo tm̄,itē Jmol.hic
dicit q̄ quāuis Bar.teneat hic qđ pr̄ nō teneatur ſubſtituere
vterinū,⁊ mater filꝫ nō teneat̄ ſubſtituere cōſanguineū tm̄,qđ
Bart.male dicit.q̄.d.l.humanitatis indiſtincte loquitur er
45 go ⁊c.Sꝫ Jmo.in.d.c.Rayn.ſe correxit. ❡ †Ex his q̄ hic di
xit Bar.diligēter no.vltra doc.q̄ vbi ſit mentio de fratre tm̄
a venit etiā frater ex altero tm̄ latere cōiunct⁹ [a].qđ tñ Ange.in
ꝯſ.cxvi.inci.ſtatuta tudertine ciuitatis,⁊ Paul.in ꝯſ.ccclvi.
inci.de quadruplici habitatiōe limitāt q̄ i materia ſtatutaria
nō venit frater vterin⁹.ſꝫ ſolū vtrinq̄ cōiunct⁹ q̄ñ ex narra
tiōe ſtatuti apparet voluiſſe ſtatuētē cōſeruare agnationē in
ſucceſſione qđ ſemp no.q̄ nō memini alīs legiſſe niſi in dictis
locis,nō obſt.ſi dicat̄ q̄ appellatiōe fratris nō veniat frater ex
b alio[b] latere tm̄ per aut.ſi itē.C.cōia de ſucceſſ.vbi patet q̄ ap
pellatiōe fratris nō venit frater ex vno latere:q̄ lex ibi diſtin
guit inter ipſos:q̄ rñde q̄ ibi nō habebam⁹ diſpōnē.l.loquē
tis ſimplr̄ de fratre.ſꝫ ego loquor q̄ñ ſtatutū vel lex ſimplr̄ lo
quit̄ de fratre. ❡ Itē adde q̄ in principali artic.de quo hic p
Bar.⁊ Saly.in.d.l.humanitatis.trāſit cū Bar.ſbi. ❡ Et ibi
de vno dubitat,vꝫ an ſi pr̄ ſubſtituit nō illū fratrē quē ſubſti
tuere dꝫ,ſed aliū an rūpat̄ teſtm̄ in totū,⁊ relinquit cogitan
dum,ſed tu potes rñdere,q̄ ſic,per no.p Gul.⁊ Bar.in.l.fra
tres.C.de inoff.teſt. ❡ Tñ videt̄ differētia inter caſum Saly.
q̄ Bar.in.d.l.fratres.loqtur q̄ñ rūpit teſtm̄ in odiū turpis p
ſone inſtitute.ſꝫ in caſu Saly.ꝗrela nō dat̄ in odiū alicui⁹ ſub
ſtituti,imo dat̄ in fauorē fratris.Tñ ne quis decedat p̄ ptē teſta
tus,⁊ p̄ ptē inteſta.dicēdū eſt rūpi teſtm̄ in totū preterꝗ̄ in ca
ſu.l.circa.ꝟ.de inoff.teſta.puto q̄ hic in caſu totum rumpetur.
46 ❡ †An aūt pr̄ vel mater poſſint ſubſtituere ſeipſos.Bart.
hic tꝫ q̄ nō,cui adde q̄ idē tꝫ Jmo.hic.idē tꝫ bal.in.d.l.huma
nitatis.in.xiiij.col.in ver.iiij.ꝗro.⁊ in ver.ix.ꝗrit.⁊ Jmol.in.d.c.
Ray.⁊ iſte paſſus nō hꝫ difficultatē. ❡ Itē dum ꝗrit Bart.⁊
tōcludit q̄ ſubſtitut⁹ mētecapto ſuccedat etiā in bonis mēte
c capti[c] ad qđ idē tꝫ Bal.in.d.l.humanitatis.i antep.col.ꝟ.iiij.
47 ꝗrit.⁊ Jmo.in.d.c.Ray. ❡ †An aūt tacita exēplaris exclu
d dat matrē [d] dic vt hic p bar.cū quo trāſeūt oēs hic. ❡ Quid
aūt ſi pater ſubſtituit vnū filiū mentecapto,⁊ mater ſubſtituit
aliū quis preferret.Dy.tꝫ q̄ preferret̄ ſubſtitut⁹ a pr̄e.Guil.
vero aliter diſtinguebat.vt hic refert Bar.dic vt hic per eū.
❡ Cui adde q̄ Ang.⁊ Jmol.dānant Bart.inquātū vult qđ
pater vilis pſona nō poſſit ſubſtituere exēplariter filio,⁊ hoc p
id q̄ voluerūt ipſi in.l.ij.ꝟ.e.⁊ ibi fuit dictū.⁊ p.l.papi.§.ſꝫ nec
impuberis.ꝟ.de inoff.teſt.⁊ idē Jmo.in.d.c.Ray.⁊ Angel.in
d.l.humanitatis. ❡ Sꝫ Bald.ꝫ in.d.l.humanitatis.in.ix.col.
in ꝟ.ſexta differētia cōcordat cū Bart.hic ꝓut.ꝟ.retuli vobis
in alꝗs lec.⁊ alle.bal.in.l.imperator.ad treb.qui tñ nihil facit.
Bal.pōt ſuſtineri:q̄ cū mr̄ trāſiēs ad ſcđa vota nō poſſit ſub
ſtituere exēplariter ꝓpter ſuſpitionē dilapidatiōis idē ſit dicen
dum in patre. ❡ Itē inquantū bar.vult poſt Nico.de ma.q̄
ſubſtitut⁹ a patre preferat̄ q̄ñ cōcurrit duplex vinculū.Adde
q̄ Jmo.hic,⁊ in.d.c.Ray.vult q̄ nō attēdat̄ vinculū ꝓcedēs
a patria poteſtate.Ratio eſt:q̄ in iſta ſubſtitutione.l.nō con
ſiderat patriā poteſtatē,vt patet in.d.l.humanitatis.vbi mr̄
pōt ſubſtituere. ❡ Preterea ſi conſideremus patriam pote
ſtatem deberemus dicere q̄ ſubſtitutus a pr̄e preferret̄ ſubſti
tutio a matre in bonis maternis,ideo dicit q̄ deberem⁹ dicere

a ❡ Cōiunct⁹ vi
de Jaſo.in.l.tres
fra.l.iiij.col.ꝟ.de
pact.⁊ in.l.i.in.iij.
col.C.de ſuc.edi.⁊
Ang.i cōſ.cclx.⁊
in cōſ.cclxxij.ici.
ſ aduētitia.⁊ pet.
tor i cōſ.cclxix in
iiij.vo.inci.cōſtet
matrē.⁊ i ꝯſ.ccc
ij.ſ.e.vo.inci.hec
cōſultatio.⁊ alex.
in cōſ.cxvij.in.ij.
vol.incipiē.viſo
themate.ꝟ.ſcripto.
Tho.dip.

b ❡ Alio.de hoc la
te p Laro.conſil.
ccccxl.vbi ponit
an ſtatuti exclu
dēs feminam de
beat intelligi fra
tribus tm̄ vtrinq̄
coniunctis.

c ❡ Mētecapt.vi
de anto.cōſi.vic.
ꝟ.allega.

d ❡ Matrem.vide
Bal.ꝯſ.ccvij.ꝟ.

re p:out dicit Bar. qñ filius nõ eſt in poteſtate. ¶ Raph. in d. l. humanitatis dicit q pater ſolum põt ſubſtituere in bonis que relinquit filio mentecapto nullo aũt modo in aliis bonis aliunde obuentis ſed ſuccedẽte ab inteſtato admittatur ad reliqua bona, q mihi nullo modo placet. Qũ ipſe nullo modo pbat opi. ſuã nec video qualiter poſſit pbari, ⁊ ↄtra eũ facit: q: cũ ſubſtitutio exemplaris ſit redacta ad inſtar pupillaris, vt in d. §. qua rõne, ⁊ in pupillari admittatur ſubſtitutus etiam ad bona pupilli. vt l. ſʒ ſi plures. §. ad ſubſtitutos. ff. e. ergo eodem mõ dicendum eſt in exemplaris cũ in hoc nõ inuenitur diſſimilitudo inter eas. ¶ Et ſubdit hic Imol. q ſubſtitutus a matre ita demũ poſſet venire ex ſubſtitutione qñ filius non erat in poteſtate prĩs tpe cõditi teſtamẽti a matre, vel ſi erat in poteſtate requirit qd pater decedat ante matrẽ, ⁊ hoc dicit ſub dubio forte, ⁊ hoc ideo q: alia rõne q̃ rõne defect⁹ furoris nõ poterat teſtari, ⁊ hoc per no. p Bar. hic in q̃rto requiſito, p hoc facit. l. cũ filius. in rõne ſui de teſt. a. nul. Circa hoc dico q Bald. indiſtincte in d. l. humanitatis. in xij. col. in ver. v. querit voluit q nullo modo valeat ſubſtitutio mrĩs ſi filius erat in poteſtate patris tpe quo ſiebat ſubſtitutio, vnde tenet qd ſi mater decederet anteq̃ filius exiret de poteſtate q poſtea ſubſtitutus a patre habebit etiã bona materna. ¶ Imo. vero in d. c. Ray. refert dictũ bal. ⁊ illud limitat, dic vt ibi p eũ. ſ. ſi filius decederet ante patrem ſecus ſi decederet poſt patrẽ p no. per glo. in l. ſi arrogator. ff. de adop. ¶ Puto q limitatio Imol. in d. c. Ray. nõ poſſit pcedere ſtãte vero dicto bal. ⁊ ſtãte vera cõcluſione q̃ ipſa Imol. ponit hic. ¶ Quia quãdo filius impedit teſtari alia ratione q̃ defectu furoris tũc ſimiliter nõ põt ei ſubſtitui. Sed ſic eſt q tpe ſubſtitutionis facta a matre fili⁹ impediebat teſtari alia ratione q̃ defectu furoris. ſ. rõne patrie poteſtatis, ergo eſt dicendũ q ſubſtitutio exemplaris facta matre nullo modo valeat, nec poſtea poſſit recõualeſcere cum iſte filius mentecaptus ſit recaſurus in poteſtate patria in qua nõ inſpicitur q quia ſit poſtea exiturus patriam poteſtatem. ¶ Nõ ob. gl. ⁊ qd ibi no. in d. l. ſi arrogator. q: ibi ſubſtitutio valuit a prin. q̃ lʒ extincta fuerit p arrogationẽ tñ poſtea recõualeſcit, vt ibi. ¶ Nec mirũ q: facili⁹ recõualeſcit q a prin. valuit q̃ id qd nuñq̃ valuit, vt probat in l. ſi filio preterito. ff. de inius. teſt. iuncta l. filius qui in poteſtate. ff. de lib. ⁊ poſth. ¶ Sed de vno tñ dubito, vʒ nũ ratio quam ipſi adducunt poſſit adaptari ad caſum noſtrum: q: pone qd pater habet filium in poteſtate mentecaptum iſte impedit teſtari duplici rõne. ſ. rõne patrie poteſtatis, ⁊ mentecaptionis certe nõ cõſideramus patriam poteſtatẽ, q: ſequeretur q nuñq̃ poſſet ſubſtituere, ſʒ in matre hoc nõ habet locũ: q: mater non hʒ filiũ in poteſtate, ⁊ ſic cõcludo q opin. Imo. in ſe ſit vera. ¶ Quid aũt ſi auus, ⁊ mater etiã ſubſtituit q̃s preferatur. bar. hic cõcludit put. ff. cõcluſi in articulo prime pcedẽti. ¶ Cui adde q Imo. hic, ⁊ in d. c. Ray. dicit q id qd dicit Bart. hic de auo debet intelligi in auo paterno premortuo patre mentecapto. ¶ Sed ſi extaret ſolũ auus maternus, dʒ preferri mr̃ in ſubſtitutione, q: videt prelata mater cũ ſit in pximiori gradu. arg. l. ſi. C. de ver. ſig. ⁊ hoc niſi mater eſſet in poteſtate aui materni: q: ipſa tunc nõ poſſet teſtari, ⁊ idem dicit eadẽ rõne in auo pr̃ uo a pr̃e. ¶ Adde q iſta fuerũt v̇ba Bal. lʒ ipſe nõ dicat in d. l. humanitatis. in xiij. col. ſ. ver. v. q̃rit qs preferat. ¶ Sed cõtra ipſos facit vna ratio dd' dñi q qñ mater eſt in poteſtate q auus atunc dʒ ſubſtituere. ¶ Contra q imo auus maternus non poſſet ſubſtituere vincẽte matre. nã in l. humanitatis. loquitur in filiis pſonis mẽtecaptis quib⁹ legitima debetur, vt patet ibi in ver. legitima. ⁊ ſ. fuit concluſum. ¶ Sed ita eſt q ſi extat auus maternus, ⁊ nepos nulla legitima debetur iſti nepoti. qñ excluditur a matre, vt inſti. de here. q̃ ab inte. in p:in. ⁊ l. ſi qs poſthumos. ff. de lib. ⁊ poſthu. ergo ⁊c. ⁊ illud idem dico in auo paterno, ⁊ patre ſicut in auo materno, ⁊ matre poteritis cogitare. ¶ Querit etiã Bar. hic qd ſi ceſſat furor, ⁊ poſtea redit an reconualeſcat ſubſtitutio exẽplaris, dic vt hic per eũ. cui adde q Imo hic aliter rñdet ad iſtũ tex. dũ dicit deſinere. nã ipſe intelligit deſinere. ſ. interim. ¶ Itẽ adde q Imo. ⁊ Ant. de but. in d. c. Ray. trãſeunt cũ Bar. ⁊ ideʒ tenet Imo. hic in eo qd dicit ſi ceſſauit furor, ⁊ poſtea redijt recõualeſcit. ¶ Sʒ cõtra Bar. facit id qd voluit ipſe Bar. hic dum querit quo tpe debet eſſe dementia. ¶ Itẽ Bal. in d. l. humanitatis. in v. col. ſ. ver. iſtã op. ⁊ Ang. ibi ſequit Bar. hic, ſʒ Bal. in d. l. humanitatis in vi. col. limitat hoc niſi ex noua cauſa morbus rediſſet ad furorem: q: tũc ſubſtitutio non reualeſcit, ⁊ hoc per no per gl. ⁊ Bar. in l. maritus. ff. loca. itẽ eum Bar. trãſit. Raph. hic. ¶ Sʒ Imo. in d. c. Ray. dicit ſibi non placere diſtinctionẽ Bal. ¶ Non ob. ſm eũ. d. l. maritus: q: ille caſus eſt longe diuerſus a caſu noſtro: q: in caſu nr̃o verſatur fauor mentecapti, qui militat ſiue ex antiqua, ſiue ex noua cauſa redeat furor, nõ aũt ſic in d. l. maritus. ¶ Pro hoc adduco l. queſitũ. ff. de tutel. in rõne ſua, p hoc facit: quia ſubſtitutio exẽplaris facta in vnũ caſum extẽdit ad aliũ. vt ſ. vidimus concluſum p Bart. ⁊ oĩa dñ querit an ſit dare ſubſtitutionem exẽplariam partim expreſſam. ¶ Nec ob. tex. in d. l. humanitatis. in ver. perpetuo, cõtra opi. Bart. hic quã teneo: q: ride q ideo dixit perpetuo. vt oſtenderet qd illi q nõ eſſet oĩno furioſus, ſʒ haberet dilucida interualla nõ conueniret prouiſio illius. l. ex eo. q: põt teſtari vt habet in l. furioſum. C. qui teſta. face. poſ. ¶ Nõ ob. qd no. bar. ſ. v. requiſito. ⁊ in ſi. tertij requiſiti. vbi cõcludit qd demẽtia requirit tẽpore mortis: q: rñdeo quãuis null⁹ dicat qd illud qd dicit Bar. ibi pcedit qñ ſubſtitutio exẽplaris a princ. fuit nulla, puta q: qñ fuit facta ille erat ſane mẽtis, tunc enĩ non requiritur q furor interueniat tempore teſtamẽti, ſʒ tpe mortis teſtatoris, ita loquunt iura alle. per Bar. ibi in d. q. requiſito. ¶ Nos vero loquimur qd ſubſtitutio ab initio fuit valida, ſeu ex poſt facto ceſſauit furor, nec mirum: q: facilius reuiuiſcit ſubſtitutio ab initio valida q̃ illa q nũquã fuit aliqua, vt patet in l. poſthumus. de iniuſ. te. ruþ. l. vxoris abortu. C. de poſthu. her. inſti. ⁊ l. filius qui in poteſtate. ff. de lib. ⁊ poſth. Nõ ob. l. coheredi. §. cũ filue. alle. per Bar. ibi: q: nuñq̃ reuiuiſcit illa ſubſtitutio cũ nuñq̃ euenerit extremũ habile: q: nuñq̃ redijt in poteſtatẽ teſtãtis, ſecus ſi rediret in eius poteſtate: q: tũc reuiuiſceret, ⁊ ſic ex predictis pʒ veram eſſe opi. Bar. ¶ † Querit etiã Bart. hic an liberti nati impediãt ſubſtitutionem, ⁊ arguit q nõ. de l. humanitatis. C. de impub. ergo multominus deberẽt impedire eã filij naſcituri, ⁊ dic vt hic per eũ. ¶ Cui adde q Imol. hic dic q procedit iſta opi. Bar. tenẽdo put tenuit Bar. dũ tenuit, q non ſufficiat ſubſtituere ſolũ vnũ filium, ſʒ oẽs op; ſubſtitui. ¶ Quid aũt ſi furioſo naſcatur fili⁹ quẽ ipſe furioſus in poteſtate nõ hʒ an tũc rũpatur ſubſtitutio exemplaris, ⁊ cõcludit q ſic. ¶ Cui adde dũ ipſe rñdet ad iſtũ text. q põt rñderi aliter vltra doct. qd hic tex. loquitur ſolũ de muto ⁊ ſurdo nõ aũt in furioſo. et iſtam rñſionem nemo doc. dixit. ſurdus autem ⁊ mutus hʒ põt matrimoniũ ↄhere. vt l. mutus. ff. de iur. do. Imo. vero hic, et in d. c. Ray. dicit Bar. non bene loqui q: l. heredibus. §. ſi. ad treb. non bñ facit ad propoſitũ: q: in d. l. humanitatis. filius furioſus poterat habere filios legitimos ⁊ naturales puta ſi cõtraxiſſet furioſus matrimonium anteq̃ deueniſſet ad furorem, nã filij nati ex eo furore ſuperueniẽte dicentur legitimi ⁊ naturales. l. patre furioſo. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. Sʒ d. l. heredibus. §. ſi. loquitur in filia que nondũ ↄtraxit matrimoniũ, nõ mirũ ergo ſi teſtator voluit ſentire de filijs naturalibus tñ cũ matrimoniũ ↄhere non poſſet, imo fortius dicit Imol. q nullo modo iſti filij naturales naſcituri ex tali, cui eſt facta ſubſtitutio rumpant ſubſtitutionẽ. probat ſic, ſi. ſ. filius naturalis nõ poteſt rumpere, nec datur ſibi aliqd remedium ad rumpendũ teſtamentũ patris ſui. gl. eſt ſing. in l. i. §. i. de ↄiũ. ⁊ eſt tex. ⁊ ibi Bal. in l. ſi. C. de natu. lib. ſʒ ſi ſic eſt, ergo multominus iſte fili⁹ nat⁹ ex iſto mẽtecapto debet poſſe rũpere ſubſtitutionẽ factã ab auo, ratio eſt: q: auus põt excludere filiũ naturalẽ iſtius mẽtecapti. vt ſ. fuit cõcluſum. Sed ipſe filius mentecaptus hoc nõ poſſet. vt l. nã ⁊ ſi parentibus. ff. de inoff. teſt. ⁊ ſic plus põt auus ipſe q̃ potuiſſet filius mentecaptus. hec ratio fuit etiam Bal. in d. l. humanitatis. in pe. col. C. eo. ¶ Sed hec rõ mihi nõ ſatiſfacit: q: ſi eſſet vera ſequeret q nuñq̃ filius naturalis in aliquo caſu faceret deficere ſubſtitutionẽ cũ nõ poſſet rũpere teſtm̃ qd eſt cõtra l. ex facto. §. ſi qs rogat⁹. el. i. ad treb. ⁊ l. generaliter. §. cũ aũt. C. de inſti. ⁊ ſubſti. ſub cõdi. fac. ¶ Conſideramus ergo in l. noſtra q teſtatoris mẽs eſt q ſi naſcat filius naturalis, q debeat excludere ipſum ſubſtitutum. ¶ Plus dicit Imo. q cũ d. l. humanitatis, loquat ſm iura. C. ⁊ de iure. C. nõ poterat filius naturalis aliqũ nõ extãtib⁹ vocari niſi ad ſex vncias. vt l. humanitatis. C. de nat. li. q idẽ ſit dicẽdũ in l. humanitatis. C. de ſpu. vʒ q ſi nati eſſent naturales ⁊ exiſſe ſubſtitut, q nõ poſſint habere nomẽ niſi vſq; ad ſex vncias. ſʒ Imo. nõ bñ cõſiderat. q: l. humanitatis de impu. põt intelligi non ſolum naturalib⁹, ſed ſpurijs, qd probo. Pone teſtator filiã habet mẽtecaptã ſurdam ⁊c. filij naſcituri ex iſta muliere ita dñt rumpere ſubſtitutionẽ, ſicut filius legitimus ⁊ naturalis: q: ita ſuccedũt ſpurij matri non illuſtri, ſicut legitimi ⁊ naturales, vt in §. nouiſſime. inſti. ad orf. ⁊ in l. ſi ſuſcepta. §. i. ff. de inof. teſt. ¶ Unde puto q deciſio huius q. ſ. an d. l. humanitatis locũ habeat in filijs naturalibus vel ſpurijs. Qd pẽdet ab illa materia querit vtrũ dĩſpo. l. faciẽs mẽtionẽ de filijs habent locũ in naturalib⁹, ⁊ ſpurijs. in quo cõiter ↄcludi. aut l. habuit reſpectũ ad matrẽ ⁊ veniret ſpurij vt. ſ. pʒ in iuribus. ſ. pri. alle. Aut loquimur in patre. ⁊ q iſte articulus eſt valde longus

longus

¶ Concludo. do. Iaſ. hic trãſit cũ opi. Bar. q: nõ eſt bona ↄtra mr̃ poteſt ſubſtituere exẽplariter ſicut pr̃ ergo ſubſtitutio prĩs nõ eſt potentior q: hic negat rõnib⁹ de qb⁹ hic p eũ. tn aũt opini. Bar. ⁊ d. Ia. corroborat p eũ q̃ volũie ro. ↄſ. clxxxvij. vbi ponit qs tutorũ preferri debeat in adminiſtratiõe bonoꝝ pupilli cũ a pr̃e ⁊ mr̃e dat⁹ eſt tutor ⁊ concludit q a pr̃e datus etiã in bonis maternis.

longus, ⁊ diffuſus, ⁊ tunc dic vt in.l.ex facto.§.ſi quis rogatus ad treb. Et hec oia que.ſ.dixi intellige in oibus iſtis pſonis excepto mentecapto in quo vr̄ tutior ɔ̄cluſio ꝙ iſte articul⁹ pēdet ab illo art. vez an.l.hac ɔ̄ſultiſſima.§.ex imperfecto.C. de teſta. habeat locū in filijs naturalibus ⁊ ſpurijs, ⁊ no.in.d.l.
49 ſi qs rogatus ad trebel. ¶ †Ultimo qrit Bar. hic quid ſi iſte perſone quibus facta eſt ſubſtitutio exēplaria ſint facte inteſtabiles ꝓpter delictū an extinguať ſubſtitutio exēplaria. concludit ꝙ ſic, ⁊ cū Bar. hic tranſeūt oēs, ⁊ Imo.in.d.c.ray. ⁊ ex his ſit expedita iſta ſolēnis ⁊ difficilis lex. ¶ Bſit tñ verū eſt ꝙ Bal.ſ.d.l.humani querit de multis alijs.q. pertinētib⁹ ad hāc materiam, ſʒ qꝛ ſunt in loco ſatis cōgruo nō curo hoc referre, tñ etiam qꝛ ex his que.ſ.dicta fuerunt poteritis elicere veritatem in omni caſu huius materie.

1 ☞ Specialis prouiſio in tempore derogat generali.
2 Generi derogatur per ſpeciem, nedū circa res, ſed etiam circa perſonas.
3 Argumentum de tempore ad res eſt validum, quod facit ad queſtio. de qua hic.
4 Uenari an poſſit ille cui facta eſt conceſſio ſylue, retēto vſu venandi.
5 Maiori ſumme conſentiens, non ſemper conſentit minori.
6 Poſitio ſi facta eſt reo per actorem quod actor poſſedit p.x. annos ⁊ negatur, poſtea ſit alia quod poſſedit per quinqꝫ tenetur etiam huic reſpondere.
7 Teſtes quorū vnus deponit de etate pupilli: qꝛ dicit qȝ deceſſit infra.x. annos, alter quod infra.xiiij. annos, an dicantur conteſtes vel ſingulares.
8 Teſtes quorū vnus deponit de minori ſumma, alter de maiori, an dicanť cōcordes ſaltē in minori ſumma, vel tpe, vel ſi ꝓducti ſunt ad aliqd gn̄ale, vel vniuerſale, ⁊ vnus ꝓbat de vna ſpecie, alius de alia ſpecie, an dicantur conteſtes in genere.
9 Statu. imponens duplicationem pene, nō continet penā que imponeretur per ſpecificationem temporis, qꝛ ſpecies recipit duplicationem.

1 **Item quero.** †Spālis ꝓuiſio in tēpore derogat
2 generali.h.d. ¶ †No. ex iſto text. ꝙ per ſpeciem derogať generi nedū circa res. vt.l.vxori.§.feliciſſimo. de leg.ij. ſʒ etiā circa tps, vt hic ⁊ etiā circa pſonas.
3 vt.l.coheredi.§.qui patrē.ſ.e. ¶ †Quod induciť per Bar. hic ad no.q. vez qȝ ſi alicui cōcediť reddit⁹ vnius rei vſqꝫ ad quātitatē.x. aureorū alij vſqꝫ ad cētū in eadē re cōtingit ꝙ redditus ſunt vſqꝫ ad.x. aureos. ⁊ vltra certe vſqꝫ ad.x. aureos integros admittiť p̄im⁹ ad reliquos ſcōs nō aūt in totum cōcurrent. ¶ Pro hoc adducit no. per Jac. de are. ⁊ Cyn. in.l.ſi.ſ.vi. q.ſ.de iur. om.iu. vbi in ſimili.q. Cy. idē tenuit per.l.ij.§.fin.C. de ſpon. ¶ Itē facit ſm Bal. ad.q. ſi vnus iudex eſt deputatus in cauſis vſqꝫ ad.x. libras. alius vero in cauſis vſqꝫ ad centum, ꝙ in ſumma.x. libris.ſ. nō cognoſcet aliquo modo iudex deputatus in centū ꝙ hoc idē tʒ Ang. hic ar.§. iudicēt.⁊.§.⁊ indicare. in aut. de defen.ci. ¶ Cōprobať per iſtū tex. arguēdo ō tpe ad res, qȝ arg. eſt validū.l.ſi plures.la.ij.ſ.e. idē Ro. in.l.i.§.ſi
4 ſtipulanti.ſ. de ver. obli. ¶ †Itē facit ſm Pau. ꝙ ſi baro conceſſit monaſterio ſyluā retento ſibi vſu venādi ꝙ illi de mona
a ſterio poterūt ibi venari^a quāuis pͥma facie videať ɔ̄triū, ⁊ hic attēto ꝙ iſta ſylua poterat cōuenire vſui cuiuſqꝫ in ſolidū, all. in ar.l.lucio.ſ. de aqua quot. ⁊ eſti. adde no. p Bar. in.l.ſi cōcedendo de aqua plu. ar. vbi ponit ſimiles qōnes, et ſimilē ēt.q. ponit Bal. in.l.ſi plures.in.i.col. de cōdi. inſer. ⁊ Bal. in ti. de
5 pa. cōſtan. in ver. opizoni. ¶ †Itē not. ꝙ q conſentit in maiori ſumma nō ſemp cōſentit in minori qȝ cōtingit ꝓpter diuiſionē factā hic in ſimile eſt in.l.ſi decē.ſ. loc. ¶ †Unū ſm Bald.
6 hic facit ꝙ ſi facta eſt poſitio p actorez reo ꝙ actor poſſedit p x. annos, ⁊ iſta negāť. poſtea ſiat alia ꝙ poſſedit per quinqꝫ ꝙ huic poſitioni teneť rn̄dere tanqꝫ diuerſe per hūc text. ¶ Sʒ Imo. hic dt ꝙ poſſet ꝓcedere dictū Bal. hic tenēdo opi. glo. in.c.ij. de cōfeſ. in. vi. ⁊ in.c. potētiū. ō teſti. e.lib. q vult ꝙ rōne partis iniuſte vel falſe totū poſſit negari. ¶ Sed tenēdo opi. Bar. in.l.i.§.ſi ſtipulān. de ver. ob. q vult ɔ̄triū tūc nō bn̄ diceret Bal. quā opi. bar. cōſueui approbare. in.d.l.i.§.ſi ſtipulāti. qꝛ vr̄ magis cōis qꝫ ēt approbāt Cano. in.c. nā ⁊ cōcupiſcē
7 tiam de cōſti. ¶ †Itē facit ſm Bal. ꝙ ſi ad probādū pupillarē eta. depoſuerūt duo teſtes, ⁊ vnus dixit ꝙ ōceſſerit.ſ.x. an. alius.ſ.xiiij. an. vtrū dicanť iſti teſtes cōteſtes, an vero dicanť ſingulares, ⁊ dt ꝙ iſte tex. facit ꝙ nō dicanť cōteſtes. ſʒ Ang. Imo. ⁊ Raph. hic ɔ̄ per no. per gl. in.l. ob carmē.§.ſi. de teſt. ⁊
8 per no. p Inn. in.c. qualiter ⁊ qn̄ el.ij. de accuſ. ¶ †Et vtrū teſtes quorū vn⁹ deponit de minori ſumma, alter de maiori dicanť cōcordes ſaltē in minori ſumma vel tpe vel ſi teſtes ꝓdu
b cti ſunt ad aliqd gn̄ale vel vniuerſale. ⁊ vn⁹ ꝓbat^b de vna ſpē alius de alia ſpecie dicanť cōteſtes in genere, vide per gl. Jo. an. in.c.i. de arbit. in. vi. nouella Arch. in.ij.q.ix.c. nihilomin⁹. p Spe. in tit. de teſte.§. poſtqꝫ. ver. qd ſi iudex. p Paul. de Laza. in ſua diſpu. incip. ɔ̄ inſtr̄m debiti. p Bal. in.l.i. in vlti. col. de te. p Bald. Saly. in.l.ij.C. de reſcin. ven. p Bar. alias Bal. in l.ſi.§.i. in ſi. de leg.i. p Imo. in.c. cū oporteat. de accu. p Bald. in.c. in nrā. de teſt. ⁊ in.l.i.§.ſi ſtipulanti. de verb. obli. ⁊ in.l. in
9 ter pares vbi latius. de re. iud. ⁊ in.c. pe. de emp. ⁊ ven. ¶ †Induciť etiā p Bald. ꝙ ſtatutū imponēs duplicationē pene nō continet penā q imponereť p ſpecificationem tpis: quia ſpēs recipit duplicationē. ar.l. lucius.§. impuberē. de leg.ij. Adde bar. in.l.f. ſenatus in fin.ſ. ad turpil. ⁊ in.l. ſanctio legū.ſ. de pe. Bal. in.l.ſ. in vlt. col. C. de ſen. que pro eo ꝙ intereſt. ⁊ bar. in.l. meuius.§. duobus in vlt. col. de leg.ij. ⁊ in d.§. impub. ¶ Ultimo contra iſtum text. op. Raph. de.l.ſi alij. de vſufru. leg. ſolue vt ibi, ſed vide Bart. in.d.l.ſi alij. ⁊ ex eius doctrina colligitur reſponſio ad hunc text. licet Raph. non dicat.

1 ☞ Teſtamentum poteſt incipere a ſecundo gradu ſi filius ſit in primo gradu preteritus, in ſecundo vero inſtitutus, vel exheredatus.
2 Teſtamentum impugnans in vno gradu poteſt ſuccedere in alio.
3 Filius ſufficit quod habeat iure ſubſtitutionis, lʒ non habeat iure inſtitutionis. idē ſi filius eſſet ſubſtitut⁹ vulgariter tacite.
4 Preteritio filij reddit teſtamentuz ipſo iure nullum, etiam ſi filius non dicat nullum.

1 **Lucius.** †Si filius ſit in primo gradu preteritus in ſcōo vero inſtitutus vel exheredatus poteſt
2 teſtm̄ icipere a.ij. gra.h.d. ¶ †No. ex iſto tex. ꝙ lʒ qs ipugnat vnū gradū, tn̄ pōt ſuccedere ex alio. Nō ob.l. is qui contra.ſ. eo. qꝛ rn̄de vt ibi dixi etiā ꝙ ibi loquiť qn̄ in totū rūpiť teſtm̄ paternū, ſed hoc nō fuit ruptū in totum, ⁊ hic volebat venire ex ſubſtitutione vulgari, ibi aūt volebat venire ex ſubſtitutiōe
3 pupillari. ¶ †Itē not. ꝙ ſufficit habere filiū iure ſubſtitutionis. lʒ non habeat iure inſtitutionis per qȝ limitatur.l. inter cetera. de lib. ⁊ poſth. ⁊ iſtud eſt verū iure aut. vt volunt gl. valde no. quā Imo. dicit nō eſſe alibi in.l. ſi pater impuberis iuncto tex.ſ. eo. idem ſi filius eſſet ſubſtitutus vulgariter tacite, vt volunt Jac. de Are. in.l.ſi pr̄ filiū.ſ.e. qȝ dicit imo. ibi non re
4 periri alibi. ¶ †Itez not. ꝙ preteritio filij reddit teſtm̄ ipſo iure nullum etiam ſi filius non dicat nullum, vt hic in ver. nulli⁹ momēti ⁊c. ⁊ in.l.i.ſ. de iniu. teſt. ⁊ plene in.l. filio preterito. eo. ti. ⁊ in.l. poſthumo.C. de ɔ̄tratab. ¶ Poſſes tn̄ rn̄dere ad iſtū tex. prout hic etiā rn̄det Raph. vez ꝙ ſi filius vellet hic nō poſſet contratabulare primū gradum poſtqꝫ eſt heres ex teſto. et h.d. rerum. Raph. in filio iam nato, ſecus in filio poſthumo: qꝛ poſthumus bene poſſet contratabulare, ⁊ rumpere nedum primū gradum, ſed etiam ſecundum per.l. nam ⁊ ſi ſub conditione.§.ſi.ſ. de iniuſ. teſta. iuncta.l.ij. in ſi.ſ. de lib. ⁊ poſthu. et ratio differentie traditur per gl. in.d.l.ij.§. fin. ¶ Hec tamen non placet. nā ratio.d.l. nam ⁊ ſi. videlicet qꝛ poſthumus rumpens primum gradum rumpet, ⁊ ſecundum, et eſt quia rumpit ad vtilitatē ſuā, nam ſi remaneret ſecundus gradus ſubſtitut⁹ admitteretť, ⁊ ſic rumpet ad commodum alterius, ſed in caſu noſtro ceſſat iſta ratio ex quo ipſemet poſthumus in ſecūdo gradu erat ſubſtitutus, aliās enim ſequeretur ꝙ id quod factū eſt in eius fauorem redundaret in odio eius contra.l. qȝ fauore.C. de legi. ¶ Non ergo debet extendi diſpoſitio.l. naʒ ⁊ ſi.§.ſi. loquitur in caſu odioſo ad caſum noſtrum qui eſt fauorabilis. ¶ Item adde quod contra Raph. licet Bald. ⁊ alij poſt eum non dicant eſt caſus in.l.ſi filius infra titu.i.

1 ☞ Heres qui ſemel fuit licet poſtea ei fuerit ablata hereditas vt indigno, vel alter deſierit eſſe heres ipſo iure, tamen admittitur ad ſubſtitutionem pupillarem factam per hec verba, quiſquis mihi heres erit ſit heres filio meo.
2 Heres inſtitutus qui extra teſtamentuz promittit teſtatori de reſtituendo hereditatem: poſtea illam preſtat incapaci, nam auffertur ſibi vt ab indigno.
3 Adire hereditatem non impeditur qui preſtat fidem teſtatori illam de reſtituendo incapacitati.
4 Heres accomodans tacitam fidem de reſtituendo incapaci perdit ſolum illā partem in qua reſtituēda accōmodauit fidē.
5 In inuentario ſi heres omiſit ponere vnam rem, per hoc non punietur in reliquis.
6 Heres non deſinit quis eſſe ſi ei auffertur hereditas vt ab indigno, ⁊ ſic fiſcus non cenſetur eſſe heres, niſi quo ad onus legatorum.
7 Frater mendicantium ſi effectus ſit abbas ex diſpenſatione pape, an poſſit admitti ad ſubſtitutionem pup. de qua hic.
8 Confiſcatio bonorum non comprehendit ius ſubſtitutionis

Ss iij

☞ a ¶ Poterunt ibi venari. adō an dn̄i terra: poſſint i terris iurt ver. actiōes ꝓhibere, vide late p d. phi. ō ci. ɔ̄ſi. cxxvij. ici. in caſu in pͥma pte cōſi. ⁊ qd in piſcatione vide eundē phi. deci. ɔ̄ſi. cceij. inc. ⁊ pcemij col. v. verſ. ⁊ hic etiaʒ confirmatur in ſecunda parte conſiliorum. Hen. F.

b ¶ Probat. vide per d. phi. fran. in c.i. in ſi. de arbi. in vi. et ibi limitat niſi vnus teſtis alle. alium in cōteſtez: qꝛ tunc eſſent ſingulares ſecunduʒ pe. de anch. ⁊ do. ibi ⁊ vide ale. in conſil. liij. in pe. col. et in conſilio. lxxxvij. in.ij. col ii. in.v. volum. T ho. dip.

pupillaris mitum, quia iura futura non veniunt in confiſca-
tione.
9 Hereditate an priuandus ſit qui accommodauit fidem de re-
ſtituendo ſolum vnum denarium incapaci.

1 **Julianus.** † Qui ſemel fuit hr̄s, lȝ poſtea ei fuerit
ablata hereditas, vt indigno vel aliter
deſierit eē hr̄s ipſo iure, tñ admittit ad ſubſtitutionē pupilla-
rem factā per hec verba quiſquis mihi heres erit ſit hr̄s filio
2 meo. h. d. ❡ † Premitte ꝙ ſi teſtator dixerit ꝙ iſtituit aliquē
heredem poſtea extra teſtamentū teſtator velit ꝙ heres reſti-
tuat hereditatē incapaci, ⁊ ita heres preſtat fidem obligando
ſe reſtituere hereditatē vel partē incapaci, puta ſpurio vel ꝑ
ſuā priuatā ſcripturam hoc poſtea comperto aufert ſibi here-
ditas iſta vel pars de qua reſtituēda fidem preſtitit per fiſcū,
⁊ applicatur ipſi fiſco. vt. l. nō intelligitur quaſi per totam. ff.
de iure fiſ. ⁊ plene per Bartol. in. l. ſi. de his quib. vt indignis.
3 ❡ † Nō. ex iſto tex. ꝙ accōmodās fidē teſtatori de reſtituendo
incapaci nō impedit adire hereditatem, ⁊ ſic iſtud non videt
4 vitium intra teſtm̄, ſed extrinſecus veniens. ❡ † Item not. qḋ
accōmodās tacitā fidem perdit ſolā illam partē in qua reſti-
5 tuēda accōmodauit fidē. ❡ † Ad facit ſm bal. ⁊ Imol. hic ad
q. ꝙ ſi hr̄s omiſit ponere vnā rem in inuētario nō per hoc pu-
niet in reliquis, de qua queſtione no. vide ꝑ Cy. ⁊ Bal. in aut.
ſȝ cū teſtator. C. ad. l. falc. per Bart. ⁊ alios in. l. reſcriptū. ff. de
his quib. vt indig. ⁊ in. l. Paul. alias in. l. beneficio. ad. l. falc. ⁊
6 Ang. in rep. l. j. §. hec ſtipulatio. ff. ſi cui pluſq̄ꝫ p. l. fal. ❡ † Nō.
ꝙ lȝ auferatur hereditas alicui vt indigno non tñ deſinit eſſe
hr̄s, ⁊ ſic meus nō cēſetur heres. ita colligit Bal. ⁊ Imo. hic:
q2 iſte ſaltē nudo nomine remanet heres veruntamen quo ad
onus legatorū fiſc⁹ cenſet eſſe hr̄s. l. cū fiſco. ff. ad ſyllani. l. re-
cuſare. § fiſco. ff. ad tre. ❡ Sȝ certe hoc no. non videt hic poſ-
ſe colligi ex iſto text. q2 quāuis dicat ꝙ admittat qs ex ſubſti-
tutione, tñ non ꝑ hoc d2 ꝙ quis durauerit heres ⁊ maxime: q2
ſufficit ꝙ quis ſemel fuerit heres, vt admittat ex ſubſtitutione
iſta. vt. l. in ſubſtitutione. ff. eo. ❡ Item not. ꝙ ſuperueniente
ſeruitute deſinit qs ipſo iure eſſe heres ſi tñ recuperat liberta-
tem admittit ad ſubſtitutionē pupillarē factam per hec ver-
7 ba de qbus hic in text. ❡ † Ex quo infert Bal. ⁊ Ange. hic, ꝙ
ſi interuenis hmōi. §. qs eſſet ingreſſus religionem mēdican
tium poſtea ex diſpoſitione pape factus ſit abbas alicuius mo
naſterij capacis bonorū poterit admitti ex ſubſtitutione pu-
pillari de qua hic. Sȝ Imol. dicit q̄ nō vr̄ ꝙ procedat deciſio
Bal. ⁊ Ange. q2 idē debem⁹ iudicare ac ſi iſte eſſet effect⁹ ſer
uus pene cū iſti mēdicantes ſint in totū incapaces, et iſti ſerui
pene quāuis reſtituant ad libertatē nō poſſunt hēre heredi-
tatē. l. interdū. de cōdi. ⁊ demō. igit. ⁊c. Sed plus placet opin.
Bal. q2 Imo. non ꝓbat, ꝙ iſti mendicantes ſint ſerui pene cū
nō ſint effecti incapaces ex delicto. Sȝ poſſes ſuſtinere Imo.
ꝙ iſte tex. loquit q̄ñ iſte erat effectus hr̄s qui capere pōt dn̄o
ſuo, ꝙ nō pōt facere ille qui eſt effectus frater mendicantiū.
Tñ hoc adhuc nō placet: q2 quāuis eſſet ſeruus dominis non
tñ poterat admitti ad ſubſtitutionē ēt quo ad acquirendū^a do- a
8 mino. vt. l. q liberis. §. hec verba. ff. eo. ti. ❡ † Item not. qḋ ius
ſubſtitutionis pupil. nō venit in cōfiſcatiōe bonorū, nec mirū:
q2 iura futura non veniunt in cōfiſcatione^b vt. l. eius qui apud. b
§. j. de teſt. ⁊. l. ſi mandauero. §. is cuius. ff. man. ⁊ eſt glo. no. in. l.
nam ad ea. ff. de condi. ⁊ demō. ⁊ de hoc vide Cyn. ⁊ Bal. hic, ⁊
in. l. ij. C. de bo. preſcrip. ❡ Item ſubeſt ratio q2 cauſa cōfiſca-
tionis non cōcernit bona pupilli, ſed ſolū patris in quib⁹ fuit
delictum cōmiſſum. Dum Bar. opp. de. l. intercidit. de cōdi.
⁊ demō. adde qḋ Ang. hic dicit ſe intelligere ſol. Bar. in. ll. ad
quas hic Bar. ſe remittit habere locū ſi iſte ſeru⁹ pene fuit re-
ſtitutus, ſecus ſi tñ impetrauit indulgentiā. ⁊ hoc p. l. j. §. fin.
ff. de bo. poſ. ſm tabu. Sȝ Imol. hic indiſtincte dicit ſe putare
verā opi. Bar. ⁊ videt ad. l. j. §. fin. ff. de bo. poſ. ſm tabu. dic vt
hic per eū. ❡ In gl. in ver. auferant. in prin. ang. hic reprehen
dit iſtā gl. q2 dicit qḋ iſtud debet reſtitui venītibus ab inteſta
to per tex. in. §. j. ⁊. ij. C. de na. li. Sed Imo. hic reprehēdit ang.
q2 id quod Ang. eſt verū q̄ñ quis fuit rogatus palā. Sed hec
gl. ⁊ tex. loquit q̄ñ tacite: q2 tunc applicat fiſcu per tex. in. l. nō
9 intelligitur de iure fiſci, ⁊ hñ vt hic ſm Imol. ❡ † Item addo
ꝙ hic videt caſus expreſſus cōtra id quod dicit Bal. in. l. etiā.
in pe. col. C. ad. l. fal. vbi dicit ꝙ ſi quis accōmodauit fidem de
reſtituendo ſolum vnum denariū incapaci, ꝙ priuat tota he-
reditate, ⁊ hoc ꝑ illū text. Cum ſupportatione iſtud eſt contra
iſtū tex. ⁊. l. heres qui tacitam. ff. de his qui. vt indi. ❡ Nō ob. l.
etiam alleg. per Bal. q2 de neceſſitate debet intelligi fideicō-
miſſario vniuerſali qui promiſit per fideicommiſſum iſtum re-
ſtituere hereditatem nō autem in fideicommiſ. particulari. d.
l. heres qui tacitam, ⁊ hoc no, quia doc. nec hic, nec ibi de hoc
aduertunt, nec aliquid dicunt.

1 ☞ Acceſſorium non confirmat principale.
2 Stipulatio penalis ſi adiecta ſit pacto nudo, ⁊ id qḋ contine-
tur in pacto nō veſtitur ab ipſa ſtipulatione penali ⁊ ecōtra.
3 Beneficium conceſſum membris eccleſie, non porrigitur ad
ipſam eccleſiam.
4 Priuilegium conceſſum comitatui vel deſtrictui, an extēda-
tur ad ciuitatem ⁊ econtra.
5 Eccleſia ſi vnitur cū altera, priuilegia illius eccleſie vnite nō
transferuntur in eccleſiam principalem cum qua vnitur.

1 **Ex pupillari.** † Acceſſorium nō cōfir-
mat pncipale. hoc dicit.
2 Ex iſto text. † not. qḋ dixi in ſummario, ⁊ ideo in-
ducitur ꝑ glo. ⁊ doc. ad. q. in. l. petens. C. de pac. vȝ
an ſi penalis ſtipulatio adiecta ſit pacto nudo an id qḋ conti-
net in pacto veſtiatur ab ipſa ſtipulatione penali, ⁊ cōcludit
ꝙ non per iſtū tex. de quo no. in. l. ſi pacto quo penā. ⁊ in. l. pe-
tens. C. de pact. ❡ Quid autē ecōtra. clarum eſt qḋ ſic, vt in. l.
petēs. ⁊ i. l. in bone fidei. C. de pac. ⁊ in. l. lecta. ff. ſi cer. pe. ꝑ ſi.
3 ❡ † Secūdo facit ſecūdū Bal. ⁊ Ange. ꝙ beneficiū exceptio-
nis cōceſſum membris eccleſie nō porrigatur ad ipſam eccle-
4 ſiam. ❡ † Et ſimiliter ſm Angel. ⁊ Imol. facit quod priuile-
gium conceſſum comitatui vel deſtrictui nō extēdatur ad ci-
uitatem, hñ facit ſm Imol. text. in. c. per exemptionē. de priui-
le. in. vi. ſm Imol. an aūt econtra bñficium conceſſum ciuitati
c extendatur ad comitatum dixi vobis in rubei ff. ſoluto matri.^c
5 ❡ † Itē facit ſm Bal. ⁊ Ange. ꝙ ſi vna eccleſia vnit cū altera
priuilegia illius eccleſie vnite non transferantur in eccleſiam
d principalem cū qua vnitur^d. ❡ Addo not. per Bart. in. l. i. de
leg. j. ⁊ per Ange. in. l. ſi quis du. is. §. ſi quis partem. ff. commu-
nia predio. ⁊ no. per doc. in. l. j. §. ſi coheredem. ff. ad. l. fal. ⁊ not.
per Bar. in. l. ſi cōuenerit. §. ſi nuda. ff. de pig. act. ⁊ in. l. i. C. de
metropo. lib. xij. ⁊ per glo. doc. in. c. ff. ne ſe. vacan. in quibus lo-
cis habes de virtute vnionis.

1 ☞ Subſtitutio breuiloqua duobus impuberibus facta. pu-
ta duob⁹ quorū vnus eſt in poteſtate, alter nō, vulgarē conti-
net ſubſtitutionem: ſȝ ſi vterq̄ꝫ eſt in poteſtate continet etiam
pupillarem, que matrem excludit.
2 Spuri⁹ poteſt ſubſtitui filio legitimo ⁊ naturali pupillariter
⁊ vulgariter ſi appareat de mente teſtantis.
3 Diſpoſitio facta duabus perſonis in eadem conceptione de-
bet intelligi facta prout pariter poteſt conuenire.
4 Subſtitui pupillariter non poteſt filio naturali tantum.
5 Tutoris defectum poteſt ſupplere iudex in adeundo heredi-
tatem.
6 Hereditas paterna delata infanti tranſmittitur etiā non adi-
ta ad quoſcumq̄ꝫ.
7 Verbum deuoluatur eſt verbum commune ſecundum commu-
nem opinionem.
8 Spurius de iure ffororum poterat ſuccedere in totum, non extā-
tibus legitimis.
9 Subſtitutio breuiloqua an ſit ſpecies ſubſtitutionis de per ſe,
an vero qualitas ſubſtitutionis.
10 Subſtitutio quare dicatur breuiloqua, ⁊ quare reciproca, ⁊ qui-
bus verbis fiat.
11 Paria ſunt filium non extare, vel extare, ⁊ non ſuccedere.
12 Subſtitutio breuiloqua quibus verbis fiat habetur hic.
13 Subſtitutio breuiloqua quot ſubſtitutiones poſſit comprehen
dere, ⁊ an dicatur continere ſubſtitutiones expreſſas, vel ta-
citas.
14 Subſtitutio vulgaris tacita contenta in reciproca an tollat
exiſtentiam ſuitatis.
15 Subſtitutio reciproca facta duobus filijs impuberibus in po-
teſtate exiſtentibus, ſi poſtea pater emancipauit vnum an re-
maneat ſubſtitutio pupillaris in perſona eius qui remanſit in
poteſtate.
16 Subſtitutio reciproce facta, ſed ab initio fuit inequalitas: q2
vnus erat emancipatus, alter non, deinde adoptauit emanci-
patum, an ſubſtitutio remaneat in perſona vtriuſq̄ꝫ.
17 Legitimatio retrotrahitur ad tempora natiuitatis.
18 Subſtitutionem reciprocam an impediat diuerſitas rerum.
19 Subſtitutio reciproca an contineat fideicommiſſariam.
20 Subſtitutio facta reciproce: quia pater habens duos filios ex
prima vxore, ⁊ duos ex ſecunda, eos inuicem ſubſtituit. vnus
eorum repudiauit, an ad patrem iſtius admittentur omnes, an
vero ſolum vtrinq̄ꝫ coniunctus.

1 **Lucius.** † Subſtitutio breuiloqua duobus
impuberibus facta puta facta duo
bus quorū vn⁹ eſt in ptāte alter non vulgarem con
tinet ſubſtitutionē, ſed ſi vterq̄ꝫ eſt in poteſtate cōti
net etiam

a ❡ Etiā quoad ac- a quirendum. adde Fran. Are conſil. xxi. vbi de Fratre predicatore facto epiſcopo, cui acquirat. vide quod voluit Ro. conſil. ccxlviij.

b ❡ Confiſcatione. adde lud. ro. ſing. ſuis fol. xiij.

c ❡ Sol. mat. adde que ibi poſui poſt Alex.

d ❡ Vnit. De hoc vide ꝑ Lud. ro. cō ſil. cclxxv.

net etiam pupillarē que matrē pupilli excludet.h.o. iſta ſolen
2 mis ⁊ vulto.l. ¶ † No. q̄ filius naturalis pōt ſubſtitui alteri le
gitimo filio, ⁊ naturali pupillariter ⁊ vulgariter ſi appareat ō
3 mēte teſtātis q̄ declarabit.ſ.cū gl. ¶ † Secūdo no. q̄ diſpoſi
tio facta duabus perſonis in eadē cōceptione debet intelligi
facta prout pariter cuilibet pōt cōuenire, de quo habetur.i.l.
4 iā hoc iure.ſ.eo.⁊ ibi dixi. ¶ † No. q̄ filio naturali tñ non po
teſt ſubſtitui pupillariter, de quo dixi poſt Barto.in.l.i.ſ.eod.
¶ Item no. ſm Ang. q̄ hic videtur probari, ſm eū, q̄ per da
tionem ſubſtituti vulgaris non tollit exiſtentia ſuitatis quo
ad trāſmiſſionem hereditatis non adite, ⁊ hoc p tex. ibi anni
culū ⁊c. q̄ nō poterit hereditatem adire cum fuerit ſolius an
ni, ⁊ tñ tranſmittit ad matrem. Fatetur tñ q̄ cōis opi. eſt in 3
riū per.l.ſi ſu'us hēs.ſ.de lib.⁊ poſthu. dixi in.l.ſi filius qui pa
tri.ſ.eo. Sʒ Imo.⁊ Raph.hic dicunt hoc non probari in text.
iſto q̄ pʒ in pluribus reſpectib⁹, primo q̄ hic potuit fili⁹ pu
pilli habere tutorē per quem potuit adiri hereditas.l. potuit.
5 C.de iure delib. ¶ † Preterea iudex potuit ſupplere defectū
tutoris adeundo hereditatem ſi nullus ſit tutor.l. ſi infanti.
C.de iur.delib.in fi. ¶ Preterea patet hic in text. qd omnino
fuit adita hereditas ibi non ad ſequentem, ⁊ hoc vult glo.hic
in verbo poſtea. ¶ Preterea comprobo quia text. iſte nil tra
ctat de hereditate paterna ſʒ pupilli in qua volebat ſuccede
re mater vnde pupill⁹ potuit habere bona aliunde queſita q̄
6 ex hereditate prima ¶ † Item facit iſte tex. ſm Ange. hic, qd
hereditas paterna delata infanti tranſmittit etiam non adita
ad quoſcunq̄ de quo per glo.⁊ docto.in.l.ſi infanti.C. de iure
delibe. Sed vt dicit Imo. hic iſte tex. non probat id ad qd al
legatur per rationes ſ. proxime alleg.⁊ magis communis cō
cluſio eſt qd tranſmittat hereditatē non aditam ad quoſcunq̄
per.l.ſi.§.iuncto.§.tali.C. de cur.fu.⁊ per.l. apud hoſtes cū ibi
no.C.de ſuis ⁊ legi.⁊ Bal.in.l.i.§.in nouiſſimo.C.de cadu.tol
7 len.⁊ Bal.⁊ cōiter alij in.d.l.ſi infanti. ¶ † No. qd verbum de
uoluatur dicitur eſſe verbū directū vt pʒ in text. ibi deuoluit,
tñ ſm Bal. Ang.⁊ Imo. cōiter cōcludit, qd verbū deuoluitur
ſit verbū cōe de quo no. in.l. centurio.ſ.eo. de quo etiam no.p
Io.an.⁊ Bal.in.c.ſi pater.de teſt.in.vi. Bal.in.l.fin.C.de ſac.
ſan.eccle. Ang.in.l. precibus.C.e. Et quāuis Io.and.in.d.c.ſi
pr. dixerit qd ſit verbū obliquū, tñ concludit cōiter qd ſit ver
bum cōe. qd probatur per iſtū tex. vbi loquitur de ſubſtitutio
ne directa iuncto text.in.c.i.de inueſti. in ma.fac.⁊ in.l.h.I. de
ali.⁊ cib.lega.⁊ habes text. optimum in.d.l.ſi infanti.in verbo
deuolutas, ⁊ bonum text.in.l.i.in ṽbo deuolutas.C.de bo.ma.
8 ¶ † In glo. in ver. primum caſum.in fin. iſta glo. reputat ſing.
ſm Andr. de piſ. quem refert Bald.⁊ Imo.ſ.ad hoc qd de iure
ſtoꝝ filius naturalis poterat ſuccedere in totum non extanti
bus legitimis. Sʒ adde aliam gloſ.in.l.ſi.ſ. de regu.cato.in.§.
exemplo poſito ibi per eam q̄ gl. alle. hic Raph. ¶ Sʒ cōtra
iſtam gl. vr̄ tex.in.l. facto.§.miles.ſ.eo.⁊ iuncto glo.⁊ in.l.ſi is q.
iuncta glo.ſ.eo. ſed reſpōde vt per Bart. Et cōtra ſcdam ſol.
datam per Bar.hic q̄ approbat Bal.⁊ Ang.hic videtur tex.
in.l.ſi is qui ex bonis.ſ.e. Ang. cū quo trāſeūt raph.⁊ Paul.
in.l.ſi is q.⁊ hic rñdet q̄ ibi legitimus ⁊ naturalis fuerat hēs
hic aūt repudiauit. Sʒ hanc ſol. improbat Imol.hic, q̄ cū ibi
tractet de ſubſtō. pupil. per q̄ ſuccedit pupillo in caſu quo ille
pupill⁹ erit mortu⁹ nil vr̄ repugnare q̄ filius naturalis poſſit
admitti ad ſubſtitutionem ſicut hic q̄ repudiauit, imo maior
vr̄ ratio in caſu iſto, ideo dicit ipſe q̄ in.d.l.ſi is q. vltra filium
legitimū ⁊ naturalē cui erat datus ſubſtitutus naturalis exta
bat aliud legitimus ⁊ naturalis, nō mirū ſi nō potuit in totum
ſuccedere, ⁊ q̄uis ſm eū hic intellectus videat vaticinatio tñ
eſt neceſſaria ſol. Bal. hic. ¶ Sʒ 3 iſtū itellectū arguo ſic, iſti
volunt q̄ filius naturalis inueniat ſe capacē ſolū tpe euentus
ſubſtitutionis 3 qd h x vt ſubſtitutus poſſit admitti requirit
qd ſit habilis ētpe teſti.l.ſi alienū.§.ſi i extraneis.ſ.de her.in
ſti.⁊ vult Bal.in.l.ſi is q.ſ.e. Sʒ cū in caſu noſtro iſte filius na
turalis fuerit inſtitutus tpe quo extabāt legitimi, ergo ⁊c. Sʒ tñ
de q̄uis nō inuenia riſum ab alio q̄ q̄ fuit facta iſta ſubſtō in
caſu.l.nr̄e fuit collata i tpe quo fili⁹ naturalis erit capax, ⁊ fuit
collata expreſſe. vt.l.in tpa.ſ.de hē.inſti. Et ſic ſtat concluſio,
qd iſta ſubſtō potuit fieri de naturali tñ extāte iſto filio legiti
mo ⁊ naturali, ⁊ cū repudiauerit admittetur iſte naturalis tñ,
nā tūc hr̄ p inde ac ſi nō eſſet.l.iñ.§.ſʒ ſi ſunt ſui. ff. ad ſylle. ⁊.l. ex
modica.§.ſi filius.de bo.lib.⁊ lʒ iſta ſcda ſol. ſit in ſe vera.tñ q̄
eſt periculoſa p p ſol. q̄ dat ad.l.ſi is q. q̄ diuinat. iō videretur
q̄ cū minori diuinatiōe trāſiret prima ſol. gl. nr̄e. hic.ſ. q̄ de iu
re iſtoꝝ fili⁹ naturalis poterat i totū ſuccedere ¶ Et tenē
do ſo. gl. oporteret aliter explificare.d.l.ſi is q q̄ ibi facit gl.
⁊.d.l. ex ſcdō.§.ſi.ſ. puta.q̄ ex forma ſtituti capere non poterat.
¶ Uerūtñ Ang.i.l.i.C.de her.iſt.⁊ natural.q̄ tenēt 3 iſtā gl.⁊

hoc, p tex.in.l.humanitatis.in ver. preteritis natu.li.⁊ in aut.
qui.mo.na.eſſi.ſu.in prin. difficultas eſt maxima in illo articu
lo. ideo tene quācunq̄ ſolutionē vis. de quo dixi etiā ſi bñ ſum
9 memor in.d.l.ſi is qui. ¶ † Querit hic primo Bar. an iſta ſub
a ſtitutio breuiloqua ſit ſpecies ſubſtitutionis de per ſe[a] an vero
qualitas ſubſtitutiōis, ⁊ cōcludit q̄ eſt qualitas ſubſtitutiōis.
¶ Cui adde q̄ Imo. hic dt q̄ lato ſumpto vocabulo pōt dici
q̄ ſit ſpēs de p ſe, q̄ ſubſtitutio breuiloqua nō poteſt fieri niſi
pluribus pſonis, nō aūt vni tñ, ſʒ alie ſubſtitutiones poſſunt
fieri vni tñ put pupillaris vulgaris ⁊ fideicōmiſſaria. hac ra
tione potuit moueri iuriſcōſul.in.l.iam hoc iure.ſ.eo. ad deno
minādū eas tertiū genus ſubſtitutionis. ¶ Itē addo q̄ Bal.
in.l. precibus.in.xi.col.in ṽ. iuxta hoc quero.C.eo. lʒ q̄ ſit ſpe
cies ſubſtitutionis de per ſe.p.d.l.iam hoc iure. Et idē tenet
Imol. Sʒ Bal.in.c.ſi pater.de teſta.in.vi in materia recipro
ce tʒ cū Bar.hic. Lud.in.l.in teſtō.C.de teſta.mil. dicit idē qd
Imo.hic. Raph.in.l.iam hoc iure.⁊ in rub.ſ.e. dicit q̄ gl.i.d.
rub. videt velle q̄ dicat ſpēs de per ſe.⁊ gl.in.§.qua rōne.inſt.
e.tñ puto cōcordari opin.ſ.qd quo ad formā dicat ſpes ſubſti
tutionis de p ſe, nō aūt quo ad effectū ſm Raph. ⁊ hoc mihi
10 magis placet. ¶ † Scdō q̄rit hic Barto. quare dicat breuilo
qua ⁊ quare reciproca, dic vt per eū, ⁊ vt dicit gl.ſi. hic quāuis
Bar. de ea nō faciat mentionē, ⁊ adde Bal.in.d.c.ſi pater.de
teſt.in.vi. ¶ Tertio q̄rit Bart. quibus verbis fiat ſubſtitutio
breuiloqua ſeu reciproca, dic vt hic p eū, in quo nō cōſiſtit ali
qua difficultas. Quarto q̄rit Bar. quot ſubſtitutiones cōti
net iſta ſubſtitutio breuiloqua, dic vt hic p eū. ¶ Nō omitto
vnū q̄ ponit Bar. hic dū opponit ō aut.lʒ.C.de na.lib. cui ad
de q̄ Bal.⁊ Imo.hic dicūt, q̄ aut.lʒ loqt̄ ō cā inteſtati, hic ve
ro tractat ō cā teſtati. Et ſubdit Imol. q̄ ex eo qd habet in.d.
aut.lʒ vr̄ inferri q̄ ſi ab inteſtato extarent filij legitimi ⁊ natu
rales q repudiarēt hereditatē patris, q̄ filij naturales tñ non
poſſent ſuccedere extāte cōiuge. iſta eſt no. deciſio ſi eſt vera, ⁊
eſt magna ampliatio ad.d.aut.lʒ. qd tñ nō puto verū, imo de
bēt ſuccedere dicti filij naturales tñ. Probo ſic: q̄ id qd dicit
Imo. non pcedit, nā iſta non eſt bona ratio, nā exiſtentia le
gitimorū excludit naturales, ergo multomagis exiſtentia filio
rū naturaliū, ⁊ legitimorū repudiantiū ab inteſtato dʒ exclu
dere naturales, qd pʒ, quia agnati etiā ſi nō ſint de liberis ex
cludūt vxorē.l.i.C. vnde vir ⁊ vxor. ⁊ tñ lʒ extent agnati nō ex
cludunt filij naturales tñ a ſucceſſione inteſtati ſi cōiunx non
extat vt habet in.d.aut.lʒ. ¶ Quod cōprobo etiā ſic, vxor ex
cludit naturales non q̄ ſuccedat, ſed q̄ extat, non mirū ergo ſi
exiſtentia vxoris excludit naturales, ſed bene legitimi ⁊ natu
rales tñ excludūt naturales, q̄ ipſi ſūt ſucceſſuri, nō ergo mi
rū ſi ipſi tūc admitant nō ſuccedētib⁹ legitimis ⁊ naturalib⁹.
11 ¶ † Tertio probo ſic. vbicunq̄ ſumus in diſpoſitione.l. paria
ſunt filiū nō extare vel extare, ⁊ nō ſuccedere.l.h.§.ſi ſint ad ter.
ergo in propoſito perinde eſſe dʒ ſi filius legitimus non exta
ret ac ſi extet ⁊ non ſuccedat. ¶ Quarto q̄ d.aut.lʒ.loquit in
correctoriis, ergo extendi nō dʒ ex maioritate rōnis p glo. no.
in aut. quas actiones.C.de ſac.ſan.ec.⁊ ſic videt verius q̄ ſi ex
tarēt filij legitimi ⁊ naturales quia repudiarēt q̄ etiā ab inte
ſtato ſuccederent iſti naturales excluſa ipſa vxore, quāuis pri
ma facie dictū Imo. videret verū. ¶ Qd aūt ex teſtō poſſint
admitti iſti naturales nō extātib⁹ vel repudiātibus legitimis
iſtud nō habet dubiū put fuit explicatū in lectione precedēti.
12 ¶ † Tertio querit Bar. quib⁹ verbis fiat hec ſubſtitutio bre
uiloqua, dic vt hic per eū. Cui adde inquantū dicit q̄ ſi fuit fa
cta p hec verba volo q̄ ad tertiū deueniāt q̄ intelligit recipro
ca p hec ṽba cōia. Adde q̄ hoc pbat tex.in.l. hēdes mei.§.cū
ita.ad treb.et.l. heredibus.§.ſi.e.ti.⁊ addo bonū text.in.l.ſi ita
fuerit.de leg.ij.⁊ ita tʒ Bal.i.l.ſi.C.de ſa.ſan.ec.⁊ i.c. ſi pater.
de teſta.in.vi.⁊ Ang.in.d.l. precib⁹.⁊ Bar. in cōſil.inci. pater
13 filio impuberi. ¶ † Subſequēter q̄rit hic bar. quot ſubſtitutio
b nes pōt cōprehendere iſta breuiloqua, [b] dic vt hic per eū. Cui
adde qd dd's tranſeunt cū eo hic, ⁊ Bal.in.c.ſi pater.de teſt.in
vi.⁊ Saly.in.l.in teſtō.C.e.⁊ Imo.in.d.c.rey. An aūt iſta ſub
ſtitutio breuiloqua dicat cōtinere ſubſtitutiōes expreſſas vel
tacitas. Bar.hic cōcludit, q̄ expreſſas ghaliter ⁊ tacitas ſpā
liter. Cui adde q̄ ipſe plenius poſuit in.l.i.ſ.e. Idē vult Bal.
⁊ Ang.in.d.l.iā hoc iure. Ang.⁊ Sal.in.d.l.in teſtō. ſʒ Raph.
cu.in.d.l.iam hoc iure. ſequit⁹ Chriſto. de caſtel.⁊ Fulg. dicit
q̄ breuiloqua cōtinet pupillarē tacitam, ſʒ nō vulgarē tacitā
imo expreſſam.⁊ hoc dicit probari in.d.l. iō. Sʒ hoc mihi non
placet: q̄ nō vr̄ poſſe aſſignari ratio quare magis ſubſtitutio
pupil. cōtēta in reciproca dicat tacita, cū vulgaris que cōtine
tur in ea ſit expreſſa. Limita tñ dictum Bart.hic ſ.q̄ pupilla
ris contenta in reciproca diceretur ōſmodo tacita. nec alio
modo expreſſa, puta ſi teſtator dixit vos heredes inſtituo, et ſi

a ¶ De per ſe. quod ſit ſpecies de per ſe voluit Raph. cu. conſi. xvi.

b ¶ Iſta breuiloqua. de hoc per Ang. cōſi. cli. ⁊ in hac materia vide ſ.in.l.q plures.in apoſtil.

quis veſtrum heres non erit ſuperſtitez ſubſtituo, et hoc ideo
q in ſubſtitutiõe non fuit vſus verbis aptis ad reciprocam,
ita voluit ſignanter Bar.hic in vlti.colu.in ver.pone q duos.
14 ¶ †Et ex his infero cõtra Ange.in.l.papi.§.quarta.in fin.de
inoffi.teſt.vbi dicit q lz ſubſtitutio vulg.tollat exiſtentiã ſui
tatis,cũ ſubſtitutio vulgaris contenta in reciproca non tollit
exiſtentiam ſuitatis,q illa dr ſubſtitutio vulgaris tacita que
non tollit exiſtentiam ſuitatis, vt not.in.l.ſi filius qui patri.ſ.
eo. Et p Ang.potuiſſet allegari iſte tex.inducendo prout he
ri feci.ſed cõtra ipſum facit id quod tenet Bart.hic quem ſe
quor.ſ.quod ſubſtitutio reciproca cõtinet expreſſam vulgarẽ
non aũt tacitam, ad iſtum text.reſponde prout fuit reſpõſum
in lectiõe precedẽti. Quid autem ſi teſtator ſubſtituit recipro
ce tribus vni puberi alijs duobus impuberibus[a] an in perſo
na iſtorum duorum impuberum contineat pupillaris, τ refert
Guli.τ Ray.tenẽtes q ſic,ſed ipſe tenet quod non. Cui adde
quod Bald.in.d.l.in teſtamento.in.iij.q.C.de teſta.mil.dr qd
opi.Bar.videt vera qñ ille terti9 pubes eſſet frater aliorũ im
puberum per rõnes Bar.hic,ſed ſi iſte pubes eſſet extraneus
tũc videt dicendum,quod in perſona pupilli comprehendat
ſ.ſubſtitutio pupil.ex preſumpta mente teſtãtis.alleg.in arg.l.
aurelius.§.titius teſtõ.de lib.leg.τ.l.paulo calimacho.§.ij.de
lega.iij.que iura parum faciũt: q diuerſiſſima ſunt a caſu no
ſtro.Imo.in.d.c.ray.τ Sal.τ Lu.in.d.l. in teſtõ dãnant Bal.
mouent primo:q rõ pp̃ter q̃ hec ſubſtitutio dr cõtinere ſolũ
vulgarẽ eſt ratio paritatis,vt dicit Barto.ſed hec ratio milli
tat in caſu Bal.nec reſultat aliqd incõueniens lz nõ cõprehẽ
datur aliqua pupillaris: q ſi ſuccedit fratri ab inteſtato.l.vel
ſingulis.ſ.e.τ ſic ille extrane9 nil habebit.¶ Preterea nõ cõ
ſideraſ in iſta materia q obuẽtura ſit ſucceſſio illi titio,nã po
ne ſubſtitutionẽ factã duobus filijs teſtatoris q ſunt ex diuer
ſis mulieribus hoc caſu ab inteſt.frater iſte ſuperſtes nõ debet
ſuccedere fratri ſuo per aut.defuncto.C.ad tertul.ſz ſi attende
ret in hac materia ſucceſſio ab inteſtato ſequeretur q hoc caſu
nõ deberet cõprehẽdi pupillaris q eſt falſum.¶ Item adde
q Ang.in conſil.clxxxvj.inci.teſtator per oĩa dicit put dicit
Bal.in.d.l.in teſtamento.in.iij.q. lz de eonictionẽ nõ faciat.
¶ Item addo Ryc.de ſal.in cõſil.q incipit quidam teſtator
qui dicit q etiã qñ facta eſt perſonis q̃ non erant pariter con
iuncte,q tunc nõ preferent cõiuncte perſone illis perſone que
nõ erant pariter cõiũcte,τ ſic de directo teneſ q Bal.Et illa
opi.videt verior:q illa iura allegata per Bal.nõ pbãt,τ be
ne no.iſtã.q.Bart.q quotidie accidit õ facto.Si aũt teſtator
habebat duos filios vnũ annorũ ſeptẽ aliũ anno.xij. τ ſubſti
tuit reciproce an ſi deueniat ille qui eſt anno.xij.ad tpa puber
tatis expiret ſubſtitutio pup.in perſona illius qui eſt annorũ
ſeptẽ.an vero duret.bar.hic refert quoſdã antiquos tenentes
q expiret.poſtea refert Guli.teneñtẽ q duret,τ hanc opi.ſeq
b tur ipſe Bar.[b] dãnans opi.Ray.q aliter diſtinguebat.¶ Et
adde q iſtam opi.tenet hic Bal.poſt Albe.de creſio.de quo
facit mẽtionẽ,q lz ceſſet vna cã.ſ.equalitas nõ tñ ceſſat volũ
tas,idem Bal.in.l.in teſtõ.in.vij q.C.de teſt.mil.τ ibi Sal.τ
15 Pau.hic.¶ †Ex ordine querit hic Bart.qd ſi teſtator ſub
ſtituit reciproce duob9 filijs impuberibus in poteſtate exiſten
tibus poſtea emancipauit vnũ an remaneat ſubſtitutio pupil.
in perſona eius q remanſit in poteſtate, τ refert quoſdã anti
quos tenentes q ſic,deinde refert Gul.τ Ray.tenẽtes q ex
piret,τ hoc ſequiſ ipſemet Bart.cũ limitatione tñ.ſ.ſi ipſe pa
ter emãcipauit ipſum ſponte.¶ Cui adde q Ange.hic tz cõ
tra Bar.in oĩbus,tñ poſtea reliquit cogitãdũ.¶ Primo in
quãtũ vult Bar.q pupillaris ſubſtitutio finiſ per emancipa
tionẽ factã ſponte.nã dicit Ang.q hoc nõ videſ verum:q a
principio comprehẽſa eſt in ambobus,ergo lz deueniat defe
ctus in perſone vnius non dz reuocari in perſona ambonim.
alle.in ar.l.tribunus.§.fi.ad eſt.l.cũ aliquis.de teſt.mil.τ in.l.
ſi.ſ.de vno.reis.Sed non ob.d.l.tribunus.§.fin.q ibi illud di
ctat cauſa volũtatis defuncti ſeruãde vez q debeat valere di
ſpoſitio in partibus nõ teſtãtis.¶ Sed in caſu noſtro alia eſt
ratio.ſ.q reciproce a principio teſt.nõ ſubſtituerat, et videtur
voluiſſe ſeruare equalitatem. Sed cũ poſtea vnum emancipa
uit ſimiliter videtur velle ſeruare equalitatẽ qd fieri nõ poteſt
niſi expiret ſubſtitutio pup.in perſona ambonim,τ hec fuerũt
verba Bal.licet Ange.non dicat in.d.l.in teſtamento.de te
ſta.mili. Reſpondet Angel.ad.l.alteri.de adi.lega.quod ibi
erat diſpoſitio oneroſa,hec vero fauorabilis,ſed male τ peſſi
e me[c] dicit: quia imo ibi erat diſpoſitio fauorabilis. Item dum
Bar.dicit quod ſi coacte eum emancipauit quod non expirat
iſta pupilla.ſubſti.dicit Ange.quod hoc non eſt verum: quia
ſequeretur quod ille filius qui coegit patrẽ ſentire commoduz
ex illa ſubſtitutione,τ nil aliud allegat Sed Imol.dicit quod

Ang.non bene dicit: quia iſta ratio non facit ad propoſitum
quia non querimus de fauore.ſed tractamus de voluntate te
ſtatoris interpretanda. ¶ Preterea dato qd iſte ſentiret cõ
modum,tamen etiam frater eius ſentit cõmodum qui rema
net in poteſtate cũ hec ſubſtitutio pupil.fuerit inducta ad fa
uorem pupilli.qui ſimiliter teſtari non poteſt.l.ij.§.e.τ inſt.eo.
§.i.Item cum Bar.tranſit Pau.de ca.ſed Raph.contra.ſ.q
quando pater ſponte emancipat non tollitur iſta pupillaris:
quia cum ab initio fuerit comprehẽſa in perſona vtriuſq, ergo
debet poſſe tolli niſi i pſona vtriuſq.τ nil aliud allegat. Itẽ
Bal.in.d.l.in teſtamẽto.tenet ſimpliciter cõtra Bart.per iu
ra que hic alle.Ang.Sal.ibi tranſit cum Bar.preter q̃ in mi
lite in quo dicit,quod poſſet procedere opi.Bal.q cuz miles
poſſit ſubſtituere pupillariter filio emãcipato videtur quod
nulla ſit ratio quin poſſit durare ſubſtitutio pupillaris, τ vo
luit allegare.l.miles ita.§.a.de teſt.mil.licet nihil alleg. Hoc
tamen non puto verum: q non poteſt ſubſtituere pupillariter
filio emancipato.ſed bene poteſt directo ſubſtituere, τ hoc
vult tex.in.d.l.miles ita.§.i.τ cũ ſuppoſitatione vni9 puer non
dixiſſet id qd Saly.ibi. ¶ Preterea dato qd poſſet pupilla
riter ſubſtituere iure militari, tamẽ hoc non videſ facere niſi
exprimat.vt.l.in teſtamẽto.C.de teſta.mili.τ vult Bar.hic in
iij.q.Lud.in.d.l.in teſtamento, tranſit cum Bart.τ adducit l.
filia.§.matre.ff.de adi.lega.τ ex predictis videtur huc uſq ve
d rior[d] opi.Bar.ſed de vno dubito dum Bart.format.q.dicens
quod per emancipationem nõ videtur facta noua volũtas,
e imo vr declaratio[e] voluntatis per.l.heredes palam.§.ſi.not.
16 de teſta.¶ †Quid aũt ſi ab initio fuit inequalitas:q: habebat
vnum emancipatum aliuz in poteſtate, τ ſubſtituit reciproce,
deinde adoptauit emancipatum an tũc intelligaſ pupillaris
ſubſtitutio in perſona vtriuſq cum a prĩc.non contineretur,
Bar.hic decidit,quod non,cui adde quod idem vult Ange.τ
Imo.hic inferentes q ſi pater a principio habens vnũ filiũ
naturalem tantũ,τ alterũ legitimũ τ naturalem eos inuicem
ſubſtituit reciproce poſtea fecit legitimum naturalem:quia ex
poſtfacto nõ cõtineſ pupillaris in perſona naturalis niſi ex
preſſe dixiſſet ſubſtituo vulgariter pupillariter τc. τ iſta oĩa
voluerũt etiã Bal.Ang.τ Saly.et lud.in.d.l.in teſtõ.τ Imo.
17 in.d.c.raynu.in materia reciproce.¶ †Et ex his infertur qd
lz alſs legitimatio retrotrahatur ad tẽpora natiuitatis.vt de
clarat Bar.in.l.gallus.§.quid ſi tantũ.de lib.τ poſthu.tñ non
retrotrahiſ quãtũ ad interpretandum voluntatem teſtatoris.
Sz cõtra Bar.in hac.q.facit.id Bart.vult qd q: ab initio hic
nõ fuit cõprehẽſa pupillaris ſubſtitutio. lz ex poſtfacto filius
adopteſ non comprehendaſ.¶ In contrarium facit id quod
vult Bar.in fi.precedentis.q.dum alle.l.heredes palã.§.ſi.de
no.de teſta.nã hic dicit,quod requiriſ noua ſolẽnitas:quia tra
ctamus de mutatione volũtatis nõ aũt de declaratione.τ ibi
dicit q tractatur de declaratione.ſed puto veri9 id qd ipſe di
cit in iſta.q. Sed pone q teſtator habens duos filios impube
res vnum exheredat alium inſtituit, τ eos inuicem ſubſtituit
reciproce an in perſona exheredati contineaſ ſubſtitutio vul
ga.Guli.τ Ray.tenent q ſic,ſed Barto.tenet quod non. Cui
adde quod idem ſequiſ Imo.in.d.c.Ray.ſed Ang.in.d.l.in te
ſtamento.dicit q debet diſtingui, aut teſtator exheredat non
propter ingratitudinẽ,ſed cõtemplatione filij inſtituti vt he
reditas tota perueniat ad ipſum, tunc ſi inſtitutus repudiat
veriſimile eſt teſtatorem voluiſſe exheredatum habere totum
ſicut voluit per pupillarez comprehenſam in reciproca arg.l.
ſcripto.vnde lib.τ vt ius legitimarum hereditatum cõſerua
retur.l.vel ſingulis.ſ.eod.ſecus ſi odio exheredatur.quia tunc
ſemper odium durat.Sed Ang.peius dixiſſe non potuiſſet.
primo in primo membro:quia quãdo exheredatio ſit non cau
ſa odij.ſed alia cauſa,tunc teſtamentum eſt nullum cuz non ſit
expreſſa cauſa,vt in aut.vt cum de app.cog.§.aliud.τ ſic ſimi
liter ſubſtitutio. ¶ Preterea dato qd nõ potuiſſet venire ex
vulgari exheredatus nõ tamen per hoc reſultat abſurdũ:quia
tunc veniret ab inteſtato iſte exheredatus ſi frater inſtitutus
repudiat.¶ Preterea Ang.ibi nõ reſpõdet ad rõnes Bart.
fundantis ſe in equitate. Sz pone quod teſtator habens duos
filios ĩpuberes vnũ furioſuz aliũ nõ, eos ſubſtituit reciproce.
An in perſona furioſi contineaſ exemplaris, τ in perſona al
terius contineatur pupillaris.bar.hic cõcludit quod non.ſed
Imo.hic,τ in.d.c.Ray.tz contrarium: q ſatis eſt quod regu
lariter ſint conformes.alleg.in arg.not.per Io.And.in.c.nõ
poteſt.ſuper gl.in ver.curam.de preben.τ in.c.tranſlato de cõ
ſti. Sz reſponde qd Ioã.an. loquitur qñ tractatur de ſimilitu
dine in aliquo caſu particulari: q ſufficit qd ſit ſimilitudo in
illo caſu et effectu ad quem inducitur. Sed quãdo tractatur de
preſumenda voluntate teſtatoris habet locuz id qd not. Bar.
hic cum

a ¶ Impuberibus. Adde Frã.ð are. conſ.lij.

b ¶ Ipſe Bar.hic ſequiſ etiã.d.Iaſ. hic tria fundamẽta adducens.

c ¶ Peſſime.hanc ſo.ſuſtinet.d.Iaſ. hic.

d ¶ Verior.d.Iaſ. hic late examinã do hũc articulum trãſit cũ opi.bart. ƺtra p.rõ.fundamenta hic per eũ adducta q̃ dr ſibi de iure videri veriorem.

e ¶ Declaratio.limita vt per Io.ð ana.conſ.xciij.

hic caſū ſi. ¶ Uel rñde ꝙ ad hoc vt in caſu noſtro intelligat̃ cō
p̄hēſia ſubſtō requirit̃ ꝙ ſit identitas ſtatus, ſʒ Joan. an. lo-
quit̃ qñ requirit̃ ſimilitudo. Sʒ quid ſi iſta ſubſtō reciproca ſit
facta duobus furioſis an intelligat̃ tūc cōtinere exemplarē, et
concludit Bar. hic ꝙ ſic, ⁊ idem Jmo. in. d. c. ray. alij vero nō
18 tangunt. ¶ †An aūt diuerſitas rerū impediat iſtam ſubſtit.
reciprocā. Bart. hic cōcludit, ꝙ non, idem vult Ang. in. d. l. in
teſtō, ⁊ Jmo. in. d. c. Ray. ¶ Quid aūt ſi inſtituit filias femi-
nas in re certa, ⁊ filios in reliquis bonis, poſtea dixit inuicem
vos ſubſtituo an iſta ſubſtō refer. ad feminas. concludit hic
Bart. ꝙ nō. Cui adde ꝙ Ang. cū quo tranſit Jmol. hic tenet
opi. Bar. cum limitatione in. ſ. qȝ id qȝ dicit Bar. pcedat niſi
oēs maſculi repudiaſſent vel mortui eſſent, qꝛ tūc admittūtur
femine, argu. l. coheredi. §. q diſcretas. §. eo. ⁊ iſta fuit limitatio
Bald. quāuis ipſe non dicat in. d. l. in teſtō. in. vi. ⁊. vij. q. ⁊ cum
Bal. ibi tranſit Ang. Sed Jmo. in. d. c. ray. in materia recipro
ce dicit qȝ iſta limitatio nō videt̃ poſſe habere locū qñ iſti fi-
lij repudiarunt, qꝛ tunc femine deberēt venire ex ſubſtitutiōe
vulga. ſed Bar. vult qȝ veniant per ius accreſcendi, ⁊ iſta opi.
eſt verior nec reſultat aliqȝ inconueniens. ¶ Et dicas Jmol.
nō reſpondeat ad. d. §. qui diſcretas. tu tñ potes reſpōdere, ꝙ
ibi coniuncti non fuerunt inſtituti in re certa. Aut dicit Jmol.
iſti filij maſculi ſunt mortui hereditate non adita, ⁊ tunc dicit
ꝙ ſuccedant femine ex pupillari cōprehēſa in reciproca ſcōm
Ang. ⁊ Bal. Sed ſm Bart. venirent ab inteſtato, ⁊ iſtud pu-
to verius, ⁊ probat Jmo. ſic. naʒ in ſubſtitutiōe reciproca ſem-
per attenditur paritas. vt. l. iam hoc iure. ff. ſed ſecūdū Ang.
debet intelligi ꝙ ſint ſubſtitute vltime morientī in pupil. etate,
ſed ecōtra nō pōt intelligi iſte maſculus ſubſtitut᷒ feminis pu-
pillariter ꝙ pꝫ, qꝛ ſi iſte femine fuerāt inſtitute in re certa, filij
vero in bonis, ⁊ iſta ſubſtitutio facta per verbum cōe. ſ. ſubſti-
tutio facta in re certa nunꝙ̄ trahit̃ ad pupil. ⁊ no. Bar. in. l. cē
turio. ff. eo. ⁊ ſic inuenitur diſparitas, ergo ⁊c. Sed meo iudi-
cio Jmo. defecit in vno. nam ſi teſtator dixiſſet ſubſtituo in re
certa dicit verū Jmo. ꝙ nō trahitur ad pupillarē, ſed cum te-
ſtator dicit ſimpliciter ſubſtituo tunc trahit̃ ad oīa. l. ſed ſi plu
res. §. ad ſubſtitutos. ff. e. ergo pōt cōprehēdere pup. cū nō ſit
facta in re certa, ⁊ ſic etiam iſti maſculi intelliguntur ſubſtitu-
ti, ⁊ ex eis videt̃ concludi ꝙ opi. Bar. ſit vera, ⁊ hec caſu limi-
tant predicta Ang. ⁊ Bal. ¶ Item limita no. per Barto. hic
per ipſum in. l. ſi. ff. ad treb. ⁊ in cōſi. inci. Ang. in. d. hic. et Pet.
a de anch.[a] in cōſi. ſexti. et Paol. de caſt. in. d. §. qui diſcretas. ſ. ſi
duo tñ maſculi eſſent inſtituti, ⁊ vna femina in re certa, ⁊ dixiſ
ſet ſubſtituo ſuperuenientes ſi vnus eorū deceſſit ſine liberis
tunc enim intelligitur ſubſtitutus nō ſolū maſculus, ſed etiam
femina. qꝛ tunc illa pluralitas nō poterat verificari in ſolo ma
ſculo p. d. l. ſi. ad treb. ¶ Quid aūt ſi dixit ſi quis eorum heres
nō erit tunc vos inuicē ſubſtituo. an tunc pupillaris cōprehē-
ſa in iſta reciproca erit tacita vel expreſſa, ⁊ cōcludit hic Bar.
ꝙ erit tacita. Cui adde ꝙ cōiter approbatur ab alijs, ⁊ de hoc
19 feci vobis mētionē in lectione precedēti. ¶ †An aūt ſubſtitu
tio reciproca cōtineat ſubſtitutionem fideicōmiſſariam. Bar.
hic cōcludit ꝙ nō poſt Dy. nō tñ per rationes Dy. n. cui adde
ꝙ hoc eſt verū niſi cū iſta ſubſtōne reciproca eſſet 𝔷iuncta ſub-
ſtitutio cōpēdioſa, qꝛ tunc cōprehēderet et fideicōmiſſariam: vt
l. precibus. ff. e. ¶ Itē fallit ſi facta eſſet ſubſtō hoc modo ſub-
ſtituo vos inuicē vulgariter ⁊ pupillariter, ⁊ p fideicōmiſſum,
qꝛ tūc data eſt electio ſubſtituto veniendi p quācūꝙ̄ vult. tex.
eſt melior de corpore iuris. l. i. recuſare. §. tutiꝰ. ff. ad treb. de qua
clauſula vide etiam hic Bar. in. l. cēturio. ff. e. ⁊ ad Bar. hic vi
de Bar. ⁊ doc. in. l. ij. ff. e. vbi tꝫ id qȝ hic, idē Bar. in. l. ſi arro-
gato. ff. de adop. ⁊ Bald. in. d. l. in teſtamento. ⁊ Jmol. in. d. c.
ray. qꝫ quod dixerit Bal. in. l. humanitatis. in. xv. col. C. e. vbi vꝫ
20 tenere 𝔷riū eius, ꝙ tꝫ hic. ¶ †Ultimo q̄rit hic Bar. pr̄ hñs
duos filios ex prima vxore, ⁊ duos ex ſcōa, eos inuicē ſubſtituit
reciproce vnus eorū repudiauit an ad patrē iſtius admittent̃
oēs an vero ſolū vtrinꝙ̄ cōiunctus. Et refert Dy. tenētē qȝ
admittatur ſolum vtrinꝙ̄ cōiunctus. deinde refert quoſdā an
tiquos tenentes ꝙ omnes admittantur, ⁊ iſtam partē ſequitur
ipſe Bar. cui adde ꝙ idē vult Bal. ⁊ Nic. de nea. i. l. iam hoc
iure. ff. e. ⁊ ſ. d. §. q diſcretas. ⁊ i. §. q pr̄em. i. l. cohrēdi. ff. e. ⁊ imo.
⁊ Pau. de ca. in. d. § q diſcretas. Bal. Ang. Sal. ⁊ Lud. in. l. in
teſtō. de teſta. mil. ⁊ Bal. ⁊ Pau. de ca. in. l. i. ff. eo. ¶ Qȝ for-
tificatur qꝛ iſta ſubſtō eſt ſubrogata loco iuris accreſcendi, vt
d. §. qui diſcretas. ſed in iure accreſcēdi oēs pariter admittun-
tur, vt. l. tit. o vſufructꝰ. §. i. ff. de vſuf. ergo ⁊c. ¶ Ultra ea que
tāgunt Bar. ⁊ doc. hic, ⁊ nōnulli Bal. i. d. l. in teſtamēto. iter
cetera que dicit ibi, ⁊ in. l. ij. ff. eo. multum dubitat. Queſtio ta
lis eſt. certum eſt ꝙ ſubſtitutio reciproca vos inuicē ſubſtituo
facta duobus imparibꝰ cōprehendit ſolū vulgarem, vt hic in

prin. l. noſtre. an hoc pcedat ſi cū reciproca eſſet facta cōpēdio
ſa an vero in perſona vnius poſſit cōprehendi pupillaris in
alia vero nō, ⁊ dicit Pau. de caſ. ſe cōſuluiſſe in ciuitate iſta cū
haberet queſtionē iſtā in facto, ꝙ cōprehendit pupillarē, ⁊ eſt
rō, qꝛ ſi comprehendit fideicōmiſſariam que eſt onus, vt. l. co-
heredi. §. cum filie. ff. e. multo magis pupillarem que eſt fauor.
vt in ſi. eodem. §. i. C. de inoffi. teſt. l. ex tribus. ſʒ cum legeres
ego alias. d. §. in teſtamēto. ibi tenui 𝔷riū prout tꝫ ibi Bald. in
tribus verbis. ⁊ dicit Pau. de caſt. ibi, ꝙ Jmo. tenebat iſtam
partem. ¶ Non ob. ratio Pau. de caſt. qꝛ reſpondeo, ꝙ ideo
ibi illa reciproca mixta cum compendioſa continet illaʒ ſub-
ſtitutionem fideicōmiſ. qꝛ in perſonam vtriuſꝙ̄ poterat cō-
tineri, ſed ſi ibi nō reperiat̃ aliqua imparitas, tunc non conti-
net pupillarem cū in pſona vtriuſꝙ̄ nō poſſit contineri, qꝛ ſic
reperiretur imparitas 𝔷tra. l. nā ſi ⁊ ſimiles. vidē voluit rap. z
de ſaly. in cōſi. ꝙ incipit teſtōr quidā ⁊c. ¶ Dubitat etiā Raph.
hic, ⁊ Jmo. nam dicit qȝ iſta. l. videtur ſeruire nobis de vento
in ſcōa parte, qꝛ videt̃ velle tex. qȝ iſta ſubſtitutio ſit illa q̄ ex
cludat matrē, ⁊ qȝ frater preferatur, ⁊ ſi ſubſtitutio nō eſſet fa-
cta excluderetur mater. Sed dic qȝ hoc eſt verū per. l. i. de in.
⁊ fac. igno. ſed reſponde ꝙ tex. ibi dicit, ꝙ mater nō eſt potior
fratre, nō p hoc dicit ꝙ mater nō admittatur, qꝛ poteſt eſſe ꝙ
ſimul admittantur, ⁊ ſic non eſt potior. Sed magis ob. inſti. ad
tertul. §. i. vbi dicitur ꝙ mater admittebatur cum fratre. Sed
dic ꝙ iſte tex. loquitur ſm. l. xij. tabu. ⁊. d. §. i. inſti. ad tert. loquit̃
de iure antiquiſſimo, ⁊ pro hoc ꝙ admittatur cum fratre facit.
l. qui duos. de reb. dub. ¶ Uel dic iſtud fuit hic additū a no-
uis iuris cōpilatoribus, ⁊ ſic loquitur ſm iura. C. vt dicunt alibi
multe glo. in multis locis.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

1 **Paulus.** †Ex virtute ſubſtitutionis reciproce non admittunt hēdes premortuorū. h. d. ¶ Ex
iſto tex. no. ꝙ dixi in ſummario. alia non ſunt in hoc. §.
1 ¶ Uerba iſta qſquis mihi hēs erit verificant̃ etiā ſi qs effi-
ciat mihi heres ex pupillari ſubſtōne, ⁊ ſic non immediate ſit
mihi heres, ſed mediante pupillo qui extiterat mihi heres.
2 Dictio mediate vel immediate non refert aliquid ſic cōtinge
re, dummodo diſponens cogitauerit de illo medio.
3 Heres heredis teſtatoris eſt heres.
4 Heredis appellatione an veniat heres heredis.
1 **Paterfamilias.** †Uerba iſta qſquis mihi heres erit veri
ficantur etiam ſi quis efficiatur mihi heres ex pu-
pil. ſubſtit. ⁊ ſic non immediate ſit mihi heres, ſed
mediante pupillo qui extiterat mihi heres. h. d. iſta ſolēnis, et
2 no. l. ¶ † No. ꝙ non refert cōtingere aliquid mediate, vel im- a
mediate dūmodo diſponēs cogitauerit de illo medio ſuccedē-
di, alias ſecꝰ, vt. l. q liberis. §. hec verba. ff. e. ti. ¶ Et p hoc imo.
limitat id qȝ legitur in. l. rogaſti. ⁊ in. l. ſi quis nec cauſam. ff. ſi
cer. pet. vbi dicitur qȝ debet cōtractus intelligi ſm id qȝ agit̃
nō aūt ſecūdario, nā hic fallit qñ hic agit̃ ex diſpōne 𝔷tētiā. b
3 ¶ †Et inducit iſte tex. ad. q. p Bar. ⁊ oēs hic. ſ. ſi heres hēdis
titij petijt hereditatem titij nō tanꝙ̄ heres heredis titij, dein-
de probat ꝙ ipſe eſt heres heredis titij ꝙ obtinebit. Idē Cy.
⁊ alij in. l. ſi. C. de here. inſti. idem Bar. in. l. ſi quis filium. §. fin.
per illū tex. de acqui. here. in lec. moder. ¶ Sʒ Raph. adducit
hic tex. 𝔷riū in. l. amite. C. eo. de ſucce. ſed rñde qȝ illa. l. intelli
gitur qñ apparebat heredem illum eſſe heredeʒ heredis, vel
4 qñ petebat tanquā heres immediatus. † Et de iſta materia an
b appellatiōe heredis veniat heres heredis[b], vide bar. ⁊ alios
in. l. gallus. §. etiā ſi parēte. ff. de libe. ⁊ poſthu. ⁊ oēs in. d. l. ſi. Li
mita tñ niſi eſſet facta mentio de herede ſcripto, ita vult Bar.
in. d. l. qui liberis. §. hec verba. ¶ Et ex his infero ego ad vnū,
pone qȝ teſtator dixit lego ſempronio fundum, ⁊ ſi deceſſerit
ſine liberis grauo eū de reſtituendo illum fundū heredi meo
vniuerſali, cōtingit qȝ preſtito legato illi. deceſſit heres vni-
uerſalis, deinde legatarius decedit ſine liberis, ⁊ iſte heres
vniuerſalis reliquit alium heredem vniuerſalem. an iſte fun-
dus debeat reſtitui heredi heredis vniuerſalis. Prima facie
vꝫ dicendū ꝙ ſic per. l. in annalibꝰ. C. de leg. ⁊ prima facie hic
vꝫ velle Bar. in. l. titia cū teſtamēto. §. ſi. in. ij. q. de leg. ij. Sʒ in
cōtrarium habes tex. ⁊ gl. no. in. l. in cauſe. l. a. ij. §. pompo. ⁊ ibi
ponderat Bal. no. ff. de mino. idem probetur recte intuenti in
d. l. q liberis. §. hec verba. ¶ Nō ob. ꝙ no. Bart. in. l. titia. qꝛ
illud pcedit ſi teſtator dixiſſet relinquo fundū titio quoad vi-
xerit, qꝛ tūc p viā cōſolidationis remittit̃ ad hereditatē iuxta
l. ſi. C. de leg. ſed nos loquimur qñ p viā fideicōmiſſi expſſe in-
iuncti de reſtituēdo vniuerſali heredi, ⁊ dicit Pau. de ca. i. d.
l. titia. vidiſſe magnos viros ī hoc errare. ¶ Nō ob. d. l. anna
libus. qꝛ rñde put rñdet Bal. ſignanter in. l. ſi. in. iij. oppo. C.
de here. inſti. vcꝫ qȝ illud procedit quādo teſtator alteri ꝙ̄ he

a ¶ Pet. de anch. Adde que ibi poſui in. d. §. qui diſcretas.

b ¶ Heres heredis. Adde que poſui in. d. l. gallus. §. etiā ſi parente.

hedibus ipſius teſtatoris reliquit, ꝙ tunc oēs veniunt in infinitum, ſed quādo reliquit heredibus ſuis tūc videtur habuiſſe affectionem ſolum ad heredes primos, ⁊ ſolum ipſi veniunt, et ita loquimur in caſu noſtro, ⁊ hoc perpetuo not. quia nō inuenies alibi ita bene tactū. Limita etiam hāc materiam. vt per Old. in conſi. xxi. inci. thema tale eſt teſtator hꝫ fratrem ⁊c. ¶ Itē limita no. vt per Barto. hic dum dicit ꝙ ſi peto tanꝗ̄ heres titij, ⁊ probo ꝙ ſum heres hꝰ dic, ꝙ tunc procedit libellus, ⁊ obtineo prout limitat ipſe Bart. in l. ſi defenſor. §. illud. de interroga. act. ſ. niſi rei intereſſet declarari an ſis heres mediatus, vel immediatus, ⁊ hoc per illum tex.

1 ¶ Spes pupillaris ſubſtōnis non tranſit ad heredē ipſius pupillariter ſubſtituti, nec ad ſubſtitutum ipſius pupillariter ſubſtituti, ſi conditio ſecunde ſubſtitutionis defecerit.

2 Subſtitutio pupillaris licet expiret adueniente pubertate, tamen non expirat tacita vulgaris contenta in ea.

1 Vi habebat. †Spes pupillaris inſtitutionis non tranſit ad heredem ipſius pupillariter ſubſtituti. nec ad ſubſtitutum ipſius pupillariter ſubſtituti ſi cōditio ſecunde ſubſtitutionis defecerit. h. d. ſecundum communem intellectum. ¶ In glo. in verſi. nubat. ſuper hac gloſ. Ang. hic dicit, ⁊ eum ſequuntur alij docto. Mod. hic, ꝙ ſi iſta ſubſtitutio in terminis. l. noſtre fuiſſet facta per verbum ſubſtituo qḋ eſt verbum commune, ꝙ tunc extenderetur ſubſtitutio etiam vltra tempus. xij. ann. quouſque filia nuberet, ⁊ hoc ideo quia iſta ſubſtitutio durat poſt predictum tempus, vt in. c. Raynu. de teſta. ⁊ in. c. ſi pater. eod. titu. in. vi. ⁊ in. l. precibus. C. de impub. ¶ In gl. in verſi. impubes. ibi. l. coheredi. in princ. Dyn. hic dicit ꝙ nullo modo videt quare magis tranſmittatur ius ſubſtitutionis vulga. quam pupil. imo dicit ipſe ꝙ nulla. ſ. nec vulgaris nec pupilla. tranſmittitur per iſtum tex. ¶ Et reſpōdet ad. l. coheredi. ꝙ loquitur in iure accreſcen. ſed Barto. hic contra, ⁊ tenet ꝙ ius vulg. ſubſtitutionis tranſmittitur. Non ob. iſte tex. quia hic fuit adita hereditas. ꝙ ptꝫ in text. ibi dum dicit an filie hereditas, ⁊ ſic non tractat hic de vulga. ſubſti. ⁊c. ¶ Preterea dato quod non fuiſſet adita tamen tranſmittetur ex potentia ſuitatis, ⁊ cum Bar. ⁊ de intellectu ſuo trāſeūt omnes excepto Pau. qui dicit quod eſt contra tex. dum in litera habetur impubes. ¶ Preterea probatur quia cum hereditas non adita nō tranſmittatur multominus debet tranſmitti iſta hereditas que non ſolum non fuit adita imo neque delata. ¶ Non ob. l. coheredi, quia ibi tractatur de vna eadēꝗ̄ hereditate ne quis decedat pro parte teſtatus, ⁊ pro parte inteſtatus, ſed hic tractamus de hereditate ſeparata in qua ceſſat illud inconueniens. ¶ Non puto Pau. dec. a. bene dicere ⁊ contra eum eſt tex. in. l. quādiu in ultima. ſ. de acqui. here. ⁊ in. l. j. §. ſin autē ſub cōditione. de cadu. tol. nec eſt bona ratio Pa. dum reſpondet ad. d. l. coheredi. ſ. ꝙ quis decederet pro parte inteſtatus: q2 dato ꝙ nō trāſmittatur ius vulg. ſubſti. tñ ibi accreſceret per ius accreſcendi. ¶ In gloſſ. in ver. pertineat ibi habebat enim filium. Bal. ⁊ Imo. hic reprehendunt iſtā gloſ. q2 imo nō tranſmiſerat niſi ſalues eam dum dicit habebat. i. habere debebat. ¶ Extra gloſ. arguit Barto. ꝙ ius vulgaris
2 ſubſtitutionis nō trāſmittatur de iſto tex. ⁊ ſoluit vt hic per il. † ⁊ ex prima ſol. Bar. no. ꝙ lꝫ pupillaris ſubſtō expiret adueniente pubertate. tamē nō expirat tacita vulgaris contenta in ea.

1 ¶ Subſtitutus vulgaris ſi ſit datus ſeruo cā duorū dñorum inſtituto. ⁊ iuſſu vnius ex dñis ſeruū hereditatem adeat, ⁊ iuſſu alterius domini repudiet. veniet ſubſtitutus in parte repudiata. in agnita vero veniet ille dñs cuiꝰ iuſſu adiuit ille ſeruꝰ.

2 Conditio ſi heres non erit appoſita in ſubſtitutione vulgari intelligitur. ideo quatenus heres non erit.

3 Subſtitutus vulgaris an admittatur in portionem repudiantium in caſu de quo hic.

4 Ius ſubſtitutionis vulgaris excludit ius accreſcendi.

1 Eruū. †Si ſeruo cauſa duorum dominorū inſtituto datus eſt ſubſtitutus vulga. ⁊ iuſſu vnius ex dominis ſeruus hereditatē adeat, ⁊ iuſſu alterius domini repudiet veniet ſubſtitutus in parte repudiata. in agnita vero veniet ille dñs cuius iuſſu
2 adiuit ſeruus. h. d. in ſui princi. ¶ † No. ꝙ hec conditio ſi hēs non erit appoſita in ſubſti. vulga. intelligit. i. quatenus heres non erit facit. l. nuper. de leg. ij. ⁊. l. ſi hebū qui meus erit. in pn.
3 de leg. i. ¶ † Unde ſm Bald. ⁊ Ang. poteſt decidi. q. no. nam Barto. in. l. i. in. ſi. q. princip. ſ. concludit, ꝙ datio ſubſtituti vulgaris non excludit tranſmiſſionē iuris deliberandi iuxta. l. cum antiquioribus. C. de iu. deli. ⁊ iſta eſt cōis cōcluſio. Sed nō pone caſum quotidianū. titius inſtitutus habens ſubſtitutum vulgarem deceſſerat hereditate non adita. ſ. anmū hereditatem iſtius titij non omnes adiuerunt. ſed quidam ad fuerunt quidam repudiarunt an ſubſtitutus vulgaris iſtius titij admitteretur in portionem iſtorum repudiantiū, ⁊ decidunt quod ſic per hunc tex. ⁊ idem tenet Imo. hic, ⁊ Raph. hic licet alias dicat ſe dubitaſſe an hoc eſſet verum hac ratione vcꝫ quia ab initio hoc caſu vna tñ videbatur eſſe perſona inſtituta, ⁊ inſtitutio nō erat diuerſa in plures pſ, ſed in caſu noſtre. l. videbantur due perſone inſtitute. ſ. domini duo iſtius ſerui inſtituti, vt hic dicit gl. ſed iura videntur inter iſtos duos caſus quo ad effectum ſcꝫ an ſit vna ſola perſona an plures inſtitute ab initio facere magnam differentiam, vt ptꝫ per. l. cum fundus. in prin. iuncto ſi. ſ. de condi. ⁊ demon. Ergo cū in caſu noſtro cenſerent due perſone inſtitute ab initio non intereſt ſi iſta hereditas diuidatur in duas partes, tamen hoc non obſt. Raphe. tranſit cum Bal. ⁊ Ange. ⁊ reſpondet ad. d. l. cum fundus. ꝙ loquitur quo ad implementū conditionis poteſtatiue, nos vero loquimur de cōditione caſuali reſpectu ſubſtitutionis. ꝗ̄ conditio ſubſtitutiōis nō eſt in ptāte ſubſtituti, q2 hoc pēdet a ptāte inſtituti, vel a caſu, merito iſte tex. nō mei et ad hoc all. ¶ Dixit tñ Ange. hic ꝙ non putat verā opi. Barto. in. l. i. ſ. eod. i. ꝙ ſubſtitutio vulga. nō impediat tranſmiſſionē iuris deliberandi. Sed ego in. d. l. i. ſ. eo. feci mentionem de verbis Ang. hic,
4 ⁊ tenuit cū Bar. quia ſua eſt magis cōis opin. ¶ † No. ꝙ ius ſubſti. vulga. excludit ius accreſcēdi facit. l. ij. §. ſi duo. ſ. de bo. poſſeſ. ſm tab. ⁊. l. penul. ⁊ ibi late de iſta materia. ſ. de inoffi. rup. teſtamē. ⁊. l. i. §. in primo. §. pro ſecundo, C. de cadu. tollen. ¶ In glo. i. in fin. ſentit glo. ꝙ id quod dicitur in text. iſto non haberet locū ſi ſeruus eſſet inſtitutus ab vno ex dominis ſuis, quia tunc tota hereditas deferretur ad conditionem. ¶ In glo. in verſi. alterius ibi. l. i. §. per ſeruū. ſentit iſta glo. ꝙ dominus poteſt repudiare hereditatem delatam ſeruo ꝙ eſt not. ꝙ tex. alle. in glo. non loquitur in hereditate. ſꝫ in bo. poſſeſ. De quo articulo varie ſunt opi. ſ. ꝙ. d. l. i. §. per ſeruum. nō habeat locum in hereditate per. l. is heres. §. neꝗ̄ filius. ſ. de acquiren. heredi. ⁊ ibi hoc tenet Bar. Tamen iſta glo. ⁊ glo. in. d. §. neꝗ̄ filius. ſꝫ idem ꝙ hic magis cōiter approbat p Cy. in. l. ſententes. C. de iu. delibe. ⁊ in. l. deo nobis. C. de epiſ. ⁊ cleri. ⁊ p Bal. in. l. i. in. xxxvi. col. C. qui admit. per Bald. ⁊ Dyn. in. d. §. neꝗ̄ filius. ⁊ per Bar. ⁊ alios, qui Bar. videtur ſibi fuiſſe cōtrariꝰ in. l. legatum ſeruo. ſ. de lega. i. ⁊ reſpondent ad. d. §. neꝗ̄ filius, ꝙ loquitur in filiofami. ſecus autem in ſeruo. Tamē quātū ad preſens aliter non examino. ¶ Extra gl. oppo. Bar. de. l. quidam teſtamento. ſ. eo. ⁊ de. l. ꝗuis. C. eo. ſm vnū intellectum. ⁊ ſoluit, dic vt hic per eum cum quo tranſeunt alij doct. hic.

1 ¶ Subſtitutio vulgaris facta ſibiipſi ſi primus gradus eſt purus, ⁊ validus, nō tenet tanꝗ̄ inutiliter facta, ſed ſi eſt cōditionalis tenet. idem ſi gradus precedens eſt inutilis.

2 Queſtio ſumitur quandoꝗ̄ pro themate vt hic.

3 Subſtitui non poteſt quis ſibiipſi niſi mutata cauſa.

4 Obligatio conditionalis dicitur pura adueniente conditione.

5 Statutum loquens in caſu vero non extenditur ad fictum.

Titius. Iſte. §. conſueuit reputari horribilis ⁊ difficilis ⁊ intricatus maxime iuuenibus. ⁊. h. d.
1 † Quādo idē eſt inſtitutus ⁊ ſibiipſi ſubſtitutus vulgariter ita demum valet ſubſtō ſi aliquā vtilitatē cōtinet, vel ſic ⁊ magis ad literā, ſubſtitutio vulg. facta ſibiipſi ſi primus gradus eſt purus ⁊ validus non tenet tanꝗ̄ inutiliter facta, ſed ſi eſt conditionalis tenet, idem ſi gradus precedens eſt inutilis. quia tūc idem ſubſtitutio nō tanꝗ̄ ſecundus gradus, ſed tanꝗ̄ vnꝰ tñ a teſtōre efficaciter diſpoſitus. h. d. ¶ Premitte ꝙ ſeruus nō dicitur capax nominis hereditarij, vnde de non ſubiecta pſona cui mediante ſeruo venit acquirenda hereditas, nō valet inſtitutio facta de ſeruo ſine libertate ſm hec iura ſfoꝝ. hodie vero ſecus. q2 ſibi intelligitur relicta libertas. l. pen. C. de neceſ. ſer. here. inſti. ⁊ in. l. ex facto. ſ. eo. ¶ Secundo premitte ꝙ ſeruus non poteſt adire niſi dñs iubeat. l. qui in aliena. ⁊. l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. ſ. de acqui. here. ⁊. l. cū pponas. C. de heredi. inſti. ¶ Tertio premitte vulgarem regulā. ſ. ꝙ legata non debentur hereditate nō adita. l. eam ꝗ̄. C. de fideicom. l. ſi nemo.
2 cum ſimi. de teſta. tu. ¶ † No. ex iſto tex. ꝙ queſtio ſumitur pro themate vt hic in verſi. in hac queſtio. ſm Iac. de are. ⁊ Bar.
3 hic. ¶ † Item not. ꝙ quis non poteſt ſibiipſi ſubſtitui niſi mutata cauſa, vt hic, vidiſtis aliquid in. l. ſed ſi plures. ſ. ¶ Ites not. ꝙ plus operatur diſpoſitio conditionalis ꝗ̄ pura. ¶ In gloſſ. in verbo, pure ibi contraria conditio. iſta ſolu. reprehenditur per Barto. hic, ⁊ aliter ſoluit ipſe Bart. cui adde ꝙ non videtur bene dicere: q2 videt ꝯtra tex. noſtrū ibi due pure ſunt ⁊c. vbi ſi q̄s inſtituit ſub conditione ⁊ ſibiipſi pure ſubſtituitur. dicitur ꝙ adueniente ꝯditione facta in inſtōne intelligant̄ due

ſubſtitutiones

ſubſtitutiones pure.ſed ſi verum eſſet, q illa inſtitutio condi-
tiona'is intelligeretur facta ſub cōtraria conditione oporte-
ret q eueniret illa contraria conditio,quod tamen text.hic nō
requirit.¶ Itē cōtra Bar.facit dum dicit,q illa cōdō ɔtraria
tacite intelligebat ineſſe in ſubſtōne,qꝛ hoc nō videt verū vt
patet ad ſenſuꝫ:qꝛ ſi de neceſſitate ineſſet,oporteret q illa con
traria cōditio eueniret,vt ſubſtō effectuꝫ haberet, ſed hoc nō
eſt verum.¶ Unde poſſes reſpōdere ad cōtrarium q ibi per
illud legatum factum vltimo locu ſub expreſſa conditione in-
telligebatur derogatum primo facto pure merito intelligitur
primum legatum factum ſub contraria conditiōe, ſed in caſu
noſtro per ſubſtitutionem puram factā inſtitutioni conditio
nali nō intelligitur derogatum.iō intelligitur iſta ſubſtitutio
4 facta ſub contraria conditione.¶ † In gloſſ.in verſic.due pu
re,hanc glo.dicit Ang.no.iuncto text.q probat q dicit pura
obligatio cōditionalis adueniente ɔditiōe ſicut illa q̄ nunquā
habuit conditionem.Et dicit hoc eſſe vtile propter ſtatutū di
ſponens q inſtrumentum guarentigiatum mandetur execu-
tioni abſqꝫ aliqua exceptione,q ſi ſit inſtrumētū aliquod cōti-
nens debitū aliquod cōditionale,ſi ɔditio euenerit q poterit
mandari executioni ex forma ſtatuti ſicut ſi a princi.debitum
fuiſſet purum.¶ Sꝫ Imo.hic dicit qō forte Angel.non bene
dicit,quia in ſtatutis eſt faciēda ſtricta interpretatio,vt in.ll.
vulgaribus,ſed cum ex propria ſignificatiōe ⁊ ſtricta,aliud ſit
diſpoſitionem eſſe ſemper puram, aliud purificatam.ergo ⁊c.
5 ¶ † Preterea ſtatutū loquēs in caſu vero non extendit ad ſi-
ctum.l.iij.§.hec verba.⁊ ibi Bar.de nego.geſt.ſꝫ ita eſt q obli-
gatio conditionis poſt euentū cōditionis ſingitur pura.l.po-
tior.l.qui hic mutu.ff.qui po.in pig.ha.ergo cū iſta ſit quedam
fictio nō comprehendit in ſtatuto.Addo q Bal.in.l.in teſtō.
in fin.C.de teſt.mil.dicit idem q Ang.hic,tamen dicit q opꝫ
q probaretur ⁊ liquidaret euētus cōditionis corā iudice,alle.
text.quē reputat ſingu.in.l.hoc iure.de v̄.ob.quē etiam alleg.
pro ſingulari in.l.exceptionem.C.de excep.¶ Puto conſide-
rari debere verba ſtatuti;qꝛ aut ſtatutum tribuit executionē
pro debito puro,aut pro inſtrumento puro.Primo caſu loq-
tur optime Ange.⁊ Bal.Secūdo caſu non puto bene dicere
Ange.ſed Imo.hic,qꝛ inſtrumentū dicit id q legi poteſt.l.i.
ff.de bis q̄ in teſta.delen.ſed in inſtrumēto eſt cōditio ergo ⁊c.
¶ Non ob.q ſit purificata qꝛ purificatio conditionis non eſt
de cōtractu,ſed extra contractū, ⁊ hoc intelligitur ex not.per
Bart.in.l.fin.C.de fal.cau.adie.leg.l.interdictum.ff.q vi aut
clā,alias eſt.l.i.§.hoc interdictum.eo.ti.¶ In glo.in ver.non
deberi.Rapha.⁊ Imo.hic reprehendūt iſtam gl.⁊ dicūt eam
non bene dicere,⁊ hic per eos qui alle.tex.in.l.ſi poſt mortem.
§.ſi.de leg.i.Sꝫ alij doct.hic tranſeūt cum iſta gl.⁊ ego teneo
glo.quia in caſu.d.l.poſt mortem.§.ſi.cōditio omnino erat ex
titura,ſed in caſu noſtro conditio de neceſſitate nō habebat ſe
adeſſe.ſ.q nollet adire,qꝛ imo pōt eē q adibit puta ſi dñs p-
mittat ſibi aliquid ad hoc vt adeat.vel ſi blāditijs vel alio mo
do inducat ipſum ad adeundum.¶ Extra glo.opp.Barto.de
l.verbis.ff.ad.l.fal.⁊ ſoluit q̄uis eius lectu.cōiter corrupta ha-
beatur,cui adde q Rapha.hic dicit,quod Bar.errauit,quia
in.l.verbis.dies vel cōditionꝫ erat adita legato,ſed erat adie
cta obligationi ex contractu.¶ Unde dicit Raph.quod hic
vtraqꝫ diſpoſitio cenſetur vniformis.non mirum ſi purificata
inſtitutione cōditionali non vꝫ ſubſtitutio,ſꝫ.l.verbis.loquit
quādo vna diſpoſitio erat ex contractu,alia ex vltima volun-
tate ⁊ ſic difformes,⁊ iſta ſol.magis placet.

1 ☞ Seruus ſubſtitutus cum libertate pupillo pupillariter
eueniente conditione ſubſtitutionis, erit ipſi pupillo ⁊ patri
per mediam perſonam pupilli heres neceſſarius atqꝫ liber,et
emptori voluntarius heres.

2 Heres heredis primi teſtatoris eſt heres.

1 **Si pupillus.** † Seruus ſubſtitutus cū libertate
pupillo pupillariter eueniēte ɔdi
tione ſubſtitutionis erit ipſi pupillo ⁊ patri p mediā perſonā
pupilli heres neceſſarius atqꝫ liber,⁊ emptori volūtari⁹ hrs,
ſꝫ ſi deficiat conditio ſubſtitutionis heres erit neceſſarius em-
ptori.h.d.¶ No.q alienatio facta de ſeruo per pupillum cui
ſeruus erat ſubſtitutus pupillariter nō officit ſubſtōni pupil-
2 lari facte a patre.¶ † Itē no.maxime iuncta gl.q heres here
dis primi teſtatoris eſt heres,vidiſtis etiam in.l.paterfa.⁊ ibi
dictum.ff.eo.¶ In glo.in ver.extitit ibi, nihilominus heres
erit ⁊c.Ange.hic impugnat iſtam glo.dum vult q iſte ſeruus
repudians remanet heres nudo nomine,qꝛ cū iſte ſeruus ha-
beat iſtud beneficiū de iure ciui.⁊ ius ciuile poſſit facere quēꝫ
deſinere eſſe heredē.vt.l.in ſubſtitutione.ff.e.⁊ ibi no.ergo di-
cendum eſt,q iſte totaliter deſinat eſſe heres.Sed Imol.hic
ſuſtinet gl.pro qua dicit eſſe tex.in.l.iij.§.fideicommiſſaria.ff.
tit.ſ.⁊ dicit Ang.nō bene eā reprehēdere.¶ Nō ob.not.p gl.
in.d.l.i ſubſtōne,qꝛ illud eſt verū qñ ius ciuile reſcindit teſtm̄,
ſecus ſi nō reſcindat.¶ Et hoc cōprobat Imo.hic p aliquas
rōnes,⁊ iſtā opin.puto verā quā ipſe Ange.⁊ etiam Imo.te-
nuit in.l.pater filio.ff.de here.inſtit.⁊ per predicta explicitus
ſit iſte titulus,nunc autem attingo rubri.de acqui.heredi.

¶ De acquirenda hereditate. Rubrica.

1 ☞ Cōmentum ſuper primo libro.ff.veteris quā attribuitur
Bar.non fuit Bar.excepta repe.l.omnes populi.
2 Commentum q eſt ſuper tribus libris codicis q attribuitur
Bartolo,non eſt Bartoli.
3 Hereditas quid ſit,dicitur hic.
4 Hereditas quo iure fuerit introducta,dicitur infra.
5 Heres an in foro cōſcientie teneatur vltra vires hereditarias
non confecto inuentario.
6 Damnum quod quis ſua culpa patitur ſibi imputet.
7 Dictio forte quandoqꝫ denotat veritatem,quandoqꝫ dubita-
tionem.
8 Bona vacantia ⁊ hereditas in quo differant.
9 Teſtari an poſſit qui non habet bona dicitur infra.
10 Fiſcus ſi capit hereditates alicuius non confecto inuentario,
an teneatur vltra vires hereditarias.
11 Eccleſia accipiens hereditatem alicuius non confecto inuen
tario an teneatur vltra vires hereditarias.

In quantum. Bar.hic in prin.huius
rubri.dicit q in lectu.ff.
veteris vſus eſt iſta prefatione pulchra es ⁊ deco-
a ra[a] ⁊c.vt hic per eum:quia in lec.que communiter
tribuitur Barto.non ſunt talia verba prout ipſe refert hic ve
1 rificari idq dici ſolet,† q commentum ſuper primo libro.ff.
veteris,q attribuitur Bar.non fuit Bart.excepta repe.l.oēs
populi.ff.de iuſti.⁊ iure.qꝛ in ea apparet modus et ſtilus Bar.
ita etiam tenet Imo.in.l.is qui reus.in prin.v.char.ſ.de publi.
b iudi.nec mirum quia etiam ſuper aut.[b] attribuitur commentū
Barto.nec in ea apparet ſtilus eius:quia in tali commento
alleg.plura.c.decreti.quod non eſt more Barto.potuit eſſe q
commentauerit,ſed vt dixi in eo commento non apparet mo-
2 dus nec ſtilus eius.¶ † Item commentum q eſt ſuper tribus
libris.C.attribuitur ſibi.ſed non cōmentat vt ex eius ſtilo ap-
paret niſi vſqꝫ ad dimidium.xi.⁊ ſic dicit Ange.in ſuo cōmē
to dictorum trium librorum hucuſqꝫ legit Barto.tamen non
c recordor de quota Ang.[c] ¶ Item adde circa continuationē
quam fecit gloſ.⁊ videtur eſſe a remotis contra not.in.l.ij.de
ſtatu homi.⁊ in.§.quibus in prima conſti.C.qꝛ continuatio ad
proxima fieri debet qñ poteſt rōnabiliter cōtinuari.¶ Uiſuꝫ
fuit de teſtō militari, ⁊ etiā de iure deli.⁊ de teſtō paganorum,
verū qꝛ in teſtō paganorū ⁊ militum contingit habere ius de
liberandi,ideo fuit poſitus titu.de iure delibe.tanqꝫ cōmunis
inter teſtamenta paganorum ⁊ militū,ideo viſo de iure delib.
qꝛ poſt deliberationē contingit adire vel repudiare poſuit tit.
de acquirē.heredi.Et non ob.q ſit inter medius titu.de teſta.
3 mil.arg.l.iij.§.filius.ff.de lib.⁊ poſth.¶ † Item inchoātū Bart.
hic ponit diffinitionē hereditatis.Adde q cū qōne q̄ ponit
hic tranſit ipſemet Bar.in.l.iij.in princi.ſ.de bo.poſſ.ti.gene.
4 ¶ † Itē inchoātū Bar.hic querit quo iure fuit introducta here-
ditas,conclude vt hic per eum.Adde q Rapha.hic dicit qō
videtur omnino introducta de iure gentium,nam non reſpon
det Bar.ad primū argu.tñ hoc nō obſtante ſuſtine Barto.ex
his que no.per eundem in.l.interdū.de verb.obli.vbi conclu-
dit q forma ⁊ ſolēnitas fuit introducta de iure ciuili.l.teſtādi.
C.de teſta.⁊.l.teſtamenta.eo.tit.⁊ inſti.de teſtamē.in princ.ſed
ſubſtantia teſtamenti etiam fuit introducta de iure gen.idem
no.Barto.in.l.qui a latronibus.ff.de teſta.⁊ idem glo.⁊ Bar.
in.l.ex hoc iure.ff.de iuſti.⁊ iure.Moder.idem vt Fulg.⁊ Ro.
in.l.ſi teſtamentum.C.de teſta.Conſiderata tamen hereditate
prout conſiderant iura noſtra dicitur inuenta de iure ciuili.ſ.
q actiones actiue ⁊ paſſiue tranſeant in heredē.l.nihil aliud.
de verbo.ſigni.l.hereditas.de acquir.re.domi.q non erat de
primeuo iure gentium.ſ.q tranſirēt actiones paſſiue,ſed iſta
ſucceſſio in bonis tātūmodo dicebat eſſe.Sꝫ cōtra hoc poteſt
argui.⁊ contra docto.deportatus capit ex teſtamento militis
hereditatē.l.neqꝫ enim.§.deportati.ff.de teſt.mil.⁊.l.milites.
de teſta.mili.ergo hereditas ex tali teſtamento delata dicitur
inuenta de iure gentiū.Poſſumus reſpondere q hereditateꝫ
prout defertur per modos iuris ciuilis non pōt capere depor
tatus.l.i.C.de here.inſti.ſed cum in teſtamento militis atten-
ditur iuriſgētium,merito hereditas per talem modum delata
dicit de iure gētiū,vt.ff.ſꝫ nō ſequit q de iure gen.eodeꝫ modo

a ¶ Decora.vi-
de Alex.in.l.dieꝫ
functo.ſ.xiiij.col.
ff.de off.aſſe.⁊ ple
ne dixi in additi.
Barto.in probe.
ffo.in pria addi.
vbi alle.Alex.hic
Tho.diplo.

b ¶ Super aut.
vide Iaſ.in.l.qui
dam cum filiū.in
pe.col.ſ.de verb.
obli.⁊ pleniſſime
per Bap.ſeue.in
l.edita.in.ix.col.
C.de eden.Tho.

c ¶ Ange.adde
Ange.in.l.i.C.de
pericu.eorū qui p
magiſtratibus.li
bro.xi.⁊ vide Ale
xan.in.l.gallus.§.
ille caſus.i.iij.col.
ff.de libe.⁊ poſth
Thom.

fuerit inuēta quo de iure ciuili, ⁊ iſtud arg. videt̃ ſatis ſtringe-
5 re, ideo cogitare poteris de alia ſolu. ¶ † Itē inquātum Bar.
hic querit an in foro conſcientie quis teneat̃ vltra vires here-
a ditarias non confecto inuētario[a], ⁊ dic vt hic per eum conclu-
dentem ꝙ non, iſtā opi. Bar. vidētur etiam ſequi Bal. Ange.
hic, ⁊ Ioā. and. in ti. de inſtru. edi. §. nunc vero aliqua. in addi.
incip. Iaco. de are. ⁊ Iac. de ra. ⁊ eo. titu. §. fin. in addi. inci. an
in foro conſcientie. ¶ Et plus dicit Bal. vꝫ ꝙ etiam de iure
cano. ⁊ ſic in terris eccleſie in quibus ſeruatur ius canonicum.
c. poſſeſſor. de re. iu. in. vi. c. ꝗ. de arbi. nō tenetur quis vltra vi-
res hereditarias, alleg. no. per Ioan. an. in. c. ꝗꝗ. de vſu. in. vi.
ſed de hoc ibi non loquitur Ioan. and. ſed tantum de heredi-
tate vſurarīȷ, vel delinquētis, ꝙ nō tenet̃ hr̄s vltra vires here
ditarias, ⁊ quod voluit Bar. hic hoc idem voluit ipſe in. l. mo
re. ſ. eo. idem Ange. in. l. ex teſtamēto. la. ꝗ. C. de teſtamē. milit.
alleg. ſimpliciter Ioan. and. in. d. c. ꝗꝗ. in dicta additio. Sed
ipſemet Bald. in. l. fin. in princip. C. de iure deliberan. in. vi. q.
⁊ ibi etiam Ang. tenet contra hoc vltimum ſcilicet ꝙ de iure
canonico in foro iudiciali idem ſit ꝙ de iure ciuili, ⁊ hoc etiam
eſt verius, quia non reperitur diſcrepātia inter ius ciuile ⁊ ca-
nonicum. vnde debet attendi ius ciuile etiā in terris eccleſie,
vt nota. in. c. i. de oper. noui nun. x. diſtin. in lege. Imol. hic di-
cit ꝙ Ange. in. l. i. §. hec ſtipulatio. ſ. ſi cui pluſquam. per. l. fal-
cidiam. tenet contrarium, ⁊ verum dicit Imol. ꝙ Angel. ibi
iſtud tenet, mouetur Ange. quia pena eſt impoſita a iure ciui-
li propter delictum. Item. l. preſumit. ꝙ ſubtraxerit aliquid eo
quia inuentarium non cōfecit. d. §. ſancimus. in aut. de here. et
fal. ſed de iure cano. etiā tales pene exigi poſſunt. c. ſuā. ⁊. c. ca-
lumniam. cū ibi no. per Inno. de pe. Tamē ſm eū poteſt ſal-
uari opi. contraria in eu qui nō ſenſit aliquod cōmodū, prout
eſt in executore, vt no. Bar. in. l. centurio. ſ. de vulg. ⁊ pup. qui
tenet locū heredis, nam ſi non confecerit tale inuētariū non
dꝫ teneri vltra vires hereditarias, ar. l. ſm naturā. de regu. iur.
per. l. ſi ꝯ ſ. de vul. ⁊ pup. ¶ Scdo mō pōt ſaluari dicta opi. in
illis qui ſuccedunt ei qui nō pōt cōueniri vltra ꝗ facere poſſit
de quibus in. l. ſunt quidam. ff. de re iudi. q: lꝫ tale beneficium
non tranſeat ad heredes. l. q: tale. ſ. ſolu. matri. tn̄ hoc caſu ſit
ſecus, ne melioris ſint cōditionis defuncti quā eorū heredes.
Imo. dicit eſſe diſtinguendum, aut heres ſcit vires heredita-
rias non ſufficere, tunc adeūdo ſine confectione inuentarīȷ vr̄
imputari debere: quia videt̃ cū creditoribus ⁊ legatarīȷs ꝯtra
xiſſe adeūdo. l. apud iul. §. ſi. ſ. qui. ex cau. in poſ. ea. l. ex maleſi-
cīȷs. §. heres. ff. de act. ⁊ oblig. Aut ignorat ⁊ non obligat̃ cum
intentio ſua videat̃ fuiſſe nō perdere. l. cū indebito. in princ. ſ.
de probatio. Aut ſumus in dubio ⁊ preſumitur. l. vis ei⁹. C. de
proba. ⁊ not. Bar. in aut. ſed cū teſtā. C. ad. l. fal. Rapha. cu. ⁊
Pau. de ca. hic tenēt cōtra Bar. ꝙ teneatur. ſ. vltra vires he-
reditarias: q: l. cōſcientie obligat ad ea que. l. poſitiua quādo
cōdita eſt ab eo q hꝫ ꝑtātem. l. cōdēde. prout voluit Bart. in. l.
ſi qs p eo. in. iīȷ. mēbro. ſ. de fideiuſſ. Ad idē alle. Pau. de caſt.
no. per Bar. in. l. vectigalia. ſ. de publi. ad idē inducit not. per
glo. in. c. literis. de rapt. in glo. pe. faciunt in ſimili no. per Bar.
in. l. i. ad fin. ſ. de pria. deli. vbi dixit ꝙ heres vſurarīȷ tenetur
vltra vires hereditarias: q: licet heres ex delicto defuncti nō
teneatur vltra vires hereditarias. d. l. i. C. ne ex delic. defun. ta
men eo caſu tenetur: quia non tenet̃ ex delicto. ſꝫ actione pſo-
nali. ſ. ꝯdōne indebiti ex iſta ſolutione debite facta, vt ibi per
eum, ſꝫ alle. per Paul. de ca. non faciunt: quia non loquuntur
in foro cōſcientie, ſꝫ de iure ciuili. vltra predicta. adde ꝙ Bal.
in. l. filiū quē habentē in. xvīȷ. co. C. fa. ercīſ. ſequitur opi. Bar.
hic ꝗ ſequitur etiam ipſemet Bart. in. l. gerit. ſ. eo. ⁊ ibi etiam
Ang. ⁊ Bal. ⁊ Ange. in. l. fin. in prin. de iure delibe. idē tenet
Imol. in. l. i. §. hec ſtipulatio. ſ. ſi cui pluſꝗ per. l. fal. motus q:
l. ciuilis damnat heredem ex preſumptione iſta, q: preſumitur
occultaſſe bona. d. §. ſancimus licet. l. ſcientie. nō dānet ex pre-
ſumptione. ſꝫ ex veritate. c. a nobis. ⁊. c. inquiſitionis. de ſentē.
excō. ⁊ cū Bar. etiā tranſit Ant. de bu. in. c. q: plerīꝗ. de imu.
eccle. ⁊ in. c. in literis. de rap. maxime per not. per glo. ſing. xīȷ.
q. īȷ. c. fraternitas. ⁊ ponūt legiſte i. l. ſtipulatio iſta. §. alteri. de
verbo. oblig. idem tenet Pet. de ancha. in. c. Rayn. de teſt. ⁊
d. Abb. i. c. tua nos. de vſu. ⁊ Lan. de rodul. in ſua ſolēni repe.
c. conſuluit. de vſu. in. q. xxiīȷ. Sed contra Barto. tenuit Fe. de
ſe. in conſi. xxi. volens ꝙ preterꝗ qñ ex delicto defuncti conue
nitur heres ſi nō cōfecit inuentariū teneatur vltra vires here-
6 ditarias. ¶ † Mouetur q: dānum ꝙ quis ſua culpa ſentit ſibi
imputare dꝫ ⁊c. bene faciunt not. per Inno. in. c. q: plerīꝗ. de
immu. eccl. ⁊ in. c. que in eccleſiarū. de cōſti. iſtā partē etiā ſeq-
tur Imo. in. l. geri. ſ. eo. ⁊ ſic eſt ſibi cōtrari⁹, mouet̃ p eadē iura
⁊ rationes q alle. p Fed. ¶ Et rn̄det Imo. ibi ad rōnē funda
tā. p. §. ſancimus. in aut. de her. ⁊ fal. de qua ſ. q: tex. ibi ſi bene

a ¶ Non confe-
cto inuētario. vide
Fel. i. c. i. i. xīȷ. col.
de cōſti. ⁊ Ioā. de
ana. in. c. i. literis.
i. viīȷ. col. de rapt.
Tho. diplo.

inſpiciatur nō fundat ſe in preſumptione, ſed dicit q: forte oc-
cultauit, no. verbū forte: q: apparebit ꝙ text. non preſumit ꝙ
hr̄s ſubtrahat, ⁊ ſic. l. vult idem eſſe qñ nō ſubtrahit. probatur
in ſimili per tex. in cle. i. de app. cū glo. nō recedo ad opi. Bar.
⁊ aliorū maxime: q: non eſt reſponſū ad rōnē illā que hꝫ ꝙ. l.
7 conſcientie. non dānat aliquē ex preſumptione. ¶ † Non ob.
ꝙ dicebat imo. q: ibi erat dictio forte, nam p hoc dico ꝓbari
ꝙ dixi, q: dictio forte, qñꝗ denotat veritatem qñꝗ dubitatio-
nem. c. ex parte. de celeb. miſ. ⁊. l. inuitus. ⁊ ibi glo. C. de procur.
apparet ergo ꝙ. l. de hoc dubitās ⁊ ſuſpicās hoc introduxit.
¶ Pro hoc etiā facit qđ no. voluit Bal. in. l. filiū. vbi voluit
ꝙ ſi nō confecto inuētario heres adit ⁊ conuenit̃ poſtea a cre
ditoribus ⁊ legatarīȷs vltra vires hereditarias. ⁊ ipſe facit po
ſitiones ꝙ nō erant tot bona q ſufficerent ad ſatiſfationem et
creditores rn̄derint credo ꝙ nō tenetur vltra vires heredita-
rias, q: ꝯ ꝑſumptionē iuris, ⁊ de iure admittit̃ probatio in con
trariū p ꝯfeſſionē partis, vt not. gl. i aut. de equa. do. ⁊. §. illud.
⁊ etiā no. Cy. Bal. ⁊ alīȷ in aut. ſꝫ iam neceſſe. C. de dona. ante
nup. apparet ergo ꝙ ſi nō ſubtraxit nō tenet̃ ⁊ ſic propter pre-
ſumptionem hoc introduxit lex alias enim ſequeretur ꝙ etiā
ſi apparet eū nō ſubtraxiſſe tenet̃. ¶ Nec ob. ꝙ ſ. dictū eſt p. l.
vectigalia. q: cōſtat ibi illū defraudaſſe vectigalia, ſed hic nō
cōſtat ſe ſubtraxiſſe bona. ¶ Itē nō ob. ꝙ no. Bart. in. l. ſi qs
pro eo. in. iīȷ. mēbro. de fideiuſ. q: rn̄deo ꝙ illud eſt verū qñ eſt
lex precepti, ſed ꝙ conficiatur inuentarium eſt lex cōſilīȷ: ergo
⁊c. ¶ De iure aūt canonico in foro iudiciali dico ꝙ tenet̃ vl-
8 tra vires hereditarias per rōnem de qua. ſ. ¶ † Itē inꝗtum
Bar. hic ponit differentiā inter hereditatē ⁊ bona vacantia,
adde ꝙ cū eo trāſit Angel. hic idē tenet Bar. in. l. fideiuſſor. §.
fi. ſ. de fideiuſ. ⁊ Bald. in. l. i. in. viīȷ. col. C. quando non pe. par.
¶ Iuxta predicta dubitat Bald. ⁊ Angel. hic, quare ſm iſta
iura heres teneat̃ vltra vires hereditarias, vt. l. que dona. ci
fi. ſ. ſol. ma. legatari⁹ vero nō tenet̃ vltra vires hereditarias. l.
vniuerſe. C. de leg. ⁊ dicit rōnem patere ex premiſſis, q: heredi
tas eſt ſucceſſio ⁊c. q: heres tenet̃ ad onera ad que tenebatur
defunctus, mirū ſi teneat̃ creditoribus hereditarīȷs vltra vi
res, prout erat aſtrictus defunctus, q: defunctus nō erat aſtri-
ctus legatarīȷs, vñ nō mirū ſi heres nō tenet̃ niſi quatenus eſt
9 in hereditate ipſius legatarīȷ. ¶ † Querit etiā Bal. hic vtrū
non habēs bona poſſit teſtari, ⁊ dicit ꝙ Bar. hic vr̄ ſentire ꝙ
nō, nā vult Bar. ſm eū, ꝙ de iure cano. vel gentiū hereditatis
nō ſit ſucceſſio in vniuerſum ius, ſed accipiat̃ pro bonis tm̄ nō
pro vniuerſo iure ꝙ defunctus habet: ergo non hn̄s bona non
pōt teſtari, ſed inepte refert Bar. q: non dicit de iure canoni.
¶ Preterea nō debemus attēdere diſpoſitionē iuriſgētium,
vel diuini, ſed iuris ciuilis quo hereditas eſt inducta, vt. ſ. et
ſubdit Bal. ꝙ teſtari poterit, nā pone aliqs nihil habēs in bo
nis filiū impuberem inſtituit vna cū alīȷs. Deinde dixit qſqs
mihi hr̄s erit ſit hr̄s filio meo in pupillari etate decedenti de-
mum deceſſit pupillus hn̄s bona materna certe ſubſtituti ad-
mittētur, ergo opus eſt ꝙ ſint prius heredes patri pupilli: q:
ad hoc vt locum habeat ſubſtō pupillaris, primo requirit̃ ꝙ
adeatur hereditas paterna. l. īȷ. §. ſi prius. ſ. de vulg. ⁊ pup. ⁊ ſic
nō hn̄s bona poterit hr̄e heredē ⁊ teſtari aliter tn̄ non probat
Bal. exēplū ſuū. Imo. hic dicit ꝙ oportet aliquē hr̄e bona ad
hoc, vt habeat heredē, q: heres idem eſt ꝙ dn̄s. inſti. de here.
quali. ⁊ diffe. §. ſi. ergo ſi nihil hꝫ nō pōt eſſe dn̄s. ¶ Addo ꝙ
Bal. in aut. ingreſſi. in prin. C. de ſac. ſan. ecc. ⁊ in aut. inceſtas.
C. de inceſt. nup. ⁊. l. ſtipulatio hoc mō cōcepta. de verbo. ob. ⁊
ibi Ange. in oībus iſtis locis ſic cōcludit, aut aliqs nō habet
bona, nec habere pōt: quia eſt incapax vt monachus, ⁊ tūc ſit
verū ꝙ nō poſſit habere heredē, vidiſſtis tex. optimū quē etiā
alle. Bal. i. l. lex corne. ſ. de vul. ⁊ pup. ſed non habet bona. vī
tamen habere poſſit, tunc poterit habere heredem per. l. here
ditas. in princip. ſ. de petitio. heredi. Quod intellige verum ſi
aliquid eſt in hereditate actiue aut paſſiue. ¶ Nec hinc con-
cluſioni ob. l. hereditas. de acqui. re. domi. quia ꝗuis non ſint
10 corporalia ſunt tn̄ actiones vt dixi. ¶ † Vltimo dicit Imol.
ꝙ ex verbis Bar. hic inquātum facit differentiam inter here
ditatem ⁊ bona vacātia videtur inferri deciſio de qua alibi du
bitat Barto. in aut. ſed cum teſtator. ad. l. fal. videlicet ſi fiſcus
capit hereditatem aliquam ſine confectione inuentarīȷ an te-
neatur vltra vires hereditarias ⁊ relinquit cogitandum. Sed
ipſemet Barto. in. l. i. §. an bona. de iure fiſci. tenet ꝙ fiſcus non
teneatur conficere inuentarium. per illum tex. ⁊. l. nō poſſunt.
eo. tit. quia concludi poteſt ſecundū Imo. hic, ꝙ aut capit bo-
na tanꝗ heres, vt q: inſtitutus fuit hr̄s, ⁊ tūc teneat̃ vltra vi-
res hereditarias nō ꝯfecto inuētario, vt in aut. de her. ⁊ fal. §.
pe. quē alle. Bart. in. d. aut. ſed cū teſtator. Aut fiſcus accepit
non tanꝗ heres, ſed tanquā bona vacantia, vt q: venientes ex
teſtamento

teſtamēto vel ab inteſtato repudiauerit, quo caſu ad eum non tanq̄ hȓdē deuenerunt. l. i. C. de bo. vacan. li. x. ⁊ tunc nō teneatur vltra vires hereditarias. ¶ Idē etiā tʒ Ro. qui dicit hanc concordiā primo fuiſſe Bal. in. l. ſi. in prin. C. de iu. delibe. addo etiā Bal. in. l. etiā. C. ad. l. fal. vbi approbat opin. quam tenet
11 Bar. in. l. i. §. as bona. ȷ. alleg. † Et poſſet adduci in ſimi. id qđ dicimus de eccleſia, an teneat vltra vires hereditarias. de qua queſtione ne egrediar terminos remitto me ad not. per Bar. in repe. l. i. C. de ſac. ſan. eccl. in. iii. q. i. alias quarte partis pnci pa. ⁊ ibi etiam tenet illā opi. qđ heres in foro cōſcientie nō teneatur vltra vires hereditarias inuentario nō confecto vt. ȷ. tenuimus, ⁊ ita etiam tʒ Bal. in. l. cum a matre. C. de rei vend. ¶ Et in. q. de eccleſia an teneatur vltra vires hereditarias, vide que not. Bald. in aut. cauſa que fit cum monacho. C. de epiſco. ⁊ cle. ⁊ in aut. ſi qua mulier. in. vi. col. C. de ſac. ſan. eccle. et l. iubemus. in. v. col. C. ad trebel. ⁊ vult qđ qñ eccleſia acquirit non tanq̄ heres puta propter ingreſſum alicuius non teneat vltra vires hereditarias, inuentario non confecto, ſecus ſi tanquā hēs acquirit. ſicut etiam dicimus in patre, vt ibi per eum. ⁊ ſic infertur qđ vbi bona deueniunt alicui non tanquā heredi non teneatur vltra vires hereditarias. inuentario nō ꝯfecto.
12 ¶ † Alios caſus in quibus quis non tenetur vltra vires hereditarias ponit hic Imo. in hoc articulo vero cōtentus remiſſionibus, vide vide per Bal. in. l. ſi. ad ſi. C. qui bo. ced. po. ⁊ p Bal. i. l. ſi. p illā tex. ff. de dolo. ⁊ i. o. l. ſi. i pn. ff. de in. deli. p Ange. ⁊ Imo. in. l. i. §. hec ſtipulatio. ȷ. ſi cui plꝰq̄ p. l. fal. ¶ Per Bal. etiam in. l. voluntas. C. de fideicō. per Alex. in diſ. ſua incip. aſtenſis miles. per Bald. in. l. filium quē habentem. in. vi. col. C fa. erciſ. per Cano. in. c. ſi litteris. de rap. ⁊ in. c. tua nos. de vſur. per Anto. de bu. in. c. debitores. de iureiur. p Ro. in repe. aut. ſimiliter. in ante pe. ⁊ vlti. c. har. C. ad. l. falci.

1 ¶ Hereditas non pōt pro parte adiri, ⁊ p parte repudiari.
2 Repudians vnam partem, an videatur alias repudiare.
3 Repudiatio an valeat ſi quis repudiat hereditatem ſibi delatam ſalua legitima.
4 Donatio an valeat ſi quis donet tibi magnam quantitatē pecunie, ⁊ tu non acceptas niſi partem.
5 Commodum ſi obuenit alicui ex diſpoſitione aliqua, nō tñ iure hereditario, an poſſit pro parte agnoſci, ⁊ pro parte non.
6 Libellus in quo quis petit reum cōdemnari ad dandū ſibi triginta de ſumma centum ſibi debita, an debeat admitti.

1 Vt totam. † Nō poteſt quis hereditatem ſibi delatam ſcindere adeundo pro parte, ⁊ pro parte repudiando etiam ſi per partes a teſtatore facta ſit delata fuerit. h. d. cū l. ſeq. ⁊ que ſuit ratio. in. l. i. ⁊. ff. dic vt p Bar. ¶ In gl. in ver. totam que eſt glo. i. ſbi etiam ſucceſſiue qđ voluerit gl. declara vt hic per Joan. de Imo. ¶ In glo. in verſi. poteſt. ibi. §. idez puto. io ſi. intellige tñ ſm diſtinctionem. l. ſi te ſolum. ȷ. de her. inſti. ⁊ tūc tñ eſt verum q̄ videor adire aliam partem, qđ etiam ſi ſo ea aliquis ſubſtitutus ſit, nō eſt locus ſubſtitutioni. tex. eſt no. l. i. ſi ſolus. in prin. ȷ. e. ⁊ que potuerit eſſe ratio in. l. ſi ſolus. dic vt ibi. ¶ Item Bar. hic cōcludit, qđ quis partem adeundo, ⁊ partē repudiando videt totaʒ hereditatē adire. ¶ Nec ob. qđ contineat repugnantiam vt dicebat Jac. de are. q̄ imo ſm Bart. non continet repugnantiam, quia poteſt eſſe quod in parte repudiata velit admitti per ius accreſcendi, cui iuri non poſſumus renunciare, vt hic plenius per Bar. ¶ Adde quod cum concluſione Bar. tranſeunt hic Bal. Ang. Imo. ⁊ Pau. de ca. ſed contra Bar. videtur multum facere rō adducta per Jaco. de are. cui Bar. videtur ſofficienter rñdere. dum reſpondet q̄ non ſit verum, q̄ hic ſit repugnantia. ⁊ contrariū tenet ipſemet Bar. io. l. ſi. ȷ. eo. Dum vult quod qñ due portiones deferuntur eod. tit. tunc oportet vtrunque habere ſm qđ diſponit teſtator. alle. tex. in. l. ſi quis heres. in prin. cum gloſſ. Sed ille tex. non facit. quia loquitur quando deferebatur diuerſis titu. nam vna portio deferebatur titul. inſtitutionis alia deferebatur. titu. ſubſtitu. vnde melius alle. potuiſſet. l. ſi ſolus. ȷ. eo ¶ Poteſt etiam dici qđ. l. ſi quis heres. probat opi. hart. q̄ ſi qñ diuerſis titulis deferuntur due portiones tex. ⁊ gl. volt quod eo. modo habeatur quo teſtator diſpoſuit, multo magis ſi deferatur vno ⁊ eo. ti. ⁊ ideo ſbi ſit diuiſio, q̄ videnť vocate plures perſone. ſ. inſtitutus ⁊ ſubſtitutus, qđ ſecꝰ eſt hic, q̄ ibi diuerſis tit. hic eo. ti. ideo non poteſt negari, qđ Bar. hic, ⁊ in. l. ſi fuerit ſibi ꝯpſi contrarius. ¶ Et ſi tenemus cum Bar. io. d. l. ſi. non videtur multum bene poſſe reſpōdere ad rationem. Jaco. de are. hic niſi qđ vitiatur ſllud, qđ habet repugnantiā primo actu, ⁊ tñ ipſe primus actus ex quo fuit validus remanet ſicut in ſimili dicitur in. l. a. §. i. ȷ. ſi vſufru. pet. ⁊ in. l. per ſeruum.
2 §. i. ȷ. de vſu. ⁊ habi. ¶ † Item inſuꝑ Bar. hic querit quid ſi quis vnam parteʒ tñ repudiet an videatur alias partes repudiaſſe, ⁊ cōcludit vt hic per eū. ¶ Adde qđ ſcđa rñſio data per Bar. in. d. l. nec in. §. i. ⁊ in. l. illud videt expreſſe cōtra dicta iura, ⁊ contra no. per glo. ⁊ Dy. in. l. ſi quis vi. §. differentia. de acqui. poſ. Ang. hic dicit qđ opi. glo. poteſt ſuſtineri prout eſt de mente glo. nō prout eſt de mente Bar. nam ſi repudio partem in aliis volo deliberare nō eſt verū qđ repudiatio partis operetur repudiationē aliarū ptiū, ſed ſi repudio partē ⁊ aliud nō dico in aliis videor tūc ēt alias repudiare per. l. nec in. ⁊. l. nec illū. ȷ. eo. ¶ Hoc etiā approbat imo. hic, ⁊ p hoc etiā facit, q̄ prima rñſio Bar. nō videt bona dum dicit qđ nō videor repudiare q̄ad ius accreſcendi, nam dico qđ qñ repudio inſtitutionem videor etiam repudiare ius accreſcendi per. l. ſi quis hēs. ȷ. eo. ⁊ per no. per Bar. in. l. ſi. ȷ. eo. ⁊ dixi. ȷ. ¶ Preterea poſito qđ vera eſſet opi. Bar. procederet in eo qui partē adiuit nō in eo qui repudiauit. vt in caſu noſtro, cum Bar. tranſit pauł. de caſ. hic, ⁊ idem videtur tenere ipſemet Bar. in. l. ſi. ȷ. e. in ſua magna diſtin. Imo. tñ ibi tenet illud qđ hic, ⁊ ad. l. ſi tu ex parte. in qua Bar. facit fundamentum reſponde qđ loquitur quādo vna pars deferť ex inſtitutiōe, alia ex ſubſtitutione, ⁊ ſic nō videt habere aliqđ ſimile in caſo noſtro in quo deferebat hereditas ex eo. titu. preterea ibi adita fuit vna pars, ſʒ hic repudiata. ¶ Preterea per verba bar. nō eſt rñſum ad arg. d. l. nec in. §. i. ⁊. l. illud. ȷ. eo. bar. hic de quo doc. non faciunt mētionem, dicit qđ gl. habet illum intellectū q̄ doc. dicunt. l. ſi dico repudio partem, ⁊ ſuper aliis partibus differo non vʒ iſta dilatio eo q̄ videar adire, ⁊ ita dicit qđ intellexit hic Dy. nec aliter pbat Bal. nec etiam Dy. illud dicit. nam dicit Dy. qđ dū gl. hic dicit partem repudiatā ⁊ aliā aditā nō vʒ. ſ. dilatio. ¶ Et ſubdit Dy. qđ vbi vnam partē adiret, ⁊ ſuper reliquis differt heres erit in ſolidum, ſed nō dicit Dy. qđ ſum heres qñ partē repudio, ⁊ in aliis differo, prout dicebat Bal. Ro. hic inepte loquitur, ⁊ tʒ cū opi. Barto. tñ in cōcluſione ſua videtur potiꝰ ꝯcludere cū opi. Bar. q̄ bal. all. ipſe pro opi. Bar. l. tribunus. §. i. ȷ. de teſt. mili. ¶ Sed nō obſt. nā ea que tendunt ad diminutionem nō debent operari augmentum. l. legata inutiliter. de leg. i. ⁊. l. legata inutiliter. de adi. lega. ⁊ Bart. in. d. l. legata inutiliter. de leg. i. declarat illā. l. tribunus. q̄ loquitur qñ actꝰ non tendit ad diminutionem, item ibi loquitur quādo de toto diſcuſſum eſt. ¶ Raph. cu. hic ſtat cum opi. Barto. non obſt. d. l. nec in. q̄ loquitur qñ actus ille qui importat ꝯñs erat actus validus, ſed hic actus importans ꝯñs erat actus inualidꝰ cum hēditas nō poſſit pro parte repudiari vt hic, ergo ⁊c. Reſpōſio non eſt ſufficiens vt hic, ⁊ cōtra dicta iura vbi etiam repudiatio nulla eſſet niſi intelligatur iſtud antecedēs neceſſariū preceſſiſſe, ⁊ ſic videtur verior cōcluſio An. ⁊ ſequa de qua. ȷ. ¶ Sed io vos non videtur bene dixiſſe Ang. ⁊ Imo. inſuꝑ dicunt qđ ſecus ſi dico partē repudio ⁊ ſuper reliquis differo q̄ non teneat repudiatio. nam contra hoc facit, conſtat enim hereditatē pro parte nō poſſe adiri nec repudiari, vt hic, ⁊. l. ſi ſolꝰ. ȷ. eo. modo ſic quotieſcūq̄ facio aliquē actū deinde aliquā clauſulā addo q̄ ſit cōtra naturā illius actus, tunc talis actus vitiatur ⁊ nō vitiat. l. ſi quis ita heres inſtituatur ex certo fundo. ȷ. de her. inſti. l. per ſerui. §. i. ȷ. de vſu ⁊ hab. ⁊. xxvii. diſtin. diacon. ⁊. c. cum. M. ferrarieñ. de cōſti. ſed in propoſito reſeruatio in aliis partibus eſt cōtraria repudiationi pꝰ facte ergo ⁊c. Poteris cogitare q̄ hoc nō reperio tactū, ⁊ non erit facilis rñſio vt puto.
3 ¶ † Extra gl. Bal. in. l. heres. C. de impub. querit ſi filius heres inſtitutus a teſtatore dixit hereditatē mihi debitam repudio, ſalua tamen legitima. an valeat repudiatio, an vero ſit perinde ac ſi totam hereditatem adiuerit. ⁊ determinant ibi Bald. ⁊ Pau. de caſt. hanc repudiationem eſſe nullam. perinde ac ſi totā hereditatē adiuerit, q̄ legitima debet titu. ⁊ iure inſtitutionis. §. aliud. in aut. vt cū de appel. cog. ergo ſi vult ſaluam ſibi eſſe legitimā non pōt aliā partē ſibi repudiare, vt ſubtiliter pbat Bar. in. l. q̄ poterat. ad treb. ⁊ Cy. hoc idē tʒ in. d. l. heres. per glo. hic que vult qđ ſi partē adeo, ⁊ parteʒ repudio. videor totam hereditatē adire. ꝯſueui de hoc dicere in dictis locis. ¶ Itē dicit hic Ro. q̄ iſtud q̄ vult lex noſtra hic fallit in fiſco per gloſ. quam reputauit ſingu. in. l. ea ſola. ff. de reg. iur. ſed illa gl. non dicit. ſ. q̄ fiſcus venerit tanq̄ heres, nec dicere potuiſſet per legē iſtam. ⁊ per ratiōes de quibus per Bar. ſ. qđ heres repreſentat perſonam defuncti. Itē ſequeretur q̄ fiſcus poſſet pro parte adire ⁊ pro parte nō, ⁊ ſic ſequeretur abſurdum, vʒ q̄ quis decederet p parte teſtatus, et pro parte inteſtatus. qđ non reperitur ⁊ eſt ꝯtra. l. ius noſtrū. de regu. iur. probat tamē gl. illa qđ licet deportatus non poſſit habere heredem, vt. l. i. C. de here. inſti. fallit tamen niſi fiſcus vellet eſſe heres. ⁊ reputat illam gloſſ. ſingu. Bald. in. l. nam
4 quam. C. de fideicō. ¶ † Item inſuꝑ Bart. querit quid ſi qs

ſibi donat magnā quantitatem pecunie ſrū, ⁊ tu accepiſti patrem ⁊c. an valeat donatio. dic vt hic per eum. cum quo concor. Bal. Jmol. ⁊ Pan. de ca. ⁊ Raph. qui etiam pro hoc adducit tex. in. l. iul. de leg. i. iuncta. l. ſi. in princi. de verb. obli. facit. l. le-
5 gatum. de leg. i. que melius probat q̄. l. iul. ¶ † Ultimo inquā tum Barto. hic querit vtrum ſi ex diſpoſitione aliqua obuenit aliquod commodū alicui, nō tamē iure hereditario an poſſit pro parte agnoſcere, ⁊ videtur dicere ꝙ nō. per. l. iij. C. de om. ag. deſer. lib. xi. idem tenet Ange. ⁊ Jmol. et infert Angel. ad vnum ꝙ ſm Jmo. eſt ſing. vz ſtatuto cauebatur ꝙ ſi quis eſt cōdēnatus pena vltimi ſupplicij bona applicētur filijs ne habeāt mendicare non pōt agnitio fieri pro parte ſicut in hereditate, ⁊ ideo ſi velint filij omnia bona repudiare non perderēt ſolum iſta bona que repudiarunt. ſed etiam alia ſi ſua titulo lucratiuo inter viuos acquiſiuerunt ex perſona eius cuius bona repudiarunt. ¶ Miratus ſum ꝙ Barto. ⁊ doct. allegauerint illam. l. iij. ad id de quo querit hic Barto. quia vt dicit etiam Raph. ba. hic illa lex loquit̄ quando bona obuenerunt iure hereditario, ſed non loquitur quando obuenerunt alio iure vt in caſu noſtro, vnde in hoc videtur dicendum prout in legato. l. nec matrem. cū. l. ſeq. de leg. ij. ¶ Et aduerte ꝙ illud ꝙ dicitur in. d. l. iij. ſ. ꝙ priuatur omni cōmodo debet intelligi qd̄ ſibi ſit speciale fauore fiſci, vt etiam ſenſit ibi Angel. ſed nihil alleg. ſed ego allego tex. in auth. ē. heres. de ſecū. nup. ⁊ no. doc.
6 maxime Bal. in. l. generaliter. §. in his. eo. tit. ¶ † Poſtremo inducit Bald. hic iſtam. l. ad. q. aliquis creditor petebat reum condēnari ad dandum ſibi triginta de ſumma centum ſibi debita an debeat admitti libellus debitore cōtradicente ⁊ dicente ſe nolle fruſtrare tot libellis ⁊ iudicijs, ⁊ videtur ſm eum ꝙ non eſt perſtū tex. ꝯtrariū refert tenere pe. per. l. cū quedā puella. §. ſi. de iuriſ. om. iu. vbi habet ꝙ dz attendi nō inq̄ſiti debetur, ſed inq̄ſitum petitur. ¶ Refert tamen ꝙ Cyn. tenebat primam partem, ⁊ ita dicit Bal. ꝙ ſeruatur Florentie, hoc etiam approbat Jmol. hic qui refert ita tenere Dyn. ⁊ Bar. in. l. quidam exiſtimauerūt. ff. ſi certū pet. ⁊ plenius in. l. in cōmodato. §. duobus. ff. cōmo. optime probatur in. l. nō tm̄. ff. de procu. ⁊ in. l. ne in plures. ff. de inſti. ⁊ in. l. nulli. C. de iudi. cum ſi. ¶ Refert tū Jmo. ꝙ Bar. in. d. §. duobus. limitat hic eſſe verū niſi iuriſdictio iudicis nō extēderet ſe vltra illā ſummā que petebatur q: tūc procedit libellus inuito debitore. p. d. l. cū quedā puella. §. ſi. ¶ Tū dicit Jmo. ꝙ in libello verius videt̄ qd̄ nō admittat libellus reo opponēte ⁊ ꝯdicente. ¶ Adde ꝙ in hoc vltimo cōmunis cōclu. eſt ꝯ Bar. vt p Ang. ⁊ Mod. in. l. ſcire debemus. in prin. de verb. ob. idē tenet Bal. Ange. ⁊ Sal. ⁊ etiā Ful. in. d. l. cū quedā puella. §. ſi. ⁊ Pan. de caſt. in. l. ſi idem cū eo. ti. ¶ Nō ob. d. l. cū quedā puella. q: loquitur in alijs terminis de quo tū q: eſt aliqualiter impertinens, vide no. in. d. l. cū quedam puella. ⁊ in. d. l. ſi mihi ⁊ tibi. in prin. de leg. i.

1 ¶ Subſtitutus excluditur donec eſt locus inſtituto.
2 Facultati non preſcribitur.
3 Negligentia exercitij ſatis eſt in iuribus incorporalibus.
4 Suitatis exiſtentia non preſcribitur.
5 Beneficium non debet eſſe damnoſum filio.
6 Preſcribi an poſſit iuri dicendi teſtamentum nullum.
7 Preſcribitur iuri adeundi ſpatio. xxx. annorum.
8 Diſpoſitio. l. cū antiquioribus. an habeat locū de iure ſtatuto.
9 Preſcriptio licet currat aduerſus ignorantez poteſt tū heres poſt dictum tempus decurſum petere ſe reſtitui in integrum ex clauſula generali.
10 Subſtitutus vulgaris excluditur ſi heres velit admitti.

1 QUādiu. † Donec eſt locus inſtituto excluditur ſubſtitutus. h. d. ¶ Et limita regulam huius. l. procedere ſm ꝙ dicit hic Bar. dum alleg. l. iij. de fideicom. lib. ¶ Adde etiaz hodium tex. in. l. ſi fine. §. ſed ꝙ papinianus. ff. de mino. et vidiſtis Bar. etiam ita concludentem in. l. i. in. iij. effectu ſubſtitutionis vulgaris. ff. de vulga. ⁊ pupilla. ⁊ de verbis Barto. hic feci vobis mentionem ibi, ⁊ cum Bart. tranſeunt alij. ¶ Item in quantum alle. l. ſi. C. de repu. here. adde glo. in. l. ſi quis ſeruus. in vlt. oppo. ff. de iu. delib. hec tamen nō pono nunc pro con-
2 ſtanti, vide late in. d. l. ſi. C. de repu. here. ¶ † In glo. i. in prin. ibi. l. ſi curatoris. glo. corrupte alle. voluit allegare. l. licet. C. de iure delib. ⁊ reputat̄ cōmunis opi. quā ſequit̄ Bart. in. l. ſi. ff. de cōdi. ex lege. in. §. vel. iij. col. ¶ Jmo. hic refert Saly. in. d. l. lz. tenere cōtrarium ⁊ verum dicit Jmol. Saly. mouetur quia facultati non preſcribitur. l. viam publicam. ff. de via pu. ¶ Sed ad hanc rationem Saly. reſpōdet Jmo. ꝙ quādo ex exercitio facultatis acquiritur mihi aliquod ius, tunc tali iuri ⁊ tali facultati preſcribitur vt patet in hac facultate offerēdi, nam ſecundus in tēpore hz facultatē offerendi priori creditori quātitatem in re vtriq̄ hypothecata vt eam ſibi conſignet, ⁊ huic facultati preſcribitur. l. cum notiſſimi. C. de preſcrip. xxx. an. vt patet in. l. in bello. §. ſi quis ſeruum. ff. de capt. ⁊ poſtlimi. reuer. ¶ Ratio eſt q: per exercitiū huius facultatis acquirit̄ ius pignoris efficacius q̄ prius haberet, ⁊ in. §. ſi quis ſeruum. aliquis dn̄s acquirit dominiū irreuocabiliter, ⁊ ſic plus iuris q̄ prius haberet, ita ergo in ꝓpoſito qn̄ ex exercitio nō acquiritur mihi aliqd̄ ius tūc procedit tex. in. d. l. viam publicā. l. ꝙ facultati non preſcribatur. ¶ Secūdo mouetur Saly. q: quia ſine poſſeſſione nō preſcribit. l. a. ff. de vſuca. ⁊ in regula ſine poſſeſſione. de regu. iur. in. vi. ſed iſtud ius ſolū quaſi poſſidet p heredē, q: iura incorporalia quaſi poſſident. l. iij. ⁊ ibi no. ff. de acquirē. poſſeſ. ergo non pōt preſcribi cum non ſit ab aliquo ei del. it. ¶ Sed rn̄de ꝙ lz ius adeūdi quaſi poſſideāt tū poſſunt poſſidere res hereditarias ſicut dicimus de iure offerēdi, q: quāuis primus non poſſederit ius offerendi ꝙ non competebat ſibi,
3 ſed ſecundo creditori, tū poſſedit primus ipſam rē. ¶ † Preterea in iſtis iuribus incorporalibus ſatis eſt negligētia exercitij. l. ſequit̄. §. ſi viam. ff. de vſuca. l. i. ⁊. ij. C. de ſerui. ⁊ aqua. ⁊ l. corruptionem. C. de vſufru. cum ſimi. ⁊ ſic reprehēdit Saryce. Jmo. ⁊ cum Jmo. etiam tranſit Ro. qui tamen dubitat ꝙ cum filius ſit ſuus, ⁊ neceſſari⁹ heres. l. i. §. qui in poteſtate. ff. ſi quis
4 omiſ. cau. teſta. ideo nō videtur preſcribi. ¶ † Eſt verū ꝙ glo. in. l. i. ante glo. mag. C. quando nō pe. par. dicit ꝙ exiſtētie ſuitatis non preſcribit̄, tamē tex. in. l. iij. C. de inſti. ⁊ ſubſti. videt̄ probare ꝙ in exercitijs iuri adeundi preſcribatur, ⁊ ibi ponderat illū tex. Pan. de ca. ⁊ dico idem probari in. l. oīs. C. de preſcrip. xxx. an. hāc opi. tenet etiā Barto. in. l. filio preterito. ff. de iniuſ. teſta. dicens ꝙ eſt facultas, ⁊ facultati nunq̄ preſcribit̄. l. viā publicam. ff. alle. ¶ Dicit tū ꝙ cōis opi. eſt in cōtrarium facit: q: quāuis fili⁹ ſit ſuus ⁊ neceſſari⁹, tamen q: habet beneficiū pretoris abſtinendi. §. ſed ⁊ his premittit pretor. inſti. de here. quali. ⁊ diſ. ⁊ dicit̄ eſſe quoddam mediū, ⁊ ſic incontinēti nō dicit̄ eſſe heres, vt late etiā probat Bar. per hāc rōnē in. l.
5 ſi. ff. de ꝯdi. inſti. ¶ † Contra hoc tū facit, q: bn̄ficiū abſtinēdi nō dz eſſe dānoſum filio. l. ſi filius q patri. ff. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ Bal. i. d. l. lz. ꝙ facultati immiſcēdi non preſcribat̄ ſpatio. xxx. an. ſed bn̄ preſcribat̄ petitioni hereditatis. l. hereditatis. C. de peti. here. ¶ Poteſt concludi ꝙ aut querimus vtrū exiſtētie ſuitatis preſcribatur, ⁊ dico ꝙ non per gl. in. d. l. i. C. qn̄ nō pe. par. que forte nō habet cōſociā, ⁊ voluit hoc etiā ibi Bald. in vi. col. nō ob. beneficiū pretoris, q: nō operat̄ niſi quo ad ea que eſſent preiudicialia filio. d. l. ſi filius q patri. ¶ Aut querimus vtrum preſcribatur facultati immiſcendi, ⁊ dico ꝙ ſic. d. l. licet. nō violando literam, ⁊ hoc modo concordat̄ ſunt opi.
6 ¶ † Quid autē in iure dicendi teſtm̄ nullum an poſſit tali iuri preſcribi. Bar. in. l. filio preterito. dicit ꝙ ſic, vide ibi tradita, ⁊ credo tetigiſſe in. d. l. i. quādo non peten. par. ſi eſt articulus
7 noſter. ¶ † Subdit tamē Bal. in preal. l. licet vnū quod eſt notabile dicēs ꝙ pōt cōtingere ꝙ iuri adeūdi preſcribatur ſolū ſpacio. lx. an. pone delata eſt hereditas filio non eo cui etiam ab inteſtato debuiſſet ſuccedere, q: hz. xxx. an. ad adeūdum ex teſtamento, ⁊ alios. xxx. ab inteſtato, ⁊ ſic preſcribit̄ ſpacio. lx. an. ⁊ dicit ꝙ iſta cōſuluit Bar. ⁊ Mod. ibi eū ſequuntur. ¶ Et plus dicit Bald. in. d. l. licet. vz ꝙ eſt dare quod iuri adeundi ab inteſtato preſcribatur ſpatio ſolum. lx. an. quia habebit. xxx. an. ex capite liberorū, ⁊ alios. xxx. ex generali capite legitimorum. per. l. i. §. ſed videndum. ff. de ſucceſ. edic. ¶ Ex quo infert ipſe vnum magis ſingulare vz ꝙ licet. l. cum antiquioribus. tribuat annū infra quem tranſmittitur hereditas ad heredem per ius deliberādi, tū poterit dari caſus ſm eum in quo iſta facultas durabit nedum anno vel biennio, ſed triēnio. exēplū in filio cui eſt delata hereditas per vā liberi. per. d. l. i. §. ſed vidēdum. qd̄ non poſſet eſſe notabilius ſi eſt verum. ¶ Saly. in. d. l. licet approbat deciſionem Bal. in quātum dictū eſt. ſ. quod ex teſtō q̄s hz. xxx. ann. ⁊ ab inteſtato alios. xxx. ſed ꝙ habeat lx. an. ab īteſtato dicit ꝙ nō videt̄ verū hodie q: imperator in aut. de here. ꝗ ab inteſt. facit tria tm̄ capita ſeu tres gradus. ſ. aſcendētiū deſcēdētiū ⁊ trāſuerſaliū. ergo ſequit̄ ꝙ hereditas dicit̄ delata filio ex vno capite. ſ. deſcendētiū. ⁊ p conſequens non habet niſi. xxx. ann. quia non ſequitur filius eſt excluſus a capite vnde liberi, ergo nō ſit excluſus a capite vnde legitimi vel vnde cognati. ¶ Pro opi. bal. facere vr̄ id qd̄ ipſe voluit in. l. certū. in. iij. col. in verſ. ſequitur videre, de bon. poſ. vnde cognati. C. vnde cogna. inq̄tū querit vtrum illa bonorū poſſeſſio ſit ſublata. ⁊ dicit videri ꝙ ſic cum hodie ſit ſublata differentia agnationis ⁊ cognationis, vt in. §. nulla. in aut. de here. ab inteſta. ⁊ in aut. in ſucceſſione. C. de ſuis ⁊ leg. ¶ Cōtrarium determinat ipſe: quia intereſt noſtra plura habere remedia. l. ſi domus. ff. de ſer. vrba. predio. alleg. in. l. i. §. ſed vidēdū preal.

¶ Contra

¶ Contra Bal. poſſet adduci, q fundamentum Bald. eſt de
d.l.i. §. ſed videndum. ſed responde q ille text. loquitur quo ad
remedia iuris pretorii, ideo verum eſt q ſi eſt excluſus a bono.
a poſſeſ. vnde lib.[a] non intelligatur excluſus ab alia bono. poſſ.
delata per caput vnde leg. vel vnde cognati, ſz nos tractamus
de prouiſione iuris ciuilis hoc eſt de facultate adeūdi de iure
ciuili, vnde vnū, & idem ius eſt cōpetens liberis ſeu agnatis,
ideo nō videt habere locū. d. §. ſz videndū. attamē ſingularis
& peregrina eſt deciſio Bal. & pro ea bis conſului. ¶ Et rńde
ad allegata in cōtrariū, q ſicut de iure pretorio erat iſta diſtō
qd pmo vocarent liberi, deinde legitimi &c. vt. l.i. ff. ſi qs o2. in
bo. poſ. ſer. ita videt dicendū de iure ciuili p. l. ij. in princ. & §. i.
J. de ſu. & legi. & inſti. de leg. agna. ſuc. in prin. modo ſicut paria
ſunt ſuum heredem non extare vel extare, & non eſſe hrdē. l. ſi
ex modica. §. ſi filius. de bo. lib. l. i. §. ſz ſi ſint ſui. ff. ad tertul. ſed
ſi filius non extaret certū eſt quod remaneret legitimus, vnde
cum ſit excluſus ſpatio. xxx. ann. filius admittitur agnatus, & le
gitimus primus: hic nullus eſt proximior eo, ergo admitti de
bet, ad hoc facit id quod proxime concludam circa intellectū.
l. cum antiquioribus. C. de iur. delib. loquentis de iure ciuili an
habeat locum de iure pretorio, & cōcludam q ſic, q eadem eſt
ratio ſic ergo ecōtra diſpoſitio. d. §. ſed videndum. loquens de
iure pretorio habeat locū de iure ciuili, & eadē ſit ratio. ¶ Et
ſubdit aliud ſingulare Bal. in. d. l. licet. pone q filio in heredi
tate materna vel filio emancipato delata eſt hereditas, certū
eſt q infra annum trāſmittit ius deliberandi ad hrdem ſuuz.
Quare autē dixerit Bal. in hrditate materna, vel filio eman
cipato, aduerte quia ideo ſic dixit, nam filius in poteſtate cui
delata eſt hereditas tranſmittit eam ex potentia ſuitatis ad
heredes ſuos vſq ad. xxx. annos. l. apud hoſtes. C. de ſu. & legi.
& l. ſi fratris. C. de iur. deli. nec tunc habet locum. d. l. cum anti
quioribus, ſm magis communem & veram concluſionem ap
probatam in ſcholis & in iudiciis, vnde retento caſu noſtro. ſ.
in hereditate delata filio emancipato vel in hereditate delata
filio a matre iſte filius. J. annū tranſmittit per. d. l. cū antiquio
ribus. pone inquit Bald. q iſte filius cui talis hereditas dela
ta erat deceſſit in ſecūdo anno an tranſmittat, & ɔcludit q ſic,
q filius habuit primū annū ex capite vn liberi. J. quē tranſmit
tere potuit ex primo capite quo primo anno elapſo dz habere
aliū annū vnde legitimi. J. quē tranſmittere pōt, quod dictum
vt dixi eſt ſingulare, & de eo facit mentionem Rapha. hic qui
dicit q ſibi non placet, nam non videtur q filius tranſmittat
niſi ex eo capite in quo filius ipſe erat tēpore mortis, nec plus
dicit nec aliter probat. ¶ Sed nō videtur q Bal. cōtrarium
dixerit puto q voluerit dicere Rapha. filius emancipatus vel
filius cui defertur hrditas ex latere matris habebat facultatē
adeūdi vſq ad. xxx. an. cū ergo differt poſt primū annum non
dz poſſe trāſmittere, q nō deceſſit in capite liberoꝝ ex quo ca
pite habebat annū qui erat iam elapſus, ergo nō poteſt tranſ
mittere. d. l. cum antiquioribus. & hoc modo intelligendo ver
ba R. ph. videtur reſtringere, tñ ſuſtinendo Bal. dic q Bal.
videt habuiſſe reſpectū ad prouiſionem iuris pretorii, hoc eſt
ad facultatem adeūdi de iure pretorio qd nō durat niſi anno,
vt eſt caſus in. l. ſi coheredi. §. ſi. ff. quis o2. in bon. poſ. ſer. & in. l.
ij. §. ſi. de ſuc. edi. licet ſecus ſit in aliis agnatis q ſolum habēt
centū dies. l. ij. C. qui admit. & pro vnoquoq capite hz annuz,
& ſi excluſus fuerit poſt annum a capite vnde liberi habet fa
cultatem veniendi ex capite vnde legitimi vel vnde cognati.
¶ Nec obſt. q fuit excluſus, quia vt dixi in vnoquoq capite
habet annum, et hec videtur fuiſſe conſideratio Bald. in. d. l.
8 ¶ †Sed hec difficultas incidit in aliam. ſ. vtrum diſpoſitio. l.
cum antiquioribus, habet locum de iure pretorio q dubium
indeciſuz relinquit Cy. in. l. qui ſe patris. C. vnde lib. ſed ipſe
met Cyn. in. d. l. cum antiquioribus. tenet q habeat locum de
iure pretorio cum videtur eſſe eadē ratio de iure pretorio que
eſt de iure ciuili ergo &c. l. illud. ad. l. aquil. l. a titio. de ver. obli.
& hoc idem approbat Ful. in. d. l. cum antiquioribus. Pau. de
caſt. in. d. l. cum antiquioribus. non facta mentione de Cy. nec
Fulgo. tenet contrarium. quia non videtur q diſpoſitio illius
l. habeat locum de iure pretorio. nā de iure pretorio dantur. c.
dies. l. ij. C. qui admit. & l. ij. §. largius. J. de ſucceſ. edi. preterq
filio vt. J. dictum eſt. ſed de iure ciuili datur annus. d. l. cū anti
quioribus. ergo non videtur q diſpoſitio huius. l. habeat locū
de iure pretorio: quia cui non conueniunt verba. l. non conue
nit diſpoſitio. l. uij. §. toties. J. de dam. infec. l. ita autem. in pnc.
J. de admi. tuto. cum ſi. hanc eandem tenet Salyce. in. l. i. C. de
re mil. Sz Ange. in. l. qui ſe patris. C. vnde libe. tenet cum Cy.
mouet eadem rōne qua Cy. licet de eo mentionem nō faciat
Ro. in. d. l. qui ſe patris. ſolum facit mentionem de Ang. & te
net q diſpō. d. l. cū antiquioribus. nō habeat locū de iure pretorio

per ſupradicta, & opi. Bald. eſſe veram in. d. l. licet. ſ. q annus
poſſit multiplicari, dicit etiam Bal. in. d. l. licet. de quo facit
mentionem Raph. & Ro. q licet ſpatio. xxx. an. preſcriptū ſit
iuri adeundi q etiam erit conſultū heredi alia via ad ample
ctendum hereditatē ne curratur quia ignorauerit heres heredi
tatem ſibi eſſe delatam, nō licet pſcriptio. xxx. ann. etiā aduer
ſus ignorantē currat. c. vigilāti. de preſcri. l. ſi. C. de pſcri. long.
tēp. facultas tñ adeūdi de iure pretorio currit a tpe ſciētie. l. ij.
J. qs o2. in bon. poſ. ſer. merito poterit hoc caſu dicere heres ſe
velle agnoſcere hereditatē de iure pretorio ſi iuſtā ignorantiā
fouet lz preſcriptū ſit de iure ciuili. ¶ Adde q hoc idē voluit
Bald. in rubri. C. q admit. in. vi. q. & in. l. quādiu. eo. tit. & ſequit
etiā iſtud Ful. in. l. ſi. e. ti. & Pau. de ca. in. l. certū. C. vnde cog. &
9 in. l. ſi filius qui in ptātē. J. de lib. & poſth. ¶ †Subdit Raph.
hic q ratio q de iure ciuili currat preſcriptio etiam aduerſus
ignorātem poteſt tñ heres poſt dictū tps decurſum petere ſe
reſtitui in integ. ex clauſula generali poſita. in. l. ſi. C. q. ex cau.
ma. ſi de iuſta cauſa probet, & ſe leſum. alle. not. per Bar. in. l. i.
§. ſi quis autem. de iti. actuq pri. de quo etiam vide per gloſſ. in
l. i. C. de pa. po. & in. l. ſi partem. §. i. J. quemadmo. ſer. amit. per
Jmo. in ca. fin. de preſcrip. per Ange. in. l. annus. ff. de calum.
Bald. tamen tenuit contrarium in. l. i. C. qui admit. & ſm opin.
Bald. conſuluit Pet. de anchar. non tango, vide que dixi in
10 l. cum filius. §. in hac. J. de triti. ¶ †In ea. gloſ. ibi. l. cum anti
quioribus. Bal. ex hac glo. iunctio tex. anfert q ſi quis eſt heres
inſtitutus, & datus ſibi ſubſtitutus vulgaris, et inſtitutus dece
dit intra annum tranſmittit hereditatem ad heredē ſuum, per
d. l. cum antiquioribus. vnde ſi heres velit admitti excludetur
ſubſtitutus, & ſic videtur hec gl. pro opi. Bar. in. l. i. J. de vulg. &
pupil. in. ij. q. princ. in quātū concludit q ſubſtitutus vulgaris
non excludit trāſmiſſionē iuris deliberādi, & ibi illam opi. ſum
ſecutus licet nonnulli cōtra: vt. J. retuli. ¶ In gl. ſi. ibi. l. ſi. §.
titius inaduertenter. alleg. gl. ſm do. q eſt in. l. ſi. in princ. & de
aliis pluribꝰ caſibus, vide Bar. in. l. i. J. de vulg. & pup. vbi tan
git q concurrere pōt inſtitutus, & ibi tāgit de intellectu. l. ſi li
bertus prono, de quo etiā p eūdē. l. l. q poterat ad tre. cū ſimi.
1 ¶ Priuatio preſupponit habitum.
2 Voluntas eſt inanis niſi potentia adſit.
3 Statu. laicorum an & quando comprehendat clericos.
4 Statu. q ſi qs declinauerit iuriſdictionem poteſtatis ſit extra
protectionem communis, quid operatur.
1 NOlle adire. †Eius eſt priuatio cuiꝰ eſt
poſitio. ¶ Not. q priuatio
preſupponit habitum, & hec. l. ſemp ad hoc allega
tur, & l. manumiſſiones. J. de iuſti. & in. & l. decem. de
2 verbo. oblig. ¶ †Secundo no. q inanis eſt voluntas niſi po
tentia adſit. & inducitur per Ange. ad. q. ſtatuto cauetur quod
ſi qs declinauerit iuriſdictionē poteſtatis ſit extra protectio
nem cōmunis, que verba quid importent vide not. per Cy. in
l. i. C. de na. lib. vbi dicit ſtatutū quod poſſit offendi citatus eſt
clericus corā poteſtate qui cōparuit, & dicit domine poteſtas
ego libenter litigarē ſub vobis, ſz nequeo, q ſum clericus nō
dicit ſm Ange. declinare forū: q etiā ſi vellet litigare nō poſ
ſet. c. ſi diligēti. de fo. cōpe. q ille dicitur nolle litigare q ſi vel
let poſſet vt hic, & cū Ang. tranſit hic Jmo. & Ro. q dicūt q
idem voluit Ja. but. in auf. ſtatuimus. C. de epiſ. & cle. & Jaco.
but. & Bald. in. l. ab adminiſtratione. C. de legi. per illum tex.
¶ Dicit tamen Rom. q deciſio Angel. non videtur habere
dubiū cū tale ſtatutū nō valeat quo ad clericos: q eſt ɔ liber
tatē eccleſiaſticā iō non vz. c. nouerint. de ſen. excō. c. eccleſia
ſancte Marie. de ɔſti. & no. Bar. in. l. i. §. q honorā de. ff. qua. re.
3 ac. non da. & no. omnes in auf. caſſa. de ſacroſan. eccle. †Et ad
uerte: quia cōſideratio Ang. pōt optime ſuſtineri, & nūc occur
rit, nā licet ſtatutum laici non poſſit auferre ea que ſunt a iure
cōi vel in priuilegium cōceſſa clericis ſm veras cōcluſiones,
auf. item nullas cōmunitas. C. de epiſ. & cleri. in. d. auf. caſſa. et
in. d. c. eccleſia. tamen bene poteſt ſtatutum laicorū priuare eos
a fauoribus inductis per laicos, & de hoc eſt caſus no. in. l. ſi qs
curialis. C. de epiſco. & cleri. & ibi Bal. modo ſic ſi ſtatutum di
cit ſic q declinās iuriſdictionē poteſtatis ſit extra protectio
nem cōis vel poſſit impune offendi licet nō valeret quantū ad
excludendū clericos ab eis que ſibi cōceſſa ſunt de iure cōi vel
in priuilegium vt. J. valebit tamē quo ad excludendum eos a
fauoribus per laicos ipſos inductis. ¶ Sed an deciſio Ang.
procedat videndū eſt. dico q ſi ſtatutū nō facit ſpecialē men
tionem de clerico. ſed ſimpliciter dicit ſi quis declinauerit &c.
nullo mō cōprehendit clericus, vt decidit Bar. in. l. ſi qs ſub
conditione. p illū tex. de cōdi. inſti. & Bald. in. l. ſi. §. in cōputa
tione. C. de iure deli. ſ. q diſpoſitio generalis non trahitur ad
illicitum, & qd tenet Ang. hic ſequit Bar. in. l. ſi filius. J. de lib

a ¶ Lib. Adde la
te tradita p doc.
in hoc paſſu vbi ē
proprius locus et
materia in. l. i. C. q
admitti. Notatꝰ
Celius Ocricola
nus.

qui ſunt ſui vel alie. iur. ꝛ Ange. in. l. miles. §. rem. per illū tex.
C. de adulte. ℭ Sed ipſemet Bal. in auẗ. ſtatuimus. tenet con
trarium, ꝛ ibi eum ſequitur Ful. ꝛ Pau. de ca. ca. quia iſte cle
ricus videtur declinare, nam ſatis eſt quod proponatur factuȝ
ex quo reſultet exceptio. l. ſi. ff. de peti. her. ꝛ not. Bart. in. l. i. ff.
de excep. melius ergo ſecundum Bal. eſſet ꝙ clericus compa
reret in habitu ꝛ tonſura: quia tunc iudex ſuppleret. argu. eorum
que habentur in. l. iiij. §. hoc autem. de dam. in. l. i. C. vt que de-
ſunt aduo. vel quod epiſcopus declinet pro eo. tamen non vi-
detur reſpondere Bal ad rationem Ange. per iſtum tex. fun-
4 datam que videtur verior. ℭ † Aliam cautelam tradit Bal.
in. l. ij. C. de accu. nam pone ſtatutum ꝙ filius eſt accuſatus ꝛ ſta-
bat ſtatutum de quo. ſ. pater poterit comparere ꝛ declinare ꝓ
intereſſe ſuo. l. ij. de accu. ꝛ. l. i. ij. ꝛ. iij. ff. de libe. cau. ſed ſi ſtatu-
tum diceret ſi quis declinauerit vel alius pro eo ꝛc. tunc non
haberet locum dicta cautela, de quo etiam per Bal. in. l. reos.
C. de accuſ. ꝛ per Bar. in. l. pe. §. ad crimen. de pub. iudi.

1 ℭ Mutus, ſurdus, ꝛ prodigus cui bonis interdictū eſt poſ-
ſunt hereditatem adire.
2 Aditio facta per mutū qualiter ſit ſcribenda per notarium.
3 Teſtis quando deponit per vnum ex quinqȝ ſenſibus corpo-
ris oportet quod ſenſum exprimat.
4 Teſtis theutonicus vel diuerſi idiomatis quando examinat
per iudicem vel notarium qui tale idioma intelligit poteſt ſcri
bere notarius per ſe in latino, ꝛ ſtabitur eius dicto.
5 Teſtes adhibiti in teſtamento vel inſtrumēto ſi nō intelligūt
quod dicitur habetur perinde ac ſi non eſſent adhibiti.
6 Periti in arte vbi adhiberi debent regulariter ſunt adhiben
di duo, ſi poſſibile eſt, ſi non ſufficit vnus.
7 Statu. ꝙ mulier non poſſit contrahere ſine conſenſu duorum
conſanguineorum ꝛc.
8 Extenſio debet fieri in caſibus vbi militat eadem ratio, et vbi
eſt expreſſa ratio in ſtatuto quantumcunqȝ correctorio.
9 Statu. ꝙ mulier nō poſſit cōtrahere ſine cōſenſu propinquo-
rum, an poterit hereditatem adire ſine conſenſu propinquorū.
10 Statu. ꝙ mulier vel minor non poſſit contrahere ſine cōſenſu
propinquorum, an poſſit facere contractum ſibi fauorabilem
ſine dicto conſenſu.
11 Mulier obligatur ad funus.
12 Pupillus non poteſt hereditatē adire ſine tutoria autoritate.
13 Statu. ꝙ mulier vel minor non poſſit ſe obligare poteſt tamē
gerere actum qui principaliter tendat ad acquirendum, licet
in conſequentiam ſe obliget.

1 MUtum. † Mutus, ſurdus, et prodigus cui
bonis interdictuȝ eſt poſſunt here
ditatē adire. h. d. tota. l. ꝛ ex verbis Bar. hic in p̄n.
apparet eum velle ꝙ mutus ꝛ ſurdus habentes in
tellectum equiparantur maiori. xxv. an. cōtrarium tenet Bar.
in. l. i. ff. de verbo. oblig. vbi tenet quod equiparantur pupillo.
ℭ Sed opi. Bart. ibi communiter damnatur, ꝛ quod voluit
Bar. hic, ꝛ ſequitur etiam ipſemet Bar. in. l. ij. ſeuſi. de bo. po.
fu. vel infan. de. l. ꝛ Bar. in. l. cui eorum. ff. de poſtulan. ꝛ Bal.
ꝛ Ange. in. l. diſcretis. C. qui teſta. fa. poſ. ꝛ Cano. in. c. cum ve-
ro. de ſponſa. Bald. ꝛ Ange. in. l. ex facto. in prin. ff. de vulg. et
pupil. inquantum dicunt quod mutus poteſt obligari religio-
ni. ꝛ contrahere matrimonium quod non poteſt pupillus.
ℭ Dicit tamen Raph. hic, ꝛ in. d. l. i. qḋ vbi mutus et ſurdus
habēt intellectū tamen neſcirent bene declarare, poſſet tunc
procedere opi. Bar. in. d. l. i. ꝙ equiparētur pupillo. d. l. diſcre
tis. ꝙ etiam probo ratione pupillus habet intellectum, ſȝ non
perfectum, ideo non poteſt ea que poteſt maior. xxv. annis. l.
pupillus. ſ. eo. ꝛ. § ſed in proximus. inſti. de inuti. ſtip. pari ra-
tione ſi mutus habet intellectum, ꝛ illud non poteſt exprimere
perinde eſt ac ſi non haberet perfectum intellectum. Raro ta
men hoc euenit ꝙ mutus habens intellectum neſciat declara
re, ꝛ huic opi. videtur etiam adherere Pau. de caſt in. d. l. i. de
verbo. obliga. de quo etiam per Imo. in. l. id quod. §. i. ſ. de do
2 na. ℭ † Extra glo. inquantum Barto. hic querit qualiter no-
tarius habeat ſcribere aditionem factam p mutum dic vt hic
per eū. cui adde inquantū in primo mēbro cōcludit ꝙ ſi nota-
rius p ſe intelligit ſecure pōt ſcribere ꝙ talis mutꝰ hereditatē
3 adiuit ꝛc. vt hic per eum. † Adde vt dixi quod Bal. hic impu-
gnat oppo. Bar. quia quātū. requirit ꝙ qñ teſtis deponit per
vnū ex quinqȝ ſenſibus corporis ꝙ ſenſum exprimat. l. qui te-
ſtamento. §. ſi. ff. de teſt. l. teſtamentū. verſi. ſub preſentia. C. de
teſta §. ſi autem abſint. in auẗ. de here. ꝛ fal. ꝛ no. Bart. hic ita
dȝ eſſe in tabellione, ꝛ plus non dicit, voluit dicere ꝙ tabellio
equiparat teſti. Ang. Imo. ꝛ Pau. de caſt. hic ſe remittunt ad
no. p Bar. hic. ꝛ ſic vīr in effectu cum eo tranſire non tamen
faciunt mentionem de Bal. ℭ Raph. hic refert verba Bart.

a ℭ Ut latius hic, Adde tu et vide Ange. Are. in. §. neqȝ. iſti. de auto. tuto. Fran. Cur.

ꝛ poſtea refert Bald. dicere ꝙ tutius eſt ꝙ notarius exprimat
ſigna, ꝛ plus non dicit, ſed non bene refert verba Bald. nam
Bal. non dicit hoc. ſ. ꝙ tutius ſit ſed cōtra Bar. vt. ſ. vidiſtis.
ℭ Ro. ſolum modo facta mentione de Barto. dicit ꝙ contra
Bart. facit quia debet notarius exprimere verba, ꝛ pari ratione
ſigna cōtrahentiū non autem mentem, alle. no. per glo. in. l. ſin. C.
de cōdi. ex le. voluit alleg. gl. in. l. ſi ex pacto. C. ſi cer. peta. dum
4 loquitur de chriſto ꝛ relinquit Ro. cogitandum. ℭ † Adde ꝙ
Bar. in. l. i. §. ſi. de ver. ob. videt velle id qḋ ipſe tȝ hic dū dicit
ꝙ qñ teſtis puta theutonicus vel diuerſi idiomatis examina-
tur per iudicem vel notariū q tale idioma intelligit. poteſt ſcri
bere notarius per ſe in latino, ꝛ ſtabitur eius dicto. alleg. l. ſi go
decurio. C. de fal. ℭ Pro opi. Bar. etiā videt facere id quod
no. Io. an. in addi. Spec. in titu. de ſindico. §. i. verſi. ſed quid ſi
in aliquo inſtrumento, vbi concludit qḋ notarius rogatus de
cōtractu ab aliqua vniuerſitate non habet neceſſe ſcribere no
mina ſingulorū, ſed ſolum ꝙ vniuerſitas interueniente cōſen-
ſu ambarū partiū maioris partis contraxit ꝛc. ℭ His tamen
non obſtātibus puto ꝙ verior ſit opi. Bal. nā in inſtrumēto
ſm veras cōcluſiones requirunt teſtes. vt in. §. ſed noſtram. in
auẗ. de inſtru. cau. ꝛ fin. ꝛ no. glo. in. l. gñali. C. de tabula. li. x. ne-
ceſſe eſt ergo ꝙ alius ꝗ notarius habeat notare ſigna muti. ſ.
ipſi teſtes. alias enim fruſtra requirerentur adhiberi teſtes.
5 ℭ † Nec ob. ꝙ ſint adhibiti. quia ex quo non intelligūt hr̄ pinde
ac ſi non eſſent adhibiti. d. l. q in teſtō. §. ſi. ꝛ. d. §. ſi vero abſūt.
quia paria ſunt non eſſe vel eſſe. ꝛ non apparere. l. corā. de ver.
ſig. ꝛ. l. corā. ff. ad trebel. vñ intelligeretur notarius perfecte ro
gatus. ℭ Preterea ſicut teſtis debet atteſtari vno ex ſenſibꝰ
corporis. d. l. q teſtamēto. §. ſi. cū ſi. ita etiā notarius dȝ cōficere
inſtrumētū altero ex duobꝰ ſenſibus. ſ. viſu vel auditu. vt not.
gl. in. §. opȝ. in ver. nō alias. in auẗ. de inſtru. cau. ꝛ ſi. ꝛ no Io.
an. in addi. Spe. in ti. de inſtru. cau. ꝛ ſi. in rub. Bal. in auẗ. ſed
nouo iure. C. ſi cer. peta. ꝛ in rub. C. de ſi. inſtru. circa. viij. x. col.
col. ꝛ ꝙ hec ſit veritas tenet Ioan. an. in tit. de inſtru. edi. §. re-
ſtat. verſi. ſub qua forma. ꝛ Anto. de but. in. c. cum cauſam. que
inter archiepm. circa. viij. vel. ix. col. vbi tractant qñ dȝ confi-
ci inſtrumētū inter homines diuerſi idiomatis. ꝛ dicit ꝙ nota
rius ꝛ teſtes debent intelligere ꝯtrahētes p ſe vel interpretē.
ℭ Nō obſt. qḋ no. Bar. in. l. i. infi. de verb. obl. quia ibi loquitur
in caſu in quo examinatur teſtis diuerſi idiomatis puta theu-
tonicus merito: quia non debēt eſſe alij teſtes. l. nullū. C. de teſti.
non mirum ſi notariꝰ de per ſe ſcribere poteſt. ℭ Non ob. qḋ
no. Ioan. and. in ti. de ſindico, ver. ſ. allegat. quia videt ꝙ qñ nota-
rius ſcribit ꝙ titius ſtipulatus eſt, vel titius fideiuſſit circa hos
iſtos actus quatenus factum concernunt poterunt optime vi-
dere teſtes. ℭ Preterea Bal. videtur optime reſpōdere. ſ. ꝙ
iſtud procedit in caſu quo. l. preſumit pro actu. quia eo ipſo qḋ
notarius exprimit verbū iuris. l. preſumit. ſed nos loquimur
in aditione hereditatis que eſt quid facti cum heres quaſi cō-
trahat adeundo, ꝛ contractus ſunt facti. l. conſi. ff. de cur. furio.
patet tamen ꝙ vno caſu pōt ſaluari opi. Bart. ſ. qñ teſtes etiā
haberēt notū mutum, ꝛ ſigna eius, quia tunc videtur ceſſare ra-
6 tiones. ſ. adducte. ℭ † Itē inquātū Bart. ſecūdo membro con-
cludit quod adhibeatur vicinus vel cōſanguineus vt hic ple-
ne p eū no. vba Bar. h vltra doc. nā vos ſcitis vel ſcire debe-
tis qḋ regulariter vbi adhiberi debēt periti opȝ ſaltem duos
adhiberi ſi adhiberi pñt alias vnꝰ ſufficit cōparationē. C. de
ſi. inſtru. per Bart. in prohe. ff. or. ad ſi. p̄n. ꝛ cōſueuit dici in. d.
l. i. §. ſin. de verbo. ob. tñ qñ actus ſit de conſenſu vtriuſqȝ partis
ſufficit vnus. vt p Ang. in. §. qḋ ait. in auẗ. de nō alie. ꝛ Bald.
in prohemio ff. or. bene facit. l. ſi arbitrio. ff. qui ſatiſ. cog. ꝛ opti-
mus text. eſt in. l. theopompus. de do. prele. ita eſt in actu pen-
dente a voluntate vnius, vt in aditione hereditatis que pen-
det ab animo vnius. l. ſi auia. C. de in. deli. l. pro herede. ꝛ. l. ge-
rit. ſ. eo. eſt tamē verū ꝙ Bal. hic refert in plurali dum refert
verba Bar. ſed puto verius eſſe dictū Bart. quia eadē eſt ratio.
7 ergo ꝛc. ℭ † Item inquantū Bart. hic. in §. i. ponit de ſtatu-
to qḋ mulier nō poſſit cōtrahere ſine cōſenſu duorū cōſangui
a neorū ꝛc. vt latius hic[a] per eū. adde qḋ dōs tranſeūt cū Bar. ꝛ
ſubdit Bal. Ange. ꝛ Imo. hic maius eſſet dubiū ſi ſtatutū di-
cat ꝙ mulier non poſſit contrahere ſine cōſenſu duorū propin
quorū an poterit mulier tūc adire hereditatem, referūt Bar.
in. l. more. ſ. eo. dicētē ꝙ nō poſſit, quia omnis oblatio accipitur
pro contractu. l. omnem obligationem. ff. de iud. ℭ Sed Bal.
Ange. ꝛ Imo. hic tenent contra Bart. in. d. l. more. ꝛ Raph. in
d. l. more. ꝛ Bart. met. in. l. apud iulianum. §. ſin. ſ. ex qui. cau. in
poſ. ea. ꝛ ſenſit Bar. in. l. labeo. §. ſcitū. ff. de ver. ſi. ꝛ. d. Abbas in
c. qua fronte. de app. ꝛ ꝙ imo hoc caſu mulier poſſit adire. pro
baſ, nā aditio hereditatis pprie non appellat contractus. d. l.
apud iulianum. §. ſi. ꝛ. l. ex maleficijs. §. heres. ſ. de act. ꝛ ob. ſta-
tutum

intum autē debet intelligi ꝓprie.l.i.§.is qui nauē.de exerci.
l.iiij.§.hec verba.⁊ ibi not.ff.de neg.geſt.l.i.§.hoc interdictū.
de ciſter.n.i.ff.de fonte.⁊ ibi Barto.l.quicquid aſtringende, de
verbo.oblig.cū ſi. ¶ Nō obſt.d.l.oēm.qꝛ reſponſio patet ex
ibi.no.ſ.quod omnis oblatio accipitur ꝑ cōtractu impropꝛie.
Pau.de ca.hic dicit qđ vidit de facto ſeruari opi.Bart.in.d.
l.more.tanꝗ̄ ſtatutū ſit fauorabile,⁊ ſic videt̄ tranſire cū Bar.
idē tꝫ Ro.q dicit qđ vbi vnica ſola rō reddi pōt circa diſpoſi
tionē ſtatuti habet̄ ꝑinde ac ſi eſſet expreſſa.l.milites agri.in
princ.ff.de teſta.mili.optimus eſt tex.licet ipſe nō alleget in.l.
ij.ff.de lib.⁊ poſthu.⁊ not.glo.in.l.ꝗ̄uis.C.de fideicō.⁊ Bald.
ibidē.idē Bal.in.l.maximū vitii.C.de lib.ꝑte.⁊ Bal.⁊ Imo,
in.l.ſi.ff.de here.inſti.⁊ Raph.⁊ Paul.de ca.in.l.ſi vero.§.de
8 viro.ff.ſo.ma.⁊ Raph.in.l.cū mulier.e.ti.† Sed ita eſt qđ vbi
eſt expreſſa ratio i ſtatuto quantūcunqꝫ correctorio dꝫ fieri ex
a tēſio ᵃde caſibꝰ in qbus militat eadē ratio,vt in aut. vt hi qui
oblig.per.ha.res mino.in prin.⁊ in glo.⁊ vult gl.notabilis lꝫ
vulgata in.d.c.i.ſictio no.ꝑ Paul.de luza.ibi de ele.in ver.
eligatur.⁊ no.Bald.in aut.quas actiones.C.de ſac.ſan.eccle.⁊
ſaltem extenditur ad caſum qui inſpecta ſignificatione voca
buli larga cōprehēditur ſub expreſſo.l.ſi filium.ff.ad macedo.
ſed ratio quare mulier poſſit contrahere eſt ꝓpter imbecillita
tem intellectus eius.l.i.⁊.ij.ad velleia.l.tranſactus.cū ibi not.
per Barto.C.de tranſac.ſed hec ratio non militat in quaſi cō
tractu aditionis hereditatis per ſupradicta ergo ⁊c. ¶ Pro
hoc etiam adducit Ro.no.per Bart.in.l.ſi vnus.§.pactꝰ ne
peteret.circa.iiij.col.ff.de pact.⁊ qđ no.Bal.in rub.C.de pac.
⁊ hec videtur fuiſſe intentio Ro.licet non ita clare loquatur,
dico ſuſtinendo opin.Bar.in.d.l.apud iulianū.§.fin.ff.alleg.
⁊ aliorum quos ſupra retuli,que opin.videtur magis cōis ꝙ
Bartol.in.l.more.ſ.eod.non videtur ſe firmare,⁊ ad ea que
adducuntur contra Bar.in.d.§.ſi.per Ro. hic reſpondeo qđ
imo non videt̄ eadē rō in quaſi ɔctu aditionis hereditatis: qꝛ
in contractu de quo in.l.labeo.§.ɔtractū.de verb.ſi.⁊ in.l.i.ff.
de pac.mulier potuit facilius ſubduci ⁊ fraudari attento ꝙ li
citum eſt cōtrahentibus adinuicē ſe decipere.l.in cauſe.la.ij.
§.ſi.de mino.ſed ſecus in quaſi cōtractu aditionis hereditatis
que pendet a voluntate vnius tm̄.l.ſi aīa.C.de iure deli.cum
ſi.ergo ⁊c.ſi quid aliud occurret in hoc arti.dicā in.l.more.ſ.e.
9 ¶ †Subdit Angel.qđ in quibus caſibus ſtatutum diſponit
mulierē nō poſſe obligare ſine cōſenſu propinquorū,vt.ſ. vi
ſum fuit ſi hereditas defertur mulieri in qua non ſit aliquod
onus puta non ſunt creditores nec legatarij qđ mulier poterit
adire etiam nō ſeruata ſolēnitate ſtatuti, qꝛ tūc vꝫ ceſſare ōis
rō ſtatuti ſm Ang.hic qui ſubdit qđ cautus ſit iſte q vult ſuſti
nere hereditatis aditionē factā a muliere qđ faciat articulos
qđ in hẽditate nullū erat es aliená,⁊ ſi aduerſariꝰ neget incū
bet ſibi onus ꝓbandi per glo.in.l.cū de lege.ff.de ꝓba.de qua
gl.Bar.conſueuit facere feſtū in multis locis,in.l.i.ſ.de verb.
b ob.⁊ in rub.de ope.no.nū.cū ſi.⁊ cū deciſiōe Ang. ᵇtrāſit hic
Imo.⁊ Pau.de ca.q dicit ꝙ hunc caſum alſ habuit de facto
Florētie.qꝛ fuerat delata hereditas aliqua mulieri in qua nul
lū erat onꝰ deceſſit mulier, dubitabat̄ an trāſmiſiſſet ad here
dem ſuū.videbat̄ qđ nō,qꝛ nō erat adita cū ɔſenſu ꝓpinquoꝝ
vt exigebat ſtatutū.⁊ hẽditas nō adita nō trāſmittit̄.l.vn̄.ſ.ioro
rem.C.de iu.deli.tñ dicit Pau.qđ cōſuluit pro eo qđ dicit hic
Ang.ſed qꝛ nō potuit tm̄ cātare ꝙ iudex ferret ſniam ꝑ eo,⁊
c dicit Pau.ꝙ tunc neſciebat hāc deciſionē ᶜAng.hic Raph.
cu.in.l.more.ſ.e.vꝫ tenere illud idē qđ Ang.hic.ꝑ hoc facit.l.
10 neqꝫ.C.de ɔhē.⁊ ɔmit.ſtip.† qđ ibi Bal.vbi dicit qđ is qꝛ nō
poſſit cōtrahere puta mulier ſine ɔſenſu ꝓpinquorū tñ poſſet
facere ɔctum ſibi fauorabilē,bene facit qđ no.gl.i.l.ij.ſ.de ac
cepti.⁊ qđ ibi Ang.ſ.qđ oblatio pōt fieri per perſonā ꝓhibi
tam obligari ad finē cōſequēde liberationis,bene facit gloſ.in
l.quecūqꝫ.in prin.⁊ ꝙ ibi Bal.C.de bo.que lib. ¶ Cōtra deci
11 ſionē Ang.facit id qđ hꝫ l.l.vēdicatio.ff.de rei vēdi. ¶ †Pre
terea facit qꝛ mulier ſaltem obligatur ad funus.l.ſi quis ſepul
12 chrorum.§.funus.ff.de relig.⁊ ſumpt.fun. ¶ †Sed vide quia
ego fateor qđ de iure cōi pupillus nō poteſt adire hereditatē
ſine tutoris autoritate,vt.l.pupillus.ſ.eo.cum ſi.⁊ ſi nullū etiā
ſit es alienum,qꝛ iura ibi ſimplr̄ diſponunt,ſed in caſu.q.no
ſtre ſtatutum dicebat mulierem non poſſe obligari.vnde ſi in
hereditate nulla ſit penitus obligatio etiam funeris,qꝛ defun
ctus ſepultus erat vel expenſis alterius ſepeliendus erat nihil
obſtat quin mulier poſſit adire per.ſ.dicta. ¶ Si autē ſtatutū
diceret ꝙ mulier non poſſit adire ſine conſenſu ꝓpinquorum
13 tūc bene obſtaret.ſ.dicta. ¶ †Subdit etiā Ang.qđ licet mu
lier non poſſit ſe obligare virtute ſtatuti de quo.ſ.tñ poterit
mulier gerere actū qui principaliter tendat ad acquirendum
licet in cōſequentiā ſe obliget,vnde tanꝗ̄ procuratrix pote

rit mulier ꝑ alio acqrere poſſeſſionē.allegat.l.ꝗ̄uis.in prin.
cum ibi no.ff.de acqui.poſ. ¶ Adde qđ Ang.in.d.l.ꝗ̄uis.pō
derat etiā illū tex.ad hoc,⁊ ibi omittit dicere qđ mulier obli
getur,⁊ videt̄ tenere qđ nō obligetur,⁊ gl.etiā ibi tenet ꝙ non
obligetur ex mādato,nō puto qđ Ange.hic poſſit ſaluari niſi
hoc modo.ſ.quātumcūqꝫ aliquis ꝓhibeatur obligari tñ nunꝗ̄
videatur ꝓhibita obligatio ex qua talis perſona ꝓhibita effi
ceretur locupletior.l.iij.in prin.cum ſi.ff.cōmo. vnde ſi penes
mulierem erit poſſeſſio obligatur ad reſtituendum.
1 ☞ Adire non poteſt exiſtens in aliena poteſtate heredita
tem ſibi delatam ſine iuſſu illius in cuius poteſtate eſt,ſiue ſit
delata ex teſtamento,ſiue ab inteſtato.
2 Solenniter acta preſumuntur omnia ex diuturnitate tēporis.
3 Senatuſconſulta ſunt ſemper iuris ciuilis.
4 Aditio hereditatis dicitur cōſiſtere in nuda voluntate here
dis,⁊ obligatur heres adeundo ex quaſi contractu.
5 Aditio hereditatis non conſiſtit in nuda voluntate tantum,
ſed exigit declarationem verbo vel facto.
6 Aditio hereditatis eſt actus legitimus ſuſpenſionem non im
portans.
7 Paria ſunt aliquid per procuratorē poſſe explicari,⁊ aliquid
per ratihabitionem comprobari.
8 Filiuſfa.non obligatur niſi ex voto,aut mutuo.
9 Statu.qđ mulier vel minor non poſſit obligari ſine conſenſu
propinquorum,ſi cōtractus fuit celebratus iam decem annis
ſine conſenſu propinquorum an valeat.
10 Solēnitas quando requiratur,an ⁊ quando preſumatur.
11 Cōſenſus requiſitus in aliquo ɔtractu,an ⁊ quādo ꝓſumatur.
12 Prelatus ſi diu fuerit in poſſeſſione prelature preſumitur qđ
rite fuerit inſtitutus.
13 Emphyteuta vel vaſallus preſumitur quis eſſe ſi diu tenuit
rem tanꝗ̄ emphyteuta,⁊ pro ea ſoluerit debitum canonem.
14 Emphyteuſis preſumitur conceſſa in perpetuum in caſibus
in quibus per preſtationem penſionis longo tempore facta
inducitur preſcriptio conceſſionis.
15 Emphyteuſis an ⁊ quādo preſumatur perpetua habetur hic.
16 Preſumptio an ⁊ quando ſit allegāda habetur hic.
17 Emphyteuta ſi ſoluit penſionem tribus vltimis annis preſu
mitur pro primis annis ſoluiſſe.
18 Aditio an preſumatur facta per actum vnū factum citra ius
⁊ nomen heredis.
19 Seruitus diſcōtinua preſumitur ɔſtituta per patiētiam.x.an.
1 Qui in aliena. †Exiſtēs in aliena pote
ſtate non pōt heredita
tem ſibi delatā adire ſine iuſſu illius in cuius pote
ſtate eſt ſiue ſit delata ex teſtō ſiue ab inteſtato,ſed
bo.poſ.poteſt petere,⁊ ſufficiat qđ poſtea habetur rata per il
lum cuius eſt poteſtate,⁊ ex diuturnitate tpis preſumuntur ōia
ſolēniter acta.h.d.vſqꝫ ad.§.ſi is q putabat. ¶ Not.ex prima
parte litere ꝙ ad hoc poſitꝰ in aliena poteſtate poſſit adire he
reditatē de iure ciuili requirit̄ ꝙ iuſſus eiꝰ in cuiꝰ poteſtate eſt
precedat,vt hic,⁊ in.l.ſi qs mihi bona.§.iuſſum.ſ.eo.⁊ ſic non
ſufficit ratihabitio qđ ſecus eſt in bo.poſ.vt hic i tex.rōnē aūt
2 differētie videbimꝰ.ſ. ¶ †Itē no.ex ver.ſed ⁊ ſi nō adierit qđ
ex diuturnitate tpis preſumunt̄ omnia ſolēniter acta hic,⁊.l.
ſi filiꝰ.C.de peti.here.bene facit.l.cū de in rē verſo.ff.de vſur. b
qđ facit ad ea q.ſ.dicent̄. ¶ In gl.in verſi.ratā.ibi ꝑ ꝓcurato
rem licet gl.nihil allegat tu.l.iij.§.acquirere.ſ.de bo.poſ.tim.
ge.⁊.l.qui ita.§.i.ad treb. ¶ Extra gl.querit hic Bar.que po
tuerit eſſe ratio huius.l.volētis qđ in aditione hereditatis re
quirat̄ ꝙ iuſſus precedat nec ſufficiat ſequēs ratihabitio tan
tum.⁊ in bo.poſ.ſecus. Et refert Bar.opi.glo.in.l.i.C.qui ad
mit.deinde ponit ſuā non tñ videtur improbare opi.dicte glo.
ſed non ſine miniſterio poſuit rationē ſuā Bart.hic,qꝛ ſi ratio
reddita per glo.in.d.l.i.eſſet vera ſequeret̄ qđ reſtitutio fidei
3 commiſſi vniuerſalis cum ſit iuris ciuilis,† qꝛ ſenatuſconſulta
ſunt ſemꝑ iuris ciuilis.inſti.de iure na.gē.⁊ ci.⁊ in.l.aius aūt ci c
uile.ff.de iu.⁊ iu.nō poſſet fieri filio vel ſeruo ſine iuſſu paterno
vel dñi eo qꝛ eſſet cōtra.l.ſeruo inuito.ſ.ad treb.⁊ no.per gloſ.
hic in verb ratam. ¶ Preterea eadem hac rōne forte motus
Bar.ponit rationē ſuā de qua dic vt hic per eū.Bal. hic non
impugnat rationē Bar.ſed ponit duas alias rōnes differen
4 tie,tñ dic vltra doct.qđ ratio Bar.hic nō videtur tuta.† nam
fundamentum Bar.eſt qđ de iure gētiū vel diuino nuda volū
tate quis non obligatur alteri ꝗ̄ deo.ſed aditio hereditatis di
citur ɔſiſtere in nuda volūtate heredis,⁊ obligat̄ heres adeū
do ex quaſi ɔtractu.l.apud iulianū.§.ſi.qui.ex cau.in poſ.ea.l.
ex maleficijs.§.heres.ff.de act.⁊ obli.Unde ſequitur quod ſit
5 mere actus iuris ciuilis,nam ipſemet Bar.in.l.gerit.ſ.eo.tdi
cit ꝙ aditio hẽditatis nō cōſiſtit in nuda volūtate tantū,ſed

Et

a ¶ Extenſio ad
de Bal.ɔſil.lxxx
iij.incī. premitten
dum in.v.vol.vbi
dicit ꝙ extēſio nō
ſcripta vel dura
non habet locum
in ſtatutis,⁊ quan
do fiat extenſio in
ſtatutis ad ſimilē
caſum,⁊ cōtra ex
preſſaꝫ diſpoſitio
nem vide ſoci.cō
ſil.l.x.i.vol. Hen.
Ferran.

b ¶ Ang. Uidetur
Ang.in.l.potuit.
C.de iur.deli.vbi
decidit ɔtrum et
ita Florētie con
ſuluiſſe,⁊ vide oi
no Ang.are.in.§.
fui.inſti.de here.
que ab inteſt.⁊ in
§.neque.inſti de
auto.tu.Frā.Cur.

c ¶ Hāc deciſionē
vide tu et adde
Pau.de ca.in.l.
potuit .C.de iu.
deli.Fran.Cur.

a ¶ Puta decenniū vide Alex.in conſi.xvij.in.iij.vol.incip.viſo inſtro locatio/nis.in.iij.col.⁊ plene p Iaſ.in.l.ſi certis annis.in.ix.col.C.de pac.⁊ Philip.in.c.al bericus.in.ij.⁊ vlt.col.de teſti.⁊ in.c.qm̄ contra falſum.in.xij.col.de pba.⁊ in.c.licet.el.i.in.v.col.de accu.et ibi quid in decreto iudicis interpoſito in alienatione mino/ris an per decennium preſumatur interfuiſſe.T bo.dipl.

erigit declaratioñe verbo vel facto,vt probatur in gl.i.cōmu/niter approbata in.l.iniuium.ſ.e.Unde in.d.l.gerit.ſm Bar.non obligatur heres in foro cōſciētie ſi in animo ſe geſſit pro herede,quia in foro conſcientie non obligatur niſi voto.Fa/ciunt que.ſ.dixi in rub.allegādo Bart.in.l.interdū.ſ.de cōdi.⁊ demonſt.⁊ in.l.neq3.§.deportatū.ſ.de teſta.mili. ¶ Preterea fundamētum Bar.eſt velle equiparare votum,⁊ aditionē he/reditatis que tñ differunt,quia in aditione opus eſt pcedere iuſſum paternum vt hic qđ in voto eſt ſecus,q2 ſufficit qđ ex poſt facto interueniat.l.ſi rē.§.voto.in ver.autoritate.de polli.qz vbi requirit autoritas ſufficit eā ex poſtfacto interuenire.d.l.ſi quis mihi bona.in.§.iuſſum.ſ.eo.Unde aliam rationē red/
6 dit Bart.hic.ſ.† q2 aditio hereditatis eſt actus legitimus ſu/ſpenſionem non importans.l.actus legitimi.ſ.de reg.iur.l.ſi.ad ſi.ff.cō.pdi.Nō mirū ſi fieri non poteſt niſi precedat iuſſus paternus,q2 ſequeret qđ alr̄ eſſet in ſuſpēſo pēdēte ratihabi/tione ſed in bo.poſ.nō reperit hic cōſiſt act⁹ legitimus,et etiā in treb.reſtōne que pōt fieri ſub cōditione.l.ſed ante.ff.ad treb. ¶ Pau.de ca.hic trāſit cū hac rōne in qua etiā cōcordat ple/nius ipſemet Bal.in.l.i.in.viij.opp.C.qui admit. ¶ Addu/cit etiā ſcđam rōnē Bal.hic cū qua cōcordat etiā Imol.in.l.ſer
7 uo inuito.ſ.ad treb.lz de Bald.† mentionē nō facit.ſ.q2 paria ſunt aliqđ per pcuratorē poſſe explicari,⁊ aliquid per ratiha/bitionē cōprobari,q2 ſimilia ſūt.l.ſi.C.ad mace.c.ſi ratihabitio/ne.de reg.iu.in.vi.Sed aditio nō poteſt explicari per procu/ratorē.l.paulus.ſ.eo.ſed bo.poſ.vel reſtitutio trebellianica ſic.l.iij.§.acquirere.ſ.de bo.poſ.ti.ge.l.qui ita.§.i.ſ.ad treb.Bar.in.d.l.iij.§ acquirere.⁊ in.l.iij.C.qui admit.ponit aliqua ver/ba que nō ponit hic dicens qđ aditio hereditatis non pōt ex/plicari niſi precedat iuſſus:q2 cū ſit de iure ciuili toleratur eam eſſe magis rigoroſam ſicut ius ciuile eſt rigoroſi⁹ iure ptorio. ¶ Nec ob.ſm eū q2 iſta rō haberet ſolū locū in bo.poſ.ſed nō in reſtōne facta p treb.q2 rñdet qđ act⁹ hereditatis eſt actus magis ſolēnis:q2 directa iura acquiruntur per heredem,ſecus in reſtitutione fideicōmiſſi:q2 non trāſeunt in fideicōmiſſariū niſi vtiles actiones.l.i.§.i.ſ.ad treb.§.reſtituta.inſti.de fideic.her. ¶ Imol.etiā in.l.ſeruo inuito.ſ.ad treb.redit aliam ra/tionē vez,qz aditio hereditatis ſola volūtate explicatur.d.l.ſi auia.C.de iu.deli.vñ equū eſt eā explicari debere p animum illius qui dz oneribus hereditariis obligari,⁊ cui venit acquirē/da hereditas.Et inuitus vel ignorās nō dz obligari.vt hic.⁊ ideo ſi filius ſine iuſſu paterno adit nulla eſt aditio que non poteſt ratificari poſtea. ¶ Alleg.no.p Imo.in.c.prudētiam.de offi.deleg.vbi dicit qđ actus nullus nō pōt ratificari,ſed in
11 bo.po.⁊ in trebellianica reſtitutiōe ceſſat hec rō ⁊ bo.poſ.req/rit agnitionē corā iudice.l.ſi.C.q admit.⁊ in reſtitutiōe faciē/da autoritate ſenatuſcōſulti trebelliani reqrit aliud ꝙ ſola vo/lūtas:q2 requirit reſtō verbo vel facto.l.facta.in prin.⁊.l.reſti/tuta.ſ.ad treb.Sed ille act⁹ pōt explicari per quēcunq3 poſtq̄
b non pēdet a mera volūtate nimium ergo ſi filius agnoſceret poteſt vel ei pōt reſtitui. ¶ Sed hec rō differētie nō videtur ſufficiens,q2 quēadmodū in bo.poſ.requirit agnitio corā iu/dice,⁊ nō pēdet a ſola volūtate ita eſt in hereditate,q2 reqrit

q2 exprimat verbo vel facto ſm gl.in.l.mutū.ſ.eo.⁊ no.Bart.in l.gerit.ſ.e.⁊ dictū fuit.ſ. ¶ Ex pdictis ergo apparet multas eſſe redditas rōnes quare i aditione hereditatis requirat iuſ/ſum precedere,ſed in bo.poſ.nō. ¶ Satis pbabilis vr̄ opi.et rō primo loco reddita p Bal.ſ.qđ actus legitimi nō recipiunt
8 ſuſpēſionē.d.l.actus legitimi.de re iudi. ¶ †Item inquātum Bar.opponit q2 fili⁹ nō ex cauſa obligat ꝑter ꝙ ex voto,⁊ mu/tuo ꝛc.⁊ cōcludit vt hic p eum. ¶ Cui adde qđ imo.in.d.l.ſeruo inuito.ſ.ad treb.⁊ Pau.de ca.hic ipugnat rñſionē Bart.hic,q2 non eſt eadē rō in aditione hēditatis ꝙ in voto.xvij.q.i.qd ergo vbi votū ſola volūtate explicat,ſed in aditiōe hēditatis requirit extrinſecus act⁹,vt no.glo.in.l.mutū.ſ.e.⁊ Barto.in l.gerit.ſ.eo.⁊ fuit dictū.ſ. ¶ Preterea in hēditatis aditione requirit iuſſum pcedere vt hic,⁊.d.§.iuſſum.ſed in voto ſatis eſt ex poſt facto interuenire.l.ſi rē.§.voto.ſ.de polli.in ver.au/toritate.⁊ dictū eſt.ſ.ergo ꝛc. ¶ Melior eſt ergo rō quare filius nō obliget adeūdo:q2 ſm hec tpa fili⁹ eſt incapax acqſitiōis.l.i.ſi q̄s a pa.fue.ma.l.pl3.ſ.e.merito cōueniēs eſt cōſenſum pa/ternum precedere debere ex quo emolumentū patri acquire/batur,⁊ iſta videtur tutior ⁊ melior rō. ¶ Itē inquantū Bart.oppoſuit q2 filiuſfa.pōt habere iſtū ſine eo qđ precedat iuſſus patris ꝛc.vt.l.ij.in ſi.ſ.ſol.ma.⁊ in.l.ſi ſine.ſ.rē ra.ha. ¶ Vide vltra doct.hic,qđ in.d.l.ſi pceſſerat volūtas patris,⁊ etiam in d.l.ſi ſine. ¶ Nō mirū ſi filius pōt hēre ratū lz nō pceſſerit iuſ/
9 ſus,q2 in tali actu nō requirit iuſſus. ¶ †Extra gl.inducunt Bal.⁊ Ang.hic iſtum tex.ad q.ſtatuto cauebat q2 mulier vel minor non poſſet obligari ſine cōſenſu ꝓpinquorū vel ſimili ſo/lēnitate reperit mulierē cōtraxiſſe,⁊ non apparet qđ interuenerit
a ſolēnitas de qua in ſtatuto,tñ diu erat,puta[a] decēniū q2 cōtr⁹ fuerat celebratus an pſumatur talē ſolennitatē interceſſiſſe et decidunt q2 ſic per iſtū tex.ſed cōtrariū tenet Bal.in.l.ij.C.de legi.here.vbi voluit qđ in omnibus caſibus in quibus requiri/tur qđ interueniat aliqua ſolennitas puta cōnſenſus ꝓpin/quorum nunquam talis ſolennitas extrinſeca preſumetur.l.quecunq3.§.ſi.de pub.l.ſciēdum cum materia.de ver.obl.⁊.§.ſi
10 ſcriptum.inſti.de inuti.ſtipu. ¶ †Non ob.iſte tex.ſcđm eum q2 preſumitur ſolennitas interueniſſe ꝓpter vnitatem patris,et filij qui cenſent vna ⁊ eadē pſona.l.ſi.C.de impu.⁊.§.ei qui.in/ſti.de inuti.ſtipu.l.cum ſcimus.C.de agri.⁊ cenſi.li.x. ¶ Pre/terea facit q2 in caſu noſtro.l.ſi filius.C.de petit.hered.interue/niebat aliud ꝙ diuturnitas tēporis:q2 interuenit etiā poſſeſ/ſio.Hoc idē videtur fuiſſe de mēte Aluo.de hut.in.c.cogno/ſcitur.de his que ſi.a prela.ſine cōſen.ca.ſ.qđ ex poſſeſſione:et ex diuturnitate tēporis preſumitur ſolennitatem interceſſiſſe,eiuſdē opi.videt fuiſſe Bal.⁊ Sal.in.d.l.ſi filius. ¶ Sed cō/tra pdicta videt tex.cōiuncta gl.in.c.peruenit.de emp.⁊ ven.vbi ſi apparet maritū vēdidiſſe aliquā rem puta donatā pro/pter nuptias mulieri,⁊ mulier non cōdixit ſpacio triginta an/norū tunc eſt verū q2 ex poſſeſſione tam longi tēporis nō po/terit mulier cōtractum infringere dicēdo qđ non interuenit ſo/
11 lēnitas requiſita in aut.ſine cōſe.C.ad velle. ¶ Vñ Imo.in d.c.peruenit.dicit per illā gl.pbari qđ ad inducendum pſum/ptionē cōſenſus pſone q nō apparet interueniſſe in actu ſi agi/tur ne preiudicio eius nō reqrit mi⁹ ſpaciū triginta annorū. ¶ Sed hec limitatio Imol.nō vr̄ tuta,q2 vr̄ cōtra l.noſtrā.et.l.ſi
b filius.C.de pe.he.q2 in.d.l.ſi filius.tractabat de pīudicio pris. ¶ Et ꝓpterea rñde aliter ad.d.c.peruenit.vez q2 ibi nō appa/ret mulierē ſciuiſſe,⁊ paſſam fuiſſe poſſediſſe emptorē.q2 ſi ſci/uit,⁊ paſſa eſt eū poſſediſſe,tūc ſit ſecus p ſupradicta. ¶ Ad rñde put alibi Bar.in ſua.q.inci.mulier hñs magnū patrimo/niū ꝛc.vez q2 hic agebat de modico pīudicio,ſz in ca.peruenit agebat de magno preiudicio.nā pone ſubſtantiā mariti fuiſſe exhauſtā certe erit deſtituta mulier omni remedio.alr̄ eēt ſe/queret q2 ſi q̄s poſſederit rē aliquā titu logo tpe.l.decēnio q2 preſumeret ſolēnitatē interueniſſe.ſ.titul⁹ qđ nō eſt dicendū.l.longi.C.de pſcri.lō.tē. ¶ Itē adde q2 lz aliqua ſolēnitas ex/trinſeca pſumat īterueniſſe ex diuturnitate tpis fallit tñ vno
c caſu.ſ.in mādato[c] nam ex diuturnitate tpis nunq̄ preſumetur mandatum interueniſſe niſi aliter conſtet de eo.ita no.voluit Bal.in.l.i.in.i.col.C.de reali.no n ſit.ull.l.ſi.ff.pro em.Pro/dicit etiā no.Barto.in.l.cū vir.ff.de vſuc.vez q2 ſi q̄s vendidit rem tanq̄ procurator alterius niſi appareat de mādato ſemp
12 preſumet q2 emptor fuerit in mala fide. ¶ †Itē inferūt Bal.⁊ Ange.q2 ſi prelatus diu fuerit in poſ.plature pſumat q2 rite fuerit inſtitutus.de quo vide late p Io.an.in.c.illud.de pſum.
13 ¶ †Itē inferebat Ang.hic per iſtū tex.q2 ſi q̄s detinuerit rem
d tanq̄ emphyteuta,[d] ⁊ pro ea ſoluerit debitū canonē.vel deti/nuit rem tanq̄ vaſallus preſumet emphyteuta vel vaſallus,de quo vide etiam no.per gloſ.in.l.ij.ad fi.in glo.magna.C.de iur.emphytea.per Bart in.l.cum de in rem verſo.ſ.de vſu.et in.l.ij.

b ¶ Et.l.ſi fili⁹.ad de tn ⁊ vide eūdē Alexan.in conſi.ccxxvj.in.ij.vol.Fran.Cur.
¶ Vide plene p Iaſ.in.l.ſi certis annis.C.de pac.⁊ in.l.i.in.viij.colū.C.q admit.T bo.
c ¶ In mandato.Adde Bal.in l.ij.C.ſi ex fal.inſt.⁊ ſequit idē Alexan.in.l.ſciendū.in.vij.col.ſ.de ver.ob.in ver.vnū tñ ſatis in conſi.i.in iij.vol.inci pōde ratis in.v.col.faciūt no.in gl.⁊ docto.in.c.cū iure.de of.dele.vbi volunt gl.q2 obtinēs ſniam a delegato principis dz bene cuſtodire cōmiſſionē ſicut ipſam ſniam,q2 ſi lapſu tpis cōuenirer,et oſtenderet ſniam ſuccūberet niſi pbaret ꝺ delegatione,⁊ de illa gl.meminit Bal.i.l.vnica.C.ne ma.prin.tamē iſtud dictū Bal.nō eſt vez,⁊ eſt cō tex.ī l.ſi fili⁹.C.de pet.her.quē ter.all.d.Iaſ.in.d.l.ſciēdū.ī.ix.col.⁊ dicit nūꝙ vidiſſe bonū rñſuz.⁊ tz cō Bal.⁊ adde q2 in terminis cōſiliū cōſuluit Bal.in cōſi.cclxxxvij.inci.in primis ſupe.colū.in verſic.queritur an antiqua inſtrumenta.vide verſi.quo ad ſecūdum.⁊ ita conſuluit do.Frā.de cur.in cōſi.lxxvij.inci.ſuper motiuis redditis vbi per multa argumenta,⁊ iura dicit Bal.melius dixiſſe in.d.cōſi.ꝙ in lecturis:quia magis deliberate dixit,⁊ ideo cenſenda eſt potius ſua opi.⁊ pro ea eſſe iudicādum,⁊ etiā q2 qñ vnus doctor dicit vnū in conſilio,⁊ aliud in lec.ſtandū eſt poti⁹ cōſilio ꝙ lectu.q2 in cōſilio melior,⁊ deliberatior procedit ꝙ in lectu.alleg.Bar.in.l.ſi pater.C.de inſt.⁊ ſubſti.⁊ q2 credat plus doc.in cōſi.ꝙ in lect.cōſuluit Alex.in cōſi.cxxv.in.ij.vol.inci.viſo ut.⁊ qōnis in.xi.col.ver.xv.ob.facit qđ cōſuluit Raph.cu.in cōſi.lxxxvi.incipit.circa primū.⁊ Ludo.ro.in conſi.cxxvij.inci.iſte ſunt rōnes.in.iij.col.pro hoc etiam facit qđ ſentētia iam lōgo tpe lata a delegato pſumit lata ex mādato delegatorio de quo alr̄ non apparet vt per Imo.⁊ doc.in.d.c.cum in iure.cū cōcor.de quib⁹ per Fely.in.c.ſicut.in.xix.col.de re iudi.hoc etiam tenet do.Alex.in.d.conſi.i.in.iij.vol.in.vi.col.in verſi.nō ob.q2 poſt tēpus ſi bene pōderetur vbi alle.Bal.in.d.l.ij.dicit q2 vbi ageret de pſumē/da ſolēnitate principaliter in dānum alteri⁹ licet nō ſufficiat diuturnitas tpis.x.an.tñ tps.xxx.anno.ſufficit ad pſumendā ſolēnitatē in damnū tertij per tex.in.c.peruenit.de emp.⁊ ven.⁊ ita alias exiſtens locūtenēs eugubij cōſului cōtra Bal.requiſitus a do.Iu.pbili.de mondulpho poteſtate foro ſemproñ in cauſa vertente inter Pe.gentilē quōdā Fran.patelonū meſſi,⁊ Io.fran.⁊ fratres quondā ſer Georgij de primiterio foro ſemproñ,⁊ ita fuit iudicatum.T bo.

d ¶ Tanq̄ emphyteuta.Vide Bal.in.c.eccleſia ſancta.de cā poſ.⁊ ꝓprie.⁊ Mod.in.l.pretor.in prin.ſ.de eden.⁊ Iaſ.in.l.ſi certis annis.in.iij.col.C.de pac.T bo.dip.

in.l.iij.§.ex ↄtrario.ſ.de acqui.poſ.⁊ in.l.lit.C.de agri.⁊ cenſi.
li.xi.per Bal.in.l.i.in iiij.col.C.de fideicõ.⁊ in.l.i.in.ij.col.de
te.diuu.ꝑ Ange.in.l.male agit.C.de preſcrip.trig.vel quadr.
anno.⁊ in.l.pretor.§.i.ff.de eden.per Spe.in tit.de loc.§.nũc
aliqua.verſi.lxiij.⁊ in verſi.cvi.⁊ in verſi.cxlij.vbi dicit qđ lõ-
ga preſtatio inducit coniecturam vt omnia ſolenniter acta vi-
14 deãtur,bonus tex.in.c.i.qua.olim feu.alie.pote.¶ †Et ſubdit
Ang.hic vnũ qđ eſt ſingulariter notãdum vʒ quod in caſi-
bus in quibus per preſtationeʒ penſionis longo tempore fa-
cta inducitur preſcriptio cõceſſionis in emphyteuſim ꝓſume-
tur talem ↄceſſionẽ in perpetuum factã. ita dicit eſſe de mẽte
Gul.de cu.i.l.illa.l.male agitur.de preſcri.trig.vel quad.ann.
Idẽ voluit Bal.i.c.ſi.de feu.da.in vim.l.cõmiſſo.Idẽ Ang.
in.l.cum notiſſimi.§.ſi.de preſcri.xxx.an.⁊ Bal.in.d.l.ij.C.de
15 iu.emphy.qđ probatur,† quia cõceſſio in emphyteuſim preſu-
mitur perpetua vt probat text.magiſtralis in.§.adeo.inſti.lo.
qđ tamẽ procedit in conceſſione facta a priuato, ſed in cõceſ-
ſione facta ab eccleſia eſſet ſecus quia in dubio non preſume-
tur facta niſi vſqȝ ad terti.am generationẽ ſm̃ formam.§.em-
phiteuſim.in aut.de nõ ali.⁊ ibi Ange.⁊ Bal.in illa.l.ij.C.de
iu.emphy.⁊ Anto.de but.in.c.in preſentia.de proba.¶ Et eſt
no.verbũ Ang.hic,quia illud quod dicit hic de emphyteuta
trahit ad feudum vt eius conceſſio preſumatur in perpetuum
facta vt de natura eius eſt.c.i.§.ſi clericus.de ſuc.feud.⁊ patet
16 in.c.i.de gradi.ſuc.in feu.cũ ſi. ¶ †Extra gl.notãda ſunt ver-
ba.Bar.volentis qđ preſumptio allegetur,⁊ cum eo trãſeunt
Mod.hic. ¶ Bene facit.l.ſi adulterium cum inceſtu.§.idem
pollioni.ff.de adul.licet Bal.tenuerit cõtrarium in.l.ij.C.de
leg.here.⁊ non bene. ¶ De quo ſcribẽtes non faciunt mẽtio-
a nem qđ tamẽ procedit qñ preſumptio reſultat ex facto [a] alle-
gantis,vt declarat Bar.in.l.rem alienam.in.ij.col.ff.de pign.
act.⁊ Bal.in.l.etiã de execu.rei.iudi.⁊ in.d.§.idẽ pollioni.ſed
vbi eſt factum alienũ ex quo.l.preſumit aliquid qđ reſultat in
meũ fauorem.tunc non eſt neceſſe allegare illã preſumptionẽ
ſed ſatis eſt qđ lex preſumat,ita no.voluit Bart.in.l.cũ quid.
ff.ſi cer.pe.⁊ patet in.l.inter dẽs.§.lucius.ff.que in frau.credi.
¶ Et ꝓ illo dicto Bar.d.Abb.in.c.afferte.de preſum.põde-
rat ibi eſſe tex.⁊ illud dictũ Bar.ſequitur Ant.de but.in mul-
17 tis locis vt in.c.ij.de lit.cõteſt.cũ ſi.¶ †Itẽ inquantum Bar.
querit an id qđ.h.d.gl.in ver.ſed ⁊ ſi non adierit habeat locũ
in bo.poſ.⁊ cõcludit ꝙ ſic.ſequutus gl.in.l.i.C.q admi.ꝑ rõnẽ
b de qua hic ꝑ eum. ¶ Adde [b] qđ pro ſua rõne facit.l.quãqȝ.C.
de apo.pu.li.x.⁊ gl.no.in.l.i.C.de iu.emphy.ſ.qđ ſi emphyteu-
ta ſoluerit pẽſionẽ vltimis tribus annis preſumit ab initio ſol-
uiſſe,non aũt inducit actũ ſolutionis.Bald.tñ de hoc dubita-
uit in.l.i.i.ij.col.C.q admit.⁊ etiã Pau.de ca.ibi. ¶ Mouet
qr lʒ aſſo ratihabitio trahat retro.l.fin.C.ad mace.⁊.c.ra.habi.
de reg.iu.li.vi.tñ fallit niſi ios eſſet queſitũ tertio.l.ſi indebi-
tum.§.ſi.cum gl.pe.ſ.rẽ ra.hab.⁊ no.Bar.in.l.bonorũ.eo.tit.
¶ Vñ cũ bo.poſ.ſit acqſita ſequẽti in gradũ nõ dʒ poſſe in ſi-
ne decennij ꝑ ratihabitionẽ ab eo auferri. ¶ Puto tñ veriorẽ
opi.Bar.hic,⁊ ſequa.approbatã cõiter ꝑ ſcribẽtes in.l.i.C.q
admit.ꝗ opi.vltra alios cõprobo ꝑ.l.ſi fili⁹.C.de pe.here.nõ
cauillãdo literã ibi. ¶ Nam pone ꝙ filiuſfa.poſt.xxx.an.poſ-
ſedit vel patre tacẽte,⁊ patiẽte filio per.x.an.modo venientes
ab inteſtato volebãt petere hanc hereditatẽ cui dicebant eſſe
preſcriptũ an poterũt venire certe nõ per illũ tex.niſi reſtrin-
gas illũ tex.qđ intelligat qñ illa diuturnitas.x.anno.interue-
nit ante lapſum.xxx.anno.qđ nõ patit ille tex. ¶ Nõ ob.d.l.ſi
indebitũ.§.ſi.qr loquitur in fictione nos autẽ loquimur in pre-
ſumptione que differunt.qr fictio eſt cõtraria facti veritati, vt
no.gl.i.l.i.§.accedit.in.gl.parua.C.de rei vxo.ac.vnde.l.preſu-
mit iuſſum ab initio interceſſiſſe ex quo ſequitur ꝙ alteri non
põt eſſe queſitũ ius,⁊ ſic qđ nõ tractatur de preiudicio iuris.
18 ¶ †Succeſſiue querit hic Bar.an per actũ vnũ factum citra
ius,⁊ nomẽ heredis ꝓſumat iuſſum interceſſiſſe.dic vt hic per
eũ ↄcludentẽ ꝙ ſic,⁊ cũ Bar.trãſit hic Raph.qui alleg.l.ſi filio.
C.de iur.deli.⁊ ibi ſequit Pau.de caſt licet hic tenuerit cõtra-
19 rium ⁊ minus bene.¶ †Vltimo dicit hic Bar.eſſe tex.ꝑ glo.
quas hic alle.⁊ tex.ↄ.opi.Vltramõ.qđ per patientiã.c.anno.
preſumitur cõſtituta ſeruit⁹ diſcõtinua vt hic per eum. ¶ Cui
adde qđ Bal.⁊ Ang.hic dicunt videri veriorẽ.opi.Vltramõ.
¶ Nõ ob.iſte tex.qr ibi dicit qđ hoc ꝓcedebat cauſa acquiſitio-
nis.qr erat delata hereditas filio merito.tũc eſt diuturna po.⁊
ex patientia reſultat actus acquiſitio,ſed in contrario nulla
precedebat cauſa acqſitionis. ¶ Nõ ob.gl.in.l.pe.C.cõ.di.qr
loquit in actu in quo ſola patientia ſufficit,ſʒ nos loqmur in
actu i quo nõ ſufficit ſola patiẽtia ſʒ etiã reqrit titul⁹. ¶ Imo.
dicit ꝙ in pũcto iuris verior.vr opi.Bal.⁊ Ang.ſed in practi-
ca dicit ꝙ ſeruaretur opi.glo.⁊ Bar.propter eorũ autoritatẽ.

¶ Pau.de ca.hic etiã tenet ↄ Bar.qr in caſu premiſſo allega-
batur patiẽtia ↄ patientẽ,ſed hic in hac.l.noſtra nõ allegaba-
tur patiẽtia ↄ patientẽ. ¶ Nam pone creditores dicebãt pa-
trem teneri:qr poſſedit per.x.annos patiente filio.⁊ ſic allega-
batur patiẽtia non cõtra patientem.i.filium,ſed ↄtra patrem.
¶ Et hoc ſi intelligas ꝙ creditores ↄueniunt patrẽ tanqȝ he-
redẽ.Alias etiã idẽ ſi intelligas qđ venientes ab inteſtato di-
cebant hereditatẽ ad eos ſpectare,qr filius cui erat hereditas
delata deceſſerat non adita hereditate,⁊ ſic eam non potuit
trãſmittere.l.qm̃ ſororẽ.C.de iure deli.ſed pater allegabat he-
reditatẽ eſſe aditam.qr eam poſſedit per.x.annos filio ſciẽte
⁊ patiente,⁊ ſic patiẽtia allegabatur cõtra veniẽtes ab inteſta-
to non patientes. ¶ Sed iſta cõſideratio Pau.de caſt.o ibil
eſt.nã pone qđ filiuſfa.inſtituit ab extraneo pater.poſſedit ꝑ
x.annos filio patiẽte.Poſt.x.annos pater eum emancipauit,
⁊ ſic efficitur ſui iuris mõ dicit filius ꝙ nũc adijt hereditatẽ.et
ſic vult eam ad ſe pertinere,ſʒ pater dicit ꝙ fuit adita tẽpore
quo erat in ptãte quo pater poſſedit per.x.an.qr filius paſſus a
eſt,⁊ ſic ſibi filio queri non põt.ecce ergo caſum quia paciẽtia
allegatur ↄ patientẽ,⁊ tñ nemo negat ꝙ non habeat locũ iſte
tex. ¶ Raph.cu.hic cũ quo etiã cõcordat Ro.diſtinguẽdo di-
cit qđ aut apparet iſtum qui itinerabat per fundũ in longo tpe
me patiẽte itineraſſe tanquã volẽs vti ſeruitute,⁊ tunc proce-
dat opi.Bar.hic. ¶ Aut itinerauit nõ tanqȝ vtẽs ſeruitute,⁊
tunc licet per longum tẽpus itinerauit nõ tñ poteſt allegare
ſeruitutem:quia actus non dʒ operari circa id quod non fuit
exercitum,alle.l.i.§.iul.el.i.ſ.de iti.actuqȝ pri.⁊ hec cõcordia
fuit ante eum.Cy.⁊.in.l.ſi certis annis.C.de pac. ¶ Pro hoc
optime facit id qđ no.Bar.in.l.cũ de in rem verſo.in vlti.col.
ff.de vſu. ¶ De hoc articulo tetigit Bal.in.l.pluribus locis.
et in tot quot ſcripſit variauit. ¶ Cano.maxime.d.Anto de
but.in repe.c.peruenit.de cẽſi.in.x.vel.vi.char.tenuit cũ opi.
Bar.hoc id em tenuit ipſe Bar.in cõſi.inci.queritur vtrum,⁊
Bar.in.l.i.§.ſi.ſ.de aqua plu.ar.⁊ Bald.etiam in.l.i.circa.vij.
col.C.qui admi. ¶ Pro opi.Bar.adduco.l.i.quã ad hoc ibi
ponderat Bal.C.de pa.po.Pro hoc etiã facit tex.in.l.i.§.ſi.
de aqua plu.arcẽ.non cauillãdo literam ibi in verſi.ſi.aut iure
impoſitã,intelligẽdo prout ibi in gl.⁊ de hoc articulo vide ꝗ
lati⁹ ſcripſi i.d.l.ſi certis annis.ſatis mihi placet opi.Bar.cũ
limitatione,⁊ modificatione data ꝑ Rom.hic vt retuli ſupra.

[a] ¶ Facto. Adde tu ⁊ vide Lud.ro. in ſuo ↄſi.lxxxvij. Fran.Cur.

1 ¶ Aditio hereditatis ſi fit per eum qui credit ſe eſſe in alie- b
na poteſtate cum non ſit,ſi adit iuſſu illius,nec illi acquirit,qr
non poteſt,nec ſibi.
2 Error iuris,ſeu error facti impedit conſenſum.
3 Error facti ſupini equiparatur errori iuris.
4 Adire an poſſit compelli per patrem filius putatiuus inſti-
tutus ab extraneo patris contemplatione.
5 Mandatum factum alicui de aliquo negotio faciẽdo,ſi illud
facit,licet non exprimat facere nomine illius,tamen preſumi-
tur nomine illius mandantis.
6 Mandatarius qui ſuſcepit mandatũ de emendo aliquã rem,
illam emit ſimpliciter,an dominium illius rei intelligatur ac-
quiſitum domino mandanti abſqȝ alia ceſſione.
7 Nomine proprio quis videtur in dubio facere actum.
8 Mutatio voluntatis in dubio non preſumitur.

[b] ¶ Bar. Adde tu ⁊ vide de hoc ꝑ eũ dem Bart. in ſuo conſi.clvij. Fran. Cur.

1 **Si is qui putabat.** †Qui credit ſe eſſe in
aliena poteſtate cum
nõ ſit ſi adit hereditatẽ iuſſu illius nec illi acquirit,qr nõ põt,
nec ſibi qr nõ ꝓſumit hoc voluiſſe,qr ſi ſcit ſe nõ eſſe in aliena
ptãte licet olim fuerit,⁊ etiã iuſſus habẽtis eũ in ptãte inter-
uenerit facit ſe heredẽ,qr põt ⁊ etiã velle ꝓſumit,idem ſi credit
vel dubitat ſe eſſe in ptãte aliena tñ adijt ſine iuſſu illi⁹,qr pre-
ſumit qđ noluerit querere illi.ſed ſibi ideo ſibi querit ſi põt lʒ
ignoret ſe poſ.h.d.vſqȝ ad.§.interdũ. ¶ In gl.mag.poſt prin.
ibi tertio viuo vel mortuo,gl.nõ bene dicit ir ꝗñ dicit viuo,
qr ſi pr viuebat,⁊ filius aduit aut aduit ſine iuſſu patris,⁊ tũc
non vʒ aditio vt hac.l.in prin.aut aduit cũ patris iuſſu, et tũc
hec litera male ſtaret ꝗ dicit qđ filius acquirit ſibi hereditatẽ
qr imo deberet querere patri niſi ſaluãdo glo.intelligatur qđ
pater erat naturalis:qr tũc ꝓcederet iſta litera intelligendo
ꝙ ſine iuſſu adiuerit. ¶ In ea.gl.ibi.l.multũ recte loquit gl.⁊
cõiter doct.eã ſequunt. ¶ In ea.gl.ibi,ſed nõ credebat ꝑ hoc
filium ſui iuris.hec etiã ſo.cõiter ↄprehenditur,qr in ꝓpoſito
nõ videtur differre error iuris ab errore facti vt patet ꝑ no.ꝑ
2 Bal.in.l.i.de lega.i. ¶ †Preterea error iuris ſicut error facti
impedit cõſenſum.l.ſi ꝑ errorẽ.ff.de iur.om iud.l.i.ff.de iud.et
3 vtrobiqȝ notatur. ¶ †Preterea ſm̃ Barto.error facti ſupini
equiparat errori iuris.l.nec ſupinis.⁊.l.regula.ff.de iur.et fact.
igno. ¶ Sed hec reſponſio Bar.nõ eſt vnmei ſalis.nã pone
quod nõ ſit error facti ſupinus. ¶ In ea.glo.ibi vel melius in

omni ex .xc. hec ſol. cōiter tenet tñ Raph. dicit ꝙ ſibi ſemꝑ placuit qđ ſit differētia inter errantē ⁊ dubitantē, ꝙ iſte intellectus plurimū amicat̄ litere, ⁊ rñdet ipſe ad .l. multū. ff. de cōdi. ⁊ demō. qđ loquit̄ qñ nullus precefferat iuſſus, qr tūc verū eſt qđ acquirit ſibi ſi veritate iſpecta poterat querere ſibi ſed hic pceſſerat iuſſus merito diſtinguit̄ inter errantē ⁊ dubitātem.
8 ¶ Itē rñdet ad .l. fi. C. de cōdi. ex leg. ꝙ loquitur in alio caſu, ⁊ licet Raph. nō dicat Bal. etiā videtur inclinare in hunc intellectum, ⁊ rñdet ad .l. fi. ꝙ ibi non ſuberat vera cauſa, hic ſic, puto intellectū eūdem eſſe veriorē, qr in tex. nr̄o in vltima parte nō dr̄ qđ pceſſerit iuſſus vt voluit Raph. q eſſet ſubaudire ad tex. ¶ Preterea nō pbāt Bal. Raph. nec videntur poſſe pbare bona rōne quare magis qñ filius dubitabat, ⁊ aduerit precedēte iuſſu paterno ꝙ voluerit acquirere patri ꝙ̄ qñ errabat. ¶ Preterea impedit conſenſum error ſicut ⁊ dubietas .l. manifeſtiſſimi. §. ſinautē neſcius. C. de fur. ⁊ in aditione requiritur animus .l. pro herede. ⁊ .l. gerit. ſ. eo. ⁊ .l. ſi aui. C. de iure delib. igitur ⁊c. gl. in ver. ꝙ̄ ibi de diuer. ⁊ tēp. preſcrip. .l. fin.
4 Bar. ⁊ reliqui reprehēdunt iſtam rationē gl. ¶ †Sed iuxta hoc quero vtrum filius putatiuus inſtitutus ab extraneo patris cōtēplatione poſſit cōpelli per patrē adire, vide de hoc p
5 Bal. in .l. i. in .xi. op. C. qui admit. ¶ †Extra gl. iducit Bar. [a]
a hic iſtum tex. ad vnū qđ eſt vtile, ⁊ quotidianū vez qđ qñ precedit mādatum alicuius de aliquo negotio faciēdo, ⁊ tu facias licet poſtea tu non exprimas facere noīe eius tñ preſumetur qđ noīe mādātis feceris etiā ſi nomine tuo feceris ſcḋm Ang. hic qui hoc dictum Bar. multū cōmendat ꝯ infideles pcuratores qui ſuſcipiunt mādatum de aliquo facto, ⁊ poſtea faciunt noīe pprio, qr tenebunt̄ actione mādati. Bar. tñ hic non loquitur qñ nomine ſuo mādatarius fecit poſtea, ſed loquitur qñ mandatarius ſimplr̄ fecit. ¶ Et ſubdit Bar. qđ hoc pcedit quantum ad mandantē ⁊ mādatarium, qđ mādans habebit actionem mādati cōtra mādatarium, ⁊ ecōtra non autem habebit actionē ꝯ illum cū quo ꝯtus eſt celebratus niſi ille hoc ſciuerit, qr tunc etiā ꝯ eum agi poterit .l. ſed Iul. alle. per Bar. Adde ꝙ Bar. idē tenet in .l. qui mihi donatū. ſ. de do. ⁊ in .l. ſi pupilli. §. i. de neg. geſt. ⁊ in .l. iij. ſ. indi. ſol. i quib⁹ locis alleg. etiā
6 .l. eum qui. C. ſi cer. pet. ¶ †Sed dubiū reſultat quid ſi mādatarius ſuſcepit mādatum de emēdo aliquā rem. ⁊ eā emerit ſimpliciter vel nomine retēto qđ videat̄ emiſſe nomine mādātis vt. ſ. an hoc ſit verū in tantū ꝙ dominiū hu⁹ rei empte acquiratur mādanti abſqꝫ traditione, an mādatario qui tenebatur mādati ad dādum, hoc nō aperit Bar. hic, clarum eſt enim ꝙ ſi mādatarius expreſſiſſet ꝙ nomine mādantis emebat incōtinenti, ⁊ immediate dominiū mādanti acquiritur .l. i. C. per quas perſo. no. acqui. .l. i. ⁊ per procuratorē. C. de acquir. poſſ. ¶ Sed quid in caſu. ſ. poſito. Dy. in .l. poſt dotē. in .v. lect. ſ. ſol. ma. dicit qđ qñ pars recepit mādatum de emēdo aliquam rē ſi poſtea emit intelligit̄ emere noīe mādantis etiā abſqꝫ eo
7 qđ nihil exprimat. ¶ †Sed Bar. ibi tꝫ ꝯrium niſi faciat mentionē alicuius officij. puta pcuratoris, mouet̄ p .l. et magis. ff. de ſol. ⁊ in .l. iij. §. i. indi. ſol. cū multis ſi. vbi hr̄ ꝙ quis in dubio vr̄ facere actum noīe pprio, ⁊ ſic vr̄ Bar. ibi tenere ꝯrium ei⁹ qđ ipſe vult hic, ⁊ iſtā opi. quam tꝫ Bar. hic, ⁊ Dy. in .d. .l. poſt dotē. vr̄ ſeq Bal. in rub. C. de ꝯhen. emp. in .xv. q. ⁊ idē Bar. in .l. titiū ⁊ meuiū. §. altero. ſ. de admi. tut. alle. illā ſingularē .l. negotiationē. ſ. de admi. tu. ⁊ illā .l. reputat ſingularē. Bar. in .l. cum op꞉ in princ. in .iij. col. C. de bo. que lib. de hoc articulo tetigit latius Bar. in .l. q mihi donatum. ſ. de do. ⁊ in .l. iij. §. vlt. ꝗri. ff. de manumiſ. ti. ge. ⁊ tāgit Bar. in .l. ſi pꝛon⁹. in .iij. col. C. cōia vtri. iud. ⁊ Bal. in .l. i. in .xi. q. C. ſi ſer. exte. ¶ Puto ꝯcludēdū ꝙ ꝗ̄tū eſt ad mādantē ⁊ mādatariū ꝯtus cēſeat̄ celebratus noīe mādantis vt hic .d. .l. poſt dotē. in .vi. lec. ſ. ſol. ma. ſed quātū eſt quo ad ipſum venditorē, ⁊ ſic qua ad acquirēdū dominiū nō vr̄ ꝯtus celebratus nomine mādantis, qr venditor non habuit animū acquirēdi ſibi cum ignoret mandatum, ſed mādatario cū quo ꝯtit tex. eſt cui nō pōt ſine magna violētia rñderi in .l. res ex mādato. ff. de acqui. re. do. ⁊ in .l. pignore. §. i. ff. de vſucapi. quē ad hoc no. Ang. in .l. ſi ita qs. §. ſeia. de verb. ob. ⁊ ſic reducimt̄ opi. ad cōſonātiā. ¶ Nō ob. .l. ſi ſeruus cōis ſit omniū. ⁊ .l. perinde. ſ. de ſtip. ſer. ⁊ in .l. ſi. de acqui. poſſ. ⁊ tur. alle. Ro. in .d. .l. poſt dotē. qr loquunt̄ in pſona cui nō poterat ſubaudiri acquiſitio. ¶ Ro. hic dicit qđ hoc dictū Bar. hic recipit duas limitationes, vnā quā dedit Bald. in .l. ſi litteras. C. man. qđ dictū Bar. pcedit ſi mādatum ſuit acceptatum, ſecus ſi ipſum recuſauit mādatarius, alle. ⁊ ar g. .l. ſi filius. ſ. ad mace. ⁊ ita dicit debere intelligi, ⁊ verū eſt ꝙ Bal. alle. Bar. hic, ſed puto ꝙ potius voluerit allegare Bar. in .l. ſi quis mihi bona. §. ſi qđ. ſ. e. ¶ Scḋo limitat Ro. ſi mādatari⁹ ſuſcepto mādato incōtinēti fecerit ſecus ſi ex interuallo, alle. glo. in §. ope. inſti. de ob. que ex qua. del. na. ⁊ no. Inno. in c. ad audientiam, de homi. addo ſimilē gl. in .l. i. §. pſuadet̄. ſ. de ſer. cor. ¶ Sed videamus nunqđ dictū ſit verū. ⁊ nūquid ille glo. dicāt hoc, ⁊ dico ꝙ ille gl. hoc nō dicūt, nec Inno. ⁊ alibi Bar. tꝫ ꝯrium, ⁊ in cōtrariū eſt veritas, nam Bar. in .l. non ſolum. §. ſi mādate. verſic. ſed quero mandauit tibi in .v. col. niſi fallor. ſ. de iniur. tꝫ cōtrarium, ⁊ ibi alle. Inno. in .d. c. ad audientiā. ¶ †Pro hoc etiam facit qr mutatio volūtatis nō preſumitur. .d. .l. Lucius. la. ſ. de leg. ij. .l. eum qui tacet. ff. de pba. ¶ Non ob. gl. ille qr non loquuntur in mandante, ſed ſolum in perſuadente, ⁊ aliud eſt mādare, ⁊ aliud eſt perſuadere, quia mādatū ſit gratia perſuadētis, ⁊ propter mādantē, ſed perſuaſio nō ſit gratia perſuadētis, ſed qr cui ſit perſuaſio expedit, ⁊ vtile eſt. vñ in perſuadente diſtinguitur vt faciunt ille gl. et ipſemet Ro. in .d. .l. poſt dotem. tenet contrarium. ¶ Pro Ro. tñ poteſt allegari id quod no. Bar. in .l. qui mihi donatū. in vlt. colū. de do. in eo. qđ dicit quod aut traditio eſt facta incōtinenti aut ex interuallo vt ibi per eum. illud tñ dictū Bar. ibi reprehēdunt Mod. ⁊ Imo. ⁊ Ro. ſed poſito qđ ſit verū dico qđ nō ob. qr nō loquitur quantum ad mandantē, ⁊ mādatarium, an videatur facere pretextu mandati, ſed loquitur quantum ad venditorē an videatur tradere tanꝗ̄ titio vel tanquā procuratori vt ibi per eum.

1 ¶ Filiuſfa. ſi efficiatur alteri neceſſarius facit patrem ſuum ſimiliter neceſſarium ſine aliquo iuſſu.
2 Suus etiam dr̄ qui non tenet primum locum in patria ptāte.
3 Suitas tollitur etiam quo ad tranſmiſſionē, ſi datus eſſet coheres extraneus vel ſubſtitutus vulgaris.
4 Peculiū aduentitiū dicitur illud quod habet nepos ab auo.
5 Heres hr̄dis dī primi teſtōris hr̄ eo mō quo fuit pri⁹ heres.
6 Miles quis nō eſt, nō poteſt facere, neqꝫ creare aliū militem.
7 Exheredationē alterius confirmat exiſtentia vnius heredis etiam non adita hereditate.

1 **Interdum.** †Si filiuſfa. efficiat̄ alteri neceſſarius facit patrem ſuū ſilr̄ neceſſariū ſine
2 aliquo iuſſu. h. d. ¶ † Ro. ſingulariter ex prima parte litere ꝙ ille qui non tenet primum locū in patria poteſtate, tamen dicitur ſuus, ⁊ ſic videtur ꝯtra .l. ſi quis filio exheredato. ſ. de iniuſt. teſt. ⁊ .l. ſi quis poſthumos. §. ſi filium. de lib. ⁊ poſthu. ⁊ §. ſui. inſti. de here. quali. ⁊ diffe. ſed reſpondeo vt hic p Bartol.
3 cum quo alij tranſeunt. ¶ †Ex hoc infert Ange. vnum ꝙ dixit eſſe nouum vez ꝙ in caſu huius. § in quo inducitur iſta ſuitas, ⁊ neceſſitas ex diſpoſitione teſtatoris, ſi datus eſſet coheres extraneus vel ſubſtitutus vulgaris indiſtincte per talem dationem tolletur exiſtentia ſuitatis etiam quo ad trāſmiſſionem, ⁊ ita limitat .l. ſi fratris. C. de iur. delib. relinquit tñ ſuper hoc cogitandum. Imo. ⁊ Mod. hic faciunt mētionem de iſto dicto Ang. ⁊ remittunt, ſed dico qđ hoc dictum Ange. non videtur poſſe ſtare. ¶ Et primo inquantum dicit pro hoc caſu tolletur ſuitas etiam quo ad tranſmiſſionem per dationē ſubſtituti vulgaris, qr dico qđ hoc eſt verū etiā ſine eo ꝙ recurramus ad hoc. ſed dubiū eſt in datiōe coheredis, ⁊ hoc caſu etiā dico qđ etiā tolleretur abſqꝫ eo qđ dicit Ange. qr regulariter eſt in poteſtate ſi vult qr pōt filiū exheredare ſi vult, quo caſu tolletur ſuitas .l. in ſuis. ff. de libe. ⁊ poſth. itē pōt tollere ſuitatem per cōditionē ex .l. ſi. de cōdi. inſti. ⁊ alijs pluribus modis de quibus in .l. ſi filius qui patri. ſ. de vulg. ⁊ pup. ⁊ ibi de hoc dixi, ſed nos ꝗrim⁹ vtrū videat̄ voluiſſe tollere ſuitatē .l. apud iulianum. §. idē iulianus. ad treb. ſed quo ad effectus non pendētes ex teſtō prout eſt trāſmiſſio nō videt̄ velle tollere ſuitatem, ⁊ ita loquitur .d. .l. ſi fratris. rationes fuerūt reddite. in .d.
4 .l. ſi filius qui patri. ¶ †In gl. in verbo. faciet heredē ibi hodie ſecus no. perpetuo gl. qđ illud qđ habet nepos ab auo dicitur aduentitium ⁊ non profectitium reſpectu patris, ⁊ in hoc articulo conſului bis vel ter ⁊ eſt magni effectus, qr ſi eſt profectitium acquireretur totum patri etiā hodie, quia iura antiqua nō reperiūtur in hoc correcta .l. certū. C. fa. erciſ. ⁊ .l. cū op꞉ in prin. C. de bo. q lib. ¶ Si aūt eſt aduentitiū queritur patri quo ad vſumfructū hodie, vt. .d. .l. ſi. C. de bo. que lib. ⁊ in hoc Bar. ſe remittit ad no. in .l. dedit dotē. de col. bon. ⁊ in .l. queſitum in prin. de leg. i. Bal. hic tranſit cum hac gl. quam reputat ſing. Imo. dicit ꝙ in terminis huius. §. putat gl. eſſe verā alās ſecus .l. ſꝫ ſi plures. §. in arrogato. ſ. de vulg. ⁊ pup. Ro. hic reprehēdit Imo. ⁊ dicit qđ in dubio etiā ſi filius non exheredatus hꝫ aduentitium, mouetur per gl. in .l. queſitū. in prin. ⁊ dicto tex. de leg. i. ⁊ illam ibi approbat Bar. Ange. ⁊ Imo. alleg. etiā Roma. no. per gl. in .l. gallus. §. quidā recte. in gl. mag. in ver. ſed quidā dicūt ⁊c. iūctu tex. ſ. de lib. ⁊ poſth. ⁊ iſtā opi. etiā ſequitur Bar. in .l. gallus. §. qđ ſi is. ſ. de lib. ⁊ poſth. ⁊ ibi hoc tenet etiā Pau. de ca. ſed Bar. met de quo ſcribētes faciunt mētionem in aut. ex teſtō. de ſecū. nup. tenet ꝯrium. l. qđ dicat̄ profectitium

a ¶ Bart. adde tu ⁊ vide de hoc per eundem Bart. in ſuo conſil. clxvij. Franc. Cur.

titium per illam.l.dedit dotem.ff.de col.bo. ¶ Sed ad illam l. reſpondet Ro.hic,⁊ Jmo.in.d.l.queſitum qđ loquiť quando dos fuit delata nepoti ꝓpter patrem vt ibi in v̄bo ꝓpter me. nō mirū ſi dicať ꝓfectitiū,⁊ illā.l.ita intelligit Angel.⁊ Jmol. in.l.in quartā.ſ.ad.l.fal.hanc opi.etiā ſequiť glo.in.l.auus.iuncto tex.ſ.de iu.do. ¶ Vel reſponde ad illā.l.dedit dotē. quod qñ auus dat aliqđ nepti ad qđ teneť ꝓpter filiū ſeu pro filio tūc eſt verū qđ dicať ꝓfectitium.ita loquiť.d.l.dedit dotem.auus enim teneť ad dotandā neptē.l.⁊ ideo.§.fi.ff.de in rē ver.ſecus ſi auus relinquat aliquid ad qđ nō tenebať pro filio nec ꝓpter filium,qꝛ ceſſetur aduentitiū tūc nō loquiť.d.l.dedit dotē.⁊ ita ſcdm hāc diſtinctionē quā proxime dedit in vlt.rñſiōe ad.d.l. dedit dotē conſuluit Ang.in ꝯſi.lxxvi.inci.Joan.philippi.et in cōſi.ſeq.⁊ cum iſta gl.tranſit etiā Raph.hic q etiā alle.gl.in l.gallus.§.quidā recte.de lib.⁊ poſthu.qđ.ſ.alleg. Ro.⁊ ita

5 pōt reſpōderi ad no.p Bar.ſ.l.dedit dotē. ¶ †Ex ea gl.inducitur vltima pars huius litere ad.q.de qua p gl.in.l.iij.ſ.de pe.here.an heres heredis dicať primi teſtatoris heres modo quo fuit primus hřs,⁊ dic vt hic p eum cōcludētem qꝛ ſic.de

6 quo etiam i.n.d.l.iij.quā hic all.Bart. ¶ †Jnducitur etiā per Bal.poſt Cy.qđ ille qui nō eſt miles nō pōt facere neqꝫ creare alium militē,⁊ quod ille qui nō eſt doctor nō pōt concedere inſignia doctoratus alteri,alle.Cy.text.in.l.iij.C.de heredi.de quo vide late p Bart.in.l.i.C.de di.li.xij.per Ang.in.l.apud eum.ff.de ma.vbi tractat an imperator poſſit creare quem doctorē abſqꝫ ſolēnitate. ¶ Ampliauit etiam Rapha.cuma.hic iſtuꝫ text.videlicet qꝛ ſi filius vna cū nepote ex ſenatuſcōſulto inſtitutus ſi erit heres ſuus,⁊ neceſſarius qꝛ dictū puto verum qꝛ ratio de qua per gl.in ver.faciet heredē nō hꝫ locū in caſu poſito per Raph.nam ideo hic nepos eſt ſuus ⁊ neceſſarius, qꝛ filius eſt exheredatus,⁊ habeť pro mortuo,nimirū ſi nepos tenet primū locū:qꝛ perinde eſt ac ſi de medio filius ſublatus fuiſſet.⁊ iſta rō ceſſat qñ fili⁹ vna cū nepote inſtitut⁹ eſſet ergo ⁊c. ¶ Jtē adde qꝛ ꝯſtat doc.allegēt hūc tex.⁊ pro ſingulari,⁊ tñ Jmo.in.l.ſub cōditione.de lib.⁊ poſth.⁊ in.c.ray.de teſt.dicit qꝛ hꝫ ſimilē in.l.ſi filius patroni.de bo.lib.⁊ illum tex.p cōcordā.ad iſtū tex.alle.Bar.in.l.ſi.ſ.de cōdi.inſti.vbi per iſtum tex.⁊ per.d.l.filius patroni decidit vnū qđ eſt diligēter notandum vt ibi vide p eum licet Bal.tenuerit ꝯtrā eius qđ voluit Bar.ibi,⁊ nō bene.qꝛ nō rñdet ad iſtū tex.nec potuiſſet etiam bene rñdere. ¶ Addit etiam Ro.hic alium caſum in quo ſine iuſſu acquireretur hereditas,vt in caſu.l.ꝯditionib⁹ pupillus. ff.de cōdi.⁊ demō. ¶ Nec ob.inconueniens qꝛ pater obligeť qꝛ reſpōde qđ hꝫ beneficiū abſtinēdi ex perſona filij.vt.l.ſi fi-

7 lium.§.i.ſ.e. ¶ †Ultimo no.ex iſto tex.qꝛ exiſtētia vnius heredis cōfirmat exheredationē alterius etiā non adita hereditate vt ſit viſum in.l.ſi filius qui patri.ſ.de vulg.⁊ pupil.

1 ¶ Proteſtatio facta ſup actu pēdente a mera volūtate proteſtātis reddit actū ſequentē ꝓteſtationi ꝯtrā ipſo iure nullum.
2 Proteſtatio nō requirit partis ꝓſentiā.vel qđ ei innoteſcat.
3 Proteſtatio non requirit inſertionem cauſe.
4 Proteſtationē nō videť deſerere faciēs actū ꝓteſtatiōi ꝯtrā
5 Proteſtantis verba debent large proferri ad hoc vt comprehendatur etiam omne tempus futurum.
6 Proteſtatio non eſt neceſſaria in caſibus in quibus nō interueniſſet iuſtus metus,ſed in actu omittendo bene eſt neceſſaria proteſtatio.
7 Proteſtatio precedens non derogat actui ſequenti,vbi quis poteſt compelli per iudicem.
8 Proteſtatio eſt nullius momēti ſi quis opponit exceptiones peremptorias cum proteſtatione qđ non intendit litem cōteſtari.qꝛ iudicis officio poteſt cogi litem conteſtari.
9 Litem conteſtari an poſſit reus per iudicem compelli.
10 Metus alicui illatus.an ⁊ qñ preſumatur durare,⁊ ſubeſſe.
11 Tortura non poteſt dari niſi precedētibus indicijs,ſed pone quod accuſatus poſtea confiteatur maleficium,an notarius dicatur male ſcripſiſſe.
12 Jndicia ſuperuenientia poſt torturam indebite factam non valent,⁊ ſic etiam confeſſio inquiſiti emanata poſt torturam nullis indicijs precedentibus.

1 Celſus. †Proteſtatio facta ſup actu pēdente a mera volūtate proteſtātis reddit actum ſequentem
2 proteſtationi ꝯtrariū ipſo iure nullū.h.d. ¶ †Not.primo ſm Bar.qđ ꝓteſtatio nō requirit partis preſentiā,vel qꝛ ei innoteſcat vt hic in gl.in ver.fallēs ibi clā corā quibuſdā ⁊c.bene facit.l.vt ſi quis.§.plerıqꝫ.ſ.de reli.⁊ ſum.fu.⁊.l.neſennius. cum gl.⁊.l.pōpo.la.i.iuncta.gl.dđ.ſ.de neg.geſt.⁊ ibi Bar.⁊ ita intelligit Bar.hic,⁊ in.l.non ſolum.§.morte.in.ſi.ſpē proteſtationis.ſ.de ope.no.nun.procedere in actu pendēte a volūtate vnius,ſecus in actu pendente a volūtate duorū,qꝛ tunc debet proteſtatio innoteſcere parti alias nihil valeret.l.ſi.§.ſi ꝙdixerit.ſ.nau.cau.ſta.cum alijs hic alle.p Bart.

3 ¶ †Scdo not.ſm eundē Bar.qꝛ in ꝓteſtatiōe nō requiriť cā vt hic,⁊.l.qꝛ poterat.ſ.ad treb.qꝛ intelligit Bar.vt.ſ.proxime notaui ꝓcedere in actu pēdente a volūtate vnius qꝛ tūc ſufficit proratione voluntas,ſecus in actu pēdente a voluntate duorū.l.ſi hominem. ſ.mā.⁊ tractat latius Bar.in.d.§.morte.⁊ Jo.an.in.c.genera-

4 li.de reg.iur.in mercu. ¶ †Tertio not.ſm eundē Bar.qꝛ per actum ꝓteſtationi cōtrariū nō videor a ꝓteſtatione recedere, rationē dic vt hic p Bar.⁊ pro hoc eſt bona glo.in.l.vt debitū quam ad hoc ibi ponderat Bal.C.de acqui.here.qꝛ intelligit Bar.ꝓcedere etiā in actu pēdente a volūtate duorū.l.cū plures.§.locator horrei.ſ.loca.c.ſolicitudinē.extra de ap.bene facit tex.in.c.i.qđ me.cau.⁊ hoc idē no.Bar.in.d.§.morte.circa primā ſpēm ꝓteſtationis vt limitat iſtū tex.qꝛ habeat locum qñ actus gerebať a ſolo ꝓteſtāte ſecus eſſet ſi actus gereretur cū alio puta in venditione hereditatis,⁊ eſt nota.limitatio ad iſtum tex.quā etiā videť amplecti Bor.in.l.pro herede.§.papi.ſ.eo. ¶ Alio modo limitat Bar.ſ.qđ illud qđ hic dř procedit ſi actus ſequēs fiat incōtinenti poſt proteſtationē, ſecus ſi fiat ex interuallo qꝛ tunc videor a proteſtatione recedere,ar.l. per retētionē cum gl.C.de vſu.bene facit qꝛ non eſt veriſimile quem velle incōtinēti ſe corrigere.l.nam ad ea.ſ.de condi.⁊ demō.ſed ex interuallo potius preſumeť mutatio voluntatis.

5 ¶ †Et ideo dicit Bar.qđ verba ꝓteſtantis debet large ꝓferri ad hoc vt cōprehēdať etiā omne tēpus futurum puta ſi contingat aliquo tpe me facere actū per quē induceret aditio hereditatis ꝓteſtor qꝛ nō intēdo adire,vt hic p Bar.qꝛ etiā tunc p actū ex interuallo a ꝓteſtatione factū non videor recedere a proteſtatiōe,ar.l.ſi ita ſtipulatus.la.ij.ſ.de fideiuſ.quā ad hoc alle Bart.in.d.§.morte.in prima ſpē ꝓteſtatiōis. ¶ Sꝫ cōtra limitationē datā.ſ.prime.p Bar.⁊ p eundē in.d.§.morte.tenet Bal.⁊ Ange.in.l.pacta nouiſſima.C.de pac.ſ.qđ per pactū factū ex interuallo cōtrariū ꝓteſtationi etiā ſimplr facere nō videatur receſſum a ꝓteſtatione etiā ſimpliciter facta,allegant.l.ſi ita ſcriptū.de leg.i. ¶ Sed ad illū tex.rñdet Jmo.in d.§.morte.⁊ in.c.cū M.ferrariē.de cōſti.qđ ibi actus non fuit factus ex interuallo,ſed vno cōtextu ꝑut fieri dꝫ.l.cū antiquitas.C.de teſt.l.heredes palam.§.ſi.ſ.de teſt.tñ pro opi.Bal.⁊ Ang.poſſet melior tex.allegari in.l.ſi qs in prin.teſtamēti.ibi vno eodē teſtō vel codicillis.de le.ij. ¶ Uñ Bar.ſ.l.pacta nouiſſima.ad ſi.C.de pac.ſi ibi ꝑpēdanť verba ei⁹ vř diſtinguere inter actus pēdentes a volūtate vnius, ⁊ actus pēdentes a volūtate duorū vt primo caſu nō videať receſſum a ꝓteſtatione etiā p actū ex interuallo factū. ¶ Scdo vero caſu aut ꝓteſtatio fuit ſimplr facta, ⁊ tunc videať receſſum a proteſtatione ſecus ſi ſit facta eſt interuallo.d.l.ſi ita ſtipulatus.de fideiuſſ. ¶ Hec diſtinctio nō videť vera qꝛ non videť poſſe aſſignari rō differētie inter actus pēdētes a volūtate vni⁹,⁊ actus pendentes a volūtate duorū.ſ.quātū ad illud qđ dicit Bart.bene fateor qꝛ eſt differētia inter act⁹ pēdentes a volūtate vnius, ⁊ act⁹ pēdentes a volūtate duorū.ſ.qꝛ in actu pēdēte a volūtate vni⁹ ꝓteſtatio pōt fieri clā.ſec⁹ in actu pēdēte a volūtate duorū: qꝛ dꝫ ꝓteſtatio innoteſcere parti ,vt.ſ.in.i.no.⁊ ideo puto veriorē opi.Bar.hic,⁊ in.d.§.morte.q nō facit hāc diſtinctionē. ¶ Et pro opi.Bar.eſt alius tex.in.d.§.locator horrei.ſm intellectuꝫ Bal.in.l.pacta nouiſſima.C.de pac. ¶ Reſtat difficultas rñdere ad.l.ſi qs.in prin.teſtamēti,ſed rñde qꝛ ibi non fuit facta ſimplr ꝓteſtatio lꝫ large. ¶ Jdeo nō mirū ſi cōprehēditur oē tēpus futurū,vt.ſ.⁊ cum iſta opi. Bart.hic,⁊ in.d. §.morte.cōcordat Ant.de bu.in.c.cum M.ferra.de conſti. et Jmo.ibi,⁊ in.d.§.morte.⁊ vide etiā p Jmol.in.l.quot.§.ſed ſi cū primū.ſ.de here.inſti.⁊ p Pau.de caſ.aliqđ.in.d.§.locator horrei.q dedit vnā diſtinctionē que iure nō ꝓbatur,⁊ eam cōſueui reprehēdere in.d.l.pacta nouiſſima. ¶ Ex ꝓdictis infertur ad cautelā quā ponit hic Dy.quē Bart.reprehēdit vt hic vide p eū. ¶ Sed adde qꝛ Bal.Ang.⁊ Jmo.hic dicunt qđ dictū Dy.pōt ſuſtineri vbi tpe ꝯtus ſubeſſet eadē cā timoris q erat tpe ꝓteſtationis,alle.no.p Jnno.in.c.cauſam matrimonij.de offi.dele.⁊ in.c.i.qđ me.cā. ¶ Adde qꝛ clare no.Bar.in l.pe.de ꝯdi.ob tur.cau.⁊ in.l.ij.qđ me.cā.⁊ vř tex.in.c.i.qđ me. cau. ¶ Sed hoc nō puto verum quo ad terminos.q.noſtre qꝛ aut in veritate ꝓbať de iuſto metu, ⁊ tūc iuſtus metus eſt ſufficiēs abſqꝫ proteſtatione.aut iſte metus non eſt ſufficiēs nec adeo ſufficiēter ꝓbatur,ſed ſolū de ꝓteſtatione, et tunc fruſtra eſt attēto qꝛ ꝓteſtatio debet innoteſcere parti ,vt.ſ.viſuꝫ fuit in actu pēdēte a voluntate duorū. Pau.de ca.hic videť ad hoc perpēdiſſe,⁊ nitiť ſaluare Bal.hoc mō.ſ.qꝛ vbi nō interuenit iuſtus metus ꝯtus nō eſt nullus, ſed venit reſcindendus per actionē qđ me.cau.Nō ſi ꝓteſtatio interuenit , vt quia facit

a ¶ Tyranni vide. Io. an. in c. ſi vero. el. ij. de iu. pa. ſuper ver. ex ꝗ̃ quentẽ. quod non dicitur ſpõte ſoluere qui ſcit ſe poſſe cõpelli ad id faciendum, ⁊ ſequitur Pet. de ancha. in cle. preſenti. de cenſi. ⁊ in cõſ. cxlviij. incip. rationes que ſuperius. in pe. col. ⁊ dicit Bal. in l. nouiſſime. ſ. ꝙ falſo tutore. ⁊ ſequit Io. de ana. in c. ij. in vij. col. de delic. puer. qd̃ qñ qs ſcit ſe poſſe cõpelli ⁊ ſol. ſponte faciat dr̃ facere cõpulſus, imo plus dicit ſingul. Bal. ꝙ in officiali ſemp pſumit̃ terror ⁊ pſumitur ab eo iſerri, ergo quã to magis in tyrã no. Tho.

b ¶ Attribuunt Bart. adde quod Alex. l. l. cẽturio. ſ. ſ. et uij. col. ãſ. de vul. ⁊ pup. alle. p trac. Bart. idẽ dr in l. milites. C. de qd̃. adde Bar. l. l. ſ. ſ. diui ſeuerus. et ſn. l. mat. ſ. reos. ⁊ i. l. ſi. ſ. de qd̃. ⁊ in conſ. v. inci. in caſu inqſitionis formate. in ſ. colũ. in ſ. vol. quod eſt duplicatum in cõſil. xcij. eo. vo. dicit ꝙ Bar. cõpoſuit illũ tractatũ ſ3 aliquãdo dubitauerit, an fuerit ab eo edit⁹ ⁊ Alex. ſ. ꝯſ. ſ. in. iij. vo. ſci. viſo pceſſu inqſitiõis form. ite. l. ſi. col. ſi. alle. Bar. ſ. l. trac. et dicit ꝙ incipit de qd̃. pleni⁹ tractaturi. adde qd̃ aliq dicũt qd̃ ille tractat⁹ de qõn. q attribuit̃ Bar. nõ eſt Bar. ſ3 Alb. d grã. ſi. q2 non ꝯue nit ſtilo Bart. vide tñ plene in d. trac. ſ pñ. vbi pleniſſime ſcripſi in addi. metuq tractatus ſimul cum alijs tractatibus qõni. ⁊ ij. vol. cõſi lior cito impreſſioni dabitur. Tho. dip.

c ¶ Cõfeſſio factã. adde tu, ⁊ vide eũ dẽ Alex. in ꝯſi. l. ⁊ ꝯſi. lij. in. ij. col. v. et ſiſr. in. iij. vol n. Bar. in ꝯſi. vlt. in ij. vol. ⁊ Io. cal. in ꝯſi. ſ. in tit. qd̃ me tus cã. ſrã. Cur.

¶ Adde Alexã. in cõſi. v. ⁊ in cõſ. xcij. qd̃ inci. in cã inqſitiõis. l. ſ. vol. et vide ſelv. in c. qliter et qñ. in ſ. licet. in iij. col. de accu. Tho. dip.

cõſenſum abeſſe, vt hic per Bar. redderet̃ ꝯtus ipſo iure nul lus cũ abfuerit ꝯſenſus q de neceſſitate requirit̃ ad ſubſtãtiã cõtract⁹. l. i. ff. de pac. ꝙ eſt ſingul. no. ſm eũ. ¶ Sed h̃ ꝙ dicit Pau. de ca. nõ eſt verum, quia ꝓteſtatio etiã facta in actu pcedente a volũtate duorũ, vt in. ij. q. noſtra ita demum facit abeſſe cõſenſum ſi innoteſcat partim alias non tenet iſta ꝓteſtatio. vt. ſ. ¶ Unde ſubdit poſtea Pau. de ca. vidẽs ſe male loquutũ ꝙ pcedit qñ ꝓteſtatio per metũ non fuit facta partim. alle. l. ij. C. de his q ꝑpter me. iu. nõ ap. ⁊ no. Bar. i. l. de pupil lo. ſ. ſi qs ipſi ꝓtor. de op. no. nũ. hoc etiã nõ puto poſſe pcede re, q2 ſi ꝯtus vẽditionis vel donatiõis ſit celebrat⁹ cum tertio ꝗ̃uis inde pcedãt a tyrãno, ⁊ ꝓteſter clam qd̃ nõ intẽdo ꝯhere ⁊c. nõ ꝓbat̃ hoc alicubi ꝙ iſta ꝓteſtatio clã. facta infringat actum celebrãdum ⁊ dependentẽs voluntate duorũ, quinimo Bal. i. l. ſi. C. de ſidei. vſ tenere ꝯtrã. ¶ In gl. in vbo. heredẽ.
6 ibi non tenuiſſet aditio ⁊c. ¶ † Ex hac gl. recte intuẽti videt̃ inferri qd̃ in caſibus in quib⁹ nõ interueniſſet iuſtus metus nõ eſt neceſſaria ꝓteſtatio aliqua vt hic, ſ3 in actu omittẽdo bene eſt neceſſaria ꝓteſtatio etiã ſi iuſtus met⁹ interuenerit, vt per totũ titulũ de his qui ꝑpter me. iud. nõ ap. c. ſi iuſtus met⁹. de opp. faciũt q̃ conſueuerũt dici in l. de pupillo. ſ. ſi qs ipſi ꝓtor. de ope. no. num. ¶ Uꝫ vtrũ qñ impeditus eſt requirat̃ ꝓteſta tio ⁊ tangit aliqd̃ Bal. in l. ij. ſ. i. ff. ſi qs cautio. in quantũ tractat quõ ꝓbari debeat impedimentũ. ¶ No. etiã ex hac gl. ꝙ in caſu huius. ſ. dato qd̃ nullus interuenerit metus redditio reddet̃ nulla pcedẽte ꝓteſtatiõe, ⁊ ita tenet Bar. ⁊ reliqui hic excepto Ang. dicẽte qd̃ imo requirit̃ ꝙ ꝓbetur metus. nam ſi cet ꝓteſtatio ſola ſufficeret ad impediendum aditionẽ hereditatis poſtea factã, tñ fallit poſtq̃ in proteſtatione dicit quod metu faciebat. ſ. qd̃ deberet ꝓbari metus. Imol. hic ſub dubio forte dixit ꝙ ſibi non videtur verum id qd̃ dicit Ange. quia de ſubſtãtia iſtius ꝓteſtationis nõ requirit̃ ꝙ interueniat metus vt in gl. ⁊ dd̃s ſequuntur, ſed ſolum ſufficit ꝙ interueniat proteſtatio derogãs contrario ſenſui. d. l. ſed et ſi quis. ſ. plerique. de relig. ⁊ ſum. fu. qd̃ puto verum, quia in caſu huius. ſ. metus non eſt in cõſideratione. q2 ꝗ̃uis metus verborũ nõ ſit metus qui cadat in conſtante virum, tñ operatur vt aditio ꝑpter proteſtationẽ nulla reddat̃, ſed ſi oporteret ꝓbare de metu. oporte ret ꝓbare de metu qui caderet in conſtantẽ virum, vt. l. v. vi. ⁊ vij. C. qd̃ met. cau. ergo iuriſcõſultus nõ fundat ſe in metu nec
7 tex. dicit qd̃ requirat̃ probatio metus, ꝗ̃uis in ꝓteſtationem fuerit alle. ¶ † In ea. gl. ad ſi. ibi per iudicẽ cogitur, hec gl. reputat̃ no. ꝙ vbi quis poteſt cõpelli, puta per iudicẽ ꝓteſtatio
8 pcedẽs nõ derogat actui ſequẽti, † ⁊ ex hac gl. infert Bal. et Raph. poſt Dy. ꝙ ſi reus opponit libello exceptiões peremptorias cũ ꝓteſtatione ꝙ nõ intẽdit litẽ cõteſtari nullimo modo tñ erit ꝓteſtatio perinde ac ſi nõ fuiſſet oppoſita cũ per iudicẽ poſſit cõpelli ad litẽ cõteſtãdam. l. inter ſtipulantẽ. ſ. i. de
9 ver. ob. Bal. tñ nõ decidit aliquid, ſed remittit ſe ad no. in l. ſ. C. de lit. ꝯte. † ⁊ hoc pendet ab illo articulo an reus poſſit p iudicẽ cõpelli litẽ cõteſtari, ⁊ quedam gl. in aut. qui ſemel. C. quõ et qñ iud. in glo. mag. tenet ꝙ nõ poſſit cõpelli, q2 ſatis cõſultum eſt actori p miſſionẽ in poſ. l. ſatiſq̃ penẽ. ff. de in ius vo. ⁊ illam glo. ſequit̃ Bar. ibi ad ſi. tñ magis cõis opin. vr̃ in ꝯtrium; per. d. l. inter ſtipulãtem. ſ. i. de verb. ob. ⁊ per. l. quot. in prin. in verſ. omnino. ff. de nox. a. per. l. cõſentaneum. C. quõ ⁊ qñ iu. et illam opi. ſequitur Pet. ⁊ Cy. ⁊ antiqui in l. ſ. C. de lit. cõteſt. ⁊ in aut. qui ſemel. C. quõ ⁊ qñ iud. ⁊ Bal. in d. l. quoties. ⁊ cano. in c. ſ. de lite conteſt. Et conſueui de hoc dicere in d. l. inter ſtipulantem. ſ. i. ⁊ in l. ſi finita. ſ. iulia. de dam. infec. in quib⁹ locis tenui cõmunem opi. quam etiã videtur amplecti Bal. in l. ſed ⁊ hec. ſ. pretor. ff. de procura. ⁊ ibi reſpõdet ad l. ſatis quepene, qd̃ loquitur qñ reus nolebat exire de domo, nec eñ cogi poterat pro cauſa ciuili, vt. l. plerique. ff. de in ius vo. ¶ De hoc tñ vꝫ qñ reus ꝓteſtatur, ꝙ nõ intẽdit litem cõteſtari ⁊c. quia nõ eſt articulus noſter, remitto me ad not. in d. l. ſ. C. de lit. cõteſt. ⁊ per cano. in c. ſ. de lit. conteſ. per Io. an. in c. generali. de reg. iu. in vi. in mercur. per Bal. in l. i. ſ. nullo procul dubio. C. de la. li. tol. ⁊ per cano. in c. cum M. ferra. de cõſti. ¶ In gl. ſi. in prin. hãc gl. ſequitur Bar. per rationẽ de qua hic per eum, ⁊ cõmuniter ſcribentes, excepto Imo. ⁊ Raph. mouet̃ Imo. quia leges debent adaptari ad ea que frequẽtius accidunt. l. nam ad ea. ff. de legi. ergo debet intelligi tex. hic ꝙ fuit coact⁹ a dño prout magis frequẽter contingit, ſed non tñ̃ det Imol. ad rationẽ Bar. hic cõfirmatis gl. ſ. quia aditio nõ pendet a mera voluntate ſerui, ergo ſequitur qd̃ proteſtatio ipſius ſerui non debet operari derogationem actus ſequẽtis per ꝗ. dicta in notabilibus. Rapha. hic dicit qd̃ aut dñs iuſſerat ſeruum ſuum adire aut non iuſſerat. ¶ Primo caſu non attendimus proteſtationẽ, quia cum iuſte a dño ſit coactus facit qd̃ proteſtatio non infringit actum poſtea ſequentem, aut non preceſſit iuſſus domini, ⁊ tunc conſtat qd̃ abſq̃ proteſtatione etiã nulla eſt aditio. in prin. l. noſtre. ergo iſte tex. ſm eum non poteſt intelligi qñ coactio preceſſit ab extraneo, ⁊ relinquit Rapha. cogitandum que gl. poſſet procedere hoc modo exẽplificando qd̃ pceſſerat iuſſu dñi, tñ nõ ꝯpellebat nec ſeruus dixit ſe velle adire forte voluit vel tacuit, nõ curo, ſeruus poſtea dixit qd̃ ſi fecerit aliquẽ actum ſonantem aditionẽ hereditatis ex tunc proteſtatur ꝙ non vult adire, quia facit metu tolis extranei et ita procedat glo. ¶ Non ob. qd̃ iſte potuit cõpelli per dñm q2 reſpondeo ꝙ dñs nõ cõpellebat eum bene fateor qd̃ ſi dñs inſtaret, ⁊ cõpelleret tunc proteſtatio nõ infringeret actum aditionis hereditatis ſequentis, ⁊ ita puto hanc fuiſſe mentem
10 glo. ¶ † Extra gl. Ange. hic ponit vnum qd̃ eſt valde not. in practica per ea que no. Imo. in c. cauſam matrimonij. de offic. deleg. ⁊ in c. prelatũ. quod met. cau. ꝙ eſt. c. i. vbi dicit qd̃ ſi ſub erat eadem cauſa timoris tpe proteſtationis que ſubeſt tempo re actus poſtea celebrati intelligitur ſubeſſe idem metus qui ab initio ſuberat tẽpore proteſtationis. Exẽplum preceſſit cõ
a tractus factus metu tyranni ᵃ puta cõtractus vẽditionis poſt ea proceſſum fuit ad traditionem qd̃ in traditione intelligitur ſubeſſe idẽ metus qui ſuberat tpe cõtractus celebrati quamuis
11 poſtea ex interuallo facta fuerit † modo dicit Ang. quidã fuit tortus nullis precedẽtibus indicijs, ⁊ poſtea ex interuallo fuit cõfeſſus ſe tale maleficium cõmiſiſſe, ⁊ notarius hoc ſciens ita ſcripſit qualiter talis cõfeſſus eſt ſe cõmiſiſſe tale maleficiũ dicit Ang. ꝙ notari⁹ male ſcribit. ¶ Et ſubdit Ang. qd̃ iſti officiales faciũt notarium ſtare extra palatium, ⁊ q2 tunc ignorat talem fuiſſe tortum nullis precedẽtibus indicijs bene ſcribit, ſed ſi preceſſerunt indicia propter que fuit tortus poſtea ex interuallo confeſſus fuit tũc illa confeſſio dicitur ſpõtanee facta, ⁊ ex interuallo quãdo dicatur cõmittitur iudicantis arbitrio. ¶ Duo dicit Ang. bene no. primum ꝙ notarius ſciens talem eſſe iniuſte tortum ſi poſtea ſcribat ex interuallo qualiter talis cõfeſſus eſt ⁊c. non recte ſcribit, tu de hoc vide Bar. in l. i. ſ. ſi. ff. de queſtio. p Bald. in c. i. ſ. iniuria. de pace iur. fir. per Iac. bu. Bal. ⁊ Ang. in l. i. C. qd̃ met. cau. ⁊ per Bal. in l. i. in viij. col. C. ne ex delic. defun. benefaciũt not. per cano. in c. cum in cõtemplatione. de reg. iur. in antiquis. Ioan. an. ⁊ alij. Hoc idẽ ponit Ange. in tractatu de qd̃. quẽ tractatũ quidam
b attribuunt ᵇ Bar. ſed non eſt ſtilus Bar. ¶ Quo ad ſcḋm dicit
c Ang. vtrum cõfeſſio ᶜ facta ex interuallo ab eo qui fuit tortus nullis precedẽtibus indicijs ſit nulla, vide tex. ſm vnã lec. in l. pen. ff. de qd̃. ⁊ ibi Bar. ⁊ refert hic Imol. qd̃ iſtud idẽ voluit Albe. de gandino in ſuo tractatu maleficiorum. in ea parte in qua tractat de tormẽtis ſub rubrica, vtrũ confeſſio facta ab eo qui fuit tortus nullis precedẽtibus indicijs ⁊c. Et iſtud idem ſequit̃ Saly. in l. ij. C. de cuſto. reo. ⁊ Pe. de anch. l. cle. ſ. de ho mi. ⁊ idẽ Ang. in d. trac. de qd̃. ⁊ Pe. de anch. in ꝯſi. xxij. incl.
12 in Chriſti nomine viſa inquiſitione ⁊c. † ¶ Et plus dicit ibi Pe. de anch. vꝫ. ꝙ ſi ſolum appareat eum fuiſſe tortum iniuſte, ⁊ in carcerib⁹ confiteatur nunq̃ talis cõfeſſio erit ſufficiẽs ad ꝯdẽnandũ alle. l. nouiſſime. ⁊ ibi not. p Bal. ff. qd̃ fal. tu. ⁊c. bene facit tex. in l. carcer. ⁊ qd̃ ibi no. ff. qd̃ met. cau. ſm ꝯtrariã opi. ſ. ꝙ talis ꝯfeſſio facta ab eo qui fuit tortus nullis indicijs precedentibus valeat, voluit expreſſe Bal. in l. i. in v. col. C. de teſta. alleg. no. in l. i. ſ. diuus ſeuerus. ⁊ in. ſ. ſi quis vltro. ff. de queſtio, vbi tñ nõ habetur. ¶ Et hanc partem ſequitur etiam Pau. de laza. in cõmẽto. c. grauis. de depoſi. tñ non recedo a prima opi. que eſt magis cõmunis pro qua adduco. l. maritus. cum gl. quam multum Bar. ibi commendat de adul. Ubi habetur ꝙ indicia ſuperueniẽtia poſt torturã indebite factã non valebunt, ergo pari ratione nec confeſſio. Ro. in cõſil. cxvij. ſequitur primam opin. ⁊ facit mentionem de Bald. in l. i. C. de confeſ. ⁊ eum reprehendit, ⁊ ita vidi pluries de facto ſeruari.

¶ Subſtitutio vulgaris expirat ſi inſtitutus hereditatem adeat, licet alteri q̃ ſibi acquirat.

Si quis filium. † Vulgaris ſubſtitutio expirat ſi inſtitutus hereditatẽ adeat licet alteri q̃ ſibi acqrat. h. d. ¶ In gl. in ſi. hãc gl. tenet Pet. ſ3 Iac. de rau. cõtrarium teneat, ita refert Bar. in l. cum filio. de leg. i. d. l. ſi pater. licet hic alias referat opi. antiquor. Et hec opi. gl. tenetur cõiter per doc. in dictis locis, ⁊ hanc gloſ. reputat ſingularem Rapha.

Rapha. Ro. ⁊ Ang. ⁊ Jmo. in. l. cũ filio. de leg. i. ¶ Sed iuxta hoc ſubdit Bal. veram eſſe deciſionẽ huius glo. ſcdm̃ hec tẽpora digeſtorum ſcdm̃ que quicquid acquirebat filius acquirebat patri. l. placet. ff. eo. ¶ Sed dubiũ eſt quid de iure hodierno quo iure filiusſolum quo ad vſumfructũ querit patri. l. cum oportet. C. de bon. que libe. Dicit Bald. ⁊ cum eo tranſeunt Jmo. ⁊ Pau. de caſt. q̃ cum hodie quo ad proprietatẽ acqratur filiofamilias in totũ, ⁊ ex emolumento proprietatis nihil ſit laturus ſubſtitutus, ſed quo ad vſumfructũ cũ veniat patri querẽdus dicendũ eſt illud q̃ dicebat olim ſcdm̃ iura. ff. in tota hereditate cũ videat eſſe eadẽ rõ. Rapha. cu. hic non facta mentione de Bal. dicit q̃ cũ hodie emolumentũ hereditatis veniat filio querendũ, vt. l. cũ opꝫ. ⁊ l. fi. C. de bo. q̃ lib. nõ habebit locũ deciſio glo. etiã ſi ſit in patria poteſtate. Jmo. in. d. l. paterfa. tãgit iſtũ articulũ an iſtud q̃ hic d̃r habeat locum iure hodierno, ⁊ dicit q̃ iſte articulus nõ inuenit tact⁹ a doct. ꝫ nõ eſt recordatus de Bal. q̃ue hic eũ deludit Jmo. prout hic declarat Bal. hic. Cy. etiã tangit in. d. l. cum proponas. referendo Jaco. de ra. adem tenere Pau. de ca. in. d. l. cum proponas. ſimpliciter dicit q̃ cum hodie emolumentum hereditatis acquiratur filio non habebit locũ deciſio huius glo. ſed dic prout hic declarat Bal. ⁊ Jmo. ⁊ ff. retuli.

1 ¶ Hereditas paterna nõ adita per filiũ tranſmittit ad ſuos heredes cũ beneficio abſtinendi, ſicut ipſe abſtinere poterat.

2 Hereditas non adita tranſmittitur ad quoſcunq̃ heredes cum modificatione de qua hic.

3 Beneficium quod conceditur defuncto competit etiam eius heredi, niſi beneficium eſſet perſonale.

4 Hereditas nõ adita an impediatur tranſmitti per dationem ſubſtituti vulgaris.

1 **Si filius.** † Filius hereditatẽ pr̃is nõ aditã tranſmittit ad ſuos heredes cũ bñficio abſtinen

2 di ſicut ipſe abſtinere poterat. h. d. ¶ † No. iſtũ. §. q: per eum datur intellectus ad iura dicẽtia hereditatẽ nõ aditã q̃ſcunq̃ tranſmitti. qui caſus tractat in. l. vẽtre. ff. e. q: trãſmitti cũ hac modificatiõe. ſ. q̃ iſti heredes ad quos trãſmiſſa eſt, habẽt bñficiũ abſtinẽdi ſicut ⁊ ille q̃ trãſmiſit, ⁊ ita voluit gloſſ. in. l. i. C. de his q̃ ante ap. ta. ⁊ ita iſtum tex. ponderat Bar. hic, quẽ ibi

3 cõiter ſequunt. ¶ † Secũdo no. q̃ bñficiũ q̃ cõceditur defuncto cõpetit etiã ei⁹ heredi: q̃ intellige niſi bñficiũ eſſet pſonale: quo caſu recurrendũ eſſet tũc ad materiã. l. q: tale. ff. ſo. ma. ¶ Jn gl. i. dic q̃ in gl. dꝫ eſſe ſi nõ ignorauit, vt hic p Bar. ⁊ alios q̃ etiã pꝫ: q: nõ bene refert gl. dũ ſubdit ſi ſe immiſcuerit, vt. l. heres ſubſtitut⁹. ⁊ l. ia q̃ putat. cũ. l. ſeq. ff. eo. ¶ Jn glo. in ver. abſtinere. ibi. l. i. ⁊ ii. dic q̃ l. i. ⁊ ii. nõ faciũt, q: ibi loquitur qñ hereditas deferebat nepoti ex teſtõ immediate nõ autẽ mediãte pſona pr̃is vt hic. ¶ Jn ea. gl. ibi. l. q̃ ſe patris. dic q̃ illa. l. nõ ob. q: pcedit qñ filius fuerat excluſus ab hereditate patris quo caſu de iure pretorio poterat venire q: de iure ciuili nõ erat locus ſucceſſorio edicto. l. defunct⁹. ff. de legi. her. Et idem eſſet qñ filius eſſet excluſus, ſed alij proximiores nolent hereditatem aui, quia poteſt tunc abſtinere a paterna, ⁊ adire auitã q: tunc ceſſat ratio de qua hic, ⁊ de iſtis caſibus loquitur d. l. qui ſe patris. ⁊ ita etiam eſt de mẽte Bar. ibi poſt Cy. ⁊ ita

4 cõiter tenet quare dic melius vt per Bar. hic. ¶ † Extra glo. Bald. in. l. ſi filius heres. ff. de libe. ⁊ poſthu. inducit iſtum text. cõtra opi. Bart. ⁊ cõem ſniam que hꝫ q̃ per dationẽ ſubſtituti vulgaris tollit exiſtẽtia ſuitatis, ⁊ ſic tollit facultas tranſmittendi hereditatẽ non aditã ex potẽtia ſuitatis, nã in contrarium dicit Bal. hic eſſe tex. iuncto principio. ¶ Adde q̃ iſtã inductionẽ etiã Bart. facit in alio articulo in. l. i. ff. de vulg. et pup. in. iij. q. princ. circa primum effectum ſubſtituti vulgaris. Dũ tractat an datio ſubſtitutionis vulgaris impediat tranſmiſſionẽ, nam q̃ non impediat allegat iſtũ tex. iuncto princ. cõtrarium tamẽ cõiter tenetur per. d. l. ſi filius heres. ⁊ viſum fuit in. l. ſi filius qui patri. ff. de vulg. ⁊ pup. nec eſt bona inductio de iſto text. q: etiã vt dicit Jmo. ⁊ Ro. hic eſt caſus diuerſus a primo, ⁊ non venit cõtinuatiue ad ipſum principium q̃ etiã patet q: in princip. filiusfa. erat inſtitutus ab extraneo, et ſic non poteſt eſſe ſuus ⁊ neceſſarius, ſed ſecus eſt in iſto. §.

1 ¶ Heres heredis eſt primi defuncti heres, ſi primus heres hereditatem adiuit, ⁊ tunc ſecundus heres hereditatem primam repudiare non poterit.

2 Heres heredis primi teſtatoris eſt heres.

3 Heres heredis põt dicere in libello ſe heredẽ primi teſtatoris immediate, quantũcunq̃ ſit mediate heres primi teſtatoris.

4 Heres heredis an teneat ad onera ad que tenet prim⁹ heres.

1 **Jn omni.** † Heres hr̃dis eſt primi defuncti heres ſi primus heres hereditatẽ adiuit, et tũc ſecundus heres hereditatẽ primã repudiare non poterit. h. d.

2 ¶ † No. q̃ hr̃s heredis primi teſtatõris eſt heres ad hoc ſemp

3 allegat̃ ꝯcordat. l. fi. C. de here. inſti. cũ alijs alle. in gl. ¶ † Ex qua infert hic Bar. q̃ poſſum petere in libello, dicere me eſſe heredẽ titij quantũcunq̃ nõ immediate ſim hr̃s titij, ſed p mediã perſonã alterius vt hic p eum q̃ qualiter pcedat vide q̃

4 dicta fuerũt in. l. ſi paterfami. ff. de vulg. ⁊ pup. ¶ † Et inducit iſte tex. hic p Ro. ad. q. de qua etiã Bal. i. l. fi. C. de hered. inſt. in. xxi. ⁊ xxij. q. ⁊ per Bart. in conſi. incip. Andreas martini. nam teſtator grauauit heredẽ ſuum vt deberet conſtruere capellam. i. certum tẽpus ſub certa pena queritur an cõprehẽdat

a heres heredis [a], ⁊ diſtinguitur q̃ aut relictum fuit, ⁊ iniunctũ a fuit grauamen per nomen appellatiuum, ⁊ tunc comprehendatur heres heredis, aut grauamen fuit iniunctum nomine titij, ⁊ tunc ſecus, vt determinat hic Ro. in alia. q. de qua p Bar. in. l. lucius. §. ſempronie. de leg. iij. ſcꝫ quãdo teſtator phibuit heredẽ alienare an videatur prohibuiſſe heredem heredis, et concludit diſtinguendo, vt. ſ. dixi. ¶ De quo etiam vide per Bart. ⁊ imo. in. d. l. filiusfami. §. diui. et grande. de lega. i. ⁊ per Bal. in. l. ij. C. qui ad liber. perue. nõ po. per Saly. in. l. voluntas. C. de fideicõ. ¶ Subdit tñ Ro. vnum hic q̃ tñ nõ ponit pro conſtanti, ⁊ recte, quia illud ſoleo reprehendere in. d. §. diui. ¶ Dicit etiam q̃ illud quod d̃r hic. ſ. heredẽ heredis nõ poſſe repudiare id q̃ nõ potuiſſet primus heres. fallit in caſu l. hereditatem. ff. e. ſed non facit quia ibi non d̃r q̃ heres heredis poſſit repudiare id q̃ non potuiſſet primus heres, ſed in caſu in quo primus heres potuiſſet repudiare nõ dubitamus quin etiam heres heredis poſſit.

[a] ¶ An cõprehendat heres hr̃dis. Vide tu oĩno eũ. Alex. in. d. l. fin. C. de here. inſti. ⁊ vide eun. Alex. in cõſ. xxxvj. col. vij. in. iiij. vo. Frã. cur.

1 ¶ Pupillus ſine tutoris autoritate nõ põt hereditatẽ acquirere, niſi acquiſitio fiat a lege ſine facto ſuo, vel niſi acquirat alteri in cuius eſt poteſtate adeundo iuſſu eius.

2 Pupillus poteſt adire ſine tutoris autoritate, ſtatuto vel cõſuetudine ſic diſponente.

3 Adire hereditatem non poteſt qui non poteſt ſe obligare.

4 Statu. quod mulier non poſſit contrahere operatur quod non poterit etiam adire.

5 Contractus appellatione non venit donatio.

6 Statu. prohibens contractum, an intelligatur prohibere diſtractum.

7 Statutũ phibens mulierẽ poſſe obligari ſine cõſenſu propinquorũ, nõ hꝫ locum qñ obligaretur mulier ex adminiſtratione rerum geſtorum per alium, quia obligaretur tunc actione nego. geſt. ſi ex ea eſſet effecta locupletior.

8 Heres qui adit hereditatem ſine beneficio inuentarij tenetur vltra vires hereditarias.

9 Tutoris autoritas non requiritur in obligatione legali.

10 Statutum q̃ pupillus poſſit teſtari an valeat.

11 Jus ciuile non poteſt tollere ius diuinum, ſed bene põt ipſum diſtinguere.

12 Minor in certis actibus habetur pro maiore.

13 Preſcribi an poſſit id quod eſt principi reſeruatum.

14 Pupillus ſi vigore ſtatuti poſſit adire hereditatẽ, ſi adeundo ſit leſus, an poſſit petere reſtitutionem in integrum.

1 **More.** † Pupillus ſine tutoris autoritate non poteſt hereditatẽ acquirere niſi acquiſitio fiat a. l. ſine facto ſuo, vel niſi acquirat alteri in

2 cuius eſt poteſtate adeundo iuſſu eius. h. d. ¶ † Jn tex. ibi more, no. ſm̃ Ange. q̃ poteſt ſtatuto vel conſuetudine ciuitatis induci q̃ pupillus poſſit adire hereditatem ſine tutoris autori. ea enim que conſuetudine vel iure poſitiuo inducuntur poſſunt contraria conſuetudine vel iure tolli. c. i. de cõ ſtitu. in. vi. §. ſed naturalis. inſti. de iure na. gen. ⁊ ci. ¶ Adde q̃ eodem modo arguendi vtitur Bal. in. l. morib⁹. ff. de vulga. ⁊ pupil. ⁊ ibi vide que dicta ſunt, eodẽ argu. vtitur Ang. in c. captatorias. ff. de here. inſti. vbi habetur q̃ captatorias inſtitutiones ſenatus improbauit ⁊c. vt ibi, vnde dicit q̃ ita pote

3 rit approbare alia ſimilia. dici in. d. l. moribus. ¶ † Secundo no. q̃ ille qui nõ poteſt ſe obligare non põt adire hereditatẽ, ⁊ ideo facit ad. q. ſtatuti diſponẽtis mulierẽ non poſſe obligari ſine conſenſu propinquorũ. Nã non poterit adire ſine tali conſenſu vt hic per Barto. ⁊ viſum fuit in. l. mutum. ff. eo. ⁊ ibi

4 fuit limitatũ niſi in hereditate nõ eſſet aliquod onus. ¶ † Et ſubdit q̃ idẽ erit ſi ſtatutũ dicat q̃ mulier nõ poſſit ꝯtrahere, licet Bar. ſe nõ firmet. ⁊ bene. Quare Ang. tenet ꝯ Bar. ⁊ refert plenius dixiſſe in. d. l. mutum. vbi etiam Bald. ⁊ Jmol. et cõmuniter alij excepto Pau. de caſt. ⁊ Roma. ibi tenet cõtra Bar. hic, ⁊ ipſemet Bart. voluit contrarium eius quod tenet hic in. l. apud iulianũ. §. fin. qui. ex cau. in poſ. ea. ⁊ in. l. labeo. §.

5 contractum. de verb. ſigni. ⁊ Jmo. hic. ¶ † Addo vltra dicta in. d. l. mutum. quod iſtud idem in ſi. q. decidit Bal. in. l. contractus. in. ij. colum. C. de ſi. inſtru. vbi querit. Stabat ſtatutum

q de quolibet cōtractu deberet tantū solui pro gabella an de-
beat solui pro contractu donationis qui non est ꝓprie ɔctus,
quia non est vltro citroq obligatorius. l. si quis emptionis.
6 cū gl. C. de prescr. xxx. ann. ⁊ determinat ibi Bal. ꝙ nō. ⁊ istud
idem fuit de mēte Bal. in. l. si donationis. C. qō met⁹ cā. ⁊ alio-
rum post eum ibi Bal. in. l. siue apud acta. circa. ij. vel. iij. col. C.
de transac. vbi tenet qō statutum prohibēs mulierē posse con-
trahere sine cōsensu propinquorū non habet locum in muliere
faciente pactum de nō petendo, ⁊ in muliere distrahēte q̄uis
mulier obligetur ad non petendū, adeo male loquitur Bal. in
rub. C. de pac.[a] vbi tenuit cōtrarium vez qō statutū loquēs in
cōtractu habeat locum in pacto liberatorio, sed melius locu-
tus est Bal. ⁊ Ang. in. l. si vnus. §. pact⁹ ne peteret. ff. de pac.
vbi dicit notanda esse verba statuti. Quia aut statutū dicit qō
mulier nō possit obligari ⁊c. ⁊ tunc nō poterit etiā facere libe-
rationem, ⁊ sic pactum de non petēdo quo quis obligatur ad
non petendū. aut statutū dicit qō mulier non possit cōtrahere,
et tunc secus. Ad idē bene facit decisio imo. in. l. stipulationum
alie. in prin. ff. de ver. obl. vbi dicit qō statutum loquens de con-
tractu nō habebit locum in stipulatione que nō est ꝓprie con-
tractus cū obliget tm̄ ꝓmissorem, ⁊ qō stipulatio nō sit ꝓprie
cōtractus voluit expresse gl. in. l. ij. C. de iure emphy. ⁊ ptz in
d. l. stipulationū alie. in princ. vbi iuriscōsultus ponit ibi tanq̄
similia, ⁊ nullum simile est idem. l. ꝙ nerua. ff. depo. ¶ Sed vl-
tra preallegata vide no. per Bal. in. l. pactū qō dotali. in. xxi.
q. C. de colla. ⁊ ibi etiā Ro. ad fi. Est verū qō illa decisio Bal.
est cōtrario per Bar. in. l. apud iulianū. §. fi. quib. ex causis in
pos. ea. tn̄ illa decisio Bal. nō videt vera, ⁊ verius est ꝙ voluit
7 idē Bal. in. d. l. siue apud acta. vt. ff. retuli. ¶ † Ad materiam
etiam vide no. per Bal. in. l. iij. in. §. per cōtrarium. ff. de cōtr.
tudi. tute. per eundem in. l. iurisgentiū. in prin. in. ij. colū. ⁊ in. l.
tres fratres. ff. de pac. ⁊ p Bal. in. l. j. in prin. ff. de cōtr. iudi. tu-
te. vbi voluit ꝙ statutū ꝓhibēs mulierē posse obligari sine cō-
sensu ꝓpinquorꝫ nō hꝫ locū q̄ñ obligaretur mulier ex admini-
stratione rerū gestarū per aliū ex qua administratione fuerat
effecta locupletior, q: tunc obligabit actione neg. ge. Moue-
tur per. d. l. j. in prin. ff. de con. iudi. tu. nā vt dicit Rapha. lꝫ de
Bal. mētionē nō faciat statutum ꝙ mulier vel minor nō pos-
sit obligari sine cōsensu ꝓpinquorū nunq̄ hꝫ locum ex ea obli-
gatione ex qua mulier vel minor efficit locupletior. l. iij. in pn.
ff. cōmo. l. pupillus. in prin. ff. de aut. tut. ¶ Subdit etiam Ra-
pha. qō non intelligit per tale statutū exclusa obligatio insur-
gens ex delicto. alle. no. p Bar. in. l. is cui bonis. de verb. obli.
8 ¶ † Itē not. ex isto tex. ꝙ ille qui adit hereditatē obligat etiā
vltra vires hereditarias: vt hic, ⁊. l. dotis. ff. solu. mat. ⁊ sic pa-
tet. ꝙ beneficiū inuētarij nō fuit inuentum iure ffoꝝ. sed iure. C.
qō etiā ꝓcedit in suo, ⁊ necessario herede, vt. l. fine. ff. de in. deli.
hodie autē cōfecto inuētario fm formā. l. fi. C. de iure. deli. nō
tenet vltra vires hereditarias, vt ibi, legatarius autē fm iura
ffoꝝ nō obligatur vltra vires hereditarias. l. j. §. qui. cccc. cum
fi. ff. ad treb. l. si vniuersale. C. de leg. hodie vero si sine cōfectiōe
inuētarij adierit hereditatē tenetur legatarius vltra vires he-
reditarias, sicut ⁊ creditoribus aut. sed cum testator, ⁊ in cor-
pore vnde sumitur. C. ad legē fal. ⁊ ꝓpter hoc Bal. hic aliqua
tangit de inuētario, sed q: de verbis eius feci mētionē in rub.
9 ff. eo. ideo hic nō tango. ¶ † No. etiā ex isto tex. qō in obliga-
tione legali nō requiritur tutoris autoritas, ⁊ istud seruit ad
no. q. traditam per gl. ⁊ doc. in. l. item quia. ff. de pac. ⁊ in. l. cer-
tiiaris. C. loca. ⁊ per Bar. in. l. si constante. in prin. solu. matri.
dum tractant an qō dr̄ qō inuecta per inquilinum in domū cō-
ductam sunt tacite hypothecata locatori, vtrū habeat locum
in bonis minoris filiis in domum cōductam, facit ista tex. ꝙ
sic, ⁊ ad hoc eum ponderant hic Raph. ⁊ Pau. de cas. de quo
se remittit ad no. in. d. locis, ⁊ quia non est principalis articu-
lus noster sufficiāt remissiones. ¶ Et inquātum per istū text.
in ver. morte. retulit Ang. tenere ꝙ ɔsuetudine vel statuto in-
duci pōt ꝙ pupillus sine tutoris autoritate pōt hereditatem
adire. ¶ Adde qō Ro. facitā mētionē hic de isto dicto Ang.
dicit ꝙ ff. Ang. facit q: videmus ꝙ venia etatis reseruat prin-
cipi. l. j. ⁊. ij. ⁊ fere p totū. C. de his qui ve. eta. impe. ⁊ filr cōces-
sio administrationis bonorū spectat ad principē, vt. l. deniq̄.
ff. de minoribus. ⁊ Bart. ibi. ⁊ in. l. non ambigitur. ff. de legi. et
Bar. in. l. omnes populi. in. ij. q. prin. ff. de iust. ⁊ iure. dicit sta-
tutum nō posse tollere hoc quia reseruatur principi, ergo ⁊c.
¶ Et dicit Raph. qō potest forte cōcludi qō aut statutum lo-
quitur de proximo pubertati, ⁊ valeat, alias secus cum sit de-
fectus rationis naturalis, alleg. no. per Imol. in. c. suscitatus.
de rescrip. ⁊ declarat Bal. in. l. bonorū. in. ij. col. C. qui admit. ⁊
licet Romanus non dicat ista fuit decisio Bart. in. l. si quera-
10 mus. ff. de testa. † vbi Bart. querit an valeat statutum qō pu-

a ¶ C. de pac. vi a
de plene p Ias. in
l. siue apud acta.
in. ij. co. ⁊ seq. C. de
pac. ⁊ in. l. si vn⁹. §.
pact⁹ ne peteret.
in. x. col. ⁊ se. ff. de
pac. Tho. dipl.

b ¶ Quibusdā.
vide Ab. l. c. cum
p. tabellio. in pe.
col. de fi. instru. et
Bal. i. l. j. C. de te.
vide p Card. alex.
in. c. p venerabilē.
l. xxx. col. q fil. sint
leg. ⁊ Fely. i. c. cū
cunb⁹. in. iij. colū.
de pscr. ⁊ in. c. q̄ i
ecclesiarū. in. xiij.
col. de ɔsti. et dixi
in tract. meo de li
bertate ⁊ pul. ve-
ne. l. pulle. r. vij.
§. x. d.

pillus possit testari, ⁊ cōcludit qō sic in eo qui est primus pu-
bertati, ⁊ sic in eo qui est doli capax, ratio est quia nō fuit pro-
hibitum ratione naturali vel gētium pupillum proximum pu-
bertati non posse testari, sed fuit inductum a. l. positiua. sequit
ergo qō dꝫ posse. l. positiua. hoc est ius municipale loci illi de-
rogare. l. oēs populi. ff. de iust. ⁊ iure. §. sꝫ naturali. insti. de iu.
na. gen. ⁊ ciui. c. j. de cōsti. in. vj. ⁊ licet in illo articulo quē tra-
ctat Bar. in. l. si q̄ram⁹. nōnulli videant aliter velle vt Ang.
ibi. ⁊ Bal. in. l. j. in. xxiij. col. C. de cōfes. in ver. sꝫ q̄ sunt exēpla,
et Pet. de anch. ⁊ Imo. i. c. ij. de testa. tn̄ inspecta rōne Bar.
quo ad ꝓpositū videt vera decisio Bar. ibi. ¶ Nō ob. no. per
Bar. in. d. l. deniq̄. ⁊ in. d. l. nō ambigit. cū si. q: respōde. licet
Ro. non respōdeat ꝙ aliud est generaliter cōcedere veniā eta-
tis, ⁊ administrationem bonorū, ⁊ aliud disponere circa vnū
11 actum vt in casu nr̄o, vñ de vno ad aliud nō infert ⁊ ptꝫ q: ius
ciuile nō potest tollere ius, sed distinguere sic, q: ius diuinum
vult ꝙ in ore duorū vel trium stet omne verbum. c. cū esses. c.
relatum. de testi. c. in omni negotio. de testib. tn̄ ius ciuile vult
qō testm̄ fieri debeat corā. vij. testib⁹. l. si vnus. C. de testa. cum
12 si. ita declarat gl. in. l. j. ff. de cōsti. prin. cū si. ¶ † Preterea in
certis actibus minor hr̄ pro maiori. l. fi. C. q legi. per. tn̄ non se-
quitur, ergo habetur in oībus q: lex facilius dispensat quo ad
vnū q̄ quo ad oēs. ¶ Subdit etiā Ro. ꝙ inquantū Bart. in
d. l. deniq̄. dicit ꝙ licet statutū nō possit ɔcedere veniā etatis
vel administrationis bonorū qō illud fallit in ciuitate nō reco-
gnoscente superiorē prout est ciuitas Venetorū ⁊ ciuitas Flo-
rētie q: hic tales ciuitates habētur loco principis, ⁊ illud idem
repetit Bar. in multis locis vez in. l. relegati. ff. de pe. in. l. infa-
men. ff. de publi. iud. Cano. in. c. cum te. de re iud. ⁊ in. c. per ve-
13 nerabilē. qui fi. sint legi. ¶ † Ro. hic tenet cōtrariū dicens qō
nō pōt prescribi id qō est principi reseruatū al. no. p Inno. in
c. bone memorie. el. ij. de postu. prela. ⁊ reliquit cogitandum, et
bene facit q: imo potest prescribi saltem tanto tempore cuius
memoria hoīs nō extet in cōtrariū. c. super quibusdā. in prin.
de ver. sig. l. vectigalia. ff. de publica. ¶ Nō obst qō no. In-
noc. in. d. c. bone. quia responde magistraliter vt per Anto. de
but. in. c. cū contingat. de fo. cōpe. ⁊ quedam sunt que sunt reser-
uata principi prout est plenitudo potestatis quā habet prin-
ceps super oēs, ⁊ non potest prescribi ab aliquo. s. qui non sit
sub principe. c. cū nō liceat. de prescrip. cū illam potestatē ha-
buerit a deo, ⁊ de deo loquatur, ita Inno. in. d. c. bone. ¶ Que-
dam alia vltra casum. ff. dictū etiam reseruātur principi vt le-
gitimare spurios. creare notariū, ⁊ hec bene possunt ꝓscribi.
b d. c. super quibusdā.[b] ⁊ hoc casu loquimur nos. Unde Innoc.
in. c. infamē. ⁊ Abb. in. d. c. cū nō liceat. de pscri. dānant Bart.
in. d. l. deniq̄. ⁊ in locis. ff. alleg. ¶ Sed de hoc me remitto ad
14 late tradita in. d. c. per venerabilē. qui fil. sint legi. ¶ † Iuxta
hoc dubitat etiā Ro. stāte tali statuto ꝙ pupillus possit adire
sine tutoris autoritate an poterit postea restōnē in integ. pete-
re si sit lesus. ⁊ dicit qō aut statutū simplr loquitur puta, quia
possit adire. ⁊ tunc poterit petere resti. in integ. alleg. gl. quam
ibi ad hoc ponderat Bald. in. l. j. C. si de momen. pos. fue. ap.
Aut statutū vltra ꝓcedit disponēdo ꝙ pupillus possit adire,
valeat talis actus gestus per eum. ⁊ sic statutū validat actum
⁊ tunc non poterit petere resti. in integ. dicit tenere Bal. post
Iac. de bel. in. l. cū. l. ff. de arb. est verū ꝙ Bal. ibi refert tenere
Iac. de bel. sed male refert, sed melius refert Bal. Iac. de bel.
in aut. si captiui. C. de epis. ⁊ cle. vbi bene refert qō aut statutū
fingit minorē, ⁊ tunc nō poterit petere resti. in integ. aut statu-
tum non fingit, sed simpliciter dicit ꝙ minor possit facere ta-
lem actum, ⁊ qō talis actus valeat. ⁊ tunc poterit petere resti-
tutionem alleg. dictam. l. ff. de arbi. vbi satis probatur. de quo
articulo vide etiam Bal. in. l. exigendi. in vlti. col. C. de procu.
et in. l. fi. C. qui legi. per.

1 ¶ Pupill⁹ potest cū autoritate tutoris hereditatem adire.
2 Pupillus non dicitur scire, nec discernere, quia scire est rem
per causam cognoscere.
3 Pupillus equiparatur furioso quo ad scientiam in qua requi-
ritur discussio ante.
4 Pupillus pōt cū autoritate tutoris adire, furiosus ṽo non.
5 Adire potest infans tutore autore.
6 Bonorum possessionem solus tutor potest adire.
7 Bonorum possessionem solus tutor potest agnoscere.
8 Pupill⁹ cū tutoris autoritate pōt hr̄ditatē adire fallit, vt. j.
9 Pupillus qui est institutus heres sub aliqua cōditione pote-
statiua, poterit illam implere sine tutoris autoritate.

1 Pupillus. † Pupillus pōt cū autoritate
tutoris hereditatem adire. h. d.
2 ¶ † No. ꝙ pupill⁹ nō dr̄ scire nec discernere, ratio
est q: scire est rē per cām cognoscere vt hic in ṽsic.
causam

tãm hereditatis.ſ.ſicto tex.in ver.ſcire.⁊ ita trãt philoſophus
vt volunt doc.hoc alibi,tñ gloſ.in.l.ij.§.idem labeo.ff.de aqua
3 plu.ar.dicit ꝙ ſcire eſt rem vt ꝑcipi re mẽti tenere. ¶ †Itẽ
no.pupillũ equiparari furioſo quod tñ intellige quo ad ſcien
tiam in qua requirit diſcuſſio ante vt hic,in alijs autem differ
re dicuntur.vt.l.ij.§.i.⁊.ij.de acqui.poſ.⁊ in.l.in negotijs.de re
4 gu.iur. ¶ †Item not.ꝙ pupillus poteſt cũ autoritate tutoris
adire furioſus non,quod qualiter intelligatur dicetur cum gl.
5 ¶ †In gl.ibi.§.ſi pupillo.tenet gl.iſta ꝙ infans tutore auto
re poſſit adire. Imo.hic dicit hanc gl.procedere qñ infans fa
ri põt per.d.§.ſi pupillo.ſecus ſi fari nõ põt,⁊ ita ꝓcedit id ꝙ
no.Bar.in.l.i.§.i.ſ.de acqui.poſ.ad ſi.⁊ hoc modo nõ oporte
bit ſm eũ ſubaudire ad tex.hoc q: ibi dicit ſi fari põt ⁊c.nã vt
alibi dicit gl.in.l.mulier.ſ.de ver.obl.quã Ang.ibi reputat ſin
gularẽ pupill⁹ dũmodo balbutire poſſit ſtipulari põt. Paul.
de ca.hic tranſit cũ gl.Ro.hic refert ꝙ Imo.dicit hãc gl.ꝓ
cedere qñ in hereditate nõ erant niſi localia in quibus infans
põt habere itellectũ aliqualẽ alle.l.donatariũ.C.de acq.poſ.⁊
trãſit cũ eo.ſed male refert.vt.ſ.dixi. ¶ Addo ꝙ gl.in.l.i.in
princ.in gl.ſi.in vbo.velut.de acqui.poſ.cõcordat cũ iſta.⁊ hãc
opi.ſequit Bar.Bal.⁊ Saly.⁊ cõiter oẽs in.l.potuit.C.de iu.
delibe.vbi eſt alia gl.ſimilis,⁊ hãc eandẽ opi.etiã ſequit Iac.
de are.⁊ Imo.in.l.ſeruo inuito.§.ſi pupillũ.alle.in glo.Idem
Saly.in.d.l.donatariũ.C.de acqui.poſ.ſed gl.ibi tenet ↄtrarium,
⁊ iſtud ibi ſequit Ange.⁊ ideo in.d.§.ſi pupillo.⁊ ſide ad illum
tex.q: ubi dicit tutore autore debet intelligi.i.tutore pro infan
te.tñ ꝙ illud eſt violare tex.ideo per illũ tex.⁊ per.l.quãuis.§.
infans vbi bona litera.ff.de acqui.poſ.teneo ꝙ ſi infans fari
põt poſſit cũ autoritate tutoris actũ gerere abſolec⁹.l.in nego
tijs.ff.de reg.iur.⁊ ita eſt de mẽte Bar.in.l.i.§.i.ff.de acq.poſ.
¶ In gl.in ver.furioſus.in prin.improprie loquit hec glo.ſm
Ang.in quantũ dicit qð curator adijt hereditatẽ delatã furio
ſo.q: ſolũmodo agnoſcere põt bo.poſ.l.ſi.§.i.C.de cu.fur.et.l.
heres.inſtit.ad treb.⁊ hoc caſu hodie erit neceſſaria bon.poſ.
6 ¶ †In gl.ſi.ad ſi.vides ergo gl.ↄcludentẽ ꝙ ſolus tutor põt
petere bo.poſ.idẽ tenet gl.in.l.impuberi.ſ.de tut.⁊ cur.da.ab
his.idem glo.in.l.potuit.C.de iure deli.ↄtrarium tenet in.l.bono
rum.C.qui admit.⁊ in.l.ſed nec ipſi.ff.ad treb.doct.hic magis
cõiter approbant opi.huius gl.per tex.alleg.in ea.⁊ ꝑ tex.in.l.
ſi pupillo.ſ.de bo.poſ.ti gene.ratio differẽtie eſt ſm Bal.in
l.bonorũ.q: bo.poſ.agnita per ſolũ tutorem ſupplet per inter
uentũ iudicis coram quo debet agnoſci.l.ſi.na.C.qui admit.ſed
aditio hereditatis pẽdet a ſolo animo,⁊ mera volũtate adeun
tis,ideo nimirum ſi in ea requiritur tutoris autoritas. ¶ Vel
dic ſm Ang.in.d.l.bonorũ.q: ratio differentie eſt q: aditio he
reditatis pendet a ſolo animo,⁊ nuda,⁊ mera volũtate adeun
tis,in tñ ꝙ ꝑ ꝓcuratorẽ expediri nõ põt.l.paulus.alias inci
pit per procuratorem.ſ.e.ſed in bo.poſ.eſt ſecus.d.l.ij.§.acqui
rere.ſ.de bo.poſ.ti.ge.ideo nõ mirũ ſi per alium,⁊ ſic per tuto
rem põt explicari.Sed iſta ratio Ang.procederet qñ appare
ret pupillũ conſenſiſſe tutori,ſed iura indiſtincte volunt tuto
rem poſſe agnoſcere bo.poſ.ergo ⁊c.Imo.in.l.reſtituta.§.ſi.ſ.
ad treb.reddit aliam differentiã que ante fuit Frã.tigri.licet
Imo.nõ referat in.l.potuit.C.de iure delibe.dicit enim ꝙ bo.
poſ.eſt de iure pretorio,⁊ pretor vtitur eq̃tati.l.ꝙ ſi ephebi.ff.de
eo.qð cer.lo.nõ mirũ ſi nõ requiritur tanta rigoroſitas.ſ.quod
interueniat etiã cõſenſus pupilli,ſʒ in hereditate ſic,ſecus cũ
7 illa fuerit inducta a iure ciuili. ¶ †Hec ratio nõ placet q: etiã
bo.poſ.aliqñ introducit de iure ciuili,vt in rub.⁊ in.l.i.ſ.vt ex
li.⁊ ſe.cũ bo.poſ.de vñ ſequeret ꝙ ſolus tutor nõ poſſit agno
ſcere ꝙ iura negãt q: indiſtincte loquunt,vnde prima ratio.ſ.
8 alleg.videt minus periculoſa. ¶ †Extra gl.Ro.hic pluribus
modis limitat regulã huius.l.volens ꝙ pupillus cum tuto
ris autoritate poſſit hereditatem adire,nam dicit Ro.fallit in
pupillo adeunte hereditatẽ cũ decreto iudicis ſupplẽtis defe
ctum tutoris.l.ſi infanti.in ſi.C.de iure delibe. ¶ Adde quod
Ang.de quo tunc nõ fuit recordatus Ro.tenuit ↄtrarium in.l.re
ſtituta.§.ſi.cum.l.ſeq.ſ.ad treb.⁊ dicit ipſe quod.d.l.ſi infanti.
habet locum ſolũ in bo.poſ.vt ibi ⁊.l.bonorũ.C.q admi.ſʒ in
hereditate dicit hoc nõ reperiri,vnde non debent extẽdi illa
iura loquentia in bo.poſ.ad hereditatem pro.hoc adducit ra
tionem que.ſ.fuit adducta.vʒ q: aditio hereditatis pendet a
nuda ⁊ mera voluntate adeuntis,⁊ hanc opi.ſequit Paul.de
ca.in.d.l.bonorũ.q: cum aditio hereditatis de ſui eſſentia nõ
requirat preſentiã iudicis,ideo ſi interuenit,nihil magis debet
operari.arg.l.ſiue apud acta.C.de tranſac.Imo.in.d.l.reſtitu
ta.§.ſi.refert quod Ang.ꝑ hac opin.alle.gl.in.l.impuberi.ſ.
de tu.⁊ cura.da.ab his.ſed in mea lec.Ange.non habeo,quod
Ang.alleg.illam gl. ¶ Eſt verum quod illa glo.allegatur ad
aliud.vt.ſ.allegaui.⁊ Imo.in.d.§.ſi.reprehendit Angel.⁊ ita

dicit eſſe de mente tex.in.d.l.ſi infanti.referẽdo ad omnia pro
xime precedentia vt fieri debet.l.i.C.de li.prete.l.talis ſcriptu
ra.ſ.de le.i.⁊ hec opi.videt verior quam etiam ſequit Bal.et
Saly.in.d.l.potuit.⁊ Cyn.in.d.l.bonorũ.⁊ glo.in.§.neq̃.inſti.
de auto.tuto. Plus dicit Ro.in.l.de pupillo.in prin.de ope
ris no.nun.in addi.nouiſ.⁊ dicit qð ab alia nõ tãgit vʒ quod
nõ ſolum pupillus cũ autoritate,⁊ decreto iudicis poteſt adi
re hereditatem,ſed etiã vbi pupillus non poſſet habere copiã
iudicis ⁊ tutore careret poteſt ſolus adire per no.per gl.ibi in
gloſ.mag. ¶ Sed hoc ſuum dictum non puto verum ⁊ ipſum
cõſueuit reprehẽdere in.d.l.de pupillo. Addit Ro.hic quod
pupillus doli capax ſi ſit filiusfa.⁊ pater recuſet adire,ipſe ſo
lus adire poterit.tex.dicit eſſe ſing.ſm Ful.in.l.ſi.§.ſin.autem.
in.ij.col.C.de bo.que lib.ſed dic quod fuit Bal.ibi reputantis
illum tex.mirabilem.Quinimo Fulg.dicit ꝙ videtur quod illa
tex.nõ debeat intelligi in filiofa.pupillo vt patet ibi in verbo
in ſecunda etate,⁊ gl.accipit ſecũdam etatem poſt infantiam
vſq̃ ad.xxv.an.tñ ipſe dicit qð ſecunda etas eſt a.xiiij.an.vſq̃
ad.xxv.annorũ,vt vult Imperator in.l.cũ qdã.in vltimis ver
bis.C.de impu.⁊ ali.ſub. ¶ Unum tamen me mouet pro cõmu
ni intellectu vʒ q: ſi intelligeremus prout facit Fulg.ſequeretur
quod Imperator reliqueret indeciſum vnum caſum ſ.qñ pu
9 pillus eſt a ſeptem annis vſq̃ ad.xiiij. ¶ †Addit etiam Ro.
alium caſum.ſ.quando pupillus eſt inſtitutus heres ſub aliqua
conditione poteſtatiua q̃ etiam implere poterit ſine autoritate
tutoris,⁊ efficitur heres.l.cõditionibus pupillus.ff.de condi.
⁊ demon.intellige tamen prout ibi loquitur tex.in ſuo ⁊ neceſ
ſario herede.

Si ex aſſe. Non ſummatur propter eius breui
tatem:de materia huius legis viſum
fuit in.l.i.⁊.ij.ſ.eo.

1 ¶ Impubes ſi adiuit dũmodo ſine tutoris autoritate poteſt
repudiare:quia non valuit aditio.
2 Puberes qui dicantur habetur infra.
3 Iuuenis quis dicatur hic remittitur.
4 Paruulus quis dicatur hic remiſſiue traditur.
5 Adultus habens curatorem an equiparetur pupillo tutorem
habenti.

1 Impuberibus. †Impubes ſi adi
uit dummodo ſine
tutoris autoritate põt repudiare q: non valuit adi
tio,ſecus ſi adultus adiuit etiam ſine curatoris au
toritate q: ipſum nõ habebat.h.d.cum ſuppletione glo. ¶ In
2 glo.in ver.ſed tu dic iſte intellect⁹ cõiter tenetur. ¶ †In ea.
gl.ibi ac puberes vocat maiores Ange.hic dicit hanc glo.in
epte loqui,dicit tñ quod bononie appellantur puberes maio
res.xxv.an.Rapha.hic dicit neſcio an in facto hoc ſit verum
Imo.etiam refert verba Ang.⁊ dicit quod pro hoc facit glo.
in.l.puberi.ff.de ver.ſig.⁊ tex.ij.q.vij.cap.paul⁹.vbi dicit tex.
maledictus puer.c.annorum.⁊ Iſaie.ij.ca.dico qð nedum de
cõſuetudine,ſed etiam de iure probatur quod puberes etiam
dicuntur maiores.xxv.an.vt.l.furioſo puberi.in princip.ff.de
cu.fur.fateor tamen ꝙ gloſ.videtur inepte loqui inquantum
dicit quod impuberes poſſunt vocari hi qui non peruenerũt
ad.xxv.annum.nam hoc eſt cõtra omnia iura volentia ꝙ im
pubes maſculus dicatur vſq̃ ad.xiiij.an.⁊ femina dicatur vſq̃
ad.xij.l.qui duos.⁊.l.ex duobus.ſ.de vulga.⁊ pupil.et.l.impu
3 berem.C.de fal.⁊ eſt plenus totus mundus de hoc. ¶ †Et
quis dicatur iuuenis vide text.in.l.non aliter.§.i.⁊ ibi etiam
gloſ.de leg.iij.⁊ Bartol.in.l.i.C.de emen.propin.Cyn.plenus
4 in.l.ſi infanti.C.de iure deli. ¶ †Et quis dicatur paruulus
habes text.ibi,⁊ vide per Bald.in.l.ſi.na.C.de infan.expo.et
5 de materia vide etiam tex.in.l.quidã ita infra ad treb. ¶ †In
ead.gloſ.ibi.d.l.ſi curatorem.concludit ergo ꝙ minor habens
curatorem equiparatur pupillo habenti tutorem.d.l.ſi curato
rem habens.⁊ hoc dicit eſſe verum Bald.hic quando adul
tus habet curatorem generalem vel ſpecialem tñ ad actum
qui gerit ita dicit colligi ex nota.per gl.mag.in.l.i.§.fuit que
ſitum.ſ.ad treb. ¶ Et an ſit indiſtincte verum quod adultus
habens curatorem equiparetur pupillo tutorem habenti tan
gitur per glo.⁊ doc.in.d.l.i.§.fuit queſitum.⁊ in.l.ſi curatorem
habens.ſ.alle.Ro.tamen hic allegat vnam gloſ.in.l.videa
mus.§.adoleſcens.ſ.de in lit.iur.per quam dicit quod illud
quod dicitur ꝙ adultus habens curatorẽ equiparatur pupil
lo habenti tutorem procedit quãdo vertitur fauor ipſius adul
ti,⁊ de illa facit etiam mentionem Imol.in.d.l.i.§.fuit queſi
tum.vide in dictis locis:quia non tango cum non ſit precipue
materia noſtra.

1 ¶ Seruus heres ſi ſe nõ immiſcuit hʒ beneficiũ abſtinendi
ab edicto pretoris,ideo non habet neceſſe illum impetrare a

iudice, nec eſt obligatus efficaciter creditoribus hereditarijs.
2 Fruſtra impetratur a iudice illud qđ a iure cōmuni ɔceditur.
3 Filius cui eſt delata hereditas patris vel alterius aſcendentis, nō pōt ɔueniri niſi pri⁹ probet ſe immiſcuiſſe, ⁊ onus probādi ſe immiſcuiſſe incūbit creditoribus ſm cōem opinionē.

1 **SI qui ſe.** †Seruus hēs ſi ſe non immiſcuit habet beneficium abſtinendi ab edicto pretoris ideo nō habet neceſſe illū impetrare a iudice nec eſt obligat⁹ efficaciter creditoribus
2 hereditarijs ideo aduerſus eos reſtōne nō indiget. ¶ †No. qđ fruſtra īpetraṫ a iudice illud qđ a iure cōmuni cōcediṫ. cō
3 cor. l. j. C. de theſau. lib. x. ⁊ l. j. ad municī. in ſi. †Item no. quod filius cui eſt delata hereditas patris vel alteri⁹ aſcēdentis nō poteſt cōueniri niſi prius probetur ſe immiſcuiſſe, ⁊ onus probandi ſe immiſcuiſſe incūbit creditoribus. ita probatur in iſta l. no. ſcōm Cy. de quo per Bar. ⁊ alios in l. neceſſarius. ſ. eo. ⁊ ibi tangeṫ, tū cōis opi. eſt iſta vt creditoribus incumbat onus probādi eum immiſcuiſſe vt probatur hic, ita etiam tenet gl. in l. ſi cum dotem. §. trāſgrediamur. ff. ſolu. matri.

1 ¶ Hereditas que non poteſt adiri non poteſt repudiari, et tunc non poteſt adiri quando non eſt adhuc delata, licet ſperetur deferri in euentum alicuius conditionis.
2 Repudians hereditatem pendente conditione nihil agit.
3 Actus nullus non impeditur reiterari.
4 Inſtitutus heres ſub cōditione poteſtatiua ſi pēdente cōditione dixerit nolo implere conditionem, tamē hoc nō obſtante poterit dictam conditionē adimplere ⁊ hereditatē adire.
5 Renunciare prebende non poteſt pendente conditione, ſi ei prouiſum fuit ſub conditione.
6 Renuncians electioni coram electoribus valet renūciatio, licet non fuerit facta coram ſuperiore.
7 Renunciatio facta iuri de futuro cum iuramento valet.
8 Iuramentum operatur vt abſenti proſit perinde ac ſi preſens eſſet.
9 Iuramentum debet ſemper ſeruari, ſi non vertitur in diſpendium ſalutis eterne.

1 **IS qui heres.** †Hereditas q̄ non pōt adiri nō pōt repudiari, et tunc nō pōt adiri quādo nō eſt adhuc delata licet ſpereṫ deferri in euentū alicuius cōditionis. h.
2 d. ¶ †No. qđ repudians hereditem pendente cōditione nihil agit, ⁊ ſic infertur ꝙ eueniente poſtea conditione nō impeditur adire hereditatem ipſam ſm Bar. ⁊ oēs per. l. iſtā. ⁊ per
3 l. nec is. ſ. e. in ſi. facit tex. in. §. pri. ¶ †Pro hoc facit, q: videmus qđ actus nullus nō impedit eūdem actū reiterari poſſe. l. ſi vt proponis. ⁊ l. preſes. cū ibi plene no. C. quo ⁊ qñ iu. ⁊ plene no. in l. iudex. poſtq̄. de re iu. ⁊ in. c. in literis. de offic. deleg. ¶ Item no. ꝙ qui pōt adire poteſt repudiare, ſed de hoc videbimus in. l. is poteſt. ſ. eo. q: hec regula nō procedit ita indi
4 ſtincte. ¶ †Item no. ibi ⁊ ſi in arbitrium ⁊c. ſm Paul. de ca. hic ꝙ ſi quis ſit inſtitutus heres ſub cōditione ptātiua, ⁊ pēdēte cōditione dixerit nolo implere ɔditionē ꝙ hoc nō obſtāte poteſt poſtea adimplere dictam ɔditionem, ⁊ hereditatem adire, ita dicit probari per iſtum tex. q: hoc fuit inſtitutus heres ſub cōditione ptātiua, ⁊ tñ pendente cōditione iſte heres taliter inſtitutus dixit repudio, q: nihil aliud vr̄ importare q̄ nolo adimplere conditionē poteſtatiuā vt poſſit adire: tamē hac repudiatione nō obſtāte poterit adire impleta cōditione ex quo repudiatio fuit nulla, ⁊ ſic eſt tex. optimus de quo alias dubitauit Pau. de ca. in. l. ſuus quoq̃. §. ſi ⁊ ſi filio. ff. de here. inſti. eſt tñ verū ibi ꝙ ſub dubio tñ forte vr̄ tenere id ꝙ hic, nō tñ per iſtū text. de quo non fuit tūc recordat⁹ ſed p. l. deberi. C.
5 de fideicō. li. que tñ nō videṫ facere. ¶ †Inducit etiā per Cy. iſte tex. ad. q ſi fuit prouiſum alicui de prebenda ſub aliqua cōditione ꝙ pendēte tali ɔditiōe nō pōt iſte talis renūciare pre
6 bende ¶ †Ingl. in ver. nihil agit. ibi. l. ſi legatis ⁊c. ro. hic dicit ꝙ gl. in. c. q̄. de in inte. reſti. vult ꝙ ſi quis eſt electus, ⁊ renūciauerit corā electoribus nō tñ in manibus ſuperioris ꝙ valet
7 renūciatio. ¶ †In ea. gl. ad ſi. iuxta iſtā gl. ſubdit hic Raph. vnū ꝙ eſt no. ⁊ non memini legiſſe alibi ſpecifice tactū ab aliquo dez ꝙ renūciatio facta iuri de futuro cū iurō vz. loquiṫ tñ p dubū puto, ⁊ dicit credo Bar. ita tenere in. l. is pōt. ſ. e. ſed nō reperi ꝙ bar. ibi hoc velit, ſʒ p raph. pōt adduci ꝙ iurm ſemper hʒ vim cl̄e vt valeat ol meliori mō quo pt. l. cū pater. §. filius mſem. de le. ij. ⁊ ɔir iſte talis renūciās vr̄ velle renūciatio
8 nē valere ī vim pacti, † q: iurm ē opaṫ vt a ſiti pſit pinde ac ſi pñs eēt vt eſt gl. ij. q. vij. c. quoti. cordis ocul⁹. ⁊ ponit Bal. in rub. C. res inter al. ac. ⁊ mod. i. l. ſtipl'o iſta. §. ſi ſtipuler. de vb.
9 obli. † p hoc facit q: iurm dʒ ſemp ſeruari ſi nō vertiṫ in diſpēdiū ſalutis eterne. c. cū cōtingat. de iureiur. ⁊ c. q̄uis. de pact. in vi. ⁊ Pet. de anch. ⁊ alij. in. d. c. q̄uis. ponit. q. q̄ etiā vr̄ ad hoc facere. ſ. an ſi filia renūciet ſucceſſioni pr̄ne valeat renūtiatio ipſo pr̄e abſente. vr̄ tñ hr̄e aliquas diuerſas rōnes ab iſta quā ponit rap. ⁊ illa dixi i. l. ſtipl'o hoc modo ɔcepta de verb. obli.

1 **SI quis dubitat.** †Qui non pōt adire propter dubitationē vel pendentiam conditionis non poteſt interim repudiare. h. d.

1 ¶ Hereditatem delatam filiofa. nec ipſe ſine patre repudiare poteſt, nec econtra. ſed vterq̃ ſimul.
2 Iuſſus patris licet debeat precedere quando filius inſtitutus habet adire, tamen ſatis dicitur precedere quādo vno ⁊ eodē contextu adeunt vel repudiant.
3 Statutum quod filius nō poſſit ſine licentia patris ſe obligare tunc ſatis dicitur licentia precedere: quando pater ⁊ filius ſimul ⁊ in eodem inſtrumento ſe obligant.
4 Conſenſus patris vbi requiritur tunc ſufficit quod pater pro filio fideiubeat.
5 Pater an poſſit repudiare ſine conſenſu filij hereditatē profectitiam delatam filio contemplatione patris.
6 Factum filij an ⁊ quando preiudicet patri.
7 Hereditas matris an hodie acquiratur per filium patri.
8 Pater vel dominus ſolus an poſſit repudiare legatum vel fideicōmiſſum relictum filio vel ſeruo.
9 Repudiatio filij an requirit iuſſuʒ patris p̄cedere ſicut aditio.
10 Pater ſi coegit filium repudiare an aliquo remedio ſuccurri poſſit filio.
11 Pater an poſſit adire hereditatem delatam filio qui nunquā voluit adire, ſi cōtingat ipſum filiū eſſe in vltimo vite ſpiritu.
12 Abbas ſolus an poſſit repudiare hereditatem vel legatum, delatam monacho.

1 **Nec filius.** †Hereditatem delatam filiofa. nec ipſe ſine patre repudiare pōt. nec ecōtra ſʒ vterq̃ ſimul. h. d. cū. l. ſeq. ¶ No. patrē ſine filio repudiare nō poſſe hereditatē delatā filio, ꝙ eſt verū ſm Ang. etiā ſi filius eſſet infans per iſtū tex. indiſtincte loquentē p. l. penultē. alias renitēte. C. de iure delib. q̄ ſimiliter indiſtincte loquitur ⁊ ita dicit de facto fuiſſe iudicatū florētie. ⁊ obtentū p bal. ⁊ añ illā determinationē dicit ꝙ oēs aduocati tenebant ɔtrā. Moueban̄ q: ſicut pater pōt adire hereditatē delatā infanti ſine ipſo infante. l. ſi infanti. C. de iure de. ita debet poſſe repudiare. l. is pōt. ſ. e. tñ cōtrariū fuit obtentum vt. ſ. in. o. hic dicit qđ pro iſta op. Ange. facit. l. tutor. ſ. de bo. po. ſ. gñali. vbi tutor ſolus nō pōt repudiare bo. poſ. delatā pupillo tamē ſolus agnoſcere pōt, ſed dic ꝙ Ang. in lec. mea alleg. illā. l. ⁊ dicit ꝙ nō multū facit eo q: loquiṫ in bo. po. agnoſcenda non in hereditate adeūda. ¶ Puto verā opi. ang. per. d. l. tutor. q̄ optime facit iuncta. l. is pōt alle. nā lʒ illa. l. tutor. loquaṫ in bo. poſ. tñ illa. l. is pōt. loquiṫ in omni acqſitione, ⁊ ſic tā ī hereditate q̄ in bo. poſ. ⁊ ſic p. d. l. tutor. daṫ intellectus in. d. l. is pōt. vt habeat locū in his q ex ſua perſona repudiāt. ſecus ſi opera alte
2 rius. d. l. tutor. ¶ †Scđo not. ꝙ lʒ iuſſus pr̄is debeat p̄cedere qñ filius inſtitutus hʒ adire vt. l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. ſ. e. ⁊ videm⁹ in. l. qui in aliena. ff. e. tñ ſatis dr̄ precedere iuſſus qñ vno, ⁊ eodē cōtextu adeūt vel repudiāt, ⁊ iſtud facit ad. q. ſm
3 Ang. ⁊ Imol. hic. ¶ †Statuto caueṫ ꝙ filius ſine licētia pr̄is nō poſſit ſe obligare ꝙ ſatis dr̄ precedere licentia qñ pr̄ ⁊ fili⁹ ſimul ⁊ in eodē inſtr̄o ſe obligāt, ꝙ eſt mēti tenendū ſm mod. Adde. l. cū pater. §. libertis. de le. ij. in ver. alioqn. ⁊ ibi ad hoc ponderat illū tex. bar. ad idem eſt tex. in. l. titius. ff. q. mo. pi. vel hypo. ſol. ⁊ illū tex. etiā alleg. Bar. in. d. §. libertis. ⁊ cū bar. alij tranſeunt alij. adde ꝙ idē voluit Bal. in. l. ſi. C. ad mace. ⁊ in. l. ſi filius. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iu. ⁊ Bal. in addi. ſpe. in tit. de reo. ⁊ in. l. exce. C. de exce. ⁊ Jo. an. in regula qui tacet i mer.
4 in. vj. ¶ †Et dubitat Bal. in. d. l. exceptionē. vtrū qñ ex forma ſtatuti reqriṫ ɔſenſus patris vt filius obligeṫ ſufficiat patrem fideiubere p filio in eodē ɔctu ad hoc vt dicaṫ ɔſenſum interueniſſe, ⁊ q̄uis dubitet p gl. in. d. l. exceptionē tñ determinat ꝙ
5 ſic per. d. l. titi⁹. ¶ †In gl. ibi poſt mortē patris adire poterit ⁊c. iuxta hoc querit bar. an pater poſſit repudiare ſine conſenſu filij hereditatē pfectitiā delatā filio cōtēplatione ipſius patris, ⁊ cōclude vt hic per eū. Adde tñ ꝙ gl. in. l. ō. C. de rep. bo. poſ. tenet ɔtrium. ſ. ꝙ pater poſſit repudiare, ⁊ all. l. ſʒ ſi plures. §. in arrogato. ff. de vulg. ⁊ pupil. nō videṫ ille tex. probare aliter niſi q: hereditas delata filio cōtēplatione patris perinde eſt ac ſi patri relinquereṫ. ſʒ nō eſt dubiū quod ſi patri eſſet delata ipſe ſolus poſſit repudiare, ergo ⁊c. ⁊ ſic ſm illā gl. male dixit Bar. hic qui vult ꝙ etiam hodie in profectitijs iſte. §. ſit correctus, tamē communiter dn̄aṫ ibi glo. illa maxime per Saly. ibidem, ⁊ per Cyn. in. l. i. C. qui admit. ⁊ Saly. in. l. ſi. in principi. C. de bo. que libe. vbi ſubtiliter ad hoc inducit tex. in. d. l. ſi. §.

l.ſi.§.ſimili quoq; modo.⁊ ſic remanebim⁹ ꝙ hodie,⁊ olim he
reditas delata filio cōtemplatione patris nō poſſit per patrē
ſolū repudiari,reprobata gl.in.d.l.§.pro qua opi.inducūt etiā
doc.in.d.locis.tert.in.d.l.§.C.de repu.bo.poſ.q̄ ſe indiſtincte
loquif.Et ſubdit Bar.ꝙ iſtud h; locū in expreſſa repudiatio
ne ſec⁹ vero in tacita.ſed dic de hoc vt.ī.dicā in particolari.q.
6 ¶†Item inquantū Bar.hic cōcludit qḋ vbi ſtatueref termi
nus a iudice.ī.quē filius haberet adire poſt illū elapſum non
preiudicaref patri niſi interuenerit cōſenſus ipſius.Jmo.hic
dicit ꝙ olim etiam idē iuris erat:ꝗ cū ſolum reperiamus hoc
eſſe prouiſum in termino legali.vt in.d.l.ſi.qs ordo in bo.poſ.
ſeruef,⁊ hoc nō reperiamus iure cautū in termino prefixo a iu
dice habeamus regulā ꝙ factū filij nō preiodicat patri,vt in
§.noſtro.nō debemus extenſionem facere de illa.l. loquēte in
termino legali.ad terminū ꝑfixū a iudice.l.ius ſingulare.⁊.l.
qḋ vero.ꝟ.ff.de legi.⁊ Bart.forte in hoc non dixiſſet ꝯtrariū:
ꝗ cū hodie nō ꝑiudicet patri niſi interueniat eius cōſenſus.d.
§.neceſſitatē.alle.per Bar.videf ꝙ multomagis nō poterat
preiudicare olim cū filius eſſet minus capax.d.l.placet.ī.e.iun
cta.d.l.ſi.C.de bo.que libe.¶In ea.gloſ.ibi.C.de pac.l.filius.
Jmo.hic dicit ꝙ illa.l.facit ꝯtrariū.ꝗ verū eſt ꝙ in acquiſitis
non pōt preiudicare patri,ſed in acquirēdis ſic,ꝑut hic loqui
tur eſt verū ꝙ.d.l.filius nō loquif in acquirēdis,ſed in.d.l.ſer
uus.e.ti.Sed rñdet Jmo.qḋ illud ꝓcedit in his in qoibus ſola
volūtas filij requirif,ſ; vbi reqrif volūtas patris ⁊ filij,vt in
hereditate adeūda.vt.d.§.iuſſum.⁊ in.l.qui in aliena.ꝟ.e.tunc
factū filij indiſtincte non pōt preiudicare patri.¶In ea.gl.
ibi.l.ꝗ.§.deniq;.Bar.tenet ꝯtrā,⁊ cōiter alij,⁊ pro cōi opi.fa
cit tex.noſter vbi vnus ſine altero nō pōt repudiare,nā ſi repu
diatio noceret ipſi patri ſeqoeref ꝙ filius nō poſſet adire:ꝗ
filius d; adire precedēte iuſſu paterno,⁊ iuſſus patris habe
ri nō poſſit cū pr⁹ ſibi preiudicaſſet.¶Preterea cū nō fue
rit hereditas delata patri,ſed filio.vt.l.qui in aliena.§.ſed ⁊ ſi
legitima.ꝟ.e.merito nō mirū ſi nō ꝑt repudiare niſi interuene
rit etiam volūtas ⁊ cōſenſus filij,⁊ ita videtur mēs ⁊ intentio
Bar.⁊ aliorū,⁊ iſtā; opi.etiā ſequif Sal.in.d.l.ſi.in prin.C.de
bo.que libe,⁊ facit regula nō preſtat impedimētum.de reg.iu.
lib.vi.¶Itē inquantū Bar.hic tāgit,an in hereditate aduē
titia tacita repudiatio filij noceat patri,⁊ dic vt hic ꝑ eum no.
cōcludentē ꝙ ſic ⁊ verba eius reputat hic Jmo.⁊ Ro.not.di
gna pro intellectu ⁊ limitatione.l.ſi.in prin.C.de bo.que lib.
⁊.l.i.C.q admit.iūcta.d.l.ſi.ff.qs or.in bo.poſ.ſer.nā illud quod
dr in.d.l.ſi.in prin.C.de bo.que lib.nō h; locū in repudiatione
tacita,vidē ſ; Bar.in.l.ſi.ī.de bo.poſ.ti.gene.vbi reprehendit
Jaco.de bel.tenet ꝯtriū idē Bar.in.l.i.ad ſi.C.qui admit.vbi
etiā Cy.quicqd dixerit Bal.ibi in.xxvj.oppo.pro hac opi.fa
cit:ꝗ multa expreſſe fieri nō pñt que fieri tacite pñt.l.lōge.cū
ibi no.in gl.ff.de diuer.⁊ tēp.preſcrip.Ad idē eſt.l.ſ; ſi inter.
de ſer.or.pre.cū gl.¶Itē limita predictā.l.i.C.qui admit.⁊.d.
l.ſi.ff.qs or.ꝙ illud qḋ ibi dr procedit niſi filius fraudulēter re
pudiet,⁊ hoc Moder.reputāt ſingulariter no.⁊ iſtud idē vo
7 luit Jmo.in.l.ſi paterfa.ꝟ.de here.inſti.¶†In ea.gl.ibi per
cōſtātinū hic fuit inuētu; ⁊c.hic an hereditas materna quera
tur hodie ꝑ filiū patri de iure dic vt hic no.per Bart.¶In
ea.gl.ibi ſicut in ſeruo cōcludit ergo gl.ꝙ dñs ſolus pōt repu
diare hereditatem delatā ſeruo.Sed Bar.hic tenet ꝯtrium vt
hic ꝑ eū.addo ꝙ dr.Bal.⁊ reliqui hic tenent contra Bar.ap
probantes gl.noſtram,⁊ ratio reddita per Bart.non eſt vera
inquantū dicit ꝙ dñs non pōt niſi voluntate ſerui adire,ergo
non d; ſine eius volūtate poſſe etiā repudiare:ꝗ ſi iſta ratio
eſſet vera ſeqref ꝙ dñs ſolus poſſet bo.poſ.delatā ſeruo repu
diare cū nō poſſit eam agnoſcere.l.ſeruo inuito.in princ.ī.ad
treb.ſed hoc eſt falſum ꝗ eſt cōtra.d.l.i.§.per ſeruum.ff.de ſuc.
edic.igif ⁊c.¶Non ob.regula.l.is pōt.ꝗ h; locū in his qui
habēt adire ex ꝑſona ſua,ſecus ſi ex perſona alterius vt patet
in.d.l.ſeruo inuito.in prin.iūcta.d.l.i.§.ꝑ ſeruū.¶Et ſi tu di
cas que pōt eſſe ratio diuerſitatis,dic ꝙ ratio eſt ꝗ facili⁹ ſpe
raf filius effici ſui iuris q̄ ſeruus,⁊ cū hac opi.gl.hic cōcordat
etiā Cy.in.l.penitēte.C.de iure deli.idē etiā Bal.in.l.i.C.qui
admit.vbi tractat de ſexto puncto,⁊ hanc opi.videf etiā ſenti
re Bar.in.l.tutorē ſine.ī.de bo.poſ.tit.gñali vbi eqparat ſeruū
monacho,⁊ loquif ibi Bar.in hereditate non ſolū in bo.poſ.⁊
etiā videf idē approbare Cy.in.l.deo nobis.C.de epi.⁊ cleri.
⁊ do.Anto.⁊.d.Abb.in.c.in pñtia.de proba.pro hac opi.etiā
alle.gl.in.l.ſi.in prin.ff.de vul.⁊ pup.que ītelligit.d.§.ꝑ ſeruū
etiam in hereditate.Ful.etiā in.l.ꝗ.C.de repu.bo.poſ.alle.l.
qui aūt.§.ſi qs ſeruum.ī.que in fran.credi.omitto opi.Saly.
in.d.l.ꝗ.C.de repu.bono.poſ.qui aliter intelligit.d.§.ꝑ ſeruū.
8 ⁊ mirabiliter violat illum ideo non refero.¶†Querit etiam
Bar.quid in legato vel fideicōmiſſo relicto filio vel ſeruo,an

pater vel dñs ſolus repudiare poſſit,dic vt hic per eū,cū quo
9 alij tranſeūt.¶†Qoerif etiam Bar.an in repudiatiōe filij
requiratur iuſſum precedere ſicut in aditione,⁊ cōcludit quod
ſic vt hic per eum.Adde quod Saly.in.l.ſi.in princ.C.de bo.
que lib.tenet contrarium,licet de Bart.mentionē non faciat,
probatur dicte ipſe per tex.noſtrum vbi ſatis eſt quod filius ⁊
pater repudient nec aliqoid de iuſſo dicif.Puto veriorē opi.
Bar.ꝑ quo allego tex.in.l.ſeruos dotales.in prin.ꝟ.ſol.matri.
vbi apparet ꝙ etiam in repudiatiōe debet interuenire iuſſus.
Nec ob.iſte tex.ꝗ reſpōſio patet ex dictis ſuper tex.quia hic
loquitur quando ſimul actū faciunt:ꝗ ex iuris preſumptione
preſumitur iuſſum precedere,ſed ſi ex interuallo ſit repudia
tio tunc non valet repudiatio niſi precedat iuſſus,hodie tñ in
repudiatione filij facta de hereditate aduentitia non requirif
iuſſum ꝑcedere.l.ſin.in prin.C.de bo.q lib.¶Procedit ergo
quod dictu; eſt.ꝟ.in hereditate profectitia in qua hodie nihil
eſt immutatum vt concluſom eſt.ꝟ.⁊ ſimiliter etiam hodie le
gatum aduentitium non poſſe repodiare ſolus pater in preiu
dicium filij:ꝗ imo in totum veniret acquirendū filio.l.ſi.C.de
bo.que lib.vnde intellige dicta per Bart.ꝟ.proxime in legato
10 ſeruo relicto,ſeu in legato ꝓfectitio.¶†Ultimo qoerit hic
Bar.quid ſi pater coegit filium repudiare,vtrū filius habeat
aliqḋ remediū,⁊ concludit ꝙ ſic poſt mortē patris vt hic per
eum,alij non approbāt nec improbāt.Solus Raph.tenet cō
trarium,vnde dicit ipſe ꝙ ſtatim ſuccurraf filio etiā patre vi
uēte:ꝗ ſcđm eū eoipſo ꝙ pater coegit filiū repudiare ꝑ metū
videf ipſe etiā pater repudiare,⁊ ſic videf tunc inſolidum ius
acqſitū filio.l.ſi in prin.C.de bo.que lib.ſic intereſt filij ſtatim
ſibi ſuccurri:ꝗ incōtinenti pōt inſolidū acquirere hereditatē
per.d.l.ſi.⁊ ꝑ hoc patet rñſum ſcđm eū.l.apud celſu;.§.ſi.ff.de
doli excep.quā hic alle.Bar.ꝗ ibi nō intererat filij ſibi ſuccur
ri viuo patre:ꝗ eo tꝑe filius nihil acqrere poterat preter pe
culium caſtrenſe vel quaſi in quibus caſibus nō loquif iſta.l.
Sed mihi videf opi.Bar.verior:ꝗ maiorē quā,preſupponit
Raph.nō ꝓbat ipſe nec.lege nec rōne.⁊ nō videf vera:ꝗ ſeqe
tur pater quoegit filiū ꝑ metū repudiare,ergo pater videtur
repudiare,nam iſta ſtant ſimul ꝙ pater velit filiū repudiare,⁊
ſibi querere cū iſtud tēdat ad eius cōmodū qñ filius repudiat
per.d.l.ſi.in prin.Unde ſto cū Bar.prout alij faciunt qui licet
nihil dicāt,tñ videnf approbare opi.Bart.Ro.hic addit qḋ
inquantū Bar.in hoc.§.vult qḋ ſi filiuſfaoiliās exceſſit in
fantiam,⁊ poſtea deceſſit anteq̄ adire hereditatem qḋ pater
nō pōt iure pa.poteſtatis adire.d.l.ſi.ī prin.ꝗ ſolūmodo ſpe
ciale eſt in infante poſt mortē ipſius infantis.d.l.ſi infanti.C.
de iu.deli.alſ ſecus vt hic.⁊.d.l.ſi.nam hic limitabat Bal.fm
Ro.hic in.d.l.ſi.niſi pater iuſſiſſet filium illam hereditatē adi
re,nam ſi poſt iuſſum decedat poſtea filius hereditate nō adi
ta poterit adire pater.Sed ro.addocit contra hanc limitatio
nem Bald.l.qui aliena.§.ſi is qui putabat.ꝟ.eo.qui loqoitur
quando ille qui iuſſit deceſſit antequā adiret hereditatem,ſed
nos loquimur qñ ille qui fuerat iuſſus deceſſit quo caſo nō ex
pirat tunc virtus illius iuſſus,caſus eſt in.l.non iuſtam.C.ad
trebel.Secūdo contra limitationem Bal.addocit Ro.ꝗ ho
die non eſt neceſſe quos iuſſus paternus precedat ſecundum
qḋ tenēt oēs in.l.i.C.qui admit.⁊ verū dicit ⁊ vult etiā Bart.
hic ⁊ in.d.l.qui in aliena.ꝟ.eo.poſt gl.vnde ſi filius poteſt pa
tre inuito etiam recoſante multoforti⁹ ⁊ ignorāte.l.qui poteſt
inuitis.ī.de regu.iur.cum hic iuſſus non ſit de ſubſtantia non
debet operari aliquid ſi non interuenerit.Hec ratio parū fa
cit qoia tollitur per eandem.l.non iuſtam.inducendo vt indu
xi.⁊ cum illo dicto Bald.in.d.l.ſi.tranſit Paul.de caſtr.ibi,et
11 reputat no.verbum.¶†Refert etiam Ro.vnum quod videf
ſatis impertinēs ve; vtrū ſi filiofa.ſit delata hereditas ab ex
traneo,⁊ filiuſfamil.nunq̄ adiuit,⁊ contingit eum eſſe in vlti
mo vite ſpiritu.an pater tunc poſſit adire,⁊ refert qḋ hec fuit
q.Bal.in.d.l.ſi.⁊ dicit quod Bal.eam ponit in vlti.colum.in
prin.vbi tenet quod ſic.Ro.tamē hic dicit quod Fulgo.tenet
contrarium:quia viuens dicitur mori.l.qui duos.in prin.ff.de
manu.teſta.ibi dum tex.dicit quod viuēs moritur truſſa eſt ha
bes glo.licet Bald.eum non alleg.in.l.ſi.ff.quando dies lega.
ced.que vult quod exiſtēs in vltimo mortis articulo nō poteſt
hereditatem adire,ergo cum ita ſit quod filius ſit excluſus de
beret poſſe pater hereditatē adire.l.ſi.C.de bo.que lib.ſ; con
ſtat filiū excluſum eſſe:quia in vltimo vite ſpiritu non poteſt
adire hereditatem,ergo ſequitur quod Bald.bene loquitur.
Sed contra eum poteſt adduci id quod no.Barto.hic inquā
tum vult quod illud quod dicitur in.d.l.ſi.in prin.C.de bo.que
lib.non habet locum in tacita repudiatione filij:quia illa tunc
bene preiudicabit patri.dicta.l.i.C.qui admit.⁊ ſupra dixi.er
go in propoſito licet pater poſſit adire repudiatione expreſſe

facta filio.d.l.ſi.non debet tamen extendi deciſio illius.l.ad caſum quo filius tacite fuit excluſus. Sed ſi velitis ſuſtinere deciſione Bal.poſſetis reſpōdere ad ratione vltimo loco allegatā,q licet repudiatio expreſſa filij nō noceat patri.vt.d.l.ſi.ſed tacita ſic.d.l.illud eſt ideo q ſi aliter diceretur induceret.d.l.correctio.ſ.q corrigeret.d.l.i.C.qui admi.q nō eſt dicendum, ſed in caſu noſtro nō reperiū q corrigat ergo ꝛc.attn̄ concluſi ne puto opi.Bal non eſſe verā q imo corrigunt iura antiqua volentia patrē nō poſſe adire ſine filio vt.l.ſi quis mihi bona.§.iuſſum.ſ.e.l.qui in aliena.ſ.e.ꝛ aliū doc.in.d.l.nō approbant nec improbant Bal.ro.etiā tangit hic an ſolus abbas poſſit repudiare hereditatem vel legatum delatū monacho.ſed de hereditate an ſolus abbas poſſit repudiare vide que dixi in.l.§.ſ.de vulg.ꝛ pup.vbi tetigi poſt alios. ℂ De legato autem ſolus Abbas poſſit repudiare vide in.l.legatū ſeruo.ff.de leg.ſ.ꝛ ibi dixi.

1 ℂ Aditio vel repudiatio non valet ſi putans ſe neceſſariū heredem cum ſit voluntarius repudiat vel adeat.

2 Opinio potius q̄ veritas inſpicitur in dependentibus ab animo ꝛ mera voluntate.

3 Preſcribere an poſſit ſubditus obedientiā quam preſtat domino ſuo.

4 Poſſeſſionem acquirit de nouo qui putat continuare poſſeſſionem quam putabat acquiſitam.

5 Improprietate verborum quandoq; vtimur.

6 Verbum delata eſt verbum commune.

7 Scire leges ꝛ iura quilibet preſumitur,fallit in minore,muliere,et ruſtico.

1 SI qui putat. †Si putans ſe neceſſarium heredem cū ſit voluntari⁹ repudiat vel adeat nec repudiatio vel adi-
2 tio vʒ.h.d.cum.l.ſeq. ℂ †Ilo. q in dependētibus a mera voluntate,ꝛ animo potius attēdit,ꝛ inſpicit opi.quam veritas vt hic.ꝛ.l.pro herede.ſ.eo.ꝛ in.§.ſi.inſt de here.quali.ꝛ diffe.in aliq̄s aūt verū preferat veritas vel opi.habet in.l.cū
3 quidā.§.qđ dicit.ꝛ.§.ſuū.ſ.e.ꝛ videbimus in gl. ℂ †In gl.in ver.nō poteris ibi.ſ.extiſtēs mala ꝛc.facit ſm Pau.de ca.hec gl.ad id q ↄſuluit Old.in ↄſ.lx.ſʒ in ordine meo eſt ↄſ.clxxij.incip.q2 oībus fere obiectis vbi cōſult⁹ vtrū capituiū vel aliq̄ ſubditi epō vel aliq̄ prelato poſſint preſcribere oimodā exemptionē ſeu liberationē a ſubiectione epi vel prelati ſaltē tanto tpe cuius in ↄtrium memoria hominis nō exiſtat.arguit Oldr.ꝛ cōcludit q ſic q2 illud hʒ vim taciti priuilegij.c.ſuper quibuſdam.§.preterea.de ver.ſig.xij.diſt.cōtra morē.ſed per priuilegiuʒ hoc induci pōt.d.c.ſi papa.de priui.ergo ꝛc. ℂ Non ob.c.cū nō liceat.de preſcrip.vbi ſubditus nō preſcribit obedientiam quā preſtare tenet aduerſus ſuperiorē quominus preſtet q2 intelligitur quouſq; eſt ſubditus.arg.l.cū quidā.C.de here.inſti.ꝛ.§.ſi.inſti.q da.tu.poſ.ſed Pau.de ca.h.d.q p hac opi.bene facit iſta gl.hic in.l.ꝛ ecōtrario.In glo.ꝛ inſ.Bar.hic,ꝛ Ange.trāſeunt cū gl.ſed Imo.putat opi.Bar.nō videri verā ſub dubio forte nā lʒ quis putet ſe voluntariū heredē cū ſit neceſſarius ſi adit hereditatē intendit de nouo acquirere q2 adire eſt extraneorū qui nunquā fuerūt hredes vnde multomagis
4 videt iam queſitū velle conſeruare. ℂ †Quod probat p arg.a cōtrario q2 ille qui putat ↄtinuare poſſeſſionē q̄ putabat acquiſitam inducit acquiſitionē de nouo.l.qđ vulgo.ſ.pro emp.vbi litera optima cū aliq̄s hic alle.per gl.ſed meli⁹ facit.d.l.q vulgo per quā.l.Bar.in.l.iij.C.de acqui.poſ.reprobat gl.ibi ꝛ aliq̄ ibi ſequunt,ꝛ cōtra illā gl.in.d.l.iij.tenet Bar.in.l.querit.ſ.eo. Multomagis ergo q̄ quis hʒ animū de nouo acquirendi debet operari ad cōſeruandū iuniā queſitū. Sed iſta ratio imo.nō ob.r̄ndendo vt colligit ex no.p Bar.hic maxime dū r̄ndet ad.l.qui in aliena.§.ſi is qui putabat.ſ.eo.q2 in his que dependent a mera volūtate etiā in acquiſitis error impedit cū potius inſpiciat opi.q̄ veritas vt.ſ.ſed in nō dependentibus a mera voluntate vt in acq.poſ.que nō ſolū cōſiſtit in animo,ſed requirit corporis apprehenſio.l.iij.ꝛ.l.quēadmo.de acq.poſ.ergo aliud eſt in acquiſitione hereditatis,ꝛ aliud in acquiſitiōe poſ.q2 in ea attendit potius veritas cū nō dependeat a mera volūtate,ꝛ animo.l.ſi.in ſi.ſ.de cri.expi.here.ꝛ hic in gl.ꝛ.ſ.fuit dictū.ꝛ per hoc patet r̄ſum ad.l.ꝛ ecōtrario p quā hic Pau.de ca.ſaluabat illaʒ gl.q2 hic loquit in his que dependēt a mera voluntate ꝛ animo. Ro.hic faciens mentionem de verbis Imo.r̄ndet q in aqſitione poſ.nō requirit tanta ſcientia ꝛ intelligētia put in aqſitione hereditatis.l.i.§.adipiſcimur.ꝛ.l.qđ meus.de acq.poſ.ꝛ ſic videt ro.cū gl.tranſire.Paul.de caſtr.hic quātum ad principale ppoſitū gl.reprehendit eam ꝛ per cōſequens practica Bar.corruit icem eum.ꝛ q̄uis videat prima facie ſubtiliter ſe mouere teneo tū cū gl.eiuſq; opi.videtur cōis. ℂ Eſt verū quod contra practicā quaʒ poſuit hic tenuit Bal.in.l.potuit.in.vlt.q.C.de iure deli.ꝛ dicit q truffa eſt il-
5 lud q dicit Bal.hic Raph.refert Bal.ꝛ etiā ro.hic ℂ †No netur Bal.q2 q̄nq; improprietate verbor vtimur.alle.l.cū ante.cū gl.C.de dona.ante nu.ꝛ.l.i.C.de pac.inter emp.ꝛ ven.cū gl.ꝛ facit.l.ſi tibi.ff.ſi cer.pe.nec reqrit q fili⁹ habeat vti verbis quibus hʒ vti excellēs vir.l.in honorū.ſ.de bo.poſ.ꝛ.l.gene-
6 rali ℂ †Preterea vbū delata eſt verbū cōe ſm eū.al.l.cū infanti.ꝛ.l.cū antiquioribus.circa mediū.ꝛ.l.ſi.§.igitur.C.de iure deli.Raph.hic refert dictū Bar.ꝛ etiā refert verba Bald.ꝛ finaliter:nec approbat nec improbat.Pau.de ca.hic tenet ↄtra Bar.q2 reprehēdit gl.ex qua ſe fundat Bar.ſʒ.ſ.ſuſtinuit gl.r̄ndendo ad allegata per Pau.de ca.ideo non ob.allegata per eū.ro.h.d.eſſe diſtinguendū:q2 aut ille qui dictā aditionē facit erat perſona imperita:ꝛ tūc valeat talis aditio,ꝛ ſic procedit op.Bal.q2 quilibet imperit⁹ neſcit dicere immiſceo me hereditati magis q adeo hereditatem.alle.no.per glo.in.l q ſi nepotes.ſ.de teſt.tu.ꝛ qđ no.gl.in.l.quoties.C.fa.erci. Aut erat pſona perita que talē aditionē fecit,ꝛ tūc aditio erit nulla,ꝛ procedat opi.Barto.alle.l.dictā in prīci.ibi non prout vulgaris opinatur.ſ.de euic.Sed ille gl.nō faciūt ad id ad quod ro.alle.eas nā gl.in.d.l q ſi nepotes.dicit q illa diuerſitas liberorū ꝛ filiorū nō cadit in idiota.i.q vbū liberorū nō habet vulgare. ℂ Item gl.in.d.l.quoties.dicit q illa aſſignatio habet vim inſtitutionis nō aūt uſit ille gl.nec faciunt illam diffe-
7 rentiā:aut vba plata ſunt a perito vel a imperito. ℂ †Quin imo puto potius dicendū ecōtra q ſic oſtendo.quilibet preſumitur ſcire iura.l.leges ſacratiſſime.C.de legi.ꝛ no.Bart.hic,ꝛ ſtatum referā,fallit in minore muliere,ꝛ ruſtico.ita habet.ꝛ gl.multū no.in aut.deince.nu.§.i.ver.ſciens quam reputat no.Ang.ibi in prin.illius cōſtitutionis in ſi.prin.ꝛ eam reputat ſingularem Fran.tigri.in.l.vnica.C.de in ius vo.ad propoſitum ergo ſi ruſticus vel huiuſmodi perſona in inſtrumēto aditionis ꝓtuliſſet talia verba de quibus hic per Bar.non videt qđ aditio valeat,ꝛ hoc caſu loquit Bar.q2 preſumit ius ignorare,ꝛ per cōſequēs errare in cauſa acquiſitionis merito non tenet aditio,vt in.l.noſtra.ſed ſecus vbi hec verba pferuntur a perito qui preſumit ſcire iura.d.l.leges ſacratiſſime.ꝛ ſic ꝑſumit ſe ſcire ſuū,ꝛ neceſſariū heredē,ꝛ ſic non preſumit errare,vnde ad hoc vt actus potius valeat q̄ pereat improprietatem illa.l.inſulam.de preſcrip.ver.c.ↄſtitutus.de reli.do.c.abbate.de ver.ſig.l.ſi olei.cū ſi.C.lo.Et ſic videt cōcludendū q talis aut eſt perſona que preſumit ius ignorare,ꝛ tūc q2 preſumitur etiā errare in cauſa acquiſitiōis nō valet aditio,ſed ſi eſt perſona que preſumit ſcire iura,ꝛ tūc ſecus vt dixi.de hoc etiā articulo.vide.d.in tibe.de ma.no.cxciij. Vltimo querit p Bar.qđ ſi apparet hrdē feciſſe aliquē actū q nō poterat fieri circa ius ꝛ nomē heredis,ꝛ ſic geſſit ſe pro herede nō tū apparet an ſciuerit vel ignorauerit ſe eſſe ſuū,ꝛ neceſſariū,ꝛ concludit q cū qlibet ꝑſumit ſcire iura,ꝛ hoc cōſtat in iure nō ꝑſumat ignorātia vt hic p eū. ℂ Et ex vbis Bar.vr̄ inferri q vbi mulieri,ruſtico,ꝛ ſimilibus defertur hereditas pſna ſi fiat aliqs actus q nō pōt fieri circa ius,ꝛ nomē heredis vr̄ dicendū q hoc caſu talis geſtio nō ſufficiat ad inducēdū aditionē hrditatis,q2 tales pſone preſumunt ignorare iura vt.ſ.dixi q reputo plus q̄ diligēter notandū lʒ a doc.nō repertā hic ſpecifice ſcriptū.

1 ℂ Adire ex teſtamento non poteſt incertus de iuribus teſtamēti.ſecus ſi ſit certus.

2 Negatiua vbi cadit directo in ſenſum teſtis,vt quia de ipſius facto vel non facto queratur.teſtis ſuper illo imponere poteſt licet illa negatiua ſit coarctata loco ꝛ tempore,ꝛ ſic limitatur regula.l.actor.C.de probationibus.

3 Teſtis qui dicit ſe non fuiſſe preſentem,vel non intellexiſſe,tenetur probare illam negatiuam.

4 Notario aliquid viua voce aſſerēti an ꝛ quādo ſit credēdum.

1 NEc is qui. †Incertus de iurib⁹ teſtamēti non pōt ex teſtamēto adire ſecus ſi ſit certus licet per aliū ſup iurib⁹ teſtamēti
2 q̄ſtio mota ſit.h.d. ℂ †Illo.ex ſcđa pte litere.i.ver.ſed ſi certū ſm Bald.q vbi negatiua cadit directo in ſenſum teſtis vt q2 de ipſi⁹ facto vel nō facto q̄rat teſtis ſup illa deponere pōt lʒ illa negatiua nō ſit coarctata loco ꝛ tpe,ꝛ ſic dat limitatio ad regulā.l.actor.C.de pba.ꝛ.c.bone.el.i.cū ſi.de ele.vbi hr̄ q negatiua nō coarctata loco ꝛ tpe tūc eſt iprobabilis de natura.q2 fallit vbi dependet a facto vel nō facto deponētis vt hic,ſi aūt eſſet negatiua coarctata loco ꝛ tēpore tūc eſt pbabilis talis negatiua.c.ex tenorē.de teſ.l.optimā.C.de ↄtrahēd.ꝛ cō.ſti.§.item verbū.inſti.de inuti.ſti. ℂ †Ex quo querit
3 Bal.pone quod dicat titium fuiſſe preſentem quando Caius mutuauit titio,ꝛ poteris dicere titius ſe nunquam fuiſſe preſentem

ſentem, & habebit probare talem negatiuã ſe nunq̃ fuiſſe pre
ſentem, & ita etiam dicit Ang. & Imo allegãt no. in l. i. C. de
erro. aduo. & ꝙ no. in l. ꝑ ãtbonium. §. rei perduellionis. ſ. eo.
& quod no. Io. and. in d. c. bone. el. i. Sed aduerte q2 iſtud nõ
ita ſimpliciter ꝓcedit, ſed dic qð habebit probare ſe preſentẽ
a nõ fuiſſe hoc eſt nõ intellexiſſe, a alias eſſet cõtra no. ꝑ Bal. &
Ange. in l. heredes palam. in prin. ff. de teſta. & Bal. in l. i. in fi.
C. de bo. poſ. ſcðm tabu. & Bal. in l. teſtium. in. i q. C. de teſti. et
Sal. ibi i. ĩ. q. ¶ Põderãda ſunt etiã verba Bal. inquãtũ di
cit ꝙ iſte habebit ꝓbare ſe nunq̃ fuiſſe pñtem, qñ ꝗ ꝓcedat
an dictũ illius ſolius plene probet Bal. hic nõ aperit. Adde
ꝙ Pau. de ca. in l. ſeruos. C. de teſti. dicit ſe plories dubitaſſe
de hoc, & decidit ꝙ ſic: q2 ſtatur dicto ſerui in his que explican
tur ab eo quãtũcũq̃ pertineãt ad dominũ. d. l. ſeruos. & l. iter
rogari. C. de qõ. & l. q̃ero. §. fi. ff. de edil. edic. multo magis erit
in liberto. Sal. in l. ſi qs decurio. C. ad l. cor. de fal. in ꝓpriis
4 terminis, hoc idem voluit per illã tex. vbi dicit † ꝙ ſtatur di
cto notarĩ: q2 illud pendet a facto ſuo. Sed hoc nõ puto ve
rum ꝙ ſtetur dicto ſolius deponẽtis etiã in facto põdente ab
eo & dico ꝙ in d. l. q̃ro. §. fi. de edil. edic. ꝓbaſ in cõtrariũ: q2 nõ
ſtatur dicto ſerui vbi defuerunt alia iudicia vt ibi di. hoc idẽ
patet per d. l. ſi qs decurio. cũ gl. ſcðm verũ & cõem intellectũ
vbi ſtatur dicto notarĩ ratione publici officĩ, ergo ſecus erit
in priuata perſona. Hoc etiã videſ velle Bar. recte inſpicienti
in cõſ. ſuo incip. an. q. propoſita ſoluz ad hoc allegare intẽdo.
¶ No. etiã quod ille qui dubitat de viribus teſtamẽti nõ po
teſt repudiare qð intelligit hic Ro. eſſe verũ qñ talis dubitãs
nõ proceſſit ad aliquem actum. puta ad acc. ſa. falſi cõtra te
ſtamentum alias ſecus alle. l. poſtea cũ gl. & l. lucius. ff. de peti.
here. & ꝙ habeſ in ſimili i. l. papi. §. meminiſſe. ff. de inof. teſt. & l.
poſt legatum. ſ. de his qui. vt indi. ¶ Sed hoc non eſt verum
quod videaſ repudiare, eſt tñ bene verum ꝙ hereditas aufer
tur ſibi tanquam ab indigno. l. alia. C. de his qui. vt indig.
1 ¶ Repudians cauſam teſtati non videtur repudiare cau
ſam inteſtati, idem econtra ſi cauſam teſtati ignorabat.
2 Conſequenti deſtructo deſtruitur antecedens.
3 Unum qui vult videtur velle aliud ſine quo, ſuum velle nõ ha
bet effectum.
4 Excluſus ab vno remedio non videtur excluſus ab alio, niſi
vnum neceſſario veniet ad conſequentiam.
5 Renunciare nõ videtur quis iuri quod ignorat, vel de quo du
bitat.
6 Hereditas nõ deuoluitur ad cauſam inteſtati, niſi excluſa cau
ſa teſtati.
7 Renunciari non poteſt hereditati nondum delate, niſi talis
renunciatio fiat per pactum.
1 Heres. † Qui repudiat cauſam teſtati non videſ repu
diare cauſam inteſtati, idem ecõtra ſi cãm teſta
2 ti ignorabat ſecus ſi ſciebat. h. d. ¶ † No. ſm Bald. & ad hoc
ſemper allegaſ iſta l. quod ad deſtructionẽ ꝯñtis ſequitur de
3 ſtructio antecedentis ad idem. l. illud. ſ. e. ¶ † Scðo no. qð qui
vult vnũ vſ etiã velle aliud ſine quo ſuũ velle nõ hz effectum
4 vt hic. & l. ad rem mobilẽ. & l. ad legatum. ff. de ꝓcur. ¶ † No.
tertio ꝙ excluſus ab vno remedio non vſ excluſus ab alio vt
hic. & l. ſi filios qui patri. de bo. li. & l. i. §. ſed videndum. de ſuc.
edi. & l. ſi domus. ff. de ſer. vſ pre. niſi vnũ neceſſario veniat ad
5 ꝯñtiam vt hic. ¶ † Quarto no. ꝙ quis nõ vſ renunciare iuri
quod ignorat ſibi cõpetere vt hic. & l. mater. ff. de inof. teſt. & l.
clodius. & ibi plene no. ſ. e. Idem ſi dubitat. hic eſt tex. in l. ma
nifeſtiſſimi. §. ſin aũt nẽ neſcius. C. de fur. quez Bar. ibi dicit nõ
reperiri meliorẽ in iure vbi errans & dubitãs equiparanſ, ideo
cautela eſt ꝙ qñ quis renũciat, renũciet etiã iuri ignorato vel
incognito. l. ſub pretextu. in. §. & ibi Bart. C. de tranſac. l. q iure
militari. ff. de teſt. mil. & ibi põderat Ang. & de illa cautela po
nit etiã Ang. in l. tres fratres. ff. de pac. & in l. qui rome. §. duo
6 fratres. in rep. ſ. de ver. obli. ¶ † Itẽ no. ꝙ hereditas nõ deuol
uitur ad cãm inteſtati niſi excluſa cã teſtati. l. quãdiu. in. i. ſ. eo.
7 et. l. ametq̃. C. cõ. de ſuc. ¶ † Ultimo no. ꝙ hereditati nondum
delate renũciari nõ põt vt hic. & l. ita ſcriptũ. §. ſi ſub ꝯditiõe.
de leg. ĩ. & l. is q heres. ff. e. qð intellige vt ibi ſuit dictum niſi
talis renũciatio fiat ꝑ pactũ. l. i. C. de pac. l. de fideicõmiſſo. C.
de tranſac. ¶ In gl. in verſ. nõ admittit ibi. C. cõ. l. puberem.
Iuxta hanc partẽ gl. querit Bar. quid ſi inſtitutus hz inſtitu
tum. & repudiat vno iure, & vult venire alio iure an ei preferaſ
ſubſtitutus, & dicit Bar. & glo. in l. ſuũ. C. e. tenet ꝙ ſubſtitutus
preferatur, ſed magis cõiter doc. ibi dãnant iſtam gl. & Bart.
hic de quo vide vt hic latius ꝑ eum. Adde ꝙ etiã illã gl. dã
nat Imol. in l. filio ꝓterito. in. ĩĩ. colũ. ff. de iniu. rup. irritoq̃
teſta. ¶ Itẽ in primo mẽbro Bal. & Pau. de caſt. hic allegãt
gl. in l. i. §. ſed videndũ. ſ. de ſuc. edic. in ver. ſuccedat. que vult

quod in dubio renũciãs videſ renũciare omni iuri, & illã glo.
reputat no. Bal. in l. i. in vlti. col. C. ꝙ nõ pe. par. & in l. accuſa
tus in. ĩ. col. C. qui accuſa. non poſ. & Pau. de ca. in l. i. C. q ad
mit. ¶ Item inquantum Bar. in ſcðo membro dicit ꝙ ſi qs in
ſtitutus ſpecialiter repudiauerit vni iuri puta de iure ciuili vel
de iure pretorio nõ videſ alteri repudiare. vt hic per eũ. Ad
de ꝙ Bal. in l. ſuũ. C. de iur. delibe. quem ibi ſequitur Salyc. et
Pau. de ca. & Ro. hic limitat hoc eſſe verum niſi in ipſa renũ
ciatione eſſet expreſſa cauſa inferẽs renũciationẽ ex omni iure
puta q2 dicit renũcio de iure ciuili: q2 hereditas eſt dãnoſa. ar.
l. cum pater. §. dulciſſimis. de leg. ĩĩ. & l. is qui animo. cum gl. ſ.
de acqui. poſ. ¶ In ea. gl. in fi. intellige ſecundum quod diſtin
guit Bar. in l. ſi quis heres. ſ. eo. & l. teſt. C. de impu.
1 ¶ Adire qui poteſt principaliter per ſe, & ſine impedimen
to. poteſt ad ſui vtilitatem repudiare, alias non.
2 Tutor infantis an poſſit ſolus repudiare hereditatem, vel
bonorum poſ. delatam infanti.
3 Adire ad hoc vt quis poſſit que & quot requirantur habetur
infra.
4 Primogenitus regis ex ꝯſuetudine ſuccedit in regno, modo
rex habet duos filios: primogenit⁹ decedit relicto ex ſe filio, &
ſuperſtite rege, & altero filio regis, quis debebit poſtea ſucce
dere in regno, mortuo poſtea rege.
5 Subſtitutus pupillo mortuo teſtatore non dicitur habere ali
quod ius vel ſpem ſuccedendi.
6 Rei appellatione non venit ſpes.
7 Rei appellatio eſt generalis adeo qð corporalia & incorpora
lia comprehendit.
8 Adire hereditatem delatam monacho vel ſeruo an poſſit ſo
lus abbas vel dominus, ſi ſeruus vel monachus decedit ante
aditam hereditatem.
9 Filius ſi ei opponatur qð non ſit ſui iuris cui incumbat onus
probandi.
10 Etas vel tempus eſt probanda per eum qui fundat intentio
nem ſuam ſuper tempore vel etate.
11 Furor nõ preſumitur niſi probetur, & quilibet preſumitur ſane
mentis, adeo quod transfertur onus probãdi in aduerſarium.
12 Scientia heredis quõ ꝓbeſ qð ſciuerit teſtatorẽ eſſe mortuum.
13 Uicinus vel conſanguineus preſumitur ſcire facta vicini vel
conſanguinei fallit niſi vicinus vel conſanguineus velit pro
bare abſentiam ſuam.
14 Ciuis preſumitur ſcire ea que facta ſunt in ciuitate, fallit in ci
ue nouo vel qui de nouo venit ad ciuitatem.
15 Heres qui ſucceſſit alicui vt proximior cõſanguineus, opponiſ
ſibi per bona poſſidẽtes qð nõ probauit illum deceſſiſſe ſine
liberis, & quod ſit ei proximior, certe ſi probat ſe proximiorem
obtinebit, licet nõ probet illũ deceſſiſſe ſine liberis, & ꝑ mo
do probatur quem deceſſiſſe ſine teſtamento.
16 Mors probatur per famã que eſt maior pars pupilli, ſed po
ne ꝙ ſit duplex fama contraria: q2 aliqui dicũt eum eſſe mor
tuum, aliĩ contrarium, tunc ſtabitur illi fame que procedit ab
hominibus fide dignioribus.
17 Fama contraria ſuperueniens non derogat actui antea geſto.
18 Fama contraria ſuperueniens derogat fame precedenti.
19 Fama cõtraria fame precedẽti an faciat plenã probationem.
1 Is poteſt. † Qui hz ius adeũdi principa
liter, & per ſe non impeditũ ad
ſui vtilitatem põt repudiare alias nõ. h. d. cum glo.
2 ¶ † In glo. magna ibi, ſed & hec fallit &c. not. hanc
glo. que vult ꝙ tutor infantis nõ põt ſolus repudiare bo. poſ.
infanti delatã. vt. l. tutor. & l. pupillus. hic allega. in glo. Ille tñ
glo. non loquunſ in tutore infantis, & ſic reputat hanc gl. not.
Ang. ad id qñ ipſe voluit. l. is q heres. §. neq̃ filius. ff. e. vbi vo
luit ꝙ pater nõ põt repudiare hereditatẽ delatã infanti, licet
ipſe ſolus adire poſſit. vt ꝓbat hec gl. q loquiſ in tutore infan
tis, ergo eadẽ rõne dicẽdũ eſt in patre infantis q eſt legitimus
adminiſtrator ſicut tutor. ¶ Nec ob. regula hui⁹ l. q2 rñdeo ꝙ
procedit in his q ſuo iure ad ſuã vtilitatẽ adeũt, ſecus in his q
alieno iure adeũt, & ad alienã vtilitatẽ vt patet in. d. l. tutor. et
in. d. l. pupillus. ſ. de bono. poſ. iuncta. l. i. §. tutor. ſ. de ſuc. edic.
3 † Habes etiã ex hac gl. no. que ſint illa que requiritur ad hoc
vt qs poſſit adire, aliã ſimilẽ gl. habes i. l. illud. ff. ſi pars here.
pe. ſed illa enumeranſ hic per gl. que vult ꝙ ea que requirun
tur, vt quis poſſit adire reducunſ ad tria. ſ. ꝙ hereditas ſit de
lata, & ꝙ ſciat hereditatẽ ſibi eſſe delatã, & ex qua cã. In eo aũt
qð gl. enumerat quinq̃ requiſita ad habilitandum perſonam
bene loquitur glo. ¶ Extra gl. inquantum Bar. hic in primo
mẽbro vult ꝙ ꝯſiderato iure adeũdi in gñe nõ habito reſpectu
ad aliquã hereditatẽ, ꝙ ꝓcedat tunc regula negatiua nõ aũt
affirmatiua. Adde ꝙ oẽs hic videnſ tranſire cũ Bar. excepto

a ¶ Hoc eſt nõ
intellexiſſe. vide
Feli. in rub. decre
talium. in vlti. col.
& Bart. vero. in ſ.
in. iĩ. colũ. inci. ſu
per primo dubio,
& ibi an preſens
preſumatur ꝙ in
tellexit et ſciuit.
Tho. Dip.

Rapb. qui dicit q aut Bar. nõ intelligit, aut Bar. male loquitur. Et q male loquatur pbat ipſe. qr ſi tu accipis terminos p res optime etiam procedit regula affirmatiua, nam cum de pñti nõ poſſum adire nõ poſſum repudiare ſm Rapba. nibil ad. r opi. Bar. eſt verior. Qr lz Bar. capiat, poſſe adire de futuro tñ nõ dicit q nõ poſſum adire quĩno dico: babere potẽtiã ad eũdi ſi qua mibi bẽditas obueniat, r nũc dico: capax ſm iſtã capacitatẽ repudiare poſſit. certe nõ p rõnẽ Bar. ad quã nõ rñdet Rapb. nec vr rñderi poſſe. r eodẽ mõ quo. ſ. reprebẽdit rap. Bar. bic in. ij. mẽbro, r nõ bñ, vt. ſ. dixi. ¶ Itẽ inq̃tũ Bar. in. ij. membro cõcludit q ↄſideratõ iure adeũdi, ſeu poſſe adire babito reſpectu ad aliquam bereditatem futurã ex teſtamẽto vel ab inteſt. q tunc procedit regula negatiua nõ affirmatiua, r q ſpes non debet eſſe in conſideratione. l. fi. C. de pac. r boc plenius per eũ. Adde q idẽ voluit Bar. in. d. l. fin. C. de pac. e Ang. in. l. qui cũ tutoribus. ff. de tranſac. r Jmol. in l. qui rome. §. duo fratres. de verb. obl. Ang. tñ ibi minus bene loquitur, r eũ reprebendit Jmo. ibi dicens q melius loquitur Bar. in. d. l. fi. r boc licet Jmo. nõ alleget. melius, ergo loquitur Ange. in. d. l. cum tutoribus. qui tenet cum Bart. ¶ Item inquãtum Bar. bic cõſiderat ius ſuccedendi ſeu poſſe ſuccedere lĩe liberorum in bonis parẽtum, r concludit q in eo babet locum regula negatiua non autem affirmatiua vt bic plenꝰ per

4 eum, r bec verba Bar. ſequitur Moder. bic. ¶ † Et Pau. de caſt. adducit deciſionem illam no. q. in qua dicit ſe cõſoluiſſe in biſpania. Statuto vel conſuetudine cauetur q primogenitus ſuccedit in regno, modo rex babet duos filios primogenitus decedit relicto ex ſe filio, r ſuperſtite rege, r altero filio regis quis debebit ſuccedere in regno mortuo poſtea rege. dicit

a Pau. q verba Bar. bic faciũt. qõ nepos debet ſuccedere a qr illud ius primogeniture qõ erat apud primogenitũ trãſmittit ad nepotem natuz ex eo, r dicit Pau. qõ pro iſta parte videt concludere Joan. and. ſecutus Old. in addi. Specu. in rub. de feu. r qõ Bald. tetigit, r non firmat in. l. cum antiquioribus. C. de iure delib. r in. l. liberti libertæq. C. de bo. lib. per Cy. in. l. ſi viua matre. C. de bon. ma. r iſta queſtio fuit vulgaris de qua facit mentionẽ Bart. in aut. poſt fratres. C. de bere. vbi tenet cõtrarió eius qõ. ſ. dictum eſt vt ibi per eum, r iſte articulus eſt valde diffuſus ſup quo Old. in ſuis cõſilijs ſcribit multas chartas, r late ſcribit Jo. and. i rub. de feu. ſ. alleg. de q̃ videatis per Old. in ↄſi. xxiij. incip. elegãter circa negotium rc. per Bald. in. l. ex boc iure. in. vi. q. ſ. de iuſti. r iure. r per. Bald. in l. tutela. ff. de legi. tut. p eundẽ in. l. ij. C. de ſu. r legi. p Pet. de ancba. in c. licet de voto. r per eundem in conſil. lxxiij. alias lxxv. incip. in cbriſti nomine dicta facti narratio, per Pau. de caſt. in. l. maximũ vitium. C. de libe. prete. per Jmol. r domi. de ſancto Gemi. in c. grandi de ſup. neg. prela. r p Pau. de caſt. in cõſil. lxxxviij. incip. in preſenti cauſa. ¶ Pro nunc refero me ad concordiam, r diſtinctionẽ traditam per Bal. d. l. ij. C. de ſu. r leg. vbi diſtinguit. qõ aut nepos, r ſic filius primogeniti natus eſt poſt patruũ, r tũc excludi dz nepos a ſucceſſione in regno, qr nõ poteſt dici nepotem eſſe primogenitum. nec in eum tranſlatum ius primogeniture cum natus ſit poſt patruũ. ¶ Aut nepos natus eſt ante patruũ ſuum, r tunc aduerte: qa aut verba ſtatuti vel cõſuetudinis dicũt q filios primogenitꝰ ſuccedat in regno, r tunc etiã excludet nepos a ſucceſſione regni, et admittet patruus, qr appellatione filij proprie non venit nepos. l. fi. § appellatione. r l. iuſta. ff. de verb. ſigni. r l. ſi quis ſi liabꝰ. r l. qõ ſi nepotes. ſ. de teſt. tu. aut ſtatutũ dicit q primogenitus ſuccedat in regno, r tũc ſi nepos natꝰ ſit ante patruũ ſuum admittet ad ſucceſſionẽ in regno excluſo patruo, r pro nũc iſta mibi videt vera cõcluſio poſtq aliq boc nõ tangũt ex

5 cepto Pau. de ca. ¶ † Itẽ inquantũ concludit Bar. qõ ſubſtitutꝰ pupillo mortuo teſtatore nõ dr babere aliquod ius vel ſpem ſuccedẽdi, vt bic plenius p eũ. adde q voluit ipſe Bar. met. in. d. l. qui rome. § duo fratres. de verbo. obli. r Bald. in l. ij. in. ij. co. C. de pac. ¶ Et inducit bic Bar. ad no. qõ. vt bic per eum. Cui adde q inquantũ vult aliud eſſe in fideicommiſſario q Roma bic tenet cõtra Bar. mouet ex vbis ſtatuti dicentis q quicũq babens inſtrumentũ teſtamẽti rc. prout bic refert Bart. nã inſtrũ dz eſſe penes beredem. l. ſi que ſunt. ſ. fami. ber. r bẽs ↄtra dñs, r competit ei rei vendicatio. l. ij. ſ. quẽadmo. teſta. ape. ergo nõ poteſt illud producere ad inſinuandum. ¶ Preterea iſte fideicommiſſarius non dicitur babere aliquam rem pendente conditione fideicõmiſſi. l. facta. r l. re

6 ſtituta. ad trebel. licet babeat ſpem, r qr nõ reperitur q appellatiõe rei veniat ſpes. l. i. ſ. ſi certum petatur. l. rei appellatio. ſ. de verbo. ſignifica. alleg. l. ſi cõſtante. iuncta. l. ſpem. C. de donatio. Sed ſomniat Romam. r dico q verba ſtatuti non repugnãt, qr licz tabule ſint apud beredem tamen vnicuiq cuius intereſt facienda eſt copia teſtamenti ſecundũ. l. i. ſ. quemadmo. teſtamẽ. aper. l. i. per totum. ſ. de tabu. exbi. r illa copia appellabitur etiã inſtrumẽtum: quia inſtrumẽ. l. i. ſ. de fide inſtru. quinimo dicit Bar. in. l. i. alias. ij. C. de iur. cal. q etiam ſcriptura punata venit appellatione inſtrumẽti cum niſi cõi vſu loquendi aliter probetur. ¶ Non ob. q res in fideicommiſſariã nõ trãſit ante reſtitutionem: qr interim dico: babere ſpeciem que non eſt reprobata. ¶ Non ob. l. ſi cõſtante. qr reſpondeo

7 q lz ibi donare. d. l. ſpẽ. ¶ † Preterea appellatio rei eſt generalis, adeo q corporalia, r incorporalia comprebẽdit. d. l. i. in fi. ſ. ſi certum peta. r l. rei appellatione. de verbo. ſignificatio. ergo rc. ¶ Preterea q tps currat bunc fideicõmiſſario voluit expreſſe Jmo. in. l. facta. §. ſi qs bonor. ff. ad trebelli. r poſt Bar. ibi fuit de mente Bal. in. l. ij. C. qui. res iudi. non noc. r q inſinuatio ſpectet etiam ad fideicõmiſſariam voluit Bal. in. l. conſulta. C. de teſta. ¶ Iuxta boc dubitat Roma. bic vtrum iſta preſcriptio currat minori. r impertinenter poſuit bic quia eſt in materia. l. fi. C. qui. ca. in integ. reſtitu. non eſt neceſſa. ¶ Item inquantũ Bart. bic in tertio mẽbro in eo q dicit qõ bereditas eſt delata etiaz qñ ſubeſt aliquod impedimentũ de quibus bic in gl. r ſic etiã ignorãti dicitur bereditas eſſe delata qõ eſt no. ad limitationẽ. l. delata de verb. ſigni. Et ex verbis Bar. dicit Jmo. bic inferri q ſi ſtatuto cauetur, q bereditas etiã nõ delata tranſmittatur q tranſmittet etiã ſi decedẽs

8 ignorauerit ſibi bereditatem eſſe delatam. ¶ † Item inquantum Bar. in ver. ij. oppo. ſi illud ius rc. equiparat monachum ſeruo inquantũ vult q ſicut ſi ſeruus decedit ante aditã bereditatem dñs non poſſit poſtea adire. idẽ ſi in monacbo decedẽte ante aditã bereditatem. q poſtea abbas ſolus adire non poterit. Adde qõ bãc equiparationẽ de monacbo ad ſeruum facit Bart. in multis locis remitto me ad ea q̃ boc anno dixi in. l. i. ſ. de vulg. r pup. r ponit Bar. in. l. ij. C. de condi. furt. et ibi etiã Bal. Cy. in. l. deo nobis. C. de epi. r cler. Jo. an. in c. in preſentiam. de proba. Bal. plene in. l. i. in. ir. q. C. qui admit. et

9 in. l. filio. ff. de condi. r demon. ¶ † Querit ab extra Bar. multum vtiliter, vt reducatur preſens materia ad practicam qualiter probentur iſte qualitates de quibus in gloſ. r cui incumbit onus probãdi, r dic vt bic per eũ. cui adde qõ inquantũ Bar. vult quẽ preſumi ſui iuris ſi ſit in poſ. per. l. circa. ſ. de proba. r l. titia. ſ. ſolu. matrimo. licet doc. bic nõ dicãt quod Pe. r Cy. Bald. in. d. l. titia. ff. ſolu. matrimonio. tenent contrariũ. ſ. quod etiam ſi ſit in quaſi poſ. ſui iuris tñ nõ trãſferat onus probãdi in aduerſariũ. qr vbi originalis ſtatꝰ repognat talis quaſi poſſeſſio nũquã transfert onus probãdi in aduerſariũ niſi probetur de titulo. tex. eſt optimꝰ. in. c. ad decimas. de reſti. ſpo. l. vi. modo in propoſito eo ipſo q filꝰ naſcitur ex patre, r legitimo matrimonio dicitur naſci. incontinenti in patria poteſtate. l. item in poteſtate. l. nam ciuiũ. ſ. de bis qui ſunt ſui vel alie. iur. inſti. de pa. pote. in princi. ergo iſte originalis ſtatus repugnet buic exiſtentie ſui iuris niſi probet, r per boc patet non obſtare tex. in. l. circa de probat. r in. l. liberos. eiz ſi. ff. de libera. cauſa. qr nõ eſt de neceſſitate, q qs naſcatur liber. r boc eſt q pbat Bar. in. l. ſi pterꝰ. cum gl. ff. de no. ope. nun. vbi bic magiſtralem doctrinam tradit in. ij. oppo. vltime partis. attamen ſuſtinendo opi. Bar. bic põt dici, q opi. Bar. procedit vbi nõ apparet iſtum beredem eſſe filium legitimum, r naturalem, qr tunc veruz nõ eſt q ab initio originalis ſtatus repugnet buic quaſi poſſeſſioni exiſtẽtie ſui iuris: qr potuit naſci ſpuriꝰ. ſed vbi apparet q ex legitimo matrimonio natus eſt tunc pcedat opi. cõtraria. ¶ Ubi aũt non apparet de quaſi poſſeſſione exiſtẽtie ſui iuris, cui incumbit onus probandi. Ange. bic nõ no. ſed in. l. ſed ſi de ſua. ſ. eo. ponderat ibi eſſe glo. vnde ſis cautus ſcdm eũ q prope finem iudicij opponas ſemper exceptionez q nõ potuit agere, qr eſt in patria ptãte: r cõſenſus paternus non interuenit iuxta. l. fi. §. neceſſitatẽ. C. de bo. q̃ li. Sed Rap. r Jmo. ibi dicunt quod exceptio illa nõ prodeſt excipiẽti niſi articuletur: r probetur q a tempore natiuitatis patris ipſius ↄ quẽ opponebatur talis exceptio non erant lapſi centũ anni ex quo quilibet viuere preſumit centũ annis. l. an C. de ſa. ſan.

10 eccle. r q fundãs ſe ex tẽpore illud debeãt probare. l. cũ te. C. de pba. l. ſi minorẽ te. C. de in integ. reſti. Bar. plene l. i. de etate. ff. de mino. r lz ſcribentes nõ dicãt in. d. l. ſed ſi de ſua. dic quod illa fuit deciſio Spe. in tit. de actore §. i. ver. qd ſi poſtq. iũcto ver. ſeq. r pro illa gl. quã ponderat Ang. in. d. l. ſed ſi de ſua, vt tex. in. l. ſi emãcipati. in ver. probatũ erit. C. de col. quẽ ibi ad b põderat Ful. ad idẽ allego text. in. l. ſi filius. ſ. de pba. qõ ſemper intellige in eo quẽ apparet natũ eſſe ex iuſtis nuptijs, aſs incũbet onus pbãdi aduerſario fundãti ſe: qr quilibet tenetur probare fundamentum ſue intentionis. l. ei qui dicit. iuncta. l. in exceptio. ſ. de proba. bona litera de b eſt in. l. boc iure. ſ. de verbo.

a ¶ Nepos debet ſuccedere. vide per Cu. in. l. cũ ita. §. fin. ſ. de lega. ij. Franc. de aret. in conſi. cxiij. incip. diligenter et mature diſcuſſis. r Alex. in cõſi. iij. in. iiij. volu. inci. põderatis verbis tex. in ij. colũ. r in ibus ſequen. r Iaſ. in. l. maximũ vitiũ in. ij. colũ. r ſeq. C. de libe. pre. Tbo. Diplo.

verb.obli. ⁊ declarat Bar.in.l.ſtipulatio illa calendis eo.tit.
11 et eſt bona glo.in.l.ij.C.de iure emphy. ❡ † Item inquantum cõcludit Bar. ꝙ quilibet preſumitur compos mẽtis, adeo ꝙ transferatur onus probandi in aduerſarium.l. ne codicillis. alleg.per eum intellige hoc eſſe verũ niſi probatum ſit aliquo
a tempore eum fuiſſe furioſum [a] q2 tunc etiã ita preſumet in poſterum, vt eſt gl.ij.q.ix.c.indicas. ⁊ gl. in.c.ſi.de ſuc.ab inte.de quo per Bar.in.l.ij.C.de bo.poſ.furio. ⁊ ſuſan.de la.per Bal. in.l.furioſum.C.qui teſta.face.poſ.per Cano.mariſte Pet.de ancb.in cle.i.de homi.per alios in.c.cũ inter.R.de elecu.per Jmo.in.l.qui teſtã.§.nec furioſus.ff.de teſt.per Pe.de ancb. late in ſuo conſi.v.per Jmo.in.l.ij.§.ſi.de ver.obli.cõſueui dice
12 re in.d.l.furioſum.C.qui teſta.facere poſ. ❡ † Item inquantũ Bar.querit de probanda ſcientia heredis qui ſcierit teſtatorẽ eſſe mortuũ ſi eſt vicin⁹, ⁊ fama eſt in vicinia, nã tũc pſumet de ſciẽtia hẽdis. Aduerte ad hoc ꝙ dicit Bar.hic:q2 ſi illud dictũ eſſet verũ reſtringeret, ⁊ limitaret regulã que habet ꝙ vicinus pſumit ſcire facta vicini ꝙ eſt verũ ſi apparet hoc eſſe notũ, ⁊ de hoc eſſe famã in vicinia ſm Bal.hic, ⁊ lʒ doc. hic de hoc aliquid non dicãt qd eſt mirũ tñ mihi vr̃ dicendũ cõtrariũ, ⁊ gl.alleg.pro Bar.in.d.l.tutor.non facit.q2 nihil dicit ꝙ debeat pbari famam eſſe in vicinia, ⁊ glo. ⁊ doct.volunt qd vicinus preſumatur ſcire facta vicini, ⁊ eſt bona ratio teſtis deponẽtis ſcio:q2 ſum vicinus.l.ſi ita.§.ſi.de fun.inſtr.c.quoſdam. ⁊ c.quanto de preſum.l.ſi vicinus.de nup.l.filium.in ſi.ff. de his qui ſunt ſui vel alie.iur.l.diũ hor eorũ.ff.loca.bonus eſt tex.in.l.i.poſt prin.in verſi.circumuolentium.j.de flu.gl.eſt in aut.de teſt.§.i.in verſi.artis. ⁊ illã ponderat Ange.in.prin.illius aut.in ſi.p.in.poſt Bar.in.l.i.ff.ſi certũ pe. ⁊ illud dictum Bar.in.d.l.i.vbiq3 approbat Bal.i.l.i.C.de ſer.fugi. ⁊ in.l.cõuenticulam in.v.col.C.de epiſ. ⁊ cleri. ⁊ ibi loquitur in proprijs terminis.ſ.de vicino, illud idẽ ſequitur Bald.in.l.nõ omniũ. ff.de legi. ⁊ Ant.de bu.in.c.literis.de preſumptio. ⁊ hoc expreſſe voluit etiam Ray.in.l.cum antiquioribus.de iure delibe.cuius verba ſtatim.j.referam ad vnũ ꝙ eſt nota. ❡ Puto ergo dictum Bar.hic non eſſe verum inquantum vult ꝙ probetur fama eſſe in vicinia. ❡ Item inquantum Bar.hic no. volunt quod pbatur de ſcientia heredis preſumptiui ſi probet vel appareat heredẽ eſſe cõſanguineũ defuncti.l.octaui. cũ ſi. hic alleg.per eum, niſi forte ipſe cõſanguineus ex aduerſo probet abſentiam ſuam ad excludendũ talem preſumptionẽ.c.cum in tua.qui ma.accu.poſ.vt hic per Bartol.pro hoc vltimo dicto Bar. Ro.allegat.l.plene.ff.de exe.tut.ego allego meliorẽ tex. in.l.Lucius.§.lucius.ff.de libe. ⁊ poſthu.quem ibi põderat Bal. Ange. ⁊ imo.ad idem allego.l.tres fratres.quã ibi ad hoc põ
13 derat Ange.ff.de pac. ❡ † Ex his habes, vnam limitationem ad regulam que hʒ ꝙ vicinus preſumitur ſcire facta vicini vel conſanguinei: quia hec regula fallit niſi vicinus vel cõſanguineus velit pbare abſentiã ſuam.vt.ff.dixi. ⁊ h.d.Ro. eſſe verũ ꝙ abſens nõ preſumitur ſcire facta vicini vel cõſanguinei niſi parum diſtaret ab illo loco.d.c.quoſdã.de preſum.ar.l.plena. ff.de procu. ❡ Aliam limitationẽ ponit Bar.ad regulã qd vicinus vel ↄ̃ſanguineus pſumit ſcire facta vicini vel conſanguinei:q2 hec regula fallit vbi vicinus vel ↄ̃ſanguineus fuiſſet infirmus.d.c.cum in tua. Sed hoc intelligit Roma. eſſe verũ niſi infirmitas eſſet leuiſſima:q2 leuiſſima infirmitas pro non infirmitate habet.ar.ꝫ.l.i.§.proinde.ff.de edi.edic. ⁊.l.ob que vitia.§.ſi.e.ti. ⁊.l.queſiuĩ.ff.de re iud. ❡ Tertio limitat dictam regulã Bal.in.l.qm ſororẽ.C.de iure deli.vbi dicit ꝙ illud eſt verũ ꝙ cõſanguineus preſumit ſcire facta cõſanguinei in his que veriſimiliter conſueuerunt eſſe no.cõiũcto vel cõſanguineo, alias ſecus.d.l.qm ſororẽ. Addo ꝙ iſtud idẽ videt fuiſſe de mente Bar.hic, ſi verba eius recte inſpiciantur, nam Bar. hic dum tractat de pbatione mortis defuncti, adducit vicinitatem vel conſanguinitatẽ, ſed dum tractat de ſcientia contẽtorum in teſtamento nõ adducit huic modum probandi.ſ.qd ſit vicinus vel cõſanguineus quaſi vellet dicere ꝙ cõtenta in teſtamento nõ ita veriſimiliter ſint nota vicino vel cõſanguineo. Sed licet Bal.in.d.l.qm ſororẽ. ⁊ Bar.hic nõ dicãt dico qd Ray.in.d.l.cũ antiquiorib⁹ ãnſ.voluit expreſſe ↄ̃riũ, ⁊ reſidet ad.d.l.qm ſororem.fuit etiã de mente Bar.hic per.ſ.alle. ⁊ hec opi.eſt etiã de mẽte Bal.in.d.l.conuenticulã.in.v.vel.vi. col. ❡ Et adduco etiã gl.i.l.i.C.de collu.de te.prout ibi eam ponderat Bal.vbi dicit ꝙ ſi vicinus deponat ſcio:q2 vicinus non probabit dictũ eius in his que cõſueuerunt fieri in camera, puta adulterium niſi ſcdm eũ eſſet publica meretrix, vt ibi per eum. Ponderanda ſunt etiam verba Bar.inquantũ.h.d. quod ciuis preſumantur fuiſſe pſens in ſua ciuitate;q2 nõ habemus tex.de hoc clare loquentẽ. Spec.in illo tit. de actore.§.i. ver.quid ſi poſtquam.cũ verſic.ſeq.de hoc dubitat, ⁊ videtur. tenere cõtrariũ, ſed Bal.eum reprehendit in.d.l.ſi.§.neceſſitatem.C.de bo.que liber.licet de Bar.hic nõ faciat mẽtionẽ: q2 pro hoc allego bonum tex.in.l.cum quidam.la grande in ſi. de leg.ij. ⁊ no.Bar.in.l.duobus reis.in ſi.que eſt.l.ij.ff.de duo
14 bus reis. ❡ † Item inquantum dicit Bar.quod ciuis preſumitur ſcire ea que facta ſunt in ciuitate limito vobis hoc nõ habere locum in ciue nouo:q2 iſte probabiliter poteſt pretẽdere ignorantiam eorũ que ſiunt in ciuitate, ita voluit Bal.in.l.data opera.in.xi.col.C.qui accuſa.nõ poſ.alle.l.qui cum vno.§.ſi. ff.de re milita.ad idem tex.eſt in.l.cõmeatus.§.ſponſi.eo.titu. ❡ Item inquantum Bart.voluit quod heres ſciat, ꝙ nullus
15 eum precedat, dic vt hic p eum. † Sed iuxta predicta dubitat Raph.de vno quod eſt no. ⁊ dicit ꝙ illud nunꝗ̃ reperit tactũ, pone deceſſit conſanguineus, ⁊ agnatus tuus tu adis hereditatem eius, ⁊ eã poſtea petis contra poſſeſſores bonorum hereditatis.opponitur tibi ꝙ tu probaſti, quod tempore mortis cõſanguinei ille deceſſerit ſine liberis. ⁊ ꝙ nullus alius erat ei proximior te.pbaueras tñ eum eſſe ſuũ conſanguineũ vtrum obtinebis, ⁊ dicit Rapha.ego dicã etiã tibi in.l.ſed ſi de ſua. ſ.e. ⁊ dicit quod ſuper hoc cõſuluit, ⁊ ꝙ neq3 Bar.neq3 Spe. in locis in quib⁹ materia tradit hoc ponit, ⁊ videt ſcdm eum quod ex quo iſtud eſt fundamẽtum intentionis tue, ꝙ debeas illud probare.l.hoc iure.j.de ver.obli.no.Bar.in.l.illa ſtipulatione ſi calendis.j.e.tit.putat tñ Raph.cõtrarium eſſe verius per tex.in.l.ſi ſcriptũ.C.de pba. ⁊ in.l.amite.C.cõ.de ſuc.Sed dic ꝙ Spe.de hoc ponit in tit.de teſta.§.pe.in eo.ver. in quo tractat de libello, ⁊ poſitionibus, ⁊ articulis formandis in bo. poſ.vnde agnati, ⁊ in bo.poſ.vnde legi. ⁊ ibi tenet qd in tio hic actor debeat articulare.ſ.ꝙ cõſanguineus, ⁊ qd proximior ⁊c. ⁊ iura que alleg. Raph.non probãt quia loquuntur in alio caſu. Ro.in.l.heres inſtitutus.cum.l.ſeq.j.eo.facit mẽtionem de dicto Raph. ⁊ dicit quod Raph.alleg.d.l.amite.ſed quod melior tex.eſt in.l.ij.C.de ſuc.edic.trãſit in effectu Roma.cũ Rapha.ſed.d.l.ij.nõ facit pro opi. Rapha.videtur poſſe allegari tex.in.l.ex facto.§.pe.qui cõſueuit allegari pro ſingulari, ⁊ ita reputari vbi non requirit probari illam qualitatẽ teſtatorem deceſſiſſe ſine liberis.§.ſed ſolum eum mortuũ ſcdm eũ quod intellexit ibi Bar.in.l.qui duos.§.cũ in libello.j.de reb.dubi. ſatis videt pẽdere virtus huius deciſiõis ab intellectu illius tex.in.d.l.ex facto.§.pe.qui cõſueuit habere plures intellectus ⁊ licet Bar.in locis.ſ.alle.ſequutus fuerit intellectũ de quo.ſ. tamen ipſe alibi variauit, vcʒ in.l.in illa ſtipulatione ſi calendis.ad ſi.de ver.obli. ⁊ in.l.vel ex parte de rebus dub. ⁊ quis ſit verior intellectus ad illum tex.dixi in.d.§.pen.vbi conſueui dicere quod ille tex.nõ probat intellectum Bar.ibi de quo.ſ.habito reſpectu ad precedentia, ⁊ ſic non faceret ille tex.pro opi. Rapha. Preterea poteſt dici quod illud operetur ibi fauore fideicommiſſi.ſ.vt preſumatur illũ deceſſiſſe ſine liberis ad hoc vt valeat fideicõmiſſum, nos autem loquimur in ſucceſſione in qua ceſſat talis preſumptio. Cõcludet igit ſuſtinendo Raph. quod ſatis ſit conſanguineo allegare quod deceſſit luctus ſuperſtite ipſo conſanguineo agẽte quod nullus alius remanſit proximior, eo quia hec allegando incumbit onus probãdi cõtrarium aduerſario per gl.no.in.l.cum de lege.ff.de proba.inducendo.vt per Bart.in.l.conficiuntur.§.codi.ad ſi.j.de iure codici. ⁊ prout inducit Bar.hic dum tractat qualiter debet pbari quem deceſſiſſe ſine teſtamẽto.alle.l.cum probatio.ff.de proba.ſed vult allegare.l.cum de lege.in glo.eo.tit. ⁊ illam gl. etiam alleg.Bar.in.l.ſi conſtãte.in.i.q.prime partis principalis.ff.ſoluto matri. ⁊ in.l.decem.de verbo.obli. ⁊ in rub.de no. ope.nuncia.in.l.ſi.§.de illo.de iure delibe. ⁊ hec reputo notabi
16 lia:quia in paucis locis facta ſunt. ❡ † Item inquãtum Barto.querit in eo requiſito qd heres ſciat teſtatorem potuiſſe teſtari quid ſi apparet de duplici fama cõtraria, ⁊ dicit, quod ſtabitur illi fame que procedit ab hominibus ſide dignioribus. Adde quod Bald.hic cum quo tranſeunt Jmo. ⁊ Roma.dicunt Bar.male loqui:quia nõ poteſt eodem tempore dari duplex fama contraria:quia fama dicit quando aliquid a maiori parte populi dicitur vt.l.ij.§.eiuſdem.in verbo fama.ff.de teſti. Et propterea dicit Jmo.poſſe ſuſtineri Bart.ſi dixiſſet de duplici opi.contraria, ⁊ ita etiam tranſit Roma.puto Barto. bene loqui:q2 debet intelligi dictum Bart.quando erant due fame contrarie diuerſorũ locorum prout ipſemet Bar.aperit, ⁊ declarat in.l.de minore.§.plurimum.ff.de queſtio.in antepenul.col.in ver.vi.quero ſi eſt probata fama diuerſorũ locorum. ⁊ facit me no.per eundem in.d.§.plurimum in.ij.q.exemplum ſi teſtator conſueuit nũc habitare in vno caſtro, nunc in alio, et vtrobiq3 hẽt bona. ⁊ conſanguineos, ⁊ in vno caſtro fama eſt
b ꝙ talis eſt mortuus [b] in alio caſtro eſt fama ↄ̃ria ecce nũc ꝙ eſt dare duplicem famam eodẽ tpe, ⁊ credetur fama que procedit

a ❡ Furioſum.vt de Alex.in.l.furioſum.C.qui teſt.fa. poſ. ⁊ ibi vide de materia p Jaſ. ⁊ p Jaſ.in.l.patre furioſo.in.ij.col. ⁊ ſe. ff.de his qui ſunt ſui vel ali.iur. ⁊ in d.loc.quo probet quẽ eſſe furioſum de quo etiam per Alexã.in.l.ſi cum dotem.§.maritus in pen.colũ.ff.ſol. ma. ⁊ in ↄ̃ſi. clx.in i.volu.And.ſic.in cõſi.lx.in.ij.vol.d. Pe.de anc.in cõſi.l.Tho.di.

b ❡ Qd talis eſt mortuus. Adde Bal.cõſi.cccc.vij. inci.in.q.col.pen. in.i.vo.vbi an preſumetur mortuus is de quo eſt fama.Den.

ab hominibus ff. de dignitatibus ſm Bart. b. c. benefacit. l. ob carmē. in fi. ff. de teſti. & in c. in noſtra. de teſta. & qđ ſit dare duplicem famam eodem tempore voluit etiam ipſemet Bald.
17 alibi vez in l. ſi mater. C. de ſtat. lib. ¶ †Subdit etiam Bald. hic vnum qđ eſt no. vez qđ fama contraria ſuperueniēs nō derogat actui antea geſto. ia. C. de teſta. l. barbarius philippus. ff. de offi. preſi. l. l. ad teſtium. §. cōditionem. ſ. de teſta. ſed bene derogat actui gerēdo. l. ij. §. i. ſ. quis ordo in bono. poſ. ſer. & no.
18 Bar. hic. ¶ †Unde infert Bal. vnum quod eſt no. vez iudex cum ſibi conſtaret per probationem factam per famam quod titius commiſerat aliquod delictum formauit inquiſitionem contra titium, poſtea ſuperuenit fama contraria, vez quod titius nō delinqueret vtrū valebit inquiſitio formata prius cōtra eum ex precedenti fama. Et reſpondet quod inquiſitio valebit bene verum eſt quod quoad futura fama ſuperueniens derogabit precedenti fame, vnde ſi tractabitur de ſubijciendo eum torture vigore fame precedentis que fama erat ſufficiens ad ſubijciendum quem torture, vt no. Bart. in d. l. de minore. §. plorimum. & Cy. in l. ſi. C. de queſtio. tunc nō poterit ſubijci hoc caſu per famam cōtrariam ſuperuenientem, ad hoc bene facit deciſio Bal. in l. diuus traianus. ff. de teſta. mili. & io. l. ſi. in vi. col. C. de ferijs. & in l. eam quidē in xvij. col. C. de accu. et in l. qui accuſare. C. de edendo. & in l. ſi tutor. C. de pericu. tuto.
19 †vbi querit Bald. ſtatuto cauetur quod contra magnates ſufficiat haberi probationem per famam nunc probatur per famam aliquē magnatē deliquiſſe, ſed iſte ex magnatibus producit teſtes probātes famam cōtrariam ſuperueniſſe. ſed hoc non obſtante iudex vult eum condemnare, nam ſtatutum priuilegiat famam contra magnatem quod habeatur pro plena probatione, & nihil aliud dicit de fama contraria. vnde contraria fama non facit plenam probationem. l. iij. §. eiuſdem. & ibi no. ſ. de teſti. & not. in l. admonendi. ff. de iureiuran. Cōtrariū tamen determinat Bal. in d. locis. qđ ſtatutum tale debet intelligi quando vera fama habita eſt contra dictum magnatē. ¶ Item inquantum Bar. hic cōcludit quod preſumitur pro eo qui dicit defunctum deceſſiſſe ab inteſtato, vt hic per eum. Adde qđ Roma. in l. ſi emancipati. C. de col. non recordatus eorum que hic dixerat Bar. tenet de directo contrarium. l. qđ allegāti quem deceſſiſſe ab inteſtato incumbit onus probādi hoc, licet ſcđm eū quidā dicāt. quod hoc probat eo ipſo qđ nō ſit probatum contrarium vt ḣ in l. i. C. de teſta. mil. cum glo. & in l. ſuper ſeruis cum glo. C. qui mi. non poſ. lib. xij. tñ roma. tenet cōtrarium qđ eſſet imponere. l. verbis. & non rebus cōtra. l. ij. io ſi. C. com. de leg. & c. cōmiſſa. de elec. in vi. & plꝰ nō dicit, nam vt dixi Bar. hic tenet de directo cōtrarium per. d. l. cum de lege. & l. ſi emancipati. alle. per Roma. nō facit. ¶ Subdit Ang. hic aliam practicam ad probandum quem deceſſiſſe ab inteſtato. vt hic refert Imo. ſed ego in lec. mea Ange. hoc nō habeo. nā ſuper hac. l. ſcripſit p. x. lineas, & ponit illud de quo feci vobis mentionem. ſ. cum gl. vez qđ pater nō pōt repudiare hereditatem delatam infanti, & iſtud non refert Imol. ſed aliud qđ non habeo, vt dixi. ſ. qđ iſte qui volt adire ab inteſtato producat ſuam petitionem vel libellum in quo petat declarari hereditatē ſibi cōpetere ab inteſtato, & faciat citari eos qui pretēdunt ſe heredes ex teſtamento, & facit fieri generale proclama cōtra eos quos ignorat ſe velle pretēdere heredes ex teſtamēto: qđ vbi eſt certus aduerſarius debet ſpecifice citari. l. i. §. denūciari. de ven. inſpi. l. ſi eo tempore. C. de remiſ. pig. ſed ſi eſt incertus citari debet per generale pclama aut. ſi oēs. C. ſi vt ſe ab here. abſti. & in. d. l. ſi eo tēpore. C. de remiſ. pig. qđ ſi nullus venerit. tunc ſententia facit ius. l. ingenuum. ff. de ſta. ho. l. cum putarem. ff. fami. erciſ. ¶ Item inquātum Bart. hic in. vi. requiſito mouet vnum dubium de quo hic per eum qui illud indeciſum reliquit: quia tunc de facto pendebat. Adde quod ipſemet Bar. in l. gerit. in pen. col. q. ſ. eo. hoc latius ponit, & ibi firmat Rapha. opin. hic relatam per eum quā etiam tenet hic Imo. Ro. hic ſe remittit ad dicenda per ſe in. d. l. gerit. & ibi nihil dicit. Addo quod Bal. in l. potuit. ſ. vid. q. C. de iure deliber. tenuit contra Bartol. ſed poſtquam alij hic non tangūt ſed remittunt ſe ad. d. l. gerit. ceſeruo ibi dicendum.

1 ¶ Hereditas licet adiri poſſit extra iudicium, tamen bonorum poſſeſſio de qua hic debet agnoſci in iudicio.
2 Teſtis interrogatus de cauſa ſcientie reſpondet ſcio: quia certus ſum, vel quia ſcio, nihil probat.
3 Teſtis deponens de credulitate non probat, niſi in his que ſint de peritia artis ſue, vel niſi appareat quod prius in ſua depoſitione reddiderit cauſam dicti ſui. nam ſi poſtea dicit quod credit depoſita per eum eſſe vera non inualidabit dictum ſuum, & teſtis qui dicit credo pro certo non probat.

Ui hereditatem.

Non ſummatur propter eius breuitate, & quomodo hic procedat vidiſtis plene declaratum per Bart. ſ. l. proxima. & ibi dicta me
1 remitto. ¶ †Imol. h. d. qđ licet hereditas adiri poſſit extra iudiciū, tamē bono. poſ. de qua hic in tex. debet agnoſci in iudicio. l. ſi. C. qui admit. & ſola agnitio facta coram iudice facere iſtum bono. poſ. ſeu heredē de iure pretorio abſq; eo quod iudex decernat eum bono. poſ. qđ dicit etiā procedere ſi tractamus de bo. poſ. contra tabu. alleg. gl. ſing. in l. ſi. §. i. in ver. pro antiqua. C. de curat. furio. quam gl. ſingu. etiam allegat Bal. in l. ex duobus. §. ſi. de vul. & pupil. & Imo. in l. & ſi contra. eod. tit. puto dixiſſe in. d. l. ex duobꝰ. §. ſi. ¶ Ponit etiam Roma. hic vnum. ſ. nam tex. hic vult quod certus eſſe debet teſtatorē mortuum eſſe qui adit hereditatē vel agnoſcit bono. poſ. nam ſatis dicitur eſſe certus, qñ certificatꝰ eſt per communem opi. alleg. l. cum quidā. §. qđ dicitur. ſ. eo. Et dicitur eſſe vtile pro teſte deponēte aliquid eſſe factum qui interrogatus de cauſa ſciētie dicit qđ ſcit. qꝛ certus eſt. nam dictum talis teſtis nō probabit. Cum etiā poſſit eſſe certus ex cōmuni opi. vel fama. & ita dicit tenere Barto. in l. ſi quis ita ad ſi. de teſt. tute Adde Bar. idem tenentem in l. qui interrogatus de interro. ac. no. et Imol. in. d. l. cū eam que inter archiepiſcopum de teſti. & Bal.
2 in l. ſolam in ij. col. C. de teſti. ¶ †Dicit tamē Roma. qđ differentia eſt inter ſcientiam & certitudinem: qꝛ ſciētia eſt veritas, alle. gl. in l. ſi paterfa. ſ. de here. inſtitu. Sed in propoſito non videtur eſſe aliqua differentia: quia paria ſunt dicere ſcio: qꝛ certus ſum: & dicere ſcio, qꝛ ſcio, nā neutro caſu valebit dictum teſtis. primo caſu non per. ſ. dicta. Secundo caſu etiā nō valebit quando dicit ſcio. qꝛ ſcio, nam ratio debet differre a dicto.
3 l. ſi. & ibi Bar. ſ. de offi. pro. cel. †Sz quid ſi teſtis dicat, qđ pro certo credit &c. an probet, teſtis deponens de credulitate non probat niſi in his que ſunt de peritia artis ſue, vt no. Bar. in l. ij. §. idem labeo de aqua plu. arcen. Sed quid ſi dixerit credo pro certo in tex. qđ non probat in c. literis. de preſum. p. & licet vt dixi, teſtis deponens de credulitate nō probet dic illud eſſe verum niſi appareret quod prius teſtis in ſua depoſitione reddiderit cauſam dicti ſui, nam ſi poſtea dicit quod credit verū &c. non inualidabit dictum ſuum, nec diminuetur: vt per Cyn. in l. teſtium. C. de teſti. & per Canon. in c. iij. extra de teſtib. cum ſimili.

1 ¶ Adire hereditatem cenſetur qui facit aliquid tanquam heres, ſecus ſi non tāquam heres. & quo animo fecerit ex eius proteſtatione cognoſci dicitur: ideo eſt vtile proteſtari quo animo fecerit.
2 Proteſtatio in dubio declarat animum proteſtantis.
3 Aditio hereditatis per quos actus non preſumatur facta habetur hic.
4 Alienari nō poſſunt bona que ſubiacent reſtitutioni, vel res litigioſa, fallit niſi illa bona eſſent tempore peritura.
5 Sequeſtrarius durante ſequeſtro poteſt res tempore perituras alienare.

Pro herede.

1 †Qui aliquid facit, tanquā heres cēſetur hereditatem adire ſecꝰ ſi nō tanq̄ hēs, & quo aīo fecerit ex eius proteſtatione cognoſci dr. ideo eſt vtile proteſtari quo animo fecerit. h. d. vſq; ad. §. ſi qs. ¶ Not. qđ ille q aliquē actū facit vt hēs vr adire hēditatē h ſane itellige verū in eo q pōt adire hēditatē de iure ciuili, nā q nō pōt eſſe heres niſi de iure pretorio ſi fecerit aliquē actū qui nō poterat fieri citra ius, & nomē heredis etiā ſi nulla preceſſerit pteſtatio nō facit illum bonorū poſſeſſorē, vt eſt tex. no. in l. i. C. de iure delib. qꝛ in bo. poſ. requirit qđ ad eaſ pretor. & corā eo agnoſcat. l. ſi. C. q
2 admit. ¶ †No. qđ i re dubia pteſtatio declarat animū vt hic, & l. ſi quis. §. plerīq;. ff. de relig. & ſum. fu. & videmus. i. l. qui in
3 aliena. §. celſus. ſ. e. ¶ †Item no. quot ſunt illi actus qui facti in rebus hereditariis non inducunt aditionem hereditatis. Iſte tñ verſi. vr loqui in caſu certo. Sed qđ in dubio videndū erit cum gl. & late examinat Bar. in l. gerit. ſ. eo. ¶ In gloſ. in verſi. quā animi. cōcludit ergo gl. qđ ſolus animus ſufficit ad adeūdum, & ſic dictio qꝫ ſiat electiue. Sed Bar. hic tenet ẜtiā. vt hic per eum, & idem tenet Bar. tam in l. gerit qꝫ in. d. l. mutum. ſ. eo. Ubi dicit qđ requiritur animū declarari per effectū, & in. d. l. gerit. dicit qđ ſatis eſt animū declarari p effectū extrinſecū. vel per verba. l. ſi ania. C. de iure deliberā. §. ſi. inſti. de here. quali. & diffe. Bar. de hac materia ponit, ſed latius qui. alibi. in. l. nō hoc. C. vnde cog. & in l. potuit. C. de iure deli. reſeruo dicendū in. d. l. gerit. vbi oēs tangūt. Bal. vero intelligit hūc tex. in ver. tam facti qđ animi. ſ. qđ gerere ſe pro herede conſiſtit in facto ab animo nō extraneo. vtraq; expoſitio ſtare pōt nec

videtur

videt̃ vna ab alia ſatis differre, vt cõiter tenet̃: ꝙ in aditione
hereditatis interuenire dʒ animus vna cum actu, aut verbis
alias ꝓpoſitũ in mente retentũ nihil dʒ operari. l. ſi repeten
di. C. de condi. ob cau. ¶ Preterea ſi conſiderantur iura lo-
quentia de geſtione pro herede nunq̃ ponunt geſtionem ſine
actu extrinſeco. An aũt adiri poſſit hereditas animo non de-
clarato fuerũt opi. in. d. l. potuit. ⁊ cõiter ↄcluditur, ꝙ non, de
quo videndum veniet late in. d. l. gerit. ĩ. eo. In gl. in ver. teſta
ri ibi in extraneis ⁊c. gl. in hoc cõiter reprehenditur per. l. cum
bonis. ĩ. e. q: ille actus qui inducit aditionẽ in extraneo idem
inducit immixtionẽ in ſuo. In gl. in ver. quid fecit. ibi. §. emã-
cipati: q: põderanda eſt gl. ſm Imo. ꝙ emancipatus etiã ſcri-
ptus heres inteſtõ non poteſt adire hereditatem de iure ciui-
li, vt ſenſit etiam gl. in. l. poſthumus. ꝟ. de iniu. rup. ⁊ in. l. illud.
§. ſi. de bo. poſ. ſm tabu. tñ ſm eũ in ↄtrã eſt de iure verius: quia
alias ſequeret̃ qḋ extraneus eſſet melioris cõditionis q̃ emã-
cipatus ꝙ rõ nõ ſuadet. Et ꝓ hoc eſt text. in. l. ſi ex duobus fi-
liis emancipatis. in prin. ĩ. de ↄtabu. lʒ eam Imo. non alleget
⁊ no. Bar. in. d. l. illud. §. ſi. de bo. poſ. ↄtab. reprehendens glo.
ibi. Debet ergo intelligi gl. nr̃a in filio emãcipato q ſm hec
iura erat incognitus de iore ciuili. §. emãcipati inſtit. de here.
que ab inteſt. defe. ſʒ ſm iura hodierna, ſecꝰ. Quia ſm ea ſub-
lata eſt differẽtia emãcipationis. ⁊ patrie ꝑtãtis. §. nulla. ĩ aut.
de here. que ab inteſt. l. meminimꝰ. C. de legi. here. plene no. in
l. ſi emancipati. C. de colla. ⁊ in aut. ex cauſa. C. de libe. preteri.
¶ In ſi. gl. ponit gl. qui ſint illi actus indifferentes, ⁊ quõ in
illis probabit̃ heredẽ non feciſſe aio adeundi. Iac. de are. h. d.
ꝙ ſtabitur facto ſuo. in his enim que dependent ab aĩo ſtatur
ſacramẽto aſſerẽtis. l. in ambiguis. ła. ij. ff. de reg. iur. ⁊ eſt glo.
in. c. cũ circa. de electio. ⁊ in. c. ſignificaſti. de homi. ⁊ in. §. alie.
inſti. de actio. Bar. in. l. inter oẽs. §. furti. ĩ. de fur. Limitat hoc
eſſe verũ vt. ſ. in his que dependent ab aĩo ſtet̃ iuramẽto aſſe-
rentis per. ꝟ. dicta niſi preſumptio eſſet in ↄtrium alleg. l. ſi non
conuitij. C. de iniu. ⁊. l. j. C. ad. l. corne. de ſica. Bar. h. d. Iac. de
are. imperfecte loqui, ſed ipſe ſe remittit ad not. in. d. l. gerit.
et omnes hac remiſſione ſunt contenti. dicemus in. d. l. gerit.
4 ¶ † Extra glo. dicit Roma. hic ꝙ Bal. in concluſionibus iu-
ris alleg. iſtũ tex. pro ſingulari in ver. proinde. ⁊ ſi fundos. aut
edes locauit ⁊c. ad limitationem regule que hʒ ꝙ bona ſubie-
cta reſtõni non pñt alienari. l. fin. §. ſin autẽ ſub ↄditione. §. ſed
q: com. de le. Quia regula illa eſt vera niſi bona eſſent tp̃e pe-
ritura, quia tunc talia bona poterunt alienari, vt hic. Pro hoc
adducit in ſimili Ro. quia licet res litigioſa non poſſit aliena-
ri, vt per totum titu. ff. de liti. tamen fallit in re litigioſa tem-
5 pore peritura. l. alienatio. ꝟ. fami. ercil. ¶ † Adducit etiã Ro.
not. per Bald. in. l. ſi oleum. in prin. ĩ. de do. vbi Bal. voluit qḋ
ſequeſtrarius durãte ſequeſtro poteſt res tempore perituras
alienare. alleg. l. iubemus. C. de agrico. ⁊ cenſi. lib. xi. addo ꝙ idẽ
not. Bart. in. l. intereſſe. ĩ. de acqui. poſſeſ. ⁊ adduco optimum
tex. quem ibi ad hoc ponderat Bart. in. l. ſi magiſtratus. ĩ. de
priui. credi.

1 ¶ Filius an ⁊ quando videatur ſe heredẽ facere vt poſſit a
creditoribus paternis conueniri, habetur hic.
2 Heres an ⁊ quando quis facit aliquem actum vt heres, vt vi-
deatur gerere ſe pro herede, habetur hic.
3 Verba libelli intelliguntur ſecundum ſobiectam materiam.
4 Aduerſatiua ſed ⁊ ſi denotat diuerſitatem in facto ⁊ identita-
tem in iure.
5 Pignus an debeatur in acceſſionibus creditoribus poſt miſ-
ſionem in poſſeſ.
6 Dies operarum quomodo cedat habetur infra.
7 Neceſſitas fecit ꝙ inſeparabilia poſſint ſeparari.
8 Feudum quando pater recipit pro ſe et filijs ſimpliciter, non
tranſit ad filios tantum.

1 **Si quid tamen.** † In his que ex perſona de-
functi tranſeunt ad filiũ vt
filiũ etiã nõ heres ſi aliqd gerat filius tanq̃ heres vel ſimplici-
ter nõ efficitur heres: q: illud verbũ heres exponit̃. i. tanq̃ fi-
lius q põt largo mõ dici heres ꝑpter ſolã filiationẽ, ⁊ in operi-
bus que trãſeunt ad filium. vt filiũ, etiã ſi nõ ſit heres, credito-
res filij poſſunt manus apponere, ⁊ eas ↄſequi ꝓ eorũ creditis
ſi alia bona deficiunt. h. d. ſm verũ intellectũ, ⁊ reputat̃ ſingu-
laris caſus. ¶ Et premitte ea que not. per glo. magiſtrã in. l. ſi
nõ ſortẽ. §. libertus. de cõdi. inde. vbi gl. tractat quot ſint ope-
2 rarum ſpẽs, ⁊ quõ trãſeant in heredẽ. ¶ † Not. limitationem
elegantem ad regulã que hʒ ꝙ ſi qs facit aliquẽ actũ vt heres
vr̃ gerere ſe ꝓ herede, vt. l. ſi qs extraneꝰ. ⁊. l. gerit. ĩ. e. ⁊. ꝟ. ea. l.
ſi. in prin. Nam illud eſt verũ niſi faciat quis actũ circa illud
qḋ ad ipſum trãſit abſq; eo qḋ ſit heres: quia tunc videtur fa-
cere vt filius, nam in his que tranſeunt ad filium non vt here-
dem vr̃ tunc filius facere non vt heres, ſed vt filius. c. i. §. cliẽ-
tulus. de alie. feu. c. ſi. ſi de feu. fue. contro. inter do. ⁊ agnato. et
3 no. glo. in. l. ex facto. ĩ. ad treb. † No. ſm Bart. ꝙ verbum in li-
bello ꝓlatum intelligit̃ ſm ſobiectã materiã. l. ſi vno. ff. loca. l.
ſi ſtipulatus. in pñ. ꝟ. de vſur. Unde ſi filius ꝓducit libellum in
quo petit libertũ condẽnari ad preſtandas operas patri pro-
miſſas non vr̃ ſe gerere ꝓ herede. ¶ In gl. i. in pñ. de hoc an
pr̃ videat̃ ſtipulari filio vt filio, an vt hr̃di remitto me ad not.
ꝑ gl. in. l. ſi tibi. x. §. pac. ꝟ. de pac. ⁊ ad plene tradita ꝑ Barto. ⁊
alios, ⁊ ibi ↄſueui dicere in. l. ꝙ dicit̃. de ꝟb. ob. ¶ In ea. gl. ad
ſi. Hãc vltimã partẽ gl. reputat no. Ang. hic ꝙ creditores ali-
cuius debitoris nõ pñt conſeq. ꝙ mittunt̃ in poſ. iuris debiti
qñ ius erat tale ex quo nullũ pecuniariũ cõmodum reſultabat
creditori pu͛t eſt cõmodũ obſequialiũ operaꝝ, vt hic. In gl. in
ver. non geſſiſſem. dic ꝙ cõiter in litera dictio negatiua hr̃, et
4 ꝙ hoc ſit verꝫ ꝓbat̃: q: in ſeq. ꝟ. ſʒ etiã q ſepulchrũ hr̃ ibi copu-
la, ⁊ aduerſatiua de cuius nã eſt ꝙ denotet diuerſitatẽ in facto
⁊ idẽtitatẽ in iure. l. q vſumfructũ i gl. ff. de ver. ob. no. gl. in. l. ij.
ff. ne quis eũ qui in ius voc. ⁊ in. l. ſed ſi lege. ꝟ. de peti. here. et
in. l. hoc amplius. §. de his. de dã. infec. ⁊ in. l. patris filij. ⁊ ibi vi-
diſtis. ꝟ. de vulg. ⁊ pup. Sed in ver. ſeq. dicit̃ ꝙ nõ vr̃ ſe gerere
pro herede: ergo idẽ dʒ eſſe i caſu noſtro, alias male ſtaret vbi.
ſequens. ⁊ probat̃ etiam ſm Bart. hic per text. in ſi. papi. ĩ. ea. l.
¶ In gl. in verbo, creditoribus. ibi vt nõ exheredatus qui pe-
tere nõ poſſet ⁊c. iſta expoſitio deſtruit tex. ſm Bart. hic ideo
ipſe aliter rñdet. vt hic per eum cũ quo alij tranſeunt excepto
Raph. nam dicit ipſe ꝙ verba debẽt accipi ꝓprie. l. j. §. ſi is q
nauem. de exer. Sed rñde prout eſt de mente Bar. ⁊ aliorũ. qḋ
iſtud eſt verũ niſi qñ rõ ſubiecte materie ſuadet ↄtrarium. l. ſi vno.
ꝟ. loc. l. inſulã. de preſcrip. ver. Mouet etiã Raph. ↄ Bar. per
l. ſi quis non quaſi. ĩ. eo. Sed rñde ꝙ ibi iuriſconſultus faciens
mentionem de vtroq; datur intelligere, ꝙ qñ dicit ꝓ herede
nõ intellexit de filio: quia ſuperflue iuriſcon. feciſſet de vtroq;
mentionem. Reſpondet etiã Raph. ad. §. papi. ꝙ iſtud eſt ve-
rũ in caſu dubio, ſʒ hic fecit actũ q põt ſonare in aditionẽ er-
go ⁊c. Iſta reſpõſio poſſet eſſe bona ad. d. §. papi. tñ fundamẽ-
ta ſua non ſunt bona, vt. ꝟ. dictum fuit, ⁊ intelligit Raph. quod
hic debet eſſe litera affirmatiua, ſed peſſime dixit per. ꝟ. alleg.
¶ Et ſubdit ipſe ꝙ ſi tu habes literam negatiuã, rñde qḋ nõ
eſt verum quod petierit hic tanq̃ heres: quia afficeretur he-
res. d. l. ſi quis non quaſi. Unde dicit qḋ non petijt vt heres,
ſed petijt illud ꝙ ſolent petere heredes. ſ. res hereditarias, et
tales que non trãſeunt ad heredes extraneos, ſed iſta eſt ma-
gna violatio. Preterea iſte opere non dr̃ quid hereditariũ,
vt fuit viſum. ꝟ. ¶ In ea. glo. ibi aduerſetur. Mod er. hic ma-
xime Rap. ⁊ Pau. de ca. reprehendunt hanc rõnem differẽ-
tie, nam pone patronum deceſſiſſe nullis relictis filijs, qḋ ad-
uerſetur. ⁊ tñ opere incerte non tranſeunt ad heredem extra-
neum. d. l. ſi operarum hic alleg. in gl. Unde Paul. de caſt. hic
reddit aliã rõnem. ſ. q: creditor tractat de dãno vitando, ſed
extraneꝰ heres de lucro acquirendo. Et lʒ iſta ſint neceſſaria
ad intellectũ gl. tñ gl. nõ eſt vera q: intelligit̃ hic de creditoribꝰ
filij: q: creditores paterni nõ pñt agere ↄ filiũ ꝙ non geſſerit
5 ſe ꝓ herede. ¶ † In ea gloſ. ibi. l. qui aũt. §. ſciendum. Dyn. et
Bal. reprobando glo. alij vñr cum gl. tranſire excepto Raph.
qui dicit non reperiri iure cautũ, ꝙ creditoribꝰ poſt miſſionẽ
in poſ. pignus debeat̃ in acceſſionibus, lʒ in ea re in qua miſ-
ſi ſunt in poſ. ſic. Sed dic ꝙ de hoc eſt tex. in. d. §. ſciendum. nõ
cauillando eum: q: potuit eſſe ꝙ pecunia ibi acceſſit poſt miſ-
6 ſionem in poſ. ¶ † In ea. glo. ibi. l. quoties gloſ. querit quõ ce-
dit dies operarũ, ⁊ intricate loquit̃. dic clarius. ꝙ in operibus
indictis incertis dies obligatiõis cedit a tp̃e quo indicte hoc
eſt petite, ⁊ declarate ſunt ſic in operibꝰ certis cedit dies. a tẽ-
pore ſtipulatiõis non tñ dr̃ quis eẽ in mora in operibus certis
niſi trãſiuerit tñ tp̃s in quo preſtari potuerunt, ⁊ vide no. per
glo. in. d. l. ſi non ſortẽ. §. libertus. ꝟ. de condi. indebi. ad predi-
7 cta vide text. ⁊ ibi Bar. in. l. interdũ. ĩ. de verb. ob. ¶ † In ea.
gl. ad ſi. hanc gl. reputat nota. Bart. ⁊ Ange. quod ios ꝙ con-
ſuetne eẽ inſeparabile a ꝑſona alicuiꝰ ſit ſeparabile ꝑp neceſſi-
tatẽ, ⁊ inducit Bart. hic ad. q. repreſaliarũ de qua ſe remittit
ad ſuũ tractatũ repreſaliarũ. Eſt verũ ꝙ aliquantulum eſt im-
pertinens: q: ciuitas ↄ quã inducuntur repreſalie eſt ſoluen-
do hic aũt iſte filius nõ erat ſoluendo, ſed doc. de hoc nihil tã-
gunt, ſed ſunt contenti remiſſionibus. Bald. ponit in aut. et
oĩno. C. ne vx. ꝓ ma. Bal. ⁊ Ang. dẽ de iſta gl. dñt ꝙ q̃uis va-
ſallus vel emphyteota in feudo vel in re feudataria habeant
iura inſeparabilia: quia non pñt alienare irrequiſito dño. c. i.
de alie. feu. l. ij. C. de iure emphy. tamen ſi vaſallus vel emphy-
teota non eſt ſoluendo poteſt commoditas talis rei credito-
ribus aſſignari per iſtam gloſſ. de qua vide in lege ſi finita. §. ſi

de vectigalibus.ff.de dam.infec.inducit etiã Ang.⁊ poſt eum Imo.hic hanc gl.ad id ꝙ alibi voluit Bar.in.l.ſi ita ſtipulatus fuerim illud aut illud.ff.de ver.obli. ¶ Extra glo.Imo.hic dicit vnum quod eſt valde neceſſarium ad intellectum huius §.nam ſm eum gl.hoc voluit ſemper ꝙ ope incerte tranſeant ad filium,⁊ creditores ipſius filij. Qđ dicit Imo.ꝑ verbũ fortaſſe verũ qñ aliqđ eſt in bonis patris ex quo poteſt ſatiſfieri creditoribꝰ paternis,alˢ ſecꝰ:qꝛ preferunt tũc creditores ipſi filio.probatur in ſimili:qꝛ filius in legitima poſtponit creditoribꝰ patris.l.papi.§.quarta.ff.de inoſ.teſt.hic voluit hoc idem Pau.de caſt.⁊ dicit quod iſtud vult magna gloſſ.et hic in fin.

8 ¶ †Ex quo infert no.verbum ſi verũ fuiſſet pater recepit feudum p ſe ⁊ filijs ſuis ſimpliciter quo caſu nõ tranſit niſi ad filios non autem ad heredes extraneos ſm ꝙ declarat Iac.de bel.⁊ Bal.in.c.i.an agna.vel ſi.⁊ Bar.clare in.l.item videndũ.§.fina.de peti.here.pone filius abſtinet ab hereditate patris remanet feudum penes filium.vt declarant docto.in.d.locis.tñ ſi hereditas non eſt ſoluendo preferentur creditores patris ipſis filijs in commoditate feudi.Ro.hic facit mentionem de Imo.⁊ eum reprehẽdit. Non obſt.d.§.quarta.qꝛ loquit in rebus hereditarijs,nos autẽ loquimur in rebus non hereditarijs,vt in iſtis operis incertis. ¶ Unde non mirum ſi in his debet eſſe filius melioris ↄditionis ꝙ̃ creditores ex quo nõ accepit filius,vt heres.⁊ glo.hic non facit.Omnimo potiꝰ videt contrariũ velle.Quod confirmo.nam gl.no.in.l.ſi patroni.in prin.in.ſ.glo.in fi.ff.ad trebel.ponderata ibi per Ange.ad hoc vult ꝙ ſi aliquid peruenit ad filium non vt heredẽ,ſʒ vt filiuʒ nõ imputetur filio in legitima.Unde decidit ibi Ang.vnũ ꝙ Bal.omiſit in.l.in quartaʒ.ff.ad.l.falci.ſ.qđ bona feudalia vel emphyteotica non imputant in legitimã,⁊ poterit filius petere ſupplementum legitime.Imol.hic non facit mẽtionẽ de Ang.ſed Bal.⁊ Salv.tenet cõtrarium in.l.omnimodo.§.imputari.C.de inoff.teſt.eſt verum ꝙ illa gl.loquitur in trebellianica.dic vt ibi.

1 ☞ Aditio an ⁊ quando preſumatur dicitur hic.
2 Filius licet ſe abſtineat,põt tamen abſtenſionem reuocare.
3 Proteſtatio facta circa actũ depẽdentẽ a mera volũtate vniꝰ deinde ſequat actus cõtrarius proteſtationi depẽdens a mera voluntate duorum videtur receſſum a proteſtatione.
4 Beneficium.l.ſi.C.de repudian.heredita.an habeat locum in emancipato.
5 Suitas non intelligit ſublata p datione coheredis extranei.
6 Heres nudo nomine an ⁊ quando quis dicatur.
7 Spurius nõ põt capere ex teſtamẽto paterno,niſi vnã vnciã.

☞ a ¶ Contrariũ. vide Iaſ.in.d.l.ſi.in.ij.col.in.ij.limi.C.de repud.here. Tho,

1 **Papinianus** †Si filius etiam ſe abſtinuit recipiendo,tñ cã ↄditionis iplẽde a legatario cenſetur abſtenſionem reuocaſſe,⁊ ſe immiſcuiſſe ſi erat ſolus inſtitutus vel ſi habebat coheredem qui nondum adiuit ⁊ oĩs actus qui geri non põt citra ius, et nomen heredis inducit aditionẽ.h.d.vſqʒ ad.§.ſi ſepulchri. ¶ †Premitte
2 ꝙ licet filius ſemel abſtineat põt tamẽ abſtẽſionem reuocare ſm formã.l.ſi.C.de repud.here. ¶ Scđo pmitte qđ hereditas non adita regulariter nõ debet.l.eam quã.C.de fideicõ.l.ſi nemo.ff.de teſt.tut. ¶ No.ex pma parte litere ꝙ ille q gerit actũ
3 videt in dubio gerere, vt ipſe actus ſortiat effectũ. ¶ †Item no.arg ſm Bar.ꝙ ſi primo pcedit pteſtatio facta circa actum dependentẽ a mera voluntate vniꝰ,deinde ſequatur actus cõtrarius proteſtationi dependens a mera voluntate duorũ videtur receſſum a proteſtatione de quo p Bar.in.l.q in aliena.§.celſus.ff.eo. ¶ Itẽ no.ſuum heredẽ equiparari emancipa-
4 to. ¶ †Et iſtud facit ad.q.an beneficiũ.l.ſi.C.de repu.heredi. habet locum in emancipato,⁊ vr hoc probari ꝙ ſic,⁊ idem tenet gl.in.l.ſi.de iure delibe.per.l.nonnunqʒ.de col.bono. Sed
8 cõiter tenetur ↄtrariumᵃ vt p Bart.in.d.l.ſi.C.de repu.here.et in l.ſuus quoqʒ.de her.inſti.⁊ p Ange.⁊ Imo.in.l.qi poterat.ff.ad tre. ¶ Nõ ob.iſte.qꝛ hic ſolũ fit equiparatio quo ad actus
5 per quos inducitur aditio. ¶ †Itẽ no.ꝙ per dationẽ coheredis extranei non intelligit ſublata exiſtentia ſuitatis.de quo
6 no.in.l.filius qui patri.ff.de vulg.⁊ pup. ¶ †In glo.in ver.extra nomen ibi libertatũ conſeruandarum ⁊c.qđ autem hoc intelligatur vide.l.ij.⁊.iij.per totã illaʒ.l.ff.de fideicom.liber.⁊ ideo glo.inſti.de eo cu.lib.cau.bo.adi.§.ſi.in ver.ſucceſſores,vocat talem heredem anormalum,quam gloſſ.pru valde not.alleg.Bal.in.l.hac edictali.in.xi.col.C.de ſecun.nupt.et hic. ¶ In ea.glo.ibi quandoqʒ no.vult dicere glo.qđ illud ꝙ datur cauſa conditionis implende debeat dari ei qui nudo nomine eſt heres,vt.d.§.cum hereditatis. fallit tamẽ in pecunia pecul.ſi:vt.l.nec vllam.§.plane.ff.de peti.here. ¶ Extra gl.Bar.hic addit certos caſus latius extendẽdo in quibus quis dicit habere nudum nomen heredis,et etiam quando quis dicatur

heres nudo nomine,⁊ effectu non tamen quo ad oĩa de quibus,dic vt hic per eum. Cui adde inquantum ipſe concludit,ꝙ per actum celebratum ab eo qui erat heres effectu nõ videt adire hereditatem,⁊ exemplum pone, vt hic per eũ cum quo oẽs vident tranſire excepto Raph.qui dicit,ꝙ exẽplũ Bart.nõ poteſt poni in practica,nã quis non põt gerere pro fideicõmiſſario niſi hereditas ſit adita.l.ille a quo.§.ſi de teſtõ.ff.ad treb.ergo aut pmo loco inſtitutus adiuit hereditatẽ, aut non.ſi adiuit,⁊ tũc,qꝛ erat fideicõmiſſariꝰ non põt ſe gerere p herede,qꝛ iam aliꝰ erat heres,⁊ duo in ſolidũ hr̃des eſſe non pñt.l.ſi vt certo.§.ſi duobꝰ vehiculũ.ff.cõmo.l.hereditatem.§.pr̃ de ca.pe.Aut primo loco inſtitutus non adiuit,⁊ tunc non poteſt gerere ſe p herede.§.ſi de teſtõ.alle.ff.licet iſta ↄſideratio Raph.prima fronte videat ſtringere:puto tñ verum dictũ Bar.⁊ pono caſuʒ in quo fideicõmiſſarius põt gerere pro ſe,⁊ p fideicõmiſſario:nam pone filiumfa.inſtitutum.⁊ ei datum ſubſtitutũ vulgarem ac etiam fideicommiſſarium,nam hoc caſu ſola exiſtẽtia ſuitatis ↄfirmat fideicõmiſſum.l.itaqꝫ.§.ſi a patre.ff.ad treb. ¶ Non ob.ſi quis ↄtrarium diceret.ꝙ p dationem ſubſtituti vulgaris tollit ſuitas.l.ſi filiꝰ heres.ff.de li.⁊ poſt hu.⁊ ſic non confirmat fideicõmiſſum. Quia video ꝙ illud eſt verum niſi poſt vulgarẽ ſubſtitutionẽ facta ſit etiã ſubſtitutio fideicommiſſaria,vt voluit Bal.in.l.in ſuis.ff.de libe.⁊ poſthu.in repe.in.xi.col.⁊ Bal.in.l.non iuſtã.C.ad treb.⁊ dictum fuit in.l.ſi filius q patri.ff.de vulga.⁊ pup. ¶ Iuxta pdicta opponebat Bar.de.l.ſciendum.ff.de manu.teſta.⁊.l.cũ quaſi.§.ſed ⁊ ſi quis.ff.de fideicõ.lib.vbi ſola exiſtẽtia ſuitatis ↄfirmate ſunt libertates:ergo filiꝰ nõ videt ſe gerere p herede cũ ſolo nomine accipere poterat pecuniã iſtam.ſolue vt hic per Bart.adde ꝙ aliã rationẽ aſſignabat hic Raph.quare filius videatur ſe gerere p herede accipiẽdo pecuniã,alˢ enim deberet dari venientibꝰ ab inteſtato ad quos trãſit onus hereditatis.l.iꝰ q.§.ſi.de leg.preſtã.l.iiij.in princ.ff.de condi.⁊ demon.vnde non mirũ ſi iſte filiꝰ videtur ſe gerere p herede accipiẽdo pecuniã iſtam.Sed hec rõ nõ vr bona.nam iura alleg.p Raph.loquuntur qñ aliquid cauſa conditionis implende dã.ſum erat herédi:qꝛ tunc trãſit ad eũ ad quẽ trãſit cõmodum, vt dictis iuribus,⁊.l.ſi in diẽ.ff.de condi.⁊ demõ.in princ.ſed nos loquimur qñ teſtator voluit,dare filio q nõ videbat ſe gerere pro herede ex quo nondum nomen ſufficiebat.Unde melior vr rõ Bart.hic cũ quo etiã vlt̃ tranſeũt. ¶ Rom.hic laborat in vno articulo quẽ ponit hic incidẽter Bar.ſ.an beneficiũ.l.ſin.C.de repu.here.vendicet ſibi locũ in filio habẽte coheredẽ.Bart.hic in vno no.tangit.⁊ vr tenere ꝙ ſic,⁊ cũ eo tranſit Imol.tamẽ Ro.dicit hic ſibi nõ videri verum:qꝛ fundamentũ Bart.ꝙ p ſe facit p iſtum tex.nõ eſt verũ,nec tex.iſte pbat illud:qꝛ in primo caſu filius erat ſolus heres inſtitutus,⁊ ſic nõ eſt caſus noſter.⁊ tex.in verſi.ita demum loquit qñ datus erat coheres, et filius abſtinere poterat,nõ pbat ergo tex.iſte ꝙ per dationem coheredis non tollat ſuitas.Sed reſponde ꝙ imo probatur in d.§.demum.ibi ſi ſolus heres ſit a cõtrario ſenſu. ¶ Itẽ adducebat Ro.ꝙ Bar.voluit in.l.iij.ff.eod.vbi vr velle ꝙ in.d.l.ſi.na.non habeat locum qñ filius hʒ ſubſtitutum:ergo multomagis erit qñ hʒ coheredem qui vr magis diſtcꝰ a teſtõre.l.publius.§.i.ff.de condi.⁊ demon.Sed Bar.in.d.l.iij.nõ vr illud dicere,preterea fateor ꝙ.d.l.ſi.nõ hʒ locum qñ filius hʒ ſubſtitutũ vulgarẽ.vt voluit gl.ij.ibi.⁊ Bal.etiã ibidẽ.miruʒ eſt qđ Ro.non alle.nec eſt mirum ꝙ tunc nõ habeat locum.d.l.ſi.nã beneficiũ.l.ſi.datur ſuo.vnde cum p dationẽ ſubſtituti vulgaris qs deſinat eſſe ſuus.l.ſi filius heres.ff.de libe.⁊ poſthu.non mirum tunc ſi ceſſat beneficiũ.d.l.ſi.ſecus ſi hʒ coheredem:qꝛ tunc non deſinit eſſe ſuus quo ad effectus dependentes extra teſtũ.vt.l.fratris.C.de iure delibe.⁊ dictũ fuit in.l.ſi filius qui patri.ff.de vulga.⁊ pup.Preterea ſubſtitutus prefertur coheredi,vt.l.i.§.profecto.C.de cad.tol.l.ij.§.ſi duo.ff.de bo.poſſeſ.ſm tabu.Adducit etiã Ro.cõtra Bar.no.p Bal.in.l.ij.C.de fur.⁊ fac.igno.⁊ ppter hoc reliquit Ro.cogitãdũ.⁊ dicit poſſe diſtingui,qđ aut coheres erat etiã neceſſarius,⁊ tunc vera ſit opi.ↄ Bar.l.ſed ⁊ militia.in prin.de excu.tu.vbi priuilegiatus nõ vtit priuilegio ↄ priuilegiatũ.Aut coheres erat extraneus ⁊ tunc vera ſit opi.Bartol.ſed hec diſtĩ non eſt bona, et rõ iſto quo ad primum membrũ colligit ex no.per Barto.in aut.quas actiones.de ſacroſan.eccle.vbi dicit ꝙ priuilegiatus vtit priuilegio cõtra priuilegiatũ in ea cã.l.ſi.ff.que.ex cau.ma.ita ergo erit in propoſito. ¶ Nõ ob.d.l.ſed ⁊ milites.qꝛ rõ iſto colligitur ex tex.ibi.⁊ ex not.per Barto.in.d.aut.quas actiones.ſcʒ quãdo cauſa vnius priuilegij erat fauorabilior:qꝛ tũc illa prefertur,ſed in caſu noſtro vterqʒ pariter eſt ſuus, et vna cauſa non eſt magis fauorabilis ꝙ̃ alia ergo ⁊c.Paul.de caſtr.in.d.l.ſi.C.de repu.hered.late tangit hunc articulũ:et reprehendit

gl.tam

gloſſ. tam in ſubſtituto q̄ in coherede. Sed opi. iſta Pau. de
caſt. dānatur. vnde mihi vr̄ concluſiue dicendum qḋ opi. An-
gel. in d. l. ſi. non ſit vera. l. qḋ per dationem ſubſtituti vulga-
ris tollitur ſuitas, et ſic ceſſat beneficium. d. l. fin. ¶ Aut datus
eſt coheres, et tunc aut coheres non adiuit, et nō ceſſat benefi-
cium. d. l. ſi. aut coheres adiuit, et iſte eſt caſus Bal. in. d. l. ij. C.
de iuris et fac. igno. et hoc etiam ſenſit gloſ. in. d. l. ij. C. de iur. et
fac. igno. tamen iſto caſu etiam q̄ adiuit putarē, qḋ non ceſſa-
ret beneficium. d. l. ſi. cum non tollatur ſuitas: vt. ſ. dictū fuit.
7 ¶ † Tangit etiam Rom. hic per iſtum tex. vnum de quo dicit
eſſe glo. ſingu. in. l. qḋ conditi. ff. de do. cā mor. vz q̄ ſicut non
poteſt filius naturalis capere ex teſtō paterno niſi vſq; ad vnā
vnciam. l. ij. C. de bon. que libe. ita non poterit capere in eo qḋ
relinquitur ſibi cauſa conditionis implende, quia ex volunta-
te defuncti accipitur, vt hic, et illam gloſſ. pro ſing. alle. Bal.
in. l. penul. C. ad. l. falc. et in. c. naturales. ſi de feu. fue. contro. in-
ter do. et agna. et Bal. in. l. eam quam. circa pe. et vlt. col. C. de fi-
deicō. ¶ Tangit etiā Roma. an iſtud q̄ datur cauſa conditio-
nis implende debeat dari venditori vel emptori hereditatis,
de pluribus alijs de quibus per Bald. in. l. qui heredi. §. cum
hereditas. ff. de condi. et demon.

1 ¶ Pro herede nō cenſetur ſe gerere qui agit actione per-
ſonali competente ad vindictam licet pro re hereditaria.
2 Hereditarium ius non dicitur ius vindicandi.
3 Pax an ſit habenda ab omnibus heredibus occiſi, an vero
ſufficiat habere ab vno tantum.
4 Actio ad vindictā tunc competit, q̄n nil de patrimonio no-
ſtro abeſt nobis, ſed actio ad penā competit quando aliquid
de patrimonio noſtro abeſt nobis.
5 Filius accipiens pecuniam faciēs pacem de morte patris nō
videtur ſe gerere pro herede.
6 Pacem an poſſit facere filia de morte patris.
7 Vindicta competit etiam feminis.
8 Lex longobarda an dicatur authentica, et vbiq; ſeruanda, et
quis eam condidit.
9 Pacem an ſufficiat habere a filia occiſi herede vniuerſali vel
coherede.
10 Liberum legū longobardorū quis compillauerit traditur hic.
11 Filius an videatur ſe gerere pro herede ſi fecit pacem cum ho-
micida de nece patris.

1 **Si ſepulchri.** † Qui agit actione pſonali com-
petente ad vindictam, lz pro re
2 hereditaria non cenſetur ſe gerere pro herede. h. d. ¶ † Hoc.
qḋ ius vindicte nō dicit̄ ius hereditarium, vt hic. et. l. penul. de
ſepul. vio. qḋ facit ad q̄nem de qua hic per Bar. et p eundem
in. l. penul. de ſepul. vio. et per hoc infert Ang. qḋ ius vindicte
3 dicitur indiuiduum ex quo non eſt hereditarium. ¶ † Vnde fa-
cit ad queſtionē ſtatuti diſponentis, qḋ nō poſſit occiſor rebā-
niri niſi habuerit pacem ab herede occiſi, contingit defunctū
habuiſſe plures heredes quod ſufficit habere pacem ab vno
heredum, quia iſtud ius ex quo non eſt hereditarium compe-
tit cuilibet inſolidum, vt. l. ij. §. ex his. ff. de verbo. obliga. Sed
Imol. h. d. qḋ hanc qḋ. tetigit Barto. in. l. iij. §. cato. ff. de ver-
bo. obli. et ad ibi dicta me remitto, quia eſt longus articulus, et
4 ne ſpoliem alias leges dotibus ſuis ¶ † In gl. in verſi. ꝯtinet
ſibi de vero patrimonio iſta glo. eſt no. ſecundū doct. maxime
Ange. quia per eam cognoſcūtur actiones ad vindictam cō-
petentes ab actionibus competentibus ad penam, quia actio
ad vindictam tunc cōpetit q̄n nihil de patrimonio noſtro ab-
eſt nobis. Sed actio ad penam competit quando aliquid ex
patrimonio noſtro adeſt, et eſt ſimilis gl. in. d. l. cū emancipa-
ti. §. emancipatus. de col. bon. quam Bal. in. l. rei iudicate. ff. ſo
lu. matri. alleg. pro ſingulari. ſed hec eſt ſimilis vt dixi, de hoc
etiā vide per Bart. in. l. pretor. §. i. de minorib. et in. l. ſi. C. quan.
5 ci. ac. cri. preiudi. ¶ † Extra gloſ. Barto. et Ang. hic inducunt
ad queſtionē de filio qui facit pacē de morte patris accipien-
6 do pecuniam, quod non videtur ſe gerere pro herede. ¶ † Et
ſubdit Ang. q̄ filia non poterit facere pacem, alleg. glo. not.
in. c. i. §. hoc autem. no. in tit. qui feu. da. poſ. in ver. legibus. et
cum Ange. in hoc vltimo de femina q̄ non poſſit facere pa-
cem trāſit etiā hic Imo. ſz Ro. h. d. q̄ Bal. hic, et in. l. titia cū
teſtō. §. lucius teſtō. et. ij. de leg. ij. dicit q̄ illa gl. procedit ſecū-
dum conſuetudinem longobardorum. l. conſuetudinem loca-
7 lem non autem ſecundum ius cōe. ¶ † Et dicit Ro. illud eſſe
verum: quia vindicta cōpetit etiā femine. l. ſororem. C. de his
quib. vt indig. addo qḋ tenet Roma. non alleg. tex. in. l. ſi qua
8 femina. C. ad turpil. et in. l. non ignorat. C. qui accuſa. ¶ † Sed
a circa hoc eſſet videndum vtrum lex[a] longobarda dicatur lex
authentica, et vbique ſeruanda, et in hoc Odofre. quem refert
Bald. in aut. dos data. C. de do. ante nupt. dicit quod illa lex
non eſt lex neq; rō, dicit etiā Odof. ibi vt refert Bal. q̄ iſtā. l.
longobardā fecerunt nonnulli reges de apulia qui primo vene-
runt de Germania in Sardiniā. et de Sardinia in Apuliam,
et dicit q̄ illi reges habebant longobardā, et iō dicta eſt longo
barda. Bal. etiā in. l. ſi mota. C. de nop. facit mentionē de iſta
l. lōgobarda. et dicit q̄ de ea nō eſt curādū Bal. etiā in. c. trāſ-
lato. in. i. col. de conſti. dicit q̄ extincto regno extinguit lex re-
gni. vnde facit ſm eū lex longobarda ſeruari non debet poſt-
9 quā extinctum eſt illud regnum longobardorum. Bal. etiā in
d. c. i. §. hoc autē. dicit qḋ iſta gl. preſtat argu. q̄ ſi ſtatuto cauet
quod occidens non poſſit rebanniri niſi habuerit pacē ab he-
rede occiſi: q̄ nō ſufficit habere pacē a filia femina, tamē non
putant illud verū, q̄ ſtatutum dz interpretari ſm ius cōe: nō
aūt ſm ius longobardorū. l. ſerui nr̄i. C. de nox. And. de yſer.
in prin. feudorum facit mentionem de iſta. l. longobarda. et iudi-
cio meo loquitur melius ceteris, et format. q. vtrum iſta. l. ſit ſer-
uanda. et dicit aduertēdum: quia in longobarda multe ſunt le-
ges edite ab imperatoribus, vt a Ludouico, et nonnullis alijs
et ille leges eſſent ſeruāde. l. i. ff. de conſti. princi. l. leges. C. de
legi. ¶ Alie ſunt. ll. edite nō ab imperatoribus, ſz ab alijs re-
gibus, vt a lothario, et nonnullis alijs, et ille non debent tanq̄
generales ſeruari. l. cunctos populos. C. de ſum. tri. et fide ca-
tho. vidi illud ius longobardorum, tamen non ſum memor an
ex inſpectione appareat que fuerint edicta ab imperatoribus,
10 et que a regibus. ¶ † Quis autem cōpillauerit illū librum ha-
bes glo. xxxij. q. i. in. c. i. in quadam gloſſ. parua. et dicit qḋ fuit
11 quidam carolus. ¶ † Subdit circa principale propoſitum no-
ſtrum Ro. hic vnum qḋ eſt fortius. nam dicit ipſe pone qḋ ſta-
tutum dicat quē poſſe rebāniri niſi habuerit pacem ab here-
de occiſi, filius occiſi fecit pacem cum homicida, an ppter hoc
videatur ſe gerere p herede. Rap. h. h. d. q̄ Bart. in. d. l. ſi fili9
qui patri. ff. de vulg. et pupil. tz q̄ nō: ſed Bart. ibi hoc non di-
cit: ſed ſufficit hr̄e pacem ab eo qui abſtinuit ſe ab hereditate
pr̄na: et ſic nudo noīe remāſit heres. l. ſi ex modica. §. ſi filius. ff.
de bo. liber. l. cum quaſi. §. ſed et ſi qs. ff. de fideicō. lib. mouetur
Bar. q̄ beneficiū nō dz operari ad dānū filij, et p alia de quib9
ibi per eum nō dicit Bar. q̄ nō videat ſe gerere p herede. tñ
poſſumus ſic inducere ad hoc vt qs dicat ſe pro herede gerere
duo requiruntur copulatiue. ſ. q̄ actus nō poſſit geri circa ius
et nomē heredis. §. papi. ff. ea. l. modo ſic Bar. et doc. ibi volunt,
q̄ filius qui ſe abſtinet pōt facere pacē homicide: ergo ſeqt̄
quod facere pacem poteſt fieri citra ius, et nomē heredis, et ſic
non inducit geſtionem pro herede. et hic reputo no. q̄ Odof.
et Cy. in. l. eum qui bonis. C. arbi. tute. tenent de directo cōtra-
rium: q̄ ſm eos, licet ſit verum qḋ facere pacē non inducit ge-
ſtionem pro herede, tamen limitant illud verum eſſe niſi ſtatu-
tum dicat: quod pax debeat haberi ab herede occiſi, et ita limi-
tant. l. pen. de ſepul. vio. ſed Saly. ibi reprehēdit eos. et melius
per. ſ. dicta q̄uis etiam Ange. in. d. l. pe. nulla facta mentione
de Cy. dicat id quod Cy.

[a] ¶ Lex longo-
barda de iſta. l. vi
de Jo. de lig. i. c.
ray. in. xv. colū. de
teſt. et in tract. de
dolo. in. q. clxxiij.
et Fel. in. c. ex par
te in. xxxij. col. de
reſcri. et Jaſ. i aut.
hoc ampli9. C. de
fideicō. et and. bar
ba. in. c. ſi. i. ij. col.
de ꝯſti. et in. c. ray.
i. xxxix. co. de teſt.
et. d. Baptiſtā de
ſan. blaſio dñm p-
ceptorē meū pata-
uinū in prohemio
decreto. in. xvi. q.
et bertholū. vero.
in aut. ſz nouo io-
re. in. iij. col. C. de
ſer. fugi. et Andr.
de yſer. in. c. i. de
pa. ſur. ſit. et in plu.
feu. in. iiij. col. i v.
querit. plene dixi
in trac. meo de p-
ſtantia doctorū in
li. ix. de claris iu-
riſcon. in. c. de an-
ſelmo de orio. vbi
videas. Tho.

1 ¶ Adire non videtur attingēs rem hereditariam nō tanq̄
heres, et aditio non valet niſi hereditas delata ſit.
2 Crimen expilate hereditatis ſit hereditati iacenti, furtum ve-
ro de re que cum effectu eſt alterius.
3 Furtiua res nunquā poteſt vſucapi, ſed res ſubtracta heredi-
tate iacente ſic.
4 Furti appellatione an veniat crimen expilate hereditatis.
5 Extenſio an habeat locum in ſtatutis penalibus ex identi-
tate et maioritate rationis.
6 Iniuriarū actione tenetur qui dicit ſaluo honore tuo tu men-
tiris.
7 Iniuriarum actione an teneatur qui dicit alicui tu mentiris
ſi verum eſt q̄ mentiatur, vel falſum dicat.

1 **Si quid extraneus.** † Attingēs
rem heredi-
tariam nō tanq̄ heres vr̄ adire: et aditio et repudia-
tio non vz niſi hereditas delata ſit. h. d. vſq; ad. §.
2 ſciendum. ¶ † Io ter. ibi, q̄ ſurripiens vel expilans. Ro. h. d.
qḋ iuriſcō. voluit facere differentiā inter furtū, et crimen expi-
late hereditatis: quia furtum ſit de re que cum effectu eſt alte-
rius, ſed crimen expilate hereditatis ſit hereditati iacenti. l. i.
3 et. ij. ff. de cri. expil. he. l. hereditarie. ff. de fur. ¶ † Itē eſt differē-
tia: q̄ res furtiua nunq̄ pōt vſuca. ſed res ſubtracta heredita-
4 te iacente ſic, vt. l. ſi homo. ff. de vſuc. ¶ Sz quero ſtatutū facit
mentionem de furto an habebit locum in crimine expilate he-
reditatis. Bald. in. l. de his. C. de fur. tenet q̄ ſic, mouetur per
glo. quā reputat not. in. l. ſi te. C. de infam. vbi probatur, quod
crimen expilate hereditatis eſt improbius furto ſecundū eū.
vnde a maioritate rationis debet habere locum in crimine
expilate hereditatis. ¶ Sed Bald. male allegauit: quia gloſ.

ſibi dicit totum Ioānn. ſ. q furtū eſt improbius crimen crimine expilate hereditatis, ⁊ an dictū Bal. ſit verū pēdet ab illo arti
5 cu. † verū in ſtatutis penalibus hēat locū extenſio ex identitate ⁊ maioritate rōnis de qua p gl. ⁊ Ioan. an. in. c. in penis de re. iur. in. vi. ⁊ p repetentes plene maxime Imol. in. l. ſi vero. §. de viro. ſ. ſol. mat. Bal. in. c. i. §. porro in tit. que fuit pri. cā benefi. amitt. dicit q ibi eſt tex. melior de iure q in penalib⁹ hʒ locū extenſio ex identitate rōnis v̄l maioritate, tñ illud nō eſt verū indiſtincte, vt per doc. in. d. §. de viro. ¶ Addo et qđ illud q dicit Ro. nō vr̄ verū ſed vtroq caſu iuriſcōſult⁹ loquit̃ de cri
6 mine expilate hereditatis. ¶ † Extra glo. Bart. hic poſt Dy. inducit iſtum tex. ad. q. de eo qui dicit tu mentiris falſo ho
9 nore ſuo, q nihilominus tenet̃ actiōe iniuriarum, vt hic p eū. ⁊ qđ iſta verba tu mentiris dicantur verba iniurioſa declarat Bar. in. l. itē apud labeonē. §. ſed q dicit. ſ. de iniur. aliqđ per Bal. ⁊ Ang. in. l. q interrogat⁹. in pn̄. ſ. de inter. act. ⁊ ibi pon
7 derat gl. q mentiri dicit̃ ille q ſcienter falſum dicit. ¶ † Utrū autem ego poſſum licite dicere illi qui dicit falſum tu mētiris, vide per Bart. ⁊ doc. in. l. que omnia. §. ſed ⁊ ſi aduerſarius. ſ. de procu. per Ange. ⁊ Pau. de caſt. in. l. fi. ſ. quod quiſq iur. facit. l. eum qui nocentem. ſ. de pe. ⁊ not. Cyn. in. l. ſi non conuitiū hic alleg. per Barto.

1 ¶ Adire non prohibetur ignorans portionē ex qua inſtitutus eſt, idē eſt ſi ſit ſub conditione inſtitutus, licet ignoret conditionem extitiſſe, dummodo opinetur illaʒ extitiſſe: ⁊ qui ſcit partem ſibi tantum eſſe delatā poteſt adire licet ignoret aliaʒ partem ſibi forte delatam.

2 Scientia in teſte accipitur per ſenſum corporis ſecundū ſubiectam materiam cauſe in parte vero accipitur pro vehementi opin.

1 **Sciendum.** † Ignorans portionem ex qua inſtitutus eſt nō prohibetur adire, idem eſt ſi ſcit ſe ſub conditione inſtitutum. lʒ ignoret conditionem extitiſſe, dummodo opinetur illam extitiſſe, ⁊ qui ſcit partem ſibi tātum eſſe delatam poteſt adire, lʒ ignoret aliam partem ſibi fore delatam, hoc dicit ſecundū magis cōem intellectum. ¶ In gloſſ. in verſicu. ignorauit ibi. an eius poſiti ⁊c. hec vera, ⁊ declara, vt hic lati⁹ p Bar. ¶ Et iuxta eius dicta Pau. de caſt. hic addit vnum caſum. ſ. pone me inſtitutum heredem ſed ignoro ex qua parte, ⁊ non applico animum meum magis ad vnam partem quam ad aliam vtrum impediar adire, ⁊ dicit quod non. ita poteſt intelligi text. noſter. ſecus ſi applicarem animū meum ad vnā partem. d. l. ex ſemiſſe. Adde quod iſte caſus ſatis deciditur ex his que tradunt̃ per gl. hic ⁊ Bar. nam ſcio me eſſe inſtitutum non tamen magis ex vna parte q̄ ex alia quia intentio mea eſt qđ ex quacunq cauſa ſim inſtitutus videar velle adire. ¶ In gloſ. fin. ibi non facti, hec prima ſolutio non videtur vera, ⁊ dicitur diuinare ex quo tex. loquitur de omni conditione, et ſic de quacunq indiſtincte. ¶ In ea. gloſſ. ibi ſimilitudinarie ponitur, hec ſolutio tenetur, ⁊ tan
2 quam vera reputatur. ¶ † In ea. gloſ. ibi ſolue, vt ibi hec tertia lectu. communiter tenetur, ⁊ reputatur no. ſm doc. ⁊ habes ex ea q ſcientia hic non accipitur prout in teſte qui debet deponere per vnū ex quiſq ſenſibus corporis ſm ſubiectā materiam cauſe ſuper qua habet teſtificari. l. qui teſtamento. §. fin. ſ. de teſti. l. ad teſtium. cum vulgaribus. C. de teſti. quia hic non accipitur ſcientia eo modo. ſed accipitur ſm vehementē opi. de quo ſunt dictum poſt Bar. in. l. iſ poteſt. ſ. eod. ¶ Extra gloſſ. ſoluit̃ quarto modo per Dy. ⁊ Bar. hic q tex. iſte loquitur in eo qui putat ſe inſtitutum pure cum eſſet inſtitutus ſub conditione que extiterat. licet ignoret, q hic non impeditur aditio, ⁊ ita loquat̃ iſte tex. ¶ Adde q licet doct. non dicant. iſta ſolutio Dy. ⁊ Barto. non pōt adaptari ad iſtum tex. qui loquitur quando quis ſciebat ſe inſtitutum ſub conditione niſi velis reſpondere, q in ver. ſi tamen mutet omnino caſum. tamen non videtur multum congruere, fateor tamen q eorum ſolutio eſt vera per. l. ſed ſi de ſoa. §. fina. ſ. eodem. hic allegat. per Barto. ¶ Adde q vbi heres dubitaſſet, an pure vel ſub conditione eſſet inſtitutus nō poſſet adire, vt. l. heres inſtitutus. ſ. eo. licet pure ſit inſtitutus. habet ergo locū illud qđ dicit Bar. hic qñ reus putauit ſe inſtitutum pure. Secus ergo ſi dubitaſſet vel ignoraſſet. vt dixi.

a ¶ Tuo. vide Fel. i. c. eccl. Sancte marie. ſpecifi. col. de ꝯſti. ⁊ Iaſ. in. l. vt vim. in. x. col. ſ. de iuſti. ⁊ iu. ⁊ in. l. ſi. in. ii. colū. vbi plene. ſ. quod quiſq iuris. Tho.

b ¶ Interrogatur. de iſtis iterrogationibus ſinē. in peti. here. quō ſuit, ⁊ qñ vide per Ang. de are. in. §. actionū ſ antepe. colū. inſti. de actio. ⁊ Bal. in. l. cogi. ſ ſtū. col. in fi. C. de peti. here. Tho.

1 ¶ Aditionem vitiat ignorātia circa cauſam acquiſitionis, ex qua ſcilicet cauſa delata eſt hereditas.

2 Heres qui agit vt heres tenetur ſe declarare an ſit heres ex teſtamento vel ab inteſtato nam intereſt rei conuenti hoc ſibi declarari.

3 Poſſeſſor hereditatis ſi interrogatur an poſſideat pro herede vel poſſeſſore: ⁊ rñdeat q poſſidet pro herede: an teneatur etiā reſpondere an poſſideat ex teſtamento, vel ab inteſtato.

4 Dominiū non videtur probatum ſi teſtis deponit q titius tenuit talem rem pro domino, ⁊ vt dominus fructus percepit.

5 Dominus an preſumatur quis ex poſſeſſione.

6 Sententia lata ex falſa cā contra minorē an ſit ipſo iure nulla.

7 Sententia quod fuerit lata ex falſa cauſa, et quod iudex fuerit motus ex falſa cauſa quomodo probabitur, ſi non fuit probata illa cauſa falſa.

8 Sententia ſi ſit lata ex falſa cauſa, ⁊ pars pro qua lata ſit hoc deponat ⁊ confiteat̃, iſta confeſſio impedit eius executionem.

9 Sententia lata ex falſa cauſa contra minorē an poſſit retractari per reſtitutionem in integrum.

10 Sententia lata ex falſa cauſa allegata a iudice conſiſtente in iure ⁊ in facto, vel in iure tantum eſt ipſo iure nulla, quod limita vt hic.

11 Sententia lata ex falſa cauſa conſiſtente in facto allegata a iudice, valet, quia reſcinditur.

12 Sententia lata p probationes reprobatas eſt ipſo iure nulla.

13 Decretum iudicis interpoſitum ex falſa cauſa ſemper eſt ipſo iure nullum, ſed quid ſi ſit interpoſitum ex cauſa partim vera ⁊ partim falſa.

14 Sententia interlocutoria interpoſita ex falſa cauſa an ſit ipſo iure nulla.

15 Sententia lata ſuper executione dicitur interlocutoria.

16 Sententia lata ex falſa cauſa an poſſit cōfirmari ſeu reformari ex noua cauſa per iudicem appellationis.

17 Sn̄ia lata ex falſa cā in mente ipſius iudicis retēta an valeat.

18 Agens ex falſa cauſa ſi probat de vera an debeat obtinere.

1 **Si is ad.** † Ignorantia circa cām acquiſitionis ex qua. ſ. cauſa delata eſt hereditas vitiat aditionē. h. d. Uel ſic, qui credit hereditatem vel bona ſibi delata ex vna cauſa cum ſit delata ex alia ſi adit nō efficitur heres nec ex putatiua: q2 non
2 pōt nec ex vera: q2 nō vult iſ poſſit. h. d. ¶ † No. arg. ſm bal. hic, q ille q agit vt heres tenet̃ rñdere, et declarare an ſit hrs ex teſtō vel ab inteſtato, nā intereſt rei conuenti hoc ſibi declarari, q2 ſi actor dicet ſe heredē ex teſtō poterit reus pbare contrariū, ⁊ abſoluetur dato q ille actor eſſet ſucceſſurus ab inteſtato. ⁊ iſtud etiā tenuit Pau. de caſt. referens Bal. ita tenere in. l. ij. C. de ſucceſ. edi. ⁊ fuerunt verba Nic. de mata. vt refert ibi Bal. Addo tex. ⁊ ibi Bar. i. l. ſi defenſor. §. illud. ſ. de interroga. act. ⁊ Bar. idem tenentē in. l. ii. ſ. de pet. her. ⁊ idē tenuit Spec. in tit. de actore. §. i. verſi. qđ ſi ipſe dicit. vbi alleg. d. §. illud. l. ij. §. ſi. C. de codi. ⁊ l. legatis. ſ. de peti. here. iſtud idem tenet Hoſtien. ⁊ Io. an. in. c. ij. de lib. obl. ⁊ Bal. in. l. gallus. §. quidam recte circa pen. col. ſ. de lib. ⁊ poſthu. vbi dicit pcedere libellū ſo quo quis agit tanq heres etiā q nō ſpecificetur an ſit heres ex teſto vel ab inteſtato. d. l. gall⁹. §. ſi re⁹. q2 verba ſunt interpretāda, vt ſit heres eo modo quo hereditatē habere poſſet, vt. d. §. quidā recte. in ſimili, tamē intellige niſi reus peteret vt declaret actor. vt. ſ. dictū eſt. ⁊ idem voluit Guido de ſuza. in. l. edicta. C. de edendo. ⁊ Bal. ibidē in repetitio. pa
3 duana in. xix. vel. xx. colū. ¶ † Sed iuxta hoc querit hic nota. Pau. de caſt. quid in reo. exemplum reus cōuenitur peti. he
b redita. ⁊ iterrogatur vt reſpondeat, an poſſideat pro herede vel poſſeſſore: vel quomodo, ⁊ reus reſpōdet ſe poſſidere pro herede, vtrū cogatur inſtāte actore reſpondere vtrū poſſideat pro herede ex teſtamento vel ab inteſtato, dicit Paul. de caſ. ſe habuiſſe de facto, ⁊ cōſuluiſſe, q non teneat̃ reſpondere an poſſideat pro herede ex teſtamēto vel ab inteſtato, q2 ſatis cōſultum eſt actori qđ reus reſpondeat ſe poſſidere pro herede. Pro hoc facit ſecundū eum: q2 i interrogatoriis que ſunt de quibus in. l. cogi. ⁊ in. l. qui interrogat⁹. ſ. de petitio. heredit. non ponit̃ iſtud interrogatorium, nec aliter probat Paul. de ca. dictum ſuum. ¶ Sed puto Pau. de ca. non bene dicere: q pōt verſari intereſſe actoris declarari a reo an poſſideat ex teſtamēto vel ab inteſtato, q2 ſi reus dixerit ſe poſſidere p herede ex teſtamento poterit actor probare contrarium. ſ. q teſtamentum erat nullū, aut falſum ⁊ conſequēter non poterat ille reus adire hereditatē ex teſtō, ⁊ q etiam per illā aditionem fuerit effect⁹ hrs ab inteſtato p iſtaʒ. l. ⁊ poterit allegare actor precluſam eſſe viam adeundi hereditatem ab inteſtato vt q2 elapſi ſunt anni. xxx. iuxta. l. licet. C. de iure delib. ⁊ q illo reo excluſo delata ſit hereditas huic actori tanquā ſequēti in gradu. certe hoc cāſu apparet verſari intereſſe actoris, ex p̄dp dictū. §. illud vr̄ concludendū, q teneatur reſpondere vtrū poſſideat p herede vel ex teſtō vel ab inteſtato. ¶ Pro hoc etiā facit: q2 Pau. de caſ. hic fatet̃, q qñ re⁹ nō conuenit̃ petitiōe hereditatis, ſed alia actione pſonali tenetur reſpondere p. d. §. illud. ¶ Sʒ non videt̃ poſſe aſſignari aliqua concludens ratio diuerſitatis, q in petitione hereditatis qñ actoris intereſt

non teneatur

4 non teneat reſpondere,ſed in actione pſonali ſic. ¶ †In tex.
ibi quáuis omnia p domino ⁊c.uo.q ſi teſtes deponunt q iſ-
tius tenuit talē rem pro domino, ⁊ vt dominus fruct⁹ perce-
pit non videt per hoc aliquo modo probatum eſſe dominium
nec aliquis titulus ſufficiens,⁊ ita dicit Ro. hic q Imol. not.
iſtum tex.ad hoc.ſed q nō fuit recordatus de dicto Inno. qui
hoc idem voluit in.c.illud.de preſump. ¶ Tu dic q etiā Ro.
non fuit recordatus de Barto.qui hoc idē voluit in.l.j.in ſi.ff.
pro ſuo.per glo.ibi valde no.⁊ illud idem voluerunt Domini
de rota ſua cōcluſione.cccxxx.⁊ clare Bal.in addi. Spe. in ver
5 ſic.pone in rei vendi. ¶ †Et Ant.de but.in.c.cum ad ſedē.de
reſti.ſpolia.in ea queſtione qua querit vtrū ex poſſeſſiōe pre-
ſumatur quis dominus,facit.l.titia.ff.de ſolu.⁊ q ibi Bar.⁊.l.
ſiluſſanu.§.diui.ibi non pro dominis poſſideantur ⁊c. de leg.
6 j.⁊ ibi not. ¶ †Imo.extra glo.inquantum Barto.hic conclu-
dit q ſnia lata ex falſa cauſa ꝯ minorē eſt ipſo iure nulla:vt.l.
j.C.ſi ex fal.alle.adde q Imo.hic tenet ꝯtrium dicens,qd tex.
in.d.l.j.nō probat,qꝛ loquitur de decreto,⁊ decretū interpoſi-
tum ex falſa cā eſt ſemper ipſo iure nullū.l.cum vero.§.ſubuen
tum.ff.de fideicō.lib.l.ſcie egreſſe.ff.de tu.⁊ cura.da.ab his. et
not.Bar.hic. ¶ Adde q glo.⁊ docto.in.l.diuus.ſ.de re iudi.
⁊ glo.⁊ doc.in.c.lꝫ cauſam.de proba.tenēt expreſſe illud idem
qd tenet Bar.hic p.d.l.j. Iſtud idem tenuit.d.Abb.in.d.c.li-
cet cauſam.ſubdens,q quemadmodū dicimus ſniam latam
contra minorem ex falſa cauſa eſſe ipſo iure nullam:eodē mo-
do eſt dicendum in ſententia lata cōtra eccleſiam ex falſa cau-
ſa eſſe nullam ipſo iure.aliter tenuit ipſemet Imo.in.c.i.in vl
ti.col.de depoſi.addo etiā circa proxime dicta ad intellectum
d.l.j.q Ang.in.d.l.qui rome.§.duo fratres.de ver.obliga.di-
cit q eſt ſpeciale in ſnia vel decreto lata vel interpoſita ex fal
ſa cauſa ad excuſationē tutoris.vt reddatur nulla ipſo iure tan
quam iſtud ſit preiudiciale pupillo. vnde ſi in alia re eſt lata
ſententia ex falſa cā contra minorē non habemus tex.ſm eum
qui dicat q ſit nulla,⁊ ſic vult q perinde ſit ac ſi lata eſſet con-
tra minorē. Iſtud idē voluit Ang.in.l.ſeruo inuito.§.cum pre
tor.ſ.ad treb.⁊ Saly.in.d.l.j. Sed iſte intellectus eorū pro nūc
mihi nō ſatiſfacit,modo pone ſniam latā ex cā ꝯ minorē in re
maxime preiudiciali ipſi minori puta in re abſorbente totam
ſubſtantiā eius dicemus ne talem ſniam valere.certe vr dicen
dum q nō,nā cum in.d.l.j.iſtud ſit ibi introductū fauore pupil
li multomagis erit dicendū in caſu noſtro cum ſit cauſa mul-
tum preiudicialis,attento q iura exorbitantia pudentia ali-
quid in fauorē ſunt extendenda ad ſimilem caſum not. glo.in
l.nulle.ff.de re iu.l.j.⁊ in.l.q ppter neceſſitatē.ff.de re iudi.⁊ in
l.illud.C.de ſacroſan.ecc.⁊ in.l.ſi conſtante.in prin.⁊ ibi Bar.
in.ix.q.prime partis princi.ff.ſol.mat. ¶ Magis ergo colora-
ta vr mihi Imo.hic ad iſtū tex.in.l.j.ſi ex fal.alle.volēs tamen
ſaluari opi.Bar.hic ⁊ gl.in locis ſ.alleg.quā etiam ſequuntur
Cano.in.c.ab excōicato.de reſcri.poteſt dicere qd in.d.l.j. fue-
rit lata ſententia diffinitiua : qꝛ iudex ibi eū abſoluebat a mu-
nere tutele. ¶ Item inquantum Bar.hic cōcludit q ſnia la-
ta ex falſa cā allegata aperto dolo contra preſentē eſt aliqua
ſed per reſtitutionem in integrum ſubuenitur reo contra quē
eſt lata ſententia. ¶ Addo quod Gul.de cug.quem refert hic
Imo.in.l.penulti.ff.de iuſti.⁊ iure.vr concordare cū Bar.hic
ſcilicet quod talis ſentētia retractetur per reſtitutio.in integ.
¶ Tamen Oldra.⁊ Cy.hic ⁊ Oldr.⁊ Cy.plenius in.l. qui te-
ſtamento.ff.de excuſa.tuto.dicunt hoc eſſe verum ſi ſententia
fuit lata ex falſa cauſa,⁊ pbata:qꝛ tūc venit retractanda pp̄ter
falſas probationes,ſecus ſi nō eſſet probata:qꝛ tunc talis ſen-
tentia valebit. Idem dicunt eſſe de mēte Cy.in.l.j.C.ſi ex fal.
inſtru.iuncta.l.ij.C.quan.prouo. ¶ Sed Imol.hic tenet cum
Barto.volens quod ſi ſolum eſt alleg.non etiam probata fal
ſa cauſa poterit aduerſarius reſtitui:quia alias ſequeretur q
dolus partis falſo allegantis cauſas remaneret impunitus ꝯ
l.ſancimus.C.de pen. ¶ Et ſic per hāc rationem dicit videri
opi.Bar.pbari per.§.marcellus.per quem ſe fundat Barto.
qꝛ ille tex.loquitur qñ cōtra abſentem fuit pronunciatū. Sed
iſta ratio Imo.videtur mihi multū fragilis:qꝛ nō ſequitur per
hoc q dolus remaneat impunitus:qꝛ ſtant iſta ſimul q poſſit
cōueniri actione de dolo vel pena criminis ſtellionat⁹, iuxta
l.ij.in princi.ff.de crimi.ſtel.q ſnia non reſcindatur per reſtit.
in integrū.⁊ ſic videt q ſnia Imo.nō concludat ꝯ Ol.⁊ Cyn.
cū quibus etiā vr cōcordare Ang.in.d.§.marcellus. ¶ Sub-
dit etiā Cyn.qd quando falſa cauſa fuit allegata,⁊ probata, ita
demū dꝫ fieri reſtitu.in integrum ſi doloſe probatio fuit facta
ſecus ſi ſine dolo.Exemplum ponit,nā pone q ſucceſſit titio
in cuius hereditate reperi inſtrumentū debiti non cancellatū
ego ex illo inſtro,⁊ probaui debitū,⁊ obtinui putans debitum
ſubeſſe,licet vere non ſubeſſet,vt qꝛ ſolutū fuerat debitū tene
bit ſnia niſi appellet,neqꝫ nūc poterit peti reſtitutio, ſꝫ poſt-
q̄ trāſiuerit in rem iudicatam ſi reperiatur inſtrumentū ſolu-
tionis debiti alle.l.ſub ſpē.alias incipit ſub ptextu.C.de re iu-
di.⁊.l.argentarius.§.cū aūt.ff.de edēdo.p hoc ēt alle.l.diui fra
tres.§.de pen.⁊.l.j.in ſi.ſ.de qd.Imol.hic aliter facit mētionē
de verbis Cy.ſꝫ non ita perfecte vt ego dixi, ⁊ dicit Imol.q
dictū Cy.pōt pcedere in ſuo exemplo:qꝛ illud inſtrm̄ ſemper
fuit verū nec vnqꝫ falſo facta fuit pbatio. Ubi aūt pbatio fal-
ſa eēt:vt qꝛ teſtes dicebāt,q ille cui ego ſucceſſi mutuauit ſibi
centum,certe dicit Imo.q hoc caſu ſuccurri dꝫ aduerſario p
reſtitu.in integ.quāuis q fuerim in aliquo dolo,vt p totū ti-
tu.C.ſi ex fal.inſtru.⁊ p no.p Bar.i.l.diu⁹.ſ.de re iud. Dico qd
Bar.hic idē voluit dū alle.d.l.diu⁹.⁊ tit.ſi ex fal.inſtr. Et iſtā
opi.puto veriſſimā.⁊ in hoc nō puto Cy.bñ diſtinguere dum
dicit,q ſi non interuenit dol⁹ nō dꝫ ꝯcedi reſtō in inte. ¶ Sꝫ
dictū Cy.nō eſt ſine ſcrupulo hic,ſꝫ Imo.approbet illud,nam
dico q lꝫ Cy.ita teneat.⁊ idē etiā tenuit ipſe in.l.j.C.de cōdi.
inde.tñ plures tenēt ꝯtriū,vt Jo.an.in addi.Spe.in ti.de exe-
cu.ſen.§.ſi.ver.illud.alle.no.per gl.hic que voluit qd ſnia non
valeat in effectu,vt no.p glo.in.l.ſeruo inuito.§.cū pretor.ſ.ad
trebel. ¶ Tñ ad hoc not.per.gl.pōt rñderi q loquit qñ inter-
uenit falſitas pbationis,ſꝫ in exēplo poſito p Cyn. interuenit
falſa probatio,ſꝫ inſtrumentū ſemp fuit verū vt dixi. preterea
glo.in.d.§.cū pretor.loquit qñ ſnia fuit lata p̄ce,vel pretio, vel
alia corruptela iudicis,⁊ ſic nō facit.ideo Rayn.in.d.l. qui in
teſtō.tranſit cū Cyn.in ſuo exēplo.⁊ Bal.in.d.l.j.C.de condi.
indebi.⁊.d.Abb.in.c.ſuborta.de re iud.⁊ Bal.in.d.l.argenta-
rius.§.cū aūt.⁊ in.l.ſub ſpecie.C.de re iudi.⁊ p Ange.in.l.iiij.
§.itē ſi ipſe.j.ſicut pluſqꝫ p.l.fal.⁊ in.l.ſi fine.§.procu.⁊ ibi etiā
Pau.de caſt.ſ.rem ra.ha.p Ange.⁊ Imo.in.l.imperatores.ſ.
de re iudi.Et dixi ibi vbi conſueui ꝯcludere q poſſit concedi
reſti.in integ.qñ apparet illū qui ſuccubuit habuiſſe aliquā iu
ſtam cām puta ignorantiā,vt qꝛ ſucceſſit in ius alterius ⁊c. qꝛ
cum ſubeſt aliqua iuſta cā dꝫ ſemper concedi reſtit.in integ.l.
j.in ſi.ff.qui.ex cau.ma.l.ſꝫ ⁊ ſi per pretorem.§.hic autē.ff.eod.
ti.Sed ignorātia eſt iuſta cā,vt pbat tex.in.l.j.§.ſi quis anteqꝫ
pp̄ter cū gl.ff.de itine.actuqꝫ priua.igit ⁊c. ¶ Sed eſt dubiū
quid ſi non potuit pbari de iuſta ignorantia, vel ſubtractione
inſtrī vel alia iuſta cā an poſſit ei ſuccurri aliquo remedio et
Spe.in.d.ti.de execu.ſen.§.ſi.in ver.illud.ponit opi.⁊ ꝯcludit
q pōt petere per cōditionē ſine cā illam pecuniā que fuit pri-
mo ſoluta nō aūt illā pecuniam que fuit ſoluta vigore ſnie:qꝛ
illa nō dicit indebite ſoluta.l.j.C.de ꝯdi.ide.l.ſi fideiuſſor.§.in
oībus.ſ.man.l.iulianus.verū debitorē ſm vnū intellectum.ſ.
de ꝯdi.inde.Et illa opi.vr vera qūuis Imol.hic teneat ꝯtrium
de quo per Cano.in.d.c.ſuborta.⁊ p Bal.in.d.l.ſub ſpē. Reſ-
deo ergo in hac concluſione q ſnia lata ex falſa cā dolo ꝯ ab-
ſentē eſt nulla ipſo iure per.d.§.marcell⁹.ſꝫ veriorē intellectū
quem ibi tꝫ Bar.⁊ illum intellectū approbaui in.d.l.qui rome.
§.duo fratres.de verb.obl. Aut lata eſt ſnia ex falſa cā ſine do-
lo,⁊ tunc ſi interuenit pbatio falſe cauſe dꝫ ꝯcedi reſtō.cuꝫ eo
tranſit Imo.lꝫ Old.⁊ Cy.teneant ꝯtrium. Tñ mihi vr q opi.
Bar.poſſit ſuſtineri:qꝛ vt dixi.aut nō interuenit probatio fal
ſe cauſe,⁊ Bar.hic vr tenere q debeat ꝯcedi reſtō que conce-
ditur vbi ſubeſt aliqua iuſta cā.d.l.j. qui.ex cau.ma. ſed hic vr
iuſta ⁊ probabilis cā cum reſtituat qs aduerſus ſniam latam a
iudice dolo partis, vel pretio,vel aliter.d.l.ſeruo inuito.§.cuꝫ
pretor.in gl.eadem ergo ratione vr dicendum in caſu iſto nō
7 per rōnē Imo.que fuit.ſ.reprobata. ¶ †Et ſi dubitet quali-
ter conſtare poterit,quod iudex motus fuerit ex falſa cauſa ſi
illa falſa cauſa non fuit probata.Bal.hic dicit q gl.in.l.ſi pre
tor.§.marcellus.ſ.alle.in ver.probatum quam reputat ſingula
rem dixit q ex verbis iudicis. Et tene mēti deciſionē Bal. qꝛ
hic illa gl.ſolummodo loquitur qñ iudex ante ſniam protulit
aliqua verba.nam Bal.extēdit illam glo.q ſi iudex vult poſt
ſententiā declarare cauſam poterit,⁊ illam gl.reputat etiam
no.Bal.in.l.ij.C.ſi ex fal.inſtru.⁊ in.c.j.ſi de feu.val.fue.inter
pel.in quibus locis dicit qd illa verba iudicis declarantur que
fuerit intentio iudicis,⁊ que cauſa mouerit eū. Pro qua gloſ.
Ro.hic alle.tex.in.l.ſed ſi verius.ff.de euic.iuncta.l. precedēti.
⁊.l.illud.eo.ti.que iura nō faciunt. ¶ Ultra predicta Roma.
hic limitat not.per Bar.inqꝫtum vult q ſi lata eſt ſnſa cōtra
preſentem ex falſa cauſa dolo poſſit concedi reſtō in integ.nō
limitat Rom.hoc non procedere in ſnſa lata pro libertate:qꝛ
tunc non conceditur reſtō in integ.aduerſus talem ſniam.l.ſi
dolo.ſ.de dolo.relinqt tñ cogitādū an illa.l.habeat locum qñ
dolus fuit commiſſus a parte. ¶ Sed dic quod hec fuit opin.
Ang.l.ſeruo inuito.§.cum pretor.ſ.ad treb.⁊ illam etiā ibi ſe-
quitur per.d.l.ſi dolo. ¶ Puto verum qd illa.l.habeat locum
dolo commiſſo etiā a parte.qꝛ tex.ibi loquitur in dolo cōmiſ-

ſo ab aduocato partis, eadē ergo ratione vꝫ dicendū in dolo
commiſſo ab ipſa parte principali. ¶ Confirmo qꝛ lꝫ alias re-
ſtitu. in integ. concedatur tñ in caſibus in quibus lata fuit ſnīa
pro libertate non ꝯcedit reſtõ in integ. l. j. ⁊ per totū. C. ſi ad-
8 uer. li. † Adde aliam limitationem ſm Ro. l. ſi illeg obtinuit
ſnīam ex falſa cauſa poſtea cōfiteretur ſe obtinuiſſe ſnīam ex
falſa cā allegāa. no. p Inn. i. c. pleriq3. de immu. eccl. Dico qḋ
illum dictum Inn. vult ꝙ ſi lata ſnīa impediat executio illius
ſnīe ꝑpter ꝯfeſſionē partis, qꝛ lꝫ pro ſnīa ſit preſumptio iuris,
⁊ de iure. l. ingenuum. ff. de ſtatu ho. cum ſi. tñ ꝯ iſtam preſum-
ptionē iuris, ⁊ de iure admittet probatio in ꝯtrium per confeſ-
ſionem partis, vt not. Cyn. et alij in aut. ſed iam neceſſe. C. de
do. ante nup. alleg. glo. ſing. in corpore vñ ſumitur. Non autem
loquitur Inno. de ſnīa lata ex falſa cauſa vel non, ⁊ de illo di-
cto Inn. fecit mentionem Bal. in aut. ad hoc. C. de vſur. ⁊ de
illo dicto feci vobis mentionem in. l. ſi ſeruus pluriū. poſt pꝛi.
9 de leg. j. † Alio modo etiam limitat Ro. ſm Inno. in. c. coram
felicis. de reſti. in integ. ſ. ꝙ illud qḋ dicit Barto. hic procedit
in ſnīa diffinitiua, ſecus in interlocutoria que ex modico pre-
iudicio non pōt retractari per reſti. in integ. ⁊ dicit qḋ Imol.
ibi dicit ꝙ in caſibus in quibus ꝯ ſnīam cōceditur reſtõ hꝫ lo-
cum in ſnīa afferente maximum graue preiudicium, ſecus in
ſnīa afferēte leue preiudicium, ⁊ alleg. l. ſcio. ff. de in integ. re-
ſti. non aūt loquit Inno. magis in ſnīa lata ex falſa cā ꝙ̄ non.
⁊ illum dictum Imo. ſequit Bal. in. l. peremptorias. in. iij. col.
C. ſen. reſcin. nō poſ. alias limitationes dedi vobis in. d. §. duo
10 fratres. ¶ † Item inꝗ̄tum Bar. hic concludit ꝙ ſnīa lata ex
falſa cā alle. a iudice cōſiſtente in iure, ⁊ in facto, vel i iure tñ
eſt ipſo iure nulla. Imo. hic limitat hoc eſſe verum qñ vna cā
tantum fuit expreſſa a iudice ſecus ſi due cauſe eſſent expreſſe
quarum vna eſſet vera, ⁊ alia falſa: qꝛ tunc ſnīa nō redderetur
nulla, ſed ſuſtineret ex cā vera, cum fieri debeat interpretatio
vt actum potius valeat ꝙ̄ pereat. l. quoties in ſtipulationib9.
ff. de verbo. ob. c. abbate. de ver. ſigni. ⁊ idē voluit Imol. in. l. ſi
plagij. ff. de ver. ob. ⁊ ibi dicit illud dictum eſſe incognitum le-
giſtis. ⁊ fuit oblitus ponere. in. d. §. duo fratres. vbi poſui ⁊ ſum
ſecutus illud, qḋ vꝫ ꝙ ſnīa ex alia etiā cauſa ꝙ̄ ex falſa expreſ-
ſa lata ſit dūmodo ſit adiecta dictio maxime, vt qꝛ iudex dicat
pronūcio tale teſtamētum valere. maxime quia a minore. xiiij.
ann. conditum fuit, qꝛ apparet iudicem moui eſſe etiā ex alia
cauſa ꝙ̄ ex illa quam expreſſit. Et fuit hoc not. verbum Iaco.
bu. in. l. ij. §. ignominie. ff. de inſa. pro quo vꝫ tex. in. c. per tuas.
qui ſi. ſint legi. prout pōd erat ibi Ant. de bu. in. c. cū ex literis.
de reſti. in integ. ⁊ in. c. in pñtia. de proba. dicit hoc dictum fo-
re verū ſi alia cā apparet in actis ex qua potuerit moueri, al-
leg. d. c. cum literis. De hoc etiā facio vobis mentionē in. d. §.
duo fratres. vbi videatis. ⁊ ibi teneo illud dictum Iaco. butr. ⁊
ad iſtud mēbrum poſſent addi multe limitationes de quibus
aliqualiter dixi in. d. §. duo fratres. ⁊ in. l. cum prolatis. ff. de re
11 iudi. ⁊ ponit hic Ro. ſed non perfecte. ¶ † Subdit Bart. hic,
ꝙ ſi ſententia lata fuerit a iudice ex falſa cā cōſiſtente in facto
allegata ab ipſo iudice vꝫ ſententia: qꝛ reſcindit vt hic per eū.
per qḋ Imo. hic infert ad illam. q. que eſt quotidiana ⁊ vtilis.
nam iudex in ſnīa dixit: qꝛ p titium ⁊ ſeium teſtes apparet eſſe
probatum reum teneri in. x. actori. ideo cōdemnamus dictum
reum in. x. ⁊ interrogati illi teſtes ſuper. c. mutui. rñderunt de
mutuo nihil ſcire, ⁊ ſic non probant de mutuo. vꝫ concludēdū
qḋ talis ſnīa valeat per no. per Bart. hic. Dicit hic Imol. qḋ
iſtam opi. vꝫ tenere Inn. in. c. qm̄ ad finem. de proba. qḋ talis
ſnīa vꝫ lata ꝯ ius litigatoris. ideo tꝫ. l. ij. C. qñ prouo. c. cū iter.
de re iud. ¶ Sꝫ Inn. ibi arguit vltimo loco in ꝯtrium de. c. cū
bertoldus. de re iu. ⁊ non ſoluit. Unīipſemet Inno. in. d. c. cum
bertoldus. vꝫ tenere ꝯtriam opin. Imo. hic concordat opi. ⁊ cū
eo trāſit Rom. nam dicit Imo. ꝙ qñ iudex dicit eo mō quo. ſ.
qꝛ per titium ⁊ ſempronium teſtes apparet ⁊c. vꝫ qḋ tunc ſnīa
ſit nulla per. d. c. cum bertoldus. preterea ſnīa lata per relatio-
nem ad aliud, dicit cōtinere eundē errorem qui perpēditur ex
illa ſcriptura ad quā ſit relatio. l. ait pretor. ſ. de re iudi. ⁊ not.
gl. in. l. pe. C. de ſen. que ſine cer. quā. ⁊ late Bar. in. l. j. C. de er-
ro. cal. ¶ Hoc primum membrum cōfirmo p. l. j. poſt princi. ſ.
que ſen. ſine ap. reſc. aut ſm Imo. nō ita manifeſte apparet de
errore, nā pone ꝙ iudex dicat actoris intentio nō eſt ꝓbata p
teſtes, iō abſoluo, ⁊ tñ ex actis apparebat teſtes ꝓbare itētio-
nē actoris p hoc ſnīa nō reddit nulla: qꝛ potuit eſſe ꝙ ex alia
cā iudex nō recipit teſtes. ar. l. ij. in pnc. ⁊. §. j. ff. de teſt. aduerta
tñ ꝙ Bar. in. l. lucius. ad ſi. ſ. de his q not. infa. dicit ꝙ lꝫ iudex
poſſit moueri ex aliqua cā ad nō credendū teſti. dꝫ facere illaꝫ
deſcribi in actis. nā hoc nō obſtante teneo vt. ſ. retuli diſtin-
ctio. Io. de imo. per glo. in. l. quoties. in ſi. in ver. heredem. ff.
de proba. que dicit ꝙ iudex pōt mouere animū ad iudicandū

ex his que apparēt ex actis, ⁊ illā gl. alleg. Bal. p not. in. l. j. C.
manda. p quo ſcḋo membro alle. text. in. l. j. §. itē qui ꝯ ſacras.
in ṽ. ꝙ ſi de iure ſuo. ſ. que ſen. ſi. ap. re. adde ꝙ cū opin. Innoc.
in. d. c. qm̄ ꝯ. tenentis ꝙ ſnīa valeat ꝯcor. Bald. in. l. j. C. de er-
ro. cal. ⁊ in. l. j. C. de ma. vin. ⁊ in. l. plātam. C. de ſen. ⁊ in. l. ij. C.
de re iudi. ⁊ Hoſt. ⁊ Io. an. in. d. c. qm̄ ꝯ. de pba. ⁊ do. Abb. in
c. inter cetera. de re iu. tñ mihi plꝫ ꝯcordia poſita hic p Imol.
⁊ fuit ꝯcor. Anto. de bu. in. c. ab excōicato. de reſcri. ꝯ̄uis ipſe-
met Imo. in. l. ex diuerſo. §. fin. ſ. ſo. ma. nō teneat opi. Inno. in
d. c. qm̄ ꝯ. ⁊ ſequit opi. imo. in. d. c. cū bertoldus. tñ nō vꝫ faciē-
dum fundamentū in. d. c. cū bertoldus. qꝛ ibi ſnīa nō erat nul-
la, ſꝫ veniebat retractāda p commiſſionē factā a papa, vel per
reſtōnem. ¶ Mouebat ēt imo. not. per bart. in. l. j. C. de erro.
cal. ſed rñde ꝙ Bar. non loquit in caſu nr̄o: qꝛ Bar. ibi loqui-
tur qñ iudex ſe refert ad aliquā ſcripturaꝫ erroneam, ſꝫ iudex
hic refert ſe ad acta nō erronea. Imol. vero in. d. l. diuus. ff. de
re iud. relinquit cogitandum. ſed Imol. in. d. §. duo fratres. tꝫ
opin. Inn. in. d. c. cum bertoldus. Ant. de bu. in. c. qm̄ ꝯ. de pro-
ba. vꝫ adherere concordie tradite per Imol. hic aliam concor-
diam ēt poſuit Imol. ⁊ d. Abb. in. d. c. qm̄ ꝯ. De predictis tñ
12 dic plenius vt dixi in. d. l. ex diuerſo. §. fin. ¶ † Ultra predicta
adde ꝙ vbi fertur ſnīa hoc modo, qꝛ per talem probationem
factā per duellū conſtat reum debere. x. ideo eum condemno
talis ſnīa eſt nulla ipſo iure: qꝛ fundat per ꝓbationem repro-
batam. c. ij. de purg. vulga. quem text. in ꝓpoſito commendat.
13 Bal. in. d. l. libertorū. C. de teſta. ¶ † Iuxta predicta dicit hic
Bart. ꝙ decretū interpoſitum ex falſa cā ſemper eſt ipſo iure
nullum, vt hic per eum. Cui adde ꝙ Ro. hic dubitat quid in
decreto interpoſito partim ex falſa cauſa partim ex vera, an
ſit ipſo iure nullū, ⁊ ſe remittit ad no. per Bart. in. l. ſi nō ſortē.
§. ſi centum. ff. de condi. indeb. vbi tꝫ ꝙ ſic, ⁊ ſatis vꝫ ibi proba-
ri inducendo vt ibi per eum, ⁊ hoc idē ſequitur Bal. in. l. cer-
ti cōdictio. §. qm̄. ff. ſi cer. pe. ⁊ in. l. ordo. C. de exec. rei iu. et per
14 Ro. ēt in. l. j. §. pe. de verb. ob. ¶ † Sed quid in interlocutoria
interpoſita ex falſa cauſa an ſit ipſo iure nulla. Raph. hic di-
cit ꝙ ſic, ⁊ dicit ꝙ non hꝫ. l. ſed hꝫ autoritatem Cy. in. l. cōſen-
taneum. C. quo ⁊ qñ iud. ⁊ in aut. offerat. C. de lit. con. Dic qḋ
Cyn. in. d. aut. offeratur. aliquid tangit ibi in. xj. q. ſed non pro-
prie in ꝓpoſito. Sed hoc voluit in. d. l. conſentaneum. vbi lo-
quitur de decreto, ſed decretum dꝛ eſſe interlocutoria ſnīa, vt
not. glo. in. l. pñti. in ver. admodum. C. de his qui ad ecc. confu.
⁊ ſic vꝫ ſatis probari, ⁊ idem vꝫ voluiſſe Ang. in. l. ij. ff. ꝙ quiſ-
que iur. vbi vult ꝙ ſnīa interlocutoria ⁊ decretum de pari pro-
15 cedunt. ¶ † Et dicit Rapha. ſe conſuluiſſe attento ꝙ ſnīa la-
ta ſuper executione dicatur interlocutoria, vt voluit Iac. but.
in. l. ab executore. C. quo. ap. nō re. ſi talis ſnīa lata fuit ex fal-
ſa cauſa appareat eaꝫ eſſe nullā: ꝯ̄uis obijceretur in cōtrariū,
qꝛ nos ſumus in ſnīa que nō ſemper redditur nulla ſm no. per
Bar. hic. ¶ Tamē dicit Raph. ego replicaui, ꝙ iſta erat ſnīa
interlocutoria que reddit ipſo iure nulla ex falſa cauſa, ſꝫ ipſe-
met Rapha. in. l. ſeruo inuito. §. cum pretor. ſ. ad treb. dicit ꝙ
quāuis Cy. in. d. aut. offeratur. ⁊ in. d. l. conſentaneum. dicat qḋ
decretum interpoſitum ex falſa cauſa ſit nullum ipſo iure, et
idem in ſententia interlocutoria. tamen glo. in. l. j. in prin. ſ. qḋ
quiſq3 iur. probat qḋ ſententia lata dolo nō redditur nulla. vn-
de videt probare, ꝙ etiā interlocutoria lata ex falſa cauſa non
ſit ipſo iure nulla. Dico ꝙ dato ꝙ illa glo. probet quod poſſet
probare iungendo. l. ij. eo. titu. tñ non ſequitur ſi lata ſit ex falſa
cauſa non ſit nulla: qꝛ pōt eſſe qḋ lata ſit dolo non tamen ex fal-
16 ſa cauſa vt declarat Bar. in. l. ſi. ſ. de iuſti. ⁊ iure. ¶ † Item in-
quātum Bar. hic dicit, ꝙ iudex app. poteſt reformare, ſeu con-
a firmare ex noua cauſa[a] ſententiā prius latā ex falſa cauſa. d. l. ſi.
ſ. quod cum eo. Adde quod Bal. in. d. l. j. C. de condi. inde. di-
cit quod. d. l. ſi. ff. qḋ cum eo. non probat quod ſnīa poſſit confir-
mari ex noua cauſa vera quando lata fuit ex falſa cauſa. Sed ſo-
lum probat qḋ poſſit confirmari, qñ lata fuit ex cauſa incon-
grua. ſic limitat Bal. in. d. l. ſi. mirabiliter. Attamen Bal. hic
melius locutus dixit, quod iudex cauſe appellationis pōt con-
firmare ex cauſa vera ſnīam latam a iudice cauſe principalis
ex falſa cauſa per illam. l. fin. dummodo iſta noua cauſa ſaltem
implicite eſſet comprehenſa in primo proceſſu. alleg. l. hebius
marcellus. ſ. de pac. do. ⁊. l. habebat. in prin. ſ. de inſti. ⁊. l. here-
ditas materterē. ſ. de peti. here. quod eſt not. Pau. de caſt. hic
⁊ etiam Roma. pro hoc alleg. regulam. l. per hanc. C. de temp.
appel. ⁊ ſic habes diligenter not. quod iudex cauſe appel. po-
teſt ſententiam latam ex falſa cauſa in principali cauſa confir-
mare ex noua cauſa ſi implicite ſaltem illa noua cauſa erat cō-
prehenſa in primo proceſſu, quod vltimum ſatis fuit de men-
te Bald. in dicta. l. per hanc. in. ij. col. C. de tempo. app. mo-
uetur per id quod habetur in. l. edita. C. de edendo. ⁊ predicta
tene

a ¶ Ex noua cā. vide bar. in. d. l. ſi. in ſi. ſ. qḋ cū eo. ⁊ i l. ſi expreſſis. i. vij. col. de app. qḋ, iu-dex appellatiōis nō ſolū pōt refor-mare ſnīam ex noua cā, ſꝫ etiā ſnīaꝫ nullā reformare, ⁊ vide Pe. de anc. in ꝯſi. cccxiij. incl. vꝫ prima facie. et Io. pe. de ferra. in ſua practica i for-ma appellatiōis a ſnīa diffinitiua dicn̄ ſnīam nullā vbi cōtra cauſidi-cos, ⁊ ita pluries practicaui. Tho.

teriẽ ſingulariter menti:q: vt dicit Pau.de caſt.multi errant.
¶ Nec obſta gl.ſm Bal.q: dum dicit q̃ ſnia non vʒ in effe
ctu non dʒ intelligi,q̃ non poſſit in cauſa ap. confirmari, ſed
dʒ intelligi,qd ſi non eſt ab ea appellatum non valebit in effe
ctu,⁊ ſic probat iſta gloſ.ſecundum Bal. hic. Que non poſſet
eſſe magis not.quod ſi pars que obtinuit ex falſa cauſa coram
iudice coram quo petitur reſtitutio in integ.velit quod petat
confirmari ſententiam ex noua cauſa non poteſt tunc iudex
hoc facere:quia alias valeret ſententia cum effectu:⁊ cũ Bal.
tranſit etiam Paul.de caſtr. Idem quoad reſtitutionem te-
nuit etiam Bal.in.l.i.C.de condi.inde. ⁊ dicit quod iſtud eſt
not.dignum. Rapha.hic male refert verba Bal. qui dicit qd
ſicut iudex appel.poteſt confirmare ſententiam ex vera cauſa
prius latam ex falſa multo magis poterit confirmari per iudi-
cem reſti.in integ.cum reſtitutio in integ.magis ſit priuilegia
ta. ¶ Et ſubiungit quod in cõtrarium facit id quod nõ. Bar.
in.l.i.C.de ſen.aduer.fiſ.la.dico qd Raph.male refert Bald.
⁊ argumen.ſuum eſt contra eum: quia reſtitutio in integrũ eſt
priuilegiata:ideo q̃a contra ius commune conceditur in pri
uilegium,vnde dico quod magis fauetur cauſe appel.quod eſt
remedium ordinarium quam reſtitutioni in integrum, proba-
tur per.d.l.iſtud. Ad not.per Bartol.in.l.i.C.de ſen.ad fin.re-
ſponde quod intentio Bartol. non fuit decidere hunc caſum,
ſed alium caſum. Addo etiam quod Bald.in.l.ij.§.ignomi-
nie.ff.de his qui notan.infa.tenet iſtud idem etiam quantum
ad caſum reſtitutionis per.d.l.fi.ff.quod cũ eo.licet aliter in-
telligat in.d.l.i.C.de condi.indebi. ¶ Et reſpondet Bal.ibi
ad iſtam glo.dicens quod hic nulla cauſa vera ſuberat ex quo
ſnia poſſet confirmari in effectu,ſʒ vbi ſuberat vera cauſa poſ
ſet confirmari.d.l.fina.ff.quod cum eo.⁊ iſta reſponſio magis
placet. Adde etiam inquantum ſ.dictum eſt,quod iudex ap-
pel.poteſt confirmare ſententiam prius latam ex falſa cauſa:q:
iſtud eſt verũ,niſi proceſſus cauſe principalis eſſet nullus pu-
ta propter ineptitudinem libelli,vt not.gloſſ.inſti.de obliga.
in gloſ.magna quam Bal.in multis locis reputat ſingu. in.l.
actor.l.C.de re.cre.⁊ in.l.edita.C.de eden. ita etiam not. Bal.
in.l.i.C.de reſcin.ven.alleg.text.not.in.c.dilecti.de emp.⁊ vẽ.
quem text.ibi etiam ad hoc ponderat Pet.de anch.⁊ Mod.
17 ¶ † Ultimo querit Barto.an valeat ſnia lata a iudice ex fal-
ſa cauſa in mente ipſius iudicis retenta.⁊ remittit Bartol.ad
not.per ſe in.l.ſeruo inuito.§.cum pretor.ff.ad trebel.⁊.l.vena-
les.C.quando prouo.non eſt neceſ. Adde quod de hoc etiam
tetigit Barto.in.l.fi.ff.de iuſti.⁊ iure.⁊ ibi etiam per Ance et
vide etiam not.per Barto.in.l.diuus.ff.de re iudic.⁊ Bald.in
l.conſtitut.C.de pe.iudi.qui ma iu.⁊ in.l.i.C.de condit. inde-
bi.⁊ in.l.i.C.ſi ex fal.inſtru.et in.l.i.C.quomodo ⁊ quando iu-
18 dex.⁊ in.l.ſub ſpecie.C.de re iudic. ¶ † Ultimo inducit Pau.
de caſ.ſum tex hic ad queſt.quod ſi egi ex falſa cauſa ⁊ proba-
ui de vera non debeo obtinere,alleg.l.habebat. in princip.ff.
de inſti. Adde quod Bar.idem tenet in.l.ſ.in prin.ff.de eden.
Innocen.in.c.ex parte abbatiſſe. de priuile.⁊ Specu.in tit.de
ſen.§.qualiter.verſi.quid ſi lis.⁊ Bal.in.l.ij.C.com.diui.⁊ in.l.
per hanc.in princi.C.de tempo.appel.idem Anto. de butr.in
c.dilecti.⁊ in.c.examinata.de iudi.cum concordan.ibi allega.
per eum.per Ange.in.l.fi.C.de anna.excep.et ibi ponit limi-
tationem.

1 ¶ Renuncians ſeu repudians dʒ eſſe certus de iure ſuo.
2 Mulier renũcians velleiano debet certificari de iure ſuo, alſ
non valet renunciatio,fallit vt infra.
3 Mulier ⁊ minor renuncians cum iuramento an ſit certioran-
dus de beneficio ſuo.
4 Minor ⁊ mulier renunciantes iuri ſuo debẽt certiorari de be
neficio ſuo.
5 Iuramentum non trahitur ad incognita.
6 Pactũ ⁊ tranſactio poſſunt trahi ad cogitata in genere,non
autem ad nullo modo cogitata.
7 Pactum in qualibet conuentione põt extendi ad ea que quis
in ſpecie ignorauit,dummodo de eis in genere cogitauerit.
8 Mulier ſi renunciauit beneficio velleia.⁊ in inſtrumento ap-
paret certioraſſe de beneficio velleia.an ſufficiat.

1 **In repudianda.** † Sicut in aditio-
ne quis debet eſſe
certus, ita etiam in repudiatione.h.d. ¶ Not.q̃
renuncians ſeu repudians debet eſſe certus de iure
ſuo vt hic.⁊.l.mater.C.de inofficio.teſtamen.l.manifeſtiſſimi,
2 de furtis. ¶ † Et inducit Bart.hic ad.q.quod mulier que re-
nunciat velleiano debet certificari.l.fin.C.ad velle.alias non
valeret renunciatio.et ſe remittit ad dicta per ſe in. l. doli ex-
ceptione.l.de donatio.ſed Barto.ibi non tangit de certiora-
tione,ſed ſolum an mulier poſſit renunciare, vide per Bald.

in.l.ſ.C.ad velleia. Roma.etiam hic format queſt.prout facit
Bartol.in ſua diſtinctione non ponit determinationẽ ſcilicet
an poſſit renunciare:ſed an debeat certiorari.gloſſ.in.l.fin.ſi.
C.ad velle.tenet quod ſic.ad idem eſt glo.in auth.ẽ.quo opor.
epiſ.circa medium conſti.in.§.igitur.in gloſſ.in verſicu. inter
roget eum.per glo.⁊ doct.in.l.ſciendum.de verbo.obliga.ma-
gis communis concluſio eſt,quod requiratur certioratio quod
fallit niſi mulier de conſcientia.l.renunciaret velleiano, quia
tunc non requiritur certioratio,⁊ ita not.concludit Bald.in.l.
fin.ff.ſi quis in ius voc.non ie.alleg.aut.matri ⁊ auie.C.qñ mu.
tut.offi.fun.po.qui text.non videt probare dictũ Bal.q: licet
ibi text.dicat q̃ mulier põt renunciare debeat intelligi facta
prius certioratione:quia debet diſtingui per alia iura,ipſemet
Bal.in.l.iij.§.queſitũ.circa.iij.co.ff.ſi quis cau.pungit ⁊ nihil
3 firmat. ¶ † Secũdo fallit niſi mulier renunciaret iuramento:
quia tunc non requiritur certioratio.hoc fuit de mente Arch.
⁊ Joan. andr:in.c.quamuis.per illum text. de pact.in.vi.⁊ ſe-
quitur Pau.de ca.in illa.l.ſi.§.ſi.ff.ad velleia.pro hoc facit.c.
ex reſcripto.de iureiurã.⁊ qd ibi not. ita etiã firmat Anto. de
4 bu.in.c.ſi diligenti.de foro compe. ¶ † Sed ↄtrarium tenent
Joan.an.⁊ Ant.de but.in.c.pe.de empt.⁊ ven.vbi volunt, qd
ad hoc vt mulier ⁊ minor excludantur a beneficio reſtõ.in in-
teg.⁊ a beneficio velleiani requiritur q̃ ſint certiorati de eo-
rũ beneficio, ⁊ eſt verũ q̃ Bart.in minore vbiq; tʒ qd debeat
certiorari.vt excludat a beneficio reſtõnis in integ.l.ſciendũ.
de verbo.obli.⁊ in aut.ſacra.C.ſi aduer.vendi.⁊ in.l.ij.C.de re-
ſcin.ven.cũ ſi.vñ hoc pẽdet ab illa.q.vtrũ minor eo ipſo quod
iurat non contrauenire ſit excluſus a beneficio reſtitutionis in
integ.dato q̃ non ſit certioratus.de quo vide in.d.l.ſciendũ. ⁊
5 facit pro illa opi.Jo.an.⁊ Ant.de but.vltimo loco relata.† q:
iuramentum non trahitur ad incognita.l.ſi.ff.quod quiſq; iur.
⁊ not.Bart.in.l.iij.§.queſitum.ff.ſi quis cau. et idem videtur
velle Bald.in.l.i.C. de condi.indeb.ſed bene operatur iura-
mentum vim ſpecifici conſenſus ſecundum eum alleg. vulga-
rem.l.cum pater.§.filius matrem.de legat.ij. et idẽ voluit bal.
in.c.i.ſi controuer.fue.apud pa.fermi. vt dixit in queſtione de
6 minore remitto me ad dicta in.d.l.ſciendum. ¶ † Tertio li-
mitat Paul.de caſt.in.l.fin.§.ſi.ad velle.et dicit fuiſſe dictum
Fran.de alber.qui fuit diſcipulus Barto.niſi mulier non per
renuntiationem,ſed per pactum obligaret ſe ad non vtendum
beneficio velleiani: quia tũc pactum bene poteſt trahi ad in-
cogitata alleg.l.emptor.§.lucius.ff.de pact. Sed ille text.non
facit.fateor tamen quod pactum et tranſactio trahi poteſt ad
7 cogitata in genere non autẽ ad nullo mõ cogitata. ¶ † Pre-
terea hec differentia inter pactum et renunciationem iure nõ
probatur , bene verum eſt, quod pactum in qualibet conuen-
tione poteſt extendi ad ea que quis in ſpecie ignorauit dum-
modo de eis in genere cogitauerit vt pbatur in.l.ſub preter-
tu.la.ij.⁊ ibi hoc clare Barto.in princi.C.de tranſa.⁊ Barto.
in.l.ſi de certa.eo.titu.quia quis põt in genere cogitare de eo
quod quis in ſpecie ignorat.l.qui iure militari.ff.de teſta.mi-
lit.per quam.l. Angel.in.l.qui rome.§.duo fratres.in.ij.q.ff.de
verbo.obligat. tenet idem eſſe in renunciatione ſcilicet quod
quis poſſit renũciari iuri quod ignorat in ſpecie ſi de eo in ge
nere cogitauit:⁊ idem dicit Ang.in.d.l.qui iure militari in fi-
ne.vbi ſubdit, quod illud fallit in muliere renunciante : quia
illam certiorari oportet de beneficio. Angel.aperte vult quod
non ſufficiat mulierem in genere cogitare de beneficio velle-
8 iani, et hoc puto verum. ¶ † Sed iuxta hoc quero quid ſi in
inſtrumento appareat notarium certioraſſe mulierem de bene-
ficio velleia.an ſufficiat. vide que dixi in.d.l.ſciendum.⁊ de ma
teria an ⁊ quando requiratur certioratio, vide Joan.and.in ti.
de renun.⁊ conclu.§.i.in addi.incip.quem huic ; et ibi videtur
ſentire quod ſolum iuramentum nõ ſufficiat. de materia etiam
vide per Bald.in.d.l.ſi mulier. ¶ Ultimo inducit hic Rom.
ad queſtionem de qua vide plene per Barto.in.l.qui rome.§.
duo fratres.de verb.oblig.

1 ¶ Adire non videtur qui accepit pecuniam vel promiſſio-
nem vt repudiet.
2 Pro herede nõ videtur ſe gerere qui cauſa mortis capit pecu
niam niſi eam accepit ex voluntate defuncti.
3 Facta ad vnũ effectũ non debent operari contrariũ effectum.
4 Paria ſunt ſoluere ⁊ promittere.

1 **Uit queſtionis.** † Qui accepit pe
cuniam, vel pro-
miſſionem, vt repudiet non videtur adire. hoc di-
2 cit. ¶ † Not.quod ſi quis mortis cauſa capit pecu
niam non videtur ſe gerere pro herede, quod intelligo verũ
quando nõ accepit ex voluntate defuncti quoniã ſi accepit ex
eius volũtate videtur ſe gerere pro herede,ſm tamẽ deſ.l.pro

3 herede.§.papi.ff.eo. ¶ † Not. ꝙ facta ad vnum effectum non
debent operari cõtrariũ effectum vt hic,& l.ſi mancipia.ff. de
4 fur.inſtru.& l.legata inutiliter.ff.de leg.ij. ¶ † Not.quod paria
ſunt ſoluere & promittere,vt hic,& l.ſi.C.ad leg.fal.& l.ſi patro
nus.ff.de dona.

1 ¶ Seruus alienus bona fide poſſeſſus.vel fructua.adeũdo
hereditatẽ ſibi delatã iuſſu poſſeſſoris vel fructuarij non ac-
quirit illis,ſed vero domino,vel proprietario,
2 Facere non tenet quis qđ ſibi nõ nocet & alteri prodeſt, niſi qñ
inter eos precedit aliquis contractus.
3 Poſſidere non dicit mulier rẽ dotalẽ,poſſit tñ quoad ſatiſdã.
quia non tenetur ſatiſdare de iudicio ſiſti &c.
4 Monachus alienus bona fide poſſeſſus ſi acquirit aliquid,an
acquirat vero monaſterio.
5 Monachus qui fuit inſtitutus ad regimen vnius eccleſie,vel
fuit aſſumptus in abbatem,& illud tranſmiſſus,an acquirat illi
eccleſie cuius habet regimẽ,an prime eccleſie cuius fuerat mo
nachus.

1 **Si quis mihi.** † Seruus alienus bo-
na fide poſſeſſus vel
fructuarius adeundo hereditatem ſibi delatã iuſſu
poſſeſſoris,vel fructuarij nõ acquirit illis.ſed vero
domino vel proprietario.h.d. ¶ In gloſſ.j.ibi.§.& qđ a qui-
buſdam vltra ſolutionẽ hic datã per gl.ſolue melius vt habet
in glo.ſeq. ¶ In gl.in ver.fructuarius.ibi per cõditionẽ ſine
cauſa,cõcludit ergo glo.qđ qñ ſeruus alienus inſtituit contẽ-
platione bo.fi.dei poſſidentis,vel fructuarij iubebit dominus
verus eum adire hereditatẽ que poſtea venit reſtituenda bo-
no.poſſ.vel fructuario per conditionem ſine cã,& cum hac gl.
concordat hic Bar.per tex.in.l.ſeruus dotalis.ff.ſol.matr.vbi
mulier non poteſt iubere ſi eius cõtemplatione ſit inſtitutus
ſeruus dotalis niſi dñium eius habuerit,& per alia de quibus
hic per Bar.reprehendentẽ opi.Jac.de ra.& cum Barto.hic
tranſeunt Ang.Pau.de ca.& Ro. ¶ Sed cum Jac.de ra.hic
concordat Cy.Ray.Nic.de ma.Bal.Raph.& Imol. hic mo
2 uentur hac ratione,tñ qz nõ tenetur quia facere qđ ſibi non
nocet,& alteri prodeſt,niſi qñ inter eos precedit aliquis Zctus
de cuius natura hoc eſt.l.j.& l.creditores.C.de nouatio. iuncta
l.in creditore.ff.de euic.& not.plene Bar.in.l.ij.ff.ſolu.matr.ſꝫ
hic nullus precedit Zctus inter verum dñm,& iſtum poſſeſſo-
rem bo.fi.vel fructuarium de cuius natura dici poteſt, ꝙ tene-
tur facere dñs verus qđ alteri prodeſt,& ſibi nõ nocet ideo nõ
debet dñs verus cogi iubere ſeruum adire quinimo vĩ qđ ſi iu-
beat adire patiatur damnum cum actiones actiue,& paſſiue
tranſeant in eum,et ſic inuitus obligaretur oneribus heredi-
tarijs. ¶ Non ob.l.ſeruus dotalis quã Bar.allegabat pro cõ
traria opi.qz rñdetur,ꝙ mulier ibi nõ erat dña rei,ſꝫ poſſeſſor
ſerui,minimum ergo ſi mulier nõ põt ibi iubere adire,hic autẽ
poſſidebat bona fide,vel habebat vſumfructum in eo.et ſic
aliud eſt in caſu illo ꝙ̃ in caſu iſto. ¶ Non ob.etiã ſi quis dice
ret ꝙ aduerſus illud damnum,qđ pateretur dñs verus in iuben
do adire poſſet ſuccurri per remedium cau.indemnitatis pre-
ſtande:qz rñdet ꝙ tale remedium reputat fragile.l.qui ita.§.j.
ff.ad treb.& ſic vĩ ꝙ opp.gl.nõ procedat Z quã etiã facit qz equi-
parantur liber homo bona fide poſſeſſus & ſeruus alienus etiã
bona fide poſſeſſus quantum ad acquirẽdum ex re,vel ex ope
ra.l.bone fidei.ff.de acqui.rerũ do.ſed liber homo poteſt adire
iuſſu bone fidei poſſeſſoris.l.aditio.§.et quod a quibuſdam.ff.
eo.ergo idem dꝫ eſſe in ſeruo alieno bona fide poſſeſſo.Rom.
hic facit mentionem de opi.Bal.Imol.& Rapha. tenentium
contra Bar.& dicit ꝙ rñſio data ad.l.ſi ſeruus dotalis , qđ ibi
mulier non poſſidebat &c.nõ eſt mala:qz etiã mulier dr poſſi-
3 dere argu.l.ſciendum.§.ſi fundũ.ff.q ſatiſ.cogã. ¶ † Sꝫ ad hoc
rñdet qđ mulier non dicit vere poſſidere rem dotalẽ.l.pompo-
nius.§.in dotem.ff.de acqui.poſ.& ibi no.gl.& Bart.in.l.j.C.de
vſucap.pro do.eſt verũ qđ fingitur.ſeu pro poſſeſſore habet mu
lier ꝙ̃tum ad hoc vt nõ teneat ſatiſdare de iudicio ſiſti,vt.d.
l.ſciendum.§.ſi fundũ.& Extra gl.inducitur iſte tex. per Rom.
ad.q.hic quã ponit Barto.in.l.ſi ſeruus cõis ita.ff.de ſtipu.ſer.
4 & eſt.l.pe.in lec.Bart.ſ.an qñ monachus eſt bona fide poſſeſ
ſus acquirat ipſi monaſterio quod bona fide poſſidet an mo-
naſterio vero de quo dicendum eſt vt ibi,& per Innocẽ.etiam
in.c.cum olim.de priui.per Joan.and.in addi.Spec.in titu.de
5 ſta.mo.in rub. † Et ſimiliter ponit ibi Barto.aliam.q.de qua
Ro.hic etiã ſe remittit ad ibi no.vcꝫ an monachus qui fuit in
ſtitutus ad regimen vnius eccleſie,vel fuit aſſumptus in abba
tem,& illud tranſmiſſus acquirat illi eccleſie cuius habet regi-
men.vel abbatiam an priori eccleſie cuius fuerat monachus
vide ibi no.per Bart.de quo habetur per eundem in.l.j.§.pe.
de ſtipu.ſer.no.

1 ¶ Seru⁹ inſtitut⁹ ſi manumittat vel alienat añq̃ adeat iuſ-
ſu dñi nõ pdit ius adeũdi,ſed poterit adire per ſe in primo ca-
ſu,vel iuſſu noui domini in ſecundo caſu &c.
2 Monachus ſi ſit heres inſtitutus,& ante aditã hereditatem ſe
transferat ad aliud monaſteriũ,an acquiratur hereditas ſecũ-
do monaſterio,& ſi efficeret cardinalis poſſit ſibi acquirere ſuo
mero imperio.non iuſſu monaſterij.
3 Monachus ſi inſtituatur heres an poſſit ſolus abbas adire,
an vero requiratur conſenſus domini.
4 Fiſcalia res,& res ceſaris eſt eadem,diuerſum tamẽ eſt patri-
monium fiſci,& patrimonium ceſaris vt hic.
5 Seruus pene nõ eſt capax hereditatis.ideo inſtitutio de ipſo
facta non valet.
6 Heres ſi quis fuit inſtitut⁹ , poſtea ingrediatur religionẽ fra-
trum minorũ , nam illa inſtitutio habetur pro non ſcripta, et
tranſit ad venientes ab inteſtato cũ bona conſcientia , qđ no.
contra iſtos fratres minores & mendicantes.
7 Fraternitates reprobate p papã ſunt incapaces hereditatũ.
8 Collegium curia & municipium differunt inter ſe.
9 Perſone appellatione an veniat collegium.
10 Perſone appellatione an comprehendatur vniuerſitas.
11 Maſculinum ſi quis an comprehendat vniuerſitatem.
12 Hereditas opulenta que dicatur habetur hic.

1 **Seruus.** † Si ſeruus inſtitutus manumittatur vel
alienaretur anteꝙ̃ adeat iuſſu dñi non per-
dit ius adeũdi,ſꝫ poterit adire p ſe in primo caſu vel iuſſu no
ui dñi in ſcđo caſu:& ſeruus fiſci inſtitutus põt adire iuſſu pro-
curatoris ceſaris inſtitutio facta de illo qui eſt ſeruus pene eſt
pro non ſcripta.nec põt ipſe adeũdo acquirere fiſco: qz nõ eſt
2 ſeruus ſuus fiſci.h.d.vſq ad.§.iuſſu. ¶ †. Et facit iſte tex.ſm.
Bal.& Ang.hic in prima parte.ꝙ ſi inſtitutus ſit monachus,
vnius monaſterij & ante aditam hereditatem ſe transferat ad
aliud monaſterium acquirat hereditas ſcđo monaſterio , et ſi
efficeret cardinalis poſſit ſibi acquirere ſuo mero imperio & nõ
3 iuſſu monaſterij.alleg.c.ſtatutum.xviij.q.j. ¶ † Imo.hic circa
ea hoc dicit quod hoc pendet ab illa.q.de qua per Bar.& alios
in.l.j.ff.de vulg.& pup.queritur vtrum ſi monachus inſtituatur
heres poſſit ſolus abbas adire an vero requiratur conſenſus
monachi,& in hoc Jo.and.in.c.in penitentia.de proba. tenet
qđ ſolus abbas põt adire:quia monachus nõ hꝫ velle , neque
nolle.c.ſi religioſus.de elec.in.vi.vnde non debet poſſe mona
chus transferẽdo ſe ad aliud monaſterium preiudicare priori
monaſterio cui ſemel ius queſitũ fuit,ſi aũt tenetur opi Bart.
ꝙ nõ poſſit ſolus abbas adire,tũc vera eſſet opi Bal.& An-
ge.que aũt ſit verior opi.dictum fuit in.d.l.j.ff.de vul.& pupil.
4 ¶ † Scđo not.qđ res fiſcalis,ſeu res ceſaria eſt eadẽ. bene fa-
cit ſm Imo.hic.l.bene a zenone.poſt prin.C.de qua.preſc. dic
tñ qđ diuerſum eſt patrimonium ceſaris,& patrimonium fiſci,
qz ceſar hꝫ quod dam patrimoniũ ſuum tanquã titius. quod dñ
habet tanꝙ̃ imperator ex electione,qz oĩa iura fiſcalia trãſeũt
in eũ tanꝙ̃ in imperatorem non tanꝙ̃ in titium, & ita declarat
Cyn.in.l.pen.C.de edẽ.facit.d.l.bene a zenone.ptz etiã in.l.ij.
5 §.hoc.ff.ne quid in loco pub. ¶ † Itẽ not.in ver.ſi quis plane.
qđ ſeruus pene nõ eſt capax,vnde inſtitutio facta de eo habet
6 pro nõ ſcripta. ¶ † Ex quo infert Imo.hic poſt Bal.ꝙ ſi inſti
tutus eſt aliquis qui poſtea ingrediat religionẽ fratrũ minorũ
ꝙ illa inſtitutio habet p nõ ſcripta,& ſic tranſit ad venientes
ab inteſta. ¶ Addo tex.& ibi Bar.ad hoc illum notantem in
l.ſi in metallum.ff.de his que pro non ſcrip.ha iuncta cle, exiuĩ
de paradiſo.de ver.ſigni.& ponit late Bar.in ſuo tract.mino-
ricarũ.& Bal.in aut.ingreſſi.C.de ſa.ſ.m.ecc.vbi querit an ſal
ua cõſcientia poſſint venientes ab inteſta.apprehẽdere here-
ditatẽ.& lꝫ Barto.dubitet in.d.trac.minoricarum.ipſe tñ tꝫ ꝙ
7 ſic. ¶ † In gloſſ.in verſic.municip.ibi.l.cum ſenatus &c. hanc
pe.partẽ glo.ponderat Bald.quod fraternitates que fuerunt
reprobate tpe pape Vrbani quinti erãt incapaces ex quo nõ
8 erant approbate. ¶ † Et iuxta hanc gl.& tex.colligit hic Ro.
argu.qđ aliud eſt collegium,aliud curia,aliud municipium:qz
hic ponunt iſta tanꝙ̃ diuerſa rõne disiunctiue.l.hec verba ille.
ff.de verb.ſig.quimo dicit ꝙ appellatiõe pſone,non veniet col
9 legium. ¶ † Dicit Roma.ꝙ in hoc vltimo Bal. tꝫ Zrium in
rub.C.ad trebel.& in.l.ſed ſi hac.§.qui manumittit.ff. de in ius
voc.in quibus locis tꝫ Bal.ꝙ qui Zſtituit ſyndicũ Z oẽm per-
ſonam de mũdo intelligitur cõſtituiſſe etiã aduerſus collegiũ
nlle.l.metum.§.animaduertẽdum.ff.qđ me.cau.qui tñ tex. vi-
det facere in Zrium & dicit etiã Ro.qđ in contrarium eſt tex.in
l.mortuo ff.de fideiuſſ. ſed iſta non eſt propria materia huius
10 leg. † ideo vide latius de hoc per Bald. in.l. quicunque.C.de
ſer.fugi. in iiij.colum.vbi etiam ponit quid ſi ſtatutum dicat
quecunque perſona fecerit tale quid incidat in penam &c. an
compre

11 co mprehendat vniuerſitatē. ¶ † Item quid ſi ſtatutū loquiſ per verba ſi quis. & Bal. vſ tenere q͂ cōprehendat hoc etiam habetur ꝑ Bal. in. l. omnes populi. in pe. col. ff. de iuſt. & iure. & in. c. i. de no. feu. & in. D. §. animaduertendū. per Joan. and.
12 in. c. cum bia. de preben. §. i. in. vi. in nouel. ¶ † In glo. in verſicu. hereditatē. in. §. ſi ſeruus ibi. que etiam vexationē habet, hanc gl. reputat ſing. Ang. hic & eam etiā multum cōmendat Bal. q͂ opulenta hereditas eſt illa etiā q̄ vexationē hꝫ. tamē Jmo. hic dicit q͂. l. i. §. fin. cū ſeq. ff. de offi. procu. ceſ. vſ dicere, qḋ opulenta hereditas dicatur etiā illa que eſt ſoluēdo. & conſungēdo. ꝗ. cū prima tex. hic probaret alias nō. Et dicit Ro. hic q͂ gl. loquitur de locuplete hereditate vt probatur in. §. neq̄. inſtit. de aut. tu. vbi hereditas lucroſa dicitur illa que hꝫ es alienum, & ſic poteſt afferre vexationē de opulenta hereditate. dicit q͂ eſt alia gloſſ. in. l. liberto. §. largius. in glo. fin. de annu. lega. & ſic eſt glo. ſimilis huic quam Ang. reputat ſingu. ¶ Sed mihi videtur quod glo. illa nō dicat hoc, & iſtā gloſſ. ſequitur Albe. in ſuo dictionario in verſi. opulenta. & in ver. locuples. & ex hac gl. etiam Pau. de caſt. infert qḋ lꝫ pupillus nō poſſit hereditatem locupletem, ſeu lucroſam adire infra. l. mox. al. pupillus. ff. eod. tamen hereditatem opulentā bene poterit adire. quia nullam vexationem habet. faciunt q̄ dicta ſunt in. l. mutum. §. i. & l. mox. ff. eodem. vꝫ quod mulier in queſtione ſtatuti de qua ibi poteſt adire hereditatē in qua non ſunt legata, nec es alienum.

1 ¶ Damnatus ad mortem vt proijciatur de feneſtris adeo q͂ moriatur, & contingat eum de facto euadere, ſi ſit heres inſtitutus non intelligitur eſſe effectus ſeruus pene, & ideo erit capax hereditatis.
2 Dānatus ad penā perpetui carceris poteſt teſtari in carcere.
3 Diſpoſitio loquens in caſu vero nō debet extendi ad caſum fictum in materia ſtricta.

Si quis plane. In gl. in ver. dānat⁹ ibi. C. de here. inſti. l. i. referēdo gl. iſtā ad tex. probat q͂ ſi eſt inſtitutus deportatus eius inſtitutio p non ſcripta hꝫ, & ſic bona venient ad venientes ab inteſta. D. l. ſi metallum. ſed glo. in. d. l. i. C. de here. inſti. dicit q͂ venit ad
1 fiſcum, ſed communiter damnatur illa glo. ¶ † In ea. l. glo. ibi dic quod non alio ferro, hanc gloſſ. reputat Ang. valde not. ex qua infert quod ſi quis ſit damnatus, vt proijciatur de feneſtris adeo quod moriatur & contingat eum de facto euadere, & iſte talis heres erat inſtitutus non intelligitur eſſe effe
2 ctus ſeruus pene, & erit capax hereditatis. ¶ † Infert etiam quod ſi in terris imperij aliquis ſit damnatus ad penam perpetui carceris quod eſt prohibitum. l. incredibile. C. de pe. l. damna. §. ſolent. eod. titu. & q̄uis ibi moriatur poteſt ibi teſtari: quia ex quo non fuit ſeruus pene effectus nihil ob. quin debeat ibi poſſe teſtari. l. eius qui. §. i. & §. ſi. ff. de teſta. & cū Ang. tranſit Jmo. ſed Rapha. & Ro. hic dicunt dictum Ange. non videri verum, nec glo. vſ probare per. l. aut damna. §. i. quia tex. ibi debet intelligi quod ſi quis fuerit damnatus gladio. ſ. vt occidatur gladio non debet fieri executio alio inſtrumento puta ſecuri, & dicit Ro. contra Ange. videtur eſſe text. in. l. eius qui. in fi. ff. de teſta. Puto glo. & Ange. bene dicere conſungendo. l. aut damna. cum. l. precedenti. alias eſſet caſus de indubitabili cum ſententia ſit ſtricti iuris. l. i. C. ſi plu. vna ſen. ¶ Nec obſt. l. eius qui. in fi. quia ibi loquitur de pena approbata a iure, ideo efficitur inteſtabilis, ſed Ang. hic non negat, ſed loquitur quando erat damnatus pena a iure non permiſſa: quia tunc non efficitur inteſtabilis in glo. fin. in verſi. pro non ſcripto, facit hec glo. pro his que dixi in princi. §. videlicet quod quando inſtitutio hꝫ pro non ſcripta applicatur venientibus ab inteſta. ¶ Jn ea gl. ibi. ſiue econtra aduerte bene: q͂ gloſ. non procedit indiſtincte ſecundum Bal. & Ro. quia qñ quis fuit pro loco inſtitutus deinde damnatus, tunc aut viuo teſtatore damnatus fuit & clarum eſt quod procedit glo. ex quo nondum ſibi ius fuerat queſitum, & ſic ad fiſcum tranſire non potuit merito vadit ad venientes ab inteſtato, vel ab alios de quibus hic in gloſſ. in princip. ¶ Idem ſi poſt mortem teſtatoris damnatus fuit elapſo tēpore anni, de quo in. l. cum antiquiorib⁹. C. de iu. delib. ſecus ſi etiā adhuc intra illum annum tempore quo damnatus eſt: quia tunc tranſmittit ad fiſcum per ius deliberandi hereditatem iſtam non aditam ſicut tranſeunt ad fiſcum alia bona. l. tutores. C. ad leg. iul. de vi. l. i. ſi conſtante. §. ſi. ff. ſol. mat. l. inter eos. §. ſi. ff. de fideiuſſ. & ꝑpter hoc ampliat. d. l. cū antiquioribus. vꝫ quod diſpoſitio illius. l. habebit etiā locum ſi heres non decedat naturaliter, ſed dānatus ſit adeo qḋ bona ſua veniunt applicanda fiſco. Rapha. hic contradicit opini. iſtorum duplici argu. primo. quia fiſcus non dicitur vere heres, vt not. gloſſ. in. d. l. inter eos. §. fin. ff. de fideiuſſ. et eſt alia glo. licet Rapha. eam non alleg. in. l. nōn intelligitur. §. cum ex cauſa. in gloſſ. mag. ff. de iure fiſ. ergo diſpoſitio. d. l. cum antiquioribus que ponit ius ſingulare extendi non debet.
3 ¶ † Preterea diſpoſitio loquens in caſu vero non debet extendi ad caſum fictum in materia ſtricta, vt. l. fin. C. de his qui veniam eta. impe. l. iij. §. hec verba. cum ibi not. per Barto. ff. de neg. geſt. ¶ Secundo mouetur Raph. nam in fiſcum tranſeunt iura queſita non querenda. l. quoties. in fin. ff. de nona. et not. gloſſ. in. l. nam ad ea. ff. de condi. & demonſt. ſed hereditas nō adita eſt ius querendum. l. pretia rerum. ff. ad. l. fal. ergo &c. Roma. hic dicit quod his non obſtantibus putat eſſe verum opin. Cyn. Bald. et ſequen. ¶ Non obſt. quod fiſcus non ſit proprius nec verus heres, quia imo quo ad ea que tranſeunt ad extraneum heredem dicitur vere heres. l. i. in fin. gloſſ. magne. C. de oper. lib. l. iij. ff. de interdi. & rele. ſed ego dico q͂ etiā hoc caſu nō dicit proprie, nec vere heres p. d. l. quoties. de nona. ¶ Unde aliter reſponde ad argu. Raph. vꝫ qḋ. d. l. cum antiquioribus, non dicit qḋ heres tranſmittat ad heredem, ſed dicit ad ſucceſſorem ſuum. non eſt ergo dubium quod fiſcus dicitur vniuerſalis ſucceſſor damnati. d. l. tutores. C. ad. l. iul. de vi. ¶ An autem fiſcus dicatur heres. dic vt in. l. ex facto. §. fin. per glo. ff. ad treb. Non ob. ſecundum arg. Raph. qḋ hereditas eſt ius querendum &c. quia illud eſt verum ſecundum Rom. quo ad hoc, vt non dicamur locupletiores antequā ſit adita, ſed quo ad alia ſit ſecus. Hec rñſio mihi non ſatiſfacit, & fateor q͂ hereditas non adita non dicaſ queſita, tñ facultas adeundi dr iam queſita hoc eſt ipſum adire qḋ ſic oſtendo: quia ſi facultas adeundi diceretur ius querendum huic iuri tanq̄ iuri de futuro non poſſet renunciari. l. ſi ita ſcriptum. §. ſi ſub conditione. de leg. ij. et tamen clarum eſt q͂ iuri adeundi poteſt renunciari, vt per totum titu. C. de repud. here. ſed rñde quod illud quod dicit Raphael procedit in iuribus conditionalibus, vt vult gloſſ. not. in. d. l. non ad ea. et probatur in. d. l. quoties.

1 ¶ Juſſus precedere debet, autoritas vero ſequi poteſt.
2 Aditio hereditatis facienda p filiū vel ſeruū requirit iuſſum patris vel dñi precedere, & idē dicas in repudiatione.
3 Juſſus poteſt preſtari per nuncium vel epiſtolam.
4 Autoritas & iuſſus inter ſe differunt vt infra.
5 Filiusfa. naturaliter obligatur ex ſuo contractu.
6 Adire hereditatem aduētitiam an poſſit filius ſine iuſſu patris, vel patre ignorante, vel expreſſe contradicente.
7 Regula. l. qui pōt inuitis. ff. de reg. iur. non eſt ſemper vera.
8 Hereditas profectitia an poſſit adiri ſine iuſſu, vel autoritate tutoris.
9 Juſſus, vel mandatū, vel autoritas, aut conſenſus, ſiue voluntas quando debet interponi, an ſufficit interponi ante actus, vel poſt actum, vel in ipſo actu.
10 Statutum q͂ mulier non poſſit contrahere ſine cōſenſu duorum propinquorum, talis conſenſus non validat contractum, ſi ex interuallo ſuperueniſſet.
11 Autoritas vbicunq̄ requiratur debet interuenire in ipſo actu in continenti.
12 Uniuerſitas non poteſt congregari ſine autoritate & mandato ſuperioris.
13 Licentia quomodo debeat interuenire, & quot modis accipiatur.
14 Conſilium quando requiritur, an ſit preſtādum ante vel poſt factum, vel in ipſo facto.
15 Preſentia an requiratur quod interueniat tempore actus.
16 Conſenſus & autoritas an & quando ſit preſtandus.
17 Taciturnitas an & quando habeatur pro conſenſu.

1 **Juſſum.** † Juſſus precedere dꝫ autoritas vero ſeq
2 pōt. h. d. vſq̄ ad. §. ſed veri. ¶ † No. qḋ in aditione hereditatis facienda per filiumfa. requiritur iuſſus pris, vel dñi precedere. & idē dicas in repudiatione hereditatis ſm Bar. in. l. qui in aliena. in prin. & in. l. is qui heres. §. fi. ff. eo. p. l. iulia. de leg. i. inducendo vt ibi, & iſta eſt cōis concluſio ſm Saly. in. l. ſi. in prin. C. de bo. que lib. tenuerit cōtrarium in repudiatione p. d. l. is qui heres. §. ſi. & non facit mentionem de Bart. ibi teneo opi. cōem pro qua etiā in. d. locis allegatur
3 tex. in. l. ſeruus dotalis. ff. ſol. ma. ¶ † Jtē not. qḋ talis iuſſus pōt preſtari p nuncium vel epiſtolam, & hoc inducit Bartol. quem alij ſequunt ad. q. qḋ iuſſus de quo in. l. fin. §. neceſſitate. C. de bo. que lib. poſſet preſtari p nuncium vel epiſtolā, arg. huius. §. & alleg. etiā. l. honores. ff. de decur. ſed. d. c. honores loquitur in diſſenſu nō aūt in cōſenſu qui interuenire dꝫ ad ſolennitatem actus. ¶ Addo pro iſta opi. glo. in. l. ſi cū dotem. §. ſi pater. in ver. opꝫ. ff. ſol. ma. quā ponderat ibi Ja. de bel. et Ang. tñ vt dixi etiā illa gl. loquiſ in cōtradictione nō in con

ſenſu. bene eandē opi. tz Bar. in. d. §. neceſſitatem. ⁊ Bart. in
l. filiusfa. in ſi. de dona. ⁊ in. l. i. C. de decur. lib. x. ⁊ Spe. in titu.
de actore. §. i. verſi. ſed ⁊ filius, ⁊ Bal. in aut. cū queſit cū mo-
nacho ad ſi. C. de epiſ. ⁊ cle. vbi hoc tñ limitare vr̄ qḋ pater cō
ſentit filio agenti in iudicio ſi ſit maior, ſecus vero ſi ſit minor
q2 tunc vr̄ qḋ per nuntium vel epiſtolam nō poſſit cōſentire.
hanc dicebat fuiſſe opi. Pet. mouentis ſe hac rōne: q2 autori-
tas dz preſtari inter preſentes. l. obligari. §. tutor. ff. de aut. tut.
vbi tutor auctoratur pupillo non in totum intelligenti, ergo
eadem ratione dz eſſe in filiofa. minore. ⁊ de illa opi. Pet. fe-
cit etiā mentionē Cy. in. d. §. neceſſitate. in. ii. q. tñ indiſtincte
verius vr̄ ꝙ pater poſſit preſtare ſuum conſenſum per nun-
tium vel epiſtolam. ¶ Hoc probo primo per tex. nr̄m. pone
ꝙ hic filius minor ſit poterit certe adire iuſſu patris, ⁊ tamen
tex. dicit ꝙ talis iuſſus debet preſtari per nuntium vel epiſto-
lam, ita ergo dz eſſe in. d. §. neceſſitatem. ſi haberet legitimam
perſonam ſtandi in iudicio, ⁊ tractetur de conſenſu patris.
4 ¶ † Non ob. d. l. obligari. §. tutor. q2 loquitur de auctoritate
preſtanda a tutore, nos aūt loquimur in iuſſu inter que duo eſt
dña in itima. vt hic in tex. ⁊ ſtatim dicam, ⁊ ratio diuerſitatis
eſſe poteſt: q2 lex magis preſumitur conſilia de patre, ꝙ de tu-
tore, arg. l. iſti quidem. ff. ꝙ met. cau. facit. l. ſcripto. ff. vnde lib.
¶ Aliam dñiam inter autoritatem ⁊ iuſſum habemus: quia
autoritas tutoris dz preſtari pure etiam in contractu cōditio-
nali, ⁊. l. ſi cōditionalis. ff. de aut. tu. iuſſus vero pōt etiā preſta-
ri ſub cōditione, vt pbat tex. ff. ea. l. §. plane. ibi vt ſi ſcripſit ⁊c.
et in. §. ſe. ibi, quid ſi mādauit ſi expectat adire, ⁊ iſtam dñiam
ponit Angel. hic quia autoritas tutoris dz preſtari per tuto-
rem ſub hoc ver. autoritatem interpono ſeu auctoro huic con
tractui, ⁊ non ſufficeret ſi diceret conſentio tali Žctui, ſeu ap-
probo talem Žctum, ſed debent interuenire verba autorita-
tis, ita dicit eſſe de mente Innoc. in. c. cum conſuetudinis, de
conſue. ſecus eſt in iuſſu: q2 ſufficit q2 appareat de cōſenſu pa-
tris dummodo precedat, vt pz in. d. §. plane cum ſeq. ⁊ cum
Ang. tranſit hic Imo. reputās hoc eſſe valde not. ſed Paul.
de caſt. hic dicit hanc dñiam non videri veram: q2 etiā quan-
do tutor interponit autoritatē ſatis eſt qḋ dicat approbo: ſeu
conſentio, vel ſimilia verba, vt. l. ii. iuncta glo. ff. de aut. tuto. ⁊
illud quod dicit Imo. dz intelligi qñ talis conſenſus ex inter-
uallo preſtaretur poſt actū. d. l. obligari §. tutor. ⁊ videbimus
hoc in gloſſ. ⁊ iſta opi. mihi magis pl3. Querit Bartol. que
potuit eſſe ratio diuerſitatis inter iuſſum ⁊ autoritatem. l. ꝙ
iuſſus dz precedere, autoritas vero ſequi, ⁊ aſſignat Bart. hic
rationem de qua dic vt hic per eum. ¶ Sed aduerte: q2 ratio
de facili poſſet tolli: q2 Bar. ſe fundat ꝙ ex quo pupillus natu-
raliter obligatur, ideo pōt ſequi autoritas tutoris: q2 hz ali-
5 quid cōfirmare, ſecus in filio. ¶ † Sed dic ꝙ filiusf. naturali-
ter obligatur. l. filiusfa. ff. de ac. ⁊ ob. vñ hanc rōnem reprobauit
in. l. qui in aliena. in prin. poſt alios. ff. eod. ⁊ ibi dixit ꝙ cū oīa
cōmoda ⁊ incōmoda veniant acquirenda patri. ideo non mi-
rum ſi magis dz attendi perſona patris ꝙ tutoris cui nil ve-
nit acquirendum, ſed ſolū ipſi pupillo: tñ q2 hoc non eſt ma-
6 gni effectus vlterius nō inſiſto. ¶ † In glo. i. ad ſi. illud quod
dr in glo. procedit ſm hec iura, ſed hodie in hereditate adque-
ſita a patre expreſſe Ždicente aut ignorante, an tunc filius ſine
iuſſu patris poſſit adire gloſſ. in. l. i. C. qui admit. quam ibi ſe-
quitur Bar. ⁊ alii excepto Ang. tz ꝙ ſic, mouetur p regulā. l.
qui poteſt inuitis. ff. de reg. iur. idem tenet Cy. ⁊ Angel. etiam
in. l. filio. de lega. i. ⁊ Barto. in. l. ſi. in princip. C. de bo. que lib.
⁊ cōiter docto. hic. tñ Ange. vt dixi in. d. l. i. C. qui admi. tenet
cōtrariū motus: q2. l. ſi. in prin. C. de bo. que lib. eſt correctoria,
corrigit enim iſtam. l. ⁊ ſimiles, ergo nō debet extendi ex idē-
titate vel maioritate rōnis. l. precipimus. C. de app. ⁊ no. glo.
7 in aut. quas actiones. C. de ſac. ſanc. eccl. ¶ † Preterea regu-
la predicta ꝙ qui pōt inuitis nō ſemper eſt vera. l. ſi in tres. ff.
de arbi. l. ſi duo tribus. ff. de regu. iur. p hoc etiā facit in ſimili
ſm eū. l. ii. §. voluntatē. ff. ſol. ma. teneo opi. glo. que eſt cōis, p
rōnes alleg. per doc. ¶ Non ob. ꝙ in correctorhs nō dz fieri
extenſio: q2 rñdetur ꝙ bene ſit extenſio paſſiua, hec eſt regula
iuris antiqui facientis illam extenſionem, vt no. gloſſ. in. l. ꝙ
vero. ff. de leg. ⁊ probatur in. l. i. §. lex falcidia. ff. ad. l. falcidi.
¶ Non ob. d. l. ſi in tres. ⁊. d. l. ſi duo ex tribus: q2 ſi ibi abſen-
te ⁊ ignorante illo tertio alii duo poſſent iudicare auferretur
illi tertio ptās iudicādi, ſed in caſu nr̄o lz filius adeat ſine cō
ſenſu patris vel eo ignorāte nihil propterea diminuitur de iu-
re patris. q2 pōt poſtea ratificare ⁊ conſequi vſumfructum vel
etiam abſq3 ratificatione cū in aduentitiis acquiratur vſufru-
ctus patri. l. cū op3. C. de bo. que liber. ¶ Preterea in dictis
iuribus tractatur de actu periudiciali quo ad partes vñ cum
opi. illius tertii potuiſſet trahere illos in ſuā ſniam, ideo vo-
luit. l. qḋ ſine eo alii preiudicare nō poſſent: ſed in caſu noſtro
non concernit niſi preiudicium filii, ⁊ hec eſt alia rō Paul. de
ca. etiā in. d. l. ſi. C. de bo. que lib. facit mētionē de Ang. ⁊ trāſit
cum Bar, ⁊ dicit ꝙ huic glo. eſt ſimilis glo. in. l. ſin. ff. quis or.
8 in bo. poſ. ſer. ¶ † Sed eſt dubium quid in hereditate profecti
tia an remaneant hodie iura incorrecta, glo. in. d. l. ſi. qs or. in
bon. poſ. ſer. in. d. l. i. C. qui admit. tz ꝙ hodie in profectitiis nil
ſit immutatū, ⁊ ita tenent cōiter doc. ⁊ Bart. in. l. io qui here es.
§. ſi. ū. eo. ⁊ Imo. ⁊ cōiter Mod. hic. Contrarium tamē tenuit
Bar. in. l. ſi. §. ſimili quoq3 modo. C. de bo. que liber per illum
tex. magis cōiter tenetur. ſ. opi. quam etiā approbat Sol. ſ. n. d.
§. ſimi. i quoq3 modo. q2 ille tex. eſt correctorius, ⁊ non dz ex-
tendi ex maioritate vel identitate rōnis. ¶ Conſiderabam ta-
men poſſe dici ꝙ in correctoriis non ſiat extenſio ex identita-
te vel maioritate rōnis. l. ſi. C. de indic. vidui. tol. ille. §. ſimili
quoq3 modo corrigens in filio non debere patri rōne corrige-
re in patre. tamen iſta ratio non vr̄ omnino tuta: q2 illi reſpon
deo ⁊ fateor ꝙ pater ⁊ filius ſunt nomina correlatiua, ſed he-
reditas caſtrenſis peculii, ⁊ hereditas profectitia non dicun-
tur correlatiua. igitur ⁊c. ¶ Teneo ergo communem opi. pro
qua facit cōcluſio quam ponit Ja. de ra. ne. Cy. Rar. Bal d. et
Saly. in. d. l. ſin. in prin. C. de bo. que lib. e. vbi concludunt, ꝙ in
hereditate relicta filio contemplatione patris ſi filius recuſāt
adire nō poteſt pater ex perſona propria adire, lz in aduentie
tiis hodie poſſet. d. l. ſi. C. de bonis q lib. ſed ſolum hz remedia
cogendi adire filium per iudicem. l. i. ff. ſi quis omiſ. c. ca. teſta.
ſic ergo dz eſſe in filio vez ꝙ non debeat hodie poſſe adire
ſine conſenſu patris. concludo ergo ꝙ hodie iura antiqua in
profectitiis remanent incorrecta. Paul. de caſt. in. d. l. ſina. in
prin. C. de bo. que libe. ſimpliciter tranſit cum opi. Bart. in d.
§. ſimili quoq3 modo, ⁊ minus bene per. ff. dicta. ¶ In gloſ in
ver. precedere ibi. C. de bo. que lib. l. ſi. vltra caſus hic enume-
ratos per glo in quibus ſine iuſſu hereditas adiri pōt. Adde
aliumcaſum in. l. ſi. C. de iure delt. Sed Bar. hic reſpōdet. qḋ
ſatis vr̄ precedere ex quo precedit volūtas filii cōmittētis pa-
tri, ꝙ adeat vt hic per eum. Raph. etiā hic reſpondet ad. d. l.
ſi. quod preſumitur preceſſiſſe iuſſus per no. per Bal. l. qui in
aliena. §. ſed ſi non adierit. ff. eod. inquantum ibi alleg. l. ii. C.
de do. pro. contumeta. l. de in rem verſo. ff. de vſur. ⁊ illum tex.
in. d. l. ſi. allega. Raph. a. in. d. §. ſed ſi non adierit. ad confirma-
tionem eorum que dicit Barto. in. d. l. ii. C. de dona. p2omiſſ.
9 ¶ † Et dicebat Barto. hic qḋ quando dz interponi iuſſus,
vel mandatum, vel autoritas, aut conſenſus. ſiue voluntas, ⁊c
ſufficit interponi ante actum, vel in ipſo actu, hoc colligi ex
ſignificatione verborum, de quo dic vt hic per eum. ¶ Cui
adde quod inquantum Barto. vult qḋ licentia dz precedere
ſi in aliquo actu requirat. bene facit tex. in. c. i3. de regula. quez
tex. in propoſito alleg. Barto. in. l. ſi autem plures. ff. de aqua
plu. arc. ⁊ ibi magiſtralia vba ponit. lz pauciora ꝙ hic allegat
etiam Bar. ibi ad hoc. l. i. C. de ſac. ſanc. eccle. ⁊ aut. licentiam.
C. de epiſ. ⁊ cle. ſed melius probatur in. d. c. licet. illud idem tz
Jo. and. io ca. veteri. de elec. ⁊ ibi dicit licentia ſatis eſt quod
interueniat ante etiā ex interuallo ab ipſo actu. ⁊ illud di-
ctum commendat Bald. in rub. de exerci. in vlti. colū. ⁊ de
verbo licentia. vide etiam per Bald. in. l. quicunq3. C. de bon.
que lib. ⁊ in. l. ſi. C. ad macedo. ¶ Item inquantum Bar. con-
cludit, qḋ vbi exigitur conſenſus ſufficit etiam talem conſen-
ſum ex interuallo preſtari. ¶ Adde ſecūdū Imo. hic, ꝙ In-
nocen. in. c. cum conſuetudinis. de cōſuetu. dicit illud etiā ve-
rū3 ſi actus qui preceſſit fuiſſet validus, ſed vbi actus qui pre-
ceſſit eſt nullus, tūc nō poſſet cōfirmari per conſenſum ſubſe-
cutum ex interuallo. alle. Innoc. in. c. auditis. de electio. Sed
Imo. dicit dictum Inno. eſſe verum quando actus eſſet nul-
lus ratione defectus ſubſtantialium, ſecus autem ſi eſſet nul-
lus ratione defectus conſenſus. alleg. no. per gloſ. in. l. ii. ad ſi.
C. de iure ſi. lib. x. ⁊ no. per Inno. in. c. prudentia. de offi. dele.
⁊ eſt ſimilis gl. in. l. i3. ff. de iudi. ſecus vt dixi ſi actus eſſet nul-
lus ſolum rōne defectus cōſenſus. q2 tunc iſte defectus cōſen-
ſus pōt ſuppleri etiā ex interuallo. hoc probat etiam in. d. l. i3.
⁊ in. c. cum nos. de his que ſi. a prela. ſine conſen. cap. ⁊ per gl.
⁊ ibi Bar. in. l. i. §. ineobare. C. vbi de crimine agi opor. bene
facit. c. cum in iure. de elec. ⁊. c. cura. de iure pa. ⁊ quod no. In-
nocē. in. ca. i. de eo qui du. in ma. quā pol. per adul. ad hoc etiā
facit qḋ no. per Anto. de but. ⁊ Imo. in. c. cum conſuetudinis.
de conſue. per eoſdē in. d. c. cum nos. ¶ Secūdo dic illud eſſe
verum ꝙ ſufficit conſenſum interuenire etiā ex interuallo niſi
requireretur conſenſus per modum ſolēnitatis ⁊ forme: quia
tunc talis conſenſus ex interuallo ſuperueniens nō poſſet ali
10 quo mō actum validare. ita pbatur in. d. c. auditis. ¶ † Unde
ſi ſtatuto caueatur ꝙ mulier nō poſſit contrahere ſine cōſenſu
duorum

duorum propinquorum talis conſenſus nõ validat cõtractũ
ſi ex interuallo ſuperueniſſet, ⁊ hoc eſt ꝙ late diſputat Bal.in
l.j.in vlt.colũ.C.qui admit.hoc idem etiã voluit Imo.in.c.cũ
nos.vbi etiã late de illa.q.Bal.in.d.l.j.de quo etiã p bal.in.l.
quicũq.C.de bõ.que lib.¶ Reliqua vide per Rom.hic q vſ
tranſi re cum Bal.in.d.l.j.C.qui admit.⁊ ponit Bald.in.d.l.j.
qño cognoſcat qñ cõſenſus dʒ preſtari per modũ ſolennitatis
vel forme, vel aliter, ⁊ dic ꝙ aut exigit cõſenſus illius de cuiꝰ
preiudicio agit, ⁊ tūc dʒ requiri per modũ ſolẽnitatis vel for
me.c.ꝗ ſit.de elec.bene fecit.d.c.cura.¶ Quandoq; requiri
tur illius conſenſus de cuius preiudicio non agit, ⁊ tunc aut
erat conſenſus ſuperioris, ⁊ dʒ interuenire per modum auto
ritatis ſecundum Anto.de but.in.d.c.cum conſuetudinis.de
conſue.per not.per glo.in.c.j.de rebus eccle.nõ alie.in.vj.be
ne facit tex.in.c.quidam.xvij.q.ij.⁊ ibi nõ.Archi.in verſi.cõ
ſcientia, vbi dicit ꝙ quotieſcunq; requiritur cõſcientia ex offi
cio publico intelligitur requiri per modum autoritatis quan
doq; requiritur conſenſus inferioris de cuius preiudicio non
agitur vt in caſu propoſito, ⁊ tunc ſuccedat quod not. Bal.in
d.l.j.C.qui admit.ſ.quod videtur tunc talis conſenſus requiſi
tus per modum ſolennitatis ⁊ forme, ⁊ videtur neceſſitatem
importare propter dictionem negatiuam adiunctam verbo
poteſt, vt eſt glo.in.c.j.de regu.iur.lib.vj.⁊ in clemen.diſpen
dioſam.de iudi.⁊ not.Barto.in.l.gallus.in princi.ff.de libe.et
11 poſthumis.¶ † Et ex iſtis infertur ad queſtionem quam po
nit hic Ang.⁊ etiam Bald.⁊ aliȷ ſtatuto cauetur quod ſyndi
cus vniuerſitatis nõ poſſit creari ab ipſa vniuerſitate niſi in
teruenientе autoritate poteſtatis, an ſufficit quod ſyndicus
creatus fuerit ab ipſa vniuerſitate, ⁊ ex interuallo cõfirmatus
a poteſtate. videtur ꝙ nõ.qꝛ vbicũq; requiritur autoritas de
bet interuenire ipſo actu poſt incontinenti vt hic, ⁊.l.obliga
ri.§.tutor.ff.de aut.tu.⁊ no.Bar.hic tamen Dyn.Cyn.Bald.
⁊ Imo.tenent contrariũ:qꝛ hoc caſu videtur ſumi autoritas
pro cõfirmatione:qꝛ omnis actus factus ab vniuerſitate dʒ cõ
firmari a ſuperiore.§.interim.in aut.de defen.ci.vnde mens
dicti ſtatuti videtur fuiſſe, ꝙ debet interuenire autoritas, hec
eſt confirmatio, arg.l.ſi quos.C.de decur.libro.x.⁊.l.ij.C.de iu
re fiſ.eod.lib.l.omniũ.C.de teſta.c.cura.de iurepatro.bene fa
cit.l.j.⁊.ij.⁊ fere per totum.C.de cõfirma.tuto.vbi habetur ꝙ
confirmatio tutoris que fit a iudice poteſt fieri etiã poſt ipſum
factum.Imo.tñ hic refert, ꝙ Ange.tʒ contrariũ per.d.l.obli
gari.§.tutor.nihilominus dicit Imo.veriorẽ eſſe opi.Dyn.
Cyn.⁊ ſeq.qꝛ verba debent intelligi ſm ſubiectã materiã.l.in
ſul.in.de preſcrip.ver.l.ſi vno.ff.locati.l.ſi ſtipolatus.de vſu.
ſed materia videtur quo ad confirmationẽ que cõfirmatio be
12 ne põt fieri ex interuallo:ergo ⁊c.¶ † Et ſi bene aduertatur
Ang.nõ videtur contradicere, ſed loquitur in terminis quali
ter diuerſis.dicit enim ꝙ ſi ſtatutum dicit, ꝙ nullũ ordinamen
tum fieri poſſit per antianos niſi cũ autoritate poteſtatis, ꝙ
nõ ſufficit autoritatẽ ex interuallo interponi.poteſt dici qꝺ
dictũ Ang.procedat in caſu ſuo:qꝛ vniuerſitas non põt con
gregari niſi interueniat autoritas ⁊ mandatũ ſuperioris.l.ij.C.
de decur.lib.x.l.ſi quod lega.eo.lib.no.Bart.in.l.actor.in vlti.
col.ff.rem ratam habe.cum ſuis concordan.ergo intelligit di
ctum ſtatutum.ſ.ꝙ nulla congregatio poſſit fieri ſine autori
tate poteſtatis.¶ Non ob.ꝙ ſtatutum hoc caſu nihil opera
bitur contra.l.ſi quando.de leg.j.⁊.c.ſi papa.de priui.in.vj.et
no.Barto.in.l.iij.§.pretor.de operis noui nunt.⁊ in.l.ij.ff.de
vſur.qꝛ rñdeo qꝺ ſtatutũ ſatis operabitur:qꝛ declarat quis ſit
ille q debeat mãdare.ſ.ptãs.ad iſtã.q.etiã vide not.p Bal.in
l.ij.C.de ſer.reipubl.ma.vbi dixit ꝙ qñq; autoritas requiritur
adeſſe, ⁊ iſto caſu autoritas dʒ interuenire aut precedere.d.l.
obligari.§.tutor.¶ Qñq; vero requiritur ad executionẽ eſſe
⁊ tunc nõ põt etiã ex interuallo interuenire al.l.ſi.C.arbi.tu
te.ita in propoſitum ſtatutũ vr̃ requirere autoritatem ad exe
cutionẽ eſſe, vñ ſatis eſt ex iteruallo interponi.Ro.hic in iſta
queſtione Dy.Bal.⁊ ſeq.dicit ꝙ dictũ eonũ põt ꝓcedere qñ il
le actus concernebat tam vtilitatem vniuerſitatis ꝗ poteſta
tis:qꝛ tunc vr̃ accipi autoritas pro conſenſu, ⁊ dicẽdum eſt ſi
tut qñ requiritur conſenſus illius de cuius preiudicio agit.l.ſi
cum predi.l.per fundũ.ff.de ſerui.vrba.predi.l.fin.ad finem ad
mace.cũ ſi.ſed vbi concernit vtilitatem poteſtatis vider̃ requi
ri tanꝗ autoritas.alleg.no.per Ant.de but.in.d.c.cum cõſue
tudinis.ſed in queſtione Dy.⁊ Bal.nõ poteſt intelligi an cõ
cernat vtilitatẽ poteſtatis vel nõ, vñ pariformiter dʒ intelli
gi.ſ.ꝙ aut ſufficiat interuenire incõtinẽti, aut ex interuallo.l.
ꝗnis.C.de impu.⁊.l.iam hoc iure.ff.de vulga.⁊ pup.Imol.in
d.c.cum vos reſumpſit hanc.q.quã ponit hic Dy.et Bald.et
concludit eodem modo prout etiã hic.Querit etiã Ange.hic
de ver.cõſcientia.⁊ Imol.eũ imperfecte refert, ⁊ facit mẽtio
nem Ange.de tex.in.§.non aliter.in aut.quo.op.epi.⁊ text.in
§.emphyteoſis.in aut.de ali.⁊ emphy.col.viij.⁊ dicit Angel.
qꝺ idem importat qꝺ verbum cõſenſus, ita dicit probari in.d.
§.non aliter.non tamen ibi aperit.not.ſunt ver.Angel.⁊ cum
13 Ange.concordat et Pau.de ca.¶ † Quid de ver.licentia.di
cit Angel.idem qꝺ in conſenſu.⁊ alleg.d.§.emphyteoſis.ſed
ille text.loquitur de ver.conſcientia.¶ Sed inſa quõ debeat
interuenire vide Archi.in.c.quidam.xviij.q.ij.vbi dicit quod
quandoq; accipitur pro autoritate; vt ibi iũcto.c.ad hec.de re
li.do.¶ Quandoq; accipitur pro conſilio, ita hʒ.xxx.diſt.c.ſi
quis extra.⁊ ibi gloſſ.de hoc et vide Ange.in.d.§.emphyteo
ſis.⁊ in illo.§.non aliter autem.in quibus locis eſt ſibi contra
rius.Bald.in rub.C.de exer.in.v.col.alleg.Ioan.and.in.c.cũ
in veteri, de elec.tenuiſſe quod quando requiritur conſcientia
non requiritur cõſenſus, ſed ſufficit qꝺ habet ſolum licentiam
vt probatur in.d.C.emphyteoſis.niſi ſecundum Bald.ibi re
quireretur conſcientia illius qui habet ius dicere ⁊ diſcerne
re:quia tunc accipitur conſcientia pro conſenſu ⁊ decreto, al
leg.gl.in.l.j.C.de bo.poſ.ſecundum tab.dum glo.facit ibi mẽ
tionem de conſcientia iudicis, vt per dictum Bald.in rubri.
14 poſſunt concordare opin.Angel.in dictis locis.¶ † Querit
et Angel.ſi ſtatutum requirat conſiliũ conſenſum, vtrũ ſuffi
ciat quod ex interuallo iſta ſequantur.⁊ Ang.hic tenet ꝙ nõ.
alleg.c.j.ne ſede vacante.in.vj.quod eſt not.ſm Ang.tamen
ille text.hoc non aperit.¶ Addo Ioan.an.⁊ Anto.de bu.in
c.cum in veteri.de elec.vbi dicunt quod conſilium dʒ precede
re, ſed conſenſus poteſt ſequi, vt eſt de natura eius, ⁊ iſtud mi
hi magis placet, ⁊ ita intelligitur quod dicit Angel.hic. Ad
hoc addo etiam gloſſ.in.l.ſepe.in ver.ſequutum.ff.de verb.ſig.
que dicit qꝺ vbi requiritur conſiliũ debet conſiliũ ſemper pre
cedere.ad hoc etiam eſt bonus text.in.l.titium ⁊ meuium.ff.
15 de admit.tu.quem text.alleg.Barto.in.d.§.ſinautem plures ⁊
de quo etiam not.per Bald.qui idem tʒ in.d.l.j.in.pe.colũ.C.
qui admit.⁊ in.c.ij.de feu.ſi.cul.non amit.vbi tractat quid etiã
de verbo pñtis:an requiratur qꝺ interueniat tpe actus, et di
cit quod ſic: vt ibi per eum quicquid de verbo directo, vide
not.per glo.in.c.j.in ver.tractatus.de re.eccle.non alie.in.vj.⁊
per Bal.in.l.ſi.§.ſinautem alienũ.C.de bon.que lib.⁊ in.d.c.ij.
de feu.ſi.cul.non amit.⁊ in.l.cum ipſe.C.de ꝯben.emp.et in.d.
l.j.C.qui admit.⁊ per doct.maxime Ant.de bu.⁊ Imol.in.d.
16 c.cum nos.de.ff.dictis.† Videatis et Bart.in.l.tam is.§.j.de
dona.cau.mort.tractat.de verbo conſenſus, de verbo autori
tas, de verbo conſcientie, per Bald.in.l.ſi vxorem.in.ij.col.C.
17 de condi.inſer.¶ † Extra glo.dubitat Pau.de caſt.hic vtrum
in caſibus in quibus requiritur quod pater iubeat an ſi filius
adeat hereditatem patre preſente ⁊ tacente ſufficiat hec taci
turnitas, ⁊ ſe remittit ad not.per Barto.in.l.ſi cum dotem.§.
tranſgrediamur.ſolu.matri. Bart.tamen ibi hoc non ponit,
ſed vide per eundem qui iſtum articulum ponit in.l.que do
tis.ad fin.eodem titulo in fin. gloſſ.magne.⁊ per Barto.in.l.
ſi filius.ff.de tute.de quo me remitto ad dicta in dicta lege quẽ
dotis.

1 ¶ Iuſſus debet ſpecialiter interponi reſpectu hereditatis,
⁊ ſufficit talis iuſſus, licet per iubẽtẽ dubitetur de cauſa acqui
ſitionis.

2 Procurator conſtitutus ad petendũ reſtitutio.in integr.vel
ad iurandum de calumnia, ſi in eius mandato non dicatur in
qua cauſa:non valet eius conſtitutio.

3 Papa ſi mandat alicui prouideri de prebenda alicuius quẽ
putabat mortuum, cum viueret, poſtea cõtingat illum primũ
prebendarium decedere, an reconualeſcat illa prouiſio facta
ſecundo prebendario.

4 Abſolutio ab excommunicatione an poſſit peti per nuntiũ,
vel per procuratorem.

5 Teſtium dicta debent claudi ⁊ ſigillari anteꝗ ſint publicata
vt poſſint noue atteſtationes produci, alias autem poſt didi
cita teſtificata non poſſunt noue probationes produci.

6 Aditio hereditatis eſt actus legitimus, qui nõ poteſt fieri ſub
conditione, iuſſus autem poteſt fieri ſub conditione.

7 Pactum factum de hereditate viuentis non valet quando
eſt factum inter eos qui ſciebant illum adhuc viuere, ſecus ſi
putabant eum eſſe mortuum.

8 Pater an poſſit mandare, ſeu permittere in genere ꝙ filius
ſit in iudicio, an vero requiratur ſpecialis conſenſus.

9 Genus idẽ debet operari quo ad genus, ꝙ operatur ſpecies
quo ad ſpeciem.

10 Teſtari ad pias cauſas an poſſit filiusfa.de conſenſu ⁊ licen
tia patris in genere conceſſa.

11 Iuramentum preſtitũ a minori in genere ſuper quocunq; cõ
tractu celebrato vel celebrando validat ipſum contractum.

1 Sed vtrum. ¶ † Juſſus dꝫ ſpecialiter interpo
ni reſpectu hereditatis ⁊ ſufficit ta
lis iuſſus, licet per iubentē dubitetur de cauſa acquiſitionis,
hoc dicit vſq; ad §. ſed quid ſi mandaui. ¶ Not. ꝙ iuſſus qui
dꝫ precedere a patre in filium vt adeat hereditatē dꝫ eſſe ſpe
cialis, adeo ꝙ ſpecificetur q̄ hereditas ſit adeūda, nec ſufficit
2 in gn̄e dare mādatū vt adeat. ¶ † Unde inducit Bart. hic et
alij ad queſtionē ꝙ ſi facio te ꝓcuratorem ad petendum reſti
tutionem in integ. ⁊ non dico in qua cauſa, ꝙ nō vꝫ talis con
ſtitutio ꝓcuratoris vt hic per eum. Et ſimiliter in eo qui man
dat iurare de calumnia cum ad hoc requiratur ſpeciale manda
tū. c. ſi. de iuramēto calūnie, in. vi. de iſtis vide etiā no. ꝑ Bar.
in. l. filiusfamilias. ff. de dona. ⁊ in. l. illud. §. i. de mino. per Bal.
poſt Cy. in. l. i. C. de in integ. reſti. ⁊ aliquid etiā per Bar. in. l.
generali. ff. de ritu nup. ⁊ in. l. q bona. §. ſi alieno. ff. de dam. in
fec. ⁊. l. ij. §. ſin autē. C. de iuramē. calū. per Bar. etiā in ſuo cōſi.
inci. in cauſa flagri procuratoris. ꝑ Cano. in ca. coram felicis.
de reſti. in integ. ⁊ in. c. qui ad agendum. de ꝓcu. in. vi. ⁊ in. c. in
pertractādis. de iura. calū. in antiq. ⁊ Ja. bu. in. l. ſi procura
3 tor. ad ſi. C. de procu. ¶ † Secūdo in ver. plane not. arg. ſm bal.
hic ꝙ ſi papa mādat alicui ꝓuideri de prebēda alicuius quē
putabat mortuum cum vere viueret, ⁊ poſtea contingit illum
primū prebendarium decedere vr̄ ꝙ reconualeſcat illa ꝓuis
ſio facta ſecundo prebendario per iſtum tex. tū Bald. Ang. ⁊
Mod. tenent ↄ̄trium: qꝛ in literis ad bn̄ficia debet attendi tp̄s
4 date. c. eam te. ⁊. c. conſtitutus. de reſcrip. ¶ † Item inducitur
iſte text. ꝑ Bald. ꝙ non pōt cōſtitui procurator ad petendum
abſolutionem a quocunq; excōicatione in qua cōtingat man
dantem incidere, ſed requirit ꝙ ſpecificet cauſa ſicut hic in he
reditate adeūda. ¶ Dicit tamen Bal. ꝙ ↄ̄tris iſtud ſit relin
quendum Cano. vr̄ tamen tex. in. c. venerabilē. de elect. ꝙ pōt
per ſpecialem nūcium peti abſolutio ab excommunicatione,
⁊ ꝙ non ſufficiat generale mandatum ad petendū abſolutio
nem ab excōicatione, vr̄ tex. in. c. ꝙ de his. in ſi. de ſentē. excō
municat. de quo etiam vide per Innoc. in. c. cum deſideres, de
ſenten. excōmu. ad quē ſe remittit Jmol. ⁊ Ro. hic de quo etiā
vide ꝑ Bal. in. l. poſt mortē. §. i. ff. de adop. ⁊ Spe. in tit. de ꝓ
cura. §. i. ver. xvi. per Bald. aliquid in cap. i. §. nulla. per quos
fiat inueſti. ⁊ per eundē in aut. decernimus. C. de epiſc. ⁊ cleri.
5 ¶ † Itē no. in ꝟ. aut ſi clauſe adhuc tabule ſm Bal. ꝙ ſi clauſe
ſunt litere probabiliter ignoratur qđ in ipſis literis contine
tur, vnde ſumitur practica ꝙ dicta teſtium claudantur ⁊ ſigillen
tur antequā ſint publicata vt poſſint noue atteſtatiōes produ
ci, alias aūt poſt diuulgata teſtificata nō poſſunt noue ꝓbatio
6 nes ꝓduci. §. qꝛ vero multi. in aut. de reſti. ¶ † Itē not. diffe
rentiam inter iuſſum ⁊ aditionem hereditatis, quia aditio eſt
actus legitimus, ⁊ ſic ſub conditione fieri non poſſet. l. act⁹ le
gitimi. de regu. iur. Juſſus autem fieri pōt ſub conditione vt
hic in tex. ibi ſi ſcripſerit eū ⁊c. ⁊. ſ. §. primo. in verſicu. quid ſi
mādauerit ſi expediat ⁊c. ⁊ iſtud hic no. Raph. ⁊ Paul. de ca.
¶ Aduerte tamē qꝛ tex. in verſi. ſi ſcripſerit non vr̄ hoc pro
bare: qꝛ vr̄ ſe referre mandans ad preteritum non ad futurum.
¶ Et ſi diceres qđ pōt ſe referre ad preteritū ⁊ ad futurum. l.
verbum erit. ſ. de verb. ſig. l. plotia. ſ. de iure co. rn̄deo ꝙ ſtare
nō pōt, nā ſi vis referre ad futurū nō pōt ſtare: qꝛ iuſſus eſſet
factus de hereditate viuētis qđ eſſe non pōt, vt hic in ver. ſed
ego nō puto. ¶ Aut volumus referre ad preteritū, ⁊ tunc nō
erit cōditio. l. cū ad pn̄s cū. l. ſe. ff. ſi cer. pe. an aūt ꝓbet hic tex.
in. d. verſi. qđ ſi mandauit ſi expediat ⁊c. dicā ibi. ¶ Alia dr̄ia
inter iuſſum ⁊ aditionem hereditatis, colligitur ex tex. in. §. iuſ
ſum ibi per nuntium ⁊c. iuncta. l. paulus. alias incipit per ꝓcu
ratorem. ſ. eo. ¶ In gl. in verbo. ſpālıter ibi. l. qui duos. vltra
caſus hic enumeratos per glo. in quibus requiritur ſpāle man
datū vide plures alios in. c. q̄m felicis. de reſti. in inte. ⁊ ibi ꝑ
glo. ⁊ per gl. in. c. qui ad agendū. de ꝓcu. in. vi. per Spe. in titu.
de ꝓcu. §. i. ver. itē opponitur ꝙ hꝫ mandatū gn̄ale ⁊c. cum ver.
ſe. ꝑ Bal. in. l. iiij. §. queſitū. ff. ſi quis cau. ⁊ ꝑ Doc. etiā in. l. pom
po. in prin. ff. de ꝓcu. ¶ In gl. in ver. vel de diuis. dicit tū hic
Jmo. ꝙ q̄n interuenit iuſſus de adeunda hereditate viuentis
venit priuandus filius hereditate ſi poſtea eo mortuo adiuit,
ar. l. quidā in fin. cū. l. ſe. ſ. de dona. Sed mihi vr̄ hoc ſtare non
poſſe: qꝛ cum factum vnius ſolius non ſufficiat ↄ̄tum ad hoc
vt excludat fili⁹ ab hereditate, vt. l. is qui heres. §. neq; filius.
ff. ergo ſi ſolus. ꝑ. ſuus ille qui iuſſit adire hereditatē viuentis
⁊ filius ſe nō immiſcuit eo viuente nō venit priuandus, ſed ſi
ſe immiſcuit eo viuente venit poſtea priuandus ſi eo mortuo no
7 luerit adire, ⁊ hoc mō facit. l. quidā. in ſi. ſ. alleg. ¶ † In gloſſ.
in ver. cum ex hac glo. iuncto tex. colligit Rapha. vnum quod
dicit eſſe no. pro limitatione iurium dicentium, qđ pactum fa
ctum de hereditate viuentis non vꝫ. l. ſi. cum ſi. C. de pac. quia

illud eſt verū q̄n pactū factū eſt inter eos q ſciebant adhuc il
lum viuere vt. d. l. quidā. ſecus ſi eſſet factū pactū ſup heredi
tate illius quē paciſcētes putabāt mortuū: qꝛ tale pactū bene
valebit ſi poſtea is de cuius hereditate pactū eſt mortuus ſit
vt hic in ꝟ. plane. iuncto ꝟ. noīatim. Pro hoc etiā facit rō. l. ſi.
C. de pac. vbi hr̄ ꝙ iſtud pactū inducit votū captande mortis
vt ibi: qꝛ illa rō ceſſat in caſu nr̄o cū paciſcētes illum mortuus
8 putarēt. ¶ † Extra gl. querit hic Bar. vtrū pater poſſit man
dare ſeu ꝑmittere in gn̄e, ꝙ fili⁹ ſit in iudicio, ⁊ dic vt hic ꝑ eū
q vr̄ cōcludere, ꝙ requiratur ſpālis cōſenſus attēta opi. quā etiā
ſequitur in. d. §. neceſſitate q̄ eſt magis cōis. ¶ Addo ꝙ Ang.
hic tꝫ ↄ̄triū. ſ. ꝙ ſufficiat in gn̄e conſentire: qꝛ q pōt renūciare
in gn̄e ↄ̄ris renūciatio facta non trahatur ad incogitata. l. cum
aquiliana. ff. de trāſa. ſꝫ trahitur ad oīa de quib⁹ apparet renun
ciantē cogitaſſe in gn̄e. l. ſub ꝓtextu. C. de trāſa. ⁊ ibi no. Bar.
in primis oppo. alle. l. q iure militari. ff. de teſta. mil. quā. l. all.
hic Ang. qđ tū fallit in ſtipulationib⁹ ꝓtorijs. l. iiij. §. queſitū.
ſm cōem intellectū. ff. ſi qs cau. hāc eādem opi. vr̄ tenere Ra
9 pha. ⁊ Ro. hic lꝫ de Ang. mentionem nō faciāt. † Mouētur
q̄ idē dꝫ operari genus quo ad genus ꝙ opatur ſpēs quo ad
ſpēm. d. l. i. §. ſi. ff. ꝙ quiſq; iur. ⁊ in. l. ſi duo. ff. de admi. tu. com ſi.
ꝑ alle. ꝑ gl. i. ⁊ rn̄det ad iſtū tex. ꝙ hic eſt ſpāle ꝓpter incōmo
da q̄ ↄ̄uenerit eſſe in hereditate. §. neq;. inſti. de aut. tu. Cy. in
d. §. neceſſitatē in. iij. q. in. viij. ⁊. ix. col. dubitat ⁊ non vr̄ ſe cla
re firmare Bal. etiā in repe. l. i. C. de ſac. ſanc. ec. in. viij. vel. ix.
10 col. † dū querit an ſofficiat dare licētiam in gn̄e filio teſtandi ad
pias cās ↄ̄cludit valere illā gn̄alē licētiam hn̄ facit. l. filiusfa. in
ſi. de don. ſ. alle. ⁊ ibi Bal. ſpe. in tit. de acto. §. i. ver. qđ ſi pater
filio. ⁊ ibi expreſſe ſpe. vr̄ firmare hāc partē, lꝫ ipſe ſpe. ibidē.
⁊ Jo. an. in addi. moltorū varias opi. referant. ¶ Ad predi
cta etiā vide Bar. in. l. tam is. §. i. de do. cauſa mor. ⁊ ſic conclu
de hanc. ſ. opin. videri veriorē. ſ. ꝙ ſufficiat gn̄alis conſenſus
quam ſequi vr̄ etiā Bar. in. l. ſi longius. §. i. de iu. per gloſ. ibi.
11 ¶ † Ultimo facit iſte tex. ſm Pau. de ca. ad q. de qua per gl.
⁊ hoc in aut. ſacra puberū. C. ſi aduer. vē. ſ. vtrū iuramētū pre
ſtitum a minore in gn̄e ſuper quocunq; cōtractu celebrato vel
celebrando validet ipſum ↄ̄ctum, ⁊ ſm Pau. de caſt. iſte text.
facit ꝙ non: tū lꝫ ipſe nō dicat dic qđ ↄ̄triū eſt verius. vt ibi
ꝑ glo. ⁊ omnes late per Jmol. in. c. cum contingat. in. iiij. ⁊. v. co.
prin. de iureiu. ¶ Mouentur ꝑ illam regulam que hꝫ ꝙ id eꝫ
operatur genus quo ad genus quod ſpecies quo ad ſpēm vt. ſ.
12 ¶ † Itē ꝑ regulam que hꝫ ꝙ iuramentum ſemper ſeruari dꝫ
vbi non vertitur in preiudicium ſalutis eterne. c. cum conti n
gat. ⁊. c. ſi vero. de iureiuran. ⁊. c. licet mulieres. eod. titu. in. vi.
13 ¶ † Item quod iuramentum non requirit patris preſentiam,
vt eſt gl. ſing. lꝫ vulgata. vj. q. i. c. quoties cordis oculus.

1 ¶ Juſſum intelligitur quocunq; modo, per quecunq; ver
ba, ſi de voluntate patris precedente appareat.
2 Uerba contrahentiū vel notarij groſſo modo prolata non vi
tiant actum.
3 Teſtamentū nō vitiatur ſi notari⁹ dixit ꝙ pater relinquebat fi
lio iure reſtitutionis, licet iure inſtitutionis relinqui debeat.
4 Procurator ſic conſtitutus, conſtituo te aſinum in procurato
rem meum, an valeat talis conſtitutio.
5 Paria ſunt aliquid fieri in forma ſpecifica, vel equipollenti.
6 Mandatum licet nō ſeruetur in ſui forma ſuperficiali, ſi tū ſer
uetur in effectu ſatis dicitur fuiſſe ſeruatum mandatum.
7 Adire dicitur qui vendit rem hereditariam, niſi eſſet res tē
pore peritura.
8 Confirmare an ſit de nouo inducere.
9 Mandatum ratihabitione retrotrahitur, ⁊ de nouo inducitur.
10 Debitor an conſtituatur in mora, ſi creditor ſibi dicat, ego in
digeo illa pecunia quam mihi debes.
11 Dies an ⁊ quando interpellet pro homine habetur hic.
12 Mandans an teneatur de homicidio perpetrato per manda
tarium, qui dixit, vade ⁊ nunq; redeas domū ſi nō ſenſero ali
quid de dicto negocio.
13 Statutū ꝙ ſi qs offenderit offendentē ſe, vel ſuos, puniatur
pena dimidia, ſi aūt offenderit cōſortes offendentis puniatur
pena maiore, mō contingit ꝙ titius offendit fratrem meū, et
frater titij offendit me, ego poſtea offendo titium, an debeam
puniri in dimidia, an vero pena maiore.
14 Pax an ⁊ quando ⁊ quomodo cognoſcatur qđ ſit rupta ex ve
teri cauſa vel noua.
15 Mandans ſi dicat famulo ſuo ꝙ talē vulneret, vel det ei ala
pam, ⁊ famulus occidat, an teneatur mādans de homicidio.
16 Uindicta capitur in bonam ⁊ malam partem vt hic.
17 Judicia ad torturam ſufficiētia cōſiderantur arbitrio iudicis.
18 Actus non debet operari vltra intentionem agentium.
19 Aditio ſi mando vt adeas hereditatē de iure ciuili, ⁊ tu petis
de iure

de iure pretorio valet, ⁊ econtra.

1 **Sed quid ſi mandauit.** †Iuſſum in-
telligiť quo-
cunq; mõ, ⁊ ꝑ quecunq; verba ſi de voluntate procedẽte pa-
2 tris appareat. h.d. vſq; ad. §. ſi coram. ¶ † No. ex iſto tex. ſm
doc. maxime Bald. ⁊ Ang. ꝙ verba groſſo modo prolata nõ
hñt vitiare actũ ad idem alle. l. q̃ñ indignum. C. de teſt. addo
bonum tex. in. l. ſi cõſtante. C. de don. ante nup. ⁊ ꝙ ibi multum
no. tradit Cy. ⁊ Bald. poſt glo. vbi colligit ꝙ verba notario-
3 rum groſſo modo prolata non vitiant. ¶ † Unde dicit Bald.
ſe conſuluiſſe quod ſi notarius dixerit, ꝙ talis relinquebat fi-
lio iure reſtõnis nõ vitiabitur teſtm̃, lʒ iure inſtõnis relinqui
debeat. §. aliud quoq; capitulum in aut. vt cũ de appella. cog.
4 ¶ † Notabiliter etiã inducit Ro. hic ad. q. poſitam p Inno.
in. c. petitio. de procura. ſed Ro. male alleg. q2 Inno. nõ ponit
ſed Hoſt. ibi, vbi dicit ꝙ ſi quis dixerit conſtituo te aſini pro-
curatorem meum ꝙ talis conſtitutio valebit de qua vide per
Bald. in. l. id qđ pauperibus. in. i. col. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ in. l. te-
ſtamentũ. in prin. C. de teſt. ⁊ in. l. i. C. de neg. geſt. ⁊ in. l. neq; in
vlt. col. C. de procu. ⁊ per alios maxime Anto. de but. ⁊ Imol.
in. d. c. petitio. ⁊ ibi Ant. de but. ⁊ Imol. tenent ꝯ Hoſti. mo-
uentur per. l. ſi quis in fundi vocabulo. de lega. i. ⁊ ibi ſum ſoli-
tus ſequi opin. Anto. de but. ⁊ Imol. per. d. l. ſi quis in fundi
5 vocabulo. ¶ † Scđo no. ꝙ non refert aliquid fieri in forma
ſpecifica vel equipollenti. bene facit. l. ſi iure. C. de inſtit. ⁊ ſubſ-
ti. ⁊. l. mulier. in prin. ſ. ad treb. ⁊ plene per Bar. in. l. gallus. §.
6 ⁊ quid ſi tantum. ſ. de lib. ⁊ poſthu. ¶ † Item no. in verſi. quid
ſi, vt petat bon. poſſ. ⁊c. qđ ſi pater mandet filio, vt petat bono.
poſſ. ⁊ filius agnoſcit hereditatem de iure ciui. ſeu adeat va-
let aditio. ⁊ ſic no. ꝙ licet mandatum non ſeruetur in ſui for-
ma ſuperficiali, ſi tñ ſeruet in effectu ſatis bt fuiſſe ſeruatũ mã-
datum bene facit. l. ſi. §. ſi. ff. mand. ⁊ ad hoc no. iſtum tex. Bal.
hic quod facit ad intelligentiam ⁊ declarationem. l. diligen-
7 ter. ff. man. ¶ † Item no. in §. aut vt ratio hereditatis ꝙ ven-
dere rẽ hereditariam eſt actus aditionis hereditatis. ꝙ tñ in-
telligeret ſi vẽdat res hereditaria tẽpore peritura. l. p herede.
8 §. ſeruos. ſ. eo. ⁊ late per Bar. ⁊ alios in. l. gerit. ſ. eod. ¶ † Itẽ
no. in ver. aut quid ſi petitam ⁊c. qđ actus tendens ad confir-
mandum inducit de nouo ⁊ ſic videt hic tex. optimus pro opi.
Bar. in. l. ij. in princi. ſ. de acqui. poſ. reprobata gloſſ. ibi. ⁊ ad
hoc ponderant hic iſtum tex. Imo. ⁊ Pau. de qua glo. dixi in
9 l. ſi poteſt. ſ. eodem. ¶ † Inducit etiam Raph. hic ad. q. pone
quod rumor erat ꝙ titius emerat fundum nomine meo, ⁊ ego
habeo ratam illam emptionem certe ſi emptio nulla erat, vt
quia nõ emerat titius vel emerat ⁊ minus ſolenniter erit hoc
ſufficiens mandatum ad inducendum, qđ de nouo emat quod
eſt no. ¶ Item no. in verſicu. aut quid ſi petitam ⁊c. probari
quod ille qui agnoſcit bono. poſſeſſ. de iure pretorio videtur
etiam adire de iure ciuili, vt probatur in. l. puberem. C. de iu-
re deliberan. ⁊ de hoc veniet infra latius dicendum ſuper gl.
10 ſuper qua reſeruo. ¶ † Et inducit Barto. iſtum text. hic ad
queſtionem in verſi. ſi pater. ſ. verum ſi creditor dixerit debito-
ri ſuo, ego indigeo vel indigerem illa pecunia quam debes vi-
deatur propter hoc debitor in mora conſtitutus. Et conclu-
dit Bar. quod ſic per iſtum text. vt hic per eum reprobantem
opinio. Pet. ⁊ Cy. tenentium contrarium in. l. in minorum. C.
in quibus cauſis in integrũ reſtitutio nõ eſt neceſſa. ¶ Sed
inquantum Bart. hic in principio alleg. l. Titia. ſ. de leg. ſcđo.
dico ꝙ Bart. non bene alleg. nam ibi ideo illa verba de futu-
ro nõ important diſpoſitionẽ: q2 fuerunt prolata nõ principa-
liter nec ꝑpter ſe, ſed propter aliud vt ibi, ſed quando fuerit
prolata principaliter propter ſe, tunc lʒ ſint de futuro inducit
diſpoſitionem, vt. l. hoc modo. ⁊. l. eodem modo. de leg. i. ſed in
queſtione noſtra quando dicit creditor indigeo vel indigerẽ
illa pecunia non referuntur illa verba ad aliud, ſed principa-
liter ⁊ propter ſe prolata ſunt ergo ⁊c. et ſic nõ alleg. Bart. d.
l. Titia cũ teſtamento, cũ principali tñ deciſio. Barto. videnť
tranſire hic ſcribentes excepto Raph. qui tranſit cum Cyn.
⁊ cum Guli. de cu. in. l. ꝙ teſt. ſ. ſi certũ petatur, ex cuius ver-
bis Cyn. poſtea fecit aditionem in. d. l. in minorũ. Nam dice-
bat Guli. illud eſſe verum ꝙ per verba non conſtitueretur in
mora debitor niſi verba eſſent prolata a creditore debente re-
uerentiam debitori: q2 tũc per talia verba bene diceretur de-
bitor in mora conſtitutus, alleg. in arg. l. i. §. que honorande. ſ.
quarum rerum actio nõ da. ⁊. l. penultima. ſ. de fur. ⁊ cum hoc
tranſit Raph. videlicet ꝙ per talia verba indigeo vel indige-
rem illa pecunia ⁊c. videtur debitor conſtitutus in mora quã-
do a creditore debebatur ei debitori reuerentia, alias ſecus ſm
Raph. qui allegat ꝙ qui timide petit negare docet ſecundum
Senecam, hoc tamen non videtur mihi verũ, nec iure ꝑba-

ri videlicet ꝙ quando timide peto id quod mihi debetur do-
ceam negare. ¶ Addo etiã ꝙ cum opinione. Cyn. cõcordat
Bal. in. c. i. ſi de feu. vaſa. l. ab ali. interpel. fue. motus ſola au-
toritate Cy. ¶ Sed opinio, quam tenet hic Barto. tanquam
magis communem puto veriorem, quam opinionem ſequitur
etiam idem Bart. in. c. i. in princip. in verſic. iij. dixi. ſ. de ope-
ris noui nuntia. ⁊ probat hec opin. per text. in. l. eum quibus
duobus. §. i. ⁊ ibi ad hoc ſiluum text. ponderat Bald. ſ. eo. ⁊ hanc
opinionem etiam ſequitur Bald. in. l. quod te. ſ. ſi certum pe-
tatur in. vij. vel. viij. colum. idem Ange. in. l. mora. ff. de vſuris.
¶ Et dicit hic Ro. ꝙ hec communis opinio videtur vera ma-
xime in vno caſu ſingulari. videlicet i. l. prima. §. licet. ſ. de pe-
11 ricu. ⁊ cõmo. rei vend. † vbi licet aliias habeamus ꝙ dies inter-
pellet ꝑ homine. l. magnam. C. de cõtrahenda ⁊ committẽda
ſtipulati. l. trãiectitia. §. de illo. ſane põt dubitari. ſ. de action.
⁊ oblig. licet vbi poſt elapſum diem, oportet etiam venditorẽ
denunciare emptori ⁊ veniat ⁊ vinũ capiat, modo dicit Ro.
quod ſatis videtur venditor interpellare emptorem per hec
verba indigeo vegete illis, ita dicit Ro. tenere ibi Fulg. in li-
bro meo, Fulgo. hoc non dicit nec fuit opus cũ hec ſit opinio
Bart. hic ⁊ aliorũ magis cõmuniter nedum in illo caſu, ſed in
omnibus aliis, vt. ſ. fuit concluſum. eſt bene verũ qđ Fulg. di-
cit illũ caſum eſſe ſingularem in quo tempus nõ interpellat.
12 ¶ † Itẽ inquantũ dicitur hic in text. ꝙ ſufficit habere iuſſum
per quecunq; verba inducit Bart. ad queſtionẽ de illo milite
Florentie q dixit ſeruo ſuo q ſuſceperat aliquã iniuriã nũquã
redeas domum ſi non ſenſero aliquid de dicto negocio, et fa-
mulus iuit ⁊ interfecit iniuriãtẽ, an de homicidio teneatur quaſi
mandauerit. Et cõcludit Bart. ꝙ ſic. cũ quo tranſeunt Ange.
Imo. ⁊ Pau. de caſt. ¶ Sed Rapha. hic quem ſequitur Ro.
limitat hoc eſſe verũ niſi ex qualitate offenſe aliquid perpẽdi
poſſet, exemplũ famulus fuit ꝑcuſſus alapa ⁊ dominus dixit
nõ redeas domũ ⁊c. ⁊ famulus iuit ⁊ cum gladio illũ interfe-
cit, nã nõ tenebiť hoc caſu dominus qui videtur mãdaſſe fieri
vindictã ſimilẽ iniurie, vt no. in ſimili. in. l. prima. C. vnde vi. ⁊
in. l. iij. §. cuʒ igitur. ſ. de vi ⁊ vi armata. ⁊ in. l. ſcientiam. §. qui
13 tamen aliter. ff. ad legẽ aquiliam. ¶ † Pro hoc adduco not.
deciſio. Bal. in. l. ſi prediuʒ. in vlti. col. C. de edil. actio. vbi di-
cit ſtatuto cauebatur ꝙ ſi quis offenderit offendentem ſe, vel
ſuos puniať pena dimidia, ſubiungit ſtatutum, ſi autẽ offen-
derit cõſortes offendentis puniať pena manus, mõ contingit
ꝙ titius offendit frẽm meũ ⁊ frater titij offendit me, ego poſtea
offendo titiũ, an debeam puniri in dimidia, an vero pena ma-
nus. Dicit Bal. ꝙ debet cõſiderari, ꝙ ſi eum offendero tanq̃
conſortẽ debeã puniri pena manus, ſi autẽ offendero tanquã
offenſorẽ fratris mei, tunc debeo puniri dimidia, ⁊ ad hoc di-
cernendũ dicit Bal. ꝙ debet cõſiderari qualitas offenſe: q2 ſi
titius offendit fratrem meum gladio, poſtea ego cum gladio
offenderim, tunc debeo condemnari in dimidia, ſi autẽ eũ ali-
ter offendero debeo condẽnari in amputatiõe manus: q2 offen-
di cõſortes offendentis me, nã ex qualitate actus induciť ani-
mus. l. i. §. ſed ſi clauã. ſ. de ſica. c. ſignificaſti. de homi. ita ergo
14 erit in ꝑpoſito noſtro. ¶ † Et tene menti illã deciſionẽ Bal.
in. d. l. ſi predium. C. de edil. actio. q2 per eã declaratur deciſio
Bar. in. l. aut facta. §. cauſa. ſ. de penis. vbi Bart. querit, pone
ꝙ eſt facta pax inter aliquos qui promiſerũt ſe non offendere
ſub pena. ¶ Deinde contingit ꝙ fuit orta rixa inter aliquos
iſtorum, ⁊ vnus offendit aliũ an videatur rupta pax, determi-
nat ibi Bar. ꝙ aut iſta offenſa nouiter facta fuit ex noua cau-
ſa, aut ex veteri, ſi ex illa noua cauſa nõ dicitur pax rupta, ſi au-
tem ex veteri, tũc ſecus, ſed nõ dicit Bar. quomodo hoc cogno-
ſcatur. Sʒ dicit, ꝙ cognoſcetur eo modo quo dixi ſupra referẽ-
15 do Bal. in dicta. l. ſi predium. ¶ † Et ad limitationem quam
ponit hic Raph. adduco etiam nota. deciſionem Bal. ſ. eadẽ
l. §. proximo. Nam ſi tu ſcis, ꝙ ſi mando famulo meo, qđ vul-
neret aliquem, adeo tamen ꝙ eum non occidat, ⁊ famulus oc-
ciderit, teneor ego mandans, licet iſtud non mandauerim. c. ſi
de homi. in. vi. modo dicit Bal. illum tex. limitãdo ꝙ illud eſt
verum quando non poterat ſeparari periculũ a re mandata
alias ſecus vt q2 dixit famulo ꝙ alapã daret alicui, ⁊ famulus
occidit nõ tenetur hoc caſu dominus de homicidio, ⁊ de intel-
lectu illius. c. ponit Barto. in. l. ij. ſ. de alimen. ⁊ cibar. legat. ⁊
in. l. diuus. ff. de vſu. ⁊ Bald. in. l. cum mandatum. C. manda.
¶ Ad confirmationem limitationis poſite per Raph. addu-
co etiam deciſionem Bald. in. l. non ideo minus. in vlti. colũ.
C. de accuſationibus. vbi videtur Bald. idẽ velle. ſed clarius
ponit. ſ. §. primo. ¶ Pro hoc adduco etiã vltra limitationẽ
poſitam hic per Rapha. ꝙ Bal. in. l. ſi liberas. C. mãda. videt
alio mõ limitare dicti Bal. hic. ſ. ꝙ illud ꝓcedat niſi famulus
repudiaſſet mandatum, ⁊ poſtea fuerit ⁊ occiderit: q2 tũc do-

minus non tenebitur, alle. l. ſi ſtius. ff. ad macedo. vbi bona lite-
16 ra, ⁊ clemen. prima de procurato ribus. ¶ † Aduerte tamen
quia contra dictū Bart. hic videtur gl. in. l. ſi. in. ſ. glo. ⁊ quod
no. Gul. de cu. C. de his quibus vt indig. vbi heres tenet vin-
dicare necem defuncti. ſ. licite accuſando occiſorē in iudicio. ⁊
dicit ibi Gul. de cu. pone ꝙ ſeius qui fuit heres dicit corā te-
ſtibus, ego vindicabo talē offenſam, titius fuit vulneratus vel
occiſus. ſ. ille titi⁹ qui occiderat defunctū, ⁊ teſtes tunc depo-
nunt qualiter ſeius heres dixit ſe vindicaturū necē defuncti
an ꝓpter hoc poſſit ſubijci torture. ⁊ Gul. ibi decidit ꝙ non
ꝙ debet intelligi qꝛ heres dixit qꝺ vindicabit. ſ. licite. Pau.
de ca. ibi inducit glo. illam ad queſtionem Bar. hic ⁊ ad que-
ſtionem Gul. dicit ꝙ debet conſiderari qualitas perſone, na⁊
ex qualitate perſone indicatur animus. l. famoſi. ff. ad. l. iuliam
maieſta. ⁊ habetur in. l. i. C. de ſal. mo. ⁊ nota. Barto. in. l. me-
17 tum. ff. quod me. cau. ¶ † Attento ꝙ iſta indicia ad torturam
conſiderantur arbitrio iudicis, vt ibi per Bart. in. l. ſi. ſ. de qꝺ-
ni. ⁊ per Cyn. in. l. ſi. C. de qꝺ. ꝑ text. in. l. ij. ſ. item magis. ff. de te-
ſtib. ⁊ Pau. de caſt. hic tranſit cum dicto Bar. dicens ꝙ ſibi
dꝫ imputari ꝓpter ſuā iactationē, arg. l. ſi. C. de dotis prom. ⁊
a cū Bar. q tranſit cū Pau. de ca. in ſuo ꝯſi. cclx.⁹ incip. In xp̄i
nomine videſ, ꝙ per predicta non ſit probatū ⁊c. ¶ In glo.
in ver. petitā. iuxta hanc gl. querūt hic Bald. ⁊ Imo. vtrū qui
agnouit bo. poſ. videaſ adire de iure ciuili, ⁊ poſito ꝙ non. an
iterū poſſit adire. ¶ Quo ad primū iſta glo. videſ dicere qꝺ
ſic, ſed contrariū tenet glo. in. l. puberem. C. de iure delibera.
Bar. ibi reprehendit glo. ⁊ ſic videtur ſequi iſtā gl. prout etiā
ipſemet videſ tenere hic, ⁊ dicit ꝙ eſt violare illum text. in. d.
l. puberem. ⁊ ſic videſ gerere ſe pro herede de iure ciuili quan
do primo nō repudiauit. Bald. hic contrariū tenet, ⁊ cum eo
tranſit hic Imol. ſ. ꝙ videaſ eſſe de iure pretorio fundamētū
18 eſt ꝙ mihi plꝫ, tꝗ actus nō debet operari vltra intētionē agē-
tiū. l. obligationū ſubſtātia. ff. de actio. ⁊ obligat. l. non omnis.
ff. ſi certū petaſ, vnde ſi dico ꝙ agnoſco bon. poſſeſſio. videor
velle eſſe heres de iure pretorio, vba enim indicāt mentem. l.
labeo. ff. de ſupple. leg. Bald. in rubri. C. qui admit. in vij. opp.
idem tenet, ⁊ adducit hanc rationē. lꝫ Imol. hic eam ſibi ap-
propriet, idem etiam tenet Bald. in. l. i. in. ſ. opp. eo. ti. ⁊ in di-
ctis locis adducit alias rōnes quarū aliquas reprehēdit hic
Rom. tamen illa rō Bald. qꝺ actus non dꝫ operari vltra in-
tentionem agentium ⁊c. multum ſtringit. ⁊ mouet me ad ſic
dicendum: qꝛ fateor quod etiā ſi vult eſſe heres de iure ciuili
poſſit text. eſt hic. ¶ Rapha. hic per iſtum tex. vſ ſimpliciter
tranſire cum Bar. in. d. l. puberem. cum quo etiā tranſit. Ro.
hic ⁊ fateor qꝺ iſte text. ſtringit. Sed poteſt rñderi, vt hic per
Imo. poſſet tamē reſpōderi ſiquis vellet tenere cōtra Bal.
ad rationem ſuam, qꝺ actus hic non operatur vltra intentio-
nem agentium: quia ſi dico agnoſco bono. poſſeſ. videor velle
acquirere, vnde quantūcunqꝫ videar velle acquirere de iure
pretorio, multo magis videor velle acquirere ex actu pinguio-
ri, paſſus tamen eſt dubitabilis. ¶ In gloſſ. in verbo gerere
cum glo. ſeq. no. ex iſta gl. iuncta gl. ſequen. vt dixi ſm Imol.
hic differentiam inter adire hereditatem, ⁊ gerere ſe pro here-
de, facit. l. quandiu inſtitutus. ff. eod. ⁊ inſti. de here. quali. et dif-
feren. ſ. fina. quam gloſſ. hic alleg. ⁊ melius in. ſ. ſi extraneus.
19 ¶ † Iſo. ex ea. gloſſ. ſequen. qꝺ ſi mando vt adeas hereditatē
de iure ciuili, ⁊ tu petas de iure pretorio valet ⁊ ecōtra. ſed de
primo eſt maius dubium ſm Imo. hic quia iura vtilia nō ſunt
ita pinguia, ſicut iura directa, tamen poteſt reſponderi quod
quo ad effectum non eſt differentia. l. actio. ff. de nego. geſt. et
faciunt ea que dixi. ff. allegando Barto. in. l. puberem. C. de iu-
re deliberandi.

1 ¶ Error in iubente vitiat iuſſum, ꝙ ſi non vitiaret fieret ei⁹
conditio deterior per aditionem, ſecus ſi melior.
2 Mandans id ꝙ eſt magis periculoſum, videtur mandare id
quod eſt minus periculoſum.
3 Mandati fines poſſunt egredi, quando conditio mandantis
non ſit deterior.
4 Iuſſus adeunde hereditatis poteſt fieri ſub conditione.
5 Mandatum quando ſit ꝙ res geri debeat arbitrio vel conſi-
lio titij an ſufficiat ꝙ titius ſit preſens, vel ꝙ ſequi debeat ei⁹
conſilium.
6 Statu. ꝙ iudex nō poſſit ferre ſententiā ſine conſilio ſapiētis,
vel qꝺ ferat cum conſilio ſapientis, operatur ꝙ ſi ſit lata ſine
requiſitione illius cōſilij, qꝺ ſententia eſt nulla. fallit vt infra.
7 Sententia interloquutoria poteſt ferri per iudicem iuris im-
peritum ſine conſilio ſapientis: quia appellatione ſententie
non venit interlocutoria.
8 Statu. ꝙ mulier vel minor nō poſſit contrahere ſine conſenſu
propinquorū operatur ꝙ cōtractus celebratus ſine dicto cō-
ſenſu eſt nullus. fallit vt hic.
9 Mandatum an ⁊ quando poſſit reuocari.

a ¶ Cōſi. cclx. adde-
tu, ⁊ vide Panor.
in. c. ex literis. ex-
tra de excel. prela.
⁊ Ang. aret. in ſuo
trac. malefi. in vſi.
mādatorē. ⁊ ibi ad
dita. Fran. Cur.
b ¶ Materia no-
ſtra. vide plenam
apoſtillā. ⁊ Alex.
in. l. i. ſ. ſi plures. ſ.
pen. colū. in addi.
Bart. ff. de exerci.
L. bo. diplo.

1 Si coram. † Error in iubente vitiat iuſſum qꝺ
ſi nō vitiaret fieret eius cōditio de-
terior per aditionē, ſecus ſi melior. Item iuſſus ſuper vna he-
reditate ad aliam non porrigitur. Item iuſſus poteſt reuoca-
ri expreſſe, ⁊ etiā tacite per mutationem ſtatus ipſius iuben-
2 tis, hoc dicit vſqꝫ ad ſi. ¶ † Not. ex verſi. ſed ſi mandauit, cum
verſicu. ſequen. ſcōm Bald. ꝙ qui mandat id quod eſt magis
periculoſum videtur mādare id quod eſt minus periculoſum
quod facit ſm Bald. no. ad limitationem. c. ſi. de homi. in. vi.
3 de quo dixi. ff. ſ. proximo. ¶ † Item no. limitationem ad. l. di-
ligenter. ff. man. ⁊. c. cum dilecta. de reſcrip. vbi forma mādati
eſt diligenter ſeruāda, alias vitiaſ mādatū: qꝛ illud eſt verū
ꝙ vitiatur mandatū qñ oīno aliud ſit quā illud quod manda-
uit mādans, ſed qñ qualitas eſſet diuerſa tunc non vitiaſ man
datū, ⁊ poſſunt egredi fines mandati dūmodo conditio man-
4 dantis nō ſiat deterior. ⁊ bñ facit. l. ſi. ſ. ſi. ff. man. ¶ † Item no.
in ver. plane. qꝺ iuſſus ad eunde hereditatis poteſt ſub condi-
tione fieri. ſecus eſt in ipſa aditione hereditatis. l. actus legiti
mi. ff. de reg. iur. que non poteſt fieri ſub conditione etiam que
ſit de preſenti. l. cum quidam. ſ. fina. ff. eo. ⁊ per hoc apparet
veritas eorum que dixi. in. ſ. ſed vtrū. ff. eo. l. de quibus dirime
5 dicturum hic. nā illa differentia hoc optime probatur. ¶ † In
glo. in verſi. titio in ſi. de hoc an quando mandatur rem geren
dam arbitrio vel conſilio titij ſufficiat, quod titius ſit preſens
vel quod debeat ſequi eius conſilium, vide plene per Barto.
in. l. i. ſ. ſi plures. ff. de exerci. in repe. ⁊ per Cano. in ca. cum in
veteri. de electio. ⁊ in. c. cum olim. de arb. ⁊ hanc glo. dixit eſſe
not. quia per eam deciditur id quod dicebat Old. vꝫ quod ſi
6 ſtatutum dicit † ꝙ iudex nō poſſit ferre ſententiam ſine conſi-
lio ſapientis. vel ꝙ ferat ſententiam cum conſilio ſapientis ⁊
lata fuerit ſententia ſine requiſitione cōſilij talis ſententia ſit
nulla. ⁊ hoc idem firmat Barto. in. l. i. ſ. ſi plures. ff. de exerci.
⁊ no. idem Bald. in. l. i. C. de inſti. lib. fol. ad ſi. ⁊ in. l. ex illo. ff.
de appella. ⁊ in. l. i. C. ne liti. ter. prouo. per Ioan. an. in titu. de
requi. conſi. ſ. i. verſi. ne autem. ⁊ in titu. de inſtrumen. edit. ſ.
nunc vero aliqua. in addi. incip. Jacob. de aret. ⁊ quia non eſt
b materia noſtra ᵇ ſum contentus remiſſione lꝫ Roma. hic po-
nit aliquas fallentias ad hoc. ſ. qꝺ illud procedit niſi ſentētia
lata ſit in cauſa in qua nullum erat dubium iuris: vt quia
erat caſus. l. expreſſus, nam tunc lata etiā ſine requiſitione ta-
lis conſilij videlicet; quia in incertis nō certis locus eſt cōie-
cturis. l. ille aut ille. ſ. cū in verbis. de lega. iij. ⁊ ibi hoc in ter
minis voluit Barto, idem Bal. in. l. ancille. C. de fur. ⁊ clari⁹
in. l. que ex relatione. C. de legi. que eſt. l. ij. licet in lectu. Bald.
ſit. l. i. quia non legit primam. l. hoc idem voluit Bal. in. l. i. C.
de rela. ⁊ Bald. poſt Gul. de cu. in. l. plꝫ. C. de ſac. ſanc. eccl. ⁊
Angel. in conſi. cxxij. incip. In dei nomine. in queſtio. ver-
tente inter ſer Benedictum, quia apparet quod ex calumnia
petitur conſilium ſapientis quando res eſt clara. d. l. ij. C. de le
gi. ⁊ probatur in. l. ij. C. ad leg. corne. de falc. ⁊ in. l. i. C. de dila.
7 ¶ † Itē fallit ſm Ro. in ſententia interlocutoria que pote-
rit fieri ſine requiſitione cōſilij: qꝛ appellatiōe ſententie nō ve
nit ſententia interlocutoria. l. i. ſ. ꝙ in ſententijs. ⁊ ibi gloſſ. ff.
quando appellā. ſit. ⁊ idem nota. Bal. in. l. j. C. quando liti. ter.
8 prouo. † Similiter per iſtam gloſſ. dixit Bald. qꝺ ſi ſtat ſtatu-
tum quod mulier non poſſit cōtrahere ſine conſenſu propin-
quorum et reperiatur contractum fuiſſe celebratum ſine tali
conſenſu, talis contractus erit nullus quod etiam pluribus
modis limitat Roma. ⁊ quidam impertinenter, primo quod il
lud fallit niſi mulier cōtraxerit cum patre ſuo cum tunc videa
tur ceſſare omnis ſuſpitio. l. iſti quidem. ff. qꝺ met. cau. l. nec in
ea. in ſi. ff. de adul. l. furioſo puberi. ff. de curato. fu. ⁊ fuit deciſio
Bald. in. l. pactum quod dotali. in. xvi. q. C. de coll. ⁊ licet Ro
ma. ſimpliciter hoc ſequatur. tamen ipſemet Roma. in. d. l. pa
ctum reprehendit Bald. ¶ Item fallit in quaſi contractu, de
quo vidimus in. l. mutum. et in lege more. ideo non repeto.
¶ Item fallit ſecundum Ro. quando, mulier facit cōtractū
ſibi vtilem per. l. neqꝫ cum ibi not. per Bal. C. de contrahen.
⁊ commit. ſtipul. non ideo minus. C. de procu. et hoc etiam di
xi in. d. l. mutum. Item fallit quando mulier non haberet pro
pinquos. alleg. Rom. not. per Bald. in. l. turpia. ff. de lega. pri-
mo. de quo etiam per Bal. in. l. in coniunctione. C. de nup. ⁊ in
l. tranſactio. C. de tranſac. per Ang. in. l. i. ſ. ⁊ quidam. ff. quod
cuiuſ. vni. no. ⁊ licet Ro. ſimpliciter hic ita teneat, tamē ipſe-
met in. l. i. C. vnde vir ⁊ vxor. aliter loquutus eſt. ſ. ꝙ ſi nō exta-
9 rent ꝑpinqui debeat interuenire decretū iudicis. ¶ † In gl.
in verbo vel vltimam ſol. cōiter ſequuntur ſcribentes. ⁊ iuxta
hanc gl. tractat hic Bal. an ⁊ quando reuocetur mandatū de
quo: quia

quo: quia non eſt proprie materia noſtra remitto me ad not.
per Pet. ⁊ Cyn. in. l. mandatum. C. man. per gloſſ. ⁊ doc. in. l.
j. C. de ſatiſd. an. per glo. magiſtram. in cle. j. de renun. per om-
nes in cap. is qui. de procura. in. vj. per Cano. in. c. ex parte de
canu. de reſcrip. Et dicit hic Ro. quod licet Bald. alleget gl.
pro ſingul. xiij. q. i. c. q perçipitur. alias in. c. quiſquis. ſ. quod
differentia eſt inter mandatum ⁊ preceptum: quia mandatum
morte finitur, ſecus eſt in precepto: tamen Roma. dicit eſſe
aliam ſimilem in capit. dudum. xvij. q. ij. dic tu quod etiam eſt
alia in. l. ⁊ quia in verbo antequam. ff. de iuriſdict. om. iudi. ſed
communiter ille gloſſ. damnantur. vt per Bartol. in. l. more. ff.
de iuriſdictio. om. iud. ⁊ per Cano. in. c. quoniam abbas. de of-
ficio. delega.

1 ¶ Portionem qui vult ſibi delatam per alium videtur velle
etiam ſuam.
2 Filius vel ſeruus an poſſit contradicere patri vel domino iu-
benti adire.

1 Si ego. † Qui vult portionem ſibi delatam
per alium videtur velle etiam ſuam
hoc dicit ſm Bal. ¶ In gl. i. in verbo pomponi⁹
2 vltima ſolu. communiter tenetur. † Et ponit hic Ro.
an filius vel ſeruus poſſit contradicere patri vel domino iu-
benti adire, de quo habetur in. l. cum aliquis. C. de iure deli-
be. ⁊ in. l. j. ff. ſi quis omiſſ. cau. teſt. ⁊ in. l. cum proponas. C. de
here. inſtit. ⁊ vidim⁹ ff. l. pri. §. iuſſu. ideo hic nō eſt repetēdū.

1 ¶ Heres ad hoc vt quis poſſit pro herede gerere neceſſe
eſt mortuum eſſe illum in cuius bonis geri debet.

1 Neminem. † Ad hoc vt quis poſſit pro
herede gerere neceſſe eſt
mortuum eſſe illum in cuius bonis geri debet. hoc
dicit.

1 ¶ Rationes defuncti poſſunt peti, vt videantur cauſa deli-
berationis. nec per hoc videtur hereditas adiri.
2 Editio poteſt fieri illi ad quē ſola ſpe pertinet illud quod edi
petitur, ⁊ an ⁊ quando debeat fieri editio futuro heredi.
3 Mandatum procuratorio in quo tu tanquam procurator con-
traxiſti an ſit edendum.
4 Ceſſionarius ſi agit cōtra cedentem an teneatur edere eidem
inſtrumentum ceſſionis.
5 Expenſe facte in recuperando inſtrumētum a notario, an ſint
ſoluende per producentem, vel per aduerſarium.
6 Editio inſtrumentorum debet fieri officio iudicis.

1 ARiſto. † Rationes defuncti poſſunt peti
vt videantur cauſa deliberationis,
nec per hoc videtur hereditas adiri, hoc dicit cum
2 l. ſequen. ¶ † Not. q̄ ille ad quem ſola ſpe perti-
net illud quod edi petitur petere poteſt cum effectu editionē
ſibi fieri. in alia vero materia editionis quando quis non petit
tanquam futurus heres, an poſſit, ⁊ debeat fieri editio. vide
in. l. ſi quis ex argentariꝭ. §. pertinere. ⁊ in. l. pretor in princ. et
3 in. §. i. ⁊ in. l. quidam. in princi. ff. de eden. ¶ † Item per iſtum
tex. concludit Dy. vt hic refert Raynu. ⁊ Bal. q̄ procurato-
rium ſit edendum in cauſa in qua tu tāquam procurator con-
a traxiſti[a] ad hoc vt petens editionem probare poſſit cōtra do-
minum te fuiſſe procuratorem ad illum contractum celebran-
dum, alleg. in ſimi. tex. in. c. i. de probat. cum ibi nota. per Inno.
Addo Cyn. in. l. procuratoreſſ. in fi. C. de eden. vbi etiam du-
bitat Cyn. an teneatur procurator edere originale ipſius in-
ſtrumenti, ⁊ relinquere ei cū quo contraxit, ⁊ concluditur per
Pet. ⁊ Cyn. ibi ⁊ Spec. in titu. de procu. §. ratione autem for-
me. ver. fin. ⁊ in tit. de inſtru. edit. §. nunc dicamus. verſi. penu.
⁊ per Can. in. c. his qui. de procu. in. vj. quod aut illud manda-
tum erat factum ad illam rem tantum, ⁊ tūc teneatur dimitte-
re originale, ſecus ſi continebat alia quia tunc non debet pri-
uari procura inſtrumento, vt ſic impediatur alia negotia ge-
rere ad que mandatum accepit. de quo etiam per Ant. de bu-
tri. in. c. quoniam contra. de probati. per Bal. in. l. j. §. editio-
nes. ⁊ in. l. ij. poſt gloſſ. ff. de eden. ⁊ aliquid per Bart. in. l. eos.
§. ſuper his. C. de appe. ⁊ quia non eſt materia noſtra ſum con
4 tentus remiſſionibus. ¶ † Item per iſtum text. infert Bald.
q̄ ſi ago contra te ex ceſſione mihi facta teneor edere inſtru-
mentum ceſſionis, ad idem alleg. in ſimili. l. ſi quis inficiatus.
ff. depo. et clemen. cauſam. de elect. de quo vide per Bartol.
in. l. ſi duo. in fin ff. de ſolu. in. l. qui ſtipendia. C. de procura. et
in. l. i. in fin. C. de actioni. ⁊ obliga. ⁊ ibi etiam per Bald. ⁊ per
Specu. ⁊ Joan. and. in titu. de ceſ. ac. §. i. an quibus locis etiaꝫ
dubitant. an ante litem conteſtatam ſit de neceſſitate facien-
da editio inſtrumenti ceſſionis an vero tantum poſt, et com-
muniter cōcluditur, quod aut ceſſionarius intentat directas,
ſeu exercitium directarum, ⁊ tunc: quia intentat procuratorio
nomine. l. plane. ff. fami. erciſc. debet fieri editio ante litem cō-
teſt. q: in primis debet inſtituere perſonam ſuam. l. non igno-
rat. C. qui accuſa. aut intentat vtiles actiones, ⁊ tunc quia pro-
b prio nomine[b] agit. l. emptor. ⁊ l. fin. C. de her. vel actio. ven. de
bet fieri poſt lit. conteſta. quod ſemper intellige niſi in libello
per modum relationis facta eſſet mentio ceſſionis: quia vbi-
cunque ſit mentio in libello per relationem ad aliquem con-
tractum ſemper reus poteſt petere editionem ſibi fieri ante
lit. conteſta. iſta eſt concluſio doc. in. c. j. de proba. vbi per In-
no. ⁊ alios. ⁊ Barto. in. l. edita. cum ſuis concor. C. de eden. et
dicit Fede. de ſe. in ſuis conſiliꝭ quem refert Anto. de but. in
ca. i. de proba. quod quis debet eſſe cautus, q̄ non producat
inſtrumentū cum libello: quia poſt lit. conteſt. habet reprodu-
cere eum cum probationes fiende ſint poſt lit. conteſta. vt. ff.
5 ¶ † Rom. hic ponit vnum quod eſt impertinēs, pone quod
quis produxit inſtrumentū, ⁊ fecerat expenſas in recuperan-
do illud a notario, ⁊ poſtea obtinuit an iſta impenſa debeat
ſibi poſtea refici ab aduerſario, ⁊ fuit queſtio poſita per Guil.
in. l. edita. C. de eden. per Bald. in. l. non ignorat. C. de fru. et
lit. expen. ⁊ communiter concluditur, quod aut debitor fuit in
mora tempore quo facta fuit recuperatio inſtrumenti a nota
rio, vt quia fuerat interpellatus ⁊c. ⁊ tunc debeat expenſa re-
fici aduerſario, aut ante moram actor exegit inſtrumentum a
notario, ⁊ egit, reus incontinenti dicit ſe paratum ſoluere, et
tunc non tenetur aduerſarius ad expenſas. ¶ In glo. in ver-
bo petere ibi. j. titu. i. l. ij. in fin. aduerte. quia gloſſ. non videtur
in hoc bene loqui: quia talia remedia de quibus. j. titul. i. et in
titul. de tabu. exhi. competunt ei qui vult ſibi edi tabulas, et
teſtamenta defunctorum. non autem competunt ei qui vult
6 ſibi edi rōnes, prout loquitur text. noſter. ¶ † In ea. gloſſ. ad
fin. dic. ⁊ competit officium iudicis. quia verba dirigūtur ad-
inuicem, vt no. gloſ. illa valde not. in. l. ſi ſoror. C. de colla. cum
ſimi. ¶ Preterea in iſta materia editionis ſecundum magis
communem opin. competit offīm iudi. vt no. in. l. ſi quis ex ar-
gentariꝭ. §. ex hoc edic. ff. de eden. ⁊ in. l. pretor. in princi. eod.
titu. Poſtremo inquantum gloſſ. dicit fauore vltime volun-
tatis non plꝫ cum text. loquatur ſimpliciter de herede, et ſic
et poteſt intelligi de venientibus ab inteſta. vnde dico quod
iſtud inſtrumentum dicitur ad eum pertinere ratione inter-
eſſe, quod pretendere poteſt heres: quia ex hoc poterit deli-
berare ⁊c. vel ſaltem rōne ſpei dicitur inſtrm ad eum pertine-
re non mirum. l. ſi patitur hoc caſu editionem fieri.

1 ¶ Impeditus iubere propter abſtinentiam ſui filij reſtitui-
tur ad commodum hereditatis, vt habeat eam, ac ſi adiuiſſet
ſuo iuſſu.
2 Abeſſe cauſa reipublice dicitur quis quando abeſt ex cauſa
reipublice romane, vel abeſt a ſua ciuitate ad principē, ſecus
ſi abfuerit a ſua ciuitate ad aliam ciuitatem.
3 Reſtitutio in integrū cōpetens ex edicto ex quib. cau. manu.
eſt fauorabilior reſtitutione que competit ex edicto de mino- a
ribus.
4 Reſtitutio in integrum habet locum non ſolum pro lucro cer
to, ſed etiam pro lucro veriſimili.
5 Reſtitutio in integ. an aliquo modo poſſit hodie concedi.
6 Hereditas aduētitia delata filioſa. ſi pater erat abſens ex cau
ſa reipublice, ⁊ filius preſens antequam adiret hereditatem
deceſſit, an pater debeat reſtitui ad adeundum hereditatem,
an vero ad commodum hereditatis conſequendum.

1 Cum quidam. † Impeditus iubere
propter abſtinētiam
ſui filij reſtituatur ad commodum hereditatis vt
habeat eam ac ſi adiuiſſet ſuo iuſſu. h. d. ¶ In glo.
2 in verſi. aberat ibi. C. qui. ex cau. ma. l. j. ¶ † Not. ex hac gloſſ.
quo intelligatur, ⁊ accipiatur quem eſſe abſentem cā reipub. b
q: dr̄ abeſſe quando abeſt ex cauſa reipub. romane vel abeſt a
ſua ciuitate ad principem. his enim caſibus dicitur abeſſe cau
ſa reip. ſecus ſi abfuerit a ſua ciuitate ad aliam ciuitatem, quia
tunc non diceret abeſſe cauſa reipu. nec ſuccurritur ex clauſu-
la qua ſuccurritur abſentibus cauſa reip. ſed ex clauſula gene
rali de qua in. l. i. in fin. ex qui. cau. ma. ¶ In ea. gloſſ. ibi ergo
poſſes per abſentem ⁊c. hec ſolu. tradita ad. §. ſed an hoc auxi
lium alleg. in gl. eſt vera, ⁊ probatur ratione: q: ſi filius eſt ab-
ſens ex cauſa reip. non poteſt negari quin pater impediatur
ac ſi ipſe pater eſſet abſens. non autē ſic in. d. §. ſed an hoc au
xilium: q: ibi pater iuſſit filium contrahere, ⁊ ſic eſt in culpa,
vnde nulla cauſa ſubeſt propter quam ſibi debeat ſuccurri.
3 ¶ † In ea. d. ibi. l. ſi qua militi ⁊c. dictum gl. eſt diligenter no-
tandum. ſ. q̄ reſtitutio in integ. competens ex edicto. ex quib.
cau. ma. eſt fauorabilior reſtōne q̄ competit ex edicto de mino.
per iura alleg. in gl. ⁊ hanc doctrinā ſequuntur ſcribētes mae

a ¶ Contraxiſti. adde bart. i. l. j. pcu
rator q pcurctio. ſ
ff. ſ. ſ. pcu. q pcu-
rator ē obligatus
vt ſe pcuratorē eē
doceat p. l. i. C. cre
di. euict. pig. ⁊ ibi
vide etiam Bar.
in. l. i. §. a. ſ. de pre-
to. ſi. Bal. ⁊ doct.
in. l. licet. C. de p-
cura. Tho. di.

b ¶ Nomine p-
prio agit, ⁊ ſic co-
gnoſcitur ex ꝯceptio
ne libelli ſi petat
ꝯdēnari pcurato
rio noīe inueniat
directo ſi petat
ſuo nomine: ⁊ ad
ſuam vtilitatē in-
ueniat vtiles de
quo ēt p bal. i. l. ſi.
C. qū ſic. vel pua.
Bar. ⁊ alios i. l. ſi
duos. ſ. d ſol. ⁊ i. l.
ſi quis. ſ. rē. ff. d pen.
⁊ in. l. plane. §. fa.
erc. Tho. ꝯ ſpla.

xime Bald. et poſt eum alij hic: quod eſt reſtitutio deſcendens ex edicto, ex qui. cau. ma. magis eſt fundata in iure communi cum competat omnibus dummodo ſubſit probabilis cauſa, et et l. 3 10 rõne naturali quam ſit reſtitutio que dat ex edicto de mino. que eſt fundata in priuilegio magis ſpeciali cum ſolis minoribus competat, et ea que ſunt introducta de iure ſingulari ſunt magis odioſa, et reſtringenda quam ea que adherent iuri cõi. l. ius ſingulare. l. quod vero. ff. de le. i. l. ea que. ff. de regul. iur. in. vi. et iſtam partem etiam ſequitur Saly. in. l. i. C. de reſti. mili. In contrarium tamen habetis gl. in. l. nec nõ. §. ſed quod eis. ff. ex qui. cau. ma. in ver. prohibeant. que voluit in aliquo caſu quo veniebat concedendum non conceditur etiam minoribus, tamen illa glo. nõ videtur iure probari, immo videtur contra gl. iſta. et iura allega. in ea. melius ergo videtur loqui glo. noſtra.

4 ¶ †Extra gl. habetis perpetuo menti tenere id quod colligitur ex iſto tex. ſ. quod nõ ſolum pro lucro certo, ſed etiam pro lucro [a] veriſimili habet locum reſtitutio in integ. et iſtud etiam videtur probari in l. i. C. de reſti. mili. ¶ Limitatur tamen hoc per Ange. et Paul. de ca. et Roma. licet de Ang. mentionem non faciat hoc eſſe verum niſi lucrum illud veniret querendum cum alterius iniuria. alle. Ange. et Paul. de caſt. tex. in. l. denique. ff. ex quib. cau. ma. voluerunt allegare. l. ſciendum. que eſt. l. precedens. eodem titul. ¶ Pro hoc adduco glo. no. in. l. ij. §. labeo. ff. de acqui. poſſeſſ. Intellige tamen dictum Ang. prout limitat Bar. in. d. l. ij. §. labeo. et latius et clarius Bar. et alij in. l. qui fundum. §. qui bona. ff. pro emp. ſ. niſi pauci dies deerant ad lucrum conſequendum. quia tunc conceditur reſtõ cum alterius iniuria per no. per gl. i. l. i. §. qui. vt. ff. de vi et vi ar. et probatur per tex. in ſimili in. l. rerum mixtura. §. labeo. ff. de vſucapio. ¶ Ulterius querit vtrum iſta l. hodie habet locum. Bal. et Ang. tenent quod hodie pater non poſſit adire, ſed ſit neceſſaria reſtõ in integ. ¶ Non obſt. l. fi. i prin. C. de bo. que lib. quia illa. l. fin. habet locum quando filius repudiat, ſecus ſi filius moriatur, et ita dicit teneuiſſe Ric. malum. quem etiam ſequitur Barto. in illa. l. fi. in prin. C. de bo. que lib. et probant etiam alij rõnibus, vt ibi per eos, et per Cy. in. l. i. alias. ij. C. ad orfi.

5 ¶ †Sed iuxta hoc dubitant, et fortius Rapha. et Imo. hic an hodie aliquo modo poſſit concedi reſtõ in integr. et videtur ſecundum Raph. quod hodie non poſſit concedi reſtõ, quoniam filiusfa. põt ſolus ſine iuſſu patris adire. l. fi. in prin. C. de bo. que li. etiam patre contradicente, multo ergo fortius eo ignorante, vt videmus in. l. is qui heres. §. neque filius. ff. eo. ſi ergo non requiritur iuſſus, vt dictum eſt, et ergo habeo, quod negligentia filij nocet patri, vt. l. i. C. qui admit. et fuit dictum poſt Bart. in. d. §. neque filius. quod iſto caſu mortuo filio antequam adiret hereditatem pater debet excludi, quoniam filius ipſe poterat adire, et nõ adiuit. Ro. dubitat de hoc, et dicit quod ſecundum Rapha. facere videtur quod licet negligentia filij debeat nocere patri, vt. d. l. i. C. qui admit. tamen videtur quod limitari debeat per iſtam. l. niſi pater eſſet abſens ex cauſa reipub. reliquit Ro. tamen ſuper hoc cogitandum. ¶ Puto concludendum, quod aut nos loquimur in hereditate aduentitia, et tunc puto verum, quod hodie in terminis huius. l. nõ debet concedi reſtõ, quia cum perſona patris nõ ſit in conſideratione: quia nullum fuit impedimentum in perſona patris, et filius ſolus potuiſſet per ſe adire, ideo videtur quod negligentia filij preſtitis, et non adeuntis preiudicet patri. l. fi. ff. quis or. in bo. poſ. ſer. et. d. l. i. C. qui admit. Et per hoc apparet nõ obſtare rationem quam adducebat ro. ſ. quod negligentia filij noceat patri niſi pater eſſet abſens per hanc. l. quia nõ videtur conſideranda perſona patris cum ad patrem non pertineat adire neque iubere. Aut nos loquimur in hereditate profectitia, et tunc cum omnibus ſit hodie immutatum, vt no. glo. in. d. l. fi. ff. quis or. in bo. poſ. ſer. et fuit dictum. ff. eo. ti. l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. et. d. l. his qui heres. §. neque filius, merito omnis rõ. l. militat etiam hodie. Tamen ſi bene conſideret bal. et Paul. de caſ. quos. ff. retuli videntur velle ſimpliciter quod iſta. l. hodie procedat in profectitia, et aduentitia hereditate, vnde merito dici poſſet quod indiſtincte procedat ad illud, arg. ff. formatum. quod nõ eſt in conſideratione perſona patris in hereditate aduentitia cum filius ſolus poſſit adire, poteſt riſderi quod immo habenda eſt conſideratio patris: quia ſi preſens fuiſſet potuiſſet petere ſtatim terminum filio de adeunda vel repudianda hereditate, ſicut põt quilibet ad quem obuentura eſt hereditas alio repudiante, iuxta not. in. l. quidam. la vlt. ff. eo. vnde ſi filius adiuiſſet bene eſſet quod tunc acquireret vſufru. patri. ſi autem repudiaſſet pater potuiſſet adire, et nullo modo ſibi acquirere. d. l. fi. in prin. C. de bo. que li. quod non potuit facere cum fuerit abſens, vt in caſu noſtro.

6 ¶ †Sed iuxta hoc inſurgit maius dubium, quod non tangunt doct. vel verum hodie in hereditate aduentitia ſi pater erat abſens ex cauſa reipubli. et filius preſens, et deceſſit antequam adiret hereditatem, vtrum debeat reſtitui pater ad adeundum hereditatem an vero ad commodum hereditatis conſequendum. gloſſ. in verbo ſubuenire, tenet quod reſtituatur ad adeundum. Sed Bald. Ange. Imo. et Pau. de caſt. reprehendunt gloſſ. quia facultas adeundi nunquam pertinet ad patrem qui nunquam fuit inſtitutus, non ergo reſtituitur ad adeundum: quia reſtõ affert, quod leſio abſtulit. l. quod ſi minor. §. reſtõ. ff. de mino. Rapha. quem etiam ſequitur Ro. dicit quod attenta rõne Bal. non debet poſſe etiam pater reſtitui ad commodum hereditatis: quia pater nunquam habuit hereditatem, et ſic nõ concedetur reſtõ, quia leſio aliquid nõ abſtulit. Sed hec rõ puerilis eſt: quia reſtõ affert, quod leſio abſtulit. ſ. quia reſtõ affert lucrum ſperatum quod abſtulit leſio, vt hic, et in. l. i. C. de reſti. mili. vnde pater hic ſperauit commodum. ſ. mediante aditione filij, non autem ſperauit facultatem adeundi, cum nunquam potuerit adire non mirum ſi reſtituetur ad commodum. Sed nunquid hodie cum pater poſſit adire. d. l. fin. reſtituetur ad adeundum vel ad commodum hereditatis, putarem nõ debere reſtitui ad adeundum, ſed duntaxat ad commodum: quoniam cum nunquam habuerit pater facultatem adeundi, et filius deceſſerit antequam interrogaretur vtrum vellet adire vel repudiare, nõ videtur eſſe aperta via patri ad adeundum. ſed cum filius potuerit adire, et acquirere commodum patri reſtituetur ad iſtud commodum. ¶ Dubito tamen et videtur in contrarium ratio. ff. alleg. ſ. quod aut pater fuit abſens, et non potuit vti diligentia. ſ. in faciendo ſtatui terminum filio, et videtur quod debeat reſtitui ad adeundum, attendetur tamen quod veriſimile eſt. ſ. an ſit veriſimile quod filius adiuiſſet patre inſtante, et tunc reſtituetur ad cõmodum. Aut veriſimile eſt quod filius repudiaſſet, et reſtituetur pater ad adeundum. ¶ Dubitat etiam hic Raph. et dicit ab alijs non tactum, quid ſi filius potuit notificare patri hereditatem ſibi etiam delatam non tamen fecit, vtrum iſto caſu poſſit pater reſtitui in integ. et reliquit cogitandum, mihi videtur quod non quia cuius negligentia filij patri noceat. d. l. fi. ff. quis or. in bono. poſſeſ. ſer. et in. l. i. C. qui admit. ſi filius fuit negligens in notificando patri ſua negligentia nocet patri, et ſic videtur negligentia filij negligentia patris ergo nõ debet pater poſſe reſtitui. l. nõ enim. ff. ex quib. cau. ma. in contrarium facit ratio. ff. alle. quia licet negligentia filij noceat patri, tamen quando pater fuit abſens ſuccurritur ſibi: quia ſi preſens fuiſſet inſtare potuiſſet, vt filius adiret, que ratio non habet locum in. d. l. i. C. qui admit. quia ibi pater non fuerat abſens ex cauſa reipubli.

1 ¶ Poſthumus quando a patre ſuo eſt preteritus teſtamentum venit rumpendum quando poſthumus naſcitur.
2 Teſtamentum in quo filius eſt exheredatus non eſt nullum ipſo iure, ſed opus eſt querela inofficioſi, et quod iudex pronunciet illud inofficioſum, ante enim ſubſiſtit teſtamentum.
3 Uenter vxoris vbi eſt inſtitutus vel preteritus põt petere vxorem mitti in poſſe. ventris nomine, ac ſi venter eſſet natus.
4 Uenter vxoris an et quando impediat venientes ab inteſtato adire, vel ſuccedere.
5 Natus habetur exiſtens in vtero quo ad ſui commodum.
6 Putari id dicitur quod iuſta ratione putatur.
7 Fama excuſat quem a dolo, vel culpa.
8 Rumor dicitur eſſe particularis aſſertio procedens a ſolo auctore, et ex ſola ſuſpitione proueniens, et que differentia ſit inter rumorem et famam traditur hic.
9 Fama excuſat quem a pena accuſationis inſtitute, fallit vt infra.
10 Denuncians maleficium iniuſtis cauſis motus debet puniri.
11 Fama licet poſſit eſſe ſuper facto negatiuo non tamen eſt ita in notorio: quia notorium ſeu manifeſtum non poteſt eſſe ſuper facto negatiuo.
12 Denunciare maleficium qui tenetur, an teneatur denunciare ſe ipſum.
13 Sindicus non tenetur denuntiare maleficia commiſſa per perſonas contra quas non tenetur ferre teſtimonium.
14 Sindicus ſi eſt certus quod talis nõ commiſit maleficium: tamen communis opinio et fama eſt in contrarium, an tunc teneatur denũciare maleficia.

1 **Quod dicitur.** †Premitte quod quando poſthumus a patre ſuo eſt preteritus teſtamentum venit rumpendum quando poſthumus naſcitur. l. vxoris abortu. C. de poſthu. her. inſti. et. l. poſthumo. C. de contratab.
2 †Secundo premitte, quod quamuis filius exheredatus poſſit querelare teſtamentum: tamen teſtamentum non eſt nullum ipſo iure, ſed opus eſt querela. et quod iudex pronũciet illud inofficioſum. ante enim ſubſiſtit teſtamentum. l. papi. §. ſi conditioni. et. l. ſi quis filium. ff. de inoff. teſta. ſed habita pronunciatione per iudicem perinde eſt ac ſi teſtamentum a patre fuiſſet nullum. l. eum qui. §. fin. ff. de inoff. teſta.
3 †Tertio premitte quod vbi venter vxoris eſt inſtitutus vel preteritus poteſt petere vxorem mitti in poſſ. ventris nomine ac ſi venter eſſet natus vt. l. i. et
4 ſere per totum. ff. de ven. in poſ. mit. et hoc intendit. ¶ †Uenter qui pariturus eſt poſthumum qui cum natus eſſet me impediret ſuccedere ſimiliter antequam naſcatur me impediet ſi re vera

Margin note: a ¶ Lucro veriſimile. vide Iaſ. in l. i. in. xi. col. C. de ſum. tri. et fide ca. et ibi dixi. Tho.

te vera venter erat plenus,vel etiam non erat,ſed ego puta
bam ſic eſſe,ſi autē non erat,nec ego putabā eſſe ,imo ſciebā
nō eſſe vel vehementer opinabar.⁊ mea opi.iuſta ratione fun
dabatur,tunc non impediet me ſuccedere vel adire,hoc dicit
5 vſq ad.§.ſuum.¶ † No.ex iſto tex.multa.⁊ primo ꝙ exiſtens
in vtero habetur pro nato de quo in.l.qui in vtero.ff.de ſtatu
6 hominum.¶ † Item not.in verſi.ꝙ ipſe putatur ⁊c.qd quan-
tum ad ſui iuris officium id dicitur putari,ꝙ iuſta ratione pu
tatur,vnde ſi in.l.vel ſtatuto ſit mentio de hoc verbo putatur
quantum ad officium illius de quo loquitur lex vel ſtatutum
debet intelligi,ꝙ iuſta ratione putatur,⁊ dicitur quādo hic di
cit ille de cuius facto agitur ⁊c.vt in verſi.ſi dicat ſe pregnan
tem,quod eſt verum niſi alie rationes ſint in contrarium , vt
quia communis opi.vel dictum obſtetricum eſt in contrariū.
7 ¶ † Et ſic facit iſte tex.ſm Bart.qd fama excuſet quē a dolo
vel calūnia.Addo optimū tex.in.l.miles.§.mulier.ff.de adul-
te.⁊ ibi do.per Barto.ad quem allego tex.in.l.fin.ff.de here-
di.inſtituen.quem ad hoc ponderat etiam Barto.in princip.
et Ange.ibidem dicens in effectu illud quod Barto.hic,et
probatur etiam dictis iuribus,qd non ſolū fama excuſat me a
dolo,vel calumnia,ſed etiam rumor.ita probant illa iura,⁊ id
8 dico,idem in rumore:q2 fama ⁊ rumor differunt,† rumor enim
dicitur eſſe particularis aſſertio procedens a ſolo autore , et
ex ſola ſuſpitione proueniens,fama autem requirit conſenſuz
omnium,aut maioris partis,vt no.gl.in.l.ij.§.eiuſdē quoq.
ff.de teſta.⁊ in.l.j.C.de teſta.⁊.ff.dicetur,⁊ quod ſit differentia
inter rumorem,⁊ famam,habetis gloſſ.no.in.c.ſuper eo.de eo
qui cogno.conſan.vxo.ſue in verbo confeſſionē.⁊ per Spec.
in titu.de noto.cri.§.nunc de rumore.alias in.§.ſequitur.vbi
Spec.ponit diffinitionē rumoris put.ff.dixi.ita etiā Rayn.in
d.l.ſi.de here.inſti.⁊ Bald.in rub.C.de proba.in.ij.col.⁊ in.l.
ea quidem.in.i.col.de accu.⁊ Joan.cal.in repe.c.noſtram.de
coha.cler.⁊ muli.¶ Et ad predicta,vide etiam Bart.in.d.l.
de minore.§.ſi plurimum.ff.de queſtioni.⁊ dicunt doc.in locis
9 ſ.allega.ꝙ rumor eſt principium fame.† ad hoc etiā vide no.
per Barto.in.l.j.in princip.in.ij.col.ff.ad turpil.vbi etiam vo
luit famaz excuſare quem a pena accuſa.inſtituta.prout hic te
net.¶ Limita tamen predicta ſm Bald.no.in.l.qui non pro-
baſſe.C.de calum.vbi dicit ꝙ licet fama excuſet ab accuſatio-
ne falſa.tamen fallit ſm eum niſi accuſatio fuerit inſtituta ad
alterius inſtantiam:quia tunc fama,ſeu communis opin.eum
non releuabit,alleg.l.noſtris.in fi.eo.titu. ¶ Item fallit ſm
eum niſi talis accuſatio eſſet inſtituta de eo quod pendeat a
facto proprio ipſius accuſatoris,⁊ licet Bald.ibi ad hoc nil
allegetdic hic ꝓbari p tex.noſtrū,⁊ in ver.ſz ſi ipſa mulier ⁊c.
10 iunctis ver.precedentibus.† Itē facit iſte tex.ſm Bar.ꝙ ſyn
dicus q denūciat maleficiū nō motus iuſtis rōnib9 dz puniri,
de qua materia etiā vide per eundē in.d.l.diuus.la grande.ff.
de cuſto.reo.¶ Item no.in verſi.ſeq ſecundū Bald.ꝙ fama
poteſt eſſe ſuper negotio negatiuo.ſ.vxorē nō eſſe pregnantē,
⁊ iſtū tex.etiam ad hoc ponderat Ange.hic,addo tex.in.d.l.ſi
arbiter.ff.de probati.quē ad hoc ponderat Bar.in.d.l.de mi-
11 nore.§.plurimū.in antepe.col.ff.de qōni.¶ † Aduerte tñ qd
lz fama poſſit eſſe ſup facto negatiuo,nō tñ eſt ita in notorio:
qr notorium,ſeu manifeſtum non poteſt eſſe ſuper facto nega
tiuo,ita no.Bar.in.l.ſi conſtante.in prin.in.j.q.prime.q.prin.
ff.ſol.mat.cū negatiuū factum de ſui natura ſit improbabile.l.
actor.C.de ꝓba.c.bone.⁊ ita etiā tenet Bald.in aut.qui ſemel.
C.quō ⁊ qñ iu.⁊ Imo.in.l.decem.de verb.oblig.de quo etiaz
per Anto.de but.in.c.veſtra.in.ij.char.de coha.clerico.⁊ mo
lie.¶ Et in quo differant notoriū.⁊ fama vide per Specu.in
titu.de noto.cri.§.ſequitor.ver.j.per Bar.in.d.l.de minore.§.
plurimū.in.j.q.naz fama procedit a ſuſpitione , ⁊ ab incerto
autore,notoriū vero ſeu manifeſtū reqrit certitudinē rei,pro-
pterea non eſt mirandum ſi factū negatiuū non tranſit in no-
toriū ⁊ manifeſtū vt.ſ.dictū eſt.¶ Itē no.in ver.ſz ſi ipſa mu
lier ⁊c.ꝙ fama non excuſat a facto de quo quis preſumitur ha-
bere certam ſcientiam,⁊ in his que pendēt a facto meo debet
12 attendi quantū ad me veritas,⁊ non opi.¶ † Unde facit ſm
Bar.ꝙ ſi ex forma ſtatuti ſyndicus dz denunciare maleficiū,
cōis opi.ſit ſyndicū commiſiſſe maleficiū,tñ ſyndicus re vera
ſcit ſe nō cōmiſiſſe nō tenebit denūciare ſm Bar.⁊ alios hic,
verū aūt ſit verū.ꝙ vbi alias ſyndicus cōmiſerit teneatur ſe
denunciare.Rom.hic dicit Bar.velle ꝙ ſic.hoc Bart.tamē
13 non dicit.ſed dicit poſito ꝙ teneaſ.¶ † Ro.hic dicit ſibi vi-
deri dubiū,⁊ ꝙ non teneaſ arguit ſic,nam ſyndicus nō teneſ
denūciare maleficia cōmiſſa ab illis perſonis contra quas nō
cōpellitur ferre teſtimoniū,vt declarat Bart.in.l.diu9.l.olti-
ma.in fi.ff.de cuſto.reo.vbi dicit ꝙ ſyndicus equiparatur te-
ſti.ſz teſtis nō compellitur ferre teſtimoniū cōtra illas perſo-
nas de quibus in.l.iij.ff.de teſt.ergo multominus tenetur de-
nunciare ſeipſum,relinquit tamen ſuper hoc cogitandum, et
hāc rationem ego ſenſeram anteq̄ viderem Roma.pro hoc
adduco Bal.in.l.j.in fi.C.in qui.cau.in integ.reſti.non eſt ne-
ceſ.vbi querit Bal.tuſcis,qd heres tenetur denūciare occiſo-
res defuncti , verū teneaſ denunciare ſeipſum,et dicit ꝙ non.
14 pro hoc facit.l.niſus grame.C.de teſti. ¶ † Iuxta hoc dubitat
hic Ro.ſtatuti eſt ꝙ ſyndic9 teneaſ denūciare ⁊c.modo cōis
eſt opi.ꝙ titi9 cōmiſit tale maleficiū.ſyndicus vero eſt certus,
ꝙ non commiſit,puta q2 fuit ſyndicus factus qñ fuit commiſ-
ſum tale maleficium ab aliquo,an teneatur denunciare contra
titium refert Ro.Raph.hic tenere,qd nō per text.hic in ver.
ſed ſi ipſa mulier,⁊ dicit Rapha.Bar.ita hic tenere, et dicit
Ro.ꝙ Raph.male refert Bar.ſed Raph.nō male refert, q2
refert qñ ſyndicus ſciebat ſe cōmiſiſſe maleficiū, ⁊ communis
opi.erat in contrariū vt retuli.ſ.et tenet Rom.cōtra Raph.
¶ Mouetur,quia vt dictū eſt ſyndicus equiparatur teſti.ſpe-
ctat ergo ad eum denunciare,⁊ referre non autē iudicare . pro
hoc alleg.deciſionem Barto.in.l.ſi.§.diuus.ff.de pub.⁊ in. l.ſi
quis in grau.§.ſi maritus.ff.ad ſyl.vbi decidit.ꝙ ſyndicus te-
netur denūciare maleficia etiam impunibilia,quia ad eū ſpe-
ctat denūciare nō autē iudicare.¶ Et licet Barto.ita teneat
in.d.locis.⁊ in.§.accuſationem.in.l.j.ff.ad turpil.⁊ etiā Ange.
in.l.ij.C.vt ne.prima.limitans etiam ſic poſt Bald.illā doctri-
nā Bar.⁊ Pet.de anch.in cle.preſenti.de cenſi.tñ in caſu no-
ſtro puto verū eſſe ꝙ nō teneaſ ſyndicus denūciare quod ſic
oſtendo,ſyndicus vt dictū eſt equiparatur teſti.ſed nō eſt du-
biū ꝙ teſtis debet deponere veritatem,ita enim iurat,iuxta.c.
fraternitatis.⁊.c.quoties.extra de teſtib.⁊ ſic debet deponere
de eo qd percepit ſenſu corporeo.l.q teſtamēto.§.ſi.ff. de teſt.l.
ad teſtium.C.de teſti.an ergo dicemus ſyndicū debere denun
ciare cōtra veritatem.certe non,cū certus ſit illud maleficium
non eſſe commiſſum a titio,⁊ hoc etiā probat tex.hic in verſi.
ſed ſi ipſa,vbi certitudo prefertur communi opi.¶ Non obſt.
alle.per Bar.in.d.l.ſi.§.diuus.⁊ in.d.l.ſi quis in grau.cū ſimi
li.quia ibi ſyndicus denunciabat,qd erat verum.ſ.maleficium
fuiſſe commiſſum,⁊ ſic non contra veritatem,vt in qd.noſtra.
¶ In glo.in verſi.ſed ſi ſit ⁊c.ibi multorum opi.hanc glo.ap-
probat,⁊ commendat hic Bartol.quia ex ea probatur : quod
ad inducendum communem opinio.vel famam nō requiritur
ſciētia omniū:ſed illorū tantū qui veriſimiliter ſcire poſſunt.
gl.tamen alibi in.d.l.ij.§.eiuſdem.dicit ꝙ requiritur omnium
15 opin.vel maioris partis.¶ † Itē tex.in.l.j.C.de teſta.⁊ in. l.ſi
arbiter.ff.de probatio.iuncta gl.noſtra videtur requirere con-
ſenſum omnium ad hoc vt ſit communis opi.Barto.hic poſt
antiquos diſtingnit, qd aut negotiū ꝙ ꝓbaſ per famam erat
magnū,⁊ arduū:vt q2 tractatur de morte regis vel vnius ma-
gni domini:et tunc requiritur conſenſus totius ciuitatis : aut
tractaſ de negotio non ita magno,⁊ tūc requiritur conſenſus
eorū qui veriſimiliter ſcire poſſunt:vt hic per iſtum tex. iſtud
idem tenet Barto.in.l.j.C.de teſt.⁊ ibi etiam Bald.in.ij. q.et
ponit Bar.in.d.l.de minore.§.plurimum.⁊ Anto.de but.in.c.
quid per nouale.de verb.ſigni.et no.Innocen.in.c.veniens.de
verbo.ſignif.in antiquis hodie eſt in lib.vi. ſed tempore quo
Inno.commentauit illud.c.erat extrauagās.de quo p Spec.
in tit.de proba.§.j.verſi.illud autem ſciendum.⁊ per Joā. fab.
16 inſtitu.de teſt.per Pau.de ca.in.l.cum lege.de teſta. ¶ † In
glo.in verbo,legitimi.hanc glo.reputat no.Bar.hic:⁊ aliq pro
a intelligentia qui dicantur conſanguinei[a]. pro qua etiam vide
glo.inſtit.de leg.agna.ſuc.in prin.in verſi.conſanguinei:⁊ tex.
cum glo.in.l.j.ff.de legi.tu.⁊ hic per Barto.dicentem,qd con-
ſanguineus accipitur tribus modis . primo modo pro agna-
to.l.inter agnatos.ff.vnde legi. ¶ Secūdo dicitur cōſangui-
neus natus ex vtroq latere vel ex latere patris tantuz.l. poſt
conſanguineos.⁊ ibi etiam gl.de ſuis ⁊ legiti.⁊ hoc modo ma
gis proprie.Alio modo accipitur conſanguineus qui quomo
docūq ſanguine cōiunctus eſt ſm iura canonica:qd dicit no-
b tandum pro ſtatutis[b] ⁊ aliud nō dicit.Bal.dicit ſe putare : qd
in ſtatutis conſanguineus debet accipi ſm ſignificationem iu
ris ciuilis niſi aliter de conſuetudine probetur,ſeu de cōmuni
vſu loquendi.Imo.videtur tranſire cū Bald.licet eū non hā
referat Paul.de caſtr.hic dicit ſibi videri,ꝙ in ſtatutis debet
accipi vltimo modo tradito hic per Barto.quia verba ſtatuti
debent accipi ſm cōem vſum loquēdi.l.librorum.§.qd tamen
caſſius.de leg.iij.nō tamen facit mentionē de Bal. ſm quem
debet intelligi id quod dicit Pau.de caſt.Adde quod Pet.
de anch.in.c.canonū.in verſi.quero vlterius.de verbo cōſan-
guinei.de conſtitu.facit mentionem de Bal.⁊ cum eo tranſit.
Addo etiā qd Bal.in.l.ſi.ad ſi.C.de verbo.ſignif.dicit, quod
ſi ſtatutū facit mentionem de conſanguineis non venit mater

a ¶ Conſanguinei. adde tu quis dica tur cōſanguineus vide gloſ.in.c.po ſtremo. extra de ſp.Jo.an.l.c.j.de ſpō.lib.vi. Hoſti. i arbore affinita. ⁊ conſangui.⁊ ibi Jo.an.barb.ple- ne in repetit.l.cū acutiſſimi.C.de fi deicō. Frā. Curt.

b ¶ Statutis.adde eū.Alexād.conſi. lxxxij.in.j.volu.et And.bar.i.o. re- pet.d.l.cū acutiſſi mi.Fran.Cur.

a ¶ Appellatio a ne cōſanguineoꝝ. vide Frā. de are. hic, ⁊ ant. de roſel. in ſuo arbore conſanguinitatis in vol. v. ⁊ vide Alexā. in ꝯſil. lxxxiij. in ſ. vo. ⁊ pe. co. i ꝯſ. elxvij. in. ij. vo. incip. in hac, ⁊ q dicanť cōſanguinei ad indicandū viđ Bart. in. l. ꝙ iuriſdictioni. ff. de in. om. iu. ⁊ ibi Alex. ⁊ Iaſ. in. ij. co. ⁊ vide de materia per cardi. flo. in cle. i. ſ. xi. col. de conſangui. ⁊ affi. Tho.

b ¶ Canonicū. vide ꝙ no. Bart. ſ ꝯſi. xv. in. ij. vol. incip. ꝙrit, vtrū gradus, ⁊ in. l. iuriſcō. §. ſi. ff. de grad. alexan. ⁊ docto. in. l. fin. C. de ſuc. edi. et and. barb. in cōſi. lviij. in. i. vol. inci. ſapienter dixit. in iij. col. Tho.

nec amita: ꝙ non dicunť eodē ſanguine cōiungi niſi abuſiue, ⁊ forte ex quadam cōſuetudine, ⁊ nihil al eg. ¶ Addo etiam ꝙ Bar. in repe. c. ſi pater. in. xx. col. de teſt. in. vi. dicit appellatione cōſanguineorū,[a] debet intelligi de fratribus vt: ex latere coniunctis vel ex latere patris tantum. alleg. d. l. poſt cōſanguineos, de ſuis ⁊ legi. ¶ Circa hoc ego cōſidero, ꝙ cum nos habeamus iura canonica ꝙ accipiūt cōſanguineos quomodocūꝗ ſanguine coniunctos ſi ſtatutū, ſeu conſtitutio ſiat a papa debeat intelligi ſm ius canonicum, ⁊ ſic de cōiunctis quomodocūꝗ ſanguine, ſi autem ſiat a principe vel habente poteſtatem ſtatuendi debet intelligi ſm ſignificationē iuris

17 ciuilis iuriſdicam, vt dicebat Bal. ¶ † Et ad hoc moueor ex notabili verbo ꝙ poſuit Bal. in. l. ſi quādo. in prin. C. de inof. teſta. vbi dicit quod verba pape debent interpretari ſecundū ius canonicū. verba principis ſm ius ciuile. vel dic ⁊ melius quod cum iura canonica que faciunt mentionem de conſanguineis loquantur in caſu matrimoniali, ideo dicendū ꝙ ſi ſtatutum loquatur in caſu matrimoniali debet intelligi ſcdm

b ius canonicū[b] aut loquiť ſtatutū in caſu iuris ciuilis, vt in ſucceſſione, ⁊ tūc debet intelligi ſm ius ciuile. l. pro eo ꝙ nat⁹ eſt ex vtroꝗ latere, vel ex patre tantū. d. l. poſt conſanguineos. ¶ Moueor per gl. in. l. iuriſcōſultus. in verbo liberi. ff. de gradi. ⁊ inſti. de nup. in prin. vnde Cy. ⁊ Bald. in. l. ſi contra. C. de nup. ⁊ in. l. ſi. C. de interdi. mat. in materia in qua lex ciuilis circa legitimationē diſcrepat a iure canonico dñt. aut nos ſum⁹ in materia iuris canonici, ⁊ ſtabimus iuri canonico, aut in materia iuris ciuilis, ⁊ ſtabimus iuri ciuili, ⁊ ita putarē in papa quā in imperatore vel aliis. ¶ Non obſt. dictum Bal. in. d. l. ſi quā. q: loquiť in materia canonica, non mirū ſi attēdit ius canonicum. Sed circa predicta eſt dubium quia in materia indifferenti, puta ſi dicit ſtatutum ꝙ cauſe vertentes inter conſanguineos debeant compromitti, ⁊ cū habeamus, ꝙ ꝓpria ſignificatio eſt illa que reſultat ab alluſione vocabuli. l. notionem. §. inſtrumentorum. de verb. ſigni. putarem quod comprehenderetur vtroꝗ conſanguine coniunctis.

1 ¶ Suus heres licet putet vxorem defuncti pregnantem, cum non ſit, efficitur heres inſolidum, et non inſpicitur ſua falſa opinio, ſed inſpicitur veritas que erat certa in rerum natura.

2 Argumentum de toto ad partem procedit.

3 Lex ſemper eſt certa eorum que ſunt certa in rerum natura, licet illa ſint incerta apud homines, non autem eſt certa lex de eo quod eſt incertum in rerum natura, licet ſit certum apud deum.

4 Mulier grauida an ⁊ quādo durante prima conceptione poſſit iterum concipere.

1 **Suum heredem.** † Suus heres licet putet vxorē defuncti pregnantē cum non ſit efficitur heres inſolidū, ⁊ nō inſpiciť ſua falſa opinio, ſed inſpiciť veritas que erat certa in rerū natura, ⁊ ꝑ cōſequens penes legē que facit eū heredē, ⁊ ſi putat plures eſſe in vtero cū nō ſit niſi vnus efficiť hēs ꝓ dimidia cum illo qui eſt in vtero ſi naſcereť. vt q: defunctus deceſſit inteſtat⁹ vel ſi teſtamē inſtituit poſthumū cū eo dūmodo in vtero non poſſint plures formari ꝙ eſt poſt certū tp̄s a tp̄e cōceptiōis. h. d. vſꝗ ad. l. ſcientia. ¶ No. ꝙ in aditione hereditatis que ſit a. l. abſꝗ facto hominis nō curať heredis opi. l3 ſecus ſi ſit in ea ꝙ

2 ſit facto hominis vt. ff. ea. l. §. priori. ¶ † Secundo no. in vēſ. ꝙ ſi vnum ꝙ procedit argu. de toto ad partē. iuncto princ. huius §. ⁊. l. ꝙ de tota. ff. de rei ven. ⁊. l. ꝙ ſcit. in prin. ff. de vſu. ¶ Tertio not. ꝙ mulier poſtquā cōcepit pōt quāꝗ vnū partum formare quāꝗ plures, quod latius cū glo. diceť. ¶ † Quarto not.

3 ꝙ. l. ſemper eſt certa eorum ꝙ ſunt certa in rerū natura, l3 illa ſint incerta apud homines, nō aūt eſt certa lex de eo ꝙ eſt in-

4 certū in rerū natura. l3 ſit certū apud deū. ¶ † In gl. in verſ. ex alſe. ibi. l. antiqui. vult ergo glo. ꝙ mulier poſt primam cōceptionē intra quadrageſimum diem poſſit iterū concipere, ꝙ intellige nedū. ſ. quadrageſimū, ſed etiā poſt quadrageſimū diē in. d. l. antiqui. ver. poſt diē quadrageſimū. tn̄ Imo. hic eum ꝙ etiā tranſit Ro. dicit hic eſſe verū ꝙ poſt quadrageſimū diē poſſit cōcipere iterū dūmodo ſcimus intra vnū vel duos dies poſt quadrageſimū ꝑ ea que no. glo. in aut. de reſti. ⁊ ea ꝙ pa. in. §. mulier. hic alle. in gl. ¶ In ea. gl. ibi tanto ſerius concipiť, glo. arguit de tp̄e quo geſtanť filii in vtero ad tp̄s cōceptiōis. ꝑ. d. l. antiqui. ¶ Sed mihi nō videť ꝙ. d. l. antiqui. probet. quod vna cōceptio fieri poſſit poſt aliā intra. xl. dies. vel poſt intra annū, vel duos dies, primo ꝙ dicit tex. poſt diē quadrageſimū, nō aūt dixit. ſ. vnū vel duos. ¶ Preterea ꝙ illa l. non probet. quod vna cōceptio poſſit fieri poſt aliā. ſ. xl. diē probatur; q: ſcimus mulierem poſſe parere in ſeptimo menſe dummodo diem ſeptimi menſis tetigerit. l. in teſtā. ff. de ſuis ⁊ legi. ⁊ no. in. l. ſeptimo menſe. ff. de ſta. ho. ⁊ pōt parere in nono, ⁊ decimo mēſe poſt duos dies, arg. in. d. aut. de reſtit. et ea ꝙ parit. potuit ergo in caſu. d. l. antiqui mulier. parere in ſeptimo mēſe, deinde parere illum quintū in nono menſe, ⁊ potuit nihilominus concipere poſt tres vel quatuor dies: q: iſta hñ poſſunt ſtare ſimul quod mulier cōcipiat ſtatim poſt primam conceptionem, ⁊ tamen quod pariat vnum poſt alium intra quatuor dies. d. l. antiqui. declarando vt. ff. non ſequitur. ergo mulier peperit poſt quadraginta dies, ergo poſt. xl. dies concepit poſt primam conceptionem, vnde videtur concludendum ex his que not. Barto. in. l. gallus. in ſi. princ. ff. de libe. et poſthu. ſcz quod ſtandum ſit dicto peritorū in arte. ¶ Quinimo Pau. de ca. hic, ⁊ ante eum Raph. hic dicit quod iſta gl. non bene loquitur: ⁊ dicit Rapha. quod audiuit ab illo ſingulari viro Iac. de forliuio, ꝙ mulier illa de mala teſtis de ſena concipiebat poſt tres menſes a tempore prime conceptionis, ⁊ quod gl. ideo bene dicat, dicit Raph. probari: q: gl. vult ꝙ mulier intra quatuor dies prime conceptionis poſſit iterum concipere: vnde ſi intelligamus ſic gl. opus eſt: quod ex nouo ſemine ſiat noua cōceptio: quod repugnat tex. noſtro: quia maritus iam erat mortuus: vnde non poterat fieri cōceptio ex nouo ſemine: intellectus ergo tex. eſt alius ſcz quod ex vna, ⁊ eadem conceptione poſſunt formari plures partus intra certum tēpus: ꝙ tn̄ a lege non determinatur: et ſic optime ſtare pōt litera noſtra: ⁊ cū non habeamus illud tp̄s ſtabimus iudicantis arbitrio: ꝙ iudicabit ſm ꝙ periti in arte deponent. l. i. §. i. ff. de iure delib. ¶ Nec ob. d. l. antiqui. quia ibi poterat eſſe ex nouo ſemine quod mulier conciperet cū non preſupponatur maritum eſſe mortuum vel aliꝫ quod hic eſt ſecus. ¶ In gl. in ver. ex dimidia. ibi: ⁊ dicam. Bar. hic dicit: ꝙ hec glo. procedit de iure antiquo: ſed hodie ſecus per. l. meminimus. C. de ſuis ⁊ legi. ⁊ ibi per eum. Sed Imo. hic tenuit cōtrarium eius quod voluit hic Bart. ⁊ pro Imo. facit illud quod indeciſum reliquit Bar. in. l. ventre. in vlt. col. ff. e. ſ. an filius emancipatus cum hodie ſuccedat ad inſtar ſuorum tranſmittat hereditatē non aditam: vt ſuus, ⁊ communis opin. Moder. eſt ibi, quod non: licet vt dixi Bar. non decidat: idē tenuit Bal. in. l. licet. in vlti. col. C. de iure delib. ⁊ Ang. ⁊ Pau. de ca. in. l. gallus. §. ⁊ quid ſi tantū. de libe. ⁊ poſth. ⁊ Ange. in repe. l. ſi emancipati. C. de colla. ⁊ Ful. ⁊ Pau. de ca. in aut. ex cauſa. C. de lib. pre. ¶ Extra glo. inducit hic Imo. iſtum tex. ad vnum quod non videtur eſſe neceſſarium ſcire ad intellectum huius. §. qui bene loquitur. licet Ro. eū reprehendat ⁊ male. Preterea Ro. eum non bene refert.

1 **Scientia.** † In hēditate delata filio vel ſeruo inſpicitur ſcientia vel opi. ipſorum nō patris vel domini, ⁊ certus de viribus teſtamēti pōt adire: licet ſuper illis queſtio moueatur: ⁊ pendeat: ⁊ portio deficiens accreſcit ignoranti. h. d. vſꝗ ad. l. heres inſtitut⁹. ¶ Et pro intellectu: ⁊ limitatione. §. ſciētia. adde ſm Raph. ⁊ Pau. de ca. hic licet de Raph. mentionē non faciat: et cum Raph. trāſit Roma. hic: quod illud quod dicitur in. §. ſcientia. ꝓcedit: qñ filius vel ſeruus erant maiores: ſecus ſi minores: quia tūc debet attendi ſcientia patris vel domini. l. pupillus. ff. eod. vbi attenditur a ſcientiam tutoris. alleg. etiam Raph. l. ſeruus. ad fin. de bo. poſ. titu. generali.

1 ¶ Aditio impediť ignorātia mortis teſtatoris: vel exiſtentie conditionis ⁊ dubietate an teſtator fuerit ſui iuris, niſi in omnem partem dubitationis teſtamentum eſſet valiturum.

2 Dubitatio vbi habet duo extrema: quorum neutrum probet impedimentum: non curatur de tali dubitatione.

3 Lis ſi reperitur in actis quod ſit conteſtata: tamen non dicitur nec per confeſſionem vel negationem proceſſus: et ſententia valebit.

4 Citatio debet fieri ad domum habitatiōis: pone modo quem habere duas domos: vbi tunc ſit facienda citatio.

5 Sententia quando poteſt valere iure cōi: vel ſtatutario: licet iudex ignoret an ſententiam ſuam fundauerit in iure communi vel ſtatutario: tamen valebit ſententia.

6 Heres pōt conſequi emolumentū rerū hereditariarum antequam ſit heres qñ ſurgit dubium in perſonam heredis: an teſtator fuerit habilis vel non.

1 **HEres.** † Ignorantia mortis teſtatoris vel exiſtentia conditionis: ⁊ dubietas an teſtator fuerit ſui iuris impedit aditionē: niſi ī omnē partem dubitationis teſtamentum eſſet valiturum.

2 h. d. cum. l. ſeq. ¶ † In. l. ꝙ ſi dubitet no. ꝙ vbi dubitatio habet duo extrema: quorum neutrum probet impedimentū non curatur de tali dubitatione: vt hic. ⁊. l. gall⁹. §. ſi ex⁹. ff. de lib. ⁊ poſthu.

3 ⁊ poſtb. ¶ † Item inducit͛ hic per Bart. ad plura. primo ꝙ ſi
repetitur in actis ꝙ lis eſt conteſtata nec dicitur per cõfeſſio
nem, vel negationem, qḋ proceſſus, et ſnĩa valebit, vt hic per
eum. Bald. tñ hic tenuit ↄ̃riũ eius quod voluit Bar. ſequutus
Specu. in tit. de li. conteſta. §. i. verſicu. quid autem. ¶ Non
obſt. ſecundũ eum qḋ habet in hac. l. q2 hoc vnũ quoq; extre
mum eundẽ effectũ operat͛, ſ3 in. q. nuſtra aliud eſt quando
lis conteſtet͛ per partis cõfeſſionẽ, q2 tunc nulle ſunt partes
iudicis, niſi in condẽnando. l. i. C. de cõfeſſ. l. ſi debito2. ff. de iu.
l. proinde. §. i. ff. ad. l. aquil. ſed aliud eſt qñ lis cõteſtat͛ p nega
tionẽ, q2 tunc iudex habet cognoſcere, ⁊ ſi nõ fuerit probatum
reum abſoluet, ca. ſ. vt eccle. bñſ. l. qui accuſare. C. de edendo.
¶ Hoc non ob. Raph. Imo. ⁊ Roma. tenẽt hic cũ Bar. q2 ꝗ
rimus, an ſnĩa ſit valida ſeruato ordine iudiciario, nõ autem
querimus ſi ſit iuſta vel iniuſta, ſed an valeat, et hanc eandem
opinio. quã tenet hic Bart. ipſemet ſequitur in. l. ſciendum. ff.
de ver. obl. ⁊ ibi etiam facit mentionem de opi. Spe. in. d. §. q
dam dicunt. ¶ Non ob. etiam vnũ verbũ Bal. hic dicentis,
ꝙ incertitudo iſta ꝗ non eſt declarata debet vitiari. alle. l. idẽ
pomponius ſcribit ſi frumentum. ff. de rei vendi. quia reſpon
deo qḋ ibi queritur, an per illã incertitudinem probatiõis iu
dex debeat ferre ſentẽtiam, ⁊ cõcludit ꝙ nõ, q2 ꝗritur ibi quo
ad iuſtitiam ſentẽtie, nos autẽ querimus quo ad eius validi
tatem. ¶ Quomodo ergo intelligitur eſſe facta illa lit. cõteſ.
an per negationem an per cõfeſſionẽ. Bar. hic. ⁊ in. d. l. ſcien
dum. dicit ꝙ neutro mõ. Ro. hic refert ſe vidiſſe in infortiato
Bal. in domo dñi Franciſci apoſtillam Bal. ſuper hac. l. qui
aliter diſtinguebat, vt hic refert Roſel. per eius diſtinctionẽ
nõ videtur reſponſum ad rõnes Bar. ideo opi. Bart. videtur
verio2 cũ quo etiã finaliter tranſit hic Ro. ¶ Addo etiã ꝙ cũ
opi. Bar. tranſit Ant. de But. in. c. i. in vltimo dicto de lit. cõ
teſt. ⁊ Io. And. in addi. Specul. in. d. §. ij. in ver. quid autem.
ſ. alle. ¶ Addo etiã ꝙ Bal. in. l. i. C. de fide inſt. ⁊ in. bal. hic.
lib. x. diſtinguit, ⁊ dicit ꝙ verum eſt illud qḋ dicit Barto. pre
terq̃ in vno caſu. ſ. qñ appareret precesſiſſe ↄ̃feſſionẽ, ⁊ ſequu
tam ſententiam abſolutoriam, ⁊ in actis dicebatur litem eſſe
conteſtatam, quia tunc nõ valebit ſententia, q2 debuit condẽ
nare nõ abſoluere, hic etiã non tollit rationes Barto. quia l3
iudex debuerit condemnare non abſoluere non tamẽ ſequitur
ꝙ ſententia ſit nulla, quia lata cõtra ius litigatoris. l. ij. C. quã
do prouo. l. i. §. item contra ſacras. ff. que ſen. ſi. appell. reſcind.
4 ¶ † Inducit etiam Barto. hic iſtam. l. ad. q. tu ſcis ꝙ citatio
debet fieri ad domum habitatiõis. l. i. §. i. ff. de lib. agno. pone
modo quem habere duas domos ⁊c. vt per Bar. ⁊ cum Bar.
trãſit Bal. hic. ⁊ Moder. Imol. hic ſe remittit ad not. in. l. iij.
§. hoc autem. de dam. infec. ſed voluit dicere in. l. pretor. eo. tit.
Et illud qḋ dicit Bar. hic intellige verũ in caſu. d. clemẽ. cau
ſam. quã hic allegat Bart. ſed extra terminos illius cle. cũm
nõ ſuff. ceret in qualibet domo citationem fieri, ſ3 deberet fie
ri citatio in ea domo qua habitat. d. §. pretor. ⁊ ita ſoluat, ⁊ in
telligit Barto. in. d. clemen. cauſam. ſ. vt habeat locum in caſu
ſuo tantum. ¶ Unde tunc non valeret relatio nũcij referẽtis
ſe citaſſe ad domum in qua nũc habitat de preſenti, ⁊ cum illa
concluſione Barto. tranſeunt ſcribentes ibidem, ⁊ canoniſte
in. c. cauſam. de do. ⁊ cõtuma. ⁊ Bal. etiã in. l. inter minores. de
in integ. reſtitu. titu. generali. ⁊ in. l. ij. C. de iuriſ. om. iud. ⁊ per
eundem in. c. i. de mili. vaſal. qui contu. eſt, et in. l. ea que. C.
quõ ⁊ quando iudex, ⁊ per. d. Cardi. Floren. in clemen. paſtora
lis. §. denique. de re iudi. ⁊ per Spec. in tit. de compe. iudi. adi.
§. i. verſi. ſed quid ſi nõ ſufficit. ¶ Refert etiã Roma. hic vnũ
verbum Bart. in. d. §. pretor. ⁊ conat͛ illud mordere, ⁊ nõ iuſte
nam vult Bar. ꝙ ſi nuntius referat ſe citaſſe ad domũ habita
tionis, ꝙ perinde eſt ac ſi dixiſſet, de preſenti. Secundo Ro.
tenet contrariũ, q2 ſm eum eadem ratione eſſet dicẽdũ quan
do refert ſimpliciter ſe citaſſe ad domum: q2 nuntius: ⁊ quili
bet alius videtur velle facere actum validũ. l. ꝑ herede. §. pa
pi. ff. eo. Tamen nõ diſcedatis a Bar. cum quo. vt dixi tranſ
eunt alij ¶ mo. d. clemen. cauſam. ¶ Non obſt. ꝙ eadẽ ra
tione ⁊c. q2 cũ domus tñ poſſit eſſe domus de preſenti abſq;
eo quod iam inhabitet, ideo debet fieri ad domum habitatio
nis. l. i. §. i. de lib. agno. ⁊. d. §. pretor. conſiderauit enĩ legiſla
to2 hibi. ¶ Nõ obſt. etiã ꝙ nuntius videtur velle facere actũ
validum ⁊ efficacem: q2 ad hoc rñſio patet ex no. ꝑ Bar. in. d.
l. ſciendum de verb. oblig. ver. quero in citatione, ⁊ in. d. §. pre
tor. in. ij. col. ſ. ꝙ quãuis preſumat͛ pro actu iudicis. c. in preſen
tia. de proba. l. heredum. §. caſus. ff. de euict. tamẽ nõ ita preſu
mitur in nuntio. ¶ Quia etiam ita videmus in teſte. vt no. in
l. i. C. de vſu. ⁊ in. §. ſi ſcriptum. inſtitu. de inuti. ſtipula. iudicis
enim miniſter eſt ipſe nuntius. vnde nõ ita hꝫ preſumptionẽ,
5 ſicut iudex. ¶ † Inducitur etiam iſta. l. per Bald. hic ad que
ſtionem, ꝙ licet iudex ignoret an ſententiam ſuam funda
rit in iure cõi vel in ſtatuto, tamen valebit talis ſententia cum
6 vtroq; iure poterat valere vel altero. ¶ † In gl. in verſi. teſta
ri. ibi ſolo hic petito2io ibi poſſeſſorio ⁊c. hãc glo. reputat no.
Raph. dicẽs per eã decidi vnũ qḋ eſt mirabile. ſ. ꝙ ⁊ per du
bium ſurgens in perſona heredis an teſtator fuerit habilis,
vel nõ impedit͛ heres acquirere emolumentum, ⁊ poſſeſſionẽ
rerum hereditarium, ⁊ conſequens conſequitur quis pu. re
rum hereditariarum anteq̃ ſit heres. Sed tu dic ꝙ nõ eſt ita
mirabile: quia idem videmus in bon. poſ. que datur ex carb.
edi. ex quo conſequitur quis emolumentũ rerũ hereditariarũ
antequam ſit heres. l. ij. due cauſe. ⁊ quaſi per totum. ff. de carb.
edi. ⁊. C. eod. titu. videmus. ¶ Item in bon. poſſ. ventris no
mine. l. i. §. ſi ea. quaſi per totum. ff. de ven. in poſ. mit. ¶ Illa
ſoluto, traditur per Imol. hic. ⁊ in. d. l. ij. C. de car. edi. ex qua
ceſſat illud contrarium, et poteſt ſol. Imo. eſſe bona, notabi
lio2 tamen eſt illa.

1 ☞ Erro2 in conditione perſone adeuntis aditionem non
impedit.
2 Acquirere non impeditur qui certus eſt de fundamẽto acqui
ſitionis, licet dubitet de modo, ſecus quando eſſet dubius de
fundamento acquiſitionis.
3 Delegatus an oporteat ipſum habere ſcientiã ſue iuriſdictio
nis, adeo quod oporteat literas delegationis coram eo eſſe
preſentatas.
4 Sententia lata contra abſentem tanquam contumacem an
tequam nuntius referat iudici ſe citaſſe non valet.
5 Sententia debet fieri cum cauſe cognitione, vñ ſententia la
ta infra paucos dies nõ valet: quia preſumitur lata nulla in
teruenientecognitione, limita vt infra.
6 Uiuere quelibet preſumitur vſq; ad centum annos, ſed qui
allegat aliquem viuere debet probare illum eſſe ad huc intra
centum annos.
7 Emãcipatio ſeu patria poteſtas a quo ſit ꝓbãda habetur hic.
8 Frater vult ſuccedere fratri ſuo premortuo, ⁊ probat ſe fratrẽ,
ſed nõ probat ſe proximiorẽ. ſ. quod frater deceſſit ſine filijs,
⁊ quod ipſe eſt proximio2, an obtinebit.

1 Sed et ſi de. † Erro2 in conditione perſo
ne adeuntis aditionem non
impedit: q2 per hoc de cauſa acquiſitionis nõ du
bitat͛, ⁊ inſtitutus pure qui putat ſe inſtitutũ ſub cõ
2 ditione non poterit adire niſi ea purificata. h. d. ¶ † Not. ex
primi per hic tex. ꝙ qui certus eſt de fundamẽto acquiſitiõis
non impeditur acquirere, l3 dubitet de modo, ſecus qñ eſſet
dubius de fundamẽto acquiſi. Et hoc inducit͛ ꝑ Bar. ⁊ Bal.
⁊ alios ad. q. ꝙ ſi iudex nõ eſt cert9 de fundamẽto ſue iuriſdi
ctionis ſi ꝓcedat nõ v3 proceſſus, ſecus vero ſi ſciat fundamẽ
tum ſue iuriſdictionis, ignorat tñ qualitatẽ litigantiũ qui pro
rogant iuriſdictionẽ in eũ quos litigantes credebat eſſe ſubie
ctos ſui iuriſdictioni. ¶ Et ad iſtam deciſionem ꝓbandam
adducũt etiã doc. pro primo mẽbro tex. in. l. quero. ff. de eo qui
pro tu. ij. riſo. allegant. l. ij. §. i. ff. de iudi. Hanc eandẽ cõcluſio
nem firmat Bar. in. l. multũ. ff. de condi. ⁊ demonſt. ⁊ late Bal.
in. l. falſus. C. de fur. vbi ponit hanc. q. ⁊ plures alias ſimiles, ⁊
ponit Can. in. c. is qui. de procu. in. vi. ⁊ aliquid in. c. ex cunque
3 ſtione. de reſti. ſpo. † ⁊ tangunt doc. in predictis locis an opo2
teat iudicem delegatũ habere ſcientiã iuriſdictionis, adeo qḋ
oporteat literas delegatiõis corã eo eẽ ꝓſentatas. de quo etiã
in cle. i. in gl. in verbo receptis. de procu. aliquid etiã ꝑ Bal.
in. l. i. C. vt lit. pen. ⁊ in. l. ea que. C. de tempo. in integ. reſti. pet.
⁊ in. l. i. in. xxi. vel. xxij. co. C. de cõfeſ. ¶ Aduerte tñ q2 illud qḋ
ſ. dictũ eſt venit limitandũ in iudice delegato ad tempus, nã
ſi partes prorogant poſt tempus iuriſdictionis eo ignorante,
non v3 ꝓceſſus. l. ij. §. ſed ⁊ ſi iudex. ff. de iudi. Et ideo male hic
dixit Imol. qui format. q. quam ponunt hic doc. in iudice de
legato: q2 ipſemet Imo. in. d. l. multum. ff. de condi. ⁊ demõ. li
mitat illud ibi, ⁊ hoc dictum doct. in iudice delegato nõ habe
re locũ, ⁊ ibi Imo. nimis generaliter loquutus eſt. Nã3 dicit
Imo. ibi, ꝙ dictum Bar. ibi debet intelligi in iudice ordina
rio, ſec9 in iudice delegato. l. ij. §. ſed ⁊ ſi iudex. ff. alle. nõ Bar.
in. d. l. ij. in prin. dicit ꝙ illud ſolũ procedit in caſu ſuo. ſ. quan
do iudex eſſet delegatus ad tempus, ⁊ partes prorogauerũt
in ſequens tempus eo iudice nihil ſciente, ſecus dicit Bart. in
iudice delegato cuius iuriſdictio prorogat͛ de re ad rem: quia
tunc cũ iudex ſciat fundamẽtũ iuriſdictionis ſue valebit pro
ceſſus: vt ibi. Eſt bene verum qḋ glo. in. c. p. ⁊. g. de offi. deleg.
extendit. d. §. ſed ⁊ ſi iudex ad aliam prorogationem. ſ. de re ad
rem, cum illa gl. etiam tranſit Ioan. an. tamen Anto. de but. ⁊
Imo. ibi tenent contrarium, ⁊ ſequunt͛ opi. Bar. in. d. l. ij. ſ. qḋ
ille. §. procedat in prorogatione de tempore ad tempus, ⁊ iſta

opi. videtur verioꝛ, ⁊ magis amica litere. Et ſic ſtat concluſio
ꝙ dictū Bar. ⁊ Bal. hic, ⁊ in d. l. multū procedat tam in iudi
4 ce oꝛdinario ꝙ̄ delegato pretereꝙ̄ in delegato ad tp̄s. ¶ † Itē
per hūc tex. dicit hic Bal. ꝙ ſi iudex ferat ſententiam contra
abſentem tanꝙ̄ contra contumacem anteꝙ̄ nūti⁹ referat iudi
ci ſe citaſſe non valeat talis ſnīa. Adde ꝙ idē voluit Barto.
in multis locis in. l. hec aūt. in verſi. non defendi. per illū tex.
ff. ex quib. cau. in poſ. ea. Ad idem tex. eſt, ibi Bal. in. l. prope-
randum. §. ⁊ ſi quidē. C. de iudi. ibi dum tex. dicit iudicem de-
bere acta inſpicere. ¶ Pro hoc etiā allegaſ glo. in. c. ſepe de
appel. ⁊ ꝗ incipit, vt ſi ⁊c. ⁊ idem voluit Bart. in. l. ij. C. de edē.
⁊ in. d. l. ſi finita. §. iulianus. in. vi. col. ff. de dam. infec. ⁊ in. d. l. ij.
in prin. ff. de iud. ⁊ in. l. moliū. ff. de condi. ⁊ demon. Idē voluit
Bal. in. l. generaliter. §. hiſdē pūtibus ponderās ibi ad hoc eſſe
tex. C. de reb. credi. ⁊ in. l. ij. C. de ſpoꝛ. ⁊ in. l. ij. C. de procur. et
in aut. matri ⁊ auie. C. quā mu. tu. offi. fun. poſ. Et in dictis lo-
cis ꝗrit an idē ſit in actibus voluntarie iuriſdictionis. ſ. ꝙ de-
beat cōſtare iudici ⁊c. De quo etiā p Ant. de but. in. d. c. cū di-
lecti. de dolo ⁊ cōtu. ⁊ idē dicūt Bar. ⁊ alij in locis preal. qn̄ iu
dex pceſſit ad ſentētiā diffinitiuā nūquā viſis actis. vt qꝛ nū
quam habuit acta in camera ſua, ſed fuerunt apud notarium:
qꝛ etiā eo caſu cōiter cōcludit ſententiā nō valere per. d. l. pro
5 perandum. §. ⁊ ſi quidē. ¶ † Preterea, ⁊ foꝛtius ſententia de-
bet ferri cum cauſe cognitione. l. iudices. C. de iudi. l. ex ſtipu-
latione. C. de ſen. ⁊ interlo. om. iudi. l. ij. C. de ſenten. vbi etiā di
cit, ꝙ ſi iudex. ſ. paucos dies tulerit ſententiā nō valebit talis
a ſententia [a]: qꝛ pſumiſ lata nulla interueniēte cauſe cognitione.
alleg. c. cū ex literis. de in integ. reſti. ¶ Eandē cōcluſionem
ſequiſ Ant. de butri. c. eccleſia ſancte Marie de cōſti. ⁊ d. Car.
in cle. ij. vt lite penden. vide aliquid etiā vltra predicta in. l. ab
eo. C. quō ⁊ quā iudex. ¶ Bal. tñ in. d. l. falſus limitat dictā cō-
cluſionē, nam dicit ipſe, ꝙ lꝫ Bar. in. d. l. multum dicat quod
quā ſnīa eſt lata cōtra abſentem tanꝙ̄ cōtra cōtumacē ad rela-
tionē factā a nuntio talis ſentētia nō valeat, tñ Iod. an. tenet
cōtrarium in quadā diſputatione ſua. Sed ipſe Bald. concoꝛdat
opiniones dicens, ꝙ aut nullo modo conſtabat iudici, ⁊ tunc
vera ſit opi. Bar. ſed vbi cōſtabat aliqua iudicia de contuma
cia vel citatione, lꝫ non retulerit nūtius valebit ſnīa. ¶ Pōt
etiā ſine citatiōe aliter cōſtare iudici. c. venerabilib⁹. §. ſecus. de
ſentē. exc. ⁊ cū hoc dicto tranſit etiā Pau. de caſt. in. d. l. mul-
tum. ⁊ Ro. hic qui ponit etiā de procuratore an valeat actus
geſtus per eū tanꝙ̄ de mandato ſibi cōſtaret. de quo vide per
Bar. in. l. ſi pupilli. §. de neg. geſt. per Bald. in. d. l. falſus. per
Arch. in. c. is qui de procu. in. vi. ⁊ Bal. ⁊ Imo. in. l. cum in do-
mini. ff. de teſta. ¶ In gl. i. in ſi. cū iſta gl. tranſeūt cōiter doc.
licet Pao. de caſt. hic dicat gl. nō bene loqui. ⁊ declarat eā,
6 vt p Bar. in. l. ij. §. ſi dubitetur. ff. queadmo. teſt. aper. ⁊ iſtā gl.
dicit Ange. eſſe notandam in quātum dicit ꝙ pater pſumiſ
viuere ⁊c. dicit ꝙ ex ea poteris conſequi honoꝛē ſi ſciueris eā
practicare: qꝛ multi ſunt actus pbibiti filiofami. ex foꝛma ſta-
tuti vel iuris cōis, vnde in fine iudicij poteris allegare actum
nullum, ſeu ɔctū ex eo: qꝛ ille qui geſſit actum fuit filiuſfa. qui a
tali actu pꝛohibeſ vigoꝛe ſtatuti ⁊c. et ſi tibi opponaſ probes
illū filiūfa. dicit Ang. ꝙ ſatis probas per iſtam gloſſ. que vult
patrem pſumi viuere. ¶ Et ſi diſſeras ad opponendū talez
exceptionem qꝺ non ſuperſit tantū tpis. ſ. qꝺ iſte poſſit pro-
bare patrē moꝛtuū obtinebis. Et ſubdit Ang. ꝙ poſtꝙ̄ habe
mus pſumptionē iuris ſufficit. l. eos. §. lucius. ff. q in frau. cre
di. Imo. hic dicit ꝙ illud qꝺ dicit hic ang. nō pcedit: qꝛ ex etate
filij poterit apparere pſeꝫ nō viuere. l. minoꝛ. xxv. an. ex aſpec.
ff. de mino. vult dicere Imol. ꝙ ex aſpectu poterit apparere
non viuere, puta quia filius erat. lx. annoꝛum. vel ſm Imol.
quandu ex aſpectu non appareret. vel qꝛ litigatuꝫ eſſet cū eo
tanꝙ̄ cū patrefa. ⁊ non fuiſſet appoſita aliqua exceptio. alle. l.
pomponi⁹. §. rati. ff. de pc. l. inter quos. §. alieno. ff. de dā. infec.
⁊ voluit Imo. dicere. ꝙ iſte exceptiones debuerunt opponi
ante lit. conteſt. ⁊ ita etiā hic tenet gl. ordi. ¶ Sed iſte reſpon
ſiones non tendunt ad impugnandum dictū Ang. qꝛ reſpon
ſiones eoꝛum tendūt ad hoc. ſ. vt eo caſu quo filius non poſſet
eſſe in iudicio ſine conſenſu patris, ⁊ litigatum fuerit cum eo
tanꝗ̄ cū patrefami. non poſſit opponi quod ſit filiuſfa. Sed
Ang. loquitur in alio caſu. ſ. quando actus pꝛohibetur fieri cū
filiofami. puta contractus, ⁊ producitur contractus qui dice-
batur celebratus a filiofami. non interueniente conſenſu pr̄is
vel propinquoꝝ, put requirebatur. Angel. modo vult quod
aduerſarius poſſit dicere cōtractum nullū. ¶ Preterea ipſi
intelligūt. quod iſta exceptio in agis in iudicio ſine conſenſu
patris debeat opponi in principio: qꝛ hoc nō eſt verū. ¶ De
Spec. in terminis in titu. de iectore. §. i. in ver. ſed quid ſi pre-
ſentē. ⁊ in tit. de excep. §. dicto. ver. quid de illa ⁊c. dicit quod

iſta exceptio poteſt opponi quandocūꝙ̄, et cum eo ſibi tranſit
Ioan. andr. quia exceptio que reddit iudicium retro nullum
ſemꝑ pōt opponi. l. licet. C. de procu. pla. de exce. in. vi. ¶ Sꝫ
iſta exceptio reddit iudicium retro nullum. vt in. d. §. neceſſi-
tatē ergo ⁊c. ¶ Et voluerūt Bart. ⁊ Bal. in. l. ſi quis mihi bo
na. §. iuſſum. ff. eod. nam ibi volunt quod iuſſus non poteſt ex
interuallo interuenire. ¶ Per hoc patet reſponſum ad. l. ita
demum. C. de procu. quā. l. cōtra Ange. alleg. hic Pau. de ca.
¶ Rapha. hic inſurgit contra Ange. tamē alia ratione: quia
illud quod dicitur hic in gl. qꝺ quis pſumitur viuere eſt ve
rum vſꝙ̄ ad centū annos. vt in. l. ij. §. ſed ⁊ ſi dubitetur. ff. quē
admod. teſta. aperiuntur. ſed ſi opponeretur quod actus fuit
factus a filiofami. non ſequitur, ergo habuit patrem qui pre-
ſumitur viuere. ¶ Opoꝛtet enim ꝙ iſte opponens probetur
patrem eſſe adhuc intra centū annos: qꝛ ille qui fundat ſe ex
etate illā debet probare. l. cum te minoꝛem. C. de in integ. re-
ſtitu. ⁊ no. per Bart. in. l. de etate. ff. de minoꝛi. ¶ Quod con-
firmo per id quod no. voluit Bart. ⁊ tenē menti in. l. ſi quid. ff.
ſolu. mat. ⁊ in. l. ſi inter. ⁊ in. l. ſi duos. §. cum in bello. ff. de rebus
dub. vbi voluit quod ille qui allegat vitam alicui⁹, licet pro-
bet eum viuiſſe non tamen probare dicitur eum nunc viue-
re. alleg. l. ſpadonem. §. qui abſolutus. ff. de excu. tut. et per hoc
declaratur quod dixit gl. in. d. §. ſed ⁊ ſi dubitetur. vbi dicitur
quod quis pſumitur viuere vſꝙ̄ ad centū annos: qꝛ illa glo.
procedit quando ego me fundo in moꝛte, ita loquitur tex. et
glo. ibi. ſed ſi fundo me in vita nō ſufficit probare, quod fuerit
viuus aliquo tēpoꝛe, vt pꝛobem eum nunc viuere. Et p hanc
rationem melius impugnatur dictū Ang. licet ratio Rapha.
etiam non diſplicet, ⁊ ſic in practica non videtur tuta opin.
Ange. de quo etiā vltra predicta vide Bal. in. l. ſi. §. neceſſita
7 tem. in vlt. q. C. de bo. que lib. ¶ † Et cū incumbat onus pro-
bandi an quis ſit in patria poteſtate an ſit emancipat⁹, vide
in. d. l. ſi filius. ff. de probatio. ⁊ in. l. titia. vbi per Dy. Bart. et
Bal. ff. ſol. ma. bo. tex. eſt de hoc in. l. ſi emācipati. C. de colla. ⁊
8 ibi ponderat Fulgo. ¶ † Tangit etiam hic Rapha. aliquis
vult ſuccedere fratri ſuo pmoꝛtuo et probat ſe fratrem, ſed
non pꝛobat ſe pꝛoximioꝛem. ſ. quod frater deceſſit ſine filijs,
et qꝺ ipſe eſt primioꝛ. dic de hoc vt dixi. l. is poteſt. ff. eod. vbi
etiam ipſe hoc tetigit.

† **Si quis heres.** † Qui adiuit partem efficitur heres in poꝛtione coheredis poſtea deficiente etiā inuitus tam iure accreſcendi quam iure ſubſtitutionis ſi fuit ei ſubſtitutus niſi parteis ſoꝛum queſierit alteri in cuius erat poteſtate, et poſtea reperiatur ſui iuris tempoꝛe quo deficit poꝛtio coheredis: quia tunc non inuitus, ſed ita demum ſi vult habebit partem coheredis ſi in eo fuit ſubſtitutus, ſed ſi non vult poꝛtio accreſcet ei cui poꝛtio fuerit acquiſita. ¶ Et idē in filio vel ſeruo non propterea videtur adire poꝛtionem ſuam ſi ab ea excluſus fuerat pꝛopter defectum aditionis hoc dicit tota lex. et facias tranſitum ad. l. neceſſarijs. quia ita fecit dominos.

1 ¶ Suus ⁊ neceſſarius heres ſi ſe non immiſcuit pōt abſtinere beneficio pretoꝛis moꝛtui abſꝙ̄ eo qꝺ iudicem ſuper hoc adeat, idem ſi ſe immiſcuit, cum immixtio non valuit.
2 Filius tenetur creditoꝛib⁹ hereditarijs anteꝙ̄ ſe expreſſe abſtineat, licet ſe non immiſcuerit hereditati paterne.
3 Reſtitutio in integ. non datur contra aditionem iuris ⁊ de iure, ⁊ contra leſionem prouenientem a. l. ex tali aditione.
4 Seruus non habet beneficium abſtinendi conceſſum a. l. mero iure.
5 Filius ſuus ⁊ neceſſarius moꝛtuo patre eſt heres nomine et effectu, licet non teneatur creditoꝛibus hereditarijs quia habet beneficium abſtinendi.
6 Beneficium abſtinendi ab hereditate an ſit inuentum de iure ciuili, an de iure pretoꝛio.
7 Remedia iuris pretoꝛij ſunt annalia.
8 Remedia iuris ciuilis ſunt perpetua.
9 Pretoꝛ non poteſt quem facere heredē, nec deſinere eſſe heredem.
10 Suus et neceſſarius heres an poſſit quis eſſe ſine beneficio abſtinendi.
11 Beneficium abſtinendi non competit filio legitimato.
12 Legitimato per oblationem curie magis fauent iura quam legitimato per reſcriptum principis.
13 Spurius non poteſt heres inſtitui: tamen ſi pater inſtituat eū ſub hac conditione ſi ingreditur monaſterium valebit inſtitutio ac ſi eſſet oblatus curie.
14 Legitimatus per oblationem curie non habet beneficiū abſtinendi.

Neceſſarij

a ¶ Snīa. adde tu eun. Alexā. cōſ. cxxi. icip. ſcripſit eccliaſtic⁹ col. ix. verſ. quinimo. vbi dicit Pet. anc. cōſuluiſſe, ꝙ ſnīa lata in tā paruo tpe ꝙ non eſt veriſiſe ꝙ de cā cognouerit iudex pſumiſ nō cognouiſſe, et vide Pau. de ca. cōſil. cccclvij. ici. ſuper hoc puncto col. pe. vſ. pterea. in. i. pte cōſilioꝝ vbi ꝙ ſnīa dꝫ ferri mature, ⁊ cū deliberatione, alꝛ ſi pcipitāter et ſine cauſe cognitione non vꝫ. vt. l. i. C. ꝺ ſent. ex pericu. reci. l. ex ſtipulatione. C. de ſen. ⁊ inter. om. iud. maxime i criminalib⁹, ⁊ lati⁹ p eun. pau. ꝺ ca. cōſ. cccexxiij. incī. ad cōfirmationē ea pria pte. cōſ. xlvi. ici. elegāter col. ſi. vſ. ampli⁹ in iiij. vo. ⁊ an valeat ſnīa ſi nō iudicialiter lata fuerit vꝫ ſine citatiōe ⁊ anteꝙ̄ iudex cognoſcat ꝺ ſua iuriſdictiōe vide bal. cōſ. ccclxv. ici. qꝛ iudicialiter. ſ. iij. vol. ⁊ an pſumaſ p ſnīa vide eundē Bal. cōſ. cccccxc. incip. in cā vertēte col. iij. v. mō reſtat. eo. vol. iij. Hen. Fer.

1 Neceſſarijs. †Suus ⁊ neceſſarius he-
res ſi ſe non immiſcuit po-
teſt abſtinere beneficio pretoris mortui abſqꝫ eo
qꝺ iudicē ſup hoc adeat idē ſi ſe immiſcuit cū im-
mixto non valuit, vt quia erat pupillus: quia hoc ſine autorita
te tutoris fecit, ſi autem valuit tunc non poteſt vlterius abſti-
nere de iure communi, ſed ſi ſit maior. xxv. an. ⁊ leſus poteſt iu
re ſpeciali per beneficium reſtitutionis in integrū, neceſſa-
rius vero, vt ſeruus beneficium abſtinendi nō habet. hoc di-
cit tota lex. ¶ No. quod licet heres ſuus ⁊ neceſſari⁹ qui ab-
ſtinuit poſſit reuocare abſtenſionem ſuam ⁊ adire, ſeu ſe immi
ſcere hereditati paterne iuxta. l. ſi. C. de repudia. here. ⁊ l. ſi qs
ſuis. de iure delibe. tamen nō eſt ita contra. Nam ſi filius ſuus
⁊ neceſſarius ſe immiſcuit non poteſt aditionem ſuam reuoca
re ſi eſt maior vt hic, ⁊ ſic in hoc nō procedit regula que habet
quod contrariorum eadem eſt diſciplina. Nec mirum qꝛ qñ
filius eſt maior qui ſe immiſcuit ſi concederemus quod abſti-
nere fieret preiudiciū creditoribus hereditarijs in iure iam
eis queſito contra eum. Que quidem ratio ceſſat quādo ſuus
⁊ neceſſarius ſe abſtinuit, ⁊ vult reuocare abſtenſionem ſuā,
nam hoc caſu affertur commodum creditoribus hereditarijs,
vnde illud quod dicitur quod contrarium eadem ſit diſcipli-
na eſt verum quādo par eſt ratio, ſecus ſi diſpar, vt in caſu no
ſtro. ¶ Secundo no. quod duplex eſt beneficium abſtinendi
vnum eſt, quod conceditur a pretore mortuo filio qui nunquā
ſe immiſcuit. aliud eſt, quod cōceditur a pretore viuo filio qui
ſe immiſcuit in hereditate damnoſa, ⁊ iſtud conceditur per
2 beneficium reſtitutionis in integrum. ¶ † Not. quod filius te
netur creditoribus hereditarijs ſi expreſſe abſtineat licet ſe
non immiſcuerit hereditati paterne, vt hic in verſi. teneatur.
⁊ in ver. ſi velint relinquere hereditatem quod plenius dice-
tur. j. cum gloſſ. ¶ Not. ibi in verſicu. damnoſam heredita-
tem ⁊c. quod hic videtur probari contrarium eius quod deci-
dit Jaco. but. ⁊ Bal. in. l. j. C. ſi vt ſe ab here. abſti. vbi querūt
pone quod filius qui ſuus eſt, ⁊ neceſſarius heres, vel etiā ex-
traneus qui minor ſe immiſcuit ſeu hereditatem adit poſtea
petit ſe reſtitui in integrum tanquam leſus ⁊ ad hoc, vt obti
neat reſtitutionem in integ. pbat aliquos eſſe creditores here
ditarios quibus conſequenter ex illa immixtione, vel aditio-
ne fuit obligatus ipſe heres, queritur an non probato aliter
qꝺ hereditas ſit dānoſa ⁊ nō ſoluēdo debeat concedi reſtitu-
tio in integ. ⁊ concedunt prefati docto. ibi, quod ſic, niſi ex ad-
uerſo volentes impedire reſtitutionem in integ. probent he-
reditatem fuiſſe locupletem: loquuntur tamen ſine. l. ⁊ de eod
dicto fecit mentionem hic Jmo. per qſtiones. Non aduertit
tamē Jmo. hic: quia hic videtur tex. contra eos. Jmo. hic di-
cit, quod eorum opi. non videtur vera. Mouetur quia proba-
tio debet neceſſario concludere. c. in preſentia. de pbationi. l.
neqꝫ natales. C. de proba. ſed non ſequit aliqui ſunt creditores
hereditarij, ergo ſum leſus: quia poteſt eſſe qꝺ hereditas ſit lo
cuplex, ſubiungit tamen Jmo. quod vbicunqꝫ heres iſte pro-
baſſet aliquos eſſe creditores in hereditate quorum creditum
aſcendebat vſqꝫ ad mille, ⁊ in hereditate nō dicit eſſe niſi cen
tum obtinebit, ⁊ qui volet dicere contrariū probet alleg. text.
cum glo. in. l. cū de lege. ff. de probationibus. ¶ De qua glo.
fecit feſtum Bar. in multis locis vꝫ in. l. decem. de verborum
obliga. ⁊ in. l. ſi conſtante. in prin. ff. ſoluto matrimo. ⁊ Bar. et
Jmo. in rubrica. ff. de no. ope. nuncia. Bar. etiam in. l. conficiū
tur. §. ſ. ff. de iure codi. ⁊ in. l. ſi. §. in computatione. C. de iure de-
libe. licet aliquādo Jmo. conſueuerit illam gl. impugnare vt
in. d. l. ſi conſtante. Roma. etiam hic facit mentionē de illo di
cto Jaco. ⁊ Bal. dicit quod indiſtincte eorum opi. videtur ve
ra quamuis Jmo. hic videatur eam impugnare quando vbi-
cunqꝫ minor ſuſcipit moleſtiam ⁊ vexationem tunc pōt tan-
quam leſus petere reſtitutionē in integ. voluit allegare. l. mi-
nor. xxv. an. ff. de mino. addo quod Saly. in aut. ſi omnes. C. vt
ſe ab here. abſti. ſequitur opi. Jaco. butrig. ⁊ Bald. in. d. l. pro
qua allega. Saly. tex. in. l. defendēte. ff. de auto. tuto. qui nō pro-
bat, vt mihi videtur vt colligitur ex no. per Bart. in. l. ſi. eod.
tit. puto ergo quod verior videatur modificatio Jmo. hic pro
qua videtur text. hic in verſicu. ſi tenere damnoſam. oportet er
go quod probetur hereditatem damnoſam eſſe licet credito-
res ſint in ea. ¶ Non obſtat argumē. Roma. creditores ſunt
in hereditate: ergo heres patitur vexationem ⁊ moleſtiam:
quia ſi alia bona ſint ſatiſfaciet ⁊ euitabit communem mole-
ſtiam ⁊ vexationem. Et ſi dicatur poterit tamen de facto ve-
xari ⁊ moleſtari, reſpondeo ſecūdū Ang. ⁊ etiā ibi Jmol. in. l.
more. ff. eodē. quod non eſt in conſideratione talis vexatio. al-
leg. tex. in. l. ſi eo tempore. in princip. ff. de pecu. Item poteſt
reſponderi quod primo debet expectari vexatio ⁊ moleſtia
3 antequam concedatur reſtitutio in integ. ¶ † No. etiā ex iſto
tex. in ſi. ſecundum Bald. quod contra aditionem iuris, et de
iure ⁊ contra leſionem prouenientē a. l. ex tali aditione non da
tur reſtitutio in integ. facit ſecundū eum in ſimili. l. ſi qua pe-
4 na. ff. de verb. ſignificatione. ¶ † Vltimo no. qꝺ ſeruus nō ha-
bet beneficium abſtinendi cōceſſum a. l. mero iure. Quod ta-
men intellige eſſe verum quādo ſeruus pure ⁊ ſimpliciter ſit
inſtitutus non autem ſub conditione ſi heres eſſe voluerit. l. nā
dubitari. ff. de heredibus inſti. l. cornelius. eod. titu. et no. glo.
inſtitu. de heredi. quali. ⁊ diffe. §. j. Et an tunc eodem priuile-
gio ⁊ remedio vti poſſit dixi in. l. ſi filius qui patri. ff. eod.
5 ¶ † Jn gloſſ. in verbo teneatur concludit ergo gl. quod fili⁹
ſuus ⁊ neceſſarius mortuo patre eſt heres nomine et effectu
licet non teneatur creditoribus hereditarijs: quia habet be-
neficium abſtinendi, ⁊ cum diſtin. gloſ. tranſit Bartol. hic: et
cum Barto. concordat etiam Bald. ⁊ Ang. ⁊ ſic volunt vt di
ctum eſt filium obligari, ſed quod conueniri non poſſit, ⁊ hoc
modo ſaluetur vlt. opinio. poſita hic in gloſſ. Et pro iſta opin.
Jmo. facit. l. nam nec emancipatus. ff. de lega. j. quam Bald.
etiam alleg. l. j. C. ſi vt ſe ab here. abſti. ⁊ in multis locis. j. alle.
ſimilis eſt text. ſed non ita clarus in. l. pro herede. §. papinia-
nus. ff. eod. dicit tamen Jmol. quod fundamentum Bartol.
quod facit in dicta. l. pecuniam. ff. ſi certum petatur. non vide
tur bonum: quia ſecundum Jmol. hic ſentit Barto. quod non
debeat opponi exceptio in illa. l. quod tamen non eſt verum,
quinimo debet opponi alias ſuccumberet, vt ibi: ⁊ l. ſi vnus.
§. pactus ne peteret in gloſſ. in verbo opponendo. ff. de pact.
dicit tamen ipſe illud quod dicit Bartol. eſſe verum non per
d. l. pecuniam. ſed per no. per eundem Bald. in. l. eum qui ita.
§. qui ita. de verborum obligatio. nam Barto. ibi, ⁊ in. l. lecta.
ff. ſi certum petatur. ⁊ in. d. §. pactus ne peteret. no. dicit quod
licet ſit verum quod quando exceptio poſſit naſci poſt ortam
obligationem debet apponi a parte: ⁊ iudex non poſſit ſup-
plere tamen vbi ab initio talis exceptio cepit habere ortum
vno ⁊ eodem tempore cum obligatione, tūc iudex ſemper po
teſt ſupplere ſi conſtat ſibi de ea ex actis etiam reo non oppo
nente. Exemplum ſi eodem tempore quo promitto dare cen-
tum facis mihi pactum de non petendo, vel totum: vel partē:
quia eodem tempore dicitur naſci exceptio ex quo ineſt con-
tractui. l. in bone fidei. ⁊ l. petens. C. de pact. ⁊ in dicta. l. lecta.
nō requiritur quod opponatur exceptio: ſed poterit iudex ſup-
plere ſi ſibi cōſtat ⁊ hoc eſt quod voluit iuriſconſul. in. l. lecta.
verſicu. dicebam. ff. ſi certum petatur. ſic ergo erit in propoſito:
quia licet filius obligetur ex quo eſt ſuus, ⁊ neceſſarius, tamen
quia in eodem tempore inducitur a pretore beneficium abſti-
nendi non erit opus opponere illam exceptionem. Paul. de
caſt. hic eodem modo videtur ſaluare Barto. licet diſſimili-
bus verbis vtatur. ⁊ dicit quod iſto caſu iudex poterit ſupple
re: quia exceptio eſt notoria cum inducta ſit a. l. e. l. ab omni-
bus ſciri debent. l. leges. C. de legi. Sed Bart. videtur cōtra-
rium velle. in dicta. l. lecta. ⁊ in dicto. §. pactus ne peteret. cū
ſimilibus. nam licet acta faciant notorium: tamen Bart. vult
quod ſi exceptio notoria fuerit eodem tempore quo oritur obli
gatio non poſſit a iudice ſuppleri. vt. ff. Jic inquantum Jmo.
ff. reprehendit Bar. circa intellectum. l. pecuniam. ſi certum
petatur. dico quod Barto. hic non videtur velle quod ibi nō
opponatur exceptio: quinimo videtur velle qꝺ debeat oppo-
ni cum inducta ſit ab homine: hic autem debeat opponi cum
inducta ſit a. l. ⁊ hoc ſatis videtur colligi ex verbis eius. Ro-
ma. hic etiam tranſit cum opinio. predicta: et dicit quod con-
tra eādem opinio. eſt glo. ſing. a nemine allegata in authē. vt
hi qui obliga. §. ſ. in verſi. parentes que dicit filiū preſumi ipſo
iure eſſe ſuum heredem ⁊ obligatum creditoribus heredita-
rijs, ſed dic quod illam glo. alleg. Bald. in. l. apud hoſtes. in
ij. colum. C. de ſuis ⁊ leg. ⁊ illam etiam vt ſingularem alleg.
Bar. in. c. j. in. j. colum. an agna. vel fili. in vſi. feud. Raph. hic
dicit: quod licet in practica non ſit calcitrandum contra ſti-
mulum: tamen in puncto iuris dicit quod communis opinio
non videtur vera per dictā. l. pecuniam. eam inducendo, vt
per Jmol. ¶ Et plus dicit quod dato quod incontinenti na-
ſcatur exceptio tamen non impeditur quin reus poſſit cōdemna
ri: vt videtur voluiſſe Bar. in dicta. l. lecta. ¶ Sed non obſt.
qꝺ ibi voluit Bartol. ⁊ in dicto. §. pactus ne peteret. quia ibi
erat dies certa ⁊ eueturus omnino, hic autem ſecus eſt. Addu-
cit etiam Rapha. tex. in. l. fina. C. de repu. hered. ſed non obſt.
Quia nos loquimur in beneficio inducto a. l. incontinenti. ibi
vero ſecus. dicit etiam ⁊ non bene quod. l. j. C. ſi vt ſe ad here-
di. abſti. non debuit allegari ad hoc: ſed in vero multū facit,
⁊ eſt optimum fundamentum in iſta materia, ⁊ ſibi Cy. etiam
alleg. l. apud iulianum. §. fin. ff. ex quib. cau. in poſſeſ. eatur facit.

d.l.nam nec emancipatus.ff.alleg. ⁊ omnes etiam in.l.i.C.ſi
vt ſe ab hered.abſti.tranſeunt cum Bar.hic. ¶ Addo etiam
aliam gloſſ.in.l.ſi cum dotem.§.tranſgrediamur.in quadam
glo.parua.ff.ſoluto matrimonio. ¶ Non obſt.l.ij.de condict.
fur.cum ſimili.quia reſponſio patet ex dictis Bart.hic,Saly.
etiam in.d.l.i.tranſit cum Barto. Reprehendit tamen Bar.
in quantum Bar.dicit quod filius eſt heres nomine ⁊ effectu:
quia quod non ſit verum quod ſit heres effectu, quod proba-
tur ſecundum eum in.l.ij.§.ſed ſi ſint ſui.ff.ad tertul.vbi text.vult
vt ſit heres nudo nomine. ¶ Sed reſpondeo quod tex.ibi lo-
quitur quando filius ſe abſtineat. Adducit etiam Salycet.l.ſi
quis filiũ.§.i.ff.eo.q̃ ſi eſſet heres noĩe ⁊ nõ effectu poſſet am-
plius abſtinere, nec in conſequentiaʒ filius eius,vt ibi dicitur
ſicut.C.de repu.here. ¶ Puto quod Bart.bene loquatur in
ſpecta ſua diſtinctione:quia inſpecta diſpoſitione iuris ciui-
lis obligatur,ſed inſpecto iure pretorio quo ipſe hʒ exceptio-
nẽ nõ poterit condemnari. ¶ Et nõ ob.d.§.ſi quis filiũ.quia
reſponde quod heres eſt etiam effectu quo ad ea que ſunt ibi
fauorabilia.ſʒ quo ad alia non conſiderato beneficio abſtinen-
di ita vidiſtis caſum ſm Bar.⁊ omnes in.d.l.§.filius qui pa-
tri.ff.de vulga.⁊ pupilla. ¶ Addo etiam vltra predicta,quod
Bal.in.l.ij.C.ne filius pro pa.tenet iſtam communeʒ opinio.
alleg.glo.in.d.§.tranſgrediamur.idem etiam voluit Bald.et
Imol.in.d.l.ſi filius qui patri.idem Dy.⁊ Bald.in.l.filio pa-
ter.de leg.i.⁊ eſt alia glo.in.l.ita tamen.§.ſi pater.ff.ad trebel.
idem Bald.in.l.more.ff.eo.⁊ Cy.in.l.et qui per illum tex.ff.eo.
⁊ etiam Paul.de caſt.idem Bal.in.l.ij.ff.de condi.fur.in lec.
antiqua,tamen Cy.ibi in addi.vt ibidem refert Bal.tenebat
contrarium vcʒ quod poſſit condẽnari ⁊ conueniri ſi non ne-
get ſe heredem,⁊ idem tenet Angel.in.d.§.tranſgrediamur.
Imo.tamen ibi,⁊ Pau.de caſt.tenent communem opinio.de
hoc vltimo etiaʒ tetigit Bal.in.l.i.C.communia de lega.in.i.
colũ.in verſ.quero quando legatum,⁊ ibi Bald.vnum ponit
quod non potuit in locis alijs.ff.alleg.ſ.quod communis opi.
ita ſe habeat,tamen illa limitatur niſi filius conuentus puta
per legatarios ſubeat iudicium,⁊ non neget ſe heredem quo-
niam tunc videbitur ſe pro herede gerere ⁊ debebit condẽna
ri ut lega.in ſimili.l.poſt venditionem que eſt.l.ij.C.de pactis.
¶ Sed Rapha.licet non faciat mentionem de Bal.⁊ etiam
Roma.videntur expreſſe velle contrarium dicens,quod niſi
filius fateatur ſe heredem licet ſubeat iudicium non ꝑ hoc vi
detur ſe gerere pro herede.alleg.no.per Bartol.in.l.ſi dubi-
tetur.§.i.ff.de fideiuſſo.⁊ iſtud mihi videtur verius. ¶ Non
obſt.l.ij.C.de pac.quia reſpondeo quod illa.l.ibi loquitur qñ
ille emptor ſuſcipiebat iudicium tanq̃ emptor ita loquit tex.
ibi.⁊ in.l.ij.C.de here.vel actio.ven. ¶ Nõ ob.etiam.l.ſi filiꝰ.
ff.de interrog.act.quam allegat Bal.quia reſpondeo quod
ibi loquitur quando filius fatebatur ſe heredem:quia tũc bene
poteſt conueniri,⁊ hoc nemo negat. ¶ Nõ ob.l.ij.ff.de cõdi.
fur.quia ibi loquitur quo ad obligationem inſpecta diſpoſi-
tione iuris ciuilis,ſed quo ad conueniendũ eſt ſecus inſpecta
diſpoſitione iuris pretorij.vt dixi.ff. ¶ Et ſi bene conſideren-
tur verba Barto.hic videntur de directo contra opin.Bald.
dum querit quid ſi aliquis egit contra filium ⁊ filius in nulla
parte iudicij fecit aliquem actum per quem videatur ſe immi
ſcere,vel forte fuit cõtumax ⁊c.vt hic per eũ.videt ergo velle
Bart.quod non ſufficit iudicium incipere prout dixit Bald.
niſi procedatur ad aliquem actum per quem videatur ſe gere
6 re pro herede. ¶ †Extra glo.querebatur hic Roma.tñ mul-
tum impertinenter vtrum beneficium abſtinendi de quo hic
ſit inuentum ſolum de iure ciuili an vero de iure pretorio, et
dicit Roma.qd cõmunis opi.eſt quod ſit introductũ de iure
pretorio,vt hic in verſ.proconſul.⁊c.⁊ in.§.ſed ⁊ his permit-
tit pretor.inſti.de heredi.quali.⁊ diffe. Dicit tamẽ Ro.quod
Bald.in.l.qui ſe patris.C.vnde lib.in.vi.col.⁊ in.l.i.C.de his
qui ante aper.tab.in princip.⁊ in.l.ſi paterna.C.de reuoc.his
que in frau.credi.tenet quod beneficium abſtinendi ſit de iu-
re ciuili.pro quo alleg.Bal.tex.in.l.ſi.§.ſi vero poſtq̃.C.de
iur.delib.⁊ dicit Bal.in.d.l.ſi paternã.quod ipſe ſolus ad hoc
no.illum tex. ¶ Subiungit etiam Roma.quod Salycet.in.l.
apud hoſtes.C.de ſuis ⁊ legiti.licet Bald.in.d.locis:neq̃ de
tex.in dicta.l.ſi.na.aliquam faciat mentionem,tenet etiã eã-
dem partem quam firmat Bal.alleg.text.in.l.i.in verſ.diuus
pius.ff.de collatio. Sed Roma.dicit quod ille text.nihil facit.
quia ibi non ſit mentio de beneficio abſtinendi. ¶ Secundo
pro hac opinio.allega.Salyce.ſecundũ Roma.hic text.in.l.i.
C.ſi vt ſe ab heredi.abſti.⁊.l.defunctis.in verſicu.abſtineat.C.
de leg.here.alle.etiam Saly.licet Roma.non dicat text.in.§.
placebat.inſti.de legi.agna.ſuc.⁊ dicit Roma.quod dicta.l.i.
⁊ dicta.l.defunctis.non faciunt:quia ille.ll.referunt ſimplici-

ter ius pretorium non autem voluerunt ſua autoritate addu-
cere tale beneficium abſtinendi. Reſtat reſpondere ad.d.l.fin.
C.de iure delib.cum dicit Roma.non poſſe reſponderi, ſʒ pro
nunc ſic reſpondebat quod eſt verum, quod beneficium ſit in-
ductum de iure ciuili eo caſu quo filius diceret hereditatem
damnoſam.vt vult ab ea abſtinere, ſed vbi non abſtinet ſe ab
hereditate tanquam damnoſa tunc beneficium ſit de iure pre-
torio,⁊ iſta inueſtigatio an beneficiũ ſit de iure pretorio,an de
iure ciuili eſt magni effectus ſm Saly.in.d.l.apud hoſtes.vt
hic refert Roma.q̃ ſi eſt de iure pretorio non habebit filius
7 beneficium abſtinendi vltra annũ, † quia remedia iuris pre-
torij ſunt annalia.l.emancipata.C.q admi.l.in honorarijs.§.
ſed cum reſcila.ff.de actioni.⁊ obligationi.cum ſimili.ſʒ ſi te-
8 nemus quod de iure ciuili, † tũ remedia iuris ciuilis ſint per-
petua.vt.l.licet.C.de iure delib.et inſti.de perpe.⁊ tẽp.actio.
in princi.poterit perpetuo abſtinere.⁊ dicit hic Saly.ſm qd
refert hic Ro.hoc nouum dictum et a nemine animaduer-
ſum.Roma.tamen hic tenet,qd dato quod ſit de iure preto-
rio poterit etiam filius vti hoc beneficio perpetuo: quia iſtud
beneficium tendit ad inducendam exceptionem filio non mi-
rum ſi perpetuo poterit opponi.l.licet cũ ibi no.C.de except.
l.i.§.fin.ff.de do.excep.et dicit Roma.quod ita didicit a quo-
dam ſingulari viro,⁊ mirabili quem ibi non cognouit ⁊ puta-
bat eum eſſe cathalanum dum ipſe iret ex Peruſio Romã.
Sed dic quod omnia iſta que ponit Roma.hic fuerunt verba
Imo.in.l.ventre in antepenul.char.ff.eo.eſt bene verum quod
Imo.reſpondet aliter ad dictã.l.ſi.ſcilicet quod quãdo filius
abſtinet intra tres menſes, tunc tale beneficiũ ſit de iure ciui-
li,ita intelligatur tex.in.d.l.ſin.referẽdo ad principiũ. ¶ Ad-
do quod glo.in dicta.l.qui ſe patris.in.i.glo.tenet expreſſe qd
beneficium abſtinendi ſit de iure pretorio,⁊ illam glo.ſequitur
ibi Cyn.⁊ communiter omnes antiqui, et etiã Iaco.but.qui
etiam reſpondet ad.l.i.C.ſi vt ſe ab here.abſti.quod illa.l.non
inducit.ſed recitat ius pretorium, addo etiam quod Bal.in.l.
i.C.quando non peten.par.in vlti.colum.in.iiij.qd.tenet quod
ſit de iure ciuili, ita etiam tenet Sal.in.d.l.qui ſe patris.in.ir.
colum.per dictam.l.i.in verſ.diuus.ff.de collatio.do.Ang.ve-
ro in repetitione dicte.l.qui ſe patris.videtur tenere qd ſi filiꝰ
abſtineat ſe intra annum datũ ad deliberandum de quo anno
loquitur tex.in.d.l.cum antiquioribus.tunc beneficium abſti-
nendi dicatur de iure ciuili,ille annus ſit inductus a lege im-
periali que dat annũ ad deliberandũ, vnde etiam videt dare
facultatem abſtinendi:quia non eſſet alias deliberare. Ro-
ma.in dicta.l.qui ſe patris.tenet quod beneficium abſtinendi
ſit de iure pretorio hic autem nõ videtur proprie ſe firmare, et
dicit ibi quod dicta.l.cum antiquioribus.et alia iura referunt
ſolum ius pretorium. ¶ Puto verũ eſſe quod ſit de iure pre-
torio.per dictum.§.ſed his permittit pretor.cum ſimilibus.
¶ Nec obſtat alleg.in contrarium:quia referũt ius pretoriũ
tantum non autem intendunt aliquid diſponere. ¶ Et ſi di-
ceremus ipm eſſe de iure ciuili ſequeretur inconueniens ⁊ ab-
ſurdum maximũ vcʒ,quod hodie exiſtentia ſuitatis non con-
firmaret tabulas pupillares ⁊ nõ induceret alios effectus de
9 quibus in.l.ſi filius qui patri.de vulga.⁊ pupilla. ¶ †Proba-
tur hoc modo quia pretor non poteſt facere quem heredem,
nec deſinere eſſe heredẽ.§.quos poſſunt.inſtitu.de bono.poſ.
l.⁊ ſi ſine.§.ſed qd papi.ff.de mino.ſed ius ciuile bene poteſt
facere deſinere quem eſſe heredem autħẽ.hoc amplius.C.de
fideicommiſ.⁊ eſt gl.in.l.in ſubſti.ff.de vulg.⁊ pupilla.ſi volu-
mus dicere, quod beneficium ſit de iure ciuili cum filius ab-
ſtineat deſinit ex toto eſſe heres cum ius ciuile hoc poſſit in-
ducere.vt dixi,ſed ſi tenemus quod ſit de iure pretorio prout
communiter tenetur tunc quamuis filius ſe abſtineat remane-
bit tamen heres nudo nomine:quia pretor non potuit facere
illum deſinere eſſe heredẽ.l.cũ pretor.§.ſed ⁊ ſi ga.ff. de fidei-
commiſ.liber.l.ij.§.ſed ⁊ ſi ſint ſui.ff.ad tertu. ¶ Nec obſtat
dicta.l.ſi.§.ſi vero poſtquam.C.de iure delib.quia reſpondeo
aliter quam fuerit reſponſum.ff.ſ.quod cum tex.ibi dicit,cum
enim liceat ⁊ adire hereditatem,⁊ ſine damno ab ea diſcedere
ex preſentis.l.autoritate ⁊c.illa verba referri debent ad capi-
tulũ illud loquens de aditione hereditatis,ideo quia bene ve-
rum eſt,quod per illam.l.datus eſt modus per quem qs poſ-
ſit adire hereditatem damnoſam etiam ſine periculo.ſed non
dicunt referri illa verba ad illud capitulum.ſ.quod poſſit ſe
abſtinere.ſ.cũ de eo ſimplr prouiſum eſſet.l.licet ⁊ ſi per pre-
torem.§.demum.ff.quib.ex cau.maio. ¶ Fateor tñ ꝙ effectus
quẽ ponit Salyc.in.d.l.apud hoſtes nõ videt verus.⁊ in hoc
ſto cũ Imo.in.d.l.vẽtre.⁊ cũ Ro.hic.ſʒ bñ reſultaret effectus:
ꝙ ſi bñficiũ abſtinẽdi eſſet de iure ciuili nõ remanet etiã nu-
dum nomen hẽdis ⁊c.vt.ff.dixi.Stat ergo cõis opinio ꝙ be-
neficium

neficium abſtinendi ſit de iure pretorio. Que tñ ccluſio fallit
in caſu ſingulari poſito in.c.i.an agna.vel fi.& illum tex.ad hoc
ponderat Bald.ibi.ſcdo niſi ſtatuti ciuitatis hoc induceret.ſ.
quod fili⁹ poſſet abſtinere ab hereditate paterna,quia ſtatutu ci
uitatis eſt ius ciuile illi⁹ populi.l.oés populi.ff.de iuſt.& iur.me
rito hoc caſu diceretur beneficium inductu eſſe de iure ciuili,&
illud fuit dictu Bal.in.l.qui ſe patris.in vlti.col.C.vnde lib.&
illud ibi ſequitur Pau.de caſt.qr reputat notandum. ¶ Nec
ob.ſm Pau.de caſt.qr ſtatutum facit referendo ius pretorium
ſicut facit ius ciuile,vt in.d.l.i.C.ſi vt ſe ab heredi.abſtine.&.ff.
fuit dictum:qr rñdet Pau.de ca. qd aliud eſt qñ.l.vel ſtatutu
refert filiu poſſe abſtinere,qr tunc bene refert ius pretorium.ſe
cus eſt ſi ſtatutuz diſponeret quod filius poſſit abſtinere,& ſm
hoc intellige id qd not.Pau.de ca.in.d.l.i.C.ſi vt ſe ab here.
abſti.alias eſſet ſibimet ꝯtrius,& pro hoc vltimo qd dicit Bal.
in.d.l.q ſe patris.facit qd.ſ.dixi allegando.c.i.an agna.vel fil.
10 ¶ †Querit etiã hic Ro.an ſit dare caſum in quo quis ſit ne
ceſſarius & ſuus abſq; beneficio abſtinendi,& dicit qr ſic in caſu.
§.qñ varie.in aut.qui.mo.na.effi.ſui.vbi filius legitimatus per
oblationem curie efficitur ſuus & neceſſarius patri abſq; bene
ficio abſtinendi,& ibi hoc no.Ang.tñ ſm Ro.hic ille cathala
nus diſcrepabat ab Ang.hic in vno,nam ibi Ang.vult quod
ille tex.habeat locum in omni legitimato: ſed ille cathalanus
ſolum in legitimato per oblationem curie qr alij legitimati nõ
differunt a filijs legitimis & naturalibus.§.illud.in aut.quib.
mo.na.effi.ſui.Ro.tñ tenet cũ Ang.nõ obſt.d.§.illud.quia de
bet intelligi qr nihil differunt niſi in caſib⁹ expreſſis in d.§.quo
niam varie. ¶ Addo qr Bal.in.d.c.per tuas.de ma.& obe.fa
cit mentionẽ de hoc,& alleg.illũ tex.in.d.§.qñ varie.quẽ dicit
eſſe ſingularem ad duo. ¶ Primo qr legitimatus non poteſt
conſequi a patre ſuo pluſq; naturalis & legitimus,& non poteſt
plus conſequi q̃ potuiſſet cõſequi vnus de legitimis & natura
libus qui minus a patre ſuo habuiſſet.§.illud in.d.aut. quibus
11 mo.natu.effici.ſui. ¶ †Unde dicit Bald.& eſt no.verbum qr ſi
ex forma ſtatuti ſtantibus maſculis femina nõ ſuccedat,ſed ſit
contẽta de dote,ſiue ex teſtõ,ſiue ab inteſta.ſi quis decedat cũ
filijs legitimis & naturalibus & cũ filia dotata,& filio legitima
to non poterit cõſequi ille filius naturalis legitimatus plus q̃
habuerit filia illa.Scdo probat ille tex.ſingu.ſm Bal. qr lz fi
lius legitimus & naturalis habeat beneficium abſtinendi,tñ ſe
12 cus eſt in legitimato per illum tex. ¶ †Vel dicit Bal. intelli
gi illũ tex.in legitimato p oblatione curie qr vſ verumq; iura
magis fauent legitimato per oblationẽ curie q̃ ex ſcripto prin
cipis ptz.qr pater hñs filium legitimum & naturalem põt legi
timare naturalem tñ per oblationez curie.§.ſi quis igit fuerit
naturalium in aut.qui mo.na.effi.le.ſi ergo magis fauent iura
legitimato per oblationẽ curie ẽt cũ pĩudicio legitimorũ & na
turaliũ tãto magis fuit ꝯuenire illi.vt non poſſit abſtinere ab
hereditate pñs.arg.l.eũ qui in prin.ff.de iureiur.Simile dictum
in leĩmato facit Bar.in.l.ex facto.in prin.ff.de vulg.& pup.aliã
13 facit Ang.in.§.filium.in aut.qui.mo.na.effici.ſui. ¶ †Subdit
Ro.qr ẽt dedicit aliud ab illo cathalano vez pone pater inſti
tuit filium naturalẽ q eſt ingreſſus monaſteriũ,nõ poterit hoc
caſu filius eſſe naturalis ingreſſus monaſteriũ ſe abſtinere ab
hereditate paterna probabat ipſe,nã Gul.de cu.in.l.i. C.de ſa
croſanc.ec.quẽ ibi ſequit Bal.in lec.in.v.col.dicit qr q̃uis ſpu
rius nõ poſſit inſtitui,aut.ex cõplexu.C.de ince.nup.tñ ſi pa
ter inſtituat ſpurium ſub hac ꝯdõne ſi ingrederet monaſteriũ
valebit talis inſtitutio,qr quẽadmodum per oblationem curie
illius efficit capax.ita & per oblationẽ factã deo.mouet Gul.
per.l.ſi.C.de ſa.ſanc.ec.ergo attẽta illa eqparatione deberem⁹
dicere,qr ſicut oblatus curie nõ põt ſe abſtinere,ita & oblatus
monaſterio.ſz hoc non puto verũ.qr ratio pp quã oblatus mo
naſterio habeat pro legitimato ex fauore monaſterij cui querẽ
da venit hereditas aut.ingreſſi.C.de ſa.ſanc.ec.cũ ſi.nã ſi eſſet
vera dicta illatio ſequeret.qr hic redũdaret in odiũ monaſte
rij.qr ipſum obligaret inuitũ ꝯ.l.qr fauore.C.de leg.que ratio
ceſſit in.d.§.qñ varie.qr curia ibi nõ erat heres.ſz legitimat⁹.
14 ¶ †Tertiũ caſum dicit Ro.vidiciſſe ab illo cathalano in quo
nõ hz locũ beneficiũ abſtinendi vez.qr ſicut ltimus per oblatio
nem curie nõ põt abſtinere vt dictum eſt.ſ.ita eẽ erit in patre
illius qui obtulit filium curie.ſ.qr nõ poſſit abſtinere ab heredi
tate filij.hoc probat ille p tex.in.§.in caſib⁹.in aut.qui.mo.na.
effi.ſui.iſtud ẽt nõ puto verũ.qr ſuitas & neceſſitas fundata eſt
in patria ptãte.hec habent inſti.de here.qual.& diffe.in pri.et
in.§.ſui.& in.l.in ſuis.de liber.& poſt h.ſed pr nõ eſt in ptãte fi
lij,ergo &c. ¶ Nõ ob.tex.in.§.in caſibus.alias in ver.qr reſpõ
deo qr ille tex.recipit determinationẽ ſm iura antiqua.l.ſed &
poſteriores.ff.de lega.i.C.de inoffi.do.& eſt bona glo.in.l.ſcien
dum.ff.qui ſatiſda.cog.Secundo ſi conſiderent verba.d.§.non
dicit hoc.ſed vult qr eandem menſuram &c.ſ.eo caſu quo pater
tenetur filio puta eum alere &c.ita econtra filius teneatur pa
tri:non poteſt ergo ille caſus adaptari ad queſtionem noſtrã.

1 ¶ Seruus ex parte inſtitutus eſt neceſſarius heres,licet ei⁹
coheres nondum adierit,niſi ſit inſtitutus ſub cõditione ſi co
heres adierit.

2 Neceſſitas non tollitur per dationẽ coheredis extranei,ſicut
nec tollitur ſuitas.

3 Coheres habet portionem ſuam a ſemetipſo, non autem a co
herede ſuo.

1 **Ex parte.** †Seruus etiam ex parte inſtitu
tus eſt neceſſarius heres licet eius
coheres nondum adierit niſi ſit inſtitutus ſub con
2 ditione ſi coheres adierit. hoc dicit.† ¶ Not. ex
iſto tex.quod datio coheredis extranei non tollit neceſſitatem
vtrum autem hoc verum in ſuitate fuit examinatum in.l.ſi fi
lius qui patri.ff.de vulgari & pupilla.& ibi etiam fuit facta men
3 tio de iſta.l. ¶ †Secundo nota quod coheres habet portio
nem ſuam a ſemetipſo non a coherede ſuo,& per hoc reprobãt
Baldus & Modern.hic gloſſ.in.l.ſi poſt diuiſionem.C.de iur.
& facti ignoran.que ibi etiam reprehenditur per alios,& intel
lige text.quod in caſu hic in fin.poſito ſeruus nihilominus ac
cipit libertatem a ſemetipſo vt probatur in.l. ſi inteſtamento.
in princip.in ver.non debet, infra ſi quis omiſ.cau.teſta.& ſic
exceptio poſita hic in fin.in verſi.niſi refertur ſecundum Imo.
ad illam partem quam dicebatur ſeruum a ſemetipſo liberta
tem accipere.Vel ſi vis referre ad totam dic quod in caſu po
ſito hic in fine ſeruus acceperat a ſeipſo libertatem mediate nõ
autem immediate vt in principio legis.

1 ¶ Ius accreſcendi tranſit ad heredem, & ſic eſt vinculum
cum pupillari ſubſtitutione trahit ab ea vt habeat locum poſt
aditam hereditatem:& trahitur etiam ad bona impuberis.

2 Ius accreſcendi tanq̃ reale trãſmittitur ad heredes illius cui
ſi viueret accreſceretur portio deficiens.

3 Subſtitutionis ius non tranſmittitur regulariter ad heredes.

4 Ius accreſcendi habet locum realiter inter coniunctos, non
inter alios niſi eſſet in hereditate in qua plures eſſent inſtitu
ti & defuncti.

5 Ius accreſcendi vendicat ſibi locum inter ea quorum vnũ eſt
portio alterius,vnde in diuerſis hereditatibus non habet lo
cum ius accreſcendi,quia vna non eſt portio alterius.

6 Ius accreſcendi ſi eſt vnitum cum iure ſubſtõnis pupillaris
habet etiam locum poſt aditam hereditatem per ipſum impu
berem decedentem poſtea in pupillari etate.

7 Ius accreſcendi regulariter non habet locum in hereditatibus
diuerſorum fallit vt hic.

8 Hereditas nondum delata ſeu deferenda ſub conditione trã
mittitur vt hic.

9 Obligatio conditionalis inſurgens ex legis diſpõne an tranſ
mittatur ad heredes illius cui acquiritur obligatio conditio
nalis licet deceſſerit pendente conditione.

10 Inſtitutus in re certa an & quando tranſmittat ad ſuos he
redes.

11 Filius maſculus eſt inſtitutus in vniuerſo,filia femina pupilla
in re certa,cui pupillariter erat ſubſtitutus ipſe maſ.qui deceſ
ſit ante pupillam,deinde pupilla deceſſit in pupillari etate.an
heredes illius predefuncti veniant ad omnia bona pupille
predefuncte inſtitute in re certa.

12 Heres ſubſtituti an veniat iure inſtitutionis vel iure accre
ſcendi.

13 Subſtitutio hec & ſi filius meus impubes deceſſerit in pupilla
ri etate ſuperuenientes filios meos ei ſubſtituo,contingit poſt
ea puberes adire hereditatem,& eos decedere viuo adhuc pu
pillo. poſtea deceſſit pupillus in pupillari etate, an hoc caſu
heredes puberum admittantur ad bona pupilli.

14 Teſtator in dubio videtur velle id quod lex diſponit.

15 Verba quiſquis mihi heres erit intelliguntur de ſcripto he
rede.

16 Heres ſubſtituti,vel etiam ipſe ſubſtitutus ſi viueret,& vellet
repudiare partem quam adiuit eueniente ſubſtitutione pupil
lari an poſſit.

1 **Vi patri.** †a Qui adiuit hereditatem pater
2 nam cogitur accipere pupilla
rem in qua fuit ſubſtitutus,& idem in herede ipſius
ſubſtituti decedentis ante pupillã.Vel ſic ius accre
ſcendi trãſit ad heredẽ & ſic eſt vinculum cũ pupillari ſubſtitu
tione trahit ab ea vt habeat locũ poſt aditã hereditatẽ & trahit
etiã ad bona ĩpuberis.h.d.Et ad hoc iſte tex.non eſt alibi ſm
2 omnes. ¶ †Et pro euidentia premitte nõnulla que etiam hic
premittit Ang.& etiam aliqualiter Bal.ideſt qr ius accreſcen

a ¶ Qui patri.pro intellectu huius l.vide dñs Frãc.are.i.l.ſi plures.in ſij.no.ff.de vulg.& pup.Fran.Cur.

di tanquam realē tranſmittitur ad heredes illius cui ſi viueret accreſceretur portio deficiens. l. ſi ex pluribus. ff. de ſuis ⁊ legit.
3 ¶ †Secundo premitte ꝙ ius ſubſtitutionis non tranſmittitur regulariter ad hered. l. q liberis. §. verba. ⁊ l. ſed ⁊ ſi plures. in
4 princ. ff. de vulga. ⁊ pup. ¶ †Premitte tertio quod inter coniunctos realiter habet locum ius accreſcendi non inter alios niſi eſſet in hereditate in qua plures eſſent inſtituti ⁊ diſiuncti. l. j. §. ꝓ ita. C. de cad. tollen. ⁊ ratio eſt in hereditate ne quis decedat pro parte teſtatus, ⁊ pro parte inteſtatus. ¶ Quarto pre-
5 mitte quod ius accreſcendi vendicat ſibi locum inter ea quorum vnum eſt portio alterius, hic dicunt iura ꝙ portio accreſcit portioni. l. ſi totum. ff. eo. l. ſi titio. §. j. ff. de vſufruct. vnde in diuerſis hereditatibus non habet locum ius accreſcendi: quia vna nō eſt portio alterius. l. ſi duobus. ff. de teſt. mil. ⁊ no. etiam hic Barto. ¶ Extra glo. queritur an iſte heres ſubſtituti veniāt iure ſubſtitutionis vel iure accreſcendi. ⁊ quidem omnes glo. ſentiunt hic, ꝙ ſic iure accreſcendi. ⁊ ſic tꝫ Barto. ⁊ Ange.
6 per iſtum tex. in verbo accreſcendi iure. ¶ †No. ex iſto tex. ꝙ ſi ius accreſcendi eſt vnitum cum iure ſubſtitutionis pupillaris habet etiam locum poſt aditam hereditatem per ipſum impuberem decedentem poſtea in pupillari etate, vt eſt caſus ſingularis hic intelligendo ꝙ hic pupillus adiuit hereditatem prout in glo. j. ⁊ ſuper ea dicetur, ⁊ per hoc limitatur regula l. j. §. interdum qui eſt. §. fin. ff. de vſufru. accreſ. ⁊ l. minor cum ſi. ff. eo. vbi habetur ꝙ in portione ſemel agnita ceſſat ius accreſcē-
7 di preterquā in vſufru. ¶ Item no. ex iſto tex. †ꝙ in hereditatibus diuerſorum poteſt habere locum ius accreſcendi, nam hereditas pupilli eſt diuerſa a paterna hereditate ⁊ dicūtur due proprie hereditates vt vidiſtis in l. j. §. ff. de vulgari ⁊ pupil. regulariter tamen contrarium eſt verum. ſ. ꝙ in hereditatibus diuerſorum non habet locum ius accreſcendi. ſed illud ideo eſt hic: quia fauore pupilli. ſ. vt habeat heredem cenſentur iſte due hereditates loco vnius ſicut in ſimili in l. papinian⁹. §. ſed nec impuberis. ff. de inof. teſt. vbi habetur ꝙ vbicunqȝ vertitur fauor pupilli teſtamentum paternum ⁊ pupillare habeatur pro vno, vel ideo eſt hic, quia erat coniunctum ius accreſcendi cū
8 ſubſtitutio pupil. ſm Bar. hic. ¶ †Tertio no. quod hereditas nondum delata ſeu deferenda ſub conditione tranſmittitur cōtra regulam. l. vnice. §. ſin autem ſub conditione. cum ſim. C. de cadu. tollen. ⁊ hoc ideo eſt, quia ius accreſcendi tranſmittitur cum quo eſt iunctum ius ſubſtitutionis pupilli. vnde ſicut ius accreſcendi tranſmittitur ad heredes. d. l. ſi ex pluribus. ita erit in hac ſubſtitutione. ¶ Quarto no. aliam eſſe ſpeciem neceſſariorum heredum de qua non fuit dictum in l. neceſſarijs. ff. eo. ⁊ in l. ſi filius qui patri. ff. de vulga. ⁊ pupil. ſcilicet quod ille erit neceſſarius qui quocunque modo non poteſt hereditatem repudiare, ſed improprie eſt ſm glo. quia proprie neceſſarius eſt
9 ratione poteſtatis, vt. d. l. in neceſſarijs. cū ſi. ¶ †Ultimo not. ſecundum Rapha. ⁊ etiam Ro. licet de Raph. mētionem nō faciat quod obligatio conditionalis inſurgens ex legis diſpoſitione tranſmittitur ad heredes illius cui acquiritur obligatio conditionalis licet deceſſerit pendente conditione. ad idem allegant. l. poſtulante. in princip. ff. ad trebellia. ſed ego puto ꝙ male notent iſtum tex. ad hoc, quia dictum eorum videtur contra text. in l. pretor. in princi. ff. de colla. bo. ⁊ ibi expreſſe ad hoc ponderat illum Bart. non obaſte text. vbi erat ius conditionale: quia reſpondeo ꝙ hic tranſmittitur propter ius accreſcendi ꝙ erāt coniunctū cum ſubſtitutione pupillari. Preterea ꝙ iſte text. non facit. dico ꝙ hic erat ſubſtitutio pupillaris proueniens ex diſpoſitione hominis non autem. l. Poſtremo not. ſm Ang. ꝙ in caſu iſto non habet locum. l. cum hereditate. ff. eo. ⁊ ſic eſt limitatio ad illam. l. ¶ In glo. in ſi. pro intellectu huius glo. quero an ea que hic dicuntur in l. noſtra habeāt locum. ſiue pupillus adiuerit partem ſue hereditatis. ſiue non ⁊ gloſ. ponit hic duas opinio. tertiam opin. poſuit hic Jacob. de rau. videamus que ſit verior. ¶ Primam opin. ponit hic glo. vꝫ quod debet intelligi quando pupillus adiuit, ⁊ iſtam opi. tenet glo. in l. quoties. ff. eo. ⁊ in l. j. §. ſin autem ſub conditione. C. de cadu. tollen. ⁊ Barto. hic. ⁊ etiam Ang. in vna tamen modificatione. Mouentur iſti quia ſi pupillus non adiuiſſet non eſſet commiſta hereditas pupilli cum hereditate pr̄is, ⁊ ſic non haberet locum ius accreſcendi vt dictum eſt. ff. in euidentialibus ſcilicet ꝙ ius accreſcendi non hꝫ locum inter ea quorum vnum non eſt portio alterius. Preterea ſi hic nō adiuiſſet pupillus iſtin eſſet hereditas diuerſa ſcilicet pars hereditatis in qua eſt inſtitutus pupillus ⁊ bona ipſius pupilli, vnde ius accreſcendi concerneret partem in qua fuit inſtitut⁹ pupillus: ⁊ ius ſubſtitutionis concerneret alia bona pupilli, nō autē illam partem in qua fuit inſtitutus. ⁊ ſic videtur contra text. noſtrum ibi, coniungi eam paterne hereditati ⁊c. Contrariam opin. ſcilicet ꝙ iſte tex. intelligatur etiam ſi pupillus non adiuerit tenet gloſ. hic in fin. quam ſequuntur Moder. omnes vt Rapha. Imol. Pau. de caſtro ⁊ Rom. ⁊ etiam Bald. ſequitur. ⁊ clarius Bald. in l. quidam eulogio. in j. col. C. de iure deliberan. ⁊ idem Fran. de rampo. preceptor Imo. vt refert ipſe Imol. hic mouentur hac ratione, quia ratio huius. l. fundata eſt in illa oblatione ſurgente ab aditione illius partis in qua fuit inſtitutus ille puta titius, ſed iſta ratio militat, ſiue pupillus adiuerit, ſiue non ergo ⁊c. ⁊ illud ad. l. a pupil. l. a titio. de verbo. obliga. Preterea ius accreſcendi regulariter habet locū in portione non adita. l. j. §. interdum. ⁊ §. ſi minor. ergo multo magis debet habere locum in portione pupilli ſi eam non adiuit. vel non agnouit quā ſi agnouerit. Non ob. in contrarium allega. ⁊ primo quod ius accreſcendi non habet locum inter ea quorum vnum non eſt portio alterius ⁊c. quia reſpondeo quod illud fallit quando ius ſubſtitutionis eſt iunctum cum iure accreſcendi ⁊ in hoc iſte tex. redditur ſingularis. Unde reſponde quod verum eſt ꝙ portio debet accreſcere portioni, ſed in hoc caſu dico ꝙ fauore pupilli vna cenſetur eſſe portio alterius. d. l. papinianus. §. ſed nec impuberis. ff. de inoffi. teſta. ergo ⁊c. prima tamen reſponſio tutior videtur opin. poſſunt allegari ⁊ plura alia: ſed iſte rationes videntur magis ſtringere ⁊ hec opin. mihi placet per ſupradicta, quia eſt maxima diuinatio dicere quod hic pupillus adiuerit, quinimo idem eſſet ſi iſta portio eſſet repudiata. Et plus dicunt hic Moder. ſub dubio tamen forte vꝫ ꝙ iſta l. etiam habet locum ſi pupillus eſſet exheredatus attento ꝙ exheredato poteſt ſubſtitui pupillariter vt in l. j. §. ſubſtituere. ff. de vulga. ⁊ pupillari. eadem ergo ratione videtur dicendum eo caſu quo eſſet exheredatus ſicut ſi repudiaſſet, ſed in hoc non ſto cum eis, quia ſi pupillus eſt exheredatus non poteſt tunc tractari de iure accreſcendi cum nullam partem habeat pupillus, ſed ita eſt ꝙ ius ſubſtitutionis non tranſmittitur ad heredes. d. l. qui liberis. §. hec verba. ⁊ l. ſed ſi plures. in princi. ff. de vulgari ⁊ pupillari. ergo ⁊c. ſm Ang. hic. Hoc vltimum tamen de exheredato limitat Ang. hic niſi ipſe filius exheredatus dum viuebat expugnaſſet teſtamentum pro parte alio filio exiſtente herede, iſto enim caſu nulla pars cepit eſſe iuncta cum bonis pupilli, vnde ſi cōtingat iſtum pupillum decedere in pupillari etate iſte titius habebit bona pupilli, ⁊ partem illam in qua ſucceſſerat pupill⁹ propter expugnationem teſtamenti, ꝙ eſt ſingulare verbum ⁊ mirabile pro ampliatione eorum que hic dicuntur, pro quo facit, quia text. hic nihil dicit, ꝙ filius fuerit inſtitutus. ¶ Tertius intellectus ad hunc tex. fuit Jaco. de ra. ſcilicet ꝙ iſte tex. intelligatur quando nullo modo pupillus adiuerat, nam ſm eum ſi adiuiſſet non poſſet habere locum ius accreſcendi per d. l. j. §. interdū. ff. de vſufru. accre. Sed communiter iſte intellectus damnatur quia illud fallit in caſu iſto ſingulari quando ius accreſcendi eſt coniunctum cum ſubſtitutione vt etiam
10 fuit dictum. ff. ¶ †Juxta predicta querit hic Ang. an ea que hic dicuntur in l. iſta procedant etiam quādo ille qui erat inſtitutus et ſubſtitutus pupillo coheredi fuiſſet inſtitutus non in quota, ſed in certa re, ⁊ dicit Ange. ſibi videri ꝙ nō per not. per Barto. in l. ex facto. la gande. ff. de heredi. inſtituen. et in l. quoties. C. de heredi. inſtitu. Et licet alij hic non reprehēdant rationem Ange. tamen aduerte, quia Barto. in d. locis loquitur quando inſtitutus in re certa nō agnouit inſtitutionem, nam tunc licet tranſmittat ad heredem ſuum illam rem ex quo loco legatarij habet, ⁊ legatū quo ad tranſmiſſionē ceditur tpe mortis teſtatoris. l. j. in prin. C. de cad. tol. nō quo ad ius accreſcendi nō trāſmittet. l. qm ſororē. C. de iur. deli. offenderetur enim regula l. j. §. j nouiſſi. C. de cad. tol. vbi hereditas nō agnita nō trāſmittitur, ſed nos loquimur qn̄ iſte inſtitutus in re certa adiuit merito non hꝫ obſtare id quod dicit Ange. Secundo mouet Ang. ꝙ poſito ꝙ iſte agnouiſſet qui fuit inſtitutus in re certa nō tamē debet aliquo modo tranſmittere hereditatem pupilli, nam ſi viueret iſte inſtitutus in re certa non cogeretur adire hereditatem pupilli, ſed agnoſcere per. l. quidam eulogio. C. de iure delib. ⁊ iſtud tenet Imol. hic ꝓ iſtas ambas rationes, ſed prima vt dixi nihil vꝫ. Pau. de ca. idē hic tenet. ꝙ ſm eum aditio hereditatis facta per ſubſtitutū eſt illa que obligat ipſum ad non recuſandū hereditatē pupilli. vt hic in text. ſꝫ quando heres inſtitutus eſt in re certa non dicit tunc adire, quia non dicitur heres. d. l. quoties. ſed agnoſcere. d. l. quidam eulogio ⁊c. Bal. in. d. l. quidam eulogio. in vlt. col. tangit iſtū articulum. ⁊ nihil boni videtur dicere. tamen videtur trāſire cum Ang. hic. Puto concludendum ꝙ aut iſte heres inſtitutus in re certa nullū habebat coheredem, aut habebat coheredē, ſed tamen repudiauit. et tunc hic ſecundo caſu perinde eſt ac ſi inſtitutus ſit in vniuerſum. l. j. §. ſi ex fundo. ff. de heredi. inſti.

di.inſti. et militant tunc ratio huius.l.⁊.d.l. quidam eulogio.
ꝙ inſtitutus in re certa habetur perinde ac ſi inſtitutus eſſet
in quota quādo nō eſſet alius coheres, vel eſſet ⁊ repudiaſſet.
Aut habebat coheredem qui adiuit, et tunc procedat opin.
Angel.⁊ ſeq.⁊ tunc non dicitur proprie heres.d.l.quidam eu-
11 logio.⁊ ſic non habebit locum in eo ratio huius.l. ¶ †Subſe-
quenter querebat Angel.quid econtra pone filius maſculus
eſt inſtitutus in vniuerſo femina pupilla in re certa cui pupil-
lariter ſubſtitutus erat ipſe filius maſculus vniuerſaliter in-
ſtitutus qui deceſſit ante pupillam, deinde pupilla deceſſerat
in pupillari etate.an heredes illius inſtituti predefuncti veni-
ant ad omnia bona pupille predefuncte inſtitute in re certa,
⁊ dicit Angel.hanc fuiſſe.q.arduam ⁊ eam diſputaſſe, ⁊ con-
cludit Ang.qꝺ aut femina pupilla repudiauit, ⁊ tunc Ange.
habet pro conſtanti, ꝙ illud repudiatū remanebit penes he-
redem illius q fuerat inſtitutus.l.i.§.pro ſecundo.C.de cadu.
tolen.bona vero pupille habebūt venientes ab inteſtato, pu-
ta mater eiuſdem pupilli.ſed ſi illa pupilla agnouiſſet illam
inſtitutionem in re certa vel ſaltem nō repudiaſſet, ⁊ tūc cū
vnita fuerit paterna cū pupillari et illa res certa tenuerit lo
cum quote id eſt legitime lege omnimodo.circa princip.C.de
inoffi.teſta.merito cogeretur heres inſtituti habere pupilla-
rem hereditatem ex quo erat vnita cum illa re per.l.noſtram.
vnde habebit totum de pupillis decedat pro parte teſtatus.
⁊ pro parte inteſtatus, ſecus tamen eſſet ſm Ange.ſi teſtator
de illa re certa prouidiſſet alteri ꝙ ſubſtituto in caſu mortis
pupille ⁊ nihil de legitima filie teſtaſſet in bonis pupille, ſed
Imol.hic Rapha.⁊ Paul.de caſtro tenet contra Angel.in
primo membro in vltimo per iſtam.l.que habet locum, ſiue
pupillus adiuit, ſiue repudiauit.vt fuit concluſum ſuper glo.
i.et eſt de mente ipſius gloſſ.merito nihil obſtat quominus
etiam debeat habere locum in.q.noſtra.l.iſta.Eadem ratione
reprehendunt vltimum membrum Ange.et ita puto tenen-
dum maxime: quia ratio fundamentalis huius tex. poſita
12 in verſic.nam ⁊ ipſum.habet etiam locū in caſu iſto. ¶ †Ex-
tra glo.queritur an iſte heres ſubſtituti veniat iure inſtitutio-
nis vel iure accreſcendi,⁊ quidem omnes gloſſ.ſentiunt hic, ꝙ
iure accreſcendi,⁊ ſic tenet Bartol.⁊ Angel.per iſtum tex.in
verbo accreſcendi iure.ſed Iaco.de ra.quam ſequitur Bal.
hic.⁊ etiam Imol.Rapha.⁊ Pau.de caſt.hic, ⁊ etiam Bald.
in.l.vnica.§.ſin autem.ſub conditione.C.de cadu.tolen.tenet
contrarium ſcilicet ꝙ imo habebit iure ſubſtitutionis: quia ſi
hic pupillus adiuit non poteſt dici heredem ſubſtituti venire
iure accreſcendi.l.ſi minor.ff.eo.Item quia ius accreſcendi nō
habet locum in alia hereditate, ſꝫ nos loquimur de heredita-
te pupilli que eſt ſeparata ab hereditate teſtatoris.ergo ⁊c.
vnde cum minus videantur offendi regule iuris communis
ſi veniat ex ſubſtitutiōe debet dici eum debere venire illo iure,
⁊ nō iure accreſcendi.argu.l.in cauſe.la.§.ff.de mino.in princ.
⁊ eius quod volunt Ioan.and.in.c.ex parte.ff.de teſta.Eſt ta-
men ſolum ſpeciale in hoc ꝙ ius ſubſtitutionis tranſmittitur
ad heredes. ¶ Nec obſt.tex.hic in verbo accreſcendi iure.qꝛ
hic reſpondit Cyn.qui tenet ſecundam opin.ꝙ tex.hic intelli-
git accreſcendi iure.l.quodammodo.quia vna hereditas ob-
uenit alteri licet non iure accreſcendi,⁊ ſic vult dicere Cy.im-
proprie,⁊ ſic non mirum ſi non habet locum in ſubſtitutione
vulgari,quia tūc ceſſat ratio ꝙ decedat teſtatus pro parte ⁊c.
⁊ dicit hic Imo.ꝙ iſte intellectus videtur ſibi magis ſubſten-
tabilis quāuis alius ſit magis amicus litere. ¶ Ego tamen
non video magnam vim inter vnum ⁊ alium intellectū, vtro-
que enim modo ſubſtituti heres admittitur ad pupil.⁊ ſic eū-
dem effectū habet.Subſequenter dubitauit hic Imo.de vno
quod dicit non eſſe tactum a docto.⁊ illud cogitandum relin-
quit an.ſ.lex noſtra procedat ſi facta fuit ſubſtitutio vulga.ex-
preſſa filio impuberi.⁊ dicit ꝙ ſibi videtur dicendum ꝙ ſic, qa
tex.hic loquitur ſimpliciter de ſubſtituto impuberi, ergo vide-
tur intelligendus in quocunqꝫ modo ſubſtituto.Ex quo vide-
tur inferri ſecundū eū ꝙ.l.quidam.C.de in.deli.etiam habebit
locū quando facta eſſet expreſſa ſubſtitutio vulga.continēs ta
men pupillarem tacitā relinquit tamē vt dixi ſuper hoc cogi-
tandū.Ro.putat dictū Imo.eſſe verū niſi mater ſit in medio,
qa tacita pupillaris non habet locū cōtra matrē.l.precib⁹.C.
de impu.l.ſi.C.de inſti.⁊ ſub.ſub eōd.fac.Quinimo ſm gl.in.l.
cēturio.ff.de vulg.⁊ pup.nullo modo cōprehēditur tacita pu-
pillaris ſub expreſſa vulgari matre exiſtēte in medio. ¶ Ad-
uerte ꝙ quāuis Imo.relinquat cogitandū mihi nō videtur ha-
bere dubiū.primo quo ad tex. qa ratio hic aſſignata in tex.in
ver.nā ⁊ eodē mō militat in tacita pupillari ſicut in expreſſa.
Item bñ dicit hic tex.noſter loquēs ſimpliciter in ſubſtituto.
Similiter in.d.l.quidā eulogio non conſideratur, ꝙ ibi ſit ma-
gis pupillaris ꝙ vulgaris, ⁊ eadem eſt virtus taciti ⁊ expreſſi
vbi non inueniuntur in iure differre.l.triticum.ff.de verb.obli.
Lcū qui.l.ff.ſi cer.pet. ¶ Non omitto ꝙ Saly.in.d.l.quidam
eulogio.poſuit vnū intellectū ad iſtam.l.nam ſm eum hic he-
res ſubſtituti admittitur ad hereditatem pupilli: quia nullus
erat qui vellet eſſe heres pupilli, ⁊ ſic vt pupillus habeat he-
redem induxit.l.qꝺ hereditas ipſius pupilli tranſeat ad here
dem ſubſtituti in ſubſidium nec careat herede, ſed vbi vellet
eſſe heres excluderetur, relinquit tamen cogitādum. ¶ Ad-
uerte quia ſi Saly.intellexit de herede teſtamentario nō opor
tebat relinquere cogitandum.quia illud erat deciſum ex not.
per gloſſ.ſin.fundatam in.l.ſed ſi plures.vt dixi.ff.eo.ſed ſi in-
tellexit vt eius verba ſonant quod hoc ideo fit ex eo,quia nul-
lum heredē habebat,nec ex teſtamento,nec ab inteſt.dico qꝺ
intellectus ſuus non pōt procedere: qꝛ litera hic non dixiſſet
neceſſarius heres ⁊c.ſed ſubſidiarius, tex. ergo hic ſe fundat
non ꝙ in ſubſidiū admittaſ, ſed ex neceſſitate. ¶ Preterea ꝙ
intellectus ſuus ſtare nō poſſit, probatur ratione: qꝛ ratio pro-
pter quā hic.I.C.ſe fundat eſt hec: quia ſicut aditio facta per
ipſum inſtituti pariterqꝫ ſubſtitutum obligauit ipſum ad non
recuſandā hereditatem pupilli.ita dꝫ obligare heredeꝫ eius,
vt hic in verſ.nam ⁊ ipſum ⁊c.modo ſic ſi ille inſtitutus pari-
ter ⁊ ſubſtitutus non poteſt recuſare hereditatem pupilli dato
ꝙ pupillus inueniret heredem vt hic, eodē modo dicendum
eſt cum herede ſubſtituti cum de vno ad alium arguat.I.C.
13 ¶ †Non omitto etiā ꝙ Bal.in.d.l.quidam eulogio.dupliciter limitauit iſtum tex. ¶ Primo vt hec.l.locum non habeat
quādo teſtator inſtituit ⁊ ſubſtituit per hec verba, nam ipſe te-
ſtator habet tres filios vnū impuberē, ⁊ duos puberes quos
pariter heredes inſtituit ⁊ ſubſtituit hoc mō, ⁊ ſi filius meus
impubes deceſſerit in pupillari etate ſuperuenientes filios
meos ei ſubſtituo contingit poſtea puberes adire hereditatē
teſtatoris ⁊ eos decedere viuo adhuc pupillo poſtea deceſſit
pupillus in pupillari etate.vtrum hoc caſu heredes puberum
admittantur ad bona pupilli.dicit Bald.ꝙ hoc caſu non ha-
bet locum.l.noſtra ⁊ probatur ſecundum eum ex mente ⁊ ver-
bis teſtatoris qui dicit ſuperuenientes ſubſtituo.ergo ⁊c.alle-
gat in argumen.l.ſi pater filium.ff.de vulga.⁊ pupilla.⁊ cum
hac limitatione tranſit etiam Roma.hic.Quam limitatio-
nē non puto procedere.quia lex iſta procedit etiam quando teſta-
tor per nomen proprium, puta titiū ſubſtituit, ⁊ apparet quod
quando quis ſubſtituit per nomen proprium non habet reſpe-
ctum ad perſonam ſucceſſoris.l.cum ita datur in princi.⁊ in ſi.
ff.de condi.⁊ demon.⁊ in c.quoniam Abbas.de offi.deleg.Et
ideo.l.noſtra vult quod heredes ſubſtituti admittantur quan-
tuncunque ſubſtitutus vocatus eſſet per nomen proprium, ſic
ergo videtur dicendum in caſu Bald.Magna tamen eſt au-
toritas Bald.ideo tene menti dictum eius quod ſic poſſes ſal
uare.Non obſtat iſte tex.quia quantumcunque teſtator ſubſti
tuiſſet per nomen proprium preſumitur tamen teſtator ſcire iu
ra ⁊ leges.l.leges.C.de leg.Unde non videtur voluiſſe quod
per ius accreſcendi iunctum cum ſubſtitutione heres ipſius
ſubſtituti per nomē proprium ſuccedat in hereditate pupilli,
14 †quia teſtator in dubio videtur velle id quod lex diſponit.l.
gallus.in princi.ſecundum vnam lectu.ff.de libe.⁊ poſthumis.
⁊ not.Barto.in.l.heredes mei.§.cum ita.ff.ad Trebel.facit.l.
ſi duo.ff.eo.Sed vbi teſtator adiecit illa verba ſuperuenientes,
tunc ſit ſecus, quia verba ſunt directa, ⁊ incertis, ⁊ non in cer-
tis locus eſt coniecturis.l.continuus.§.cum ita.ff.de verbo⁊
15 oblig. ¶ †Secūdo limitat Bal.in d.l.quidam.non habere lo
cum hanc.l.ſi teſtator ſubſtituit per hec verba quiſquis mihi
heres erit ſit heres filio meo in pupillari etate decedenti: qa
hec verba reſoluūtur qſquis mihi heres erit.ſcilicet ſcriptus.
Lcū filio.⁊.l.qui liberis.§.hec verba.ff.de vul.⁊ pupi.Sed ille
qui eſt inſtitutus ⁊ ſubſtitutus dicitur ſcriptus.l.i.ff.de his que
in teſta.delen.merito non comprehendetur heres eius cum
non reperiatur ſcriptus. ¶ Sed hanc limitationem nullo mo
do puto veram ⁊ omnes hic videntur tenere contrarium cum
reſpōdent ad d.l.qui liberis ꝙ ideo illud ibi eſt, quia ſuperſta
bant aliꝺ, quia ius ſubſtitutionis non erat coniunctum cum iu-
re accreſcendi, alias locum haberet illa.l.in caſu iſto ¶ Non
ob.d.l.cum filio.⁊.l.qui liberis quia reſponſum eſt ꝙ ex mero
iure ſubſtitutionis heres ſubſtituti venire non poteſt.ſed pro-
pter coniunctionem iuris accreſcendi propter hec duo vin-
cula admittitur. ¶ Ultra pdicta eſt videndū:ꝛ una hic dicitur
quod effectus ſubſtitutionis pupillaris tranſmittiſ ad heredē
ſubſtituti.an idē ſit in ſubſtitutione vulgari.Paul.de Caſtro.
in.d.l.ſed ſi plures.clare determinat ꝙ ſic.all.l.qui ex duob⁹.
in princi.cum gloſ.ſua.ff.eo.ꝙ reputat not.Eſt tamen verum
quod ibi loquitur in iure ſubſtitutionis conditionalis, ſed

iure inſtitutionis conditionalis. Adverte quia videtur quod
Paulus de caſtro dixerit contra caſum l. ſi ex pluribus. in ſi. ff.
de ſuis ⁊ legiti. aliud eſt enim in ſubſtitutione pupillari, quia
eſt favor pupilli, quia per hoc decidit teſtatus, que ratio ceſ-
ſat in ſubſtitutione vulgari. ¶ Non obſtat dicta l. qui ex duo
bus, quia ut dixi loquitur in iure inſti. conditionalis. Vel me-
lius dic ex eo, quia ſubſtitutio dicitur conditionalis inſtitutio,
ut l. coheredi. §. cum filio ff. de vulg. ⁊ pupil. cum ſimi. quod ibi
non ſucceditur iure ſubſtitutionis, ſed per ius accreſcendi per
d. l. ſi ex pluribus, ⁊ hoc communiter tenetur ibi, ⁊ in d. l. qui ex
16 duobus. ¶ Ultimo poſſet hic tractari unus articulus, de
quo etiam aliquid ſ. dixi, ſcilicet utrum in caſu huius l. ſi heres
ſubſtituti vel etiam ipſe ſubſtitutus ſi viveret vellet repudia-
re partem quam adivit eveniente ſubſtitutione pupillari, utrum
poſſit. Ange. hic cum quo tranſit Ioan. de Imo. dicunt quod
non, quia hoc caſu non habebit locum l. cum hereditate. ff. eo.
Cy. ⁊ Bar. poſt eum in l. ſi. ff. eo. tenent contrarium. Sed ipſe-
met Bar. alibi concordat cum Ange. hic, ⁊ eſt ſibi contrarius
in l. cum in teſtamento. C. de impube. ⁊ aliis ſubſti. de quo dic
ut in dictis locis, quia varie ſunt opiniones.

¶ Index quaternionum huius partis.

Aa. Bb. Cc. Dd. Ee. Ff. Gg. Hh. Ii. Kk. Ll. Mm.
Nn. Oo. Pp. Qq. Rr. Sſ. Tt. Vv. Xx.

¶ Omnes ſunt quaterniones preter. Xx. qui eſt ternio.

Lugduni per Bartholomeum Frenum ex-
cuſſa fuerunt hec Commentaria Alexan-
dri Tartagni cum hiſce additioni-
bus, que in aliis hucuſque im-
preſſis deerant, diligenti
cura ac ſummo ſtu-
dio elabo-
rata.